

Coll: Rom Soc Jes: Cat. i scr.

S·Tho. cōtra Gentiles. Cum cōmē.

B·THOMAS

aquinas ex predicatoria familia contra Gentiles acriter pugnat hoc codice: & gloriose triumphat. Cuius nobis iacula ad cōsimilia certamina Frācíscus ferrariēsis solerter expedit. Huic Clemens. VII. Pon. Max. post egregium regimen obseruantię: quę lombardię nuncupatur: regenti conuentum & gymnasium bononiense (quę duo munera raro ꝯtigit vnū simul obire) totius ordinis curā merito cōmisit. Anno salutis. M. D. XXIIII. Quo & impressum est hoc opus.

Nequis alius hęc cōmentaria imprimat, & Clemē. vij. Pon. Max. & senatus Veneti decreto cautum est.

Sanct[mo] Patri Clemē. VII. Pon. Max. Frater Franciscus Ferrariensis ordinis prędicatorum. S. P. D.

NEmo sanctissime P. tam sapiens est, quin alienę operę, alieniq; laboris indigeat. Beatissimus quippe is dicendus esset, qui solus sibiipsi sufficeret, suoq; sibi ingenio, omnem posset scientiam comparare: & sed humanę virę imbecillitas, tantam felicitatem non capit. Quare, amplissimę ijs habende sunt gratię, qui nostrę institutionis causa, sese in rerum vestigatione exercuerunt: suaq; inuenta in aliorum cōmodum literis cōmendarunt. Nam dum sibi, scribendi desumpserunt curam, reliquos bonarum artium studiosos, improbo quodaz, & admoduz graui labore, magnaq; animi anxietate, leuarunt. Fuere autem hi pfecto, q̃ plurimi, Sed vt Platonez, Arist. Augu[m], Hieronymum, cęterosq; antiquiores, qui famigeratissimi sunt pretercam, Thomas aquinas diuino vir ingenio, atq; (vt ita dixerim) omnium bonarum bonarum homo, tantum olei in nostram vtilitatem consumpsit, vt parem illi, in quouis scientiarum genere, non facile, aliuz reperias. Nam tam acute de natura, tam diligenter de moribus, tam sapiēter de rebus diuinis disseruit, vt si eius libros (qui ferme innumeri sunt) familiares habeas, nihil sit vltra, quod scire desideres. Adde, ꝙ ea omnia quę diuine tractauit, mira quadam dicendi facilitate perscripsit, tanq; videre animo, q̃ ea quę oculis cernuntur, facit. Peream si vnq̃, vel negle ctam ab eo schedulam legerim, quę non me in eius admirationem pertraxerit. Nunq̃ enim Thomam aquinatem cōueni, quin abierim doctior, eiusue amantior. At q̃q̃ multa solertissime disputauit quibus (absit inuidia verbo) ipsis etiam scientiarum authoribus pręstat, in istis ipsis tamen libris quos aduersus gentium errores inscripsit, seipsuz quoq; visus est superasse. Proh, Deum imortalem. Quid christianę reipublicę, quid nostrę fidei: quid humanę diuinęq; philosophię, splendidius: lucu lentius: vtiliusue afferri potuit? Vt enim suis eos coloribus pingam, sunt eruditi, sunt enim etiā sunt ingeniosissime elaborati, & ita diuini, vt qui eos diligenti studio perlegerit, sibiipsi constanter polliceri queat, se, cum philosophorum: tum hęreticorum omnium perditissimi, pręsertim hominis ne dicaz imanissimę belnę Martini lutheri qui sub hanc nostram ętatem christianę fidei nitorem fędius omnibus qui vnq̃ ab orthodoxa rep. desciuerūt cōmaculauit, & maledicta extinguere, & argumenta refellere quam facillime posse. Quo fit, vt in eam quaz plerique pbāt, opinionem adducar, tunc huiusce operis anxiam curam tenuisse Thomam, cum ab Ludouico Francorum rege conuiuio familiariter exceptus, quasi e profundo experrectus somno, esse contra manicheos conclusum, asseuerauit. Tanto nanq; ardore animi in hostes fidei ferebat, rucbatq;, vt in ea mētis cogitatione, qua pila, tela, ictus, quibus eos feriret, vestigabat, sibiipsi sensus constare non possent. Hosce ego libros postq̃ sępissime legi, legendoq; prope detriui, cum succi admodum plenos offendissem, explicare in animum induxi meum. Nam cum cętera diui Thomę opera plerique ętatis nostrę doct[mi] viri, sed in primis Thomas Caietanus, omnium ingeniosissimus hominum. Cardineis consessus, nedum familię nostrę prędicatorię insigne ornamentū, suis cōmentationibus illustrarit, vnus hic qui contra gentes inscribitur liber, iacebat, nullusq; ad eum illustranduz apponebat manuz. Quare ne solus, neglectus, incultus, desertusq; esset, quod mihi virium fuit, id omne in eo exornando profudi, non eo sane consilio ꝙ tam excelso pręclaroq; operi parem me pręstare diligentiam posse considerez, sed eo instituto, vt ijs qui Thomę doctrinam obseruant, & aliquo prosequi desiderant officio, pręmonstrarem, quę ille nobis inuigilauit, tam excocta esse q̃ succulenta, ac plane talia vt in illis suum quisq; possit ingenium exercere. Cęterum cum mecum ipse cogitatione conquirerem, cui hosce meos cōmentarios nuncuparem, hucq; atq; illuc traheretur anim⁹, ipsa sese mihi tua sanctitas obtulit, cui iure optimo deberi viderentur. Nam cum hunc ipsum librum ad expurgandam omni sorde christianam fidem, diu⁹ Thomas ediderit, cui honestius q̃ Clementi. VII. Pont. Max. dicandi erant? Cum. n. Pontificum, regūq; omniuz Maximus sis, atq; iccirco totius reipublicę christianę moderatoris tui muneris est, quid christianę fidei ꝯueniat, quidue illi repugnet, obsteteq;, decernere: quo sane efficitur, vt mihi persuadere possim, nulla me ex parte a christiana fide in hoc opere concidisse, si abs te fuerit comprobatum. Hocipsum quoq; mihi certo polliceri possum, siquid errauero, te mihi errata omnia facile condonaturum, quippe ꝙ non solum Clemens, verum etiaz clementissimus sis, Sed & istud me magnopere recreat ꝙ cum acerrimo omnibus in rebus sis iudicio, hasce meas enarrationes probabūt multi, eorum eas sub tuo nomine publicatas viderint, qui fortasse damnassent. Nihil enim tanto Pontifici q rerum omnium experientissimus sit, dicandum fuisse existimabunt, quod non sit omni cura, studio, diligentia excultum, atq; perfectum: sicq; ego de tua Maiestate deq; excelso ingenio tuo, maximā mihi laudem ac gloriam comparauero. Inuenietur forte in hisce meis cōmentarijs, quod non omnibus placeat (hec est. n. humani ingenij conditio, vt quod vnus probat, alteri displiceat) sed tamē sum mihi ipse testis, nihil a me in hoc opere enarratuz esse, quod non ex Thomę sentētia fuisse crediderim. Quod sane si assecutus fuero, nunq̃ me laboris mei pęnitebit: sin minus, hoc mihi saltem cōsolationis loco ponam, ꝙ hisce meis fortasse ineptijs, literarum studiosis conquirendę veritatis occasionē pręstiterim. Accipito itaq; Pont. Max. hanc mearum vigiliarum partem, quosq; nomini tuo Cōmentarios nūcupaui, eo animo suscipitō quo trado. Hoc enim mihi in maximis lucris posuerim, si eos sanctitati tuę vel mediocriter fuisse gratos intellexero. Vale perpetuo fęlix.

Bononię Calendis Sextilibus. M. D. XXIIII.

¶ IOANNES BAPTISTA EGNATIVS VENETVS AD LECTOREM.

Tanta semper aquinatis Thomę in omni scriptorum genere authoritas fuit. Is tum deinde augendęque christianę pietatis ardor, ea vitę puritas ac sanctitas, ut a divis Petro ac Paulo reliquisque nostrę religionis heroibus, aut primus, aut si quis nõ facile hoc concesserit, ut nõ primum eum censeat, nulli saltem primi post Petrum ac Paulum, omnes cũ Thoma secũdi numerari debeant. Quo magis admirari sępe soleo nescio quos hodie, seu arrogantia, seu potius mentis insania laborantes, qui divo Thomę hãc palmã invideant, quasi vero plus uni fraterculo terrę plane filio, quã nobilissimo Thomę credere par sit. aut eam ingenii fęlicitatem, eã indolem, id ab ineunte ętate studiũ, eam vitę integritatem, cum hominis hoc insantia, cum ea ignavia, cũ ea bonarum omnium artium imperitia, cum ea denique vitę impuritate conferre habeas. et quod plus doleas, nõ solũ ille sibi insanus id persuasit, sed si diis ẽt placet, habet etiam e nostris amatores qui hanc tantã contumeliã, hanc tam gravem iniustam notã viro sanctissimo ęquo aio patiant. Quãq́ quid dico patiant, imo potius adprobent, luthero arrideant, et velut e cęlo demissum tragicũ quendam colant deum. Cęterũ q perversitate ingenii transversi abierint, et alias non defuere, et utinam hac nostra tempestate, nõ multo plures reperias qui hoc vitio insaniant. Ille igitur Aquinas cũ infinita alia ingenii fęcundissimi, ac fęlicissimi monumenta reliquit, quę in usum christianę pietatis elaboravit, tum hoc ipsum quod contra gentes seu mavis contra gẽtiles inscripsit. Quod opus ad multorum veterum exemplum conscriptum, sic facile excellit, ut nec Greci nec nostri quicunque in hoc curriculo desudarint, conferri cum divo Thoma possint. scripsit contra gentes egregium olim volumen Tatianus, scripsit Apollinaris Laodicęnus, scripsit hoc pene argumento septimius florens Tertullianus Apologeticum, scripsit denique suas firmianus institutiones, ut omittam innumeros alios, qui omnes si cum divo Thoma comparent, oleum et operã perdidisse videri possint. Cęterum seu quod obscurum hoc opus et arduum suo argumento erat, seu q christiana pietas intestinis magis vitiis quã externis laboret, ut non quęrenda sint amplius argumẽta in fidei hostes, sed magis in nos ipsos remedia, vix unum aut alterum invenisses qui legendo huic operi studium curamque adhiberet. alioqui pręter alia deesse quoque videbantur multis lenocinia, quę abhorrẽtes ab sacrarum litterarum lectione doctos non paucos invitarent, et si qua obscuriora essent illustrarent. id ne desiderare amplius habeas Franciscus ex predicatoria familia post Caietanũ Cardinalem facile princeps cum doctrina, tum vitę sanctimonia effecit. Qui cõmentarios in hoc opus tam cultos, tam eruditos, tam planos elucubravit, ut nullus esse excusationi locus possit etiam a sacris litteris alienissimo, si post hac et libenter hoc opus nõ lectitarit, et in manibus frequenter habuerit. Tu igitur lector experiere facile legẽdo, et probabis nõ solum christianã pietatem debere Paulo, Augustino, Hieronymo, Thomę, sed nostrę quoque ętati plurimum, quę ferrariensem in hac familia partum tam faustum ediderit. Bene Vale.

¶ Frater Jordanes de Brixia ordinis predicatorum congregationis lombardie ad lectorem.

Lucas Antonius Junta pecuniis, nec ego laboribus pepercimus ille ut pulchrum ego ut emendatum, haberes opus. Quod Thomas aquinas divino condidit lumine contra gentium errores: et Franciscus de Silvestris Ferariensis sublimi elucidavit ingenio, uterque mei ordinis. Primum ecclesia sanctorum doctorum numero ascripsit. Secũdus doctorum merito ascriptus sanctorum quoque eius meritis exposcentibus suo tempore ascribendus, ac a Clemẽte. VII. Pon. M. totius ordinis optimus moderator nuper delectus. Tu ne dum emis, avaritię, aut dum studes, desidię studeas, ut illius impensis, et meis sudoribus proficias. Vale.

Fratris Vincentii quintiani eiusdem professionis carmẽ.

Splendida titanis facies hebetarat ocellos
    Gentiles: ac si nicticoratis erant:
Ecce superfusa nube est circundatus: ęgris
    Vnde oculis gratus crescat abunde vigor.
Huc igitur vestros oculos convertite gentes:
    Lucis ubi invisę munus habere datur.
Sol Thomas: nubes Franciscus: gentis ocelli.
    Mens cęca est hominum: lector utrũque lege.

CLEMENS PAPA SEPTIMVS.

DIlecte fili Salutē & Apostolicā benedictionem. Honestis votis libēter annuimus: eaq; fauoribus prosequimur opportunis. Cū itaq; sicut nuper nobis exponi fecisti, Tu Cōmētaria quedam per dilectum filium Franciscū Siluestrum ferrariensem: Generalem vicarium ordinis predicatoꝝ, in libros contra Gentiles diui Thome eq natis edita: nō absq; maximis expensis imprimi facias. Nos damnis, & iacturis: quib9, si huiusmodi Cōmētaria, per alios medio tempore imprimerentur, affici posses, occurrere volentes. Motu proprio, & ex certa scientia nostra volumus, & tibi concedimus, vt huiusmodi Cōmentaria tam Venetijs, q̄ in quibusuis alijs Ciuitatibus, terris & locis, vsq; ad sexennium a data presentium computandum imprimere, & imprimi facere libere, & licite valeas, tu, filij tui, & pro te agentes. Nec non quibusuis alijs mercatoribus, libroꝝ impressoribus, & alijs personis, etiam cuiuscūq; dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existen. sub excōmunicationis late sententie pena, & perditionis dictoꝝ librorum contra presentium tenorem impressoꝝ: ac mille ducatoꝝ vna fabrice principum Apostoloꝝ de Vrbe. Et alia partibus tibi applicandis: penis, necnō damnis, & interesse. Que ꝓpterea pateretis, ne durante huiusmodi sexennio dicta Cōmentaria tam cū textu q̄ sine, absq; speciali licentia tua imprimere, seu imprimi facere, aut vendere, vel alias de illis disponere, quoquomodo presumant, inhibemus. Hortantes nihilominus dilectum filium Nobilem virum modernum. Et pro tempore existentem Ducem Venetiaꝝ. Auditori vero Camere & dicte vrbis gubernatori, senatori, barisello, ac omnib9 & singulis alijs gubernatoribus, potestatibus, officialibus, & executoribus, tam Venetijs q̄ in alijs etiam Italie, Germanie, & Francie partibus, existentibus, presentibus, & futuris. Quos duxeris tu, vel filij ac agentes tui duxerint, per te vel illos vel alios eligendos. Sub excōmunicationis pena, ipsofacto per ipsos incurrēdos. Mandamus quatenus tibi ac ipsis in premissis, & circa premissa assistentibus non permittant vos, aut aliquem vestrum super premissis, aut aliquo premissorum impediri, aut quouis modo turbari, aut damnificari contra facientes. Inuocato etiam adhoc si op9 fuerit auxilio brachij secularis, & alia faciēdo & exequendo in premissis. Et circa ea necessaria & opportuna. Volentes etiam presentes nostras literas imprimi & ei impressioni plenam adhiberi fidem in iudicio & extra. Non obstantibus constitutionibus: & ordinationibus apostolicis. Ceterisq; contrarijs quibuscunq;. Datum Rome apud sanctum Petrū. Sub Anulo piscatorio. Die quinta Septembris. 1524.

PONT. NOSTRI ANNO PRIMO.

A TERGO. Iacobus Sadoletus.

Dilecto filio Luce Antonio Iunta mercatori Florentino.

ILlustrissimi etiam Senatus Veneti consulto cautum est, ne quis preter Lucam Antonium Iunta, audeat per totum decennium in omnibus locis Venete ditioni subiectis, neq; imprimere hec Cōmentaria, neq; ab alio q̄ ab eodem impressa vendere, ac in eorum dominio afferre. Sub pena aureorum decem pro singulis voluminibus. Ita vt etiam volumina amittantur. Pecunia vero penalis trifariam diuidatur, ita vt tertium Nauali, tertium Luceantonio, & tertium Accusatori applicetur, vt in accepto priuilegio sub die. xxij. Septembris. 1524. euidentius patet.

Incipit Tabula capitum lib. contra Gentiles divi Thome aquinatis ordinis predicatorum: & primo capitum primi libri apposito numero questionum: & foliorum.

Liber primus.

Liber secundus.

Liber tertius

Liber quartus

¶ LAVS DEO.

¶ Cōtētoꝝ i cōmētarijs R^mi pr̄is fratris Frāci/sci de sylueſtris ferrariēſis: totꝰ ordis pdicatorū Uicarij gn̄alis in libros cōtra gētiū errores diui Thome aquinatis alphabetica annotatio.

¶FINIS.

¶ Fratris Francisci de Sylnestris Ferrariēſ. ordinis predicatoꝝ ſacre theologie pfeſſoris ac regētis bononiēſis congregationis lombardie cōmētaria in libros q̄tuoꝛ contra gentiles. S. Thome de Aquino. ¶ Sup. cap. j.

¶ Incipit liber primus de veritate catholice fidei contra errores gentiliū: editus a sanctiſſimo Thoma de Aquino de ordine fratrum predicatoꝝ doctore excellentiſſimo.

¶ Prohemium.

¶ Qđ ſit offiñ ſapiētis. Cap. j.

Veritatem meditabitur guttur meum: ⁊ labia mea đteſtabūtur impiū: prouer. 8. ¶ Multitudinis vſus quē in reb⁹ noiandis ſequēduȝ pħs cenſet: † cōiter obtinuit vt ſapientes dicant̄ q res directe ordināt ⁊ eas bene gubernāt. Vñ inter alia que hoies de ſapiētē cōcipiūt: † a pħo ponit̄ ꝙ ſapiētis eſt ordinare. Oiuȝ autē ordinandoꝝ ad finē gubernationis ⁊ ordis regulaȝ ex fine ſumi neceſſe ē. Tūc enim vnaqueq̄ȝ res optime diſponit̄ cū ad ſuū fineȝ cōueniēter ordinat̄. Finis eniȝ vniuſcuiuſq̄ȝ eſt bonuȝ. Vñ videmus in artib⁹ vnaȝ alteri⁹ eē gubernatiuā ⁊ quaſi pncipē: ad quaȝ pertinet ei⁹ finis. ¶ Sicut medicinalis ars pigmētarie pncipat̄: ⁊ eā ordinat pp hoc ꝙ ſanitas circa quā medicinalis verſat̄ finis eſt oiuȝ pigmētoꝝ que arte pigmētaria ꝯficiunt̄. ¶ Et ſilr̄ appet in arte gubernatoria reſpectu nauifactiue: ⁊ in militari reſpectu equeſtris: ⁊ ois bellici appat⁹. Que qdē artes alijs pricipātes † architectonice nominant̄ q̄ſi pncipales artes: vñ ⁊ earū artifices q architectores vocant̄ nomē ſibi vēdicāt ſapiētuȝ. ¶ Quia v͛o pdicti artifices ſingularū quarūdaȝ reruȝ fines ptractātes: ad finē vlt̄ȝ oiuȝ nō ptingūt: dicunt̄ qdem ſapiētes hui⁹ vel illi⁹ rei ſm quē moduȝ dr̄ (.i. ad Cor. iij. Ut ſapiens architector fundamētum poſui.) Nomē auteȝ ſimplr̄ ſapiētis illi ſoli reſeruat̄: cui⁹ ꝯſideratio circa finē vniuerſi v͛ſat̄: qui etiā eſt vniuerſitatis pncipiū. † (Vñ ꝫ pħm): ſapiētis ē cās altiſſimas conſiderare. Finis aūt vltimus vniuſcuiuſq̄ȝ rei eſt q intendit̄ a pmo authore vl̄ motore ipſius. Primi⁹ aūt author ⁊ motor vniuerſi eſt intellus. (vt. j. oſidet̄). Opꝫ ḡ vltimū finem vniuerſi eē bonū itell's: hic aūt eſt veritas. Opꝫ igit̄ veritatē eē vltimū finē toti⁹ vniuerſi: ⁊ circa ei⁹ ꝯſiderationē pncipalr̄ ſapiētiā inſiſte

Agitur aduerſus gētes volēs tractatum edere ſanct⁹ Tho. pmittit pheīmiū nouē capitib⁹ diſtinctū. In quo tria pricipalr̄ facit. Primo. n. ſuuȝ ꝓpoſitū manifeſtat: Secūdo moduȝ manifeſtādę veritatis quā itēdit oſtēdit. ca. 3°. Tertio ordinē ꝓcedēdi in hoc ope tradit. capi. 9°. Circa p̄m duo facit. p pmittit q̄le ſit ſapientis offiñ. Secūdo qd in hoc libro intēdat deducit ex pmiſſis. c. 2°. ¶ Quantū igit̄ ad p̄m qnq̄ȝ ponit ꝯcluſiones: quaꝝ pma eſt. Ad ſapientem ptinet ꝯſiderare finē. Probatur. Sapientes dicunt̄ q res recte ordinant/⁊ eas bñ gubernant/ſed oium ordinādorū ad fineȝ gubernatiōis ⁊ ordis regulaȝ ex fine ſumi nece ē: ergo ſapiētis ē ꝯſiderare finē. Maior pbat̄/Tuȝ ex vſu multitudinis quē in reb⁹ nominādis ſequendū pħo cenſet. 2° top. c. 6°. obtinuit. n. vt tales ſapiētes dicant̄/Tum auctē Ariſt. pmo meta^{ce}. ponētis ꝙ ſapiētis eſt ordinare. Minor vero ꝓbat̄ dupliciter p°. Tunc vnaqueq̄ȝ res optime diſponit̄, cū ad finē ſuū cōueniēter ordinat̄, cū finis vniuſcuiuſq̄ȝ ſit bonū, ſupple: Unūqđq̄ȝ aūt optime diſponit̄/cū cōueniēter ordinat̄ ad bonū qđ eſt ſua vltia pfectio: ergo ⁊c. 2°, In artib⁹ videmus vnā eſſe alterius gubernatiuā, ⁊ quaſi pncipalē/ad quā ptinet eius finis: pꝫ in medicinali que arti pigmētarię principat̄/ſanitas. n. circa quā verſat̄ eſt finis oiuȝ pigmētoꝝ, pꝫ ēt in arte gubernatoria nauis reſpectu nauifactiuę: ⁊ i militari reſpcū eq̄ſtris: ⁊ ois bellici appat⁹ q̄ oēs architectonicę noiant̄/q̄ſi pncipales artes/⁊ eaꝝ artifices/q architectores vocant̄ nomē ſibi vēdicāt ſapiētū.

† 2° topi. ca. 6.

† In pmo met.

¶ Circa primam probationem maioris aduertenduȝ ꝙ ſapiētis ꝓprie dicitur/qui de difficillimis ⁊ altiſſimis cauſis per certitudinē conſiderat: vt patet ex Ariſto. pmo meta^{ce} ⁊ 6° ethicoꝝ. Sicq̄ȝ pħi vtunt̄ noie ſapiētis, At qa ex hac rōne alię ꝯditiones ſapiētis cōſequūtur: de qb⁹ pmo me^{ce} Ariſto. facit mentionē inter quas vna eſt recte ordinare/⁊ bñ gubernare/ideo hāc multitudo intuita in ſapiēte eſſe/nomen trāſtulit ſapiētis ad vnū/quēq̄ȝ recte res ordinantē/quē etiaȝ prudētem dicere poſſum⁹ iuxta illud prouer. 10. Sapia eſt viro prudentia. Propt̄ hoc dixit. s. Th. ꝙ vſus multitudinis obtinuit, vt tales ſapientes dicant̄. q. d. iſta nō ē apđ pħos cōpleta ſapientis acceptio/ſꝫ apud multitudinē ⁊ vulgus. ¶ Secūda ꝯ eſt. Ad ſapiētē ſimplicit̄ ptinet cōſiderar̄ finē vniuerſi. Probat̄ duplr̄. Prio p͞dci artifices ſingularium quarūdā reꝝ fines ptractātes/qa ad finē vlt̄ȝ nō ptingūt/non dicunt̄ ſimplr̄ ſapiētes/ſꝫ ſapiētes hui⁹/vl̄ illius rei. iuxta illud p͞ᵃ corin. 3°. Ut ſapiens architector fūdamentum poſui, ergo illi ſoli nomen ſimplr̄ ſapiētis refuat̄/cui⁹ ꝯſideratio circa finē vniuerſi verſat̄. Scđo ſapiētis ſimplr̄ ſm Pħm pmo me^{ce} ⁊ 6° ethicoꝝ eſt altiſſimas cās ꝯſiderare/ſꝫ finis vniuerſi ē cā altiſſima que eſt ēt vniuerſitatis pn^{m}/ergo ⁊c. ¶ Circa iſtā ꝓpōnem finis vniuerſi eſt ēt vniuerſitatis pn^{m}. Attēdenduȝ/ꝙ per hoc dictū/vult hīc. s. Tho. ꝙ p^{m} agēs ⁊ vltimus finis nō ſunt duo diſtincta/ſed ſunt vnū/Nā cuȝ alia agētia pp finē aliquē ab ipſis diſtinctū agūt/p^{m} agens (vt inferius oſtēdet̄) nō pp aliqd aliud a ſe diſtinctū: ſꝫ pp ſeipꝫ tm̄ agit/Vñ pmū agēs ⁊ vltimus finis realr̄ ſunt idē. ¶ Ex hoc aūt hñi pōt qūo intelligenda ſunt verba pħi ſcđo meta^{ce}. duȝ ait/ꝙ prin^{a} eoꝝ que ſunt ſemp. neceſſe eſt eē veriſſima. Nō. n. ſic accipiēda ſunt, quaſi velit plura eē principia realr̄ diſtincta eoꝝ que ſemper ſunt: ſed q2 plura ſunt

† Artes architectonice.

† In pmo met. ⁊ 6. ethi. capi. 8.

sempiternoꝝ principia sola ratione distincta.s.primuz effi ciens/ꝛ vltim' finis/quas phus iuxta interpretationē.S. Tho.hoc loco altissimas causas vocat.

¶Tertia ꝯ est. Ad sapientiā simplr ptinet circa ꝯsideratio nem veritatis pncipalr insistere. Probat. Ad sapientiam simplr ptinet ꝯsideratio finis vniuersi per pcedentē ꝯclo/nez:sz finis vniuersi ē veritas. ꝑ rē. Probatur minor/finē vniuersi opz eē bonuz intellꝰs:sed hec est veritas: ꝑ rē. Probatur maior/finis vniuscuiusqꝫ rei est qui intēditur a prio authorē/vl motore ipsiꝰ/sz pmꝰ author/ꝛ motor vniuersi est intellꝰs vt infra ostēdet.s.libro scdo: ergo opz vltimū finē vniuersi esse bonum intellectꝰ/ Confirmat pᵒ. hoc signo/ꝙ sapiētia diuia ad veritatis manifestationē venit in mūduz, vt ipsa testat cuz alr. Jo.18. Ego in hoc natus sum, vt testimoniū phibeā veritati/ Confirmat. scdo auctē Arist. dicētis 2ᵒ meta. pmā phiaz eē sciaz veritatis, Circa iīiationē rōnis principalis aduerte ꝙ supponit rō pmū agēs cuiusqꝫ rei intēdere pmo bonū suū/scdario aūt bonū sui effectꝰ/iccirco cū debuerit inserre. S. Tho. ergo finis vltimꝰ vniuersi est quē intendit intellꝰs/intulit ergo est bonū intellꝰs, vt daret intelligere idē esse qd intēdit pmo a tali agēte/ꝛ qd est eius bonū,

re. ¶Et iō ad veritatis manifestationē diuina sapientia carne induta se venisse in mūduz testat dicēs. (Jo.xviij. Ego in hoc natus suz:ꝛ ad hoc veni in mūduz vt testimoniū phibeā veritati). Sed ꝛ pmā phiaz phs determinat eē sciaz veritatis:nō cuiuslibet:sed eiꝰ veritatis q est origo ois veritatis.s.q ptinet ad pmū pncipiū essendi oibus:vn ꝛ sua veritas est ois veritatꝫ pncipiū. Sic eniz est dispō reꝝ in veritate sicut in eē. ¶Eiusdē autē est vnū ꝯrioꝝ ꝓsequi ꝛ aliud refutare:sicut medicia sanitatē operat:egritudinē vo excludit: vn

¶Circa ꝓpositionē hanc assumptā in pria eadem ratione. Intellus est pmus author/ꝛ motor vniuersi. Aduertēdū est/ꝙ duplr exponi pōt, Prio vt dicat intellꝰs author ꝛ motor/tanqꝫ virtꝰ qua deus ꝓduxit vniuersiz sicut dicimus ꝙ artifex ꝓducit artificiata p intellm/ꝛ sic artificiatoꝝ.pᵒ cā est intellꝰs artificis, Et hoc mō vtiqꝫ verū est, intellm diuinū esse authorē ꝛ motorē vniuersi. Naz cū deus sit agēs per voluntatē/ꝛ volūtas ad agēduz ex aliqua apprehensione moueat:opz vt pᵐ pnᵐ agēdi ex pte dei sit eius intellectꝰ: Et hac rōne vtit. S. Tho. Inferiꝰ lib.2.c.23.ad ostendendum ꝙ deus suos effectꝰ per suā sapiaz ꝓducit. Scdo pōt exponi/ꝙ intellꝰs est primus author ꝛ motor vniuersi nō solū sicut pnᵐ quo/sed ēt sicut suppositū agēs. Pro quo attēdendum est/ꝙ lz deus sit suba intellualis/sicut ꝛ alie intelligētie ꝛ hō:est tn̄ dria inter ipm ꝛ alia intellualia:quia intellualia creata nō sunt ipse intellꝰs/sed intellꝰs in ipsis est accidēs additū eoꝝ subę/ꝛ ꝓpterea nō dicunt ꝓpe intellꝰs: sed tn̄ sube intellluales sine hn̄tes intellm. Deus aūt nō solum hz intellm:sed est suꝰ intellus, sicut ꝛ oia alia que sunt in deo/sunt ipsa diuina suba/ Et ideo sicut pōt dici ꝙ deꝰ agit/ita pōt dici ꝙ intellus diuinus agit/ꝛ est author vniuersi sicut suppositū agēs. Lz aūt vterqꝫ sensus hēat veritatez:scdo tn̄ ex mō loquēdi irę magis videt intentus.

Intellus est pmus author ꝛ motor vniuersi.

¶Circa istā ꝓpōnez in eadez rōne assumptā/finis vltimus vniuersi est veritas/cōsiderādum est/ꝙ agēs aliqn̄ agit pp finē aut ꝓducēduz/aut acqrēduz sibi/vt pz in sanante/aut in eo qd localr mouet/ Aliqn̄ vo agit pp finē pexistentez/ multiplicāduz/aut cōicāduz, vel manifestāduz/sicut agēs

Finis vltimꝰ vniuersi ē veritas.

nāle agit pp suā formā cōicandaz. Nō ergo veritas dr hic esse finis vniuersi ꝛ bonū intellus diuini quasi deus ꝓducēdo vniuersuz/veritatē/ꝛ intellus pfectionē acqrat/aut ꝓducat in eē:sed qꝛ in ꝓductione vniuersi intēdit suā veritatez/ꝛ manifestare/ꝛ cōicare. Cuz.n.intellꝰs diuini veritas/ que est vniuersi finis/nihil aliud sit/qꝫ diuini intellus conceptio/quā nature sunt res imitari/ꝛ adequare/duz ꝓducūt res in eē cōicat eis veritas diuina/inquātū formas accipiunt cōceptioni diuini intellus silēs ac ꝯformes.

sicut sapiētis ē veritatez pcipue de prio pncipio meditari ꝛ alijs disserere:ita eiꝰ est falsitatē ꝯriaz ipugnare. ¶Conueniēter ꝗ ex ore sapiētie duplex sapiētis officiū in vbis ꝓpositis demōstratur.s.veritatē diuinā que antho nomasice est veritas/veritatez meditatā eloqui:qd tāgit cuz dicit. (Ueritatez meditabit guttur meū.) Et errorē ꝯ veritatez ipugnare:qd tāgit cū dicit. (Et labia mea detestabunt ipiuz). p qd falsitas ꝯ diuinā veritatez designat q religioni ꝯria ē que pietas noiat: vn ēt falsitas ꝯria ei ipietatis sibi nomen assumit.

¶Quarta ꝯ est. Ad sapiaz ptinet considerare pmā veritatez. Probat auctē Aristo.loco.al. pallegato dicētis pmā phiam eē sciaz eiꝰ veritatis/q est ois veritatis origo s.que ptinet ad pmū pnᵐ essendi oibꝰ. Naz veritas talis pncipij est ois veritatis pnᵐ/cū ita sit dispositio reruz in veritate sicut in eē. ¶Aduerte ex doctrina.s.Tho. pᵃ.q.21.ar.1.ꝙ cū verū dicat ens perfectiuū alterius sm rōnē spēi/verū vt se tenet ex pte rei/ꝛ cōuertit cū ente includit in sua rōne ens/ꝛ addit illum respectū pfectiui/Ideo hn̄ ingt phs/ꝙ ita est dispositio rerū in veritate/sicut in eē/qꝛ vz verū in ente fundat ꝛ rō veri/rōnem entis cōcomitat. Confirmat 3ᵃ ꝛ 4ᵃ ꝯclo simul auctē ꝓuer.8.vbi dr. Ueritatez meditabit guttur meū/Ueritas enim diuina autonomasice dicitur veritas.

¶Circa pdicta in 3ᵃ ꝛ 4ᵃ ꝯne duo occurrūt dubia. Primuz est/lz voluntate intellus sit simplr prior/tn̄ volūtas in rōne motiui prior est intellu/iuxta doctrinā.s.Tho.pᵃ.q.82.ar. 4ᵒ. Producere aūt res est mouere quoddaz/vel quasi mouere/ergo in rerū ꝓductiōe voluntas diuina pmū locū tenet/ꝛ nō intellus: male ergo dr/ꝙ pmus author/ꝛ motor vniuersi est intellus. ¶Scdm dubiū est/vltimus finis reꝝ oium creataꝝ inferius libᵒ 3ᵒ ponit diuina bonitas/ergo veritas nō est vltimus finis vniuersi/vt hic dicit.

¶Ad has difficultates rndenduz est incipiendo a scda:qm ex ipsius solutione/manifestior erit ad primam solutio. ¶Sciēduz itaqꝫ pmo/ꝙ sicut agentiū inferioꝝ duplex est finis/vt dr 2ᵃ2ᵉ.q.123.ar.7.s.ꝓximus/ꝛ remotꝰ/ꝛ ꝓximus est vt silitudinē suę formę in altᵐ inducat/vltimus autē est qdcūqꝫ bonū ex hoc sequēs si sit intentuz:ita diuini intellꝰs duplex est finis/ꝓximus qdē est/vt suā formā in creaturis inducat/vltimus vo est bonū qd ex hoc vltimate in creaturis intēdit. Et qꝛ forma diuini intellꝰs qua agit/est conceptio ad cuius silitudinē res ꝓducunt/que conceptio est ipsius intellꝰs veritas/ideo creatura/ex eo ꝙ diuinā cōceptionē imitat/veritatē diuini intellus pro fine ꝓximo agentis hz/qꝛ vo in hoc ꝙ suā veritatem deus creature cōicat: intēdit ēt vt ipsa diuine bonitatis particeps efficiat/ideo ꝛ diuina ēt bonitas eius est vltimus finis. ¶Sciēdum 2ᵒ ꝙ alicuius effectus finis pōt duplr dici vltimus. Uno mō qꝛ est vltimate a suis causis efficientibꝰ sm ordinē executionis intētus. Alio mō quia causę eius vltimę in via reso/

Finis vltimus finis vniuersi ē veritas.

lutionis ꝛ supreme/est finis ꝓprius. Et hoc mō/si ipsa cā ultima plures fines intēdat/quilibet illoꝝ pōt dici ultim⁹ in ordine ad inferioꝝ cāꝝ fines: Inquātuꝫ vꝫ/fines aliarū cāꝝ in finē supioris causę ordinant. Finis aūt supremę cāę quicūqꝫ sit ille/nō ordinat in aliquē supioris cāę finē/cum ipsa/nulla superior causa sit.

Que sit authoris intētio. C. ij.

Inter oia vō studia hominū sapientie studiū est pfecti⁹ sublimius ꝛ vtili⁹ ꝛ iocūdi⁹. Perfectius qdē: qꝛ inquātuꝫ hō sapiētie studio dat se: intātū vere beatitudinis iaꝫ aliquā ptē hꝫ. (Unū sapiēs dicit Beat⁹ vir q in sapiētia mo. Eccle. xiiij). Sublimius aūt est qꝛ p ipm hō ad diuinam silitudinē pcipue accedit q̄ oia in sapiētia fecit: vnū qꝛ silitudo cā est dilectionis: sapiētie studiuꝫ pcipue deo p amicitiā ꝯiungit: ꝓpter qđ. (Sap. vij. dī q sapientia est infinit⁹ thesaur⁹ hoibus: quo qui vsi sūt. fa. sunt pti. amici dei). Utilius aūt est qꝛ p ipsam sapiaꝫ ad imortalitatis regnum puenit. (Cōcupiscētia āt sapie deducet ad regnum perpetuū. Sap. vj.) Jucūdius aūt ē (quia nō hꝫ amaritudinē ꝯuersatio illius: nec tediū ꝯuict⁹ illi⁹ sed letitiā ꝛ gaudiū. Sap. viij.) Assūpta igit ex diuia pietate fiducia sapiētis officiū ꝓsequēdi q̄muis ꝓprias vires excedat ꝓpositū nře intētionis est veritatē: quaꝫ fides catholica ꝓfitet: pro nřo modulo maifestare errores eliminando ꝯrios. (Ut eniꝫ vbis Hilarij vtar. Ego hoc vel precipuū vite mee officiū debere me deo ꝯscius suꝫ: vt eū ois sermo

C Ad dubiuz q̄ dī q veritas dī vltim⁹ finis vniuersi/hoc 2° tā/tūmō/qꝛ vꝫ est ꝓprius finis supremę ipsi⁹ cāę nō āt prio mō/tanq̄ vꝫ vltiatē intētus. Unū nō dixit. s. Th. q finis vltim⁹ vniuscuiusqꝫ rei sit q vltiate ab ei⁹ pmo anthore itendit sed absolute/ꝛ indistincte qui ab eius pmo authore itendit/vt daret intelligē/q ois finis cāę supremę ꝓprius hēt rōnez vltimi finis in cōparatione ad aliaꝝ cāꝝ fines/etiā si sit ꝓximus eius finis. Bonitas aūt diuina dī vltimus finis vniuersi non tm̄ scđo mō sed ēt prio/eo. s. q vltimate a suprema cā sit intētus. Nam pp hoc diuinus intellus/silitudinē suę veritatis in vniuersuꝫ iducit vt diuinā bonitatē: assequat. Attēdēduꝫ aūt q lꝫ veritas sit finis vltimus vniuersi scđo mō tanq̄ vꝫ a suprema eius cā intētus/cōuenit tm̄ ipsi vt ēt sit vniuersi finis ꝓximus inquātuꝫ vniuersuꝫ nullaꝫ hꝫ aliā cām efficientē pręter supremā/sed ipse intellus diuinus est ei⁹/ꝛ prima/ꝛ ꝓxima cā. Unde veritas dī vltimus finis vniuersi inquātum intellus est eius pma ꝛ suprema cā/inquātuꝫ vō idez intell's eius est ēt ꝓxima cā/ primus quoqꝫ finis dici pōt.

Rndo primus autor vniuersi ē intellect⁹.

C Scđo ēt rñderi ad hoc dubiū pōt/q/ex eo q ponit veritas esse vniuersi vltim⁹ finis/nō excludit diuina bonitas/ sed potius includit. Bonitas. n. diuina vt dī 2° sen. dī. 1. q. 2°. ꝛ° 3ᵐ fm ordinē ꝛ modū quo est a deo volita creaturaꝝ est finis. Cū aūt modus volit⁹ diuinę bonitatis sit fm modū ꝯceptionis diuini intell's seqt/q diuina bonitas sub tali mō cōicationis cōcepta sit finis vltimus vniuersi. Sed bonitas vt sic cōcepta hꝫ rōnem veritatis/Ideo dum dī q veritas est finis vniuersi nō excludit bonitas/ꝛ dum dī q bonitas est finis/non excluditur veritas/ sed mutuo se includunt. Unde in hac re nulla in doctrina. s. Tho. est contradictio. Ex his faciliter.

C Ad primū dubiū rñdet/ Dicit. n. q/per hoc q dī itellm esse pᵐ authorē vniuersi nō excludit diuina voluntas/sed includit: qꝛ diuina scia nō est cā reꝝ/nisi adiuncta volūtate vt inferius ostēdet. Uerūtm̄ qꝛ forma quā diuin⁹ effect⁹ ꝓxime imitat est in intellu: ideo diuinus intell's dī pmus vniuersi author/pp qđ/ꝛ in sacra scriptura ponit sapiētia rerū creatrix/huius exēpluꝫ in artificialib⁹ videri potest. Nam lꝫ artifex per voluntatē opet/dī tm̄ absolute agēs p intellm pp dictā rōnez. Est ēt hui⁹ ꝛ alia rō: lꝫ. n. intellus moueat volūtatē ꝛ volūtas intellm/tm̄ cū nō sit ꝓcessus in infinitū/est stat⁹ in intellu/ꝛ ipse est simplr pmū mouēs in ordine ad voluntatē. Ipse. n. aliqd apprehēdere pōt absqꝫ hoc q a voluntate moueat: sed volūtas nihil velle pōt nisi moueat ab intellu. Unū falsuꝫ est q volūtas in mouēdo pᵐ locū absolute teneat/cū nō serat in icognitū/pꝫ hoc ex doctrina. s. Tho. in multis locis/psertim. pᵃ. q. 82ᵃ. ar. 4°. Et est doctrina Arist. 8. ethi. Primus q̄ author vniuersi/tanq̄ eius formā in se ꝯtinēs est intell's sed volūtas huic adiungit/tanq̄ hanc cām ad agēduꝫ applicans.

+Nota ð laude studij sapię q̄druplici.

C Quinta ꝯ est. Ad sapiaꝫ ptinet falsitateꝫ ꝯrias veritati de pmo pn° impugnare. Probat pmo. Eiusdem est vnum ꝯrio ꝓsequi ꝛ aliud refutare/pꝫ exēplo medicinę q̄ sanitatez opat/ꝛ egritudinem expellit. Sꝫ sapiētis ē veritatez precipue de pmo pn° meditari/ꝛ alijs disserere/q̄ eius ē ꝛ falsitatē ꝯriam ipugnare. Scđo pbat auth. sup predicta ꝓuerbioꝝ in qua dī/Et labia mea detestabūtur impiū: falsitas eium cōtra diuinā veritatē impietas dī/qꝛ religioni contrariat/quę pietas nominat.

C Circa id qđ dictū est per ipiū designari falsitatē ꝯ diuinaꝫ veritatē qꝛ ꝯriat religioni quę dī pietas/Attēdendū pmo ex doctrina. s. Tho. 2ᵃ 2ᵃ. q. 101. ar. pᵒ. q nomē pietatis ꝓprie sumptū virtutē quādaꝫ iportat/quę honorē ꝛ cultum parētib⁹ exhibet/ac patrię/sed qꝛ p quādaꝫ excellētiaꝫ dī de⁹ pr̄ nr̄/ideo vt ibidē dī ar. 3°. pietas ēt ad diuinū cultuꝫ extēdit ꝛ trāsfert/pp qđ vt dicit 3°. d. 9. ar. pᵒ. eadeꝫ virtus vocat grecę eusebia/vł theosebia/latine vō pietas/latria/religio/Dī q̄ religio pietas/nō fm pᵐ ꝛ ꝓpriū huius nois significatū/sed fm quādaꝫ nois trāslationē. Attēdendum 2° q cuꝫ ad latriā ptineat/reuerētiā/sacrę scripturę/alijsqꝫ diuinis reb⁹ exhibere/vt hꝫ. s. Tho. 3°. d. 34. ar. 2°. sitqꝫ religio eadē virt⁹ q̄ latria vt dictuꝫ est/merito inqt. s. Tho. falsitatē/ꝯ diuinā veritatē religioni ꝯriaꝫ esse/ptinet. n. ad dei irreuerētiā diuinā veritatē ipugnare/falsitatēqꝫ oppositam edocere/qđ manifeste religioni aduersatur/quę deo cultum reuerentiamqꝫ exhibet.

Rndo religio pietas dicit.

C Sup cap. 2.

Suppositis ijs quę in pmo capite de sapiēte sunt dcā suū ꝓpositū. s. Tho. exponit inquiēs/q intētionis suę est veritatē fidei christiane manifestare/errores ꝯrios eliminādo. Rō hui⁹ ꝓpositi est/qꝛ ꝯfisus de diuina pietate/officiū sapiētis q̄uis ꝓprias vires excedat assumere intēdit/cuius est veritatē docere/ꝛ excludere falsitatē vt supi⁹ patuit. Duplicē aūt cāꝫ assignat/quare offm̄ sapiētis assumit. Pria est/qꝛ iter oia studia hoiuꝫ/sapię studiuꝫ est pfecti⁹/sublimius/vtili⁹/ꝛ iocūdius. Perfectius qdē/qꝛ per illud hō iaꝫ verę beatitudinis aliquā ptē hꝫ/iuxta illud/Eccle. 14. Beat⁹ vir/q in sapia morabit. Sublimius aūt/qꝛ ex hoc hō ad diuinam silitudinē pcipue/accedit/quę oia in sapia fecit/ꝛ ꝓinter p amicitiā deo cōiungit/cū silitudo sit cā dilectionis: Unde sapię. 7° dicit q sapia est ifinitus thesaurus/quo ꝛc̄. Uti-

meus & sensus loquatur). ¶ Cõtra singulorũ aũt errores difficile est pcedere pp duo. ¶ Prio qr nõ ita sunt nobis nota singulorũ errãtiũ dicta sacrilega vt ex his que dicũt possimus rõnes assumerẽ ad eorũ errores destruẽdos. Hoc enĩ mõ vsi sunt antiq doctores in destructionẽ errorũ Gentiliũ quorũ positiones scire poterãt: qr & ipsi gẽtiles fuerãt: vel saltẽ inter gẽtiles cõuersati: & in eorũ doctris eruditi. ¶ Scdo qr qdam eorũ vt macometiste & pagani nõ cõueniũt nobiscũ in auctoritate alicuius scripture per quã possint conuinci: sicut cõ iudeos disputare possumus p vetus testm̃: contra hereticos per nouũ. hi vero neutrũ recipiũt: vñ necesse est ad nãlẽ rõnẽ recurrere cui oẽs assentire coguntur: q̃ tñ in reb⁹ diuinis deficiens est.

Simul aũt veritatẽ aliquã inuestigãtes ostẽdemus q errores p eã excludantur: & quõ demõstratiua veritas fidei christiane religionis concordet.

¶ Quod in ijs que de deo cõfitemur duplex est veritatis modus. Cap. iij.

Via vero nõ ois veritatis manifestande modus est idẽ. (disciplinati aũt hois est tñ de vnoquoq̃ fidẽ capere tẽptare quãtũ nã rei pmittit vt a † pho) optime dictũ est: & Boetius introducit. necesse est prius ostendere qs modus possibilis sit ad veritatẽ ppositã manifestãdã. ¶ Est aũt in his q̃ de deo confitemur duplex veritatis modus. ¶ Quedam nãq̃ vera sunt de deo q̃ oẽ facultatẽ humane rationis excedunt: vt deũ eẽ trinũ

illius vero/ qr p sapiam/ ad imortalitatis regnũ puenitur/ iuxta illud sapie. 6. Concupiscẽtia sapientie &c. Jucũdius aũt qa sap. 8. Non habet amaritudinẽ cõuersatio eius/ nec &c.

Scdo per sapiaz hõ ad deum se hz. ¶ Ad euidentiã horũ notãdũ pmo/ q cũ beatitudo in cõtẽplatiõe diuine veritatis/ & diuine essentie vt in seipsa est cõsistat/ cũ aliqs sapie studio incũbit/ aliqua sume illi⁹ beatitudis similitudine participat. Ideo bñ hic dr q vere btitudinis aliquã iam ptẽ hz. ¶ Notandũ scdo ex doctria. s. Th. 2ª 2ᵉ. q. 19. ar. 7. q lz sapia apõ phos sit tñ cognoscitiua altissima p cãs/ & in sola speculatione absolute cõsistat/ apõ theologos tñ nõ solũ est cognoscitiua/ sz et directiua hũane vite/ que nõ solũ p humanas rationes/ sz etiã p rõnes & regulas diuinas/ vt est apud Aug. 12° de trini. dirigitur. Ideo q studio hõ sapiẽtie dat operã/ deo duplr assimilatur/ p⁹ qntũ ad cognitionẽ quã de⁹ de seipso hz/ scdo qntũ ad opõnez/ sicut enĩ de⁹ seipz cognoscit/ oiaq̃ in sapia fecit/ ita sapiẽs hõ & deũ cognoscit/ & nõ tñ humanis/ sz et diuinis regulis in suis dirigitur opib⁹/ ppterea bñ hic dr/ q hõ p sapie studiũ ad diuinam similitudinem accedit.

Per sapientiaz ad imortalitatẽ peruenitur. ¶ Aduertẽdũ 3° q eius qd inqt. s. Tho. p sapiaz ad imortalitatis regnũ peruenire/ duplex põt esse rõ. Pria/ qr vt dixit sapia amicitiã ad deũ causat per quã ad eternã pducimur btitudinẽ/ Scda/ qr sapiẽs p studiũ sapie in rectis opibus dirigitur/ qb⁹ ad vitã imortalem pparatur. Lz. n. humane sapientie incũbentes sepenumero a virtute deficiant/ qui tñ diuine sapie de qua loquimur dant operã/ inquãtũ hõ ad imortalitatẽ disponunt/ eo q in bonis operib⁹ per sapiaz ex diuinis regulis dirigantur.

Studiũ sapiẽtie ẽ ceteris humanis studijs iucũdius. ¶ Attẽdendũ 4° q duplex/ põt esse rõ eius qd dr studium sapie esse ceteria hoiũ studija iucũdius. Pria qr vt habet Arist. 11°. de aialib⁹. Amãs in parua cõprehẽsione amati magis delectatur/ q̃ in magna aliorũ cõprehensione. Scda qa vt ibidẽ dr/ parũ qd de substantijs separatis intelligere possumus/ plus delectat/ q̃ qcqd de alijs reb⁹ cognouerimus/ multo ergo magis dei/ q̃ aliarũ quarũcũq̃ rerũ cognitio iucunda & delectabilis est/ quãdo presertim ea cognitio in dei amorẽ trahat. Scda cã/ quare ppositũ sapientia assumat/ est/ qr iuxta sniaz Hylarij/ id suũ esse officium arbitratur vt deũ ois ei⁹ sermo/ & sensus loquatur/

¶ Deinde se excusat/ quare cõ singulos errores non pcedit/ hoc enĩ se facere alr/ tũ qr nõ sunt oiũ nota errata vt ex iis que dicũtur possint rõnes assumi ad eorũ errores destruẽdos: tũ qr eorũ qdaz/ vt Mahumetiste & pagani/ auctẽm scripture nõ recipiũt/ ideo ad rõnẽ nãlem cuiõs assentire coguntur recurrẽdũ est/ que tñ in reb⁹ diuinis est deficiẽs. Ubi aduertito q qr lumẽ nrm nãle/ a diuinis reb⁹ iferius q̃maxime distat/ nõ põt sua virtute ad diuina pspicaciter eleuari/ iõ sunt qdã errores circa diuia/ quos efficaci rõne eliminare nõ possumus/ ppterea qñ etiã diuinã scripturã taliũ errorũ seminatores non recipiunt/ magis ptermittẽdi sunt/ q̃ inefficaci rõne ipugnãdi. Addit vltio loco. s. Th. q simul veritatẽ aliquã inuestigans/ ostẽdet/ q errores per illaz excludantur/ & quõ demonstratiua veritas christiane religioni concordet.

† Phus pmo ethi. c. 2. Boe. pᵒ de tri. ca. 2. Post quã fuit in hoc opere ppo. s. Tho. mãifestauit/ cõsequẽter qs sit modus diuine veritatis manifestãde ostẽdit. Circa hoc autẽ duo facit. Prio enĩ que manifestãda sunt enumerat/ Scdo de ipsorũ manifestatione determinat capitulo sequẽti.

¶ Quãtũ ad pᵐ. Suppᵒ ex Ari. atq̃ Boetij snia disciplinati hois esse de vnaq̃q̃ re tñ fidei q̃rere q̃tũ nã rei admittit/ ponit hãc cõclonez/ Eorũ que de deo cõfitemur quedaz sunt/ que nãli lumine rõnis cognosci pñt/ quedaz vero oẽm facultatẽ humane rõnis excedũt/ Primã pnotã relinqt/ eo q phi q nãli dũtaxat rõne vsi sunt pleraq̃ de deo demonstratiue pbauerũt. Ut deũ esse/ & deũ esse vnũ/ Scdaz vero partẽ/ pmo/ trib⁹ rõnib⁹ pbat/ ostẽdendo eẽ aliq̃ intelligibilia de deo/ que humanũ penit⁹ excedunt ingeniũ/ deinde eam auctoritatibus confirmat.

¶ Prima rõ est ista. De quo oia cognoscibilia nãli lumine intell's cognosci pñt/ eius quoq̃ suba ab illo põt intellu cõprehẽdi/ sed ab intellu nro dei suba cõprehẽdi nõ põt/ ergo intell's nr nõ põt nãli suo lumine oia de deo cognoscibilia cognoscere. Maior pbatur. Priᵐ toti⁹ scie rei est intellus sube ei⁹: qr fm phm demõstrationis priᵐ est qd qd est: ergo fm modũ cognitionis sube rei erit modus eorũ que de illa re cognoscunt/ Si igitur alicuius rei suba puta lapidis vel triãguli cõprehẽdatur ab itellu humano/ nullum itelligibile de eo facultatẽ hũane rõnis excedet/ Supple q̃ ecõuerso/ si nullũ de eo intellibile/ nãle lumẽ excedit/ imo oia de ipso naturalr cognosci pñt/ & ei⁹ suba cõprehẽdi poterit. Minor vero probatur. Ea tñ/ de ijs/ que sub sensu nõ cadunt/ humano intellu capi pñt/ quorũ cognitio ex sensibus colligi põt/ eo q intell's nr fm modũ pñtis vite cognitionẽ a sensibus accipiat: sed ex sensib⁹ nõ põt duci intell's nr/ vt diuinam subaz videat/ qr sensibilia/ sunt effect⁹ qui diuinã virtutẽ nõ adequãt. g &c. Addit tñ q lz sensibilia nõ ducãt in

Cur⁹ ois cognosci deus co gnosci pōt eī⁹ q̄ sba pōt cōprehen di.

cognitionē substantie dei, faciūt tamen cognoscere de ipso quia est, ⁊ alia huiusmodi, que opʒ p̄mo p̄ncipio attribui. ℂ Pro declaratiōe maioris aduertēdū ē, q̄ itētio. s. T. ē lo qui de cogn̄scibilib⁹, q̄ p se ꝯueniūt sb̄o, ad talis.n.se extēdit scia nō aūt ad p̄dicata p acciñs hm̄.n.q̄ ⁊ ꝓpetates diūr v̄tua liter ꝯtinent̄ i sb̄a rei, sic effect⁹ i sua cā vbi eꝫ itellm̄ distin ctionē hn̄t, pdu cunt̄.n. iux̄ do ctrinam. s. T. a sb̄a p quādā nā lē ꝯsultātiā, vbi āt nō distiguūt̄ sic accidit ō pas siōib⁹ enti, q̄ ab ente realr̄ nō di stinguūt̄, rō sbi v̄tualr̄ ꝯtiet rō nes passionū, ⁊ vna ē alteri⁹ cā e rō, i eē tm̄ itel ligibili, cuʒ ḡ in sb̄o, tāq̄ʒ i cā pas siōes ꝯtineant̄, siue q̄ʒtū ad esse reale, siue q̄ʒtuʒ ad eē itelligibi le, si pn̄t oēs pas siōes alicui⁹ rei de ipa cogn̄sci, ni si totalr̄ rei qd ditas cogn̄scat̄, nec p̄fcē rei qd ditas cogn̄sci p̄t nisi cognoscant̄ oēs eius ꝓpeta tes ab ea nālr̄ resultātes, sic nō pn̄t oēs effectus cāe in cā cogn̄sci, nisi p cāe cōp̄hē sionē neq̄ ꝯp̄re hēdi cā vt sic p̄t nisi potum effe ctuū i q̄s p̄t in spectionē. Quā tū ad miorē ad uertēdū ꝑ q̄ nō dixit simplr̄. s. T. ex sensibilib⁹ n̄ posse cogn̄sci sbaʒ dei, sʒ addidit, vt videat̄ in ipis qd sit, q2 sensibilia cognita faciūt, qdē nos cogn̄scere dei sb̄am, eo q̄ ois ꝑ i deo sūt substātia sint, sed ad ꝑ nos p ducere nō pn̄t, vt eū q̄dditatiue cogn̄scam⁹ s̄m, q̄ in se ē, qō eēt ꝯp̄rie dei sbaʒ cogn̄scere, ℂ Aduertēdū 2° q̄ alr̄ obiectū dr̄ adeq̄tū po ͣ, ⁊ alr̄ effectus cāe, obm̄.n. dr̄ po ͣ adeq̄tū s̄m quādā cōitatē extēsiōis, q2 videlʒ cuicūq̄ʒ ꝯueīt rō illi⁹ obi illud, a tali po ͣ attigi p̄t, ⁊ eꝯ̄rio q̄cq̄d a po ͣ pōt attigi illud sub eo ꝯtinet̄ obo, q2 vō de rōne effect⁹ inq̄ʒtū hm̄, ē a sua cā depēdere, dr̄ effect⁹ cāʒ adeq̄re, vt vꝫ velle. s. T. 3° h⁹. c. 49 q̄n i ipo tota v̄t⁹ cāe exp̄mit̄, ꝑ āt eē puto q̄n p v̄tutē cāe ꝓ ducit̄ effect⁹ tāte p̄fectiōis, quāte ē cā, q̄n vō in effectu tota nō exp̄mit̄ v̄t⁹ cāe, q2 videlʒ nō ē tāte p̄fectiōis quāte ē sua cā, qō sane dep̄hēdi pōt q̄n cā effectū illo nobiliorē ꝓducē pōt, ille est cāe iadeq̄t⁹, cū ḡ nullus effect⁹ diuine v̄tuti sit, q̄ nobiliorē ꝓducē nō possit, nullusq̄ʒ tāte p̄fectiōis sit quāte ē de⁹, iō nullus effect⁹ illi ē adeq̄t⁹. ℂ Aduertēdū 3° q̄ q2 v̄ tus ꝯsequit̄ eēntiā rei, illiq̄ʒ ꝓportiōat̄, cū effect⁹ v̄tutē ad eq̄t cāe, ip̄i⁹ ēt eēntia vꝫ eēntiā adeq̄re, sic hō genit⁹ s̄m suā essentiā adeq̄t hoiē gn̄antē, ꝑꝑ ꝑ ex cognitiōe q̄dditatiua effect⁹, p̄t q̄dditatiue cā cogn̄sci, vbi āt effect⁹ v̄tutē n̄ adeq̄t sue cāe sicut i effectib⁹ diuinis accidit, neq̄ʒ vtiq̄ʒ cāe eēntiā adeq̄re pōt, ⁊ p ꝯn̄s ex ip̄i⁹ effect⁹ ispectiōe p̄fecte cā cogn̄sci nō p̄t, sʒ ea tm̄ de cā p talē effectū cogn̄sci pn̄t, q̄ ad ꝑ vt talis effect⁹, a tali cā ꝓducat̄ nec̄e ē i cā reppiri, sic q̄d ꝑ vt aliq̄d ab aliq̄ tanq̄ʒ a pri⁹ cā ꝓducat̄, nec̄e ē illā cām, ⁊ eē, ⁊ itellectua lē eē, ⁊ imālē, iō ex cognitōe effe ctuū q̄ʒuis iade q̄tor ꝑ⁹ cāe, pos sum⁹ cogn̄scere, ipaʒ eē, ⁊ q̄ itel lectualis ē, ⁊ im mālis, ⁊ silia.

ℂ Sed circa hūc rōnem occurrit dubiuʒ q2 vꝫ. s. T. i ꝓbōne ma ioris fallatiā fi gure dictiōis cō mitter, ꝓbat.n. sic, s̄m moduʒ q̄ sba rei cogn̄scit̄, est modus eorū que cogn̄scunt̄ ḡ cui⁹ sbam itell's cōp̄hēdit, oīa de eo intelligibi lia cogn̄sci pn̄t. ꝑ autē fit trāsit⁹ a mō ad multitu dinē itellectorū, ⁊ sic, a, q̄litate, ad q̄ʒtitatēʒ vbi manifeste cōmit tit̄ fallacia figu re dictionis. ℂ Rn̄det̄ q̄ sicut vna essentia est vna cā oiuʒ sua rū passionū, ita oēs passiōes ei⁹ in vna rōne ꝯue niūt, i hac inq̄ʒ, q̄ sint ei⁹ nāles ꝓpetates, ⁊ modus cognitiōis nālis pas siōis, ꝓportiōat̄ mō cognitiōis sbe, cui⁹.n. eēntia totalr̄ co gnoscit̄ ei⁹ nālis passio totalr̄ cogn̄scat̄ nec̄e ē, ad ꝑ āt q̄ est nālē passionē totalr̄ cogn̄sci, ⁊ cōp̄hēdi, sequit̄ nullā eē nā lē passionē q̄ nō cogn̄scat̄, nō cōmittit̄ ḡ fallacia q2 nō fit trā sit⁹, a, mō ad quātitatē imediate sʒ, a, mō eēntie ad modū p̄ dicati quē modū cognitorū numeralis q̄ʒtitas cōcomitat̄, quātitatē āt, breuitati studēs, tetigit. s. Tho. explicite, vt ⁊ modū q̄ imediate, sequit̄ ex añte daret itelligē, ⁊ q̄ʒtitatē cō comitātē, Erit ḡ hec explicita argumētatio, s̄ʒ modū co^gnit sbe rei ē modus cog^nit passiōis nālis cognite de re ḡ c⁹ eēn tia cōp̄hēdr̄, ⁊ totalr̄ cogn̄scit̄, ei⁹ nālis passio cōp̄hēdit̄ ⁊ totalr̄ cogn̄scit̄, aut actu. s. aut v̄tute, sed tūc totalr̄ cogn̄scit̄ nālis passio rei, q̄n nulla ē, q̄ de ipa nō cogn̄scat̄. ḡ ⁊c̄.

ℂ Secūda rō sumit̄ ex ḡdib⁹ itellectualiū, ⁊ arguit̄ sic, q̄ʒto itell's ē supior, ⁊ magis eleuat⁹ tāto plura pōt itelligē, q̄ ife rior itell's cape nō pōt, sʒ itell's diuin⁹ maxīe excedit hūanū, ergo aliq̄ i seipo de⁹ cogn̄scere pōt, q̄ hūan⁹ oino capere nō pōt. Maior ꝓpō in hoib⁹ videri pōt: itell's enim rustici ⁊

Cōclo.

⁊ vnū. ℂ Quedaʒ vō sunt ad q̄ ēt rō nālis ptingere p̄t: sic ē deū eē deū eē vnū ⁊ alia hm̄: q̄ ēt ph̄i demōstratiue de deo ꝓbauerūt: ducti naturalis lumine ratiōis. ℂ Qō aūt sint aliq̄ intelligibi liū diuinorū q̄ hūane rōnis peni tus excedāt igeniū: euidētissime appet. ℂ Cū eni p̄ncipiū totius scie quā de aliq̄ re rō pcipit sit i tellect⁹ substātie ipsius: eo q̄ s̄ʒ doctrinā ph̄i demōstratiōis p̄n cipiū est qō qd est. opʒ q̄ s̄ʒ mo dū quo substātia rei intelligit̄ sit eorū modus q̄ de re illa cogno scunt̄: vñ si itellect⁹ hūan⁹ alicu ius rei substātiā cōp̄hēdit. pu ta lapidis vel triāguli: nullū itel ligibiliū illi⁹ rei facultatē hūane rōnis excedet. Qō qdē nob cir ca deū nō accidit. nā ad substan tiā ipsi⁹ capiēdā: itell's hūanus nō p̄t nāli v̄tute ptingere: cū itel lect⁹ nr̄i s̄m modū p̄sentis vite cognitio a sensu icipiat. Et iō ea q̄ in sensu nō cadūt. nō pn̄t hūa no itellu capi: nisi q̄ten⁹ ex sensi b⁹ earū cognitio colligit̄. Sēsibi lia āt ad ꝑ ducere itellʒ nr̄m nō pn̄t vt in eis diuina substātia vi deat̄ qd sit: cū sint effect⁹ cāe vir tutē nō equātes. ducit̄ tm̄ ex sen sibilib⁹ itell's nr̄ i diuinā cogni tionēʒ vt cogn̄scat de deo. q2 est ⁊ alia hmōi q̄ oʒ attribui p̄mo p̄n cipio. ℂ Sunt igit̄ quedā intel ligibiliuʒ diuinorū que humane rōni sunt puia. quedā vero que oino vim hūane rōnis excedūt.

2 ℂ Adhuc ex itelligibiliū gra dib⁹ idē est facile videre. Duo rū eni quorū vnus alio rē aliquā itell's subtili⁹ ituet̄: ille cui⁹ itel lect⁹ est eleuatior: multa itelligit q̄ alt⁹ oino cape nō pōt. sic pʒ in rustico q̄ nullo mō ph̄ie subtiles ꝯsideratiōes cape p̄t itell's āt an geli plus excedit itellm̄ hūanū q̄ʒ itell's optimi ph̄i itellm̄ rudis simi idiote. q2 hec distātia inter sp̄ei hūane limites ꝯtiet̄. q̄s an gelic⁹ itell's excedit. Cognoscit qdē āgelus deū ex nobiliori effe ctu q̄ʒ hō. quāto ipsa sb̄a āgeli p quā in dei cognitionē ducit̄ nā li cognitiōe ē dignior reb⁹ sensi bilib⁹. ⁊ ēt ipa aīa per quā itell's hūan⁹ i dei cognitionē ascēdit. multoq̄ʒ āpli⁹ itell's diuin⁹ exce dit āgelicū. q̄ʒ āgelicus hūanuʒ. Ipse eni itell's diuin⁹ sua capaci tate sb̄am suaʒ adeq̄t ⁊ iō p̄fecte

Quo itel ligat esse cāt ad adeq̄t cāe.

de se itelligit qdē. ꝛ oia cogſcit q̃ de ſeipſo itelligibilia ſt: nõ āt nã/li cognitiõe ãgelus de deo cog/ſcit qd ē: q2 ꝛ ipa ſbã ãgeli p quã in dei cognitõe3 ducit̃ ē effectꝰ cãe v̇tutē nõ adeq̃ns. vñ nõ oia q̃ i ſeipſo deꝰ itelligit: ãgelus nã/li cognitõe cape pt. nec ad oia q̃ angelus nãli ſua v̇tute itelligit. hũana rõ ſufficit capiẽda. Sicut igit̃ marie amẽtie eſſet idiota q ea q̃ a pħo ppõnunt̃ falſa eẽ aſ/ſereret pp̃ h̃ φ ea cape nõ pt. ita ꝛ multo ãplꝰ nimie ſtulticie eẽt hõ ſi ea q̃ diuinitꝰ ãgeloꝝ mini/ſterio reuelant̃. falſa eẽ ſuſpica/tur ex h̃ φ rõne iueſtigari ñ pñt. 3 ¶ Adhuc idē mãifeſte appet ex defectu quē i rebꝰ cogſcẽdis q̃ttidie expimur. Rerũ eni ſenſi biliũ plimas ppetates igramꝰ. earũq3 ppetatũ q̃s ſenſu apphẽ dimꝰ rõnẽ pfecte i plibꝰ iuenire nõ poſſumꝰ. multo igit̃ ãplꝰ il/lꝰ excellẽtiſſime ſbe traſcẽdẽtis oia itelligibilia hũana rõ inueſti gare nõ ſufficit. † ¶ Huic ēt cõ/ſonat dictũ pħi q i (ſcdo meta.) aſſerit φ itellꝰ nr̃ ſic ſe h3 ad pri ma entiũ q̃ ſt mãifeſtiſſima i nã ſicut oculus veſptiliõis ad ſolē. † ¶ Huic ēt v̇itati ſacra ſcriptu ra teſtimoniũ phibet. dicit̃ eni. (Job. xj. Forſitã veſtigia dei cõ/ preh̃ẽdes. ꝛ oipotẽtē vſq3 ad p/fectũ reppies). Et. xxxvj. (Ecce deꝰ magnꝰ vincẽs ſciam nr̃a3). Et. j. Cor. xiij. (Ex pte cognoſci mus). Nõ igit̃ oē qd̃ de deo dr̃ quãuis rõne iueſtigari nõ poſſit. ſtati q̃ſi falſũ ē abyciẽdũ. vt † ma nichei ꝛ plẽs ifideliũ putauerũt.

idiote olno cape nõ pōt ſubtiles phyce rõnes, q̃s pħs, ꝛ hõ magni igenij capit: minor ēt p3, q2 itellꝰ ãgelicꝰ magis ex/cedit itellm̃ hũanũ, q̃3 itellꝰ optimi pħi, intellm̃ rudiſſimi idiote: cũ diſtãtia itellꝰ vniꝰ hoīs ab itellu alteriꝰ itra limi tes hũane ſpẽi ɔtineat̃, itellꝰ aũt ãgelicꝰ ſit ſupior ſ3 ſpẽm: Hoc āt deph̃ẽdi facile pōt, q2 ex nobiliori effectu, ꝛ abſtra ctiori deu3 cog/ſcit/ per ipa3 eni ſba3 angeli, q̃ ꝛ rebꝰ ſenſibilibꝰ ꝛ ipſa ēt hũana aia p q̃ hũanus itellꝰ in deũ a/ſcẽdit, nobilior eſt angelus: deũ nãli cognitione cogſcit, vt iferiꝰ oñdet̃, itellꝰ v̇o diuinus, magis excedit ãgelicũ, q̃3 angelicꝰ hũa nũ, qd̃ mãifeſta tur, q2 itellꝰ di/uinꝰ oiu: nã ſub ſtantiã adeq̃t, ꝛ iõ ſe pfecte itelli git, itellꝰ āt an/gelicꝰ de deo qd eſt nõ cogſcit cũ ſubã ſua p qua3 deũ cogſcit ſit ef fectꝰ v̇tutē cãe ñ adeq̃ns, ꝛ iõ nõ oia q̃ de ſeipſo deꝰ cogſcit ãge/lus nãli cogne pt cogſcẽ: q̃ itellꝰ diuꝰ maxie hũanũ excedit,

¶ Pro declaratiõe maioris cũ ſua pbãne ſciẽdũ p̃ φ dupli̾, ɔtigit aliqd a poᵃ cogſci nõ poſſe, vt inqt. s. T. aut inq̃3 q2 nõ cadit ſub obo poᵉ, ſic ſonꝰ, a, viſu capi ñ pt, aut, q2 l3 ſub obo ɔtineat̃ tñ poᵉ eſt iproportiõatũ: ſic valde ſplẽdidũ ab oclo veſptilliõis videri ñ pt, Quõ q̃ aliq̃ ſbtilitates phyce ab itellu vniꝰ hoīs cõph̃ẽdat̃, ab itellu v̇o alteriꝰ capi nõ poſ ſint: nõ h̃ iõ ē, q2 ſub cõi obo itellꝰ vniꝰ cõph̃ẽdant̃. nõ āt ſb obo itellꝰ alteriꝰ: ſ3 q2 itellectui vniꝰ ſt pportiõate, alteriꝰ aũt itellui ſũt iproportiõate: dũ vniꝰ itellꝰ nãles q̃ditates pōt penetrare: alteriꝰ v̇o itellꝰ ſua hebetudine nõ pōt.

¶ Sciẽdũ ſcdo ex doctria. s. T. pᵃ. q. 85. ar. 7. ꝛ. 2ᵒ ſeñ. d. 32. q. 2ᵃ. ar. 3ᵒ. φ ſic ſũt vniꝰ ſpẽi oia corpa hũana: ꝛ tñ iſta vni/tas ſpecifica latitudinẽ diuerſoꝝ g̃duũ iđiuidualiũ admit/tit dũ vnꝰ ē bñ cõplonatꝰ ꝛ pulchra forᵉ, decoroq3 aſpectu, alter v̇o defor͂ ē, ꝛ turpis, maleq3 cõplonatꝰ, ſic ꝛ cũ vni tate ſpecifica aiaꝝ ſtat diuerſitas g̃duũ idiuidualiũ, ipariũ, vt ſic vnũ corpꝰ ē alio ſbalr̃ pfectiꝰ idiuidualr̃: nobilioriſq3 cõplonis, ita vna aia ſit altera indiuidualr̃ nobilior, ac p h̃ ſit vnꝰ hõ altero pſtãtiori igenio, Forme. n. idiuidue creant̃ cõmẽſurate ſbalr̃ corpibꝰ: ita φ p cõmẽſurationẽ ad h̃ cor/pus hec aia ab illa idiuidualr̃ diſtiguit̃: vñ ſic vnũ corpꝰ ē altero nobiliꝰ cõplonatũ: ita vnã aia3 alt̾a nobiliorẽ eẽ o3, Nec tñ vnꝰ hõ pp̃ h̃ ē magis hõ altero l3 ſic pfectior hõ: qm̃ h̃ vocabulo magis nõ vtimur niſi i formis i qbꝰ accidit mu tatio iter magis ꝛ minꝰ: qd̃ nõ accidit i aia itellũa, qm̃ vna q̃q3 eã pfectionẽ ſbalr̃, quã a pn̄ᵃ accepit imutabilr̃ ɔſeruat vnꝰ q̃ altero meliorlſ v̇tutꝭ i itelligẽdo eẽ pt: q2 meliorẽ h3 aia3 ꝛ nobiliorẽ: q̃3uis ēt h̃ ex viriũ ſẽſitiuaꝝ meliori diſpõ/ne poſſit pu̾enire, eo φ ipſe itellꝰ ad ſui opationẽ idigeat.

¶ Tertia rõ ē, a maiori, magis v̇: φ oia cogſcibilia de re/bꝰ ſenſibilibꝰ cogſcamꝰ: q̃3 oia q̃ de deo cogſci pñt, cũ illa nobis ppingora ſint, magiſq3 pportiõatasq3 rerũ ſenſibiliũ multas ppetates igramꝰ, aut earũ rõnẽ pfecte iuenire ñ poſ ſumꝰ, Ergo multo ãpliꝰ nõ oia cogſcibilia de deo poſſumꝰ nãlr̃ cogſcẽ, Cõfirmat̃ auctẽ phy. 2ᵒ meta. pluribuſq3 ſcriptu re ſacre auctatibꝰ: nã inqt ariſt. q, itellꝰ nr̃ ſe h3, ad mani/feſtiſſima i nã ſic oclus veſptiliõis ad ſolē, Job v̇o. xj. dr̃ for/ſitã veſtigia ꝛc. ꝛ. 36. Ecce deus magnꝰ ꝛc. Item pᵃ cor. 13. dr̃: ex pte cogſcimꝰ ꝛc. ¶ Pro auctem pħi adūtẽdũ, φ illa ñ ifert oimo dã igrãtiã rerũ diuinaꝝ, ſ3 obſcu/rã q̃3dã noᵗᵃᵐ, co gnitõiſq3 difficl̾ tatē, Sic. n. veſp tilio aciē ad ip3 ſolꝭ ſplẽdorē ſigẽ nõ pt: ita nec nr̃ itellꝰ diuĩa eẽntī a3 nãlr̃ vt i ſe eſt pt itelligẽ cꝰ qd ditatē cõphẽᵈᵒ, Hic mãichei er ror exploditur, plurimiq3 ifideliũ q ſtati rõc̃q3 falſa abyciẽdã puta/uerit, ea q̃ de deo diuinitꝰ angeloꝝ miniſterio reue lant̃: ꝛ humana rõne iueſtigari nõ pñt, qbꝰ nõ ſecus accidit, q̃3 idiote: q ea q̃ a pħis dr̃ iõ falſa eẽ diceret: quia ea capere nõ poſſet.

¶ Circa hãc ɔ̃nis pte quã. s. T. pbaut: aliq̃ ex pte idē ſentiũt ſcorꝰ i pᵒ. q. plogi pm̃ ſniaꝝ: aliq̃ v̇o ex pte diſſentit, Tenet eni cũ. s. T. multas eẽ v̇itates de deo cogſcibiles, q̃s nullus pōt nãlr̃ iuenire: eo φ ab itellu, agẽte, ꝛ phãtaſmatibꝰ cãri eaꝝ cognitio ñ poſſit, In h̃ āt diſſentit, q2 pōit φ iſta cogni tio ſit qdē ſupnãl̾ cõparãdo itellm̃ polẽ3 ad agẽn: ſ3 tñ cõ/parãdo ip3 ad actualē notitiã i ſe, ſit ei nãl̾: eo φ itellꝰ poſ/ſibil, a, q̃cũq3 cogne nãlr̃ pficiat̃: ꝛ ad q̃3cũq3 nãlr̃ iclinet, hꝰ oppoᵐ accipiẽdo poᵃᵐ nãlē, pþe nõ āt vt ſe ēt ad obialē extē dit ſ3. s. T. 3ᵒ ſen. d. 26. q. 1. ar. 2ᵒ ꝛ de v̇i. q. 18. ar. 2ᵒ vbi de mẽ te cõ. 9. meta. vlt φ poᵃ paſſiua nãl̾ nõ ſe extẽdat niſi ad illa ad q̃ ſe extẽdit ſua poᵃ nãl̾ actiua. Ex q̃ i. q. de v̇i ɔcludit in/tellꝰ polẽ3 ñ eẽ nãlr̃ i poᵃ, niſi ad illas foias, q̃ p itellꝰ agẽtẽ itelligibiles ſiũt. Cõfirmat̃ ēt pō. s. T. ex pceſſu, ꝛ rõe ari. 3ᵒ d aia, vbi pbat itellꝰ agẽtis necitatē tex. 17. hac. n. rõe p bat opõtẽ i aia ponẽ itellꝰ, agẽtẽ, q2 i nã i q̃, ē poᵃ paſſiua o3 ponẽ poᵃᵐ actiuã, ɔſtat āt φ ari. loq̃t̃ d poᵃ actiua pxia, ꝛ p portiõata, alioqn rõ ſua ñ oñdẽt ppoᵐ q̃ ſi aliq̃ poᵃ paſſiua nãlr̃ iclinat̃ i aliquē actũ, o3 vt ab aliq̃ nãli agẽte, ꝛ pporᵉ poſſit illũ ṙcipe, ſi āt iſtet̃ vt iſtat ſco. 4. ſnīe. d. 49. q. x. ad 2ᵐ q2 i corpe ē poᵃ recepᵐ ad aia3 itellũã, ꝛ tñ ñ pt ab aliq̃ agẽ te nãli pduci. Ridet̃ d mẽte. s. T. poᵃ. q. 3. ar. 9ᵒ. 5ᵐ. ꝛ. 6ᵐ φ nõ ē nece, vt oē agẽs nãle pducat eẽntiã forᵉ, ſ3 ſufficit vt ſit cã diſpoſitiua mãe: ꝛ ſit cã vnionis forᵉ cũ mã. Nã ſi forᵃ nõ ſit ſbſiſtẽs, cõ nãl̾ ē cã ipiꝰ forᵉ: ſi āt forᵃ ſit ſbſiſtẽs vt ē aia rõ nal̾, cã nãlis ē cã diſpõnis mãe, ꝛ vniõis forᵉ ad mãm: ñ āt ē cã forme, Vñ negat̃ iſta ɔ̃ña. Nullũ agens creatũ ſiue nãle pōt pducẽ aia3 itellũã, q̃ a nullo agẽte nãli pt mã reduci i actu reſpcũ aie itellũe: roi. n. φ oppᵐ ɔ̃itis ſtat cũ añte pt. n. agẽs nãle reducẽ mãa3 i actũ forᵉ cãndo diſpõnes ad forma

Aia vniꝰ hoīs ē no/bilior aia alteriꝰ ho/minis in/diuidua/liter ñ āt ſpecifice.

† Lex ab 1o.

† Auctoritas ſacre ſcripture

† Manicheo/rum error

Verũ co/gnitio de deo q̃ nã/liter acq̃/ri nõ pōt ſic ſupna/lis.

e vnionē formę ad mām, & tm̄ nō cāre formā. Sup cap. 4.

C Q᷑ diuina nālr cognita ꝯueniē ter hoib⁹ credēda ꝓponūt. c. 4.

Uplici igit̄ v̇itate diuinoꝝ intelligibiluꝫ existēte. vna ad quā rōnis inqsitio ptigere pōt altera q̄ oē igeniū hūane rōis excedit vtraqꝫ ꝯuēiēter diuinitus hōi credenda ꝓponit̄. †C Hoc āt de illa ꝓ ondēdū ē q̄ inqsitiōi rōis puia eē pōt. ne forte alicui videat̄ ex q̄ rōne hīri pt. frustra id sup nāli ispiratiōe credēdū traditū eē. †C Seqrēt̄ tñ tria icōueniētia si huī⁹ v̇itas solū mō rōni iquirēda relinqret̄. Unū est q̄ paucis hoib⁹ dei cognitio iceēt. A fructu. n. studiose inqsitiōis q̄ ē v̇itatꝭ iuētio. plimi ipediunt̄ trib⁹ de cāis. †C Quidā siqdē pp ꝯplōnis i dispōnē. ex q̄ multi nālr sūt idispositi ad sciēdū: vñ nullo studio ad h̄ ptigere possent vt sūmū gradū humane cognitiōis attigerēt: q̄ i cognoscēdo deū ꝯsistit. C Quidā ꝯo impediunt̄ necītate rei familiaris: oꝫ. n. eē iter hoies aliq̄s q̄ tpalib⁹ admīstrādis isistāt q̄ tm̄ tēp⁹ i ocio ꝯtēplatiue inqsitiōis nō posset expēdere vt ad sūmuꝫ fastigiū hūane iqsitiōis ptigerēt s. dei cognitionē. C Quidā aūt ipediunt̄ pigritia. C Ad cognitionē eni eoꝝ q̄ de deo rō iuestigare pt: mlta ꝓcognoscē opꝫ: cū fere tot⁹ philosophie cōsideratio ad dei cognitioneꝫ ordinet̄: pp qđ metaphisica q̄ circa diuina v̇sat̄: inter philosophie ptes vltia remāet addiscēda. Sic ḡ nisi cū mag̃ labore studij ad ꝓdicte v̇itatꝭ iqsitionē puēiri pt. quē quidē laborē pauci subire volūt ꝓ amore sciēe: cui⁹ tñ mētib⁹ hominū nālē de⁹ iseruit appetitū.
2 †C Secūdū incōueniēs ē: q̄ illi q̄ ad ꝓdcē v̇itatꝭ cognitionē vl' i

Postq̄ ōndit. s. T. duplicē eē veritatē de deo: nūc modū manifestatiōis vtriusqꝫ v̇itatis declarat. Circa h̄ āt duo facit ꝓ de mō manifestatiōis h̄ꝫ absolute determinat 2°. Cōparatiue. c. 7. Circa p̄m̄ duo facit: ꝓ determinat ð mō h̄ꝫ q̄ꝫ tū ē ex pte docētis. Scđo ð ipo q̄ꝫtū ē ex pte ad discētis. c. 6. Circa p̄m̄ duo facit ꝓ agit de mō eoꝝ q̄ nālr ð deo cogsci possūt. 2° de mō eoꝝ q̄ nālē rōnē excedūt. C Quantum ad primuꝫ ne forte alicui (vt inqt) videat̄, ex q̄ talis veritas rōne hēri pt, frustra sup nāli inspiratione credendā traditā eē, ponit hāc ꝯnē. Ueritas diuinoꝝ q̄ iquisitiōi rōnis puia eē pōt, cōuēiēter diuinit⁹ hoi credēda ꝓpōit̄ ꝓbat̄ ex icōuenientib⁹ q̄ seqrent̄ nisi ita fieret ꝓmū ē q̄ paucis hoibus dei cognitio ineēt, Plurimi. n. a v̇itatis inqsitiōe retrahunt̄ trib⁹ de cāis: aut. s. pp corpis cōplōnē, ex q̄ mlti nālr sīt idispositi ad sciaꝫ & sūmū ḡdū humanę cognitiōis, q̄ i cognoscēdo deū ꝯsistit attigē ñ possūt, aut pp rei familiaris necītatē, pp quā mlti ocio cōtēplatiuę inqsitiōis vacare nō pñt: aut pp pigritiā, ex q̄ pleriqꝫ laborē acqrēdę disciplinę effugiūt, Ad cognitionē. n. q̄ ð deo hēri nāliter pōt, multa ꝓcognoscere opꝫ, cū tota fere phīa ad eā ordinet̄: quo ex causa metha^{ca} vltima remanet addiscēda: quare & si hominū mētib⁹ nālē de⁹ sciēdi ingenuerit appetitū, multi tñ sunt: qui eū addiscēdi laborē subire renuūt.

C Aduertēdū hic ꝓ ex doctria. s. Th. i 3° di. 25. q. 2. ar° 2° q̄ q̄ꝫtitas cognitiōis duplr attēdi pt: ꝓm obā. s. & ꝓm efficatiā act⁹ circa obm̄: q̄ ḡ iqt sūmū ḡdū hūane cognitiōis eē deū cogscē: itelligēdū ē q̄ꝫtū ad obm̄: ñ āt q̄ꝫtū ad efficatiā act⁹.

C Aduertēdū 2° vt hꝫ. s. T. sup boetiū tri. q. 5. ar. ꝓ q̄ me^{ca} nālr qdē. s. ꝓꝫ ꝑfectionē est aliīs scijs prior: q̄ ad nos tñ alijs scijs ē posterior pp qđ Aui. ꝓ suę me^{ce} l. 1° iqt ordinē hui⁹ sciē eē vt post alias scias addiscat̄, id qđ ēt h̄ loco inqt. s. T. sꝫ lꝫ lra sit de ipa scia inq̄ꝫtū i ea ꝓꝑetates entīs & sbaꝝ sepataꝝ iuestigant̄ ꝑ demſtrōnē, termios tñ aliq̄s meth^{ice} necē ē ⁊mis aliaꝝ sciaꝝ ꝑus q̄ ad nos ꝓꝫ eoꝝ ꝯcept⁹ cognitos eē cū i ipos aliaꝝ sciaꝝ ⁊mini resoluāt̄ pp qđ lꝫ illi ⁊mini dicant̄ meth. iq̄ꝫtū ꝓꝑetates suoꝝ signatoꝝ i meth. q̄runt̄, q̄ tñ ad eoꝝ ꝯcept⁹ sit oib⁹ scijs cōes. Si dicat̄, q̄re ḡ i q̄nto meth. ð eoꝝ rōib⁹ determiat̄: di q̄ h̄ lō ē: q̄ si ð ipis oib⁹ sil' edēdus sit tractat⁹, magis ad meth. spectat, q̄ꝫ ad aliū artificē, eo q̄ ēt eoꝝ ꝓꝑetates igrat: ñ tñ tollit̄ qn sint oim sciaꝝ cōes ⁊mini. Uerū i h̄ diīa ē, q̄ ð illis determiat meth. vt ð sbis, aut ptib⁹, aut passiōib⁹ subaꝝ: alię āt sciē, vtūt̄ ipis vt ꝯsequētib⁹ ad eoꝝ suba, & ꝑ viā sēsus cogniti. C Aduertēdū 3° q̄ nō dixit. s. T. abso^{te} totā phiā ordiari ad meth. sꝫ addidit fere: q̄ vt ipe iquit tri. q. 5. ar. ꝓ ꝯ^{m.} sīt aliq̄ sciē, q̄ nō sīt necārię abso^{te} ad meth. sꝫ tñ ad bñ eē ipi⁹, vt musica, & morales, & h̄ꝫ.

C Aduerte 4° q̄ appetit⁹ nālis vt hꝫ ꝓ°. q. 60. ar. ꝓ duplr sūmi pt, vno° vt distiguit̄ ꝯ appetitū seq̄ntē cognitionē: alio° vt distiguit̄ ꝯ appetituꝫ liberū ꝓ mō noiat solū ordinē nāę i aliqd & nihil aliud ipoꝛtat q̄ꝫ rei formā cū hitudine nāli ad aliqd, sic appetit⁹ ḡui ad locū deorsuꝫ nihil aliđ ē q̄ꝫ for^a ḡui tāq̄ cū hitudine ad locū deorsū, & se hꝫ tāq̄ꝫ act⁹ ꝑmus: h̄ mō q̄lꝫ po^a nālr appetit sibi ꝯuēiēs vt dr ꝓ°. q. 78. ar. ꝓ. 3. Scđo mō noiat actū elicitum seq̄ntē cognitiōeꝫ ita tñ ad vnū oppositoꝝ determiatū, q̄ ad alteruꝫ flecti ñ pt sic oēs nālr appetūt btitudinē actu elicito a volūtate seq̄nte btī^{tis} apphēsionē. Appetit⁹ ḡ sciēdi quē dic̄. s. T. & ēt Ari. ꝓ meth. nālē eē, lꝫ possit accipi ꝓmo mō q̄ itell's ex sua nā hitu^{dinem} & ordinē ad cogni^{tionem}, tāq̄ꝫ ad sibi ꝯuēiēs hꝫ: tñ q̄ h̄ nō ꝯuēit soli itellūi sꝫ oi po^{ti} vt diximus, vt ferat̄ i sibi ꝯuēiēs. vr āt. s. T. & phs, velle aliqd pti^{re} ponē c̄c ap^{tum} cogni^{tioni}, qđ i ap^{tum} opōnū aliaꝝ pōeꝝ nō iuēit̄ iđ dicēd⁹ ē iste ap^{tus} eē nāl' qdā act⁹ vo^{tis} q̄ vo^{tas} i ꝓpo^{situm} sibi co^{nem} fert̄, ita q̄ i op^m ferri nō pt. id qđ ē vi velle. s. T. 12^e. q. 10. ar. ꝓ. & 22^e. q. 166. ar. 2° dū pōit stu^{m} v̇tutē, eē isti⁹ nāl' ꝯsideri mode^{ratiuam}. C 2^m icōueniēs ē: q̄ vix p⁹ lōgū tpis spatiū ad eā co^{nem} hoies puēirēt, tū pp ꝓfū^{ditatem} co^{nis} ad quā ñ nisi p⁹ lōgū exercitiū hois itell's idone⁹ iuēit̄: tū pp mlta q̄ ꝓexigūt̄: tū pp passionū mot⁹ i iuuētute abūdātes, qb⁹ efficit̄ vt ñ sit apta aia ad tātę v̇itatꝭ cog^{nem}.

C Aduertēdū ꝓ q̄ cū res abstracte a mā, nisi ex sēsibilib⁹ reb⁹ a nob̄ ñ cogscāt̄, ad h̄ vt itell's nr̄, cui ꝯnāles sīt res sēsibiles, itm̄ eleuet̄, vt ex formis sēsibiliū co^{nem} ð talib⁹ eliciat sbātijs, necē ē ꝑus vt exerceat̄ i opib⁹ itell's a pticlarib⁹ vlia abstrahēdo, cōiaqꝫ a ꝓprijs, vt ex tali exercitio abstrahēdi fiat ad cog^{nem} reꝝ imāliū habilior, si. n. i nobi^{lissimas} opōes po^a itell's nisi assiduitate & exēcitio i lḡbiliorib⁹ vigorosior, ꝓmptiorqꝫ ad occlta inuestigāda fiat, Multo igit̄ magis ad eā sbaꝝ q̄ maxie imāl' ē, a sensibusqꝫ remo^{ta} poterit extolli, nisi post lōgā exercitationē fuerit vigorat⁹, ꝓpea inqt. s. T. nō posse nr̄m itell'ꝫ eā cog^{nis} ꝓfūditatē cape nisi post lōgū exercitiū. Cāl. n. ex studio atqꝫ exercitio i itellūi hilitas q̄dā ad rerū difficiliū iue^{nem} q̄ absqꝫ tali exercitio nō ieēt, silr vires sēsitiue ite^{res}, qb⁹ vtit̄ itell's biliores ex tali exēcitio ad sotiliū reꝝ igrēdā vi^{sionem} reddūt̄ i suo or^{ne}, Aduēdū 2° q̄ cū cogītio

Margin notes: †Idē. 21°. q. 2. ar. 4. — †Concl° hu⁹ capli. — †3m incōueniens. — †quōsca alie boies ipediunt a cognitiōe veritatis. — Ado me tha. sit a lijs sciencijs poi. — Ado appetit⁹ scie sit nālis. — †2m incōueniens. — De studio & exercitio req sito ad rerū immaterialium cog^{nem}.

intellectualis ꝑ abstractionē a senᵇᵘˢ fiat, ꝑꝑ vehemētiā ꝟo passionū abstrahat̃ intētio aīe ab itelligibilibꝰ ad sensibilia ex passionū vehemētia actus ɔtēplatiōis q̄ȝ maxīe ipedit, iō ꝟtutes morales ꝓsertiȝ castitas vt ingt.s. Tho.2ᵃ2ᵉ q.15.ar.3ᵒ maxīe hoīez ad ꝑfectionē itellectualis opatiōis disponit. Ubi ḡ multitudo passionū isurgit, sic in iuuenibꝰ ꝑ maiori parte accidit, ibi nō ē aīa ad subtiles speculatiōes apta: sȝ in quiescēdo, ⁊ sedēdo, a, passionū tumultibus, vt inquit phs, fit prudēs.

¶ Tertiuȝ incōueniēs ē, qa cū dubitatione erroribusq; admixtione dei cognitio hēret. Debilitas eni rōnis, atq; phātasmatū pmixtio facit vt ea ēt, q̄ verissime demōstrata sūt apō multos dubia remaneāt dū vim demonstrationis ignorāt, ⁊ ꝓsertim cū videant eos q̄ sapiētes dr̄ diuersa docere: facit ēt, vt iter multa ꝟa q̄ demrāt̃ mlta imisceant̃ falsa, q̄ sophiᶜᵉ, aut ꝓbabili q̄piā rōne q̄ demrō reputat̃ asserunt̃. Quare oportuit ꝑ fidē determiari q̄ ꝺ deo, s. nob̄ tenēda sint. Cōcludit̃ ḡ, q̄ salubrit̃ diuia ꝓuidit clemētia, vt ea ēt q̄ rō iuestigare pt fide tenēda p̄cipet, vt oēs ⁊ de facili, ⁊ ꝑ ɔn̄s cito, ⁊ absq; dubietate: ⁊ errore diuine cognitionis pticipes eē possent.

†tex. pro

†3ᵐ icōueniēs Augu. li. 18. de ci. dei ca. 41.

¶ Nōn̄ᵐ ꝑᵒ q̄ ista debilitas itellꝰ nō egritudinē, aut aliqd ꝑter nāȝ adueniēs itellectui nr̄o: sȝ suū nālē ordinē in gn̄e intelligibiliū sign̄at. Quia eni in tali gn̄e infimū locū tȝ estq; iperfectissimū qddā, sic mā p̄ᵃ i gn̄e rerū mālīū, iō suapte nā hȝ vt ad ꝟitatē capescēdā ibecilis sit: decipiq; facile possit.

¶ Nōn̄ᵐ 2ᵒ. q̄ lȝ fantasmata itellꝰi nr̄o ad intelligēdū deseruiāt, ipa tn̄ fantasmatū pmixtio apō mltos veri cognitionē de rebꝰ imālibꝰ ipedit. Nā cū sint reꝝ dūtaxat māliū, determinatarūq; ad hic ⁊ nūc sīlitudines, aliq ꝑ hō fantasmata itelligētes: n̄ possunt itellige aliqd in reꝝ nā eē q̄ṁ māle nō sit, atq; ad aliquē locū determiatū: ꝑꝑ qō i mltos icidūt errores circa imālia. Ipsa igit̃ fantasmatū pmixtio i nr̄a itellectiōe, lȝ sit nob̄ ad itelligēdū necāria, qa tn̄ debile instr̄m sunt ⁊ iproportionatū respectu imāliū: iō sunt sepenūero erroris cā in hō imāliū rerū ꝟitate inuestigāda. Cōfirmat̃ ꝑᵒ conᵒ auth. apl̄i Ephe. 4. Iā nō ābulet, ⁊c̄. Cōfirmat̃ 2ᵒ auth. Esaie. liiij. Ponā vniūsos filios tuos doctos a dn̄o ⁊c̄.

¶ Sȝ circa ea q̄ dicta sunt in ꝑ̄ incōueniēti 2ᵒ occurrit dubᵐ. Pāᵐ ē circa illō q̄ methᶜᵃ ē vltīᵒ loco addiscēda. Cōtra h̄ .n. arguit̃ sic. p̄ meth. ꝓbat aliaꝝ sciaꝝ pn̄ᵃ, vt iqt.s.T. Trin. q.5.ar.ꝑ.ɔᵐ. ḡ alias scias dȝ p̄cedere, pȝ ɔn̄a: qa tota scia, a, p̄ncipioꝝ cognitione depēdet 2ᵒ metᶜᵉ largit̃ pn̄ᵃ oibꝰ sciētijs, vt ē de mēte.s. Th. in pluribꝰ locis ꝓsertim tri. q.6.ar.

uētionē pueniret: vix post lōgū tp̄s ptingerēt. tū ꝑpter hmōi veritatis ꝓfunditatē ad quā capiēdā ꝑ viā rōnis: nō nisi ꝑ̄us post longū exercitiū intellꝰ hūanus idoneus iuenit̃: tū ēt ꝑpter multa q̄ p̄exigunt̃ vt dictū est. tū ꝑpter hoc q̄ tp̄e iuuētutis dū diuersis motibꝰ passionum aīa fluctat: nō ē apta ad tā alte ꝟitatis cognitionē: sȝ in q̄escēdo fit prudēs ⁊ sciēs. (vt dr̄ in. vij. phisicorū.) remaneret igit̃ hūanū genꝰ si sola rōnis via ad deum cognoscēdū pateret in maximis ignorātie tenebris: cū dei cognitio q̄ homines maxime ꝑfectos ⁊ bonos facit non nisi quibusdā paucis ⁊ his paucis etiā post tēporis longitudinem proueniret.

3† ¶ Tertiū icōueniēs ē q̄ inuestigatiōi rōnis hūane plerumq; falsitas admiscet̃ ꝑꝑ debilitatē intellꝰ nr̄i in iudicādo ⁊ fantasmatū pmixtionē. Et iō apō multos in dubitatiōe remanerēt ea q̄ sūt ꝟissime ēt demr̄ata: dū viȝ demr̄atiōis ignorāt: ⁊ p̄cipue cū videāt a diuersis q̄ sapiētes dr̄ diuersa doceri. ¶ Inter multa ēt vera q̄ demonstrant̃ imiscet̃ aliqn̄ aliqd falsum qō nō demōstrat̃: sȝ aliq̄ ꝓbabili vel sophistica rōne asserit̃: q̄ interdū demōstratio reputat̃. Et iō oportuit ꝑ viā fidei fixa certitudine ipsaȝ veritatē ꝺ rebꝰ diuinis hoībꝰ exhiberi. ¶ Salubriter ḡ diuia ꝓuidit clemētia vt ea ēt q̄ rō inuestigare pt fide tenēda p̄cipet. vt sic oēs de facili possent diuie cognitiōis pticipes eē. ⁊ absq; dubitatiōe ⁊ errore. ¶ Hic ē qō (Eph. iiij. dr̄. Iā. † Nō ābuletis sic̄ ⁊ gētes ābulāt i vanitate. sensus sui. tenebris obscuratū hn̄tes itellꝫ.) Et Isa. liiij. (Ponaȝ vniuersos filios tuos doctos a dn̄o.

p̄.q.3.ā 2c. ꝓbat̃ ɔn̄a qa ea q̄ ad methᶜᵃᵐ ptinēt, nō possunt nisi ꝑ methᶜᵃᵐ sciri, si ḡ alie sciē vtunt̃ p̄ncipijs q̄ sunt ꝓpria methᶜᵉ ḡ opȝ in oibꝰ sciētijs metᶜᵃᵐ icludi veluti p̄orē, ⁊ per ɔn̄s opȝ ꝑ eā addiscere: 3ᵒ. A notioribꝰ nob̄ s semꝑ est ꝓcedēdū vt ostēdit phs. p̄ posteri. sȝ pn̄ᵃ q̄ sunt ꝓpria metᶜᵉ sunt nob̄ notiora oibꝰ q̄ traduntur in sciētijs, ḡ, ab ijs nr̄a dȝ icipe cognitio, ḡ, methasi. est pᵒ addiscenda.

¶ 2ᵐ dubiū ē circa illud, q̄ pleriq; propter laborē ⁊ tristitiaȝ retrahūt̃ ab inq̄sitiōe ꝟitatis. Cōtra .n. arguitur. Nō mior ē iclinatio nāe q̄ȝ habitus, sȝ hitꝰ facit in opibꝰ suis facillitatē ⁊ delectationē. vt dr̄ 2ᵒ ethic. ḡ ⁊ nā. Si igit̃ hoīes nālr in sciam ⁊ cognitionē iclinant̃ erit acq̄sitio scīa facilis, ⁊ delectabilis. ḡ. nullus ab ea ꝑꝑ pigritiā aut laborē retrahit̃.

†Corre lariū.

¶ Ad euidn̄ᵃᵐ pᵐⁱ dubij. Cōsiderādū ē p̄. q̄ pn̄ᵃ pᵃ ꝑ vīa oīuȝ sciarū 2ᵒ cōsiderari possūt. Unoᵒ q̄ȝ tū ad coꝝ ꝟitatē absoᵗᵉ alioᵒ q̄ȝᵐ ad iudiciū ꝺ ipsis, ⁊ ꝺfēsionē ab ipugnātibꝰ. Prioᵒ ptinēt ad hitū vnū ꝑ se q̄ dr̄ itellꝰs. Quē arist. 6. ethi. ɔdiuidit sciē, ⁊ sapiē. 2ᵒ ꝟo mō ad metᶜᵃᵐ vt iqt.s.T. pᵃ 2ᵉ. q. 66. ar. 5. ad 4ᵐ meta. n. disputat ɔ̄ negātes hō cōia pn̄ᵃ ꝑꝑea q̄ ɔstituāt̃ ex terminis cōibꝰ, q̄ sūt de metᶜᵉ ɔsideratiōe. Cōsiderādū 2ᵒ q̄ lȝ ad itellꝫ q̄ ē hitꝰ p̄ncipioꝝ. s̄m suā ꝟitatē absolute ɔsideratā ptineāt. Ad metᶜᵃᵐ ꝟo q̄ȝᵐ ad coꝝ examinationē ⁊ defensionē, sūt tn̄ ⁊ oibꝰ scījs cōia inq̄ȝᵐ coꝝ termini ad t̄mios aliaꝝ sciaꝝ extēdūt̃, ⁊ iq̄ȝᵐ ab itellꝰu q̄ ē hitꝰ istoꝝ pn̄ᵒᵘᵐ scia depēdētiā hȝ. vt ē ꝺ mēte.s. Th. 12. q. 57. ar. 2. 2ᵐ. Un̄ pt dici, q̄ ista pn̄ᵃ vt absoᵗᵉ ꝟa oēs sciē accipiūt ab itellꝰu q̄ ē ipoꝝ hitꝰ, vt āt iā examiata ⁊ defensata ab ipugnātibꝰ accipiūt a metᶜᵃ ꝑꝑea. 11ᵒ metᶜᵉ lec. pᵃ. ingt. s. T. q̄ vna scia, (⁊ itelligit de metᶜᵃ) ista pn̄ᵃ ɔsiderat ad quā ptinet ɔsideratio cōium t̄minoꝝ, ⁊ ab ea aliē sciē, hō pn̄ᵃ accipiūt. Cōsiderādū 3ᵒ vt hēri pt ex doctrinā. s. T. sup Boe. trin. q. 6. ar. p̄. q̄ de sciētijs 2ᵒ loq possumꝰ, vnoᵒ q̄ȝᵐ ad oīuȝ illaꝝ acq̄sitionē ordinatā, alioᵒ s̄m q̄ iā sunt acq̄site ⁊ adinuēte.

†Aucto. sac. scri.

Q̄ño metaph. ē post alias sciētias addiscēda.

¶ Dr̄ ḡ ꝑᵒ q̄ q̄ȝᵐ ad acq̄sitionē eaꝝ ꝑ iuētionez hūane rōnis metᶜᵃ ē vltīᵃ. Qr̄ oēs aliē sciē specuᵗⁱᵘᵉ ad ipam ordināt̃, ⁊ earū iuētio p̄exigit̃ iuētiōi methᶜᵉ ⁊ s̄m hāc rōnē nihil ad methaᶜᵃᵐ ptinēs vt methᶜᵃ ē: dȝ p̄intelligi: sȝ hn̄ cognitio p̄moꝝ pn̄ᵒᵘᵐ, vt hitu q̄ ē itellꝰa sūt nota cuiuscūq; sciē adinuētionē p̄cedit cū nulla scia hēat ꝑfecte rōnē sciē nisi s̄m q̄ ab hō habitu depēdet. Dr̄ 2ᵒ q̄ si loq̄mur de sciētijs, vt iā adiuētē sūt, sic nō incōuenit alias scias vti p̄ncipijs metᶜᵉ vt iā examinatis, ⁊ ab ipugnātibꝰ ꝑ metaphy. defensatis. Dr̄ 3ᵒ: q̄ n̄r oȝ ꝑꝑ h̄ meta. prius alijs sciētijs addisci. Tū qa hitꝰ methᶜᵉ p

z pncipalr circa eno,z passiões entis,atqz ét circa sbas se/
paratas vsat,ñ át circa hꝫ pñ',cū nō sint ɔ̃nes i met' demō
strat̄ꝯtū qa alię scię accipiūt illa pñ' mutuo a meta. z iō nō
opꝫ vt pus hēat ille bit',sꝫ sufficit ꝙ sit adīuēt',z acqsit'
aliqñ ét post alias scias. Uñ alię scię credūt ista pñ' met'.s.
ꝙ ab illa sūt examiata z defensata, ɋ̄uis illa videāt vt ab
itellu ipsoꝝ pn/
cipioꝝ depēdē/
tiam habet.

Ad pᵐ autē in opp̄ᵐ dī,ꝙ ñ sic dī met' pñ' alia rū sciaꝝ pbare, ɋ̄si ꝑ bitū met' demrãtiue sciā tur,quē ad' scia subalternãs dī pbare prin' scię sbalternate,sed qa per ista cōia pñ',ſm aliquaz ɔ̃sideratiōeꝫ ad meta. prinentia manifesta fiunt aliaꝝ sciaꝝ pñ', duz oēs scię ab bitu istoꝝ pñ', q dī itell's depē dent,z dū resol ūunt in ista pñ' nālr nota,sꝫ z a met' ſm aliquaz ɔ̃siderationē mutuata,vt pote quę sint pñ' nō alicui scię propria sed oibus cōmunia licet a met' pncipalius considerata.

Ad 2ᵐ dī ꝙ met' nō largit sua pñ' aliis dū ɔ̃siderat ī ipsis ordo adīuētiōis z acqsitiōis vt dcm̄ ē:sꝫ largit illa vt iā scię oēs adīuēte itelligūt,inq̄ᵐ oēs scię nūc mutuo accipiūt a met' ista pñ' vt ab ipsa ɔ̃firmata z defensata, sꝫ ſm se nālr nota. Uñ nō sequit ꝙ meta. sit añ alias scias addiscēda.

Ad 3ᵐ dī.ꝑ ꝙ pñ' ꝑ ſm coꝝ absolutā vitatē sūt pus nobis nota oib' sciētijs,sꝫ ɋ̄ᵐ ad coꝝ examinationē z defensionē ab ipugnātib' sūt posteri' nota. Dr 2°.ꝙ qr ſm coꝝ vitatē ptinēt ad itellm q ē coꝝ bit',ſm vo examinationē z defen sionē ptinēt ad meta. Jō nō seqt ꝙ meta. pcedat alias scię/ tias,sed tm̄ intells̄ qui coꝝ est habitus nobis inditus a na turali lumine intellectus agētis.

De nāli desiderio scię. Ad 2ᵐ dubiū dī.ꝑ ꝙ nō ois iclinatio nāt' fil's ē iclinat: dī bit' 2°.n.vt vult.s. T. veri.q.24.10.pᵐ. ē iclinatio nālis i aliqd. Uno° qñ hꝫ i se sufficiēs pñᵐ ex q illō de necitate ɔ̃seqt:alio mō qñ in se ñ hꝫ sufficiēs pñᵐ ex q illō necio ɔ̃seqt q mō nā le,ē mulieri ɔcipe filiū,z libero arbitrio tēdere i bonū:ꝑᵐ ḡ iclinatio nālis facit facilitatē z delectationē i opatiōe in ha bētib' cognitionē:z assilat iclinatiōi bit'. Lū 2° vo stat dif ficultas z labor in acqrēdo id,ad qō nālis ē iclinatio,z pp laborē aliqs ab ei' acqsitiōe pt retrahi. Et sic i apperitu ac cidit scię. Di 2° ꝙ lꝫ ꝑ se bit' faciat facilitatē i opatiōe,tm̄ ex aliq ipedīᵐ extrisec' adueniēte vt dī ꝑᵐ 2°. q.65.ar.3.2ᵐ. hñs bitū difficltatē patit i opando,z ꝑ ɔ̃ñs delectationē ñ sētit: silr ḡ ab acqsitiōe scię pt retrahi hō.lꝫ ad eā nālē hēat icli/ nationē ex labore addiscēdi aliisqꝫ de cāis vt ingt.s. T.ꝑ meta. Nā vt ipse ét.5 metaphy.c.de necio inquit,ipetū na turalis inclinationis ɔ̃tingit ipediri in prosecutione iaꝫ in/ cepti:z phiberi ne motus incipiat.

Appetit' scię qño possit esse frustra. Sꝫ ɔ̃.Nāle desideriū nō ē frustra oio:qa nā nihil frustra opat vt dī 2° celi. ḡ dato,ꝙ ad tps hō ab acqsitiōe scię ipe/ diat:aliqñ tm̄ iplebit desiderium,cessabūtqꝫ ipedimenta.

Rñdet.ꝙ lꝫ nāle desideriū ɔ̃ñs totā nāꝫ oio frustrari ñ possit,qn in aliq idiuiduo ɔ̃pleat:nō icōuenit tm̄ ipm i aliq b' idiuiduis frustrari:ꝑserti qñ tale desideriū ē act' elicit' volūtatꝫ. Et maxi' si nō ē i re ɔ̃pletū pñᵐ ad qō necio illō ad qō ē nālis iclinatio seqt:sic nō ē icōueniēs mulierē ppē' abs qꝫ ple manē:quāuis ad id nālr sit iclinata. Posset ét dici ꝙ istō nāle desideriū iplebit aia a corpe separa sic dixit Por/ phiri' eā tūc fore btāꝫ sꝫ corpi ɔ̃iūcta btitudinē nō asseqt.

Quod ea quae ratione investigari non possunt convenienter fide tenenda proponuntur.

Ꝯ ea q rōne iuestigari nō pñt ɔ̃ueniēter fide tenēda pponūt. Cap. 5.

Videt át q/ busdā fortasse nō de bere hō ad credēduz pponi illa q rōe iue/ stigare nō sufficit:cū diuia sapia vnicuiqꝫ ſm modū sue nāe pui/ deat. † Et iō demrāduꝫ ē ꝙ necīū sit hōi diuit' credēda ppo ni ét illa q rōnē excedūt. Nul lus.n. desiderio z studio i aliqd tē dit nisi sit ei pcognitū. Qr † ḡ ad alti' bonuꝫ ɋ̄ꝫ expiri in pñti vita possit hūana fragilitas hoies p diuinā puidētiā ordināt:vt i se/ qntib' iuestigabit:oportuit mē tē euocari i aliqd alti' ɋ̄ꝫ rō nr̄a i pñti possit ptingē vt sic disceret aliqd desideraf z studio tēdere in aliqd qō totū statū pñtis vite excedit. Et h pcipue xp̄iane reli/ giōi ɔ̃petit q singulr bōa spūalia z eterna pmittit: vñ z i ea plima hūanū sensū excedētia pponūt. Lex át vet' q tpalia pmissa ha/ bebat:pauca proposuit q hūane rōnis iqsitionē excederēt. Scōꝫ ét hunc modū phis cura fuit(vt pꝫ.vij.z.x.ethi.)ad h vt hoies a sensibiliū delectatiōib' ad hone statē pducerēt:ondet eē alia bo na his sensibilib' potiora:ɋ̄ꝝ gu stu multo suaui' q vacāt actiuis

Sup cap. 5.

Quā/ tū ad 2ᵐ ponit h ɔ̃. Necīū ē hoi diuit' credēda pponi q huma nam rōnē exce/ dūt. Sꝫ añɋ̄ꝫ ꝑ bet inducit rō ad oppoᵐ q ab aliquib' induci possꝫ. Diuia.n. sapia vnicuiqꝫ puidet ſꝫ moᵐ suę nāe. Ergo ñ vr necīū hoi da ri aliqd sup fa/ cultatē nāe. Tū ɔ̃nē pbat q̄tuor rationibus.

Sꝫ aduertēᵐ ꝑ ɔ̃ne ꝙ cū ne/ cessariū ad finē 2° dicat ſm Arist.5°.meta.s.simp' z ɋ̄ꝫᵐ ad bñ eē:de vtroqꝫ necio itelligit ɔ̃ vñ pᵃ rō de necio simp' ꝑ/ bat:alię vero quantum ad bene esse.

Pri' ḡ rō ē ista. Hoies p diuinā puidētiā ad alti' bonū or/ dināt ɋ̄ꝫ expiri in pñti vita hūana fragilitas possit, ḡ opor tuit nos euocari i aliqd alti' ɋ̄ꝫ rō nr̄a i pñti vita possit atti gere:añs iferi' pbabit i 3° li° ɔ̃ña pbat.qa null' desiderio, z studio i aliqd tēdit nisi sit ei pcognitū,cū ḡ hō habeat stu dio,z desiderio tēdē i id ad qō p diuinā puidētiā ordinat, necē ē vt illō pcogscat. Lōfirmat ꝑ hęc rō ex cōparatiōe veteris z nouę legis:qa.n.i xp̄iana religiōe bona spūalia z etna pmittūt,i ea plima hūanū sensū excedētia pponūt,i veteri át lege qa tpalia pmittebāt,pauca pposita sūt q hu manā excederet rōnē. Lōfirmat 2° ex phoꝝ legib'. Uo/ lētes.n.phi hoies,a sensibiliū delectatiōib' ad honestatē p/ ducē:onderūt eē alia bona sensibilib' ijs potiora ɋ̄ꝝ gustu mlto suaui' delectāt,q actiuis,aut ɔ̃tēpla' vtutib' vacāt.

Nullū desiderium fert nisi i pcognitū. Pro ista rōe aduertēᵐ ꝙ desideriū aliqñ accipit p actu ap petit' sensitiui vl' rōnalis tēdētis i nō bitū,aliqñ vo p appe titu,z iclinatiōe qcūqꝫ ad aliqd,ét si ɔ̃sequat formā nālē. Qō ḡ dī nemīnē ferri desiderio nisi i pcognitū itelligēdū ē de desiderio q est act' elicit' appetit',nō aūt de iclinatione ɔ̃ñte formā nālē:qa etsi ét tale desideriū ɔ̃sequat aliquā co gnitionē,eo ꝙ opus nāę sit opus itelligētię, vt dī 2° physi. nō tm̄ ɔ̃seqt cognitionē ipsi' appetētis nālr. Sed vr hęc rō.s.T.nō ɔcludē. Nā oppᵐ ɔ̃ñtis vr stare cū añte, pōt.n. aliqd eē nālr,a nobis cognitū,z tm̄ illō ɔ̃seq ppa vtute nō poterim'.sic lꝫ aliqs nālr cogscat iperij nāꝫ,tm̄ ppriis viri b' iperator eē nō poterit. Rñdet ꝙ via rōnis nō stat i h ꝙ iō sit nob necīa cognitio supnālis,qa ad finē quēꝫ ppria vtute adipisci nō possum' ordienur:sꝫ qa ordiamur ad fi/ neꝫ,quē neqꝫ asseq nꝫ cogscē possum' nāli facultate:iuxta illō Jsa.64. Ocul' nō vidit de' absqꝫ te,q ppasti diligētib' te:sic át ñ stat oppᵐ ɔ̃ñtis cū añte. Nō.n. stat sil' ꝙ ñ eleuet itells ad id qō ē sup nāꝫ suā,z tm̄ ordinet hō ad id qō nālr cogsci nō pt. Si.n. staret sil'. Tūc aliqd desiderio,z studio moueret i icognitū:neqꝫ.n. nālr nꝫ supnālr cogsceret finē.

vl' ɔtēplatiuis v̇tutib⁹ delectāt. ℂ Est ēt necc̄iū h̄ȝ v̇itatē ad credēdū hoīb⁹ ꝓpōi ad dei cognitionē viorē habēdā. Tūc.n. solū v̇e deū cogn̄scim⁹ qn̄ ipȝ eē credim⁹ sup̄ oē id qđ de deo cogitari ab hoīe poſ̄e est: eo q̄ nālē hoīs cognitionē diuina sub̄a excedit (vt sup̄ ostēsuȝ ē.) † Per hoc ergo q̄ homini de deo aliq̄ proponunt̄ q̄ rationē excedūt: firmat̄ in hoīe opinio q̄ deus sit aliqd supra id qđ cogitari potest.

2 ℂ Alia ēt vtilitas inde puēit.s. p̄sūptiōis repssio q̄ ē mr̄ erroris. Sūt.n. qdā tm̄ d̄ suo igenio p̄sumētes vt totā nāȝ diuinā se reputēt suo itellectu posse metiri estimātes.s. totū eē veꝝ qđ eis vr̄: ⁊ falsuȝ qđ eis nō vr̄. Ut ergo ab hac p̄sūptiōe human⁹ aīus liberat⁹ ad modestā inq̄sitionē v̇itatis pueniat: necc̄iū fuit homini p̄poni q̄daȝ diuinit⁹ que omnino intellectum eius excederent.

3 ℂ Appet ēt alia vtilitas ex dcīs (p̄hi i.x. ethi.) † Cū.n. Simonides cuidā hoī p̄termittēdā diuinā cognitionē p̄suaderet: ⁊ hūanis reb⁹ igeniū applicādū oportere inquiēs hūana sape hoīem ⁊ mortalia mortalē: ɔtra eū p̄hs dicit q̄ hō dȝ se ad imortalia ⁊ diuia trahere quātū pt̄. (Un̄ in xj. de aīalib⁹ dicit) q̄ quāuis paruū sit qđ de substātijs supiorib⁹ pcipim⁹: tn̄ id modicū est magis amatū ⁊ desideratū, oī cognitione quā de substātijs iferioribus hēm⁹. † ℂ Dicit ēt i scđo celi ⁊

Lex vet⁹ ⁊ noua qūo differant.

ℂ Pro p̄ⁱ ɔfirmatiōe aduertēm p̄. vt habet̄ p̄ 2ᵉ. q. 107. ar. 1. q̄ lex vet⁹ ⁊ noua nō sic distinguūt̄ q̄si ad diuersos fines ordinēt̄, vet⁹ ad tp̄alia, noua ad sp̄ūalia bona. s̄ȝ q̄a cū habeant eūdē finē. s. vt hoīes subdant̄ deo: noua ꝓpinquius ordinat ad hūc finē, vet⁹ āt remoti⁹ ⁊ cōparāt̄ adinicē sic iperfectū ⁊ p̄fectum. Uet⁹.n. q̄a dabat̄ iperfectis, ⁊ nūdū gr̄aȝ ɔsequutis hoīes ad obs̄uātiā diuinoꝝ p̄ceptoꝝ timore penarū, ⁊ ꝓmissiōe tp̄aliū bonoꝝ iducebat. Noue vero q̄ p̄fecti, ⁊ iā gr̄aȝ, ⁊ fidē per baptismuȝ ɔsecuti: dat̄, inducit hoīes ad virtutē ex ipso bono v̇tutis, ⁊ p̄ci pue charitatis. Qđ v̇o dī x̄p̄ianā religionē ꝓmittere sp̄ūalia veterē āt legem tp̄alia nō ē itelligēdū q̄si hoīes veteris legi tp̄alia bona ꝓ fine hērēt, hoīes v̇o noue legis sp̄ūalia: s̄ȝ q̄a p̄ tp̄alia illi, vtpote iperfecti inducebant̄ i dei amorē: ⁊ in sp̄ūalia: nos āt p̄fectionē gr̄e hūtes, ex ip̄a sp̄ūaliū reꝝ ɔsideratiōe s̄m se ad v̇tutē, ⁊ p̄cipue ad charitatē mouemur. Aduertēm 2ᵒ: q̄ lȝ sit vna fides modernoꝝ ⁊ āticq̄rū, vt pōit.s.T. 2ᵃ 2ᵉ. q. 1. ar. 7. Tn̄ plura tenēt̄ hoīes tp̄e gr̄e explicite credē, q̄ȝ i tp̄e leḡ scripte vt ibidē in gt ar. 11. Qđ ḡ hic dī q̄a nob̄ p̄mia sup̄ hūanū sensuȝ ꝓponūt̄, pauca āt hoīb⁹ veter̄ leḡ, itellīḡdū ē explicite, q̄a iplicite ātiq̄ oīa credebāt q̄ nos cre.ᵐ⁹ vt vult.s.T. loco ꝑ allo.

† cap. 2.

ℂ Pro 2ᵃ ɔfirmatiōe aduertēm p̄. vt hētur 2ᵃ 2ᵉ. q. 179. ⁊ 181. q̄ v̇tutū q̄dā sūt ɔtēplatiue vite, sic̄ v̇tutes itellȝ specuᵐ p̄ficiētes, cuiusmodi ē sapia: hȝ.n. ꝓ fine vita ɔtēplatiua v̇itatis ɔtēplationē. Queq̄dā āt sūt vite actiue cuiusmodi sūt morales v̇tutes, q̄ ordināt̄ ad opandū. Nā vite actiue finis ē exteriori opatio. ℂ Aduertēm 2ᵒ. q̄ lȝ sp̄ūalib⁹ delectationib⁹ sensiᵇˡᵉˢ sint, q̄ ad nos vehemētiores, q̄a senᵇⁱˡⁱᵃ nob̄ maḡ nota sūt, ⁊ cū corꝑali trāsmutatiōe, h̄ȝ delectatiōes sūt. Et q̄a ɔ̄ corꝑales molestias appetūt̄: sp̄ūales tn̄ s̄m se maiores sūt: vt dī 1ᵃ 2ᵉ. q. 31. ar. 5. ⁊ 4. sen. d. 49. q. 3. ar. 5. q̄a sp̄ūal' p̄fectio corꝑali nobilior ē. Et nāe rōali melior, atq̄ȝ ob alias cās q̄s s.T. illis i locis adducit ꝓp h̄ ḡ inq̄t h̄ loco sp̄ūaliū reꝝ gustu eos q̄ actiuis, vl' ɔtēplatiuis vacāt delectari, q̄a delectatiōes q̄s ɔtēplatiue vite deseruiētes, q̄ i ɔtēplatiōe v̇itatis sistūt, aut ēt actiue, q̄ ad exercitiū v̇tutū moraliū ɔputat̄ experiūt̄, lōge meliores simplr̄, ⁊ s̄m sui nāȝ sūt, q̄ȝ q̄cūq̄ȝ corporee ⁊ sensiᵇˡᵉˢ voluptates. ℂ 2ᵃ rō ē. Ueriorē de deo cognitionē hēm⁹ ex eo q̄ h̄ȝ v̇itatē hēm⁹ p̄ fideȝ, ḡ h̄ nob̄ vtile ē, ꝓbat̄ añs. Tūc v̇e de deo cognitionē hēm⁹, cū ip̄m eē credim⁹ sup̄ oē qđ de ip̄o possum⁹ cogitare, cū nālē hoīs facultatē nā diuia excedat: s̄ȝ p̄ h̄ q̄ hoī aliq̄ diuia humanā rōnē excedētia ꝓponūt̄, firmat̄ in nob̄ opio q̄ de⁹ sit aliqd supra oē qđ possum⁹ cogitare, ḡ ⁊c̄. ℂ Attēdēdū, q̄ q̄a diuinā eēntiā s̄m qđ in se ē videre nō possum⁹, nec ip̄m deū q̄dditatiue cogn̄scim⁹, q̄cūq̄ȝ p̄dicata illi attribuerim⁹ ea a diuia p̄-

De sp̄ūalib⁹ delectatiōib⁹.

fectiōe q̄ȝ max⁹ deficiunt, eo q̄ de⁹ aliqd excellēti⁹ sit. Un̄ q̄ opinaret̄ eē i deo eā dūtaxat p̄fectionē, q̄ nālr̄ de ip̄o iuestigari p̄t: decipet̄, volēs diuinā nāȝ creato itellūi adequare. Qđ si eū excellētiorē eē oīb⁹ q̄ de ip̄o nāli iuestigatione cognoscimus existimauerit: veriorē h̄ȝ cognitionē, vtpote ad ei⁹ nāȝ ꝓpius sua accedēs cognitiōe. Ad h̄ āt cogn̄scēdū iuuat nos aliq̄rū diuinoꝝ reuelatio, q̄ null⁹ vnq̄ȝ suo ingenio potuit iuestigare. ℂ Tertia rō. Reprimit̄ ob h̄ hūana p̄sūptio q̄ erroris ē mr̄. ḡ ⁊c̄. ꝓbat̄ añs. q̄m sūt q̄dā tm̄ de suo igenio p̄sumētes vt illo tm̄ de deo verū eē putēt qđ eis vr̄: falsū aūt qđ eis nō vr̄ repⁱmit̄ aūt hec temeritas dū aliq̄ ab ifallibili v̇itate ꝓponūt̄: q̄ itellȝ eoꝝ excedunt. ℂ 4ᵃ rō. Multū p̄fectionis hūane rōni acq̄rit̄ ex taliū q̄licunq̄ȝ cognitiōe ⁊ fide. ḡ ⁊c̄. ꝓbat̄ añs ex auctoᵗᵉ arist. x. ethic. ɔ̄ simonidē dicētis: dēre hoīeȝ se ad imortalia, ⁊ diuia q̄ȝᵐ pt̄ trahere. Et. xj. de aīalib⁹: q̄ modicū de s̄bijs supiorib⁹ pceptū est magis amatū ⁊ desideratū oī cognitiōe quā de substātijs iferiorib⁹ hēm⁹. Et 2ᵒ celi, q̄ cū de corꝑib⁹ celestib⁹ q̄ōnes solui possint parua ⁊ topica solōne ɔtigit auditori vt vehemēs fit gaudiū ei⁹. Ex ijs.n. hēt̄ q̄ de reb⁹ nobilissimis q̄ȝtūcūq̄ȝ iperfecta cognitio maximā aīe perfectionē confert.

† cap. 8.

† Tex. co. 34.

ℂ Attēdēdū q̄ rōnē ad oppᵐ i p̄n° capl̄i factā.s.T. n̄ soluit, s̄ȝ solutā relinq̄t ex dcīs. Negat̄.n. ɔ̄ña, q̄a.n. nā hoīs p̄ diuinā ꝓuidentiā est ad sup̄nālē finē ordiata: iō diuina ꝓuidentia prouidit sibi de sup̄nāli cognitiōe, sicut ad cōsequendū nālē finē de principijs nālibus prouidit.

ℂ Scot⁹ p̄ᵃ q̄ōne ꝓlogi p̄ sniaꝝ nobiscū ɔuenit i duob⁹, p̄ q̄ necc̄iū ē nob̄ aliquā noticiā sup̄nālr̄ tradi. 2ᵒ q̄ finis ad quē nā hūana ē ordiᵗᵃ. s. de⁹ p̄ eēntiā visus a nob̄ ꝓ statu isto n̄ ē nālr̄ cogn̄scibil'. In h̄ āt discordat q̄a pōit finē, illū nālē eē, s̄ȝ sup̄nālr̄ adipiscēdū. s.T. āt i p̄ᵃ rōe h⁹ capl̄i ⁊ alibi tȝ vltᵐ finē hoīs, q̄ ē de⁹: ⁊ sup̄nālē eē: ⁊ sup̄nālr̄ acq̄rēᵐ. Probat āt dcm̄ suū scō. p̄ auctoᵗᵉ auguⁿ p̄ li° d̄ p̄destinatiōe sctōꝝ. c. 4. vbi ait: pide posse hēre fidē, sic̄ posse charitatē nāe ē hoīuȝ hēre āt fidē, quēadᵐ hēre charitatē gr̄e ē fideliū. si ḡr posse hēre fidē ⁊ charitatē nālr̄ ɔuēit hoī: ḡ ⁊ posse hēre finē ad quē fides charitasq̄ȝ dispōit: 2ᵒ. Hō nālr̄ istū finē quē dicis sup̄nālē appetit: ḡr ad istū nālr̄ ordiat̄: ⁊ p̄ ɔ̄ñs ē nāl' finis. S̄ȝ ɔ̄ hāc pōnē scoⁿ q̄ȝᵐ ad id in q̄ discordat a.s.T. argᵗ sic. Si de⁹ eēt finis nāl'. i. i quē nā iclinat s̄ȝ sup̄nālr̄ acq̄rēd⁹, seq̄ret̄ q̄ nā iclinaret suū s̄bm ad aliqđ, ad qđ eēt ipoſ̄e vt pdueeret: h̄ āt i oīb⁹ nāis vr̄ falsū, ⁊ ēt repugnat rōi. Tūc.n. nāl' appetit⁹ eēt frustra i nā: q̄a nullo° possȝ p̄ nāȝ adipleri. ḡ ⁊c̄.

Ultᵐ finis ad quem nā humana ordiatur sic sup̄nālis.

ℂ S̄ȝ circa h̄ duᵐ occurrit. Ur̄.n.s.T. sentire cū scō. s̄r Boe. trin. q. vltᵃ. ar. vlt° ad vltᵐ. Ibi.n. ait, q̄ quāuis hō inclinet̄ nālr̄ i finē vltᵐ, nō p̄t tn̄ nālr̄ illū ɔseq̄, s̄ȝ solū per gr̄am.

¶ Rñdet̃ ꝙ alr̃ accipit ſco. nãlē iclinationē, ⁊ finez nãlē: ⁊ alr̃. s. T. Jpe. n. ſco. accipit nãlē iclinationē ꝓ iclinatiōe me re nãli ꝯiūc nãm, ⁊ excludēte cognitionē, q̄ ñ ē act⁹ elicit⁹, vt pꝫ ꝑ ipꝫ. 4. d. 49. q. 10. Jtē ipe logr̃ de fine vlt⁹ mãlr. s. d co i q̄ ꝯuenit̃ rō vlt⁹ finis. s. T. āt ꝑ nãlē icli^nem itelligit ñ icli nationē nãę, opp^m iclinatiōi q̄ ſeqr̃ cognitionē ſm actū eli citū s vo^te q eſt nãl ⁊ deṫmiat⁹ q̄ꝫ^m ad ſpecifica tionē act⁹ nō āt q̄ꝫ^m ad exerciti uꝫ. Jtē logr̃ de vlt⁹ fine i gñali, ⁊ ſb cōi rōe vlt⁹ finis, ⁊ btitudi nis, vt iferi⁹ de clarabit̃. Et eſt ſēſus vboꝝ ei⁹, ꝙ ſi ꝑponat̃ vo lūtati vlt⁹ finis ⁊ btitudo in cōi, vo^tas q̄dē pt eli cere, ⁊ ñ elicere actū cc̄ illō obꝫ: ſꝫ ſi eliciat actū cc̄ illō, ille act⁹ erit ꝓſecutio, ⁊ nō pōt vo^tas tale obꝫ rfugēꝫ: lꝫ bō nō poſſit ad illō bonū ꝑ ꝓpa v̄tu te ꝑuenire. Nō ē āt icōueniēs ꝙ bō i aliqd incli net̃ ꝑ actū volū tatis nãlem mō

múdi: ꝙ cū de corꝑib⁹ celeſtib⁹ q̄ōnes poſſint ſolui ꝓua ⁊ topi ca rōne: ꝯtingit auditori vt ve hemēs ſit gaudiū ei⁹. † Ex qb⁹ oi bus apparēt ꝙ de reb⁹ nobiliſſi mis q̄ꝫtūcunqꝫ ipfecta cognitio maximā pfectionē aie ꝯfert. Et iō q̄ꝫuis ea q̄ ſupra rōnē ſūt: rō hūana plene cape non poſſit: tñ multū ſibi pfectiōis acqrit̃ ſi ſal tem ea q̄lr̃cūqꝫ teneat fide. † (Et iō dr̃ Eccl̃i. iij. Plima ſupra ſen ſuꝫ hoiꝫ oſtēſa ſūt tibi. Et. j. Cor. 2. Que ſunt dei nemo nouit niſi ſpūs dei. Nobis autē reuelauit deus per ſpiritum ſuum.)

¶ Qꝫ aſſētir̃ his q̄ ſūt fidei ñ ē le uitatis q̄uāuis ſuꝑ rōnē ſint. c. 6.

† Huiuſmodi āt v̄itati cui rō hūana experi mētū nō ꝑbꝫ: fidē ad hibētes ñ leuiter cre

dictoꝛe tñ illō nō poſſit v̄tute ꝓpa adipiſci: q̄a lꝫ ad illō vir tus nãl nō ſufficiat, ꝓponit̃ tñ vo^ti ſub rōne appetibil̃ ex oi pte, ⁊ nullū btitꝫ boni defectū ex q̄ hꝫ vo^tas vt nō poſſit illō reſpuē: Sꝫ bñ ē icōueniēs vt aliqd appetat̃ nãlr appetitu, q̄ ē ſola nãę iclinatio, ⁊ tñ hē ad illō ñ poſſit aliq̄ v̄tute nãli ꝑuenire q̄a nã ſm ſe nō hꝫ iclinationē niſi ifra nãę limites.

¶ Argu^m āt ſco. nō cogūt. Q̄ꝛ. n. Jnqt aug⁹ poſſe hr̃e fidē eē nãę hoiꝫ, nō lō dr̃, q̄ſi i hoie ſit po^a nãl ad fidē ⁊ charitatē fineq̄ꝫ ſupnãlē: ſꝫ q̄a i nã ⁊ ſbā hoīs ē po^a obīalis ad illa, po tētiaq̄ꝫ logica, q̄ ē nō repugnātia: nō. n. repugnat nãę hoīs hr̃e fidē ⁊ charitatē: ſic nãę lapidis. Imo hoīs nãę data eſt capacitas ad ea qb⁹ hō poſſit ad finē ſupnãlē ꝑuenit̃ vt ha beri pt ex iis q̄ dr̃ⁱ xi. q. 14. ar. 10. ꝓ^m. Vñ ſenſus Aug. ē ꝙ in nã hoiꝫ ē capacitas, ⁊ aptitudo ad fidē ⁊ charitatē q̄ i aliis naturis nãlibus non inuenitur.

¶ Ad 2^m negat̃ añs ſi ſimp⁹ accipiat̃ bō q̄ꝫ^m ad nãlia, nō eniꝫ nãlr appetit bō i ſua nã ꝯſiderat⁹ viſionē diuię eēntię vt eſt ſummū bonū ⁊ vltimus finis ad q̄ nã itellectual̃ ē ꝓ diuinā ꝓ uidētiā ordīata. ſic. n. nūc de viſiōe diuię eēntię loquimur. Si āt accipiat̃ bō vt iformat⁹ reuelatiōe diuia, ⁊ fide ꝙ vl tim⁹ ei⁹ finis, ⁊ ſūmū ei⁹ bonū ſit diuię eēntię viſio clara ⁊ ꝑ fecta, ſic illā nãlr appetit ſicē ſūmū bonū i vlī, ſꝫ tūc negat̃ ꝯña. ſ. ğ ē nãlis ad mo^m q̄ loqmur hic de nãli, de eo. ſ. fine q̄ nãę ꝓportionat̃ ⁊ cui⁹ ē capacitas nãl̃, atq̄ꝫ i quē ꝓpriis vi rib⁹ nãę pt ꝑueniri, ſic. n. dr̃ aliqd nãle apd̄ phos niſi abuti vocabulis voluerim⁹.

¶ Sup caplm. 6.

Poſtq̄ꝫ determinauit. s. T. de mō cognoſcē de v̄itatis diuię q̄ꝫ^m eſt ex pte docē tis, nūc de eodē q̄ꝫ^m ē ex pte addiſcētis determi nat. Et ponit hanc ꝯnē. Veritati cui rō hūana expimētū nō ꝑbet fidē adhibētes nō leuiter cre dūt. Primo ſimp⁹ ꝓbat̃. 2° ꝯparatiue ad mahumeti legē.

¶ Pri⁹ ğ rō ē iſta. Credere diuię ſapię reuelāti nō eſt leuitaſ imo prudētię: ſꝫ hec de qb⁹ loqmur diuia ſapia reuelauit, ğ nō ē leuitatis iſta credere. Maior ē manifeſta: eo ꝙ diuina ſapia nec errare poſſit nec nos decipe. minor v̄o ꝓbat̃. Re uelatio ⁊ māifeſtatio aliq̄ꝝ ꝑ ea viſibilia opa q̄ nãę ſupant facltatē ꝯfirmata, ñ ē niſi ab eo q̄. ſ. nãꝫ creatā ē, ſꝫ ſic ea q̄ ſūt fidei ſūt ꝯfir mata, ꝑ ea. ſ. q̄ oēꝫ ſupant nãę facultatē, ğ. ⁊c. Prob⁹ mioꝛ di ſcurrēr⁹ ꝑ mira cula. ꝓ. n. ad fi dei cōfirmatio nē fcē ſūt mira biles lāguoꝝ cu ratiōes mortuo rū ſuſcitatiōes, celeſtiū corpoꝝ mirabiles muta tiones, ⁊ multa alia cc̄ reo cor porales de qb⁹ tā i veteri, q̄ꝫ in nouo teſta^to nob̄ ē tradita noti tia. 2° fcā ē hūa nis mētib⁹ ſup nãꝫ iſpiratio, cū idiotę ⁊ ſimpli ces, dono ſpūs ſ. repleti, ſūmā ſa pietiā, ⁊ facūdi aꝫ i iſtāti ſit ꝯſe cuti: 3° fcā ē mi rabil̃ múdi cō

dūt q̄ſi idoctas fablās ſecuti. (vt 2. pet. ꝓ dr̃.) Hec. n. diuię ſapię ſecreta ipa diuia ſapia q̄ oia ple niſſime nouit dignata ē hoib⁹ re uelaſ q̄ ſui pñtiā ⁊ doctrię ⁊ iſpi ratiōis v̄itatē ꝯueniētib⁹ argu mētis oñdit. dū ad ꝯfirmādū ea q̄ nãlē cognitionē excedunt opa viſibilr oñdit q̄ toti⁹ nãę ſupant facultatē: vꝫ i mirabili curatione lāguoꝝ: mortuoꝝ ſuſcitatiōe: ce leſtiū corpoꝝ mirabili imutatio ne. † ¶ Et qd̄ ē mirabili⁹ hūana rū mētiū iſpiratione: vt idiote ⁊ ſimplices dono ſpūs ſcti repleti ſūmā ſapiaꝫ ⁊ facūdiā i iſtāti cō ſeq̄ret̃. ¶ Quib⁹ inſpectis ꝑdi cte ꝓbatiōis efficatia nō armoꝝ violētia. nō voluptatū ꝓmiſſiōe: ⁊ qd̄ ē mirabiliſſimū īter pſecu toꝝ tyrānidē inumerabil̃ turba non ſolū ſimpliciū ſed ēt ſapien

uerſio atq̄ꝫ. ğ. nãꝫ. Nō. n. armoꝝ po^a aut voluptatū ꝓmiſſio ne, ſꝫ ex diuioꝝ opeꝝ iſpectiōe ēt īter pſecutoꝝ tyrānidē in nume^ra turba, ñ tm̄ ſimpliciū, ſꝫ ēt ſapiētiſſimoꝝ hoīum ad xpi fidē ꝯuolauit i q̄ hūanū excedētia itellꝫ p̄nt̃: carnis co hibent̃ voluptates, ⁊ oia q̄ i múdo ſūt, hñda eē ꝯtēptui do cent̃. Hoc. n. miraculoꝝ max^m ē, ⁊ diuię iſpiratiōis opus ꝙ animi mortaliū iis aſſeſerint. Q̄ꝛ ſi diceret q̄ſpiā h caſu ſu bitoq̄ꝫ euenīſſe iſtar. s. T. ex eo ꝙ h ſe factuꝝ de⁹ miltis an tea ꝓphaꝝ ꝑdixit oracul̃, qd̄ ē diuię diſpōnis ſig^m ñ āt caſus. Hūc ꝯfirma^m fidei mo^m tetigit apl̃s heb. 2. dicēs. Quę (. ſ. hūana ſalus) cū initiū accepiſſꝫ enarrari ꝑ dñꝫ ab eis q̄ au dierit i nos ꝯfir^a ē ꝯteſtāte deo ſignis ⁊ poꝛtētiꝫ ⁊ variis ſpūs ſci diſtributiōib⁹. Ex h dducit̃ h corre^m, ñ eē vꝫ necē vt vlte ri⁹ ꝑterita ſig⁹ reiterēt̃, q̄ꝫuis ⁊ nc̄ ñ ceſſet de⁹ ꝑ ſuos ſcōs mi racl̃a opari ꝓb⁹ q̄a hec tā mirabilis múdi ꝯuſio ad xpianā fidē, ꝑteritoꝝ ſignoꝝ effcūs ē, ſicq̄ꝫ i ſuo effcū ea videt̃ ſig^a: qd̄ ſi dicat̃ ñ eē fcāꝫ múdi ꝯuſionē ex ꝑcedētib⁹ ſignis, h oi b⁹ ſignis ⁊ miracul̃ mirabili⁹ erit, ſi ad credēdū taꝫ ardua, ad ſperādū tā alta ad opādū tā diffi^{lia} múd⁹ abſq̄ꝫ miracul̃, a ſimplicib⁹ ⁊ iğbilib⁹ hoib⁹ fuit induct⁹ atq̄ꝫ ob h nō crūt āpli⁹ miracl̃a necīa. ¶ 2° ꝓbat ꝑ cōparatiōnē ad legē mahu meti, nihil. n. mirū ē ſi illi legi quāplures adheſerīt q̄a ⁊ vo luptates ꝓmittebat, ⁊ ꝑcepta illis ꝯformia dabat ipis rela xās habenas ad q̄s aīus hoīs iclinat̃. Jtē ñ ꝯfirmauit ma humet⁹ ſua dcā miracul̃, ſꝫ ſe i armoꝝ po^a miſſū aiebat qd̄ tirānoꝝ ē. Adhuc illi ñ crediderūt a ꝓn⁹ ſapiētes ⁊ docti vi ri, ſꝫ beſtiales hoies i deſertiꝫ morātes, ois ſcię ꝓſus ignari. Poſtreō nulla ꝓphaꝝ oracl̃a ꝑceſſerūt, q̄ ei legi tāq̄ꝫ a deo ꝯſtituēde teſtimoniū ꝑhiberet. Ex quo ſeqr̃ leuitatis ⁊ inſi piētię eē illi credere: nrę āūt adherere fidei max^e eſſe ſapię.

¶ Circa hāc ꝯnis ꝓbationē dub^m occurrit. Quia nulla opa q̄ꝫtūcūq̄ꝫ mira vident̃ de necītate ac ſufficiēter ꝓbare nr̄aꝫ

Margin notes:

† coꝛre^m.

† Aucto. facſcri.

† Et pou pparī⁹ cō tra tyrā nos obi ci. ⁊ ſ uer. in ac ceſſu ad x⁹. ad ſ. ꝓphī. 2. meta. c. 34.

† Hec hac rōe aug. plene. 22. d ci. c. 5.

Miracu la xpi ſuf ficiēter ve rita. cm̄ fi dei xpia ne confir mãt.

legē a deo eē. Nulla.n. adeo magna opera sunt q̄ nō possit aliqs cauillādo puertere, aut ea a demonib⁹ fcā asserēs aut pstigijs sic apparuisse nō tm̄ i ɝitate fuisse facta, aut ab aliq̄ nāli cā fuisse pducta, Magi.n. pharaōis vniuersa fere opa fecerūt q̄ Moyses fec̄. Sīr apō gētiles mlta mirāda acciderūt miraculosa ɝ fidei falsa. Apud maumetanos qз plera qз dicūt ɔtingere miracula.

Ad euidētiaз h⁹ difficultatis i q̄ xpianoꝝ plerīqз titubāt. Jd in pmis ɔsiderare oз q̄ ea sola ɝe miracula sūt vt īferi⁹ in 3° li° declarat, q̄ a solo deo, aut q̄ztū ad subam facti, aut q̄ztū ad id in q̄ fiunt, aut q̄ztū ad mo^m faciēdi spālr̄ ṗter cōez mo^m gubnationis vniuersi fieri possūt. Jō cū volum⁹ inuestigare an aliqd ɝe miraculū sit īspiciendū ē an qcq̄z ī eo sit qd a nulla fieri possit creatura ɝtute ṗpa, q̄ si tale qd inueniat: ⁊ sit ī rei ɝitate fcm̄, ⁊ nō tm̄ b3 appareētiā illō p certo asserem⁹ veꝝ eē miraculum. Cauēdū tm̄ nob̄ est ne creaturis, ⁊ ṗsertiз subijs imālibus plus ɝtutis attribuamus qз ipsis cōueniat, aut plus ab earuз ɝtute detrahamus qз oporteat: vt aut ea q̄ a solo deo fieri possūt ɝtute aliq̄ creata fieri posse existimem⁹, aut q̄ ɝtus creata pōt efficere sola diuia ɝtute posse fieri credam⁹, ex vtroqз.n. circa vera miracula error pt accidere. Cōsiderādū qз ē, q̄ lз in ijs q̄ corpalr̄ fiūt diffi^{le} sit idubitatā hr̄e ɝitatē eo q̄ demones ex trāsmutatiōe locali aeris, siue alteri⁹ corpis aut ēt ex sensuū imutatiōe faciāt mlta appere q̄ i ɝitate nō sūt, tm̄ ēt in h̄, ex oib⁹ circūstāntijs sil' pēsatis qd veꝝ sit poterit pdiscerni, puta i mortui suscitatiōe q̄uis demō possit defūcti corp⁹ intrare atqз i eo aliq̄ opa silia opib⁹ vitę exercer̄, aut ēt sic hoiuз sensus imutare vt appeat mortu⁹ reuixisse q nō reuixit, tm̄ si viderim⁹, eo corpe vniuersa vitę opa fieri, ⁊ eodē mō vt pus, ita q̄ oib⁹ idifferēter appeat, ⁊ p lōgū tps, dicem⁹ īɝitate mortuū fuixisse, ⁊ si nō tm̄ b3 appentiā ⁊ sil' h̄ alijs. Aduertē^{m} vlteri⁹ q̄ lз i aliqb⁹ opatiōe demonis eē pstigiū sūt tm̄ q̄dā miracla i qb⁹ pstigiū locū nō b3 sicut est imutatio itellis ⁊ vo^{tis} q̄ corpeis sensib⁹ nō pcipiūt. Fiūt.n. pstigia ad res corpeas q̄ aliq̄ pcipiūt sensu. Dr̄ q̄ 3°. q̄ sūt aliq̄ vere simplr̄qз miracula q̄ nullā admittūt calūniā. Ex qb⁹ docētis ɝitas opti⁹ ⁊ efficacit' ɔfirmat. Sūt.n. q̄dā q̄ si ɔcedant in ɝitate fcā sic q̄ tpe Josue sol stetit, aut solem passum ēt lumis defectū i xpi passiōe luna exīte i oppōne, a solo deo eē facta negari nō pt, siłr ō mortui suscitatiōe, ⁊ silib⁹, sūt āt taliū q̄daз q̄ null⁹ negare pt qn i ɝitate sint fcā, sic ō illa solis gnamētia de q̄ mltis signis a xpo factis. Dr̄ 2° q̄ illa subita apostolicę mētis illuminatio p spūm s. missiōeз fcā calūniā ñ recipit, nз.n. sm̄ appentiā tm̄ sз ɝitatē hec fuisse fcā cognouerunt vniuersi aplōs q loquētes liguis ⁊ disputantes audierat, nз a dēmonib⁹ fieri potuerūt, eo q̄ h̄ puerse eoꝝ volū^{ti} repugnet, q̄ hoies in malū ptrahē vellēt, nō ad bonū īducē. Q̄ō si ab angelis eā illuminationē fieri potuisse quis dicat eo ēt admisso dicemus, q̄ sic alia miracula a deo ministris āgelis fiūt ita ⁊ hoiuз illuminatiōes. Q̄ō sane ⁊ q̄dā ɝitatis pdicate ab idiotis hoib⁹ ɔfirmatio erit, eo q̄ boni āgeli nō decipiāt sз istruāt hoies ō diuis. Silr̄ mō hoiuз ⁊ idiotoꝝ ⁊ sapiētū ɔuersio ad fidē xpi ⁊ voluptatū abiectio ad q̄s ē hoiuз icli^{na}tio nāl' i solū deū auctorē referri pt, q̄ hūanas vo^{tes} sol⁹ pt imutare. Dr̄ 3°. q̄ sig^a īsolita, ⁊ miracla vera eē, ⁊ eē ɝtute diuia fcā argumēto ē, qn is q ad suę doctrinę ɔfirmatiōeз miracla opat' bonos mores pdicat, atqз sm̄ ipos viuit, studetqз hoies i deū reducē, nō āt ppriā qrit vtilitatē neqз supsticiōib⁹ vtit', ⁊ circa vtilia, nō circa vana mirabilia opat', tūc.n. cert⁹ qs eē pt, q̄ diuino nō āt fallaci

tissimoꝝ hoiuз ad fidē xpianam ɔuocauit.† In q̄ oēз hūanū intell'з excedētiā pdicāt: voluptates carnis cohibēt: ⁊ oia q̄ i mūdo sūt ɔtētui docēt. Quib⁹ aiōs mortaliū assentire. ⁊ maximū miraculoꝝ ē: ⁊ manifestū diuīe īspiratiōis op⁹. vt ɔtēptis visibilib⁹ sola inuisibilia cupiāt. Hec āt nō subito neqз casu sз diuina dispōne factū eē māifestū ē ex h̄ q̄ h̄ se factuꝝ de⁹ mltis an̄ pphetarū pdixit oraclis: q̄ꝝ libri penes nos i veneratione hēnt: vtpote nr̄e fidei testimoniū adhibētes. Hui⁹ qdē ɔfirmatiōis mod⁹ tāgit': (Hebr̄. 2. Que.s. hūana salus cū initiū accepisset enarrari p dn̄з: ab eis q audierūt i nos cōfirmata est: ɔtestāte deo signis ⁊ portētis ⁊ varijs spiritus sc̄ti distributiōib⁹.) Hec āt tā mirabil' mūdi ɔuersio ad fidē xpianā: īdiciū certissimū ē ṗteritoꝝ signoꝝ vt ea vlteri⁹ iterari necē ñ sit: cū i suo effectu appeāt euidēter. Esse.n. oib⁹ signis mirabiliꝰ: si ad credēdū tā ardua ⁊ opandū taз difficilia: ⁊ ad sperādū tam alta: mūd⁹ absqз mirabilib⁹ signis induct⁹ fuisset a simplicib⁹ ⁊ ignobilib⁹ hoib⁹. quāuis ñ cesset deus ēt nr̄is tpib⁹ ad ɔfirmationē fidei p sc̄tōs suos miracla opari. † Hi ɝo q sectas erroꝝ introduxerūt, pcesserūt via ɔ̄ria. vt p3 in maumethe. q carnaliū voluptatū pmissis ad q̄ꝝ desideriū carnalis ɔcupiscētia īstigat. pplōs illexit. Precepta ēt tradidit pmissis ɔformia. voluptati carnali habenas relaxās in qbus in p:ōptu ē a carnalib⁹ hoib⁹ obediri. Documēta ēt ɝitatis nō attulit nisi q̄ ō facili a q̄lз mediocriter sapie nāli īgenio cognosci possūt: qn poti⁹ ɝa q̄ docuit mltis fabulis ⁊ falsissimis doctris īmiscuit. Signa ēt ñ adhibuit supnālr̄ fcā qb⁹ solū diuīe īspiratiōi ɔueniēs testimoniū adhibetur. dū opatio visibil' q̄ nō pt esse nisi diuia ostēdit doctorē ɝitatis iuisibilr̄ īspiratū. sз dixit se ī armorū potētia missū. q̄ signa ēt latronib⁹ ⁊ tyrānis nō desūt. Et ēt nō aliq sapiētes ī reb⁹ diuis ⁊ ō diuinis ⁊ hūanis exercitati a pn̄cipio crediderunt. sed hoies bestiales in desertis morātes. ois doctrine diuīe pr̄sus ignari: per q̄ꝝ mltitudinē alios armoꝝ violētia in suā legē coegit. † Nulla ēt diuia oracula pcedētiū prophetaꝝ ei testimonium phibēt: qn potius q̄si oia veteris ⁊ noui testamēti documenta fabulosa narratiōe deprauat: vt p3 p eius legē inspicienti. vn̄ astuto ɔsilio libros veteris ⁊ noui testamenti suis seq̄cib⁹ nō reliqt legēdos: ne p eos falsitatis argueretur. Et sic patet q̄ eius dictis fidē adhibētes leuiter credunt.

† vt p3 in li. histo. eccle. ⁊ in lib. de viris illustrib⁹ hieronymi. de hac ratione augu. 11 de ci. dei ca. 10 ⁊ 22. li. ca 8. au. s. scriptu. de hac rōne augu. 22. de ci. ca. 5. in fine.

† ɔtra⁹ ɔtrarij. Maumethes.

† Q̄ō sim mō pecet dit aug. 22 de ci. ca. 8. ⁊ ɔtra cicerones de diuinatione ⁊c.

agaꝛ spū. Ex ḃ.n.s.T.2°sen.d.7.q.3.ar.1.2ᵐ.vera sig°a fal/
sis distiguit. Etsi ḡ magi pharaonis aut ali¹ᵗᵉʳ,aut ēt mabu
met⁹ aliq̄ fecerūt q̄ miracula videbanꝛ,nō erāt tñ vera mira
cula, vtpote q̄ oēꝫ naē supareṫ facultatē vt iferius ostēdeꝛ.
C Aliō postremo aduertēᵐ,ꝙ miraculoꝝ opatio nō sic fidez
ꝯfirmat xpianā,q̄si ꝑticulꝛ videē faciāt ea q̄ sūt fidei vera eē,
ḃ.n.rōi fidei re/
pugnat:sed mo
uent volū¹ᵗᵃᵐ ad
ḃ vt vidēs eave
lit credē. Ex illꝰ
n. indicaꝛ ꝯue/
niēs credē fidē:
ꝑdicāti,qa ostē/
dūt i vlt vera esse
q̄ ꝑdicanꝛ,atqꝫ
sꝫ diuinā sapiē/
tiam,vtpote ea
miraculis ꝯfir/
mantē. C Su/
per caplm.7.

C Quod veritati fidei xpiane nō cō/
trariaꝛ veritas rōnis. Cap.7.

Quāuis aūt ꝑdicta ve/
ritas fidei xpiane: hu/
mane rōis capacitatē
excedat. hec tñ q̄ rō
nāliter indita hꝫ: huic veritati con/
traria eē nō pñt. C Ea.n.q̄ nālr
rōni sūt insita: verissima eē cōstat.
intm̄ vt nec ea eē falsa sit poīe co/
gitare. nec id qd̄ fide teneꝛ:cū tā
euidēter diuinitus ꝯfirmatū sit
fas ē credere eē falsū. Quia igiꝛ
solū falsuꝫ vero ꝯ̄riū est. vt ex eoꝝ
diffōnibꝰ ispectis manifeste ap/
paret: ipoīe est illis principijs q̄
rō nāliter cognoscit ꝑdictā veri/
tatē fidei cōtrariā esse. C Itez il/
lud idē qd̄ inducit in aiam disci/
puli a docēte. doctoris scientia
continet nisi doceat ficte. qd̄ de
deo nefas est dicere. Principio/
rum aūt nāliter notoꝝ cognitio
nobis diuinitus est indita: cum
ipse deus sit auctor nostre natu/
re. hec ergo principia ēt diuina
sapiētia cōtinet: q̄cq̄d igiꝛ ꝑnci/
pijs huius ꝯ̄riū est: est diuine sa/
pientie contrariatur: nō igitur a
deo esse pōt. Ea igitur que ex re/
uelatione diuina per fidē teneṅꝛ
nō pñt nāli cognitioni esse ꝯ̄ria.

Post/
q̄ꝫ deter/
minauit
s.T.de mō co/
gnoscēde veritaꝭ
diuine absolute:
nūc d ipsa cōpa/
ratiue ad rōnē hūanā dterminat. Circa ḃ āt duo facꝭ ꝑ. ꝯpat
veritatē creditā veritati nālr cognite. 2° pnā veritatē ipi rōi nā/
liter cōpat. c. seqnti. Pri° ḡ veritatē veritati cōpat ⁊ ponit hāc
ꝯnē. Ueritas fidei veritati nālr nob idite nō ꝯ̄riaꝛ. C Pro q̄
aduertēᵐ ꝙ ꝑ°pn° idemꝯabilia nob nālr nota oīum alioꝝ q̄
nāli iuestigatiōe cogsci possūt notitiā vtualr ꝯtineṫ, sūtq̄ꝫ
falsa i tm̄ vera inq̄ꝫᵐ ꝑdcis ꝑncipijs ꝯcoīdāt. Ex eo ḡ,ꝙ ostē/
diꝛ veritatē fidei notitie ꝑmoꝝ pnᵘᵐ ñ ꝯ̄riari,ꝯstat ēt nulli alij
veritati nālr note ꝯ̄riā esse. Multiplr āt hec ꝯ pbaꝛ. Pri° qd̄
ꝯ̄riaꝛ vero opꝫ eē falsū,cū veꝝ nō ꝯ̄rieꝛ vero sꝫ tñ falsū. vt ex
eoꝝ rōibꝰ appeṫ,sꝫ ꝑ°pn° falsa eē nō possūt: nec cogitari pos/
sunt esse falsa, id ēt qd̄ fide tenetur tam euidēter diuinitus
cōfirmatū falsum esse nō est fas credere. ergo ⁊c̄.
C Pro declaratiōe maioris aduertēᵐ,ꝙ sicꝰ rō veri ꝯsistit i ad/
eq̄tiōe itellꝰs ⁊ rei: ita rō falsi i inadeq̄tiōe, ꝓp qd̄ dī.4.metᵉ
ꝙ falsū ē ex eo ꝙ dī vl' vī aliq̄d eē qd̄ ñ ē vl' ñ eē qd̄ ē.cogni/
tio ḡ vera erit q̄ cogscit eē sicꝰ ē,falsa āt,q̄ cogscit eē sic nō ē.⁊
qa apphēdē eē ⁊ nō eē sūt ꝯ̄ria vt dī 2° phiermenias. iō co/
gnitio vera ⁊ falsa sūt ꝯ̄ria: bñ ḡ dī ꝙ falsū ꝯ̄riaꝛ vero: nō aūt
veꝝ. vt ex eoꝝ rōibꝰ pꝫ,qa cognitio rei adeq̄ta nō ꝯ̄riaꝛ co/
gnitiōi adeq̄te rei:sꝫ bñ cognitio rei,inadeq̄ta,q̄.s. existimaꝛ
nō eē qd̄ ē i q̄ ꝯsistit rō falsi ꝯ̄riaꝛ cognitiōi adeq̄te rei,q̄ exi/
stimaꝛ res eē sicꝰ ē i q̄ ꝯsistit rō veri. C Aduertēᵐ ēt ꝑ minoris
declaratiōe,ꝙ diuiso mō loqꝛ.s.T.de ꝑncipijs ꝑmis ⁊ de ijs
q̄ sūt fidei vt oñdat ad hoꝝ cognitionē nos diuisimode hre.
Prin°.n.neċe ē verissi°eē,⁊ videri verissi°:ita ꝙ nec ēt cogita/
ri ꝑt illa eē falsa. sic inqt phs de ḃ ꝑ pn° ipoīe ē idē sil'inesse
⁊ nō inesse eidē. 4.metᵉ. Et si.n.aliqs possit verbis dicere ḃ
eē falsū: mēte tñ cogitare nō ꝑt,eo ꝙ tūc ꝯ̄ria eidē sil' ieēnt
vt phs deducit: ea āt q̄ sūt fidei lꝫ in se sint verissi°,nō tñ ex ꝓ/
prijs rōibꝰ termioꝝ eoꝝ nobis veritas appeṫ: sꝫ tñ in cōi iu/
dicāꝛ vera eē eo ꝙ diuinꝰ sunt reuelata, vt miraclis est cōpro/
batū.vt i ꝑcedēti.c.diximꝰ. Ad hūc ḡ diuisū nos hūdi moᵐ
ēē ista cogscēda ifinuādū dixit.s.T.d ꝑncipijs ꝙ illa verissi°
eē ꝯstat,d eo āt qd̄ fide teneꝛ igꝛ ꝙ nō ē fas credē eē falsū.
C Ex ista rōne.s.T.excludiꝛ rō Roberti olcbot in ꝓ sentē.
Arguētis ea q̄ sūt fidei ꝯ rōnem nālē eē, qa rō nālis dictat
oppᵐ eē veꝝ: Dz.n.ex dcis ꝙ ḃ assūptū ē falsū,pꝫ ēt ex dcis.

falsū eē qd̄ i alia rōe assumit.s.ꝙ artlᶦ fidei sūt ꝯ rōnē ñ solū
rusticoꝝ,sꝫ ēt sapiētū,puta ꝙ mlier sine vlri semie ꝯcipiat.
Dr.n.ꝙ nō sūt ꝯ rōnē vere sapiētuꝫ. Isti.n.ñ dicūt,ꝙ ipoīe
est v̄ginē ꝯcipe dicūt ḃ ꝯsiderato ordie cāꝝ scdāꝝ. nō āt cō/
siderato ordie diuine potētie. Et si aliq̄ ḃ dixerit deo eē ipoīe
nō fuerūt vere sapiētes neqꝫ vere phi. Uñ.s.T.sr Boeᵐ.trin.
q.2.ar.3. iqt,ꝙ
si q̄d i dcis phō/
rū iueniaꝛ ꝯ̄riū
fidei,ḃ ñ ē phie
sed magis phie
abusus ex defe/
ctu rationis.
C 2°, Q̄ō diuine
sapie ꝯ̄riatur,a
deo eē nō pt: sꝫ
qd̄ ꝑmia princi/
pijs ꝯ̄riaꝛ diuine
ꝯ̄riaꝛ sapie,ḡ a
deo eē nō pōt. ḡ
q̄ reuelatiōe di/
uina teneṅꝛ, nāli
cognitioni ꝯ̄ria
esse nō possunt.
Probaꝛ mior.
Q̄ō iducitur a
docēte i aiaꝫ di/
scipli scia docto/
ris ꝯtinet (nisi fi/
cte doceat) sꝫ pnᵐ nālr notoꝝ cognitio nobis diuinitus est
indita,cū deꝰ nr̄e naē sit auctor ḡ hec pn° diuina sapiētia ꝯti/
net,ergo qd̄ dcipsis est ꝯ̄riū diuine sapiētie est ꝯ̄rium.
C Circa hāc rōnē aduertēdū ꝙ cōtinētia q̄ hic dī sciam do/
ctoris discipuli sciam ꝯtinere nō est ꝯtinētia virtualis ꝑnci/
pij actiui. Qm̄ vt inqt.s.T.ꝑ.q.117.scia nō est q̄litas acti/
ua: sed se hꝫ tm̄ per modū ꝑncipij directiui in operādo. Di/
ciꝛ aūt scia doctoris discipuli sciam ꝯtinere inq̄ꝫtū ad eadē
scibilia,⁊ ad easdē veritates se extendit ad q̄s discipuli sciaꝫ
eadē.n.veritas ē quā discipulꝰ nouit ⁊ magr eo ꝙ magister
moueat discipulū ad eadē cognoscenda q̄ ipse cogscit. Uñ
posset illa cōtinētia dici ꝑfectionalis ⁊ silitudinaria,eo mō
quo tetragonū cōtinet trigonū,⁊ vnū albū aliud albū.
C Sꝫ occurrit dubᵐ circa vltimā ꝯñaꝫ. Nō.n.vī seq: Diuina
sapia pn° ꝯtinet,ḡ qd̄ ꝯ̄riaꝛ ꝑncipijs diuine sapie ꝯ̄riaꝛ non
valet eni diuina vtus cōtinet albū qa pōt albū ꝑducere,er/
go qd̄ ꝯ̄riaꝛ albo diuine virtuti ꝯtrariaꝛ: diceꝛ ꝙ sicut diui/
na vtus ꝯtrarioꝝ eē cā pōt, eo ꝙ vtrūqꝫ virtualr cōtineat,
ita diuina sapia oppositaꝝ cognitionū eē cā poterit, tanq̄ꝫ
vtrāqꝫ vtualr supemineterqꝫ ꝯtinēs neqꝫ seq opꝫ, ꝙ si vna
alteri ꝯtraria sit ꝙ diuine quoqꝫ sapiētie cōtrarietur.
C Ad euidētiā huius difficultatis ꝯsiderādū est ꝙ cōtinen/
tia de q̄ hic loqmur nō est vt iā diximus ꝯtinētia principij
actiui sed cuiusdā silitudinis ⁊ ꝯuenientie,ꝑm ꝙ due cogni/
tiones in eadē v̄itate cognita ꝯueniunt, ⁊ qa vna cognitio
alteri nō ꝯ̄riaꝛ nisi qa ad oppᵐ enūtiabilia terminanꝛ sicut
cognitio q̄ existimaꝛ hoiem eē risibilē ꝯ̄riaꝛ ei q̄ existimaꝛ
hoieꝫ nō eē risibilē,iō si vna cognitio alteri ꝯ̄riaꝛ,erit ēt ꝯ/
ria ei q̄ illi silis est vtpote cū ipa in obo cognito ꝯueniēs,il/
la.n.q̄ ꝯ̄riaꝛ huic hūane cognitioni hō ē risibilis. dī alteri
cognitioni siue āgelice siue hūane ꝯ̄riaꝛ,q̄ cognosciꝛ hō eē
risibilis, bñ ergo valet hec ꝯña diuina sapia ꝑncipioꝝ co/
gnitionē cōtinet ergo cognitio q̄ cognitioni ꝑncipioꝝ ꝯ̄ria
diuine quoqꝫ sapiētie ꝯtraria est,eo ꝙ per hāc ꝯtinētiā ni/
hil aliud intelligaꝛ nisi cōuenientia in ea veritate cognita ꝑ
diuinā sapiam,⁊ noticiā pnᵐ. C Ad instātiā āt dī ꝙ nō est
silr eo ꝙ ibi arguaꝛ in ꝯtinētia virtuali tm̄ ꝑncipij actiui,
ꝑm quā idē ꝯ̄ria eminēter ꝯtinere pōt, hic aūt loqmur de

Scia doctoris sciaꝫ discipuli cōtinet.

cōtinētia ēt ꝓpria scię q̄ est pfectiōalis/ꝛ cuiusdā sīlitudinis ac vnitatis ꝛ ꝯueniētię i eodē obo sʒ quā vna notitia oppositas notitias ꝯtinē nō pt/lʒ ēt diuia sapia nr̄ę cogⁿⁱˢ nāl' cā sit qḋ āt vr̄ eādē eē sciaʒ oppositoꝝ itelligit quātū ad incōplexa/ꝙ ad eādē sciaʒ vtriusqʒ oppoꝰ ꝯsideratio spectat sic eadē ē scia sani ꝛ egri/q̄ztū vō ad cōplexa ꝙ eadē scia cognoscit vnā ꝯdictionis ptē esse verā alterā vō falsaʒ.

¶ 3ᵒ. Si esset ista ꝯrietas/a vitatꝭ cognitiōe itell'ꝰ nr̄ ipediret sʒ h̄ a deo esse nō pt, ꝑ ꝛc. Probat cōseqntia: ꝯrijs rōnibꝰ ipedit' itellectꝰ a vi coⁿⁱˢ. ꝑ si ꝯrie cogⁿⁱˢ nobis a deo imitterent' itell'ꝰ nr̄ impediret' a veri cognitione.

¶ Pro ꝯrie pbāne ꝯsiderādū ē/ ꝙ ꝯrietas argumētationum ab oppōne ꝯnū sumit' ad q̄s tminant' eo ꝙ argumētatio qdā rōnis motꝰ sit/motus āt ꝯrij ad ꝯrios tminos terminent': idē ē ꝑ rōes ꝯrias eē qḋ p ipas ꝯrias cogⁿᵉˢ cāri/ꝛ idē ē p ꝯrias rōes ipediri ꝯfūdiqʒ itellm̄ ꝙ ipm̄ p ꝯrias cogⁿᵉˢ ab altero cātas ipediri ꝓportionat' āt diuina sapia demrōni q̄ztū ad h̄ ꝙ cogⁿᵉᵐ i nobis cāt: pp h̄ sic ꝯrię rōes ipediūt itellm̄/eo ꝙ ꝯrias cogⁿᵉˢ cānt, ita si diuina sapia ꝯrias i nobis cāt cogⁿᵉˢ/ipa a vi cogⁿᵉ impediet itellm̄/qḋ a deo nō pt esse agēdo/nisi fortassis pp misteriū vel vtilitatē/sʒ bñ nō agēdo.i.nō ifūdēdo lumē q̄ aliqd itelligat'/sic nʒ malū culpę ē a deo nisi nō ifūdēdo grāʒ.

¶ Quarto aūt iste cognitiōes simul erūt in itellc̄u/aut vna aduenięte altera recedit/nō primū quia cōtraria in eodē simul esse nō possunt/nec ſm̄ qꝛ cognitio naturalis semp manet/q̄ eniʒ nālia sunt manēte nā mutari nō possunt: ergo nō sunt cōtrarię: cōfirmat' auctoritate ap̄li/ac augustini.

3 ¶ Adhuc ꝯtrarijs rōibꝰ itell'ꝰ nr̄ ligat' vt ad veri cognitionē ꝓcedere nequeat. si igr̄ ꝯue cognitiōes nobis a deo imitterent' ex hoc a vitatis cognitiōe itell'ꝰ nr̄ ipediret': qḋ a deo eē nō potest.

4 ¶ Amp. ea q̄ sūt nālia mutari nō pn̄t nā manēte: ꝯue aūt opiniones sil' eidē iesse nō pn̄t: nō igit' cōtra cognitionē nālē aliq̄ opinio vl' fides hoi a dō imitti'. † ¶ Et iō ap̄l's dic̄ Ro.10. (Prope est ꝟbū i corde tuo. ꝛ i ore tuo. h̄ est ꝟbū fidei qḋ pdicamꝰ) sed qꝛ superat rōnē: a nōnullis reputat' q̄si ꝯriū: qḋ eē nō pt. ¶ Huic ēt auctoritas. †(Aug. ꝯcordat q in scḋo sup: Geñ. ad lr̄aʒ dic̄ sic. Illud qdē qḋ vitas patefac̄: libris scis siue veteris testam̄ti siue noui nullo mō pt esse aduersum).

† ¶ Ex q̄ euidēter colligit' q̄cūqʒ argumēta ꝯ fidei documēta ponant' h̄ ex pncipijs p̄mis nāe iditis p se noti nō recte ꝓcedere. vn̄ nec demrōnis vim h̄nt. sʒ vel sūt rōes ꝓbabiles vl' sophisticę: ꝛ sic ad ea soluēda loc' relīqt'.

† Ro. 10.

† Aug.

† Contrarium.

Quo frigiditas sit aq̄ nālis ꝛ ab ea remoueri possit.

¶ Sed occurrit dubiū/qm̄ aq̄ naturale est esse frigidaʒ: ꝛ tñ ab ea manente aqua remouet' frigiditas cū.s. calefit, ergo falsuʒ est ꝙ quę nālia sunt manēte nā mutari nō possint/cōfirmat'/quia ipsemet san. Tho. 2ᵃ2ᵉ. q. 57. ar. 2. pmū inquit ꝙ naturalia semp insunt in rebꝰ imobilibꝰ nō autē in rebꝰ mobilibꝰ cuiusmodi est hoīs natura ergo q̄uis aliqua cognitio sit homini naturalis pōt tñ ab hoīe manēte separi.

¶ Ad hec dubia sil' r̄ndēdo dr̄ p̄ ꝙ nāle vt hʒ. s. T. 4. d. 26. dupl'r dr̄.s. aut qḋ a pncipiis nāę de necītate cāt' aut ad qḋ nā inclinat. Propō ḡ hec ꝙ nālia manēte nā mutari nō pn̄t itelligēda ē de nālibꝰ pᵐᵒ/ꝛ ē vā tā i rebꝰ mobilibꝰ q̄ʒ i rebus imobilibꝰ/de nāli āt. 2ᵒ mō vā est in imobilibꝰ tm̄ nō aūt in mobilibꝰ qꝛ ſm̄ naturę mutationē possūt ꝛ talia naturalia mutari/ꝛ impediri manēte sb̄a in sua pfectiōe essentiali/vn̄ nō ꝯtradicit. s. Th. sibiipsi/hic eni de nāli pmo mō loquit'/in loco aūt alligato/de nāli. 2ᵒ mō. ¶ Dicit' 2ᵒ ꝙ naturale est aq̄ habere frigiditatē cū aliq̄ tñ latitudine/qꝛ.s. ex pncipijs essentialibꝰ aq̄ sequit' aliqs gradus frigiditatis intra illā latitudinē/neqʒ potest aqua nō habere aliquē gradū illius frigiditatis/qnimo si remitteret' frigiditas ad gradū infra totā illā latitudinē/puta infra latitudinē q̄ est duorū ad sex desineret nā aq̄/licet ergo aqua sibi derelicta ꝛ nō impedita ad summū gradū illius latitudinis frigiditatis deducat' nā sic inclināte pōt tñ a ꝯrio p violentiā impediri ne summū illiuʒ frigiditatis graduʒ habeat/nunq̄ʒ tñ a quocūqʒ calefaciente omnino ab ipsa omnis frigiditatis gradus remoueri potest nā manente/vnde possumus dicere/ꝙ aliqs frigiditatꝭ gradus est aq̄ nālis tanq̄ʒ a naturę pncipijs caulatus absolute/ꝛ hic ab aqua remoueri nō pōt/aliqui vero frigiditatis gradus sūt aq̄ nāles tanq̄ʒ ad quos nā aq̄ deducitis impedimētis pducitꝭ ꝛ isti ab aqua p violentiaʒ ꝛ ad tēpus remoueri possunt.

† Idē 3ᵃ par. q. 2. ar. 1.

¶ Qualr̄ se h̄eat humana rō ad veritatē fidei primā. Cap. 8.

† Consiserādū ēt vr̄ ꝙ res qdē sensibiles ex qbꝰ hūana rō cognitiōis pncipiuʒ sumit: aliq̄le vestigiū i se diuię imitationis r̄tinēt: vʒ ꝙ sīt: ꝛ bōe sīt. ita tñ impfectū ꝙ ad ḋclandā ipīꝰ dei sb̄aʒ oīo isufficiēs iueīt'. Hn̄t. n. effectꝰ suaꝝ cāꝝ suo mō sīlitudinē: cū agēs agat sibi sīle: n̄ tñ effectus ad pfectā agētis sīlitudinē sēp ptigit. Hūana igr̄ rō ad cognoscēdū fidei vitatē q̄ solū vidētibꝰ diuinā sb̄aʒ: pōt eē notissima: ita

¶ Sup cap. 8.

Secundo comparat san. Th. veritatē pmā ad rōnē nālez/circa h̄ āt duo facit/p̄ ostēdit qd hūana rō possit circa ea q̄ sīt fidei, 2ᵒ qd vtile sit. ¶ Prio ḡ ait/ꝙ ad cognoscēdā fidei vitatē/q̄ solū vidētibꝰ diuinā sb̄aʒ notissima eē pōt hūana rō vīsiles/nō āt demōstratiuas rōes colligere pōt/ꝓbat' res sēsibiles ex qbꝰ hūana rō cogⁿⁱˢ pnᵐ sumit aliq̄le vestigiū i se diuinę imitatiōis tenēt, sed nō adeo pfectū vt dei sb̄am declarēt ergo ad cognoscēdū ea quę de deo credimus/ꝛ quę solū substātiā diuinā videntibus sunt/notissima verisimilitudines quidē habere ratio potest/nō autē demōstratiōes: añcedēs pro prima parte patet quia sunt effectus dei: effectus autē aliquā similitudinē causę habet. 2ᵒ etiā pars est manifesta ex supradictis/eo ꝙ sunt effectus debiles ꝛ inadequati similr̄ nota est ꝯsequētia, quia effectus ſm̄ cōditionē suā in cognitionēʒ causę ducit,

¶ Aduertendū pro conclusionis declaratione: ꝙ licet fides in se certitudinē habeat: ea tamē certitudo cū ineuidētia ē, eo ꝙ ea quę fidei sunt neqʒ ex rationibꝰ terminoꝝ vera esse appareāt: neqʒ ex eorū resolutiōe ad prima pncipia naturaliter nota sint manifesta/cū supra humanā rationē sint, sed tantū credimus illa esse vera quia a deo reuelata sunt q est infallibilis veritas/ꝓpter hoc inqt san. Tho. ꝙ solū videntibꝰ diuinā essentiā notissima esse possunt, Uidētes eni substantiā diuinā vident credita a nobis de diuinitate necessaria esse eo ꝙ ex terminoꝝ rōnibꝰ cognoscāt predicatū subiecto necessario inherere/quam habitudinē nūc videre nō possumus, illud quoqʒ/ꝙ ratio hūana verisimiles hēre rōnes pōt intelligēdū puto post reuelationē fidei factā/nō āt ante/cū mens humana ad ea q̄ sunt fidei per se eleuari nō possit, vnde inquit. s. Tho. pma. q. 31. ar. pmo. 2ᵐ ꝙ ad ma

nifestationẽ trinitatꝭ iduci rõ pt, q̃ trinitati iã posite cõgru at, nõ ãt p quã sufficiẽter trinitas probet̃ personarũ.

¶ Aduertẽdũ q̃, ꝙ duplicẽ euidẽtię mo̓. s. T. i his v̓bis po nit: q tñ ñ sufficiũt ad h̓ ꝙ p̄dcã v̓itas q̃si demr̃atiue, vl̓ p se itell̓a ꝯp̄hẽdat̃. Aliqd.n.2ᵒ fit euidẽs itell̓ui aut.s. p necciaȝ d̓ductionẽ ex p̄ncipijs p se notꝭ, ⁊ h̓ p demr̃ationẽ vꝫ, aut ex rõnib⁹ termino rũ, ⁊ h̓ oĩ p se eẽ notũ itellectui. Utrũq3 tñ a sensibilib⁹ originẽ trabit, qa vl̓es ꝓpõnes ex qb⁹ demr̃atio cõsti tuit̃ nõ nisi expi mẽto cog̃scunt̃ vt oĩ p̄ meta. si milr̃ ⁊ termioꝝ rõnes ex sensibi lib⁹ deducũtur, vt ph̓s 2ᵒ poste. traddit. Scd̓o ostdit, ꝙ q̃ztũcũ q3 h̓ rõnes de biles sint, vtile tñ est vt in his sese mẽs exerce at hũana, si tñ demõstrãdi aut cõpzehẽdẽdi p̄ sumptio desit, p bat aucto̓ ari sto. supius idu cta, qa. s. iucun dissimũ fit de re b⁹ altissimis p ua etiã, ⁊ debili rõne qcõ3 inspi cere posse. Pro batur ẽt hilarij aucto̓ in lib⁹ de trinitate ingen tis, hec credẽdo icipe ꝓcurrere.

† Idez pᵒ ꝑte. 4. 32. arti. 1.

† In fine. 5. ca.

se h3 ꝙ ad eã pt aliqs veras sili tudies colligẽ: q̃ tñ ñ sufficiũt ad h̓ ꝙ p̄dicta v̓itas q̃si demr̃atiue vl̓ p se itellecta ꝯp̄hẽdat̃. Utile † tñ ẽ vt i h̓ rõnib⁹ quãtũcũq3 de bilib⁹ se mẽs humana exerceat: dũmõ desit ꝯp̄hẽdẽdi vl̓ demõ strãdi p̄sumptio: q2 d̓ reb⁹ altissi mis ẽt pua ⁊ d̓bili ꝯsideratione aliqd posse ispicẽ iucũdissimũ ẽ. (vt ex dcis appet.) † ¶ Cui qdẽ sñie auctoritas Hilarij ꝯcordat q̃ sic dicit i libro d̓ tri. (loq̃ns de h̓ v̓itate.) Hec credẽdo icipe p curre p̄siste ⁊ si nõ puẽturũ sciaȝ ꝯ̃tulabor: tñ p̄fectuꝝ. Qui.n. pie ifinita p̄seq̃t: ⁊ si nõ ꝯtigat aliq̃n sẽp tñ p̄ficiet p̄cedẽdo. S3 ne te inseras in illd̓ secretũ: ⁊ archanũ iterminabil̓ v̓itaꝭ si te imergas: sũmã itelligẽtie ꝯp̄hendere p̄su mẽs: s3 itellige cõp̄hẽsibilia esse.

¶ Ordo ⁊ modus procedẽdi in hoc opere. Caplm. 9.

Ex p̄missis igit̃ euidẽ ter appet sapiẽtis itẽ tionẽ circa duplicem v̓itatẽ diuioꝝ debet̃ v̓sari: ⁊ circa errores ꝯ̃rios de struẽdos: ad q̃ꝝ vnã iuestigatio rõis ptingẽ pt. alia v̓o oẽ3 rõnis excedit idustriã. ¶ Dico ãt du plicẽ v̓itatẽ diuioꝝ. nõ ex pte ip sius dei q̃ ẽ vna ⁊ simplex v̓itas, s3 ex pte cognitionis nr̃e q̃ ad di uia cog̃scẽda diuersimode se h3. Ad p̄me igit̃ v̓itatis manifesta tionẽ p rões demr̃atiuas qb⁹ ad uersari⁹ ꝯuici possit p̄cedẽdũ ẽ. S3 q2 tales rões ad scd̓aȝ v̓itatẽ h̓ẽri nõ p̄sit. nõ d3 eẽ ad h̓ itẽtio vt aduersari⁹ rõnib⁹ ꝯuincat̃: s3 vt ei⁹ rões q̃s ꝯ̃ v̓itatẽ h3 soluã

¶ Sup cap. 9.

Ultimo loco s. Tho. suo ꝓemio finẽ iponens ex p̄di ctis suã imẽtio nẽ q̃ztũ ad mo dũ p̄cedẽdi de clarat, p̄mittit ãt cũ duplex ve ritas diuinoꝝ sit, eã duplicita tẽ veritatis non ex pte ipsius dei accipiẽdã eẽ, s3 ex pte cognitio nis nostre.

¶ Ad cuius intelligẽtiã cõsiderãdũ est, ꝙ cum veritas sit in intell̓u adeq̃to rei p suã itelligẽtiã dũ. s. app̄hẽdit rẽ sicut ẽ, in hoc duo icludunt̃, vnũ qd̓ est reale. s. actus itelligẽdi, ali ud qd̓ est rõnis maxie in deo. s. h̓itudo adeq̃tionis ad rẽ in

De multi plicitate veritatis diuinoꝝ.

tellectã. Si loq̃mur de v̓itate q̃ztũ ad ip̄m actũ intelligẽdi sic in deo est vna simplex v̓itas, imo ipse ẽ v̓itas simplicissi ma eo ꝙ vna simplicissima intelligẽtia eẽ reꝝ oium intelli gat. Si ãt de veritate loq̃mur q̃ztũ ad ipsaȝ h̓itudinẽ rõnis sic nõ incõuenit in deo eẽ multas v̓itates, s̓m ꝙ multis, a, se itellectis adeq̃tur, verũ qa ea multa in vno. s. in eẽntia sua

tur: cu3 v̓itati fidei rõ nãlis ꝯ̃ria eẽ si possit (vt oñsu3 ẽ.) † ¶ Sin gularis v̓o mod⁹ ꝯuincendi ad uersariũ ꝯ̃ h̓ v̓itatẽ: ẽ ex auctori tate scripture diuinit⁹ ꝯfirmata miracul̓. Que.n. sup̄ rõnẽ hũa nã sũt nõ credim⁹ nisi deo reue lãte. Sũt tñ ad h̓ v̓itatẽ manife stãdã rões: aliq̃ v̓isiles iducẽde ad fideliũ q̃dẽ exercitũ ⁊ solaci u3: nõ ãt ad aduersarios ꝯuincẽ dos: q2 ipsa rõnum insufficiẽtia eos magis in suo errore ꝯfirma ret dũ estimarẽt nos pp tã debi les rõnes v̓itati fidei cõsentire. † ¶ Mõ g̃ posito p̄cedẽ itẽden tes: p̄mũ nitemur ad manifesta tionẽ illi⁹ v̓itatꝭ quã fides p̄fitet̃. ⁊ rõ iuestigat. iducẽdo rões de mr̃atiuas ⁊ p̄babiles. q̃ꝝ † q̃sdã ex libris ph̓oꝝ ⁊ sanctoꝝ collegi m⁹ p q̃s v̓itas ꝯfirmet̃ ⁊ aduer sari⁹ ꝯuicat̃. † ¶ Deide vt a ma nifestiorib⁹ nobis ad min⁹ mãife sta fiat p̄cessus: ad illi⁹ v̓itatꝭ ma nifestationẽ p̄cedem⁹ q̃ rõnẽ ex cedit soluẽtes rões aduersarioꝝ ⁊ rõnib⁹ p̄babilib⁹ ⁊ auctoritati b⁹ q̃ztũ de⁹ dederit v̓itatẽ fidei d̓clarãtes. ¶ Intẽdẽtib⁹ igr̃ no bis p viã rõis p̄seq ea q̃ de deo rõ hũana iuestigare pt. † ¶ Pri mo occurrit ꝯsideratio de his q̃ d̓o s̓m seip̄3 ꝯueniũt. † ¶ Scd̓o v̓o de p̄cessu creaturaꝝ ab ip̄o. † ¶ Tertio ãt d̓ ordie creaturaꝝ in ip̄3 sic̃ i finẽ. ¶ Inter ea v̓o q̃ de deo s̓m seip̄3 ꝯsiderãda sũt: p̄ mittẽdũ est q̃si totius opis neces sariũ fundamentũ: ꝯsideratio q̃ demõstrat̃ deũ eẽ. Quo nõ ha bito supposita ois ꝯsideratio de reb⁹ diuinis necessario tollitur.

itelligit iõ abso lute dĩ vna sim plex v̓itas. In tell̓s ãt nr̃ diuer sa ꝯplexa diuer sis itellectiõib⁹ cog̃scit. Iõ s̓m multitudinẽ in tellectoꝝ nõ so lũ q̃ztũ ad h̓itu dinẽ, s3 ẽt q̃ztu3 ad fundamẽtũ, ⁊ actũ itelligen di in eo multę sunt veritates. Cum g̃ dicim⁹ duplicẽ eẽ diui noꝝ v̓itatez no bis tradditã nõ sic est intelligen dũ q̃si duplicez de seipso de⁹ ha beat cognitio nez, eãq3 nobis tradiderit, sed qa de ijs q̃ de⁹ in seip̄o vna co gnitione cogno scẽs nobis reue lauit duplicem nos cognitionẽ duplicẽq3 v̓ita tẽ hẽmus. ¶ 2ᵒ sic possum⁹ ex ponẽ. Ueritas eni 2ᵒ accipi põt aut iquã s̓m ꝙ est i re cognita, aut s̓m ꝙ est in itell̓u hic loq̃t̃ s. T. de v̓itate s̓m ꝙ est i re co gnita, nõ ãt s̓m ꝙ est in intell̓u. Enũciabilia.n. de eadẽ re dup̄r mltiplicari pos sunt, ant. s. quia in ipsa re sũt di uersa ex quib⁹ diuersa enũcia bilia ꝯstituunt̃ sic de hoie mu sico, ⁊ albo itel ligit̃ ip̄3 eẽ mu sicũ ⁊ ip̄m eẽ al bu3: aut qa res

† ca. 3.

† 1ᵒ ope ꝛionis.

† erib⁹ li. primis.

† lib. 4.

† deu⁹. 3. pa lib.

† lib⁹ 2ᵒ.

† libro 3ᵒ.

† vsq3 ad ca. 15. ex clu.

qdẽ in se simplicissima est, oiq3 diuersitate carẽs, sed tamẽ qa intell̓s ipsam cõp̄zehẽdere nõ põt diuersos de ipsa cõce ptus iperfectos inadeq̃tosq3 format ex qb⁹ diuersa ꝯstituit enũciabilia v̓arsensus q̃. s. Th. ẽt ꝙ ista duplex v̓itas, siue

enūciabiliū verox diuersitas nō ē ex pte ipsi⁹ dei accipien/
da q̄si.s. in ipo sint diuersa vñ enūciabiliū diuersitas acci/
piaẗ: īmo ipe ē vna ⁊ simp' ṽitas ex pte rei, q̄a oīa p̄dicata
q̄ diuiṇ eēntiẹ attribuunẗ iter se idē sūt atq3 et cū s̄bo, s3 est
ex pte inẗ. nr̄i diuersimode ⁊ diuersis ɔceptib⁹ deū itelligē
tis, aliq̄q3 de ipso nāl'r, aliq̄ v̄o p reuelationē cognoscentis.

¶ De opinione dicentiū q̄ deū
esse demonstrari non potest: cū
sit p se notuz. Cap.10.

Ec āt ɔsideratio q̄ qs
nitẽ ad demr̄andum
deū eē sup̄flua fortasse
qbusdā videbiẗ: q̄ asserūt q̄ de/
uz eē p se notū est: ita q̄d er⁹ ɔtriū
cogitari n̄ possit. ⁊ sic deū eē de/
mōstrari n̄ pt. ¶ Q̄d qdē vr̄ ex
his: illa.n. p se eē nota dīr q̄ sta/
tiz notis termis cog̃scunẗ sic co
gnito qd ē totū ⁊ qd ē ps: statiz
cognosciẗ q̄ oē totū ē mai⁹ sua
pte: hm̄ōi āt ē h̄ q̄d dicim⁹ deuz
eē. Nā noie dei itelligim⁹ aliqd
q̄ mai⁹ cogitari nō pt. h̄ āt in itel
lectu formaẗ ab eo q audit ⁊ itel
ligit nomē dei. vt sic saltē in itel/
lectu iā deū eē oporteat. Nec pt
in itellu solū eē. nā q̄d i itellectu
⁊ in re est. mai⁹ ē eo q̄d i solo itel
lectu ē. Deo āt nihil est mai⁹. vt
ipsa nomis rō demr̄at. vñ restat
q̄d deū eē p se notū est: q̄si ex ipa
significatione noiṣ manifestū sit.
2 ¶ Itē cogitari qdē pt q̄d aliqd
sit q̄ n̄ possit cogitari n̄ eē: q̄ ma
ius est euidēter eo q̄ pt cogitari
nō esse. sic ergo deo aliqd maiuṣ
cogitari posset si ipse posset cogi
tari nō eē: q̄ est ɔ rōnē nois. Re
linqẗ igiẗ q̄ deū eē p se notū ē.
3 ¶ Adhuc ,ppōnes illas oz esse
notissimas p se in qb⁹ idē de se
ipso p̄dicaẗ. vt hō ē hō. vel q̄rū p
dicata i diffōnib⁹ s̄biectox iclu/
dunẗ. vt hō est aial. In deo āt h̄
pre alijs inuenit (vt infra ōñde/
tur.) q̄ suū eē est sua eēntia: ac si
idē sit q̄d r̄ndeẗ ad q̄ōnē qd ē ⁊
ad q̄ōnē an ē. Si ergo cū dī de⁹
est p̄dicatū vel est idez subiecto
vel saltē in diffōne subiecti iclu/
diẗ. ⁊ ita deū eē per se notū erit.
4 ¶ Ampli⁹ q̄ nāliter sūt nota: p
se cog̃scunẗ. nō eni ad ea cog̃scē
da inq̄sitiōiṣ studio pueniẗ. deū
āt eē nāliter notū ē. cū in deū na
turaliter desideriū hois tēdat si
cut ad vltimū finē. vt infra pate/
bit. est igiẗ per se notū deū esse.
5 ¶ Itē illō p se notū opz eē: quo
oīa alia cog̃scunẗ. de⁹ aūt hm̄ōi
est. Sicut.n. lux soliṣ p̄ncipiū est
oīs visibilis pceptiōis: ita diuia
lux oīs itelligibilis cognitionis
p̄ncipiū ē. cū sit in q̄ p̄mū maxie
lumē itelligibile iueniẗ. opz igiẗ
q̄ deū eē per se notū sit. Ex his
igiẗ ⁊ simulib⁹. aliq opinanẗ de/
um eē sic p se notū existere vt cō
trarium niēte cogitari nō possit.

¶ Reprobatio p̄misse opionis.
⁊ solutio rōnū p̄missax. Cap.11.

Predicta aūt opio pue
nit ptiz qdē ex ɔsuetu/
dine: q̄ a principio ho/
mies assueti sūt nomē
dei audire ⁊ iuocare. ɔsuetudo

¶ Hoc p̄missu so subiūgit. s. Tho. q̄ ad manifestationē veritatis nāl'r notę, ⁊ p rōnes demr̄atiuas ⁊ pbabiles, tum ex phox, tū ex scōrū libris collectas, pcedēdū ē. ¶ Ex q̄ appet nō eē oēs rōnes in h̄ libro. a. s. D. positas ,p dēmōstratiuis defendēdas, cū ipsemet dicat se velle aliq̄s pbabiles inducere. ¶ Ad manifestationē v̄o ṽitatẹ supnāl'r notę nō eē oz intētio ad h̄ vt aduersari⁹ rōnib⁹ ɔuincaẗ, sed vt rōnes aduersariox soluanẗ, ⁊ ṽitas ex auctoritate scripturẹ miraculis ɔfirmata ōñdatur. Nō erit tñ inutile rōnes ṽisiles iducē ad fideliū exercitiū ⁊ solatiū non aūt ad aduersarios conuincendos. ¶ Sup cap.10. PRemisso pemio accedit. s. Tho. ad māifestationē diuinax rex de qb⁹ in h̄ ope ptractare intēdit. Diuidiẗ āt liber hic in duas ptes p̄ncipales, s̄m q̄ duo sūt q̄ de deo cog̃scunẗ. Prio.n. agit de iis q̄ hūana rōne inuestigari possūt, 2° de iis q̄ reuelata sunt hūanūq3 excedūt itellm. ⁊ h̄ in 4° li°. ¶ Quātū ad p̄m tria facit, vt ipse in p̄cedēti ca° ōñdit. In p̄.n. lib° de iis determinat q̄ deo s̄m seip̄m ɔueniūt, in 2° de pcessu creaturax ab ipso. In 3° de ordine creaturaruz in ip̄m sicͭ in finē. ¶ Circa p̄m tria facit. q̄a.n. ad ea q̄ deo s̄m se ɔueniūt ɔsiderāda nec̄e ē veluti nec̄iū fundamentū, nosce q̄ sit: iō p̄ eā ɔsiderationē p̄mittit: q̄ demōstraẗ deū eē. Secūdo de diuia simplicitate tractat, p q̄d aliq̄ mō cog̃scē possum⁹ qd sit de⁹. c.14. Tertio q̄lis sit de⁹ ōñdit. c.28. ¶ Circa p̄m q̄a duplr̄ ex cā diuersi arbitrātur vanā eē inq̄sitionē q̄ q̄riẗ an de⁹ sit duo facit, p̄ dilectas cās remouet, 2° demr̄at intentū. c.13. ¶ Circa p̄m duo facit. p̄ ingrit de p̄ cā. 2° de 2ª. c.12. ¶ Circa p̄m duo facit. p̄ ponit aduersariorum rōnes. 2° eas soluit. c. seq̄nti. ¶ Q̄ntū igiẗ ad p̄m. Fuerūt qdam ingt. s. Tho. q p̄dictam ɔsiderationē sup̄fluaz eē existimarūt, eo q̄ deū eē sit p se notū, ita q̄ eius ɔtriū cogitari nō possit: idcirco demr̄atiōe ad hāc rē opus nō eē dixerūt, videturq̄3 hec eē Anselmi opio, vt traddit s. Tho. veri. q.4. ar.12. h̄ āt nonnullis rōnibus cōfirmant. ¶ Quarū p̄ª est. Deū eē cog̃sciẗ statim cognitis termis, g̃ ē p se notum: pbatur aña, q̄a nomie dei itelligimus id q̄ mai⁹ cogitari nō pt, h̄ āt nō pt solū in intellectu esse: q̄a q̄d est in intellu ⁊ in re mai⁹ est eo quod in solo intellectu est. ¶ Scd̄a ē. quia tūc aliquid deo maius cogitari posset si ipe cogitari posset nō eē illō. s. q̄d nō pt cogitari n̄ eē. ¶ Tertia ē. q̄a i deo idem ē eē ⁊ eēntia ,ppōnes āt illas opz notissimas eē in q̄b⁹ idem p̄dicatur de seipso. ¶ Quarta ē. q̄a deū eē ē nāliter notū, cū in ip̄m nāl'r desideriuz hois tendat: ea aūt q̄ sunt nāl'r nota p se cognoscuntur. ¶ Quinta ē: q̄a deus ē quo omnia alia cognoscunẗ, cum diuina lux sit oīs intelligibilis cognitiōis p̄n̄ᵐ. ¶ Sup cap.11. PRemissas rōnes doctissime soluit. s. Tho. S3 circa h̄ duo facit. Prio.n. ōñdit vñ pueniat hui⁹ opionis deceptio: 2° ad argumēta r̄ndet. ¶ Quātū ad p̄m ingt q̄ duo sūt, q̄ hoies in hāc iducere opinionē potuerunt. p̄mū qdē est ɔsuetudo, q̄a eni a p̄n° hoies cōsueuerūt audire nomē dei ⁊ iuocare, ɔsuetudo ṽo eas p̄sertim q̄ est a p̄n°, nāe vim obtinet, iō firmiter teneẗ deū eē, ac si esset nāl'r ⁊ p se notū. Ea.n. qb⁹ aius a pueritia ibuiẗ ita firmiter tenenẗ ac si eēnt nāl'r ⁊ p se nota. Alter est q̄a nō distinxerūt iter id q̄d ē simplr̄ p se notū: ⁊ q̄d est p se notū nobis. Deū.n. eē simplr̄ qdē est p se notū, eo q̄ de⁹ sit suuz eē, quo ad nos āt nō ē p se notū, q̄m h̄ ip̄m q̄d est de⁹ mēte ɔcipere

† Vide s° gē.q.4.ar.11.

† ca.11.

† Vide de veri.q° 8.ar.12.

pere

pere n̄ possum⁹, sic oē totū eē mai⁹ sua pte simpˡr qdē p se nō tū ē ei āt q rōnē toti⁹ mēte nō ɔcipet n̄ eēt p se notū. imo eēt ignotū. Hacq3 rōne fit. vt ad notissi^a rez itell's nr̄ se hēat vt ocul⁹ noctue ad solē q3 vz ea vti sūt ɔcipere nō possumus.

¶ Pro declaratiōe h⁹ distinctiōis aduertēdū ē q ppō aliq̄ p se nota dr̄. qa aliq̄ alia ppōne priori ⁊ notiori nō idiget ad sui manifestationez, p aliq̄s demrari nō pt, pp qd igr s. Th. p^a pte. q. 17. ar. 3° 2^m ⁊ est de mēte Ari. p̄ poster. ⁊ Boetij in li^o de Ebdomadib⁹, q pn̄^a p se nota sūt illa q̄ stati cognitis termis cogscūtur. Sz qa res ɔ̄bz esse, vno. s. mō in seipsa eē itellm alio^o fm q ab itellu nr̄o ɔcipit ⁊ intellr̄ lō ɔ^o ō re aliq̄ loqui possumus: vno^o fm id qd

dit ⁊ pcipue q̄ ē a pncipio vz nāe obtinet. ex q̄ ɔtingit vt ea qb⁹ a pueritia animus ibuit̄. ita firmit tenēt ac si eēnt nālr ⁊ p se nota.
¶ Partiz ṽo ɔtigit ex eo q nō distinguit̄. qd ē notū p se simplr ⁊ qd q̄ ad nos notū ē. Nā simplr qdē deū eē p se notū ē. cū h ipm qd de⁹ ē sit suū eē. Sz qa h ipsuz qd de⁹ ē mēte ɔcipere nō possumus remanet ignotū q̄ ad nos. Sic oē totū sua pte mai⁹ eē. p se notū ē simplr. Ei āt q rōnē toti⁹ mēte nō ɔciperet. oporteret esse ignotū. Et sic fit vt ad ea q̄ sunt

ɔuenit sibi fm nām suā: alio^o de eo qd cōuenit sibi fm q a nobis ɔcipit ⁊ itelligit nō icōuenit āt aliqd rei mō aliq̄ cōuenire fm nām suā, qd sibi fm modū q̄ a nobis ɔcipit nō ɔuenit ⁊ eō. Pōt igr̄ euenire vt nā subi cuiuspiā ac p̄dicati talis sit, q vnū sit idē alteri, vel vnū ad aliō hēat imediatū ordinē, ⁊ iō si vnū quoq3 illoz ɔcipet fm q in se ē stati appareret p̄dicatū iesse sbo: sz qa nō ɔprehēdit sbi p̄dicatiq3 nā vt i se ē imo debilr, iperfecteq3 ɔcipit iō ex ea sbi p̄dicatiq3 notitia, n̄ stati cogscit sbo iesse p̄dicatū, sz aliq̄ notiore nob ⁊ priore, ad ei⁹ euidētiā opus ē. Tale tūc dr̄ simpˡr qdē p se notū eē, ⁊ fm nāz, qa i nā sbi ⁊ p̄dicati ē, si sicut sūt cogscerent, vt stati appeat iesse p̄dicatū subo, nec aliq̄ opus eēt notiore ad ei⁹ hn̄dā notitiā: nō ē tn̄ nobis p se notū qa nō pfecte eorū nā cogscit: ⁊ fm eos ɔcept⁹ q̄s de subo ⁊ p̄dicato formamus nō stati appet ɔnexio p̄dicati cū sbo: pp qd nō cogscit tale qd cognitis termis put a nobis ɔcipiūt. Qd si aliqd ɔplexū tale sit vt ⁊ ex sbi ⁊ p̄dicati nā vt in seipis sūt cognitis appeat vtriusq3 necia ɔnexio ⁊ eoz nāe ppriis ɔceptib⁹ ⁊ pfectis a nobis cogscāt: erit tale qd ⁊ fm nām p se notū lnq̄^m eoz nāe hn̄t vt ipis pfecte ispectis appeat p̄dicatū cōuenire sbo, ⁊ q̄ ad nos inq̄^m euidētia ei⁹ ex ɔceptib⁹ terminoz de ipis ab itellu nr̄o formatis appet, n̄ āt ex aliq̄ ppōne prius nota. Quia igr̄ si diuia eēntia fm q in se ē videret stati appereret existētiā illi ɔuenire, vtpote q̄ cū ipa vnū idē q3 sit, merito dicim⁹, q deū eē est p se notū simpˡr, ⁊ fm nāz. Quia ṽo deo fm q a nobis ɔcipit existētiā sibi necio cōuenire nō ɔstat nisi ex effectib⁹ oñdat, eo q deū fm q i se ē ɔcipe neq̄am⁹, iccirco nō est illud p se notū quo ad nos.

Que sunt ppositio p se nota. ¶ Sz occurrit dubiū i doctrina. s. T. q̄ sint ppōnes q̄ statim cognitis termis cogscūt, q̄ dn̄r p se note itellui de istis. n. loq̄mur nō de ijs q̄ ad sensū sūt note vt ē niuē eē albā. Aliq̄b⁹ n. Thomistaꝝ vi eas solū tales eē i qb⁹ p̄dicatū sit de diffinitiōe sbi, ⁊ h ex qbusdā. s. T. ṽbis vez eē apō ipm existimāt. Alijs ṽo vi, q n̄ sollū illę i qb⁹ p̄dicatū i sbi rōne claudit, sz ēt mltę aliē sint p se notę vt ex ijs appet q̄ p ips3. s. T. tāq̄ p se notę adducūt, vt oē totū ē mai⁹ sua parte. Et si ab equalib⁹ equalia demas q̄ remanēt sunt eq̄lia ⁊ incorporalia in loco nō eē, ⁊ similia. Et singulariter dicit eā quoq3 eē se simplr p se notā in qua p^a passio de subo p̄dicat.

¶ Possum⁹ āt dicē, q eē de rōe ⁊ diffōne sbi ɔ^o accipi pt vno^o

sbalr tāq̄. s. sbi eēntiā igrediēs, sic aīal ē de rōe hoīs allo^o ṽtualr ⁊ ɔsecutiue, tāq̄. s. iclusū ṽtualr i qdditate rei, ⁊ ad rei eēntiā ime^te ɔñs, sic si diceremus de rōe ignis eē q sit calis eo q eēntiā ignis ita seq̄t calitas, vt ignis eē n̄ possit q̄n sit stati calis. Si p̄ mō accipiam⁹ eē i rōe sbi: tūc n̄ opz illā solā eē ppōnē p se notā i q̄ p̄dicatū ē de rōe sbi, nec sic itelligit. s. T. 13. n. apud ips3 ois tal' ppō i q̄ p̄tū ē de rōe sbi sit sz se nota n̄ tn̄ eō ois ppō p se nota ē talis vt p̄tū sit de rōe sbi. Nāz ⁊ ipsemet p̄ posterio. lc. 36. exponēdo tex. 38. inter pn̄^a idemr̄abilia locat ppōnem i q̄ significat passiōez iesse suo ppo ⁊ ime^te sbo sit ⁊ eā i q̄ passio a tali sbo negat id qd ēt vi eē de mēte pbi ibidē. Si āt accipiat p̄ aut

notissima rez. nr̄ intell's se hēat vt ocul⁹ noctue ad solē (vt. 2. metaphy di.) ¶ Nec oz vt stati cognita h⁹ nois de⁹ significatiōe. deū eē sit notū. (vt prima rō intendebat.) Primo qdez q2 n̄ oib⁹ notū. est ēt ɔcedētib⁹ deū eē q de⁹ sit id q̄ maius cogitari nō possit. cū multi āntiq̄ri mūdū istū dixerint deū eē. Nec ēt ex iterptatiōib⁹ hui⁹ nois de⁹ (q̄s Damascen⁹ ponit aliquid hō intelligi datur. ¶ Deinde q2 dato q ab oib⁹ p hoc nomē de⁹ intelligat. aliqd quo mai⁹ cogitari nō possit. non

ɔ^o mō sb diffinictiōe sic vez ē apō ipm oēz ppōnē fm se ⁊ simpliciť notā eē talē, q p̄tū icludiť i rōne sbi sic. n. inter sbm ⁊ diffōnē nihil mediū cadit pp qd ppō i q̄ diffō de diffinito p̄dicat ē ime^te ⁊ idemr̄abilis, ita iter sbm ⁊ p̄mā ei⁹ passionē quātū ē ex pte rei nihil cadit mediū ⁊ sbm ex se nō āt p aliqd aliō hz vt sibi tal' passio cōueniat. Et ob h ppō i q̄ talis passio de sbo p̄dicat ē indemr̄abil' ⁊ p se nota statiq3 rei nā diffōneq3 cognita appet illi talē passionē iēē, sic stati totius nā ac diffōne pspecta appet totū eē q̄lz sua pte maius, ⁊ cognita nā ignis statim videť caliditatē ipsi inesse.

¶ Sz i h faciūt difficultatē ṽba. s. T. i. q. 10. de ṽi. ar. 12. Ibi n. pbat n̄ posse dici q aliquā creaturā eē sit p se notū ⁊ fm se qa eē in nulli⁹ creature rōe pfecte icludať eo q cuiuslibz creaturę eē sit aliud ab ei⁹ qdditate. Ex qb⁹ arguit sic. Nō min⁹ p^a passio sz ei⁹ doctrinā ē aliō a qddi^te, q̄z eēt: g̃ si creaturā eē nō ē fm se notū qa est aliud ab ei⁹ qddi^te, eadē rōne ⁊ illa nō erit ppō fm se nota in q̄ passio de subo p̄dicatur.

¶ Dicerē ego q̄^m mihi p nūc occurit q alio^o eē ē aliō a qdditate, ⁊ alio^o passio aliō a sboeē. n. ē oio aliō a qdditate, ⁊ nullo^o icludiť i rōe creaturę neq3. s. tāq̄ exñs idē cū qddi^te eēntialr, neq3 tāq̄ qddi^tis necio ɔcomitās ime^te cū q̄lz creatura oio eē ab extrinseco hēat, ⁊ p ɔñs sbm n̄ hēat ex se, q sibi ɔueniat eē sz p aliō. Pri^a āt passio q̄uis rei eēntiā n̄ igrediať ipaz tn̄ eēntiā necio ime^te ɔseq̄ť ⁊ ab ea p quādā nālē resultatiā p̄duciť, pp qd ē de rōe sbi ɔ^o mō dicto iō ipaz inēē subiecto est fm se notū, nō aūt q esse creature insit.

¶ Sz ɔ̃ duo dcā i hac determiatiōe. s. q ppō p se nota ē in q̄ p̄dicatū ē de rōe sbi mō expositoꝝ ⁊ q aliō est ppōnē eē p se simpˡr notā, ⁊ aliō ppōnē eē p se notā q̄ ad nos arguit Sco. Tenet. n. ipe p̄ sen. d. 2. q. 2. q ppō p se nota ē q̄ ex termis ppriis q sūt aliqd ei⁹ vt sūt ei⁹ hz ṽitatē euidētē, ⁊ q si ppō i q̄ poniť termin⁹ diffinitus vt sic. vt i ppō. s. ɔceptū confusum sit euidens ex se, tūc est per se nota si aūt nō sit euidens ex terminis taliter acceptis, licet ex diffinitiuo conceptu sit euidens talis non est per se nota.

¶ Cōtra h^m itaq3 dcm̄ a nob ex dcis Sco. arg^r p̄ sic. Et suppōniť ex p̄ poster. qd qd ē eē mediū demr̄atiōis. Tūc sic i demōstratiōe pmissa est pn̄^m p se notū: ɔ̃ āt nō ē p se nota sz demōstrata sz i pmissa poniť termini diffō i ɔ̃ne āt diffinitū g̃ dato q p̄tū sit mō sup expōsito de diffōne sbi ppō nō erit p

se nota: sꝫ bñ illa in q̄ pꝛiū diffōni sibi attribuit. Cōfirmatur qa si tal' eēt p se nota, i demrōne i q̄ p diffōnē sibi ꝑpō demōstrat' vltra ipossitatē qa vꝫ demrāret' q̄d eēt idemrābile eēt petitio pncipij, qa demrāret' idē p idē, ꝛ eq̄ notū p eq̄ notū.
C 2° ꝑpō p se nota ē q̄ ex termis ꝑprijs hꝫ euidētē v̄itatē sed alij termi iūt ꝯcept9 distinct9 q̄ddi^tis vt ipoztat' p diffōnē, ꝛ ꝯcept9 q̄dditat' ꝯfusus vt ipoztat' p nomē. g. ꝑpō n̄ ē p se nota q̄ddi^te ꝯfuse ac/cepta vt. s. p nomē signat', q̄ nō ē nota nisi diffōne nois cognita.
C 3° tūc q̄lꝫ ꝑpō eēt p se nota in sciētijs spālib9, quā met^cus posset hr̄e p se notā ex diffōnib9 extremoꝝ: sꝫ h̄ n̄ ē qa geometer n̄ vtit' tā q̄ ꝑpōnib9 p se nod̄ nisi q̄ hn̄t euidētē v̄itatē ex termis ꝯfuse cognitis. g. ꝛc̄.
C Cōtra 2 arguit, qa ꝑpō dī p se nota qa q̄ꝫ^tu ē de nā t'mioꝝ nata ē hr̄e euidētē v̄itatē ꝯtētā in termīs et si null9 itell's cōcipiat termios, qa q̄ꝫ^tu ē ex termis cuiq̄ꝫ itellu/i ē p se nota si termini ꝯcipiant': nō g. differt ꝑpō per se nota bm̄ se ꝛ simplicit', ꝛ per se nota quo ad nos.
C Pōt ēt argui ꝯ istā bm̄ ex dcis aureoli. Intell's ꝯcipiēs ꝑpōnē p se notā. Aut fert itvitū suū sup ꝯceptus ex qb9 orit' notitia ꝑpōnis, aut sup alios. Si sup eosdē g. erit sibi ꝑpō p se nota si sup alios iā n̄ erit eadē ꝑpō, cū sole voces n̄ faciāt ꝑpōnem sꝫ magis ꝯceptus, ꝛ sic male dicit', q̄ eadē propositio est simplr̄ per se nota nō aūt quo ad nos.
C Pro solōne hoꝝ sciēdū ē, cū dicim9 ꝑpōnē eē p se notā, q̄ ex ꝑprijs termis ꝛ n̄ p aliā ꝑpōnē nota ē illā dicim9 eē ex ꝑprijs termis notā q̄ ex diffōnib9 termioꝝ cogscit' eē v̄a sed diffō termi 2^r accipi pōt. Uno° p diffōne se tenēte ex pte rei bm̄ q̄ ē i se, ꝛ ē illa p quā diffinit', ꝛ explicat' ipa q̄dditas ꝛ eēntia p nomē signata pfecte ꝛ bꝫ q̄ ē i se ipa. Alio° p diffōne se tenēte ex pte rei bꝫ q̄ ē i itellu nr̄o ꝛ ē illa quā itell's nr̄ ō re ab ipo cognita, vt ab ipo cognita ē format discernēdo ipaꝫ a q̄cūq̄ꝫ alia re lꝫ aliq̄n ipfecte nāꝫ ꝛ eēntiā rei repn̄tet sic accit i diffōnib9, q̄s itell's nr̄ ō d̄o format, ꝛ q̄ h̄ noie de9, a nob̄ signant'. C Dī g. ꝑpō eē simplr̄ p se nota: qn̄ pꝛiū ē de rōe sibi se tenēte ex pte rei bm̄ q̄ i se ē, ꝛ q̄ si ei9 termi cogscā/tur q̄ꝫ^tu ad talē diffōnē nata ē ex se eē euidēs itellui illa āt ēt q̄ ad nos nota dī qn̄ ꝯcept9 ille ex pte rei bꝫ q̄ i se ē se tenēs, ēt ab itellu nr̄o formatur', resq̄ꝫ pfc̄e cogscit' ab int^u nr̄o vt i se ē.
C Aduertē^m ēt q̄ ꝯcept9 ꝛ diffō ex pte rei bꝫ q̄ i se ē se tenēs 2^r ꝯsiderari pt vno° mālr' q̄ꝫ^tu. s. ad rē signatā, ꝛ repn̄tatam abso^te ꝛ i se. allo° formalr' q̄ꝫ^tu. s. ad reꝫ vt tali diffōni substat: p°mō diffō ꝛ diffinitū sūt idē. Nā eādē rē signat diffō, ꝛ diffiniti nomē. 2° mō distiguūt' eo q̄ diffō distīcte rē repn̄tet, nomē v̄o ꝯfuse vt hr̄ p phy si. tex. 5. C Ex q̄ seq̄t' q̄ iter diffinitū ꝛ pmā passionē nō mediat diffō si ꝛ diffō ꝛ diffinitū mālit' sumāt' iter eēntiā. n. rei ꝛ passionē imediatā nulla res ē media: sꝫ si formalr' sumāt' iter sbm̄ ꝛ pꝛiū media ē diffō sbi p^m. n. ē res vt ꝯfuse ꝯcepta, 2^m res vt distīcte ꝯcepta. 3^m passio seq̄ns. C Seq̄t' 2° q̄ p^a ꝛ ime^a passio p diffōnē sbi tā q̄ꝫ p cāꝫ mediā si mālr' sumat' demrāri n̄ pt, cū ipa diffō mālr' sumpta n̄ sit mediū iter diffinitū ꝛ passionē sꝫ sit idē q̄d diffinitū ꝛ h̄ūc sensū hn̄t v̄ba. s. T. cū iter pri° idemrābilia pōit ꝑpōnē i q̄ passio pdicat' de pꝛo ꝛ ime^o sbo. Si āt formalr' sumat' diffō sic p ipaꝫ a pꝛiū demrāri tal' passio pt tā q̄ꝫ p cāꝫ cognitiōis ꝛ p eā aliquo mō in essendo eo mō quo prior ratio rei est ratio quare sibi secunda insit.

nec̄ē erit aliq̄d eē q̄ mai9 cogitari n̄ pt in reꝝ nā. Eodē. n. mō necesse ē poni rē ꝛ nois rōnē. Ex h̄ āt q̄ mēte ꝯcipit'. q̄d pfert' hoc noie. de9 nō seq̄t' deū eē nisi in itellu. vn̄ nec opoztebit id q̄d maius cogitari n̄ pt eē nisi i itellu. ꝛ ex h̄ n̄ seq̄t' q̄ sit aliq̄d in reꝝ nā q̄ mai9 cogitari n̄ possit. ꝛ sic nullū incōueniēs accidit ponētib9 deū nō eē. Nō. n. icōueniēs ē q̄lꝫ dato vel i re. vel i itellu aliq̄d maius cogitari posse nisi ei q̄ ꝯcedit eē aliq̄d q̄ mai9 cogitari n̄ possit in reꝝ nā.† C Nec ēt oꝫ vt scd̄a ratio ꝑponebat deo posse aliq̄d mai9 cogitari si pt cogitari n̄ eē. Nā q̄ possit cogitari n̄ eē. nō ex iperfectiōe sui eē ē. vl' i certitudine. cū suū eē sit bm̄ se manifestissimū.

C Ad p^m g. scoti ꝯ p^m dcm̄ rn̄det' q̄ ꝯ demrōnis tal' ē demrāta ꝛ nō ē p se nota si oia formalr' sumāt', ꝛ q̄d q̄d ē sebꝫ vt mediū vt ondim9, si āt mālr' sumāt', sic ꝯ ē idemrābil', ꝛ q̄d q̄d ē nō ē mediū: eadē g. ꝑpō nō ē p se nota ea rōe q̄ demrāt' cū vꝫ oia formalr' sumūt' ꝛ ē p se nota ꝛ idemrābil' oib9 mālit' suptis. C Ad ꝯfirmationē dī q̄ si formalr' sumāt' oia n̄ ē ibi petitio pncipij, qa eadē res distīcte ꝯcep a fōa mālr' distiguit' a se ipa ꝯfuse ꝯcepta. Si āt mālit' sumant', sic est petitio pncipij, ꝛ sūt tn̄ ibi duo termi, quia mediū ꝛ sbm̄ ꝯ/nis mālr' sūt idē vij. e. T. in tractatu fallaciaꝝ pōit cōmitti petitionē pncipij cū pbat' aliq̄d ꝯuenit' sbo qa ꝯuenit diffōni cogscēs. n. eādē rē p diffōnē ꝛ diffinitū signari, si negat aliq̄d ꝯuenire diffinito, ꝛ diffōni negabit conuenire. †Solo si eunde ra tione.
C Ad 2^m dī q̄ nō sūt alij termi diffō ꝛ diffinitū si mālr' sumātur. Un̄ s. T. in q̄ōnib9 de v̄itate, ꝛ in alijs locis per hoc ꝑbat esse in diffōne dei poni q̄ꝫtū. i. est ex parte dei, qa pdicatū est idē sbo: cū essentia ꝛ esse in deo vnū sint.
C Ad 3^m neg' ꝯn̄a qa stat q̄ i met^cis sint noti ꝑprij ꝯcept9 q̄ ex pte rei se tenēt ex qb9 ꝑpō reddit' bm̄ se nota, ꝛ tn̄ i sciētijs pcticātib9 n̄ sūt noti. Silr' falsū ē q̄ geomet' vtat' solū ill' ꝑpōnib9 tā q̄ p se noti q̄ euidētē v̄itatē hn̄t ex t'mis ꝯfuse noti.
C Ad argu^m ꝯ 2^m dcm̄ neg' ꝯn̄a. Ex h̄. n. q̄ aliq̄ ꝑpō dicat' p se nota qa q̄ꝫ^tu ē de nā termioꝝ nata ē hr̄e euidētē v̄itatē, ꝛ q̄ꝫ^tu ē ex se sit nota si termi ꝯcipiant' nō seq̄t' q̄ nob̄ sit nota: Imo seq̄t' q̄ qa ē aliq̄ tal' ꝑpō bm̄ nāꝫ suā p se nota, cui9 ꝯceptus se tenētes ex pte rei a nob̄ nō hn̄tur, iō ē bm̄ se nota n̄ āt nob̄. ꝛ aliq̄ vt inq̄t Boeti9 i li° de Ebdomadib9 q̄ sapiētib9 sūt p se nota q̄ termioꝝ rōnē itelligūt, vulgo nō sunt p se nota vt incorporalia in loco non esse.
C Ad aureolū dī q̄ cū dicim9 eadē ꝑpōnē eē simplr̄ notā p se nob̄ āt nō p se notā si referam9 ad eos q̄ nullo° terminoꝝ signata itelligūt sic cū grec9 ad latinū loq̄t', tūc accip' eadē ꝑpō ꝛ mālr', ꝛ formalr' qa ipa bꝫ se nota ē, lꝫ ab istis nō itelligūt termi n̄ āt ad itelligētes aliq̄ mō termios refferat', dī eadē ꝑpō mālr'. s. q̄ꝫ^tu ad vocē ꝛ rē vltimate signatā n̄ āt formalr' q̄ꝫ^tu ad ꝯceptū ipoztatū. Cū g. itell's ꝯcipit, ꝛ aliq̄ mō itelligit, ꝑpōnē p se simplr̄ notā, n̄ āt sibi format alios ꝯcept9 a ꝯceptib9 qb9 ē bꝫ se nota ꝛ lō a^e ē ꝑpō formalr' ab ea q̄ simp'r ē p se nota sꝫ mālr' ē eadē tā ex pte rei signate q̄ꝫ ex pte vocis.
C Istis pmissis. Ad p^am rōnē i pcedēti capite factā. Rn̄det 3^r s. T. q̄ n̄ oib9 notū ē ēt ꝯcedētib9 deū eē q̄ de9 sit q̄ mai9 cogitari n̄ pt nec h̄ ex damasceni iterptatiōib9 itelligi dat'.
C Scd̄o qa ēt illo dato nō est nec̄ē aliq̄d esse quo mai9 cogitari nō possit in rerū nā. Eodē eni modo necesse est poni rē ꝛ nois rationē, nec seq̄tur nisi q̄ deus sit in intellectu.
C Ad huius aūt iprobationē dī q̄ incōueniēs nō est quolibet dato vel in re vel i itellu aliq̄d mai9 cogitari posse, nisi ei q̄ ꝯcedit eē aliq̄d quo mai9 cogitari nō possit in reꝝ nā.
C Circa 2^m rn̄sionē q̄ admittit' noie dei signari id q̄ mai9 cogitari n̄ pt negat' tn̄ tale q̄d opoztē eē i reꝝ nā. Aduertē ēt illā ꝑpōnē, eodē mō nec̄ē ē poni rē, ꝛ nois rōnē q̄ 2^r ē nois rō formal'. s. ꝛ obiectiual' formalis ē ꝯcept9 quē i se ipo format itell's obiualis ē id q̄d ex pte rei ꝯceptui intell's corrn̄det. Rō āt formal' dī poni i re qn̄ i re sibi corrn̄det aliq̄ rō obiual', q̄ ē res p nomē signata. Propō g. hec itelligēda ē ō rōe formali. Quia. n. vt dcm̄ ē diffō ꝛ diffinitū mālr' ex pte rei sūt idē,

i re9 signata p nomē pōit,i re necē ē,ꝛ rōnē nois pōni re.ſ. rōi nois aliqd exis i re corn̄dē,cū idē significet ex pte rei p nomē,ꝛ p nois diffonē,ſʒ p nomē significet ꝯfuſe,p rōnē āt nois diffinitiuā significet diſticte,eodē.n.mō necē ē poni hoiē,ꝛ aial rōnale. Nā ſi hō ſit i re9 nā,aial rōnale in re9 nā erit.ſi āt in itellū tm̄ fuerit hō ꝛ aial rōnale in itellu erit

simū.ſʒ ex debilitate nr̄i itellꝰ. q eū itueri n̄ pt p ſeipſʒ.ſʒ ex effecti b9 ei9. Et ſic ad cogſcēdū ipſʒ eē. rōcinādo pducitur. †℄ Ex q̄ ēt tertia rō ſoluit̄. Nā ſic nob p ſe notū ē.q̄ totū ſua pte ſit maius. ſic videtib9 ipaʒ diuinā eēntiā p ſe notiſſimū ē deū eē.ex h̄ q̄ ſua eēntia ē ſuū eē.ſʒ qa ei9 eēntiā vi det̄ n̄ poſſum9. ad ei9 eē cogſcē dū n̄ p ſeipſʒ.ſʒ p ei9 effcūs pueni mus. †℄ Ad q̄rtā ēt pʒ ſolutio. Sic.n.hō nālr deū cogſcit ſic nā liter ipſʒ deſiderat. Deſiderat āt ipſʒ hō nālr iquātū deſiderat nā liter btitudinē.q̄ eſt qdā ſilitudo diuie bonitatis. Sic igr̄ n̄ opʒ q̄ de9 ipſe i ſe ꝯſideratꝰ ſit nālr no tus hoi.ſʒ ſilitudo ipſi9. vn̄ oʒ q̄ p ei9 ſilitudines i effectib9 reptaʒ in cognitionē ipſi9 hō.rōcinādo pueniet. †℄ Ad q̄ntā ēt de faci li pʒ ſolo. Nā de9 ē qdē id q̄ oia cogſcūt̄.n̄ ita qȯ aliaꝫ cogſcāt̄.

Ex h̄ āt q̄ men te ꝯcip9 qȯ h̄ no mie deus,pferē, nō ſeq̄t deū eē, niſi i itellū ſicut ex h̄ q̄ ꝯcip9 qȯ ꝯferē h̄ noie va cuū,nō ſeq̄t va cuū eē niſi in in tellū vn̄ n̄ oʒ pp h̄ ꝯceptionem eē id q̄ mai9 co gitari n̄ pt niſi i itellū. ℄ Cū āt iſtaſ. Qȯ ē ī in tellū ē i re9 nā mai9 ē eo qȯ ē i itellū tm̄:ſʒ deo nihil ē mai9, vt ex nois rōne cō ſtat,ꝙ ex ipa no minis rōe ꝯſtat deū eē ēt in re9 nā,ꝛ n̄ ſolū in in tellu. Dr̄ q̄ mi nor ꝓpō n̄ ē v̄a niſi ſuppoſito q̄ i re9 nā ſit de9, aut aliqd q̄ mi9 cogitari nō poſſit, Ille.n. q negaret deū eē, ſiue eē aliqd in re9 nā q̄ mai9 cogitari n̄ poſſit,diceret q̄ deo aliqd mai9 eē pt.ſ.illȯ qȯ i re9 nā ē. Et cū pbat̄ ex nois rōe,dr̄ q̄ lʒ h̄ no mie ſignificet̄ q̄ mai9 cogitari n̄ pt,illȯ tm̄ in rerū nā nō eſt.

℄ Sʒ aduertēdū q̄n ingt.s.T. q̄ q̄ʒ deo in re vel in itellu mai9 aliqd poſſe cogitari,nō ē incōueniēs niſi ei q cōcedit eē aliqd q̄ mai9 cogitari nō poſſit i re9 nā.q̄ ſi nō cōcedat̄ ſignatū hui9 nois de9 in re9 nā eē,illȯ eſt nihil entitatiue ꝛ realr lʒ ſit aliqd in eē cogitato,ſicut ē de ſignato hui9 nois vacuū,iō nō incōuenit ipo mai9 aliqd cogitari, qa qȯcūq3 ens reale hn̄s in nā eē cogitet̄. Illȯ erit dignius ꝛ mai9,ſi cut ens eſt nō ente nobilius. vn̄ illud ens reale,puta hō eſt nobili9 cogitabile deo,ſuppoſito q̄ hui9 nois de9 ſignatuʒ nihil ſit in nā ſʒ tm̄ in cogitatiōe:ſʒ h̄ itelligēdū ē ſimplr,ꝛ q̄ʒ ad eē nāe,nō āt q̄ʒ ad eē cogitatū,qa lʒ de9 nō eēt in nā ſignatū tn̄ hui9 nois,de9 ē mai9 ſignato hui9 nois hō,ſi vtrū q3 accipiat̄ in eē cogitato tm̄.lʒ huius nois hō ſignatuʒ ſit ſimp'ꝛ in eē nāe mai9 ſicut ens nō ente vt diximus.

℄ Ad 2m.s.T. negat hāc ꝯn̄tiā,de9 cogitari pt nō eē,ꝙ deo aliqd mai9 cogitari pt. Eſſet.n.bona ſi q̄ poſſit cogitari n̄ eē,ex iperfectione ſui eē aut incertitudine pueniret,qm̄ tūc iperfectū ens eſſet.non autē ſi pioueniat ex debilitate itel lectus nr̄i,qui eum intueri non poteſt.

℄ Aduertēdū āt q̄ nō ē eadē rō de iſtis duab9 ꝓpōnib9 pōt cogitari eē aliqd qȯ nō pt cogitari nō eē,ꝛ pt eē in re9 nā aliqd qȯ nō pt cogitari n̄ eē. Pri9 qdē quā argumētū aſſu mit ē v̄a. In eē.n. cogitabili nō icōuenit aliqd eē qȯ nō poſ ſit cogitari nō eē:ſʒ 2a ē falſa,qa nihil pt eē in re9 nā qȯ non poſſit cogitari nō eē,cū ēt deū nō eē in hūana cogitatiōe q

†Solo 3e rónis.

†Solo 4e rónis

†Solo 5e rónis.

dere poſſit iuxta illud ps. Dixit inſipiēs i corde ſuo nō ē de9.

℄ Aduertēduʒ vlteri9 q̄ ꝯn̄s iſtud deo aliqd mai9 cogitari pōt eſt falſum ſi ſupponam9 deū eē,ꝛ noie dei ſignificari id quo maius cogitari nō pōt:ꝛ qa argumētū vi illo ſuppoſi tio pcedē iō.s.T. ꝯn̄tiā negat.nō āt falſitatē ꝯn̄tis vt vr̄ rn̄ dēdo ad pm̄ rōnē negare,in q̄ nō ſupponit̄,imo negat̄ ex rn̄ ſione ponētium

niſi eō cognito ſic i pncipijs p ſe notis accidit.ſʒ qa p ei9 īfluētiaʒ ois cauſatur in nobis cognitio. †℄ De opione dicētiū q̄ deū eē ſola fide tenet̄:ꝛ demrāri nō pt.

† Capitulum 12.

Eſt āt q̄dā alioꝝ opio ꝑdicte po ſitioni ꝯria p quaʒ ēt inutilis redderet̄ cō nat9 pbare intēdentiū deū eſſe. †℄ Dicūt.n. q̄ deū eē n̄ pt p rō nē iueniri ſʒ p ſolā viā fidei ꝛ re uelatiōis eſt acceptū. †℄ Ad h̄ āt dicēdū moti ſūt qdā pp debi litatē rōnū q̄s aliq iducebāt ad pbādū deū eē. ℄ Poſſet tn̄ hic error fulcimentū aliqȯ falſo ſibi aſſumere.ex q̄uidā pboꝝ dictis q oñdūt i deo p rōnē idē eē eēn tiā ꝛ eē ſcʒ id qȯ rn̄det ad qd ē. ꝛ ad q̄ōnē an ē. Uia āt rōnis p uenir nō pōt vt ſciatur de deo quid eſt. vnde nec ratione vide tur poſſe demrāri an deus ſit.

deū non eē in re ruʒ nā eē aliqd q̄ mai9 cogitari nō poſſit. Unde nō ē ꝯdictio dū in rn̄ōe ad pm̄, ꝯcedit deo ali qd maius poſſe, cogitari,hic āt illȯ eē falſuʒ vi admitterret:ibi enī rn̄dit nō ad miſſo eſſe aliqd in nā q̄ mai9 co gitari nō poſſit, hic vero rn̄det, ſuppo9 p argu ente q̄ aliqd ta le ſit in natura.

℄ Ad 3m rn̄det, q̄ vtiq3 videtib9 diuinā eſſen tiā notū eſt deū eē p ſe:nō tn̄ eſt p ſe notū nobis, q ad eū cogno ſcēdū ex effecti b9 puenimus.

℄ Ad huius eui dētiā ſciēdū p. q̄ lʒ ꝓpō in q̄ idē de ſeipſo ꝑ dicat̄ ſit ſimp'p ſe nota,cū ꝑdicatū nō ſolū ſit d rōe ſbi lʒ ēt ſit idē ſubo totalr,tn̄ quo ad nos pōt nō eē p ſe nota aut q3 terminoꝝ ſignificata ignoram9 ſicut accidit latino de iſta: anthropos ē anthropos:aut qa nō nouim9 euidēter ꝑdica tū eſſe idē ſubo,ꝛ ſic eſt de iſta. Deus ē.qa.n.diuinā eēntiā vt in ſe eſt nō videm9,iō nec ipſam ei9 exiſtētiā per ſe cōpre hēdere poſſum9 vt videamus ex terminis ꝑut a nobis cō cipiunt̄ eſſe ab ei9 eſſentia nō diſtingui:ſed ad eā cognitio nē ex eius effectib9 puenimus. Beatis aūt illud eſt notiſſi mū eo q̄ ipſam diuinā eſſentiam intueantur.

℄ Ad 4m ingt,q̄ hō deſiderat deū nālr inq̄ʒm deſiderat btitu dinē q̄ eſt q̄dā ſilitudo diuine bonitatis,iō nō oʒ vt de9 ipſe in ſe ꝯſideratꝰ ſit nālr hō notus ſʒ tm̄ eius ſimilitudo.

℄ Ad hui9 euidētiā itelligēdū q̄ hō dr̄ hic nālr deſiderare btitudinē,q̄ ē q̄dā dei ſilitudo,ꝛ ſic de9 i ſua ſilitudie cogſce re n̄ qa ꝯſideret btitudinē,ſʒ hāc rōnē ꝑticlarē q̄ ē viſio di uine eēntie.ſic.n.neq3 nālr cogſcit̄,neq3 nālr ꝯſiderat̄ abſo lute loq̄ndo ſʒ qa deſiderat nālr btitudinē in cōi,vult.n. vnuſ q̄ſq3 beatus eſſe:in quocūq3 autē beatitudinis ratio collo cetur illud quedā diuine bonitatis eſt ſimilitudo.

℄ Ad 5m inqt q̄ deo qdē ois cogſcūt̄,n̄ tā q̄ʒ p.cognito ſʒ qa p ei9 īfluētiā ois i nob cātur cognitio. ℄ Sup cap.12.

Excluſa h9 cā pp quā aliq putauerūt vanū eē iqrere an de9 ſit:nūc 2m exclu dit.s.T. Que h9 vi aduerſarī fuerūt.ſ.qdā, vt Raby moyſes narrat,q dixerūt q̄ deū eē neq3 p ſe notū ē neq3 demrāri pt,ſʒ tm̄ fide tenet̄. ad h̄ moti pp debilitatem rōnū q̄s aliq ad pbādū deū eē iducebāt,

†Hopio fuit raby mosi lib. 3°. cap. 9. †idē p. p. q. 8. ar. 3. ad pmū.

†Cōcl'o erronea.

†motiue ponunt.

¶ Sūt āt tres. p° eē in deo ē idē qd eēntia, nō pt āt via rōnis pueniri ad cognitionē qd ē dei, ḡ nec ad cognitionē an est.
¶ 2°. Prin^m ad demrandū an ē rō nois est, hec āt est diffō fm Arist. 4° met^e que de deo haberi nō pōt, ergo rc.
¶ 3° ē, ea q̄ sensū r sensi^lia excedūt sūt idemrabilia, qa pn° demōstratiōis a sensu originē sumūt, hȝ āt ē deū eē. ḡ rc.

2 ¶ Itē si pncipiū ad demrandū an ē fm artē phi opȝ accipe qd significet nomē. rō vero significata p nomē ē diffō fm phm i q̄rto metaphy. Nulla igr remanebit via ad demrandū deū eē remota diuine eēntie vl' qditatȝ cognitiōe.
3 ¶ Itē si demrōnis pncipia a sensu cognitionis originē sumūt vt in posteriorib° ostidit ea q̄ omnē sensū r sensibilia excedūt videt̄ idemrabilia eē. hȝ aūt est deū eē. est igitur indemonstrabile.
† ¶ Hmōi āt snie falsitas nobis ostidit. ¶ Tū ex demrōnis arte q̄ ex effectib° cās pcludē docet. ¶ Tū ex ipso sciaȝ ordie. Nā si nō sit aliq̄ scibil' sub'a sup̄ sub'am sensibilē. nō erit aliq̄ scia sup̄ nālē. † (vt dī i q̄rto metaphy.) Tū ex phoȝ studio q deū eē demrare conati sūt. ¶ Tū ēt aplica veritate asserēte. Ro. p̄. (Inuisibilia dei p ea q̄ sca sunt itellecta cōspiciūt.) † Nec h̄ dȝ mouē qr in deo idē ē eēntia r eē. vt pma rō pponebat. Nā h̄ itelligit̄ de eē q̄ de° i seipo subsistit. qd nobis q̄le sit ignotū ē sicut ei° eēntia. nō āt itelligit̄ de eē qd significat cōpōnez itell's. sic. n. eē deū sub demrōne cadit. dū ex rōnib° demratiuis mēs nra iducit̄ hȝ ppōnem de deo formare q̄ exprimat deū eē. † ¶ In rōnib° āt in qb° demrat̄ deū eē nō oȝ assumi p medio diuinā eēntiā siue qdditatez. vt scda rō pponebat: sȝ loco qditatȝ accipit̄ p medio effect° sicut accidit in demrōnib°. q: r ex hȝ effcū sumit̄ rō hȝ° nois de°. Nā oīa diuina noīa iponūt̄ vl' ex remotione effectuū diuioȝ ab ipo. vl' ex aliq̄ hitudine dei ad suos effectus. † ¶ Pȝ ēt ex h̄ qr r si de° sensibilia oīa r sensū excedat. ei° tn̄ effectus ex qb° demratio sumit̄ ad pbādū deū eē sensibiles sunt. r sic nre cognitionis origo in sensu est. ēt de his q̄ sensū excedūt.

¶ Sȝ hāc opiōnē q̄drupl' refellit. s. T. p̄ ex arte demrandi q̄ docemur ex effectib° cās pcludē. Ex eo. n. qr aliqd i reb° esse ctū eē videmus possum° demōstrādo pcludē, vt Arist. argumētat̄ oporter̄ p̄m^m cām eē quā deū dicimus.
¶ 2° ex ordie sciēciaȝ. si. n. nō sit aliq̄ scibilis sb'a sup̄ sbam sen^lem nō erit aliq̄ scia sup̄ sciam nālez. pstat aūt esse diuinā scientiā supra sciam nālē. opȝ ḡ eē aliquā sbaȝ scibilē sup̄ sub'aȝ sensibilē.
† Improbatio pdicte erroris.
† tex. cō.
¶ Sed vī hec rō deficē, pp duo. p̄ qa dato qr eēt sb'a scibil' supra sen^lē, nō tn̄ seq̄r qr ipaȝ eē possit demrari. Possȝ. n. supponi ipaȝ eē r alia p̄ta de ipsa p demratiōnē sciri.
† Solo p° rōnis.
¶ 2°. qa ad h̄ qr aliq̄ scia. s̄. nālē sit sufficit aliquā sbaȝ imālē eē de q̄ scia eē possit, tn̄ asit oȝ vt de° sit, eēqȝ de deo p demōstrationē sciat̄.
¶ Ad p̄^m hoȝ dī, qr cū de sbo aliq̄° scie pncipalr̄ suetȝ supponit̄ eē, oȝ illō aut p sensū cognitū eē, aut eē p se notū ex termis aut eē demratū i ipa, aut i alia scia. Cū ḡ deū h̄ q̄ i met^a tractat̄ eē si sit ex sēsu notū, neqȝ ex t'mis (vt pdicta opio tȝ) d̄ necītate oȝ vt illō sit demratū. Nō pt ḡ met^a qcq̄ȝ d̄ deo demrare ex suppōne qr sit, nisi aut p ipȝ, aut p ali[illegible]
¶ Ad 2^m pt r̄nderi. ¶ p̄. qr si nō eēt alia sba [illegible] (tum demret̄. scibil' pter illas imālēs q̄s phi inuestigauert rōe nāli eē corpoȝ celestiū motrices nō eēt scia diuia, qa illaȝ psideratio ad nālē ptineret, ad quē ptinet psiderat̄ r seipa mouētia, r coȝ ptes. ¶ 2°. qr itēdit. s. T. ad saluādū ordinē sciaȝ oportere pōi sbaȝ scibilē. s̄. sbas sen^les. i. gen° sbaȝ sepataȝ eē, sb q̄ r de° ptinet̄. vtēdo noīe gnis i apla significatiōe. qd cū d̄mōstrat̄ eē, r deū eē demrat̄: saltē sub rōne cōi sbe imālis.
¶ 3° refellit̄ pdicta opio ex phoȝ studio, q deū eē conati s̄t
¶ 4° apli ad Ro. p̄ auctītatē igenti. Inuisi^lia dei [illegible] (demrare. per ea q̄ facta sunt intellecta cōspiciūtur.
¶ Ad p̄^m āt rōnē i opp^m r̄ndet. s. T. qr eē 2° accipi pt, vno° vt significat actualē existētiā q̄ res existit, alio° vt significat cōpōnē intell'ⁱ si p̄ mō accipiat̄, sic vez ē qr de° ē suū eē: sȝ h̄ q̄le sit ē nob' ignotū, sicut r ei° eēntia. Si āt 2° mō accipiat̄, sic eē deuȝ sb demrōne cadit, sȝ supple h̄ mō nō accipit̄ eē qū dī i deo
Rōo accipi eē cuȝ dicim° qr cognoscimus deū esse.
¶ Ad euidētiā h° r̄nsiōis aduertē^m ē, qr [illegible] (idē ē eēntia r eē, cū i oi ppōne, li, ē, significet cōpōnē ppōnis eo qr sit copula

qdā, r pluētio p̄ri cū sbo aliqū i ppōne p̄ter cōpōnē ppōnis significat ēt actualē existētiā vt cū dī sor. ē aliqū vo significat tn̄ veritatē ppōnis, siue cōpōnē quā formatitell's d̄ re. i. qr itell's dū talē cōpōnē formar̄, ē adeq̄r° rei, r ob h̄ ē ver°, sic cū dicim° hoiez eē aial significat, qr itell's itelligēs aial de hoie apphēdit sic ē i re, silr cū dicim° cecitas ē, qa cecitas nō est ens i re p nā, sȝ sola negatio significat̄, qr itell's apphendēs aliqd absqȝ visiua po^a, rei ē adeq̄tus. Est. n. nō significat actualē existētiā, ēt i ppōne d̄ 2° adiacēte, nisi attribuat̄ enti reali, sȝ tn̄ cōpōnem ppositionis significat.
† Solo ad eandē rōnem.
¶ Scie^m ēt qr aliter nos hēmus dū cognoscim° deum eē, r aliter dū cognoscimus sor. esse. Nā cū eē i sorte realr̄ distiguat̄ ab eēntia, nihil aliud ē q̄ actualitas q̄ sor. existit. Jō sortis eē tūc pplete cognoscit̄, qū cognoscit̄ qr p ipȝ sortes i veruȝ nā existit, qd sane necē est cogscē dū cognoscit̄ sortē eē, cuȝ sor. sit verū ens reale. Esse āt diuinū nō differt realr̄ ab eēntia diuina, sed tn̄ rōne ex pte intellect° nri dū apphendim° diuinā eēntiā sub rōne actualitatis eēndi, pportionalr̄ ad eē creatū, iō diuinū eē nō pfecte cōpleteqȝ apphēdit̄, cū cognoscit̄ ipm eē actualitatē eēndi q̄ de° existit in reȝ nā. sȝ tn̄ qū cognoscit̄ qd ē diuina eēntia q̄ est ipm eē. Bn̄ ḡ inq̄t. s. T. qr p demrōnē q̄ cognoscim° deum eē, nō cognoscim° eē quo de° in seipo subsistit. i. pfecta, r cōpleta cognitione qdditatiua, sicut nec diuinā eēntiā vt se est cognoscim°, sȝ cognoscim° esse qd significat cōpōnē itell's. i. cognoscim° eē deo pueīre vt actualitatē eēndi, sȝ qa cognoscimus tn̄ cōpōnē quā facit itell's dei esse adequatā, r itellectū sic cōponētē eē veȝ, sicqȝ in re eē vt itell's intelligit, h̄ aūt psupponit̄ cognitionē eē diuini vt ē actualitas eēndi, r v'itatē ppōnis fundat̄ si āt q̄ȝ^m ad ipsi° qdditatē, vt i seipo ē.
† Solo 3° rōnis.
¶ Per h̄ remouet̄ obiō scoti p sen. d. 3. q. 1. dicētis nō oportere distingui de si ē, vt ē qd de v'itate ppōnis vel vt ē qd de eē dei, qa vt inq̄t si pōt eē, qd de v'itate ppōnis in q̄ eē tāq̄ȝ pdicatū q̄rit̄ de sbo ad pciplēdū v'itatē illi° q̄ōnis opȝ precipere terminos, dicit̄. n. qr vtiqȝ in tali q̄ōne pcōcipitur esse dei nō tn̄ perfecto quidditatiuoqȝ conceptu sed solum vt est actualitas essendi.
¶ Ad 2^m rōnē r̄ndet. s. T. negādo, qr i rōib° qb° demrat̄ deum ēt oporteat assumi diuinā eēntiā, r qdditatē. i. ipaȝ diffinitione de q̄ dī 4° met^e qr rō quā significat nomē est diffō, sȝ loco qdditatis accipit̄ effect° ex q̄ sumit̄ rō hui° nois de°, sicut accidit in demratiōnib° qa. ¶ Pro noticia h° r̄nsiōis. Aduerte qr rō que assumit̄ ad ostēdēdū an est de aliquo

ē diffō qd nois ñ āt qddi^tas q̄ ō diffō qd rei, vt inqt. s. T. p^a q.2.ar.2.ꝛ.2. poste. hēt. nā qō qd rei seqꝰ q̄ōnē an ē vt p3 2° poster. Dnōi āt qd h^o nois deꝰ ex diuis effectibꝰ sumit, vñ demr̄ones qbꝰ deū eē ondit ex pte qdē rei sūt a posteriori, ex pte āt nr̄i sūt a p̄ori eo q̄ effectꝰ dei, sint nob ipo deo notiores. Propterea inqt. s. T. q̄ ñ oꝫ p medio ad pbādū deū eē vti qddi^te dei, sꝫ tm̄ eiꝰ effectu, h̄ ē.n. dicer q̄ ñ oꝫ vti p medio qd rei di, sꝫ qd nois supto ab effcū. ℭ Ad 3^m rōnez rn̄det s. T. q̄ vtiqꝫ origo hꝰ cognitōis ē i sensu, qa effectꝰ dei ex qbꝰ sumit demr̄o ad pbādū ipꝫ esse sensi^{le} sūt, sꝫ deꝰ sen^{bi}^a oia, ꝛ sensū excedat. ℭ Aduertē^m q̄ ex ista rn̄siōe dat itelligēr. s. T. 2^r posse itelligi cognitionē alicuiꝰ rei originari a sensu. Uno^o qa opꝫ rē ipāꝫ p̄us i sensu cogici p sensū anq̄ȝ de ipsa aliqd p intellm cogicat, ꝛ i hoc sēsu ppō ē falsa, multa.n. de deo, ꝛ itelligētijs cognoscimꝰ, ꝛ tm̄ nec deꝰ nec itelligētie in seipis sb sensu cadunt. Alioꝰ qa oꝫ vel vt res ipa sb sensu cadat, vl' vt itell's manuducat in eiꝰ cognitionē p aliqd sb sēsu cadēs, ꝛ tūc ppō v̇a est, vt ēt expiētia docet. Expimur.n. q̄ ō sbijs imālibꝰ nullā hēmꝰ cognitionē, nisi in q̄ȝ^m ex sensibilibꝰ in eoꝝ notitiā deuenimus. ℭ Sup cap. 13.

† idē.p.p. q.2.ar.3.

† Arist.p^o via pbāe deuz eē h̄ rō hētur. 8. phys. tex.cō.28. ꝛ infra.

Cognitiones origīnari a sensu duplr intellr.

† pba^o p^e ppōnis.

† h̄ rō hr 7. phy. in p̄ncꝰ.

† tex.cō.5. vsq ad 10.

RE/ moḋ ijs qbꝰ existimabat vanā eē inqsitionē q̄ qrebat an deꝰ sit. s. T. tā phoꝝ, q̄ȝ theologoꝝ rōnes adducit qbꝰ pbat deū eē. Circa h̄ āt duo p̄ncipalr facit. p̄.n. rōes ex. 8. physi. suptas iducit. 2° rōes suptas

ℭ Rōnes ad pbādū deū eē. c. 13.

† Ostēso igit q̄ nō ē vanū niti ad demr̄andū deū eē. pcedamꝰ ad ponēdū rōnes qbꝰ tā phi q̄ȝ doctores catolici deū eē pbauerūt. ℭ Prio āt ponemꝰ rōes qbꝰ Arist. pcedit ad pbandū deū eē q h̄ pbare tēdit ex pte motꝰ duabꝰ vijs. † ℭ Quaꝝ p̄ma tal' ē. Oē qō mouet. ab alio mouet. p3 āt sensu aliqd moueri vtputa solē. g̃ alio mouēte mouet. ℭ Aut g̃ illō mouēs mouetur aut nō. Si ñ mouet. g̃ hēmꝰ ppositū qō necē ē ponere aliqō mouēs imobile. ꝛ h̄ dicimꝰ deū. Si āt mouet. g̃ ab alio mouēte mouet. aut g̃ ē pcedē in ifinitū. aut ē deuenire ad aliqō mouēs imobile. sꝫ nō ē pcedē in ifinitū. g̃ necē ē ponere aliqō p̄mū mouēs imobile. ℭ In hac aūt pbatiōe sunt due ppōnes pbāde. s. q̄ omne motū mouet ab alio. † ℭ Et qō i mouētibꝰ ꝛ motis ñ sit pcedē i ifinitū. ℭ Quoꝝ p̄mū pbat phs tribꝰ mōis. ℭ Primo sic. Si aliqd mouet seipꝫ: oꝫ q̄ in se hēat p̄ncipiū motꝰ sui al' mānfeste ab alio moueret. † Oꝫ ēt q̄ sit p̄ motū. s. q̄ moueat rōne sui ipsiꝰ ꝛ ñ rōe sue ptis sicut mouet aial p motū pedis: sic.n. totū ñ moueret a se sꝫ a sua pte: ꝛ vna ps ab alia. ℭ Oꝫ ēt ipꝫ diuisibile esse ꝛ hēre ptes cū oē qō mouet sit diuisibile: (vt pbat in vj. phico.) His suppositis sic arguit. † Hoc qō a seipo ponit moueri ē p̄ motū: g̃ ad qetē vniꝰ ptis eiꝰ ñ seqꝰ qes totiꝰ. Si.n. qescēte vna pte alia ps eiꝰ moueretur: tūc ipm totū ñ eēt p̄ motū: sꝫ ps eiꝰ q̄ mouet alia qescente. nihil āt qō qescit qescēte alio mouet a seipo. Cuiꝰ.n. qes ad qetē seqꝰ alteriꝰ: oꝫ q̄ motꝰ ad motū alteriꝰ seqꝰ: ꝛ sic ñ mouet a seipso: g̃ h̄ qō ponebat a seipso moueri nō mouet a seipso: necē ē g̃ oē qō mouetur: ab alio moueri. † ℭ Nec obuiat huic rōi q̄ forte aliqs posset dicē q̄ eiꝰ qō ponit mouē seipꝫ: ps nō p̄t qescere. Et iteꝝ q̄ ptis nō ē qescē vl' moueri nisi p accn̄s: vt † Auicēna calūniat: q: vis rōnis i h̄ ꝯsistit: q̄ si aliqd seipꝫ moueat p̄ ꝛ p se ñ rōne ptiū: oꝫ q̄ suū moueri ñ depēdeat ab aliq̄. moueri aūt ipsiꝰ diuisibil' sic ꝛ eiꝰ eē depēdet a ptibꝰ: ꝛ sic ñ p̄t seipꝫ mouē p̄ ꝛ p se. ℭ Nō reqrit g̃ ad veritatē ꝯditionalis iducte: q̄ supponat ptē mouētis seipꝫ qescē q̄si qōdā verū absolute: sꝫ opꝫ hāc ꝯditiōalē eē verā: q̄ si qesceret ps q̄ qesceret totū: q̄ qdē p̄t eē v̇a ēt si añtecedēs sit ipoi'e: sic ista ꝯditiōalis ē vera: si hō ē asinꝰ: est irrōnalis. † 2 ℭ Scdo pbat p iductionē sic. Oē qō mouet p accn̄s: ñ mouet a seipo: mouet.n. ad motū alteriꝰ. ℭ Silr neqꝫ qō mouet per violētiā vt māifestū ē: neqꝫ q̄ mouent p nāꝫ vt ex se mota: sic aialia que ꝯstat ab aīa moueri. Nec iteꝝ q̄ mouet p nāꝫ vt grauia ꝛ leuia: q: hec mouent a g̃nante ꝛ remouēte phibēs. Oē āt qō mouet aut mouet p se: aut p accn̄s. Si p se: vl' p violētiā: vl' p nām: ꝛ h̄ vl' motū ex se vt aial vl' ñ motū ex se: vt g̃ue ꝛ leue: g̃ oē qō mouet ab alio mouet. † ℭ Tertio pbat sic. Nihil idē ē sil' i actu ꝛ i potētia respectu eiusdē. sꝫ oē qō

† obiectō Ri.

† Auicē.

† hr. 8. phy. tex. cō. 27. ꝛ infra.

† h̄ rō hr 8. phys. tex. cō. 40

ex meta^{ca} ꝛ dam. Quātū ad p̄mū duo facit p̄ ipsas rōnes inducit. 2° ostēdit q̄ȝtum efficacie habeant. ℭ Quātū ad p^m arg' p̄ sic. ℭ Oē qō mouet ab alio mouet, aut g̃ illō mouēs mouet aut ñ: si 2^m hēt ppositū qa mouēs imobile dicimꝰ deū. Si p^m g̃ ab alio mouēte mouet, sꝫ nō ē pcessus i ifinitū. g̃ necē ē ponere aliqd p^m mouēs imobile. Assuptū p^m pbat. ℭ Priꝰ qō a seipo mouet ē p̄ motū. g̃ ad qetē vniꝰ ptis seqꝰ qes totiꝰ. Si.n. qescēte vna pte alia eiꝰ ps moueret, tūc ipꝫ totū nō eēt p̄ motū. Sꝫ cuiꝰ qes ad qetē seqꝰ alteriꝰ, oꝫ q̄ eiꝰ motꝰ ad motū alteriꝰ seqꝰ, g̃ tale ñ mouet a seipo, g̃ qō ponebat a seipo moueri ñ mouet a seipso. Nec obstat ñ dicat, q̄ mouētis seipm ps ñ p̄t qescere iteꝝ q̄ ptis nō est qescē vl' moueri nisi p accn̄s vt calūniat Auicē. qa vis rōis ꝯsistit in h̄, q̄ ñ aliqd seipꝫ moueat p̄ suū moueri nō dependet ab aliq̄ moueri āt diuisibil' depēdet a ptibꝰ, sic ꝛ eēꝛoꝫ aūt hāc ꝯditiōalē eē verā, ñ qesceret ps qesceret totū, q̄ p̄t eē v̇a ēt añte existēte impoꝫ. ℭ 2° iductione pbat discurrēdo p oia q̄ mouet, aut p se aut per accn̄s, aut p violētiā aut p nāꝫ. ℭ 3° qa omne qō mouet in q̄ȝ^m hō est i po^a ꝛ oē qō mouet i q̄ȝ^m hō ē i actu. Idē āt ñ ē sil' i actu, ꝛ in po^a respcū eiusdē. ℭ Addit āt s. T. q̄ ñ ē diia iter Plato. ponētē q̄ ē deueniꝫ ad p^m qō mouet se, ꝛ Arist. ponētē q̄ ē deueniꝫ ad p^m oio imobile, qa Aris. supsit motū put ē actꝰ existētis i po^a i q̄ȝ^m hō. Plato v̇o accipiebat motū pro qualibꝫ operatione, ita q̄

intelligere sit quoddam moueri.
¶ Qz at nō sit pcessus i ifinitū in mouētib⁹ ꝛ motis qḋ 2ᵒ assū mebat i rōe pmᵃ pbat tū qa cū oporteat oia hꝫ ifinita esse corpa, ꝛ corp⁹ qḋ mouet motū simul cū mouet moueat ne cesse ē oia moueri cū vnū mouet: ꝛ cū vnū eoꝝ moueat tē pore finito, qa ē finitū nece ē oia illa moueri tpe finito, ħ at est ipōle qa cū

mouet iquātū hꝫ ē i potētia. qꝛ mot⁹ ē actus exntis in pōa sm ꝙ hꝫ. oē at qḋ mouet ē i actu in/ quātū hꝫ. qꝛ nihil agit nisi sm ꝙ est i actu. ğ nihil ē respcū eiusdē actu mouens ꝛ motū. ꝛ sic nihil mouet seipsuꝫ. ¶ Sciēdū at ꝙ Plato q posuit oē mouēs mo/ ueri cōis accepit nomē motus ꝗꝫ Aristo. Aristo.n. ppe accipit motū sm ꝙ ē act⁹ exntis in potē tia sm ꝙ hꝫ. qlr nō ē nisi diuisibi liū ꝛ corpoꝝ. (vt pbat i.6. physi coꝝ.) Scḋꝫ Plato. at mouēs se ipm nō ē corp⁹. Accipiebat enīꝫ motū p qlꝫ opatiōe. ita ꝙ intelli gere ꝛ opari sit qḋdam moueri. quē ēt modū loqndi. †(Arist. tā git i tertio de aia.) Scḋꝫ ħ ğ di/ cebat pmū mouēs seipꝫ mouet. ꝙ itelligit se ꝛ vult vel amat se: qḋ i aliq̄ nō repugnat rōib⁹. Ari/ sto. Nihil.n. differt deueniꝛ ad aliqḋ. pmum qḋ moueat se sm Plato. ꝛ deuenire ad pmū qḋ oio sit imobile sm Ari. ¶ Aliaꝫ at ppōnē. s. ꝙ in mouētib⁹ ꝛ mo

sint q̄si vnū moᵘ p ꝯtinuationeꝫ aut p ꝯtiguatio nē vnū ifinitum mouebit tpe fi/ nito. ¶ Tū qa nō erit aliqd pᵐ mouēs sed oia erūt q̄si media mouētia, ꝛ sic ni hil mouebitur, qa ī moto p mo uēte, vel cessante a motiōe, nullū alioꝝ mouebit neqꝫ mouebit. ¶ Tuꝫ qa oia erūt q̄si istrumē talr mouentia, nihilqꝫ erit pmᵘ mouēs, ꝛ sic ēt nihil mouebit. ¶ Circa pᵐ rōnē q̄ pbatur oē qḋ mouet ab alio moueri, cū sup/ ponit, ꝙ opꝫ si aliqd seipꝫ mo ueat vt illḋ sit p motū. Aduerte ꝙ hic loqt. s. Th. ad mētem Aris. ḋ eo. s. qḋ seipm p mouet, nō at ḋ eo qḋ se ipꝫ nō p mouet.

Nihil mouet se ipm pmo.

† Tertu cō. 25. ħ idē dicit cōmēta. in. 8. phy. cō. 40. p bas 2ᵉ pro pōnis pri ma ro.

Si.n. aliqd seipꝫ p moueat, oꝫ vt totū moueat sm seipm, ꝛ totū sm seipꝫ moueat, vt sic sit ꝛ p mouēs, ꝛ p motū. Si.n. ps tm moueret, ꝛ non totū ps eēt p mouēs. i. nō per aliqd aliud, totū aūt nō diceret pmo mouere sed p aliud hoc est per partē. Simili si pars tm moueret per se, illa esset pmo mota, totū aūt diceret nō pmo moueri sed per partē.
¶ Circa illā ppōnē, qḋ qescit qescēte alio nō mouet a seipo, occurrit duᵐ, qa aliqs posset dicē ꝙ ē vā de qescēte ad qetē alteri⁹ mouētis, nō at de qescēte ad qetē ptis, ps.n. ē mā to, tius, nō at qḋ mouet totū, iō ꝙ totū qescat ad qetē ptis, nō ar guit ipꝫ ab alio moueri, sꝫ ꝙ mot⁹ toti⁹ nō pt eē absqꝫ moti/ bus ptiū. sic nihil pt eē absqꝫ sua mā qḋ incōueniēs nō est.
¶ Ad euidētiā h⁹ pmittēdū ē sm com. 7. physi. ꝯᵐ 2ᵉ. ꝙ il/ la ppō ē itelligēda de eo qḋ p se qescit ad qetē alteri⁹, nō at de eo qḋ p accñs qescit. Posito.n. ꝙ lapis a seipo descēde/ ret, posset nihilominꝰ ad qetē lapidis molaris occurrētis sibi, ꝛ violēter detēti sursū qescē, sꝫ ħ p accñs eēt. Ad duᵐ at dī, ꝙ nō solū argᵘ aliqd a seipo nō moueri p si ad qetē mo/ uētis qescat, sꝫ ēt si qescat ad qetē ptis. Nā vt inqt Albert⁹ 7ᵒ physi. si ponat aliqd mouere seipm p, qescēte vna parte ei⁹ posset reliq̄ ps motu toti⁹ moueri, aliogn mouere ꝛ mo ueri nō conueniret toti p. iō si quiescente parte quiescat to/ tum, illud arguit totum ab alio moueri.
¶ Sꝫ qḋ vlteri⁹ assūmit. s. T. moueri rei diuisibilis a ptib⁹

depēdere sic ꝛ eē hꝫ difficultatē qm̄ vr̄ magis eꝯ se hr̄e. Et sc. n. ꝛ mot⁹ nō ꝯuenit p, ꝛ p se ptib⁹ sed toti, cū nō sint nisi p eē toti⁹, neqꝫ moueāt nisi motu toti⁹: si qḋ localr mouet sit ꝯtinuū: ğ nō depēdet eē, ꝛ mot⁹ toti⁹ ab eē ꝛ motu ptiū, sed magis esse ꝛ motus ptiū ab esse ꝛ motu totus.
¶ Rñdet ꝙ lꝫ ptes formalr sint p eē toti⁹ ꝛ silr formalr vno mo

tis nō sit pcedē i ifinitū. Probat trib⁹ rōib⁹. ¶ Quaꝝ pma talʼ ē. Si i motorib⁹ ꝛ motis pcedit in ifinitū: oꝫ oia hꝫ ifinita corpa eē. qa oē qḋ mouetur ē diuisibile ꝛ ꝛ corp⁹. †(vt pbat i.6. physic.) oē at corp⁹ qḋ mouet motū siml dū mouet mouet: ğ oia ista ifini ta siml mouent dū vnū eoꝝ mo uet. sed vnū eoꝝ cū sit finitū mo uet tpe finito†. ğ oia illa infinita mouent tpe finito. ħ at ē ipōle: ğ ipōle ē ꝙ motorib⁹ ꝛ motis p cedat in ifinitū. Qz at sit ipōle ꝙ ifinita pdicta moueāt tpe finito sic pbat. Mouēs ꝛ motū oꝫ eē si mul vt pbat inducēdo i singulis spēb⁹ mot⁹: sꝫ corpa nō possūt si mul eē nisi p ꝯtinuitatē vel cōti/ guationē: cū ğ oia pdicta mouē/ tia ꝛ mota sint corpa vt pbatū ē: opꝫ ꝙ sint q̄si vnū mobile p cōti/ nuationē vel cōtiguationē: ꝛ sic vnū ifinituꝫ mouebit tpe finito. qḋ ē impōle vt pbat. 6. phicoꝝ. †¶ Scḋa rō ad idē pbādū talis ē. In mouētib⁹ ꝛ motꝭ ordinatꝭ.

tu moueāt q ē mot⁹ toti⁹ cōti/ nui sm ꝙ mot⁹ diuidit ad diui sionē mobil', sūt tm cā toti⁹ i gñe cāꝫ mālis, ꝛ mo tus ptiū sūt mā mot⁹ toti⁹, ꝛ sic ptes sūꝫtum hꝫ sūt priores toto, vñ eē ꝛ mot⁹ to tius depēdet a ptib⁹ i via gña/ tionis ꝛ in gñe cāꝫ mālis. Par tes at depēdēt a toto in gñe cāꝫ formalis.
¶ Sꝫ tūc isurgit mai⁹ duᵐ. Si iō nihil seipm mo net p, qa moue ri ipsi⁹ depēdet in gñe cāꝫ mā/ lis a moueri p/ tiuꝫ seqt ꝙ nec ēt aliqd poterit ab alio p moue ri, qa in oi mo/ to veꝝ ē ꝙ mo/ ueri toti⁹ mālr a moueri ptiuꝫ depēdet.
¶ Di p. ꝙ lꝫ ali/ quid moueat p pmitate tpis, ꝛ

† Textu.

† ħ rō hr in. 7. phy. tex. 2. 6. ꝛ textu vsqꝫ ad. 18.

† 2ᵃ ratio.

pmitate iformatiōis qa aliqd totū silʼ simᵘ cū ptes mouet, ꝛ iformat motū, tm veꝝ ē nihil moueri p ēt ab alio pmitate cāsitatꝭ oimode, ita. s. ꝙ ei⁹ moueri a moueri alteri⁹ i nullo gñe cāꝫ depēdeat: sic.n. totū a ptib⁹ mālr depēdet, ita ꝙ re motis ptib⁹ remouet totū, ita mot⁹ toti⁹ a motib⁹ ptiū de/ pēdet, ita ꝙ remotis ptiū motib⁹ remouet motus totius.
¶ Di 2ᵒ ꝙ si aliqd moueat seipm p, ita ꝙ totū moueat totuꝫ sm ꝙ ipm ꝛ totū sm ꝙ ipm moueat, opꝫ vt totū a seipo p moueat pmitate cāsitatis, ita ꝙ in nullo gñe cāsitatis mo/ tus toti⁹ ab alio depēdeat, ꝛ itē ꝙ p remotionē mot⁹ a pte, nō remoueat a toto, vt.n. pꝫ p posset. Qḋ alicui p ꝯuenit, nō p aliud ipsi ꝯuenit, imo eliis p ipm. neqꝫ ab ipso remoue tur, qa remoueat ab alio vt in. 7. physi. ꝯ scotū ostēdim⁹. Ibi.n. māꝫ hāc diffusius ptractauim⁹. Et qa ipōle ē alicu/ ius motū a partiū motib⁹ nō depēdere, ideo ꝛ aliquid pri/ mo seipsum mouere est impossibile.
¶ Ulteri⁹ in 2ᵃ rōne q̄ pbat nihil a seipso moueri p inductio nē, aduerte ꝙ illud qḋ mouet p accñs pt qdē a seipso aliq̄ mō moueri, dū. s. aliqḋ mouet aliud, ꝛ ad ei⁹ motū mouet, sic cū aia mouet ad motū corpis a se moti, ꝛ nauta ad mo/ tū nauis, sꝫ p, a seipo moueri nō pt. Nā si ad motū alterius mouet manifeste ꝯstat illud nō p, ꝛ sm ꝙ ipm moueri.
¶ Circa 3ᵐ rōnē ad idē dubitat ex scoto, p sen. d. 3. q. 7. a. 1. argᵘ p 2ᵃ opione. Dicit.n. ꝙ lꝫ nihil possit silʼ eē in actu for/

Nihil sꝫ eē in po tētiale ꝛ i actu vir/ tuali re/ spectu eiusdē.

mali/ ꝛ in po° fo͛ali respcū eiusdē, puta actu calidū ꝛ po° calidū, pt tñ aliqd eē in actu v̓tuali/ ꝛ in po° fo͛ali simlr ꝛ sic ꝫ posse aliqd seipm ꝓ mouere, dū est in actu v̓tuali quia .s. hꝫ v̓tutē vt possit mouere/ ꝛ dū est in po° fo͛ali, qꝛ .s. nō hꝫ formalr formā quā ꝑ motū acqrit/ sꝫ pt hēre, ħ āt latinus declarat .2.d.2.q.7.2m. ¶ Addit et ꝙ ista ꝓpō nihil agit in se nō est v̓a nisi de aliquo agēte vniuoco/ qd̓ fatetur ꝯfirmari pt. qꝛ Aris. 8. phyfic. tex. 40. vbi ipsaꝫ ꝓpōnē ꝓ vniuocā adducta ꝓbat, deducit ꝙ idē eēt calidū ꝛ nō calim/ sūt āt et alioꝝ vnum quodꝫ quodcūqꝫ mouēs necesse ē hēre vniuocū. In qb⁹ v̓bis manifeste vi velle/ ꝙ tñ in vniuocis intēdit verū eē/ ꝙ nihil mouet seipꝫ ꝓ non aūt in equocis.

ꝗꝫ .s. vnū per ordinē ab alio mouet. †ħ necē ē īueniri ꝙ remoto ꝓ mouēte vl̓ cessante a motione nullū alioꝝ mouebit: neqꝫ mouebit. qꝛ ꝓmuꝫ ē causa mouēdi oib⁹ alys. sꝫ si sūt mouētia ꝛ mota p ordinē i īfinitū. nō erit aliqd̓ ꝓmū mouēs. sꝫ oia erūt ꝗsi media mouētia: ꝗ nullū alioꝝ poterit mouere: ꝛ sic nihil mouebit i mūdo. †¶ Tertia ꝓbatō iidē redit nisi ꝙ ē ordie trāsmutato īcipiēdo .s. a supiori. ꝛ est tal. Id qd̓ mouet istrumētalr nō pt mouere nisi sit aliqd qd̓ ꝓncipalr moueat. sꝫ si i īfinitū ꝓcedat̄ i mouētib⁹ ꝛ motis. oia erūt ꝗsi istrumētalr mouētia qꝛ ponēt̄ sicē mouētia mota. nihil āt erit sicē ꝓncipale mouens: ꝗ nihil mouebit. Et sic pꝫ ꝓbatio vtriusqꝫ ꝓpōnis q̄ supponebat̄ i prima demr̄ōnis via. q̄ ꝓbat Arist. eē ꝓmū motorē imobilē. †¶ Scd̓a via talis ē. Si oē mouēs mouet̄: aut ħ ꝓpō est v̓a p se: aut p accn̄s. ¶ Si p accidēs ꝗ nō ē necc̄ia. Nō .n. ē p accidēs veꝝ. nō ē necc̄iū ꝯtingēs ē ꝗ nullū mouēs moueri. sed si mouēs nō mouet̄ nō mouet. vt aduersari⁹ dicit. ꝗ ꝯtingēs ē nihil moueri. nā si nihil mouet. nihil mouet̄. ħ āt hꝫ Ari. p ipoli. ꝙ .s. aliqn̄ null⁹ mot⁹ sit. ꝗ ꝓmū n̄ fuit ꝯtingēs. qꝛ ex falso ꝯtingēti nō seqt̄ falsū ipol̓e ꝛ sic ħ ꝓpō. Oē mouēs mouet̄ n̄ fuit p accn̄s v̓a. †¶ Itē si aliq̄ duo sūt iūcta per accn̄s in aliq̄. ꝛ vnū illoꝝ inuenit̄ sine altero ꝓbabile ē ꝙ alterum absqꝫ illo inueniri possit: sicut si albū ꝛ musicū inueniūt̄ i sorte. ꝛ in platone inuenit̄ musicū absqꝫ albo. ꝓbabile ē ꝙ i aliq̄ alio possit inueniri albū absqꝫ musico. Si igitur mouēs ꝛ motū ꝯiungunt̄ in aliq̄ p accn̄s. motū aūt inuenit̄ in aliq̄ absqꝫ eo ꝙ moueat. ꝓbabile ē ꝙ mouēs inueniat̄ absqꝫ eo ꝙ moueat̄. ¶ Nec ꝯ ħ pōt fieri instātia de duob⁹. q̄ꝝ vnū ab altero depēdet. sed nō eꝯ. vt pꝫ de subā ꝛ accn̄te. hec eni ꝯiungūt̄ p se. nō p accn̄s. †¶ Si aūt p̄dicta ꝓpō est vera p se. simlr seqt̄ ipol̓e vel icōuenies: qꝛ vel oꝫ ꝙ

†Hoc h̄r in .8. phi. tex. co. 34

Hec ratio. Ho h̄r in 8. phisicor. co. 35.

†Hec via 8. phi. tex. co. 36.

¶ Sed ꝯ hāc rn̄sionem arguit̄. Et ꝓ ꝙ ħ⁹ dictū non sit ad mētē Arist. arguitur sic. Vult Arist. ex illa ꝓpōne ꝓbata .s. ꝙ idem nō mouet seipꝫ ꝓ. hēre ꝙ mouēs seipm diuidit̄ i duas ptes, q̄ꝝ vna est mouēs ꝛ altera est mota, vñ in fine tex. 40. concludit. Hoc igit̄ mouet, illud āt mouet̄ ei⁹ qd̓ seipm mouet, sꝫ si ꝓpō assumpta .s. ꝙ idē nō pt sil̓ esse in actu ꝛ in po° intelligeret̄ tm̄ de actu ꝛ po° formali, nō aūt de actu v̓tuali ꝛ po° formali, nō ꝓbaret̄ hoc intētū. Diceret̄ .n. ꝙ mouēs seipm localr nō est in actu fo͛ali, sed in actu v̓tuali, ꝛ po° formali, ꝛ sic nō oꝫ ꝙ diuidat̄ in duas ptes, quia esse in actu virtuali, ꝛ potētia formali simul, eidē ꝯuenire simul possunt/ ꝛ ꝑ ꝯsequēs idem pōt seipsum mouere primo. ꝗ.

¶ Pꝛeterea dī, aliqd eē fm̄ nāꝫ suā in actu v̓tuali alicui⁹ forme, qꝛ hꝫ v̓tutē ꝓducēdi illā formā, sꝫ qd̓ hꝫ v̓tutē ꝓducendi formā aliquā i seipo nō pt carere illa fo͛a, ꝗ nō pt sil̓ aliqd eē in actu v̓tuali ꝛ in po° fo͛ali ad illā formā, ꝓbat̄ minor, qꝛ posita cā nāli sufficiēti ponit̄ ei⁹ effectus in re.

¶ Qꝫ āt fm̄ dictū nō sit veꝝ ꝓbat̄, ꝛ ꝓ ꝙ nō sit ad mētē Aristo. Cū .n. ꝓbᵒ ex ħ ꝙ nō est ꝓcessus in infinitum, deducit ꝙ oꝫ deuenire ad vnū ꝓ⁹ mouēs seipm, ꝛ ꝙ oꝫ ꝙ vna ps eius sit mouēs, ꝛ alia mota, eo ꝙ nihil mouet seipm ꝓ. Aut ponit celū mouēs tāq̄ꝫ agēs vniuocū, aut tāq̄ꝫ agēs equocuꝫ nō tāq̄ꝫ agēs vniuocū. Tū qꝛ Aris. ponit id fm̄ qd̓ est mouēs eē imo⁹ ꝛ p ꝯñs celū inq̄ꝫ⁹ se mouēs nō mouet se p motū vt sit mouēs vniuocū. Tū qꝛ mouēs se localr nō causat in seipo motū p motū localē in seipo exñtē ꝗsi mot⁹ localis sit fo͛a ꝑ quā agat, ꝗ mouet se tanq̄ꝫ mouēs equocū, ꝗ ꝓpō assūpta nō est v̓a tm̄ in agētib⁹ vniuocis ſꝫ ēt i equocis fm̄ Ari. sꝫ oꝫ vt mouēs se diuidat̄ in ptē mouētē ꝛ ptē motā.

¶ 2°. Agēs equocū dī cui nō ꝯuenit hēre in se formā sui effectus, sed aliqd eminentius in q̄ illa fo͛a ꝯtinet̄, sed si aliqd exñs in actu v̓tuali eēt sil̓ fm̄ idē in po° formali, hēret in se aliqn̄ formalr illā formā cuius esset cā, cū .s. eēt reductū de po° ad actū, ꝗ tale nō eēt agens equiuocum.

¶ 3°. Rō q̄re repugnat ꝙ aliqd sit sil̓ in actu fo͛ali, ꝛ in po° fo͛ali, est qꝛ rō actus, ꝛ rō po° passiue sunt opposite, eo ꝙ vnius rō ꝯsistat in ꝑfectione, alterius v̓o in ip̄fectione, ꝛ ꝓuatione, sꝫ nō minoris perfectionis est act⁹ v̓tualis, q̄ꝫ act⁹ fo͛alis, imo excellētiorē modū hꝫ, ꝗ si repugnat ꝙ aliquid sit sil̓ in actu formali, ꝛ i po° formali, in ijs .s. q̄ vniuoce dicunt̄ multo magis repugnabit ꝙ aliqd sit sil̓ in actu v̓tuali, ꝛ in po° formali in equiuocis vꝫ.

†8°. phi. tex. co. 3.

¶ Ad auctoritatem aūt Arist. omissa expōne com̄. ibidē dī, ꝙ Ari. facit mētionē de vniuocis, qꝛ in ijs nobis manifestū ē idē nō posse eē in actu ꝛ in po°, relinq̄ns ꝓ manifesto, ꝙ si i illis illō nō pt eē, multo minus poterit eē in equocis in qb⁹ act⁹ est modo eminētiori.

†tex. 38. e infra. 8. phi.

¶ Sꝫ remanet dubiū circa ħ ex v̓bis .d. T. ꝑ°. q. 77. ar. 6. Ibi eni ait, ꝙ fm̄ inq̄ꝫtū est in po° est susceptiuū ꝓprij accidētis inq̄ꝫtū aūt est actu, est ei⁹ ꝓductiuū ex q̄ ꝯcludit ꝙ non est incōuenies pōas aīe fluere ab essentia aīe, sicut a ꝓn°, ꝛ tñ aliq̄s eaꝝ esse in aīa sola sicut in sbo. Ex his .n. arguitur sic. Aīa est in actu v̓tuali respectu suaꝝ potētiaꝝ, ꝛ in po° formali respectu earūdē cū sit ꝓductiua eaꝝ inq̄ꝫtū est in actu susceptiua aūt inq̄ꝫtū est in potētia. ergo.

¶ Rn̄det̄ ꝙ ex v̓bis .d. T. nō habet̄ ꝙ aīa sit in actu v̓tuali ꝛ in po° formali. Sed solū ꝙ hꝫ aliqd actualitatis ꝛ aliqd potētialitatis fm̄ quoꝝ vnū ꝓducit fm̄ alteꝝ v̓o est subiectū potētiaꝝ. Nā esse in po° formali, est nō hēre formā, ꝛ posse hēre illā, ꝛ sic esse in actu v̓tuali ꝛ in po° formali, est posse in se ꝑ actionē mediā ꝛ trāsmutationē ꝓducere ꝛ recipere formā q̄ nō habet̄. Hoc āt nō inuenit̄ in aīa respectu potētiaꝝ, qꝛ nūq̄ꝫ aīa caret suis potētijs ꝓsertim ijs q̄ sunt in sola aīa vt sunt itellectiue, sed semꝑ illis est ꝯiuncta cū nō per actionē mediā ꝓducant̄, sꝫ ꝑ nālem sequelā. Nō incōuenit aūt ꝙ idē causet aliqd in se ꝑ nālē resultationē, ꝛ ꝙ sit ꝓn⁹ illius inq̄ꝫtū hꝫ aliqd actualitatis, fm̄ vero inq̄ꝫtuꝫ nō est

mouēs moueat eadē spē motꝰ ꝗ mouet vel alia. ¶ Si eadē. ḡ oportebit ꝙ alterās alteret. ⁊ vlteriꝰ ꝙ sanās sanet. ⁊ ꝙ docēs doceat. ēt ſm eādē sciā. h̄ āt est ipoſſe. nā docētē nece ē hr̄e sciā addiſcētē v̄o nece ē nō hr̄e. ⁊ sic idē hēbit ab eodē. ⁊ non hēbit. qḋ ē ipoſſe. ¶ Si āt ſm aliā spēz motꝰ moueat. ita. s. ꝙ alterans moueat ſm locū. ⁊ mouēs ſz locū augeat ⁊ sic de alijs cuz sint finita gn̄a ⁊ spēs motus. sequet ꝙ nō sit abire in infinitū. ⁊ sic erit aliqḋ p̄mū mouēs qḋ nō mouetur ab alio. Nisi forte aliqs dicat ꝙ fiat reflexio h̄ mō ꝙ cōpletis oībꝰ gn̄ibꝰ ⁊ spēbꝰ motus. iterū oporteat redire ad p̄mū. vt si mouēs ſm locū alteret ⁊ alterans augeat iterū augēs moueat ſm locū. Sz ex h̄ seq̄ret idē qḋ p̄us scz qḋ id qḋ mouet ſm aliquam spēz motꝰ ſm eādē moueat. nō imediate sz mediate. ¶ Relinq̄tur ḡ ꝙ oz ponere aliqḋ p̄mū qḋ nō moueat ab aliquo exteriori. ¶ Quia v̄o h̄ habito. s. ꝙ sit primum mouēs qḋ nō moueat ab aliq̄ exteriori nō seq̄t ꝙ sit penitus imobile. Jdō vlterius p̄cedit Arist. dicēdo ꝙ h̄ pōt eē duplr. Uno mō ita ꝙ illḋ p̄mū sit penitus imobile. q̄ posito habet p̄positū. s. qḋ sit aliqḋ p̄mum mouēs imobile. Alio mō ꝙ illḋ primū moueat a se. ⁊ h̄ vr̄ p̄babile. q̄ qḋ est p se. semp est p̄us eo ꝙ est p aliud. vn̄ ⁊ in motis primū motū rōnabile ē p seipz moueri nō ab alio. ¶ Sed h̄ dato. iterū idē sequet. Nō. n. pōt dici ꝙ mouens seipsum totū moueat a toto. q̄ sic sequerent̄ p̄dicta incōueniētia. s. ꝙ aliqs simul doceret ⁊ doceret. ¶ Et silr in alijs motibus. ¶ Et iterū ꝙ aliqd simul esset in actu ⁊ in potentia. nam mouens inq̄ztū h̄mōi est actu. motū vero in potētia. ¶ Relinquit̄ ḡ ꝙ vna pars eiꝰ ē mouēs tm̄ ⁊ altera mota. ⁊ sic hr̄ idē qḋ p̄us. s. ꝙ aliqd sit mouēs immobile. ¶ Nō āt pōt dici ꝙ vtraqz ps moueat ita ꝙ vna ab alia neqz qḋ vna ps moueat seipaz. ⁊ moueat alterā neqz ꝙ totū moueat ptē. neqz ꝙ ps moueat totū q̄ sequerent̄ p̄missa incōueniētia. s. ꝙ aliqd sil' moueret ⁊ moueret̄ ſz eādē spēz motꝰ ⁊ ꝙ sil' eēt i potētia ⁊ actu ⁊ vlteriꝰ ꝙ totū non

simpler actus, sed hz aliqd potētialitatis sicut aīa in ordine ad suū esse hz rōnē poꝰ. Sed bn̄ ipoſſe est ꝙ aliqd causet in se aliquā formā, p actionē ⁊ trāsmutationē mediā, q̄ h̄ supponit rē simul esse in actu, ⁊ in poꝰ remota ab actu.

¶ Aduertēdū tn̄ cū dicimꝰ, idē nō posse eē mouēs ⁊ motū, agēs ⁊ patiēs respectu eiusdē, ꝙ nō intelligimꝰ de idētitate suppositi. Jdez enī suppositum pōt esse agēs ⁊ patiēs, sz loquimur de idētitate formalis p̄ncipij agēdi ⁊ patiēdi. Dicimus enī ꝙ nō p̄tenū ⁊ idem esse p̄nꝰ agēdi ⁊ patiēdi respcū eiusdez.

¶ Circa p̄mā rōnē qua p̄batur nō esse in mouētibꝰ ⁊ motis p̄cessum in infinitū dubitat̄. Uidet̄ enim insufficax eē, nō enī sequit̄ si fiat vnū cōtinuū ex infinitis illis mobilibꝰ qḋ vnꝰ numero motus sit infinitus in tp̄e finito, loquēdo de motu infinito ſm ꝙ totum corpꝰ infinitum aliqḋ spaciū p̄trāsit in quo sensu sexto physic. probat̄ mobile infinitū nō posse moueri tp̄e finito diceret. n. ꝙ si sint infinita mouētia ⁊ mota separata, ⁊ distincta eodē tēpore finito oīa mouebūtur, sed non pertranseundo eandē magnitudinem finitā sed aliā ⁊ aliam tantā enī magnitudinē pertransibit qḋ vltimo mouetur in tanto tēpore, ⁊ equalē illi in eodē tēpore mouens proximū pertrāsibit, si mouēs mobili applicatū illud moueat motu recto, sitqz eiusdē q̄ntitatis cū illo, ⁊ ad eius extremitatē applicetur, sicut si baculus vnius cubiti baculū eiusdem q̄ntitatis pelleret eodem modo si imaginaremur ex illis vnū continuū fieri, non sequeret̄ ipsum totū finito tēpore vnam pertransire magnitudinē, sed eius partes finitas ſm q̄ntitatē magnitudines diuersas finitas quātitate, numero aūt infinitas finito tēpore pertrāsire, ita ꝙ vnaqueqz pars eius finita finitum aliqḋ spaciū pertransiret. Quod quidē licet sit impossibile cū probet̄ ab Arist. 3o physicoz ⁊ p̄ celi infinituz moueri non posse. Tamē hic non videt̄ ab Aristo. intendi, cū in. 6. physic. hunc sensum nō habuerit, q̄n p̄bauit infinitū finito tp̄e moueri nō posse.

¶ Dicerem ego, saluo meliori iudicio, ꝙ ista ratio Arist. habet locū in motu circulari tm̄, quo vnum corpus circulare ab alio contentū circulariter mouetur ita ꝙ omnia eodem motu diurno mouentur sicut accidit in sphęris cęlestibus. Considerauit enim Aristo. vniuersi ordinē in quo elementa ab orbe lunę cōtinentur, corporaqz cęlestia se continent, ⁊ omnia singulis diebus ab oriente in occidentez mouentur redeundo ad orientem, ita ꝙ equali tēpore, ⁊ inferiora ⁊ superiora tali motu mouentur, in illisqz dispore habentibꝰ essentialem ordinē in mouēdo probauit nō esse p̄cessum in infinituz. Unqz sequit̄ si ex infinitis corporibꝰ tali motu vnū cōtinuū corpus fieret, ꝙ infinitū tēpore finito moueret̄ aliqḋ spatiū pertrāseundo. Cū enim oēs nūc sphęrę spatiū qḋ est ab oriente ad occidētē redeundo ad oriētē in die nāli pertrāseāt, non obstante ꝙ vna sit maior alia, ⁊ superior sphera maiꝰ spatiū ptrāseat. Si vndecima sphera esset, suū spatiū ptrāsiret eodē tēpore silr si duodecima, si tertiadecima, ⁊ sic in infinitū ex illa suppōne ꝙ si oīa sint mouentia ex eo ꝙ mouent̄, opz vt simul oīa moueant̄. sequit̄ ḡ ꝙ infinita illa corpore finito tēpore aliqḋ spatiū pertrāsiret sua revolutione, si ergo imaginemur ex illis infinitis numero corporibꝰ vnū corpus infinitū fieri, tūc illud spatiuz aliqḋ finito tp̄e pertrāsibit, qḋ est. 6. physi. improbatū.

¶ Circa 2m rōnē ad idē dubitat̄, q̄ ponētes esse p̄cessum in infinitū in mouētibꝰ ⁊ motis negarēt illud assumptū. s. qḋ remoto p̄ mouēte vel cessante a motione nullū aliorū moueret̄, vbi enī nō est p̄m cū posterior nō dependet a p̄o in causando, nec cōplementū cālitatis hz depēdētiā a p̄o, sz. n. ascēsus infinitꝰ ⁊ descēsus cū tp̄is successiōe in infinitū repugnet cōplemēto, ascēsus tn̄ ⁊ descēsus cālitatis infinitꝰ nō repugnat cōplemēto, tale q̄āt ē infinitas mouētiū ⁊ mobiliū infinitorū, q̄ supponit̄ oīa simul mouere ⁊ moueri.

¶ Rūdet̄ ꝙ rō Arist. efficax est si bn̄ cōsideret̄. Fundamentū enī rōnis est, ꝙ in mouētibus ⁊ motis essentialiter ordinatis opz aliqḋ p̄m esse, illud aūt diligēter cōsiderāti pz, q̄ si sint plura mouētia ⁊ mota in qbꝰ nō sit p̄m aliqḋ non motū, tota multitudo mouentiū se habebit vt vnum mouens motū, hoc aūt est ipoſſe q̄ tūc aliqd esset motum ⁊ a nullo moueretur, nō enī esset illa multitudo a seipsa primo mota

cũ nihil seipsũ ꝙ moueat:nec qꝛ vna ps nõ mota aliãs ptes moueret,cũ nõ ponat̃ ibi aliqḋ mouẽs nõ motũ:nec quia vna ps mota aliã moueat,cũ aggregatũ ex illis hẽat rõnẽ moti,⁊ sic aliquo alio indigeat a quo moueat̃,
¶ Si dicat̃ ꝙ nõ oꝫ totã illã multitudinẽ mouẽtiũ ⁊ motorũ se hẽre vt vnũ mouẽs ab alio extrĩseco motũ,sꝫ eoꝝ ꝯditio saluat̃ quia vnuꝫ mouet̃ ab alio ⁊ illḋ ab alio,⁊ sic in infinitũ sic i ĩfinitã multitudine numeroꝝ qlibet nũs est excedẽs,⁊ excessus nec tñ oꝫ totã multitudinẽ ab aliq̃ excedi,rñdet̃ ꝙ mouẽs oẽ oꝫ i actu eẽ,sit̃ oẽ localr̃ motũ,ideo tota multitudo mouẽtiũ,⁊ motorũ tandẽ vnũ accipi põt ꝯferri,qꝛ nullus illoꝝ hꝫ ꝙ moueat nisi i quãtuꝫ mouet̃,⁊ ops si hẽat rõnẽ moti,ꝙ ab aliq̃ moueat̃ multitudo aũt numeroꝝ ĩfinita,non ponit̃ i actu,sꝫ i po̾,iõ nõ oꝫ vt tota multitudo ab aliq̃ exceda/tur.Cũ ḡ i eẽntialr̃ ordinatis oporteat aliqḋ p̄m̃ eẽ ⁊ i ĩfinito nõ sit p̄m̃,sequit̃ nõ posse eẽ ĩfinita eẽntialr̃ ordinata.Uide de ijs Cap.p̄.sen.d.3.q.prima.

†Ubi supra.tex.c.45.

eẽt p̄mo mouẽs se sꝫ rõne ptis. Relinquit̃ ḡ ꝙ mouẽtis seipm̃ oꝫ vnã ptẽ eẽ imobilẽ ⁊ mouẽtẽ aliã ptẽ.† ¶ Sꝫ qꝛ i mouẽtib⁹ se q̃ st̃ apḋ nos.s.i aĩalib⁹ ps mouẽs scꝫ aĩa ⁊ si sit imobilis per se mouet̃ tñ p accñs iõ vlteri⁹ ostẽdit ꝙ p̄mi mouẽtis seipsum ps mouẽs nõ mouet̃ neqꝫ p se neqꝫ p accñs mouẽtia.n.se q̃ sunt apud nos.s.aĩalia cũ sint corruptibilia ps mouẽs i eis mouet̃ p accñs nec̃e ẽ aũt mouẽtia se corruptibilia reduci ad aliqḋ p̄mũ mouẽs se qḋ sit sẽpiternũ:nec̃e ḡ ẽ aliquẽ motorẽ eẽ alicui⁹ mouẽtis seipsũ queqꝫ p se neqꝫ p accidẽs moueat̃.† ¶ Qḋ aũt nec̃e sit hꝫ suã põnẽ.aliqḋ mouẽs seipsũ sẽpiternũ eẽ pꝫ. ¶ Si.n.motus ẽ sẽpitern⁹ vt ipe supponit: oꝫ qḋ gñatio mouẽtiũ seipsa q̃ st̃ gñabilia ⁊ corruptibilia sit ppetua:sꝫ h⁹ ppetuitatis nõ pt̃ eẽ cã aliqḋ ipoꝝ mouẽtiũ se:qꝛ nõ sp ẽ:nec sil̾ oĩa:tũ qꝛ ĩfinita eẽnt:tũ qꝛ nõ st̃ sil̾. Relinquit̃ ḡ qḋ opꝫ eẽ aliqḋ mouẽs seipsũ ppetuũ: qḋ cãt ppetuitatẽ gñatiõis i his ĩferiorib⁹ mouẽtib⁹ se:⁊ sic motor ei⁹ nõ mouet̃ nꝫ p se nꝫ p accidẽs.† ¶ Itẽ i mouẽtib⁹ se videm⁹ qḋ aliq̃ icipiũt d̾ nouo moueri pp aliquẽ motũ q̃ nõ mouent̃ a seipis sic aĩal cũ excitat̃ a sõno: digesto cibo aut aere alterato:q̃ qdẽ motu ipe motor mouẽs seipsũ mouet̃ p accñs. ¶ Ex q̃ põt accipi qḋ nullũ mouẽs seipsũ mouet̃ sẽpit̾n⁹ motor mouet̃ p se vel p accñs:p̄mũ mouẽs seipm̃ mouet̃ sp:aũt nõ posset eẽ motus sẽpitern⁹:cũ oĩs ali⁹ mot⁹ a motu p̄mi mouẽtis seipsũ cãet̃. Relinquit̃ igit̃ qḋ p̄mũ mouẽs seipsũ mouet̃ a motore qui nõ mouet̃ nꝫ p se nꝫ p accñs.† ¶ Nec est ꝯ hãc rõnẽ:qḋ motores inferioꝝ orbiũ mouent motũ sẽpiternũ ⁊ tñ dr̃ moueri per accñs:qꝛ dr̃ moueri p accñs nõ rõne sui ipoꝝ sꝫ rõne suoꝝ mobiliũ q̃ sequunt̃ motũ supioris orbis. ¶ Sed qꝛ de⁹ nõ ẽ ps alicui⁹ mouẽtis se ipsũ:vlteri⁹ †(Ari.i sua meta.) inuestigat ex h̃ motore q̃ ẽ ps mouẽ

†Ubi supra.tex.50.i ultra.

†Ubi supra.tex.52.i ultra.

sine for⁹,Et lꝫ sbã aliq̃ sine accñte sit,nõ tñ accñs sine sbã eẽ põt,qꝛ ⁊ mã idiget for⁹ ad eẽ suũ,⁊ accñs sbã, In illis igit̃ solũ ꝯtigit ꝙ alterũ p se repiat̃,si alterũ sine alio sit,q̃ oĩo p accñs ꝯiũgunt̃,quoꝝ vꝫ neutrũ altero ad suũ eẽ idiget,
¶ Itẽ aduertẽdũ ꝙ ista possibilitas de q̃ hic loqmur ẽ logica ⁊ nõ nãlis,ab accñtib⁹.n.inseparabilib⁹ fortassis nõ pt̃ aliqua spẽs p nãlẽ potẽtiã separi,sicut cign⁹ ab albedine,nõ tñ repugnat cignũ nõ eẽ albũ.Unde ꝙ inqt cõmẽta. qñ nec̃e ẽ in talib⁹ alterũ sine altero,itelligẽduꝫ est,ꝙ necessitas refertur ad logicam possibilitatẽ,vt sit sensus,nec̃e ẽ vt ⁊ alterũ separatũ sit.i.eẽ possit nõ repugnãter. Naꝫ Alb.7.o. T.dicit illḋ p̄babile eẽ,nõ aũt nec̃iuꝫ,ad qḋ ẽ tex.u.T.hꝫ pp qḋ ⁊ ipemet cõ.i2.meta.cõ.25.eãdẽ ppõnẽ ponens inqt,ꝙ oẽ cõpositũ ex duob⁹ quoꝝ alterũ põt eẽ p se,posse erit ẽt alterũ eẽ p se nisi cõpõ sit sbe ⁊ accidẽtis. ¶ Qḋ ẽt inqt.8. T.ꝙ sba ⁊ accidẽs nõ ꝯiũgant̃ p accñs sed p se,sꝫ i alliqb⁹ libris

†Ubi supra.tex.c.ib.

¶ Secũda rõ p̄ncipalis est.Si oẽ mouẽs mouet̃,aut hec ppõ ẽ va p se aut p accñs,si p accñs ḡ nõ est nec̃ia,ḡ ꝯtigẽs ẽ nullũ mouẽs moueri,ḡ ꝯtigẽs ẽ nihil moueri,qꝛ si mouẽs nõ mouet̃,nõ mouet,vt aduersari⁹ inqt,h̃ aũt hꝫ Ari.p ipos̾sibil,ḡ ⁊c̃.
¶ Itẽ si mouẽs ⁊ motũ ꝯiũgunt̃ i aliq̃ p accñs ꝓbabile ẽ ꝙ mouẽs inueniat̃ absqꝫ eo ꝙ moueat̃,qꝛ motuꝫ inueni̾ absqꝫ eo ꝙ moueat,si.n.aliq̃ duo st̃ iũcta p accñs in aliq̃,⁊ vnũ illoꝝ inenit̃ sine alio,ꝓbabile ẽ ꝙ alterũ absqꝫ illo inẽiri possit,nec obstat de duob⁹ quoꝝ vnũ ab alio dependet sꝫ nõ ẽ ꝯ,vt de sbã ⁊ accñte,hec eni ꝯiũgũt̃ p se n̄ p accidẽs,Si aũt ẽ va p se,aut mouẽs mouet̃ eadẽ spẽ motus q̃ mouet,aut alia,si eadẽ tũc oꝫ ꝙ alterãs altereţ,⁊ docẽs doceat̃ sꝫ eadẽ sciaꝫ qḋ ẽ ipoĩe si alia,cũ sint finita gña ⁊ spẽs mot⁹ n̄ ibit̃ i ĩfinitũ,⁊ sic erit p̄m̃ mouẽs n̄ motũ ab alio,nisi forte dicat̃ fieri reflexionẽ predictionẽ ad p̄m̃.Sꝫ ex h̃ seqret̃ mouẽs sꝫ aliãꝫ spẽꝫ mot⁹,moueri sꝫ eãdẽ nõ imẽ⁹ sꝫ me⁹.
¶ Circa illã ppõnẽ,si aliq̃ duo st̃ p accñs iũcta i aliq̃ ⁊ vnũ illoꝝ inenit̃ sine altero,ꝓbabile ẽ,ꝙ alterũ sine illo inẽniri possit,sciẽdũ,sꝫ cõ.8.phy.cõ.37.ꝙ itelligẽda ẽ i ijs quoꝝ vtrũqꝫ existit p se.i.quoꝝ neutrũ nec̃iũ ẽ ad eẽ alteri⁹,Naꝫ si vnũ idigeat altero ad eẽ suũ illḋ qḋ altero idiget,nõ pt̃ ab eo separi,sic lꝫ absqꝫ mã for⁹ aliq̃ repiat̃,nõ tñ ineniri pt̃ mã

Si aliq̃ p accñs cõiungunt̃ in aliq̃ ⁊ vnũ sine altero inenitur ꝓbabile ẽ ꝙ ⁊ alterũ sine illo ineniri possit.

visciaꝫ hẽat̃ ẽ,itelligẽdũ est eoꝝ eẽtib⁹ rõnib⁹ ꝯsideratis. Nõ aũt de hac aut illa sbã,⁊ de h̃ vel illo accñte,sm̃ eoꝝ ppãs rõnes paries.n.⁊ albedo si pticularit̃ ꝯsiderent̃ p accidẽs ꝯiũgunt̃,sꝫ si pies ꝯsideret̃ vt sbã est,⁊ albedo vt est accñs sic st̃ p se ꝯiũcta ⁊ nõ oĩo p accñs,eo ꝙ sbã i rõne accidẽtis icludat̃,⁊ apḋ p̄hos repugnet eẽ i rerũ nã accñs sine sbã.
¶ Quãtũ ad sm̃,qꝛ hꝫ rõnes nõ ducũt ad ipꝫ eẽ dei, sed tñ ad h̃ ꝙ sit aliqḋ p̄mũ mouẽs qḋ ab alio nõ mouet̃,ostẽdit.8.T.ꝙ ex h̃ venat̃ vlteri⁹ Ari.deũ eẽ.Arguit.n.sic,est deuenire ad p̄mũ mouẽs n̄ motũ ab alio exteriori,ḡ aut illḋ ẽ oĩo imobile,aut mouet̃ a se,si p̄m̃ hẽtur ppositũ,Si sm̃ qḋ est ꝓbabile,cũ qḋ ẽ p se sit pri⁹ eo qḋ est p aliud,nõ põt dici ꝙ totũ moueat̃ a toto qꝛ seq̃rent̃ pdicta icõuenietia,ḡ vna ps ei⁹ est mouẽs tñ,altera võ mota,⁊ sic etiã hẽtur,ꝙ sit aliqd mouẽs imobile. ¶ Nec pt̃ dici ꝙ vtraqꝫ pars moueat̃,ita ꝙ vna ab alia,vel vna seipaꝫ ⁊ alterã,vl̾ totũ ptẽ,aut ps totũ moueat,qꝛ eadẽ incõuenietia seq̃rent̃,ḡ ⁊c̃. ¶ Si diceret̃,ꝙ p̄mi mouẽtis seipm̃ ps mouẽs mouetur p accñs,sic in aĩalib⁹,Cõtra argnit̃ p̄ qꝛ aĩalia cũ sint corruptibilia ps mouẽs i eis mouet̃ p accñs,corruptibilia aũt mouẽtia,oꝫ reduci ad aliqḋ mouẽs sẽpiternũ,qꝛ cũ motus sit sẽpitern⁹ apḋ Ari.oꝫ gñationẽ mouẽtiũ seipa corruptibiliũ sẽpiternã eẽ,hui⁹ aũt ppetuitatis nõ pt̃ eẽ cã aliqḋ

ipsorum, qui n͠ sp̄ e͠, nec ola sunt qui isti͠ sūt, et eti͠ n͠ sūt sil, lõ oz vt sit ali gd mouēs seipz ppetuū. ¶ 2° q̄ nullū mouēs seipz mouet sp̄ c͠ motor mouet p se aut p accn͠s. p̄m āt mouēs seipz mo uet sp̄ a s motꝰ n͠ possz eē sepiternꝰ. ¶ Nec obstat q̄ moto res iferiorꝫ orbiū mouēt p accn͠s, q̄ h̄ ē tm̄ rōne suorꝫ mo biliū seqntiū motū supiorꝫ orbiꝫ. ¶ Addit āt s. Tho. q̄ q̄ deꝰ

ab ipa vz pte mouēte, oū mouēdo corpꝰ p accn͠s seipaz mo uet, q̄ āt qd̄ p accn͠s est ptigit remoueri, ideo i ipis pt cessare motꝰ cessante pte mouēte moueri, et p ɔn͠s totū n͠ mouebit. ¶ Quātū ad motores orbiū quo dicant moueri p (semp. accn͠s n͠ rōne sui, sz rōne corporꝫ ab ipis motorꝫ. Aduertē dū q̄ cū moueri p accn͠s sit ad motū alterꝰ ɔmoueri, h̄ 2° pt

nō ē ps alicꝰ mo uenꝫ seipz vltiꝰ ex h̄ iuestigat a liū motorē oino sepatū q est deꝰ ex eo q̄ mouēs seipz mouet pp appe(titū) alicꝰ ap petibil qd̄ ē eo supiꝰ i mouēdo. ¶ Si dicat p̄ q̄ pcedūt dicti p cessus ex suppōne eternitatꝫ mo tꝰ qd̄ est falsū. Rñdet q̄ via ef ficacissima ad pbādū deū esse ē ex suppōne no uitatis mūdi, n͠ sic āt ex suppō ne eternitatꝫ, q̄ si mūdus de no uo icepit planū est q̄ oz pōi ali quā cām ipz de nouo pducēte, ex suppōne aūt eternitatis mūn di illud vz mi nus manifestū. ¶ Si dicat 2° q̄ videt suppo ni celū esse aia tū cū ponat ex se moueri h̄ au tez a multis nō cōcedit. Respō

tis seipsum: aliū motorē separa tum omnino qui est deus. Cum enim omne mouens seipm mo ueat per appetitū: opz q̄ motor q ē ps mouētꝫ seipm moueat pp appetitū alicꝰ appetibil: qd̄ ē eo supiꝰ i mouēdo. nā appetēs est q̄dāmō mouēs motū: appetibi le āt ē mouēs oino nō motū: oz igit eē p̄mū motorē sepatū oio imobilē q deꝰ ē. † ¶ Predictos aūt pcessus duo vident firma re. ¶ Quorꝫ p̄mū est q̄ pcedūt ex suppōne eternitatis motꝰ qd̄ apud catholicos supponit esse falsuz. ¶ Et ad h̄ dicēdū q̄ via efficacissima ad pbādū deū eē: est ex suppōne nouitatis mūdi nō aūt sic ex suppōne eternitatꝫ mūdi q̄ posita minꝰ vz eē mani festū qd̄ deꝰ sit. Naz si mūdus et motꝰ de nouo incepit: planū est q̄ opz poni aliquā cām q̄ de no uo pducat mūdū et motū: q̄ oē qd̄ de nouo fit ab aliq̄ inouato re opz sumere originē: cū nihil educat se de potētia in actū vel de nō eē in eē. † ¶ Scd̄m est qd̄

supponit i p̄dictis demōstratio nibꝰ p̄mū motū. s. corpꝰ celeste eē motū ex se: ex quo sequit ipz esse aiatū: qd̄ a multis nō ɔcedi tur. ¶ Et ad h̄ dicēduz est: qd̄ si p̄mū mouēs nō ponit motū ex se: oz q̄ moueat imediate a pe nitꝰ imobili. Vñ et Ari. sub di uisione hāc cōclusionē inducit: qd̄ s. oporteat vel stati deuenire ad p̄mū mouēs imobile sepatū: vel ad mouēs seipz: ex quo stati deuenit ad mouēs p̄mū imobi le separatū. † ¶ Procedit autē phs alia (via in 12. meta.) ad osten dēdū nō posse pcedi in infinitū in causis efficiētibꝰ: sed esse de uenire ad vnā cāz primā: et hāc dicimus deū. et hec via talis est. In oibꝰ causis efficiētibꝰ ordi natis. p̄mū ē cā medij. et mediū est cā vltimi: siue sit vnū siue sint plura media. remota autez cau sa remouetur id cuius est causa ergo remoto primo mediū cau sa esse nō poterit: sed si proceda tur in causis efficiētibꝰ i infinitū nulla cāꝝ erit prima: g̊ oēs alie

ptigē aut q̄ ipz trāsmutat ō lo co ad locuz, lz h̄ ɔueniat sibi ad motū alterꝰ, et h̄ dī moueri per accn͠s rōne sui: aut q̄ ipm q̄dē non mutat locū ad motū alterꝰ sz aliqd cui ɔiū git, p̄ q̄ mō mo tores orbiū infe riorꝫ nō mouēt p accn͠s, sed 2m, q̄ s. orbes ab ip sis mori mouēt ad motū supio ris sphere nō a ppo motore, sz per accidens. ¶ Quō āt n͠ mo ueat rōne sui p accn͠s, ɔsideran dū ē vt ingt s. Tho. p̄. q. 51. ar. 3. 3m et p̄ sen. d. 37. q. 4. ar. p̄ 4m et 2° sen. d. 8. ar. 4. ad 4m ɔsiuz q̄ nihil mouet p accn͠s moto eo in q̄ ē, nisi sit dif finitiue in eo ita q̄ nō in alio, sed h̄ moto eo i q̄ ē diffinitiue, sic aia nō mouetur

dez q̄ si nō ponit p̄m mouēs ex se motū opz q̄ moueat im meᵗ a penitꝰ imobili pp qd̄ Ari. alterū illorꝫ sub disiūctiōe (ctulit. ¶ Aduerte circa illā ppōnē aialia cū sint corrupti bilia ps mouēs i eis mouet p accn͠s, q̄ li cū sint corrupti bilia nō accipit tāq̄ cā hꝰ, q̄ i eis ps mouēs moueat p ac cidēs, sz ad exp̄mēdū ɔditionē aialiū i ordine corꝫ q̄ seipsa mouēt, ista. n. cū sint i duplici dr̄ia, q̄ s. q̄dā mouētia se sūt corruptibilia, q̄dā āt icorruptibilia, i corruptibilibꝰ ps mo uēs p accn͠s mouet eo q̄ moto corpe de loco ad locū, mo ueat oē qd̄ i corpe ē. In icorruptibilibꝰ āt q̄ motu sēpiter no mouent ps mouēs nō mouet. Aialia igit, q̄ sūt apd̄ nos sūt de gn͠e mouētiū seipa q̄ corruptibilia sūt, vñ mouet p ac cidēs i eis ps mouēs. Sz lz corruptibilitas illiꝰ cā n͠ sit, ab eadē tm̄ cā vtrūqꝫ pcedit, vt vz velle cō. 8. phy. cō. 52. s. et cor ruptibile eē, et ptē mouētē p accn͠s moueri, ex eo inq̄z q̄ ps mouēs ɔstituit in eē suo p vniōnē ad ptē motā, et variabilr ei ɔnectit. Vñ seqt q̄ vbi vnū ponit, et alterꝫ pōi nec̄e sit q̄ vno posito cāz eiꝰ pōi oz, q̄ posita nec̄e ē et aliū effectū pōi. ¶ Circa illā ppōnē q̄ nullū mouēs seipz mouet sp̄ cꝰ motor p se, aut p accn͠s mouet, notādū q̄ duplex, accn͠talitas mo tus ptis mouētis i aialibꝰ iuenit, vna ab extriseco, sz q̄ ab aliq̄ excitat aial ad mouēdū seipz, alterato. n. corpe et exci tato ad motū p accn͠s excitat aia, et mouet: alia ab itriseco

mota māu, sz h̄ moto toto corpe, adūtēdū tn̄ vt i p̄ pte et i 2° sen. inuit, q̄ illō i q̄ motor ē diffi͠, aut mutat locū i q̄ ē sz se totū aut manet sp̄ i eodē loco realr, lz ptes mutēt locū sic accidit i motu circlari. Si ḡ aliqd idiui͠ vniat corpi, vt mo tor sz i totū sic aia corpi, et illō trāsmutet ō loco ad locū, oz vt et illō p accn͠s mutet, eo q̄ et ipz mutet locū ɔueniētē sibi rōne corpis. Si āt n͠ mutet de loco ad locū illō idiui͠ n͠ mo uet, et p accn͠s, eo q̄ vniat corpi sz totū, ipz āt totū n͠ mutet locū, sz si alicui pti determinatę illiꝰ corpis eēt affixū, tc moue ret p accn͠s eo q̄ illa ps ō loco ad locū mutaret. ¶ 2m ḡ va rias opiones ō motoribꝰ corpꝫ celestiū diuꝰ illꝰ pt motꝰ p accn͠s attribui. Si. n. pōamꝰ motorē adeē orbi sic figlus adest rotę sp̄ aliā et aliā ptē mobil q̄ i ɔtiētę succedit sua vir te ɔtigēdo, ɔstat q̄ n͠ oz ipz ad motū orbꝫ rotari, sic nz figu lū ad motū rotę. Si āt pōamꝰ ipz vnitū alicui dterꝫ orbꝫ pti oportebit ipz rotari sic et ps ipa cui affigit rotat. Sz si pōa mꝰ ipz vnitū orbi sz totū, sic aia itellitua corpi, nec ēt p acci dēs mouet, vt pōit s. Tho. i locis pallegatꝫ cū ipz totū n͠ mu tet realr locū sz tm̄ rōne. Utꝝ āt vniat orbi sz eē, alterꝰ ost(en) (det. ¶ Ulteriꝰ ē sciēdū p eo qd̄ ingt s. Tho. Ari. intelliga re i meta. ex motore q est ps mouētis seipz, motorē aliū oio a mā sepatū, q̄ duos ordīes sbaꝝ imālīū Ari. posuit, vt ipse s. Tho. vz velle. 12. meta. exponēdo tex. 48. expssiꝰ āt i q̄ōnibꝰ

† Prima obiectio ptra p̄dic ta. p̄°.

† Secūda obiectio ptra p̄dic ta. p̄°.

Ordo mo torꝫ or biū p acci dens mo uent.

† In 2. phy. tex. 40.

Arist. du plicē sbaꝝ separatarꝫ posuit.

de spūalib⁹ creaturis ar.6.c.7.10.atq̧ ēt i tractatu de āgel' tradidit sc̄.n.q̄dā apd lpm q̄ sr orbiū celestiū motrices/q ēt aię celoꝝ dr̄r/Quędā vo q̄ sr p̄imi fines illoꝝ motuū/oēs āt isti ordies sub deo/tā q̄ sb p̄ sba sepata ptinēt. Sic igit' Ari. postq̄ȝ iuestigauit motorē celi q ē ei⁹ aia ꝛ mouēs seip suȝ ps/iuestigat ex isto aliū motorē/q n̄ sit ps mouēs seipȝ/ sed sit ab oi mā separatus/eo inq̄ȝ q ps mouēs se/ ipm moueat pp appetitū alic⁹ supioris i mouē do vt.s.illi assi/ milet',ꝛ expleat/ q̄ȝ in effectu/qd vtute i p̄ moto/ re continetur.

Aduertēdū āt q i rn̄siōe ad p̄/ mā obiōnē quā s.T. induc' aliq tex.mēdosi sūt/ vbi.n.dr̄/q effi/ cacissima via ad pbādū deū eē ē ex suppōne eter nitatis mūdi q̄ posita vr̄ eē māifestū q de⁹ sit/ōbȝ legi sic/vt cōrecti codices hn̄t. Dicēdū q via efficacissima ad pbādū deū eē ē ex suppōne nouitatis mūdi/n̄ āt sic ex suppōne eterni/ tatis mūdi/q̄ posita min⁹ vr̄ māifestū.ꝛc. In qb⁹ vbis dat' i/ telligi q efficax qdē rō ad pbādū deū eē ex eternitate mūdi sumit'/sȝ effica⁹ꝛ māife⁹ est rō q̄ sumit' ex mūdi nouitate.

tollent': q sunt medie. H āt ē māi feste falsū: g oȝ ponē p̄mā cāȝ ef/ ficiētē eē: q de⁹ ē. Pōt ēt ꝛ a/ lia rō colligi ex vbis (Ari.i.2.li. meta.) Ondit.n.ibi q ea q̄ sunt maxie va sūt ꝛ maxie entia. (In q̄rto ēt meta.) ostēdit esse aliqd maxie verū. ex h q videm⁹ duo rū falsoꝝ vnū alt'o eē magis fal/ suȝ. vn̄ oȝ vt alteꝝ sit ēt alt'o vi⁹: h āt ē sȝ approxiatiōnē ad id qd est simplr ꝛ maxie veꝝ. Ex q b⁹ pcludi pt vlteri⁹ eē aliqd q ē maxie ens: ꝛ h dicim⁹ deū. Ad/

Circa rn̄sionē ad scdāȝ obōnē aduertēdū q sēsus rn̄siōis est: nō obstare rōni Ari. q mltī nō pcedāt celū eē aiatū/q̄ si negent p̄mū qd mouet nō moueri a se neq̧ eē aiatū/oȝ vt pcedāt illd eē penit⁹ imo¹ ꝛ sic pcedāt deū esse. Et iō Ari. alterū illoꝝ sub disiūctōe implit/q.s.oȝ mouēs qd n̄ mouet' ab extrīseco/aut a se moueri/aut eē oino imo¹ q̄ siue vnūȝ pcedat' siue aliō de necītate sequit' oportē deuēire ad aliqd oino imobile q est de⁹. Sed duo hic occurrūt dubia.

Primū q̄ pditiōes q̄s attribuit Ari.12.meta. motori sepa to/vt eē vtutis infinite esse imālē ꝛc. attribuit in.8.phy⁹. illi p̄mo motori quē ibi inuestigat p motū nō est g ali⁹ motor ille q inuestigat' i meta. ab eo q i phy⁹ iuestigat'. Cōfir/ mat' ex vbis.s.T.12.meta. ꝛ Ari. ingentiū q de ipa sba de q̄ determiat i.12.meta. mouē vt finē desideratū ꝛ amatū ostē suȝ ē.s.8.phy⁹ q nullā hȝ magnitudinē/ꝛ eādē rōne reassū

Secūdū ē q̄ nō vr̄ necīm si mouēs celū ē appetēs/ (mit. ꝛ itelligēs q moueat pp appetitū alteri⁹ finis a se distincti: pōt.n. pp se mouere tā q̄ȝ pp finē/sicut ꝛ de⁹ pp seipm opat'/ ꝛ sic nō erit necesse ponere aliū motorē altiorē aia celi.

Ad p̄ᵐ dicēdū q antiq phy ꝯ q̄s Ari. disputabat in phy. motū dūtaxat corpoꝝ psiderabāt/iō oē qd apd ipos moue ri dicebat' itelligebat' moueri motu aliq̄ coꝝ qb⁹ mouent' corpa/vn̄ si demrat' aliqd eē oio tali motu imo¹/ita vt nȝ p se.nȝ p accn̄s moueat'/illd oȝ apd ipos deū eē: noie.n. dei itel ligim⁹ p̄ᵐ motorē oio imobilē cū igr̄.8.phy. Ari. demrāue rit oportē deuēire ad aliqd/qd nȝ p se nȝ p accn̄s motu cor poꝝ moueat'/lȝ ille motor/q ibi iuestigat' sit ps mouēs se ipȝ/ꝛ n̄ sit p̄m⁹ motor simplr de ipo tn̄ tā q̄ȝ de p̄ motore sim plr imo¹ ē ibidē locut⁹/sibi q̧ p̄mi motoris simplr pditiōes attribuit/sic opiniōes āntiq̄rū regrēte. At q̄ pter motū cōpo rū ē ali⁹ mot⁹ q ꝛ reb⁹ q̧q̧ imālib⁹ pueniṫ sm qd ab itelli gibili mouet'/ꝛ appetibili/Iō ad h vt aliqd simplr imo¹ sit oȝ vt nȝ h spūali motu moueat'/pp h Ari. i.12.meta. cū p/ basset i phy. eē aliqd mouēs corpoꝝ motu imo¹ inuestigat aliū motorē a q̄ moueat'/tā q̄ȝ ab appetibili ꝛ itelligibili il/

le imobili motor/q ē ps mouēs seipȝ sȝ ipe imobili oio sit vt pote appetitū ab aliis/sȝ ipe a nullo appetibili/ꝛ itelligibi

Ad dubiū g dr̄/q vtiq̧ ē ali⁹ motor ille q iue/ (li mot⁹. stigat'.8.phy. ab eo q.12.meta. iuestigat'/qd āt aliq̄s cōdi/ tiōes p̄mi motoris simplr illi attribuat ē q̄ ipo ibidē vsus est tā q̄ȝ p̄ motore simplr āntiq̄rū phoꝝ alludēs opiniōi vt di xim⁹, Per idem ad pfirmationē pȝ. De eadē eni inquit sba se p/ basse/q̄ p eadē ibidē Ari. vsus est/ vitatē phoꝝ adaptās opioni

Ad euidētiam scdi notandū q differt apd Ari. p̄ria itelligētia q ē de⁹ ab aliis itelligētiis/q̄m p̄ma hȝ rōnē p̄ᵉ ꝛ p̄ncipalis cāę alię vo hn̄t rōnē scdarię cāę ꝛ in/ strumēti/nece ē eni ad vnū p̄ᵐ in

huc ēt induit aū (Damas. alia rō sūpta ex reꝝ gubernatione. quā ēt inuit cōmē. i scdo physicoꝝ). Et ē talis. ipoīe ē aliq̄ pria ꝛ dis/ sonātia in vnū ordinē pcordare semp vel plies. nisi alicui⁹ guber natione: ex q̄ oib⁹ ꝛ singulis tri/ buit' vt ad certū finē tēdāt: sȝ in mūdo videm⁹ res diuersaꝝ nā/ rū i vnū ordinē cōcordare nō vt raro ꝛ a casu sed vt semp vel in maiori parte: oportet ergo esse aliquid cuius puidētia mūdus gubernet' ꝛ hoc dicimus deū.

mouētib⁹ deuenire/qd alioꝝ cā sit vt.12.meta. pbat'/instru mētū āt opat' ad h/vt explicet' i effectu/qd vtualr i p̄ᵐ agē te ptinet'. Nō pn̄t g itelligētię alię a p̄ᵃ pp seipas agē tā q̄ȝ pp vltimū finē/eo q istrumēti ꝛ scdarii agētis rōnē hēant/nec ēt sufficit q vna q̧q̧ pp suū finē p̄ximū ꝛ pportiōatū agat/cū oporteat oiuȝ actionē i vnū cōeȝ finē pter pticulares fines reducere/sic ꝛ est vnū p̄mū/ꝛ vle p̄ncipiū omniū motuū.

Ad dubiū igit' rn̄det'/q nō pōt itelligētia scda pp seipam agere tā q̄ȝ pp vltimū finē/lȝ p̄ma h possit pp rōnes dictas.

Quātū ad sm p̄ᵐ/iduc' s.T. rōnes ex meta. q̄rū p̄ma 2ᵒ meta. tex.6. tal' ē, In cāis efficiētib⁹ nō pcedit' i infinitū g est deuenire ad vnā p̄mā/quā dicim⁹ deū: pbat' aña si eet' i infi nitū nulla cārū erit p̄ᵃ g oēs alię tollent' q̄ sr medię: h ē sim. g ꝛc. pbat' pn̄ia q̄ i causis efficiētib⁹ ordinatis p̄mū est cā medii/ꝛ mediū vltimi remota āt cā remouet' id cui⁹ est cā.

Scda est: Est aliqd maxie verū g/ꝛ aliqd maxie ens: ꝛ h dicim⁹ deū: pȝ pn̄ia ex 2ᵒ meta. tex.4. vbi hēt' q maxie va sūt maxie entia: aña vo ostēdit'.4.meta.tex.8. ex h q vide/ m⁹ duoꝝ falsoꝝ/vnū eē alt'o magi fīm/vn̄ oȝ vt ēt alterū al tero vi⁹ sit/qd ē sȝ approximationē ad id qd ē maxie veꝝ.

Ad euidētiā huius rōnis psiderādū est/vt hētur a s.T. p̄ma.q.49.a.3ᵐ. Et p̄ma 2ᵉ.q.22.ar.2ᵒ p̄muȝ q alr inuenit' magis ꝛ min⁹ in his q̄ ad pfectionē ptinēt/ꝛ alr in iis quę defectū importāt. Nā in iis q̄ pfectionē dicūt attendit' ma/ gis ꝛ min⁹ sm intēsio ꝛ remissio p cōparationē/ꝛ accessuȝ maiorē/vel minorē ad aliqd sūmū/sic dicit' magis lucidū/ qd magis appropinq̄t sūme lucido: ꝛ min⁹ lucidū qd mi/ nus appropinq̄t: In puatiōe āt ꝛ defectu/attēdit' recessū a sūmo ꝛ pfecto: eo q puatio q̄dā remotio sit, Cū g induxis set s.T. ex 4.meta. q duoꝝ falsoꝝ vnuȝ sit altero magis fīm/nō pcludit istud accidere p accessuȝ ad aliqd sūme fal/ suȝ/cū falsuȝ in puatiōe psistat/Sed ingeniose sublūxit pp hoc oportere alterū altero veri⁹ eē/atq̧ idcirco oportere eē aliqd vissimū p accessuȝ ad qd aliqd veri⁹/aut min⁹ veruȝ dicat'/ꝛ p recessuȝ a quo aliqd altero magis falsuȝ sit.

Aduertendū quoq̧ q cū multę sint proprietates/que so/ li deo cōueniunt/aliquādo nomine dei plures simul eius proprietates ab aliquibus pro eius ratiōe explicantur: ali quādo vero vna/aliq̄n vero alia, Cū ergo esse oium entiū cām soli deo pueniat/sile sūmū ꝛ pfectissimū entiū eē Ari. 2ᵒ meta. q̄ apud phos noie dei p̄ma oium cā intelligebat',

Marginal notes:

† Textu. co.4.
† Textu. co.8.

Duo p̄ᵐ motor 8.phy. de mōstrat⁹: nō ē idē q 12. meta. inuestigat'.

† Damas. li.pᵒ ca. . cōmē. co/ mēto.75. tex.pn. cō mēt.

Vnū veꝝ ē veri⁹ al tero.

imobilis quod licet superius sit monstratū/auctoritatib⁹ tamē scripturę manifestat. s. Mal. 3. vbi dicit. ¶ Ego de⁹ et nō mutor. Itē. Jac. p°. ¶ Apud quem nō est trāsmutatio; Numeri etiā. 23. ¶ Non est deus quasi homo vt mutet.

¶ Ad hui⁹ rōnis euidētiā sciēdū q licet negatio ad rei eēntiā intrinsece nō ptineat, atq per negatiōes de aliquo cognitus, si sit rei sba, vt in se ē, cognita, modus tamē iste cognoscēdi ad ppriā nāe cognitionem facit appropinquari, eo q negatio restringit cognitiā nām. Si. n. dixero de aliquo q sit sba, hec aūt diuidit p corporeā et icorpoream incognito q illō nō sit incorpea sba, restringit cognitū ad corporeā sbam, q cū diuidat p sensibilē et insensibilē, cognito q non sit insensibilis, illō ad sensibilē nām est restrictum, et sic successiue, q̄re hīt inq̄t. s. D. q vna dictā negᵒᵐ p aliā ꝯbit q. s. quāto plꝰ negāt a re tāto remāet res magis limitata.

¶ Sed contra cōclusionē et rōnē argui pōt ex dictis Sco. 2° meta. ¶ Primo. Negō nō pt nisi p affirmatiōes cognosci, q̄m vt dī. 4. meta. tex. 16. notior est dictio q̄z opposita negō, g si qd est cognoscē nō possum⁹ neq ēt qd nō ē poterim⁹ cognoscē.

¶ Secūdo ex phō. 2° piermenias. Bonū nō est malū, q: hec affirmatiua ē va, bonū est bonū, g si cognoscim⁹ qd nō ē de⁹, cognoscim⁹ prius qd est. Nō g via remotiōis ē pcedēdū.

¶ Cōfirmat quia. s. Tho. po°. q. 7. ar. 5. ait q q: ois negatiua p affirmatiuā pbat, nisi itellꝰ human⁹ aliquid de deo affirmatiue cognosceret, nihil de deo possem⁹ negare,

¶ Pro hor solutiōe cōsiderādū, q licet nō ois negō absolute loquendo sup realē affirmationē sit fundata: q̄m vt dī in pdicamētis nō sedere dī de eo qd est et de eo qd nō est, negatio tm q de aliq ente reali dī semp sup aliqd in re exñs fundat, qd nō cōpatit secū id qd negat, vt iquit. s. T. p° 2°. q. 72. ar. 6. et de potētia vbi. ȝ. filr p sen. d. 35. p 2ᵐ. Jō. n. hō nō est asinus, q: talis est eius nā vt asini nām nō cōpatiat, Et ethiops nō ē albus q: nigredinē hz q albedinē secū nō admittit. Cū ergo negatio de deo dicta, sit de aliquo exñte oz illā sup aliqd in deo exñs fundari. Verū licet ita sit, non est tm nece vt cognoscēs negationē de deo, determinate distincteq cognoscat in ipo affirmationē sup quā fundat, pōt. n. aliq de ipso negō cognosci, et tm affirmatio q est illi⁹ fundamentū ignorari. Nā pōt aliqs cognoscere, deū nō esse asinū, et tm nō cognosceret in ipo nām illā distincte q asini nām nō cōpatit, sicut et aliqs pōt cognoscere pānū nō eē albū q tm nō cognosceret distincte qs sit ille color pāni qui secū albedinē nō cōpatit. ¶ Licet ēt nr̄ itellꝰ oēs affirmatiōes cognosceret sup quas negatiōes de deo dicte hñt fundamētū, adhuc tm qd qd est ei⁹ nō cognosceret, cū eēntia diuina sit pfectionis infinite, q p illas affirmatiōes cognitas sufficiēter explicari nequeat. ¶ Dato q̄ q p illas dei qd qd est cognosceret, adhuc tm vtile esset via remotiōis vti, q: ad ea eēntialr cōprehēdēda q excellētissima sūt, et q nō nisi p effectus in/

cut si dicam⁹ deū nō eē accñs p hoc q ab oib⁹ accñtib⁹ distinguit. ¶ Deinde si addam⁹ ipz nō eē corp⁹ distinguem⁹ ipz ēt ab aliquib⁹ substātijs et sic p ordinē ab oi eo qd ē pter ipm p negōnes hui⁹ distinguet et tūc de sba ei⁹ erit ppria ꝯsideratio cū cognoscet vt ab oib⁹ distinct⁹. nō tm erit pfecta cognitio: q: nō cognoscet qd i se sit. ¶ Ad pcedendū igit circa dei cognitionē p viā remotiōis accipiam⁹ pncipiū id qd ex superiorib⁹ iā mōstratū ē. s. q de⁹ sit oio imobil' qd ēt auctitas sacre scripture ꝯfirmat. (Di. n. Malach. iij. Ego de⁹ et nō mutor. ¶ Jac. 1. Apud quē nō est transmutatio.

† Aucto. lac. cr.

Negō per affirmatiōnē cognoscit.

adequatos cognosci a nobis pñt, ascēdere nō possumus tāta facilitate et securitate, quāta si ab ipsis prius effectuū impfectionē remoueam⁹, cū ab eoꝝ pfectiōe effectus longe deficiāt, sicq in aliqualem eorum cognitionem eleuemur.

¶ Ad primū itaq dī, q aūs est fm de affirmatōe sup quā fundat negō ad ꝓbōnē dī q vtiq affirmatio fm se in q̄ntū affirmatio, ē notior q̄z negatō, vt negatio: non tm q ad nos.

¶ Ad ꝯfirmationem dī q nō est mēs. s. T. oportere nos prius cognoscē affirmationē sup quam negatio dicta d deo fundat, q̄z ipsaz negōnē, sz q q: negatiua per affirmatiuā pbat fm se, oz vt illō ens de q negō formatr, tm q̄z de aliq ente cognoscat q̄ntū ad aliqd predicatum affirmatiuum, alioqn nesciremus talē negationē de ente dici, et sic si debem⁹ aliqd de deo negare tāq̄z de ente, nece ē vt aliqd de ipo affiᵘᵉ cognoscam⁹, cū h tm stat q nō opz vt cognoscens aliqd de deo negatiue, cognoscat prius affirmationē sup quā dicta negō fūdat, sufficit eni vt aliqd affirᵘᵉ de ipo cognoscat ad h vt sciam⁹ i ipo eē aliqd fūdamētū negōnis, si eni h cognosceret, nisi cognosceremus ipm eē aliqd ens in nā et p ꝯñs nisi aliqd pdicatū affirmatiuū d ipo cognoscem⁹, vbi. n. rei eēntia vt i se ē cōphēdi nō pt sic de diuina sba iferi⁹ ondetur pt negō q ad nos notior eē: et affirᵗⁱᵒ p negōnē cognosci.

¶ Ad 2ᵐ negat ꝯña dato. n. q negō i affirmatōe fūdet nō tm oz vt prius vlr loquēdo affirmatio cognoscat, sz ꝯrio nōnūq̄z ex negōne cognoscit affirmatio, vt dictū ē ad pᵐ. ¶ Sup. c. 15

† Ide. p. q. 10. ar. 2 c.o. po. q. 3. ar. 14.

† Tex. co. 98. † Cap. 13.

¶ Numeri. xxiij. Non est deus quasi homo vt mutetur).

¶ Q deus est eternus. Cap. 15.

EX hoc āt appet vlteri⁹ deū eē eternū. ¶ Naz oē qd icipit eē vel desinit p motū vl' mutationē h patit: Ostēsuz āt est deū eē omnino imutabilē: est igit eternus carens principio et fine.

2 ¶ Itē illa sola tpe mēsurant q mouent eo q tps est numerus mot⁹ (vt patet i q̄rto phisicoꝝ) de⁹ aūt est oino absq motu (vt iam pbatū est) tēpore igitur nō mēsurat: igit in ipso nō est prius vel posterius accipe nō ergo hz esse post nō eē: nec nō eē post eē

POstq̄ S. Tho. ondit modū pueniēdi in diuinā cognitionē nūc fm modū traddituz ad declarationem diuinoꝝ accedit. ¶ Circa h aūt pria facit. p. n. remouet a deo impfectionē rei tpal. 2° impfectionē po° passiue. c. sequēti, 3° impfectionē ꝯpōnis. c. 18. q̄ntū ad pᵐ ponit hāc ꝯnē, de⁹ ē etn⁹, pbat p°. ¶ Qd icipit aut desinit eē p motū aut mutationē h patit, de⁹ oio imutabil' ē, g nō icipit aut d'sinit (esse.

¶ Aduerte hic q mot⁹ aut mutatio dupli accipi pt, Uno mō p trāsitu q est iter eē et nō eē aliquo sbo supposito q dī mutatio phyᶜ. Alio mō p oi successiōe iter eē et nō eē siue suppōat sbm siue nō suppōat, q mō ēt id qd de nouo creat, aut totalr anihilat dici pōt mutari q: illō accipit eē p⁹ nō eē, h vo nō eē post eē. Accipiēda ē g i maiore ppōne mutatio. 2° mō. Nā ēt fm hāc de⁹ oino imutabilis ē tā accñtaliter, q̄z sbalr, nō āt p mō. Uniuersuz. n. icepit eē, et tm nō incepit p motū aut mutationē ꝓprie dictā sz p creationē.

¶ Secūdo. Deus hz esse totū sil' nec hz esse post nō esse, nec nō esse post esse: g est etern⁹. Probat ꝯña q: i istis rō eternitatis ꝯsistit: aūs vo pbat deus nō mēsurat tpe eo q illa sola tpe mensurent q mouent, cū tps sit numerus mot⁹ et igit nō est in ipso prius et posteri⁹ accipe g neq esse post nō esse, neq nō esse post esse, neq in suo esse est successio probatur ꝯña, quia hec sine tempore intelligi nō possunt esse.

¶ Aduertēdū ṗ ꝙ oē prius, ⁊ posterius, siue ois successio in duratiōe ad rōnē tēporis pertinet, cū ois alia duratio successiōe careat, ꝓpterea ꝯuertibilia sunt mēsurari tpe ⁊ hēre prius, ⁊ posteri⁹ duratiōe, iō bñ. s. T. cōcludit nō mēsuratur tēpore, igiṫ nō est in ipso prius ⁊ posterius duratiōe.

Eternitas rō ex[…] pitcat. ¶ Cōsiderādū 2ᵒ ꝙ h̄ loco tāgit. s. T. eṫnitatis rōnē ꝑ Boetio. 5. de ꝯso. po sitam vbi ait ꝙ eṫnitas ē itermi nabilis vite, tota simul, ⁊ pfecta possessio. Hanc aūt explicādo. s. T. p̄ᵃ. q. x. ar. ṗ. dicit duo pᵐ ē, ꝙ cū i q̄bȝ motu sit successio, ⁊ prius ac posteri⁹, i eo aūt qḋ caret motu, ⁊ semp eodē mō se hȝ nō sit accipe prius ⁊ posteri⁹. sic rō tpis ꝯsistit i nūeratiōe prioris, ⁊ posterioris i motu, ita i apphēsiōe vniformitatꝭ ei⁹ qḋ oio ē ext motū rō eṫnitatꝭ ꝯsistit, ⁊ h̄ signaṫ cū dr̄ ꝙ eṫnitas ē tota simul alterū ē ꝙ ea q̄ tpe mēsurari q̄ prīᵐ ⁊ finē hñt i tpe, vt hētur. 4. phy. qḋ aūt ē oino imutabile, sic nec successionē ita nec prīᵐ aut finē hēre pt, ⁊ h̄ signaṫ cū dr̄ eē intermiabile id qḋ mēsuraṫ eṫnitate.

potest habere nec aliq̄ successio in esse ipsius inueniri potest: q̄ hec sine tēpore intelligi non possunt: est igitur carēs principio ⁊ fine totum esse suū simul habēs in quo ratio eternitatis cōsistit.

3 ¶ Adhuc si deus aliquādo nō fuit ⁊ postmoduȝ fuit ab aliquo eductus est de nō esse in esse. nō autē a se ipso: quia quod nō est nō pōt aliqd agere. Si autem ab

¶ Sȝ i hac declaratiōe ceteris omissis dubiū ē q̄ mō eṫnitate intelligēdū sit rōnē eternitatis in apprehēsiōe vniformitatis rei oino imutabilis ꝯsistere. ¶ Aliq eni iterp̄tanṫ ꝙ p apphēsionē itelligit. s. T. ꝯceptionē obiectiuā, ⁊ ꝙ ꝯsistē i apphēsiōe vniformitatis idē ē, ꝙ i rōne vniformitatis ꝯsistere. ¶ Sȝ q̄ nō vr̄. s. T. supflue apposuisse ꝙ ꝯsistat i apphēsiōne cū si hūisset illū sensū quē isti dicūt potuisset breui⁹ ⁊ clari⁹ dicē, ꝙ rō eternitatis ꝯsistit i rōne vniformitatꝭ. iō saluo semp meliori iudicio, vr̄ mihi ꝙ duobus alijs modis possit exponi. ¶ Pro p̄ supponiṫ ꝙ rō quā format itell's de re aliq̄ ē ꝯcept⁹ q̄ mediāte rē itelligit, ⁊ apphēdit. dr̄ ḡ rō eṫnitatꝭ ꝯsistē i apphēsiōe vniformitatꝭ rei oio imoᵇⁱˡ q̄ vȝ tē itell's format ꝯceptū, ⁊ rōnē eṫnitatꝭ q̄ rei oino imoᵇⁱˡ vniformitatē apphēdit. ¶ Et ex hoc sequiṫ ꝙ p̄ma expō itēdeṫ videṫ. s. ꝙ rō eternitatis est eē vniformitatē rei oino imutabilis.

¶ Pro 2ᵒ mō aduertēdū ꝙ q̄. s. T. vult rōneȝ eternitatis ex rōne tēporis notificare ⁊ sicut dicit rōnē tpis in numeratiōe cōsistere ita dicit rōnē eternitatis cōsistere i apprehēsiōe, iō rōnē eternitatis cōstere i apphensiōe ꝓportionalr̄ exponēdū ē admodū quo dr̄ rōnē tpis in numeratiōe cōsistere.

Rō tpis i nūeratiōe cōsistit. ¶ Ubi sciēdū ē, ꝙ cū tp̄s sit aliq̄ mō ꝯtinuū, ⁊ aliq̄ mō discretū, q̄ vȝ ē nūs rerū ꝯtinuaꝝ. s. prioris, ⁊ posterioris i motu duplr̄ possum⁹ loq de tpe. s. q̄ȝtū ad ei⁹ ꝯtinuitatē, ⁊ q̄ȝtū ad ei⁹ discretionē ⁊ sepationē priū, pᵐ ꝯuēit sibi realr̄ ſm eē qḋ hȝ ext itellm̄ ē. n. ūe ꝯtinuū sicut ⁊ mot⁹ quē mēsurat, ⁊ i q̄ ē, sȝ 2ᵐ sibi ꝯuēit ſm ꝙ apphēdiṫ ab aia, sepante ⁊ distiguēte ipȝ i ptes puta i dies, meses, ānos ⁊ hᵒ, ⁊ silr̄ sepante pᵐ motū i ptes ptib⁹ tpis correspōdētes, ista. n. sepatio nō ē i re cū tā ptes tpis q̄ȝ ptes mot⁹ ext itellm̄ sint ꝯtinue: sȝ tm̄ ē in apphēsiōe itell's. Et ē sile ac si diceremᵘ, ꝙ denari⁹ nūs q̄ itrīsece decē vlne pāni nūeranṫ ext itellm̄ ē q̄ȝtitas ꝯtinua q̄ nihil aliḋ ē q̄ȝ ipa q̄ȝtitas pāni q̄ ꝯtinua ē, i itell'u aūt ē q̄ȝtū ad ipaȝ sepatione i decē vnitates, ex qb⁹ talis nūs denari⁹ itegraṫ. Dr̄ ḡ rō tpis ꝯsistere i nūeratiōe prioris ⁊ posterioris i motu, q̄ cōplemētū ei⁹, qḋ ē for'ᵉ in tpe. s. ipa discretio ⁊ sepatio priū tpis q̄ icluditᵉ i rōne nūi ꝯuēit tpi p op⁹ aie nūerātis. i. distiguētꝭ, ⁊ sepantꝭ ipm i plᵉes ptes ⁊ plᵉes vnitates. Uñ remoto ope aie est q̄dē i re illa entitas, q̄ ē tp̄s, sȝ nō hȝ cōplete rōnē tpis, q̄ nō hȝ actualē diuisionē, ⁊ sepatiōnē, ⁊ ꝯñr nō ē an

trīsalr nūs. Ita vr̄ eē itētio cō. 4. phy. cō. 131. vbi ait, ꝙ tp̄s i actu nō erit nisi aia sit, i po ̊ vō erit, lȝ aia nō sit, vñ ēt eē opinio. s. T. ṗ sen. d. 19. Naȝ ibidē. q. 2. ar. ṗ ⁊. q. 5. ar. ṗ dr̄ ꝙ for'ᵐ i tpe cōpleṫ i opatiōe aie nūantꝭ, ⁊ cēpat tp̄s vñ, vt vr̄ dīc nāȝ sub itētiōe vtrūq̄, idē ēt pōit. 4. phy. exponēdo illā tex. Ari. i q̄ ait, ꝙ tp̄s si eēt eēt aia ē vt cūq̄. ¶ Proportōalr̄ ḡ i eṫnitate duo ꝯsiderare possumᵘ. s. ipaȝ vnitatē diuini eē oio imutabil', ⁊ mēsurationē ei⁹ sȝ ꝙ ipȝ diuinū eē mēsuraṫ, pᵐ ꝯuenit sibi ſm ꝙ ē i re. Est. n. diuinū eē realr̄ vnū ext itellm̄. Scḋȝ vō ꝯuēit sibi p opatione aie distiguētꝭ vnitatē diuini esse ab ipso

alio illud est prius eo (ostēsuȝ est aūt) deū esse primā causaȝ: nō igiṫ esse incepit: vñ nec esse desinet: q̄ qḋ semp fuit habet virtutē semp essendi est igiṫ eternus.

4 ¶ Amp̄. videmus in mūdo q̄dā ȝ que sunt possibilia esse ⁊ nō esse scilicet generabilia ⁊ corruptibilia oē aūt qḋ est possibile eē cām hȝ: q̄ cū ȝ de se eq̄liter se habeat ad duo. s. eē ⁊ nō eē oȝ si ei

eē, ⁊ apphēdētꝭ ipam vt mēsurā quādā ⁊ durationē. Cū ḡ rō eṫnitat' dic vnitatē mēsurātē eē diuino imuᵇ, ⁊ mēsurare si ꝯuēit sibi nisi p op⁹ aie distiguētꝭ ipaȝ ab eē, ⁊ apphēdētꝭ eā s̄b rōne mēsure iō rō eṫnitatꝭ nō cōpleṫ nisi p op⁹ aie. Uñ nō ꝯsiderāte aia, ē q̄dē i re illa entitas q̄ est eṫnitas, sȝ nō hȝ cōplete rōnē eṫnitatꝭ q̄ nō ē mēsura sȝ eē qḋ hȝ eē aiaȝ, sȝ tm̄ sȝ ꝙ ē i aie apphēsiōe. Dr̄ ḡ rō eṫnitatꝭ ꝯsistē cōpletiue i apphēsiōe vniformitatꝭ ei⁹ qḋ ē oino imᵇⁱˡ q̄ cōplemētū rōnis ei⁹. s. eē mēsurā ē tm̄ sȝ aie apphēsionē, sic ⁊ rō tpis ꝯpletiue dr̄ ꝯsistē i nūatiōe prioꝝ ⁊ posterioꝝ i motu q̄ ipa discretio ⁊ distictio priū q̄ ꝯplet tpis rōnē ē tm̄ sȝ apphēsionē aie nūantis ex sepantꝭ tā tp̄s q̄ȝ motū i ptes. Istḋ vr̄ eē de mēte. s. T. p̄ᵃ. q. x. ar. 2. 3ᵐ. vbi ait ꝙ nō dr̄ de⁹ eṫn⁹, q̄si sit aliq̄ mō mēsurat⁹, sȝ accipiṫ ibi rō mēsure ſm nāȝ apphēsionē tātū.

¶ Aduertēdū vlti⁹ q̄m vr̄. s. T. imnē in eē rei q̄ tpe mēsuraṫ successionē inēiri, dū ꝯcludit nullā successionē i eē diuino inēiri, q̄ tpe ñ mēsuraṫ, ꝙ si loq̄mur de eē s̄bali rei q̄ al' illḋ duplr̄ itelligi pt, vno mō ꝙ illḋ ñ sit totū silr̄ sȝ ꝓpṫ p⁹ ptē acq̄raṫ, ⁊ sic ñ ē verū ꝙ successioneȝ i se hēat, nec sic itelligit. s. T. Alio mō ꝙ lȝ totū sil' sit, ⁊ idiui'ᵉ, ñ trāsmutatiōi subiiciaṫ dū sit aliq̄ mutatio ad ipi⁹ aut ꝯseruationē, aut desitionē, ⁊ rōne h⁹ p acñs successionē, ⁊ diuisibilitatē hēat eo ꝙ illa trāsmutatio ñ sit tota sil', ⁊ sic ē verū ipȝ hēre successiōeȝ, ⁊ hūc sēsū. s. T. itēdit, vt ex ṗ se. d. 19. q. 2. i 4ᵐ ⁊ 2ᵐ. q. 31. 2. c. ⁊ po ̊. q. 5. ar. 2ᵐ 3ᵐ ⁊ ar. 4. pᵐ ⁊ ex tractatu ṗ tpe accipi pt.

Aliō ī ē substātia, ḡ iueniat successio.

¶ 3ᵒ. De⁹ ñ semp fuit, ḡ ē educt⁹ de nō eē ad eē ab alio, ḡ de⁹ nō ē p̄ᵃ cā: h̄ ē ſm ḡ, ⁊ pᵐ, ꝯñia pᵒ ꝓbaṫ, q̄ a seipo nihil educiṫ de ñ eē ad eē, cū qḋ ñ ē ñ possit agē. Scḋa q̄ȝ pȝ q̄ id a quo aliqd i eē ꝓduciṫ opȝ eē prius illo, saltē prioritate nāe. Tūc vltra nō icepit eē, sȝ semp fuit, ḡ nec desinet, pȝ ꝯñia q̄ quod semp fuit hȝ virtutē semp essendi ergo est eternus.

Mōdū nō incipit esse quō non desinit. ¶ Circa istā ꝯñiā, ñ icepit eē, ḡ nec eē desinet dubitaṫ, q̄ supposita eṫnitate mūdi q̄ apō. s. T. ē posso itelligētie ñ icepe rūt eē, ⁊ tm̄ ab extriseco sȝ Theologos posset ñ eē p anihillationē. ḡ ⁊c. Nec ꝓbō adducta valē vr̄. dici. n. pt ꝙ lȝ qḋ sēp fuit hēat v̄tutē sēp eēndi, pt tm̄ p anihilationē illa v̄t⁹ nō eē. ¶ Rñdeṫ ꝙ aliqd ñ icipe eē ex dup̄ᶜ cā pt ꝯtigē, vnoᵒ q̄ sibi ꝯuēit eēntialr̄ eē ab eṫno, ⁊ ñ ꝓduci ab aliq̄ alio, q̄ ab eṫno ꝓduciṫ ab aliq̄ extriseco agēte, ex eo qḋ ē ñ icipe eē pᵐᵒ seqṫ ñ ōsinē eē nȝ ab itriseco nȝ ab extriseco, q̄ tale ē ipȝ eē ⁊ hȝ v̄tutē eēntialr̄ vt sit sp̄, ⁊ ad hūc sēsū fac. s. T. illā ꝯñiā. Ex eo vō ꝙ ē ñ icipe eē 2ᵒ ñ seqṫ ñ posse ōsinē eē saltē ab extriseco, nȝ ēt oȝ vt oē tale qḋ ñ icepit hēat v̄tutē vt sp sit. Potuisset. n. hō aut asin⁹ ab eṫno ꝓduci, ⁊ tm̄ ñ hēret v̄tutē vt sp eēt. q̄ oȝ pōeṫ i reb⁹ aliq̄d qḋ sit neċē eē aut ḡ illḋ hȝ cāȝ siue nō

cessitatis, ⁊ illud aliã causam, ⁊ sic i infinitũ, aut oportet ponere quod sit primum necesse esse, sed nõ põt poni processus i infinitũ. ergo oportet esse aliquod per se necessariũ, ⁊ hũc dicimus deũ. ergo ⁊ deus est eternus quia omne per se necessarium est eternũ. ant̃s probatur. omne possibile esse habet causam, quia cũ equaliter se habeat ad esse ⁊ nõ esse, quod determinetur ad esse nõ potest esse nisi ex aliqua causa, sed nõ est processus i infinitũ i causis, ergo oportet devenire ad aliquid quod nõ sit possibile esse. ergo oportet esse aliquod necessariũ per se.

¶ Ad evidentiam huius propositionis omne per se necessarium est eternũ, considerandũ, quod aliquid põt dici per se necessariũ dupliciter. Uno modo aliquid põt dici per aliud necessarium, dicitur enim aliquid per aliud necessariũ, aut quia habet aliquam causam extrinsecam sue necessitatis productivam, aut quia ab alia forma necessitatem habet, per oppositum dicitur aliquid necessarium per se, aut quia a nulla extrinseca causa necessitatem habet, aut quia ex propria forma ⁊ nõ per aliam formam est necessariũ.

approbetur esse quod hoc sit ex aliqua causa: sed i causis nõ est procedere i infinitũ (ut supra probatũ est per rationem Ari.) ergo oportet ponere aliquid quod sit necesse esse: omne autem necessariũ vel habet causam sue necessitatis aliunde: vel nõ: sed est per se ipsum necessariũ: nõ est autem procedere i infinitũ i necessariis que habent causam sue necessitatis aliunde: ergo oportet ponere aliquod primum necessariũ quod est per seipsum necessariũ: ⁊ hoc est deus cũ sit prima causa ut dictũ est: igitur deus eternus est cũ omne necessariũ per se sit eternũ.

5 ¶ Ostendit etiam Ari. ex sempiternitate temporis sempiternitatem motus ex quo iterũ ostendit sempiternitatem substantie moventis. prima autem substantia movens deus est. est igitur sempiternus negata enim sempiternitate temporis

⁊ motus adhuc remanet ratio ad sempiternitatem substantie. nam si motus incepit oportet quod ab aliquo movente inceperit: quod si incepit ab aliquo agente incepit: ⁊ sic vel i infinitũ ibitur: vel devenietur ad aliquid quod nõ incepit. †¶ Huic autem veritati divina auctoritas testimoniũ perhibet. (Unde Ps. Tu autem domine i eternũ permanes.) Et idem (Tu autem idem ipse es: ⁊ anni tui nõ deficient.)

Quod ergo hic dicitur intelligendũ est de per se necessario primo modo ut ex rationis processu patet nõ autem secundo modo, Illud enim per se necessariũ nõ habet causam sui esse, quia cũ necessitas essendi sit conditio concomitans esse, si haberet esse ab alio, ⁊ necessitatem quoque haberet ab alio, ⁊ sic nõ esset per se necessarium ut nũc de per se necessario loquimur. Omne autem quod nõ habet causam sui esse est ipsum esse subsistens, quia si esse ab eius essentia distingueretur, nõ conveniret illi ex se, cũ nulla res sit causa sui esse effective, ⁊ sic oporteret ut ab alio esse acciperet, Ex hoc autem sequitur quod sit eternũ, eo quod ipsum esse subsistens omnem essendi perfectionem claudat, ⁊ deficere nõ possit.

Posse esse equaliter se habet ad esse ⁊ nõ esse.

¶ Ulterius est sciendũ principalis propositione posse equaliter se habet ad esse ⁊ nõ esse, quod posse hic accipitur simpliciter ⁊ absolute. Cũ enim essentia rei possibilis ab actuali existentia realiter distinguatur, ⁊ solitarie considerata ex se esse nõ habeat, absolute loquendo nõ magis inclinatur ad esse quam ad nõ esse, sicut nõ magis inclinatur ad hoc quod agens illud producat quam quod nõ producat, sed hoc ex agentis dispositione provenit. Quod si de possibili loqueremur, ut iam materia disposita est per agens ad forme introductionem, tũc nõ equaliter se haberet possibile ad esse ⁊ nõ esse sed magis ad esse inclinaretur quam ad non esse.

¶ Sed occurrit dubiũ. Nam secundum doctrinam s. T. natura rei possibilis ex se habet nõ esse quia si sibi relinquatur est nõ ens, esse vero habet ab alio, ergo nõ equaliter se habet possibile ad esse ⁊ non esse. Magis enim inclinatur unũquodque ad id quod convenit sibi ex se, quam ad id quod convenit sibi ex alio.

¶ Respondetur, quod naturam rei possibilis ex se habere nõ esse dupliciter põt intelligi, uno modo affirmative, id est quia sibi ex natura sua determinat nõ esse sicut ignis ex sui natura determinat sibi caliditatem. Alio modo negative, quia videlicet ex natura sua sibi nõ determinat esse, sicut dicimus vile esse ubique quia nõ determinat sibi aliquem locũ. Si accipiatur primo modo sic verũ est quod unũquodque magis inclinatur i id quod convenit sibi ex se, quam in id quod convenit sibi ex alio tamen, sed tũc falsum est quod natura rei possibilis ex se habeat nõ esse secundum mentem s. T. Si vero accipiatur secundo, sic verũ est naturam rei possibilis ex se habere nõ esse, ⁊ sic intelligit s. T. Sed tunc negatur consequentia, ⁊ ad eius probationem negatur assumptũ quia ergo res possibilis inquantũ huiusmodi, ex se non habet esse, nec tamen sibi repugnat accipere esse, ideo equaliter se habet ad esse ⁊ non esse. id est ita põt habere non esse sicut esse ⁊ econtra.

¶ Hanc rationem Aureolus apud philosophos inefficacem putat arbitratus eos non concessuros esse aliquod necessariũ quod causam habeat productivam, sed de hoc inferius specialis inquisitio erit.

¶ Quinto ratione Ari. arguitur. 8. phy. Tempus est eternũ. ergo motus eternus, ergo movens eternũ, sed prima substantia movens est deus. ergo ⁊c. Quod si negetur antecedens etiam ex eius opposito sequitur intentũ. Si namque motus ⁊ tempus incepit, ergo ab aliquo movente incepit, sed nõ est processus i infinitũ, ergo devenietur ad aliquod quod nõ incepit, ⁊ per consequens eternũ. ¶ Favet postremo huic veritati scripture sacre auctoritas. dicitur enim i Ps. 101. Tu autem domine in eternũ permanes. Item Tu autem idem ipse es, ⁊ anni tui nõ deficient.

¶ Ad evidentiam eorũ que hic dicuntur, considerandum est, quod licet duratio videatur distensionem quandam, successionem, prius ⁊ posterius habere, atque etiam realiter mensurare res, que sub duratione cadunt, eo quod hec i duratione magis nõ nobis s. i. tempore representantur, tamen invenitur aliqua duratio, que extensionem successionemque nõ habet sed i indivisibili consistunt, sicut eternitas ⁊ evum, quemadmodum ⁊ ea que sub ipsis durant indivisibilia sunt, Eternitas etiam si realiter divinum esse mensurat quasi vero sit aliquid a deo realiter distinctũ, ipso notius ⁊ manifestius sed est mensura tamen secundum modum nostrum intelligendi, ut superius est ostensum.

† Mensura successionis.

† Vide p. p. q. 10. ar. 1. e 2. et. 1. po. q. 1. ar. 1. et q. 8. ar. 4.

¶ Quod i deo nõ sit potentia passiva. c. 16.

Si autem deus eternus est necesse est ipsum nõ esse i potentia. ¶ Omne enim id i cuius substantia admiscetur potentia secundum id quod habet de potentia põt nõ esse: quia quod potest esse potest nõ esse. deus autem secundum se nõ potest nõ esse cũ sit sempiternus: i deo igitur nõ est potentia ad esse.

¶ Super cap. 16.

Postquam Removit s. T. a deo imperfectionem rei temporalis nunc potentie passive removet imperfectionem. ¶ Circa hoc autem duo facit. primo enim removet potentiam passivam, secundo unũ corollarium deducit quantum ad primum ponitur hec conclusio. Deus nõ est in potentia passiva.

¶ Ad cuius intelligentiam sciendũ quod licet deus nullam potentiam passivam habeat, nulliusque a se externi sit receptivus, hic tamen nõ queritur nisi de potentia ad esse substantiale que ab actu separabilis est secundum se, Constat enim s. Tho. hic loqui de ea potentia passiva que per sempiternitatem removetur, cũ eam removeri a deo ex eius sempiternitate deducat, hec autem est potentia ab actu separabilis. Nam illa que est inseparabilis ab actu secundum se ut potentie cuius capacitas per unũ actũ est completa sempiternitati nõ repugnat, ut patet in corporibus celestibus.

¶ Quod si diceretur omnem potentiam passivam repugnare sempiternitati, cum sempiternũ perpetue ab omni mutatione oporteat esse alienum tam intrinsece quam extrinsece, ubi autem est quecumque potentia passiva illud transmutabile sit saltem ab extrinseco. ¶ Hoc ad mentem s. T. esse nõ potest, cũ constet ipsum in precedenti capitulo probasse deũ eternũ esse ad hũc solũ sensum quod nõ habet principium, ⁊ finem durationis quo modo ⁊ tempus, ⁊ motus, ⁊ corpora celestia eterna esse a philosophis est positũ, nõ autem ut omnis absolute excludatur transmutatio, sensus ergo conclusionis est, quod i deo nulla est potentia ad esse substantiale ab actu que habet separabilis ⁊ est idem ac si diceretur. Deũ nõ esse compositũ ex materia ⁊ forma eo modo quo corruptibilia que sempiterna nõ sunt habent compositionem ⁊ ad hunc sensum probatur. ¶ Verum tamen licet hũc sensum principaliter intendat tamen aliquas etiam rationes interserit quibus probatur nõ solũ quod i potentia nõ sit, sed etiam quod i ipso nihil sit quod ratione potentie habeat, quoniam si illud est, aperte constat ipsum i potentia esse.

¶ Prima ergo ratio est hec, deus secundum se non potest nõ esse, ergo in eo nõ est potentia ad esse antecedens patet quia est eternus, probatur consequentia, quia in cuius substantia admiscetur potentia secundum id quod habet de potentia põt nõ esse, quia quod põt esse, põt nõ esse.

¶ Advertendũ pro huius rationis intelligentia, quod assumptũ ad consequentie probationem nõ intelligitur de posse nõ esse per potentiam extrinsecam, quamvis ad hũc sensum verum sit: quia nec accipitur esse in potentia secundum potentiam q/

prius ſꝫ nām: in gñe aūt cauſe māli' ptes ſt̄ poꝛes toto, ꝓp qḋ inqt. s. T. 3. ſen. d. 2ª. q. 2. ar. ꝑ ꝙ ptes ſūt poꝛes toto oꝛiginalr, ſed cōpletiue. e. qḋ ē dicere, qꝛ via gñonis ꝛ māę, q̄ ꝓcedit de poª ad actū ptes ſt̄ poꝛes toto, oꝛdine āt nāę, ꝛ formę a qua rei prouenit cōplemētū totū eſt ptib' pꝛius.

Tertio. Si eēt cōpoſit', poſſet nō eē, qḋ deo nō cōpetit, ꝓbat̄ ꝯñia, qꝛ cōpoſitū oē, vt ſic, ē diſſolubile, licet i qbuſdā ſit aliqd diſſolutiōni repugnās.

Sed vī hęc rō ſcipſaꝫ deſtruer. Diceret enim ꝙ lꝫ ex eo ꝙ de' eēt cōpoſit' ſequat̄ ipꝫ poſſe nō eē, tñ poſſe nō eē ſibi alīūde repugnat, ꝛ ē ens neceſſe eſſe.

Ad hui' euidētiā ſciēdū ꝙ oē cōpoſitū icludit plura realr diſtīcta ex qb' cōponat̄, q̄ āt ſūt realiter diſtīcta, vt realr diſtīcta ſt̄, nō icōuenit poſſe ab iuicē ſepari, lꝫ aliqñ ex pticularib' ſuis rationib' repugnet vt ſeparent̄, ex eo ꝙ vnū ad alterū neceſſariā hꝫ depēdētiā, hñi ḡ dī ꝙ ꝯpoſitū ex rōne cōpōnis diſſolubile eſt, qꝛ ꝯpō icludit ptiū plalitatē, qb' vt plēs ꝛ diſtīcte ſt̄ ꝯuēit vt ab vna alt'a poſſit ſepari, aut vtraq; pmanēte, aut alt'a tm̄ aut neutra, ꝛ p ꝯñs vt totū poſſit diſſolui, ꝛ nō eē, In deo āt nihil tale iueniri pt ex q̄ ñ eē poſſit, cū ſit p ſe ꝓ neceē eē, ex q̄ hꝫ vt nullo mō poſſit ñ eē nꝫ ab itriſeco, nꝫ ab extriſeco.

4ª hēret cāꝫ efficiētē ꝛ ſic nō eēt pᵃ cā, ꝓbat̄ ꝯñia qꝛ ois cōpō idiget cōponēte, eo ꝙ plā i vnū nō ꝯueniūt niſi ab aliq vniant̄, ñ cōpōit āt ſeipꝫ cōpoſitū qꝛ nihil ē ſuipi' cā: ḡ oꝫ eē aliqd aliḋ cōponēs, tale āt ē cā efficiēs cō

5ª. De' ē nobiliſſimū entiū, ḡ nō ē cōpoſit', ꝯñs pꝫ qꝛ ē pᵃ cā. ꝯñia ꝓbat̄, In quolibet gñe tāto ē aliqd nobili', quāto ē ſimplici', ſicut ignis qui nullā pmixtionē frigidi hꝫ in gñe calidi ē nobiliſſim', qḋ ḡ eſt in fine nobilitatis oīuꝫ entiū, eſt i fine ſimplicitatꝭ: ꝛ p ꝯñs nō ē cōpoſitū.

Quāto aliqd ē nobili' tāto eſt ſimplicius.

Aduerte circa illā ꝓpōnē, in qlibꝫ gñe quāto aliqd ē nobili' tāto eſt ſimplici', ꝙ hꝫ vītatē i hīs q̄ p ſe ꝛ directe repōnunt̄ i gñe, nō āt vlr de oib', nō eni mā pᵒ ē nobilioꝛ hoīe, lꝫ ſit ſimplicioꝛ, aut hō ſimplicioꝛ mā q̄ ē pfectioꝛ, mā. n. ñ ē in genere tanq̄ꝫ aliquid cōpletū in ſpecie. Sed inter ipſas ſpecies, illa quę nobilioꝛ eſt, ſimplicioꝛ etiam eſt,

Aduerte ēt cū dī, ignis q nō hꝫ aliquā pmixtionē fridi, ꝙ duplicē hēre ſenſū pt, ꝓm', vt li, qḋ dī, q nō hꝫ. ⁊c. ſit limitatiuū illi' termini ignis, vt ſit ſenſus: cū aliqs ignis hēat pmixtiōi fridi, aliqs vō ñ, ille q ñ hꝫ ē pfectiſſim', ꝛ tūc ꝓbabile ē vt ſuppoſitū iſtḋ vez ſit de igne i ſua ſphera, ꝙ. ſ. nullū ḡdū friditatꝭ hēat, lꝫ hēat ſumū ḡdū caliditatꝭ, ſaltē i ſuprema ſui parte, Secūdus ſenſus pōt eē vt ſit declaratiuū nāę ignis, q̄ſi de nā ignis ſit nō hēre aliquē gradū friditatis. ⁊c.

3 Adhuc oē ꝯpoſitū ē pōa diſſolubile quātū eſt ex rōne cōpōnis: lꝫ i qbuſdā ſit aliqd aliḋ diſſolōni repugnās. qḋ āt eſt diſſolubile: eſt i pōa ad nō eē: qḋ deo nō cōpetit: cū ſit p ſe neceē eē: nō eſt ergo in eo aliqua cōpoſitio.

4 Amp. ois ꝯpō idiget aliq̄ cōponēte. ſi. n. ꝯpō ē: ex plib' eſt: q̄ aūt ꝫ ſe, ſt̄ plā i vnū nō ꝯueniūt niſi ab aliquo ꝯponēte vniant̄: ſi igit̄ ꝯpoſit' eēt de' hēret cōponētē: nō eni ipſe ſeipꝫ ꝯponē poſſet: qꝛ nihil eſt cā ſui ipi': eēt eni pus ſeipo: qḋ ē ipoīe: cōponēs āt eſt cā efficiēs ꝯpoſiti: ḡ deus haberet cauſaꝫ efficiētē: ꝛ ſic nō eēt cā pma: qḋ ſupꝛa habitū eſt.

5 Itē i qlibet gñe tāto aliqd eſt nobili' quāto ſimplici': ſic i gñe calidi ignis q ñ hꝫ aliquā pmixtionē fridi: qḋ igit̄ eſt i fine nobilitatis oīuꝫ entiū: oꝫ eē i fine ſimplicitatis: hꝫ āt qḋ ē i fine nobilitatꝭ oīuꝫ entiū dicim' deū cū ſit pma cā: cā. n. ē nobilioꝛ effectu: nulla igit̄ cōpō ei accidere pōt.

6 Preterea i oī ꝯpoſito bonū nō eſt hui' vel illi' ptis ſꝫ toti': ꝛ dico bonū ſꝫ illā bonitatē q̄ ē ꝓpria toti' ꝛ pfectio ei': nā ptes ſt̄ ipfecte reſpectu toti': ſic ptes hoīs nō ſt̄ hō: ptes. n. numeri ſenarij: nō hñt pfectionē ſenarij: ꝛ ſimiliter ptes linee nō ꝯueniūt ad pfectionē mēſure: q̄ i tota linea iuenit̄: ſi ḡ de' ē ꝯpoſit': pfectio ꝛ bonitas ei' ꝓpria iuenitur in toto: nō aūt in aliq̄ ei' partiū: ꝛ ſic nō erit in eo pure id bonū quod eſt ꝓpriū ei: non eſt ergo ipſe primū ꝛ ſummū bonū.

7 Itē añ oēm multitudinē opꝫ inuenire vnitatē: in oī aūt cōpoſito ē multitudo: igit̄ oꝫ id qḋ ē añ oīa. ſ. deū oī cōpōne carere.

sic intelligēdū ē de igne i ꝓpa mā, nō āt i aliena exñte ꝛ de igne, ſuę relicto nāę, qꝛ ſi loqremur, de ipō, ſꝫ ꝙ ab aliq̄ frido alterat̄, puta ab aq̄ vt ꝯuertat ipꝫ i aquā, nō appet q̄re caliditati ei' friditas pmiſceri ñ poſſit, imo vī neceū illḋ ponē cū ñ poſſit ignis i aeꝫ trāſmutari, niſi pus aq̄ diſpōnib' di ſponat̄.

Sed occurrit dubiū circa iſtā ꝓpōnē, i qlibet gñe tāto aliqd eſt nobili' quāto ē ſimplici', ñ eniꝫ vi va, nꝫ in gñib', nꝫ i ſpēb' in gñib' qdē, qꝛ quāto gñs ē ſuperi', tāto ē ſimplicius, vtpote paucioꝛa in ſua icludēs rōne, nō tñ ē pfecti', imo impfecti', qꝛ potētiali' ē tāq̄ꝫ p pleꝛ oīas ꝯbile, vt pꝫ ordinē predicamētꝭ ſbē conſiderāti.

In ſpēb' qꝫ qꝛ lapis ſimplicioꝛ ē hoīe eo ꝙ p ſolā diꝯaꝫ corporis ꝯſtituat̄, hō vō ex multis alijs diꝯijs. ſ. viuētis ꝛ aīalis, ꝛ tñ hō lōge nobilioꝛ ē lapide ſīr elemēta ſūt ſimplicia mixtꝭ aīatꝭ, ꝛ tñ aīata ſt̄ elemētis vl ignioꝛa.

Confirmatur ex verbis. s. T. pma. q. 3. ar. 7. 2ᵐ. Ibi enim cōcedit ꝙ apud nos compoſita ſunt melioꝛa ſimplicibus.

Poſſet ad iſta breuiter dici, ꝙ. s. T. loqt̄ de ſimplicit̄ q̄ oppōit̄ mixtiōi cū oppoſito, vt pꝫ ex vbis lrē, Qḋ. n. min' ſuo ꝯrio pmiſcet̄ ē pfecti' i ſua nā ſic albedo tāto pfectioꝛ ē q̄to min' nigredini pmiſcet̄, ꝛ caloꝛ tāto pfectioꝛ ē, q̄to min' hꝫ admixtū de friditate: ꝛ ſic accipit̄ ſimplici', vt idē eſt qḋ puri', cū ḡ de' pfectiſſim' ſit i gñe entiū neceē ē vt ſit puriſſim' tāq̄ꝫ nihil hñs de nō ente, ꝛ pōalitate, ꝛ p ꝯñs nullā hꝫ cōpōnē.

Verūtñ, vt alti' ꝯſiderem' oꝛdinē ſimplicitatꝭ, ꝛ cōpōnis rez. Sciēdū ē pᵒ ꝙ 2ᵃ ē ſimplicitas. ſ. ſimplicitas corpal', ꝛ ſimplicitas foꝛal' ſiue actual'. Illud dī ſimplex oīo ſimplicit̄ corpea qḋ ē corp' nō cōpoſitū ex alio corpoꝛe, ꝛ tāto aliqd ē ſimplicius q̄to min' ex alijs corpib' ē cōpoſitū, ſic elemēta ſt̄ ſimplicia mixtꝭ, Dī āt ſimplex oīo ſimplicitate foꝛali, ꝛ actuali, qḋ ē oīo foꝛª, ꝛ act', ꝛ tāto aliqd ē ſimplici' q̄to ē foꝛali', ꝛ actuali' ꝛ min' hñs de pōalitate,

Sciēdū 2ᵒ ꝓ maioꝛi euidētia iſti' ſimplicitatꝭ foꝛal', ꝛ cōpōnis illi oppoſitę, ꝙ cū fūdamētū cōpōnis ſit act' ꝛ poª qꝛ ex mltis ñ ſit vnū ſimplr, niſi vnū eoꝝ ſit act', aliḋ vō poª ꝛ ex poª potiſſimū depēdeat cōpō, eo ꝙ pura poª p ſe eē nō poſſit, q̄to magis ſaluat̄ pōalitas, ꝛ diuerſitas poª ab actu, ſb vno tñ eē, tāto magis ſaluat̄ rō cōpōnis, iportat. n. cōpō pluriū act'. ſ. ꝛ poª pōnē ad eē vni', iō vbi magis ſaluat̄ pōalitas, ꝛ diſtīctio cū vnitate eē, ibi magis ſaluat̄ cōpō, Saluat̄ āt i cōpoſito tāto magis diſtīctio poª ꝛ act', ꝛ pōalitas, q̄to poª min' actuat̄ a foꝛª, ꝛ foꝛª min' ꝓdñat̄ māę, qꝛ tē ex illis min' ſit vnū dū vnū min' ad ḡdū alteri' trahit̄: ſeqt̄ ḡ ꝙ vbi foꝛa min' dñat̄ māę illḋ magis pōale ē, magiſq; cōpo

ficiũ, Ex h vlterius seq̃r, q̃ vbi for̃a fuerit pfectior, ⁊ magis mãe pdñans, tãto ex illa for̃ ⁊ mã fit aliqd min⁹ cõpositũ ⁊ magis vnũ, magisq̧ simplex, q: for̃ q̃ʒto magis pdñat, tãto pfecti⁹ actuat mãʒ, ⁊ min⁹ relinqt i po^a. Qḋ sane pʒ si p gdus for̃aꝝ mãʒ eiusdẽ rõnis iformãtiũ discurram⁹, for̃ eni elemẽtoꝝ, q: totalr̃ sũt imerse mãe pꝛ ipaʒ actuãt dũ eẽ reliquũt in po^a ad actũ mixti, ⁊ viui, ⁊ aial̃, ⁊ rõnal̃ for̃ vo mixti mãʒ magis actuat, eo q̃ dat sibi eẽ corporeũ ⁊ esse mixti, minusq̧ i po^a relinqt, q: nõ ad esse mixti sic pcedẽs for̃ ãt viui adhuc magis actuat, q: dat sibi eẽ ppiũ, ⁊ pcedẽ, tiũ for̃aꝝ, ⁊ min⁹ relinqt i po^a ⁊ sic successiue, q̃ʒto for̃ fuerit pfectior, tãto reliqt mãʒ min⁹ in po^a, ⁊ p ↄ̃ñs cõpositũ ẽ magis vnũ, ⁊ min⁹ hñs de põalitate i sua eẽntia, pp qḋ inqt. s. T. i 2° h⁹ ca. 68. q̃ nõ min⁹ vnũ sʒ forte magis ex sba itellẽuali ⁊ mã corpali, q̃ʒ ex forma ignis ⁊ ei⁹ mãe q: q̃ʒto for̃ magis vicit mãʒ tãto ex ea ⁊ (mã magis efficit vnũ.

¶ Sʒ tñ aduẽtẽdũ q̃ lʒ q̃ʒto aliqd est pfecti⁹, ⁊ nobili⁹ tãto min⁹ hẽat ḋ põalitate ⁊ diuisiuate reali, magis tñ hʒ ḋ plᷓalitate ṽtuali dũ plꝛes pfectiões ptiet vnite, ⁊ simplr̃ q̃ i aliis sit distincte. Propõ g̃. s. T. q̃ tãto aliqd est nobili⁹, q̃ʒ ẽ simplici⁹, ẽ itelligẽda ḋ ista simplicitate formali nõ ãt de corpali, q̃ʒto. n. aliqd ẽ actuali⁹, ⁊ min⁹ hñs ḋ põalitate, tãto ẽ nobili⁹, ⁊ sic qḋ ẽ i summo gdu nobilitatis ẽ ẽt i summo gradu simplicitatis, oẽmq̧ a se diuisiuitatẽ po^a, ⁊ act⁹

¶ Ad dubiũ g̃ di ĝ q̃ hic nõ fac̃ cõpationẽ. s. T. (excludit, iter supi⁹ ⁊ iferi⁹, sʒ iter ea q̃ p se actu sbsistũt. Di 2° q̃ ẽt genus q̃ʒtũ ad ipaʒ nãm gñis for̃alr̃ sũptũ p modũ nãe ⁊ for̃ abstracte a spẽb⁹ ẽ nobili⁹ ⁊ pfecti⁹ suis spẽb⁹, vtpote i se oẽʒ pfectionẽ aialitatis icludẽs vnite ⁊ absq̧ distictiõe, sicut albedo abstracta ab oi susceptiuo ptiet vt sic oẽʒ g̃dũ albedis. Tũc. n. accipit̃ gñs vt for̃ abstracta si ãt vt mã illimitata, Si aũt accipiat̃ gñs p modũ vlis veluti totũ põale cõtinẽs i po^a suas spẽs sic ẽ iperfecti⁹ spẽb⁹, ⁊ ẽ magis ↄpositũ cõpõne mãli, iq̃ʒtũ i ipo mãlr̃, ⁊ põalr̃ oẽs suę spẽs ptinẽt,

¶ Di 2° q̃ lapis ñ ẽ hoie simpli^{or} nʒ elemẽtũ mixto simpli^{us} for̃ali, imo min⁹ simplicia, eo q̃ magis hẽant ḋ põalitate, cũ i eis for̃ sit totalr̃ imersa mãe, relinq̃tq̧ mãʒ magis i po^a. Cũ pbat̃ q: in sua rõne formali pauciores dĩas icludũt, di q̃ ↄ̃ñia ñ tʒ. Ex eo. n. q̃ pauciora icludũt i sua rõne, arguit̃ q̃ pauciores pfectiões ṽtualr̃ ptineãt, nõ ãt q̃ sint actualiora ⁊ for̃aliora sili mõ, ⁊ plᷓalitas dĩaꝝ i rõne alic⁹ arguit plᷓalitatẽ pfectionũ, ṽtualr̃, ⁊ vnite i ipo ptẽtaꝝ ñ ãt maiorẽ potẽtialitatẽ.

¶ Ad ↄfirmationẽ di q̃. s. T. i h^a pte vbi allegat̃, ñ loqt̃ ḋ simpli^{te} for̃ali, ⁊ ↄpõne põali illi oppo^{ta} ḋ q̃ h loco itẽdit, sʒ ḋ ↄpõne corpali. Apõ nos. n. corpa q̃ ex aliis corporib⁹ componunt̃ sunt illis meliora, q: magis hñt de actu, ⁊ pfectiõe eo q̃ p nobiliorẽ formã constituant̃,

¶ Sexto. Nõ eẽt p^m ⁊ summũ bonũ, pbat̃ ↄ̃ñia, i oi cõposito bonũ qḋ ẽ ppa toti⁹ pfectio ñ ẽ h⁹, aut illi⁹ ptis, pʒ rõne q: ptes sũt impfecte respectu toti⁹, pʒ ẽt exẽplo ptes. n. hois nõ

¶ Q̃ in deo nihil est violentũ nihilq̧ preter naturã. Cap. 19.

Ex hoc aũt cõcludit̃ q̃ in deo nihil põt eẽ violentũ neq̧ ex̃ naturaʒ. ¶ Oẽ eni id i quo aliqd violẽtũ ⁊ pter nãʒ iuenit̃: aliqd sibi additũ hʒ. nã qḋ ẽ de sba rei nõ põt eẽ violẽtũ nʒ pternãʒ.

2 ¶ Amp̃. nec̃citas coactiõis ẽ necessitas ex alio vel ab alio. i deo aũt nõ ẽ necessitas ex alio: sʒ ẽ p seipm necessariũ ⁊ cã necessitatis alijs: igit̃ in eo nihil est coactũ.

3 ¶ Adhuc vbicũq̧ ẽ aliqḋ violẽtũ ibi pt eẽ aliqd pter illud qḋ rei p se ↄuenit: nã violẽtũ ↄ̃riat̃ ei qḋ ẽ sʒ nãm: sʒ i deo nõ ẽ posse aliqd esse pter id qḋ sʒ se ei ↄuenit: cũ sʒ se sit nec̃e eẽ vt ostẽsũ ẽ: nõ pt igit̃ i eo eẽ aliqd violẽtũ.

4 ¶ Jtẽ oẽ i q̃ ẽ aliqd violẽtũ: vl̃ innãle natũ ẽ moueri ab alio: naʒ violẽtũ ẽ c⁹ pncipiũ ẽ ex̃ nil ↄferẽte vi passo. ¶ De⁹ ãt ẽ oino immobilis vt ostẽsũ ẽ. igit̃ nõ põt i eo esse aliqd violẽtũ vel innãle.

¶ Q̃ de⁹ nõ est corp⁹. Cap. 20.

Ex predictis aũt ostẽdit̃ q̃ deus nõ est corp⁹. ¶ Oẽ. n. corpus cũ sit ↄtinuũ cõpositũ ẽ ⁊ ptes hñs: de⁹ ãt nõ ẽ cõposit⁹ vt ostẽsuʒ est: igitur corpus nõ est.

sunt hõ, ⁊ ptes nũeri senarij nõ hñt pfectionẽ nũeri senarij, ⁊ partes lineę nõ hñt pfectionẽ mesurę quã hʒ linea. Si g̃ deus eẽt cõpositus nõ eẽt purũ illḋ bonũ qḋ ẽ ppriũ ei, q: i ipso eẽt aliqd cui nõ cõueniret, ⁊ sic nõ eẽt p^m ⁊ summũ bonũ.

¶ Notãdũ hic ẽ q̃ p^m ⁊ summũ bonũ oʒ vt sit ipa bonitas eẽntia, q: si nõ eẽt ipa bonitas, hẽret bonitatẽ receptã i aliq̃, ⁊ p ↄ̃ñs limitatã, ⁊ participatã, ⁊ sic ñ eẽt p^m ⁊ summũ bonũ, for̃ ãt abstracta nihil ex̃ueũ ab ipa secũ admittit, vt ex Boe. in li^o de ebdomadib⁹ cõstat, sic humanitas oĩe tñ ea q̃ b⁹ hõ est hõ, ⁊ ñ eẽt ab oib⁹ idiuiduis sepata vt noie abstracta signat̃ nihil hẽret aliũ secũ, aliogn ñ eẽt tñ id q̃ hõ ẽ hõ, iõ bonitas ab oi recepiuo abstracta nihil hʒ qḋ ñ sit ipa bonitas, ⁊ si qd ẽ, qḋ pt bonitatẽ suã ⁊ pfectionẽ aliqd hẽat cui sua bõitas ñ ↄueniat, ñ est bõitas ipa, sʒ bõitate pticipãs, atq̧ iccirco ñ ẽ p^m, ⁊ summũ bonũ. Si itaq̧ i deo aliqd posuerim⁹ cui diuina pfectio quę sibi ppria ẽ nõ cõueniat, nõ erit de⁹ p^m ⁊ summũ bonũ.

¶ 7°. Oẽm multitudinẽ pcedit vnitas, g̃ id qḋ oia pcedit, multitudie, ⁊ ex ↄ̃ñti cõpõne careat nec̃e ẽ.

¶ Sup cap. 19.

Ex precedẽti ↄ̃ne deducit̃ corre^m q̃ in deo nihil pt eẽ violẽtũ, nihilq̧ ex̃ nãʒ. ¶ Ad c⁹ euidẽtiã ↄsiderãdũ, q̃ violẽtũ di qḋ ab extriseco pn^o sit, nulla i passo ad illḋ iclinatiõe existẽte, imo existẽte iclinatiõe ad oppo^m. ¶ Preter nãʒ vo ẽ cũ i nã ñ ẽ ad illḋ nʒ iclinatio nʒ repugnãtia, Sẽsus g̃ ↄ̃nis ẽ q̃ i deo nihil pt eẽ qḋ suę nãę repugnet, nʒ aliqd qḋ ñ sit sʒ nãę iclinationẽ. ¶ Probat̃ ãt p̃ De⁹ nihil suę sbę additũ hẽre pt, vt ex pcedẽtib⁹ pʒ, g̃ nihil in ipso eẽ pt violẽtũ, aut pter nãʒ, pbat̃ ↄ̃ñia q: nihil violẽtũ aut pter nãʒ est ḋ sba rei, vt ex rõnib⁹ terminoꝝ cõstat,

¶ Secũdo. Jn deo nõ est necessitas ab alio, imo ipe alijs est cã necessitatis, g̃ ⁊c. pbat̃ ↄ̃ñia, q: nec̃citas coactiõis ẽ ab alio,

¶ Tertio. Nihil põt eẽ in deo pter illud qḋ sʒ se ei ↄuenit, g̃ nihil violẽtũ põt in ipo esse, pbat̃ ↄ̃ñia, q: violẽtũ ↄ̃riat̃ ei qḋ est sʒ nãm: añs vo pʒ, q: deus est secũdũ se nec̃e esse.

¶ Aduerte q̃ i eo qḋ ẽ ex seipo nec̃e eẽ nihil eẽ pt qḋ nõ nec̃io illi ↄueniat, cũ ex ei⁹ sba nec̃itas i ipo sit iõ nihil sibi ↄuẽire pt qḋ ei sʒ se nõ ↄueniat aliogn i ipo aliqd põalitatis eẽt. Hec ãt rõ alia ẽ, a p^a q: i p^a arguebat̃ ex eo q̃ i ipo ni^l sit sbę ei⁹ additũ, i ista vo ex eo q̃ ni^l i ipo eẽ pt pter illḋ qḋ sm se illi ↄueit siue sbale sit siue ñ,

¶ 4°. Nõ pt de⁹ ab alio moueri, ergo nihil est i ipo violẽtũ, pʒ ↄ̃ñia ex violẽti diffõne.

¶ Aduerte q̃ huic diffinitiõi supplẽdũ ẽ, q̃ i passo sit iclinatio ad oppo^m. Nõ sufficit. n. ad violẽti rõnẽ q̃ passũ ñ hẽat iclinationẽ ad id qḋ i ipo sit, istḋ. n. ẽ solũ pter nãʒ, sʒ reqrit̃ iclinatio ad oppo^m q: violẽtũ ↄ̃ nãm ẽ.

¶ Sup cap. 20.

Postq̃ʒ S. T. a deo vlr̃ oẽʒ cõpõnẽ exclusit, nũc vt manifestior, ⁊ certior hẽat̃ cognitio, pticulr̃, vult diuisas cõpões excludẽ. ¶ Circa h aũt duo fac̃, p̃ excludit cõpões qb⁹ aliqd dĩ cõpositũ ex aliq̃

¶ idẽ p. p. q. 3. ar. 1. ⁊ ifra lib. 4. cap. 11.

bus.2°cōpōnē q̄ aliquid dī ɔpositū cū alio.c.26.¶Circa p̄m quinqȝ facit p̄ excludit ɔpōnē q̄ntitatiuam,2° ɔpōnē ex supp° ex nā.ca.21.3° ɔpōnē ex eē ⁊ eēntia.c.22.4°ɔpositionē ex subo ⁊ accidēte.c.23.5°ɔpositionē ex gn̄e ⁊ differētia.c.24.

¶Quātū ad p̄m volēs ɔpōnē q̄ntitatiuā a deo excludere ponit hāc ɔ̄nē. De⁹ nō ē corp⁹.¶Circa hāc āt tria facit.¶Pri°.n. ad eāȝ rationes

2 ¶Pme.oē q̄ntū ē aliq̄ mō in pōa: nā ɔtinuū ē pōa diuisibile in īfinitū:nūer⁹ āt i īfinitū ē augmētabil̄. oē āt corp⁹ ē quātuȝ:ḡ oē corp⁹ ē i pōa:de⁹ āt nō ē i pōa: ſȝ act⁹ pur⁹ vt ostsuȝ est: ḡ deus nō est corp⁹.

3 ¶Adhuc si de⁹ est corp⁹ oȝ q̄ sit aliqḋ corpus nāle.nā corpus mathematicū nō ē p se exñs: vt phs pbat:eo q̄ dimēsiōes accñtia sūt. nō āt ē corp⁹ nāle cuȝ sit imobil̄ vt ostsuȝ est: oē āt corp⁹ nāle mobile est:deus igitur nō est corpus.

4 ¶Amp̄.oē corp⁹ finitum est: qḋ taȝ de corpe circulari q̄ȝ de recto pbat̄ †(in p̄ ce.⁊ mū.)q̄lȝ āt corpus finitum itellu ⁊ imaginatiōe trāscēdere possumus si igr̄ de⁹ est corp⁹ itell's ⁊ imagiatio nr̄a aliqd maius deo cogitare possunt ⁊ sic de⁹ nō est maior itellu nr̄o qḋ est inconueniēs:nō est igit̄ corpus.

cōes inducit, ¶2°rōes Aris. ¶3°antiq̄ȝ excludit errores. ¶Quantū ad p̄m arguit. p̄ sic. ¶Oē corp⁹ est ɔpositū q̄a ɔtinuū:de⁹ nō ē cōposit⁹. ḡ ⁊c̄. ¶2°. De⁹ nō ē in po°, ḡ nō est corp⁹,añs sup̄ ē pbatū,pb'ɔ̄ñia, q̄a oē corp⁹ ē cōtinuū,ɔtinuū āt est in po° diuisibile in infinitū. ¶Sȝ vī hec rō ñ ɔcludē. Po°.n. q̄ ē i ɔtinuo ad diuisionē nō ē po° nāl̄,vt pȝ i corpib⁹ celestib⁹,ſȝ ñ repugnātię, eē āt i deo po°ᵐ nō repugnātię ñ vī repugnare deo.

Po° si repugnantie q° deo cōueniat. † Lec. cō.

¶Rñ q̄ po'ñ repugnātię ē 2°.Una q̄ hȝ fundamētū in rōne po'actiuę.Alia q̄ hȝ fūdamētū i rōe po'passiue, p̄ᵐ poᵐ nō repugnātię nō icōuenit deo attribuē,puta q̄ de⁹ sit i po'ad pductionē alteri⁹ mundi,q̄a po'actiua pfectionē dic̄,ſȝ bn̄ in ɔueniēs ē deo attribuē 2ᵐ poᵐ,eo q̄ po'passiua iq̄ȝᵐ hȝ dicat ipfectionē:po'āt nō repugnātię ad diuisionē i ɔtinuo fundat̄ sup rōe po' passiue, iō hāc deo attribuere ē incōueniēs. Cū.n.sit p seipȝ necē eē,non solū nō hȝ in se nāle poᵐ ad patiēdū diuisionē, veȝ ēt nihil in ipso eē p̄t,per qḋ inq̄ȝtū illḋ hȝ:sit in po' q̄uocūq̄ȝ vt diuidat̄.

¶3°.Aut est corp⁹ mathematicū, aut nāle:nō p̄ᵐ, q̄a illud nō p se existit,cū sit accñs,nō ēt 2ᵐ,cum oē tale sit mobile, eo q̄ nā p̄ᵐ motus sit.deus aūt sit imobilis.ḡ nō est corpus.

¶4°.Tūc it'⁊ cogitatio nr̄a aliqd mai⁹ deo cogitare posset,⁊ sic de⁹ nō eēt maior intᵘ nr̄o. pbat̄ ɔ̄ñtia,q̄a q̄lȝ finito mai⁹ cogitari pōt.Oē āt corpus,tā rectū q̄ȝ circulare est finitū,

¶Aduertēᵐ q̄ nō ē ɔ̄dictio iter id qḋ hic dī, ⁊ qḋ dcm̄ ē supi⁹. c.11.q̄a inq̄ȝ hic p icōueniēti hēt̄ qḋ deo aliqd mai⁹ possit cogitari,ibi vo p icōueniēti nō hēt̄. Tn̄ā vt ibidē diximᵘ,nō admisso eē i reȝ nā aliqd q̄ mai⁹ cogitari ñ possit,nō ē icōueniēs dō mai⁹ aliqd posse cogitari,l q̄ sēsu supi⁹ ē locut⁹.s.T. ſȝ posito q̄ aliqd tale sit i nā vt iā ex pcedētib⁹ ɔstare p̄t,mai⁹ aliqd deo posse cogitari icōueniēs est.⁊ ex hac suppōne hic pcedit.

¶5 seqt̄ deū nō eē p̄ᵐ ens, ħ ē falsum.ḡ ⁊c̄.pb'ɔ̄ña sup oia corpora est aliqd nobili⁹ ⁊ p̄us, ḡ si de⁹ est corpus,ipso aliqd erit p̄us,⁊ nobili⁹,pbat̄ añs.ſm ordinē obiōȝ est ordo pōarū. ſȝ it' ē sup̄ sensuȝ,q̄a itelliua cognitio ē certior sensitiua,ḡ.ē.sensib'e est aliqd itelligibile,ſȝ oē corp⁹ in reb⁹ exñs est sensib'e.ḡ ⁊c̄.

¶Circa illā ppōnē cognitio intᵘᵃ est certior q̄ȝ sensitiua ɔsiderādū ē q̄ certitudo,si pp̄e sumat̄ vt ingt.s.T.3.d.26.q.2.4. est firmitas adhesionis po'cognitiuę ad suuȝ cognitibile. Duplr āt possum⁹ cognitionē itelliuā ⁊ sensitiuā ɔpare.Uno° vtrāq̄ȝ respectu pprij obi ɔsiderādo,alio° ɔsiderādo vtrāq̄ȝ in ordine

Cognitio intᵘᵃ ē certior q̄ȝ sensitiua.

ad subas sensiᵘᵐ,q̄ ⁊ ħ sensu,⁊ sub itᵘ cadūt.Si p̄ mō loquimur. ¶Dico p̄°.q̄ semotis oib⁹ ipedimētis nō est maior certitudo ex pte po'in itᵘ q̄ȝ i sensitiua. Sic̄.n.it' sēp ē ver⁹ circa qḋ qd est ita sensus ⁊c̄ pprium sensiᵘ. Et iō ita firmiter adhęret sensus suo sensiᵘ, pp̄o sic int' intᵘ.¶Dico 2°,q̄ maior est certitudo cognitiōis itᵘ q̄ȝ sensitiuę ex pte obiōȝ,q̄a obm int' qḋ est qḋ qd est,

5 ¶Adhuc cognitio intelliua certior est q̄ȝ sensitiua. iueniūt̄ āt aliqd obm sensus in reȝ nā:ḡ ⁊ itell's: ſȝ ſm ordinē obiōȝ ē ordo pōaȝ: sic̄ ⁊ distō. ḡ sup oia sensibilia est aliqd intelligibile in rerum nā exñs. oē āt corp⁹ in reb⁹ exñs est sensibile:igit̄ sup oia corpa est aliqd accipere nobilius. si igit̄ deus est corpus:nō erit p̄mū ⁊ maximū ens.

6 ¶Preterea q̄lȝ corpe nō viuēte res viuēs est nobilior.q̄lȝ āt corpe viuēte sua vita est nobilior: cū p ħ hēat sup̄ alia corpora nobilitateȝ: id ḡ q̄ nihil est nobilius:corp⁹ non est:hoc āt est de⁹ ḡ nō est corpus.

7 ¶Jtē iueniūt̄ rōnes phoȝ ad idē ostēdēdū pcedētes ex eternitate mot⁹. in hūc modū.¶Jn oi motu sēpiterno oȝ q̄ p̄mū mouēs nō moueat̄ neq̄ȝ p se neq̄ȝ p accidēs:sic̄ ex supradictis pȝ.†¶Cor

pfecti⁹, ⁊ iuariabili⁹ est obo sensus.iō q̄ȝᵐ ē ex se natū ē facē maiorē certitudinē in itᵘ q̄ȝ sensibile qḋ est multiplr variabile i sēsu. ¶Dico 3°,si ab foᵐ ɔsiderēt̄ adhuc certior ē intellectiua cognitio. Sēsiᵘᵃ.n.ex multis cāis ipediri per accñs a certitudie pōt. puta ab organi idispōne, ⁊ medij,ac ēt ex idebita distantia, aut ppingrate. Jnt' āt q̄uis ex iteruētu ɔpōnis decipi possit, vt dī 3°d̄ aia.tn̄ nō tot cāis sic̄ sensus pōt ipediri. ¶Si 2°mō ɔparent̄,certior ēt ē intelliua cognitio q̄a sensus ipsaȝ rei ēbam nō penetrat, sed,ei⁹ tm̄ extrinseca pcipit accñtia,int' āt ad rei intima pcedit,ex quo de re maior nascit̄ certitudo, q̄ȝ ex sola sensus pceptione. Cuȝ ḡ pluribus modis intellectiua cognitio sit certior sensitiua,ppō.s.T.absolute vā est,lȝ aliquā hēat exceptionē,vt ex p̄ dicto pȝ. † c. 13.

¶Sȝ occurrit duᵐ:lȝ nāq̄ȝ obm int' sit p̄us,⁊ nobilius obo sensus,nō tn̄ vī sequi q̄ aliqd sit p̄us corpe.Dicet̄.n.q̄ in corpore sensibili saluat̄ rō obi sensus.s.accñs sensibilia.⁊ rō obi int' .s.qḋ qd est ſbē. Et in ipo corpe id qḋ est obm int' est nobilius eo qḋ est obiectū sensus,sicut subā nobilior est accidēte.

¶Rñ q̄ fundamētū rōis.s.T.vī ħ eē, q̄ sic int' est certior sensu.atq̄ȝ oio sup̄ sensum eleuat⁹,ita oporteat eē intᵉ aliqd in rerū nā oio supra sensiᵇᶦˡᵉ eleuatuȝ, qḋ inq̄ȝ neq̄ȝ p se,neq̄ȝ p accñs sensiᵉ sit,pp ɔiūctionē cū sensiᵉ p se: qditas āt rei sensibilis lȝ p se solo intellu pceptibilis sit p accñs tn̄ sub sensu cadit vt dr̄. scđo de aia.iō supra ipsam opȝ aliud intᵉ esse.

¶6°.Deo nihil ē nobili⁹,ḡ nō ē corp⁹,pb'ɔ̄ña, q̄a cū corpe nō viuēte viuēs sit nobili⁹,viuēte āt vita sit nobilior,eo q̄ viuēs p vitā hēat.s.s°corpa nobiliᵘᵐ,oē corp⁹ hēbit aliqd nobili⁹ se.

¶Aduertēᵐ q̄ noie vitę.s.T.ħ loco accipit aiaȝ q̄ corp⁹ viuit, ⁊ corp⁹ accipit absoᵉ vt est corp⁹, vt.s.hn̄s esse corporeū. ⁊ vt ab aia distinguit̄, vt aia ē. Jō hec rō pbat deū nō eē corp⁹ vt ɔ̄ aiam distinguit̄,nō āt vt hn̄s vitā ēt dī corp⁹. ¶Ad hūc sensum seqt̄ q̄ q̄lȝ corpe siue viuēte siue nō viuēte,ē aliqd p̄us.s. ipsa aia,q̄ ad corp⁹,vt p̄scindit ab aia siue ſȝ rē, siue ſm rōnē, (ħ.n.ad ppositū nihil refert)sicut actus ad pōam ɔparat̄.Si āt accipet̄ corpus viuēs nō p pte distaret q̄ ab aia viuificat̄, sed p ɔposito ex aia ⁊ corpe,sic aia non esset viuente nobilior, cū pars nō sit suo toto nobilior,imo ipfectior.

Viuēs ē nobili° ñ viuēte.

¶Nō ēt qḋ ingt.s.T.rē viuētē esse nobiliorē corpe nō viuēte itellīᵍᵐ ē simp' ⁊ absoᵉ ſm qd tn̄ p̄t aliqḋ corp⁹ nō viuēs eē nobili⁹ viuēte. Cū.n.rei nobilitas a forᵉ sumat̄ sitq̄ȝ aia ex ppria

pus āt celi mouetur circulꝰ motu
sēpiterno.ġ pm⁹ motoꝛ ei⁹ nō mo
uetꝰ neqꝫ ꝑ se neqꝫ ꝑ accñs: nullꝫ
āt corp⁹ mouet localꝰ nisi mouea-
tur: eo ꝙ oꝫ motū ꝛ mouēs eē silꝫ
ꝛ sic corp⁹ mouēs moueri oꝫ ad hꝫ
ꝙ sit silꝫ cuꝫ corpe moto. ℭ Nulla
ēt vt⁹ in corpe mouet nisi ꝑ accñs
moueatꝰ: qꝛ moto corpe mouetꝰ ꝑ
accñs vt⁹ corpis: ġ pm⁹ motoꝛ ce
li nō est corp⁹ neqꝫ vt⁹ in corpe. hꝫ
āt ad qȯ vltimo reducitꝰ mot⁹ celi
sicut ꝛ pmū mouēs imobile est de
us: deus igitur nō est corpus.
8 ℭ Adhuc nulla pōa infinita ē po
tētia in magnitudie: pōa pmi mo-
toris est pōa īfinita: ġ nō est in aliq̄
magnitudine: ꝛ sic de⁹ q est pmus
motoꝛ neqꝫ est corp⁹ neqꝫ ē vt⁹ in
corpe. ℭ Pria sic ꝓbatur. Si pōa
alicui⁹ magnitudis ē īfinita: aut ġ
erit magnitudinis finite aut īfinite
magnitudo infinita nulla ē† (vt ꝓ
batꝰ in. iij. phicoꝝ: ꝛ i ꝑ ce. ꝛ mū.)
magnitudis āt finite non est pote
esse pōam īfinitā: ꝛ sic in nulla ma
gnitudine potest esse pōa īfinita.
ℭ Qȯ aūt in magnitudine finita
nō possit eē pōa infinita: sic ꝓbatꝰ.
ℭ Eq̄lē effectū quē facit pōa mi-
noꝛ tpe maioꝛi: facit pōa maioꝛ tē-
pore minoꝛi q̄liscunqꝫ sit ille effe-
ct⁹ siue sit ꝫ alt'ationē: siue ꝫm mo
tū localē: siue ꝫm quēcūqꝫ aliū mo
tū: ꝫ pō īfinita ē maioꝛ oi pō finita:
ġ oꝫ ꝙ i mioꝛi tpe ꝑficiat effectū ve
loci⁹ mouēdo q̄ꝫ pō q̄cūqꝫ finita.
Nec pt eē ꝙ mioꝛi q̄dā sit tpe. Re
ligtꝰ ꝙ hꝫ erit idiuisibili tpis. Et sic
mouē ꝛ moueri ꝛ mot⁹ erūt i istāti
c⁹ ꝯriū demr̄atū (ē i. 6. phy.) Qȯ
āt ñ possit pō īfinita magnitudinis
finite mouē i tpe: sic ꝓbatꝰ. Sit pō

īfinita q̄ ē. a. accipiatꝰ: aūt ps ei⁹ q̄
ē. a. b. ps igꝰ ista mouebit i tpe ma
ioꝛi oportebit tñ eē aliq̄ꝫ ꝓportio-
nē hui⁹ tpis ad tps i q̄ mouet tota
pō: cū vtrūqꝫ tps sit finitū. Sit igꝰ
hꝫ duo tpa i decupla ꝓportione se
adiuicē hñtia. ñ. n. q̄ꝫtū ad hāc rō-
nē differt istā vl' aliā ꝓportionē di
cē. Si āt addatꝰ ad potētiā finitā ꝑ
dictā diminui oportebit de tpe ꝫ
ꝓportionē additiōis ad pōam fi-
nitā cū maioꝛ pō i mioꝛi tpe moue
at: si ġ addatꝰ decuplū illa pō moue
bit i tpe qȯ erit decia ps tpis in q̄
mouebat ꝑ⁹ ps accepta īfinite pōe
. s. a. b. ꝛ tñ hꝫ pō q̄ ē decuplū ei⁹ est
ꝓportio finita: cū hēat ꝓportionē
det'minatā ad pōam finitā. Relin
quitꝰ igꝰ ꝙ i eodē tpe mouet pō fi-
nita ꝛ īfinita qȯ ē ipoſe: ñ igꝰ pō īfi
nita magnitudis finite pt mouē in
tpe aliq̄. † ℭ Qȯ āt pō pmi moto-
ris sit īfinita sic ꝓbatꝰ. Nulla pō fi-
nita pōt mouē tpe īfinito: ꝫ pō pri
mi motoris mouet tpe infinito qꝛ
mot⁹ pm⁹ ē sēpit'n⁹. ġ pō pmi mo
toris ē infinita. Pria sic ꝓbatꝰ. Si
aliq̄ pō finita alicui⁹ corpis mouet
tpe īfinito: ps illi⁹ corpis hñs ptē
pōe mouebit i tpe minoꝛi: qꝛ q̄ꝫto
aliqd ē maioris potētie. tāto i ma-
ioꝛi tpe motū ꝯtinuatꝰ poterit ꝛ sic
ps ꝑdicta mouebit tpe finito. ma-
ioꝛ āt ps i maioꝛi tpe mouē poterit
ꝛ sic semꝑ scdꝫ ꝙ addetꝰ ad pōam
motoris addetꝰ ad tps ꝫm eādē ꝓ
portionē: ꝫ additio aliq̄tiēs facta
ꝑueniet ad q̄ꝫtitatē toti⁹ vel ēt ex-
cedet: ġ ꝛ additio ex pte tpis ꝑue-
niet ad q̄ꝫtitatē tpis i q̄ mouet to-
tū: tps āt in q̄ totū mouebat dice-
batꝰ esse infinitū: ġ tēpus finitū mē
tietꝰ tēpus īfinitū qȯ est ipossibile.

rōe nobilioꝛ for⁹ q̄ āte nō eē corpeā, seqꝰ rē aīatā simp'r ē ināla-
ta nobiliorē eē: ꝫ qꝛ pt eē vt nobilioꝛ for⁹ ꝫ sbam, sit ipfectioꝛ
ꝫ aliquā ꝑticlarē rōnē, puta ꝫ ꝙ corp⁹ informat, qꝛ ignobi-
lioꝛi mō īformat, sic i qt. s. T. ꝑ⁹ par. q. 70. ar. 3. 2ᵐ. ꝛ poᵃ. q. 6.
ar. 6. 13ᵐ. ꝯ aīa iīᵃ ꝙ ē nobilioꝛ ꝫ se for⁹ celi, si celū ē iaiatū, nō
āt ꝫ ꝙ corp⁹ īformat, cū illa det eē i corru'ᵉ aīa āt corru'ᵉ ꝑ ꝯpa
tionē ad corp⁹.
Icirco ñ icōue-
nit ñ viuēs ꝫm
aliquā ꝑticlarē
rōnē eē nobili⁹
viuente, sic dici
mus muscā esse
simp'r nobiliorē
celo ꝫ qd āt ce-
lū nobilius esse
musca, nec ob-
stat ꝙ celū ē cā
ei⁹, qꝛ ñ ē cā pn
cipal, ꝫ isīrm i-
telligētie mouētꝫ.
ℭ Quātū ad 2ᵐ.
ponit 4ᵒʳ rōnes
phoꝝ qbus ex
eternitate mot⁹
ꝓbat ꝙ nec est
corp⁹, neqꝫ vt⁹
in corpe. ꝑ⁹ rō ē
ista. De⁹ ē pm⁹
motoꝛ celi oīno
imoᵇᶦˡᵉ ꝑ se. s. ꝛ ꝑ
accñs cū moue
at motū sēpiter
nū ġ nō ē corp⁹
neqꝫ vt⁹ i corpe,
ꝓbꝰ ꝯña. qꝛ nul
lū corp⁹ mouet
nisi moueatꝰ. cū
oporteat mo-
uēs ꝛ motuꝫ eē
sil. silꝰ nulla vir
tus in corpe mo
uet nisi ꝑ accñs
moueatꝰ. ista rō
sumitꝰ partiꝫ ex
7. ꝛ partim ex
8ᵒ physicoꝝ.
ℭ Ad euidentiā
h⁹ rōis ꝯsiderā
dū ꝑ, ꝙ ista ꝓpō
nullum corpus
mouet localiter
nisi moueatꝰ in-
telligēda ē hꝫ lo
co de motu pu-
re locali in quo
vnuꝫ corp⁹ mo-
uetꝰ ab alio nō ꝑ
īpressionē alic⁹
for'q̄ sit ꝑnᵗᵉ for-
male mot⁹, ꝫ ꝑ
solum mouētis
īpulsum. Cū. n.
oporteat mouēs. s. imeᵗᵉ ꝛ motū eē sil' de q̄. 7. phy. satis dixi-
mus, nō pt mobile mutare locū nisi ꝛ mouēs locū mutet aut
ꝫm totū aut ꝫm ptē. Si. n. mobili trāseūte de vno loco ad aliū
mouēs nō mutaret locū, iā mouēs nō eēt simul cū moto.
ℭ Scdꝫ hāc glosā soluitꝰ istātia de ꝑiciente grauia, ꝛ leuia, ꝛ de
magnete ferrū trahēte ꝛ silibus, qm̄ ista mouētꝰ iprimēdo for-
mā ꝑ quā mouetꝰ moᵇᶦˡᵉ nō āt ꝑ solū īpulsuꝫ ꝛ ab extrīseco, mo-
uet. n. ꝑiiciens grauia dādo illis grauitatē, qua descēdūt, ꝛ ma-
gnes mouet ferrū iprimēdo illi q̄litatē qua ad ipm mouetꝰ.
ℭ Notādū 2ᵒ, ꝙ ꝑ vtutē in corpore intelligit phs ꝛ. s. T. vtutē
malē ad corporis extēsionē extēsam, talis. n. moto corpe siue
motu recto, siue
circulari per ac-
cidēs mouetur,
nō aūt virtus q̄
esset indiuisibi-
liter in corpore
per accñs mo-
ueretꝰ si corpus
circulare moue-
retꝰ, vt superius
de mēte. s. Th.
est ostensum.
ℭ 2ᵃ rō. De⁹ ē poᵃ
īfinite. ġ nō ē vir
tus i corpe, neqꝫ
ēt ē corp⁹, ꝯña
ꝓbatꝰ, qꝛ nulla
vt⁹ īfinita ē i ma
gnitudie, qꝛ nō
pt eā nec in īfini
ta magnitudie,
eo ꝙ illa nō de-
tur, vt 3ᵒ phyſi.
ꝛ ꝑ ce. ꝓbatur.
nec in finita. ġ
rē. ꝙ āt ñ possit
esse in magnitu
dine finita ꝓbꝰ
qꝛ moueret i in-
stāti, qȯ motui
repugnat vt ꝓ-
batꝰ. 6. phyſi. ꝓ
batꝰ ꝯña, qꝛ ef-
fectū queꝫ facit
poᵃ minoꝛ i ma-
ioꝛi duratiōe fa
cit maioꝛ in mē
noꝛi. poᵃ āt īfiᵗᵃ ē
maioꝛ oi poᵃ fi-
nita, ġ in mioꝛi
duratiōe moue
bit, q̄ꝫ q̄cūqꝫ po
tētia finita, ñ āt
in mioꝛi tpe, qꝛ
tūc poᵃ īfiᵗᵃ mo-
ueret in eq̄li tpe
cū poᵃ finita, vt
ꝑ Ari. ꝯductio-
nē, scā poᵃ diui-
sione ꝯstat, ġ in
istāti. Qȯ āt de-
us sit īfiᵗᵃ poᵃ.
qȯ erat aña, ꝓ-
batꝰ, qꝛ mouet
tpe īfiᵗᵒ, nulla āt
poᵃ finita pt mo
uere tpe infini-
to, qꝛ si sic ponatꝰ pars illi⁹ corpis hñs ptē poᵉ mouebit in mi-
noꝛi tpe: quāto eni aliqd est maioris potētie tāto maioꝛ tēpo-
re motū ꝯtinuare poterit, ꝛ sic seq̄retꝰ tps finitū mēsuraret tē-
pus infinitū, vt deducitur diuidēdo corpus, ꝛ potētiā eius in
partes. Ista ratio est manifeste Arist. 8. physicoꝝ.

† 3ᵒ phyſi. tex. 2. 40. ꝑ celo. tex. 2. 25.

Nul-lū corp⁹ mo-uet ni-si mo-ueatꝰ.

† Tex. cō. 24.

Gra-uia ꝛ leuia mouē-tur a gene-rante.

† poᵃ mo-toris pmi ē īfinita sic ꝓ-batꝰ.

consequēter agere nō potest/ergo oportet deuenire ad ali/quid qd̄ sit tm̄ actu/ꝛ nullo mō in potētia/ꝛ hūc dicimus deū/probat̄ ꝯn̄ia/q2 nō est in ijs procedere in infinitū.

¶ Cōtra hāc rōnē instari posset/q2 ex eo ꝙ nō ꝓcedit̄ in infinitū/in ijs q̄ educunt̄ de po° in actū nō videt̄ seq̄/ꝙ oporteat deuenire ad actū purū q est de⁹/ꝫ ad aliqd qd̄ nō educatur de potētia i actū, Si eni ponamus celū ab eterno esse ꝓductū,illud nō erit de potētia passiua reductum in actu/ꝛ tñ habet potentiam.

¶ Sed instantia hec tollit̄ si intētū ꝯclusiōis cōsideret̄. Nō enim intēdit.s.Tho. in hoc.c.ꝓbare ꝙ de⁹ sit act⁹ purus nihil i seipo hñs qd̄ rōnē potētie hēat, Sed ꝙ in deo nō est potētia ab actu sepabilis/ꝑ quā dicat̄ esse in potētia passiua ad aliqd aliō Sic aer ē i po° ad hoc/vt ex ipo fiat ignis/ꝛ vl'r oia corruptibilia sunt in po° ad h̄ vt ex ipsis aliō gn̄et̄.

de potētia in actū:opꝫ ante hoc aliqd aliud poni quo reducat̄ i actū.hoc aūt in infinitū ꝓcedere nō pōt:ergo oꝫ deuenire ad aliquid qd̄ est tm̄ actu: ꝛ nullo mō in potētia:ꝛ hoc dicimus deū.

¶ Qꝫ deus nō est mā. Cap.17.

Apparet ēt ex h̄ deum nō eē mām. ¶ Quia mā id qd̄ est in pōa ē.

2 ¶ Itē mā nō est agēdi p̄ncipiū.vn̄ efficiēs ꝛ mā i idē nō icidūt ſm p̄hm.deo āt ꝯuēit eē p̄mā cām effectiuā rerū vt supra dictū est:ipse igit̄ mā nō est.

3 ¶ Amp.sequit̄ res nāles casu existere hꝫ q i māꝫ oia reduce

[Marginal note: †Aū.r.p.p. q.3.ar.2.]

Ex precedēti Caplo ¶ Sup.c.17. deducit.s.T.hāc ꝯclusionē. ¶ Deus nō est mā. ¶ Circa hāc āt duo facit/p̄ eni cōclusionē ꝓbat. ¶ Secūdo errorē quendā ex determinans excludit. Prima rō ad cōclusionē est. ¶ In deo nulla est potētia ad eē s'bale.ḡ de⁹ nō est mā/ꝓbat̄ ꝯn̄ia q2 mā p̄ma est id qd̄ est in potētia.

¶ Aduerte ꝙ al'r mā est in potētia q̄ꝫ id qd̄ ex mā fit/Nam mā nō sic est potētia quasi ꝓduci possit ꝛ i actu s'bsistere sicut ignis/cū sit ingn̄abilis/ꝛ icorruptibil' vt dī p̄ p̄hy°.sꝫ ē po° eēntial'r.q2 ē ipa po°/ꝛ ē s'bm receptiuū act⁹,h̄ āt modus loquēdi.s.T.innuit/cū inq̄t mā id qd̄ ē i po° ē.i.ſm totā suaꝫ eēntiā ē po° act⁹ receptiu⁹/ita ꝙ eēntialitas po° signat̄ cū dī,id qd̄ ē ordo ad actū:cū dī i po° ē, Id āt qd̄ fit añq̄ꝫ fit ē in po°/q2 p̄t i actu eē ꝑ actionē agētꝭ/ꝛ ē aliq̄ po° in mā de q̄ educi p̄t.

¶ Secūda:de⁹ ē p̄ᵃ cā efficiēs.ḡ nō ē mā tꝫ ꝯn̄ia/ q2 agēs ꝛ mā i idē n̄ coincidūt apd̄ p̄hm 2° p̄hy°/ꝛ.5.meta.

¶ Tertia:si esset materia/omnia essent a casu.

¶ Quarta. Deus est imobilis/ergo nō est mā:pꝫ ꝯn̄ia quia mā nō fit cā alicuius in actu/nisi ſm ꝙ alterat̄/ꝛ mutat̄.

¶ Notādū est/ꝙ aliō ē mām eē partē alicui⁹/ꝛ aliō māꝫ fieri cām alicui⁹ i actu/Ipsaꝫ eni eē partē alicui⁹,est ipaꝫ eēntiā rei cōpositꝫ ꝯstituere partial'r/qd̄ eē potest absq̄ alteratiōe ꝛ mutatiōe māꝫ/sicut in corporib⁹ celestib⁹ videmus. Sed ipaꝫ fieri cām in actu alicui⁹ est ipaꝫ p̄us existē nō cāre illō postmodū vō actual'r illō i suo gn̄e cāre,hoc āt eē nō pōt nisi ꝑ alteratiōnē ac mutatiōnē/q̄ ꝛ p̄nti forma spoliat̄/ꝛ aliā iduit. Nō.n.mā q̄ ē sub for° aeris p̄t fieri actu cā for° ignis nisi ꝑ alteratiōnē for° a q̄ expoliet̄. Cū ḡ ponam⁹ deū p̄mā cām/ꝛ aliqd ab ipo nouit̄ cāri/oporteret si eēt mā/ꝙ ꝑ aliquā mutatiōnē fieret actu cā ei⁹/cui⁹ erat tm̄ cā i po°.

¶ Quātū ad ſm:reffellit pōnē fatuā dauid de dināōo/q eē stimauit deū eē mām p̄mā hac decept⁹ rōne/q2 si de⁹ ꝛ mā nō eēnt idē differrēt aliqb⁹ dr̄ijs ꝛ sic nō eēnt simplicia/q2 dr̄ia aliq̄ꝫ cōpōnē facit i eo qd̄ differt. ¶ Sed rn̄det.s.T.

ꝙ hic ignrauit qd iter differrēs ꝛ diuersū itersit. Nā differēs qdē ad aliqd dī eo ꝙ aliq̄ sit dr̄ns/vt pꝫ.x.meta.Tex.12,diuersūꝫ āt absolute dī/ex eo ꝙ nō ē idē. Nā dr̄ia iter ea q̄rēda ē q̄ i aliq̄ ꝯueniūt/iō oꝫ vt dr̄ijs differāt sub illo cōi/ijs āt q̄ sūt diuersa nō ē aliqd̄ cōe i q̄ ꝯueniāt/iō nō oꝫ q̄rere q̄ dr̄ant sꝫ seipis eē p̄nt diuersa/sic n̄q̄ꝫ opposite dr̄ie distiguūt̄/sꝫ.n. seipis/ꝛ nō alijs dr̄ijs diuerse/cū nō ꝑticipent genus tāq̄ꝫ ꝑtē sue eēntie,sic ēt de⁹ ꝛ mā p̄ma seipsis sunt diuersa tāq̄ꝫ in nullo cōuenientia.

[Marginal note: †Tertio.co.22.]

bāt sic i cām p̄mā:ꝫ q̄s agit̄ (in secundo physicoꝝ) si igit̄ de⁹ q est p̄ma causa sit causa malis rerū:sequit̄ oia a casu existere.

4 ¶ Itē mā nō fit cā alicui⁹ i actu nisi ſm ꝙ alterat̄ ꝛ mutat̄:si igit̄ de⁹ ē imobilis vt ꝓbatū est:nullo mō p̄t eē rerū cā ꝑ modū materie.† ¶ Hāc āt v̄itatē fides catolica ꝯfitet̄ q̄ deū nō d̄ sua s'ba: sꝫ de nihilo asserit cūcta creasse.

¶ In h̄ āt isania (Dauid de diuinato) ꝯfundit̄ q ausus ē dicē deū eē idē qd̄ p̄ma mā:ex h̄ ꝙ si nō eēt idē oporteret differre ea aliqb⁹ differētijs:ꝛ sic nō essent simplicia.nā i eo qd̄ ꝑ differētiā

[Marginal note: †Cap.17. †Secu⁹ alexādrū q fecit libri de mā vbi ꝓbat̄ conat̄ oia esse vnū i mā.]

¶ Pro declaratione eoꝝ q̄ hic dn̄r sminisci oꝫ ei⁹ qd̄ ex.5.ꝛ.x. meta. hētur/ꝙ in q̄ꝫ diuersū idē tītati opponit̄, ꝛ vl'ter nō idētitatē iportat, vn̄ q̄ūcūq̄ꝫ aliqua nō sint idem,diuersa dici p̄nt, dr̄ns aūt/si vocabulo ꝓp̄e vti voluerimus,dī de eo qd̄ i aliq̄ ꝯuenit cū altero sꝫ aliqb⁹ dr̄ijs illi⁹ cōis ab illo distiguit̄,sic hō q cū eq̄ i gn̄e aial' ꝯuenit ab eo ꝑ ronale differt/vn̄ oē dr̄ns est diuersuꝫ/q2 est aliquo mō nō idē:non aūt oē diuersuꝫ est dr̄ns/q2 etiā que in nullo cōueniūt diuersa dici p̄nt/nō aūt dr̄ia/sꝫ tñ q̄nq̄ꝫ vno vocabulo indistincte ꝑ altero vtimur/q̄ sit,vt q̄ q̄q̄ mō diuersa sunt ea differre dicam⁹/q2 n̄ sīt idē/n̄ āt q2 sub aliq̄ cōi aliqb⁹ dr̄ijs distiguūt̄,

¶ Considerādū ēt/ꝑ eo qd̄ inq̄t/dr̄ias nō ꝑticipare gn̄s/q̄si ꝑtē sue eēntie/ꝙ gn̄s dupl'r ꝯsiderari p̄t/vno mō māl'r/alio mō for̄al'r/si māl'r ꝯsideret̄/q̄ꝫtū vꝫ ad entitatē suā tm̄,sic n̄ est ps neq̄ꝫ spēi,neq̄ꝫ dr̄ie,sꝫ dī totā entitatē tā spēi q̄ꝫ dr̄ie. sꝫ si for̄al'r ꝯsideret̄,ſm.s.ꝙ tāq̄ꝫ fūdamētū/ꝯceptui correspondet oib⁹ ei⁹ spēb⁹ cōi,sic dī ꝑtē eēntie spēi/n̄ āt differētie si rei eēntiā for̄al'r accipiam⁹/ꝫꝫ.s.ꝙ nā ꝯceptui itell'e distinctiuo r̄ndet. Nā i diffōne eēntiali spēi icludit̄ gn̄s tāq̄ꝫ diffōnis ps/iō ps eēntie spēi dī/n̄ āt i diffōne dr̄ie pōit̄ gn̄s tāq̄ꝫ ei⁹ ps/nꝫ de ipa gen⁹ for̄al'r p̄dicat̄/vt dī.3.meta.aliogn in diffinitionib⁹ esset nugatio. Idcirco gn̄s nō dicit ꝑtē essentie differentie,licet cū ipsa sit māl'r idē, Et ꝓp̄ hoc dicunt̄ p̄mo diuersa q2 in nullo cōi ꝯceptu obiectiuali cōueniūt,

¶ Sed occurrūt tria dubia. ¶ P̄ri⁹ ē. Nā nō dī aliqd relatiuū q2 aliq̄ sit tale/sꝫ q2 ad alterū sic ad correlatiuū refferet̄ nō.n.albū ē relatiuū sꝫ albedie sit albū/ḡ sꝫ dr̄ns aliq̄ differat/n̄ ꝓp̄ h̄ ē relatiuū/cui⁹ oppo° vī.s.T.h̄ tenē dū inq̄t ꝙ

¶ Scd̄m ē/q2 n̄ vī distigui diuisū a differēti/eo mō q̄ h̄ ponit̄. Nā sic differēs aliq̄ dr̄ia dr̄ns ē/ita ꝛ diuisū aliq̄ dr̄isitate ē diuisū/ꝛ sic q̄ rōne dr̄ns ad aliqd dī,eadē rōne ꝛ reliquū,

¶ Tertiū est. Mā:ꝛ de⁹ in ente ꝯueniunt ḡ n̄ sīt dr̄a/q2 vt inq̄t p̄hs.5.meta.tex.15.dr̄ntia sūt q̄cūq̄ꝫ diuisa sīt idē aliqd entia/aut nūo/aut spē/aut gn̄e/aut ꝓportiōe/ꝛ de vno ꝓportiōe dat ibidē.s.T.exēplū de q̄ꝫtitate ꝛ q̄litate i ente/ḡ sīm ē qd̄ iq̄t.s.T.ea i nullo ꝯueniētiā hēre,

¶ Ad hoꝝ euidētiā ꝯsiderādū ē ꝙ i eo qd̄ relatiue dī ꝑter t̄minū ad quē reffert̄ nece ē eē aliqd/q̄ ad terminū refferat̄/aliq̄ mō ab ipo diuisū:i eo.n.qd̄ ē sil'e/oꝫ esse relōnē ꝑ quā assil'et̄ alt'i/ꝛ aliquā q̄litatē q̄ sit similitudinis fūdamētū/sil'e.n.aliq̄ silitudie sil'e ē,ꝛ sꝫ aliquā q̄litatē qd̄ āt

[Marginal note: Differēs qd̄ē ē relatiuū.]

¶ Sz ꝯ hűc pcessuz plꝛes sꝫ obiones. †Quaꝝ vna ē. qꝛ ꝑt poni ꝙ illud corp⁹ qḋ mouet ꝑmū motuz nō ē diuisibile: sicꝰ pꝫ ḋ corpe celesti ꝑdicta aũt ꝓbatio pcedit ex diuisiōe ei⁹. † ¶ Sz ad hᷓ dōz ē ꝙ ꝯdōnal' ꝑt eē vera cꝰ añs ē ipoſſ'e: ⁊ si qḋ ē qḋ ꝯstruat vitatē tal' ꝯdōnal' ē ipoſſ'e: sicꝰ si aliqs destrueret vitatē hꝰ cōditional' si hō volat hēat alas: esset ipoſſ'e. ¶ Et ꝓꝫ hűc modū itelligēd⁹ ē pcessus ꝓbatiōis ꝑdcē: qꝛ hᷓ ꝯdōnalis ē vera. Si corp⁹ celeste diuiditur: ps ei⁹ erit mioꝝ potētie ꝙ̄ totū: hꝰ aũt ꝯdōnalis vitas tollit si ponat ꝑmū moueñs eē corp⁹: ꝑꝑ ipoſſibilia q̄ sequūt. vñ pꝫ hᷓ esse ipoſſ'e. ¶ Et silr pōt rñderi si fiat obio de augmēto potētiaꝝ finitaꝝ: qꝛ nō ē accipe in reꝝ naᷓ potētias ꝓꝫ oēꝫ

¶ Cōtra hűc Ari. pcessuz mltas iducit. s. T. obiones ⁊ soluit. Pri⁹ obio ē Auic. vt a ꝯm. 8. phy. ꝯⁱᵒ. 78. recitat. qꝛ Ari. i sua demrōne suppōit corp⁹ qḋ ꝑᵐ motū cāt diuisibile eē, hᷓ aũt negari posset ⁊ dici ꝙ illḋ corp⁹ nō ē diuiˡᵉ, sicꝰ ēt de corpe celesti pꝫ. ¶ Rñdet. s. Tho. ⁊ ē Auerroys rñsio. ꝙ ꝯdōnalis ꝑt eē vera, cꝰ añs ē ipoſſ'e. Et si aliqd illi⁹ vitatē ꝯstruat, illḋ ē ipoſſ'e. Sic si aliqd destrueret hāc ꝯdōnalē, si hō volat hꝫ alas, eēt ipoſſ'e. Nō vi tur ḡ Ari. hᷓ añtecedēs vo. s. ꝙ tale corp⁹ sit diuiˡᵉ, ꝫ hāc ꝯdōnali vera, si illḋ corp⁹ diuidat' ps ei⁹ erit mioris po⁹ ꝙ̄ totū. Cui⁹ q̄dē vitas, si ponat' ꝑᵐ mouens eē corpus, tollit', adeo illud est impossibile.

¶ Sz in hac rñsiōe circa vitatē illi⁹ ꝯdōnalis dubitat' si cā vt pħs accipit intelligam⁹, ꝯparādo. s. ptē po⁹ ad ptē mo⁹. Naz q̄lis ē ꝓportio toti⁹ ad totū tal' ē ꝓportio ptis ad ptē, ⁊ ꝑ ꝯñs tpis ad tps, vt pꝫ. 7ᵒ phy. tex. 36. ḡ quāto tpe totuz mouet totum, tāto ps mouebit ptē, ḡ nō ē maior po⁹ toti⁹ in ꝯparatiōe ad totū motū, ꝙ̄ po⁹ ptis in ꝯparatiōe ad ptem mo⁹.

¶ Ad hāc obionē q̄ vr̄ ⁊ ꝯ Ari. eē, ⁊ ꝯ. s. T. ab aliqb⁹ rñdet', ꝙ illa ꝓpō assūpta ab Ari. Nulla po⁹ finita ꝑt mouere tpe infinito, sic est itelligēda. s. ꝙ nulla po⁹ hñs durationē finitaz pōt mouere mobile finitū in duratiōe tpe ifinito. Sic aũt accepta ꝓpōne ꝓbāda pꝫ ꝙ ps po⁹ duratiue, q̄. s. minus durat, mouet ptē mobil' ꝙ̄tū ad ei⁹ durationē in mīori tpe. Ex qb⁹ habet' ꝙ nō ꝑt tps mot⁹ esse ꝑpetuū, ⁊ mouēs ⁊ motū corruptibilia. Qḋ ḡ adducit'. 6. physi. nō est ad ꝓpositū, qꝛ ibi itelli' ꝙ̄tū ad intēsionē, i hac aũt rōne loq̄mur ꝙ̄tū ad extensionē duratiōis.

¶ Sz ꝙ ista rñsio nō sit ad mētē Ari. arg'. Eo mō accipit' i ꝓpōne de q̄ ē ꝓmo po⁹ finita, q̄ mō accipit' po⁹ ifit⁹ in ꝯne ꝑ ipsaz ꝓbāda. s. po⁹ ꝑᵐ motoris ē ifit⁹, qꝛ termi in ꝑmissis ⁊ ꝯne sꝫ in eodē sigñato accipiēdi, ꝫ in dicta ꝯne accipit' po⁹ ifinita nō tm̄ duratiōe, ꝫ itēsiue ēt, ⁊ ꝓm vigorē, ḡ ēt in ꝑmissis accipiēda ē po⁹ ifinita ꝓm vigorē nō tm̄ ꝓm duratiōnē. Prob' mior ex pcessu Ari. Nā Ari. ꝓbat ꝑᵐ motorē nō eē in magni⁹ⁱ arguendo, qꝛ po⁹ ifit⁹ nō ꝑt eē in magni⁹ⁱ, dē⁹ aũt est po⁹ ifit⁹, maiorē vo ꝓbat ꝙ̄ ad magni⁹ finitā, qꝛ si vtus ifinita eēt i magni⁹ finita, i nō tpe moueret, hᷓ aũt nō seq̄t' ex ifinita duratiōe po⁹ ꝫ ex ifinitate vigoris, ḡ in illa ꝓpōne accip' po⁹ ifit⁹ ꝓꝫ vigorē, nō aũt ꝓꝫ duratiōnē tm̄, nisi velim⁹ Ari. equiuocasse i maiori accipiēdo po⁹ ifinitā ꝓm vigorē, in minori aũt infinitā ꝓm durationez.

¶ Sz ꝯ hāc expōnez añq̄ ad du⁹ rñdeam⁹ ex Ari. pcessu. 12. met⁹ oīt' dubi⁹. Nā cū ꝑᵐ sbē ꝑfectionē oñdisset, tex. 42. Inq̄rit vtrꝫ ponēdū sit vnā dūtaxat hᵘ sbaz eē an plꝛes. tex. vo. 43. ꝯcludit, oportere tot sbas eē hᵘ q̄t latiōes astroꝝ sūt ꝑꝑ ꝑdictam causam. qḋ exponēs. s. Th. inq̄t, qꝛ. s. mouēt motu sempiterno, ⁊ per consequens virtute infinita.

¶ Ex qb⁹ 2ᵃ ꝯ nr̄am iterꝑtatiōnē hēt' rō. ¶ Pri⁹ ē, qꝛ sꝫ plꝛes sbē eiusdē ꝯdōnis cū ꝑᵐ, ꝫ nō pñt eē plꝛes hñtes po⁹ ifinitā ꝓꝫ vigorē, ḡ ⁊ ꝑᵐ nō est ifit⁹ ꝓm vigorē, ꝫ tm̄ ꝓm durationē, ḡ male exponit' ista ꝯ. ꝑm⁹ motor ē ifit⁹ po⁹ ꝓm vigorē. ¶ 2ᵃ ē, qꝛ sꝫ tot, q̄t latiōes astroꝝ ꝑꝑ assignatā cām de ꝑᵐ motore ꝓm pħm, qꝛ. s. mouēt motu sempiterno, ⁊ vtute ꝑ ꝯñs ifit⁹, ꝫ nō sꝫ plures ifit⁹ po⁹ ꝓm vigorē, ꝫ tm̄ duratiōe ifit⁹, ḡ ⁊ cā assignata ḋ ꝑmo motore ꝙ nō sit in magni⁹ⁱ, qꝛ. s. ē po⁹ ifinite. itelligēda est de ifinite durationis nō aũt de vigoris infinitate.

¶ Ad hꝰ euidētiā ꝯsiderāḋ est ꝙ cū pħs oñderit. 12. met⁹ oportere eē vnā sbam, oīno sepatā, ⁊ ꝑᵐ ꝯdōnes q̄ ꝑᵐ illi sbē attribuunt' inq̄ᵗᵘᵐ ꝑᵐ est, alijs ꝯuenire nō pñt, cū plꝛes nō sint ꝑᵐ, sicꝰ q̄ hoi ꝯueniūt inq̄ᵗᵘᵐ ē hō, nō ꝯueniūt nō hoib⁹. Cū ḡ hēre po⁹ ifinitā intēsiue ꝯueniat ꝑᵐ sbē inq̄ᵗᵘᵐ est ꝑᵐ, sicꝰ ⁊ eē optimū, ⁊ nobilissimū, vt iferi⁹ oñdet', iō alijs celoꝝ motorib⁹ ꝯuenire idē ꝑꝫ nō ꝑt cū ꝑᵐ sbē rōnē nō hēant, alie aũt ꝯdōnes nō ꝯueniētes illi vt ꝑᵐ ē, pñt ⁊ alijs hñtib⁹ secū vniformitatem ꝯuenire. Cū ḡ pħs inq̄t. Utrꝫ sit vna tal' sba an plꝛes nō est sensus. Utrū sit vna q̄ hēat oēs ꝯdōnes sup⁹ de ꝑᵐ demrātas, an sint plꝛes tales, qꝛ certū ē vnam tm̄ eē ꝑᵐ. Sz cū imme⁹ ꝯcluserit eē se ꝑᵐ sbaz sempiternā ⁊ imobilē separatā a sensibilib⁹ nō existē in magni⁹ⁱ, ⁊ ipassibilē ac inalterabilē, inq̄rit an sit vna tm̄ tal'. s. sempiterna, imobilis ⁊ ipassibil' id qḋ ex vbis. s. Th. ꝯstare pōt. In pri⁹. n. lectiōis igt. Postq̄ pħs oñdit ꝑfectionē sbē imālis, hic igrit de vnitate vel multitudie ei⁹, intellige sbē imaterialis.

¶ Per hᷓ pꝫ ad ꝑᵐ rōnē rñsio. Dī. n. ꝙ apud pħm sūt plꝛes sbē eiusdē ꝯditionis cū ꝑᵐ, ꝙ̄tū ad imālitatē, sempiternitatē, ⁊ ipassibilitatem nō aũt ꝙ̄tū ad oēs conditiones.

¶ Ad 2ᵐ dī, ꝙ dū inq̄t pħs esse plꝛes ꝑꝑ ꝑdictā cām. nō refert cāz ꝑꝑ quā ꝑᵐ sba nō ē i mag⁹ⁱ ꝫ cāz imme⁹ dcāz i tex. 3. qꝛ. s. motū sepiternū, a sepiterna sba eē necē ē, ⁊ ꝓꝫ se imobili ⁊ vnū motū oꝫ ab vno motore eē. Vñ qḋ igt. s. Th. ꝙ mouēt vtute ifit⁹ itelligēdū ē nō ꝓꝫ vigorē ifit⁹ qḋ solū ꝑᵐ cāe ꝯuenit, ꝫ ꝓꝫ duratiōez, qꝛ. n. mouēt ifit⁹ tpe vtutē motiuā eaꝝ necē ē eē ifit⁹ duratiōis, siue eē sepiternā qḋ idē ē. Iō oꝫ ⁊ ipsas eē sbas duratiōe ifit⁹ fi.

¶ Ad du⁹ ḡ ꝑn⁹ redeūdo, iux doctrinā. s. T. 8. (ue sepiternas. phy. rñderi ꝑt. ¶ Pri⁹ ꝙ Aris. loq̄t' ꝑ ꝯparatiōnē ad aliqḋ sig⁹ in magni⁹ⁱ. Sic. n. mai⁹ tps req̄rit' ad hᷓ, vt totū mo⁹ sig⁹ aliqḋ mag⁹ ptrāseat, ꝙ̄ vt illḋ ptrāseat ei⁹ ps. Obio aũt pcedit ḋ toto ⁊ pte abso⁹ sūptis nō aũt i ꝯparatiōe ad sig⁹ magnitudinis.

¶ Sz ꝯ istā rñsionē istat'. ¶ Tū qꝛ Ari. nullā mētionē de spatio fac', ꝫ eē tm̄ tria inq̄t. s. mouēs qḋ mouet' ⁊ tps. ¶ Tū qꝛ abscisa pte a toto velo⁹ attēdet' penes punctū mediū ptis, ⁊ totius, non respectu pūcti in spatio, sed totius spatij. ¶ Tum qꝛ Arist. loquit' tā in motu circulari, ꝙ̄ in motu recto, in circulari aũt, motus nō ꝯsiderat' respectu deter⁹ signi in spatio.

¶ Ad hoꝝ euidētiā ꝯsiderāḋ ē, ꝙ cū tps mot⁹ 2ᵒ diuidat', ꝓꝫ. s. ptes mag⁹ⁱ sr̄ quā sit mot⁹, ꝓm ꝙ totū mo⁹ ꝑus ptrāsit vnaz ptē magni⁹ⁱ ꝙ̄ totā. Et ꝓm ptes mobil'. ꝓm ꝙ aliqd sig⁹ magnitudis ꝑus ptrāsit vna ps mo⁹ ꝙ̄ totū, ⁊ ꝑus vna ps ꝙ̄ alia, in. 7. phy. vt inq̄t. s. Th. 8. eiusdē ꝯpat' tota po⁹ ad ptē po⁹ ꝓꝫ ꝙ tps mot⁹ diuidit' ad diuisionē mag⁹ⁱ, ē. n. veꝝ ꝙ i ꝙ̄to tpe totū mo⁹ a tota po⁹ motū ptrāsit aliq̄ mag⁹, i tāto ps mo⁹, a pte po⁹ mota eādē magni⁹ ptrāsibit. Qual'. n. ē ꝓportio toti⁹ po⁹ ad totū mo⁹ tal' ē ꝓportio ptis mouētis ad ptē mo⁹, si ptes mouētꝭ ⁊ mo⁹ ꝓportiōabil'r sumāt'. In. 8. aũt phy. accipit pħs tps ꝓꝫ ꝙ diuidit' ad diuisionē mo⁹. Naz si po⁹ ꝯstituat' ex decē ptib⁹, vt igt Albert⁹, ex qb⁹ hꝫ vt in decē horis to⁹ mo⁹ moueat, i vnaq̄q̄ hora vꝫ vnā ptē mo⁹ faciēdo sig⁹ aliqḋ ptrāsire, certū ē ꝙ vna ps po⁹ exñs i vna pte mouēꝭ faciet vnā ptē mo⁹ in vna hora decī sig⁹ ptrāsire, ⁊ vlr veꝝ est hᷓ mō tps diuidēdo, ꝙ maior po⁹ i maiori tpe mouebit, ⁊ mior i minori.

¶ Ad ꝑᵐ ḡ instātiā rñ', ꝙ pħs enumerauit ea tm̄, q̄ꝝ diuisiōe ad suā rōnē idigebat. s. mouēs qḋ mouet', ⁊ tps magnitudis aũt diuisiōe nō idigebat, cū mot⁹ accipet' ꝑ ꝯparatiōnē ad determinatum eius signū, iō magnitudinē non enumerauit.

¶ Ad 2ᵐ dī, ꝙ ꝫ pte abscisa a po⁹ attēdat' velocitas penes pun

ctū mediū ptis, ꝛ totiꝰ respu spatiȷ̄, ſi tp̄s ad diuisionē spatiȷ̄ diuidat, ſi tn̄ diuidat tp̄s ad diuiſionē mobil' velocitas attendet respectu determinati sig' in magnitudine.

¶ Ad 3m dr̄ ꝙ ēt i motu circlari ps in minori tpe ptrāsit aliqḋ sigm magn/ aut real', aut imaginariū, ꝗ̄ totū. Nā i iferioribus sphęris, aliq̄ ps orb/ puta corpꝰ plācte ptrāsit aliqḋ sigm supioris orb in miori tpe ꝗ̄ totꝰ orb, ꝛ supma sphęra p trāsit duo ſʒ pte ꝛ i miori tpe aliqḋ sigm supioris orbis imaginati, ꝗ̄ ſm totum.

¶ 2o ad pnu dum r̄nderi pt, ꝙ. s. Th. ƀ loco n̄ accipit ptē mouēꝫ i ordie ad ptem mo'ꝫ vt Aris. accepit, ſʒ ꝯpando tn̄ ad motꝰ durationē. Quāto eni vt' ē maior, tāto magl pt suum motū, suāqꝫ opōnē ꝯtinuare, qḋ itelligēduꝫ ē ḋ ṽtute p se, n̄ āt p acciñs ꝯuēiēte rei, ꝗ̄to. n. ignis fuerit maior ṽtute, tāto magl calefamm ꝯtinuare pt, ꝛ sic de aliȷs, io ps illiꝰ ṽtutȷ̄, tāꝗ̄ minor ṽtus minꝰ poterit motū ꝯtinuaf. Ex q̄ appet instātiā illā ꝫ. s. Th. rōnē nulloꝰ militare, cū illā ꝑpōnē nō assumat que impugnatur.

†3a ob iectio.

†Ro aliq̄s.

†Imti meo.

ꝑportionē quā hʒ tp̄s ad tp̄s qḋ/ cūqꝫ: ē tn̄ ꝯdōnalis ꝓa q̄ i p̄dcā ꝓ/ batōe idiget. †¶ Scd̄a obio ē: q2 ꝛ si corpꝰ diuidit: aliq̄ vtꝰ pt eē alicuiꝰ corpis q̄ n̄ didit diuiso corpe, sic aia rōnal' nō diuidit diuiso corpore. †¶ Et ad ƀ ē dōm ꝙ ꝑ ꝓcesſuʒ p̄dcm̄ nō ꝓbat ꝙ nō sit vtꝰ cōiūctꝰ corpi: sic aia rōnal' corpi hūano: ſʒ ꝙ nō ē vtꝰ i corpe sic vtꝰ mālis q̄ diuidit ad diuiſionē corpis: vn̄ ēt dr̄ ḋ itellu hūano ꝙ nō ē corpꝰ neqꝫ vtꝰ i corpe. Q̄ āt vtꝰ n̄ sit vnitꝰ corpi sic aia alteriꝰ rōnis ē. †¶ Tertia obio ē: ꝙ si cuiuslibet corpis pōa finita ē: vt i p̄dcō ꝓces/ su ōndit: ꝑ pōaꝫ āt finitā nō pt ali/ qd durat tpe ifinito: seqt ꝙ nullū corpꝰ possit durat tpe ifinito: ꝛ sic corpꝰ celeste ḋ nec̄itate corrūpet. †¶ Ad ƀ āt a qbusdam r̄ndet ꝙ corpꝰ celeste ſʒ pōaꝫ suā pt deficē: ſʒ ꝑpetuitatē duratōis acqrit ab alio qḋ est pōe ifinite. †¶ Et huic solōni vr̄ attestari Plato. q ḋ corporibꝰ celestibꝰ deū loq̄ntē iduc i hūc modū. (Nā vr̄a estis dissolu/ bilia: volūtate āt mea idissolubilia q2 volūtas mea maior ē nexu vr̄o)

pugnatur.

¶ 2a obio quā. s. Th. ꝫ rōnē Ari. iducit ē ista. Posset. n. aliqs dicere, ꝙ ꝗ̄uis corpꝰ diuidat, aliq̄ tn̄ ṽtus eē pōt in corpe, q̄ nō diuidit diuiso corpe sic aia rōnalis. Et sic rō nō ꝯcludit q̄ ꝓbatur nullā pom finitaꝫ posse ifinito tpe mouere, ꝓcedit. n. ex hac suppōne ꝙ in pte corpis ps ēt potentie sit.

¶ R̄ndetur, ꝙ nō ꝓrotu rōis pnu ꝓcessuꝫ, ꝓbꝰ deū nō eē ꝯiūctū corpi, vt aia rōnal' hūano corpi iuncta ē, ƀ. n. alteriꝰ rōnis ē, ſʒ ꝙ n̄ ē vtꝰ in corpe sic vtꝰ māl', q̄ didit ad corpis diuiſionē. Sic eni ꝯstat ꝙ ois talis vtꝰ minor est in pte corporis ꝗ̄ in toto.

¶ Cōsideran̄ āt ad hꝰ maiorē itelligētiā, ꝙ forāꝝ qbꝰ aliquid opat, aliq̄ ſm se idiuiim ē, ꝛ in ſbo idiuiſibilr recip', ꝛ ƀ est q̄n tota ē in toto tāꝗ̄ in adeq̄to susceo, ꝛ tota ēt est in q̄lʒ pte sui adeq̄ti susceptiui, sic aia itelm in hūano corpe, ꝛ tal' n̄ didit ad diſionē susceu, nā si in q̄lʒ pte est tota n̄ pt vna eiꝰ ps i vna pte susceu eē, ꝛ alia in alia pte. Aliq̄ vo lʒ ſʒ se q̄dē idiuim sit i ſbo tn̄ diſionē p acciñs capit, ꝛ extenſionē, sic albedo, sic color, sic frigus. Si. n. ista ab oi ſbo sepata eēnt oi ꝗ̄titatiua diſiōe carerēt, i ſbo āt n̄ sic sūt, q̄ñ totū sit in toto, ꝛ totū i q̄lʒ pte, ſʒ totū ē in toto, ꝛ ps i pte. Vn̄ ꝛ ad ſbi diſionē ꝛ ipsa didūt, tales dr̄r ṽtutes māles. Et de nūo taliū ṽtutū māliū n̄ eē deūʒ hac rōe ꝓbꝰ. 3a obio ē, q2 si corpis cuiuslibʒ pon̄ ē, ꝛ ꝑ pom finitā nō pt aliqd infim tpe durare, sequit corpꝰ celeste corrupte esse.

¶ Ad hāc obionē. s. Th. alioꝝ r̄nsiōes iducit, ꝛ eas reprobat. 2o verā solōnē pōit. R̄ndēt q̄dā. s. Alexāder. vt iduc̄ com. 8. phy. cō. 41. de cꝰ opīone ibidē latiꝰ igrit. s. Th. ꝙ celeste corpꝰ, ſʒ se q̄dē pt deficē, ab alio vo, qḋ ifim est pos sue durationis ꝑpetuitateꝫ acqrit. Cui r̄nsioni Plato. ṽba in thimeo, q̄ ēt a simplicio in ꝑ celi adducunt, fauere videt.

†Hāc āt solōneꝫ iprobat (ꝯm. i. xi. metaphy.) Naꝫ ipoſſe ē ſʒ eū ꝙ id qḋ ē de se poſſe n̄ eē acqrat ꝑpetuitatē eēndi ab alio: seq̄r. n. ꝙ corruptibile mutaret i icorruptibile qḋ ē ipoſſe ſʒ ipm. †¶ Et io ipse i hūc modū r̄ndet. ꝙ i corpe celesti ois pōa q̄ ē finita ē: n̄ tn̄ oʒ ꝙ hēat oēꝫ pōaꝫ. ē. n. i corpe celesti ſʒ †(Aris. i 8. metaphy.) pōa ad vbi: ſʒ nō ad eē: ꝛ sic nō oʒ ꝙ isit ei pōa ad n̄ eē. †¶ Sciēdū tn̄ ꝙ hec r̄nsio ꝯm. nō ē sufficiēs: q2 si dicat ꝙ i corpe celesti nō sit pōa q̄si passiua ad eē q̄ est pōa māe: ē tn̄ i eo pōa q̄si actiua q̄ ē vtꝰ eēndi cū expsse dicat †(Ari. i ꝑ ce. ꝛ mū.) ꝙ celū hʒ ṽtuteꝫ vt sit sp. ¶ Et io meliꝰ dōꝫ ē: ꝙ cū pōa dicat ad actuꝫ oʒ iudicare de pōa ſʒ modū actꝰ. motꝰ āt ſʒ sui rōneꝫ ꝗ̄titatē hʒ ꝛ extēsionē. vn̄ duratio eiꝰ ifinita reqrit qḋ pōa mouēs sit ifinita. eē āt nō hʒ aliquā extēsiōeꝫ ꝗ̄titatiȷ̄ p̄cipue i re cꝰ eē ē iuariabile sic celū, ꝛ io n̄ oʒ ꝙ vtꝰ eēndi sit ifinita i corpe finito lʒ in ifinitū duret: q2 nō differt ꝙ ꝑ illā ṽtutē aliqd duret i vno istāti vl' tpe ifinito: cū eē illḋ iuariabile nō attingat a

¶ Sʒ ꝫ eā arguitur rōe com. 12. meta. ꝯ. 41. Nā impoſſe est apud Auer. vt qḋ ex se pt n̄ eē ab alio ꝑpetuitateꝫ acq̄rat, seq̄ret. n. ꝙ corrupte mutaretur in icorrupte. ¶ Jo: 2e ipsiꝰ cōmē. r̄nsio ingeniosa, ꝙ i celo nō ē pos ad eē, ſʒ tn̄ ad vbi. ſʒ pbm. 8. meta. tex. 12. io nō ē ēt in eo pos ad n̄ eē, vn̄ rō n̄ ꝯcludit, q̄ supponit i celo pom ad eē ineri. ¶ Cōtra hāc r̄nsioneꝫ arguit. s. T. q̄ admisso ꝙ i corpore celesti n̄ sit pos passiua ad eē se, ē tn̄ in eo pos q̄si actiua, q̄ ē ṽtus eēndi. Vn̄ ꝑ ce. igt Aris. tex. 20. ꝙ celū hʒ ṽirtutē vt sit semp.

¶ Aduertēdū ꝑ illa com. ꝑpōnē qḋ ex se pt nō eē ab alio ꝑpetuitatē acq̄re n̄ pt, ꝙ corrupte ꝛ incorrupte opposita st, ꝛ gn̄e distiguūt, vt dr̄. 10. meta q̄ñ ab itrinseco ꝛ eēntie pnis ꝯueniūt. Et q2 vnū gn̄o i alteꝝ trāsmutari n̄ pt, io qḋ ē p nāꝫ corrupte siue potēs nō eē, nō pt icorrupte eēntialr fieri, ſʒ ꝙ alī qḋ ſm nām corrupte ꝑpetuū p aliqḋ supadditum fiat ƀ inconueniēs nō est. Vt igt. s. Th. 2o sen. di. 19. 2. 4m. ꝛ de mao. q. 5. 5. 10m. sp. n. remanet ſm nām corrupte. Propō g̃ com. si itelligat ad hūc sensuꝫ, ꝙ ipoſſe ē vt qḋ ex se pt nō eē, ab alio ꝑpetuitatē sup eēntie pnis fundatā acq̄rat, ṽa est. Si āt ꝙ ēt p aliqd supadditum essentię ꝑpetuitatē acq̄rere non possit falsa est.

¶ Aduertēdū ēt in rōne ꝫ com. ꝙ. s. T. nō admittit, tāꝗ̄ illud veꝝ putet. in cęlo nō eē pom ad eē: cū ipse teneat cęlū ex mā ꝛ forꝰ ꝯpositū eē, vt pʒ. 8. phy. lec. 21. ꝛ vt fortassis iferiꝰ ḋclarabit, ſʒ tāꝗ̄ in r̄nsione com. p vo assumptū, cuiꝰ ēt ṽitas si cōcedatur, responsio difficultatem non euacuat.

¶ Circa illḋ qḋ igt. s. T. ꝙ in corpe cęlesti ē q̄si pos actiua, q̄ ē vtꝰ eēndi. Notādū ꝙ vtꝰ eēndi ad pom for' ꝑtinet, nō ad pom māę, vt ingt. s. T. ꝑ cę. lec. 6. for. n. ſm sui ꝯdōnē dat eē māę, ꝛ diuerse for' dāt diuersū esse. Vn̄ aliq̄ dāt eē corrupte. aliq̄ vo icorrupte. aliq̄ magis duratiuū, aliq̄ minꝰ, loquēdo de eē variabili. Huiꝰ āt aliā rōnē q̄rere nō oʒ nisi ipsam for' nām, lʒ ꝛ ꝯditio māę ꝯcurrat, que tn̄ ꝑp nām ꝛ ꝯditionē for' talis sit necesse ē, nō āt eꝯ, Nā. n. ꝑp form est n̄ āt for' ꝑp māꝫ. Q̄ g̃ for'.

†Impobatio cō. 41. 8 phy. et me. 12.

†Ro p.

†Tex. co. 12.

†Improbatio cō.

†Tex. cō. 20. †8o bona. Nō eē se pt n̄ eē ab alio ꝑpetuitatē acq̄re n̄ potest.

nõ ē ꝓn° effectiuū ꝑpe. ſ3 tñ ad actiui ꝓncipij cõditatē appropī quat, cū videam⁹ oē agēs ꝑ aliquā for^m opari, iō inqt. s. Tho. vtutē eēndi eē q̄ſi actiuā po^{tiam} nō āt ſimpliciter actiuā3.

ℭ 2°, ſuā pōit rñſionē, ⁊ dicit duo. ℭ Pri° q̄ q2 mot⁹ ſm ſui rō nē q̄ititatē h3, ⁊ extēſionē. iō duratio ei⁹ ifi^{ta} po^{tiam} mouētē ifinitā reqrit. ℭ 2° q̄ l3 corp⁹ finitū i ifi^{tum} duret, nō o3 tñ vt vt⁹ eēndi ſit ifi^{ta} i fi^{to} corpe, q2 eē extē ſionē q̄ti^{tat} ñ h3, ꝑcipue i re cui⁹ eē ē iuaria^{le} ſicē cęlū, ⁊ iō nō atti gat a tpe niſi ꝑ accñs. Non diſ fert. n. q̄ ꝑ vtutē eēndi aliqd du ret ꝑ inſtans, aut infinito tpe.

ℭ Ad h⁹ i rñſiōis euidētiā ꝯſiderā dū ē, q̄ q̄to vt⁹ cāę maior eſt ⁊ ꝑfectior, tāto ef fectū ſibi ꝑ ſe cor rñdētē maiorē, ꝑfectiorēq̄ ſac, ⁊ e3, q̄to effect⁹ ꝑ ſe ꝑfectior ē tā to cā3 ꝑfectiorē, efficatiorēq̄ req rit, o3. n. cāſ effe ctib⁹ ꝓpor^{tio}nal eē. ℭ Cū ḡ mot⁹ ſit ꝑ ſe effect⁹ moti uę vtutiſ, cui ꝑ ſe ꝯuenit extēſio ac duratio ſucceſſiua, atq3 lecir co q̄to fuerit mot⁹ maiorī dura^{tio}nē tāto ſm hāc dura^{tio}nē rōne3 ꝑfectior exiſtat, iō maiorē vtutē in cā motiua motus ꝗ fuerit maiorī durationis expoſcit, ⁊ ſi fuerit duratione ifinit⁹, ifinitā virtutē reqret, alioqn ꝑfectiōi effect⁹ ꝑ ſe cāę ꝑfectio nō rñde ret, ieccirco bñ inqt. s. Tho. duratiōe3 ifinitā mot⁹ ꝯpō3 mouētē ifinitā reqrere. Loqt̄ āt de po^a mouēte q̄ ē ꝑ^a, nō āt de po^a mo uēte q̄ eſt ꝑxima, ⁊ q̄ſi inſtrm ꝑ̄ncę cāę. vt. 8. phy. declarat.

ℭ Scie^{ndum} ēt, q̄ cū tpe ꝑ, ⁊ ꝑ ſe ſit mēſura mot⁹ ſb tpe cadit vnū quodq̄, i q̄ītū ſbeſt mutatiōi ⁊ variatiōi, l3 ḡ nullū eē ſbale, vt ſic ex ſe ſub tpe cadat, ſi tñ motui, aut variatiōi ꝯiūgat, tpe men ſuret neċe ē, ſi āt iuariabile ſit, nullo° ſb tpe cadit, inde ſeqt̄, q̄ maior vt⁹ reqrit ad h̄ vt aliqd maiorī tpe i eē varia^{le} duret, ⁊ ſi aliqd dēret i eē varia^{le} ifi^{to} tpe durar̄: oporteret eē vtutē ifi^{tam} a q̄ hēret ifinitā durationē: ſic ⁊ mot⁹ ifi^{tus} ifinitā vtutē i mouē te ꝑ reqrit. Ad h̄ āt vt aliqd ifi^{to} tpe duret, i eē iuaria^{le} nō req rit ifi^{ta} po^a cū illō eē nō cadat ſb tpe. Et iō ifi^{tas} tpiſ ni^l faciat ad magni^{tudinem} po^e. Illō. n. eē iuaria^{le} a for^a rei depēdet abſo^{te} ex eo q̄ iuariabilr ꝯiūgit po^e, ⁊ ñ refert an ꝑ iſtās dūtaxat, vl' tpe ifi^{to} duret, cū nullo° mēſuret tpe. ſ3 mēſura ꝑmanēte ⁊ idiui^{ſi}.

ℭ Vñ qō inquit ꝑhs c^e h̄re vtutē vt ſit ſp, nō ē itelligendū q̄ſi ipſa vt⁹ eēndi directe, ⁊ ꝑ ſe ſit ꝑpetuitatiſ cā, ſ3 indirecte ⁊ ꝯſe quitiue i q̄ītū^{um} v3 dat eſſe iuaria^{le} ⁊ ex ꝯñti nō cadēs ſub tpe, ⁊ corrup^{tio}ne, ex q̄ ſeqt̄ vt cęlū ſp ſit, poſtq̄ eā vtutē eēndi hūit: vñ h3 vtutē vt ſit ſp negatiue, q2. ſ. nullū ſibi tpe determinat.

ℭ Aduertē^{dum} q̄3. Cū iqt. s. Tho. q̄ eē iuaria^{le} nō attigit a tpe niſi ꝑ accñs, q̄ alr̄ ꝯuenit eē ſbali variabili attingi a tpe ꝑ accñs, (nā ⁊ ipm ſupi⁹ dixim⁹ ſub tpe ꝑ accñs tñ cadē) ⁊ alr̄ eē iuua riabili. Nā ꝑ accñs qō attribuit eē variabili. accip̄ vt oppo nit ei qō ē ꝑ, ⁊ eſt idē, qō ē ꝑ aliō, ñ ꝯuēit. n. ſibi mēſurari tpe niſi q2 variationi ſubeſt, varia^{tio} tñ ſibi ꝯuenit ꝑ ſe, l3 nō ꝓpter accñs āt qō eſſe iuaria^{le} ꝯuenit accip̄ vt opponit̄ ei qō ē ꝑ ſe. Attingi. n. dr̄ a tpe, q2 motui q̄ ꝑ ſe ꝑ tpe mēſurat̄ ē ꝯiūctu3, ſ3

Duratio ifi^{ta} po^{tiam} i finitā reqrit.

Vñ dr̄ ꝯtin^{uu}m h3 vir tutem vt ſit ſp.

Qō dr̄ ſba^{le} attingi a tpe.

tpe niſi ꝑ accñs. † ℭ Quarta obiō ē d̄ h̄ q̄ nō vr̄ eē neċīu3 q̄ illō qō mouet tpe ifinito hēat pōa3 ifinitā i illī mouētib⁹ q̄ mouēdo ñ alterāt̄: q2 talis mot⁹ nihil ꝯſumit de pōa corꝑ: vñ nō minore tpe mouē ꝑñt poſtq̄ aliq̄ tpe mouerūt q̄3 aūt: ſic ſol' vt⁹ finita ē: ⁊ q2 i agēdo ei⁹ vt⁹ actiua ñ minuit̄ ifinito tpe ꝑt agē in hec iferiora ſ3 nāē. † ℭ Et ad h̄ di cim⁹ q̄ corp⁹ ñ mouet niſi motū vt ꝓbatu3 ē: ⁊ iō ſi ꝯtigat corp⁹ aliqō nō moueri: ſeqt̄ ip̄3 ñ mouē. In oi āt qō mouet̄ ē pōa ad oppoſita: q2 termi mot⁹ ſit̄ oppoſiti: ⁊ iō q̄ītū ē de ſe oē corp⁹ qō mouet̄ poſſe ē ñ moueri: ⁊ qō poſſe ē nō moueri nō h3 de ſe vt ꝑpetuo tpe moueat̄: ⁊ ſic nec q̄ in perpetuo tpe moueat. ℭ Procedit ḡ ꝑdcā ōm ſo d̄ pōa finita corpis finiti q̄ nō ꝑt d̄ ſe mo uē tpe ifinito: ſ3 corp⁹ qō d̄ ſe poſſe ē moueri ⁊ nō moueri: mouē ⁊ nō mouē: acqret̄ ꝑt ꝑpetuitatē mot⁹ ab aliq̄ qō o3 eē icorpeū: ⁊ iō o3 ꝑ̄mū mouēs eē icorpeū: ⁊ ſic nihil ꝓ hibet ſ3 nāē corp⁹ finitū qō acqrit ab alio ꝑpetuitatē i moueri: h̄re ēt ꝑpetuitatē i mouē. Nā ⁊ ip̄3 ꝑ̄mū corp⁹ celeſte ſ3 nāē ꝑt ꝑpetuo mo tu iferiora corpa celeſtia reuolueṙ ſ3 q̄ ſpa mouet ſperā. ℭ Nec ē in cōueniēs (ſm ꝯm.) q̄ illō qō d̄ ſe ē i pōa ad moueri ⁊ ñ moueri: acq rat ab alio ꝑpetuitatē mot⁹: ſic po nebat̄ eē ipoſſe de perpetuitate eſ ſendi. nam motus eſt quidam de fluxus a mouente imobile: ⁊ ideo poteſt aliquod mobile acquirere ab alio perpetuitate3 motus: quā

ℭ 4ª obiō ē, q2 ñ vr̄ icōueniēs q̄ mouēs q̄ mouē do ñ alterat̄, q̄ ꝯ uis ſit vtutiſ fi^{te}, moueat ifi^{to} tpe. Nā cū mot⁹ ni^l ꝯſumat d̄ po^{tentia} ei⁹ poterit deicepe mouere ſicut ꝑus. Sicut vt⁹ ſol' q̄ fi^{ta} ē, ifi^{to} tpe ꝑt ſm nām in hec iſe^{riora} agē, q2 i agēdo, eius virtus acti ua nō minuit̄.

ℭ Ad hāc obiō nē rñdet ꝑ. s. Tho. 2° mouet q̄dā3 du^{bium}. Rñdet ḡ q̄ illa ꝓpō po^a ſi^a ñ ꝑt mouē tpe ifi^{to} itelligēda eſt de po^a ſi^a corpis fi^{ti} ⁊ q̄ tal' ñ ꝑt d̄ ſe tpe ifi^{to} mouē, c⁹ rō ē, q2 cū corp⁹ non moueat niſi motū, ſi ꝯtigat ipm nō moueri, ꝯtinget ēt nō mouere. q̄3^{uis} aūt eſt ex ſe oē corp⁹ qō mouet̄ ꝑt nō moueri, eo q̄ iter terminos mot⁹ q̄ ſt oppo^{ti} moueat̄, iō ex ſe ſibi nō ꝯuenit vt ꝑpetuo tpe moueat̄, ⁊ ſic nō ꝯuenit ſibi ex ſe vt ꝑpetuo tpe moueat. Qō āt obijcit̄ de cęlo, dr̄ q̄ corp⁹, qō ꝑt de ſe moueri, ⁊ nō moue ri, mouē, ⁊ nō mouē, ꝑt mot⁹ ꝑpetuitatē ab alio hēre, ſ3 illud op3 eē icorporeū ꝓpt qō o3 ꝑ^{mum} mouēs icorporeum eē, ⁊ h̄ mō ſol pōt ꝑpetuo ifi^{to} mouere nō q̄dē ex ſe, ſ3 vtute incorpeę ſbę.

ℭ 2° remouet du^{bium} qō fieri poſſet. Diceret. n. aliqs, q̄ id qō ex ſe ꝑt moueri, ⁊ nō moueri, nō ꝑt ab alio acqrere mot⁹ ꝑpetuita tē, ſicut inqt com. Id qō ꝑt eē ⁊ nō eē, nō poſſe ab alio ꝑpetuita tē eēndi acqrere. Rñdet āt q̄ nō ē eadē rō de motu ⁊ de eſſe, nā mot⁹ eſt q̄dā deflux⁹ a mouēte in id qō mouet̄. i. aliqd iſta bile, ⁊ ſucceſſionē hñs, ac in q̄dā fieri ꝯſiſtēs. Eſſe āt eſt aliqd fixū, ⁊ q̄etū in re. i. totū ſil' exñs, ⁊ nō ꝯſiſtēs in fieri. Iō ꝑt ali qō mobile ab alio ꝑpetuitatē mot⁹ acqrere quā ex ſe nō h3, ſm cāę mouētiſ iſluxū, qō āt de ſe eſt in po^a ad nō eſſe, nō ꝑt ſ3 viam nāę ab alio eſſendi ꝑpetuitatē acquirere.

ℭ Circa hanc reſponſionem duplex occurrit dubium. primu3 eſt, quia motus cęli ſecundum doctrinam ſan. Tho. non ceſ ſabit naturaliter. ſed tantum virtute diuina, ⁊ ſm Ariſt. ē na turaliter perpetuus, ergo quātum eſt ex ſe non pōt non moue ri, quia ſi ex ſe, ⁊ ex natura ſua poſſet non moueri, poſſet natu raliter quieſcere, ⁊ ſic ceſſare a motu, ergo falſa eſt illa propō ſan. Tho. q̄ corpus omne qō mouetur poſſibile eſt non mo ueri. ſcōm eſt. Quia ſi corpus habens potentiam finitam po teſt ab aliquo acquirere perpetuitate3 in moueri, ⁊ vt moue at tempore ꝑpetuo, ḡ ad hoc vt aliqd moueat tpe infinito nō requiritur vt hēat potentiā ifinitā, ſ3 ſufficit vt hēat finitā vir tutem ęternā, cuius oppoſitum aſſummit demonſtratio Ari ſto. ⁊ ſic ex perpetuitate motus non demonſtrabit primum motorem eſſe virtutis infinitę.

Utrum motus cęli naturalis ceſſabit.

ℭ Ad euidētiā h⁹ dubij ꝯſiderā^{dum} q̄ mot⁹ cęli, vt inqt. s. Tho. po^a

ad hūc sensū ibidē posita. Quō.n. vnūqōq3 h3 esse quātū, eodē mō h3 vnitatē de gñe q̄titatꝫ, ⁊ qa nihil h3 eē quātū nisi ꝑ quātitatē foꝛ̄alr, iō vnūqōq3 ꝑ q̄titatē ē foꝛ̄alr vnum vnitate quātitatiua. De hac āt vnitate loqmur cū dicimus māз ꝑ quātitatē foꝛ̄alr ⁊ idiuiduari, ⁊ hr̄e distictionē mālē ab alio. Jnqt.n.s.T. quātitatē iō ꝯcurrere ad idiuiduatione qa ꝑ ipāз in diuiduū est h̄ signatū, ⁊ demr̄atū, ab oib⁹ alijs eiusdē spēi mālr ⁊ nūeralr distictū. Ad argumētū ḡ dī ꝙ si maioꝛ itelligatur, vt s.T. accipit ð eē absolu⁹ ⁊ de vni^te trāscēdēte ꝯcedit totū argu^m, qa nō dicim⁹ quātitatē eē p̄n^m foꝛ̄ale q̄ soꝛ. ē vn⁹ trāscēdētis, lȝ sit cā sine q̄ nō ē distinct⁹ a Platone trāscēdētis in eadē spē. Nō.n. hūanitas soꝛ. ē hec hūanitas nisi ꝑ hāc māз, mā āt nō ē hec mā distīcta ab illa nisi sit sub quātitate hac. Si āt sumat maioꝛ vt dixim⁹, ⁊ ꝓcedat ad vnitatē nūeralez, neg̃ argu^m, qa vt pз cōmittit fallacia eqūocationis i ꝓmissis. n. sumit vnitas trāscēdēs, ⁊ in ꝯne vnitas de gñe quātitatis. Si āt sumat illa maioꝛ in 2° sensu neg̃ ēt argu^m qa minoꝛ nō recte subsumit, deberet.n. eē sed soꝛ. nō ē quāt⁹ quātitate foꝛ̄alr, qð ꝯstat falsuз eē. Quāuis āt Sco. in. 2. sen. d. 3. q. 6. a. s. T. de p̄n^o idiuiduatiōis dissentiat, qa tn̄ ab alijs hec qð plenissime ē discussa, iō hec satis sint. Unū dūtaxat dū^m occurrit. Scðз.n. doctri. s. T. foꝛ̄a substālis aduenit i p̄ istāti sui eē mā́ę nudę ⁊ ꝑus h3 nāз forma actuat māз, q̄з illi accn̄a isint. i illo ḡ p̄oꝛi i q̄ foꝛ̄a vnit mā́ę ꝯstituit idiuiduū, ⁊ tn̄ ibi nō ē q̄titas, ſ3 sola mā, ḡ sola mā est idiuiduatiōis p̄n^m, ⁊ ad eā quātitas nō ꝯcurrit. Dī ad h̄ p̄. ꝙ nullū istās ē in re in q̄ foꝛ̄a mālis vniat mā́ę absq3 quātitate. eo ꝙ hec foꝛ̄a nō vniat nisi huic mā́ę ab alia pte mā́ę distīctę, mā āt nō sit hec ⁊ distīcta ab alia mā nisi ꝑ quā^tem, vt igr. s. T. sup Boe. trin. q. 4. ar. 2. ⁊ ē de mēte Ari. p̄ physi. iō nūq̄з ē idiuiduū i nā, qð n̄ sit icōicabile, ⁊ distīctū determiatūq3 ad hic ⁊ nūc. Et sic hēat ⁊ māз ⁊ q̄ti^tem. Dī 2° ꝙ lȝ ita sit i re, qa tn̄ itē ea q̄ sil' sūt nat⁹ ē sepatīз it^ra ⁊ oia accn̄a p̄supponūt h3 nāз formā eē i mā i gñe cāę foꝛ̄al'. lȝ i gñe cāę mālis, ⁊ dispositiue ð aligb⁹ sit cōrio i ordie ad aliquē gradū foꝛ̄ę, vt in 2° h⁹ declabit, posset alicui videri ꝙ ꝑus itelligam⁹ formā i mā eē ꝯstituiq3 cōpo^m q̄з illi isint accn̄a, ⁊ tūc i illo p̄oꝛi ꝯsideratōis nr̄ę itelligat eē idiuiduū q̄з^m ad p̄n^{lem} idiuidui ꝯditionē. s. icōicabilitatē, n̄ āt q̄з^m ad distictionē ⁊ signationē ad hic ⁊ nūc, ſ3 foꝛtassis ēt h̄ n̄ ē vez, qa n̄ p̄t itelligi formā eē i mā ꝯstituereq3 h̄ suppo^m nisi i mā q̄titas p̄intelligat ꝑ quā efficit hec ⁊ distīcta ab alia mā́ę pte, nō.n. fit foꝛ̄a hec nisi qa i hac mā recip' mā āt n̄ ē hec nisi ex aliquo actu ipāз limitāte, ⁊ distiguēte. Si ḡ arg^m sumat i aliq̄ istāti eē it^m formā eē i mā, i q̄ n̄ sit ēt q̄з^m assūptū illð falsū ē. Si āt sit h̄mo ð istāti p̄oꝛi h̄m nr̄āз ꝯside^{nem} falsū ē ꝙ i illo p̄oꝛi ꝯstitui itelligat idiuiduū saltē q̄з^m ad distōnē numeralē ab alio idiuiduo.

4 ¶ Preterea eēntia rei vel ē res ipa vel se h3 ad ipam aliq̄ mō vt cā: cū res ꝑ suā eēntiā spēm soꝛtiat: sed nullo mō pōt esse aliqd cā dei cū sit primū ens vt ostēsum est: † deus igitur est sua essentia.

5 ¶ Jtē qð nō ē sua eēntia se h3 h̄ʒ aliqd sui ad ipāз vt pōa ad actū. vn̄ ⁊ ꝑ modū forme signat essentia vtputa hūanitas. ſ3 i deo nulla ē potētialitas: vt sup̄ ostēsuз ē: † opз igit ꝙ ipse sit sua essentia.

Quidditas gñis vel spēi mālis includit māз i cōi.

¶ Circa illā ꝓpōnē, q̄dditas gñis vl' spēi includit formā ⁊ māз i cōi dub' qa vī ill' aduersari q̄ stati dixim⁹. Si.n. mā cōis dat, q̄ūo idiuiduū a mā tāq̄з ab icōicabili h3 icōicabilitatē. Ad h⁹ euidētiā ꝯsiderā^m ē ꝙ mā 2^r ꝯsiderari p̄t. Uno^o h3 se abso^e h̄ ē h3 suā entitatē q̄ distiguit a foꝛ̄a. Alio^o h̄m ꝙ ad formā ex q̄ ei⁹ rō sumit hitudinē h3. p̄ mō cōis n̄ ē ſ3 vna, ⁊ idiui^{ua} n̄. q̄dē mo^m pūcti, ſ3 ꝑ negatiōez ois act⁹ distictiui, ⁊ ē vlti^m h̄m in qð oia mālia resoluūt, ⁊ sic ē icōicabil' cōicatiōe q̄ supi⁹ suo iferioꝛi cōicat: 2° āt mō p̄t eē cōis h3 rōnē, h3. s. ꝙ cū hitudie ad formā i cōi ꝯsiderā, tā ꝯcip' ꝑticl'aris vo h3 ꝙ ad ꝑticularē formā hitudinē h3 ita ꝙ cōitas rōis ei⁹ n̄ ꝯuenit ei nisi ex foꝛ̄a ad quā hitu^{nem} h3. ¶ Dī ḡ ad du^m ꝙ dat mā cōis h3 rōnē iq̄з^m ad cōem formā ꝯparat puta ossis aut carnis. ⁊ tal' ponit i diffōne genez ⁊ spēz mālium tāq̄з ps eēntię, lȝ Com. 7. met^e ꝯ^o. 21. ⁊. 34. videat velle ꝙ n̄ ponat i diffōne tāq̄з eēntię ps. ſ3 tāq̄з eēntiā dīferēs. Hoc āt n̄ ꝯtriat ei qð dixim⁹ ipāз. s. eē incōicabilem, qa ibi loq̄bamur ð mā h̄m se ⁊ h̄m suā entitatē ꝯsiderata, q̄ rōnez cōis n̄ h3 ſ3 vni⁹ ⁊ idiuisibilis. ¶ Sȝ adhuc remanet du^m. Nō n. maioꝛ vī cōitas eē h3 ea q̄ hic dr̄ i gñe aut spē, q̄з in mā. Nā entitas gñis ⁊ dr̄ntię h3 eē qð eē it^m in vno h3 idiuiduo icōicabil' ⁊ idiui^{le} ē, i it^m āt ē cōis ꝑ ofas aut foꝛ̄ales, aut mā les ꝯbibil' ⁊ diuisibil' ḡ n̄ mā i it^e h3 rōnē cōis ē diui^{le} ꝑ q̄titatē, eē it^m vo idi^{le} ē i vno singl'ari idiuisiōe supioꝛi i iferioꝛa nō min⁹ cōis ē ad hāc ⁊ illā māз, q̄з gñs ⁊ spēs ad sua ife^{ra}. ¶ Rn̄det p̄, ꝙ alia ē cōitas rōis mā́ę, ⁊ alia cōitas rōis gñis ⁊ spēi. Rōni.n. cōi gñis ⁊ spēi rn̄det i re cōis nā, nō q̄dē q̄ i vno singl'ari cōis sit, ſ3 q̄ ex se nata ē a p̄ncipijs limitātib⁹ ꝑ it^m segregari ⁊ vlr ꝯcipi. Cōi āt rōi ⁊ ꝯceptui mā́ę nō rn̄det vna cōis nā mā́ę i plib⁹ materijs exn̄s, ⁊ ab illis ꝑ int^m h3 se abstrahibilis, ſ3 mā́ę ab extrinseco tm̄ ꝯuenit, vt vlr cōcipiat ex eo. s. ꝙ in ordine ad cōem formā cōcipit. ¶ Dī 2° ꝙ mā n̄ solū ē idi^{le} h̄m eē qð in vno h3 idiuiduo, qð ēt gñib⁹ ⁊ spēb⁹ ꝯuenit, ſ3 ēt h̄m suā nāз ⁊ entitatē indiuisibilia ē, ⁊ vna mō, vt dī p̄ physi. nō pōtq3 in pla iferioꝛa diuidi. Quāuis.n. i plēs ptes ꝑ q̄ti^{tem} diuidat, ista tn̄ n̄ ē diuisio supioꝛis i iferioꝛa, ſ3 cuiusdā poti⁹ toti⁹ quātitatiui ⁊ extēsi in suas ptes, ꝑ q̄ti^{tem}.n. ⁊ diuisionē h3 ⁊ extēsionē. ¶ 4°. Nullo^o aliqd p̄t eē cā dī. ḡ de⁹ ē sua eēntia pb' ꝯn̄a, qa vbi res n̄ ē sua eēntia, ipa eēntia se h3 ad rē aliq̄ mō vt cā. ¶ Aduerte ꝙ eēntia vbi a supp^o distiguit respcū ei⁹ h3 rōnē cāę foꝛ̄al'. a q̄ h3 ꝙ sit tale, vt ab hūani^{te} soꝛ. h3 ꝙ sit hō, verūtn̄ qa n̄ sic distiguit a supp^o q̄si entitas oio ab enti^{te} suppositi distīcta, ſ3 qa supp^m ipāз dic ⁊ aliqd. s. eā addit, q̄ āt simp' cā ē ⁊ abso^e oio a suo cāto distiguit, iō nō dixit ipam simp' cām eē: sed ꝙ se h3 aliquo mō ad ipm sicut causa. ¶ Ult^o. Jn ðo nulla ē pōalitas ḡ ē sua eēntia pb' ꝯn̄a, qa qð nō ē sua eēntia se h3 ad eā h̄m aliqd sui, sicut po^a ad actum. ¶ Sȝ vī ꝙ magis cōrio sit. s. ꝙ eēntia i tali supp^o se hēat sicut mā n̄ sic act⁹, qa ea q̄ addit supp^m sup̄ eēntiā ipāз eēntiā limitāt ⁊ ꝯbūt ac ðtermināt, act⁹ āt ē determinat ⁊ mā́ę determinari. ¶ Dī ꝙ ⁊ mā ꝑ formā ⁊ foꝛ̄a ꝑ māз limitat. Sūt .n. sibiinuicē cāę, vt dī 2° physi. Un̄ formę ē po^m. Limitare ⁊ determinare, mā́ę āt ē determiare ⁊ limitare actū. Mā ḡ signata q̄ ē p̄n^m idiuiduatiōis ⁊ ipa accn̄a q̄ addit idiuiduuз supra eēntiā cū se teneāt ex parte mā́ę tāq̄з ipam signātia, nō limitāt eēntiā ꝑ modū q̄ act⁹ po^{am} limitat ⁊ ꝯbit, ſ3 mō q̄ mā limitat, ꝯbitq3 formę amplitudinē. iō. n. eēntia ē hec, qa in tali mā recipit, ꝓpea nō seq' ipam hr̄e mā́ę ⁊ potētię rōnem, sed actus ⁊ forme.

¶ Q̄ in deo idē ē esse ⁊ essentia. † Cap. 22.

Ex his aūt q̄ supra ostensa sunt vlterius probari pōt ꝙ in deo nō est aliud essentia vel q̄dditas q̄з suum esse. ¶ Ostensuз est eni supra aliqd esse qð per se necesse est esse qð deus est. h̄ igitur esse qð necesse est: si est alicui quidditati con

¶ Super cap. 22.

Exclusa a deo ꝯpōne supp^i ⁊ mā́ę ꝯnter excludit ab eodē. s. T. ꝯpōne ex esse ⁊ eēntia ostēditq3 in deo eē actual' exn̄tię ⁊ eēntiā idē esse. ¶ Pro cuius ꝯnis declaratione sciēdum est, ꝙ esse ⁊ actualitas existēdi nihil aliud est q̄з illud qð ꝑ h̄ vbū est

† cap. 13.
† cap. 16.
† 1 de p. p. q. 3. ar. 4. de po. q. 7. ar. 2.

signat cū dicim⁹ h ẽe ĩ creaturis qdẽ fm. s. T. doctrinā a qddi⁹ realr distinguit̃ pp qd̓ de Adā ver̃ ẽ dicere q̄ est hō, nō āt ver̃ ẽ dicer̃ q̄ sit. In deo āt idẽ ẽ actualitas existẽdi, ⁊ deitas, ⁊ idẽ fm rẽ signat̃ cū di de⁹ ẽ de⁹, ⁊ cū di deus est. ℂ Qz āt ita sit mltis rōib⁹ pbat. s. T. ℂ Et p̄ supponit̃ q̄ de⁹ sit p se neĉe ẽẽ. Tūc sic ẽẽ qd̓ ẽ neĉe, si ɔiūgit̃ qddita ti q̄ ab ipo sit distincta, aut illi qddi⁹ r̃pugnat, sic p se existere repugnat albedini, aut ei cōsonū ẽ ⁊ affine sic albedini in sbo ẽẽ. P⁹ dari non p̄t q̄ illi qddi⁹ nō ɔuenit sic neq̄ albedini p se existẽ. Si scōm dicat̃, aut dependet ab eẽntia eȷ̃ se, aut vtrūq̄ ab eadẽ cā, aut eẽntia ab ẽẽ, nō p⁹ duo q̄ ẽ ɔ̄ rōnez neĉe esse. q̄ ab alio dependeat, nō ẽt tertiū, q̄ tūc qdditas illa accn̄talr rei ɔueniret q̄ qd̓ seq̄t̃ ẽẽ rei, ẽ illi accn̄tale, ⁊ sic nō eẽt sua qdditas. g̃ i deo qdditas ẽ suuz ẽẽ. ℂ Si dicat̃ q̄ p⁹ ẽ aliquo mō veruz, nec repugnat ei qd̓ ẽ neĉe ẽẽ, q̄ ẽẽ illd̓ depẽdet ab eẽntia nō absolute vt oio nō sit nisi illa esset, sed q̄tū ad ɔiungi ei, ipm. n. esse p se necesse est sed ipm ɔiungi qdditati nō est p se necesse. ℂ Cōtra. aut illud esse pōt intelligi sine illa qdditate, aut nō. Si p⁹ g̃ illa eẽntia ad ipm esse accn̄talr se hz, sz id qd̓ est neĉe esse est illud esse, g̃ seq̄t̃ q̄ illa eẽntia ẽt accn̄talr se hz ad id qd̓ ẽ necesse ẽẽ, g̃ nō erit ei⁹ qdditas, sz aliq̄ ipo posterior. Si scōm illud ẽẽ absolute depẽdet ab eo a quo depẽdet coniunctio sua ad essentiam, ⁊ sic idem quod prius.

ℂ Aduerte circa illā ppōnẽ. Qdditati albedis repugnat p se existere, q̄ illa repugnātia nō ẽ logica. s. ex ipis termis resultās, sz est repugnātia in ordie ad agẽs nāle. repugnat enī qdditati albedinis q̄ ab agẽte creato p se existere hẽat ⁊ sic nālr sbsistat nō repugnat āt sibi q̄ a deo creet̃ p se existẽs, vt tz. s. T. in multis locis p̄cipue. Quol. 8. q. 4. ar. 3.

ℂ Circa illā disiūctiuā, aut illd̓ ẽẽ p̄t intelligi sine illa eẽntia, aut nō p̄t itelligi sine illa. Aduerte⁹, q̄ nō accipit̃ ibi, ẽẽ itelligi sine eẽntis quātū ad p̄mā opationẽ itell̓s sz q̄tū ad 2ᵐ. ⁊ est sensus, aut pōt itelligi. s. vere, q̄ non sit illi essentię tale esse coniūctū, aut nō pōt intelligi nō esse illi ɔiunctū, bonū q̄cunq̄ detur non tollit̃ vis rōnis vt est deductū.

ℂ Circa hāc āt ipugnationẽ dubitat̃, q̄ vr̄ assumi qd̓ dz p̄bari, assumit̃. n. q̄ id qd̓ ẽ neĉe ẽẽ est illd̓ ẽẽ. h āt q dicit eẽntiā dei, aut ipsi⁹ neĉe ẽẽ, ab ẽẽ ei⁹ distingui illā ppōnẽ negaret. Sicut negat dei essentiā esse ipsum esse.

†2° ad rō ne.

iūctū q̄ nō ẽ qd̓ ipm ẽ: aut ẽ dissonū illi qdditati seu repugnās sic p se existere qdditati albedinis: aut ei ɔsonū siue affine sic albedini ẽẽ in alio: si p̄ mō: illi qdditati nō ɔueniet ẽẽ qd̓ ẽ per se neĉe ẽẽ: sic nec albedini p se exister̃. si āt scdo mō: dz q̄ vel ẽẽ h⁹ depẽdeat ab eẽntia. vl̓ vtrūq̄ ab alia cā vl̓ eẽntia ab ẽẽ. ℂ Pria duo sūt ɔ̄ rōnẽ ei⁹ qd̓ ẽ p se neĉe esse. q̄ si ab alio depẽdet. iā nō est necesse ẽẽ. Ex tertio vō seq̄t̃ q̄ illa qdditas accidẽtalr aduenat ad rẽ q̄ p se neĉe ẽ ẽẽ: q̄ oẽ qd̓ seq̄t̃ ad ẽẽ rei ẽ ei accidẽtale: ⁊ sic non erit ei⁹ qdditas: de⁹ igr̃ nō hz essentiā q̄ nō sit suū ẽẽ. † ℂ Sz ɔ̄ h p̄t dici q̄ illd̓ ẽẽ nō absolute depẽdet ab eẽntia illa vt oio nō sit nisi illa eẽt. sz dpẽdet q̄tū ad eōiūctionẽ q̄ ei cōiūgit̃: ⁊ sic illd̓ ẽẽ p se neĉe ẽ: sz ipm ɔiungi nō p se neĉe ẽ. † ℂ Hec aūt r̃nsio p̄dicta incōueniẽtia nō euadit: q̄ si illd̓ ẽẽ p̄t itelligi sine illa eẽntia: seq̄t̃ q̄ illa eẽntia accn̄talr se hz ad illud ẽẽ. sz id qd̓ ẽ p se neĉe ẽ illud ẽẽ: g̃ illa eẽntia se hz accn̄talr ad id qd̓ ẽ p se neĉe ẽẽ. nō g̃ ẽ qdditas ei⁹. h āt qd̓ ẽ p se neĉe ẽẽ est de⁹. nō igr̃ illa ẽ eẽntia dei sz aliqua eẽntia deo posterior. si āt nō p̄t itelligi illd̓ ẽẽ sine illa eẽntia. tūc illd̓ ẽẽ absolute depẽdet ab eo a q̄ depẽdet ɔiūctio sua ad essentiā illā: ⁊ sic redit idẽ qd̓ p⁹us.

2 ℂ Itẽ vnūqd̓q̄ est per suū esse: qd̓ igr̃ nō est suū ẽẽ nō est per se necesse esse. deus aūt est p se necesse ẽẽ. ergo deus est suū esse.

3 ℂ Amp. si ẽẽ dei nō ẽ sua eẽntia. nō āt ps ei⁹ ẽẽ p̄t. cū eẽntia diuina sit simplex † (vt ōnsuz ẽ) dz q̄ h⁹ ẽẽ sit aliqd p̄ter eẽntiā ei⁹. oẽ āt qd̓ ɔuenit alicui qd̓ nō ẽ de essentia ei⁹: ɔuenit ei p aliquā causā. ea. n. q̄ p se nō sūt vnū si ɔiungunt̃ dz p aliquā cām vniri: esse igr̃ ɔuenit illi qdditati p aliquā cām: aut igr̃ p aliqd qd̓ ẽ de essentia illi⁹ rei siue p eẽntiā ipsā: aut p aliqd aliō. Si p̄ mō eẽntia aūt ẽ fm illud ẽẽ. seq̄t̃ qd̓ aliqd

† Impro batio.

† cap. 18.

ℂ Rndet̃ q̄ si ponat̃ aliqd q̄ sit p se neĉe ẽẽ, dz q̄ illd̓ sit suū ẽẽ ex nois rōe. Est. n. p se neĉe ẽẽ qd̓ a seipo de neĉitate ẽ, ⁊ a nullo alio. si āt ẽẽ suū ab ipo distigueret̃ oporteret vt illd̓ ab alio hẽret. q̄ nihil sibiipi ẽ cā ẽẽndi, ⁊ sic nō eẽt p se neĉe ẽẽ, vn̄ q̄tūcūq̄ aliqs dicat qdditatẽ dei ab ipo ẽẽ distingui si admittit deū p se neĉe ẽẽ nisi termior̃ rōnẽ ignoret, dz vt ɔcedat ipm esse suū ẽẽ. Et iō nō assumit̃ qd̓ dz p̄bari, sed ex ipsa nois rōe ōndit̃ esse verum.

ℂ 2°. Deus ẽ p se neĉe ẽẽ, g̃ ẽ suū esse, pz ɔn̄a, q̄ qd̓ nō ẽ suū ẽẽ nō est p se neĉe ẽẽ, cū vnūqd̓q̄ sit p suū ẽẽ. Si de⁹ est suuz ẽẽ ergo ⁊ sua quidditas est ipsum ẽẽ, q̄ vt ostensum est de⁹ est sua quidditas g̃. ⁊c̄.

ℂ Aduerte⁹ q̄ ⁊ p suū esse di res ẽẽ, ⁊ p suam formā, sz differẽt. Nā p formā di res esse tanq̄ p prin⁹ ⁊ cām formalẽ ipsi⁹ actualitatis ẽẽndi vbi esse a re distinguit̃, p ipm aūt esse di esse tanq̄ p vltimā actualitatem ẽẽndi q̄ nullū alium expectat actuz. ⁊ sic intelligit̃ ppositio. s. Th. vnūquodq̄ est per suum esse.

ℂ Tertio supponit̃. Si esse a qdditate in deo distinguit̃, q̄ ei⁹ pars esse nō possit, cū de⁹ sit simplex. Tūc arguit̃. De⁹ est p̄ causa, nullā hñs cām, g̃ in ipso eẽntia ⁊ esse sunt idez. pbat̃ ɔn̄tia. q̄ oẽ qd̓ nō est de essentia rei ɔuenit sibi p aliquā cām, g̃ si esse distingueret̃ ab essentia ɔueniret sibi per aliquā cām. nō aūt p ipam essentiā aut per aliqd qd̓ sit de essentia. quis cum essentia sit per illud esse aliquid sibi ipsi causa essendi esset, quod est ipossibile fm esse substantiale. quia prius fm intellectum est causam esse q̄z effectū. ergo conueniret sibi per aliquam aliam causam. ergo deus erit causatus ⁊ sic non erit prima causa.

ℂ Circa istā ppōnẽ prius est scōm itell̓m cām esse q̄z effectuz. Aduertẽdū q̄ cā nō semp duratiōe suū effectū p̄cedit, sz bene ordine nāe. Pōt. n. cā ⁊ effect⁹ duratiōe simul esse, si effectus nō pducat̃ p motū vt inferi⁹ ostẽdet̃, sed tn̄ effect⁹ fm nām, ipam cām esse p̄supponit, loquẽdo de cā effectiua. ⁊ ex ɔn̄ti si intell̓s ɔcipiat̃ aliqd ab altero esse prius cōcipit̃ ipam cām esse q̄z effectū, tanq̄ esse effect⁹ p̄supponat ẽẽ cause. Cū ergo hic di prius est fm itell̓m cām esse q̄z effectū non sic est itelligẽdū q̄n illa prioritas sit tm̄ ab intell̓u ɔcipiẽte, ⁊ nullū habeat in re fundamẽtū: sz quia ab intellectu est cōplemẽtum illius prioritatis fundamentum tamẽ est ex pte rei, si ibi sit vere causa ⁊ causatum.

ℂ Quarto

pus moueat ime cū corp' n̄ moueat nisi ab alio motū. ❡ Scē
sus h' rn̄sionis ē q̄ cū vt' ex̄ magn̄ moueat mediāte vtute q̄ ē
in mag", ei' actio ex vtute i mag" exn̄te limitat', vt'.n.p'cāe
fm ɔditionē ꝛ nāz cāe 2ᵉ opat', videm'.n. q̄ sol mediāte hoie
gn̄at hoiez, ꝛ mediāte eq̄, equū, iō si vt' q̄ est i mag" ē finita ꝛ
ɔn̄ter nata mouē velo' finita, vt' ifi' q̄ ē ex̄ mag" mediāte ip
sa mouēs, n̄ mo
uebit velo' ifi",
sz fi", ꝛ deter".
Uirt' āt q̄ est in
magni", qa mo
uet ime" ipz cor
pus celeste, alio
gn illō corpa ife
riora n̄ mouēt,
cū corp' nō mo
ueat nisi motū,
si fuerit infi" ne
cessario moue
bit i n̄ tpe, qa n̄
p̄t accipe limita
tionē ex cā 2ᵉ. cū
n̄ mediāte 2ᵉ cā
sz p seipaz ime"
moueat. ❡ Ad
uertē" āt qm̄.8.
T. hāc rn̄sionē
meliorē p' repu
tat, iz ꝛ ipaz i.8.

pus moueat nisi motū. vn̄ si mouēt
seqret q̄ mouēt n̄ i tpe. †❡ Pōt
adhuc meli' dici q̄ pōa q̄ n̄ ē i ma
gnitudie ē itell'z. ꝛ mouet p volūta
tē. vn̄ mouet fz exigētiā mobil' ꝛ n̄
fm p̄petatē sue vtut'. pōa āt q̄ ē in
magnitudie n̄ p̄t mouē nisi p neci
tatē nāe: qa pbatū ē q̄ itell'z nō est
vt' i corpe. qa ꝛ sic mouet de neci
tate fz p̄petatē sue q̄ntitat'. vn̄ seq
tur si mouet q̄ moueat i istāti: fm
h g̃ remot' p̄dict' obiōnib' p̄cedit
ōmo Aris. †❡ Amp̃. null' mot'
q ē a mouēte corpeo p̄t eē ɔtinu'
ꝛ reglaris: eo q̄ mouēs corpale in
motu locali mouet attrahēdo vel

vn̄ mouet n̄ p itl" ꝛ vo" sz p necitatē nāe, pp h illa q̄ est ex̄ ma
gni" mouet n̄ fz p̄petatē sue vtut', sz fz exigētiā mo". iō n̄ se
quit' q̄ moueat i istāti, illa āt q̄ ē i mag" tāq̄z vz vt' mālis ad
extēsionē sbi extēsa, vt supi' exposuim' mouet fm p̄petatē sue
nāe ꝛ vtut', sic ꝛ corp' mouet fz p̄petatē ɔditionēq̄z sue q̄ntita
tis, iō seqt' q̄ moueat in istāti. h' rn̄sionis explanatione bēs
8.phy. a. s. T.

expellēdo. id āt qd̄ attrahit' vl' ex
pellit': nō in eadē dispōne se hz ad
mouētē a p̄n° mot' vsq̄z ad finē: cū
q̄nq̄z sit p̄piq' q̄nq̄z remot': ꝛ sic
nullū corp' p̄t mouē motū ɔtinuū
ꝛ reglarē. mot' āt p̄m' ē ɔtinu' ꝛ
reglaris: vt pbat' (i.8.physi.) igit'
mouēs p̄mū motū nō est corpus.
10 ❡ Itē nll's mot' q ē ad finē q exit
d pōa i actū p̄t eē p̄petu': qa cū p
uētū fuerit ad actū: mot' q̄escit. si
g̃ mot' p̄m' ē p̄petu': oz q̄ sit ad fi
nē q sit sp. ꝛ oīb' modis. i actu. tale
āt nō ē aliqd corp' neq̄z aliq̄ vt' in
corpe: cū oia h' sint mobilia p se vl'
p accñs: igit' finis p̄mi motus nō

❡ Uerūmn̄ ad
maiorē itelligē
tiā cor q̄ hic ꝛ
ibi dr̄r ɔsiderā
dū est. q̄ h' cā p
petuitatis mo
tus si ifi" ponat'
fz vtutē siue in
mag" pōat' siue
ex̄ mag" q̄ntus
ē ex ɔditiōe po'.
poterit moue in
istāti, sic.n. nulli
po' finite p̄por
tiōat' in vigore,
ita q̄z" ē ex se cā
re p̄t motū nulli.
motui fi" i velo
citate p̄por",
vn̄ n̄ differūt ifi
nita po' i mag"
ꝛ ex̄ mag" q̄z"

phy. isufficiētē eē dicat, q̄ h' rn̄sio ɔ̃ Ari. ē, cū ipe ponat po" q̄
ifi" tpe mouet ifi" eē, ꝛ ex̄ mag", ex q̄ appet infini" po' tpis
ifinitati ɔpabiliē eē fz p̄por" cāe, ꝛ effect' iz nō fz eādē rōnē
ifinitū i ill' ieniat'. Falsū q̄z ē q̄ ifi" vtut' sepate, nō auferat p
por" durationis sui mot' ad durationē mot' exn̄tis a vtute fi
nita. Nā velo" mot' seqt' mag" vtut' po' motiue, q̄ sibi ɔuēit
p se, q̄ ē mag" p̄fectiōis, n̄ āt q̄ ɔuenit sibi p accñs. s. ad extēsio
nē sbi. Quāto.n. p̄fectior ē po' tāto ē magis actiua, nō āt q̄nto
magi extēsa, itēsiō.n. calor i pua q̄nti" magis calefac', q̄z remis
sus i magna. 2ᵃ āt rn̄sio, n̄ tollit a po' sepata finitatē aut ifini"
ɔpabiliē motui, ꝛ tpi fz aliquā p̄por" cāe ꝛ effcūs, neq̄z fmo
uet a po' ifi" sepata, q̄ possit mouē q̄z" ē ex se i istāti, fm.n. hāc
rn̄sionē si moueret ime" mouēt i istāti necīo, sz qa mouet me"
p̄t i tpe mouē, mot' āt celi fz Cōmēta. a primo mouēte hz fini
tatē velo", qa ē vtut' finite. Propter h g̃ scōa melior est q̄z p'.
❡ Aduertē" ēt q̄. o. T. vi velle com. alr sēsisse i. 12. met' de ifi"
p' motor', q̄z sēserit. 8. phy. Nā. 12. met' ɔcedit ipz eē ifinitū. 8°
āt phy. negat, sic ēt negare vi. 2° ce. cō. 38. 39. 63. ꝛ. 71. ꝛ 3° ca. d
sba orb loq̄ndo d ifi" vigor'. Si qs āt vellet tenē q̄ n̄ sēsit alr,
sz vbiq̄z tēuerit deū n̄ eē ifi" vigor' poss̄z, dicē ad autb. 12. met'
ɔformit' ad ea q̄. 8. phy. dr̄r. q̄ n̄ ɔcedit deū hre ifi" vtutē i vi
gore, sz hre quādā ifi" equoce dictā, cū ifi" vtut' exn̄tis i mā,
q̄ ad etn̄itatē mot' agit, iō si tal' vt' ex̄ mag" pōat' ifi" suo mō
.s. n̄ limitata neq̄z fi" vt ea q̄ sūt d gn̄e q̄ntitat', n̄ oz q̄ moueat' i
nō tpe, qa illa n̄ ē ɔpabil' ifinitati velocitat' mot', cū sit alteri'
rōis a reb' quātis. Sz si eēt ifi" vt' i mag" moueret i istāti, qa
hret ifinitatē ɔpabilē ifi" velo" eo q̄ eēt q̄nta fm eādē rōnē cū
tpe ꝛ motu. 2ᵐ.n. hāc vtutē. s. q̄ ē in mā ɔsiderāda est velo" ꝛ
tarditas mot', c' sig" ē q̄ pp finitatē vtut' q̄ ē i orbe veluti aia
ei' velo" mot' ē fi". Siq's āt vellet tenē d mēte com. eē q̄ de'
sit ifi" vigoris poss̄z ad dcm̄. 8 phy. dicē q̄ neq̄z ē fi", neq̄z ifi"
ifi" ad quā seqt' mot' i istāti, qa illa ifi" vigoris q̄ ē ex̄ mag"
nō ē q̄nti", vt hēat ɔpari q̄nti" intēsiue mot', iz extēsiue. s. etn̄e
ci' duratiōi ɔpet', eo q̄ ꝛ ipa etn̄itatē hēat ꝛ p̄petui", etn̄itas
n. ad gn̄s q̄ntitat' n̄ limitat', cū i reb' n̄ q̄ntis ieniat', itēsio āt i
reb' dūtaxat q̄ntis ieniat', cū ex sbi māl p̄ticipatiōe depēdeat.
Ad 2ᵃ āt loca i qb' dicē vi, q̄ nlla ē vt' ifi" fz vigorē dici poss̄z
q̄ loqt' d vtutib' ɔsilicet q̄ dr̄r aie orbiū n̄ āt d vtute a mā sepa
❡ 3ᵃ meli' adhuc rn̄det', ꝛ dī q̄ po' q̄ nō est in mag" est (rata.
intl' ꝛ p vo" mouēs, q̄ āt ē i mag" n̄ ē it'. qa it' nō ē vt' i corpe,

ad h q̄ est posse mouē in istāti q̄z" ē ex sufficiētia po', nec q̄ntū
ad h q̄ ē nō posse mouē in istāti pp repu" mo". h.n. vtriq̄z po'
est cōe, sz differūt q̄z" ad exercitiū h' po' ꝛ q̄ntū ad mouē actu,
qa si pōat' ex̄ mag" nō mouebit fm totū suū posse, ꝛ fm nāe
ɔditionē, sed fm q̄ ɔgruit nāe mo". ꝛ fini a tali sba p̄cōcepto
ꝛ qa nā mo" nō patit', nz finis itēt' exigit vt mot' sit in instāti,
iō nō mouebit in istāti sz i tpe. Si āt pōat' i mag" mouebit fz
ɔditionē sue nāe tāq̄z for' mālis, ꝛ fm totū suuz posse, iō necīo
mouebit in istāti. Un̄ p'hs nō facit hāc ɔditiōalē, si po' ifi" sit in
mag" poterit mouē i istāti, sz hāc si sit i mag" mouebit in istā
ti. Est āt melior h rn̄sio q̄z 2ᵃ, qa illa nō saluabat q̄re po' ifinita
exn̄te ex̄ mag" nō seqt' vt moueat in istāti. Q d.n. dicebat' h
eē qa velo" hz mot' a mouēte p̄xio illd āt est vtutis fi", nō sa
tisfacit. Quia sic p̄mū agēs nō p̄t mouē i istāti sua vtute, ita
nō p̄t mouere tpe ifi". sz vtrūq̄z p̄t h' agēs ex se. Quereret'.n. cū
mouere tpe p̄petuo ɔueniat sibi p vtutē h' mouēt', qd̄ sibi ex p
pria vtute ɔuenire nō p̄t, q̄re ēt nō ɔuēit sibi i vtute h' agēt' i in
stāti mouere, cū vtrūq̄z i vtute h' mouēt' ɔtineat'. Et sic nō assi
gnat' rō sufficiens, q̄re mot' celi sit fi" velocitat' exn̄te po' infi"
ex̄ mag", qa vz p̄mū mouēs ē fi" vtut', nā ꝛ eadē rōe debe
ret eē finite duratiōis. 3ᵃ āt rn̄sio sufficiēt' saluat, q̄re po' infi" ex̄
mag" nō moueat in istāti, sz bn̄ po' ifinita i mag" vt appuit.
❡ Sz occurrit du", qa po' ꝛ vt' māl' n̄ sp agit fz nāe ɔditionē,
ꝛ fz totū suū posse abso". sz fz posse i ɔpatiōe ad sbi dispōnē.
Nā calor ignis n̄ sp calefac' fz q̄ abso" poss̄z calefacere, sz fm
q̄ sbz dispositū ē ad h vt calefiat. Jō idē calor aliqd magi, ali
qd min' calefac'. g̃ qa po' ifi" sit i mag" ꝛ sit māl' n̄ seqt', q̄ mo
ueat fz totū suū posse, sz fz mo" dispōnē, nullū āt mo" ē dispo
sitū vt moueat' in istāti. g̃ nō seqt' q̄ in istāti moueat sz in tpe.
❡ Rn̄det', q̄ alr est de po' māli finita, ꝛ alr de infinita, qa po' fi
nite p̄t aliqd resistere fz aliquā p̄por", nō āt ifinite, cū nihil
finitū hēat p̄por" ad ifinitū, inde sit, vt po' mālis finita aliq̄
ipediat' ne agat fz totū suū posse absolute pp idispōnē sbi po'
resistētē, ifinita āt pp sbi idispōnē ipediri nō p̄t, q̄n fm totū suū
posse agat, cū nulla resistētia finita ad ifinitā vtutē hēat p̄por
tionē. Si.n. eēt ignis ifi" caloris calefaceret fz totū suū posse,
ꝛ a nulla idispōne sbi ipediri poss̄z. Ista g̃ ɔditiōal' est va ꝛ ne
cessaria. Si ifi" po' eēt in mag" ꝛ p ɔñs mālis mouēt in istāti,
dato q̄ mobile n̄ sit fm se ad istāteneū motū dispositū respcū
vtut' finite, nec illa p̄pō vt' māl' nō sp agit fz totū suū posse. sz

ſm diſpōnē ſbi ē vā de v̄tute īfīᵗᵃ, ſꝫ bñ vā ē ð v̄tute fīᵗᵃ, vt pbʳ. ℭ Attēdēᵈᵘᵐ āt ꝙ ꝑter rñſionē hic datā aliā tāgit. s. T. 8. phy. ꝛ ꝑᵃ. q. 25. ar. 2. 3ᵐ. ſ. ꝙ rō di īfīta ꝗ iter poᵗᵉᵐ īfinitā imālē, ꝛ mālē ꝗ ad mouē i nō tpe, ē qa mouēs cēᵗ magᵗᵘᵐ. nō ē vniuocū agēs. ſꝫ ſupioris ordis, idō ñ oꝫ vt magᵗᵘᵈᵒ ſit totiꝰ effcūs ſui ſuſceptiua, vñ cū ſibi ꝛᵐ effectꝰ ꝓuciat, ꝗꝫᵐ ē ex v̄tuꝗ efficaria. ſ. eternitas motꝰ, ꝛ motus iſtātaneꝰ, ñ oꝫ vt magniᵗᵘᵈᵒ, vtriuſqꝫ effectꝰ ſit receptiua, ita ꝙ tota eiꝰ v̄tꝰ in motu corpis manifeſtet, idō ꝗꝫuis corpꝰ ſit ſuſceptiuū motꝰ ēni aliq imāli īfīᵗᵘ nō oꝫ tñ vt ſit ſuſceptiuū motꝰ i nō tpe. Mouēs āt corpeū mouēdo aliō corpꝰ localiter ē agēs vniuocū iꝗꝫᵐ ñ mouet niſi localr ꝛ ipꝫ moueat, idō nīˡ ꝓhibꝫ in magnīᵗᵘ effectū v̄tuti i magᵗᵉ exñti ꝓporᵗᵒᵉ recipi, ꝛ ꝓpea ſi fuerit īfīᵗᵘ effcūs ſibi ꝓporᵗᵘˢ. ſ. motꝰ in nō tpe i moᵗᵒ reciplet, qð cū ſit ipoſſe ſeqꝛ vt ipoſſe ſit v̄tutē īfinitā i magᵗᵉ eē. ℭ 3ᵃ rō ad ꝓnˡᵉ ꝓpoᵐ ē iſta. Motꝰ ꝑ̄ ē ꝯtinuꝰ ꝛ regularis, ꝗ mouēs ꝑᵐ ñ ē corpꝰ, pbʳ ꝯña, qa motꝰ ꝯtinuꝰ ꝛ regularis ñ pōt ē a mouēte corpeo, eo ꝙ moueat tale mouēs attrahēdo vel expellēdo, i talibꝰ āt motibꝰ, qð mouet ñ ſp̄ ē i eadē diſpōne ad mouēs, ſꝫ qñqꝫ ꝓpiqꝰ qñqꝫ remotꝰ. Iſta rō hꝫ fūdaᵐᵉⁿᵗᵘᵐ ex. 8. phy. vbi pbʳ ꝑᵐ motū eē ꝯtinuū ꝛ regularē. ℭ Aduertēᵈᵘᵐ, ꝙ illa ꝓpō nullꝰ motꝰ a mouēte corpeo pōt eē ꝯtinuꝰ, ꝛ reguˡʳ v̄a ē ſi motꝰ ſit a mouēte corpeo tāꝗꝫ a ꝑᵒ ꝛ ꝓnˡᵉ mouēte, ñ āt ſi ſit ab ipo tāꝗꝫ ab iſtᵒ. Motꝰ. n. qꝫ ſiˢᵗᵉʳⁱ orbes mouent motu diurno ē ꝯtinuꝰ ꝛ reguˡʳ, lꝫ ſit a ꝑ moᵒ. qa ñ ē ab ipo tāꝗꝫ a ꝓnˡᵉ mouēte. ſꝫ tāꝗꝫ ab iſtᵒ. itellītie moueꝗ. ℭ Sꝫ occurrit diᵐᵉⁿᵗᵉ hāc rōnē qa vti vꝫ falſo fūᵗᵒ. Nō. n. mouēs locale mouet ſp̄ attrahēdo vł expellēdo, ſꝫ ēt ipellēdo. Vñ phs. 7. phy. motꝰ alios locales qbꝰ aliqd mouet ab alio reduē ñ ad attractionē ꝛ expulᵗᵒⁿᵉᵐ, ſꝫ ad tractū, ꝛ pulū qð ē genꝰ explᵗᵒⁿⁱˢ, ꝛ ipulſiōis. Nec ēt vꝫ vep i attractiōe ꝙ moᵘ aliqñ ꝓpiqꝰ, aliqñ remotꝰ ſit a mouēte. Trahēs. n. nūꝗꝫ ſepat ab eo qð trahit, vt dꝛ. 7. phy. ℭ Rñderi pōt ꝗꝫuis mihi ad pñs occurrit. ꝙ iſta rō ſuppōit ꝑᵐ mouēs ſuū locū ñ mutaꝛ ad motū eiꝰ qð ab ipo mouet, cū oñſū ſit ipꝫ eē imoᵘᵉ. Cōſtat āt ñ mouē tale mouēs aliō corpꝰ, niſi ꝑ explᵗᵒⁿᵉᵐ, aut attracᵗᵒⁿᵉᵐ, dū qð mouet, aut faꝛ a ſe diſtare, aut faꝛ diſtās ad ſe appropinqre, aut ſꝫ totū, aut ſꝫ ptē. Vtroqꝫ āt mō ꝯtigit qð mouet aliqñ ꝓpiquꝰ mouēti eē aliqñ remotꝰ. ℭ Cū āt iſtaꝛ qa trahēs nūꝗꝫ ſepat a tracto, dꝛ ꝑ ꝙ ſuppᵒᵉ ꝙ trahēs nō moueat falſū ē ꝙ nūꝗꝫ ſepet a tracto, imo ꝯiūgūt tñ: i fine vt pꝫ cū magnes attrahit ferꝛ. nō. n. alioᵗ trahere pōt corpꝰ qð ñ mouet ꝗꝫ magnes ferꝛ trahat. ſ. ꝑ iꝑſſionē alicꝰ forᵉ ꝓp quā tractū mouet ad trahēs. Qð āt ingt Ariſ. ꝙ trahēs nūꝗꝫ ſepat a tracto itellr de eo qð trahit ꝑ motū localē tñ. nō āt ꝑ iꝑreſſionē alicꝰ forᵉ. Vñ alioᵗ hic accipʳ tractio. ꝛ alioᵗ. 7. phy. ℭ Dꝛ 2ᵒ, ꝙ lꝫ trahēs nūꝗꝫ ſepet a tracto oio. qn. ſ. ei qð trahit ſit ꝯiūctū aut ſꝫ totū qð trahit, aut ſꝫ ptē, ñ oꝫ tñ ſp̄ ipꝫ ꝯiūgi ſꝫ totū, ſꝫ ſufficit vt ſꝫ ptē ꝯiūgat, ꝛ ſic accideret. Si mouēs extrinſecū corpis celeſtis eēt corpꝰ exñs in determiato ſitu, puta i oriēte. Nā expellēdo a ſe vnā ptē cui imediate ꝯiūgiꝛ ꝑ emiſperiū ſupiꝰ traheret ad ſe aliā ptē, ꝗ ab occidēte mouet ad oriēs ꝑ emiſperiū iferiꝰ, ꝛ ſic ꝯiūgereꝛ ei qð trahiꝛ nō ſm partē ꝗ trahiꝛ ſed ſm partē ꝗ expellitur.

ℭ 4ᵃ rō. Finis ꝑ̄ motꝰ: nō pōt eē corpꝰ aut v̄tꝰ i corpe. Sꝫ deꝰ ē finis ꝑ̄ motꝰ, ꝗ neqꝫ ē corpꝰ, neqꝫ v̄tꝰ in corpe, maior pbʳ, qa finē motꝰ ꝓpetui oꝫ ſp̄ eē, ꝛ oibꝰ modis in actu, eo ꝙ motꝰ q ē ad finē exeūtē de poᵃ in actū nō ſit ꝑpetuꝰ, cuꝫ ceſſet qñ ad actū pfectū fuerit. nullꝫ āt corpꝰ aut v̄tꝰ in corpe ē hꝫ cū moueaꝛ, aut ꝑ ſe, aut ꝑ accñs. minor vō pbʳ, qa finis ꝑ̄ motꝰ eſt ꝑmū mouēs qð mouet ſic ꝯſideratū. Iſta rō ēt ex. 8. phy. hꝫ fūdaᵐᵉⁿᵗᵘᵐ vbi oñdiꝛ virtutē in corpe moueri aut ꝑ ſe, aut per accñs. ℭ Sꝫ circa hanc rōnem occurrit duᵐ. quia nō vꝫ ꝯſia iter finꝫ q de poᵃ in actum exit, ꝛ finē q eſt ſp̄ in actu reſpectu motꝰ. Eſt. n. vꝛ vep ꝙ habito fine ceſſat motꝰ, hita. n. ſanitate ꝗ educitur de poᵃ in actum, ceſſat ſanatio, ꝛ hito loco deorſum, q eſt finis actu ꝑexñs ceſſat motꝰ grauis deorſum. ꝛ ſic ſeqꝛ, ſi eſt aliqs finis ꝑmi motus, ꝙ nullo mō poterit eſſe perpetuus.

ℭ Rñʳ, ꝙ illa ꝓpō hito fine ceſſat motꝰ, nō ē v̄a de oi fine, vt habeꝛ. 4. ſen. d. 48. q. 5. ar. 2. ad penulti. rōnē i oppᵐ: ſꝫ hꝫ v̄itatē tñ de fine q ſeqꝛ motū, talis. n. cōpaꝛ ad motū ſic terminꝰ ad viā. De fine āt q ꝯcomitaꝛ motū nō hꝫ v̄itatē. Finis āt motꝰ celeſtis ē aſſilatio ad deū i cāłitate tāꝗꝫ. vꝫ. finis itriſecꝰ. finis n. extriſecꝰ de ꝗ i hac rōne ē ſmo ē ipē deꝰ. Hec āt aſſilatio ad deū ꝯcomitaꝛ ipm motū. Idō nō ceſſat motꝰ celi hito iſto fine. imo ꝑpetuo moueꝛ celū ꝓp hūc finē hitū manutenēdū. Cōſeruaꝛ āt motꝰ vniformis ꝑpetuꝰ, ꝓp imobilitatꝫ ipſiꝰ dei. Ex ꝗ ꝓuenit ꝙ celū ꝑ ſuū motū vniformē ſp̄ illi aſſimileꝛ in cāndo.

ℭ Quia āt rōnes ſuppoſite ꝓcedūt ſuppᵒᵉ motꝰ eternitate cuiꝰ oppᵐ fides tꝫ, poſſet aliqs credē ipas rōnes ieſficaces eſſe. Idō s. T. oñdit eas ꝓp hoc ſuā efficatiā nō āmittere. Et ſi. n. fides teneat motū celi aliqñ ceſſatuꝝ, nō tñ ponit futurū hoc aut ꝓp motoris ipotētiā, aut ꝓp mobilis corrupᵗᵒⁿᵉᵐ, qa vtro mō accideret motꝰ ille ꝑ tpis diuturnitatē lēteſceret, vt in iſtis inferioribꝰ appet ſed ex volūtate dei ipm ceſſaturū credit. Idō Ariſt. rōnes fundanꝛ ſuper poſſibilis in nā, quo poſito efficaciſſime ſunt, licet nos oppoſitum eſſe de facto teneamus.

ℭ Cōfirmaꝛ poſtremo: ꝯ ſacre ſcripture auctᵒᵉᵐ. ſ. Io. 4. ſpūs ē deꝰ. ℭ Itē ꝑᵃ thim. ꝑ. Regi ſcłoꝝ ꝛc. Itē Ro. ꝑ. ℭ Inuiſiᵇⁱˡⁱᵃ ꝛc.

ℭ Quātū ad 3ᵐ triplex erroꝝ gñs excludiꝛ. ſ. phoꝝ, q oēs excepto Anaxag. poſuerūt deū eſſe corpꝰ: gētiliū ponētiū elemēta mūdi ꝛ coꝝ v̄tutes eē deos. Iudeoꝝ atqꝫ alioꝝ hereticorū vꝫ tertuliani, ꝛ vadianoꝝ, ſiue antropomorphitaꝝ, ꝛ alioꝝ q deū corpalibꝰ liniamētis figurabāt, necnō manicheoꝝ ponētiū deū eſſe quādā infinitā lucis ſubām. Quoꝝ oium erroꝝ occaſio fuit ꝙ de diuinis cogitātes ad imaginationē per quā nō poteſt niſi corporis ſimilitudo capi recurrebant.

ℭ Notādū ꝙ antropomorphita vocabulū grecū ē ꝯpoſitū ab antropos, qð hoiem ſignat, ꝛ morphe, qð eſt figura, ſic enim illi dicti ſunt, qa deū humana figura deſcribebant.

ē corpꝰ neqꝫ v̄tꝰ i corpe. finis āt ꝑmi motꝰ ē ꝑmū mouēs qð mouet ſic ꝯſideratū. h āt ē deꝰ: deꝰ igꝛ neqꝫ ē corpꝰ nꝫ v̄tꝰ i corpe. † ℭ Quāuis āt falſū ſit ſꝫ fidē nr̄āꝫ ꝙ motꝰ celi ſit ꝑpetuꝰ: vt īfra patebit: tñ verū ē ꝙ motꝰ ille nō deficit neqꝫ ꝓp ipotēꝫ motoris neqꝫ ꝓp corruptionē ſubē mobił: cū nō videaꝛ motꝰ celi ꝑ diuturnitatē tpis lēteſcē. vñ demſtones ꝑdicte ſuā efficatiā ñ ꝑdūt. † ℭ Huic āt v̄itati dmſate cōcordat dina auctas. Dꝛ āt Io. 4. (Spūs ē deꝰ: ꝛ eos q eū ado. i ſpi. ꝛ ve. ado. oꝫ.) Dꝛ ēt pᵃ thīm. ꝑ. (Regi. ſcłoꝝ imor. inui. ſoli deo.) Et Ro. ꝑ. (Inuiſibilia di ꝑ ea ꝗ ſa. ſꝛ itel. ꝯſpi.) Que. n. ñ viſu ſꝫ itellu ꝯſpiciunꝛ icorpea ſūt. † ℭ Per h āt deſtruiꝛ error ꝑmoꝝ phoꝝ. nālū q nō ponebāt niſi cās mālēs: vt ignē vel aquā vel aliqd hꝫ, ꝛ ſic ꝑma reꝝ ꝑncipia corpa dicebant. ꝛ eadē vocabāt deos. ℭ Inter ꝗs ēt qdā fuerūt ponētes cās mouētes amicitiā ꝛ litē: q ēt ꝓp ꝑdictas rōnes ꝯfutāꝛ. nā cū lis ꝛ amicitia ſint in corpibꝰ ſꝫ eos. † ſeqꝛ ꝑnia ꝑncipia mouētia eſſe v̄tutes in corpe. ℭ Ipſi ēt ponebāt deū eē ꝯpoſitū ex ꝗttuor elñtis ꝛ amicitia: per qð datꝛ itelligi ꝙ poſuerūt deū eē corpus celeſte. ℭ Inter āntiqꝫ āt ſolꝰ Anaxago. ad veritatē acceſſit ponēs intellm mouētem oia ſeparatū. † ℭ Hac ēt v̄itate redarguunꝛ gētiles ponētes ipſa elemēta mūdi ꝛ virtutes in eis exiſtētes deos

† quo poſito fidei ð definitione motꝰ nō ē ꝫ ꝑmiſ. ſa.

† Magna ſcrip.

† excl. er. cundi vꝫ māiū.

† tempo. vedo cus.

Ado bito fi. ne ceſ ſat motus.

† tē aliꝰ.

¶ Super capitulum. 21.

POstq̃z exclusit. s. T. a deo cõpõnẽ q̃ztitatiuã, nũc vult cõpõnez supp^{ti} ⁊ nãe excludere, ⁊ ponit hanc conclusionẽ. ¶ Deus est sua eẽntia, seu qdditas aut natura.

¶ Pro cui⁹ declar̃atiõe sciẽdũ q̃ h nomẽ de⁹ alr a phis accip^{r}, ⁊ alr a theologis: quia. n. phi trinitatẽ diuinarũ psonaꝝ non cognuerũt, sed in diuina nã vnum dũtaxat supp^{m} posuerũt, iõ nomie dei signant hñs diuinã nãz, ⁊ vnũ illud supp^{m} qd̃ s̃m ipos in diuina nã subsistit. Sic noie solis signant qd̃ nãm solis hz ⁊ qd̃ i nã solis subsistit. Apd̃ theologos vo q diuinaꝝ psonarũ trinitatẽ ponũt noie dei signat hñs nãz diuinã idistincte: nõ at signat determinatũ supp^{m} illi⁹ nãe, sicut ⁊ noie hois signat habẽs hũanitatẽ idistincte. Et qa nũdũ de trini^{te} psonaꝝ determinauit. s. T. Iõ phoꝝ admissa põne oñdit supp^{m} illd̃ deitatẽ ab ipa deitate nõ differre, ⁊ arguit sic p^{o}. ¶ Si de⁹ nõ eẽt sua eẽntia esset in ipo aliq̃ cõpõ s3 h⁹ opp^{m} oñsũ ẽ supi⁹, g̃ ⁊c. pb^{r} ꝯña r^{o}. Pri^{o}. qa ex opp^{to} ꝯñtis isert opp^{m} añtis. Nã si nõ est in ipo ꝯposito, g̃ nõ ẽ i ipo aliqd ab eẽntia distictũ, g̃ ẽ sua eẽntia. ¶ Cõfirmat 2° qa i ꝯpositis signat eẽntia p modũ ptis, g̃ signũ ẽ, q̃ vbi est aliqd p̃ter eẽntiã ibi est cõpõ, alioquin nõ significaretur per modum partis.

¶ Sz occurrit du^{m} c̃c istd̃ sig^{m}. Si. n. qa eẽntia signat p modũ ptis arguit q̃ ibi sit cõpõ, g̃ ⁊ in deo cõpõ erit, qa eius essentia per modũ partis significat. Est. n. deitas qua de⁹ est deus sicut humanitas qua homo est homo.

¶ Ad h⁹ euidẽtiã ꝯsiderã^{m} ex doctri. s. T. d̃. 2. q. 2. ar. 2. p^{m} q̃ cũ 3^{x} sit supp^{m} i entib⁹. s. icreatũ, qd̃ ẽ de⁹. creatũ imãle, q̃ sũt itelligẽtie, ⁊ creatũ mãle q̃ sũt sbe ꝯposite ex mã ⁊ foia. 3^{r} i eis se hz supp^{m} ad nãz. Nã supp^{m} creatũ mãle tria includit i re. s. eẽntiã, pn^{a} idiuiduãtia q̃ eẽntiã limitãt vt sit hec ⁊ distĩcta, sic hanc quãtitatẽ, hãc figurã ⁊c. ⁊ accñtia q̃ nihil faciũt ad idiuiduationẽ nãe, vt albedo, scia ⁊ hm̃. ¶ Suppo^{m} vo imãle duo tm̃ icludit. s. eẽntiã, ⁊ aliq̃ p̃ter essentiã q̃ nihil faciũt ad idiuiduationẽ nãe, vt eẽ ⁊ alia q̃dã accñtia ad supp^{m} ptinẽtia. Nã i illis nõ ẽ necẽ ponẽ pn^{m} aliqd̃ idiuiduatiuũ, cũ ipa nã de se sit hec ⁊ idiuidua. Suppo^{m} at diuinũ nihil aliqd̃ i re dic̃ q̃z eẽntiã, cũ neq3 ibi sint pn^{a} idiuiduãtia, eo q̃ deitas d̃ se sit hec ⁊ idiuisibil', neq3 ibi alia accñtia sint extrĩseca a nã idiuiduata, cũ nihil sit accñs i deo. Ex h seqt q̃ q̃z^{m} ẽ ex pte rei, diuia eẽntia i supp^{to} diuio nullo^{o} rõnẽ ptis hꝫ e pt cũ p rõnẽ foialẽ supp^{ti} diuini ex pte rei nihil ab ei⁹ eẽntia realr distictũ iportet, nec i re alicui ꝯiũgat accidẽti. In supp^{to} at imãli creato, aliq̃ mõ hz ptis rõnẽ, inq̃z^{m} supp^{m} i re, ⁊ ipaz, ⁊ accñtia i ipa eẽntia icludit, ñ tñ simp^{r} est supp^{ti} ps quã illa accñia ex eo q̃ nãz ñ idiuiduãt, ñ sũt de in-

†iudeoꝝ
†heretic/coꝝ.
†vidẽ. p. p. q. 3. ar. 3.
Eẽntia si/gnificat p/modũ p/tis.
Res imã/les sepe se/sunt indiui/due.

esse: vt solẽ lunã terrã aquã ⁊ h⁹. occasionẽ hñtes ex p̃dictis phoꝝ erroꝝib⁹. ¶ Predictis ẽt rõnib⁹ excludunt deliramẽta† iudeoꝝ simpliciũ: tertulliãi: vadianoꝝ siue antropormorsitaꝝ hereticoꝝ† q deũ corpalib⁹ liniamẽtis figurabãt. ¶ Necnõ ⁊ manichcoꝝ q quãdam ĩfinitã lucis sbam p ĩfinitũ spatiũ distẽtã deũ estimabãt. ¶ Quoꝝ oium erroꝝ fuit occasio q̃ d̃ diuinis cogitãtes ad imaginationẽ deducebant p quã nõ pt accipi nisi corporis silitudo: ⁊ iõ eã i icorpeis meditandis derelinquere opz.

¶ Q: de⁹ est sua eẽntia. Cap. 21.

†EX p̃missis at hẽri pt q̃ de⁹ est sua eẽntia qdditas seu natura. ¶ In oi. n. eo qd̃ nõ

trinseca rõne foiali supp^{ti}. In mãli at supp^{to} simp^{r} rõnẽ ptis hz, eo q̃ sit ps foial' rõis ei⁹. Supp^{m}. n. mãle i sua rõe foiali itrĩsece, ⁊ ipaz eẽntiã ⁊ pn^{a} idiuiduãtia icludit nõ q̃dẽ tã q̃z sbam forẽ ꝯstituẽtia cũ sba ex accñtib⁹ nõ ꝯstituat, s3 tã q̃z eẽntiã limitãtia ad h vt sit hec, ⁊ idiuidua, sic p supp^{m} ipoztat. Ex h vlteri⁹ seqt q̃ mod⁹ signandi q̃ mo^{m} ptis i eẽntia creata tã3 mãli q̃z imãli hz aliqd̃ fundamẽtũ i re, ⁊ nõ se t3 tm̃ ex parte nois significãtis. s3 ẽt ex pte rei signãte. In eẽntia at diuia nullũ hz fũdamẽtũ i re. nec se t3 ex pte rei signãte, s3 tm̃ ex parte nois significãtis. Naz qa in creaturis mãlib⁹ foie nõ sbsistũt s3 tm̃ cõposita, iõ noia q̃ iponũt ad significãdũ formas simplices tenẽt mo^{m} signãdi p mo^{m} ptis l3 res aliq̃ signata nullo^{o} rõnẽ ptis habeat, sicut ẽ de noie deitatis. ¶ Sed occurrit c̃c h du^{m}, qñ. n. vnũ plã icludit q̃ꝝ vnũ se hz vt recipiẽs alteꝝ vo vt receptũ, id qd̃ hz rõnẽ reci^{tis} hz rõnẽ mãe, qd̃ at hz rõnẽ recepti hz rõnẽ foie. Mãe. n. ẽ recipe, ⁊ foie recipi. S3 si suppo^{m} mãle itrĩsece icludit eẽntiã, ⁊ accñtia ⁊ idiuiduãtia, ipa eẽntia ẽ recipiẽs, accñtia vo recepta, g̃ eẽntia se hẽbit vt ps mãl' nõ at vt ps foial'. c⁹ oppo^{m} ẽ dctũ: pb^{r} mioꝛ qa accñtia recipiũt

†¶ Ad h⁹ euidẽtiã ꝯsiderã^{m} q̃ nõ (i sba, ñ at sba i accñtib⁹. sic dicim⁹ supp^{m} icludẽ eẽntiã, ⁊ accñtia idiuiduãtia q̃si eẽntię p̃us ꝯstitutę i eẽ specifico aduemãt accñia ipaz idiuiduãtia ⁊ trahẽtia ad eẽ suppositale, vt rõ vz suppone, s3 imaginamur p̃us mãz disponi ⁊ limitari p quãti^{tem}, ⁊ alia accñia ipaz idiui^{tia} deĩn vniri mãę sic disposite formã s3, vltimã suã pfectionẽ, ex qb⁹ vnitis resultat eẽntia idiui^{a}, vñ accñia idiuiduãtia cũ sint dispõnes se tenẽtes ex pte mãę reducũtur ad gen⁹ cãę mãlis ⁊ p ꝯñs eẽntia ad illa formalr cõparat.

¶ Ad argu^{m} g̃ neg^{r} mioꝛ. ad pbationẽ neg^{r} ꝯña, l3. n. accñtia ista accipiãt i sba nõ tñ vt mãę dispõnes sũt recipiũt i hac sba q̃ ẽ eẽntia spẽi, s3 cũ foia mãl' det eẽ corpeũ, ⁊ eẽ h pura eq, itelligũt i mã recipi vt ẽ actuata p formã s̃m eẽ corpeũ tm̃, s3 i po^{a} adhuc ad eẽ eq, ad qd̃ eẽ p hm̃ accñtia disponit, ista. n. accñia p̃intelligũt i mã s̃m viã gnõnis viti^{o} graduis quẽ dat foia sbalis. S3 de ĩs latioꝛ erit s̃mo inferi⁹ caplte 71. Ad argu^{m} g̃ pn^{a} dĩ q̃ ex eo, q̃ in reb⁹ ꝯpositis eẽntia significat p mo^{m} ptis mõ se tenẽte ex pte rei signãtę, ⁊ in ipa fũdamẽtũ hñte arguit. s. T. i re cõpõnẽ eẽ ñ at ex mõ significãdi nullũ hñte fũdamẽtuz i re, s3 se tenẽte tm̃ ex pte nois signãtis, sic accit i mõ signãdi diuinã eẽntiã, iõ nõ seqt in.

¶ 2°. In deo nulla sũt accñia vt oñsũ (deo aliquã ꝯpõnẽ eẽ. est supi⁹, vbi oñsũ ẽ nihil in deo eẽ p̃ter nãm ⁊ nullã in ipso ꝯpõnẽ, nullãq3 po^{m} eẽ, g̃ est sua eẽntia, pb^{r} ꝯña qa si nõ eẽt sua eẽntia, i ipo aliqd eẽt p̃ter qdditatẽ q̃ p diffõnẽ signat, sola at accñia sũt q̃ in diffõne nõ cadũt. Aduertẽ^{m} q̃. s. T. hic de diffõne essentię, ⁊ nãę specificę loquit, s̃m q̃ p̃ncipia

Eẽntia se/hz vt ps/formal' ñ/aut ut ps/mãlis.
Mõo acci/dẽtia idi/uidui ad/ei⁹ eẽntiã/se hñt.

ẽ sua eẽntia siue qdditas: opz aliquã eẽ cõpõnẽ: cũ. n. in vno q̃q3 sit sua eẽntia: si nihil in aliq̃ eẽt p̃ter ei⁹ eẽntiã: totũ qd̃ res ẽ esset ei⁹ eẽntia: ⁊ sic ipm eẽt sua essentia: si igr aliqd nõ eẽt sua eẽntia oz aliqd in eo eẽ p̃ter ei⁹ eẽntiã: ⁊ sic oz in eo eẽ cõpõnẽ: vnde ẽt eẽntia in cõpositis signat p modũ ptis: vt hũanitas in hoie: ostẽsuz est at in deo nullã eẽ cõpositionẽ: deus igit est sua essentia.

2 ¶ Adhuc solũ illd̃ vr eẽ p̃ter essentiã vel qdditatẽ rei: qd̃ nõ intrat diffõnẽ ipsi⁹: diffõ. n. signat qd ẽ res. sola at accñtia rei sũt q̃ in diffõne nõ cadũt. sola igit accidẽtia sũt in re aliq̃ p̃ter eẽntiaz ei⁹: in deo at nõ sũt aliq̃ accñtia. (vt oñsũz ẽ:) nihil igr ẽ i eo p̃ter eẽntiã ei⁹: ẽ igr ipse sua essentia.

sit sibiipsi cā eēndi. h āt ē ipoſē: qa pus ſm itellm ē cām eē q̄ʒ ef fectū: si ḡ aliqd sibiipsi eēt cā eēn di: intelligeret eē an̄q̄ʒ hēret eē: qd ē ipoſē: nisi itelligat q aliqd sit sibi cā eēndi ſm eſſe accñtale: qd eē est ſm qd. h .n. nō ē ipoſē. Inuenitur .n. aliqd ens accñtale causatū ex principijs sui subi an̄ qd eē itelligit eē ſbale subi. nūc āt nō loqmur de eē accñtali sed de ſbali: si āt illi eē ꝯueniat per aliquā aliā cām: oē āt qd acqrit eē ab alia cā: ē cātū ꝛ n̄ ē cā pria. deꝰ āt ē ṗma cā nō hn̄s cām: vt supra demr̄atū est † igit̄ ista qd ditas q̄ acquirit eſſe aliunde nō est quidditas dei. necesse est igr̄ est q dei esse qdditas sua sit.

4 ¶ Amp. eē actū quēdā noiat. n̄ eni dr̄ eē aliqd ex h qd est in po tētia: sʒ ex h qd est in actu. oē aūt cui aliqs actꝰ ꝯuenit aliqd drsū ab eo exn̄s: se hʒ ab ipsuʒ vt pōa ad actū: actꝰ .n. ꝛ pōa ad se iuicē drūr: si ḡ diuina eēntia ē aliud q̄ʒ suū eē: sequit̄ q eēntia ꝛ eē sese hēant sic pōa ꝛ actꝰ: †(ostēsuʒ est āt supra) in deo nihil eē de pōa: sed ipm eē purū actuʒ: nō igitur dei essentia est aliud q̄ʒ suū esse.

5 ¶ Itē oē qd nō pt eē nisi ꝯcurrē tibꝰ pluribꝰ: est ꝯpositū: sʒ nulla res in q̄ ē aliud eēntia ꝛ aliud eē pt eē nisi ꝯcurrētibꝰ pluribꝰ .s. eēn tia ꝛ eē: ḡ ois res in q̄ est aliud eſ sentia ꝛ aliud eē: ē ꝯposita. deꝰ āt nō est cōpositꝰ: vt ostēsuʒ est: † ip sum igit̄ eē dei est sua essentia.

6 ¶ Amp. ois res ē ꝑ h q hʒ esse. nulla igr̄ res cuiꝰ eēntia nō ē suū eē ē ꝑ eēntiā suā: sʒ ꝑticipatione alicuiꝰ .s. ipsiꝰ eē: qd āt est ꝑ ꝑtici patione alicuiꝰ n̄ pt eē ṗmū ens: q: id quo aliqd ꝑticipat ad h q sit ē eo pus: deꝰ āt ē ṗmū ens q̄ nihil ē pus. dei igit̄ eēntia ē suū eē. Hāc aūt sublimem veritatē. Moyses a dn̄o ē edoctꝰ. q cū q̄ reret a dn̄o. Exo. 3. dicens. †(Si dixerint ad me filij isrl̄ qd est no mē eiꝰ. qd dicā eis.) dn̄s rn̄dit. (Ego sū q sū: sic dices filijs isrl̄: q ē misit me ad vos.) ostēdēs suū ꝓpriū nomē eē q est. Qōlibet āt nomē ē institutū ad sig̃ndum nām seu essentiā alicuius rei: vn̄ relinquit̄ q ipm diuinū esse est sua eēntia vel nā. ¶ Hāc ēt veri tatē catholici doctores professi sūt. †(Ait nāq̄ʒ Hilariꝰ in lib. de tri.) Esse nō accidēs deo sʒ sub sistēs veritas. ꝛ manēs cā ꝛ nā lis generis ꝓprietas. †(Boetiꝰ etiā dicit in lib. de tri.) q diuina subā est ipm esse: ꝛ ab ea est esse.

¶ 4°. In deo nulla ē poᵃ sʒ est actꝰ purꝰ, ḡ qdditas eiꝰ ab eē nō distinguit̄: pbꝰ ꝯn̄a q a vbicūq̄ʒ distinguunt̄ ꝯparat̄ eē ad eēntiā sic actꝰ ad poᵐ. oē .n. cui actꝰ ab eo distictꝰ ꝯiūgit̄ se hʒ ad ipm vt poᵃ ad actū, esse aūt est actus.

¶ Aduertēdū q eēntia simplex ꝛ oi mā carēs, est ꝓpriū su sceptiuū eē, ꝛ sʒ in se ꝛ absoˡᵗᵉ actꝰ qdā sit, ad eē tn̄ a se distin ctū cōparat̄ sic poᵃ ad actuʒ, eo q esse sit actua litas ois formę ꝛ nāę, vt dr̄. ṗᵃ q. 3. ar. 4. nulla eniʒ nā cōplete, ꝛ vltimate est ens actu nisi ꝑ esse actualis exi stētię sit, qd aūt actū suscipit po tētię rōnē habʒ ad illū actū cō paratum.

¶ 5°. Deꝰ non est cōpositus, ergo sua essentia, est suū esse: ꝓbatur ꝯn̄a q a si essen tia ab eē distin gueret̄, deꝰ non posset existerē ni si pluribꝰ cōcur rētibꝰ .s. eē ꝛ es sentia, qd āt nō pōt existere nisi pluribus cōcur rētibꝰ compositum est.

† cap. 13.

¶ Sciēdum hic, q dupl'r dr̄ ali qd cōpositū eē, vt hētur ex do ctrina. s. T. q̄. 2. ar. 9. vno mō q a eiꝰ eēntia, ex pluriuʒ vnione ꝯficitur, alio mō quia ipm alteri ꝯiūgit̄ sicut po tētia actui, quo ſm sensū dr̄ illud componi nō ex alijs, sed ex se ꝛ alio. Qd ḡ nō pōt eē nisi pluribꝰ ꝯcurrentibꝰ est cōpoᵐ nō quidem de necessitate ṗmo modo, nisi illa integraret eius essentiā, sed aut primo, aut scd̄o modo.

† cap. 16.

¶ Sexto. Si distinguitur in deo qdditas ab esse, deꝰ nō est per essentiā suā sed per participationē ipsius esse, ergo nō est primū ens, hoc est falsum, ergo ꝛc̄. ꝓbat̄ scd̄a ꝯn̄tia q a id quo aliquid participat ad hoc q sit, est eo prius, primā vero ꝯsequētiā nō probat. s. T. sed relinquit eā tāq̄ʒ notaʒ ex terminis. Unūquodq̄ʒ enim existit per ipsum esse, vbi er go. essentia nō est esse, sequit̄ vt illud per essentiā suam nō existat, ꝛ quia esse tale per essentiā, ꝛ esse tale per participa tionē opponunt̄, ideo ex hoc q aliquid nō existit per essen tiam, sequitur q per participationē existat.

Et tale p eēntiā vel participa tiones ꝺf m̄etapſr.

¶ Sed notādū est, ex ijs quę habētur a. s. Doc. ṗ metaphy. lec. 10. ꝛ quol. 2. q. 2. ꝛ super Boe. de ebdo. q esse tale per essentiā dupliciter accipi pōt, vno modo quia hoc qd de ip so predicatur est de eius essentia, sicut homo est animal per essentiā, quia aial est de essentia hominis ꝛ per oppositū dicit̄ aliquid tale per participationē, quia qd ipsi attribui tur de ipsius essentia nō est, sicut ferrū ignitū dicitur ignis, per participationē, ꝛ tūc participare aliqd nihil aliud est q̄ʒ habere illud vt suę eēntię, ꝛ naturę additū. Scd̄o modo accipit̄ per es sentiaʒ esse tale pro eo q est es se totaliter eēn tiaʒ eius qd de ipso dicit̄, ꝛ nō habere aliquid aliud per qd de terminetur, per oppositū vero ꝑ participatio neʒ esse tale est nō esse totaliter rei essentiā quę ꝑdicat̄ sed ha bere aliqd ali ud adiunctum, hoc modo dici mus hominē es se aial rationa le per essentiaʒ, esse vō aial per participationē, quia etsi totam aialis essentiaʒ habeat, habet tamē ipsaʒ limi tataʒ per ratio nale, vt ingt. s. Tho. in libᵒ de ebdomadibus. Isti autem duo modi sic se ha bent q ecōtra rio se inferunt. Nam per essen tiaʒ scd̄o modo infert per essen tiā ṗmo modo. qd enim alicui ſm totam essen tiā cōuenit, ꝛ to taliter, oʒ vt sit eius eēntia, vel de eius essentia, quia si reciperetur in ipso tāq̄ʒ additū essentię, per essentiā eius limitaretur ad aliquē particularē essendi modū, om nis eni actus in alio receptus aliquā limitationē accipit in recipiēte, per participationē autē scd̄o modo nō infert pri mū participationis modū, imo pōt esse per essentiā primo modo qd taliter est per participationē, sicut homo est aial per participationē scd̄o modo, est aūt aial per essentiā pri mo modo, sed primus participationis modus infert scd̄m. Quod eni habet aliqd tāq̄ʒ essentię sue additū, nō est tota liter eius essentia, sed habʒ eā ſm aliquē determinatū eius modū, sicut qd est albuʒ per participationē nō est totaliter albedo, sed albedinē scd̄m aliquē modū albedinis habet.

† cap. 18.

† Auc. s. scriptu.

† Hila.

† Boe.

¶ In rōne ergo ista infert̄ deū existere per participationē vtroq̄ʒ modo. ex eo q ponit̄ essentia eius ab esse distingui, hoc enim dato sequit̄, q nō existit per essentiā primo mo do idest per aliquid qd sit de essentia eius, aut sit ipsa essen

tia ⁊ per ꝯsequēs sequit̃ vt sit per participationē. i. per aliquid additū essentię, ex quo vlterius habet̃ ꝙ est 2° modo per participationē. i. nō est ipm̄ esse totalr̃, ⁊ hʒ esse nō ſm̄ oēm modū essendi, sʒ determinato mō, ⁊ sic non est p̃fectus. Ultimo. Cōclusionē confirmat auctoritate sacrę scripturę. Exo. 3° vbi dicit̃ ꝓpriū nomē dei esse, q est, ⁊ auctoritate Dyonisij in lib° de trini. ac Boetij. i lib° de trini. †

¶ Qz in deo nō sit accñs. Ca. 23.

Ex hac ēt veritate de necẽitate seqt̃. ꝙ deo sup eius essentiā nihil supuenire possit neqz aliqd ei accñtalr̃ iesse. ¶ Ipsʒ n. eē nō pt̃ pticipare aliqd qd̄ nō sit de eẽntia sua: q̃muis id qd̄ est possit aliqd aliō pticipare. nihil n. ē formalr̃ aut simplici⁹ q̃z eē: diuina āt sba ē ipsʒ eē. ḡ nihil hʒ qd̄ nō sit de sua suba: nullū ergo accidens ei inesse potest.

2 ¶ Ampl. oē qd̄ iest alicui accñtaliter hʒ cāʒ q̃re isit: cū sit p̃ter eẽntiā ei⁹ cui iest. si igr̃ aliqd accñtaliter sit i deo: oʒ ꝙ h̄ sit p aliquā cāʒ: aut ḡ cā accñtis ē ipa diuina sba: aut aliqd aliō. Si aliqd aliō oʒ ꝙ illō agat i diuinā sbam: nihil. n. iducit aliquā formā vl̃ sbalē vel accñtalē i aliq̄ recipiēte nisi aliq̄ mō agēdo i ipʒ: eo ꝙ agere nihil aliō ē q̃z facere aliqd actu: qd̄ qdē ē p formā: ḡ de⁹ patiet̃ ⁊ mouebit̃ ab aliq̄ agēte: qd̄ ē ꝯ p determinata. ¶ Si āt ipa diuina suba ē cā accñtis qd̄ sibi iest: ipossibile āt ē ꝙ sit cā illi⁹ ſm̄ ꝙ ē recipiēs ipm̄: qa sic idē ſm̄ idē faceret seipsum in actu: ergo opʒ si in deo est aliqd accidēs ꝙ ſm̄ aliud ⁊ aliō recipiat ⁊ causet accidēs illud: sicut corporalia recipiūt propria accidētia per nām mãe ⁊ causant per formā: sic igitur de⁹ erit cōposit⁹: † cuius cōtrariū supius probatū est.

† dē. p. p. q. 3. ar. 6. ⁊ pri° sen. d. 8. q. 7. ar. 2. ⁊ de po. q. 7. ar. 4.

¶ Sup cap. 23. Post q̃z exclusit s. T. cōpōnē ex essentia ⁊ esse. ¶ Excludit vlterius hoc loco a deo cōpōnez subi ⁊ accñtis, ponitqz hāc ꝯnem. ¶ In deo nō est accñs. Probat̃ p. ¶ Ipsūʒ esse nō pōt aliqd pticipare qd̄ nō sit de ei⁹ eẽntia, sʒ bñ id qd̄ est, cū nihil sit ipso eē formali⁹, aut simplicius, deus est ipsum esse, ḡ nihil hʒ qd̄ nō sit de ei⁹ suba, ḡ nullū est in eo accñs ⁊c̃.

¶ Pro huius rōnis maiori itelligētia ꝯsiderādū est p̃, ꝙ cum actus po᷑ iformet, semp itelligit̃ min⁹ cōposit⁹ q̃z ipsa po᷒ i. min⁹ hñs de pōalitate, ⁊ actualior q̃z po᷒, iō vbi sunt plures act⁹ q̃ꝝ vnus ad alterꝝ cōparat̃ sicut act⁹ ad po᷑, ille qui cōparat̃ tāq̃z act⁹ ad alterꝝ, est simplicior, ⁊ min⁹ hñs de cōpōne vt sic, nihil. n. actuat̃ p aliqd min⁹ actuale q̃z ipsuʒ sit, si rō tm̄ actus ⁊ po᷒ ꝯsideret̃. Si ḡ eē subsistēs hēret aliquē actū sibi additū oporteret vt aliqs actus eēt eo simplicior ⁊ actualior, h̄ aūt eē nō pōt cū eē sit actualitas omniū formaꝝ. iō nō potest habere aliquid sibi additū, ⁊ hoc est fundamentum huius rationis.

¶ Cōsiderādū 2°, ꝙ ista rō sumpta ē a. s. T. ex Boe. in li° de ebdoma. q̃ in loco ipe. s. T. notat h̄ oīb⁹ abstracte ꝯsideratis eē cōe, vt nihil hēant in se qd̄ p̃ter eoꝝ eẽntiā sit. Significat̃. n. vnūqdq̃z sicut id q̃ aliqd est formalr̃ tale, sic albedo est id q̃ aliqd est albū, ⁊ hūanitas q̃ hō formalr̃ est hō, nō est āt aliqd formalr̃ albū nisi p id qd̄ ad eẽntiā albi ptinet, neqz hō formalr̃ est hō nisi p id qd̄ ad hoīs rōnē ⁊ eẽntiam spectat, iō qd̄ abstracte significat̃, si sit ſm̄ ꝙ significat̃, nihil a se distinctū hr̄e pōt. Cōcreta aūt significant̄ vt ipam formā hñtia, ex h̄ āt ꝙ aliqd hʒ aliquā nāʒ nō ꝓhibet̃ aliqd aliud hēre qd̄ ad ei⁹ rōnē nō ptineat. Ex hoc. n. ꝙ hō hʒ hūanitatē nihil ꝓhibet qn ⁊ aliqd aliud p̃ter humanitatē hēat, hñ ḡ dī qd̄ ipm̄ esse nō pōt pticipare aliqd qd̄ nō sit de eẽntia sua, sʒ bñ id qd̄ ē. s. ipm̄ ens, qa eē est abstractū ens v̄o ꝯcretū.

¶ 2°. Nihil est in deo qd̄ hēat cām ḡ in deo nō est accñs, pʒ ꝯñtia qa oē accñs hʒ cām q̃re insit. Añs ꝓbat̃. Aut. n. illius cā est diuina essentia aut aliqd aliud. Si aliqd aliud, ḡ de⁹ patiet̃. ⁊ mouebit̃ ab aliq̄ agēte: nihil. n. iducit aliquā formā in aliq̄ recipiēte nisi aliq̄ mō agēdo in ipm̄ eo ꝙ agere sit facere actu. Si ipa diuina eẽntia ḡ in deo erit aliqd p qd̄ causat, ⁊ aliqd p qd̄ recipit sicut corpalia p nāʒ mãę recipiūt, causant āt p formā, ⁊ sic de⁹ erit cōposit⁹, ꝓbat̃ ꝯsequētia, qa est ipoīe vt aliqd sit cā alicuius p illud quo recipit ipsum aliogn idem ſm̄ idem faceret se in actu.

¶ Pro intelligētia illi⁹ ꝓpōnis, agere nihil aliud ē q̃z facere aliqd actu, notādū ꝙ facere actu, attribuit̃ ſm̄ ꝯsuetū modū loq̄ndi ⁊ agēti ⁊ formę, dicim⁹. n. ꝙ ⁊ calefaciēs facit calidū actu. ⁊ calor. h̄ tm̄ differēter sit. Agēs. n. dī facere aliqd actu, qa ipm̄ ad actū formę ꝑducit sl̄ formā cōproducēdo, p pter qd̄ subiungit. s. T. Qd̄ qdē ē p formā, ac si diceret, agere est facer̃ actu p formā ꝑductā i passo, for' āt dī facere actu non quia aliqd ꝑducat, sʒ qa ē illud q̃ agēs facit aliqd eē actu, albedo. n. nō facit albū aliqd ꝑducēdo, sʒ est illō q̃ albefaciēs facit aliquid actu album esse.

¶ Circa illā ꝓpōnē idē ſm̄ idem non facit seipm̄ in actu, sed ſm̄ aliud agit ⁊ ſm̄ aliud recipit occurrit du᷑ ex duplici capite. Mō idē nō facit se ipsum in actu. † cap. 18.

¶ Pri°. qa lʒ videat̃ veꝝ in ꝯpositis ex mã ⁊ forã in qb⁹ exēplificat. s. T. nō dī tm̄ vlr̃ veꝝ. Nā in sba separata ꝓpa accñia cānt̃ ab ei⁹ eẽntia, ⁊ in ea recipiūt̃, silr̃ it' ⁊ vo̾ cānt̃ ab essentia aię it'᷑, ⁊ recipiunt̃ in ea, ⁊ tm̄ nō ſm̄ aliō ⁊ aliō, cum sint sube simplices nō hñtes aliquā diuersitatē ptiū. ḡ. ⁊c̃.

¶ Scd̄o. Quia itell's p se causat actū intelligēdi, ⁊ ipm̄ recipit, silr̃ vo̾ actū volēdi, cū sint opationes imanētes. ḡ. ⁊c̃.

¶ Ad p̃ hoꝝ dī p̃ ꝙ vtiq̃z in oīb⁹ q̃ cānt aliqd in seipis opʒ eē diuersitatē act⁹ ⁊ po᷒: qa si eēt tm̄ act⁹, nō possit hr̄e rōnē susceptiui, cū oē susceptiuū accipiat aliqd eē actu a forma quā suscipit, si āt eēt tm̄ po᷒ nō posset hr̄e rōnē agētis. Dī 2° ꝙ ista diuisitas nō ē accipiēda eodē mō i oīb⁹, sʒ ſm̄ varietatē nāꝝ variat̃. Nā i ꝯpositis ex mã ⁊ for', ipa mã ē rō suscipiēdi, sʒ for' ē rō agēdi. In subīs āt simplicib⁹ ipa eẽntia ē rō recipiēdi, eo ꝙ cōpet̃ ad eē sic po᷒ ad actū, ipʒ āt eē ē rō agēdi, qa vnūqdq̃z agit inq̃ʒ᷑ ē in actu, nō qdē ꝙ eē sit p̃n᷑ formale ꝑductiuū ꝓpoꝝ accñtiū, sʒ qa ē ꝯditio ipsi⁹ eẽntię in q̃ʒ᷑ ꝑducit illa accñia, nihil. n. agit nisi sit i actu. ¶ Dī ḡ, ꝙ ēt in subīs separatis ⁊ in aīa aliud est q̃ suscipit, ⁊ aliud quo agit, qa vnū est eẽntia, aliud v̄o esse, ⁊ sic in alīs oʒ esse cōpositionē essentię ⁊ esse, q̃ in deo reperiri nō pōt.

¶ Sʒ remanet adhuc du᷑: Nā ēt re nō existe in actu, ꝓpria passio ꝯseqt̃ eẽntiā rei, cū ꝓpō in q̃ p̃dicat̃ passio de sbo sit sempiterne v̄itatis, ḡ eē actu nō ē ꝯditio eẽntię inq̃ʒ᷑ agit.

¶ Rñ' ꝙ re ñ existe passio ñ ꝯseqt̃ eẽntiā i eē reali sʒ i eē intelligibili tm̄, ex q̃ hʒ vt ꝓpō sēp sit v̄a i q̄ passio d̄ sbo p̃dicat̃.

¶ Rñderi 2° pt. ꝙ ꝓpō. s. T. itelligēda ē de alietate rōnis nō āt de alietate reali, qd̄. n. agit in se, ſm̄ aliā rōnē agit, ⁊ ſm̄ aliā rōnē suscipit agit. n. ſm̄ ꝙ ē in actu, patit̃ āt ſm̄ ꝙ ē in po᷒: sʒ qa i cōpositis p aliō realr̃ res ē in actu, ⁊ p aliō i po᷒ iō in illis agere ⁊ recipe reducūt̃ in duo p̃n᷒ realr̃ distincta, in simplicib⁹ āt, qa p idē res ē in actu eẽntiali, ⁊ i po᷒ ad eē inq̃ʒtū ipa eẽntia, ⁊ ē act⁹ qdā in se, ⁊ ē po᷒ respcū eē, iō p̃n᷑ ꝑducēdi ꝓpa accñia ⁊ p̃n᷑ ea recipiēdi rōe tm̄ distinguūt̃. Sʒ tm̄ qa oʒ ipāʒ eẽntiā realr̃ eē po᷑ respcū eē sic realr̃ est

act⁹ h3 se, iō o3 vt oē tale qd̄ ē cā ꝓprioꝝ accñtiū i se sit cō/
positū ad min⁹ cōpōne ex eē ꝛ eēntia. Nō ē āt icōueniēs vt
idē h3 rē sit pn̄ ꝓducēdi ꝛ suscipiēdi idē accñs, qñ nō ē pn
cipiū ꝓductiuū p actionē mediā, s3 tm̄ p nālē resultātiā vni
us ex alio, vt i supioꝛib⁹ ē ōnsū ð mēte. s. T. p̄ᵃ. q. 77. ar. 6.
3ᵐ. dūmō aliq̄ mō hēat rōnē act⁹, ꝛ aliq̄ mō rōnē potētiȩ.

3 Itē oē obiectum accñtis cōparat̄ ad ip̄z vt pōa ad actū: eo qd̄ acci dēs q̄dā forma ē faciēs eē actu h3 eē accñtale: s3 in deo nulla est potētialitas: vt supra ōnsuz ē: † in eo igit̄ nullū accidēs eē pōt.

4 Adhuc cuicūq3 iest aliqd ac cidētalr. est aliq̄ mō h3 suā nām mutabile: accñs. n. ð se natū ē i/ eē ꝛ n̄ ieē: si igr̄ de⁹ h3 aliqd acci dētaliter sibi cōueniens: sequet̄ q ipse sit mutabilis: cuius ɔtra rium supra † demonstratum est.

5 Amp̄. cuicūq3 inest aliqd ac cidēs nō ē qcqd h3 in se: q2 acci dens nō ē de eēntia subi: s3 de⁹ est qcqd in se h3: in deo igit̄ nul lū ē accidēs. Media sic pba tur: vnūqdq3 nobili⁹ iuenit̄ i cā q̄3 in effectu. de⁹ āt ē oium cā: ergo quicqd ē in eo nobilissimo mō i eo iuenit̄. pfectissime aūt cōue/ nit aliqd alicui qd̄ ē ipsūmet. h̄ eni pfecti⁹ ē vnū: q̄3 cū aliqd al/ teri substātialiter vnit̄ vt forma mā̄e: q̄ ēt vnio pfectioꝛ est q̄3 cū aliqd alteri accidentaliter inest: relinquit̄ ergo q de⁹ sit qcqd h3.

Ad 2ᵐ dubiū
dī q nec intell'o
nec volūtas per
idez oino agit ꝛ
patit̄, s3 p aliō ꝛ
aliō, sic. n. i cor/
poralib⁹ mā est
rō recipiēdi, for'
vo est rō agēdi,
ita ꝓportioalr i
itellu ē ꝛ volūta
te. in itellu. n. id
qd̄ cāt i actu itel
lectionē ē itell'o,
spē itelligibili i/
foꝛat⁹, ꝛ ip̄a spe
cies it'ˡⁱˢ ē sibi rō
cāndi, ip̄a āt po
tētia ē rō recipi/
endi, i vo'ᵗᵉ āt, vo
lūtas volēs finē ē id qd̄ cāt volitionē eoꝝ q̄ s̄t ad finē: ꝛ vo,
litō fini ē sibi rō agēdi, ip̄a āt po' volūtatȩ ē sibi rō r̄cipiēdi.

† Cap. 16, 17.

† Cap. 15.

Aduertēdū tñ q alr se h3 mā i reb⁹ corpalib⁹ ad h̄ q est
recipe ꝓpa accñtia ɔposita, ꝛ alr po' itell'o, ꝛ vo'ᵗᵉ ad recipiē
dū actu, i illis. n. mā ē rō recipiēdi, nō tñ talia accñtia i sola
mā recipiūt̄, s3 i cōpositoꝛ actōe āt itell's, ꝛ vo'ᵗᵉ sic ip̄a po'
ē rō recipiēdi q ip̄a sola recipit itellectio. n. i solo it'ᵘ recipi
tur, ꝛ volitio in sola vo'ᵗᵉ, rō āt diuisitatȩ ē. q2 mā cū sit simplr
pura po' nō ē imediate receptia foꝛe accñtal' s3 oia accñtia
sūt cōpositi: it' āt vo'ᵗᵃˢ 13 sint pōȩ passiuȩ, n̄ s̄t tñ purȩ pōe s3
act⁹ qdā, iō pñt imediate, ꝛ p se alioꝝ accñtiū subiecta eē.

Ubi vo-
luntas se
hēat agē-
do ꝛ pati-
endo q̄ᵐ
ad voli-
tionem fi-
nis.

Sed ista r̄nsio q̄tū ad volūtatē, nō vī plene satisfacē. Et si
eni i vo'ᵗᵉ ea q̄ s̄t ad finē assignet̄ aliqd qd̄ ē rō agēdi, ꝛ ali/
qd qd̄ ē r̄ceptiuū i ip̄a tñ voli'ᵉ fini n̄ appet qd sit rō agēdi
distictū a rōe suscipiēdi: s3 ip̄a nuda vo'ᵗᵃˢ vī ꝛ cāre illū actū
Ad h̄ dubiū facilr r̄nderi pt s3 eos q tenēt vo (ꝛ recipe.
lūtatē eē agēs pȓiale volitōis ꝛ sil' cū ip̄a ɔcurrere obm ap
p̄hensuz p itellm, tā q̄3 aliā cām pȓiaē, diceret̄. n. q vo'ᵗᵃˢ nu
da ꝛ sola nō ē cā volitiōis finis, s3 aggregatū ex vo'ᵗᵉ ꝛ ip̄o
fine p itellm app̄hēso: receptiuū āt ei⁹ vo'ᵗᵃˢ. ē sola po' vo'ᵗᵃˢ.
Scd̄z eos āt q dicūt obm nō ɔcurrere actiue ad vo'ⁿᵉᵐ, s3
tm̄ p mo'ᵐ finis ꝛ foꝛȩ difficili⁹ ē r̄ndere. Dicūt. n. qdā, q
ad finis volitionē mouet̄ vo'ᵗᵃˢ, a deo, ita q ad talē volitio/
nē vo'ᵗᵃˢ mere passiue se h3. Sz istō mihi n̄ vī verū, q2 vel
le noiat actionē imanētē i opante, iō o3 vt idē sit aliq̄ mō a/
gēs vo'ⁿᵉᵐ ꝛ r̄cipiēs. Et ēt q2 nō dī vo'ᵗᵃˢ velle nisi p actū
a se elicitū, sic nec itell's itelligere, nisi p actū a se ꝓductū.
Propt̄ qd̄ mihi magl p̄dictā opionē sequēdo videret̄ di/
cēdū: aut q i vo'ᵗᵉ aliq̄ nal' foꝛa sit q̄ sit sibi rō nālr vo'ᵈⁱ finē,
sic i itellu ē nāl' h̄it⁹ p̄n̄ᵒʳ, ꝛ sic totale p̄n̄ᵐ vo'ᵗᵃˢ ꝓductiuū sit
vo'ᵗᵃˢ, cū illa foꝛa, receptiuū āt sit vo'ᵗᵃˢ, ꝛ sic dī vo'ᵗᵃˢ, moueri
a deo ad volitionē finis i q̄ntū ididit sibi de⁹ foꝛmā p quā
nālr mouet̄ ad finē, sic itellui poñ. p̄moꝝ p̄n̄ᵒʳ indidit h̄itū,
aut q de⁹ mouēdo vo'ⁿᵉᵐ ad vo'ⁿᵉᵐ finis, ē agēs p̄n̄ˡᵉ, ꝛ agēs
qd̄ ip̄a āt vo'ᵗᵃˢ, ē id q̄ de⁹ ip̄am vo'ⁿᵉᵐ cāt, sic gn̄ans ē id qd̄
mouet grauia, foꝛa āt grauis ē id q̄ mouet, mō nō ē icōueniēs vt
idē sit actiuū alicui⁹ act⁹, ꝛ receptiuū ei⁹, qñ nō ē actiuū p̄n
cipale, s3 q̄ agēs agit, ꝛ tenēs ex pte eius qd̄ mouet̄, tūc. n.
idē pt eē foꝛa p quā agēs agit, i q̄tū in ip̄o est v̄tus agētis
p̄ncipalis, ꝛ pōt eē id q̄ patiēs patit̄, i q̄tū ē pōa mobilis.
Tertio. In deo nulla ē pōa, ergo nullū accñs. pbat' ɔnia, q2
oē sbm cōparat' ad accñs sic pōa ad actū, dūtē eē accñtale.
Quarto. De⁹ nō ē mutabilis, ergo sibi nō ɔuēit qd̄ de se pos
sit inesse, ꝛ nō ieē, ergo i ip̄o nullū ē accñs, p3 p̄ma ɔnia, 2ᵃ vero
pbat̄, q2 oē accidēs de se natū est inesse, ꝛ nō inesse.
Sz occurrit dubiū, q2 ꝓpriū accñs nō ē natū ieē ꝛ n̄ iesse.
Pōt dici q ista rō nō ɔcludit nullū accñs eē i deo, vt acci/
dēs ɔtra sb3 di
uidit̄, s3 vt disti/
guit̄ ɔ ꝓpriū, il/
lud aūt natū est
ineē ꝛ nō ieē, p3
āt h̄ ex mō loq̄n
di cū ait, si deus
h3 aliqd accñta
liter sibi ɔuēiēs,
sola eni accñtia
q̄ pñt abeē dñr
accñtalr ɔueni/
re, accñtia āt ꝓ/
pria, p se, nō ē āt
incōueniēs, vt i/
ter multas rōnes:
aliquȩ vniuersa
liter ꝓbent nul/
lum simpliciter
accidēs illi ɔue
nire, aliquȩ vero ꝓbent de accidente tātū p accidēs.
Quinto. Deus ē qcqd est i ip̄o, ergo in ipso nullū ē accñs, p3
ɔnia q2 res nō ē suū accñs, cū accñs n̄ sit de eēntia rei, ana
vo pbat̄: q2 qcqd ē i deo nobilissimo mō ē i ip̄o. q2 de⁹ ē oiu3
cā, vnūqdq3 āt nobili⁹ inuenit̄ in cā q̄3 in effectu. s3 pfectissi
me aliqd ɔuenit alicui, qd̄ ē ip̄mmet, eo q cū illo sit pfecti⁹
sit vnū, q̄3 foꝛ' cū mā, ꝛ q̄3 cū aliqd alteri accñtalr iest. ergo ꝛc.
Circa illā ꝓpōnē vnūqdq3 nobili⁹ inuenit̄ in cā q̄3 in effe
ctu, dubitat̄. Nā nā ignis nō inuenit̄ nobili⁹ i igne gn̄ante
q̄3 in genito, nec nā hūana nobilioꝛ est in hoie gn̄ante q̄3 in
hoie genito, cū spēs spālissima equalr inueniat̄ i oib⁹ indi
uidulis suis, vl saltē n̄ sit necio nobilioꝛ i vno q̄3 i alio. ergo ꝛc.

Unūqdq3
nobili⁹ i-
uenit i cā
q̄3 in effe-
ctu.

Respōdet̄ h̄ accipiēdo ꝓpōnē tā q̄3 vlr verā, ꝛ dī h̄ s3m do
ctrinā. s. T. in multis locis q ista ꝓpō h3 vniuersalr veri/
tatē de causa principalr agēte nō aūt de cā instrumētali.
Dicit̄ 2ᵒ, q nobilitas ei⁹ qd̄ est in cā, ꝛ in effectu pōt ꝛ ad
ip̄az eēntiȩ ꝛ nāȩ pfectionē in se referri, ꝛ ad modū eēndi.
Si referat̄ ad nām in se, sic nō ē neccē vnūqdq3 i cā p̄ncipa
li nobili⁹ eē q̄3 in effectu, sic. n. arguebat̄ in ijs q̄ sūt eiusdē.
spēi spālissimȩ nā nō ē eēntialr pfectioꝛ i cā q̄3 i effectu. Si
ad mo'ᵐ eēndi referat̄, duplr ēt pt intelligi. s. s3m q ē i cā ab
solute, ꝛ s3m, q ē i cā vt cā est, ꝛ eodē mō ex pte effect⁹ disti/
guēdū ē. Si absolute accipiat̄. nō ēt neccē ē vt nobili⁹ sit in
cā q̄3 i effectu, pt. n. eq̄li nobilitate eēndi eē i cā ꝛ i effectu,
si eē cāȩ ꝛ eē effect⁹ absolute ɔsiderent̄. Sz si ɔsideret̄ ali/
qd qd̄ est i cā actiua v̄tualr, s3m q i cā ē, sic nobili⁹ h3 eē q̄3
in effectu vt ē effect⁹, i cā. n. agēte h3 rōnē ꝓducētis, i effe/
ctu āt h3 rōnē ꝓducti: mō nobili⁹ ē ꝓducer̄ q̄3 ꝓduci, iō no
bili⁹ ē eē i cā vt cā ē q̄3 eē i effectu vt effect⁹ ē. Et sic itelligē
da ē ꝓpō. s. T. vt p3, de ma. q. 4. ar. h̄. 15ᵐ. Unū istātia nulla
est, l3. n. nā ignis nō sit absolute nobilioꝛ i igne gn̄ante q̄3
in igne genito, nobiliorē tñ modū h3 s3 q ē i igne gn̄ante,
vt gn̄ans ē, q̄3 i igne genito, vt genit⁹ ē, ꝛ silr dicēdū ē ð hu
manitate, ꝛ de aliis q̄ vniuoce dñr ð cā ꝛ effectu. Hec āt
expō marie ꝓposito deſuit, q2 cū i cā vt ē cā res nobiliorē
modū hēat, neccē ē vt i deo nobilissim⁹ modus q cāȩ vt cā
ɔuenire pt reperiat̄, nobilissim⁹ āt modus ē, vt effect⁹ i cā sit
ip̄a cāȩ eēntia, ad h̄ vt ip̄a cā p suā eēntiā agat. iō oia i deo
ip̄sa dei essentia sunt, ꝛ nihil in ipso accidens est.
Pōt scd̄o r̄nderi, q ꝓpō h3 v̄itatē, ꝛ q̄tū, ad eēntiā ꝛ q̄tū
ad modū eēndi absolute, s3 i cā equoca tñ, effect⁹. n. in

eã equoca nihil aliõ ẽ q̃ȝ ipa for' cãe equoce,ꝛ modus eẽn di ipi⁹i cã nĩ' ẽ aliõ q̃ȝ modus eẽndi cãe,ꝯstat at ꝙ for' ꝛ eẽ cãe equoce ẽ nobilior q̃ȝ for' ꝛ eẽ effect⁹,cũ ꝯtineat effect⁹ pfectionẽ ꝛ aliqd eo pfecti⁹. Ad hũc ẽt sẽsũ deduit ꝓpõ.s. T. Nã mãifestũ ẽ deũ eẽ cãȝ equocã creaturaꝝ,ñ ãt vniuo ⁊ Sexto. Substãtia nõ depẽdet ab accñte,ȝ bñ ẽ cõ ꝯ (cõ, uerso:ḡ põt aliq̃ sba inueniri sine accñte,qð maxi me vi' p' sbe que de⁹ ẽ ꝯuenire,ꝓ bat ꝯñia,q: qð nõ dependet ab aliq̃ pt aliqñ si ne eo inueniri.

6 ⁊ Itẽ sba nõ depẽdet ab accñ te quãuȝ accñs depẽdeat a sba: qð ãt ñ depẽdet ab aliq̃:pt aliqñ inueniri sine illo:ḡ pt aliq̃ sba in ueniri sine accñte. Ḃ ãt precipue vĩ simplicissime sbe ꝯuenire q̃ lis ẽ sba diuina: diuine igit' sbe oĩno accñs nõ inest. ⁊ In hanc ãt sniaȝ ẽt catolici doctores ꝯue niũt.(vñ † Aug.i li.de trini.)di cit:ꝙ i deo nullũ ẽ accñs. ⁊ Ex hac ãt ṽitate ofisa:error quoꝝ dã in lege sarracenoꝝ loquẽtiũ ꝯsutat':q ponũt q̃sdaȝ intẽtiões diuine essentie superadditas.

⁊ Sed circa istã ꝓpõnẽ occurrit dubiũ,q: sba nõ depẽdet a sua ꝓ pa passiõe,ꝛ tñ nõ pt sine ipa re piri,ḡ nõ oẽ qð ab alio nõ depẽ det,pt absq̃ illo aliqñ esse. Di ꝙ ista ꝓpõ intelli gẽda ẽ vbi vnũ ñ sequit' ad alterũ nãli seq̃lla,in il lis.n.lȝ vnuȝ ab altero nõ depen deat,q: tñ ipso posito nãlr alte rũ resultat:iõ in re sine illo inueni ri nõ pt sic arguebat' de sbo ꝛ ꝓpa passiõe,nã ꝓpa passio nã liter sequit' nãȝ sbi,nõ sic ãt se hñt sba ꝛ accña ꝟȝ cõeȝ rõnẽ sbe,ꝛ cõeȝ rõnẽ accñtis,nã nȝ sba depẽdet ab accñte,nȝ ad sbe rõnẽ seqnit' nãlr accñs,iõ pt aliq̃ sba sine accñte esse.

† Aug.li. 10.cap.4. excl.er.de quo cõ.12 me' cõ.39 circa me dium.

† idẽ.p.p. q.3.ar.5.

⁊ Ultio. Cõfirmat' cõclusio auctẽ. Aug.i lib.trini. Cõfutat' ãt ex Ḃ saracenoꝝ error de q̃ Auerroes.12.meta.cõ.39.mẽ tionẽ facit,ponẽtiũ quasdã intẽtiões diuĩe eẽntie q̃dditatis. ⁊ Pro q̃ errore aduertẽdũ,ꝙ p intẽtiões itelligit.s.T.sorias, quas lõ nos itẽtiões dicim⁹ q: a dei sba sola itẽtiõe nr̃a,ꝛ cogitatiõe sepant',ȝ ipi dicebãt ea ẽt realr distingui,ꝛ esse accidẽtia diuine essentie superaddita. ⁊ Sup cap.24.

⁊ Qꝫ esse diuinũ non potest de signari per additionẽ differen tie sbalis. Capl'ȝ.24.

Stẽdi etiaȝ ex ꝑdictis põt: ꝙ supra ipm diui nũ eẽ nõ põt aliqd sup addi qð designet ipm designa tiõe eẽntiali:sic designat' genus p differẽtias. ⁊ Impoẽ eni est aliqd eẽ in actu nisi oib⁹ existẽti bus qb⁹ eẽ sbale designat':ñ.n. pt eẽ aial i actu qn sit aial rõnale vel irrõnale. vñ ẽt platonici po nẽtes ideas ñ posuerũt ideas p se existẽtes generũ q̃ designant' ad eẽ spẽi p differẽtias eẽntiales ȝ posuerũt ideas p se exñtes sola rũ spẽꝝ q̃ ad sui designationẽ ñ idigẽt eẽntialib⁹ differẽtijs:si ḡ diuinũ eẽ p aliqd aliõ supadditũ designet' desig̃tiõe eẽntiali: ipȝ eẽ nõ erit i actu nisi illo supaddi to exñte:ȝ ipȝ eẽ diuinũ ẽ sua sba (vt ofisũ ẽ) † ḡ sba diuina nõ pt eẽ in actu nisi aliq̃ supueniẽte:ex q̃ põt ꝯcludi ꝙ nõ sit p se nece eẽ (cui⁹ ꝯtrariũ sup̃ ofisum est).

eẽntiali,pma ꝯñia pȝ,scða ꝓbat',q: suũ esse est sua eẽntia. Tertia vo,q: ipoẽ est aliqd esse actu,nisi oib⁹ existentib⁹ quib⁹ eẽ sbale designat',nõ.n.aial ẽ actu,nisi sit rõnale aut irrõnale,nec ẽt platonici posuerũt ideas nisi spẽrũ spãlissi marũ,ḡ si designaret' eẽ designatiõe eẽntiali nõ poterit eẽ actu nisi per iliõ qð ipȝ designaret,ꝛ sic eẽt i actu per aliqd superueniens.

⁊ Circa põnem platonis aduer tẽdũ ꝙ li spẽruȝ spãlissimarũ,nõ facit dĩiã ab oi b⁹ vlib⁹ simplr. nam vt pȝ pmo ethi^cor ꝛ ponit' a diuo Tho.pma q.6.ar.4.ꝛ dĩi. q.21.ar.4. Pla to nõ solũ posu it ideas specieꝝ spãlissimaꝝ,sed ẽt entis,vni⁹,ꝛ boni.sed sic dif ferẽtiã a spẽbus subalternis.s.a gñib⁹. Ut.n.dĩ vi.q.3.ar.8. pla to nõ posuit ide as generũ,ȝ tñ spẽꝝ spãlissima rũ,q: cũ idea nõ sit nisi eorũ q̃ p se sunt itẽta,ite tio ãt nãe nõ ter minet' ad ꝓdu ctionẽ forẽ gñis,ȝ solũ forẽ spẽi,nõ oportuit ponẽ ideas ge nerũ ȝ hñ spẽrũ:vñ qð aliqñ dicit.s.T. Platonẽ posuisse ea q̃ sm intellm separi pñt eẽ separa sm eẽ,intelligẽdũ ẽ de ijs q̃ per se sũt a nã itẽta:hmõi aũt sunt spẽs spãlissime,ꝛ ea que oibus sunt cõmunia vt ens vnũ,ꝛ bonũ,nõ aũt gña.

Plato ñ posuit ideas nisi spẽrũ spã lissimarũ.

† Cap.24.

† Cap.13.

⁊ Aduertẽdũ ꝙ ista ꝓpõ ipoẽ ẽ aliqd esse actu,nisi oibus exñtib⁹ qb⁹ eẽ sbale designat' duplr exponi põt. Uno mõ vt p eẽ sbale itelligam⁹ ipaȝ eẽntiã ꝛ q̃dditate,ꝛ sic,sine du bio ṽa ẽ,vt declarat' p exẽplũ,ꝛ platõis põnẽ,nõ.n.aial in actu eẽ põt,nisi sint dĩe qb⁹ nã aialis determinat' ad vnã spe ciẽ vlteri⁹ eẽntialr nõ determinabilẽ. ⁊ Sed sensus iste ñ vĩ esse ad ꝓpositũ,q: hic loq̃t'.s.T.de actuali exñtia dei ñ de eẽntia. ⁊ Iõ 2° itelligi pt vt p eẽ sbale itelligat' ipa actuali tas eẽndi. Et sũc ꝓbõ pt 2' exponi.s.p viã silitudinis,ꝑ viã exẽpli. Per viã silitudinis q: sic aial nõ põt existẽ actu,nisi exñte ipa dĩia limitãte eẽntialr,ita ñ eẽ limitationẽ eẽntia lẽ p aliqd aliõ recipiat,ñ poterit põi actu,nisi illa dĩia exñte p quã eẽntialr limitat'. Per viã ẽt exẽpli,qm aial ñ ẽ actu, nisi sit aliq̃ ei⁹ dĩia p quã ei⁹ eẽ sbale determiet',ḡ ꝛ silr i oi b⁹ alijs nĩ' ẽ i actu nisi exñtib⁹ oib⁹ qb⁹ eẽ sbale eẽntialr de terminat',quo ãt p rõnale,aut irrõnale eẽ sbale determiet' di.

Impoẽ ẽ aliqd eẽ actu nisi oib⁹ exñti b⁹ qb⁹ eẽ sbale desi gnatur.

Ultimo Loco excludit.s.T.a deo com põnẽ gñis ꝛ dĩe. ⁊ Circa Ḃ ãt duo facit. ⁊ Pmo excludit cõpõnẽ põalẽ ꝟȝ ꝙ gen⁹ ꝯtinet mltas dĩias põaliter p q̃s determi nari põt. ⁊ Scðo cõpõnẽ actualẽ,sm ꝙ spẽs dicit' ex gñe ꝛ dĩia ꝯponi. ⁊ Quãtũ ad pmũ ponit' hec cõ clusio. ⁊ Supra diuinũ eẽ nõ põt aliquid supaddi,qð de signet ipm designatiõe eẽntiali,sic designat' gñs p dĩias.

Dĩia nõ ẽ de eẽntia gñis.

⁊ Pro hui⁹ intelligẽtia añq̃ȝ ꝓbet' ꝯclusio cõsiderare oȝ,ꝙ gen⁹ dĩ designari,siue determinari eẽntialr p dĩias,nõ q̃si ipse differẽtie sint de eẽntia gñis ꝛ q̃dditate,ȝ q: ipaȝ gñis nãm diuidũt i diuersas eẽntias ꝛ nãs p se sub gñe ꝯtẽtas, gñs.n.nãȝ quãdã illimitatã ꝛ indeterminatã dicit respectu spẽꝝ,p additionẽ ãt vni⁹ dĩe ꝯhit' ad vnã spẽȝ de q̃ eẽntia liter ꝑdicat',ꝛ p additionẽ alteri⁹ ꝯhit' ad aliã spẽȝ,ꝛ sic dĩ designari designatiõe eẽntiali.i.determiari ad eẽntiã spẽi sb ipo ꝯtẽ te,p hũc ḡ mo^m designari diuinũ eẽ negat',q̃si.s.sit qðdã cõe di cẽs nãȝ quãdã indetermiatã,p aliquã dĩiã limitabilẽ ꝛ ꝯhibi lẽ ad pticlariorẽ nãȝ sb ipo p se ꝯtẽtã,vt aliq̃ male posuerũt. ⁊ Probat' ãt p,de⁹ ẽ p se nece eẽ,ḡ sua eẽntia nõ ẽ i actu aliq̃ supueniẽte,ḡ nec suũ eẽ,ḡ suũ eẽ nõ designat' designatione

⁊ Sed occurrit dubiũ,q: nõ vĩ icõueniẽs di ceret' i 3ª rõne diuinã eẽntiã eẽ actu p aliqd supadditũ,ñ illud ab eẽntia re aliter nõ distiguat',sic nõ ẽ icõueniẽs,vt p sapiaȝ supadditã eẽntie ab ea nõ realr distictã,ȝ ꝟȝ rõnẽ,sapiẽs sit,p Ḃ.n.nõ tollit' qn sit p se nece eẽ,sic p Ḃ ꝙ p sapiaȝ sapiẽs est nõ tolli tur qn p se ac p suã eẽntiã sapiẽs sit,mõ ñ adderet' esse diui no aliqd eẽntialr ipȝ determinãs,illõ neq̃ȝ ab eẽ,neq̃ȝ ab eẽn tia realr distigueret' sic nȝ dĩia ꝯhẽs gen⁹ distiguit' realr a gñe,ḡ ñ ẽ icõueniẽs ipaȝ eẽ actu p aliqd supadditũ eẽntie. ⁊ Ad euidẽtiã hui⁹ dubij cõsiderãdũ est,ꝙ alr loquẽdũ est de nã gñis sm ꝙ ẽ in spẽ sm rẽ,ꝛ alr sm ꝙ in cõi ꝯsiderat'

Nõ dĩia sit eẽ eẽn tia gñis.

2 ¶ Itē oē illō qd̄ idiget aliq̄ sup addito ad h̄ q̄ possit eē.ē i potē tia respectu illi⁹:s3 diuina sb̄a ñ est aliq̄ mō i potētia(vt sup̄ ostē sum est)s3 sua sb̄a est suū eē:ḡ eē suū ñ p̄t designari aliq̄ designa tiōe sb̄ali p aliqd sibi supadditū
3 ¶ Amp̄.oē illō p qd̄ res cōseq tur eē i actu ⁊ ē itrisecū rei:vel ē tota eēntia:vel ps eēntie.qd̄ āt designat aliqd designatiōe eēn tiali facit rē eē actu ⁊ ē itrinsecū rei designate:alias p id designa ri nō posset sb̄aliter:ḡ oz q̄ sit:vl' ipsa eēntia rei:vel ps eēntie sed si aliqd supaddit̄ ad eē diuinuz hoc nō pōt eē tota eēntia dei:q2 iā ostēsuz est†q̄ eē dei nō ē aliō ab eēntia ei⁹. Relinquit̄ ḡ q̄ sit pars eēntie diuine:⁊ sic de⁹ erit

per abstractionē a spēb⁹ ⁊ dr̄ijs. Pmo em̄ mō idē ē cū diffe rētia realr̄,⁊ dr̄ia nō ē aliqd additū gñis entitati. Scd̄o āt mō ɔsiderat̄ gñs tāq̄3 for̄alr̄ distictū a dr̄ia vtpote nō hñs cū ea aliquā idētitatē nisi potētiali.s.ɔtinentie,inq̄3tū ipas dr̄ias pōalr̄ ɔtiet iō dr̄ia tunc ɔsiderat̄ tāq̄3 oino ex̄ eēntiā gñis,⁊ iō cū nāe gñis sic cōsiderate addit̄ dr̄ia,addit̄ tāq̄3 aliqd ex̄neū ab eēntia gñis, vñ si gñs poneret̄ existere s3 q̄ in telligit̄, eēt sine differētijs qbus diuidit̄,⁊ ad ifē riora ɔbit̄. Pa tet.n.q̄ aial per abstrationem a dr̄ijs cōsideratū nihil aliō essen tialr̄ ē q̄3 sb̄a aia ta sensibilis,qd̄ si addat̄ rōnale dicet̄ sb̄a,aiata, sensibilis,rōna lis,vbi ɔstat rō nale toti eēntie aialis eē additū ⁊ sic ad h̄ vt aial sit,reqrit̄ vt sibi aliquid addat̄, qd̄ ex̄ ei⁹ for̄alē rōnē sit, l3 in eo qd̄ ɔstituit̄ p ip sa genus ⁊ dr̄ia idē realr̄ sint, vñ dici nō pōt q̄ gñs p seip̄m sit,s3 p aliō,q2 p dr̄iā. Sic ḡ si di uinū eē for̄alr̄ ɔsideratū,⁊ s̄m ꝓpriā rōnē eēt aliqd̄ cōe eēn tialr̄ ɔhibile ad modū gñis,⁊ silr̄ eēntia diuina nō posset actu eē nisi p aliqd oio ab ei⁹ qdditate ⁊ eēntia for̄alr̄ ɔsi derata alienū,l3 illō additū eēntie i illo i q̄ vniret̄ eēt idem realr̄ cū eēntia.

¶ Di ḡ ad dubiū q̄ nō solū icōueniēs ē q̄ eēntia diuina ad eē actu idigeat aliq̄ a se realr̄ disticto,s3 ēt icōueniēs ē vt idigeat aliq̄ qd̄ sit ex̄ for̄alē ei⁹ rōnē ⁊ qd ditatē,q2 tūc nō eēt ex ꝓpria qdditate,⁊ eēntia nec̄e eē,sed ad hoc vt eēt aliq̄ oino extrīseco ab ei⁹ for̄ali ⁊ qdditatiua rōne idigeret. Qd̄ āt addit̄ de sapia nō ē sile,sapia.n.nō est ex̄ for̄alē,⁊ qdditatiuā rōnē eēntie si ɔsideraret̄ diuina eēn tia s̄m q̄ in se est,s3 tm̄ s̄m q̄ a nobis diuersimode ɔcipit̄. Si āt eēntia diuina eēt nā idetermiata ad modū gñis,⁊ de terminaret̄ p dr̄iā eēntialē,illa dr̄ia eēt ex̄ qdditatiuā rōnē eēntie,ēt s3 q̄ i se ē ɔsiderate,nō tm̄ s3 nr̄3 modū ɔcipiēdi.

¶ Secūdo. Diuina sb̄a nullo mō est in po^a q2 est ip̄3 eē,qd̄ ē actualissimū ḡ eē diuinū nō p̄t designari eēntialr̄ p aliqd si bi additū,pbat̄ ɔñia,q2 oē qd̄ idiget aliquo ad hoc vt sit, est in po^a respectu illi⁹,s.s.idigeat ipo tāq̄3 forma limitāte.

¶ Tertio designat̄ eēntialr̄ p aliqd additū,ḡ illō additū fa cit rē designatā eē actu,⁊ est ei itrisecū,ḡ vel ē eius eēntia, vel ps eēntie nō pōt eē tota eēntia dei,q2 ei⁹ eēntia,ē idē qd̄ eē,qd̄ āt addit̄ ipi eē nō ē totū eē s̄m q̄ addit̄,l3 malr̄ idez eē possit,ḡ ps ē eēntie,ḡ de⁹ ē cōposit⁹,cui⁹ oppo^m supi⁹ est ōñsū,pbat̄ p^a ɔñia,q2 qd̄ desig̃t aliqd desig̃tiōe eēntiali fa cit rē eē actu,⁊ ē itrisecū rei desig̃te.2^a ēt pbat̄,q2 illō p qd̄ res ē i actu,⁊ ē itrisecū rei,vel ē eēntia tota vel ps eēntie.

¶ Aduerte q̄ h̄ rō ꝓcedit ex imaginatōe q̄ eē diuino aliqd addat̄ tāq̄3 ɔstitutiuū diuine eēntie,sic gñi aliqd addit̄,qd̄ ē ɔstitutiuū spēi.

Qd̄ desi gnat ali qd dsigna tiōe essen ¶ Sed circa illā ꝓpōnē qd̄ designat ali qd designatiōe eēntiali,facit rē eē i actu,⁊ est itrisecū rei de signate scīedū q̄ eē in actu dupl'r accipi pōt,vno mō i actu

cōpositus ex ptibus eēntialiter (cui⁹ cōtrariū supra ōñsuz est).
4 ¶ Itē qd̄ addit̄ alicui ad desi gnationē alic⁹ designatiōe eēn tiali nō ɔstituit ei⁹ rōnē:s3 soluz eē in actu.rōnale.n.additū aiali acqrit aiali eē in actu.nō āt ɔsti tuit rōnē aialis:iquātū ē aial.nā differētia nō itrat diffōnē gñis: s3 si in deo addat̄ aliqd p qd̄ de signet̄ designatiōe eēntiali:op3 q̄ illō cōstituat ei cui addit̄ rō nē ꝓprie eius qdditatis seu na ture.na3 qd̄ sic addit̄ acqrit rei esse in actu.hoc āt scilicet esse in actu est ipsa diuina eēntia(vt su pra ostēsuz ē)relinquit̄ ergo q̄ supra diuinū eē nihil possit ad di qd̄ designet ip̄m designatiōe eēntiali sic̄ dr̄ia designat gen⁹.

qdditatiuo,⁊ eēntiali,alio mō in actu exñtie actualis,ꝓpō hec nō tm̄ itelligit̄,de eē i actu qdditatiuo verū ēt de eē in actu exñtie. Nā hec dr̄ia rōnale,addita aiali ɔstituit hoiē3 q h̄ loco dr̄ res designata,i actu eēntie,⁊ qdditatis,eo q̄ in aiali ɔtinebat̄ pōalr̄ hō,p adiūctionē āt dr̄ie ɔstituit̄ i actu aial rōnale,q̄ est hois eēntia ⁊ qdditas,sic p ɔiūctionē for̄e cū mā̄ sit in actu qdditatiuo ip̄m totū,cōstituit̄ ēt hoie3 in actuali exñtia,inq̄3tū cō stituit qdditatē q̄ ē ꝓpriū susce ptiuū esse for̄alr̄ loquēdo,⁊ eēn tialr̄. Ex addi tiōe.n.dr̄ie speci fice ad gñs,ɔsti tuit̄ ꝓpriū susce ptiuū eē eēntia liter,q2 spēs spe cialissima nō in diget aliq̄ for̄ali intrīseco ad h̄ vt sit,l3 i reb⁹ mā lib⁹ reqrit̄ aliq̄ mālia p̄n^a nām indiuiduātia.
¶ Propter h̄ in quit porphiri⁹, q̄ dr̄ia ɔduc̄ ad esse q2.s.ɔstituit ꝓpriū suscepti uū eēntiale ipi⁹ esse.

¶ Quarto. Si adderet̄ ad esse dei,adderet̄ ad ei⁹ eēntiā q2 eēntia ⁊ eē in ipo sunt idē,ḡ oporteret,vt illō eēntialr̄ desi gnās ɔstitueret ꝓpriā rōnē nāe ⁊ qdditatis diuine,s3 h̄ est ɔtra rōnē ei⁹ qd̄ aliqd eēntialr̄ determiat,nullū.n.tale ɔsti tuit rōnē ei⁹ cui addit̄,sic rōnale nō ɔstituit rōnē aialis,p bat̄ ɔñia qd̄ sic addit̄ ɔstituit eē i actu ei⁹ cui addit̄,s3 h̄ i deo ē diuia eēntia,ḡ si aliqd sibi eēntialr̄ adderet̄,illō eius eēntiā ɔstitueret.

¶ Circa illā ꝓpōnē,qd̄ addit̄ alicui ad designationē eēntialē nō ɔstituit ei⁹ rōnē,s3 solum eē i actu notādū,q̄ hec ꝓpō nō ē eadē cū illa ꝓpōne p̄cedētis rōnis quā exposuim⁹,in illa.n.eē i actu refferebat̄ ad ɔstitutū p gñs ⁊ dr̄iā,siue ad cōstitutū p additū,⁊ id cui sit additio,q̄ dicebat̄ res designata,siue determiata.i.ip̄a3 determiatio nē icludēs,nō āt sic id cui apponit̄ ab extrīseco designatio hic aūt reffert̄ ad id cui sit additio,siue ad gñs ip̄3 gñs.n. q2 h3 rōnē po^a ⁊ determinabilis,vt ɔsiderat̄ sub rōne toti⁹ vñs nō h3 i se aliquē actū eoꝝ qb⁹ ad spēm determinat̄,iō est i po^a respectu dr̄iaꝝ,⁊ spēꝝ,p additionē vō differētie sit in actu dr̄ie ⁊ spēi,⁊ sit ꝓpriū susceptiuū essentiale actualis exñtie,sic mā,q2 nō h3 i sui substātia aliquē actū,si ɔsidere tur p p̄cisionē ab oi forma est in po^a vt ad hāc vel illā for mā,⁊ ad hāc vel illā spēm determinet̄,cū āt acceperit for mā est in actu illius forme ⁊ spēi per speciē cōstitute,⁊ in eē actualis exñtie quod illā formā concomitatur.

¶ Ad maiorē itelligētiā eoꝝ q̄ i h̄.c.dcā sūt sciēdū ex doctri na.s.T.1.q.4.ar.p̄ de po^a.q.7.ar.2.⁊ d̄ ente,⁊ essentia,q̄ alr̄ loquēdū ē de eē actual' exñtie abstracto s3 rē q̄le ē eē di uinū,⁊ alr̄ de eē abstracto ⁊ cōi s3 rōnē,sic alr̄ loquēdū eēt de albedine si eēt sepata s3 rē ab oi receptiuo,⁊ alr̄ si sit ab stracta ab oi subo s̄m ɔsiderationē tm̄,ɔueniūt qdē i h̄ esse abstractū s3 rē,⁊ eē abstractū s̄m rōnē,q̄ neutrū ē p dr̄ia3 for̄alē ɔterminabile,eo q̄ eē noiet actū p̄cisissimū,⁊ actua litatē oium actualitatū,⁊ per ɔñs nihil sit ipo eē for̄ali⁹,⁊

Marginal notes: †Cap.16. †Cap.22. †Cap.18. †Cap.23. Differentia cōduc̄ ad esse. Esse diui nū limita ri nō pōt.

¶ Qȝ deꝰ ñ sit i aliq̄ gñe. Ca. 25.

EX hāc de necītate cōcludit qȝ deꝰ nō sit i aliquo gñe. ¶ Nā oē qd̄ est i aliq̄ gñe hȝ aliqd i se p qd̄ nā gñis dsignet ad spēz. nihil.n.ē i gñe qȝ ñ sit i aliq̄ eius spē. hāt i deo ē ipoīe (vt ośsū ē) ipoīe ē igit deū eē i aliq̄ genere.

2 ¶ Amp. si deꝰ sit in genere: aut est in genere accidētis: aut in genere sbe. In gñe accñtis non est. accñs.n. ñ pt eē p̄mū ens ⁊ p̄ma cā. In gñe ēt sbe eē nō pt: qz sba q̄ ē genꝰ nō ē ipȝ eē: alr ois sba eēt eē suū: ⁊ sic non eēt cātum ab alio. cū rō gñis saluet i oibꝰ q̄ sb gñe ɔtinent: ⁊ sic nulla suba eēt cāta ab alio: qd̄ eē nō pōt (vt pȝ ex dictis) deus autem ē ipm eē: igitur non est in aliquo genere.

3 ¶ Itē qcqd ē i gñe: ſȝ eē dīt ab alijs q̄ i eodē gñe sūt: alias genꝰ de plibꝰ nō p̄dicaret. oȝ aūt oia q̄ i eodē gñe sūt i qdditate gñis cōuenire: qz de oibꝰ genꝰ in qd̄ qd ē p̄dicat: eē igit cuiuslibz in gñe exñtis est preter gñis qdditatē. hoc aūt in deo impossibile est: deus igitur in genere nō est.

actualiꝰ, ex quo sequit qȝ nec huic, nec illi aliqd additū ē, alioqn abstractū oino nō eēt, sic ⁊ aiali, ſȝ qȝ ɔsiderat per abstractionē ab oibꝰ dīijs nō ē adiūcta differētia rōnalis. Sȝ differūt in h qȝ eē diuinū ſm rē ab oi receptiuo sepatū, nō solū determiari nō pōt p dīiā essentialē. ſȝ nec ēt p aliqd̄ susceptiuū eo qȝ i nullo recipi possit, sic albedo q̄ eēt realr separata ab oi sbo nō posset in sbo recipi, quoniā ab hac ⁊ ab illa pticulari albedine distingueret, qz eēt sbsistens, ab oi sbo separata alię aūt in h, aut illo sbo sunt, vñ si remoueret ab ea eē sbsistens ⁊ separū, iā nō eēt eadē q̄ p̄us, esse ēt ſȝ rōnē cōe lȝ sbialibꝰ, ⁊ essentialibꝰ differentijs limitari nō possit, ptm p diuersa recipiētia determinari, sit eni eē hoīs qz in hūana nā recipit, ⁊ eē eq, qz in nā eq recipit, sic albedo ſm rōnē cōis limitat ad hāc ⁊ illā, qz i h ⁊ illo subiecto recipit. Esse g diuinū lȝ sit ab oi p̄ncipio determināte absolutū nō ē tñ eē cōe ſm rōnē qz eē cōe ſȝ rōnē, lȝ vt sic nō sit p aliqd determiatū in actu ē tñ p susceptiuū determiari, eē āt diuinū nec actu, nec poꝰ ē determinatū, imo de rōne sua est vt determinari nō possit.

† Idē p pte ma sen. d. 8. q. 4. ar. 2. p. p. q. 3. ar. 5. ⁊ de po. q. 7. ar. 3.

† Cap. 18.

¶ Sup cap. 25.

SEcundo Ostēdit in deo nō eē cōpōnē actualē gñis ⁊ dīię, ⁊ ponit hāc ɔclō. Deꝰ i nullo ē gñe. ¶ Circa quā tria facit. s. T. ¶ Prio.n. ipaȝ pbat. ¶ Scōo qdā ex ipa correlaria deducit. ¶ Tertio quādā soluit istātiā.

¶ Qȝ ad p̄m arguit p sic. In deo nihil ē p qd̄ designet nā ad spēz. g nō est i gñe. añs pȝ ex p̄cedēti ca. ɔña vō pbat, qz nꝰ ē i gñe, qd̄ ñ sit i aliq̄ eiꝰ spē, qd̄ itelligēdū ē d ijs q̄ sꝰ ɔpleta i nā, ⁊ directę, ñ āt q̄ solū p reductionē sb gñe ɔtinēt.

¶ Sed vr añs huiꝰ rōnis nō hēri ex p̄cedēti cap. Ibi.n. ośsuȝ ē qȝ eē diuinū nō pōt designari essentialr p aliqd supadditū, ex h āt nō hētur qȝ i deo nō sit aliqd determiabile, ⁊ aliqd determināś, sic ex h qȝ hūanitas nō ē p alīā formalē dīiā eēntialr limitabilis ⁊ ɔbibilis nō habet qȝ in hūanitate nō sit nā ſm se ɔbibilis, ⁊ nā ɔbēs si formalr ɔsideret.

¶ Respōdet qȝ ex eisdē rōnibꝰ, qbꝰ pbatū est nihil posse addi ad diuinū eē qd̄ ipȝ eēntialr designet cōstat in deo nihil eē qd̄ hēat rōnē dīię designātis eēntialr. Id.n. qd̄ designaret p ipam nō eēt p se necē eē, qz ad hoc vt actu eēt idigeret illa dīia, vt in p̄ma rōne pcedebat, ⁊ esset in pōa respectu illiꝰ, vt in scōa assumebat rōne: ipa ēt dīia eēt pe eēntię formalr sumptę, vt 3ª ɔcludebat rō: silr qcqd est actu i deo, ē idē formalr cū oi nā q̄ in deo ē, si ſm se ɔsiderent ea q̄ sꝰ i deo: cū oia sint ipȝ purū eē, iō nō pōt alicui existēti in deo addi aliqd, qd̄ sit eē eiꝰ rōnē, vt 4ª rō pcedebat. Implicite g ośso qȝ esse diuinū nō recipit eēntialr limitationē, ēt ośsuȝ ē nihil eē i deo qȝ rōnē dīię eēntialr limitātis hēat.

¶ Secūdo. Deus nō est in gñe accidētis qz accñs nō pōt eē primū ens ⁊ p̄ma cā, nec in gñe substātię, qz sba q̄ est genꝰ nō est suū esse alioqn ois sba eēt suū eē, cū rō gñis saluet in oibus que sub gñe cōtinentur, ⁊ sic sba nō esset causata ab alio: deus aūt est suū esse, g deus nō est in genere.

¶ Ad euidētiā huiꝰ rōnis ɔsiderādū ē, qȝ ex h aliqd hȝ rōnē cāti ab alio, qȝ ab ipo recipit eē, cāre.n. vt dictū est sup, ē facere aliqd eē in actu, vbi g ponat qȝ eē rei nō ɔueniat sibi ab alio sequit ipam rē cātā nō eē, ex h āt qȝ ponit sbam rei ab eē nō distīgui, oȝ pōi eē nō ɔuenire rei p aliā cām efficiētē, qz ipa eēntia rei sibi ɔuenit p se, ⁊ nō p cām pductiuā nulla.n. cā est, q̄ faciat hoiē eē hoiē aut aial, aut sbam cū silr eo ppōnes primi modi sint sempiternę vitatis, siue pduceat res in eē siue nō pducat, ⁊ si inueniat. s. T. aliqn dicere, vt de vi. q. 21. ar. 5. 5ᵐ. qȝ creatura ē, a deo ſm essentiā suā itelligēdū ē qȝ ipam eēntiaȝ creaturę pducit in eē nō qȝ faciat eēntiā creaturę ɔuenire sibi, q̄si faciat hoiē esse hoiē. Seqtur g si sba sit suū eē qȝ ipa sba cāta nō erit, eo qȝ ab alio nō accipiet eē sic nec eēntiā.

¶ Tertio. Quod est i gñe differt ſm eē ab oibꝰ alijs q̄ sunt in illo gñe, ɔuenit āt cū illis in gñis qdditate g in oi exñte in gñe eē est p̄ter gñis qdditatē: g deꝰ nō est i gñe, añs quo ad p̄mā partē pbat, eo qȝ genus de pluribus p̄dicet, aliqua autē in vna cōmuni quidditate cōueniētia ideo plura sunt quia habēt distincta esse: quo ad secūdā vero probat, quia genus predicat in quid de oibus spēbus: prima ɔña pȝ quia idē nō est p̄ncipiū cōueniētię ⁊ distinctiōis respectu eiusdē. Scōa ēt pȝ, qz i deo eē nō ē p̄ter eiꝰ qdditatē.

¶ Circa istā rōnē est aduertendū qȝ ex eo qȝ spēs conueniunt in quidditate generis, differūt autē in esse, ⁊ quidditatiuo, ⁊ actualis exñtię, nō sequit formaliter illa quę sunt in gñe habere esse realiter distinctū a quidditate, ſȝ tñ formaliter sicut ex hoc qȝ ɔueniūt spēs aialis in quidditate aialis, distinguunt aūt differētijs aialis, nō sequit quidditatē generis realiter a differētia distingui sed tātū formalr, ⁊ hoc sufficit ad rōnē. s. Tho. quia esse in deo nō solū nō distinguit realiter ab essentia ſȝ nec formalr. Si eni cōciperet diuina essentia ⁊ oia quę sunt in ipsa ſm qȝ in se sunt, omniū vna, ⁊ indiuisibilis ratio esset pp̄ter summā simplicitatē diuinę naturę ⁊ puritatē ad insinuandā autē istā formalēȝ distinctionē essentię ⁊ esse in re exñte in genere dixit. s. Tho. esse cuiuslibet in genere exñtis est p̄ter generis quidditatē, nō autē dixit est realr distinctū a quidditatę, licet ēt sit verū qȝ realiter distinguat vt alijs rōnibꝰ in scōo probabit.

¶ Sed circa dicta occurrit dubiū. Diceret eni aliquis, qȝ sicut genꝰ dicit vnā nām cōmunē ſm rōnē, ſm qȝ a dīijs per intellēm abstrahit, ita ⁊ esse illius qdditatis genericę ē vnū cōmune ſm rōnē p abstractionē ab oibus principijs limitātibꝰ ɔsideratū, ⁊ est idē illi qdditati, ⁊ sic gñis qdditas i speciebꝰ pluribꝰ multiplicat realr p dīias, cuȝ nā gñis in vna spē sit diuersa a nā gñis in alia, vt dr̄. 10. meta. tex. 24. ita ⁊ eē illiꝰ qdditatis diuersificat i diuersis spēbꝰ, ⁊ sic nō remanet maior vnitas qdditatis q̄ȝ eē, ſȝ sic qdditas gñis remāet vna ſȝ rōnē, mltiplicat āt realr. ita ⁊ eē pluȝ spēz remāet vnū ſȝ rōnē mltiplex āt ſȝ rē. ¶ Ad hꝰ euidētiā ɔsiderādū ē, qȝ eē ñ ɔuēit gñi nisi ſȝ qȝ ē i iferioribꝰ limitatū, iō cōparatio iter qdditatē gñis, ⁊ eiꝰ eē attēdit ſȝ qȝ qdditas gñis i spēbꝰ ɔsiderat. Nō.n. ē aliqd̄ eē, q̄ in nā existat aial

Qd̄ ē i genere cōuenit cū alijs i genere i qdditate ſȝ differt ab eis ſȝ eē.

4 ℂ Amp. vnūqđq3 collocat̄ in gñe p rōnē sue qdditatis. gen⁹ aūt pdicat̄ i qd ē: sȝ qdditas dei est ipm suū eē: ꝑȝ qđ nō collocat̄ aliqd in gñe: q: sic ens eēt gen⁹ qđ sigñat ipȝ esse: relinquit̄ ġ q̄ de⁹ nō sit i gñe. †ℂ Q̄ at̄ ens nō possit esse gen⁹: pbat̄ p phm in hūc modū. Si ens eēt gen⁹. o- porteret differētiā aliquā inueni ri p quā traheret̄ ad speciē. nul la at̄ differētia pticipat gen⁹: ita scilicet q̄ gen⁹ sit i rōne differē- tie: q: sic gen⁹ poneret̄ bis i dif finitiōe spēi: sȝ opȝ differētiā eē pter id qđ itelligit̄ in rōne gñis. nihil at̄ pt eē qđ sit pter id qđ in- telligit̄ p ens si ens sit de itellu cō eoꝝ de qb⁹ pdicat̄: ꝛ sic p nullā differētiā ꝯtrahi pōt: relinquit̄ ġ q̄ ens nō sit gen⁹: vñ ex h̄ de necitate ꝯcludit̄ q̄ de⁹ nō sit in gñe. ℂ Ex h̄ ēt pȝ q̄ de⁹ diffini ri ñ pt: q: ois diffō ē ex gñe ꝛ dif ferētijs. ℂ Patet ēt: q̄ nō pōt demrō de ipso fieri nisi per effe ctū: quia pncipiū demrōnis est diffinitio eiusdē de quo fit de- monstratio. ℂ Potest autē ali- cui videri q̄ quāuis nomē sub- stantie deo ppꝛie cōuenire non possit: q: deus nō substat accidē tib⁹: res tamē sigñata per nomē ei cōueniat: ꝛ ita sit i genere sub stātie. nā substātia ē ens p se qđ deo cōstat cōuenire: ex quo p-

ab oib⁹ spēb⁹ sepatū, sȝ h̄ñ q̄ existit h̄ aial q̄ est hō, ꝛ q̄ exi- stit h̄ aial q̄ est equus, ꝛ sic de alijs. ℂ Notādū scđo, q̄ esse lȝ hēat quādā cōitatē rōnis, inq̄tū oē esse dicit̄ actualitas eēndi nō est tñ cōe, vt supi⁹ dixim⁹, ad modū gñis. Nō eni esse aialis dic̄ vnā nāȝ iuētā i oib⁹ eē aialiū p itellēu abstra hibilē ab illis, ꝛ p aliquā dr̄iā ꝯhibilē sic aial. Nā cū dicat oium actualitatū actualitatē ñ pōt p aliqd fozā lius, ꝛ actualit⁹ limitari, sed sua cōitas est cōitas ad modū forme q̄ limitat̄ p rece ptiuū. Esse eniȝ hois distinguit̄ ab eē eq q: h̄ est actualitas hui⁹ illud vō illi⁹, pp h̄ sic aliud rece ptiuū ei⁹ p vnā gñis dr̄iam ꝯsti tuit̄, ꝛ aliō p ali am, ita alia ē for malis rō actua lis existētie i vna spē gñis, ꝛ alia i alia spē, ꝛ iō sic cut cum vnitate formali gñis in oib⁹ suis spēb⁹ stat pluralitas dr̄iarū ꝛ esse specifici, ita etiā cū vnitate illa gñice qdditātis stat pluralitas formalis ipius esse exñtie.

ℂ Di ġ ad dubiū p̄ q̄ gñs mltiplicat̄ in spēb⁹ realr, ꝛ q̄tū ad eē qdditatiuū spēꝝ, ñ at̄ mltiplicat̄ fozalr, ꝛ q̄tū ad eē qdditatiuū ppꝛiū, sȝ. n. nā gñis i vno sit diuīsa realr a nā ge neris i alio ñ tñ ē fozalr diuīsa: nā. n. aial i oib⁹ aialib⁹ ē fba (aiata sensibil. ℂ Di r̄o, q̄ eē actual̄ exñtie gñis ñ mācet idē fozalr in oib⁹, cū nō dicat vnā naturā ab oib⁹ p intellm ab strabibilē, sȝ ꝑȝ q̄ p dr̄ias dicas cōstituit̄ diuīsuȝ susceptiuū ipi⁹ eē, ita rō actual̄ exñtie diuīsificat̄ sil̄ cū ei⁹ reali diuīsita- (te. ℂ Di ȝ°, q̄ lȝ ista eē sint vnū i aliq̄ cōi rōne quā fozat in- tellēs eo q̄ vnū sūt ꝓportiōalitate q̄dā iq̄tū sic se hȝ eē leo nis ad leonē, ita eē eq ad equū, p h̄ tñ nō tollit̄ vis rōnis: sp eni ista ꝓpō ē va, illō qđ ē vnū fozalr i mult̄, distiguit̄ fozā liter ab eo qđ i illis mltiplicat̄, aliogn idē eēt vnū ꝛ mlta, ġ si qdditas gñis i spēb⁹ ē vna, eē at̄ i eisdē spēb⁹ multa sit, lȝ fortassis sint vnū ꝑȝ aliquā rōnē itellēs: ipa gñis qdditas ab eē fozalr distiguit̄. Nec valet dicē, q̄ ipȝ eē remāet vnū i mult̄ ꝑȝ rōnē, q: vt dīsū ē ex pte rei nihil ē vnū cōe oib⁹ il lis eē, sic oib⁹ aialib⁹ ē vna nā cōis p itellēm ab illis obstra hibilis. Ex h̄ at̄ vlteri⁹ seq̄t̄ q̄ ēt realr distiguāt̄, vt igenio se deducit Reu^{mus} car^{lis}. s. Sixti i li° de ente ꝛ eēntia, q: vȝ di stictio real̄ eē ab eēntia, ē cō distictiōis fozal̄ inter illa sic ꝛ idētitas real̄ illoꝝ ē cā idētitat̄ fozalis: nā valet, eēntia ē ideȝ realr cū eē, ġ nō ē ad aliqđ gen⁹ determinata q: ēt nō mēdi- cat eē i actu ab alio fozalr, nā at̄ gñis limitat̄ p differētiā: ġ est purū eē, q: eē nō determinatū ad gñs ē purū eē, ġ eē est d rōne ei⁹, q: eē est d fozali rōne puri esse, ġ a p̄ ad vltimū eēn tia est idē realr qđ eē, ġ essentia ꝛ eē sunt formalr idem.

ℂ 4°. De⁹ ē suū eē ġ nō collocat̄ i gñe, pbat̄ ꝯñia, q: nl̄ pos set eē gñs ipi⁹ nisi ens, eo q̄ vnūqđq3 collocet̄ i gñe p rōnē sue qdditatis ipȝ at̄ eē ñ iportat̄ nisi p ens, sȝ ens ñ pt eē gñs vt dr̄ ȝ° meta. tex. 10. ġ ꝛc. Q̄ at̄ ens ñ possit eē gñs pbat ibidē phs hac rōne. Oē gñs p aliquā dr̄iā ad spēȝ ꝯhit̄, de c⁹ rōne ñ ē ipȝ gñs, sȝ ē pter illō qđ itelligit̄ i rōne gñis, q: si genus esset de rōne dr̄ie, bis poneret̄ i diffinitiōe spēi, sed nihil pōt esse pter id qđ intelligit̄ p ens, si ens sit de intelle ctu eoꝝ de quib⁹ predicat̄, ergo ens nō pōt esse genus.

ℂ Ad euidētiā hui⁹ ꝓpōnis. Unūqđq3 collocat̄ i gñe p rō- nē sue qdditat̄, sciēdū q̄ cū i re exñte sit qdditas, ꝛ eē nō hȝ aliqd qđ reponat̄ i gñe rōne ipi⁹ sui eē sȝ rōne qdditat̄ tm̄ ex eo. s. q̄ sua qdditas i gñe poalr ꝯtinet̄, ꝛ gñs de ipa eēn tialr pdicat̄, vñ cū oē qđ in gñe cōtinet̄ directe sit spēs eius, ꝯti neri in gñe rōne qdditat̄ nl̄ aliō est q̄ȝ eē spēȝ ge neris p suā qd- ditatē, ñ at̄ p su- uȝ eē vbi eē a qd- ditate distiguit̄.

ℂ Aduertēdū ēt circa illā ꝓpōnē differētia oȝ eē pter id qđ itelli- git̄ i rōne, gñis q̄ illō qđ intelli git̄ i rōne gñis ē ipsa gñis qddi- tas ꝛ nā per ei⁹ diffōnē sigñata, iō eē pter id qđ itelligit̄ in rōne gñis est eē pter eēntiam gñis ꝛ qdditatē, h̄ at̄ r° eē pt, vno° q: illō nō igredit̄ eēntiā, ꝛ qd- ditatē gñis, ꝛ h̄ nō solū ꝯuenit dr̄ie, sȝ ēt spēi, alio mō q: nec ipm igredit̄ qdditatē gñis, nec qdditas gñis, ei⁹ qdditatē ingredit̄, ꝛ sic itelligit̄ dr̄iā esse pter qdditatē gñis, aliogn bis poneret̄ in diffōne spēi, semel p se ꝛ semel i dr̄ia iclusuȝ.

ℂ Sȝ occurrit dubiū, q: ens hic accipi vr̄, ꝑȝ q̄ sigñat actua lē existētiā, vt pȝ ex itētiōe. s. T. volētis si de⁹ sit i gñe opor tere vt ens sit gñs ei⁹, q: qdditas dei ē eē. s. actualis existē tie, ens at̄ sigñat ipȝ eē mō sim est q̄ ens talr acceptū de oi- b⁹ eēntialr pdicet̄, vt vr̄ suppone. s. T. ꝛ nihil sit pter ens rōnē. Nā ꝑȝ ipsum sic de solo deo eēntialr pdicat̄. Ens eni qđ eēntialr pdicat̄ est ens qđ significat eēntiā rei qđ ēt di- uidit̄ in. x. predicamēta, vt dr̄ q̄nto meta. nō aūt ens qđ si- gnificat eē, ergo aut assummit̄ falsuȝ, aut cōmittit̄ fallacia equocatiōis dū p̄ sumit̄ ens pricipialr, posteri⁹ vō noialr.

ℂ Pro solōne h⁹ dubij, q: tota difficultas ꝯsistit circa sigñā tū hui⁹ termini ens: ꝯsiderādū ē q̄ lȝ ens tā noialr q̄ȝ prici pialr suptuȝ iportet eē: vtroq3. n. mō ens sigñat qđ hȝ eē, tñ alr iportat̄ p vnū modū q̄ȝ p alteꝝ si. n. pricipialr sumat̄ vt idē ē abso^{te}, qđ exñs, eē iportat̄ tāq̄ȝ pri^{te} ꝛ fozale sigñatū, eo q̄ ē abstractū h⁹ ꝯcreti ens, id at̄ qđ hȝ eē iportat̄ scđa- rio tāq̄ȝ susceptiuū eē, sic albū p̄, ꝛ formalr iportat albedi- nē qđ est ei⁹ abstractū, scđario at̄ iportat sbm, eo q̄ ipaȝ al bedinē significet p modū alteri iherētis. ℂ Si at̄ noialr su- mat̄, sic eē ñ ē ei⁹ abstractū sȝ eēntia, iō pncipalr ei⁹ sigñā- tū ñ ē eē sȝ eēntia. eē at̄ iportat̄ p ipm tāq̄ȝ id a q̄ nomē ipo- nit̄, sic si lapis dicat̄ eē qđ offendit pedē, offēsio pedis iport- tat̄ scđario tāq̄ȝ id a q̄ iponit̄ nomē, eēntia at̄ ei⁹ tāq̄ȝ p r^{te} sigñatū, pȝ at̄ h̄ ex. s. T. x. meta. i expo. tex. 8. vbi ait q̄ ens p. x. pdicamēta diuisuȝ sigñat ipas nās decē gñuȝ, ꝑȝ q̄ sc̄- ctu vl̄ po°. ℂ Di ġ p̄ q̄ ens diuīsū i. x. pdicamēta ē ens noia- lit̄ suptū qđ. s. sigñat eēntiā p̄ tāq̄ȝ rē sigñatā, ꝛ scđario esse, tāq̄ȝ id a q̄ ipm nomē iponit̄. ℂ Di r° q̄ h̄ ē qđ de oib⁹ eēn- tialr pdicat̄, ꝛ qđ phs pbat nō eē gen⁹: ñ at̄ ens pricipialr sumptū cui⁹ pri^{te} sigñatū ē eē tāq̄ȝ ei⁹ abstractū. ℂ Primū hoꝝ patet ex. s. Th. ve. q. 21. ar. 4. 4^{m} vbi loquitur ẏt ar°.

† 3. met° tex. co. 10

† Dub°.

An ens i x. pdicamē ta diuisū sit ens no minalr sū ptum.

ꝓ illi⁹ q̄ōnis pꝫ de ente diuiso i.x. ꝑdicamēta. Ibi.n. ponēs regulā q̄ i formis gn̄alib⁹ recipit ꝑdicatio ꝯcreti de abstracto iductiue h̄ ondit iquiēs, dicim⁹.n. q̄ eēntia ē ens ⁊ bonitas ē bona, ⁊ vnitas ē vna, ⁊ sic de alijs, vbi ꝯstat, q̄ eēntiā tāq̄ʒ abstractū ⁊ ꝑ^m ac formale sign̄atū entꝭ pōit. ar. q̄cq̄ꝫ ꝑ ꝑ^m ingt, q̄ cū ens dicat̄ abso^te bonū āt supaddat bitudinē cāe finalis, ipsa eēntia rei abso^te ꝯsiderata suffic̄ ad h̄ q̄ ꝑ eā dicat̄ aliq̄d ens, i 2° cōtra gē. q̄ō. 2. ar. ꝑ pōit ens h̄ꝫ q̄ sign̄at rē cui ꝯuēit eē, sign̄at eēntiā rei ⁊ diuidi i.x. gn̄a lꝫ h̄ꝫ q̄ sign̄at eē sit ꝑdicatuꝫ accn̄tale, vt dat itelliger̄. Scd̄ꝫ vō ꝓbat̄, q̄ꝛ. s. T. lꝫ eē in oī creatura realiter ab essentia distigui ⁊ q̄ i nulli⁹ creature rōne ꝑfecte icludit̄, vt pꝫ vi. q. x. ar. 12. ⁊ alibi. Sic.n. pꝫ q̄ id q̄ō ipoꝛtat eē tāq̄ʒ ꝑmariū sign̄atū n̄ pōt de creatura eēntialr̄ ꝑdicari, ⁊ ꝯsr̄ n̄ō ē illō ens de q̄ ꝓbat phs q̄ nō ē gen⁹ hac rōne q̄ꝛ d̄ oib⁹ ꝑdicat̄.

Solu°.

Sꝫ huic ꝺterminatiōi vr̄ obstare q̄ꝛ vr̄. s. T. i ꝑ° par. q. 5. ⁊ 6. ⁊ vi. q. 21. velle q̄ bonū, q̄ō ēt diuidit̄ i. x. ꝑdicamēta, vt d̄ ꝑ. Ethi^co, ꝯuertat̄ cū ēte pricipialr̄ n̄ āt noialr̄ supto, q̄ō pꝫ Pmo ex eo q̄ dic̄, q̄ cū bonū ⁊ ens ꝯuertāt̄ (ex duob⁹. sic res ē ens, ita ē bōa, lꝫ n̄ ē ens ꝑ eēntiā ḡ nec bōa, i h̄.n. ꝓcessu oꝫ sumi ens pricipialr̄, q̄ꝛ h̄ ē q̄ō negat̄ ꝯuēire rei ꝑ essentiā eo q̄ eē ab oī eēntia creata realr̄ distiguat̄ ḡ ens q̄ō ꝯuertit̄ cū bono, ⁊ diuidit̄. i. x. ꝑdicamēta ē ens pricipialr̄ sū (ptū.

2° ex eo q̄ ingt, id q̄ res formalr̄ est bona, non esse ens quod dictū de ente noialr̄ sumpto falsum est, quia esse actualis existētie quo res est ens, ⁊ bona, est ens noialr̄.

Ad hec dr̄, ꝑ i cōi, q̄ ꝓcedūt ex falso fūdamēto. s. q̄ ens cū noialr̄ sumit̄, nō dicat eē, lꝫ tm̄, cū sumit̄ pricipialr̄, h̄.n. falsissimū est cū vtroq̄ʒ mō, vt supi⁹ dixim⁹ significet id q̄ō h̄ꝫ eē, lꝫ verū ē, q̄ cū noialr̄ sumit̄ ipoꝛtat eē scd̄ario, ⁊ tāq̄ʒ id, a q̄ iponit̄ nomē, cū āt pricipialr̄ accipit̄, dic̄ eē nō tm̄ sic id a q̄ nomē ipōit̄, lꝫ ēt tāq̄ʒ res ꝑncipalr̄ sign̄atā. Cōstat.n. in doctrina. s. T. id a q̄ nomē iponit̄, ⁊ id cui iponit̄ i aliq̄b⁹ idē eē. Ex q̄ seq̄t̄, q̄ noialr̄ accipiēdo ens, aliq̄d pōt dici ens ꝑ ꝑticipationē rōne sign̄ati scd̄arij, ⁊ ei⁹ a q̄ nomē iponit̄, lꝫ rōne sign̄ati ꝑmarij nō fit ens ꝑ ꝑticipationē lꝫ ꝑ eēntiā.

Attēdēdū āt q̄ nō est idē dicē ens i actu lꝫ q̄ ens diuidit̄ ꝑ ens i actu, ⁊ ens i po^a ⁊ ens pricipialr̄ suptū, q̄ꝛ ens actu q̄ō diuidit ens ꝑ, ⁊ formalr̄ sign̄at eēntiā sic ⁊ ens q̄ō diuidit̄, lꝫ sign̄t illā vt ē sub actuali existētie, ꝑ q̄ō differt ab ente i po^a q̄ō significat eēntiā absq̄ʒ eē actuali, ⁊ iō ens i actu scd̄ario sign̄at eē ens āt pricipialr̄ suptū q̄ō idē ē q̄ō existēs vt dictū ē sign̄at ꝑ ⁊ formalr̄ ipm eē, scd̄ario āt ipaꝫ eēntiā cui ꝯuēit eē suo^o. Vn lꝫ velit. s. T. q̄ bonū ꝯuertat̄ cū ēte i actu, n̄ tm̄ vult q̄ ꝯuertat̄ cū ēte pricipialr̄ supto, q̄ʒtū ad sign̄atū ꝑ^m ⁊ for^le ⁊ ꝓpea

Ad ꝑmā ipi⁹ ꝓbōnē dr̄, q̄ illā (assuptū i obiōib⁹ ē sim. rōnē, vt adducit̄ nō pōit. s. T. lꝫ bn̄ i q̄ōnib⁹ de vi. q. 21. ar. 5. 6^m ait, h̄ mō eēntia denoiat̄ bona sic ⁊ ens, vn̄ sic h̄ꝫ eē ꝑ ꝑticipationē, ita ⁊ bona ē ꝑ ꝑticipationē, i hac āt rōne nō dr̄ eēntia creata eē ens ꝑ ꝑticipationē, rōne ꝑmi ⁊ formal sign̄ati, sed rōne ꝯnotati, siue rōne eius a quo nomē entis iponit̄ q̄ꝛ enī eēntia creata, h̄ꝫ eē distinctū a se ⁊ ꝑticipatū, ens nominalr̄ sumptū rōne ipsius eē dr̄ de illa ꝑ ꝑticipationē, ⁊ sic falsuꝫ ē, q̄ i illa rōne accipiat̄ ens pricipialr̄ nō noialr̄.

batū est ipsuꝫ nō esse accidens. † Sed ad hoc dicēdū ē ex dictis: q̄ i diffōne sbe nō est ens ꝑ se: ex hoc.n. q̄ō dr̄ ens nō posset esse gen⁹: q̄ꝛ iā ꝓbatū est q̄ ens nō h̄ꝫ rōnē gn̄is. silr̄ nec ex h̄ q̄ō dr̄ ꝑ se: q̄ꝛ h̄ nō vr̄ importare nisi negōnē tm̄. Dicit̄ eniꝫ ens ꝑ se ex h̄ q̄ nō est in alio: q̄ō est negō pura q̄ nec pōt nāꝫ vel rōnē generis ꝯstituere. q̄ꝛ sic gen⁹ nō diceret q̄d est res: lꝫ q̄d nō est: opꝫ igit̄ q̄ rō sbe intelligat̄ h̄ mō: q̄ sba sit res cui ꝯueniat esse nō in sbo: nomē āt rei a q̄dditate iponit̄: sic nomē entis ab esse: ⁊ sic i rōne substātie intelligat̄ q̄ hēat quidditatē cui cōueniat esse nō in alio. hoc aūt deo non conuenit. nam nō habet quidditatē nisi suum esse. Unde relinquit̄ q̄ nullo mō est in genere sbe: ⁊ sic nec in aliq̄ gn̄e cū ostēsum sit ipsuꝫ nō eē in genere accidētis.

Ad secūdā pꝫ solō ex ipis. s. T. v̄bis ibidē vbi ingt, q̄ eē nō dr̄ ens ꝑ aliq̄ō eē aliō, lꝫ q̄ꝛ ꝑ ipꝫ res eē dr̄. Eē ḡ n̄ ē ēs sic id q̄ō h̄ꝫ eē noialr̄ ēt sumēdo ens, lꝫ sic id q̄ aliq̄d h̄ꝫ eē, ens enī noialr̄ suptū ꝑ q̄dē dr̄ id q̄ō h̄ꝫ esse, scd̄ario vō, ēt ⁊ id q̄ aliq̄d est, vt pꝫ veri eadē. q. ar. 4. 4^m ⁊ ꝑ^a. q. 6. ar. 3. 3^m.

Ad dubiū ḡ ꝑn^le dr̄ ꝑ, q̄ accipit̄ ens, h̄ꝫ q̄ sign̄at eē, n̄ q̄dē tāq̄ʒ ꝑn^le sign̄atū, lꝫ tāq̄ʒ id a q̄ iponit̄ nomē, ⁊ tale ē ens noialiter sumptū.

Dr̄ 2°, q̄ ad itētionē. s. T. non requirit̄ q̄ ens alio mō significet eē q̄ʒ dixim⁹ Cū.n. ens significet id cui ꝯuenit esse ⁊ ꝑdicet eēntiā cuiuslibꝫ rei, i deo āt ipsa eēntia sit idē realr̄ q̄ō eē, nihil poterit eē gen⁹ ei⁹ nisi ipoꝛtet ipꝫ eē abso^te, ⁊ illimitate, aut ꝑ aut scd̄ario, tale āt ē ens, ēt noialr̄ suptū, ipoꝛtat.n. esse abso^te scd̄ario, ⁊ q̄dditatē ꝑncipalr̄, ⁊ sic in deo sign̄at q̄dditatē q̄ ē ipm eē.

Dr̄ 3°, q̄ nō est sim imo verū ē q̄ ens q̄ō sign̄at eē tāq̄ʒ id a q̄ nomē iponit̄ eēntialr̄ de reb⁹ ꝑdicet q̄ʒtū ad suū ꝑ^m ⁊ formale sign̄atū, lꝫ bn̄ sim ē q̄ ē ꝑricipialr̄ suptū, q̄ō ꝑncipalr̄ esse sign̄at eēntialr̄ ꝑdicet, ⁊ q̄ nihil sit ꝑter eius rōnē.

Sed remanēt duo dubia. Pri^m ē, q̄ꝛ si bonū ꝯuertit̄ cū ente noialr̄ supto, ⁊ diuidit̄ bonū in. x. ꝑdicamēta vt ē idē cū ente, vt dicit̄ ꝑma. q. 5. ar. vltio ad ꝑ^m oꝫ vt bonū ꝯuertatur cū ente diuiso ꝑ actū ⁊ potētiā, q̄ꝛ illō est q̄ō diuidit̄ i. x. ꝑdicamēta, nō āt cū ente in actu tm̄: hui⁹ āt opp^m ē dictū. Bonū vt diuidit i. x. ꝑdicamenta.

Rn̄det̄ ad h̄, q̄ sic ens cōe actui ⁊ po^e diuidit̄ i. x. ꝑdicamēta, ita ⁊ ens i actu, vn̄ nō solū ens diuidit̄ i po^am ⁊ actū, lꝫ ⁊ q̄ōlibet gen⁹ entꝭ, q̄ꝛ i q̄libꝫ gn̄e aliq̄d ē vt po^a ⁊ aliq̄d vt act⁹, vn̄ ens i po^a diuidit̄ i. x. ꝑdicamēta, ⁊ silr̄ ens i actu, aliq̄.n. est po^a de gn̄e sbe, ⁊ aliq̄ de gn̄e q̄litatꝭ ⁊ sic de alijs, ⁊ silr̄ aliq̄s act⁹ ē de gn̄e sbe, ⁊ aliq̄s de gn̄e q̄litatꝭ ⁊ sic de alijs, patet h̄ ex ijs q̄ h̄itur a cō. 3. phi. cō. 9. Negat̄ ḡ ista ꝯn̄ia bonū vt est idē cū ente diuidit̄ i. x. ꝑdicamēta ḡ ꝯuertit̄ cū ente diuiso ꝑ actū ⁊ po^am nō āt cū ente in actu rō est q̄ꝛ nō solū ens cōe diuidit̄ in. x. ꝑdicamēta lꝫ ēt ens i actu ⁊ ens in potētia.

Secūdū dubiū ē, si bonū ꝯuertit̄ cū ente noialr̄ supto cōuersiōe eēntiali de hac.n. itelligit. s. T. ista eē ꝯuertibilia, cū pōat ipa eē idē realr̄, ⁊ bonū addere. ā. ens tm̄ respectū rōnis, seq̄t̄ q̄ bōitas ⁊ eēntia rei sint idē realr̄, lꝫ ingt. s. T. ꝑ^a. q. 6. ar. 3. 3^m q̄ bōitas rei create nō ē ipa ei⁹ eēntia ḡ ⁊c. ꝓbat̄ ꝯn̄ia, q̄ꝛ ex oppo^o ꝯn̄tis iferr̄ oppo^m añtis. Si.n. bōitas, q̄ ē for^le sign̄atū bōi n̄ ē idē cū eēntia q̄ ē for^le sign̄atū entis seq̄t̄ q̄ bonū addit aliq̄d reale ad ens, ⁊ sic n̄ ꝯuertunt̄. Quō bonū ⁊ ens lꝫ eēntiā cōuertuntur.

Ad huius euidētiā ꝯsiderādū est ꝑ q̄ aliō est (eēntialr̄. dicere ens absolute, ⁊ aliō dicere ens i actu. Ens.n. abso^te, suptū, sign̄at tm̄ eēntiā tāq̄ʒ id cui nomē iponit̄, eē vō significat tāq̄ʒ id a q̄ iponit̄ nomē. Ens vō in actu, nō significat tm̄ eēntiā lꝫ ēt ipꝫ eē, vn̄ entitas in actu, q̄ ē formale significatū entis i actu dicit eēntiā ꝑ, ⁊ scd̄ario cōnotat esse nō tm̄ vt a quo nomē iponit̄, lꝫ ēt vt actualitatē eēntie. Cōsiderādū scd̄o, q̄ cū bonū ⁊ ens actu sint eēntialr̄ ꝯuertibilia, opꝫ vt sicut ens actu significat formalr̄ eēntiā ⁊ esse, ita ēt bonū illa significet, ⁊ silr̄ oꝫ q̄ bonitas q̄ est formale sign̄atū boni illa duo icludat, sic ab entitate in actu icludunt̄. Et sic bonitas nō dicit tm̄ eēntiā rei, neq̄ʒ tm̄ eē, lꝫ eēntiā sub esse.

Cōsiderādū 3° q̄ sic ens actu sign̄at eēntiā tāq̄ʒ fundamē

tum eẽndi/eẽ ãt tãq̃z actualitatẽ eẽndi/z tanq̃z cõplemẽtũ entitatis i actu/ita bonũ significat essentiã/tanq̃z bonitatẽ fũdamẽtalẽ/eẽ vo tãq̃z bonitatẽ ꝯpletiuã/z determiatiuã.
℄Ad dubiũ ĝ dĩ ꝑ ꝙ ſuppõit duo ſtã. Unũ ẽ/ꝙ idẽ ſit dicẽt ens abſo^lte/z ens i actu. Alterũ/ꝙ entis i actu/cũ q̃ ꝯuertit bonũ/for^lr ſignatũ ſit tm̃ eẽntia/cũ tñ/vt dictũ ẽ/illð icludat eẽntiaꝫ z eẽ. Di 2° ꝙ ꝯñia eſt ſtã de oimoda idẽtitate loquẽdo. Ad ꝓbõnẽ negat aſſumptuꝫ. ℄Ad cui^9 probõnẽ dĩ ꝙ eẽntia nõ ẽ totale ſignatũ entĩ in actu/ſꝫ eẽntia cũ eẽ/z lð ñ ſeqꝉ ꝙ bonũ addat aliqd reale. ĝ. ens actu/q̃ʒtũ ad ei^9 totale ſignatũ/ſꝫ tm̃ q̃ʒtũ ad ſignatũ ei^9 ꝑtiale/ß ãt nõ ẽ icõueniẽs ſic.n.z ipꝫ ens actu addit. ſ. eẽntiã/qꝛ ñ ſolũ dĩc eẽntiã ſꝫ ẽt eẽ/nõ ſeqꝉ ẽt ꝙ nõ ꝯuertatꝉ eẽntialr cũ ente/i actu/ſꝫ ꝙ nõ ꝯuertatꝉ cũ partiali ei^9 ſignato.
℄Di 3° ꝙ dictũ. s. T. bꝫ vitatẽ 2ᵃ. ℄Prio de bonitate totali z cõpleta/talꝭ.n. cũ icludat eẽntiã z eẽ ñ ẽ idẽ oio cũ eẽntia rei lꝫ ſit aliq̃ mõ idẽ/ſicẽ pl̃a icludẽs ẽ idẽ cũ vnoq̃q̃ʒ illorũ q̃ icludit addẽs tñ aliqd. s. ipꝫ. ℄2° de bonitate cõpletiua/z terminatiua. Talis.n. nõ eſt idẽ qð eẽntia/qꝛ talꝭ bonitas eſt eẽ/i creaturis ãt eẽ z eẽntia diſtiguntꝉ. Qð ãt ſepe dicit. s. T. bonitatẽ rei eẽ actũ eẽndi/itelligiꝉ nõ de cõpleta/z totali bonitate/ſꝫ de bonitate cõpletiua/z termiatiua.

℄Q? deus non eſt eſſe formale omnium. Capitulum. 26.

Ex his cõfutatꝉ quorũdã erroꝝ q dixerũt deum nihil aliud eẽ q̃ʒ eẽ formale vniuſcuiuſq̃ʒ rei. ℄Nã eẽ hoc diuiditꝉ ꝑ eſſe ſubſtãtie: z eẽ accidẽtis. diuinũ aũt eſſe nõ eſt eẽ ſubſtãtie neq̃ʒ eſſe accidentis: vt probatuꝫ eſt: impoſſibile eſt igitꝉ deũ eẽ illud eſſe. quo formalr vnaq̃q̃ʒ res ẽ.

℄Circa ß dictũ ꝯditiõale. Si ens ſit ð itellu eoꝝ de qb^9 ꝑdicatꝉ/aduẽtẽdũ ꝙ/nõ iõ ꝯditiõalr loqꝉ. s. T. q̃ſi dubiũ apud ipꝫ ſit/ꝙ ens ſit de itellu ſiue de eẽntia eoꝝ de qb^9 ꝑdicatꝉ/Tenet.n. ipe i alijs locis/vt attulim^9/ens eẽntias reꝝ ſignare/ſꝫ eo^9 loquẽdi vtiꝉ/ad toliendã calũniã/q̃ aliqs negaret ens eẽntialr ꝑdicari/q̃ſi dicẽt/cũ ens ſit vniuſiſſimũ ð oib^9 ꝑdicatũ/nihil ꝑt eẽ qð nõ accipiat i ſua rõne ens/niſi aliqs vellet negare ens eẽntialr de reb^9 ꝑdicari/qð eẽt mãifeſte falſuꝫ.
℄Sed tũc occurrit dubiũ. Si ens ẽ de itellu eoꝝ de qb^9 ꝑdicatꝉ/ĝ ens i rerũ diffõnib^9 ponetꝉ/cũ i diffõne cu iuſlibꝫ rei põatꝉ qcqd ẽ ð itellu ei^9/c^9 tñ oppo^m dĩc pħs. 8. meta. tex. 16.
℄Rñdetꝉ ꝙ cũ diffõ detꝉ ad diſtiguẽdũ vnũ de altero/illð ſolũ ponitꝉ in rei diffõne ꝑ qð diffinitũ aliquã ab alijs bꝫ diſtictionẽ/ß ãt ſolũ ẽ gen^9 z dĩia q̃ aliqd determinatũ dicũt/nõ ãt ens i q̃ oia ꝯueniũt/iõ ꝓpõnẽ Ari. gloſat s. T. ꝙ ens nõ ponitꝉ i diffõne tãq̃ʒ gen^9/ſꝫ de ß pleni^9 ſcripſi i ãnotatiõib^9 ſcðĩ poſter. Q? ãt aſſumitꝉ q̃m oẽ qð eſt de itellu alicui^9 ponitꝉ in ei^9 diffõne/dĩ ꝙ ẽ verũ dũtaxat de eo qð põit aliquẽ determiatũ ei^9 ĝdũ q̃ ab alijs diſtiguitꝉ/tale ãt nõ ẽ ens/iõ nõ oꝫ vt i rerũ diffõne ponatꝉ. Tꝫ ãt. Sco. ꝑ. ſen. d. 3. q. 3. ꝙ ens nõ ꝑdicatꝉ de vltimis differẽtijs formalr/ſꝫ tm̃ idẽtice/ſꝫ ß ẽ i meta. diſputãdũ. ℄Quãtũ ad ſꝫ duo ðducit corrolaria. ℄Pri^m ꝙ de^9 diffiniri ñ ꝑt/cũ ois diffõ ex gñe z dĩijs ꝯſtet/de^9 ãt ñ ſit i gñe. ℄Scðꝫ ꝙ ðmꝭo ñ ꝑt ð ipo fieri niſi ꝑ effectũ/qꝛ pri^m/ſiue mediũ ðmꝭonis ẽ diffõ rei de q̃ ſit demꝭo/cũ ĝ dei nulla ſit diffõ/ſeqꝉ ei^9 nullã demõſtrationẽ eẽ.
℄Circa ſꝫ corr^m z ei^9 rõnẽ dubitatꝉ. Si nãq̃ʒ iccirco nõ ꝑt demꝭo eẽ de deo qꝛ ipi^9 nõ ẽ diffõ/ſequitꝉ ꝙ de ente nõ poterit eẽ demꝭo neq̃ʒ de ſbã/nꝫ de q̃cũq̃ʒ alio genere gñaliſſimo z ꝯñter meta. q̃ tractat de ente z ſbã/z mate. q̃ ð quãtitate tractat nõ erũt ſcĩe/pꝫ ſeqlla/qꝛ nulluꝫ iſtoꝝ bꝫ diffõnẽ ex gñe z dĩia cõpoſitã cũ nullũ gñs ſup̃ ſe hẽant.
℄Ad hui^9 euidẽtiã ꝯſiderãdũ ẽ ꝙ dupli^r loq poſſumus de demꝭone a ꝓori/vno^9 de ea c^9 mediũ ẽ vẽ z realr eã ihẽrẽtie paſſiõis ad ſbm de q̃ demꝭatꝉ. Alio^9 de ea c^9 mediũ nõ ẽ vẽ/z realr eã paſſiõis/ſꝫ ẽ tm̃ mediũ ſꝫ rõnẽ iq̃ʒtũ/dicit rõnẽ quãdã ꝑoẽ rõne ei^9 qð accipitꝉ vt paſſio/z eſt rõ vt talis paſſio inſit ſbo. Pria demꝭo reqrit vt mediuꝫ ſit vera diffõ ꝯſtãs ex gñe z dĩia q̃ paſſiõis determiatẽ va cã ẽ q̃ddita^s z eẽntia rei ſub gñe q̃ ꝑ verã diffõnẽ ſignatꝉ/nã ꝓprietates gñis nõ ſbſtãtis aũ gñi nõ ſũt a nã illi^9 gñis reſtrĩcãte/cũ gñi nõ ꝯueniat eẽ niſi ſꝫ ꝙ ꝑ differẽtias limitatꝉ ad ſpeciẽ. Scða ãt demꝭo nõ reqrit ꝓ medio verã diffõnẽ/ſꝫ ſufficit vt ſit aliq̃ ꝯceptio itell^s ꝑoꝛ dĩe q̃dã eẽntiali rõne paſſionis z cõplete explicans nãm ſbi. ℄Dĩ ĝ ꝑ ꝙ de deo nullo^9 ꝑt eẽ demꝭo ꝑ mõ accepta/cũ i ðo nihil ſit vẽ cãtũ/z ß ꝯueniẽter ꝓbatũ ẽ ꝑ ß ꝙ deus diffõnẽ ñ bꝫ.
℄Dĩ 2° ꝙ vtiq̃ʒ nꝫ entis/nꝫ generũ gñaliſſimoꝝ ẽ demꝭo iſto^9 ꝓp eãdẽ rõnẽ. ℄Di 3° ꝙ nõ ſeqꝉ meta. z mate. nõ eſſe ſcias. qꝛ lꝫ ꝑ ꝑ^m gen^9 demꝭonis/ñ poſſit aliqd de ente z gñaliſſimis gñib^9 demꝭari/ꝑt tñ de ipis aliqd demꝭari ꝑ ſꝫ demꝭonis gen^9. Nã lꝫ iſta nõ hẽant diffõnẽ/hñt tñ vt inqt. s. T. 5. meta. lec. 3. quãdã ſimplicẽ ꝯceptionẽ itell^s que rõ dici põt. ℄Dĩ 4° ꝙ nꝫ ẽt 2° ꝑt eẽ de deo demꝭo ꝑfecto mõ nꝫ q̃ ad nos/nꝫ ſꝫ ſe/qꝛ nos hẽre ñ poſſum^9 rõnẽ aliquã itell^s q̃ ꝑfecte explicet q̃dditatẽ dei/z dei ſꝫ ſe ẽ vna rõ ſola/eo ꝙ oia q̃ i ipo ſt/abſo^lte/dicta ſint ð ipi^9 rõne/z ſic ñ ẽ ex ꝑte rei diſtiguẽ rõnẽ ꝑtinẽtẽ ad dei q̃dditatẽ/z rõnẽ ꝑtinẽtẽ ad paſſionẽ/vt vna rõ demꝭetꝉ/z alia ſit mediũ demꝭonis/z iõ inquit. s. T. ꝙ de ipſo nõ põt eẽ demꝭo niſi ꝑ effectũ.
℄Quãtũ ad 3^m remouet tale dubiũ. Poſſet.n. aliqs dicere ꝙ q̃ʒuis ſbã/q̃ eſt genus nõ ꝯueniat deo q̃ʒtũ ad id a quo iponitꝉ nomẽ qð eſt accidẽtib^9 ſubſtare q̃ʒtũ tñ ad rẽ ſignificatã deo ꝯuenit/eſt.n. de^9 ens per ſe/q̃ eſt rõ ſubſtãtie.
℄Rñdetꝉ ãt ꝙ ens ꝑ ſe nõ eſt i diffõne ſbẽ q̃ ẽ gen^9/ex eo.n. ꝙ dĩ ens nõ ꝑt eẽ gen^9/cũ ens gen^9 eẽ nõ poſſit/nec ex eo ꝙ dĩ ꝑ ſe/qꝛ illð negõnẽ dicit. ſ. nõ eẽ i alio negõ ãt nõ ꝑt rõnẽ generis hẽre/qꝛ ſic gen^9 nõ diceret qd eſt res/ſꝫ qd nõ eſt/Sꝫ rõ ſbẽ eſt/ꝙ ſit res cui ꝯuenit eſſe nõ in ſbo/z cũ nomẽ rei a q̃dditate iponatꝉ ſicẽ nomẽ entis ab eẽ/in rõne ſbẽ intelligitꝉ ꝙ hẽat q̃dditatẽ cui ꝯueniat eẽ nõ in alio tãq̃ʒ videlꝫ aliqd diſtictũ a q̃dditate. Nõ ĝ ſbã q̃ eſt gen^9 ꝯuẽit deo: cũ ei^9 rõ ſibi nõ ꝯueniat, nõ.n. deus bꝫ q̃dditatẽ q̃ ſit alia ab eẽ/negatiuq̃ʒ ꝙ eſſe ens per ſe ſit rõ ſubſtãtie vt aſſumebatꝉ.
℄Circa ß qð inqt. s. T. q̃m i diffõne ſbẽ nõ ẽ ens ꝑ ſe: ſciẽdũ ꝙ q̃dã thomiſtaꝝ ſic intelligũt hẽc ṽba q̃ſi velit dicẽ ꝙ ens nõ cadat i ꝯceptu ſbẽ q̃ ẽ gen^9/ſꝫ iſta iterꝑtatio nõ vadit ad mẽtẽ. s. T. nõ.n. inqt abſo^lte ꝙ ens ñ põatꝉ i diffõne ſbẽ ſꝫ ꝙ ß totũ/ens ꝑ ſe/ñ põitꝉ i diffõne ſbẽ. i. ñ ẽ ſbẽ diffõ/qꝛ a nulla ꝑte illi^9 rõnis poſſet ſbã rõnẽ gñis hẽre/ſꝫ ei^9 diffõ/ſiue rõ/ſꝫ Aui. ẽ ß qð dico/res cui debetꝉ eẽ ñ i alio/ſꝫ quã ꝑt ſibi rõ gñis ꝯuẽire cũ exꝑmat aliquẽ ſpãlẽ modũ entĩ poſitiuũ.

Postq̃ʒ oñdit. s. T. in ꝓ deo nõ eſſe cõpõnẽ ex aliqb^9/nũc oñdit nõ eẽ i ipo cõpõnẽ cũ aliq̃. ℄Circa ß ãt duo facit. ꝓ oñdit ipꝫ nõ eẽ oiuꝫ for^le eẽ. ℄2° ꝙ nõ ẽ aliq̃ꝝ for^a. e. ſequẽ. Quãtũ ad ꝑ^m oñdit errasſe illos q poſuerũt deũ for^le eẽ oiuꝫ. ℄Circa ß ãt duo facit ꝓ.n. hũc errorẽ iꝑugnat. ℄2° eoꝝ fundamẽta põit/z ad ea rñdet.
℄Super cap. 26.
℄Quãtũ ad ꝑ^m. Ar. ꝑ ſic. Eſſe formale diuiditꝉ per eſſe ſubſtãtie/z eſſe accidẽtis: diuinũ aũt eſſe nõ eſt eſſe ſbẽ. ſ. q̃ eſt gñs/neq̃ʒ accidẽtis/vt ex ꝑdictis pꝫ. ĝ zc̃.
℄Aduertẽdũ hic/ꝙ ſic ens dĩditꝉ ꝑ ſbãꝫ z accñs ita/z eẽ diuiditꝉ ꝑ eẽ ſbale/q̃. ſ. res abſo^lte dĩ exiſtẽ i nã/z eẽ accñtale q̃. ſ. res dĩ eẽ talis/puta alba/aut nigra/ſꝫ ſic diſio entĩ i ſbãꝫ z accñs ꝑt 2^r accipi. ſ. vt ẽ diſio i gña tm̃/z vt ẽ diſio i ſbam/q̃ dĩ/z de gñe ſbẽ/z de ea ſbã q̃ nõ ẽ i gñe/z i ꝑdicamẽta accidẽtiũ/ita z 2^r eẽ dĩdi ꝑt ꝑ ſbale/z accñtale. Sed cũ eẽ ſbale

†Cõfuta^o erroris. vide p.p. q.3.ar.8.

Ens nõ ponitꝉ i diffõne alic^9.

Error de deo poſſe nõ demꝭo.

†Cahs.

2 ℂ Itē res adīuicē nō distīguūt ſ3 q̄ eē hn̄t. q2 in h̄ oia ꝯueniūt. si ḡ res differūt adinuicē: op3 q̄ vel ipm̄ eē specificet̄ p aliquas dr̄ias additas: ita q̄ reb⁹ dr̄sis sit dr̄suz eē ſm spēm: vel q̄ res differāt p h̄ q̄ ip3 eē dr̄sis natu/ris ſ3 spēm ꝯuenit. S3 pⁱmū ho/rū ē ipole: q2 enti nō p̄t fieri aliq̄ additio ſm modū q̄ dr̄ia addit̄ generi: vt dcm̄ ē. † Relinqⁱt̄ ḡ q̄ res pp̄ h̄ differāt q̄ hn̄t diuer/sas nās qb⁹ acqrit̄ eē diuersi/mode. eē aūt diuinū non aduenit alij nāe: sed ē ipsa nā seu eēntia diuina. (vt ostēsum ē): si igit̄ eē diuinū eēt formale eē oium: opor/teret oia simpliciter esse vnum.

3 ℂ Amplius pⁿcipiū nāliter pⁱ/us ē eo cui⁹ ē pⁿcipiū. eē aūt in quibusdā reb⁹ h3 aliqd q̄si pⁿci/piū: forma. n. dr̄ eē pⁿcipiū eēn/di: ⁊ silr̄ agens qd̄ facit aliq̄ eē actu. si igit̄ eē diuinū sit eē vniuſ/cuiusq3 rei: sequetur q̄ deus q̄

çtineat ⁊ eē substātiç q̄ est eē gen⁹, ⁊ eē sbstātiç q̄ ē i gn̄e, si fiat diuisio i eē sbale i cōi, ⁊ eē accn̄tale, iplicite, fit et diuisio i eē sbē q̄ i gn̄e, ⁊ eē accn̄tale. Q̄d ḡ ingt. s. T. eē formale oidi p eē sbē. s. q̄ ē gn̄is sic. n. o3 itelligere, q2 sic tm̄ pbatū ē supius deū n̄ eē eē subē, dū pbatū ē deū i gn̄e n̄ eē, ⁊ eē accn̄tis, itel/ligēdū ē nō de pⁱma ⁊ imeᵃ diuisiōe eē, s3 de scd̄aria ⁊ iplici/ta, idēm̄ eē sbale cōprehēdit ⁊ eē qd̄ ē i gn̄e, ⁊ esse qd̄ est eē generis. Si eni de⁹ esset sbale oiuz esse, oporteret q̄ eēt ⁊ esse sbē q̄ ē in gn̄e, ⁊ eē accidē/tis, ⁊ nō tm̄ esse sbe quç nō est in genere.

ℂ Secūdo. Seq̄ret̄ q̄ oia essent vnū simplr̄, hoc est ipole. ḡ ⁊c̄. p/bat̄ ꝯn̄ia, q2 oia hērent vnū esse, cū. n. res non di/stiguant̄ inq̄ā/tū hn̄t esse, cū in hoc oia ꝯueni/ant, o3 si. debeāt s3 eē differre, q̄ vel ip3 eē p diffe/rētias specifice/tur, vel q̄ in di/uersis natur̄ re/cipiat̄, nō pⁱmū, q2 enti dr̄ia ad/di nō pōt, vt su/peri⁹ est ostēsū, nec secūdū si eē diuinū sit eē for/male omniū, quia nō est esse receptuz in natura, sed est ipsa natura diuina, ergo oia habebūt vnū esse simpliciter.

ℂ Circa illā ꝓpōnē. Res adinuicē nō distinguūt̄ ſm q̄ hn̄t eē: ꝯsiderādū q̄ duplicē sensū hēre pōt. ℂ Primus est vt rō formalis entis specificet̄, ⁊ est sensus entia nō distiguūt̄ in hoc q̄ ē hēre eē, q2 oia in h̄ qd̄ est hēre eē ꝯueniūt. ℂ Ali⁹ est vt ꝓpri⁹ modus distictiōis ei⁹ qd̄ h3 eē excludat̄, ⁊ est sensus nō distiguūt̄ ſ3 aliquē modū eēndi. i. nō hn̄t aliō ⁊ aliō eē, sic si dicam⁹ q̄ aialia nō distiguūt̄ ſ3 q̄ s̄t aialia, p̄t eē sensus, aut q̄ nō distiguūt̄ i cōi rōne aialis, aut q̄ n̄ disti/guūt̄ diuīsis aialis, ⁊ sic nō s̄t diuīsa aialia: primus sensus in vtraq3 verus est, ⁊ hūc intēdit. s. T. scd̄us vo ē falsus.

ℂ Tertio. Deus nō h3 aliquā causaz, ḡ nō est eē formale oiuz, p3 aīs, q2 esse dei est ipe deus q̄ nullā h3 cāz: cū nihil eo sit prius: ꝯn̄ia vo pbat̄, q2 eē in qbusdā reb⁹ h3 cām, siue ali/qd q̄si pⁿᵐ, ipaz. s. formā q̄ est pⁿᵐ eēndi, ⁊ ipm agens.

ℂ Aduertēdū q̄ cū eē i reb⁹ ab alio ꝓductis dr̄ hēre aliqd q̄si pⁿᵐ, si accipit̄ li. q̄si silitudinariç, s3 vt est vitatis expsi/uū, q̄uo āt agēs ⁊ forᵃ sint diuersimode cā eēndi dictū ē su/

ℂ Quarto, tūc de⁹ nō eēt aliq̄ res extr̄a nisi i itellu (peri⁹. s3 hui⁹ oppoᵐ supi⁹ ē ostēsuz. ḡ ⁊c̄. pbat̄ ꝯn̄la, q2 cōe multis, nō est p̄ter multa nisi ſm rōnē, vt p3 de aiali. Si. n. aial cōe esset aliqd, eēnt i platōe plā aialia. hō. n. eēntialr̄ est aial, ⁊ plato, ⁊ sic i platone eēt aial cōe ⁊ aial qd̄ ē hō, ⁊ aial qd̄ ē plato, si ḡ de⁹ sit eē cōe formale oiuz de⁹ i solo itellu erit.

ℂ Cōsiderādū h̄ loco, q̄ aliō ē dicē, qd̄ ē cōe multis siue vlē nō est ens nisi i itellu, ⁊ aliud dicē, vlē nō ē aliqd p̄ter mlta,

est suū esse habeat aliquā cāz: ⁊ sic nō erit necesse eē p se: cuius contrarium supra ostensum est.

4 ℂ Adhuc: qd̄ ē cōe mult̄ nō ē aliqd p̄ter multa nisi sola rōne: sic aial nō ē aliō p̄ter sortē ⁊ pla/tonē ⁊ alia aialia nisi itellu q̄ ap/prehēdit formā aialis expoliatā ab oib⁹ idiuiduātib⁹ ⁊ specificā/tib⁹. hō eni ē qd̄ vere est aial: ali/as seq̄ret̄ q̄ i sorte ⁊ platone es/sent plā aialia. s. ip3 aial cōe ⁊ hō cōis ⁊ ipe plato. multo ḡ min⁹ ⁊ ipm eē cōe ē aliqd p̄ter oēs res existētes nisi i itellu soluz. si igit̄ de⁹ sit cōe eē: de⁹ nō erit aliqua res existēs nisi q̄ sit in intellectu tantū. ostēsum āt est supra † deū esse aliquid nō solū in intellectu sed in reruz natura: nō est igitur deus ipsum esse cōmune oium.

5 ℂ Itē generatio per se loquen/do est via in esse: ⁊ corruptio via in nō eē. nō eni generatiōis ter/minus est forma ⁊ corruptiōis

nisi i itellu. Pⁱmū. n. est falsuz, ⁊ ſm ē verū. Ipm̄. n. vlē nō est ens rōnis, si māliter, ⁊ q̄ātū ad rē denoiatā sumat̄, s3 est ens reale i reb⁹ extr̄a aial. n. ens reale est, i pticularib⁹ aia/lib⁹ extr̄a. Sed verū ē q̄ ipsa abstractio ⁊ vl̄itas sibi nō cō/uenit, nisi i itellu nō iuenit̄. n. aial cōe a pticularib⁹ aialib⁹ separatū in rerū nā, s3 bñ p itellu ꝯsiderari p̄t p abstractio/nē ab oib⁹ pticu/larib⁹. Per hūc ḡ modū itelligi/tur ꝯn̄s a. s. T. inductū. De⁹ nō erit aliq̄ res exi/stēs, nisi q̄ sit in itellu tm̄. i. deus non erit aliqd p se ex̄ns eē itelle/ctū ab oib⁹ alijs reb⁹ distinctū, ⁊ sepatū s3 erit tm̄ cogitatione ⁊ i/tellectu sepat⁹ a rebus.

ℂ Quinto deus eēt termin⁹ gn̄o/nis. h̄ āt ē falsuz: cū sit ętern⁹ er/go ⁊c̄. pbat̄ cō/sequētia q2 gn̄o p se est via i eē, ⁊ corruptio via in nō esse, forma eni nō ē termin⁹ gn̄onis nec ꝯua/tio corruptiōis, nisi q2 ꝯuatio fa/cit nō esse ⁊ forᵃ eē, vn̄ si forma n̄ facēt eē, nō dice/ret̄ gn̄ari qd̄ ta/lē forᵐ acciperet.

ℂ Pro notitia eoꝝ q̄ hic dn̄r cōsiderādū est q̄ ⁊ cōpositū, ⁊ forma, ⁊ eē sūt termini gn̄onis, s3 diuersimode, cōpositū. n. est terminus tanq̄ id qd̄ gn̄at̄ pⁱmo ⁊ per se, forma tāq̄ cō/plemētū essentię ei⁹ qd̄ generat̄, esse vo tāq̄ vltima actua/litas ei⁹. Quia ḡ esse est formalis termin⁹ gn̄onis nō tāq̄ cōplemētū eēntię alio actu actuatū, s3 tāq̄ vltia actualitas eius qd̄ sit vlteri⁹ nō actuabilis, iō gn̄o dr̄ via ad eē, via. n. respicit vltimū terminū p se, ⁊ ab eo determinationē capit.

ℂ Sed circa hanc rōnē duo occurrūt dubia. ℂ Primū ē q2 nō videt̄ incōueniēs q̄ esse diuinū sit termin⁹ generatōis. Chūs. n. vere genit⁹ est, ⁊ vere filius, ⁊ sua gn̄o ad nullū alt̄ ad esse terminat̄ q̄ ad esse diuinū, cū in ipo sit tm̄ vnū esse sbale ſm doctrinā. s. T. ḡ esse diuinū est termin⁹ gn̄onis.

ℂ Secūdū est, q2 nō vr̄ valere ista ꝯn̄ia de⁹ est etern⁹ ḡ nō ē terminus gn̄onis, filius. n. in diuinis genit⁹ ē, ⁊ p ꝯn̄s illiᵘ gn̄onis esse diuinū est terminus, ⁊ tamē fili⁹ est ęternus.

ℂ Ad hoꝝ euidētiā ꝯsiderādū ē, q̄ hic loquit̄. s. T. de gn̄o/ne q̄ ē mutatio de nō eē ad eē, nō āt de ea q̄ ē simplex ꝓdu/ctio. Sequit̄. n. si eē diuinū sit oiuz eē forˡᵉ, q̄ sit termin⁹ ta/lis gn̄onis cū mlta creata ea gn̄one ꝓducāt̄, silr̄ loquit̄ de termio gn̄onis p eā nouit̄ ꝓducto q̄ mō phi de gn̄one sbā/stētiū s̄t locuti dicētes ea gn̄ari, q̄ dn̄ n̄ eē ꝓducūt̄ i eē, ⁊ q̄rū eē pⁱus nō erat, mltaq3 eē hō genita i nā apō ipos cōstat.

ℂ Ad pⁱmū ḡ cōcedit̄ quidē q̄ eē diuinū est termin⁹ tēpora/lis gn̄onis chr̄i, p talē gn̄onē hūane nāç cōicatus, nō tm̄ est terminus eius tāq̄ per ipsam de nouo ꝓductus ſm quem sensum de termino generationis loquit̄. s. Tho.

† Cap. 13.

† Cap. 22.

† Cap. 13.

† Cap. 17.

Quōd esse diuinū sit terminus gn̄onis.

¶ Per h ẽt pʒ rñsio ad ſʒ, Tʒ.n.ẽ gẽit⁹ tñqʒ ð nouo, ⁊ de ñ eẽ ad eẽ pduct⁹:ğ ñ ẽ ętn⁹, ⁊ eẽʒ.ẽ ętn⁹, ğ ñ ẽ nouit gñat⁹, fi li⁹ ãt i diuis ñ ẽ ſʒ diuitatẽ nouit gẽit⁹, ⁊ p mutationẽ de ñ eẽ ad eẽ, ſʒ ętnalr p gñonẽ q̃ ẽ ſimplex pductio, ẽ a pie pdu ctus, iõ ſit ẽ ⁊ gẽit⁹, ⁊ ętn⁹ nĩ ẽ ğ iſtãtia ad ppoſitũ, qꝛ loqꝉ hic.s.T. ð gñone q̃ ẽ mutatio ð ñ eẽ ad eẽ, ⁊ p quã aliqd ð nouo pducitꝉ, ð q̃ pħi loquunꝉ, fili⁹ ãt dei ñ ẽ ſʒ diuinitatem illo modo genit⁹.

¶ 6°. Tũc eſſe cu iuſſʒ rei erit ab ętno cũ eẽ diuũ ſit etnũ, ğ ñ erit gño vl' corruptõ, pbatꝉ vltia ↄñia qꝛ ſi ſit gño opʒ ꝙ illð eẽ ętnũ p exiſtẽs de nouo acqratꝉ, aut pus exiſtẽti aut nul lo⁹ pus exiſtẽti, ſi p^m ğ res q̃ gñatꝉ nõ accipit nouũ eẽ, ſʒ nouũ mo^m eẽndi, cũ p⁹ eẽt, ⁊ ſit vnũ eẽ oiuʒ ſʒ illã põnẽ, ğ ñ gñatꝉ ſʒ alteratꝉ, ſi ſʒ, ğ ſiet ex ni hilo, qð gñoni repugnat.

† Cap. 18.

¶ Circa illud qð inqt.s.T. ꝙ ac cipere nouũ mo dũ eẽndi nõ aũt nouũ eẽ nõ facit gñonẽ, dubitatꝉ. Seqꝉ.n. ꝙ xp̃s nõ ſit tpalr geni tus, ⁊ p ↄñs nõ ſit fili⁹ btẽ vĝis. Cui⁹ oppo^m ca tholici tenent, ꝗ incarnationẽ.n. ſuppo^m diuũ nõ accipit nouũ eẽ, ſʒ nouũ modũ eſſendi, ſiue nouã hitudinẽ ad hũanã nãʒ, cũ ſit i xp̃o tñ vnũ eẽ ſbale, ſi ğ accipe nouũ mo^m eẽndi ñ fac gñonẽ, ſeqꝉ xp̃ʒ ñ eẽ gẽitũ.

Accipere nouũ mo dũ eẽndi nõ ãt no uũ eſſe nõ facit gño nem.

† Auc. s. Scriptu.

¶ Si dicatꝉ ꝙ iʒ ñ accipiat nouũ eẽ ſʒ, nouũ mo^m eẽndi acci pit tñ nouã nãm, qꝛ incipit eẽ ſuppo^m hũanę nãę, ⁊ pp h dꝛ genit⁹, h nõ valet qꝛ, vt inqt.s.T. in p̃cedenti rõne, dato ꝙ aliqd accipiat formã, ſi illa foꝛa nõ faciat eẽ ñ dꝛ illð gñari.

¶ Dꝛ, ꝙ cũ nũ ỻi ſit facta mẽtio ð trinitate diuaꝝ pſonaꝝ lo quitꝉ hic.s.T. ð gñone ſʒ ꝙ a pħis accipitꝉ, apð ĩpos ãt dꝛ aliqd ſimplr gñari cũ icipit i aliq̃ nã ſbſiſtẽ, h ãt i nãlib⁹ eſt cũ res ſimplr icipit eẽ, nouũq; eẽ accipit, ideo illð tñ dicũt ſimplr gñari qð nouũ eẽ accipit, ñ ãt qð capit nouũ eẽndi modũ. Scðʒ eos ğ illa ppð eſt v̇a qꝛ gñonẽ ſolã reꝝ nãliũ ↄſiderabãt, ⁊ ſi pbatꝉ ꝙ diuũ eẽ oiuʒ ẽ eẽ foꝛale, ſequetꝉ nul lã eẽ nãlẽ gñonẽ. Apð theologos v̇o aliqd icipit eẽ ſupp^m alicui⁹ nãę, ⁊ tñ ñ icipit ſimplr eẽ, ſic ſupp^m, diuũ icipit eſſe ſupp^m hũanę nãę, i eaq; ſbſiſtẽ, ⁊ tñ ñ icipit ſimplr eẽ cũ ęt nũ hẽat eẽ, qꝛ ğ xp̃s icipit i hũana nã ſbſiſtẽ dꝛ a theologis v̇e gẽit⁹ eẽ, lʒ nõ accepit nouũ eẽ, ſʒ tñ nouã quãdã hitudi nẽ ad hũanã nãʒ icipiẽtẽ p eẽ diuũ exiſtẽ ſuo^o, vñ illa ppð a.s.T. de mẽte pħoꝝ aſſũpta, nõ eſt v̇a niſi aliqd accipiat

puatio niſi qꝛ foꝛa facit eẽ:⁊ pua tio nõ eẽ.dato.n.ꝙ aliq̃ foꝛa nõ faceret eẽ ñ diceretꝉ gñari id qð talẽ formã accipet.ſi igꝉ deus ſit oium reꝝ eẽ foꝛale ſequetꝉ ꝙ ſit terminus generationis:quod ẽ falſuum:cum ipſe ſit eternus vt ſupra oſtenſum eſt.

6 ¶ Preterea ſeq̃tꝉ ꝙ eẽ cuiuſſʒ rei fuerit ab eťno:nõ igitꝉ põt eẽ gñatio vel corruptio.ſi.n.ſit gña tio:oʒ ꝙ eẽ p̃exñs alicui rei ð no uo acqratꝉ.aut ergo alicui p̃us exiſtẽti:aut nullo mõ p̃us exiſti. ¶ Si p̃mo mõ:cũ vnũ ſit eẽ oi um exñtiũ:ſm põnẽ p̃dictã:ſeq̃ tur ꝙ res q̃ gñari dꝛ:nõ accipiat nouũ eẽ:ſed nouũ modũ eẽndi: qð nõ facit gñationẽ ſʒ alteratio nẽ. ¶ Si ãt nullo mõ p̃us exiſte bat:ſequetꝉ ꝙ fiat ex nihilo:qð ẽ ↄ rõnẽ gñatiõis.igitꝉ hec põ oio gñationẽ ⁊ corruptõeʒ deſtruit: ⁊ iõ pʒ eã eẽ ipoſ̃em. ¶ Hunc ẽt errorẽ ſacra doctria repellit:dũ cõfitetꝉ (deũ excelſuʒ ⁊ eleuatũ: vt dꝛ Iſa.6.⁊ eum ſup oia eẽ:vt Ro.9.hꝛ).Si.n.ẽ eẽ oium tũc ẽ aliqd oiuʒ.nõ aũt ſup oia. ¶ Hi ẽt errãtes eadẽ ſnia ppellũtꝉ q̃ ⁊

idolatre:g incõicabile nomen.ſ. (dei)lignis ⁊ lapidib⁹ impoſue rũt.vt hꝛ Sap.14.Si.n.de⁹ ẽ eẽ oium:nõ magis dicetꝉ v̇e lapis eſt ens q̃ʒ lapis ẽ de⁹. ¶ Huic aũt errori q̃ttuoꝛ ſũt q̃ vĩr p̃ſtitiſ ſe fomẽtũ. ¶ Primũ ẽ q̃rũdam auctoritatũ itell's puerſus. Inue nitꝉ.n.(a Dio.de ĉ q̃rto.c.cele. yerar.)Eſſe oiuʒ ẽ ſup ſbalis di uinitas. ¶ Ex q̃ itelligẽ volue rũt ipʒ eẽ foꝛale oiuʒ reꝝ deũ eẽ. ¶ Nõ ↄſiderãtes hũc itell'ʒ ipis v̇bis ↄſonũ eẽ nõ poſſe.† Nã ſi ditas ẽ oiuʒ eẽ foꝛale:ñ erit ſup oia:ſʒ intra oia:imo aliqd oium. Cũ.n.diuinitateʒ ſup oia dixit: oñdit ſm nãm ſuã ab oib⁹ diſti ctũ ⁊ ſup oia collocatũ.Ex h v̇o ꝙ dixit ꝙ diuitas ẽ eẽ oiuʒ:oſtẽ dit ꝙ adeo in oibus quedã diui ni eẽ ſilitudo repitꝉ. ¶ Hũc ẽt co rũ puerſũ itell'ʒ alibi apti⁹ exclu dẽs.(dixit i.2.c.de diuis noib⁹ ꝙ ipſi⁹ dei neq; tact⁹ neq; aliq̃ ↄmixtio ẽ ad res al's:ſic ẽ pũcti ad lineã vl' figure ſigilli ad cerã) ¶ Scðʒ qð eos i hũc errorẽ p mouit:ẽ rõnis defect⁹.Quia.n. id qð cõe eſt:per additionẽ ſpe

accipiẽs taiẽ foꝛ mã incipiat eſſe ſupp^m i ila foꝛa ſbſiſtẽs, qꝛ ſi ici piat eẽ ſuppo^m il li⁹ nãę dicetꝉ ge nerari, ſʒ p taleʒ nãʒ ſimplr eẽ ñ hẽat, apð pħos v̇o ſimplr ẽ v̇a, qꝛ nihil icipit in reb⁹ nãlib⁹ i ali q̃ nã ſubſiſtẽ niſi nouũ eẽ per illã nãm habeat.

† 4. motiua p̃dicti erroris.

¶ Cõfirmatur ↄ̃ auc̃te ſcripturę, dũ põit deũ ſup oia eleuatuʒ, vt Iſai.6.⁊ ſup oia eẽ, vt Ro.9. Nã ſi eẽt eẽ oiuʒ, tũc nõ eẽt ſup oia, ſʒ aliqd omnium.

† Improbatio motiuũ.

¶ Cõfirmatꝉ 2° qꝛ rediret idolatra rũ error nomen dei lignis ⁊ lapi dib⁹ iponẽtiũ, q̃ repellũtꝉ. Sap. 14. poſſet.n. ſic v̇e dꝛ, lapis ẽ eẽ, ita v̇e dici: lapis eſt deus.

¶ Cõſiderãduʒ ẽ ꝙ ſic ens v̇e dꝛ qð hʒ eſſe, tãq̃ʒ formaiẽ ſui actu alitateʒ, ita vere dꝛ deus q̃tũ ad mo^m:ſignãdi qð hʒ deitatẽ vt foꝛ^m, cũ ğ eẽ diuũ idẽ ſit qð deitas, ſi illð ſit foꝛal' actualitas lapidis, v̇e dicetꝉ lapi hẽre (deitatẽ vt formã ⁊ ſic eẽ ðs.

¶ Quãtũ ad ſʒ q̃tuoꝛ adduc̃ fũdamẽta põnis hð. ¶ Primũ ẽ qꝛ dioiſi⁹.4.c.cęl.hierar. ait ꝙ eẽ oiuʒ ẽ ſup ſbal' diuitas, ſʒ dic̃ duo.s.T. p̃ ꝙ ex iſtis hẽri ñ p̃t, ꝙ deitas ſit foꝛ^le eẽ oiuʒ imo poti⁹ hẽtur opp^m, cũ dicat diuitatẽ eẽ ſup oia, qð ẽt oñditꝉ ex his, q̃ hñtꝉ.2° ca.di. no.Dic̃ 2° ꝙ itelligitꝉ ſic, ꝙ diuitas ẽ eẽ oiuʒ qꝛ a ðo i oib⁹ (q̃dã diui eẽ ſilitudo repitꝉ.

¶ Pro notitia h⁹ ſolõnis ↄſide rãdũ, ꝙ cũ eẽ vniuſcuiuſq; rei, vt iqt.s.T. p̃°.p.q.105.ar.5. ſit maxie itimũ rei, eo ꝙ ſit oiuʒ q̃ i re ſũt actualitas, oʒ vt ad rei nãʒ ptineat tãq̃ʒ toti⁹ nãę, ⁊ oiuʒ ei⁹ ptiũ actualitas, ⁊ ſic nõ p̃t eẽ aliqd oio nãʒ ei⁹ c⁹ ẽ, excedẽs, eẽ.n. hũanũ ad nãʒ hois, ⁊ eẽ eq ad nãʒ eq ẽ limitatũ vñ ſi eẽ diuũ vniuſcuiuſ q; rei nãʒ oio excedat, eiuſq; nã ſup oiuʒ nãs ſit collocata, vt dioniſi⁹ voluit, ſeqꝉ vt eẽ foꝛale reꝝ nõ ſit ſʒ ẽ qꝛ p̃dicti exiſtimauerũt, diuũ eẽ cui nulla ſit additio, ñ eẽ aliqd ppriũ ſʒ eẽ cõe oiuʒ, eo ꝙ id qð ẽ cõe p additionẽ ſpecificetꝉ vl' idi duetꝉ, ſʒ iqt.s.T. ꝙ eẽ diuũ ẽ abſq; additõe, ñ ſolũ cogi^{ne}, ſʒ ẽt i reꝝ nã, ⁊ ñ ſolũ additiõe caret ſʒ ẽt receptibilitate addi tiõis, ad ãt qð ẽ cõe ſiue vlẽ, ſiue additõe eẽ ñ p̃t, ſʒ ſine addi

tiōe ɔsideraf, si tñ sine receptibilitate additiōis, vt pz ēt de aiali. Nā si sibi nulla diīa addi posset gn̄s n̄ eēt, vñ rō magi deducē vī ad oppoᵐ vt ēt appet ex libri de cāis comētatoi.
Adūte q̄ eē diuū n̄ pt hēre rōnē eē cōis, cōitate vlis pdica bil' sz bñ ē eē cōe cōitate foꝛe exēplari, qꝛ oē eē est q̄dā ipiꝰ (silitudo.
† Cōparatio eē diuini ad eē cōe. Aduerte ēt duplicē diīā pōl h loco iter eē cōe, ⁊ esse diuū, sz. n. ɔueiāt i h qd̄ est nihil hēre additū, diuo. n. eē nlꝰ additū ē, cū oia i deo sint ipz eē, silr eē cōe nlꝰ vt sic hz p qd̄ limitef, differūt tñ h̄ qꝛ eē diuī existit i reꝝ nā ab oialia re sepatū absq̄z additōe aliq, eē āt vlē sic nec alia vlia existef nō pt absq̄ additiōe illud limitāte ⁊ h̄ente, ⁊ qꝛ eē diuū nō solū additionē nō hz, sz ēt additionē recipe nō pōt eo q̄ i alio recipi nō possit eē āt cōe additionem recipe pt, si qdē eētialis diīz vt supiꝰ ē ɔsisuz, sz mālr, limitaf eni per naturas i qbꝰ recipitur.
† Propō. 8. circa finē. Aduertēdū ēt q̄ non solū diuinū eē additionē nō recipit alicꝰ cōtrahētis, ⁊ pticularizātis sz nec ēt alicꝰ ab ipso distincti supuenietis, eē autē sbale oiuz aliaꝝ rerū

cificat vel idiuiduat: estimauerūt diuinū esse cui nulla sit additio: nō eē aliqd ,ppriū: sz esse cōe omniū. † Nō ɔsiderātes q̄ id qd̄ cōe ē vel vlē: sine additione eē nō pōt: sz sine additiōe ɔsideraf: nō. n. aial pōt eē absq̄ rōnali vel irrōnali differētia. quāuis sine his differētijs cogitef: sz ēt cogitef vlē absq̄ additiōe. non tñ absq̄ receptabilitate additionis ē. Nā si aiali nulla differētia addi posset genꝰ nō eēt: ⁊ silr ē de oibꝰ alijs noibꝰ. Diuinū aūt eē ē absq̄ additiōe nō solū cogitatiōe: sz ēt i rerū nā. ⁊ nō solū absq̄ additiōe: sz ēt absq̄ receptibilitate additiōis. vñ ex h ipso q̄ additionē nō recipit nec recipe pōt: magis ɔcludi pōt q̄ deꝰ nō sit eē cōe: sz ,ppriū. Eteni ex h ipso suū eē ab oibꝰ alijs distinguif: qꝛ nihil ei addi potest. †(Unñ cōmētator i libro de causis) dicit q̄ cā pma ex ipsa puritate sue bonitatis ab alijs distiguif ⁊ quodāmodo indiuiduatur. Tertiū qd̄ eos i hūc errorē inducit: ē diuine simplicitatis cōsideratio. Quia eni deꝰ infinite simplicitatis ē: estimauerūt illud qd̄ i vltio resolutiōis inenitur eoꝝ q̄ sunt in nobis: deū eē q̄si simplicissimū: nō eni ē in infinitū pcedere i cōpōne eoꝝ que sunt i nobis. In h ēt eoꝝ deficit rō: qꝛ nō attēderūt id qd̄ in nobis simplicissimū inenit: nō tā rē cōpletā q̄z rei aliqd eē. deo aūt simplicitas attribuif sic rei alicui pfecte subsistēti. Quartū ēt qd̄ eos ad h̄ iducere potuit: est modus loquēdi q̄ dicimꝰ deū in oibꝰ rebꝰ eē. Nō iteligētes q̄ nō sic est i rebꝰ quasi aliquid rei: sed sicut rei causa q̄ nullo mō suo effectu deest. Nō enim similiter esse dicimus formas in corpore: ⁊ nautā in naui.

Q deus nō sit forma alicuius corporis. Capitulum. 27.

Ostēso igif q̄ deꝰ non sit esse oiuz: silr ostēdi pōt q̄ deꝰ nō sit alicuius rei forā. Nā diuinū eē nō pt eē alicuiꝰ rei qdditas q̄ nō sit ipz eē: vt ɔsisuz ē † qd̄ aūt ē ipm esse diuinū nō est aliō q̄z deus: ipossibile est igif deuz esse alicuius alterius formam.

recipit additionē supueniētis accūtis, qꝛ nulla creata sba ē q̄ sit oio accūtibꝰ, ⁊ eē accūtalibꝰ expoliata, pp h bñ dꝛ hic q̄ eē diuū ab oibꝰ alijs distiguif qꝛ nihil ei addi pōt.
Tertiū ē qꝛ deꝰ ē ifinite simplicitatꝫ, ex h. n. existimauerūt id qd̄ i vltio resolbnis inenif deū eē, q̄si simplicissimū. Sed ingt. s. T. q̄ nō attēderūt simplicissimū i nobis nō tā rē cōpletā, q̄z rei aliqd eē, deo āt simplicitas attribuif sic rei alicui (cui sbsistēti.
Aduerte q̄ rūsio stat i h, q̄ simplicissimū i nobis ad qd̄ sit resoło si oz eē deū, qꝛ illō simplicissimū qd̄ in nobis est, nō est tam res cōpleta q̄z aliqd rei. deus autez res simplicissima est, ⁊ non est aliquid rei.
Duplr āt possimꝰ iterptari hec vba simplicissimū in nobis nō tā ē res ɔpleta q̄z aliqd rei. Prio vt vnū excludatur, ⁊ aliō ponaf, vt sit sensus, nō ē res cōpleta, sz aliqd rei sicut si diceremꝰ, soi. nō ē tā albꝰ q̄z pallidus. i. nō ē albꝰ sz potiꝰ pallidus. Scdo, vt vtrūq̄ ponaf. s. ⁊ q̄ est res cōpleta, et ē aliqd rei, sz tūc accipiēdū ē cōpletū nō simplr, sz i gn̄e, eē. n. actuale rei, ē ɔpletū i gn̄e actuū, qꝛ ē vltia actualitas p aliū actū nō actuabilis, nō est tñ res pfecte sbsistēs, sz aliqd rei, quo ipa sbsistit: Utraq̄ g̃ iterptatio va eē pt, sz

Notādū q̄ nō dicit. s. T. nō similr esse formā in corpe ⁊ nautā in naui, quasi velit dcē esse in rebꝰ tātūmodo sicut nauta est in naui, hoc eni repugnat ei qd̄ dixit deū eē in rebus sicut cām, q̄ nullo mō suo effectui deest, qꝛ s. semp q̄diu res est cā ɔseruat, nauta. n. non est causa nauis, ⁊ ē aliquādo illi deest, sz vt ostenderet multos eē modos essendi i aliquo, ⁊ iō non valere, deus est in oibus rebus, ergo ē foꝛale eē oium. rerū, sicut non valet nauta est in . naui, g̃ est forma nauis.
† Scotus [illegible]
† Destru. motiui.

Sup cap. 27.

Sicut ɔsisū ē q̄ deꝰ n̄ ē eē foꝛale oiuz ita ɔdif i h ca. q̄ nulliꝰ rei sit forma. Probatur p. Esse diuinū nō pt eē alicꝰ alteriꝰ qdditatis a se distincte actus, deus āt ē ipm eē diuinū. g̃ ⁊c.
† Cōtra.
Circa hāc ,ppōnē. Esse diuinū nō pōt eē alicuiꝰ alteriꝰ qdditatis actus, dubitaf, in cħō eni hūana nā per eē diuinū existit, g̃ eē diuinū ē actus eius, qꝛ nihil ē aliud actualitatē eēndi eē alicuius actū, q̄z illud p talē actualitatē existere g̃ esse diuinū ē actus alicuius nāe ⁊ quidditatis a se distincte.
Esse diuinū nō pōt eē alterꝰ qdditatis actꝰ.
Dr admittēdo assūptū q̄ eē diuū nō ē actꝰ hūane nāe nō eni vnif sibi foꝛalr vt actꝰ poᵗ neq̄ dꝛ existē p eē d nā q̄si sibi ɔueniat existē, existē. n. n̄ ɔuēit p se p nāe, sz suppoᵒ, sz qꝛ realr vnif supposito existi foꝛalr p eē diuū, vñ negaf ɔn̄ia.
Ad pbōnē dꝛ q̄ assūptū ē verū, si p talē actualitatē illō p ⁊ p se existat, n̄ āt si existat tāq̄z ad vnitatē suppositi tractū.
Dicif vlterius pro intellectu ,ppositiōis. s. T. q̄ qdditatē nō accipit pro nā vt a supposito distinguitur, sz indifferēter pro oi entitate. Sēsus. n. est q̄ diuinū esse nō pōt esse formalis actus alicuius entitatis a se realr distincte.
Dicif. 3ᵒ q̄ sm heruęū, ⁊ alios, tenentes esse de mente. s. Tho. q̄ nō sit in cħō tñ vnū esse, nisi loquēdo de esse suppositali, ⁊ personali, assumptū est falsum nō eni in cħō humana natura existit per esse diuinū sed per esse ,ppriū.

¶ 2°. Foia corpis nõ ẽ eẽ, sz eẽndi pn[m], de[9] aũt ẽ eẽ, g̃ rc̃.
¶ Tertio. Quęlibet pars comparatur ad totũ compositũ sicut potẽtia ad actũ. in deo autẽ nulla est põalitas. g̃ rc̃.
¶ Aduerte q̃ lz foia i ordine ad mãm sit act[9], qr tñ totũ hz rõnẽ foię i cõpatiõe ad ptes (... 1. di 2° phi. r. 5. meta. ptes sunt mã toti[9].) Ideo, r ipa ẽt ...ra i cõpatiõe ad totũ hz modũ po[e]: ppea bñ hic dr̃. q̃ ps cõparat ad totũ sicut po[a] ad actũ.
¶ Quarto. De[9] est ens nobilissimũ q̃si pma eẽndi cã. g̃ rc̃. pbatur pñia, qr qd̃ p se hz eẽ est nobilius eo qd̃ hz eẽ i alio, oĩs aũt for[a] corpis hz eẽ in alio. g̃ rc̃.
¶ Quinto. Tũc cõpositũ ex deo r corpe eẽt mouẽs seipz, cũ de[9] sit pmũ mouẽs, sz mouẽs seipm põt moueri r ñ moueri, tale aũt ideficiẽtiã mot[9] a seipso nõ hz, g̃ oz sup ipsũz esse aliõ p[m] mouẽs, qd̃ largiat ppetuitatez mot[9], r sic eẽt aliqd̃ mouẽs prius deo.
¶ Addit autẽ. s. Tho. q̃ pcessus hui[9] rõnis vtilis ẽ ponẽtib[9] eternitatẽ mot[9], sed etiã h̃ nõ posito eadem cõclusio hẽri põt ẽt ex regularitate mot[9] celi, mot[9]. n. vniformitas reqrit vt sit aliqd̃ mouẽs oĩno imobile, qd̃ nõ sit pars mouẽtis seipm, cum mouens seipsuz sicut in seipso habet moueri r nõ moueri, ita habeat moueri velocius, r tardius.

2 ¶ Amp̃. foia corpis ñ ẽ ipz eẽ sz eẽndi pricipiũ. de[9] aũt ẽ ipm esse. nõ ergo est deus forma corpis.
3 ¶ Itẽ ex vniõe foię r mãe resultat aliqd cõpositũ qd̃ est totũ respectu mãe r foię: ptes aũt sũt in põa respectu toti[9]. i deo aũt nulla ẽ potẽtialitas: ipossibile ẽ igit deũ eẽ formã vnitam alicui rei.
4 ¶ Adhuc: qd̃ p se hz eẽ: nobili[9] ẽ eo qd̃ hz eẽ i alio: oĩs aũt foia alicui[9] corpis hz eẽ i alio: cũ igit de[9] sit ens nobilissimũ q̃si pma eẽndi cã: nõ põt eẽ alicui[9] foia.
5 ¶ Preterea h̃ idẽ põt ondi ex eternitate mot[9] sic. Si de[9] ẽ foia alicui[9] mobilis cũ ipse sit pmũ mouẽs cõpositũ: erit mouẽs seipsũ. sz mouẽs seipsũ põt moueri r nõ moueri: vtrũqz igit i ipo ẽ: qd̃ aũt ẽ h[9] nõ hz mot[9] ideficiẽtiã ex seipso: oz igr supra mouẽs seipm ponẽ aliud pmuz mouẽs qd̃ largiat ppetuitatẽ motus: r sic de[9] q ẽ pmũ mouẽs nõ ẽ forma corpis mouentis seipsum.
¶ Est aũt h̃ pcessus vtilis ponẽtib[9] eternitatẽ mot[9]: q̃ nõ posito eadẽ cõ hẽri põt ex regularitate mot[9] celi. Sicũ. n. mouẽs seipsũ põt qescere r moueri: ita põt veloci[9] r tardius moueri: necẽitas igit vniformitatis mot[9] celi depẽdet ex aliq̃ pncipio superiori oĩo imobili: nõ qd̃ est ps corpis mouẽtis seipm q̃si aliq̃ foia ei[9].
¶ Huic aũt veritati ↄcordat scriptura. Di. n. i ps. (Elleuata est magnificẽtia tua sup celos). deus r Job. xi. (Excelsior celo ẽ: r qd facies: Lõgior tra mensura ei[9] r latior mari). Sic igr gẽtilium error euacuat: q dicebãt deum eẽ aiaz celi: vel ẽt aiam toti[9] mũdi. Et ex h̃ errore idolatriaz ↄ̃fẽdebãt: dicẽtes totũ mũdũ eẽ deũ: ñ rõne corpis: sz rõne aie: q̃ supposito: seq opiabãt q̃ mũdo r ptib[9] ei[9] ñ idebite diuin[9] cult[9] exhibebat. (Comẽtator ẽt dic̃ i. io. meta.) q̃ h̃ loc[9] fuit lapsus sapiẽtũ gẽtij zabioz. i. idolatraz. qr. s. posuerũt deũ eẽ formã celi.

¶ Q̃z deus est vlr pfect[9]. Ca. 28.

† Licet aũt ea q̃ sũt r viuũt pfectiora sint q̃z ea q̃ tñ sũt: de[9] tñ q ñ ẽ aliõ q̃z suũ eẽ est vlr ens pfcm̃. Et dico vlr pfcm̃ cui ñ deest alic[9] gñis nobilitas. ¶ Oĩs. n. nobilitas cuiuscunqz rei ẽ sibi sz suũ eẽ: nlla. n. nobilitas eẽt homini ex sua sapiẽtia nisi p eã sapiẽs eẽt: r sic de alijs. Sic ergo sz modũ q̃ res hz eẽ: ẽ su[9] mod[9] i nobilitate. nã res sz

¶ Confirmat q̃qz aucte ps. Eleuata est rc̃. r iob. xi. excelsior celo rc̃. ¶ Itẽ gentiliũ error idolatrarũ excludit, ponẽtiũ deũ aiaz eẽ celi, aut ẽt toti[9] mũdi, r pp hoc ptib[9] mũdi deberi diuinus cultus, tanq̃z in seipis deũ vt formã hñtibus. De quo errore mentionẽ facit Aueroes. 11. meta. cõ. 41. inquiẽs, q̃ hic loc[9] fuit lapsus sapiẽtũ gẽtis zabioz, r Aug. libro. 4. de ciuitate dei. c. 31. r libro. 7. c. 6. ¶ Sup cap. 28.

Postq̃z Determinauit. s. T. de simplicitate diuina, ex q̃ hẽri põt qd sit deus sm q̃ a nobis cognosci põt, nũc icipit de pfectiõe diuina determinare, p qd̃ ostẽdit qualis sit. ¶ Circa hoc aũt duo facit. ¶ Primo de pfectiõe absolute determinat. ¶ Secũdo de pfectiõib[9] pticularib[9], c. 37. ¶ Circa pmũ tria facit. ¶ Prio de diuina pfectiõe determinat. ¶ Scdo de silitudine creaturę ad deũ, q̃ ex tali pfectiõe resultat. c. sequẽti. ¶ Tertio de vocib[9], qb[9] diuersę pfectiões diuinę significant. c. 30. ¶ Circa p[m] duo fac. ¶ Prio pbat deũ eẽ vlr pfectũ. ¶ 2° excludit dubiũ qddã. ¶ Proponit g̃ p ↄ̃nẽ dicẽs, q̃ lz ea q̃ sũt r viuũt sunt pfectiora q̃z ea q̃ sunt tñ, de[9] tñ q est ipz eẽ est vlr ens pfectũ. i. sibi nõ deest alicui[9] gñis nobilitas. Ad euidẽtiã eorũ q̃ hic dñr anteq̃z pbet ↄ̃ cõsiderãdũ est p̃, q̃ eẽ sm cõez rõnẽ suã diuisos gradus r pfectiões eẽndi ↄtinet sub se, sic albedo diuersos g̃dus albedis, q g̃dus se se ordie qddã cõcomitant, ita q̃ scdus nõ pt eẽ sine p, nec terti[9] sine 2° r p, r sic de alijs, ista tñ cõtinẽtia ẽ ↄti[m] for[e] r act[9] ñ aũt po[e], cũ eẽ oĩuz actuũ sit actualitas, talia aũt q̃ vt cões qdã for[e] r act[9] ↄ̃siderant, si p se eẽnt oẽm suũ gradũ oẽmqz pfectionẽ hẽrẽt, si aũt in aliq̃ alio recipiãtur sm ↄditionẽ recipiẽtis accipiũt limitationẽ r oẽm suã perfectionẽ gradualẽ nõ hñt i vno, sic albedo si ab ol̃bo eẽt separata oẽm albedis pfectionez hẽret, vt in pma ratõe tradit. s. Th. r vt ibi declarabitur imediate, in subiecto autẽ recepta perfectior est r impfectior sz subiecti dispositionem: quod tamẽ hz posteriorẽ albedinis gradũ hz r priorẽ.
¶ Cõsiderãdũ 2° ex doctria. s. T. p. q. 4. ar. 2. 3[m] r vi. q. 20. ar. 2. 3[m] q̃ eẽ r viuẽ 2[r] ↄ̃siderari pñt, vno[o] vt viuẽ icludit eẽ, r aliqd ad ipz addit, alio[o] vt sm rõnẽ distiguũt p p̃cisionẽ vni[9] ab alio, accipiẽdo. s. eẽ p se, r viuere p se p̃cise. s. quãtũ ad illd̃ qd̃ addit ad eẽ, sic sẽsitiuũ, r it[m] pñt ↄ̃siderari iq̃ztũ int[m] icludit sensitiuũ, r addit sup illd̃ itellectualitatẽ, pt ẽt ↄ̃siderari sensitiuũ p se, r it[m] p̃cise quãtũ ad itellualitatez quã addit sup sensitiuũ. Si p[o] accipiant, viuẽ ẽ pfecti[9] q̃z eẽ, sz h̃ nõ ↄueẽit sibi, vt vtrũqz i abstracto sigñat, sz tñ, vt sigñant i ↄcreto, qr vt i abstracto sigñat eẽ, ñ pt accipi vt cõtẽtũ r limitatũ, r excessũ a g̃du vitę, cũ significet vt foia r actualitas oẽm pfectionẽ eẽndi ↄtinẽs, sic albedo i abstracto sigñata, accipit vt illimitata r ↄtinẽs oẽz pfectiõez albedis, r sicut pfe[m] scipa vt ẽ i aliq̃ s̃bo limi[ta], ↄcreto aũt vt signi

† Auc. s. scripta. Exclu. errorẽ gẽtiliũ De h̃ errore Aug. li. 4. ci. c. 31. r lib. 7. ca. 6.
† 12. me[t]. cõ. 40. vltra me[d].
† idẽ p. p. q. 4.
Esse ẽ pfecti[9] q̃z viuere.

ficat eẽ h̃ noie ens, ⁊ viuere h̃ noie viuẽs, eẽ ɔtinet i ipo viuere, q̃ tũc eẽ ñ accipit vt q̃dã illimitatũ, ⁊ ɔtinẽs oẽʒ pfectionẽ eẽndi, sʒ vt dicẽs ifi^m eẽndi ĝdũ q ɔtinet i vita sic im pfectũ ɔtinet i pfecto. Si ãt z^o accipiant, sic eẽ ẽ pfecti⁹ q̃ʒ viuere, q̃ eẽ icludit oẽʒ pfectionẽ eẽndi, ⁊ p ɔñs ĝdũ vite, viuẽ ãt dic̃ pcise ipʒ ĝdũ eẽndi q ẽ viuẽ, ⁊ h̃ mõ significant i abstracto. Sic ĝ viuẽs pfecti⁹ ẽ q̃ʒ ens tm̃: q̃ viuẽs côtiet i se ĝdũ eẽndi q ẽ viuere, ⁊ ĝdũ sim plr eẽndi. ens ãt ɔtiet ipm tm̃ infimũ eẽndi ĝdũ q ẽ eẽ, sʒ ipʒ esse ab oi recipiente sepatũ, ⁊ sbsistẽs nõ limitatur ad aliquẽ ĝdũ eẽndi sʒ oẽm eẽndi pfectiõeʒ i se hʒ: pp h̃ bñ inqt. s. T. de mẽte dionisij. 5. ca. de di. no. q̃ ea q̃ sũt ⁊ viuũt. sẽ pfectio ra iio q̃ sẽ tm̃. i. que hñt tm̃ hũc eẽndi ĝdũ q est. existẽ, ipm tñ eẽ q est de⁹ est ens vlr pfectũ. i. omnẽ essendi perfectionem habet.

q̃ suũ eẽ ɔtrahit ad aliquẽ spãlẽ modũ nobilitatis maiorẽ vel minorẽ: dicit eẽ ƀm h̃ nobilior vel min⁹ nobilis. igit̃ si aliqd est cui cõpetit tota virtus eẽndi: ei nulla vt⁹ nobilitatis deesse põt: q̃ alicui rei ɔueniat: sʒ rei q̃ ẽ suũ eẽ. cõpetit eẽ ƀm totã eẽndi ptãtẽ: sic si esset aliq̃ albedo sepata: nihil ei de ṽtute albedis deesse posset: nã alicui albo aliqd de ṽtute albedis deesse põt ex defectu recipiẽtis albedinẽ. q eã ƀm modũ suuʒ recipit: ⁊ fortasse nõ ƀʒ totũ posse albedis: De⁹ igit̃ q est totũ suũ esse (vt sup̃ pbatũ est). hʒ eẽ ƀm totã ṽtutẽ ipi⁹ eẽ: nõ pt̃ ĝ carere aliq̃ nobilitate q̃ alicui rei ɔueniat: sic ãt ois nobilitas ⁊ pfectio iest rei ƀm q̃ ẽ. ita ois defect⁹ iest ei ƀʒ q̃ aliq̃lr nõ est. de⁹ ãt sic hʒ eẽ totalr: ita ab eo totalr absistit nõ eẽ: q̃ p modũ p quẽ hʒ aliqd eẽ. dficit a nõ eẽ. adeo ĝ ois defect⁹ absistit: ẽ igit̃ vlr pfect⁹: ista ṽo q̃ tm̃ sũt: impfecta sẽ nõ pp ipfectionẽ ipsius eẽ absoluti: nõ. n. ipa habẽt esse ƀm totũ suuʒ posse: sed participãt esse per quendã particularẽ modũ ⁊ imperfectissimũ.

2 ¶ Itẽ oẽ ipfectũ necẽ ẽ ab aliq̃ pfecto pcedere: semẽ. n. ẽ ab aiali vel a plãta: igit̃ pmũ ens dʒ eẽ pfectissimũ: ostẽsũ ãt ẽ deũ eẽ primũ ens: †igit̃ est perfectissim⁹.

3 ¶ Amp̃. vnũqdq; pfectũ est in quãtũ ẽ actu: impfectũ ãt ƀʒ q̃ ẽ i põa cũ pũatiõe act⁹: id igit̃ qd nullo mõ ẽ in põa sʒ est act⁹ purus. opʒ pfectissimũ esse: tale ãt ẽ est de⁹: igit̃ est pfectissimũ.

¶ Hãc ɔclusionẽ pbat p̃. s. T. sic. ¶ De⁹ ẽ ipʒ eẽ sbsistẽs, ĝ nobilitatẽ ⁊ pfectionẽ vniuscuiusq; rei i se hʒ, ans pbatũ ẽ sup̃, ɔñia ṽo pbat, supponendo q̃ nobilitas vniuscuiusq; rei ẽ sibi ƀʒ eẽ, nõ. n. nobilitas eẽt vlla hoi p suã sapiaʒ, nisi p ipaʒ sapiẽs eẽt ⁊ sic de alijs. Ex q̃ sequit̃ q̃ ƀʒ modũ quo res hʒ eẽ, accipit̃ sue nobilitatis modus ex eo. n. q̃ eẽ rei ad maiorẽ nobilitatis ĝdũ aut minorẽ ɔhit, dr res magis aut min⁹ nobilis. Tũc sic arguit̃, ƀʒ modũ q̃ res hʒ eẽ, hʒ ⁊ nobilitatẽ, ĝ qd hʒ totã eẽndi ṽtutẽ, oẽm hʒ nobilitatẽ, sʒ esse sbsistẽs hʒ totã eẽndi ṽtutẽ, ⁊ ptãtẽ, ĝ hʒ oẽʒ nobilitatẽ, pbat minor ex° albedis. Lʒ. n. hñti albedinẽ aliqs ĝdus albedinis deesse possit pp defectũ recipiẽtis, q nõ recipit fortasse totũ posse albedinis, si tñ albedo eẽt ab oi sbo sepata, nihil ei de ṽtute albedis deesse posset: silr ĝ erit de eẽ ab oi recipiẽte sepato, q̃ nl̃ ei de pfectiõe, ⁊ ṽtute eẽndi deesse.

¶ Ex hac rõne quãdã accipit ɔnis ɔfirmationẽ. ¶ z^m mo^m q̃ aliqd hʒ eẽ, dficĩ a ñ eẽ, ĝ qd oẽ eẽ hʒ, ab eo oẽ ñ eẽ absistit ĝ ab eo ois dfect⁹ ẽ rmot⁹, ĝ ẽ vlr pfect⁹, ĝ de⁹ q oẽ eẽ hʒ ẽ vlr pfect⁹.

¶ Postrẽo remouet du^m. Nã illa q̃ tm̃ sẽ, sẽ impfecta, ĝ eẽ ẽ impfectũ, si ĝ de⁹ ẽ ipʒ eẽ seqt̃ q̃ sit qd ipfectũ.

¶ Respõdet̃ q̃ talia sunt impfecta nõ pp impfectionẽ eẽ absolute. i. q̃ hẽant ipʒ eẽ absolutũ, ⁊ illimitatũ, vt supponit dubiũ, sʒ q̃ pticipãt eẽ ƀʒ ĝdũ impfectissimũ, q ẽ existẽ tm̃.

¶ Circa istã ppõnẽ. Nobilitas vniuscuiusq; rei ẽ sibi ƀʒ suũ eẽ, ɔsiderãdũ ẽ, q̃ ñ ẽ mẽs. s. T. ipʒ impfectũ eẽndi ĝdũ q est existẽ tm̃. aut ẽt eẽ vniuscũq; forẽ veluti pcisũ a forã, eẽ rei nobilitatẽ. sʒ mẽs ei⁹ ẽ, cũ pfectio vniuscuiusq; rei, ⁊ nobilitas sit a forã, q̃ forẽ ẽ pfice, ñ ẽ nobilitas, ⁊ pfectio a forma vt sepata itelligit̃, a re ƀʒ eẽ, sʒ vt rei vnit̃ ƀʒ eẽ suũ. Nõ eni aliqd ppñe ẽ alic⁹ forã ⁊ pfectio, nisi inq̃ʒtũ sibi dat eẽ, nã sapia nõ eẽt hois forã, nisi sibi sapiẽtẽ eẽ daret eo mõ q̃ forẽ ɔueñit dare eẽ, nobilitas ĝ vniuscuiusq; rei ẽ sibi ƀʒ suũ esse. i. ƀm formã vt sibi vnitã ƀm eẽ, ⁊ faciẽtẽ rẽ eẽ talem.

¶ Circa exẽplũ de albedie notãdũ ẽ q̃ duplicẽ pfectionẽ in albedie possum⁹ ɔsiderare, vnã. s. eẽntialẽ ⁊ specificã, q̃ p diffõnẽ signat̃, alterã ṽo ĝdualẽ, ƀʒ diũsa eẽ. q̃ nata sẽ albedini ɔuenire, ƀʒ, q̃ a sbo diũsimode pticipat̃, aut ẽt a sbo sepata ẽẽt de p^a pfectiõe loq̃mur nõ ẽ albedo sepata pfectior albedie existẽ in sbo, neq; in vno sbo pfectior est, q̃ʒ i alio, cũ eẽntia rei i idiuisibli ɔsistat, si ãt de scõa sit ƀmo, sic p̃t albedo sepata eẽ pfectior q̃ʒ in sbo, ⁊ i vno sbo, q̃ʒ i alio, sepata eni nihil sibi de ṽtute albedis. i. de pfectiõe ⁊ eẽ albedinis deesse põt, q̃ ad nullũ determinata est ĝdũ, ⁊ i vno sbo potest pfectiorẽ gradũʒ habere q̃ʒ in alio.

¶ Qd ãt inqt. s. T. ex defectu recipiẽtis accidere, vt sibi aliqd de ṽtute albedinis desit, q̃ fortasse non recipit eã ƀʒ totũ posse albedis, lõ dubitatiue posuit, q̃ nõ reffert ad ppositũ vtrũ aliqd sbʒ recipe possit albedinẽ ƀʒ totũ posse albedis, an ñ possit, q̃ñocũq; . n. sit, albedi sepatẽ nl̃ d̃ ṽtute albedis deeẽ pt, q̃ ñ limitat̃, alicui ãt albo aliqd deẽ pt pp sui idispõnẽ.

¶ Quid ãt sit i ṽitate. T. 3. s. T. 3. d. 13. q. 1. ar. 2. q̃ for^a existẽs i sbo de necitate ẽ limitata q̃ʒtũ ad eẽ dbitũ illi for^e, q̃ ñ hʒ totũ eẽ, qd nãẽ illi⁹ ẽ posse, ẽ tñ posse vt hẽat illã for^m ƀʒ oẽʒ rõnẽ illi⁹ for^e, vt. s. sibi nl̃ desit d̃ ptinẽtib⁹ ad pfectionẽ illi⁹.

¶ Primũ sic itelligo, q̃ cũ eẽ sepatũ ab oi sbo, sit pfectior mod⁹ eẽndi abso^m, oi eẽ i sbo, nullũ eẽ i sbo pt̃ ṽtualr ɔtinẽ eẽ abstractũ, illiq; adeq̃tũ, eẽ, cũ ipfecti⁹ ñ adeq̃t nʒ ṽtualr ɔtieat pfecti⁹, eẽ ãt abstractũ ⁊ oio irreceptũ, tãq; pfectissimũ, oẽ eẽ i sbo ṽtualr ɔtiet, adeq̃teq; oia talia eẽ, iõ for^a exñs i sbo, limitata ẽ q̃ʒtũ ad eẽ, ⁊ ñ hʒ totũ eẽ for^e, p adeq̃tiõeʒ ⁊ ṽtualẽ ɔtinẽtiã, tãq; hñs pfectissimũ eẽ ⁊ illimitatũ. (forẽ.

¶ z^m ṽo sic itelligo q̃ sẽ aliq̃ for^e accñtales hñtes varias pfectiões, ⁊ cõpletiões, ƀʒ q̃ i varios effect⁹ pñt extẽdi, sic ẽ d̃ grã, ⁊ tales for^e pñt ƀʒ oẽʒ pfectõis ĝdũ hẽri ab aliq̃ sbo. l. ƀʒ q̃ ad oẽs eap̃ effect⁹ sẽ pñt extẽdere, lʒ nõ ƀm totũ esse, sicut chs oẽ cõplemẽtũ pfectionis grẽ in seipso hñit.

¶ Circa illã ppõnẽ a deo totalr rmouet̃ ñ eẽ, aduertẽdũ, q̃ nõ h̃ iõ dr̃, q̃si oẽ eẽ forãlr d̃o ɔueñiat ⁊ distĩcte, oẽq; ñ eẽ ab eo rẽoueat̃ forãlr, h̃. n. ẽẽt. ñ. n. de⁹ forãlr hʒ eẽ hois, aut eq, aut aliap̃ rep̃ mãlũ, alioqn eẽt hõ ⁊ equus, ⁊ oia mãlia forãlr, sʒ hʒ eẽ oẽ eminẽter, q̃ʒtũ ad oẽm eop̃ pfectionẽ, ⁊ ṽtualr, ⁊ h̃ mõ nullũ nõ eẽ sibi ɔuenit, nõ ẽ. n. vep̃ dicẽ q̃ de⁹ nõ sit hõ, aut equus, aut qdcũq; aliõ mãle ṽtualr, ⁊ p quãdã eminẽtiã, tãq; vnite ⁊ indiuisibili ɔtinẽs qcqd i ipio est diuisũʒ, lʒ verũ sit, ipm nõ eẽ hoiem forãlr, aut equum.

¶ Secũdo. Oẽ impfectũ ab aliquo pfecto pcedit sic semẽ, ab aiali, vel a plãta, ĝ primũ ens oʒ perfectissimũ esse.

¶ Tertio. Deus nullo mõ est po^a, ĝ nõ est imperfect⁹, pbat̃.

Utrũ albedo separata sit perfectior q̃ʒ coniuncta.

† Cap. 13.

ꝯñia quia vnũquodqꝫ est perfectũ/ſm ꝙ est in actu/impfe
ctum vero ſm/ꝙ est in potẽtia cũ priuatione actus.
¶ Aduerte hic ꝙ impfectio nõ ꝯuenit poᵗ nisi rõne ꝑuatiõis
adiũctęprivatio eni impfectio q̃dã est sicut forᵃ ẽ pfectio/iõ
inqt.s.T.ꝙ aliqd ẽ impfectũ ſm ꝙ ẽ i poᵗcũ ꝑuatiõe actꝰ.
¶ Quarto. Deꝰ ẽ pᵃ cã efficiẽs ꝙ qcqd actu est i vna q̃qꝫ re/
est i deo/ꝛ mul/
to eminẽtiꝰ q̃ꝫ i
re illa ꝙ est pfe/
ctissimus/pbaᷣ
prima ꝯñia.
¶ Actio ꝯsequiᷣ
modum actꝰ in
agente/cũ nihil
agat/nisi ſꝫ ꝙ ẽ
in actu:ꝙ qõ est
in effectu oꝫ i cã
reperiri.
¶ Notat autẽ.s.
Tho.ꝙ ipoſẽ ẽ
qõ ꝑ actionẽ a/
gẽtis educiᷣ eẽ
i nobiliori actu
q̃ꝫ sit actꝰ agen/
tis:cũ actio seq̃/
tur modũ actus
agẽtis/ſꝫ bñ est
poſẽ vt actꝰ ef/
fectꝰ impfectior
sit q̃ꝫ actꝰ agen/
tis ꝑꝑ mãꝫ indi
spõnẽ ex q̃ ipsa
actio debilitaᷣ.
¶ Ubi aduerten
duꝫ ꝙ cũ ad a/
ctionẽ trãseũtẽꝫ
ꝯcurrat/ꝛ agẽs/
ꝛ patiẽs/ex de/
fectu vtriusqꝫ pt
accidere vt effe
ctꝰ debilis sit/ꝛ
impfectꝰ/aut.s.
†Auc. s. scripta. ꝑꝑ debilitatẽ v̇/
tutis agẽtis/aut
ꝑꝑ idispõnẽ pa/
tiẽtis/ſꝫ si agẽs
sit debile q̃ꝫtũ/
cũqꝫ patiens sit
dispositũ ad re/
†Diony. cipiẽdũ nũq̃ꝫ tñ
ꝑducetᷣ effectꝰ
nobiliorẽꝫ actũ
hñs q̃ꝫ agẽs ꝑn
cipale/qꝛ actio
†Hoᶜ tacite obiectionis. ꝛ effectꝰ seqñ/
tur moduꝫ forᵉ
agentis ꝑncipa
lis/ſꝫ si v̇tꝰ agẽtis sit fortis/recipiẽs ãt sit idispositũ/nõ ob
stãte fortitudie v̇tutis ipedieᷣ pfectio effectꝰ/eo ꝙ agẽs nõ
possit itroducẽ actũ i patiẽs nisi eo mõ q̃ natũ ẽ recipe/q̃uo
ãt effectꝰ nobiliori mõ sit i cã actiua q̃ꝫ i seipo supiꝰ ẽ oñsũ.
¶ Quinto. Si nõ esset vlr perfectꝰ nõ eẽt oĩuꝫ cõmunis mẽ
sura/hoc aũt falsuꝫ est/qꝛ nihil põt oĩuꝫ entiũ eẽ mẽsura ni/
si qõ est ipsuꝫ esse/ꝯñia vero ꝑbaᷣ/qꝛ in vnoquoqꝫ genere
mensuranᷣ oĩa perfectissimo illius generis/dum ostendiᷣ
vnũquodqꝫ magis ꝛ minus pfectũ/ſm ꝙ magis ꝛ minus
appropinq̃t ad illud/sic.n.albũ est mẽsura coloꝝ/ꝛ virtuo

4 ¶ Adhuc nihil agit nisi ſꝫ ꝙ ẽ
i actu actio igᷣ ꝯseqᷣ modũ actꝰ
i agẽte:ipoſẽ ẽ igᷣ effectũ q pa/
ctionẽ educiᷣ eẽ i nobiliori actu
q̃ꝫ sit actꝰ agẽtis:poſẽ ẽ tñ actũ
effectꝰ impfectiorẽ eẽ q̃ꝫ sit actꝰ
cãe agẽtis eo ꝙ actio pt debili/
tari ex pte eiꝰ i qõ terminaᷣ. In
gñe ãt cãe efficiẽtis sit reductio
ad vnã cãꝫ q̃ deꝰ dᷣ:vt ex dictis
pꝫ.a q̃ sũt oẽs res:vt i sequẽtibꝰ
ostẽdeᷣ:opꝫ igiᷣ ꝙ qcqd actu ẽ
in q̃cũqꝫ re alia iueniri i deo mľ/
to eminẽtiꝰ quã sit i re illa:nõ ãt
ecõuerso:ẽ igᷣ deꝰ pfectissimꝰ.
5 ¶ Itẽ i vnoq̃qꝫ gñe ẽ aliqd pfe/
ctissimũ i gñe illo ad qõ oĩa q̃ sũt
illiꝰ gñis mẽsuranᷣ:qꝛ ex eo vnũ
qõqꝫ ostẽdiᷣ magis ꝛ minꝰ eẽ p
fectũ ꝙ ad mẽsurã sui gñis ma/
gis ꝛ minꝰ appropinq̃t:sic albũ
dᷣ esse mẽsura in oĩbꝰ coloribꝰ.
¶ Et v̇tuosus inter oẽs hoies:
id ãt qõ ẽ mẽsura oĩuꝫ entiũ nõ
pt eẽ aliõ q̃ꝫ deꝰ q est suũ eẽ:ipsi
igiᷣ nulla deest pfectionũ q̃ aliq
bꝰ rebꝰ ꝯueniat.alᷣs.nõ eẽt oĩuꝫ
cõmunis mẽsura. ¶ Hic ẽ ꝙ cũ
q̃reret Moyses diuinã vidẽ fa/
ciẽ seu gloriãꝫ:rñsum ẽ ei a dño.
(Ego oñdã tibi oẽ bonũ):vt hẽ
tur Exodi.33.p h̄ dãs itelligẽ in
se oĩs bonitatꝭ plenitudinẽ esse.
†Diony.ẽt i.5.c.de diui.no.di/
cit(Deꝰ nõ quodãmõ ẽ existẽs:
sed simplr ꝛ icircũscriptiue totũ
esse in seipo accipit ꝛ ꝑaccipit).
¶ Sciẽdũ tñ ꝙ pfectio deo ꝯue/

sus oĩuꝫ boĩuꝫ.s.ſm ꝙ in genere morali collocantur.
¶ Aduertẽdũ hic/vt inqᷣ.s.T.veri.q.2ᵃ.4.4ᵐ ꝙ albedo nõ
est mẽsura coloꝝ/nisi rõne lucis/q̃ ẽ q̃si forale i colore/q̃ꝫtũ
eni ad hãc oẽs alios colores excedit/ſꝫ quãtũ ad illõ qõ ẽ
q̃si mãle i colore.s.terminationẽ diaphãi/nõ ẽ mẽsura alio
¶ Cõfirmaᷣ conᵉ.auctẽ.Exodi.33.Ego ostẽdã (rũ coloꝝ.
tibi ꝛc̃. Et Dio/
nisij.5ᵒ ca.de di.
no.vbi ait.Deꝰ
nõ quodammõ
est existens.ꝛc̃.
¶ Quantũ ad se
cũdũ,quia pos/
set aliqs existi/
mare deũ perfe
ctũ nõ esse/quia
perfectuꝫ videᷣ
dici qõ per facti
oneꝫ ꝑuenit ad
cõplemẽtũ/deꝰ
autẽ factus esse
non potest.
¶ Hunc cauillũꝫ
remouet.s.T.
dicẽs ꝙ licet q̃ꝫ/
tũ ad ꝑmã i no/
minis ipositiõ/
nẽ omne perfe/
ctuꝫ sit factũ/qꝛ
impositũ est pri
mo hoc nomen †Idẽ.p.p. q.4.ar.3.
ad significãduꝫ
id qõ eductũ est
de nõ esse ad eẽ/
ꝛ de potẽtia ad
actũ perfectuꝫ/
vt sibi nihil de/
sit tale aũt opꝫ
esse factũ/tamẽ
extensuꝫ est etiã
nomẽ hoc/ad si
gnificãdũ id qõ
est in actu cõple
to etiã si fiendo
non ꝑueniat ad
actũ. Secundũ
ergo primã hu/
ius nominis im
positionẽ deus
pfectus dici nõ
põt/ſꝫ bñ quãtũ
ad secundã lux/
ta illud mat.5ᵒ.
Estote pfecti si/
cut ꝛ pr̃ vr̃ cęle/
stis pfectus est.
¶ Sup cap.29.

niẽter attribui nõ pt si noĩs signi
ficatio q̃ꝫtũ ad sui originẽ atten/
daᷣ:qõ.n.factũ nõ ẽ nec pfectũ
dici posse vᷣ:ſꝫ qꝛ oẽ qõ fit de po
tẽtia deductũ ẽ i actũ ꝛ de nõ eẽ
in eẽ:qñ factũ ẽ:tũc recte pfectũ
eẽ dᷣ q̃si totalr̃ factũ qñ põa to/
talr̃ ẽ ad actũ reducta:vt nihil õ
nõ eẽ retineat:ſꝫ hẽat eẽ ꝯpletũ:
ꝑ quãdaꝫ ãt noĩs extẽsionẽ pfe/
ctũ dᷣ:nõ solũ qõ fiendo ꝑuenit
ad actũ cõpletũ:ſꝫ id ẽt qõ est in
actu cõpleto absqꝫ oĩ factione:ꝛ
ꝛ sic deũ perfectuꝫ esse dicimus
secũdũ illõ Math.5.(Estote p/
fecti sicᷣ ꝛ pr̃ vr̃ cele.pfectus est).

¶ Quomodo in rebꝰ similitudo ad deũ inueniri põt. Cap.29.

Ex hoc aũt q̃uo in rebꝰ
possit silitudo ad deuꝫ
iueniri vľ nõ possit.cõ/
siderari pt. ¶ Effectꝰ
eni a suis causis deficientes nõ
cõueniũt cũ eis in noĩe ꝛ ratiõe:
necẽ est tñ aliquã iter ea silitudi
nẽ iueniri.õ nã eni agẽtis est vt
agens sibi silẽ agat cũ vnũqõqꝫ
agat ſm ꝙ actu est:vñ forã effe/
ctus in cã excedẽte inueniᷣ qdẽ
aliqualr̃:sed ſꝫ aliũ modũ ꝛ aliã
rõnẽ:rõne cuiꝰ cã equoca dᷣ:sol
eni in corpibꝰ inferioribꝰ calorẽ
cãt agẽdo ſꝫ ꝙ actu est:vñ oꝫ ꝙ
calor a sole gñatꝰ aliq̃lẽ silitudi/
nẽ obtineat ad virtutẽ solis acti
uã ꝑ quã calor in istis iferioribꝰ
cãtur.rõne cuius sol calidus dᷣ
q̃uis nõ vna rõne:ꝛ sic sol oĩbꝰ

Qvia Ostensum est in deo omniũ rerũ nobi
litates ꝛ pfectiões eẽ/ostẽdit cõsequẽ/
ter.s.T.q̃uo possit ex hoc iter deũ/ꝛ creaturã
silitudo eẽ/aut dissilitudo. ¶ Circa hoc ãt duo
facit ꝑmo ostẽdit ꝑpositũ q̃ꝫtũ ad rẽ.2ᵒ quantũ
ad denoĩatiõnẽ. ¶ Quãtũ ad ꝑmũ poniᷣ hęc ꝯ. ¶ Deꝰ cũ
oĩbꝰ rebꝰ/ꝛ silitudinẽ hꝫ/ꝛ dissilitudinẽ, ¶ Pria ps ꝑbaᷣ
qꝛ est oĩuꝫ agens/ꝛ oẽs pfectiões tribuẽs/oẽ aũt agẽs/sibi
silẽ agit/cũ vnũqõqꝫ agat ſm ꝙ est in actu.i.ſm ꝙ actu hꝫ
id qõ causat in effectu. ¶ Scða aũt pars ꝑbaᷣ/qꝛ pfectio/

nea q̄ sunt i deo, nō s̄m eūdē modū, τ s̄m eādē rōnē sunt in creaturis, q̄ sunt i deo: effect⁹.n.a suis causis deficiētes nō cōueniūt cū eis in noie τ rōne, h̄ aūt dissilitudinē quādā im portat. ¶ Cōfirmat auctē sacre scripture. Aliqñ.n.iter deū τ creaturā silitudinē esse ingt, vt Geñ.1. faciam⁹ hoiez τc. aliqñ v̄o dissilitudinē ponit, vt Isa.40. Cui ḡ silem τc. τ in psalmo. De⁹ qs similis erit tibi. Utrāqz ēt partē pōit. Dio.9.ca. d̄ di.no. ¶ Pro declaratiōe aūt scd̄e partis con/clusionis notat q̄ forma effect⁹ lz in cā exceden te, aliqualit̄ in/ueniat, hoc tñ ē s̄m aliū modū, τ s̄m aliā rōnē, pp̄ qd̄ dī causa equiuoca, calor eni a sole in istis inferiorib⁹ gn̄a tus aliquaz sili/tudinez obtinet ad virtutē solis actiuā per quā causat, rōne cu/ius sol calidus dī, q̄uis nō vna rōne vnde sol re bus a se produ/ctis est aliqualr̄ silis, aliqualr̄ ve dissimilis. Simil

† Auc. s. scriptu.

† Diony.

illis silis aliq̄lr̄ dī i qb⁹ suos ef/fect⁹ efficaciter inducit a qb⁹ tñ rursus oib⁹ dissilis ē. inq̄ztū h̄z effect⁹ nō eodē mō possidēt ca/lorē h̄z q̄ i sole iuenit̄, ita ēt τ de us oēs pfectiōes reb⁹ tribuit ac p hoc cū oib⁹ silitudinē h̄z τ dis/silitudinē sil'. ¶ Et inde est q̄ sa cra scriptura aliqñ silitudinē in/ter deū τ creaturā cōmemorat: vt cū dī Geñ.1. (Faciam⁹ hoiez ad ima. τ sili. nostrā). Aliqñ v̄o silitudo negat̄. s̄z illud. Isa.40. (Cui ḡ silez fecistis deū aut quā ima. po. ei). Et i ps. (De⁹ q silis erit ti. ne ta. τc). Huic autē rōni † Diony. ɔcordat. q.9.c. d̄ diui. no. dicit. (Eadē silia sūt deo τ dis silia). Silia quidē s̄z imitationē ei⁹. q nō ē pfecte imitabilis q̄lez i eis eē ɔtigit. dissilia āt s̄m q̄ cā ta h̄nt min⁹ suis causis. Scd̄z tñ

liter τ de⁹ cū reb⁹ a se pductis, τ silitudinē, τ dissilitudinē h̄z

¶ Notādū hic est q̄ sic in p̄dicationib⁹ dicunt̄ equoca quo rū nomē idē est rō v̄o substātie diuersa, ita causa dī equiuo ca, qñ nomē forme pducte, τ cause, τ effectui cōuenit, s̄z s̄m aliā, τ aliā rōnē, sic eni dicim⁹ solē eē cām equiuocā calidi quia caloris nomē, τ soli, τ eius effectui cōuenit. dī eniz sol calidus, τ aer calidus, s̄z h̄ est diuersis rōnib⁹, dī eni sol ca lidus nō q: h̄eat in se eādē formā, s̄m eandē rōnē specificā, quā aer est calidus, s̄z q: h̄z in se virtutē actiuā in qua vir/tualr̄ calor cōtinet̄, q̄ longe dignior is nāq est q̄z forma, q̄ aer dī calidus, τ silr̄ est in alijs, τ maxime in deo in quo for ma neqz spē neqz gn̄e cōuenit cū effectib⁹ a se productis, s̄z tñ s̄m quādā analogiā, vt dī p̄a par. q.4ª ar.3. vñ nō est cā oino equiuoca, s̄z magis analoga, vt dī p̄ sen. d.1ª. ar.2.

¶ Quantū ad secūdū ponit̄ hec ɔclusio. Secūdū hāc silitu dinē ɔueniētius dī creatura silis deo q̄z econuerso.

¶ Probat̄ sil'e alicui dī quod ei⁹ possidet q̄litatē vel formā creatura āt possidet formā dei, nō āt de⁹ formā creature, cū forā i deo pfecte iueniat̄, i creatura aūt s̄z quādā deficiētē pticipationē, ḡ creatura dī silis deo, nō aūt de⁹ dī silis crea ture.

Quō creatura sit silis deo s̄z nō ecōuerso.

¶ Notādū, vt dī p̄ sen. d.19. q.1ª ar.2. q̄ forma pprie dī esse illi⁹, qd̄ ipaz pfecte, τ cōplete h̄z: nō dī aūt illius esse qd̄ ipaz h̄z impfecte, τ s̄m quādā imitationē, pp̄ hoc quan do vnūquodqz eoꝝ inter q̄ est silitudo formā h̄z s̄m eādem specificā rōnē, vnū dī sil'e alteri, τ eꝫ, q: illa forma pprie est amboꝝ forma, cū ambo eā pfecte h̄eant, τ sic vnūquodqz alteri⁹ dī h̄ere formā in q̄ rō mutue silitudinis ɔsistit, qñ āt forma i vno est pfecte τ cōplete, in altero v̄o impfecte, τ s̄m quādā imitationē, qd̄ impfecte h̄z dī alteri⁹ h̄ere formā, τ ei sil'e esse, nō āt eꝫ. τ q: ois pfectio a deo creaturis cōicata pfecto mō in deo est, pp̄ qd̄ eius forma ppue dī in creatura

aūt est impfecte, τ s̄m quandā pticipationē deficientē: sicut sapiētia dei, in deo est simplr̄, τ pfecte: in creaturis āt est ali qua eius pticipatio deficiens, ideo creatura formā dei ha bet τ est, illi similis: non autem deus creature.

¶ Sed aduertēdū est, q̄ aliud ē dicere rē creatā h̄ere pfecte, τ cōplete aliquā formā q̄ sit similitudo pticipata pfectionis

hāc silitudinē ɔueniēti⁹ dī deo creatura silis q̄z ecōuerso. Sil'e eni alicui dī q̄ ei⁹ possidet qua/litatē vel formā. q: igit̄ id qd̄ in deo pfecte est i reb⁹ alijs p quā dā deficiētē pticipationē iuenit̄ illud s̄m qd̄ silitudo attēdit̄. dei qdē simplr̄ est: nō āt creature: τ sic creatura h̄z qd̄ dei est: vnde τ deo recte silis dī. ¶ Nō aūt sic pōt dici deuz h̄ere qd̄ creature est: vñ nec ɔueniēter dī deū cre/ature silez eē: sicut nec hoiem dici/mus sue imagini fore silez: cui tñ sua imago recte silis enūciatur. ¶ Multo igit̄ ēt min⁹ ppe dī q̄ de⁹ creature assilet̄. ¶ Nam assilatio motū ad silitudinez di/cit: τ sic cōpetit ei q̄ ab alio acci/pit: vñ sil'e ei sit: creatura aūt acci pit a deo vnde ei sit silis: nō autē ecōuerso: nō igitur deus creatu

diuine τ aliō di cere rē creatam habere pfecte τ cōplete formā p quā de⁹ i creatu ras agit. Primū enim verū est in multis. Nā ignis pfecte h̄z eēntiā ignis, τ hō hu/manitatē que sūt quedā silitudi/nes pticipate di/uine bonitatis, τ ille sunt pprie ignis, τ hois for me. Secūdū āt est falsuz, τ ipos sibile. Naz forā per quā agit de us, τ quaz aliq̄ mō cōicat crea/turis est diuina eēntia, τ diuina bonitas, quam cōstat i solo deo pfecte, τ cōplete esse, s̄z aliq̄ eius pticipatio i cre/aturis iueniat̄,

ppterea bene inqt. s. T. q̄ creatura possidet formā dei nō aūt deus formā creature, q: videlicet pfectio quelibet crea ture est aliqua pticipatio diuine bonitatis que est pprie dei forma, pfectio aūt τ forma dei nō est in creatura vt ei⁹ forā cū nō h̄eat̄ a creatura pfecte, s̄z p quādā eius pticipationē.

¶ Ex p̄dicta cōclusiōe infert correlarie. s. T. q̄ multo min⁹ pprie dicit̄ q̄ deus creature assimilet̄. Probatur quia assi milatio motū ad similitudinē dicit, τ sic ɔuenit ei quod ab alio accipit, vnde ei simile sit, creatura aūt accipit a deo, nō aūt deus a creatura, ideo ipsa deo assimilat̄, nō aūt eꝫ.

¶ Sed circa ea q dicta sūt occurrit dubiū. Eq̄litas eniz τ si militudo sunt relationes equiperātie. Nā dī eq̄le eq̄li eq̄le, τ sil'e simili sil'e, si ḡ dī creatura similis deo, dicet̄ τ de⁹ silis creature, τ si creatura assilet̄ deo, deus assilabit̄ creature.

¶ Ad euidētiā hui⁹ dubij cōsiderādū est, q̄ ad intētionē. s. Tho. nō sufficeret dicere lō creaturā dici similē deo, nō aūt deū similē creature, q: in creatura est relatio realis q̄ dicit̄ similitudo, nō aūt in deo est talis relatio realis s̄z tñ rōnis, nā eodē mō nullū nomē iportans habitudinē dei ad crea/turā cōuenienter diceret̄ de deo, q: nulla habitudo dei ad creaturā est realis, s̄z ois est relatio rōnis, ppter qd̄ ipse in p̄ma pte. q.4. ar.3. τ p̄ sen. loco p̄allegato rōnē Dionisij. 9. ca. de di. no. assignat, q: v̄z in ijs q̄ vni⁹ ordinis sunt recipit̄ mutua silitudo, nō aūt in cā τ causato: esse aūt vni⁹ ordinis interp̄tat̄. s. T. in p̄ sen. τ in q̄ōnib⁹ de ve. q.23. ar.7. ad.11. qñ sicut vnū h̄z formā vnius, sic alterū formaz alteri⁹ h̄z, h̄ aūt est quādo forma s̄m quā attendit̄ similitudo, s̄m eādē rōnē in vtroqz extremoꝝ existit, sicut albedo in duob⁹ hoi/bus, in his eni dicunt̄ extrema mutuo similia, in cā autē τ causato nō recipi mutuā silitudinē in locis p̄allegatis inter p̄tat̄ qñ cāta nō recipit formā cause s̄m eādē rōnē, sed sit

ad

ad imitationē forme cāe. sicut statua herculis fit ad imitationē hercul'. pp qd dicim⁹ statuā hercul' silē esse herculi. qa scā ē ad imitationē ei⁹, et ei⁹ formā hz. nō āt dicim⁹ herculē simi lē eē sue statue. Propt' h̄ ḡ creatura est silis deo, sz nō eē ḡ qa se hñt sicut cā et cātū qd nō recipit formā cāe, sz eādē rōnē. sz hz quādā imitationē, ex q̄ seq̄t creaturā formaz q̄ ē dei hre, nō āt deū formaz

que ē creature. Un̄ vz illo in lo co Dionisi⁹ nō cā et cāto vlr lo qui, sz ō hac cā † q̄ ē de⁹, et de cā tio q̄ sūt ei⁹ crea ture q̄ ad deuz, eq̄litatē hre nō pñt. qd ostat ex vbis ipsi⁹ Dio. Nam postq̄ʒ ui xit. in cā āt atq; cālib⁹ ōuersio nē neq̄q̄ʒ admit tem⁹ time⁹ sbiū

re assimilat': sz magis ecōuerso.

Que nomina de deo p̄dicari possint. Caplm. 30.

Ex his ēt ōsiderari pt qd de deo dici vl nō dici possit. q̄due ō eo tm̄ dicat': quid ēt de deo sil' et aliis reb⁹. Quia eni oēʒ pfectionē creature ē i deo in uenire: sz p aliū modū eminētio rē q̄cūq; noia absolute pfectio nē absq; ōfectu designāt: ō deo

† Idē p.p. q.13. ar.2.

git. Nō. n. his solis aut illis vt sint silia donatū ē, sz oīb⁹ q̄ si militudinē admittūt vt silia sint de⁹ autor est.

Ad ōu^m ḡ, ōcedit' q silitudo ē relō eqparātie, sz neg^o ōsa. ḡ si creatura dī silis deo, ēt de⁹ dī silis creature. nō. n. dī sili tudo relō eqperātie, qa vtrūq; extremū relatiue eodē noie denoiet', sed qa vt sic sile nō dī ad aliqd, qd aut supstet, aut subiiciat', sed ad eq̄le, et si id cui aliqd sile dī mutua relōne ad ipm referat', eodē noie referet'. sile. n. ē sili sile, qñ. s. vtrū q; extremū ōnoiat' i respcū ad alter. Sz tm̄ pt eē vt quāq; nō ōnoiet' vtrūq; extremū i respcū ad alter, qd ē qñ for^a i vtro q; extrēo hz eādē rōnē nō inenit'. Hāc rñsionē vz itēdē. s. T. xi. loco pal^{ut}, vbi ait, q silitudo et ōformitas, q̄uis sint relō nes eqparātie, nō tm̄ sēp vtrūq; extremor denoiat' in respcū ad alter, sz tūc tm̄ qñ forma sm quā attēditur silitudo vel conformitas eadē rōne in vtroq; extremo existit.

Aduertē^{dū} tm̄, q i3 sz pprīū, et ōsuetū vsū vocabuli nō dica mus deū silez creature aut herculē silez sue imagini, qa ta lia nō ōsueuerūt denoiari i respcū ad ea q̄ ad eor imitatio nē sūt, si qs tm̄ vellet nois sigñatū extēde, vt fieret denoia tio respcū relōnis itellē i deo vt termiat relōnē alteri⁹ extre mi, vt diceret' de⁹ silis creature, qa creature relōnē, et silitu dinē ad se termiat, h icōueniēs nō reputarē, pp qd nō ingt hic. s. T. q nullo^o possit de⁹ dici silis creature, sz q ōuenie tius dī creatura deo silis q̄ʒ eē. qa vz ē magis sm vsum vo cabuli. Qd āt ingt p̄pte q nullo^o ōcedēdū ē deū eē simi lē creature itelligēdū ē seruato pprio vocabuli vsu, ōsueui mus. n. illō tm̄ dicere alteri sile qd hz formā q̄ ē ei⁹. i. quaz plene, et pfecte hz. nō āt qñ ipm formā hz cōplete, et pfecte, alter vo hz quādā ei⁹ pticipationē, in q̄ attēdit' silitudo sz imitationē, nō āt sz ōueniētiā i for^a eiusdē rōis. Silr si acci piat' assimilari, siue assimilatio vt dic motū ad vni^{tatē} for^a sz quā attēdit' silitudo, nō pt dici de⁹ creature assilari, nec Her cules sue imagini. sz si accipiat' p eo qd eē terminū silitu^{dis} creature ad deū, aut imagis ad herculē. i. ōcipi cuz respcū terminātis respectū silitudis, nō ē icōueniēs dicē deū assimi lari creature et herculē sue imagini. Sup cap. 30.

Quoniā in deo oēʒ eē pfectionē pbatū ē. Restat nūc ōsiderādū de vocib⁹, qb⁹ rer pfectiōes sigñant', quō deo ōueniant. Circa h āt duo fac. s. T. Pri^o agit de vo cib⁹ incōplexis. 2° de vocibus ōplexis. c. 36. Circa p^m duo fac. Pri^o determinat de ipsis vocib⁹, et noib⁹ abso^{te}. 2° ōpatiue. c. 32. Circa p^m duo fac. Pri mo agit de ipis vocib⁹ q̄ʒ^{tū} ad p̄dicationē ō deo. 2° i. c. se quēti quātū ad eor plalitatē. Circa p^m tria fac. Pri^o

ondit q̄ noia deo ōueniāt. 2° q̄dā dcā declat. 3° modū noiandi deū q̄ʒ^{tū} ad aliq̄ docet. Quātū ad p^m. Proponit q ōsiderādū ē qd de deo dici, vel nō dici possit, q̄due de eo tm̄ dicat', qd ēt ō eo sil' et aliis reb⁹. Et rñdēdo tria dicit sz tria pposita. Incipiēdo. n. ab vlti^o tāq̄ʒ a cōiori dic, q noia ipoztātia abso^{te} pfectionē absq; defectu de deo et aliis reb⁹ p̄dicāt', vt bonī tas sapia esse, et huiusmodi.

p̄dicāt' et aliis reb⁹: sicut ē bōitas sapia eē, et alia h⁹. q̄cūq; vo noia h⁹ pfectionē designāt cū mō p prio creature: ō ōo dici nō pñt nisi p silitudinē et metaphorā p quā q̄ sūt vni⁹ rei alteri solēt adapta ri: sicut aliqs hō dī lapis pp duri tiē itellēs: h⁹ āt sūt oia noia iposi ta ad designādū spēz rei create: sicut hō et lapis: nā cuilibz spēi de bet' ppri⁹ mod⁹ pfectiōis et esse. Silr ēt q̄cūq; noia ppetates

Ad p^m āt dic, q noia ipoztan tia pfectionē cū mō ppo creatu ris, nō dnr ō deo nisi silitudiarie, et metaphorice, q̄mō sz q i vno iuenit' aliqd sile ppetatib⁹ alte ri⁹ vnū dī alte rū, sicut hō dī la pis pp duritiez it' et talia sūt noia

spēr creature, et ppetatū ei⁹, vt hō lapis ri^{lis} et c̄, et q̄ ppeta tes rer designāt, q̄ ex pprijs pncipijs spēr cāne. Ad 2^m vo rñdet, q noia q̄ ipoztant pfectionez cū mō supeminentiori, q̄ deo ōueniūt, soli deo attribuunt', vt summū bonū, pmū ens, et similia.

Aduertēdū q cū nomē nō attribuat' rei, nisi rōne sui significati, ad h vt de re aliqua vere, et pprie, et nō tm̄ metaphorice nomē aliqd p̄dicetur requirit' vt to tū ei⁹ sigñatū pprīū, sibi attribuat', et ois cōditio q̄ sigñato vt ē illi⁹ sigñatū ōuenit, si. n. ps tm̄ sigñati illi ōueniret, non attribueret' sibi ve et pprie, sicut quāuis lapis sit sba nō tm̄ dī aial, qz aial nō tm̄ ipoztat sbam, sz ēt sensibile qd lapidi nō ōuenit. Silr si h nomē albū iponeret' ad sigñandū pmo sbam sm q ē albedie iformata, de sor. i q̄ nō eēt albedo nō posset dici, qa i3 sit sba nō tm̄ eēt sba sub albedie q̄ eēt cōdi tio sbe vt noie albi sigñaret'. Si ḡ nomē aliqd in suo sigña to, et pfectionē quādā ipoztet, et ppriuz modū q̄ illa pfectio ē in creatura, cū mod⁹ ille q̄ ē ppri⁹ creature deo nō ōueni at, i3 in eo sit pfectio p nomē ipoztata, nō dī illō nomē ve, et pprie de deo, sicut hō ipoztat hūanitatis pfectionē cū mō mā li, q̄ est in ipo hñte hūanitatē, iō h nomē hō de deo, vt de⁹ ē nō p̄dicat', i3 hūanitatis pfectio in deo sit, silr ē de noib⁹, q̄ in suo sigñato ipoztāt modū pprīū q̄ sūt pfectiones in deo, qa talia de creatura vere nō predicantur.

Quātū ad 2^m qa dctm̄ ē aliq̄ noia ipoztare pfectionē absq; defectu, iō ne aliqs occasionē erroris ex h accipiat, distin guit. s. T. q nomē ipoztare defectū pt 2^r itelligi, aut. s. quā tū ad rē sigñatā, qa inq̄ʒ ipe defect⁹ ē de sigñatiōe nois, aut q̄ʒ^{tū} ad modū sigñandi, p mō aliq̄ noia sigñant cuz defectu, aliq̄ vo nō. sz 2° mō oia cū defectu sigñant, cui⁹ rō est, qa cū noie exprimat' res sm modū q̄ itellēs ōcipim⁹, intellēs āt cōci piat formā simplicē, vt q̄ aliqd est, nō āt vt qd ē, rē āt subsi stentē in ōcretione q̄dā, et cōpōne, qa ex sensibilib⁹ cogni tionē accipit, i qb⁹ aliō ē forā, et hñs formā, pp forme, et mãe ōpōnē, et forme simplices nō subsistūt, sz ipis alia existūt, sub sistētia vo sūt ōposita, iō simplicia sigñat noib⁹ abstractis p modū forme, cui ōuenit eē id q̄ aliqd ē, subsistētia vo noibus ōcretis p modū ōcretionis et ōpōnis, et hñtis formā, in q̄ʒ vtroq; q̄dā ipfectio ipoztat'. Ex qb⁹ pz q nullū nomen deo ōueniēter aptat' q̄ʒ^{tū} ad mo^m sigñandi, sz aliqd sibi ōue niat q̄ʒ^{tū} ad rē sigñatā, cū talis ipfectio i deo nō sit, q̄uis res sigñata aliq̄ mō eminēti sibi ōueniat. Ex q̄ deducit' co relarie de mēte Dio. p̄ et. 5. c. h diui. no. q noia a nobis ipo sita q̄ deo attribuūt', et affirmari et negari de deo pñt. pz ex dictis. Nā q̄ʒ^m ad nois rōnē siue sigñatū sibi ōueniūt q̄ʒtū vero ad modū significandi, minime.

¶ Quantū ad 3m. Notat ꝙ modꝰ supeminētię, q̄ i deo pfectiones ineniūt, p noia a nobis ipoſita ſigñari no pt niſi aut p negationē, vt cū dicimꝰ deū ęternū, aut īfinitū, aut p relōne ipſiꝰ ad alia vt cū dicimꝰ, p̄ͣ cā, vl' ſumū bonū, eo ꝙ d deo ca pere nō poſſimꝰ qd ſit, ſʒ qd nō ſit, ⁊ q̄lr alia ad ipʒ ſe hēant.
¶ Aduertēdū āt ꝙ ęternū, lʒ ſʒ vocē affirmatiue dici videat, tñ ſʒ rē dī negatiue. dī. n. ęternū, qḋ ē oio immutabile ⁊ qḋ caret pn̄ ⁊ fine duratiōis, ſic iʒ h̄ nomē ęternꝰ ſit vox affirmatiua, tñ negationem viſus iportat. pp hoc ęternū cōnumerauit. s. T. iter nomina negatiua dicta d deo.
¶ Circa p̄dicta duo occurrunt dubia. ¶ Primū ē cē illā ppōnē. Noie res exprimimus eo mō q̄ in intellectu ꝯcipimꝰ. Sco. n. p̄ ſen. d. 22. dicit ipaʒ falſā eē ſi intelligat' pciſe, imo pt igr diſtinctꝰ aliqd ſignificari ꝙ itelligi. Hoc āt probat, qa ſi eēt va. nullū nomē ipoſitū a viatore ſignificaret aliquā rem de gn̄e ſbę, ſed ſic p̄ciſe

Noie res exprimimꝰ eo modo quo in intellectu ꝯcipimus.

rep̄ dſignāt q̄ ex ppriis p̄ncipiis ſpēp̄ cānt: de deo dici ñ poſſūt niſi metaphorice: q̄ vo hꝰ perfectiōes exp̄műt cū ſup eminētiori mō: q̄ deo ꝯueniūt d ſolo deo dr̄: ſic ſūmū bonū: p̄mūʒ ens ⁊ alia hꝰ. ¶ Dico āt aliq̄ p̄dictoꝝ nominū pfectionē abſqʒ dfectu iportare q̄ztū ad illḋ ad qḋ ſignificādū nomē ſunt ipoſitū: quātuʒ vo ad modū ſigñandi oē nomē cū defectu ē: nā noie res exp̄mimus eo mō q̄ itellr̄ ꝯcipimꝰ. Intell's āt nr̄ ex ſenſibilibꝰ cog̃ſcendi initiū ſumēs illū modū nō trāſcēdit q̄ i rebꝰ ſenſibilibꝰ iuenit' in qbꝰ aliḋ ē forma ⁊ hñs formā pp foꝛe ⁊ māę ꝯpōnē: foꝛā vo in his rebꝰ iuenit' qdē ſimplex: ſed ipfecta vtpote nō ſubſiſtēs: hñs vo formā iuenit' qdē ſbſiſtēs: ſʒ nō ſimplex ī mo cōcretionē hñs: vñ itell's nr̄ qcqd ſigñat vt ſubſiſtēs ſigñat in ꝯcretiōe: qḋ vo vt ſimplex ſigñat nō vt qḋ ē: ſʒ vt q̊

ꝯcipit' aliq̄ pfectas a q̄ nomē iponit', ita p̄ciſe tal' pfectas ſignificaret' p nomē, lapis. n. nō ſigñaret aliqd de gn̄e ſbę, ſʒ aliqd d gn̄e actiōis. ſ. leſionē pedis. h̄ āt falſū ē qa ipoſitor noīs, nō accn̄ti illi, ſʒ ſbſtractę ſbę itēdit nomē iponere.
¶ 2m ē cē illā ꝯpōnē. Int' nr̄ qḋ ē ſimplex. ſigñat nō vt qḋ eſt, ſʒ q̄ aliqd eſt. Ex h̄. n. ſeq̄t' ꝙ nullū nomē abſtractū erit nomē ſbſtātiuū. Nā nomē ſubſtātiuū ſigñat aliqd p modū p ſe ſtātis. abſtractū āt p illḋ dr̄i ñ ſigñat formā p modū p ſe ſtātis, ſʒ p modū alteri iherētis cū ſignificet vt q̄ aliqd ē, nō aūt,
¶ Ad p̄m iſtoꝝ dī ꝙ ſigñari rē diſtinctiꝰ q̄ʒ itelligat' (vt qḋ ē. 2m accipi pt. vno mō vt modꝰ diſtōnis ſe teneat ex pte rei ſigñatę ⁊ itellcę, alio mō vt ſe teneat ex parte ſigñantis, ⁊ itelligētis.
¶ Primo mō ſenſus ē ꝙ res ſigñat' magis diſtīcta q̄ʒ itelligatur eē diſtīcta. ⁊ ad hūc ſenſū ppō ſcoti pt hr̄e vitatē, nec ꝯtriat' pōni. s. T. nō. n. icōueniēs ē vt nomē iponat' ad ſigñificādū rē q̄ maxie diſtīcta ab aliis ſit, ⁊ tñ nō oīs rō diſtōnis itelligat'. ¶ 2o mō ſēſus ē, ꝙ diſtīctioꝛ ē modꝰ ſigñandi noīs q̄ʒ ſit modꝰ q̄ it' ipaʒ rē ſigñatā cog̃ſcit, ⁊ in h̄ ſenſu falſa eſt ppō ſcoti, ⁊ va ē ppō. s. T. Cū. n. nomē nō ſignificet rē niſi mediāte ꝯceptu it'. dī nomē ꝯfuſe ⁊ idiſtincte rē ſigñare, q̄ʒ tū ē ex pte noīs, qñ eā ſub ꝯfuſo ⁊ idiſtincto ꝯceptu ſigñat, diſtīcte āt qñ ſub ꝯceptu diſtīcto, vñ modꝰ diſtīctę ſigñationis noīs ē ſm̄ modū diſtincti ꝯcepꝰ. diſtinctꝰ. n. rep̄ſentat qñ ſub diſtīctioꝛi ꝯceptu. Ex q̄ pʒ eē ipoſſe vt nomē diſtinctiꝰ ſignificet rē q̄ʒ itelligat'. Nam cū diſtīcte ſigñare ſit ſub ꝯceptu diſtīcto ſigñare itell's āt ꝯcipiēdo rē ipaʒ itelligat, ſeq̄t' ꝙ nō pt nomē diſtinctiꝰ ſigñare, q̄ʒ itell's itelligat, ſʒ ſe ꝓportionalr̄ ꝯcomitant'. Nā ſi itell's ꝯfuſe tñ rē apphēn

dat, illiqʒ iponat nomē, ⁊ ipʒ nomē ꝯfuſe ſigñabit. i. ſb ꝯfuſo ꝯceptu. Si āt diſtincte int' itelligat, nomēqʒ rei ſm̄ illuʒ ꝯceptū iponat', ⁊ ipm nomē diſtincte ſignificabit.
¶ Ad rōnē itaqʒ ſcoti r̄ndet' negādo ꝯñtiā. Dicit'. n. ꝙ ſi nullo mō cognoſceret' ſba rei, ſʒ tñ pprietas, nomē nō ſignificaret ſbam rei, ſʒ tñ pprietatē, ſʒ qa ex cognitiōe pprietatū deuenit' i cognitionē aliq̄lē ſubſtātię, vl' ꝯfuſaʒ, vel diſtinctā, vt ēt ſcotus ꝯcedit narrās ibidem quēdā pceſſum Augu. 6. de tri. c. 6. ad pbandū creaturā omnē eſſe ꝯpoſitaʒ, iō ⁊ nomen ipſam ſbaʒ aliqñ ſignificat, lapis nāqʒ nō tñ leſionem pedis ſigñat, ſʒ ſbaʒ quādā cui hęc pprietas cōuenit, quā ſi nominis ipoſitoꝛ ex pprietate hꝰ ingrēdo diſtincte cognouit, h̄ noie diſtincte ſignificauit, ſi āt cognouit ꝯfuſe, ⁊ ipo noie ſignificauit cōfuſe. i. ſub ꝯceptu ꝯfuſo. Uniuerſalr̄ ḡ vep̄ eſt ꝙ res noiant' a nobis ſm̄ ꝙ intelligūtur, vt. n. inquit s. T. p̄ pte. q. 13. ar. 9. 2m. noīa nō ſequunt' moduʒ eſſendi q eſt in rebus, ſed eū q eſt in cognitione noſtra.

ē: ⁊ ſic in oī noie a nob̄ dcō q̄ztū ad modū ſigñandi ipfectio inuenit' q̄ deo nō cōpetit: q̄zuis res ſigñata aliq̄ mō eminēti deo cōueniat: vt pʒ i noie bonitaꝭ ⁊ boni. nā bonitas ſigñat vt nō ſubſiſtēs: bonū āt vt ꝯcretū: ⁊ q̄ztum ad h̄ nullū nomē deo ꝯueniēter aptat': ſʒ ſolū quātū ad id ad qḋ ſigñandū nomē ipōit'. † ¶ Poſſunt igr' vt Diony. docet hꝰ nomina ⁊ affirmari de deo ⁊ negari. affirmari qdeʒ pp noīs rōnē: negari vero ppter ſigñandi modū: modus autē ſupereminētię quo in deo dicte perfectiōes inueniuntur per noīa a nobis ipoſita ſigñari non poſſunt niſi vel p negationē: ſicut cū dicimꝰ deū eternū vel īfinitū: vel ēt per relationē ipſius ad alia: vt cuʒ dicit' p̄ma cā vel ſūmū bonū: nō. n. de deo capere poſſumus qd eſt: ſʒ quid nō eſt: ⁊ qualr̄ alia ſe hēant ad ipſum vt ex ſupradictis pʒ.

† Dionyſ. p̄ c. 5. cel. hie.

¶ Ad euidētiā ſcdi dubii ꝯſiderādum p̄. ꝙ accñs ſiue in abſtracto ſiue in cōcreto diffiniat', ſemp in ſua diffōne, q̄ p nomē iportat' includit ſbm. Cū. n. diffinit' in abſtracto icludit illud in obliq̄, ſicut cū dī ſimitas eſt curuitas naſi, cū āt diffinit' in cōcreto: illud icludit in recto, vt cū dī, ſimū eſt naſus curuus. Differūt āt iſti duo modi includēdi ſbm, qa cū nomē abſtractū includit ſbm in ſua ſigñatione, ſbm nō eſt p ſe ſigñatū noīs, ſʒ magis exp̄mit' tāq̄ʒ extraneū ad qḋ hʒ habitudinē. Cū. n. albedo ſignificet id tñ q̄ aliqd ē albū ſubiectū āt nullo mō ſit id q̄ aliqd eſt albū, nullo mō ſubm eſt aliqd p tale nomē ſigñatū. Cū vo nomē cōcretū accñtis includit ſbm, illud includit tāq̄ʒ ptē ſigñati, ſcdariā tñ, ⁊ tāq̄ʒ cū p̄ncipali ſigñato cōſignificatā. Albū. n. ſigñat p̄ncipalr̄ albedinē, ſcdario āt ꝯſignificat ſbm hñs albedinē. Hoc habet' ex Auer. 5. metꝭ. ꝯm. 14. ⁊ a. s. T. ibidē. vbi dīt cōtra Auicē. ꝙ albū p̄ ſigñat accñs, 2o ſbm, ⁊ idē habet' p̄ phyſi. com. 25. ⁊ addit. s. T. ꝙ albedo nullo mō cōſignificat ſubiectuʒ, ſignū huiꝰ diuerſitatis ē ꝙ p abſtractuʒ iportat' ſbm in obliq̄, p ꝯcretū vo iportat' in recto, tāq̄ʒ denoiatū a foꝛa.
¶ Cōſiderādū 2o ꝙ ſigñari p modū ſbę ⁊ ſigñari p modū accidētis refert' ad ipſaʒ formā p̄ncipalr̄ ſigñatā, dī. n. a noīe ſigñari p modū ſbę, qñ eo mō ſigñat' p nomen quo mō ſba extra int'm hʒ eē, ⁊ qa ſba extra int'm exiſtēs, eſt ens nō exñs in alio ſbo inhęrēter, iō dī ſigñari foꝛa accñtalis p moduʒ ſubē. qñ nō ſigñat' cū alio ſigñato cui inhęreat, ſic āt ſignificat' noie ſubſtracto. Nā ipam ſolitarie ſigñat, nihil aliud

Nomen abſtractū ſigñat vt quo aliqd eſt. et modum ſubę.

cū ipſa cōſignāndo/dr ꝗt ſignāri per modū accñtis, qñ illo mō ſignāt p nomē ꝗ accñs h3 eē in re pꝛ nā. Unñ cū accñtis eē ſit ineſſe/tūc p modū accñtis ſignāt, qñ cū alio p modū illi inherētis ſignāt. ſignāt ⁊ ſic noie cōcreto. Tale.n.nomen ſignificat formam per modum inherentis ſubiecto/⁊ ipſum ſubiectū cum illa/modo dicto ſignificat.

¶ Ꝙ diuina pfectio ⁊ pluralitas nominū diuinoꝝ diuine ſimplicitati non repugnāt. Cap.31.

Ex pdictis etiā videri pt ꝙ diuia pfectio ⁊ plā noia dcā de deo ipſi⁹ ſimplicitati ñ repugnāt. ¶ Sic.n.oēs pfectiōes in reb⁹ alijs iuētas deo attribui diximꝰ. ſic̄ effect⁹ i ſuis cāis eqᷓuocis iueniunt: q gdē effect⁹ in ſuis cāis ſūt ꝟtute. vt calor i ſole: ꝟt⁹ āt h⁹ niſi aliqlr eēt de gñe caloris: ſol p eū agēs nō ſilē ſibi generaret: ex ħ igit̄ ſol calid⁹ dr: ⁊ nō ſolū q2 calorē facit: ſʒ ga ꝟtus p quā hic facit ē aliqd conforme calori: p eādē āt ꝟtutē p quā ſol facit calorē: facit ⁊ multos alios effect⁹ i iferiorib⁹ corpib⁹: vtpote ſiccitatē. Et ſic calor ⁊ ſiccitas q̄ in igne ſūt q̄litates diuerſe. ſoli attribuūt̄ p vnā ꝟtutē: ita ⁊ oium pfectiōes q̄ reb⁹ alijs ſm diuerſas foīas ꝯueniunt: deo ſm vnā ei⁹ ꝟtutē attribui eſt necē: q̄ gdē ꝟt⁹ nō eſt aliud a ſua eēntia cū ei nihil accidere poſſit vt pbatū ē: ſic igr̄ ſapiēs de⁹ dr̄ nō ſolū ſʒ ħ ꝙ ſapiaꝫ efficit. ſʒ q2 ſʒ ħ ꝙ

¶ Cōſiderā^m 3°. ꝙ nō ē idem nomē ſignāre per modū ſbē, ⁊ nomē ſignāre per mo^m ꝯpleti ſubſiſtētis. Silr nō eſt ideꝫ ſignāre aliquid vt q̄ aliqd eſt ex parte nois, ⁊ ſignāre p modū accidētis. Nomē.n. ſignificare p modū ſbē accipit̄ p cōparationē ad formā pncipalr ſignatā q̄ ſignificatur ſolitarie abſqʒ alio cōſignificato cui inhereat, vt pꝫ ex dictis, ſʒ nomē ſignāre p modū ꝯpleti ſubſiſtētis eſt ſignāre p modū ſbē ꝯplete in ſpē, ⁊ nō p modū partis. Signāre ēt aliqd, vt q̄ aliqd eſt tale aptitudinalr, vt hic itelligit̄, eſt ſignāre aliqd vt formā, ⁊ vt nāꝫ ſimplicē ſolitarie abſqʒ cuiuſcunqʒ alteri⁹ cōſignificatione, ga ſola foīa eſt id q̄ aliqd foīalr eſt tale, ſignāre āt p modū accñtis ē nō ſolaꝫ formā ſignāre, ſʒ cū ipſa ēt ſbm, tāqʒ id cui foīa inheret cōſignificare vt ſupi⁹ dictū eſt. ¶ Ex ĩis pꝫ p̊. ꝙ nomē ꝯcretū, ⁊ nomē abſtractū accñtis ex pte rei ſignate diſtinguūt̄, ga nomē abſtractū ſignāt ſolā formā, nomē ꝟo ꝯcretuꝫ ſignāt nō ſolā formā ſʒ ēt ſbm foīe, ⁊ iō illud dī ſignāre p modum ſbē, iſtō ꝟo p modū accñtis. Diſtinguūt̄ ēt ga nomē abſtractū cū ſignificet ſolā formā nō ſignāt ipam tāqʒ ꝯpletū aliqđ. qđ hēat eē. ſʒ tāqʒ id q̄ aliqd h3 eē aptitudinalr, ga for^e apđ nos, nō ſubſiſtūt tāqʒ ꝯplete in ſpē, nomē ꝟo ꝯcretū cū ſcđario ſignificet ſbm, qđ h3 eē p formā, ſignāt aliqd tanqʒ id qđ h3 eē. ⁊ p ꝯñs p modū ꝯpleti ſubſiſtētis. Nā ſolū3 id qđ ſubalr ſubſiſtit ē id qđ ꝓprie h3 eē accñtale p formā accidētalē. ¶ Pꝫ 2°, ꝙ obiō nulla ē. procedit.n. ac ſi idē ſit ſignificare rē vt q̄ aliqd foīalr ē, ⁊ ſignāre rē p modū accidētis, ħ āt, vt patuit, ē falſuꝫ. Nā idē nomē ⁊ ſignāt p moduꝫ ſbē, ſiue p ſe ſtātis, ⁊ vt q̄ aliqd ē. Nā p ſe ſtare 2^r accipi pōt. Uno^o vt opponit̄ ei qđ ē accñtalr iherere, Alio^o vt idē ē qđ nullo^o i alio eē, qđ idē ē qđ ſubſiſtere tāqʒ ꝯpletū i ſpē. Pri^o mō nomē abſtractū ſignāt p modū p ſe ſtantis nō āt 2° mō.

¶ Sʒ circa pdicta 3ª occurrit du^m. ¶ Pri^m ē ga.s. T. p̊ ſen. d.22.q.1.ꝑ.3^m. ingt, ꝙ illđ qđ ſignāt p nomē ſignāt, vt ſubſiſtēs, ⁊ dat ex^m de albedine, ḡ falſuꝫ ē qđ diximꝰ nomē abſtractū ſignāre qdē p modū ſbē, nō aūt p modū ſubſiſtētis.

¶ 2^m eſt ga in pdicamentis dī, ꝙ albū purā q̄litatē ſignāt, ⁊ s. T. 3. ſen. d. 7. q. 1. ar. 1. 5^m tenet ꝙ albū nō ſignāt ſuū ſubiectū, ſʒ ipſum copulat q̄ſi extrinſecum, ergo male dictum eſt ꝙ concretū ſignificat nō tm̄ formam ſed etiā ſubiectum.

¶ 3^m ē, ga com̄.2. de aia, ꝯm̄.8. ingt, ꝙ in reb⁹ artificialib⁹ nomē p̊ dī de mā, ⁊ 2° de ꝯgregato, ḡ falſum ē, ꝙ nomē ꝯcretū pmo ſignificet formā, ⁊ ſcđario ſubiectū vt ſupius eſt dcm̄.

¶ Ad p^m dī ꝙ alr accipit. s. T. in loco allegato ſignāre per modū ſubſiſtentis, q̄ʒ accipiat ħ loco, ⁊ in p^ōpre. Nā ibi accipit̄ ſignāre p mo^m ſubſiſtētis, vt idē ē ꝙ ſignāre nō p modū egrediētis ab altero, q̄ mō nomē a ꝟbo diſtinguit̄. Hic āt accipim⁹ ſignāre p modū ſubſiſtētis vt idē ē ꝙ ſignāre p mo^m ſbē ꝯplete i ſpē, q̄ ꝓpe ē id qđ h3 eē, vñ nulla ē ꝯdictio.

¶ Ad 2^m dī, ꝙ. s. T. ⁊ Ari. đ p̊, ⁊ foīali ſignato nois loquūtur. hoc.n. vnū eē opꝫ, huic aūt nō repugnat, ꝙ ſecūdario aliquid aliud per modū ſubiecti conſignificet.

¶ Ad 3^m dī ſm com̄. ibidē. ꝙ cū nomen in reb⁹ artificialib⁹ dicat̄, ⁊ đ indiuiduo ſbē p ſe, ⁊ đ artificiato iq̄ʒ^m h⁹ 2° pt ꝯſiderari tale nomen. Uno^o vt ē nomē artificiati iq̄ʒtū h⁹ ⁊ ſic p̊ ſignificat formā artificialeꝫ, ⁊ ſcđario māꝫ, ſicut ⁊ alia nomia accidētiū concreta. Alio^o vt eſt nomē idiuidui ſbē p ſe, ⁊ vt ē ēt nomē artificiati, ⁊ ſic pus dī đ mā, ⁊ 2° de cōgregato ex mā, ⁊ foīa artificiali. i. iſtđ nomē eſt pus ſm ꝙ ſignāt idiuiduū ſbē, q̄ʒ ſm ꝙ ſignāt artificiatū, ſicut dat ex^m com̄. de ſecuri. Nā ēt remota acutie q̄ eſt foīa artificiati remanet ſecuris, q̄ eſt idiuiduuꝫ ſbē, ⁊ ſic intelligit̄ dictū Cōmētatoris.

Nomen rei artificialis p⁹ dī de mā/ ⁊ ſcđo de cōgregato.

† cap.14.

¶ Sup cap.31.

Oſtenſo ꝙ nomia aliq̄ attribui deo pñt, oſtēdit. s. T. ꝙ ⁊ talia noia plura ſint. ¶ Circa ħ āt duo facit. ¶ Pri^o.n. oſtendit ꝙ plura noia, ⁊ pluralitas diuinaꝝ pfectionū ſimplicitati diuine nō repugnāt. ¶ 2° deducit ꝓpoſitū. ¶ Pri^m tali rōe demrāt. ¶ Oēs pfectiōes creaturaꝝ ſunt in deo ſm vnā ei⁹ ꝟtutē, ḡ nec ipe pfectiōes, nec noia plura illas pfectiōes iportātia diuine ſimplicitati repugnāt, pꝫ ꝯña, ga ꝟtus dei eſt ipa ei⁹ eēntia, cū nihil deo accidere poſſit. añs ꝟo a ſitt oñdit̄ tripl̄r. ¶ Pri^o in reb⁹ nālib⁹, ſupponit̄.n. oēs reꝝ pfectiōes in ipo eē ſic effect⁹ ſūt in cā equiuoca, tūc ſic. Sicut ſe h3 ſol ad calorē ⁊ ſiccitatē, ac alios effect⁹ in corpib⁹ iferiorib⁹ inuentos ita ⁊ de⁹ ad oēs pfectiōes, vtrobiqʒ.n. ē ꝯparatio cāe equoce aliq̄ mō ad ſuos effect⁹, ſʒ in ſbie ē calor ⁊ ſiccitas ꝟtute, ⁊ p eādē ꝟtutē ſoli attribuūt̄, q̄ʒuis in igne ſint q̄litates diuerſe, ḡ ⁊ oēs reruꝫ pfectiones q̄ reb⁹ alijs ſm diuerſas foīas ꝯueniūt, deo ſm vnā ꝟtutē attribuunt̄, ſʒ ga ex ħ ꝙ ꝟtute ꝯtinent̄ effect⁹ ſolis in ſole, ⁊ res oēs in deo, poſſet aliqs credere ꝙ ſol diceret̄ talis puta calid⁹, ⁊ de⁹ talis puta ſapiēs ea ſolū rōe, ga res h⁹ cānt, ⁊ nō pp aliquā ſilitudinē iter ea exñteꝫ, falſum hūc ſenſum remouet ingens, ꝙ nō ſolū ga ſol cāt calorē dr̄ ſol calid⁹, ⁊ de⁹ ſapiēs ga ſapiaꝫ cāt, vt aliq voluerūt, ſʒ ga ꝟtus p quā ſol calefacit eſt aliqd ꝯforme calori, niſi.n. eſſet aliq̄lr de gñe caloris ſol p eā agēs nō ſibi ſilē gñaret, ſilr ⁊ de⁹ dr̄ ſapiēs, ga ſm ħ ꝙ nos ſapiētes ſum⁹ ꝟtutē ei⁹ q̄ nos ſapiētes facit aliq̄ten⁹ imitamur. i. ſm ꝙ iter ſapiaꝫ nrāꝫ, ⁊ ꝟtutē dei ē aliq̄ ſilitudo ⁊ ꝯformitas: ħ āt pꝫ, ga ſi ſolū diceret̄ ſapiēs ga ſapiam efficit, eadē rōne diceret̄ lapis, ga lapidē cauſat, qđ tñ nō dicim⁹, ga noie lapidis intelligit̄ modus eſſendi determinat⁹, ſm quē lapis nō imitat̄ deū ſʒ ab ipſo diſtinguit̄, q̄ʒuis ⁊ in lapide ſint alia q̄ talē modū non iportāt, qb⁹ deū imitat̄, vt ſunt bonitas, eſſe ⁊ huiuſmodi.

¶ Circa illam ꝓpōnē ꝟtus ſolis niſi aliq̄lr eſſet de gñe caloris, ſol per eā agēs nō ſilē ſibi gñaret, quā ēt videt̄ velle. s. T. in deo verā eſſe, aduertēdū ꝙ nō dixit ſimpl̄r niſi eēt de

gñe caloꝛis, ſʒ addidit aliq̃lr, q2 nõ oʒ īter ṽtutē cãe ꝗ equo/ cē ꝛ ei⁹ effectũ eē ꝯueniẽtiã in gñe ꝓpe loq̃ndo, ſʒ oʒ eē ꝯue niẽtiã in aliq̃ rõe vna ſaltē analoga ꝛ ꝓportiõali, vt ſic gñs acclpiať ꝑ oi cõi ſm rõnē q̃uocũq ſit cõe, vt īter cãʒ ꝛ effe/

Nota q̃ aliquã ĩ perfectiõ nē ꝯſignificat nõ de cãl formaliter d̃ deo.

Circa illõ qõ inq̇t.s.T. ꝛ ſapi⁹ etē (ctũ ſit aliq̃ ſilitudo. tactũ.ſ. ꝙ de⁹ nõ d̃r lapis, q2 ĩ noĩe lapidis itellr̃ mod⁹ eēn di d̃terminat⁹ ſʒ quē lapis a deo diſtinguit, 2ᵐ oc currit dubium. Pri⁹ē q2 oē nomē pfectiõis exceptis foꝛtaſ/ ſe noĩb⁹ tráſcen dẽtib⁹, includit aliq̃d ĩpfectiõis q̃ diſting' a deo. g nullũ nomē d̃ deo diceť, patet añã, ſapiẽs, iu/ ſtus, ſciẽs. ꝛ ſilia ſignãt q̃litatē, q̃ deo nõ ꝯuẽit. 3ᵐē. q2 nihil ē in re, qõ nõ ſit a deo ꝓductũ, ꝛ ꝑ ꝯñs qõ diui/ nã ṽtute nõ imi teť, g q̃tũcũq noĩe lapidis im poꝛteť mod⁹ q̃ diſtinguiť a deo, poterit de⁹ dici lapis ſicut d̃i ſapiẽs ꝓpter talē ſimilitudinē, ꝛ imitationē illius modi lapidis ad deũ.

Similitudo in potẽtijs cognoſciti uis ꝛ opa tiuis.

Similitudo ĩ pñtib⁹ ſubordi natis.

Cõfirmať, q2 ſol d̃i calid⁹, vt vult h̃ loco.s.T. nõ obſtan te, ꝙ callidũ ſignificet ꝓpriũ mo^m eēndi in igne aut aere, q̃ a ſole diſtig', ē.n.caloꝛ q̃litas corrup^{tiua}, ĩ q̃ a ſol' ṽtute diſtig'.

Ad hoꝝ euidẽtiã ſciẽdũ ꝙ cũ loq̇mur de noĩb⁹ q̃uo foꝛa/ liter, aut nõ foꝛalr̃ ꝯueniãt deo, ꝛ q̃uo ĩpfectionē ĩpoꝛtẽt, in telligim⁹ de foꝛali ei⁹, ꝛ ꝓpo ſignãto, q̃ vnũ nomē in ſignan do diſtinguiť ab alio. vbi gr̃a. nomē ſapie in creaturis, q̃ʒ^m ad id qõ ꝓpriẽ, ꝛ pticulr̃ ꝛ diſtincte ĩpoꝛtat dicit altiſſimaꝝ cãꝝ cognitionē, lʒ ēt q̃litatē tãq̃ʒ cõe ſibi ꝛ alijs ſignãtũ ĩm poꝛtet. Cũ q̃rim⁹ ãt an ſapie nomē deo foꝛalr̃ ꝯueniat, nõ q̃ rim⁹ de cõi ſibi ꝛ alijs ſignãto. ſʒ de ꝓpa rõe, quã addit ad cõia ſignãta, ſimilr̃ dicim⁹ de noĩe lapidis, ꝛ alijs noĩbus. Unde diciť potẽtia.q.7.ar.4.2ᵐ. ꝙ talia noĩa cõueniunt deo, ſm rõnē differẽtie, ꝛ nõ ſm rationē generis.

Ad p^m g̃ neg' añs loq̇ndo de ꝓpo, ꝛ foꝛali ſignãto, ac diffe rẽtiali, de iſto.n. ſermo eſt. Nã ſunt multa noĩa q̃ in tali ſuo ſignificato nullã ĩperfectionē ĩpoꝛtãt: ad ꝓbationē d̃i. ꝙ q̃ litas, eſt ſignificatũ cõe, nõ differẽtiale alicuius coꝝ.

Põt ēt dici ꝙ iſta noĩa 2ʳ accipi pñt. Uno^o abſo^{lute} ꝛ tran ſcẽdẽter. vt.ſ. analogice dñr de pfectiõe q̃ ē in gñe, ꝛ de pfe ctiõe q̃ ē extra gñs, ꝛ tũc neg' ꝙ ſignificẽt q̃litatē foꝛalr̃ tan q̃ʒ cõe q̃d oĩ pfectõi ſignãte: ſapie.n. nomē abſo^{lute} ſũptũ d̃i ꝛ de ſapia. q̃ ē q̃litas, ꝛ de ſapia q̃ ē ſb̃a. Alio^o cũ determina tiõe, vt cũ dicim⁹ ſapia hũana. Et tũc veꝝ q̃dē ē ꝙ ſignãt q̃litatē, ſʒ nõ dñr vt ſic foꝛmalr̃ de deo propter modũ crea/ ture qui in tali ſignificatione includiť, lʒ.n. deus abſolute ſit ſapiẽs, nõ eſt tñ humana ſapiẽtia ſapiens.

Ad 2ᵐ d̃i ꝙ effect⁹, q̃uãtũ ad ĩpfectionē quã dicit, nõ hʒ ſilitudinē in deo, ſʒ tñ q̃ʒ^m ad pfectionē. iõ nõ imitať deũ vt ĩpfect⁹, ſʒ ē aliq̃d a deo diſtĩctũ. ꝓp h̃. nomē ĩpoꝛtãs ꝓpriũ ꝫ modũ eēndi rei mãľ, ſic h̃ nomē lapis. q2 ĩpoꝛtat q̃uãdã ĩ/ perfectionē cũ eē mãle ĩpfectionē q̃uãdã ĩcludat, n̄ d̃i foꝛa/ liter de deo, cũ totũ ei⁹ ꝓpriũ ſignãtũ, ei nõ ꝯueniat. ſed tñ ṽtualr̃. q2 q̇cq̇d pfectiõis inueniť in lapide totũ in dei ṽtute

ſapiẽtes ſum⁹: ṽtutē ei⁹ q̃ ſapi/ entes nos facit aliq̃tenus imita mur: nõ aũt diciť lapis: q̃ʒuis la pides fecerit: q2 ĩ noĩe lapidis in telligiť mod⁹ eēndi determiat⁹ ſm quē lapis a deo diſtiguiť: imi tať ãt lapis deũ vt cãm ſm eē ſʒ bonitatē: ꝛ alia hꝫ ſic ꝛ alie crea/ ture. † Hmõi ãt ſil'e iueniri pt in potẽtijs cognoſcitiuis ꝛ ĩ ṽtu tib⁹ opatiuis hũanis. itell's enĩʒ vnica virtute cognoſcit oĩa q̃ ps ſenſitiua diuerſis potẽtijs app/ hẽdit. ꝛ ēt alia multa. itell's etiaʒ q̃uãto fuerit altioꝛ: tãto aliq̃ vno plura cogſcere pt ad q̃ cognoſcẽ da intellect⁹ ĩferioꝛ nõ pertingit niſi per multa. † Poteſtas ãt regia ad oĩa illa extẽdiť ad q̃ di/ uerſe ſub ipa ptãtes oꝛdinē hñt: ſic igr̃ ꝛ de⁹ per vnũ ſimplex ſuũ eē oĩmodam pfectionē poſſidet quē res alie. ꝑ q̃dã d̃r ſa ꝯſequũ tur. imo mlto maioꝛem. Ex q̃ pʒ necẽitas pluriũ noĩuʒ d̃ deo di ctoꝝ. q2.n. eũ n̄ poſſum⁹ cogſcẽ nãlr̃ niſi ex effectib⁹ deueniẽdo ĩ ipʒ: oʒ ꝙ noĩa q̇b⁹ pfectionē ip ſius ſignam⁹ dṽſa ſint: ſic ꝛ pfe/ ctiões ĩ reb⁹ iueniũť dṽſe. Si ãt ipaʒ eēntiã ꝓut eſt poſſem⁹ itelli gē ꝛ ei nomē ꝓpꝛiuʒ adaptaꝛ: vno noĩe tñ eã expꝛimerem⁹: qõ ꝓ/ mittim⁹: his q eũ ꝑ eẽntiã vide/ bunt. Zach. vlti. (In die illa erit dñs vnus: ꝛ nomen eius vnũ.)

Ad ꝯfirmatio nē d̃i. ꝙ ſol n̄ d̃i calid⁹ foꝛalr̃, ſʒ ṽtualr̃ tñ, vt d̃i xi.q. 4.arti. 6. Uñ ſimilitudo quã põit.s.T. iter ſolē reſpcũ caloꝛis ꝛ ſiccita tis, ꝛ deũ reſpcũ pfectionũ q̃ ſũt ĩ creaturis attẽ diť tñ q̃ʒ^m ad h̃ qõ ē effectũ eē ĩ cã ṽtute ꝛ pleo effect⁹ ĩ vna ṽtu te ꝯtineri, nõ ãt q̃ ad foꝛmalē ꝑ/ dicationē nomi nũ. Lʒ.n. ſol vir tualr̃ ꝯtineať ca loꝛē, ꝛ ſiccitatē, nomē tñ caloꝛi, ꝛ ſiccitatis ſoli foꝛalr̃ nõ ꝯuẽit, ſʒ plura noĩa pfectionũ ĩn creaturis iuẽtaꝝ foꝛalr̃ deo ꝯue niũt, lʒ ꝛ aliq̃ foꝛmalr̃ nõ ꝯueniãt. Scdõ ꝓbať dictũ añs ex ſilitudine potẽtiaꝝ cogſcitiuaꝝ. Nã itell's vnica ṽtute co/ gnoſcitiua, oĩa cogſcit, q̃ ꝑs ſenſitiua diuerſis potẽtijs app hẽdit, ꝛ adbuc alia, ꝛ q̃uãto fuerit altioꝛ it'. tãto aliq̃ vno plã cogſcere pt. g̃ ꝛ eã q eſt altiſſima vna ṽtute oĩa cõtinet.

3ᵒ. ꝓb' ex ſilitudine ṽtutũ opatiuarũ hũanaꝝ. Sic.n. vna ṽt⁹ regia ad oĩa illa extẽdiť, ad q̃ diuerſe ſub ipa ptãtes oꝛ dinē hñt, ita ꝛ de⁹ ꝑ vnũ ſuũ ſimp^x eē, oēʒ pfectionē hʒ quã res alie ꝑ multa diuerſa cõſequunť. Imo multo maioꝛē.

Cõſiderã^m h̃ loco, ꝙ cũ pfectiões q̃ in creaturis ſũt diuer/ ſe, in deo ſint vnite, iq̃ʒ^m vna ei⁹ ṽt⁹ q̃ ē eẽntia diuia oēs eas ꝯtinet ꝯtinẽtia actuali nõ ãt põali. ſic mã d̃i foꝛmas mãles cõ tinere, oēs pfectiões in deo nobilioꝛi mõ ſũt, q̃ʒ ſint ĩ creatu ris, nã in creaturis hñt eē limitatũ ꝛ finitũ, cũ oē eē creatu re ad aliquē gradũ ſit limitatũ, in deo ãt hñt eē ĩfinitũ. ꝛ il/ limitatũ ac ſubſiſtẽs qõ ē eē diuinũ, ꝓp h̃ ſepenũo igr̃.s.T. ꝙ ſũt in deo ſm eminẽtioꝛē mo^m, q2, vʒ. ſũt ipm diuinũ eē, ꝛ ipa diuina eẽntia q̃ ē pfectiſſima, ĩfi^{ta}, ꝛ illimitata, ꝛ ꝙ ſũt in deo vnite, q2.ſ. oēs in deo ſũt vna ĩdiuiſibil' ſb̃a. q̃ ē diui/ na eẽntia, oĩb⁹ creaturaꝝ pfectiõib⁹ equalẽs, ꝛ ãplioꝛē ad/ huc ꝯtinẽs pfectionē. Q̃uãtũ ad 2ᵐ deduciť ꝫ hec. Ne/ ceſſe eſt plura eſſe noĩa dicta de deo. ꝓbať, pfectiones rerũ ſunt diuerſe. g̃ ꝛ noĩa ipſaꝝ neceſſe eſt diuerſa eſſe. g̃ ꝛ noĩa diuina neceſſe eſt eſſe plura. ꝓbať ꝯñtia, q2 deũ nãliter nõ niſi ex effectibus cognoſcere poſſumus.

Addit aũt.s.T. ꝙ ſi diuinã eſſentiã ꝓut ē poſſem⁹ itellige re, ꝛ ei ꝓpriũ nomē adaptare, vno tñ noĩe eã exp̃merem⁹, h̃ ãt btĩs ꝓmittiť, q diuinã eẽntiã videt, ſm illõ Zacharie vltimo. In die illa erit dñs vnus, ꝛ nomē eius vnum.

Deo vni cũ ꝛ ꝓpri uʒ nomē hebunt.

Sʒ occurrit du^m 2ᵐ circa hãc pte. p^m eſt circa h̃ vlti^m dctũ.ſ. ꝙ btĩ de deo vnicũ ꝛ ꝓpriũ nomē hẽbũt, q2 diuinã eẽntiaʒ ꝓut ĩ ſe ē itelligẽt. Nã vnicũ, ꝛ ꝓpriũ nomē dei nõ hẽť niſi a ꝯphẽdẽte ipʒ deũ, ſʒ ſic nos nõ ꝯphẽdim⁹ deũ ita nec btĩ. g̃ ſicut nos vnico noĩe nõ noĩamus deũ, ita nec beati.

Rñ' ex doctri.s.T. ꝑ ſen.d.2.q.1.ar.3. ꝙ 2ʳ poſſum⁹ itelli

gere,ꝙ videns eēntiā diuinā,ꝑut ē,vnū nomē iponat.Uno⁹ vt foret i suo it⁹ vnicū ɔceptū ꝑfecte ⁊ adeq̄te diuinā eēntiā repñtantē,⁊ illo mediāte ɔceptu.deū vno noie significet,⁊ sic ñ itel'hic,sic.n.ꝑ nullā silitudinē creatā de⁹ ꝑfecte repñtari pt,vt in 3°hui⁹ ondet,ita nec ꝑ vnicū ɔceptū it' creati.Uñ quātūcūqȝ q̄s videat diuinā eēntiā,vt in se ē,ħ mō deū vno noie noiare nō pōt, q̄a ħ absqȝ ɔꝑhēsiōe fieri ñ posset.Alio⁹ vt vidēs vbū diuinū,qđ vnū exñs ꝑfecte deū repñtat mediāte illo verbo,vno noie deū significat,⁊ sic intelligitur, qđ hic dicit.hoc enim absqȝ cōprehensione esse potest.

ℂ Q̄ȝ nihil de deo ⁊ aliis rebus vniuoce ꝑdicat͛. Cap.32.

Ex his ēt pȝ ꝙ nihil đ deo ⁊ reb⁹ aliis pōt vniuoce predicari. ℂ Nā effect⁹ q ñ recipit formā ħȝ spēz silēz ei ꝑ quā agēs agit. nomē ab illa forā sumptū ħm vniuocā ꝑdicationē recipere ñ pt:ñ.n. vniuoce dr calid⁹ ignis a sole gñat⁹ ⁊ sol:rex āt q̄x de⁹ ē cā. forē ad spēz diuie vtutis ñ ꝑuenīūt:cū diuisiȝ vo ⁊ pticulr recipiant.qđ in deo simplr ⁊ vlr inuenit͛:pȝ igit͛ ꝙ de deo ⁊ reb⁹ aliis vniuoce dici potest.

vni⁹.n.rei ⁊ eēntię,vna sola rō q̄ddi^tis, adeq̄ta, ⁊ total'ē ħȝ se,verūtñ ē ꝙ illa rō eminēter ɔtinet sapię rōnē ⁊ iustitię,ac aliaꝝ ꝑfectionū rōes,nulliqȝ eaꝝ est adeq̄ta,aut propria.

ℂ Aduertē^m āt cū dico sapiāȝ ɔtineri eminēter i deitate,⁊ rōnē sapię i rōe deitatis,ꝙ nō sic itelligo q̄si sapia diuia eminēter ɔtineat͛ in deitate,ita ꝙ deitas hēat eminētiorē mo^m q̄ȝ ipa sapia diuia, aut rō deitatis sit rōne sapię perfectior.ñ ħȝ ꝙ i se ipis ſſ ɔsiderēt͛,ħ.n.ipoīe ē,cuȝ deitas,⁊ sapia diuina vna idiui^lis entitas sint, ⁊ idē eē sbsistēs,⁊ vna q̄dditas,ac essentia, ⁊ earū vna ñño rō adeq̄ta sit,ħȝ ꝙ sapia,i creaturis iuēta.cui ꝑ nomē sapię ē ipositū ɔtinet͛ i deitate ħȝ quādā silitudinē excellētiorē mo^m eēndi hñtē q̄ȝ sit mod⁹ eēndi q̄ ē i creaturis,⁊ silr rō ꝓpor^a sapię create ɔtinet͛ i rōne adeq̄ta deitatis eminēter, iq̄ȝ^m rō deitatis ē rō sapię,⁊ bonitatis,ac aliaꝝ ꝑfectionū diuinaꝝ,ɔtinēs ꝑfectiōalr,⁊ vnitę ꝑfectiōes oiuȝ aliaꝝ rōnū q̄ de ipis ab it^u nr̄o sūt forātę. Sic aiāȝ vege^uā,⁊ sensitiuā dicim⁹ i aia it^ua eminēter ɔtineri,⁊ eaꝝ rōes i rōe ei⁹,ñ q̄a aia it^ua excellētiorē mo^m hēat q̄ȝ aia sen^ua,⁊ vege^ua i ipa,⁊ rō adeq̄ta aię it^ue sit ꝑfectior rōe aię vege^ue,⁊ sensi^ue,q̄ sūt idē cuȝ ipa.ħ.n.ipoīe ē,cū in aia it^ua sint vna idiui^lis entitas,⁊ earū sit vnū eē idiui^le,⁊ illi⁹ entitatis,⁊ q̄ddi^tis vna ñño sit ꝑfecta ⁊ adeq̄ta rō,ñ ħȝ ꝙ ē ɔcipiat͛, ħȝ q̄a illa ꝑfectio vege^ue q̄ est in plātis,⁊ aia sensi^ua,q̄ ē in brutis,hñt in aia it^ua silitudinē, ꝑfectiorē hñtē mo^m,q̄ȝ ipę in aliis hēant,⁊ rōnes eaꝝ ɔtinetur a rōne aię int^ue eminēter,cuȝ in ipa eadē sit rō vege^ue,⁊ sensitiuę,cū rōne int^ue vt diximus.ñ entitas aię int^ue cōplete ɔcipiat͛,vnius.n.q̄dditatis vna ñño perfecta ratio est.

ℂ Aliud du^m est circa nominū multiplicitatē. Si.n.q̄a ꝑfectiones sunt diuersę oꝑȝ noia eē plura, seq͛ ꝙ nullū nomē erit eq̄uocū,nomē.n.equocū vnū exñs multa significat.

ℂ Rñ⁹ negādo ɔñam,cū.n.dicim⁹ ex pl'alitate ꝑfectionū in creaturis seq vt sint pl'a noia. loq̄mur de noib⁹ ꝓpriis,qb⁹ vna res tm̄ signat͛,seq͛.n.ñ sūt plures res,q̄ debeāt noib⁹ ꝓpriis noiari,ꝙ oȝ eē pl'a talia noia, huic āt nō repugnat, ꝙ ēt ꝑter noia ꝓpria sint ⁊ alia noia cōmunia eq̄uoca.

ℂ Si ēt istet͛,q̄a ineniūt͛ multi hoies,idē nomē ꝓpriū hñtes, ⁊ sic nō oȝ reꝝ distictaꝝ eē disticta noia ꝓpa,di ꝙ diuersaꝝ reꝝ oȝ eē diuersa noia ñ dēat res disticte exꝑmi,⁊ alteri disticte māifestari.vbi āt dīañ hoies hñt idē nomē idēti^te tm̄ vocis,ꝑ illđ,vt sic,ñ māifestat͛ vn⁹ vt distict⁹ ab altero,iō ñ dēat alteri manife^ri vt distict⁹ ab alio.oȝ ꝑter illāvocē cōeȝ inuenire aliā vocē ꝑticlārē,puta hō tal' fig̃,aut fili⁹ tal' ⁊ hō pl'alitas,q̄ ꝑfectionū pl'alitatē noiȝ reqrit.ñ dēat disticte signari,⁊ alteri manifestari.ad quē vsūȝ iuēte sont voces, ħȝ ēt possint ⁊ alie voces cōes eē siue vniuoce,siue equiuoce.

ℂ Silr sūt ꝑfectiōes i creaturis ꝑticulr, in deo āt vlr, ħȝ ħ 2^r pt itelligi. ℂ Uno°,vt ꝑticlaritas,⁊ vlitas referat͛ ad esse ꝓpriū forę. In creatura.n.ꝑfectio hȝ eē receptū,⁊ ꝑ ɔñs nō hȝ totū eē forę,ħȝ cū q̄dā limita^e iuxta ea q̄ supi⁹ dcā sūt,in deo āt ē subsistēs,⁊ ꝑ ɔñs hȝ totū eē forę,⁊ illimitatū,est q̄ in creatura ꝑticulr.i.limitate ħȝ eē forę. In deo āt vlr.i.illimitate,⁊ ħȝ totā ꝑfectionē eēndi illi for^e debitā. ℂ Alio° pt itelligi,vt dicat͛ ꝑfectio eē in creatura ꝑticulr.i. ħȝ entitatē ꝓpriā,⁊ ꝑticlārē ab alia ꝑfectiōe realr ⁊ foialr distictā,ita ꝙ est ipa ⁊ nō alia ꝑfectio i eodē ēt suppo^to exñs.in deo aūt vlr.i.ħȝ entitatē illimitatā, ita ꝙ oēs sūt vna eēntia deitatis vlr,nō q̄dē vniuersitate māę,ħȝ vniuer^te for^e,⁊ ꝑfectiōis eas ɔtinētis,⁊ vnaq̄qȝ ita est ipa,ꝙ ēt ē ois alia ꝑfectio in deo exñs,vtroqȝ mō veꝝ ē qđ hic dr,ħȝ tñ 2ª iterꝑtatio magi vr eē ad mētē.s.T.ñ cū iis q̄ dic̄ ꝑ°ꝑte.q.4. ⁊ i aliis locis ɔferat͛,⁊ sic idē iportat͛ ꝑ diuisum,⁊ simp^r,qđ ꝑ ꝑticulr,⁊ vlr, qđ ad maiorē explicationē additū est. Ex iis aūt pȝ 2^m.s.ꝙ iste mod⁹ eēndi arguit distōnē specificā, manifestū est.n.ꝙ ꝑfectio q̄ in cā ē vna eēntia,⁊ vna nā cū oi alia ꝑfectiōe,nō est eiusdē spēi cū ꝑfectiōe q̄ ē limitata,⁊ ab aliis ꝑfectiōib⁹ est disticta,vna.n.maiorē ꝑfectiōnē eēntialē hȝ q̄ȝ alia , qđ facit spe^cā^m distōnē. Nā aia sensi^ua in hoie,distig͛ ħȝ spēm ab aia sensitiua in bruto,eo ꝙ i hoie sit eēntialr ꝑfectior,cū sit eēntia ēt aię int^ue.qđ ei que est in brutis nō couenit.

ℂ Super capitulum.32.

Postq̄ȝ deter^uit.s.T.đ diuis noib⁹ abso^te. nūc de ipis ɔpatiue deter^at. ℂ Circa ħ āt duo facit. ℂ Pri°ipa noia ad res signatas ɔpat.2°ipa iter se noia,cap.35. ℂ Quā^m ad ꝑ^m tres ɔnes ponit. ℂ Pri^m in ħ cap.ponit͛.2^a cap.seq̄nti. 3^a cap.34.ꝑ^a itaqȝ ɔ̄ ē. Nullū nomē de deo,⁊ aliis reb⁹ pt vniuoce ꝑdicari, ⁊ accip͛ vniuoce ꝑdicari ɔformit͛ ad diffōnēȝ vniuocoꝝ positā ab Ari.i ꝑ^{cnī} vt.s. idē sit vniuoce ꝑdicari, ꝙ ħȝ vnā ⁊ eādē oio rōnē plib⁹ ɔuenire. ꝓbat͛ ꝑ.for^e eaꝝ rerū q̄x de⁹ ē cā.ad spēz diuię vtutis nō ꝑueniūt,q̄ de deo ⁊ reb⁹ aliis nihil vniuoce dici pt,añs ꝓb͛,q̄a creaturę eas diuisim ⁊ ꝑticulr recipiūt, i deo āt simp^r ⁊ vlr iueniūt͛. ɔñā vo pȝ,q̄a effect⁹ q nō recipit formā silēȝ ħȝ spēz rei ꝑ quā agēs agit,ñ pt nomē ħȝ illā formā vniuoca ꝑdica^ne recipe.nō.n. vniuoce di calidus,ignis a sole generatus,⁊ sol.

ℂ Pro dcl'atiōe añtis ɔsiderā^m ē. ꝙ.s.T.distiguēs ħȝ spēz,foias creaturaꝝ a vtute diuia,iqt illas i creatura diuisiȝ eē ⁊ ꝑticulr.i deo āt simp^r ⁊ vlr,simp^r opponēdo ei qđ dixit diuisiȝ.vlr āt ei qđ dixit ꝑticulr,iō duo ſſ dclanda.s. quō ista diffitas sit itelligēda ⁊ quō hęc diffitas specificā arguat distiōnē.

ℂ Quātū ad ꝑ^m.nōn^m ꝙ ꝑfectiōes diffis noib⁹ a no(i)s signatę puta iustitia,sapia,bonitas,⁊ hō i creaturis,⁊ realr,⁊ foialr distigūt͛,alia.n.rō sapię ē,⁊ alia rō iustitię,⁊ silr alia,⁊ alia ē ipaꝝ entitas ħȝ aliqñ sint vnū sbo. Et ħ ē illas eē diuisiȝ i creatura. In deo āt hō res ſſ simp^r.i.vnitę,⁊ absqȝ diuisiōe reali,cū oia sint vna simp^r,⁊ idiui^lis eēntia q̄ ē deitas.⁊ q̄a deitatis vna ē rō ñ ħȝ ꝙ i se ē ɔsiderēt͛,ē.n.vna q̄dditas ꝑ se,⁊ vnico ɔceptu ab it^u ꝓpor^o ɔceptibilis.iō ⁊ sapia.⁊ iustitia,⁊ bonitas ⁊ alię ꝑfec^nes in deo vnū ēt foialr sūt,cū eaꝝ vna ñño sit rō q̄ȝ^m ē ex ꝑte rei,ħȝ ꝙ i se ē itellecta.

ℂ Circa illā ꝓpōnē. Effect⁹ q nō recipit formā ħȝ spēz silem ei ꝑ quā agēs agit,nomē ab illa for^a sūptū,ħȝ vniuocā ꝑdicationē recipe nō pt,occurrit du^m 2^m. ℂ Pri^m ē,q̄a vniuocatio saltē logica,nō ē solū in spē,ħȝ ēt in gñe,iō lȝ effect⁹ non accipiat formā eādē ħm spēz cū for^e effect⁹,ñ recipiat eādē ħȝ gen⁹.nomē illi⁹ for^e gñicę de ipis vniuoce ꝑdicabit͛. Nā corp⁹ vniuoce dr de corꝑib⁹ celestib⁹,⁊ de corruptibilibus ħȝ logicū, ⁊ tñ for^e corꝑeitatis a celo in istis iferiorib⁹ cāta.

nō est eadē s₃ spēm, s₃ tñ sm gñs cū for̄ corporeitatis celi.
¶ 2ᵐ ē, qa tūc null⁹ effect⁹ erit vniuoc⁹ sue cāe. Jngr. n. s. T. 22. q. 110. ar. 1. ad 3ᵐ, q̄ nullus effectus h₃ spēm sue cause.
¶ Ad pᵐ hoꝝ rñdet, q̄ nō loq̄t s. T. de q̄cūq₃ noīe effect⁹ & cāe, s₃ de noīe sūpto a for̄ effect⁹, vt p₃ ex ei⁹ vbis, nomē āt sumit a for̄ effect⁹, qū signat ipam formā spēᵐ sub ppa rōne, nō aūt qū ipsaz sub rōe generica signat.

2 ¶ Amplius si aliqs effectus ad spēm cause ptingat pdicationē nois vniuoce nō consequit̄: nisi sm eundē essendi modū eandē spēm vel formā suscipiat: nō eni vniuoce dr̄ dom⁹ q̄ est in arte & in mā ꝑpter h q̄ forma domus h₃ eē dissilē vtrobiq₃: res āt alie ēt si oīno silēm formā ꝯseq̄rent̄. nō tñ cōsequunt̄ sm eundē modū eēndi: nā nil est in deo qd nō sit ipm eē diuinū: vt ex dictis p₃ qd in alijs reb⁹ nō accidit: iposs ibile est igit̄ aliquid de deo vni

Sic nomē calidi sūptū a calore producto ab igne non signat nāz gñicā caloris absoⁱᵉ s₃ nāz specificā, actio n. agētis nō terminat̄ ad forᵐ gñis abstractā, s₃ ad formā determiatā ad speciez, & iō si ipsa for̄ nō est eiusdē spēi in cā & effectu nomē illud nō dr̄ de cā & effectu vniuoce, qa rō iportata p nomē, s₃ q̄ dr̄ de effcū, & rō p ipm iportata s₃ q̄ dr̄ de cā nō sunt vna, & eadē rō, qd req̄rit̄ ad vniuocationē. Ex h optime seq̄t, q̄ nullū₃ nomē dictū de deo & creatura vniuoce dr̄, qa oē tale nomē sumit̄ a forᵃ q̄ recipit̄ in effectu, q̄ quia nō est eiusdē spēi in deo & in creatura, iō nomē nō sm vnā nois rōnē dr̄ de deo & creatura, nō ḡ vult s. T. p illā ppōnē excludere oē vniuocū quocūq₃ ad cām & effectū, s₃ vniuocationē nois signantis formā agētis sub propria rōne, & simil̄r formā effectus.
¶ Qd āt adducit̄ ō corpe nō ē ad ppoᵐ: qa nomē corpis n̄ ē nomē sūptū a forᵃ effect⁹ illi⁹ vt sic s₃ ppriā rōnē, & specificā.
¶ Ad 2ᵐ dr̄, q̄ s. T. in. 22ᵉ nō loq̄t de effcū a cā sepato, s₃ de effcū eēntiā cāe ꝯcomitāte in ipsa cā, sic eē decorsū₃ ē effect⁹ grauis, & eē risibile ē effect⁹ bois, tal̄. n. effect⁹ ꝯstat q̄ n̄ h₃ spēz sue cāe, hic āt smo ē de effcū, ab ipa cā sepato, & p verā & realē actionē pducto, nō āt ex nāli ꝯcomitātia resultāte.
¶ 2ᵐ arg̃. Res suppoᵐ ēt, qd tñ est falsū, q̄ silēz formā s₃ speciē ꝯseq̄rēt̄ a deo, adhuc in deo aliū modū eēndi hūt. q₃ in creaturis, ḡ nō vniuoce nomē eaꝝ dr̄ de deo & creaturis, p bat̄ aña, qa in deo sūt ipm eē, nō āt in creaturis, ꝯña vō p bat̄, qa si effect⁹ ad spēm cāe ptingat, nisi eādē formā s₃ cūdē moᵐ eēndi recipiat, pdicationē nois vniuoce nō ꝯseq̄t̄, nō. n. dr̄ vniuoce, dom⁹ q̄ ē in mēte, & dom⁹ q̄ ē in mā pp dissimilē modū eēndi, nā in mēte h₃ eē im̄ ile, in mā vō eē mā le. ¶ Notādū q̄ ex ijs, q̄ dicit hic s. T. cum dr̄ ab Arist. vniuoca eē quoꝝ rō sbē ē eadē, itellr̄ q̄ rō sit eadē & sm formā, & s₃ eēndi moᵐ, pp qd duo ponit s. T. xi. q. 27. ar. 7. ꝯuenire effectui vniuoco. s. q̄ silitudo effcūs sit i cā & s₃ eē
¶ S₃ tūc occurrit duᵐ. nā corpus dr̄ (nāle, & s₃ eādē rōnē. vniuoce saltē s₃ logicū de corrupⁱˡ & icorrupⁱˡ, & tñ illa hūt
¶ Dr̄ q̄ ista rō ꝯcludit tñ ō vniuocaᵐ (dr̄sum moᵐ eēndi. phyᶜᵘ & nāli, i q̄ ꝯsiderat̄ n̄ tñ rō, s₃ ēt eē rei, n̄ āt ō vniuocatiōe logica i q̄ sola rei rō ꝯsiderat̄, vt vi dici poᵉ. q. 7. 7ᵉ. ad
¶ 3ᵒ. De deo nihil pdicat̄ vt gñs, vel dr̄a, vt (pᵐ in oppoᵐ. sup ē ośsū₃, nec vt spēs, cū ipa ꝯstet ex gñe & dr̄a, nec vt ppriū vl̄ accñs, qa nil ō gñe accñtiū ē i deo. ḡ nil simpl̄r de ipo vniuoce pdicat̄, pb̄ ꝯña, qa oē qd vniuoce pdicat̄ ē aliqd
¶ Ad hāc rōnē negaret scot⁹ ꝯñaz, ad pbationē vō (boꝝ. negaret assūptū. Apō ipz. n. p̄ sen. d. 3. q. 3. & d. 8. q. 2. Ens vniuoce de deo, & creatura pdicat̄, & tñ neq₃ ē gñs, n₃ spēs. neq₃ dr̄a, neq₃ ppriū, neq₃ accñs. Nō. n. ē gñs. id qd maxᵉ. videret̄. qa pp sui maximā cōitatē ō aliqb⁹ drijs, l₃ n̄ de vl

tīmis q̄dditatiue pdicat̄, gñs āt nō pdicat̄ q̄ddiᵐ de drijs, & sic est vniuocū, & nullū est de illis q̄nq₃ pdicabilib⁹.
¶ S₃ ista scoti risio rōnē s. T. nō euat. Qd vt clare pateat.
¶ Sciēᵐ, q̄ l₃ ex Ari. 3ᵉ metᶜ. tex. ꝯⁿ. hēat̄ ens nō posse eē gñs, qa drias hre nō pt, cū nihil sit, de cⁱ⁹ itᵉ nō sit ens. genus āt nō sit de itᵉ driaꝝ. Si tñ poneret̄ vniuocū eē, oporteret ipz eē gñs, & drias hre ō q̄ꝝ itᵉ nō eēt.

voce & rebus alijs predicari.
3 ¶ Ad h oē qd de plurib⁹ vniuoce pdicat̄ vel est genus vel ē species vel dr̄a vl̄ accñs aut ppriū. de deo āt nihil pdicat̄ vt gen⁹: vt supra ośsum est:† & silr̄ nec vt differētia: nec ēt vt spēs que ex genere & differētia ꝯstituit̄: nec aliqd ei accidere pt vt supra demōstratū est:† & ita nil de deo pdicat̄ neq₃ vt accidēs neq₃ vt ppriū: nā ppriū de gñe accidētiū₃ est: relinquit̄ igitur nihil de deo & rebus alijs vniuoce pdicari.

Nā h qd ē nō eē de itᵒ driaꝝ, nō est de rōe gñis s₃ ꝯcomitat̄ gñis rōnē, l₃ pinq₃ ꝯseq̄t vt ppetas. gñs n. affirmatiue dr̄ sicut & spēs, & i suo ꝯceptu q̄ddiᵘᵒ negationē₃ nō icludit, vt ex gñis & spēi diffinitiōib⁹ p₃, sic & nō pdicari q̄ddiᵘᵉ ō q̄litate cōcomitat̄ sbē rōnē, nō tñ ipsam rōnē sbē igredit̄, iō ad vidēdū an ens sit gñs, op₃ p respicere ad ea q̄ gñis rōnē ꝯstituūt, nō ad ea q̄ ipaz ꝯsequūt̄, qa si illa sibi ꝯueniūt, o₃, & qd ꝯsequit̄ ꝯuenire, iplicat. n. rōnē alic⁹ vni ꝯuenire, & nō id qd ipaz ō necītate ꝯseq̄t. Sic qa risibilitas rōnē bois ꝯseq̄t, nō op₃ ad vidēdū an sor. sit hō respicē. p an sit risibil̄, s₃ an sit aial rōnale: q̄ ꝯstito appet q̄ risibilis. cū ex vno alterū seq̄t. Fatuū. n. eēt dicere ꝯstito q̄ sor. sit aial rōnale, ip₃ nō eē boiē₃ qa nō ē risibil̄, imo nō pt nō risibil̄ eē, si ē aial rōnale. Et si veꝝ ponat̄ ipm nō eē risibilē arguit̄ a signo, nō eē aial rōnale, & ip₃ nō eē boiem, eodē mō, si enti rō gñis ꝯueniat, nō o₃ negare ip₃ eē gñs, qa pdicat̄ q̄ddiᵘᵉ de aliqb⁹ drijs qd repugnat ei qd rōnē gñis ꝯcomitat̄, imo ex h q̄ sibi rō gñis ꝯuenire ośdit̄, ꝯuincit̄ q̄ nō pdicat̄ de drijs, & si pdicat̄ a posteriori argᵘ, q̄ nō est gñs, & q̄ nō ē illd ad qd seq̄t ip₃ eē gñs, qd āt gñis rō ꝯueniat enti, si sit vniuocū ośdit̄, & ex fūdaᵗᵒ itētionis. & ex ipa 2ᵉ itētiōis diffōne. ¶ Ex fūdatᵒ ośdit̄, nā gñs, puta aial dic nāz quādā, ab iferiorib⁹ suis piᵐ abstrahibilē, & ab oi pmᵒ limitāte, q̄ p driam eādē ipi realr̄ ad spēm ꝯhit̄, ita q̄ ipsa dr̄a ē de itrīseca ꝯstitutiōe eēntiē spēi. p₃ qd dr̄ i aiali, ex ipsa. n. aial rōe ꝯstat, q̄ ꝯcipit̄ absq₃ aliq̄ ad spēz limitāte. Cū n. dico. sba, aiata, sensiᵘᵉ, nulla dr̄ spēs aial̄. ꝯstat ēt q̄ p hāc driaz, q̄ ē rōnale, q̄ ē idē realr̄ cū aiali, limitat̄ ad boiē₃, & ē ipa dr̄a itrīseca bois eēntiē. si āt ens ē vniuocū, duo hec sibi ꝯueniāt necē ē. Nā oē vniuocū. ēt vniuocaᵐ metᶜᵉ quā₃ sco. pōit, dic vnā formā ab oib⁹ vniuocatī abstrahibilē, itē o₃ vt p driaz limitet̄, & ad drsa vniuocata dīdat̄. Nā aut p drsos modos eēndi limitabit̄, aut p aliquā eēntialē driaz. cū sit cōissimū q̄ddā, nō p drsos modos eēndi, qa drsē spēs sbē puta hō. & equ⁹ de qb⁹ ens q̄ddiᵘᵉ pdicat̄, ꝯueniūt in eodē mō eēndi. ¶ Itē qa modi eēndi nō sūt de eēntia rei create, cū i creaturis eē distiguat̄ ab eēntia, vt iferi⁹ ośdet̄. Si ḡ ens dicit vnā q̄dditatē cōez ꝯpis, & nō distiguūt̄ nisi p drsos modos eēndi, seq̄t q̄ n̄ distiguēt̄ itrīsece, & eēntialr̄. s₃ h est falsū, qa eēntialr̄ p driatias distiguūt̄, ḡ o₃ vt si ens dicit vnā nāz, & q̄ddiᵘᵉ ill̄ cōez, q̄ illa q̄dditas p illas drias, sibi realiter idētificatas dīdat̄ & ꝯhat̄, alioqn i boie eēnt due q̄ddiᵗᵉˢ, & silr̄ i eq̄. s. q̄dditas entis, & q̄dditas drie, & sic nō eēt vnū simpl̄r imo nec ens, nec ipa dr̄a ō spē pdicaret̄ i recto, qa neutrū totā q̄ddiᵗᵉᵐ diceret, s₃ ptē. po āt ō toto n̄ pdicat̄ in recto. ¶ Ex rōe ēt gñis idē p₃. Nā gñs ē qd vni voce de plib⁹ differētib⁹ spē pdicat̄ i eo qd q̄d. Cōstat āt si ens est.

Si ens poneretur vniuocum oz ipm eē genus.

† cap. 26.

† cap. 24.

De rōne vniuocorum.

vniuocū, ꝙ sibi vcā rō ꝯuenit, qꝛ ꝺ diuersis spēb⁹ vniuoce ꝛ qddi⁰ ꝑdicabiꝛ. ꝗ ꝛc̄. Ex ijs pꝫ i dictis scoti eē ꝯdictionē. dū ponit ens vniuocū eē, ꝛ ꝑdicari qddi⁰ de aliqb⁹ dr̃ijs, seqꝛ. n. vt oñdim⁹, ꝗ sit gñs mãe, lꝫ forte nō gñs for, ē vniuocū, ꝗ est gñs, ꝗ nō ꝑdicaꝛ qddi⁰ de dr̃ijs, qꝛ gñs ē extra ꝯceptū dr̃ię, ꝛ sic ē ꝯdictio dicere, ꝙ sit vni⁰ ꝛ ꝙ de dr̃ijs ꝑdiceꝛ.

Ex ijs pꝫ ꝙcū Ari. ꝑbat ens nō eē gñs, qꝛ nō hꝫ dr̃ias. rō sua ē a posteriori. Ex eo. n. ꝙ dr̃ias nō hꝫ, seqꝛ ꝙ nō ē gñs, neqꝫ vniuocū, qꝛ si eēt vniuocū hēret dif̃ferētias, cū non posset eē aliud vni⁰ ꝗ̃ gen⁹. Rō ꝗ. s. T. effi cax ē, ꝛ assūptū illud est veꝝ, oē vni⁰ aut est gen⁹, aut spēs. ꝛc̄. Quia huic diui sioni nihil ꝑter ens obstabat qd̄ ponebaꝛ vniuocū esse, ꝛ tñ nō esse aliquod

4 Itē qd̄ vniuoce de plib⁹ ꝑdicaꝛ vtroqꝫ illoꝝ ad min⁹ ſm intellectū simplici⁹ est: deo aūt neqꝫ ſm rōnē neqꝫ ſm intellm̃ ꝑt esse aliqd simplicius: nil igiꝛ de deo vniuoce ꝛ alijs rebus ꝑdicaꝛ.

5 Amp̃. qd̄ de plib⁹ ꝑdicaꝛ vniuoce ſꝫ ꝑticipationē cuilibꝫ eoꝝ ꝯuenit de q̄ ꝑdicaꝛ. nā spēs ꝑticipare dr̃ gen⁹ ꝛ idiuiduū spēz. de deo aūt nihil dr̃ ꝑ ꝑticipationē. nā oē qd̄ ꝑticipaꝛ ꝺterminaꝛ ad modū ꝑticipati. ꝛ sic ꝑtialꝛ siue ꝑticulꝛ hētur: ꝛ nō ſꝫ oēz ꝑfectiōis modū: oꝫ igꝛ nihil de deo ꝛ reb⁹ alijs vniuoce predicari.

6 Adhuc qd̄ ꝑdicaꝛ de aliqb⁹

bonū, oñsuꝫ est aūt si ens est vniuocū oportere illō eē gen⁹.

4⁰. Nihil ē deo simplici⁹, neqꝫ ſꝫ rē, neqꝫ ſꝫ it⁰. ꝗ ꝛc̄. ꝑbꝛ ꝯña, qꝛ qd̄ de plib⁹ vniuoce ꝑdicaꝛ, vtroqꝫ illoꝝ ad minus ſꝫ it⁰ simplici⁹ ē. Ad euidētiā h⁹ assūpti ꝯsiderādū ē ꝙ aliꝛ loqndū ē de vniuoco qꝫ⁰ ad simplicitatē, ꝛ aliꝛ de analogo, ꝛ equoco. Uniuocū. n. ad sua ifr⁰ ꝑ aliqd̄ additū ꝯbiꝛ, sic aial ꝑ rōnale ꝯbiꝛ ad hoiez, ꝛ hō ad sortē ꝑ ꝑn⁰ idiuiduātia, iō nece ē vt ipꝫ vniuocū dicat aliqd simplici⁹ vniuocatꝫ, cū ꝛ ipꝫ vniuocū vniuo⁰ icludāt, ꝛ aliqd ad eius rōnē addāt, equocū aūt ꝛ analogū, qd̄ plēs rōes dicit, vt sūt vnū ꝑpor⁰, qd̄ ꝑ̃pe a grecis analogū dr̃, nō ē simplici⁹ qꝫ analogato, ꝛ equocato, imo magis ꝯpositū, nō. n. vnā nāꝫ dicit, suis inferiorib⁹ cōem, cui ifr⁰ aliqd addāt, ſꝫ dicit ime⁰ plēs nās, ꝛ ad vnūqdqꝫ ꝯparaꝛ, sic mlta ad vnū, canis. n. dicit plura. s. aial terrestre, piscē marinuꝫ ꝛ sid⁹ celeste. Piscis aūt marin⁹ dic̄ vnū tm̃, idcirco pisce mario canis nō ē qd simplici⁹ imo quasi magis ꝯpositū.

Ex q̄ seqꝛ ꝙ lꝫ ponam⁹, ens eē cōe deo ꝛ creaturę, nō tñ oꝫ vt sit simplici⁹ deo, qꝛ nō ponimus ipm esse vniuocū, tāqꝫ vnā rōnē dicens cōmunē deo ꝛ creaturę, sed esse analogū, ꝛ imediate plura significare.

Deo nihil pōt eē simplici⁹, neqꝫ ſꝫ rē neqꝫ ſꝫ rationem.

Circa illā ꝑpōnē. Deo nihil ꝑt eē simplici⁹ neqꝫ ſꝫ rē, neqꝫ ſꝫ it⁰ dubitaꝛ, qꝛ ens ē qd simplici⁹ ſꝫ it⁰ cū oēs ꝯceptiōes itꝛ accipiātur ex additiōe ad ens. vt dꝛ. xi. q. i. ar. i. Dr̃ ꝙ rⁱ aliqd ꝑt eē simplici⁹ aliō ſm int⁰. Uno⁰ ex ꝯditiōe ipsi⁹ rei, alio⁰ ex ꝯditiōe itꝛ itelligētis. Ex ꝯditiōe rei qñ vna res hꝫ i se, vnū simplici ꝯceptu ꝯcipiaꝛ, alia vō hꝫ vnū ꝯpo⁰ cōceptu dēat ꝯcipi. ex ꝑte vō intꝛ qñ itꝛ rē simpꝛ, ꝛ vnico ꝯceptu simplici ꝯceptibilē vno ꝯceptu ꝑp sui ꝺbilitatē ꝯphēdē nō ꝑt, ꝛ iō diuersos ꝺ ipa ꝯcept⁹ foꝛat, qꝝ vn⁹ ad aliū ex additiōe se hꝫ. ens ꝗ quātū ad ꝯceptū vnū ipfectū quē dic̄, ꝺ q̄ ifri⁹ ſmo erit, nō ē simplici⁹ deo ſm it⁰ ex ꝯditione ipsi⁹ rei, ſꝫ ex ipfectiōe itꝛ nr̃i formātis ꝯceptū dei ex additiōe ad ꝯceptuꝫ entis, eo ꝙ ipꝫ ſꝫ ꝙ in se ē nō videat, si. n. foꝛareꝛ ꝯcept⁹ diuinę eēntię, ſꝫ ꝙ in se est adeqt⁹, ille simplicissim⁹ eēt nullā ꝑlalitatē ꝯtinēs, sic ꝛ res ipa simpli⁰ ē ab oi ꝯpōne ꝛ mltiplicitate aliena. Unū ꝑpō. s. T. itelligēda ē ꝙ nil ē simplicius deo ſm int⁰ dictū est ex ꝑte ipsi⁹ rei, cū hoc aūt stat ꝙ ens sit simplicius deo ſm int⁰ ex defectu, ꝛ debilitate intꝛ nr̃i.

5⁰. De deo nil ꝑ ꝑticipationē dꝛ. ꝗ nil de ipo dꝛ vniuoce. añs pꝫ, qꝛ oē qd̄ ꝑticipaꝛ ꝑticulꝛ hēꝛ, ꝛ nō ſꝫ oēz ꝑfectiōis modū, cui⁹ opp⁰ deo vt supi⁹ diximus ꝯuenit, ꝯña vō pbꝛ, qꝛ qd̄ de plurib⁹ vniuoce ꝑdicaꝛ, cuilibꝫ eoꝝ ſm participationē cōuenit, spēs. n. genus, ꝛ indiuiduū speciē participat.

Aduertēdū, ꝙ nō dꝛ iō vniuocū ab iferiorib⁹ ꝑticipari, qꝛ̃ ꝑte eēntię ei⁹ capiāt, ſꝫ qꝛ nō recipiūt illud ſm oēz mo⁰ ꝑfectionis, i diuersis. n. diuersā hꝫ eē, ꝛ ꝑfectiora, ꝛ ipfectiora, in vno aūt nō sūt hꝫ oēs ꝑfectionū modi, lꝫ totā vniuoci eēntiā vnūqdqꝫ illoꝝ habeat.

Uniuocū cuilꝫ inferioꝝ ſm participationē conuenit.

ſꝫ ꝑus ꝛ posteri⁹: certū ē vniuoce nō ꝑdicari: nā ꝑus in diffōne posterioꝝ icludiꝛ. sic sbā i diffōne accñtis ſꝫ ꝙ ē ens: si igꝛ diceretꝛ vniuoce ens de sbā ꝛ accñte: oporteret ēt ꝙ sbā ponereꝛ i diffinitiōe entis ſꝫ ꝙ ꝺ sbā ꝑdicaꝛ: qd̄ pꝫ eē ipole. nihil aūt de deo ꝛ reb⁹ alijs ꝑdicaꝛ eodē ordine. ſꝫ ſm ꝑus ꝛ posteri⁹ cū de deo oia ꝑdicentꝛ eēntialꝛ: dr̃ eni ens qꝛ̃ ipa eēntia: ꝛ bon⁹ qꝛ̃ ipa bōitas de alijs aūt fiūt ꝑdicatiōes ꝑ ꝑticipationē: sic sortes dr̃ hō: nō ꝙ sit ipsa hūanitas: ſꝫ humanitatē habēs: ipossibile ē igiꝛ aliqd de deo ꝛ reb⁹ alijs vniuoce dici.

Ulti⁰. Oē qd̄ de deo ꝛ creatura dꝛ, ſꝫ ꝑus, ꝛ posteri⁹ ꝑdicaꝛ, ꝗ nil de deo vniuoce dꝛ ꝛ creatura, pꝫ añs, qꝛ oia dr̃ ꝺ deo ꝑ eēntiā, ꝺ creatura aūt, dr̃ oia ꝑ ꝑticipationem.

Di. n. de⁹ ens, qꝛ̃ ipa eēntia, ꝛ bon⁹ qꝛ̃ ipa bonitas, sor. aūt dꝛ hō nō qꝛ sit ipsa hūanitas, ſꝫ qꝛ est hūanitatē hñs, ꝯña vō pbꝛ, qꝛ qd̄ dꝛ ſm ꝑus ꝛ posteri⁹, nō vni⁰ ꝑdicaꝛ. Nā in hꝫ ꝑus in diffōne posterioris icludiꝛ. sic sbā in diffōne accidētis ſꝫ ꝙ ē ens ex q̄ seqreꝛ, si ens vni⁰, siue ſꝫ vnā rōnē diceretꝛ de sbā ꝛ accñte, ꝙ in diffōne sbę, ſꝫ ꝙ est ens ponereꝛ.

Aduerte ꝙ i hac rōe ponit. s. T. eēntiā (sbā, qd̄ ē ipole. tāqꝫ abstractū entis, qd̄ supi⁹ dicebam⁹ esse de mēte ipsi⁹.

Pro declaratiōe añtis ꝯsiderādū, ꝙ vnūqdqꝫ ꝑus dꝛ de illo qd̄ ē tale ꝑ eēntiā qꝫ ꝺ eo qd̄ ē tale ꝑ ꝑticipationē, sic ignis ꝺ illo qd̄ ē eēntialꝛ ignis ꝑ ꝑus dꝛ, qꝫ de eo qd̄ ē ignitū, ſꝫ eē ꝑ eēntiā tale 2⁰ ꝑt itelligi, vno⁰ qꝛ ē ipa eēntia, ſm ꝙ noie abstracto iportaꝛ, alio⁰ qꝛ lꝫ nō sit ipa eēntia vt noie abstracto signaꝛ, ſꝫ aliqd ad ipaꝫ addat ei⁹ tm̃ ꝑdica⁰ in ꝯcreto eēntialꝛ suscipit. ꝑ ꝗ mō accip⁹ B loco eē ꝑ eēntiā tale, nō 2⁰, vt

Aduertē⁰ aūt, ꝙ nō dedit exē⁰ ꝺ eodē (pꝫ ex exēplo. s. T. noie dcō de deo ꝛ sor. ſꝫ de diuersis, vt magis rē explicaret. Nā si eēntiale ꝑdicatū, vt hō nō dꝛ ꝑ eēntiā ꝑ mō de sor. sed per ꝑticipationē, multo magis ꝛ nomē bonitatis qd̄ nō dꝛ essentialꝛ. De hac aūt mā, quō diuersimode accipiaꝛ ꝑ essentiā, ꝛ per participationē superius satis dictū est.

Qd̄ dꝛ ſꝫ ꝑus, ꝛ posteri⁹ non vniuoce ꝑdicaꝛ.

Circa illā ꝑpōnē, qd̄ dꝛ ſꝫ ꝑus ꝛ posteri⁹ nō vni⁰ ꝑdicaꝛ, aduertē⁰ ex doctri. s. T. xi. q. 2. ar. 11. ꝙ aliō ē ipa ifr⁰ iter se hēre ordinē ꝑoris ꝛ posterioris, ꝛ aliō ꝑticipare cōe ipm ſꝫ ꝑus ꝛ posteri⁹, iter ipa. n. talē ordinē eē, ē vnū ſꝫ eē, ꝛ ſꝫ ꝑprij noīs rōnē eē altero ꝑus, ꝛ iste ordo vniuoca⁰ nō repugnat, sic in rōe nūi, oēs nūi vniuocāꝛ, ꝛ parificāꝛ, ꝛ tñ iter spēs nūoꝝ talꝛ ē ordo. Participare aūt cōe ſꝫ ꝑus ꝛ posteri⁹: est ipꝫ nō ſꝫ vnā rōnē ꝑticipare, ſꝫ ſm dr̃sas rōes, qꝝ vna ē altera ꝑoꝛ, ꝛ in alteri⁹ rōne icludiꝛ. ꝑp qd̄ ingt. s. T. ꝙ ꝑus poniꝛ i diffōne posterioris ꝯueniēte sibi ſꝫ nomē cōe, sicut sbā poniꝛ in diffōne accñtis ſꝫ ꝙ ē ens. Si. n. qraꝛ qd ē accidēs eē ens rñdebiꝛ ꝙ ē ipꝫ eē aliqd sbę iherēs, ꝛ talis ordo repugnat vniuoca⁰, cū vni⁰ dicat vnā rōnē, hic aūt plēs rōes. Quō aūt pri⁹ iter analogata pōaꝛ i diffōne posterioris

Utrū ens sit vniuocum

Scot⁹ i ꝑ sen. i locis ꝑallis opp⁰ (oñdeꝛ i. c. ꝺ analogia. h⁹ ꝯnis tꝫ ponēs ens vniuocū eē deo ꝛ creaturę, exponēs tñ se, vniuocū appellare ꝯceptū eū, q ita ē vn⁹, ꝙ ei⁹ vitas

sufficit ad ꝯdictionē affirmādo, ⁊ negādo ipꝫ ꝺ eodē, sufficiēt ꝑ medio syllogistico vt extrēa vnita i medio sic vno sine fallacia equocatiōis ꝯcludāt̃ iter se eē vnū, ꝓbat āt pōnē suā 3ᵃ.
℃ Pⁱᵒ. Intᵉ certꝰ de vno ꝯceptu, ⁊ dubiꝰ de diuersis, hꝫ ꝯceptū de q̄ ē certꝰ, aliū a ꝯceptibꝰ ꝺ qbꝰ ē dubiꝰ, sꝫ intᵉ pt eē cer mꝰ ꝺ aliq̄ ꝙ sit ens, dubitādo de fitᵒ vl' ifitᵒ, creato vel icreato. ĝ ꝯceptꝰ entis ꝺ aliq̄ ē aliꝰ a ꝯceptu isto vl' illo. ĝ vniuocꝰ.
℃ 2ᵒ. Ois igsitio metbⁱᶜ de deo ꝓcedit ꝯsiderādo fōꝛalē rōnē alicuius, ⁊ ablata ab ea oi iperfectione illā attribuendo deo. ĝ ois igsitio metᵃ supponit itᵐ hr̃e ꝯceptū eūdem vniuocū, quem accipit ex creaturis.
℃ Si dicat̃ nō esse eādē rōnē inuestigatā ꝺ deo, sꝫ aliā. ℃ Cōtra. seqꝛ̃ ꝙ ex nulla ꝓpa rōe eoꝝ ꝓut sūt i creaturis pt ꝯcludi aliqd de deo, qa oio alia, ⁊ alia rō est istoꝝ, ⁊ illoꝝ, imo nō magis ꝯcluderet̃ ꝙ deꝰ ē sapiēs ex rōne sapiētię quā apꝑhēdimꝰ ex creaturis, q̄ꝫ ꝙ deꝰ ē fōꝛalr lapis.
℃ 3ᵒ. seqꝛet̃ ꝙ deū nālr cog̃scere nō possemꝰ aliq̄ simpˡᶜ ꝯceptu, qa in fantasmate nō icindit̃ ṽtualr nisi ꝯceptꝰ ꝯueniēs creaturę. Si ĝ ꝯceptꝰ viꝰ n̄ ē vniᶜᵘˢ deo ⁊ creaturę, sꝫ aliꝰ ⁊ aliꝰ ē dei ⁊ creaturę, seqꝛ̃ ꝙ nullū poterimꝰ talē de deo ꝯceptu.
℃ 4ᵒ. Est auct̃tas Ari. 2ᵒ metᵃ ibi. n. arguit, ꝙ pnᵃ ꝯpriū hr̃e. sepiternoꝝ necē ē eē ṽissima, qa vnūqdq̄ ē maxᵉ tale, ꝑ qđ alijs inest vniuocatio, ĝ deo ⁊ alijs est aliqd cōe vniuocū.
℃ Pro rñsiōe ad ista, ꝯsiderāᵐ ꝙ accipiēdo vniuocū eo mō q̄ explicauit sco. i illa sua declaratiōe, nō eēt iter ipm ⁊ s. T. dria, illa. n. oia analogo ēt ꝯueniūt, sꝫ qa ille arbitrat̃ sco. n̄ posse ꝯuēire nisi ei qđ dic̄ vnū ꝯceptū oio ab alijs ꝑcisū, ⁊ ꝓp h arbitrat̃ vniᶜᵘᵐ ens eē cui talia ꝯueniūt, iđ ad argᵗᵃ eiꝰ
℃ Ad pᵐ qdē dr̄ ꝑ, ꝙ ꝯceptꝰ ille, de q̄ intᵉ ē certꝰ, est ꝯrñdet̃ aliꝰ a ꝯceptibꝰ de qbꝰ ē dubiꝰ, n̄ qdē ꝑ oimodā ꝑcisionē, sꝫ tāq̄ꝫ eos oēs ꝯtinēs ꝑ moᵐ analogię vt iferiꝰ ꝺclabit̃. Dr̃ 2ᵒ. ꝙ ex h nō ꝯcludit̃ nisi ꝙ ens dicit aliquē vnū ꝯceptū, aliū a ꝯceptibꝰ alioꝝ, qđ ꝯcedit̃, dicit. n. quēdā ꝯceptū ipfectū, vt ꝯrñdet̃ inferiꝰ, nō tn̄ ꝯcludit̃, ꝙ dicat ꝯceptū vnū vniᶜᵘᵐ.
℃ Ad 2ᵐ negᵗ ꝯñā, qa ex illo ꝓcessu nō attribuit̃ deo idē ꝯceptꝰ oio puta sapię, sꝫ ꝓpoꝛᵇⁱˡᵉ, ꝑ quē deꝰ fōꝛalr dr̄ sapiēs, nō āt lapis. Dr̃ 2ᵒ, ꝙ ꝓsupponit̃ itᵐ hr̃e eūdē ꝯceptū cōeꝫ ipfecte significantē vtrāq̄ꝫ ꝑfectionē significatā tali noie, n̄ āt ꝑfectū ⁊ vni
℃ Ad 3ᵐ dr̄ ꝑ. ꝙ si loq̄mur ꝺ ꝯceptu adeq̄to rei, nullū ꝯuocū. lū ē icōueniēs n̄ posse a nob̄ ꝯcipi deū aliq̄ ꝯceptu simplici, imo h necēū ē, cū nulla ꝑfectionē diuinā, sꝫ ꝙ in se ē ꝯcipe possimꝰ, vñ igr. s. T. pᵃ q. 13. 5ᵒ. ꝙ cū h nomē sapiēs dr̄ ꝺ deo relinqt rē significatā, vt icōꝑhēsā, ⁊ excedētē nois significationē.
℃ Dr̃ 2ᵒ, ꝙ si loq̄mur ꝺ ꝯceptu ipfecto, ⁊ iadeq̄to rei vt noie aliq̄ significat̃, multi tales ꝯceptꝰ hēri ꝺ deo pūt cōes sibi ⁊ creaturis, ⁊ nō ē icōueniēs aliquē talē ꝯceptū ṽtualr ꝯtineri in fantasmate, pt. n. ꝓbꝫ i posteriori quāᵐ ad aliquē ipfectū ꝯceptū vtriq̄ꝫ cōeꝫ ꝯtineri, iq̄ꝫᵐ res ꝑ fantasma repñtata, ē q̄
℃ Dr̃ 3ᵒ, ꝙ ēt hęc vnitas ꝯceptꝰ mēt ꝯsiderāda filiᵗᵉ ꝓcipata ꝑoꝛis. talis ipfecti nō facit vniuocationē, vt magl. c. 34. ꝺclabit̃.
℃ Dr̃ 4ᵒ, ꝙ si aliqs ꝯceptꝰ ꝓpꝛius deo hēri possit, q̄ ipa ꝑfectio diuina cog̃scat̃ ꝯm moᵐ eminētie q̄ a ꝑfectiōe creaturę differt, ille ꝯtinet̃ ṽtualr i fantasmate creaturę iq̄ꝫᵐ ē istrū

℃ Quod ea que de deo ⁊ alijs rebꝰ ꝑdicāt̃ nō dr̄ pure equoce. Ca. 33.

Ex ꝑmissis ēt pꝫ ꝙ nō qcqd de deo ⁊ rebus alijs ꝑdicat̃ ꝯm purā equocationeꝫ dr̃: sicut ea q̄ sūt a casu equoca. ℃ Nā in his q̄ sūt a casu equoca nullꝰ ordo aut respectꝰ attēdit̃ vniꝰ ad alteꝝ: sed oio ꝑ accñs est ꝙ vnū nomē diuersis rebus attribuit̃: nō. n. nomē ipositū vni signat ipsuꝫ habere ordinē ad alteꝝ. Sic aūt nō est de noibꝰ q̄ de deo dicunt̃ ⁊ creaturis. Cōsiderat̃. n. in hmōi noium cōitate ordo cāe ⁊ causati vt ex dictis pꝫ: † nō igit̃ ꝯm purā equiuocationē aliquid de deo ⁊ rebus alijs ꝑdicatur.
2 ℃ Amp. vbi ē pura equocatio nulla filitudo i rebꝰ illis attēdit̃: sꝫ solū vnitas nois: reꝝ āt ad deum ē aliqs modꝰ filitudinis vt ex ꝑdictis pꝫ. relinqt̃ ĝ ꝙ nō dicāt̃ de deo ꝯm purā equocationē.
3 ℃ Itē qñ vnū de pluribꝰ ꝯm purā equocationē ꝑdicat̃ vno eoꝝ nō possumꝰ duci in cognitionē alteriꝰ. nam cognitio reꝝ nō ꝺpēdet ex vocibꝰ sꝫ ex rōe nois.

† cap. 29.

it̃ ex creaturis vel ꝯditiōes inuestigātis, eo ꝙ effcūs cāꝫ ꝑticipatiue ꝯtinet, vñ ipa diuia ꝑfectio ꝯtinet̃ i ꝑfectiōe creaturę nō sic effcūs i cā, sꝫ sic cā i effcū, qa vꝫ filitudo cāę, ⁊ ṽtꝰ eius saluat̃ in effectu, lꝫ aliqñ deficiēter ⁊ imperfecte.
℃ Ad 4ᵐ dr̄ ꝙ Ari. accipit vniuocᵘᵐ ꝑ analogia, qñ aliq̄ cōueniūt i vna rōe ꝓportiōalr ꝯm quā rōnē i analogo pt ēt cōparatio esse, vt vnū dicat̃ magl tale eē q̄ꝫ aliud, qa sua rō ꝑ illō nomē iportata est ꝑfectioꝛ rōne alterius.
℃ Sm cap. 33.
Secūda ꝯ est. Nō qcqd ꝺ deo ⁊ alijs rebꝰ ꝑdicat̃, ꝯm purā equocationē dr̄, sicut. s. ea q̄ dr̄r a casu equoca.
℃ Aduertēᵐ aūt ꝙ pura equocatio hic accipit. s. T. vt distinguit̃ ad analogia, qa ⁊ ipsa analoga equoca sunt, sꝫ tn̄ qa inter se hn̄t quādā ꝓportionis vnitatē, iđ nō dr̄r pure equoca, s. hn̄tia diuersas oio rōnes, q̄ ēt dicunt̃ equoca a casu, eo ꝙ nomē ipositū sit a diuersis ad diuersa significanduꝫ nō ex aliq̄ filitudine viꝰ ad alterū, sꝫ qa sic accidit, sꝫ dicunt̃ equoca a cōsilio, qa iportāt vnū ex aliq̄ filitudine ad alteꝝ. Impositoꝛ. n. nois, eo ꝙ iter illa quādā ꝓportionē ꝯsiderauit, iđ illa eodē noiauit noie, vnū tn̄ in ordine ad alteꝝ, ⁊ ꝯm ꝙ vnū in alteriꝰ includit̃ rōne. ℃ Probat̃ āt ꝯ. ꝑ qa in equocis a casu nullus ordo aut respectꝰ ad alteꝝ ꝯsiderat̃, sꝫ oio per accñs est ꝙ idē nomē diuersis attribuat̃, cū nomē ipositū vni nō significet ipm hēre ordinē ad alteꝝ, sꝫ in noibus dictis de deo, ⁊ creaturis, cōsiderat̃ ordo cāę ⁊ causati. ĝ ⁊c.
℃ Aduertēdū, ꝙ in noibꝰ dictis de deo ⁊ creaturis ꝯsideratur ordo cāę ⁊ cāti, nō ꝙ talis ordo fōꝛalr ꝑ ipsa noia iportet̃, alioqn oia eēnt noia relatiua, sꝫ qa iportāt fundamētū ordinis cāę ⁊ causati, ⁊ ex ꝯsideratiōe ordinis hꝫ dū ꝯsideratū est hāc ꝑfectionē a deo sic̄ a cā depēdere, ⁊ iccirco esse aliqd in deo ꝑ qđ inter ea sit filitudo, ⁊ maxᵉ cū nullā iportet iperfectionē ex differētiali conceptu. idē nomē ⁊ deo, ⁊ creaturę est ipositū. Vñ qđ videt̃ velle. s. T. in hac rōe, nomē analogū significare vnū habere ordinē ad alteꝝ intelligit̃ aut fōꝛalr, aut fundamētalr, qa in aliqbꝰ fōꝛalr iportat̃, in aliqbꝰ aūt tm̄ fundamētalr vt in seq̄nti ca. demrabit̃. h tn̄ oibꝰ cōe est, ꝙ ex ꝯsideratione talis ordinis idē nomē vtriq̄ꝫ analogatoꝝ est ipositū vt possit dici ꝙ habitudo cāę ad causatū sit id a q̄ nomē iponit̃, nō āt id cui iponit̃, tāq̄ꝫ rei per nomē significatę. Hoc dixerim ꝯm vnū modū exponendi dicta. s. T. ⁊ alioꝝ opinionibꝰ adherēdo, in seq̄nti aūt capitulo. ostēdet̃ alius modus forte conuenientioꝛ.
℃ 2ᵒ. Reꝝ est aliqs modꝰ filitudinis ad deū, ĝ nō dr̄ nomen de deo ⁊ creaturis pure equoce, ꝓbat̃ ꝯñs, qa vbi ē pura equiuocatio nulla similitudo in rebus attenditur.
℃ Aduerte ꝙ inter pura equiuocata nulla est filitudo, q̄. s. per nomē equocū iportet̃, tāq̄ꝫ id a quo est nomē ipositū. sed bñ filitudo aliqua inter ipsa absolute esse potest.
℃ 3ᵒ. ex ijs que in alijs rebus inueniuntur in diuinoꝝ cognitionē deuenimus. ĝ inter illa nō est pura equocatio, ꝓbat̃ ꝯñtia qa qñ vnū de pluribus ꝯm purā equocationē dr̄, ex vno eoꝝ nō possumus duci in cognitionē alteriꝰ, cū reꝝ cognitio nō ex vocibus, sed ex nominis rōne dependeat.

In noibꝰ dictis ꝺ deo ⁊ creaturis ꝯsiderat̃ ordo cāę ⁊ causati.

ex his at q̄ in reb⁹ alijs īueniūt̄ in diuinoꝝ cognitionē ꝑuenim⁹: vt ex dictis pꝫ: nō igit̄ ſm puraꝫ equiuocationeꝫ dicunt̄ homini attributa de deo ⁊ alijs rebus.

4 ¶ Ad h̄ equocatio noīs ꝓceſſum argumētatiōis ipedit: ſi igitur nihil diceret̄ de deo ⁊ creaturis niſi pure equoce nulla argumētatio fieri poſſet ꝓcedēdo de creaturis ad deū: cui⁹ ɔ̄triū pꝫ ex oīb⁹ loquētib⁹ de diuinis.

5 ¶ Amp̄. fruſtra aliqđ nomē de aliq̄ p̄dicat̄ niſi ꝑ illud nomē aliqd de eo itelligam⁹. ſꝫ ſi nomen p̄dicat̄ de deo ⁊ creaturis oīno equoce nihil ꝑ illa noīa intelligimus de deo: cū ſignificatiōes illoꝝ noīum note ſint nobis ſolis ſm ꝙ de creaturis dr̄. fruſtra igit̄ diceret̄ aut ꝓbaretur de deo ꝙ de⁹ eſt bon⁹. vel ſi qd aliud huiuſmodi eſt. † Si autē dicat̄ ꝙ ꝑ huiuſ⁹ noīa ſolū de deo cogſcim⁹ qd nō ē vt. ſ. ea rōe dicat̄ viuēs: q: nō ē de gn̄e rerū inanimatoꝝ ⁊ ſic de alijs. † ad minus oportebit ꝙ viuēs de deo ⁊ creaturis dictū cōueniat in negatione inaīati. ⁊ ſic non erit pure equocū.

¶ Q ea q̄ dicūt̄ de deo ⁊ creaturis analogice dicunt̄. Cap. 34.

† Sic igit̄ ex dictis relinquit̄ † ꝙ ea q̄ de deo ⁊ reb⁹ alijs dr̄ neqꝫ equoce neqꝫ vniuoce p̄dicant̄ ſꝫ analogice. hoc eſt ſm ordinē vel reſpectū ad aliqđ vnū. ¶ Qđ quidē dupliciter cōtingit. Uno mō ſm ꝙ multa habent reſpectū ad aliqđ vnum ſicut ſm reſpectū ad vnā ſanitatē. aial dicitur ſanū vt ei⁹ ſubiectū. medicina vt ei⁹ effectū. cibus vt

¶ Aduertēdū hic qꝫ ꝙ abſo° qdē vnū equocatoꝝ ꝑt in alteri⁹ ducere cognitionē, inqꝫm in aliq alio ſilia eē pn̄t, ſꝫ ſoialr loq̄ndo accipiēdo equoca vt equoca ſūt, vt. ſ. ill' ſolū nomē eſt cōe, vnū nō ꝑt in alteri⁹ notitiā ducē, ſi. n. duo ſint hoīes, q a caſu dicant̄ ſor, ex cognitiōe vni⁹ eoꝝ inqꝫm ē ſor. nō pōt in alteri⁹ notitiā deueniri, ex eo ꝙ ēt ipē dicat̄ ſortes, cū in nullo excepto noīe, vt ſic ɔ̄ueniāt, ex ſolis āt vocib⁹ rei non hēat̄ cognitio, neqꝫ aliqd realiter rei ɔ̄ueniat ex ſola nominatione.

¶ 4°. Seq̄retur nullā argumentationē fieri poſſe ꝓcedendo ex creaturis ad deū, ꝓb' ɔ̄ña, qa noīs equocatio ꝓceſſū argumētationis ipedit.

¶ Cōſiderādū ꝙ in oī argumētatiōe, opꝫ extrēa ī vno medio cōuenire ⁊ vnita eē, h̄ āt ex noīs equocatiōe tollit̄. Si. n. dicerō. Oīs canis latrat, celeſte ſid⁹ ē canis, g̃ latrat, pꝫ extrema non vniri i medio cū nomē aſſūptū ꝓ medio in alia ſignatiōe accipiat̄ i maiori, ⁊ in alia in miori. Silr ſi dicerē, oīs ſapiēs ɔ̄ſiderat altiſſimas cās, de⁹ ē ſapiēs, g̃ cōſiderat altiſſimas cās, ſi ſapiēs pure equoce dicat̄, i alia ſignatiōe acciplet̄ in maiori, ⁊ i alia ī miori, ⁊ ſic nō erit vnio extremoꝝ i medio.

¶ Ulti° ſeq̄ret̄ ꝙ fruſtra diceret̄ aut ꝓbaret̄ aliqd de deo, ꝓbat̄ ɔ̄ña, qa nihil ꝑ illa noīa equoca itelligerem⁹ de deo cū ſignatiōes nominū illoꝝ ſint nobis notę ſolū ſm ꝙ de creaturis dicunt̄. ſ. aut ſimpl'r, aut ꝓportionalr. i. inqꝫm ſignant, aut perfectionē creaturę, aut aliqd ad creature ꝑfectioneꝫ ꝓportionē habēs, fruſtra aūt aliqđ nomē de aliq̄ p̄dicat̄, niſi per illud nomē aliquid de eo intelligamus.

¶ Si dicat̄, ꝙ ꝑ illa noīa cognoſcim⁹ de deo ſolū qđ nō eſt, vt verbi grā dicat̄ viuēs, qa nō eſt de gn̄e rerū inanimatarū, oportebit ſaltē ꝙ viuēs de deo ⁊ creaturis dictū conueniat in negatione inanimati, ⁊ ſic nō erit pure equiuocum.

¶ Nōnm, ꝙ aliq dixerunt, vt recitat. ſ. T. p̄ pte. q. 13. ar. 2. ⁊ po°. q. 7. ar. 5. noīa dcā d̄ deo ꝑ mom negatiōis d̄ deo dici, vt viuēs qa nō ē inaiat⁹, ⁊ ſic de alijs, ſꝫ illud reprobat̄ ibidē, tū qa ſic oē nomē ſoialr diceret̄ de deo, eo ꝙ nullū nomen ſit ꝑ qđ nō remoueat̄ aliqs mod⁹ q deo nō ɔ̄petit. tū qa cū oīs negatio ꝑ affirm ꝓbet̄, nō poſſet it' aliqd de deo negare niſi aliqd d̄ ipō affirmatiue cogſceret. Hāc g̃ pōnē nō acceptat h̄ loco. ſ. T. ſꝫ ea ēt admiſſa vult h̄re ꝙ noīa nō pure equoce de deo, ⁊ creaturis dicāt̄.

¶ Sup cap. 34.

Ex p̄dictis relinqt̄ 3a ɔ̄ affir°. ſ. ea q̄ de deo, ⁊ alijs reb⁹ dr̄, p̄dicāt̄ analogice, h̄ ē ſm ordinē vl' reſpectū ad aliqđ vnū. ¶ Hāc aūt ɔ̄nē nō ꝓbat niſi a ſufficiēti diuiſiōe. Aut. n. dr̄ vniuoce, aut equoce, aut analogice, non vniuoce, nec equoce, vt ſupi⁹ eſt oñſuꝫ. g̃ analogice. ¶ Declarat aūt duo. ¶ Prim eſt qūo dicāt̄ hꝫ noīa analogice. ¶ 2m eſt q̄uo ꝑus nomē ɔ̄ueniat deo. ¶ Prim declat ex qdā diuiſiōe. Dupliciter. n. aliq̄ dr̄ analoce, ſiue ſm reſpectū ad aliqđ vnū. ¶ Uno° ſꝫ ꝙ plā h̄nt reſpectū ad vnū 3m, ſic aial, medicia, cib⁹, vrina dr̄ ſana in ordie ad vnam ſanitatē q̄ eſt aialis. ¶ Alio° ſm ꝙ duoꝝ attēdit̄ ordo vni⁹ ad alteꝝ, ſicut ens de ſba, ⁊ accñte ſꝫ ꝙ accñs ad ſbaꝫ reſpectū habet. † Instācia. Noīa g̃ analoce dicta de deo, nō dr̄ p̄ mō, quia oporteret ponē aliqd deo ꝑus, ſꝫ 2°. † Solu. ¶ Quantum ad 2m notat ꝙ ordo. ſ. ꝑoris ⁊ poſterioris in noīe aliqñ ē idē ſm rē ⁊ ſm nomē, qa. ſ. res eſt ꝑor, ⁊ ſꝫ nāꝫ, ⁊ ſm noīs rōneꝫ, qñqꝫ vō non eſt idē, qñ. n. qđ eſt ꝑus ſm rē, eſt ēt ꝑus in cognitione nr̄a tunc idē ꝑus eſt ſm rē, ⁊ ſm noīs rōnem cū ordo noīs ſeq̄t̄ ordinē cognitiōis tācꝫ ſignū itus ɔ̄ceptionis, ſic ſba accidente nā ꝑor eſt tācꝫ eius cā, ⁊ cognitione inqꝫtū in ei⁹ ponit̄ diffōne, ideo ens ꝑus dī de ſuba ⁊ ſm rē, ⁊ ſm noīs rōnē, qñ aūt ꝑus ſm nām eſt cognitione poſteri⁹, tūc nō eſt idē ordo ſm rē, ⁊ ſꝫ noīs rōnem, ſicut lꝫ virtus ſanatiua ſit prior ſanitate aialis ſm rem tācꝫ eius cā, qa tn̄ ex effectu cognoſcit̄, ideo ſanuꝫ ſm noīs rōneꝫ prius dr̄ de aiali. q̄ꝫ de ſanatiuo. Similr ergo qa deum, ex rebus alijs cognoſcimus, res noīe ſignata ꝑus cōuenit deo ſm ſuū modū. i. illa res eſt prius in deo, q̄ꝫ in creatura qa eſt cā ei⁹ qđ eſt in creatura, ſꝫ rō noīs ꝑ poſterius, vnde ⁊ noiari dī a ſuis cauſatis, qa vꝫ ɔ̄ceptus ꝑ nomē iportatus, q eſt ɔ̄cept⁹ creaturę, eſt ꝑor ɔ̄ceptu dei ſiue cōceptu diuinę perfectionis, per idē nomē importato.

† idē primo ſen. d. 19. q. 5. ar. 2. ad 1m. ⁊ opuſ. 9.

† cap. 26.

¶ Circa illud qđ dictū eſt res nominū de deo, ⁊ alijs rebus dictoꝝ per ꝑus eſſe in deo aduertēdū, ꝙ cū huiuſmodi nomina nō ſignificent vnā nām cōmunē deo, ⁊ creaturę, quia tūc eſſent vniuoca, ſꝫ imediate ſignificēt ꝑfectionē dei, ⁊ ꝑfectionē creaturę, ꝑfectio q̄ eſt in deo eſt ſm ſe prior ꝑfectione que eſt in creatura, ſicut cā ſuo effectu eſt nāliter prior. Et ideo dr̄ res nominū. i. per noīa ſignificata prius eſſe in deo, qa vꝫ illa perfectio ſignificata per nomē que eſt in deo eſt ea que in creaturis inuenitur prior perfectior.

¶ Circa illā ꝓpoſitionē, ſuba eſt prior, cognitiōe accñte, aduerte ꝙ intelligitur de cognitiōe inta qdditatiua, qđ pꝫ ex adducta rōne qa. ſ. ſuba ponit̄ in eius diffōne vt ſupius dictuꝫ eſt, intelligit̄ quocꝫ de eius cognitione qua cognoſcit̄ inqꝫtuꝫ eſt ens, res. n. noīe entis iportata ſm ꝙ dī de ſuba, eſt nā ⁊ ꝑfectione prior, q̄ꝫ res eodē noīe iportata ſm ꝙ dr̄ de accñte, ſilr illa res ꝑus inta cognoſcit̄, q̄ꝫ ipa res accidentis, cū vt dictū eſt, cap. 32. ſba ponat̄ in diffinitione accidentis, ſm ꝙ eſt ens.

¶ Circa illā analogie diuerſitatē cōſiderādū eſt ꝙ implicite tāgit̄ inter illos modos dr̄ia hec ꝙ in p̄

mō analogie est aliqd prius vtroqȝ analogato. s. illud ad qd habēt attributionē ꝛ respectū, in scdo aūt nō est aliqd prius oibus analogatis, sed vnū eoꝝ est prius altero.
¶ Circa pdicta ȝ' occurrit du^m. ¶ Pri^m ē ꝫ rōnē q pb' p^m modū analogie deo nō ɔuenire qa vȝ aliqd esset prius deo. aut n. itellr de prioritate fʒ rē, aut de prioritate fm nois rōnē, si p mō nō vȝ ɔña, qa vt i er' dato oppet, sanitas ad quā oia dñr sana nō ē prior fʒ rē sʒ vt' sanatiua, q ē medicina, est prior ea vt hic dr, si 2^m, nō ē inconueniens aliquid esse prius deo, vt hic et. ā dicitur.

ei⁹ ɔseruatiuū. vrina vt ei⁹ signū. ¶ Alio mō fʒ q duorū attēdit ordo vel respect⁹ nō ad aliqd alterꝫ sʒ ad vnū ipoꝝ sicut ens de sba ꝛ accnte dr fʒ q accns ad sbam respectū hʒ nō fʒ q sba ꝛ accns ad aliqd tertiū referāt. ¶ Hꝫ ḡ noia ō deo ꝛ reb⁹ ꝛ alijs nō dñr analogice fʒ pmū modū; oporteret. n. aliqd deo ponē prius. sʒ mō scdo. † In hꝫ āt analogica pdicatiōe ordo attēdit idē fʒ nomē ꝛ fm rē qnqȝ. qnqȝ vo nō idē. Nā ordo nois seqt ordinē cognitionis: qꝛ ē signū itelligibil' ɔceptionis. qn igr id qd prius ē fʒ rē inuenit ēt cognitiōe prius. idē inuenit pri⁹. ꝛ fʒ nois rōnē ꝛ fm rei nāꝫ. ¶ Sicut sba prior ē accnte nā inquātuꝫ sba est cā accntis ꝛ cognitione iq̄ztū suba in diffōne accntis ponit. ꝛ ideo ens dicit prius de suba q̄ȝ de accidēte. ꝛ fm nām. ꝛ fm nois rationē. qn vero illud qd est, prius fm naturā est posterius fm cognitionē. tūc in analogicis non est idē ordo fm rē ꝛ fm nois rōnē. sicut vtus sanādi q est in sanatiuis prior ē nālr sanitate q est in aiali sicut cā effectu. sʒ qꝛ hāc vtutē p effectū cogscimus. iō ēt ex effectu noiamus. ꝛ inde est q sanatiuū est prius ordie rei. sʒ aial dr prius sanū fm nois rōnē. sic igit qꝛ ex reb⁹ alijs in dei cognitionē puenim⁹. res nominū de deo ꝛ reb⁹ alijs dictoꝝ p prius est in deo fm suū modum. sed rō nois per posteri⁹. vn̄ ꝛ nominari dicitur a suis causatis.

¶ 2^m est ꝫ moduꝫ analogie noib⁹ diuinis hic attributū. Opp^m. n. ei⁹ vr tenere. s. Th. ꝯ gen. i. q. 2. ar. 11. ibi eniꝫ tꝫ q analogia conueniens deo ꝛ creaturis, nō est fʒ ɔueniētiā, ꝛ pportionē vni⁹ ad alteꝝ, sʒ fm quādā pportionalitatem.
¶ 3^m ē ꝫ mo^m prioritatis, ꝛ posterioritatꝫ fm nois rōnē. Nā p^a pte. q. 3. ar. 5. in rōe ad opp^m dr, q deo nihil ē pri⁹, nec fʒ rē nec fʒ it^m. ḡ nomē n̄ dr de deo posteri⁹ fʒ nois rōnē c⁹ opp^m
¶ Ad p^m hoꝝ dr, q itellr de prioritate fʒ rē, p q ad (hic dr. n ertēdū q in p mō analogie, aliqn quātuꝫ ad fōrale, ꝛ p se signatū nois fit denoiatio itrinseca tm̄ in vno, i illo vȝ p cōparationē ad qd alia dñr analogice talia, qa nois signatū in illo vno dūtaxat fōralr ē, in alijs vo nō ē fōralr, sʒ dñr talia extrinsece, p hitudinē. s. ad illd, aliqn aūt ꝛ alijs ɔuenit fōrale signatū, ꝛ ɔñter oia dñr intrinsece talia, sicut sanitas noie sani iportata inuenit tm̄ in aiali. ꝛ iō aial intrinsece denoiat sanum, i medicina āt, ꝛ cibo nō inuenit, sʒ dñr extrinsece sana ex hitudine ad sanitatē aialis. ens āt inuenit fōralr in sba, in qlitate, ꝛ in quātitate. In vtroqȝ ḡ mō veꝝ ē q aliqd est prius fʒ rē vtroqȝ eoꝝ q analogice dñr in ordie ad 3^m. prius. n. fʒ rē dr sanū de aiali q̄ȝ de medicia ꝛ cibo. qa in aiali est ipa res sanitatis in istis āt solus respect⁹ ad ipaꝫ, res āt ē nālr prior respcū q ad ipaꝫ ē, silr ens prius dr de sba fʒ rē, q̄ȝ de quāti^{te} ꝛ qlitate, q dñr entia in ordie ad ipaꝫ. nā. n. entitas ē nālr prior ꝛ pfectior i sba, q̄ȝ i qlitate ꝛ quāti^{te}. qa ipa entitas sbe p, ꝛ fōralr noie entis signata, nihil aliō ē q̄ȝ ipa sba, q ē accnte n illr prior. Neg' ḡ q sanū aiali n̄ pri⁹ ɔueniat fʒ rē q̄ȝ alijs. Ad pbationē dr q lʒ vt⁹ sanatiua sit prior nālr sanitate aial', illa tn̄ fōralr ꝛ p, nō iportat noie sani, sʒ tm̄ sanitas aial'. loqmur āt hic ō re fōralr ꝛ p iportata noie analogo. ¶ Sʒ ꝫ h vr eē, q. s. T. volēs oñdere, quō ordo rei, nō ē idē ordini nois. vult q nomē sani, q̄ȝ^m ad nois rōnē prius ɔueniat aiali, q̄ȝ^m āt ad rē signatam prius ɔueniat sanatiuo. ¶ Dr q nō loqr. s. T. de fōrali, ꝛ p signato sani, de q locuti sum⁹, sʒ de mālī, ꝛ funda^m respect⁹ ad sanitatē, vt⁹. n. sanatiua nō signat fōralr noie sani, sʒ mālr. vn̄ voluit dicere q sanū fm q dr de sanatiuo. dr de re nālr priori, vt⁹. n. sanatiua ē prior sanitate, sʒ tn̄ qa illa res nō signat fōralr sʒ tm̄ materialr tāq̄ȝ fundamētū respect⁹ ad sanitatē aialis, iō sanuꝫ dictū de aiali ꝛ sanatiuo, q̄ȝ^m ad fundamētū vn̄ hʒ sanatiuū vt significet noie sani p hitudinē ad sanitatē aialis, prius dr fm rē de sanatiuo, q̄ȝ de aiali, qa vȝ vtus sanatiua est nālr prior sanitate sicut cā effectu. ꝛ h sufficiebat pposito. s. T. volētis oñdere, q ordo fm rē, q̄ȝ^m ad oēm rē iportatā non est semp idē ordini nois. Cū h āt stat, q q̄ȝ^m ad fōralia dūtaxat signata, ēt dcm̄ de aiali, prius dr fm rē. Nā dcm̄ de aiali signat ipsam formā sanitatis, dictū āt de alijs, signat hitudinē ad ipsuꝫ ɔstat aūt ipsaꝫ rē nālr priorē esse hitudine ad ipsam.
¶ Rñderi 2° posset, q nomen sani dupl' eē analogū pt, diuersimode cōsideratū. si. n. accipiatur fm ppriū, ꝛ formale, ac p^m significatū, qd ex pte rei est vnuꝫ, sic ptinet ad p^m analogie mo^m, ꝛ sic nō tm̄ fm nois rōnē ꝛ ipositionē, sʒ ēt fm rē signatam prius ɔuenit aiali q̄ȝ alijs, ꝛ alia inq̄ztū sana hñt aliqd prius ipsis fm rē. s. aialis sanitatē, aial. n. ipsam hʒ sanitatē, alia aūt habitudinē tm̄ ad illā. Si aūt accipiat tāq̄ȝ plura primo significās ex pte rei. s. ꝛ ipsaꝫ humoꝝ debitā pportionē qd est ei⁹ ppriū signatū, a q medicina extrinsece dr sana, ꝛ sanatiuā vtutē, fm quā intrinsece ꝛ formalr, (lʒ iproprie) medicina dr sana, sic ad scdm analogie modū ptinet, ꝛ prius fm rē dr de medicina, q̄ȝ de aiali, lʒ fm nois rōnē sit econuerso inq̄ztū prius formauim⁹ ɔceptū sub q humoꝝ pportionē signat q̄ȝ ɔceptū sub q vtutē signat sanatiuā, nec est incōueniēs, q. s. T. eodē noie p ex°. diuersimode vtat, hoc. n. facit vt oñdat posse idē nomē diuersimode acceptū ad diuersos analogie modos ptinere, vn̄ ꝛ in qōnib⁹ de po^a dei. q. 7. arti. 7. ad oñdēdū vtrūqȝ analogie mo^m exēplificat de noie entis fʒ q diuersimode ɔsiderat. Aduertēdū āt qa diximus⁹ fōrale, ꝛ per se signatū nois analogi aliqn inueniri in vno tm̄, aliqn vo in oib⁹, q h nō ꝫriat ei qd dr p^a pte. q. 16. ar. 6. vbi videt velle. s. T. q in oib⁹ analogis nomē fm ppriā rōnē inuenit in vno tm̄ a q alia denoiant. Nā p ppriā rōnē duo possum⁹ itelligere. s. rōnē, siue nām p ꝛ pncipalr iportatā p cōparationē ad quā alia dñr talia, hec. n. dr ppria rō nois, qa pmo ꝛ pncipalr iportat, ꝛ nomē analogū absolute platū accipit p illo signato, vt dr p pihermenias sicut nomē entis absolute dictū accipit p sba: aut rōnē oēm formalr p nomē iportatā, p mō loquit. s. T. in p^a pte. certū est n. q p^m signatū nois analogi in vno tm̄ analogato inuenit s. in pmo. Scdo aūt mō locuti sum⁹ hic, ꝛ est de mēte. s. T. p. d. 19. q. 5. ar. 2. p^m. nā constat q nomē entis dicit in sua significatione formali aliquid existens in suba, ꝛ in accnte, qd est vnū analogice, vt inferius ostēdet, ꝛ similr est de nominib⁹ que analogice de deo, ꝛ creaturis dicuntur. ¶ Pōt ēt dici, q nō accipit ibi, s. T. analoguꝫ in tota sua cōitate,

† idē. p. p. q. 13. ar. 5.

Ordo significati analogi sic in vno aut pluribus, ꝛ quō sit inter analogata sit vnū primum.

⁊ vĺr/ſ3 tñ.p analogo qḋ iuxta dicēda imēˢ dꝛ nomē ab
vno/aut ad vnū3. h.n.ſuo ꝓpoſito deſuiebat/qa v̄itas de q̄
ibi loq̄baṫ iſto mō analogice dꝛ de iiˢ ⁊ rebꝰ,non āt locuti
ſunꝰ vĺr ḋ analogo. Si.n. vĺr accipiaṫ/ꝯſtat ꝙ aliqḋ iuēiṫ
in vno tm̄ ſm ſuū foꝛale ſigñatū/ aliqḋ v̄o in oibꝰ inuenit.

De modis analogie.

C Ad euidētiā ɔ̈ dubij ſciēˢ ē/ꝙ analogie nomē/grecū ē vo/
cabulū ⁊ alr̄ accipr̄ a grecis/alr̄ a nōnullis latis. Greci.n. vt
p3 ex amonio ⁊ ſimplicio i expōne diffōnis equocoꝝ trad/
dite ab Ari.i añ p̄ntis equoca a ꝯſilio diuidūt i ea q̄ dñr ab
vno/vt ab arte medicie dꝛ liber aliqs medicialꝫ/ ⁊ ultīm ali
qḋ mediciale/⁊ ea q̄ dñr ad vnū/vt de medicia ⁊ cibo dꝛ ſa
nū in oꝛdie ad ſanitatē aialꝫ/⁊ ea q̄ ſūt analoga. dicūtq̄ȝ illa
analoga eē q̄ ſṫ vnū.ꝑpoꝛᵉ/iter q̄.ſ.ē ꝑpoꝛtiōalitas q̄dā/vñ
inqt amoniꝰ/ꝙ analogia i 4ᵒʳ ad minꝰ termis ꝯſideraṫ/ſic
pes hoīs/⁊ pes lectice analoᶜᵉ dꝛ pes/quā.n.ꝑpoꝛtionē h3
pes hoīs ad hoiē3/eādē h3 pes lectice ad lecticā.2ᵐ q̄ ꝓpriū
ſigñatū analoga dñr ꝑpoꝛᵉ.i.hñtia iter ſe ſilitudinē ꝑpoꝛ/
tiōis/⁊ nomē analogū dꝛ qḋ ſigñat p̄la vt ꝑpoꝛᵉ iūt. ſic pes
dꝛ de pede hoīs ⁊ lectice ⁊ viſus de viſu coꝛpeo ⁊ iiᵉ ⁊ p̄nᵐ
de coꝛde/⁊ fundaᵗᵒ domꝰ. In hac ſigñatione vtiṫ Ari.noie
analogi/vt p3.5.metᶜ.c.de vno/⁊ p̄ ethi.c.7. A latis āt nō
nullis accipr̄ analogū.p oī noie iportāte p̄la/ſ3 quādā hitu
dinē/vel ad vnū/vĺ iter ſe/tā ea q̄ ſūt ab vno/⁊ ad vnū/q̄3
ꝑpoꝛtiōalia/oia.ſ.equoca a ꝯſilio abſoᵗᵉ analoga vocātes/
vñ mlta ꝯfuſio i analogoꝝ cognitiōe ꝓueit. S.T. ḡ i qōni
hꝰ de v̄itate ꝯſiderās veraȝ analogie rōnē/⁊ noīa de deo/⁊
creaturis dcā/analoᶜᵉ v̄e dici/dixit iter deū/⁊ creaturā eē
analogiā ꝑpoꝛtiōalitat̄/nō āt ꝑpoꝛⁿⁱˢ/q̄ magis dꝛ equoca/
tio a ꝯſilio ab vno aut vnū/q̄3 analogica ſignificatio.

Diuersi mode analogia vnius ad alterum accipitur hoc loco, et in questionibus de veri.

C Sciēdū vlteriꝰ/ꝙ analogia q̄ ē vniꝰ ad alteꝝ/in cōi/⁊ vſi/
tata apḋ latinos ſigñatiōe accipiēdo analogiā/2ᵒ accipi pt/
vnoᵒ vt diſtinguiṫ ɔ̈ analogiā duoꝝ ad vnū 3ᵐ/alioᵒ vt diſti
guiṫ ɔ̈ analogiā ꝑpoꝛtiōalitatis. Nā analogia vniꝰ ad alte
rū ꝯdiuiſa ɔ̈ analogiā duoꝝ ad vnū 3ᵐ accipiṫ tāq̄3 cōe qḋ
dā/⁊ diuidiṫ in analogiā ꝑpoꝛⁿⁱˢ/⁊ analogiā ꝑpoꝛtiōaliᵗᵃᵗⁱˢ/
analogia ꝑpoꝛⁿⁱˢ dicis determiatā quādā diſtātiā/⁊ hitudi/
nē vniꝰ ad alteꝝ/ſm ꝙ noīe aliq̄ ſigñanṫ/analogia āt ꝑpoꝛ
tionalitatis/nō dicit certā ⁊ determiatā hitudinē vniꝰ ana
logatoꝝ ad aliḋ abſoᵗᵉ ſ3 ſilitudinē ſiue ꝑpoꝛⁿᵘᵐ ꝑpoꝛtionis
duoꝝ ad alia duo/ita ꝙ iter res analogatas nō ē abſoᵗᵉ ſili/
tudo/ſ3 iter ꝑpoꝛᵗᵉˢ ipſaꝝ/ad aliq̄. Talis.n.analogia pt eē/
⁊ in multū3/⁊ in paꝝ diſtātibꝰ vt dꝛ ibi.loco allato.4ᵐ. Nō
n.ē maioꝛ ſilitudo ꝑpoꝛᵗⁱᵒⁿᵘᵐ iter duo ⁊ vnū/⁊ ſex/⁊ 3ᵃ q̄3 inter
duo ⁊ vnū ⁊ cētū/⁊ qnq̄ginta. Aliq̄ñ āt analogia ꝑpoꝛⁿⁱˢ/
qa ē tm̄ iter ipſas res analogatas iter ſe/abſoᵗᵉ ſigñaṫ noie
cōi ad analogiā ꝑpoꝛⁿⁱˢ/⁊ ꝑpoꝛtiōalitatis tāq̄3 ꝓpo noie/vt
dicaṫ analogia vniꝰ ad alteꝝ/⁊ ſic diſtingᵗ analogia vnius
ad alteꝝ ɔ̈ analogiā ꝑpoꝛtiōaᵗⁱˢ/ſic ⁊ analogia ꝑpoꝛⁿⁱˢ/cu3
tūc idē ſignificeṫ h noīe analogia vniꝰ ad alteꝝ/⁊ h nomie
analogia ꝑpoꝛⁿⁱˢ. Si itaq̄3 accipiaṫ p̄ mō analogia vniꝰ ad
alteꝝ ſic ē analogia iter deū ⁊ creaturā vniꝰ ad alteꝝ/qa ē
ſm ꝯpationē dei ⁊ creature iter ſe/nō āt ſm ꝯpationē dei ⁊
creature ad aliqḋ 3ᵐ/de q̄ nomē analogū p p̄us/dicaṫ q̄3 de
ipis/⁊ ſic accipr̄ h loco/i p̄ pte/⁊ in poᵃ.q.7.cū dꝛ ꝙ iſta eſt
analogia vniꝰ ad alteꝝ. Si v̄o 2ᵒ accipiaṫ/ſic nō eſt analo/
gia vniꝰ ad alteꝝ/qa nō ē determiata diſtātia/⁊ hitudo in/
ter deū/⁊ creaturā/ita.ſ.ꝙ ex vno aliḋ cōphēdi/⁊ termiari
p iſtᵐ poſſit/⁊ ſic itēdit i qōnibꝰ de ibi.cū inqt iſtā nō eē ana/
logiā vniꝰ ad alteꝝ/vñ nulla ē ꝯdictio/nō.n. negat iſtā eſſe
analogiā vniꝰ ad alteꝝ/abſoᵗᵉ ſ3 q̄ dicit determinatā diſtā/
tiā/aut determinatā habitudinē vnius ad alterum.

C S3 vꝫ ſi eē hec ſcōo ad mētē. s.T.qa dū loqṫ ḋ analogia
dei ad creaturā/loqē de illis/in q̄ p̄us poniṫ in diffōne poſte
rioris/ſic ſba poniṫ in diffōne accñtis.vt p3.ca.32.in rōe 6ᵃ/
talꝫ āt ē analogia ſ3 ꝑpoꝛᵗⁱᵒⁿᵘᵐ q̄ diſtingᵗ ɔ̈ analogiā ꝑpoꝛtiōa
litatis/vt p3 ḋ ibi.eadē qōne/⁊ ar.6ᵐ.ḡ analogiā vniꝰ ad al
terū h loco accipit.p analogia ꝑpoꝛⁿⁱˢ/ſi ḡ eā negat in qōn
bus de ibi.eē iter deū ⁊ creaturā/eſt in eius dictis ꝯdictio.

Quo pacto analogatorum in diffinitione alterum ponatur.

C Rñ p̄ ꝯformiter ad ea q̄ dcā ſūt i p̄cedētibꝰ/ꝙ i analogia
ꝑpoꝛⁿⁱˢ/in q̄ attēdiṫ deterᵗᵃ diſtātia/⁊ hitudo vniꝰ ad alteꝝ/
p̄us poniṫ in diffōne poſterioris/eo ꝙ poſterioꝛa iportent
hitudinē quādā ad p̄ᵐ ſic medicia dꝛ ſana in oꝛdie ad ſanita
tē aialis/⁊ accñs dꝛ ens in oꝛdie ad ſbaȝ/nomē.n.i illis/ipo
ſitū ē poſterioꝛibꝰ ad ſigñandū foꝛalr̄ aut hitudinē ad aliḋ/
ſic ſanū de medicia/aut rē cū oꝛdie ad alteꝝ/ſic ens de acci
dēte dcm̄/ſigñat accñs in oꝛdie ad ſbaȝ/nō qdē ſic ad coꝛre
latiuū/ſ3 tāq̄3 ad ſb3/i analogia āt ꝑpoꝛtiōaᵗⁱˢ p̄us nō nec̄io
poniṫ in diffōe poſterioris/loq̄ndo de noibꝰ q̄ foꝛalr̄ ⁊ ꝓp̄e
p̄oꝛi/⁊ poſteriori ꝯueniūt/qa de ijs q̄ de vno ꝓp̄e dñr/⁊ ḋ al
tero merᶜ alia rō ē/vt p3 p̄ pte.q.13.6ᵒ. Nā i talibꝰ q̄ foꝛalr̄
dñr de vtroq̄3 ſm ꝑpoꝛtiōalitatē nō ē nec̄e vt vnū ſignificet
foꝛalr̄ hitudinē ad alteꝝ/ſ3 fūdamētalr̄ ſignificet aliqd vñ
iter illa attēditur ſilitudo ꝑpoꝛtionū/⁊ ex iſta ꝯueniētia no
mē idē ſit vtriſq̄3 ipoſitū/ſic cū pes dꝛ de pede lectice/nō ſi/
gñat hitudinē ad pedē hoīs/ſ3 ſignificet aliqd in q̄ cū pede
hoīs ē ꝯueniētia/⁊ ex vno alteri ſit nomē ipoſitū/ɔ̈ō qḋ loqṫ
s.T.c.32.ꝙ p̄us poniṫ i diffōne poſterioris/⁊ p̄ᵃ pte.q.13.
ar.6.ꝙ in oibꝰ noibꝰ q̄ analogice dñr nec̄e ē ꝙ oia dicāṫ p
reſpectū ad vnū/⁊ iō illḋ vnū oꝫ ꝙ ponaṫ in diffōne oīum
itelligēdū ē de oibꝰ analogis/aut q̄ dñr ad vnū 3ᵐ/aut q̄ in
ter ſe hñt analogiā q̄ dꝛ ꝑpoꝛⁿⁱˢ/nō āt ḋ analogie analogia
ꝑpoꝛtiōaᵗⁱˢ/vt dꝛ ibi.q.ſupdcā. Ad illā v̄o rōnē adductā ex
ca.32.dici pt ꝙ ex ea nō hēṫ ꝙ noīa dcā de deo/⁊ creaturis
analogice ſint de nūo illoꝝ analogoꝝ in qbꝰ p̄us poniṫ in
diffōne poſterioris/ſ3 cū vellet.s.T. oñdē illa vniuoce ſi dꝛ
ei aſſūpſit/ꝙ dñr ſ3 p̄us ⁊ poſteriꝰ/tale āt ꝯſtat nō eē vniuo
cū/qḋ declāuit in ijs q̄ nobis manifeſta ſūt q̄ ſunt analoga
ſm ꝑpoꝛᵗⁱᵒⁿᵉᵐ ⁊ i qbꝰ vnū poniṫ in alteriꝰ diffōne/ex q̄ appet il
lud nomē nō eādē dicī dicet rōnē/relinq̄ns ex h mlto magis
opoꝛtē in alijs q̄ ſ3 ꝑpoꝛtiōaᵗⁱᵒⁿᵉᵐ tm̄ dñr ſ3 p̄us ⁊ poſteriꝰ di
uerſas rōes iportari/cū maioꝛē diſtātiā illa hēant ſigñata/
q̄3 ſigñata ſ3 ꝑpoꝛⁿᵉᵐ analoga/⁊ iō eē magis a rōne vniuoci

C Pōt 2ᵒ rñderi/⁊ melius meo iuditio ad mētē.s. (aliena.
T.ꝙ in oī mō analogie/veꝝ ē ꝙ p̄us poniṫ i diffōne poſte
rioris/inq̄3ᵐ analogice ꝯſideraṫ/⁊ ſigñaṫ. Ad cuiꝰ euidētiā
ꝯſiderādū ē/ꝙ alr̄ loq̄ndū eſt in analogia/vbi oꝛdo ipōnis
noīs ꝑpoꝛtiōaṫ oꝛdini reꝝ foꝛalr̄ ſigñataꝝ/⁊ alr̄ vbi oꝛdo
ipōnis noīs nō ſeq̄ṫ oꝛdinē rei ſigñate. Ubi.n.ſeruaṫ idem
oꝛdo/nomē nō dꝛ de poſteriori niſi in oꝛdie ad p̄us/qa non
itelligiṫ poſteriꝰ niſi in oꝛdie ad ip3/qa āt vbi vnū cōcipiṫ
in oꝛdine ad alteꝝ/⁊ cū tali oꝛdie ſigñaṫ/oꝫ illḋ ad qḋ oꝛdi
nē dicit poni in diffōne ipſiꝰ ſm ꝙ tali noīe ſigñaṫ/q̄ncūq̄3
de ipō tale nomē dꝛ/cū reſpcū dꝛ ad p̄ᵐ analogatū/qḋ in eiꝰ
poniṫ diffōne. Sic p3 in ijs q̄ ſigñanṫ foꝛmalr̄ noīe ſani/qa
n.iuṫ nō ꝯcipit medicinā vt ſanā niſi inq̄3ᵐ appꝛehēdit ipſam
eē cāt iuā ſanitatis aialis/neq̄3 ſigñat ipaȝ noīe ſani/niſi foꝛ
malr̄ ipoꝛtādo reſpectū cāe ad ſanitatē aialis/iō in diffōne
ſani dicti de medicia poniṫ ſanū de aiali dcm̄/⁊ nūq̄3 h no/
mē ſanū dꝛ de ipſo niſi cū reſpcū ad aialis ſanitatē. Ubi āt
oꝛdo ipōnis noīs eſt ɔ̈riꝰ oꝛdini rei/nomē p̄us ipoſitū poſte
riori ſ3 rē de ipō 2ᵒ dꝛ.ſ.abſoᵗᵉ ⁊ analogice/ſiue ꝑpoꝛtiōalr̄/
p̄us.n.intˢ ꝯſiderauit ipm̄ poſteriꝰ abſoᵗᵉ/⁊ illi nomē medi/
ante ꝯceptu abſoᵗᵒ ipoſuit/deide p inq̄ſitionē deuenit in co/
gnitionē eiꝰ qḋ eſt p̄ᵐ analogatū ſ3 rē/⁊ illi nomē attribuit/
qḋ erat ipoſitū poſteriori ⁊ cog̃ſcēs poſteriꝰ hr̄e hitudine3
ad p̄us/talē hitudinē eodē noīe 3ᵃ q̄dā impōne ſigñat/⁊ no
mē qḋ p̄us ipoſuerat ad ſigñandū rē abſoᵗᵉ ꝯpoſtmodū ipo
nit ad ſigñandū ipam in oꝛdie ⁊ hitudine ad aliḋ/⁊ ſic cu3
illḋ nomē ēt p̄oꝛi ipoſuerit accipit nomē tāq̄3 analogice di
ctū de vtroq̄3/ex q̄ ſit ꝙ aliq̄ñ tale nomē accipiaṫ tāq̄3 vnū
ſimpl̄r ſignificās pp p̄ᵐ ipōnē/aliq̄ñ v̄o tāq̄3 p̄la analoᶜᵉ/⁊
ſ3 hitudinē vniꝰ ad alteꝝ dicēs/pp vltimā ipōnē/⁊ i diffini
tionē ipſius vt abſoᵗᵉ diciṫ ſm p̄mā ipoſitionē nō poniṫ p̄ᵐ
mū analogatū/ſed hñ in rōe ipſius poniṫ/vt analogice de

illis p̄rib⁹ p̄dicat̄, sic.n. nomē qd̄ rei p̄us abso^{te} ipositū ē illi posteri⁹ vt analogice dī iponit̄. Sicut si nomē entis p̄ fuisset ipositū ad signandū nām accn̄tis absq̄ ordie ad sbām puta inq̄tū hʒ eē abso^{te}. deinde cognito q̄ h̄re eē nobiliori mō cōuenit sbē q̄ accn̄ti. fuissʒ ipositū ipi sbē, 3° cognito q̄ eē nō cōuenit accn̄ti nisi in sba. ipositū eēt ad signandū accn̄s cū ordie ad sbām, ⁊ analogice ad vtrūq̄ signatū esset acceptū, h̄ nomē ens. s̄m q̄ dī de sba nō poneret̄ in diffōne ipsi⁹ vt dī de accn̄te abso^{te} s̄ʒ p̄^{mā} ipōnē, sʒ bñ vt analogice iuxta 2^{am} ipōnē dī, sic ē de oib⁹ diuinis noib⁹, q̄ p̄p̄e, ⁊ analogice de ipo, ⁊ creaturis dr̄. Nā h̄ nomē sapia p̄ attributū ē ad signādū sapiaʒ hūanā abso^{te} sic, ⁊ p̄ abso^{te} cognita ē: deide cognitoq̄ ipsam eē a sapia diuina exēplatā, ipositū ē ad signandū diuinā sapiaʒ, tū postremo ipositū ē ad signandū sapiaʒ hūanā in ordie ad sapiaʒ diuinā tāq̄ ad cām ⁊ exēplar, ⁊ acceptū est tāq̄ nomē analogū, ⁊ p̄portiōale, ⁊ silr̄ ē de alijs diuinis noib⁹, s̄m itaq̄ p̄^{mā} ipōnē p̄^{m} analogatū non ponit̄ in diffōne alteri⁹, q̄a nō accip̄ tūc nomē, vt analogū, sʒ vt vniuocū, s̄ʒ āt q̄ analogice sumit̄, qd̄ cōuenit sibi s̄ʒ tertiā ipositionē, p̄fectio diuia ponit̄ in diffōne p̄fectiōis creaturę, vt eodē noie signat̄. Qd̄ āt h̄ sit d̄ mēte. s. Th. pʒ p̄ sen. i. p̄lo. ar. 2. 2^{m}. vbi inq̄t, q̄ analogia creaturę ad creatorē est, eo q̄ vnū eē, ⁊ rōnē ab altero recipit, q̄a creatura nō hʒ esse nisi s̄ʒ q̄ a p̄ ente descēdit, nec noiat̄ ens nisi inq̄tū ens p̄^{m} imitat̄, ⁊ subiūgit, q̄ silr̄ ē d̄ sapia, ⁊ de oib⁹ alijs q̄ d̄ deo ⁊ creatura.

¶ 2^{m} ḡ. hāc rn̄sionē saluat̄ vbr dcm̄. s. T. ⁊ hic, ⁊ p̄^{a} (ra ḡtr. q. 13 ar. 6. ⁊. 10. q̄ in oib⁹ analogia inq̄tū. s. analoga sunt, p̄^{m} analogatoꝝ ponit̄ i diffōne alioꝝ. 2^{m} hoc ēt v̄ificat̄ dcm̄. s. Th. p̄^{a}. q. 13. ar. 5. vbi ait q̄ q̄cq̄d dr̄ de deo, ⁊ creaturis, dr̄ s̄ʒ q̄ ē aliq̄s ordo creaturę ad deū vt ad p̄n^{m}, ⁊ cāʒ, itellr̄. n.

¶ Nec obstat q̄ igt̄. s. T. in. q. de ver. (s̄ʒ q̄ analogice dī: illā p̄pōnē hēre v̄itatē in analogia p̄portiōis tm̄. Sēsus. n. ipsi⁹ ē, q̄ in analogia tm̄ p̄por^{nis} p̄^{m} cui abso^{te} nomē iponit̄ in diffōne alioꝝ ponit̄, q̄a p̄p determiatā distātiā, ⁊ hitudinē ipsi⁹ ad alia pōt ducere in p̄fectā notitiā alioꝝ inq̄tū illo noie signant̄, nō ē āt veꝝ vbr in analogia p̄portiōalitatꝫ q̄a p̄^{m} cui iponit̄ nomē, cū vt sic non hēat deter^{tam} hitudinē ad alia, sʒ tm̄ p̄por^{nem} nō oʒ vt ducat sēp in p̄fectā, ⁊ q̄dditatiuā cognitionē alioꝝ, cū h̄ tm̄ stat, q̄ i analogis oib⁹ inq̄tū analoga sūt sēp vnū ponit̄ i diffōne alioꝝ, aut. s. illd̄ cui. p̄ iponit̄ nomē abso^{te} aut id cui scd̄ario nomē iponit̄, i noib⁹. n. diuinis p̄^{m} s̄ʒ rē, posteri⁹ āt s̄ʒ ipōnē noīs ponit̄ i diffōne alioꝝ inq̄tū analoga sūt, Nā hō analogice dī sapiēs, q̄a hʒ p̄fectionē s̄m quā diuinam sapiētiā imitatur, ⁊ sic de alijs.

¶ Ad 3^{m} du^{m} dī. q̄ hic s̄mo ē de ordie cōcipiēdi ex p̄te int̄. s̄ʒ q̄ p̄us tp̄e vnū cōceptū sozat q̄ aliū, ibi āt itellr̄ de p̄oritate simplicitatꝫ ipsi⁹ cōcept⁹, vñ nō ē cōdictio, quō āt possit, aut nō possit eē aliq̄d simplici⁹ deo s̄ʒ rōnē ośsū ē sup. ¶ Alias difficul^{tes}, q̄ circa noium analogiā occurrūt. si ad plenū vis intelligere, vide igeniosissimū opus de nominū analogia. R^{mi} Thome Gaietani Cardinalis. s. sixti.

Utrū ens ⁊ alia no/ mina dcā de deo analogi, ce vnū cō ceptū di cant,

¶ Unū dūtaxat h̄ loco inuestigādū puto, qd̄ h⁹ māę fundam^{tum} ē. s. quō ens ⁊ alia noīa dcā de deo ⁊ creatura analogice, dicāt aut nō dicāt vnū cōceptū. Faciūt. n. i hac re difficltatē diuersa. s. T. dcā. Nā aliq̄ñ vī dicere. hō noīa nō dicere vnaʒ rōnē, sʒ p̄les, vt p̄^{a} par. q. 13, ar. 5. ⁊ i q̄ōnib⁹ de po^{a}. 7. ar. 7. ⁊ ṽi. q. 2. ar. 11. ⁊ i alijs locis idē sepe replicat, aliq̄ñ āt vī velle. q̄ ens vnaʒ rōnē dicat, vt ṽi. q. 1. ar. 1. vbi vult oportere oēʒ aliū cōceptū in cōceptū entis resolui. Itē p̄ sen. d. 19. q. 5. ar. 2. p̄^{m} 13. q̄ talia noīa sic analogice dr̄ d̄ deo ⁊ creaturis, q̄ intētio ⁊ nā cōis. hʒ eē in vnoq̄q̄ eoꝝ de q̄b⁹ dī, ex q̄ videt̄ nō solū q̄ vnā iportent rōnē int̄. sed ēt vnā nām.

¶ Cōfirmat̄ q̄ʒ q̄a cū dicim⁹ deū sapiētē eē aut iustū, aut bonū, ista noīa accipi vidēt̄ s̄ʒ mētē. s. T. s̄ʒ q̄ ipis i creaturis vtimur, q̄si eadē rō, q̄ attribuit̄ creaturę ēt deo cōueniat, lʒ iperfecte diuinā p̄fectionē rep̄ñtet, vñ ⁊ supi⁹ dixit. noīa q̄ abso^{te} p̄fectionē dicunt, absq̄ defectu de deo p̄dicari, qd̄ vr̄ itelli̇̄dū, q̄tū ad eā rōnē creaturaꝝ: q̄ nullā dicit ip̄fectionē.

¶ Circa hāc difficltatē varia est thomistaꝝ s̄nia. Tenēt. n. q̄dā p̄p ea q̄ supi⁹ sūt adducta, ens, ⁊ silr̄ a^{a} analo^{ce} dcā d̄ deo ⁊ creaturis dicē vnū cōceptū sozalē siue mētalē p̄cisū a cōceptib⁹ aliaꝝ reꝝ, lʒ si dicat cōceptū obiualē vnū ⁊ p̄cisū, sʒ vnū

¶ Alij v̄o tenēt ens nō dicer̄ vnū cōceptū mē (tm̄ analogia. talē adeq̄tū p̄cisū a cōceptib⁹ iferioꝝ. sic nec vnū obiualē, sʒ sic dicit ipa analogata vt sūt vnū p̄por^{te}, siue vt silia, ita dicere oēs cōcept⁹ mētales analogatoꝝ vt sī vn⁹ cōcept⁹ p̄por

¶ Daꝝ opionū 2^{a} mihi vī v̄ior, ⁊ cōformior doctrię (tiōalr. phoꝝ, ⁊. s. T. ¶ Pro c⁹ itelligētia cōsiderā^{m}, q̄ cū ens q̄dditatiue ⁊ eēntialr̄ p̄dicet̄ d̄ reb⁹. 2^{r} de cōceptu ei⁹ loq̄ possum⁹, vno^{o} de cōceptu q̄d rei, s̄ʒ quē adeq̄re, ⁊ q̄ddi^{ue} p̄dicat̄ de oibus analogatis, alio^{o} de cōceptu q̄d noīs, ⁊ ip̄fecto ac inadeq̄to, dico āt cōceptū p̄fectū ⁊ adeq̄tū, si adeq̄tiōe tm̄ p̄dicationis, sʒ adeq̄tiōe ēt rep̄ñtatiōis. q̄a. s. nō solū d̄ oib⁹ entib⁹ p̄dicat̄, sʒ ēt p̄fecte nāʒ rei rep̄ñtat noie entis p̄ ⁊ p̄ se signatā. Si ḡ de p̄ cōceptu loq̄mur, sic dico q̄ ens n̄ hʒ vnū cōceptū mētalē, sic nʒ obiualē ab alijs p̄cisū: moueor āt ad h̄ p̄. q̄a n̄ possʒ euitari q̄n ens eēt vniuocū. Ad rōnē. n. vniuoci sufficit, vt pʒ ex diffōne Ari. i p̄ntis posita, q̄ sit vnū nomē d̄ m̄ltis dcm̄ s̄ʒ eādē oīo rōnē sozalē nāę, s̄ʒ illd̄ nomē p̄ signate. Nā q̄ rō i illa diffōne accipiat̄ p̄ cōceptu mētali, nō āt p̄ nā aut cōceptu obiuali pʒ p̄ ex simplicio, ⁊ amonio i p̄ntis dicētib⁹: q̄ rō ibi accip̄ p̄ diffōne aut descrip^{ne}. diffō āt siue d̄scriptio ē oīo, ⁊ p̄ cōn̄s p̄ ē in mēte, pʒ 2° q̄a vbicūq̄. s. T. loq̄t̄ quō diuia noīa nō sī synonima, vt supi⁹, ⁊ p̄^{a}. q 13. ar. 4. ⁊ p̄ sen. d. 2. q. 2. itē po^{a}. q. 7. ar. 6. ośdit illa nō eē synonima, q̄a lʒ significēt vnā ⁊ eādē rē, tm̄ illā s̄b diuersis rōnib⁹ signant, ⁊ exponēs q̄d noie rōis itelligat inq̄t, q̄ rō quā significat nomē ē cōcept⁹, quē sozat it̄ d̄ re, p̄ nomē signata, ⁊ sic seq̄ndo tractatū de diuis noib⁹ nūq̄ exp̄mit alio signatū isti⁹ noīs rō, ēt vbi d̄ vniuo^{ne} loq̄t̄, ex q̄ appet, q̄ ēt d̄ vniuocatiōe loq̄ndo, p̄ rōnē c⁹ vnitas req̄rit̄ i vniuoco itelligit cōceptū mētalē, nō āt rē obiectā cōceptui. ¶ Pʒ 3°. q̄a i tractatu de gn̄e, tʒ sbaʒ, q̄ ē gn̄s gn̄alissimū differre ab iferiorib⁹ gn̄ib⁹ p̄nti sbę, q̄a i alijs gn̄ib⁹ inenit̄ vna aliq̄ nā, q̄ s̄best intētiōi vl̄itatis, roe c⁹ cū vniformitate q̄ est a rōe. ipʒ gen⁹ vniformiter se hʒ ad oia q̄ sibi subsūt, in sba āt nō ē vna res s̄biecta itētiōi, cū nulla sit real̄ cōueniētia iter mālia, ⁊ sepata, de q̄b⁹ dī gn̄s sbę. Sʒ it̄ ex diuersis reb⁹ colligit itētionē, ⁊ cōceptū, vtriq̄ nāę ab it̄ applicatū. ⁊ sic s̄ʒ cū cōueniētia māliū, ⁊ imāliū ē tm̄ in cōceptiōe it̄. ⁊ tm̄ nomē sbę ē vniuocū mālib⁹ ⁊ imālib⁹, alioq̄n n̄ eēt gn̄s. ḡ sola vnitas cōcept⁹ mētal̄ ad vniuo^{nem} suffic̄, ⁊ loq̄ d̄ vniuo^{ne} logica d̄ q̄ p̄hs

¶ Rōnes aūt cō hāc determinationē ab aliq (i p̄ntis loq̄t̄. b⁹ adductę nō cōuincūt. ¶ Arguūt. n. p̄. q̄a cū de⁹ oia vnico cōceptu itelligat: seq̄ret̄ q̄ oia eēnt vnius rōnis vniuocę.

¶ Scd̄o, q̄a rō noīs vniuoci cōuenit reb⁹ de q̄b⁹ nomē vniuocū p̄dicat̄, cōceptus aūt mētis nō p̄dicatur de rebus.

¶ Sʒ ad p̄^{m} dī q̄ ad rōnē cōcept⁹ vniuoci nō sufficit q̄ sit vn⁹ q̄uocūq̄, sed req̄rit̄ q̄ sit adeq̄t⁹ rei sozalr̄ ⁊ p̄ signatę p̄ nomē vniuocū, ita q̄ nō sit alicui⁹ alteri⁹ rei cōcept⁹, ⁊ rep̄ñtet vniuocata q̄tū ad illd̄ in q̄ cōueniūt, nō āt q̄tū ad ea, q̄b⁹ iter se distinguūt̄, sic cōcept⁹ aialis soli⁹ aialis ē cōcept⁹, ⁊ nulli⁹ alteri⁹, silr̄ rep̄ñtat hoieʒ ⁊ equū. q̄b⁹ vniuoce cōuenit solū q̄tū ad aialitatē, in q̄ cōueniūt, nō āt q̄tū ad drīas, q̄b⁹ distinguūt̄, cōcept⁹ āt diuin⁹, q̄ se ⁊ oia de⁹ itelligit ē diuʒ cōcept⁹, ⁊ ēt ipsi⁹ dei. nō tm̄ creaturę p̄portiōat⁹, sʒ excedēs, ⁊ oia entia rep̄ñtat n̄ solū q̄tū ad ea i q̄b⁹ assilant, sʒ ēt q̄tū ad oēs cōditiōes q̄b⁹ vnaq̄q̄ res ab alia distiḡ, iō n̄ ē vniuoc⁹, vt oia possint dici vni⁹ rōis, tāq̄ vniuoca, sʒ bñ p̄t oia entia dici vni⁹ rōis s̄ʒ q̄ a deo itelligūt̄. inq̄tū oia vnico cōceptu excedē

¶ Ad 2^{m} dī, q̄ rō noīs vniuoci i q̄ vniuocāt (te cōp̄hēdūt̄. res signatę cōuenit reb⁹ ipis nō p̄ idētitatē sʒ fundamētalr̄, q̄a in oib⁹ vniuocatis est funda^{men}talis rōnis, vñ q̄ñ nomē vniuocū p̄dicat̄ de vniuocatis, nō p̄dicat̄ ipse cōcept⁹ p̄ se,

ſʒ res i q̃ fundat̃ ɔcept⁹, ⁊ q̃ mediãte ɔceptu p nomẽ signi/ficat̃. Per h̃ ãt nõ itẽdo excludere oẽʒ aliã vnitatẽ p̃ter vnitatẽ ɔcept⁹ mẽtal'a noie vniuoco, ſʒ itẽdo q vnitas ɔcept⁹ mẽtal' ſuffic̃ ad vniuocationẽ logicã, lʒ hãc vnitatẽ ɔcept⁹ mẽtal' aliqñ ɔcomitet̃ aliq̃ alia vnitas ɔcept⁹ obiectal'i vni
C Mouco 2°, qa supi⁹ dixit. s. T. sbaʒ po (uocatiõe met'.

C Q plura noia dicta de deo nõ ſunt ſynonyma. Cap. 35.

† Ostendit̃ ẽt ex dictis q quãuis noia de deo dicta eandẽ rẽ ſignificẽt. nõ tñ ſũt ſynonyma. quia nõ ſignãt rõnẽ eandẽ. nã ſicut diuerſe res vni ſimplici rei q̃ de⁹ eſt ſiliant̃ p foꝛas dĩſas: ita intell'ſ nr̃ p diuerſas cõceptiones ei aliq̃lr̃ ſilatur inq̃ʒtuʒ p diuerſas rõnes ſiue pfectiones creaturaꝝ in ipm cognoſcendũ pducit̃. ⁊ iõ de vno itell's noſter multa cõcipiẽs nõ eſt falſus neq̃ʒ van⁹. q: illud ſimplex eẽ diuinũ h⁹ eſt. vt ei ſm foꝛaſ multiplices aliq̃ aſſilari poſſint (vt ſupra oñſuʒ ẽ.) Scdʒ ãt dĩſas ɔceptiones dĩſa noia itell's adinuenit q̃ deo attribuit. ⁊ ita cũ nõ hʒ eãdẽ rõnẽ attribuãt: ɔſtat ea nõ eẽ ſynonima: q̃ʒuis rẽ oĩno vnã ſignificẽt: nõ. n. eſt eadẽ noiſ ſignatio cũ nomẽ p ꝑus ɔceptionẽ itell's q̃ʒ rem intellectam ſignificet.

ni, i diffõne accidẽtis iq̃ʒ"ẽ ens, qd ẽt ẽ de mẽte Ariſt. 7° met'. tex. 2. ⁊ 3. q ɔceptus entis nõ ẽ vn⁹ p̃ciſus a cõceptu ſbe, ⁊ accidẽtis, pʒ ɔſtia, qa ſi eẽt vn⁹ ſm p̃ciſionẽ, nihil i diffõne acciñtis poneret̃, iq̃ʒ"eſt ens, qd in diffõne ſbe nõ ponat̃ iq̃ʒ"eſt ens. cõe n. ab iſerioꝛib⁹ p̃ciſuʒ, nullũ iſerioꝝ icludit in actu vt ſic. Multo g̃ min⁹ dicẽt ɔceptũ p̃ciſũ noia dicta de deo ⁊ creatura analogice: cũ iter deũ, ⁊ creaturã maioꝛ ſit diſtãtia, q̃ʒ iter ſbaʒ p̃dicamẽtalẽ ⁊ acciñs. C Accedit ad h̃ qd ſupi⁹ adduxim⁹, qm̃ iq̃ʒ. s. T. vbi ex ꝓpoſito ḋ hac logt̃ m. ä, ſʒ nihil deo ⁊ creaturis hʒ eãdẽ rõnẽ ɔuenire poſſe. Et p̃°. q. 13. ar. 5. ait, q i analogis nõ ẽ vna rõ ſic̃ i vniuocis, neq̃ʒ totalr̃ diuerſa, ſic̃ i equocis, ſʒ ſignat dĩſas ꝓpoꝛtiões ad aliqd vnũ. C Si ãt loq̃mur ḋ ɔceptu ipfecto, ⁊ iadeq̃to ad q̃d nois ptinẽte, ſic nõ ẽ incõueniẽs ens dicere vnũ ɔceptũ mẽtalẽ ab aliis p̃ciſũ a ſilib⁹. n. iq̃ʒ"ſilia ſũt nõ ẽ icõueniẽs ɔceptũ vnũ abſtrahi ipfectũ vtpote q nõ pfecte nãʒ fundamẽti ſilitudinis repñtet, ſʒ tñ iſla ſignificet vt ſimilia ſunt.
C Ubi ɔſiderã"ẽ q ens, ⁊ alia analoga i h̃ ab vniuocis diſtiguunt̃, q̃ʒ"ad ɔceptũ mẽtalẽ vnũ et p̃ciſũ: qa lʒ vterq̃ʒ repñſentet ſilia, ⁊ ɔueniẽtia, tñ ɔcept⁹ nois vniuoci repñtat fundamẽta ſilitudinis pfecte, vt illis noie ſignãt̃, ſic ɔceptus aialis repñtat pfecte nãʒ aialiſ in hoie, p quã aſſilat̃ equo, ita q nihil aliḋ ẽ in hoie, vt aial ẽ, q̃ʒ in eq̃ vt eſt aial: lʒ vt h̃ aial hõ ſit aliqd aliud, qd nõ ẽ equus. Cõcept⁹ ãt ille vnus analogi nõ repñtat pfecte fundamẽta ſilitudinis noie analogo ſignata, p̃, ⁊ p ſe, ſʒ aliqd ɔuenit ipſis qd tali ɔceptu p̃ciſo nõ repñtat̃. ſicut pʒ de ente, ɔſiderãs. n. aliq̃s ſbam ſundare eẽ p ſe acciñs ãt ſundare eẽ in alio, iſtaq̃ʒ ſilia eẽ in ſundãdo eẽ, lʒ vnũq̃dq̃ʒ ſuo mõ ſundet eẽ, ſoꝛmat ɔceptũ cõem ipoꝝ, vt ſilia in h̃ ſũt, q ẽ ſundare eſſe. dicẽs qm̃ ens eſt qd hʒ eẽ, ſʒ iſte ɔcept⁹ nõ repñtat acciñs ſm q eſt ens pfecte, ⁊ adeq̃te, qd pʒ qa in diffõne acciñtis pfecta inq̃ʒ"eſt ens ponit̃ ſba, vt inq̃t. s. T. ⁊ Ari. Et ens ſignat tã ſbam q̃ʒ accidẽs, ſm vtriuſq̃ʒ ꝓpꝛiam rõnẽ, ⁊ ſilr̃ eſt de aliis analogis.
C Dõm g̃ eſt q ens nõ hʒ vnũ p̃ciſum ɔceptũ mẽtalẽ pfectũ ⁊ adeq̃tũ, ſʒ ime"dicit ɔceptũ ſbe, quãtitatis, q̃litatis, ⁊ alioꝝ vt ſunt vnũ ſilitudine, ⁊ ꝓpoꝛtione, ſicut, ⁊ ex pte rei, oẽs illas nãs ime"ſignat vt ꝓpoꝛtionales ſũt, ⁊ ſiles reſpectu ipſi⁹ eſſe, ⁊ in h̃ differt a ɔceptu vniuoci, qa ɔcept⁹ vniuoci nõ eſt multi ɔcept⁹, vt ſũt vn⁹ ɔcept⁹ ſm ꝓpoꝛtionẽ, ſʒ eſt ſimplr̃ vnus, ſicut ⁊ res p̃ per ipm ſignata ſi ſit vniuocũ me"eſt vna. Hoc aũt qd dicim⁹, qd hʒ eſſe, eſt ɔcept⁹ entis ipfectus ⁊ inadeq̃tus entiũ, ipſa repñtãs vt ſunt ſilia. Et de h̃ logt̃. s. T. cũ inq̃t oẽs alias ɔceptiones in cõceptum entis reſolui, ⁊ ad illũ aliqd addere, ⁊ ſimpliciſſimũ eſſe.
C Q. ḋ ãt aliqñ dicit ens dicere intẽtionẽ, ⁊ nãʒ cõem, itelligit̃ de cõitate analogice. ⁊ ꝓpoꝛtiõis, q̃dditas. n. ſbe ẽ entitas q̃dã ⁊ nã ſignata noie entis, ⁊ ſilr̃ q̃tĩtatis nã, ⁊ alioꝝ. Et ɔueniũt in itẽtione cõi ipfecta, q̃ ẽ ſundare eẽ, ⁊ ſunt vna nã ꝓpoꝛtiõe q̃dã, ⁊ ſilitudine, ⁊ qa rõ entis dicta de ſba pfectioꝛ eſt rõe entis dicta de acciñte, ⁊ rõ ſbe includit̃ in rõne acciñtis, ſm q eſt ens, iõ de ipſis di ſm ꝑus, ⁊ poſteri⁹.
C Q. ḋ dixi de ente, ſilr̃ itelligẽdũ ẽ de oib⁹ aliis noib⁹ ɔuenientibus deo ⁊ creature analogice, q̃ʒ"ad iſtã vnitatẽ, aut multiplicitatẽ cõceptuũ. C Sapie n. nomẽ dcm̃ de deo, ⁊ creatura diuerſas nãs imediate ſignat hñtes tñ iter ſe ſilitudinẽ, ⁊ pꝛopoꝛtionẽ, ſm q vna ab altera exẽplat̃, ſic̃. n. ſua ſapia de⁹ altiſſimas ɔſiderat cãs ſed ſuo mõ, ita ⁊ creatura ſuo mõ p ſuã ſapiaʒ eaſdẽ ɔſiderat, ſilr̃ diuerſos ɔcept⁹ mẽtales, q̃ꝝ q̃lʒ vni analogatoꝝ adeq̃t⁹ eẽt: iportaret ſi ipſaʒ ſapiaʒ diuinã hʒ q i ſe eſt ɔcipe poſſem⁹, ſʒ qa h̃ nõ poſſum⁹, ſoꝛmam⁹ q̃dẽ ɔceptũ vnũ creature adeq̃tũ, ſʒ aliũ ſoꝛmam⁹ de deo ꝓpoꝛtionalr̃ ad ɔceptũ creature, q illi eſt inadeq̃t⁹, ⁊ vlteri⁹ pp ſilitudinẽ ɔcept⁹ ſapie nr̃e ad ɔceptũ ſapiẽtie diuie ſoꝛmam⁹ cõem vnũ ɔceptũ ſapie diuie ⁊ hũane ɔueniẽtẽ, ſʒ ipfectũ, ⁊ iadeq̃tũ vtriq̃ʒ. i q̃ vtraq̃ʒ ſapia aſſilatur, ⁊ ſic dicit tale nomẽ ɔceptũ vnũ iadeq̃tũ, ⁊ ipfectuʒ, nõ exp̃mẽtẽ diuinã ſapiaʒ pfecte, iq̃ʒ"ẽ ſapia, ſʒ vtraq̃ʒ ſapiam vt ſiles ſũt repñtãtẽ. Cõceptũ ãt vnũ p̃ciſũ pfectũ, ⁊ adeq̃tũ analogatis nõ dicit. Uñ cũ ſapiẽs de deo p̃dicat̃ ɔcept⁹ ei⁹ adeq̃t⁹ vt de ipo p̃dicat̃, nõ ẽ ali⁹ a ɔceptu ꝓpꝛio ſapie diuie, ſic cũ p̃dicat̃ de hoie, ei⁹ ɔcept⁹ nõ ẽ ali⁹ a ɔceptu ſapie humane. Uñ p̃°. q. 13. ar. 5. inq̃t. s. T. q cuʒ h̃ nomẽ ſapiẽs dr̃ de hoie ſignat aliquã pfectionẽ diſtictã ab eẽntia hois, ⁊ a po"⁊ ab eẽ ei⁹, ⁊ ab oib⁹ h⁹, ſʒ cũ h̃ nomẽ dicim⁹ de deo, nõ itẽdim⁹ ſignare aliqd diſtinctũ ab eẽntia, vel po", vel eẽ ipſius. Sed veꝝ eſt, q ſapie nomẽ nõ dicit ipſaʒ ſapiam diuinã niſi vt vnũ ꝓpoꝛtionalr̃ cũ ſapia creata, nomẽ ãt h̃ ſapiẽtia diuina ſignat ipſaʒ abſo"⁊ vna rõe ſimp̃r, ita q eadem res, vt ſundans ſilitudinẽ, ⁊ ɔueniẽtiã ꝓpoꝛtionalitatis noie analogo ſignat̃, vt ãt ſundat diſtãtiã, ⁊ diſſilitudineʒ ſignat̃ noie ꝓpꝛio. ꝓp qd dr̃ nomẽ analogũ ſignare vnũ pꝛopoꝛtione. Sũt. n. oĩa analogata, oẽſq̃ʒ eoꝝ ɔcept⁹ idẽ ſilitudine, ⁊ ꝓpoꝛtione, ⁊ ſic ɔcept⁹ vni⁹ eſt ɔcept⁹ alteri⁹ ꝓpoꝛtionaliter.

C Super cap. 35.

Post cõparationẽ nominũ diuinoꝝ ad res ſignificatas agit. s. T. de cõpatiõe nominũ iter ſe, ⁊ ponit̃ hec ɔ̃. C Quãuis noia h⁹ dicta de deo eãdẽ rẽ ſignificẽt: nõ tñ ſunt ſynonyma. C Pro cui⁹ declaratiõe ſciẽdũ, vt reffert ſimplicius in p̃dicamẽtis. c. de vniuocis q h̃ vocabuluʒ, ſynonima, duplicẽ apd grecos hʒ ſignatiõnẽ, aliqñ. n. ſignat pluralitatẽ noium cũ vnitate rõnis, ⁊ rei ſignate, q̃ ſpeuſipp⁹ polyonyma vocabat, q̃ ⁊ nũc ẽt a latis dñr ſynonyma, vt Paris, ⁊ Alexãder, q̃ fuerũt noia filii Priami: aliqñ v̓o ſignat vnitatẽ nois dici de plurib⁹, cũ vnitate ẽt rõis, ⁊ hec nũc dicũt̃ vniuoca. Ari. in diuerſis locis diuerſimode vſus ẽ hac dictiõe. Nã vbi agit ḋ gñib⁹ ſiue ḋ vocib⁹ ſignãtib⁹ gña. vſus eſt ipſa in 2° ſignatiõe, vt pʒ in p̃dicamentis, vbi que nr̃i dicũt vniuoca ipſe ſynonyma appellauit, ⁊ hoc cõuenienter,

ſidẽ p. p. q. 13. ar. 4. ⁊ 6 po. q. 7. ar. 6.

† cap. 22.

ga voces generꝫ sūt synonyma i hac 2ª significatiōe, nō āt i pª. Ubi āt de multiplicitate vocū: ꝛ earꝫ multiplici significatiōe vt sic voluit determinare, vsus ē hac dictiōe in pª significatione. vt pꝫ in poetica sua, ꝛ in 3º rethoricoꝝ. Ex q̄ pꝫ ꝙ ex pte significati. Synonymia in pª significatiōe opponunt omonyma q̄ nos equoca dicim⁹, ista.n.sūt q̄ ꝯueniūt in noīe ꝛ differūt rōne, illa vo sunt q̄ cōueniunt in rōne, ꝛ differūt noīb⁹. In scd̄a āt significatiōe ipsis opponūtˀ eteronyma q̄ nos dicere possum⁹ alteronyma hec.n. differūt noīe, ꝛ rōe, vt homo ꝛ equus, illa vero ꝯueniūt in noīe ꝛ rōne, vt sor. ꝛ Plato. i noīe ꝛ rōne hoīs cōueniūt. Hic ḡ accipiūtˀ synonyma in pª significatiōe, fm ꝙ hac dictione vtuntˀ latini grāmatici.

Vide.p.p. q.13.ar.12

¶ Qꝫ propōnes q̄s intell's nr̄ de deo format nō sūt vane. Ca. 36.

† Ex hoc ēt vlteri⁹ pꝫ ꝙ itell's nr̄ de deo simplici n̄ i vanū enūciatiōes format ꝯponēdo ꝛ diuidendo q̄uis deus oīo simplex sit. ¶ Quāuis nāqꝫ itellect⁹ nr̄ i dei cognitionē p dr̄sas ꝯceptiōes ꝯueniat vt dcm̄ ē, itelligit tn̄ id qd̄ oīb⁹ eis r̄ndet oīno eē vnū. Nō.n.itell's modū q̄ itelligit, reb⁹ attribuit itellectis. sic nec lapidi imālitatē q̄uis eū immālr̄ cogn̄scat: ꝛ iō rei vnitatē ꝓponit p ꝯpōnē v̄balē q̄ ē idētitatis nōt. cū dic̄ de⁹ ē bon⁹ vl̄ bonitas. ita ꝙ si q̄ ē diuersitas i ꝯpōne. ad itellm̄ referatˀ. vnitas v̄o ad rē itellectā. ꝛ ex hac rōe q̄nqꝫ itell's nr̄ enūciationē de deo format. cū aliq̄ diuersitatis nōt ꝓpōnē iterponēdo. vt cū dr̄ bonitas ē in deo. qꝛ in h̄ designatˀ aliqua dr̄sitas q̄ ꝯpetit itellectui. ꝛ aliq̄ vnitas quā opꝫ ad rē referre.

sial irrōnale: dr̄ āt vanus q̄n ꝯceptioni suę nihil in re corrn̄det sic in ꝯcipiēdo chimerā: nihil.n. in re chimera ē: intˀ ḡ nr̄ informādo plures ꝯcept⁹ d̄ deo vno existe. ꝛ simplici nō ē falsus, qa sic nō repugnat ei⁹ simplicitati, ꝙ diuersę ꝛ multiplices foꝛę creaturaꝝ ei assilentˀ, ita eius vnitati nō repugnat vt ei diuersę ꝯceptiōes formis creaturaꝝ ꝓportionate attribuantˀ. Cū n. oēs foꝛ intˀᵘˢ pfectiones creaturaꝝ repn̄tantes, sint ēt silitudines aliquales dei, ꝯceptiones q̄s ex illis spēb⁹ de deo itell's format iq̄ꝫᵐ ille species silitudines ei⁹ sūt illi v̄e attribuuntˀ, qcq̄d n. ir̄ d̄ re ꝯcipit, ex ei⁹ spē itrᵉ rei verissime attribuitur.

¶ Silr̄. nō est vanus. Nā talib⁹ ꝯceptionib⁹ aliqd r̄ndet in re. sic.n. diuitas vna ꝛ simplicissima exn̄s bꝫ vt illi oēs creaturaꝝ pfectiōes assilentˀ inq̄ꝫᵐ ab ipa pducte sunt ꝛ exēplate, ita bꝫ vt de ipa diuersę cōceptiōes iperfecte tn̄, ꝛ iadeq̄te ei⁹ nām repn̄tātes, foꝛari possint. ¶ Un̄ si q̄ratˀ. Utrū pfectiōes iportate diuersis noīb⁹ vllā in deo rōnis distōnē hēant. dicetˀ ꝙ actualē qdē distinctionē rōis in itᵘ creaturę hn̄t, qa ꝯceptio nō ē foꝛalr̄, ꝛ subiectiue in re intellecta, sꝫ in itᵘ: sꝫ in ipa re hn̄t distōnē fūdamētalr̄ ꝛ v̄tualr̄, iq̄ꝫᵐ ipa res ē talis vt d̄ ipsa diuersi ꝯcept⁹ ipfecte eā repn̄tātes ab itᵘ finito, ꝛ limitato foꝛari possint.

¶ Probatˀ āt p. ꝯcl'o, ꝛ 2º remouētˀ q̄dā dubia. ¶ Quātū ad pᵐ. arguitˀ sic. Ista noīa nō significant eādē rōnē, ḡ nō sūt synonyma. Pꝫ ꝯn̄tia, qa synonyma debēt eādē rōnē oīo iportare, aūs v̄o pbatˀ. Diuersę res deo p diuersas foꝛas assimilātur. ḡ ꝛ itell's nr̄ p diuersas ꝯceptiōes illi assimilatˀ, qa per diuersas rōes siue pfectiōes creaturaꝝ in ipm̄ cognoscēdū pducitˀ, sꝫ fm diuersas ꝯceptiōes diuersa noīa intˀ adinuenit q̄ deo attribuit: ergo talia noīa nō dicunt eandē rōnē.

¶ Quātū ad 2ᵐ remouet duo dubia. pᵐ ē. Posset.n. aliqs dicere: multa de vno cōcipere habet in se falsitatē aut vanitatem ergo similr̄ de deo qui simplicissimus est.

¶ Respōdet aūt, ꝙ intell's nr̄ de ipso multa cōcipiēs, nō est falsus, neqꝫ vanus, qa diuinū esse simplex, huiusmodi ē, vt ei fm formas multiplices aliqua assimilari possint.

¶ Scd̄m dubiū est. Ista noīa habent idē significatū, quia rem oīno vnam significant, ergo sunt synonyma.

¶ Respōdet ꝙ nō est eadē in oībus istis significatio, cū nomē pus ꝯceptionē intell's significet q̄ꝫ rem intellectam.

Nō intˀ per diuersas conceptiōes d̄o aliq̄lr̄ assimilatur.

¶ Pro d̄claratiōe ꝯn̄is ꝯsiderādū ē. ex doctri. s. T. pº dei. q. 7. 5º ꝛ pª pte. q. 13. ar. 4. ꝙ foꝛ intˡᵉˢ intˀ nr̄i a reb⁹ creatis causate assilantˀ aliq̄lr̄ deo sic, ꝛ pfectiōes ipe a qb⁹ cāntur, qd̄ n. ē sile vni, assilatˀ ꝛ ei, cui illud ē sile inq̄ꝫᵐ silia sunt. Si.n. sortes silis est Platoni in albedine, ꝛ plato in albedie silis est socrati, ꝯn̄s est vt sor. ēt socrati in albedine silis sit. Cū ḡ spēs intˀ nr̄i sint silitudines creaturaꝝ, ꝛ ille sint q̄dā deficiētes silitudines dei. seq̄tˀ ꝙ ipe spēs sint ēt q̄daꝫ silitudines dei. Qn̄ āt intˀ p formā itelligibilē alicui rei assilatˀ, cōceptiōes q̄ fm illā spēm formantˀ. sunt ēt rei silitudines q̄dā, ꝛ rei v̄e attribuūtˀ, aut simplr̄, aut ꝓportionalr̄. sic ḡ cū intˀ ex silitudine in se existe format ꝯceptū creaturę, ille ꝯceptus. ē aliq̄lr̄ ꝯcept⁹ dei, sꝫ iperfect⁹, lꝫ sit creaturę adeq̄t⁹. ex illo āt ꝯceptu creaturę format intˀ ꝯceptū dei eūdē cōceptui creaturę nō simpˀ, sꝫ ꝓportionalr̄, sic eadē ē pfectio dei ꝛ creaturę ꝓportiōalr̄. Hoc ē ḡ qd̄ igt. s. T. q̄n ex eo ꝙ itˀ pducitˀ ad cogn̄scēdū deū ex pfectiōib⁹ creaturaꝝ, p diuersas ꝯceptiōes ei aliq̄lr̄ assilatˀ, qa vꝫ intˀ iformat⁹ spēb⁹ creaturaꝝ format ꝯcept⁹ de deo ꝓportiōatos ꝯceptib⁹ creaturaꝝ ex qb⁹ in dei cognitionē manuducitˀ. q̄ū ꝯsiderat id qd̄ ē in creaturis oportere eē in deo tanq̄ꝫ in causa eminētiori mō.

¶ Quātū ad solōnē pª dubij sciēdū, ꝙ intˀ in ꝯcipiēdo dr̄ falsus q̄n rei ꝯuenire ꝯcept⁹ nō ptr̄. vt si de hoie ꝯcipere ꝙ eet

¶ Quātū ad remotionē scd̄i dubij sciēdū ꝙ nomē dr̄ pus significare ꝯceptionē intˀ q̄ꝫ rē itellectā. non qa ipe ꝯceptus sit ꝓprie res significata, ꝯstat.n. cū dicim⁹ sor. eē hoiem nō esse sensum, ꝙ sor. sit ꝯceptio intˀ. sꝫ qa est id q̄ intˀ rē significat, non n. ipam significat nisi sic ab intᵘ cōceptā: ꝛ ideo sequitˀ ꝙ plura noīa dicta de deo synonyma nō sunt, qa vꝫ nō idē oīno significāt, lꝫ.n. res vltimo significata sit oīo vna fm se, quia vna simplex diuinitas per oīa illa noīa significatˀ, ꝯceptus tn̄, qbus mediantibus res significatˀ plures sunt ꝛ multiplices, quod sane facit ipsa synonyma non esse.

¶ Qūo āt res oīb⁹ istis noīb⁹ significata oīo vna sit, nō oportet atqꝫ aliquā actualē distōnē, q̄ sit ex nā rei ponere, vt Scotus p sen. d. 2. q. 4. ꝛ d. 8. q. 3. posuit, satis est ab alijs presertim a Capreolo p sen. d. 8. q. 4. disputatūꝫ: iō ptermittatur hec questio pro nūc.

¶ Sup cap. 36.

Postremo agit. s. T. de vocib⁹ diuinis ꝯplexis. Et ponit hāc ꝯn̄eꝫ. ¶ Nō sūt vanę enūciatiōes q̄s intˀ nr̄ d̄ deo format. pb⁹. ¶ Ubi ē vnitas i re, lꝫ sit plalitas ex pte itˀ ibi pt itˀ v̄e ꝯponere ꝛ diuidetˀ, sꝫ in deo ē vnitas oīuꝫ q̄ de ipo dn̄r ex pte rei, plalitas v̄o ex pte nr̄i intˀ. ḡ ꝛc̄. Maior pꝫ. qa p copulā v̄balē iportatˀ in ꝓpōnib⁹ vnitas q̄dam p̄dicati cuꝫ sb̄o. minor vero pbatˀ, qa lꝫ intell's nr̄ diuersis ꝯceptionib⁹ in dei cognitionē ꝯueniat. oīb⁹ tn̄ vnā oīo rem r̄ndere itelligit, nō.n. itell's modū quo intelligit reb⁹ attribuit, vt vꝫ sic ipse ē multiplex in intelligēdo, ita rē eē multiplicē in seipa dicat sicut neqꝫ lapidi attribuit imālitatē lꝫ eū imālr̄ intelligat. ¶ Additˀ q̄qꝫ ꝙ intˀ aliq̄n de deo enuntiatiōes format cū aliq̄ diuersitatꝫ nota. ꝓpōnē iterponēdo, (vt cū dr̄ bōitas ē i deo, ¶ Hic duo sūt aduertēda. ¶ Pª ē ꝙ duplex ē mod⁹ q̄ itˀ rē itelligit, vn⁹ se tenēs ex pte rei intellecte, ali⁹ se tenēs ex pte intˀ. modus se tenēs ex parte rei in

Intˀ modū quo itelligit rebus nō attribuit.

tellecte ē ille quē it' ī re apphēdit, mod⁹ āt se tenēs ex pte it' ē ille q actū itelligēdi ɔcomitat', vt ab it° egredit'. pmⁿ rei ꝫ q ē ex it° ɔuenit. scdo āt ꝫ q ē in it°. Cū ḡ dī q int' modū q itelligit reb⁹ nō attribuit, intelligit' de mō se tenēte ex pte int' nō aūt de mō se tenēte ex parte rei intellecte.

C 2ᵐ ē, q cū duplicē de deo ppōnē formet int'. vnā dicēdo ꝟ est ꝟ, puta de⁹ ē bon⁹, aliā dicē do ꝟ ē in ꝟ, puta, bonitas ē in deo, i vtraqꝫ im portat' vnitas, ⁊ diuersitas sed diuersimode. C Nā in pᵃ vni tas explicite im portat'. s. per co pulā ꝟbalē, di uersitas āt ipor tat' tm̄ īplicite, iqꝫ est plalitas vocum, qꝛ vna ponit' i ſbo, alte ra ꝟo i pdicato nihil tm̄ ē, qd ip saꝫ diuersitatez significet, qꝛ di uersa noia nō i cōuenit idē oīo sigfiare. C In 2ᵃ aūt, ⁊ vnitas rei, ⁊ diuersitas ex pte int' ipor tatur explicite, vnitas p copu lā ꝟbalē. plali tas p ppōnē. Nā cū nihil sit in seipo, opꝫ vt hec ppositio in diuersitatē aliquā vni⁹ ab altero iportet, salte ꝑm itellm p pter ꝟ dixit. s. T. q in istis ppōnib⁹ designat' aliq̄ diuersi tas q̄ ɔpetit itellectui. i. q̄ ex pte itell's ē ⁊ aliq̄ vnitas quā d rem opꝫ referre.

†idē p.p. q.6.ar.1.

†tex.ɔ.18.

†cap.18.

†cap.13.

C Q deus est bonus. Cap. 37.

† Ex pfectiōe āt diuina quā ostēdim⁹: bōitas ipsi⁹ ɔcludi pt. C Id n. q̄ vnūqdqꝫ bonū dr̄ ē ppa ꝟt⁹ ei⁹. ppa nāqꝫ ꝟtus vniuscuiusqꝫ ē que bonū fac' ha bētē ⁊ op⁹ ei⁹ bonū reddit: ꝟtus āt ē pfectio qdā. tūc. n. vnūqdqꝫ pfectū dicim⁹ qñ attingit ppriā ꝟtutē. †(vt pꝫ i. 7. phi.) ex ꝟ igit' vnūqdqꝫ bonū ē q pfectū ē: ⁊ in de est q vnūqdqꝫ suā pfectionē appetit sic ppriū bonū: † ostēsū āt est deū eē pfectū: est igit' bonus.

2 C Itē ostēsū ē sup† eē aliqd pmū mouēs imobile qd de⁹ ē: mouet āt sic mouēs oīo imobile qd mo uet sic desideratū: de⁹ igit' cū sit pmū mouēs imobile ē pmū desi deratū. C Desiderat' āt dupl'r aliqd. aut qꝛ ē bonū: aut qꝛ appa rēs bonū: q̄rū pmū est qd est bo nū. nā apparēs bonū nō mouet per se: sed ꝑm q hꝫ aliquam spe ciē boni. bonū vero mouet p se ipsum: primū igit' desideratum qd est deus est vere bonum.

3 C Ad hec bonū est qd oīa appe tūt vt phs optie dcm̄ itroducit. †(in. j. ethi.) oīa aūt appetūt esse actu ꝑm modū suū: qd pꝫ ex ꝟ qd vnūqdqꝫ ꝑm nāꝫ suā rpugnat cor ruptiōi: eē igit' actu bōi rōnē ɔsti tuit. vñ ⁊ p puatione actus pōa ɔseq' malū q ē bono oppositū †(vt p phꝫ pꝫ i. 9. metha.) de⁹ āt est ens actu nō i pōa vt sup ostē sū est. † est igit' vere bonus.

4 C Amp. cōicatio eē ⁊ bonitatis ex bonitate pcedit. qd qdē pꝫ ex ipa nā boni ⁊ ex ei⁹ rōne. nāliter eni vniuscuiusqꝫ bonū ē actio ⁊ perfectio eius vnūqdqꝫ autē ex

†cap.1.

†tex.ɔ.19.

†cap.16.

C Super capl'm. 37.

Postq̄ determinauit. s. T. de pfectiōe diui na absolᵗᵉ, nūc ꝺ ipa determiat ad pticulares pfectiōes descēdēdo. C Circa ꝟ āt duo facit. C Pri⁹ agit de pfectiōib⁹ ad nām, ⁊ sbaꝫ ptinētib⁹. 2ᵒ ꝺ ptinētib⁹ ad opatōeꝫ. c. 44. C Circa pᵐᵗ tria fac'. C Pri⁹ agit ꝺ bonitate diuina. C 2ᵒ de vnitate. c. 42. C 3ᵒ de īfinitate. c. 43. C Circa pᵐ duo facit. C Pri⁹ agit ꝺ bonitᵃᵗᵉ diuīa ꝑm se. C 2ᵒ i ordie ad alia. c. 40. C Circa pᵐ duo fac'. C Pri⁹ agit ꝺ ipa bonitᵃ. C 2ᵒ vnū cor reˡᵃⁱᵘᵐ īfert. c. 39. C Circa pᵐ duo fac'. C Pri⁹ ostēdit bonitatē cō uenire deo. C 2ᵒ, q ipe sit sua bonitas. C Quātū ad pmūꝫ ponit' hec cōclusio deus est bonus.

C Prob' p. De⁹ ē pfect⁹, ḡ ē bon⁹, pbat' ɔña. Tūc vnūqdqꝫ pfectū ē qñ attingit ppriā ꝟtutē, vt dī. 7. phy. tex. 18. ꝫ ꝟt⁹ rei est id q̄ vnūqdqꝫ bonū dī, est. n. ꝟt⁹ q̄ bonū facit hñtē, ⁊ opus ei⁹ reddit bonū, ḡ vnūqdqꝫ ꝑm q ē pfectū ē bonū, pꝫ āt ex ꝟ, qꝛ vnūqdqꝫ appetit suā pfectionē tāq̄ ppriū bonū.

C Circa illā ppōnē: vnūqdqꝫ pfectū dicim⁹, qñ attigit ppriā ꝟtutē, itelligēdū ē, q ꝟt⁹ ppa rei. ei⁹ ɔseq' eēntiā, sꝫ. n. diuiso ꝟtutes ꝑm nrāꝫ diuīsitatē, iō añq̄ aliqd ppriā ꝟtutē hēat, eē sentie ɔplemētū ñ hꝫ aut q̄ᵗᵘᵐ ad itrīseca pn'. aut q̄ᵗᵘᵐ ad extri seca puta q̄ⁱᵗᵉᵐ, ⁊ hᵐ, q̄ reqrunt' ad ꝟ vt ꝟt⁹ exire possit ad opus, cū āt aliqd ad ppriā ꝟtutē puenerit vt. s. ꝑm eā opari possit, dicim⁹ ⁊ illō nāc hr̄e ɔplemētū, ⁊ p ɔñs pfectū esse.

Unūqdqꝫ pfectū dicim⁹ qñ attingit ppriā ꝟtutem.

C 2ᵒ. De⁹ ē pᵐ desideratū, ḡ ē bon⁹. pbat' añs, qꝛ est mouēs oīo imoᵇⁱˡᵉ qd mouet sic desideratū pᵐ, pbat' q̄qꝫ ɔña. Si de siderat', aut inq̄ tāq̄ bonū, aut tāq̄ apparēs bonū nō tāq̄ apparēs bonū qꝛ illud nō appetit' p se ꝫ ꝑm q hꝫ aliquā spēm boni, ḡ tāq̄ bonū, qd per seipsum mouet.

C 3ᵒ. De⁹ est ens actu, ḡ est bon⁹, pbat' ɔña. Unūqdqꝫ nāl'r appetit eē actu ꝑm suū modū, qd pꝫ qꝛ corruptiōi nāl'r re pugnat, ꝫ bonū est qd oīa appetūt, ḡ ens actu est bonum. Itē p puatione act⁹ poᵗᵉ ɔsequit' malū qd ē bono oppoᵐ. vt dr̄. 9. metᵃ. tex. cō. 19. ḡ act⁹ est qdda bonum.

C 4ᵒ. Cōicatio eē ⁊ bonitatis, ex bonitate pce dit, ꝫ hec cōue nit deo, ḡ ē vere bon⁹, pbat' mi nor, qꝛ deus est aliis cā eēndi si cut ens p se ne cesse eē. Maior ꝟo pb' dupl'r. C Pri⁹ ex ipa nā boni. i. ex cō ditiōe nālis bo ni. Unūqdqꝫ. n. esse, ⁊ bonitatē in alia diffūdit agēdo, cuius in diciū ē, q signū pfectiōis alicu ius ē sibi simile posse pducere. vt dr̄. 4. meteo rorᵘᵐ. ꝫ nāl'r vni uscuiusqꝫ bonū est actio, ⁊ pfe ctio eius, vnum quodqꝫ āt agit ex eo q est actu, ergo ⁊c̄.

C Scdo pbat' eadē maior ex boni rōne. Rō boni est ex ꝟ q est appeᵇⁱˡᵉ qd est finis, ꝫ finis mouet agētē ad agēdū, qd pꝫ ex eo q dī bonū esse diffusiuū sui esse. ḡ ⁊ bonū mouet agē tē ad agēdū. ḡ ⁊c̄. Cōfirmat' ɔclo p auctate ꝺo. Quā bo nus ⁊c̄. 2ᵒ auctate tre. 3ᵒ. bonus est deus ⁊c̄.

C Circa istā ppōnē. bonū est appeᵇⁱˡᵉ ⁊ finis dubiū occurrit. C Utrū appetibile sit eēntialis rō boni, ⁊ simil'r finis. Ui det' eniꝫ q sic, qꝛ vbicūqꝫ loquit'. s. T. de rōne boni, semp videt' bono pro rōne assignare rōnē appetibilis ⁊ finis, vt pꝫ hoc loco, ⁊ pᵃ pte. q. 5. ar. 1. Ueri. q. 1. ⁊. 21. in p sen. d. 19. ⁊ in infinitis pene aliis locis. In oppositū aūt est, qꝛ sic se videt' hr̄e appetibile ad bonū, sicut visibile ad colorē sic eni color est obm visus, ita bonū est obm voᵗᵗⁱˢ ⁊ sic visibile denoiat ipm colorē in ordine ad visum, ita appeᵇⁱˡᵉ denoiat bonū in ordine ad appetitū. Sꝫ visibile nō est eēntialis rō coloris, ꝫ ei⁹ passio, vñ ista nō est in p mō, color ē visibilis, vt pꝫ 2ᵒ de aīa. ergo simil'r erit de appetibili.

Utrū appetibile ⁊ finis sit eēntialis rō boni.

C Circa rōnē ēt ipsaꝫ occurrit dubiū. qꝛ in añcedēte, loq vi det'. s. T. de pcessu bonitatis ab aliquo tāq̄ a cā efficiēte, pbatio aūt assumpta ex rōne boni pcedit de pcessu a bo no tāq̄ a causa finali. Nā hanc ppositionē bonū est diffu siuū sui esse, interpretat'. s. Tho. pᵃ pte. q. 5. ar. 4. 2ᵐ. ⁊ veri. q. 21. arti. pmo 4ᵐ. de diffusione non per modum efficien tis. sed per modum cause finalis.

C Ad euidentiā primi dubii cōsiderādū est, q in doctri. s. Tho. diuersimode declarat' a diuersis. quō bonū sit appe tibile. C Hernens. n. q̄li. 3. q. 2. declinat ad hoc q rō boni sit rō oīo absoᵗᵃ nullū includēs respectū. ⁊ ɔñter appetibi le q iportat habitudinē ad appetitū nō est de eēntiali rōne boni. C Capol⁹ ꝟo p sen. d. 3. q. 3. vult q rō boni sit rspecti ua, nō qdē tā q̄ dicēs pure respectū, ꝫ tāq̄ dicēs absolutū cū

respcū. Uñ dič ꝓ. ꝙ bonū ĩ sua rõe ẽentiali icludit appe^t. ꝛ ꝙ ista ꝑpõ, bonū ẽ appetibile ẽ ꝑ se ĩ ꝓ mõ. Dicit 2° ꝙ nõ est sĩle de colore, ꝛ visibili, ꝛ de bono ꝛ appe^t. qꝛ color noiat ip̄z qd̾ ẽ obm mouẽs visū ad qd̾ seqꝛ visibile sic ei⁹ passio, bonū aũt nõ noiat ꝑcise id qd̾ ẽ obm motiuū appetit⁹, sꝫ dič ꝛ id qd̾ ẽ obm motiuuz volũtario, ꝛ hitudinẽ ad appetitũ, vñ magis assimilaꝛ bonuz huic aggregato, color visibil', q̄z soli colori, ꝛ ꝓp̄ h̄ ista ẽ ẽential' ꝓdicatio, bonū ẽ appe^t. ñ aũt ista, color ẽ visibil'.

† in 2.13

Hagit ꝙ actu ẽ. agẽdo aũt ẽẽ, ꝛ bonitatẽ ĩ alia diffũdit. vñ ꝛ signuz ꝑfectiõis ẽ alic⁹ ꝙ sĩle sibi possit ꝑducẽ. †(vt p̄z ꝑ ph̄z ĩ. 4. meth.) rõ aũt boni ẽ ex h̄ qd̾ ẽ appetibile qd̾ ẽ finis. q̄ ẽt mouet agentẽ ad agẽdũ. ꝓp̄ qd̾ dr̄ bonū ẽẽ diffusiuũ sui ẽẽ: hec aũt diffusio deo cõpetit: ostẽsũ ẽ. n. sup̄ ꝙ de⁹ alijs ẽ cã ẽẽndi: sic ꝑ se ens necẽ ẽẽ: igr̄ v̇e bon⁹. ℭ Hic est qd̾ ĩ ps. dr̄. †(Quã bon⁹ isrl' de⁹ his q recte sũt corde.) Et Treñ. 3. dr̄ (Bonus est dñs sperãtibus in se anime querenti illum.)

ℭ Sed lꝫ auctores harũ opiõnũ sint oĩ ex p̄te doctissimi, ñ vr̄ tñ mihi ꝙ ad mẽtem. s. T. in hac re, loq̄nꝛ, qd̾. n. bonū nõ dicat pure absolutũ satis liq̄t ĩ q. de ver. q. 1. ꝛ q. 21. vbi. s. T. ponit verũ ꝛ bonuz differre rõe ab ente, qꝛ ad rõnẽ entis addũt respectũ rõnis. Propterea hũ soluit Cap. ĩ. 34. d. 2^a, ꝛ ĩ loco p̄al^{is}. rõnes ꝓ ista opiõne. ℭ Qd̾ aũt relõ iportata noĩe appe^{tus} nõ sit de ẽentiali rõe boni, sꝫ rõnẽ boni ꝯseq̄ꝛ p̄z ex ijs q̄ inq̄t. s. T. ꝓ et hic. vbi exponẽs hãc ꝑpõnẽ, bonū est qd̾ oĩa appetũt, aït, ꝙ ꝓ^m nõ p̄st notificari ꝑ aliq̄ ꝑora. Sꝫ notificãꝛ ꝑ posteriora, sic cãe ꝑ ꝓpriõs effect⁹. Et cũ bonū ꝓpe sit motiuũ appetit⁹, describiꝛ ꝑ motũ appetit⁹ sic solet manifestari v̇tus motiua ꝑ motũ, ex qb⁹ dat itelligẽ ꝙ ẽẽ appe^t nõ ẽ ẽential' rõ boni, sꝫ ꝯseq̄tur ꝓpriã boni rõnẽ, sic visibile ꝯseqꝛ colorẽ q ẽ obm motiuũ visus. ℭ Et h̄ ẽt ipsemet Capriol⁹ meli⁹ sentiẽs q̄z in ꝓ sen. tenuit in 2°. d. 34. ℭ Propꝛ qd̾ vr̄ mihi dõm, ꝙ appe^t 2^r p̄t accipi. ℭ Uno^o formalr̄, ꝑ ea. s. relõne q̄ noĩe appetibil' iportaꝛ. ℭ Alio^o fũdamẽtalr̄. s. ꝑ eo qd̾ ẽ fundamẽtũ talis relõnis inq̄ztum h̄z. ℭ Si ꝓ mõ accipiaꝛ, sic nõ est de ẽentiali rõe boni, sꝫ rõnẽ boni ꝯcomitaꝛ, si aũt accipiaꝛ 2° mõ, est de ipsi⁹ formali, ꝛ ẽentiali rõe. Signat. n. bonū ip̄z ens, iq̄z^{tum} fundat relõnẽ appe^{tus}. Uñ ista ꝑpõ. bonū ẽ appe^t ẽ ĩ 2° mõ, ꝑ se si appe^t ꝓ mõ accipiaꝛ. est aũt ĩ ꝓ mõ ꝑ se, si accipiaꝛ 2° mõ. ℭ Propterea cũ inq̄t. s. T. rõnẽ boni ꝯsistere ĩ h̄, qd̾ ẽ appe^{le} itelligẽdũ ẽ de rõe ꝯcomitãte si appe^t formalr̄ sumaꝛ, si aũt summaꝛ fũdamẽtalr̄ itelligẽdũ ẽ de rõne ẽentiali. ℭ Et h̄ ſm vr̄ magis ad itẽtionẽ. s. D. accedẽ: bonũ. n. ſm suã rationẽ est fundamẽtalr̄ appetibile ꝛ finis.

ℭ Sed tũc remanet du^m qꝛ ſm hanc rñsionẽ videꝛ seq̄, ꝙ bonū sit mere absolutũ vt ꝑma opinio dicebat, sicut color qui est visibilis fundamẽtal'r ex se, est mere absolutũ.

ℭ Rñ^r. ꝙ lꝫ bonū nõ icludat formalr̄ relõnẽ appe^{tus} ꝛ finis in sua rõe sꝫ tñ ꝯcomitãter, sitq̄z bonū appe^{le} ꝛ finis fũdamẽtalr̄ ex sua formali rõe, nõ tñ ẽ mere abso^{tum} sꝫ iportat abso^{tum} cũ respcũ, dič. n. respectũ ꝑfectiui alteri⁹ ſꝫ rõnẽ spẽi, ꝛ ſm ẽẽ qd̾ h̄z ĩ rerũ nã, vt p̄z ex doctri. s. T. ver. q. 21. ar. 1. vbi ponit ꝙ bonū, ꝛ verũ addũt sup̄ ens respectũ ꝑfectiui, sꝫ verũ ẽ ꝑfectiuũ ſꝫ rõnẽ spẽi tñ. bonū aũt ꝛ ſꝫ rõnẽ spẽi, ꝛ ſꝫ ẽẽ. Uñ bonū ẽ fũdamẽtalr̄ appe^{le} ꝛ finis nõ ex eo tñ ꝙ dič ens, sꝫ ex eo ꝙ dič ens cũ tali hitudine ꝑfectiui. ℭ Propterea qd̾ iq̄t aliq̄ñ. s. T. vnũqdq̄z ẽẽ appe^{le} ſꝫ ꝙ ẽ ꝑfectũ, exponẽdũ ẽ vt exponiꝛ. ver. q. p̄allata. ar. 3. 2^m. d̾ ꝑfecto vt icludit ẽt rõnẽ ꝑfectiui. ꝛ sic p̄z rñsio ad ꝓ^m du^m. ℭ Ad 2^m aũt dr̄ ꝓ, ꝙ qꝛ

Bonuz ẽ sui ꝑsius diffusiuũ

†su. Lcti pru.

ℭ Q deus est sua bonitas. Ca. 38.

† Ex his autẽ h̄ẽri p̄t ꝙ deus sit sua bonitas. Esse. n. actu in vnoquoq̄z est bonũ ipsius. sꝫ deus nõ solũ est ens actu: sꝫ ẽ ip̄m suũ ẽẽ. †(vt sup̄ ostẽsũ ẽ.) est igiꝛ ip̄a bonitas nõ tñ bon⁹.

2 ℭ Preterea ꝑfectio vniuscuiusq̄z ẽ bonitas ei⁹. vt sup̄ ostẽsũ est: †ꝑfectio aũt diuini ẽẽ nõ attẽdiꝛ ſꝫ aliqd additũ sup̄ ip̄z sꝫ qꝛ ip̄m ſm seip̄m ꝑfectuz est. †(vt supra ostẽsuz ẽ.) bonitas igiꝛ dei nõ est aliqd additum sue substãtie. sed sua substantia est, sua bonitas.

3 ℭ Itẽ vnũqdq̄z bonum qd̾ non

rõnẽ boni ꝯcomitaꝛ rõ cãe final', cũ bonū dr̄ seip̄z diffũdere, nõ itellr̄ ꝑ modũ cãe efficiẽtis, lꝫ diffũdẽ ſꝫ vocabuli ꝓprietatẽ videaꝛ iportare opationẽ cãe efficiẽtis, sꝫ ꝑ modũ cãe final', qꝛ. s. gr̄a ipsi⁹ nata sꝫ mouẽtia, ꝛ efficiẽtia agere. ℭ Dr̄ 2°. ꝙ lꝫ boni formalẽ rõnẽ, rõ cãe finalis ꝯcomiteꝛ, rei tñ q̄ bona ẽ rõ ẽt efficiẽtis p̄t ꝯuenire. Est. n. aliqd fũdamẽtalr̄ bonũ iq̄ztũ h̄z ẽẽ, ꝛ vnũqd̾ ꝙ agit iq̄z^m ẽ in actu. Uñ añs illud abso^{te} sumitur nõ magis limitãdo ad cãm efficiẽtẽ, q̄z ad finalẽ, imo ḋtra ꝙ cãlitate verũ ẽ, ꝙ cõicatio esse, ꝛ bonitatis, ex bonitate ꝓcedit, ꝛ de⁹ ẽ cã esse ꝛ bonitatis i gñe cãe efficientis, qꝛ ẽ ꝑmum agẽs a nullo depẽdẽs, ꝛ in gñe cãe finalis, qꝛ ẽ vltim⁹ finis cuius gr̄a oĩa sũt, ꝛ sũt, iõ illã ꝓpõnẽ ꝓbat. s. T. ꝓ in cã efficiẽte 2° in cã finali ex rõne boni, vt ostẽdat illã ĩ vtrãq̄z cãlitatẽ v̇itatẽ hr̄e. ℭ Sup cap. 38.

† idẽ p. p. q 6. ar. 2.

† cap. 13.

† cap. 14.

† cap. 28.

Secũdo ostẽdiꝛ, ꝙ deus est sua bonitas. ℭ Prob^r. ꝓ de⁹ ẽ suũ ẽẽ. ꝗ est sua bonitas. ℭ Probaꝛ ꝯña, qꝛ esse in actu in vnoquoq̄z est bonum ipsius.

ℭ Notãdũ ex doctrina. s. T. ꝓ^a par. q. 5. 2°. 4^m. ꝙ vita ꝛ scia, ꝛ alie ꝑfectiões nõ appetũꝛ nisi ſm ẽẽ ĩ actu, null⁹. n. appetit vitã nisi vt ꝑ ip̄am viuat, neq̄z sapiam, nisi vt ꝑ ip̄am sapiẽs sit, ꝛ qꝛ bono rõ ꝯuenit appe^{lis} inq̄z^m ẽ alteri⁹ ꝑfectiuũ, iõ nulli ꝯuenit rõ boni, nisi iq̄z^m ẽ actu, ꝓp̄ hoc inq̄t. s. T. qd̾ ẽ in actu ĩ vnoq̄q̄z ẽ bonũ ipsi⁹. i. ẽẽ ĩ actu est illud ex q̄ fundamẽtalr̄, ꝛ radicalr̄ aliqd dr̄ bonũ.

ℭ Sꝫ circa h̄ du^m occurrit. Si. n. nulli ꝯuẽit rõ boĩ nisi iquãtũ ẽ in actu seqꝛ ꝙ id qd̾ nõ ẽ ĩ actu nõ hẽat rõnẽ boni, sꝫ h̄ est falsũ, qꝛ sanitas, quã nũdũ h̄z ifirm⁹, bona ẽ, cũ ab ifirmo appetaꝛ, rõ aũt appetibilis rõnẽ boni ꝯseq̄ꝛ. ꝗ non solũ ei qd̾ ẽ in actu ꝯuenit rõ boni, sꝫ ẽt ei qd̾ nundũ est in actu. — Nulli cõuenit rõ boni nisi inq̄ztũ est in actu.

ℭ Ad huius difficultatis solõnem duplici distĩõne opus est. ℭ Pri^a ẽ. 2^r aliqd p̄t dici bonũ. vno^o tãq̄z id qd̾ h̄z bonitatẽ, siue qd̾ in bonitate subsistit. ℭ Alio^o tãq̄z id q̄ aliqd est formalr̄ bonũ. ℭ 2ª est. Ens in actu p̄t duplr̄ itelligi. Uno^o ſm actũ exercitũ. Alio mõ ſm actuz signatũ. Pri^o mõ dr̄ aliqd ens actu, q̄ñ actualr̄ existit in rerũ nã, sicut sor. viuẽs. Scdo mõ dr̄ aliqd ens actu qñ cũ sua actualitate ẽẽndi significatur, aut intelligiꝛ ẽt si nõ existat actualr̄ in rerũ nã. ℭ Diciꝛ ergo ꝓ. ꝙ si loq̄mur de bono ꝓ mõ, qd̾. s. h̄z in se bonitatẽ nihil ẽ bonũ nisi iq̄z^m ẽ in actu ſꝫ actũ exercitũ. ℭ Dr̄ 2°. ꝙ si loq̄mur de bono 2° mõ de eo. s. q̄ aliqd ẽ bonũ nihil ẽ bonũ nisi sit ens in actu saltẽ ſm actũ signatũ. Nõ. n. aliqd h̄z rõnẽ appetibil' nisi inq̄ztũ cũ suo ẽẽ ꝯsideraꝛ, ꝛ sic sanitas, ẽt nõ ex̄ns di ens actu inq̄z^m h̄z rõnẽ boni, qꝛ nõ appetiꝛ, nisi vt ꝑ ip̄az aliqs sit actu san⁹. Et sic vlr̄ verũ ẽ ꝙ nihil ẽ bonũ nisi iq̄z^m ẽ in actu, vel ſꝫ actũ exercitũ, vel ſm actũ signatũ.

ℭ Secũdo. Deus est sua ꝑfectio, qꝛ ipsius esse nõ est per aliquid additũ perfectũ, ergo est sua bonitas patet ꝯsequentia, quia perfectio rei est bonitas eius.

ℭ Tertio. Deus est per essentiam suam bonus, ꝛ non participatiue per ordinem ad aliquid ad aliud. ergo est sua bonitas

nitas ꝓbat̃ añs, q2 quod p pticipationē est bonū, añ se aliquid hʒ a quo rōnē suscipiat bonitas, sʒ nō est processus in infinitū, cū bonū hēat rōnē finis, infinitū aūt repugnet fini, ḡ opʒ deuenire ad aliqd p se ⁊ eētialr̃ bonū, ꝯñia vo ꝓbatur, qđ nō est sua bonitas, pticipatiue ⁊ nō p eētiā ē bonū.

Infinitū repugnat fini. ¶ Circa illā ꝓpōnē infinitū repugnat fini, dubitat̃ q2 nō videtū intētū ꝓbare, sʒ eni infinitū i quātitatibus repugnet fini tāq̄ȝ ipsum tollēs, ex h tñ non sequit̃ in causis finalibus nō dari ꝓcessuȝ in infinitum,

¶ Rñdet̃ ꝙ in ordine finiuȝ illud simplr̃ hʒ rōneȝ finis, qđ ē vltio intētū tāq̄ȝ pp se nō āt pp aliđ volitū, finis. n. vt sic est c⁹ grā aliqd fit, nō aūt qđ fit grā alteri⁹, iđ finis ex ꝓpria rōne hʒ rōnē vltimi, ⁊ iccirco infinitum repugnat rōni finis, iq̄ȝtū remouet vltimū, si ḡ pcedat̃ i infinitū in causis finalib⁹ nihil hēbit rōnē vltimi, ⁊ per ꝯñs nihil simplr̃ erit finis, sʒ vnūquodqʒ se hēbit vt ad aliđ ordinatū, loquēdo de finib⁹ eētialr̃ ordinatis: illa ḡ ꝓpō nō accipit̃ vt hñs veritatē tm̄ in q̄ntitate ꝯtinua, sʒ absolute, ⁊ formalr̃: infinitū eni idest qđ finē remouet repugnat fini queȝ remouet, ⁊ ideo infinitū remouens finē cāꝝ finaliū repugnat fini ⁊ statui causaꝝ, ⁊ quia ratio cause finalis ponit statum, ⁊ vltimū ideo rationi ipsius repugnat infinitū. † Arist. 2. metaph.

...est sua bonitas participatiōe dr̃ bonū. qđ āt p pticipationē dr̃ bonū, aliqd añ se p̄supponit a q rōnē suscipit bonitatis: h āt i infinitū nō ē posse abire. q2 i causis finalib⁹ nō pcedit̃ i infinitū. infinitū eni repugnat fini. bonū āt rōnē finis hʒ: oʒ igit̃ deuenire ad aliqđ qđ p̄muʒ bonū qđ ñ pticipatiue sit bonū p ordinē ad aliqd aliđ. sed sit p essentiā suā bonū. h aūt est de⁹. est igit̃ de⁹ sua bōitas.

4 ¶ Itē id qđ est. pticipare aliqd pōt: sʒ ipʒ āt eē nihil. qđ eni pticipat pōa est. eē āt act⁹ est. sed de⁹ est ipm eē. vt ꝓbatū est. nō est igit̃ bonus pticipatiue sed eētialr̃.

5 ¶ Amp. oē simplex suū eē ⁊ id qđ ē vnū hʒ. nā si sit aliđ ⁊ aliud iā simplicitas tollet̃. de⁹ āt ē oio simplex. vt ostēsū ē. igit̃ ipʒ bonū nō est aliđ q̄ȝ ipse. est igit̃ sua bonitas. ¶ Per eādē rōnē etiam patet qđ nulli aliđ bonū est sua bonitas. pp quod dr̃ Math. 9. (Nemo bonus ni. so. deus).

¶ Qđ i deo ñ possit eē malū. c. 39

Ex hoc āt manifeste apparet qđ i deo nō pt esse malū. ¶ Esse. n. ⁊ bonitas ⁊ oia q̄ p eētiā dicunt̃ nihil pter se hñt admixtū. lʒ id qđ est bonū possit aliqd pter eē ⁊ bonitatē hēre. nihil. n. ꝓhibʒ h qđ ē vni pfectiōi suppositū ēt alij suppōi. sic qđ ē corp⁹ pt eē albū ⁊ dulce. vnūqđqʒ aūt ifra suos rōnis terminos ꝯcludit̃ vt nihil extraneū ifra se capere possit. de⁹ āt ē bonitas nō solū bon⁹: (vt ostēsuʒ ē). nō pt igit̃ in eo esse aliquid nō bonitas. ⁊ ita malum i eo oino esse nō pōt.

2 ¶ Ampli⁹ id qđ est oppositū eētie alicui⁹ rei sibi oino ꝯuenire nō pt dū manet. sic hoi nō pt ꝯueniri irrōnabilitas vel isensibilitas: nisi hō eē desistat. sʒ diuina eētia ē ipa bōitas: vt ostēsuʒ est. ergo malū qđ ē bono oppositū i eo locū hēre nō pōt nisi eē desisteret quod est ipossibile cuʒ sit etern⁹. vt supra ostensum est. † (Cap. 15.)

3 ¶ Ad hec cū de⁹ sit suū eē. ni...

¶ Quarto. Et est ꝯfirmatio añtis p̄oris rōnis. De⁹ ē ipʒ eē, ḡ est eētialr̃ bon⁹, ⁊ nō pticipatiue, ⁊ p ꝯñs ipsa bonitas, ꝓbat̃ ꝯñia, q2 ipʒ eē pticipat̃ aliqd ñ pt, cū ñ sit po⁹, sʒ act⁹.

¶ 5⁹. De⁹ est oino simplex ḡ ⁊c̃. ꝓbat̃ ꝯñia, q2 oē suū eē, ⁊ id qđ ē, vnū hʒ. i. ⁊ eē ⁊ eēs i ipo nō distigunt̃, ⁊ cū eē eius sit ipi⁹ bonitas a sua bonitate nō distiguet̃. Ex h ifert̃ correlarie, ꝙ nullū aliđ bonū ē sua bōitas, vñ, ⁊ math. cō. dr̃ nēo bon⁹ nisi solus de⁹.

¶ Aduerte ꝓ h correlario ex q̃ōnib⁹ de vi. q. 21. ar. 5. ꝙ bōitas fōalis i eē rei cōplet̃, lʒ. n. eētia rei sit radicalr̃, ⁊ fundamētalr̃ bōitas h⁹ rei, ⁊ bōitas sʒ qd, nō est tñ cōpletiue bōitas fōalis, sʒ eē actualis existētie rei, nō est eni cōplete, ⁊ simplr̃ aliqd bonū fōaliter, nisi sit in actu, ⁊ q2 nullius rei create eē est eētia, iđ nulla res creata ē sua bonitas fōalis absolute ⁊ simplr̃, nulla ēt ē sua vltia bonitas, a q̄ simplr̃ ⁊ abso^te dr̃ bona, q2 illa reb⁹ ꝯuēit ex accñtib⁹ supadditis, vt pʒ h⁹ pte, ⁊ de vitate. ⁊c̃. ¶ Sup cap. 39.

Ex premissis infert. s. T. corrolarie ꝙ in deo nō pōt eē malū: ⁊ intelligit̃ sʒ ꝙ malū i nā ineniri pt, nō āt sʒ, ꝙ iuenit̃ i vo-

lūtate q2 de h iferi⁹ determinabit̃. ¶ Probat̃ p̄ de⁹ est sua bonitas ḡ i eo malū eē nō pt, ꝓbat̃ ꝯñia, q2 oia q̄ p eētiaʒ dr̃ sic bonitas: sapia, ⁊ hʒ nihil pter se hñt admixtū. Si ḡ de⁹ ē bōitas i eo nō pt eē nō bonitas, nec p ꝯñs malū.

¶ Notat aūt ad maiorē declarationē, ꝙ id qđ est bonū aliqd pter bonitatē hēre pōt q2 qđ vni pfectiōi suppositū est, nihil ꝓhibet, ⁊ alteri suppōi sʒ vnūquodqʒ ifra terminos sue rōnis cōcludit̃, vt nihil extraneū itra se capere possit. ergo ⁊c̃.

¶ Aduertēdū ꝙ vnūqđqʒ ꝯcludi dr̃ itra terminos sue rōnis, q2 diffinitio p̄n⁹ tātuʒ essentialia dr̃, ⁊ nāe q̄ddītatē ita ꝯcludit, ꝙ nihil pmittit rei q̄dditatē ingredi qđ ab ipa sit extraneū p qđ dat̃ intelligi, ꝙ ipsa q̄dditas rei q̄ p diffōnē signat̃, si p se subsistat nihil hʒ adiūctū q2 itra diffōnis terminos nihil a nā extraneū includit̃. Si. n. sibi aliqd extraneū ieēt iā nō eēt q̄dditas vt p diffōnez signat̃, sed de h ēt superius dictū est. † (Cap. 37. c. 38.) (Unūqđqʒ intra terminos sue rōnis cōcluditur.)

¶ Scđo. Si malū eēt i deo de⁹ deficere posset, ꝓbat̃ ꝯñia, qđ opponit̃ eētie alicui⁹ sibi inesse nō pt nisi eē desinat, sic irrōnabilitas hoi ñ pt ieē nisi eē hō desistat, sʒ eētia dei ē bōitas ḡ malū oppo^m sibi ꝯuēire ñ pt nisi esse desinat.

¶ Tertio. si malū sit i deo erit i ipo eētialr̃, q2 nihil de ipo pticipatiue dici pt vt. s. ē ostēsuʒ, sʒ ñ pt malū sic ð aliqđ dici vt sit ei⁹ eētia, q2 sic bonitas nihil extraneū admittit, ita nec malitia, ⁊ sic excluderet eē qđ hʒ rōnē bōi, ⁊ oēm aliā pfectionē, ⁊ p ꝯñs nihil pt existere. qđ ipsa malitia sit.

¶ Sed nō videt̃ necessariū si in deo sit malū, ꝙ deus sit eētialiter malus, eo ꝙ nihil dicit̃ de ipso sm participationē, primo q2 illa ꝓpō hʒ veritatē in pfectionib⁹ eo ꝙ deus sit ipm eē, nō aūt in impfectionib⁹ cuiusmodi est malū.

¶ Secūdo. Quia nullū malū est malū per participationeʒ, sed p priuationē participationis, vt dr̃ p̄ma. q. 49. ar. 3. 4^m ⁊ tñ nō sequit̃ ꝙ oē malū sit malū per essentiā.

¶ Ad p̄mū respōdet̃ ꝙ tā in pfectionib⁹ q̄ȝ in impfectionibus, si deo attribuant̃ verū est, ꝙ nihil de ipso per participationē dicit̃ tanq̄ȝ videlicet ab eius essentia distinctuʒ, q2 per rationē quartā pcedentis cap. quod aliquo participat cōparat̃ ad ipsuʒ sicut potētia ad actū, in deo aūtē potētia esse nō pōt, sʒ est act⁹ purus cū sit ipm eē, iđ si ponat̃ malū deo cōuenire illud nō pōt esse per participationem.

¶ Ad secūdū respōdet̃, ꝙ esse tale per pticipationē pōt dupliciter intelligi, vno mō p acceptionē impfectā alicui⁹ po- (Esse tale p participationēʒ duob⁹ modis [illegible].)

strinl/alio mō p acceptionē cuiuscūq3 a se distincti/siue po/sitiuū sit/siue negatiuū. Si primo mō accipiat/sic nihil di/cit' malū per participationē/eo q malū nō sit aliqua natu/ra/sed dicit' aliquid malū per priuationē pticipatōis/eo.s. q careat aliqua forma:nihil etiā hoc mō dicit' malum per essentiā/quia malū nulla eēntia est. Si vero accipiat' scdo mō/sic oē malū, est malū per pti cipationē, inqz/ tum nullū malū est ipsa malitia, sed etiam habet aliquid malitie adiunctū.s. bo/num in quo fun dat'. ¶ Ad hūc sensuz loquitur hic.s.Th. quia si malū dicit' de deo/cū nihil cō/ueniat deo quod sit ab ipo distin ctuz siue ponat' illud forma esse siue priuatio, eo q in ipso poten tia nō sit recepti ua. sequit' vt sit ipsa malitia/qd est esse malū per essentiam. †Cap.15. †Cap.28.

¶ Quarto. Nul la impfectio est i deo ergo neqz malū/quia ma/luz imperfectio quedaz est/sicut bonū perfectio.

¶ Quinto. Ma/lū vel est priua/tio/vel priuatio nē icludit. s3 nul la priuatio est i deo/cum in deo nō sit potētia q est fōm priuatio nis. g ɀc. Pro/bat' añs/quia sicut bonū ɀ perfectuz aliquid est fm q est actu ita est impfectū ɀ malū/fm q est deficiens ab actu.

¶ Sexto. Nullū violentū est in deo vel pter naturā/ergo in ipso nō est malū/probat' ɔña quia malū fm q malū inest vnicuiqz contra motū naturalis inclinatiōis/eo q vnūqd/qz refugiat malū/sicut vnūquodqz appetit bonū, ɀ licet ali quādo in rebus cōpositis possit maluz fm aliquid sui/esse nāle rei/hoc tñ in deo esse nō pōt/cū nō sit cōpositus.

¶ Circa illā ppositionē. Malū alicuius fm q est ei malū, est violentū, ɀ preter nām/pōt tamē ei naturale esse fm ali quid eius in rebus cōpositis:dubitat'/quia videt' cōtradi/ctionē implicare. Nā si malū fm aliqd sui est naturale/er/go malū/fm q malū semper est in re q3diu res est/quia il/lud quod est naturale cui maluz coniungitur semper est in re. Si autem vt malū est violentū/sequit' q non semp ma/neat in re/quod enim violentū est aliquando remouet'.

[illegible] aliquid malū ē alicui violētū ɀ tñ ē nāle.

¶ Respondet'/ɀ dicit' primo/q cū aliqua puatio cōcomita/tur aliquod principiorū naturaliū/tunc dicit' malū esse na/turale/saltē ad naturā vniuersalē cōparatū/rōne alicui' qd ad ipsum pertinet.s.rōne ipsius principij in quo radicatur

hil pticipatiue de eo dici pt. vt pz ex rōne sup iducta †si igit' ma lū de ipso dicat' nō dicet' ptici/patiue. s3 eēntialr. sic āt malū de nullo dici pt vt sit eēntia alicu/ius:ei eni eē deficeret qd bonuz est. (vt ostensuz est). In malitia aūt nō potest esse aliquid extra/neū admixtuz. sicut nec in boni/tate. malū igit' de deo dici ñ pt.

4 ¶ Itē malū bono oppositū est. nā āt boni vel rō i pfectiōe. cōsi/stit g rō mali in impfectiōe. defe ct' āt vl' iperfectio i deo q ē ve pfect' eē ñ pt (vt sup ōnsuz est). in deo igit' malū esse nō potest.

5 ¶ Preterea pfectū ē aliqd fm q est actu. g iperfectū erit secū/dū qd est deficiēs ab actu. ergo malū vel puatio est vel puatio/nē icludit vel nihil est. puatiōis aūt subiectū est potētia. hoc aūt in deo eē nō pōt:igit' nec malū.

6 ¶ Preterea si bonū ē qd ab oi bus appetit':igit' malū vnaqqz nā refugit iquātū h3:qd āt ē ali/cui ɔtra motū nālis appetit' est violētū ɀ pter nāz: malū igit' in vnoqqz ē violentiū ɀ pter nām. fm qd ē ei malū: ɀ si possit ei eē nāle fm aliqd ei' i reb' cōposi/tis. de' āt cōposit' nō ē nec esse pt i eo violētū vl' pter nāz: vt ōn/suz ē †malū igit' i deo eē nō pōt.

¶ Hoc ēt sacra scriptura cōfir/mat. Dicit' eni .i. cano. Jo.1.ca. (De' lux ē: ɀ tenebre i eo nō st vlle). Et i Job. (Absit a deo im pietas: ɀ ab oipotēte iniqtas).

¶ Q3 de' ē ois bōi bonū. Ca.40

Stendit' ēt ex pdictis q de' sit ois boni bo/nū. Bonitas eni vni/uscuiusqz ē pfectio ipi us vt dcm̄ ē †de' āt cū sit simplr pfect' sua pfectiōe oēs rerū pfe ctiōes cōprehēdit: vt ostēsuz est †sua igit' bonitate oēs bōitates cōprehēdit: ɀ ita ē ois bōi bonū.

2 ¶ Itē qd p pticipationē dī ali/qle: ñ dī tale nisi iquātū h3 quan dā silitudinē ei' qd p eēntiā dī. sic ferrū dī ignitū inquātū quā/dā silitudinē ignis pticipat. sed de' est bonus p essentiā: oia vo alia per pticipationē (vt osten/sum est supra) igitur nihil dicet' bonū. nisi inquātū habet simili/tudinē aliquā diuine bonitatis. est igitur ipe bonū omnis boni.

sicut in eo qui nascit' cecus/aut claudus cecitas quidez/ɀ obliquitas cruris fm se est pter nām/ɀ violēta q est pua/tio alicuius debiti inesse/rōne tñ oculi/ɀ cruris que sibi na turalr cōueniūt dicunt' illa mala naturalia esse.

¶ Dicit' scdo q violētū illud quod cōcomitat' partē aliquā naturalē nō oportet vt aliquādo remoueat'/sed tātuz illud violentū qd nul lā habet ɔcomi tātiam ad aliqd principiorū na/turaliū/q illud licet fm se cōsi/deratū sit preter naturam/induit tamē rōnē natu ralis ex substra/cto ad quod cō/sequit'/ɀ est de intētione secun/ria nature vlis, ɀ per cōsequēs q3diu illud pnci pium manet re/moueri nō pōt. Ultimo auctori tatib'. Jo.1.ca. ca.1.ɀ Job. con clusio ɔfirmat'. †Cap.14. †Aug.e. scriptu. †Idē.p.p. q.6.ar.4. †Cap.38.

¶ Sup cap. 40.

Post/q3 deter/minauit. s.T. de bonita/te diuina abso/lute nūc de ipsa cōparatiue de/terminat. ¶ Cir/ca hoc aūt duo facit. ¶ Primo comparat boni tatez diuinā ad alia bona p mo dum principij. ¶ Secūdo per modū excellen/tie. cap. sequēti. †Cap.16. †Cap.15.

¶ Quātū ad pmū ponit hāc ɔnē. De' ē ois boni bonū.

¶ Pro cuius intelligentia sciendū ex doctrina.s.Tho. pri/ma.q.6.4°.ɀ veri.q.21.ar.4.3m q dupliciť potest intelligi deū esse omnis boni bonū vno modo intrinsece/quia.s. ip/se fm se sit bonitas rebus inherens a qua vnaquaqz res di cat' bona/ɀ sic nō accipit' hic/ostensum est eni supra deum nullius rei esse formā/alio modo extrinsece per modū pn/cipij effectiui exemplaris/ɀ finalis/ɀ sic intelligit'/quia vz bonitas cuiuscūqz creature est producta ɀ exēplata a deo ɀ ad ipsum sicut ad finē ordinata: pbatur autē. Primo. In deo sunt perfectiōes omniū rerū ergo omnes bonitates cō prehendit/ɀ est omnis boni bonū/pbat' ɔña/quia boni/tas rei est pfectio eius. Secūdo/oia hñt similitudinē diui/ne bonitatis. g ɀc. pbat' añs quia de' est bonus p essentiā alia vo p participationē/quod aūt ē tale p pticipationē/est tale/q h3 aliquā similitudinē eius qd est p eēntiā tale.

Deus esse ois boni bonū duplr accipi potest.

¶ Aduertendum hic/q ad hoc vt aliquid participatiue di catur tale/nō requirit' vt habeat illud fm eandē rōnē vni/uocā/fm quā est in eo qd dicit' p essentiā tale/sed sufficit vt aliquā eius similitudinē hēat/vt hoc loco vult.s.Tho.

¶ Tertio. Deus est finis vltimus omniũ vt infra ostendet, ergo est oĩs boni bonũ, pbaẽ ꝯñia: quia cũ bonũ habeat rõnẽ appetibilis, et vnũquodq; sit appetibile pp finẽ, bonũ dicitur vnũquodq; aut q2 est finis, aut q2 ordinaẽ ad finẽ: ergo finis vltimus est a quo oĩa ratione boni habent. Cõfirmaẽ ꝯ auctẽ Exodi. 33. et Sap. 7. ¶ Sup cap. 41.

Comparat secundo loco S. T. bonitatem diuinam ad alia bona quantum ad excellẽtiam, ostenditq; q deus ẽ summũ bonũ. Probaẽ.

† Reg. 9. scripta. ¶ Primo. Diuina bonitas comparatur ad oĩa bona sicut bonum vle ad pticulare cũ sit oĩs boni bonũ, ergo preeminet oĩ bono particulari, patet ꝯñia: q2 bonũ vle peminet bono pticulari sicut bonũ gentis est melius q̃ bonũ vniꝰ, eo q perfectio totius peminet pfectioni partis simpliciter, et absolute loquendo. † Idẽ p. p. q. 6. ar. 2.

† Cap. 40. ¶ Scđo. Quod per essentiã dicitur. veriꝰ diciẽ, q̃ qđ dr p participatione, deus per essentiã dr bonꝰ, et alia per participationem, ergo rc.

¶ Circa illam propositionem.

Nõ dr p essentia verius dr q̃ qđ dr p participatione. ¶ Quod per essentiã diciẽ verius diciẽ quã qđ dr p pticipatione. Dubiũ occurrit, q2 albedo q̃ diciẽ p eẽntiã nõ veriꝰ diciẽ alba q̃ id qđ albedine pticipat, imo alba nõ diciẽ.

¶ Pro intelligẽtia huiꝰ ꝯsiderãdũ q id qđ dr p essentiã põt cõparari, et ad id qđ ẽ tale p similitudinẽ q̃ est cã eius, et ad id qđ ẽ tale p pticipationẽ, si pmo mõ, cũ ly, verius, vt habeẽ veri. q. 4. ar. 6. possit designare aut veritatẽ rei, aut vitatẽ pdicationis, si vitatẽ rei designet, tũc nõ est necessariũ vt veriꝰ sit aliqd vbi est p essentiã: põt. n. veriꝰ esse vbi est p similitudinẽ q̃ est cã rei, q̃ vbi est p essentiã, sicut res nãles verius sunt in mẽte diuina, vbi sunt p similitudinẽ aliq̃lẽ, q̃ i se ipsis, vbi sunt p eẽntiã, p veriꝰ aũt hoc mõ intelligo idẽ qđ perfectiꝰ, ex parte. n. rei vitas in eẽ fundaẽ, et iõ dicere rem esse veriꝰ in deo vitate rei, est dicere ipam in ipso hẽre pfectiꝰ eẽ q̃ in seipsa q2 illud est diuinũ, istõ vo est creatũ. Si ãt vitatẽ pdicationis significet. sic veriꝰ est vnũqđq; vbi ẽ per eẽntiã, q̃ vbi ẽ p similitudinẽ, q2 vitas pdicationis attendiẽ sm q aliqd sm suũ formale significatũ de aliq̃ dr, nõ põt aũt magis alicui ꝯuenire formalr, q̃ si p eẽntiã illi ꝯueniat. Si scđo mõ tũc quõcũq; sumaẽ ly veriꝰ: vera est ppõ. s. Tho. quod. n. p essentiã alicui ꝯuenit perfectiꝰ eẽ in illo hz q̃ in eo cui ꝯuenit per pticipationẽ, et maiorẽ identitatẽ formalem cũ ipso hz: ex quo sequiẽ vt verius etiã prediceẽ.

3 ¶ Adhuc cũ vnũqđq; appetibile sit pp finẽ: boni ãt rõ ꝯsistat in h q ẽ appetibile. oz q vnũqđq; dicaẽ bonũ: vel q2 ẽ finis: vel q2 ordinaẽ ad finẽ: finis igiẽ vltimus est: a q̃ oĩa rõnẽ boni accipiũt: h ãt deꝰ ẽ: vt ifra pbabiẽ. ẽ igiẽ deꝰ oĩs boni bonũ. ¶ Hic est q dñs suã visionẽ† Moysi pmittẽs diẽ. Exo. xxxiij. (Ego ondã tibi oẽ bonũ). Et Sa. vij. dr de diuina sapia. (Venerunt mihi oĩa bona pariter cũ illa).

¶ Q deꝰ sit sũmũ bonũ. Ca. 41.

Ex hoc ãt ondiẽ q deꝰ sit sũmũ bonũ. ¶ Naz bonuz vle peminet oĩ bono pticulari: sic bonũ gẽtis ẽ meliꝰ q̃ bonũ vniꝰ: bonitas eni totiꝰ et pfectio peminet bonitati et pfectiõi ptis: sz diuina bonitas comparaẽ ad oĩa alia: sic vle bonuz ad pticulare: cũ sit oĩs boni bonũ: vt ostensuz est: † est igiẽ ipse summũ bonũ.

2 ¶ Preterea id qđ p eẽntiã dr. viꝰ dr q̃ id qđ ẽ p pticipationẽ dictũ: sz deꝰ ẽ bonꝰ p suã eẽntiã: alia vo p pticipationẽ. vt ondsuz est: † est igiẽ ipse summũ bonũ.

3 ¶ Itẽ qđ ẽ maximũ in vnoq̃q; gñe. ẽ cã alioz q̃ sũt i illo gñe: cã eni potior ẽ effectu: ex deo autẽ oĩa habẽt rõnẽ boni vt ostẽsum est: † est igiẽ ipse summũ bonuz.

4 ¶ Amp. sic albiꝰ ẽ qđ ẽ nigro ipmixtꝰ ita meliꝰ ẽ qđ ẽ malo ipmixtꝰ: sz deꝰ ẽ maxie malo ipmixtꝰ: q2 in eo nec actu nec põa malũ eẽ põt: et h ex sua nã cõpetit vt ostẽsuz est: † est igiẽ ipse sũmuz bonũ. ¶ Hinc ẽ qđ Exo. 2. diciẽ. (Nõ ẽ sanctꝰ vt est dñs).

¶ Q deus est vnus. Cap. 42.

Hoc aũt ondso manifestũ est deũ nõ esse nisi vnũ. ¶ Nõ eni poẽe ẽ eẽ duo sũme bona: qđ enim per supabundantiã diciẽ: in vno tantũ inuenitur. deꝰ autẽ est summũ bonuz† (vt ostẽsum est), deus igitur est vnus.

¶ Ad instantiã dr q intelligiẽ ppõ. s. T. vbi illud formalr pdiceẽ de vtroq;, et vbi ipsa eẽntia p se subsistat, tũc. n. verius dr qđ est ipsa quidditas, q̃ id quod hz quidditatẽ, et q2 deus ipsa bonitas ẽ: alia vo hñt bonitatẽ, et dr formalr bonus, sicut et alia dicunẽ bona, iõ et verius, et pfectius diciẽ bonus, albedo aũt nõ recipit pdicationẽ sui cõcreti, vt proprie dicaẽ alba, nec ẽt p se est, licet p se significetur, iõ nõ ẽ sile.

† Cap. 37. ¶ Tertio. Ex deo oĩa boni rõnem habẽt, q̃ rc. probaẽ ꝯñia, q2 qđ est causa aliorũ in vno genere, ẽ maximũ in illo.

† Cap. 40. ¶ Aduerte quoniã hic summiẽ genus pro omni cõmuni sz eandem rationem, aut simpliciter, aut sm proportionẽ vt superiꝰ est ostensum.

† Cap. 37. † Aug. 6. scriptu. ¶ Quarto. In deo malum nec actu nec potentia est, ergo est summũ bonum probaẽ ꝯñia, q2 melius est quod est malo impermixtius. † Idẽ p. p. q. 11. ar. 3.

¶ Cõfirmaẽ auctoritate Exo. 2.

† Cap. 41. ¶ Sup cap. 42.

Postq̃ determinauit. s. Th. de bonitate diuina, nunc de ipsius vnitate determinat.

¶ Vbi aduertendũ q in determinãdo de perfectionibꝰ diuinis non seruat. s. Tho. ordinẽ qui ipsis perfectionibus sm se cõuenit, sed ordinẽ dependẽtiẽ sm cognitionẽ ab ipso traditã, quia enim ex eo q cognoscimus deũ esse perfectum resultat cognitio q sit bonus, quia bonũ est vnũqđq; inq̃tum est perfectũ, ideo post determinationẽ de perfectione. statim de bonitate determinauit, q̃uis bonitas sit naturaliter posterior vnitate, similiter quia ex eo q cognoscitur deũ esse summũ bonũ: statiz habetur ipsuz esse vnũ, ideo post bonitatẽ. de vnitate determinat. De hac ergo ponit hanc cõclusionẽ. Non est nisi vnus deus.

¶ Probatur autẽ multipliciter, et primo sic. Deus est summe bonus. ergo est tantũ vnus, probaẽ cõsequentia. quia quod per superabundantiã diciẽ vni soli conuenit.

Superlatiue aliqd dr duplr. ¶ Aduertendũ, q nõ est idẽ omnino aliquid per superabũdantiã dici, et suplatiue. Nam suplatiue aliquid dici potest, et p excessum ad alia, et per negationẽ excedentis, sicut calidissimũ. aut quia oĩa calida excedit, aut quia nihil est ipso calidius. Per supabundãtiã aũt dici, est oĩa excedere. et hoc vni tm̃ cõuenit. Nam si aliqd hoc mõ cõueniret pluribus, vnũ alterũ nõ excederet, et sic nõ diceret summũ per superabundantiã ad omnia, et sic implicareẽ ꝯdictio. Si g deꝰ ẽ summuz bonũ, tanq̃ oĩa excedens bona, impossibile est esse duos deos, quia tunc duo essent summe bona.

¶ Scdo si eēnt plēs dij, essent plura pfecta qb⁹ nihil deesset, sed hoc est impoſſe. ergo ꝛc. Probat̃ sequela: qꝛ vt est superius ostensum, deus est oīno perfectus cui nulla pfectio deest, falsitas vero ꝯñtis probat̃; qꝛ si nulli eoꝝ deest aliqua pfectio, neqꝫ ei aliqua impfectio admiſcet̃, qḋ reqrit̃ ad h̄ ꝙ aliqd sit simplr̃ pfectū, nō erit in q̄ adinuicē distinguat̃,

† Cap. 18.

¶ Aduertēdū ꝙ si aliqd eēt in vno deo, quo distingueret̃ ab alio deo opōteret aliquid eē in vno, qḋ nō eēt in altero, aut g̃ illḋ eēt aliq̄ pfectio, aut aliq̄ ipfectio, si pfectio, g̃ ille ali⁹ de⁹ careret aliq̄ pfectione qḋ repugnat oīo pfecto, si ipfectio, g̃ in deo eēt aliq̄ iperfectio qḋ ē simplr̃ ꝛ oīo pfecto nō ꝯuēit, ꝓpterea bñ arguit. s. Tho. ꝙ si nulli eoꝝ deest aliq̄ pfectio neqꝫ ei aliqua admiſcet̃ iperfectio, nō erit in quo adinuicē distiguantur.

¶ Diceret̃ forte, ꝙ vnuſqſqꝫ hr̃et oēꝫ pfectionē alteri⁹ ſm ſpēꝫ, ſꝫ nō ſm numerū.

¶ Sꝫ h̄ nihil est, qꝛ ēt si essent tm̄ numero distincti oporteret in vno aliqd esse preter naturā speciei, vt inferius ostendetur, quo ab alio distingueretur.

2 ¶ Preterea ostēsuꝫ est deū oīo pfectū eē cui nulla pfectio desit; si igit̃ sūt plēs dij: oꝫ eē plā h̄⁹ pfecta: h̄ āt ē ipoſſe. nā si nulli eoꝝ deest aliq̄ pfectio: nꝫ aliq̄ impfectio ei admiſcet̃: qḋ reqrit̃ ad h̄ ꝙ aliqd sit simplr̃ pfectū: nō erit in quo adinuicē distiguant̃: impoſſe est igit̃ plēs deos ponere.

3 ¶ Itē qḋ sufficiēter fit vno posito: meli⁹ est p vnū fieri q̄ꝫ p multa: ſꝫ rerū ordo ē sic meli⁹ ṗt eē: nō eni potētia agētis ṗmi deest potētie que est in reb⁹ ad perfectionē: sufficiēter aūt oīa cóplēt̃ reducēdo ad vnū ṗmū ṗncipiū: nō ē igit̃ ponere plā ṗncipia.

4 ¶ Amplius ipoſſe ē vnū motū ꝯtinuū ꝛ singula regulātē a pluribus motorib⁹ eē: nā si simul mouent: nullus eoꝝ est pfect⁹ motor: ſꝫ oēs se hn̄t loco vni⁹ pfecti motoris: qḋ nō cópetit i primo motore: pfectū eni est ṗus impfecto. Si āt nō sil' mouēt qlibet

¶ Tertio qḋ sufficiēter fit vno posito, meli⁹ ē p vnū fieri, q̄ꝫ per multa, sed rerū ordo melius est, q̄ꝫ possit esse, qꝛ po^a agētis primi nō deest potētie que est in rebus ad pfectionēꝫ, ꝛ per vnum principium, oīa sufficiēter complentur ergo ꝛc.

Rerū ordo ē sicut meli⁹ esse potest.

¶ Circa illā ꝓpōnē reꝝ ordo est sicut meli⁹ pōt esse, sciendū ex doctrina. s. Tho. p̄ sen. di. 4. ar. 2ᵒ. ꝛ p̄ᵃ. q. 25. ar. 6. 3ᵐ. ꝙ suppositis reb⁹ que nūc sunt, ꝛ nullo^a mutatis: vniuersi ordo melior esse nō pōt, qꝛ nihil est in reb⁹, siue ptib⁹ vniuersi inordinatū, posset tm̄ aliū deus ordinē statuere p creationē aliaꝝ creaturaꝝ, aut p meliorationē accñtalem eādē priū.

Po^a agētis primi non deest po^a q̄ ē in reb^a ad pfectionēꝫ.

¶ Sed circa ꝓbōnē illius ꝓpōnis: qꝛ vꝫ po^a agētis ṗmi nō deest po^a que est in reb⁹ ad pfectionē, occurrit dubiū: vr̃. n. velle. s. Tho. ꝙ in reb⁹ sit qcqd pfectiōis pōt esse, h̄ aūt vr̃ falsum: nā multa sunt que nō ꝯsequunt̃ pfectionē ad quaꝫ sunt in po^a nāli ex aliquo impedimēto. ¶ Silr̃ ꝯstat nō ꝯsequi res oīa ad que sunt in po^a obediētiali ergo ꝛc. Dr̃ ꝙ. s. Tho. cū loquat̃ de ordine vniuersi, ordo aūt ipse partium vniuersi ꝯsequat̃ pfectionē essentialēꝫ reꝝ, cū inqt po^am primi agētis nō deesse po^a que est in reb⁹ ad pfectionē itelligit de pfectiōe essentiali, aut cētiā ꝯñte, nā si de⁹ alicui rei nō daret oīa que ad essentiā eius ptinēt, non esset eadē res, cū essentie rerū sint sicut numeri in qbus, vt dr̃. 8. meth^{ce} tex. x. vnitate addita vel subtracta variat̃ spēs, si ēt non hr̃ent omnia que essentiā consequuntur, non essent ſm suaꝫ nām pfecta, nō aūt intelligit de pfectione accñtali aduenientē.

¶ Cū aūt arguit̃ p̄ qꝛ nō oīa ꝯsequunt̃ pfectionē ad quā sūt in po^a di ꝙ hac est falsuꝫ de pfectiōe subali, aut subaꝫ ꝯñte.

¶ Cū arguit̃ 2ᵒ ꝙ nō ꝯsequunt̃ res oīa ad que sunt in po^a obiali: dr̃ ꝙ itellr̃ ꝓpō ḋ po^a nāli creature, nō āt ḋ po^a obiali.

¶ Quarto. Primus motus est vnus ꝛ ꝯtinuus g̃ prim⁹ motor est vn⁹: ꝓbat̃ ꝯñtia, impoſſe est vnū motū ꝯtinuū, ꝛ singula regulātē, a pluribus motorib⁹ esse, si. n. sil' mouerent, tunc vterqꝫ eēt impfectus motor, qḋ nō ꝯuenit p̄ motori, cū pfectū sit prius ipfecto, si āt nō sil' mouerēt qlibet eoꝝ qñqꝫ moueret, qñqꝫ nō moueret, ꝛ sic nō eēt vnus motus ꝯtinuus, ꝛ regularis, tuꝫ qꝛ vn⁹ motus ꝯtinu⁹ ē ab vno motore, ꝛ iō si nō eēt semper vnus motor mot⁹ nō eēt vn⁹, tum qꝛ motor q nō semp mouet irregulr̃ inenit̃ mouere, vt pꝫ in motibus violētis. ꝛ nā ib⁹ vbi motus est aliqñ velocior aliquādo tardior.

eoꝝ est qñqꝫ mouēs ꝛ qñqꝫ nō. ex q̊ sequit̃ ꝙ mot⁹ nō ē ꝯtinu⁹ neqꝫ regularis: mot⁹ eni ꝯtinu⁹ ꝛ vn⁹ est ab vno motore. motor ēt q nō semp mouet: irregulariter iuenit̃ mouere. sic pꝫ i motorib⁹ iferiorib⁹ in qb⁹ mot⁹ violentus i ṗncipio intēdit̃. ꝛ in fine remittit̃. mot⁹ aūt naturalis ecōuerso. ſꝫ prim⁹ mot⁹ est vn⁹ ꝛ cōtinuus vt a phis ꝓbatū ē. ergo oportet ei⁹ motorē eē vnū.

5 ¶ Adhuc sb̄a corpalis ordinatur ad spūalem sic ad suū bonū. nā illa bonitas ē plenior cui corporalis sb̄a intēdit assimilari. cū oē qḋ est desideret optimū quātū poſſe ē. Sed oēs mot⁹ corporalis creature iueniunt̃ reduci ad vnū ṗmū ṗter quē nō ē ali⁹ ṗm⁹ q nullo mō reducat̃ i ipꝫ: g̃ ṗter sb̄am spūalē q̄ est finis ṗmi motus nō est aliq̄ q̄ nō reducat̃ in ipsaꝫ. hoc āt noīe dei itelligim⁹, non est igitur nisi vnus deus.

¶ Aduerte ꝙ rō ista est ad phos ponētes deū de necītate mouē, nō aūt simplr̃ ꝯcludit, qꝛ posset aliqs dicere istos motores sil' mouere nō ꝓpter ipfectionē po^e quasi vn⁹ absqꝫ alio mouere nō possit, ſꝫ ꝓpter ꝯcordiā vo^{tis}, q̄uis ēt possemus dicere eā simplr̃ ꝯcludere, qꝛ cū nō sit ponēda supfluitas mar^e i p̄ pri^o, si vn⁹ p se sufficiat motū cāre ali⁹ motor ṗm⁹ po^{ni} nō erit.

¶ Quinto oēs mot⁹ corpalis creature ordināṫur ad vnū primū motū, ṗter quē nō est ali⁹ primus q nō reducat̃ in ipm ergo preter subaꝫ spūalē que est finis ṗmi mot⁹ nō est aliq̄ que nō reducat̃ ad ipsaꝫ h̄ aūt noīe dei itelligimus. g̃ ꝛc. Probat̃ ꝯñtia qꝛ sub̄a corpalis ordinet̃ ad spūalem sicut ad suū bonū cui intendit assimilari, qꝛ illa bonitas est plenior, omne aūt quod est desiderat optimum q̄ꝫtum poſſe ē.

¶ Aduertēdū, ꝙ vult. s. Tho. arguere ex cōparatiōe subarum spūaliū que sunt fines motuū ad ipsos motus subarū corpeaꝝ itēditqꝫ sic arguere, q̄lis ē ordo iter mot⁹ corporalis est ordo iter sub̄as spūales q̄ sṫ illoꝝ motuū fines, sed inter mot⁹ corpoꝝ est tm̄ vn⁹ primus ad quē oēs alij reducunt̃, ergo ꝛ iter sub̄as spūales est tm̄ vna ṗma in quā oēs alie reducunt̃, ꝛ hāc dicimus deū, ergo ꝛc. Maior ꝓbat̃, qꝛ vnaqueqꝫ sub̄a corpalis ordiat̃ ad spūalē tāq̄ꝫ cui p suū motū itēdit assil'ari tāq̄ꝫ pfectiori, ꝛ i q̄ pleni⁹ bōitas ꝯtiet̃.

¶ Sed vr̃ ꝙ hec ratio nō ꝯcludat: posset enim aliqs dicere, ꝙ lꝫ sit vna tm̄ sub̄a spūalis pria iter eas q̄ sṫ fines motuū, tn̄ sṫ plēs alie que nō sṫ fines ꝓprimi motuū ſꝫ sṫ simplr̃ p̄^e.

¶ Dr̃ ꝙ istā rōnē ponit. s. Tho. tanq̄ꝫ ex Aristo. sumptā. 8. phyſi. ꝛ. 12. meth^{ce}. Ubi postq̄ꝫ ondit numeꝝ subaꝝ separarū eē ſꝫ nūꝫ motuū cōpoꝝ celestiū ꝯcludit vlr̃ loco eē vnū

principē: vñ ista rō nō ɔcludit simplr̄, sȝ ē ad hoīeȝ gēpaꝰ. ℭ Sexto pter hūc mūdū nō est aliꝰ mūdus, ǧ est vnus oīuȝ gubernator. pbať ɔña, qꝛ oīuȝ ordiatoꝝ adinuicē ordo eoꝝ adinuicē est pp ordinē ad aliqd vnū sicut ordo ptiū exercitꝰ est pp ordinē totiꝰ exercitꝰ ad ducē. rō aūt huiꝰ est, qꝛ diuersa in aliq̄ hitudine vniri nō pñt ex ppꝛijs nāis fm q̄ sūt diuersa, nec ex plibus ordināti bus qꝛ illi vt diuersi nō pñt vnū ordinē itēdere, ꝛ sic ordo p accñs eēt. ordo aūt vniuersi nō ē p accñs fm q̄ iferiora p supiora gubernanť cū sit semp aut p maiori pte. ǧ oȝ esse vnū pꝰ ordinatorē ꝛ gubernatorē oīuȝ. ℭ Aduertēdū h̄ vt hī pꝰ pte. q. 11. ar. 3º q̄ vniꝰ p se vnū ē cā si totalr̄ in vno ordine, ꝛ in vno gñe cāe ꝛ si multa sť cā vniꝰ h̄ nō est nisi p accidēs, h̄ ē p aliō indistīū. s. sť aliq̄ mo vnū, lō cū pꝰ ens, ꝛ ordinans sit pfectissimū, ꝛ p se meliꝰ ē vt sit vnū q̄ȝ plā, pp h̄ cū h̄ dixerit multa vt diuersa sūt nō itēdere vnuȝ ordinē, subintellit q̄ vel ordo reꝝ erit p accñs vel oȝ reducere ipȝ ad aliqd vnū ordināo oia ad finē quē itēdit, qꝛ vȝ ñ pōať ordo reꝝ eē p se, ꝛ multa ñ sint p se vniꝰ ordis cā sȝ p aliud indistīū. s. sint vnū, oȝ vt reducāť ad vnū pnꝰ quod sit cā p se. ℭ 7º si eēnt plres eēnt duo necē eē. h̄ aūt est ipole. ergo ꝛc. Probatur falsitas ɔñtis, qꝛ cū ɔuenirēt in itēniōe, ꝛ qdditate necēitatis essendi, oporteret vt distiguerenť p aliqd additū, vel vni tm̄, vel vtriq̄ȝ, ꝛ sic vel alteꝝ, vel vtrūq̄ȝ eēt cōpositū qō repugnat ei q̄ necē est esse p seipsum vt supius est ostēsum. ℭ 8º ꝛ est cōfirmatio p̄cedētis illud quo differūt ista que in necēitate essendi ɔueniūť, aut reqriť ad necēitatē essendi aut nō. si nō ergo est aliqd accñtale, sȝ h̄ est ipole qꝛ neq̄ȝ cāreť ab eēntia eiꝰ qō est necē eē, qꝛ tūc vtrūq̄ȝ hreť illud cū vtrūq̄ necēitatē essendi hēat, neq̄ȝ ab aliq̄ alio, qꝛ tūc eē vtriusq̄ȝ

6 ℭ Amp̄. oīuȝ diuersoꝝ ordinatoꝝ adinuicē: ordo eoꝝ adinuicem est pp ordinē eoꝝ ad aliqd vnū sic ordo ptiū exercitꝰ adinuicē est pp ordinē totiꝰ exercitꝰ ad ducē. nā q̄ aliq̄ diuersa adinuicē in hītudine aliq̄ vniunť nō pt eē ex ppꝛijs naturis fm q̄ sť diuersa: qꝛ ex hoc magis distinguerenť. ℭ Nec pt eē ex diuersis ordinātibꝰ qꝛ nō posset eē q̄ vnū ordinē itēderēt ex seipis fȝ qō sūt diuersi ꝛ sic vel ordo multoꝝ adinuicē est p accñs: vel oȝ reducere ad aliqd pmuȝ vnū. s. ordinās q ad finē quē itēdit oia alia ordinatoēs aūt ptes huius mūdi inueniunť ordinate adinuicē: fm q̄ q̄dā a qbusdā iuuanť: sic corpa iferiora mouenť p superiora ꝛ h̄ p sbās icorpeas (vt ex p̄dictis pȝ). sȝ h̄ nō ē p accñs cū sit sp vel i maiori pte: igiť totus hic mūdus ñ hȝ nisi vnū ordinatorem ꝛ gubernatorē: sed preter hūc mūdū nō est alius: ñ est igitur nisi vnus oīuȝ rerū gubernator quē deum dicimus.

7 ℭ Adhuc si sint duo q̄rū vtrūq̄ȝ est necē eē: oȝ q̄ ɔueniāt i itētiōe necēitatis eēndi: opȝ igiť q̄ distinguanť p aliqd qō addiť: vel vni tm̄: vel vtriq̄ȝ: ꝛ sic oȝ vel alterū vel vtrūq̄ȝ eē ɔpositū: nullū āt cōpositū ē necē eē p seipm: †(sic sup̄ ostēsū est). ipole est igiť esse plura quoꝝ vtrūq̄ȝ sit necesse esse: ꝛ sic nec plures deos.

8 ℭ Amp̄. illō in q̄ differūt ex q̄ ponunť ɔuenire i necēitate eēndi: aut reqriť ad cōplemētū necessitatis eēndi aliq̄ mō: aut non. Si nō reqriť: ǧ est aliqd accñtale: qꝛ oē qō aduenit rei nihil faciens ad eē ipiꝰ ē accñs: ǧ h̄ accidēs hȝ cām: aut ǧ eēntiā eiꝰ qō est necē eē: aut aliqd aliō: si eēntiā eiꝰ cū ipa necēitas essendi sit essentia eiꝰ: (vt ex dictis pȝ) necessitas eēndi erit cā illiꝰ accidētis: sȝ necēitas essendi inueniť in vtroq̄ȝ: ǧ vtrūq̄ȝ hēbit illō accidēs: ꝛ sic nō distiguenť fȝ illud. ℭ Si āt causa illiꝰ accñtis sit aliqd aliud: nisi ǧ illud aliud esset: nō eēt hoc accñs: ꝛ nisi hoc accidens esset distinctio p̄dicta nō esset: ǧ nisi esset illud aliud: ista duo q̄ ponunť necesse esse non essent duo: sed vnū: ergo esse ppꝛiū vtriusq̄ȝ est dependens ab altero. ꝛ sic neutrū est necesse eē per seipsum. ℭ Si autē illud in quo distinguunť sit necessariuȝ ad necessitatē essendi ɔplendā: aut hoc erit: qꝛ illud includiť in rōne necessitatis essendi: sic animatū includiť in diffinitiōe animalis. aut hoc erit qꝛ necessitas essendi specificať per illō: sicut aial cōpletur per rōnale. ℭ Si pmo mō oȝ q̄ vbicūq̄ȝ sit necessitas essendi sit illud qō in eius rōne diciť. sicut cuicūq̄ȝ conuenit animal. cōuenit aiatum. ꝛ sic cū ambobus predictis attribuatur necessitas essendi fm illō distingui nō poterūt. ℭ Si aūt se

dependeret ab aliq̄, ꝛ sic neutruȝ eēt necē esse, pbať ɔña qꝛ tūc nisi illa cā esset nō esset illud accñs, ꝛ ɔñter nō esset illorum distinctio, ꝛ sic nō eēnt duo sed vnū. Si sic, aut h̄ est qꝛ includiť in rōne necessitatis essendi, aut qꝛ necessitas essendi specificať p illud, nō pꝰ qꝛ tunc esset in vtroq̄ȝ, sicut ꝛ necessitas essendi, nō fm, qꝛ tunc cōpleret necessitateȝ essendi q̄ȝtum ad esse, ꝛ non q̄ȝtū ad intentionē necessitatis essendi, sicut dña cōplet genus, hoc aūt est impole tum quia eius qō est necesse esse sua qdditas est suū esse, tum qꝛ ipsi acqrereť esse p aliud hoc autēȝ est impossibile ergo ꝛc. ℭ Notandū primo q̄ dña dupliciter ad genus pōt cōparari vno modo fȝ absolutaȝ generis qdditateȝ ꝛ rōnem alio modo in ordine ad esse actualis existentie, si primo modo cōpareť sic non est generis completiua, genus enim hȝ ante additioneȝ dñe diuisiue, vt dicit. s. Tho. suam cōpletam rōneȝ, si vero secundo modo cōpareť, sic est cōpletiua gñis qꝛ vȝ cōstituit proprium susceptiuū esse, si sit vltima dña, nā nō expectat spēs spālissima aliud princꝰ formale ad h̄ vt sit, lȝ in rebꝰ māllbꝰ reqranť mālia pncipia, si āt nō sit vltia dña, facit genus magis appropiquare ad eē eo q̄ genus ñ possit eē actu, nisi p dñā limiteť vt ēt supiꝰ est ostēsuȝ. ℭ Notādū 2º q̄ cū genus p dñam limitať, ꝛ appropinquat ad esse acqrit eē p aliqd aliud a se nō qdē realr̄, sȝ formalr̄ distinctū naȝ dña a gñe suo nō distinguiť realr̄ sȝ formalr̄, lȝ in re aliquā distictionē realē, ꝛ cōpositionē reqrat, h̄ aūt ei, qō est fȝ se necē esse ɔuenire nō pōt, cū in ipso nō sint plra formalr̄ distincta q̄ȝtū est ex pte rei fm se, lō cuȝ deducit. s. T. tāq̄ȝ ad incōueniēs q̄ ipsi necē esse acqrereť eē p aliqd aliud intelligēdū est de alio formali alietate, se tenente ex

Dña quō ad genus se hēat.

† cap. 18.

partē rei ſm ſe q̄ aliquā cōpōnē requirit in re ſiue ex mā ⁊ forma, ſiue ex eēntia ⁊ eſſe de quo inferi⁹ latior erit ſermo.

¶ Nono. Si ſunt duo dij, aut hoc nomē de⁹, de ipſis dr̄ eq̄uoce, aut vniuoce, ſi pmū nō ptinet ad preſentē intētionē, ſi ſm, aut eadē nā eſt in vtroq₃ ſm vnū eē, aut ſm aliō, ⁊ aliō ſi ſm vnū, g̊ ipſi nō erūt duo, q̄r duoꝝ nō eſt vnū eſſe, ſi ſbaliter diſtinguantur, ſi ſm aliud, ⁊ aliud, g̊ neutrū erit ſua q̄dditas, aut ſuum eſſe, cuius oppoſitū ſuperius eſt oſtenſum.

Duorū ſi ſbalr diſtīguant nō ē vnū eē.

¶ Circa illā ꝓpoſitionē, duoꝝ nō eſt vnū eē, ſi ſbaliter diſtinguantur, intelligēdū, q̄ aliq̄ ſbaliter diſtigui, pōt dupliciter itelligi, vno mō q̄r ſunt duę ſbę, quarū vna non eſt alia qſiocūq₃ ſint ſbę alio mō q̄r ſunt totalr ſm eſſentiā diſtinctę, ita q̄ nec eēntia vnius eſt eſſentia alteri⁹, nec ambę ſunt eiuſdē eēntię ptes. Propō ergo. 8. Th. eſt intelligēda ſcdō mō non pmo, q̄r mā, ⁊ forma vnius cōpoſiti vnū eſſe actualis exiſtētię hñt, eo q̄ vnā eſſentiā cōſtituūt, ⁊ tñ ſunt duę ſbę. ſor. aūt ⁊ plato nō poſſunt hēre vnum

†Cap. xi.

eſſe, q̄r ſunt eēntię diuerſę vnā nūero eēntiā nō cōſtituētes.

¶ Circa illā cōditionalē. Si nā ipſoꝝ eſt ſm aliud ⁊ aliō eē in ipſis, neutrū erit ſua q̄dditas, vel ſuū eſſe, aduertendū, q̄ inducit̄ ꝯñs diſiunctū, q̄r ſi ponat̄ quidditatē ipſoꝝ eē vnā eſſe vō illi⁹ quidditatis in iſtis duob⁹ diuerſificari, ſeq̄t̄ quidditatē, ⁊ eſſe realr̄ diſtingui. Et iō ſi vnus illoꝝ ſit ſua quidditas, oꝫ vt diſtinguat̄ ab eſſe, ſi vō ſit ſuū eſſe, oꝫ vt a quidditate diſtinguatur, quia cū₃ quidditas, ⁊ eſſe duo diſtincta ponantur, nō poteſt vnum ſuppoſitum vtriq₃ identificari. Sed ſi vni identificat̄, opꝫ vt diſtinguat̄ ab altero.

¶ Decimo. Ei qō eſt neċe eſſe cōuenit neċitas eēndi inq̄ꝫtū, hꝫ eſſe hoc ſignatū, ⁊ pticulare, g̊ neċitas eſſendi pluribus cōuenire nō poteſt, g̊ nō poſſunt eſſe plures dij, pbat̄ pma cōſequētia, quia nihil eoꝝ q̄ cōueniūt huic ſignato inq̄ꝫtū eſt hoc ſignatū poſſibile eſt alij ꝯuenire, añs etiā ꝓbatur. Si illud qō eſt neċe eſſe non eſt hoc ſignatū inq̄ꝫtū eſt neċe eſſe, g̊ deſignatio ſui eē nō eſt neċia ex ſe, ſed ex alio dependet ſ₃ vnūquodq₃ ſm q̄ eſt actu eſt diſtinctū ab oīb⁹ alijs quod eſt eſſe hoc ſignatū, ergo neceſſe eſſe depēdet ab alio q̄ꝫtū ad eſſe actu, ſ₃ hoc eſt cōtra rōnē neceſſe eſſe, g̊ ⁊c̄.

¶ Sed videt̄ q̄. 8. T. ꝓpoſitū nō probet añs, n, eſt, ſi qō ē

cūdo mō: hoc itēꝝ eē nō pōt. nā differētia ſpecificās gn̄s nō cōplet gn̄s rōnē: ſ₃ p eā acq̄rit̄ gn̄i eē i actu. rō eni aialis cōpleta eſt añ additionē₃ rōnalis. ſ₃ nō pōt eē aial actu niſi ſit rōnale vel irrōnale. ſic g̊ aliq̄d cōplet neċitatē eēndi q̄ꝫtū ad eē in actu. ⁊ nō q̄ꝫtū ad intētionē neċitatis eēndi. qō eſt ipoſſe pp duo. ¶ Primo q̄r ei⁹ qō eſt neċe eē ſua q̄dditas eſt ſuū eē: †(vt ſup̄ ꝓbatū eſt). Scdō q̄r ſic ipi qō eſt neċe. acq̄reret̄ eē p aliq̄d aliō. qō ē ipoſſe. n̄ ē g̊ poſſe ponē plā quorū q̄libet ſit neċe eſſe p ſeipſum.

9 ¶ Adhuc ſi ſunt duo dij. aut h nomē de⁹ de vtroq₃ p̄dicat̄ vniuoce vel equoce. Si equoce h ē pter itētionē pſītē. nā nihil ꝓhibet rē quālibet q̄libꝫ noīe equoce noīari ſi vſus loquētū admittat. Si āt dicat̄ vniuoce oꝫ q̄ de vtroq₃ p̄dicet̄ ſꝫ vnā rōnē. ⁊ ſic oꝫ q̄ i vtroq₃ ſit vna nā ſꝫ rōnē. Aut igitur h nā eſt i vtroq₃ ſm vnū eē. aut ſm aliō ⁊ aliō. Si ſꝫ vnū: g̊ nō erūt duo: ſed vnū tm̄: duoꝝ enī₃ nō eſt vnū eē: ſi ſbalr diſtinguant̄. Si āt eſt aliō ⁊ aliud eſſe in vtroq₃: ergo neutrum erit ſua q̄dditas vel ſuū eſſe: ſed hoc oꝫ in deo poneret †(vt ꝓbatū eſt) ergo neutrū illoꝝ duoꝝ eſt h qō itelligimus noīe dei: ſic igit̄ ipoſſe ē ponere duos deos.

10 ¶ Amp. nihil eoꝝ q̄ ꝯueniūt huic ſignato iq̄ꝫtū ē h ſignatū: poſſe ē alij ꝯuenire q̄r ſingularitas alicui⁹ rei nō ieſt alteri pter ipſꝫ ſingulare: ſ₃ ei qō eſt neċe eē ſua neċitas eēndi ꝯuenit inq̄ꝫtū hꝫ eſſe h ſignatū. g̊ ipoſſe ē q̄ alicui alteri ꝯueniat: ⁊ ſic ē ipoſſe q̄ ſint plura quoꝝ q̄libet ſit neceſſe eē: ⁊ p ꝯñs ipoſſe eſt eē plures deos. ¶ Probō mediā. Si eni illud qō ē neceſſe eē nō eſt h ſignatū iq̄ꝫtū ē neċe eē. oꝫ q̄ deſignatio ſui eē n̄ ſit neceſſaria ſꝫ ſe: ſ₃ ex alio depēdeat. vnūq̄dq₃ āt ſꝫ qō ē actu ē diſtictū ab oīb⁹ alijs qō ē eē h ſignatū: g̊ qō eſt neċe eē depēdet ab alio q̄ꝫtū ad hoc qō eſt eē in actu: qō eſt ꝯtra rōnē ei⁹ qō eſt neceſſe eē: oꝫ igitur q̄ id qō eſt neceſſe eſſe ſit neceſſe eſſe ſm hoc q̄ eſt ſignatū.

neċe eē cōuenit neċitas eēndi, inq̄ꝫtū hꝫ eſſe hoc ſignatū, ꝓbat āt iſtā. Illud qō eſt neċe eſſe eſt h ſignatū inq̄ꝫtū ē neċe eē, ſilr̄ cū deberet ſubſūmere, ſ₃ vnūq̄dq₃ ſꝫ q̄ ē h ſignatū ē actu, ſubſūmit ꝯuerſā. ſ. hāc, ſ₃ vnūq̄dq₃ ſꝫ q̄ ē actu ē diſtictū. g̊ ⁊c̄.

¶ Reſpōdet̄ q̄ ii inq̄ꝫtū nō ſpecificat hoc loco rōnē formalē, ſ₃ denotat fundamētū, ⁊ cōcomitātiā, ſicut ſi dicerē ſor. inq̄ꝫtū hic hō eſt in actu, ſenſus eſt hūc hoīem eſſe fundamētū exiſtendi in actu, ⁊ q̄ eē in actu concomitat̄ hūc hominē, ſiue hoīe₃ ſignatū, nō autē hoīem in cōmuni, ⁊ ideo nō refert ad hūc ſenſum dicere, ſor. inq̄ꝫtū eſt hō eſt in actu, ⁊ dicere ſor. inq̄ꝫtū eſt in actu eſt hic hō. Similr̄ g̊ cū ſeſe cōcomitent̄ i eo qō eſt neċe eſſe, neċitas eēndi ⁊ etiā hoc ſignatū q̄r ip̄ſū₃ non hꝫ neceſſitatē eſſendi ſine hoc eē ſignato, nō refert dicere, hꝫ neceſſitatē eſſendi inq̄ꝫtū eſt h ſignatū, ⁊ ē hoc ſignatū inq̄ꝫtū hꝫ neceſſitatē₃ eēndi, eē eni hoc ſignatū ē fundamētū ſm q̄ ſibi cōuenit neċitas eſſendi. Similr̄ dicit̄ de illis, vnūq̄dq₃ ſm q̄ eſt hoc aliquid, ⁊ diſtinctū eſt in actu, ⁊ vnūquodq₃ ſꝫ q̄ eſt actu, eſt diſtinctū ⁊ hoc ſignatū, vtrobiq₃ enim denotatur ratio fundamentalis, ⁊ cōcomitātia. Ideo iſta propoſitio. Illud quod eſt neceſſe eſſe nō eſt hoc ſignatū, inq̄ꝫtum eſt neceſſe eſſe equiualet huic. Illud qō eſt neceſſe eſſe nō habet neceſſitatem eſſendi inq̄ꝫtū eſt hoc ſignatū, ⁊ ſimiliter affirmatiua, affirmatiue equiualens eſt q̄ꝫtū₃ ad veritatē. Unde ratio eſt hec, ſi neceſſitas eſſendi nō conuenit ei quod eſt neceſſe eſſe inq̄ꝫtū eſt hoc ſignatū, deſignatio ſui eſſe, ⁊ particularitas nō eſt ex ſe neceſſaria ſ₃ ab alio ſibi cōuenit, quia tūc neceſſitas eēndi ex ſe nō cōcomitat̄ ipſā₃ deſignationē ⁊ determinationē nāę, hoc aūt eſt impoſſe, q̄r cū eſſe in actu cōcomitet̄ deſignationē ⁊ diſtinctionē ab alijs, ſi deſignatio cōuenit ſibi ex alio, etiā eſſe actu erit ſibi ex alio.

¶ Nec valet ſi dicat̄ vt dicit Aureolus p̄ ſen. q̄ phi dicerēt ipſa neceſſe eē fore alteri⁹ ſpēi ⁊ ſic admiſſo q̄ ſingularitas vnius nō cōueniat alteri, per hoc nō tollit̄ quin ſint plura neceſſe eſſe, patet eni hoc nō valere. Nam. Cum illa conueniāt in intētiōe neceſſitatis eſſendi, oporteret tūc vt p aliq̄d ſupadditū, illi intētioni diſtinguerent̄, oſtenſum eſt antē ſuperius in ratiōe octaua g̊ tale additū ea diſtingui nō poſſe.

†Cap. xx.

¶ Undecio. Nā sigñata h̄ noīe de⁹ ē p̄ seip̄az indiuiduata i h̄ deo: aliogn̄i i ipso eēt cōpō, ḡ ipoſe ē vt altri ɔueniat, q2 qd̄ est indiuiduatiōis principiū nō pōt pluribus cōmune esse.
¶ Duodecio. Nā diuina nō pōt diuidi neq3 p̄ dr̄iā eēntialē, neq3 p̄ accidētalē vt ośsuz ē sup̄i⁹, neq3 diuisiōe mā̄e, q2 nō est i mā, ḡ nō sūt plēs dij. Patet ɔñia, q2 si eēnt plēs. oporteret vt distingueret i h̄ ⁊ i illo.
¶ Tertiodecio. De⁹ ē eē abstractū, ḡ ē tm̄ vnus q2 eē abstractuz est tm̄ vnū, sic si albedo eēt sep̄ata, esset tm̄ vna, cū sm̄ se nō habeat mltiplicitatē nisi ex recipiēte: sic neq3 ei⁹ est mltiplex ratio, sed vna.
¶ Quartodecio. Esse p̄priuz cuiuslibet rei ē tm̄ vnū, sz de⁹ ē esse suū. ergo est tm̄ vnus deus.
¶ Sed nō vr̄ ista ratio ɔcludere. Posito. n. q̄ soz. eēt suū eē nō sequit̄ q̄ nō sit aliquis hō nisi sortes, sz tm̄ q̄ non sit aliqs ali⁹ sortes, sic nō sequit̄ in p̄posito q̄ nō sit ali⁹ de⁹, sz q̄ nō sit ali⁹ h̄ de⁹.
¶ Rñdet ex do/

11 ¶ Adhuc nā sigñata hoc noīe de⁹. aut est p̄ seip̄az idiuiduata i hoc deo aut p̄ aliqd aliō. si p̄ aliud: op3 q̄ ibi sit cōpō. si p̄ ip̄az. ḡ ipoſe est q̄ alteri ɔueniat: illud eni qd̄ est indiuiduationis p̄ncipiū nō potest esse pluribus cōe: impoſe est igit̄ eē plures deos.
12 ¶ Amp̄. si sunt plures dij: op3 q̄ nā deitatis nō sit vna nūero i vtroq3: oz igr̄ eē aliqd distiguēs nām diuinā i h̄ ⁊ illo: sz h̄ est impossibile: q2 nā diuina non recipit additionē neq3 differētiā essentialiū neq3 accidentaliū: †(vt sup̄ ośsuz est). Nec etiā diuina nā est foīa alicui⁹ mā̄e vt possit diuidi ad materie diuisionē: impossibile est igit̄ esse plēs deos.
13 ¶ Itē eē abstractū ē vnū tm̄: vt albedo si eēt abstracta esset vna tm̄: sz de⁹ est ip̄z eē abstractū: cū sit suū eē: †(vt p̄batū est supra): ipoſe est igit̄ eē nisi vnuz deū. a.
14 ¶ Itē eē p̄priū cuiuslibet rei esse tm̄ vnū: sed de⁹ est esse suū. (vt p̄batū est supra): impossibile igitur est esse nisi vnū deum.

ctrina. s. T. vi. q. 2. ar. p̄. q̄ vbi eēntia alicui⁹ ē ip̄z suū esse p̄priū, ipoſe ē vt eādē sm̄ eādē rōnē alij ɔueniat, sic ipoſe ē vt eē p̄priū vni⁹ rei sit i alia re, ⁊ iō si hūanitas eēt in sorte, idē qd̄ eē p̄priū sortis, nō solū nō eēt ali⁹ soz. sm̄ rē, sz neq3 ali⁹ hō eiusdē rōnis cū soz. silr̄, ḡ si diuinitas hui⁹ dei ē eadē cū eē p̄p̄o ipi⁹, nullus poterit eē ali⁹ de⁹ eiusdē rōis cū ip̄o.
¶ Sed nō videt̄ p̄ hoc dubitatio tolli: Nam quāuis eē soz. eēt idē cū sua hūanitate nō sequit̄ q̄ hūanitas eiusdē rōis nō sit i alio, sz q̄ hec hūanitas nō ē i alio, sic lz rōnale in homine sit idē qd̄ aial, ⁊ rōnale sit p̄priū homini nō sequit̄ q̄ aialitas sm̄ eandē rōnē gñicā nō sit in alijs, sz tm̄ q̄ aialitas sm̄ q̄ est ɔtracta ad hoiez nō est in alijs aialibus.
¶ Ad hui⁹ euidētiā ɔsiderādū est q̄ eē, vt sup̄i⁹ diximus nō dicit nām aliquā vnā ab īfrioib⁹ abstrahibilē, ⁊ ɔhibilē p̄ dr̄ias sz dicit actū distinctissimū, ⁊ actualitatē oiuz q̄ sunt in rerū nā, q̄ p̄ idē eē sortis, ⁊ soz. ⁊ hō, ⁊ aial, ⁊ sba est in rerū nā, neq3 differt h3 rē i sorte, eē soz. ⁊ eē hoiez, ⁊ eē aial. si ista dicāt actualē existētiā, silr̄ in deo nō differt eē deū, ⁊ eē hūc deū. Ex hoc sequit̄, q̄ si soz. sit suū eē actualis existentie, sic soz. eēntialr̄ ē hō, ita eēntialr̄ ē eē hois, ⁊ sic rō hois in soz. est rō actualis exn̄tie sue, ⁊ iō sic suū eē est sibi p̄priū ita rō hois de ip̄o eēntialr̄ dicta ē sibi p̄pria, ⁊ ɔñter cū eē p̄priū soz. nulli alteri ɔueniat, nec ip̄a rō hois dicti de sorte alicui alteri ɔueniet, ⁊ si aliqd aliō dicat̄ hō, h̄ erit sm̄ aliā rōnē. Multo ḡ magis h̄ est inuenire i deo, i q̄ nā, nō p̄ aliqd additū, sz seip̄a ē idiuidua, nā si de⁹ hic est suū eē p̄priū, ⁊ i ip̄so nō differt deus, ⁊ esse deū, eadē erit ratio dei, ⁊ ratio p̄prij sui esse, ergo si suū esse est tantū vnū ⁊ alteri nō cōuenit, neq3 etiā ratio dei alteri poterit conuenire, ⁊ sic non poterūt esse plures dij secundum eandem rationē, siue vniuoce.
¶ Ad rōnē ḡ dr̄ p̄. q̄ imo sequeret̄ nō solū, q̄ hec hūanitas soz. sz ēt q̄ hūanitas nō eēt eiusdē rōnis in soz. ⁊ i alijs hoībus, q2 eē soz. nō solū ē eē hui⁹ hūanitatis sz ēt ē eē hūanitatis simplr̄, ⁊ iō si eē nō cōicatur neq3 etiā hūanitas. q̄ ē eadē ipi eē cōmunicabr̄.
¶ Ad instātiā dr̄ q̄ nō est sile, qd̄ adducit̄ de dr̄ia q2 dr̄ia h3 rōnē act⁹ cōtrahētis, ⁊ limitātis, lz cū ip̄o gñe mālr̄ identificet̄, alia aūt rō est cōtrahēti, ⁊ alia cōtrahētis, ⁊ iō nō in cōuenit rōnē differētie vni tātuz sp̄ēi ɔuenire, rōnē vō gñis pluribus. eē vō nō h3 rōnē act⁹ ɔtrahētis ad inferiora, sed simplicis actualitatis rei q̄cūq3 intima penetrātis, lū si ip̄sa res ⁊ qdditas sunt ip̄m eē, non poterit vna rō qdditatis abstrahi ab ip̄so eē vt illa sit cōis. eē āt sit p̄priū, sz vna eris rō vtriusq3, ⁊ si eē ñ cōicat̄, nec ip̄a qdditas cōicari poterit.

15 ¶ Ad hoc sm̄ hūc modū res habēt eē quo possidēt vnitatē: vñ vnūqdq3 sue diuisiōi p̄ posse repugnat. ne p̄ h̄ in nō eē tēdat: sz diuina nā est potissime habēs esse. ē igit̄ in ea maxima vnitas: nullo igit̄ mō i plura distiguit̄.
16 ¶ Ampl̄⁹ in vnoquoq3 genere videm⁹ multitudinē ab vnitate p̄cedere: ⁊ iō in quolib3 genere inuenit̄ vnū p̄mū qd̄ ē mēsura oiuz q̄ in illo gñe iueniunt̄: quorūcūq3 igr̄ iuenit̄ in aliquo vno gñe ɔueniētia. oz q̄ ab aliq̄ vno depēdeāt: sz oia in eē cōueniūt. op3 igit̄ esse vnuz tm̄ qd̄ sit rerū omniū p̄ncipiū. qd̄ de⁹ est.
17 ¶ Itez i q̄libet p̄ncipatu ille. q p̄sidet. vnitatez desiderat. vnde iter p̄ncipat⁹ ē potissima monarchia siue regnū. multoꝝ ēt mēbroꝝ vnū ē caput: ac p̄ h̄ euidē/

¶ Quintodecimo. Diuina nā potissime h3 eē, ḡ est (certitudine?) maxie vna, ⁊ sic in plura nō diuidit̄, p̄bat̄ ɔñia, q2 sm̄ hūc modū res h3 eē quo possidet vnitatē, vñ vnūqdq3 sue diuisioni pro posse repugnat, ne p̄ hoc in nō esse tendat.
¶ Aduerte, q̄ cū vnū cōsequat̄ ens tanq̄ p̄pria passio, sup̄ ipsum addens tm̄ indiuisionē. quāto res p̄fectius ens fuerit tāto op3 vt perfectiori modo sit vnū, ⁊ ideo si aliqd fuerit maxime ens, oz vt maxie sit vnū ⁊ maxime indiuisuz.
¶ Sz occurrit dubiū. Nā decē hoies sūt p̄fecti⁹ ens q̄ vn⁹ hō ⁊ tñ nō sūt magis vnū, si ḡ h3 modū eēndi ē mod⁹ vnitatis.
¶ Respōdet̄ q̄ decē hoies nō sunt p̄fectius ens q̄ vnus hō, sz multiplici⁹, ⁊ iō nō ē magis vnū, sz ē plēs hñs vnitates.
¶ Sextodecio. Quorūcūq3 in aliq̄ gñe inuenit̄ ɔueniētia, oz q̄ oia ab aliq̄ vno depēdeāt, videm⁹. n. i q̄lib3 gñe inueniri vnū qd̄ ē mēsura alioꝝ, ⁊ sic multitudinē ab vnitate p̄cedere, sz oia i eē ɔueniūt, ḡ oz vt sit vnū qd̄ oiuz entiū p̄n̄m sit.
¶ Decimoseptimo. In quolib3 p̄ncipatu, ille qui p̄sidet vnitatē desiderat, p̄p qd̄ monarchia seu regnū optimus est p̄ncipat⁹, silr̄ multoꝝ mēbroꝝ est vnū caput, ⁊ sic a signo cōstat ei cui debet̄ p̄ncipat⁹ vnitatē deberi, ḡ ⁊ deo cui oium cōuenit principat⁹ tāq̄ oiuz cause vnitas est attribuēda.
¶ Aduerte, q̄ semper per vnum, si sapiens sit ⁊ bonus melius vniuersitas gubernatur q̄ per multos, vt patet ex Aristo. in politicis ⁊ 12°. meta. ideo cū sapiens gubernator cupiat q̄to melius pōt suos subditos gubernare desiderat, vt solus sit in suo regimine, ne alij sibi sint aliqua ex parte

impedimēto Claritas.n.opionū pluriū gubnātiū sepēnūe ro ↄfusionē pit estqȝ reipublice nō puo detrimēto:ppea bñ ingt.s.T.q̄ i q̄libȝ pncipatu iiie q p̄sidet vnitatē ↄsiderat. ¶ Cōfirmat vltimo con⁹ auctē.deutero.6.Audi israel ⁊c. Itē.Exo.20.Nō hēbis.⁊c̄.Itē.ad Ephe.4.vnus dñs ⁊c̄. ¶ Ex hac cōclusiōe triplex excludit̄ error. ¶ Prim⁹ fuit gē/

ti signo apparet ei cui ↄuenit pn cipat⁹ vnitatē deberi.vñ ⁊ deū q ē oiūȝ cā opȝ vnū silr ↄstitueȝ ⁊ simplr ↄfiteri.† ¶ Hāc āt ↄsisio nē diue vnitatȝ ēt ex sacrȝ elogis accipe possum⁹.Nā Deute.6. dr̄.(Audi isrl̄.dñs de⁹ tu⁹ de⁹ vn⁹ ē).⁊ Exo.20.(Nō hēbis de os alienos corā me).Et ad eph. 4.(Unus dñs vna fides.⁊c̄. ¶ Hac āt v̇itate repellūt̄ gēti les deoȝ multitudinē ↄfitētes: q̄uis pl̄es eoȝ vnū deū sūmuȝ eē dicerēt.a q̄ oēs alios q̄s deos noiabāt creatos eē asserebāt:oi b⁹ sb̄stātijs sēpit̄nis diuitatȝ no mē ascribētes ⁊ p̄cipue rōne sa piētie ⁊ felicitatȝ ⁊ reȝ gubnatio nis.Que qdē ↄsuetudo loq̄ndi ēt i sacra scriptura iuenit̄ dū sci āgeli aut ēt hoies vl̄ iudices dij noiant̄.sic illō.ps.(Nō ē silis ti bi i dijs dñe).Et alibi.(Ego di xi dij estis ⁊ multa hui⁹.p varia scriptur̄ loca iueniūt̄).† vñ ma gis huic v̇itati videt̄ ↄrij mani chei duo pria pncipia ponētes: q̄ȝ alteȝ alteri⁹ cā ñ sit. ¶ Hāc ēt v̇itatē arriani† suis erroib⁹ ipugnauerūt dū ↄfitēt̄ patreȝ ⁊ filiū nō vnū:sȝ pl̄es deos eē:cuȝ tñ filiū verū deū auctoritatibus scripture credere cogantur.

¶ Q deus est infinitus. Ca.43.

tiliū ponētiū mł titudinē deoȝ, oib⁹ sb̄ijs sempi ternis diuitatis nomē ascribētiū,⁊ p̄cipue rō ne sapie,felicita tis,⁊ guberna tiōis,lȝ mlti gē tilium ponerent vnū sūmū deuȝ oiuȝ alioȝ deo rū p̄tem sic boȝ gōs,aut aliquē aliuȝ. ¶ Addit āt.s.T.hāc cō suetudinē loq̄n di vt.s.rōne sapi entie,felicitatis ⁊ gubernatiōis aliq noient̄ dij, in sacra scriptu ra iueniri vt pȝ in ps.cū dr̄,nō ē silis tui in dijs, ⁊ alibi ego dixi dij estis ⁊c̄. ¶ Aduerte q̄ nō itēdit.s.T.p h̄ asserere ip̄as im mātes sb̄as de os pprie eē,sed mēs ei⁹ ē q̄ scri ptura q̄nq̄ gdē cū gētilib⁹ quā tū ad nomē ↄue nit,sȝ tñ illi eas sb̄as deos pprie appellabāt,scri ptura āt eas de os pticipatiue tantū nominat. ¶ Secūdus er ror fuit mānche oȝ ponētiū duo p̄ma pn̄ q̄rū al terū alteri⁹ cā nō sit,maloȝ.s.oiuȝ pn̄,⁊ pn̄ bonoȝ oiuȝ. ¶ 3⁹ error fuit arrianoȝ ponētiū p̄reȝ ⁊ filiū duos deos eē. ¶ Aduerte q̄ arri⁹,vt isiri⁹ libro.4.narrat̄,nō posuit filiū dei eē verū deū sȝ tñ p quādā silitudinis pticipationē p̄ ce teris creaturis,sȝ tñ lȝ nō poneret exp̄sse duos veros deos ex sua tamē positōe addita veritate scripture oportebat eū dicē,p̄reȝ ⁊ filiū eē duos veros deos. Nā cū ex sacra scriptu ra habeat̄ filiū dei verū deū esse,si huic veritati positio ar rij addat̄ filiū.s.fm eēntiā a p̄re distigui,seq̄t̄ vt vē duo dij sint,⁊ pp h̄ subintulit.s.T.cū tñ filiuȝ verū deū auc̄tatib⁹ scripture credere cogant̄. ¶ Sup cap.43.

Um Ostensuȝ sit deū esse vnū,ostēdit dein ceps.s.T.hūc vnū deū eē infinitum. ¶ Circa hoc āt duo facit. ¶ Prio declarat q̄le n̄ finitū ⁊ q̄līo ↄueniat deo. ¶ Scdo pbat intē tū. ¶ Quātū ad p̄mū duplicē distictionē ponit. ¶ Pria ē Cū infinitū q̄ntitatē ↄsequat̄,duplex aūt sit quātitas.s.cor poralis ⁊ sp̄ualis duplex ē infinitū,q̄ddā fȝ quātitatē cor poralē,q̄ddā fȝ quātitatē sp̄ualē. Licet āt magnitudo sp̄ua lis q̄ntū ad duo attēdat̄.s.quātū ad v̇tutē,⁊ quātuȝ ad nāe bonitatē,⁊ ↄpletionē,dr̄.n.aliqd magis aut min⁹ albū,fȝ

Um āt īfinitū q̄ntitatē sequat̄:vt phi tradūt: nō pōt īfinitas deo at tribui rōne multitudi nis:(cū ↄsisū sit)† solū vnū deū eē nullāqȝ i eo cōpōnē vel ptiū vel accidētiuȝ iueniri. Scdm ēt q̄ntitatē ↄtinuā īfinit⁹ dici nō pt (cū ↄsisuȝ sit)† etiȝ icorporeū eē: reliquit̄ igit̄ iuestigare an fȝ spi ritualē magnitudinē eē infinitū ei ↄueniat. Que qdē sp̄ualis ma gnitudo quātū ad duo attēdit̄ .s.quātū ad potētiā:⁊ quātū ad pprie nāe bonitatē siue ↄpletio nē.dr̄.n.aliqd magȝ vel min⁹ al bū fȝ modū q̄ i eo sua albedo cō plet̄. Pēsat̄ ēt magnitudo v̇tu tis ex magnitudie actiōis vel fa ctoȝ. Haȝ āt magnitudinū vna aliā cōsequit̄:nā ex h̄ ip̄o q̄ ali qd i actu est.actiuū ē:fȝ igit̄ mo dū:q̄ i actu suo cōplet̄ ē modus magnitudinis sue v̇tutȝ:⁊ sic re linquit̄ res sp̄uales magnas di ci fȝ modū sue cōpletiōis.† (nā ⁊ Aug.dic̄ q̄ i his q̄ ñ mole ma gna st̄:idē eē ē mai⁹ q̄d meli⁹). Ostēdēdū ē igit̄ fȝ h⁹ magnitu dinis modū deū īfinitū eē:nō.n. sic vt īfinitū p̄uatiue accipiat̄.si cut i quātitate dimēsiua vel nūe rali.nā h⁹ quātitas nata est finē hēre.vñ fm subtractionē eoȝ q̄

modū q̄ i eo sua albedo cōplet̄, ⁊ ex magnitudi ne actiōis ⁊ fa ctorū,magnitu do v̇tutis cōside rat̄,q̄ tñ magni tudo v̇tutis ma gnitudinē nāe ⁊ p̄fectiōis ↄseq̄t̄, cū ex h̄ q̄ aliqd est i actu sit acti uū,⁊ iccirco fm modū q̄ aliqd i suo actu cōplet̄ sit mod⁹ sue ma gnitudinis v̇tu tis,iō res sp̄ua les absolute ma gne dicūr fm mo dū sue p̄fectiōis, fm illud aug.6. tri.ca.8. In ijs q̄ nō mole magna sunt,idē est ma ius eē q̄d meli⁹: ⁊ sic absolute di cent̄ infinite fm modū sue perfe ctiōis. Scda ē. Infinituȝ dr̄ du plr.s.p̄uatiue,⁊ negatiue. Cuȝ q̄ dr̄ deū eē infini tū nō loqmur h̄ infinitate quāti tatis corpalis q̄ nō ē infinit⁹ fm multitudinē cū sit vnus,nec fm quātitatē ↄtinu am cū nō sit cor pus,sȝ de infinita te quātitatis spi ritualis siue p̄fe ctiōis. Silr non accipit̄ infinitū p̄uatiue quia aliquid dr̄ priuatiue īfinitū ex eo q̄ natū ē hēre finē,⁊ sibi subtrahit̄,pp q̄d ē imp̄fectū deo āt imp̄fectio nō ↄuenit,sȝ dicit̄ negatiue infinit⁹,q̄ est summe p̄fectus,⁊ nullus ē p̄fectiōis sue termin⁹,aut finis. ¶ Aduertēdū q̄ infinitū p̄uatiue dr̄ pp remotionē forē,p̄ua tio.n.dic̄ negationē forē debite ineē,⁊ iō termin⁹ q excludi tur p h⁹ īfinitū hȝ rōnē forē,ex q̄ res finita hȝ cōplemētum sue mēsuratiōis,ppea q̄d caret tali termino sibi debito,q̄d est eē īfi^m p̄uatiue caret sua p̄fectiōe ⁊ forā,⁊ pp h̄ tale īfi^m, q̄d ēt p^a pte.q.7.dr̄ īfi^m se tenēs ex pte māe imp̄fectū est,īfi^m āt negatiue in reb⁹ sp̄ualib⁹ dr̄ pp remotionē susceptiui ⁊ māe limitātis formā ad aliquē gradū sue perfectiōis,nā ⁊ forē amplitudo p mām,⁊ susceptiuū limitat̄,⁊ q̄ forā non limitata ad aliquē suoȝ graduū,sȝ oēm suā hñs p̄fectionē est p̄fectior q̄ si sit ad p̄ticularē aliquē gdū limitata iō tale

† Auc. o. scriptu.
† Exclu⁹ erro gen tilium
† Mani chei
† Arriā
† Idē.p.p. q.7.ar.j.
† Cap.44.
† Cap.18.
† lib.6.de tri.cap.8.
De infini to negati ue ⁊ p̄uati ue dicto.

infinitū,qȯ dꝛ ifi^m,ſe tenēs ex pte foīe,ē pfectiſſimū aut ſim plr ſi ſit ſimplr ifi^m,aut i ſuo gn̄e ſi ſit ifinitū i gn̄e,pp̄ h̄ vo/ lēs oſtēdē.s.T.q̄uo ſit de⁹ ifinit⁹,abſq3 impfectiōe ſiue ne gatiue ifinit⁹,inq̄t,ꝙ nullus ē pfectiōis ſue termin⁹,ſ3 ē ſū me pfect⁹.i.nō ē limitata ſua pfectio ad aliquē perfectiōis ḡdū,ita ꝙ vnā pfectionē hēat,ꝛ nō aliā,ſ3 oēs pfectionē,ꝛ oēm perfectiōis modū i ſe habet eminēter.

¶ Quātū ad ſm probatur con^ꝰ.

¶ Prio.De⁹ nō eſt in gn̄e,ſ3 pfe ctiōes oium ge/ nerū ɔtiet,vt ſu/ peri⁹ ē oñſuz,ḡ eſt ifinit⁹,pbaꝛ ɔñia,qꝛ oē fi^m ſ3 ſuā nām ad ge/ neris alic⁹ rōnē determinaꝛ.

¶ Aduerte ꝙ cū p̄dicamenta ex/ plicēt oēs mo/ dos gn̄ales eēn di entis finiti,ni hil pt hēre rōnē entꝭ finiti,niſi ad aliqȯ gen⁹ p̄di/ camētale ptieat ꝛ ppea iquit.s.

Tho.oē finitū,ſm ſuā nām ad gn̄is alicuius rōnē ptinere, qꝛ oportet vt ſub aliquo gn̄e p̄dicamētali ɔtineaꝛ.

¶ Scdo.De⁹ ē act⁹ nullo mō i alio exñs,cū nec ſit for^a i mā, nec eē ſuū alicui foīe,vl̄ nāe ıhereat,ſ3 ſit ſbſiſtēs,ḡ ē ifinit⁹, pbaꝛ ɔñia,qꝛ act⁹ i nullo exñs nullo^a tmiaꝛ,ſic ɔ̄rio,ois act⁹ altī ıherēs tminaꝛ ex eo in q̄ ē,ſic ſi albedo p ſe exiſte ret nō terminareꝛ,ſ3 hēret q̄cq̄d ē de pfectione albedinis.

¶ Circa iſtā ppōnē.Ois act⁹ altī ıherēs terminationē reci pit ex eo in q̄ ē,dubitaꝛ:nam,vt arguit.Sco.p ſen.d.2.q.1. ois eēntia fi^a,ē fi^a i ſe vt pintelligiꝛ oi cōparatiōi ſui ad aliā eēntiā,ḡ ex eo i q̄ recipiꝛ ñ finiꝛ foīa ꝛ limitaꝛ.Silr ɔ̄ hūc pceſſū,for^a finiꝛ p mām,ḡ foīa q̄ nō ē nata eē i mā ē ifi^ta ar^m.

¶ Prio qꝛ ſeq̄reꝛ ꝙ āgelus q ē a mā ꝛ ſuſceptiuo ſepar⁹ eēt ifinit⁹.

¶ Scdo qꝛ cōmittiꝛ fallacia ɔñtis ſic.n.ñ val3,vt hētur ex.3.phi.corp⁹ finiꝛ ad corp⁹ ḡ ſi nō ē finitū ad cor/ pus eſt ifinitū,nā tūc vltimū cęlū eēt ifinitū:ita nō valet for ma finiꝛ per mām ergo ſi eſt ſeparata a mā eſt infinita.

Ois act⁹ alteri ıhe rens limi taꝛ ex eo i quo eſt

¶ Ad hui⁹ euidētiā ɔſiderādū p ꝙ cū duo poſſim⁹ i foīa cō ſiderare.ſ.nām ſpecificā,ꝛ eē illi nāę debitū,cū dicim⁹ for/ mā limitari p mām ñ itelligim⁹ ḋ foīa quātū ad ei⁹ eēntiā ſpecificā,p ſuā.n.ppriā dñā ē ad hāc ſpēm,ꝛ ad hūc ḡdū entiū limitata,nō āt p mā3,ſ3 itelligim⁹ ḋ foīa q̄tū ad eius eēndi modū.¶ Sciēdū 2° ꝙ foīa i alio receptibilis ſic ē ad determiatū ḡdū entiū,ꝛ ad dtermiatā ſpē3 limitata,ita h3 eē determiatū i nā eēndi ſimplr.Nā ita aliqȯ eē debeꝛ al/ bedini i q̄tū albedo,ꝙ aliȯ ſibi ñ debeꝛ ſ3 tñ ip3 eē nāę ta/ li debitū latitudinē quādā eēndi h3 ſ3 ꝙ ſuſceptiuū foīę oi mērſimode diſponi pt,ꝛ ip̄a pt i diuerſis recipi:vñ ſ3 h̄,eē limitari pt,vt.ſ.nō hēat totū,ꝛ pfectū eē ſue nāę debitū,ſed tm̄ aliquē ei⁹ ḡdū nūeralē hēat.Limitaꝛ ḡ foīa p mā3,qꝛ cū vnūqȯq3 recipiaꝛ i altero p modū recipiēt̄.i.ſ3 illū modū ſ3 quē ſuſceptiuū natū ē illȯ ſcipē,o3 vt foīa recepta i alio limiteꝛ ſm capacitatē.ſuſceptiui.i.vt nō hēat eſſe ſibi debi tū eo pfecto mō quo poſſet habere:ſed tm̄ ſm ſuſceptiui di ſpōnē ꝛ capacitatē.Sed ſi forma eēt ab oi ſuſceptiuo ſepa/ ta,nullā limitationē i eē ſibi debito hēret,ſ3 hēret eē pfectiſ ſimo mō ſ3 nāę ſue ɔditiōe3,nō limitata ad aliquē ḡdū eēn di itra ſuā latitudinē,ſ3 totū ſuū eē hñs,vnite,ꝛ pfectiōalr oēs ḡdus ɔtinēs,ſ3 q̄s i ſuo ſuſceptiuo eē poſſet.Ex q̄ ſeq̄/ tur,ꝙ ſi nā ip̄a ſ3 ſe ḡdū aliquē entiū dterminatū nō dicit,ſi ab oi ſuſceptiuo ſit ſepata,erit ſimplr ifi^a ſm pfectionē eēn di t̄āq̄3 nullo mō limitata.ſic qꝛ eē ſ3 ſe nō dic aliquē deter/ minatū ḡdū eēndi,ſ3 indiſtincte oēm eſſendi pfe ctionē includit, ſi ſit p ſe ſbſiſtēs erit,ſimplr ifini tum vt pote ad nullum ſimplr eēndi ḡdū deter minatū. Si aūt nā ip̄a dicat ali/ quē determina/ tū ḡdū entiū,ſe/ pata ab oi ſuſce ptiuo ñ erit ſim/ plr ifi^a,cum ſibi aliquē determi/ natū ḡdū entiu3 ſtatuat ex ſua rō ne,ꝛ q̄dditate, ſ3 erit ifi^a ſm q̄d i.in ſuo gn̄e,ſiue i ſua ſpē in q̄tu3 oēm pfectiones eēndi debitā na turę ſuę h3.¶ Sed decipiūtur,q.s.T.ipugnāt,qꝛ infinita tē foīę accipiūt ad modū ifiniti māl̄,ꝛ quātitatiui,ꝛ hūc ex ip̄o ſine pfectionē,cū tñ nō alia rōne dicaꝛ forma ifinita q̄ qꝛ nō ɔ̄hiꝛ ad aliquē gradū ſuę nāę,ſ3 oēm gradū,ſibi poſ ſibilē ɔuenire hēat.¶ Cōſiderādū vlteri⁹,ꝙ cū dicim⁹ for mā p ſuſceptiuū limitari,nō itelligim⁹ h̄ q̄ſi mā aliq̄d i for^a p modū efficiētis pducat,ſ3 qꝛ foīa ex h̄ ꝙ i ſuſceptiuo reci piꝛ accipit limitationē ſ3 ſuſceptiui exigētiā,qȯ ē ſuſcepti uū limitare formā p modū cauſę māl̄,ñ āt p modū efficiētꝭ.

¶ Iſtis ſuppoſitis dꝛ ad p̄mū ſco.ꝙ foīa finita,ſm ſe ꝛ nō p reſpectū ad aliud eſt finita formalr,ꝛ eēntialr,t̄āq̄3 ad ali/ quē gradū entiū determinata,nō eſt tñ mālīter finita,t̄āq̄3 ad aliquē gradū eēndi,intra latitudinē ſui eſſe limitata ni ſi ex mā in qua recipiꝛ de qua finitiōe loquiꝛ.s.T.

¶ Ad ſecūdū dicꝛ,ꝙ angelus eſt infinitus in genere,ꝛ ſm quid,vt patet ex dictis,nō aūt ſimpliciter qꝛ ex propria ra tione dicit nām in entibus determinatū gradū habētē.

¶ Ad tertiū dꝛ,ꝙ eē inherēs,ꝛ eſſe finitū cōuertunꝛ,ſilr eſſe ſeparatū,ꝛ eſſe infinitū.Et qꝛ in cōuertibilib⁹ argui pōt a deſtructiōe añcedētis,ad deſtructionē ɔñtis,iō i illis falla/ cia ɔſequētis ſic arguēdo nō cōmittiꝛ.S3 valet,ſi ē ıherēs eſt fi^a,ḡ ſi nō ē ıherēs nō ē finita,eo mō q̄ declaratū eſt.

¶ Ad inſtātia de corpe,dꝛ ꝙ nō eſt ad ppoſitū,qꝛ corp⁹ fini tū nō accipit limitationē ex eo ꝙ ad aliȯ corp⁹ terminaꝛ,ſ3 accidit ſibi,ſ3 ꝙ eſt finitū,ꝙ ſit aliȯ corp⁹ ad qȯ termineꝛ, foīa āt accipit mālē,ꝛ indiuidualē terminationē ex ip̄o ſu/ ſceptiuo,ꝛ ſibi ſ3 ꝙ ē talr terminata p ſe ɔuēit i ſuſceptiuo eē,vñ ñ ſt ɔuertibilia,corp⁹ eē finitū,ꝛ corp⁹ ad aliȯ corp⁹ terminari,ſic formā eē in alio,ꝛ formā eē i ſua ſpē finitā.

¶ Tertio.Mā p^a q̄ ē po^a tm̄ eſt ifinita i ſua pōalitate,ḡ de⁹ q ē tm̄ act⁹,ē infinit⁹ i ſua actualitate,pbaꝛ ɔñia,qꝛ cū po^a dicaꝛ ad actū ſic i vnoq̄q3 ñ p̄t actū excedē,ita nec ſimplr.

Potētia nō pōt a/ ctu3 exce dere

¶ Circa iſtam propoſitionē potentia nō poteſt actū excede/ re in vnoquoq3,dubitatur,materia que eſt ſub foīa ignis ē etiā in pōa ad formā aq̄,ḡ pōa in igne excedit actū.

¶ Reſpōdeꝛ,ꝙ duplr loq̄ poſſum⁹ de potētia ad aliquē a/

ſunt nata hēre ifinita dr̄.pp̄ h̄ i eis ifinitū impfectionē ſignat:ſ3 i deo ifinitū negatiue tm̄ itelligi tur.qꝛ nullus eſt pfectionis ſue termin⁹ vel finis:ſ3 eſt ſūme pfe ctū:ꝛ ſic deo infinitū attribui de bet.¶ Oē nāq3 qȯ ſm ſuā nā3 finitū ē ad gn̄is alicui⁹ rōnē de/ terminaꝛ:de⁹ āt nō ē i aliq̄ gn̄e: ſed eius pfectio omniū generu3 perfectiones ɔtinet.†(vt ſupra oſtenſu3 eſt).eſt igitur infinit⁹.

2 ¶ Adhuc ois act⁹ alteri ıherēs terminationē recipit ex eo i q̄ ē: qꝛ qȯ eſt i altero:ē in eo p modū recipiētis:act⁹ igiꝛ in nullo exi/ ſtens nullo terminaꝛ.puta ſi al/ bedo eēt p ſe exiſtēs:pfectio al/ bedinis i ea nō termiareꝛ:q̄ mi nus hēret q̄cq̄d de pfectiōe al/ bedis hēri pt:de⁹ āt ē act⁹ nul/ lo mō in alio exiſtēs.qꝛ nō ē for/ ma i mā vt pbatū eſt.nec eē ſuū ıheret alicui foīe vel nāe cū ipſe ſit ſuū eē†(vt ſupra oñſum eſt). Relinquiꝛ ergo ip̄m eē ifinitu3.

3 Adhuc i reb⁹ inueniꝛ aliq̄d qȯ eſt pōa tm̄ vt mā p̄ma:aliq̄d qȯ eſt act⁹ tm̄ vt de⁹†(ſic ſup̄ oſtē/ ſum ē).aliq̄d qȯ ē actu ꝛ pōa vt res ceterę:ſ3 potētia cū dicaꝛ ad actū nō p̄t actū excedere ſic nec i vnoq̄q3:ita nec ſimplr:cū igiꝛ mā p̄ma ſit infinita i ſua pōalita te.Relinquiꝛ ꝙ de⁹ q ē act⁹ pu rus ſit ifinit⁹ in ſua actualitate.

Margin notes: ſol⁹ de⁹ ifinit⁹ capitulo (?) — † Cap.25. — † Cap.13. — † Cap.16.

ctū vno mō mālr/quātū.s.ad id cui ꝯuenit rō potētie alio mō formalr inq̄ztū.s.est potētia hūc actū respiciēs. Si pri/mo mō accipiat sic nō ē icōueniēs pōaz excedere actū quē hz vt argumētū ꝓbat/si āt 2ᵒ/sic pōa nō pōt excedere actū quē respicit/pōa.n.ad formā ignis dicit hitudinē ad formā ignis/ipolē āt est vt pōa ignis/vt formę ignis receptiua.al teri⁹ formę recepti na sit ꝛ si.n.mā ignis sit recepti ua formę aq̄/nō ē tñ ei⁹ receptiua vt po⁹ ad formā ignis/sz vt pōa/ad formā aq̄:po tētia.n.ad for^m ignis dicit hitu/ Cap.13 dinē tñ ad for/mā ignis si for/maliter sumat. Propō ḡ.s.T. intelligit formalr nō autē mālr vt obiectio proce/debat.

¶ Quarto. De⁹ est actus purus absq̄ ꝑmixtiōe vlli⁹ pōę/ḡ ē in/finit⁹/ꝓbat ꝯse/quētia/q̄r quan to act⁹ est min⁹ ꝑmixtus pōę/tā to ꝑfectior est/ꝛ ille qui hz pōaz admixtā hz ter/minū suę perfe/ctiōis/q aūt nō hz/nullū termi/nū pfectiōis hz.

¶ Aduerte/ꝙ a/ctus q est i pōa/ad aliuz actū/q

4 ¶ Itē tāto act⁹ aliq̄s est pfecti or quāto min⁹ hz potētię ꝑmix/tū.vñ ois act⁹ cui ꝑmiscet potē tia hz terminū suę pfectiōis:cui autē nō permiscet aliq̄ potētia est absq̄ termino pfectiōis.de⁹ aūt ē act⁹ pur⁹ absq̄ pōa.†(vt sup̄ ostēsuz est):ē igit̄ infinitus.

5 ¶ Ampli⁹ ipz eē absolute cōsi/deratū ifinitū ē.nā ab infinitis.ꝛ infinitis modis pticipari polē ē. si igit̄ alicui⁹ eē sit finitū.opz ꝙ limitet̄ eē illō p aliq̄d aliō qō sit aliq̄liter cā illi⁹ eē vel receptiuū ei⁹.sz eē diuinū nō pt eē aliq̄ cā. q̄r ipse est necē eē p seipm:nec eē ei⁹ ē receptiuū cū ipse sit suū eē: ḡ eē suū est ifinitū.ꝛ ipse infinit⁹.

6 ¶ Adhuc oē qō hz aliquā pfe/ctionē tāto est pfecti⁹ quāto illā pfectionē magis ꝛ pleni⁹ ptici/pat:sz nō pōt esse aliq̄s modus. nec ēt cogitari:quo pleni⁹ hēat aliq̄ pfectio:q̄z ab eo qō per suā eēntiā ē pfectū:ꝛ c⁹ eē ē sua bo/nitas:h āt de⁹ est.nullo igit̄ mō

hoc loco dr̄ hēre pōaz admixtā.de nečitate aliq̄ pfectione caret/q̄r si nō careret aliq̄ perfectiōe non esset in pōa ad ip/saz.nihil eni est in pōa ad id qō hz/ꝛ ideirco nō est vl̄ter p/fectus/sz ita hz vnā pfectionē ꝙ nō aliā/ꝛ h est hēre termi/nū suę pfectiōis/act⁹ aūt cui nulla ꝑmiscet̄ pōa nulla caret pfectiōe ſm se sz est ipm eē subsistēs/q̄r oē qō nō est esse/est ad ipm ex nā sua i pōa tanq̄z ad id qō est extrā rei q̄ddita/tē/iō nullū hz terminū pfectiōis.sz est vniuersalr pfectus.

¶ Quinto. Si esse alicui⁹ est finitū.opz ꝙ limitet̄ vel p ali/quā cām eius/vel p susceptiuū. q̄r ipz ſz se est infinitū tāq̄z ab infinitis/ꝛ modis infinitis pticipabile/sz eē dei nullā hz cām/nulliūsq̄ susceptiuū/cū deus sit suū eē.ḡ nō est finitū.

¶ Aduerte/ꝙ lz duos modos limitatiōis eē.s.T.tāgat.s. ex cā pductiua ꝛ ex susceptiuo:tñ vnus ad aliū de nečitate ꝯsequit̄. Nā si in aliq̄ recipiat̄ oz vt ab aliq̄ cā pducat̄/cū nihil seipz de nō eē ad esse pducat/silr si hz cām pductiuā opz ꝙ ei⁹ sit aliqō susceptiuū/q̄r eē/vt supi⁹ oñdim⁹/nō est h finitū/ꝛ determinatū nisi q̄r ē h⁹ aut actu aut aptitudie ꝛ

¶ Sexto. Deo nō pt cogitari aliq̄d meli⁹/ꝛ pfe (ꝓpositiōe. cti⁹/ḡ ē ifinit⁹/ꝓbat aña/tāto aliq̄d ē pfecti⁹ ſz aliquā pfe ctionē/quāto illā meli⁹/pleniusq̄ pticipat/sz ñ pt pleni⁹ pti cipari q̄z vt p suā eēntiā sit tale/sic de⁹ ē ipsa bōitas/ꝛ ipm

¶ Sed videt̄ illa cōsequētia nō valere. Deo ni/ (eē/ḡ ꝛc. bil pt cogitari pfecti⁹/ḡ ē ifinit⁹/imo magis seq̄t̄/ḡ ē finit⁹ Quia infinitū ē cui⁹ quātitatē accipiētib⁹ sp̄ ē aliō accipe.

¶ Respōdet̄ ꝙ ꝯña bona ē/ꝛ necessaria/ꝛ ꝓportionalr ad quātitatē ifinitā tenet/lz.n.infinitū sit tale i se/ꝙ quātitate q̄cūq̄ finita ei⁹ accepta/semp remanet aliq̄d accipiēdū/in/finito tñ mai⁹ quātū cogitari nō pōt/eo mō quo ē infinitū/ꝛ si aliq̄ q̄zto mai⁹ quātū pōt cogitari illō nō ē infinitū sz fi/nitū cū possit excedi/simili mō ifinitū ſm pfectionē tale est/

pōt cogitari aliq̄d meli⁹ vel pfe cti⁹ deo.ē igit̄ ifinit⁹ i bonitate.

7 ¶ Ampli⁹ itell's nr̄ itelligēdo aliq̄d in ifinitū.extēdit̄:c⁹ signū est ꝙ quātitate q̄libet finita da/ta intell's nr̄ maiorē excogitare possit.frustra aūt eēt h ordiatio itell's ad ifinitū nisi eēt aliq̄ res i telligibilis ifinita:oz igit̄ aliquā rē itelligibilē ifinitā eē quā opz esse maximā rerū:ꝛ hāc dicim⁹ deum:deus igitur est infinitus.

8 ¶ Itē effect⁹ nō pt extēdi vltra suā cāz:itell's āt nr̄ nō pōt eē ni/si a deo.q ē pma oīuz cā:nō igit̄ pōt aliq̄d cogitare itell's noster maius deo:si igitur omni finito potest aliq̄d maius cogitare:re linquitur deū finitum non esse.

9 ¶ Amp.virt⁹ ifinita nō pt eē in eēntia finita:q̄r vnūq̄dq̄z agit p suā formā.q̄ vel ē eēntia ei⁹ vel ps eēntie:virt⁹ āt pncipiū actio nis noiat:sz de⁹ nō hz virtutē a/ctiuā finitā.mouet.n.in tpe ifini to qō nō pt eē nisi a v̄tute ifini/

ꝙ accepto q̄cū/q̄z mō finito i ip so ſz ꝯsideratio nē itell's nr̄i.sem per remanet ali ua modus acci/piēdus. nihil tñ ipso pōt pfectius cogitari/imo si aliq̄ aliō pfecti⁹ pōt cogitari/il/lud ē finitę pfe/ctiōis/vtpote po tens a pfectiori excedi.

¶ Septio. Intel/lect⁹ nr̄ itelligē/do in ifinitū ex/tēdit̄/quod h si gno pz/q̄r qua/cūq̄ quantitate finita data. pōt maiorē i ifinitū excogitare/ḡ oz esse aliquā nām itelligibilē infi/nitā.quā oz esse rerū maximā/ꝓ bat̄ ꝯña/q̄r ali ogn frustra eēt hec ordinatio i/tell's ad ifinitū.

¶ Sed nō videt̄ ista rō cōcludere ꝓpositū. ¶ Prio q̄r intell's multa falsa/ꝛ iposlia pōt ꝯcipe. ¶ 2ᵒ q̄r nō dat̄ itellui/ordinatio ad apphēdēdū aliqō itelligibile ifinitū/lz hēat iclinatiōez ad i/telligēdū siue excogitādū aliq̄d mai⁹ q̄cūq̄ finito dato di/

¶ Ad h⁹ euidētiā sciēdū ꝙ ordiatio h itell's (cuiusz i ifinitū. ad ifi^m nō aliō ē q̄z vr⁹ itell's/ad cogi^{ran} rei ifi^e quā ex sig h ꝯuicit̄ datā itellui ꝙ q̄cūq̄ fi^m mai⁹ excogitat i ifi^m q̄si nā ipi⁹ itell's ipellēte ad inq̄sitionē alic⁹ itelligibilis ifiniti:ꝑ qō si q̄escit itell's inq̄sitio q̄usq̄ ad itelligibile ifi^m ꝑuenerit.

¶ Vñ ad p^m dr̄ ꝙ lz itell's aliq̄n iposlia excogitet/hz tñ iclia tionē ad itelli^{le} ifi^m/ꝛ iō nisi illō inēiret/frustra data eēt sibi

¶ Silr ad ſz negat̄ aña/imo ex mō cogitā (nāl h iclinatio. di i ifi^m ꝑsuadet̄ ꝙ hēat iclinationē ad ꝑueniēdū ad aliqō i/telligibile ifi^m ꝛ verūtñ istā rōnē ꝑsuasiuā puto ñ dēmratiuā.

¶ 8ᵒ. Nō pt itell's nr̄ cogitare aliq̄d mai⁹ deo/ḡ ē ifinit⁹/ꝓz ꝯña:q̄r q̄libz finito pt intell's mai⁹ cogitare/ꝓbat̄ aña/q̄r effect⁹ nō pōt extēdi vltra suā cām/itell's aūt ē effect⁹ dei.

¶ Sciēdū ꝙ cū effect⁹ sit q̄dā cāę silitudo/ñ pt maiori v̄tute eē sua cā vt supi⁹ ē oñsū/sz h ē itelligēdū ꝓportiōalr ſz mo^m effect⁹.nā aliq̄ effect⁹ a sua cā accipiūt v̄tutē a^e ꝓdu^m ſz eē nāle/aliq̄ v̄o ſz eē ꝯcep^{le} ñ ſz eē nāle/quēadmodū ē it' spe/ctatiu⁹. Sic ḡ effect⁹ ñ pt p v̄tutē quā accipit a sua cā ꝓdu eē effectū i eē nāę sua cā pfe^{ctm}/ita nec itell's pt i eē ꝯcep^{le} ꝓ ducē aliq̄d sua cā ꝑstāti⁹/qō ē dictu/ñ pt aliq̄d ꝑstāti⁹ sua cā cogi^{re}. Si ḡ d̄s itell's nr̄i ē cā/seq̄t̄ ꝙ nī^l pt mai⁹/aut pfe

¶ Nono. Virt⁹ dei est ifinita/ḡ ei⁹ eēntia/ (cti⁹ d̄o cogi^{re}.

aīa ꝓbatur, q̄r mouet tpe infinito, ꝯn̄s vero probatur q̄r virtus nominat principiū actionis, vnumquodq̄z aūt agit per formam suam que est essentia, vel pars essentie.

¶ Si dicat, q̄ hec rō suppōit eternitatē motus, quā Theo' nō ponūt. ¶ Di q̄ ꝓcedit q̄dē ex eternitate mūdi, sz tñ infinitas v̓tutis magis ēt ꝯfirmat nō posita eternitate mundi tāto enīz virtuo

Cap.10. sius est agēs in agēdo q̄ n̄to potentiā magis ab actu remotā reducit in actū, sicut maiori virtute opus est ad calefaciēdū aquā, q̄z aerē sz qd̄ oino nō est infinite distat ab actu. ergo si mūdus fact⁹ ē postq̄z oio nō fuit factoris virt⁹ est infinita. ¶ Lz aūt hec rō ex eternitate mūdi nō summat, vz tñ ēt sz ponētes mūdi eternitatē cū ponerēt deū eternū mundi sēpiterni cāz existere, sic pes ab eterno fuisset cā vestigij si ab eterno fuisset impressus in puluere.

ta. ¶ (vt supra ostēsuz ē). Relinq̄tur ergo dei eēntiā esse infinitā. ¶ Hec āt rō ē sz ponētes eternitatez mūdi q̄ nō posita adhuc magis ꝯfirmat opinio de infinitate dīne v̓tut. nā vnūq̄dq̄z agēs tāto v̓tuosius ē i agēdo: q̄n̄to potētiā magis remotā ab actu i actū reducit: sic maiori v̓tute op⁹ est ad calefaciēdū aquā q̄z aerē: sz illō qd̄ oino nō ē: est infinite distās ab actu nec ē aliq̄ mō i pōa. igit̄ si mūdus fact⁹ ē postq̄z oio prius fact⁹ nō erat: oz factoris v̓tutē eē infinitā. ¶ Hec āt rō ēt sz eos q ponūt eternitatē mūdi vz ad ꝓbādū infinitatē dīne v̓tutis ꝯfitent̄.n. deū eē cām mūdane subē: q̄uis eā sempiternā arbitrent̄ dicētes h mō deū eternū sempiterni mūdi cāz existere. sic

siue.n. ab eterno siue ex tpe sit ꝓduct⁹ mūdus nl̄ est i re qd̄ n̄ sit a deo ꝓductū, ⁊ sic ꝓduct⁹ ē nulla p̄suppo' mā, ex q̄ aliq̄ sorat̄ rō, ꝓportio v̓tutis actiuę accipit̄ sm̄ ꝓportionē po' passiue ad actū, q̄r quāto po' passiua magis elōgata ab actu p̄intelligit̄, vl' p̄existit, tāto a maiori v̓tute i actū reducit̄, ergo cū v̓t⁹ si' reqrat aliquā po'ᵗᵃᵐ māę, illa q̄ n̄ reqrit māz ē ifi'.

De ꝓporcione agentis ex oio nō ēte ad agens ex aliq̄ ente.

¶ Circa illā ꝓpōnē. Unūq̄dq̄z agit p̄ forᵐᵃᵐ suā q̄ ē eēntia, vel ps eēntię, aduertēdū q̄ itelligit̄ de p̄ p̄n' forali, nō āt de p̄ximo, q̄r vt igt. s. T. p̄' par. q. 77. i. in creaturis sba nō est primū p̄nᵘᵐ actiōis, sz fora accn̄talis, que rōnē po' bz sil'r cū di v̓tus noiat p̄nᵘᵐ actiōis, accipit̄ idistīcte vt sit extēsio ad p̄ᵐᵘ ⁊ ad primū p̄nᵐ, in creaturis.n. v̓tus vt noiat p̄nᵐ p̄xiᵐ nō est rei suba sz accñs rei subam cōcomitans vt aūt noiat p̄nᵐ p̄ᵐ est suba. Sz q̄r in deo p̄ᵐ forale p̄nᵐ ⁊ proxiᵐ nō distinguunt̄, cum sua virtus ⁊ sua operatio sint sua suba ideo in ipso vniuersaliter verum est q̄ virtus dei est eius essentia.

¶ Ad p̄ᵐ rōnis formā qua ꝓbat̄ v̓tutē dei eē infinitā, q̄r ex nulla po' ꝓduxit mūdū Sco. 4. sen. di. p̄'. q. p̄' negat minorē q̄n.n. extrema sūt imeᵗᵃ tāta p̄cisa est eoꝝ distātia q̄n̄tū est extremū alteꝝ maius, sic si ꝓduceret̄ sup̄ma creatura possibilis ꝓduci adhuc īter ipsaz ⁊ deū esset infinita distātia, q̄r de⁹ est ifiᵗᵘˢ illa vo finita eēt, distātia aūt affirᵐᵗⁱˢ ⁊ negaᵗⁱᵉ, entis, ⁊ nō entis creati est imeᵗᵃ ⁊ act⁹ creatus nō est infinitus sed finitus. ergo distātia inter illa nō est infinita sed finita.

¶ Ad 2ᵐ formā ingt q̄ q̄n̄tis distātia nulli⁹ po' ad actū nullam ꝓportionē hēat ad distātiā que est alicui⁹ po' ad actū ex h nō seq̄t̄ q̄ v̓t⁹ q̄ pōt sup istā sit iproportionabilis v̓tuti que pōt sup illā q̄r positiuū nō est iproportiōabile alteri positiuo, nisi propter infinitatem in altero, in illis autē distantijs non est ꝓportio, q̄r altera nō habuit aliq̄ q̄n̄titatē, sm̄ quā potuit ꝓportionari, eo q̄ sit distātia nō entis ab ente.

¶ Pro rūsiōe ad ista, ⁊ ꝯfirmatiōe rōnis p. s. T. sciēdū ex doctrina el⁹ 4ᵒ sen. di. 5. q. 1. ar. 3ᵒ q̄ duplex est distātia infinita quedā est simp' ifinita q̄n. s. ex pte vtriusq̄z extremi est ifiᵗᵃ h āt est q̄n vtrūq̄z extremū est infiᵗᵘᵐ quedā vo est sz q̄d infinita, ⁊ est q̄n ex pte vni⁹ extremi tm̄ est ifiᵗᵃ, cū.n. tm̄ distet aliq̄d ab vno oppositoꝝ, q̄n̄tū accedit ad alterū si accedat aliq̄d ad oppᵐ extremū vt illud hēat ifiᵗᵉ, necē est vt ab altero distet ifiᵗᵉ si āt pricipiet opposi' ab alt'o si' tm̄ distabit iter ens ergo ⁊ n̄ ens oio nō est distātia infinita simp' nisi illud ens sit infinitū ⁊ q̄r nullū ens creatū est infinitū, io distātia entj creati ad nō ens nō est simp' ifinita imo est finita ex pte ipsi⁹ entis q̄r ens p̄fecti⁹ isto ēte creato magis a non ente distat, q̄z h ens, est tñ ex pte nō entis ipsa distātia ifiᵗᵃ eo q̄ a q̄cūq̄z nihil magis distet q̄z non ens, vñ distātia nō entis oio, ab ente nō est ꝓportiōabilis distantię alicui⁹ entis

pes ab eterno fuisset cā vestigij si ab eterno fuisset ip̄ressus i puluere. Hac aūt pōne scā sz rōnē p̄dictā nihilomin⁹ seq̄t̄ dei v̓tutē ifinitā eē nā siue ex tpe sz nos siue ab eterno sz eos res ꝓduxerit. nihil eē p̄t in re qd̄ ipse nō ꝓduxerit cū sit vl'e eēndi p̄ncipiū: ⁊ sic nulla p̄supposita mā vel potētia ꝓduxit. oz āt ꝓportiōez potētie vel v̓tutis actiue accipe sz ꝓportionez potētie vel virtutis passiue. nā q̄n̄to potētia passiua maior p̄existit vel preintelligit̄. tāto a maiori v̓tute actiua i actū cōplet̄: relinq̄t̄ igit̄ cū v̓tus finita ꝓducat aliquē effectū presupposita potentia materie: q̄ dei virt⁹ que nullā potentiā presupponit non sit finita sed infinita. ⁊ ita essentia infinita.

ab alio, aliogn posset dari distātia vni⁹ entj ab alio maior q̄z sit distātia nō entj oio sz modū ꝓcessus Ari. 4. ⁊. 8. physico. iter ens ergo ⁊ nō ens est distātia sm̄ q̄d ifinita sciēdū scd̄o q̄ ista distātia sz q̄d ifinita vtpote ex pte nō entis nō requirit v̓tutē ifinitā, cū v̓t⁹ actiua ꝓportiōet̄ distātię po' ab ab actu sm̄ ꝓportionalitatē, h inq̄z mō, q̄ q̄lis est ꝓportio distātię vni⁹ ab actu ad aliā distātiā, talis est ꝓportio v̓tutuz actiuaꝝ īter se, q̄r vt igt. s. T. h, tāto vnūq̄dq̄z agēs est virtuosius, ⁊ aliud agēs excedēs, q̄n̄to po'ᵗᵃᵐ magis remotā ab actu reducit ad actū, sz distātia nō entis oio ad ens nullam bz ꝓportionē, ad distātiā q̄ est iter duo entia, alias eēt īuenire aliq̄ distātiā entis ad ens equalez distātię nō entis ab ente. ergo v̓t⁹ q̄ opat̄ ex nō ente oio nullā bz ꝓportiōez ad v̓tutē q̄ opat̄ ex ente p̄supposito. g̃ est ifinita, pz ꝯn̄a, q̄r po' actiua talis dr̄ iproportionata, q̄r excedit oēz poᵗᵃᵐ finitaz, sic illa distātia q̄ est iter ens, ⁊ nō ens dr̄ iproportiōata distātię oi que est iter entia, q̄r oi distātia q̄ ē iter entia maior est po' aūt excedens oēm potentiam finitā est infinita.

¶ Sic. g̃ pz rōnē. s. T. efficacē eē, nec solōnē Scoti eē sufficientē, vñ ad p̄ᵐ dr̄ q̄ vtiq̄z ex parte entis creati illa distantia nō est ifinita vt rō ꝓbat, est tñ ifiᵗᵃ ex pte nō entis vt dixi: mus cū nihil ab ente magis distare possit q̄z oino nō ens ⁊ hec infinitas distantię arguit infinitatez virtutis cum proportionentur virtutes elongationibus potentiaꝝ ab actu.

¶ Rūsio ēt ad 2ᵐ foiaz rōis nulla ē, negat.n. istā ꝯn̄az distātię iste sīt iproporᵗᵉ. g̃ ⁊ v̓tutes, cū tñ oñderim⁹ ipsaz eē necīaz q̄r q̄lis est ꝓportio istaꝝ distātiaꝝ talis est ipsaꝝ v̓tutū, q̄r q̄n̄to vna distātia magis excedit aliā tāto vna virt⁹ magis aliā excedit eo q̄ maior distātia maiorez virtutem reqrat.

¶ Sed adhuc ꝓbari pōt ex processu quo Aristo. 4ᵒ physi. tex. 71ᵒ. ꝓbat motū factū in vacuo nullā ꝓportiōez habere ad motū factum in pleno si enim virtus agens ex nulla

oāno p̄suppoſita po^s ꝓportioēať ei, q̄ agit ex mā p̄ſuppoſita nō obſtāte diſtātiarū iꝓportioē, ve ḡra exēpli ꝙ ſit i du plo maioꝛ, tūc ſūmo aliā vtutē, q̄ agat ex mā i duplo magis indiſpoſita quā ſit mā ex q̄ agit alia vt^9, ḡ ipa erit in duplo maioꝛ illa, ſʒ i eadē ꝓportiōe ſe hēbat ad ipaʒ vt^9 agēs ex nulla oīo p̄ſuppoſita mā ḡ vt^9 ꝓducēs ex aliq̄ mā, eſt eq̄lis po^s agēti ex p̄ſuppoſita mā ſʒ hoc ē icōueniēs, q2 ꝑ experiētiaʒ pʒ quāto aliqd magis elongať ab actu tāto ma iorē potentiā re quirere. ḡ ⁊c̄.

¶ Aduertēdū āt circa illā ꝓpoſitionē. s. T. quā to potētia paſſiua maioꝛ p̄ſtit aut p̄intelligiť tāto a maiori vtute actiua i actuʒ cōpleť, ꝙ po^m paſſiuā maiorē eē dupli^r intelligi pt. Uno^o q2 magis elōgatur ab actu, alio mō q2 magis diſpoſita ē ad ſuſceptionē actus eo^o q̄ dicim^9 i ligno aut ere eſſe maiorē po^m ad ſtatuā q̄ʒ i aq̄ p̄mō po^s dr ſimpli^r maioꝛ po^s q2. ſ. min^9 hʒ de actu, 2° dr maioꝛ i ordie ad actū q2 capacioꝛ ē act^9, ⁊ magis ad ipʒ diſpoſita. Propō ḡ. s. T. itelligiť de po^s maiori p̄^o nō āt 2°, ꝯ ſicili^9. n. ē ex aq̄ facere ſtatuā, ⁊ maiorē vtutē reqrit q̄ʒ fiereť ex ligno aut cupro. Decimo. Diuturnitas dei eſt iſinita, ḡ ⁊ de^9 ē iſinit^9, ꝓbať ꝯñia, q2 res tāto ē diuturnioꝛ quāto ei^9 cā ē efficacioꝛ ſi ḡ diuturnitas dei ē infinita cū cām nō hēat niſi ſeipʒ, ipe erit iſinit^9. Aduertēdū cū dr deū nō hēre aliā cauſam niſi ſeipm, ꝙ hoc nō ideo diciť quaſi ipſe ſuū eē ꝓducat, hoc. n. eſt impoſſe, ſʒ q2 ſua ſbā eſt ſibi ratio eſſendi, ⁊ non oportet ponere aliā cauſaʒ eius ꝓductiuā.

¶ Circa iſtā ꝓpōnē, vnaq̄q3 res tāto ē diuturnioꝛ quāto ei^9 cā ē efficacioꝛ, dubiū occurrit. Ur. n. ꝯtrari ei, q̄d ſupi^9. ca. 20. dixit. s. T. ibi. n. voluit ꝙ q2 eē ina^{ti} ñ hʒ aliquā extēſionē quātitatiȷ, iō du^o iſi^o ipi^9 iſi^m vtutē ñ reqrit, q2 ñ reffert ꝙ ꝑ illā vtutē aliqd duret tpe iſi^o vl ſi^o, ḡ maioꝛ diuturnitas i eē ina^{li} nō exigit maiorē, ⁊ efficatiorē vtutē c^9 opp^m hic dr.

¶ Ad h̄ dr p̄ ꝙ nulla ē ꝯdictio i dicti. s. T. q2 hic loquiť de vtute cāe effectiuę diuturnitatis, talis. n. eſt iſi^o ſi durationē iſi^m cauſet, ſupi^9 āt loquebať de vtute cauſę foꝛalis eē rei quā nō oʒ eē iſi^m ſi cauſet eē ꝑpetuū, pʒ h̄ ex doctria. s. T. 12. meta. lectiōe ſexta ⁊ in queſtionib^9 de aīa ar. 14. 4^m.

¶ Dr 2° ꝙ rō hui^9 diuerſitatis eſt, q2 eē compať ad formā ſicut ipaʒ ꝑ ſe ꝯñs, q̄d āt aliqd ꝑ ſe ꝯñs rē ſemꝑ ei inſit nō arguit ei^9 iſinitatē. Sicut ꝙ dualitas ſemꝑ ſit par ñ arguit ipaʒ eſſe iſi^m. Ad cāʒ āt efficiētē cōparať ſicut effect^9 ab ei^9 vtute ꝓduct^9, effect^9 āt cāe efficiētis tāto durabilioꝛ ē cęteris pib^9 quāto vt^9 agētis fuerit efficatioꝛ. Uidem^9. n. ꝙ tāto eſt durabilioꝛ caliditas i aq̄ q̄ʒto ab efficatiore vtute ignis fuerit itroducta, vñ lʒ duratio tpis ꝑaccñs ſe hēat ad eē ſbale, ad ipam tñ vtutē agentis ſe habet ꝑ ſe tāq̄ʒ effectus cōditio.

Res tāto eſt diuturnioꝛ quāto ei^o cā ē efficatioꝛ.

10 ¶ Amp̄. vnaqueq3 res tāto ē diuturnioꝛ q̄ʒto ei^9 cā ē efficatioꝛ. illō igiť cui^9 diuturnitas eſt iſinita: oʒ ꝙ hēat eē ꝑ cāʒ efficacie iſinite: ſʒ diuturnitas dei ē iſinita. oſtſū ē. n. ſup̄ ipʒ eē eternū: cū igiť ñ hēat aliā cāʒ ſui eē p̄t ſe ipʒ: oʒ ipʒ eē iſinitū. † ¶ Huic āt vitati ſacra ſcriptura teſtimōiū p̄hibet. ait nāq3. ps. (Magnus dñs ⁊ laudabiľ nimis ⁊ magnitudis ei^9 ñ ē finis). Huic ēt vitati atteſtanť āntiq̄ſſimoꝝ phoꝝ dicta. q oēs iſinitū poſuerūt primū reꝝ p̄ncipiū q̄ſi ab ipa vitate coacti. ꝓpriā. n. vocē igrabāt exiſtimātes iſinitatē p̄ncipij ad modū quātitatiȷ diſcrete ſʒ † Democritū q poſuit athomos iſinitos reꝝ p̄ncipia: ⁊ ſʒ Anaxagora q poſuit iſinitas ptes cōſiles reꝝ p̄ncipia. vel ad modū quātitatis ꝯtinue ſʒ illos q poſuerūt aliqd elemētū vl ꝯfuſū aliqd iſinitū corp^9 eē p̄mū oīuʒ p̄ncipiū. ſʒ cū oſtſū ſit ꝑ ſeq̄ntiū phoꝝ ſtudiū q̄d nō ē aliqd corp^9 iſinitū. ⁊ huic ꝯiūgať ꝙ oʒ eē p̄mū p̄ncipiuʒ aliq̄ mō infinitū. ꝯcluditť ꝙ neq3 ē corp^9. neq3 virt^9 i corpore infinitū q̄d eſt p̄muʒ p̄ncipiū.

† Auc. s. ſcriptu.

Potētia ad actuʒ dupli^r pōt dici maioꝛ

† Antiq̄ phi.

† Democrit^o anaxa.

¶ Q̄ʒ de^9 eſt itelligēs. Cap. 44.

Ex p̄miſſis āt oſtēdi pt ꝙ deus ſit intelligēs. ¶ Oſtſū ē. n. ſup̄ ꝙ in mouētib^9 ⁊ motis ñ ē poſſe i iſinitū ꝓcedere. ſʒ opʒ oīa mobilia reducē † (vt ꝓbatū ē) in vnū p̄mū mouēs ſeipm. mouēs aūt ſeipʒ ſe mouet ꝑ appetitū ⁊ apphēſionē. ſola. n. hʒ iueniunť ſeipa mouere. vtpote in qb^9 eſt mouere ⁊ ñ moueri: ps igiť mouens in p̄mo mouēte ſeipm. oʒ

† Cap. 13.

¶ Dr 3° ꝙ ſicut res diuturnioꝛ ē cui^9 cā efficiēs ē efficatioꝛ in agēdo, ita ſi aliq̄ res careat cauſa efficiēte ꝑpter ſuā perfectionē tāto pfectioꝛ erit in ſe, quāto fuerit diuturnioꝛ, quia ſua diuturnitas nō ꝓuenit ab alio, ſed tm̄ a pfectione nature ꝓpriq̄, iō bñ infert. s. T. ꝙ q2 diuturnitas dei ē infinita, ⁊ ipſe ſibi ſue diuturnitatis ē cā negatiue. i. nō hʒ diuturnitatē ab alio, ſed ipſe eſt ſua infinita duratio eius v^9, ⁊ pfectio eſt infinita. ¶ Confirmať vltio auctoritate ps. auctoritate etiā antiquoꝝ phoꝝ q ab ipſa veritate coacti poſuerūt primū principiū eſſe infinitū. Licet errarēt in ponēdo ipſum primū p̄ncipiū eſſe corpus.

† Idē. p. p. q. 14. ar. 1.

¶ Sup̄ cap. 44.

Poſtq̄ʒ determinauit. s. T. de pfectionib^9 diuinis ad naturā ꝑtinentibus, nunc de hijs que pertinēt ad opationē determinat. ¶ Circa hoc aūt duo facit. ¶ Primo eni determinat de pfectionib^9 ex quibus cognoſcitur aliqd eſſe viuens. ¶ Secūdo de ipſa vita. ca. 97. ¶ Circa primū duo facit. ¶ Primo agit de ipſis perfectionib^9. ¶ Secūdo de paſſionib^9 ⁊ virtutib^9 ad illas perfectiones pertinentib^9 cap̄. 88. ¶ Circa primum duo facit. ¶ Primo agit de perfectiōe que eſt intell^s. ¶ Secūdo, de perfectiōe q̄ eſt volūtas cap̄. 72. ¶ Circa primū duo facit. p̄mo agit de cognitiōe diuina ex parte intelligētis, ſecūdo ex parte obiecti cogniti cap̄. 47. ¶ Circa p̄muʒ duo facit. ¶ Primo agit de ipa cognitiōe ſm̄ ſe. ¶ Secūdo de ipſa ex parte medij cognoſcēdi. ¶ Circa p̄mū duo facit. ¶ Primo oſtēdit ꝙ deus eſt intelligēs. ¶ Secūdo ꝙ eſt ſuū intelligere cap̄. ſequēti. ¶ Probat ḡ p̄ ꝙ de^9 eſt intelligēs, ⁊ arguit. ¶ Prio ſuppoſito ꝙ oporteat ꝯuenire ad vnū p̄^m mouēs ſeipʒ, vt Ari. deducit. ¶ De^9 ē p̄^m appetibile, vt p̄muʒ intell^m a p̄ mouēte ſeipm ḡ eſt itelligēs, ꝓbať ꝯñia q2 appetēs ipm ſit itelligēs actu ꝑ h̄ ꝙ ei tāq̄ʒ int^{ll} vniť, cū. n. ipʒ ſit intellectū oʒ vt appetēs ſit itelligēs, añs quoq3 ꝓbať ſic mouens ſeipm. ſ. motu locali mouet ſe ꝑ appetitū ⁊ apprehenſionē, q2 huiuſmodi ſola hñt in ſeipis moueri, ⁊ nō moueri, ḡ pars mouēs eſt appetens, ⁊ apprehēdens, ſʒ appetēs ⁊ apphēdēs ē mouēs motū, appetibile āt mouēs ñ motū, ḡ p̄^m mouēs oīo nō motū, q ē de^9 cōpať ad p̄tē mouētē ſicut appetibile nō āt ſicut appe^{le} ſenſuali appetitu, q2 ille nō ē boni ſimpl^r, ſʒ hui^9 pticularis boni, ad hic ⁊ nūc, determinati, p̄^m āt mouēs oʒ eē bonū ſimpl^r, cū bonū ⁊ appe^{le} ſimpl^r ſit pꝰs bono vt hic ⁊ nūc, ḡ p̄^m mouēs ē p̄^m appe^{le} ⁊ itell^m.

¶ Circa illā ꝓpoſitionē ea que ſeipſa mouēt, habēt i ſeipſis moueri, ⁊ nō moueri, que eſt Ari. 8. phi. ⁊ quā intēdit hic s. T. notādū ex doctrina eius vi. q. 24. ar. 2. ꝙ potētia motiua i brutis dupli^r pt cōſiderari. Uno^o ſm̄ ſe ⁊ abſo^{te} alio^o

Ea q̄ ſeipſa mouēt hñt i ſeipſis moueri ⁊ ñ moueri.

in ordie ad iudiciũ q̄ applicat̃ po^a mo^m ad motũ, sil'r actio ipi⁹ bruti p̃t z s3 se ↄsi^a, z i or^{ne} ad iudiciũ a q̄ p̃uenit, si p^{us} ↄsiderret̃ po^a mo^m, z actio bruti, sic nõ magis determiant̃ ad vnũ q̄3 ad alter̃, in q̄ a reb⁹ nãlib⁹ d̃ffũt q̄ hñt for^e ad vnũ d̃terĩatas. z idẽ sp̃ agẽtes s3 se, z ad hũc sensũ itel^r p̃hs z. s. T. oĩa q̄ seip̃a mouẽt hr̃e i seip̃is moueri, z ñ moueri: si at̃ z^o ↄsiderẽt̃ sic s̃t d̃ter^a ad vnũ, q̄z z sp̃ iudicium sequit̃, z ip̃3 iudiciũ, est ip̃is a nã d̃ter^{um}, sicut ouis videns lupũ nãl'r iudicat eẽ fu^{iẽdum}: z sic ñ ẽ i ip̃is mo ueri, z ñ moueri s3 b tm̃ hñtis rõnẽ ẽ, cui ñ ẽ iudiciũ a nã d̃ter^{num}.

Utrũ appetibile moueat p mo. cãe efficiẽtis,

C Circa istã p̃põnẽ appetẽs z apprehẽdẽs ẽ mouẽs motũ, appe^{le} aũt ẽ mouẽs nõ motũ aduerte q̄ q̄dã Thomi^{ste} tenẽt hãc p̃põnẽ, q̄ ẽ Ari. 3° d̃ aĩa itelligi d̃ mouẽte p mo^m cãe efficiẽtis, volẽtes appe^{le} ↄcurrere ad actum appetit⁹ p mo^m efficiẽtis forãlis, z rõis agẽdi, q̄ztũ ad spe^{cifica}tionẽ act⁹ nõ at̃ q̄ztũ ad exercitiũ, separate tñ s3 rẽ ab ip̃o appetitu, si at̃ solũ p mo^m cãe final'. Probãt aũt b. Primo q̄r alr̃ Ari. equocasset d̃ mouẽte. 3° d̃ aĩa z. xij. me^{te} or^{dine} mouẽtiũ reducens ad vnũ mouentẽ non motũ3. s. appetibile. Nam cũ intenderet reducere ad vnũ mouens effectiue, si appe^{le} esset mouẽs tm̃ p modũ finis, fieret trãsit⁹ a fine ad effi^{ciẽtem}.

C 2° q̄r Auer. 12° met^e ↄ^{to}. 36. ãqt q̄ appe^{le} mouet appe^{tum} i duo^{bus} gñe cãe. s. effe^{ue} s3 q̄ ẽ apprehẽsu3 z finalr̃ s3 q̄ est eẽ aiom.

C 3° cũ in appetiõe duo sint exercitiũ. s. ei⁹ z spe^{cies}, oz ipsius spe^{cie}, sicut z exercitij dare aliq̄z cã3 effe^{ciẽtem}, hec at̃ nõ p̃t eẽ sola vo^{las} q̄r sic oẽs ei⁹ act⁹ essent eiusdẽ spẽi sicut oẽs actiões a calore. ergo erit ipsum obiectum quod est appetibile.

C 4° q̄r tunc voluntas non esset po^a passiua, cuius oppo^m s3. s. Tho. p^a parte. q. 80. arti. 2. de rõne. n. po^e passiue est vt a suo obiecto effectiue moueatur vt p3 veri. q. 16 primo. s3^m.

C 5° subsistẽtia adiũcta alicui cãe nõ variat cãlitate3 illi⁹ de vno gñe cãndi in aliud, s3 v̇bũ subsistẽs cãt p mo^m efficiẽtis ip̃m amorẽ, vt vult. s. Th. imo z fides. g̃ z v̇bũ cordis nr̃i nõ sbsistẽs, s3 v̇bũ cordis nĩl aliud ẽ q̄z ob3 apprehẽsu3. g̃ zc.

C 6° si b nõ eẽt, s3 diceremus appe^{tum} seip̃3 moue ad p̃ñtiã appe^{lis} nulla erit efficax vis ad p̃bãdũ aliq̄d pati ab alio, dicemus. n. de int^{us} re^u int^{lis}, de sensu re^u sen^{lis}, z de ligno respectu cõburẽtis q̄ nõ patiunt̃, s3 q̄ ad p̃ñtiã illor̃ seip̃sa mouẽt.

C Alij tenẽt appe^{le} nullo^o moue p mo^m efficiẽt̃ aut total', aut p̃tialis sed tm̃ p mo^m cãe final', vt s3 Capr. 2° sen. di. 24. z. 25.

C L3 aũt vtraq̄z opio sustẽtari possit, beatq̄z vtraq̄z doctissimos defensores, z vtraq̄z videat̃ ex v̇bis. s. T. h̃ri p^a ex eo q̄ põit appe^{tum} eẽ po^m passiuã, 2° vo ex eo q̄ in p^a p̃te. q. 82. z p^a 2^e. q. 9. z. vi. q. 22. z vbiq̄z tenet̃ vr̃, q̄ appe^{le} z it^m mouet p mo^m finis, ponitq̄z iter it^m z vo^{tem} diuersu3 mo^m motiõis volens it^m moue vo^{tem} dũtaxat p mo^m finis, dũ illi appe^{le} p̃põit vo^{tem} at̃ moue it^m p mo^m efficiẽtis: vr̃ tñ mihi media via icedẽdũ eẽ. Nã appe^{le} siue finis 2^r cõpari p̃t ad vo^{tem}. Uno^o re^u illi⁹ act⁹ q̄ vult finẽ. Alio^o re^u illi⁹ act⁹ q̄ vult ea q̄ ordinant̃ ad finẽ: dico igit̃ duo. p^m ẽ q̄ si finis cõpet̃ ad vo^{tem} re^u illius act⁹ q̄ vult finẽ ñ mouet vo^{tem} effe^{ue} p̃p̃e tãq̄z v3 for^a q̄ sit p̃ncipiũ elicitiuũ volitionis, sed mouet tm̃ formalr̃ p modum forme specificãtis opõnẽ extra po^m opantẽ existẽtis. Alt^m est q̄ si finis cõparet̃ ad volũtatẽ respectu volitionis eorũ q̄ s̃t ad finẽ, finis mouet vo^{tem} p mo^m efficiẽt̃ tãq̄z rõ agẽdi.

q̄ sit appetẽs z apprehẽdẽs. in motu at̃ q̄ est p appetitũ z apprehẽsionẽ: appetẽs z apprehẽdens est mouẽs motũ: appetibile aũt z apprehẽsu3 ẽ mouẽs ñ motũ. cũ igit̃ id q̄d est oĩu3 p̃mũ mouẽs q̄d deũ dicim⁹. sit mouẽs oĩno nõ motũ: op3 q̄ cõparet̃ ad motorẽ q̄ est p̃s mouẽtis seipsũ. sicut appetibile ad appetẽtẽ. nõ at̃ sicut appetibile sẽsuali appetitu. nã appetit⁹ sensualis nõ ẽ boni simpl'r. s3 hui⁹ p̃ticularis bõi cũ z apprehẽsio sensus nõ sit nisi p̃ticularis. id at̃ q̄d ẽ bonũ z appetibile simpl'r. est p̃us eo q̄d ẽ bonu3 z appetibile. vt hic z nũc. o3 igit̃ p̃mũ mouẽs eẽ appetibile vt itell'm. z ita o3 mouẽs q̄d appetit ip̃3 eẽ itelligẽs. multo igit̃ magis z ip̃3 p̃mũ appetibile erit itelligẽs: q̄r appetẽs ip̃3 sit itelligẽs actu: p b q̄ ei tãq̄ itelligibili vnit̃. o3 igr̃ deũ eẽ itelligẽtẽ facta suppositiõe: q̄ p̃mũ motũ moueat seip̃m: vt p̃hi posuerũt.

C Ad euidẽtiã primi dicti sciendũ primo q̄ l3 hoc q̄d dicimus mouere p̃p̃ie apud nos significet actũ, z causalitatẽ efficiẽtis: q̄r illa manifestior est causalitatib⁹ alia4 cãru3, extensum tñ est hoc vocabulu3, etiã ad significãdũ causalitate3 finis z formẽ vnde d̃r finis metha^{ce} mouere z per similitudinẽ, q̄r sicut agẽs effectũ ad sui similitudinẽ trahit, ita appetibile ad se trahit volũtatẽ, l3 in efficiẽte illud sit p inp̃ressionẽ alicui⁹ formẽ, aut motus: in appetibili autem et fine non fit p impressionem alicuius in volũtate, sed tm̃ p determinationem z specificationẽ actus ipsius voluntariorum ipse actus volũtatis ita terminatur ad hoc appetibile ex eo q̄ est apprehẽsum, q̄ nõ ad aliud, vñ nihil est aliud volũtatem a fine moueri quãtũ ad ipsius finis volitionẽ, q̄z ipsa3 inclinari in finẽ, ex apprehẽsione ipsius finis, ex quo et sequit̃, q̄ meta^{ce} s̃m hãc ↄsideratione3 ipsa po^a volũtatis d̃r passiua, z ipsum appetibile d̃r actiuũ metaphorice, vt illa dicat̃ passiua q̄r est indifferẽs ad b vel illud obm̃ z ab illo põt aliquo mõ trahi, z illud actiuũ, q̄r voluntatẽ ad se trahit, tãq̄z ipsius volitiõis formale specificatiuũ. C Sciẽdũ scd̃o, q̄ cũ finis z appe^{le} sit vo^{ti} rõ mouẽdi: q̄r est illud cuius amore, siue p̃p q̄d vo^{las} agit z mouet, rõnẽ aũt agẽdi oportẽat esse in agẽte, necẽ est vt d̃r veri. vbi. s. q̄ appetibile sit in appetẽte nõ q̄dẽ s̃m esse nãle, s3 s̃m esse intẽtiõale ita q̄ esse intẽtiõale sit ↄdõ finis vt est mouendi rõ z vt est forãle specificatiuũ actus vo^{tis}, p̃p q̄d d̃r q̄ finis mouet agẽtẽ s̃m q̄ est in intẽtiõe, q̄r v3 esse intẽtiõale ei⁹ est ↄdõ ipsi⁹ req̄sita ad b vt moueat, tã formalr̃ q̄z sicut rõ agendi sicut ad b vt calor sit igni rõ calefaciẽdi, z ad b vt ip̃3 faciat forãlr̃ calidu3 o3 vt sit in igne. C S3 tñ cauẽdũ, ne existimet̃ p b oportere vo^{tem} ipsa3 suũ obm̃ cognoscere ad hoc vt in illud icline tur, z p̃sertim q̄r sepenumero dicit. s. T. int^m mouere vo^{tem} inq̄ztũ sibi suũ obm̃ p̃ponit, b. n. verũ nõ est cũ appetit⁹ aĩalis nõ sit po^a cognoscitiua. S3 cũ vo^{las} in eadẽ eẽntia aĩe cũ it^u radicet̃ z vo^{las} ip̃a nõ sit p̃p̃ie volẽs z appetẽs sed hõ p vo^{tem} in appe^{le} iclinet̃, o3 q̄dẽ vt ab appetẽte appe^{le} cognoscat̃ ad b vt ei⁹ opõ specificet̃, nõ tñ ab ip̃sa vo^{te}, iccirco it^m p̃ponere obm̃ vo^{ti} z p̃ñtare, nõ est illi cognoscẽdũ obijcere s3 illũ in tali ↄdõne ponẽ, vt in eo q̄ h3 tale appe^{le}, s̃m illud eẽ intẽtiõale sequat̃ iclinatio vo^{tis} ad eẽ nãle appe^{lis} appetẽti p̃ tale eẽ itẽtiõale rep̃ñtatũ. Sciẽdũ 3° q̄ spẽs act⁹ specificati nõ distinguit̃ realr̃ a sub̃a z nã ipsi⁹ act⁹, s3 tm̃ s3 rõnẽ nõ. n. entitas calefactiõis distiguit̃ a spẽ calefactiõis, s3 vna z eadẽ res est actio ip̃a, z calefactio, p̃p b nõ o3 q̄rẽ p̃ticularẽ cã3 efficiẽtẽ spe^{ei} distinctã a cã efficiẽte sub̃e, z entitatis, alioq̄n sic sub̃e attribuit̃ cã efficiẽs simpl'r ipsi⁹ p̃ductiua tãq̄z id q̄d agit, nõ tm̃ tãq̄z rõ p̃ducẽdi, ita z spe^{ei} oporteret aliã cãm nõ tm̃ q̄ eẽt rõ agẽdi, s3 q̄ eẽt agẽs põere. Id ergo q̄d est cã sub̃e act⁹ p mo^m efficiẽtis est et cã spẽi effe^{ue}, sed cã forãlis a qua est spẽs est id q̄d est rõ vt sit talis act⁹, sicut cã mot⁹ sursu3, z q̄ztũ ad sub̃a3, z q̄ztũ ad spẽm motus p mo^m efficiẽtis est mouẽs ipsum, q̄ nõ causat motũ indeterminatu3, sed spe^{ciem} cã aũt formalis a qua formalr̃ est mot⁹ sursu3 est ip̃e termin⁹ mot⁹, ita q̄ mouẽs iõ cãt motũ sic specificatum, q̄r mouet mobile ad locũ sursũ. Silr̃ g̃ mot⁹ appetit⁹

circa finē nō oꝫ q̄rē, q̄ꝫtū ad ei⁹ ſpecificationē. cām efficiētē aliā ab ipo appetitu. ſꝫ appetit⁹ ipe ē cā act⁹ ſpecificati, rō āt formal'a q̄ formalr hꝫ ipe act⁹ vt ſit tal' act⁹, ꝛ ipe appetitus vt actū ſic ſpecificatū pducat. ē ipꝫ appetibile exñs i appetēte itelligibilr. Sic ḡ i volitiōe finꝭ, appetibile mouet appetitū q̄ꝫtū ad ſpecificationē act⁹, q̄ꝛ ē rō, ꝛ forma, vñ formalr hꝫ ꝙ act⁹ ei⁹ ſit talꝭ; nō āt effectiue ꝯcurrit ad ipꝫ actū p modū eliciētis opationē. Ad hūc ḡ ſenſū itēdit. s. T. appetibile mouē voluntatē p modū finꝭ, q̄ꝫtū ad ipi⁹ appetibilis ꝛ finꝭ volitionē, q̄ꝛ vꝫ ē forma, a q̄ tal' volitio ſpecificat'. Ad euidētiā vo ſc̄di dicti ꝯſiderādū ē q̄ ꝙ volūtas nō tm̄ ē pp̄ꝭ act⁹ cā, ſꝫ ēt mot⁹ extriſeci per quē finꝭ acq̄rit', ſꝫ i tali cāˡitate, ipa voluntas ſe hꝫ ſic agēs, finis āt ſe hꝫ ſic rō agēdi. ſic i calefactōe. forma ignꝭ ſe hꝫ vt calefaciēs calor āt ſic rō calefaciēdi, ꝛ q̄ꝛ voluntas nī extriſece cāt niſi mediāte actu voluntatis, iō nō cāt motū ordiatū ad finꝭ aſſequtionē cāt ēt i ſe volitionem ipi⁹ mot⁹. q̄ mediāte cāt motū, iō ſic finis eſt voluntati rō cāndi motū iq̄ꝫtū nō cāt motū niſi pp̄ finꝭ aſſecutionē, ita ē ipi voluntati rō cāndi volitionem i ſe illi⁹ mot⁹. q ordiat' ad finē. iō. n. vult motū ipꝫ, q̄ꝛ vlt finē p ipꝫ acq̄rēdū. Vñ finꝭ, vt volit⁹, ꝯcurrit actiue tāq̄ꝫ rō agēdi ad volitionem ei⁹ q̄ ē ad finē Nā voluntas vt actuata volitione finis. elicit volitionem ei⁹ q̄ ē ad finē. Et ſic q̄ i loco allegato igr. s. T. finē. r. mouē tāq̄ꝫ rōnē motiui itelligit' reſpectu mot⁹ extriſeci, ꝛ volitionis ipi⁹ mot⁹ ad finē ordiati, nō āt reſpectu volitionis ipi⁹ finꝭ. Et hꝫ ē mouē p modū finꝭ reſpectu eoꝝ q̄ ſt ad finē. Sic ḡ ꝯcedit', ꝙ aliq̄ mō finꝭ mouet volūtatem formalr tm̄, aliq̄ vō mō effectiue. Ad rōnes āt pˢ opionis iq̄ꝫtū videt' eē ꝯ pˢm dictū r̄ndet'. Ad pm. n. dī ꝙ Ari. nō equocauit ꝺ mouēte, ſꝫ artificioſe, ex eo ꝙ oñdit oporē pm mouēs eē oīo imobile. oñdit ꝙ ēt mouet p modū finꝭ, tāq̄ꝫ. ſ. rō motiui ꝛ agēdi, q̄ꝛ cū oē mouēs, q̄ nō ē finꝭ, moueat pp̄ finē aliū a ſe, ꝛ ſic moueat' ab alio motiōe finꝭ ad ea q̄ ſt ad finē, oꝫ vt illō q̄ oīo imobile ē abſolute moueat ēt p modū appetibilis ꝛ finis. hꝫ. n. ſolū mouēs ē oīo imobile q̄ꝛ ab alio nō mouet' vt ſic, vñ nō itēdit. Ari. vt rō ſuppōit, oñdē pm motorē eē imobilem. q̄ꝛ mouet ſic appetibile ſꝫ ꝯrio, q̄ꝛ ē oīo imobilis. oſtēdit ꝙ mouet p modū appetibilis, cū appetibili i ordine motiōis volūtatis ꝯuēiat vt ſit mo- mouēs imobile. Nā ſi mouēt tm̄ p modū efficiētꝭ, ꝛ nō p modū finꝭ nō eēt imobile oīo, eo ꝙ finꝭ moueat efficiētē ad opandū pp̄ ipꝫ finē, tāq̄ꝫ. ſ. id c⁹ grā mouet ꝛ agit. Silr i p̄ de aia nō ꝯmiſit equocatiōeꝫ, q̄ꝛ cū vellet oñdē aialia motu locali moueri p appetitū: ꝯſiderauit i ordie illo rōnē mouētꝭ ꝛ moti abſolute nō āt rōnē mouētꝭ tm̄ effectiue, aut tm̄ finalr. Sic. n. cū finis ſit eā cāꝝ, appetibile q̄ mouet i rōe finꝭ hꝫ rōnē mouētꝭ imobilis. appetit⁹ āt hꝫ rōnē mouētꝭ ꝛ moti, eo ꝙ moueat q̄dē effectiue,

¶ Dī vlti⁹, ꝙ rō ꝯcludit, ſi aliq̄d (ſꝫ moueat' motiōe finꝭ. ꝯcludit ꝙ finꝭ aliq̄ mō effectiue mouet volitionem q̄ꝫtū ad volitionem eoꝝ q̄ ſt ad finē, nō āt quātū ad ipaꝫ finꝭ volitionem. ¶ Ad 2m dī p̄ ꝙ cōmētator pp̄e loq̄t' ꝺ fine p cōpationē ad motū q ad finis acq̄ſitionē ordiat'. vt ex ei⁹ pceſſu appet. Sic. n. finꝭ ſꝫ ꝙ ē eē cāt motū p modū finꝭ, iq̄ꝫtū mot⁹ ſit pp̄ ipꝫ acq̄rēdū ſꝫ eē q̄ hꝫ ex̄ aiaꝫ, lꝫ eē q̄ hꝫ i aia ſit ꝯditio ei⁹ vt ſic mouet. 2m vo ꝙ hꝫ eē i aia cāt motū p modū efficiētꝭ iq̄ꝫtū voluntas volēs finē effectiue cāt, ꝛ volitionē mot⁹ ad finē, ꝛ ipm̄ motū.

¶ Dī 2o ꝙ p cōpationē ad finꝭ ꝯſideriū itelligit' iproꝑe dictū cō. ꝛ extēſo vocabulo dī. n. finꝭ i aia puta balneū efficē ſui ꝯſideriū formalr, q̄ ē efficē iproꝑe, ſic dicim⁹ ꝙ calor fac' ignē calidum

¶ Ad 3m pꝫ ex dictꝭ: nā ꝯñſu ē ꝙ nō oꝫ (dū. nō āt pp̄e effectiue. aliā eē cāꝫ effectiuam ſpecificatiōis act⁹ pter ipaꝫ volūtatem q̄ actū ſpecificatū elic'. Cū āt pbat' q̄ꝛ tc̄ oēs act⁹ eēnt eiuſdē ſpēi neg' ꝯñia. Nō ſuffic'. n. ad hꝫ vt act⁹ ſint eiuſdē ſpēi, ꝙ ab eadē cā effectiua ſpecificati pducāt', ſꝫ ēt req̄rit' vt ſit eadē forma ſpecificās, ſic mot⁹ ſurſū, ꝛ ꝺorſū ab eodē motore pducti ſpecificati, nō obſtāte ꝙ ab eodē motore pducūt' ſpecifice diſtiguūt', q̄ꝛ diūſos hñt t̄mios, a qb⁹ formalr ſpecificāt', mō nō oīuꝫ actuū voluntatis ē eadē forma. iō nō oēs ſt eiuſdē ſpēi: vñ ipa voluntas effectiue ſpecificat act⁹ ſuos, q̄ꝛ ipos ſuis forīs adaptat, ꝛ cōmēſurat. ſ. appetibilib⁹ diūſis, ſic ꝛ diās formam, a q̄rea ſpecificat' dī effectiue ſpecificare, ipꝫ āt appetibile ſpecificare p modū forīs extriſecꝭ,

¶ Ad 4m dī p̄ ꝙ voluntas nō ē potētia paſſiua reſpectu volitionis finꝭ, nō accipiat' paſſiuū. vt r̄ndet ꝺ actio, ꝛ efficiēti, vt dicat' potētia paſſiua, i quā natū ē obꝫ aliquē actū, aut formam pducē. Si āt cōmuni⁹ accipiat' p oī idetmiato. q̄ natū ē ab alio q̄uocūq̄ꝫ detmiari, ꝛ reduci i actū, ſic ē potētia paſſiua, ſic ſi dicerem⁹ ꝙ ignꝭ ē potētia paſſiua reſpectu calorꝭ ipꝫ iformātꝭ, ꝛ ſic itelligit s. T. vñ vi. vbi. ē. 3m ſeipꝫ ſic explanat dicēs. ꝙ ex eo ꝙ voluntas ē potētia paſſiua, ꝛ p ꝯñs hꝫ moueri ab obō, nī aliō ꝯcludit', niſi ꝙ it' mouet volūtatem, p modū finꝭ, q̄ꝛ bonū apphēſū iſto modo mouet. Dī 2o ꝙ ē pp̄e paſſiua reſpectu volitionis eoꝝ q̄ ſt ad finē, ꝛ ſic ꝯcedit', ꝙ effectiue mouet' ab appetibili, tāq̄ꝫ a rōne agēdi mō

¶ Ad 5m dī ꝙ ꝺ rōne vbi nō ē cāre amorē (ſupi⁹ explicato- p modū efficiētꝭ ſꝫ tm̄ p modū forme ſpecificātꝭ. Et cū dī ꝙ i diuis vbū pducē amorē p modū efficiētis. dī ꝙ hꝫ nō ꝯuēit ſibi vt ē vbū ſꝫ vt ē vbū diuīu: cū āt iſtat', q̄ꝛ ſbſiſtentia nō variat gñs cāˡitatꝭ. dī ꝙ hꝫ ē ſtm ꝺ ſbſiſtentie diua. Dī tñ, ꝙ hꝫ nō ē nālr notū. ſ. ꝙ vbū diuīu hēat modū cāˡitatꝭ efficiētꝭ. ſꝫ tm̄ fide tenet'. Et ſi argueretur, ex rōne vbi iuēti i itellectu nr̄o, aut abſolute ex vbi rōne, ꝙ ipꝫ vbū diuīu hēat effectiue pducē amorē, nō eēt rō efficax, ſꝫ adaptatio q̄dā ad id q̄ iā fide tenem⁹. ſi. n. trinitas pſonaꝝ demſtratiue pbari pt, vñ nī illa rō apō phm ꝯcludet. vtpote p

¶ Ad 6m dicim⁹ ꝙ nō ē ſilis rō ꝺ ap- (cedēs ex falſis ſꝫ ipꝫ. petitu ꝛ ꝺ aliis, q̄ꝛ appetit⁹ noiat ex ſua rōne iclīationē nō āt it' aut lapꝭ, vñ poſito i appetēte appetibili ſeq̄t' iclīatio appetit⁹ ſꝫ iclīatione ipi⁹. nō āt pñte obō aut actiuo i aliis reb⁹ ipꝫ

¶ Sꝫ ꝯ p̄dictā detmiationē (q̄ dicim⁹ pati ſeipꝫ mouet. dubiū reliquit' ex vbis. s. T. pᵃ. q. 14. ar. 5. 3m ꝛ p̄ ꝯ ca. 49. ꝛ i aliis locis, vult. n. ꝙ oīs opatio ſpecificatur p formam q̄ ē pn̄cipium opatiōis. Ex iis āt argr ſic, opatio ſpecificatur p formam. q̄ ē pn̄cipium opatōis. ſed p appetibile p te ſpecificatur act⁹ volūtatis. ḡ appetibile ē forma q̄ ē pn̄cipium volūtatis. ḡ appetibile mouet volūtatem p modū efficiētꝭ formal'. c⁹ oppoſitum dictū ē ſu

¶ R̄ndet', ꝙ vtiq̄ꝫ oīs opatio p formam q̄ ē opatiōis pn̄cipium (pi⁹. ſpecificatur. ſꝫ nō eodē mō itelligit' i oīb⁹ agētib⁹ formam eē opatiōis pn̄cipium i agētib⁹. n. nālib⁹ forma ē pn̄cipium p modū eliciētꝭ opationē. i agētib⁹ āt p cognitionem, ꝛ ex appetitu finꝭ, ipe finꝭ cognit⁹ ē pn̄cipium illi⁹ opatiōis q̄ ē volitio finꝭ, nō vt eliciēs opationē. vñ nō ē ſm voluntati q̄ ē imediatum pn̄cipium elicitiuū volūtatis. ſꝫ i ei⁹ itellectu vt forma añ volūtatem i ſuppoſito volēte exñs, ex q̄ exñte i ipi⁹ itellectu ad volūtatem egreditur, vñ dī finꝭ cognitus eē volūtatis pn̄cipium, ſicut oīs forma q̄ i agēte añ opationē p̄exiſtit ſꝫ nāꝫ, ꝛ q̄ poſita ipꝫ opans ad actionē pcedit, opatiōis pn̄cipium dici pt lꝫ ipaꝫ opationē nō formalr eliciat.

¶ Circa pbōnē ꝯñie: dubium nō puū occurrit (ſꝫ tm̄ ſpecificet. nō. n. vꝫ iſta ꝯñia. Appetēs dcū ſit itelligēs actu p hꝫ ꝙ ei tāq̄ꝫ itelligibili vnit' ḡ ipꝫ itelligibile, ē itelligēs, q̄ꝛ ſic eadē rōne lapꝭ, ꝛ lignū ꝛ alie res m̄āles eēnt itelligētes. cū bō ſit itelligēs actu. eo ꝙ i ſe ipis tāq̄ꝫ itelligibilib⁹ p eoꝝ ſpēs vniat'. Q̄ꝛ. s. T. rōnē hāc ex. 12. meta. tex. 39. ſupſit. illic dubiū ſolō q̄rēda ē.

¶ Ad h⁹ igr̄ euidētiā ꝯſiderādū ꝙ cū pm appetibile, ꝛ pm itelligibile i ordie itelligibiliū ſbaꝝ collocēt', nō āt i ordie ſēſibiliū, eo ꝙ ſit vlē bonū, ꝛ p ꝯñs ſit imāl' ſba, nec̄e ē ꝙ p vniōnē ad ipꝫ. ſba q̄ ipꝫ appetit ꝛ ꝯſiderat ſit actu itelligēs. ſit. n. aliq̄d actu itelligēs p hꝫ ꝙ vnit' itelligibili. Vñ ſic pōebat plato itellectum nr̄ꝫ fieri itelligētē actu ex ꝯtactu, ꝛ p̄ticipatione ſpēꝝ ſeparaꝝ, ita, ꝛ it' pᵃ mobil' ſꝫ Ari. ſit actu itelligēs ex ꝯtactu q̄dā ad pmam ſbaꝫ itelligibilem, ꝛ q̄ꝛ pp̄ q̄ vnūq̄dq̄ꝫ ꝛ illō magꝭ, iō ſeq̄t' ipꝫ itellectum mlto magꝭ itellectiuū eē, cū eē itellectiuū quādā pfectionem dicat. Nō ē āt ſil' ꝺ reb⁹ m̄ālib⁹. q̄ꝛ ipe nō ſt actu i ſe ipis itelligibiles, imo p itellectum agētē itelligibiles actu ſiūt, iō ex ꝯtactu ad ipas res nō ſit it' actu itelligēs, ſꝫ ex receptiōe ſpēꝝ lūie it' agētꝭ illuſtrataꝝ, nec tm̄ oꝫ illas ſpēs eē itelligibiles, q̄ꝛ nō ſt ſbe ſꝫ accñtia. Dī ḡ ꝙ illa rō apō Ari. ꝛ s. T. bōa ē, neg̃ꝙ eadē rōe res m̄āles opōte eē itelligētes, ꝛ cū pbat' q̄ꝛ hō p ipas ē actu itelligēs, negat' q̄ꝫtū ad eaꝝ eē nāle ſi ſt. n. itelligibiles actu, ſꝫ potētia vñ. fundamētū rōnis eſt, illa ſba actu ſꝫ ſe itelligibilis ex vniōe ad quā appetēs ipaꝫ ſit itelligēs actu ē itellectus cū nō debeat eē minorꝭ pfectionis q̄ꝫ ea ſba q̄ p ipaꝫ pfic', ſꝫ p̄mū appetibile ē hmōi ḡ. ¶ Aduerte āt ꝙ nō accipit' vnio hꝫ loco ad ipaꝫ ſbaꝫ itelligibileꝫ p ſilitudinē q̄ ſit accñs, ſꝫ p aliqualē ſbe p̄ticipationē ab itellectu.

¶Secūdo. Primū mouēs imobile est vl̄e pn̄ mot⁹. ḡ foꝛa p quā mouet, ē vl̄is, ꝛ vl̄e bonū ḡ de⁹ ē itellectiu⁹, pbaꝛ p⁹ ꝯn̄a, qꝛ cū omne mouēs moueat per aliquā formā quam intendit in mouēdo opꝫ ꝙ vl̄e mouēs moueat p vl̄em foꝛmā. Scd̄a ēt pbaꝛ qꝛ foꝛa p modū vl̄em nō ē nisi i itellu.

¶Aduerte fundamētū isti⁹ rōnis eē ꝙ qꝛ ordo effectuū correspōdet ordini causarū, vt dī 2° phy. ꝛ. 5. meta. iō opꝫ vt forma quā p° ꝛ pncipaliter itēdit agēs, ꝛ mouēs vl̄e, sit vl̄is. i. vt rō formalis effect⁹ ip̄sius causę iq̄ꝫtū est ei⁹ effect⁹ sit rō vl̄is, ꝛ cū non possit forma hēre esse vl̄e nisi in intellu iō opꝫ vt ip̄m vl̄e agēs sit itellectiuū.

2 ¶Adhuc idē neċe est seq si fiat reductio mobiliū: n̄ tm̄ i aliqḋ p̄mū mouēs seip̄z: sꝫ i mouēs oio imobile. nā p̄mū mouēs est vl̄e pn̄ mot⁹. oꝫ igit̄ cū oē mouēs moueat p aliquā formā quā itēdit i mouēdo: ꝙ foꝛa p quā mouet p̄mū mouēs sit vl̄is forma ꝛ vl̄e bonū. forma aūt per modū vniuersalē nō inuenitur nisi i intellectu: oportet igitur p̄mū mouēs qḋ deus est: esse intelligēs.

3 ¶Amp̄. i nullo ordie mouētiū inenit̄ qḋ mouēs p itellm̄ sit instrumētū ei⁹ qḋ mouet absq̄ꝫ intellu: sꝫ magis ecōuerso: oīa aūt mouētia q̄ st̄ i mūdo: cōparant̄ ad p̄mū mouēs: qḋ ē de⁹: sic instrumēta ad agēs pncipale: cū igit̄ i mūdo iueniant̄ mlt̄a mouētia p intellm̄: ipoſ̄e est ꝙ p̄mū mouēs moueat absq̄ꝫ itellectu. neċe est igit̄ deū eē intelligētē.

4 ¶Itē ex h aliq̄ res est itelligēs ꝙ ē sine mā: cui⁹ signū ē ꝙ foꝛe sūt itellecte i actu p abstractionē a mā: vn̄ ꝛ itell's est vniuersaliū ꝛ nō singulariū. qꝛ mā ē idiuiduatiōis pncipiū: foꝛe āt intellecte i actu fiūt vnū cū itellectu actu itelligēte. vn̄ si ex hoc forme sunt itellecte in actu ꝙ sunt sine mā: oꝫ rē aliquā ex hoc esse itelligētē ꝙ ē sine mā: (ostensum est autem supra): deum esse omnino imaterialē: ē igitur itelligēs.

Ut mouēs p vl̄ez formam mouet.

¶Sed videt̄ ista rō nō cōcludere qꝛ ad hoc vt agens intēdat formā vniuersalez, n̄ oꝫ vt ipa hēat esse vniuersale i agēte, sꝫ sufficit ꝙ effect⁹ sibi sub ipa rōne vl̄i respōdeat: sic celū ē agēs vl̄e, ꝛ tm̄ nō hꝫ i se formā ſm esse vniuersale. Sic licet de⁹ sit vl̄e agens, ꝛ intēdat vl̄e bonū, nō tm̄ opꝫ vt habeat in se formā vl̄em, ꝛ sic nō oportet vt ppter vl̄itatē foꝛę hēat intellectū.

¶Ad hui⁹ itelligētiā ꝯsiderādū ꝙ cū oporteat, vt i p̄cedēti rōne de mēte. s. T. adduxim⁹ rōnē agēdi aliq̄ mō in agēte esse. neċe ē vt agēs, itēdēs formā vl̄em, i se aliq̄ mō formam vl̄em hēat, sꝫ sic duplex ē agēs vl̄e. s. ſm p̄dicationē sic dicimus ꝙ aīal gn̄at aīal, ꝛ ſm pfectionē sic celū, ita formaꝫ vl̄em dupliciter eē opꝫ in cā vl̄i, in cā. n. vl̄i ſm p̄dicationē sufficit vt sit forma vniuersalis actu quidē hn̄s eē pticl'are, potētia āt ꝛ fundamētalr̄ hn̄s eē vl̄e, qꝛ ꝛ in effectu hꝫ esse pticulare, ꝛ nō intēdit̄ ip̄m vl̄e nisi p accn̄s, siue scd̄ario ab agēte pticulari, inq̄ꝫtū vꝫ in ip̄o pticulari saluat̄ rō vl̄is, sic ꝛ ip̄ꝫ pticulare, ē agēs p̄, ꝛ p se, vl̄e āt scd̄ario, inq̄ꝫtū i pticulari hꝫ eē. Sed i cā vl̄i ſm pfectionē, qꝛ ipa p̄mo ꝛ p se intēdit vl̄e, ꝛ scd̄ario pticularia, vt ex ip̄is bonū vl̄e resultat, iō opꝫ vt in ip̄o forma p quā agit hēat esse vl̄e, ꝛ per ꝯn̄s ipsa cā sit itellectiua, cū in solo itellu forma hēat eē vniuersale.

¶Quod āt instat̄ de cęlo, dī ꝙ cęlū si nō sit aīatū est agēs instrumētale itelligētię mouētis, nō āt pticulare agēs de q̄ hic loquimur, vt dī in. 3. li. ca. 24. ꝛ iō nō opꝫ eē in ip̄o formā ſm eē vl̄e, sꝫ tm̄ i itelligētia mouēte si aūt ponat̄ aīatū sic est pncipale agens, ꝛ hꝫ in se formā ſm eē vl̄e p intellectū.

¶Tertio. Agētia q̄ p itellm̄ mouēt cōparant̄ ad deū sic instrumētū ad agēs pncipale, ḡ deus est itelligēs, añs patet, qꝛ oīa mouētia q̄ st̄ in mūdo ꝯparant̄ ad deū illo mō eo ꝙ sit p̄mū mouēs, ꝯn̄a v̄o pbat̄, qꝛ i nullo ordie mouētiū inenit̄ ꝙ mouēs p itellm̄ sit istrumētū ei⁹, qḋ mouet sine itellu.

¶Quarto. De⁹ ē oio imālis ḡ ē itellctiuus, pbaꝛ (sꝫ hn̄ eꝫ.) tur ꝯn̄a, qꝛ res sūt intellecte in actu ex h ꝙ abstrahunt̄ a mā, vn̄ ēt itell's, ē vl̄iuꝫ, nō āt pticulariū, qꝛ vl̄ia abstrahūt a mā, q̄ ē idiuiduatiōis pncipiū, sꝫ forme itellecte i actu fiūt vnū cū itellu, itelligēte, ḡ si ex h formę sunt itellecte actu ꝙ sunt sine mā, oꝫ rē aliquā ex h eē intelligētē ꝙ ē sine mā.

Sola intel.

¶Pro declaratiōe isti⁹ ppōnis. Formę itellecte i actu fiunt vnū cū itelligēte in actu aduerte ſm. s. T. p̄ sen. d. 35. ar. p̄ 3ᵐ. ꝙ nō sic dī formā itellectā i actu fieri vnū cū itellu in actu q̄si fiat sb̄a, vel ps sb̄ę itell's ꝯpoita sꝫ qꝛ sit foꝛa in itell'ꝛ ꝛ ex hoꝝ cōiūctiōe sit h vnū, qḋ ē itell's i actu, sic ex aīa, ꝛ corpore sit vnū qḋ ē hō, hn̄s opatiōes humanas, nec tm̄ aīa sit corp⁹, ista tm̄ cōparatio nō ē itelligēda p silitudinē q̄ꝫtū ad oia, sꝫ tm̄ quātū ad h ꝙ ē ex ipis fieri vnū ad opatione, lꝫ ex aīa ꝛ corpe foꝛasis fiat vnū ab oibus ptib⁹ sil̄ sumptis distinctū, nō āt ex itellu, ꝛ itelligibili, sicut nec ex sb̄a ignis ꝛ calore.

Intellecta i actu fit vnū cū intelligēte iactu.

¶Verū istō magis dubitationē affert, quō n̄ solū ex itellu, ꝛ itelligibili fit vnū opans, ꝛ intelligēs, sꝫ ēt intell's fiat ip̄ꝫ intelligibile, sꝫ ꝙ dī 3° de aīa itellectū, posse eē q̄ est oia fieri.

¶Ad hui⁹ āt euidētiā ꝯsiderādū ꝙ per rem intellectā in actu duo possumus itelligere. s. aut ip̄aꝫ sp̄ēm itelligibilē q̄ dī itellecta in actu, nō qꝛ sit id qḋ p̄ ꝛ directe itelligit̄, sꝫ qꝛ ē id q̄ res rep̄sentata p ipaꝫ intelligitur, aut ipaꝫ rem q̄ p̄ p ipaꝫ sp̄ēm rep̄sentat̄. Primo mō nō ꝓprie dī, neq̄ꝫ est ad mētē Ari. ꝙ intell's in actu sit itellm̄ i actu, sꝫ hn̄ verū ē ꝙ sit vnū cū illo, inq̄ꝫtū ex ip̄is vnitis fit hoc vnū qḋ est itell's in actu, ꝛ sic aliq̄ mō sūt vnū sic totū ē aliq̄ mō vnū cū sua parte inq̄ꝫtū pars nō ē oino extrinseca a toto. Secūdo v̄o mō verū ē illa eē idē, ꝛ vnū fieri reliquū.

¶Pro cui⁹ notitia sciēdū ē ꝙ foꝛa q̄ recipit̄ i itellu ē forma eadē q̄ ē eē itellm̄ ſm rōnē, sꝫ aliō, ꝛ aliō eē hꝫ: nā eē itellm̄ hꝫ eē nāle, in itellu aūt hꝫ eē itelligibile, vt pꝫ a. s. T. quolibet. 8. ar. 4. ꝛ ipa nā vt exn̄s pfectio rei exn̄tis eē itellm̄ recipit̄, i itellu, vt est de mēte. s. T. vi. q. 2. ar. 2. pp qḋ dī ꝙ talis nā, puta lapis pficit itellm̄, qꝛ āt vnūqḋq̄ꝫ ē id qḋ ē per suā formā ꝛ suā nām, iō sequitur, ꝙ itell's i actu q̄ est itell's in actu vt hꝫ formā, ꝛ nām rei itellecte sit ip̄a res intellecta itelligēs. n. lapidē ē lapis, sic ꝛ hn̄s i se formā lapidis ē lapis, sꝫ tm̄ qꝛ foꝛa lapidis nō hꝫ eē nāle i itellu ex q̄ hꝫ aliqd vt absolute dicat̄ lapis, sꝫ eē itelligibile, itell's i actu respectu lapidis nō dī absolute lapis, sꝫ ē lapis itelligibilr̄, hic ē ḡ modus q̄ itell's ifoꝛat⁹ sp̄ē alicui⁹ itellecti dī ip̄ꝫ intellm̄ qꝛ vꝫ hꝫ formā ei⁹ p quā ē tale, eadē rōne ip̄ꝫ itellm̄ ē itell's in actu, qꝛ vꝫ ē itellm̄ i actu p eādē formā p quā ip̄e itell's i actu ē itell's i actu. Nā p sp̄ēm itelligibilē exn̄tē i itellu per quā itell's, dī itell's, i actu, res dī eē itellecta i actu, pp h dixit cō. 3. de aīa cō. 5. ꝙ ex itellu, ꝛ itelᵗᵘ magis fit vnū, q̄ꝫ ex mā, ꝛ forᵃ, ꝛ rōnē assignat qꝛ nō fit aliō ab eis sic est i cōpositis ex mā ꝛ foꝛa, qḋ explanās. 12. meta. cō. 39. ait ꝙ itellm̄ cū itelligit̄ fit idē cū itellu, ꝛ ꝙ itell's ē illō qḋ itelligit̄, ꝛ ppter h dī ꝙ itell's ē res itellc̄a qḋ cū mā nō fiat foꝛa, sꝫ ex eis fiat aliqḋ tertiū, pꝫ magis fieri vnū ex itellu ꝛ intelligibili, q̄ꝫ ex mā ꝛ forma. ¶Quod dictū ē de itellu dicēdū ē ēt de sensu, qꝛ ēt foꝛa exn̄s in sensu p quā fit sensus in actu, ꝛ foꝛa rei sensatę ē vna, distincta tm̄ ſm diuersos modos eēndi vn̄ sic ph̄s d itellu, ait ꝙ itell's i actu, ē itellm̄, i actu, ꝛ eꝫ, ita d

sensu in secundo de anima ait q sensus in actu est sensibile in actu ⁊ sensibile in actu est sensus in actu.

Ex eo q aliqd ē i māle seqt vt sit intellectiuū. ¶ Circa illā ꝯñiā. Formę itlles i actu siūt vnū cū itelligēte i actu, ḡ si ex h formę sīt itellecte i actu, q sunt abstracte a mā oz rē aliquā eē itelligētē ex h q ē abstracta a mā dubitaṫ. Videṫ qdē seq oportere itellm eē imālē ex eo q ad h vt aliqd sit actu intellm,

5 ¶ Adhuc deo nulla pfectio deest que i aliq̄ gñe entiū iueniaṫ: (vt sup̄ ostēsuz est) nec ex h aliq̄ cōpō i eo ꝯseqṫ: vt ēt ex supiori b⁹ pꝫ. Inter pfectiōes āt rerū potissima ē q aliqd sit itellectiuū: naz p hoc ipm est quodāmodo omnia habēs in se oiuz pfectiones: deus igitur est intelligēs:

6 ¶ Itē oē qd tēdit determinate in aliquē finē aut ipm pstituit sibi finez: aut pstituiṫ sibi finis ab alio. alˀs nō magis i hūc q̄z i illū finē tēderet. nālia āt tēdūt in fines determinatos: nō.n. a casu nāles vtilitates ꝯsequunṫ. sic eni nō eēnt semp aut in plib⁹: sz raro. hoꝝ enīz ē casus: cū ḡ ipsa nō prestituāt sibi finē: q2 rōnē finis nō cognoscūt: oz q eis pstituatur finis ab alio q sit nāe institutor: h aūt ē q pbet oib⁹ eē ⁊ est p seipsū necē eē quē deū dicimus (vt ex supradictis patet). nō āt posset nature finē pstituere nisi itelligeret. de⁹ igiṫ est itelligēs.

7 ¶ Amp. oē qd ē impfectū deriuaṫ ab aliq̄ pfecto. nā pfecta nā

† Cap. 20. oz vt fit a mā abstractū, nō tñ q ex imālitate hēat vt fit itelligēs, q̄si oē qd caret mā sit itelligēs. ¶ Ad huius euidentiā, itelligēdū est q iste pcessus. s. T. a signo ē vt ipemet dicit, q.n. oporteat si aliqd debeat vniri itellectui ⁊ faceṙ vnū cū ipso vt a mā abstrahatur, signū est ex h aliquē eē itelligētē q mā caret. h āt sic possum⁹ itelligere. Nā itelligibile i po p h q sit itelligibile i actu trahiṫ ad supiorē q̄ndā ordinē, q itelligibiliū ordo dr, i q̄ ordine icluduntˀ, ⁊ itelligētia, ⁊ itelligibilia, ⁊ itelligēs sit ipm itelligibile, sic hñs qdditatē est aliq̄ mō ipa qdditas, ⁊ itelligibile sit ipz itelligēs, sic qdditas ē aliq̄ mō ipz hñs qdditatē, q āt vnū trahaṫ ad supiorē aliquē ordinē nō ē nisi q2 accipit ꝯditionē, ex q̄ hz aliqd adeq̄te vt sit i illo ordine, ⁊ si trahiṫ ad hoc vt sit idē cū aliq̄ ipius ordinis oz vt eleueṫ, ad modū illi⁹ a quo illd hz q sit tale, vt si aliqd debeat eleuari vt fiat hō necē est vt fiat aial rōnale, ex quo hō hz q sit hō, ita q ex eadez cā precise vnū sit aiād, ex q illd est ipm. Si ḡ ex abstractiōe a mā aliqd trahiṫ ad ordinē itelligibiliū, vt. s. sit itellm i actu, ⁊ ex h sit vnū cū itelligēte, vt itelligēs sit ēt ipm itelligibile necē est vt ista sit ꝯditio adeq̄ta ordis itelligibiliū, ⁊ intelligētis s. abstractio a mā aliogn nō ex h pcise traheretˀ ad ordinē itelligibiliū, ⁊ fieret idē cū itelligēte q a mā sepaṫ. Et h seqṫ, q oē qd hz se est actu itelligibile sit ēt itellectiuū, q2 abstractio a mā ē rō vtriusq. s. ⁊ q sit aliqd actu itelligibile, ⁊ q sit itelligēs, nisi sit i ipo aliqd repugnās itellectōi, h dico pp accñtia spūalia q̄ sūt qdē actu intelligibilia, pp sepationē a mā nō sunt tñ itellectiua, q2 eē itellectiuū nō ē natū nisi substātijs ꝯuenire, iō cū dr, q imālitas ē rō q aliqd sit nāę itellectiuę, intelligiṫ in substātijs subsistētib⁹, q2 opari tñ subsistētis est. Patet igiṫ ꝯñiam. s. Tho. optimā esse ⁊ subtilē, ⁊ ex eo q itellm in actu sit vnū cū itelligēte, sequiṫ a signo, si sit tale i actu p abstractionē a mā nō solū q itelligēs sit imāle, sz ēt q ex h itelligēs est q mā caret.

¶ Quinto: Potissima pfectionū ē vt aliqd sit itellectiuū, cū p h sit q̄dāmō oia, oiuz pfectiōes i se hñs, ḡ de⁹ ē itellectiu⁹ pꝫ ꝯñia, q2 deo nulla pfectio deest eoꝝ q̄ cōpōnē i deo si po(nunt.)

¶ Aduerte hic ex doctrina. s. T. p̄ par. q. 14. ⁊ vi. q. 2. q cū vnaq̄q res sit ad gradū sue nāe ⁊ pfectiōis dterminata, hoc hñt, ppriū cognoscētia, vt ⁊ aliaꝝ rerū nās, ⁊ pfectiōes hēre possint, dū ad cognoscēdū, aliaꝝ reꝝ silitudinib⁹ informanṫ, ⁊ sic itellectus qui oiuz est cognoscitiuus, oiuz est receptiu⁹, ⁊ est quodāmō omnia, dū oiuz silitudinibus iformaṫ, ita q si sit pōalis itells, añq̄z iformeṫ silitudinib⁹ reꝝ ē ille res i po aūt q̄n āt ē actu iformat⁹, dr ille res in actu.

Nāo cognoscētia aliaꝝ rerū nās i se recipiūt. ¶ Cōsiderādū tñ q lz ēt nō cognoscētia recipiāt i seipis aliaꝝ rerū nās, h tñ differēter ē a naturis cognoscētib⁹. Nā illa nō recipiūt eēntias sbales aliaꝝ reꝝ sz tñ accñtia, silr accipiunt accñtia sz aliqd eoꝝ eē nāle. Perfectio quoq alterius rei nō est i ipsis vt extrīs pfectio alteri⁹, sed tñ vt ppria pfectio, i cognoscēte āt psertim itellectiuo natę sunt eē nō tñ accidētiū eēntię, sz ēt sbarū. silr nō recipiunṫ i eo fm eē nāle, sz fm eē itētiōale, nō recipiunṫ q̄q vt pfectiōes tñ itells existētes, sz vt existētes pfectiōes rerū extrīsecaꝝ, sic nā, ⁊ pfectio lapidis, vt extrīs lapidis pfectio, in itellm recipiṫ est.n. silitudo lapidis i aīa ipsa lapidis nā q̄ est ēt aiam, sz i esse itelligibili ⁊ h ē ppriū cognoscētis vt pfectionē alterius, existē, alteri⁹ pfectionē, in seipo immāliter recipiat. † Cap. 13. ¶ Ex his pꝫ solō cuiusdā istātie q̄ posset fieri cōtra hanc ppōnē, quā ponit. s. T. explicite p̄ par. q. 14. ar. p̄: hic. vō poniṫ iplicite. s. sola cognoscētia nata sunt hēre formā rei alteri⁹ i se. Si.n. loq̄mur q̄ztū ad eē nāle rerū ꝯstat q ēt nō cognoscētia, rerū aliaꝝ foias suscipiūt, nā aq̄ recipit caliditatē, ⁊ pies albedinē. Si vō loq̄mur q̄ztū ad eē itētiōale, ꝯstat q in aere recipiṫ spēs albi ⁊ nigri, ⁊ soni, ac alioꝝ sensibiliū. ¶ Sz pꝫ ex dictis q instātia nulla ē, tū q2 ppō. s. T. itelligiṫ de formis, ⁊ naturis sbsistētib⁹ nō aūt de formis accñtalib⁹ manifestū est āt q sba nō cognoscēs nō recipit aliaꝝ sbaꝝ nās i se, sz hñ sba cognoscitiua, tū q2 lz i aere recipiaṫ forma albi fm eē intētiōale, nō tñ recipiṫ i aere vt pfectio extrīs albi, sz tñ vt pfectio aliq̄ mō aeris, in sensu āt, ⁊ itellm vt dictū ē recipiṫ itētiōalr nā rei cognitę, vt ē ipius rei cognitę pfectio. Ex quo hz cognoscēs vt ipaz rē cognoscat.

¶ Pōt ēt dici, q nāę cognoscitiuę ppriū ē recipē formas aliaꝝ reꝝ grā suipius. i. pp ppriā pfectionē. s. vt sua ppa opatio sit pfecta, h āt ñ ꝯuenit aeri. Nā i aere recipiṫ spēs colorati vt ipaz offerat ad sensū ñ āt vt ppa aeris opatio p talē spēz (accipiat cōplemētū.)

¶ 6°. De⁹ oib⁹ reb⁹ nālib⁹ pstituit, ⁊ determinat finē, ḡ ē itellectiu⁹ pbaṫ ꝯñia q2 nō posset pstituere finē nisi itelligeret, añs vō pbaṫ nālia tēdūt in fines determinatos, cū nō a casu ꝯueniāt vtilitates nāę sz sp, aut p maiori pte, ḡ aut pstituūt sibi finē, aut ab alio eis determinatur, ⁊ pstituiṫ, sz nō pstituūt sibi finē, cū rōnē finis nō cognoscāt, ḡ ab alio eis pstituiṫ, q eoꝝ nāę ꝯditor est, hūc āt dici(mus deū, ḡ ⁊c.)

Nec nāba nec bruta sibi statuūt finem. ¶ Aduerte hic q pstituere sibi finē, ē statuē sibi aliqd ad qd pprie opatiōes dirigant, sic sagitator statuit sibi terminū ad quē sagittā vult dirrigē, h āt ꝯuenire ñ pt nisi cognoscēti ⁊ finē, ⁊ qd ē finis, ⁊ q aliqd rōnē fini hēat, nō.n. pt aliqd vt fini statui nisi a cognoscēte ⁊ apphēdēte, qd sit eē finē q2. s. ē vltimū ad qd opa dirrigūṫ: agētia āt nālia, lz ordiate, i finis opatiōib⁹ pcedāt, q2 ab itellm aliq̄ dirriguntur, ipz tñ finē nō cognoscūt, ⁊ mlto min⁹, finis rōnē, ⁊ qdditatē, bruta āt lz cognoscāt id qd ē finis suaꝝ opationū mālr nō tñ foialr illd cognoscūt sb rōne finis, vñ ⁊ ipa rōnē finis ñ cognoscūt, ⁊ p ꝯñs nec ipa sibi pstituūt finē. Cū ḡ duo reqrāṫ ad h vt aliqd sibi statuat ⁊ dermiet finē. s. vt cognoscat finē ⁊ rōnē fini, cognitio rōni fini ē pncipalr reqsitū. iō. s. T. h p cā hic assiguit, i q̄ nālia cū brutis ꝯueniūt, ⁊ ex q̄ illis ꝯueniēt vt su(bijpis finē ñ pstituāt.)

¶ 7°. De⁹ ē act⁹ pm⁹ sbsistēs a q̄ oia depēdēt, ḡ ē itelligēs, pbaṫ ꝯñia foię i reb⁹ existētes sūt impfecte q2

ete, q̄a p̄ticular̄r, ⁊ nō ſm cōitatē ſue rōis, ḡ opʒ vt deriuent̄ a formis nō p̄ticulariter, cū iperfectū deriuet̄ ab aliq̄ pfecto, ḡ a formis itellectis cū nō iueniat̄ foꝛa in ſua vlitate niſi in int̄. ḡ a formis itelligētibꝰ, ſi ſūt ſbſiſtētes ſic.n. ſolū p̄nt eē opantes. ḡ ſi deꝰ ē actꝰ a quo oia depēdēt, oʒ vt ſit itelligēs.
ℭ Aduertēdū hic, q̄ vt ſupius ē oſſuʒ, foꝛa itellecta in actu ió eſt actu itellecta, q̄a eſt a mā ſepata, ⁊ ſic non hʒ limitationeʒ in eē ſue nāe, ió foꝛa itellecta vt ſic hʒ pfectiꝰ eē, ipſa foꝛa p̄ticulariter in re exiſtēte, q̄ ex eo q̄ in ſuſceptiuo eē hʒ, limitat̄ quātū ad eē nāe ſue puenies, q̄ aūt ex eadē cā, vt diximus, puenit, q̄ aliqd ſit intellectū, ⁊ ſit intelligens, ſi ſubſiſtat. ſ. ex imālitate. ió bñ pcludit. s. T. illam formā hñtē eſſe vlē, ⁊ illimitatū opoꝛtere eſſe in telligentem.
ℭ Aduerte vlterius cum inquit. s. T. q̄ foꝛe nō ſunt in rebꝰ particularibꝰ ſʒ cōmunitatē ſue rōnis, q̄ h̄ dupliceē ſenſum hēre pōt, vnus eſt. q̄ in rebꝰ p̄ticularibꝰ nō ſunt foꝛme. ſm oia que ad earū rōnem

liter p̄oꝛa ſūt ipfectis. ſic actꝰ potētia. ſʒ foꝛe i rebꝰ p̄ticlaribꝰ exiſtētes ſūt ipfecte: q: p̄ticul̄r ⁊ nō ſm cōitatē ſue rōis: oʒ igr̄ q̄ deriuent̄ ab aliqbꝰ foꝛis pfectis: ⁊ nō p̄ticlaris: tales āt foꝛe eē nō p̄nt niſi itellecte. cuʒ nō iueniat̄ aliq̄ foꝛa in ſua vlitate niſi in itellectu: ⁊ p pñs oʒ eas eē itelligentes ſi ſint ſubſiſtētes. ſic.n. ſoluʒ p̄nt eē operātes. deū igr̄ q̄ ē actꝰ primꝰ ſubſiſtēs a q̄ oia alia deriuant̄ oʒ eē itelligētē. ℭ Hāc autē vitatē ēt fides catholica pfitetur. Dr̄.n. Job. 9. de deo. †(Sapiēs coꝛde ē ⁊ foꝛtis roboꝛe.) Et 12. (Apō ipʒ ē foꝛtitudo ⁊ ſapiētia.) Et i. pſ. (Mirabilis ſcīa eſt ſcīa tua ex me.) Et ro. xj. (O altitudo diuitiaꝝ ſapie ⁊ ſcie dei.) Huꝰ āt fidei vitas tm̄ apō hoies inualuit. vt ab itellēdo nomē dei iponerēt. † Nā theos qō hʒ grecos deuʒ ſignificat: dr̄ a theaſte quod eſt cōſiderare vel videre.

ℭ Q: intelligere dei ē ſua eēntia. Ca. 45.

†Ex hoc āt q̄ deꝰ eſt itelligēs: ſeqt̄ q̄ ſuū itelligere ſit ſua eſſentia. ℭ Intelligere.n. eſt actꝰ itelligētis in ipo exiſtēs nō in aliqd extrinſecū trāſiens: ſicut calefactio trāſit icaleſactū: nō.n. aliqd patit̄ itelligibile ex h̄ q̄ itelligit̄: ſʒ intelligēs pficit̄. qcqd aūt eſt in deo: ē diuina eēntia: itelligē ḡ dei eſt diuina eſſentia. ⁊ diuinū eē ē ipſe deꝰ. nā deꝰ eſt ſua eſſentia ⁊ ſuum eſſe.
2 ℭ Preterea itelligere cōparat̄ ad intellectū ſicut eſſe ad eſſentiā: ſed eſſe diuinū eſt eiꝰ eēntia. †(vt ſupꝛa pbatū eſt:) ergo intelligere diuinū eſt eiꝰ intellectus: intellectꝰ aūt diuinus ē dei eēntia: alias eēt accñs deo. oʒ igr̄ q̄ intelligere diuinū ſit eiꝰ eēntia.
3 ℭ Amplꝰ actꝰ ſcōs eſt pfectioꝛ q̄ʒ actus primꝰ: ſicut pſideratio q̄ʒ ſcīētia. ſcīētia āt vel intellectꝰ dei eſt ipſa eiꝰ eēntia ſi eſt intelligēs. †(vt oſtēſuʒ eſt:) cū nulla pfectio pueniat ei p̄ticipatiue. ſʒ p eēntiā: (vt ex ſupioꝛibꝰ pʒ.) ſi igr̄ ſua pſideratio nō ſit ſua eēntia. aliqd erit ſua eēntia nobiliꝰ ⁊ pfectiꝰ. ⁊ ſic ſi erit iſinite pfectiōis ⁊ bonitatis. vñ nō erit primum.

priṅet eſſentialē, ⁊ hic ſenſus falſus eſt, ⁊ nō eſt hic intētus. Si.n. nā p̄ticulariter in re exñs nō eēt ſm totā ſuaʒ rōnē in re, nō diceret̄ res eēntial̄r talis, nō.n. foꝛ. eēntial̄r eēt hō. ſi in eo tota hois q̄dditas nō ſaluaret̄. Aliꝰ ſenſus ē q̄ rō illa nō ē in re ſm eē illimitatū, ⁊ hic ſenſus verꝰ ē, ⁊ hic itētus. Lʒ.n. in foꝛ. ſit, hō ſm totā ſuā rōnē, illa tñ rō in ipo non hʒ cōitatē ſuā, ⁊ illimitationē, ſed tm̄ ſm q̄ eſt in intellectu.
ℭ Sʒ aduertēdū. q̄ foꝛa q̄ hʒ eſſe illimitatū in itell̄u q̄ ēt pformis intellectis in actu, aliqñ nō eſt ſubſiſtēs, ſʒ accñs itellectꝰ, ⁊ tūc a tali foꝛa res nālis nō depēdet tāq̄ʒ ab agēte, ſic accidit de foꝛa q̄ eſt in intⁱ nr̄o, q̄a opari ē rei ſubſiſtētis, aliqñ āt ē ſubſiſtēs, ſicut foꝛa q̄ ē in itell̄u diuino, lapis.n. imaterialiter in intⁱ diuino exñs, nō eſt accñs itellectus diuini: ſed ſubſiſtit ⁊ eſt ipa diuina ſuba, ió ſibi puenit rō pducētis ipſaʒ formā ſm eē p̄ticulare, ⁊ limitatū in rebꝰ, vñ nō cōcludit̄ ſimpl̄r formā hñtē eſſe p̄ticulare depēdere ab ipa ſʒ q̄ hʒ eē itell̄m, ſʒ cū hac additiōe q̄ ſubſiſtat, q̄a tūc illud eſſe eſt oibꝰ modis pfectiꝰ, cū ſit eſſe ſubſiſtēs, illimitatū, ⁊ infinitū in ſua nā, imo in deo ſimpl̄r iſinitū. ℭ Cōfirmat̄ vltiꝰ au ctoꝛitatibꝰ ſcripture Job. 9. ⁊ 12. ⁊ pſ. ⁊ Ro. xj. etiā ⁊ ex nominis ipōne. Nā h̄ vocabulū theos: qō apud grecos deuʒ ſignificat, dr̄ a theaſthe, qō eſt conſiderare, aut videre.

ℭ Super capitulum. 45.

Oſtenſo q̄ deꝰ ſit itelligēs, oñdit̄ vlteriꝰ, q̄ ſit ſuū itelligere. Proponit āt pnē, s. T. dicēs, q̄ ex h̄ q̄ deꝰ ē itelligēs. ſeqtur q̄ ſuū itelligere eſt ſua eēntia. Et arguit p̄ ſic.
ℭ Quicqd ē in deo ē diuia eēntia, ſʒ itelligē dei ē in deo, cuʒ ſit actio imanēs nō autē trāſmutāns ipm intelligibile, ḡ eſt ſua eſſentia, diuina aūt eēntia, ⁊ diuinū eſſe eſt ipſe deus. ergo ⁊c.
ℭ Aduertēduʒ, cū inquit. s. T. q̄m ex h̄ q̄ deꝰ eſt itelligēs, ſeqtur ſuū itelligere eē ſuā eēntiā, q̄ hoc pſequēs nō ſeqt̄ formaliter, ex añte. Si.n. ſeqret̄ foꝛal̄r deꝰ eſt itelligēs. ḡ ſuū itelligere eſt ſua eſſentia, tunc in oi itelligēte intelligere eſſet eiꝰ eēntia. Sed ſeqtur tm̄ gr̄a māe, ex eo q̄ qcquid eſt in deo eſt deꝰ. Uñ ſi ſequit̄. magis dicit cōcomitātiā, q̄ʒ formales depēdētiā. Senſus.n. eſt q̄ eſſe itelligētē in deo cōcomitat̄ idētitas actꝰ intelligēdi cum intelligente.
ℭ 2ᵒ. Eſſe diuinū eſt eiꝰ eēntia, ḡ itellꝰ diuinū ē eiꝰ intⁱ. ḡ eſt eiꝰ eēntia, pꝰ pñs pbat̄, q̄a ita cōparat̄ itelligere, ad intᵐ ſic eē ad eēntiā. 2ᵒ vo q̄a intⁱ eiꝰ eſt eiꝰ eſſentia: cū nullū accidēs ſit in deo.
ℭ Notādū. q̄ differētia eſt inter opationes trāſeūtes, ⁊ imanētes, q̄a trāſeūtes nō ſunt pfectiones intrinſece agētis ſed patiētis, imanētes aūt ſunt pfectiones, ⁊ actualitates agētis, ⁊ ex hoc ſumit̄, q̄ intelligere q̄ eſt opatio imanēs cōparat̄ ad intᵐ ſicut eſſe ad eſſentiā. ſicut.n. eſſe dicit vltimā actualitatē ⁊ pfectionē intrinſecā p quā aliqd cōpletiue eſt in gñe entiū, ita intᵉ eſt vltima pfectio intⁱ intrinſeca p quaʒ cōpletiue. ⁊ actual̄r eſt in gñe intelligibiliū, intⁱ.n. pſideratus vt infoꝛmatus ſpē itelligibili tm̄, ⁊ nō actual̄r itelligēs aſſimilat̄ rei habēti formā in illo p̄oꝛi quo pſiderat̄ vt vnita māe ⁊ nūdū dans illi eſſe. ſʒ cōſtituēs ppꝛiū ſuſceptiuūʒ eſſe, ió ſicut res hñs formā in illo p̄oꝛi ſm intⁱ pſiderationē, nūdū hʒ vltimā actualitatē, ⁊ pfectionē entis. ita intⁱ in illo p̄oꝛi añ intelligere pſiderat̄ vt nūdū pplete in actu in gñe itelligibiliū, per ipſum autē itelligere cōpletur in actu, ⁊ amplius vt ſic in potentia non manet.
ℭ 3ᵒ. Si nō eſſet ſic, aliqd eſſet dei eēntia pfectius ⁊ nobiliꝰ, ⁊ ſic deꝰ nō eſſet p̄mū ⁊ pfectiſſimū ens, pbat̄ pſequētia, q̄a actus ſcōs eſt pfectioꝛ actu p̄o. ſicut cōſideratio q̄ʒ ſcīa. ſ.

Margin notes: † Eac. a. kapit. — † refert Dam. li. † cap. 12. — † vide. p. p. c. 14. ar. 4 — † cap. 12. — † cap. 44. — † cap. 22. ⁊ 23. — Intᵉ ppa rat ad intellectū, ſicut eē ad eſſe.

vbi actus scdo realr distinguit a p.sed scia ⁊ intˢ dei ē idē,qd eius essentia.ğ illic actus erit perfectior essentia diuina.
¶ Quarto. De⁹ cōpararet̃ ad intelligere sicͬ poᵃ ad actū,qa intᵉ est act⁹ intelligētis.h aũt est ipole ex supradictis.ğ ⁊c.
¶ 5ᵒ. Ois sba ē pp suã opōnē,ğ si opatio dei ē aliō a sua sba,aliqd aliō erit finis ei⁹ intrinsec⁹.i.⁊ prim⁹.ğ aliqd aliud erit bonitas ei⁹, cū bonū cuiusl3 rei sit finis ei⁹.
¶ Ex istis dedu cit̃ correlarie.
¶ Priᵒ.q̃ itelligere dei sit eternū,⁊ inuariabile.⁊ in actu tm̄ exn̄s,qa sic ē idē qd suū eē,qcqd realr ɔuenit ipi eē,ɔuenit ⁊ ipi intelligere. †cap.16. ⁊.17.
¶ 2ᵒ.q̃ de⁹ nō ē in poᵃ itelligēs, aut de nouo aliqd icipiēs intᵉ aut mutationē, vl' ɔpōnē in itelligēdo hñs, qa oia hec ɔueniũt enti diuio i ɔpatiōe ad eē suū.
¶ Sup cap.46.

Post determinationē de cognitiōe diuia s3 se vlteri⁹ determinat. s.T.ō ipa ex parte medij cogñscendi,⁊ ponit hãc ɔnē. Intell's diuinus nulla alia spē intelligibili intelligit,q̃3 sua eēntia,pbᵗ. †ide.p.p. q.14.ar.2 †cap.45.

4 ¶ Adhuc itellige ē act⁹ intelligētis.si igit̃ de⁹ est intelligēs:⁊ nō sit suū itelligere:oz q̃ cōparetur ad ipm sicut potētia ad actū.⁊ ita pōa erit i deo ⁊ act⁹.qd est ipole.†(vt supra pbatum est.)
5 ¶ Itē ois sba est pp suã opationē.si igit̃ opatio dei sit aliqd aliō q̃3 diuina sba erit finis ei⁹ aliqd aliud ab ipo.⁊ sic de⁹ nō erit sua bonitas.cū bonū cuiusl3 sit finis ei⁹.si ãt diuinū itellige sit ei⁹ eē.necē ē q̃ itelligere ei⁹ sit simplr eternū ⁊ inuariabile.⁊ actu tm̄ existēs:⁊ oia q̃ de diuio esse pbata sũt:nō igit̃ de⁹ ē in pōa itelligēs:aut de nouo aliqd itellige incipiens:vel quãcūq3 mutationē aut cōpōnē in intelligendo habēs.

¶ Q2 de⁹ p nihil aliō itelligit q̃3 per suã essentiam. Cap.46. †

Ex his ãt q̃ sunt supra ɔsisa euidēter appet q̃ intell's diuin⁹ nulla alia spē itelligibili itelligat q̃3 sua eēntia.¶ Spēs n.itelligit̃ pncipiū formale ē itellectualis opatiōis.sicͭ forma cuiusl3 agētis pncipiū ē ppe opatiōis. diuina ãt opatio itellectualis est ei⁹ eēntia.†(vt ɔnsuz ē.) eēt igit̃ aliqd aliō diuine eēntie pncipiū ⁊ cã si alia itelligibili specie quã sua eēntia itell's diuin⁹ intelligeret:†(qd supra ɔnsis repugnat.)
2 ¶ Ad hec p spēm itelligibilē fit itell's itelligēs actu. sicͭ p speciez sensibilē sensus actu ē sentiēs.cōparat̃ igit̃ spēs itelligibil' ad itellectū sicͭ act⁹ ad pōam.si igit̃ diuinus intell's aliq̃ alia specie itelligibili itelligeret quã seipo. esset in pōa respectu alic⁹. qd eē non potest.†(vt supra ostēsum est.)
3 ¶ Amp.spēs itelligibil' in itellectu pter eēntiã ei⁹ exn̄s.esse accidētale h3:rōe cui⁹ scia nr̃a inter accñtia cōputat̃.in deo ãt nō pt eē aliqd accñs.†(vt supra ɔnsuz est.)igit̃ nō est in intellu ei⁹ aliq̃ spēs:pter ipsaz diuinã essentiã.
4 ¶ Adhuc spēs itelligibilis est siltudo alicui⁹ itellecti.si igit̃ in itellectu diuino sit aliq̃ itelligibilis spēs pter eēntiã ipsius.siltudo alic⁹ itellecti erit.aut igit̃ diuine essentie,qa tūc nō esset intᵇᵉ per seipsam,sed p ipsam speciē fieret intelligibilis,nō alicuius alterius,qa ipsi merer̃ ei aut a se,aut ab alio,nō a se tū qa idē esset agēs ⁊ patiens,tū qa esset aliqd agens qd nō similitudinē sui,sed alterius in patiēte induceret,⁊ sic nō oē agens ageret sibi simile.nec ab alio qa tūc esset aliqd agens prius eo.ğ ⁊c.

¶ Sed occurrũt in hac rōne plura dub⁹.¶ Primū est qa nō videt̃ seq.si in intellectu diuino sit siltudo ipsius diuine essentie,q̃ ipsa nō sit intelligibilis p seipsaz.Nã vn⁹ angelus vt inferius ostēdetur.aliū per speciez ei⁹ intelligit,⁊ tñ quilibet est sm se intelligibilis cum sit imãlis. †cap.44. †cap.45.
¶ Scōm est,qa nō videt̃ inconueniēs ex parte intell's.q̃ idem sit agēs ⁊ patiens. Nã intell's agit in seipso actū intelligēdi,⁊ cōceptum. †cap.16. ⁊.17.
¶ Tertiū est,qa nō vr̃ inconueniēs,q̃ aliqd alteri⁹ similitudinē pducat,sicut intell's in actu pducit cōceptū q est siltudo rei intellecte ⁊ imaginatio in se pducit similitudinem montis aurei. †cap.51.
¶ Rñdet̃ ad pᵐ.q̃ nō lō facit.s.T. illã ɔñtiã q̃si nullū actu intelligibilis possit absoᵗᵉ p spēm intelligi,s3 qa nō idiget specie vt a seipo itelligat̃.Nã cū sibi ipsi pñs sit,nō est opus spē ipm intᵉᵐ repñtãte in eē intˡⁱ si ē a ctu itelligibile.Et si alicui⁹ rei eēntia idiget spē ad h vt itelligat̃ a seipa,signū ē q̃ sm seipam itēᵗᵉ nō est,neq3 ponit̃ in gñe intelligibiliū tãq̃3 actus aut exn̄s in actu,s3 tãq̃3 poᵃ quēadmodū intˢ noster.
¶ Ad 2ᵐ dr̃.q̃ ēt apō intᵐ nō pt idē,oio eē agēs ⁊ patiēs. Intellect⁹.n.sit cū specie q̃ intelligit,pducit actū itelligendi ⁊ ɔceptū. Solus aũt illã recipit:vñ nō est oio idē agēs,⁊ patiens. Si aũt intˢ diuinus causaret in se species intelligibiles qbus intelligeret,idem oio esset agens ⁊ patiens.
¶ Ad 3ᵐ dr̃.q̃ nō est incōueniēs vt aliqd alteri⁹ siltudinē pducat,qñ illud agēti ēt sile fuerit,qa qd est siltudo alicui⁹ est ēt siltudo illi⁹ cui illō assimilat̃,s3 incōueniēs ē q̃ agēs pducat formã q̃ alteri⁹ siltudo tm̄ sit,⁊ nō ipsi⁹ agētis,qd eueniret si intˢ diuin⁹ nude ɔsiderat⁹ carēt in seipo siltudinē alicui⁹ intˡⁱˢ.Q2 ãt instat̃ de intᵘ ⁊ imaginatiōe,dr̃ q̃ cōcept⁹ ab intᵘ pduct⁹,nō tm̄ est siltudo rei itellecte,s3 ēt siltudo itˢ isformati spē intˡⁱ iq̃3ᵐ intˢ i actu cū re intˡⁱ siltudinez h3,imo aliq̃lē identitatē. Similr montis aurei siltudo ab imaginatione formata,est ēt siltudo imaginationis,habē

¶ Aduerte hic,q̃ forᵃ q̃ est rō agendi inherēs imediate prᵐ opatiōis,⁊ prᵐ specificatiuū formalr opōnis ē,⁊ prᵐ eliciriuū ei⁹,ac pductiuū effectiue,vt prᵐ q̃,nō vt prᵐ qd.ppea si eēt in intᵘ diuio spēs ab eēntia distincta,sue itellectiōis esset aliqd prᵐ effectiuū,⁊ specificatiuū,⁊ p ɔñs ipsius essentie.
¶ 2ᵒ. Intˢ diuin⁹ eēt in poᵃ respcū alic⁹,qa ɔpat̃ spēs ad intᵐ.sicͭ act⁹ ad poᵐ cū p ipsaz intˢ actuet̃ ⁊ fiat intelligēs actu.
¶ Nōn̄ q̃ p spēz fit itˢ itelligēs actu nō qdē viri actualitate,qa vt dixim⁹,p itellige fit cōpletiue actu i gñe itelligibiliū,s3 i actu pᵐ tm̄,eo mō q̃ p forᵐ aliqd fit i actu seclusa opōne.
¶ 3ᵒ. In deo nō pōt eē accñs.ğ neq3 spēs ab intᵘ distincta p3 ɔñs,qa spēs distincta ab essentia intell's h3 esse accñtale.
¶ Aduerte.q̃ ab vlitate isti⁹ ppōnis,excludēda est essentia diuia q̃ intᵘ btōꝝ p modū spēi vnit̃,illa.n.nō h3 eē accñtale:vel dicēdū,q̃ loquit̃ hic.s.T.de specie q̃ vnit̃ formalr intᵘ scōm esse,quō nō vnit̃ essentia diuina intᵘ beatorum.
¶ 4ᵒ. Illa spēs erit siltudo aut diuine essentie,aut alterius rei,qa spēs intelligibilis est siltudo alicuius intellecti,nō

cis in se speciem auri, ⁊ speciem montis.
¶ Quinto. sequeret̄ q̄ esset per aliquid aliud a sua essentia, probatur cōsequētia, q̄a intelligere dei est eius essentia.
¶ Aduerte, q̄ ista rō differt a p̄ᵃ. q̄a p̄ᵃ arguebat de eēntia q̄ bēret p̄nᵐ ⁊ cām p̄ductiuā. in hac āt arguit̄ q̄ ip̄m eē p̄ductū eēt ab alio sicut ip̄m itelligere, ⁊ sic de⁹ p̄ aliud eēt in re

si nō actualr̄ intelligat, est q̄dē vnum actu cum intˡ, sed nō actu perfecto, ideo tunc intelligit̄ res tm̄ imperfecto mō. i. habitualr̄, q̄n aūt est in actuali cōsideratione, intˡᵉ est vnuȝ cū intᵒ perfecto modo, ideo tunc perfecte intelligitur.
¶ Tertio. Diuin⁹ int̄ est semp itelligēs actu, ⁊ eēntia diuina est f̄m se p̄fecte intˡᵉ. Itē int̄ diuin⁹, ⁊ eēntia diuia sūt vnū.

rūȝ nr̄. tā q̄z per cāȝ sui eē, ȝ aūt eē ⁊ eēntia i ip̄so sint idē, q̄a nō formalr̄ ex p̄te intˡ nr̄i distingunt̄, lō ab ip̄is diuerse rōnes sumni possunt.
¶ Sup ca. 47.

Post q̄z determinauit s. Th. de cognitiōe diuia ex p̄te cog̃scētis, nunc de ip̄a ex parte obiecti determinat. Circa h̄ āt duo facit. Pri⁹ agit de p̄, ⁊ p̄ se obo cognitiōis diuie, ⁊ de scd̄ario ei⁹ obiecto. c. 49. Circa p̄ᵐ duo facit. p̄ ostēdit q̄ de⁹ seip̄m p̄fecte cog̃scit, 2° q̄ solū seip̄m p̄ ⁊ p̄ se. c. seq̄n. Pri⁹ ergo ponit hāc ōnē. De⁹ se ip̄m p̄fecte itelligit. p̄bat̄ āt p̄. Spēs itelligibilis q̄ int̄ diuin⁹ itelligit, est ip̄si deo penit⁹ idē, q̄a ē eēntia diuina ⁊ est oīo idē intˡᵉ. ḡ seip̄m p̄fectissime intelligit. p̄b⁹ ōña. q̄a cū intˡ p̄ spēȝ intˡᵐ in rē ferat̄ itellectā, p̄fectio intellectiōis est ex eo

† cap. 45.

† ibidē p.p. q. 14. ar 3

uine eēntie. aut alteri⁹ rei: ipsius q̄deȝ diuie eēntie nō p̄t eē. q̄a sic diuia eēntia nō eēt itelligibilis p̄ seip̄saȝ. sȝ ill⁹ spēs faceret eā itelligibilē. nec ēt p̄t esse in itellu eius spēs alia p̄ter eēntiā ip̄si⁹ q̄ sit alterius rei silitudo. illa. n. silitudo ip̄rimit̄ ei vel a se vel ab alio. nō āt a seipso q̄a sic idē eēt agens ⁊ patiēs: essetq̄ȝ aliq̄d agēs q̄d nō suā. sed alteri⁹ silitudinē induceret in patiēte. ⁊ sic nō oē agēs sibi silē ageret. nec ab alio. esse enī aliq̄d agēs p̄us eo. ergo impoīe est q̄d in ip̄so sit aliq̄ species intelligibilis preter ipsius essentiā.
5 ¶ Preterea itelligere dei ē ei⁹ eē. †(vt sup̄ ōnsuȝ ē.) si igr̄ intelligeret p̄ aliquā spēm q̄ nō sit sua eēntia eēt. p̄ aliq̄d aliō a sua eēntia: q̄d ē ipoīe. nō igr̄ intelligit p̄ aliquaȝ spēm q̄ nō sit sua eēntia.
¶ Q̄ de⁹ p̄fecte intelligit seip̄m. † Ca. 47.

Ex hoc āt vlteri⁹ p̄ȝ q̄ ip̄e seip̄ȝ p̄fecte itelligit. ¶ Cuȝ n. p̄ spēm itelligibilē itell'ȝ in rē itellectā ferat̄, ex duobus p̄fectio intellectualis opōnis depēdet. vnū ē vt spēs itelligibilis p̄fecte rei itellecte cōformet̄. aliō est vt p̄fecte intellectui ōiūgat̄. q̄d q̄dē tāto fit āpli⁹ quāto itell's in itelligēdo maiorē efficaciā h̄ȝ. ip̄sa āt diuina eēntia q̄ est spēs itelligibilis q̄ itell's diuin⁹

itelligit. ē ip̄si deo penit⁹ idē. est q̄ȝ itellectui ip̄si⁹ idē oīno. seip̄m igit̄ deus p̄fectissime cognoscit.
2 ¶ Adhuc res m̄alis intelligibilis efficit̄ p̄ h̄ q̄ a m̄ā ⁊ a m̄alib⁹ ōditionib⁹ sep̄atur. q̄d igit̄ est p̄ sui nām ab oī m̄ā ⁊ m̄alib⁹ cōditionib⁹ separatū: h̄ est intelligibile f̄m suā nām: sed oē intelligibile intelligit̄ f̄m q̄ est vnum actu cū intelligēte. ip̄se aūt de⁹ intelligens est. †(vt sup̄a ē p̄batum.) igitur cum sit imaterialis omnino ⁊ maxime sibiip̄si sit vnū. maxime seipsum intelligit.
3 ¶ Itē ex h̄ aliq̄d actu itellr̄ q̄ intell's in actu ⁊ itellectum in actu vnū sūt. diuin⁹ āt itell's ē sēp intelligēs in actu. nihil. n. ē in p̄oā ⁊ iperfectū in deo. eēntia āt dei f̄m seip̄am p̄fecte itelligibilis ē: vt ex p̄dictis p̄ȝ † cuȝ igit̄ intell's diuin⁹ ⁊ eēntia diuia sint vnū: vt ex dictis manifestū ē. † Relinq̄t̄ q̄ de⁹ p̄fecte seip̄ȝ itelligat. de⁹ n. ē ⁊ suus itell's: ⁊ sua essentia.
4 ¶ Adhuc oē q̄d est in aliq̄ per modū intelligibilē. intelligit̄ ab eo: eēntia āt diuina est in deo p̄ modū itelligibilē. nam esse nāle dei. ⁊ esse intelligibile vnū ⁊ idē sunt: cū esse suū sit suū itelligere: de⁹ igit̄ intelligit eēntiā suā: ergo seipsum cū ip̄e sit sua eēntia.
5 ¶ Amplius actus intellect⁹ sicut ⁊ aliaȝ aīe potētiaȝ f̄ȝ obie-

ḡ deus p̄fecte se ip̄suȝ intelligit, p̄bat̄ ōñia q̄a ex hoc aliquid actu intelligit̄, q̄ int̄ in actu, ⁊ itellectū in actu sunt vnum.
¶ Aduerte, q̄ ista ratio a p̄cedēti formaliter distinguit̄, quia ibi cōsiderabat̄ intell's absolute, ⁊ vnio intelligibilis ad ip̄m, † cap. 44 in hac aūt cōsiderat̄ intell's, vt actu semp intelligēs, ⁊ vnio intelligibilis in actu ad intellᵐ semper actu intelligentem.
¶ Quarto. De⁹ itelligit essentiā suā. ergo seip̄m quia ip̄se est sua essentia, p̄bat̄ur añcedēs, q̄a † cap. 45. eēntia diuina ē in deo per modūȝ intelligibilē, eo q̄ esse nāle ⁊ esse intelligibile dei vnuȝ † cap. 46. ⁊ idē sint, quuȝ esse suū sit suuȝ intelligere, omne aūt q̄d est in aliquo per modū intˡᵉᵐ intelligitur ab eo.
¶ Aduertēduȝ, q̄ esse in aliquo mō intˡᵉ est eē in ip̄so vt actu intelligibile ob ip-

q̄ spēs intˡᵉ p̄fecte rei intellecte ōformat̄, ōformitate. s. rep̄sentationis, ⁊ p̄fecte cōiungit̄ intˡᵉ, nō p̄ōt aūt magis cōformari spēs intelligibilis rei intellecte, q̄z si illi sit oīo idē, nec magis vniri intellectui q̄z si sit illi idem f̄m rem. ergo ⁊c̄.
¶ 2°. Deus est oīo im̄alis, ⁊ sibi ip̄si max̄ vnū. ḡ seip̄m max̄ intelligit, p̄bat̄ ōña, q̄a ex h̄ aliq̄d ē intˡᵉ f̄m se q̄ est im̄ale, cū res m̄alis intˡᵉ efficiat̄ p̄ abstractionē a m̄ā, ⁊ a m̄alibus ōditionib⁹, intelligit̄ aūt f̄m q̄ est vnū actu cū intelligēte.
¶ Q̄ūo intelligibile sit vnū actu cū intelligēte dictū est supe rius sȝ tm̄ aduertēdū q̄ dixit. s. T. ip̄m fieri oportere vnuȝ actu, q̄a añq̄z int̄ informet̄ spē intˡᵉ est vnū cū intᵒ po⁹ tm̄ inq̄tū int̄ ē in po⁹ ad ei⁹ receptionē, sȝ p̄ hoc nō itelligit̄, imo req̄rit̄ vt actu vniat̄ itellectui. Silr̄ itell's informat⁹ specie,

so, ⁊ quia esse actu intelligibile, cōsequitur ad esse imateriale, vt superius est ostēsum, ideo q̄d est in aliquo immāliter, est in ip̄so f̄m modū intelligibile. In deo aūt omnia sunt vt actu intelligibilia ⁊ imāliter, q̄a cū vnūq̄dq̄ȝ recipiatur f̄m modū recipiētis, ⁊ esse nāle diuinū sit idē realiter q̄d intelligere nō p̄ōt aliquid in deo esse nisi mō intelligibili, eo q̄ res m̄ale esse habēs nō possit esse in eo q̄d oīo imāle est, ⁊ quod per ip̄sum intelligere in rerū nā realiter existit.
¶ Quinto. Operatio intell's diuini est nobilissima, cū sit ip̄sum esse diuinū. ḡ deus intelligit se, p̄batur ōñtia, q̄a tanto est p̄fectior operatio, quāto fuerit p̄fectius intˡᵉ eo q̄ actus intell's sicut ⁊ aliarū potētiarū aīe, per obiecta distinguūt̄, ac specificent̄ sȝ essentia diuina est p̄fectissimū intˡᵉ eo q̄ sit

pfectissimus actus/ ⁊ pma veritas. ḡ pfectissima intellectio debet ad essentiam diuinam terminari,

¶ Nōn'' ꝙ cū ens, ⁊ veꝝ sint obm int' vnū/ vt qō act⁹ int' terminat/ alteꝝ vt qō oēm actū itelligendi cōcomitat', vtroq3 mō eētię diuinę. s. T. attribuit rōnē pfectissimi obi, ga inq̄ꝫ, ⁊ pfectissim⁹ est act⁹, ⁊ p̄°, ⁊ per ɔn̄s summa veritas est.

cta distinguunt: tāto igit' erit pfectioꝛ opatio itell's quāto erit pfectius itelligibile. ſ3 pfectissimū itelligibile ē eēntia diuīa. cū sit pfectissim⁹ act⁹ ⁊ pꝛia v̄itas. opatio āt itell's diuini est ēt nobilissima. cū sit ip̄z eē diuinū. †(vt ostē sum ē.) de⁹ igit' seip̄m intelligit.

6 ¶ Adhuc reꝝ diuꝫ pfectiōes in deo maxie iueniūt'. iter alias āt pfectiōes in reb⁹ creatis iuētas maxia ē itelligere deū. cū nā itellectualis alijs p̄emineat. cui⁹ pfectio ē itelligere. nobilissimū āt intelligibile de⁹ est: de⁹ igit' maxime seip̄z intelligit. †¶ Hoc āt auctoritate diuina cōfirmat': ait

† cap. 45.

¶ Aduerte''' ꝙ cū ingt. s. Th. act⁹ it' p obiecta distingui/ dat ēt itelligere/ ꝙ specificāt', ⁊ hn̄t pfectionē ex obiectis/ act⁹, n. ē q distinguit foꝛali ter ⁊ sepat, iō dicere ꝙ p oba distinguūt' ē dicere ꝙ oba sūt formę ipsoꝛū, ⁊ ex ɔsūti ab eis, ⁊ spēm hn̄t, ⁊ pfectionē. S3 de B fortassis iferius tractabit' lati⁹.

†Hunc. s. scriptu.

¶ 6°. itelligē deū maxi⁹ pfectio ē. ḡ max' deo ɔuenit/ ga reꝝ diuꝫ pfectiōes max' deo ɔueniūt, ans pb', ga nā itellectual' oib⁹ alijs p̄eminet ⁊ nobilissimū it'ᵉ ē de⁹, ex q̄ seqt' cū p itelligē/ alijs nāis itelᵉ nā p̄emineat. ⁊ pfectissimū itelligē sit qō ad pfectissimū itelligibile, qō est de⁹ terminat'/ ꝙ nā deū intelligēs oib⁹ simp' p̄eminet. ⁊ sic intelligere deū est maxima perfectio.

¶ Cōfirmat'. ⁊ auctoritate apl'i. p̄ᵃ coꝛ. 2. dicentis ꝙ spūs dei scrutat' etiā profunda dei.

¶ Super cap. 48.

Pōn⁹ ⁊ p se cognosci duplr pōt intelligi.

Secūda ꝯ quā ponit. s. T. ē ista. ¶ De⁹ p̄ ⁊ se solū seip̄m cog̃scit. ¶ Pro cuius itelligentia notādū, ꝙ 1° est mod⁹ q̄ aliqd dr. p̄ ⁊ p se cog̃sci, vn⁹ vt cog̃scat' tāq̄ꝫ foꝛale ob3, sub q̄ oia ad po''' refferāt'. Nā cū in pl'a oba ferat' po' sic visus in pl'es colores, ⁊ vna po' nō ferat' in pl'a inq̄ꝫ''' pl'a sūt/ o3 vt illa in aliq̄ vno ɔueniāt, ea oia ɔtinēte ⁊ vniēte, ⁊ B ē qō dr̄ p̄, ⁊ p se obm po'/ ga nihil illoꝝ pluriū attingit' a po' nisi inquātū illo vno pticipat, sic neq3 albu3, neq3 nigrū vr̄, nisi iquātū colorata sūt. ¶ Ali⁹ mod⁹ ē vt cog̃scatur nō p aliō cognitū in q̄ cog̃scat'/ ſ3 ip̄z sm se a po' apphēdat' B mō dr̄ videri albū p ⁊ p se, qn̄ non vr̄ p aliud visum. Utroq3 mō diuia eēntia ē p̄''' ⁊ p se obm it' diuini/ ⁊ ga inq̄ꝫ ab illo ɔphēdit', nō p aliquā aliā rōnē quā pticipet/ ſ3 p se/ ip̄sa3 itell'r ex ppa rōe, oiaq3 alia a diuio itelligūt' it'ᵉ iq̄ꝫ''' in diuię eēntię rōe p quādā pticipationē vniūt', ⁊ ga itell'r sm se nō āt in alio itell'o. S3 l3 vtroq3 mō p̄ ⁊ p se itelligat', vt tn̄ scd's mod⁹ hic eē iter⁹. eo ꝙ cōpet' ad alia p̄ ⁊ p se cognita tāq̄ꝫ in alijs itellectib⁹ possint iueniri pl'a/ p̄ ⁊ p se cognita, ɔstat āt B veꝝ eē in 2° sensu nō āt in p̄°, cū ab vnitate illi⁹ p̄. ⁊ p se obi po' sit vna. ¶ Q. ēt ista sit mēs. s. T. hic ex rōnib⁹ adductis appet māifeste. ¶ Prob' āt ꝯ. p̄ id q̄ de⁹ itelligit nihil ē aliō q̄ꝫ diuia eēntia. ḡ p̄ ⁊ p se it'ᵉ ab ip̄o nl' aliud est q̄ꝫ ip̄emet. pb' ɔn̄a/ ga illō solū ē p̄ ⁊ p se ab it'ᵉ cognitū, cui⁹ spē itelligit eo ꝙ opatio' ppoītiōet' foꝛ' q̄ ē opōnis p̄n'''.

Illud p̄ ⁊ p se ab it'ᵉ cognoscit' c⁹ spē itelligit.

¶ Aduerte''' circa istā ppōnē. Illō p̄ ⁊ p se ab int'ᵉ cog̃scit' c⁹ spē itelligit. ⁊ ei⁹ pbationē/ ꝙ cū oē agēs agat sibi sile, ⁊ oē cog̃scēs cog̃scat sibi sile/ eo ꝙ sile sibi cog̃scat' / o3 vt opatio terminet' ad id qō est sile p̄n' foꝛiali opōnis/ ⁊ B est opōnem ppoītiōari foꝛe/ q̄ est p̄n''' opōnis, terminari, s. ad sile foꝛ' ex

q̄ elicit' aut specificat' opatio. ¶ S3 ga vt dixim⁹/ 2° dici p̄ aliqd p̄/ ⁊ p se cognitū/ iō duplicē hec assumpta ppō v̄itatē hr̄e pōt, si. n. volumus accipe p̄''' ⁊ p se cognitū p̄ mō. Cōsiderādū est ꝙ foꝛ' q̄ est p̄n''' opōnis 2° pōt ɔsiderari. s. māl'r ⁊ foꝛmal'r/ sicut. n. ex pte obi sunt mālia oba. s. pticulares nāę/ ad q̄s opatio po' terminat', ⁊ foꝛalis rō in q̄ oia ɔueniūt, vt in visu mālia obiecta sunt albedo ⁊ nigredo, ⁊ alij specifici colores, foꝛale āt est coloꝛ/ ga oēs colores ad visum refferūt' inq̄ꝫtū colores sunt/ ita ex pte foꝛę q̄ est p̄n''' operatiōis māle est foꝛ' huius pticularis/ inq̄ꝫtū ē hec foꝛma. ⁊ foꝛ' illius inq̄ꝫtū ē pticul'r illi⁹, foꝛale aūt est cōis rō, in q̄ oēs ɔueniūt foꝛmę talis po' ⁊ q̄ p̄ ⁊ p se opatur po' sicut foꝛ' albedinis in visu vt pticul'r silitudo albedinis, ⁊ foꝛ' nigredinis, vt nigredinis foꝛ' est foꝛ' visus mālis. B aūt qō dico silitudo coloris/ in q̄ oēs foꝛ' visus ɔueniūt est foꝛale in eis ⁊ p ip̄am p̄/ ⁊ p se visus videt, sic ēt ex pte int'. L3 in vno itellectu sint spēs/ ⁊ silitudines diuersū nāꝝ illę tn̄ sm pticulares rōnes ɔsiderate māles sūt foꝛmę. ſ3 id in q̄ oēs int' illi⁹ spēs ɔueniunt est foꝛale, ⁊ qō p illud repn̄tat' int'''' est p̄, ⁊ p se cognitū', sicut ga oēs spēs int' nr̄i ɔueniunt in B, ꝙ vnaq̄q3 est spēs qddi''' mālis loq̄ndo de obo ppoītiōato/ aut entis loq̄ndo d obo adeq̄to iō spēs it' nr̄i foꝛal'r sūpta q̄ p̄/ ⁊ p se itelligit ē spēs qddi''' nālis/ aut spēs entis/ ⁊ sic qō hic dr̄ id eē p̄/ ⁊ p se cognitū ab it'ᵉ c⁹ spē itelligit, itellhdū ē de spē foꝛal'r sumpta, q̄ p̄ ⁊ p se itelligit. Sic āt se h3 eēntia diuia ad it''' diuinū/ ga ē foꝛ' q̄ p̄ ⁊ p se intelligit. imo B ēt h3 ppꝛiū/ ꝙ nō multiplicat' in pl'es māles spēs/ sic spēs int' nr̄i, ſ3 vna nū'o manet. nihilq3 int''' diuino repn̄tat nisi inq̄ꝫ''' ē diuia eēntia/ aut foꝛal'r, aut pticipatiue. iō p̄, ⁊ p se cognitū ab it''' diuio/ est ip̄a diuia eēntia/ ⁊ de⁹ ip̄e. Si āt accipiat' p̄, ⁊ p se cognitū 2° mō/ vt dixim⁹, B loco accipi a. s. T. tūc itelligit' ꝙ illud p̄/ ⁊ p se cog̃scit' ab int'ᵉ cuius spē tāq̄ꝫ p illud repn̄tāte nō/ āt repn̄tāte aliud p̄us in q̄ relucēat itelligit. Et ga spēs q̄ int' diuin⁹ intelligit p̄/ ⁊ p se diuinā eēntiā repn̄tat/ alia āt vt in diuia relucēt eēntia. ⁊ nulla alia spēs ē in diuino it'ᵉ/ iō ip̄e solus p̄, ⁊ p se a se intelligit'.

† cap. 46.

nāq3 apl's. 1. Coꝛ. 2. (ꝙ spūs dei scrutatur etiā pꝛofunda dei.)

¶ Q. deus pꝛimo ⁊ per se solū se ipsum cognoscit. Cap. 48.

† Ex p̄missis āt appet ꝙ de⁹ p̄ ⁊ p se solū seip̄suz cognoscit. ¶ Illa n. res solū est p̄ ⁊ p se ab itellectu cognita. cui⁹ spē itelligit: opatio. n. foꝛme q̄ est operationis p̄ncipiū ppoꝛtionat': sed id quo de⁹ intelligit nihil est aliud q̄ꝫ sua eēntia: †(vt supꝛo pꝛobatū ē:) igit' intellectū ab ipso p̄ ⁊ p se nihil est aliud q̄ꝫ ipsemet.

2 ¶ Adhuc ipoſē est simul multa p̄mo ⁊ p se itelligere: vna. n. ope

¶ 2°. Et est rō sūpta ex. 12. met'ᵉ. tex. 51. si nō sic eēt. Tūc int' diuin⁹ mutaret' de ɔsideratiōe sui in ɔsiderationē alteri⁹, ⁊ cū illud eēt eo ignobili⁹ mutaret' in peius. pbat' ɔn̄a. quia ipoſē p̄mo, ⁊ per se plura simul itelligere. eo ꝙ vna opatio simul multis terminis nō possit terminari, ḡ cū de⁹ se q̄nq3 intelligat. si aliqd aliud intelligat tāq̄ꝫ p̄mo ⁊ p se int''' mutabit' int' suus de cōsideratione sui ad ɔsiderationē alteri⁹.

¶ Aduerte/ ꝙ ista rō supponit ꝙ de⁹ seip̄m p̄, ⁊ p se itelligat ex p̄cedētib⁹/ pbat āt ꝙ nihil aliud itelligit p̄mo ⁊ per se.

¶ Sed occurrūt duo dubia. ¶ Primu3 est ga videt'/ ꝙ vna operatio possit diuersis terminis p̄mo/ ⁊ per se terminari, eadē eni solis calefactio liquefacit ceram/ ⁊ lutu3 indurat.

¶ 2° circa rōnē. Posset. n. aliqs dicere/ ꝙ ex eo ꝙ int' diuinus itelligit aliqd aliud, nō op3 vt cesset ab intellectiōe sui. Nā

z angel⁹ semp seipsum intelligēs, vt inferius ostēdet, etiaz alia intelligit pmo z per se ad sensum conclusionis.
¶ Ad pmū rñdet, q̄ illa opatio, licet sit vna ex pte principij actiui formalr. z lō ab vna for⁹ pcedat, tñ vtualr est plures, z ex pte passiuo᷑ multiplicat, vnūqdq3. n. illo᷑ cā suo mō re
¶ Ad scdm rñdet, q̄ angel⁹ l3 intelligat alia, nō tñ (cipit.

Una opatio nō pōt diuersis terminatis p̄ / z p se terminari.

cessat a cognitiōe sui, qa alia intelligit p spēs suę eēntię super additas, z ɔseqūēter plures simul habere intellectiones pōt ad diuersa pmo z p se terminatas, ideo nō opz vt dū alia intelligit desinat se intelligere. Deus aūt sua tñ eēntia intelligit, vt supius est ostensuz, z ɔsiter non pt simul plures intellectiōes habere. Nā p vnā formā non pducunt simul plures operatiōes ab vno agente, lō cū plura vnica intellectione intelligi nō possint, ita q̄ vnūqdq3 sit pmo z per se int^m, necesse est si de⁹ se intelligit, z similr aliqd aliud a se q̄ hoc sit successiuis intellectionib⁹, z ɔsiter, si aliqd aliud a se pmo, z per se intelligat q̄ desinat se intelligere.

† cap. 42.

ratio nō pt sil' multis termis terminari: de⁹ aūt qñq3 seipm itelligit: (vt pbatū ē:) si igit intelligit aliqd aliō q̄si p̄ z p se itell3: o3 q̄ itells ei⁹ mutet de cōsideratiōe sui i ɔsiderationē alteri⁹: id āt ē eo ignobili⁹: sic igr itells diuin⁹ mutat in peius: qō est impole.
3 ¶ Amp. opōnes intells distinguunt penes oba: si igit de⁹ intelligit se z aliud a se: q̄si pncipale obm: hēbit plures intellectuales opationes. ḡ vel sua essentia erit i plura diuisa: vel aliquā itellectualē opōnē hēbit q̄ nō ē sua suba: q̄rū vtrūq3 ipole esse monstratum est. Restat igitur nihil a deo esse cognituz q̄si pmo z p se intellectū nisi suam essentiam.
4 ¶ Itē intells scdm q̄ est differēs a suo intellecto. est in pōa respectu illi⁹: si igr aliqd aliō sit intellectū a deo p̄ z p se: seqt q̄ ip se sit in pōa respcū alicui⁹ alterius. qō ē ipole. † (vt ex dictis p3.)
5 ¶ Preterea itells ē pfectio itelligētis: scdm. n. h itells pfect⁹ ē q̄ actu itelligit: qō qdez ē p h q̄ est vnū cū eo qō intellr: si igit aliqd

† cap. 16.

¶ Tertio. Si de⁹ intelligit se, z aliud tāq3 pncipale obiectū, plures hēbit intellectuales opationes, cū opationes int^r distinguant psens obiecta, ḡ vel essentia sua erit in plura diuisa, si inq3 intellectio sit idē qō eius essentia, vel aliquā intellectionē habebit q̄ nō erit ei⁹ sba, quo᷑ vtrūq3 est ipole.
¶ Aduerte, q̄ l3 oēs opationes vni⁹ po^e vnaz formalē rōnē respiciāt, rōne cui⁹ dicunt oēs eiusdē rōnis: mālr tñ plurificant ex pluralitate obiecto᷑ mālium, q̄ñ vnūqdq3 illo᷑ p se attingit a po^a, z nō vnū vt vnit alteri, sicut alia est visio albi alia nigri q̄ñ vtrūq3 p se videt, vñ hoc loco cū dr q̄ opationes distinguunt scdm oba, intelligit de obis ad q̄ p se, z distincte oīo terminat operatio, z de reali distiōne opationū.
¶ 4°. Intells diuin⁹ eēt in po^a respcū alicui⁹ alteri⁹, pb^r ɔña, qa intells differēs a suo obo intellecto ē in po^a respcū illi⁹.
¶ 5. Esset aliqd aliud pfectio diuini int^s z eo nobili⁹, pbat ɔña, qa int^m. s. p^m qō per ppriā spēm intelligit est pfectio intelligētis, z p ɔña, vt sic est eo pfectius. Intells. n. pfectus est (vltima. s. pfectione) eo q̄ actu intelligit, hoc aūt est ex h q̄ est vnū cū eo qō intelligit, tāq3. s. ipso informatus.
¶ 6. Sciētia dei eēt cōposita, z sic dei eēntia esset cōposita si scia dei est idez qō ei⁹ essentia, vel scia erit accñs deo, pbat ɔña, qa ex multis pncipalr z p̄ intellectis integratur scia.
¶ Aduertēdū, q̄ scia ex ea pte, q̄ dicit ordinataz collectionē spērū intelligibiliū, dicit qddā vnū aggregatiōe z ɔpositū, lō vbi multa p diuersas spēs cognoscunt ab aliquo int^o, illa scia cōpositionē, z multiplicitatē h3, hoc aūt euenit, vbi multa p̄ z per se intelligunt, qa tūc vnūqdq3 nō p alterius spēm intelligit, s3 per ppriā speciē z adeqtā, iō si essent plura p̄ mo, z p se a deo cognita, scia dei cōpositionez, z multiplicitatez haberet.
¶ 7°. Si esset aliud p̄, z p se cognituz a deo intellectio dei spēciē z nobilitatē hēret scdz id qō est aliud ab ipsa, hoc āt ipossibile est, cuz sua opatio sit sua essentia. pbat cōsequētia, qa intellectio spēz z nobilitatem h3 scdm id qō est p̄. z p se intellectū cuz hoc sit eius obiectum.
¶ Sciēdū, q̄ cū vna intellectio ad multa possit simul terminari, scdm q̄ vnū in altero continet, illud tñ qō pmo, z imediate per spēm itelligibile, tāq3 per propriā spēm repsentat absolute

aliud a deo sit p̄ intellm ab ipso erit aliqd aliud perfectio ipsi⁹: z eo nobilius: qō est impossibile.
6 ¶ Amp. ex mltis itellectis itelligētis scia itegrat: si igr sūt multa scita a deo q̄si pncipalr cognita z p se: seqt q̄ scia dei sit ex mltis ɔposita: z sic vl' erit eēntia diuina cōposita vel scia erit accñs deo: q̄᷑ vtrūq3 est ipole vt ex dictis manifestū ē: relinqt igit q̄ id qō est primo z p se intellectū: a deo nō sit aliud q̄3 sua suba.
7 ¶ Adhuc opatio itellectualis spēz z nobilitatē h3 scdm id qō ē p se z p̄ itellm: cū h sit eius obm: si igit de⁹ aliō a se itelligeret q̄si p se z primo intellm: ei⁹ opatio intellectualis spēm z nobilitatem haberet scdm id qō est aliud ab ipso. hoc aūt est ipossibile: cuz sua opatio sit eius eēntia. (vt ośsuz est:) sic igit impole est q̄ intell3 a deo pmo z p se sit aliō ab ipso.

¶ Q3 de⁹ cogńscat alia a se. C. 49.

† Est h aūt q̄ de⁹ seipm cognoscit p̄ z p se. q̄ alia a seipso cogńscat ēt ponere o3. ¶ Esse

† idē p. p q. 14. ar. 5

dr talis opationis obiectū, z pmo, z per se cognitū, nō aūt que repsentant scdario tāq3 cōtenta in primo, z pncipali obiecto, sicut si aliqs videat speculuz in quo multę imagines apparēt, p̄, z per se cognitū z visuz est ipm speculū nō aūt ea que in illo vident, z ab eo specificat nō a visis in eo, dicit eni absolute visio speculi, alio᷑ aūt dicit visio in speculo, ppter hoc ingt. s. T. intellectionē habere speciē z nobilitatem scdm primum z per se cognitū, eo q̄ illud sit obiectum suum qō. s. simplr z absolute dr intellectionis obm.

¶ Super capitulum. 49.

Postq̄3 determinauit. s. T. de pmo, z per se obiecto diuinę cognitionis: nūc de secundario obiecto determinat. Circa hoc aūt duo facit. Primo determinat de tali obiecto in generali. Secundo in speciali. ca. 63. Circa primum duo facit. primo agit de obiecto cognito per se, secundo de obiecto cōcomitante obiectū cognitū. s. de veritate. ca. 59. Circa pmū duo facit. Primo agit de obiecto cognito, scdo de mō cognitionis ipsius. cap. sequēti. Quātū ad pmū ponit hec ɔclusio. Deus cognoscit alia a se. Et pbat pmo sic. Deus cognoscit suā essentiā, plenissime, ḡ cognoscit alia a se, pbat ɔña, qa effectus cognitio sufficiēter habet per co

gnitionē sue cāe. Vñ dicimur scire vnūq̄dq̄ cū cām eiꝰ co/gnoscimꝰ. deꝰ aūt per eēntiā suam est cā essendi alijs. g̃ ⁊c.
¶ Aduertēdū q̄ in ista ꝯne nō determinat̄ modꝰ cognitiōis, an. s. pfecte, vel ipfecte deꝰ alia cog̃scat, sȝ absolute agit̄ de co gnitiōe aliox siue pfecte, siue ipfecte cog̃scat̄. Vñ ex ista rō/ne absolute ꝯcludit̄ q̄ deꝰ alia a se cog̃scit, ⁊ q̄ inqt. s. T. q̄m ex cognitiōe cāe sufficiēter cog̃scit̄ effectꝰ, suffi ciētia illa nō di cit pfectionē co gnitiōis sȝ exclusio nē necitatis al/teriꝰ, qa ad ha/bēdū absolute co/gnitionē effectꝰ, si cā cog̃scat̄ in q̄tū cā, siue q̄tū ad v̄tutē sȝ quā est cā, nihil ali/ud requiritur. ⁊c.
¶ 2º. Qd̄ ē i aliq̄ sm modū intelli gibilē ab eo itelli gitur, sȝ cāta a deo sūt in ipo i/telligibilr. g̃ ⁊c. maior suppōit̄ v̄a. minor vo p bat̄ q̄ ad p̄mas gdē p̄tē, qa cū oē agēs agat si bi sīle, sīlitudo ois effectꝰ aliq̄/liter p̄existit in sua cā, q̄ ad 2am vo ptē, qa oē qd̄ ē in aliq̄ est in eo p modū eiꝰ in q̄ est, deꝰ aūt sm nām suā est itellectualis.
¶ 3º. Deꝰ cog̃scit se esse cām, g̃ cognoscit aliq̄lr cātū, g̃ alia a se, qa nō est cā sui ipsiꝰ, sȝ alicuiꝰ alteriꝰ, pbat̄ aña. qa q̄cū q̄ cog̃scit rē aliquā cog̃scit oia q̄ de illa re v̄e p̄nt dici. ⁊ q̄ ei cōueniunt sm naturā. deus aūt seipsū pfecte cognoscit, ⁊ sm suā naturā cōuenit sibi q̄ sit aliox cāa. g̃ ⁊c.
¶ Circa assūptū ad pbationē añtis ꝯsiderādū, q̄ ꝯueniēter addidit. s. T. ⁊ q̄ ei ꝯueniūt sȝ nām, qa cog̃scēs pfecte ali quā rē, nō opȝ vt cog̃scat oia simplr q̄ nata sūt sibi a cā ex/trinseca ꝯuenire, ⁊ v̄e de ipa dici p̄nt, sed illa tm̄ q̄ vere dici possunt de ipsa, ꝯueniētia sibi sm nām, ppter qd̄ cōiūctim accipiēda est illa propositio, non autē diuisim.
Deo ꝯuenit sm naturā vt sit aliox cā. ¶ Circa illā ppōnē, deo ꝯuenit sm nāȝ vt sit aliox cā, aduer tēdū q̄ duplicē sensū hr̄e p̄t, vnꝰ ē, vt nā diuina formalr sum pta sit imediatū p̄n̄m agēdi. Et hic sensus nō ē hic intētus, sȝ ē falsus, denotaret̄ .n. deū de necitate nāe agere nō p ītel̄m. Aliꝰ vt iportet̄ fundamētū remotū cālitatis eē nām, sicut si diceremꝰ, hoīez sm nāȝ itelligere, nō qa nā ⁊ eēntia sit ime diatū p̄n̄m intellectiōis, sȝ qa est remotū p̄n̄m, ⁊ fundamētū ex quo hȝ vt intelligat, ⁊ hic sensus est verus, ⁊ hic a. s. T. intētus. Qd̄ .n. deus sit cā oium aliox per int̄m cōuenit sibi ex perfectione sue nāe originaliter ⁊ fundamētaliter.
¶ Notādū ēt, q̄ hec rō differt a p̄ª, qa in ista ꝯsiderat̄ v̄tus cāe cū h̄itudine ad effectū. qd̄ dat̄ intelligi cū dr̄ deū cog̃/scere se esse cām. in p̄ª āt ꝯsiderat̄ absolute v̄tus ⁊ pfectio cāe.
¶ Ex hac ꝯne, ⁊ p̄cedēti deducit̄ correlarie, q̄ deꝰ seipm̄ co gnoscit tāq̄ p̄ ⁊ p se notū, alia vo sic in eēntia sua visa, Qd̄ ⁊ auctꝰ Diony. 7. c. de diui. no. confirmat̄, ⁊ in p̄s. dicitur. Prospexit de excelso scto suo, quasi de seipso alia videns.
Nō deꝰ alia in se ipso tm̄ videat. ¶ Circa correlariū istud, ⁊ ēt ꝯclusionem occurrit dubiū, q̄uo alia deꝰ in seipso tm̄ videat, cū res hēant esse ab ipso distin ctū, ⁊ hr̄e in alio cognoscere sit imperfecte cognoscere.

ctus. n. cognitio sufficiēter hr̄ p cognitionē sue cāe. vñ scire dici/mur vnūq̄dq̄ cū cām eiꝰ cogno scimus. ipse āt deꝰ est p suā eēn/tiā cā essendi alijs: cū igit̄ suā es/sentiā plenissime cognoscat: opȝ ponere q̄ etiā alia cognoscat.
2 ¶ Adhuc sīlitudo ois effectꝰ in sua cā aliq̄lr p̄existit: cū oē agēs agat sibi sīle: oē aūt qd̄ est in aliq̄ est in eo p modū eiꝰ in q̄ est: si igr̄ deꝰ aliq̄rū rex ē cā: cū ipe sit sm suā nām itellectualis: sīlitudo cāti sui in eo erit intelligibilr. qd̄ au/tē est in aliquo per modū intelli gibilē ab eo intelligit̄. deꝰ igitur res alias a seipso v̄e cognoscit.
3 ¶ Amp. q̄cūq̄ cog̃scit pfecte rē aliquā cog̃scit oia q̄ de re illa v̄e p̄nt dici ⁊ q̄ ei ꝯueniūt sm nām.

¶ Ad huꝰ euidētiā ꝯsiderandū q̄ effectꝰ diuini, vt dr̄ Ri. q. 8. ar. 4. nō ꝯtinēt̄ in diuina eēntia sic rex imagines in speculo ꝯtinēt̄, qa q̄ ꝯtinēt̄ i speculo disticta sūt ⁊ multiplicia realr̄ iter se distīōne hn̄tia in speculo. effectꝰ āt diuini nō ꝯtinēt̄ di uisim, ⁊ multiplr in diuina eēntia, sȝ ꝯtinēt̄ sic effectꝰ in cā p vnicā v̄tutē oia pducēte, in q̄ effectꝰ nō sūt diuisim, ⁊ mul tiplr sȝ vnite in vna virtute, oēs eminēter ꝯtinē te, ita q̄ oēs sūt ipa vtꝰ idiuisibi lis ⁊ simplex. Ideo cognosce re deū res i sua eēntia, nō est vi dere eas sicut i speculo, qd̄ ē vi dere eas cū q̄dā distīōne existe in eo in q̄ vident̄, sȝ est videre eas sic in cā, qd̄ ē vi dere eas in vna idiuisibili essen tia, oia vnite, ⁊ eminēter ꝯtinē/te, ⁊ oia pfectis/sime repn̄tante. ¶ Et si aliq̄n in ueniat̄ a sctis dī ctū diuinā essen tiā eē speculū, itelligēdū ē q̄m ad aliqd, inq̄m s. in ea vidēt̄ oia, nō āt q̄tū ad modū existēdi rex in speculo. Sȝ 2º pōt intelligi alia a deo in ipo videri, vnoº vt videant̄ res in diuina eēntia solū q̄tū ad eē, qd̄ in ipa hn̄t, ⁊ sic nō accipi mus hic, qa cū illud eē rex nihil aliud sit q̄ eē diuinū, cog̃/scere sic res eēt diuinū tm̄ eē cog̃scere, alioº vt in ipa diuina eēntia nō solū videat̄ eē rex qd̄ in ipa hn̄t, sȝ ēt eē qd̄ vnū/q̄dq̄ in seipo hȝ inq̄tū diuina essentia rerū oiū, quātū ad oia q̄ in ipis sūt ē expssa sīlitudo, sicut si imago q̄ ē in speculo repn̄taret oia q̄ sūt in re, ⁊ eē p̄ticulare qd̄ hȝ res in se, ex vi sione illiꝰ imaginis videret̄ ēt res ipsa pfecte. Ex q̄ seq̄t̄ q̄ 2º p̄t ꝯsiderari qd̄ ab aliq̄bꝰ dr̄ deū res alias intelligē termi natiue, vnoº vt idē sit q̄ int̄m diuinū extēdi sua actione ad eē rex qd̄ in seipis hn̄t, siue h̄ sit imediate, siue mediate, ⁊ sic v̄ex est, ipm̄ itelligere res terminatiue. Alioº vt idē sit, qd̄ imediate ipȝ ad res termiari sm q̄ in seipis sūt, ita q̄ nō videat̄ eē earū in alio cognito in q̄ repn̄tent̄, ⁊ sic nō itelligit eas deꝰ termi natiue, qa ad eas vt in seipis sūt nō terminat̄ nisi scd̄ario, ⁊ p diuinā essentiā in q̄ vident̄ tanq̄ per ipsam repn̄sentate.
Deū itelligere aliqd extra se duplr pōt itelligi. ¶ Qd̄ āt vr̄ dicere Ari. 12. met. tex. 51. deū seipm̄ tm̄ cogno scere, ⁊ nō alia extra se nō obstat. Dr̄ .n. q̄ deū itelligere ali qd extra se duobꝰ modis p̄t itelligi. Vnoº qa itelligit id qd̄ est aliud ab ipo. ⁊ sic deꝰ intelligit aliqd extra se. Alioº, qa cog̃scit aliud a se p̄ ⁊ p se nō āt in ipo deo, ⁊ sic nō intelligit aliqd ex̄ se, sȝ oē qd̄ cog̃scit vidēdo eēntiā suā itelligit, ⁊ sic
Nō itelligit Ari. q̄ diuinꝰ it' vilesceret si itelligeret alia a se. ¶ Qd̄ ēt vr̄ velle ibidē phs, q̄ it' diuinꝰ vilesceret (itellexit Ari.) si cognosceret ea q̄ sunt infra se, itelligit̄ similr̄ si illa cognosceret tāq̄ p̄m, ⁊ p se obm̄. se āt nō cog̃sceret, tūc .n. co gnitio dei terminaret̄ ad vile obm̄. itelligētia vo monēs or bē itelligeret ipm̄ deū, qd̄ ē nobilissimū cognitū, ⁊ sic vilifi caret̄ it' diuinꝰ, dū ad res inferiores p̄termisso nobilissimo ente terminaret̄. Patet h̄ esse de mēte Arist. ibidē, qa illud dixit r̄ndēdo ad q̄ōnē illā, q̄ q̄rebat̄. Vtrū cognoscat se, an alia, ⁊ r̄ndet q̄ nō cognoscit alia. s. solū, sȝ cognoscit se tāq̄

† Diony. tradit i. 7. ca. de diui. no.) dicēs (nō sm visionē singu lis se immittit: sȝ sm cāe ꝯtinentiā scit oia.) Et infra (Diuina sapiē tia seipsam cognoscēs scit alia.) Cui etiā sentētie attestari videt̄ scriptur̄ sacre auctoritas. ¶ Nā in. p̄s. de deo dicitur. (Prospe xit de excelso sancto suo: q̄si de seipso excelso alia videns.)

deo āt sm suā nām ꝯuenit q̄ sit aliox cā. cū igit̄ pfecte seipm̄ co gnoscat: cog̃scit se eē cām. qd̄ eē nō p̄t nisi cog̃scat aliq̄lr cātū. qd̄ est aliud ab ipo. nihil .n. sui ipsiꝰ cā est: g̃ deꝰ cog̃scit alia a se. ¶ Col ligētes igit̄ has duas ꝯnes: ap/paret deū cog̃scere seipȝ q̄si p̄ ⁊ p se notū: alia vo sic in eēntia sua visa. ¶ Quā qdē v̄itatē expssē.

† Auc. scriptu.

p cognitũ. 7c. Quia si solũ alia a se cogsceret, cognitio sua vilis eẽt, inter aliaꝝ intelligẽtiarũ cognitiones.

¶ Pót ẽt dici q si intelligeret alia a se per mutationẽ ab intellectione sui ad aliorum intellectionẽ, vtiqз vilesceret, qa tunc transiret ab eo qḋ est nobilius ad id qḋ est ignobili⁹.

¶ Ad du^m g̃ dĩ, q q̃uis res hз q in seipis sũt, hẽant eẽ distinctũ a deo, nó tñ qa videt̃ i diuina essentia ipfecto módvidet̃, qñ.n. aliqḋ vĩ in aliq̃ pfectissime ipm q̃ʒ^m ad oia repñtãte, ita q p ipз illḋ scḋario terminat̃ ad eẽ ppriũ rei. tũc nó cogscit̃ ipfecte, imo pfectissime, sз bñ ipfecte cognosceret̃ si aut illḋ nó eẽt ei⁹ pfecta silitudo, aut i ipa tñ silitudie sisteret ituit⁹, 7 ad rem ipaз nó terminaretur.

Vide. p. p. q. 14. ar. 6 opio auic. el. 8. me^e cap. 6. algazel. 2 coll. 12. me^e 2 st. pclaño.

Hugo cap. 23. in fra lib. 3. cap. 15.

¶ Aduertẽdũ tñ cũ dĩ diuinã cognitionẽ terminari scḋario ad res, q p h nó intẽdim⁹ ponẽ ordinẽ in ipsa cognitione diuina sm se, sз tm iter cognita, 7 est sensus, q res alię sunt scḋaria obta diuinę cognitionis.

¶ Qꝫ de⁹ hз ppriã cognitionem de oibus rebus. Caplm. 50.

† Quia vo qdã dixerũt q de⁹ de alijs rebus nó hз cognitionẽ nisi vlẽз vtpote cogscẽs iquãtũ sũt entia. ex h q nãз eẽndi cogscit p cognitionẽ suipsi⁹. restat ostẽdẽdũ: q de⁹ oẽs alias res cogscat put abinuicẽ sũt distincte: qḋ ẽ cogscere res sз ppas rõnes eaꝝ. ¶ Ad h⁹ át ostionẽ: deũ eẽ cãm ois entis supponat̃: qḋ ex supradictis aliq̃tenus pз: (7 ifra pleni⁹ ondet̃.) Sic igit̃ nihil in aliq̃ re eẽ pt: qḋ nó sit ab eo cãtũ vel mediate vel immediate. cognita át cã cogscit̃ ei⁹ effectus: qcqd igit̃ ẽ in q̃cũqз re pót cogsci: cognito dó. 7 oib⁹ causis medijs: q̃ sũt iter deuз 7 res. sed de⁹ seipm cogscit 7 oẽs cãs medias: q̃ sũt iter ipm 7 rẽ quãlibз. qḋ eni seipm pfecte cogscat. iaз ostisuз ẽ: seipo át cognito cognoscit qḋ ab ipo imediate est: q̃ cognito cogscit iteꝝ: qḋ ab illo imediate ẽ. 7 sic de oib⁹ cãis medijs vsqз ad vltimũ effectũ. g̃ de⁹ cognoscit qcqd ẽ in re. h át ẽ hẽre ppriã 7 cõpletã cognitionẽ de re: cogscẽ. s. oia q̃ in re sũt 7 cõia 7 ppria: de⁹ g̃ ppriã ó reb⁹ hз cognitionẽ sm q sũt abiuicẽ distićte.

2 ¶ Adhuc oẽ qḋ agit p itellm hз cognitionẽ de re quã agit sm ppriã facti rõnẽ: qz cognitio faciẽtis determiat formã facto. deus át cã est reꝝ p itellз: cũ suũ eẽ sit suũ itelligere. vnũqḋqз át agit iquãtũ ẽ actu. cogscit igit̃ cãtum suũ ppter sз q ẽ distictũ ab alijs.

¶ Sup caplm. 50.

Postq̃ȝ determiauit. s. T. de obo scḋario gñali diuię cognitiõis sз se, nũc de ipo quãtũ ad mo^m cogni^{nis} determinat. Circa h át duo facit. p agit de mó se tenẽte ex pte obti, 2° de eo q ex pte cogscẽtia se tз. c. seqnti. Quantũ ad p^m ponit hãc ɔnẽ. ¶ De⁹ cogscit res alias a se put ab inuicẽ sũt distictę. declãt át ipam ex alioꝝ opione. Nã fuit q̃rũdã opio, q de⁹ de aliis reb⁹ nó hз cognitionẽ nisi vlẽm, vtpote cogscẽs illas inq̃ʒ^m entia sũt, eo q nãз entis p sui cognitionẽ apphẽdat. de q̃ opione in fine hui⁹. c. ptractabit̃. Nos át dicim⁹, q de⁹ res alias cogscit, nó solũ q̃ʒ^m ad pdicata cõia in qb⁹ ɔueniũt, sз ẽt put abiuicẽ distictę sũt. s. quãtũ ad ppa, qb⁹ vna res ab alia disting̃, 7 h ẽ cogscẽ res sз ppas eaꝝ rõea. Prob' át ɔ supp^{to}, q de⁹ sit cã ois entis, siue me^{te} siue ime^{te}: qḋ ifra pleni⁹ ondet̃. 7 p sic. ¶ Deus cogscit seipm 7 oẽs cãs medias q̃ sũt inter ipm, 7 rẽ quãlibз. g̃ de reb⁹ hз ppriã cognitionẽ, sз q sũt abiuicẽ distictę, pb' añs, nã q de⁹ seipз pfecte cogscat ostẽsum ẽ supra, q át alias cãs itermedias ondit̃, qa cognito seipo, cogscit qḋ ab ipo imediate ẽ, q̃ cognito cogscit iteꝝ qḋ ab illo me^{te} ẽ, 7 sic vsqз ad vlti^m effectũ, cũ oẽs 2^e cãę ab ipo pcedant, ɔña ẽt pb', qa cognita cã cogscit̃ ei⁹ effect⁹, 7 sic cognito deo, 7 oib⁹ cãis intermedijs, cogscit̃ qcqd ẽ in re. h át est cogscẽ cõia 7 ppria rei, 7 sic hẽre ppriam ɔpletam 7 distinctã cognitionẽ de re.

Cognita cã cognoscatur effectus.

¶ Circa istã ppõnẽ, cognita cã cogscit̃ effectus. Nõn^m q hз vitatẽ duab⁹ ɔditionib⁹ itellecta, loq̃ndo de cã p se. s. q cognoscat̃ q̃ʒ^m ad illud sm q est cã effect⁹, 2° q cogscat̃ foꝛalr inquãtũ cã: pp defectũ p^e si cogscat̃ ignis q̃ʒ^m ad siccitatẽ solũ, nó pp h cogscit̃ calidũ ab ipo pductũ, sub rõe calidi, qa nó cogscit̃ q̃ʒtũ ad illḋ, q̃ ignis est cã calidi, pp defectũ scḋi cognito igne q̃ʒtũ ad caliditatẽ, q̃ est cã h⁹ calidi, si ipm nó cognoscã, vt cãm hui⁹ calidi, nó pp h cognosco h calidũ, ex cognitiõe. s. talis cãę. Quia át de⁹ oẽs cãs reꝝ, q̃ʒtũ ad illḋ quo sunt cãę, 7 ipsas eẽ taliũ rerũ causas, cognoscit, ideo ex cognitione causaꝝ oium, res omnes distincte cognoscit.

¶ 2°. De⁹ est cã reꝝ p int^m, qa vnũqḋqз agit inq̃ʒtũ est act⁹, 7 eẽ dei est ei⁹ itelligere, g̃ cogscit res distincte, pbat̃ ɔña, qa oẽ agens p int^m hз cognitionẽ ó re quã agit sm ppriã facti rõnẽ, eo q cognitio faciẽtis determinet formã facto.

¶ Sed duplr vĩ ista rõ deficere. p, qa si ex h q eẽ dei ẽ suũ itelligere, seqt̃ deũ agere p itellm, g̃ vbi eẽ cãę nó erit suũ itelligere, illa causa nó aget p int^m. Sicut. n. affirmatio ẽ cã affirmationis, ita negatio ẽ cã negationis, 7 sic bó nullo mó per intellectũ aget.

¶ 2°. qa illi q primã opinionẽ tenẽt, possent dicere q de⁹ ẽ oiuз cã q̃ʒ^m ad eẽ tñ, iḋ sufficit q hẽat tñ cognitionẽ reꝝ inq̃ʒtũ sunt entia.

¶ Rñdet̃ ad p^m, q illa nó ẽ rõ adeq̃ta q̃re aliqḋ agat p int^m, qa. s. suũ eẽ sit int^e. iḋ nó oз vt negatio illi⁹ cãę sit rõ q̃re aliqḋ p int^m nó agat, illa. n. Ari. ppó itellr tñ de cã adeq̃ta 7 ppa, sз est rõ gr̃a mãę ɔcludẽs in deo. Si. n. vnũqḋqз agit iq̃ʒ^m actualr existit. qa existẽ est ɔditio nec̃io reqsita ad h vt aliqḋ agat, seqt̃ cũ existẽ dei sit suũ itelligẽ q de⁹ agat iq̃ʒ^m itelligit, ita q itelligere ẽ ɔditio nec̃io reqsita ad h vt agat.

¶ Sз tũc mai⁹ insurgit dubiũ. Aut. n. accipit̃ intelligere formalr inq̃ʒtũ itelligere ẽ, aut mãlr, q̃ʒtũ ad illã entitatẽ q̃ est itelligere, si foꝛalr tũc falsũз subsummit̃. s. q eẽ dei sit foꝛaliter int^e, imo foꝛalr distingũt̃, 7 diuersis ɔceptib⁹ a nobis itelligũt̃. Si mãlr nó magis seqt̃ q de⁹ agat inq̃ʒ^m intelligit, siue p int^m q̃ʒ q agat inq̃ʒtũ ẽ iust⁹. siue p iustitiã, qa sicut intelligere est idẽ mãlr in deo qḋ esse, ita 7 iustitia.

¶ Rñ^r q accipit̃ itelligere foꝛalr ex pte rei, 7 nó tñ mãlr. h. n. hз ppriũ itelligere in deo, q ẽ foꝛalr idẽ cuз eẽ diuino, eo q vtrũqз vltimã actualitatẽ dicat, eẽ. n. est vlti^a actualitas dei vt ẽ in gñe entiũ, itelligere át ẽ ei⁹ vlti^a actualitas vt est in gñe intelligibiliũ, gña át entia in deo, 7 gen⁹ intelligibilis est foꝛalr idẽ, cũ de⁹ sit 7 esse subsistẽs imãle, 7 intelligere subsistẽs, hoc át alijs que sunt in deo nó ɔuenit, cũ nó dicant ex se vltimã actualitatẽ, lз 7 ipsa subsistẽtia sint, vñ nó sunt idẽ foꝛalr cũ ipo eẽ inq̃ʒ^m est eẽ, sicut itelligere. Et pp h nó opз si agit inq̃ʒtũ est in actu. q agat inq̃ʒtũ est iustus.

¶ Pót 2° rñderi. q esse dei q̃ itellr subsistere, 2° ɔsiderari pót. Uno° abso^{te} vt actualitas eẽndi. Alio° vt foꝛale pri^m ɔtẽtiuũ reꝝ a deo pducibiliũ. Si p mó accipiat̃, sic foꝛalr distiguitur ab int^e. Si vo accipiat̃ 2°, sic est foꝛalr int^e, qa in deo ɔtinet̃ res vtualr sicut in agẽte p cognitionẽ, nó át sic in agẽte p nãз. In h⁹ át agẽte pri^m agẽdi ẽ cognitio saltẽ virtualis

lō cū in deo nō ſit hītualis cognitio ſʒ tm̄ actual̄, pn̄ᵐ agēdi in deo ē ipm itᵉᶜ, ꝭ ḡ 2ᵐ accipit eē.s.T.nō āt ꝑ mō. Nā per eſſe hoc mō ſumptū, deᵘ eſt in actu rex ab ipſo ꝓducibiliū.

Ad ſcōm dī, ꝙ rō ſupponit deū eē cām rex nō tm̄ inq̄ʒtuʒ entia ſunt, ſed ēt inq̄ʒtū talia entia, qȯ inferius ꝓbādū erit.

3ᵒ. Deᵘ itelligit cāndo res, diſtōnē oium rex, ḡ coḡſcit res vt diſtictas, pʒ ꝯn̄ia, qa niſi vt diſtictę ſunt, eas coḡſceret, nō itē deret ꝑ cognitionē diſtōnē eax, ꝯn̄s ȝo ꝓbat̄. Aut rex diſtō ē a caſu, aut ab agēte ꝑ necītatē nāę, aut ex aliq̄ cā itelligēte pticulari, aut ex intēiōe ꝓᶜ cāę q̄ ē deᵘ, nō ꝓᵐ, quia certū hʒ ordinē, nō 2ᵐ, qa nā determiat̄ ad vnū, ꝛ ꝑ ꝯn̄s, agēs ꝑ necītatē nāę nō ꝑt itēdere mlta inq̄ʒᵐ ſūt diſtincta. Vn̄ ꝛ anaxa go. pnᵐ diſtōnis dixit itᵐ tāq̄ʒ itᶜ ꝓpriū ſit rex diſtōnē ꝯſidera re, nō 3ᵐ, qa ois hꝰ cā eſt de numero cauſatox diſtinctox. ḡ q̄rtuʒ qȯ erat intentum.

3 Amꝑ. rex diſtō nō ꝑt eſſe caſu: hʒ.n. ordinē certū: opʒ igit̄ ex alicuiᵘ cāe itētiōe diſtōnē i rebᵘ eē: nō āt ex itētiōe alicᵘ cāe ꝑ neceſſitatē nāe agētis: qꝛ nā determinat̄ ad vnū: ꝛ ſic nulliᵘ rei per nāe neceſſitatē agētis itētio pōt eē ad mlta iq̄ʒtū diſticta ſunt: reſtat ḡ ꝙ diſtō in rebᵘ ꝓuenit ex intētiōe alicuiᵘ cāe coḡſcētis. vr̄ āt itellᶜs ꝓpriū eē rex diſtōnē cōſiderare. vn̄ ꝛ Anaxag. diſtōnis ꝓncipiū itellm̄ dixit. Vlis āt rex diſtō nō ꝑt eē ex intētiōe alicuius cārū ſcdax: qꝛ oēs hꝰ cāe ſunt de vniuerſitate cātox diſtictox. eſt igit̄ prime cāe: q̄ ꝑ ſeipſam ab oībᵘ aliȷ̄s diſtinguit̄. intēdere diſtōnē oium rex: deᵘ igit̄ cognoſcit res vt diſtinctas.

4 Itē qcq̄d deᵘ coḡſcit ꝑfectiſſime coḡſcit: ē.n. i eo ois ꝑfectio ſicȷ̄ i ſimplr̄ ꝑfecto: † (vt ſuꝑ oſtēſuʒ eſt:) qȯ āt coḡſcit̄ in cōi tm̄. non ꝑfecte coḡſcit̄: ignorant̄.n. ea q̄ ſūt ꝑcipua illiᵘ rei. ſ. vltime ꝑfectiones qbᵘ ꝑficit̄ ꝓpriū eſſe eiᵘ: vn̄ tali cognitiōe magis coḡſcit̄ res in pōa q̄ʒ in actu. ſi igit̄ deᵘ coḡſcēdo eēntiā ſuā coḡſcit oia in vniuerſali: opʒ ēt ꝙ ꝓpriā habeat cognitionem de rebus.

5 Adhuc qcūqʒ coḡſcit nāʒ aliquā coḡſcit ꝑ ſe accn̄a illiᵘ nāe: ꝑ ſe āt accn̄a entis inq̄ʒtuʒ eſt ens ſūt vnū ꝛ mlta: vt ꝓbat̄ † (in. 4. meta.) deᵘ igit̄ ſi coḡſcēdo eēntiā ſiue nāʒ ſuā coḡſcit in vli nāʒ entis: ſeqt̄ ꝙ coḡſcat multitudinē: multitudo āt ſine diſtōne intelligi nō pōt: intelligit igit̄ res prout ſunt abinuicē diſtincte.

Agens ꝑ nāʒ nō ꝑt intēdere multa inq̄ʒtū ſūt diſtincta.

Sʒ occurrit duᵐ circa id qȯ dī agēs ꝑ nāʒ nō poſſe itēdere mlta inq̄ʒᵐ ſūt diſticta. Nā itētio aial̄ gn̄antis aliō aial, vr̄ ferri ad mltos ptes aialis, cū eas ordiate ꝓducat, ꝛ diuerſax ꝯplōnū, ſi dicat̄ ꝙ nō itēdit illas, niſi vt ex ipis ꝯſtituit̄ vnū aial, nō āt vt diſticte ſūt, eodē mō dicet̄ ꝙ agēs ꝑ itᵐ, nō itēdit pl̄a vt diſticta ſūt, ſʒ vt i vno q̇dā ordie ꝯueiūt vnitū.

Rn̄ ꝙ agēs ꝑ necītatē nāę itēdit vnū ſimpᶦ quātū ad ꝑmā itētionē nāę, pl̄a aūt ꝛ diſticta ſcdario, inq̄ʒᵐ illa ad vnitatē illiᵘ qȯ ꝑncipalr̄ itēdit necīa ſūt, ita ꝙ nulloᵒ intēdit illa vt diſtincta ſūt, lʒ intēdat diſticta ſcdaria intētiōe, agēs āt per intᵐ, lʒ multa poſſit intēdere vt in vnū ordinē ꝯueniūt, ꝑt tm̄ ēt pl̄a intēdere vt diſtincta ſūt intēdēdo cox diſtōnē, ꝛ vnūqdqʒ ſm ꝓpriā rōnē, inq̄ʒᵐ ex diſtōne aliq̄x vt diſtincta ſunt vnᵘ ordo reſultat. aut ēt abſqʒ ordie. Nō eſt ḡ dīa iter nāʒ ꝛ intᵐ q̄ſi intᶜ poſſit pl̄a itēdere, nā āt nulloᵒ, ſʒ qa ſi nā aliq̄ mō pl̄a intēdat q̄ ptis rōnē hñt, nō intēdit illa vt pl̄a ꝛ diſticta, q̄ſi cox diſtōnē ꝑ ſe intēdēs, intᶜ āt pl̄a q̄x vnūqdqʒ ꝑfectū eſt, vt diſticta ſūt ꝑt itēdere, cox diſtōnē itēdēdo ꝛ pluralitatē, ſed deceptio in hoc accidit, ꝙ eriſtimat̄ idē eē intēdere plura, ꝛ intēdere pluralitatē ſiue plura, vt plura ſūt, qȯ vt oſtēdat. s. T. vex nō eē, dixit nō abſoᵗᵉ, ꝙ agens nāle nō intēdat plura, ſʒ ꝙ nō intēdit plura vt diſtincta ſunt.

4ᵒ. Deᵘ qcq̄d coḡſcit ꝑfectiſſime coḡſcit. ḡ res ꝓꝑa cognitione. nō tm̄ vlr̄ coḡſcit, pʒ ꝯn̄a, qa in eo ē ois ꝑfectio ſicȷ̄ in ſimpᶦ ꝑfecto, ꝯn̄a ȯo ꝓbat̄, qa qȯ coḡſcit̄ i cōi tm̄ iperfecte cognoſcit̄, ꝛ magis in poᵃ q̄ʒ in actu, cū ignoret̄ ea q̄ ſūt ꝑcipua illiᵘ. ſ. vltime ꝑfectiones qbᵘ ꝑficitur ꝓpriū eſſe eius.

Quod cognoſcit̄ i cōi tm̄ imperfecte cognoſcitur.

Circa iſtā ꝓpōnē, qȯ coḡſcit̄ in cōi tm̄ iperfecte coḡſcit̄, ꝛ in poᵃ. aduertēduʒ, ꝙ in ea cognitiōe q̄ coḡſcit̄ aliqd in cōi duo ſūt q̄ coḡſcunt̄. ſ. ipm cōe in q̄ aliud coḡſcit̄, ꝛ illud cui tale cōe ꝯuenit, inq̄ʒᵐ in illo cōi ꝯtinet̄. Si ꝯſideret̄ ipm cōe ſm ſe, ſic nō incōuenit vt illud in actu ꝛ ꝑfecte coḡſcat̄ ſʒ. ſ. qȯ eſt qȯdā totuʒ eēntiale. pōt.n. diſticte coḡſci q̄ʒᵐ ad oia q̄ ſūt de eiᵘ rōe, ſicȷ̄ ꝑfecte coḡſcit̄ aial inq̄ʒᵐ totū qȯdā eēntiale eſt q̄n̄ coḡſcit̄ ꝙ eſt ſba aiata ſenſibilis, ꝛ cognoſcunt̄ oēs eiᵘ ꝓꝑetates ſibi inq̄ʒᵐ aial eſt ꝯueniētes. ſed ſi ꝯſideretur res q̄ in cōi ꝯtinet̄ ꝛ coḡſcit̄, duplr̄ poſſumᵘ intelligere rē in cōi, vnoᵒ cognoſcēdo ipſuʒ cōe ꝑ modū abſtractionis vniuerſalis a pticulari, nō ꝯſiderādo. ſ. ipm vreſt in pticulari, ſicȷ̄ cū abſolute cōſiderat̄ aial, quia .n. in aiali ꝯtinetur hō, iō diᶜ cognoſcit̄ aial, ꝯᶠ aliq̄ mō hō coḡſci, tāq̄ʒ aliquid potētialr̄ in aiali cōtentū, alioᵒ cognoſcēdo ipʒ ꝑ applicationē ad pticulare, vt cum cognoſcit̄ hoiez eſſe aial, vtroqʒ mō res lʒ, perfecto mō cognoſcit̄, qa non coḡſcit̄ q̄ʒtū ad ea, qbus diſtinguit̄ ab aliȷ̄s, ꝛ in ꝓꝑo eſſe ꝯſtituit̄, ſilr̄ vtroqʒ mō in poᵃ coḡſcit̄, ſed tm̄ diuerſimode, qa in ꝓᵒ mō coḡſcit̄ ſimpᶦ in poᵃ, ſicȷ̄ in ipo cōi tm̄ potētialr̄ ꝯtinet̄, cū.n. aial abſtracte coḡſco dicoꝛ, ꝛ hoiez potētialr̄ coḡſcere, qa in aiali hō potētialr̄ ꝯtinet̄. Sicȷ̄ q coḡſceret nāʒ ꝓᵐ abſoᵗᵉ, ſiue ꝑ ꝯpationē ad formā vlr̄, tm̄ coḡſceret pticlares fo͞ias in poᵃ, ſicȷ̄ in ipa mā pōalr̄ ꝯtinent̄, ſʒ in 2ᵒ coḡſcit̄ in poᵃ tm̄ ſm qd, cū.n. coḡſco hoiez eē aial, coḡſco q̇dē hoiem actualr̄ cū ad ipm actᵘ intᶜ terminet̄. ꝑt tm̄ dici coḡſci in poᵃ inq̄ʒᵐ coḡſcit̄, nō q̄ʒtū ad dīam ꝑ quā ꝯſtituit̄ in actu ſpēi, ſʒ quātū ad ꝑdicatū, in q̄ cū aliȷ̄s potētialr̄ ꝯtinet̄. Quia ḡ ꝑdicta opinio dicebat deū coḡſcere entia in cōi ꝓᵒ mō, cū diceret ipʒ ea coḡſcere inq̄ʒᵐ nāʒ eēndi abſoᵗᵉ coḡſcit, iō ſimpᶦ dixit. s. T. ꝙ tali cogniᵗᵉ magis coḡſcit̄ res i poᵃ q̄ʒ i actu.

5ᵒ. Deᵘ coḡſcit nāʒ entis, ḡ coḡſcit multitudinē. ḡ itelligit res, ꝓut ſunt abinuicē diſtictę, pʒ 1ᵃ ꝯn̄a, qa multitudo ſine diſtōne intelligi nō ꝑt. ꝓᵃ ēt pʒ, qa vnū ꝛ multa ſunt accn̄ia entis inq̄ʒtū eſt ens vt dr̄ 4ᵒ metᶜ tex. 3. ꝛ. 4. qcūqʒ autē cognoſcit nāʒ aliquā, cognoſcit per ſe accn̄tia illius nāę.

Sʒ vī iſta rō nō ꝯcludere. Coḡſcēs.n. nāʒ nō coḡſcit accidētia illiᵘ nāę, niſi inq̄ʒᵐ illi nāę ꝯueniūt nō aūt vt aliȷ̄s ꝯueniūt. ſicȷ̄ coḡſcēs hoiez coḡſcit r. ſibilitatē vt hoi ꝯuenit, nō āt vt eſt in illo hoie pticulari, aut in illo. Si ḡ vnū ꝛ multa ſūt ꝓꝑia accn̄s entis inquātū ens, ſeqt̄ ꝙ coḡſcēs ens cognoſcit multitudinē vt ens cōe ꝯſeqt̄, nō āt vt iſtis, aut illis entibᵘ ꝯuenit iō nō ſeqt̄ ex cognitiōe iſtiᵘ accn̄tis, inq̄ʒᵐ cōcomitat̄ ens in cōi, vt coḡſcant̄ res inq̄ʒᵐ ſūt diſtictę, ſicȷ̄ ex hoc ꝙ coḡſcit̄ riſibilitatē hois nāʒ ꝯſeq, ꝛ ſic hoiez eē riſibilē, nō ſeqt̄ ꝙ coḡſcā ſoꝛ. eſſe riſibilē, aut Platonē, qa ſtat ꝙ coḡſcā nāʒ vlēʒ, ꝛ tm̄ nō ꝯſiderē pticlaria ſb illa nā ꝯtēta.

Rn̄det̄, ꝙ cū ens nō dicat vnā nāʒ ſimplr̄, vt ſupiᵘ oſtēdimus, ſʒ multas nās vt ſūt vnū ꝓportiōe, nō accipiūt̄ paſſiones entis, vt ꝯſequētes vnā entis nāʒ in oībᵘ inuētā, ſed vt

† cap. 28.

† tex. c. 3. 4.

6 ¶ Amplius. quecūqꝫ cognoscit perfecte aliquā naturā vlēz. cognoscit moduz q̄ nā illa p̄t haberi: sicut q cognoscit albedinem scit ꝙ recipit magis ꝛ minꝰ. sꝫ ex diuerso mō existēdi cōstituunt diuersi gradus entiuz. si igit deꝰ cognoscēdo se cognoscit nāz vlēz entis: nō aūt imperfecte: qꝛ ab eo ois iperfectio lōge est: (vt supra probatū est:) opꝫ ꝙ cognoscat oēs gradus entiū: ꝛ sic de rebus alijs a se habebit propriā cognitionem.

7 ¶ Preterea quecūqꝫ cognoscit pfecte aliqd: cognoscit oia q̄ sunt in illo. sed deus cognoscit seipm pfecte: ergo cognoscit oia q̄ sunt in ipso scḋm pōam actiuaz: sꝫ oia scḋm pprias formas sunt in ipso scḋm potētiā actiuā: cū ipse sit ois entis pncipiū: ipse igit hꝫ cognitionē propriā de omnibus rebus.

8 ¶ Adhuc quecūqꝫ scit aliquā naturā: scit an illa nā sit cōicabilis. nō. n. aialis nāz sciret pfecte q nesciret eā plibꝰ cōicabilē eē: diuina āt nā cōicabilis est p silitudinez: scit ergo deꝰ q̄t modis eiꝰ essentie aliqd sile esse pōt: sed ex hoc sunt diuersitates formaꝝ: qꝛ diuinā essentiā res diuersimode imitāt: (vn̄ phs formā nālē diuinū q̄ddā noiat:) deꝰ igit de rebꝰ hꝫ cognitionē scḋm pprias foīas.

9 ¶ Preterea apō hoies ꝛ alios cognoscētes: habet cognitio de rebꝰ put in sua multitudine a biuicē sūt distincte: si igit deꝰ res i sua distōne non cognoscit: seqt̄ eū insipiētissimū esse: scḋm illos q ponebant deū nō cognoscere litē quaz oēs cognoscunt. qḋ p ꝯueniēti hꝫ†(phs in primo de aīa.) ꝛ (in 3. metha.) Hoc ēt auctitate scripture canonice edocemur. Dr̄ nāqꝫ Gen̄. i. (Vidit deꝰ cūcta q̄ fecerat ꝛ erant valde bona.) Et Hebre. 4. (Nō est vlla creatura inuisibilis in cōspectu eiꝰ: oia āt nuda ꝛ aperta sunt oculis eiꝰ.)

† p° de aīa tex. cō. 8o. 3° me^t tex. cō. 15.

† Auc. scripture.

ꝯsitēs nāēs, q̄ noīe entis signant, vt tn̄ vnū ppor^{nis} sūt, ꝛ qꝛ q̄ sūt vnū ppor^{nis} pfecte cognosci nō p̄nt, nisi cognita vtriusqꝫ ppor^{nis}, sicut nō p̄t cognosci sex ꝛ 4^{or} ppor^{nis} in ꝯpatione ad tria ꝛ duo eē, nisi cognoscat sex eē duplū ad tria, ꝛ 4^{or} ad duo, cū nō cognoscat silitudo nisi extrema silitudinis cognoscant, iō pfecte nā entis cognosci nō p̄t nisi cognitis nāis iter se pportionē habētibꝰ in ordie ad esse, neqꝫ pfecte nā passionis entis cognosci p̄t, nisi cognitis naturis ꝯtētis sub ente, quibꝰ illa passio pportionabilr̄ cōuenit. Singulr̄ āt multitudo cognosci n̄ p̄t, nisi cognoscāt ea q̄ multa sunt ꝛ distincta, quia multitudo ꝯseqt̄ ens, non quātū ad vnā nāz cōez entis, sed q̄tū ad aliq̄ sub ente cōtēta, in qbꝰ multitudo saluat, aut p mo^{ūi} accn̄tis, aut p mo^{ūi} subē. Et iō si dꝫ cognosci multitudo tāq̄ aliqd in multis ꝛ distinctis rebꝰ exn̄s, necēe ē, vt ea q̄ multa sūt cognoscant sub distinctiōe q̄dam vniꝰ ab altero, ꝛ est sile de ipari respectu nūī, ad h. n. vt cognoscat hec passio nūī quā dicimꝰ ipar, nō sufficit nāz nūī in cōi cognoscere, qꝛ hec passio nō ꝯsequit̄ numerū, nisi rōne aliquaꝝ spēꝝ suaꝝ, in qbꝰ inuenit̄, sed opꝫ vt illa numeri species cognoscat̄, ad quā hec passio consequitur, sꝫ ꝛ ad numerū abso^{te} sub distīctione cū pari ꝯsequat̄.

¶ Ad istātiā ḡ dr̄, ꝙ nō ē sile de risibilitate respcū hoīs, ꝛ de multitudie respcū entis, qꝛ risibilitas ꝯseqt̄ nāz hoīs abso^{te} q̄ ē simpl̄r vna, multi^{do} āt ꝯseqt̄ ens rōe aliqꝝ ꝯtētoꝝ sb̄ ente.

¶ 6°. Deꝰ cognoscēdo se cognoscit nāz vlēz entis ꝛ pfecte, qꝛ ab eo ois ipfectio remouet̄. ḡ cognoscit oēs gradꝰ entiū, ꝛ sic hꝫ de rebꝰ ppriā cognitionē, pbr̄ ꝯn̄a, qꝛ cognoscēs pfecte aliquā nāz vlēm cognoscit modū quo nā illa p̄t hērī, ex diuersis āt modis existēdi ꝯstituunt̄ diuersi gradus entium.

Cognoscēs perfecte aliquā nām vlēm cognoscit modū q̄ nā illa p̄t haberi.

¶ Circa ꝯn̄tie pbationē duᵐ occurrit. Nam met^{cus} nāz entis vlēm pfecte cognoscit, cū eiꝰ sbm foīale sit ens, inq̄tū ens, ꝛ tn̄ nō cognoscit oēz modū q̄ nā entis hērī p̄t, cū nō cognoscat res nisi in vlī, vt ex p̄ met^{ce} hētur. ḡ nō opꝫ vt cognoscēs aliquā nām vlēm pfecte, oēm eiꝰ modū quo hērī pōt cognoscat.

¶ Ad hꝰ euidētiā ꝯsiderādū, ꝙ nā q̄lꝫ vlis cōsiderari 2^r pōt. Vno° inq̄tū totū qḋdā eēntiale ē, vt. s. hn̄s nāz, ꝛ eēntiā ab alijs nāis vlībꝰ distinctā. Alio° inq̄tū totū vle. s. vt plā in se potētialr̄ ꝯtinēs, ꝛ vt multis cōe. Si p̄ mō ꝯsideretur, sic ad eiꝰ pfectā cognitionē nō reqrit̄ vt cognoscat̄ ois eiꝰ modꝰ q̄ ab iferioribꝰ hērī p̄t, vt est totū vle, sꝫ sufficit vt cognoscant̄ oia q̄ de eiꝰ rōe sūt, ꝛ oia q̄ p se eiꝰ ppriā rōnē ꝯsequnt̄. Sic n. pfecte cognoscit̄ aial, qn̄ cognoscit̄ ꝙ est sb̄a, aiata, sensibilis, ꝛ cognoscūt̄ oia q̄ sibi inq̄tū aial est, cōueniūt. Si vō ꝯsideret̄ 2° mō, sic ad pfectā eiꝰ cognitionē reqrit̄ vt cognoscant̄ oēs eiꝰ dr̄ie, qbꝰ ad sua inferiora ꝯtbit̄, ipa. n. iferiora sunt eiꝰ ptes inq̄tū vle est, sic ꝛ ea q̄ in eiꝰ diffōne cadūt sunt eiꝰ ptes inq̄tū totū ē eēntiale. Propō ḡ. s. T. itellr̄ de pfecta cogni^{ne} vlis vtroqꝫ mō sil̄, nō aūt de eius cogni^{ne} p̄ mō tn̄.

¶ Ad instātiā āt de met^{co}, dr̄ ꝙ met^{cus} nō cognoscit perfecte ens vtroqꝫ mō, sꝫ tn̄ p̄ mō, hoc n. sufficit ad pfectā entis cognitionē, inq̄tū ē eiꝰ sbm. Sed deus ipm vtroqꝫ mō perfecte cognoscit, iō instantia nō est ꝯ intētuz.

¶ 7°. Deꝰ cognoscit seipm perfecte. ḡ de oibꝰ rebꝰ hꝫ ppriā cognitionē, pbat̄ ꝯn̄tia, qꝛ cognoscens pfecte aliquid, cognoscit oia q̄ sūt in illo, in deo āt sūt oia scḋm pōam actiuā, q̄tū ad pprias formas.

¶ Aduerte, ꝙ ista rō a p̄° differt, sꝫ cū illa eadem videat̄. In p̄°. n. ꝯsiderabatur ordo oium cāꝝ ad effectū, scḋm ꝙ ex eaꝝ noticia deuenit̄ in cognitionē effectuū. hic āt formalr̄ ꝯsiderat̄ exn̄tia effectuū in ipo deo, scḋm ꝙ for^e pticulares oium entiū in potētia actiua dei ꝯtinent̄. i. scḋm ꝙ in deo ē virtus ad oiuz reꝝ pticulares foīas tāq̄ in p̄° oium causa.

¶ 8°. Deꝰ scit q̄t modis aliqd sil̄e ei eē p̄t. ḡ cognoscit res scḋm pprias foīas, pꝫ ꝯn̄a, qꝛ ex h̄ sūt diuersitates foīaꝝ, qꝛ diuinā eēntiā res diuersimode imitāt̄, iōqꝫ ꝛ phs for^{am} diuinuz qḋdā noiat, an̄s vō pbr̄, qꝛ q scit nām aliquā scit an, ꝛ q̄uo cōicabilis scit, diuina āt nā per silitudinē cōicabilis est.

¶ Aduerte, ꝙ alr̄ cōicabilis est nā vlis, ꝛ alr̄ diuina nā, cōicat̄. n. nā vlis, qꝛ scḋm eādē rōnē multis ꝯuenit, sꝫ diuersū eē in illis hꝫ, nā āt diuina nō sic creaturis cōicat̄, sꝫ qꝛ oia aliqua iperfecta eiꝰ silitudine participant, ois. n. pfectio, vt superiꝰ est ostēsuz, est q̄dā pticipata silitudo diuini eē. Et h̄ est qḋ intēdit. s. T. cū inqt, ꝙ diuia nā cōicabilis est p silitudinē, eo ꝙ vna exn̄s terminat silitudinē creaturaꝝ ad se, siue qḋ idē est, ipsa est cui ois pfectio creature assimilatur.

¶ 9°. Alij cognoscētes cognoscūt res vt sūt distincte. ḡ ꝛ deꝰ, pbat̄ ꝯn̄a, qꝛ aliogn deꝰ eēt isipiētissimꝰ, vt arguit phs. p̄ d̄ aīa. tex. 8o. ꝛ. 3° met^e. tex. 15. ꝯ dicētes deū nō cognoscē litē,

¶ Cōfirmat̄, ꝛ auctitate gen̄. p̄. Vidit deꝰ (quā oēs cognoscūt. cūcta ꝛc̄. Et Hebr. 4. Nō est vlla creatura inuisibilis.

¶ Quātū ad opinionē q̄ hic ipugnat̄ sciēdum ꝙ eam attribuit. s. Th. p̄ sen. d. 35. ar. 3. com̄. ꝛ habet̄. 12. metaphy. cōmē. 51. in fine: oppositū tn̄ videt̄ velle etiā. 12. metaphy. cōmē. 52. ꝛ. 2° physi. com̄. 75. ꝛ 2° de aīa. com̄. 34. vbi vult primā causaz hēre sollicitudinē de hijs inferioribꝰ, qḋ manifestius etiā habet̄. 10. ethic. c. 10. vbi inquit, ꝙ deꝰ visitat sa/

Scḋz auerrōe deus de rebꝰ n. hꝫ cognitionē nisi vniuersalē.

ptē ſic ſaē amic⁹ cū amico. ¶ Nec vȝ dicere q̄ iſta ſollici tudo dicit cāſitatē tm̄ p mo^m finia, nō āt re⸗ cogni^{tiō}, tū qa ſollicitudo nō noiat cāſitatē niſi cū cogni^{ne}, tū qa ſollicituȝ eē de aliq̄ re nō ē eē finē ei⁹, ſȝ magis in finē cognitū dirigē, pp qd̄ inqt com. 2° phy. q̄ ſi diuin⁹ nō admitteret nām agere pp finē nō pt ſaluare ſollicitudinē circa res, qa vȝ ſeq̄t deuȝ nō dirigere res nāles ad finez, qd̄ ē d ipſis hr̄e ſollicitudinem.

¶ Rōnes ad ingrēdū q̄liter mul titudo intellectoruȝ ſit in intelle ctu diuino. Cap. 51.

Sed ne mltitudo itelle cto⸗ in itellm̄ diuinuȝ ɔpōnē īducat: inueſti gād⁹ ē mod⁹ q̄ iſta ītellc̄a ſūt mul ta. † ¶ Nō āt hec mltitudo ſic i telligi pt q̄ſi mlta itellc̄a habeant eē diſtictū in deo. ¶ Iſta. n. itel lecta aut eēnt idē qd̄ eēntia diui na. ⁊ ſic i eēntia dī poneret̄ aliq̄ mltitudo: qd̄ ſup̄ mltiplr̄ ē remo tū: aut eēnt ſupaddita eēntie di uine: ⁊ ſic eēt i deo aliqd̄ accñs: qd̄ ſup̄ ipoſſe eē oſ̄dim⁹. Nec ite rūt pt poni hȝ ſoias itelligibiles p ſe exiſtere q̄ Plato p̄dicta in cōueniētia vitās vr̄ poſuiſſe itro ducēdo ideas. nā ſoie re⸗ nāliū ſine mā exiſtē nō pñt: cū nec ſine mā itelligant̄: qd̄ ēt ſi poneret̄: nec h ſufficeret ad ponēdū deū itelligere mltitudinē: nā cū ſoie p̄dicte ſint extra dei eſſentiā: ſi ſi ne his de⁹ mltitudinē re⸗ intel liger̄ nō poſſet: qd̄ ad pfectionē ſui itellc̄s reqrit̄: ſeq̄ret q̄ ſua p fectio in itelligēdo ab alio depē deret: ⁊ per ɔñs in eēndo: cū ſuū eē ſit ſuū itelligere (cui⁹ ɔriū ſu pra oſ̄ſuȝ eſt. †) Itē cū oē qd̄ ē p ter eſſentiā ſuā ſit cātū ab eo (vt īfra oſ̄det̄) neceē ē ſi foie p̄dicte extra deū ſūt ab eo cātas eē: ip̄e āt eſt cā re⸗ p intellm̄: † (vt infra oſtēdet̄.) g̃ deū intelligere hȝ in telligibilia preexigit̄ ordine nāe ad hoc q̄ hȝ itelligibilia ſint. nō igitur p hoc deus intelligit mul titudineȝ q̄ intelligibilia multa per ſe exiſtunt extra eum.

† circo.

¶ Magis itaq̄ ddm̄ erit, aut q̄ ſibi ipſi ɔdicat, qd̄ tāto viro at tribuēdū nō pu to. pſertiȝ q̄ op po^m in duob⁹ cō mētis ime^{ns} di cat, aut q̄ itelle xit iſtā ſollicitu dinē eē de reb⁹ ſolū inquātū en tia ſūt, ſic ⁊ illa cog̃ſcit ſolū iq̄ȝ tuȝ entia ſūt, ita q̄ ſic nām entis cog̃ſcit, ita diſ ponit vt nā en tia ſit, nō deſcē dēdo ad h vl̄ il lud ens ptic̄laꝛ, p particc̄laria āt agētia diſponit vt h, ⁊ illud ens ſit, ⁊ ſic ſollicitu dinē hȝ de iſtis inq̄ȝ^m is nām entis, q̄ ſaluat̄ in ipis, intendit. ¶ Qd̄ āt. 10. ethic. iqt ex ipa rerum ſerie appet, q̄ logt̄ ex ſuppōne. ſi. ſ. de⁹ de ſingl̄arib⁹, vt ſingl̄aria ſunt curā gerat. Si qs āt vellet ſuſtinere de mēte com. eē pp adductas aucti tates, q̄ de⁹ de reb⁹ ppa ⁊ diſticta cognitionē hēat, poſſet p̄ dicere, q̄ in cōmēto. 51. 12. met^{ce} intellexit. q̄ cog̃ſcit entia iq̄ȝ^m entia ſūt cog̃ſcēdo ſeipm̄, qa alia nō cog̃ſcit diſticte niſi cog̃ſcēdo ſe, q̄ ē eē ſubſiſtēs in q̄ oia entia eminēter ɔtinēt̄. ¶ Poſſet 2° dicere, q̄. s. T. illā opionē attribuit Auerroi q̄ȝ^m vba ei⁹ i illo loco ſonāt. Nā ibi nō alr̄ ſuā explicat itētionē, ſȝ ex ipis vbis ei⁹ hēt̄ h, q̄ entia in cōi tm̄. ſ. iq̄ȝ^m entia ſunt cog̃ſcat. Nō āt curat. s. T. qd ip̄e itellexerit. ¶ Quātuȝ āt falſitatē opio hec hēat ex adducti rōib⁹ pȝ. ¶ Sup cap. 51.

Oſtenſo qs ſit mod⁹ ex pte rei cognite, q̄ de⁹ alia a ſe cog̃ſcit. reſtat inue ſtigādū qs ſit mod⁹ ex pte cog̃ſcentis. Circa h āt duo fac. s. T. p̄ agit de mō ex pte medij cog̃ ſcēdi. 2° ex pte ipſi⁹ cogni^{tis}. c. 54. Circa p^m duo fac. p̄ q̄dā excludit falſos modos. 2° qs ver⁹ ſit mod⁹ oſten dit. c. 53. Quātū ad p^m tres modos excludit. 3^s. n. falſo poſ ſum⁹ itelligē deū mlta cog̃ſcē, aut. ſ. ponēdo i it^u diuio mlti tudinē itellecto⸗ hr̄e eē diſtictū, aut ponēdo ipas ſoias in tellectas ſbſiſtētes eē, deūq̄ p illas it^{re}, aut ponēdo ipas hr̄e eē i it^u creato, ⁊ ſic p ipas deū itelligē. Quapropt̄ ad exclu dēdū tres iſtas imagiatiōes, tres ponūt̄ ɔnes. p^a ⁊ 2ª ponit̄ in h capite. 3ª capite ſeq̄nti. p^a itaq̄ ɔ̄ ē. ¶ Multa a deo itel lecta, in deo diſtictū eē nō hñt. pbat̄. ¶ Aut iſta intellecta eſſent idē qd̄ diuina eſſentia, aut eſſent illi ſupaddita, nō pri mū, qa tūc in eſſentia diuina aliqua eſſet multitudo. ſ. itrin ſeca, nec ſcdm̄, qa in deo eſſet aliqd̄ accidēs. ergo ⁊c̄.

¶ Aduerte q̄ ſi mlta hērēt eē diſtictū i deo, ⁊ eēnt idē realr̄ cū eēntia nō poſſent ad ipam eēntiā ɔpari niſi tāq̄ ei⁹ ptes eēntiales, ⁊ ſic ipa eēntia nō eēt ſimp^x, ſȝ ex ptib⁹ ɔpoſita ad mo^m eēntia⸗ māliū, pp h iqt. s. T. q̄ poneret̄ i eo mlti^{do}. ſ. ¶ 2^a ɔ̄ ē. Nō pñt ēt poni hȝ ſoi^e itellc̄e p ſe exi ſtere, vt p eas diuin⁹ it^r itelligat, vt Plato ad euitāda dicta icōueniētia poſuit, pb^r. p̄ ſoi^e re⸗ nāliū ſine mā itelligi non pñt. g̃ multo min⁹ pñt ſine mā eē, q̄. ſ. mō ſunt actu itellecte.

¶ Aduerte q̄ quāuis com. 7. meta^{ce} ɔ^{to}. 21. ⁊ 34. teneat, vt ſu peri⁹ diximus, māȝ cadē in dif finitiōe re⸗ mā liū tm̄ vt id qd̄ eēntiā defferet, ſi tanq̄ de eēntia rei, tȝ tñ. s. Th. p^a par. q. 75. ar. 4. ⁊. 7. meta^e lec. 9. ⁊ i tracta tu de ente ⁊ eēn tia mām eē pte q̄ddi^{tis} rei māl̄ tū qa diffō re⸗ nāliū māȝ ⁊ ſoi maȝ ɔtinet, nec ponit̄ mā in ea tāq̄ additū eēn tie, qa illd̄ eſt p priū accñtis diſ finiri p addita mētū, aut ēt ſoē ma⸗ q̄ ſūt preo tum qa mā ē de eēntia oium idi niduo⸗ nāliū, tū qa hec Ari. intētio eē vr̄, qui. 8. met^{ce} tex. 15. ⁊. 16. ponit diam inter q̄dditatē ɔpoſito⸗, ⁊ ſimpliciuȝ q̄ȝtū ad vnitatē, q̄ ɔpoſito⸗ diffō eſt vna, qa ex actu, ⁊ po^a natū eſt fieri vnū, ſimpliciū āt q̄dditates ſcipſis hñt vnita tē, eo q̄ ſoi^e dūtaxat ſint. Nono ēt met^{ce} in vltimis tex. dicit q̄ in q̄dditatib⁹ ɔpoſito⸗ accidit error pp multitudinē par tiū. q̄ i ſimplicib⁹ nō accidit pp carētiā ptiū. Propt̄ g̃ h inqt s. T. q̄ ſoi^e. i. q̄ddi^{tes} re⸗ nāliū ſine mā nec eē, nec intelligi pñt, qa vȝ nl̄ pt itelligi, aut eē abſq̄ eo qd̄ ad ei⁹ ptinet eēn tiā. ¶ 2°. Si de⁹ p ſoias itellectas ſbſiſtētes extra ipȝ, poſi to q̄ eēnt. itelligeret, ſua pfectio i itellr̄e ab alio dpēderet, ⁊ p ɔñs in eēndo, cū ſuū itelligē ſit ſuū eē, pb^r ɔña, qa ad pfe ctionē it^s diuini reqrit̄ vt mltitudinē re⸗ itelligat, g̃ ſi ſoi^e p q̄s itelligit ſint ex̄ ipȝ, oȝ vt ab alio pfectio ſue itellectiōis de pēdeat. ¶ Hic nōnda ſūt duo. ¶ Pri^m ē q̄ nō iqt. s. T. ab ſolute pfectionē diuini it^s ɔſiſtere i cogni^{ne} mltitudis re⸗, ſȝ q̄m h ad pfectionē ſui it^s reqrit̄, pfectio. n. diuine itellectio nis ſimplr̄ depēdet ex pfectiōe p̄ itellecti, qd̄ ē diuia eēntia, ſicut ⁊ in oib⁹ aliis vtutib⁹ pfectio opōnis attēdit̄ i ɔpatiōe ad p̄^m, ⁊ p̄ri^e ei⁹ obm̄, ſȝ ve⸗ ē, q̄ ad pfectionē diuini int^s exi git̄ vt ſua itellectio nō ſolū ad ſuā eēntiā, ſȝ ēt ad re⸗ multi tudinē ſe extēdat. i. vt hēat i ſe vñ ſe ad re⸗ extēdat mltitu dinē, tū qa tāto it^s pfectior ē in itellm̄, quāto ad pla ſe extē dit, tū qa nō eēt pfecta cognitio cāe, niſi effc̄us ab ipa pce dētes cog̃ſceret̄. ¶ Alter eſt q̄ intellc̄s pfectionē depēde re ab illis ſormis ſubſiſtētib⁹ duplr̄ pōt itelligi, vno^o tāq̄ a forma efficiēte actū intelligendi, eo mō quo intellectio nr̄a a ſpecie intelligibili dependet. Alio mō tanq̄ ab obo ime diate actū intelligēdi termināte, eo mō q̄ nr̄a itellectio pfe ctionē hȝ a ɔceptu p it^{ue} ſoiato ⁊ pducto, vtro mō ɔcurrant forme intellecte ad pfectionē int^s, nō pōt diuini intellc̄s pfe ctio ab illis depēdere, cū q̄cqd ē in deo pfectiſſimū ſit ex ſe.

†cap. 28.

†li. 2. cap. 28. ⁊. 23.

Utrum diuina intellectio a rebus intellectis dependeat.

¶ Sz sic occurrit dubium. Nã nõ est itelligibile, q aliq opatio possit eẽ, aut itelligi, absq termino opõnis suo mõ, cũ ois opatio ad aliqd obm termiet, si g deus rẽ intelligit, qz ad pprium eẽ qd hz in nã, g tal' itellectio nõ poterit eẽ aut itelligi absq re q intellit, g a re extrinseca de necitate diuia depẽdet itellectio, z sic ẽt nõ erit icõueniẽs itellectionẽ diuinã depẽdẽre aũqz ab obo, ab illis formis subsistentibus.

¶ Ad huius euidentiam. Cõsiderãduz p, q alr loquẽdũ ẽ, si ponamus deũ alia a se in sua ẽentia videre, z alr si ea in seipis abstracta z subsistẽtia, vt actu itell's deus itelligẽ ponamus. Nã p mõ reo se hñt vt secũdario intellã diuia ẽt ẽentia vt p z p se it^m, z quia opatio int' specificat z pficit ex p z per se obo, nõ ãt ex iis q i p z p se obo videt, iõ ñ oportebit pfectionez diuini it' dependere ab aliis. lz alia videat i seipo. Si ãt ponamus deũ itelliget res tãqz p se subsistẽtes actu intellectas, nõ tãqz ptẽtas in diuia ẽentia, tũc hñbũt rõnẽ p z p se itellecti, z iõ pfectio int' in intelligẽdo ab aliq extrinseco depẽdebit.

3 ¶ Adhuc itelligibile i actu ẽ intell's in actu: sicẽ z sensibile i actu est sensus i actu: sz vo q itelligibile ab itellu distiguit ẽ vtrũqz in põa: sicẽ z in sensu pz: neqz eni visus ẽ vidẽs actu: neqz visibile vr actu: nisi cũ visus iformat visibilis spẽ: vt sic ex visibili z visu vnũ fiat: si igr itelligibilia dei sũt extra intellm ipsius: sequet q intellectus suus sit in potẽtia z similr intelligibilia illius: z sic idigebit aliq reducente in actu: qd est impoẽ. nam hoc esset eo prius.

4 ¶ Preterea itell's oz eẽ in itelligẽte: nõ igr sufficit ponere formas rez per se existẽtes extra itellectũ diuinũ ad hoc qd deus multitudinẽ reruz intelligat: sed opz qd sint in ipso intellectu diuino.

¶ Rõnes qd hz mltitudo intelligibiliũ nõ est in intellectu diuino. Ca. 52.

† Ex eisdẽ ẽt rõnibus apparet qd nõ pt poni q multitudo itelligibiliũ pdictorũ sint in aliq alio intellu pter diuinũ vel aie vel angeli siue intelligẽtie: nã sic intell's diuinus quãtũ ad aliquã suã opationẽ depẽderet ab aliq posteriori intellu: qd ẽt est ipoẽ: sicut eni res in se subsistẽtes a deo sunt: ita z q in rebus sunt: vñ z ad esse pdictoz intelligibiliũ in aliq posterioruz intellectuũ pexigit itelligere diuinũ p qd deus est cã: sequet etiã intellm diuinũ esse in potẽtia cũ sua intelligibilia nõ sunt ei piuncta: sicẽ ẽt vnicuiqz est ppriũ esse: ita z ppria opatio: nõ igit eẽ pt vt per h q aliqs itell's ad opandũ disponat alius opationẽ itellectualẽ exequat: sz ipsemet itellectus apud quẽ dispõ iuenit: sicẽ vnũqdqz est p eẽntiã suã nõ p essentiã alterius: p h igit qd itelligibilia mlta sũt apd aliquẽ scdorũ itellectuũ: nõ poterit eẽ qd itell's primus multitudinẽ cognoscat.

† Sciendum lector, Commẽtator, cõtra gentiles, 2. Meta., dicit 5. Metaph. com. 31. [marginal note, partly illegible]

¶ Cõsiderãdũ 2° p maiori declaratiõe, q cũ itell's itelligat sm q est in int°, lz mltitudo itellectoz regrat ad pfectionẽ diuini int', h tñ nõ itellr qz ad esse qd in seipis hñt, sz quãtũ ad eẽ qd hñt in diuia ẽentia itella, z qa eẽ qd in diuina ẽentia hñt, ẽ ipa diuia ẽentia, iõ cũ dr q multitudo itellectoz regrit ad pfectionẽ diuini it' nõ dr, q regrat aliqd distictũ a deo, sz tñ ipa diuia ẽentia, q oiuz itelligibiliũ ẽ similitudo. Ita q itelligit qdẽ deus mlta itella, qz ad eoz pphas existias e n. is, sz tñ nõ regrũtur ad pfectionẽ diuini intell's qztũ ad esse qd in seipsis habẽt, sed qztũ ad esse qd hñt in deo, z sic nõ perficitur diuinus intell's ab aliquo alio a se.

¶ Ad dubium g dr, q de itellectiõe diuia q deus itelligit hãc rem puta lapidẽ z', possumus loq: vno° quãtũ ad ipaz itellectionẽ absolute sm suã nãm psideratã, alio° in qztũ ẽ huius itellectio. Si p mõ psideret sic ñ depẽdet ab hac re itella, sz z absqz ea pt itelligi, qa nõ a lapide specificat, sz ab essentia diuia p, z p se itella, pt ãt itelligi vnũqdqz absqz eo qd nõ est de rõe eius. Si 2° mõ sic nõ icõuenit diuinã cognitionẽ ab obo extrinseco depẽdere. Cũ. n. dico diuinã itellectionẽ vt intellectionẽ lapidis, dico ipaz cũ hitudine rõis ad lapidẽ, mõ nõ ẽ incõueniẽs aliquẽ respectũ rõis itell's in deo, a creatura depẽdẽ in rõe termini, z sine ea itelligi nõ posse, sic nõ pt itelligi deus q sit dñs creature nõ intellecta creatura.

¶ 3° Deũ itelligẽ pexigit ordie nãe ad h q hz int^a sint, si in qz ponãt subsistere, g nõ p h mlta int^a itelligit, q p se existãt extra eũ, pbat añs, qa necẽ erit hz formas eẽ a deo causatas, cũ oẽ qd est pter essentiã suã, sit ab ipso causatũ, vt infra ostendet, rerũ aũt causa est per int^m vt etiã ostendet.

¶ Aduerte, q dicit. s. T. deũ itelligẽ hec it^a pexigi ordine nãe ad eẽ ipaz, nõ aũt dixit ordine tpis, qa possent qdẽ ab eterno eẽ pducte, z sic vnũ nõ eẽt prius altero duratiõe, sp tñ necẽ ẽ vt ordine nãe pcedat, qa cã nalr est prior suo effectu.

¶ 4° sequeret, q it' dei eẽt in po° z ipa silr it^a eẽnt intell'a in po°, z sic idigeret aliq reducẽte i actũ, pbat pña, qa tũc tñ int' est in actu, qñ actu informat it^a, z it^a i actu qñ ẽ vnũ cũ it°, qñ ãt sunt separata, vtrũqz ẽ in po°, sicẽ pz ẽt i sensu z sen°.

¶ Sz vr falsũ eẽ qd inqt. s. Th. qñ si illa int^a nõ sint in it° diuino erunt int^a in po°, dato. n. q nullus it' itelligeret ideas separatas adhuc tñ essent actu int^a, qa separate a mã.

¶ Rñdet q de hz formarũ intelligibilitate 2° loqui possumus. Uno° absolute, alio° in ordie ad hũc it^m. Si absolute loqmur, ẽt si nullũ it^m iformẽt sũt actu it^a, si ãt in ordie ad int^m diuinũ sicẽ si ipm nõ informãt sũt intellecte in po° ab ipo, sicẽ z int' nõ intelligẽs aliq pt qdẽ esse actu intelligẽs absolute alia vz intelligẽdo, nõ est tñ actu respectu eoz que nõ intelligit.

¶ 5. Int^m oz eẽ in itelligẽte, g nõ sufficit ponere formas intellectas extra deũ ad h vt intelligat.

¶ Sup cap. 52.

Tertia pe est. Nõ pt poni mltitudo int^lium in alio int° pter diuinuz, ad h vt a deo intelligant, pbat eisdẽ rõnibus qbus pbata est pcedẽs p, tũ indz, qa diuinus int' quãtũ ad aliquã suã opationẽ depẽderet ab aliq posteriori int°, tum quia sicut rerũ subsistentiũ, ita z rerũ que sunt in alio deus est causa per int^m, z sic opz q intelligere dei earũ esse pcedat nãliter, tũ quia diuinus intell's esset in po°, tũ qa nõ põt esse q aliqs intell's ad operandũ disponat .s. formã habẽdo int^lem, z alius exequat, sz oz vt idẽ disponat z exeqt sicut vnũqdqz est per eẽntiã suã, nõ per essentiã alterius.

¶ Aduerte q voluit pparare. s. T. eẽntiã rei z formã int^lem pportionaliter in ordine ad esse z intelligere, sicut. n. vnicuiqz est ppriũ esse, ita z ppria operatio, iõ quẽadmodũ se hz res ad dispositionẽ ad esse, ita ad dispositionẽ ad opationẽ, eẽntia aũt quã cõsequit esse nõ est in alio ab habẽte eẽ, sed per essentiã in se existentẽ res est, iõ z forma quã cõseqtur intellectio, non est in alio ab ipso intelligente. Quomõ aũt formã que est principiũ operationis oportet esse in operante inferius ostẽdetur.

Sup cap. 53.

Exclusis falsis modis, qb9 ponebat deū it' multa, ponit. s. T. verū modū. Circa h āt duo facit. p verū modū ponit, 2° ipz declarat ca. seqn. Q̄nātū ad p̄ ponit hec cōclo. ¶ Deus itelligit multa per h, q̄ eēntia diuina q̄ est spēs it'is diuini it' & v̄bū diuinū ē oīuz silitudo. ¶ Ad hu9 āt manifestationē, ex mō & cōditiōe it'is nr̄i i itellō p cedit ad modū it' diuini iuestigā dū. Quantū ad nr̄m itm, tria notat. p̄m ē q̄ res a nob itellecta ē i int' nr̄o p spēm suā, p quā it' fa ct9 in actu itelli git rē ipāz, nō q̄ it' sit actio trāsiens, s; est actio manēs i itelligē te, & h; hitudi nē ad rē q̄ itellr ex eo q̄ spēs, q̄ it' itelligit ē silitudo rei itellcte.

¶ Quomō multitudo intellectorum sit in deo. Capitulum. 53.

Remissa āt dubitatio facilr solui pt si diligēter ispiciat: qualr res intellecte in intellectu existāt. ¶ Et vt ab itellectu nr̄o ad diuini itells cognitionez, put est possle, pcedamus: ɔsiderādum est: q̄ res exterior intellecta a nobis in itellectu nr̄o nō existit hm ppriā nām: s; opz q̄ spēs ei9 sit in intellectu nr̄o per quā fit itellect9 in actu: existēs aūt in actu p

T. ȝ q̃ nihil valeret hō declaratio, vnū p v̄bū h loco intelligit id ad qd̄ imediate terminat act9 intelligēdi, siue sit aliqd realiter distinctū a re intellecta, siue sit res intellecta, vt est intellecta, eēntia. n. diuina, vt itellecta, est similitudo omniū rerum, & deus intelligendo ipsam intelligit eam vt omniū similitudinē, & per hoc multa intelligit.

hāc spēm sicut p ppriā formā itelligit rē ipsam: nō aūt ita q̄d ipm intelligere sit actio trāsiens in rē intellectā sicut calefactio transit in calefactū: sed manet in ipso intelligēte: & h; relationē ad rem q̄ intelligit ex eo q̄ spēs pdicta q̄ est pncipiū intellectualis opationis vt forā est similitudo illius. ¶ Ulteri9 āt ɔsiderādū est q̄ intellect9 p spēm rei formatus intelligēdo format in seipo quādā intētionem rei intellecte q̄ est rō ipsi9 quā significat diffinitio. Et

¶ Circa ɔceptionē istā it' siue intētionē intellectā, siue v̄bum, (oīa. n. ista idez dnt) qd̄ ē pōnis hui9 fundamentū, duo sūt vidēda. Pri9 ē q̄ necessitas sit ponēdi hō cōceptionē, 2m ē, quo ad actū intelligendi se habeat.

¶ Q̄nātū ad p̄m vi. s. T. tāgere duplicē necitatē. Pri9 ē vt obiectū sit p̄ns it'i, q̄a it' idifferēter itelligit rē p̄ntē & absentē, in eē reali. 2° est vt obm hēat esse abstractū a ɔditiōib9 mālib9, qd̄ nō ɔuēit rei māli hm eē qd̄ h; in nā. q̄ res māles it' itelligit per abstractionē a mā.

Que sit necitas ponendi cōceptionē i itellū intelligēte.

¶ Aduertēdū q̄ sicut scia dicit aliqd̄ absolutū ɔnotando respectū ad scibile, ita opō absolutū qddā dicit, s; iportat ēt hitudinē ad obz siue sit trāsiēs, siue imanēs, ois n. opō ē ad aliqd̄ obz terminata, q̄a āt oē opans ex aliq̄ forā opat, q̄ ē aliq̄ mō silitudo obi ad qd̄ opō terminat, iō ad illō opatio tāq̄z ad obm, respectū iportat. Cu9 opōnis pn̄ ē silitudo pp h assignat rōnē. s. T. quare intelligē dicit hitudinez ad rē itellectā, q̄a forā q̄ it' itelligit ē ei9 silitudo. Intellectio n. q̄ lapis itellr, iō ad lapidē terminat, & ad ipz respectū dic, q̄a a silitu lapidis elicit. 2m qd̄ notat ē, q̄ it' nr̄ ex forā quā h; nō cōio in itellr9 ɔceptionē quādā i seipo forat, q̄ ēt dā intētio itella, eo q̄ indifferēter itelligat rē p̄ntē, & absentē, vt ēt imagiatio facit, & itelligat rē a mālib9 ɔditiōib9 abstractā, sine qb9 i rerū nā nō existit. i. q̄ imagiatione supat, qd̄ nō posset eē nisi sibi pdictā itētionē forāret, differt āt ɔceptio ista a spē it'is, q̄a ē q̄si termin9 itellectiōis, spēs āt est pn̄m. 3m est, q̄ ēt ista ɔceptio ē rei silitudo, sic & spēs it'is, q̄a vnūqd̄q̄ q̄ie ē talia opat, spēs āt q̄ est pn̄m itellectiōis & ɔcept9 est silitudo rei itellcte, ex quo seqt q̄ intells formādo hō intentionē rez intelligit.

Aduertēdū p h viti9 dcō, q̄ 2r pt ferri int' in itētionē rei itellecte. Uno9 mālr iq̄z ē res talis nāe puta q̄litas, aut accñs it', alio9 inq̄z ē rei silitudo & intētio. Si p mō accipiam9, sic nō fert it' in rē cē dū ɔceptionē itelligit, s; 2m in vtrūq̄ fert, iuxta illō Ari. de memoria, & reminiscētia, idē mot9 ē i imaginē, & in id cu9 ē imago, & q̄a nō cogscit ipe ɔcept9 iq̄z res est dū p pducit, s; tm̄ vt rei silm, q̄a ad h tm̄ forat ab itu, vt in ipo res itella videat, iō absolute igt. s. T. q̄ it' forando hō ɔceptionē, rē itelligit cu9 est ɔceptio, & q̄ ē q̄si termin9, nō āt simplr terminus, quia nō terminatur ad ipsum vltimate int9, licet sit imediatus terminus & proximus.

Adorte hēat int' ad itētionē intellectam.

¶ Ex istis i nr̄o it ɔsideratis ifert, q̄ it' diuin9 nullo qdē alia spē itelligit q̄z diuina eēntia, s; tm̄ sua eēntia ē silitudo oīuz rerū, ex q̄ seqt, q̄ ɔceptio int' diuini put seipm itelligit nō solū sit silitudo dei itellecti, s; ēt oīuz eoz q̄z diuina eēntia ē silitudo, & ob h multa a deo intelligi pnt. Uult g̃. s. T. ex h hr̄e q̄ nō ideo multa intelligunt a deo, q̄a in ipo hēant esse distinctū, & sic cōpōnē in ipso faciāt, s; q̄ vnū esse in deo hn̄t, qd̄ est diuina eēntia & diuinū verbum oia representans.

¶ Nōndū āt, q̄ cū dr̄ hic, ɔceptionē & v̄bū diuinū eē oīuz silitudinē, nō accipit v̄bū, vt est 2a psona in diuinis, q̄a nūdum de trinitate mētio facta est, & cū phis hoc loco disputat. s.

¶ Sz circa istas cās nō pax dubietas isurgit. Aut. n. diuisiz accipiēde sūt, ita q̄ vnaq̄q̄ p se sufficiēs cā hu9 necitatis aut ɔiūctim, ita q̄ ambe sil ɔcurrāt. Si p mō, seqt p q̄ sic int' forat v̄bū itellr9, ita & imagiatio imaginādo, q̄a i h ɔuenit int' cū imaginatiōe, vt dic hic. s. T. q̄ idifferēter itelligit rē p̄ntē & absentē, qd̄ tm̄ nō iuenit in doctri. s. T. cū h tāq̄z peculiare tribuat itellui. Seqt 2° q̄z ad 2m cām q̄ vn9 angel9 itelligēs aliū p spēz it'is nō forābit de illo ɔceptū, q̄a hm se, h; eē imāle & abstractū. Si 2m, q̄a vz oz vt obz sit p̄ns itui, & a ɔditiōib9 mālib9 abstrahat, nō erit vlr verū, q̄ it' in oī itellectiōe formet v̄bū, tū q̄a spēs it'is ē ipz obz, sic & talis itētio itellecta, est. n. ei9 silitudo sic illa, & ē p̄ns intui, & abstracta a mā, & sic ipa sufficiet ad itellēdū, tū q̄a erit tm̄ verū in reb9 mālib9, q̄ indigēt abstractione a mā, non aūt in imālibus.

¶ Ad euidētiā hu9 difficultatis ɔsiderādū ē, q̄ cū ois opatio iportet ordinē ad obm, de rōe āt obi vt est obm, sit vt terminet opationez, necē est vt opatio in actu hēat obm aliq̄ mō in actu, vt terminū suū, sic calefactio i actu reqrit calorē in actu ad quē terminet, nō sufficit aūt, vt obm sit in actu, nisi sit ēt debite p̄ns opanti. Q̄uātūcūq̄. n. colorētū sit actu, nō poterit videri, nisi sit p̄ns & propinquū ɔueniēter vidēti, eo mō q̄ ē in actu. Uerūtm̄ nō ois po9 eodē mō p̄ntiā sui obi reqrit, aliq̄. n. reqrit p̄ntiaz, & ppinqtatē sui obi, hm eē nāle, vel locale vl' tpale, sic sensus exteriores nō. n. fert sensus visus, nisi in id qd̄ hm eē nāe, & coloratū est, & localr visui approping̃t, cū q̄dā tm̄ distātia, eo q̄ in rē absentē sensus exteriores nō ferāt, aliq̄ v̄o nō reqrit p̄ntiā hm eē nāe s; reqrit p̄sentiā hm spūalē quēdā modū, q̄ ē p̄ntia in eē obiuo, eo q̄ indifferēter ferat in rē p̄ntē, & absentē realr, & in rez existētē hm esse nāe, & in rē nō existētē, sicut accidit in imaginatione, nō ē. n. i ad hoc vt imaginemur. Iuliū scdm Pōtificē in sua sede Rome esse, necē est vt Rome in sede sit, neq̄z necē est, vt ipe sedēs, nobis existētib9 ferrarie p̄ns sit hm locū, s; sufficit vt imaginatiōi spūali q̄dā mō appeat, & hm eē imaginatū. Et q̄a hō esse nō ɔuenit rei extra poām, necē ē vt igtra poām tale eē obm hēat. Preter hanc q̄z p̄ntiā obi, necē est in potētijs cognoscitiuis vt obm p modū forē, po' ɔiūgat, ita q̄ ex poā & obīo fiat vnū, q̄uis. n. coloratū p̄ns eēt visui, si tm̄ p spēm

suā illi nō vniret̃, nō eēt ei⁹ visio. Silr̃ g̃ ex pte it̃, regrit̃ q̄ res itellecta sit in actu aliq̄ mō inq̄z᷑ terminās actū it̃, ⁊ sit p̄ns it̃ᵐ, nō q̄dē ƀm ꝑpalē, aut localē ꝓpinq̄tatē, q̄a idifferēter app̄hēdit rē p̄ntē ⁊ absentē queād᷑ imaginatio, siue.n. res sit, siue nō sit, it̃ rei q̄dditatē pt app̄hēdere, ƀz ƀm eē obiectiuū, itra ip̄z int̃ᵐ exn̄s, ⁊ q̄ vniat̃ it̃ᵘⁱ p mo᷑ for̃, aut p se, aut p sui silitudinē. Rōne g̃ p̄mi regrit̃ ↄceptio p int̃ᵐ formata, dū res ⁊ q̄dditates māles app̄hendit̃, quia nō terminat q̄dditas mālis actū it̃, nisi cū q̄dā abstractiōe a cōditiōib⁹ mālib⁹, ⁊ idiuiduātib⁹ q̄ mō actū eē nō pt eē int̃ᵐ, iō vt actu sit, q̄ð reqrit̃ si o₃ actu obiectū eē, ⁊ opōnē it̃ terminare, neċe ē vt p int̃ᵐ ↄstituat̃ itali eē se abstracto, ⁊ imāli q̄ð fit dum it̃ formar ↄceptionē quā dicim⁹ ṽbū ⁊ itētionē itellectā. Rōne ṽo 2ᵉ, ex eo iq̄z q̄ ob̄m ī actu positū o₃ eē po' debite p̄ns, aut i eē nāli, aut i eē itētiōali, ⁊ obiectiuo terminānte itellectionē p mo᷑ termi itrīseci, neċe ē vt de oib⁹ q̄ int̃ itelligit talē ↄceptionē formet. Cū.n. rei exn̄tia, nō faciat ad itellectionē q̄ddi ⁊ nāe, ⁊ sic realē p̄ntiā nō regrat int̃ eo q̄ it̃ idifferēter ferrat̃ i rē siue sit, siue nō sit, neċe ē ad h̄ vt ob̄z p̄ns sit it̃ᵘⁱ sufficiēter q̄ ipi sit itrīsece p̄ns obiue, ⁊ sic actū it̃ termiet. Q̄uātūcūq̄z.n. res aliq̄ sit ƀz se actu it̃ˡᵉ, ⁊ p spēz suā sit it̃ᵘⁱ vnita, si nō sit actu p̄ns it̃ᵘⁱ i eē obiuo, ⁊ termiatiuo cognitiōis, q̄ð fit p ↄceptionē it̃ nō itelligeret̃, q̄a ƀz eē nāle q̄ð hz eē int̃ᵐ nō ē sufficiēter p̄ns it̃ᵘⁱ vt sit actu ob̄m, ⁊ termin⁹ opōnis itellec̄ˡᵉ. Q̄ð dico de cogni̅ q̄dditatis, dico ēt de cogni̅ ↄplexa, lz.n. veritas intell's regrat vt ita sit in re sicut intell's itelligat, realis tn̄ existētia rei extra itellectū nō facit obiectū sufficiēter p̄sens intellectui.

¶ Ex istis sex deduco ↄnes. p̄ᵃ ē. Int̃ nr̄ nihil pt int̃ᵐ nālr̄, nisi formādo ↄceptū, p₃ q̄a nihil itelligit p eēntiam int̃ˡᵉ in ipo existē, ƀz oia p spēm it̃ˡᵉᵐ abstractā a reb⁹. Un̄ dī 3ᵒ de aīa, q̄ itelligit se, sic ⁊ alia, ⁊ p ↄn̄s nihil ē sibi sufficiēter p̄ns i rōe obi actū terminātis, iō neċe est vt p ↄceptū fiat sibi p̄sens. ¶ 2ᵃ ē sp̄ali rōe in itellectiōe rex̄ māliū neċe ē vt it̃ nr̄ formet cōceptū, q̄a v₃ ob̄z vt terminat actū it̃ n̄ ē i actu nisi p it̃ᵐ fiat, cū si sit abstractū a mā ēē it̃ᵘⁱ termiet āt ƀz q̄ ē abstractū a mā. ¶ 3ᵃ ē. Angel⁹ cogn̄scēdo se format ṽbū, ↄsideratis causis h⁹ neċitatis in it̃ᵘ nr̄o, lz.n. nō oporteat vt fiat actu it̃ˡᵉ p abstractionē a mā, cū sit imāl' sitq̄z suo it̃ᵘⁱ p̄ns vt pn̄ᵐ itellectiōis, o₃ tn̄ vt fiat p̄ns in eē obiuo terminate itellectionē, c⁹ ipa essentia āgeli ē p̄nᵐ, cū idē nō sit pn̄ᵐ ⁊ termin⁹ opōnis ƀz idē eē. Ondit̃ h̄ q̄a 4ᵒ h⁹ ca.11. dī q̄ itētio itellecta in āgelis nō est eox̄ sƀa, ⁊ logr̃ .s. T. q̄n āgel⁹ seipm itelligit, ex q̄ appet ip̄z formare ↄceptionē i se itellr̄. Cōfirmat̃ ēt, q̄a po⁹.q.9.5ᵒ. ⁊ xi.q.4.2ᵒ.13.s.T. q̄ it̃ ēt dū itelligit se format cōceptū sui. ¶ 4ᵃ ē. Angel⁹ cogn̄scēdo alia a se p spēm int̃ˡᵉᵐ format ṽbū, q̄a aut neċe est vt fiat ei p̄ntia obiue ⁊ termiatiue, cū nō sint in ipso nisi p spēm q̄ est pn̄ᵐ itelligēdi, nō terminus ⁊ ob̄m: aut ēt neċe est vt in actu fiāt in eē obiuo vt mālia, lz.n. angelus

Int'us nihil pt i telligere sine ṽbo nāliter

Angelus cognoscē do se for mat ṽbū.

Angelus cognoscē do alia a se format verbū.

H̄ q̄dē neċiū ē: eo q̄ itell's intelligit idifferēter rē absentē ⁊ p̄ntē in q̄ cū itellu imaginatio ↄuenit: ƀz itell's h̄ āplius h₃ q̄ ēt itelligit rē vt separatā a ↄditiōib⁹ mālib⁹: sine q̄b⁹ in rex̄ nā nō existit: ⁊ h̄ nō posset eē nisi itell's intētionē sibi ꝓdictā formaret: hec aūt itētio itellecta cū sit q̄si termin⁹ itelligibilis opatiōis: ē aliō spē itelligibili q̄ facit itellm̄ in actu: quā o₃ ↄsiderari vt itelligibilis opationis p̄ncipiū: lz vtrūq̄z sit rei itellecte silitudo. ¶ Per hoc eniz q̄ spēs itelligibilis q̄ est forā itell's ⁊ intelligēdi p̄ncipiū est silitudo rei exterioris: seq̄t̃ q̄ itell's intētionez formet illi rei silēm: q̄z q̄le

nō abstrahat spēs a reb⁹ mālib⁹, ƀz sint illi cōgenite, ex ipsis tn̄ spēb⁹ format ↄcept⁹ in q̄b⁹ sunt ipe q̄dditates māles abstracte a mā tāq̄z itellectionē terminātes. ¶ 5ᵃ ē. De beatis pt vtrūq̄z sustineri.s. ⁊ q̄ formēt ṽbū in q̄ diuinā eēntiā intuent̃ ⁊ q̄ nō formēt. p̄ᵐ pt sustineri, q̄a cū ṽbū sine ↄceptus sit termin⁹ itrinsec⁹ itellectiōis, sic bti ꝓducūt itellectionē q̄ deum vidēt, ita neċe ē, vt termināt itellectiōis ꝓducāt, q̄a nō est res sine suo termino, sic linea finita nō est sine pūcto. Cōfirmatur, q̄a p̄ᵃ.q.27.ar.1.ingt.s.T. itra oēz itelligētē, ex eo q̄ itelligit, ꝓcedere aliq̄d q̄ð est ↄceptio rei itellecte, ⁊ d̄ po⁹.q.9.ar.5. dī q̄ ↄceptio est ab̄lōᵉ de rōe ei⁹, q̄ð ē int̃ᵘ ex q̄ ↄcludit̃ in diuinis eē h⁹ verbū ⁊ cōceptuz. Nec obstat q̄ ƀz ei⁹ mētē diuina eēntia p nullā silitudinē creatā repn̄tari pt. Diceret̃.n. q̄ h̄ ē ver̄ d̄ silitudie q̄ ē spēs it̃ˡᵉ ⁊ d̄ silitu᷑ q̄ est spēs exp̄ssa, siue ↄceptio a spē creata ꝓducta, nō āt d̄ silitu᷑ exp̄ssa a for⁹ icreata ⁊ ifinita, q̄lis ē diuia eēntia. sic est de ṽbo q̄ð a diuia eēntia actuāte it̃ᵐ bti p mo᷑ spēi it̃ˡᵉ ē exp̄ssuz ⁊ ꝓductū. Nā spēs it̃ˡᵉ ⁊ ṽbū, ab ea exp̄ssū h̄nt rōnē vni⁹ pfecti, ⁊ toral' repn̄tatiui rei itellecte itelᵐ. Nō obstat ēt, q̄ visio btā dī visio imeᵗᵃ diuie eēntie, mediū āt in q̄ tollit imediationē cogniᵗⁱˢ, vt dī .4. sen. d. 49.q.2.ar.1.ic̄ᵐ. Dī.n. q̄ mediū extrisecū a cogn̄scēte ⁊ a cognito eēneū a cogniᵗⁱˢ actu tollit imediationē cogniᵗⁱˢ ⁊ d̄ h̄ itellr̄ dcm̄.s.T. si āt mediū itrisecū cogn̄scēti, ⁊ itrisecū cogniᵗⁱ, veluti ↄpictiuū ipsi⁹, q̄a taie ↄputat̃ tāq̄z vnū q̄ðdā cū ipo actu sic t᷑min⁹ linee cū linea, tale āt mediū est ↄceptio ⁊ ṽbū it̃. ¶ 2ᵐ q̄z sustineri posset dōo, q̄ sic btūs p nullā aliā spēz diuinā eēntiā vī, q̄z p ipāmmet eēntiā, ita p nullū aliō ṽbū, q̄z p ṽbū diuinū: ita q̄ ⁊ diuia eēntia se hēat tāq̄z spēs itelligibilis ⁊ tāq̄z intētio intellecta q̄ btūs ⁊ deū ⁊ oia alia videat. Ad dcā ṽo.s.T. diceret̃, q̄ logr̃ de itelligere nāliter nāe itellectuali ↄueniēte, nō aūt de intelligere nisi intell's p formā supnālē ⁊ infinitaz. Capolus in p̄.d.27.q.2. ƀz q̄ visio btīfica terminat̃ ad vnicū ṽbū hitū de ob̄o btīfico eēntialr̄ in actu. pl'a āt ṽba de attributis vel creaturis i deo visis hitualr̄ h₃. Un̄ aliq̄ pl'a, aliq̄ pauciora formar. In 4ᵒ ṽo.d.49.q.5. dicit cōiter teneri q̄ beati nō h̄nt aliō ṽbū q̄z ṽbū diuinū, ꝓpter intimā p̄ntiā ei⁹ ad it̃ᵐ beatū, ⁊ q̄ vtraq̄z pars probabilis est, sed q̄.s. T. videt̃ tenere q̄ sic.

¶ 6ᵃ ē, quātū ē ex assignatis causis. De⁹ cogn̄scēdo se ⁊ alia h₃ q̄dē ṽbū ⁊ itētionē itellectā, q̄ suo int̃ᵐ id q̄ð intelligit̃ repn̄tat̃, nō tn̄ ab essentia realr̄ distinctā, rōne assignāda infe rius 4ᵒ libro, q̄a.s. intelligere ⁊ esse in ipso sunt idem.

¶ Ad dr̄ᵐ g̃ dī. q̄ ille cāe neċitatis ↄcept⁹ ad itellr̄ diuisiz accipi p̄nt, vt vnaq̄q̄z p se sufficiat, n̄ q̄dē respcū oiuz it̃ᵘᵐ sed vna respcū aliq̄x, alia respcū aliox̄, p̄nt ēt accipi ↄiunctim in aliq̄b⁹.s. respcū rex̄ māliū. Nā p̄ᵃ cā absentia.s. obiecti, causat necessitatē ↄcept⁹ respectu oiuz q̄ nō sunt intellectui cōiūcta in eē obiuo ⁊ terminatiuo, ēt si ƀm se sint int̃ˡᵃ, scd̄a

est vnūq̄d q̄z talia operat̃: ⁊ ex h̄ q̄ intentio intellecta est silis alicui rei: sequit̃ q̄ intell's formando h⁹ intētionē rē illā intelligat. Intell's aūt diuin⁹ nulla alia spē itelligit q̄z eēntia sua: (vt supra ostēsuz est:) † sed tn̄ eēntia sua ē similitudo oium reruz: p hoc ergo sequit̃ q̄ cōceptio intell's diuini: prout semetipsuz intelligit que est ṽbū ipsius nō solū sit similitudo ipsius dei intellecti: ƀz etiaz omniū quox̄ est diuina essentia similitudo. ¶ Sic igit̃ p vnam spēm intelligibilē q̄ est diuina eēntia: ⁊ per vnā intētionē intellectam que est verbuz diuinū: multa possunt adeo itelligi.

Pōt susti neri q̄ bti formēt verbū.

† cap. 46.

Sustine ri pt q̄ bei nō formēt verbū.

Deus co gnoscen do se ꝓdu cit verbū.

vo.s..iō actualitas obi.in eē it'' ⁊ obiuo.est cā h; necītatis respcū reꝝ māliū, ⁊ ꝑ ꝯñs, respcū ipsaꝝ vtraqʒ cā cōcurrit. ¶ Cū āt obijcit̃. ꝑ ꝙ ex ħ° cā sequit̃ eodē mō imaginationē foīare ꝯceptū, dī ꝙ aliqñ imagiatio fert̃ i rē extra ꝑ fantas ma repñtatā, aliqñ vo fert̃ in idolū suū tāqʒ in rē verā, cū ⁊°mō imaginat̃ nō ē necē vt aliqd in ipa formet̃ in q̄ ipaʒ rē imaginatā ispi/ciat, cū illi sit iti ma, ⁊ hēat esse imaginabile in ea. Sic nec int' cuʒ terminat̃ ad ipm ꝯceptū ꝭm se formar ꝯcep/tū de ipo ꝯcep/tu. qñ aūt ꝑ mō aliqd imagiat̃, tūc ꝯceptū qdē, ⁊ vbū nō forat, qa ꝯcept⁹, ⁊ v/buʒ iteri⁹ ꝓprie ad it''ptinet, aut etiā ad cogitati uā vt rōne ptici pat, ſʒ forat ido lum qddā ꝓpor tiōale vbo int'. in q̄ rē imagina tā ad extra ispi cit, ⁊ per qd res ad eē fit actu ꝑ/sens imaginatiōi in eē obiuo. nec h ex me tm̄ dixerim, ſʒ ex doctrina. s. T. ꝑ°. q. 85. ar. 2. 3m. ⁊ quol. 5. ar. 9. 2m.

¶ Quō diuina essentia vna exi/stens sit ꝓpria similitudo: ⁊ ratio omniū intelligibilium. Cap. 54.

Sed rursus difficile vl' ipole alicui videri pōt ꝙ vnū ⁊ idem simplex vt diuina essentia sit ꝓ pria rō siue silitudo diuersorū. ¶ Nā cū diuersaꝝ reꝝ sit distō rōe ꝓpriaꝝ foīarū, qd alicui ꝭʒ ꝓ priā formā sile fuerit alteri nec̄e ē vt dissile iueniat̃: ꝭm vo ꝙ di/uersa aliqd cōe hn̄t nihil ꝓhibet ea vnā silitudinē hr̄e: sic hō ⁊ asi nus iq̄ʒtū sūt aīalia: ex q̄ seqt̃ ꝙ de⁹ de reb⁹ ꝓpriā cognitionē n̄ hēat: ſʒ cōeʒ: nā ꝭʒ modū q̄ silitu/do cogniti ē in cogscēte: seqt̃ co gnitionis opatio: sic̄ ⁊ calefactio ꝭm modū caloris: silitudo. n. co/gniti in cognoscente est sicut for ma q̄ agit̃: opʒ igit̃ si de⁹ de plu rib⁹ ꝓpriā cognitionē hʒ. ꝙ ipse sit ꝓpria ratio singuloꝝ ꝙ q̄liter sit inuestigandū est. † Ut eni phs dicit in. 8. metha. (Forme ⁊ dif/finitiones rerū que eas signant sunt siles numeris: nā in nume/ris vna vnitate addita vl' subtra cta spēs numeri variatur.) vt pʒ in binario ⁊ ternario: similr autē est ⁊ diffinitiōib⁹: nam vna dif/ferentia addita vel subtracta va riat speciē substātia. n. sensibilis absqʒ rationali ⁊ irrōnali addi/to specie differt. In his aūt q̄ in

Verbū vbi int' realr ab actu itelligēdi distinguatur.

¶ Ꝺ; ⁊° obijcit̃, qm̄ vn⁹ angel⁹ aliū itellīdo ꝑ spēʒ nō forma bit ꝯceptū qa ē imālis, iā dictū est. ꝙ illa cā nō ē vlis. ſʒ tm̄ respcū reꝝ māliū, alia tū cā ēt in reꝝ imāliū cogni''e saluat̃. ¶ Ꝺ; obijcit̃ 3°. qa spēs int'' sufficiet ad itelie/ctionē, dī ex doctri. s. T. ꝑsertim de po°. q. 9. ar. 5. ꝙ lʒ spēs it'' sit imālis. ⁊ it'' pñs aliq̄ mō nō tm̄ est in actu ꝑ mo''obi terminātis actū, nec ꝑ ipaʒ obm ē actu pñs in actu obiuo; ſʒ tm̄ in hitu. tū qm̄ si ꝑ ipaʒ obm eēt in actu q̄ʒ'' ad eē obie ctiuū tūc hñs spēm sp itelligeret. itellr. n. res, qñ actu est in it'' ꝑ mo''obi. ⁊ termini opōnis tū qa spēs ponit̃ tāqʒ ꝑn'' foīale itellectiōis ꝑ qd int' sit in actu, opatio āt nō terminat̃ ꝑ. ⁊ ime''ad suū ꝑn''foīale ⁊ ellicitiuū, sed ad aliqd sile illi, vñ ꝑter spēm, nec̄e ē ēt ꝯceptū ponere. (vt dixim⁹. Ꝺ; āt vl/timo dī, qa tūc erit h veꝝ tm̄ in reb⁹ mālib⁹, iā ꝯcessuʒ est, ꝙ in solis reb⁹ mālib⁹ ille cāe coniungūt̃. ſʒ in alijs ex alte ra earū saltem, necesse est conceptū ponere.

¶ Quātū ad 2m. Scot⁹ in ꝑ sen. d. 27. Dicit duo. ꝑ'' ē ꝙ vbū nō est aliqd ꝓductū per intellectionē, qa intellectio non est actio productiua alicuius termini qd probat dupl'r.

¶ Primo. quia nō est impole intelligere intellectionē intelli gendo ꝙ nō sit alicuius termini per ipsam producti.

¶ 2°. qa opōnes imanētes apd Ari. ꝑ ethi. ⁊. 9. met' sūt act⁹ vlti'. 2m ē, qa vbū ē actualis itellectio, q̄ dī notitia genita. di citqʒ ꝑ actū qdē it' ꝓductiuū ꝓduci vbū. nō āt ꝑ actū itelli/(gēdi.

¶ S. T. duo dicit oppo''ijs q̄ dicit sco. ¶ Pri''ē, ꝙ vbū ꝑ ipʒ actū itellīdi ꝓducit̃, vt pʒ h loco vbi ait. ꝙ it' in telligēdo format in seipso quandā intellectionē intellectā, simile ēt dicit in alijs locis vbi loquitur de ista materia.

¶ Scdm est ꝙ act⁹ intellectus differt ab ipso verbo vt pʒ. ꝑ° parte. q. 34. arti. 1. ⁊ potētia. q. 8. ar. 1. veri. q. 4. 2°.

¶ Et q̄uis aliq thomistaꝝ teneāt vbū nō realr distingui ab actu itellīdi. ſʒ tm̄ ꝑ ꝯnotata. tū magis mihi placet opinio alioꝝ thomistaꝝ tenētiū de mēte. s. T. eē ꝙ realr distigna tur. Qd sane appet qa nō alia rōe ponit̃ vbū ab ipo, nisi vt fiat obm pñs actu ipi it'' in eē obiuo, ⁊ i ipo sic pñte videat̃ ꝑ actū itelligēdi res q̄ intellr, vñ sic̄ videre nō ē id qd vi, ne/qʒ id in q̄ aliqd vi, ita nec it'' qd ē videre erit ipm vbū. Itē qa frustra poneret̃ vbū in it''nro, tāqʒ termin⁹ ꝓduct⁹ ex q̄ eēt idē cū actu itellīdi in ipo manēs int''cum actu, ⁊ sic nō opoteret. s. T. sollicitū eē an int' ꝓducat verbū necne.

¶ Ꝺ; aūt dī qm̄ mot⁹ est idē cuʒ termino motus, nō ē sile, qa mo tus cōparat̃ ad terminū sicut i/perfectū ad pfe ctū, ⁊ via ad se/ipm sub eē pfe/ctiori, eo ꝙ sit act⁹ iperfecti ⁊ existētis in po° mō vbi ꝓcedit̃ de po° ad actū, idē ē qd ꝑus hʒ esse iperfectū, ⁊ postea pfectuʒ, it''āt nō est act⁹ ipfecti ſʒ pfecti, ⁊ exñtis i actu. ⁊ non cōpat̃ ad vbuʒ sic via ad seipm sub eē ꝑ/fectiori, aut sic ipfectuʒ ad pfe/ctū, ſʒ sic act⁹ ad obm in eē obiuo aut ēt i eē imāli ꝯstitutū. ⁊ ēminās opōnē obm āt ꝑ''opōnis imanētis nō ē ipa opatio. ¶ Nō obstat āt dictis qd ingr. s. T. po°. q. 8. ar. ꝑ. qm̄ vbuʒ nō est extrinsecū ab ipso int''eo ꝙ nō possit cōpleri sine ipo vbo. Dī. n. ꝙ intelligit vbū esse qdē aliqd ꝑ actū intelligē/di productū ab ipsoqʒ realiter distinctū, sed tm̄ sibi intrinse/cū esse ⁊ colligatū, ⁊ de eius essentia tāqʒ in obliquo cōno/tatū, sicut terminus linee finite est intrinsecus linee, ⁊ de ei⁹ essentia in obliquo tm̄, licet a linea realiter distinguat̃ qneʒ sensum dat intelligere cū addit qm̄ absqʒ verbo cōpleri nō pōt q̄si dicat, est quidē aliud ab actu intelligēdi, ad cōple/mētū tm̄ actus exigitur, quia nō esset nisi existēte vbo, sicut linea finita non esset non existente termino.

¶ Ad motiua scoti q̄ sūt ꝯ hāc determinationē dī. Ad ꝑ''q/dē, ꝙ lʒ itelligere vt ē hui⁹ intelligētis, itelligi possit absqʒ ꝓductiōe vbi, qa nō ois itelligēs ꝓducit vbū, vt pʒ cū in di/uinis filio ac spūi scto int''e attribuit̃, abso''tm̄ q̄ʒ''ad suā en/titatē intelligi sine vbo nō pt, cū vbū rōnē hēat termini in/trinseci itellectiōis, ⁊ sic ēt ꝑ illā entitatē q̄ est intellectio di/uina producitur verbum diuinum, licet nō vt per ipsam in telligit filius aut spiritus sanctus.

¶ Ad scdm dī, ꝙ per actionē imanētē, vt sic, nihil ꝓducitur, qd sit extra potētiā operātē, sed tm̄ produci pōt aliquid qd in ipsa potētia maneat, ⁊ hac rōne dī actus vltimus, qa. s. ex ipsa nō expectatur aliqd in extrinsecū patiēs productū, qd sit eius finis, sicut accidit in operationib⁹ trāseuntibus. Sed ꝓductū per talē actionē ordinat̃ in ipam actionē tā/qʒ in finē. cū ad hoc producat̃, vt opatio ad suū obiectū ter minari possit. Istā interpretationē ponit. s. T. ꝑ°. q. 54. ar. 2. si diligēter consideretur.

¶ Super cap. 54.

Posito vero mō quo deus multa itelligit, qa magnā modus ipse difficultatē habet, iō in hoc capite ipm. s. T. declarare in/tendit. ¶ Circa hoc autē duo facit. Primo mo uet difficultatē. scdo rñdet. ¶ Quātum ad ꝑ''. difficultas ē quō de⁹ itelligēdo eētiā suā, vt diuʒ silitudinē

tex. 2. 10

Qō itr° possit abs q; vbo eē.

oia itelligat. Videt .n. alter istoꝝ seq, aut .s. ꝙ nō hēat d re bꝰ ppriā cognitionē, qd supiꝰ ē iprobatū, aut ꝙ ipe sit ppa rō singuloꝝ, qd nō vr. Si .n. deꝰ oia p eēntiā suā cognscit, tāqꝫ p silitudinē cōez oiuz, seqr ꝙ de rebꝰ cōez tm̄ cognitionē hēat, ⁊ nō ppriā, qa sm̄ moᵐ q̄ silitudo cogniti ē in cognscēte seqr cognitionis opatio, cū silitudo talis sit forᵃ q̄ agit, ⁊ p ducit opatio, ⁊ sic si diuina eēntia ē cōis silitudo repn̄tās illō in q̄ res 9ueniūt, erit cōis, nō ppa cognitio. Si āt eēntia diuina sit ppa silitudo singuloꝝ, qd reqrit si debeat p ipam singula deꝰ ppria cognitiōe cognscere, hoc nō vr posse eē, qa cuz diuersaꝝ reꝝ distinctio sit rōne ppriaꝝ formaꝝ, qd alicui sꝫ ppriaz formam silē fuerit, neceē ē vt alteri sit dissile, sꝫ sm̄ ꝙ aliq̄ i vno cōi pticipāt rōnē cōem silitudinē hr̄e possūt. Si ḡ diuina eēntia fuerit ppa silitudo vniꝰ, tāqꝫ vz ppriā eiꝰ formaz repn̄tās, alteriꝰ similitudo esse nō poterit.

se mlta cōtinēt: nō sic se hꝫ itellꝰs vt nā. nā ea q̄ ad eē aliꝰ rei 9iuncta reqrūt: aliꝰ rei nā diuisa eē n̄ patit: nō .n. remanebit aialis nā si a corpe aia subtrahat: itellꝰs vero ea q̄ sūt inesse 9iūcta: interdū disiūctum accipe pt: qn̄ vnū eoꝝ in alteriꝰ rōnē non cadit. ⁊ pp h̄ in ternario 9siderare pt binariū tm̄: ⁊ in aiali rōnali id qd ē sensibile tm̄: vn̄ itellꝰs id qd plura cōplectit pōt accipe vt ppriā rōnē plurimoꝝ apphēdēdo aliq̄ illorū absqꝫ aliis. Pōt .n. accipe denariū vt ppriā rōnez nouenarij vna vnitate subtracta. ⁊ silr vt ppriā rōnē singuloꝝ nūeroꝝ ifra iclusoꝝ. Silr ēt ⁊ in hoie accipere posset ppriū exēplar aialis irrōnalis inquātū hꝫ ⁊ singulaꝝ spēꝝ eiꝰ: nisi aliq̄s dr̄ntias adderēt positiuas.† Propter h̄ qdā (phs Clemēs noie dixit.) qd nobiliora in entibꝰ sūt minus nobiliū exēplaria: diuina āt eēntia in se nobilitates oiuz entiū cōprehēdit: nō qdē p modū cōpōnis. sꝫ p modū pfectiōis† (vt supra ōnsum est.) forma aūt ois tā ppria qꝫ cōis sm̄ illud qd aliqd ponit: pfectio qdā est: nō āt iperfectionē includit nisi sm̄ ꝙ deficit a vo eē: intellꝰs igit diuinꝰ id qd ē ppriū vniciuiqꝫ i eēntia sua cōphēdere pt: itelligēdo in q̄ eiꝰ eēntia imitet ⁊ itelligēdo in q̄ a sua pfectiōe deficit vnūqdqꝫ. vt pote intelligēdo essentiā suā vt imitabilē p modū vite ⁊ non cognitiōis accipit ppriā formā plāte: si vo vt imitabilē p modū cognitiōis ⁊ nō itellꝰs: ppriam formā aialis: ⁊ sic de aliis. Sic igitur patet ꝙ eēntia diuia inquā

[narrow commentary beside the text:]

suqꝫ rei iqꝫᵐ aliqd ponit, qa ex ea pte pfectionē dicit: iperfectionē vo iqꝫᵐ deficit a vo eē qd ē eē diuinū. Istis suppositis: pbr diuinā eēntiā accipi posse vt ppriā rōnē singuloꝝ. Illō i q̄ mlta pfectiōalr 9tinēt accipi pt vt ppriū exᵐ ⁊ ppa rō eoꝝ q̄ sic i ipo 9tinēt, sꝫ in deo oia pfectionalr 9tinēt, ḡ pt accipi vt ppa rō singuloꝝ. Vn̄ qd ē ppriū vniciuiqꝫ i sua eēntia 9phēdere pt itelligēdo in q̄ suā eēntiaz imitet, ⁊ in q̄ a sua pfectiōe deficit. Intellīdo .n. eēntiā suā vt imitabilē p modū vite ⁊ nō cognitiōis, accipit ppriā formā ⁊ rōnē plāte, itelligēdo vo eā vt imitabilē p modū cognitiōis ⁊ nō irʳ, accipit ppriā formā aialis, ⁊ sic d aliis. Et sic pꝫ ꝙ diuina eēntia ex eo ꝙ ē oibꝰ modis pfecta pt accipi vt propa ratio singulorum.

Aduertēdum est totam ratiōnē, ⁊ fundamentū .s. Tho. esse, ꝙ continēs aliqua perfectionaliter, pōt accipi vt propria rō eorū que cōtinet, qd intelligendum est nō scōm adequatā rationē eius, sed sm̄ aliquā inadequatā ⁊ deficientē eius rationē. Naz si acciperet qd plura cōtinet sm̄ suā totalē perfectionē sibi adequatā non esset propria ratio cōtentorum, sicut numerus denarius in quo oēs inferiores numeri vnite ⁊ perfectionaliter cōtinētur nō diuisim tāqꝫ distincte species, si accipiat qꝫtū ad suā totalē pfectionē, nō est ppria rō, aut ppria silitudo nouenarij, qa nouenarius nō adequat pfectionē denarij, sꝫ si accipiat qꝫtū ad pfectionē nouenarij in ipso pfectionalr, ⁊ vnite existētē, sic accipit vt propria similitudo nouenarij.

Quātū ad 2ᵐ. pondit diuinā eēntiā accipi posse ab intᵘ diuino, vt ppriā rōnē ⁊ silitudinē singuloꝝ. 2ᵒ quō iste ppe rōnes mlte cū vniᵗᵉ eē pāt, declat. Priꝰ ḡ ponit ad q̄situz rn̄sio hec, ꝙ diuia eēntia i qꝫᵐ est absoᵗᵉ pfecta pt accipi vt ppa rō singuloꝝ.

Ad cꝰ manifestationē tria pmittūt. pᵐ ē ꝙ qd (singuloꝝ. diᵗᵉ reꝝ, ⁊ diffōnes sūt sic nūi, vt dꝫ .8. meᵗᵉ, qa sic in nūeris vniᵗᵉ addita, vel sbtracta variat spēs nūi, ita i diffōnibꝰ addita vl sbtracta dr̄ntia variat spēs. Subā .n. sensiᵗᵃ 9siderata absqꝫ rōnali differt spē a sba sensiᵃ addito rōnali, saltē negaᵗᵉ, qa nō est eadē spēs, ⁊ silr in cōparatiōe ad irrōnale.

2ᵐ ē, ꝙ circa ea q̄ multa 9tinent, alr ⁊ alr se hn̄t nā ⁊ intʳ. Si .n. aliq̄ reqrāt 9iūcta ad eē alicuiꝰ, nā nō patit vt sint separata, non .n. remanet nā aialis si aia sit a corpe separata, sed intʳ ea q̄ sunt coiūcta interdum disiūgere pōt itelligēdo vnū sine altero, qn̄ vnū eoꝝ in alterius rōne nō cadit, tunc enī nō pōt intelligi res absqꝫ eoꝫ ꝙ in eius claudit rōne. declarat per exēplū in nūero ternario, ⁊ in aiali rōnali.

Ex istis deducit, ꝙ vbi i vno mlta 9tinēt .s. pfectioalr, illō pt accipe irʳ. vt ppriā rōnē plimoꝝ apphēdēdo aliq̄ illorūz absqꝫ aliis, ex p̄ .n. notato hēt, ꝙ sbtracta dfia variat spēs, ⁊ iō si vnū accipiat sine alio, seqt ꝙ accipiet diuersa, ⁊ sic qd accipʳ vt exēplar pluriū repn̄tatiuū .s. vniuscuiusqꝫ p se absqꝫ alio, accipʳ vt ppria rō vniuscuiusqꝫ illoꝝ. declat h̄ i nūo denario, q accipi pt vt rō ppria nūoꝝ in ipo iclusoꝝ, declarat ēt in aiali rōnali, q accipi posset vt ppa rō oium aialiū irrōnaliū nisi aliq̄s dfias adderēt positiuas. declatur ⁊ auctitate Clemē. phi apud diony. 5ᵒ c. de diuis no. ingentis, ꝙ nobiliora in entibꝰ sūt minꝰ nobiliū exēplaria. 3ᵐ ē, ꝙ diuina eēntia 9tinet in se nobilitates oium entiū p modū pfectiōis, nō p modū cōpōnis, ⁊ p 9ñs 9tinet in se qdditate cu

Aduertēdū ēt circa exēplum de aiali rōnali, cū inquit .s. Tho. ipsum accipi posse, vt propriū exēplar aialiū irrationaliū, nisi aliq̄s differētias adderēt positiuas, ꝙ loquit pportionalr ad nūeros. In numeris .n. ex sola subtractione vnitatis remanet alia spēs. ex sola .n. subtractione vnitatis a numero denario remanet nūerus nouenarius, iō cū cōsiderat in numero denario pfectio eius quā hꝫ nō 9siderata vltima eiꝰ vnitate, 9siderat, vt ppria rō nouenarij, nihil .n. aliud est vt sic, qꝫ nouenarius, simili. ergo rōne, si ex sola remotione rōnalis ab aiali rōnali relinqueret species aialis, quę est aial irrōnale. cōsiderādo in hoie naturā sensitiuam semoto rōnali acciperet vt ppria ratio aialis irrōnalis inqꝫtū nihil eēt, vt sic, qꝫ aial irrationale, sed quia ad species aialis irrōnalis nō sufficit remotio, ⁊ absentia huius differētię q̄ est rōnale, sꝫ 9stituūt illę spēs p dfias positiuas additas aiali, ideo quātūcūqꝫ 9sideret in ipso nā sensiᵗᵃ absqꝫ rōnali, nō 9sideratur vt ppria rō aialis irrōnalis, qd spēm aialis dicit positiuā, sed tm̄ vt propria rō aialis absoᵗᵉ sumpti, qd pōt dici aial irrōnale negatiue quia non includit in sua qdditate rōnale. Unde qd iquit Clemēs phylosophus

[margin notes:]
†Ut refert dionys. 5. c. de di. nomi.
†cap. 5.
Aial rōnale posset accipi vt pprium exᵐ aialiū irrōnaliū, nisi aliq̄s dfias adderēt positiuas.

nobiliora esse ignobilior̄ exēplaria. nō est ver̄ q̄ntum ad propriā rationē vniuersaliter sed q̄tū ad aliquid.

❡ Cōsiderādū ēt. cū di. diuinā eēntiā posse accipi vt ꝓpriam rōnē, ꝙ ħ dupl̄r pt itelligi. Uno⁹ vt ꝓprietas se teneat ex pte rei repn̄tate, ⁊ tūc dr̄ ꝓpria rō illa que repn̄tat ꝓpria rei. Alio mō vt se teneat ex pte forme repn̄tātis, ⁊ tūc dr̄ ꝓpria rō alicuius, q̄ ita est rō ipsius ꝙ nō alterius. Primo mō esse ꝓpriā rōnē singulor̄ nō cōuenit diuine essentie ex ipso intellectu ꝯcipiēte ipsā cū habitudine ad res, sꝫ ex plenitudie pfectionis sue q̄ oium rer̄ pfectiones in se cōtinet, nisi enī in seipsa rerū oium pfectiones cōtineret nō possent res per ipsā q̄tū ad ear̄ ꝓpas nās cognosci. Scdo āt mō nō hꝫ ꝙ sit propria rō nisi ex itellectu: qd .n. diuina

Diuinā ēētiam posse accipi vt ꝓpriā rōnē dupl̄r pt itelligi.

tū ē absolute pfecta pt accipi: vt ꝓpria rō singulor̄. Un̄ p eā de⁹ ꝓpriā cognitionē de oib⁹ hēre pōt. ❡ Quia vō ꝓpria rō vnius distinguit̄ a ꝓpria rōne alteri⁹: distinctio aūt est pluralitatis pn̄cipiū: oz in intellu diuino distinctionē quandā ⁊ pluralitatē rōnū itellectar̄ ꝯsiderare ſm ꝙ id qd est in intellu diuino est ꝓpria rō diuersor̄. Un̄ cū hoc sit ſꝫ ꝙ de⁹ intelligit ꝓpriū respectū assimilationis quā hꝫ vnaq̄q̄ creatura ad ipsū. relinqt̄ qd rōnes rerū in itellectu diuino nō sunt plures vel distincte nisi ſm qd deus cognoscit res plurib⁹ ⁊ diuersis modis esse assimulabiles sibi.

eēntia sit ꝓpriū vbū, ⁊ ꝓpria ꝯceptio rei hoc mō, nō hꝫ nisi inq̄tū ꝯcipit̄ a deo siue itelligit̄, vt imitabilis a pfectione isti⁹ ⁊ illi⁹. pp hoc dicit. s. T. ꝙ accipit eēntiā suā vt ꝓpriā rōnē, qd est dicere itelligit ipam in ordine ad ħ ⁊ illō, ⁊ sic itellecta hꝫ rōnē ꝓprij exēplaris h⁹, ⁊ ꝓprij exēplaris illi⁹.

❡ Ex ħ āt pꝫ. ꝙ nō est mēs. s. T. vt sibi Scot⁹ videt̄ iponere. p̄ sen. d. 35. ꝙ respect⁹ isti diuine eēntie ad creaturas, dent sibi vt ꝓpria creatur̄ repn̄tet. imo ex sua pfectione ħ hꝫ, sꝫ ex istis respectib⁹ hꝫ vt in plura exēplaria rerū, ⁊ in plures rōnes earū distinguat̄. ipsa .n. cōcepta cū habitudine ⁊ proportione ad nām lapidis tāq̄ videlꝫ imitabilis a lapidis nā, ⁊ eius in seipsam pfectionē pbabēs. distinguit̄ ſm rōnē a seipsa precise vt imitabilis a planta, ⁊ sic de alijs.

❡ Sed aduertēdū ex doctri. s. T. p̄ sen. d. 27. q. 2. ar. 3. 4ᵐ ꝙ tripl̄r pōt int̄ferri in formā ꝯceptā. Uno mō inq̄ᵐ est silitudo rei ꝯcise. i. inq̄ᵐ int̄ vtit̄ ipsa vt medio, per qd rē cognoscit, ⁊ sic nullā hꝫ ꝯsiderationē de ipsa forma, sꝫ tm̄ de re per ipsā repn̄tata. Alio⁹ inq̄ᵐ est talis res. tale eē hn̄s in aia, ⁊ sic nullā hꝫ ꝯsiderationē de re repn̄tata, sꝫ tm̄ de ipsa forma. 3⁰ mō p operationē vni⁹ ad alter̄, puta dū cōsiderat vnū eē alteri⁹ repn̄tatiuū, ⁊ sic sil̄ vtrūq̄ cognoscit. Int̄ igr̄ diuin⁹ in eēntiā suā tripl̄r pt ferri. s. Simp̄r ⁊ abso⁰ inq̄ᵐ ē talis res, ⁊ sic itelligēdo eēntiā suā nō ꝯcipit ꝓpriū exēplar rer̄, ⁊ ꝓpriā rōnē ipsar̄ formalr̄. ⁊ inq̄ᵐ vtit̄ ipa vt medio p qd sibi res create repn̄tant̄, ⁊ sic ēt nō itelligit ipsā vt ꝓpriū exemplar. Et inq̄ᵐ itelligit ipsam vt imitabilē a creatura ſꝫ hūc pfectiōis modū. puta ſꝫ gradū vite, ⁊ sic cog̃scit ipsā vt ꝓpriā rōnē formalr̄. qa apphēdit ipsam cū bitudine ad creaturā: ex q̄ hꝫ vt sit formalr̄ ꝓpriū exēplar creature. Un̄ int̄ diuinus apphēdēs eēntiā suā abso⁰. apphēdit ꝓpriū exēplar rerū māalr̄, qa apphēdit illā rē q̄ est exēplar denoiatiue, nō āt apphēdit ꝓpriū exēplar formalr̄, qa nō apphēdit ipsā cū habitudine ad rē. ex q̄ formalr̄ hꝫ vt sit ꝓpria rō ⁊ ꝓpriū exemplar, sic apphēdēs nām aialis abso⁰ apphēdit gen⁹ māalr̄, qa apphēdit illā rē, q̄ denoiat̄ gn̄s, nō tn̄ apphēdit genus formalr̄, qa nō apphēdit illā cū bitudine ad spēs, ex q̄ aliqd hꝫ vt formalr̄, ⁊ ꝯpletiue sit gen⁹, int̄ āt diuin⁹ apphēdēs essentiā cū bitudine imitatiōis a reb⁹ apphēdit ꝓpriū exemplar, ⁊ ꝓpriā rōnē rei formalr̄, sic apphēdēs aial cū bitudine pdicabilis ad spēs apphēdit formalr̄ gn̄s. Propter ħ. ḡ inqt s. T. ꝙ de⁹ itelligēdo eēntiā suā vt imitabilē p modū plante. accipit ꝓpriā formā ⁊ rōnē plante, ⁊ eadē rō est respectu aliop, q̄si diceret. ꝙ nō apprehēdit essentiā suā tāq̄ ꝓpriā rōnē alicui⁹ rei formalr̄, nisi inq̄tū ipsā cū tali respectu intelligit, sꝫ apphēdēdo ipsā sine tali respectu apprehēdat ꝓpriā rōnē vniuscuiusq̄ māalr̄, ⁊ fundamētaliter.

Et ſꝫ hoc †(Augu. dicit) qd deus alia rōne fecit hominē: ⁊ alia equū. Et rōnes rerū plr̄ter in mēte diuina eē dicit. † ❡ In q̄ ēt saluat̄ aliq̄lr Platonis opio ponētis ideas ſm q̄s formant̄ oia q̄ in rebus māalibus existunt.

† Aug. li. 83. q. q. 46.

† Plato.

❡ Qz de⁹ oia sil̄ itelligit. Cap. 55.

† Ex his āt vlteri⁹ apparet ꝙ de⁹ oia sil̄ itelligit. Intellect⁹ .n. nō simul actu multa itelligere nō pt: qa cū itell's in actu sit itellectū actu: si plura sil̄ actu itelligeret: seq̄ret̄ ꝙ itell's simul eēt plura ſm genus vnū qd est ipossibile. Dico aūt ſm vnū genus: qa nihil prohibet idē subiectum

† idē p. p. q. 14. ar. 5

❡ Sed aduertēdū cū dr̄. ꝙ de⁹ cognoscit essentiā suam vt ꝓpriā rōnē. nō est sensus, ꝙ accipiat ipsam eē ꝓpriā rōnē. iꝫ e illo modo cognoscat, sꝫ ꝙ cognoscit ipsā eēntiā diuinā q̄tūᵐ ad id vñ hꝫ ꝙ sit ꝓpria rō rei, sicut cū dicim⁹ int̄ᵐ nr̄m ꝯcipere ꝓpriā hois rōnē. nō itelligimus. ꝙ accipiat illā eē ꝓpriā hois rōnē. qa illō ad reflexā cognitionē ptinet, sꝫ ꝙ format ꝯceptū hois, q sic ab itellectu formatus, est propria hominis ratio.

Quid est deū intelligere essentiā suā vt ꝓpriā alicuius rōnē.

❡ Ondit̄ 2⁰ quō iste ꝓprie rōnes in deo multe sunt. oz .n. multas esse cū ꝓpria rō vni⁹ distinguat̄ a ꝓpria rōne alterius, ⁊ ponit̄ hec ꝯ. ❡ Rōnes rer̄ in itellectu diuino nō sunt plures, vel distincte nisi ſm plures respect⁹ imitabilitatis. 2ᵐ .n. ꝙ de⁹ itelligit ꝓpriū respectū assimilationis, quā hꝫ vnaq̄q̄ creatura ad ipm sic sunt in ipo plures rōes. Et sic saluat̄ dictū Aug. li. 83. q. 46. pluralr̄ in mēte diuina rōnes esse dicētis. Saluat̄ ēt aliq̄lr positio platonis de ydeis. dicit āt aliq̄lr, qa ipe ideas qdē posuit, sꝫ nō in mēte diuina. vt nos ponim⁹, imo p se subsistētes. vt sibi Ari. ascribit. ❡ Aduerte ꝙ isti respectus itellecti a deo ſm ꝙ itelligit se a diuersis creaturis diuersimode imitabilē q sunt respect⁹ rōnis, nō faciūt diuinā essentiā in se plificari, q̄si pp diuersos respect⁹ ipsa sit realr̄ multa, sed dicūr facere formalr̄ pluralitatē, ⁊ distinctionē idear̄ ⁊ ꝓpriar̄ rōnū in esse cognito. Cum .n. hic accipiat̄ ꝓpria rō ⁊ idea creatur̄ p eēntia diuina vt intellecta tāq̄ repsentatiua oīum pfectionū inuētar̄ in creaturis, nō intelligit̄ vt distincta rō pluriū nisi qa intelligit̄ cū diuersis respectibus ad creaturas, ⁊ sic vna existēs in se, intelligit̄ tāq̄ multiplices respectus creatur̄ ad se terminās, ⁊ ex hoc hn̄s multiplicitatē, ⁊ distinctionē in esse intellecto, ⁊ cognito. Ex quo nulla multiplicitas ponit̄ in re, sꝫ tm̄ ꝙ multipliciter intelligit̄ ex parte rei cognite ꝓpter respectuū multiplicitatē.

❡ Super cap. 55.

Postq̄ determinauit. s. T. de mō cognitionis diuine ex pte medij cognoscēdi, nūc determinat de mō cognitiōis ex pte ipsi⁹ cognitionis. Quatuor aūt sunt que de ħ modo. s. T. ostēdit. Primo nāq̄ ostēdit ꝙ deus oia simul cognoscit. Scdo, ꝙ in ipso non est habitualis cognitio. cap. sequēti. 3⁰. ꝙ eius cognitio nō est discursiua.

cap.

infoꝛari diuersis foꝛis diuersorū generū: sicꝫ idē corp⁹ est figuratū ꝛ coloratū species āt itelligibiles qb⁹ itell's foꝛat ad h̄ ꝙ ipsa sint itellā i actu oēs sī vni⁹ gn̄is habēt.n. vnā rōnē eēndi ſ3 esse itelligibile: lꝫ res q̄rū sūt spēs in vnā essendi nō ꝯueniāt rōnē vn̄ nec ꝯrie sūt p ꝯrietatē rerū q̄ sūt extra aiam. Et ide est ꝙ qn̄ aliq̄ multa accipiunt q̄cūq3 mō vnita sil' itelligunt: sil' eni itelligit totū ꝯtinuū nō ptē post ptē: ꝛ sil' sil' itelligit ꝓpōnē nō ꝑus subiectū ꝛ postea ꝑdicatū: q2 ſm vnā toti⁹ spēz oēs ptes cōp2ehēdit. ❡ Ex his igit accipe possum⁹ ꝙ q̄cūq3 plā vna spē cognoscūt simul pn̄t itelligi: oia āt q̄ de⁹ cognoscit vna spē: cognoscit q̄ est sua essentia: (vt ex dictis pꝫ) oia igitur simul intelligere potest.

cap.56. Quarto ꝙ i ipa nō ē ꝯpositio neq3 diuisio cap.57.
❡ Quātū ad ꝑ^m ondit ꝙ de⁹ oia sil' intelligit, ꝛ arguit.ꝑ sic. Oia cognoscit de⁹ p vnā spēm q̄ est eēntia sua, ḡ oia sil' cognoscit. ꝓbat ꝯn̄ia, q2 q̄cūq3 plura vna spē cognosci pn̄t, simul possunt intelligi, declarat assumptū hoc in itellu nr̄o. Q3 eni intell's nr̄ multa sil' intelligere nō possit est, q2 nō ꝑt multa sil' eē ſm, genus vnū3, qđ accideret si multa sil' itelligeret, nā oēs spēs itelligibiles sūt eiusdē gn̄is cū habeant vnā rōnē essendi ſm eē int^{le} intell's aūt ē itellectū i actu, ꝛ sic si plura sil' itelligeret esset plura eiusdē gn̄is. Notat tn̄, ꝙ nihil ꝓbibꝫ aliqđ sil' informari formis diuersoꝝ generū, sicut idē corp⁹ est figuratum, ꝛ coloratū, licet plurib⁹ formis eiusdē gn̄is informari nō possit. Ex his sequit ꝙ vbi aliq̄ multa accipiant quocūq3 mō vnita, sil' intelligunt sicut ptes cōtinui in cōtinuo, ꝛ sbm, ꝛ ꝑdicatū in ꝓpōne, q2.s. tūc intell's nō est multa sed vnū, vbi ḡ aliq̄ i vna spē vniunt, illa simul intelligi possūt.
❡ Circa istā rōnē multiplr dubitat. Cōtra eni assumptū illud q̄ecūq3 vna spē cognosci pn̄t simul possint itelligi arguit quia aut intelligit de cognitiōe cōfusa, aut de cognitiōe distincta si de cognitiōe ꝯfusa, nō est ad ꝓpositū q2 de⁹ nō cognoscit res ꝯfuse s3 distincte, si de cognitiōe distincta, tūc ples cōceptus oino distincti erūt sil' in intellu, qđ nō est min⁹ icōueniēs q̄3 duas spēs sil' eē actu in itellu, ꝓbat ꝯn̄ia q2 cog̊sci ꝓpe ꝛ distincte, est cog̊sci ꝑꝓo, ꝛ distincto ꝯceptu.
❡ Cōtra rōnē q̄re intell's nr̄ nō itelligat plura arguit ꝑ q2 in aere simul est spēs albi, ꝛ spēs nigri ſm eādē partē, si albū ꝛ nigrū sint in aere ꝓpinqua, ḡ formę eiusdē gn̄is pn̄t sil' eē in eodē sbo. Secūdo oēs formę quę sunt in intellectu angelico sunt eiusdē gn̄is, quia respiciūt eandē potētiā iuxta.n. ea quę dicit.s.T.ꝑ^a par. ꝛ in alijs locis formę quę eandē potentiā respiciūt sunt eiusdē gn̄is, sed multę illaꝝ sil' sunt in actu in intellu angelico simul eni cognoscit se p suā eēntiā ꝛ alias res p spēm, ꝛ deū visione beata, per ipaz diuinā essentiā, ergo pōt intell's simul esse in actu p plures spēs.
❡ Contra rationē quare oēs spēs int^{les} sunt eiusdē gn̄is arguit, q2 si per hoc ꝙ hn̄t eandē rōnē eēndi ſm esse int^{le}, sūt eiusdē gn̄is, ergo ꝛ res q̄ ab intellectu nr̄o per illas spēs itelligunt erūt eiusdē gn̄is, cōueniūt eni oia in eadē rōne essendi ſm eē māle, qđ tn̄ est falsum, vt hic vult.s.Tho.
Bđo itellect⁹ plā sil' intelligere pot e. ❡ Ad horū euidētiā cōsiderandū, ꝙ cū opatio accipiat vnitatē ab vnitate obi ſm ꝙ hꝫ in opante silitudinē, ꝛ per ꝯn̄s etiā ab vnitate formę q̄ est opationis ꝑncipiū, nō est int^{le} ꝙ vna sit opatio, ꝛ obiectū ac ꝑncipiū opatiōis nō sit aliq̄ mō vnū, lō vbi itell's, multa vnica opatiōe itelligit, o3 vt ꝛ illa inter se aliquā hēant vnitatē, ꝛ ꝑncipiū intellectiōis sit aliquo mō vnū. Cū ḡ intell's nr̄ plura intelligit differētis puta hoiem ꝛ equū, intelligēdo hoiem nō eē equū, ex spē hominis q̄ intellexit nām hois, ꝛ ex spē equi q̄ nāz equi intellexit format in se spēm quādā rep̄sentatiuā diūę hois ꝛ eq̄, sicut in simili ingt.s.T.ꝑma pte.q.12.ar.9.2^m ꝙ ex ꝑcōceptis spēb⁹ gn̄is ꝛ diūę format rōne spēi, ꝛ sic lꝫ hō ꝛ equus sint multa, cōueniūt tn̄ vt intelligunt, in rōne diūę, ꝛ sic ē aliqua vnitas ex parte obiecti, ex pte quoq3 ꝑncipij ē aliqua vnitas, q2 in itellu est vna spēs rep̄sentatiua diūę ipsoꝝ, ꝛ lꝫ ees spēs hois ꝛ spēs eq̄ sint absolute plures i intellu, in hac tn̄ itellectiōe efficiunt vnū dū q̄ęlibꝫ earū ꝯcurrit vt ꝑncipiū ꝑtiale ad cāndū spēm diūę in q̄libet earū v̄tualr aliquo mō cōtentā, ꝛ sic vlteri⁹, iō spēs q̄3 due ꝯueniūt in vno ꝯceptu itell's, qui duoꝝ silitudo est, vt ꝯueniūt in diūę nā, ꝛ spērū est cōis effect⁹, ꝛ sic in alijs multis ab itellu nr̄o cognitiļ est existimādū. Sed q2 nō solū ꝯtingit ab aliq̄ intellu multa sil' itelligi vnica opatiōe intellectus, sed ēt multa diuersis actibus, ꝛ diuersis formis intelligibilib⁹, sicꝫ simul angelus beatus cognoscit diuinā essentiā, ꝛ se, ꝛ aliq̄ coꝝ quorū hꝫ spēs, diuersis actib⁹, ꝛ diuersis spēbus. ❡ Cōsiderādū3 vlterius, ex doctrina.s.T.vi.q.8.ar.14.6^m ꝛ p^ma par.q.58.ar.7.2^m ꝙ vbi vnū est rō alterius ibi quodāmō est vnū, q2 ex forma ꝛ mā fit vnū, sicut color ꝛ lumē sunt vnū visibile, q2 lumē coloꝛi est rō ꝙ videat, lō vbi vnū est rō itelligēdi alterū, aliq̄ mō ibi ē vnū intelligibile, ꝛ plures spēs itelligibiles quaꝝ vna ad alterā cōparat vt forma, q2 est sibi aliquo mō rō representādi suū obiectū, sunt aliq̄ mō vna spēs, ꝛ actus itelligēdi, quoꝝ vnus ad alterū ordinat, siue quoꝝ vnus ē rō alterius sunt quodāmō vnus actus, possunt ḡ plura sil' intelligi diuersis intellectiōib⁹, ꝛ diuersis spēb⁹ qn̄ ꝛ spēs, ꝛ intellectiōes ordinē formalē iter se hn̄t, ita ꝙ vnū ē rō alteri⁹ in intelligēdo, ꝛ multo magis plura sil' intelligi pn̄t, qn̄ per vnā spēm, ꝛ p vnā opationē intelligunt, sicut accidit in cognitiōe diuina q̄ deus oia intelligit. Qđ itaq3 ingt.s.T. intellectū nō posse sil' actuari plurib⁹ spēb⁹ intelligibilib⁹ itelligendū est, ꝙ nō pōt actuari plurib⁹ vt plures sunt, sed hn̄ plurib⁹ vt sunt aliq̄ mō vna spēs, quarū.s. vna est rō alterius.i.visus vni⁹ est rō vīdēdi alia sicut accidit in cognitiōe angeli cognoscētis se ꝛ alia diuersis cognitionibus.
❡ Ad ꝑmū ḡ dubiū di ꝑ ꝙ accipit cognitio simplr ꝛ absolute vt abstrahit a ꝯfusa ꝛ disticta, di.2° ꝙ aliqn̄ cognoscūtur ꝯfuse illa plura, sicut qn̄ spēs illa plura ꝯfuse rep̄sentat qđ accidit itellectui nr̄o qn̄ per spēm totius partes cog̊scit vt sunt in toto, aliqn̄ v̊o cognoscunt distincte sicꝫ cū spēs intelligibilis disticte rep̄sentat sicꝫ ē in itellu diuino, oia p suā eēntiā, q̄ sibi disticte oia rep̄sentat itelligēte, ꝛ i itellu angelico plā p vnā spēm cog̊scēte, saltē plā idiuidua vni⁹ spēi.
❡ Et cū instat, q2 tūc plures cōceptus distincti oino sil' erūt in intellectu. Dicit ꝙ loquendo de angelo, q̄ solus plura p vnicā spēm distincte cognoscit formādo cōceptū a se distinctū, nā itell's nr̄, plura p vnā spēm nō cognoscit distincte co ꝙ hēat spēs int^{les} limitatas, itell's aūt diuin⁹ nō itelligit p cōceptū aliū a sua eēntia, dū angelus sic plā itelligit nō format plures ꝯcept⁹ s3 vnicū, cū nō intelligat cōponēdo ꝛ diuidēdo s3 simplici intuitu, nō distinguerent.n. illi ples cōceptus, neq3 rōne subiecti, neq3 rōne ꝑncipij, neq3 rōne durationis, q2 i eodē it^u reciperent, ꝛ ab eadē ꝓducerent spē, ꝛ sic.
❡ Ubi aduertēdū ꝙ sicꝫ ipsa spēs intelligibilis itell's angelici vna exn̄s v̄tualr ꝯtinet oēs spēs singulariū q̄ in nr̄a imaginatiōe sunt, ꝛ pp hoc rep̄sentat ipa singularia sicꝫ coꝝ pticulares spēs rep̄sentarēt, ꝛ adhuc excellentiori mō, ita ex illa spē format itell's angelic⁹ ꝯceptū simplicē illi adequatū v̄tualr ꝯtinētē ꝯcept⁹ oiu3 q̄ p illā spēm rep̄sentant, ꝛ q oiu3 taliū est ꝓpria rō, ꝛ in quo ois alia actualr relucēt, vn̄ non valet ista ꝯsequētia itell's angelic⁹ ista distincte cognoscit,

†Cap.41.

ergo distictis ɔceptib⁹, sȝ sufficit ꝙ vno ɔceptu cognoscat q̄ sit rō singuloꝝ, nō.n. cognosci distīcte est cognosci distīcto ɔceptu a ɔceptu alteri⁹ sȝ rē, sȝ ɔceptu q̄ sit ꝓpa ei⁹ rō, siue sit ab alio realr̄ siue ꝑȝ rōnē distict⁹ ⁊ rē distīcte repītet.

Ad argu^m scōi dubij rñdet̄ ad p^m dr̄ de mēte. s. T. i. q. vi. q. 8. ar. 14° 8^m ꝙ formę ille nō st̄ in acre ꝑfecto mō, sȝ tm̄ sic in oeserēte ⁊ sic ēt cōcedim⁹ plures spēs i itellu, sil' eē i bitu q̄ est act⁹ impfect⁹, sȝ āt psit sil' eē in actu ꝑfecto. s. ꝑm actualē ɔsiderationē q̄ mō sunt i vltia actualitate in gn̄e itelligibilium de q̄ gn̄e hic est sermo.

Ad secūdū dupl'r rñderi pōt. p ꝙ mēs. s. T. est pl'es spēs eiusdē gn̄is iq̄ztū pl'es. i. vt nullam iter se vnitatē hñtes nō posset sil' eē in eadē po^a sȝ bñ ll'as q̄ aliq̄ȝ iter se hñt vnitatē, ⁊ maxie qñ se hñt ordie quodam perfectionali inter se quomodo est in proposito.

Scōo ꝙ nō oēs ille formę eiusdē gn̄is st̄ nec respiciūt eādē po^m formalr̄, lȝ sint in eodē int^u sicut lȝ idē corp⁹ hēat albedinē ⁊ dulcedinē, nō dr̄ tn̄ ille formę respicere eādē po^m formalr̄ qm̄ albedo recipit̄ in illo vt hȝ nām diaphani dulcedo āt vt hȝ nāȝ hūidi, nā spēs intelligibiles respiciūt int^m vt aliqd carēs esse actuali ad itelligēdū alia, ⁊ receptiuū eē spērū p informationē diuina aūt eēntia ⁊ subā angeli ipȝ respiciūt nō vt actuabilē ab ipsis p iformationē, sȝ solū vt actuabilē ad opandū, ⁊ sic alteri⁹ rōnis est pōlitas ei⁹ re^u spēꝝ intelligibiliuȝ, ⁊ alia pōlitas respectu diuinę eēntię ⁊ subę angelicę sil'r diceret̄ de scia infusa ⁊ de acq̄sita in int^u nr̄o, q: ad vnā intellectus hȝ potentiā nālē ad aliā v̄o po^m obediētialē, iō nō erunt scię eiusdē rōnis, q̄zuis in eodē intell'u recipiant̄.

Ad 3^m du^m rñdet̄ ꝙ si diligēter ɔsiderent̄ v̄ba. s. T. nō est mēs ei⁹, iō spēs int^{le} eē eiusdē gn̄is q: oēs hñt eē int^{le} sic. n. ⁊ de⁹ ⁊ intelligētię, ⁊ ipse spēs int^{le} oia eēnt eiusdē gn̄is, q: oia hñt eē int^{le} sȝ ꝙ iō st̄ oēs eiusdē gn̄is, q: ɔueniūt in vna rōne eēndi ei⁹ qd̄ est eē int^{le}, nā cū esse int^{le} multos modos eēndi hēat, in vno⁹ eēndi int^{lis} eē, oēs spēs int^{le} int^t nr̄i ɔueniūt, ⁊ hñt eūdez eēndi modū int^{lem} ɔueniūt. n. in h̄ mō esse int^{lis} ꝙ oēs siūt actu in eē int^{le} ab int^u agēte p abstractionē a fantasmatib⁹ ⁊ p ɔñs respiciūt eādē po^m int^t nr̄i formalr̄. s. ꝑȝ ꝙ est ꝑfectibilis ab int^u agēte tāq̄ȝ a ꝓprio agēte p spēs repn̄tatiuas q̄dditatū dūtaxat ⁊ sil'r oēs spēs int^t angelici qbus ꝑȝ eē iformat̄ hñt eūdē eēndi modū int^{lem} q: resultāt ex essentia angeli, ⁊ eodē mō respiciūt int^m angelicū ⁊ st̄ silitudines nō solū nāꝝ sȝ ēt pncipioꝝ idiuidualiū eo ꝙ int^t angelic⁹ eadē rōne oēs recipiat, sensuȝ ergo hūc īsinuauit. s. T. ex mō loquēdi, nō. n. dixit iō illas eē eiusdē rōnis q: oēs hēant eē int^{le} sȝ q: hñt vnā rōnē eēndi ꝑȝ eē int^{le}. i. hñt vnū modū eēndi de bis q̄ st̄ modi eē itelligibilis ⁊ q: rō in oppositū ex falso itell'u v̄boꝝ. s. Th. ꝓcedebat tāq̄ȝ vellet iō oēs esse eiusdē gn̄is, q: hñt esse int^{le} iō nō opȝ al'r rñdere.

Scōo oia q̄ st̄ sub diuina scia nece est sub vna intētiōe cadere ergo sil' oia deus intuet̄, ꝓbat̄ añs q: itēdit deus suā eēntiā ꝑfecte videre qd̄ est videre ꝑȝ totā suā v̄tutē sub qua oia ɔcludunt̄, ɔñā quoq̄ȝ ꝓbat̄ q: q̄ sub vna intētiōe nece est cadere oȝ sil' esse intellecta, sicut q̄ cōparationē duoꝝ cōsiderat intētionē ad vtrunq̄ȝ dirigit, ⁊ simul vtrūq̄ȝ intuet̄.

Ad hui⁹ aūt declarationē notat ꝙ vis cognoscitiua nō cognoscit aliqd actu nisi adsit intētio vt pȝ in imaginatiōe q̄ q̄nq̄ȝ nō imaginat̄ fantasmata in se existētia q: nō adest intē-

2 Itē vis cognoscitiua non cognoscit aliqd actu nisi adsit intētio: vñ ⁊ fātasmata i orgāo ɔseruata iterdū ñ actu imagiamur: q: intētio nō refert̄ ad ea: appetitus eni alias potētias in actuȝ mouet in agētib⁹ per volūtatē: multa igit̄ ad q̄ simul intētio nō fert̄ nō simul intuemur: q̄ āt oȝ sub vna ⁊ eadē itētiōe cadere oȝ sil' eē intellecta: qui eni cōpationem duoꝝ cōsiderat intētionē ad vtrūq̄ȝ dirigit ⁊ simul intuet̄ vtrūq̄ȝ: oia āt q̄ sunt i diuina sciētia sub vna itētiōe necesse est cadere: intēdit eni de⁹ suā eēntiaȝ ꝑfecte videre qd̄ est videre ipaȝ ꝑm totā virtutē suā sub qua oia cōcludunt̄: deus igitur vidēdo essentiaȝ suā simul oia intuetur.

tio. hui⁹ aūt rō est q: appetitus alias po^{as} ad actū mouet in agētibus per volūtatē, ⁊ sic que sub vna intētione non cadunt nō sil' apprehēdunt̄, sȝ bñ q̄ sub vna cadūt intētione.

Circa illā ꝓpōnē vis cognoscitiua nō cognoscit aliqd actu nisi adsit intētio ɔsiderādū est ꝙ loq̄t̄. s. T. qñ vtimur potētijs libere, ⁊ ex electione, ꝓpͤ h̄ inq̄t ꝙ appetit⁹ mouet alias po^{as} in agētibus p vo^{tem} est eni vl'r veꝝ ꝙ cū libere opamur itētio voluntatis applicat potentiā ad opōnē in motiōe aūt vo^{tis} qua int^m mouet, cū vo^{las} nō ferat̄ nisi in cognitū, aliq̄ q̄dē notitia ɔfusa saltē, ꝓcedit ipaȝ vo^{tem} ad quā non mouet̄ int^t a volūtate sȝ ab aliq̄ supiori extrinseco intell'u vt dr̄ p^a pte. q. 82. 4° 3^m ⁊ me^a. q. 6. ⁊ est de mēte ph̄i in li° de bōa fortuna, aliogn oporteret ꝓcedere in ifinitū in motiōe int^t ⁊ vo^{tis}. sȝ tn̄ q: int^t ⁊ vo^{las} st̄ potētię reflexiue sup seipsas, ⁊ vna sup aliā, vt dr̄ v̄i. q. 22. vo^{las} ab int^u sic ɔfuse apprehēdēte aliqd mota motiōe finis ecōtrario int^m ad distictā cognitionē ei⁹ qd̄ sibi ɔfuse ꝓposuit mouere ꝑt efficiēter ⁊ sic q̄zuis aliqñ sensus repētine aliqd sentiāt, ⁊ imaginatio sil'r ex aliq̄ trāsmutatiōe corpali circa fantasmata opet̄ vt in somnis accidit, int^t quoq̄ȝ ad aliqd cognoscēdū ab extrinseco int^u moueatur, hoc non est contra sensum propositionis. s. Tho. q: tales opationes non sunt in nobis ex electione ⁊ libere.

Circa illā ꝓpōnē q̄ oȝ sub vna itētiōe cadere sil' oȝ cognosci, aduertēdū ꝙ sicut int^t nō pōt ferri in pl'a vt pl'a st̄, sed vt st̄ vnū aliquo^{re} ita intētio pōt sil' q̄dē in multa ferri ēt nō hñtia ordinē inter se sȝ tn̄ nō pōt in illa ferri, nisi vt in aliq̄ vno ɔueniunt̄, vt dr̄ 12°. q. 12^a ar. 3° 2^m ꝓpͤ h̄ inq̄t. s. T. ꝙ itētio diuina fert̄ in oia iq̄ztū deus intēdit totā suā v̄tutē cognoscere sub qua oia ɔtinent̄ qd̄ est itēdere pl'a vt st̄ aliq̄ mō vnū

Circa ꝓbōnē añtis dubitat̄. Nā eadē rōne angelus poterit oia distīcte ⁊ sil' cognoscere quoꝝ apud se nāles hȝ spēs, q: ipse intēdit se ꝑfecte cognoscere ⁊ suas nāles ꝓprietates, q̄ sunt spēs int^{le} sub quib⁹ oia ab ipso intelligibilia cōtinentur, ⁊ sic oia int^{ta} ab ipso sub vna intentione cadunt.

Dubitat̄ ēt circa illā ꝓpōnē. Quę oȝ sub vna itētiōe cadere, oȝ sil' esse itellecta. Aut. n. loq̄mur de cognitiōe ꝓcedēte intētionē aut de ɔsequēte. Si de ꝓcedēte, sic illa ē ɔfusa qñ intētio fert̄ ad aliq̄ cognoscēda, nō. n. volūtas mouet int^m, ad cognitionē quā hȝ ante volūtatis actū, nisi forte quātū ad ɔtinuationē, sȝ ad illā quā nō hȝ. Si g̃ vo^{las} mouet int^m, ad cognitionē distinctā aliquoꝝ, illa q̄ ꝓcedit actū vo^{tis} nō erit disticta sȝ ɔfusa. Si de ea q̄ sequit̄ actū vo^{tis}, nō vr̄ ꝓpō vera, ꝑt. n. volūtas itēdere cognitiōes diuersoꝝ successiue, sic cū aliq̄s ꝓpōit librū vnū legere, ⁊ posteri⁹ aliū siue ꝑus de elemētis, ⁊ posteri⁹ de corporib⁹ celestib⁹ ɔsiderare.

Ad primū dubiū respōdet̄, ꝙ aliter cōparat̄ virtus diuina ad res productas, ⁊ aliter spēs int^{les} intell'us angelici ad obiecta int^{ta} ab ipso, nā diuina essentia ⁊ diuina virtus est omniū similitudo actualis per quā intellectui diuino omnia ꝑsentia sunt actualr̄ in esse obiectiuo eo modo quo res sunt ꝑsentes nostro intellectui, per spēm qua actualr̄ intelligimus, ⁊ per cōceptū ab intellectu formatū, ideo dū deus intēdit suā essentiā, ⁊ suā virtutē cōtinentē oia, videre, intēdit etiā oia videre actualiter vt in sua essentia ⁊ virtute cōtinent̄ spēs autē intell'us angelici nō sunt actuales similitudines suoꝝ obiectoꝝ, sed habituales, vñ nō ponunt̄ per eas.

Vis cognitiua ñ cognoscit aliqd nisi adsit intētio.

Dubium circa hāc ꝓpōnē q̄ oȝ sb vna itētiōe cadere opȝ sil' eē it^o.

obiecta in eē actuali obiectiuo/iō nō oz vt angelus itēdēs videre suas nāles spēs itēdat videre actualr oīa/ſz intēdit videre ea vt sūt i ipo bitualr i actu pmo/⁊ sic videt oīa illo modo simul vidēdo species suas vt sunt vnū in eēntia sua: quod est videre in confuso/non autem propria ⁊ distincta cognitione/sicut ⁊ cum videntur partes in toto.

Sed occurrit dubiū. Licet.n. spēs nō sit sīlitudo obi p modū ɔcept⁹. est tñ rei sīlitudo/cognita āt sīlitudie cognoscit id cuius est sīlitudo.ǵ ⁊c̄.

3 Amplius intell's successiue multa ɔsiderātis impoſſe est esse vnā tm̄ opōnē:cū.n.opōnes ſz oba differāt: oportebit diuersā eē opōnē itell's qua ɔsiderabat pmū ⁊ qua ɔsiderabat scđz:itellect⁹ aūt diuini est vna opō q̄ est sua eēntia:† (vt supra pbatū ē) non igitur successiue.sed simul omnia sua cognita considerat. †Cap.45.

Rñdet ꝙ cognita tali sīlitudie alicui⁹ vt ē pfectio cognoscētis cognoscit ipsa res nō ſm ꝙ i se ē/ſz ſm ꝙ ē i imagie/⁊ sic ɔcedit ꝙ angelus cognoscit obiecta illa ſm esse qđ habent in ipsis speciebus/nō autē vt in seipsis sunt.

Ad ſm dī/ꝙ itelligit de cognitiōe sequēte intētionē vt pz ex eo ꝙ inqt/qm̄ vis cognitiua nō cognscit aliquid actu nisi adsit itētio/q̄ ppō nō ē va nisi de cognitiōe sequēte/nō aūt de pcedēte itētionē/Sz aduertēdū ꝙ nō dixit.s.T.absolute/⁊ simplr/q̄ cadūt sub vna itētiōe oz sil' eē itellecta/ſz apposuit ēr necitatē ex pte itētiōis dicēs.q̄ oz sub vna ⁊ eadez intētiōe cadere/oz sil' eē itellecta.aliq̄.n.cadūt sub vna itētiōe de necitate ita.s.ꝙ si vnū itēdat necē ē vt ⁊ aliđ intēdatur/sicut cū intēdit medicina sub rōne ordinati ad sanitatē necē ē vt ⁊ sanitas intēdat/aliq̄ vo cadūt sub vna itētione nō de necitate/ſz ex libertate volūtaria/sicut cū aliquis ex vna re plures intēdit vtilitates/posset tñ vnā vtilitatē itendere/⁊ nō aliā:silr.ǵ ⁊ in cognitiōib⁹ itētis de qb⁹ intelligitur ppō.s.T.aliq̄ necessario sub vna intētiōe cadūt/quia nō pōt vni⁹ cognitio intēdi qn intēdat alteri⁹ cognitio/⁊ hęc sunt q̄ tantā colligationē hñt inter se/ꝙ vnū absq; alio cognosci nō pōt siue sit rōne ipsoꝝ obiectoꝝ/sic illa quorū vnū in alteri⁹ rōne cadit/siue ex pte medij cognscēdi/aliqua vero sunt q̄ nō hñt talē cōnexionē/ſz vnuz absq; alio intēdi pōt lz sub vna itētiōe cadāt/sicut cū quis intēdens pbię cognitionē/simul itēdit celū cognoscere ⁊ elemēta.Ubi ergo aliq̄ cognitiōes simul ex necessitate sub vna intētiōe cadūt/necesse ē vt sil' ēr sint in itellectu/qr nulla alia rōne sub vna intētione necessario cadūt/nisi quia vna absq; alia esse nō pōt/⁊ sic qr oīum cognitio de necessitate sub vna intentiōe diuinę volūtatis cadit intēdentis diuinā essentiaz perfecte videre/eo ꝙ diuina essentia pfecte videri nō possit nisi ſm totā eius virtutē videat/sub qua oīa cōprehēdunt/iccirco nō pōt intēdi cognitio pfecta diuinę essentię quin alioꝝ cognitio intēdat/⁊ per ɔñs opz deū oīa simul cognoscere.

Ad rōnē in oppo'm dī/ꝙ nō ē ɔ itētū.s.T.lz.n.ille cognitiōes sil' intēdant/nō tñ necessario sub vna itētiōe cadūt.

Tertio.Si nō oīa de⁹ cognsceret sil' nō oīa intelligeret vna opatiōe/B āt est ipoſſe cū sua opatio sit sua eēntia.ǵ ⁊c̄.probat aūs/qr intellect⁹ successiue multa cōsiderātis ipoſſe est vnā tm̄ opationē eē/cū opatiōes ſm/obiecta differāt/⁊ sic oporteret pmi eē pmā opationē/⁊ secundā secūdi.

Impossibile est intell's successiue multa cōsiderantis vnam opationē esse.

Sed videt fundamētū huius rōnis falsum eē. Nā angelus ɔsiderās hois nāmi/nō cōsiderat.Sor.nūduz genitū/qr nō fert intuitus ei⁹ ad futura.sor.āt genito pseuerāte pma cognitiōe/ɔsiderat sor.qr p eādē spēm cognoscit oīa singularia spēi sil' existētia/ǵ pñt aliq̄ successiue cognsci pvnā ⁊ eādē opationē/⁊ sic dicem⁹ deū successiue reꝝ cog^nem hēre sic res successiue eē hñt manēte tñ vna ⁊ eadē opatiōe it' diui.

Ad hoc dubiū/si sustinere voluerimus ꝙ nullo mō vnica opatiōe possint plura successiue cognsci dicendū est/ꝙ argumētū falsuz supponit.s.ꝙ sor.nouiter gñat⁹ cognscat cognitiōe eadē qua cognscebant alia indiuidua pus existia/hoc eni falsuz est/sic.n.spēs hois nō erat actu sīlitudo sor.añq; sor.eēt/ita cōcept⁹ quē formauit itell's p illā spēz nō erat cōcept⁹ eoꝝ q̄ sūt ppria sor.iō si debet āgelus nouiter sor.itelligere/necē ē vt aliū actū eliciat/aliūq; ɔceptū formet.

Si aūt instet qr opatiōes nō dīunt nisi ſm oba ad q̄ p̄ ⁊ per se terminant/cui⁹ signū ē ꝙ oīa vi de⁹ vnica opatiōe/qr vnicū ē p̄ ⁊ p se obm itellectiōis diuinę i q̄ alia vident/singularia āt nō sīt p̄ ⁊ p se oba itellectiōis āgelicę/⁊ sic ex eorū multiplicitate/⁊ successiōe non oportebit intellectiones multiplicare.

Respōdet.Si ponam⁹ ꝙ singulare nouiter pductū nō cognoscat vna itellectiōe p se/ſz eadē sil' cū alijs/ꝙ nō pōt sil' cognosci cū alijs nisi p nouā itellectionē q̄ ⁊ ipse/⁊ alia cognoscant/⁊ tūc ista cognitio differt ab illa q̄ alia singularia cognoscebant sine isto/ex eo ꝙ cognoscit nā specificā alio mō q̄z prius/nō.n.pus cognscebat vt istis pncipijs idiuiduantib⁹ limitata/postmodū vo cognoscit vt sic limitata/⁊ sic aliq̄ mō sunt duo oba fōalia istarū itellectionū/nō eni videt imaginabile ꝙ nouiter cognscat/nisi aut ipm cognoscat p̄ ⁊ p se/aut nouiter cognoscat aliqđ obm in q̄ videat/aut obiectū pus cognitū alio mō cognoscat/sicut cū in pncipio aliq̄ aliq̄ cōclusio cognoscit q̄ pus nō cognoscebat/hoc est qr pncipiū perfecti⁹ cognoscit/⁊ sic habet rōnem alteri⁹ obi aliq̄ mō/inq̄ꝝtū po' pfectiori mō obijcit q̄z prius.ppō.ǵ.s.T.accipit absolute nō specificādo pmo ⁊ per se obm/qr quomōcūq; sit successio in cognitiōe aliquorū:opz vt sit aliqua pluralitas p̄ ⁊ p se obiectoꝝ vt potētię obijciunt/⁊ sic necesse est vt sint plures opatiōes/⁊ pfertiz vbi opatio vna intendi ⁊ pfici nō pōt sicut est in deo.

Si āt voluerim⁹ aliā pte sustinere.s.ꝙ plura possint successiue vna opatiōe cognosci nō quidē in seipsis/ſz in alio/qđ mihi pbabili⁹ videt/cū opatio hēat spēm ⁊ vnitatē ab obo pncipali/nō aūt a secūdario qđ in pncipali videt/dicēdū ē.q.ꝙ nō est sil' de angeli cognitiōe respectu singulariū ⁊ de cognitiōe dei respectu alioꝝ a se/qr singularia q̄ ab angelo successiue cognoscunt vident nō in seipsis/ſz in nā specifica/cū p spēm nature specificę itelligant.Si āt deus successiue multa cognosceret ilia videret deus in seipsis/nō āt in eēntia diuina/qr essentia diuina nō pōt successiue creaturas representare cū sit actualis sīlitudo nō solū existiuz/sed etiā nō existiū.Cū ppō ista intell's multa cōsiderātis successiue impoſſe est vnā opationē esse/intelligit de intellectu cōsiderāte vnūquodq; illoꝝ in seipso/nō aūt de intell'u considerāte illa i alio p̄ ⁊ pncipalr viso/Pz ista interptatio/ex rōne quā adducit.s.T.quia inq̄z opationes ſm oba differunt:cōstat eni hāc propōnē verā esse tm̄ de obiectis principaliter visis/nō autē de obiectis que vident in alio.

Cū aūt dicebat in pma rñsiōe ꝙ nō vr̄ imaginabile ꝙ aliquod indiuiduū nouiter cognoscat/nisi aut p se p̄ sit cognitum/aut nouiter aliqđ cognoscat in quo videat/aut obm prius cognitū alio mō cognoscat. Respōdet ꝙ in B casu obm pncipale alio mō cognoscit q̄z pus/nō qdē p aliaz cognitionē/ſz p nouā dispōnē ipi⁹ obi pncipalis/sic.n.vna ⁊ eadē spēs it'^lis repñtabat nām specificā absq; B singulari/⁊ postmodū ipam cū B singulari repñtat/nō pp variationē spēi it'^lis ſz pp mutationē idiuidui ⁊ aliq̄ mō nāę specificę/ita cognitio talis nāę absq; sui itrinseca variatiōe pus terminabat ad nām spe^cam/absq; tali indiuiduo/postea vo terminat ad ipaz ēt cū ipo idiuiduo/eadē q; rōe ē de ɔceptu p illā spēz elicito/ꝙ.s.absq; sui variatiōe dñsmode nāz spe^cam/i tali cāu rpñtat/di^o dico ex pte rei rpñtatę se tenēte.

¶ Quarto. In deo nullus pôt eẽ mot⁹. ğ nõ ẽ successio i eius cognitione. pbat̃ ɔ̃ñia/ q₂ successio nõ potest intelligi sine tempore/ nec tempus sine motu.

¶ Aduertẽdũ hic duo. ¶ Primũ ꝙ ꝓ₃ doctrinã. s. Tho. p̃/ter tp̃s cõtinuũ ẽ ẽt discretũ, sic p̃ter motũ ɔ̃tinuũ ẽ ẽt mo/tus discret⁹, discret⁹. n. mot⁹ ẽ cõposit⁹ ex diuersis opõni/bus istãtaneis si biinuicẽ succe/dẽtib⁹, ⁊ ab exi/stẽte i actu p̃ce/dẽtib⁹/ ⁊ succes/sio taliũ opõnũ dr̃ tp̃s discretũ. †cap. 23. Iõ hñ lqt. s. T. ꝙ nulla succes/sio p̃t itelligi si/ne tp̃e. s. ɔ̃tinuo ant discreto.

¶ Scd̃õ₃ ẽ ꝙ ali/qñ vnica opõ i/stãtanea dr̃ mo/tus ꝓm ꝙ mot⁹ †cap. 45. est act⁹ p̃fecti eo mõ q̃ plato dixit deũ mouẽ seip̃₃ q₂ itellit se, s₃ h̃ mõ nõ loqr̃ hic . s. T. cũ igt im/poĩe esse vt ali/gs mot⁹ sit i deo. s₃ accipit motũ vt successionẽ i/cludit q̃uocũq₃ sit successio ⁊ transitus ab vno in aliud. Auc. s. scriptu.

¶ Quinto. Esse diuinũ nõ h₃ p̃us, ⁊ posteri⁹, ğ nec ɔ̃sideratio. ğ oia sil̃ cognoscit, p₃ ɔ̃ñia: q₂ itelligẽ dei ẽ ipsum eẽ. †idẽ p. p. 14. arti. 1. ad p̃imũ.

¶ Hec rõ pbat ñ eẽ successionẽ ex p̃te ipi⁹ opõnis.

¶ Sexto. Int̃ di/uin⁹ nũq̃₃ ẽ i po° ğ oia sil̃ itellit, pbat̃ ɔ̃ñia, q₂ ois int̃ itelligẽs vnũ post aliud cap. 55. dum intelligit p̃mum in actu, ꝓm intelligit in potentia.

4 ¶ Ad hec successio sine tp̃e in telligi nõ p̃t: nec tp̃s sine motu: cũ tp̃s sit nũer⁹ mot⁹ ꝓm p̃us ⁊ posteri⁹: i deo ãt ipoĩe ẽ eẽ mo/tũ aliquẽ †(vt ex sup̃dcis h̃ri p̃t) nulla igitur i ɔ̃sideratione diui/na successio cadit: ⁊ sic omnia q̃ cognoscit simul considerat.

5 ¶ Itẽ itelligere dei ẽ ip̃₃ suũ eẽ vt ex sup̃dcis p₃: i eẽ ãt diuino nõ est p̃us ⁊ posteri⁹: s₃ ẽ totum sil̃ †(vt supra ostensum est). igit̃ nec consideratio dei habet p̃us ⁊ posteri⁹: s₃ oia simul itelligit.

6 ¶ Preterea ois itell's itelligẽs vnũ post aliud q̃nq₃ ẽ itelligẽs in potẽtia ⁊ q̃nq₃ i actu: dũ. n. itelli/git p̃mũ i actu. itelligit ꝓ₃ i potẽ/tia: itell's aũt diuinus nũq̃₃ ẽ i po/tẽtia: s₃ ẽ sp̃ i actu itelligẽs: non igr̃ itelligit res successiue: s₃ oia sil̃ itellit. † ¶ Huic ãt v̾itati testi/moniũ sacra scriptura affert. dr̃ . n. Jac. i. (Apõ deũ ñ ẽ trãsmu/tatio nec vicissitudis obũbratio)

¶ Confirmat̃ cõc⁹ ⁊ auc̃te. Jac. i. ¶ Sup cap. 56.

¶ Q₂ in deo nõ ẽ habitualis co gnitio Capitu. 56.

Ex hoc aũt appet ꝙ in deo ñ ẽ habitualis co/gnitio. ¶ In q̃buscũ/q₃. n. ẽ h̃itual' cognitio: nõ sil̃ oia cognoscunt̃: s₃ q̃dã cognoscũt̃ actu ⁊ alia cog̃scũt̃ h̃itu: de⁹ ãt sil̃ actu oia itellit: †(vt pbatũ ẽ) nõ ẽ igit̃ i eo h̃itualis cognitio.

2 ¶ Preterea h̃ñs h̃itũ ⁊ nõ ɔ̃si/derãs ẽ q̃dãmõ i potẽtia: alr̃ tñ q̃₃ añ itelligeret: ostẽsũ₃ ẽ aũt ꝙ itell's diuinus nullo mõ ẽ i põ: nul/lo igr̃ mõ ẽ i ip̃o h̃itual' cognitio

3 ¶ Amplr⁹ cis itell's h̃itualr̃ co/gnoscẽtis aliqd ẽ aliũ ei⁹ eẽntia q̃₃ sua opatio itellectual': q̃ ẽ ip̃a ɔ̃sideratio: itellectui. n. habitua/liter cog̃scẽti deest sua opõ: nõ ãt ei⁹ eẽntia deesse ei p̃t: i deo ãt sua essentia est sua opatio †(vt supra oñsum ẽ): nõ ẽ igit̃ i eius intellectu habitualis cognitio.

4 ¶ Itẽ itell's h̃itualr̃ tñ cogno/scẽs nõ ẽ i sua vltia p̃fectiõe. vñ nec felicitas q̃ ẽ optimu₃ ponit̃ ꝓm h̃itũ s₃ ꝓ₃ actũ. si igr̃ de⁹ est h̃itualr̃ cog̃scẽs p suã sb̃a₃ ꝓ₃ suã sb̃am ɔ̃siderat⁹ ñ erit vlr̃ p̃fect⁹: †(cuius ɔ̃riũ ostẽsum ẽ supra).

5 ¶ Amp. ostẽsum ẽ ꝙ ipse de⁹ est itelligẽs p eẽntiã suã. nõ aũt p aliq̃s sp̃es itelligibiles eẽntie supadditas: ois aũt itell's i h̃itu p aliq̃s sp̃es intelligit. nam ha/bit⁹ vl' ẽ habilitatio q̃dã ad reci/piẽdũ sp̃es itelligibiles q̃b⁹ actu fiat itelligẽs: vl' ẽ ordinata aggre/gatio ipsaꝝ sp̃eꝝ existẽtiũ i itel/lectu ñ ꝓ₃ cõpletũ actũ: s₃ medio mõ iter potẽtiã ⁊ actũ. ¶ Nõ ẽ igit̃ in deo habitualis scientia.

ma p̃fectione. s. ꝓm genus intel^lis vt sic. vnde nec felicitas ponitur a philosopho eẽ ꝓm habitum, sed ꝓm actum.

¶ Quinto. Nõ sunt in intellu diuino aliq̃ sp̃es supaddi/te. ergo ⁊c̃. pbat̃ ɔ̃ñia, q₂ ois intell's in habitu itelligit p aliquas sp̃es/ q₂ hitus vel ẽ habilitas q̃da₃ ad recipiẽdũ sp̃es intel^lis / vel ẽ ordinata aggregatio ipsaꝝ sp̃eꝝ intel^lium existentiũ in in/tell'u medio mo/do inter actum ⁊ potẽtiam.

¶ Aduertẽdũ, ꝙ s. T. hic de ha/bitu scientie sub disiunctione lo/quit̃, pp̃ varias opiones d̾ ipso. Nã Auic. vt di/cit̃ vi. q. 12. art. 1. ⁊ 4. sen. d. 50. ar. 1. posuit ha/bitũ scientię eẽ habilitatẽ quã/dam aię nostrę ad recipiendu₃ illuminationẽ i/telligentie agen/tis/ ⁊ sp̃es intel/ligibiles ab ea effluentes. Alij vero dixerũt ha/bitum sciẽtię eẽ collectione₃ sp̃e/cieꝝ. S. Th. au/te₃ aliqñ videt̃ dicere, ip̃m esse quãdã simplicẽ qualitatẽ: vt p^a 2^e. q. 54. arti. 4. aliqñ vero ꝙ sit collectio multa/rum sp̃erum. vt vi. q. 20. arti. 2.

†cap. 55. Nõ ha/bitus scie sz simplex qualitas. †cap. 45. †cap. 28.

¶ Dicerem ego pro expositione opionis. s. Th. ꝙ d̾ habitu sciẽ/tifico intellectus nostri dupliciter loqui possum⁹. s. formaliter ⁊ fundamẽtaliter: siue originatiue: si fundamẽtaliter ⁊ originatiue loquamur, sic ẽ collectio ipsarũ sp̃erum: non. n. pot intellectus cõclusiones aliquas cõsiderare nisi sit in actu per sp̃es int^lles virtute intellectus agentis/ a/ fantasmatibus abstractas. s₃ q₂ habẽs huius/modi sp̃es nõ põt ipsis ordinate vti/ ⁊ sciẽtifice, nisi per ex/ercitationẽ in demonstrationibus ex ijs speciebus factis. ex quibus in intellectu caũsat̃ qualitas q̃dam/ qua intelle/ctus est habilis ad cõsiderãdum cõclusiones vnius scien/tie prompte/ ⁊ delectabiliter, ideo ipsa habilitas est essen/tiale, ⁊ formale in habitu sciẽtifico/ noie habilitatis intel/ligẽdo nõ habitudinẽ ⁊ relõnẽ dũtaxat, sed qualitatem: p quã intellectus sit habilis p̃rime ad vtẽdũ sp̃ebus intel/ligibilibus/ ⁊ ad cõsiderãdũ sciẽtię cõclusiones: pp̃ter hoc dicit. s. Tho. habitũ esse collectionẽ sp̃erum ordinatarũ/ q₂ v₃ ipse sp̃es nõ h̃ũt rõnem hitus sciẽtifici/ nisi ipsa habi/

¶ Secundo oñdit ꝙ i deo nõ ẽ h̃itual' co/gnitio, ⁊ Arguit. p̃. sic. ¶ De/us oia sil̃ actu cog̃scit, ğ nõ ẽ ei⁹ cognitio habi/tual'. p₃ ɔ̃ñia: q₂ vbi est habitualis cognitio. aliqua cognoscunt̃ habitu tñ, non aũt actu.

¶ Scd̃o. Int̃ diu⁹ nullo mõ ẽ i po° ğ ⁊c̃. p₃ ɔ̃ñia: q₂ h̃ñs hitũ ⁊ nõ ɔ̃siderãs est in po°. q̃dãmõ. s. accñtali nõ aũt eẽntiali.

¶ Tertio. In deo opatio est sua eẽntia. ergo ⁊c̃. pbat̃ ɔ̃ñia, q₂ vbi intell's habitualit̃ cognoscit. ibi aliud sunt essentia ⁊ actualis opatio, habitualr̃. n. cognoscẽti deest actualis cõsideratio vt sic. eẽntia autem ei deesse non potest.

¶ Quarto. Si hoc eẽt. Deus nõ eẽt vlr̃ perfectus, pbatur ɔ̃ñia, q₂ intell's habitualiter cognoscẽs nõ est in sua vlti/

6 ¶ Preterea hitꝰ qdā q̄litas ē: deo aūt nō pt nec q̄litas nec aliqd accn̄s accidē: †(vt sup̄ pbatū est) nō igr̄ deo cōpetit hitualis cognitio. ¶ Qr vo dispō q̄ qs ē hitu tm̄ ꝯsiderās aut volēs aut agēs assimilat̄ dispōni dormiētis: hic ē q̄ Dauid vt hitualem dispōnē a deo remoueret dicit. (Ecce nō dormitabit neq3 dormiet q custodit israel.) Hinc ēt est q̄ Ecc̄.23. dr̄. †(Oculi domini multo sunt lucidiores sup solē: nā sol semp ē in actu lucēdi.)

¶ Qr cognitio dei nō ē discursiua. Capitulum.57.

Ex hꝰ aūt vlteriꝰ hr̄ q̄ diuina ꝯsideratio n̄ ē rōcinatiua vl̄ discursiua. ¶ Tūc .n. rōcinatiua est nr̄a ꝯsideratio: qn̄ ab vno cōsiderato i aliud trāsimꝰ: sic syllogizādo a pncipijs i ꝯnes: nō .n. ex h aliqs rōcinat̄ vel discurrit q̄ īspicit q̄liter ꝯ ex pmissis seq̄t̄ sil' vtrūq3 ꝯsiderās. h .n. ꝯtigit n̄ argumētādo: s3 argumēta idicādo: sic̄ nec cognitio mālis ē ex h q̄ mālia diiudicat. ostsum ē aūt †q̄ deꝰ nō ꝯsiderat vnum post aliud q̄si successiue: s3 sil' oia: nō ergo cognitio eius est rōcinatiua vel discursiua: q̄3uis oiu3 discursuz ⁊ rōcinatōe3 cognoscat.

2 ¶ Itē ois rōcinās alia ꝯsiderat rōe ituet̄ pn̄ ⁊ alia ꝯnē: n̄ .n. opōtet ꝯsideratis pncipijs ad ꝯnē pcedere si ex h ipso q̄ pncipia ꝯsiderant̄ ꝯnes ēt ꝯsiderarent̄. deus āt cog̃scit oia opōne vna: q̄ ē sua eēntia: †(vt sup̄ pbatū ē) nō est igit̄ sua cognitio rōcinatiua.

3 ¶ Preterea ois rōcinatiua cognitio h3 aliqd d' pō ⁊ aliqd de actu: nā ꝯnes i pncipijs st̄ i potētia: i diuo āt itellu potētia nō h3

litas que sunt ordinate in intel° q̄ztū ad vsum ipsar̄ supueniat, vn̄ scia dr̄ effectus demōnis eē, nō qdē q̄3tu3 ad ipm fundamētu3. qr spēs intel'is nō causant̄ p op' intel' po'is. cuiusmodi ē demōratio: s3 p actū it' agētis: sed q̄3tu3 ad formale .s. q̄ztū ad habilitatē, p demōnē .n. reddit̄ intel' habilis ad vtēdū spēbus itelligibilibꝰ circa ꝯnē demōstratā: ⁊ qr per vnā demōnem circa vnum gn̄s intel'lum causat̄ habilitas i it' ad cōsiderādū p spēs illiꝰ gn̄is. iō per alis demōnes circa idē gn̄s n̄ causat̄ noua q̄litas ⁊ noua habilitas: sed pus causata extēdit̄ ⁊ pficit̄. s3 q̄ it' p ipsa3 fit habil' ad ꝯsiderādum plures ꝯnes, circa idē gn̄s intel'a ad quas prius erat i po° tm̄ iuxta ea q̄ dicit. S. T. in p° 2°. ¶ Silr̄ possumꝰ dicere in int° gn̄ habitū eē fundamētalr̄ ipas spēcies: formalr̄ āt eē quādā habilitatē ad vtendu3 ipsis spēbꝰ: siue sit aliqd distinctu3 i ipis ab ipso it°. siue sit ipm lumē nāle int'. Hāc difficultatē plenissime alij Thomiste p tractātes: iō de ipsa dicta a nobis hoc loco sufficiant.

† cap. 23.

† vt dicit pho. t. cō. 12 me. cō. 50.

Boe. e. scriptu.

† idē p. p. q. 4. ar. 7.

¶ Sexto. In Deo nō ē q̄litas. ḡ ⁊c̄. p3 ꝯn̄a. qr hitꝰ q̄litas ē. ¶ Cōsiderādū ex doctrina. s. T. s sen. d. 35. ⁊. p. p. q. 14. q̄ cū scia dicat pfectionē rōne certitudis: ipfectionē aūt inq̄3tu3 q̄litas ē: ⁊ inq̄3tū discursum iportat: sic alia dn̄r de deo p remotionē ois ipfectiōis: ita cu3 scia attribuit̄ deo attribuit̄ sibi rōne certitudis: nō āt rōne q̄litatis ⁊ discursus: ⁊ qr hic loquimur de habitu propriecui cōuenit q̄ sit qualitas: ideo absolute dr̄ hic q̄ habitus est qualitas. ¶ Cōfirmat̄ postremo auc̄te ps. Nō dormitabit neq3 dor. q cust. israel: qr dispō hitualr̄ cog̃scētis assimilatur dispōni dormientis, vt dicitur. 12. meta. cō. 50. Item auc̄te Eccl. 23. oculi domini. ⁊c̄.

¶ Super cap. 57.

Tertio ostēdit q̄ diua ꝯsideratio nō ē rōcinatiua vel discursiua. pbatur .p. ¶ Deꝰ nō cog̃scit vnū post aliud q̄si successiue, ergo nō discurrit. Probat̄ ꝯn̄a: qr nr̄a cōsideratio est rōcinatiua vel discursiua qn̄ ab vno cōsiderādo in aliud trāsimꝰ. Pro quo notat. s. T. q̄ nō dī aliquis rōcinari: ex hoc qd īspicit qualiter ex pmissis seq̄tur ꝯ simul vtrūq3 ꝯsiderās: qr hoc ꝯtingit nō argumētando s3 argm̄ iudicando: sicut nec cognitio mālis ē ex hoc q̄ (mālia diiudicat. ¶ Aduertēdum ex doctrina. s. T. 1. q. 58. ⁊ vl. q. 8. q̄ ad rōnē discursus duo requiruntur. ¶ Primo vt distinctis cognitiōibꝰ cognoscant̄ plura. 2° q̄ cognitio vnius fit cū cognitiōis alterius: vn̄ discurrere est ex vno prius cognito in cognitionē alterius posterius noti deuenire qd prius erat ignotū. Propt̄ defectū primi vidēs plura in speculo nō dī discurrere. qr oia vnica visione cognoscit: p defectū scd̄i cognoscēs pmo hoiem: ⁊ scd̄o lapidē nō dī discurrere: qr vna cognitio nō ē cā alterius: iō bn̄ hic dicit̄ q̄ considerās qualr̄ ꝯ ex pmissis seq̄t̄ sil' vtrūq3 cōsiderās nō discurrit: qr v3 nō pcedit̄ a prius noto ad posteriꝰ notū. ¶ Scd̄o. Oia deus vnico opōne cognoscit. ergo non discurrit: pbat̄ ꝯn̄a: qr rōcinans alia operatione considerat pn̄ ⁊ alia ꝯnē: nō .n. oporteret considerātis pncipijs ad ꝯnē pcedere. si ex hoc ipso q̄ pncipia ꝯsiderāt ꝯnes ēt ꝯsiderarēt. ¶ Aduertēdū: q̄ pn̄ dupl'r considerari pn̄t: vno mō fm se ⁊ absolute. alio modo vt ordinata ad ꝯnem inferēdam. Cum pmo modo cōsiderātur: puta cū considerātur homines esse animal rōnale: p se, ⁊ similiter cum considerat̄ animal rōnale esse risibile p se ⁊ separatim: non cognoscitur conclusio puta homo est risibilis: s3 alia cognitione fm se vnaquaq3 premissar̄ cōsiderat̄: ⁊ alia cognitione conclusio: cum aūt secūdo mō cōsiderant̄: cu3 .s. minor accipit̄ vt subsumpta ad maiorem. simul cognoscit̄ minor subsumpta ⁊ cōclusio: pp hoc dī posterior pmo q̄ illa: cognoscēs simul inducens, cognouit. Sed secūda cognitio psupponit primam: nā .n. ordinant̄ ppōnes ad inferēdam cōclusionem: nisi prius ipsis ppōnibus fm se cognitis. pp h dicit. S. Th. q̄ rōcinans prius intuet̄ pncipia, q̄3 ꝯnem: qr v3 prius cognoscit ipsa absolute q̄3 p ordinem ad ꝯnem: ⁊ p ꝯn̄s alia: ⁊ alia cognitione cognoscit vtrūq3. ¶ Aduertēdū q̄ q̄ hec rō 2° est alia a p'a, qr in p'a pceditur ex successione cognitionis q̄ reqrit̄ in discursu: in scd̄a aūt ex alietate cognitionis pncipior̄ ⁊ ꝯn̄s: nō est aūt formaliter idem successiue cognoscere ⁊ diuersis cognitiōibus considerare: licet vnum alterum cōcomitetur. ¶ Tertio. In diuino intellu nō est po°. ergo ⁊c̄. Probatur ꝯn̄a: qr ois rōcinatiua cognitio h3 aliquid de po° ⁊ aliqd de actu: eo q̄ in pncipijs sint ꝯnes in potentia. ¶ Sed vr̄ ista rō nō ꝯcludere: qr pn̄ nō ꝯtinēt ꝯnes nisi in po° actiua: vt dicitur. 2. phy. si formaliter summantur: non est autem inconueniens aliqua potentialiter isto modo cōtineri in deo: cum in ipso sic oēs creature contineātur. ¶ Respōdetur: q̄ licet in pncipijs cōtineant̄ ꝯnes in potentia actiua: tm̄ ex hoc q̄ talr̄ in pncipijs cōtinent̄ ⁊ cognoscunt̄ in ipis potētialr̄: necesse ē in int° ponere potētiā ad nouā actionē: ⁊ ēt potētiā passiuā: qr sic int' est in po°. ad eliciēdum actū cognitiōis quē nō h3: ⁊ est i po° ad recipiēdū actualē cognitionē q̄ ex pncipior̄ cognitiōe cāri pōt: ex hoc aūt q̄ creature sunt in deo fm potētiā actiuā: nō opz

† cap. 5.

Modo prius simul cum conclusione cognoscatur.

† cap. 56.

† cap. 16.

Quid sit discursus intellectus.

ponere in ipso aliquā poᵐ ad eliciēdū nouū actuz, neqꝫ potentiam passiuam: ideo non est simile.

¶ Quarto. In diuina scia nihil pt eē cātū. cū sit idē qd ipse deꝰ ḡ rc̄. pbat̄ ꝯñia: qr i scia discursiua pñᵃ sunt qdāmō cā efficiēs ꝯnis, vñ ꝛ demonstratio ē syllogismus faciēs scire.

¶ Aduerte ꝙ. s. T. dicit pñᵃ eē qdāmō cām efficiētē ꝯnis, nō aūt simplr eē cām, qr nō sit cā, q efficiat cognitionē ꝯnis tāq̄ agēs qd, sz tāq̄ rō agēdi, intˢ. n. ex cognitiōe pn cipio pcāt cognitionē conclōnis in seipso.

cap. 16.

¶ Quito. In deo nō pt eē nisi cognitio nālis. ḡ rc̄. pbat̄ ꝯñia, qr vt i nobis pz q nālr cognoscimus vt sunt pᵃ pñᵃ, cognoscimꝰ absqꝫ discursu ex sola. s. cognitiōe terminorum.

cap. 45.

cap. 43. ¶ Sexto rōcinatio ē qdā motus intˢ trāsitiis ab vno i aliō. ergo nō ꝯuenit deo. pbat̄ ꝯñia, qr oēz motū oz ad mouēs oio imoᵘ reducē: intˢ āt diuinꝰ ē pᵃ origo motꝰ, vt iferius ostendetur.

cap. 31.

¶ Septimo. supremū in nobis nō ē rō sz itˢ. q ē rōnis origo. ergo deꝰ nō discurrit, pbat̄ ꝯñia, qr supremū in nobis ē inferius eo qd ē in deo, cū iferiꝰ nō attigat supius nisi i suo supremo.

¶ Aduerte ꝙ itˢ in nobis dr̄ rōnis origo, inquantum cognitio principiorum, q ad intᵐ ptinet ē causa ꝛ origo discursus, qui pertinet ad rōnem.

¶ Octauo. Ex imperfectione intellectualis nāe ꝯuenit rōcinatiua cognitio. ergo rc̄. probatur añs, qr qd per aliud cognoscitur sicut accidit in cognitione rōcinatiua est minus notum eo, qd est per se notum ꝛ ad illud non sufficit natura cognoscentis sine eo per qd fit notum.

¶ Aduerte, ꝙ licet intellˢ. noster natus sit multas ꝯnes ꝑ certitudinem, ꝛ euidēter cognoscere, non tñ pōt eaꝝ certā ꝛ euidentem notitiam hr̄e nisi per resolutionem ad pma pñᵃ. vt inquit. S. T. 3ᵒ sen. d. 23. ar. 2. q. 3. Propterea hic dr̄ ꝙ non sufficit intellˢ illas cognoscere absqꝫ medio, sed si intellectualis nr̄a nā oino perfecta esset posset in pncipijs ꝯnes cognoscere vno intuitu, nec opus esset trāsitio ab vno

locū: †(vt supra ostēsum ē): nō est igit̄ eius intellˢ discursiuus.

4 ¶ Amp. in oi scia dicursiua oz aliqd eē cātū: nā pncipia sunt qdāmō cā efficiēs ꝯclōnis. vñ ꝛ demōstratio dr̄ syllˢ faciēs scire: in diua āt scia nihil cātuz pōt eē. cū ipsa dei scia sit ipse deꝰ (†vt ex supioribus pz:) dei igitur sciētia non potest esse discursiua.

5 ¶ Adhuc ea q nālr cognoscūtur absqꝫ rōcinatiōe nobis sunt nota: sic de pmis pncipijs pz: sz in deo nō pōt eē cog nisi nālis: imo nisi eēntialis: sua eni scia est sua eēntia †(vt supꝫ ostēsuz ē:) dei igit̄ cognitio nō est rōcinatiua.

6 ¶ Preterea oēm motū necē ē reduci in pmū mouēs: qd ē mouēs tm̄ ꝛ nō motū: illud igit̄ a q ē pma origo motꝰ: oz oio eē mouēs ꝛ nō motū: h āt ē itellˢ diuinus: †(vt supꝫ ostēsuz ē): oz igit̄ intellectū diuinū oio eē mouētē nō motū: rōcinatio āt ē qdā motus itellˢ trāseūtis ab vno in aliud: nō ē igit̄ diuꝰ itellˢ rōcinatiuꝰ.

7 ¶ Itē qd est supremū in nobis est iferiꝰ eo qd ē in deo: nā iferiꝰ nō attigit supiꝰ nisi in suo sūmo: supmū āt in nr̄a cognē nō ē rō: sed intellˢ. q est rōnis origo: dei igit̄ cognitio nō est rōcinatiua: sed intellectualis tantum.

8 ¶ Amp. a deo ois defectus remouēdus ē: eo qd ipse ē simplr pfectꝰ: †(vt supꝫ ostēsuz ē): sz ex iperfectiōe itellˢualis nāe ꝯuenit rōcinatiua cog. nā qd per aliud cogscit̄ minꝰ est notū eo qd p se cogscit̄: nec ad id qd p aliud est notū nā cogscētis suffic̄ sine eo p qd fit notū: in cogne āt rōcinatiua fit aliqd notū p aliud: qd āt itellˢualr cogscit̄ p se ē notū: ꝛ ad ipm cogscēdū nā cogscētis sufficit absqꝫ exteriori medio. vñ māifestū ē ꝙ defectꝰ qdā itellˢ est rōcinatio diuina. igitur sciētia non est ratiocinatiua.

9 ¶ Ad h absqꝫ rōis discursu cōprehēdunt̄ ea qꝝ spēs sunt in cogscente. nō. n. visus discurrit ad lapidē cogscēdū: cuius silitudo in visu ē: diuina āt eēntia est oiuz silitudo (vt supꝫ pbatū est): nō igit̄ pcedit ad aliqd cogscēdū p rōnis discursū. †¶ Pz ēt solō coꝝ q discursuz i diuā sciaz iducere vñr: tuz ex h ꝙ p eēntiā suā alia nouit: qd qdē ostēsū ē nō fieri discursiue. cū eius eēntia se hēat ad alia nō sicut pncipiū ad ꝯclōnes: sz sic spēs ad res cognitas. ¶ Tū ex h ꝙ icōueniēs forte aliqbꝰ videret̄. si deus syllogizare nō posset: hz eni syllogizādi sciaz tāq̄ iudicās ꝛ nō syllogizādo discurrēs. ¶ Huic āt vitati rōnibꝰ pbate ēt sacra scriptura

in aliud, ideo huiusmodi discursiua cognitio arguit imperfectionem nature intellectualis.

¶ Ultimo. Diuina essentia est oium silitudo. ergo rc̄. pbat̄ ꝯñia, qr absqꝫ discursu cognoscūt̄ ea qꝝ spēs sūt i cogscēte.

¶ Aduerte ꝙ aliqua possunt hr̄e spēm in itellectu duplr. s. mediate, ꝛ imediate. imediate qñ imediate repñtant̄ p illā. meᵗ qñ secūdario repñtant̄ ꝛ remote. qddītates ḡ reꝝ immediate ꝛ pric hñt spēm in intᵒ nostro, complexiones vero remote, ꝛ mediate, sz in intᵒ diuino sꝫ spēs taz complexorum qz icōplexoruz immediate. cū diuina eēntia oium sit propria similitudo.

cap. 18.

Quod ergo inquit. S. Th. cognosci absqꝫ discursu ea quoꝝ sunt spēs in cognoscente, intelligenduz de ijs, que sunt primo, ꝛ immediate ꝑ species represētata, quo modo omnia i deo hñt speciem, ꝛ similitudinē aliqꝫmō.

cap. 54.

Boso rie o, c

¶ Ex istis soluūtur rationes que contra hanc cōclusionem adduci possent. Prima est qr deus omnia per suaz essentiam nouit. dicitur. n. ꝙ hoc nō sufficit ad discursum. cū eēntia diuina se habeat ad alia nō sicut principiuz ad cōclusiones, sed sicut species ad res cognitas.

¶ Sed videtur. S. Tho. veri. q. 2. 4. oppoᵐ dicere huius, dicit. n. ibidem, ꝙ res eē in deo assimilat̄ illi mō quo effectus sunt in causa, ꝛ conclusiones in principijs.

¶ Respōdetur, ꝙ cum in omni similitudine cōiungat̄ ēt aliqua dissimilitudo, similia vno mō, possunt alio mō dissimilia dici. Principia ergo intellectus nostri cōparant̄ ad cōclusiones sicut causa ad effectum in ipsa virtualr cōtentuz non aūt sicut silitudo actualr, ꝛ distincte representatiua ꝯnum, ꝛ propria coꝝ rō, ideo cum essentia diuina sit causa oium creaturarum est aliqua similitudo inter essentia diuinam respectu creaturarum, ꝛ pncipium respectu cōclusionum, sed inquātum essentia diuina actu repñtat omnes creaturas, ꝛ distincte. nō autem principia suas conclusiones in ipso virtualr cōtētas, in hoc inter ipsam, ꝛ pncipia

est dissimilitudo. rōne ergo vnius/dcm̄ ē in qōnibꝰ 8. vi. q; sunt silia, rōne vō alterius hic negat̃ silitudo, ⁊ pſertim q: hic agit̃ de cognitione qua vnū p aliud cognoscit̃, in quo differt eēntia dina a pncipiis dem̄ſonū, illa.n. sic ducūt in cognitionē alterius, q pus cognoscunt̃ ⁊ postea ex eoꝝ cognitione deuenit̃ in cognitionē ɔnum, nō autem sic est de eēntia dina, sed ipa ducit i cognitionē alioꝝ sicut spēs :n: ⁊ sicut spēs concepta. q non prius duratione cognoscit̃ q id qd per ipsam repitatur.

† Auc. a. scriptu.

C Secūda obiectio est. q: cum nos syllogiȥemus. incōueniēs esse vr̃, si deus syllogiȥare non possit.

† Vide p.p. q.14. art. 14.

C Sȝ dr̃ q licet nō syllogiȥet, q: hoc imperfectionem nostri intellectus sequitur. hȝ tn̄ syllogiȥandi sciaȝ tanq̃ iudicās de argumentis.

C Confirmatur. Postremo conclusio. heb. 4°. vbi dr̄. q omnia nuda sunt, ⁊ aperta oculis eius. que autē argumentatione noscūtur non sunt sm̄ se nobis nuda ⁊ apta. sȝ rōe nudāt̃, ⁊ apiūt̃.

† cap. 55.

testimoniū phibet. Dr̄.n. Heb. 4.† (Oīa nuda ⁊ apta sunt oculis eius.) Que.n. rōcinādo scimus nō sūt sm̄ se nobis nuda ⁊ apta: sed rōne aperiunt̃ ⁊ nudātur.

C Q deus non intelligit cōponēdo ⁊ diuidēdo. Cap. 58.

Er eadē ēt oñdi pt q intell's diuinus nō intelligit p modū intellꝰ cōponētis ⁊ diuidētis.

C Cognoscit.n. oīa cognoscendo eēntiā suā: eēntiā aūt suā nō cognoscit cōponēdo ⁊ diuidendo: cognoscit.n. seipm̄ sic ē: i ipo aūt nulla est cōpositio: nō igr̃ intelligit p modum intellectus cōponentis ⁊ diuidentis.

2 C Adhuc ea q̄ itellu diuidunt̃ ⁊ cōponunt̃ nata sunt seorsum ab eo ɔsiderari: ɔpōne.n. ⁊ diuisiōe opꝰ nō eēt si in h ipso q de aliqua re apprehēdit̃ qd ē: hȝret qd ei iesset vel nō ineēt. Si igit̃ deus itelligeret p modū itell's cōponētis ⁊ diuidētis: seq̃retur q nō vno intuitu oīa ɔsideraret sed seorsum vnūqdq;: † (cuiꝰ cōtrarium supra ostensum est.)

3 C Amp. in deo nō pōt eē priꝰ ⁊ posteriꝰ: cōpositio aūt ⁊ diuisio posterior ē ɔsideratiōe eius qd quid est. que est eiꝰ pncipiū: in opōne igitur diuini intell's cōpositio ⁊ diuisio eē nō potest.

4 C Itē, ppriū obm̄ intell's ē qd qd ē: vn̄ circa h nō decipit̃ itell's nisi p accn̄s: circa cōpōnē aūt ⁊ diuisionē decipit̃. sic ⁊ sensus qui est ppꝛioꝝ ē sp verꝰ: i alijs aūt fallit̃: i itellu āt dino nō ē aliqd p accn̄s: sȝ solū qd p se ē: i diuino igr̃ itellu n̄ ē cōpositio ⁊ diuisio: sȝ solū simplr̄ rei acceptio.

5 C Ampliꝰ, ppōnis p itell'm cōponētē ⁊ diuidētē formata ɔpositio in ipso intellectu existit. nō in re q̄ extra aiam ē. Si igit̃ itellectus diuinus de rebꝰ iudicat p modū intell's: ipse ē ɔpositus: qd ē ipoſſe: vt ex supradictis pȝ.

6 C Itē itell's cōponēs ⁊ diuidēs diuersis cōpōnibꝰ diuersa diiudicat: cōpositio.n. itell's ɔpōnis terminos nō excedit: vn̄ ɔpōnē qua itell's diiudicat hoīem esse

C Super ca. 58.

Quarto Ostēdit q int' diuus nō itelligit per modum componētis ⁊ diuidēt. Et arguit. Prio sic. Oīa cognoscit cognoscēdo eēntiā suā, ipsam aūt nō cognoscit componēdo ⁊ diuidēdo/cū i ipa nulla sit ɔpō. g̃ ⁊c.

C Aduerte ex doctrina. s. T. pª. p. q. 85. 5. 3m. q ɔponi ⁊ diuisioni int' opȝ correspōdere ɔpōnem aliquā ex pte rei, siue sit ex mā ⁊ forma, siue ex sb̄a ⁊ accn̄te, siue quocūq; alio mō, sȝ hoc ego itelligo q ɔueniat rei aut sm̄ se. ⁊ ex nā sua aut sm̄ q est in ɔceptu nr̄o, nō.n. req̄rit̃ vt ipsa res de qua formaт̃ ɔpō ⁊ diuisio, in seipsa aliquā hēat ɔpōnē: aliogn oēs ppōnes quas de deo formamus falsę eēnt, cū i ipo nulla sit ɔpō: sȝ requirit̃, q saltē in itu multiplicitatē quādam hēat. ⁊ sic diuina eēntia ɔpōnē ⁊ multiplicitatē hȝ sm̄ q ab ipsa multos ɔceptus formamus. sȝ q: hoc accidit ex imperfectiōe it' nr̄i nō valēti ipsam sm̄ q i se ē cōprehēdere, iō vbi it'. e ? illi adequatus, cuiusmodi ē it' diuus. i ipsa nō ē ɔpō. ēt hȝ q itelligit̃ cū nō sub pluribus ɔceptibꝰ ɔcipiat̃, iō a tali itu sine ɔpōne cognoscit̃. Propter h g̃ dixit. S. T. deū ideo nō ɔponere eēntiā suā cognoscēdo: q: ipsa ɔposita nō est. s. i se, ⁊ addidit ēt q cognoscit seipm̄ sicut est. vt oñdat q nec ēt sm̄ q a seipso itellit̃ ɔpōnē hȝ. ⁊ sic ex nulla pte ipaȝ itelligēdo ɔponit: cū oporteat ɔpōni it' aliquā

Cōpōni ⁊ diuisiōi itell'o opȝ correspōdere ɔpōnē ex pte rei

ɔpōnē ex pte rei altero illoꝝ modoꝝ correspondere.

C Secundo. Si componeret ⁊ diuideret, nō vno ituitu oīa consideraret, sȝ seorsum, pbat̃ ɔn̄ia, q: que componunt̃ ⁊ diuidunt̃ nata sunt seorsum abinuicem ɔsiderari. Nā amū cognito qd est res. statim cognosceret̃ qd ei inest vel non inest, nō eēt opus compositione. ⁊ diuisione.

C Aduertēdum. vt hr̃. p. p. q. 85. ⁊. 58. q ideo it' noster cognoscit cōponēdo ⁊ diuidēdo, q: cum procedat de poª ad actuȝ, nō statim hȝ perfectā rei cognitionē, sȝ primo rei q̄ditatem cognoscit. deinde passiōes ⁊ habitudines circūstātes, vnde necesse est vt ea que diuisim cognouit / vniat ɔponēdo aut diuidēdo ad habēdaȝ perfectam notitiaȝ de re. Si autem apprehensa q̄ditate. simul in ipsa videret q̄ illi isunt aut nō insunt/ nō indigeret compositione, q: statim de re perfectam notitiam haberet/ qd sane itellectui diuio ɔtingit/ qui vnico actu omnia que in re eē aut nō esse pñt apprehēdit.

C Tertio. In deo nō potest eē prius, ⁊ posterius. ergo non est in ipso compositio/ probatur ɔn̄ia, q: compositio ⁊ diuisio est posterior consideratione quodquid est.

C Aduerte q ista rō differt a pcedēte. q: illa pcedebat ex ordine cognitoꝝ simplicium, hec aūt ex ordine ipsaꝝ cognitionum, simplicis/ imō, ⁊ composite.

C Quarto. In dino int' non ē aliqd p accn̄s. g̃ i ipso nō ē cōpositio/ ⁊ diuisio. pbat̃ ɔn̄ia/ q: i cognitiōe qdqd ē. nō decipit̃ int' nisi p accn̄s: circa ɔpōnē aūt ⁊ diuisionē decipit̃. sicut ⁊ sensus ppꝛioꝝ sensibiliū nō fallit̃. sȝ bn̄ in alijs.

C Aduerte fundamētū huiꝰ rōnis eē. q in it' dino nō potest intelligi eē ɔpositio ⁊ diuisio, nisi eo mō quo i it' cognoscēte qdqd est pt repiri: q: int' diuus est simplr̄ it' ⁊ oīa cognoscit eo modo quo nr̄ int' cognoscit qdqd est: vt dictum ē superius: ⁊ q: i cognitione qdqd ē vt sic. nō admiscet̃ ɔpositio nisi p accn̄s, rōe cuiꝰ, ⁊ i ipo falsitas eē pt/ iō nec isto mō pōt ɔpō esse in it' diuino, in quo nihil est per accidēs.

C Quīto. Seq̃ret̃ q it' dinꝰ ɔpositꝰ sit/ pbat̃ ɔn̄ia. q: ɔpō formata p it' existit i it' nō i re q̄ ē ex it'. sȝ aliqd sibi correspondeat i re, vt supra diximꝰ. Si g̃ it' diuus ɔponat. erit i ipso forma ab ipso distincta. ⁊ sic erit in ipo aliq̄ compositio.

C Sexto. Si sic est. ergo intelligere dei non est vnum tm̄. g̃ sua essentia non est vna tantum. cum eius ɔpō sit sua essent

da, pbat p^s 9sña. qz int^r 9ponēs. ⁊ diuidēs, diuersis 9pōnib^9 diūsa iudicat. 9pō. n. it^r 9pōnis terminos nō excedit. Nā 9pōe: q̄ it^r iudicat hoiēz eē aial. ñ iudicat triāg^m eē fig^m

¶ Aduerte. q 9pōnis noie aliqñ significat ipsa opō it^r alīqñ 9cept^9 p illā opōnē pduct^9, hic aūt accipit p ipsa opōne, vez. n. ē q tal opō nō excedit terminū p ipsam pductū, sic. ⁊ nulla alia opō suū tminuz excedit. ⁊ iō si termin^9 vni^9 cō pōnis ē hoiēz eē aial. nihilo^q aliō repītat in re, nō poterit illa opō ad aliud iudicā dum extendi.

¶ Sed qz posset aliqs deducere q de^9 ñ cogscat enūciabilia / qz nō 9ponit. h re mouet. S. T. dicēs. q h ex dcis nō seq^r. qz lz deus non 9ponat aut diuidat, om niū tñ cogscit cō pōnē, eo q eēntia sua vna ⁊ simplex exēplar sit oium multiplicīū ⁊ 9positoꝝ tā sm rē, q̄z sm rationem.

† cap.45.

† Luc. a tempra.

¶ Sz occurrit h dubiū. Nam entia rōnis nullū hñt eē, sz solū cognoscunt. g per diuinā eēntiā non cogscit 9pō rōnis, eēntia. n. diuina nō ē exemplar entiū nullum hñtium eē, nec habere potentiuz.

Dionys.

animal: non diiudicat triāgulū eē figurā: cōpositio aūt vel diuisio opō q̄dā ē intell's: si igit de^9 cōsiderat res 9ponēdo ⁊ diuidēdo: seq̄tur q suū itelligere nō sit vnū tm̄: sz multiplex. ⁊ sic etiā sua eēntia nō erit vna tm̄: cū sua opō intellectualis sit sua eēntia: †(vt supra oñsuz ē). Nō aūt pp hoc opz nos dicere q enūciabilia ignorat: nā eēntia sua cum sit vna ⁊ simplex: exēplar est oium multipliciū ⁊ cōpositoꝝ. ⁊ sic p ipsam deus oium multitudinē ⁊ cōpōnem. tam nāe quā rōnis cognoscit. ¶ His aūt sacre scripture auctoritas 9sonat. Dr̄. n. Isa. 55. †(Non. n. cogitationes mee cogitationes vestre.) Et tñ in. ps. dr̄. (Dñs scit cogi. hominū) quas 9stat p cōpositionē ⁊ diuisionem intell's pcedere. †¶ Dio. ēt(dicit. 7. cap. de diui. nomi. Igitur diuina sapiētia se ipsam cognoscēs: cognoscit oia ⁊ mālia imāliter ⁊ idiuisibiliter diuisibilia: ⁊ multa vnitiue.

¶ Rñdet. ⁊ dr̄ p^o / q p 9pōnē rōnis nō itelligit. s. T. 9pōnē q̄ sit ens rōnis, vt ens rōnis distinguit 9 ens reale. sz cōpōnē, ⁊ 9ceptū 9plexū. formatū p it^m ⁊ rōnē, q ē ens reale, distictū tñ 9 ens nāle qō extra it^m p ipsum repītat.

¶ Di 2°. q eēntia diua ē ēt aliq̄ mō exemplar entis rōnis ex ea parte qua aliquo modo participat esse.

¶ Cōfirmat postremo, ⁊ 9, ⁊ sensus 9nis. auctē Isaie. 55. vbi dr̄. Nō. n. cogitatōes meę. ⁊c̄. cū tñ dicat i. ps. Dñs scit cogitatōes hoīum. itez Dio. ca. 7. de di. no. ¶ Sup ca. 49.

Uia Ueritas sm phm. 3° de aia iuenit in it^m nr̄o sm q 9ponit ⁊ diuidit, cū deū sit deū ñ 9ponē neqz diuidē / posset aliqs existimare vitatē i diuo it^m ñ eē, iō ad h excludēdū d̄terminat. s. T. d̄ vitate it^r diui. Circa h āt duo fac. Prio oñdit i deo vitatē eē. 2° oñdit q̄lis sit ipa vitas. ca. 61. Circa. p^m duo fac. p oñdit q i deo sit vitas, 2° q sit sua vitas. c. seq. Qūātū ad p^m ponit 9 ista. Lz it^r diu^9 nō 9ponat aut diuidat, nō tñ ab eo vitas excludit, q̄ sm phm, solū circa 9pōnē. ⁊ diuisionē it^r ē. ⁊ pbat p. Diu^9 it^r nō solū qddi tates. sz ēt ēnūciatiōes cogscit. g qō it^r diu^9 itelligēdo dic. est 9pō. ⁊ diuisio. g nō excludit vitas ab it^o diuo. pz p^s 9ña. qz ēnūciatio 9pō q̄dam est. 2° vō pbat. qz vitas in it^o ad id qō it^r dic ptinet nō ad opōnē it^r: qz nō opz opōnē adeq̄ri rei itell'ę cū res q̄qz sit mālis, ⁊ it^o sit imāle. sz ad illud q int^r itelligēdo dic, ⁊ cogscit. cū g vitas int^r sit adeq̄tio it^r ⁊ rei. hz q it^r dic eē q ē, vl ñ eē qō ñ ē, seq^r q it^r sit ver^9 qñ ita est i re sic dicit. ⁊ sic si dicit 9ponem verā, q sit verus.

¶ Adūtēdū circa diffōnē vitatis, ex doctrina. s. T. p^a. q. 16. ⁊ vi. q. 1. q diffō h q̄ dr̄, vitas ē adeq̄tio rei ⁊ int^r. q̄ est Isaac, ē data hz id qō foialr rōnē veri pficit / ⁊ tā ad vitatē rei pōt ptinē, q̄z ad vitatē it^r. nā res dr̄ vā, hz q adequat it^m ⁊ it^r dr̄ ver^9 sm q ē rei adeq̄t^9. qz. s. ita est in re sic dī. ⁊ itelligit p it^m ista āt adeq̄tio it^r ad rē nō accipit ex pte act^9. qz actus nō hz rōnē silitudis rei itell'ę. vt illi dicat adeq̄t^9 vel inadeq̄t^9. iz ex aliq̄ eius silitudine pcedat, ⁊ ad silitudinez terminet: sz accipit ex pte forme it^r. hz quā it^r dī rei eē sili͛s. ⁊ illi adeq̄tus. Uñ vitas ex pte it^r dicit aliq̄z formaz i it^o. q̄ ē silitudo rei intellectę sm q p ipsam itell's rei adequat. ita q illa silitudo ñ est formalr veritas: nisi rōe illi^9 adequationis.

Ueritas ē adequatio int^r & rei.

† Idē p.p. q.10. ar.5. ad p^m ⁊ 6 met. c.8.

† 6° met. tex. c.8.

¶ Q3 a deo nō excludit veritas enunciabilium. Cap. 59.

Ex hoc aūt apparet: q lz diui intell's cognitio nō se hēat ad modū intell's 9ponētis ⁊ diuidētis: non tñ excludit ab eo veritas: q̄ sm phm solū circa compositionē ⁊ diuisionē intellect^9 est. †¶ Cū. n. veritas intell's sit adequatio intell's ⁊ rei sm q intell's dicit eē q est vel nō eē qō nō est: ad id in itellectu veritas ptinet qō itell's dicit nō ad opōnem qua id dicit. nō. n. ad veritatē intell's exigit vt ipm intelligere rei adequetur cū res interdū sit mālis: intelligere vō imāle: sed illud qō intell's intelligendo dicit ⁊ cognoscit opz esse rei equatū. s. vt ita in re sit sicut itellectus dicit: de^9 aūt sua simplici intelligētia in qua non ē cōpositio ⁊ diuisio cognoscit nō soluz rez qdditates: sz ēt enūciatiōes: †(vt oñsum ē). ⁊ sic illud qō intell's diuinus intelligēdo dicit: ē

† cap.56.

¶ Aduertēdū ēt cum dī / q veritas intell's est adequatio intell's ⁊ rei sm q itell's dicit eē qō est vel nō eē qō nō est, q intelligit de veritate vt cognita est. ⁊ dicta. Sensus. n. ē q tūc itell's est verus, tūq̄z vez cognoscēs aut dicēs. qñ dicit aut cognoscit eē sicut est, aut nō eē sicut nō ē. hoc ēt modo intelligitur / qō dr̄. 4. met. tex. 27. s. q verū est ens eē, ⁊ nō ens nō esse, intelligit. n. de vero cognito, nam tūc vez cognoscit qñ cognoscit eē qō est, ⁊ nō eē qō nō est. ⁊ silr, tūc dī verum. qñ dr̄ eē qō est, ⁊ non esse quod non est.

¶ Sed circa ea q̄ h dñr triplex occurrit dubiū. Primū ē qz s. T. vi. q. p^a. ar. 1. igt q cognitio ē qdā vitatis effect^9. sz id qō dr̄ ē termin^9. ⁊ effect^9 cognitiōis: nō aūt cā eius. g veritas nō ptinet ad id qō dī, cui^9 oppositū est hic dictum,

¶ Scdm ē. qz si illud qō int^r diuus dicit est 9pō ⁊ diuisio, g intell's diuus 9ponit ⁊ diuidit: qz nihil aliud in nobis ē 9ponē. ⁊ diuidē. q̄z dicē 9ceptū aliquē 9plexū: h āt sīz ē vt supius ē oñsū. g falsum ē q it^r diu^9 dicat 9pōnē. ⁊ diuisionem.

¶ Tertiū est, qz q intelligere sit imāle. ⁊ res intellecta aliqñ mālis non videt sufficiens rō. quare ipm int^m nō oporteat rei adequari: nā ⁊ conceptus complexus in int^u imālis est. ⁊ tñ rei māli adequatur: aut indequatur.

¶ Ad pmū hoꝝ rñderi duplr pt. p q cū vitas iportet silitudinem rei cognitę sm quā intellectus est rei conformis ⁊ adequatus. duplr inuenitur veritas in int^u sicut duplr ine

Cognitio effectus veritatis.

compositio et diuisio: non ergo excluditur veritas ab intellectu diuino rōne sue simplicitatis.

2 ℭ Amplius cū aliqd̄ icōplexū vel dr̄ vel itelligit̄: ipm quidem incōplexū q̄ȝtū est de se nō est rei eq̄tū: nec rei iequale: cū eq̄litas et ieq̄litas fm cōparationem dicant: incōplexū aūt quantum ē de se nō ptinet aliquā cōparationē vl applicationē ad rē: vn̄ ō se nec veꝝ nec falsum dici pt: sȝ tm̄ complexū: in quo designat̄ cōparatio icōplexi ad rē p notā cōpōnis aut diuisionis: itells tn̄ icōplexus itelligēdo qd̄ qd ē: apprehēdit qdditatē rei i q̄dā ꝯpōne ad rē: qꝛ apprehēdit eā vt huius rei qdditatē: vn̄ lȝ ipm incōplexum et ēt diffinitio nō sit fm se veꝝ vel falsum: tn̄ intellectus apprehendēs quod quid est: dr̄ quidē p se sp esse verus: (vt pȝ in. 3. ō aīa). et si p accn̄s possit eē falsus inq̄ȝtū vl diffō icludit aliquā ꝯplōnē vel ptium diffōnis adinuicē: vel totius diffōnis ad diffinitū: vn̄ diffō dicet̄ fm q i telligit̄ vt huius vl illius rei diffinitio. fm q ab intellectu accipit̄ vel simplr̄ falsa si ptes diffōnis nō cohereāt in iuicē: vt si dicat̄ aial insensibile. vel falsa fm hāc rē. put diffō circuli accipit̄ vt triāguli: dato igit̄ p ipoı̄e q sic itells diuinus: solū icōplexa cognosceret: adhuc eēt verus cognoscēdo suā qdditatē vt suaꝫ.

nis in ipo rei itells silitudo iuenit̄. n. i eo silitudo q̄nq̄ȝ impfecte, sicut q̄n iformat̄ spē intelligibili sȝ actualr̄ nō ꝯsiderat. q̄nq̄ȝ aūt pfecte sic q̄n actualr̄ itellit. et sorat ꝯceptū rei ꝯformē. iō inuenit̄ vitas i it̄ᵘ et ipfecte rōne spēi itᵘˢ pcise sumpte: et pfecte rōne ꝯcept⁹ formati de re. Cū g̃ dr̄ i qōnib⁹ de ver. q cog̃ ē vitatis effect⁹ itells de vitate ipfecte sumpta, cū aūt h dr̄ vitatē ptinere ad id qd dr̄, itells de pfecta et ꝯpleta veritate.

ℭ Pōt et rn̄deri/ q cognitio int̄ nr̄i ad duo terminat̄. s. ad ꝯceptū q p actū itelligēdi formatꝰ. et ad rē p talē ꝯceptū repn̄tatā: et hus ordine nāe pducit̄ ꝯcept⁹/ q̄ȝ res ad extra itelligat̄ ex quo seqt̄. q hus nā i t̄ p ꝯceptū adeq̄tur rei/ q̄ȝ rē extrisecā, sȝ q eē i t̄ᵘ existit, cog̃scat et qꝛ vitas ꝯsistit in adequatione int̄. et rei, iō hus ordie nāe it̄ ē verus q̄ȝ ad rē ad extra terminet̄ et h mō cognitio, nō qdē simplr̄ sumpta/ et vt egredit̄ ab itᵘ. sȝ vt ad rē iq̄ȝtū ē i seipa terminat̄ ē effect⁹ vitatis, et tn̄ vitas ptinet ad id qd̄ dr̄. Dico g̃ q id qd̄ dr̄ nō ē effect⁹ et termin⁹ cognitiōis, vt cognitio terminat̄ ad eū/ imo sic ē cā ei⁹. qꝛ ꝯcept⁹ ē ipi cognitōi rō vt terminet̄ ad ei ē, lȝ absolute loquēdo sit opōnis itᵘˢ effect⁹ et termin⁹ Nā ꝯcept⁹ it̄ apō. s. T. dr̄ prīᵘ cog̃scēdi put cog̃ ad rē per ꝯceptū repn̄tatā terminat̄. nō aūt vt egredit̄ ab itellū. Ut. n. pȝ i p⁹. p. q. 15. et. vi. q. 3. idea noīat ꝯceptū q ē termin⁹ p actū it̄ pduct⁹, et ponit̄ prīᵘ nō solū pductiōis. sȝ ēt cognis veꝝ. Hāc rn̄sionē meliorē puto. et magis ad itētionē. s. T.

Intellec diuīs cōpōnē et diuisionē. vide.

ℭ Ad fm dr̄ q nō ē sic itelligēdū qd̄ dr̄ h loco, diuinū itᵐ ꝯpōnē aut diuisionē dicē, q̄n dicat ꝯpōnē p ipm diuinū itᵐ factā, vt obio pceditꝫ sic it̄ nr̄ dicit vbū ꝯplexū illud pducēdo. sȝ qꝛ dicit. i. ꝯcipit, et intellit, ꝯpōnē, et diuisionē it̄ nr̄i p vbū simplex, qd̄ oēm it̄ nr̄i ꝯpōnē repn̄tat. pȝ/ qꝛ deducit h ex eo q cog̃scit ēnūciatiōes. nō qdē ab ipso formatas, cū ostēsum sit ipm nō ꝯponē. sȝ ab itᵘ nr̄o: qd̄ ēt pȝ veꝝ eē ex ijs q̄ dr̄. p⁹. q. 16. ar. 5. pᵐ. vbi dr̄ q it̄ diu⁹ fm suā simplicē itelligētiā iudicat de oib⁹, et cog̃scit oia ꝯplexa. Hoc aūt sufficit ad ꝓpositū suū, q̄ vult ondere ipm vitatē cog̃scē. lȝ nō ꝯponat. Si. n. cog̃scit ꝯpōnē it̄ nr̄i. simp' tn̄. et absq̄ȝ ꝯpōne ex pte act⁹ sui, cū ipa ꝯpō vitatē ꝯtineat. seqt̄ q vitatē cog̃scat.

ℭ Ad 3ᵐ dr̄ q cū itelligē nō hēat rōnē repn̄tātis obm. sȝ tm̄ attingētis ipm, nulla posset in ipso itelligi adeq̄tio, nisi i eē nāe, et iō cū ipm nec̄io sit imāle, si res itella sit māl, nō poterit inter illa eē adeq̄tio. ꝯcept⁹ aūt it̄ ē fozā repn̄tatiua rei itellecte, iō lȝ nō sit iter ipm et rē adeq̄tio fȝ eē nāe. pt tn̄ eē adeq̄tio fȝ repn̄tationē. oū repn̄tat fȝ q ē i re. iō illa ē sufficiēs rō de ipo itᵘ. q̄ nō eēt sufficiēs de eo qd̄ dr̄, siue de cōceptu.

ℭ Scdo. dato p ipoı̄e q it̄ diu⁹ solū icōplexa cog̃scēt illo mō q̄ nr̄ it̄. adhuc eēt ver⁹. q̄ ex h q n̄ ꝯpōit/ ab eo n̄ ē vitas remo' / pbat̄ ꝯña. qꝛ it̄ nr̄ i apphēdēdo qdditatē sp̄ ē ver⁹.

ℭ Ad huius manifestationē notat duo. Primū ē q diffinitio ē i ter icōplexū qd̄ dr̄ vel itellit̄, et ꝯplexū. qꝛ icōplexū q̄ȝtū est ex se nō ē rei eq̄tū. nec icq̄le: cū ex se nō ꝯtineat aliq̄ȝ ꝯpōnē vel applicationē ad rē. sȝ hn̄ icōplexū i q̄ designat̄ ꝯpō icōplexi ad rē p notā compositionis et diuisionis.

ℭ Scdm ē/ q tn̄ it̄ icōplex⁹ apphēdit qdditatē rei/ i quadā ꝯpōne ad rē. qꝛ apphēdit eā vt hui⁹ rei qdditatē. iō dr̄ talis it̄ sp ver⁹ p se vt dr̄. 3. de aīa. t. 26. lȝ falsus esse possit p accn̄s rōne admixte cōplonis: vel ptiū diffōnis iter se, vel toti⁹ diffōnis ad diffinitū. quorū vno dr̄ simplr̄ falsa diffō. altero vero falsa reᵘ hui⁹ rei. Silr̄. g̃ diu⁹ it̄ ver⁹ esset cog̃scēdo eēntiā suā vt suam.

tex. 26.

ℭ Circa ea q̄ hic dn̄r de icōplexo ꝯsiderādū ē/ q nō sunt idē cōceptus icōplexus. et icōplexū h loco. sȝ icōplexū ē ipsum obm formalr̄ et pcise sumptū qd̄ p pmam opōnē it̄ apprehendit̄. et repn̄tat̄ p ꝯceptū incomplexū: quē in seipso ꝯcipit intells. et sic distinguunt̄ icōplexū. et ꝯcept⁹ icōplexus sicut repn̄tatū. et silitudo actualr̄ repn̄tās. ipm g̃ icōplexū, puta h qd̄ dico aial rōale ex pte rei duplr̄ ꝯsiderari potest. vno mō absolute et fm se. s. q̄ȝtū ad sui nām pcise et formalr̄ sumptā: et sic ꝯstat q nullā iportat ꝯpōnē ac adequationē ad rē: aial. n. rōnale nihil aliud dicit q̄ȝ ipsam nāȝ humanā spēᶜ significatā. hoc est significatam sine accn̄tibus indiuiduātib⁹. alio° pt ꝯsiderari fȝ q apphēdit̄ ab itᵘ. et sic icludit ꝯpōnē ad rē ꝯcomitāter. et h ē ipȝ itell̄ cū ꝯpōne ad rē. Int̄. n. apphēdit aial rōnale nō p abstractionē a q̄cūq̄ȝ. et i differēter. sȝ vt hui⁹ rei qdditatē/ Uolēs. n. intᵘ hoīs qdditatē. format de ipso hāc qdditatē: aial rōnale. et sic qd̄ fȝ se ꝯpōnē ad rē nō dicit. et ꝯsequēter nec verū. nec falsum ē: itelligitur cū ꝯpōne. et vere intelligit̄. inq̄ȝtū ita ē i re/ q illa est eius qdditas. sicut int̄ apphēdit hāc vt hui⁹ qdditatē/ et sic intells ē verus tāq̄ȝ hn̄s i se adeq̄tionē ad rē itellectā. que adequatio formalr̄ cōplet rōnē vitatis nō tn̄ tāq̄ȝ veꝝ actualr̄ cognoscēs. cum talez adequationē sui ꝯceptus ad rem p hāc opōnem qua qdditatē format nō apprehēdat.

Incōplexo iportatur ꝯpō icomplexi ad rem.

ℭ Circa illam ꝓpōnē in cōplexo designat̄ ꝯpō incōplexi ad rē. sciēdum ē ex doctrina. s. T. vi. q. 1. ar. 9. et. 6. met. lec. vlti. q veritas cognoscit̄ ab itᵘ fm q reflectit̄ supra actum suū. et silitudinem. qd̄ sane nō solū est veꝝ de cognitiōe nāe veritatis. qd̄ ptinet ad pmā opōnē itells. sȝ ēt ō ipsa actuali ꝯformitate. vt intᵐ denominate p ꝯplexū importata. qd̄ ptinet ad secūdā intells opōnē. qd̄ vtiq̄ȝ ego sic itelligo. non q cognitio veritatis sit ꝓprie/ et simplr̄ actus reflexus fm eandem spēm actus. qꝛ ꝯstat i cognitiōe cuiuscūq̄ȝ ꝓpōnis que actu directo cog̃scit̄ veritatē cog̃sci. sȝ qꝛ cognitio ptinēs ad secūdā opōnē intells que ē absolute cognitio directa ꝯplexi. pt dici cognitio reflexa p ꝯpōnē ad simplicē rei apphēsionē. eo q itells formare ꝓpōnē nō possit nisi reflectat̄ sup, cognitionē simplicē q̄ ꝯsiderauit p⁹ qdditatē/ aut

aliqd illō simplr. ⁊ h̄ ē qd̄ itēdit. s. T. cū iqt. ꝙ i ꝯplexo ō
signat ꝯpō icōplexi ad rē, i. itˀ formādo ꝯceptū ꝯplexū ꝯpat
ꝙ pˀ ꝯcepat icōplexe ad rē, illō sic icōplexe ꝯceptū rei attri
buēdo/ ⁊ sic i ipo ꝯplexo iportat ꝯpō icōplexi ꝑus itellecti
ad ipaꝫ rē. cui attribuitur ꝑ copulam verbalem.

C Aduertēdū 2° ꝙ cū ꝯplexū ⁊ icōplexū nō differāt/ vt hic
dr̄. nisi sic ꝯpōnē formalr iportās/ ⁊ ꝙ ñ iportāt ꝯpōnē talē,
sꝫ absolu° dr̄/ ⁊ ꝯplexo olbo rñdeat ꝯceptˀ ꝯplexˀ/ sic icōple
xus rñdet icōplexo ꝯpō, ⁊ ꝯplexio i itˀ ñ itellr tāq̄ꝫ sit ali/
qd ꝑ actū itˀ ꝯstitutū. ꝙ ex plibˀ ꝯceptibˀ ꝯponat. ita ꝙ ex
illis fiat vnū, sic ex mā ⁊ forā. sꝫ q2 forat i itˀ ꝯceptˀ repñta
tiuˀ rei/ ⁊ eiˀ qd̄ ō re icōplexe ꝯcepit itˀ, ⁊ ēt ipiˀ ꝯformitaꝫ
ad rē, q̄ꝫ ꝑ copulā v̄balē exꝑmit/ ⁊ hac rōne oī ꝯceptˀ ꝯple
xus, sicq̄ꝫ ꝯponēdo itˀ cogscit: ⁊ iudicat se eē adeq̄tū rei. q2
qd̄ ō re icōplexe ꝯcepit. rei ad eē attribuit. ⁊ sic iudicat ita
eē i re sic ꝯcepitō ipa. ꝙ ē cogscē se eē adeq̄tū rei. Un̄ cū dic
itˀ hoiēꝫ eē aial. nō solū ꝯpat aial ad hoiēꝫ vt ipm aial eē
sīm ē/ sꝫ ēt vt ē ab itˀ ꝯceptū. i q̄ iportat ꝯpō itˀ ꝯcipiētis illō
icōplexū ad rē eē itˀ. Propt̄ ꝙ iqt. s. T. 1. q. 16. ar. 2. ꝙ tūc
ꝑ itˀ cogscit/ ⁊ dic̄ verū, qñ iudicat rē ita se hr̄e sic ē forma
quā ō re appꝑhēdit, ita vꝫ ꝙ sōm ꝑpōnis dic̄ rē. cui itˀ aliqd
de ipa ꝯceptū attribuit. ⁊ ꝑdicatū dic̄ formā. quā ō ipo ꝑ/
us icōplexe ꝯcepat. ⁊ posteriˀ cū ꝯplōne ad rē itellr. ⁊ dic̄.
⁊ hāc ꝯplōnē significat nota ꝯpōnis ⁊ diuisionis.

C Circa illō dcm̄/ ꝙ itˀ icōplexus appꝑhēdēdo qd̄ qd ē app
hēdit q̄dditatē rei in quadā ꝯpōne ad rē. ⁊ ꝑp h̄ intˀ dr̄ ꝑ
se sp̄ eē verˀ/ sꝫ icōplexū vl̄ diffinitio nō sit fm̄ se v̄a/ vel fal
sa/ multiplex occurrit dubiū. C Primū ē q2 si itˀ icōplexus
itelligēs qd̄ qd ē appꝑhēdit q̄dditatē rei i q̄dā ꝯpōne ad rē:
seqr̄ ꝙ i itˀ icōplexo erit ꝯplō ⁊ ꝯpō, qd̄ ꝯdictionē iplicat:
pꝫ ꝯn̄ia. q2 dcm̄ ē. ꝯplexū nulla alia rōe ab icōplexo differ
re nisi. q2 in ipso designatur comparatio incomplexi ad rē
que non designatur per incomplexum.

C Scdm̄ ē q2 vt arguit. s. T. 1. q. 17. ar. 3. intˀ circa qd̄ qd est
nō decipir̄. q2 directe iformat silitudine q̄dditatis rei. Ex
hac. n. rōe seqr̄. ꝙ itˀ cogscēs qd̄ qd ē nullo mō pt̄ eē falsus:
nō qdē ꝑp ꝯpōnē priū diffōnis adiuicē. q2 nō format diffō/
nē nisi fꝫ repñtationē spēi. nō ēt fm̄ attributionē ad id cui
nō ꝯuenit, q2 sp̄ cogscit (vt dr̄ hic tāq̄ꝫ huiˀ diffōnē) ⁊ sic ēt
ex specie fit talis cognitio. ergo ⁊c̄.

C Tertiū ē. q2 vr̄ ēt ex hac pte iplicari ꝯdictio. Nā si pˀ opō
ni ꝯuenit ꝑ se appꝑhēdē q̄dditatē cū q̄dā ꝯpōne ad id vt cu
ius q̄dditas appꝑhēdir̄. ḡ ⁊ ꝑ se ꝯuenit qd̄ natū ē seq ex illa
ꝯpōne sic accidit i 2ª opōne. sꝫ ad talē opōnē nata ē seq falsi
tas, cū. s. appꝑhēdir̄ vt q̄dditas alicuiˀ cuiˀ nō ē q̄dditas. vt
ꝯcedir̄ i lr̄a. ḡ iplicat dicē ꝙ itellr̄at cū tali comparatiōe/ ⁊
tn̄ in ipo sit falsitas tn̄ ꝑ acciñs scilicet rōne extranei.

C 4m ē q2 (vt dcm̄ ē supiˀ i pˀ rōe) Ueritas solū ē circa ꝯpōnē
⁊ diffōe itˀ. ḡ sꝫ ē qꝫ h̄ dr̄. s. ꝙ itˀ cogscēs qd̄ qd ē ꝑ se sp̄ verˀ

Mō itel ligr̄ q̄ddi tas icōpō ne ad rē. C Ad Euidētiā ꝑmi dubij itelligēdū ē. Primo ꝙ itelˀ q̄ddita
tē i ꝯpōne ad rē duplr̄ pt̄ itelligi. s. ex pte rei itellc: ⁊ ex pte
modi cognoscēdi. ex pte rei itellc accipir̄/ qñ ipa ꝯpō ē obꝫ
cognitū/ ex pte v̄o modi cognoscēdi tm̄ accipir̄. qñ ipa ꝯpō
nō itellr̄ qdē. sꝫ ipm actū, ⁊ modū itelligēdi ꝯcomitar̄ itelˀ
ꝑ mō cū ꝯpōne ē itelˀ h̄ hr̄e ad illō ꝯpōnē. ⁊ h̄ ē ꝯponē. sꝫ 2°
mō nō ē ꝯponē. sꝫ ipm tm̄ icōplexū dicē. ⁊ intˀ, nō ꝑ abstra
ctionē dimodā a re. sꝫ vt q̄dditatē huiˀ. ꝑp h̄ iqt. s. T. ꝙ i
hoc itellione ipm icōplexū. ⁊ ēt diffō nō ē fm̄ se v̄a vl̄ falsa
. i. id qd̄ ꝑ talē opōnē dr̄ aut itellr̄ nō dicit ipam ꝯpōnē for
malr. sꝫ itˀ ipm ꝯpatiue q̄ꝫtū ad modū itelligendi ꝯcipiat.
Et ē sile ei qd̄ dr̄ poª, q. 7. ar. xi. ꝙ aliq̄ sunt relatiōes rōnis
ꝯn̄tes modū itelligendi. fm̄ ꝙ aliq̄ nō hn̄tis ordinē inter
se. ordinate itelligunr̄. sꝫ intˀ nō itelligat ea hr̄e ordinē: q2
tūc eēt falsus. ita i ꝑposito dōm ē, ꝙ itˀ i pˀ opōne intˀ app/
hēdit q̄dditatē cū q̄dā ꝯpōne itelligēdo ipaꝫ tāq̄ꝫ huiˀ qd/
ditatē. ad quē modū itelligēdi ꝯseqr̄ hitudo rōnis q̄ddita
tis ad id cuiˀ ē q̄dditas, nō tn̄ appꝑhēdit ipaꝫ q̄dditatē hr̄e

cōpōnē. C Ad argm̄. ergo negar̄ ꝯn̄ia, ad ꝑbationē dr̄ ꝙ
nō intēdit. s. T. ꝙ ipm qd̄ dr̄ ꝯpōnem includat vt dcm̄, aut
ēt formalr ipam in sua rōne includat. quo mō cōplexum di
cit ꝯpōnē. sꝫ ꝙ in mō intelligendi est ꝯpō, nō. n. itˀ incōple/
xus dicit hoiem eē aial rōnale. qd̄ eēt ipam ꝯpōnē q̄ddita
tis ad rē dicere, sꝫ hāc q̄dditatē apprehēdat vt hois q̄ddi
tatē. inq̄ꝫtū de hoie hāc format diffōnē aial rōnale, nō at̄ ō
lapide/ sic. ⁊ sensus visus/ sꝫ cognoscat albedinē vt huius.
q2 iuditiū eiˀ ad ꝑticulare ferr̄, non tn̄ dicit hoc eē album.
quasi conformitatem sui ad rem iudicando.

C Pro itelligētia eoꝝ q̄ i 2° dubio tāgunr̄ ꝯsiderādū ē. ꝙ cū Mō i itˀ icōplexo ē duas aut falsitas.
illō dicar̄ rei cōuēire fꝫ se, qd̄ ꝯuēit sibi ex ꝑpa rōe. ꝑ acciñs
v̄o siue ꝑ aliō, qd̄ ꝯuēit sibi ex aliq̄, qd̄ ē ab eiˀ rōne ext̄neū:
intˀ icōplexū eē verū ꝑ se ē ipm inq̄ꝫtū simplr̄ q̄dditatē app
hēdit vt sic. verū eē, ꝑpa. n. rō eiˀ ꝯsistit i appꝑhēsiōe q̄ddita
tis/ ipm aūt eē falsum ꝑ acciñs siue ꝑ aliō. est ipm sīm eē ex
aliq̄ extrīseca ratione sibi adiuncta. s. ex adiunctione com/
positionis ad simplicem quidditatis apprehensionē.

C Cōsiderādū 2°/ ꝙ cōpōnē pˀ opōni itˀ admisceri duplr̄ itel
ligi pt̄. Uno° formalr̄. q2 vꝫ formando diffōnē. aliquā ꝑpō
nē formet. Alio° v̄tualr̄. q2 vꝫ ex ipa formatōe diffōnis na/
ta ē seq ꝑpō ꝑ scdaꝫ itˀ opōnē. Primo mō/ pˀ opōni itellꝫ cōpō
admisceri nō pt̄. Nā si intˀ. formaret ꝑpōnē i q̄dditatis ap
prehēsione puta si diceret hō ē aial rōnale/ illa nō eēt sim/
plicitū itelligētia. ꝯpōni/ ⁊ diuisiōi itˀ ꝯdiuisa. 2° at̄ mō adiū
gi tali opōni ꝯpōnē nō ē icōueniēs. Nā ex h̄ ꝙ intˀ de hoie
hāc format diffōnē/ aial rōnale. hꝫ vt ꝑ scdaꝫ opōnē hāc ꝑ
pōnē formare possit. hō ē aial rōnale. ⁊ sic de alijs. Cū ḡ dr̄
ꝙ i pˀ opōne itˀ pt̄ eē falsitas ꝑ acciñs rōne ꝯpōnis admixte
itellr̄ de admixtione ꝯpōnis v̄tuali. nō at̄ formali. Duꝫ. n.
intˀ. de circulo hāc diffōnē/ figura q̄drata/ ꝯcipit, i hac app
hēsione v̄tualr̄ icludir̄ circulū eē figurā q̄dratā. ⁊ dū forat
hāc diffōnē aial insensibile. v̄tualr̄ icludir̄ aliqd̄ aial eē in/
sensibile. ꝑp h̄ dr̄. 1. q. 17. ar. 3. ꝙ itellˀ formādo hāc diffō/
nē aial rōnale q̄drupes ē falsus. q2 falsus ē i formādo hāc
ꝑpōnē aliqd̄ aial rōnale ē q̄drupes. ⁊ vi. q. 1. ar. 12, ⁊ ꝑ sen.
di. 19. q. 5. ar. 1. 7m dr̄ ꝙ diffō nō ē falsa nisi iq̄ꝫtū affirmatio/
nē falsam iplicat. Et hic dr̄. ꝙ intellˀ cognoscēdo q̄ddita/
tem ꝑ acciñs ē falsus. iq̄ꝫtū diffō icludit aliquā ꝯplōnē. Nā
siue sit simplr̄ falsa diffō. q2 vꝫ ꝯponir̄ ex ptibˀ nō coherēti
bus siue reˀ huiˀ. q2 vꝫ non ē huiˀ diffō. nō ē falsa nisi rōne
false ꝑpōnis i ea v̄tualr̄ icluse. ⁊ itellˀ q̄dditatē appꝑhēdēs
si ē falsus: nisi rōe false ꝯpōnis i tali appꝑhēsiōe v̄tualr̄ icluse.

C Cōsiderādū. 3° ꝙ ō rōe q̄dditatꝫ iq̄ꝫtū hꝫ ñ ē vt aliquā cō/
pōnē iportet/ sr̄. n. aliq̄ q̄dditates. s. q̄dditates sbaꝝ separa
rū. q̄ nullā hn̄t ꝯpōnēꝫ/ neq̄ꝫ iq̄ꝫ ex ptibˀ. cū simplices sint.
neq̄ꝫ cū supposito eo ꝙ i ipis non differāt itrīsece qd̄ qd ē/
⁊ id cuiˀ ē. vt pꝫ. 7. met. io itellˀ cognoscēs qd̄ qd ē iq̄ꝫtuꝫ
hꝫ fꝫ se nullā hꝫ ꝯpōnē icludē. cū non sit ꝯpō in itelˀ cogno
scēte rē fm̄ ꝙ in se ē nisi ex aliq̄ ꝯpositione i re existe. Qd̄
si aliqua cognitio qd̄ qd ē iplicite ꝯplōnē ꝯtineat. h̄ non
ꝯuenit sibi iquātū est absolute cognitio qd̄ qd ē: sꝫ inquā/
tū ē cognitio qd̄ qd ē rei mālis ⁊ composite. cuius cogni/
tio ex diuersis summir̄ ptibˀ. Nā cū diffinitio talis rei ex
diuersis sumar̄. non ē q̄nq̄ꝫ nota ex spē aliq̄ ꝑ. ⁊ inteˀ s fan
tasmate causata, sꝫ oꝫ eā ꝑ diuisionē. ⁊ ꝯpositionē iuestiga
re. ex qua iuestigatione causar̄. i itˀ cognitio qd̄ qd ē cum
quadā complexione in ea iplicite. ⁊ virtualr̄ contenta. Et
q2 in tali compositione diaꝝ inter se/ ⁊ diffinitionis cum
diffinito. intˀ contingit errare. onm. s. componit dias in
vna diffinitione. q̄ simul eē non possunt. aut aliquā diffini/
tionē attribuit rei cui non conuenit. ideo ⁊ in intˀ cognoscē
te qd̄ qd ē hꝫ contingit esse falsitas. ⁊ inadequatio ad rem
ratione false compositionis implicate. Si ergo itellˀ co/
gnoscēs qd̄ qd ē absolute ⁊ fm̄ se ꝯsiderer̄: inq̄ꝫtū. s. ē cog
scēs qd̄ qd ē. hꝫ ꝙ sp̄ sit verus. q2 q̄ꝫtū ē ex sui nā hꝫ stati co
gnoscere qd̄ quid est ex forma intˀ ipm directe ⁊ imediate,

repñtante/in qua cognitiõe sp rei adeq̄t itell's, sic ⁊ sensus sp suo ꝓprio sensibili adeq̄t, qd ime⁹ ex ꝓpa spē apphēdit nisi pp aliqd extrīsecū ipediat. si aūt ↄsideret vt cogscit qd gd ē rei cōposite, sic falsus eē pt inq̄tū opȝ ꝑ diuisionē ⁊ cōpōnē ipm iuestigare, ⁊ sic cū q̄dā ↄpōne formare. Cū g̃ talis ↄpō/ ⁊ iq̄sitio ꝓcedēs, cognitiōi qd gd ē absolute ↄsideratę accidit: ideo falsitas intellui cognoscēti qd gd ē dr per accñs cōuenire, vtpote ꝓter rōnē talis cognitiōis eueniēs.

¶ Sȝ ex dictis dubiū isurgit. Sic. n. i it⁹ cogscēte qd gd ē rei ↄposite icludr aliq̄n falsa ↄplo v̄tualr, ita ⁊ aliq̄n va icludr ↄplo. si g̃ idō dr falsu᷑ ꝑ accñs, q꞉ falsā ↄpōnē it' iplicite/⁊ v̄tualr ↄtiet, eadē rōne pp verā ↄpōnē iplicitā diceret ꝑ accñs ver⁹, vtraq̃. n. ↄpō illi cognitiōi eẋnea ē. Sȝ hui⁹ opp̃ᵐ dr ⁊ ab Arist. ⁊. s. T. ponētibus q̄ semp ꝑ se est verus. g̃ ⁊c̃.

¶ Rñdet, ⁊ dr p̄ q̄ vtraq̃ q̄tū ad vitatē q ↄpōnē iplicitā in cognitōe qd gd ē ↄcomitat', it' cogscēs qd gd ē ꝑ accñs dr ver⁹/ sic ⁊ falsus ꝑ accñs/ rōne false ↄpōnis icluse, ⁊ si si aliū de hꝫ vitatē, q̄ȝ ex ipa va ↄpōne iplicita ñ dicēt ver⁹ nisi ꝑ

¶ Di. 2⁰ q̄ ꝓter vitatē hāc, hȝ ēt vitatē sibi ex se in (accñs q̄tū ē cog⁹ qd gd ē. formalr ↄueniētē. eo q̄ nat⁹ sit gdditatē simplici ituitu ex spēi it'ˡˡ repñtatōe apphēdē, i q̄ apphēsiōe sp ē rei adeq̄t⁹, cū ꝑ spēm it'ᵉᵐ rei hēat it' it'⁹ tāq̃ ꝑ ꝓpriā formā suā vtē cogscēs, nisi ex aliq̄ extrīsec⁹ adiūcto ad falsitatē trahat/ sic ñ pt dici falsus ꝑ se/ q꞉ ex sola adiunctiōe ↄpōnis hȝ q̄ sit falsus: nisi. n. cognitōi qd gd ē adiūgeretur compō, nunq̄ȝ falsus eēt, nunq̄ȝ q̄ rei inadequatus.

¶ Attēdēdū āt q̄ aliō ē loq̄ de p̄⁹ opōne it' ⁊ aliō d̄ cognitōe gdditatȷ vlr. loq̄ndo. n. d̄ p̄⁹ opōne it', q̄ dr simpliciū itelligētia, alia opōni q̄ dr ↄpō ⁊ diui'sio ↄdiuisa. sic dcm̄ ē i ipa falsitatē nō eē, nisi ꝑ accñs. loq̄ndo aūt/ de cognitōe gdditatȷ i cōi, sic i ei⁹ cognitōe falsitas eē pt ēt ꝑ se. Duplr. n. gdditas cogsci pt. vno⁰ simplr, ⁊ absolute. qd ē ipaȝ ꝑ pmā opōnem cogsci, ⁊ sic i ei⁹ cognitōe ꝑ se falsitas ñ ē. alio⁰ attributiue qd ē ipaȝ ꝑ scdāȝ opōnē it' alicui attribui, ⁊ tūc i ei⁹ cognitōe ꝑ se falsitas eē pt. sic/ ⁊ i aliaꝝ reꝝ attributiōe. ¶ Ex ijs pȝ ad dubiū. Di. n. q̄ v̄t⁹ cogscitiua vtraq̃ ñ pt deficē ꝑ se re⁹ ei⁹ cui⁹ siltudie p̄ ⁊ ꝑ se isorat'/ ꝑ accñs tñ d̄ficē pt qn. s. ñ ex simplici ⁊ sola repñtatōe spēi apphēdit' ipa gdditas. sȝ ex diuersis fantasmatibus ⁊ sensibilibus cum quadam compositione inuestigatur sicut accidit in rebus compositis.

¶ Ex h ēt pȝ rñsio ad 3ᵐ dubiū, dr. n. q̄ ñ ↄuenit ꝑ se p̄⁹ opōni it' q̄ itellīat gdditatē vt hui⁹ rei distinctę a gdditate, q꞉ h nō ↄuēit. nisi vbi ē aliq̄ ↄpō i re, ex q̄ iter gdditatē ⁊ hñtem gdditatē aliq̄ distictio accipi pt. vñ si it' nr apphēdēt gdditatē sbe separę vt i se ē. ñ apphēdēt ipsaȝ vt hui⁹ sȝ absolute. eo q̄ ñ eēt ibi distictio aliq̄ iter gdditatē ⁊ hñtē gdditatē. ꝓpea ↄceptio it'ᵐ nr̄o ꝑ accñs accidit ñ āt ꝑ se, i q̄tū accidit sibi ex ↄdōne obi ↄpo⁹ cū aliq̄ cōpōne apphēdē gdditatē. sī. n. gdditatē rei ↄpositę vt gdditatē apphendē pt, nisi apphēdat ipaȝ vt hui⁹: q꞉ tal' gdditas ē alicui⁹ gdditas in cōpositis, neq̃ ēt sine partibus eam potest apprehendere.

Utrum vitas sit, i int⁹ icomplexo.

¶ Ad euidētiā q̄rti dubij ↄsideᵐ q̄ q̄dā Thomistę circa vitatē dicūt p̄ q̄ ñ ↄformitas cuiuscūq̃ it'. sȝ it' ↄplexi tñ ē vitas

¶ Dicūt 2⁰, q̄ nulli it'ᵐ icōplo vt sic ↄuenit ꝑ se ↄformitas ad rē, q꞉ icōplexū vt sic reᵐ nullū eq̄litatȷ, aut ieq̄litatȷ ad alteꝝ icludit. ¶ Dicūt 3⁰ q̄ ad vitatē it' vt cogscēs ē. exigit' q̄ vitas sit i eo vt cognita. ¶ Dicūt 4⁰. q̄ nō dr it' cogscē vitatē. q꞉ cogscat ↄformitatē it' simplicis ad rē quā ipe it' simplex nō cogscit. tū q꞉ falsū ē. q̄ illā ↄformitatē it' simplex ñ cogscat. cū sit qddā diffinibile, tū q꞉ illa ↄformitas ñ cogscit nisi reflexe. veꝝ āt cogscit' directę. sȝ q꞉ it' ↄponēs ⁊ diuidēs cogscit sui ↄformitatē ad rē, eo q̄ ois ↄplexa enūtiatio ꝑ se claudit' i ꝓpa rōne q̄ sit eq̄lis aut iequalis rei enūtiatę, qm̄ eēntialr est siltudo, q̄ hoc insit vel non insit illi.

¶ Qm̄ āt hāc opionē ego ad mētē. s. T. eē ñ puto. ostēdā oia h ꝑ ordinē falsa eē/ ⁊ sic positio. s. T. d̄clarabit'. ex q̄ d̄claratōe patebit ad dubiū motū rñsio. ¶ Primū g̃ dcm̄ coꝝ apō. s. T. falsū ē. Nā ñ solū ↄformitas it' ↄplexi ad rē, sȝ ēt int' icōplexi apō ipȝ foralr ē vitas. ita q̄ vitas ē siltudo itellīa exñs i it'ᵐ siue simplici, siue ↄponēte ⁊ diuidēte ꝑ quā it'. rei itell'ę ↄformat' pȝ h. Pmo ex eo qd hr. p. p. q. 16. ar. 3. 3ᵐ, ⁊ vi. q. 1. ar. 1. 3ᵐ ens ñ pt itelligi sine vō, q꞉ ñ pt itellī sine h/ q̄ adeq̄t it'ᵐ. Ex h. n. arguit' sic. In oī itellīōe q itellīt ens oȝ ens ↄformari ⁊ adeq̄ri it'ᵐ. g̃ ⁊ it'ᵐ oȝ adeq̄ri: ⁊ ↄformari rei, sȝ ens dr veꝝ ex tali adeq̄tiōe: vt pȝ ex v̄bis. s. T. g̃ ⁊ ↄformitas it' simplicis ad ipȝ ens it'ᵐ est vitas: pȝ ↄñia, q꞉ res ñ dr̄ verę nisi i ordine ad vitatem intellectus.

¶ D. vt igt. s. T. h loco, si ēt ꝑ ipōlē it' diu⁹ solū icōplexa cogscēt adhuc eēt ver⁹. q꞉ it' nr i apphēdēdo gdditatē sp ē ver⁹ sȝ nō dr int' verus nisi rōne conformitatis/ ⁊ adequationis ergo ⁊ ipsa cōformitas simplicis intell's est veritas.

¶ D. Loco all'ato dr q̄ ē it' simplex ver⁹ sic res va. g̃ i ipso ē veritas. ergo sua conformitas/ ⁊ adequatio est veritas.

¶ Adhuc res dr va a vitate itell's ⁊ nō solū enūciabilia, vt pȝ. 1. q. 16. ar. 1. ⁊. 7. g̃ in int'ᵐ simplici ē veritas/ ergo ⁊c̃.

¶ Ex istis pȝ sȝ dcm̄ illi⁹ pōnis falsū eē. sī. n. it' icōplex⁹ ē ꝑ se ver⁹ apphēdēdo qd gd ē. necē ē i ipo eē ꝑ se ↄformitatē ad rē. Lȝ. n. icōplexū ñ ipoitet ↄpōnē, ↄcept⁹ tñ repñtatiu⁹ icōplexi ē ↄformis rei ⁊ hȝ talē hitudinē ad rē iq̄tū repñtat gdditatē alicui⁹ vt suā ⁊ ita i re ē, ⁊ rōne hui⁹. dr it' ↄformis ⁊ ver⁹: sic albū dr sil'e alicui rōe albedis q̄ ē fundaᵐ siltudis.

¶ 3ᵐ ēt dcm̄ illi⁹ opionis ē expsse ↄ̄ mētē. s. T. in. p. p. vbi. n. ar. 2. vult, q̄ fora it' iq̄tū ē. cogscēs ē siltudo rei cognite. ⁊ q̄ cogscē illā ↄformitatē ē vitatē cogscē. lȝ sȝ pmā opōnem. ↄformitatē illā sui ad rē it' ñ cogscat, sȝ dicat ver⁹ tñ sic res va. Ex ijs. n. ↄstat q̄ ad vitatē it' vt res cogscēs ē ñ reqrit' q̄ sit cognita. Nā sȝ ei⁹ mētē vitas/ nō ē cognita ꝑ it'ᵐ simplicē, ⁊ tñ in ipso vt cogscēs ē inenit' ↄformitas vt i re va, ⁊ cogscē hāc ↄformitatem est veritatem cognoscere.

¶ 4ᵐ q̄ȝ dcm̄/ ⁊ i se falsū ē, ⁊ ↄ̄ mētē. s. T. esse ostēdit'. Qd sit falsū arguit'. Veꝝ p̄ cogscit ꝑ it'ᵐ ↄponētē, ⁊ diuidētē directe, ēt sȝ illoꝝ opionē, sȝ ↄforᵗᵃ ipsi⁹ it' ad rē quā hȝ dū ↄponit, aut diuidit nō cogscit' nisi ꝑ reflexiōe. g̃ ñ dr it' ↄponēs ⁊ diuidēs cogscē veꝝ q꞉ cogscat ↄformitatē sui ad rē, q̄ȝ hȝ dū ↄponit, ꝓbat' mior. Nō pt it' cogscē se ↄformē: ⁊ adeq̄tē ad rē iteᵉ nisi itell'at/ se it'ᵉ q꞉ vnū alteꝝ icludit, sȝ it' non intellīt se intelligere nisi ꝑ reflexionem. ergo ⁊c̃.

¶ Nec obstat qd dr oēȝ ↄpl'onē it' icludē ꝑ se q̄ ipa sit eq̄lis aut ieq̄l' rei. si. n. itell'at' q̄ repñtet obȝ ↄplexū, ⁊ sui ↄforᵗᵉᵐ ad tale obȝ h sīme ē, q꞉ ↄceptio ↄplexa it' nihil repñtat nisi ipȝ ↄplexū: sic ⁊ icōplexa nihil nisi icōplexū repñtat: ↄcept⁹. n. q̄ it' itellīt hoieȝ eē aial nihil alid repñtat, q̄ȝ hoiem eē aial, si āt itell'at' q̄ talis cōceptus ē fundamētū ꝑ se ↄformitatis, sic hoc non magis conuenit ↄceptui ↄplexo/ q̄ȝ incōplexo. cū ꝑ vtrūq̃ ↄceptū int' ↄformet'/ ⁊ adequet' rei.

¶ Qd ēt sit ↄ̄. s. T. ostēdit'. Tū q꞉ i. p. p. cū dixisset it'ᵐ eē veꝝ ex eo q̄ hȝ i se rei siltudinē: ⁊ silr sensum, sbiūgit q̄ ↄformitatē sui ad rē neq̃ sensus neq̃ it' cogscēdo qd qd ē cogscit. sȝ tñ it' cōponēs/ ⁊ diuidēs/ ⁊ ex h dr veꝝ cogscē: lȝ aūt nō eēnt va/ nisi itell's itelligēdo veꝝ itelligeret ↄformitatē sui i p̄⁹ opōne ad rē. ¶ Tū q꞉ 6ᵉ meᵗᵃ lec. vlti⁹ vult. q̄ itell's hȝ apud se siltudinē rei itell'ę/ sȝ q̄ rōnes icōpleroꝝ ↄcipit. nō tñ pp h ipsaȝ siltudinē diiudicat, sȝ solū cū ↄponit ⁊ diuidit/ ⁊ q̄ i 2ᵃ opōne itell's ē vitas/ ⁊ falsitas sȝ q̄ sup ipsam siltudinē reflectit' cogscēdo/ ⁊ diiudicādo ipsam. Ecce q̄ apō ipȝ it' cogscit vitatē cogscēdo ↄforᵗᵉᵐ it' simplicis ad rē. Tū q꞉ i hac rōne igt. q̄ ↄplexū dr̄ veꝝ aut sīm q꞉ i ipo dēsignat' ↄpō icōplexi ad rē. Ex ijs ↄstat q̄ it' simplex ꝓpe ⁊ ꝑ se dr ver⁹ foralr, ⁊ itrisece tāq̄ȝ i seipo vitatē hñs/ ⁊ sic v̄isicat' dcm̄ p̄bi, q̄ ꝑ se sp ē ver⁹/ lȝ ñ sit ver⁹ tāq̄ȝ cogscēs vitatē.

¶ Ad primaȝ ↄfirmationē h̄ui⁹ q̄rti dicti/ dr q̄ cognoscere ↄformitatē intell's ↄtingit duplr, vno⁰ gdditatiue, qd ē cognoscere quid sit talis conformitas. alio⁰ denoiatiue, qd ē cognoscere ipsum intellīm eē actualr cōformē rei pmo mō

3 ¶ Adhuc diuina simplicitas pfectionem nō excludit: qꝛ i suo eē simplici hȝ qcqd pfectionis in alijs reb⁹ p quādā aggregationē pfectionū seu formaꝝ iuenit †(vt sup̄ ostēsum ē) itellꝰs aūt noster apphēdēdo icōpleta nōdū ptingit ad vltimā sui pfectionē: qꝛ adhuc ē in potentia respectu cōpōnis vel diuisiōis. sicꝫ i nālibus. simplicia sūt i potētia respectu mixtoꝝ ꝛ ptes respectu toti⁹. de⁹ igit̄ fm suā simplicē itelligētiā illā pfectionē cognitiōis hȝ: quā itellꝰs nr̄ hȝ p vtrāqꝫ cognitionē ꝛ ɔplexoꝝ ꝛ icōplexorū: sȝ vitas ɔseqt̄ itellm nr̄m in sui pfecta cognitione: qn̄ iā vsqꝫ ad ɔpōnē peruenit: ergo ꝛ i ipa dei simplici itelligētia ē veritas.

4 ¶ Itē cū de⁹ oīs boni bonū sit: vtpote oēs bonitates i se hñs: †(vt sup̄ ostēsū ē). bonitas itellꝰs ei deesse nō pt: sȝ veꝝ est bonū itellꝰs: vt pȝ per phm †(in sexto ethicorum): ergo veritas i deo est. Et hoc ē qꝛ dicitur. Roma. tertio. †(Est autem de⁹ verax).

¶ Qꝛ deus est veritas. Cap. 60.

Ex pmissis aūt apparet qꝛ ipe deus est vitas. ¶ Ueritas. n. qdā pfectio intelligētie ē siue itellectualis operatiōis: †(vt dictū ē) intelligere aūt dei est sua sbā. ipsum etiā intelligere cū sit diuinū eē: †(vt ostēsuȝ ē): nō sup ueniēte aliqua pfectione pfectū

---

intellꝰa simplex pōt cognoscere veritatē, nō aūt scdo mō, ꝛ de h itellr̄. s. T. qꝛ ɔformitatē sui nō cognoscit intellꝰs. co ¶ Ad scdam dcm̄ ē superi⁹. quō ēt ve cgnoscēdo qꝛ qd ē. rū dr̄ reflexe aliquo mō itelligi, ꝛ aliq̄ mō directe.

¶ Ad dubiū ḡ motū dr̄ qꝛ vitatē eē i aliq̄ ɔtingit dupl̄r. vno mō subiectiue. tāqꝫ. s. forma in sbo exñs. ꝛ sic nō ē i sola cōpōne. ꝛ diuisione int̄. sȝ ēt i simplici apphēsiōe, siue in it̄ᵘ simplici. ꝛ h mō itellʼr it̄ᵘ simplicē eē p se sp veꝝ. Alio mō obiectiue. s. tāqꝫ cognitaȝ, ꝛ sic ē i sola ɔpōne ꝛ diuisiōe. Et dr̄ v̄ s. T. aut ari. ingt vitatem ptinere ad ɔpōnē ꝛ diuisionē itellectus. intelligēdū est de veritate vt cognita. Ubi attēdēdū ē qꝛ cuȝ ɔceptus quē intellꝰs itelligēdo format n̄ sit id qd̄ int̄. sȝ sit termin⁹ itrīsecus itellectiōis p ipsam pduct⁹, sȝ sit mediū quo intellꝰs i rem cognitā fert̄ tanqꝫ ipsius repn̄tatiuus, ad vidēdū an p aliquā ɔpōnē suā it̄ veꝝ cogscat necne, nō ē inspiciēdū, an ɔcept⁹ p talē ɔpōnē fōrat⁹ sit ver⁹, qꝛ oīs ɔceptus int̄ siue inqꝫ simplex sit, siue ɔplex⁹. aut ē verus aut falsus, si. n. sit rei adeqtus ē ver⁹, si aūt iadeqtus ē falsus: ꝛ sic i oī intellectiōe aut vitas ē aut falsitas. Sȝ inspiciēdū est ad id qd̄ p ɔceptū repn̄tat̄. Si. n. illō iportat ɔpōnē eqlitatꝭ, aut ineqlitatꝭ int̄ ad rē, dicet̄ it̄ p talē ɔpōnē, veꝝ aut falsuȝ cognoscē: qꝛ vitas ꝛ falsitas i adeqtiōe, ꝛ i iadeqtiōe ɔsistūt. si aūt nullā hō ɔpōnē importet nō dicet̄ int̄. p talē ɔpōneȝ veꝝ aut falsum cogscē, qꝛ ḡ ɔcept⁹ p simplicē ɔpōnē int̄ pductus icōplexū repn̄tat̄, fm icōplexū nullā ɔpōnē ad rē dicē. vt supi⁹ dicebat̄. aīal. n. rōnale qd̄ p simplicē ɔceptū it̄ exp̄mit̄, nullā ɔpōnē iportat, iō int̄ icōplexe cogscēs: puta dū aīal rōnale apphēdit: nō cogscit veꝝ aut falsum. Qꝛ vō ɔcept⁹ p actū cōponētꝭ aut diuidētis pduct⁹ ɔplexū repn̄tat: ipȝ ēt ɔplexū ɔpōnē it̄ ad rē iportat: h. n. qd̄ dico hoiē eē aīal. iportat it̄ᵐ eē adeqtū rei. dū de hoie aīalitatē icōplexe ɔcipit: qd̄ signt̄ ꝛ dicē dū aīal attribuit hoi. dicēdo hoiem eē aīal: iō it̄ ɔponēdo: ꝛ diuidēdo veꝝ aut falsuȝ cogscit ppea bn̄ dictū ē: qꝛ i sola ɔpōne ꝛ diuisiōe it̄ ē veꝝ obiectiue tāqꝫ cognitū. Nā pt qdē dici eē i it̄ᵘ cogscēte qꝛ qd ē. aliq̄ mō obiectiue: iqꝫtū. s. ipe ɔcept⁹ rei adeqt⁹ iq ē eēntialr̄ vitas: ē itrīsec⁹ termin⁹ itellꝰonis: sȝ n̄ ē i ipo obiectiue tāqꝫ cognitū: qꝛ ipe cōcept⁹ n̄ ē id qd̄ cogscit̄ sȝ icōplexū qd̄ p talē ɔceptū repn̄tat̄.

¶ Qd̄ ēt vr̄ dicē d̄r. q. 1. ar. 1. qm̄ iqꝫ tūc tm̄ it̄ adeqt̄ rei qn̄ cōponit aut diuidit. itelligēdū ē d̄ pfecta: ꝛ ɔpleta adeqtiōe lȝ. n. itelligēdo qdditatē alicui⁹ sit rei adeqt⁹: qꝛ tn̄ abduc est i po³ ad cōpōnē i q̄ vltia ei⁹ pfectio ɔsistit vt dr̄ i seqnti rōne. tūc ē icōplete adeqt⁹ rei: cōplet̄ āt ꝛ pficit̄ hō adeqtio p iudiciū: q̄ iudicat rei ɔuenire: qꝛ de ipsa simpliciter concepit: quod fit componendo ꝛ diuidēdo.

¶ Nō obstat ēt p̄dcia qd̄ igt. s. T. p. p. q. allata. ar. 1. s. qꝛ ppie loqndo vitas ē i it̄ᵘ cōponēte ꝛ diuidēte: nō āt i int̄ᵘ cognoscēte qd̄ qd ē. Dr̄. n. qꝛ dupl̄r pōt itelligi vitatē ppe eē i int̄ᵘ. vno⁰ ppetate rei: qꝛ vȝ id qd̄ ppe est vitas ē i int̄ᵘ. ꝛ sic vitas ē ppe ēt i int̄ᵘ simplici alio⁰ ppetate locutiōis. i. fm ppriū ppōnis sensum: ꝛ sic vitas ē ppe i int̄ᵘ cōponēte ꝛ diuidēte tm̄. Cū. n. dr̄ veꝝ ē i it̄ᵘ cogscēte ppe significat̄: qꝛ ab int̄ᵘ cogscit̄, h aūt soli int̄ᵘ cōponēti, ꝛ diuidēti ɔuenit, ꝛ ad hūc sensum vba s. T. itelligunt̄.

¶ Ad eūdē sensū itellʼr qd̄ dr̄ ibidē. s. qꝛ nomē veri iportat cognitū itellʼr. n. de noie ipo vt pōit̄ i hac ppōne: veꝝ ē in int̄ᵘ cogscēte. significat̄. n. qꝛ sit i ipso obiectiue, vt cognitū fōrali. ipȝ vō nomē veri p se sumptū absolᵘ ɔceptū rei adeqtuȝ signat̄.

¶ Tertio. in deo ē pfectio quā it̄ hȝ p cognitionē icōplexoꝝ ꝛ cōplexoꝝ sicꝫ aliarū diuȝ reꝝ: sȝ vitas ɔseqt̄ it̄ᵐ hȝ qꝛ ē pfect⁹. ḡ ꝛc. pbat̄ mior: qꝛ it̄ apphēdēs icōplexūmōdū ptigit ad suā vltimā pfectionē: qꝛ adhuc ē i po³ re³ cōpōnis ꝛ diuisiōis, cū aūt ad cōpōnē puenit, iā ē pfect⁹: ꝛ veritas aūt ɔsequit̄ int̄ᵐ qn̄ iam vsqꝫ cōpōnē puenit: cum ppie loquēdo veꝝ sit tm̄ in compōne ꝛ diuisione.

¶ Aduertēdū h qꝛ cognitio icōplexoꝝ ꝛ ɔplexoꝝ 2ᵉ pt ɔsiderari. vno⁰ vtrāqꝫ p se ɔsiderādo ex pte act⁹. alio⁰ i ɔpōne ad rē itellāȝ: vt. s. sit cognitiōes vni⁹ ꝛ eiusdem rei. p mō simplex apphēsio pfectior ē vtpote simplicior ꝛ ad itima rei ptigēs. 2⁰ āt mō cognitio ɔplexa pfectior ē. n̄. n. p simplicē apprehēsionē it̄ n̄ri hr̄ ɔpleta, ꝛ vlt⁰ cog⁰ oim̄ q̄ st i reȝ op⁹ ē ɔplōne ad pfectā rei cognitionē: vn̄ ꝛ sic ɔplexa cognitio i *Quō cognitio icōplexa ē pfectior cognitiōe cōplexa.*

¶ Attēdēdū ēt cū dr̄ vitatē ɔseq int̄ᵐ qn̄ icōplexā icludit iā vsqꝫ ad cōpōnē puenit: qꝛ h nō sic itellʼr qn̄ vitas nō i ipa ɔpōne icludat̄ sȝ seqt̄ ad ipsam: h. n. iux p̄dcā pȝ falsum eē: sȝ qꝛ nō iuenit̄ formalr̄ vitas i int̄ᵘ vt cognita: nisi dū cōponit aut diuidit: qꝛ tūc tm̄ adeqtionē sui ad rē itelligit: qd̄ est ppie veritatē in int̄ᵘ esse fm locutionis ppietatem.

¶ Quarto. Uerū ē bonū int̄ vt dr̄. 6. ethi. c. 3. ḡ vitas ē i deo pbat̄ ɔña: qꝛ deus oēs bonitates i se hȝ. vt dcm̄ ē supius.

¶ Aduertēdū qꝛ veꝝ dr̄ ho¹ᵉ ꝛ pfectio it̄ iqꝫᵐ ē cognitū: vt dr̄ p. p. q. 16. ar. 1. 3ᵐ iō i illo it̄ᵘ tm̄ ē absoᵗᵉ loqndo a q̄ cogscit̄: ꝛ qꝛ ab it̄ᵘ cōponēte ꝛ diuidēte tm̄ cogscit̄: iō simpl̄r ē tm̄ i ipsis: lȝ alio⁰ dicat̄ eē i sensu: ꝛ in int̄ᵘ simplici. sic vȝ in reb⁹, ex q̄ seqt̄ qꝛ ēt i it̄ᵘ diuino ɔtinēte pfectionē int̄ componētis per quādā eminentiā sit ēt verum vt cognitum ꝛ intellectum. Confirmat̄ postremo conclusio auctoritate apostoli. ad Roma. 3⁰.

¶ Super capi. 60.

Ostenso In deo veritatē esse: ostenditur nunc: qꝛ ipse sit sua vitas. Et pbat̄. p sic. Intelligere dei est diuina eēntia. ḡ ꝛ vitas. pbat̄ ɔña: qꝛ veritas ē pfectio intellectual̄ ɔpōnis: hec autem non perficit̄ p aliquid superueniens: sicut nec esse diuinum: sed p seipsam ē pfecta. ḡ sicut itelligere ē diuina sbā etiam veritas est diuina substātia.

Marginal notes: fm§. 18. — † cap. 40. — † Cap. 3. — † Huc o scripea. — † Idē p. p. q. 16. ar. 3. — † cap. 39. — † cap. 25.

est: sed est per seipm pfectum: sicut ⁊ de diuino esse supra ostensum est: relinquitur igitur q diuina substantia sit ipsa veritas.

2 ¶ Itē vitas ē qdā bonitas intell's sm phm. deus aūt est sua bonitas: †(vt supra ostēsum ē): ergo est etiam sua veritas.

3 ¶ Preterea de deo nihil pticipatiue dici pōt: cū sit suū eē, q nihil pticipat. sz vitas ē i deo: †(vt supā ostsū ē): si igr si dicat pticipatiue. oz q dicat eēntialr (vt supā ostsuz ē): de⁹ ergo est sua vitas.

4 ¶ Amplius lz ver ppric nō sit in reb⁹: sz in mēte: sm phm in. 6. meta. res tn̄ iterdū va dr sm q actū ppric nāe ɔsegt: vt Aui. dicit i sua metaphica †(q vitas rei est pprietas eē vniuscuiusqz rei qd stabilitū ē ei. in qztū talis res nata ē de se facē verā estimationē: ⁊ in qztū ppriā sui rōnē: q est in mēte dina imitat). sz deus ē sua eēntia: g siue de vitate itell's loq̄mur siue de vitate rei: de⁹ ē sua vitas. ¶ Hoc aūt ɔfirmat auctē dñi de se dicētis. Jo. xiiij. †(Ego sum via veritas ⁊ vita.)

¶ Q deus est purissima veritas. Capitulum. 61.

Hoc aūt ostēso manifestū est q in deo ē pura veritas cui nulla falsitas ⁊ deceptio admisceri pt. ¶ Veritas. n. falsitatē si cōpatit: sic nec albedo nigredinē: de⁹ āt n solū ē ver⁹: sz ē ipa vitas: g in eo falsitas eē non pōt.

2 ¶ Amplius itell's nō decipit i cognoscēdo qd qd ē: sic nec sensus in pprio sensibili: ois aūt cōgnitio diui itell's se hz ad modū intellus cognoscentis qd quid est: (vt ostensuz est:) impolē est igit in diuina cognitiōe error ē siue dceptionē aut falsitatez eē.

3 ¶ Preterea itell's i pmis pncipijs si errat: sz i ɔclonib⁹ iterdū ad q̄s ex pmis pncipijs rōcinādo pcedit: itell's aūt diuinus non est ratiocinatiu⁹ aut discursiu⁹: †(vt supra ostensuz est): nō igit pōt eē i ipo falsitas nec dceptio.

¶ Aduerte q verum est pfectio intellectualis opōnis sicut terminus eius, cum sit cōceptus intellis cum adequatiōe ad rē itellectā/ i diuo aūt intellu nō ē aliqs ɔcept⁹ ab ipso actu itelligēdi distinctus/ sz ē ipsa dina eēntia i tell'u vt ɔpria rō vniuscuiusqz, pp h pfectio diuini itellectus q ē veritas ab ipso actu itelligendi non distinguitur.

Veritas non dicit tm̄ respectū adeq̄tionis. ¶ Ex h sequit q vitas nō dicit in sua rōne tm̄ respectū adeq̄tionis, nec respectū i q̄z rōnis, q: tūc de⁹ nō eēt vitas/ cū nō sit eius rōnis, nec realē/ q: dei ad creaturā nō ē rlatio realr sz dicit absolutū cū re⁹/ ⁊ de⁹ ē vitas q̄ztū ad absolutū qd iportat .s. q̄z ad silitudinē itellectā: non āt q̄ztū ad respectū cōnotatum. († cap. 3.) († cap. 14)

¶ Scdo q de⁹ ē sua bonitas. g ⁊ sua vitas/ q: vitas ē bonitas ir'. vt diverum est supra.

(Jn. 2. c. 4.) ¶ Tertio nihil i deo pticipatiue dici pt/ cū sit suū eē, g cū vitas sit in deo/ deus est eēntialr vitas.

¶ Quarto. Veritas lz i itellu ponat/ ē tn̄ ēt i re/ sm q igt Aui. vitatē rei esse pprietatē sui eē q stabilitū ē ei/ ⁊ hoc sm q nata ē res de se facē verā existimationē i ir'⁹ ⁊ in q̄ztū ppā sui rōnē/ q ē i mēte dina imitat, sz de⁹ ē sua eēntia g est sua vitas. siue de vitate int' loq̄mur siue de vitate rei.

¶ Aduerte ex doctria. s. T. p. p. ⁊ i qōnib⁹ d ve. q res dnr verę ⁊ i ɔpōne ad int'ᵐ diuū, ⁊ i ɔpōne ad intellm humanū/ ad it'ᵐ qdē diuū sz q imitāt formā suā i mēte dina exitē/ sicut/ ⁊ res artificiales dnr vę iq̄zᵐ imitāt formā artis exitē i mēte artificis, ⁊ sm istā ɔpōnē res dnr simplr/ ⁊ absolute vere/ eo q ab intellu diuo sm eē depēdeāt. In ɔpōne āt ad int'ᵐ hūanū speculatiuū. s. a/ q nō pepēdēt dnr verę. in q̄ztuz natę sunt de se facē verā existimationē i ipo itellu ⁊ sic dnr verę sm qd. eo q ad itellm hūanū nō hēant ɔpōnē nisi per accidens cum ab ipso non dependeant.

Veritas dicit absolutū cū respectu tā ex pte rei q̄ ex pte intellectus. ¶ Ex qb⁹ segt, q sic vitas int' dicit duo. s. absolutū ⁊ respectū, siue mãle/ ⁊ formale, ita ⁊ vitas rei. Absolutū ē eē, siue entitas rei, respect⁹ aūt ē hitudo ad itellm. Si q̄rat aūt an isti respect⁹ sint reales vl rōnis: di q, respect⁹ ad itellz diuū est real, q: ē respect⁹ mēsurati ad mēsurā, ē. n. it' diuus mēsura oium rer, sicut int' artificis ē mēsura artificiator. respect⁹ vo ad itellm hūanū speculatiuū ē respect⁹ rōnis. q: ē mēsurę ad mēsuratū/ vitas. n. int' nl ab ipsa re mensurat, dr. n. verus intellectus eo q ita itellit sicut est in re.

¶ Sciēdū q̄z q̄ż vitas aliq mō sit i re/ tn̄ illa iprohe dr vitas cū vitas p. ⁊ p se sit i itellu: vn̄ simplr ⁊ pphe loquēdo res nō dr va nisi extrinseca denoiatiōe. s. a vitate int'/ A forma aūt in se exite intrinsece dr va sz iproprie, sic medicia pphe dr sana/ a/ sanitate exite i aiali/ iproprie aūt/ a/ vitate in ipsa exite. ɔclusit g. s. T. q siue loq̄mur d vitate int' siue de vitate rei. de⁹ ē sua vitas. cū sit sua eēntia/ q: si accipiam⁹ vitatē i/ proprie/ a/ q. s. res itrisece di va: nō ē aliō q̄z ipsa sba rei, vel ei⁹ esse: iccirco si de⁹ ē sua eēntia, segt q sit sua vitas. Si ēt accipiam⁹ vitatē rei a q pphe res denoiat va q̄zuis extrisece/ q ē vitas int'. sic ēt dictū ē q ē ipa dei eēntia. Quocūq̄z igr res dicat va: segt q de⁹ ē sua vitas. ¶ Cōfirmat g auctē. Jo. 14. Ego suz via vitas/ ⁊ vita. († Auc. s. scripta.)

¶ Super cap. 61.

Post q̄z oñdit. s. T. q in deo sit vitas. Nūc q̄lis sit diuina vitas ostēdit. Circa h aūt duo fac. p. oñdit q sit purissima. Scdo q sit pma ⁊ suma. Cap. sequēti. p. g oñdit q in deo est purissima veritas, cui. s. nulla deceptio aut falsitas admisceri. potest. Et probatur. Primo sic. Veritas. s. abstracta ⁊ subsistens falsitatem non compatitur sicut neqz albedo nigredinem, intellige si albedo subsistens esset/ vt per abstractum significatur. Deus est ipsa veritas. ergo ⁊c̄. († cap. 52.)

¶ Secūdo. Intellectus diuinus se habet ad modum intellectus cognoscētis qd quid est, ergo ⁊c̄. Probatur consequētia/ q: in isto intellectu: non est falsitas/ sicut nec in sensu respectu proprij sensibilis, nisi. s. per accidens vt supradictum est, in deo autem. nihil per accidens esse potest.

¶ Tertio. Intellectus diuinus non est discursiuus. ergo ⁊c̄. probatur cōsequentia/ q: cum in primis principijs non sit error, in conclusionibus tantum erit, secundum q/ a principijs ad conclusiones intellectus discurrit.

Error nō ē: i pnci. pijs sz tm̄ i cōclusionibus. ¶ Sed posse aliquis dicere/ q error accidit non solum circa conclusiones/ ad quas intellectus peruenit discurrendo/ sed etiam circa propositiones per se sumptas/ experimur enim nos decipi circa aliquas propositiones dum ēt non discurrimus/ sicut cum dicimus, ⁊ iudicamus sor. presentem, esse Platonem.

¶ Dici potest q semper in deceptiōe est aliquis discursus, licet forasse aliquando in imperceptibili tempore fiat/ occurrente enim mihi sor. habente similitudinem cum Platone/ puta in rotunditate faciei/ argumentatur imperceptibiliter intell's, iste hz rotūdā faciē/ g ē Plato. ⁊ sic de alijs.

¶ Quarto. Oia cognoscibilia cōparant̄ ad intellm̄ diuinū sic ꝓprie, ⁊ ꝑ se cognoscibilia. i. sic ꝓpriū, ⁊ per se obꝫ. ḡ ⁊c. ꝓbat̄ ꝯña, q: i talib⁹, virt⁹ cognoscitiua nō errat, añs ꝓbat̄, q: diuin⁹ itell's ē in fine sublimitatis. i. nō hꝫ aliquā vtutē cognoscitiuā sublimiorē se, ⁊ oēm sublimitatē, q̄ esse possit, hꝫ. s. infinitā. Quāto āt virt⁹ cognoscitiua est altior tanto eius obm̄ plura sub se continet, vt pꝫ ī sensu cōi, ⁊ imaginatiōe respectu sensus particularis: ergo opꝫ vt oia cognoscibilia cōtineātur sub obō per se diuini intellectus.

¶ Quinto. Intellect⁹ diuinus est ex nā sua perfectior q̄ꝫ intell's humanus vtute intellectuali ꝑfectus, sic ē sapia, ⁊ scia, cū ipse sit in fine, ⁊ extremo ꝑfectiōis, sꝫ iste nō dicit falsum, sꝫ semꝑ verū, q: virtutis ē actū bonū reddere, verū autem dicere est bonus act⁹ itell's. ḡ ⁊c.

¶ Sexto. Si diuinus intell's diceret̄ falsus, falsitas a qua diceretur falsus non esset in deo, sꝫ in reb⁹, sed nec ēt est in rebus, q: quantū vnūqdq; hꝫ de esse tantū hꝫ de veritate. ḡ ⁊c. ꝓbatur añs, quia talis est cōparatio intell's, diuini ad res, qualis ē rerum ad intellm̄ humanū, eo q̄ sicut veritas intellect⁹ hūani mēsurat̄ a rebus, ita ecōuerso res

4 ¶ Itē quāto aliq̄ vis cognoscitiua ē altior: tāto ei⁹ ꝓpriū obiectuꝫ est vniuersali⁹ plura sub se ꝯtinēs: vnde id qd̄ visus cognoscit ꝑ accidens: hoc sensus cōis aut imaginatio apphendit sub ꝓprio obiecto cōtētū: sed vis diuini itell's ē in fine sublimitatis in cognoscēdo: ḡ oia cog̃scibilia cōparant̄ ad ipm̄ sic cog̃scibilia ꝓprie ⁊ ꝑ se: ⁊ nō ꝫm accidēs: in talib⁹ aūt virt⁹ cognoscitiua nō errat: i nullo igitur cognoscibili poſē est diuinū itellectū errare.

5 ¶ Ampli⁹ virtus itell'ualis est q̄dā ꝑfectio intell's in cognoscēdo: ꝫm aūt virtutē intellectualē nō ꝯtingit intellm̄ falsuꝫ dicere: sed semꝑ veꝝ: verū. n. dicere est bon⁹ act⁹ itell's: vtutis āt ē actū bonū reddere: sꝫ diuin⁹ itell's ꝑfectior est ꝑ suaꝫ nām q̄ꝫ intell's humanus ꝑ habitū vtutis: ē. n. in fine ꝑfectiōis: relinqt̄ igr̄ q̄ i itellu diuino nō pōt eē falsitas.

6 ¶ Ad hec sciētia itell's hūani a rebus quodāmō cātur: vn̄ ꝓuenit q̄ scibilia sunt mēsura scientie hūane: ex hoc eni verū est q̄ itellu ↄ̄iudicat: q: res ita se hꝫ: ⁊ nō ecōuerso: intell's āt diuin⁹ ꝑ suā sciētiā est cā rerū: vn̄ oꝫ q̄ scia ei⁹ sit mēsura rerū: sicut ars est mensura artificiatoꝝ: quorū vnūqdq; intm̄ ꝑfectū est: iquantū arti cōcordat: talis igit̄ est cōparatio itell's diuini ad res. qualis est rerū ad itellm̄ hūanū: falsitas āt cāta ex ineq̄litate itell's hūani ⁊ rei nō est in reb⁹: sꝫ in intellectu: si igit̄ nō esset oīmoda adeq̄tio itell's diuini ad res. falsitas esset in reb⁹: nō in itellu diuino: nec tñ in rebus est falsitas: quia quātuꝫ vnūqdq; habet de esse: tātū habet de veritate: nulla igit̄ inequalitas est inter intellectū diuinū ⁊ res. nec aliq̄ falsitas in intellectu diuino esse pōt.

7 ¶ Itē sic verū est bonū intell's. ita falsuꝫ ē malū ipi⁹: naliter eni appetim⁹ veꝝ cog̃scere: ⁊ refutam⁹ falso decipi: malū āt in deo esse nō pt. †(vt ꝓbatū ē). nō pōt igit̄ i eo eē falsitas. †¶ Hinc est qd̄ dr̄ Ro. 3. (Est āt de⁹ verax). Numeri. 23. (Nō est de⁹ q̄si hō vt mentiatur.) Jo. 1. (Deus lux est: ⁊ tenebre i eo nō sunt vlle).

¶ Q: diuina veritas est prima: ⁊ summa veritas. Capitulꝫ. 62.

Ex his āt q̄ ostēsa sunt manifeste habet̄ q̄ veritas diuina sit p̄ma ⁊ summa veritas. ¶ Sicut eni est dispositio reꝝ in esse: ita ⁊ i veritate. †(vt pꝫ per phm̄ in scd̄o meta.) ⁊ hoc ideo. q: verū ⁊ ens seinuicē ꝯsequunt̄. est enim verū cū dicit̄ esse qd̄ est: ⁊ nō esse qd̄ nō est. sed diuinū esse est primuꝫ ⁊ ꝑfectissimū: ergo ⁊ sua veritas est p̄ma ⁊ summa.

2 ¶ Item qd̄ per essentiaꝫ alicui

hūanū res dici pñt falsē, eo q̄ ex exteriorib⁹ accñtib⁹, qb⁹ cū aliis reb⁹ siltudinē hñt natē sint de se fallaꝫ existimationē facere, aut ēt q: repñsentant̄ orone vel itellu falso. Sꝫ q: res ad itellm̄, diuinū eēntialē cōparationē hñt, iō cū ꝑ cōparationē ad ipm̄ falsē nō sint, sꝫ verē, simplr̄ ⁊ absolute dici pōt nullā rē eē falsam, q̄uis ꝫm qd aliq̄ possint dici falsa in ordie ad int^m infꝫ, ad quē scd̄o rio hñt ordinē.

¶ Septimo. In deo malū eē nō pt, ḡ ⁊c. ꝯña pꝫ q: falsuꝫ ē malū intell's sic verū ē ei⁹ bonū. ¶ Cōfirmat̄, ⁊ auctē Ro. 3. ⁊ nūi. 23. ⁊ Jo. p̄mo.

¶ Sup cap. 62.

Secū do ostendit q̄ diuina vitas ē prima, ⁊ sūma vitas, ꝓbat̄ p̄, diuinū eē est p̄mū, ⁊ ꝑfectissimū, ḡ diuina vitas ē p̄ ⁊ ꝑfectissima, ꝓbat̄ ꝯña, q: ex scd̄o meta. sic est dispō rerū in eē, ita ⁊ i vitate eo q̄ ens, ⁊ vnū seinuicē ꝯsequantur, qd̄ ḡ est primū eē, oꝫ vt prime veritati correspondeat. †Cap. 32. †Hic e. scriptu †idē. p. p. q. 16. ar. 5

¶ Aduertēduꝫ p̄ ex doctrina san. T. p̄^a par. q̄ verū qd̄ est i reb⁹ cōuertit̄ cū ente ꝫm p̄dicationē, oē. n. ens est verū, ⁊ oē verū est ens, veꝝ āt qd̄ ē i int^o ꝯuertit̄ cū ente ꝫm repñtationē sic manifestatiuū cū māifestato, eo q̄ cuilꝫ vō int^m, corridear aliquid i re, ⁊ †tex. c. 4

mēsurant̄ ab intellu diuino, cū de⁹ ꝑ suā sciaꝫ sit cā reꝝ, cū ḡ res n̄ dicāt̄ falsē nisi pp falsitatē itell's hūani, iq̄ꝫtū. s. natē sunt facē fallaꝫ sui existimationē, aut q: signant̄ falso itellectu, econtrario diceret̄ intellectus diuinus falsus ꝓpter rerum falsitatem, que. s. diuini intell's, formā nō imitarent̄.

¶ Aduerte ꝑ falsitate ꝯñtis, ex doctrina. s. T. vbi. s. q̄ i ordine ad itellm̄ diuinū res nō pñt dici falsē, cū qcqd i rebus accidit ex ordine diuini itell's, ꝓcedat, nisi i volūtariis agētibus fortassis, in quoꝝ ptāte ē subducere se ab ordie diuini itell's inq̄ꝫtū ē cā rerū, vn̄ nulla res ē, q̄ ꝫm, oēm entitatē in se existētē nō ꝯformet̄ diuino itellui, in ordie āt ad intellm̄

ecōuerso cuilibꝫ enti corridear ver⁹ intell's, saltē din⁹, isto 2° vi accipe h̄ loco. s. T. ꝯsecutionē entis, ⁊ vī, q: assignat rōnē talis ꝯsecutiōis ex h̄, q̄ verū ē, cū dr̄ eē qd̄ ē, ⁊ nō esse quod nō est, qd̄ ꝑtinet ad ꝯsecutionē repñtātis, ⁊ repñtati.

¶ Aduītēdū 2°, ꝙ illā ꝓpōnē ex 2° meta. suptā, sic ē dispō rerū i eē, ita ⁊ i vitate, q̄ dispō nō accipit̄ ꝫm, q̄ ē in gñe q̄litatis, sꝫ ꝫꝫ q̄ quēdā ordinē iportat, ⁊ ē sensus, q̄ vbi iuenit̄ qd̄ est maxie ens, iuenit̄ ēt qd̄ est maxie verū, q: rō vī, rōnē entis ꝯsequit̄. Ita exponit. s. T. vi. q. p̄ma ar. p̄. 5^m.

¶ Scd̄o. Veritas cōuenit deo eēntialr̄ vt dictū ē, ḡ ꝑfectissime, q: qd̄ ꝑ eēntiā alicui ꝯuenit, illi ꝑfectissime cōuenit.

cóuenit: pfectissime ei cóuenit: sed vitas deo attribuit̃ cẽntialiter. †(vt ońsuz est): sua igit̃ veritas. est ṕma & sũma veritas.

3 ℂ Preterea vitas i nr̃o itellu ex h̃ est q̃ adequat̃ rei itellecte. †(eq̃litas ãt cã ẽ vnitas). vt pz i 5. meta. cũ igit̃ i itellu diuino sit oino idẽ itell's & qd itelligit̃: sua veritas: erit ṕma & sũma vitas.

4 ℂ Amplius illud qd ẽ mẽsura i vno quoqz gñe: ẽ pfectissimũ illi' gñis. vñ oẽs colores mẽsurãtur albo. sz diuina vitas ẽ mẽsura ois vitatis. vitas. n. nr̃i itell's mẽsurat̃ a re q̃ est extra aiaz. ex hoc eni itell's nr̃ ver' dĩ. q̃ ɔsonat rei. vitas ãt rei mẽsurat̃ ad itellm diuinũ q ẽ cã rerũ. (vt infra pbabit̃). sic vitas artificiatorũ ad artẽ artificis. tũc eni va est archa: qñ ɔsonat arti. cũ g̃ deus sit ṕm' itell's & ṕmũ itelligibile: oz q̃ vitas itell's cuiuslz ei' vitate mẽsuret̃. si vnũqdqz mẽsuratur ṕmo sui gñis. †(vt plĩs tradit i. 10. meta.) Diuina igr̃ vitas ẽ ṕma sũma. & pfectissima vitas.

ℂ Rónes volẽtiũ a deo subtrahere cognitionẽ singulariũ. c. 63

SUnt ãt qdã q pfectioi diuine cognitióis singulariũ noticiam subtraher̃ nitunt̃. ℂ Ad qd qdẽ ɔfirmãdũ septẽ vijs pcedũt. ℂ Prĩa ẽ ex ipa singularitatis ɔditióe. Cũ. n. singularitatis ṕncipiũ sit mã signata. nõ vĩ p aliquã virtutẽ imãlẽ singularia posse cogñsci. si ois cognitio p quãdã assimulationẽ fiat. vñ & in nobis ille sole potẽtie singularia apphẽdũt: q mãlib' organis vtunt̃. vt imaginatio & sensus & hm̃oi. itell's ãt q: imãlis ẽ. singularia nõ cogñscit. mlto igr̃ min' intell's diuin' singulariũ ẽ cogñscitiuus. q maxime a mã recedit: & sic nullo mõ vĩ q̃ deus singularia cogñscere possit. ℂ Scda ẽ q̃ singularia nõ semp sũt: aut igit̃ sp scient̃ a deo: aut qñqz scientur. & qñqz nõ scient̃. ṕmũ eẽ nõ pt: q: de eo qd nõ ẽ: nõ pt eẽ scia. q solũ verorũ ẽ: ea ãt q nõ sũt: va esse nõ pñt. sz et eẽ nõ pt: q: diui itellect' cognitio ẽ oio iuariabilis. †(vt ońsũ ẽ). ℂ Tertia ex eo q̃ si oia singularia õ necẽitate puenĩũt. sz q̃dã ɔtingẽter: vñ de eis certa cognitio hẽri nõ pt. nisi qñ sũt: certa. n. cognitio ẽ q falli nõ põt: cognitio ãt ois q est de cõtingẽti falli pt. cũ futurũ est: põt eni euenire oppositũ eius q̃ cognitióe tenet̃. si. n. ñ possz oppositũ euenire. iã necẽariũ eẽt. vñ & de ɔtingẽtib' futuris ñ pt eẽ in nobis scia. sz ɔiecturalis estimatio q̃dã: supponet̃ ãt oz oẽm cognitionẽ dei eẽ certissimã & isallibilẽ. †(vt supra ostẽsuz est). im

ℂ Tertio. In deo oino idẽ est intell's, & qd intelligit̃. g̃ &c. pbat̃ ɔña, q: veritas ɔsistit in adeq̃tióe, equalitatis aũt cã ẽ vnitas, vt dĩ. 5. meta. tex. 20. g̃ vbi est maxima vnitas intellect', & rei itellecte, ibi erit maxime, & pfectissime veritas.

ℂ Quarto. Ueritas diuina est mẽsura ois veritatis g̃ pfectissima, pz ɔña q:, quod est mẽsura in vnoquoqz gñe, est perfectissimũ illi' gñis, añs vo pbat̃. Deus est prim' intell's, & ṕmuz int'e, ergo veritas itellect' cuiuslibet a veritate ei' mẽsuratur, pbat̃ consequentia, q: ois veritas aut mẽsurat̃ a re, sicut veritas intell's nr̃i, aut mensurat̃ ab itellu, sicut ois rei vitas mẽsurat̃ in ordine ad intellm diuinũ, a quo causat̃, sed vtro mõ mẽsuret̃, mensurat̃ a primo, cuz vnũquodqz mẽsuret̃ primo sui gñis, g̃ oz vt ois veritas mẽsuretur, aut ṕmo intelligibili aut ṕmo itellectu. Si ergo de' est primũ int'e, & ṕm' intellectus erit mensura omnis veritatis.

† Cap. 60

† Tex. co. 20.

† tex. 22. ℂ Aduertenduz, q̃ in hac róne icludit. s. T. etiã intellectũ angelicum implicite. Cuz eni veritas intell's angelici hẽat mensuraz, cũ non sit prima veritas, opz vt mẽsuret̃ aut ab aliq̃ itellectu aut ab aliq̃ it'e, q: ab altero istorum ois veritas mensurat̃ & sic, si ponim' ipaz a re mẽsurari, oporteblt vt a primo int'e mẽsuret̃. Si ãt ab itellu, quẽadmodũ veritas cuiuslibet alteri' rei, opz vt mẽsuret̃ a ṕmo itellu, & sic cuz deus sit ṕmus itell's, & ṕmũ int'e, necẽ est vt mẽsuret̃ a vitate dei. Propter h̃ nõ ɔclusit solũ de itellu hũano, sz vlter õi itellu ɔcludẽs, q̃ oz vt vitas itell's cuiuslibet, ei' vitate mẽsuret̃.

† [illegible] hac rõne formar verum locis hic põit auerrois in lib. de som. c. vi.

Veritas i tellectus nr̃i mẽsurat a re.

ℂ Sed videt̃ in hac ratióe falsum quoddã assummi. s. q̃ veritas intell's nr̃i mensuret̃ a re q̃ ẽ̃ aiaz est. Nã res nõ dicit̃ vera nisi in ordine ad intellm g̃ nõ mensurat veritatẽ intell's, mensura. n. nõ depẽdet a re mẽsurata.

ℂ Respondet̃, & dicit̃ primo, q̃ licet res nõ dicatur formaliter vera nisi per cõparationẽ ad intellectũ, nõ tamẽ dicitur vera primo, & principaliter in ordine ad intellm humanũ, sed in ordine ad intellm diuinũ, & ideo põt sibi p ṕus cõuenire ró veritatis, q̃ intellui nr̃o, lz illa nõ sit ppie veritas.

ℂ Dicit̃ secũdo, q̃ nõ dixit. s. T. veritate intellect' nr̃i mensurari a veritate rei, sz a re, multũ eniz differũt hec inter se. Nam ab esse quidẽ rei mensurat̃ veritas intellect' nr̃i, nõ autez a veritate rei, sm q̃ in ordine ad int'm nostrum dr̃ vera: & cũ dr̃, q̃ mensura nõ depẽdet a re mensurata &c. Di q̃ hoc verum est formaliter loquẽdo, mensura enim sm illã rónẽ qua mẽsura est nõ dependet a mẽsurato in q̃tũ hmói sed bene põt alia ratione depẽdere, sicut aial in q̃tũ sanum formaliter non dependet a medicina q̃tuz ad rónẽ proprie sani, imo medicina ab aiali, cũ non dicat̃ sana nisi in ordine ad sanitatẽ aialis, & tamẽ aialis sanitas causat̃ a medicina sic ẽt veritas intell's nõ depẽdet a veritate rei, imo econuerso veritas rei est veritas in tellectus, sed tñ ipsa veritas depẽdet a re & ab ipsa in itellectu nostro causat̃.

† Cap. 55.

ℂ Sup cap. 63m.

POst quaz determinauit. s. Tho. de cognitione diuina q̃tũ ad obim in cõi nũc ad cognitionẽ ipsius circa pticularia accedit circa hoc aũt tria facit. Primo enim adducit rónes volentiũ pbare q̃ deus singularia nõ cognoscat, scdo pponit ordinẽ rñdẽdi, tertio de materia vniuscuiusqz argumenti tractat.

† Cap. 90

ℂ Quantũ ad primũ in hoc cap. septem rónes adducit. Arguitur enim primo sic, intell's noster q: immãlis est singularia mãlia nõ cognoscit, ergo mlto minus int' diuinus, q maxime a mã recedit.

ℂ 2' singularia non semper sunt, aut igitur semp scient̃ a deo aut qñqz scient̃, qñqz nõ scientur, non primũ, q: de eo qd non est nõ põt esse scia, nec ẽt scdm q: diuini intell's cognitio est oino inuariabilis. ergo &c.

ℂ Tertio de futuris cõtingentibus cognitio certa esse non

potest, cū oppositū ei⁹ quod cognitiōe tenet̄ euenire possit, scia autē dei certa est, ⁊ infallibilis, ḡ nō pōt de illis esse.
¶ Quarto. Motus volūtatis a nullo pōt p certitudinē co/gnosci, nisi a volūtate, ḡ impolē est deū de singularib⁹ quę causam ex voluntate sumūt noticiam certam habere.
¶ Quinto. Singularia sunt infinita, ad minus in potentia, ergo ipossibile, est deum illa co/gnoscere, quia infinitum inquantum huiusmodi est ignotum.

† cap. 55.

¶ Sexto. Intellectus diuinus nobilissimus est, ergo quędam singularia quę sūt vilissima non cognoscit, patet cōsequentia quia vilitas scibilis ī vilitatem scientię redūdare videtur.

† hāc sun/ſt cō. 12. me⁴ cō. 51. circa finē cōmēti.

¶ Septio. In hoc malum esse non potest, ergo de⁹ non habet noticiā de singularibus in quibus malum, ⁊ priuatio inuenitur, ꝓbatur consequētia quia cognitum est aliq̄ modo in cognoscē/te.

† hāc pōit cō. 12. me⁴ cō. 51.

¶ Sup cap. 64.

Ositis argumentis, quibus particularium cognitio a deo videtur remoueri, nūc ad eorū solutionē volens. s. Tho. accedere proponit ordinem dicendorum, eo ꝙ vnaquęq̄ illarū argumentationum specialem exigat cōsiderationem. Unde sicut argumenta erant septē, ita septem ordinate considerāda ꝓponit, ⁊ sic septē erunt conclusiones declarande.

† hāc seqt̄ cō. 3. d aīa cō. 25.

possibile ē ēt ꝙ de⁹ aliqd de nouo cog̃scere icipiat pp ei⁹ imutabilitatē. †(vt dictū ē). ex his igr̄ vꝫ seq ꝙ singularia cōtigētia nō cog̃scat. ¶ Quarta ē: ex h̄ ꝙ q̄/rūdā singulariū cā ē volūtas: ef/fect⁹ āt añquā sit nō p̄t nisi i sua cā cog̃sci. sic eni solū eē pōt. añ/quā in se eē icipiat. mot⁹ āt volū/tatis a nullo pōt p certitudinē cog̃sci: nisi a volēte in cui⁹ ptāte sūt. ipolē ē igit̄ ꝙ de⁹ de h̄ꝫ sin/gularib⁹ q̄ cām ex voluntate su/mūt: noticiā certā hēat. ¶ Quinta est ex singulariū ifinitate. Infinitū eni inquātū h̄ꝫ ē igtū. Nā oē qđ cog̃scit̄ sub cog̃scētis cō/pzehēsiōe q̄dāmō mēsurat̄: cū mēsuratio nihil aliud sit: q̄ q̄dā certificatio rei mēsurate. vn̄ oīs ars ifinita repudiat. singularia āt sūt ifinita ad min⁹ i pōa: ipolē igr̄ vꝫ ꝙ de⁹ singularia cog̃scat. † ¶ Sexta est ex ipa vilitate singulariū. Cū eni nobilitas scie ex nobilitate scibilis q̄dāmō pēse/tur. vilitas etiā scibilis i vilitatē scie redūdare vꝫ. din⁹ āt intell̄s nobilissim⁹ ē: nō igit̄ ei⁹ nobili/tas patit̄. ꝙ deus q̄dā vilissima iter singularia cog̃scat. † ¶ Se/ptia ē ex malicia q̄ i qbusdā sin/gularib⁹ iuenit̄. Cū. n. cognitū sit aliq̄ mō i cog̃scēte. malū āt in deo eē nō possit. (vt sup̄ ōnsum est). vꝫ seq. ꝙ deus malū ⁊ ꝑuationē oio nō cog̃scat: sꝫ solū itel/lect⁹. q ē i pōa. ꝑuatio. n. nō nisi in pōa eē pōt: ⁊ ex h̄ sequit̄ ꝙ si hēat de⁹ de singularib⁹ noticiā in quib⁹ malū ⁊ ꝑuatio iuenit̄.

¶ Ordo dicendorum circa diuinam cognitionē. Capitulū. 64.

Ad hui⁹ āt erroris ex/clusionē. vt ēt diuine scie pfectio ostēdat̄ oꝫ diligēter vitatē ingre/re circa singula pdictoꝝ. vt ea q̄ sunt veritati ɔtraria repellant̄. ¶ Prio ḡ ostēdem⁹: ꝙ diuinus itell̄s singularia cog̃scit. ¶ Se/cūdo ꝙ cog̃scit ea q̄ nō sꝫ i actu. ¶ Tertio ꝙ cog̃scit ɔtīgētia fu/tura ifallibili cognitōe. ¶ Quar/to ꝙ cognoscit mot⁹ volūtatis. ¶ Quinto ꝙ cognoscit ifinita. ¶ Sexto ꝙ cog̃scit q̄libꝫ vilia ⁊ minima in entib⁹. ¶ Septimo ꝙ cognoscit mala ⁊ priuatiōes quaslibet vel defectus.

¶ Qꝫ de⁹ singularia cognoscat. Capitulum. 65.

Primo igit̄ ostēdam⁹ ꝙ singulariū cognitio deo nō potest deesse. ¶ Ōnsuꝫ est. n. sup̄† ꝙ de⁹ cog̃/scit alia inq̄ztū est cā eis: effect⁹ aūt diui sbsistētes sūt res singula/res: h̄ eni mō de⁹ cāt res inq̄ztū fac̄ eas eē i actu. vlia āt nō sꝫ res subsistētes. sꝫ hn̄t eē solū i singu/laribus: (vt ꝓbatur in. 7. meta.) Deus igit̄ cog̃scit res alias a se nō solū in vli: sꝫ etiā in singulari.
2 ¶ Itē cognitis ꝑncipijs ex qb⁹ ɔstituit̄ eēntia rei: neċe ē rē illā cog̃sci: sicut cognita aīa rōnali ⁊ corpe tali cog̃scit̄ hō: singularꝫ aūt eēntia cōstituit̄ ex mā̄ desi/gnata ⁊ foīa indiuiduata: sic so/cratis eēntia ex hoc corpe ⁊ hac aīa: vt ēt eēntia hoīs vlis ex aīa

¶ Super cap. 65.

Prima Conclusio ad resoluenduꝫ proposit am questionē est ista. Deus cognoscit singularia, ⁊ intelligitur de singularibus materialibus, probatur primo. Effectus diuini subsistentes sunt res singulares nō au/tem vles, quia vlia nō subsistūt, vt probat̄. 7. meta. tex. 54. ergo deus res singulares cognoscit, probat̄ consequentia, quia cognoscit alia inq̄ztum est eis causa.
¶ Circa probationē ɔn̄ę aduertēdū ꝙ li inq̄ztū, pōt specifi/care rōnē cognitiōis, ⁊ pōt dicere cōcomitātiā cognitiōis, ⁊ cālitatis. Si specificet rōnē cognitiōis duplicē sensuꝫ habere pōt, ꝑmus, ꝙ rō cālitatis sit cā cognitionis, alio mō ꝙ ipsa causa cognita sit causa cognoicē/di alia, ꝑmo mō sensus est ꝙ deū esse causaꝫ rerū &c., quę p co/gnitionē operatur, est rō quare de⁹ alia cognoscat. Secūdo āt mō sensus est ꝙ, cū per essentiaꝫ suā sit causa rerū, ⁊ cognoscēdo essentiā suaꝫ alia cognoscat, sequit̄, ꝙ ex cognitiōe causę ipsarū rerū, de ipsis hēat cognitionē. Sed ꝑm⁹ sensus ver⁹ esse nō potest ⁊ ideo nō intentus a. s. Tho. in agentibus eni p intellectū cognitio precedit cālitatē ordine nāe, cū causalitas super cognitionē fundetur, ⁊ iō esse causam agentē per intellm nō est ratio ꝙ aliquid cognoscat, sed magis ecōuerso, iō agit per intellm quia cognoscit s. practice, ppterea accipiendo, li inq̄ztū specificatiue secūdus sensus est amplectendus. Uidet̄ tamē verius, ꝙ li inq̄ztū nō accipiat̄ specificatiue, sꝫ dicat cōcomitātiā cālitatis ⁊ cognitiōis, ⁊ sit sensus, ꝙ necessario cognoscit oia quoꝝ ē cā, eo ꝙ sit cā p itellm agēs, ⁊ p ɔn̄s se ɔcomitāt̄ i ipo cālitas, ⁊ cognitio ⁊ iō neċe sit, vt p⁹ sꝫ nr̄ꝫ mo^m itelligēdi cog̃scat rē, q̄ꝫ agat.
¶ Secūdo. Deus cog̃scit mām, ⁊ accn̄tia idiuiduātia ⁊ formas in mā̄ indiuiduata exn̄tes. ḡ ⁊c̄. ꝓbat̄ añs. Intelligere dei est eius eēntia, ḡ intelligit oia, q̄ quocūq̄ mō sunt in

Deus cognoscit alia inq̄ztū est eis cā.

† idē. p. p. q. 14. ar. 6.

† cap. 49.

† vez. cō. 51.

eius

ei' eẽntia. ğ oĩa illa cog̃scit, qa in eẽntia sua ṽtualr̃ sunt oĩa q̃ q̃cũqȝ mõ eẽ pticipãt, cũ sit p̃m, ⁊ vl̃e eẽndi pri^m, mã aũt bȝ eẽ in po^a ⁊ accñs eẽ in alio, q̃ sũt q̃dã pticipatiões eẽ, ꝯstitis ẽt, pb^r, qa cognitio pncipijs ex qb' eẽntia rei cõstituit̃ necẽ est rẽ illã cog̃sci, eẽntia ãt singularis ꝯstituit̃ ex hac mã de/signata, ⁊ for^a idiuiduata, ⁊ caderẽt in diffõne ipsi' si posset diffiniri. De mã

†cap. 34 bui' rõnis dcm̃ est superius.

C 3°. De' pfecte cog̃scit cõeȝ nãȝ entis, eẽntiã suã cog̃scendo, ğ co gnoscit vnite ⁊ singulare. ğ co/gnoscit nãȝ sin/gularẽ, ⁊ sic nõ rpugnat sibi sin gulare cog̃scer̃, pbat̃ p^a ꝯña, qa vl̃e ⁊ pticulare sũt dñe, vel p se passiões entis, nã ãt gñis nõ p̃t cog̃sci nisi eius dñe p^e, ⁊ passio nes pp̃e cog̃scã tur, 2^a ẽt ꝯña p/bat̃, qa sic nõ p fecte cog̃sceret vl̃e q intẽtionẽ tm̃ vl̃itatis cog/sceret, ⁊ nãȝ vni uersalẽ nõ cog/sceret, ita nec sin gulare q itẽtio/nẽ tm̃ singulari tat' cog̃sceret, ⁊ nãȝ pticularẽ nõ cognosceret.

Nã gñis nõ põt co gnosci ni si ei' dñe prime co gnoscã'

C Aduerte circa illã ppõnẽ. Nã gñis nõ p̃t cog/sci nisi eius dñe p^e cog̃scant̃, ⁊ q̃ cũ gen' sit totuȝ q̃dãȝ vl̃e, ⁊ nõ possit esse in nã nisi sit p aliquã differẽtiaȝ limitatũ, nõ põt pfecte cognosci nisi cognitis differentijs qb' limitat̃, non. n. pfecte cog̃scit̃ aliq̃ nã nisi cog̃scat̃ eo mõ q̃ i nã eẽ p̃t. Facit ãt mẽtionẽ de pmis dñis, nõ ãt de alijs, qa ad h̃ vt gen' sit in nã, sufficit si bi q̃z^m ẽ ex se q̃ sit ad vnã suap dñiap limitatũ, ⁊ si aliqd ali ud reqrat̃ aliq̃n, h̃ nõ ẽ rõe sui, sȝ rõne ĩferioris reqrẽtis ali nas dñias ad h̃ q̃ sit, ṽbi grã, ad h̃ q̃ corp' sit in nã sufficit si bi, q̃ sit aiatũ, qd ãt nõ possit eẽ nisi ẽt sit sensibile, h̃ nõ ẽ ex pte sui, sȝ rõe corpis aiati nõ potẽtis eẽ in nã, nisi ⁊ ip̃m per aliquã dñtiã limitet̃, eo q̃ ip̃m ẽt genus sit, nã genus pri mũ limitatũ ad vnã sp̃em non exigit aliã dñiam ad h̃ q̃ sit.

C Aduerte ẽt cũ dĩ, q̃ vl̃e ⁊ singulare sũt dñe entis, aut pas/siones, q̃ largo mõ. s. T. accipit dñias, nã vt supi' ẽ ꝯfisũ, ens dñias hr̃e nõ p̃t, sȝ dr̃ dñe entis, qa explicãt aliq̃s mo dos eẽndi oppositos, q noĩe entis nõ exp̃mũt̃. Nõ curat ãt s. T. an dicãt̃ isto mõ dñe, vl̃ magi passiões, qa ad ppositũ nĩ refert. Uidẽt̃ ãt magi passiões eẽ q̃z dñe, pp iplicationẽ

C 4°. In cognitiõe diuia cõtinet̃ ois cognitõis (it̃ẽtiois 2^a. pfectio, ğ cog̃scit singularia, pȝ ꝯña, qa in h̃ aliq̃p cog̃scen/

⁊ corpe. †(vt pȝ in. 7. metha.) vñ sic hec cadũt i diffõne hois vl̃is. ita illa caderẽt i diffõne socratis si posset diffiniri: cuicũqȝ igr̃ ad est cognitio mãe ⁊ eorũ p q̃ mã designat̃: ⁊ foȝe in mã iduiidua te: ei nõ p̃t deesse cognitio singu laris: sȝ dei cognitio. vsqȝ ad ma teriã ⁊ accñia idiuiduãtia ⁊ foȝas ptigit. cũ. n. suũ itellige sit sua es/sentia: opȝ q̃ itelligat oĩa q̃ sunt q̃cũqȝ mõ in ei' eẽntia: in q̃ q̃dẽ ṽtute sũt sic in pria origine oĩa q̃ eẽ q̃cũqȝ mõ h̃nt: cũ sit p̃mum ⁊ vl̃e pncipiũ eẽndi a qb' mã ⁊ ac cidẽs nõ sũt aliena: cũ mã sit ens in põa: ⁊ accñs sit ens i alio: deo igit̃ cognitio singulariũ si deest.

3 C Amp. nã gñis nõ p̃t cog̃sci ni si ei' dñe prie ⁊ passiões pp̃e co gnoscant̃: nõ. n. pfecte sciret̃ nã nũeri si par ⁊ ipar ignorẽt̃: sȝ vl̃e ⁊ singulare sũt dñe vl̃ p se passio nes entis: si igr̃ de' cog̃scẽdo es/sentiã suã pfecte cog̃scit nãm cõ munẽ entis: oȝ q̃ pfecte cog̃scat vl̃e ⁊ singulare. sic aũt nõ pfecte cog̃sceret vl̃e: si cog̃sceret itẽtio/nẽ vl̃itatis. ⁊ si cog̃sceret rẽ vl̃eȝ vt hoieȝ aut aial: ita nõ pfecte co gnosceret singulare. si cog̃sceret rõnẽ singularitatis: ⁊ nõ cog̃sce ret hoc vel illud singulare: oȝ igr̃ q̃ de' res singulares cognoscat.

4 C Adhuc sic de' ẽ ip̃m suũ eẽ: ita ẽ suũ cog̃scere. †(vt' ꝯñsuȝ ẽ.) sȝ ex h̃ q̃ est suũ eẽ. oȝ q̃ in ip̃o in ueniant̃ oẽs pfectiões eẽndi: sic in pria eẽndi origie. †(vt sup̃ ha/bitũ ẽ.) oȝ ğ q̃ in ei' cognitione inueniat̃ ois cognitiõis pfectio. sicut in p̃ cognitiõis fonte. h̃ aũt nõ eẽt: si ei singulariũ noticia de esset. cũ in h̃ aliquop cognoscen tiũ pfectio ꝯsistat: impoẽ est igr̃ eũ singulariũ noticiam nõ h̃re.

5 C Preterea in oib' ṽtutib' or/dinatis cõiter inuenit̃ q̃ ṽt' su/perior ad plura se extẽdit: ⁊ tñ ẽ vnica. ṽtus ṽo iferior se extẽdit ad pauciora. ⁊ tñ multiplicat̃ re spectu illop: sic pȝ in imaginatio ne ⁊ sensu. Nã vna vis imagina tionis se extẽdit ad oĩa q̃ quinqȝ vireȝ sensuũ cognoscũt ⁊ ad plu ra. sȝ vis cognoscitiua in deo est supior q̃z in hoie. qcqd ğ hõ di/uersis viribus cog̃scit intellectu imagiatione ⁊ sensu: h̃ de' vno suo ⁊ simplici itellũ ꝯsiderat: est igr̃ singulariũ cog̃scitiu'. q̃ nos sẽsu ⁊ imaginatiõe apph̃ẽdim'.

tiũ pfectio ꝯsistit, añs ṽo pb^r. sic de' ẽ suũ eẽ, ita ẽ suũ int^e sȝ ex h̃ q̃ ẽ suũ eẽ ꝯtinet̃ in ip̃o oẽs pfectiões eẽndi sic in p^a eẽndi origine, ğ ex h̃ q̃ ẽ suũ cog̃scere, oȝ q̃ in ei' cognitiõe ꝯtineat̃ ois cognitionis pfectio, sic in p̃ cognitionis fonte.

C Aduerte, q̃ sic cog̃scẽtia in dnplici rep ordine collocãt̃. s. in ordie entiũ, ⁊ in ordie cog̃scẽtiũ, ita oȝ q̃ ad duo p^a redu cãt̃, a qb' ipi or dine orgine exẽ plariter ducãt, ⁊ iõ sic q̃z^m ad or dinẽ entiũ redu cũt̃ in eẽ diuinũ tãq̃z in id qd est exẽplar oĩs eẽ, ita pȝ q̃ sũt i or dine cog̃scentiũ reducũt̃ in diui nã cognitionẽ, sic in exẽplareȝ formam ois co gnitionis, pp h̃ ingt. s. T. q̃ in ipsa ꝯtinet̃ ois cognitiõis pfe/ctio, sic in p̃ co/gnitiõis fonte. †cap. 3a c.22, †cap. 18.

C 4°. Quicquid hõ it^u imagina/tiõe, ⁊ sensu cog̃ scit, deus vno ⁊ simplici suo it^u cõsiderat, ğ sin/gularia cog̃scit, illa eniȝ sensu, ⁊ imaginatiõe co gnoscim', pb^r ꝯña, qa vis cog̃ scitiua in deo ẽ supior q̃z i hoie, in oib' ãt ṽtuti/b' ordiatis, cõi/ter iuenit̃, q̃ vir tus superior ad plura se extẽdit vnita exñs, ife/rior ṽo ad pau/ciora, ⁊ multi/plicata, vt patet de imaginatione ⁊ sensu, imaginatiua enim virtus ad om/nia se extendit ad que sensus exteriores ⁊ etiã ad plura.

C Sȝ occurrit du^m circa fũdamẽtũ rõnis. Naȝ int^s huian' est supior imagiatiõe ⁊ sensu, ⁊ tñ nõ cog̃scit singlaria q̃ sensu ⁊ imaginatiõe cog̃scũt̃, ğ illd fũdamẽtũ nõ ẽ vẽr vep, q̃ ṽt' supior se extẽdat ad oĩa, in q̃ inferior põt, ⁊ adhuc in plura.

Uirt' su perior ad oia se ext dat in q̃ i ferior p̃t ⁊ adhuc i plura.

C Tripl'r ad h̃ p̃t rñderi. p negãdo assũptuȝ. imo int^s nr̃ põt singularia cog̃scere abso^te ꝯsiderat', sȝ ea nõ cog̃scat nisi in directe, ⁊ reflexe ꝯiũctus corpi, pp modũ itelligẽdi quẽ hȝ s. per abstractionẽ a mã, vnde separatus illa poterit cogno scere, per species non abstractas, sed infusas.

C 2°. q̃ ppõ. s. T. itelligit̃ in nãis distinctis ⁊ ꝯpletis in spẽ cuiusmodi sũt de', angel' ⁊ hõ, nõ ãt in ṽtutib' eiusdẽ nãe, sicut est in pposito de int^u imaginatiõe ⁊ sensu, qa lȝ isteȝ sint diuerseȝ ṽtutes, sunt tñ oẽs hois ṽtutes q est vnius speciei.

C Sed nõ vr̃ ista rñsio ad mẽtẽ. s. T. quia ⁊ hic ⁊ alibi ad manifestationẽ illius ppõnis, dat exẽplũ de imaginatione ⁊ sensu, queȝ tamẽ vni conueniunt natureȝ.

C 3° põt rñderi, q̃ int^s nr̃ p̃t cog̃scere singularia sȝ mõ eminẽ/

6 ℂ Amp. diuin⁹ intell's ex reb⁹ cognitionē nō sumit sicᷓ nrᷓ: s; ma gis p suā cognitionē est cā rez z mēsura ipsaz. (vt ifra ostēdeᷓ.) z sic ei⁹ cognitio quā de reb⁹ alijs hz. ē ad modū practice cognitio nis. practica āt cognitio nō est p fecta nisi ad singularia pueniatᷓ. nā practice cognitionis finis est opatio q̄ in singularib⁹ ē. diuina igrᷓ cognitio quā de alijs rebus hz: se vsq; ad singularia extēdit.

7 ℂ Adhuc pmū mobile mouetᷓ a motore mouēte p itellm̄ z ap petitū: †(vt sup̄ ostēsū; ē.) nō aūt posset aliqs motor p itellm̄ cāre motuz. nisi cogsceret mobile in quātū natū ē moueri fm̄ locū: h̄ est īquātū ē hic z nūc. z p ɔn̄s in quātū ē singulare: itell's igiᷓ q ē motor vl' cā pmi mobilis cogscit pmū mobile: iquātū ē singulare. q qdē motor vel ponitᷓ de⁹: z sic habetᷓ ppositū: vel aliqd qd est infra deū: cui⁹ itell's si pt cogsce re singulare sua v̄tute: qd intel lectus noster nō pōt: multo ma gis hoc poterit intellectus dei.

8 ℂ Jtē agēs honorabili⁹ ē patiē te z actor sicᷓ act⁹ pōa: fo2a igiᷓ q̄ est iferioris grad⁹ nō pt agendo pducere suā siltudinē in gradū altiorē: s; fo2a supior pt pducere agēdo suā siltudinē in gradū in feriorē: sicut ex v̄tutib⁹ incorru ptibilib⁹ stellarū pducunᷓ fo2e corruptibiles in istis iferiorib⁹. v̄tus āt corruptibilis nō pt pdu cere formā incorruptibilē. cogni tio āt oīs fit p assilātionē cogscē tis z cogniti. in h̄ tm̄ differunt: q assilātio in cognitiōe hūana fit p actionē rerū sensibiliū i vires co gnoscitiuas hūanas. in cognitio ne āt dei est ecōuerso: p actionē forme intell's diuini i res cogni tas: fo2a igiᷓ rei sensibilis cū; sit per suam mālitatē induiduata:

rio2, q̄ sensus z imaginatio. Uñ ppō. s. T. q̄ est Bot. 5. de ɔso. itellr vt dī Ꝑi. q. 2. ar. 6. 4ᵐ. z q. 10. ar. 5. 5ᵐ. z p⁹. q. 8. ar. 1. 4ᵐ. q qcqd pt v̄t⁹ iferior, pōt v̄t⁹ supior, s; eminētiori mō. Ubi ɔsiderādū est, q qa nā vl'is extra intᵐ nō ē realr distin cta a nā singulari, s; in ipo singulari idiuiduātib⁹ ɔditioni b⁹ est limitata, iō q cogscit nāz vl'em, cogscit z nāz singula rē. s; vep ē, q q cogscit ipaz abs q accñtib⁹ idi uiduātib⁹ cog scit ipaz vl'rez, z immālr z ab stracte, q āt cog scit ipaz vt mā lib⁹ ɔditionib⁹ determiatā ip saz mālr cogno scit z ɔcrete ad fm̄ idiuiduātia, z inq̄zᵐ ē singu laris, itelligit q̄ intᵉ nrᷓ sbam q̄ ē singularis emi nentiori mō, qa ipaz vl'r z imā liter cogscit, sen sus āt mālr, z sic nobiliori modo cogscit cū cog scat ip; singula re q̄zᵐ ad nāz in timā spēi, sensus āt q̄zᵐ ad mālia accidentia.

†cap. 44.

ℂ S; adhuc nō vrᷓ ista rñsio sa tisfacere, nō. n. vrᷓ saluari inten tū rōis hic idu ctz. Nā vult. s. T. hic ɔcludere, q de⁹ cognoscit singularia nō solū q̄zᵐ ad ēntiā p abstractionē a ɔditiōib⁹ mālib⁹, sed ēt q̄zᵐ ad ipas māles ɔditiōes, q̄ oz illā ppōnē itelligere de eodē mō cogniᵗⁱˢ q. s. qcqd cogscit v̄t⁹ iferior pt v̄t⁹ supior

ℂ Drᷓ q, q qcqd pt v̄t⁹ inferior, pt supior, (eodē mō cogscē. semp qdē nobiliori mō ex pte opantis, aliqñ v̄o ēt ex pte co gniti. S; ex pte cogniti r⁹ pt eē, aut qa. s. pt nō qdē i illū mo dū obi in quē pt v̄t⁹ inferior. s; qa pt in aliquē supiorē, aut qa z in illū moᵐ pt, z in aliquē aliū. Jntᵉ igiᷓ nrᷓ cogscit sin gularia nobiliori mō ex pte itelligētis z rei itell'e q̄ sensus, qa ē imālis in cogscēdo, z itelligit rē, nō q̄zᵐ ad ei⁹ accñia ex trinseca sicᷓ sensus s; quātū ad ipaz qdditatē, in deo aūt est mod⁹ eminētior, q̄ sit mod⁹ intᵉ nrī z sensus, z ex pte cogno scētis, z ex pte cogniti, qa sensus cogscit tm̄ accñia mālia p se, intᵉ nrᷓ tm̄ nāz z sbam ei⁹, intᵉ āt diuin⁹ cognoscit, z sbam z accidētia, q̄ est pfectior cognitio singularis inq̄zᵐ ē singu lare, z vlteri⁹ ei⁹ cognitio est nobilissima ex pte cogscētis.

ℂ Dī z⁹, q oē qd pt v̄t⁹ iferior, pt z supior aliqñ ēt eodē mō ex pte obti, qa. s. ferᷓ in illū moᵐ obi in quē ferᷓ iferior, s; z in aliquē aliū possit. si inq̄ ex pte supioris nō sit aliquid re pugnās, vñ dixit. s. T. illō cōiter vep eē q̄si diceretᷓ vir ve rū, q pt eodē mō, nisi iueniaᷓ aliqd repugnās i supiori. Qd ēt dat itᵉ Ꝑi. q. 10. ar. 5. 5ᵐ. vbi exponēs dictā ppōnē inqt, q illud qd pt v̄t⁹ inferior pt supior, nō tm̄ semp eodē mō, s; qñ q altior: ex q̄ relinqt, q ēt aliqñ eodē mō pōt. s. ex pte obi, mō in intᵒ diuino nihil ē qd repugnet cognitiōi singulariū in sua singularitate, in itᵒ āt nrō ē aliqd repugnās, qa. s. spēs qb⁹ itelligit sūt siltudies vliu; tm̄ cū p abstractionē quādā

a ɔditionib⁹ idiuiduātib⁹ recipiāᷓ intrᵉ vt iferi⁹ dī, iō nō pt itᵉ nrᷓ itᵉ singularia eo mō q̄ sensus ex pte rei cognite, s; emi nētiori mō itelligit. Jntᵉ āt diuin⁹ in sua singularitate ea co gnoscit sicᷓ z sensus. s. q̄zᵐ ēt ad ipam singularitatē, z vlteri⁹ q̄zᵐ ad qdditatē ipsi⁹ sbaiē, qd sensus nō pt. Uñ rō bñ ppoᵐ ɔcludit, si bñ fundamētū rōis itelligaᷓ. s. q illō qd pt v̄tus iferior, pt supior aut eodem mō, aut eminētiori, z sp eodē mō ex pte obi. i. illū. s. moᵐ obi in quē ferᷓtur iferior, z aliqñ cū illo i al tiorē aliu; moᵐ obi tēdēdo, nisi sit aliquid repu gnās nāē z mō supioris, sp āt pt eminentiori mō ex parte agētis.

ℂ 6ᵒ. Cognitio diuia de reb⁹, ē ad moᵐ practi ce cogniᵗⁱˢ. q̄ zc. Añs p;, qa per suā cogniᵗⁱᵒⁿᵉ de⁹ ē cā rez, ɔñs ve ro pbaᷓ, qa pra ctica cognitio ñ ē pfecta nisi ad singularia pue niaᷓ, cū finis ei⁹ sit opatio, q̄ i sin gularibus est.

ℂ Aduerte q h̄ rō disting'a pᵉ z⁹, qa hic ɔside raᷓ ipsa ɔditio cognitionis fm̄ se, in illis aūt ɔsiderabanᷓ res cognite.

ℂ Aduerte ēt, q iō dixit. s. T. cognitionē dei de alijs rebus eē ad modū practice cognitiōis, nō āt absoᶫᵗᵉ eē practicā, qa cū deus vna z eadē cognitiōe, z se, z alia cognoscat, nō pōt simplr dici practica cū seipm̄ specuᶫᵗᵉ cogscat, sed eminēter ɔtinet, z specuᶫᵗⁱᵘᵃᵐ z practicā, ɔparādo tm̄ ipaz ad alia a se tā q̄ pducēda induit moᵐ practice, eo q ordineᷓ ad opus.

ℂ 7ᵒ. Jntᵉ q ē motor, vel cā pᵐ moᵇⁱˡⁱˢ cognoscit ip; moᵉ inq̄zᵐ ē singulare. q̄ de⁹ singulare cognoscit, pbᵗ añs, qa pᵐ moᵉ mo uetᷓ a mouēte p itᵐ z voᵗᵉᵐ, nō āt posset mouere motor p itᵐ z voluītatē nisi cognosceret moᵉ, inq̄zᵐ ē hic z nūc, z p ɔn̄s singulare, qa sic ē moᵉ, ɔn̄a ēt pbᵗ, qa aut ille motor ē de⁹, z sic hētur ppoᵐ, aut aliqd est ifra deum cuius intᵉ pōt co gnoscere singulare sua virtute qd intellectus nrᷓ non pōt, z tunc multo magis hoc poterit intellectus dei.

ℂ Aduerte, q si intᵉ aliqs ex sua pfectiōe hz, vt in aliqd pos sit in qd nō pt itᵉ hūan⁹, oz vt in illō multo magis possit itᵉ diuin⁹, cū in ipo nulla sit repugnātia ad itelligēdū quācūq; rē, z ipe sit pfectissim⁹ oīuz intᵉᶫᶫᵘᵐ, iō. s. T. optime arguit q si ali⁹ itᵉ singlare humano itᵘ icognitū, ex pfectione sua pōt cognoscere, multomagis diuinus hoc poterit intellectus.

ℂ 8ᵒ. Si negareᷓ a deo singulariū cognitio, h̄ eēt qa videm⁹ itᵐ nrᷓ; rōe suę imālitatis singularia nō cogscē, cū de⁹ multo imālior sit, s; h̄ nō obstat, qa ē alij pticularis rō in itellᵘ nrō q̄re singularia nō itelligat, q̄ nō ē in itᵘ diuio. q̄ zc. minor p baᷓ. z p̄ q̄zᵐ ad pmā pte. Supponēdo q assilatio ad rē co gnitā in nobis fiat p actionē rez sensibiliū; in poᵗ cogno scitiuas, fo2a iferioris o2dinis nō pt agēdo suā siltudinē p

ducere in gradũ altiorẽ, ḡ forma rei sensi^lis nõ põt sue singularitatis similitudinẽ pducere ad h̃ vt sit oĩo imãlis. ḡ in it^u nr̃o nõ põt eẽ similitudo singularitatis forme sensibilis. ḡ forma singularis sensibilis ab it^u nr̃o cognosci nõ põt, p3 añs: q2 agẽs ẽ honorabilij^9 patiẽte ⁊ acto. h^c ẽt ɔña p3 ex se, ⁊ ^2 q̃q3 ɔstat: q2 similitudo q̃ est in it^u est imãlis, vltia võ pbaẽ: q2 cognitio ois fit p assimilatiõez cogscẽtis ⁊ cogniti, ⁊ ^o/ pbaẽ minor q̃ ad ⁊^m ptẽ, q2 nõ est cognitio dei p actionẽ cogniti in cogscẽtẽ, s3 ecõtrario cog ẽ cãrerũ, vñ cũ sua cãlitas se extendat vsq3 ad singularitatẽ forme sensibilis, similitudo singularitatis eius erit in int^u ⁊ sic põt singulare cognoscere: tota ergo ratio diuersitatis est: q2 in intellectu nr̃o nõ est similitudo rei singularis sed bñ in int^u diuino.

sue singularitatis similitudinẽ producere nõ pt in h̃ q sit oĩno imaterialis: s3 solũ vsq3 ad vires q̃ organis mãlib^9 vtunẽ. Ad intellectũ aũt pducit per vtutez intellis agẽtis: inquãtũ oĩo a ɔditionib^9 mãe exuiẽ. ⁊ sic similitudo singularitatis forme sensibilis nõ põt

Aduertẽdũ ex ijs q̃ dicit. s. T. q imãlitas spẽx it^s nr̃i nõ est rõ q̃re nõ sint similitudines singulariũ, q2 sic ẽt eẽt in it^u diuino, s3 q2 similitudo accipiẽ ab ipsis sensibilib^9 vtute it^s agẽtis, singulare aũt nõ põt cãre in itellu similitudinem sui vt sic.

Utrũ forma inferioris ordis possit suã similitudinẽ producere in gradũ altiorem

Circa hũc pcessũ dubitaẽ mltiplr. Primo si forma iferioris gradus nõ põt pducere similitudinẽ sui in gradũ altiorẽ, seqẽ q forma sensibilis nõ poterit causare suã similitudinem in medio ⁊ sensu, q2 illa est nobilioris gradus q̃3 forma mãlis.

2° it^s agẽs nõ pducit spẽz it^lem in it^u nisi p fantasma, s3 fantasma ẽ sili^do rei sin^lis, ḡ pduceẽ sili^do rei sin^lis, l3 imãlr pducaẽ.

Si dicaẽ q fantasma nõ agit nisi rõne forme vniuersalis ideo non causat intellectualiter nisi similitudinem forme vlis.

Cõtra. Primo q2 agere est tm̃ rei pticularis non aũt vlis.

2° q2 nõ agit nisi iq̃3^m sili^do, nõ est aũt sili^do vlis s3 pti^lis. ḡ ⁊c.

3° sequereẽ q nullo mõ int^s posset cognoscere singularia si ad cognitionẽ requiriẽ similitudo ⁊ in intellectu nostro nõ est similitudo singularis: hoc aũt est falsum, q2 vt dr̃ prima par. ⁊ de veri. vbi. s̃. cognoscuntur indirecte ⁊ reflexe.

4° int^s nr̃, vt dr̃. 1. p. q. 84. ar. 7°. ad h̃ vt itelligat suũ obm ppriũ neẽe est vt ɔuertat se ad fantasmata ad h̃ vt speculeẽ nãm vlem in pticulari exñtẽ, sed nõ põt h̃ nisi cognoscẽdo singulare, sicut nõ põt aliqd in speculo videri nisi speculus videaẽ. ergo it^s nr̃ singularia, s3 doctrinã. s. T. cognoscit.

Sensibile põt suã similitudinẽ cãre ĩ sensu q̃ĩ est altioris gradus.

Ad p^m dr̃ q l3 forma rei sensi^lis recipiaẽ in medio, ⁊ sensu, sine mã, nõ recipiẽ tm̃ absq3 ɔdõnib^9 mãlib^9, cũ recipiaẽ sub determinatis dimẽsiõib^9 ⁊ determinato situ: vt p3 ẽt de formis in speculo resultãtib^9, iõ ɔtineẽ intra latitudinẽ forme mãlis, q̃dã. n. forma est mãlis, q2 est cũ mã ⁊ ɔdõnib^9 mãlib^9, q̃daz aũt q2 h3 ɔdõnes mãles, pp h̃ forma sensi^lis nõ pducit similitudinez suã ad altiorẽ gradũ simplr s3 ad aliquẽ gradũ pfectiorem, itra tñ latitudinẽ sui ordis, ppõ aũt illa, forma iferioris gradus nõ põt pducere similitudinẽ suã in gradũ altiorẽ, itelligẽda est de gradu simplr altiori q. s. sit supra totã latitudinem sui ordis, vñ volẽs ex hac. s. T. ppo^m ɔcludere deducit q forma sensi^lis nõ põt sue singularitatis similitudinẽ pducere ad h̃ vt sit oĩno imãlis, q̃si diceret, q l3 possit pducere rẽ aliq̃ mõ imãlez, q2 illa põt itra latitudinẽ sui ordis ɔtineri, nõ tñ oĩo imãlẽ pt pducere, cũ illa sit supra totũ ordinẽ forme mãlis, pp h̃ inqt de spũalib^9 creaturis ar. 10. vlt^m ⁊ in. q. de aia ar^o 4°. p^m. q forma q̃ est in sensu põt iprimere formã in imagiatiõe, q2 sũt eiusdẽ gñis, cũ vtraq3 sit idiuidualis ⁊ mãlis, forma aũt imaginaria nõ pt p se iprimere spẽz it^lem, q2 est alteri^9 gñis cũ sit forma vlis, ⁊ de aia vbi. s̃. ad 3^m ait q ɔdõ recipiẽtis nõ pt spẽz receptã trãsferre de gñe in gen^9, pt tñ eodẽ gñe manẽte variaẽ spẽz receptã s3 aliquẽ mo^m ecndi.

Si dicaẽ q rõ adducta p illa ppõne, q2. s. agẽs ẽ nobili^9 patiẽte ⁊ acto itra pbat de gradu itra latitudinẽ sui ordinis sicut de gradu olo supiori, q2 ẽt itra pprij ordis latitudinẽ agẽs est nobilius acto, ⁊ sic nullo modo põt aliqua forma producere nobiliorem se etiam intra suam latitudinem. rñdetur ex doctrina. s. T. po^a. q. 5^a ar^o 8°. q actio sensibilis ad diffusionẽ similitudinis sue forme in medio s3 spũalẽ itẽtionẽ ɔuẽit sibi s3 q pticipat aliqd de pprietate supioris nãe. s. subax separatax, q2 inferiora sp aliq̃3 supioris pticipatiõez hñt. Ex q̃ hr̃ q agẽs qd s3 nãz ppriã est ignobili^9, põt pducere formã nobiliorem, vt pticipãs nãm supiorẽ, tãq3 agẽs pri^m, ⁊ s3 se agẽs, itra tñ latitudinẽ sui ordis dr̃ ḡ. q itra latitudinẽ pprij ordinis nõ o3 q agẽs s3 ppriã nãz, qua est tale sit nobili^9 forma pducta, q̃si nõ agit actiõe que ɔuenit sibi vt est tale, sed ex pri^m supioris nãe, q̃ sensi^e agit in me^m ⁊ in sensuz spũalr.

peruenire vsq3 ad intellectũ humanũ. similitudo aũt forme intellectus diuini cũ pertingat vsq3 ad rerũ minima. ad q̃ pertingit sua cãlitas pueniẽ vsq3 ad singularitatẽ forme sensibilis ⁊ mãlis: intellect^9 igiẽ diuin^9 põt cognoscere singularia. nõ aũt humanus.

Ad 2^m dr̃ q fantasma nõ ɔcurrit ad cãndũ spẽz rõne pprie nãe qua ad fom cõparaẽ, s3 v3 q est tale accñs, s3 iq̃3tũ similitudo rei ad ex. ⁊ q2 res ad ex vt dr̃ vi. q. 8. ar. 11. nõ agit per mãm s3 p formaz, iõ p se loquẽdo, ɔsiderata nã agẽtis, fantasma est similitudo rei q̃3tũ ad formam, l3 p accñs iq̃3tũ recipiẽ in organo corpali mãlr recipiẽte hẽat vt sit ẽt similitudo mãliuz dispõnũ iq̃3tũ ex mãlitate sua repñtat ẽt ɔdõnes forme agentis ad ex, pp h̃ in it^u cãt similitudinẽ tm̃ forme, nõ ãt mãliũ dispõnuz, q2 agit vt similitudo forme p se, ⁊ sic forma tm̃ a qua sumiẽ nã vlis ẽ sibi rõ in it^u ĩstalr agẽdi, cũ int^u agẽte, l3 ḡ fantasma sit similitudo rei singlaris nõ tñ o3 vt pducat in it^u similitudinẽ rei singu^lis, q2 nõ agit rõne mãliũ dispõnũ rei singu^lis sed rõne nãe ⁊ forme latẽtis in fantasmate, ⁊ iõ rñsio ibi data bona est, ⁊ est. s. Tho. veri. q. 2ª arti^o. 5°.

Fantasma cãt spẽz ĩ intellectu q̃ ẽ similitudo tm̃ nature.

Ad primã improbationẽ dr̃, q l3 agere nõ sit rei vlis. s. vt stat sub itẽtiõe vlitatis q2 sic nõ h3 eẽ, nisi obiuũ. s3 rei singularis, ipsa tñ nã pt eẽ rõ agẽdi rõne forme vñ sumiẽ nã vlis, ⁊ non rõne ɔditionũ mãlium, vnde sumitur singularitas.

Ad 2^m dr̃ q sic in re singulari extrisec^9 tm̃ appent accñtia, ⁊ tñ sub ipsis latet nã, ⁊ sba, pp qd illa dr̃ talis subẽ accñtia, ita spẽs q̃ est in sensu, ⁊ imagiatiõe l3 sit similitudo expsse sensi, ⁊ imaginatiõi extrinseca repñtãs accñtia rõne mãlitatis sbi in q̃ recipiẽ, ẽ tñ vtualr, ⁊ iplicite similitudo forme a qua causaẽ, ⁊ põt in sbo imãli sil^r cũ it^u agẽte cãre similitudinẽ nãe tm̃ repñtatiuam intellectui non aũt accidentiũ materialium.

Quõ intellectus singularia cognoscat.

Pro rñsione ad 3^m ɔsiderãdũ ẽ. q q̃si it^s deuenit in cogñẽ vni^9 ex alteri^9 cogñe nõ reqriẽ sp vt ppriã de illo spẽz hẽat, s3 illa spẽs p q̃3 cogscit p^m, sufficere põt ad ei^9 cogñẽ, ⁊ põt dici aliq̃lr ei^9 similitudo, sic q2 in cogñẽ aliq̃lẽ subax separatax ex sensibilib^9 deuenim^9, nõ o3 vt ppriã eax similitudinẽ hẽamus, s3 sufficiũt spẽs sensi^lis, q̃ aliq̃ mõ pñt dici remote similitudines illax, quẽadmodũ ⁊ ipse res sensi^les st aliq̃les similitudines rex imãliũ. Cũ ḡ it^s nõ cogscat singlaria p ⁊ directe, sed p reflexionẽ dũ cognita q̃dditate redit ad ɔsi^oem sui act^9 ⁊ spẽi it^lis ex qua ad fantasma, ⁊ singulaẽ ɔuertiẽ, nõ o3 vt propriã similitudinẽ, que est spẽs intelligibilis habeat in intellectu sed sufficit vt remotam quandam habeat.

Ut aũt in cogñe ista p reflexionẽ formet in seipso it^s ppriũ ɔceptũ singlaris, dicere ego q sic, sic ⁊ ex q̃dditatib^9 mãlib^9 format ɔceptũ aliquẽ ppriũ de sba imãli, l3 q̃dditatiu^9 nõ sit, pp it^s nr̃i debilitatẽ, moueor aũt ad h̃, q2 cũ int^s ponat cõgatiõnẽ iter singulare ⁊ vle, sic cũ dicit sor. est hõ, quã p-

positiōez format ipe itꝉ vt dꝛ pͥ par. vbi .s. oꝫ vt cognitio refle xa pcedat formationē ⁊ cognitiōez illiꝰ cōplexi, nec vꝫ si dica tur q̃ h nō requirit formationē ꝓpriū ꝯceptꝰ sꝫ p aliemū ꝯceptū q est q̄dāmō ꝯceptus sor. arguitiue nō repñtatiue cognosci pōt, sic de ignota deitate, si vocaret a, itꝉ formaret hāc ꝓpōnē a est subā pͥᵃ ⁊c. Intꝉ.n. in formatiōe illiꝰ ꝓpōnis solo ꝯceptu ꝯfuso, ⁊ qd nois ē ꝯcēꝰ, h idq̃ nō vꝫ, tū q: nō loq tur .s. T. de co gnitiōe ꝯfusa sin gularis sꝫ disti cta, cū illud ve lit indirecte ⁊ p reflexionez co gnosci, qd ne gat cognosci di recte singꝉare. s. in sua singulari tate, q: de illo q̄ rit, ⁊ ex tali co gnitiōe velit vt formet hāc ꝓpō nē, sor. ē hō, ex il la aūt cognitiōe ꝯfusa nō cogno sceret sor. eē hō vt sor. ē sꝫ q̄ddā singꝉare idistin cte, vñ ⁊ nũq̃ cognosceret deitatē eē subam pͥᵐ ⁊c. nisi ha beret aliq̄s cōceptꝰ distinctꝰ de deitate. q̄uis q̄dditatiuus simplꝛ nō eēt, tūꝫ q: ad h vt aliqd itelligat neċe est vt pñs fiat itꝉᵐ obiue, ad h āt pōit .s. T. neċiū eē ꝯceptū, ⁊ iō si oꝫ i telligi singꝉare in sua singꝉaritate, oꝫ vt formet de ipso ꝯce ptus aliq̄s ꝓpꝛiꝰ, aut. s. oio distictꝰ ab alio ꝯceptu, aut q̄ v tualꝛ ipꝫ ꝓpꝛiū ꝯtineat, expsse. s. singuꝉᵗᵉ i sua singuꝉᵗᵉ repñtās.

Ut supra allega. est cap. 50. Aucto. s. scrip. ꝯclo erro. solo rōnis in ꝯtum.

9 ¶ Preterea seq̄ret icōueniēs qd phs ꝯ Empe. iducit. s. deū eē isipiētissimū si singularia nō co gnoscat. q̄ ēt hoies cognoscunt. ¶ Hec aūt ꝓbata vitas ēt scri pture sacre aucte ꝯfirmat. Di ēt Heb. 4. (Nō ē vlla creatura iuisibilꝭ in ꝯspectu eiꝰ). Error ēt ꝯtrꝰ ꝯcludit. Eccle. 16. (Nō di cas: adeo abscondar: ⁊ ex sūmo q̄s mei memorabit). pꝫ ēt ex di ctis q̄lꝛ obio in ꝯtrū scā nō recte ꝯcludit. Nā id q̄ itellꝰ diuinus itelligit: ⁊ si imāle sit. ē tñ ⁊ māe ⁊ forē silitudo sic primū pncipiū productiuum vtriusq̃.

¶ Nec ob. q̄ sꝫ .s. T. repugnat itꝉᵐ nr̃o hr̃e silitu diēᵐ mālis in diuidui, q: alꝛ si abstraheret ab h ⁊ nūc: dꝛ.n. q̄ repugnat intꝉᵐ hr̃e silitudinē idiuidui q̄ sit spēs itꝉˡⁱˢ a re cāta, q: itꝉ acci pit spēs ex motiōe ipsaꝝ reꝝ, ⁊ p abstractiōez a mālibꝰ ꝯdō nibꝰ, ⁊ iō ēt in itelligēdo ea q̄ p spēs directe cognoscūt ab strahit ab h ⁊ nūc, eo q̄ ipsa spēs vlꝛ repñtet, nō aūt repu gnat itꝉᵐ silitudinē hr̃e singꝉaris, q̄ sit ꝯceptꝰ ab ipso itꝉᵒ forma tus, dū cognoscēdo spēz itꝉˡᵉᵐ ex ipsa cognita formt in se ꝯce ptū fantasmatis, ⁊ singꝉaris, a qbꝰ ipsa spēs ē aliq̄ mō cāta, nec oꝫ vt abstrahat ab h, ⁊ nūc itꝉ q̄ꝫtū ad ea q̄ cognoscit re flexe sꝫ in se imālis sit, q: ille ꝯceptꝰ imālis exñs, ⁊ nō deter minatus ad hic ⁊ nunc in essendo materiales conditiones immaterialiter representat, sicut ⁊ species intellꝰ angelici.

¶ Nō ob. ēt qd igꝛ. s. T. in. q. ꝺ aia ar. 20. pͥᵐ scdo loco obie ctoꝝ. s. q̄ ista reflexio nō pficit nisi ex adiūctiōe vtutis ima ginatiue, h.n. nō arguit singꝉare nō cognosci ꝓpꝛio ꝯceptu sed q̄ sic in cognitiōe directa requirit opus imaᵗⁱᵘᵉ ꝯstituētis fantasma in actu, ita ēt in cognitiōe reflexa, qua cognoscit singulare, propter dependentiam, ⁊ colligationem intelle ctus in intelligendo ad vires sensitiuas.

¶ Ad 4ᵐ duᵐ di q̄ ista ꝯuersio itꝉ ad fantasmata nō est cogni tio fantasmatis, q̄si itꝉ ad h vt videat oīm suū neċe sit vt vi deat nām vlez in fantasmate, ⁊ re pticulari visa ab ipso, sic res i viso speculo viir. Sꝫ hāc ꝯuersionē ego sic itelligo, vt oporteat itꝉᵐ in itelligēdo ipsaꝫ nām vlem, vniri p q̄ndā ꝯti nuationē ad imaginatiōez, vt. s. nāꝫ vlem itelligere nō pos sit nisi ⁊ ipsa imaginatiōe ꝯstituēte fantasmata in actu ex i perio ipsiꝰ itꝉ, vt igꝛ. s. T. iferiꝰ: ⁊ q̄ hūc sēsū hēat. s. T. pꝫ ex eiꝰ pcessu ibidē. Nā volēs ꝓbare, q̄ neċe ē itꝉᵐ ꝯuerti ad fantasmata ꝓbat, q̄ ad h vt itꝉ p sciaꝫ iā acq̄sitā itelligat re quirit actꝰ imaginatiōis ⁊ ceteraꝝ vtutū itellectiuaꝝ, ⁊ in

Ordo itꝉˡⁱˢ i intelligē do ad fan tasma cō uerti opꝫ.

feriꝰ ꝓbat idē, q: nō cognoscit nā vlis pfecte nisi cognosca tur vt in pticulari exñs, pticulare aūt cognoscimꝰ p sensum ⁊ imaginationē: ex qbꝰ relinq̄t, q̄ itꝉᵐ ꝯuerti ad fantasmata nihil aliud est q̄ꝫ mouere imaᵗⁱᵒⁿᵉᵐ ad formationē fantasmatis.

¶ Sꝫ adhuc remāet duᵐ, ex eo.n. q̄ imaᵗⁱᵒ fantasma formt, ⁊ singulare cognoscat nō vꝫ seq̄ q̄ itꝉ cognoscat nām vt in pti culari exñtē, cū itꝉ ex ista expōe nō apphēdat ip sum singꝉare sꝫ imaginatio.

¶ Quod deus cognoscit ea que nō sunt. Cap. 66.

Secūdo ostēdēdū ē qd deo nō deest notitia eoꝝ ēt q̄ nō sꝛ. ¶ Ut eni ex supdcis pꝫ: eadē ē cōpara tio scie diuine ad res scitas q̄ sci biliū ad sciaꝫ nr̃aꝫ. Est āt h cōpa tio scibilis ad nr̃aꝫ sciaꝫ: q̄ scibi le pt esse absq̃ eo q̄ eiꝰ scia a no bis hēat: (vt pōit exēplū phs in predicamētis de circuli quadra tura): non autem econuerso: ta lis ergo erit comparatio diuine scientie ad res alias: q̄ etiaꝫ nō existentium esse potest.

Idē p.p.q. 14. artt.4.

¶ Rñdet q̄ sicut sensus exterior accñia exñtia in suba, vt exñtia i suba videt, ⁊ tñ ipsaꝫ subam nō videt, sꝫ itꝉ est q subaꝫ videt aut ēt cogitatiua, si ipsa suba vt pti cularis ē ꝯside ret, ita eꝫ nō in cōuenit itꝉᵐ vide re subaꝫ ⁊ nām vlez, sꝫ q̄ est in singꝉari, ⁊ tñ ip sum non videre singꝉare, sꝫ ima ginationē, vñ non dꝛ videri in singulari tanq̃ in re visa ab intellectu sed q: videtur sm modū quo est in singulari per modū forme vlis dum ipsum singulare imaginatio videt.

¶ Cū aūt instat, q: nō pōt videri aliqd in speculo nisi ⁊ spe culū videat, dꝛ p. q̄ vtrūq̃ ⁊ singulare vꝛ ab hoie ꝯsiderāte nām vt exñtē in singꝉari, nō q̄dē p intꝉᵐ sꝫ p imaginatiōem.

¶ Dꝛ 2ᵒ q̄ silitudo de speculo nō vꝫ, q: iō res viir in speculo, q: in visu recipit spēs speculi, p quā, ⁊ speculū, ⁊ res in spe culo viir, ⁊ iō oꝫ vt vtrūq̃ videat, h āt nō vꝛ nā in ptiᵗᵉ p spe ciē singularis exñtē in itꝉᵐ sꝫ p spēm que est dūtaxat silitudo nāe vlis, sicut ⁊ accñtia nāe singularis viir in suba nō visa suba nisi p accñs, q: spēs q̄ est in visu est silitudo accñtiū tm̃ nō aūt sube, vñ pōt ēt ꝯcedi q̄ itꝉ tūc itelligit singulare p ac cidēs, q: s. itelligit aliqd ꝯiūctū singulari, sicut ⁊ visus per accñs videt subam inq̄ꝫtū ipsa ꝯiungitur per se visibili.

¶ Nono. Seq̄ret deū eē isipiētissimū iuxta rōnē phi ꝯ Em pe. vt supiꝰ ē allegatū, si singꝉaria n̄ cognosceret q̄ ēt hoies cognoscūt: ꝓbat ēt aucte heb. 4ᵒ, ⁊ error ꝯtriꝰ excludit eccꝉ. 16.

¶ Ex pdictis pꝫ solō ad rōnē in oppoᵐ, cū.n. dꝛ q̄ p vtutem imālē nō pt cognosci singulare mālē, cū ois cognitio fiat p assilatiōnē, negat assumptū, ⁊ ad ꝓbōnē dꝛ, q̄ lꝫ id quo itꝉ diuinꝰ itelligit sit imāle, est tñ silitudo māe ⁊ forme, itellige de silitudine repñtatiua, que requirit ad cognitionez, nō aūt de silitudine, que dicit ꝯueniētia in nā: aut si itelligamus de silitudie ꝯueniēte in nā, q: ēt aliq̄ mō iter deū ⁊ creaturā ē silitudo, vt dcm̃ est, itelligēdū ē iuxta ea q̄ dñr pͥ par. q. 57. ar. 2ᵒ 2ᵐ nō de ꝯueniētia in gñe vel in spē, sꝫ sꝫ quādā analo giā, sicut supius hꝫ silitudinē cū inferiori, sicut sol cū igne.

¶ Super capitulum. 66ᵐ.

Secūda ꝯ est. Deꝰ cognoscit ēt ea que nō sunt. Circa quā tria facit. s. T. Pͥo ipsaꝫ ꝓbat, 2ᵒ declarat, tertio errorem quendā remouet.

¶ Probat. q̄ p̄scibile pōt esse absq̃ eo q̄ sit scia nr̃a de ipso, q̄ ⁊ scia dei de aliq̄ pt eē, absq̃ eo q̄ ipsa res sit. añs pꝫ p exēplū phi de q̄dratura circuli, ꝯña vō ꝓbatur, q: vt ex supradictis pꝫ, eadē est cōparatio scie diuine ad res scitas, que scibilium ad sciam nostram.

¶ Aduerte fundamētū huiꝰ rōnis eē, q̄ scibile est prius scia

nr̃a nãlr, tñq̃ ei⁹ cã, scia ãt diuina est pˢor oĩ scibili, remoto ãt pˢori remouet̃ qdẽ posteri⁹, sʒ nõ ecõuerso pˢus p̃t esse absq̃ posteriori, nisi posteri⁹ seq̃t̃ ad pˢus p nãlẽ seq̃llã, ₇ iõ scibi/le põt esse nõ exñte scia nr̃a, ₇ scia diuina nõ existẽte scibili.

¶ 2ᵒ. Scia dei est sic̃ scia artificis, cũ sit cã rex, sʒ artifex ea q̃ nũdũ sũt artificiata cog̃scit, cũ for' artis ex scia artificis ef/fluat in exteriorẽ mãm. g̃ ₇c.

teat rẽ eẽ actu, ₇ cog̃sci pˢus neceẽ sit ipa₇ eẽ actu, q̃ʒ cog̃scat̃ qd sit, sʒ q opʒ ipa₇ nãʒ entis hr̃e, ₇ sibi eẽ ꝯuenire suo mõ s. aut certis tpib⁹, aut in v̄tute sue cãe, aut aliq̃ alio°, h̄ ãt p̃t ꝯuenire rei nõ exñti p aliq̃ tpe i nã. Un̄ nos d̄ rosa nõ exñte in actu qd̄ qd est itelligim⁹, supponim⁹ tñ ipsaʒ nãʒ quãdã entis hr̃e, ₇ eẽ suo mõ in nã, de⁹ ãt ea q̃ nũq̃ʒ hẽbũt eẽ in nã, sʒ tñ possent esse cog̃scit qdd'ᵃˢ, ₇ cog̃scit illa eẽ entia, ₇ hr̃e eẽ i v̄tute ipsi⁹ dei, sʒ nõ in seipsis.

¶ Aduerte q rõ hec differt a p̄/cedẽti, qa ibi ar guebat̃ ex ꝯpa ratiõe scibilis ₇ scie diuie, hic ãt ex ꝯditiõe diui/ne scie absolute. Aduerte ẽt, q silitudo scie di/uine ad artẽ at/tẽdẽda ẽ q̃ʒᵗᵘᵐ ad aliqd, non autẽ quantũ ad oia: Est eni silitudo quãtũ ad cãlita tẽ, qa vtraq̃ est cã scibilis, sʒ est dissilitudo, qa scia artificis p̄/supponit mãʒ i quã agat, vt ali bi dicit. s. T. ₇ formã tm̃ pdu/cit in mã. scia ãt diuina est cã ₇ mãe ₇ forme. † cap. 54.

¶ 3ᵒ. De⁹ totalr v̄tutẽ, ₇ pfectio nẽ eẽntie sue co gnoscit, sʒ essen/tia sua ẽ repñta tiua nõ tm̃ enti/um, sʒ ẽt nõ en/tiũ, g̃ cog̃scit nõ tm̃ entia, sʒ etiã

2 ¶ Jtẽ cognitio diui intellʼs ꝯpa rat̃ ad res alias sic̃ cognitio arti ficis ad artificiata. cũ p suã sciam sit cã rex. Artifex ãt sue artis co gnitione ẽt ea q̃ nõdũ sunt artifi ciata cog̃scit: forẽ. n. artis ex eius scia effluũt in exteriorẽ mãm ad artificiatox ꝯstitutionẽ: vñ nihil phibet in scia artificis eẽ formas q̃ nõdũ exterius pdierũt: sic igi/tur nihil prohibet: deũ eorũ que non sunt noticiã habere.

3 ¶ Preterea deus cog̃scit alia a se p eẽntiã suã in q̃ʒtuʒ ẽ silitudo eox q̃ ab eo pcedũt: †(vt ex sup/dictis pʒ:) sʒ cũ eẽntia dei sit infi/nite pfectiõis: (vt sup̄ ostsum ẽ.) q̃libʒ ãt alia res hẽat eẽ ₇ pfectio nẽ terminatã: ipoẽ ẽ q vniuersi tas rex aliax adeq̃t eẽntie diuine pfectionẽ: extẽdit igit̃ se vis sue repñtatiõis ad multo plã q̃ʒ ad ea q̃ sũt: si igit̃ de⁹ totalr v̄tutẽ ₇ pfectionẽ eẽntie sue cog̃scit: ex/tẽdit se ei⁹ cognitio ñ solũ ad ea q̃ sunt. sed ẽt ad ea que nõ sunt.

4 ¶ Amp̄. itellʼs nr̄ hʒ illã opatio nẽ q̃ cog̃scit qd̄ qd ẽ: noticiã hr̃e põt ẽt eox q̃ nõ sũt actu: p̃t. n. eq vel leonis eẽntiã cõphẽdẽ oib⁹ hĩs aialib⁹ interẽptis: itellʼs ãt di uin⁹ cog̃scit ad modũ cognoscẽ/tis qd̄ qd est. non solũ diffõnes sed ẽt enũciabilia: †(vt ex supra/dictis pʒ:) põt igitur etiã eorum que non sunt noticiam habere.

5 ¶ Adhuc effectus aliqs in sua cã p̄cognosci põt ẽt añq̃ʒ sit: sic̃ cog̃scit astrolog⁹ eclypsim futu/rã: ex ꝯsideratiõe ordis celestiuʒ motuũ: sʒ cognitio dei ẽ de reb⁹ oib⁹ per cãʒ. se. n. cog̃scẽdo q est oiuʒ cã: alia q̃si suos effect⁹ cog̃/scit. (vt sup̄ ostsuʒ ẽ.) nihil igit̃ p hibet. qn ẽt q̃ nõdũ sũt cog̃scat.

6 ¶ Amp̄. itelligere dei successio nẽ nõ hʒ. sic̃ nec ei⁹ eẽ. ẽ igit̃ totũ simul sp manẽs. † qd̄ de rõe eter nitatis ẽ: tpis ãt duratio succes/sione pˢoris ₇ posterioris extẽdi tur. pportio igit̃ eternitatis ad totã tpis durationẽ est. sic̃ ppor tio idiuisibilis ad ꝯtinuũ. nõ qdẽ ei⁹ indiuisibilis qd̄ termin⁹ cõti nui est. q nõ adest cuilibet parti ꝯtinui. huius. n. silitudinẽ hʒ in/

¶ Di 2ᵒ, sm do/ctr. s. T. xi. q. 2. ar. 8. q alr lo/quẽdũ ẽ de scia dei, ₇ alr de scia nr̃a. Nã scia dei est cã reruʒ, scia ãt nr̃a causat̃ a reb⁹, iõ scia dei p̃t p̄cedere res scitas, ₇ sic co/gnitio qd ẽ põt apd̄ ipm esse de re q̃ nunq̃ʒ hũit eẽ, cuʒ cã possit suũ effectũ p̄ce/dere, vt pʒ in ar te, q̃ eẽ artificia ti p̄cedit, scia ãt nr̃a nõ p̃t eẽ, nisi res p̄existãt a q b⁹ causat̃, quia posteri⁹ nõ p̃t es se remoto pˢori, iccirco cognitio qd ẽ nõ p̃t acq̃/ri a nobis, nisi res pˢus hẽat es se, ₇ pˢus via sen suũ cog̃scat̃ eẽ, sʒ ipa cognitio qd ẽ, cũ habet̃ † cap. 53. † cap. 44. † Ille pro por' eter/nitatis ad tps.

nõ entia, ꝯña v̄o cũ maiori pʒ, minor v̄o pbat̃. qa eẽntia di uina est silitudo eox q̃ ab ipsa pcedũt. s. aut actu, aut v̄tute, tota aũt vniuersitas rex aliax. s. existentiũ diuinã v̄tutẽ, ₇ pfectionẽ nõ adeq̃t, cũ quelibet res alia hẽat esse, ₇ pfectio nẽ limitatã, essentia aũt diuina sit infinite pfectiõis, g̃ est re/presentatiua multo pluriũ q̃ʒ sint ea que sunt in actu.

¶ Aduerte, q ex h̄ q q̃lʒ res alia a diuina eẽntia hʒ eẽ limi tatũ vult hr̃e. s. T. q ẽt vniuersitas oiuʒ entiũ hʒ eẽ limita tũ, qa ex hñtib⁹ eẽ ₇ pfectionẽ finitã nõ resultat pfectio infi nita, nisi fortassis illa eẽnt sm spẽm infinita, sicut ex finitis q̃titatib⁹ nõ resultat quantitas infinita, ₇ p ꝯñs habet̃ q vniuersitas entiũ nõ p̃t pfectionẽ diuinã ifinitã adequare.

¶ 4ᵒ. Jnt̃ diuin⁹ cog̃scit ad moᵐ cog̃scẽtis qd̄ qd ẽ, nõ solum diffõnes, sʒ ẽt enũciabˡⁱᵃ vt ex sup̄dcis pʒ. g̃ ẽt eox q̃ nõ st̃ p̃t noticiã hr̃e, pʒ ꝯña, qa it̃ ea cognitione q̃ cog̃scit qd̄ qd est põt noticiam habere eorum etiã que non sunt.

¶ Sed occurrit dubiũ. Nam cognitio an est, p̄supponit̃ co gnitioni qd est. g̃ cognitio qd est nõ põt esse nõ entium.

¶ Dr̃ p̄ negãdo ꝯñtiã, lʒ. n. qd̄ qd ẽ p̄supponat, qõnẽ an ẽ, q̃ ad nos, p̃t tñ cognitio qd ẽ eẽ nõ entiũ actu, qa int̃ in cog̃/scẽdo qd̄ qd est abstrahit ab actuali exñtia, ₇ iõ siue res sit actu siue nõ sit, nihilomin⁹ it̃ apphẽdit qd̄ qd ẽ ei⁹. Quare cũ dr̃ q cognitio an ẽ p̄cedit cognẽ qd ẽ, ñ ẽ sensus, q opor

Cog. co/gnitio an est cogni/tiones qd ẽ p̄cedat.

abstrahat ab eẽ. Jlla g̃ ppõ. Cognitio, an est p̄cedit cognẽ qd ẽ hʒ v̄itatẽ tm̃ in acq̃sitione, scie nr̃e, dũ pˢus p sensus co gnoscim⁹ rẽ eẽ, siue rẽ sub actuali exñtia, q̃ʒ cãet̃ i it̃ᵒ cogni tio qd est, nõ hʒ aũt v̄itatẽ in scia dei q̃ nõ causat̃ a rebus.

¶ Ad hũc sensũ itellr̃ qd̄ dĩ p̄ poster. de hõ oʒ p̄cognoscere qa ẽ. Nã in iuẽtione scie neceẽ ẽ nos pˢus p sensus cog̃scẽ rẽ eẽ añq̃ʒ aliq̃ passio de ipa cog̃scat̃, qa ab illa cognẽ, q̃ res sub actuali exñtia cognoscit̃, tota scia originat̃, ₇ iõ de re q̃ nũq̃ʒ fuit, nõ possum⁹ sciam per inuẽtionẽ acquirere.

¶ 5ᵒ. De⁹ de reb⁹ cognẽ hʒ p cãm. dũ se cog̃scẽdo, q est oium cã, alia q̃si suos effect⁹ cog̃scit. g̃ ₇c. pbat̃ ꝯña, qa effectus aliquis in sua causa cognosci potest añq̃ʒ sit, sicut eclypsis futura ab astrologo ex ꝯsideratione celestiũ motuũ.

¶ Aduerte, q h̄ loco nõ inuestigat̃ mod⁹ cognis nõ entiũ, sʒ absolute eox cognitio, iõ p̄cedẽtes rõnes absoˡᵗᵉ pbãt deũ nõ entia cog̃scere, siue illa in seipis videat, siue in cã, rõ ãt q̃ sequit̃ pbat q ea videt ₇ cog̃scit ẽt vt in seipsis sunt.

¶ 6ᵒ. Jntelligere dei mẽsurat̃ eternitate, g̃ ad oia q̃ sm tpis cursũ nũdũ sũt, se extẽdit, pʒ añs, qa successionẽ intʼˢ dei nõ hʒ sic̃ nec eẽ ei⁹, sʒ est totũ sil̃ ₇ semp manẽs, vt dictũ est su/pra. h̄ ãt de rõne eternitatis est, ꝯña v̄o pbat̃, qa eternitas cuilibʒ tpi vel istãti tpis p̄ñtialr adest, cũ ꝯparet̃ ad totuʒ tpis decursuʒ sic̃ indiuisibile ad ꝯtinuũ, nõ qdẽ sic̃ idiuisibi

le qȯ est termīn⁹ ɔtinui, cū oīs eternitas extra tp̄s sit, ſʒ sic̄ illo qȯ est ex̄ ɔtinuū, cuilʒ tn̄ pti ɔtinui, aut pūcto i cōtinuo signato coexistit, sic̄ cētrū circuli se hʒ ad circūferētiā. ḡ qc qd in q̄cūqʒ pte tpis ē, coexistit eterno, q̄si ei p̄ns, ⁊ cū etern̄ū successionē nō hēat, seqr̄ q̄ oia toti eternitati sint p̄ntia. ḡ diuin⁹ it̄ in tota sua eternitate ītuet̄ q̄si p̄ns, qcqd p totuʒ decursum tēporis agitur.

¶ In hac ratiōe duo sūt q̄ difficl̄tatem faciunt.

¶ Pri^m est fundamētū rōnis. Si n. qcqd agit̄ in toto dcursu tpis est p̄ns eternitati. ḡ nūc est verꝫ dicē, q̄ ātichrūs ē, q̄a m̄l est actu p̄ns alicui, nisi dū ē. ḡ nō erit futurꝫ, ⁊ eadē rōe nl̄ erit futurꝫ, ſʒ oia erūt p̄ntia.

¶ Itē. Jō angeli ſʒ doctri. s. T. p̄ᵃ par. q. 57. ar. 3. 3^m. nō cog̃scūt singl̄aria q̄n nō sunt, q̄a spēs q̄ sūt in mēte āgeli nō sūt actu sili tu^{nes} ipsoꝝ, nisi q̄n sūt q̄a lʒ ipse spēs q̄ʒ^m est ex se eq̄lr̄ se hēant ad p̄ntia, p̄terita, ⁊ futura, tn̄ ista nō eq̄lr̄ se hn̄t ad spēs, p̄ntia. n. nāʒ hn̄t p quā ill' assilent̄: futura āt nūdū hn̄t nāʒ p quā ill' assilent̄. Silr̄ ḡ dicet̄, q̄ lʒ eternitas q̄ʒ^m ē ex se eq̄lr̄ se hēat ad p̄ntia, p̄terita ⁊ futura, nō tn̄ ista eq̄lr̄ se hn̄t ad eternitatē, q̄a illa q̄ nō sūt, nō hn̄t nām p quā coexistāt eternitati, ḡ nō entia eternitati nō coexistūt.

¶ 2^m du^m ē circa pbationē ɔn̄ie, nō. n. vr̄ seq. eternitas cuilʒ pti tpis adest. ḡ it̄^{ᵉ} qȯ mēsurat̄ eternitate fert̄ ad oia q̄, p q̄cūqʒ tpis dr̄ia sūt. Nō. n. valet. Instās p̄sens mensurat visionē meā. ḡ ego video oia visibilia q̄ huic instanti sunt p̄ntia, neqʒ ēt ex parte int̄ valet, oia int̄^{le} nūc sunt p̄ntia instanti mēsurāti meā intellectionē. ḡ ego itelligo oia it^{lia}.

¶ Pro solōne h' dubij attēdēdū, q̄ cū 2' possit itelligi nō entia eē p̄ntia deo in eternitate. s. ſm realē coexn̄tiaʒ ipoꝝ ad deū, ⁊ ſʒ eē cognitū, ⁊ obtinuū tn̄, q̄dā thomistaꝝ tenēt nō entia eē p̄ntia deo i eternitate i eē obtiuo, q̄a vʒ ab eterno cog̃scunt̄ a deo, nō aūt ſm realē coexn̄tiā eē reꝝ ad eē diuinū.

Oia sunt deo i eternitate p̄sentia.

¶ Mihi āt vr̄, qȯ ⁊ plerīqʒ thomistę tenēt, eē de mēte. s. T. q̄ vtroqʒ mō oia tā p̄terita, ⁊ futura, q̄ʒ p̄ntia sūt deo i eternitate p̄ntia, ita q̄ ⁊ illi realr̄ coexistūt in eternitate, ⁊ eternalr̄ ab ipo cog̃scūt̄, moueor āt q̄a vbicūqʒ. s. T. ȯ hac mā loqt̄ p rōne, q̃re de⁹ cog̃scat futura ɔtingētia certitudinalr̄ assignat h̄, q̄a oia sunt deo ⁊ eternitati p̄ntia, ⁊ q̄ eternitas cuilʒ tpi vel istāti tpis adest, vt pʒ in h̄ ca, ⁊ p̄ᵃ. q. 14. ar. 9. ⁊ 13. ⁊ di. q. 2. ar. 12. ¶ Itē p sen. d. 38. ar. 5. eēt āt petitio p̄ncipij si itelligeret q̄ oia sunt p̄ntia deo ītuitiue, nō āt ſʒ realē coexistētiā, q̄a assumeret qȯ hēret pbare, qȯ cū nō sit tāto viro, ⁊ in re tāta attribuēdū, dicēdū est q̄ ipse volebat arguere deū intelligere oia futura ɔtingētia, q̄a int^{ᵉˡ} diuinuʒ se extendit ad oia q̄ sunt p̄ntia suę mēsurę, ⁊ illi coexistunt, mēsura aūt diuinę intellectionis est eternitas, cui nō solum nobis p̄sentia, sed ēt nobis futura realiter coexistunt.

¶ Seq̄ndo itaqʒ hanc ptē, q̄ pfecto difficultatē maximā vr̄

stans tpis. ſʒ ei⁹ indiuisibilis: qȯ extra ɔtinuū ē: cuilibʒ tn̄ pti cōtinui siue pūcto in ɔtinuo signato coexistit. nā cū tp̄s motū nō excedat. eternitas q̄ oīno extra motū est nihil tpis ē. ¶ Rursum cum eterni eē nūq̄ʒ deficiat. cuilʒ tpi vel instāti tpis p̄ntialr̄ adest eternitas. ¶ Cui⁹ exēplū vtcūqʒ in circulo ē videre. pūctū. n. iter circūferētias signatū. ⁊ si idiuisibile sit: nō tn̄ cuilibʒ pūcto altj ſʒ situ coexistit sil'. ordo. n. situs cōtinuitatē circūferētie facit. centrū v̇o qȯ ē extra circūferētiā ad qȯlibʒ pūctū in circūferētia signatū directe opponē hʒ: qcqd igit̄ in q̄cūqʒ pte tpis est. coexistit eterno. q̄si p̄ns eidē. ⁊ si respcū alterius ptis tpis sit p̄teritū vl' futu

pati p̄p assefactionē n̄raʒ ad res tpales, ad ei⁹ euidētiā cōsiderādū p̄. Ex doctri. s. T. p sen. d. 20. q. 2. ⁊ p̄ᵃ. q. 10. q̄ eternitas ⁊ tp̄s lʒ in h̄ ɔueniāt, q̄ ābo accipiūt̄ tāq̄ʒ mēsurę durationis rei, differūt tn̄, q̄a tp̄s ē mēsura rei successiue, ⁊ diuisibil. s. mot⁹, eternitas āt ē mēsura eē idiuisibil. ⁊ ſʒ se totū sil' exn̄tis, ac oīo inuariabil', qȯ est eē diuinū, ex hac āt dr̄ia, ⁊ alia dr̄ntia ɔuenit, q̄a. n. mot⁹ q mensurat̄ tpe diuidit̄ in ptes successiuas, q̄p vna recedente alia succedit, ⁊ vna existe altera expectat̄, oʒ vt ⁊ tp̄s ipm diuidat̄ in ɔsil'es ptes, in tales. s. q̄ aliq̄ sit p̄terita, ⁊ aliq̄ futura, oʒ. n. p̄priaʒ mēsurā eē p̄portionatā mēsurato, eternitas v̇o, q̄a mēsurat esse idiui^{le} totū simul exn̄s nō diuidit̄ i pl'es ptes, q̄ruʒ vna sit p̄terita, ⁊ altera futura, ſʒ tota sil' existit, ⁊ se hʒ sic̄ qȯdam nunc, ⁊ sicut duratio indiuisibilis semp stans, ⁊ semp p̄sens nullāqʒ suscipiēs variationē, p̄pter qȯ bn̄ diffinit̄ a Boetio, 5° lib° de ɔsolatione, q̄ est interminabilis vitę tota simul, ⁊ perfecta possessio.

Oia sūt i eternitate ⁊ ab ea cōtinent̄.

¶ Cōsiderādū 2°, q̄ sic̄ eē diuinū ad oē eē creatū ɔparat̄ sic̄ cōe ad p̄priū cōitate. s. p̄fectiōis, ⁊ cāūlitatis, p̄p qȯ dr̄ oia esse in deo sic̄ in sua cā, ⁊ suo exēplari, ita eternitas in rōne mēsurę ɔparat̄ ad qȯcūqʒ tp̄s mēsurās eē rei tpalis, sicut mēsura cōis ad p̄priā mēsurā, ita q̄ in ipa oēs tpis dr̄ię cōtinet̄, sic̄ p̄pria, ⁊ pticularis mēsura ɔtinet̄ in mēsura cōi ⁊ excedēte. Propt̄ qȯ igt. s. T. q̄ eternitas cōp̄hēdit oē tp̄s, ⁊ q̄a qȯ ɔtinet̄ a mēsura pticl'ari, ɔtinet̄ ēt a mēsura cōi illius ɔtētiua, sic̄ qȯ ɔtinet̄ a vase, ɔtinet̄ ēt a celo, oʒ vt oē qȯ sub aliq̄ tpis dr̄ia ɔtinet̄, siue sit tp̄s p̄teritū, siue p̄ns, siue futurū, ēt sub eternitate ɔtineat̄, vt sic̄ dr̄ esse in tpe aliq̄ sic̄ in mēsura p̄pria, ⁊ adeq̄ta, ita dicat̄ esse in eternitate sicut in mēsura inadeq̄ta, ⁊ excedēte. Sicut oia q̄ sunt in p̄prijs locis, dicuntur esse in aere, aut in celo sicut in loco oib⁹ cōi, ⁊ sic dicim⁹ q̄ oia q̄ sub q̄cūqʒ tpis dr̄ia ɔtinent̄, tā vʒ p̄terita, ⁊ futura, q̄ʒ p̄ntia sunt in eternitate. Et q̄a eternitas non hʒ partes, vt possit dici vna res sub vna parte eternitatis esse, ⁊ alia res sub alia parte, sed est tota simul exn̄s, iō cōuenientissime dr̄ q̄ omnia ɔtinent̄, ⁊ sunt in tota eternitate.

Duo res tpales ēt future dicunt deo coexistere

¶ Cōsiderādū 3°, ex Arist. 4° physi. q̄ alr̄ dr̄r due res q̄ hn̄t rōnē mēsurati coexistere, ⁊ alr̄ due duratiōes, duo. n. mēsurata ſʒ duratiōnē sil eē dr̄r coexistere, q̄a eoꝝ exn̄tię i eodē mēsura duratiōis p̄nti ɔtinent̄, sicut duo hoīes in eadē die hn̄tes eē, aut in eodē istāti tpis, dr̄r coexistere, due āt mēsurę (p̄prie loq̄ndo) coexistere dr̄r. q̄a vna in altera ɔtinet̄, sicut dies sil' est cū mense, q̄a ɔtinet̄ a mēse. Cū ḡ dr̄ tpale coexistere eterno, sensus ē q̄ eē rei tpalis, ⁊ eē rei eternę vna mēsura duratiōis p̄nti mēsurāt̄, qȯ cū nō possit v̇ificari de tpe qȯ ē p̄pria mēsura rei tpalis, q̄a eternū nulla tpis dr̄ia mēsurat̄, ſʒ ē sup̄ oē tp̄s, oʒ vt itelligat̄ de eternitate q̄ ē mē

rū. eterno āt nō p̄t aliq̄d p̄ntialiter coexistē nisi toti: q̄r successiōnis duratiōnē nō hʒ. qcqd igit̄ p totū decursuʒ tpis agit̄: diuin⁹ itell'ꝫ in tota sua eternitate ītuet̄ q̄si p̄ns. nec tn̄ qȯ q̄dā pte tpis agit̄ semp fuit exn̄s. Relinquit̄ igit̄ q̄ coꝝ q̄ ſm decursum tpis nōdū sunt. de⁹ noticiam habet.

¶ Per has igit̄ rōnes appet q̄ de⁹ nō entiū noticiā hʒ: nō tn̄ oia nō entia eandem hn̄t hitudinē ad ei⁹ sciaʒ. ea. n. q̄ nō sūt nec erūt nec fuerūt. adeo sciūtur q̄si eius v̇tuti pōsia. Un̄ nō cog̃scit ea vt exn̄tia aliq̄lr̄ in seipsis. sed exn̄tia solū in diuina pōa. q̄ q̄dē a q̄busdā dicunt̄ adeo cognosci ſm noticiā simplicis itelligētie. Ea v̇o q̄ sunt p̄ntia p̄terita vel fu

fura,pña,z adeq̃ta eē eterni,mēsura vō excedēs,z iadeq̃ta eē rei tpalis. Et sic dicimus res creatas z tpales coexistere deo, ēt q̄ nōdū sūt in tpe pñti inq̄ȝm z eē dei,z eē rex tpaliū hac mēsura pñti,z ñ diuisa i ptitū z futux mēsurat, vnū sic mēsura adeq̃ta,alter sic mēsura excedēte. Cū ḡ ingt.s. T. q res coexistūt deo ēt q̄ nō sūt in tpe nobis pñti,s3 sūt p̄terita aut futura nobis, itellr q esse vtriusq3 mēsuratur vna mēsura pñti, q̄ ē eternitas,ñ āt q esse vtriusq3 tpe nobis pñti mensuret, vt vidēt itelligere q hāc.s.T. pōnē ipugnant. Silr cu3 dī q eternitas adest cuilib3 tpi,nō est sensus

tura nobis. cogscit de9 sm q sūt in pōa sua z in ppriis cāis z i se/ ipsis. z hox cognitio dr notitia visionis. nō.n. de9 rerū q̄ apud nos nōdū sūt videt solum eē qd̄ hñt in suis cāis. s3 ēt illd̄ qd̄ hñt in seipsis:inquātū ei9 eternitas est pñs sua idiuisibilitate oi tpi. z tñ oē eē cuiuscūq3 rei deus cognoscit p eēntiā suā. nā sua eēn/tia est repsētabilis s3 multa q̄ nō sunt. nec erūt nec fuerūt. ipsa ēt est silitudo vtutis cuiuslib3 cāe: sm quā p̄existūt effect9 in cāis. esse ēt cuiuslibet rei qd̄ h3 in seipsa est ab ea exēplariter deductū. sic igit non entia cogscit de9 in/quātū aliq̄ mō hñt eē vel in pōa dei vel in causis suis. vel in seip/sis. qd̄ rōni scientie non obsistit.

q in tpe nobis pñti sint z eternitas, z oē tps. B.n. 3dictionē iplicaret,s3 q oē tps 3tinet in eternitate q̄ ē mēsura sēp pñs,sic pña z pticlaris mēsura i mēsura cōi,z excedēti 3ti-

Sz tñ aduertēdū,q difficultatē in hac re nobis af (net. fert,qa cū cognitio nr̄a sit a reb9 tpalib9 origiata,vba iposita a nobis ad aliqd signãdū,rē.s.aut actionē,aliquā diaz tpis cōsignãnt,z iō cū dicim9 B coexistit deo, vr cōsignãri, existiā hui9 cū deo eē in tpe nobis pñti, qd̄ qdē sic itelligēdo nō pt de re nō coexiste verificari,sed si signatione vbi pñtis tpis abstrahamus a cōsignãtiōe h9 durationis pñtis q̄ ē tps, s3 tñ 3significem9 aliquā mēsurā durationis pñtē nō descendēdo ad hāc vel illā,tollet difficultas,z ipossitas. Si.n.cū dico āticbris coexistit deo nihil aliud itelligat q̄z q z eē dei, z eē āticbri sūt in vna mēsura durationis, q̄ nō ē p̄terita aut futura s3 pñs,p3 ex p̄dictis q ē vissima,qa sūt in eternitate q̄ ē mēsura pñs. Sz si cū B itelligeret,q tal mēsura pñs,sit tps nobis pñs,eēt falsa,sic cū dī q sor.ē aial,si nihil aliud intelligat q̄z q ē sba aiata sensibil,vex dī,si āt itelligat,q est talis sba sensibil,q̄ ē brutū,dī falsum. Ex B p3,q cū dī nō existia in tpe nobis pñti,siue futura, aut p̄terita coexistunt deo ad sensū vex quē itēdit.s.T. nō o3 itl'r q sint sil' cū deo in nūc eternitatis,l3 B sit vex,s3 sufficit itl'r,q sil' sūt in aliq̄ mēsura durationis,q̄ ē pñs,q̄cūq3 sit illa,dscēdēdo āt ad pticulares mēsuras,ē vex de hac mēsura q̄ est eternitas, in q̄ oia esse hñt. Sicut cū dī sor.ē aial,nō op3 ad vitatē ppōnis itelligere q sit B aial qd̄ ē hō,q̄uis nō sit aliud aial q̄z hō,qñ āt dī q oia coexistūt deo i tota eternitate descēdit ad pticularē mēsurā q̄ ē eternitas,z ē sensus q eē oiu3,z eē dei sūt i hac pñti mēsura durationis,q̄ ē eternitas ñ hñs ptes,s3 tota sil' existēs,z ē silē sic,si diceret de sorte, q est B aial qd̄ est hō.

Si āt q̄rat vtr̃ s3 pōnē.s. T. nūc adā coexistat deo,z silr de āticbris. Rñ q li,nūc,pt iportare tps ex pte ppōnis signiticātis,tā q̄z v3 mēsurā vitatis ipsi9,z pt iportare tps ex pte rei signãte,tā q̄z ipsi9 eē mēsurãs,p̄ mō sensus ē,q i isto nūc. hec ppō ē va. Adā coexistit deo,z tūc dī q ē vex,qa adā,z tps in q̄ erat vex dicere adā ē,3uenit cū deo in mēsura pñti q̄ ē eternitas,vt iā diximus. 2m sensus ē,q eē dei,z adā sūt in B istāti tpis,z tūc dī q ē falsū. Et silr dī de istis ppōnib9 s. oia coexistūt deo,oia eternalr coexistūt deo,z oia sūt p̄sentia deo,z de silib9. Sic ḡ intellecta pōne.s.T. nullā patit calūniā,imo neēe ē sic tenere,qd̄ manifeste ondi pt hac rōne. Quero.n.aut vex ē nūc ad sensū dcm̄.vt.s.ad eternitatē sit rl'o q adā coexistit deo,z āticbris,aut nō ē vex q coexistat s3 tñ q adā coexistit,z q āticbris coexistet. Si dēt p̄mū hētur ppo'm si 2m dēt ḡ in eternitate ē p̄teritū z futux,nihil.n.dr p̄teritū,aut futux in ordine ad aliquā suā durationē nisi illa duratio hēat in se p̄teritum z futux,vt in tēpore p3.sed hoc rōni eternitatis repugnat.ergo zē.

Ad p̄mā rōnē i opp'm q̄ sumit ex scoto.i p̄.d.39.p3 solu ex dictis. Cōcedit.n.q sic āticbris ē pñs eternitati,qa.s.eternitas mēsurat,tā q̄z mēsura iadeq̃ta,q ē mēsura pñs, ita verū est dicere q āticbris ē.i.mēsurat aliq̄ pñti mēsura.s.eternit̃ p tpe,in q̄ erit vex dicere q āticbris ē. Sic āt nō ē vex q sit,in tpe nobis pñti, ita nō est vex q sit pñs deo i tpe nobis pñti tā q̄z pñtialitas eius ad deū tpe p̄senti,mensuretur.

Ad eūdē etiā sensū 3cedit,q oia sunt pñtia z ni'ē futux.s.sm q deo,z eternitati 3parant,s3 s3 q 3pant tpi. nō oia sint p̄sentia,s3 aliq̄ sint p̄terita,z aliq̄ sint futura. Ulm āt dēat simpl'r,z abso'e 3cedi antichris ē,z q oia sūt pñtia,z ni'ē futux,dī q nō,qa cū eē z pñs eē abso'e suptū s3 3suetā signatione iportet eē in tpe pñti,z ni'ponat in illa 3pōne p qd̄ possit determiari ad eternitatē,denotaret,z āticbri3 z oia eē i tpe pñti. Cū āt dī q oia sūt pñtia deo,aut q oia coexistūt deo,qa rōne illi9 termi,deo,pt itelligi pñtialitas,z coexistētia eē in aliq̄ mēsura cōi deo z creature q̄ ē eter'm,iō pt abso'e 3cedi vtrūq3.

Ex q̄ p3 defect9 rōis sco.loco pallato,cū deducit q si aliqd futux ē i actu respcū dei simpl'r ē i actu,z ipolē est ipm postea poni in actu,qa qd̄ dī tale respcū cāe p'rimē simpl'r pt dici tale. P3.n.q illd̄ nō seqt.s.si aliqd futux ē in actu respectu dei,q sit in actu simpl'r,z abso'e loq̄ndo,assūptū āt ad pbationē illi9 nō h3 vitatē, qñ p diuersis mēsuris intellr qd̄ dī de re cū respcū ad p̄mā cā3,z qd̄ dī de re simpl'r,vt ē i pposito. Nā cū dī B futux nobis,est in actu respcū dei,vifical p mēsura pñti q̄ ē eternitas, cū āt abso'e dī B est in actu itellr p pñti mēsura q̄ ē tps,iō p̄mū est vex.2m est falsū,z ppterea nihil phibet qn futurū nobis possit poni in actu.

P3 ēt ex eodē fūda'm solo ad aliā rōnē scoti cū ait,q si sessio mea ē pñs eternitati in eē existētie,ipa nūc ē pducta i illo eē,qa nihil aliud a deo h3 eē in tpis fluxu,nisi sit pductū a deo sm illd̄ eē. P3.n.illd̄ nō seq,qa nō dī q sessio mea sit p̄sens deo i B pñti tpe,s3 i aliq̄ mēsura pñti q ē eternitas, dī āt eē nūc pducta abso'e qñ h3 eē i tpe pñti locutiōe3 mēsurāte.

P3 ēt ex dcis solo rōis alteri9,q̄ arguit,q tūc nō eē rei nō pcedet eē,s3 sil' erūt,z sic 3dictoria erūt sil' va. Dr.n.q abso/lute nō ē dcm nō eē rei ē sil' cū esse ipsi9, qa B referret ad tps pñs,z sic iplicaret 3dictio,s3 bñ vex ē,q sūt sil' i 3pa/tiōe ad deū,z in eternit'e,q sil' absq3 succesiōe attingit eē,z nō eē rei,

De 3dictoriis āt ppōnib9 nullo 3cedēdū ē,q sint sil' vē,ēt ad deū,z eternitatē res 3pando,sp.n.altera ppō est falsa. Cū.n.dī āticbris ē pñs deo,āticbris nō ē pñs deo, negatiua ē falsa,silr cū dī,āticbris nō ē in eternit'e,falsa ē ppō negatiue supra,falsū ē.n.q ñ sit pñs deo,z q nō hēat eē i eternitate,s3 si illa ppō accipet i sensu affir'o,vt eēt sensus. Antichris nō ē.i.h3 nō eē i eternit'e,ita q p̄dicatū eēt negatiuū.s. ne ifinitū,ppō aūt affir'a,tūc vtraq3 eēt va. Antichris.n.in eternit'e z h3 eē,z h3 nō eē,tā q̄z eternitas sil' attigit,z ei9 eē z ei9 nō eē,s3 tūc 3stat q ñ sūt 3dictorie ppōnes,cū vtraq3 affir'a sumat. Si āt dicat q ab affir'a de p̄dicato ifi'o,aut negato, v3 ad negatiuā d p̄dicato fi'o,aut affirmato,v3.n ē iniust9. ḡ nō ē iust9,z p 3ñs ēt v3,h3 nō eē,ḡ nō h3 eē,z sic si affir'a est va,ēt negatiua ē va. Dr q illa regl'a t3, vbi ppō aliquā mēsurā tpis iportat,qa.n.i vno tpe nō pñt eē sil' opp'a p̄dicata,z eē,ac nō eē eiusdē rei,iō cū alicui p vno tpe attribuit p̄dicatū ifinitū,siue nō eē,o3 vt p eodē tpe ab eo excludat p

Ad adā z āticbris coex. cū deo.

Neg. ē cōcedēdum 3dictoria sil' esse va.

dicatū finitū, ⁊ eē illi opp^m. Nō āt ꝫ regla illa vbi ppō ipoꝫ ret mēsurā q̄ ē eternitas, qa vt dcm̄ ē, eternitas tota sil' exis sil' vtriuſꝫ oppositorū, ⁊ eē ⁊ nō eē rei mēsurat tāq̄ꝫ mēsura cōis, ⁊ iadeq̄ta, vt possit dici q̄ i eterni^{te} res bꝫ eē ⁊ nō esse. ℭ Pro rñsiōe ad ɔfirmationē sciēdū ex doctri. s. T. i locis p̄allatis, q̄ lꝫ euū q̄ eē āgeloꝝ mēsurat sit totū sil', ⁊ nullam bēat priū diuersitatē, sicut neq̄ꝫ eternitas, tñ aliquā successionē ⁊ diuisionē patiē adiūgi sibi i eo qd̄ euo mēsuratur, qd̄ sane est ab eter^{te} alienū, q̄ nullā alterationē ⁊ successionē, in re eterna ɔpatit. Unī lꝫ esse rei euiterne sit totuꝫ sil', opō tñ āgeli, q̄ res aliꝰ a se itelligit nō ē tota sil', ſꝫ vni itellectiōi succedit alia, ⁊ iō itellectio āgeli nō mēsurat euo qd̄ nō bꝫ successionē, sed tpe discreto, qd̄ successionē bꝫ, sic ⁊ ipa opō. Uñ plēs itellectiōes tpe discreto mēsurāt. vnica āt itellectio mēsurat istāti tpis discreti. Sic āt ē de itellectiōe, ita ē d̄ repūtatiōe spēi p̄ quā fit itellectio, q̄. s. eiꝰ repūtatio nō ē tota sil', ſꝫ successiua, ſꝫ q̄ res successiue capiūt eē. Et iō ñ ē cadē rō d̄ silitu^{ne} it' angꝰ ⁊ de eter^{te}, qa vꝫ in eternitate nulla ē successio, in representatione aūt spēi angelicę pōt esse successio.

† ℭ His āt q̄ p̄missa sūt ēt scripture sacre auctās testimoniū phibet. Dr̄. n. Eccle. 23. (Dño deo nr̄o añq̄ꝫ crearent' nota sūt oia: sic ⁊ post p̄fectū cogscit oia.) Et Hier. p. (Priusq̄ꝫ te formarē in vtero noui te.) † Pꝫ āt ex predictis q̄ nō cogimur dicē. sic q̄daꝫ dixerūt. deū vliter singularia cognoscere. q̄ cogscit ea in cāusis vlibꝰ tm̄. sic q̄ cogsceret eclypsiꝫ hāc nō put hec. ſꝫ put puenit ex oppōne: (cum diffuꝫ sit.) q̄ diuina cognitio se extendit ad singularia: prout sunt in seipsis.

ℭ Ex ℏ seqꝫ rōnē scoti vbi. s. nihil ɔ nos ɔcludere. Ait. n. q̄ cū euū toti tpi sm̄ nos coexistat, p̄ eādē rōnē seqꝫ angelū q̄ euō mēsurat oia futura cogscere. Dr̄. n. q̄ repūtatio p̄ spēꝫ āg^{ca} nō mēsurat euo, ſꝫ tpe discreto, ⁊ iō nō ē tota simul, iō nō opꝫ vt oia sil' cogscat q̄ futura sūt. q̄uis ēt si mēsuraret euo nō oporteret ob ℏ, vt futura āgelꝰ cogsceret, sic d̄ dō arguimꝰ, qa int^{us} āgeli nō mēsurat eternitate sic int^{us} diuinū, ſꝫ tpe discreto, siue instāti tpis discreti, vt ostēdet' inferius.

ℭ Ad i^m du^m rñdet', q̄ supponit rō ista ex p̄cedētibꝰ deū oia cogscere, q̄ actu p̄ñtia sūt sibi ſꝫ eē, ⁊ q̄ sub eadē duratione cadūt cū sua itellectione, eo q̄ eēntia sua vna exñs sit sili^{ter} oiuꝫ entiū. ſꝫ qa aliq̄ volebāt nō entiū cogn̄e a deo remouere, eo q̄ scia sit tm̄ entiū, ɔ̄ndit q̄ ℏ nō bꝫ remouere cogn̄e nō entiū a deo, qa lꝫ nō entia i ℏ tpe nō sint actu, sūt tñ eternitati, q̄ ē mēsura diuinę itellectiōis p̄ñtia p̄ tpe. p̄ quo erūt, nos āt vno actu vidēdi, aut itelligēdi nō cogscimꝰ oia q̄ nobis realr̄ p̄ñtia sūt p̄ coexñtiā, ſꝫ ea tm̄, q̄ sunt actu nobis p̄sentia i eē obiuo, iō nō ē sile. ℭ Pōt ēt dici, q̄ dr̄ia ē iter cognitionē nr̄aꝫ ⁊ cogn̄e diuinā, qa nō dis cognitio possibis nobis iesse ē tota sil', ſꝫ bꝫ successionē, dū nūc vnū, nūc aliō cognoscimꝰ, cognitio āt ois possibis deo iesse ē in ipo sil', cū int^{us} diuinꝰ nō sit i poᵃ, qa tota latitudo sue cognis mēsurat' eternitate q̄ successionē nō bꝫ, ſꝫ est tota sil'. Propt' ℏ bñ arguit sic: Tātū se extēdit cognitio diuia quātū sua duratio q̄ est eternitas, qa tota latitudo cognis diuię mēsurat' eterni^{te} tāq̄ꝫ mēsura adeq̄ta, ſꝫ eternitas ɔ̄phendit oē tps, ⁊ ɔ̄ñter oē qd̄ ē in q̄cūq̄ꝫ tpe, ḡ ⁊ itellectio diuīa se extēdit ad oē tps, ⁊ ad eē reꝝ in q̄cūq̄ꝫ tpe, ⁊ sic p̄cedit rō. s. T. Nō valeret aūt argꝰ de cogn̄e nr̄a, qa maior eēt falsa. s. tm̄ se extēdit nr̄a cognitio quā nūc bēmꝰ, q̄t^m se extēdit mēsura ipiꝰ q̄ ē tps p̄sens, qa tota lati^{do} cognis nobis po^{lis} iesse, nō mēsurat' ℏ tpe p̄ñti demrato tāq̄ꝫ mēsura adeq̄ta, cū i nr̄a cogn̄e sit successio dr̄saꝝ cognū, ſꝫ dr̄sa tpa. Nō ē ḡ silis rō de it^{ce} diuo. ⁊ de int^{ce} nr̄o. eēt āt sile, si tps p̄ñs in q̄ est ℏ int^{us} nr̄m eēt mēsura adeq̄ta ois cognis nobis po^{lis} i ipo tpe, ita q̄ tota latitudo hō cognis mēsuraret' ℏ tpe. cū. n. ℏ tpe possimꝰ oia q̄ nobis cū coexistūt cogscē diuisiꝫ loq̄ndo, ⁊ q̄t^m ē ex pte int' seq̄ret' q̄ ipo it^{ce} oia nobiscū exñtia itelligeremꝰ, ⁊ si poneremꝰ ipsuꝫ tpo nūc p̄ñs coexistet' sil', tpi p̄terito, ⁊ tpi futuro, ac p̄ ℏ mēsurare oēꝫ cogn̄e po^{lem} i nobis eē i tpe p̄terito, ⁊ i tpe futuro, tūc p̄ p̄ñs it^{ce} cogscceremꝰ ⁊ p̄terita, ⁊ p̄ñtia, qa āt ℏ nō ē, iō nō ē sile.

ℭ Quātū ad 2^m duo notāt ad p̄batīoꝫ ɔ̄nis declarationē. Pri^m ē q̄ ea q̄ nec sūt, nec erūt, nec fuerūt, alr̄ cogscūt q̄ꝫ ea q̄ sūt p̄ñtia, vl' p̄terita, vl' futura, illa. n. cogscūt nō i seipis, ſꝫ vt exñtia i diuia poᵃ, ⁊ dicūt cognosci notitia simplicis itellīḡtię, ista vo cogscūt vt exñtia i poᵃ sua, i p̄priis cāis, ⁊ i seipis, ⁊ dicūt cognosci notitia visionis. ℭ 2^m ē, q̄ diuꝫ taliū cogn̄e bꝫ deus p̄ eēntiā suā, lq̄ꝫ^m ē repñta^{ua} ſꝫ multa, q̄ nō sūt, nec erūt, nec fuerūt, q̄ ad p̄^m cogn̄e p̄tinēt, q̄ꝫ silitudo v̄tuꝫ cuiusl3 cāę ⁊ esse cuiusl3 rei qd̄ bꝫ in seipa. Ex qbꝰ pꝫ rñsio ad obiōnē, q̄ erat, q̄ scia erat tñ entiū, di. n. q̄ oia cognita a deo aliq̄ mō sūt, qa vel sūt in poᵃ dei, vl' in suis cāis primꝰ, vel in seipsis.

ℭ Cōfirmat' ɔ auctē. eccl'. 23. ⁊ hier. p̄. ℭ Aduertēdū p̄ notitia distōnis illiꝰ cognis diuię in notitiā simplicis itellīḡtię ⁊ visiōis, q̄ nō ē ista distō accipiēda ex pte diuię sciē, q̄si ipa in se aliquā multiplicitatē bēat, cū deū sit supiꝰ deuꝫ oia vna simplici, ⁊ idiui^{ili} notitia cogscē, ſꝫ ex pte obtoꝝ q̄ p̄ ipaꝫ cognoscūt', q̄dā. n. sūt a deo cognita q̄ p̄ nulla tpis dr̄ia bñt esse, ⁊ respcū hoꝝ illa notitia dr̄ notitia simplicis itellīḡtię, qa termiat' ad rē, ⁊ nām p̄ducibilē nō ɔ̄iūctā eē actual' exñtię eē ipꝫ deū ſꝫ sumpꝰ, vt i deo eē bꝫ, q̄dā āt bñt aliq̄ñ eē, ⁊ respectu hoꝝ eadē idiui^{lis} notitia dr̄ notitia visiōis, qa a nobis videt' res q̄ñ hñt eē i seipis, ita q̄ vna ē solū diuia notitia in se q̄ oia deꝰ cogscit, multiplicat' āt ſꝫ rōnē ⁊ dr̄sa sortit' vocabula ſꝫ dr̄sitatē obtoꝝ ad q̄ termiat'. ℭ Quātū ad 3^m. Excludit errorē dicētiū deū singularia tm̄ cogscere, qa cogscit in cāis vlibꝰ tm̄, sic q̄ cogsceret eclypsiꝫ hāc, nō put est hęc, ſꝫ vt puenit ex oppōne. Pꝫ. n. ℏ falsū eē, cū dicamꝰ, q̄ singularia nō tm̄ in suis causis cognoscit, sed ēt vt in seipsis sunt.

ℭ Sꝫ occurrit eē ℏ du^m, qa vr̄. s. T. velle, q̄ cogscē singlare in sua cā, sit cogscē tm̄ vlr. ℏ. n. nō vr̄ veꝝ. Nā astrologꝰ cogscēs eclypsiꝫ futurā, cogscit ipaꝫ tali determi^{to} tpe, ⁊ i tali situ, ℏ āt est cogscere singulare in sua singularitate, qa singulare, iō est singulare, qa est determinatū ad hic, ⁊ nunc.

ℭ Rn̄r'. q̄ cogscē singlare i cā vlr̄ nō ē cogscē ipꝫ vt determinatū ad hic ⁊ nūc, qa ℏ p̄ sensum dūtaxat cogsci pt, ⁊ cū dr̄ q̄ astrologꝰ cogscit eclypsiꝫ dter^{tam} ad ℏ, ⁊ nūc, dr̄ q̄ ℏ ñ ē veꝝ, ſꝫ bñ cogscit q̄ q̄cūq̄ꝫ tpꝫ ē tal' oppō i tali situ, tūc ē eclypsis, nūc ēt in tali situ eē talē oppōnē cogscē pt arguitiue, ſꝫ nūc ⁊ i tali situ eē hāc eclypsiꝫ ñ cogscit i seipa, nisi sensu experiat', vñ p̄ illā cogn̄e ñ cogscit' res, vt hic, ⁊ nūc, ſꝫ vl'e q̄ddā, sm̄ aliquā determi^{tionem} tpis, ⁊ loci, vñ cogscē rē vt hic ⁊ nūc, ē cognoscē ipaꝫ, vt actualr̄ sub ℏ tpe exñtē, ⁊ in ℏ situ, qd̄ rei nō ɔuenit q̄diu ē in cā, ⁊ p̄pea nō cogscit' vt singlare, q̄ñ cogscit' vt v̄tualr̄ tm̄ exñs i cāis. ℭ Sup cap. 67.

Tertia ɔ̄ 3ᵃ rñdēs obioni ē. Cōtingētiū singulariū ab eterno deꝰ ifallibilē sciētiā habuit, nec tñ ɔtingētia esse desistunt.

ℭ Circa quā ɔ̄nē tria facit. s. T. p̄ ipam rōibꝰ ɔfirmat, 2ᵒ ad obiōnē iductā rñdet. 3ᵒ p̄positū auctātibꝰ corroborat. Quātū ad p̄^m, aduertēda sūt duo in ɔ̄ne. Pri^m q̄ fit mētio de singularibꝰ ɔtingētibꝰ, qa q̄ deꝰ cogscat ɔtingentia q̄ñtū ad nās vles ℏ difficultatē nō bꝫ, cū ipa vlia necessi

ℭ Q᷑ deus cognoscit singularia contingentia futura. Cap. 67.

† Ex his āt iā aliq̄lr̄ patere pt. q̄ cōtingētiū singulariū ab eterno deꝰ ifallibilē sciāꝫ habuit: nec tñ ɔtigētia eē desistūt.

† Ecc. c. 23. Hiere. p.

† eadē error. auē.

† Idē p. p. q. 14. ar. 13. itē i p. sen. d. 38. ⁊ de ve. q. 2. ar. 12.

De scia simplicis itelligentię ⁊ visionis.

Quō cognoscere aliqd in sua cā ē ład vlr cognoscere.

tatē quādā hēant, ⁊ imutabilitatē, ⁊ sic subdi possint certe cognitiōi. Sz q singularia cogscat nō ptiē bz dubitationē pp eoꝝ mutabilitatē, ex q̄ vr̃, q certe, ⁊ ifallibili cognī, q̄lis est cognitio diuia subdi nō possunt. Propter h̄. vt ondat. s. T. velle se oēz difficultatē tollere. In ꝯne, ⁊ qd̄ ad diuinam sciaz, ⁊ qd̄ ad ꝯtigētiā ptinet assumit, ingens gr̃a de istis bz de⁹ cognē ifallibilē, non fallibilē, ⁊ icertā, sicut nos, ab eterno, in q̄ dat itelligi, q ea cogscit añ q̄z fiūt, ⁊ tñ ꝯtingētia eē nō desinunt. i. ex eo q sic a deo cogscūtur, nō tollit ab ipis ꝯtingētia, ⁊ mutabilitas, vt aliq volūt suadere, imo, ⁊ certitudo diuine scie, ⁊ reꝝ ꝯtingētia simul stāt. Probat ḡ ꝯ̄ p̄ sic. Diuini int̄ intuitus ab eterno fert̄ sup vnūqdq̄ coꝝ q tpis cursu pagūt, put ē pñs, vt supra ē ondsuz. ḡ nihil phibz deū de ꝯtingētib⁹ ab eterno infallibilē sciam hre, pbat ꝯñtia; q ois cognitio q̄ sup ꝯtingēs fert̄, vt ē pñs certa esse pōt.

Cōtingens. n. certitudini cognitiōis ñ repugnat: nisi fz q futurū ē. nō āt fz q pñs ē: ꝯtingēs eni cū futuꝝ est pt nō eē. ⁊ sic cognitio estimātis ipz futuꝝ eē. falli pt. fallet̄. n. si nō erit qd̄ futurū eē estimauit. ex q̄ āt pñs est, p illo tpe ñ pt nō eē. pt āt i futuꝝ ñ eē. sz h̄ nō iā ptinet ad ꝯtigēs, put p̄sens est. sz put futuꝝ est. vñ nihil certitudi sēsus depit cū qs videt currere hoiez. quāuis h̄ dcm̄ sit ꝯtingēs. ois igit̄ cognitio q̄ sup̄ ꝯtigēs fert̄, put pñs ē. certa esse pt. diui āt itell's ituit⁹ ab eterno fert̄ in vnū qdq̄z coꝝ q̄ tpis cursu pagunt̄. put pñs ē. (vt supra ondsuz ē.) Relinqt̄ igr̃ q de ꝯtingētib⁹ nihil phibet deū ab eterno sciētiā infallibilē habere.

Ad hui⁹ assūpti declarationē notat. s. T. q ꝯtigēs nō repugnat certitudini cognīs, nisi fm̄ q futuꝝ ē, q cū possit non euenire existimās ipz futuꝝ eē pt falli, fz āt q pñs ē pt per certi^{tudi}ⁿᵉ cogsci, q p tūc nō pt nō eē, lz i futuꝝ possit nō esse; qd̄ iā ptinet ad ꝯtingēs, vt ē futuꝝ, vñ cert⁹ ē sensus vidēs hoiez currere, lz h̄ qd̄ dico hoiem currere sit cōtingēs.

Circa illud assūptū ad pbationē ꝯñtie, nota q. s. ingt cognitionē q̄ fert̄ supra ꝯtingēs, vt pñs est posse eē certā non āt abso^{lu}te eē certā, q nō est neciū talē cognē eē certā, pōt. n. decipi sensus circa cōia sensibilia pñtia, ⁊ ēt circa ppria p accñs, sz tñ lz nō sit nece vt certa sit, nō repugnat tñ sibi vt ē cognitio rei pñtis, q sit certa, cū ipz qd̄ pñs ē possit p certitudinē cogsci, ⁊ lō illa cognitio in q̄ error fz se accidē nō pt ad ꝯtingēs vt ē pñs cū certi^{tudi}ⁿᵉ pt ferri, q vz q̄z^{tum} ē ex pte ꝯtingētis non repugnat qn p certi^{tudi}ⁿᵉ sciri possit put est pñs.

Circa assignatā diāz inter ꝯtingēs vt ē futuꝝ, ⁊ vt ē pñs, ꝯsiderādū ex doctri. s. T. xi. q. 2. ar. 12. q si aliq̄ cognitio ē certa, oio. ita q in ea falsitas eē nō possit, opz vt cogscibile nūq̄ deficiat ab eo qd̄ de ipo cogscit̄, nā si deficeret seq̄ret̄ ipaz cognē eē falsam, sic̄ si iudicarē. sor. sedere, ⁊ nō sederet falsuz cogscerē, ⁊ lō oz vt tale qd̄ cogscit̄, in se quādā necitatē hēat, ꝯtingēs āt quādiu ē futuꝝ necitatē nō bz, cū ipediri possit ne eueniat, ⁊ sic possit nō eē, sz cū iā est pñs, ⁊ nō āpli⁹ futuꝝ, necessitatē bz, ⁊ nō pōt ipediri ne sit pro illo tēpore, p quo est, ⁊ per ꝯñs p tūc nō pōt non esse, q oē qd̄ est qñ est necesse est esse, vt dī p̄ periermenias, lō vt futurū, certe cognitioni subdi non pōt, sed bene, vt presens.

Cognoscī ꝯtīgēs vt futurū dupl'r ītelligi pō.

Sz tñ aduertēdū, q cogsci ꝯtingēs vt futuꝝ 2^{pl'r} itelligi pōt, vno⁹ vt mod⁹ futuri se teneat ex pte esse qd̄ ꝯuenit rei in sua cā, alio⁹ vt se teneat ex pte esse effect⁹ in se, ex pte cāe cogscere ꝯtingēs vt futuꝝ, est cogscere cām eē dispositā ad ei⁹ pductionē, ex pte āt effect⁹ est cogscere, q ipe effect⁹ erit, ⁊ q aliqñ erit veꝝ dicere, h̄ est, ipo demrato. Multū āt differūt iste cognes, sic̄ ⁊ multū differūt cām eē dispositā ad aliqd pducēdū, ⁊ ipm eē aliqñ futuꝝ, pt. n. aliqñ cā eē disposita ad pductionē alicui⁹ effect⁹, ⁊ tñ ille effectus nūq̄ eueniet, vñ ⁊ 2° de gnōne, ingt Ari. q futur⁹ qs incedere nō incedet. Qd̄ ḡ dī ꝯtingēs vt futuꝝ certe cognī subdi nō posse, intelligēdū est 2° mō, nō aūt p̄, nō. n. pōt p certitudinē iudicari q illud erit, sz bñ q cā sit ad ei⁹ pductionē disposita pt certe sciri, q illud bz quādā necitatē, p tpe. n. pro quo cā est ad productionē sui effect⁹ disposita, nō pōt nō esse disposita. sicut ⁊ de effectu pñte dictū est, q p tunc nō pōt nō esse.

Cōtingēs vt pñs ī illo tpe ñ pt nō eē.

Circa illā ppōnē. Cōtingēs vt pñs, p illo tpe nō pōt nō eē aduertēdū q, li, p illo tpe pt determiare, li, nō pt, ⁊ pt determinare, li, nō eē, si p̄ mō, sic eēt falsum, nec est intētū a. s. T. Est. n. sensus q ꝯtingēs in tpe in q̄ ē nō bz po^{tentiam} ad nō eē, qd̄ est falsū, cū corruptibile sit, ⁊ possit nō esse in alio tpe, ⁊ absolute ēt illo tpe ñ eē. 2° mō sensus ē, q ꝯtingēs p̄sens existēs, nō bz po^{tentiam} vt illo tpe nō sit i q̄ ē. Hoc āt 2^{pl'r} pt intelligi. Uno⁹ de potētia absolu^{ta}, alio⁹ d̄ potētate mutabilitaţ. si de possibilitate absoluta, sic veꝝ ē in sensu ꝯposito. Nā hec ppō, ꝯtingēs vt pñs existēs nō ē, est ipossi. In sensu āt diuiso ē falsuz, ⁊ ei⁹ oppo^{situm} ē veꝝ, demrato. n. sor. existēte, est veꝝ dicere, hoc pōt isto tpe nō eē, cū nō sit de rōe sor. abso^{lute} ꝯsiderati q isto tpe sit, sz bñ de rōe ei⁹, vt existētis p isto tpe, si āt de potētate mutabilitaţ, sic in vtroq̄z sensu est veꝝ, qd̄. n. ē pñs p aliqd tpe, nō pt in illo tpe mutari de pñte in nō pñs. Silr̄. ēt ppō phi, oē qd̄ ē, qñ est nece est eē distinguēda ē vt p̄cedēs. Intelligit ḡ. s. T. in sensu. 2° ppōnē suā, ⁊ in sensu ꝯposito, pp h̄ subiūxit, q pt in futuꝝ nō eē, ⁊ q h̄ iā ptinet ad futuꝝ, q vz lz pñs, vt pñs nō possit nō eē in tpe in q̄ est pñs, bz tñ potētiaz vt in tpe futuro nō sit, q respcū futuri tpis, puta diei crastine bz po^{tentiam} ad h̄ vt sit vel nō sit, ⁊ sic bz rōnē futuri.

† cap. 66.

Sz duo sunt q̄ vident̄ difficultatē hēre. Primū est, q cōtingēs futurū certe cognitioni subdi nō pōt, ꝯ. n. arguit durādus. Sicut ex cā necia seq̄t̄ infallibilr̄ ppri⁹ ei⁹ effectus, ita ex cā ipedibili nō ipedita, sz cognita cā necia pp infallibilitatē pductiōis effect⁹ p certitudinē cogscit̄ ei⁹ effect⁹. ḡ ⁊ cognita cā ipedibili, ⁊ oib⁹ q̄ ipedire pñt, ⁊ q nō ipedient p certitudinē ei⁹ effect⁹ cogsci pt, sed aliqs puta de⁹ hoc pt cognoscere. ḡ ꝯtingens vt futuꝝ p certitudinē pt cognosci.

Arguit̄ ēt argumēto aureoli. De⁹ per certitudinē cognoscit q antichris erit, sed hoc est cognoscere ꝯtingēs vt est futurū. ḡ cōtingēs vt futurū subdit̄ certe cognitioni.

Scdm̄ est, q de⁹ cognoscit ꝯtingēs vt est pñs. Contra arguit aureol⁹. Si sic est sequit̄ q ꝯtingēs ab eterno est p̄sentialr̄ in seipo, qd̄ ē falsum, pbat̄ ꝯña, sic̄ ex cognē attingēte rē vt p̄teritā ifert̄ q ipa res fuit, ⁊ ex cognē attingēte rē vt futurā ifert̄ q ipa res erit, ita ex cognē attingēte rē vt p̄sentē in seipa ifert̄ q res est pñs i seipa. Ualet. n. vidi sor. sedē. ḡ sor. sedit, videbo sor. sedē. ḡ sor. sedebit video sor. sedere. ḡ sor. sedet. Si ḡ de⁹ videt ab eterno ꝯtingēs vt pñs, seq̄t̄ q ipz ab eterno sit i sua pñtialitate i seipo, nō tñ i cognē cogscētis.

Cōtingēs futuꝝ per certitudinem sciri nō pōt.

Ad p̄mū ꝯtra p̄mā ppōnē dī, q duo tangunt̄ in ppōne. s. T. s. q cognituz sit ꝯtingens, ⁊ sit futurū, qdcūq̄z boꝝ desit pōt effectus, per certitudinē cognosci, nā si effectus in causa necessitatē bz, q̄ntūcūq̄z sit futurus pōt per certitudinem cognosci, q in sua causa determinationē, ⁊ immutabilitatez bz, sicut eclypsis futura, si ēt in cā necessitatē nō hēat, sz contingētiā, si consideret̄ vt p̄sens, q iā est determinat⁹, ⁊ extra suā cām pōt subdi certe cognitioni, dz ergo q effectus existēs in cā absolute ipedibili, vt ꝯsiderat̄ nullo mō ipedita neq̄z añ pductionē, neq̄z in ipsa pductiōe nō bz rōnē ꝯtingētis vt sic, sz necīj effect⁹, q dz tūc tm̄ effect⁹ ꝯtingētiā hre in cā, qñ ipediri cā pt, iō si ꝯsideret̄ vt in cā semotis oib⁹ q̄ ipedire pñt, ꝯsiderat̄ vt hñs in cā necitatē nō āt ꝯtingētiā

ꝯſertiꝫ loqndo de cāis natr̄ agētib⁹. Nā cā ē ad quā necīo ſeq̄r effcūs deducti ipedimēti, ꝛ coḡſcē ꝯtigēs iſto°, nō ē coḡſcere ꝯtigēs, vt ꝯtigēs ē, ſʒ vt necīu. Loqr̄ āt. s. T. de ꝯtigēti vt ꝯtigēs ē i ſua cā, nō āt vt necītatē bʒ i ea, q̄a tūc ēt vt futuꝝ p certitudinē coḡſci p̄t. Iſta rñſio hēri p̄t ex 3ᵃ rōe iſeri⁹

℄ Alr̄ ēt dici p̄t. ſ. ꝙ tūc nō coḡſcit ꝯtigēs vt fu (adducēda. turū. ſʒ vt pñs, q̄a nō p̄t certitudinalr̄ coḡſci cā nullo° ipediri a ꝓduc̄ᵐ effectus, niſi qñ coḡſcit̄ vſqꝫ ad ipam ꝓductionē effcūs icluſiue ꝙ ñ ipedit̄, i qlʒ. n. iſtāti p̄cedēti p̄t ipediri, ꝛ ſic cognoſcitur effect⁹ vt pñs.

℄ Ad 2ᵐ dī. ꝙ li, vt poſitū i ꝯñte 2ᵉ p̄t itelligi, p̄ vt denotet ꝯditionē cognitā de re. 2° vt d̄notet rōnē certitudis ex p̄te rei cognitę. Pri° mō ſenſus ē, ꝙ de⁹ coḡſcēdo ꝙ anticbꝰs erit, coḡſcit futuritionē āticbꝰi, ꝛ nō ſolū anticbꝫ. 2ᵒ ſenſus ē, ꝙ rō q̄re futuꝝ ipꝫ p certitudinē coḡſcit̄, ē ipa futuritio, ſiue q̄a coḡſcit̄ i cā. Si p̄ mō accipiat̄, ſic ēt 2ᵉ illō ꝯñs p̄t itelligi, vno° ꝯditionē accipiēdo i ordie ad deū coḡſcētē, ꝛ ſic neg̃ mior. Ad h̄. n. vt coḡſcat̄ aliqd, vt futuꝝ coḡſcēti nō ſufficit, vt cognoſcat̄ ꝓpō de futuro, ſʒ req̄rit̄ iux̄. doctri. s. Th. 𝔛i. q. 2. ar. 12. vt iter cogñē coḡſcētiſ ꝛ rei euētū ſit ordo pñtis ad futuꝝ, ordo āt cogñis diuę ad rē ꝯtingētē nō ē h̄9, ſʒ eſt ordo pñtis ad pñs, vt patuit ſupi⁹. Alio° accipiēdo ꝯditionē illā i ordie ad nos, ꝛ ſic ꝯcedit̄ mior, ꝛ totū argᵐ, ſʒ ñ arguit̄ ꝯ itētū. nō. n. itēdim⁹ ꝙ res ñ poſſit coḡſci p certitudinē hēre hāc ꝯditionē ꝙ ſit futura, ſʒ ꝙ ex eo ꝙ coḡſcit̄ vt futura nō hʒ vt p certi^{tu}ᵐ coḡſcat̄. Si āt 2ᵒ accipiat̄, ſic ē qdē ꝯ itētū ſʒ neg̃ mior, q̄uis. n. de⁹ coḡſcat ꝙ anticbꝰs erit p certi^{tu}ᵐ, rō tñ certitudis ex p̄te rei cognitę ē, q̄a videt ipꝫ i ſua pñtialitate. nō āt q̄a coḡſcit ipꝫ i ſua cā ſm̄ ꝙ dī coḡſci vt futur⁹ nob̄. Si. n. coḡſceret ipꝫ tm̄ vt ē i ſuis cāis, ꝛ ñ coḡſceret ipꝫ vt pñtē i ſeip̄o, ñ coḡſceret p certi^{tu}ᵐ iſtā ꝓpōnē āticbꝰs erit.

2 ℄ Itē ꝯtingens a necīo differt ſm̄ ꝙ vnūqꝺqꝫ in ſua cā ē. ꝯtingēs. n. ſic in ſua cā eſt vt nō eſſe ex ea poſſit ꝛ eē. necīū aūt ex ſua cā nō p̄t nō ē. ſm̄ id v̓o qꝺ vtrūqꝫ hoꝝ in ſe eſt nō differt quātū ad eſſe ſupra ꝙ fundat̄ verū: q2 in ꝯtingēti ſm̄ id ꝙ in ſe eſt nō ē eſſe ꝛ nō eē: ſed ſolū eē. ſʒ in futurū ꝯtingēs poſſit nō eē. diuinus aūt intell̄s ab eterno cognoſcit res nō ſolū ſm̄ eſſe qꝺ habēt in cauſis ſuis. ſed ēt ſc̄dm eſſe qꝺ habēt in ſeipſis. nihil igit̄ prohibet ipſum habere eternā cognitionē de cōtingētib⁹ infallibilē.

3 ℄ Amp̄. ſicut ex cā necīa ſequitur effectus certitudinalr̄: ita ex cā ꝯtingēti ꝯpleta ſi nō ipediat̄. ſed cū de⁹ coḡſcat oīa. (vt ex ſupradictis pꝫ.) ſcit nō ſolū cās cōtingētiū. ſʒ ēt ea q̄b⁹ poſſunt ipediri: ſcit igit̄ per certitudinē an contingentia ſint vel non ſint.

ſe ꝯſiderer̄, ſic dī res necīa illa q̄ q̄ꝫtum ē ex nā ſua deficere nō p̄t, nec p̄t nō eē, ſicut dicim⁹ corpa celeſtia eē entia necīa, ꝯtingēs āt dī illa, q̄ q̄ꝫtū ē ex ꝯditione ꝓprię nāę p̄t deficere ꝛ nō eē, q̄ ēt dī res po^{lis} ꝛ corrup^{lis}, ſic ſor. ꝛ ſeſſio eius, ꝛ iſta necītas ꝛ ꝯtingētia eſt itrinſeca, ꝛ eſſentialis rei, ꝛ nūꝙ̄ remouet̄ a re, in q̄cūqꝫ. n. ſtatu ponat̄ res ꝯtingēs ſemp ē cōtingēs, ꝛ nunꝙ̄ itrinſece necīa, ꝛ res necīa ſemper ē necīa, ꝛ nūꝙ̄ ꝯtingēs. Si aūt ꝯſideret̄ in rōne effcūs, ſiue in ordie ad cāꝫ, dī effect⁹ necīus ille qui ꝓcedit a cā necīo agēte, ꝛ q̄ ipediri non p̄t, dī āt effect⁹ ꝯtingēs ille, q a cā q̄ ipediri pōt nat⁹ ē ꝓcedere, ꝛ p ꝯñs, ſʒ qñqꝫ cā ſit inclinata ad ei⁹ ꝓductionē, p̄t tñ nō euenire. Sʒ duplr̄ p̄t iſte effect⁹ in rōe effect⁹, ꝛ vt ordinē ad cām dicit ꝯſiderari. ſ. q̄ꝫtuꝫ ad nām effect⁹, vt effect⁹ eſt, ꝛ q̄ꝫtū ad modū eēndi quē hʒ. Si quātū ad effect⁹ nām ꝯſideret̄, ſic ꝯtingētia ſemp ei ꝯuenit, q̄uocūqꝫ. n. effect⁹ ꝯtingēs eē hēat ſemp ē ꝯtingēs effect⁹. i. ſemp ē effect⁹ cāę ipedibilis. Si āt q̄ꝫtū ad modū eēndi, ſic qñqꝫ ē ꝯtingēs, qñqꝫ eſt necīus, inq̄ꝫtū. n. v̓tualr̄ eſt in cā, ꝛ nūdū eſt ꝓduct⁹ ſic eſt ꝯtingēs, q̄a vt ſic p̄t eē ꝛ nō eē inq̄ꝫtū aūt hʒ eſſe in actu in ſeip̄o tāq̄ꝫ iā ꝓduct⁹ extra ſuā cām, ſic eſt necīus, q̄a iā determinat⁹ eſt ad eſſe, ꝛ nō p̄t ampli⁹ p illo tp̄e nō eſſe q̄ eſt. ℄ Hoc eſt, ḡ qꝺ ingt. s. T. qm̄ ꝯtingens differt a necīo ſm̄ ꝙ vnūqꝺqꝫ eſt in ſua cā, nō aūt ſm̄ id qꝺ vtrūqꝫ hoꝝ in ſe eſt. Nō q̄a nā ꝯtingētis mutet̄ in necīum, aut vt res ē, aut vt eſt effect⁹, ſʒ q̄a mod⁹ eēndi mutat̄, ꝛ ſʒ vnū ſibi ꝯuenit ꝯtingētia, ſm̄ aliū v̓o necītas, nā ſm̄ ꝙ eſt in cā ꝯuenit ſibi ꝯtingētia, ꝛ in h̄ differt a necīo, q̄a necīuꝫ ſm̄ ēt ꝙ eſt in cā modū hʒ necītatis, eo ꝙ nō pōt nō ꝓduci, ꝯtingēs āt ſm̄ ꝙ eſt in cā hʒ modū ꝯtingētię, q̄a p̄t ipediri ne ꝓducat̄, ſm̄ vo ꝙ eſt in ſeip̄o ſibi cōuenit necītas, ꝛ in h̄ nō differt a necīo, q̄a ſic necīus effect⁹ vt in ſeip̄o exñs ē determinat⁹ ad eſſe, ꝛ nō p̄t nō eē: ita ꝛ effect⁹ ꝯtingēs ſm̄ iſtū modū eſt ad eſſe determinat⁹, ꝛ p tūc nō p̄t nō eſſe, ſʒ poſſit in futuꝝ nō eſſe. Et q̄a v̓itas cognitiōis ꝛ enūciatiōis ſup eſſe rei fundat̄ ſiue ipm̄ eſſe rei ꝯcomitat̄, iō ex illo ꝯſurgit, ꝙ ita de effectu ꝯtingēte p̄t determinate, ꝛ v̓e dici qñ eſt in ſeip̄o, ꝙ eſt, ſicut de necīo, ſor. n. currēte ita v̓e dici p̄t ꝙ ſor. currit, ſic de eclypſi exñte, ꝙ eclypſis ē. ſm̄ āt ꝙ vtrūqꝫ ꝯſiderat̄ vt futur⁹. ſ. ſm̄ ꝙ v̓tualr̄ ē in cā, nō ſilr̄ p̄t determiate affirmatiue dici de vtroqꝫ ꝙ erit. De eclypſi. n. determiate dici p̄t ꝙ erit, nō āt de ſor. ꝙ curret. ℄ Et h̄ ſignāuit. s. T. cū dixit ꝙ ꝯtingēs ſm̄ ꝙ in ſeip̄o ē nō differt a necīo quātū ad eſſe ſupra qꝺ fundat̄ veꝝ, q̄a. ſ. ita eſt determinatū p tūc q̄ꝫᵗᵘ ad eſſe ſicē necīum, ꝛ p ꝯñs, ita pōt certitudinalr̄ ꝛ determinate cognoſci, ac enūciari vere ſicut neceſſarium.

Deſcriptiō ſcie itelligi rē cognoſci vt p̄ſentem.

℄ Ad rōnē ꝯ 2ᵐ ꝓpōnē rñd̄ ꝯformiter ad ea q̄ dcā ſūt in p̄cedēti cap°, ꝙ 2ᵉ p̄t coḡſci res, vt pñs. vno° q̄a attingit̄ vt pñs ſm̄ tp̄s q̄ ipa cognitio mēſurat̄, ꝛ tūc veꝝ ē ꝙ ex tali cognitiōe p̄t abſo^{te} iferri ꝙ res ē in ſeip̄a, ſicē ꝛ ex cogñe q̄ attingit̄ aliqd vt p̄teritū iferr̄ ꝙ fuit. Alio° q̄a attingit̄ vt pñs ſʒ aliquā mēſurā pñtē ſupiorē tp̄e in q̄ ꝛ ipa exñtia rei, ꝛ tp̄s nūdū exñs, in q̄ aliqñ veꝝ erit dicere, h̄ ē, ꝯtinet̄, ꝛ tūc negat̄ ꝙ ex tali cogñe poſſit iferri ꝙ res ſit abſo^{te}, q̄a tal̄ cognitio termiat̄ ad rē vt pñtē nō ſʒ tp̄s nobis pñs, ſʒ ſʒ ętermitatē, ꝛ ſʒ tp̄s nobis futuꝝ, vt ꝛ ipꝫ ē i ętermitate, cū āt dī abſo^{te} h̄ eſt, ſignāt ꝙ hēat eē in tp̄e pñti nobis, vt ſupi⁹ patuit. Mō dixim⁹, ꝙ de⁹ coḡſcit futura vt pñtia i ſua actualitate nō q̄dē i tp̄e nob̄ pñti, ſʒ i ętnitate, ꝛ i tp̄e nob̄ futuro ſʒ ꝙ ꝛ ipꝫ i ętermi^{tas} ꝯtinet̄, iō ñ ſeq̄r ꝙ ex ei⁹ cogñe iferat̄ futura iā eē.

℄ 2°. Res coḡſcūt̄ a deo ſm̄ eē qꝺ hñt in ſeipſis. ḡ ꝛc̄. pbat̄. ꝯña, q̄a ꝯtingēs ſʒ ꝙ ē i ſeip̄o nō differt a necīo q̄ꝫᵗᵘ ad eē ſupra qꝺ fūdat̄ veꝝ, ſʒ differat ab ip̄o ſʒ ꝙ vnūqꝺqꝫ ꝯſideratur i ſua cā, ſʒ necīū p̄t ifallibilr̄ coḡſci. ḡ ꝛ ꝯtingēs iſto mō.

De cōtingētia ꝛ neceſſitate effectuſ.

℄ Pro declarātiōe eoꝝ q̄ iducūt̄ h̄ loco, ꝯſiderā^{dū} ꝙ effcūs neceſſari⁹, ꝛ ēt ꝯtingēs hʒ ꝛ ꝙ ſit res, ꝛ nā q̄dā i ſe, ꝛ ꝙ ſit effect⁹, p̄ mō abſo^{te} dī, 2ᵐ dicit ordinē ad cām. Sic ḡ necītatē ꝛ ꝯtingētiā poſſum⁹ i iſtis 2ᵉ ꝯſiderare. ſ. abſo^{te} ſʒ ꝙ ſūt nāę q̄dā, ꝛ inq̄ꝫᵗᵘ effcūs ſūt ſm̄ ordinē. ſ. ad cām. Si abſo^{te} ꝛ ſm̄

℄ Aduertēdū poſtrēo, ꝙ iſta rō differt a p̄ᵃ, q̄a illa ꝓcedit ex pñtialitate rei, iſta āt ex necītate, ſiue dr̄ia a necīo, q̄uis ex vno alteꝝ ſequat̄, vñ iſta ratio eſt ꝯfirmatio p̄cedentis.

℄ 3°. De⁹ ſcit nō ſolum cās ꝯtingētiū, ſʒ ēt ea quib⁹ poſſunt ipediri cognoſcēdo. ſ. ꝙ impediēt, aut ꝙ nō impediēt. ergo ꝛc̄. probat̄ ꝯñtia, q̄a ſicut ex cauſa necīa ſequit̄ effect⁹ certitudinaliter, ita ex cā ꝯtingēti ꝯpleta ſi nō impediatur.

℄ Aduerte, vt demē ē i p̄ᵃ rōe ad obiōnē durādi, ꝙ iſta cognitio q̄ coḡſcūt̄ cāę ꝯtigētis, ꝛ ꝙ nō ipediēt, vl̄ ꝙ ipediēt, nō

cap. 55.

est cognitio ɔtingētis vt ɔtingēs ē, sȝ vt hȝ neĉitatē, ꝛ itelli gitᷣ de effcū cāꝝ nāliū, qꝛ fortassis de effectibꝰ voluntatis cognitio cāꝝ ꝛ ipedimētoꝝ nō sufficit ad certitudinem cognis, nisi cognoscatᷣ ipa cā, vt actu vltimate opans nō ipedita, qꝛ ē cognoscere effectū, vt iā ē in suo eē, nō āt solū vt est in causis.
¶ 4°. Sicut res apud nos sūt cā cognīs, ita ɔ̄rio scia dei est cā reꝝ, sȝ neĉia interdū nō modo neĉio, sȝ pbabili cognoscimꝰ. ḡ ꝛ ɔtingētia pñt esse cognita a deo, ꝛ tū scia de ipis neĉia hēri, minor pbatᷣ, qꝛ lȝ effectū non ɔtingat perfectionē suę cāę attingere, interdū tamen ab ea deficit.
¶ 5°. Si negaretᷣ taliū cognitio a deo, hoc max' eēt, qꝛ scia dei ē cā reꝝ scitaꝝ, ꝛ est neĉia: a cā āt neĉia nō pueniᷣ effectꝰ ɔtingēs, sȝ hoc nō obstat, qꝛ scia dei ē cā remota, nō āt prima: lȝ āt cā remota sit neĉia: si tū cā prima fuerit ɔtingēs, effectꝰ ɔtingēs erit, alio qn ɔtingeret effectū eē remota cā. Videmꝰ.n. qꝛ plāte non neĉio fructificāt, lȝ motꝰ solᷣ sit neĉiꝰ, pp cās itermedias cōtingētes.
¶ Circa hāc rōnē duo sunt q̄ difficultatē faciūt. Primū est qꝛ scia dei de rebꝰ ɔtingētibus est cā necessaria. ¶ Scdm ē, qꝛ cū eiꝰ neĉitate stat effectꝰ ɔtingētia, eo qꝛ sit cā remota, nō āt prima. ¶ Cōtra pˢᵐ dubitatᷣ. Quia aut accipitᷣ scia in rōe sciē, aut in rōe cāę, si in rōne sciē vᷣ qꝛ nō sit neĉia, sic. Actꝰ diuinę voluntatis circa ɔtingentia nō est neĉius. ḡ nec actꝰ diuię cognitiōis, añs pȝ, qꝛ aliōqn deꝰ vellet existētias creaturaꝝ de neĉitate nāę, ꝛ nō libere, ɔña ēt pȝ, quia res ɔtingēs non est prius scibilis sine q̄ȝ sit volita fore. si in rōne cāę, arguitur ēt qꝛ nō sit cā neĉia. Scia dei est neĉia. ḡ nō pt eē qn eiꝰ effectꝰ eueniat, h.n. est de rōne causę necessarię. ergo eius effectus nō est ɔtingēs, ꝛ sic nō stat ɔtingētia effectus cū necessitate sciē diuinę, cuius oppositū hic dᷣ.
¶ Cōtra 2ᵐ arguitᷣ rōnibꝰ scoti p sen. d. 39. p. qꝛ oia erunt necessaria, pbatᷣ ɔña. Cā mouēs inq̄ȝᵐ mota, si neĉio mouetᷣ neĉio mouet, sȝ ois cā 2ᵃ mouet inq̄ȝᵐ mouetᷣ a pᵃ. ḡ si a pma neĉio mouetᷣ, ꝛ ipa neĉio mouebit, ꝛ sic ois effcūs erit necessariꝰ.
¶ Scdo. Causa por pus nālr respicit effectuȝ q̄ȝ cā posterior. ḡ in illo priori, si hȝ neĉiā habitudinē ad ipm dabit sibi eē neĉiū. ḡ scda nō poterit illi dare esse cōtingēs.
¶ 3°. Quicqd pducitᷣ a cāis posteriorībꝰ, pōt imeᵗᵉ pduci a cā pᵃ, ꝛ tūc eandē entitatē hēret quā pus, ꝛ eēt ɔtingēs sic mō. ḡ ɔtingētiā suā nō hȝ a cā pᵃ ꝛ non tm̄ a cā proxima.
¶ 4°. Deꝰ multa pduxit imeᵗᵉ ꝛ pducᷣ, ꝛ tm̄ oia ɔtigēter. ḡ ꝛc.
¶ Ad pᵉ difficultatis euidētiā ɔsiderādū p, qꝛ hic nō loquimur de scia q̄ȝᵐ ad entitatē eiꝰ, certū est.n. cū sit idē qd diuina eēntia qꝛ est entitas neĉia, sȝ loqmur de ipsa sm qꝛ dicit ordinē ad scitū ɔtingēs, siue sit ordo sciē inq̄ȝᵐ scia ē ad ipm scitū vt est scitū, siue sit ordo sciē, vt est cā ad scitū inq̄ȝᵐ ē effectꝰ eiꝰ, ꝛ loqmur de scia visiōis, nō āt de scia simplicis intelligentię, quā cōstat sm rōnē pcedere actum voluntatis, ꝛ necessariā omnino esse. vt dicitᷣ pma. q. 19. ar. 3. 6ᵐ.

Quo scia diuina in ɔ̄ꝛ scia sit neĉia.

¶ Cōsiderādū 2°, qꝛ sciam diuinā inq̄ȝtū sciam esse neĉiaȝ 2ʳ itelligi pt. s. aut absolᵗᵉ neĉitate aut neĉitate immutabilitatis, si loqmur de absolᵗᵉ neĉitate, sic nō ē neĉia, qꝛ illud dᷣ absolute neĉiū, cui repugnat absolᵗᵉ loq̄ndo alr eē, sicut dicimꝰ hoiēȝ neĉio eē aial rōnale, qꝛ hoi repugnat nō eē aial rōnale.

4 ¶ Adhuc effectū excedere sue cāe pfectionē nō ɔtingit. iterdū tm̄ ab ea deficit. vñ cum in nobis causetᷣ cognitio ex rebꝰ: ɔtingit interdū qꝛ neĉaria non p modū neĉitatis cognoscimꝰ. sȝ pbabilitatis. sicut āt apud nos res sūt cā cognitionis. ita diuina cognitio est cā reꝝ cognitaꝝ. nihil igitᷣ phibet ea in se ɔtingētia eē: de quibus deꝰ necessariā scientiā hȝ.

5 ¶ Preterea effectꝰ nō pt eē necessariꝰ. cꝰ cā ē ɔtingēs. cōtingit n. effectū eē remota cā. effectus āt vltimi cā ē ꝛ prima ꝛ remota. si igitᷣ prima fuerit ɔtingēs eiꝰ effectum cōtingētē oȝ eē. ēt si cā remota neĉia sit. sic plāte nō necessario fructificant. quāuis motus solis sit neĉius: propter cās intermedias cōtingētes. sciētia āt dei ꝛ si sit cā reꝝ scitaꝝ per ipsam. est tū cā remota eius. igitur necessitati scitoꝝ cōtingētia nō repugnant: cū contingat causas intermedias contingentes esse.

se, quicqd āt deꝰ scit scia visiōis nō repugnat absolᵗᵉ deū nescire, qꝛ sicut ab eterno determiauit illo fore puta antichꝛiȝ, ita ab eterno potuit determiare antichꝛiȝ nō fore, cū ad eē creaturę volēdū nō neĉitetᷣ, ꝛ iō sicut ab eterno cognouit ipȝ fore, ita potuit ab eterno cognouisse ipm nō fore, scia.n. visionis sequitᷣ determiationē diuinę volūtatis. Si āt loq̄mur de neĉitate imutabilitatis, sic ē neĉia, quia qd ab eterno sciuit fore, sēp scit, ꝛ nō pt mutari, vt prius sciat, ꝛ postmodū nesciat, sicut accidit sciētię nostrę.
¶ Sȝ tū aduertēdū, qꝛ s. T. qñ qꝛ dicit hoc añs deꝰ sciuit h esse futuꝝ, eē neĉiuȝ absolᵗᵉ qꝛ neĉiuȝ absolᵗᵉ pt accipi dupl'r. Unoᵒ p eo qd ex terminoꝝ rōnibꝰ est neĉium, ita qꝛ eiꝰ oppᵐ est ipoꝛe tāq̄ȝ ex terminis ɔ̄dictionē iplicās, sicut hoiēȝ eē aial rōnale. Alioᵒ p eo qd in se est necessariū, nō āt solū q̄ȝtū ad depēdētiā ad aliam ꝑpōnē, ꝛ sic dᷣ neĉia ꝑpositio absolute, cuiꝰ ꝑpriū signatū est neĉiū, necessariū vō sm depēdētiā ad aliā ꝑpōnē tm̄ est, cuiꝰ signatū nō est neĉiū, sȝ tm̄ ordo ipsiꝰ ad aliud est neĉius. Sicut istiꝰ ɔditionalis. si sor. currit. sor. mouetᷣ, ɔña est neĉiū neĉitate ɔñtię tm̄. s. q̄ȝtū ad ordinē depēdētię ad añs, nō āt q̄ȝtū ad suū signatū. Necessariū absolute h mō sumptū cōius, ē q̄ȝ necessariū absolᵗᵉ p mō suptū, ɔtinet.n. sub se, ꝛ illud neĉiuȝ absolᵗᵉ, ꝛ neĉiuȝ neĉitate imutabilitatis, cū ḡ in illo añte 2ʳ possit eē neĉitas. s. ɔñtię, siue ordinis ad aliqd añs, ꝛ necessitas signati in se, determiauit. s. T. modū neĉitatis dicēs ipm esse neĉiā absolᵗᵉ q̄si diceret, in ista ɔditionali. Si deus sciuit aliqd futuꝝ eē illud erit, añs nō solū est neĉium necessitate illationis ex aliquo añte, q̄si. s. necessario ad aliquod añs ɔsequatᷣ, sed ēt est necessariū in se. i. sm suū ꝑpriū significatū. Est.n. necessariū neĉitate imutabilitatis, qꝛ de vero in falsuȝ mutari nō pōt. Vñ ꝛ in fine huius capli idē vocat necessariū absolute, ꝛ necessarium neĉitate ɔñtis. Et sic pȝ nō esse ɔ̄dictionē dicti. s. T. ad id quod diximus.
¶ Ex his oñditᷣ error illoꝝ q dicūt. s. T. itelligē in illo añte de neĉitate absolᵗᵉ p mō. Dicūt.n. qꝛ ipe accipit neĉiū absolᵗᵉ p eo cuiꝰ oppᵐ ē simpʳ ipoꝛe, ꝛ qꝛ loqtᷣ de scia dei nō in se, sȝ vt signatᷣ p vbū pteriti tpis, vt cū dicimꝰ, deꝰ sciuit h. lȝ.n. scia dei de ɔtingētibꝰ nō sit neĉia absolᵗᵉ, ista tū ē neĉia absolute deꝰ sciuit h, qꝛ est de pterito, ꝑpō vō de pterito ē absolute neĉia, ꝛ eiꝰ ɔ̄dictoriū est simplr ipoꝛe, ēt p diuinā poᵐ.
¶ Ista.n. opio, q̄ȝᵐ ad tres sui ptes assumit falsuȝ. Falsuȝ ē.n. qꝛ. s. T. nō loq̄tᷣ d scia dei i se, sȝ tm̄ vt signatᷣ p vbū pteriti tpis, imo nō facit dr̄iaȝ iter sciaȝ dei i se, ꝛ ipaȝ vt signatᷣ in pterito. ¶ Falsū ē ēt, qꝛ loq̄tᷣ de neĉio absolᵗᵉ p mō. ¶ Et falsū est, qꝛ ꝑpō ois de pterito sit absolᵗᵉ neĉia, ita qꝛ eiꝰ ɔ̄dictoriū sit simpʳ ipoꝛe.
¶ Primᵐ hoꝝ pȝ ex p sen. d. 38. arti. vltᵒ. 4ᵐ. Ibi.n. ait. s. T. qꝛ illud añs est neĉiū absolute, tū ex immobilitate diuini actus, tū ex ordine ad scitū, qꝛ terminatᷣ scia dei ad rē, vt ē in seipa, vbi ɔstat qꝛ loqtᷣ de scia dei in se, nō āt sm qꝛ signatᷣ p vbū pteriti tpis, qꝛ illę ɔditiōes ɔueniūt sciē dei in se nō āt vt signatᷣ. ¶ 2ᵐ qqꝫ eē falsuȝ pȝ ex dictis, qꝛ. s. T. in pᵃ par. ꝛ. q. xi. ponit hoc ɔña, h erit, eē sim'r absolute necessariū, sicut ꝛ añs, nullus āt diceret illud ɔñs eē illo p mō neĉium absolᵗᵉ, imo. s. T. in pᵃ par. declarat eiꝰ

Quo hoc añs. Deꝰ sciuit h esse futuꝝ est neĉiū absolute.

necitatis rōne, qa oē qd est, qn ē nece est eē. qd 9stat necessariū esse nō absolute, sed imutabiliter pro eodem nunc.

¶ 3m qqz falsuz eē 9uincit, ⁊ in se, ⁊ apd. s. T. in se qdē, qa accipio hāc ppōnē verā de pterito. Adā fuit, ⁊ arguo sic. De9 absote loqndo potuit nō pducere adā, qa libere pduxit, g potuit nūqz vā eē hec ppo adā ē, g ⁊ ista de pterito, q illā de psiti psupponit, potuit nō eē vā, g sua oppoa potuit esse vā. s. adam nō fuit. g ista adā fuit nō est nečia absote tacqz vz sua oppoa iplicet 9dictionē, g nō ois ppo de pterito ē illo mō nečia absote. ¶ Apd. s. T. qz illō eē falsuz 9stat, ex his q dicit pi. q. 23. ar. 4. Ibi. n. ad 4m. igr ꝙ deū voluisse aliqd postqz voluit ē nečiū ex suppōne, sic ⁊ sor. cucurrisse postqz cucurrit, manifestū ē āt ꝙ ille sūt ppōnes de pterito, g ⁊c. Sz veꝝ ē, ꝙ iplicādo in re pterita pteritionē ppo ē absote nečia sic si dicā. Adā pterit9 fuit, in sensu 9posito.

Sciaz dei vt cām eē nečiā dupliciter pōt intelligi.

¶ Cōsiderādū 3°, ꝙ ēt sciaz inqzm cām nečiā eē 2r pōt intelligi. Uno9 ex pte cāę in se, alio9 ex pte pductionis effect9, p mō dī cā nečia qn dispō sm quā est pductiua effectus, ⁊ q est fundamētū hitudinis ad effectū tācqz ad pducibile ē in se nečis, ⁊ nō pt alr se hre eo mō q dicim9 motū solis esse cām nečiā, qa nō pt nō eē sm. s. opionē phoꝝ. 2° mō dī cā nečia qn nō pt nō pducere effectū, sic motū orbiū dicim9 esse cām nečiam defectiōis solis, aut lunę. Utroqz mō scia diuina est cā necessaria reꝝ scitaꝝ ⁊ quia. s. nō pōt non esse, ⁊ qa non pōt impediri quin effectus diuinę sciētię eueniat sm modū quo statutū est per illam vt eueniat.

¶ Attēdēdū tn̄, ꝙ cū sit 2x nečiū. s. absote nečiū, ⁊ ex suppōne, ac ēt imutabilitatis nečitate, nō sic itellr diuinā sciam eē in se nečiaz ex pte cāę, ⁊ ex pte depēdētię effect9, qsi in illis sit nečitas absota, h. n. nō ē veꝝ ad mētē. s. T. cū apd ipm scia visionis potuerit nō eē ab eterno, sic ⁊ de9 potuit ab eterno nō determinasse creaturarū pductionē, silr ⁊ effect9 libere ab ipa pueniāt, cū potuerit de9 ab eterno determiare vt nō eueniret. Sz itellr de nečitate suppōnis, ⁊ imutabilitatis. Suppoto. n. ꝙ in scia dei sit vt ille effect9 eueniat nō poterit ipediri qn eueniat, qd in cāis scdis 9tingētib9 nō iuenit, pt n. aliq talis cā eē disposita ad pductionē effect9, ⁊ tn̄ ipediri ab ei9 actuali pductiōe, ⁊ silr suppom, ꝙ de9 hēat sciaz de aliqb9 reb9 vt pducēdis, nō pt mutari vt illam nō habeat.

¶ Istis suppositis, ad dum 9 pmā ppōnē rndr, ꝙ hic qdē sermo ē de scia dei vt hz hitudinē cāę ad cātuz. verūtn̄ vtroqz mō ē nečia aliq mō, vt osdim9. Cū p iprobat ꝙ nečitatem nō hēat in rōne scię, rndet, ꝙ actus diuinę volūtatis circa cōtingētia, licet nō sit nečius absote est tn̄ nečius necessitate imutabilitatis, quo mō diximus sciam visionis eē nečiaz.

Mō cā existe necessaria ñ pt ei9 effectus non euenire.

¶ Cū āt iprobat ꝙ nec in rōe cāę sit nečia. Dī p ꝙ eo mō q cā ē nečia, nō pt eē qn ei9 effect9 eueniat, si. n. ē nečia absote nō pt eē absote qn effect9 eueniat. si āt sit nečia ex suppōne, nō pt eē ex suppōne qn eueniat effect9, mō dictū ē sciaz dei eē nečiā nō absote sz ex suppōne, iō nō seqr ꝙ ei9 effect9 non possit nō eē nisi ex suppōne. Cū āt infert, g nō ē 9tingēs, negat 9nia, qa nečitas ex suppōne nō tollit 9tingētiā. sor. n. sedere absote est cōtingēs, ⁊ tn̄ est nečium suppoto ꝙ sedeat.

¶ Dī 2°, ꝙ cā existēte nečia, nō pt eē qn ei9 effect9 eueniat eo mō q est ei9 effect9, si. n. sit ei9 effect9 qztū ad eē rei absote nō pt eē qn effect9 ei9 eueniat qzm ad eē absote 9sideratū, si āt sit ei9 effectus qzm ad eē sil, ⁊ mom 9tingētię ⁊ nečitatis, nō pt eē qn eueniat sz illū mom, scia āt dei ē cā reꝝ qzm ad eē ⁊ mom, iō nō pt eē qn effectus ille eueniat nečio q ē in scia dei vt eueniat nečio. ⁊ nō pōt esse qn 9tingēter eueniat effectus, q in sciētia dei est vt cōtingenter eueniat. Constat aūt ex hoc nō tolli cōtingentiā effectus, imo potius poni.

Mō pa cā existe nečia pōt effect9 eē cōtingēs

¶ Ad euidētiā 2i dubij 9siderādū, p ex doctri. s. Th. vbi supra. ⁊ pi. q. 2. ar. 14. ꝙ cū ad eē effect9 depēdētis a plurib9 cāis ordinatis, vtraqz cā reqrat, vtriusqz defect9 iducit defectū in effectu, ⁊ iō siue cā pa sit 9tingēs siue 2a, effect9 cōtingēs erit, nō aūt si vna sit nečia effect9 erit nečius, defect9. n. alicui9, qd ad eē reqrit, defectū iducit in effectu, ad itegritatē āt rei reqrit itegritas cuiuscūqz faciētis ad eē rei. Nā malū, vt inquit Dionysi9 ex singulis defectib9 accidit, bonum vo ex integra cā. Un ⁊ videmus in syllogismis ꝙ minori existe 9tingēti seqr 9 9tingēs, qzuis maior sit nečia.

6 ¶ Itē scia dī vā si eēt ⁊ pfecta. si sic mō res euenirēt. sic de9 eas euenire cogscit. De9 aūt cū sit cognitor toti9 eē c9 ē pncipiū cogscit vnūquēqz effectū n solū i se. sz ēt in ordie ad qslz suas cās pxi

Cōsiderādū 2°, ꝙ cū dupli cā possit dici nečia. s. aut qa sua dispō semp eodē mō se hz ⁊ mutari nō pt, aut qa suū effectū nečio pducit, ita ꝙ nō pt illū nō pducere, cū ingt. s. T. ꝙ lz pa cā sit nečia, tn̄ effect9 pōt eē cōtingēs pp 9tingētiā scdę cāę, nō intelligit pmā cām eē necessariā 2° mō, sz tn̄ p mō. Nā 2° mō accipiēdo iplicat 9dictionē aliquā cām eē necessariā, ⁊ tn̄ ei9 effectum posse nō pduci. Nā si pt effect9 nō pduci, pt cā nō pducere. Propt h bn̄ inquit. Scot9 2° sen. d. 1. q. 3. ꝙ pbi latēter 9cesserūt duo 9dictoria, dicēdo aliqd 9tingēter fieri, ⁊ pmā cām nečio cāre. Pz ēt ex h exēplo. s. T. dat. n. exēplū d motu cęli quē dicit nečiū eē, 9stat aūt ꝙ est in se qdē nečius, nō āt nečio causat hęc iferiora, vt dz inferi9 in h 3°. c. 86. ⁊ pa. q. 115. ar. 6. Sēsus g ē ꝙ stāt sil pmā cāz alic9 effect9 eē in se nečiā, ⁊ imutabilē sz dispōnē q est actiua, ⁊ sp eodē mō se hñtē, ⁊ tn̄ ei9 effectū 9tigēter euenire pp 9tigētiā ⁊ mutabilitatem 2e cāę, si āt ꝙ pa cā sit nečio sui effcūs pductiua, ⁊ tn̄ ille effcūs 9tingēter eueniat.

¶ Ad pm igit scoti dr p, ꝙ nō pcedit 9 sensum. s. Th. pcedit. n. ac si diceret. s. T. posse sil stare, vt pa cā nečio absolute pducat effectuz, ⁊ tn̄ effectus 9tingēter eueniat. Admisso ēt cām pmā nečio agere, nō qdē respcū vltimi effect9 mediante cā 2a pducti, sed respcū ipsi9 cāę scdę, ita vz ꝙ in cām secūdā nečio agat. Dz 2° ex doctri. s. T. p sen. d. 38. ar. 5. ⁊ pi. q. 5. ar. 9. 10m. ꝙ cū vtus cāę pmę recipiat in cā 2a sm modum cāę scdę, agere pa cā in scdam, si cā scda 9tingēs sit ⁊ defectibilis, ēt effectus 9tingēter eueniet, ⁊ defectibilr, vn̄ assūptū ad pbationē 9nię falsuz est, stant. n. sil, cām mouētē inqztū mota ē, nečio moueri a cā pa, ⁊ tn̄ nō nečio mouē, eo ꝙ actio pe cāę modificet in cā 2a, sm modū ipsi9 cause secūdę.

¶ Ad 2m dī, ꝙ cā pma pducēs effectū mediāte cā scda, nō in aliq pori duratione attingit effectum, in qua nō attingat a cā scda, lz dicat prius agere inqztū scda non agit nisi vtute pmę, vn̄ nō opz vt effectus in aliquo priori instanti habeat nečitatē a pma cā, sed simul pductū a cā nečia ⁊ 9tingente ppter cāę 2e cōtingētiā, ⁊ ipse 9tingentiā hz. ¶ Ad 3m dr, p ꝙ hre cōtingētiā a cā pma dupli pōt intelligi. Uno9 ꝙ prima cā sit cā cōtingētię reꝝ, ⁊ sic veꝝ est cōtingētia habere a cā pa cōtingētiā, causat. n. de9 ⁊ res, ⁊ nečitatē, ⁊ cōtingentiā reꝝ. Alio mō ꝙ res sint 9tingētes pp 9tingētiā ⁊ inessariā cāę pe cui9 effect9 ipediri possit, ⁊ hoc mō res non hñt 9tigētiā a cā pma. Dz 2°, ꝙ si aliqd eoꝝ q nata sūt pduci a cā pma mediāte cā scda cōtingēti, a sola causa pma produceret, illud esset 9tingēs sm ꝙ est res, qa posset qztū est ex se deficere, ⁊ nō esse, eēt ēt 9tingēs absolute in rōe effectus, qa eēt effect9 nat9 pduci a cā ppria ipedibili, nō eēt tn̄ 9tingēs in ordine ad cām tūc pducētē, sz eēt effect9 libere pductus. ¶ Ad qrtū dī, ꝙ eoꝝ q imediate a deo pducūtur, tāqz. s. a solo deo pducibilia, aliq sunt res in se nečię, sicut corpora cęlestia, ⁊ aię rōnales, aliq vo sunt res sm se 9tingentes, vt gr̄a, iuxta ea q superius in scda rōne sunt dicta, qa. s. sūt tales nāę qb9 9uenit sz se vt possint nō eē, nihil tn̄ ē 9tingēs 9tigētia 9uenietē rei i ordie ad cāz, tāqz. s. cāz 9tingētē ⁊ ipedibilē hñs, sz sic effect9 libere pducti. ¶ 6°. De9 cogscit vnūquēqz effectū n solū i se, sz ēt i ordie ad qualz suas cās

mas: ordo aūt ꝯtigētiū ad suas cās ꝓximas est: vt ꝯtingēter ex eis ꝓueniant: cognoscit igiť deus aliq̄ euenire. ⁊ ꝯtingēter eueni/re. sic igiť diuine scie certitudo ⁊ veritas: reꝝ ꝯtingētiaꝫ nō tollit. †❡ Pꝫ igiť ex dictis q̄liō obiectio cogn̄ū ꝯtigētiū i deo repugnās sit: repellēda nō. n. posterioꝝ variatio ꝓorib⁹ variabilitatē iduc̄: cū ꝯtigat ex cāis nec̄rijs ꝓmis ef/fect⁹ vltios ꝯtingētes ꝓcedere: res aūt adeo scite nō sunt ꝓores ei⁹ scia sic apud nos ē: sꝫ sunt ea posteriores. nō. n. seqť. si id qđ ē adeo scitū variari pōt: ꝙ ei⁹ scia possit falli vel q̄līcūqꝫ variari: sꝫ ꝯñs igiť decipimur: sꝫ qꝛ nr̄a cognitio reꝝ variabiliū: variabilis ē: pp̄ h̄ in oī cogn̄e h̄ nec̄io acci/dere puteť. †❡ Rursus: cū dr̄: de⁹ scit vł sciuit h̄ futuꝝ: mediū q̄ddā accipiť iter diuinā sciaꝫ ⁊ rē scitā. s. tp̄s in q̄ est locutio: re/spectu cui⁹ id qđ adeo scitū dr̄ ē futuꝝ: nō āt respcū diue scie est futuꝝ: q̄ in momēto eternitatis exn̄s ad oīa p̄ntialr̄ se hꝫ: respe/ctu cui⁹ si tp̄s locutionis de me/dio subtrahať: nō ē dicere h̄ eē cognitū q̄si nō exn̄s vt locū hēat qō: qua q̄riť an possit nō esse: sꝫ sic cognitū diceret adeo vt iā in sua eēntia visum: q̄ posito nō re/manet ꝓdicte q̄ōni locus: qꝛ qđ iā ē nō pt q̄tuꝫ ad illud istās nō eē: deceptio igiť accidit ex h̄: ꝙ tp̄s in q̄ loq̄mur coexistit eterni/tati: vł ēt tp̄s p̄teritū qđ designa/tur: cū dr̄: deus sciuit: vn̄ hitudo tp̄is p̄teriti vel p̄ntis ad futurū eternitati attribuiť. ꝙ oīo ei nō cōpetit: ⁊ ex h̄ accidit f̄m accn̄s falli. †❡ Pre. si vnūqđqꝫ adeo cognoscať sic p̄ntialr̄ visū: sic nec̄iū erit eē ꝙ de⁹ cognoscit. sic necessa

---

proximas. ğ cognoscit aliq̄, ⁊ euenire, ⁊ ꝯtigēter euenire. ğ cū certitudie diuine scie stat reꝝ ꝯtigētia, ꝓbať añs, qꝛ de⁹ ē co/gnitor toti⁹ eē cui⁹ ē ꝓn̄ᵐ, ꝑ⁹ q̄qꝫ ꝯñs pꝫ, qꝛ ordo ꝯtigētiū ad suas cās ꝓxias ē vt ꝯtigēter ex eis ꝓueniāt: scđa vō ꝓbať qꝛ scia dei nō esset vā ⁊ ꝑfecta, si nō h̄ mō res euenirēt sicut de⁹ eas euenire cognoscit: ğ cognoscit, ⁊ ipsas hr̄e eē aliq̄n fine aliq̄n euenire, ⁊ ꝯtigēter, cū vita te sue cogn̄is, ⁊ certitudine stat ꝙ effect⁹ ꝯtigē/ter eueniat.

❡ Q̄uātū ad se/cūduꝫ r̄ndet ad obiōnē factā, ⁊ dicit ipāꝫ triplr̄ deficē, obiō aūt erat. cog̃ oīs q̄ est de ꝯtigēti cū ē futuꝝ falli pt, cū possit euēire opp̄ᵐ ei⁹ qđ exi/stimať, alioq̄n nec̄iū eēt, qđ ēt pꝫ ex nr̄a cogn̄e q̄ est de ipsis tm̄ ꝯiecturalis, dei aūt cog̃ falli nō pt, ğ nō pt eē de futuris ꝯtigēti/b⁹. Si āt diceret ꝙ lꝫ diuina scia falli n̄ possit, pt tn̄ mutari f̄ꝫ re/rū mutationē ꝑ nouā rei cogn̄e, h̄ nō obstat rō, qꝛ impoīle est ꝙ deus aliqđ de nouo cognoscere icipiat, eo ꝙ imutabilis sit. R̄ndet. ergo p̄ ⁊ ꝙ falsuꝫ assumiť, ⁊ ꝙ in illi⁹ assumptiōe cōmittiť fallacia ꝯsequētis, falsuꝫ q̄dē assumiť, qꝛ nō est veꝝ ꝙ oīs cognitio de futuro ꝯtigēti falli possit, aut q̄uocū q̄ variari, nā posterioꝝ variatio, ꝓorib⁹ variabilitatē nō i/ducit, cū ꝯtigat effect⁹ vlrios ꝯtigētes eē ꝓmis cāis nec̄ijs exn̄tib⁹, ⁊ iō cū res scite a deo posteriores sint ei⁹ scia nō āt ꝓores sic apud nos, ipsaꝝ variatio nō iducit variationē in scia diuā, neqꝫ. s. de v̄itate in falsitatē, neqꝫ de ignorātia ad cognitionē. Cōmittiť q̄qꝫ fallacia ꝯñtis, si ex h̄ ꝙ nr̄a cog̃ d̄ reb⁹ variabilib⁹ ē variabił arguať id i oī cogn̄e accidere.

❡ Aduerte ꝙ cū arguiť sic, scia nr̄a de reb⁹ variabilib⁹ est variabilis. ğ oīs cognitio taliuꝫ est variabilis, nō cōmittiť formalr̄ fallacia ꝯñtis, cū vt dr̄ in tracta. fallaciaꝝ. s. T. il/la fallacia accidat tm̄ in ꝯdōnalib⁹ argumētatiōib⁹, sed tn̄ v̄tualr̄ ⁊ fundamētalr̄ talis fallacia cōmittiť sic̄ in ista hō currit. ğ oē aīal currit, qꝛ v̄tualr̄ ꝯtieť argūᵐ a pōne ꝯñtis ad pōnē añtis, sic arguendo, si hō currit aīal currit, ğ si aīal currit hō currit, tāqꝫ vꝫ ꝯñs sit oīo idē cū añte, silr̄ i ꝓpoᵒ, v̄tualr̄ ꝯtieť silis argūᵐ, ac si oīo sit idē cognitōeꝫ nr̄aꝫ reꝝ variabiliū variabilē eē, ⁊ absoˡᵗ cogn̄ē taliū eē variabileꝫ.

Rōo ad rei variatiōeꝫ diui/na scia nō variatur.

❡ Sꝫ occurrit dubᵐ circa ꝓmā ptē r̄nōis: lꝫ. n. variatio poste/rioris nō iducat nec̄io variationē ꝓoris in oīb⁹, vbi tn̄ opꝫ pri⁹ ⁊ posteri⁹ eē adequata ibi nec̄io variato vno, nec̄e est alteꝝ variari si dēat eq̄litas remanere: nā si ab vno eq̄liū re/moueať aliqđ q̄ntitatꝫ nō remanēt ampli⁹ eq̄lia nisi tātudē ab alio remoueať. mō iter sciaꝫ diuā ⁊ rē scitā oꝫ eē adeq̄/tionē, cū de rōne v̄e cognitiōis sit adeq̄tio, ergo f̄cā variatio/ne in re, nec̄e ē aut mutari cognitionē ꝑ nouā existimatiōeꝫ aut ipsam eandem manentem falsam esse ⁊ inadequatam.

❡ Ad hui⁹ euidētiā ꝯsiderādū ꝙ alr̄ tp̄s in q̄ res ē sub aliq̄ dispōne se hꝫ ad cognitionē nr̄am, ⁊ alr̄ ad cognitionē di/uinā: ad nr̄aꝫ. n. cognitionē cōparať sic ad rē exn̄tē sub tp̄e vn̄ fit vt cū cognoscit aliq̄ rei dispō vt p̄ns, ⁊ ipsa res cogni/ta, ⁊ cognitio itelligať p̄nti tp̄e mēsurari: cū āt cognitio fer/tur in aliqđ sic̄ futuꝝ aut sic̄ p̄/teritū itelligať illud eē futuruꝫ aut p̄teritū i cō/paranōe ad ip/sam ēt cognitio/nē, cū. n. iudico sor. sedere itelli/giť sessionē sor. eē in p̄nti tp̄e in q̄ est mea cogni/tio, ⁊ cū iudico sor. sedisse, itelli/giť sessionē sor. eē p̄terita respe/ctu tp̄is i q̄ mea cognitio ē ⁊ silr̄ cū iudico sor. eē sessuꝝ, itelligiť sortis sessiōeꝫ re/spectu cognitio/nis mee futurā esse, ex q̄b⁹ seq̄ť cū in diuersis p̄/tib⁹ tp̄is res di/uersimode se ha/beat, ꝙ ēt f̄ꝫ ꝙ ad cognitioneꝫ nr̄am cōpať va/riatiōeꝫ hꝫ. Si eni sor. hodie se/deat, ⁊ iudicē ipm̄ sedere, sessio ipsi⁹ est p̄ns cognitiōi mee, si aūt cras nō sedeat, ⁊ iudicē etiā ipsuꝫ sedere, erit sessio nō ampli⁹ p̄ns cognitiōi mee, sꝫ p̄terita, ⁊ ꝑ ꝯñs remanet ieq̄li/tas iter cognitionē meā ⁊ rē, cū iudicē ipāꝫ eē in tp̄e in quo est mea cognitio, ⁊ tn̄ in illo nō sit. Si āt dꝫ eē eq̄litas, oꝫ vt ⁊ iudiciū muteť, vt. s. die crastina ipm̄ sor. iudicē nō sedere, sꝫ sedisse, sicut ipse mutatus ē de sedēte in nō sedētē. Ad co/gnitionē aūt diuinā cōparať tp̄s nō sicut ad rē sub tp̄e ꝯtē/tam sꝫ sicut ad id qđ est sup̄ oē tp̄s, vtpote eternitate mēsu/ratū, que oī diffe tp̄is adest, iō q̄tūcūqꝫ res in seipsa varieť, nō variať tn̄ f̄ꝫ ꝙ ad diuinā cognitionē refert, cū semp̄ q̄/tuꝫ ad oēm sui dispōnē sit diuino ꝯspectui p̄ns, ꝓ oīb⁹ tp̄is p̄tib⁹ q̄b⁹ diuersimode dispōiť. Si. n. sor. hodie sedeat, sēp̄ de⁹ videt sortē hodie sedere, ⁊ si cras nō sedeat sp̄ videt ipsꝫ cras nō sedere, ⁊ sic res n̄uq̄ꝫ variať in cōparanōe ad diui/nam cognitionē vt sit sibi aliq̄n p̄ns, aliq̄n p̄terita, aliq̄n fu/tura, sed semp̄ est sibi p̄ns, licet cognoscat deus, esse nobis eam aliq̄n preteritam, aliq̄n futuram: ⁊ sic ex rei variatio/ne in se neqꝫ tollitur adequatio sciētie diuine ⁊ rei scite ma/nente eadem cognitione, neqꝫ opꝫ deum nouam formare cognitionem, qꝛ non variatur res in ordie ad diuinaꝫ cogni/tioneꝫ, vt nūc vno° se hēat ad eam, nunc alio° sicut euenit co/gnitiōi nr̄e, cui aliq̄n sessio sor. ē p̄ns, aliq̄n p̄terita aliq̄n fu/tura. Qđ āt adduciť d̄ eq̄lib⁹ q̄ntitatib⁹, n̄ cogit, qꝛ q̄n vnū q̄ntū eq̄le alteri q̄nto variať f̄ꝫ q̄ntitatē, sicut variať in se ita ēt variať in ordine ad q̄ntū cui erat equale, ⁊ iō tolliť equa/litas inter illa, quod aūt intelligitur a deo, licet varieť in se nō tn̄ in ordine ad diuinā cognitioneꝫ variať, iō nō tollitur adequatio inter sciam dei ⁊ rem ab ipso scitam.

† So. rō. aus ꝯtiaꝝ olo ꝓne.

† So. 2.

† So. 3.

Sʒ insurgit aliō du'. Si res sēp eodē mō se hʒ in ꝯparatiōe ad diuinā cognitionē, cū anteq̄ʒ chr̄s nasceret' de' sciret chr̄m nasciturū, & qñ nascebat' sciret chr̄m nasci: seq̄t' q̄ nūc ēt deus scit christū esse nasciturū, & xp̄m nasci, qd' tñ est falsum, cū xp̄s nō sit nūc nasciturus, neq̄ʒ nunc nascatur.

riū ē sortez sedere. ex h q̄ sedere vr: h āt nō neciū est absolute: vel vt a qbusdā dī necitate ꝯñtis: sʒ sub ꝯditiōe vel necitate ꝯñtie. h.n. ꝯditiōalis ē necia. si vr sedē sedet: vñ & si ꝯditiōalis in cathegoricā trāsferat': vt dicat': qd' vr sedere neċe ē sedere: pʒ eā de dicto itellectā & ꝯpositā esse verā: de re vo itellectā & diuisaʒ eē falsaʒ: & sic in his & in oīb' silibus q̄ dei sciam circa ꝯtingentia oppugnātes argumētant': sm cōpositionē & diuisionē fallūt'. † Q̄ aūt deus futura ꝯtingētia sciat: ēt auċtate scripture sacre ostendit'. Dr̄.n. Sap. 8. de diuina sapiētia: (Signa & mōstra scit anteq̄ʒ fiāt. & euent' tēpox & sclox.) Et Ecclesia. 39. (Non est quicq̄ʒ absconditū ab oculis ei'. a seculo & vsq̄ʒ in seculuʒ respicit.) Et Isa. 48. (Predixi tibi extūc. anteq̄ʒ venirent indicaui tibi.

† Aug. c. scriptu.

Rnd', q̄ cū dī de' nūc scit xp̄m nasciturū, pñs tps, p vbū & aduerbiū iportatū pt se tenere aut ex pte cognitiōis, aut ex pte rei cognite, si ex pte cognitionis teneat', sic deus nūc cognoscit xp̄ʒ nasciturū, sensus ē.n. q̄ nūc ē illa cognitio dei q̄ cognoscit xp̄m nasciturū p tpe.s. i q̄ erat vex xp̄m nasciturū q̄ ad nos, qd' sane verissimū est, cum cognitio dei sit eterna, & tps in q̄ fuit vex dicere xp̄s ē nasciturus ab eterno sit diuine cognitiōi pñs, Si āt ex pte rei cognite teneat', sic nō cognoscit de' nūc xp̄m nasciturū. sensus.n. esset ipm cognoscere, q̄ nūc xp̄s ē nasciturus, qd' eēt false cognoscere, cū xp̄s non sit nūc nasciturus, nec tñ seq̄t' q̄ in diuina scia sit mutatio, sʒ tm̄ q̄ rex mutationē de' cognoscit, oī cognoscit q̄ xp̄s aliqñ respectu nr̄m ē nasciturus, & aliqñ ē nat', & q̄ vnū enūciabile nūc est vex, aliō vo alio tpe. Si g̃ accipiat' tps ex pte cognitiōis, negat' falsitas ꝯñtis, & ad pbationē negat' ꝯña, lʒ.n. nūc nō sit xp̄s nasciturus, est tñ nūc cognitio q̄ cognoscit nasciturus p tpe in q̄ erat vex dicere xp̄s ē nasciturus. Si āt accipiat' tps ex pte rei cognite, negat' ꝯña, qa lʒ res in ꝯparatiōe ad diuinā cognitionē sēp eodē mō se hēat, qa semp est sibi pñs sʒ oēʒ sui dispōnē, in seipa tñ mutat', vt aliqñ xp̄i natiuitas nobis pñs sit, aliqñ pterita, aliqñ futura, & iō cognoscit' a deo eē nobis aliqñ pñs. aliqñ pterita. aliqñ futura. Ex his pʒ sensus isti' ppōnis, quā.s.T. hꝯpte ꝯcedit.s. nō qcqd de' sciuit scit, si nō ad res, sʒ ad ennunciabilia referat'. Si n. tps iportatū p h vbū, scit ex pte sciētis se teneat, sic qcqd de' sciuit mō scit. Sēsus ē.n. q̄ de q̄cūq̄ʒ ennūciabili deus sciaʒ habuit in tpe nob pterito ēt nūc de eo sciaʒ hʒ. p illo s. tpe, in q̄ ē vex, qa & ipʒ ennūciabile & tps in q̄ est vex sēp est diuino ꝯspectui pñs. Si āt ex pte ennūciabil' sciti se teneat, sic nō qcqd de' sciuit, scit, qa nō qdcūq̄ʒ ennūciabile sciuit scē vex in tpe nobis pterito, scit verū eē in tpe nob pñti, Nā sciuit h ennūciabile xp̄s nascet'. vex eē anteq̄ʒ xp̄s nasceret', nō scit āt q̄ nūc sit vex, qa vex nō ē. Ad hūc g̃ sensū admittit.s.T. hāc ppōnē eē verā. nō qcqd de' sciuit, scit, ñ āt

Sʒ remanet du'', q̄re illā ppōnē admittat, (ad hꝯ' sensuʒ, si ad ennūciabilia referat', nō āt si referat' ad res. Naʒ sic ennūciabile idē manēs de vitate i falsitatē variat', ita eadē res de eē variat' in nō eē, & de vna dispōne i aliā, si g̃ pp variationē enūciabil' ꝯcedit' q̄ nō qdcūq̄ʒ ennūciabile de' sciuit scit, ita pp variationē rei dʒ ꝯcedi q̄ nō quācūq̄ʒ rē de' sciuit scit.

Rn̄' q̄ nō ē eadē rō de illa ppōne si ō ennūciabilib' itelligat'. & si itelligat' de reb'. qa cū de ennūciabilib' itellr, deū aliqd sciuisse aut scire, signat' vitatē ennūciabilis sil' eē in tpe p illō vbū iportato cū diuina cognitiōe. cū n. dr̄ de' sciuit xp̄m eē nasciturū signat' h ennūciabile tpe pterito habuisse vitatē in q̄ de' de ipo sciaʒ habuit, silr cū dī de' scit xp̄ʒ eē nasciturū signat' in tpe pñti sil' eē vitatē ipsi' ennūciabil', & diuinā cognitionē de ipo. Et qa nō oē ennūciabile, qd' fuit vex in pterito tpe, ē vex in pñti tpe, lʒ i tpe pñti de' de ipo cognitionē hēat p tpe, p q̄ est vex mō supi' exposito, io nō qdcūq̄ʒ ennūciabile de' sciuit mō scit, intellige mō supi' exposito. s. si tps ex pte scibilis se teneat. Cū āt dr̄ deū aliq̄ʒ rē sciuisse, aut scire, nō iportat' reʒ sil' esse cū diuina cognitiōe in tpe p verbū iportato, sʒ tm̄ q̄ res diuinā terminet cognitionē, & qr ab eterno res diuinā terminat cognitionē, q̄tūʒ ad oēm suā dispositionē eo q̄ oē tps ab eterno diuine cognitiōi sit pñs, iō q̄cūq̄ʒ rē deus sciuit, ēt mō scit qa ei' intuit' semp in rē in q̄cūq̄ʒ dispōne sit feratur. Pri' ergo rñsio.s.T. est, q̄ maior i obiectiōne assūpta ē falsa.

Rndetur 2° ad pbōnē maioris & negat' assumptum, osndit' q̄ ibi accidere fallaciā accidētis. Est qdē assumptū h falsuʒ, q̄ possit euenire opp'' ei' qd' existimat' de futuro ꝯtingēti. s. sʒ q̄ cognoscit' a deo lʒ.n. cū dī de' sciuit vel scit h futux, qdā mediū accipiat' iter diuinā cognitionē & rē scitā. s. tps locutiōis respectu cuius res scita dī futura, nō tñ dī res futura respectu diuine cognitiōis, q̄ in momento eternitatis exñs ad oīa pñtialr se hʒ, & qr qd' est nō pōt q̄ntū ad illud istās in quo est, nō eē: iō res futura cognita a deo vt ab ipso cognoscit' nō pōt alr euenire ex suppōne, vñ si subtraheret' tps locutiōis, nō diceret' h eē cognitū a deo tāq̄ʒ futurū & nō ens, vt hēat locū q̄n an possit nō eē, sʒ sic diceret' cognitū tāq̄ʒ in sua existētia visuʒ, quo in loco, nō hʒ locū q̄n an p tūc possit nō esse. Cōmittit' aūt fallacia accidentis: qr cū tps pñs & preteritū coexistat eternitati, habitudo pñtis tpis aut pteriti ad futux attribuit' eternitati, dū dī q̄ cognitū a deo est futux & nō ens, tāq̄ʒ, vʒ sit futurū diuine scie, in quo p accidēs est deceptio, qr cū habitudo tpis pñtis aut pteriti ad futux nō ꝯueniat tpi vt coexistit eternitati, sed aliūde vt ab eternitate distinguit', nō dʒ hoc attribui eternitati. ideo si attribuatur est deceptio sm accidens.

Aduerte q̄ p hāc rñsionē nō vult excludere.s.Th. a deo cognitionē futuri vt futux est nobis, sed tm̄ cognitionē futuri vt futux sit cognitiōi, & cognitionē futuri, vt est tm̄ in cāis suis eo mō quo nos futurū cognoscimus, sic enim vt supius osndimus futurū ꝯtingēs nō subest certe cognitiōi. Nā deus futux cognoscit sm esse qd' hʒ in cāis suis, sʒ qd' dī nobis futux, & sʒ esse qd' hʒ in seipso pp h cognitio sua de ipso nobis futuro est certissima, & res que h mō cognoscit', sʒ.s. q̄ est in cāis, & sʒ q̄ ē in seipsa, ex hac suppōne q̄ in seipa cognoscat' nō pōt alr euenire p illo tpe p q̄ cognoscit' sm suū esse, lʒ absolute loq̄ndo possit aliter euenire.

Rn̄det' 3° ad pbationē assumpti, ꝯcedit'.n. q̄ futux cognitū a deo, est neciū, cū vnūqdq̄ʒ cognoscat' tāq̄ʒ psentialr visum, sʒ est neciū nō qdē abso'' velut a qbusdam dī necitate ꝯñtis, sʒ sub ꝯditione vel necitate ꝯñtie. Vñ hꝯ rōnes peccant sm fallaciā cōpōnis & diuisiōis, cū.n. dī qd' vr sedere neċe est sedere, de dicto. & in sensu cōposito est vera, nā ista ppō est neciā qd' vr sedere sedet. de re aūt siue de sensu diuiso est falsa, nō.n. neciū est sor. sedere q vr sedere, cū ꝯtigēter sedeat, vñ qr nō est neciū sor. sedere q vr sedere in sensu diuiso: cōcludere nō esse necessariuʒ sedere quod vr sedere in sensu composito scilicet sm q̄ illud stat sub cognitione, est arguere a sensu diuiso ad compositum.

De sensu cōposito & diuiso.

¶ Aduertēdū q̄ .s.T. ꝓpōnē de sensu ꝯposito vocat de dicto, illā āt de sensu diuiso vocat de re, q̄a i illa de sensu ꝯposito mod⁹ ponit̄ tāq̄ toti⁹ dicti determiatio, cū.n.dr̄, qd̄ vr̄ sedere necē ē sedere, sensus ē istā ꝓpōnē eē nec̄iā, qd̄ vr̄ sedere sedet, vbi pȝ q̄ mod⁹ nec̄itatis totū qd̄ dr̄ determinat, in illa āt de sensu diuiso mod⁹ determiat rem subiec̄, cū.n.dr̄ qd̄ vi sedere necessariū est sedere in sensu diuiso, sensus est q̄ huic rei puta sorti, q̄ vi sedere ꝯuenit vt sedeat de nec̄itate, ⁊ nō ꝯtingenter. Quātū ad 3ᵐ confirmat̄ ꝯ auctē. sap. 8. ecclesiastic⁹. 39. ⁊ Isa. 48.

† ille.p.p. q.14.ar.4

¶ Qȝ deus cognoscit motus voluntatis. Cap. 68.

†Einde oȝ ōndere: q̄ de⁹ cogitatiōes mentiū ⁊ volūtates cordiū cog̃scat in v̇tute cāe: cū ipse sit vl̄e eēndi p̄ncipiū. ¶ Oē.n. qd̄ q̄cūq̄ mō ē cog̃scit̄ adeo: inq̄ntū suā eēntiā cog̃scit. (vt sup̄ ōnsuȝ ē.) ens āt qd̄dā i aīa ē: qd̄dā i reb⁹ extra aīaȝ: cog̃scit igit̄ deus oēs hui⁹ entis dr̄ias. ⁊ q̄ sub eis ꝯtinent̄: ens āt in aīa est: qd̄ ē in volūtate vel cogitatiōe. Relinq̄tur ergo q̄ de⁹ ea q̄ sunt in cogitatione ⁊ voluntate cognoscat.

2 ¶ Amp̄. sic de⁹ cog̃scēdo suā essentiā alia cog̃scit: sic p̄ cognitionē cāe cog̃scūt̄ effect⁹: oīa igit̄ de⁹ cog̃scit suā eēntiā cog̃scēdo ad q̄ sua cāl̄itas extēdit̄. extēdit̄ āt ad opōnes itell̄s ⁊ volūtatis. nā cū q̄lȝ res opet̄ p̄ suā formā a q̄ ē aliqd̄ eē rei. oȝ fōtale p̄ncipiū toti⁹ eē: a q̄ ē ēt oīs foīa: oīs opatiōis principiū eē. cū effect⁹ cāȝ scd̄arū in cās p̄mas p̄ncipalius

¶ Sup cap. 68.

Q Uarta ꝯ q̄rtē rīdens obiōni ē. Deus cogitatiōes mētiū, ⁊ volūtates cordiū cog̃scit.

¶ Pro cui⁹ itelligētia notandū, q̄ q̄a cor ē p̄rᵐ mot⁹ in aīalib⁹ inter mouentia corp̄alia, iō motus voˡⁱˢ dr̄ motus cordis siāitudinarie. Nōȝ ⁊ ipa volūtas est sump̄t p̄ᵐ motus p̄rᵐ, vel ēt dr̄ mot⁹ cordiū p̄p̄ sui occultatiōnē, vni.n. hoī mot⁹ volūtatis alteri⁹ sunt occulti, sicut ⁊ cordis affectiōes, p̄ volūtates ergo cordiū intelligit volūtatis affectiones, ⁊ per cogitationes mētiū actus intell̄s.

¶ Probat̄ āt ꝯcl̄o p̄. De⁹ cog̃scit ens i aīa, ⁊ ens extra aīaȝ, ḡ cognoscit ea q̄ sunt in voˡᵉ ⁊ in cogitatione. pȝ aīs, q̄a vt supra dictū est: oē qd̄ q̄cūq̄ mō est cognoscit̄ a deo, iq̄ᵗᵘᵐ suā eēntiā cog̃scit: ens āt qd̄dā est in aīa ⁊ qd̄dam extra aīam. ꝯn̄a vo p̄bat̄, q̄a ens in aīa est qd̄ est in cogitatione ⁊ voˡᵉ.

¶ Adduerte, q̄ act⁹ intˡ ⁊ voˡⁱˢ 2ʳ p̄nt ꝯsiderari, vno° obsolute vt accn̄tia aīe sunt, alio° vt ad ob̄ta terminān̄t, q̄a ḡ de⁹ nō solū cog̃scit ipsos actuū sbm, sȝ ēt ad q̄ obiecta illi act⁹ terminent̄ intuet̄. iō ꝯcludit, q̄ ea q̄ sunt in cogitatione ⁊ voˡᵉ cognoscit ipe. s. obiecta s̄m q̄ terminat act⁹ intˡ ⁊ volūtatis, qd̄ ē cog̃scere ipos act⁹ vt ad ob̄a terminān̄t, q̄m̄uis ēt posset itelligi de ipsis actib⁹ ⁊ nō de obiectis imeᵗᵉ, q̄a vȝ cog̃scit ipos act⁹ existēs in aīa, ⁊ q̄a nō p̄nt p̄fecte cog̃sci nisi cognoscat̄ ad q̄ ob̄ta terminent̄ cū ab ipsis specificent̄, iō necesse est vt de⁹ ēt ad que obiecta terminentur cognoscat.

¶ 2°. Dei cāl̄itas extēditur ad opationes intˡ ⁊ voˡⁱˢ, ḡ et del cognitio, pȝ ꝯn̄a, q̄a de⁹ eēntiā suā cog̃scēdo cog̃scit oīa ad q̄ sua cāl̄itas extēdit̄, aīs vo p̄bat̄. De⁹ est fontale p̄rᵐ totius esse, a quo est oīs forma. ḡ est oīs opationis p̄rᵐ, pȝ ꝯsequētia, q̄a oīs res opat̄ p̄ formā a q̄ est esse rei, effect⁹ autē cāȝ scd̄arum in p̄mas causas p̄ncipalius reducunt̄, ḡ oīs operatio cuiuscūq̄ forᵉ reducit̄ in p̄mā causam omnis forme.

¶ 3°. Intelligere diuinū ē p̄ᵐ ⁊ p̄ ꝯn̄s cā oīs intellectualis operationis, sicut suū eē est p̄ᵐ ⁊ cā oīs eē, ḡ cognoscēdo suū itelligere ⁊ suū velle, cog̃scit oēm cogitationē ⁊ volūtatem, pȝ ꝯn̄tia, q̄a ⁊ cognoscēdo suū esse cognoscit eē cuiuslibȝ rei.

¶ Aduerte q̄ sic eē diuinū est cā exēplaris oīuȝ eē, nō aūt p̄prie effectiua, si formalr̄ sumat̄ vt ab alijs distinctuȝ attributis, ita itelligere vt itelligere p̄ modū. s. act⁹ imanētis, ⁊ silr̄ velle, vt h̄etur ex doctri. s. Th. p̄. p. q. 38. ar. 1. h̄nt rōnē cāe exemplaris oīs itelligere, ⁊ oīs velle, eo q̄ oē itelligere, ⁊ velle sit q̄dā p̄ticipatio intellectiōis, ⁊ volitionis diuine.

reducant̄: cog̃scit igit̄ de⁹ cogitationes ⁊ affectiones mentis.

3 ¶ Itē sic eē suū ē p̄mū ⁊ p̄ h̄ oīs eē cā. ita suū itellige ē p̄mū: ⁊ p̄ h̄ oīs itellectual' opōnis cā. sic igit̄ de⁹ cog̃scēdo suū eē vel itelligē do cog̃scit eē cuiuslȝ rei. ita cog̃scēdo suū itellige ⁊ velle: cog̃scit oēm cogitationē ⁊ voluntatem.

4 ¶ Adhuc de⁹ non solū cog̃scit res s̄ȝ q̄ in seipis sūt. sȝ ēt s̄m q̄ sūt i cāis suis. (vt ex sup̄dcis pȝ.) cog̃scit.n. ordinē cāe ad suū effectū. sȝ artificialia sūt i artificib⁹ p̄ itell̄m ⁊ volūtatē artificū. sic res nāles sunt in cāis suis p̄ v̇tutes cāṟū. sic.n. res nāles assilant sibi suos effect⁹ p̄ suas v̇tutes actiuas. ita artifex p̄ itellȝ iducit formā artificiati p̄ q̄ȝ assilat̄ sue arti. ⁊ silis rō est de oībus que a ꝓposito aguntur. scit igitur deus ⁊ cogitationes ⁊ voluntates.

5 ¶ Item deus non min⁹ cognoscit substātias intellectuales q̄ȝ ipse vel nos substantias sensibiles: cū substantie intellectuales

† cap. 17. post. 6. rōnem.

¶ 4°. Deus cog̃scit res nō soluȝ s̄m q̄ in seipsis sunt, sȝ ēt s̄m q̄ sūt in causis: cū cog̃scat ordineȝ cāe ad effectuȝ. ḡ ⁊c. p̄bat̄ ꝯsequētia, q̄a sicut res nāles sūt in suis cāis p̄ v̇tutes caȝ, ita artificialia sūt in artificib⁹ p̄ intˡᵐ ⁊ volūtatē artificū, eo q̄ artifex in artificiato p̄ducat formaȝ p̄ quaȝ assilat̄ sue arti, ⁊ silr̄ est in oīb⁹ q̄ a ꝓposito agunt̄.

¶ Aduertēdū, q̄ oī agenti cōe est vt p̄ducat effectū similem forme per quā agit, ideo cū agēs a ꝓposito, agat p̄ ꝯceptionē intell̄s sui adiūcta volūtate, oȝ vt in effectu p̄ducat formā similis ꝯceptioni ⁊ ꝓposito agētis, nō q̄dē silis actui cōcipiendi, sed silis forme ꝯcepte saltē s̄m aliquā vnitatē rōnis, ⁊ si nō s̄m eundē modū essendi. Signū ergo q̄ agens a ꝓposito, agit per intell̄m ⁊ volūtatē est: q̄ p̄ducit effectuȝ similē sue ꝯceptioni ⁊ volitioni, ⁊ ideo deus qui cognoscit effectū s̄m q̄ est in dispositione cause cognoscit actū intˡ ⁊ volūtatis per quos agens a ꝓposito disponit̄ ad opandū.

¶ 5°. Informationes ⁊ inclinationes rerū nāliū cognoscūt̄ a deo ⁊ a nobis, ḡ ⁊ deus cognoscit informationes ac inclinationes aīe. ḡ cogitationes ⁊ affectiones, p̄bat̄ p̄ma ꝯsequētia, q̄a deus nō minus cognoscit substātias intellectuales q̄ȝ ipse vel nos substātias sensibiles, cū substātie intellectuales sint magis cognoscibiles, vtpote magis in actu, secūda q̄ȝ p̄bat̄, q̄a cogitatio aīe est per quādā informationē ipsi⁹, affectio āt est q̄dā inclinatio eius in aliq̄d, vnde ⁊ inclinationē rei naturalis appetitū naturalē dicimus.

¶ Duo sunt hic notāda. p̄ᵐ est q̄ ex eo q̄ de⁹ informatiōes rerū sensibiliū cognoscit, sequit̄ vt ⁊ informatiōes reȝ intellectualiū cog̃scat, nō āt seq̄t̄ illud in nobis. q̄a q̄nto aliq̄ magis sunt s̄m se intˡᵉˢ, tanto magis ab intell̄u diuino cog̃scūt̄.

q est max⁹ in actu: a nobis āt max⁹ intˡᵉ minime cogscūť qꝑ īperfectionē intˡ nr̄i, ⁊ iō si res sensibiles a deo cogscūť mul to magis res intˡᵉ, nō āt si nos res sensibiles ⁊ nāles cog scim⁹, oꝫ vt res intˡᵉ magis itelligam⁹. 2ᵐ ē, qꝑ dictū. s. T. qm̄. s. cogitatio aię ē p quādā iformationē ipsi⁹, affectio āt p iclinationē, nō ē sic itelligēdū, qˢⁱ cogitatio iformet aiam nō aūt affectio,

imo cuꝫ vtrūqꝫ dicat actū imanētē, vtroqꝫ aia iformať: tꝫ qꝑ co gitatio sit p h. qꝑ obm intellm aliq̄ modo iformat aiam, affectio āt per h qꝑ aia inclinať in ipsaꝫ rem extra aiaꝫ, vel p. n. qd ptinet ad intᵐ, ē in aia vt dr̄. 6. met⁹ bonū aūt qd ptinet ad voluntatē ē in reb⁹, ⁊ sic de⁹ cogscit cogitationē fm quaꝫ informať cōceptu, ⁊ vbo intˡ ⁊ inclinationē voˡᵗ in rē extrinsecā. ℂ Cōfirmať ꝫ auctē ps. ⁊ prouer. 15. ac Joā. 20. Ad obiectionē āt in oppoᵐ q̄ in h cōsistit qa act⁹ voluntatis est in potestate voluntatis, iō ꝗ a solo volēte cogsci pt, rn̄deť qꝑ h qd ē in potestate voluntatis velle, ⁊ non velle, excludit q dē determinationē ad vnū, ⁊ violētiā cāę extrīsecę mouētis, nō āt excludit iflu entiā superioris cāę a q̄ est ei esse ⁊ operari, iō negatur ꝯñia ista, actus voluntatis est in potestate volūtatis. ergo a solo volēte cognoscitur.

†Hoc. a. scriptu.

†q⁹ᵐ non excludit libertas voluntatis per supra dicta.

†Uide. p. p. q. 14 arti. 12. i p⁹ se. d 39. q. 1. ar. 3. ⁊ ar. 4. ⁊ ar. 9.

sint magis cogscibiles: puta magis i actu existētes. iformatiōes āt ⁊ iclinatiōes subaꝫ sensibiliū cognoscūť: ⁊ adeo. ⁊ a nob. cū igiť cogitatio aie sit per iformationē quādā ipsi⁹: affectio āt q̄dā sit iclinatio ipsi⁹ ad aliqd. nā ipsā inclinationē rei nāl' appetitū nālē dicim⁹. Relinqť qꝑ de⁹ cogitatiōes ⁊ affectiōes cordiū cogscat. †ℂ Hoc āt testimonio sacre scripture cōfirmať. Dicit. n. in ps. (Scru. cor. ⁊ re. de⁹.) ⁊ prouer. 15. (Infern⁹ ⁊ pditio coraꝫ deo: q̄to magis corda filioꝝ hoiuꝫ.) ⁊ Jo. 20. (Op⁹ ei nō erat vt qs testimoniū phiberet d hoie. ipse. n. sciebat qd eēt in hoie.) Dn̄ium āt qd hꝫ volūtas sup suos act⁹ p qd i ei⁹ ē ptāte velle vel nō velle. excludit determinationē vtutis ad vnū. ⁊ violentiā cāe exterius agētis: nō āt excludit iflūētiā superioris cāe a q̄ ē ei eē ⁊ opari: ⁊ sic remanet cālitas in cā pma q de⁹ est respcū motuū volūtatis. vt sic de⁹ seipsum cognoscendo huiusmodi cognoscere possit. †

ℂ Qꝫ de⁹ cognoscit infinita. Cap. 69.

Ost hoc ostēdēdū ē, qꝑ deus isinita cogscat. ℂ Cogscēdo. n. se esse cām reꝝ: alia a se cogscit. (vt ex supiorib⁹ pꝫ.) ipse aut ē cā ifinitoꝝ si ifinita sunt entia. est. n. oium eoꝝ q̄ sūt cā. est igiť infinitoꝝ cogscitiu⁹.

2 ℂ Itē de⁹ suā vtutē pfecte cogscit: (vt ex supdcis pꝫ.) vt⁹ āt nō pt cogsci pfecte. nisi cogscāť oia in q̄ pt. cū pꝫ ea q̄ntitas vtutis q̄dā mō attēdať. sua āt virtus cuꝫ sit infinita. (vt ostsum ē supra.) ad infinita se extēdit. est igitur de⁹ infinitorum cognitor.

3 ℂ Amp. si dei cognitio ad oia se extēdit. q̄ q̄litercūqꝫ mō sūt. (vt ostsū ē.) oꝫ qꝑ si solū cogscat ens actu: sꝫ ēt ens i pōa: sꝫ i reb⁹ nālib⁹ ē ifinituꝫ i pōa. ⁊ si nō actu (vt pbat phs i. 3. physi.) cogscit igiť de⁹ ifinita. sic vnitas q̄ ē pncipiū nūeri: ifinitas spēs nūeroꝝ cogsceret. si cogsceret qcqd ē i se: in pōa: ē. n. vnitas pōa ois nūer⁹.

4 ℂ Amp. de⁹ p eēntiā suā sic q̄daꝫ medio exēplari alia cogscit: sꝫ cū sit pfectiōis infinite. (vt sup ostsū ē.) ab ipo exēplari pñt ifinita hñtia ifinitas pfectiōes. qꝛ nec aliqd vnū eoꝝ nec qlibꝫ plā exēplata pfectionē exēplaris adeq̄re pñt. ⁊ sic sp remāet nou⁹ mod⁹: q̄ aliqd exēplatū ipꝫ imitari possit. nihil igiť phibet ipm p essentiam suā infinita cognoscere.

ℂ Super capitulum. 69.

Quinta ꝯclo q̄ntę rn̄dēs obiōni est. De⁹ cogscit infinita. Circa quā q̄tuor facit. s. T. Pri⁹ ipsam pbat. 2º ostēdit diam intˡ diuini. ⁊ hūani respcū infinitoꝝ. 3º rn̄det fundamēto obiōnis. 4º ostēdit cui sciē diuinę infinitorū cognitio tribuať. Quātū ad pᵐ arguit p sic. infinitoꝝ deus est cā si infinita sunt entia, cū sit cā oium eoꝝ q̄ sunt, ꝗ est infinitoꝝ cognoscitiuus, qa cognoscēdo se esse cām reruꝫ, alia a se cognoscit. Probat ista ratio qꝑ sit cognoscitiuus infinitoꝝ, nō absolute sed sub conditione si. s. sunt infinita.

ℂ Scdo. Uirtus diuina ad infinita se extēdit, cū sit infinita. ergo ⁊c. pbať ꝯñia, qa nō cognosciť perfecte vtus nisi cognoscanť oia in q̄ pt, cū fm ea quātitas virtutis quodam modo attendať, de⁹ aūt suā vtutē perfecte cognoscit.

ℂ Aduerte qꝑ ideo dicit. s. T. quātitatē virtutis quodāmodo attēdi fm obiecta, nō aūt qꝑ fm ea simplr attēdať, quia vt diciť pᵃ. q. 42. arti. 1. pᵐ. quātitas virtutis pmo quidem attendiť in radice, in ipsa. s. perfectione formę vel nāę, ⁊ sic diciťur magnitudo spiritualis quo mō diciťur magnus calor propter suā pfectionē, in effectib⁹ autē formę attendiť secundario. s. fm ꝯparationē virtuᵗˢ ad obiecta. Et qa vt dr̄ primo sen. d. 17. q. 2. arti. 1. isto mō diciť virtus habere quātitateꝫ ex ordine ad extrinsecuꝫ, nō qa in se diuisionem aliquā habeat, ideo nō attendiťur simpliciter quātitas virtutis, fm obiecta, sed tm̄ secundū qd, simplr autē attenditur scdꝫ formę pfectiones.

Uñ attenditur q̄ntitas virtutis.

†cap. 63.

ℂ Tertio. In rebus nālibus est infinitū in potētia, vt dr̄ 3º physicoꝝ. ergo de⁹ cognoscit infinita pꝫ ꝯñia. qa dei cognitio ad oia se extendit quę q̄litercunqꝫ sunt siue actu, siue potētia. Cōfirmatur p exēplū de vnitate si cognosceret qcqd est in ipsa in potentia, qa est potentia omnis numerus.

†cap. 69.

ℂ Aduerte qꝑ iō vnitas est potētia omnis numerus, qa est in potētia ad infinitas additiones numeroꝝ ex quibus infinitę numeroꝝ species resultant. potest enī vnitati addi vnitas, ⁊ sic resultat binarius, potest addi binarius, ⁊ sic resultat ternarius, ⁊ sic in infinitum, ⁊ ideo vnitas, que fundamētū poniť omniū numeroꝝ fm eoꝝ ordinatum processum est potētia ois numerus, ppter hoc si qs cognosceret qcqd in ipsa potētialr ꝯtineť, cognosceret infinitas spēs numeroꝝ, eodē mō si de⁹ cognoscit qcqd est in poᵃ vnitatis, cognoscit ifinita. ⁊ si cognoscit qcqd est in poᵃ cōtinui potētialiter cōtinētis infinitas ptes, ⁊ infinitas diuisiones, infinita cognoscit.

ℂ 4º. A deo ifinita exēplari pñt hñtia infinitas pfectiones, qa nec vnū eoꝝ, nec plura exēplata pfectionē ipsi⁹ adeq̄re possunt, cū sit infinitę pfectionis. ꝗ ⁊c. pꝫ ꝯñia, qa per eēntiā suā tanq̄ꝫ medio exēplari alia cognoscit. Recte itelligēdū est a deo infinita exēplari posse, sic vꝫ, qꝑ quacunqꝫ perfectione

5 ℭ Pte. eē dei ē suū itelligere. sicut igit̃ suū eē ē ifinitū. †(vt ostē suz ē). ita suū itelligere ē ifinitū. sic aūt se hz finitū ad finitū. ita se hz ifinitū ad ifinitū. si igit̃ sz itelligere nr̃m. q̄ finituz ē: finita capere possum⁹. ⁊ de⁹ hz suū intelligere infinitū: infinita cape pōt.

6 ℭ Pte. itell'ʒ cogscēs maximū itelligibile nō min⁹ cogscit minora. sz magis. (vt pz p phm i. 3. de aia). qḋ ex h̄ puenit. q̄ itell'ʒ nō corrūpit̃ ex excellēti itelligibili. sic sensus. sz magis pficit̃. sz si accipiant̃ ifinita entia. siue sint eiusdē spēi. vt ifiniti hoies: siue infinitar̃ spērū: ēt si aliq̄ vel oia eēnt ifinita sz q̄ntitatē. si h̄ esset posse. vniuersuz cor̃ eēt minoris ifinitatis q̄z de⁹. nā qḋlibȝ cor̃ ⁊ oia sil' hērēt eē receptū ⁊ limitatū ad aliquā spēm vel gen⁹: ⁊ sic hz aliqd eēt finitū. vn̄ deficēt ab ifinitate dei: q ē ifinit⁹ simplr †(vt sup̄ osisuz ē.) cū igit̃ de⁹ pfecte seipz cogscat. nihil phibet eū ēt illā sūmā ifinitor̃ cogscer̃.

7 ℭ Adhuc q̄zto aliqs itell'ʒ ē efficacior ⁊ lipidior i cogscēdo: tāto ex vno pōt plā cognoscere. sicut ois vt⁹ q̄zto ē fortior. tāto ē magis vnita. itell'ʒ āt diuin⁹ sz efficaciā siue pfectionē ē ifinit⁹. †(vt sup̄ osisuz est). pōt g̃ p vnū q̄ ē sua eēntia. ifinita cogscere.

8 ℭ Pte. itell'ʒ din⁹ ē pfect⁹ simplr. sic ⁊ ei⁹ eēntia. nulla igr̃ pfectio itelligibil' ei deest: sz id ad q̄ est i pō itell'ʒ nr̃. ē ei⁹ pfectio intelligibilis: ē āt i pō ad oēs spēs intelligibiles. spēs āt h⁹ sunt ifinitē: nā ēt nūeror̃ spēs ifinite sunt ⁊ figurar̃. relinquit̃ igit̃ q̄ de⁹ oia ifinita h⁹ cogscat. Itē cū itellect⁹ nr̃ sit cogscitiu⁹ ifinitor̃ in pō. pōt. n. i ifinituz spēs nūeror̃ mltiplicare. si itell'ʒ din⁹ nō cogsceret ifinita ēt actu. seq̄ret̃ q̄ vl' pluriū eēt cogscitiu⁹ itell'ʒ hūan⁹ q̄z din⁹. vel q̄ itell'ʒ din⁹ nō cognosceret oia actu q̄rū est cognoscitiu⁹ in pō. quor̃ vtrūqz ē impoe. †(vt ex supradictis pz).

9 ℭ Adhuc ifinituz cognitiōi repugnat. inquātū repugnat nūeratiōi. nā ptes ifiniti nūerari sz se ipoe ē: q̄si ↄdictionē iplicās: cogscere āt aliqd p nūerationē suarū ptiū ē itell'ʒ successiue cognoscētis ptē post ptē. nō āt itellect⁹ simul diuersas partes apprehendentis: cū igit̃ diuinus intellectus absqz successiōe cognoscat oia simul nō magis impedit̃ cogscere ifinita q̄z finita.

10 ℭ Amp. ois q̄ztitas in quadā multiplicatiōe ptiū ↄsistit: ⁊ propter hoc nūer⁹ ē p̄ma q̄ztitatū: vbi ergo pluralitas nullā drīaz operat̃. ibi nec aliqd qḋ quātita

fectione pducta pōt alia pduci, ⁊ illa pducta, alia, ⁊ sic in infinitū, nō autē quia possunt simul esse actu infinite pfectiones a deo producte, propter hoc addidit q̄ semp remanet nouus modus, quo aliquid exemplatū ipsuz imitari pōt.

ℭ Quinto. Intelligere dei est infinitū sicut suū esse g̃ ⁊c. pbat̃ ↄn̄ia, q̄ sic finitū ad finitū ita infinitū ad infinitū, itelligere āt nr̃m finitū, finita cape pōt. g̃ itelligere dei infinitū, infinita.

† Cap. 43.

ℭ Sed videt̃ ista cōparatio nō valere, q̄ nō repugnat finito vt totuz accipiat̃, repugnat āt ifinito totū capi. cū i finitū sit cui⁹ q̄ztitatē accipiēti⁹ semp remāet aliqd accipiēdū.

ℭ Respōdetur q̄ repugnat ifinito sz se totū capi. ab itell'u, si successiue accipiat̃ ⁊ sic itelligit̃ q̄ remanet semper aliqd accipiēdū pcedens. n. successiue in cognitiōe ifiniti nūq̄z puenit ad cognitionē toti⁹, sz sp remāet aliqd accipiēdū, nō āt repugnat infinito totū cōprehēdi p itellēm infinitū

† Cap. 43

sil' ita. s. q̄ nihil ipi⁹ remaneat itelligēdū, aut sit ext itellēm ifinitū

ℭ Sexto. De⁹ pfecte cogscit seipm. g̃ ⁊c. pbat̃ ↄn̄ia, q̄ itelligēs maximū int^le nō min⁹ cogscit minora sz magis, vt dr̃. 3⁰ de aia infinita autē entia q̄uocūqz sint ifinita, eēnt minoris ifinitat̃ q̄z de⁹, ⁊ sz aliqd eēnt fi⁰, q̄ hērēt eē receptū, g̃ si de⁹ itelligit se, pt ēt oia infinita cognoscere.

† Cap. 43.

ℭ Aduerte, q̄ vnū ifinitū simplr mai⁹ eē nō pōt alio infinito simplr, sz bn̄ ifinitū simplr, ē mai⁹ ifinito sz qd, sic si eēt corpus sz oēz dimēsionē ifinitū eēt mai⁹ corpe ifinito sz lōgitudinē tm̄, iō cū de⁹ sit simplr ifinit⁹, oia āt creata quātūcūqz ponāt̃ ifinita, sint ifi⁰ sz qd pp limitationē cor̃ ad certū gen⁹ aut spēz, inqt. s. T. q̄ sūt minoris ifinitatis q̄z deus.

ℭ Septio. Intell'ʒ din⁹ sz efficatiā siue pfectionē ē ifinit⁹, g̃ p vnū, qḋ ē eēntia sua pt ifinita cogscer̃, pbat̃ ↄn̄ia, q̄ quāto itell'ʒ, ē efficatior, ⁊ limpidior i cogscēdo tāto ex vno pōt plura cogscere, sic ois vtus q̄zto ē fortior, tāto ē magis ifi⁰.

ℭ Octauo. Nulla pfectio int^lis diuino it^tui deest, cū sit simplr pfect⁹, sic eēntia, sz id ad qḋ itell'ʒ nr̃ ē in po⁰ est ei⁹ pfectio int^lis, est aūt in potētia ad ifinitas spēs int^les cū ⁊ numeror̃, ⁊ figurarū spēs sint ifinite. g̃ ⁊c. Cōfirmat̃ q̄ aliogn. itell'ʒ nr̃ esset pluriū cognoscitiuus q̄z itell'ʒ diuin⁹ vel itell'ʒ diuinus nō cognosceret oia actu quor̃ est cognoscitiuus i potētia, pbat̃ ↄn̄ia, q̄ intell'ʒ nr̃ pōt in infinitū spēs numeror̃ multiplicare: ergo si illas infinitas spēs nō pōt cognoscere de⁹, plura cogscere poterit itellect⁹ nr̃, q̄z intellect⁹, diuinus, si aūt cognoscere pōt sed nō actu cognoscit, g̃ non cognoscit oia sil' q̄rū ē cogscitiu⁹.

ℭ Aduerte p̄⁰ q̄ q̄ spēs int^les ad quā itell'ʒ nr̃ est in potētia ē it^lis pfectio itell'ʒ, iō opz vt oēs spēs itell'ʒ nostri ad quas est i potentia sint in intellectu diuino sz tn̄ modū itell'ʒ diuini, nō autē, sz moduz intell'ʒ nr̃i, ⁊ q̄ sm spēcies infinitas ad quas intell'ʒ nr̃ est in potētia, nata sunt itelligi infinita, ideo pōt de⁹ p illas in ipso existes intelligere infinita.

† Cap. 43.

ℭ Aduerte secūdo, q̄ intell'ʒ nr̃ dicit̃ eē in potētia ad infinitas spēs int^les, nō q̄ possit sil' iformari infinitis spēbus intelligibilib⁹, hoc eni repugnat ifinito, vt. s. sit in actu, sed q̄, quotcūqz spēs habeat ad huc alias pōt recipere in infinituz, si duret in infinitū, ⁊ cognoscat per acceptionē spērū, eodē mō intelligendū est q̄ pōt in ifinitū spēs nūeror̃ multiplicare, vn̄ potētialitas itell'ʒ, est ifinita aliq̄ mō in potētia, nō potētialitate reducibili totalr i actū pfectū, sz educibili in actū pmixtū potētie, vt dr̃ de ifinitate nūeror̃, ⁊ diuisiōis cōtinui.

ℭ Nono. Diuinus itell'ʒ cognoscit oia sil'. g̃ ⁊c. pbat̃ ↄn̄ia, q̄ infinitū nō repugnat cognitioni nisi inq̄ztū repugnat numeratiōi q̄ successiue cogscit̃, sic. n. ei⁹ cognitio cōpleri nō pōt, nec ei⁹ nūeratio, sz bn̄ pōt ab aliq̄ itellu, totalr cogsci.

ℭ Decimo. Pluralitas nullā differētiā i dei cognitiōe facit, ergo nec infinitas, g̃ nihil differt ad intellēm diuinū finitor̃ vel infinitor̃ cognitio, g̃ cuz finita cognoscat nihil phibet vt etiā infinita cognoscat: añs pz, q̄ plura simul cognoscūtur a deo, ↄn̄ia vō pbat̃, q̄ cū ois quātitas in quadā mul

explicatione priū cōsistat:ex quo nūs hȝ vt sit pᵒ q̄ntitatuȝ, si pluralitas nullā facit dr̄iā, nec ēt qd̄ q̄ntitatē ɔ̄sequit̄, q̄lis est infinitas, aliquam faciet differentiam.

Quātitas discreta ē prior formalr̄ quāt ate cōtinua.

ℭ Aduerte. q̄ vt dr̄ sup boe. tri. q. 4. ar. 2. 6ᵐ formalr̄ q̄dem q̄ntitas discreta ē prior q̄ntitate ɔ̄tinua, sȝ matr̄ q̄ntitas ɔ̄tinua est prior discreta, cū nūs causet ex diuisiōe ɔ̄tinui, ꝛ iō cū in- qt. S. T. q̄ nūs est pᵒ q̄ntitatū in telligēdū ē de prioritate formali, ꝛ pfectionali. vt pȝ ex principijs q̄ntitatis discrete, ꝛ ɔ̄tinue, vnitas. n. simplicior est ꝛ abstractior ac p h̄ pfectior pūcto, qd̄ supra indiuisibilitatē addit pōnē i ɔ̄ti nuo. Pȝ ēt q̄ vt innuit h̄ loco. S. T. id vn̄ sumit rō q̄ntitatis. s. mul tiplicitas prius. pfectius ɔ̄uenit nūo q̄ȝ alijs quā titatib⁹, imo nō vr̄ ɔ̄tinuo ɔ̄ueni re nisi rōne nūi i ɔ̄tinuo potētiali ter inclusi.

Nuc. s. scriptu. quadruplex dr̄ia iter itellm̄ diuinū ꝛ nostrum.

Rō q̄ sive no s̄e pl̄a sil̄ finita cognoscē pōt ēt co gnoscere infinita.

ℭ Occurrit autē dubiū circa hāc rōneȝ. Quāuis. n. aliqd alteri nō repugnet rō ne alicuius cōis pōt tn̄ sibi repu gnare rōne ppe nāe, sic diuidi i ptes eq̄les non repugnat nūo i pari rōne q̄ntita tis aut nūi, repu gnat tn̄ sibi inq̄ȝ tū ē nūs impar/ ita diceret aliqs q̄ is infinitū nō repugnet coḡsci rōne pluralitatis. repugnat tn̄ sibi rōne infinitatis, ꝛ sic is pluralitas n̄ faciat dr̄iā i diuina cognitiōe, poterit tn̄ infinitas dr̄iā facē. vt. s. possit de⁹ finita coḡscē n̄ aūt infinita, ꝛ mltū differt deū coḡscere finita. ꝛ ipȝ coḡscē infinita.

ℭ Rn̄det q̄ vbi ē eadē rō repugnātie prioris ꝛ posterioris, si ab aliq̄ remoueat rō repugnātie prioris, nec ēt posteri⁹ repugna bit. pp h̄ igit phs. 4. phy. q̄ si duo corpa possent eē i eodē lo co, ēt infinita possent eē, cū ḡ eadē sit rō i intellectu nr̄o q̄re pl̄a n̄ pos sit sil̄ intelligē, ꝛ q̄re n̄ possit itelligē infinita, q̄ vȝ p pl̄es spēs illa itelligēt, nō pt āt sil̄ plib⁹ spēb⁹ vti. si ab aliq̄ intellectu remoueat q̄ ea q̄ itellīt, p pl̄es spēs coḡscat: sic poterit pl̄a p vnā spēȝ sil̄ itelligē ita ꝛ infinita q̄ntū ē ex pte ei⁹ coḡscētis, ꝛ ita cū plurali tas intellectorum nullā faciāt dr̄iā i cognitōe diuina, eo q̄ q̄cq̄d itellīt p suā eēntiā sil̄ itelligat, nec ēt infinitas dr̄iā faciet, q̄ntū ē pte intellectus diuini: qd̄ itēdit. s. T. p istā rōnē ɔ̄cludē, sic. n. pl̄a p suaȝ eēntiā sil̄ coḡscit, ita p eādē infinita pt coḡscē sil̄, cui si addat, q̄ in p̄cedēti rōne sumptum est. s. q̄ infinito nō repugnat co gnosci, nisi inquātū successiue cognoscit̄. relinquitur nul lā repugnantiā esse, quin intellectus diuinus infinita co

tem cōsequitur aliquā dr̄iam fa cit. in cognitiōe aūt dei plura h̄ mō cognoscunt̄ vt vnū. cū nō p diuersas spēs. sȝ p vnā spēȝ: q̄ ē dei eēntia cognoscant̄. vn̄ ꝛ sil̄ multa cognoscunt̄ a deo. ꝛ ita i dei cognitione nullā dr̄iam plu ralitas facit. ḡ nec infinitū: qd̄ q̄n titatē ɔ̄seq̄t̄. nihil ḡ differt ad in tellm̄ diuinū infinitoꝝ ꝛ finitoꝝ co gnitio. ꝛ sic cū cognoscat finita. nihil phibȝ ēt cū cognoscē infini ta. ℭ Huic autē ɔ̄sonat qd̄ i. ps. dr̄. †(Et sapiētie ei⁹ nō ē nūer⁹) ℭ Pȝ ēt ex p̄dcis. q̄re itell's nr̄ infinitū nō cognoscit. sic itell's di uin⁹. ℭ Differūt aūt itell's nr̄ ab intellū diuino q̄ntū ad q̄ttuor. q̄ hāc dr̄iā faciūt. ℭ Primū ē: q̄ intell's nr̄ simplr̄ finit⁹ ē. diuinus aūt infinit⁹. ℭ Scōm ē: q̄ cū itel lect⁹ nr̄ diuersa p diuersas spēs cognoscat. nō pt. i infinita hȝ vnā cognitionē sicut intell's diuinus. ℭ Tertiū ē ex h̄ ɔ̄ueniēs q̄ itel lectus nr̄. q̄ p diuersas spēs di uersa cognoscit. nō pt sil̄ multa cognoscē. ꝛ ita infinita cognoscē nō posset nisi successiue ea nūe rādo. qd̄ nō ē in itellū diuino. q sil̄ multa ituet̄ q̄si p vnā spēm visa.

gnoscat, neq̄ȝ inq̄ȝ ex parte itellectus. neq̄ȝ ex parte cogno scibilis. Unde ista ratio. est prioris rōnis ɔ̄firmatio. Cōfir mat̄, ꝛ auctē. ps. vbi dr̄, sapientie eius non est numerus.

ℭ Quātum ad secūdū. Deducit. S. Tho. ex p̄dictis dr̄iam inter intellectū diuinū ꝛ nostrū in cognitiōe infiniti: ꝛ po nit quadruplicē differētiam. q̄ huius diuersitatis est cau sa. Prima est q̄ intellectus no ster simplr̄ est fi nitus secūda est q̄ intellect⁹ no ster cum diuer sa per diuersas spēs cognoscat. nō pōt infinita p vnam cognitio nē cognoscere. sed bene intelle ctus diuinus: ter tia ē ex p̄cedēti sequēs: q̄ intel lectus noster nō pōt simul multa cognoscet̄, ꝛ ita non pōt infinita cognoscere nisi successiue ea nu merādo, intelle ctus aūt diuin⁹ multa simul in tuet̄, quasi per vnaȝ spēm visa. quarta ē q̄ in tellectus diuinus est coꝝ que sunt ꝛ coꝝ q̄ nō sunt nō autem intelle ctus noster.

ℭ Aduertenduȝ q̄ p̄ma dr̄ia. s. intellectus no ster est finitus. i tellectus autem diuinus infini tus, per se sum pta nō est causa diuersitatis re spectu cognitio nis infinitoꝝ, sed cum alijs: q̄ s̄m doctrinā. S. Tho. ani ma christi cognoscit infinita in verbo, ꝛ tn̄ intellectus ei⁹ est finitus, vel ēt dicēdū, q̄ q̄ intellect⁹ noster est finitus, ideo nō pōt cognoscere simpliciter infinitū. neq̄ȝ ēt anima xp̄i. vt dr̄. 3. sen. sed tn̄ infinitū s̄m q̄d, q̄n per aliquid vnū aīa cognoscit sicut aīa christi per verbū. intellectus aūt di uinus q̄ ē infinitus pōt simplr̄ infinita cognoscere.

ℭ Quātum ad tertiū. Respōdet̄ obiectioni, ꝛ q̄ fundatur obiectio sup auctē. phi dicentis, q̄ infinitū inquātū infi nitū est ignotuȝ. dr̄ q̄ est ignotū si p mensurationē suaꝝ p tium cognoscere ipm aliqs vellet, qd̄ eēt cognoscere infi nitū inq̄ntū infinitū, nō aūt sic ipm deus cognoscit, sed to tū simul, vn̄ nō cognoscit (vt ita dicat̄) infinitū s̄m q̄ est in finitū sed vt ad suam sciam se hȝ ac si esset finitum.

ℭ Aduerte. Primo ex doctrina. S. Tho. p. par. q. 14. art. 12. p̄mū cū de rōne quātitatis sit ordo priū, ꝛ infinitū sequa tur quātitatē. cognoscere infinitū per modum infiniti. est co gnoscere ipm numerādo partē post partē, ꝛ iō inquit. s. T. hic, q̄ hec ē ppria rō quātitatis, vt. s. p numerationē suaꝝ

ℭ Quartū ē q̄ itell's diuinus est coꝝ q̄ sunt. ꝛ coꝝ q̄ nō sūt. †(vt ɔ̄sisuȝ ē.) Pȝ ēt q̄uo vbū phi di cit q̄ infinitū scȝ q̄ infinitū ē igno tū p̄nti snīe nō obuiat. q̄ cū infini ti rō q̄ntitati ɔ̄petat. vt ipe dicit: infinituȝ vt infinitū cognosceret̄. si p mēsurationē suaꝝ ptiū notuȝ eēt. hec. n. ē ppria cognitio q̄nti tatis. sic āt de⁹ nō cognoscit. vn̄ vt ita dicat̄ nō cognoscit infinitū s̄m q̄ ē infinitū. sȝ s̄m q̄ ad suam sciam se hȝ. ac si eēt finitū. (vt ɔ̄ñ sum ē). Sciēdū ē tn̄ q̄ de⁹ infini ta nō coḡscit scia visiōis. vt vbis alioꝝ vtamur. q̄ infinita nō sunt actu. nec fuerūt nec erūt: cū gn̄a tio ex neutra pte sit infinita s̄m fi dē catholicam: scit tn̄ infinita scia simplicis itelligētie: put scit ēt q̄ nō sunt. scit. n. de⁹ infinita. q̄ nec sunt nec erunt nec fuerunt. que tamē sunt in potentia creature. ℭ Et scit etiam infinita q̄ sūt i po tētia sua. q̄ nec sūt nec erūt: nec fuerūt. ℭ Unde quātuȝ ad que stionem de cognitione singula rium pertinet. respōderi pōt p i terēptionē maioris. nō enim singularia sunt infinita. si tn̄ eēnt: nihilominus de⁹ ea coḡsceret.

†Sᵐ ad vl ci p̄hc q̄ vt ɔ̄nu: s non est.

†Sᵐ ad vl tem ɔ̄ra opus.

Quid ē cognoscē infinitū modū infiniti.

pardum cognoscat, & q2 nunq̃ cõpleri posset numeratio infiniti, iõ infinitũ inq̃ztũ infi^m est ignotũ. Aduertẽdũ scdo q iõ dixit. s. T. deũ nõ cognoscẽ ifi^m inq̃ztũ ifi^m: addito (vt ita dicat) q2 vt dr vi. q. 2. 2. 7^m de ipso deo: si fiat vis i vbo, infi^m nulli ẽ finitũ sed p tãto põt aliquo mõ dici finitũ cõparatum ad diuinam cognitionem: q2 ita perfecte ab ipso cognoscit sicut finitu3 ab inf^o finito, & q2 nõ cognoscitur successiue, s3 simul sicut finitum.

†1ª. p. p. q. 14. ar. 3. ad quartu3

ℭ Considerãdu3 Postremo. q cũ dicimus deũ ifinitaz multitudinem perfecte cognoscere. nõ est sic intelligẽdu3: quasi ad aliqd vltimũ eius cognitio pringat; repugnat. n. ifinito ea pte qua est infinitu3 hr̃e vltimũ, s3 q2 nulla ps illius latet ei^9 cognitionẽ: & sicut q̃cũq3 data pte infiniti ad huc vlterior dat in ifi^m: ita q̃cũq3 vilia videt deus vlteriorẽ: & cum nulla remaneat sibi icognita. videt tñ nullã esse vltimam: & hoc est ipm infi^m perfecte cognosci a deo.

ℭ Quantum ad Quartũ: cũ duplicem ponam^9 in deo sciam. s. visionis. & simplicis intelligentie. inquit. s. T. deum cognoscẽ infinita. scia simplicis int^{ia}: q2 cognoscit ea q̃ sũt in po^a sua, & creature/ q̃ sunt infi^a. nõ aũt scia visionis. q2 ea q̃ aliqñ sũt actu nõ sũt infi^a. ex quo sequit maiorẽ rõnis: qua sic arguebat, singularia sunt infi^a, s3 infi^m est ignotum. g̃ non cogſcit singularia: eẽ falsam, nõ sunt. n. singularia infinita. cũ gñio sm fide3 ex neutra parte sit infinita.

De^9 quo cognoscit infinita scientia visionis.

ℭ Sed occurrit dubiũ, q2. s. T. videtur sibi ipsi cõtradicere. Nam i. q. de vi. q. 20. ar. 4. 1^m & p. p. q. 14. ar. 14. tenet: q nõ solum põt absolute loquẽdo: deus cognoscere infinita scia visiõis: s3 ẽt nũc de facto cognoscit iq2 cognoscit ifinitas cogitatiões dãnatoꝝ. si aiẽ dãnatoꝝ ppetue sunt, & hñt volubiles cogitatiões: cuius oppo^m. hic dr. Rñdet. q hoc loco loqt de naturis subsistẽtib^9: q2 argumẽtũ supponebat singularia subsistẽtia eẽ ifi^a. de istis. n. nõ ẽ verum q scia visiõis ifi^a cogſcat, q2 de^9 nõ pducet ifi^a subsistẽtia / i qõnibus aũt de vi. & i. p. p. loqt absolute vt ẽt scia visiõis ad accñia: & ñ p se sbsistẽtia extẽdit / sic. n. ifi^a scia visiõis cogſcit sic ifi^{as} ptes ↄtinui: & ifi^{as} cogitatões dãnatoꝝ. ℭ Sup. c. 70.

ℭ Q deus cogſcit vilia. Ca. 70.

Hoc aũt habito oñdẽdũ est q deus cognoscit vilia: & q h̃ nobilitati scie eius nõ repugnat: sed attestat. ℭ Quãto. n. aliqua virt^9 actiua ẽ fortior: tãto i remotiora suã actionẽ extẽdit (vt ẽt insensibiliũ actionib^9 apparet): vis aũt diuini intell's in cognoscẽdo res silat virtuti actiue: itell's. n. diuinus nõ recipiẽdo a reb^9 cognoscit. s3 magis p h̃ q eis influit: cũ igr̃ sit infinite vtutis in itelligẽdo: (vt ex supradictis p3): op3 q eius cognitio vsq3 ad remotissima extẽdat: sed gradus nobilitatis & vilitatis i oibus entibus attẽdit sm ppinquitatẽ & distãtiã adeo q est infinite nobilitatis: g̃ q̃ztũcũq3 vilissima in entib^9 deus pp maximã vtutẽ sui itell's cognoscit.

2 ℭ Pre. oẽ qd i eo q ẽ. vel q̃le qd ẽ: actu ẽ: & silitudo pmi act^9 est. & ex hoc nobilitatẽ h3. q2 ẽt qd põ est. ex ordine ad actu3 nobilitatis ẽ pticeps. sic. n. esse dr: relinquit igit q vnũqdq3 i se cõsideratũ nobile ẽ: s3 vile dr respectu nobilioris. adeo aũt distant nobilissime aliaꝝ reꝝ. nõ min^9 q̃z vltime reꝝ creataꝝ distent a supremis. si igit hec distãtia ipediret diuinã cognitionem. multo magis ipediret illa. & sic sequeret. q nihil deus cognosceret aliud a se. †(qd supra pbatũ ẽ). si igit aliqd aliud a se cognosceret q̃ztũcũq3 nobilissimũ pari rõne cognosceret qdlibet quãtũcũq3 dicatur vilissimum.

3 ℭ Amp. bonũ ordinis vniuersi nobili^9 ẽ qualibet pte vniuersi. cũ ptes singule ordinent ad bonũ ordinis. q ẽ i toto sic ad finẽ. †(vt p phm p3 in. xi. met.) si igit de^9 cognosceret aliquã aliã nãz nobilẽ. maxime cognosceret ordinẽ vniuersi. h̃ aũt cognosci nõ põt. nisi cogſcãt nobiliora & viliora i quoꝝ distãtijs & hitudib^9 ordo vniuersi ↄsistit. Reliqt igr̃ q de^9 cognoscit ñ solũ nobilia. sed ẽt que vilia reputantur.

4 ℭ Adhuc. vilitas cognitoꝝ in cognoscẽte3 nõ redũdat p se. h̃ est. n. de rõne cognitionis vt cognoscẽs ↄtineat spẽs cogniti s3 modũ suũ. p accñs aũt põt redũdare i cognoscẽtẽ vilitas cognitoꝝ: vel eo q dũ vilia ↄsiderat a nobilioribus abstrahit cogitãdis. vel eo q ex cõsideratiõe vi

ℭ Certa Cõclusio Respõdẽs sexte obiectiõi est. Deus cognoscit vilia nec h̃ eius derogat nobilitati, imo eã attestat. Probatur. Primo. Deus ẽ ifi^e virtutis i itelligẽdo: g̃ eius cognitio vsq3 ad remotissima extẽdit: g̃ ad q̃cũq3 vilissima: pbat. pria ↄñia, q2 vis diui intellectus in intelligẽdo assimilat vtuti actiue: cũ ñ accipiẽdo a reb^9 cognoscat. s3 magis p h̃. q eis influit, q̃to aut vt^9 actiua ẽ fortior: tãto ad remotiora suam actionẽ extẽdit. †cap. 6. 2^a q̃3, pbat, q2 gradus nobilitatis / & vilitatis in entib^9, attẽditur sm ppinqtate / & elongationem a deo.

ℭ Aduerte: cũ inquit. s. T. q deus magis itellit p h̃, q reb^9 ifluit †vel. 12. c, ca. 52. q ñ p h̃ nõ accipit cãliter. s3 cõsecutiue / & cõcomitant: nõ. n. influere reb^9 ẽ cã deo intelligendi eas: s3 co^{io} q2 intelligit ifluit: & q intell'u cõcepit.

ℭ Scdo. Si ñ cognosceret vilia. seq̃ret q nec ẽt nobilissima itelligeret. & sic itelligeret alia a se. pbat ↄñia / supponẽdo / q vnũqdq3 i se ↄsideratũ nobile sit, q2 oẽ qd q̃uocũq3 est siue actu siue po^e ẽ silitudo pmi actus, & ex h̃ nobilitatẽ h3 s3 vile dr aliqd respectu nobilioris / tũc sic. A deo nobilissime aliaꝝ reꝝ nõ minus distãt, q̃z vltime reꝝ creataꝝ a supremis, q2. v3 ille distãt sicut finitũ ab ifi^o. iste aũt sicut finitũ a finito. g̃ si distãtia viliũ a nobilissimis ipedit ne vilia cognoscãtur a deo. multo magis distãtia nobilissimaꝝ reꝝ a deo ipediet eaꝝ cognitões.

ℭ Tertio. De^9 cogſcit ordinẽ vniuersi, g̃ nobiliora & viliora cogſcit, pbat añs, q2 bonũ ordinis vniuersi ẽ nobilius quali bet pte vniuersi / cũ ptes singule ad ei^9 bonũ ordinentur vt dr. 12. meta. t. 52. & iõ si deus aliquã nãm nobilem cognosceret: maxie cognosceret vniuersi ordinẽ. ↄñia ẽt pbatur: q2 talis ordo cogſci ñ põt nisi cognoscãtur nobiliora: & viliora, in quoꝝ distãtijs. & habitudinibus consistit.

ℭ Aduerte cũ iqt. s. T. Qm̃ bonũ ordis vniuersi nobili^9 ẽ q̃l3 pte vniũsi, q h̃ ñ ẽ sic itelligẽdũ. q̃si ipsa ordis hitudo s3 se sit nobilissimũ entiũ: s3 qm̃ oẽs ptes vniuersi sil' sũpte s3 q sũt ordiate ẽ nobilissi^m entiũ: & q̃l3 pte p se sũpta nobili^9.

ℭ Quarto. Si vilitas cognitoꝝ redũdaret in cognoscẽte3.

nõ poſſet eẽ niſi p accñs, vl'. ſ. q2 dũ vilia ꝯſideraret a nobilio rib' abſtrahit̃ cogitãdis, vl' q2 ex eoꝝ ꝯſideratõe, i aliq̃s i debitas affectiões iclinat̃, hoꝝ ãt neutrũ deo ṗt ꝯuenire: g̃ ⁊c̃. maioꝛ pbat̃. q2 ĩ rõe cognis ẽ vt cog̃ſcẽs ꝯtineat cogni tũ ſȝ modũ ſuũ. i. q̃ȝtũcũq3 res cognita vilis ſit, i itelligẽte tñ ẽ ſȝ modũ itelligẽt̃: nõ vilitas ei' pſe i itel'' redũdare nõ ṗt, ſȝ ſi redũdat h ẽ p accidens.

¶ 5°. Cognitio q̃ ſiĺ põt i nobilia ⁊ vilia, nõ eſt iudicãda vil', ſȝ tal' ẽ cognitio diuina, cũ deus, ⁊ ſe, ⁊ alia eadem ſcia, ⁊ ꝯſideratiõe ꝯſideret. g̃ ⁊c̃. pbat̃ maiõ. q2 vt' nõ iudicatur p̃ua q̃ ĩn p̃ua põt, ſȝ q̃ ad p̃ua determinat̃: q2 ſ. ĩn p̃ua tm̃ põt, nã q̃ põt in magna, põt ẽt i p̃ua q̃ñ. ſ. p̃ua ꝯtinẽt̃ ĩn magnis, nõ ãt ſi ſint oio diſpa/ ta: g̃ ſiĺr cognitio q̃ ṗt ſiĺ i nobilia: ⁊ vilia, nõ eſt iudicãda vilis, ſȝ q̃ ṗt tm̃ in vilia ſic i nobis in qb' alia ſcia diuinoꝝ, ⁊ alia humanoꝝ, ⁊ i ꝯpõne nobilioris inferioꝛ vilioꝛ reputat̃. Cõfirmatur auctẽ ſap. 7. ¶ Ex iſtis rñdet̃ ad rõnẽ i opp'' ⁊ ex abũdanti ad auctẽ Ari. q̃ adduci ṗt. Cuȝ. n. dr̃ ꝙ nobilitas ſcie ex nobilitate ſcibil' penſat̃. Rñdet̃ ꝙ h itelligendũ ẽ de ijs ad q̃ ſcia p̃ncipaliter ordinat̃, ⁊ non de oib' q̃ in ſcia cadũt. Sub nobiliſſima. n. ſcia apud nos cadũt nõ ſolũ ſuprema in entib', ſed ẽt infima: vt pȝ in pħia p̃', cui' ꝯſideratio extẽdit̃ a p̃ ente vſq3 ad ens in po'' iſima aũt ſub diuina ſcia cadũt q̃ſi cũ p̃ncipali cognito ſiĺ nõ.

† cap. 54

† Auc. e. ſcriptu. R' ad rõnem ꝯrie opi.

lũ in aliquas idebitas affectiones iclinat̃: qđ qdẽ i deo eẽ non põt: (vt ex dictis pȝ): nõ igit̃ derogat diuine nobilitati viliũ rex cog̃: ſȝ magis ptinet ad diuinã pfectionẽ: ſȝ ꝙ omnia in ſeipſa hȝ: †(vt ſupra oſtenſum eſt).

5 ¶ Adhuc vt' aliq̃ nõ idicat̃ p̃ua: q̃ i p̃ua ṗt. ſȝ q̃ ad p̃ua d̃terminat̃: nã vt' q̃ i magna ṗt: ẽt in p̃ua ṗt: cognitio g̃ q̃ ſiĺ ṗt i nobilia ⁊ vilia nõ ẽ iudicãda vilis: ſȝ illa q̃ in vilia tm̃ ṗt: ſic in nobis accidit. nã alia ꝯſideratione ꝯſideramus diuina ⁊ humana: ⁊ alia ſcia eſt vtrinſq3. vñ ꝯpõne nobilioris inferio vilioꝛ reputat̃: in deo ãt nõ eſt ſic: nã eadẽ ſcia ⁊ ꝯſideratione ſeipm ⁊ oia alia ꝯſiderat: nõ igr̃ ei' ſcie aliq̃ vilitas aſcribit̃ ex h ꝙ q̃cunq3 vilia cog̃ſcat. ¶ Huic ãt ꝯſonat qđ dr̃ Sap. 7. de diuina ſapia. ꝙ attigit vbiq3 pp ſuã mũdiciã: ⁊ nihil ignatũ i currit i illã. ¶ Pȝ ẽt ex p̃dictis ꝙ rõ q̃ i oppoſitũ obijciebat̃: oñ ſe vitati nõ repugnat: nobilitas enĩ ſcie attẽdit̃ ſm ea ad q̃ p̃ncipalr ordinat̃ ſcia: ⁊ nõ ad oia q̃cũq3 in ſcia cadũt: ſub nobiliſſima. n. ſcia apud nos cadũt nõ ſolũ ſuprema in entib' ſȝ ẽt ĩfima. nã pħia p̃ma ꝯſiderationẽ ſuã extẽdit a p̃ ente ad ens̃ i potẽtia qđ ẽ vltimũ in entib': Sic aũt ſub diuina ſcia cõprehẽdunt̃ ĩfima entiũ q̃ſi cum p̃ncipali cognito ſiĺ nota: diuina. n. eẽntia ẽ p̃ncipale a deo cognitũ: in quo oia alia cognoſcunt̃. †(vt ſup oñſum eſt). Pȝ ẽt ꝙ hec vitas nõ repugnat dictis: †(pħi. i xi. met.) nã ibi intẽdit oñdẽ ꝙ diuinus itell's non cognoſcit aliud a ſe. qđ ſit ſui intell's pfectio q̃ſi p̃ncipale cognitũ: ⁊ ſm hũc modũ dicit ꝙ vilia melius ignorant̃ q̃ȝ cognoſcantur: q̃ñ. ſ. eſt alia cognitio viliũ ⁊ nobilium: ⁊ vilium cõſideratio cõſiderationẽ nobiliũ impedit.

¶ Adu̇erte ꝙ p̃' pħia lȝ de mã q̃ ẽ po'' tractet. q̃ ẽt ẽ de ꝯſideratione nãlis. alia tñ, ⁊ alia rõne in vtraq3 ꝯſiderat̃, ptinet. n. ad p̃mã pħiam inq̃ȝtũ ps entis. ad nãlem aũt inq̃ȝtum pars entis mobilis ⁊ ſubiectũ p̃mum tranſmutationis.

Ens rea/ le eſt ſbm metaphy/ ca.

¶ Ex h qđ dicit. s. T. p̃me pħie ꝯſiderationẽ extẽdi a p̃ ente vſq3 ad ens in po'' habet̃ ꝙ ens reale ẽ ſbm me'' nõ aũt ens cõe enti reali ⁊ enti rõnis. Nã ſi eẽt ens cõe enti reali ⁊ enti rõnis. nõ poneret̃ hic ens in po'' ꝓ infimo ad me'' pertinente, ſȝ ens rationis. quod minus habet de entitate. q̃ȝ ens in potentia quod eſt materia. Ad Ariſto. q vr̃ vel,

le. xi. me''. t. 51. ꝙ deus nõ intelligit aliud extra ſe ⁊ ꝙ vilia melius ignorant̃, q̃ȝ ſciunt̃, dr̃ p̃ ꝙ mẽs eius eſt, ꝙ deus nihil aliud a ſe itellĩt q̃đ ſit pfectio ſui it' q̃ſi p̃ncipale cognitum. Dicitur ſecundo, ꝙ vilia melius ignorant̃ q̃ȝ ſciunt̃ q̃ñ alia eſt cognitio vilium, ⁊ nobilium, ⁊ viliũ ꝯſideratio impedit conſiderationem nobilium.

¶ Sup ca. 71.

¶ Q deꝰ cog̃ſcit mala. Cap. 71.

Ite reſtat oñdẽ ꝙ deꝰ etiã cognoſcat mala. ¶ Bono. n. cognito malũ oppoſitũ cognoſcit̃. ſȝ deus cognoſcit oia pticularia bona quibus mala opponunt̃: cognoſcit igr̃ deus mala.

2 ¶ Pre. ꝯrioꝝ rõnes in aia non ſunt ꝯrie: alias nõ ſiĺ eẽnt in aia nec ſiĺ cog̃ſcerent̃: rõ g̃ q̃ cog̃ſcatur malũ: nõ repugnat bono: ſȝ magis ad rõnẽ boni ptinet. ſi igitur in deo pp ſuã abſolutã pfectionẽ iueniunt̃ oẽs rõnes bonitatiſ. †(vt ſup oñſuȝ ẽ). relinqt̃ ꝙ i ipo ſit rõ q̃ malũ cog̃ſcit̃ ⁊ ſic eſt ẽt maloꝝ cognoſcitiuus.

3 ¶ Itẽ veꝝ ẽ bonũ itell's: ex h. n. aliq̃s itell's dr̃ bonꝰ ꝙ veꝝ co/

Septima. Concluſio m̃dẽs ſeptime ꝯ do ni. eſt. Deus cognoſcit mala. Circa quaȝ tria facit. s. T. Primo ipſam ꝓbat 2° eã declarat. 3° remouet q̃dam dubia. Quãtũ ad p̃'' arguit̃ p̃. Deꝰ cog̃ſcit oia pticularia bõa, qbꝰ mala opponuntur. g̃ ⁊c̃. pȝ ꝯña q2 cognito bono mala oppo'' cog̃ſcit̃, vt inferiꝰ declarabit̃ ¶ Scđo. In deo eſt rõ q̃ malũ cognoſcit̃. g̃ ⁊c̃. pbat̃ añs. Rõ q̃ cog̃ſcit̃ malũ nõ repugnat bono imo magis ad rõnem boni pertinet, inq̃ȝtum. ſ. ipſa ratio bonũ qđdã eſt, cum ꝯrioꝝ rationes i aia nõ ſint ꝯrie. alioquin non ſiĺ eſſent in aia, nec ſimul cognoſcerent̃. Sȝ i Deo pp ſuam abſolutam perfectionẽ inueniuntur oẽs rõnes bõitatis. ergo ⁊c̃. ¶ Aduerte circa illã ꝓpõnem implicite dictã rõnes ꝯrioꝝ ſimul cognoſcunt̃ ab aia, ꝙ h intelligẽdũ ẽ nõ vt diſtincte oio ſint, cum vt ſuperius oñſum eſt, int' nr̃ nõ poſſit plura ſi intelligere, vt plura ſint, ſȝ vt ꝯueniunt in vna intẽtiõe ꝯrietatiſ. Int'. n. intelligẽs albũ, ⁊ nigrũ eſſe ꝯtria ſimul, vt ſic intelligit album, ⁊ nigrum.

¶ Circa illã ꝓpõnẽ. In deo ẽ rõ q̃ malũ cog̃ſcit̃, dubitat̃: q2 s. T. ȝ vi. q. 3. ar. 4. ꝙ mali nõ põt ꝯcipi aliq̃ forma nec in int''. nec in imaginatiõe. g̃ in deo, nõ ẽ rõ qua malũ cognoſcitur. Dr̃. ꝙ nec in int'' nr̃o. nec i it'' diuino ẽ rõ mali oino diſtincta a rõne boni. ſȝ bñ ṗt eẽ rõ q̃ boni rõnẽ aliq̃ mõ icludat: iõ nulla ẽ ꝯdictio: quõ aũt hoc ſit, inferius oſtendetur.

¶ Tertio. Intellectui diuino non põt deeſſe aliqua intellectualium pfectionum: ſed bonũ int' ẽt in cognitione mali cõſiſtit. ergo ⁊c̃. pbat̃ minoꝛ: verum eſt bonum intellectꝰ. ſed

† Rñ' ad auc. pħi. 12. me'. t. cõ. 15.

† idẽ. p p. q. 14. art. 10.

† cap. 38.

Rões ꝯrioꝝ ſiĺ cognoſcit.

In deo ẽ rõ q̃ malũ cognoſcitur.

nō solū vey̆ ē bonum eē bonū. sȝ ēt malum. eē malū. ergo rē.

¶ Aduerte. q̄ vt superius dictum est. intellectus tunc est verus quā qđ ꝯcipit de re. illi ꝯuenit. tūc. n. rei est adequatus. cū autem de malo concipit q̄ sit malum. tunc conuenit malo id qđ intellectus de ipso ꝯcepit. ideo sic intelligendo est verus. & hoc est qđ inquit. s. T. Quā verum est malū eē malum. quia vȝ intellectus dicens malū cōuenire malo verū dicit.

¶ Quarto. Deus cognoscit negationē. ergo priuationem. ergo malū. probatur añs. cognoscit rerū distinctiones. ergo negationē, quia in rōne distinctionis est negatio. vñ & prima que seipsis distinguunt mutuo negationē includūt. rōne cuius dicūtur immediate negatiue ꝓpōnes in eis. pȝ ēt. 2ª ꝯña. quia priuatio est negatio quedam. 3ª ēt pȝ. quia malum est priuatio quedam.

¶ Aduerte cum dē. 2ª q̄ distinguūtur mutuo negationē includere. q̄ nō est hoc formaliter itelligēdū. nō. n. de rōne sbē est negatio q̄titatis. sȝ maliter tm̄ & fundamentaliter ex ꝓpria ratione. qđ in multis alijs nō ꝯuenit. licet. n. homo nō sit lapis, fundamentū tñ primum huius negationis ē homo, nō inq̄ȝtum hō. sȝ inq̄ȝtū sensibilis. ppter hoc non est imediata propō. homo nō ē lapis. sȝ negatio sbē a q̄ntitate fundatur in ꝓpria rōne sbē, vt substantia est: ideo sm̄ se fundamentaliter negationem a q̄ntitate includit.

gnoscit. vey̆ aūt nō solū ē bonū eē bonū. sȝ ēt malū eē malū: sicut enī vey̆ ē eē qđ ē. ita vey̆ ē nō eē qđ nō ē: bonū igitur itellectꝰ ēt in cognitiōe mali ꝯsistit: sȝ cū diuinus itellectꝰ sit pfectꝰ bōitate. nō pt deeē sibi aliq̄ itellualiū pfectionū. adest igitur sibi maloy̆ cognitio.

4 ¶ Amp. deꝰ cogn̄scit rey̆ distinctionē: † (vt sup ōnsuȝ ē). sȝ i rōne distinctiōis ē negatio: distincta. n. sunt quoy̆ vnū nō ē aliud vñ & pma q̄ seipsis distiguunt: mutuo negationē icludūt: rōne cuiꝰ negatiue ꝓpōnes i eis sūt imediate: vt nulla q̄titas ē sba: cogn̄scit. n. deꝰ negationem. priuatio aūt q̄dā negatio ē i subiecto determinato. † (vt in. 4. metha. ostēdit̄): cogn̄scit igitur priuationē. & per ꝯñs malū qđ nihil ē aliđ q̄ȝ priuatio debite perfectionis.

5 ¶ Pre. si deꝰ cogn̄scit oēs spēs rey̆. † (vt sup ōnsuȝ ē & ꝓbatū): & ēt a q̄busdā phis ꝯcedit̄ & ꝓbat̄. oȝ q̄ cognoscat ꝯria. tuȝ quia quorūdā gene spēs. sunt ꝯrie. tuȝ quia dr̄ie gene sunt ꝯrie. † (vt pȝ in metha.) sȝ i ꝯrijs includit̄ oppositio forme & priuationis: vt ibidē hr̄. ergo opȝ q̄ deꝰ cogn̄scat priuationē. & sic p ꝯsequens malū.

6 ¶ Adhuc deus nō solū cogn̄scit formā sȝ ēt māṁ. † (vt sup ostensum ē): mā aūt cū sit ens in potē

¶ Quinto. Deus cognoscit cōtraria. cū oēs rey̆ spēs cognoscat, quay̆ q̄dam sunt ꝯrie. & drie ēt gene ꝯrie sunt. ergo rē. patet ꝯña. quia in contrarijs includitur oppositio priuationis & habitus. vt dicitur. 10. meta. t. 13.

¶ Sexto. Cognoscit māȝ. ergo ea ad q̄ se mā extēdit. ergo priuationem. ergo malum. ꝓbat̄ 2ª ꝯña. quia cum sit poª nō pōt pfecte cognosci nisi cognoscat̄ ad q̄ eius poª se extēdit. 2ª vero pȝ. quia se extēdit eius poª ad formam & priuationem, cum id qđ potest eē. p materie. s. transmutationem possit ēt nō esse.

¶ Septimo. Cognoscit ordinem vniuersi. ergo nocumenta que possent ex quibusdam alijs prouenire. ergo malū. probatur añs. quia si cognoscit aliud a se maxime cognoscit qđ est optimum. qualis est ordo vniuersi, ad quem sicut ad finem particularia bona ordinant̄. ꝯña vero pȝ. quia quedā sunt in vniuerso ad remouēdum talia nocumenta. vt pȝ in his, que dant̄ aialibus ad defensionem: vt cornua & hmōi.

¶ Octauo. Nō vituperat̄ maloy̆ cognitio p se. s. rōne iudicij de malis. sed per accñs rōne inclinationis ad maluȝ ex tali cōsideratiōe seq̄ntis. sȝ hoc i deo non est. cum sit immutabilis. ergo rē. Cōfirmatur aucte. sap. 7. ꝓuerbioy̆. 15. ps. & Job. xi.

¶ Quantum ad sm̄. Primo declarat. s. T. differentiam intellectus nr̄i & diuini, in cognitione priuationis & mali. Secundo ostēdit quid sit qđ impediret cogitionem diuinaȝ de malis. Quātum ad primum dicit. q̄ dupliciter intellectus noster cognoscere potest priuationem. primo inq̄ȝtū cognoscit singula p singulas spēs. & aliqñ est in poª ad spēm. & sic sicut actuȝ cognoscit p actū quem in se hȝ. hoc est per speciem intelligibilē, ita potentiā cognoscit p potētiā inquātū. s. aliqñ ē in poª ad spēm intellectꝰ & per consequens cognoscit priuationeȝ. cū poª sit de rōne priuationis. secundo inq̄ȝtum ex cognitione actus cognoscit. & poᵃᵐ. & priuationem. Intellectus aūt diuinus non intelligit per spēm que sit ipse. sȝ p suam eēntiā. & iō nō intelligit per poᵃᵐ: & priuationē in se existētē. sȝ itelligēdo eēntiā suaȝ intelligit priuationē. quia intelligēdo se tanq̄ȝ primū intelligiᵐ. intelligit alia. nō solum actus. sȝ ēt poᵉˢ & priuationes. Ad hunc sensum ingt. s. T. intelligenda sunt verba. Arist. 3º de aia. tex. 25. s. q̄ intellectus qui est tm̄ in actu. nō cognoscit priuationē p hoc q̄ est in poª ad aliquid aliud. sȝ per hoc q̄ intelligit se ipm, & est semper in actu, non aūt q̄ nullo mō cognoscat priuationem. vt male interpretatus est. Auerrois.

tia cogn̄sci pfecte nō pōt: nisi cognoscat̄ ad q̄ eiꝰ potētia se extēdit: sic & i oibꝰ alijs potētijs accidit. extēdit aūt se pō māe: & ad formā: & ad priuationē. qđ. n. esse pōt: pōt etiam & non esse. ergo deꝰ cognoscit priuationem & sic cognoscit per consequens malū.

† ¶ Itē deꝰ cogn̄scit aliqđ aliđ a se: ergo maxime cognoscit qđ ē optimū: hoc aūt est ordo vniuersi. ad quē sic ad finē oia pticularia bona ordinant̄: in ordine aūt vniuersi sūt q̄dam. q̄ sūt ad remouēdū nocumēta q̄ possent ex q̄busdā alijs ꝓuenire: vt pȝ in his q̄ dant̄ aialibꝰ ad defensionē: ergo hꝰ nocumēta deꝰ cognoscit: cogn̄scit igitur mala.

† ¶ Pre. i oibus maloy̆ cognitio nūq̄ȝ vituperat̄ sm̄ id qđ p se scie ē. i. sm̄ iudiciū qđ hr̄ de malis: sed p accidēs. sm̄ q̄ p ꝯsiderationē maloy̆ iterdū aliq̄s ad malū iclinatur: hoc aūt nō ē i deo. quia imutabilꝭ est. † (vt sup ostēsum ē): nihil igitur ꝓhibet qn deꝰ mala cognoscat.

¶ Huic aūt ꝯsonat qđ dr̄ Sap. 7. † (q̄ dei sapiam nō vincit malicia). Prouer. 15. (infernus & pditio corā dn̄o(. & in ps. (Delicta mea a te nō sunt ascōdita.) Job. xi. dr̄. (Ipse nouit hoiūȝ vanitatem: & vidēs iniquitatē nōne cōsiderant). Sciēdum tñ q̄

¶ Circa. Primū modū quo intellectus nr̄ cogn̄scit priuationē p poᵃᵐ. s. in ipso existē cogn̄scēdo poᵃᵐ. & priuationē. Cōsiderādū q̄ intellectuᵐ cogn̄scē poᵃᵐ p poᵃᵐ dupl'r pt itelligi. Uno mō vt potētialis

† cap. 50.
† tex. c. 4.
Prima q̄ distinguūtur. mutuo negationē includunt.
† cap. 49.
† tex. 2. 13.
† cap. 58.
2ª ratio.
† cap. 13.
† Auc. s. scripta.
Quo intellectus nr̄ cognoscit priuationem p potētiā i se existentem.

tas int⁹.q̄ nolat carētiā formę,cū bilitate ad illā fit p̄n^a elli citiuū itellectiōis,ꝛ cognitiōis po^a fic p actū.i.p spēm,itel ligit id qd̄ ē i actu.i.illud qd̄,nām quādā positiuā dicit,ꝛ hic modus ē ipolis:solus.n.act⁹ ē p̄n^m actōis.nō āt po^a aut p̄uatio,alio mō vt cog̃scēdo ꝑpriā potētialitatē,ꝛ p̄uatio/nē/cog̃scat ēt potētiā,ꝛ p̄uationē extrīsecā.ſ3 ꝛ h̄ dupl'r in tellige possum⁹

.s.aut ꝙ cog̃scat ꝑpriā potētiā.ꝛ p̄uationē an̄q̄3 i formet spē itelligibili/ad quā ē i po^a aut postq̄3 ē iformatus spē. P̄rio mō nō vr pos'e.Q2 cū int^r itelligat se,sicut ꝛ alia,sic alia si intellr an̄q̄3 spē informet,ita ne q̄3 se,neq3 suam potētialitatē an̄ spēm p̄t itelligē: sō secūd⁹ mod⁹ est accipiēdus, ꝓp qd̄ non dixit p̄hs solū,ꝙ ops cog̃scētē p̄uatio nē eē i po^a ſ3 ad/didit,ꝛ eē i illo .s.spēm vni⁹ op positi.vt expōit s.T.3.d aia.o3 .n.si it^r p p̄uatio nē in ipso exiñē o3 cog̃scere p̄ua tionē,ꝛ ꝙ aliq̄n

circa cognitionē mali ꝛ p̄uatio/nis.ali'r se h3 intell's diuinus atq3 ali'r itell's nr̄:nā cū itell's nr̄ singu las res p singulas spēs,ꝑpas co gnoscat ꝛ diuersas:ad qd̄ ē i ac/tu cog̃scit p spēm itelligibilē,p quā fit itell's i actu.vn̄ ꝛ potētiā cog̃scē p̄t inq̄3tū ad talē spē3 q̄n q3 se h3 i pō:vt sic actū cog̃scit p actū ita ēt pōm p pōm cog̃scat: ꝛ q2 pō ē de rōne p̄uatōis.nā p̄ uatio ē negatio:cui⁹ sbm ē ens in pō:seq̄r ꝙ itell's n̄r ꝯpetat aliq̄ mō cog̃scē p̄uationē:i q̄3tū est nat⁹ eē i pō.ſ3 ēt dici posit ꝙ ex ipsa cognitōe act⁹ seq̄r cogni tio potētie ꝛ p̄uatōis:itell's aūt diu⁹ q nullo mō ē i pō:n̄ cogno scit mō p̄dicto p̄uationē:nec ali qd aliō.nā si cognosceret aliqd p spēm q̄ nō ē ipse:seq̄ret de ne cessitate ꝙ ꝑportio ei⁹ ad illam

spēm eēt sic ꝑportio potētie ad actū.vn̄ o3 ꝙ ipse itelligat solu3 p spēm q̄ ē sua eēntia:ꝛ p ꝯn̄s ꝙ itelligat se tm̄ sic p̄mū itellm̄:ꝛ i telligēdo tn̄ se cog̃scit alia:(sic sup̄ oñsum ē).nō solū aūt act⁹. ſ3 potētias ꝛ p̄uatiōes.ꝛ hic est sensus verbo2:(quē p̄hs po/nit i.3.de aia dicēs)aut quō ma lū cognoscit aut nigrū:ꝯria.n.q̄ dāmō cog̃scit:o3 aūt potētiā eē cognoscēs ꝛ eē in ipso:si vo ali/cui non inest ꝯriū.s.in pō seipm cognoscit ꝛ actu ē ꝛ separabile. ¶ Neq3 o3 seq̄ expōnē Auerro is:q vult ꝙ ex h̄ seq̄t ꝙ itell's q est tm̄ i actu nullo mō cogno/scat p̄uationē:sed sensus est ꝙ nō cognoscat p̄uationē p h̄ ꝙ ē in potētia ad aliqd aliud:ſ3 p h̄ ꝙ cognoscit seip̄3:ꝛ est sp actu. ¶ Rursus sciēdū:ꝙ si de⁹ hoc

absolute est bo/nū/bn̄ sibi oppo nit malū,vt dē vi.q.2.ar.vl.ma lū.n.ꝛ bonū sūt opposita. ¶ Quārū ad ter tium duo remo uet dub^a.Poss3 .n.p aliq̄s dicē, cognoscit deus mala p bona.ḡ cognitio dei ē di scursiua,cui⁹ op positū oñsū ē su pra.2° cognoscē aliqd tm̄ p aliō cognitū ē imp̄fe cte cog̃scere.ḡ si malū de⁹ cog̃scit tm̄ p bonū,cog dei erit ip̄fecta. Ad p^m.rn̄det ꝙ nō est discursus. q2 cognoscunt mala p bona nō sic ꝯnes p p̄n^a ſ3 sic res p suas dif finitiōes,bonu3 .n.ē q̄si rō cogni tiōis mali/cum

sit in po^a ad spēm actus,ꝛ ꝙ dū illū potētial'r cog̃scit h̄eat in se dictū oppositū.imaginor.n.ꝙ cū it^r aliq̄n fuit i po^a ad spēm albi,ꝛ postmodū in actu,postq̄3 p albi cognitionem. reflexe cognouit se h̄re spēm albi,ꝛ eē albū itelligibil'r.cō/uertit ēt ad cognoscēdū se q̄nq3 fuisse non albū.dū cogno scit se p̄uatū fuisse spē/ꝛ forma albi,ac p h̄ nō potuisse ante h̄3 spēm cog̃scē albū.ꝛ ex h̄ ēt cog̃scit,ꝙ i eē nāę/id ē nō al/bū qd̄ fōia albedis caret:ꝛ sl'r dico de cecitate,ꝛ alijs p̄ri uatiōib⁹.Mēs ḡ.s.T.ꝛ Ari.ē ꝙ it^r nr̄ p spēm h̄it⁹ i se exñ tē.cog̃scēs p̄uationē formę q̄ i ipso aliq̄n fuit.ꝛ potētialita tē ad spēm.cog̃scit ēt p̄uationē,ꝛ potētialitatē rei exñti eē i tellm̄ ꝯueniētē/ex siītudine ꝑportionali int^r ad rem.

¶ Circa illā rōnē.q2 po^a ē de rōne p̄uatōis.seq̄t ꝙ it^{us} nr̄o cōpetat aliq̄ mō cog̃scē p̄uationē. Aduerte/ꝙ nō seq̄t vlr. vt q cog̃scit id qd̄ ponit i diffōne alicui⁹ cognoscat ꝛ diffini tū nisi ꝯfuse,ꝛ ideterminate.p̄us.n.p̄t cognosci nō cognito posteriori,i ꝑposito tn̄,q2 po^a est de rōne p̄uatōis sic sbm de rōne sue ꝑprię passiōis,nō p̄t it^r cōplete cognoscē se eē in po^a nisi ēt p̄uationē cognoscat i se exñtē,ꝛ p̄erti cū p̄uatio sit ime^{te} ꝯn̄s ens in po^a.sicut nō p̄t cognosci p̄fecte hō nisi cognoscat ꝑprietas ipsi⁹,q̄ ipm imet^e ꝯcomitat.ꝛ cogno scēs hoiem p̄t illius passiones,ꝛ proprietates cognoscere.

¶ Scdō.s.T.oñdit qd ipediret dei cognitionē de malis.ꝛ inq̄t,ꝙ si de⁹ cognoscēdo se nō cognosceret p̄ticularia bona, nullo mō cognosceret p̄uationē,aut malū.q2 cū ipsi malū nō opponat/ꝛ p̄uatio/eo ꝙ sit act⁹ purus,si bonū tm̄.qd̄ ē ip̄e/cognoscēt/nō cognosceret malū/q2.s.neq3 q2 sit i po^a vel dcm̄ ē,neq3 p cognitionē boni oppositi.Q2 āt cognoscēdo se/cognoscit ēt i qb⁹ nate sīt eē p̄uatiōes,nece ē vt cog̃scat p̄uationes oppositas.Ex ijs p3 ꝙ int^r diuinus differt q̄3tū ad

mali cognitionē ab int^r nr̄o,q2 nō cognoscit p potētiam ꝛ priuationē in se exñtē,neq3 p ꝑpriā spēm boni oppositi in tellm̄ p̄ficiētē,sic int^r nr̄:ſ3 i h̄ conueniat ꝙ p cognitionem boni oppositi cognoscit malum,sicut ꝛ noster intellectus.

¶ Aduerte,cū dī bono diuino nihil opponi vt p̄uationē/ꝙ in telligēdū ē s̄m ꝑpriā rōnē,ſ3 s̄m cōem rōnē boni.s.inq̄3tū

malū nihil aliud sit q̄3 p̄uatio boni. Ad s̄m dicit,ꝙ cogni/tio mali p bo^m nō est ip̄fecta,q2 malū nō ē natū alio^a cog̃sci.

¶ Circa rn̄sionē ad p̄mū dubitat.Si bonū est rō mali,ꝛ co gnoscit malū p bonū sic res/p suā diffōnē.ḡ malū non dif/fert a bono,q2 res nō differt a sua diffōne.2° seq̄t ꝙ int^r co gnoscēs malū nō format ꝑpriū ꝯceptū de ipso.h̄ aūt ē fal/sum.nā de cecitate ꝯcipit ꝙ ē p̄uatio visus/q ꝯcept⁹ ꝯuenit tantum cecitati/ꝛ sic de alijs.

¶ Ad primū bo2 dr̄,ꝙ nō ē mēs.s.T.dicē bonū eē diffōnē mali,ſ3 ꝙ in ei⁹ diffōne claudit/malū.n.ē priuatio boni/ꝛ cecitas priuatio visus.ꝛ q2 cū aliqd cognoscit p id qd̄ ē d̄ ei⁹ rōne nō dī illud p discursum cognosci.ſ3 p primā opē/nē int^r:iō dcm̄ ē ꝙ ille modus cognitiōis.q̄ malū cognosci tur p bonū p̄tiet ad modū quo res cognoscit p suā diffōnē idest ad primam operationem intellectus pertinet.

¶ Ad s̄m.P̄rio rn̄deri p̄t,ꝙ vtiq3 ve2 ē,ꝙ de malo nullus formatur ꝯcept⁹ qdditatiu⁹.cū nullā qdditatē3 dicat.ſ3 ma gis negationē qdditatis ꝛ formę/ſ3 it^r sic p eādē spē3 it^{lem} q̄ cognoscit bonū cog̃scit malū/ita p eūdē ꝯceptū q̄ cogno/scit qdditatē boni/cognoscit ēt malū illi oppositū.nō.n.o3 vt oē cognitū cog̃scat p ꝑpriā spēm/aut p ꝑpriū ꝯceptū il li⁹ repn̄tatiuū.ſ3 sufficit ꝙ aliqd̄ p siītudine sui oppositi co gnoscat.Vn̄ i.q.2.ar.15.dr̄ ꝙ ex h̄ ip̄o ꝙ cog̃scit aliqd,co gnoscit ei⁹ p̄uatio.Nō obstat āt huic,ꝙ malū ꝑprio noie significat.nomē āt nō sig̃t nisi mediāte ꝯceptu.Pōt.n.dici ꝙ tali noie nō iportat aliq̄s ꝯcept⁹ qd rei.ſ3 tm̄ qd nois di cēs.Pōt s̄m rn̄deri.ꝙ l3 int^r de malo ꝑpriū ꝯceptū formet illūq3 ꝑprio noie explicet,ille tn̄ ꝯceptus no excludit boni ꝯceptū ꝛ rōnē,imo p ipsam spēm.ꝛ siītudinē boni format in se ꝯceptū mali ꝑtinēte boni rōne,sic cū dicimus cecitatē

Bono di uio nihil oppōit vt priuatio.

† cap.4°

† i.2.45.

Impfe ctio cogn. dei.

Ratio cognosci tur p bo. ad sicut p suā rōnē.

Malum cognosci tur p bo. ad sicut p suā rōnē.

purem de claratio. q^o ait it^r diuinus malū cognoscit.

Q2 po^a ē de rōne p̄ uatōis itell'us cō petit p̄ua tione co gnoscere

Qr. h̄ de malo pro prio ꝯce ptū format.

ee puatione visus. vn negat ↄ̃nia si itelligat ꝺ ↄceptu ꝓpo .s. sibi soli ↄueniēti. si āt itelliat ꝺ ꝓpo fm ꝑcisione, siue exclusione ↄcept⁹ boni ↄcedit, ⁊ negat falsitas. ad cui⁹ ꝓbōne dz ꝙ ↄcept⁹ ille ē ꝓpri⁹ ꝑ mō, nō āt 2ᵒ: vt ex se ↄstat. Un̄ ⁊ qd aliqn̄ dl̄c. s. T. ꝙ mali nō pt ↄcipi aliq̄ forā. vt vi. q. 3. 4. 6ᵐ itelligēdū ē ꝺ forā excludēte rōnē boni, nō āt ꝙ nullus ꝺ malo formet ↄcept⁹: alioqn̄ n̄ itelligēt vt aliqd a bono distinctum.

Utrū de⁹ hēat propriā ideā mali.

¶ Sz fm istā rn̄sionē resultatōbiū. Seqt. n. sz ipaz. ꝙ de⁹ mali i se ꝓpriā hēat ideā, cui⁹ opp^m vbicūq3 de ideis loqt. s. T. sz: ꝓbat seqlla. qꝛ cū idea sz ꝙ noiat similitudinē. ⁊ rōez cognoscēdi. ↄcepui it nri ꝓpor tionabilr rn̄deat, vt ꝙ de oib⁹ hēat ꝓpas ideas q̄ ꝓprio ↄceptu a nobis cognoscuntur.

¶ Ad hoc dubiū negat sequella. Ad cui⁹ ꝓbōnē duplr dici pt. ꝑ ꝙ deus hz proprias ideas oiz. q̄ ꝓprio ↄceptu .s. oēm ↄceptuz alteri⁹ rei excludēte, itelligunt. mō dz ꝙ malūz nō itelligit a nobis ꝓpo ↄceptu h mō: vt patuit: ideo non sequitur quod inferebatur.

mō seipz cognosceret: ꝙ cognoscēdo se nō cognosceret alia entia q̄ sunt pticularia bona: nullo mō cogsceret puationē aut malū: qꝛ bono qd ē ipse nō ē aliq̄ puatio opposita. cū puatio ⁊ suuz oppositū sint nata eē circa idē: ⁊ sic ei qd ē act⁹ purus nulla puatio opponit. ⁊ p ↄn̄s nec malū: vn̄ posito ꝙ de⁹ se solū cogscat cogscēdo bonū qd ē ipse. nō cognosceret malū. sz qꝛ cogscēdo se cogscit ēt entia in qb⁹ nate st eē puatōes: neceē est vt cognoscat puatiōes oppositas ⁊ mala opposita pticularibus bonis. ¶ Sciēdū ēt ꝙ sicut de⁹ absq3 discursu itellz cognoscēdo se cognoscit alia. (vt supra ondsuz ē). ita n̄ oz ꝙ ei⁹ cognitio sit discursiua: si p bona cognoscit mala: nā bonū ē q̄si rō cognitiōis mali: cū malū nihil sit aliud q̄z puatio boni: vn̄ cogscunt mala per bona: sicut res p suas diffōnes: nō sic ↄ̃nes p pncipia. ¶ Nec ēt ad iperfectionē dine cognitiōis cedit: si mala p puationē bonorū cogscit: qꝛ malū nō dr eē: nisi inq̄ztū ē puatio boni: vn̄ sz hūc solū modū est cognoscibile. naz vnūqdq3 q̄ztum habet de eē: tātum hz de cognoscibilitate.

¶ Q deus sit volens. Cap. 72.

Expeditis his q̄ ad diuini itellcs cognitionē ptinēt. nūc restat cōsiderare de dei volūte. ¶ Ex h. n. ꝙ de⁹ ē intelligēs: sequit ꝙ sit volēs: cū. n. bonū itellectū sit ꝓpriū obm voluntatis: opz ꝙ bonū intellz inq̄ztū hui⁹ sit volitū: intellm aūt dr ad itelligentē: neceē ē igit ꝙ intelligēs bonū iq̄ztū hꝫ sit volēs. De⁹ āt itellit bonū. cū. n. sit pfecte intelligēs. (vt ex supdcis pz) itellit ens sil cū rōne boni. est igit volēs.

2 ¶ Adhuc cuicūq3 inest aliqua formaz: hz p illā formā habitudinē ad ea q̄ sunt in rez nā. sic lignū albū p suā albedinē est aliqbus sile. ⁊ qbusdā dissimile: in itelligēte aūt ⁊ sentiēte est forma rei intellc ⁊ sensate: cū ois cognitio sit per aliquam silitudinem.

bonitatis, sz rō vltatis, aut aliq̄ alia rō. formalr aūt apprehēdit qn̄ ↄsiderat in ipo rō bonitatis, ita vz ꝙ it iudicat illud eē bonum ⁊ ↄueniēs itelligēti, bonū ꝑ mō apprehensum nō hz rōnē obi actualis vo^tis, nec hz mouere vo^tem sed tm̄ 2ᵒ mō. ꝓp h volēs ondē. s. T. ꝙ de⁹ itellit bonū sz ꝙ hz rōnē actualis obi volūtatis. ↄcludit ꝙ itellit ens sil cū rōe boni ꝓp pfectionē cognitionis suę, qua oēz rei rōnē apphēdit. cognoscit. n. ens hre rōnē boni, ⁊ p ↄn̄s hre rōnē appetibilis, ⁊ voliti.

¶ Circa primam ↄn̄iam aduerte, ꝙ sic nihil aliō ē dicē h ē ꝓpriū obm it q̄z h est int^m siue intelligibile. qꝛ itellecti siue itelligibilis noie (hic. n. p eodē vtrūq3 accipimus) importat formalis rō obi int inq̄ztuz est obm. sic visibile importat rō formalis obi visus inq̄ztum ē obm. ita nihil aliud est dicere bonū int^m ē propriū obm vo^tis q̄z bonū int^m iq̄ztuz hꝫ ē volitū. significat. n. ꝙ ratio obiecti vo^tis iq̄ztum obm est, q̄ importat per hoc qd dico volituz, siue volubile fundat sup bono apprehēso formalr. inq̄ztum est apprehēsuz ⁊ intellm. ita ꝙ nō hret bonū rōnē voliti nisi eēt formalr intellm. sicut si diceremus ꝙ corpus inq̄ztū coloratū hz rōnē visibilis. qꝛ g̃ idē dz p añs ⁊ ↄn̄s hꝰ ↄn̄ię. sz in ↄn̄te exprimit ꝓpriū nomē obi vo^tis qd in añte non exprimit. iō illaz ↄn̄iam tanq̄z ex se manifestam. s. Tho. non probat.

¶ Circa scdām ↄn̄iam ⁊ eius ꝓbationē aduerte, ꝙ cū ordo potēaz sit fm ordinem obioz. neceē ē. si obm volūtatis vt obz est fundat sup obo it vt ē obm. ꝙ ēt fundet vo^tas sup it^m ⁊ ꝙ volēs fundet sup intelligēs. ita. s. ꝙ vnū alteri ↄcomitet. ⁊ super h fundat ↄn̄ia ⁊ ꝓbatio ei⁹. bonū. n. it^m iq̄z^m hꝫ. i. iq̄ztū int^m ē fundamētū voliti, ⁊ st malr idē, rōq3 vni⁹ rōnē alterius ↄcomitat. ita ꝙ nihil hz rōnē voliti nisi sit bo^m it^m ⁊ ad bonū it^m iq̄ztū hꝫ. ↄseqt rō voliti, it^m āt dic ordinē ad itelligēte tāq̄z ei⁹. s. forale obm vt obm ē: sic visibile dic ordinē ad vidētē: iō oz vt itelligēs ⁊ volēs sint malr idē q̄z^m vz ad supp^m ⁊ eē itelligētē sit fundamētū vn̄ aliqd hz vt sit volēs.

¶ 2ᵒ. Oia itellia ⁊ sentiētia appetūt ⁊ volūt. sz de⁹ ē itelligēs. g̃ est volēs. ꝓbat añs. i oi itelligēte ⁊ sentiēte ē hitudo ad rē fm ꝙ ē eē, cū i ipsis sit forma rei itellz ⁊ sensatę, hñs aūt aliquā formā, p illā hz hitudinē ad ea q̄ sunt i rez nā. vt pz de ligno albo: qd p suā albedinē aliqbus est simile aliquibus vō dissimile, aūt. g̃ h ēt p h ꝙ intelligunt ⁊ sentiūt aut

¶ Scdo. ꝙ de⁹ hz ꝓpriā ideā eoz q̄ ꝓpo ↄceptu itelligim⁹ si nām aliq̄z dicāt. nō āt si dicāt negationē: qꝛ idea q̄ ē i mēte dina repñtat p se eaz q̄ aliquo mō dina eēn pticipāt: malū āt nō dicit dinę eēn pticipationē imo magis pticipationis hꝫ negationē. iō ipsi⁹ nō oz eē ꝓpriā ideā, sz a nobis aliquo ↄceptu ꝓprio cōcipiat. ¶ Sup ca. 72.

Postq̄z Determinauit. s. T. de pfectiōe diuina q̄ztuz ad it^m. icipit determinare de ipa q̄ztū ad vo^tem. Circa h āt duo fac. Primo agit ꝺ vo^te iq̄ztū vo^tas ē. 2ᵒ inq̄ztū hz rōnē liberi arbitrij. c. 87. Circa pmū duo fac. Primo agit de ipa vo^te. 2ᵒ ꝺ ↄditōe volēdi. c. 80. Circa pᵐ. tria fac. ꝑ determinat de vo^te dina q̄ztū ad eē. 2ᵒ q̄ztum ad q̄litatē. c. seq. 3. q̄ztū ad obm. c. 73. Quātū ad pmū ponit ↄ̃ h. Deus est volēs, ⁊ ꝓbat. ꝑ ex pdcis. Deus ē itelligēs bonū. g̃ ē volēs. pz añs. qꝛ cū sit pfecte itelligēs itellit ens sil cū rōne boni. ↄn̄ia vō ꝓbat. Bonū it^m ē ꝓpriū obm vo^tis. g̃ bonuz it^m inq̄ztum hꝫ ē volituz. g̃ itelligēs bonuz iq̄ztū hꝫ ē volens. hꝰ ↄn̄ia nō ꝓbat. 2ᵒ vō ꝓbat. qꝛ it^m dz ad itelligētem.

Rōo bonū it^m est obm voluntatis.

¶ Circa añs ⁊ ei⁹ ꝓbationē ↄsiderādū ꝙ bonuz duplr pōt apphēdi ab it^m malr. s. ⁊ formalr, malr apphēdit qn̄ ↄsiderat res q̄ fm se qdē ē bona. sz tn̄ nō ↄsiderat in ipsa rō

per aliqd aliō.s.p appetitū/z voltm̄.nō ht̄.qz p h magis at tēderet hitudo rez ad itelligētē/z sentiētē/cū itelligē z sen tire sint.hz q res sunt in intelligēte/z sentiente.ḡ fm.ḡ zc.

℃ Circa aīs aduerte q accipiēdū ē diuisum/reddēdo.s. sin gula singulis.nō.n.oia sentiētia volūt:sz oia sentiētia ap/ petūt.z oia itelligētia volūt/vñ subiūxit.s.T.volūtas aūt. ppie i itu ē.i.in nā itelligēte.

Utrum itelligens e sentiēs i q̄m hmōi hēat ha bitudinē ad rē ex tra.

℃ Circa hūc āt p cessuz multipli dubitat.p qz vt s.T.p dictionē iplicare.si.n.cui cūqz iest aliq̄ for maz illō hz p il lā hitudinez ad ea q̄ sūt i rez nā/ i itu āt z sensu in q̄ztū itelligēs z sentiēs ē.iuenit

opz igit ee hitudinē itelligentis z sentiētis ad ea q̄ sūt itellecta z sensata hz q sūt in rez nā:nō āt hoc ē p h qd itelligūt z sentiūt: nā p h magis attēderet hitudo rez ad itelligētē z sentiētē.qz in telligere z sentire ē hz q res sūt in itellectu z sensu fm modum vtriusqz.hz āt hitudinē sentiēs

forma rei itellcta z sensata,seqt q intelligēs z sentiēs p h q intellit/z sentit hz hitudinē ad rē fm q ē ex,ḡ iplicat cdi/ ctio cū subiūgit q h nō ē p h q sentiūt/z itelligūt.2° itelli/ gēs itellit rē fm eē qd i seipsa hz/z silr sensus sentit,z assi/ milat rei exsti ex p formā quā hz.ḡ sim ē,q itelligēs z sen tiēs p h q itellit z sentit nō hz hitudinē ad rē fm q est ex.

℃ 3° sic ad h q it itellat nece ē vt res sit i aia.ita ad h vt vo lēs velit,qz voluntas nō fert in bonū nisi vt cognitum.ḡ nō magis volēs hz hitudinem ad rē vt est extra q̄ itellus.

℃ Quarto.Si iste pcessus teneret,seqret q itelligēs vellet qcqd itelligēt.si.n.i itelligēte ē hitudo ad rē,hz q ex ē,z h hitudo nō cuenit sibi nisi p voltm̄:ergo omne qd it intelli/ git sub voluntate cadit,hoc aūt falsum est.qz qd speculati ue intelligit,nō cadit sub voluntate vt sic.ergo zc.

℃ Ad euidētiā pmi dubij cōsiderādū ē,q alr cuenit hitudo itm̄ ad rē itellectā/vt itellecta ē p formā quā i se hz.z alr re bus nālib9 ad id qd hz eādē formā:aut oppositā.it.n.hitu do ad rē itellectā vt ē itellta/ē hitudo fundata sup vnitate q̄ dā/fm q it i actu ē ipm itm̄ in actu.z iō eo mō sibi cuenit hitudo p formā quā hz ad ipaz rē itm̄/quō sibi cuenit vt sit ipm itm̄ i actu.ē āt ipm itm̄ i actu/nō fm eē qd hz ex itm̄.qz hz illud eē nō vnit itm̄ sz fm eē itētionale qd hz i it.ex q̄ resul tat vt p eādē formā itlem it sit actu.z itm̄ sit actu intm̄.vt supi9 est explicatū.Seqt ḡ q itelligēs vt itelligēs nō dicit hitu/ dinē ad rē itm̄ vt it ē fm eē q hz ex itm̄.sz fm q ē i it.z idez dico d sentiēte.Propt h dic.s.T.q p h magis attēdit hitu do rez ad itelligētē,z sentiētē/qz vz ex h q res itellit z sen tit.nece ē vt eleuet ad spūale eē p qd vniat itelligēti.z sen tiēti i q̄ fundat hitudo hō/qd.n.a suo eē nāli nece ē abstra hi,si ad aliqd dz hre hitudinē/ei poti9 attribuit assiūatio, z hitudo/vt possit dici.qd ipa res i eē nāli extis hz hitudi nē ad aliō p eē abstractū/qd i ipo hz,q̄z eō aliō hēat ad ipz hitudinē vnionēqz/z idēptitatē cōitē.Ad argm̄.ḡ dr/qd vti qz it isformat9 rei silitudine hz aliquā hitudinē ad rē ex.illa tñ hitudo nō ē hitudo itelligētis i actu vt sic,ad itm̄ in actu vt sic.fm qd itm̄ formalr/refert ad itelligētē.z eō q̄.s.ē hitu do idētitatē/z vnionē cū altero cōīs/nō.n.intm̄ formalr est actu intm̄ p eē qd hz ex.sz p eē qd hz i it.iō nō vz h cōña:in telligēs hz hitudinē ad rē fm qd ē ex.ḡ illā hz p h q itellit formalr.hz qdē/sz nō p h q intellit.imo p h q vult.vñ illa ppō,intelligens p h q itellit hz hitudinē ad rem ex.pt hre duplicez sensum.vnus est q itelligēdo hēat talē hitudinez formalr,q̄si hitudo ad rez ex sit hitudo itelligētis,vt intelli gēs ē/ad rez itm̄/vt ē actu it,z tūc ppō est falsa/z ei9 op/ positū tz h.s.T.nō.n.hitudo itelligētis vt itelligens ē ad rē ē/vt ex/sz vt est i it.vt oñdim9.Ali9 ē q tal hitudo cco/ mitet itelligentez vt ē itelligens/q̄si it sit origo tal hitudis:

z sic hz vītātez.hitudo.n.volentis z iclinatio i rē apphen sam per itm̄ consequitur ad apprehensionem intellectus.

℃ Ad fm dr.q ista ppō.Int itellit rez fm esse qd hz i seipsa siue fm eē qd hz ex itm̄ duplicē sensum hre pt/vn9 ē q ipm esse rei ad ex/sit id qd itellit,ali9 est q esse ad ex.sit rei rō/ q sit actu it.z fundamentū hitudis illi9.si p mō itelligat, cōcedit qd res i tellit hz eē qd hz ad ex/z sic pt cō cedi qd itelligēs in q̄ztū itelligēs hz hitudinē ad rē ad ex/sz sic ñ loqt h loco.s. T.cū h sit mat cōsideratio rei it si 2° intellit.sic negat illa ppō. nō.n.eē ad ex ē rei rō q̄re sit ac

z itelligēs ad rē q ē extra aiaz p volūtatē z appetitū:vñ oia sen/ tiētia z intelligētia appetunt z volunt:voluntas tamen ppric i intellectu est:cū igit deus sit in/ telligēs:oportet q sit volens.

3 ℃ Amplius illud qd cōseqt oē ens:cōuenit enti inq̄ztū est ens: qd aūt est h9:oz q in eo maxime

tu int ab aliq int.sz esse i itm̄ z sic itelligens vt itelligēs.si/ ue vt dicens hitudinē ad itm̄ i int,nō dicit hitudinē ad rē fm qd est ad ex sz fm qd in it.Et qz.s.T.loqt formalr.iō. absolute negat intelligentē p h qd itellit hre hitudinez ad rez ex vt ē ex.z iō cū oporteat vt hñs aliquā formam hēat hitudinez ad ea q̄ sūt i rez nā formalr vt sūt i rez nā:oz aliō querere vñ itelligens hitudinez hēat ad rez ex itm̄ formalr. ita qd esse ad ex sit rō terminādi illā hitudinē.Ubi aduer tēdū,qd cū spēs itlis nō hēat eē cōpletū,nisi dū it actu itellit nō psr ctez z actualr it hz silitudinē ad rez itm̄ nisi dū itellit: iō loquens.s.T.de hitudie itelligētis q cōseqt formā itlem. loqt de hitudine,q̄ cuenit itelligenti hz qd actu itellit.z qz hitudo itelligentis actu vt sic ad rez intm̄ formalr.nō ē ad rem vt ex,sz vt in it.iō inqt qd intelligens nō dicit hitudi nez ad rē hz qd est ex.p h qd itellit.cū h āt stat qd z res ad ex,z esse ei9 ex intm̄ pt esse mālr res intellecta.

℃ Ad 3m dr qd esse i aia alr reqrit ex pte obi it z alr ex pte obi volūtatis.ex pte.n.obi it reqrit tanq̄ rō formalis a q̄ aliqd hz vt sit actu intm̄ re hui9 itelligētis.ē.n.actu itm̄ p h qd ē vnū cū itm̄ z ex pte vō obi voltis reqrit vt cōditio obi/ad h vt moueat i rōne cāe finalis.qz nisi bonū apphenderet.nō moueret voltm̄.sz ipm esse ad ex est rō formal q̄re appetat res.appetit9.n.fert i rē.nō fm esse itentionale.qd hz i aia. sz fm qd ex aiam esse hz.ita qd esse reale est rei rō qd sit vo lita:z cōsiderata.z rō voliti.vñ hz qd sit volita.eē āt i aia ē obiecti conditio in ratione mouentis considerati.

℃ Ad 4m dr.qd loqt.s.T.de for absolute z simpr.sz pp as rōnē for ñ de hac/vel illa i pticulari.p formā.n.itelligibil. z sensibil.absolute z fm suū ordinē cōsideratā itelligens.z sentiēs hz hitudinē ad rez fm qd ē ex,qz sic formā nālem cōseqt iclinatio nāl.ita formā apphensaz seqt inclinatio z appetit9 aial.sz tñ oz vt illa for apphensa sit boi.z cuenie tis.vt bom̄ z cueniēs ē.vñ z qd ait.s.T.alibi.Qm̄ ad oēz formā seqt iclinatio itelligēdū ē.nō de q̄lz for i pticulari absolute cōsiderata.sz d q̄lz ordie foraz/ad vnū.n.foraz or dinē seqt iclinatio nāl.ad aliū vō iclinatio aial.iō oz esse appetitū nālē.z appetitū aialē:q tñ ñ hz actualē hitudinē z iclinationē ad rē.nisi sit sub rōe cueniētis apphensa.Ex istis pz error sco.i.4.sen.d.49.q.4.dicentis nō esse dias i ter itm̄ z voltm̄ q̄ztū ad h qd est ad ex vel ad itra termiari. z qd notitia itultiua termiat ad rē i se.cōstat.n.ex dictis.qd nulla notitia termiat ad rē ex,nisi ipsa res sit itra itm̄ p suā silitudinem.z sic eē in it ē rō rei qd sit actu intellecta.licet res ad extra sit id quod est materialiter intellectum.

℃ 3°.Deo plz suū eē.z sua bonitas.ḡ ē volēs.pz cōña.qz de us ē itelligēs.z iō si appetit aliqd.h ē p voltm̄ q ē appetit9 itellectiu9.pbat aīs.cuilibz enti cuēit appetē suā pfectio

nem. ꝯseruationē sui eē suo mō. vt dum nō hʒ desideret p appetitiuā vtutē sui gnis. vʒ aut nālem/aut sensitiuā. aut intellm̄: ꝙ dū hʒ q̄ter i ipo. g̃ ꝛ h̄ p̄ enti ꝯuenit. q2 qd̄ ꝯseqẗ oē ens ꝯuenit enti i q̄ʒ ē ens. qd̄ āt h̄ ē maxīe ꝯuenit p̄ enti.

Quō appetitꝰ eē dr̄ sit naturalis.

Sed occurrit dubiū. appetē. n. ꝯseruationem sui eē ptinet ad appetitū nālē. g̃ p h̄ ꝙ deꝰ ꝯplaceat in suo eē/non seqẗ ꝙ sit volēs. Rñ deẗ ꝙ dupl̄r pōt dici appetitꝰ nālis/aut. s. vt opponiẗ libero appetitui. aut vt opponiẗ ei/q seqẗ apphensionē. p̄ mō appetitꝰ sui eē ꝯseruādi ē nālis in bn̄tib' itm̄ nō aūt scd̄o mō, licet. n. nā itellectualis inq̄tuʒ nālis ē. nālem ꝛ necīā inclinationē hēat ad ꝯseruationē sui esse/ista tn̄ iclinatio ptinet ad voltm̄ ꝛ sequiẗ apprehēsionē intellectꝰ.

Quarto. Intelligē deo est delectabilissimuʒ. g̃ deꝰ ē volēs. pbatur añs. q2 intm̄ q̄to ē pfectiꝰ. tāto ē delectabiliꝰ intelligēti. ꝯñia āt pbaẗ, q2 delectatio intm̄ est p voltm̄ sicut sensibilis p ꝯcupiscētie appetitum.

†cap. 44.

Quīto. forma intē diui ē cā motus/ꝛ eē in alijs. cū deꝰ agat res p intm̄. g̃ ꝛc. pbatur ꝯña. q2 forā p itm̄ ꝯsiderata. ñ monet nec aliqd cāt nisi per voltm̄ cuiꝰ obm̄ ē finis ꝛ bonum. a q aliquis mouet ad agēdum. intē. n. speculatiuꝰ ñ mouet. neq3 imaginatio pura. absq3 estimatiōe boni. vel mali.

inueniaẗ: qd̄ est p̄mū. ens. Cuilibet autē enti cōpetit appetere suā pfectionē ꝛ ꝯseruationē sui eē: vnicuiq3 tn̄ s̄m suū modū: intellectualibꝰ qdē p volūtatem: aialibꝰ p sensibilē appetitū: carētibꝰ vo sensu p appetitū nālez: alr̄ tn̄ q̄ h̄nt ꝛ q̄ ñ h̄nt: nā ea que nō h̄nt per appetitiuā vtutē sui generis desiderio tēdūt ad acq̄rēdū qd̄ eis deest: q̄ aūt h̄nt. q̄escunt in ipso. Hoc igiẗ p̄ enti qd̄ deus est deesse nō pt̄: cū igiẗ ipse sit itelligēs: inest sibi volūtas qua plʒ sibi suū eē ꝛ sua bonitas.

4 Itē itelligere q̄to pfectiꝰ ē: tāto delectabiliꝰ ē itelligēti: sed deꝰ itelligit: ꝛ suū itelligē ē pfectissimū. †(vt sup̄ ōnsum ē.) g̃ itelligere ē ei delectabilissimuʒ: delectatio aūt itelligibilis est p voluntatez: sicut delectatio sensibilis est p concupiscētie appetitū: est igitur in deo volūtas.

5 Pre. forma p itellm̄ considerata nō mouet nec aliqd cāt nisi mediāte volūtate: cuius obm̄ ē finis ꝛ bonū: a quo moueẗ aliquis ad agēdū: vn̄ itell's speculatiuꝰ nō mouet neq3 imaginatio pura absq3 estimatiōe boni vel mali. sed forma intell's diuini est cā motus. ꝛ eē i alijs: agit. n. res p intellm̄. (vt infra ōndetur). opʒ igiẗ ꝙ ipse sit volens.

6 Itē in vtutibꝰ motiuis ꝛ h̄ntibꝰ itellm̄ p̄ iueniẗ volūtas: nā volūtas oēm potentiā applicat ad suū actū. intelligimꝰ. n. q2 volumꝰ: imaginamur q2 volumꝰ:

ꝛ sic de alijs: ꝛ h̄ hʒ: q2 obm̄ eius est finis: q̄uis itell's nō s̄m modū cāe efficiētis ꝛ mouētis: sed s̄m modū cāe finalꝭ moueat volūtatē, pponēdo sibi suū obʒ. qd̄ est finis: primo ergo mouēti cōuenit maxime h̄re volūtatem.

7 Preterea liberꝝ ē qd̄ sui cā est. ꝛ sic liberꝝ hʒ rōnē eiꝰ. qd̄ est p se. volūtas aūt p̄ hʒ libertatē i agēdo: inq̄tū. n. volūtarie agit q̄s dr̄ libere agē q̄cūq3 actionē. primo igitur agenti maxime cōpetit per voluntatem agere: cui maxime competit per se agere.

8 Amplius finis ꝛ agēs ad finē sp vniꝰ ordis iueniunẗ in rebus. vn̄ ꝛ finis primus q est pportionatus agēti icidit in idez spē cum agēte tā in nālibus q̄ʒ in artificialibus nā forma artis p quā artifex agit ē spēs forme que ē in mā: q̄ est finis artificis. ꝛ forma ignis generātis q̄ agit est eiusdē spēi cum forma ignis geniti. q̄ est finis generationis. deo aūt nihil coordinaẗ q̄si eiusdē ordis nisi ipse. alias eēnt plura p̄ma: (cuiꝰ ꝯriū ostensuʒ ē supra). ipse igitur ē p̄mū agēs pp finē qui est ipsemet. ipse igiẗ nō solū est finis appetibilis. sed appetēs. vt ita dicā. se finē ꝛ appetitu intellectuali. cū sit itelligēs. qui ē volūtas. Est igiẗ i deo volūtas. †Hāc aūt dei volūtatē sacre scripture testimonia ꝯfitēẗ. Dr̄. n. in. ps. (Omnia q̄cūq3 voluit fecit dominus). ꝛ Rom. xi. (Voluntati eius quis resistit.)

Sexto. Deꝰ ē p̄m̄ mouēs. g̃ ꝛc. pbaẗ ꝯña. q2 i vtutibꝰ motiuis. ꝛ h̄ntibꝰ itm̄ p̄ iueniẗ volūtas. eo ꝙ ipa oēs pom̄ applicet ad actū suū. qd̄ hʒ. q2 obm̄ eiꝰ ē finis/q̄uis/ꝛ itē p modum cāe finalꝭ. nō āt p modū efficiētis moueat voluntatem.

Aduerte ex ijs q̄ dic̄ hic. s. T. ꝙ poā ad quā ptiet finis hʒ mouē oēs alias efficiēter. ꝛ iō tʒ p̄m̄ locū i ordie mouētiū effectiue. ñ āt tʒ p̄m̄ locū i ordie mouētiū simplr̄. q2 ipa ab itē mouetur motōe finis. dum pponit sibi obʒ suū: quō āt h̄ sit ē in supiorībus ostensum.

Quō poā ad quā ptinet finis hʒ ordinē mouens.

Septimo. deo maxīe ꝯpetit p se agē. g̃ agē p volūtatē. pbatur ꝯña. q2 liberꝝ hʒ rōnē eiꝰ qd̄ est p se. cū liberꝝ sit q̄ sui cā ē. sʒ volū p̄ hʒ libertatem i agēdo. dr̄. n. q̄s libē agē i q̄ʒ volūtarie agit. g̃ ꝙ p se agit. p volūtatem agit.

Aduertēdū ꝙ p se agē duplr̄ pt intelli. aut. s. vt idē ē qd̄ agē p ppriā formā. ꝛ sic agē p se nō ē vlr agē p voltm̄. aut vt idē ē ꝙ agē ñ p motionē necīā alicuiꝰ extrīseci. ꝛ sic agē p se est agē p voltm̄ volūtas. n. a nullo extrīseco cogi pt. ꝛ vt libera a nullo necessitari.

Per se agere duplr̄ cōtingit.

Aduerte ex doctris. s. T. vi. q. 29. ꝙ libtas arbitrij formalr̄ qdez residet i volūte ad quā formalr̄ ptiet electio. sʒ tn̄ radicalr̄ ē i rōe. q2 appetitꝰ seqtur modū cogn̄is. iō h̄ loco igẗ. ꝙ volūtas p̄ hʒ libertatē i agēdo. q̄ñ dr̄ cēterꝰ illi p̄ ꝯuenit libere agē. ꝛ eligē formalr̄. lʒ ista libtas ex mō cognitiōis originē ducat.

†Auc. scripte.

Aduerte. ꝙ nō p h̄ vult dicere. s. T. ꝙ intē speculatiuꝰ possit mouē adiūcta existimatione boni vel mali. h̄. n. existimatio iā ad intm̄ practicū aliq̄ mō ptinet. q̄ indicaẗ aliqd eē fugiēdū. vel psequēdū. sʒ ē sensus. ꝙ itē simpꝭ speculatiuꝰ ñ mouet. sic neq3 imaginatio pura. q̄. s. nihil dic̄ d̄ fugiēdo aut psequēdo. sʒ bn̄ itē aliq̄ mō practicꝰ. q ē d̄ rōe boni. aut mali. ꝛ imaginatio de aliquo. vt bonum est aut malum.

Octauo. Deus est finis appetibilis ꝛ appetēs se finē: vt ita dicaẗ: g̃ ē volens. pʒ ꝯñia. q2 cū sit intelligens. si se appetit. intellectuali appetitu appetit. añs vō pbaẗ: q2 finis ꝛ agēs ad finem semp vnius ordinis inueniunẗ in rebꝰ. qd̄ pʒ ex, eo qd̄ finis primus. qui est pportionatꝰ agenti icidit in idem spē cū agente tam in nālibus q̄ʒ artificialibus. sed

deo nihil coordinaṫ tanq̄ʒ eiusdē ordis nisi ipe, cũ non sint pl'a p̄ˀentia. ğ ipe ē p̄mũ agēs pp se finē. ğ ē appetēs se finē. cum agens propter finem appetat finem.

¶ Adverte fundamētũ huiꝰ rōnis eē/ q̄ cũ agēs pp finē p/ ximũ. ⁊ ꝓportionatũ sit vniꝰ ordis entiũ cũ ipo fine, q3 v3. agēs nāle agit pp formã nālē, ⁊ agēs artificiale pp formã artificiatã, ⁊ sic.

¶ Q, voluntas dei sit eius essentia. Capitulum. 73.

Ex hā autē appet q̄ sua volūtas nō ē aliō quã sua eēntia. ¶ Deo. n. ꝯuenit eē volētē iq̄ʒtũ est itelligēs. (vt ōnsum ē.) Est aũt itelligēs p eēntiã suã: † (vt sup̄ ꝓbatũ ē) ğ ⁊ volēs. Est igiṫ voluntas dei ipsa eius essentia.

2 ¶ Adhuc sic itelligē ē pfectio itelligētis: ita ⁊ velle ē pfectio volētis. vtrũq3. n. est actio in agēte manēs: nō aũt trēsiens in aliqd passũ3. sicut calefactio: s3 itelligere dei ē eiꝰ eē. (vt supra ꝓbatu3 est). eo q̄ cũ eē dinũ sit s̄m se p/ fectissimũ nullã supueniētē pfe/ ctionē admittit. (vt sup̄ ōnsũ ē). est igiṫ ⁊ dinum velle eē ipsiꝰ. ğ voluntas dei est eius essentia.

3 ¶ Amplius cũ oē agēs agat in quãtũ actu ē: o3 q̄ deꝰ q ē actus purꝰ p suã eēntiã agat: velle āt est q̄dã dei opō: o3 igiṫ q̄ deꝰ p suã essentiam sit volens: sua igitur voluntas est sua essentia.

4 ¶ Itē si volūtas eēt aliqd addi

de alijs, nihil āt collocet, in vno ordie cũ deo, eo q̄ solꝰ ipe sit p̄ᵐ entiũ, op3 dicē, deũ nō eē finē p ximu3 alicuius agētis creati, nec aliquē finē creatũ eē ꝓportionatũ agēti dino, s3 ipm deũ eē finē ipsiꝰ dei agētis. ⁊ deũ agē pp se tãq̄ʒ pp finē sibi ꝓportionatũ. ⁊ cũ ipe sit finis iᵗˡᵉ, necē ē vt itelligibilr appetatur, qō ē p voᵗᵉᵐ appetere.

¶ Adverte ēt q̄ cum dixit. s. T. deũ appetē se finē3. addidit (vt ita dicaṫ) q3 s̄m ꝓprietatē vocabuli appetere ē reꝰ rei nō hitę, ⁊ accipiṫ put idē est qō desiderare, sed tñ aliqñ eiꝰ extēdiṫ significatio, vt ois actus voᵗⁱˢ dicaṫ appetē. ⁊ h mō hic accipˢ cu3 dr deum appetere se finem, addidit. ergo. s. T. illa verba, vt impropietatem locutionis ostenderet. Confirmatur postremo aucte. ps. Omnia q̄cũq3 voluit ⁊c. Et apł Ro. xi. Voluntati eius. Quis resistit ⁊c. ¶ Sup cap. 73.

Secundo Agit de voᵗᵉ. dina q̄ʒtum ad eius qdditatē, ⁊ ponit hanc ꝯnē. Voluntas dei nō est aliud q̄ʒ sua eēntia. Probaṫ. Prio. Deꝰ ē itelligēs p eēntiã suã. ğ ⁊ volēs. ğ voᵗᵃˢ est eius eēntia/ ꝓbaṫ p̄ˀꝯña. q3 deo convenit esse volentem inquantum est intelligens.

¶ Advertendum. q̄ cum voluntas nō ꝯveniat deo nisi in/ quãtum nãę intˢᵘ est/ ⁊ actualis volitio sibi nō ꝯveniat. ni/ si inq̄ʒtum actu intelligit, o3 vt ordo voᵗⁱˢ ad eēntiã/ ordinē intˢ ad ipsam ꝓportioneṫ, ⁊ ideo si intˢ est idem, qō eēntia in deo/ ita q̄ deus p suã eēntiã intelligat. non p aliquid sibi per additũ/ necē est vt ⁊ volūtas sit ipsa eēntia, ⁊ ita q̄ deꝰ per suã eēntiã velit. ⁊ hoc est huius rōnis fundamentum.

¶ Scdo. Velle est pfectio volētis. cum sit actio imanēs si/ cut intˢ. ğ velle dinum est eius eē. ğ voluntas/ eius eēntia. probatur prima ꝯña ex ꝓportione ad intelligere: q3 intelligere est esse divinum/ eo q̄ eē dinum. cum sit perfectissi/ mum/ nullam supervenientem perfectionem admittat.

¶ Tertio. Deus per suam essentiam agit. cum sit actus pu/ rus. ergo per essentiam suam est volens/ cum velle dei sit quoddam operari. ergo ⁊c.

¶ Quarto. Nisi sic eēt. Seq̄reṫ q̄ volūtas adveniret deo sicut accñs/ cum dina sbā sit q̄d cōpletũ in eē, sequereṫ ēt q̄ dina sbā cōparareṫ ad ipsa3 vt potentia ad actum ⁊ q̄ eēt compō in deo. que oia superius sunt improbata. ergo ⁊c.

† Vide p.p. q.19. ar.1. ad 3ᵐ. q. 20. arti.3. ad 2ᵐ.

† cap.44.

Ordo voluntatis ad dinã eēntiã ordinat intˢ ad ipsam ꝓportionatur.

tũ dine sbē: cũ dina sbā sit q̄d cō pletũ i eē: seq̄reṫ q̄ volūtas ad/ veniret ei q̄si accñs sbto: seq̄reṫ ēt q̄ dina sbā cōpareṫ ad ipsam quasi pō ad actũ: ⁊ q̄ eēt ꝯpō in deo. q̄ oia sup̄ iprobata sṫ. † Nō est igiṫ poſe q̄ divina voluntas sit aliqd additu3 divine eēntie.

¶ Q, principale volitũ dei ē divina essentia. Cap. 74.

Ex hā aũt vlteriꝰ appet q̄ p̄ncipale dine volũtatis volitũ ē eius eēntia. ¶ Bonũ. n. itell3 est obm volūtatis: (vt sup̄ dcm̄ est): id aũt qō a deo p̄ncipalr in/ telligiṫ ē dina eēntia. † (vt ꝓba/ tũ ē). dina igiṫ eēntia ē id de q̄ p̄ncipaliter est divina voluntas.

2 ¶ Itē appetibile ꝯpaṫ ad appetitũ sic movēs ad motũ: (vt sup̄ dcm̄ ē). ⁊ silr se h3 volitũ ad vo/ lētē: cũ volūtas sit de genere appetitivaꝝ potētiaꝝ in nobis: si igṫ volūtatis dine sit aliō p̄nci/ pale volitũ q̄ʒ dei eēntia: seq̄ṫ q̄ aliqd aliō sit supius dina volūtate quod ipsam movet: (cuius

¶ Sup cap. 74.

Tertio ostendit .s. Tho. Que sint dine voluntatis obiecta. Circa hoc aũt duo facit. p̄ agit d volito p̄ncipali. 2ᵒ de volitis secundarijs. ca p̄. sequenti. Quantum ad p̄mu3. ponit hāc conclusionem. Principale volitum divine voluntatis est divina essentia. Probatur p̄mo sic. Quod a deo p̄ncipaliter intelligiter est divina eēntia. ergo ⁊c. Probatur consequētia: q3 bonum intellectu3 est obiectu3 voluntatis. Adverte q̄ principaliter intellectum non solum accipitur id quod p̄mo s̄m nostru3 modum concipiendi apprehēditur. sed etiam id quod est summe intelligibile. tale enim est etiam summe volitum/ ⁊ principaliter.

¶ Secundo. Si nō sic eēt. aliquid esset superius divina vo lūtate qō ipsam moveret. cuius ꝯriũ ex p̄dictis patet. ꝓ baṫ ꝯña. q3 appetibile comparaṫ ad appetitum sicut movens ad motum. ⁊ similiter volitum ad voluntatem. cum voluntas sit de genere appetitivaꝝ potētiaꝝ in nobis.

¶ Advertēdũ ex doctrina. S. T. vi. q. 23. ar.1. 3ᵐ. ⁊ p̄ma. q. 19. ar. 2. 2ᵐ. Cum dr appetibile cōparari ad appetitũ, sicut movēs ad motum/ q̄ h itelliṫ de p̄. ⁊ p se appeᵗᵒ qō ē finis nō āt d scdario appᵗᵒ qō pp finē appetiṫ. Nã tale vt dr p̄ se. d. 45. ar. 2. 2ᵐ nō se h3 vt movēs voᵗᵗᵉᵐ s3 vt effcᵗᵘˢ ⁊ motũ ab ea.

¶ Adverte ēt q̄ inqt. s. T. volūtatē i nobis eē de gñe potētiaꝝ appetitivaꝝ/ vt ōnderet oportē ēt i deo. s̄m nrm modũ itelligēdi sine movē volūtatē. gña. n. potētiaꝝ appetitivaꝝ ivenit i deo suo mō ꝓportionalr ad nrm appetitũ. sic ⁊ genꝰ cognoscitivaꝝ pōaꝝ: s3 sic p̄ˀ cognoscitiva ē i deo q̄ʒtũ ad pfectionē actus/ q ē cognoscē, nō aũt q̄ʒtũ ad ipfectionē. ita ⁊ appetitꝰ ē i deo, nō q̄dē q̄ʒtũ ad hũc actũ q ē appetē. q aliquã ipfectionē icludit. s3 q̄ʒtũ ad alios actꝰ. q̄les sṫ delectari, amare, ⁊ huiꝰ. ⁊ q3 cōe ē appetitui q̄ʒtũ ad oē3 actũ reᵒ finis vt a fine moveaṫ/ iō ⁊ h i deo ponē o3 s̄3 nr3 modũ intelligēdi, q̄ ex creaᵗⁱˢ deũ cognoscimꝰ ⁊ q̄ apphēdimꝰ d volūta

† cap.18.

† Vide p.p. q.19.ar.1. ad 3ᵐ de po. q.3. ar ti.17. ad quartum

† Cap.48.

Appetibile movet voluntatem.

tem/ac eius bonitatē vt duo distīcta. Si ắt finis diuīę vo^lu^ pōcret aliqd ab ipa realr distīctū opōtet, vt ab illo vo^las^ di uia realr moueret motiōe cāę final'. ⁊ B ē funda^m^ b^9^ rōnis.

¶ 3°. Si de^9^ aliqd aliud velit pri^r^ q̄ȝ seipm. aliqd aliud erit deo cā volēdi. ğ ⁊ cā eēndi, cū suū velle sit suū eē. pbat ꝯña qꝛ pncipale volitū vnicuiqȝ volēti ē causa volendi.

¶ Aduerte ꝙ B rō distīguit̄ a p̄cedēti, qꝛ in illa ꝯpabat obm ad po^tm^ in ista aūt cōparat̄ ad actū sic cā ad effectū

¶ 4°. Deus ē vltimus finis, qꝛ est summū bonū. ğ ⁊c. Probat̄ ꝯña qꝛ vnicuiqȝ volēti pncipale volitū ē su^9^ vltimus finis.

¶ Quinto. Diuīę voluntati nihil ex eq̄ ꝓportionatur. nisi ei^9^ eēntia. ğ ⁊c. Probatur ꝯña. qꝛ vnaqueqȝ virtus ad suū obȝ pncipale fȝ equalitatē ꝓportionat̄, cū vtus rei fm oba mensuret̄. vt d^r^ p̄ ce. t. 116.

†cap.73.

¶ Circa pbatiōnē ꝯñę attēdendum, ꝙ ista eq̄litas iter vtutē ⁊ obm nō ē sp̄ accipiēda fm eq̄litatē predicatōis

†cap.41. De deus ad suum obm fȝ eq̄litate pporcioat.

contrarium ex predictis pȝ.)

3 ¶ Preterea pncipale volitum vnicuiqȝ volēti ē cā volēdi: cum .n. dicimus volo ambulare: vt saner: cāȝ nos reddere arbitramur: ⁊ si q̄rat̄: q̄re vis sanari. p̄cedet̄ i assignatiōe cāꝝ: quousqȝ p̄ueniat̄ ad finē vltimū: q est pncipale volitū. qd̄ ē cā volēti p seipm. Si igr̄ de^9^ aliqd aliud velit pncipalr̄ q̄ȝ seipm: seq̄t̄ ꝙ aliqd aliud sit ei cā volēdi. ȝ suū velle ē suū eē. †(vt ōnsum ē.) ergo aliqd aliud erit ei cā eēndi: qd̄ ē contra rationem primi entis.

4 ¶ Adhuc vnicuiqȝ volēti pncipale volitū ē suus vltim^9^ finis: nā finis ē p se volit^9^ ⁊ p quē alia fiūt volita: vltim^9^ aūt finis ē ipse deus: qꝛ ipse est summū bonū. †(vt ostensum est). ipse igr̄ est principale volitū sue volūtatis.

5 ¶ Ampli^9^ vnaq̄qȝ vtus ad suū obm pncipale fm equalitatē ꝓportionat̄: nā vtus rei fm obiecta mēsurat̄. †(vt pȝ p phm i p̄ ce. ⁊ mū.) volūtas igr̄ eēntie ex equo ꝓportionat̄ suo pncipali obo: ⁊ silr̄ itellꝰ ⁊ ēt sensus. Diuine aūt volūtati nihil ex equo ꝓportionat̄: nisi ei^9^ eēntia: igr̄ pncipale obm diuine volūtatis ē diuina eēntia: cū aūt diuina essentia sit dei itelligē ⁊ oīa alia q̄ i ipo eē dr̄: manifestū ē ꝙ eodē mō pncipalr̄ vult se itelligere: se velle: se eē vnū ⁊ qcqd aliud est hꝰ.

¶ Qꝫ deus volendo se: vult etiā alia a se. Capitulum. 75.

Inc aūt ostēdi pt ꝙ de^9^ volēdo se vult ēt alia. ¶ Cuius .n. ē velle finē eius ē velle ea q̄ sūt ad finē rōne finis: ē aūt de^9^ vltimus reꝝ finis: (vt ex p̄dcis aliquatenus pȝ): ex hoc igitur ꝙ vult se esse: etiam alia vult q̄ i ipsum sicut in finem ordinantur.

2 ¶ Itē, vnusquisqȝ eius qd̄ est propter seipsum ab ipso volitū

¶ Circa hāc rōnē dupl'r dubitat̄. Et p̄. Circa rōis fundamētū. Nā ex eo seq̄t̄, ꝙ de^9^ velit eē oīa q̄ suā bonitatē pticipare psūt, cū .n. velit ipoȝ bonitatē pp se, seq̄t̄ ꝙ vult eā q̄ȝ^m^ pole ē mltiplicari mltiplicat̄ āt pp pticipationē eius a creaturis. ğ seq̄t̄ ꝙ velit oēȝ creaturā polēȝ p̄d^a^.

†c.a.116.

¶ Scd̄o circa intellectaȝ iplicite ꝓpōnē. s. ꝙ mltiplicatio boni sit ei^9^ pfectio. hanc .n. vr̄ subsūmere velle. s. T. cum ad declarādū ꝙ vnusqsqȝ desiderat pfectionē pp se voliti. ⁊ amari assūmit ꝙ ea q̄ pp se amam^9^ volum^9^ eē optia/ ⁊ meliora. ⁊ mltiplicari. ȝ tūc sequit̄/ ꝙ ñ existē creatura i q̄ diuina eēn^a^ suo mō multiplicatur, diuina eēn^a^ fierit ita pfe^a^ sic ē pducta creatura. ⁊ sic ex creaturis aliqd sibi pfectōis accrescit

†id.c.p. q.c.ar.a.

nē ōsiderat, ⁊ mltiplicationē q̄ȝtū pole ē cū ea q̄ pp se amamus, velim^9^ optia eē. ȝ diua eēntia ē pp se volita a deo, n̄ ē āt fȝ se augmētabil' ⁊ mltiplicabil'. ȝ solū fȝ suā silr̄^m^ ē q̄ a mltis pticipat̄. ğ de^9^ volēdo suā eēntiā vult ēt reꝝ mlti^m^

sed in aliqb^9^ accipit̄ fm qualitatē alicuius ꝯtinētie. vt. s. oē ad qd̄ terminat̄ vtus ꝯtinet̄ i pri^o^ obo ⁊ qcqd ꝯtinet̄ in pncipali obo natū sit attingi a po^a^ sic aūt dicim^9^ diuinā essentiā adequari diuīę vo^ti^ qꝛ oē quocūqȝ mō volitū ab ipsa cōtinet̄ in diua eēntia tanq̄ȝ i sūmo bono, ⁊ exēplari oīs bonitatis/ nullū aūt bonū creatū ꝯtinet oē qd̄ cadit sub diua vo^te^ nisi forte ꝯtinētia rōnis. ⁊ analogie. Ubi aduertēdū, ꝙ ȝ in aliis iferiorib^9^ p adeq̄tio obo po^a^ assignet̄ aliqd cōe fm rōnē, oȝ tñ deo, q̄ȝtū ad opōnes imanētes assignare oba cōia cōitate vtualis ꝯtinētię/ qꝛ cū vtus diuina sit pfect^ma^ pfectissimā sibi obi cōitatē oȝ assignare pfectior ē aūt cōitas vtualis ꝯtinētię/ q̄ȝ cōitas rōnis fm p̄dicationē/ cū illa sit ꝯtinētia actualis/ ista aūt sit ꝯtinētia potentialis. ⁊ mālis. iō diuīę voluntati assignat̄ hic diua eēntia tanq̄ȝ ꝓportionatum obm. vtpote que virtualiter. ⁊ fm eminētiā omne volitum contineat.

¶ Super capitulum. 75.

Stenso Qd̄ sit pncipale volitū diuīę volūtatis vlteri^9^. s. T. ōndit ꝙ sit ei^9^ ēt aliq̄ secūdaria volita. Circa B āt duo fac. Prio agit d̄ obiectis secūdariis i cōi/ 2° i pticulari de qbusdā illoꝝ. c. 79. Circa p̄^m^ duo fac. p̄ agit de ipis obiectis. 2° de mō volēdi illoꝝ. c. seq. Quantū ad p̄^m^ poīt B ꝯ. De^9^ volēdo se vult ēt alia. pbat̄. p̄ de^9^ vult se vt finē vlt^m^. ğ ⁊ alia a se vult volēdo se. pbat̄ ꝯña. qꝛ cui^9^ est velle finē ei^9^ ēt ē velle ea q̄ sunt ad finē rōne finis.

¶ Scd̄o. Unusqsqȝ ei^9^ qd̄ est pp seipm ab ipo volitū pfectio

¶ Ad p̄^m^. pt p̄ r̄nderi. ꝙ deū velle bonitatē suā mltiplicari quantum possibile est dupliciter potest intelligi. Uno modo vt li/ quantum possibile est dicat adequationem perfectiōis diuīę bonitatis ad eius multiplicationem. vt. s. deus velit oēȝ pfectionē suę bo^tis^ a creaturis pticipabilē/ pticipari/ ⁊ B sensus ñ ē ver^9^/ nec B itēt^9^ ⁊ ꝯ hūc pcedit obio. Alio mō vt dicat modū cōicatiōis/ vt. s. de^9^ velit bonitatē suam cōicari/ fm illū modū cōicatōis, q̄ diua bonitas cōicari/ ⁊ pticipari pt, nō āt fȝ modos cōicatiōis illi impoles. Uñ qꝛ pole ē vt fȝ quādā ꝓportiōalitatē. ⁊ fm q̄ȝdā sui silitudinē pticipet̄/ nō āt vt pticipet̄ fm idētitatē nāalē, aut spe^cm^ iō vult eā illo mō pticipari nō āt istis modis. Et B sensus ē B itēt^9^. Et ꝯ ipm nō pcedit obio. ¶ Scd̄o r̄nderi pt/ ꝙ volēs aliqd pp se, nō vult totā multiplicationē/ q̄ pt eē absolute. ȝ q̄ pt eē supposita directiōe rōnis, ⁊ iō cū sapia diua sit regula pticipatiōis suę bonitatis/ cū deus vult bonitatē suā a creaturis pticipari/ nō vult ipam tñ pticipari q̄ȝtū pole est absolute. sed q̄ȝtuȝ pole ē supposita regula ⁊ ordinatōe diuīę sapiētię, iō ea tñ eē vult, q̄ diua sapia determinauit vt sint. Prima tñ responsio mihi magis placet.

Duplr sc itelli velle bonitatē suas multiplicari q̄tum pole est.

¶ Ad fȝ dī ꝙ dupl^r^ ē pfectio diuīę eēn^e^. s. itrīseca. ⁊ extrīseca/ intrīseca ē q̄ de^9^ i seipo pficit̄/ extrīseca ē, q̄ ab ipo cāt̄ si loquamur de itrīseca pfectōe. sic mltiplicatio diuīę eēn^e^ i creaturis p imitationē nō ptinet ad eius pfectionē. siue .n. creaturę sint/ siue nō sint/ eius eēntia i seipa pfectissima ē. Uñ ⁊ hic dī/ ꝙ fm se nō ē augmētabilis. ⁊ multiplicabil'. si āt loquamur d̄ pfectōe extrīseca. q̄ dȝ eē dei pfectio qꝛ ē ab ipso

Utrum creatura p multiplicatio sit de pfectiōe diuina

pducta/sic mltiplicatio ad ei⁹ ptinet pfectionē, τ sic nō ē in cōuenies oine eētie aliqd pfectiōis ex creaturis accrescē p modū extēsiōis extrisece/B.n.nihil aliō dictū ē/q̄z q̄ existib⁹ creaturis/ē aliq̄ pfectio a oina eētia exēplata, τ ipsis nō existib⁹ nō ē tal' pfectio. τ iō volēs de⁹ eētiā suam/ vult suā pfectionē extrisecā τ nō tm̄ itrisecā sibi/τ eētialem.

Deus velle alia a se ñ dicit aliq̄ pfectionē i deo nisi p modū.

¶ Aduerte tñ. q̄ lz ꝯcedi possit q̄ mltiplicatio, di/uie eētie sit ei⁹ aliq̄ mō pfectio i q̄ztū ab ipa ois pfectio exēplat τ iō sit volita a deo, ñ tm̄ vr̄ mihi ꝯcedēduz q̄ deū velle alia a se vt sic. dicat p/fectionez i deo. Quāuis.n.absolutū qō iportat i B qō dico deuz velle alia a se di cat pfectionē:q: est act⁹ diuic vo^lt immo ipa diua essentia, neq̄z tñ respect⁹ iporta/tus ad ipa volita vllam dicit pfectionem/ vl' ipfectionē, q: rl̄o. vt rl̄o. neq̄z pfectionē neq̄z ipfectionē dicit. vt sepe i q̄t.s.T. nec actus ipse pfectionē accipit ab illo obo/cū diua

† cap. 73.

† cap. 73.

τ amatum perfectionem desi/derat:q.n. pp se amamus:volumus esse optima τ sp meliora τ multiplicari q̄ztū poss̄ ē: ipse at de⁹ suā eētiā pp seipam vult τ amat:nō aūt s̄m se augmētabil' τ multiplicabil' ē:†(vt ex supradictis manifestū ē):sz solū multiplicabilis est s̄m suam silitudinē q̄ a multis pticipat':vult igit' de⁹ rez mltitudinē ex B q̄ suaz eētiā τ pfectionē vult τ amat.

3 ¶ Amp. q̄cūq̄z amat aliqd s̄m se τ pp ipm amat p ꝯñs oia in quib⁹ illō iuenit':vt q amat dulcedinē pp ipsam:oz q̄ oia dulcia amet:sz de⁹ suū eē τ s̄m se τ pp ipz vult τ amat:(vt supra ostēsum ē.)eē aūt aliud eē ē q̄dā sui eē s̄m silitudinē pticipatio.†(vt ex p̄dcis aliq̄ten⁹ pz.) Relinqt' igit' q̄ deus ex hoc ipso q̄ vult τ amat se:vult τ amat alia.

4 ¶ Adhuc deus volēdo se vult

opō nō pficiat' ab extrīseco. sic nr̄a opō ab obo extrīseco p/fectione accipit. Jō si de⁹ nihil aliō a se vellet nihil minus eēt pfect⁹ q̄z illud volēs/q: ipe act⁹ volēdi q̄ztū ad oēz ei⁹ pfectionē quā dic̄ remanēt,ēt si ad extrisecū obz ñ tmiaret.

¶ Sz ꝯ̄ B vr̄ eē pcessus.s. T. p^a. q.19.ar.2. vbi arguit. q̄ si res nāles i q̄ztū pfecte st̄ suū bonū alijs cōicāt, B ēt ad vo^nt rōnē ptinet. vt bonū qō q̄s hz alijs cōicet. τ mlto magis ptinet ad vo^tem diuā vt bonū suū alijs p silitudinē cōicet iste .n. pcessus vī fundari sup B, q̄ q̄cq̄d pfectiōis est i iferiori ponēdū ē ꝓportionalr̄ i supiori, τ iplicite itelli͛t' B ꝓpō. deū velle alia a se est perfectio sue voluntatis.

¶ Rñdet' τ dī p̄. q̄ pcessus ille nō fundat' sup illa ꝓpōne. q̄ q̄cqd pfectiōis τc̄. Sz sup ꝓportionalitate q̄dā sbē itelltualis ad res nāles, quā i p̄. ar. illi⁹ q̄ōnis posuerat.s.T. q̄ sic se hñt res nāles ad suū bonū nāle ita nā itelltual' ad bonuz p formā itel^lem appbēsū q: sic p bonū nāle pficit' res nāl's ita p bonū apphēsū cui⁹ spē iforat' it' pficit' nā l^lis i q̄ztū hō lō sic res nāles ad cōica^tōem ꝓprij bōi iclināt' suo mō.s. appe^tu nāli ita τ nā itelltual' q̄ ē ēt volēs i cōicationē ꝓprij bōi icliat' suo mō.s. per vo^tem τ B p̄ferti ꝯuenit deo, iō ꝯcludit' q̄ de⁹ vult alia a se.s. libē τ s̄m quādā ꝯdecētiā. ¶ Di 2°. q̄ nec ista ꝓpō deū velle alia a se ē pfectio diue vo^lt. i B pcessu itelligēda ē. Sz B tm̄ ꝓpō τ silitudo itelli͛t' q̄ sic ex eo q̄ res nāles st̄ pfecte seq̄t' iclinatio nāl' ad cōicationē sui bonitatis mlto magis q: de⁹ pfectissim⁹ ē τ exēplar a q̄ ois pfectio deriuatur ad ei⁹ pfectionē seq̄t' iclinatio volūtaria ad cōicationē ꝓprie bonitatis. Jn B aūt ꝯstat si itelligi volitionē dei ē creaturis eē dei pfectionem, in q̄ztū volitio creaturarum est.

¶ 3°. De⁹ amat alia. ḡ τc̄. pbat' añs. q: vult. τ amat suū eē

s̄m se τ pp ipm, τ eē aliud ē q̄dam pticipata silitudo sui eē amās aūt aliqd pp seipm, ex ꝯñti amat oia i q̄b⁹ illud iuenit'/pbat' p exēplū. de amāte dulcedinem propter se.

¶ 4°. Oia q̄dāmō p̄existūt i deo p ꝓprias rōes. ḡ τc̄. pbatur ꝯñia/q: de⁹ volēdo se vult oia q̄ i ipo st̄. Sz vr̄ ista rō ꝯcludē q̄ de⁹ ñ entia. q̄ nūq̄z erūt ēt velit. q: ēt eorum rōes st̄ i deo B āt ē fim. q: sic vo^las dei ñ semp impleret'. ḡ τc̄.

oia q̄ in ipso sunt. oia aūt quodā modo p̄existūt in ipso p ꝓprias rōnes:†(vt sup̄ ostēsum ē:)deus igitur volēdo se ēt alia vult.

5 ¶ Itē q̄zto aliqd ē pfectioris v̄tutis. tāto sua causalitas ad plura se extēdit:τ i magis remota: (vt supra dcm̄ ē):cālitas aūt finis in B ꝯsistit:q̄ pp ipm alia desiderant':q̄zto igitur finis ē pfectior τ magis volitus:tāto volūtas volētis finē ad plura extēditur rōne finis illi⁹:diua aūt eētia ē pfectissima in rōne bonitatis τ finis:igr̄ diffundet suā cālitatē maxime ad multa:vt pp ipsam multa sint volita: τ p̄cipue adeo:qui eam secundum totaz suam virtutem perfecte vult.

6 ¶ Preterea voluntas cōseq̄t' intellectum:sed deus suo intellectu intelligit se p̄ncipalr̄: τ i se intelligit oia alia. igit' silr̄ principaliter vult se:τ volendo se vult

¶ Rñdet' q̄ illa ꝓpō. De⁹ volēdo se vult oia q̄ i ipso st̄ τ p̄t itelli vno⁰ q̄ velit illa q̄ztū ad eē qō hñt in deo, τ sic tā entia q̄z nō entia i seipis, vult eē in ipo deo, q: ñ solū entia. sz ēt nō entia, i deo hñt eē/τ rōnē. alio^a p̄t itelli/ q̄ velit illa i seipis eē. τ sic sola ent^a vult eē τ li oia distribuit p entib⁹ tm̄ nō āt p ñ entib⁹ τ cū assumit' q̄ oia p̄existūt i ipso p ꝓprias rōes. itelligit' de oib⁹ ab ipo pducendis/τ p ꝓpriā rōnē itelli͛t' ꝓpriuz exēplar/τ ꝓprias ideā. Vñ sensus ē q̄ oia a deo pducēda st̄ i ipso

feab. 7c.

Deus volendo se vult oia q̄ i ipso, aut

quātū ad eorum ꝓpriā ideā. τ ꝓpriū exēplar. si aūt q̄ztū ad ꝓpriū eē qō i seipis hñt tales āt nō st̄ rōnes rerum q̄ nūq̄z erūt. Vr̄ āt q̄ p̄m⁹ sensus sit magis ad ꝓpositū. Dixit āt hō entia p̄existē i deo ñ abso^te sz q̄dāmō. q: ñ p̄existūt i eo s̄z ꝓpa eē.

¶ Quinto. Causalitas finis ꝯsistit i B q̄ pp ipm alia desiderant'. ḡ q̄zto finis ē pfectior. τ magis volit⁹, tāto volūtas volētis finē ad pla extēdit' rōe illi⁹ finis. q: q̄zto aliqd ē pfectioris v̄tutis. tāto ei⁹ cālitas ad pla τ remotiora se extēdit. ḡ eētia diua diffūdet suā cālitatē max^e ad mlta. vt pp ipā mlta sint volita max^a deo. q: ipa ē pfectissima i rōe bo^nt. τ

¶ Ex añte hic supto hr̄ clare a.s.T.i q̄ cālitas fi/(finis. nis ꝯsistat. τ qd sit cālitatē finis ꝯsistē i metaphorica motiōe vo^lt. B.n. nihil aliō ē q̄z eē illō pp qō alia desiderant'. sz tm̄ aduertēdū q̄ illa res q̄ ē finis nō de necēitate hz vt ipsaz volēs/velit alia pp ipsaz. posset.n. aliq̄s velle sanitatez ꝯplacēdo i ipa. τ nihil ad ipaz ordinādo. τ silr̄ absolute loquēdo de⁹ potuisset velle bo^tem suā absq̄z B q̄ vellet creaturas eē sz si sub rōne cāe final' ipa res sit volita. neēe ē vt aliqd pp ipsaz sit volitū. pp B cālitas/finis/vt finis ē /ponit' eē. vt aliqd pp ipm desideret'. τ iō si de⁹ velit eētiā suā tanq̄z finē creaturarum. neēe ē. vt creaturas velit pp ipsam diuā eētiā. Propterea cōcludit. s. T. q̄ mlta st̄ volita pp diuā eētiā maxie a deo. q eā s̄m totā suā v̄tutē pfecte vult. Nā cūz ipsa sit cā finalis creaturarum vult ipsam deus vt cām finalem. τ per consequens vult creaturas propter ipsam.

Quo se cālitas finis.

¶ 6°. De⁹ itelligēdo se p̄n^r itelli͛t oia alia i se. ḡ. volēdo se p̄n^r vult omnia alia pz ꝯñia. q: voluntas sequitur intellectuz.

¶ Sz vr̄ ista rō ñ ꝯcludē. Cognitio.n. diui it' termiat' ad res s̄m q̄ sūt i eētia diua. actus autem voluntatis terminat'

ad res fz q sunt in seipsis, mō nō pōt res nō eē in diuina eēntia, pt aūt nō eē in seipsa. ergo lz int' videns diuinā eēntiā videat alia i ipsa, nō tñ oz q de9 volēs eēntiā suā, velit alia a se. ℭ Rñdet', q vtiqz nō ē necium, q deus volēdo se velit alia. vt iferi9 ondet', sic ēt si ē neciū, q itelligēdo se itelligat alia practice, sz tñ sic it' libere itellit alia practice itelligēdo se, ita vo^{lit} q̃ it^a ꝯsequit' volendo se vult alia libere, et sic ē pportio inter it^m diuinū et diuinā volūtatez, vñ ista rō aut cōcludit nō repugnātiā vo^{tis} diuine ad volēdum alia, aut pcedit ex suppositōe q alia velit. Si.n. alia vult. de9 illa vult volēdo se.

† Sacre scripture.

† idē p.p. q.19 ar.2.

ℭ Cōfirmatur ꝯ auctē sacre scripture. Sapie.xi. Diligis oia que sunt.

ℭ Super ca.76.

omnia alia. ℭ Hoc aūt auctoritate sacre scripture confirmat'. Dr.n.Sap.xi.†(Diligis oia q̃ sūt: et nihil eoꝶ odisti q̃ fecisti.)

ℭ Q de9 vno actu volūtatis se et oia alia velit. Cap.76.

Hoc aūt hīto seqt' q deus vno actu volūtatis se et alia velit. ℭ Ois enī vt9 vna opōne vel vno actu fert' i obm et i rōnē formalē obti: sic eadē visione videmus lumē et colorē: q fit visibilis actu p lumē: cū aūt aliqd velim9 ppter finē tm: id qd pp finē desiderat': accipit rōnē voliti ex fine: et sic finis ꝯparat' ad ipm: sic rō formal' ab obm. vt lumē ad colorē: cū igr deus oia alia velit pp se: sic pp finē: †(vt ostsuz ē): vno actu volūtatis vult se et alia.

2 ℭ Amp. qd pfecte cogscit' et desiderat' fz suā totā vtutē cogscitur et desiderat'. finis aūt vtus ē nō solū fz q i se desiderat': sz ēt fz q alia fiūt appetibilia pp ipz. q igr pfecte desiderat finē: vtroqz mō ipm desiderat: sz nō ē ponere aliquē actū dei volētis quo velit se: et q̃ nō velit se pfecte. cū i eo nihil sit ipfectū: qlz igr actu q̃ de9 vult se. vult se et alia pp se: alia vo a se nō vult: nisi inqztuz vult se: (vt pbatū ē). Reliqt' igr q se et alia nō alio et alio actu volūtatis vult: sz vno et eodem.

Post q̃ determinauit .s.T. de obiectis secūdarijs diuine volūtatis: nūc de mō volēdi ipsa determinat. Et p̄. ex pte volētis. Scdo ex pte vo^{ti} cap.78. Circa p^m. duo fac. p̄ determinat de ipso volēdi modo. secūdo infert vnum correlarium cap. sequenti.

ℭ Quātum ad p^m. ponit' hec ꝯ. Deus vnico actu vo^{tis} se, et alia vult. Probat' p. Deus oia alia vult pp se tanqz pp finē: ergo vno actu et se et alia vult, pbat' ꝯña, qr finis cōparat' ad id qd pp ipm tm desiderat', sic rō formalis ad obz: vtus aūt vno actu fert' in obm, et in rōnem formalē obi, sicut eadē visione videmus lucē et colorē, q fit visibil' actu p lumē.

ℭ Aduerte cū dixit .s.T. qm cū aliqd volum9 pp finē tm. illud accipit rōnē voliti ex fine, q iō addidit tm, qr id qd est ad finē dupl' pōt appeti.s. fm se, et in ordine ad finē, sic medicina dulcis pōt appeti, et inqztū dulcis, et inqztū ꝯferens ad sanitatē, qn appetit' rōne ppe bonitatis, sic nō hz rōnē voliti ex ordine ad aliquem alium finem, sed tunc tantum quando appetitur vt vtile, et ordinatum ad finem.

Propter qd regrit lumē ad videndū

ℭ Aduerte ēt, q .s.T. aliqn idetermiate loqt' de effectu luminis sic. p^a. q.79. ar.3. 2^m vbi fcitat et opionē q̃ tz lumē regri ad visuz, vt faciat colores actu visibiles, et opionē q̃ tz lumē regri vt mediū fiat actu lucidū, q̃ vr eē. Cō. et fz vtrāqz suū ppositū declarat, h āt acceptat pmā opionē: quā ēt tenere vr vi.q.8. ar.14. 6^m et p̄ sen. d.45. ar.2. p^m. fz quā opionē dōm eēt q color lz i tenebris sit actu color, nō ē tñ i actu sufficiēti ad mouēdū diaphanū motiōe spūali, et pp h nō ē actu visibil', vñ eē visibile i po^a et fundamētalr ꝯuenit qdē colori i scdo mō p se, nō aūt eē actu visibile fm actū ꝯpletū, sz cōplet' p h q ē actu illuminat9, vt ex lumie, et colore fiat vnū obm visus, i quo lumē ē formale, color aūt mālē obz. et lumē vr terminatū ad corp9 coloratū qd i corpe terminato videri nō posset vt sic: iuxta ea q̃ dr: vi.q.14. ar.8. 4^m. Posset tñ dici, q .s.T. nec h, nec alibi dicit lumē regri pp colores, qn illā opionē sequat'. Sz ex suppōne illi9 opionis vult hre. q vno actu fert' visus i colorē et lumē. si.n. regrit' pp colorē, cōparet' ad ipsum vt formale ad materiale.

ℭ 2°. Quolibet actu q̃ de9 vult se vult se et alia pp se. sz alia a se nō vult nisi inqtū vult se. g et c. mior pbata ē i pcedēti capite, maior vo pbat'. Nō ē ponere aliquē actū dei volētis q̃ velit se, et q̃ nō velit se pfecte, cū i eo nihil sit ipfectū. g volēdo se vult se fm totā suā vtutē. g vult se, et alia pp se qlz actu q̃ vult se: p9 ꝯña pbat', qr qd pfecte cogscit' et desiderat': fz totā suā vtutē cogscit', et desiderat'. 2° vo pbat': qr finis vtus est nō solū fz q i se desiderat'. sz ēt fz q alia fiūt apper^{lia} pp ipz. † cap.75. 3

ℭ Sz circa huc pcessū dubiū occurrit. Ex h.n. vr pbari posse, q de9 necio absolute velit alia a se. cui9 opp^m inferi9 ondit': Arguet'.n. sic. De9 necio vult se pfecte. g necio vult se fm totā suā vtutē. g necio vult alia pp se. añs pz qr i ipo nihil pt eē ipfectū. pma ꝯña. et 2ª pbāt' ex eisdē ppōnibus, ex qb9 pbate sūt h loco i ppōnib9 de inec. p^a qdē. qr qd pfecte desiderat', fm totā suā vtutē desiderat'. 2ª vero qr virtus finis est vt per ipsum alia appetantur.

ℭ Rñdet', q rō .s.T. optie ꝯcludit ppo^m nec ex ipo pcessu argui pt, q de9 alia a se necitate absoluta velit. Sz bñ necitate ex suppōne, quā ꝯcedit .s.T. iferius in volitione diuina respectu alioꝶ a se repperiri. Supponit.n. ista rō deum velle alia a se pp seipm tanqz pp finem, id qd in pcedenti capite est ostensum. et consequēter supponit diuinam bonitatē exercere cāsalitatem finis respectu creaturaꝶ et ex hac suppōne vult ondere, q eodem actu velit, et se, et alia. Ex istis autē suppositis, sequit' q de9 alia a se de necitate suppōnis velit, nō āt de necitate absoluta. Naz si supponam9 deū exercere cāsalitatem finis in creaturis, necio sequitur q deus velit se tanqz exercētē cāsalitatē finis. et ꝯñr, q necio velit alia a se. sz qr illa suppō nō est absolute necia: qr non necessario deus exercet finis causalitatem. potuit.n. ab eterno nolle aliquid producere: et sic non exercere cāsalitatē finis: q̃ ē vt pp ipm alia desiderent' et h̄ rō nonvult de9 alia a se necessario absolute sed libere. Unde ad rōnē adductā itellō p̄ ꝯsequēte de vtute dei, qztū ad ei9 exercitiū. et actualē cāsalitatē ꝯcedit' ꝯña de necitate ex suppōne. negat' aūt de necessitate absoluta: et ad pbationem. negat' assūptū d̄ virtute qztū ad ei9 actū exercitiū. sil'r accepto p̄ ꝯñte i sensu quo ꝯcedit' vltia ꝯña, ꝯcedit' de necio ex suppōne, negat' aūt de necio abso^{te}. nec assūptū pbat ꝯñiaz de necio abso^{te} sz tm de necio ex suppōne: si āt p^m ꝯña itelligat' de vtute finis qztū ad actū signatū. et actū p^m. sic ꝯcedit' p9 ꝯña d̄ necitate ēt abso^{te}. sz negat' vlt^a ꝯña: ad cui9 pbationē dr q vt9 finis h mō sumpta nō ē vt pp ipz alia actu desiderēt': sz vt pp ipz alia desiderari possūt. sic vt9 agētis qztū ad actū p^m nō est vt aliqd p ipaz pducat': sz vt p ipaz aliqd pduci possit.

ℭ Sed ista rñsio aliquā vr difficultatez pati: si.n. ista ꝯña. Deus necio vult se pfecte. ergo necio vult se fz totā suā vtutē qztū ad ei9 actū exercitū. et cāsalitatē actualē vz scdā suppōne q de9 cāsalitatē finis i creaturis exerceat: si āroz si scdā illa suppōne, seqt' q aliqd ptineat ad pfectionē volitionis diuine

Vdo aliq̃ precio in eēio nūc diue volūtas absolute illa nō intelle.

facta aliqua suppōne/qȯ nō ptinet ad ei⁹ pfectionē, illa suppōne nō facta. Ex h aūt vlterius sequit. ꝙ absolute aliq̄ pfectio. q̄ nūc inest diue volitioni absolute pōt iiii nō ineē. cū cōditio q̄ nūc supponit. s. ꝙ de⁹ exerceat cāalitatē finis in creaturis absolute. potuerit nō eē, ꝛ sic nō oīs pfectio conueniēs deo est absolute necīa ſꝫ aliq̄ ē posse: qȯ ē ꝫ ea q̄ in precedētib⁹ sunt determinata.

Rñderi ad h pōt/ꝙ dupli̇r aliqd ad pfectionē diuine volitiōis pōt pertinere. Uno° intrinsece. s. ex pte actus volēdi i se. Alio mō extrinsece. s. ex pte obiectiuo litr. Si loq̄mur de ptinēte ad pfectionē volitionis intrīsece: sic negat sequella. Nā cū actus diuine volitionis siuonus respectu oīum volitoꝝ a deo/ꝛ sit idē qȯ diua eēntia: quātūcūqꝫ ponat ex aliqua suppōne ad aliquā rōnē voliti extēdi/ad quā illa suppōne facta non extēderet, pp h ip se actus nō hꝫ i se pfectionē aliquā/quā si hr̄et illa suppōne nō facta. ſꝫ semp remanet eiusdem perfectionis intrinsece/sicut ꝛ diua essentia sp eiusdem in se pfectiōis manet/ q̄ntūcūqꝫ fm diuersos respectus rōnis aliquo mō possit intelligi variari. Si vero/de ptinēte ad pfectionē volitiōis extrīsece loquamur: sic nō ē incōueniēs aliqd ptinere ad pfectionē volitionis diue aliq̄ suppōne facta: qȯ illa suppōne nō fcā ad eius pfectionē nō ptineret, h. n. nihil aliud ē dictu: q̄ꝫ ꝙ volitōis diue pfectio, ad aliqȯ obm/vel ad aliquā rōnē obiecti aliqua suppōne facta hitudinē hꝫ ad qȯ illa suppōne remota hitudinē nō hr̄et. Sicut si ponamus deū determinasse se pductuꝝ aliū mūdū/ptinet ad pfectionē diue sciē extrinsece: vt ad hāc dei determinationē extendatur, hoc aūt nō supposito/nō ptinet ad diuē sciē pfectionē. vt ad hāc determinatiōeꝫ hitudinē hēat. Cum aūt instat/q₂ tūc aliqua pfectio/q̄ nūc inest diuē volitioni poterit absolute nō inesse, ꝛ sic nō oīs pfectio diua erit absolute necīa. dico ꝙ nullū horū est magis incōueniēs de pfectione sibi extrinsece ꝯueniēte/q̄ꝫ ꝙ hitudo diuē voluntatis ad creata possit absolute sibi nō conuenire, ꝛ non sit necessaria absolute.

Tertio. Si alio ꝛ alio actu vellet se ꝛ alia/eēt qdā discursus in eius volūtate: h aūt in deo nō ē cū sit extra oēm mo/

3 Adhuc sicut ex supdcis p₂: i actu cogītatiue vtutis discursus attēdit fm ꝙ semoti cogīcim⁹ principia. ꝛ ex eis in ꝯnes venimus. si. n. i ipsis pncipijs ituēremur ꝯnes ipsa pncipia cogīcendo non eēt discursus: sic nec qñ aliqd videm⁹ i speculo: sic āt pncipia se hñt ad ꝯnes i speculatiuis. ita finis ad ea q̄ sūt ad finē i opatiuis ꝛ appetitiuis: nā sic ꝯnes cogīcim⁹ p pncipia: ita ex fine pcedit appetit⁹ ꝛ opō eoꝝ q̄ sūt ad finē: si igr aliqs semotiue velit finē ꝛ ea q̄ st ad finē. erit qdā discursus i ei⁹ volūtate: h āt i deo eē ē ipoſe. cū si extra oēm motū: relinquit igitur ꝙ simul ꝛ eodē actu volūtatis de⁹ vult se ꝛ alia.

4 Itē cū de⁹ sp velit se: si alio actu vult se. ꝛ alio alia. seq̄t ꝙ sil' sint i eo duo act⁹ volūtatis: ꝙ est ipoſe: nā vni⁹ simplicis potētie nō sunt simul due opōnes.

5 Preterea i oī actu volūtatis volitū cōpat ad volētem vt mouēs ad motū: si igit sit aliq̄ actio volūtatis ex q̄ vult alia a se diuersa a volūtate q̄ vult se. in illa erit aliqd aliud mouēs diuā volūtatē qua vult se: ꝙ est impossibile.

tū. ḡ ꝛc. Probat añs/q₂ ita se hꝫ finis in opabilibus, sicut pn° in speculabilibus/q₂ sicut p pn° cognoscimus ꝯnes/ita ex fine pcedit appetitus/ꝛ opō eoꝝ que sunt ad finē, ſꝫ in int° est discursus/p hoc ꝙ separatim cognoscunt pn°/ꝛ ex eis in ꝯnes deuenimus: ḡ si aliqs seorsuꝫ velit finē: ꝛ ex eo velit ea q̄ sunt ad finē, erit ibi discursus volūtatis.

6 Amplius velle dei ē suū eē: †(vt pbatū ē): ſꝫ in deo nō ē nisi vnū eē: ḡ nō est ibi nisi vnū velle.

7 Itē velle cōpetit deo: fm ꝙ est itelligēs: sic igr vno actu itelligit se ꝛ alia in quātum essentia sua est exēplar oīm: ita vno actu vult se. ꝛ alia inquātū sua bonitas est ratio omnis bonitatis.

Q₂ volitoꝝ mltitudo nō repugnat simplicitati diue sbe. ca. 77

Ex h aūt seq̄t ꝙ volitorū mltitudo nō repugnat vnitati ꝛ simplicitati diue sbe. Nam act⁹ fm obiecta distinguunt: si igr volita plura q̄ de⁹ vult iducerēt in ipso aliquā mltitudinē: seq̄retur ꝙ nō eēt i eo vna tm̄ opō volūtatis: qȯ ē contra postensa.

2 Itē ostensum ē qȯ de⁹ alia vult inq̄ꝫtū vult bonitatē suā: h ḡ mō cōparant aliq̄ ad volūtatē dei q̄ cōprehēdūt a bōitate ei⁹: ſꝫ oīa in bonitate eius vnum sunt: sūt enim aliqua in ipso secundum modum eius. s. materialia immaterialiter: ꝛ multa vnite: †(vt ex supradictis patet): relinquitur igitur ꝙ multitudo volitoꝝ nō multiplicat diuinā substātiam.

Aduerte ꝙ lꝫ discursus pprie ptineat ad rōnē tm̄ improprie ꝛ per quādam silitudinem pōt ēt i voluntate poni discursus/fm ꝙ in ipa ponit successio opōnū q̄rū vna est alteri9 causa.

Quarto. Seq̄retur ꝙ duo actus simul essent in volūtate diuina, qȯ est ipoſe: q₂ vnius simplicis po° nō sunt simul due opōnes. s. totali̇r distincte, pbat ꝯña/ q₂ deus semper vult se.

Quinto. Sequitur, ꝙ erit aliqd aliud mouēs diuinā volūtatē: pbat ꝯña: q₂ in omni actu volūtatis volitū cōparatur ad volūtatē vt mouēs ad motū/qȯ intelligendū est ꝙ p ꝛ per se volito aliquo actu, vt conueniret alijs a deo/si de⁹ alia vellet, non quidē volēdo se, sed seorsū ꝛ sepati.

Sexto. Esse dei ē tm̄ vnū. ḡ ꝛ velle/q₂ velle dei est suū eē.

Ultimo. Intelligit vno actu se/ꝛ alia/inquātum essentia sua est exemplar omnium. ergo vult se ꝛ alia vno actu/inquātum bonitas est ratio omnis bonitatis. patet cōseq̄uē tia/q₂ velle competit deo fm ꝙ est intelligens. s. concomitanter: ꝛ consecutiue.

Super cap. 77.

Ex precedenti conclusione deducit San. Tho. Coir° ꝙ multitudo volitorum non repugnat vnitati, ꝛ simplicitati diuine sbe/ probat. Primo sic. Si plura volita iducerēt in deo aliquā multitudinē nō eēt i eo vna tm̄ opō vo^(tis) ꝛ cui⁹ oppo^(m) ē ostensum/p₃ consequentia: q₂ fm obiecta distinguuntur actus.

Aduerte ꝙ ex ista pbatōe vult hre. s. T. ꝙ distiguibile p portiōatū obo ē act⁹, ꝛ lō si plā oba faciāt aliq̄ꝫ plalitatē. illa erit actuū plalitas: ñ āt itēdit ꝙ p q̄cūqꝫ plā oba plificet act⁹ vñ sensus illi⁹ ppōnis ē/ꝙ act⁹ ē id qȯ pbe. ꝛ p plurificat qñ pluralitas oboꝝ aliquam pluralitatē inducit.

Scđo. oia i bo^(n) diua st vnū: q₂ aliq̄ st i ipso fm modū eius

† cap. [illegible]
† ide. p. p. q. 19. ar. 2. ad quartum
† cap. 55.

3 ¶ Preterea diuinus intell'9 et volūtas sunt eq̄les simplicitatis: q2 vtrūq3 diuina est sba: †(vt pbatuz est.) Multitudo aūt itellectoꝝ nō inducit multitudinē i eēntia diuina neq3 cōpōnē in itellu ei9: ergo neq3 multitudo volitoꝝ inducit. aut diuersitatē i eēntia diuina. aut cōpōnē in voluntate.

4 ¶ Amplius h' iter cognitionē et appetitū iterest: q cognitio fit sm q cognitū ē aliquo mō i cognoscēte: appetit9 aūt nō: s3 ecōtra s3 q appetitus refert ad rē appetibilē: inquātū appetēs q̄rit in quo q̄scat: et pp hoc bonū et malū q̄ respiciūt appetitū sūt i reb9: veꝝ aūt et falsum q̄ respiciunt cognitionē sunt i mēte: †(vt phs dicit in. 6. meta.) Q2 āt aliqd ad mlta se hēat nō repugnat simplicitati eius: cum et vnitas sit multorum numerorum principium: multitudo igit̄ volitoꝝ adeo n̄ repugnat ei9 simplicitati

¶ Q2 diuina voluntas ad singularia bona se extēdit. Cap. 78.

Ex quo ēt appet q non oz nos dicē ad ɔseruādā simplicitatē diuinā: q velit alia bona i quadā vniūersitate: inq̄ztū vult se eē pncipium bonoꝝ: q̄ psit ab ipso fluere: nō aūt velit ea i pticulari. ¶ Nā velle ē sm ɔpōnē volentis ad rē volitā: non aūt phibet diuina simplicitas qn possit ɔpari ēt ad mlta pticularia: dr. n. de9 optimū vl' pmū ēt respcū singulariū: g̃ sua simplicitas n̄ phib3 qn in spāli vl' pticulari alia a se velit.

2 ¶ Itē volūtas dei ad alia ɔpat̄ inq̄ztū bonitatē pticipāt ex ordine ad bonitatē diuinā: q̄ ē rō volēdi bo: s3 n̄ solū vniūsitas bonoꝝ: s3 et singulū eoꝝ a bonitate diuina bōitatē sortit̄ sic et eē. volūtas igr̄ dei ad singla bonoꝝ se extēdit.

3 ¶ Amplius s3 phm. (in. xi. metha.) duplex bonū ordinis iuenitur in vniuerso. Unuz quidē sm q totum vniuersum ordinatur ad id qd̄ est extra vniuersuz: sicut exercitus ordinatur ad ducē. †Aliud s3 q ptes vniuersi ordinant̄ adiuicē: sicut et ptes exercit9 adiuicē. Secūdus aūt ordo ē pp pmū: de9 āt ex h q vult se: vt finis ē vult (alia q̄ ordināt̄ i ipm vt i finē: †sic pbatū ē) vult igit̄ bonuz ordinis totius et vniuersi i ip3 et bonuz ordis vniuersi s3 ptes suas adinuicē: bonuz autē ordinis cōsistit ex singulis bonis: vult igit̄ ēt singula bona.

4 ¶ Preterea si de9 n̄ vult singula bōa ex qb9 ɔstat vniuersū: seq̄tur q i vniuerso sit a cāu ordis bonū: nō. n. ē poīe q aliq̄ ps vniuersi oia pticlaria bōa ɔponat i ordinē vniuersi: s3 sola vlis cā totı9 vniuersi q̄ de9 ē: q p suā volūtatē agit. (vt ifra ośidet̄) q āt ordo vniuersi sit casual' ē ipoīe: q2 seq̄ret̄ q mlto magis alia posteriora eēnt a casu. Relīgt̄ igr̄ qd deus etiā singula bonoꝝ vult.

5 ¶ Adhuc bonū itell3 iq̄ztū h9 est volitū: s3 de9 itellīt ēt particularia bona: †(vt sup̄ pbatū ē) vult igr̄ ēt pticularia bōa. ¶ Hoc āt auc̄tate scripture ɔfirmat̄. que Geñ. p̄ ad singula opa ɔplacentia diue volūtatis ośidit dicēs. †(Uidit de9 lu. q eēt bona) silr̄ de alijs operibus. et postea de oibus simul. †(Uidit deus cuncta que fe. et erant valde bona).

.s. mūlla imālit er, et multa vnite: g̃ et c. pbat̄ ɔña, q2 h mo do cōparant̄ aliqua ad volūtate dei quo cōprehendunt̄ a bonitate eius / cū deus alia velit inq̄ztū vult bonitatē suā.
¶ Aduerte q oia dr̄ vnū eē in bonitate dei / inq̄ztū bonitas diuina ē exēplar ois bonitatis. non autem q2 conueniant in aliqua vna bonitate a deo producta.
¶ Tertio multitudo intellectoruz non inducit multitudinez in essentia diuina / neq3 compōnez i intellectu eius: ergo et c. p3 ɔña: q2 diuinus intellectus et diuina volūtas sunt equalis simplicitatis cū vtrūq3 sit diuina substantia. † cap. 73.
¶ Quarto. appetitus ē sm q fertur in rē appetibilē inquantum appetēs querit in quo quiescat. g̃ et c. añs p3 ex dria inter cognitionem et appetitum: et etiā ex auc̄te Ari. dicētis. 6. met. q bonuz. et malū sūt in rebus verum aūt et falsum in intellectu. ɔña vero probat̄: q2 q aliqd ad multa se habeat nō repugnat eius simplicitati / vn̄ et vnitas ē multoꝝ numerorūz principium. † tex. 2. 8.
¶ Super ca. 78.
Secundo loco determinat. s. T. de modo ex parte voluntatis se tenēte. Et ponit hāc cōclusionē. Deus vult alia bona / nō tm̄ i q̄dā vlītate. inq̄ztū vult se eē pn̄ bonoꝝ q̄ ab ipo psit effluē, s3 ēt i pticulari. nec h eius simplicitati repugnat. pbat̄. p̄. Uelle ē s3 cōparationē volentis ad rē volitā. s3 diuina simplicitas n̄ phib3 / qn ēt ad mlta. singl'a ɔpari possit / cū dicat̄ opti9 et pn̄ ēt re9 singlariū: g̃ et c.

¶ Scdo. Nō solū vniuersitas bonoꝝ, s3 ēt singulū bonoꝝ a bonitate diuina bonitatē sortit̄ sic / et eē: g̃ et c. p3 ɔña. q2 volūtas diuina ad alia ɔpat̄ inquantum pticipāt diuinā bonitate.
¶ Tertio. Deus vult bonū ordis toti9 vniuersi in ipm: et bonū ordis vniuersi sm ptes suas adinuicē. g̃ et c. p3 ɔña / q2 bonū ordis ɔsistit i singulis bonis: añs vo pbat̄ / q2 de9 ex hoc q vult se vt ē finis vult alia q̄ ordinant̄ i ip3 vt i finē. qd̄ ptinet ad pn̄ ordinē vniuersi / et per ɔñs vult ēt s3 ordinē q2 ille secūdus ē pp pn̄: vt hr̄. 12. meta. t. 52.
¶ Aduerte / q in g'. s. T. dcū ex h q vult se vt ē finis velle alia q̄ ordinant̄ i ip3 / q2 cāl'itas finis / vt supra dictū ē, consistit in hoc vt pp ip3 alia d'siderēt / vn̄ si de9 vellet se absolute nō aūt vt cāz finalē / non vellet alia pp seip3 / q2 autē vult se sub rōne cause finalis / ideo et alia pp seipm vult. † 12. t. 2. 52. † cap. 75.
¶ Quarto. Si deus nō vult singula bona ex qbus ɔstat vniuersuz / bonū ordis vniuersi erit a casu, h aūt ē ipoīe q2 multomagis alia posteriora essent a casu: pbatur ɔña / non ē possibile vt aliqua pars vniuersi / omnia pticularia bona cōponat in ordinē vniuersi / ergo si neq3 causa vniuersalis / que p voluntatez agit ea cōponat: erit ordo ille a casu. † cap. 65.
¶ Quinto: Deus intelligit etiā particularia bona intellectu. s. practico: g̃ et c. p3 ɔña: q2 bo9 in q̄ztū bo9 ē volitū. † Auc. e. scriptu.
¶ Cōfirmat̄ aūt geñ. p̄. c. vbi ad singula opera cōplacentia diuina voluntatis ośdit̄ / cū dr̄. Uidit deus lucem q esset bona / et sic de alijs operibus, et

postea de oib⁹ simul. Uidit deus cūcta. ¶ Seq̄ cap. 79.

¶ Q̄ deus velit etiam que nundum sunt. Capitulum. 79.

Si aūt velle est p cōparationē volētis ad volitū: forte alicui pōt videri q̄ de⁹ nō velit nisi ea q̄ sūt: nā relatiua oꝫ sil' esse: vt vno interēpto interimat' alteruꝫ: vt phs docet: si igitur velle p cōparationē volētꝭ ad volitū: nullus pōt velle nisi ea q̄ sunt. 2 ¶ Amplı⁹ volūtas dr̄ ad volita sic̄ ⁊ creatura ⁊ creator: nō āt pōt dici de⁹ eē creator vel dn̄s vel pr̄: nisi eoꝝ q̄ sunt: ergo n̄ pt dici velle nisi ea q̄ sunt. †¶ Ex h aūt posset vlteri⁹ ꝯcludi si diuinū velle est iuariabile sic̄ ⁊ suū eē: ⁊ nō vult nisi ea q̄ actu sunt: q̄ nihil velit qd̄ nō semp sit. †¶ Dicunt āt ad h qdā. q̄ ea q̄ nō sūt in seipis sīt i deo ⁊ i ei⁹ itellu: vn̄ nihil phibet ea que non sunt in seipsis. deū velle fm q̄ in eo sīt. †¶ Hoc aūt nō vr̄ sufficiēter dictū: nā iō fꝫ hoc dicit' q̄libet volens aliqd velle: q̄ volūtas sua refert' ad volitū. si igitur diuina volūtas nō refert' ad volitū: qd̄ nō est nisi fm q̄ est in ipso vel in ei⁹ itellu: sequet' q̄ de⁹ nō velit illud aliter: nisi q̄ vult illud eē i se vel in ei⁹ itell'. hoc aūt nō intēdūt loquētes: sꝫ q̄ de⁹ h⁹ q̄ nōdū sunt velit etiā esse in seipis. ¶ Rursus si volūtas cōparat' ad rē volitaꝫ p suū obiectū: qd̄ ē bonū itellm: itell's āt nō solū itelligit bonū eē i se: sꝫ ēt i ꝓpria nā: ⁊ volūtas cōparabit' ad volituꝫ nō solū fm q̄ est i cog̃scēte: sꝫ ēt fm q̄ est i seipso. †¶ Dicamus igit' q̄ cū bonū appⁿchēsū moueat volūtatē: oꝫ q̄ ip̄ꝫ velle seq̄

¶ Postq̄ꝫ Determinauit. s. T. de volitis secūdarijs in cōi, nūc de q̄busdaꝫ in particulari dterminat, ⁊ ponit hāc ꝯclusionē. Deus vult ēt ea q̄ nō sunt. Hāc āt ꝯclusionē nō ꝓbat. s. T. sꝫ adducit instātias cōtra ipam, ⁊ soluit singillatim, ex earuꝫ solōne relinquēs ꝯclusionez eē verā ⁊ ꝓbatā. Circa h aūt duo facit p̄mo ponit instantias. Scdo ad illas r̄ndet. Quātuꝫ ad p̄mū duo sīt, q̄ circa hāc conclusionē faciunt difficultatē. Unū est, q̄ cū relatiua oporteat sil' esse, ⁊ velle dicatur p cōparationē volētis ad volitū, videt' q̄ nullus possit velle, ea q̄ nō sunt. Alterū est, q̄ deus nō pōt dici creator, dn̄s, ⁊ pr̄, nisi eoꝝ q̄ sunt, g̃ a simili nō pōt velle nisi q̄ sunt. Ex quib⁹ sequit' q̄ deus nihil velit, quod nō sit semper, cum velle diuinum sit immutabile.

Obiectio tacita.

†Cor^m.

† IIᵐ quorundam.

¶ Quātū ad p̄m respōdet. s. T. ⁊ duo facit. p̄ falsaꝫ quādā r̄isionē reprobat, scdo ponit verā r̄isionē. Dicebāt g̃ qdaꝫ ad has obiones, q̄ lꝫ aliq̄ in seipsis nō sint, in deo tñ sunt, ⁊ in ei⁹ itellu, ⁊ sic de⁹ vult nō entia, fꝫ. s. q̄ in ipso sūt. ¶ Cōtra hāc r̄isionē q̄ sit insufficiēs arguit. s. T. dupl'r p̄ sequitur q̄ de⁹ nō velit nō entia alr̄, q̄ꝫ sint in ipso, vel i ei⁹ itellu, sꝫ hoc nō intēdūt q̄ de hac q̄one loquunt', sꝫ q̄ de⁹ velit ea eē i seipis, g̃ ⁊c̄. ꝓbat' ꝯn̄ia, q̄ volēs fm hoc dr̄ aliqd velle, q̄ reffert' ad volit⁹, si g̃ diua vo^{tas} ad nō ens refert' tñ vt ē i deo, ⁊ in ei⁹ itellu sequit', q̄ velit illō tñ eē i deo, ⁊ i ei⁹ it^o. ¶ Scdo. Intell's diuin⁹ nō solū intelligit bonū eē i se sꝫ ēt in ꝓpria nā g̃ ⁊ volūtas cōparat' ad volitū eodē mō: pꝫ ꝯn̄ia, q̄ volūtas cōparat' ad rē volitā p suū obm, qd̄ ē bonū it^m. ¶ Circa ꝓpōnē illā in p̄ma reprobatiōe assūpta, fm hoc dr̄ q̄libet volēs aliqd velle, q̄ voluntas sua reffert' ad volitū, attendēdū, q̄ eius pōt duplex eē sensus, vnus q̄ h̄itudo volentis ad volitū sit volēti rō q̄ velit, accipiēdo h̄itudinē p ipso solo respectu, ⁊ iste sensus est falsus, non. n. ex respectu h̄ꝫ volēs q̄ velit, imo eꝯ̃rio, q̄ h̄ꝫ actū volēdi circa volitū, sequit' h̄itudo ad ip̄m. Ali⁹ sensus eē pōt q̄ ex actu q̄ inclinat' volūtas l volitū, ⁊ ad quē ꝯsequit' respect⁹ ad ip̄m, dr̄ volēs velle aliqd, ⁊ hic sensus ē ver⁹, ⁊ hic intētus, volens enī dr̄ aliqd velle, q̄ ei⁹ volūtas in volitū inclinat' actu elicito sup quē fundat' h̄itudo volētis ad volitū, ex quo sequitur, q̄ si volūtas iclinet' in volitū tñ, vt h̄ꝫ esse in intellu, q̄ volens velit tñ eē, qd̄ illud h̄ꝫ in intellu. Circa secūdā rōnē aduertēdū, cū inq̄t. s. T. volūtatē cōparari ad rē volitaꝫ p suū obm, q̄ nō vult excludere rē volitā ab obo volūtatꝭ, q̄si res volita nō sit obm volūtatis h. n. repugnātiā icludit, sꝫ vult rē volitā distiguere ab obo fozali volūtatis, ip̄a. n. res

Ex' h dī volēs aliqd velle q̄ volūtas sua reffertur ad volitum.

volita, ē obm m̃āle, h āt qd̄ dico, bonū itellm ē obm fozale, ⁊ q̄ po⁹ nō terminat' ad m̃āle obm, nisi vt substat rōni fōialis, iō dr̄ q̄ volūtas nō ꝯparat' ad rē m̃ālr volitā nisi p bonū intellm. i. nisi in q̄ꝫtū h̄ꝫ rōnē boni itellecti. Aduertēdū q̄q̄ꝫ q̄ h loco nō facit dr̄iā iter itellm, ⁊ volūtatē q̄ꝫtū ad h q̄ ē cōparari ad rē fm q̄ ē i seip̄a, cū tñ sup⁹ iter illa q̄ꝫtū ad h posuerit dr̄iam, q̄, vt ibi declaratū est, q̄ꝫtū ad id qd̄ terminat m̃ālr h̄itudinez itelligētis ⁊ volentis, nō differt itell's a volūtate. itelligit. n. itell's rē q̄ꝫtū ad eē qd̄ h̄ꝫ eē itelligētē, ⁊ simil'r volūtas vult rē fꝫ eē qd̄ h̄ꝫ i seip̄a, ⁊ hoc mō loquit' h. s. T. quātū āt ad id qd̄ est rō terminādi ꝓpriam h̄itudinē vtriusq̄, differūt, eē. n. qd̄ h̄ꝫ res eē intellm, siue in seip̄a, nō est rō q̄ aliqd sit actu intellm, ⁊ terminet h̄itudinē intelligētis vt itelligēs est, sꝫ eē qd̄ h̄ꝫ i aīa, eē āt rei i seip̄a est ei rō q̄re sit volita, ⁊ terminet habitudinē volentis, vt est volens, ⁊ hoc mō loquutus est superius, vnde nulla est ꝯtradictio.

† ipsabo

† IIᵐ bās.

¶ Remota igit' hac falsa r̄isiōe ponit. s. T. veram r̄isionē. Ad p̄mū. n. r̄ndet q̄ cū relatio ꝯn̄s app̄hēsionē sit ad rē nō solū fm q̄ ē i itellu, sꝫ ēt fꝫ q̄ est in seip̄a, lꝫ tūc nō sit nisi in itellu, cū app̄hēdēs app̄hēdat ip̄aꝫ eē fꝫ, q̄ in se ē, eo q̄ nō solū appⁿhēdat ipsaꝫ intelligi, qd̄ est ipsaꝫ eē in itellu, sꝫ ēt eā esse vel fuisse, vl' futurā eē, oꝫ ēt vt relatio diuinę vo^{tis} ad nō entia sit nō solū fm q̄ sunt i deo cog̃scēte, sꝫ ēt fꝫ q̄ in ꝓpria nā sīt, fꝫ aliqd̄ tp̄s, ip̄m. n. velle seq̄t' mo^m app̄hēsiōis. ¶ Sed nō vr̄ ista rō argumēto satisfacere, nō. n. p hāc r̄ndet' ad ꝓpōnē ab Ari. sūptā. s. relatiua oꝫ sil' eē, ex q̄ sequit' nō posse eē h̄itudinē volētis nisi ad rē exn̄tē. Di q̄ ex iis q̄ dicit. s. T. hic reliquit' illā ꝓpōnē assūptā falsaꝫ eē, si de ip̄sis reb⁹ q̄ relatiue denoiant', q̄ ⁊ dn̄r relatiua m̃ālr itelligat', nō. n. oꝫ res q̄ relatiue dn̄r sil' eē, imo p̄t eē h̄itudo exn̄tis ad nō exn̄s i seip̄o, si āt itelligat' d relatiuis fozalr, siue d ip̄is relatiōib⁹, sic oꝫ illa sil' eē, nō. n. p̄t vna relō eē, q̄n opposita ēt sit nꝫ vnū p̄t ad aliō refferri, q̄n ⁊ illō aliq̄ mō refferat' ad ip̄ꝫ. ¶ Sꝫ cū relatio ōis exigat fūdamētū, remāet dubiū, q̄mo possint sil' eē relōnes, ⁊ tñ res relatiuę nō simul esse. ¶ R̄ndet', q̄ relatio realis exigit fundamētū reale, ⁊ exn̄s, iō nō p̄nt sil' eē relōnes reales, q̄n ēt sint i actu res relatiuę, ⁊ fundamēta relōnū, relō āt rōnis n̄ exigit fundamētū reale ⁊ i nā exn̄s, sꝫ sufficit q̄ sit in app̄hēsiōe, sic̄ ⁊ ip̄a h̄itudo nō h̄ꝫ eē nisi i app̄hēsiōe. Cū g̃ h̄itudo iter ens ⁊ nō ens, q̄lis est h̄itudo itelligētis, ⁊ volētis nō ens, sit h̄itudo rōnis, sufficit vt ip̄a res itellecta, ⁊ volita sit i itellu iō hic dicit. s. T. q̄ lꝫ ista res cognita n̄ sit nisi i cog̃scēte, relō tñ ꝯn̄s app̄hēsionē ē ad eā ꝓut ē fꝫ ꝓpriā nāꝫ nō ꝓut ē i cog̃scēte, q̄si diceret, relō ē q̄dē ad eē rei i ꝓpria nā, sꝫ sufficit q̄ ip̄a res, ⁊ ꝓpria

Relatiua sūt sil nā.

ꝑpa nā, ꝛ ei⁹ eē ꝑ isto nūc nob̄ p̄nti sit i itꝰ. Ad 2ᵐ rñdet, ꝙ ñ est sile de rīone volētis ad volitū, ꝛ de alijs iductis, qa velle ē actio imanēs, lō p̄t termiari ad id qd̄ ñ ē actu exñs ex. facere āt, creare, ꝛ gubernare sigñat actionē termiatā ad exterioꝛē effectū, sine cui⁹ exñtia, hꝫ actio nō pōt intelligi.

Quedā īter actionē imanē ꝛ trāseūtē dīfferētia.

Aduerte. dr̄iaꝫ eē iter actionē imanētē, ꝛ trāseūtē, ꝙ ꝑ imanētē, iq̄ꝫ imanēs ē, ñ ꝑducit aliqs effcūs ī māꝫ exterioꝛē, ꝑ trāseūtē āt aliqs effcūs ꝑducit, ꝛ qa actio ñ ē ꝑductiua effcꝰ ꝑximi ɔplete, ꝛ ꝑfecte, nisi cū effcūs ꝑ ipāꝫ capit eē, iō talis actio ñ p̄t eē nisi respcū rei nūc exñtis, ꝛ hitu do q̄ illā actionē ɔseq̄t, ñ ē nisi ad rē hn̄tē eē. Propt̄ h igr. s. T. actionē hꝫ ñ posse itelligi. s. eē in nā, sine rei exñtia. i. nisi itelligat ipa res eē, qa vō actio imanēs, nō ē termi extrīseci ꝑductiua, iō ad ei⁹ eē ñ oꝫ terminū esse, nꝫ hitudo q̄ illā ɔsequit actionē reqrit vt t̄min⁹ ei⁹ sit in reꝝ nā, īmo, ꝛ p̄t itelligi ipa actio imanēs dato ꝙ termin⁹ ei⁹ ñ sit ī actu, nō āt facere, aut creare, q̄ significant per modū actionis transeuntis.

tur ɔditionē apphēsiōis: sicut ꝛ mot⁹ alioꝝ mobiliū sequūt̄ ɔditiōes mouētis: qd̄ ē cā mot⁹: rīo āt. apphēdēt̄ ad apphēsū ē ɔñs ad apphēsionē ipaꝝ: ꝑ h. n. refertur apphēdēs ad apphēsū ꝙ apprehēdit ipꝫ: ñ āt solū apphēdēs apphēdit rē fꝫ ꝙ ē in ipo: sꝫ fꝫ ꝙ ē i ꝑpa nā. qꝛ ñ soluꝫ cogscim⁹ rē itelligi a nobis: ꝙ ē eā eē i itellu. sꝫ eā eē vel fuisse vel futurā eē in ꝑpa nā. lꝫ igr̄ tūc res illa ñ sit nisi in cogscēte: rīo tñ ɔñs apphēsio fionē ē ad eā. ñ put ē i cogscēte: sꝫ put ē fꝫ ꝑpriā nāꝫ quā apphēdit apphēdēs. volūtaꝭ igr̄ diuerio ē ad rē nō exñtē fꝫ ꝙ ē i ꝑpa nā fꝫ aliqd̄ tp̄s. ꝛ nō solū fꝫ ꝙ ē in deo cogscēte: vult. n. de⁹ rē q̄ nō ē nūc: eē fꝫ aliqd̄ tp̄s: ꝛ nō solū vult fꝫ ꝙ ipe eā itelligit. Nec ē sile de rīone volētis ad volitū ꝛ creātis ad creatū: ꝛ faciētis ad factū: aut dñi ad sbtā creaturā. nā velle ē actio i volēte manēs: vñ nō ɔtingit itelligi aliqd extra existens actu: sꝫ facere ꝛ creare ꝛ gubernare sigñant actionem terminatā ad exterioꝛē effectū: sine c⁹ exñtia hꝫ actio nō pōt itelligi.

Q: de⁹ de necītate vult suū eē ꝛ suam bonitatem. Cap. 80.

† Ex his āt q̄ sup̄ ostēsa sūt: seqt̄ ꝙ de⁹ de necessitate velit suū esse ꝛ suam bonitatē: nec possit ɔ̄riū velle. † Ostsū ē. n. sup̄ ꝙ de⁹ vult suū eē ꝛ suā bonitatē vt p̄ncipale obm qd̄ ē sibi rō volēdi alia: in oī igit̄ volito suū eē ꝛ suā bonitatē vult: sic visus i oī colore videt lumē. Impoīe ē āt deuꝫ ñ velle aliqd actu: eēt. n. volēs in pōa tm̄ qd̄ ē ipoīe cū suū velle sit suū esse. Necesse igit̄ est ꝙ velit suum esse ꝛ suam bonitatem.

2 Itē qlꝫ volēs de necītate vult suū vltimū finē. sic hō d̄ necītate vult suā btitudinē: nec pōt velle miꝑiā. Sꝫ de⁹ vult se eē sic vltiᵐ finē. (vt ex p̄dcis pꝫ:) necīo igit̄ vult se eē nec p̄t velle se nō esse.

3 Amp. i appetitiuis ꝛ i opatiuis finis h mō se hꝫ sic p̄ncipiū i demr̄abile i speculatiuis: sic eni ex p̄ncipijs ɔcludūt̄ i speculatiuis ɔ̄nes: ita i actiuis ꝛ appetitiuis rō oiuꝫ agēdoꝝ ꝛ appetēdorū ex fine sumit̄: sꝫ i speculatiuis itell's de necītate assentit p̄mis

Super cap. 80.

Postq̄ꝫ determinauit. s. T. d̄ vo˚ diuīa ex p̄te obi, nūc determiat d̄ ipa q̄ꝫ ad ɔditionē volēdi. Circa h āt duo fac. P̄ri˚ agit d̄ necessitate volēdi. 2˚ de c̄ālitate. ca. 85. Circa p̄mū duo fac. P̄ri˚ agit d̄ necī abso˚. 2˚ d̄ necīe ex suppōne. c. 82. Circa p̄ᵐ duo fac. p̄ agit de necī volēdi respcū dei voliti. 2˚ respcū alioꝝ. ca. seq̄nti. Quātū ad p̄ᵐ pōit hāc ɔ̄nē. De⁹ de necī vult suū eē, ꝛ suā bonitatē, nec p̄t ɔ̄riū velle. pbat̄ p̄. Impoīe ē deū ñ velle aliqd actu, qa sic eēt tm̄ volēs i po˚, ꝛ ꝑ ɔñs ens i po˚ cū suū velle sit suū eē. ḡ necē ē ꝙ velit suū esse, ꝛ suā bonitatē, pb' ɔña, qa in oī volito vult suū eē, ꝛ suā bonitatē, sicut visus in oī coloꝛe, videt lumē, vult. n. suū eē, ꝛ suā bonitateꝫ vt p̄ncipale obm. qd̄ est sibi rō volēdi alia.

Aduerte, ꝙ ista rō ɔcludit deū velle se, q̄ ad specificationē act⁹ de necītate, eo ꝙ in oī volito, velit se, supponit āt ipꝫ se necīo velle, q̄ꝫ ad exercitiū actus, eo ꝙ nō sit volēs in po˚.

Vtꝝ poīe sit deū nihil velle.

Sꝫ tūc occurrit du˚. Nā poīe fuit abso˚ loq̄ndo ꝙ de⁹ nō voluerit creaturas eē, qa potuit illas ñ ꝑducē, sꝫ h nullā po fuisset in deo iꝑfectioneꝫ, aut pōalitatē. ḡ ñ ēt seipm non vellet, nulla eēt in ipso pōalitas, aut ḡ dicere opꝫ ꝙ poīe ē deū nihil velle in actu, cuius oppoᵐ hic dr̄, aut opꝫ dicere ꝙ actualr̄ vult omne volibile ab ipso, qd̄ falsum est, sicut falsum est ꝙ producat omne producibile.

Rñ', ꝙ aliō ē dicē, h nō ē volēs abso˚ ꝛ aliō h nō ē volēs respcū h⁹, eē. n. aliquē simp' ñ volētē, ē ipꝫ nullū simp' hr̄e actū vo˚, eē āt ñ volētē respcū h⁹, ē nō qdē oīo carere actu volēdi, sꝫ nō habeꝛ actū volēdi ad h termiatū. P̄ri˚ ḡ mō, ñ p̄t dici de⁹ ñ volēs, qa h iꝑfectionē, ꝛ pōalitatē i re q̄ nata ē velle diceret, sed de necī vo˚ sua hꝫ actū volēdi, ꝛ cū sua bonitas sit sibi rō volendi alia, necē oīo ē vt suā velit bonitateꝫ, oīs. n. act⁹ vo˚ termiatur p̄ ad rōneꝫ volēdi. 2˚ āt mō ñ icōuenit deū abso˚ loq̄ndo eē ñ volētē, qa cuꝫ h n˚ aliō iportet, q̄ꝫ ꝙ act⁹ diuinę vo˚ nō hꝫ respectū rōis ad h, quē tñ abso˚ posset hr̄e, nullā iꝑfectionē poneret in deo, Vñ ñ pōerem⁹ ꝙ de⁹ ñ voluisseꝫ eē creaturaꝝ, ꝑpter h nulla poneret̄ i ipo iꝑfectio, nullaq̄ꝫ potētialitas real', sꝫ tm̄ poneret̄ libertas i ipa vo˚ diuina, ꝛ carentia cuiusdā respcūs rōis. Si āt absolute ponerem⁹ deū ñ velle suā bonitatē, seq̄ret̄ deū eē simp' in po˚ volētē, ꝛ carere ꝑfectiōe act⁹ volēdi, qa si ñ vellet suā bonitatē, q̄ ē ꝑpriū vo˚ ei⁹ obm, nullū actū volēdi hēret, vñ rō nō sequit̄. Scdō. Deus vult se esse sicut vltimū finē. ḡ ꝛc. pbat̄ ɔsequētia, qa quilibet volēs, de necessitate vult suum vltimum finem, sicut homo de necessitate vult suam beatitudinem, nec potest velle miseriam.

Homo d̄ necītate vult suaꝫ beatitudinem.

Circa hanc ꝓpōnē, hō suā beatitudinē vult ex necessitate, sciēdū est ex doctrina. s. Tho. ꝙ intelligēda est de beatitudine fm̄ vniuersalē rōnē beatitudinis accepta, nō āt fm̄ propriā rōnē, similr̄ quo ad specificationē actus, nō āt quo ad exercitiū, si eni volūtas eliciat actū circa beatitudinē in cōi, ille actus erit velle, ꝛ nō pōt esse nolle. Nullus eni pōt velle nō esse beatus, sꝫ tñ pōt volūtas nullū actū habere circa beatitudinē, sicut vnusq̄sq̄ꝫ de facto in seipso experitur.

Tertio. Intellect⁹ de necessitate assentit primis p̄ncipijs speculatiuis. ḡ volūtas necāᵒ adheret vltimo fini. ergo si diuinę volūtatis nō est alius finis q̄ꝫ ipse, de necessitate vult se esse, pbatur ɔsequētia, quia ita se habet finis in appetitiuis, sicut principium indemōstrabile in speculatiuis. Ista ratio est confirmatio precedentis.

Margin notes (right): † idē. p. p. q. 19. ar. 3. — † cap. 74. — † cap. 76.

¶ 4°. Oia iqȝ̄ sūt, suo mō nālr diligūt suū eē. g̃ ⁊ de⁹, qa oia iqȝ̄ sūt assilant deo. g̃ ō necīo diligit se, qa sua nā ē p se nece eē.
¶ 5°. Diligē deū ē sūma pfectio rōnal creature, cuȝ p h̃ q̄dā/ mō deo vniat. g̃ i deo eēntialr ē, ⁊ ex necīo, pȝ ɔña. qa oīs bonitas ⁊ pfectio, q̄ est in creaturis couenit deo essentialr.
¶ Circa istā ppōnē. Diligē deū ē sūma pfectio rōnal creature, aduerte, q sȝ aliqs expōnem hȝ vitate invia. Nā dilectio dei i via ē nobilior, ⁊ digni oi cognē dei iuxᵃ illō apli. p̄ᵃ cor. 13. Si no uerim mysteria oia, ⁊ habuero oēm fidē, charitatē āt n̄ habeā nihil sum. sec⁹ āt in pria, vbi visio diuie eēntie ē tota eēntia btitudinis, sȝ tñ ēt in pria aliq̄ mō dilectio pemineat cogni, de h̃ āt in 3° libro erit sermo latior.
¶ Sup cap. 81.
Etia āt ex ijs possz alicui videri, q ēt alia de⁹ ex necītate vellet cū aᵒ velit volēdo suā bonitatē, iā 2ᵒ lo co ostēdit. s. T. q voᵗᵃˢ dei nō ē alioᵽ a se ex necessitᵉ. Circa h̃ āt duo fac. Priᵒ ostēdit veritatē ɔnis. 2ᵒ ad q̄sdā obiones rñdet. Quātū ad p̄ᵐ duo fac. Priᵒ pbat ɔnē, 2ᵒ remouet q̄dā dubiū. Prob⁹ g̃ p ɔ sic. Diuia bonitas sine alijs eē pt, imo nec p alia ei aliqd accrescit. g̃ nulla ē necītas q alia velit ex eo q vult suam bonitatē, pbat ɔña, qa voᵗᵃˢ nō fert necīo in ea q̄ ad finē sūt, si finis sine ijs eē possit, pb⁹ ex actiōe medici circa isirmū, volūtas aūt diuina est alioᵽ, vt ordinatoᵽ ad finē sue bonitatis. g̃ ⁊c.
¶ Ad euidētiā h⁹ rōis ɔsiderāᵐ, q cū finis sit tota rō volēdi id qō ē ad finē, vt ad finē ordinat. tūc tm̄ sub eadē necītate voᵗⁱˢ, ⁊ finis, ⁊ id qō ē ad finē cadit, qñ iter finē, ⁊ id qō est ad finē necīa ē hitudo, h̃ āt est qñ finis eē, ⁊ hēri nō pt sine isto qō ad ip̄ȝ ordiat. sicut nauigiū ē necīū ad trāsfretationē, iō volēs trāsfretare, necīo vult nauigiū, qñ āt nō ē necīa talis hitudo, tūc pt voᵗᵃˢ velle finē, ⁊ tñ nō necīo vult id qō est ad finē. sicut volēs sanitatē, nō de necīᵗᵉ vult eā medicinā sine q̄ eē pt. Cōsiderāᵐ 2ᵒ, q aliqd eē necīū ad finē 2ʳ pt eē. Unoᵒ qa finis absq̄ illo simplr ⁊ absoᵗᵉ eē nō pt, ⁊ tale di eē absolute necīū ad finē. Alioᵒ, qa lȝ finis absq̄ illo, absoᵗᵉ eē possit, nō pt tñ absq̄ illo bñ ⁊ ɔplete eē, ⁊ tale di necīū nō absolute, sȝ ad bñ eē. ⁊ ad ɔpletā pfectionē finis. Priᵒ mō dicimus cibū eē necīū aiali ad vite ɔseruationē. Scdo vō mō dicim⁹ pictorē eē necīū ad dom⁹ ɔstitutionē. Quia g̃ nihil creatū est necīū ad diuinā bonitatē, neq̄ inq̄ȝ, quātū ad eē simplr, neq̄ q̄tū ab bñ esse, iō dixit. s. T. q ⁊ diuina boni-

Deligere dei est sūma rōnal creature pfectio.

fenſ.13.

fenſ.18.

fidē. p. p. q. 19. ar. 3.

fenſ.15.

pncipijs indemŕabilib⁹: q̄ȝ cōtrarijs nullo mō pōt assentire: g̃ voluntas necīo inheret fini vltimo: vt nō possit ɔtrū velle: ⁊ sic si diuine voluntati nō est alr⁹ finis q̄ȝ ipse: de necessitate vult se eē.
4 ¶ Adhuc oia iquātū sūt: assimilant deo q ē p̄ ⁊ maxie ens: oia āt iquātū sunt: suo mō nālr diligunt suū esse: multo igr magis de⁹ suuȝ eē diligit nālr: nā āt ei⁹ ē p se nece eē. †(vt supra pbatuȝ ē:) de⁹ igr ex necītate vult se eē.
5 ¶ Pre. oīs pfectio ⁊ bōitas q̄ i creaturis ē deo ɔuenit eēntialr. †(vt sup̄ pbatū ē.) dilige āt deuȝ est sūma pfectio rōnalis creature: cuȝ per h̃ q̄dāmō deo vniat: g̃ in deo eēntialr est: g̃ ex necessitate diligit se: ⁊ sic vult se esse.

¶ Q̄ de⁹ nō de necessitate vult alia a se. Caplm. 81.

† Si āt diua volūtas est diuie bonitatȝ ⁊ diui eē ex necītate: posset alicui videri q ēt alioᵽ ex necītate esset: cū oia alia velit volēdo suā bonitatē: †(vt sup̄ pbatū est.) Sȝ tñ recte ɔsiderāti h⁹ appet q nō ē alioᵽ ex necītate: est. n. alioᵽ vt ordinatoᵽ ad finē sue bonitatȝ: volūtas āt nō ex necītate fert i ea q̄ sūt ad finez: si finis sine his eē possit: non. n. hȝ nece medic⁹ ex suppōne volūtatis quā hȝ de sanando: illa medicamēta adhibere ifirmo: sine q̄b⁹ pt nihilomin⁹ ifirmū sanare. Cuȝ igr diua bonitas sine alijs esse possit: quinimo nec per alia ei aliqd accrescat: nulla inest ei necessitas vt alia velit: ex hoc q vult suam bonitatem.
2 ¶ Adhuc cū bonū itellȝ sit ppriū obm volūtatȝ: cuiuslȝ p itellȝ ɔcepti pt eē volūtas: vbi saluat rō boni: vñ q̄ȝuis eē cuiuslȝ iquātū h⁹ bonū sit: nō eē āt malū: ip̄ȝ tñ nō eē alic⁹ pt cadere sub volūtate rōe alic⁹ boni adiūcti: qō saluat: lȝ nō ex necītate: est. n. bonū aliqd eē ēt alio nō existe: solū igr illō bonū volūtas sȝ sui rōnē nō pt velle nō esse: q̄ nō existe tollit totalr rō boni: tale āt nullū est p̄ter deū: pt igr volūtas sȝ sui rō-

tas sine alijs esse pōt, ⁊ per alia nihil ei accrescit.
¶ Sȝ circa hāc rōnē dubiū occurrit. Nā si volūtas diua est alioᵽ vt ordinatoᵽ ad suā bonitatē, vt hic di, seqr q velit alia pp bonitatē suā tāq̄ȝ pp finē. Sȝ null⁹ pt aliqd velle pp finē, nisi sl volēdo finē velit qō pp finē vult. g̃ nō pt de⁹ velle suā bonitatē nisi alia velit. Et sic ɔ intētionē rōis seqr q deus alia a se de necessitate velit.
¶ Rñdeᵗ, q finis 2ʳ pt ɔsiderari. Unoᵒ q̄ȝᵐ ad entitatē suaȝ absoᵗᵉ ex q̄ hȝ, vt pp se desideretur, aut ametur, alioᵒ vt ɔpat ad id qō ē ad finē i rōe cāe finalis, ⁊ sic volūtas pt 2ʳ velle finē, vnoᵒ absoᵗᵉ volēdo eius pfectionē pp se, alio mō volēdo ip̄m sub rōe cāe finalis alioᵽ. Cū g̃ igr. s. T. q nulla est necītas q de⁹ alia velit ex eo q vult suam bonitatē, itēdit de volitione sue bonitatȝ absoᵗᵉ inq̄ȝᵐ diua bonitas ē, nō āt iq̄ȝᵐ cālitatē finis exercet. Cum h̃ tñ stat, q volendo ip̄aȝ bonitatem sb rōe cāe final, ⁊ vt vult alia tāq̄ȝ in ip̄am ordinata, de necītate volēdo suā bonitatē velit alia a se, sȝ ista est necītas ex suppōne. s. ex h̃ q supponit deū velle alia a se ppter bonitatē suā tāq̄ȝ ppter finē, quā non vult s. T. per hanc rōnē excludere, sed tñ necessitatē absolutā.
¶ 2ᵒ. Pōt de⁹ velle nō eē quācūq̄ creaturā p̄ter se. g̃ ⁊c. pbatur aña, solū illud bonū volūtas sm̄ sui rōnē nō pt velle nō eē, q̄ nō existe tollit totalr rō boni. Sed tale nullū est p̄ter deū. g̃ nullū ē ens, qō nō possit volūtas sȝ sui rōnē velle nō eē, excepto deo. g̃ ⁊ de⁹ pt quācūq̄ aliā rē p̄ter se velle non eē, pbat aña, qa cū bonū itᵐ sit obm volūtatis, cuiuslibet ɔcepti p itᵐ vbi saluat rō boni pt eē volūtas. Ubi q̄ȝuis nō eē alic⁹ malū sit, ip̄m tñ pt cadere sub volūtate rōe alicui⁹ boni adiūcti qō saluat, lȝ nō ex necītate. Est. n. bonū aliqd eē, ēt alio n̄ existe. i. p nō eē alic⁹ nō tollit necīo rō boni. Si g̃ nō possit aliqd velle n̄ eē, oȝ vt i illo nō eē nulloᵒ saluet rō boni, pȝ āt vltᵒ ɔña, qa voᵗᵃˢ ē in deo sȝ totā suā facltatē quātū. s. ad oēȝ pfectionē quā dicit, cū in ip̄o sint oia vlr pfecta.
¶ Aduertēdū, q nō esse sm̄ se acceptū boni rōnē hēre, non pōt, cū rō boni fundet in esse, vt superi⁹ est ostēsuȝ, ⁊ iō p se sub volūtate cadere nō pōt. sed qa cōtingit nō esse alicuius ɔiungi alicui bono, sicut nō esse ouis, vite leonis ɔiūgit, iā per accñs sive rōne alteri⁹, pōt cadere sub volūtate, inq̄ȝtū scȝ bonū cui ɔiūgit sub volūtate cadit. Qō āt addit. s. T. lȝ nō ex necītate, ad duo pōt refferri. s. ad id qō imediate ɔ̄sequat, vt sit sensus, nō esse cadere posse sub volūtate rōe bo-

Quō de⁹ nō vult ex necītate lȝ illa velit vt ad suā bonitatē ordinata tāq̄ȝ ad finē.

Quō n̄ eē possit sub volūtate cadere.

në velle nō esse: quācūq3 rē pter deū: sz i deo ē volūtas fz totā suā facultatē: oia. n. i ipo sunt vīr pfecta: pt igr deꝰ velle nō eē quācūq3 rē aliā pter se: nō igitur de necessitate vult esse alia a se.

3 ℂ Ampliꝰ deꝰ volēdo bonitatē suā vult ēt alia a se ꝑut bonitatē eiꝰ pticipāt: cū āt diuina bonitas sit ifinita ifinitis modis pticipabilis: ēt alijs modis quā ab his creaturis: q̄ nūc sūt pticipet̃ si ex hoc ꝙ vult bonitatē suā vellet ꝺ necessitate ea q̄ ipaz pticipāt: seq̄ret̃ ꝙ vellet eē ifinitas creaturas ifinitis modis pticipātes suā bonitatē: qđ pꝫ eē falsū: q2 si vellet: eēnt: cū sua voluntas sit pncipiū essendi rebus: (vt infra ostendetur:) non igitur ex necessitate vult etiam ea que nunc sunt.

4 ℂ Itē sapiētis volūtas ex hoc ꝙ ē de cā ē de effectu: q ex cā de necitate seqt̃: stultū. n. eēt velle

nī adiūcti, qđ saluat̃, lꝫ illđ bonū nō saluet̃ ex necitate positio nō eē alteriꝰ, quāuis. n. ad nō eē alteriꝰ nō ꝯiūgat̃ de necessitate h̄ bo^m ꝺterminatū, si tn̄ ꝯiūgi possit, nihilominꝰ rōe illiꝰ pt nō eē cadē sub vo^e. Pōt ēt referri ad id qđ dixerat nō eē posse cadere sub vo^n, vt sit sensus ꝙ nō eē pt qdē rōe alicꝰ boni adinuēti cadē sub vo^n, nō tn̄ pt cadē sub vo^n de necī^e, tāq3. s. necessario volitū, cū neq3 formalē rōnez obti vo^m dicat, neq3 ad sinē neciam hēat hitudinē, eo ꝙ sit nō ens. ꝛ p ꝯn̄s fz se sit ex̄ rōnē boni, ꝛ appetibilis, ꝛ h̄ mihi magis placet.

ℂ 3°. Seq̄retur ꝙ deꝰ vellet esse ifi^ta creaturas ifinitis modis suaz bonitatē pticipātes, h̄ āt est falsū, q2 nūc essent ifi^e, cū eius vo^ta sit pn^m eēndi rebus, pbat̃ ꝯn̄a. Deꝰ volendo bonitatē suā vult a^a a se ꝑut bonitatē eiꝰ pticipēt, sz cū sit ifinita, pticipabil̃ ē ifinitis ēt alijs modis q̄3 pticipēt. ḡ si ex h̄ ꝙ vult bonitatem suā vellet de necessitate, ea q̄ ipaz pticipāt, seq̄ret̃ ꝙ vellet ifi^ta creaturas.

ℂ Circa pbationē mioris aduertē^m, ꝙ nō vult deducē. s. T. ꝙ eēnt sil̃ ifi^e creaturę si deꝰ vellet ifi^ta creaturas, q2 lꝫ nūc deꝰ velit finitas creaturas, nō tn̄ seq̄t̃ ꝙ oēs sil̃ sint, sꝫ vult hēre h̄ solū, ꝙ eēnt ifi^e creaturę absolu^e, siue successiue, siue sil̃ ꝺm dispōnē volūtatis. qđ ꝺm fidē ē falsum, q̄ ponit gnōnē q̄nq3 cessaturā, ꝛ productionē rerū subsistentiū, ꝛ per ꝯn̄s, nō esse futuras infinitas creaturas etiā successiue.

ℂ Sꝫ circa ipꝫ rōnis ꝑcessum occurrit du^m. Posset. n. aliqs dicere, ꝙ deꝰ volēdo bonitatē suā, de necitate vult oēs creaturas p ipꝫ ꝑducēdas, nō āt ꝑducibiles, ꝛ potētes eiꝰ bonitatē pticipare, ꝛ sic nō seq̄t̃, ꝙ velit infinitas creaturas esse.

ℂ Rn̄^r, ꝙ necio seq̄t̃ ipꝫ velle ifi^ta creaturas, q2 illę, q̄s dicis de necitate volitas, aut sūt necio volitę a deo volēte suā bonitatē iq̄3^m pticipatiuę bonitatꝫ eiꝰ, aut iq̄3^m p sapiaz diuinā sūt ordiatę vt ꝑducāt̃, ꝛ diuinā bonitatē pticipēt. Si p^o, cū nō sit magis necia hitudo fz se viuꝰ ad bonitatē diuinā, q̄3 alteriꝰ, q̄ rōe vult necio h̄ pticipatiuū suę bonitatꝫ, eadē rōne volet oia talia, vnū. n. vt sic nō hꝫ magis rōnē voliti, q̄3 alterū, ꝛ sic seq̄t̃ ꝙ volet ifi^a. Si 2° mō, sic ista nō erūt necio volita, nisi supposita dispōne diuini int^s, ꝛ sic nō erūt necio volita absolute, vt hic loqmur, de necio volito, sed tn̄ ex suppositione. Primo ḡ mō deduxit ꝯn̄tiaz. s. Th. nō scđo mō.

ℂ 4°. Sapiētis vo^ta ex h̄ ꝙ ē de cā, ē de effcū, q ex cā ꝺ neci^te seq̄t̃, vt pꝫ de volēte solē eē sup terrā, ꝛ diei claritatē, nō āt ē necio ꝺ effcū q nō ꝺ neci^te seq̄t̃ ex cā, sꝫ a deo alia ꝑcedūt nō ex neci^te, vt ifra ōndet̃. ḡ nō ē neċe deū alia velle ex eo ꝙ

Sapiētis volūtas ℂ Circa illā ꝑpōnē sapiētis vo^ta ex h̄ ꝙ ē de cā est (vult se. de effcū q ex cā ꝺ neci^te seq̄t̃. Aduertē^m, ꝙ dixit. s. T. sapiētio vo^ta, q2 stulti vo^ta possꝫ eē de cā, ꝛ nō de effcū, itelligēda ē ēt de ꝯsiderāte effectū necio seq ex cā, cū vo^ta nō ferat̃ i icognitū. Nā si aliqs nesciret effectū ex cā necio seq, nō oporteret, vt volēdo cāz vellet effectū, sꝫ si videat ex cā necio effectū seq, ꝛ sapiens sit, neċe est, si vult cām, vt ēt effectū velit.

ex hoc q ē de cā et de effectu ex cā de necessitate sequit̃.

ℂ 5°. Res ꝑcedūt a deo sic artificiata ab artifice ḡ. ꝛc. pbat̃ ꝯn̄a, q2 artifex lꝫ velit se hēre artē, nō tn̄ vult ex necitate artificiata ꝑducere.

solē existere sup terrā: ꝛ nō esse diei claritatē: sed effectū q nō ex necessitate seq̄t̃ ex cā: nō ē necesse aliquē velle ex h̄ ꝙ vult cām: adeo āt ꝑcedūt alia nō ex necitate: (vt ifra ōndet̃): si igr̃ neċe ē ꝙ deꝰ alia velit ex h̄ qđ vult se.

5 ℂ Amp. res ꝑcedunt adeo sic artificiata ab artifice: (vt ifra ōndet̃). sꝫ artifex q̄3uis velit se hēre artē nō tn̄ ex necitate vult artificiata ꝑducere: ḡ nec deꝰ ex necitate vult alia a se eē. † ℂ Est ḡ cōsiderādū: q̄re deꝰ alia a se ex necessitate sciat: si āt ex necitate velit. Cū tn̄ ex h̄ ꝙ intelligit ꝛ vult se: itelligat ꝛ velit alia. Huiꝰ āt rō ē ꝙ. n. itelligēs itelligat aliqđ: ex h̄ ē ꝙ itellectꝰ se hꝫ q̄dāmō. ex h̄ n. qđ aliqđ actu itelligit̃ ē eiꝰ similitudo in itelligēte: sꝫ ꝙ volēs aliqđ velit: ex h̄ est ꝙ volitū aliq̄ mō se hꝫ: volumus enim aliquid vel q2 ē finis: vel q2 ad finē ordi-

ℂ Aduerte, ꝙ s. T. vt bonitatē diuinā arti ꝯparare, vt sic artifex vult qdez se hēre artē, non tn̄ vult necio pp h̄ artificiatū ꝑducere, imo illo stāte pt velle artificiatū nō ꝑducē, ita deꝰ, vult qdē se hēre bonitatē, nō tn̄ necio vult a^a ex eo ꝙ vult suam bonitatē, ista āt ꝯpatio nō ē accipiēda q̄3 bonitas diuina cōcurrat ad rerꝫ ꝑductionez, sicut ars, h̄. n. verū nō est, cū ars ꝯcurrat p modū cāę formal̃ q̄, bonitas āt p mo^m cāę final̃, aut formalis ad quā. Sꝫ ē accipiēda ista cōpatio ex pte ipsiꝰ effectꝰ, cū. n. diuina bonitas, nō hoc mō sit finis creaturaꝝ: vt per ipas hēat eē, sꝫ magis ecōtrario, vt res ipam pticipēt, eiusq3 aliquā similitudinez capiāt. sicut artificiata sūt q̄dā similitudines artis, ita alia a deo sunt q̄dā silitudies diuinę bonitatis, vñ se hꝫ bonitas diuina ad artē diuini int^s. sicut for^a exēplaris ad cōceptū, quē in seipo format artifex de ipa, vt effectū illi for^e silem ꝑducat, cōcipit. n. diuinus int^s. i se diuersos modos pticipationis diuinę bonitatis a creaturis. ꝛ fꝫ hos diuersi creaturaꝝ gradus ꝑducūt̃, ex hoc ḡ bn̄ seq̄t̃, ꝙ sicut artifex pt velle artē suā, nō ꝺ necitate volēdo artificiata ꝑducere, ita deꝰ pt velle suā bonitatē, nō de necitate volēdo alia a se, q2 effectus vtriusq3 ē q̄dā pticipata similitudo suę causę, lꝫ nō fꝫ eādez rōnē causalitatis. ℂ Quātū ad ꝺm. Remouet. S. Th. dubiū quoddā. Videt̃. n. ꝙ deꝰ velit alia a se ꝺ necitate. Nā sicut ex hoc ꝙ vult se, vult alia, ita ex hoc ꝙ itelligit se itelligēs itelligit alia sꝫ itelligit alia ex necitate intel^do se. loquēdo, s. ꝺ scia sim^cis itelligētię, vt dcm̄ est s. ḡ. vult alia ex necitate volēdo se. Rn̄det āt, ꝙ nō ē eadē rō ꝺ int^s. ꝛ vo^e, q2 itelligit ex boc ꝙ int^s se hꝫ quodammō. ex boc. n. ꝙ aliqđ actu itelligit̃ ē eiꝰ silitudo i itelligēte, ꝙ āt volēs aliqđ velit ē ex hoc ꝙ volitū aliquo mō se hꝫ, volumꝰ. n. aliqđ vl̃ q2 ē finis, vel q2 ad finē ordinat̃, pfectio āt diuina exigit de necessitate vt oia i deo sint, vt i eo itelligi possint, nō āt bōitas diuina ꝺ necessitate reqrit alia eē quę i ipm ordināt̃ vt i finē.

ℂ Circa hāc respōsionē dupl̃r dubitat̃. pmo. quia non videtur vera eē ꝯdia posita iter itelligētē, ad boc ꝙ itelligat, ꝛ volētē, ad hoc ꝙ velit, sicut. n. ex hoc volēs vult, ꝙ volitū aliquo mō se hꝫ, ita int^s. itelligit ex hoc, ꝙ res intellecta

Quomodo bonitas diuina arti cōparatur.

notādum pulchre.

aliq̄ se bz, ex h̄ itq̄z q̄ ē i it^m p suaz sili^{tem}, vt hic of. Scdo, q̄a nō vr̄ sufficiēs diuisio voliti hic assignata. s. volum^9 aliqd vl' q̄a ē finis, vl' q̄a ad finē ordiaẗ, 9stat. n. q̄ aliqd volum^9, nec q̄ tāq̄z finē, nec tāq̄z ad finē ordiatū. sic volum^9 sciaz aliq̄ñ, nō vt finē, q̄a illā appetim^9, ni' pp ip̄az appetēdo, nec vt ordinatā ad finē, cū possim^9 eā pp se appete, ⁊ nō ex ordie ad aliqd aliō. Silr̄

Deus abso^{te} loq̄ndo potuit velle tm̄ bonitatez suā, ⁊ tūc nō voluiss; ip̄am vt finē, q̄a ni' voluisset pp ip̄az, neq̄z vt ordiatā ad finē, cū sit pfectissimuz omnium entiuz. ergo ⁊c.

naẗ. Esse āt oia i deo vt i eo itelligi possunt ex necītate reqrit diuina pfectio: nō aūt diuina bonitas ex necītate reqrit alia eē: q̄ in ip̄saz ordināẗ vt in finē: ⁊ ob h̄ necesse ē deū alia scire: nō āt velle: vñ nec oia vult q̄ ad bonitatē ip̄sius ordinē hr̄e possent: oia autē scit que ad essentiā eius per quā intelligit q̄lēcūq̄z ordinē habēt.

Dr̄ia īter it^m ⁊ volūtatē. ¶ Ad p^m dr̄, q̄ loquiẗ, s. Th. de mō rei in seip̄a, volēs. n. ferẗ in volitū, si q̄a vo^{tas}

¶ Rōnes cōtra pmissa: ⁊ earum solutiones. Capitulum. 82.

aliq̄ disponē fiat i actu, sz q̄a volitū ē tal' nāe i se, q̄a. s. aut ē finis, aut vtile ad finē, vl' quodcūq̄z ordiabile ad finē, itellu̅s āt itelligit ex h̄, q̄ it' disponiẗ. ⁊ actuaẗ sili^{te} itelligibil', n̄ āt ex h̄ q̄ itelligibile in seipso taliter se hēat. sz reqraẗ vt aliq̄ mō se hēat in alio fm̄ aliud esse, q̄z sit esse q̄ð in seipso hz.

Q̄ð oē bo^m aut ē finis aut ordinatū ad finē. ¶ Ad 2^m rn̄r, q̄ oē bo^m, aut ē finis. aut ē ordinatuz ad finē ex nā sua, sz q̄a 9tigit eē m̄ltos fines subordinatos, q̄r vn^9 ordinaẗ ad aliū, iō 9tigit q̄ aliqd ē finis tm̄, vt bonitas diuina, aliqd ē ordiatū ad finē tm̄, vt medicina amara, aliqd v̄o est medio mō. s. ⁊ finis respcū aliq̄r, ⁊ respcū alteri^9 ordi^{tum} ad finē, vt sanitas, vñ necē ē vt oē bo^m, aut sit finis, aut sit ordinatū ad finē, ⁊ vtroq̄z mō, aut simp^r, aut fz qd. Sz attēdē^m q̄ fini duo 9ueniūt, s. q̄ sit pp se appet^{ile} ⁊ q̄ a^a pp ip̄z sint appet^{ia}. Pri^m 9uenit sibi itq̄z^m ē bo^m hūs i se sufficiētē appetibilitatē, sz sibi 9uenit itq̄z^m ē cā eoꝝ q̄ it ad finē. Sz q̄a 9tigit aliqd eē cāz. ⁊ tñ n̄ actualr̄ cāre, iō 9tigit q̄ aliqd hz bonitatē pp quā a^a pñt appeti, ⁊ tñ ni' pp ip̄z appetaẗ, ⁊ sic q̄ sit finis ⁊ tñ cālitatē finis actu n̄ exerceat. Dr̄ ḡ, q̄ oē bo^m, aut ē finis aut ordiatū ad finē, itq̄z^m oē bo^m aut ē pp se appe^{le}, ⁊ pp q̄ð a^a appeti pñt, aut ē pp aliō appe^{le}, n̄ āt sic, q̄ oē bo^m, aut sit q̄ð actualr̄ appetiẗ pp aliō, aut sit pp q̄ð aliō appetiẗ in actu. In h̄ āt 2° sensu pcedit obiectio, iō nō est 9 intētum.

¶ Sz 9 9nē h^9 capli. Ex doctri. s. T. argui p̄t. Nā p^a pte. q. 19. ar. 2. igr̄, q̄ h̄ ptinet ad rōnē vo^{tis}, vt bonū q̄ð q̄s hz alijs cōicet fz q̄ pol'e ē, ⁊ ex h̄ pbat deū velle a^a a se. ¶ Tūc sic. Q̄ð ē de rōe vo^{tis} 9uenit vo^{ti} necīo, sz cōicare bo^m q̄ð q̄s hz ptinet ad rōnē vo^{tis}. ḡ vo^{tas} diua necīo cōicat bonū suū. ḡ ne-

Q̄ð ad rōnē volūtatis ptinet cōicare bonuz q̄ð q̄s hz. ¶ Rūderi p̄ p̄t, q̄ n̄ accipiẗ ibi rō p diffōne, (cessario vult. sz p 9ditiōe cuiusdā 9ueniētię, ⁊ dcētię, sensus ē. n. q̄ ptinet ad quādā dcētiā, ⁊ 9ueniētiā vo^{tis}, vt velit alijs cōicare bonū volētia, q̄ āt h̄ sensus sit itēt^9 a. s. T. pz, q̄a i fine illi^9 determi^{nis} 9cludit deū velle a^a a se, inq̄z^m 9decet diuā bonitatē, a^a ēt ip̄am pticipare. ¶ 2° rūderi p̄t, q̄ vtiq̄z accipiẗ ibi rō p diffōne, sz nō ē sensus q̄ de diffōne vo^{tis} sit, vt bo^m q̄ð q̄s hz alijs cōicet. Sz q̄ hūti rōnē vo^{tis} sine ei, q̄ð fm̄ nāz suā ē volēs, 9uenit suo mō, vt cōicet suū bo^m. s. volūtarie, ⁊ libere. sicut res nāles suo mō cōicāt. s. nālr̄. ¶ Sup cap. 82.

Contra dictā 9nē arguūt q̄dā, tū q̄a seq̄ẗ ex eo q̄ vo^{tas} dei sit ad vtrūlz, ⁊ cōtingēs, ⁊ p 9ñs i po^a, tū q̄a seq̄ẗ, q̄ vo^{tas} dei variabil' sit, tū q̄a aliqd i nāle eēt i deo, tū q̄a seq̄ẗ q̄ aut ni' velit, aut ab aliq̄ determieẗ ad vnū, ⁊

¶ Sz ad p^m hoꝝ rūdet. s. Th. q̄ ad (sic hēat aliqd p̄us se. vtrūlz esse p̄t alicui v̄tuti 2^r 9uenire. Vno^o ex pte sui, alio^o ex pte ci^9 ad q̄ð dr̄. Ex pte sui ē. q̄ñ nūdū ē 9secuta suā pfectionē p quā ad vnū d̄termieẗ, ex pte v̄o ei^9 ad q̄ð dr̄ ē, q̄ñ pfecta opo v̄tutis a neutro d̄pēdet, sz tñ vtrūq̄z eē p̄t, sic aliqs diuersis istrumētis vti p̄t eq̄lr̄ ad idē op^9 pficiēdū, differūt āt isti modi, q̄a p^r i ipfectionē v̄tutis redūdat, ⁊ oñdit p̄oalitatē in ip̄a, vt pz i it^u dubitātis q̄ nūdū assecut^9 ē p̄ri^a, q̄b^9 ad altez opp^{torum} d̄termieẗ. scd̄s āt mod^9 ad ipfectionē v̄tutis nō ptinet, sz magis ad ei^9 eminētiā inq̄z^m vtrūlz opp^{tor} excedit. Cōcediẗ igr̄ q̄ vo^{tas} diua ad vtrūlz ē, sz tñ q̄a ad vtrūlz cōuenit sibi nō ex pte sui, sz ex pte alioꝝ a se, n̄ seq̄ẗ eē in ip̄o aliq̄ p̄oalitatē.

Videtur tñ seq̄ icōueniētia: si de^9 ea q̄ vult n̄ ex necītate velit. ¶ Si n. dei voluntas respcū aliq̄ꝝ volitoꝝ nō determieẗ q̄z tuz ad illa vr̄ se ad vtrūlibz hr̄e: ois āt v̄t^9 q̄ est ad vtrūlibz ē q̄dā mō in p̄oa: nā ad vtrūlibet spēs est p̄olis cōtingētis: erit eniz dei voluntas in potētia nō igr̄ erit dei substātia in qua nulla est potentia. †(vt supra ostensum est.)

Q̄ð voluntas n̄ diua ad vtrūlz sit. ¶ Circa istā rn̄sionez aduerte, q̄ vo^{tem} diuā eē ad vtrūlz respcū alioꝝ a deo ni' aliō ē q̄z ip̄az fz se n̄ magl̄ d̄termi^{ri} ad eē eoꝝ, q̄z ad nō eē, vt sic vult illa eē, ita abso^{te} possit velle illa nō eē, aut n̄ velle vt sint ista āt id'ntia n̄ seq̄ẗ ex p̄oalitate ⁊ ipfectiōe v̄tutis, vt in cāis n̄ hñtib^9 9plemētū for' p quā opent 9tingit, sz seq̄ẗ ex idepēdētia finis, a reb^9 q̄ ordināẗ ad finē q̄a. n. siue ille res sint, siue n̄ sint, diua tñ bonitas quā pfec^{te} vult diua vo^{tas} ē i seip̄a pfecta, iō vo^{tas} diua q̄z^m ē ex se extra pfec^{tem}, ⁊ pfec^{tem} volēs diuā bonitatē p̄t velle eē rei creatę, ⁊ velle n̄ eē ip̄si^9, ac nō velle illi^9 eē, ⁊ sic pp eminētiā suā idifferēs est ad m̄lta.

†cap. 26.

¶ Ad 2^m rūdet, q̄ n̄ sic vo^{tas} diua absq̄z necī^{te} alteꝝ opp^{torum} pacipit q̄si 9sideraẗ i po^a ad vtrūq̄z, vt p̄ sit volēs po^a vtrūq̄z, ⁊ postmo^m volēs actu, imo sp̄ē volēs actu q̄cq̄d vult, cū nulla sit i diua vo^{te} p̄oalitas, sz q̄a volitū n̄ hz necīū ordinē ad diuinā bo^{tem}, q̄ ē obz. pp̄iū vo^{tis} diuę, sic n̄ necīa sz p̄olia ennūciabilia dicim^9, cū n̄ ē necī^9 ordo p̄dicati ad sbz. Vñ cū dr̄, De^9 vult h̄ cātū, ē ennūcia^{le} nō necīū sz pol'e, nō 9ut pol'e dr̄ fz aliquā po^{tiam}, sz 9ut dr̄ pol'e q̄ð nō nece ē eē, nec ē ipol'e nō eē, vt p̄hs traddit. 5. met^e sic triāgulū hr̄e duo latera eq̄lia. ē ennūcia^{le} pol'e. Ex istis. s. T. negare itēdit seq̄llā. s. q̄ seq̄ẗ vo^{tem} dei esse variabilē. Nā variabilitas, ⁊ mutatio sequiẗ realē potentiā, nō aūt logicā, qualis est in proposito.

¶ Cōfirmaẗ ēt aucte. p^r Re. 15. vbi dr̄. Triūphator i isrl' pe-

Alr̄ dicit̄ volūtas nr̄a ad vtrūlz ⁊ alr̄ volūtas diua. ¶ Ex ista rūsiōe hēri p̄ot, q̄ alr̄ dr̄ vo^{tas} (nitudie nō flecteẗ. nr̄a ad vtrūlz, ⁊ alr̄ vo^{tas} diua. Nā vo^{tas} nr̄a respcū aliq̄ꝝ ad vtrūlz se hz, ⁊ q̄a ad illa nec̄ hitudinē n̄ hz, ⁊ q̄a ē i po^a ad volēdū vtrūq̄z opp^{tor}, aliq̄ñ neutꝝ illoꝝ actu volēs, vo^{tas} āt diua ad vtrūlz se hz rōe p̄^a tm̄, q̄a vz ad volita necīā hitudinē nō hz, nō āt rōe 2^e, q̄a nūq̄z caret actu circa vnū opp^{tor}, vt ob h̄ possit dici eē i po^a ad vtrūlz opp^{tor}, vñ vo^{tas} nr̄a, ⁊ ē po^a ad vtrūlz se hñs, ⁊ ē in po^a ad vtrūlz, vo^{tas} āt diua ē q̄dē po^a ad vtrūlz se hñs, q̄a ad rōnē h^9 po^a sufficit nō necīa hitudo ad vtrūq̄z opp^{tor}, sz nō ē i po^a ad vtrūlz respcū cātoꝝ, vt hic dr̄, q̄a ad h^9 eē i po^a reqriẗ vt nō sit actu respcū alic^9 opp^{tor}, q̄ð diue vo^{ti} nō 9uenit, q̄ sp̄ ē in actu ad vnū opp^{tor} determinata. Et hęc sūt valde notāda, q̄a ad multa deseruiunt.

¶ Ad 4^m rūdet p̄us q̄z ad 3^m, pp depēdētiā sol'onis ei^9 ad p̄cedētē sol'onē. Negat āt 9ñtiaz, neq̄z. n. seq̄ẗ, vt ni' de^9 velit, neq̄z q̄ ab aliq̄ exteriori determieẗ. Nā dr̄ p̄, q̄ cū bonū cognitū vo^{tem}, sic ei^9 pp̄iū obz determieẗ, ⁊ it' diuin^9 nō sit extrane^9 ab ei^9 vo^{te}, cū vtrūq̄z sit sua eēntia. si diua vo^{tas} p inẗ cognē d̄termieẗ, n̄ erit d̄ter^{ata} p aliq̄ð ex̄neū scā. Dr̄ 2°, q̄ cū it' diuin^9 app̄hēdat a^a bona vt filitu^{des} diuę bonitatis, ⁊ essentię, nō āt, vt ei^9 p̄n^a tāq̄z vz sint cāę diuę bonitatis, vt medicina sanitatis ē cā, diua vo^{tas} i illa tēdit, vt suę bonitati 9ueniētia, nō vt ad eā necīa, iō n̄ necīo i illa tēdit, sic ēt apet i nr̄a vo^{te}.

Vtrū diuina voluntas ab aliq̄ determinet.

¶ Circa istā rōnē multiplr dub'. Pri° qa determiari est tm̄ exñtis i po°, sz vo^las diuina nō ē i po° vt ocm̄ ē. g̃ nō determiat̄ ab aliq̄. 2° qa, s. T. ꝑ° pte rñdēs ad h̄ argu^m ingt, ꝙ vo^las diuina seipam determinat. g̃ nō ab int^o determinat̄, vt hic dī.

¶ 3°. Si vo^las determinat̄, ista determi^o ē ab obo cognito, vt vr̄ ꝯcedere. s. T. sz oīa cognita ad q̄ determiat̄ sūt aliq̄ res a deo. g̃ ab aliq̄ extrīseco determiat̄, nec vz dicere ꝙ determiat̄ a ꝑ volito qd̄ ē ei° bonitas, qa re^e sue bonitat̄ necīa ē, ⁊ n̄ eget determināte, sz re^e alioꝝ est libera, ⁊ idiget determināte, tn̄ ēt qa ea q̄ ad finē ordināt̄ trahūt ad se vo^{tem}, sz ꝙ cognita sūt, ⁊ sic ipaz determināt.

† in ca. 6.

† cap. 19.

† cap. 23. ¶ Ad ꝑ^m hoꝝ dī ꝑ, ꝙ determiari nō solū ei° ē qd̄ ē in po°, sz cuiuscūqz h̄z se ideterminati, ⁊ ad vtrūlibz se hñtis, sz tn̄ h̄z diuersum mo^m idetermiatiōis, ⁊ se hñdi ad vtrūlz ē ēt diuersus mod° determi^nis. Naz si aliqd sit ideterminatū p modūz mãe ⁊ po^e passiue, ⁊ sit ad vtrūlibz ex preuētu, opz vt tale sit in po°, ⁊ ab aliq̄ extrīseco agēte determiet̄, si āt sit idetermiatū p mo^m agētis liberi, ⁊ ad vtrūlz se hñtis ex pte ei° ad qd̄ dī, nō oz tale eē i po°, nec ab aliq̄ extrīseco determiari, sz ipm se rōe sue libertat̄ determi^e pt. h̄ āt mō diuina vo^las ē idetermi^a, ⁊ ad vtrūlz se hñs, iō nō oz i ipo ponē aliquā realē pōalitatē, sz solā logicā pōalitatē, q̄ solā h̄itudinē termioꝝ polez ipoitar. Dī tn̄ 2°, ꝙ lz vo^las diuina a nullo effectiue determiet̄, determiat̄ tn̄ ab aliq̄ fōialr. s. ab int^u ꝓponēte obz vo^i determi^u, sz neqz necē ē vt h̄z istū mo^m sit aliqñ i po°, qa sic vo^las diuina, est ɇterna, ita ⁊ int^e eā determinās, vñ nūq̄z fuit vo^las, qn ab ipo fuerit deter^a. Jō illa ppō. Determi^o ē tm̄ exñtis i po° n̄ ē vlr va.

† solo ꝑ^m rōnis.

¶ Sz remanet adhuc du^m. Lz. n. ab ɇterno act° diuine vo^lis sit determinat°, pp ɇternitatē determinātis. ⁊ sic diuina vo^las nūq̄z sit i po°, for^a tn̄ q̄lz siue itrīseca, siue extrinseca, ꝯpat̄ ad id c° ē for^a sic act° ad po^am, sic si for^a eēt ab ɇterno pducta i mã cōpararet̄ ad ipaz, sic act° ad po^am. g̃ oē qd̄ determiat̄, paliqd fōiatr, oz aliqd pōalitat̄ hr̄e, cū igr̄ nl' pōalitatis ponat̄ in volūtate diuina, sequit̄ vt prius, ꝙ a nullo determinet̄.

¶ Rñ°, ꝙ vbi determinās, ⁊ determinatū realr iter se distīctōnē nō hñt, neqz rōe mãe, neqz rōe actualis exñtie, id qd̄ determinat̄ nō h̄z aliqd pōalitatis in se, ⁊ max^e. qñ talis idetermiatio nō ꝯseqt̄ realē pōalitatē, sz tm̄ logicā q̄ dicit nō repugnātiā, sic āt ē in deo, qa int^e determinās vo^{tem} diuinā ē oio idē realr cū vo^e ab ipa sola rōe distinct°, ⁊ vo^las diuina dī idetermiata h̄z se, nō qa realē hēat pōalitatē ad diuersa, sz qa nullū oppo^{rum} sibi repugnat, iō pt absqz pōalitate determinari.

2 ¶ Adhuc si ens in pōa inquātū h̄mōi natū est moueri. qz qd̄ pōt esse, pōt nō eē. sequit̄ vlterius diuinā volūtatē esse variabilem.

3 ¶ Pre. si nãle ē deo aliqd circa cāta sua velle: necīū ē. inãle āt nihil in eo esse pt. nō. n. in ipso pōt esse aliqd per accñs neqz violentū. †(vt supra ostensum est.)

4 ¶ Itē si qd̄ ē ad vtrūlz idifferēter se hñs. n̄ mag̃ i vnū q̄z i aliud tēdit: nisi ab alio determiet̄: oz ꝙ deus vel nihil coꝝ velit. ad q̄ ad vtrūlz se h̄z. †(cui° ꝯriū sup ostēsū ē.) vel ꝙ ab alio determinet̄ ad vnū. ⁊ sic erit aliqd eo prius qd̄ ipsū determiet ad vnū. hoꝝ āt nullū necē ē seq. ¶ Ad vtrūlz. n. eē alicui v̓tuti pōt ꝯuenire duplr. vno mō ex pte sui: alio modo ex pte ei° ad qd̄ dī. †¶ Ex pte qdē sui: qñ nōdū ꝯsecuta ē suā perfectionē p quā ad vnū determiet̄. vñ h̄ i ipfectionē v̓tutis redūdat. ⁊ ostedit̄ eē pōalitas i ipa. sic pz i itellu dubitātis. q nōdū assecut° ē pncipia. ex qb° ad alteꝝ determinet. ¶ Ex pte āt ei° ad qd̄ dī inuenit̄ aliq̄ v̓t° ad vtrūlz eē: qñ pfecta opō v̓tutis a neutro depēdet. sz tn̄ vtrūqz eē pt. sic aliqs q diuersis istrīs vti pt eq̄lr ad idē op° pficiēdū. h̄ āt ad ipfectionē v̓tutis nō ptinet. sz magis ad eius eminētiā: inquātū vtrūlz oppositoꝝ excedit. ⁊ ob h̄ determiat̄ ad neutrū. sz ad vtrūlz se hñs. sic aūt ē in diuina volūtate respcū alioꝝ a se. nā finis ei° a nullo alioꝝ dpēdet. cū tn̄ ipa fini suo pfectissime sit vnita. nō igr̄ opz pōalitatē aliquā i diua volūtate ponē. silr̄ āt nec mutabilitatē. Si. n. i diuina volūtate nulla ē pōlitas. nō sic absqz necītate alteꝝ oppositoꝝ pacipit circa sua cāta q̄si ꝯsideret̄ i pōa ad vtrūqz. vt ꝑ sit volēs pōa vtrūqz. ⁊ postmodū volēs actu. sz sp ē volēs actu. qcqd vult nō solū circa se: sz ēt circa cāta. sz qz volitū nō h̄z necīū ordinē ad diuinā bonitatē q̄ ē ppriū obm diuine vo^tis ...

Modo de sit po^a voluntatis respectu oppositorum.

¶ Sz nūc aliud resultat du^m. Si nãqz dī de° vtrūqz opp^{rum} posse velle, po^a tm̄ logica, nō āt reali po°. g̃ nō erit i deo po^a volūtat̄ realr vtrūqz opp^{tum} respiciēs. Dī q ꝙ eē i deo po^am vo^lr re^e opp^{tor} 2^r pt itelligi. Uno° ꝙ sit in deo illa res, q dī po^a volūtatis opp^{tor} volitiua. Alio° ꝙ sit i eo pōalitas vo^lis ad opposita, si p° accipiat̄, negat̄ ꝯña, i deo. n. sp actu volēte qcqd vult, est illa po^a quā i nobis dicim° vo^{tem} fm quaz ad vtrūqz opp^{tor} abso^e indifferētiam h̄z. Si āt 2do accipiatur, negat̄ falsitas ꝯñtis. lz. n. i deo sit vo^las, nō tn̄ in deo pōalitatē vl lā passiuā dicit, sz ipi ꝯuenit, vt nullū sibi oppositoꝝ p modū secundario volitū repugnet.

¶ Ad 2^m 2° pt rñderi. ꝑ ꝙ mens s. T. ē, ꝙ vo^las n̄ determinat̄ ab aliq̄ extrīseco, ⁊ realr distīcto ab ipa, sz seipaz determiat, h̄ ē, aliquo determiat̄, qd̄ ab ipa realr nō disting̃, huic āt nō repugnat ꝙ ab int^u determinet̄, cū int^e diuin° vo^a diuine sit realiter idē. Scdo, ꝙ loqt̄ ibi d̄ determinante effectiue, qa argu^m de tali determināte erat, mēs. n. Com. 2° phy. c° aūctitas adducit̄ i illo loco. ē ꝙ ꝯtingēs ad vtrūlz reqrit aliqd̄ agēs p qd̄ determiet̄, sic. n. necē est eē in agētib° nãlib°, de qb° ibi loq̄bat̄, q̄ ex se ꝯtingētia sūt. Hoc g̃ mō, verū ē ꝙ vo^las diuina nō determiat̄ ab aliq̄, cū sit agēs libeꝝ, ⁊ sit ex se necīa, sz ipsa seipaz determiat p mo^m efficiētis, siue pducētis actū, ad tale obz termiatū, hic āt h̄mo ē, d̄ determināte p mo^m specificātis, ⁊ ꝓponētis obz vt volēdū. Nā h̄ ad int^m diuinū ptinet.

¶ Ad 3^m du^m dī, ꝙ cū vo^las eodē actu fert̄ i finē, ⁊ i id qd̄ ē ad finē, opō sūmit spēz ex ipo fine, q ē pncipalr volit°, nō āt ex ordiato ad finē, qd̄ ē scdario volitū, cū. n. aliqs vult amarā potionē pp sanitatē, dī abso^e velle sanitatez, potionē āt fm qd, ⁊ qa nl' aliud ē obm vo^lis determiare ipa ꝫ vo^{tem}, q̄z ei° actū specificare, eo mō q̄ illi spēs pt ꝯuenire, iō talis act° nō determinat̄ p id qd̄ ē ad finē, sz p ipm finē, ⁊ sic cū de° eodē actu velit se, ⁊ a°, vo^las diuina nō determiat̄ ex aliis, sz ex se, ⁊ bonitate sua q̄ ē finis. Cū āt istat̄ ꝑ. qa re^e sue bonitat̄ vo^las diuina ē necīa nō libera, dī ꝙ lz act° diuine vo^lis sit neci°, i ordie ad diuinā bonitatē, idiget tn̄ cogne obi, cū vo^las nō nisi i bonū cognitū ferat̄, ⁊ sic idiget int^u ꝓponēte obz. Vñ vo^las diuina n̄ h̄z necīū ordinē ad bonitatē, nisi ei° cogne ꝑsupposita. Cū istatur 2°. Quia ēt ordiata ad finē trahūt ad se vo^{tem} vt cognita sūt, dī ꝙ ipa h̄z se n̄ trahūt vo^{tem}, sz rōe finis pp quē appetūt̄, nō. n. potio amara trahit ad se appetitū ifirmi, nisi rōe sanitatis i ipa ꝯsiderate. Dī tn̄ ꝙ si determiare actū vo^lis n̄ sit aliud q̄z termiare siue ꝑ, siue scdario ipz actū, qd̄ ē eē aliq̄ vo/

ltrū, nõ ē icõueniēs dicē res creatas diuīā voᵗᵃᵗᵉᵐ deterᵃʳᵉ, sȝ nõ ac-cipiatᵉ deterᵃʳᵉ actū, vt idē ē qđ dare speȝ actui, qđ ē ꝓpe de-terminare, sic nullo⁹ dōm ē ꝙ alię res diuīā voᵗᵃᵗᵉᵐ determinēt.
¶ Ad 3ᵐ argᵐ rūdet. s. T. negādo ꝯñtiā. Nā cū vno, ꝛ eodē actu de⁹ velit se ꝛ aᵃ, hitudo ei⁹ ad se est nec̃ia, hitudo āt ad aᵃ, ē ꝓ̃ꝫ ꝯueniētiā q̃ndā, ꝛ nõ nec̃ia aut nāl', neq̃ȝ violēta aut inālis, sȝ volūta-ria. Sȝ tunc oc-currit du⁹ᵐ. Aut n. hitudo ista ꝑ-cedit actū voᵗⁱˢ, aut ꝯseqᵗ, ꝛ cō-comitaᵗ. si ꝑce-dit. g̃ ē nālis ꝛ nec̃ia, qa oē qđ ē i deo, vt actuȝ voᵗⁱˢ ꝑcedēs, itel-ligiᵗ vt nāle, si seqᵗ ēt nāl' ē, qa ad actū termia-tū ad aliqđ obȝ nec̃io ꝛ nālr cō-seqᵗ hitudo ad tale obȝ. sic posi-to, vno albo, nā-liter ꝯseqᵗ hitu-do silitudis ad coalbuȝ. g̃ oino hitudo voᵗⁱˢ diuī-nę ad volita est nālis, cui⁹ oppo-situ hic dicit.
¶ Rñr, ꝙ ista ha-bitudo ꝯsequiᵗ actū voᵗⁱˢ nõ āt ꝑ-cedit. Sȝ dī ꝙ cū hitudo ꝯseq-tur aliqđ fūda-mētū, dr hitudo absoˡᵗᵉ nāl' reᵉ ei⁹ qđ refertᵗ, qñ fū-damētū ei⁹, vt ē fūdamētū ē rei nāle, nõ āt dī nāl' rei, ex eo ꝙ ad funᵈᵃᵐᵗᵘᵐ nālr ꝯseq̃-tur. sic siliᵗᵘᵈᵒ alic⁹ rei ad albū ē nā-lis rei, q̄ nālr ē alba, nõ āt rei q̄ ꝑ artē sit alba, lȝ silitudo ad albedinē nālr ꝯseq̃ᵗ, vñ ꝑt hitudo 2ᵒ dici nāl', aut. s. ꝓ̃ꝫ ꝙ ad rē q̄ refertᵗ cō-paratᵗ, aut ꝓ̃ꝫ ꝙ ꝯpatᵗ ad fundamētū. Pri⁹ mõ ad h̄ vt hitu-do sit nāl', nec̃e ē vt ei⁹ fūdamētū nāle sit rei q̄ refertᵗ, nõ āt 2ᵒ: hitudo. g̃ voᵗⁱˢ diuīę ad volita nõ ꝯpatᵗ ad ipaȝ voᵗᵃᵗᵉᵐ diuīā, nõ ē nāl', qa fūdamētū ei⁹, vt sic nõ ē nāle sȝ volūtariū. s. ip-se act⁹ volēdi vt terminat⁹ ad volita, lȝ. n. velle diuīū sit in se nec̃iū, ꝙ tñ ad creaturas termiēt ē volūtariū, ꝛ liberū: si āt ꝯpatᵗ ad funᵈᵃᵐᵗᵘᵐ suū. s. ad actū volēdi termiatū ad creaturas, vt ad obā scđaria, sic ē nāl', ꝛ ꝑt dici nālis volūtati diuīę ex suppōne, suppᵒ. n. ꝙ velit creaturas, nec̃io hȝ ad eas hitu-dinē. loquiᵗ āt hic. s. T. de ista hitudine, vt ad voᵗᵃᵗᵉᵐ abso-lute cōparatᵗ, nõ aūt vt cōparatᵗ ad actū volēdi creaturas, aut ad voᵗᵃᵗᵉᵐ vt exñtē sb tali actu. ¶ Sup. c. 83.

Postq̄ȝ egit. s. Th. de nec̃itate absoˡᵗᵃ diuīę voᵗⁱˢ, nūc agit de nec̃iᵗᵉ cōditiōata. Circa h̄ āt duo facit. ꝑ ondit quō reᵃˡⁱᵃ aliq̃ꝝ ē ne-cessaria. 2ᵒ deducit duo corrᵃ. Quātū ad ꝑmū ponit hāc ꝯnē, lȝ de⁹ circa cāta nihil nec̃io velit, absoˡᵗᵉ, vult tñ aliqđ nec̃io ex ꝯditiōe vl' suppōne. Pro h⁹ notitia ꝯsiderāᵈᵘᵐ ē ex doctri. s. T. ꝑ ꝑte. q. 19. ar. 3. ꝛ ꝓ̃i. q. 23. ar. 4. hᵘ. ꝙ ne-cessariū absolute dr ꝑp nec̃iā hitudinē terminoꝝ adinuicē, sicut hoīeȝ esse aial, nec̃iū vo ex suppōne qđ nõ ē ex se nec̃iū sȝ solū posito alio, sic soꝛ. cucurrisse suppᵒ ꝙ cucurrerit.
¶ Circa quā distōnē aduertēᵈᵘᵐ, ꝙ sic aliqđ dr posse, aut rōne alic⁹ poᵗᵉ exñtis in re, aut ꝑp nõ repugnātiā ter-minoꝝ, ita nec̃iū ꝑt dici, aut rōe nec̃itatis cu-iusdā exñtis in re, nec̃itas. n. ē rei cōditio, aut rōe nec̃ię hitudi-nis terminoꝝ, sȝ sic posse rōne ali-cui⁹ poᵗᵉ exñtis i re includit logi-cā possitatē, si. n. aliqđ ē ad aliō i poᵗ, illō sibi ꝓ̃ꝫ se nõ repugnat, ita nec̃iuȝ rōne nec̃itatis exñtis i re, icludit nec̃i-um logicuȝ. Si n. res hȝ ex nā sua vt sit tal' ne-cessario, dꝫ vt il-lud ad ipaȝ ha-beat nec̃iā hitu-dinē, ita ꝙ eius remotio sit im-posis, ꝛ si h̄ hȝ nõ qdē rōne suę nāę absoˡᵗᵉ, sȝ ex aliq̄ ꝯditiōe ad-dita nec̃e ē vt il-lud hēat ad ip-saȝ nec̃iā hitudi-nem posita tali ꝯditiōe, vñ tūc dr simpˡʳ nec̃iū ꝛ absoˡᵗᵉ qñ ꝑdica-tū hȝ nec̃iā ha-bitudinē ad sbȝ ꝓ̃m suā nām ꝯsi-deratū, qđ ē termios hēre nec̃iā hitudinē ex suis foꝛalib⁹ si-gnificatis, nec̃iū āt ex suppōne dr qñ ꝑdicatū ad sbm ꝓ̃ꝫ suā nāȝ ꝯsideratū nec̃iā hitudinē nõ hȝ, lȝ illā hēat vt sub aliq̄ ꝯditione ꝯsideratᵗ. ¶ Probatᵗ itaq̄ȝ ꝯ̃ ꝑ sic. Diuina voᵗᵃˢ est imutabilis, g̃ posito ꝙ aliqđ velit nec̃e est ex suppōne eā sic velle, ꝓb' ꝯña, qa in q̄lȝ imutaˡⁱ si semel ē aliqđ, nõ pōt post-modū nõ inesse, cū moueri dicam⁹, qđ alr se hȝ nūc ꝛ ꝑus.
¶ Aduerte, ꝙ imutabilitas nõ reqriᵗ ad oē nec̃iū ex suppō-ne, qa dū soꝛ. sedet, nec̃e est ipm sedere, ꝛ tñ ꝑt soꝛ. mutari, d̄ sedēte in nõ sedētē, sed hñ ad oē imutabile, sequiᵗ nec̃iuȝ ex suppōne, qa nec̃itas imutabilitatis tñ, ē ēt nec̃itas ex sup-pōne, sic oē inferi⁹ icludit in sua rōe supi⁹, vt alias dixim⁹.
¶ Circa istā rōnē du⁹ᵐ occurrit. Nā lȝ i re imuᵗᵃ, si semel ē ali-qđ reale illō postmoᵈᵘᵐ nõ possit nõ iesse, nõ tñ si ē aliqđ rōis, nõ ꝑt postmoᵈᵘᵐ nõ iesse. Nā ꝯstat, ꝙ aliqñ i dō fuit respcūs actua-liter creātis vniuersū, nūc āt nõ ē respcūs hō i deo. ꝑsertim ꝓ̃ꝫ ponētes creationē, a ꝯseruatiōe distiguī. Sȝ cū dico, de⁹ vult hāc creaturā, dico actū diuīę voᵗⁱˢ cū hitudine rōnis ad creaturā, ꝛ si desineret velle illā creaturā desineret eē talis

diuine voluntatis ꝑ modū q̄ nõ nec̃ia sȝ possibilia enūciabilia dicim⁹. cū nõ ē nec̃i⁹ ordo ꝑdicati ad sbm. vñ cū dr. de⁹ vult h̄ cātū: māifestū ē eē enūciabile nõ nec̃iū. sȝ posse il-lo mō q̄ dr aliqđ posse nõ ꝓ̃m ali-quā pōaȝ: sȝ qđ nõ nec̃e ē eē nec i-posse ē eē. †(vt phs tradit i. 5. me-tha.) sic triāgulū hēre duo latera eq̄lia ē enūciabile posse: nõ tñ ꝓ̃m aliquā pōaȝ: cū in mathematicis nõ sit pōa neq̄ȝ mot⁹. ¶ Exclusio igiᵗ nec̃itatis ꝑdicte imutabilitatē diuine volūtatis nõ tollit: qđ ēt scrip-tura sacra ꝓ̃fitetᵗ ꝑmi. Regū. 15. (Triūphator i isrl' penitudie nõ flectetᵗ.) † Quāuis āt diuina volū-tas ad sua cāta nõ determietᵗ: nõ tñ opȝ dicē ꝙ nihil coꝝ velit aut ꝙ ad volēdū ab aliq̄ exteriori deter-mietᵗ: cū. n. bonū apphēsū volū-tatē sic ꝓpriū obm determinet. intellectus āt diuinus nõ sit exᵗneus ab ei⁹ volūtate: cuȝ vtrūq̄ȝ sit sua eēntia. si volūtas dei ad aliqđ vo-lēdū ꝑ sui itell'is cogñē determi-netᵗ: nõ erit determiatio volūtatis diuine ꝑ aliqđ exᵗneū scā. itell's. n. diuinus nõ soluȝ apphēdit diuinū eē qđ ē bonitas ei⁹: sȝ ēt alia bona. †(vt sup ondsum ē:) q̄ qdē apphē-dit vt silitudies q̄sdā diuine boni-tatis: ꝛ eēntie: nõ vt ei⁹ ꝑncipia: ꝛ sic volūtas diuina i illa tēdit: vt sue bōitati ꝯueniētia: nõ vt ad suā bo-nitatē nec̃ia. ¶ Sic āt ꝛ i nr̃a vo-lūtate accidit: ꝙ cū ad aliqđ icli-natᵗ q̄si nec̃iū simplr vt ad finē: q̄-dā nec̃itate mouetᵗ i illō: cū āt tē-dit i aliqđ solū ꝑp ꝯueniētiā q̄n-dā: nõ nec̃io i illō tēdit. vñ nec di-uina volūtas tēdit i sua cāta ne-cessario. †¶ Nec ēt oȝ ꝑp ꝑmis-sa: inālē aliqđ i dō ponē: volūtas nāq̄ȝ sua vno ꝛ eodē actu vult se ꝛ alia: sȝ hitudo ei⁹ ad se ē nec̃ia ꝛ nāl'. hitudo āt ei⁹ ad alia ē ꝓ̃m ꝯueniētiā q̄ndā: nõ qdē nec̃ia ꝛ nālis: neq̄ȝ violēta aut inālis: sȝ vo-lūtaria. qđ āt est volūtariū: neq̄ȝ nāle: neq̄ȝ violētū: nȝ nec̃e est eē.

¶ Q₂ de⁹ vult aliqđ aliud a se ne-cessitate suppositionis. Cap. 83.

Ex his aūt hēri ꝑt ꝙ lȝ de⁹ circa cāta nihil ne-cessario velit absolute: vult tñ aliqđ nec̃io ex ꝯditiōe vel suppōne. ¶ Ostsuȝ ē. n. diuinā volūtatē imutabilē eē: in q̄lȝ āt imutabili nõ semel est ali-qđ nõ ꝑt post modū nõ inesse: h̄ n. moueri dicim⁹. qđ alr se habȝ nūc ꝛ ꝑus. si igiᵗ diuina volūtas ē imutabilis posito ꝙ aliqđ velit:

† 3ᵃ. 2. 17
† Folo 3ᵒ rōnis.
† Folo 3ᵒ rōnis.
Quō habitudo nālis dicatur.
† cap. 49.
Q₂ necio absolute ꝛ necio ex suppōne.
† Folo 4ᵃ rōnis.
Arḡ ex imutabilitate diuine argui pōt fili ꝙ de⁹ necio ex suppōne velit qđ nõ vult.

respcũ ad creaturã, nõ át ipe act⁹ vo^lis q̃ ẽ ipa diua eẽntia, sic postq̃ꝫ de⁹ creauit vniuersũ, desijt bitudo rõis ad vniuersũ, nõ át ipa sba actus creãdi. ğ cũ imutabi^lr dei stat, ꝙ desinat velle qȝ semel voluit. ğ male arguit ex diuina imutabilitate, ꝙ si deus aliqd velit, illud necessario ex suppositione velit.

ℭ Rñ^r, ꝛ dĩ p̊. ꝙ vtiqꝫ ex sola dsitione respcũs rõis i deo, nõ dĩ de⁹ mutari, qa cũ rõis nĩ iq̃ꝫ^m bȝ ponit i deo. Dĩ 2°. ꝙ ppõ. s. T. adducta itelligit ð ente reali, ꝛ rõ pcedit, ꝙ si de⁹ possꝫ ñ velle qȝ vult, ñ tñ cessaret respcũs rõis, sȝ ẽt ipe act⁹ volẽdi, ꝛ sic seq̃ret deũ realiter mutari. Uñ neg^r mior, q̃ ad 2^m pte. Cũ át pbat a silĩ ð creatiõe, dico ꝙ ñ ẽ eadẽ rõ de creatiõe ꝛ volitiõe. Nã cũ creatio bẽat mo^m actionis trãseũtis, rlõ, q̃ creationẽ ꝯcomitat, aliquã realẽ dispõnem coexigit in creatiõis termio. iõ p solã mutationẽ termi ab illa dispõne quã in termio coexigit desinit ipa rl̃o, ẽt nulla mutatiõe fcã ex pte act⁹. Quũ p̃^m. n. dsinit res accipe eẽ ð nouo, s̃m qȝ forialr termiabat rl̃onẽ creatiõis ipa rl̃o desinit eẽ. Ad variationẽ. n. rl̃onis sufficit variatio alteri⁹ extremi. Uolitio át ẽ actio imanẽs, ꝛ rl̃o q̃ ipam ꝯcomitat iq̃ꝫ^m bȝ nõ coexigit i termino volitiõis aliquã realẽ dispõnẽ q̃ remoueri possit. iõ desinere ñ pt nisi pp dsitionẽ act⁹ i q̃ fundat, ppea si de⁹ volẽs desinat bẽre bitudinẽ volẽtis ad id qȝ volebat, neceẽ est, vt ꝛ ipe act⁹ volẽdi dsinat. Qȝ cũ ipoẽ sit pp dei imutabilitatẽ, vt act⁹ diuinę volitiõis desinat, iõ ẽt ipoẽ est, vt de⁹ desinat velle qȝ semel voluit. Et sic ꝯstat, ꝙ optie ex imutabilitate diua arguit s. Tho. deũ ex necessitate suppõnis velle qȝcũqꝫ vult.

ℭ 2°. Deũ velle aliqd cãtũ est eternũ. ğ ꝛc̃. pbat añs, qa sic esse dei ita ꝛ velle ei⁹ eternitate mẽsurat, pbat ꝯña, qa oẽ eternũ est neccĩũ, aut simplr, aut ex suppõne, cũ. s. mutari nõ possit.

ℭ 3°. De⁹ ñ pt mõ ñ velle qȝ ponit voluisse, qa ñ pt mutari sua vo^las. ğ nũq̃ꝫ potuit ñ velle qcqd voluit, qa qcqd de⁹ potuit pt, cũ vt^s ei⁹ ñ minuat sic nec ei⁹ eẽntia. ğ necciũ ẽ ex suppõne eũ voluisse qcqd voluit, ñ át ẽ necciũ abso^te, sȝ poẽ mõ pdcõ, in p̃cedẽti ca. s. potitate logica.

De⁹ ñ pt nõ velle qȝ voluit.

ℭ Aduerte, ꝙ cũ dicim⁹ deũ nõ potuisse ñ velle qȝ voluit, itellr^r ẽ de poẽ sȝ aliquã po^tem ab actu sepatã. nũq̃ꝫ. n. i deo fuit po^a vt nollet qȝ ab eterno voluit rõe pfectę actualitatis, ꝛ imutabi^lr sue. Si nãqꝫ itelligeret de poẽ sȝ ñ repugnãtiã termioꝝ falsũ eẽt. Nõ. n. repugnat dõ, ñ voluisse aliqd in sensu diuiso, imo sp ẽ vep̃ dicẽ, de⁹ pt nõ velle h̃, dñso aliq̃, qȝ velit, qa sp ẽ vep̃, ꝙ pdicatũ nõ bȝ repugnãtiã ad sbȝ, ꝛ act⁹ diuinę vo^lis nũq̃ꝫ trãsit in p̃teritũ, vñ nõ ẽ ꝯdictio, cũ igr, ꝙ de⁹ nũq̃ꝫ potuit nõ velle qcqd vult, ꝛ cũ iferi⁹ igr, ꝙ ẽ poẽ deũ nõ voluisse, ꝛ nõ velle qcqd voluit ꝛ vult. p. n. logr de poẽ dicto ab aliq̃ po^a sepata ab actu. 2° át de po^a logico.

Male gd de⁹ potuit pōt.

ℭ Uñ ꝛ illa ppõ. Quicqd de⁹ potuit pt, itelligẽda ẽ ð po^a dicto ab aliq̃ po^a actiua, ad qȝcũqꝫ. n. se potuit extẽdẽ vt⁹ diua, ad idẽ ẽt nũc se

necesse est ex suppõne eũ h̃ velle.

2 ℭ Jtẽ oẽ eternũ ẽ necciũ: deũ aũt velle aliqd cãtũ eẽ ẽ et^nũ: sic. n. eẽ suũ: ita ꝛ velle et^nitate mẽsurat: ẽ ğ necciũ: sȝ nõ absolute ꝯsideratũ: qa volũtas di ñ bȝ neccĩã bitudinẽ ad h̃ volitũ: ẽ ğ necciũ ex suppõne.

3 ℭ Pre. qcqd de⁹ potuit pt: vt⁹ n. ei⁹ nõ minuit sic nec ei⁹ eẽntia. sȝ nõ pt nũc ñ velle qȝ pponit voluisse: qꝛ ñ pt mutari sua volũtas. ğ nũq̃ꝫ potuit ñ velle qcqd voluit: igr ẽ necciũ ex suppõne eũ voluisse qcqd voluit sic ꝛ velle: neutꝝ át necciũ absolute: sȝ poẽ mõ pdcõ.

4 ℭ Amp̃. qcũqꝫ vult aliqd necio vult ea q̃ necio regrũt ad illõ: nisi sit ex pte ei⁹ defect⁹ vel pp ignorãtiã: vel qꝛ a recta electiõe ei⁹ qȝ ẽ ad finẽ interdũ abducit p aliquã passionẽ: q̃ de deo dici non pñt. si igr de⁹ volẽdo se vult aliqd alrõ a se: necciũ ẽ eũ velle oẽ illõ qȝ ad volitũ ab eo de necitate regrit: sicut necciũ ẽ deuꝫ velle aiam rõnalẽ eẽ supposito ꝙ velit hoiem esse.

ℭ Q volũtas dei nõ est impossibilium s̃m se. Cap. 84.

X h̃ igr appet ꝙ volũtas dei nõ põt eẽ eoꝝ q̃ s̃m se sũt ipoẽia. ℭ Hꝫ n. sunt q̃ in seipis repugnãtiã hñt: vt hoiem eẽ asinũ: i q̃ icludit rõnale eẽ irrõnale: qȝ át repugnat alicui excludit aliqd eoꝝ q̃ ad ipꝫ requirũt: sic eẽ asinũ excludit hois rõnẽ: si igr necio vult ea q̃ regrũt ad h̃ qȝ supponit velle: ipoẽ ẽ eũ velle ea q̃ eis repugnãt: ꝛ sic ipoẽ ẽ eũ velle ea q̃ sunt ipoẽia simplr.

2 ℭ Jtẽ sic sup̃ ostẽsũ ẽ † de⁹ volẽdo suuꝫ eẽ: qȝ ẽ sua bonitas: vult oĩa alia iq̃ꝫtũ hñt ei⁹ silitudinẽ: s̃ȝ h̃ át aliqd repugnat rõni entis: inq̃ꝫtũ volẽdo se vult alia, neceẽ est vt velit oẽ qȝ ad volitũ de necitate requirit, sicut supposito ꝙ velit hoiem esse neceẽ est vt velit animã rõnalẽ esse.

ℭ Sup cap. 84.

X pdictis rõib⁹ deducit. s. T. duo corre^a, qꝝ p̃^m est. Uolũtas dei nõ pt eẽ eoꝝ, q̃ s̃ȝ se sũt ipoẽia. ℭ Pro q̃ aduertẽ^m, ꝙ sic necciũ ẽ 2^r. s. ex se ꝛ abso^te ꝛ rõe alteri⁹ siue ex suppõne, ita 2^r ẽ ipoẽ. Jmpoẽ ex se siue simp^r ꝛ abso^te dĩ, cũ pdicatũ repugnat sbo s̃ȝ suã naturã ꝯsiderato, sic hoiem eẽ irrõnalẽ ẽ ipoẽ, ꝛ asinũ eẽ rõnalẽ, ipoẽ rõe alteri⁹ ẽ qȝ s̃m se qdẽ poẽ ẽ, sȝ rõne alic⁹ adiũcti ẽst ipoẽ, qa vꝫ pdicatũ repugnat alicui ꝯditiõi adiũctę sbo, sic sor. nõ sedet, ẽ qdẽ abso^te poẽ, sȝ posito ꝙ sedeat, ipoẽ p tũc ẽ vt nõ sedeat. Logr ğ hic. s. T. de ill' ipoẽib⁹ i qb⁹ pdicatũ abso^te repugnat sbo, iõ dixit ꝙ vo^las diua ñ ẽ ipoẽiũ s̃ȝ se. i. nõ ẽ eorũ q̃ ex sua rõe sũt ipoẽia. Prob^r ğ p̊ sic. De⁹ necio vult ea q̃ reqrũt ad h̃ ꝙ supponit velle. ğ nõ pt velle ea q̃ eis repugnãt. ğ nõ pt velle ipoẽia simp^r. pb^r p̊^a ꝯña, qa qȝ repugnat alicui excludit aliqd eoꝝ q̃ ad ipm regrunt, sic eẽ asinũ excludit hois rõnẽ. Scda pꝫ, qa ipoẽia simp^r sũt q̃ i seipis repugnãtiã hñt.

ℭ 2°. De⁹ nõ pt velle qȝ repugnat rõi entis iq̃ꝫ^m bȝ. ğ ñ pt velle, ꝙ affirmatio ꝛ negatio sint sil' vą. ğ ꝛc̃. añs pb^r, qa de⁹ volẽdo suũ eẽ, vult oĩa alia inq̃ꝫ^m hñt silitudinẽ ei⁹, s̃m h̃ át repugnat aliqd rõni entis, iq̃ꝫ^m talis i eo sili^o diui eẽ seruari nõ pt. ğ ꝛc̃. p^a ẽt ꝯña pb^r, qa rõi entis repugnat ꝙ aliqd sit sil' ens ꝛ ñ ens, sic rõi hois iq̃ꝫ^m ẽ hõ repugnat ꝙ sit irrõnale, vlt^aq̃ꝫ ꝯña pꝫ, qa in oĩ p se ipoẽ icludit affirmationẽ, ꝛ negationẽ esse simul vą.

ℭ Circa añs h⁹ rõis ꝯsiderã^m, ꝙ aliqd pt repugnare rõi entis, vno mõ, alio vo mõ nõ repugnare, sic cęcitas inq̃ꝫ^m negatio visus repugnat enti, rõe vo substracti nõ repugnat enti, imo dicit ens. s. oculũ aut aial. repugnãs ğ enti ñ pt cadẽ sub vo^te ex ea pte q̃ enti repugnat, qa tale nõ pticipat rõnẽ obĩ vo^lis q̃ ẽ rõ boni fũdata in eẽ, rõe vo eẽ alic⁹ adiũcti pt cadere sub vo^te, vt

Repugnãs enti ñ pt sub volũtate cadere.

pectti ē. ñ. de nõ eē, pt. n. aliqs negatiuum velle, inquantum vult aliqd ens, qd negatio ɔcomitaꝛ, addidit itaqz s. T. in añte, inquantum hȝ, vt p seruaret se a nõ ente inquantum ɔiūgiꝛ enti, qa sic pt sub voluntati cadere.

Que sūt impossia nõ cadūt in volũ.

¶ 3°. Que sūt ꝺȝ se ipossia nõ cadūt in int^m, cū sibi ipsis repugnēt, nisi forte p errorē nõ intelligētis rex ɔprietatē, qd de deo dici nõ põt. ḡ rē. pȝ ɔñia, qa bonū int^m est voluntatis obiectū.

¶ Aduertē^m hic, qp sic bonum est obȝ p se vo^tis, ꝛ nõ pt malū sub vo^ti cadere nisi sub rōe boni, in q̄tū vȝ apparet bonū. ita verū ē p se obȝ int^s, falsū vo in int^m cadere nõ põt nisi verū appeat, qd n. int^s cōcipit de re, ipsi rei attribuit inquantum appħēdit illd tāqȝ aliqd rei, ꝛ illi conformē se eē indicat, illd de re intelligēdo, vñ accidit ipi vt falsū appħēdat, inquantū iudicat rei ɔuenire, ꝛ cōforme eē, qd rei aut nõ repugnat, aut ɔuenit: pp hoc bñ igt. s. T. ipossia ꝺm se int^m capi ñ posse, nisi p errorē ignorātie rerū ɔprietates, qa vȝ ex tali ignorātia ɔuenit pt, vt iudicet verū eē, qd ē falsū, q ignorātia, si remoueaꝛ, nõ põt intellus rei attribuere qd sibi repugnat, ꝛ sic nõ pt apprehēdere ipossibile.

hȝ nõ pt in eo seruari silitudo pmi eē. s. diui, qd ē fons eēndi. nõ põt igr deus velle aliqd qd repugnat rōi entis iquātū hȝ. sic āt rōi hois inquātū ē hõ repugnat eē irrōnale. ita rōni entis inquātū hȝ repugnat qp aliqd sit sil' ens ꝛ nõ ens: nõ pt igr deꝰ velle: qp affirmatio ꝛ negatio sint sil' vē. hoc āt icludiꝛ i oi p se ipossibili. qd ad seipsum repugnātiam habet inquantū cōtradictionē iplicat: volūtas igr dei nõ põt per se esse ipossibilium.

3 ¶ Amp. volūtas nõ ē nisi alicꝰ boni itellecti. illd igr qd nõ cadit i intellu. nõ pt cadere in voluntate: sȝ ea q sūt ꝺȝ se ipossia nõ cadūt in itellectu. cū sibiipsis repugnēt: nisi forte per errorē nõ intelligētis rex ɔprietatē: qd de deo dici nõ põt: in diuinā ergo volūtatē nõ pñt cadere que ꝺm se sunt impossibilia.

4 ¶ Adhuc ꝺȝ qp vnūqdqz se hȝ ad esse: ita se hȝ ad bonitatē. sȝ ipossibilia sunt q nõ pñt eē. ḡ nõ pñt eē bona: ḡ nec volita adeo q nõ vult nisi ea q sunt vel pñt esse bona.

¶ Qp diuina volūtas nõ tollit contingentiā a rebus. Cap. 85.

¶ 4°. Impossia nõ pñt eē bona, cū nõ possint eē, vnūqdqz āt sic se hȝ ad eē, ita se hȝ ad bonitatē. ḡ nec volita, pȝ ɔñia, qa non vult nisi ea q sūt, vel pñt eē bona. ¶ Sup cap. 85.

S Ecūdū correm est. Diuina vo^tas ɔtingētiā nõ tollit, nec nečitatē abso^tam rebꝰ iponit. Probꝛ p. Deꝰ vult aliqs res eē ɔtingētes, ḡ eiꝰ vo^tas ñ tollit ɔtingētiā a rebꝰ, pbꝛ añs, qa deꝰ vult oia ptinētia ad rē, aliqbꝰ āt rebꝰ ꝺm mo^m suę nāę ɔuenit qp sint ɔtingētes, nõ āt nečię, pbꝛ q̄qz ɔñia, qa efficacia diuię vo^tis exigit, vt res hoc mõ fiat: q deꝰ vult eā eē, sic ꝛ in nālibꝰ, cū vtꝰ agētis ē fortis assilat sibi suū effectū, ꝛ q̄tū ad spēz, ꝛ q̄tū (ad accñtia.

Mõ se hȝ deꝰ ad nečia ꝛ ɔtingētia.

¶ Aduertē^m ex doctri. s. T. 6. met^e. lec. 3. qp alr se hȝ deꝰ ad ɔtingētia ꝛ nečiaꝛ alr alię cāę. Nā deꝰ, qa est cā entis inquantum ē ens, id ēt cā ē oīuz accñtiū entis i q̄tū ēns, iter q est nečiū, ꝛ ɔtingēs: vñ q voluit nečia eē iis dedit cās nečias, q āt voluit eē ɔtingētia, illis dedit cās ɔtigētes, alię āt cāę sūt cāę qdē qp effcūs eap sint, nõ āt qp nečius sit aut ɔtingēs, sȝ illos ꝺȝ legē nečitatis, aut ɔtingētię a supiori cā istitutā pducūꝛ: vñ seqꝛ in aliqbꝰ aliis cāis, qp posita cā ponit nečio eiꝰ effcūs abso^te, i cā āt diuīa, siue eiꝰ vo^te, seqꝛ, qp posita diuīa vo^te nečio ē effcūs de nečitate vl ɔtingēter ꝺȝ eiꝰ dispōnē. pp hoc dixit. s. T. hic qp ex efficatia diuię vo^tis ɔuenit, qp effcūs sit nečio aut ɔtingēter sic vult, qa vȝ illi subdiꝛ ens inquantum ens, ꝛ p ɔñs ois dispō (entis.

¶ 2°. Cōpletio vniuersi exigit vt sint q̄daz ɔtingētia. ḡ rē. pȝ añs, qa alias nõ oēs gradꝰ entiū in vniuerso ɔtinerēꝛ. ɔñia vo pbꝛ, qa pncipalr deꝰ vult bo^m vniuersi^lis suox effectuū, q̄ȝ aliqd bo^m pticlare, cū i eo ɔpletior inueniaꝛ suę bonitatis silitudo.

¶ Sȝ vr hec rō nõ ɔcludere, ꝺm. n. doctri. s. T. deꝰ põt plures spēs pduceꝛ q̄ȝ sint pducte, ꝛ pfectiores, sȝ q̄libȝ spēs dicit vnuȝ gradū entis. ḡ vniuerso dēficiūt multi gradꝰ entiū. ḡ nõ ē icōueniēs, aliquē gradū entis i vniuerso nõ ɔtineri, cuiꝰ oppositū hic teneꝛ.

Mõ ad pfectionē vniuersi bꝰ reqꝛit i ipso oēs gradꝰ entis ɔtineāꝛ.

¶ Rñ, qp 2ˣ ē gradus entis, aliqs. s. transcēdēs ꝛ cōis, aliqs vero pticlaris, nečiū ꝛ ɔtingēs sunt gradus cōes ꝛ trāscēdētes, tāq̄ȝ ɔseqntes ens inquantum ens, vt inqt s. Th. 6. met^e, quia oē ens aut est nečiū, aut cōtingēs, q̄libȝ āt nā ꝛ spēs dicit gradū pticlarē. Ad pfectionē ḡ vniuersi exigiꝛ, vt in ipo ɔtineāꝛ oēs gradus cōes ꝛ trāscēdētes, ꝛ de istis loquiꝛ. s. T. ñ āt vt ɔtineāꝛ i ipo oēs gradꝰ pticulares posses eē.

† E x pdictis āt hēri pt qp diuina volūtas ɔtingentiā nõ tollit: nec nečitatē absolutā rebꝰ imponit. ¶ Vult. n. deꝰ oia q reqrūtur ad rē quā vult. (vt dictū ē.) sȝ aliqbꝰ rebꝰ ꝺm modū sue nāe cōpetit qp sint cōtingētes nõ nečie. igitur vult aliqs res eē ɔtingētes. Efficacia āt diuine volūtatis exigit: vt nõ solū sit qd deꝰ vult. sed ēt vt hoc mõ fit: sic deꝰ vult eē illd: nā ꝛ in agētibꝰ nālibꝰ cū vtus agēs est fortis: assilāt sibi suū effectū nõ solū quātū ad spēm: sȝ ēt quātū ad accñia q sꝛ qdā modi ipsiꝰ rei. igr efficacia diuine volūtatis cōtingētiā nõ tollit.

2 ¶ Amp. pncipaliꝰ vult deꝰ bonū vniuersitatis suox effectuū q̄ȝ aliqd bonū pticulare: quanto in illo ɔpletior iuenitꝛ sue bonitatis silitudo: ɔpletio aūt vniuersi exigit: vt sint aliq ɔtingētia: alr nõ oēs gradus entiū in vniuerso ɔtinerētur. vult igr deus aliq eē cōtingētia.

3 ¶ Adhuc vniuersi bonū i qdā ordine ɔsideratur. † (vt pȝ in. xj. metha.) reqrit āt ordo vniuersi aliqs cās eē variabiles: cū corpa sint de

† rex. cō. 52.

¶ 3°. Et ē ɔfirmatio pcedētis rōnis. Ordo vniuersi exigit eē aliqs cās variabiles. ḡ ꝛ aliqs effcūs cōtingētes. ḡ rē. pbꝛ añs, qa corpa sūt de pfectiōe vniuersi, q nõ mouēt nisi mota. pꝛ q̄ȝ ɔña pbꝛ, qa a cā variabili effcūs ɔtingētes sequūꝛ, cū effcūs ñ possit eē firmioris eē q̄ȝ sua cā, vt ēt pȝ, qa deꝰ vult bo^m vniuersi, qd ɔsistit i q̄daz (ordine.

¶ Circa illā ɔpōnē. A cā variabili effcūs ɔtingētes sequūꝛ, ꝛ eiꝰ pbationē. Dubitaꝛ tripl'r. Pri°, qa variatio effectꝰ ɔtingētis attēdiꝛ ꝺm eē, variatio āt corpox hic assignata est variatio ꝺm situ, mõ nõ opȝ vt a cā variabili ꝺm situ ɔueniat effcūs variabilis ꝺm eē, qa nõ seqꝛ, si effcūs sit iuariabilis ꝺm eē, qp sit firmioris eē q̄ȝ sua cā, qa pt variari ꝺm situ, sic ꝛ sua cā, ꝛ pt cā variabilis ꝺm situ, eē inuariabilis ꝺm eē, sicut corpa celestia. ḡ nõ oȝ vt effcūs cāę variabilis illo mõ, sit ɔtingēs. Scdo. Quia a corpibꝰ celestibꝰ motis cātur defectꝰ solis q tñ nõ ē ɔtingēs sȝ nečius. Tertio. Quia Ari. 8. phy. ꝛ p de gnōne ponit vnū motū reglarē ad saluādā ppetuitatē gnōnis, ppetuū āt nõ est ɔtingēs, sȝ nečiuȝ, maxime apud Arist. ḡ rē.

A cā variabili effcūs ɔtingētes sequūꝛ.

¶ Ad euidētiā pmi dubii ɔsiderādū, qp vt habeꝛ a. s. T. 6° metha. loco pallegato, cā q per motū agit, reqrit determinatam māȝ ꝛ dispositā, ꝛ qa ɔtingit aliqñ māȝ indispositā esse, id vtus talis agentis nõ ɔseqꝛ suū effectū, ꝛ ppterea a cā variabili seqꝛ effcūs ɔtingēs, ille inqȝ, q ab eave variationi subsitat pcedit, in tali aūt ɔgressu equa est cōditio cāę ꝛ effectꝰ, qa sic

cā pt p indispōnē mā̄ꝗ ipediri ne pducat. ita effcūs ipediri
pt ne pducat, ꝛ qa eē cāꝗ vt cāt, est pducere, ab B.n.h3 for/
malr, vt sit actu cāna, ꝛ pduci est eē effcūs, vt actu pducit.
Nā pducit foꝛalr pductiōe, iō effect⁹ in B ordine nō ē infir
mioꝛis eē q̄3 sua cā. Ad du^m q̄ di. ꝙ variatio cāꝗ assignata
hic itellr nō solū sm locū aut situ, s3 ēt s3 eē ipsi⁹ vt actualr
cāt mō p̄expoſi
to, a cā.n. B mō
variabili, q̄.s. pt
pducere, ꝛ pt i/
pediri ne pdu/
cat, puenit esse
ctus variabilis
sm eē, q.s. pdu
ci pt, ꝛ nō pdu/
ci: ꝛ p ꝯñs ꝯtin
gēs ē. Pōt scōo
ꝑpō hec expo/
ni. ꝙ a cā varia
bili sm eē acci/
dētale, q̄ est va/
riatio sm situm
tm̄, op3 vt pue/
niat variatio s3
eē sbale effcūs,
qñ variatio cāꝗ
est necīa ꝯditio

pfectionē vniuersi: q̄ nō mouent
nisi mota: a cā āt variabili effect⁹
ꝯtingētes sequūt. nō.n. pt eē ef
fectus firmioꝛis esse q̄3 sua cā. vñ
videmus q̄3uis cā remota sit ne
cessaria. si tñ cā proxima sit ꝯtin/
gēs effectū ꝯtingētē eē. sic p3 in
his q̄ circa iferioꝛa corpora acci/
dūt: q̄ qdē ꝯtingētia sunt ꝑpter
causaꝝ pximaꝝ ꝯtingētiā. quā/
uis cāe remote q̄ sunt mot⁹ cele
stes sint ex necītate. vult igit̄ de
us aliqua cōtingenter euenire.
4 ¶ Preterea necītas ex suppō/
ne in cā nō pt ꝯcludere necītatē

agētia, aut rō agēdi eē subale effect⁹, nō o3.n. effect⁹ sm ꝙ
a cā pcedit, eē firmioꝛis eē, q̄3 cā sm suā rōnē agēdi, ꝛ iō si
effect⁹ sm esse sbale pducat a cā agēte sm ꝙ substat varia
tioni, o3 vt eē variabile a tali cā recipiat. Vñ mioꝛ assupta
est falsa, ꝛ cū ꝑb', qa nō seqt, si sit effcūs inuariabil' sm eē,
ꝙ sit firmioꝛis eē q̄3 sua cā, negat B, imo seqt, qa effectus
a tali causa procedit, non tñ sm motū locale, sed ēt sm esse
substātiale, quod si esset inuariabile, effectus vt effectus es
set firmioꝛis esse q̄3 sua causa vt causa est.
¶ Ad 1^m du^m rñdet, ꝙ mot⁹ celi nō est abso^te cā defect⁹ solis,
s3 interiacētia, lune inter solē, ꝛ aspectū nr̄m, q̄ qdē puenit
planetis in certo situ existib⁹, ꝛ qa p motū celi planete ad
eū situ pueniūt, iō pt dici mot⁹ celi eē aliq̄ mō cā talis defe/
ctus, supp^to inq̄3, ꝙ sint planete in sitib⁹ nō aptis ad illū effe
ctū, abso^te āt nō ē cā, qa ēt si corpa celestia starēt posset eē ta
lis defect⁹ solis, planetis in dispōne ꝯuenienti existib⁹, ꝛ sic
cā variabil' vt variabil' nō ē cā illi⁹ effcūs. Posset 2° dici ꝙ
defect⁹ solis, ē effcūs in sui nā ꝯtingēs, cū possit nō eē, imo
de facto, qñq3 sit, qñq3 nō sit. L3 sit necīus i ordie ad cā3, qa
v3 posita sua cā nō pt nō eē, s3 qa nō vr log B loco. s. T. de
ꝯtingētia effcūs in se vt res ē, s3 vt effcūs est, ꝛ in ordine ad
cām, iō pt 3° dici ꝯformiter ad rñsionē pmi dubij, ꝙ cā defe
ct⁹ solis ē cā inuariabil' in rōe cāꝗ, qa nūq3 ipediri pt ab ei⁹
pductiōe, iō effcūs in rōe effcūs, ē ēt inuariabilis, qa nō pt
nō pduci, posita cā. Et si dicat, ꝙ oē agēs p motū est varia
bile B mō in rōe cāꝗ, dr ꝙ B ē verꝫ de agēte p trāsmutationē
māꝗ, nō āt de agēte p delationē necīā corpoꝝ ad determia/
tū situ, q̄ mō celū dem̄ ē suo motu posse dici cā3 defect⁹ sol.
¶ Ad 3^m dr, ꝙ in motu p^mobil' sūt duo. s. ipa situs variatio
s3 ptes, ꝛ vniformitas mot⁹, ac ꝑpetuitas, gnōnis ḡ ꝑpetui
tas puenit a motu celi, nō rōe varia^{nis} abso^te, s3 rōe vniformi
tatis, ꝛ ꝑpetuitatꝗ tal' varia^{nis}, sic.n. alternatio gnōnis, ꝛ cor
rup^{nis} reducit tāq3 i cā3 i alternationē sit⁹ ptiū p^mo^{bi}, ita p
petuitas ei⁹ reducit sic i cā3 i ꝑpetuitatē illi⁹ alterna^{nis}. Vñ
rō i opp^m nō ꝯcludit, effcūs.n. q a cā varia^{li} iq̄3^m variabil' ē,
puenit, ē ꝯtingēs, nō āt ille, q puenit ab ipa iq̄3^m vniformita
tē h3, ꝛ ꝑpetuitatē i tali varia^{ne}, pt.n. eē necīus sili neci^{te} cū
sua cā. s. i ꝑpetuitate varia^{nis}, sic p3 in motu q̄ corpa celestia
iferioꝛa a p^o mobili mouent, ꝛ B mō accepit Arist. necītatē
gnōnis, ꝛ corrup^{nis} ꝑpetue esse a motu vniformi p^mobilis.
¶ 4°. De⁹ vult aliqd in creatura, nō necītate abso^ta, s3 suppō
nis. ḡ ex vo^te diua nō pt ꝯcludi i reb⁹ necītas abso^ta. ḡ ex ea

nō tollit ꝯtingētia, ꝑb' p^o ꝯña, qa necītas ex suppōne in cā
nō pt ꝯcludē necītatē absolutā in effcū: 2° ēt p3, qa sola necī
tas abso^ta excludit ꝯtingētiā a reb⁹. Nō seqt itaq3, si de⁹ ali
qd vult, ꝙ illō de neci^{te} eueniat, s3 ꝙ hec ꝯditional' sit va ꝛ
necīa, si de⁹ aliqd vult illud erit, ꝯña tñ nō erit necessariuꝫ.
¶ Ad euidētiā h⁹ rōis ꝯsiderā^m, ꝙ ꝯtigētia ꝛ necītas abso^ta
inter se oppōnē
hūt ex suis foia
lib⁹ rōib⁹, iō ei/
dē rei ꝯuenire n̄
pñt, ē.n. ꝯtigēs,
qō s3 se ꝛ abso^te
pt nō eē, necīuꝫ
āt, qō n̄ pt n̄ eē,
vñ vbicuq3 po/
nit necītas ab/
so^ta, o3 oio ꝯtin
gētiā remoueri,
necītas autē ex
suppōne n̄ repu
gnat ꝯtigētie, oē
eni ex suppōne
necīū qō n̄ pt n̄
eē scd̄ȧ aliq̄ sup/
pōne, mō nō op
ponit posse ab
so^te, ꝛ s3 se n̄ eē,

absolutā in effectu: deus āt vult
aliqd in creatura: nō necītate ab
soluta. s3 solum necītate q̄ est ex
suppōne. †(vt sup̄ ostsuꝫ est.) ex
volūtate igit̄ diua nō pt ꝯcludi
in reb⁹ creatis necītas absoluta.
hec āt sola excludit ꝯtingētiam.
nā ēt ꝯtingētia ad vtrūq3 reddūt
ex suppōne necīa. sic soꝛtes mo/
ueri. si currit: est necīū. diua ḡvo
lūtas nō excludit a reb⁹ volitis
ꝯtingentiā. nō igit̄ seqt̄ si deus
vult aliqd ꝙ illō de necītate eue
niāt. s3 ꝙ hec ꝯditiōalis sit vera
ꝛ necessaria. si deus aliquid vult

ꝛ n̄ posse n̄ eē scd̄ȧ aliq̄ suppōne, sic abso^te soꝛ. pt n̄ moueri, po
sito āt ꝙ currat n̄ pt n̄ moueri. Vñ ex B ꝙ ponit aliqd necī
uꝫ ex suppōne, n̄ o3 ab eo remoueri ꝯtigētiā. ꝛ ita cū ex eo
ꝙ de⁹ aliqd velit nece sit ex supp^{ne} tm̄ ꝙ illō sit, qa n̄ stāt sil'
ꝙ de⁹ velit illō euenire, ꝛ n̄ eueniat: n̄ āt abso^te n̄ o3 ex vo^{te} di
¶ Circa illā ꝑpōnē. Nō seqt si de⁹ ali (a reb⁹ ꝯtigētiā tollē.
qd velit, ꝙ illō de neci^{te} eueniat: aduerte, ꝙ li ex neci^{te} pōt se
tenē ex pte ꝯditiōalis, ꝛ ꝯñe: ꝛ pt teneri ex pte ꝯñtis. p^o sen
sus eēt, ꝙ ista ꝯditional' nō ē necīa. Si de⁹ aliqd vult eueni
re illō eueniet: ꝛ tūc falsa ē ꝑpō, imo dicit. s. T. ipaꝫ ꝯditio
nalē eē necīā. Nā opp^m ꝯñtis n̄ stat cū añte ꝑp efficaciā diue
vo^{tis}. Scōo mō sensus ē, ꝙ ꝯña illō, B eueniet, n̄ ē i se necīū
abso^te, ꝛ hic sensus ē ver⁹: ꝛ hic itēt⁹ s. s. T. Nō.n. ex eo ꝙ
de⁹ vult āticbꝛi3 foꝛe: seqt ꝙ B abso^te sit necīū, antichꝛs erit.
¶ Aduertē^m ēt, ꝙ B ē itellr^m ō actiuo^{nis}, vt termi^s ponit ad
rē volitā abso^te: n̄ āt si mod⁹ necītatꝗ ponat volit⁹. L3.n. nō
seqt. De⁹ vult eclypsiꝫ solis euenire. ḡ necīo eueniet: qa ista
ꝯña fūdat sup falsa hac ꝑpōne, oē qō vult de⁹ euenit necīo
eueniet, bñ tñ seqt. De⁹ vult eclypsiꝫ necīo euenire. ḡ necīo
¶ S3 du^m difficillimuꝫ occurrit. Admisso.n. ꝙ ex (eueniet.
vo^{te} dei n̄ seqt necītas abso^ta i reb⁹: imo cū B ꝙ res ē volita
a deo ipa res maneat i se ꝯtigēs, sit tñ necīa ex suppōne: vr
ꝙ saltē ꝯñs sit ieuita^{le} ꝛ imu^{le}, ꝛ ꝯñter, ꝙ vo^{tas} diua talē necī
tatē reb⁹ volitꝗ iponat, q̄ ꝛ libeꝝ arbitriū ꝛ oē ꝯsiliū tollat.
Qñ.n. aliqd necīo depēdet ex aliq̄ añte, si añs sit ieuita^{le}, ꝛ
ꝯñs imu^{le} ꝛ ieuita^{le} erit, ꝛ iccirco fatuū ē conari, vt n̄ eueniat
sic si soꝛ. n̄ possꝫ mutari a cursu, nec ēt mutari possꝫ a motu,
ꝛ fatuū eēt velle conari, vt soꝛ. n̄ moueat, si n̄ pt a cursu cessa
re. cū ḡ diua vo^{tas} sit imu^{lis}, seqt ꝙ volitū a deo imu^{le} sit, ꝛ in
euita^{le}, ꝛ p ꝯñs, fatuū ē sollicitū eē ad ꝑseq̄ndū, qō de⁹ vult n̄
eē: aut conari ad opp^m ei⁹ qō vult futuꝝ esse, ꝛ sic tollit oīs
¶ Ad euidētiā h⁹ dubij, ꝯsiderā^m ex doctri (humana sollici^{do}.
na. s. Th. p^a pte. q. 19. ar. 8. ꝛ q. 22. ar. 4. ad p^m. ꝛ 6° met^e, ꝙ
cū de⁹ sup̄ma cā sit, cui oēs alie cāꝗ ꝛ necīeꝗ ꝛ ꝯtingētes su
biiciunt, sm ꝙ disponit vt aliqd eueniat, ita disponit q̄ mō
dēat euenire, ꝛ qb⁹ ex cāis: illa.n. q̄ vult necīo, ꝛ infallibilr
euenire vult p cās necīas euenire ꝛ ifallibiles, ea āt q̄ vult
fallibilr, ꝛ ꝯtigēter euenire, vult euēire mediātib⁹ alijs cāis
ꝯtigētib⁹, ꝛ fallibilib⁹, sic segetū copiā mediāte aratiōe ter
re, ꝛ seminū iactu, vñ qa effcūs ab oīb⁹ suis cāis depēdent
si cā scōa nō ponat, effcūs nō seqt: ꝑpterea si debeat sequi
effect⁹ a deo volit⁹ mediātib⁹ aliqb⁹ cāis, op3 vt ille cāꝗ po

Necessi-
tas ex
suppōne
nō repu-
gnat co
tingētie

† cap. 83

Nō si de⁹
vult ali-
qd euen
re illud
necīo
eueniet.

nāť, qa statutū ē vt illʼ tm̄ mediātibꝰ eueniat. Fatuꝰ .n. eēt, q velle segetes, ⁊ agrū nollet arare, nolletqȝ terre mādare semia, aut q fructꝰ vellet, arbores āt plātari nollet, aut q vellet absqȝ sollici^{tu}locupletari ex mercatiōe. Dr̄ ĝ p̄, ꝙ diuina vo^{ltas} nr̄as sollici^{tu}dīnē nō tollit, qa sic aliq̄ vult nob ꝓuenire, vt nr̄o studio, nr̄aqȝ sollici^{tu} acgrāť, ⁊ ꝯtingēt eueniāt, qḋ si n̄ fiat effcūs n̄ seqtur. Dr̄ 2º, ꝙ fatuū esset conari ad h̄ vt aliqd q̄ sit volitū a dō, ⁊ tm̄ eiꝰ oppᵐ fiat, sic ꝙ deus velit mortē alicꝰ, ⁊ ꝙ mors n̄ eueniat, cū nullꝰ efficaciā diuīe vo^{tis} possit ipedire, n̄ tm̄ ē fatuū conari ad oppᵐ eius qḋ deꝰ vult, puta ad vitā eiꝰ, cꝰ deꝰ vult mortē, qa deꝰ vult hꝰ mortē ꝓuenirī a cā ꝯtigēti ⁊ ipedibili, nō ē āt fatuū conari ad ipedimētū illius cāe, q̄ absoᵗᵉ ipediri p̄t, ⁊ p ꝯn̄s, ad oppᵐ effectū. Si āt isteť, qa lȝ cā mortis sit cā fȝ se ipedibiľ, n̄ tm̄ vult deꝰ illuȝ effcūȝ euenire p illā cāȝ, ipa ḋ facto non ipedieť pp efficaciā diuīe vo^{tis}. Dr̄ ꝙ vtiqȝ nō ipedieť, fȝ tm̄ qa vult deus, vt fallibilr̄, ⁊ ipedibilr̄ ab illa ꝓueniat effcūs, fm̄ se posset ipediri, ⁊ iō q ad h̄ conať, nō conať ad ipoſe, fȝ ad poſe, lȝ it ētū nō ꝯseq̄ť, illa .n. ꝓpō. fatuū ē conari ad oppᵐ eiꝰ qḋ deꝰ vult futur̄ eē: est qdē vera in sensu ꝯposito, sensus .n. ē ꝙ fatuū est conari ad h̄ totū siľ, ꝙ aliqd sit volitū a deo, ⁊ illḋ nō eueniat, ē āt falsa in sensu diuiso. Est .n. sensus, ꝙ accepto aliq̄ volito a deo, puta morte sor. fatuū ē conari ad eiꝰ oppᵐ. Hoc āt falsum ē, qa ipam mortē vult deꝰ ḋfectibilr̄ euenir̄, ⁊ p ꝯn̄s, si conať qs ad h̄ vt n̄ eueniat, n̄ fatue opať, vtpote ad ipoſe laborās, imo conať ad id qḋ p̄t n̄ euenir̄ fȝ se. Vn̄ si p infallibile ⁊ ieuitabile itelligať id qḋ fȝ se ꝯsideratū n̄ p̄t n̄ euenir̄, negᵗ, ꝙ si an̄s alicꝰ ꝯditiōalʼ necie sit imuta^{le}, ⁊ ꝯn̄s sit ieuitabile, ⁊ silr̄, ꝙ vo^{tas} diuina oībꝰ rebꝰ ieuitabilitatē iponat. Si āt itelligať id qḋ n̄ p̄t n̄ euenire ex suppōne alicꝰ, ꝯcedūť oia p̄dcā, fȝ negať ꝙ talʼ ieuitabilitas tollat ꝯtigētiā ⁊ libertatē ac ꝯsiliū. Stāt .n. siľ, vt supiꝰ ē ośsū, necitas ex suppōne, ⁊ ꝯtigētia, ac libertas. Propterea igr̄. s. T. xi. q. 23. ar. 5. 3ᵐ. ꝙ q̄uis ista sint icōpo^{ilia}. Deꝰ vult istū saluari, ⁊ iste dānať, ista tm̄ sūt cōpo^{ilia}. Deꝰ vult istū saluari, ⁊ iste p̄t dānari, cū oiūsa .n. vo^{te} stat poᵗ deficiēdi effectꝰ, lȝ nō possit cū ipa nō esse effectꝰ diuine volūtatis stare.

¶ Sup cap. 86.

Quid sit ro volun tatis.

Costq̄z deterᵐⁱⁿᵗ. s. T. ḋ neciᵗᵉ diuine vo^{tis}, nūc de eiꝰ cā determⁱⁿᵃᵗ. Et p̄ ex pte voliti, 2º ex pte vo^{tis}. Quāᵗᵘᵐ ad p̄ᵐ duo facit. p̄ ꝯne pbat, 2º eā ḋclāt. Cōclō ē hec. Diuine vo^{tis} rō p̄t assigñri. ¶ Ad cꝰ euidētiā sciēᵐ, ꝙ rō vo^{tis} h̄ loco accipiť p eo, qḋ hȝ rōnē cāe q̄re aliqd ad diuinā vo^{tem} respectū voliti hēat, vt pȝ

illud erit. ꝯn̄s tm̄ nō oȝ eē neciū.

¶ Qꝫ diuine volūtatis pōt ratio assignari. Cap. 86.

† ide. p. p. q. 19. ar. 5.

Colligere autē ex p̄dictis possumꝰ, ꝙ diuine volūtatꝫ rō assignari p̄t. ¶ Finis .n. est rō volēdi ea q̄ sunt ad finē: deꝰ aūt vult bonitatē suā tāq̄ȝ finē: oia aūt alia vult tanq̄ȝ ea que sunt ad finē: sua igitur bonitas est ratio quare vult alia que sunt diuersa ab ipso.

2 ¶ Rursus bonū pticlāre ordiať ad bonū totiꝰ sicⁱ ad finē: vt iperfectū ad pfectū. sic āt cadūt aliq̄ sub diuina volūtate: fm̄ qḋ se h̄nt i ordie boni. Relinqť igr̄ ꝙ bonum vniuersi: sit rō q̄re deꝰ vult vnūqḋqȝ bonū pticlār̄ i vniūso.

† cap. 85.

3 ¶ Itē sic sup̄ ośsū ē † supposito ꝙ deꝰ aliqd velit. seqť ex necitate ꝙ velit ea q̄ ad illḋ reqrūť: qḋ āt alijs necitatē iponit: ē rō q̄re illḋ sit. rō igr̄ q̄re deꝰ vult ea q̄ requirunť ad vnūqḋqȝ: ē vt sit illḋ ad qḋ reqriť. ¶ Sic igr̄ ꝓcedeť possumꝰ i assignādo diuine volūtatis rōnē. deꝰ vult hoiēȝ h̄re rōnē. ad h̄ vt hō sit. vult āt hoiēȝ eē ad h̄ ꝙ ꝯpletio vniuersi sit: vult āt bonū vniuersi eē ad h̄ ꝙ hēat bonitatēȝ ipsiꝰ. ¶ Nō tm̄ p̄dicta triplex rō fȝ eādē hitudinē ꝓcedit: nā bonitas diuina neqȝ depēdet a pfectione vniuersi. neqȝ ex ea aliqd sibi accrescit. pfectio āt vniuersi: lȝ ex aliq̄bꝰ pticularibꝰ bonis ex necitate ḋpēdeat: q̄ sūt eēntiales ptes vniuersi. ex q̄busdā tm̄ nō depēdet ex necitate. fȝ tm̄ ex eis aliq̄ bonitas vlʼ decor accrescit. vniuerso. sicⁱ ex his q̄ sunt solū ad munimētū vlʼ ḋcorē aliarū ptiū vniuersi. pticlāre āt bonū depēdet ex necitate ex his q̄ absolute ad ip̄m reqrūť. lȝ ⁊ hecʼ ēt hēant q̄dā q̄ sunt pp meliꝰ ipsiꝰ. Aliq̄n igiť rō diuine volūtatis cōtinet solū decentiā. aliq̄n vtilitatē. aliq̄n āt necessitatē. que est ex suppōne. necessitatē aūt absolutā solum cū vult seipsum.

ea. seq̄n. vbi .n. vnū ē volitū p alterꝫ, id pp qḋ alterꝫ ē volitū ē sibi rō ⁊ cā pp quā ē volitū, sic color dr̄ rō foʳālʼ q̄ lapis hȝ vt sit visibilʼ, ⁊ sub q̄ actualr̄ vr̄, qa vȝ nō hȝ termiare actuȝ visiōis, nisi iq̄ȝᵐ ē coloratꝰ, vn̄ dicē, diuine vo^{tis} eē aliquā rōnē, ē dicē vnū volitū a deo eē alteri volito rōnē foʳalē q̄re sit volitū, ⁊ actū diuine volitiōis termiat, qḋ ē deū velle vnū pp alterꝫ eē. Probať itaqȝ p̄ sic. Deꝰ vult bōitatē suā tāq̄ȝ finē, oia āt aⁱ tāq̄ȝ ea q̄ sunt ad finē. ĝ ⁊c̄. p̄ pbať ꝯñtia, qa finis ē rō volēdi ea q̄ sūt ad finē. ¶ Aduerte, ꝙ eo mō aliqd est volitū, q̄ ē boᵐ, cū obm̄ vo^{tis} sit boᵐ, id āt qḋ ordiať ad finē vt sic, n̄ hȝ rōnē bonitatis nisi ex fine n̄. n. medicia ē aliqd bonū vt ordinať ad sanitatē, nisi ex ipsa sani^{te} ad quā ordinať. Si .n. ab ipa rmoueať ordo ad sani^{tatem}, iā n̄ hȝ rōnē boni i gn̄e sani, pp h̄ n̄ hȝ rōnē voliti, ⁊ appeti^{bilis}, id qḋ ad finē ordiať, iq̄ȝᵐ hꝰ, nisi ex fine pncipalr̄ volito, ⁊ iō dr̄ ꝙ finis ē rō volēdi ea q̄ sūt ad finē.

Finis est rō volēdi ea q̄ sunt ad finem.

Sic .n. visus aliqḋ ē obȝ māle aliqḋ vo foʳale, ita ⁊ volūtatis volētis aliq̄ pp finē, mālr̄ volita sūt ipa ordiata ad finē, rō aūt formalis ex qua h̄nt ꝙ sint volita est finis. ¶ 2º. Boᵐ vniūsi, ē rō q̄re deꝰ vult vnūqḋqȝ boᵐ pticlār̄. ĝ ⁊c̄. pbʳ an̄s, qa sic aliq̄ cadūt sb diuina vo^{te} fȝ ꝙ se h̄nt i ordie boni, boᵐ āt pticlāre ordiať ad boᵐ totiꝰ sicⁱ ipfectū ad pfectū. ¶ 3º. Rō q̄re vult deꝰ ea q̄ reqrūť ad vnūqḋqȝ, ē vt sit illḋ ad qḋ reqriť. ĝ ⁊c̄. pbʳ an̄s, qa si deꝰ vult aliqd, necio vult ea q̄ ad ip̄ȝ reqrūť, qḋ āt alijs necitatē iponit ē rō ꝙ illḋ sit, ⁊ p ꝯn̄s ꝙ sit volitū. Ex iis ꝯcludit. s. T. ꝙ in assignanda diuine vo^{tis} rōe, sic ꝓcedē possumꝰ. Deꝰ vult hoiēȝ h̄re rōnē ad h̄ vt hō sit, vult hoiēȝ eē ad h̄ vt ꝯpletio vniūsi sit, vult boᵐ vniūsi ¶ 2º loco ꝯnēȝ declāt, declārādo eē ad h̄ ꝙ hēat boⁿⁱᵗᵃᵗᵉᵐ ipsiꝰ. silʼ q̄ño h̄ rōes volēdi in ijs tribꝰ rōnibꝰ assūpte, diuersi^{mode} rō volēdi sūt. Nā bonitas diuina, q̄ in p̄ᵃ rōne posita ē p rōe volēdi vniuersū, neqȝ a pfectiōe vniuersi depēdet, neqȝ sibi ex ea aliqd accrescit. Perfectio āt vniūsi q̄ posita ē i 2ᵃ rōe p rōne volēdi boᵐ pticlāre, lȝ ex pticlāribꝰ q̄busdā bonis, q̄ sūt essentiales ptes vniūsi de neciᵗᵉ depēdeat, ex q̄busdā tm̄ n̄ ḋpēdet ex neciᵗᵉ, fȝ ex eis sibi aliq̄ bonitas, vlʼ ḋcor accrescit, pticulare vo boᵐ qḋ 3º loco p rōe volēdi positū ē, ex neciᵗᵉ depēdet ex iis q̄ absoᵗᵉ ad ip̄ȝ reqrūť, lȝ ⁊ q̄dā pp meliꝰ hēat. Ex qbꝰ ꝯcludit. s. T. ꝙ aliq̄n rō diuine vo^{tis} ꝯtinet solū decētiā, aliq̄n vtilitatē, aliq̄n necitatē ex suppōne, neciᵗᵃᵗᵉᵐ vo absoᵗᵃᵐ solū cū vult seip̄ȝ. Sēsus istoꝝ ē, ꝙ aliq̄n rō volēdi, ē rō volēdi aliqd tāq̄ȝ ḋcēs ipi rōi, sic cū deꝰ vult vniūsū pp bōitatē diuinā, aliq̄n āt est rō volēdi aliqd tāq̄ȝ vtile ad talē rōnē, sic cū deus vult ptes nō eēntiales vniuersi pp ip̄ȝ vniuersuȝ

aliqñ ỏo est rõ volẽdi aliqd tãq̃ necĩu ad illá rõnẽ. sic cum deˀ vult ea q̃ absoˡᵗ reqrũt̃ ad aliqd̃ pticipare bonũ pp ipm bonũ pticulare. Si.n.deˀ aliqd vult, nec̃e est vt ea q ad eiˀ eẽntiá exigunt̃ velit. ℂ Sup. cap. 87.

Stẽso q diuinę voˡᵗ aliquá rõnẽ assignare possumˀ, ondit quõ pp ħ n̄ opz eiˀ aliquá cãm ponere.

ℂ Ubi aduertẽdũ, q aliud ẽ dicẽ aliqd eẽ rõnẽ diuinę voˡᵗ, ⁊ aliud ipsiˀ eẽ aliquaz cãm. Cũ.n. dicimˀ eiˀ eẽ aliquã rõnez, intellr ex pte voliti eẽ aliquã cãm, q̃ rñr ad iterroᵗᵒᵐ q̃ q̃ rit, q̃re ħ ẽ volitũ, ⁊ q̃ ẽ ipsiˀ voliti cã, ex q bz q ad diuinã volũtatẽ ordinẽ hẽat, rõ.n. volẽdi ex pte voliti se tz. Cũ ãt dicimˀ ipsius esse aliquã cãz, ponit̃ ipm actũ voˡᵗ ab aliq̃ cã depẽdẽ, sic cũ dicimˀ cognitiõis ɔ̃nis in nobis cãm eẽ cognitionẽ pnᵒʳᵘᵐ, itelligimˀ ipz actũ q cognoscimˀ ɔ̃nes, eẽ cãtũ ab actu q cognoscimˀ pnᵃ, ħ ãt ipoẽ ẽ in deo, iõ ɔcedit qdẽ. s. T. eẽ diuinę voˡᵗ aliquã rõnẽ, aliquã ãt eẽ eiˀ cãm negat. Probatq; hac rõne.

ℂ Q diuine voluntatis nihil potest esse causa. Capitulum. 87.

Quãuis ãt aliq̃ rõ diuine volũtatis assignari possit: n̄ tñ seqt̃: q volũtatis eiˀ sit aliq̃ cã. ℂ Uolũtati.n. cã volẽdi ẽ finis: finis ãt diuine volũtatis ẽ sua bonitas: ipsa igr̃ ẽ deo cã volẽdi. q̃ ẽ ẽt ipz suũ velle: alioꝝ ãt a deo volitoꝝ nullũ ẽ deo cã volẽdi: sz vnũ eoꝝ ẽ alteri cã: vt ordinẽ habeat ad diuinã volũtatẽ. ⁊ sic itellr deˀ pp vnũ eoꝝ aliud velle: pz ãt q n̄ oz discursũ aliquẽ ponẽ i dei volũtate. nã vbi ẽ vnˀ actˀ nõ ɔsideraẽ discursus. † (vt sup circa itellectũ ondsum ẽ.) Deˀ ãt vno actu vult suã bõitatẽ ⁊ oia alia: cũ sua actio sit sua eẽntia. ℂ Per pdicta ãt excludit̃ error q̃rũdã dicẽtiũ oia pcedẽ a deo sm simplicẽ volũtatẽ: vt de nullo oporteat rõnẽ reddẽ: nisi q: deˀ vult. ℂ Q̃d ẽt diuine scripture ɔriat̃ q̃ deũ phibet sm ordinẽ sapie sue oia fecisse: sz illd̃. ps. (Oia in sapia fecisti.) Et eccl. j. dz. (q deˀ effudit sapiaz suã super oia opera sua.)

ℂ Q i deo ẽ libeꝝ arbitriũ. c. 88.

† Ex pdictis ãt ondi pt q i deo libeꝝ arbitrium iuenit̃. ℂ Nã liberũ arbitriũ dz respcũ eoꝝ q̃ n̄ necẽitate qs vult. sz ppa spõte. vñ in nob libeꝝ arbitriũ ẽ respcũ eiˀ q volumˀ currere vel ãbulare. deˀ ãt alia a se n̄ ex necẽitate vult. (vt sup ondsũ ẽ.) deo igr̃ libeꝝ arbitrium habere cõpetit.

2 ℂ Adhuc volũtas diuina i his ad q̃ nõ sm nãz suã determiat̃: iclinat̃ q̃dãmõ p suũ itellm. † (vt supra ondsuz ẽ.) sed ex ħ hõ dz pre ceteris aialibˀ libeꝝ arbitriũ habere. q: ad volẽdũ iudicio rõnis iclinat̃ nõ ipetu nãe sic bruta: g̃ in deo est liberum arbitrium.

3 ℂ Itẽ † (sz phm in. 3. ethi.) volũtas ẽ finis: electio ãt eoꝝ q̃ ad fi-

ẽẽ cã volitiõis alioꝝ. ℂ Ex his excludit̃ error dicẽtiũ, q nulliˀ eoꝝ q̃ deˀ vult opz reddere rõnẽ, nisi qa deˀ vult, q ẽt error i scriᵗᵘʳᵃ sacra ĩmouet̃ phibẽte oia deũ sz ordinẽ sue sapię. ℂ Aduertẽᵈᵘᵐ, q licet effectus dei ex sola (fecisse, vt i ps. ⁊ eccl. i. diuina voˡᵗ depẽdẽt, vt dz p̃ pte. q. 19. ar. 5. alij ãt ex alijs cãis. iõ illoꝝ nõ pt pmoꝝ effectuũ assignari aliq̃ rõ creata, sic pductiõis vniuersi nulla ẽ rõ, nisi qa deus voluit bõitatẽ suã manifestare, ⁊ cõicare, qd̃ totũ ad diuinã voˡᵗᵉᵐ ptinet, alioꝝ ãt pt ratio creata assignari, voluit.n. deus hoiez hẽre manˀ, vt dseruirẽt intᵘⁱ opando diuersa opa, iõ falsũ ẽ q oia dependeant ex simplici voˡᵗᵉ dĩ, nulliusq; sit rõ nisi quia deˀ voluit, imo potiˀ dõm est q diuina sapia ẽ regula diuinę voˡᵗ, ⁊ q iõ deˀ sic voluit, qa p sapiaz suã est ħ ordinatũ ad illd̃, ⁊ ordinatũ vt ħ sit, iuxta ea q̃ dñr, p̃i. q. 23. ar. 6. ℂ Sup cap. 88.

Post q̃ž determiauit. s. T. de voˡᵗ diuina, vt voˡᵗᵃˢ est, nũc de ipa determiat vt bz rõnẽ liberi arbitrij, ⁊ ponit̃ ɔ̃ hec. In deo libeꝝ arbitriũ iuenit̃. Probat̃ p̃ sic. Deˀ alia a se nõ de necẽitate vult. g̃ ⁊c̃. pbʳ ɔ̃ña, qa libeꝝ arbitriũ dz reᵘ eoꝝ, q nõ ẽ necẽˡᵗ qs vult, sz ppa spõte.

ℂ Cõsiderãdũ ad hˀ rõis euidẽtiã ex doctri. s. T. qõnibˀ de maᵒ. q. 16. ar. 5. q aliqd se bz ad libeꝝ arbitriũ tanq̃ extra de rõne eiˀ, aliqd ṽo ɔuenit sibi sm q ẽ in aliq̃ nã. De rõne n. eiˀ ẽ vt in diuersa possit oĩa ordiata ad finẽ: posse ãt i bonũ, ⁊ malũ nõ ẽ de rõe liberi arbitrij, sz sibi ɔuenit iq̃zᵗᵘᵐ inuenit̃ in nã potẽti deficẽ. Silr q vnũ velit, ⁊ postea eiˀ oppᵐ p mutationẽ voˡᵗ, ɔuenit sibi sz q ẽ in nã aliq̃ mutabili. Uolẽs g̃. s. T. ondẽ i deo eẽ libeꝝ arbitriũ assũnit dũtaxat qd̃ ẽ de rõe liberi arbitrij. s. n̄ necẽitari ad ħ, vl' illd̃, sz posse velle ħ, aut illud in ordine ad finẽ. ħ.n. deo maxᵉ ɔuenit, cũ nullũ creatũ ad eiˀ bonitatẽ q̃ est finis, necẽiam habitudinẽ hẽat.

ℂ 2ᵒ. Uoˡᵗᵃˢ diuina in ijs ad q̃ sz nãz nõ determiat̃, iclinat̃ q̃dãmõ p itᵐ, vt dcm̃ ẽ. s. ca. 81. g̃ ⁊c̃. pbʳ ɔ̃ña, qa ex ħ hõ dz hẽre libeꝝ arbitriũ, qa ad volẽdũ iudicio rõis iclinat̃, nõ ipetu (nãę, vt bruta.

ℂ Aduertẽdũ, q cũ rõ liberi arbitrij ɔsistat in hoc, q in diuersa põt, sequat̃ ãt appetitˀ aialis cognitionẽ, ad hoc vt appetitˀ in diuersa possit, oz vt cognitio, ⁊ iudiciũ de appetibili ad multa se hẽat, est ãt ħ ppriũ intˢ ⁊ rõnis, nã in brutis ẽ determiatũ iudiciũ a nã, iõ bñ dz ħ loco q hõ ẽ liberi arbitrii, eo q iudicio rõis ad volẽdũ iclinet̃, vñ, vt dcm̃ ẽ. q̃. de mẽte. a. T. p̃i. q. 24. radix libertatis ẽ i rõne, sz fozalr sit in voˡᵗ. Ubi g̃ iclinatio voˡᵗ seqt̃ nõ nãz, sz iudiciũ intˢ, qd̃ est p intᵐ iclinari, vt in deo respcũ creaturarum inuenit̃, illa inclinatio libera ẽ, ⁊ ad libeꝝ ptinet arbitriũ.

ℂ 3ᵒ. Deˀ reᵘ sui hz voˡᵗᵉᵐ tm̃, reᵘ aũt alioꝝ hz electionẽ. g̃ ⁊c̃.

Aliud ẽ aliqd esse rõnẽ diuinę voluntatis: ⁊ aliud esse eiˀ cãm. fidẽ. p. p. q. 19. ar. 5. ⁊ q. 23. ar. 5. ⁊ de veri. q. 6. ar. 2.

† cap. 52.

Sexdeˀ gno.

† Aue. s. scriptu.

Diuina bonitas q̃ mõ ẽ diuine voluntatis cã.

fidẽ. p. p. q. 19. artĩ. 10. ⁊ i pˢᵒ scri. d. 25. ⁊ de veri. q. 24.

† cap. 87.

† cap. 82. post aue. scriptu.

Quid sit de rõne liberi arbitrij.

† cap. 81.

pb'ašo, qa vo^m ē finis, vt dī 3° ethic. ca. 7. electio āt eoꝝ q̄ sūt ad finē, ꝯña ēt pbat', qa electio sēp p liberꝝ fit arbitriū.

Vo'ūtas est finis. ℭ Circa illā ꝓpōnē Ari. vo^m ē finis. Aduerte, ꝙ nō accipit' vo^m p po^a, sȝ p actu vo^{lis}, vt dī p^a 2^e. q. 8. act^9 .n. ille vo^{tis} qui simp^r, ⁊ abso^e dī velle, ē ꝓpē respcū finis, q̄uis ⁊ q̄nqȝ idifferēter oēm actū vo^{lis} dicam^9 velle, sȝ ē iꝓpa acceptio, qa act^9 denoiat^9 a po^a, ē ei^9 actus simplex, act^9 āt simplex ē q terminat' ad per se obȝ po^e, finis āt est p̄ ⁊ p se obm vo^{tis}, iō ille ꝓpē act^9 vo^{tis} dī velle, siue vo^{tis} q ad finē terminat'.

Quā electio sēp p libꝝ arbitriū fit. ℭ Circa illā ꝓpōnē, electio sēp p liberꝝ arbitriuȝ fit dubitat', qa vt hic dī, electio ē eoꝝ q̄ sūt ad finē, sȝ multa sūt ad finē q̄ nō libere volum^9, sȝ eadē necīa, q̄volum^9 finē, sic ea sine qb^9 finis hri nō p̄t. ḡ electio nō sp ꝑtinet ad liberū arbitriū, nisi dicam^9 liberꝝ arbitriuȝ in aliqd necīo inclinari, qd eius rationi repugnat.

nē sūt. cū igit' de^9 seipȝ tāq̄ȝ finē velit. ⁊ nō sicut q̄ ad finē sūt. alia vō sic q̄ ad finē sūt. seqt' ꝙ respectu sui hēat volūtatē tm̄. respcū āt alioꝝ electionē. electio āt sēp per liberꝝ arbitrium fit. deo igit' liberum arbitrium competit.

4 ℭ Preterea hō p h̄ ꝙ hȝ liberꝝ arbitriū dī suoꝝ actuū dñs. h̄ āt maxie ꝯpetit p̄ agēti. cui^9 actus ab alio nō depēdet. ip̄e igi' deus liberꝝ arbitriū hȝ. ℭ Hoc etiā ex ipa nois rōne hri p̄t. nā liberꝝ ē. ꝙ sui cā est. (vt pȝ p phm in p^o. metha.) h̄ aūt nulli magis cōpetit q̄ȝ prime cāe: que deus est.

ℭ Qȝ in deo non sunt passiones affectuum. Caplm. 89.

Ex p̄missis āt sciri p̄t ꝙ passiōes affectuum in deo nō sunt. ℭ Scdȝ n. intellectiuā affectionē nō ē aliq̄ passio: sȝ solū s̄m sen

ℭ Ad h^9 eiusdem iā ꝯsiderā^m, ꝙ cū electio segregationē quādā ab aliis iportet, segregatio āt ñ fiat nisi eoꝝ q̄ cōmixta sūt, electio ꝓpē ē re^m eoꝝ q̄ sūt cōmixta, ⁊ ꝯueniētia, dū vnū eoꝝ aliis p̄acceptat', iō vbi sit vnū tm̄ mediū ordiatū ad finē, re^m ei^9 nō ē electio, sȝ eadē erit rō volēdi finē, ⁊ id qd ē ad finē, ⁊ eadē necītas, vbi āt ad finē multis mediis p̄t pueniri, re^m vniuscuiusqȝ illoꝝ p̄t eē electio. Silr oia necīa ad finem, sine qb^9. s. finis hri nō p̄t, hūt rōnē vni^9 medii ⁊ eadē necī^{te} sb vo^{te} cadūt cū fine, si cogscāt' necīa eē, ⁊ eoꝝ ñ ē electio, cū necīū aliis p̄acceptari ñ possit, eo ꝙ cū aliis vtilib^9 tm̄. ñ ꝯueniat. sȝ seipo ab aliis sit segre^{tum} i rōe ordiati ad finē, ip̄m. n. necīū ē, a^9 vo vtilia. Illa ḡ ꝓpō est vlr v̄a electio sp ad liberꝝ arbitriū ptinet, qa electio ē eoꝝ q̄ ad finē nō necīo ordināt', ⁊ iō ꝙ vnū p̄e aliis acceptet', ē ex libtate volētis finē. Ex q̄ ēt pȝ illā ꝓpōnē, electio ē eoꝝ q̄ sūt ad finē, opoztē itelligi d iis q̄ ꝯtīgētia sūt, ñ āt d iis q̄ necīa sūt ad finē, qa illa nō cadūt sub electione, eoꝝ necītate cognita, sȝ sub volitiōe finis, vñ ois q̄dē electio est eoꝝ q̄ sunt ad finē, nō aūt oia ordinata ad finē sub electione cadunt. Et sic cū creature ad diuinā bonitatē hēant ordinē ꝯtingētē. nō necīū, sequit' ꝙ oia creata sub diuina electione cadūt, ⁊ per ꝯñs, sub libero dei arbitrio.

ℭ 4°. De^9 ē max^e dñs suoꝝ actuū, cū act^9 ei^9 ab alio ñ depēdeat. ḡ ⁊c. pȝ ꝯña, qa hō p h̄ ꝙ hȝ liberꝝ arbitriū, dī dñs suorū actuū. Cōfirmat' ex nois rōe, qa liberꝝ dī qd sui cā est, vt dī p̄ met^e, h̄ āt nulli magi ꝯpetit q̄ȝ p^e cāe. ℭ Aduerte^m, cū dī deū eē max^e dñȝ suoꝝ actuū, ꝙ h̄ itellr nō q̄ ad sbaȝ act^9, cū act^9 ita sit sibi nālis sic eēntia, sȝ intellr q̄ ad terminationē ad oba. q. n. hāc ⁊ illā creaturā pducat, ē i libertate dl, ipa tm̄ sba pdu^{cti} actiue, ē sibi a nā, ⁊ ñ sbest libtati, n: si diceret' nega^{ue} actuū sbaȝ sibi libere, ⁊ ex se ꝯuenit. qa a nllo alio sibi ꝯuēit, sic nālia crea^{ris}, ab alio illa sūt tributa. ℭ Sup. c. 89.

Postq̄ȝ determinauit. s. T. de it^o ⁊ vo^{te} diuinis, nūc d passiōib^9 ⁊ v̄tutib^9 deter^{nat}. Circa h̄ āt duo fac. p̄ deter^{nat} de passiōib^9. 2° de v̄tutib^9. c. 92. Circa p^m duo fac. p̄ agit de iis q̄ a do remouēt', 2° d iis q̄ sibi ꝯueniūt. c. seqn. Pas^{ōes} āt dter^{nat} d passiōib^9 q̄ȝ d v̄tutib^9, qa aliq̄ v̄tutū oba sūt passiōes, p̄us āt de termi^{nat} d obis. Circa p^m duo facit, p̄ ondit nullā passionē ꝯuenire do rōe gnis. s. sȝ rōnē pas^{nis}. 2° ondit aliq̄s eē rōne ꝓprie spēi, ab ipo remo^{ri}. ℭ Quātū ad p^m, aduerte^m ꝙ affectiōis noie ipas pas^{nes}, vt pȝ ex. 1° 2^e. q. 22. ar. 2. s. T. intelligit, vñ cū igit ꝙ i do nō sit pas^o affectiua, ē ꝯstructio intrāsi^{ua}, ⁊ ē sēsus, ꝙ i ipo ñ sūt passiōes appetit^9, q̄ sūt affec^{tus} q̄dā, dñr āt pas^{nes} appetit^9 affec^{tus} q̄dā, ad drīā passiōis it' ⁊ sēsus q̄ sūt recep^{tiue} tm̄, ñ āt mot^9, ⁊ incli na^{tiue} ad reȝ, qd noie affe^{tus} ipoꝛtat'. ℭ Prob' ḡ

† tex. 218

Quid nomine affectiō. & im poztet.

† cap. 20.

sitiuā. (vt pbat' in. 7. physi.) nulla āt talis affectio i deo eē p̄t. cū desit sibi sēsitiua cognitio. (vt p supradicta ē manifestū.) relinqt' igi' ꝙ i deo ñ sit affectiua passio.

2 ℭ Preterea ois affectiua passio s̄ȝ aliquā trāsmutationē corporalē fit: puta s̄m ꝯstrictionē vl' dilatationē cordis: aut s̄ȝ aliqd h^9: q̄rū nullū in deo posse est accidere. eo ꝙ nō sit corp^9: neqȝ v̄t^9. in corpe. (vt supra ostēsum ē.) nō est igit' in ipso affectiua passio.

3 ℭ Itē in oi affectiua passiōe: patiens aliq̄lr trahit' extra suā ꝯditionē eēntialē: vel cōnālē dispōnē. cui^9 signū ē. qd h^9 passiōes si itēdant'. aialib^9 iferūt mortē. Sȝ nō ē posse deū extra suā nālē ꝯditionē aliq̄liter trahi. cuȝ sit oino imutabilis. (vt supra ostensum est.) pȝ igitur ꝙ huiusmodi passiones in deo esse non possunt.

p nullā passionē, vt passio est, do ꝯuenire posse, sic. Scdȝ itellectiuā affec^{tionem} ñ ē aliq̄ passio, sȝ s̄ȝ sen^{sitiuam} tm̄, vt dī. 7. phy. t^o. 18. ḡ in do ñ ē aliq̄ passio, i eo. n. ñ ē sensi^{ua} affectio, sic nec sen^{ua} cognitio.

Passio nō ē in appetitu intellectiuo.

ℭ Aduerte^m ex p^o 2^e loco supi^9 allato, ⁊ d xl. q. 26. ꝙ passio ꝓpē dcā inuenit' tm̄, vbi ē trāsmu^{tio} corpal', qa passio ꝓpē noiat rece^{ptionem} alic^9 cū alteri^9 abiec^{tione} p motū, ⁊ qa moueri ē corpoꝝ, iō i actu appetit^9 i^{ntellectiui}, qa nō ē act^9 organi corpal' ñ ē passio, sȝ tm̄ i actu appetit^9 sen^{ui}, vñ ⁊ ipsi^9 appetit^9 sen^{ui} mot^9 cū aliq̄ trāsmu^{tione} corpali dfiniūt', dī. n. ira accēsio sanguinis cc coꝛ. ℭ 2°. De^9 nō est corp^9, neqȝ v̄t^9 i corpe. ḡ ⁊c. pb' ꝯña, qa ois affectiua passio fit s̄m aliquā trāsmutationē corpalē. ℭ 3°. Nō ē posse deū eē suā nālē dispōnē aliq̄liter trahi, cū sit oio imutabil'. ḡ ⁊c. pb' ꝯña, qa in oi affectiua passiōe, patiēs aliq̄lr trahit' extra suā ꝯditionē eēntialē, vel cōnālem dispōnē, vñ per eaꝝ itēsionē aialia moriunt'.

ℭ Sȝ occurrit h̄ loco du^m ñ dissimulādū. Nā ꝯditio eēntial' dī, q̄ ꝯseqt' rei eēntiā, ⁊ dispō dī ꝯnālis, q̄ nāq̄ p^r ꝯseqt', remanēte āt eēntia, ⁊ p̄ncipiis nālib^9 ñ p̄t remoueri qd eēntiā ꝯseqt', aliogn nō ꝯseq̄ret' necīo eēntiā. ḡ passio nō p̄t trahere aliquē ex suā dispōnē eēntialē, nisi illud corrūpēdo. ḡ falsū ē qd hic dī. s. ꝙ patiēs trahit' ex suā ꝯditionē eēntialē.

Nō patiēs extra suam ꝯditionē eēntialē vel ꝯnālē dispōnē trahitur.

ℭ Rñ^r, ꝙ ꝯditio aliq̄ p̄t dici eēntial' 2^r, ⁊ silr dispō ꝯnāl', vno^o. qa ad p̄n^a eēntialia, ⁊ nālia de necītate ꝯsequit', sicut eē risibile est dispō cōnālis, hois ⁊ essentialis ꝯditio, alio mō qa cōcomitat' eēntiā semp ñ sue nāe res relinquat', ⁊ nisi interueniat ipedimētū, sicut hre duas man^9 est hoi cōnāle. Pri^a ꝯditio eēntialis nō pōt remoueri a re manēte subiecto, nō eni p qdcūqȝ agēs p̄t remoueri risibilē eē ab hoie, q̄ āt eēntialis vel cōnālis scdo mō dī, p̄t ex aliq̄ ipediēte, aut extrinsecus agēte remoueri, p̄t. n. aliqs eē hō, ⁊ tm̄ duas man^9 nō hre. hoc ḡ scdo mō intēdit. s. T. h. de ꝯditione eēntiali log.

vn̄ cū dixisset, ꝙ patiēs trahit̄ aliq̄lr extra suā ꝯditionē es-sentialē, ne aliqs existimaret ip̄z loq̄, aut de p̄ncipijs eēntie, aut de eo qd̄ talia p̄n̄ de necītate ꝯsequit̄, ideo exponēdo qd̄ dixerat addidit, vel cōnālē dispōnē, ac si diceret, voco ꝯdi-tionē eēntialē oēz cōnālē dispōnē, id. s. qd̄ ꝯseqt̄ nām rei si bi derelictā, oi deducto ipediēte, h̄ āt in oi passiōe aliq̄lr fit, qa aut ꝯcalescit corpus ex motu appetitꝰ, aut fri gescit, aut ꝯbit cor, aut dilatat̄ p̄ter cursuz con suetū nāe sue, oi cit āt patiēs ali qualr, nō āt ꝑm p̄lr trahi extra ꝯditionē nālez ⁊ eēntialem, qa nō oio qdez sua nāli dispōne p̄i uat̄, ꝫ aliq̄ tm̄ ex p̄te, dum v̄bi gr̄a, aut magis solito intendit̄, aut remittit̄.

† cap. 82.

¶ 4ᵒ. Diuina vo lūtas nō deter-minat̄ ꝑz se ad vnū respcū crea turaꝝ, ꝫ ex ordi ne diuīe sapie. ꝗ ⁊c̄. ꝓbat̄ ꝯña: qa ois affectio q̄ ē ꝑz passionē, d̄terminate i vnū fert̄ ꝑm moᵐ ⁊ mensurā passio nis, cū passio i-petū bēat ad ali qd vnū, sicut ⁊ nā, ⁊ pp̄ h̄ rōne oporteat eā rep̄ mi, ⁊ regulari.

Quō pas-sio ad ali-qd vnū ī-petuz ha-beat: ⁊ re-gulari rō-ne possit.

¶ Circa istā ꝓpō nez. Passio ipe-tuz h̄z ad aliqd vnū, sic̄ ⁊ nā du bitat̄. Nā rep̄i mi, ⁊ reglari rōe ꝯuenit ei tm̄, qd̄ diuersiᵒᵉ p̄t ferri, ⁊ dirigi: pp̄ h̄ opō v̄tutis nutritiue nō regulat̄ rōe, qa ē ad vnū d̄ter miata, ꝫ vt hic dr̄ oz regulari rōe, ⁊ rep̄mi passionē. ꝗ nō ē ad vnū determinata, ⁊ sic vr̄. s. T. sibiipsi h̄ loco ꝯdicere.
¶ Ad hꝰ euidētiā ꝯsiderāᵐ, ex qōnibꝰ de v̄l. q. 25. ar. 1. ⁊ 4. ꝙ alr appetitꝰ nāl' determiat̄ ad vnū, ⁊ alr appetitꝰ aialis. Nā appetitꝰ nāl' nō ꝯseqt̄ aliquā app̄hēsionē appetētis, ꝫ forᵐ n. ilē, ⁊ qa res nāl' i suo eē ē deterᵃ, iō talis appetitꝰ est ad vnū appeᵈ determinatū, ꝓpea posita forᵃ, ⁊ deductis ipe dimētis seqt̄ actus, sic̄ posita grauitate in corꝑe graui seqt̄ motꝰ deorsū, si graue sit ex locū ip̄z, ⁊ nō sit ipeditū, appeti tus āt aialis seqt̄ app̄hēsionē sensus, ⁊ qa sensus p̄t app̄hē dere aliqd vt ꝯueniēs, ⁊ vt nociuū, ⁊ aliq̄n nl' app̄hēdē vt ꝯueniēs, aut vt nociuū, iō tal' appetitꝰ nō determiat̄ ad vnū appeᵈ ꝑz se, nz sp̄ erit i actū deducꝫ ipedimētis, ꝫ si app̄hē dat̄ aliqd vt delecᵗᵉ, ⁊ ꝯueniēs de necīᵗᵉ fert̄ i illō, ⁊ eꝯrio, si app̄hēdat̄ vt nociuū ꝑz sensum illō necio refugit, i q̄ differt ab appetitu rōnali q nō d̄terminat̄ ad vnū nisi respcū finis, q̄tūcūqꝫ sibi aliqd ꝓponat̄ vt boᵐ ⁊ vtile, ex q̄ pz ꝙ appe-titꝰ nāl' ex se d̄terminat̄ ad vnū, appetitꝰ āt aial' n̄ determiat̄

4 ¶ Amp. ois affectio q̄ ē ꝑz pas-sionē. determiate i vnū fert̄ ꝑm modū ⁊ mēsurā passiōis. passio n. ipetū h̄z ad aliqd vnū. sic̄ ⁊ nā. ⁊ pp̄ h̄ rōe oz eā rep̄mi ⁊ regula-ri. Diuina āt volūtas nō determi nat̄ ꝑm se ad vnū in his q̄ creata sūt nisi ex ordine sue sapie.† (vt supra ondsuz ē.) nō est igit̄ in ip̄o passio ꝑm affectionē aliquam.

5 ¶ Adhuc ois passio ē alicꝰ i po tētia existis. deꝰ āt est oio liber a pōa. cū sit actꝰ purꝰ. ē igit̄ agēs tm̄. ⁊ nullo mō aliq̄ passio in ip̄o locū h̄z. sic igr̄ ois passio: ⁊ noie: ⁊ re adeo remouet̄. Quedā aūt passiōes remouēt̄ adeo nō solū rōe sui gn̄is. ꝫ ēt rōe sue spēi. ois n. passio ex obo spēz recipit. cuiꝰ igr̄ obm oino deo ē incōpetēs: talis passio adeo remouet̄ ēt ꝑm rōnē ꝓprie spēi. Talis āt ē tristi-tia ⁊ dolor. nā eiꝰ obz est malū iā ihērēs. sic̄ gaudij obm ē bonū p̄ sens ⁊ hitū. tristitia igit̄ ⁊ dolor ex ip̄a sui rōne in deo eē nō p̄nt.

6 ¶ Adhuc rō obi alicꝰ passionis nō solū sumit̄ ex bono ⁊ malo: ꝫ ēt ex h̄ qd̄ aliq̄lr qs se h̄z ad alte rū hoꝝ. sic. n. spes ⁊ gaudiū dif-ferūt. Si igr̄ modus ip̄e se hn̄di ad obz q in rōe passiōis icludit̄. deo n̄ ꝯpetit. nec ip̄a passio deo ꝯuenire p̄t ēt ex rōne ꝓprie spēi: spes āt quāuis hēat obm bonū: nō tm̄ bonū obtētū: ꝫ obtinēdū. qd̄ qdē deo nō p̄t ꝯpetere rōne sue pfectionis: q̄ tāta ē. ꝙ ei ad-ditio fieri non pōt. Spes igit̄ in deo esse nō p̄t: ēt rōne sue spēi. ⁊ silr neqꝫ d̄siderū alicꝰ nō habiti.

7 ¶ Amp. sic̄ diuina pfectio ipedit pōam additiōis alicꝰ boni obti-nēdi adeo. ita ēt mlto āpliꝰ exclu dit pōam ad malū. Timor āt re-spicit malū qd̄ pōt iminere. sicut spes bonū obtinendū. duplici ꝗ rōe sue spēi timor adeo excludi-tur: ⁊ qr nō ē nisi existis in pōa. ⁊ qa h̄z obm maluz qd̄ pōt inesse.
¶ Itē pn̄ia mutationē affectus iportat. igit̄ ⁊ rō pn̄ie deo repu-gnat. n̄ solū qr spēs tristitie ē. ꝫ ēt qr mutationē volūtatis iportat.

8 ¶ Preterea absqꝫ errore cogni tiue virtutis esse nō pōt. vt illud qd̄ est bonū apprehēdat̄ vt ma-lū. nec est nisi in particularibus bonis. vt alterꝰ malū possit bo-nū existere alteri in quibus cor-ruptio vnꝰ est gn̄atio alterius. vl' autem bono ex nullo bono

ad vnū nisi suppᵘ app̄hēsiōe q̄ ꝓpōit̄ sibi aliqd ꝫ rōe ꝓprij obi, ⁊ qa vt dr̄. 12ᵉ. q. 17. ar. 7. app̄hēsio sensiᵘᵃ i hoie, nata ē reglari rōe cū ip̄a sit p̄ticlaris, ⁊ rō sit vl'is, sic̄ ⁊ v̄tꝰ actiua p̄ti clarꝫ a v̄tute vl' reglat̄, iō ⁊ ip̄e motꝰ appetitꝰ senᵘᵃ natꝰ ē rō ne reglari, vt. s. ip̄i modꝰ, ⁊ t'minꝰ qdā a rōe iponat̄ indicā-te sic eē appeteᵐ, puta vidictā, sic dēre appeti ⁊ n̄ alr. Passio igr̄ d̄terminat̄ ad vnū ex app̄hen sione q̄ indicat̄ aliqd delectaᵘᵉ, ⁊ ꝯueniēs, aut ma lū, ⁊ nociuū, ad illō ēt ꝑz se toto ipetu fert̄, cū nā lr ferat̄ i oē de lecᵉ, nālrqꝫ refu giat oē triste, sic̄ ita ꝑz se, ⁊ abso lute toto ipetu fert̄ ad vidictā, ⁊ iō ad h̄ vt vi-ciosa n̄ sit necē ē vt a rōe aliqs fi-bi limes ipōat̄, ⁊ silr est de alijs passionibꝰ. Ad duᵐ ꝗ dr̄ ꝓ. ꝙ sili tudo iter nāz. ⁊ passiōez accipiē da est tm̄, q̄zᵐ ad determiᵒᵉᵐ ad vnū. si āt q̄zᵐ ad moᵐ determiᵒⁱˢ; quia ⁊ nā, ⁊ pas sio ad vnū qdez d̄terminat̄, ꝫ nō diuersiᵒᵉ, nā nā a forᵃ nāli deter-minat̄ ad vnū, passio āt ex app̄ hēsiōe sēsus, aut ēt rōis. Dr̄ 2ᵒ, ꝙ tale determiatū ad vnū ex app̄-hēsiōe p̄t repri-mi, ⁊ reglari rō ne, ⁊ p̄t ad illō vnū diuersiᵒᵉ se hre, ⁊ ꝑz. s. totū ipetū si app̄hēsio sēsus n̄ sit ꝑz rōnē iperata, ⁊ ꝑz aliquā limiᵗᵃᵐ, si ip̄a app̄hēsio rōe reglet̄, d̄terᵐⁱᵘᵐ āt ad vnū ex forᵃ, n̄ ē necē ad h̄, vt bonū sit, ꝙ rōe reglet̄. qa ex se

¶ Quātū ad 2ᵐ ondit̄, ꝙ aliq̄ passiones a (nō subdit̄ rōni.) deo ēt rōe ꝓp̄e spēi remouet̄. s. ex ꝓp̄a dr̄ia q̄ vnaq̄qꝫ ponit̄ in sua spē, ⁊ ab alijs distigꝰ passiōe. Et sex ponūt̄ ꝯnes. Pꝰᵃ est. Tristitia, ⁊ dolor nō sūt i deo, ꝓbt̄. Obm eiꝰ est malū iā ihērēs, sic̄ gaudij boᵐ pn̄s, ⁊ hitū, ꝫ deo h̄ nō ꝯuenit. ꝗ ⁊c̄. pz ꝯña, qa cū ois passio ex obo spēz recipiat, tal' passio cuiꝰ obz ē deo icōpetēs, ab eo ꝑz rōnē ꝓp̄e spēi remouet̄. ¶ 2ᵃ ē. Spes, aut d̄siderū n̄ ē i deo, ꝓbt̄, supponēdo rōnē obi alicꝰ passiōis n̄ solū sumi ex bono, ⁊ malo, ꝫ ēt ex h̄ ꝙ aliqs ad alteꝝ hoꝝ aliq̄lr se h̄z, ex q̄ seqt̄, ꝙ si modꝰ se hn̄di ad obm passiōis deo nō ꝯpetit ⁊ ip̄a q̄z passio ab ip̄o remouet̄, tūc sic. Spei, ⁊ d̄siderij obz ē boᵐ n̄ qdē obtētū aut hitū, ꝫ obti nēdū, aut n̄ hitū ꝫ h̄ deo n̄ p̄t ꝯpetē, cū eiꝰ pfectio tāta sit vt ei aliqd addi nō possit. ꝗ ⁊c̄.

Vtrᵘᵐ deꝰ aliqd spe ret crea turā.

¶ Sz occurrit duᵐ. Nā nō so lū sibi qs sperat boᵐ, ꝫ ēt amicꝫ. ꝗ q̄uis bonitati ⁊ pfectio ni diuie aliqd addi nō possit, qa tm̄ creature aliqd addi p̄t, poterit in deo esse spes, q̄ speret creaturā aliqd obtēturaz.

¶ Rñd' φ spes, q̄ ē passio appetit⁹ sen^{ui}, extēdit tm̄ ad bonū sperātis, cū bonū appetit⁹ sen^{ui} sit dlecta^{le}, ꝛ 9ueniēs s3 sen sū, s3 spes q̄ noiat actū vo^{tis} pt ēt scd̄ario ad bonū alteri⁹ ex tēdi, iq̄3^{m} p amorē aliqs vnit alteri, vt dī 22^{e}. q. 17. ar. 3. Ue rūtn̄ spes ēt isto⁹ sūpta i deo eē nō pt, qa spes pp̄e respic̄ bo nū, qd ēt respcū sperātis ē futur, deo aūt n̄l ē futur. Si āt ali quis nomē spei vellet largi⁹ ac cipere p actu, s. vo^{tis}, q̄ qs vult alicui bonū illi futur cū certitu die, sic ñ eēt icō ueniēs dicē deū sperare nob̄ bti tudinē, s3 h̄ eēt vocabul' abuti.

cap. 21. ¶ Aduertē^{m} āt, φ spes eo mō q̄ pt eē de ijs q̄ ad alios ptinēt. s. h̄ alic⁹ rei euētu, ñ est de ipo euētu boni alteri⁹, nisi inq̄3^{m} existimat vt bonū sperāti, vt dī. 3. sē. d. 26. i expōne lrē, iō cū nl' bonitatis deo possit addi, nullo^{o} pt dici eē spē in deo, pp h̄ s. T. ad ostēden du3 i deo spē nō eē, h̄ solu3 p rōe adduxit, φ pfe ctiōi diuīe aliqd addi non pōt.

¶ 3^{e} ē. Timor nō ē in deo. pb^{r}, tū qa ei⁹ ob3 ē ma lū qd ptinet in deo āt nō ē po^{a} ad malū, tum qa nō est, nisi existētia in potentia.

¶ 4^{e} est. Penitētia nō ē in deo, pbat, tu3 qa est spēs tristitie, tū qa mutationē affect⁹ iportat, quor neutrū est in deo.

¶ 5^{e} ē. Inuidia nō ē i deo, pb^{r}, tū qa ē spēs tristitie, tū qa tri stat de bono alteri⁹, q̄r neutr ē in deo. 2^{m} pb^{r}, qa aliqs tri stat de bono alteri⁹ iq̄uātū accipit bonū alteri⁹, vt sibi ma lū. h̄ āt in deo eē nō pt, tū qa nulli⁹ bonū pōt sibi esse malū, cū sit vle bo^{m}, vlī āt bono nl' depeat ex pticl'ari bono, tū qa nō pōt id qd est simplr bonū, ꝛ nō est sibi malū appbēdere vt malum, cum scientia sua sit absq3 errore.

Uñ bono nihil bpe rit ex bo no pticu lari. ¶ Aduertē^{m}, φ bonū vle 2^{r} accipi pt, vlīrate. s. pdicatiōis, ꝛ vlīrate pfectiōis, ꝛ de vtroq3 ver ē, φ nl' ab eo p qdcūq3 pti culare bonū remouet, vlīs. n. pdicabil' rō nō tollit aut ipsi eis p rōes pticl'ares, nō. n. ex h̄ φ bō sit sba aiata sensibil rō nalis, remouet ab aiali φ sit sba aiata sensibil', ista. n. ptici patio cōis a pticl'ari nō est p sepationē, aut remotionē alic⁹ ptis ab ipo vlī, s3 p cōicationē toti⁹ sue rōis ipsis pticl'arib⁹, ꝛ qa vle sm pfectionē mō q̄dā pfectiōi 9tinet qcqd 9tinet vle sm pdicationē: iō p pticl'are, qd vle3 nā3 pticipat nl' tol lit ab vlī, s3 tm̄ ei⁹ silitudo pticularib⁹ s3 eor mo^{m} cōicat, sic si eēt bō vlīs separ⁹, ad modū idee platonice pticulares hoies illū hoie3 vle3 pticiparēt, nō aliquā ptē ab eo detra hēdo, sed ei⁹ silitudinē p eor 9ditione capiēdo, sic ēt ignis aliis suā spē3 cōicat absq3 sui diminutiōe. Bono ḡ vlī, qd ē de⁹, alia pticl'aria bona pticipāt, dū aliq̄lē ei⁹ silitudinē ge

pticulari decipit aliqd: sed p vnū quodq3 repñtat. De⁹ āt ē vle bonū. c⁹ silitudinē pticipando oia dicūt bona. null⁹ igit malū sibi pt esse bonū. nec pt eē ēt vt id qd ē sim plr bonū: ꝛ ñ ē sibi malū apphē dat vt malū: q: sua scia ē absq3 er rore. ē. ḣ (vt sup̄ ostēsū ē.) inuidiā igr in deo impolē est esse ēt sm sue spēi rōnē. nō solū qa inuidia spēs tristitie est. s3 ēt q: tristat de bo no alterius: ꝛ sic accipit bonū al terius tanquā sibi malum.

9 ¶ Adhuc eiusdē rōis ē tristari de bono ꝛ appetere malū. nā p̄ mū est ex h̄ φ bonū estimat ma lū. s3 v̇o ē ex h̄ φ malū estimat bonū: ira āt ē appetit⁹ mali alte ri⁹ ad vindictā. ira igit adeo lon ge ē sm rōnē sue spēi. nō solū q: effect⁹ tristitie ē: s3 ēt q: ē appeti t⁹ vindicte pp tristitiā ex iniuria illata 9ceptā. ¶ Rursus quecū q3 alie passiones har speciex sunt. vel ab eis causant: pari ra tione a deo excluduntur.

¶ Q: in deo sit delectatio ꝛ gau

sunt, nihil tñ ab eo vlī bono, p pticularia bona subtrahit.

¶ 6^{e} ē. Ira nō ē in deo, pbat, tū qa ē effcūs tristitie, tū qa est appetit⁹ mali alteri⁹ ad vindictā, ē. n. ira appetit⁹ vindicte pp tristitiā ex iniuria illata 9ceptā, vtrūq3 āt hor a deo re mouet. p^{m} q̄dē p3 ex supiorib⁹, 2^{m} v̇o pb^{r}, qa appetere malū 9tingit ex h̄ φ malū existimat bonū, h̄ āt deo 9uenire non pt. Cōcludit ex oib⁹ ijs, φ eadē rōne q̄cūq3 alie passiōes ab istis sunt vel causan tur, a deo sunt excludende.

dium. Capitulum. 90.

Sunt āt q̄dā passiōes q̄ l3 deo nō 9ueniāt sm qd passiōes. nihil tñ ex rōe sue spēi iportāt re pugnās diuine pfectiōi. de nūero āt har est gaudiū ꝛ delectatio. ¶ Est. n. gaudiū pñtis boni: ne q3 igr rōne obti qd ē bonū: neq3 rōe modi se hñdi ad obm. qd ē actu hitū: gaudiū s3 sue spēi rō nē diuine pfectiōi repugnat. Ex h̄ āt manifestū ē. φ gaudiū vel de lectatio pp̄ie in deo sit: sic. n. bo nū ꝛ malū apphēsu3 sūt obm ap petit⁹ sensibil'. ita ꝛ appetit⁹ itel lectiui. vtriusq3. n. ē pseq bonū ꝛ fugere malū. vel sm v̇itatē: vel s3 estimationē: nisi φ obm itelle ctiui appetit⁹ ē cōius q̄3 sēsitiui. q: itellectiu⁹ appetit⁹ respicit bo nū vel malū simplr. appetit⁹ aūt sensitiu⁹ bonū vl' malū s3 sensū. sic ēt ꝛ intell's obm est cōius q̄3 sensus. S3 opōnes appetit⁹ spe ciē ex obtis sortiunt. Inueniūt igit in appetitu intellectiuo. q ē

¶ Sup cap. 90. Iste so q̄ sunt passiōes q̄s a deo remo ueri necē ē, ostē dit vlteri⁹. s. T. q̄ sunt ille q̄ sibi aliq̄ mō sunt at tribuēde. Circa h̄ aūt duo facit. P^{r} ostēdit, φ deo gaudiu3, ꝛ dlectatio 9uenī ant. 2° idē de a more māifestat ca. seq̄nti. Quā tū ad p^{m} duo fa cit. P^{o} pbat p positū. 2° ostēdit dria3 inter gau diū, ꝛ delec^{nem}. ¶ Prob' igit p̄ ḡ sic. Gaudiū ꝛ dlectatio deo ñ repugnāt s3 suā spēm, ꝛ in vo^{te} sm suā spē3 sūt. ḡ ēt diuine vo^{ti} nō desunt, p3 9ña, qa q̄ sūt in vo^{te} nr̄a, ēt in vo^{te} diuia eē o3, nisi diuine repugnēt pfectiōi, añs q̄ ad p̄mā ptē pb^{r}, qa neq3 rō ne obiecti, neq3 rōe modi se hñdi ad obm sm suā spēm diui ne pfectiōi repugnat, nā obm ei⁹ ē bonū actu hitū, q̄r neu trū repugnat deo, q̄ ad scd̄a3 v̇o ptē pbat, qa idē ē obm ap petit⁹ sensitiui, ꝛ vo^{tis}. s. malū, ꝛ bonū apphēsu3, l3 obm vo lūtatis sit cōius obto appetit⁹ sensitiui, qa illi⁹ obm ē bonū simplr, hui⁹ v̇o bonū vl' malū sm sensū, s3 opōnes appetit⁹ spē3 sortiunt ex obiectis. ḡ in vo^{te} sūt sīles opōnes s3 spēm opōnib⁹ appetit⁹ sensi^{ui}, differentes i h̄, φ tales opōnes i appeti tu sensitiuo sūt passiōes, i vo^{te} āt sūt simplices opōnes. ḡ ꝛc.

¶ Circa p̄mā ptē añtis attēdēdū ē, φ vt dictū ē in pcedenti cap. p ppriā rōnē spēi passiōis, itelligim⁹ nō totū qd cadit i diffōne passiionis, sed qd in diffōne ei⁹ ponit tāq3 ppa dria p quā ab alijs passionib⁹ distinguit, sic. n. gaudiū, ꝛ dlecta tio, sm φ sūt in appetitu sensitiuo: l3 in sua rōe includāt pas sionē tāq3 gn̄s, sūt. n. passiōes appetit⁹ sensi^{ui}, ꝛ rōe h⁹ repu gnēt diuine pfectiōi, rōe tm̄ ppe drie, q̄ fozalr a gn̄e distinguūt, p inq̄3^{m}. s. iportāt q̄etationē appetit⁹ in bono 9iuncto, diuine pfectioni nō repugnāt, ꝛ in volūtate ēt reperiunt, ꝛ pp h̄ di cunt ex rōne sue spēi diuine pfectioni nō repugnare.

Obm vo luntatis ē bonū sim plr, appe tit⁹ āt sen sitiui bo num sen sus. ¶ Circa driaz obi vo^{tis} ꝛ appetit⁹ sen^{ui} aduertē^{m}, φ nō iō dr ob3 vo^{tis} bo^{m} simp^{r}, appetit⁹ āt sensi^{ui} bonū sensi^{le}, q̄si ad bo nū vle tm̄ terminet volūtas, ad bonū āt sensibile terminet appetit⁹ sensitiu⁹, h̄. n. falsū ē, qa sic it' ñ tm̄ itelligit vle3 rō

volútas. similes opõnes s̃z rõnem spẽi opõnib⁹ appetit⁹ sẽsitiui. i h̃ differentes: q̃ i appetitu sẽsitiuo sũt passiões pp̃ cõicationẽ ei⁹ ad organũ corpale. i itellectiuo ãt sũt opõnes simplices. sic̃.n. ꝛ passionẽ timoris q̃ ẽ in appetitu sensitiuo refugit q̃s malũ futurũ. ita sine passiõe itellectiuus appetit⁹ idẽ opat̃. Cũ igr̃ gaudiũ ꝛ delectatio deo n̄ repugnẽt s̃z suã speciẽ. s̃z solũ inquãtũ passiões sũt. in volũtate ãt sint s̃m suã spẽm. nõ ãt vt passiões. Relinqt̃ q̃ẽt diuine voluntati non desint.

2 Itẽ gaudiũ ꝛ dlectatio ẽ q̃dã q̃etatio volũtatꝫ i suo volito: de⁹ ãt i seipso q̃ ẽ p̃ncipale suũ volitũ maxie q̃etat̃ vtpote oẽz sufficiẽtiã i se h̃ñs. ipe igit̃ p suã volũtatẽ i se maxie gaudet ꝛ delectat̃.

3 Preterea delectatio est q̃dã opatiõis pfectio. †(vt pz p phm. 10. ethic.) pficit. n. opõnẽ sic pulchritudo iuuẽtutẽ: s̃z de⁹ pfectissimã opõnẽ h̃z i itelligẽdo. (vt pz ex p̃dcis.) si igr̃ nr̃z itelligere pp̃ suã opationẽ ẽ dlectabile. diuinũ itelligẽ erit sibi delectabilissimũ.

4 Amp̃. vnũqđqz nãlr̃ i suo sili gaudet q̃si i ꝯueniẽti: nisi p accidẽs inquãtũ ẽ ipeditiuũ p̃pe vtilitatis. Sic̃ figuli adiuicẽ corrixãt̃ p eo q̃ vn⁹ ipedit lucrũ alteri⁹. Oẽ ãt bonũ est diuine bonitatꝫ silitudo: †(vt ex sup̃dcis pz.) nec ex aliq̃ bono sibi aliqđ depit. Reliquit̃ igit̃ q̃ de⁹ de oi bono gaudet: ẽ igr̃ i eo p̃pe gaudiũ ꝛ delectatio. Differũt ãt gaudiũ ꝛ delectatio rõe. Nã delectatio puenit ex bono realr̃ ꝯiũcto: gaudiũ ãt h̃ nõ reqrit: s̃z sola q̃etatio volũtatꝫ sufficit ad gaudij rõnẽ: vñ delectatio est solũ de coniuncto bono si proprie sumat̃: gaudium autem de exteriori. Ex quo pz q̃ deus proprie in seipso

nẽ boni, s̃z ẽt boni sensibil̃ ꝛ p̃ticlaris rõnẽ, ita ꝛ vo^{tas} nõ solũ fert̃ i olẽz rõnẽ boni, s̃z ẽt ad p̃ticlare bonũ sensi^{le}, s̃z attẽdit̃ h̃ diĩa q̃z^{ad} rõnẽ fo^{r}alẽ s̃b q̃ aliqđ terminat actũ appetit⁹, sic.n. bonũ simp^{r}. i. n̄ limitatũ ad aliquã p̃ticlarẽ boni rõnẽ, s̃z abso^{te} sũptũ ẽ obz vo^{tis}, q̃cq̃d.n. rõnẽ boni p̃ticipat s̃b vo^{te} cadere pt̃, bonũ ãt nõ simp^{r}, s̃z ꝯctũ ad bonũ sensi^{le} ẽ obz appetit⁹ sensitiui, q̃a q̃cq̃d h̃z rõnẽ boni sensibil̃ pt̃ cadẽ s̃b appetitu sensi^{uo}, n̄ ãt q̃cq̃d absolutã boni rõnez p̃ticipat, vñ l3 cadẽ res vo^{te} ꝛ appetitu sensi^{uo} appetat̃, tñ actũ vo^{tis} t̃miat iq̃z^{m} bonũ est abso^{te}, actũ ãt appetit⁹ sensi^{ui}, iq̃z^{m} ẽ bonũ q̃đdã sensi^{le}.

Circa illã p̃põnẽ. appetit⁹ respicit bonũ vel malũ aduertẽ^{dum} ex doctri. s. T. p^{a}. q. 20. ar. 1. q̃ bonũ ꝛ malũ sũt p̃pa obĩ appetit⁹, s̃z dissimode, bonũ.n. p̃ncipali⁹, ꝛ p se ẽ obz appetitus, malũ ãt scđario ꝛ p aliđ, iq̃z^{m}. s. opponit̃ bono, iõ cum aliq̃n dĩ absolu^{te} q̃ bonũ ẽ obm vo^{tis} nõ opponit̃ ei q̃đ hic dĩ bonũ vl̃ malũ eẽ obia, cũ n. ẽ s̃mo de p̃, ꝛ p se obo vo^{tis}, obz ẽ bonũ eẽ ipsi⁹ obz, cũ ãt ẽ s̃mo de obo tã p se q̃z p aliđ, obm ẽ q̃ bonũ vl̃ malũ, eadẽ n. ẽ po^{a} oppo^{torum}, sic visus visibil̃. ꝛ n̄ visibil̃, ꝛ audit⁹ audibilis ꝛ nõ audibil̃, vt dĩ 2° de aĩa, s̃z vni⁹ p se alteri⁹ võ p aliđ.

Aduertẽ^{dum} tñ, q̃ alr̃ vo^{tas} se h̃z ad bonũ ꝛ malũ, ꝛ alr̃ visus ad visibile, ꝛ inui^{le}. Nã vo^{tas} circa vtrũq̃ actũ positiuũ h̃re pt̃, p̃seq̃t̃.n. bonũ ꝛ fugit, ac dtestat̃ malũ p actũ elicitũ, visus ãt n̄ h̃z actũ positiuũ ẽc inui^{le}, q̃a i visu ẽ tñ act⁹ vni⁹ rõnis. s. app̃hẽdẽ obz p se. q̃ act⁹ ad inui^{le} termiari n̄ pt̃, cũ visus ab inui^{li} n̄ ꝯstituat̃ i actu, s̃z dĩ eẽ p accñs ipsi⁹ tenebre, q̃a ex h̃ q̃ a visibilib⁹ immutari n̄ pt̃ nullo exñte obiecto i po^{a} ꝛ obis suffi- ciẽt̃ p̃ñtib⁹, iudicam⁹ aliq̃d vl̃ iteriori aerẽ tenebrosũ.

Circa 2^{am} ptẽ añtis attẽdẽdũ, q̃ passiões appetit⁹ (l3 eẽ. sensi^{ui} n̄ sit eiusdẽ spẽi cũ opõnib⁹ vo^{tis}, q̃a diffa^{s} põa^{r} n̄ sũt act⁹ eiusdẽ spẽi. Cũ.n. po^{e} distiguãt̃ p̃xĩ p act⁹ fo^{r}alr̃ sũptos i. ad obia fo^{r}alia ꝯparatos, repugnat põas esse diffa^{s} spẽi, ꝛ eap act⁹ eẽ eiusdẽ spẽi. ꝛ iõ cũ dĩ passionẽ s̃z eãdẽ rõnẽ spẽi eẽ i vo^{te}, itelli^{r} ẽ nõ de idẽptitate simp^{r}, s̃z p̃por^{is}, i vo^{te}.n. ẽ opõ eiusdẽ rõis s̃z quãdã p̃por^{nem}, cũ opõnib⁹ appetit⁹ sensitiui. n̄ ãt eiusdẽ obo ꝛ simp^{r} rõis specifice, ꝛ silr̃ itelli^{r} ẽ, cũ dñr eẽ i deo s̃z rõnẽ sue spẽi. Sic̃.n. sapia s̃m eãdẽ rõnẽ ẽ in deo, ꝛ i creaturis p̃portiõalr̃, nõ simplr̃, ita ꝛ h̃ passiões.

Circa p̃bationẽ ipsi⁹ 2^{e} p̃tis añtis dubi^{r}. Ur.n. falsũ suppõnẽ. s. q̃ gaudiũ ꝛ dlectatio opõnes q̃dã sint. h̃.n. negat. s. T. 12^{e}. q. 31. ar. 1. p̃^{m}. vbi ait, q̃ cũ dĩ dlectatio ẽ opõ ẽ p̃dicatio

Rñ^{r}, q̃ opõ 2^{r} accipi pt̃, vno^{o} cõiter p oi (p cãz n̄ p eẽntiã. actu elicito a po^{a}, alio^{o} p illo actu, q̃ po^{a} mouet̃ in obz, q̃ dĩ mot⁹ appetit⁹ ad bonũ, vt mot⁹ a q̃ete distig^{r}. Pri^{mo} delectatio ẽ opõ, ꝛ ad hũc sensũ vocat eã ph̃s 7° ꝛ 10. ethi. opõnẽ. ẽ.n. act⁹ ab appetitu elicit⁹. 2do n̄ ẽ opõ s̃z ꝯseq̃t̃ opõnẽ, n̄.n. ẽ mot⁹ ad appeti^{le}, s̃z q̃es i bono adepto, iõ q̃đ igr̃. s. T. p̃ 2^{e} eẽ p̃dica^{tionem} n̄ p eẽntiã, s̃z p cãz, cũ dĩ dlectatio ẽ opõ, itelligẽdũ ẽ de opõne 2do, n̄ ãt p^{o} sũpta. Vel dõz q̃ delectatio, n̄ ẽ illa opõ q̃ ꝯnalis ẽ, ꝛ dlectabil̃ appetẽti, ẽ tñ opõ appetit⁹, talẽ opõnẽ ꝯnalẽ ꝯcomitãs. p̃^{mo} sensũ h̃ñr i p^{a} 2^{e}. 2^{m}. võ h̃ ioco.

2°. De⁹ i seipso max^{e} q̃etat̃. vtpote oẽz sufficiẽtiã i se h̃ñs. ḡ in se max^{e} gaudet, ꝛ dlectat̃, p̃bat̃ ꝯña, q̃a gaudiũ ꝛ delectatio ẽ q̃dã q̃etatio vo^{tis} in suo volito.

Aduertẽdũ p̃, q̃ p boni adeptionẽ, ꝛ p̃ñtiam dĩ q̃etari appetit⁹, q̃a ad illud bonũ ãpli⁹ non mouet̃ p desideriũ, s̃z sibi ex ei⁹ p̃ñtia est satisfactũ, q̃nto ãt maius est bonũ q̃đ h̃ẽt̃, tãto magis appetitui satisfacit, vt. s. paucio ra iã ꝯsideret, ꝛ iõ vbi bo^{num} h̃ñs oẽz i se pfectionẽ ꝛ sufficiẽtiaz h̃z q̃le est bonũ diuinũ, tale totalr̃ appetitui satisfacit, vt. s. ni^{l} aliud desideret ãpli⁹, ꝛ ex h̃ h̃z de⁹, q̃ bonũ suũ sit sibi max^{e} delectabile, q̃a cũ sit sũmũ ꝛ pfectissimũ bonũ, nõ relinqt̃ i appetitu aliq̃s mot⁹ desiderij ad aliđ bonũ acq̃rẽdũ. s̃z i seipo pfectissime q̃escit.

Aduertẽ^{dum} 2°, q̃ delectatio pt̃ dici q̃es, ꝛ mot⁹ diuersi^{mode}. Si n. ꝯsideret̃ ordo appetit⁹ ad bonũ, sic h̃z rõnẽ q̃etꝫ, sic.n. q̃đ mouet̃, cũ ad t̃minũ puenerit q̃escit, ita appetit⁹ h̃ito bono q̃đ ꝯsiderabat q̃escit, ꝛ h̃ q̃esce dlectari ẽ, n̄ ãt ꝯsideret̃ ordo app^{tus} ad appetitũ sic mot⁹ q̃dã ẽ, mouet̃.n. appe^{tus} a bono p̃ñti, ꝛ ꝯiũcto, p̃p igr̃. s. T. 12^{e}. vbi. s. 2^{m}. q̃ ẽ q̃es ꝯsiderata p̃ñtia obi dlectãꝫ, ẽ võ mot⁹ iq̃z^{m} remãet imutatõ appe^{tus} ab appe^{li}. Ex q̃ pz q̃ dlec^{tio} alr̃ dĩ q̃es appetit⁹, q̃z i corpib⁹ dicat̃ q̃es, i ill̃.n. q̃es dic̃ solũ negõnẽ mot⁹, ꝛ nĩ positiuũ sonat, h̃ dic̃, q̃es ãt appetit⁹ i bono ꝯiũcto dic̃ actũ appetit⁹ cũ negõne vlterioꝝ iq̃sitiõis postq̃z.n. appetẽs h̃z bo^{num} q̃đ q̃rebat, n̄ ãpli⁹ mouet̃ p appetitũ ad illđ q̃rẽ^{dum}, s̃z i bono adepto dlectat̃, ꝛ h̃ act⁹ q̃ dlectat̃, iõ dĩ q̃es, q̃a ẽ cũ cessa^{tione} mot⁹ executiõis q̃ appetẽs tẽdebat ad finis acq̃si^{tionem}. In deo ãt põit̃ h̃ q̃es, nõ iq̃z^{m} ẽ termin⁹ appetit⁹ tẽdẽtꝫ in finẽ acq̃rẽ^{dum}, cũ talis mot⁹ appetit⁹ nõ sit in deo, s̃z rõne sue pfectiõis, iq̃z^{m}. s. est quietatio q̃dam appetitus in bono coniuncto.

3°. Deus pfectissimã opationẽ h̃z in itelligẽdo. ḡ sic nr̃z it^{re} pp̃ opõnis pfectionẽ est delectabile, ꝛ diuinũ it^{re} erit h̃o delectabilissimũ, p̃b^{r} ꝯña q̃a delectatio, ẽ q̃dã opõnis pfectio, vt dĩ. 10. ethic. c. 4. Q̃ño delectatio pficiat opõnẽ p modũz boni ꝯple^{tiui} supueniẽtꝫ, ꝛ p mo^{dum} agẽtꝫ idirecte ex eo. s. q̃ ille q̃ dlectat̃ in ope diligẽti⁹, ꝛ attẽti⁹ opat̃. Uide. s. T. 12^{e}. q. (33. ar. 4.

4°. Oẽ bonũ ẽ diuĩe boni^{tatis} sili^{tudo}, nec ex aliq̃ bono aliqđ sibi depit. ḡ ꝛc̃. p̃bat̃ ꝯña, q̃a nãlr̃ vnũq̃đq3 in suo sili gaudet q̃si sibi ꝯueniẽti, nisi p accñs, iq̃z^{m} ẽ ipeditiuũ p̃prie vtilitatis, oppo^{tum} eueniat. Q̃ñtũ ad scđm q̃a visus

Bonũ vl̃ malũ est obz appetitus.

Textus 4.

Ratio visus se h̃z ad inuisibile.

Ratio passiones appetitus sensitiui non sunt eiusdem speciei cum operatiõib⁹ voluntatis.

Ut gaudium ꝛ delectatio operationes sint.

Textus 6.

Ratio delectatio rõnem q̃etis habet.

ē.s.T. īdifferēter vti noīe gaudij,ꝛ ðlecta^{nis}, ne h^{9} occasiōe ðceptio accidat,oñdit quō distiguāt, ꝛ iqt ꝙ distiguūt rō ne si vnūqðqꝫ ꝓꝓe sumat. nā ðlec^{tio} ex bono realr ꝯiūcto ꝓ uenit, ꝛ ē ð bono ꝯiūcto tm̄, gaudiū āt ē ð exte^{ri}, ꝛ ad ei^{9} rō ne nō suffic sola gētatio vo^{tis}.

Ubi se hēant inter se gaudiū ꝛ delectatio.

ℭ Ur āt.s.T.h loco ꝯdicē ijs. q.12^{e}.q.31.ar.3.dīr ibi.n. vult ðlec^{tio}^{nem} eē gn̄s gaudij,eēqꝫ oē gaudiū ðlec^{tio}^{nem}, sꝫ nō eꝫ, hic aūt opp^{m} vr tenere. Nā aut itellr ꝙ gaudiū sit ð exteriori solū, aut ꝙ sit, ꝛ de ꝯiūcto, ꝛ de exte^{ri}. Si p^{o} mō, sic n̄ se hñt sic iferi^{9}, ꝛ supi^{9}, sꝫ sicut ex opp^{o} ꝯdiuisa. Si aūt 2°, gaudiū erit supi^{9} ad ðlectationē, ois.n. ðlec^{tio} erit gaudiū.

† Idē.p.p. h.20.ar.1.

‡ cap.26.

delectat: gaudet āt i se ꝛ i alijs.

ℭ Q2 in deo sit amor. Cap.91.

† Similr āt oꝫ ꝛ amorē i deo eē ꝯm actū volūtatis ei^{9}. ℭ Hoc.n. ē ꝓꝓe ð rōe amoris ꝙ amās bonū amati velit. de^{9} aūt vult bonū suum ꝛ alioꝝ. (vt ex dictis patet:) ꝯm hoc igitur deus ꝛ se ꝛ alia amat.

2 ℭ Adhuc ad vitatē amorꝫ reqrit ꝙ bonū alic^{9} ꝓut ē ei^{9} velit. Cui^{9}.n. bonū aliqs vult solū ꝓut i alteri^{9} bonū cedit p accidēs amat: sic q vult vinū ꝯseruari: vt illð bibat: aut hoiēꝫ vt sibi sit vtil' aut ðlectabil': p accñs amat vinū aut hoiēꝫ: p se aut seipm. Sꝫ de^{9} vult bonū vniuscuiusqꝫ ꝯm ꝙ ē ei^{9}: vult.n. vnūqðqꝫ eē ꝯꝫ qð i se bonū ē. lꝫ ēt vnū ordiet i bonū alteri^{9}: de^{9} igr amat vē ꝛ se ꝛ alia.

diū. qa ðlec^{tio} ē tm̄ ð bono ꝯiūcto, gaudiū āt ð h, ꝛ ð exte^{ri}, si āt oē gaudiū erit ðlec^{tio}, qa gaudiū ð exte^{ri} nō ē ðlec^{tio}, ꝯꝫ ℭ Ad h^{9} euidētiā ꝯsiderā^{dum} ē, ꝙ h loco ꝯpar.s. ea q̄ h dīr. ðlec^{tio}^{nem}, ꝛ gaudiū ꝯꝫ ꝙ vtrūqꝫ ineēt tm̄ i vo^{te}. s. ꝯꝫ ꝙ noiant simplicē opōnē vo^{tis} absqꝫ passiōe, ꝛ cū iqt, ꝙ gaudiū ē ð exte^{ri}, n̄ ē itellīr ꝙ sit solū ð exte^{ri}, sꝫ ꝙ ē ꝛ ð ꝯiūcto bono, ꝛ ð exte^{ri} p qð distig'a delec^{ne}, q̄ ē ð bono ꝯiūcto tm̄, pꝫ āt hūc eē itelrꝫ vboꝝ.s.T. ex hꝯ q̄ sbiūgit. s. de^{9} i seipo ꝓꝓe ðlectatur, gaudet āt i se ꝛ i alijs. Si.n. gaudiū eēt de bono exte^{ri} tm̄, nō gauderet i se ꝛ i alijs. 2° g̃ possum^{9} loq ð ðlec^{ne}. s. aut ꝯꝫ ꝙ ē cōe qd ðlec^{tio}, q̄ ē simp' opō vo^{tis} ꝛ ðlec^{tio} q̄ ē passio appetit^{9} sensi^{tiui}, aut ꝯm ꝙ i vo^{te} tm̄ repit, vt. s. noiat qetationē vo^{tis} i bono. Si p^{o} accipiat, sic ē qd supi^{9} ad gaudiū, ꝛ gaudiū ē ei^{9} spēs ꝯm Aui. i si^{o} suo ð aīa, qa gaudiū ineēt solū in hñtib^{9} rōnē. ē.n. ðlec^{tio} ꝯñs rōnē; ðlec^{tio} āt ineēt ēt i brutis, i qb^{9} nō ē gaudiū, ꝛ h^{o} loqtur^{9} ē.s.T. i h^{o} 2°. Si āt accipiat 2°, sic gau^{m} ē supi^{9} ad ðlec^{nem}, qa ē ꝛ ð bono ꝯiūcto, ꝛ ð bono ex^{tr}inco, ðlec^{tio} āt ē ð ꝯiūcto tm̄, ꝛ h^{o} itellexit h loco, vñ nulla ē ꝯdictio. Qð āt dī.12^{e}.q.31.ar.5. actiōes alioꝝ eē nobis ðlec^{nis} cāꝫ, itellīr ē de delec^{ne} cōiter supta, ꝯꝫ ꝙ ꝯtinet sub se gaudiū. nō āt de delec^{ne} q̄ sub gaudio ꝯtinet. de q̄ dixim^{9} h loco sermonē hēri.

ℭ Sup cap. 91.

Secūdo oñdit, ꝙ i ðo ēt amor sit, ꝯꝫ ꝓpā rōnē sue spēi. Circa h āt 4^{or} fac. p oñdit ꝓpo^{m} rōib^{9}. 2° tā hāc ꝯnē qꝫ ꝓcedētē auctatib^{9} ꝯfirmat. 3° remouet qðdā du^{m}. 4° ostēdit quō alie passiōes q̄ ꝯꝫ rōnē sue spēi repugnāt dine ꝑfectiōi deo i sacra scrip^{ra} attribuāt. ℭ Quātū ad p^{m} arg^{m} p sic. De^{9} vult bonū suū. ꝛ alioꝝ. g̃ i ipo ē amor ꝯꝫ actū vo^{tis} ei^{9}. ꝓb' ꝯña, qa ð rōe amorꝭ ē ꝙ amās bonū amati velit. ℭ Aduerte. ꝙ iqt amorē eē i ðo ꝯꝫ actū vo^{tis} vt ꝑseruet se ab amor. q ē passio appetit^{9} sensi^{tiui}. ℭ 2°. De^{9} vult bonū vniuscuiusqꝫ, vt ē ei^{9}, cū velit vnūqðqꝫ eē ꝯꝫ ꝙ i se bonū ē, lꝫ vnū ēt ordinet i bonū alteri^{9}. g̃ amat vē, ꝛ se, ꝛ a^{a}, ꝓb' ꝯña, qa ad vitatē amorꝭ reqrit ꝙ amās velit bonū alic^{9}, ꝓut ē ei^{9}, nā si bonū ei^{9} vellet solū. vt i bonū alteri^{9} cedit, p accñs illð amaretur, sic q vult vinū ꝯsuari, vt illð bibat, aut hoiēꝫ, vt sibi sit vtil', vl' ðlectabil'. ℭ Aduertē^{dum}, ꝙ p vitatē amoris itelligit s.T. ei^{9} ꝓpriā rōnē, ꝛ ꝑfec^{tionem}, ꝑfecto.n. amor, ꝛ p se qs aliū amat, qñ ei^{9} bonū vult, vt ei^{9} ē, ꝛ n̄ tm̄ ꝓp alteꝝ. vt.n. dr̄ p^{a} 2^{e}.q.26.ar.4. sic ens p se simp' ē qð hꝫ eē. ens āt ꝯꝫ qd qð ē i alio, ita bonū simp' ē qð ipāꝫ hꝫ boni^{tatem}, bonū āt ꝯꝫ qd ē id qð ē bonū alteri^{9}, ꝛ ie amor q̄ amat aliqd vt ei sit bonū, ē amor simp', amor āt q̄ amat aliqd vt sit bonū alteri^{9}, ē amor ꝯꝫ qd. ℭ Attēdē^{dum} qꝫ ꝙ n̄ icōuenit vnū, ꝛ idē i se bonū eē tāqꝫ hñs bo^{tatem}, ꝛ tm̄ eē ēt ordi^{natum} ad alteri^{9} bonū aliq^{d}, sic medicia dulcis, ꝛ i se hꝫ appetibi^{tatem}, ꝛ ad sani^{tatem} ordiat, ið ēt

n̄ icōuenit, ꝙ aliqd simp' amet, dū ei optat bonū suū, vt ē suūꝫ, ꝛ vlteri^{9} ordiet ad alteri^{9} bonū, illð āt ꝯꝫ qd amat qð n̄ amat, nisi vt bonū alteri^{9}, ꝓp h iqt.s.T. ꝙ bonū vniuscuiusqꝫ de^{9} vult, vt ē ei^{9}, ac p h vnūqðqꝫ vē amat, lꝫ vnū i bonū alteri^{9} ordiet. Uult.n. de^{9}, vt vnūqðqꝫ sit ꝑfectū ꝯꝫ ꝯditionē sue nāe, ꝛ vult cū hoc vt vnū per alterū iuuetur.

ℭ Sed occurrit du^{m} circa ꝑdcā. Nā p^{a} pte.q.20.ar.2.3^{m}. dr̄, ꝙ de^{9} ꝓꝓe loqndo nō amat creaturas irrōnales amore amicitie, ꝛ idē vr̄ dicē ð amore beniuolētie, sꝫ amore tm̄ ꝯcupiscētie iqꝫ^{tum} ordinat eas ad creaturas rōnales, ꝛ ad seipm, qð āt ꝓꝓe amat amor ꝯcupiscētie amat ꝯꝫ qd, ꝛ vt bonū alteri^{9}, n̄ āt simp', vt ipꝫ hēat bo^{tatem}, vt hēt p^{a} 2^{e}. vbi. ē. g̃ de^{9} n̄ vult bonū creature irrōnal' ꝯꝫ ꝙ ē ei^{9}, sꝫ tm̄ vt ē alteri^{9}, ꝛ ipām n̄ vē amat.

Ut^{m} de^{9} de amet creaturas irrōnales amore amicitie an rōnum amore cōcupiscentie.

ℭ Ad h^{9} euidētiā ꝯsiderā^{dum} ē, p^{o} ꝙ ꝯꝫ ꝯꝫ qd, c^{9} opp^{m} hic dī. nō ē idē dicē, amor diuidit in amorē amicitie, ꝛ amorē ꝯcupiscētie, ꝛ amor diuidit i amicitiā, ꝛ ꝯcupiscētiā. Nā p^{a} diuisio est ꝯueniēs, ꝛ ē diuisio nō i diuisos act^{9} appetit^{9}, sꝫ ē diuisio eiusdē act^{9} amorꝭ i diuisas rōes. Cū.n. amar sit velle bo^{m} alicui, idē act^{9} ꝯꝫ ꝙ fert i id cui volum^{9} bonū dī amor amicitie, inqꝫ^{tum} assimilat amicitie, amic^{9}.n. amico vult bonū, ꝯꝫ vō ꝙ fert in bonū qð volum^{9} alicui dī amor ꝯcupiscētie ꝓp quādā similitudinē ad ꝯcu^{am}, Nā ꝛ ꝯcupiscētiā fert i bonū qð alicui volum^{9}, lꝫ ferat i illð iqꝫ^{tum} ē absēs. Scða āt diuisio eēt icōgrua, tū: qa cū amicitia sit hit^{9}, vt dī.8.ethi. n̄ pt̄ ꝯdere amorē q ē act^{9}, tū qa amor ē act^{9} a ꝯcupiscētia o^{m}nio distict^{9}, ꝛ sic nō pt̄ in ꝯcupiscētiā, ꝛ amicitiā diuidi. ℭ Cōsiderā^{dum} 2°, ꝙ lꝫ n̄ sunt ideꝫ amor amicitie, ꝛ amicitia, ꝛ amor ꝯcupi^{tie}, ꝛ ꝯcupi^{tia}, aliqñ tm̄ amor amicitie accip' p ipo actu amicitie, siue p ipa amicitia, ꝛ amor ꝯcupi^{tie} p ipa ꝯcupi^{tia} ꝓut amor ē ð bono absente, sꝫ illa nō ē ꝓꝓa acceptio illi^{9} diuisiōis. ℭ Cōsiderā^{dum} 3°, ꝙ beniuolētia 2^{r} accipi pt̄. s. cōiter ꝛ ꝓꝓe, cōiter supta signat actū vo^{tis} q̄ alicui volum^{9} bonū qūocūqꝫ vt est ei^{9}, ꝓꝓe aūt supta signat actū vo^{tis} q̄ volum^{9} abso^{te} bonū alicui tm̄, vt ē ei^{9} bonū. ℭ Dr̄ g̃ p^{o}, ꝙ ad irrōnalia de^{9} nō hꝫ amicitiā, ꝓꝓe accepta amicitia, qa nꝫ pñt deū reamare, nꝫ illi i vita itellec^{ua} ꝛ btā cōicare pñt, q ſſ de rōne amicitie dine. Dr̄ 2°, ꝙ de^{9} ea amat amor amicitie ꝓꝓe supto. Nā illi vult bona nālia, ꝛ esse, Dr̄ 3°, ꝙ ea amat amor beniuolētie cōiter dcō, vult.n. eis eoꝝ bonū, iqꝫ^{tum} ē eoꝝ bonū, cū sit eoꝝ cā. Et h voluit. s.T. 3° sen.d.32.ar.2.2^{m}. Dr̄ 4°, ꝙ ea n̄ amat beniuolētia ꝓꝓe dcā, qa n̄ vult eis bonū suū, vt ē tm̄ eoꝝ bonū, sꝫ ēt bonū eoꝝ in bonū alioꝝ ordiat. Dr̄ 5°, ꝙ de^{9} ea amat amor ꝯcupi^{tie} ꝓꝓe supto, qa vult bonū ipoꝝ i ordie ad creaturā rōnalē. Dr̄ 6°, ꝙ n̄ amat ea ꝯcu^{tie} ꝓꝓe dcā, qa tal' act^{9} i deo n̄ ineēt, cū ipꝑfectionē icludat. Ex his seqt, ꝙ de^{9} ista, ꝛ amor amicitie, ꝛ amore ꝯcu^{tie} amat iqꝫ^{tum}, ꝛ vult eis bonū, vt ē eoꝝ bonū, ꝛ ea ad rōnaliū creaturaꝝ vtili^{tatem} ordiat. Et h signauit.s.T. h loco dū iqt, ꝙ de^{9} vult bonū vniuscuiusqꝫ, vt ē ei^{9}, lꝫ vnū ēt ordiet i bonū alteri^{9}. Ad du^{m} itaqꝫ dī, ꝙ.s.T. in p^{a} pte accipit amorē amicitie p ipa amicitia, vt pꝫ ex ijs q̄ ibi dic. n̄ āt p amor amicitie ꝓꝓe dcō. Silr beniuolētiā accipit ꝓꝓe, n̄ āt cōiter dictā, qꝫ neutꝝ ē ad irrōnalia, nō āt negat eū amare irrōnalia amor amicitie ꝓꝓe supto, ꝛ beniuolētia cōiter sumpta, vt h loco voluit, ið n̄ seqt ꝙ ea amet tm̄ ꝯꝫ qd, ꝛ ꝙ nullo^{o} velit bonū creature irrōnal' vt ē ei^{9}. Qð āt vr̄ ibi dicere qñ ea amor tm̄ ꝯcupi^{tie} amat, itellīr ē ð amor ꝯcupi^{tie}, vt a va amicitia distig', qð qdē amore amicitie nō excludit. Nā

3 ¶ Amplius cũ vnũqδqʒ nãlr velit ⁊ appetat suo mõ ꝓpꝛiũ boñ. si ħ hʒ amoris rõ φ amãs velit aut appetat bonũ amati: ꝯñs est φ amãs ⁊ amatũ se ħeãnt sic ad id qδ ẽ cũ eo aliq̃ mõ vnũ: ex q̃ vr̃ ꝓpa rõ amoris ꝯsistẽ i ħ φ affect⁹ vni⁹ tẽdat i alteꝝ. sic i vnũ cũ ipo aliq̃ mõ: pp qδ a Dio. dr̃ (φ amor ẽ vnitiua vi⁹). q̃ʒto ḡ id vñ amãs ẽ vnũ cũ amato est mai⁹: tãto ẽ amor itẽsior. magis .n. amam⁹ q̃s nob̃ vnit ꝯ̃iõnis origo aut conuersationis vsus: aut aliqd h⁹: q̃ʒ eos q̃s nob̃ solũ vnit hũane nãe societas. ¶ Et rursus: q̃ʒto id ex q̃ ẽ vnio. ẽ magis itimũ vel vnitũ amãti tanto amor fit firmior. vñ iterdũ amor q ẽ ex aliq̃ passiõe fit itẽsior amore q ẽ ex nãli origie vl' ex aliq̃ hĩtu. sʒ facilr⁹ trãsit. Id aut ẽ vñ oia deo vniũt. s. ei⁹ bõitas quã oia imitãt: ẽ maximũ ⁊ intimũ deo. cũ ipse sit sua bonitas. Est igit i deo amor nõ solũ verus: sed ẽt perfectissimus ⁊ firmissimus.

4 ¶ Itẽ amor ex pte obi nõ ipor/ tat aliqd repugnãs dõ cũ sit boni: nec ex mõ se habẽdi ad obʒ. Nã amor ẽ alicui⁹ rei nõ minus cũ hr̃. sed magis: q: bonũ aliqδ

q: ĩ rõnalib⁹ ñ vult bo^m vt ẽ ĩ nĩs ꝑ ꝓp bo^m. sʒ ⁊ vt ẽ ĩ ꝓpꝛietãt vt i vtilitatẽ alioꝝ cedit, iõ dr̃ illa amare ꝯcu piscẽtie amore. ⁊ ñ tñ amore amicitie: lʒ ad illa amicitiã ñ hẽat. φ ẽ ea amare amore ꝯcupi^e tñ, vt ꝯ amicitiã distiguit/ ñ ãt vt ꝯ amorẽ distiguit amicitie iux ea q̃ predicta sunt. Primo ḡ mõ loquit' hic. s. T. secundo aũt modo in prima parte.

¶ 3°. Id vñ oia vniunt deo. s. ei⁹ bõitas: quã oia imitãt ẽ max^m ⁊ itimũ deo cũ sit ipa bõitas. ḡ in deo ẽ amor. ñ solũ ver⁹ sʒ ẽt pfe/ ctissim⁹ ⁊ firmissim⁹, ꝓbat ꝯña. q: amans se hʒ ad amatũ sic ad id φ ẽ aliq̃ vnũ cũ ipo, tũ q: cũ vnũqδqʒ nãlr velit, ⁊ appetat suo mõ ꝓpũ bo^m ñ ħ hẽat amoris rõ φ amãs velit bonũ amati/ seq̃t φ amãs ad amatũ se hẽat sic ad id qδ est aliq̃ vnũ cũ eo, tũ q:/ vt Dio. igt. amor ẽ vis vnitiua, q̃ʒto ãt id vnde amãs ẽ vnũ cũ amato ẽ mai⁹/ tãto ẽ amor itẽsior. q̃ʒto qʒ ẽ magis itimum, ⁊ vnitum amãti. tanto amor est firmior.

Unũqδqʒ nãlr vult suo mõ ꝓpꝛiũ bo^m. ¶ Circa illã ꝓpõnẽ vnũqδqʒ nãlr vult suo mõ ꝓpũ bo^m. attẽdẽdũ φ iõ dixit. s. T. suo mõ pp diu^{sum} appetituũ. cũ .n. sit app' q̃dã mere nãlis ĩ ꝯñs apphẽsionẽ appetẽtis. sʒ for^{mã} nãlẽ. sic appe' ḡuis ad locũ deorsũ. sit ẽt ap^{us} aial' ꝯño app^{nem} sens⁹. ⁊ sit ap^{us} rõnal' ꝯño app^{nem} rõis. sʒ diuer^{sum} nãꝝ vnaq̃qʒ res nãlr appetit ꝓpũ bo^m. q̃. n. cog̃ne caret ꝓpũ bo^m ap/ petũt ap^m mere nãli. q̃ ãt hñt cog̃nẽ sen^{tiuã} tñ, vt bruta. suũ bo^m appetũt ap^m sen^m: q̃ ãt rõnẽ hñt vt hoies ap^m rõali nãlr

Amãs ad amatũ se hʒ sic ad id qδ ẽ aliq̃ quo mõ vnũ cum ipso. ¶ Circa illã ꝓpõnẽ. Amãs ad amatũ se (ꝓpũ bo^m appetũt. hʒ sic ad id qδ ẽ aliq̃ vnũ cũ ipo/ adũte/ φ amãs aliq̃ñ cũ amato ẽ vnũ p eẽn^{tiã}/ sic cũ q̃s amat seipʒ/ aliq̃ñ ẽ vnũ vl' sʒ silitudinẽ vl' q̃cũqʒ alia vnitate/ sic cũ vn⁹ artifex amat aliũ artificẽ eiusdẽ artis/ ad amorẽ ḡ. ñ reqrit' ꝑ vnio ꝑm sbaʒ: sʒ sufficit vnio sʒ silitudinẽ/ vel alio q̃uis mõ. ⁊ iõ dcm̃ est φ amãs se hʒ vt aliq̃ vnũ cũ amato: ñ ãt ꝑ vt vnũ simplr.

Quãto id vñ amãs ẽ vnũ cũ amato est mai⁹ tãto ẽ amor itẽsior. ¶ Circa id qδ dcm̃ ẽ/ q̃ʒto id vñ amãs ẽ vnũ cũ amato ẽ maius, tãto eẽ itẽsiorẽ. amorẽ atte^{de} ex doc. s. T. 2^a 2^e. q. 26. ⁊. 3 sen. d. 29. φ ħ vreꝝ ẽ i ordie ad illδ bo^m, qδ ptiet ad illã ꝯiunctionẽ. sic itẽsiori affectu q̃s vult ꝯsãguieo bo^m nãle q̃ʒ velit cõmilitoni/ q: ꝯiũctio nãl' origis ẽ maior ꝯiũctiõe militie. ⁊ itel^{ligẽdum} ẽ simp^r loq̃ndo, q: sʒ q̃d ex aliq̃ acc̃nti ꝑt accidẽ vt maior/ ⁊ itẽsior affect⁹ hẽat ad min⁹ ꝯiũctos. vñ subiũgit. s. T. φ iterdũ amor/ q ẽ ex aliq̃ passiõe fit itẽsior amore q est ex nãli origie, lʒ facili⁹ trãseat: ꝯtigit. n. vt aliq̃s ex supueniẽte siti itẽsi⁹ appetat dulce vinũ sibi ꝓpo^m. ⁊ oblatũ: q̃ʒ cõ

¶ Occurrit ãt du^m q̃ʒ^m ad rõnẽ, q̃ p (sanguineũ aut amicũ. hr̃ amãtẽ se hr̃e ad amatũ sic ad id qδ ẽ vnũ aliq̃ cũ ipo. Ex istis. n. duab⁹ ꝓpõnib⁹. Amat ẽ velle bo^m amati. ⁊ vnũq̃sqʒ nãlr vult ꝓpũ bo^m. nihil aliδ seq̃t q̃ʒ φ vnusq̃sqʒ nãlr amat se/ ñ ãt seq̃t φ amãs se hẽat ad amatũ sic ad id qδ ẽ vnũ cũ ipo. Itẽ ñ vr̃ φ ꝓpõ a Dio. sũpta sit ad ꝓp^m. itẽtio .n. s. T. ẽ loq̃ de vniõe amãtis/ ⁊ amati/ q̃ p̃cedit amorẽ: vñ ex magnitudie ei⁹, vñ amãs vnit' amato accipit itẽsionem amoris. ꝓpõ ãt dio. s. amor ẽ vis vnitiua/ ñ itelli' δ vnione p̃cedẽte amorẽ. q: effect⁹ ñ ẽ añ suã cãʒ. ḡ ñ ẽ ad ꝓpo^m. Ad cui^{us} ꝑ' dubij. Attẽdẽdũ. ꝑ φ 2^a ꝑt itellã aliqd nãlr velle ꝓpũ

bo^m, vno^o q: ꝓpũ bo^m vult ⁊ appetit actu nãli, ñ ãt actu libero/ eo mõ q̃ dicim⁹ hoiẽʒ nãlr velle bti^{tudinem}, alio^o q: ad ꝓpũʒ bo^m hʒ hitudinẽ nãlẽ, tãq̃ʒ ad obʒ suũ, eo mõ q̃ dicim⁹ visũ tẽdẽ nãlr i visibile. hʒ. n. ordinẽ ad visibile ꝑm nãm suam. q: est apprehensiuus visibilis: non autem audibilis.

¶ Attẽdẽdũ 2° / φ ꝓpũ bo^m 2^r possum⁹ accipẽ. vno^o vt opponit' bono accidẽtali: quõ dicim⁹ rõale. ⁊ risibile eẽ ꝓpũ bois bonũ, albedinẽ võ. ñ eẽ ꝓpũ bois bonũ. alio^o vt opponit' bono alieno ⁊ eẽneo: eo mõ q̃ dicimus id qδ ab aliq̃ possidet' eẽ ꝓpũ ei⁹: ⁊ oẽ qδ alic⁹ quõcũq̃ʒ ẽ eẽ ipsius: vt isto^o idẽ sit dicẽ ꝓpũ bo^m alic⁹ φ bo^m suũ. i ista ḡ ꝓpõne. vnũqδqʒ nãlr vult ꝓpũ bo^m accipit' nãlr 2do / ⁊ silr 2do ꝓpũ bo^m / ⁊ ẽ sensus. φ vnũqδqʒ per suũ appetitũ hʒ nãlẽ ordinẽ ad bonũ φ ẽ aliq̃ suũ tãq̃ʒ ad ꝑn^{le} ap^{tum}, ñ ãt ad bo^m alteri⁹: q̃ʒ^m oio alienũ ẽ. cũ. n. ap^{tus} sit iclina^o ꝯñs formã rei, aut nãlẽ, aut apphẽsaʒ/ dat' ãt nãe iclinatio ad bo^m ipsi⁹ nãe: sic lapidi dat' iclinatio ad locũ deorsũ: q: loc⁹ ille ẽ ḡui ꝯueniẽs. ⁊ brutis dat' iclinatio sen^{tia} ad φ seq̃ndũ φ sibi ꝯueniẽs ẽ sʒ sensũ. ⁊ silr hoi dat' rõnal' iclina^o ad ħ vt p rõnẽ sibi δ necẽis puideat, seq̃t' φ nã cuiuslʒ ap^{tus} ordiat': ⁊ icliat' i bo^m appetẽtis aliq̃, tãq̃ʒ i suũ ꝑn^{le} obʒ. vñ ⁊ q̃ñ q̃s vult alicui bo^m: ħ ẽ q: illũ cui vult bo^m existiat tãq̃ʒ alteꝝ se. ⁊ sic bo^m/ φ illi vult, ẽ aliq̃ suũ ipsi⁹ pp vnionẽ ipsi⁹ cũ illo sʒ affectũ: hũ ḡ ad hũc sensũ ꝓcedit rõ. s. T. sic amãs vult bo^m amati. sʒ vo^{las} ñ fert' nisi i bo^m φ ẽ aliq̃ volẽtis. ḡ amãs vult bo^m amati. i q̃ʒ^m ẽ aliq̃ amãtis. sʒ ħ ñ ẽ nisi q: aliq̃ amãs. ⁊ amatũ sũt vnũ. ḡ amãs ad amatũ se hʒ sic ad id qδ ẽ aliq̃ vnũ cũ ipo.

Amõr ẽ vis vnitiua. ¶ Quãtũ ad alteꝝ du^m ꝯsid^m ẽ ex doctrĩa. s. T. ꝑ^a 2^e. q. 18. ar. 1. φ ad amorẽ triplex ꝯcurrit vnio amãtis cũ amato. v^a. s. p̃cedẽs amorẽ tãq̃ʒ ei⁹ cã. q̃ est vnio. aut sʒ sbaʒ. sic cũ aliq̃s amat seipʒ sʒ silitu^{dinem}. sic cũ aliq̃s amat alteꝝ. alia ẽ sʒ affectũ. q̃ ẽ amor/ noiat. n. amor ꝯplacẽtiã q̃ʒdã. ⁊ coaptationẽ ap^{tus} i ap^{le}, 3^a ẽ ꝯñs ad amorẽ: ⁊ ẽ vnio realis. q̃rit. n. amãs rẽ amatã sibi vnire realr q̃ʒ^m pt: vñ φ dr̃ a Dio. φ amor ẽ vis vnitiua itelli' formalr: ⁊ cãtiue. ẽ. n. vnio q̃dã amãtis: ⁊ amati: ⁊ cãt vnionẽ: tãq̃uis ẽt ãñtis possit dici vis vnitiua: tãq̃ʒ vʒ p̃supponẽs vnionẽ q̃ʒdã amantis ⁊ amati. pp ħ. ḡ bñ addurit. s. T. φ q: amãs se hʒ ad amatũ sic ad id qδ ẽ aliq̃ vnũ cũ ipo: ꝯñs ẽ φ rõ amoris ꝯsistat i ħ/ φ affect⁹ vni⁹ tẽdat i alteꝝ. sic i vnũ cũ ipo aliq̃. i. φ sit q̃dã vnio sʒ affectũ amãtis: ⁊ amati. ⁊ huic añtitas dionisij astipulat' dicẽtis. φ amor ẽ vis vni^{us} formalr. sʒ ḡ assũit' i obõne. s. φ i tẽtio. s. T. sit loq̃ δ vniõe q̃ amore p̃cedit: ĩmo loq̃t' δ vniõe q̃ ẽ eẽntialr amor: ad ꝓbõnẽ dr̃. φ ex mag^{ne} ei⁹ vñ amãs vnit' amato arg^{it} itẽn^{sionem} amoris: tãq̃ʒ ex ma^{ore} cãe argñẽs ma^{iorem} effect⁹. si. n. amor vnio q̃dã sʒ affe^m ẽ: seq̃t' φ q̃ʒto id qδ hʒ vnionẽ cãt fuẽit mai⁹. tãto erit maior vnio. ⁊ sic maior ⁊ itẽsior amor. vñ ñ vʒ: ex ma^{ore} ei⁹ vñ sũt' vnio arg^{it} itẽn^{sio} amoris: ḡ loq̃t' δ vniõe p̃c^{te} amorẽ. Dicitũ, φ ñ ẽt loq̃ret' δ vnione amorẽ p̃ce^{te}. adhuc ꝓpõ dio. eẽt ad ꝓp^m. q: itelligẽt' φ amor ẽ vis vni^a añtis. i. vnionẽ q̃ʒdã amãtis: ⁊ amati p̃supponẽs.

¶ 4°. Amor nõ repugnat dõ sʒ rõnẽ sue spẽi: ḡ ẽ i ipo ꝓbat'

aus. Nõ repugnat rõne obiti/ q2 obm ei⁹ ẽ bo^m / nec rõe mo di se hñdi ad illõ/ q2 amõ ẽ rei ñ min⁹ cũ hr. ßz magis: q2 fit nob affini⁹ cũ hr/ lz p accñs opp^m aliqñ accidat: qñ. s. expi/ mur aliqd i amato/ qõ repugnat amori/ declarat ex motu in rebus nãlib⁹ qui ex ppinquitate ad finẽ itendit. g̃ rc̃.

[illegible] magis qñ hr: q2 sic nobis affi nior r inti mior.

¶ Auertẽdũ q̃/ vt stat i dcm̃ ẽ ad amorẽ aliq̃ pcedit vnio/ tã q̃z amoris cã, q̃ est aut sm sbaz: aut sm silitudi/ nẽ: aut alio aliq̃ mõ/ r q2 qñ ali/ qd iã ẽ actu vni tum amãti/ iã ẽ magis vnũ cum ipo/ ideo magis amat res cũ est vnita, manẽte. s. eadẽ appbẽsiõe, q̃ iudicat aliqd bo^m r puenies/ q2 võ ptigit vt id qõ dum absens erat reputaba/ tur oĩ ex pte bo/ nũ r puenies/ r ob h valde ama bat: qñ võ hr r co gnoscit aliquid hr mali/ r nõ puenlẽti amãti/ atq3 iccirco hr aliqd repugnãs amori/ iõ min⁹ amat pñs/ q̃z ab sens/ r h i singu los dies experi/ mur, r iõ igr. s. T. q̃ q2 bo^m cuz hr fit nob affini us. i. itimi⁹, r cõ iũctius. iõ magis amat ceteris. s. alijs pib⁹, qñq3 ãt p accñs euẽit opp^m, q2 vz pti/ git aliqd i re amata cognosci: qõ prius nõ cognoscebat.

† cap. Bo.

Dñe⁹ 3b dicta.

fit nobis affini⁹ cũ hr. vñ r mot⁹ ad finẽ i reb⁹ nãlib⁹ ex ppiqtate finis itẽdit. qñq3 ãt 9rũ p accñs accidit. vtpote qñ i amato expi/ mur aliqd q̃ repugnat amori: tũc. n. min⁹ amat qñ hr: ñ g̃ amõ repugnat dine pfectiõi bz rõnẽ sue spẽi: est igit in deo amor.

5 ¶ Preterea amoris ẽ adiuicẽ mouẽ. (vt Dio. dicit). cũ. n. pp silitudinẽ vl' puenietiã amãtis r amati affect⁹ amãtis fit q̃dãmõ vnit⁹ amato. extẽdit appetit⁹ i pfectionẽ vnionis. s. vt vnio q̃ iã i choata ẽ i affectu. pleat i actu. Vñ r amicoꝝ pprium ẽ mutua pñtia r puictu r allocutionibus gaudẽ. De⁹ aũt mouet oĩa alia ad vnionẽ. iq̃ztũ. n. dat eẽ r al's pfectiões vnit ea sibi p modũ q̃ poss̃e ẽ. De⁹ igr r se r alia amat.

6 ¶ Adhuc oĩs affectiõis pn^m ẽ amor. Gaudiũ. n. r dsideriũ ñ ẽ nisi amati boni. timor ẽt r tristi/ tia nõ ẽ nisi d malo qõ 9riat bo/ no amato: ex his ãt oẽs alie affe ctões oriũt. Sz i deo ẽ gaudiũ r dlectatio. †(vt supõ ostsũ ẽ). g̃ i deo ẽ amor. ¶ Posset ãt alicui

¶ 5°. De⁹ mouet oĩa alia ad vnionẽ cũ ipo: dãdo eis eẽ, r pfe ctiões, g̃ rc̃. pbat pña: atq2 amori ẽ ad vnionẽ mouẽ, siue ad inuicẽ vnire, vt igr Dio. dclarat h. s. T. tãgẽdo triplicem vnionẽ supi⁹ adductã, q̃ ad amorẽ pcurrit. s. sm silitudinẽ, sm puenietiã affect⁹. r bz actũ, q̃ꝝ vlt^m pz ex amore cãri/ q2 amicoꝝ pprĩũ ẽ mutua pñtia: r puictu r collocutiõibus

¶ 6°. In deo ẽ gau^m / r dlectatio. g̃ rc̃. pbat pña/ (gaudẽ: q2 amor ẽ pn^m oĩs affectõis/ gau^m võ, r dsideriũ ñ ẽ nisi bõi amati, timor, r tristitia d malo qõ 9riat bono amato, ex ijs autem alie omnes passiones oriuntur.

Amor est ois affe ctiõis pn^m.

¶ Attẽdẽdũ. p. ex p°. 2^a. q. 25. ar. 1. r vi. q. 26. ar. 5. q̃ cum dr amorẽ eẽ oĩs affectiõis pn^m itelligẽdũ ẽ bz ordinẽ executio nis, r psecutiõis/ p⁹ ẽ. n. placẽtia i bono/ r adaptio p affe ctũ/ q̃z mot⁹ aut qes/ i ipo, aut ẽt fuga mali oppositi/ sm ãt ordinẽ itẽtiõis, r appetẽdi dlectatio r gau^m amorẽ pcedit, dlectatio. n. itẽta cãt amorẽ r dsideriũ. r nihil amat nisi, q2 apphẽdit sb rõe dlectabil'. Aduẽrtẽdũ 2° cũ dr, q̃ oẽs alie pas siões oriũt ex gau° / dsid° / tiore, r tristi^a, q̃ p dsid^m itelligit spes/ vt dĩ vi. vbi s̃. p^m. r p^a 2^e. q. vbi s̃. ar. 4. p^m. bñt. n. futu^rum, q2 vtraq3 passio ẽ re^c bõi nodũ hiti. Itẽ q̃ ñ eodẽ sr iste q̃tuor passiões alijs pn^les, ex gau°. n. r tristi^a oriũt alie passiões fi/ nalr, r pletiue simp^r, oẽs. n. passiões vlr^e tminãt ad gau^m

aut tristitiã, r ẽ gau^m, r tristi^a rõ oĩs alteri⁹ passiõis, spes ãt r timor. sr pn^les i suo gñe, q2 ñ psupponũt al's passiões i sua po^a. s. irascibili, r sr pletiue aliaꝝ, q̃ tẽdũt i aliõ tãq3 i fu tuꝝ, q̃ itelligẽdũ ẽ d ijs q̃ p se tẽdũt i malũ aut bo^m, q2 ñ lo queremur d ijs q̃ tẽdũt i malũ p accñs. s. sb rõe bõi, sic ẽ ira, sic spes ñ ẽ vlr^a bz magis pcedit audaciã, r irã, sz h sr alteri⁹ negotij h tñ ad⁹

videri q̃ de⁹ ñ magis h q̃z illud amet. Si. n. itẽsio r remissio nãe mutabil' ẽ, ppe deo cõpetẽ ñ pt. a quo oĩs mutabilitas pcul est.

¶ Rursus nullũ alioꝝ q̃ d deo dñr p modũ opõnis sm magis r min⁹ d ipo dr. neq3. n. magis aliqd alio cogñscit: nz magis d h. q̃z de illo gaudet. ¶ Sciẽdũ ita q3 q̃ cũ alie opõnes aie sint cir/ ca vnũ solũ obm. solus amor ad duo oba ferri vr. Per h. n. q̃ in telligim⁹ vl' gaudem⁹ ad aliqõ obm aliq̃lr nos hre oz. amõ võ aliquid alicui vult. h. n. amare dicimur cui aliqõ bonum volu mus bz modũ pdictũ. vñ r ea q̃ cõcupiscim⁹ simplr qdẽ r ppe desiderare dicimur: nõ ãt amare: sz poti⁹ nos ipsos qb⁹ ea pcupi/ scimus. r ex h ipsa p accñs nõ p prie dicimur amare. Alie igitur opõnes scdm solũ actiõis vigo rẽ sm magis r min⁹ dñr. Qõ in deo accidẽ ñ pt. Nã vigor actio nis sm vtutẽ q̃ agit mẽsurat. oĩs ãt dĩna actio vni⁹ r eiusdẽ v tutis ẽ. ¶ Amor ãt bz magis r minus duplr põt dici. ¶ Vno

pp^m sufficiat, q̃ amor i via psecu tõis ẽ pn^m passio q2 pcedit has q̃ tuor passiões, q̃ rũ q̃dã sr simp^r oib⁹ alijs pores, tãq3 rões oĩs ac tus appetẽdi. s. gau^m, r tristitia, alie. s. spes r tior sr pn^les i po^a ira scibil', r i ordine eaꝝ q̃ tẽdũt i bo nũ vt est futurũ. ¶ Sed occurrit du^m. Ex hac. n. rõe pt argui q̃ dside^m ppe acce ptũ ẽ pn^m oĩs af fectõis. dsideriũ. n. bz viã psecu tõis pcedit oẽs illas q̃tuõ passio nes ex qb⁹ alie oriũt. p⁹. n. mo/ uet ap^m p dside riũ i bo^m, q̃z i il lo qetet p gau^m. g̃ si pp h amor ẽ pn^m oĩs affectio/ nis, eadẽ rõne, r desiderium. ¶ Rñdet r dĩ p, q̃ lz dsideriũ qñ q3 gau^m pcedat, ñ tñ necio ipz pce dit, q2 d bo^m nãlr

pliicto ẽ gau^m vt ẽ i deo, d q̃ tñ ñ ẽ dsideriũ, amor ãt d necte p cedit, q2 ñ gaudet aliqs nisi ex pñtia rei amate. dĩ 2° q̃ ex se pstat dsideriũ psupponẽ amorẽ, ñ. n. dsiderat, nisi q̃ ama tur, vñ ñ pt dsideriũ eẽ p^m pn^m oĩs affectõis. Est g̃, sic itelligẽ da rõ. s. T. amor ẽ p^a origo: r necia illaꝝ passionũ, ex qb⁹ oẽs alie oriũt. g̃ ẽ pn^m oĩs affectõis, pstat ãt sic ñ posse ãgui d dsi^rio, q2 añs eẽt fz. ñ. n. dsideriũ ẽ p^a / r necia origo illaꝝ passionũ.

¶ Quãtũ ad 2^m, q2 i nob ptigit vt vnũ magis al/ tero amem⁹, q2 itẽsio, r remissio i actu amãdi ineñt, posz aliqs credẽ, q̃ lz i do sit amõ ñ tñ magis vnũ amet q̃z alteꝝ, cũ itẽsio, r remissio iñciat i nã mutabili tñr: r alie opões ñ dicãt d ipo bz magis, r min⁹. ñ. n. vnũ magis alio cogñscit, ny de vno magis gaudet, q̃z d alio, iõ remouẽs h du^m igr. p. q̃ dĩa ẽ iter amorẽ, r al's opões, q2 alie opões i vnũ tñ fe runt obz: amõ ãt ppe, r p se supr⁹ i duo fert oba, amare. n. ẽ velle bo^m alicui, r sic fert i eũ cui volum⁹ bo^m, r i bo^m, q̃ illi volum⁹/ ipz ãt bo^m qõ nob, aut alij volum⁹ ñ dicimur ppe r p se amare, sz p accñs, q2 illõ alij volum⁹, dicimur ãt illõ ppe dsiderarẽ. Ex hac dĩa seqt alia. s. q̃ alie actões vno tñ mõ dñr bz magis, r min⁹. s. bz vigorẽ actõis, q̃ ẽ dictu bz itẽ sionẽ r remissionẽ dñ. s. efficati⁹ qs ẽẽ obz opõis opat, amõ ãt duob⁹ mõis bz magis, r min⁹ dici pt, aut. s. ex bo°, qõ ali cui volum⁹, q2 i q̃z, aut mag^m, aut pũ illi bo^m volum⁹, aut

quidē mō ex bono qđ alicui vo lum⁹: ſʒ ꝙ illud magis diligē di cimur cui volum⁹ maius bonū. ❡ Alio mō ex vigore actiōis: ſʒ ꝙ dicimur illū magis diligē cui ꝛ ſi nō mai⁹ bonū ʒ eq̄le tñ bonū feruēti⁹ ꝛ efficati⁹ volum⁹. ꝑ ꝙ dez mō nihil ꝓhibet dici ꝙ de⁹ aliqđ alio magis diligat ſʒ ei mai⁹ vult bonū: ſcđo āt mō dici nō pt eadē rōe q̄ de alijs dcā ē. ❡ Pʒ igiť ex ꝑdcis: ꝙ de nris affectiōib⁹ nulla ē q̄ i deo poſſit ꝓpe eſſe niſi gau^m ꝛ amoꝛ: ꝗuis ēt h̄ i eo nō ſʒ paſſiōez: ſicꝫ in nob ſint. ❡ Q2 āt in deo ſit gaudiū vel dlectatio auc̄te ſacre ſcriptu re ꝯfirmať. ❡ Ps. n. in ps. (De lectatiōes i dxtera tua vſq3 ad ſi nē). Et puer. 10. (Delectabar ꝑ ſingłos dies ludēs corā eo). Dic̄ dina ſapia: q̄ de⁹ ē. (vt oſtū ē). luc. 15. (Gaudiū ē i celo ſup vno peccatoꝛ pniaʒ agēte). pħs ēt dicit i. 7. eth. (ꝙ de⁹ ſp gaudet vna ꝛ ſimplici dlectatōe). Amo rez ēt dei ſcriptura cōmemoꝛat Deut. 33. (dilexit pplos). Hie re. 31. (In charitate ꝑpetua dile xi te). Joā. 16. (Ipſe. n. pr̄ amat vos). ꝑhi ēt qdā poſuerūt rerū ꝑn^m dei amorē. cui ꝯſonat Dio. vbū. 4. ca. de di. no. dicētis. (ꝙ din⁹ amoꝛ nō ꝑmiſit ipſʒ ſine ger mine eē). Sciēdū tñ ēt alias pfe ctōes q̄ ſʒ ſpēʒ ſuā dine pfectiōi repugnāt in ſacra ſcriptura de deo dici: ñ qdē ꝓpe vt ꝓbatū ē. ſʒ metaphoꝛice pp ſilitudinē vel effectuū. vł alicui⁹ affectōis ꝑce dētis. Dico āt effectuū: q2 iter/ dū volūtas ex ſapie ordie in illū effectū tēdit in quē aliq̄s ex paſ/ ſiōe defectiua icliať. † Iudex. n. ex iuſtitia pūit. ſic ꝛ irat⁹ ex ira: de⁹. n. aliqñ dr irat⁹ iq̄ʒtū ex or/ die ſue ſapie aliquez vult pūire. ſʒ illud ps. (Cū exarſerit i breui ira ei⁹). Miſicoꝛs ꝯo dr iq̄ʒtū ex ſua beniuolētia miſias hoiuz tollit. ſic ꝛ nos pp miſericordie paſſiōē facim⁹ idē. vñ i. ps. (Mi ſerator ꝛ miſicoꝛs dñs patiēs ꝛ multū miſicoꝛs). Penitēs ēt iter dū dr iq̄ʒtū ſʒ eternū ꝛ imutabi lē ꝑuidētie ſue ordinē facꝛ q̄ ꝑus dſtruxerat vel dſtruit q̄ pri⁹ fec̄. ſic ꝛ pnia moti facē iueniūť (vñ Gen. 6. pēitet me feciſſe hoiez). Q2 āt h̄ ꝓpe itelli nō poſſit. pʒ p h̄ qđ hr̄ p. Regū. 15. (Triūpha toꝛ iſrł ñ pcet neq3 penitudine flecteť). dico āt p ſilitudinē ꝑce dētis affectiōis: nā amoꝛ ꝛ gau/ diū q̄ i deo ꝓpe ſt: ꝑn^a ſt oiuʒ af/ fectioūʒ. Amoꝛ qdē p modū ꝑn cipij mouētis. Gaudiū ꝯo per modū finis. vñ ēt irati puniētes gaudēt q̄ſi finē aſſecuti. Di igť de⁹ triſtari iq̄ʒtū accidūt aliq̄ ꝯ/ ria his q̄ ipſe amat ꝛ approbat. ſic ꝛ i nob triſtitia ē de his q̄ no/ bis nolētib⁹ accidūt. ❡ Et h̄ pʒ Iſa. 59. (Uidit de⁹ ꝛ malum ap paruit i ocul' ei⁹: q2 nō ē iudiciū: ꝛ q2 nō ē vir: ꝛ apoꝛiat⁹ ē: q2 ñ ē q occurrat). Ex ꝑdcis āt exclu/ diť erroꝛ quoꝛūdā iudeoꝝ attri buētiū deo irā: triſtitiā: pniam ꝛ oēs h⁹ paſſiōes ſʒ ꝓꝑetatē: nō diſtiguētes qd in ſcripturis ſa/ cris ꝓpe ꝛ metaphoꝛice dicať.

❡ Quō in deo ponantur eſſe vir tutes. Caplm. 92.

Onſequēs ē āt ex dcis oñdere quō ꝟtutes in deo ponē oʒ. Oʒ. n. ſic eē ei⁹ ē vlr̄ pfectū oiuʒ

---

ex vigoꝛe actionis ſm ꝙ equale bonuʒ alicui efficati⁹, aut feruēti⁹ volumus. Dicit ꝛ° ꝙ ꝑ mō deus vnū magis altero amat, dū maius bonū vni vult, q̄ʒ alteri, ſʒ ꝛ° mō non, cū vi goꝛ actiōis ſm ꝟtutē qua agiť mēſureť, ois aūt actio diui na vni⁹ ꝛ eiuſdē ꝟtutis ſit, ꝛ ſic nō eſt dīīa iter amorē, ꝛ alꝭ opōnes diuinas, nullo. n. mō iueniť in amoꝛe diuino itēſio ꝛ remiſſio, ſicut nec in alijs ſuis opāibus. ſʒ vni mai⁹ bo^m velit, ꝛ alteri minus. ❡ Circa h̄ qđ in/ quit. s. T. ſolūʒ amorez ad duo oña ferri aduer tēdū, ꝙ h̄ itelli/ dū ē de amoꝛe i cōpōne ad illas opōnes aiꝫ, queꝫ foꝛalr, ꝛ ꝓpe po nunť i deo, vt ſt itellectio, ꝛ gau diū, ꝛ vt pʒ ex ꝟ bis. s. T. nō aūt i cōpōne ad alꝭ paſſiōes appeti tus ſenſitiui: nā vt dr 12°. q. 46°. ar° ꝛ° ēt ira i duo oña ferť, ſilr p h̄ qđ ī ſolū amorē i duo oña ferri ñ excludiť odiū imo includiť, q2 cū ſint oppoſita opʒ vt ſi vnū in duo oña ferť, ꝙ ēt alterꝝ ferať i duo. Itē itelli/ dū ēt h̄ de amo/ re vt cōplete ac/ cipiť ſʒ. ſ. ꝙ idē act⁹ ē amoꝛ ꝯcu piſcētie, ꝛ amici tie, q2 ſi accipeť ꝓ amoꝛe ꝯcupiᵉ pciſe ſumpto ſic nō ferť neccio in duo oña. Uñ ꝛ loco ſꝑallegato igť. s. T. ꝙ amō ꝛ odiū q̄nq3 re/ ſpiciūt vnū obʒ tm̄, ſic cū q̄s dr amare vinū, vel habere odio. ❡ Quātuʒ ad 3^m ꝓbať ꝙ in deo ſit gaudiū, ꝛ dle ctatio auc̄te. ps. ꝓuer. 10. luc. 15. ꝛ Ariſt. 7° ethi. ca° vlt°, ꝙ aūt in ipſo ſit amoꝛ ꝓ/ bať auc̄te Deut. 33. Hiere. 3° Jo. 16. Aliquoꝝ pħoꝝ ponen tiū rep ꝑn^m dei amorē, ꝛ Dio. 4° cap. de diui. no. dicētis, ꝙ diuin⁹ amoꝛ nō ꝑmiſit eū ſine germie eē. In deo igiť nulla d nr̄is affectiōibus ꝓpꝛie eſt, niſi gaudiū, ꝛ amoꝛ, que etiaʒ

in ipſo paſſiones non ſunt, ſicut in nobis. ❡ Quātū ad 4^m igť ꝙ alię paſſiōes, queꝫ ſm rōnē ſueꝫ ſpēi di uineꝫ pfectioni repugnāt, de deo in ſcriptura metaphoꝛice dnr pp ſilitudinē effectuū, aut alicui⁹ affectionis ꝑcedētis. ❡ Circa ꝛ^m mo^m q. ſ. ē pp ſilitudinē affectiōis ꝑcedētis, aduer tēduʒ ꝙ paſſiōes q̄ de deo metaphoꝛice tm̄ dnr nullo° dnr de ipſo q̄ʒtuʒ ad affectiōez q̄ʒ foꝛ malr ipoꝛtāt, q̄ʒ tū. ſ. ad ipʒ actū appetit⁹, quē i/ poꝛtāt, cū ille ac tus ex ꝓpꝛa dñe aliqđ repugnās dineꝫ pfectiōi di/ cat, triſtitia tñ lʒ rōe ꝓpꝛe affec^tus nō pōať in deo, pōiť tñ met^a, q2 ē aliq̄ affectio i ipo ſilis affectōi q̄ʒ ꝓſuppōit i no bis triſt^a, triſta mur. n. q2 euēit aliqđ ꝯtrū ijs q̄ volum⁹ ꝛ appro bam⁹, ꝛ ſic triſt^a ꝓſuppōit amorē ꝛ vo^tem oppoſiti ei⁹ qđ euēit, q̄ ē affectio q̄daʒ, ꝛ act⁹ appetit⁹, ſili mō, q2 de⁹ aliqđ approbat, ꝛ a/ mat c⁹ opp^m eue nit, ꝛ ex h̄ hʒ af/ fectū ſilēz affe^ui ꝑce^u triſt^am i nob, lō pp ſili^em h⁹ af fe^ui dr̄ dꝰs triſtari. ❡ Sed occurrit du^m, ſi aliqđ eue nit ꝯtrū ijs q̄ de⁹ amat, ꝛ appro/ bat, ſeqť ꝙ vo^{tas} dei ñ ſp ipleať, h̄ āt falſuʒ ē, cū ſit efficaciſſi^ma ꝛc. ❡ Rñ ꝙ vo^{tas} ꝯñs i deo ſp ipleť, ñ āt vo^{tas} añs, vñ qđ h̄ dr euenire q̄nq3 ꝯria ijs q̄ deus amat, ꝛ ap probat, puta cū aliq̄s agit ꝯ ꝑce ptū dinū, ꝛ ei⁹ ꝓ hibi^tum, itel^lum ē de amoꝛe, ꝛ ap/ pro^m vt ad vo^tem añtē ptinēt, ñ āt vt ptinēt ad vo/ luntatē ꝯñtē, h⁹ āt diſti^{nis} explica tionē vide ꝑ^a p. q. 19. ꝑ ſen. di. 46. ar. ꝑ. ꝛ ꝟi. q. 23. ꝛc.

❡ Super cap^m. 92.

Oſtēſo oñdit. s. T. quō paſſiōes ad deū ſe ha/ beāt, nūc de ꝟtutib⁹ idē oñdit. Circa h̄

Solus a/ moꝛ i duo oña ferť.

Aucto. s. ſcripture gaudiū ꝛ dlectatio

m. vitio.

Amoꝛ Aucto. s. ſcriptu.

Phi Dio.

tq^m i deo dicať ira.

Quō aliq̄ paſſiōes dnr̄ d deo metapho rice pp ſili tudinē af fectōis ꝑ cedentis.

Miſeri/ coꝛdia

ps.

penitētia

Gen.

Regū.

Quō eue nit ꝯtrarie ijs q̄ deus amat ꝛ ap probat. Iſa.

Exclu^o Erro.

Idē quo libeto 4 q. 1. ar. 1.

in deo ꝓprie nõ ſint, eo q ſint circa paſſiones, dñr tñ meta/
phorice in ſcriptura de deo, pp ſilitudinem effectus, in þ. n. Reg. ca° 2° dr, nõ eſt fortis ſic deus nr, ⁊ Mich. 6° querit mã
ſuetũ q̃rite bonũ: ex ijs p3 cũ dr þ⁹ pte. q. 21° arti. þ þ⁹ q v̓tu
tes q̃ ſť circa paſſiões, inter quas enumerať tẽperãtia deo
attribui nõ pñt, niſi ſ3 metaphorã, nõ ſic eſt itelligẽdũ q̃ſi
velit. s. Th. oẽs
hꝫ v̓tutes ð deo
met⁰ poſſe dici,
ſ3 q aliquę ipa/
rũ, ſic fortitudo,
⁊ hꝫ, metaph⁰
dici pñt, ac ſi di/
cereť, ꝟ genus
v̓tutũ pt meta⁰
dici de deo, l3 ñ
q̃tu3 ad omnes
eius ſpecies.
ℭ S3 vr. s. T. ſi
bi ipſi ꝯdicẽ ex
duplici capite, þ
q: ꝟ dic eẽ aliq̃s
v̓tutes modera
tiuas paſſionũ,
q̃ ſť circa bonũ
ſpũale, ſeqť. g q
nõ oẽs v̓tutes q̃
vitã actiuã hoĩs
dirigũt ſint qb⁹
bõis corpalib⁹
recte vtimur, cu
ius oppo⁰ dictũ
eſt ſup⁹ in ꝟ ca/
pite. 2° q: hic lo/
caт honorẽ iter
bõa ſpũalia. 22°
aũt. q. 103° ar° þ.
dr, q honor ali/
qͦd corpale ipor
taт, cũ ꝯſiſtaт in
corpalib⁹ ſigni.
ℭ Rñdeť, q cor/
porale bonu3 2°
accipi pt. Uno°
put dr ð corpe,
⁊ ð oi eo qͦd cor
pori adiungitur
q̃nocunq3, alio°,
vt dr ð eo tñ qͦd
ſenſu aliq̃ extri/
ſeco, ſm ſe pcipi
põt, ⁊ p oppo⁰
ſpũale bonu3 2°
accipi põt. ſ. pro
eo qͦd nec eſt corp⁹, nec corpi adiũgiť, ⁊ p eo qͦd ſub extri
ſeco ſenſu cadere ſ3 ſe nõ põt. Cũ ergo dr v̓tutes vitę acti/
uę eſſe qb⁹ vtimur recte bõis corpalib⁹, þ mõ accipiť bo⁰
corpale, cũ aũt dr q aliquę moderanť paſſiões circa ſpũa
lia bona, accipiť ſpũale bonũ vt diſtiguiť ꝯ corpale 2° mõ
ſumptũ, nõ aũt þ mõ, diſtiguiť. n. paſſio, quia q̃dã v̓lať cir
ca bonũ delectabile ſ3 ſenſu3, q̃dã vo circa ſpũale bonũ. ſ.
circa bonũ, qͦd extriſeco ſenſu ſm ſe nõ pcipiť, vt hꝫ ex do/
ctrina. s. T. 12°. q. 60° ar° 5°, vnde nõ eſt ꝯdictio iter ea que
in hoc capite dñr, ⁊ ſic patet reſponſio ad primum.
ℭ Ad 2ᵐ dr, q honor dr hic bonũ ſpũale, q: ſ3 ſe nõ pcipiť
extrinſeco ſenſu, accipiẽdo honorẽ p ipſa reuerẽtia, ẽ. n. re
uerẽtia act⁹ timoris, ⁊ ſenſu nõ pcipiť, niſi dũ actu p extriſe
ca ſigna manifeſtať, eſt aũt corpale bonũ, þ mõ, q: corpalis
ſignis ẽ adiũct⁹, ex qb⁹ ⁊ reue⁰ſit vnũ qͦdã. i 22° ãt accipiť
honor p ipſis actib⁹ exteriorib⁹, qb⁹ aliq̃s teſtificať alicu/
ius excellẽtiã.
ℭ Sed occurrit aliud du⁰, honor. n. maxie ꝯuenit deo, ſi g honor ſit corpale bo⁰ þ mõ, q: eſt aliqd an
nexũ corpi, ⁊ ob ꝟ ꝯnumerať iter bona corpalia in quorũ
vſu cõſiſtit vita
actiua, ſeqtur q
bo⁰ corpale cu/
ius vſus ptinet
ad vitã actiua3
ꝯuenit deo, ſitr,
ꝯuẽiet ſibi dñiũ
⁊ vidicta, q̃ neẽ
eſt dicẽ corpalia
bõa eẽ þ mõ, cũ
circa ea ſint v̓tu
tes morales, ſed
hui⁹ oppo⁰ dcm
eſt ſup. g aut ẽ ꝯ
dictio, aut iſta
nullo° ſť corpa/
lia bona ad v̓tu
tes vitę actiuę p
tinentia.
ℭ Rñdeť q l3 hꝫ
bõa, q̃ corpalia
bõa aliq̃ mõ dñr
deo attribuanť,
nõ tñ ipſi ꝯuẽiũt
tãq̃ bo⁰ ip3 pfi/
ciẽtia, ſic ſť hoĩs
bona, ⁊ ad hũc
ſenſu3 dcm ẽ hꝫ
bõa corporalia
deo nõ ꝯuenire.

5 ℭ Adhuc hmõi v̓tutes mores
hoiu3 ſm politicã ꝯuerſationez
pficiũt: vñ illis q politica ꝯuerſa
tiõe nõ vtunť: ꝯuenire nõ mltũ
vñr: multo igiť minus deo ꝯue
nire pñt: cui⁹ ꝯuerſatio ⁊ vita lõ
ge eſt a mõ hũane vite. ℭ Hay
ẽt v̓tutũ q̃ circa actiuã vitã ſť: q̃
dam circa paſſiões nos dirigũt:
q̃s in deo ponẽ nõ poſſum⁹: v̓tu
tes. n. q̃ circa paſſiões ſť ex ipſis
paſſiõib⁹ ſpẽ3 ſortiunť: ſic ẽt ꝑ
prijs obtis: vñ ⁊ tẽpantia a forti
tudine differt: iq̃ʒtũ hec circa cõ
cupiſcibilia ẽ: illa vo circa timo
res ⁊ audacias. In deo aũt paſ
ſiões nõ ſunt. (vt oñſu3 ẽ.) igiť
nec hꝫ v̓tutes in deo eſſe pñt.

6 ℭ Itẽ hꝫ v̓tutes nõ in pte itel
lectiua aie ſť: ſ3 in pte ſenſitiua: i
q̃ ſola paſſiões eẽ pñt. †(vt pba
tur in. 7. phyſi.) in deo aũt nõ ẽ
ſenſitiua ps: ſ3 ſolus itell's. Re
linqť igiť q in deo hꝫ v̓tutes eẽ
nõ pñt ẽt ſ3 ꝓpas rões. ℭ Paſ
ſionũ ãt circa q̃s v̓tutes ſť: q̃dã
ſť ſ3 iclinatione appetit⁹ in aliqͦ
corpale bonu3: qͦd ẽ delectabile
ſ3 ſenſu3: ſic ſť cibi ⁊ pot⁹ ⁊ vene
rea: circa q̃rũ ꝯcupiſcẽtias ẽ ſo
brietas: caſtitas: ⁊ vlr tẽpantia:
⁊ ꝯtinẽtia: vñ q: corpales dele
ctatiões oio adeo remote ſť. v̓
tutes pdicte nec ꝓpe deo ꝯue
niũt: cũ circa paſſiões ſint: nec ẽt
metaphorice de deo dñr in ſcri
pturis: q: nec ẽ accipe ſilitudinẽ
ipſa3 i deo ſ3 ſilitudinẽ alicui⁹
effect⁹. ℭ Quedã vo. ſ. paſſio
nes ſť ſ3 iclinationẽ appetit⁹ in
aliqͦ ſpũale bonũ: ſic eſt honor:
dñiũ: victoria: vidicta: ⁊ alia hꝫ:
circa quo3 ſpẽs ⁊ audacias: ⁊
oino appetitus: ſť fortitudo ma
gnanimitas: mãſuetudo: ⁊ alie
hꝫ v̓tutes. Que qdẽ in deo ꝓpe
eẽ ñ pñt: eo q circa paſſiões ſť:
dñr tñ i ſcriptura metaphorice
ð deo pp ſilitudinẽ effect⁹: vt ẽ
illud þ Regũ. 2. (Nõ ẽ fortis ſic
deus nr). Mich. 6. (Querite
manſuetum querite bonum.)

ℭ Q in deo ſunt virtutes que ſunt circa actiões. Cap. 93.

† Unt aũt v̓tutes aliq̃
vitã actiuã hoĩs diri
gẽtes: q̃ nõ circa paſ
ſiões: ſ3 circa actiões
ſť vt veritas: iuſtitia: liberalitas:
magnificentia: prudentia: ars.
ℭ Cũ aũt v̓tus ex obto vel mã
ſpẽ3 ſortiať: actiões ãt q̃ ſť hay
v̓tutũ mãe vł obta: diuine pfectio
ni nõ repugnãt: nec hꝫ v̓tutes
ſ3 ꝓpriã ſpẽ3 hñt aliqd: pp qͦ a
diuina perfectione excludanť.

2 ℭ Itẽ hmõi virtutes pfectiões
quedã voluntatis ⁊ itell's ſunt: q̃
ſunt pncipia operationũ abſq3
paſſiõe. In deo aũt eſt voluntas
⁊ intell's nulla carẽs pfectione:
igitur hec deo deeſſe non pñt.

ℭ Sup cap. 93ᵐ.
Iterius agit s. T. ð v̓tutib⁹ quę circa actiões ſť. Circa qͦd duo fac. þ. n. oſtẽdit q̃no deo attribui poſſint, 2° remouet qͦ/da3 du⁰, q̃ʒtũ ad þ⁹ tria facit. þ in cõi pbat aliq̃s ea3 deo ꝯuẽire, 2°, de vnaquaq3 illa3 pticulr p/bat, 3° oñdit q̃no ⁊ quedã alię ipſi non ꝯueniant, ⁊ ille quas pbat deo ꝯue/nire, ſm aliquos ea3 actus ſibi ꝯuenire non poſſunt.
ℭ Quã⁰ ad þ⁹ põit hãc ꝯnẽ, v̓itas, iuſti°, liberalitas, magni
ficẽtia, pru°, ars, ſť in deo. pbať, þ, actiões q̃ ſť hay v̓tutu3
mã vel obm diuinę pfectiõi nõ repugnãt, ergo nõ hñt aliqd
ſm ꝓpriã ſpẽm pp qͦ a diuina pfectione excludanť.
ℭ 2° ſť pfe⁰ itˡ ⁊ vo⁰ q̃ ſť pn° opõnũ abſq3 pa⁰ itˡ ⁊ vo⁰. g ⁊c.
ℭ Circa aſſuptũ du⁰, cũ di hꝫ v̓tutes, quę ſť circa actiões eẽ
pfe⁰ itˡ ⁊ vo⁰: nã opp⁰ hui⁹ vr dicere. s. T. 12°. q. 60°. ar° 5°
⁊ 22°. q. 134° ar° 4° þ⁰. Ibi. n. põit liberalitatẽ, ⁊ magnificẽ
tiã eẽ in appetitu ſenſitiuo, ⁊ p ꝯñs nõ eẽ pfe⁰ itˡ neq3 vo⁰,
rñdeť, q ſicut pecunia 2° conſiderari põt. Uno° vt eſt obm
paſſiõis, puta ꝯcupi°, delectatiõis, amoris, aut ſpei. Alio°,

† T. c. 18. ſupra.

Ado vir/tutes vitę actiuę ſť qb⁹ bonis corpalib⁹ recte vti/mur.

Utrũ ho/nor ſit bo/nũ ſpũale an corpo/rale.

† Idez þ⁹ p. q. 4. ar. a 1. ad ſ3ᵐ þ⁹ 2°. q. 01. artı. 5.

Utrũ libe/ralitas ⁊ magnifi/cẽtia ſint i appetitu ſenſitiuo/ an in vo/luntate.

vt mā sumptuū, ꝛ expēsaꝝ, ita duplex ē vt⁹ liberalitatis, ꝛ magnificētię circa ipsas, vna quę ē circa passiōes ad pecuniās teriatas/ quę. s. est moderatrix ꝯcupi^e ꝛ amoris pecuniaꝝ, vt s. qz ho cū mediocritate amet pecunias, ne nimio amore erga ipsas a datōib⁹/ ꝛ sūptib⁹ ꝯuētētib⁹ ꝓhibeat, ꝛ hęc est quā pōit. s. T. i locis adductis i appe^{ti}sensi^{uo} eē, sz de hac ñ loqr h loco, alia ē q est circa ipsos sumpt⁹, ꝛ circa vsuz pecūniaꝝ ꝯsistit, ꝛ hęc pōitur in volūtate, vsus. n. ad volūtatē ptinet: vt dic. s. T. p^a 2^e. q. 16^a. ꝛ de hac loqr. s. T. i h capite, ꝛ in p^a pte. q. 21^a ar^o p p^m ꝛ vtutib⁹. q. p^a ar^o 3°. vbi liberalitatez in volūtate ponit.

¶ Quātuz ad 2^m singulꝛ ꝓbat de vnaquaq; eaꝝ/ ꝛ p^{mo} ð arte sic, oīuz eoꝝ q̄ a deo in eē ꝓcedūt rō ꝓpa ē in diuino int^u. g in deo est ars, est. n. ars recta rō factibiliū, cōfirmaꝛ sapię. 10. vbi dr oium artifex ꝛc̄.

¶ Aduerte q ars ꝯnumeraꝛ h inter vtutes/ nō qꝛ ꝑfecte hēat rōnē vtutis, de rōne. n. ꝑfecte vtutis est vt faciat facultatē bñ opandi, ꝛ bo^m vsuz talis facultatis, iustitia. n. facit vt hō sit prōptę facultatis ad iuste opandū, ꝛ vt iuste opeꝛ, ars āt facꝛ qdē facultatē recte opandi, ex q̄ hꝫ aliq mō rōnē vtutis, sic ꝛ hit⁹ itell's speculatiui, nō tñ facit bonū vsuz talis facultatis, pt. n. hñs artē malū artificiū opari, sic hñs artē grāmaticę pt icōgrue loq, iō nō hꝫ ꝑfecte rōnē vtutis, sꝫ fm qd, iq̄z^m facit aliq mō bo^m hñtē ꝛ opus eius reddit bonū fm facultatez.

¶ 2° ꝓbaꝛ de prudētia. Volūtas diuina ad alia, deteriaꝛ ad vnū p cognē. g in ipso est prudētia, est. n. prudētia recta rō agibilium, vt dicitur 6° ethic. confirmatur autho. Job. 26°. vbi dicitur apud ipsum est prudentia.

¶ 3°, de iustitia. Deus volēdo aliquid, vult quod eius perfectiōi debeꝛ/ g in eo est iusti^a est. n. ei^s vnicuiq; qd suū est distribuere, iō in psal' dr/ iustus dñs ꝛ iustitias dilexit, q̄uo sit debitū in opibus dei inferius ostendetur.

¶ 4° arguiꝛ ð liberalitate. De⁹ nō vult bōitatē suā alicui cōicare, vt exīde sibi aliqd accrescat, sꝫ qꝛ est sibi ꝯueniēs, g ē liberalis, dare. n. nō pp aliqd cōmodū dātis ex ipsa datiōe expectatū, sꝫ pp bonitatē ipaz, ꝛ ꝯueniētiā datiōis ē act⁹ liberalitatꝭ. Cōfirmaꝛ auctē Auicēne dicētis, q ipsę solus ē liberalis ꝓprie, qꝛ oē aliud agēs itēdit aliqd bo^m ex sua actione ꝯseq. Itez autho. ps. Aperiente te manum ꝛc̄. Jacobus quoq; primo/ qui dat omnibus affluētis, ꝛ nō iproperat.

¶ 5° ð vitate q̄ est vt⁹. Oia q̄ a deo eē accipiūt, eius silitudinē gerūt iq̄z^m bōa sṫ, ꝛ ꝓpas rōnes in it^u diuino hñt, g in ipso est vitas, ptinet. n. ad vtutē vitatis/ vt dꝛ 4° ethi. vt in suis factis, ꝛ dcis aliqs se talē exhibeat, q̄l' ē. Cōfirmaꝛ autho. apli ad ro. 3°, est autē de⁹ verax ꝛc̄. Et psal'. Oēs vię tuę veritas.

¶ Quātuz ad 3^m dicit p, q vtutes q̄ ordinātur ad actiōes q̄ sṫ inferioꝝ ad supiores vt obediētia/ latria ꝛ hmōi deo nō ꝯueniūt. Dic 2°/ q si vtutū q̄ deo attribuuntꝛ sṫ aliq act⁹ ipfecti/ sꝫ illos ipse vtutes deo nō ꝯueniūt, vñ prudētia q̄z^m ad actuz bñ ꝯsiliādi sibi nō ꝯuenit, cū ꝯsiliū iqsitio q̄dā sit, vt dꝛ 6° ethi. quę i deo locū non hꝫ: vñ Job. 26° dicitꝛ cui dedisti ꝯsiliū ꝛc̄. ꝛ Isa. 40. cuz q̄ iniit ꝯsilium ꝛc̄. Scdz āt illū actū, q est ð ꝯsiliatis bñ iudicare, ꝛ iudicata eligere, nihil ꝓhibet pru^{am} ð deo dici. Addit āt. s. T. q iterdū tñ ꝯsiliū de deo, metaphorice dꝛ, vel pp silitudinē occultatōis, vt pꝫ Isa. 25°: fm antiquā trāslationez, vbi dꝛ ꝯsiliū tuū antiquū veꝝ fiat, vel inq̄ztū ꝯsulētibus satisfacit, est. n. sine discursu intelligētis instruere inquirētes.

¶ Silꝛ iustitia, q̄ztū ad cōmutatiōis actū, deo nō cōpetit, cū ipse a nullo accipiat. s. qd sit creaturę/ ꝛ nō dei, vt pꝫ ro. 11. ꝛ Job. 41°, silitudinarie tñ aliq deo dare dicimur, iq̄z^m deus nra data acceptat, sꝫ bñ q̄z^m ad distributiōis actū, vñ Dyo. 8° ca^o de diui. no. ait, q iustitia laudatur de⁹, sicut omnibus fm dignitatez distribuens, iuxta illud Math. 25°, dedit vnicuiq; fm propriam vir. ꝛc̄.

¶ Sꝫ du^m occurrit, nā oppo^m huī⁹ vꝛ hri. 2^e. q. 61. ar^o 4° p^m. Ibi. n. hꝛ/ q forā diui iudicij, put recōpēsat pmia meritis, ꝛ supplicia petis attēdiꝛ fꝫ rōnē cōmutatiuę iustitię/ ad h du^m vꝛ rñdē capo. 2° sen. di. 27°, q si loq̄mur ð actib⁹ meritorijs fꝫ coꝝ sbaz, ꝛ vt a libero arbitrio ꝓcedūt, sic iter deū, ꝛ hoiez dū de⁹ p meritis retribuit nō ē ꝓpe iusti^a cōmutatiua, ꝛ sic itellꝛ qd in mltis locis igr. s. T. iter deū/ ꝛ hoiem nō eē iustitiā cōmutatiuā, si āt loq̄mur de actib⁹ meritorijs put ex gra, ꝛ motiōe spūs sancti ꝓcedūt, sic iter deū pmiātē, ꝛ hoiez hñ meritū ē ꝓpe cōmu^{tiua} iusti^a/ qꝛ reddiꝛ eq̄le ꝓ eq̄li. Sꝫ h nō vꝛ mihi ad mētē. s. T. eē: nā rō q̄z h adduꝛ, ꝛ

3 ¶ Amp. coꝝ oīuz q̄ a deo i eē ꝓcedūt: rō ꝓpa in diuino itellꝛ est: †(vt sup ōnsū ē). rō āt rei fiēde i mēte facietis: ars ē: (vñ phs dic in. 6. eth. q ars ē recta rō factibiliū). ē igiꝛ ꝓpe ars in deo. ¶ Et iō dꝛ. sap. 7. †(Oiuz artifex docuit me sapientiam).

4 ¶ Itē diua volūtas in his q̄ sṫ alia ab ipso deteriaꝛ ad vnuz p cognē suā: †(vt sup ōnsū ē): cogꝛ aūt ordinās volūtatē ad agēdū prudētia ē: qꝛ fm phm in. 6. eth. †(prudē^a ē recta rō agibiliuz). ē igitur in deo prudētia: ꝛ h ē qd dicitur Job. 26. †(Apud ipsuz ē prudentia ꝛ fortitudo).

5 ¶ Adhuc †(ōnsuz ē sup): q ex h q de⁹ vult aliqd: vult illa q̄ reqruntꝛ ad ipꝫ: qd āt ad ꝑfectiōez alicui⁹ reqriꝛ ē debitū vnicuiq;: ē igiꝛ in deo iustitia: cuius ē vnicuiq; qd suū ē distribueꝛ. vñ ps. (Justus dñs ꝛ iustitiā dilexit.)

6 ¶ Amp. †(sic sup ōnsū ē). finis vltim⁹ pp quez vult de⁹ oia nullo mō ðpēdet ab his q̄ sṫ ad finē: nec q̄ztū ad eē: nec q̄ztuz ad ꝑfectionē aliq̄z: vñ ñ vult alicui suā bonitatē cōicare ad h: vt sibi exinde aliqd accrescat. Sꝫ qꝛ ipm cōicare ē sibi ꝯueniens. sicꝛ fonti bōitatis. Dare aūt nō pp aliqd cōmodū ex datiōe expectatū: sꝫ pp ipam bōitatē ꝛ ꝯueniētiā dationis ē act⁹ liberalitatis. †(vt pꝫ p phm in. 4. ethi.) De⁹ igiꝛ ē maxime liberalis: ꝛ vt Aui. dicꝛ: (ipse solus liberalis ꝓpe dici pt): Nā oē aliud agēs pter ipꝫ ex sua actōe aliqd bonū appetit vel acqrit: qd ē finis itēt⁹. ¶ Hāc aūt ei⁹ liberalitatez scriptura ōndit dicēs in ps. (Apiēte te ma. tuā: oia iple. bo. †) ꝛ Ja. p. (Qui dat oibus aff. ꝛ nō improperat).

7 ¶ Itē oia q̄ a deo esse accipiūt: neceꝛ ē vt ei⁹ silitudinē gerāt iq̄z tū sṫ ꝛ bōa sṫ: ꝛ ꝓpas rōnes in diuino itellꝛ hñt. †(vt sup ōnsum ē). h āt ad vtutē vitatis ptinet. (vt p phꝫ in. 4. ethi. pꝫ). vt i suis factis ꝛ dcis aliqs se talez exhibeat q̄lis ē: ē igiꝛ in deo vitatis vt⁹. vñ Ro. 3. (Est āt de⁹ verax ꝛc̄.) Et in ps. (Oēs vię tuę veritas.) ¶ Si q̄ aūt vtutes sṫ q̄ ad aliq̄s actiōes ordinenꝛ q̄ sṫ subiectoꝝ ad supiora: talia deo cōuēire ñ pñt: sic obia latria: vꝛ aliqd hui⁹: qd supiori ðbeꝛ. ¶ Si ēt aliquaꝝ ex pdictis vtutibus

† Quō in deo sit ars.
†Cap. 5.
†Prudētia.
†Cap. 8z. circa finē.
†Cap. 6.
†Job.
†Cap. 15.
†Iustitia
Quō ars sit virtus.
†Cap. 15. liberalitas.
†Ca. 2° in mec^{ta}ub. 9. cap. 2°.
Jo. †Jacobus
†Veritas cap. 14.
Quō cōmutatiua iustitia sit in deo.

sint aliq ipfecti act⁹ b3 illos deo attribui pdcē v̇tutes nō pn̄t: sic prudētia q̄ztū ad actū bn̄ ꝯsiliā/di deo nō cōpetit: cū.n. ꝯsiliū sit q̄dā iq̄sitio.† (vt d̄r in.6.eth.) di/na āt cog̃ nō sit iq̄sitiua†. (vt sup̄ ōnsuz ē). n̄ pt sibi ꝯsiliari eē ꝯue/niēs: vn̄† Job.26. Cui ōdisti ꝯsi/liū: forsitā ei q nō h3 itelligētiā). Et Jsa.40.(Cū q̄ iniit ꝯsiliū ⁊ i/struxit eū). Scd̄z āt actū illū q ē de ꝯsiliatis iudicare ⁊ iudicata eligere: nihil ꝓhibet prudētiā d̄ deo dici. D̄r tn̄ iterdū ꝯsiliū de deo: vl' pp silitudinē occultatio/nis. Nā ꝯsilia occulte agunt: vn̄ qd̄ ē i diuina sapia occultū p silitu/dinē ꝯsiliū d̄r vt p3 Jsa.25. b3 aliā trāslatiōez.(Cōsiliū tuū āntiquū ver̄ fiat). Ul' iq̄ztū ꝯsulētib⁹ sa/tisfacit: ē.n. sine discursu itelligē/tis istruē igrētes. ¶ Silr̄ ēt iusti/tia q̄ztū ad ꝯmutatiōis actū deo cōpetē n̄ pt: cū ipse a nullo aliqd accipiat. Un̄ Ro.11.(Quis pōr dedit illi ⁊ retribuet ei): ⁊ Job. 41.(Quis añ dedit mihi: vt red/dam ei). Per silitudinē tn̄ aliq̄ deo dat̄ dicimur: iq̄ztū de⁹ nr̄a data acceptat: n̄ igit̄ sibi cōpetit cōmutatiua iustitia: s3 solū distri/butiua. Un̄ Dio. dic̄.8.ca. d̄ di. no.(q iustitia laudat̄ de⁹ sic oi/bus b3 dignitatē distribuēs). b3 illud Math.25.(Dedit vnicui/q3 b3 ꝓpriā v̇tutē). Scire āt o3 q actiōes circa q̄s pdcē v̇tutes st̄: b̄m suas rōes ex reb⁹ h̄uanis nō depēdēt: nō.n. de agēdis iu/dicare aut aliqd dare vel distri/buere solī⁹ hois ē: s3 cuiuslibet i/tellectū hn̄tis: s3 tn̄ q ad res hu/manas ꝯhuntur: ex his q̄dā nō/spēm sumūt: sic curuū in naso fa/cit spēz symi. Uirtutes igit̄ pdi/cte b̄m q ordināt humanā vitā

In 3°q. qr v3 de⁹ a nullo accipit, militat tā in actib⁹ merito/rijs vt a libo arbitrio st̄/q̄z i actib⁹ meritorijs vt ꝓcedūt a gr̄a. nā sic a nl'lo accipit actū nālē tāq̄z ille act⁹ soli⁹ hoīs sit ⁊ n̄ dei, cū ipe oē3 v̇tutē nālē ōderit creature, ⁊ ipa3 ad opō/nē applicet, ita ⁊ mlt̄o magis actū ifoāatū gr̄a n̄ accipit a nob̄ tāq̄z aliqd oio nr̄3, cū ipa gr̄a q̄ ē pn̄ merēdi, ab ipo i/piaz isūdat. Si g̃, qr a nullo acci/pit n̄ ē iusti⁹ i ipo q̄ztū ad actū cō/mu^{ne}, o3 dicere vl̄r ver̄ eē, q in nullo diuino iudi⁹ sit sim̄, ⁊ ꝓpe cō/mu^{ue} iust⁹, pp qd̄ alr̄ mibi do3 v̄r, saluo sp meliori iudi⁹. Ad cuius cui^{us} ꝯsideꝛ^{on} ē, q cū iusti⁹ cōmu^{ua} pōat eq̄litatē in/ter datū, ⁊ acce/ptū, siue iter da/rez, ⁊ accipiētē/ duo st̄ d̄ rōe ipi⁹ ē. q sit equalitas sim̄ dati, ⁊ acce/pti, vt, iq̄z, si acci/piant gnq3/dēt gnq3, ⁊ q sit ibi ve datū, qd̄ vtriq3 ē qn̄, id qd̄ d̄r da/ri, ē dāq̄, ⁊ nl'lo⁹ ei⁹ cui dat̄ iq̄ztū h9. Si g̃ in actu iusti⁹ vtraq3 har̄ ꝯdōnuz repiat̄, d̄r ibi ꝓprie cō/mu^{ua} iust⁹ eē, si āt n̄ sit vtraq3 ꝯdō, s3 vna tn̄ aut aliq̄ alia ei⁹ ꝯdō, nō dicet̄ eē ibi cōmutatiua iustitia, s3 aliqs ei⁹ modus. D̄r. g̃. p. q simplr̄, ⁊ ꝓpe in deo nō est iustitia cōmutatiua. Nā cū reddit̄ aliqd a deo ꝓ nr̄o actu, tn̄ moralr̄, bono, nō ē ibi eq̄litas simplr̄, cū de⁹ det plusq̄z hō mereat̄, ⁊ vlteri⁹ oē op⁹ bo^{m} sit magis dei, q̄z creature, cū āt reddit̄ aliqd. s. btitudo ꝓ actu meritorio d̄ ꝯdigno, reddit̄ qdē eq̄le ꝓ eq̄/li, s3 ip̄m meritū ēt magis dei ē q̄z creature que meret̄, ⁊ iō in nullo diuino iudicio tota rō cōmutatiue iustitie saluat̄, ⁊ ad hūc sensuz loq̄t. s. T. in h̄ loco, ⁊ i p̄ pte. D̄r 2°, q i for̄ diui indicij, cū ꝓ meritis retribuit, ē iusti⁹ distri^{ua} simplr̄, ⁊ ꝓpe. iq̄z^{m} dat̄ vnicuiq3, b3 mēsurā ipi⁹, ita v3, q q̄lis est ꝓ/portio iter merita, siue pctā, tal' ē ꝓportio iter merita, siue iter penas, ē tn̄ ibi qdā modus. i. qdā ꝯdō iusti⁹ cōmutati/ue, iq̄z^{m} i ista distributiōe p̄mior̄, aut penar̄ atēdit̄ quedā eq̄litas iter id qd̄ vni dat̄, ⁊ ei⁹ meritū, aut sump⁹, iq̄z^{m} tantū reddit̄, q̄z^{m} qs meret̄, sic in btitudis datiōe, aut b3 ꝓportio/nē, iq̄z^{m} de⁹ dat b3 ꝯueniētiā, ⁊ decētiā sue bonitatis, ⁊ crea/tura, b3 suā ꝑuitatē opat̄. ⁊ ad hūc sensū itellr̄ qd̄ adductū ē de 2°2ᵉ. No.n. vult. s. T. q i foro diui iudicij, q̄ reddit p̄/mia merit̄, ⁊ supplicia pctis sit ꝓpe, ⁊ cōplete iusti⁹ cōmu/tatiue act⁹. s3 q ibi ē qdā iustitie cōmutatiue mod⁹, q̄dāq3 ꝯdō, vt p3 ex doctria ipi⁹. 4° sen. di. 46. iō, nulla ē ꝯdictio. ¶ Quā^{m} ad 4^{m}. Remouet. s. T. du^{m}. Uidebat̄.n. in ei⁹ v̇bis ꝯdictio q̄dā eē, dū supi⁹ in ꝓcedēti capite absq3 limitatiōe dixit, v̇tutes q̄ ad actiuā vitā ptinēt ꝓut hāc vitā ꝑficiunt, deo nō cōpetere, in h̄ āt capite ꝓbauit, q̄sdā ear̄ ipi ꝯueni/re. Rn̄det igit̄ v̇tutes h9 nō eē eiusdē rōis i deo, ⁊ i hoib⁹, s3 eē vn̄oris extēsiōis in ipso, cui⁹ rō ē, qr actiōes ad q̄s h9 v̇tutes ordinant̄, b3 suas rōes ex reb⁹ h̄uanis nō d̄pēdēt, in/dicare.n. de agēdis, aut aliqd dare, ⁊ distribuē nō est soli⁹ hois, s3 cuiuslibet it^{m} hn̄tis, neq3 igit̄ v̇tutes iste ad h9 ac/tiōes ordinant b3 q ꝯbunt̄ ad res hūanas, nisi b3 q vitaz actiuā hūanā ordinant, vn̄ i deo st̄ vn̄oris rōis, q̄z i hoib⁹, hoīs.n. iusti⁹ ad ciuitatē, vel domū se h3, iusti⁹ āt dei ad totū vniuersuz. Ex his seq̄t̄, q diuine v̇tutes nr̄ar̄ st̄ exēplares, qr q̄ ꝯcta ⁊ limita/ta st̄, similitudies st̄ absolutor̄, ab ipis exēplata, si/cut se h3 lumen cādele ad lumē sol', alie v̇o, q̄ ꝓ/prie deo nō ꝯue/niūt, nō hn̄t exē/plar in diuina nā, s3 solū in diuina sapia, sicut ⁊ res corporales. ¶ Circa rn̄sionē hāc ꝯsiderā^{m}, q aliō ē dicē iusti/tiā distributiuā abso^{te}, ⁊ aliō est dicē iusti^{am} distri/butiuā hūanā, aut diuinā, ⁊ sic d̄ alijs v̇tutib⁹ q̄ deo attribuunt̄, iusti⁹ eni3 abso^{te} sūpta, n̄ ōteriat sibi modū circa humanas distri/butiōes, s3 dic̄ or/dinē ad distribu/tiōez rer̄ q̄cūq3 sint, b3 ꝓpor^{nem}, iusti⁹ aūt hūana dic̄ or^{nem} ad distri^{nem} rer̄ q̄ in vsus hoiuz veniūt, ⁊ ab his spe/cificat̄, ⁊ qr ad h9 res n̄ limitat̄ diua distributio, s3 oiuz ꝑ/fectionū de⁹ ē distributor, iō hūana iusti⁹ deo n̄ ꝯuēit, s3 bn̄ iusti⁹ b3 rōnē suā illimitatā, que tn̄ i deo h3 mo^{m} diuine nāe cō/ueniētē, ⁊ silr̄ d̄r de alijs v̇tutib⁹, pp h̄ dixit supi⁹. s. T. q i deo nō st̄ v̇tutes ꝓut hūanā vitā ꝑficiūt. i. nō st̄ b̄m limi^{tem} illā q̄ st̄ hūane v̇tutes, s3 q̄dā b3 cōez ear̄ rōnē i ipso repiā/tur, ⁊ b3 quēdā mo^{m} altiorē, ⁊ ē silē de oib⁹ alijs ꝑfectoib⁹ q̄ deo ⁊ creaturis foialr̄ ꝯueniūt, st̄.n. i deo illimitate, i crea/turis āt st̄ limitate, vn̄ ꝯcedim⁹ qdē in deo sapiaz eē nō aūt sapiaz hūanā. l3.n. rō cōis analoga, accipiat mo^{m} diuinū b̄m q ē in deo, sic ⁊ mo^{m} hūanū h3 b3 q ē i hoie, alr̄ tn̄, ⁊ alr̄ se h3 ad hūc, ⁊ ad illū mo^{m}, qr b3 q ad hoiez trahit̄, accipit limi^{nem} q̄ndā, ⁊ specifi^{nem}, siue ꝑticularis, b3 v̇o q i deo lo/cat̄, n̄ accipit limi^{nem}, ⁊ speci^{onem}, n̄ siue ꝑticularis, s3 qd̄ ꝯsu/se, ⁊ potētialr̄ abso^{te} ꝯsiderata dicebat ad totū vt ē i deo ac/tualr̄ b3 q̄ndā eminētiā dic̄, iō rēanet ꝑfectio illimitata, ⁊ i/finita, ipa tn̄ ꝑfectio b3 q ē i deo, ⁊ in hoie ē eiusdē rōis nō sim̄, s3 analogice, vt supi⁹ ē ōnsū dū d̄ diuinis noib⁹ agebat̄. ¶ Circa corolariū attēdēdū b3 doctrinā. s. T. p̄ sen. di. 19. q. 5. ar. 2. 4^{m}. q rōes r̄ i deo eē pn̄t exēplariter. l. i nā ipi⁹. ⁊ i it^{u}, i nā diuina dr̄ illa exēplariter eē, q̄ foialr̄ st̄, ⁊ i deo, ⁊ i creatura, cū.n. sit vtriusq3 vna rō ꝓportiōalr̄. b3 q aliq̄ ꝑfe/ctio ē i creatura, exēplat̄ a pfe^{ne} existe i nā diuina. sic ipfectū a ꝑfecto, sic q̄s sapia foialr̄ ē i deo, ⁊ i hoie, sapia hūana ē q̄dā imitatio sapie diuine. Jn it^{u} āt dr̄ exēplariter eē, ea q̄rū ꝓpe rōes cog̃scunt̄, ⁊ qr oiuz ēt q̄ foialr̄ in deo n̄ st̄, ꝓprias rōes de⁹ cog̃scit, iō oia exēplariter st̄ in it^{u} diuino, siue in diuina sapia vt h̄ d̄r. Sic. g̃ v̇tutes nr̄e, q̄s i deo foialr̄ ponim⁹ a v̇/tutib⁹ exn̄tib⁹ i nā diuina exēplant̄, nō āt v̇tutes q̄s i deo ꝓ/

Marginal notes (left): Scḃ.aci — † Cap.51. — †Job. — Rō.11. — Jsa.25.

Marginal notes (right): Quō iusti/cia dicit̄ ī deo alr̄ q̄ de ho/minibus. — Dup' rō/dic eē in deo exē/pliter.

prie non ponimus,sed tm̄ metaphorice.
¶ Dupl'r āt. Circa ip3 corrolariū dub'. Prio:qꝛ vr̄ nl' posse eē i dina sapia exēplarit',qd̄ n̄ sit exēplarit' i dina nā. Nā lō dina sapia oiuꝫ ꝯplectit' pp̄as rōes,qꝛ eēn̄tiā suā apphēdit vt ppriā rōnē vniuscuiusqꝫ,eo ꝙ vnūqdqꝫ sit q̄dā pticipata silitudo dini eē.ḡ oꝫ vt qd̄ i dina sapia ē exēplarit',sit et i diuina nā/aliogn diuina eēntia n̄ posset apphēdi,vt pp̄a rō vniuscuiusqꝫ. Scd̄o qꝛ.e. Tho.12ª.q. di⁹ar⁹ẽ.3. tēpantiā et fortitudinē eē vtutes exēplares in deo,q̄s tñ ꝯstat deo nō cōuenire pp̄ie,s3 tm̄ metaph'.
¶ Ad p'boꝝ rñdet,ꝙ exēplar alicui⁹ eē in alio dupl'r pōt itelligi. Uno⁹ s3 ꝯueniētiā in nā, ꝙ vꝫ in ipso est silitudo sui sm esse nāle,sicut vnuꝫ albū,est silē alteri albo,alio mō sm repñtationē tm̄,quo mō ꝯceptio lapidis in int' est lapidis exēplar,aliq̄ .ḡ in deo hñt exemplar p mō,vt sapientia,aliq̄ vo 2° mō tm̄,vt mā p'. Cōsiderāduꝫ 2°,ꝙ illa pp̄ie dr̄ hre inter se silitudinē,s3 cōueniētiā in nā,q̄ in aliquo foialr ꝯueniūt,qd̄.s. sm suā foialē rōnē in vtroqꝫ inenit',si āt qd̄ in vno foialr est,in altero foialr nō sit,s3 tm̄ virtualr,et eminēter,illa nō dr̄ silia sm ꝯueniētiā in nā,s3 q̄tuis qd̄ sic alteru vtualr,et eminēter ꝯtinet nō hēat ꝯueniētiā in nā cuꝫ ipso,pōt tñ ꝯcipi vt alteri pportionatū,et vt ei⁹ pp̄a rō,sic vr⁹ solis,l3 nō hēat cū calore silitudīneꝫ in nā,pōt tñ ꝯcipi vt rō caloris,eo ꝙ caloreꝫ vtualr et eminēter ꝯtineat,et sic vr⁹ solis ꝯcepta vt pportiōata calori,erit exēplar ei⁹ pp̄riū in int'.q̄ tñ s3 se nō est exēplar foialr s3 eē nāe,nisi iproprie velim⁹ accipe nomē exēplaris p oi silitudie quocūqꝫ accepta siue inq̄ sit adeq̄ta siue excedēs. Ad pp°'.ḡ negat' nl' posse eē exēplariter in dina sapia qd̄ n̄ sit exēplarit' i dina nā. accipiēdo eē exēplariter i nā,p eo qd̄ ē hre i ipsa silitudinem, s3 ꝯueniētiā foialē i nā:stāt.n. sit,ꝙ aliqd i int' dino,siue i eē cog̃ hēat pprium exēplar,eo ꝙ ei⁹ pp̄a rō ꝯcipit' ab int' dino, et tñ in dina nā foialr eē n̄ hēat,s3 tm̄ vtualr,et sic in ipsa nā exēplar nō hēat. Cū āt pbr̄,qꝛ lō aliqd exēplarit' ē in sapia dina,qꝛ dina eēn̄',accipit' vt pp̄a rō ei⁹,ꝯcedit' h° qdē,s3 negat' ꝯña,suppōit.n.ꝙ s3 mo'̄ itelligēdi,pri⁹ dina eēn̄' sit foialis silitudo oiuꝫ,eāqꝫ.s.i se hñs foialr oiuꝫ pfectionem,et deinde apphēdat' vt pp̄a rō alicui⁹,h° āt falsuꝫ ē. Nō.n.iō ꝯcipit' eēn̄' dina vt pp̄a rō alicui⁹,qꝛ sit ei⁹ foial' silitudo hñs cuꝫ ipso ꝯueniētiā i nā,s3 qꝛ aut ē ei⁹ foial' silitudo,aut eminēs, et vtual. voco āt foialē silitudinem eā,q̄ ē eiusdē rōis,aut simp', aut pportiōalr. Vñ cū dina eēn̄' ꝯcipit',vt pp̄a rō alicui⁹ ē ipso n̄ exñs foialr,s3 eminēter tm̄,ipa res ē i deo exēplarit', s3 repñtatiuum itelligibilē tm̄,dū āt ꝯcipit' vt rō ei⁹,qd̄ in ipa foialr ē,res repñtata,h3 i deo,silitudinem,ac exēplar,et s3 repñtatiōeꝫ int'lem,et s3 ꝯueniētiā foialē i nā,sapia.n.hūana,et repñtat' s3 pp̄iā rōnē p foīaꝫ itellectam,siue ꝯceptā ab int' dino,et ꝯueniētiā foialē h3 cū nā dina in q̄tū sapia est,eo ꝙ sapia,et i deo, et in hoie sit sm vnā rōnē analogā,vt supi⁹ ē ostēsuꝫ,et silr dr̄ d vtutib⁹ q̄ pp̄e deo ꝯueniūt. ¶ Ad 2m dr̄ p,ꝙ.e. T.i p' 2ª volēs saluare sniaꝫ,macrobij, et Plotini ponit fortitudinem,et tēpantiā i deo,n̄ s3 eādeꝫ rōnē analogā,s3 fortitudinem vocat ipsaꝫ imutabilitatem dei,tēpantiā vo ꝯuersiōeꝫ dine itētiōis ad seipꝫ,a cū qb⁹ aliq̄ silitudinē hñt fortitudo hūana,et tēpantia,vñ metaph' dr̄ d deo. Dr̄ 2°, ꝙ iprope accipit' ibi exemplar.e. T.s.p oi silitudine pfectiori,et eminētiori a q̄ alteꝝ dpēdet. h° āt loq'tur,d exēplari pprie,p silitudinem.s. foiali a qua alteꝝ exēplat' sm eandem rōnē analogā,que ratio est forma concepta.

actiuā:ad has actiōes ordinant̄ prout ad res hūanas ꝯtinēt ab eis spēm sumētes:s3 quē modū deo cōuenire nō pōt. Scd̄s vo ꝙ actiōes pdicte in sua cōtate accipiunt̄: pōt et diuinis reb⁹ aptari. Sicut enī hō.rex hūanaꝝ vt pecunie vel honoꝝ distributor est:ita et deus oiuꝫ bonitatū vniuersi. Sūt igit̄ pdicte vtutes in deo vlioris extēsiōis ꝙ̄ in hoie. Nā sicut iustitia hois se h3 ad ciuitatē vel domū:ita iustitia dei se h3 ad totū vniuersū. Vñ et diuine vtutes nr̄aꝝ exēplares dicunt̄: nā q̄ sūt ꝯcta et pticulata siltudies q̄dā absolutoꝝ entiū sūt: sicut lumē cādele se h3 ad lumē solis. Alie vo vtutes q̄ pp̄e deo nō ꝯueniūt nō hñt exēplar in diuina nā:sed solū in dina sapia:q̄ oiuꝫ entiū ppas ꝯplectit̄ rōes: sicut ē de alijs corpalib⁹ rebus.

¶ Qd̄ in deo sunt virtutes,cōtemplatiue. Capitulum.94.

De cōtēplatiuis āt vtutib⁹ dubiū esse nō pōt qn deo maxime cōueniāt. ¶ Si.n. sapia in cognitiōe altissimaꝝ cāꝝ ꝯsistit: (sm phm in pncipio metaphisice). ipse aūt de⁹ pcipue seipsum cognoscit: nec aliqd cognoscit: nisi cognoscēdo seipꝫ:†(vt pbatū est):q est oiuꝫ cā pma:manifestuꝫ est ꝙ sibi potissime sapia d3 ascribi. Vñ. Job.9.†(Sapiēs cōde ē.) et Eccle.p.†(Ois sapia a dño deo ē:et cū illo fuit sp). phs et dicit in pncipio metha.ꝙ est diuina possessio non humana.

2 ¶ Itē si scia est rei cognitio p ppriā cāꝫ: ipse aūt oiuꝫ cāꝫ et effectuū ordinē cognoscit:et p h° singuloꝝ pp̄as cās nouit:†(vt sup ostēsum est.) manifestū ē ꝙ in ipso pp̄e scia est. Nō tñ q̄ sit p rōcinationē cāta:sicut scia nr̄a ex dmōstratiōe causat̄. Vñ p Regū.2. (Deus sciaꝝ dñs est.)

3 ¶ Adhuc si īmālis cognitio aliqꝝ reꝝ absqꝫ discursu itellēs est. De⁹ aūt hmōi cognitiōes d oib⁹ h3.†(vt sup ostēsū ē). in ipso igit̄ ē itellēs. Vñ Job.12.†(Ipse h3 ꝯsiliū et itelligētiaꝫ). ¶ Hec et vtutes in deo exēplares sūt nr̄arum. sicut pfectū imperfecti.

† Cap.46. † Job. † Eccle. † Cap.50. † Cap.50. † Job.

¶ Super cap.94m.

Ultimo loco d vtutib⁹ ꝯtēplatiuis.e.T. dterīat,q̄ iq̄ dr̄ ꝯtēplatiue,qꝛ ad vitaꝫ ꝯtēplatiōeꝫ ordinant',si āt ad op⁹ extrisecū,vt morales actiue,et pbr̄ ꝙ max' sint in deo. Prio qdē d sapia,qꝛ max' seipꝫ cognoscit, q est oium p'cā. Sapia āt,vt dr̄ in pri'met' ꝯsistit in cogne primaꝝ causaꝝ. Iteꝫ autho. Job.9°.et eccle.p. Et pbr̄ prio met' dicentis,ꝙ est diuina non humana possessio.
¶ 2° vero de scia,qꝛ cognoscit oium causarū,et effectuū ordinem,et per hoc singuloꝝ pp̄ias causas. Scientia autē est rei cognitio per propriā cām. Uerum est tñ,ꝙ hec non cognoscit per ratiocinationem. Item autho.p'.Regum.2°.
¶ 3° āt de int' qꝛ d oib⁹ imālē cogne absqꝫ discursu h3. Itē autho. Job.21°. Cōcludit postremo ꝙ hę vtutes in deo sūt exēplares nr̄aꝝ,sic pfectū ipfecti,eiusdē itellige foial' rōi sm analogicę.
¶ Circa vtutē q̄ dr̄ int' attēdendum.ꝙ q̄uis ad modum cogni ois dina cognitio q̄ cognoscit aliqd eē,pōt dici int',qꝛ ois simplici int' apphēdit,sicut nos p' pri°,nō aūt cū discursu. Sed si ex pte obiectoꝝ diuinā cognitionē distiguere velimus. dicemus cogñē diuinā vocari int'm,s3 ꝙ p eā cognoscit p' pri',ex qb⁹ oēs nostrę demōstratiōes efficaciā hñt.

De virtute q̄ dr̄ intellectus.

¶ Super capitulum. 95.

Ex predictis duo. s. Th. corollaria deducit. Quorum pri^m est. Deus nõ põt velle malum, et intelligit de malo formaliter inq̃ntũ malum est, et sub rõne mali, vt p3 ex p^a. q. 19^a. ar^o. 9°. Probat. Primo. Ois opatio diuina ẽ opõ virtutis, cũ ṽtus dei sit eius ẽẽntia. ergo nõ põt de⁹ maluz velle. ¶ Aduerte, q3 lz ẽẽntia diuina, et ṽtus eius puta charitas rõne distinguant, sũt tñ vnuz realr, et iõ non põt opõ ab ẽẽntia pcedere, qn a ṽtute pcedat, et sic in actu diuine opõnis ñ põt maluz eẽ pp aliquẽ defectuz actiui pncipij. ¶ 2°. In diuina cogñne error eẽ ñ pt. ergo nec vo^{tas} ei⁹ pt ad malũ tẽdere. pbat pñtia, qr nũq̃ fert voluntas ad malũ nisi errore existẽte i rõne saltez in particulari eligibili, dũ3 indicat malum aliqd p tũc eẽ bonũ, et illud volũtati ppõit. ¶ 3°. De⁹ est summũ bonũ. ergo etc. p3 pña, qr summuz bonũ non patit aliqd consortiũ mali, sicut nec summe calidũ pmixtiõez fridi. ¶ 4°. Volũtas diuina a fine auerti non põt. cũ nihil possit velle nisi volẽdo seipsum. ergo etc. pbat pña, qr cuz bo^m hẽat rõnẽ finis, malũ nõ pt icidere in vo^{tẽ} nisi p auersionẽ a fine. Cõfirmat Deu. 32°. et Abacuch. p^o. Ex h̃ e iudeoꝝ, et luciferiano(rũ) errorẽ elidit. ¶ Circa illã ppõnẽ bonũ h3 rõnẽ finis ad(u)ertẽdũ est, q3 ṽitatẽ h3 de eo qd est primo, et p se bonũ, vt dr̃ veri. q. 21^a ar^o. p^o. Põt ẽt itelligi de bono a quo p̃ h3 operatio voluntatis, vt sit bona etc.

¶ Qd deus non potest velle malum. Capitulum. 95.

Ex his aũt q̃ dcã sũt oñdi põt q3 de⁹ nõ pt velle maluz. ¶ Virt⁹ eniz rei est s̃m q̃ aliqs bñ opat: ois aũt opõ dei est opõ ṽtutis: cũ sua ṽtus sit sua ẽẽntia. †(vt supra ostẽsum est). nõ põt igitur malum velle.

2 ¶ Itẽ volũtas nũq̃ ad malum fert nisi aliquo errore in rõe existẽte ad min⁹ in pticulari eligibili. Cũ eniz volũtatis obm sit bonum apprehẽsuz: nõ põt voluntas ferri in malũ: nisi aliquo mõ pponat sibi vt bonũ: et hoc sine errore esse nõ põt: in diuina aũt cognitiõe nõ põt eẽ error. †(vt supra oñsum est). nõ igit voluntas eius potest ad malũ tẽdere.

3 ¶ Amp. de⁹ est summũ bonũ. †(vt sup̃ pbatũ ẽ). summuz aũt bonũ nõ patit aliqd ɔsortiũ mali: sicut nec summe calidũ pmixtionẽ frigidi. Diuina igit voluntas nõ põt flecti ad malum.

4 ¶ Preterea cũ bonũ hẽat rõnem finis: malũ nõ põt incidere in volũtatẽ nisi p auersionez a fine: voluntas aũt diuina a fine auerti nõ pt: cuz nihil possit velle nisi volẽdo seipm. †(vt supra oñsuz est). nõ põt igit velle malũ: et sic p3 q3 liberũ arbitriũ in ipso naĩr stabilituz ẽ in bono. ¶ Hoc aũt ẽ q3 dr̃. Deut. 32. †(De⁹ fidelis et absq3 illa iniq̃tate). et abacuch p^o. †(Mũdi sũt oculi tui dñe: et respicere ad iniq̃tatẽ ñ poteris. ¶ Per hoc aũt ɔfutat error iudeoꝝ qui in thalmut dicũt deũ qñq3 peccare: et a pctõ purgari. ¶ Et luciferianoꝝ q dicũt deũ in luciferi deiectione peccasse.

¶ Qd de⁹ nihil odit. Cap. 96.

Ex h aũt appet q3 odiũ alicuius rei deo ɔueni re nõ põt. ¶ Sicut. n. amor se h3 ad bonũ ita odiũ se h3 ad maluz. Nã his q̃s amam⁹ bonũ volum⁹: his vero q̃s odim⁹ malũ. Si igit volũtas dei ad malum inclinari nõ põt. (vt ostẽsum est). ipossibile est q3 ipse rem aliquam odio habeat.

2 ¶ Itẽ volũtas dei i alia a se fertur. †(vt sup̃ ostẽsuz est). inq̃ntũ volẽdo et amãdo suũ esse et suaz bonitatẽ vult eã diffundi s̃m q3 possĩe est p silitudinis cõicatiõez. Hoc igit est qd deus in rebus alijs a se vult vt in eis sit sue bonitatis silitudo. Hoc aũt est bonum vniuscuiusq3 rei vt silitudinem diuinã pticipet. Nã q̃libet bonitas alia nõ est nisi silitudo q̃dã pme bõitatis: igit de⁹ vnicuiq3 rei vult bonuz: nihil igit odit.

3 ¶ Adhuc a p̃ente oĩa alia originẽ ẽẽndi assumũt. Si igit aliqd eoruz q̃ sũt. odio h3: vult illud non esse: qr hoc est vnicuiq3 bonum: vult igitur actionem suaz

¶ Sup cap. 96^m.

Secũdũ corollariũ est. Odiũ alicui⁹ rei deo ɔuenire ñ pt. Circa h̃ aũt corollariũ duo fac. s. Th. Pmo pbat ppo^m. Scdo remouet du^m. ¶ Quã^m ad p^m. arguit. p̃ sic. Volũtas dei iclinari ñ pt ad malũ, vt ẽ oñsuz sup. ergo etc. p3 pña, qr his q̃s odim⁹ mali volumus. s. sb rõne mali. ¶ 2°. De⁹ vnicuiq3 vult bo^m. ergo etc. pbt pña, qr vult i alijs rebus a se vt sit sue bõitatis silitudo. ¶ 3°. vlt illa rõ ñ ɔcludẽ pp duo. p̃ qr dici posset, q3 dũ de⁹ vult aliqd eẽ i creatura, vult vtiq3 bo^m creature, s3 cũ vult pnam^{tem} ipsi⁹ esse, vult malũ, iõ falsũ ẽ q3 sp velit alia a se inq̃ntũ volẽdo bo^{tem} suã vult eã i alijs diffũdi. 2°, qr lz de⁹ oi ẽti velit aliqd bo^m inq̃ntũ illi vult eẽ. pt tñ alia rõe ipi velle malũ, et pnam^{tem}, sic dãnatis vult eẽ et sic eos amat, vlt ẽt dã^{nem}, et sic eos odit: vñ vr̃ illa pña falsa. De⁹ vnicuiq3 vult bo^m, ergo ni^l odit, nisi añs itelligat exclusi^e. s. vult nũ bo^m, s3 tũc falsũ erit, vt ẽ oñsum. ¶ Ad h⁹ eui^{am} cõside^m ex doctria. s. Th. cap. ime^{te} seq̃nti, et i p^a p. q. 19. ar. 9. q3 malũ nũq̃ appetit a do, nisi rõe alic⁹ boni cõiũcti, qd magis appetit q̃3 bo^m qd p tale malũ remouet. Vñ de⁹ nũq̃ vult maluz p se, s3 aliqñ vult ip3 sc̃dario, inq̃ntũ vult suã bõitatẽ p aliq̃s pfectiõez mãifestari cui maluz aliqd cõiũgit, sicut qr vult iusti^{am} vult penaz, et qr vult or^{nem} nãe suari, vult q̃dã corrũpi. Iõ ad p^m dr̃. q3 vtiq3 de⁹ vult malũ alicui⁹, dũ vlt illi mõtẽ, aut pnam^{tem} alic⁹ bõi. Dr̃^o, q illd malũ ñ vlt vt malũ alic⁹, qd ɔstituit odij rõnẽ, sed vt ɔiũctũ alicui bono, puta or^{ni} vniuersi: iõ illa ppõ, de⁹ vult alia a se inq̃ntũ^m volẽdo se et bõitatẽ suã, vult eã in alia diffundi, ẽ vlt ṽa. nũq̃ n. fert vo^{tas} diua i alia a se sine bo^m sit, sine malũ, qn velit aliquã pti^{onem} sue bo^{tis}. ¶ Ad 2^m. dr̃. q3 et si de⁹ velit alicui dãna^{tionem}, nõ vult tñ illã vt ei⁹ malũ p se, s3 inq̃ntũ^m vult bo^m iusti^e. ¶ 3°. seq̃ret, q3 de⁹ vellet ac^{tionem} suã ñ eẽ. q̃ pducit me^m vl ime^{te} id qd odit, h aũt ẽ ipossĩe. ergo etc. pbt pña, qr si aliqd odit vult illd ñ eẽ, volẽdo aũt h vult illd qd ad ip3 req̃rit, req̃rit aũt vt nõ sit actio dei qua pducit, cũ non possit aliqd desinere eẽ manẽte actiõe dei formaliter qua producitur in esse. ¶ S3 ista rõ nõ vr̃ ɔcludere, nõ. n. est ipossĩe, q3 deus velit actiõez suã nõ eẽ, vt teriat (i)d eẽ alicui⁹, cũ õ fcõ aliqñ ita fit, cuz. s. res desinit eẽ. ¶ Rñdet, q3 loq̃t. s. Th. de re q̃ndiu est in nã, qr nõ põt deus velle creaturã nõ esse pro tpe pro quo est. et sic q̃ndiu est creatura, deus non põt eam hr̃e odio.

† 3 d. p. q. 19. ar. 9.

† Cap. 38.

† Cap. 61.

† Cap. 42.

† Cap. 36.

† Deut. 32. Abacuch. 1.

Bonum h3 rõnẽ finis.

† Exclud. errore.

De⁹ vult alia a se tanquã volendo se et bonitatẽ suã vult ea in alia diffundi.

† Cap. 35.

¶ 4o. Deꝰ est oīuz rerū cā. ergo oia amat. ergo nihil odit: p3 pꝰ ɔña, q2 oia agētia suoꝰ suos effcūs amāt. Cōfirmaṫ auth. sap. 11.
¶ Quātū ad 2m / q2 posset aliqs obijcere. Dr deꝰ in scriptura aliq̄ h̄re odio, vt Malach. p Esau odio hūi ꝛ in ps. Odisti oēs q opanṫ iniqtatē. ergo deꝰ aliq̄ odit. R̄ndet q3 h siliudia rie oī nō āt pp̄e, ꝛ h 2o oī, vnoꝰ iq3m malū ɔ̄uū bono, qō vult creature, vult ñ eē / q2 q̄ ñ eē volumꝰ, dicimur h̄re odio, fz illud za cha. 8. Unusqsq3 malum ɔ̄ amicū ec. Alioꝰ fm q3 vult maiꝰ bonū, qō nō pt eē sine priuatione minoris boni.

¶ Circa pm mom aduertēdū q3 vt h dī, amor, ꝛ odium pp̄e ē subsistētiū, vt. n. dom est sup̄, amare pprie ē velle bom alicui, ꝛ sic ē ciꝰ cui ɔuēit h̄re bonitatē i se, nō āt eiꝰ cui ɔuenit eē bōitatē alteriꝰ, silr h̄re odio pprie est velle malūz alicui, ꝛ sic ē eiꝰ cui ɔuēit h̄re puatiōez bōitatis / vtrūq3 āt est subsistēs / qō .n. ē alteriꝰ bōitas, nō subsistit, neq3 qō ē alteriꝰ malūz foꝛalr / s3 bū cui ɔuenit bonitas / ꝛ cui ɔuēit puatio bōitatis tāq3 sbo, iō cū dr̄ deꝰ odisse malū qō repugnat bono alicuiꝰ, sic cū odit mēdaciū aut adulteriū, h ñ pp̄e dī, cū ñ sint sbsistētia, s3 p q̄ndā silitum, q2 v3 sic bñs odio rē sbsistētē, vult ipā3 ñ eē aut simr, aut aliq̄ mō, ita deꝰ vult illa ma

nō eē q̄ illud icē pducit vel mediate vel imediate. † (Cōsuz ē. n. sup̄). q3 si deꝰ aliqd vult: o3 q3 illa velit q̄ ad illud regrunt; h āt est ipolē. ¶ Qō qdē p3 si res p volūtatē ipsius in eē pcedāt: q2 tūc o3 actiōez qua res pducunt eē volūtariā. Silr si nālr sit rerū cā: q2 sicut pl3 sibi sua nā: sic pl3 sibi oē illō qō sua nā regrit: nullam igiṫ naturam deus odit.

4 ¶ Preterea illud qō iuenit in oibꝰ creaturis actiuis nālr pcipue: in pmo agēte neċe est iueniri: oia āt agētia suo mō: suos effectꝰ amāt s3 qō h3: sic parētes filios: poete: poemata: artifices sua opa: multo igiṫ magis deus nullā rē odit: cū ipse sit oīum cā.

¶ Hoc autē est qō dr̄ † Sap. 11. (Diligis oia q̄ st̄ ꝛ nihil odisti eoꝝ q̄ fe.). Dr āt deꝰ aliq̄ odire silitudiarie: ꝛ h duplr. ¶ Uno qdē mō ex h qō deꝰ amādo res volens eoꝝ bonū eē: vult ɔ̄riuz bono. s. malū nō esse: vñ maloꝝ odiū h̄re dr: nā q̄ nō eē volumꝰ dicimur odio h̄re fm illud † Zacha. 8. (Unusqsq3 malū ɔ̄ amicū

suū ne cogitetis i cordibꝰ vestris ꝛ iuramētū mēdax ne diligatis: oia eniz hec st̄ q̄ odi dicit dñs). Hec aūt nō st̄ effectꝰ vt res subsistētes: quoꝝ ppriū ē odiuz vel amor. ¶ Alrꝰ aūt modus est ex h q3 deꝰ vult aliqō maius bonū: qō eē nō pōt sine puatiōe minoris boni; ꝛ sic dr̄ odire: cū magis h sit amare: sic. n. inq̄ztū vult bonū iustitie vel ordis vniuersi: qō eē nō pōt sine punitiōe vel corruptiōe aliquoꝝ: dicet̄ illa odire: quoꝝ punitionē vult vel corruptionē: fz illud † Malach. p. (Esau odio habui). ꝛ illud † ps. (Odisti oēs q opanṫ iniqtatē p des oēs q loquunṫ mēdaciū: virum sanguinū ꝛ dolosuz abhominabitur dominus.)

¶ Qr deus est viuēs. Cap. 97.

† Ex his āt q̄ sup̄ ostēsa sunt: ō necītate h̄r q3 deꝰ ē viuēs. † ¶ Ostēsuz ē eni deū eē itelligentē ꝛ volētē: intelligere aūt ꝛ velle non nisi viuentis est: est ergo deus viuens.

2 ¶ Adhuc viuere fz h aliqbus

cōia p mom mouētis ē color, q2 albū sō mouet visu3, nisi iq3tum ē coloratū a q̄ ipa poꝰ visiua specificaṫ, sic oīs poꝰ pam specificaṫ p suū actiuū foꝛale, ꝛ adeq̄tū, rō āt pticularis a q̄ specificaṫ visio albi, vt ē visio albi disticta a visiōe nigri est rō albi, specificaṫ .n. opō a foꝛali rōe obiti ad q̄3 p teriaṫ vt ē talr opō, visio āt albi vt tal, p, ꝛ p se teriaṫ ad rōnē albi: i3 iq3m visio absoꝰ teriet ad rōnez colorati. Silr i oi obto vom q3m ad actuz pfem ē q̄dā cōis rō foꝛalia p mom mouētis, ꝛ ista ē rō boni, nil .n. pōt mouere vom, ꝛ vlr appetitū, nisi sb rōe bōi, q̄dā vo ē rō ptir p mom teriantis a q̄ ista opō voli, vt tal ē ab alia opōne disticta specificatur, ꝛ ista ē rō foꝛ mal obti ad q̄3 tal opō teriaṫ, vt tal ē, sic volitio sanitatis p, ꝛ p se teriaṫ ad rōnez sanitatis, vt ē volitio sanitatis, i3 sanitas ñ moueat vom, nisi sb rōe boni. Dr. ergo p, q3 si loq̄mur ō foꝛmali rōe p mom mouētis, vom nil vult actu p mom pfem, nisi sb rōe bōi, iq3m. s. sb rōe bōi appbēdiṫ, si āt loq̄mur ō ptir rōe p mom teriantis a q̄ opō specificaṫ, sic pt velle malū absoꝰ sub rōe mali, ꝛ sic dicimꝰ q3 odiū ferṫ i malū alicuiꝰ absoꝰ sub rōe mali, q2 actꝰ odij. p, ꝛ p se, vt talr actꝰ teriaṫ ad rōnē mali eiꝰ qō qs odit, i3 illō malū ñ moueat vom, nisi vt appbēdiṫ sb rōe bōi, iq̄ differt ab ira, q̄ i3 feraṫ i nocum pximi, nō tñ rō nocui ē illa ad q̄3 p. teriaṫ, s3 rō iusti vīdicatiui, appetit. n. iratꝰ vindictā tāq3 iustā existimatā pp illatā iniuriā.

¶ Circa 2m mom ɔsidem q3 odiū ferṫ i malū alicꝰ, vt (la ñ eē. dr ma. q. 12. ar. 4o. sb rōe mali, ñ āt i malū vt b3 rōnē bōi ex aliq̄ adiūcto, iō cū deꝰ vult puationē alicuiꝰ pp bom iustitie, aut corrum alicuiꝰ pp bom vniuersi, nō dr pp̄e odisse, q2 nō vult malū eiꝰ, vt ē malū eiꝰ, dr tñ silitudiarie odisse, q2 vult eiꝰ malū nā ꝛ pp̄e bñs odio aliqd vult eiꝰ malū. Cū ergo dcm ē deū ñ posse h̄re odio aliqd, itelligendū ē pp̄e, fm q3 odiū est subsistētis, ꝛ de malo eius, vt eius est qō h̄r odio.

¶ S3 dubitaṫ circa h, q2 si iō deꝰ dr nihil h̄re odio, q2 nulli rei subsistēti vult nō eē, ꝛ alijs nō vult malu3 nisi rōne boni adiūcti, eade3 rōne nihil hō poterit h̄re odio, q2 vom bois nihil vult nisi sub rōe bōi, vt in plerisq3 locis dic. a. T. ꝛ ē de mente Diony. 4o cao de diui. nomi. ꝛ Augustini.

¶ Ad huiꝰ euim ɔsideram q3 in obto opōnis poe, 2e pōt ineniri rō foꝛalis, vna cōis sub q̄ oē obm referṫ ad pom, alia pticularis fz q̄3 vna opō poe ab alia specifice distiguiṫ. p pt dici rō foꝛalis p mom monētis, q2 nihil p̄t mouē pom, nisi sub illa rōe, alia vo pt dici rō foꝛal p mom teriantis, q2 ad ipa3 p teriaṫ opō vt specificata, ꝛ vt talis opō, sic cū vr albū, rō

¶ Dr 2o, q3 deꝰ aliqd odisse pp̄e ñ pt, s3 hñ hō, q2 cū bōitas diuina sit deo rō volēdi oia alia a se, nil pt velle nisi iq3m i ipso māifestaṫ bōitas sua, ꝛ sic malū, ꝛ ñ eē qō vult alicui, vult sb rōe alicuiꝰ bōi, sic volēs aliqd vt mem ad sanitatē vult illō rōe sanim, ꝛ volitio illa ex sam tāq3 ex fine specificaṫ, hō aūt pt velle malū alteriꝰ sb rōe mali, ꝛ nocum eiꝰ absoꝰ i rōe terminātis, vt dcm ē, ꝛ iō pt aliquē h̄re odio. ¶ Sup ca. 97m.

Postq̄3 ōteriauit. s. T. ō pfem it, ꝛ vom ex qbꝰ vita cogsci pt, ɔ̄sir ōteriat ō vita dina. Circa h āt duo fac. p ōteriat ō vita ipsa, 2o ō eiꝰ vite spē. cao 100. Circa pm tria facit. p ōteriat de ipa q̄3m ad an ē, 2o, q̄3m ad qd ē, 3o q̄3m ad eiꝰ duratōez. ¶ Prio. ergo pōiṫ ɔ̄ hec. Deꝰ ē viuēs, pbr p. Deꝰ ē itelligēs, ꝛ volēs, ergo ē viuēs, q2 itelligē, ꝛ velle, ñ ē nisi (viuēti. ¶ 2o. Deꝰ maxie, ñ ab alio, s3 a seipo opaṫ, ergo maxie eī cōpetit viuere, pbaṫ añs, q2 deus est pꝰ cā agēs, ɔ̄ña vo

† Cap. 83.
Modo deꝰ aliq̄ h̄re odio dicaturꝰ
† Sap.
† Zacha.
Utrū odiū feraṫ i malū sub rō de mali.
† Malach.
† ps.
† Idez pa p q. 18. ar. 3.
† Cap. 44.

ꝓbat, qꝫ viuere ſ̃ʒ h̃ aliq̃b⁹ attributū eſt, ꝙ viſa ſt̃ ꝑ ſe, nō ab alio moueri, ⁊ qꝫ opōnes ſenſibiles cū motu ſt̃, vlteri⁹ qd̄ agit ſe ad ꝓpas opōnes, q̄ʒuis nō ſint cū motu dr̄ viuē, aſſūptū h̃ declarat̃, ⁊ ex ijs q̄ ꝑ ſilitudinē dicim⁹ viuē, vt aquā viuā dicim⁹, ⁊ argētū viuū, qꝫ ꝑ ſe moueri vr̄, eo ꝙ coꝝ motores vulgus nō ꝑcipiat, ⁊ ex ijs, q̄ ſola ꝓpe dicim⁹ viuere q̄.ſ. ſola ꝑ

attributuʒ ē ꝙ viſa ſunt ꝑ ſe nō ab alio moueri: ⁊ ꝑꝑ h̃ illa q̄ vr̄ ꝑ ſe moueri: quoꝝ motores vulgus nō ꝑcipit per ſilitudinē dicimus viuere: ſic̄ aquā viuā fontis fluētis: nō āt ciſterne vel ſtagni ſtātis: ⁊ argētum viuū qd̄ motū quēdā hr̄e vr̄: ꝓpe eniʒ illa ſola ꝑ ſe mouent̃ q̄ mouēt ſeipſa cōpoſita ex motore ⁊ moto ſic̄ aiata vn̄ hec ſola ꝓpe viuē dicun̄: alia: v̄o oia ab aliq̄ exteriori mouent̃ vel gn̄ante vel remouente ꝓhibēs vel in pellēte. ¶ Et qꝫ opōnes ſenſibiles cuʒ motu ſt̃: vlteri⁹ dr̄ illud qd̄ agit ſe ad proprias opōes: q̄ʒuis nō ſit cū motu: dr̄ viuere: vn̄ itelligere appetere ⁊ ſentire actiōes vite ſt̃: ſed de⁹ maxie nō alio: ſʒ a ſeipo operat̃: cū ſit p̄ma cā agēs: maxime ergo competit ei viuere.

3 ¶ Itē diuinū eſſe oēm ꝑfectionem eſſendi cōprehendit. †(vt ſupra oſtēſuʒ eſt). viuere aūt eſt quoddā eſſe ꝑfectū: vnde viuē/

ſe mouent̃ ꝓpe, vtpote cōpoſita ex motoꝛ, ⁊ moto, vt ſt̃ aiata.

¶ Circa iſtaʒ rōnē duplex occurrit dubiū. Vr̄ eniʒ velle .s. Tho. ꝙ oia q̄ ſe ꝓpe mouēt ſint aiata, ⁊ ꝙ oia viuētia, ⁊ aiata mouēāt ſe ꝯ ꝑ͂.n. arguit̃: nā grauia, ⁊ leuia mouēt ſeipſa ⁊ tn̄ nō ſt̃ aiata. g̃ ⁊c̃. Probatur aſñs, qꝫ ſi ponantur ab alio moueri ꝑ ſe, h̃ nō erit niſi, qꝫ mouētur a gn̄ante, ſʒ h̃ nō pt̃ eē, ꝯtigit.n. aliqñ gn̄ans nō eē, ⁊ tn̄ ipa mouent̃, effect⁹ āt in actu regrit cāʒ in actu, ſi dicat̃, ꝙ h̃ gn̄ans ē celuʒ, ⁊ h̃ ſp̄ ē actu ꝯ. Effectui ꝑticulari, oʒ aſſignare cām ꝑticularē, vt dr̄ 2° phyſ. celū āt nō eſt cā ꝑticularis ſʒ vl̄is. g̃ ⁊c̃. Scd̄o. qꝫ cō. 4° ce. ꝯ͂. 25°. ait, ꝙ mot⁹ ad ſupi⁹ ē cāt⁹ a leuitate, ꝯſtat āt leuitatē eē itriſecā corꝑi leui. Cōtra 1ᵐ arguit̃, qꝫ s. Th. i q̄ōnib⁹ de aia, ar° 9° 6ᵐ in eodē or͂ pōit motū cordis, motū ignis, motū augmēti, ⁊ decremēti, ⁊ motū alimēti diffuſi ꝑ totū corpus, ſubiūgit aūt ꝙ cor nō mouet ſe, ſʒ nālr̄ mouet̃ ſicut ignis, ergo ⁊ q̄ augent̃, ⁊ decreſcūt, vt plante nō mouēt ſe, ⁊ ſic falſuʒ eſt ꝙ oia viuētia moueant ſe.

¶ Ad cui⁹ ꝑmi dubij ꝯſiderā ē ꝙ mot⁹ nāles corpoꝝ ſimpliciū, vt hr̄ 1° hui⁹ capite. 13° ꝯſequunt̃ ad formas nāles, ſic̄ ⁊ oēs alie nāles ꝓꝑetates, io de motu gūiū ⁊ leuiū loquēdū ē ſic̄ de alijs ꝓꝑetatib⁹ reꝝ, hʒ āt h̃ rei ꝓꝑetas, ꝙ ꝑ qdē ⁊ pn̄r cātur a dāte formaʒ, ſcd̄ario āt, ⁊ ꝓxie ab ipſa forma rei, ſʒ differēter: nā a dāte forᵐ ꝓducit̃ ꝑ acᵒᵐ mediā, q̄ ꝑ qdē teriat̃ ad forᵐ, ſcd̄ario v̄o ad ꝓꝑetatē, a forᵃ aūt ꝓducit̃ ꝑ nālē q̄ndā reſultātiā, abſq̄ʒ media actiōe, vt vr̄ velle .s. Th. ꝑ͂. q. 77ᵃ ar° 6° ⁊ 7°, iō ipm dās forᵐ ē ſimpr̄ cā ꝓꝑetatū, tāq̄ʒ ꝓꝑa acᵒᵐ illas ꝓducēs, forma āt eſt q̄dāmō, ⁊ ſʒ qd cā, inq̄ʒᵐ vʒ nō ꝓducit ꝓꝑa acᵒᵐ media, ſʒ ab ipſa vt a pn̄ agēte ꝑ ꝓducta, nāliter reſultant, ſicut riſibilitas. for. primo qdem, ⁊ principaliter producitur a gn̄ante formam ſecūdario aūt ⁊ per nālem reſultantiam a nā for. producitur.

¶ Cōſiderāᵐ 2°, ꝙ ille ꝓꝑetates q̄ ipediri nō pn̄t, qn̄ re poſita eueniāt, qꝫ ſt̃ ꝑfeᵒᵉ ꝑ ſtatiʒ hn̄tes rōnē forᵉ cōplete, vt riſibilitas, ponunt̃ in actu cōpleto ꝑ acᵒᵐ q̄ res ipa ꝓducit̃, cuʒ vna actio agētis ad vtrūq̄ʒ teriet̃, ad vnū vʒ ꝑ ad aliud v̄o ſcd̄ario, ꝓꝑetates āt q̄ ipediri pn̄t ne, poſita re, ſint in actu formali, ⁊ cōpleto, eo ꝙ ſt̃ act⁹ ſcd̄i ⁊ via ad aliqd extriſecuʒ acgrēdū, vt mot⁹ ad locū, pn̄t i actu formali cōpleto poni ēt poſtq̄ʒ ceſſauit actio ꝓducētis nāʒ, remoto.n. ipeᵗᵒ nālr̄ reſultāt, dn̄r tn̄, ēt q̄ʒtū ad eoꝝ cōpleᵐ, eē a gn̄ante ⁊ ꝓducēte nāʒ, qꝫ ab ipſo eſt fundaᵐ, ⁊ cā a q̄ nālr̄, ⁊ ſm̄ ſuū cōpleᵐ reſultāt. ſ. forᵃ ſubal, nō āt, qꝫ ꝑ nouā acᵒᵐ illā ꝓducat. Ignorātia āt hui⁹ mltos errare fec̄, arbitrant̃.n. s. Th. velle grauia, ⁊ leuia ſic moueri a gn̄ante, ēt ipſo corrupto, q̄ſi ꝑ nouaʒ q̄ndā actiōeʒ, nouūq̄ʒ ipulſuʒ ipſa moueat, qd̄ nūq̄ʒ ſomniauit. Sʒ mēs ei⁹ ē, ꝙ mouent̃ a gn̄ante, ſic̄ ab eo q̄ dedit formā a q̄ nālr̄ reſultat mot⁹, ⁊ ꝑ ꝯñs tanq̄ʒ ab eo q̄ motū fundamētalr̄ ꝓduxit, nec oʒ ponē aliud a q̄ ꝑ ipulſum, aut

acᵒᵐ moueant̃, ſʒ ſufficit remouēs ꝓhibēs, ⁊ forma rei in q̄ ſaluat̃ vr̄⁹ agētis, ad q̄ʒ mot⁹ deducto ipeᵗᵒ nālr̄ reſultat, ſic̄ ſi ipediri poſſet ne riſibilitas ad hoīs gnōnē ſeq̄ret̃, deducto aūt ipeᵗᵒ nālr̄ reſultaret, diceret̃, ꝙ hō gn̄ans eēt cā illius riſibilitatis primo, ⁊ ꝑ ſe, nō aūt homo genitus.

¶ Ad argᵐ. q̄ negat̃ añs loᵒ dō moᵗᵒ ſe ꝓpe, ⁊ ſimr̄, ad ꝓbōnē dr̄ ꝙ ꝑ ſe mouent̃ a gn̄ante tanq̄ʒ a dāte forᵐ, ad q̄ʒ nālr̄ mot⁹ reſultat, ſic̄ ⁊ alie ꝑfectiōes, que nālr̄ forᵐ ꝯſequūt̃, ſt̃ a gn̄ante, a re mouēte v̄o ipediᵐ mouent̃ per accñs. Cū h̃ iprobatur, di ad pᵐ iprobationē, ꝙ effect⁹ in actu regrit cāʒ in actu aut i ſeipſo, aut i aliq̄, in q̄ ſua vr̄⁹ ſaluat̃, effect⁹.n. q̄ n̄ erat pri⁹ mō aliq̄ i actu, regrit cāʒ i actu ſ̃ʒ ſe, ſʒ ad effectū q̄ ꝑerat i radice ⁊ ſundaᵗᵒ nāli, ſic̄ mot⁹ q̄ʒuī ipedit⁹ ꝑexiſtit i forᵃ gūis, ſuffic̄ vt cā pn̄ˡᶦˢ ſit in v̄tute i forᵃ ad q̄ʒ nālr̄ effect⁹ talr̄ reſultat ⁊ ſic̄ ꝯcedit̃ qd̄ n̄ ē i ſeipo, poſſe mouē ꝑ v̄tutē remanētē i forᵃ ab ipo ꝓducta, ⁊ cāre motū q̄ radicalr̄, ⁊ fundamētalr̄ in forᵃ ꝑexiſtebat, ⁊ ad ipaʒ deducto ipeᵗᵒ nālr̄, ⁊ abſq̄ʒ media acᵒᵉ reſultat. Si dicat̃. q̄ poſſum⁹ dicē ꝙ ipa forᵃ gūi ē id qd̄ mouet gūe, qꝫ nullū appet mouēs i actu, ꝑter ipaʒ forᵐ in q̄ ē vr̄⁹ agētis, ⁊ ſic gūe mouebit ſe, dr̄, ꝙ ſi loq̄mur de mouēte ſimr̄ ⁊ ꝑ, negat̃ ꝯña, ſʒ bn̄ ſeq̄t̃, ꝙ ſit id q̄ mouēs mouet, ⁊ cū dr̄ ꝙ nl̄lū appet mouēs i actu exñs, r̄ndet̃, ꝙ n̄ oʒ illi motui aſſignare aliqd̄ mouēs ſimr̄, qd̄ ſit i actu in ſeipo, qꝫ tal̄ mot⁹ n̄ ꝓducit̃ totalr̄ d̄ nouo, cū ꝑexiſtat i radice ⁊ fundaᵗᵒ ad qd̄, deducto ipediᵗᵒ d̄ necītate ꝯſeq̄t̃ ꝑ nālē reſultātiā, nō āt ꝑ acᵒᵐ mediā. Si āt loq̄mur de mouēte ſ̃ʒ qd, ⁊ ſcd̄ario, qꝫ ipo mediāte ab agēte aliqd ꝓuenit, ſic ꝯcedit̃ ipaʒ forᵐ gūi mouē gūe, ⁊ ꝯr̄, ꝙ gūe mouet ſe ſ̃ʒ qd, inq̄ʒᵐ ē i ipo pn̄ᵐ actiuū aliq̄ ſui mot⁹, n̄ tn̄ ſeq̄t̃ ꝙ moueat ſe ſimr̄, qꝫ illo dr̄ ſe ſimr̄ mouē, qd̄ diuidit̃ i duas ptes, q̄rū vna ē mouēs ꝑ actionē mediā, alia v̄o mota, qd̄ i corꝑib⁹ ſimplicib⁹ eē n̄ pt̃.

¶ Ad 2ᵐ iprobatiōeʒ dr̄, ꝙ mēs com. ē motū leuis cāri a leuitate ſm̄ qd tanq̄ʒ vʒ a prin° formali a quo per naturaleʒ reſultantiam prouenit, non aūt tanq̄ʒ a principali agente, ⁊ per actionem mediam producentem motum.

¶ Ad 2ᵐ dubiʒ, ꝙ oēs illos mot⁹ poſuit. s. Th. in eodē dictᵒ, qꝫ oēs in hac cōi rōe ꝯueniūt, ꝙ ſt̃ mot⁹ nāles. Nā cū mot⁹ aial̄ diſtiguat̃ i aialē, ⁊ nālē, i. cū. ſ. q̄ ē ꝑ apꝑhēſiōeʒ ⁊ appetitū, vtpote, q̄ ē ab aia ſenſitiua, inq̄ʒᵐ ē aia ſenſitiua, ⁊ in eū q̄ ē ꝑ forᵐ nālē, q. ſ. ē ab aia aial̄ inq̄ʒtū ꝑfeᵗᵉ aliaꝝ iferioꝝ formaꝝ ꝯtinet, mot⁹ enumerati n̄ ſt̃ de nūo motuū, q̄ aiales dn̄r, ſʒ de nūo eoꝝ q̄ dn̄r nāles. Sʒ ſub hac rōe cōi diſtiguunt̃, qꝫ mot⁹ cordis ē a pn̄° extriſeco. ſ. a gn̄ante dāte ſibi forᵐ, ſic̄ ⁊ mot⁹ ignis, iō nō dr̄ cor mouē ſeipm, ſic̄ nec ignis, motus āt nutritiōis, ⁊ augmētaᵗᵒ, eſt a motore intriſeco ab illa. ſ. pte in q̄ eſt ſubiectiue poᵃ nutriᵃ, ⁊ augmētatiua, ⁊ iō qd̄ nutrit̃, ⁊ auget̃ dr̄ mouē ſeipm, ꝓpea dr̄ ꝑ͂. q. 18° ar° 3°. ꝙ plāte ſ̃ʒ forᵐ eis īditā a nā mouēt ſeipas. Et ſic ꝯſtat ꝙ plāte ⁊ nāliter mouent̃, ſic̄ cor, qꝫ a forᵃ nāli, ⁊ mouent̃ a ſeipſis, inq̄ʒᵐ diſtiguūt̃ i ptē mouētē, ⁊ ptē motā, i q̄ diſtōnē hn̄t a corde.

¶ 3 diuinū eē ē viuere. ergo ⁊c̃. Probat̃ añs, qꝫ eſſe diuinū oēm ꝑfectionē eſſendi cōꝑhēdit, viuere aūt, eſt qddā eſſe ꝑfectū. Intellige nihil imꝑfectiōis ſm̄ ſuā formalem rōnē importans. Confirmat̃ Deu. 32° ⁊ ps ⁊c̃.

In q̄ grauia ⁊ leuia moueantur.

† Cap. 19.

Quō motus nutritionis ⁊ augmēti dicitur nālr̄ vt motus cordis.

¶Super capitulum.98m.

Secūdo deteriat de vita diuina q̄ztū ad gd ē, ⁊ pōit hec ꝯ. De⁹ ē sua vi/ta, ⁊ sic vita diua idē ē qd ei⁹ eēn. pbat p. De⁹ est suū esse, ergo sua vita, pbat ꝯña, q: vita est ipʒ viuē in abstractiōe signatū/sic cursus ipʒ pb⁹ q vita ꝓpe accepta, q̄ ē ipʒ eē, vl' ipa eēn, ē idē qd de⁹, nā sic de⁹ ē suū itellige, ⁊ suū it ē suū eē, siue sua eēn, q ē vita ⁊ viuē suū, seq̄t q sit sua vita, vtroqʒ mō ꝯ ē vā, ⁊ pt vtroqʒ mō itelligi, ex p sensu hr, q n̄ solū de⁹ ē sua vita, q ē sua eēn ⁊ suū eē, vt p⁹ rō ꝯcludebat, sʒ ēt ē sua opō vital' vt tn̄ scōo mod⁹ eē magis itētus, q: vita min⁹ ꝓpe sumit ꝓ opōnib⁹ vite, vt dr p⁹ pce.

currere, viuē āt viuētiū ē eoꝝ eē, vt dicit 2° de anima tex.16.

¶Aduerte, q vita ⁊ viuē, vt hr p⁹ p.q.54a arti.p. 2m nō se hñt sicut eēntia ⁊ eē/sʒ vita aliqñ signat eēntiā mouētiū seipsa/aliqñ vo signat ipʒ eē rei hñtis talē eēn, ⁊ vtroqʒ mō vita ⁊ viuē se hñt sic cursus ⁊ currere, cursus.n. ⁊ currē idē significāt.s.actū currēdi/sʒ cursus significat actū p modū abstracti/currē vo p modū ꝯcreti sīr vita, vt significat eēntiā/⁊ viuere idē signant/sʒ vita in abstracto/viuē vo i cōcreto, vita.n.significat absolute eēntiā mouētis seipm, viuē aūt signat hre talez eēntiā, vt vr vel le.s.T.p°.q.18° ar.2°/vita ēt i 2° signato signat idē cū ipso viuē, signat.n. actum eēndi ei⁹ cui ꝯuenit mouē seipʒ i or.s.ad pn̄ viuale/sʒ vita illuz signat p modū abstracti significat enim ipsum esse viuentis absolute, viuere autē p modū ꝯcreti: nā signat hre eē mouētis seipʒ/accipit ḡ.s.T. nomē vite in 2° signatiōe nō in p°/sʒ tn̄ aduertēdū ex doctrina.s.T.q.l.9° ar.3° p̄m, q viuē vt accipit ꝓ eē, nō dic absolute ⁊ pcise eē, sʒ ꝯnotat eēndi pn̄, dic.n. esse aliq p aliqd pn̄ eēndi specificatū/iō lʒ in xp̄o ponat vnū tn̄ eē suppositi, pōit tn̄ 2 viuē: nā ipʒ eē diui suppositi, vt i diua nā subsistit ē viuē diuū, vt āt ē eē suppositi i hūana nā sbsistēdo ē viuē hūanū.

¶2° de⁹ ē suū itelligē, ḡ, ⁊ suū viuē/pʒ ꝯña, q: itelligere est quoddā viuere, vt dr 2° de aia tex.13.

¶Aduertēdū q itelligere 2r pōt dici eē viuē. Uno° vt viuere noiat opōnē rei viuētis, q min⁹ ꝓpe dr vita. Alio° vt noiat eēntiā vel eē rei viuētis/si p mō accipiat, ista rō ꝓbat q vita que est opō viuētis ē in deo idē qd de⁹/si 2m accipiat/sic

† Idē.p.p. q.18.ar.3. † T.c.16. † Cap.22. † T c.13. † Cap.45. † Cap.45.

tia in ordine entiū nō viuētibus pferunt: diuinū ḡ eē ē viuē: ipse ḡ est viuēs. ¶Hoc āt ēt aucte diuie scripture ꝯfirmat. Dr.n. Deu.32. ex ore dñi dicā. (Uiuo ego i eternū). Et i ps. (cor meū ⁊ caro mea exul.i deū me. viuū.)

¶Q: deus sit sua vita. Cap.98.

Ex h pʒ vlteri⁹ q de⁹ sit sua vita. Uita eniʒ viuētis est ipm viuē in q̄dā abstractiōe signatū: sic cursus hʒ rē nō ē aliud q̄z currē: viuere aūt viuentiū est ipm eē eoꝝ. †(vt pʒ p phʒ i.2. de aia). cū.n. ex h aial dicat viuēs q hʒ aiaz hʒ q̄z hʒ eē: vtpote ꝓm ꝓpriā formaz: oʒ q viuere nihil sit aliud: q̄z tale esse ex tali forma ꝓueniens: deus aūt est suū esse. †(vt supra ꝓbatū est) ē. ergo suum viuere ⁊ sua vita.

2 ¶Itē suū itelligere est qddā viuere. †(vt pʒ p phm i.2. de aia). nā viuere est act⁹ viuētis: deus aūt ē suū itelligere. †(vt sup ośsuz ē). ḡ ē suū viuere ⁊ sua vita.

3 ¶Amp. si de⁹ nō eēt sua vita: cū sit viuēs. (vt ośsuz ē). sequeret q eēt viuēs p pticipationez vite: oē aūt qd est p pticipatiōez reducit ad id qd est p seipʒ. de⁹ ergo reduceret in aliqd prius p qd viueret: quod est impossibile: (vt ex dictis patet.)

4 ¶Adhuc si sit viuēs de⁹. †(vt ośsuz est). oʒ in ipso vitaz eē: si ḡ nō sit ipse sua vita erit aliqd i ipso q nō est ipse: ⁊ sic erit cōpositus: †(qd supra iprobatū est). ē igit deus sua vita: ⁊ h est qd dr Joh.14. †(Ego sum vita.)

¶Q: vita dei ē sēpiterna. Ca.99.

Ex hoc aūt appet q vita eius sit sempiterna. ¶Nihil.n. desinit viuere nisi p sepationez vite: nihil aūt a seipso separi pt. Ois eniʒ sepatio fit p diuisionē alicuius ab alio: impoſe est ergo q deus desinat viuere: cuʒ ipse sit sua vita. †(vt ostēsum est).

2 ¶Itē oē illud qd qñqʒ est: ⁊ qñqʒ nō est: est per aliq̄z cām: nihil eni seipm de nō eē ad eē adducit: q: qd nōdū est nō agit. diuina aūt vita nō hʒ aliq̄z cāʒ sicut nec diuinū esse: non igit qñqʒ est viuēs: ⁊ qñqʒ nō viuēs: sʒ sp viuit: est ergo vita eius sempiterna.

3 ¶Adhuc in q̄libet opōne operans manet: lʒ interdū opō transeat ꝓm successionē: vñ ⁊ in motu mobile manet idē subito in toto motu: lʒ nō ꝓm rōnē: vbi igit actio est ipm agēs: oʒ q nihil ibi p successionē trāseat: sed totū sit' maneat. Intelligere aūt ⁊ viuere dei ē ipse de⁹. †(vt ośsū ē): ḡ ei⁹ vita n̄ hʒ successiōez: sʒ ē tota simul: est igitur sempiterna.

4 ¶Amp. de⁹ oīno imobilis est.

¶3° seq̄ret q de⁹ eēt viuēs p pticipationez vite, ⁊ sic reduceret ad aliqd prius ipso qd esset viuens per seipsum. † Cap.18.

† Job.

¶4° seq̄ret q eēt aliqd in ipso qd nō est ipse, ⁊ sic eēt cōposit⁹, ꝯfirmat Joan.14°.

¶Sup cap.99m.

Tertio agit.s.T. de duratiōe ipsi⁹ vite diuine ⁊ pōit hāc ꝯnē. Uita dī ē sempiterna, ꝓbat p. De⁹ ē sua vita, ḡ ⁊c. Probat ꝯñtia, q: nihil desinit viuē, nisi p sepationez vite, nihil aūt a seipso separi pt. † Cap.98.

¶2° de⁹ nō qñqʒ ē viuēs, qñqʒ nō viuēs, sed sp viuit, ḡ ⁊c. Probat añs/q: diuina vita no hʒ cām sicut nec diuinū eē, qd aūt qñqʒ est, qñqʒ non est hʒ cām, cū nihil seipsuz de nō eē adesse ꝓducat.

¶3° intelligē dei, ⁊ viuere dei est ipse deus, ergo eius vita nō hʒ successiōez, ḡ est sempitna, p° ꝯña ꝓbatur, q: vbi opatio est ipsuz agens, nihil ibi p successionem transit, sed totuz simul manet, secūda quoqʒ probat, q: in qualibet opatione operās manet: lʒ opatio transeat aliqñ ꝓm successionem. † Ca.45.

¶Aduertendū, q in omni opatione operās manet q̄zdiu operat/q: opatio nō est nisi exñtis in actu, vbi ergo opans manens est idem qd sua opatio/ipsa opatio nō pōt trāsire p successionē, sicut ⁊ ipm opans successionē nō hʒ/loquendo de principali opante, ⁊ sic de necitate opō est sempiterna, si ipm opans ē sempiternū, vt est de⁹/ex q seq̄t, q ēt ipʒ viuē ē sempiternū/cū opō vital' n̄ possit eē nisi hñtis vitā.

¶4° deus est oio imobilis. ḡ neqʒ icepit viuere, neqʒ desinet viuere, neqʒ in viuēdo succēssionē patit, ḡ ei⁹ vita ē sempiterna.

¶Aduerte q aliqua in viuēdo successionē patiunt, vt cor/

ruptibilia, sed nō est hoc rōne ipsius esse substālia sm̄ se, sed rōne motus adiūcti ꝑ quē aūt ipsuʒ viuere, ꝛ esse ꝯseruat, aut tēdit ad desitionē ꝑꝑ hoc inqͥt .s. T. ꝙ successio .s. inēē est ꝑꝑ aliquē motū, est .n. motus q̄ntitas successiua, ꝛ eius successio fundamētū oīs successiōis, accipiēdo motū cōiter vt ēt se ad opōnem extēdit, cōfirmatur auc̄te Deut. 32. ꝛ pᵉ Joan. vltimo.

q̄ȝ hitu ꝑficiēte, seipsuȝ quoq̄ȝ q est summū itelligibiliū ꝑfecte, ꝛ delectabilr̄ absq̄ȝ oī difficultate intelligat.

¶ Circa illā ꝑpōnē ꝑfectissimū i vnoq̄ȝ ē eiꝰ ꝑfeᵐᵘ opō ꝯstᵐ ē, ꝙ illa cōpō sit reᵘ eoꝝ q̄ nāe iā cōplete i sua sb̄a supueiūt, n̄ āt ō iis q̄ sump̄ sūt i re, qꝛ ꝑfectᵐ simpr̄ i re ē sb̄a rei n̄ āt opō, sȝ hn̄ veꝝ ē, ꝙ lʒ ꝑfeᵐᶦ sb̄e supᵉᶦ, ꝑfectiᵐ ē opō ꝑfeᵐᵃ pt ēt dici ꝑfectiᵐ, nō q̄dē eēntialr̄ ꝛ i se, sȝ ꝯpleᵐᵉ, qꝛ ē vltᵐ qd itriᵘ nāe itᶦᶦ ꝑfecᵐᵐ cōplet.

¶ Sup cap. 100.

†(vt supᵃ ꝯsiluȝ ē). ꝙ āt icipit aut desinit viuere, vel in viuēdo successionē patit̄ imutabile ē: nā vita alicuiꝰ icipit ꝑ gnōnē: desinit āt ꝑ corruptiōeȝ: successio āt ꝑꝑ motū aliquē est: deꝰ ḡ neq̄ȝ incepit viuere: neq̄ȝ desinet viuere: neq̄ȝ in viuēdo successionē patitur: est ḡ deus vita sempiterna. ¶ Hinc ē ꝙ dr̄ Deut. 32. ex ore dn̄i. (Uiuo ego in eternū). ꝛ. 1. Joan. vlti. (Hic est verus deus ꝛ vita eterna.)

¶ Qꝫ deus est beatꝰ. Cap. 100.

Restat āt ex p̄missis ostēdere deū esse beatuȝ. ¶ Cuiuslibet .n. itellectualis nāe ꝑpriū boᵐ est btitudo: cū ḡ deꝰ sit intelligēs suū ꝑpriū bonū erit btitudo: nō aūt cōpat̄ ad ꝑpriū bonū sicͭ qd̄ in bonū nōdū hitū tēdit: h̄ .n. est nāe mobilis: ꝛ in poᵃ exn̄tis: sȝ sicͭ ꝙ iaȝ obtinet ꝑpriū bonū. Igitᵉ btitudinē nō solū ōsiderat sicͭ ꝛ nos. sȝ ea fruit̄: est igit̄ beatus.

2 ¶ Amp̄. illd̄ ē maxie ōsideratū vel volitū ab itellᵘali nā qd̄ ē ꝑfectiᵐ in ipa: ꝛ h̄ ē eiꝰ btitudo: ꝑfectissimū āt in vnoq̄q̄ȝ est sua ꝑfectissima opō: nā pō ꝛ hitꝰ ꝑ opōnē ꝑficiunt̄: †(vn̄ ph̄s dicͭ): felicitatē eē ꝑfectā opōnē. ¶ Perfectio āt opōnis depēdet ex. 4. ¶ Primo ex suo gn̄e vt .s. sic sit manēs in ipso opante: dico aūt opōnē in ipso manentē: ꝑ q̄ȝ nō sit aliꝺ p̄ter ipaȝ opōnē: sic videre ꝛ audire: hꝫ .n. ꝑfectiōes sūt eorū quoꝝ sūt opōnes: ꝛ pn̄t eē vltime: qꝛ nō ordināt̄ ad aliqd̄ fcm̄ qd̄ sit finis: opō vō vel actio ex q̄ seqt̄ aliqd actū p̄ter ipsaȝ est ꝑfectio opati nō operātis: ꝛ cōpat̄ ad ipm̄ sicͭ ad finē. ꝛ iō talis opō itellᵘalis nāe nō ē btitudo siue felicitas. ¶ Scd̄o ex pn̄ᵒ opōis: vt sit altissime pōe: vn̄ sȝ opōnē sensus nō ē in nobis felicitas: sȝ sm̄ opōnē itellꝫ ꝛ ꝑ hitū ꝑfectiᵐ. ¶ Tertio ex opōis obō: ꝛ ꝑꝑ h̄ in nobis vltia felicitas ē in itelligēdo altissiᵐ itelligibile. ¶ Quarto ex foia opōnis vt .s. ꝑfecte facilr̄: firmiter: ꝛ ōlectabilr̄ opet̄: talis āt ē dei opō: cū sit itelligēs: ꝛ suus itellꝰ altissima ṽtutū sit nec idiget hitu ꝑficiēte; qꝛ in seipso ꝑfectꝰ est. †(vt supᵃ ꝯsiluȝ ē:) ipse aūt seipm̄ itelligit q ē sūmū intelligibiliū ꝑfecte absq̄ȝ omni difficultate ꝛ delectabiliter. est igitur deus beatus.

3 ¶ Adhuc ꝑ btitudinē desiderū oē q̄etat̄: qꝛ ea habita nō restat aliud desiderādū cū sit vltimus finis: oȝ igit̄ eū eē btm̄ q ꝑfectꝰ ē q̄ntū ad oia q̄ desiderare pōt. †(vn̄ Boe. dicit ꝙ btitudo est status oium bonoꝝ ꝯgregatione ꝑfectꝰ). sȝ talis ē diuina ꝑfectio q̄ oēȝ ꝑfectionē in quadā

P Est, quā ōterminauit .s. T. de vita diuina absoᵗᵉ, nūc de spē illius vite determinat, ostēdens illā eē vitā btām, circa hoc aūt tria facit. p̄ ostendit ꝙ vita btā deo ꝯuenit, 2ᵒ ꝙ deus, sua sit btitudo cap. sequēti, 3ᵒ ꝙ eius btitudo oēȝ btitudinē excedat. cap. 102.

¶ Quātuȝ ad pᵐ ponit̄ hec ꝯclusio. Deus ē beatus ꝑbat̄ .p. deꝰ est intelligēs, ergo ꝑpriuȝ eius bonuȝ est btitudo. ergo ē btūs, ꝑbat̄ pᵉ ꝯn̄a, qꝛ cuiuslibet nāe itellectualis ꝑpriū bonū ē btitudo, 2ᵃ ēt ꝑbat̄, qꝛ non cōparat̄ deus ad ꝑpriuȝ bonuȝ, sicut qd̄ in bonū nūdum habitū tēdit, cū illud sit exn̄tis i poᵃ, sed sicut qd̄ iaȝ obtinet ꝑpriū bonum.

¶ Aduerte, ꝙ ꝑpriuȝ bonū hoc loco itelligit .s. T. bonū ad qd̄ ordinatur natura vt talis est, sic eni btitudo est ꝑpriū bonū intellectualis nāe, qꝛ ad ipsam nā intellectualis, vt intellectualis est ordinatur tanq̄ȝ in suam perfectionem.

¶ 2ᵒ btitudo itellectualis nāe est ꝑfectissima opō, sed opatio dei intelligentis est ꝑfectissima. ḡ est btūs, maior ꝑbat̄, qꝛ btitudo eius est qd̄ in ipsa est ꝑfectissimū, hoc .n. est maxie volitū ab ipsa, ꝑfectissimū aūt in vno quoq̄ȝ est eiꝰ ꝑfectissima opō, tū qꝛ poᵃ ꝛ hitus ꝑ opōneȝ ꝑficiunt̄, tū qꝛ ph̄s. 10. ethi. cap. 8ᵒ ponit felicitatē esse ꝑfectā opōnē, mior ēt ꝑbat̄ qꝛ opōnis ꝑfectio ex q̄tuor depēdet .s. ex gn̄e, qd̄ iq̄ȝ sit immanēs, ex pn̄ᵒ opōis vt vȝ sit altissime poᵉ .s. intᵉ ꝑ habitū ꝑfecti, ex opōnis obō, ꝛ ex foia opōnis, vt .s. ꝑfecte facilr̄, firmiter, ꝛ delectabilr̄ opet̄, talꝭ āt ē dei opō, cū deꝰ sit itelligēs ꝛ ꝯn̄r eiꝰ opō sit imanēs, suꝰ itᶦ sit altissima ṽtutū, n̄ idigeat

¶ Circa dūā iter actōeȝ imanētē, ꝛ trāseūtē aduerte p̄, ꝙ cū oī pimanētē nō fieri aliud p̄ter ipsaȝ opōnē, itelliᵗ qd̄ in ipso recipiat̄, nā circa q̄ȝ opō, n̄ āt ꝙ nulloᵒ aliqd ꝑ ipsaȝ ꝑducat̄, cuȝ supiꝰ dixerit ꝑ itᵐᵐ ꝑduci vbū, ꝛ ꝯceptū i itᵒ: vt ibi ōclaᵗ vimꝰ, differt eni actio imanēs a trāseūte, qꝛ ꝑ trāseūtē agit̄ aliqd i passo circa qd̄ ē opō, ꝑ imanētē āt n̄ fit aliqd, in eo qd̄ itellr̄, sȝ fit aliqd i ipo itᵒ.

¶ Aduerte 2ᵒ cuȝ inqͥt .s. T. tales opōnes posse eē vltᵐ, qꝛ n̄ ordināt̄ ad aliqd̄ factū qd̄ sit finꝭ, ꝙ ꝑ h̄ datᵉ itelᵘ posse q̄dē ꝑduci aliqd ꝑ actuȝ imanētē, n̄ tn̄ ꝙ hēat rōne finꝭ ad quē opō sit ordiata, sicͭ actio trāsiēs hȝ pro fine ꝑductū ꝑ ipsaȝ opōnē, vbū .n. ꝑductū ꝑ itᵐᵐ, n̄ ē finꝭ itᵐᶦ, sȝ itellectio magis est eiꝰ finis, qꝛ ad h̄ ꝑducit̄, vt itelᵗᵒ ꝑficiat̄, cū .n. itelᵐᵒ ꝯpleat̄, sȝ ꝙ ad ipaȝ rē itellectā ꝑrigit, ꝛ vbū ad h̄ ꝑducat̄ vt ꝑ ipꝫ itᵉ rē itueat̄, seqᵗ ꝙ vbū ad itᵐᵐ vt ad finē ordiet̄, sic ḡ imanēs actio a trāseūte differt, qꝛ ꝑ trāseūtē ꝑducit̄ aliqd i passo, ꝛ illd̄ ē finꝭ opōis, ꝑ imaᵗᵉᵐ āt itᶦ ꝑducit̄ i re itellecta, ꝛ si aliqd ꝑ ipaȝ ꝑducit̄, illd̄ n̄ ē finꝭ opōis, sȝ magꝭ ꝯ̄rio, opō ē eiꝰ finꝭ, ex qbꝰ seqᵗ, ꝙ acᵗᵉˢ imaᵗᵉˢ sūt ꝑfeᵗᵉˢ opātꝭ, trāseūtes āt sūt ꝑfeᵗᵉˢ opati, seqᵗ ēt ꝙ imanēs ex suo gn̄e ē ꝑfectior, qꝛ ipa

¶ Circa illā ꝑpōnē felicitas ē sȝ opōnē (ē finꝭ, n̄ āt trāsiēs. itᵉ ꝑ hitū ꝑfecti, nōnᵐ ꝙ hȝ ṽitatē ō felᶦᵉ hūana, ō hac .n. loq̄. bat̄ ph̄s a q̄ illa ꝑpō sūpta ē, n̄ pt .n. opō itᵉ hūani ꝑfecta eē nisi hitu ꝑficiat̄, cū nr̄ itᵉ sit ipfectꝰ, n̄ āt v̄a ē ō feliᶜᵉ diua, cū dictū sit, itᵐ diuinū nō idigē hitu ꝑficiēte, cū in seipo ꝑfectꝰ sit.

¶ 3ᵒ diua ꝑfeᵒ oēȝ ꝑfeᵒᵉᵐ i q̄dā simpᶦᶜ cōp̄hēdit. ḡ ꝛc̄. pᵉ ꝯn̄a, qꝛ

Perfectissimū i vnoq̄ȝ ē eiꝰ ꝑfectissima opō.

Dr̄ia iter actionē imanētē ꝛ trāseūtē.

2ᵐ. 3ᵐ. 4ᵐ.

Felicitas ē sȝ opōnē itellᵘᵒ ꝑbi ꝑfec

cū oƺ eē btū, q pfect⁹ ē q̄ƺ^m ad oia q̄ desiderare pt, p btitudi
nē.n.ōsideriū oē qetat, cū sit vltim⁹ finꝭ ꝯfir^e ꝛ Boe. aucte.
℄ 4⁹ de⁹ nō idiget alijs, nec alia vult pp se, qꝛ eis idigeat, sed
qꝛ cōueniēs ē sue bonitati.ꝫ ꝛc̄. Probat̄ ꝯña, qꝛ ille q sibi
sufficiēs ē, nullo idigēs, ṽe btūs ē, cū ei⁹ ōsideriū sit qetatū.
℄ 5⁹ de⁹ hꝫ qcqd vult ꝛ nihil mali vult.ꝫ ꝛc̄. Pꝫ ꝯña ex diffō
ne btī a qbusdā
†Cap.46. data, añs et q̄ ad
2^m pte sup⁹ ē ꝓ
batū, q̄ṽo ad p^m
ptez pb^r, ipolē ē
deo aduēire qō
mūdū bēat, cuꝫ
nullo^o sit i po^a, sꝫ
de⁹ n̄ pt velle ali
qō ipolē.ꝫ n̄ pt
†Cap.81. velle se hr̄e, qō n̄
hꝫ.ꝫ qcqd vult
hꝫ cōtr^a aucte.
p^s Thi.vlt^o.
℄ Sup ca. 101^m.
Quan
tū ad pm
pōit hꝫ ꝫ.
De⁹ ē sua btī^o.
Probat̄, p, de⁹ ē
†Cap.84. suū intel^s: sꝫ btī^o
eius est ipsi⁹ it^lis
opatio.ergo ꝛc̄.
℄ 2° deus p̄n^r vult
suā eēntiā, vt ōn
†Cap.13. sum ē sup.ꝫ ei⁹
eēn^a ē ei⁹ btī^o, p
†Auct. s. bat̄ ꝯña, qꝛ btī^o
scriptu. cū sit vltim⁹ finꝭ
ē id qō qlꝫ nat⁹
ē hr̄e, vl̄ hn̄s p̄n
cipaliter vult.
℄ 3° oia vult pp
suā bōitatē ꝛ eēn
†Idē.p.p. tiā.ꝫ ꝛc̄. Prob^r
q.26.arti. ꝯña, qꝛ btī^o est
6.ad p^m. ad q̄ꝫ oēs mot⁹
ōsiderij vnū ōsi
†Ca.100. derant pp aliud
Appetit^a teriant ne sit ifi^t.
n̄ tēdit ad ℄ Aduertēdū ꝙ
infinituꝫ. sic mot⁹ nāl'i ifi^m
n̄ ꝓcedit, sꝫ cuili
bet ē deteriatus
terius, sic q̄uib⁹
cētrū mūdi, leui
†Cap.34. bus āt ꝯcauū or
bis lune, ita ap
petit⁹ sensi^uus, ꝛ
it^uus ad ifi^m nō tēdit ꝓua^m, lꝫ ad ifi^m pfectioālr, vt ē de⁹, possit
tēdē, ꝛ iō lꝫ ex vno ōsi^o in aliō possit ferri, ē tn̄ aliqs sibi sta
tut⁹ finis vltra quē n̄ ampli⁹ aliqd ōsiderare pt, ꝛ hic ē vlti
mus finis, q est btitudo ꝛ summū bonū ad quē oēs motus
desiderij vltio teriantur, sic̄ si aliqs colligat herbas ꝓ ꝯfi
ciēda me^m, me^nam āt sumat pp sanitatē, hāc vt possit vacare
Iris appetat, studiū q̄ꝫ pp btitudinē q̄rat, oia qdē p̄ce^m pp
aliud appetit, sꝫ ipāꝫ btī^am nō pp aliud sꝫ pp se tāq̄ꝫ vltimū
ad qō nālr iclinat̄ q̄rit, pp h̄ igr.s.T. ꝙ oēs mot⁹ desiderij
teriant̄ ad btī^am, ne talis mot⁹ desiderij sit ifi^t, ōū vnuꝫ pp
aliud desideraȓ, nisi.n. poneret̄ aliqd qō pp aliud nō desi
deraȓ, sꝫ oia alia pp ipsuꝫ, motus desiderij in ifi^m tēderet, ꝛ

simplicitate cōprehēdit† (vt sup̄ ōnsuꝫ ē:) ipse igit̄ vere btūs est.

4 ℄ Itē q̄ꝫdiu alicui deest aliqd q̄ idigeat: nōdū btūs ē: qꝛ ei⁹ desideriū nōdū ē qetatū: qcūqꝫ igr̄ sibi sufficiēs ē nullo idigēs: ille vere btūs ē. † (ōnsū āt ē sup̄): ꝙ de⁹ n̄ idiget alijs: cū a nullo exteriori sua pfectio depēdeat: nec alia vult pp se: sic̄ pp finē: q̄si eis idigeat: sꝫ solū: qꝛ h̄ cōueniēs est sue bonitati: est igit̄ ipse btūs.

5 ℄ Pre. ōnsū ē sup̄ ꝙ de⁹ nō pt velle aliqō ipolē: ipolē ē āt ei aliqd aduenire ꝙ nōdū hēat: cū ipse nullo mō sit i pō. (vt ōnsū ē). igr̄ n̄ pt velle se hr̄e ꝙ n̄ hꝫ: qcqd igit̄ vult hꝫ nec aliqd mali vult. † (vt sup̄ ōnsū ē): est igr̄ btūs: sꝫ ꝙ a qbusdā btūs eē phibet̄ q hꝫ quicquid vult. ꝛ nihil mali vult. † ℄ Ei⁹.n. btitudinē sacra scriptura ptestat̄. i. Thi. vlt. (Quē ostendet deus suis temporibus beatus ꝛ potens).

℄ Qꝫ de⁹ sit sua btitudo. Ca. 101

Ex his āt appet ꝙ de⁹ sit sua btitudo. ℄ Btitudo.n. ei⁹ ē itellualis opō ipsi⁹: † (vt ōnsum est). supra autem ostendimus ꝙ ipsꝫ dei intelligere sit sua sb̄a: ipse igitur est sua beatitudo.

2 ℄ Itē btitudo cū sit vltim⁹ finis ē id qō qlꝫ nat⁹ ē hr̄e vl̄ hn̄s: p̄ncipalr̄ vult. (ōnsū ē aūt sup̄.) qō de⁹ p̄ncipalr̄ vult suā eēntiam: sua igit̄ eēntia ē sua beatitudo.

3 ℄ Adhuc vnusqsqꝫ i btitudinē suā ordinat qcqd vult. ipsa.n. ē q̄ pp aliō nō ōsideraȓ ꝛ ad quā terminat̄ mot⁹ ōsiderij vnū pp aliō ōsiderātis ne sit ifinit⁹. Cū igit̄ de⁹ oia alia velit pp suā bōitatē que est sua essentia: oportet ꝙ sicut ipse est sua eēntia ꝛ sua bonitas: ita sit sua beatitudo.

4 ℄ Pre. duo summa bona eē ē ipolē: si.n. aliqd vni deesset qō alteꝝ hr̄et neutꝝ sūmū bonū eēt. Beatitudo āt summū bonū ōndit̄ esse ex hoc ꝙ est vltimus finis: ꝫ beatitudo ꝛ de⁹ sūt idē. Est igit̄ deus sua beatitudo.

℄ Qꝫ diuina beatitudo perfectissima est omnemqꝫ aliaꝫ beatitudinem excedit. Cap. 102.

† Elteri⁹ āt ex p̄missis ꝯsiderari pt btitudis diuine excellentia. ℄ Quāto.n. aliqd ꝓpiq⁹ ē btitudi tāto pfecti⁹ btm̄ ē: vn̄ ꝛ si aliqs pp aliq̄ꝫ spē btitudinis obtinēde btūs dicat̄: nullo mō sua btitudo cōpat̄ ei⁹ btitudini q eā iā actu cōsecutus ē. Propīqssimū ē āt btitudini qō ē ipa btitudo: qō ō deo ōnsū: ē † ipse igit̄ est singulr̄ pfecte btūs.

2 ℄ Itē cuꝫ delectatio ex amore cāet̄: (vt ōnsuꝫ ē). vbi est maior amor ꝛ maior delectatio i ꝯsecutione amati. sꝫ vnūqōqꝫ ceteris partibus plus se amat q̄ꝫ aliqd

sic esset infinitus, qō natura appetitus non admittit.
℄ 4° n̄ btī^o dei n̄ eēt de⁹, duo eēnt sūme bōa, qꝛ btī^o ē summꝫ
bo^m, cū sit vltim⁹ finꝭ, ꝛ ēt de⁹, h̄ āt ē ipolē, qꝛ si vni aliqd de
est qō alteꝝ hꝫ iā nō ē summū bo^m.ꝫ deus est sua btitudo.
℄ Sꝫ vr̄ ista rō nō ꝯcludere, p hāc.n. ꝓbaret̄ btī^am formalem Btitudo
creature eē deū, nā ēt btitudo creature est summū bonū, eo qūo est sū
ꝙ sit vltim⁹ finꝭ, mū bonū.
ꝛ sic ṽa eēt opio
dicētiū deuꝫ esse
btit ud inē formalē
creaturaꝝ, ꝛ nō
tm̄ obiectiualē.
℄ Rn̄det̄ ex doctria.s.T. p^a.q.
26.ar.3° ad p^m ꝙ
btī^o it^r creati q̄ꝫ
tū ad obꝫ ē sum
mū bonū simp^r,
q̄ꝫtū aūt ad ipm
actū ē sūmū bonū in gn̄e bono
ruꝫ ꝑticipabiliū
a creatura, nō ē
āt icōueniēs eē
2^a sūmū bo^m vnū
s. simp^r aliud ṽo
i aliq or^ne, sꝫ bn̄
icōueniēs ē eē 2^e
sūmū bo^m simp^r,
ꝛ sic nō oꝫ btī^am
formalē creature esse ipm deū,
btī^o autē dei est
sūmū bo^m simp^r †Idē.p.p. q.26.ā.4.
qꝛ nihil ꝯuēit n̄
bi ꝑticipatiue, iō
cū nō possit eē 2^m
bo^m sūmū simp^r
oꝫ vt btitudo
dei sit ipse de⁹, ꝛ
sic rō.s.T. ꝯcludit de btitudine
dei, nō āt de btitudine creature,
imo hꝫ ꝙ posset
ꝯcludere de btitudine creature †Ca 100.
eaꝫ soluit.s.T.
loco p̄allegato.
℄ Sup ca. 102^m.
Quan
tuꝫ ad 3^m
pōit h̄ ꝫ
De⁹ ē pfectissime btūs ꝛ eius
btī^o oiūꝫ alioꝝ btī^am excedit, itellr̄ āt h̄c cōpōi or^ne ad q̄ꝫ
cūqꝫ btī^nem alioꝝ itel^lium, vt pꝫ ex rōib⁹, n̄ āt i or^ne ad btī^am
supnālē, lꝫ ꝛ hāc excedat, ꝓbat̄ p, de⁹ ē sua btī^o, ꝫ ē pfecte,
ꝛ singlr̄ btūs, pb^r ꝯña, qꝛ q̄ꝫto aliqs ē ꝓpiqor btī^m tāto pfe
ctius est btūs, sic ille q actu btūs ē, eo q btī^am in spe tm̄ hꝫ.
℄ 2° deus magis amat btitudinē suā q̄ꝫ alij btī suaꝫ. ergo in
ea magis delectat̄.ꝫ magis qescit desideriū ei⁹, ꝛ pfectior
est btī^o. ꝓbat̄ añs, qꝛ vnūqōqꝫ magis amat seipm ceteris
ꝑtib⁹ q̄ꝫ aliqd aliud, cui⁹ signū ē, qꝛ magis amat plus sibi ꝓ
pinq̄s, btī^o āt dei ē ipse de⁹, alioꝝ āt btī^o nō ē qō ipsi sr̄, p^r
ꝯña ꝓb^r, qꝛ vbi maior ē amor, ibi maior ē dlectatio i ꝯse^cne
amati, vlti^a ṽo q̄ n̄ ꝓbat̄ pꝫ, qꝛ dlectatio q̄dā qes ē appe^tus.

Uaꝗbꝗ ceteris paribus magis amat seipm q̄ȝ aliquid aliud.

❡ Circa ꝓbōnē aūtis attēdēdū, ꝙ lꝫ dixit. s. T. ceteris paribus vnūquodqꝫ magis diligē se, q̄ȝ aliō, q2 nō icōuenit, vt bō aliqḋ bonū magis velit alteri q̄ȝ sibi, in q̄ vꝫ magis amari ꝓximus, sic cū qs se morti expōit ꝓp amicū, sꝫ l b cetera nō sīt paria, q2 cū i hoīe sit nā itellectualis ⁊ corpal, magis ſꝫ rōnē diligit nāꝫ spūalē, q̄ȝ corpalē, ⁊ iō expōit se morti ꝓp amicū, ꝓp bonū vṫtuꝗ ꝙ ē bonū nāe rōnal, vñ ꝙ magis diligat vitā corpalē alterius q̄ȝ ꝓpā ē, q2 ñ oīa sīt paria, cū in alio ꝯsiderēt bonū corpale, i ipo aūt bonū spūale, ⁊ virtutꝗ. sed si remoueaē bonū vṫtutis magis diligeret vnusquisqꝫ ꝓpā vitā, q̄ȝ alienā. ⁊ silr, si quis sit i eq̄li idigētia cū alio, magis ꝓuidebit sibi q̄ȝ alijs, sꝫ si magis alr idigeat, ñ ē i cōueniēs ꝙ aliqs aliq̄ re seipꝫ ꝓueret alr̄ sbueniat. Ubi ḡ oīa fuerit pia, vnusquisqꝫ plus seipsuꝫ amat q̄ȝ aliū, sed vbi nō oīa fuerint paria, pōt ꝯ̄rio eē.

aliud: cuius signū ē ꝙ q̄ȝto aliqd alicui ē ꝓpinquius: magꝫ nālr amatur: plus igr̄ dlectatur deus i sua btitudie q̄ ē ipsemet q̄ȝ alij bti i btitudie: q̄ ñ ē ꝙ ipsi sīt magꝫ igr̄ dsideriū dī q̄etat ⁊ pfectiō ē btitudo.

❡ Pōr. e. qḋ ꝑ eēntiā ē: potius ē eo ꝙ ꝑ pticipationē dī. sic nā ignis pfectius iuenit i ipso igne q̄ȝ i rebus ignitꝭ: deus aūt ꝑ eēntiā suam btūs ē: qḋ nulli alij ꝯpetē pt nihil. n. alīd ꝑter ipꝫ pt eē sūmū bonū. †(vt ex pdcis patē pt). ⁊ sic oꝫ vbicūqꝫ alius ab ipo btūs ē pticipatiue dicatē btūs: dīna igr̄ btitudo oēꝫ aliā btitudinē excedit.

† cap. 41.

4 ❡ Amp. btitudo ipfecta i opōne itell's ꝯsistit. †(vt ostēsū ē): nulla aūt alia itellualis opō: opōni eius ꝯpari pt: ꝙ pꝫ ñ solū ex h ꝙ ē sua opō sbsistēs: sꝫ q2 vna opōe deus seipꝫ ita pfecte itellīt sic est ⁊ oīa alia q̄ sīt ⁊ q̄ ñ sīt bōa ⁊ mala. In alijs aūt itelligētibus itelligē ipꝫ ñ ē sbsistēs sꝫ actus sbsistētꝭ: nec ipꝫ deū q ē sūmū intelligibile aliqs ita pfecte pt itelligere sic ipse pfectus ē: cū nullius eē pfectū sit sic eē dinū: nec alicuius opō possit eē pfectior q̄ȝ sua sba. Nec ē aliquis alius itell's q oīa ēt q̄ deus facē pōt cognoscat. q2 sic diuinā eēntiaꝫ cōprehēderet: illa ēt q̄ intellius alius cognoscit nō oīa vna ⁊ eadē opōe cognoscit. Incōpabilr igiē deus super omnia beatus ē.

† cap. 100.

❡ Aduertēdū vlterius ꝙ ex maiori dlectatōe arguit. s. T. pfectiorē eē btitudinē, ñ q2 dlectatio eēntialr sit btitudo. sꝫ q2 cū btitudinē seq̄ē tāq̄ȝ eius ꝯplemētū, vbi maior fuerit btitudo necē ē maiorē q̄ȝ dlectationē eē. Circa vltimū ꝯña aduerte, ꝙ ꝑ dsideriū dei ñ accipiē ꝓpe dsideriū, vt ē appetitus non habiti, sed cōiter pro appetitu rei amate, ēt q̄ pñs est.

❡ 3ᵒ, deus ē ꝑ eēntiā suā btūs, alij aūt pticipatiue. ḡ dīna btitudo oēꝫ aliā btitudinē excedit, añs q̄ ad pmā ptē pꝫ, q̄ aūt ad 2ᵐ ꝓbaē, q2 nihil aliō a dō pt eē sūmū bonū, ꝯña q̄ȝ ꝓbaē, q2 ꝙ ē ꝑ eēntiā potius ē eo qḋ dicitur ꝑ pticipationem.

❡ Circa ꝓbōnē 2ᵉ ptis añs dubitaē. Nā aut sumiē sūmū bonū simpr, aut i gn̄e bonoꝝ pticipabiliū a creatura, si ꝑꝰ accipiaē, sic cū arguiē creaturā eē beatā pticipatiue, q2 ñ ē ipꝫ sūmū bonū rō supponit falsum. s. ꝙ btitudo q̄ formalr creatura ē btā sit sūmū bonū simpr ꝯ̄ dictū ē. n. supius de mēte. s. T. ꝙ btitudo formalis creature ñ ē sūmuꝫ bonū simpr, si aūt 2ᵒ accipiaē, falsum ē ꝙ nihil aliō a deo sit summū bonū, ipa. n. btitudo formalis ē aliō a deo, cū sit actus itis creati, ⁊ tm̄ ipsa ē sūmū bonū i gn̄e bonoꝝ pticipabiliū a creatura.

❡ Ad hoc cuiꝰ ꝯsiderandū ꝙ btitudo noiat vltimū finē itellectualis nāe ⁊ summū bonū, ⁊ iō sm ꝙ aliqd hꝫ rōnē vltimi finis, ⁊ sūmi boni, ita hꝫ rōnē btitudis, aliqd aūt ē vltimus finis simpr ⁊ ꝑ ꝯñs sūmū bonū simpr. sic deus q ē oim finis extrisecus, aliqd vō ē vltimus finis sm qd. s. itrisecus rei, ꝑ quē fini extrīseco pfectissimo mō ꝯiūgiē, ⁊ tale ē sūmū bonū ſꝫ qd, q2 ē sūma pfectio itrīseca, ad quā res pt puēire, ita ⁊ 2ᵉ ē btitudo, vna. s. simpr ⁊ eēntialis, alia ſꝫ qd i q̄ȝ ē q̄dā pticipatio, ⁊ silitudo btitudis eēntialis. pꝫ ē btitudo icreata q ē deus, 2ᵃ ē btitudo creata, q̄ ē actus itis creati. Dr̄. ḡ ꝙ sūmū bonū i hac rōe sumiē ꝑ sūmo bono simpr, qḋ. s. simpr hꝫ rōnē vltimi finis. Cū aūt arguiē ꝙ tūc rō supponit btitudinē creatā eē sūmū bonū simpr, qḋ ē fīꝫ, dē ꝙ rō h ñ supponit, sꝫ vult deducē ad h tāq̄ȝ ad icōueniēs, si. n. aliqd creatū ē ꝑ eēntiā suā btm̄, seqē ꝙ sua btitudo sit sūmū bonū simpr, q2 ꝙ aliqd ē ꝑ eēntiā, ē illō simpr, ⁊ ex se, ñ ex alterius pticipatiōe, ⁊ ex ꝯñti sua btitudo ē vltimus finis simpr, ⁊ sūmū bonū, ⁊ sic seq̄ē ꝙ aliqd aliō a dō erit sūmū bonū simpr.

❡ Sꝫ tūc occurrit dubiū. Nā ꝙ aliqd sit tale ꝑ suā eēntiā ñ tollit, q2n ēt sit tale ꝑ pticipationē alterius, si illō sit creatū. q2 oīs pfectio eēntialis ē q̄dā pticipata silitudo dīne nāe. ḡ dato, ꝙ aliqḋ creatū eēt sua btitudo sisegē ꝙ ñ sit btūȝ ꝑ pticipationē btitudis icreate, ⁊ sic ñ oꝫ vt eius btitudo sit sūmū bonū simpr.

❡ Rñdeē ꝙ dici ꝑ eēntiā tale 2ᵒ pt itelli ꝑ nūc iux ea q̄ dr̄ vl. q. 21. ar. 5. vno modo vt oppōiē ei ꝙ ē eē tale ꝑ aliqd supadditū eēntie, sic dicimus deū eē bonū ꝑ eēntiā, q2 ē suū eē i q̄ fundatē bonitatꝭ rō, creaturā aūt ñ eē bonā ꝑ eēntiā. q2 ē bona ꝑ eē supadditū eēntie. alio modo vt oppōiē ei ꝙ ē eē tale ꝑ ꝯsupiore ordie ad aliqd alterū, sic deus dr̄ ꝑ eēntiā bōus. q2 ꝑ seipꝫ ē bonus nō ꝑ ꝯsupiore aliq̄ alio, creatura aūt postro ēt ꝙ eēt suū eē, ñ diceret bōa ꝑ eēntiā sꝫ ꝑ pticipationē, q2 nihil rōnē bōi ⁊ finis hre pt, nisi ꝑ ꝯsupiore ordie ad vltimū finē. Dic ḡ accipiē eē ꝑ eēntiā tale 2ᵒ modo, nō aūt tm̄ ꝑ modo/nulla. n. creatura ē ꝑ eēntiā btā, ñ solū: q2 ñ sit ipe actus btitudis. sꝫ ēt q2 ꝑ seipaꝫ btā nō ē, q̄si nullo ꝯsupiore ordine ad vlteriorē finē, sꝫ ē btā, ⁊ hꝫ i se aliqd qḋ hꝫ rōnē sūmi boni, ⁊ vltimi finis, inq̄ȝtū ꝯiūgit sūmo bono simpr, ⁊ fini simpr vltimo. sic aliqd ignitū dr̄ aliq̄r ignis ex ordine ad id qḋ ꝑ seipꝫ ē ignis. Rō aūt i oppositū ꝓcedit d eo ꝙ ē ꝑ eēntiā tale ꝑ modo tm̄/aliqd. n. pt eē tale nō ꝑ aliqd supadditū eēntie, ⁊ tm̄ erit tale ꝑ pticipationē. i. ex ordie ad alteꝝ, nō aūt ꝓcedit de eo qḋ ē tale ꝑ eēntiā 2ᵒ modo. falsum est. n. qḋ ē ꝑ eēntiā. ⁊ per seipm tale hoc modo, tale eē ꝑ participationem.

Dicitur per eēntiā tale duplr cōmuniter.

❡ Quarto. Nulla alia itellualis opō, opōni eius ꝯparari pōt, ḡ deus Incōparabilr ē sup oīa beatus. pꝫ ꝯña, q2 btitudo cōsistit ipfecta intis opōne, añs vō ꝓbatē, q2 illa opō dei ē eius sba, ⁊ vna opōne deus seipm pfecte sicut est intellīt. ⁊ oīa q̄ sunt, ⁊ q̄ nō sīt, bona, ⁊ mala. In alijs aūt intelligētibus ipꝫ. intellectus nō est subsistēs, nec ipm deū q ē summū itelligibile. aliqs ita perfecte pōt intelligere sicut ipse pfectus ē, cū nullius eē, ita pfectū sit sicut eē dinū, nec aliqua opō possit eē pfectior q̄ȝ sua sba, nec aliqs intellectus omnia que deus facere pōt cognoscit, nec aliquis oīa q̄ nouit, vna operatione cognoscit.

❡ Circa rōnem positam ad ꝓbādum ꝙ nullus pōt Intelligere deum Ita pfecte, sicut in se pfectus est, q2 vꝫ nullius eē ē ita pfectū, sicut eē dinū, nec nullius opō pt eē perfectior q̄ȝ sua sba dubitaē, q2 lꝫ opō nō sit pfectior sba rei, pōt tm̄ extēdi vltra ipsam rei sbam q̄ȝtum ad obm, sicut opō visus extēditē ad corpa celestia. ḡ ex h ꝙ eē creature ñ adeq̄t pfectionē eē dini, nō seqē ꝙ ad ipm eius opō ptingere non possit.

Nullius operatio est perfectior q̄ȝ sub sba.

❡ Ad hoc cuiꝰ ꝯsiderādū ex doc. s. T. 4. sen. di. 49. q. 2. ar. 3. ⁊ 4. ꝙ cū actiōis pncipiū sit forma qua agiē, oꝫ ex pte eius summi actionis mensurā sm ordinem tamen ad subiectum in formis subsistentibus, sm inquam ꝙ subiectum subditur forme, magis ⁊ minus: ideo sm esse quod est a tali forma in re accipitur operationis perfectio ⁊ q2 esse rei correspōdet substantie, quia quoꝝ est perfectior eēntia, ē ēt pfectius eē, iō oꝫ ⁊ opōnis pfectionē, rei sbe correspōdē, vt opō non sit pfectior in suo ordine, q̄ȝ sit sba in suo. ⁊ sic intellīē cū iqt s. T. operationē nō eē perfectiorē sbe rei, vtrūqꝫ. s. i suo ordine ꝯsiderādo. Sequiē ḡ vltra, ꝙ cuius eē ⁊ sba non adeq̄t eē rei intelligibilis, eius quoqꝫ itellio illi nō adequatur, vt

adeo pfecta sit i attigēdo obз. qз^m ipз obз it^{le} ē, ꝛ qꝛ nullius crea^e eē, ꝛ sba diuiū eē i pfectõe adeqt, iõ nec cuiusqз crea^e i t^ept ita pfecte deū itelligē sic ipe i seipo ē pfect^9. Ad arg^m āt di gꝓ qз^m ad qз^{tm} extēsiuā / q sumit bз mlti^{ti}^{nē} ꝛ pau^{tem} obo ꝓ n oз opõne adeqri cēn^t / vt si possit ad pl'a se extēdē / qз cēn^t opant. nз ad aligd alti^9 / qз sit ipa sba / sз qз^m ad qз^{tm} itēsiuā q ꝯsistit i effica^e opādi, ð q̄ b loqtur. s. T. ipā oз cēn^t adeqri. vñ ñ igt. s. T. opõnē alioꝝ it^{lium} ñ possept igē ad di^m eē bз qmipз deū ñ pñt alia ita pfecte it^{re}, sic i seipso pfectus est.

C 5°. Diuiū it^{re} ēto tū sil' ꝗnalr existēs, nr̄m āt it^{re} successionē bз / i qз^m p accñs adiūgit ei ꝯtinuū / ꝛ tps. ḡ diua btitudo i isi^m excedit hūanā, sic dura tio ꝗnitat. excē nūc tpis fluēs ꝓbat ꝯña. qꝛ qз to aligd ē magis vnitū / tāto boni tas ei^9, ꝛ vt^9 pfectior ē, pserti si ñ i momēto trāseat sз i ꝗ^{te} māeat.

C Circa añs dubitat, qꝛ lз nr̄m it^{re} successionez hē at / in qз^{tū} ei p accñs adiūgit ꝯtinuū, ꝛ tps, p se tñ ē i istāti, ꝛ totū sil' vt dī

5 C Itē qз^{to} aligd magis vnitū ē tāto bonitas ei^9 ꝛ vt^9 pfectior ē: opō āt successiua bз diuersas ꝑtes tpis diuidit: nullo igr̄ mō ei^9 pfectio pt ꝯpari pfectōi opōnis q ē absqз successiõe tota sil': ꝛ pci pue si ñ i momēto trāseat: sз i eternū maneat. Diuiū āt itelligē est absqз successiõe totū sil' eternalr exñs: nr̄з āt itelligē successionē bз i qз^{tū} adiūgit ei p accñs ꝯtinuū ꝛ tps. Diua igit beatitudo i isinitū excedit hūanā: sic duratio eternitatis excedit nūc tpis fluēs.

6 C Adhuc fatigatio ꝛ ocupatiões variegb^9 necē ē ꝯtēplationē nr̄az i hac vita i q it' polari ꝯsistit pcipue hūana felicitas: si q ē pñtis vite: errores ꝛ dubõnes ꝛ cas^9 varij qb^9 sbiacet pñs vita: ōndūt oio icōpabilē eē hūanā felicitatē: pcipue h^9 vite: diue btitudini.

7 C Amp. pfectio diue btitudis ꝯsiderari pt ex h gꝓ oēs btitudines ꝯplectit bз pfectissimū modū. De ꝯtēplatiua qdē felicitate hз pfectissimā sui ꝛ alioꝝ ppetuā ꝯsiderationē. De actiua vo vita. siuit^9 hois aut dom^9 aut ciuitatꝫ aut regni: sз toti^9 vniuersi gubernationē: falsa. n. felicitas ꝛ terrena ñ hз nisi qзdā vmbrā illi us felicitatꝫ pfectissime: ꝯsistit. n. i qnqз bз Boetiū. s. i voluptate diuitijs ptāte dignitate ꝛ fama. Hз ēt de^9 excellētissimā dlectationē ð se: ꝛ vle gaudiū ð oibus bõis absqз ꝯrij admixtiõe. Pro diuitijs vo hз oimodā sufficientiā i seipo oim bonoꝝ. †(vt supra osisū ē). Pro ptāte hз isinitā v'tutē. C Pro dignitate hз oiuз entiū pmatū ꝛ regimē. C Pro fama admirationē ois itell's ipз vtcūqз cognoscentis. Ipsi igit q singulariter beat^9 ē: honor sit ꝛ gloria in secula seculoꝝ Amen.

Explicit liber primus.

fi. q. 8. ar. 14. 12^m ꝛ. 4. sen. d. 49. q. 3. ar. 1. q. 3. p^m ꝛ sic i seipo successionē ñ bз, qsi vna ps itell'onis alt'i pti succedat. ḡ nō differt nr̄m it^{re} ab it^{re} diuo qñ illō sit vnitū / ꝛ totū sil', nr̄з āt ñ sit totū sil'. Circa ꝯñē qз illatā dubitat. Q̄ñ vr seq ex pmissis, nā dr i pmissis, gꝓ nr̄m it^{re} ē successiuū. ḡ ñ i istāti sз i tempore. ergo diuinum intelligere non comparatur ad nostrum sicut eternitas ad nunc temporis fluens. vt isert.

C Ad h^9 euidentiam ꝯside^m ē, gꝓ lз opō int^e p se istātanea sit: ꝛ tota sil' exñs / ꝛ p ꝯñs mēsura ei p / ꝛ p se ꝯuciēs sit idiuisibil'. tñ qꝛ nečio reqrit fātasiē opōnē q ꝯtinu^{tem} qзdā bз ꝛ successionē, dū p modū ꝯtinu. ꝛ exñs i tpe singl'are apphēdit. ꝛ ipa opō it'ꝺi p accñs successiua. ñ qdē qꝛ vna ei^9 ps vna pte tpis mēsuret, ꝛ alia ps / alia pte / cū vt dcm̄ ē / tota sil' sit. sз qꝛ ipa fantasie opō q itell'oni nečio ꝯiūgit successionē bз. ꝛ h ē gꝓ igt. s. T. qñ it^{re} nr̄з successionē bз. lqз^m p accñs adiūgit ei ꝯtinuū, ꝛ tps. i. bз successionē, ñ qdē i seipo, sз i fantasie opōe sibi ꝯiūcta i q ē ꝛ ꝯtinuitas ꝛ successio / sic eē sbale rei corru^{bis} p aliō dī i tpe eē. ꝛ successionē hr̄e, qꝛ lз ipз totū sil' sit, sbest tñ trāsmu^{ni} i q ē p^9, ꝛ posteri^9 rõe c^9 pt dici ñ eē totū sil' dī. ḡ ad p^m du^m, gꝓ dissimitudo iter nr̄з it^{re} ꝛ diuiū ē. qꝛ lз nr̄з it^{re} i seipo totū sil' sit, rõe tñ nečio adiūcti ñ ē totū sil'. pserti i cognē eñū^{lium} / iō ñ ē oio vnitū, it^{re} āt diuiū oio vnitū ē. qꝛ nec p se / nec p aliō suc^{nem} bз. iō ē pfecti^9 it^{re} diuiū. qз sit nr̄з it^{re}. Possз ēt dici gꝓ lз vna actio itell'ndi ñ hēat suc^{nem}, tota tñ itell'o hu^{ni} i q nāl' felicitas nr̄a ꝯsistit suc^{nem} bз. qꝛ ñ vno actu itell'ndi cogscim^9 ea q dei st / sз plib^9 sibiiuicē succedētib^9. cū mediātib^9 fantasmatib^9 deū i hac vita cogscam^9. si oīcat āt vnū fantasma i cognē oiз q ð deo cogscit. de^9 āt vnica opōne oia cogscit, iō ei^9 cog magis vnita ē: ergo pñs p

fectior bti^{do}. C Ad 2^m du^m rñdet, seqndo p^m rñsionē ad p^m du^m, gꝓ lз vna opō itell'ndi p accñs sit i tpe, vt diximus. p tñ e p se ē i istāti cū sit tota sil', iō cū opō diui it^e q ē ei^9 feli^{tas} sit eternā ꝯpō ei^9 ad opōnē int^e nr̄i nālē, q ē nr̄a felicitas, quā ꝓprijs virib^9 acqrim^9, ē ꝯpō ē t eternitatꝫ ad nūc tpis fluēs, qꝛ sic se hñt mēsurata adiuicē i pfectõe. ita, ꝛ mē^e eoꝝ nāles. ꝛ p se

C 6°. Cōtēplatio nr̄a in q pcipue ꝯsistit hu^{na} feli^{tas} si q ē pñtꝫ vite q dī. qꝛ vita hu^{na} magis ꝯti^e misia ē qз aliqd feli^{tas} beat. Iñ pollata ē pp fatiga^{nem}. ꝛ occupatões varias. ē ēt sbta errorib^9, dubitatõib^9, ꝛ varijs casib^9. ñ āt fe^{tas} di^{na}. ḡ fe^{tas} diua icōpabil' ē hu^e pserti з huius vite.

C 7°. Btitudo di^e oēs bti^{tes} hu^{nas} ꝯplectit. ḡ ꝛc. ꝓbat añs discurrē do p sing^{as} bti^{nes} De ꝯtēp^{na}. n. hз pfe^{ctam} sui ꝛ alioꝝ ꝯsi^{tem}. ð actiua totius vniusi guber^{nem}. de sa āt: q ñ hз nisi qз dā vmbrā illi^9 pfecti^e feli^{tas}: hз p volup^{te} excel^{tam}. ð se dlect^{em} ꝛ vle gau^m ð oib^9 bõis

absqз admixtõe ꝯrij: p ditijs oimodā suffi^{am} oiз bonoꝝ. p ptāte isi^{tam} v'^{tem}. p dig^e oiз ētiū pmatū. ꝛ rgimē. p fama admira^{nem} ois it' ipз vtcūqз cogscētꝫ. C Adūte^m ex Ari. x. ethi. gꝓ 2^x ē fe^{tas}. s. spe^{ua} q i actu sapie ꝯsistit. ꝛ actiua. q ꝯsistit i vsu mōaliū v'tu^m. ꝛ pu^e i actu pru^{te} / c^9 ē act^9 oiз v'tutū dirigēs iō feli^{tem} ꝯtēp^{am} ponēs. s. T. i dō igt. gꝓ bз pfe^{ctam} sui: ꝛ aliorū cognē ppetuā. h. n. ad sapiāз ptiet, vt i se oēs hi^9 spe^{ua} ꝯphēdit. Actiuā āt feli^{tem} sibi attribuit rõe gubnatõis vniūsi. oēs. n. v'tc^s mōales aut ēē extri^{ca} bōa st. aut ēē bōa corpis, aut ēē ai passiões, ad q oia bз rõnē prud^e alleu^{re} morales se extēdūt. ꝛ sic tota feli^{tas} act^e i qdā gub^{ne} aut sui aut alterius ꝯsistit bз rectā rõnē: mai^9 āt ē vniusi gub^{ne}. qз vnū hoiēз solū. ꝛ qз domū / aut reg^m gꝓ pot^e mōles ꝛ max^e p prud^{am} sit. iō fe^{tas} ac^{tiua} excel^{te} mō ꝯ^{uit} dō, qз hoib^9. sic ēt. ꝛ fe^{as} spe^{ua}. ꝛ lõge altior rõe ē fe^{as} hu^e: vñ ñ st due fe^{tes} i deo / sic i nob sз vnica emlnēt / ꝛ vnite ꝯtinēs qcqd i oi nr̄a feli^e inuēi^r. ꝛ diñз ꝯtiet.

C Circa fe^{tam} sp^{uam} dubitat. Nā ad rõnē fe^{tis} ꝯcomitāt ptiet vt appe^e getet. ꝛ p ꝯñs vt dlectet, cū dle^o ñ sit aliud qз qes app^e. sз it' spe^{ua} ñ mouet app^m sз tñ ꝓctic^9 vt igt. s. T. 12^e. q. 9. ar. 1. 2^m ꝛ ē ð mēte phi. 3. ð aia. ḡ male pōit fe^{tas} aliq sp^e. Rñdet gꝓ 2^x pt mo^e vo^{ti} ab apph^{ne}. vno^e ad qre^m id qð apphēdit. alio^e ad ge^{ndum} i re apphēsiua. ad p^m motū req' apphēsio pc^9 q iudicat aliqd eē volē^m ꝛ qrēdū. tāqз bo^m ꝛ ꝯueniēs. ꝛ ð hac motōe loqt. s. T. ꝛ Ari. Ad 2^m āt motōez ñ reqrit apphēsio ꝓctica. qꝛ ad dle^{nem} suffic adeptio bōi ꝯuēiēꝫ. ꝛ cog tal' adeptõis. vt dī 12. q. 32. ar. 1. vñ cū cog spe^{ua} sit bo^m itell'gēꝫ. ꝛ pserti ēē pfec^m it^{le}. ipa cog spe^e bita. ꝛ cognita icē. de lectionē ex nāli ꝯcomi^e causat. Ipsi deo igr. q pfec^{me} btus est honor sit ꝛ glia p hac p'libri iterptatione. Amen.

C Explicit itgptatio i p^m librū ꝯ Gēti. s. T. De Aquino ꝛc.

† In li 3. de cōsolatione.

† ca. 4.

Vtrū nr̄з it^{re} sit successiuum

Duplex ē felicitas. s. ꝯtēplatiua ꝛ actiua.

Vtrū sit aliq felicitas ꝯtēplatiua ponenda.

¶ Fratris Frācisci de Syluestris Ferrarieñ. ordinis pdicatorꝝ sacre theologie pfessoris ac regentis bononieñsis ꝯgregationis lōbardie Cōmentaria in scdm librū contra gentiles s. Thome de Aquino. ¶ Super cap. j.

EXpedito ꝑ libro in q̃ s. T. de ijs q̃ deo s3 seipm ꝯueniūt determinauit, accedendū est ad exponē 2ᵘ librū, in q̃ de pcessu creaturarū a deo p/tractat. Diuidit āt in duas ptes pncipales. s. in pemiū et tractatū. Quantū ad pᵐ duo facit. ꝑ ꝑ. manifestat intētionē suā i generali. 2º i spāli diuidēdo librū. Quantū ad pᵐ duo facit. ꝑ ostēdit necītatē hꝰ ꝯsideratiōis: 2º eiꝰ vtilitatē. Primo ḡ in h.c. ꝯtinuās hūc librū ad pcedentē ponit hāc ꝯnē. Ad ꝯpletā diuine veritatis manifestationē, o3 2º loco de opōne diuina q̃ res pducūt in eē et ꝯseruāt tractare, et qa hec ꝯ duas ptes icludit. s. q̄ op3 de hac opōne tractare, et q̄ 2º loco, ideo ꝑ pbat pmā ptē, 2º 2ᵐ. Probat ḡ pᵃ ps tali rōe. Perfecta rei cognitio hēri nō pt, nisi eiꝰ opatio cogscat, sed est 2ᵉ opatio diuia. s. imanēs et trāsiēs, q̄ res pducūt in eē et gubernātur, ḡ ad hn̄dā pfectam dei cognitionē quātū. s. in hac vita hēri pt, o3 vtrāq3 eiꝰ opōnē cogscere: ḡ q vult diuine vitatis manifestationē facere ꝯpletā, o3 nō solū de pᵃ opōne, s3 etiā de 2ᵃ tractare. minor pbᵗ, distinguendo 2ᵉ genꝰ opōnis auctē phi. 9. metᶜᵉ. tex. 16. deꝰ. n. intelligit, vult, gaudet, et amat q̃ ad pᵐ genꝰ opōnis ptinēt, res q̄q3 in esse pducit et gubernat qd ad 2ᵐ opationis genus spectat. maior vō pbat. ex mō et spē opōnis mēsura et q̄litas vtutis pēsat et cogscit, s3 vtus, rei nāz demrat, cū vnūqdq3 natū sit opari eo q talē nāz sortiat: ergo et operatio rei nām mōstrat. ergo necīa est eius cognitio ad rem perfectē cognoscendam.

¶ Circa ꝯnē, aduertēdū q̄ nō ingt. s. T. ad manifestationē diuine nāe, s3 ad manifestationē diuine vitatis, op3 de opatiōe diuia trāseūte tractare, qa l3 diuia nā et diuia vitas idē realr sint, nō tñ determinat in h libᵒ de diuina nā, nisi quantū ad veritatē quā fides catholica de ipsa pfitet vt ipemet dixit superius in primo libro capite secundo.

Perfecta rei cognitio haberi nō pt nisi eius opatio cognoscat.

¶ Circa maiorē ppōnē ꝯsiderādū, q̄ cū 2ᵉ sit modꝰ cognitionis. s. a priori, et a posteriori, in vtroq3 mō cogscēdi vā ē ppō s. T. opatio. n. vtuti pportionat hēt q3 cū ipa affinitatē. et vtꝰ pportionat nāe vt eiꝰ pprietas, ideo si hētur a priori noticia de re dū pfecte cogscit rei nā et sba, cognoscit et vtꝰ q̃ tale3 nāz insepabilit nālr ꝯseqt, ex cognitiōe q3 vtutis cogscit ad quā opōnē ipa ordinat. cū vtꝰ sit sm quā res nata ē operari. Si aūt a posteriori hn̄da sit rei pfecta noticia, cū a notioribꝰ nobis icipiat nr̄a cognitio, et opatio sit nobis notior vtute, vtusq3 sba rei notior sit, nece est vt rei ppa opatio cognoscat, si dēat res ipa ꝯpleta noticia cognosci. Accipit āt s. T. ppōnē hāc maiorē indistincte, nō determinādo se ad hūc, aut illū modū cognitionis, cū in vtroq3 vā sit, l3 diuia nā nō possit a nobis, nisi per effectꝰ et opationes cognosci.

¶ Circa illā ppōnē assumptā ad pbationē maioris. Ex mō et specie opationis mēsura et q̄litas opationis pensat: attēdēdū q̄ duo attribuit s. Th. opationi. s. modū et spēm, qbꝰ corrn̄dere facit mēsurā et q̄litatē vtutis, vt v3 modo opatiōis corrn̄deat mensura vtutis, speciei vero, q̄litas i. spēs virtutis. Nā q̄litas rei aliqñ accipit p specie rei, vñ et differētia substālis dī sigñare q̄le qd. hāc autē coordinationē facit, qa species operationis sm quā. s. h3 q̄ sit talis nāe operatio ab alia opatione sm substātie rōnē distinctā sumit a forma p quā agēs agit, vt in plerisq3 locis ingt. s. T. psertim 12ᵉ. q. 1. ar. 3. modꝰ āt opationis, q̄ est intēsio et remissio, siue pfectio et iperfectio, refert iperfectionē aut in iperfectionē ipsiꝰ forᵉ agentis, et qa vtus rei est ipsa forā, per quā agēs agit imediate et prime, vtus eñi semp noiat pncipiū actionis, pcipue vtus cāe, vt dā. 4. sen. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 2. ideo spēs opationis refert in q̄litatē et speciē vtutis, et modus ipsiꝰ, in mēsurā, idest in quātitatē pfectionalē virtutis, sm eñi q̄ est virtus perfecta vel imperfecta in agente, ita operatio perfecta vel imperfecta est.

Ex mō et spē operatiōis mensura et q̄litas opatiōis pensatur.

†tex. 2 16.

¶ Et si aliqñ ingt s. T. opationē spēm sumere ex obiecto, illud nō ꝯdicit ei qd diximus ipsā sumere spēm a forā agētis, vtrūq3 eñi verū est, qa forma rei genite q̄ est obiectū generationis ꝯformis est fore generātis, et vltr terminus, et obiectū actionis cōforme est pñᵉ et virtuti per quā operās operat, videmꝰ eñi q̄ calor pductus in ligno ab igne assimilat calori ignis, et sensibile ac intelligibile hn̄t in sensu et intellu suas spēs, a qbꝰ sensatio et intellectio pcedit, veluti a forma agētis et cōplemēto vtutis. Quia ergo spēs opationis in q̄litatē, siue spēm virtutis refert, et modꝰ in mensuram, ideo recte dicitur q̄ ex modo et specie operationis pensatur mensura et qualitas virtutis.

Opōnem sumē spēz ab obiō et a forᵃ agētis nō opponūtur.

¶ Scdam vō partē ꝯnis pbat, pmittēdo pus differētiā inter actionē imanētē et trāseūtē et duplicē differētiā tangit, pᵃ est qa imanēs est ipsius operātis pfectio, trāsiens aūt est pfectio facti, ex quo h3 vna vt dicat opatio et actio, altera vero vt dicat factio, vñ et per eam pducta manufacta dicūtur. Scda est, qa pma opatio est nāliter prior scda. Nā secūdū ordinē pfectibiliū est ordo pfectionū, agens aūt est nāliter prius facto et causa eiꝰ, ideo actio imanēs que est perfectio agētis est nālr prior trāseūte q̄ est pfectio facti, et est eius ratio. Confirmatur exemplariter in edificatione.

Actio trāsiēs ē aliq̄ mō perfectio facti et aliq̄ mō pfectio facientis.

¶ Circa pmā differētiā cōsiderādū est, pmo q̄ cū actio tran

¶ Incipit liber scds sctī Thome de aquino ordinis predicatorū contra errores gentiliū.

¶ Continuatio sequentium ad precedentia. Capitulū primum.

MEditatus sum in omnibus operibꝰ tuis. et in factis manuum tuarū meditabar.) ¶ Rei cuiuslibet pfecta cognitio hēri nō pt nisi eiꝰ opatio cognoscat. Ex mō. n. opōnis et spē mēsura et q̄litas vtutis pēsat: vtus vō nāz rei mōstrat: sm h. n. vnūquodq3 natū ē operari q̄ actu talē nām sortit. ¶ Est āt duplex rei opatio. †(vt phs tradit in. xj. metha.) Una qdē q̃ in ipso opante manet. et ē ipsiꝰ opantis pfectio vt sentire intelligere et velle. Alia vō q̃ in exteriorē rē trāsit q̃ ē pfectio facti qd p ipā ꝯstituit: vt calefacere secare et edificare. Utraq3 āt dictarū operationū cōpetit deo: pma qdē in eo q̄ intelligit vult gaudet et amat: alia vō i eo q̄ res in eē pducit et eas ꝯseruat et regit. Quia vō pma opatio pfectio opantis est: scda vero pfectio facti: agens āt nālr prius facto est: et cā ipsiꝰ: op3 q̄ pma dictarū opationū sit rō scde et cā pcedat nālr sic cā effectū. ¶ Qd qdē in rebꝰ humanis manifeste appet. ¶ Cōsideratio. n. et volūtas arti

ſiens duo iportet in ſua rōne, vt h3.s.Th.p̄ᵃ.q.41.ar.1.2ᵐ. ⁊.q.45.ar.2.ac.3.⁊.3ᵒphy.ſ.motū ⁊ originē, motᵘ ab agē/te. Si ꝯſidereť actio quātū ad motū quē iportat ſic eſt pfe/ctio facti, motᵘ.n.ē.in moᵇ, vt dī 3ᵒphyſi. ſi āt ꝯſidereť q̄tū ad bitudinē originis ſic ē pfectio agētis ꝯſiderata relone, vt accňs ē. Priᵒmō logť h̄ loco.s.T. de actiōe, nō āt 2ᵒmō, imo poᵃ.q.7.ar.10.dī q̄ actō eſt q̄dā pfectio ꝓpria agentis.

Actio eſt perfectio patiētis/ ⁊ pfectio facti/ ſed diuerſimode.

¶ Cōſiderādum 2ᵒ, q̄ actio ali/qñ dī pfectio fa/cti, aliqñ āt pa/tiētis pfectio ⁊ vtrūqȝ vez ē ſ3 diuerſimode, ē n. pfectio patiē/tis, ſic ſbi actio/nē recipiētis, ⁊ p ipā3 iformari, eſt āt pfectio fa/cti ſi cōſidereť, vt foialr diſtin/cta a termio a/ctionis, ſic foialis ꝓductio foīȩ aliq̄ mō, ⁊ ſic via p quā ad pfectionē opis puenif. Sic calefacere ē foialis ꝓductio ca/loris p quā calefactū eſt: ⁊ domificatio ꝓductio foīȩ p quā eſt domᵘ, ſi āt accipiať actio, vt eſt idē cū formali termino actiōis malr, ſic eſt pfectio facti, ſic foīa eſt pfectio ꝯpoſiti, ū q̄ ꝯpoſitū ſuā ſpēm h3, hoc mō dicimᵘ lucē eſſe actū ⁊ pfe/ctionē lucidi ſicut ꝯſtituti in ſpē p ipſa3 lucē: q̄ ēt dī pfectio ⁊ actᵘ diaphani tāq̄3 ſubiecti recipiētis lucē. Nullo āt mō actio vt actio eſt dicit pfectionē agētis p moᵐ inherētis, q̄a ſigñať nō vt aliqd i agēte exñs, ſ3 vt ab ipo in aliō trāſiēs.

Quo ſeqȝ actionē i/manētē eſ/ſe priorē3 nālr trāſeūte q̄a ipa eſt pfe/ctio agen/tis/illa ve/ro pfectio facti.

¶ Circa ſcōam diia3, quātū ad rōnē q̄ ꝓbať actionē imanē/tē eē nālr porē trāſeūte dubitať. Nō.n.vť rō ꝯcludere for/malr. Nā relō agētis ad paſſum, nō eſt nālr poi relōne pa/tiētis ⁊ facti ad agēs, cū relatiua ſint ſilʼnā, ⁊ tñ relō agētis eſt pfectio agētis, ⁊ relō patiētis eſt pfectio patiētis. ḡ ſilr nō ſeqť actio imanēs eſt pfectio agētis, trāſiēs āt pfectio fa/cti. ḡ imanēs ē nālr por trāſeūte, q̄a agēs ē nālr pus facto.

¶ Rñdeť, q̄ agēs duplr eſt in actu ꝯplecto.ſ.p̄ ac abſoluto, ⁊ 2ᵒ ac relatiuo, in actu q̄dē p̄ eſt, qñ h3 oēm formā q̄ ex pte ſua exigiť ad agēdū, in actu āt 2ᵒ qñ actualr ꝯiungiť actiō/ni, ⁊ q̄a agēs p intᵐ aliqd ad extra nō agit, niſi ex cōceptio/ne ⁊ intētione rei ꝓducēde, iō ꝯſtituiť in actu p̄ agētis, qñ in ſe format h3 ꝯceptionē, intēdēs ſm ipſam opari: eſt aūt in actu 2ᵒ qñ operať ſm q̄ ꝯcepit. Rō ergo.s.T. ꝓcedit de pfectione abſoluta agētis, p quā in actu p̄ agētis ꝯſtituiť: nō āt de actu relatiuo actū ſm ꝯcomitāte aut ſequēte, de q̄ obiectio ꝓcedit. Eſt.n.vliter vez, q̄ ſi pfectū aliq̄ pfectione inq̄ꝫtū h3 eſt nālr pus alio pfectibili, op3 ⁊ pfectionē ipſiꝫ ꝯſtituētē in tali ēt pfecto, porē eſſe nālr pfectione alteriᵘ, ⁊ ſi ipm pfectū eſt cā alteriᵘ pfecti, o3 eius perfectionē p quā in eſſe h3 cōſtituiť eſſe cauſam perfectionis alterius, cū ex ipſa perfectione habeat q̄ ſit agens ⁊ perfectum.

¶ His itaqȝ differētijs ſuppoſitis actionū probat ſcōam pñē ꝯnis ſic. Actio imanēs eſt por tranſeūte. ḡ de ipſa pus fuit determinādū, nō probat āt ꝯñiā: q̄a ſupponit ipſa3 mani/feſtam ex eo q̄ de priorib⁹ prior ſit determinatio.

¶ Ubi aduertendū, q̄ licet ſm viā ſciȩ p inuentionē ex ipſis rebᵘ acgrēdȩ, poſteriora q̄ſiqȝ a nobis pus cog̃ſcanť, vt di/cať notitia a poſteriorib⁹ accipi, via tñ doctrinȩ ſm q̄ ali/q̄s rez notitiā ſcripto tradir, o3 a porib⁹ ꝓcedere circa idē ſubiectū, pſertim qñ poſſunt pora manifeſtari abſqȝ poſte/riorib⁹ ad ipm ſciȩ ſubiectū ptinētib⁹: ſic āt eſt in ꝓpoſito.

ficis pncipiū ē ⁊ rō edificatiōis. Pria igiť dictaz opationū tan/q̄ȝ ſimplex opantis pfectio opa/tionis vendicat ſibi nomē vel ēt actionis. Scōa vero eo q̄ ſit pfe/ctio facti: factionis nomen aſſu/mūt: vñ manufacta dicūtur q̄ p actionē h3 ab artifice in eſſe ꝓce/dūt. De pma āt dei opatiōe: (in pcedēti libro ia3 diximᵘ.) vbi eſt actū de cognitiōe ⁊ volūtate di/uina: vñ ad cōpletā dine vitatis cōſiderationē: reſtat nunc de ſe/cūda opatione tractare: p quā.ſ. res ꝓducūť ⁊ gubernāť a deo. Quē q̄dē ordinē ex pmiſſis ver/bis ſumere poſſumᵘ. Premittit nāqȝ pme opationis meditatio/nē. cū dicit (medi.ſu3 in oi.oper.tu.) vt opatio ad diuinū itellige/re vel velle referať. Subiūgit ve/ro factiōis meditationē: cū dicit. (⁊ in fac.ma.t.me.) vt p fctā ma/nus ipſiᵘ itelligamᵘ celū ⁊ terrā ⁊ oia q̄ ꝓcedunt in eſſe a deo: ſic ab artifice manufacta ꝓcedunt.

q̄a pōt manifeſtari actᵘ imanēs diuinᵘ abſqȝ manifeſtatio/ne eius actus trāſeūtis: iō de actu imanēte prius determi/nandū fuit. ¶ Probať poſtremo tota ꝯclō auctitate pſal/mi aſſumpta in pnᵒ capli. Meditatus ſum in oibus.

¶ Circa dicta in h̄ caᵒ duᵐ occurrit, q̄a vť.s.Th. hic velle a/ctionē traſeūtē eē ſubiectiue in patiēte, cū ingt ipſa3 q̄dē eē p/fectionem facti imanētē āt eſſe pfectionē agen/tis. Cōtra h̄ āt arguiť ex vbis eiᵘ mltipliciter. ¶ Priᵒ, q̄a priᵒ ſen.d.32.ar.1.in/gt q̄ actio ſigni/ficať vt ab agē/te, ⁊ q̄ ſit i agē/te h̄ accidit ſibi ſm q̄ eſt accñs/ ſile ingt poᵃ.q.7.arti.9.7ᵐ. ¶ 2ᵒ, q̄a poᵃ.q.eadē ar.10.pᵐ. ingt q̄ actio eſt q̄dā pfectio ꝓ/pria agētis, idē t3 ꝟi.q.4.ar.2.7ᵐ. ¶ 3ᵒ, q̄a p̄ ſen.d.40.ar.1.pᵐ. ⁊ de poᵃ.q.8.ar.2. Itē 2ᵒſen.d.40.q.1.ar.4.pᵐ. abſoᵗᵉ t3 actionē eē in agēte. ¶ 4ᵒ, q̄a pᵃ.q.25.ar.1.ad 2ᵐ rñdens, in q̄ arguebať, ſi in deo eēt poᵃ q̄ aliqd eēt nobiliᵘ aliq̄ exi/ſtēte in deo.ſ.actio, ingt q̄ vbi actᵘ diſtinguiť a poᵃ, op3 vt ſit nobilior poᵃ, actio āt diuia nō eſt aliō ab eiᵘ poᵃ, ſ3 vtrū/qȝ eſt eēntia diuina, ſilr in pleriſqȝ alijs locis ingt. Queriť ḡ an actio dicat aliqd ex ſua rōe exñs in agēte pter motū ⁊ rlonē, an dicat tñ motū ⁊ rlonē. Si pᵐ hētur ꝓpoſitū q̄.ſ. actio ē in agēte. Si 2ᵐ ꝯ arguiť ſ̄. Rōne motᵘ actio nō idēti/ficať eēntiȩ diuinȩ, tū q̄a actio diuina nō eſt cū motu, vt in/gt.s.T.p̄ ſen.d.8.q.4.ar.3.3ᵐ. ⁊ 2ᵒſen.d.17.q.1.2.4ᵐ. ⁊ in pleriſqȝ alijs locis, tū q̄a ſi eēt ēt cū motu, nō poſſet idētifi/cari diuinȩ ſbȩ eo q̄ motᵘ dicat aliqd ipfectū, nec ēt rōne re/lationis, q̄a rlo dei ad creaturas nihil ponit in deo, niſi ſm rōnē vt in iſinitis ꝓpe locis ingt.s.T. ḡ nō erit vez qō in/gt.s.T.ſ.actionē diuinā trāſeūtē, de hac.n. ibidē ē ſermo, ſuȩ poᵃ idētificari. Scōo q̄a nō erit vez q̄ actᵘ ſit nobilior poᵃ. Nā nullu3 illoz eſt nobiliᵘ poᵃ actiua motoris ſaturni.

¶ Circa hāc difficultate3, varie ſūt opiones in doctri.s.T. q̄dā.n.tenēt ꝓp ea q̄ adduximᵘ actionē eē in agēte ſi eēntia/liter ſumať, alij vō ipſam eē in patiēte. Primā opionē ego ſcoticā potiᵘ q̄ȝ thomiſticā puto, iō 2ᵐ ſectādo ꝓbabo quā/tū ad abſolutū p actionē iportatū actionē eē in patiēte: ⁊ h̄ de mēte.s.T. comētatoris, ⁊ ipſiᵘ ēt Ari. ¶ Q ſit de mēte s.T. ꝓbať ſ̄, ſupponēdo q̄ actio trāſiēs nihil iportat pre/ter motū ⁊ rlonē agētis ad patiēs, ſiue ad factū. Hoc eſt de mēte.s.T.pᵃ.q.41.ar.1.2ᵐ. ⁊.q.45.ar.2.2ᵐ. Tunc ſic actio nullū abſolutū iportat pter motū, ſ3 motᵘ eſt in moᵇ, nō āt in mouēte, vt dī 3ᵒphy. ⁊ 3ᵒ de aia. ḡ actio eſt in patiēte, nō in agēte. Ad ſuppoᵐ huiᵘ rōnis 2ᵒ rñdeť. Priᵒ q̄ eſt itelligē/dū de actiōe inq̄ȝᵐ actio eſt, nō aūt inq̄ȝᵐ eſt accñs vel ſba. 2ᵒ q̄ itelligiť de actiōe ꝯcomitāter ſūpta q̄.ſ. eſt forᵃ facta per actionē in patiēte, nō āt de actiōe ſūpta eēntialr q̄ eſt ema/natio ipa, q̄ introduciť forᵃ in patiēte, q̄ mō hic loqmur de actione. Cōtra pmā rñſionē arguitur. Priᵒ aut illa entitas quā ponis pter motu3 ⁊ relōnē eſt de eēntia actionis vt a/ctio eſt, aut nō, ſi nō. ḡ actio formalr ⁊ eſſentialr ſumpta ni/hil ponit in agēte, ſed de actione eſſentialr ⁊ formalr ſūpta loqmur. ḡ nihil actio in agēte ponit, ⁊ ſic hētur ꝓpoſitū, q̄ȝ nis ponereť aliqd qō eſt pter rōnē ⁊ eēntia3 actionis eē in agēte, ſi eſt de eēntia actiōis. ḡ ꝯuenit ſibi inq̄ȝtum actio. ḡ

Utrū actio trāſeūs ſit in agēte an i patiēte.

Actio trāſiēs ſ3 mē/tē s.T. eſt i patiēte.

actio inq̃tũ actio dicit aliqd p̃ter motũ ⁊ rl̃onẽ, cui⁹ opp^m ingt. s. T. g̃ tua r̃nsio nõ saluat dictũ. s. T. Si dicat̃ ꝙ est de eẽntia actiõis nõ in cõi accepte, sʒ p̃dicamẽtalis q̃ in sua rõne icludit accñs, ⁊ iõ ꝯuenit sibi, vt est actio p̃dicamẽtalis, nõ at̃ vt absolu^te actio. ꝯ. q̃a. s. T. ẽt ibidẽ logt̃ de eẽntia actiõis p̃dicamẽtalis q̃ motũ icludit, ⁊ illã ingt nihil p̃ter motũ ⁊ rl̃onẽ iportare. g̃ r̃nsio nõ est ad mẽtẽ ei⁹. ¶ 2° cũ dicis actio, inq̃tũ actio, aut spe^cia^li rõne actiõis transcẽdẽtis, aut actiõis p̃dicamẽtalis, si trãscẽdẽtis, falsũ erit ꝙ de rõne actiõis sit mutatio, q̃a actio diuina est sine motu, ⁊ mutatione ẽt ſm Auic. si p̃dicamẽtalis. g̃ actio p̃dicamẽtalis nihil dicit exñs in agẽte qd̃ sit de rõe ipsi⁹, cũ actio inq̃tũ actio p̃dicamẽtalis nihil dicat p̃ter motũ ⁊ rel̃onẽ, ſm. s. T. vt tu exponis, sʒ dicat aliqd aliud iq̃tũ accñs. ¶ 3°, q̃a in. 45. q. vbi supra ex eo ꝙ actio nõ dicit nisi motũ ⁊ rel̃onẽ, cũ creatio nõ sit mutatio, ꝯcludit. s. Th. ꝙ nõ remanẽt, nisi diuerse hitudines in creãte ⁊ creato, h̃ at̃ verũ nõ eẽt, si actio inq̃tũ accñs diceret aliqd p̃ter motũ ⁊ rel̃onẽ, diceretur. n. ꝙ lʒ creatio nõ sit mutatio, dicit tñ aliquam entitatẽ absolutã exñtẽ in creãte, ⁊ sic creatio nõ erit sola rl̃o. ¶ Cõtra 2^m r̃nsionẽ arguit̃. Pri°, q̃a. s. Th. in p°. q. 41. ingt ꝙ actio ſm p̃mã nõis ipõnẽ iportat originẽ motus, iõ remoto motu nihil aliud iportat q̃ʒ ordinẽ originis, ꝯstat at̃ ꝙ nomẽ actiõis nõ est p̃ ipositũ for^e p̃ducte p̃ actionẽ, sʒ ipsi eẽntie actiõis, imo si dici possit for^a facta actio h̃ est scd̃ario, ⁊ p̃ quãdã deriuationẽ. g̃ ⁊c̃. ¶ 2°, q̃a ibidẽ q̃rit. s. T. Utrum act⁹ notionales sint p̃sonis attribuẽdi, ⁊ ostẽdit ꝙ sic, nõ obstãte ꝙ ſm aug. oẽ qd̃ de deo dr̃ dicat̃ ſm sb̃am, aut ſm relationẽ, q̃a ipsi act⁹ sunt idẽ cũ rl̃onib⁹, manifestũ est at̃ ꝙ nõ q̃rit̃ de ipso actu q̃tũ ad formã p̃ductã, sʒ q̃tũ ad essentiã, ſm quã de p̃sona for̃alr̃ ⁊ itrinsece p̃dicat̃, ⁊ ad idẽ tendit r̃nsio. g̃ ⁊c̃. ¶ 3°, q̃a. q. 45. qd̃ ingt. s. Th. dr̃ vt ostẽdat̃ posse aliqd ex nihilo fieri, q̃a vʒ, creatio nõ est mutatio, sed rel̃o p̃ modũ mutatiõis sign̄ata, h̃ at̃ nõ ostẽderet̃, si loq̃retur de actione p̃ for^a facta, cũ ingt ꝙ actio ⁊ passio ꝯueniũt in sb̃a motus, ⁊ differũt ſm hitudines, p̃ hoc. n. nõ habet̃ ꝙ subtracto motu remaneat in creãte sola hitudo p̃ modũ mutatiõis sign̄ata, q̃ sit creatio, q̃a. s. T. logt̃ de ipsa creatione for̃alr̃ sumpta, nõ at̃ de creatiõe supra ꝯcomitãter. q̃c qd̃. n. ista iportet, nõ habet̃ ꝙ creatio ſm quãde⁹ dr̃ for̃aliter ⁊ intrinsece creare sit sola rel̃o p̃ modũ mutatiõis significata, mirũ ẽt est ꝙ. s. T. in istis locis vbi ex ꝯsideratione actiõis declarat q̃d act⁹ notionales, ⁊ q̃d creatio for̃aliter iportãt fecerit mẽtionẽ solũ de motu ⁊ rl̃one ꝯcomitãter se hñte ad actionẽ eẽntialr̃ sumptã, nullã faciẽs mẽtionẽ de illa entitate absoluta, quã dicis eẽntialẽ actionẽ eẽ, ⁊ esse in agẽte, cũ magis p̃posito ꝯueniret ostẽdere, q̃d in creaturis for̃alr̃ ⁊ eẽntialr̃ actio iportaret, q̃ʒ q̃d iportet actio ꝯcomitãter sumpta. ¶ 2° p̃ncipalr̃ ostẽdit̃ h̃ esse de mẽte. s. Th. Nã p°. q. 37. ar. 2. ⁊ po^a. q. 7. ar. 10. 8^m. ingt ꝙ ꝯtingit denominari aliqd ab eo qd̃ nõ est for^e, sic agẽs denoiat̃ actione q̃ ab ipso p̃cedit. g̃ actio nõ est for^a agẽtis. Nec vʒ dicere ꝙ q̃tũ ad modũ sign̄andi actio significat̃, vt ab agẽte: q̃tum at̃ ad rẽ sign̄atã est in agẽte, q̃a in de po^a vbi supra oppo^m, hui⁹ ingt. s. T. vult eni ibidẽ ꝙ actio realr̃ nõ est for^a agentis qd̃ denoiat, sʒ significet̃ p̃ modũ for^e grãmatice loq̃ndo. ¶ Tertio p^a p̃te. q. 18. ar. 3. p^m ponit̃ dr̃ia inter actionẽ imanẽtẽ ⁊ trãseũtẽ, sicut ⁊ in hoc loco, q̃a trãsiẽs est p̃fectio moti. imanẽs aũt est p̃fectio agẽtis. g̃ ⁊c̃. Nec sufficit dicere ꝙ intelligit̃ de illo qd̃ p̃ actionẽ p̃ducit̃, tum q̃a cũ ponit̃ formalis dr̃ia actionũ, vt vr̃ velle. s. T. ponere ex sñia Arist. nõ ꝯsiderat̃ in quo sint termini ipsaꝝ actionũ, sʒ cuius ipse actiones sint p̃fectiue, tũ q̃a sentire qd̃ numerat̃ iter actiones imanẽtes. nullũ hʒ terminum p̃ductũ. maxime sentire sensus exterioris. g̃ nõ debet imanẽs a trãseũte, eo ꝙ terminus p̃ductus p̃ imanẽtẽ sit in agẽte, termin⁹ at̃ trãseũtis sit i p̃atiẽte, aut ipm factũ p̃ficiat. ¶ Quarto q̃a p^a. q. 54. ar. 1. vlti^m dr̃, ꝙ actio q̃ trãsit in aliqd̃ extrinsecũ est realr̃ media iter agens ⁊ sb̃m, nõ aũt imanens inter agẽs ⁊ obiectũ. g̃ idẽ nõ est agẽs ⁊ sb̃m actionis. Nõ valet at̃ dicere ꝙ logt̃ de forma facta, q̃a r̃nsio illa dat̃ ad argu^m quo p̃batur intelligere angeli esse ei⁹ sb̃am, ꝯstat aũt ꝙ ibi intelligit̃ de ipsa actione intell'is essentialr̃ sumpta, nõ aũt de termino p̃ actionẽ p̃ducto, sicut ⁊ in q̃one de ipso actu intelligẽdi q̃ritur. g̃ opʒ vt dr̃ntia ad actionẽ trãseũtẽ de actione trãseũte essentialr̃ sumpta accipiat̃, alioq̃n dr̃ia illa ad p̃positũ non esset. Multa alia loca ad p̃positũ hoc, ex. s. T. adduci possent. sed hec satis nũc sint. ¶ Qd̃ ẽt hoc sit de mẽte Arist. ⁊ Com̃. p̃bat̃. Pri°, q̃a tertio phy. tex. 18. ingt ꝙ actio motoris ⁊ moti est eadẽ, quẽadmodũ est idẽ spatiũ in respectu duoꝝ ⁊c̃. tex. aũt vigesimo ingt, ꝙ nõ est incõueniẽs, actum alterius in altero esse, sicut doctio est actus docẽtis, in quodam tñ. s. in adiscẽte. g̃ ⁊c̃. idẽ ⁊ clarius ponit̃ 2° de aia tex. 140. ⁊c̃. ¶ Si dicat̃ ꝙ accipit actionẽ nõ eẽntialr̃, sʒ concomitãter p̃ for^a facta. Cõtra arguit̃ p̃ Com̃. ꝯmẽ. 18. vb ingt, exponẽdo v̾ba Ari. actio. n. motoris q̃ est mouere, est eius nõ in eo, ⁊ hoc intẽdebat Ari. motor. n. ⁊c̃. i. actio. n. motoris est facere motũ in alio. g̃ nõ accipit̃ actio pro forma facta, vt distinguit̃ ab actione, sʒ pro ipsa productione mot⁹ ⁊ forme. ¶ Scd̃o, nono met^a tex. 16. ingt Arist. ꝙ vbi p̃ter operationẽ est aliqd̃ operatũ opatio est actus facti, vt edificatio in edificato, ⁊ cõtextio in cõtexto, ⁊ vlter mot⁹ in moto. ¶ Nec valet dicere, ꝙ accipit actionẽ cõcomitãter, valet pro effectu actionis. Nã exponẽs. s. T. Arist. mẽtẽ, ibidẽ ingt, ꝙ rõ huius dicti est, q̃a q̃n p̃ opationẽ potẽtie cõstituit̃ aliqd̃ operatũ, illa opatio p̃ficit opatũ ⁊ nõ operãtem, cõstat aũt ꝙ opatũ nõ p̃ficit seipsũ opatũ. g̃ actio nõ accipitur pro opato p̃ actionẽ, cũ dr̃ ꝙ p̃ficit opatũ, sʒ p̃ ipsa essentia actionis. Manifeste ẽt ibidẽ pʒ, ꝙ ibi distinguit̃ actio ab ope op ato, si diligẽter v̾ba. s. T. examinent̃. ¶ P. ingt p̃hs, ꝙ dr̃ia potẽtiaꝝ: q̃m in aliqbus sit aliqd̃ opus p̃ter actionẽ in aliqb⁹ at̃ nõ, nõ facit ꝙ in aliquib⁹ haꝝ potẽtiaꝝ min⁹ sit actus finis potẽtie, ⁊ in aliqb⁹ magis, quia ipsa actio est in facto, q̃si dicat, sʒ vbi preter actionẽ est aliqd̃ operatũ, ipsũ opatũ sit finis, p̃ hoc tñ nõ tollit̃ q̃n ẽt ipsa operatio sit finis, q̃a ipsa nõ separat̃ ab opato, sed ẽ in ipso. dec̃ si opatũ est finis potẽtie, opʒ ẽt ⁊ actionẽ in ipso exñtẽ tãq̃. s. operati p̃fectionẽ esse finẽ. Cõstat at̃, ꝙ rõ hec nulla esset ⁊ vana esset ista declaratio, si actio acciperet̃ cõcomitãter p̃ forma facta nõ at̃ essentialr̃ p̃ ipsa p̃ductione forme. Quid eni dictu eẽt, ꝙ p̃ illã potẽtiaꝝ dr̃iaʒ nõ sit, vt in his actio s. e minus finis, in ijs aũt magis, si actio p̃ forma facta acciperet̃ tiam eni dixerat ipsũ operatũ esse finẽ. g̃ accipit actionẽ essentialr̃, vt ab operato distinguit̃. Puto igit̃ de mẽte s. T. ⁊ p̃hi esse, ꝙ a. tio essentialr̃ sumpta sit impatiẽte subiectiue, sʒ relatio quam cõnotat sit in agẽte. Agẽs eni per virtutẽ suã appropinquatũ passo disposito p̃ducit formaʒ, de esse iperfecto ad p̃fectũ p̃cedẽdo loquẽdo de agẽte cum motu, ⁊ ipsa for̃a exñs sub esse iperfecto cũ tendẽtia ad p̃fectũ dr̃ actio cõnotãdo respectũ agẽtis ad id qd̃ sit, qd̃ significat̃ cũ dr̃ mot⁹ vt ab hoc, eadẽ for̃a cũ hʒ esse cõpletũ dicitur for̃a facta deo sicut for̃a facta est in patiẽte, ita ⁊ actionẽ in patiẽte esse necesse est, nec opʒ actionẽ dicere aliquaʒ formã absolutã exñtẽ in agẽte, alioq̃n oporteret agẽs inq̃tũ agẽs pati, qd̃ incõueniẽs est, idẽ eni p̃ximũ p̃ncipiũ totale actionis, puta calor ignis agẽdo calorẽ in ligno in seipso actionẽ produceret, ⁊ sic agendo pateret̃ a seipso.

Et ſm mẽtẽ Arist. ⁊ Cõmẽ. Actiõ trãsiẽs ẽ i patiente.

¶ Ad rõnes at̃ in oppo^m r̃ndet̃. Ad p^m q̃dẽ dr̃ ꝙ illud dicit s. T. p̃pter actionẽ imanẽtẽ: actio. n. absolute accepta hʒ ꝙ sit actio, ⁊ ꝙ sit accñs rõne alicui⁹ sue spẽi: inherere autẽ sb̃o nõ ꝯuenit sibi vlter, neqʒ p̃ cõem rõnẽ actionis, q̃a rõ actionis vt actio est, ꝯsistit in esse ab alio nõ inherere sb̃o, sed si aliq̃ actio inhereat agẽti, vt actio imanẽs, hoc ꝯuenit sibi inq̃tũ accñs est, sicut ẽt de rel̃one ingt. s. T. iõ si actio

Eſſe in agēte cōuenit actioni imanēti iq̄ʒ̄ eſt accidēs.

imanēs īuenit in agēte, b̄ nō eſt pp cōem rōnē actiōis, ſʒ pp rōnē accñtis. ℭ Aduertēdū tñ cū dr̄, ꝙ eē in agēte cōuenit actioni imanēti inq̄ʒ̄ ē accñs, li inq̄ʒ̄ nō ſpecificat rōnē accidētis in cōi, q̄a p eādē rōnē accñtis nullū accñs determinat ſibi magis b̄ ſb̄m q̄ʒ illud, ſʒ ſpecificat ſpēʒ accñtis, ⁊ ē ſenſus, actioni q̄ eſt in agēte, ꝯuenit eē in agēte nō q̄a contineaſ ſub rōe cōi actioni, vt ſpēs ei⁹, ſʒ vt eſt ſpēs accñtis, iq̄ʒ̄.n. ē accñs ꝓcedēs ab agente vt ſi/nis agētis, non āt vt p qd̄ aliqd̄ opatū ꝓducaſ, bʒ ꝙ in ip̄o agēte remaneat. ℭ Attēdēdum āt ꝙ nō eſt ꝯdictio in v̄bis. s. T. cuʒ inquit p̄ ſen. vbi allegaſ ꝙ actio ſigñaſ vt ab agēte, ſed eſt in agente, vt accñs eſt, in de po° āt vbi ſupi⁹ eſt adductū ait, ꝙ actio non eſt realr̄ foꝛ' agētis ſʒ ſignificeſ per modū foꝛ'. Jn p̄·n. ſen. loqͥ de actiōe imanēte, in de po° aūt de actiōe trāſeūte. ℭ Ad 1ᵐ dr̄ p̄, ꝙ actio oī propria pſ̄ectio agētis in. q. de po° nō inherēs, ſʒ ab agente ꝓcedēs, q iō dī agētis pſ̄ectio, q̄a p ipſaʒ aliqd̄ bonū ꝯuenit agēti dū. ſ. cōſeruaſ eē ſpēi, aut aliqd b̄ȝ vt ibidē pʒ. ℭ Dr̄ 2°, ꝙ in de veri. loqͥ. s. T. de actiōe imanēte. ℭ Ad 3ᵐ dr̄, ꝙ in illis locis loqͥ. s. T. de actiōe q̄ʒtū ad rl'onē ꝯnotatā, rl'o.n. iportata noīe actiōis eſt in agēte, ⁊ rl'o iportata noīe paſſiōis ē in paciēte. Et vlr̄ vbi dr̄ a. s. T. actionē eſſe in agēte, intelligēdū eſt aut de rl'one p actionē iportata, aut de actione imanēte. ℭ Ad 4ᵐ dr̄ p̄, ꝙ actio trāſiēs nihil dicit eēntialr̄ p̄ter motū ⁊ rl'onē agētis, ſʒ hec in deo nō inuenit, niſi tm̄ ſm̄ modū ſigñandi, ⁊ ſm̄ efficatiā vt inferi⁹ oſtēdeſ, agere.n. diuinū ad extra eſt ſuū velle, ⁊ ſuū intͬ. ℭ Dr̄ 2°. ad p̄mā iprobationē, ꝙ iō ponit. s. T. opationē ⁊ actionē diuinaʒ q̄ res ineſſe ꝓducit ſuę ſubē idētificari, nō q̄a aliqd p actionē trāſeūtē iportatū ſibi idētificeſ vt argͫ ſupponit, ſʒ q̄a nō agit in reb⁹, niſi p ſuā opationē imanētē, q̄ ſuę ſubē ⁊ ſuę potentię idētificaſ. ℭ Q̄ ſi inſteſ, q̄m̄ p̄ p̄te vbi ſupra. 4ᵐ. duobus modis inqͥt poſſe itelligi in deo eē poᵐ actiuā. ſ. vt ſit aliqd dr̄ns ſm̄ rōnē a ſcia ⁊ volūtate p modū p̄ncipij exequētis, ita ꝙ ſint tria foꝛalr̄ diſticta ſcia, volūtas ⁊ po°, realiter tñ idētificata, ⁊ vt ſit ip̄a ſcia ⁊ voluntas diuina vt eſt p̄nᵐ effectiuū, ⁊ ſic ſm̄ p̄ᵐ modū, oʒ ponere actionē trāſeūtē in deo, ⁊ p ꝯñs, nō oʒ recurrere ad actionē imanētē. ℭ Rñdeſ p̄, ꝙ in veris exēplarib⁹ nō poniſ, niſi p̄ᵐ rñſio, 2ᵃ āt non eſt de tex. vt ego in multis vetuſtis exēplarib⁹ vidi. Rñdeſ 2°, admiſſis ēt illis duab⁹ rñſionib⁹, ꝙ illi duo modi dicendi diſtinguūſ, q̄a in p̄ mō ꝯſideranſ illa tria tāq̄ȝ h̄ñtia diſperatas rōes nobis ꝯceptas, q̄ꝝ. ſ. vna alterā nō includit, Sicut diſtinguunſ in deo miſericoꝛdia ⁊ iuſtitia. Jn 2° vō mō ꝯſideranſ, nō tāq̄ȝ h̄ñtia olo diſtinctas rōnes, ſʒ ſicut includēs rōnē vni⁹ ⁊ aliqd addēs ad iliā. ſic.n. po° icludit rōneʒ intͥ ⁊ volūtatis ⁊ addit rōnē p̄ncipij ꝓductiui, non tñ ꝓpter hoc oʒ ponere in deo opationē ꝓpꝛie tranſeūtē. Sʒ eadē actio oīb⁹ iſtis corrñdet ſm̄ diuerſas rōnes, q̄ eſt qdē realr̄ imanēs, ſʒ ſm̄ ꝙ refferſ ad intͫ ⁊ volūtatē, vt vʒ dē velle ⁊ intelligere nō ſolū ſm̄ rē eſt imanēs, ſʒ ēt ſm̄ modū ꝯcipiēdi. 2ᵐ āt ꝙ ad poᵐ refferſ, vt vʒ dr̄ ꝓducere aut creare, lʒ ſit ſm̄ rē imanēs. 2ᵐ tñ modū ꝯcipiēdi eſt trāſiēs, ꝯcipiſ.n. vt alteri⁹ factio q̄ eſt rō actioni trāſeūti ꝯueniēs, hoc āt eſt ex iperfectione intͥ nr̄i nō valētis diuinam actionē ſm̄ ꝙ in ſe eſt app̄hēdere, ſʒ diſtincte ꝯcipiētis ipſam vt hʒ perfectioneʒ opationis imanētis, ⁊ vt hʒ pfectionē opationis trāſeūtis, lʒ in ſeipſa has pfectiōes idiſtincte contineat. ℭ Ad 2ᵐ iprobationeʒ dr̄, ꝙ lʒ motus nō ſit nobilioꝛ po° actiua motoris ſaturni inq̄ʒ̄ eſt abſolute intellectus aut voluntas, eſt tñ nobilioꝛ illa, vt rōnē po° motiuę habet, quia vt ſic ad motum tāq̄ȝ ad finem ordinatur. † Sap.

ℭ Q̄ꝛ cōſideratio creaturaꝝ vtilis ē ad fidei inſtructionē. Ca. 2.

Uiuſmodi qdē diuinorū factoꝝ meditatio: ad fidē humanā iſtruendaʒ de deo nec̄ia ē. ℭ Primo qdē q̄a ex factoꝝ meditatione diuinā ſapiam vtcūq̄ʒ poſſumus ⁊ admirari ⁊ ꝯſiderare. Ea eni q̄ arte ſiūt: ipſius artis ſūt rep̄ntatiua vtpote ad ſilitudinē artis facta: de⁹ āt ſua ſapiētia res in eē ꝓduxit: pp qd̄ in p̄s. dicit. (Oia in ſapia fe.) Uñ ex factoꝝ ꝯſideratione diuinā ſapiētiā colligere poſſum⁹: ſic̄ in reb⁹ factis per quādā cōicationē ſue ſilitudinis ipꝛeſſaʒ. Dr̄.n. Eccli. p̄mo. (Effudit illā.) ſcʒ ſapiam. (ſup oia opa ſua:) vñ. p̄s. cuʒ diceret. (Mirabilis fac. eſt ſci. tu. ex me. ꝯfoꝛ. eſt ⁊ nō po. ad eaʒ.) Et adiūgeret diuine illuminatiōis auxiliū: ſcʒ dicit. (Nox illuminatio mea ⁊c̄.) ex ꝯſideratione diuinoꝝ operuʒ ſe adiutū ad diuinā ſapiam cognoſcēdā confiteſ dicēs. (Mirabilia opa tua ⁊ anima mea cognoſcet nimis.

2 ℭ Hec ꝯſideratio in admirationē altiſſime dei v̄tutis ducit. ⁊ p ꝯñs in coꝛdib⁹ hoīum reuerētiā dei parit: opʒ.n. qd̄ v̄tus faciētis eminētioꝛ reb⁹ factis intelligaſ. Et ideo dr̄ Sap. 13. (Si v̄tutē ⁊ opera coꝛū ſcʒ celi ⁊ ſtellarum ⁊

ℭ Super capl'm. 2.

Stenſo nec̄iuʒ eſſe vt de actione diuina trāſeūte determineſ, oſtēdit ſecundo loco. s. T. ⁊ ipſam ꝯſiderationē creaturarū vtilē eſſe. Ad perfectā.n. factionis cognitionē, opʒ ⁊ ipſa facta cognoſcere. Circa hoc aūt duo facit. Primo.n. eius ꝯſiderationis vtilitatē ponit. Scd̄o oſtēdit dr̄iam theologi a ph̄o in creaturaꝝ cōſideratione. cap̄. 4. Q̄uātū ad p̄ᵐ duplicē ponit vtilitatē. Et ſic duas ꝓbat conclusiones, p̄mā in h̄ cap̄. alterā in ſeqūēti. Cōcluſio hui⁹ capituli eſt. Diuinoꝝ factoꝝ meditatio nec̄ia eſt. i. vtilis ad fidē humanā inſtruēdā, ꝓbaſ. Ad humanā fidē ptinet diuinā ſapiam ꝯſiderare ⁊ admirari altiſſimaʒ dei v̄tutē, ⁊ per ꝯñs deū timere ⁊ revereri, diuinā bonitatē amare, ad diuinā ſilitudinē ꝯuenire, ſed iſta oia hec ꝯſideratio tribuit. ergo vtilis eſt ad inſtruēdā fidē, minorē ꝓbat q̄ ad p̄mā premiſſ. Artificiata ſunt artis rep̄ſentatiua, deus autē ſua ſapia res ꝓduxit. p̄s. oia in ſapia feciſti. ⁊ Eccle. p̄. effudit illā ſuper oia opera ſua. ḡ ex factoꝝ ꝯſideratione poſſumus diuinā ſapiam colligere, tāq̄ȝ in reb⁹ factis ipꝛeſſam per quādā cōicationē ſuę ſilitudinis. ℭ Cōfirmaſ auc̄te p̄s. Mirabilia opera tua ⁊ aia mea cognoſcet nimis. Q̄uo ad ſcd̄am partē arguiſ p̄, ꝙ ducāt in admirationē altiſſimę dei virtutis, q̄a v̄tus faciētis eſt eminentioꝛ reb⁹ factis: vt innuitur Sap. 13. ⁊ Rom. p̄. Q̄ aūt ex hoc cauſeſ timoꝛ ⁊ reuerentia. ꝓbaſ auc̄te. Hiere. 10. Magnū eſt nomē tuū. ⁊c̄. Q̄uo ad tertiā partē ꝓbaſ. Bonitas creaturaꝝ, pulchꝛitudine ⁊ ſuauitas animos hoīum allicit ad amorē. ḡ ⁊ ipſa bonitas diuina q̄ eſt fons bonitatis, cōparata diligēter riuulis bonitatū in ſingulis reb⁹ repertis, animos hoīuʒ inflāmatos totaliter ad ſe trahet, pʒ ꝯñia, q̄a qcqd bonitatis ⁊ perfectionis in diuerſis creaturis pticulariter eſt diſtributū, totū in ipſo vl'iter eſt adunatum, ſicut in fonte totius bonitatis. Cōfirmaſ auc̄tate. p̄s. Delectaſti me dñe ⁊c̄. Et alibi. Jnebꝛiabunſ ⁊c̄. Et Sap. 13. Ex ijs q videnſ ⁊c̄. Q̄uo ad q̄rtā partē ꝓbaſ, q̄a cū chꝛiſtiana fides hoīem de deo p̄ncipa

liter instruit, ꝛ ꝑ lumē diuinę reuelationis creaturaꝝ cognitorē facit, fit in hoīe q̄dā diuinę sapię silitudo. De⁹.n. seipsuꝫ cognoscēdo in se oia intuet̄. Cōfirmat̄ per epl̄m.2. Corin.3. Nos vero oēs reuelata ꝛc̄. Confirmatur cōclusio ꝑncipalis auctoritate. Eccle.42. Memor ero ꝛc̄.

❡ Circa hui⁹ capitis ꝯnē, notādū ꝙ nō est eius sensus ꝯsiderationē creaturarū cāre xp̄ianā fidē, nō.n. fides ex creaturis causat̄ i nobis, ſ ex lumie diuinę reuelatiōis, lꝫ ēt ipse creature nos manuducāt in dei cognitionē, sed sensus est ꝙ creaturaꝝ cōsideratio vtilis est ad illā instructionē quā facit fides xp̄iana, dum ex hac ꝯsideratione iuuamur ad ea ad q̄ nos fides dirigit. Instruimur.n. ꝑ fidē de credēdis ꝑ, secūdario de agendis. Sm̄.n. doctri.s.T.22ᵉ.q.4.2.3ᵐ. fides est in int̄ˡˡᵒ speculatiuo sicut in sb̄o, extēsiue āt est ēt in int̄ˡˡᵒ practico, ꝛ ꝑ dilectionez opat̄. Gal.5. inq̄tū est inchoatio ꝛ fundamētū q̄dā ꝗ̄si totius sp̄ūalis vitę, vt dr̄ Hi.q.24.2.ꝑᵐ. Vn̄ hic non accipit̄ fides christiana prout est theologalis v̄tus distincta ꝯtra spem ꝛ charitatē, sed vt oia ad christianā vitam pertinētia includit.

[margin: †ad Ro.] [margin: †Iere.] [margin: †sap.14]

elhitoꝝ mūdi mirati sunt). s. phi. (ꝛ itelligāt qm̄ q̄ fec̄ hec fortior ē illis.) ꝛ Ro. ꝑ dr̄. †(Inuisibilia dei ꝑ ea q̄ facta sūt itellecta ꝯspicunt̄: sēpiterna q̄q3 eius vir. Et di.) Ex hac āt admiratiōe dei timor ꝓcedit ꝛ reuerentia. Vn̄ dr̄ Iere.x. †(Magnū ē nomē tuuꝫ in fortitudine: qs nō timebit te o rex gentiū.) Tertio hͦ ꝯsideratio aias hoiuꝫ in amorē diuine bonitatis accēdit. ❡ Quicqd.n. bonitatis ꝛ perfectiōis in diuersis creaturis ꝑticulr̄ distributū ē: totū in ipso vlr̄ est adunatū. sicut in fonte toti⁹ bonitatis: †(vt in ꝑ libro ondsuꝫ ē.) si igr̄ creaturaꝝ bonitas: pulchritudo ꝛ suauitas: sic aios hoium allicit. ipsi⁹ dei fons bonitatis riuulis bonitatū in singulis creaturis reptis diligēter cōparat̄ aias hoiuꝫ iflāmatas totaliter ad se trahet̄: vn̄ in ps. dr̄. (Delectasti me dn̄e in fac. tu. ꝛ in oib⁹ operib⁹ ma. t. ex.) ꝛ alibi de filijs hoiuꝫ dr̄. (Inebriabūt̄ ab vber. do. tue.) q̄si toti⁹ creature. ꝛ sic (Torēte volup. tu. pota. eos qm̄ apud te est fons vite.) ꝛ Sap.13. dr̄ ꝯtra q̄sdā. (Ex his q̄ vident̄ bona). s. creaturis q̄ sūt bona ꝑ quādā ꝑticipationē non potuerūt itelligere eū q est. s. v̇e bon⁹: imo ipsa bonitas: (vt in ꝑ ostēsuꝫ est.) †Quarto hec ꝯsideratio hoīes in quādā silitudinez diuine pfectiōis ꝯstituit: †(ostēsuꝫ est.n. in ꝑ libro.) qd̄ de⁹ cog̃scēdo seipm̄ in se oia alia ituet̄. cum igit̄ xp̄iana fides hoiem de deo ꝑncipalr̄ instruit. ꝛ ꝑ lumen diuine reuelatiōis: eū creaturarū cognitorē facit. fit in hoīe quedam diuine sapiētie similitudo. †❡ Hinc est qd̄ dicit̄. 2. Cor.3. (Nos v̇o oēs reuelata facie gloriā dei speculātes in candē imaginē trāsformamur.) Sic igitur pꝫ ꝙ consideratio creaturarum ꝑtinet ad instructionē fidei christiane: ꝛ ideo dicitur †Eccle.42. (Memor ero operū dn̄i: ꝛ que vidi annunciabo in sermonibus domini opera eius.)

[margin: †cap.37. 38.] [margin: †cap.49.] [margin: †ad Cor.] [margin: †Eccle.]

[margin: Modo admiratio sapię diuinę ex creaturarū cōsideratione ꝑuenit.]

❡ Circa ꝑmāꝫ ꝑtē minoris dubitat̄, qa admiratio, vt pꝫ ex ꝑho ꝑ met⁽ᶜ⁾ est ignorātis. ergo qd̄ ducit in cognitionē ꝛ cōsiderationē diuinę sapientię nō ducit in eius admirationē, repugnat ergo dicere, ꝙ cōsideratio creaturaruꝫ facit nos diuinam sapientiam ꝛ admirari, ꝛ considerare.

❡ Rn̄det̄, ꝙ admiratio est sp̄ēs timoris ꝯn̄e appꝛ̄hēsionem alicui⁹ rei excedētis nr̄am facultatē, vt pꝫ.12ᵉ.q.41.ar.4. ꝛ 22ᵉ.q.180.ar.3.3ᵐ. ꝛ Hi.q.26.4.7ᵐ. vn̄ cū apprehēdit̄ aliqd̄ cog̃scibile, vt nr̄aꝫ superās oio cognitionē causat̄ admiratio. Duplr̄ g̃ effect⁹ ꝑt ducere in cognitionē cāę. s. aut perfectā, aut iperfectā. Si ducit in pfectaꝫ cognitionē, vt accidit in effectib⁹ vniuocis nō cāt admirationē, si āt in iperfectaꝫ cognitionē ducit vt in equocis, ꝑt admirationē cāre ex magnitudine pfectionis cāę, nr̄am cognitionē superātis. Cūꝫ igit̄ creature ducāt in cognitionē sapię diuinę iperfectā, qd̄ dat int̄ᵉ. s. T. cū inqt, nos ex factorū cōsideratione vtcūq3 posse diuinam sapiētiam cōsiderare, non incōuenit ex ipsis in nobis ꝛ admirationē ꝛ cognitionem causari.

❡ Sed restat adhuc dubium, si admiratio est sp̄ēs timoris, cū timor sit respcū mali futuri, admiratio erit ēt respcū mali futuri, cui⁹ exitū aliqs ꝯsiderare nō ꝑt, sapia āt diuina nō est malū, imo sūmū bonū. g̃ circa ipaꝫ nō cadit admiratio.

❡ Rn̄det̄, ꝙ lꝫ sapia diuina sit sūmū bonū, tn̄ ei⁹ ꝯsideratio pōt appꝛ̄hēdi, vt supuacua ꝛ vt nociua. vt dr̄ Hi. vbi. s̄. duꝫ ꝯsiderat̄, vt oio supans nr̄aꝫ cog̃nē, vn̄ admirās refugit in p̄n̄ti dare iuditiū de eo qd̄ mirat̄, timēs i ip̄o iuditio deficē.

❡ Circa scd̄am ꝑtē eiusdē minoris cū dr̄. Virtus facientis est reb⁹ factis eminētior, aduertēdū ꝙ intelligit̄ de ijs q̄ per artē ꝓducūt̄. cōstat eni artificis virtutē reb⁹ artificiatis ꝑstātiorē esse, ꝛ quāto artificiata fuerint nobiliora, tāto magis v̄tutez ꝛ ingenium artificis admiramur, vtpote excedentē eaꝫ cognitionē quam possumus de ipsa per artificiatum habere deprehēdimus.n. ex operē in artifice virtutē inconsuetā ꝛ potētē. ēt maiora operari, sic ēt cū de⁹ ad oia creata cōparet̄ vt artifex ad artificiata, virtus sua reb⁹ creatis eminētior est, ꝛ ex creaturis, ei⁹ v̄tutē tāq3 nr̄aꝫ cognitionez superantez admiramur.

[margin: Ex admiratiōe diuine v̄tutis cātur timor ꝛ reuerētia ad deum.]

❡ Circa id qd̄ inquit. s. Th. qm̄ ex admiratione diuinę v̄ˡutis ꝓcedit timor ꝛ reuerētia, aduertēdū ꝙ cum duplex sit timor. s. seruilis ꝛ castus siue filialis, vterq3 respicit duplex obiectū. s. maluꝫ qd̄ qs refugit, ꝛ illū a quo vel per ꝯparationē ad quē malū pōt ꝓuenire. Scd̄o mō de⁹ timeri pōt, nō aūt ꝑ mō, vt habet̄ 22ᵉ.q.19.ꝑ. vterq3 aūt timor prouenit ex cōsideratione excellētis virtutis, dū. s. existimat̄ aliqs ꝓpter dignitatē ꝛ excellētiā virtutis, posse nocumētū inferre, aut propter ei⁹ dignitatē ꝛ excellentiā nollet quis eū offendere, aut ab eo separari, ꝛ sic ex consideratione diuinę virtutis excellentis causat̄ timor dei seruilis, inq̄ꝫtū deus nocumētū inferre ob suā virtutē pōt, ꝛ timor filialis inq̄ꝫtum aliqs considerata magnitudine ꝛ excellentia diuinę virtutis accendit̄ in dei amorem ꝛ eius offensam refugit.

❡ Cōsiderādū scd̄o, ꝙ reuerētia q̄ est actus timoris aliquo mō, ꝛ aliquo mō actus latrię, semꝑ respicit personā excellētem rōne excellētię. Ideo ex cōsideratione excellētię diuinę virtutis causatur ad ipsuꝫ deū reuerētia. Cū ergo dicit̄, ꝙ ex admiratione altissime dei virtutis causat̄ timor ꝛ reuerentia, possum⁹ intelligere timorē seruilē ꝛ filialē, q est idez aliquo mō ꝙ reuerētia, possumus etiā intelligere timorem filialē, quo ad actū qui est timere separationē a deo, ꝛ quo ad aliū eius actū q est reuerētia ꝛ subiectio ad deū. Nā isti duo actus attribuunt̄ timori filiali. 12ᵉ.q.67.4ᵒ.2ᵐ.

¶ Quātum ad tertiā partē cum dicitur oēs bonitates creaturaꝝ esse in deo vniuersaliter adunatas intellige non per modū coacervationis, sꝫ p modū simplicissime vnitatis ꝛ vniuersalitatē actualis pfectionis, vt declaratū est in pmo. ¶ Circa vltimā partē cū dr̄ fidē christianā facere hoiem cognitorē creaturaꝝ attendendū, ꝙ intelligit̄ nō qͣʒtū ad eorū nās ꝛ ꝓpetates, sꝫ vt ad deū dependētiā habent, vt in 4° capite dicit̄. s. T.

¶ Super cap. 3.

Secūda pclo est. Cognoscere naturas creaturarū mō. s. exposito in pcedēti cap. valet ad destruendū errores q circa deū sunt. probat̄. Errores q circa creaturā sunt, interdū a fidei veritate abducunt, scdm ꝙ veri dei cognitiōi repugnant. ḡ ipsius creature cognitio vtilis est ad errores circa deum destruēdos. ꝯñtia ex se pꝫ, añcedēs aūt pbat̄ p enumerationē erroꝝ ꝓuenientiū ex ignorantia nāe creaturarum.

†Sap.

¶ Prim⁹ est eorū q nihil supra corporalē creaturam existimātes dixerūt creaturā aliquā primā causā eē ꝛ deū, sicut ponētes qōcūqꝫ corpus esse deū, de qbus fit mētio Sapiē. 13. Qui aūt ignem ꝛc̄.

¶ Scđs est eorū qui ea q̄ solius dei sunt, vt creare, futura cognoscere, miracula operari ꝛ similia attribuunt creaturis, qđ ex creature ignorātia manifestū est ꝓuenire, qa qđ natura alicuius nō patitur ei nō attribuit̄, nisi qa eius nā ignoratur qđ aūt solius dei est nā creature non patit̄. Contra hunc errorē est. Sap. 14. In cōmunicabile nomen ꝛc̄.

†Sap.

¶ Tertius est eorū qui diuine virtuti in creaturas operanti aliqd detrahunt, sicut qui duo rerū principia faciunt, ꝛ res a deo ex necessitate nature ꝓuenire asserunt, similr̄ qui diuinā prouidentiam ꝛ deū preter solitū cursum nature agere posse negāt. Cōtra quos est Job. 22. Quasi nihil. ꝛc̄. ꝛ Sapien. 12. Virtutē ꝛc̄. ¶ Quartus est eoꝝ qui ex ignorantia gradus sui ordinis in vniuerso putāt hominē subiici ijs quib⁹ superior est, vt sunt qui voluntates hominū astris supponunt. Cōtra quos est. Hiere. 10. A signis celi ꝛc̄. ꝛ qui āgelos animarum creatores faciunt, aut ipsas aīas mortales ponunt, ꝛ si qua alia derogāt hominis dignitati, hic aūt error a deo abducit, cum enim fides hominem ducat in deum sicut in vltimum finem, ꝛ primā causam, hic error ammouet hominem ab ipso vltimo fine, quasi nō ipse se mouere ad deū vt ad finem possit, sed alijs causis sic de necessitate suppositus. ¶ Ex hoc eliditur error dicentiū, nihil interesse ad fidei veritatem, quid de creaturis sentiatur, dummodo circa deū rect⁹ sit sensus, vt Augu. narrat in libro de origine aīe. Error enim circa creaturas redundat in falsam de deo cognitionem. Vn

†Sap.

†Jere.

†eccl⁹ ca

†Augu.

†ps.

†Sap.

¶ Qꝫ cognitio creaturarūꝫ valet ad destructionē erroꝝ qui sunt circa deum. Capitlm. 3.

Est ēt necessaria creaturarū cōsideratio nō solū ad vitatis instructionē: sed ēt ad errores excludēdos. ¶ Errores nāqꝫ q circa creaturā sunt interdū a fidei veritate abducunt: ƥm ꝙ veri dei cognitioni repugnant. Hoc autē multipliciter ꝯtingit. ¶ Primo quidē ex hoc ꝙ creaturarūꝫ nām ignorantes in hoc puertunt̄ qñqꝫ: ꝙ id qđ nō pōt nisi ab alio esse: pmā cām ꝛ deū cōstituunt nihil vltra creaturas q̄ vident̄ estimātes: sicut fuerūt illi q corpus quodcūqꝫ deū estimauerūt: de qb⁹ dicit̄ Sap. 13. †(Qui aut ignē aut spūm aut citatū aerē aut gyrū stellaꝝ: aut nimiā aquā aut solē ꝛ lunā deos putauerunt.) Secūdo ex hoc ꝙ illud quod dei solius est: creaturis aliquib⁹ ascribunt: qđ etiā ex errore circa creaturas cōtingit: qđ eni natura rei alicuius nō patitur ei nō attribuitur: nisi qꝛ ei⁹ natura ignoratur: sicut si homini attribueretur habere tres pedes: quod aūt solius dei est: natura creature nō patit̄: sicut qđ solius hominis est nō patitur alteri⁹ rei natura. Ex hoc ergo ꝙ nāe creature ignorat̄: pdict⁹ error ꝯtingit. Et ꝯ hūc errorē dicitur. Sap. 14. †(Incōicabile nomē lignis ꝛ lapidib⁹ iposuerūt.) In hunc errorē labunt̄ q rerum creationē vel futuroꝝ cognitionē vel miraculoꝝ opationē alijs causis q̄ꝫ deo ascribunt. ¶ Tertio vō ex hoc ꝙ diuine vtuti in creaturas operāti aliqd detrahitur per h̄ ꝙ creature nā ignoratur. Sicut pꝫ in his q duo rerūꝫ pncipia ꝯstituūt ꝛ q res nō ex diuina volūtate: sed ex necessitate nāe a deo pcedere asserunt. ꝛ illi ēt q res vel oēs vel q̄sdā diuine ꝓuidētie subtrahūt: aut eū non posse pter solitū cursum operari negant: hec eni omnia diuine derogāt potestati: cōtra quos dicit̄ Job. 22. (Quasi nihil posset facere oipotēs: estimabāt eū.) ꝛ Sap. 12. †(Virtutē ostēdis tu: q nō crederis esse in vtute consumatus.) ¶ Quarto homo qui per fidē in deū ducit̄ sicut in vltimū finē ex h̄ ꝙ ignorat nās rerū: ꝛ per cōsequēs gradū sui ordinis in vniuerso: aliquib⁹ creaturis se putat esse subiectū qbus superior est: vt pꝫ in illis qui volūtates hoium astris supponūt. Contra quos dr̄ Jere. x. †(A signis celi nolite metuere que gētes timent.) Et in illis qui angelos creatores animarum existimant. ꝛ aias hoium esse mortales. ꝛ si qua silia hominum derogant dignitati. †¶ Sic ḡ pꝫ falsam esse quorūdā sententiā q dicebāt nihil interesse ad fidei veritatē quid de creaturis qsqꝫ sentiret: dūmodo circa deum recte sentiat̄. †(vt Augu. narrat in libro de origine anime.) nā error circa creaturas redundat in falsaꝫ de deo sciaꝫ: ꝛ hoium mētes adeo abducit in quē fides dirigere nitit̄: dū ipsas qbusdā alijs causis supponit. Et iō illis q circa creaturas errāt: penas sic infidelib⁹ scriptura cōminat̄ dicēs in. ps. †(Quoniam nō intellexerunt opera dñi: ꝛ in opera manuū ei⁹ destrues illos: ꝛ nō edificabis eos.) Et Sap. 2. †(Hec cogitauerūt ꝛ errauerunt) ꝛ subiungit. (Nō iudicauerūt honorem animarum sanctarum.)

de ⁊ errãtib⁹ circa creaturas, penas scriptura sic infidelib⁹ cõminat̃, in ps. ⁊ Sap. 2. Circa istos errores erit inferius parti[c]ularis ↄsideratio, ideo circa eos nunc immorari non oportet.

¶ Super capitm. 4.

Post ↄsideratõnẽ vtilitatis quã ex creaturaꝝ cõsideratione xp̃iana fides nãciscit̃, cũ ẽt pħs

¶ Q̃ alr̃ cõsiderat de creaturis phs ⁊ aliter theologus. Cap. 4.

Manifestũ est ãt ex pdictis: q̃ ↄsiderationem circa creaturas hʒ doctrina fidei xp̃iane inq̃ntũ in eis resultat q̃dã dei siĩtudo. ⁊ inq̃ntũ error in ipsis inducit in diuinoꝝ errorẽ. Et sic alia rõne subijciunt̃ p̃dicte doctrine. ⁊ phie hũane. Nam phia humana eas cõsiderat ẜm q̃ hᷓ sunt. vñ ⁊ ẜm diuersa reꝝ gña diuerse ptes phie inueniunt̃. Fides ãt xp̃iana eas ↄsiderat nõ inq̃ntũ hᷓ. vtpote ignẽ inq̃ntũ ignis est: sed inq̃ntũ diuinã altitudinẽ repñtant ⁊ in ip̃m deuʒ quoq̃ mõ ordinant̃. vt. n. Eccle. 42. dicitur. (Gloria dñi plenũ ẽ opus ei⁹: ⁊ nõne dñs fecit enarrare sanctos oĩa mirabilia sua.) Et ꝓpter hoc ẽt alia circa creaturas ⁊ phs ⁊ fidelis ↄsiderãt. Phs nãq̃ considerat illa q̃ eis ẜm nãm ꝓpriam ↄueniũt: sicut igni ferri sursũ. Fidelis ãt ea solum ↄsiderat circa creaturas q̃ eis ↄueniunt ẜm q̃ sunt ad deũ relata: vtpote q̃ sũt a deo creata: q̃ sunt deo subiecta ⁊ hᷓ. Vñ nõ est iperfectioni doctrine fidei iputãdũ si multas reꝝ ꝓprietates p̃termittat: vt celi figurã: mot⁹ q̃litatẽ. Sic. n. nec nãlis circa lineã illas passiones ↄsiderat q̃s geometra: sed solũ ea q̃ accidũt sibi inq̃ntũ est terminus corpis nãlis. ¶ Si q̃ vero circa creaturas cõiter a pħo ⁊ fideli ↄsideranť: per alia ⁊ alia p̃n

Eccle.

de ipsis creaturis pertractet, restat ostẽdẽdũ q̃ sit dr̃ntia inter theologũ ⁊ philosophũ in creaturarũ ↄsideratiõe. Circa h̃ ãt duo facit. s. T. Pri⁹. n. hoꝝ differẽtiã ostendit q̃ntũ ad ea q̃ ab vtroq̃ ↄsiderãtur. 2° quãtũ ad ipsas ↄsideratiões ⁊ scias. Quãtũ ad p̃mũ ponũt due ↄnes q̃ꝝ p̃ est. Alia rõe subijciunt̃ creature doctrinę fidei christiane, siue theo. qd̃ idẽ ẽ, ⁊ alia phię humanę. Probat̃, quia theologię subijciunt̃ inq̃ntũ in eis diuina siĩtudo resultat, ⁊ in ip̃m deũ q̃quo mõ ordinant̃, vt hᷓ ex Eccl. 42. e. phię ãt hũane subijciunt̃ ẜm q̃ hᷓ res sunt, puta ignis, aqua, celum ⁊ hᷓ, vnde ⁊ ẜm diuersa rerũ genera diuersę partes philosophicę inueniunt̃. ergo ⁊c̃.

¶ Sciẽdũ, q̃ cũ duplex sit rõ fõ̃alis subi sciẽ, vna q̃ cõuenit rei vt res est, ad quã. s. p̃ ⁊ p se scia terminat̃, ⁊ q̃ assummit̃ p medio ad demrãdũ passiones de subo, alia võ q̃ conuenit sibi, vt ↄtinet̃ sub hoc gñe qd̃ dico scibile, ẜm quã. s. denominat̃ subm a medio cognoscẽdi, hic loq̃t̃. s. T. de rõne fõ̃ali subi q̃ ↄuenit sibi, vt est res nõ de illa q̃ sibi ↄuenit, vt est scibile, sed ↄsiderãdũ vlterius, q̃ duplex est rõ subi vt est res, vna adeq̃ta sub q̃ vel in ordine ad quã oĩa a scia cõsiderant̃, alia inadeq̃ta, ⁊ sunt p̃ticulares rõnes cõtẽte sub rõne adeq̃ta, sicut adeq̃ta rõ subi phię nãlis est rõ entis mobilis, inadeq̃ta aũt rõ hui⁹ vel illius entis mobilis, rõ ergo creaturaꝝ q̃ est siĩtudo ad deũ, aut queuis alia ad ip̃m habitudo ẜm quã ↄsideranť a theologo nõ est rõ fr̃'e adeq̃ta subi theologię, nõ. n. oĩa a theologo ↄsiderata ↄsiderãtur vt deo siĩa, cũ ẽt de ipso deo ↄsideret theolog⁹, sed est rõ secũdaria ⁊ inadeq̃ta, naʒ rõ deitatis est rõ adeq̃ta, q̃a oĩa in ea ↄsideranť, aut vt p̃ticipantia rõnẽ deitatis, aut vt hñtia ordinẽ ⁊ attributiõnẽ ad deũ, vt hẽtur p̃°. q. 1. siĩtudo aũt aut queuis alia attributio ad deum est rõ s̃c̃daria ⁊ p̃ticularis, sicut rõ hui⁹ aut illi⁹ entis mobilis est s̃c̃daria, ⁊ p̃ticularis rõ in phia nãli ↄsiderata sub ente mobili ↄtenta. Cũ g̃ dr̃ q̃ theologus ↄsiderat creaturã, vt diuinã altitudineʒ repñtat, phs ãt inq̃ntũ est res hᷓ, li, iq̃ntũ, nõ specificat rõnẽ formalẽ obiecti sciẽ adequatã, ẜʒ particularẽ ⁊ inadequatã que ad adequatã cõparat̃, vt m̃lis ad formalem.

Scię distinguũt ẜʒ diuersa gña rerũ.

¶ Circa illã ꝓpõnẽ. Vñ ⁊ ẜm diuersa rerũ gña diuerse ptes phię inueniunt̃, aduertẽdũ q̃ ipsa reꝝ gña ẜm suas rõnes dupl̃r ↄsiderari p̃nt, vno mõ absolute puta ens inq̃ntũ ens spale, ⁊ quãtũ vt quãtũ. ⁊ sic de alijs. alio mõ vt rõni se tenenti ex pte rei cõsideret aliq̃ rõ scibilis vt est scibile. Intelligit̃ g̃ ꝓpositio. s. T. 2° mõ, nõ p̃, non. n. habẽt sciẽ distingui ẜm diuersa gña reꝝ absolute, q̃a quot essent gña reruʒ tot essent sciẽtiaꝝ gña, sed distinguunt̃ ẜm reruʒ gña sub diuersis rõnibus scibilis cõtẽta, oĩa. n. sub vna rõne scibilis contenta ad vnã sciẽtiã pertinẽt, sicut oĩa nãlia ad phiam nãlẽ, eo q̃ in hac rõne ↄueniunt q̃ sunt cognoscibilia per medium cõcernẽs mãm ẜm esse ⁊ rõnẽ, que aũt sub diuersis rõnibus scibilis vt scibile est ↄtinentur ad diuersas sciẽtias ꝑtinẽt. Eodẽ mõ intelligẽdũ est qd̃ dr̃ 3°. de aĩa. sciẽtias secari quemadmodũ ⁊ res, ꝓpter qd̃ inq̃t alibi. s. Th. q̃ sciẽ distinguunt̃ ẜm formalẽ distõnẽ obiectoꝝ, nõ ãt ẜm coꝝ m̃lem distinctioneʒ. ⁊ ẜm obiectoꝝ distinctionẽ vt obiecta sunt, m̃lẽ distõnẽ vocans distinctionẽ ẜm ꝓprias ⁊ specificas reꝝ rõnes, formalẽ ãt que est ẜm diuersas rõnes scibilis vt scibile est. Scd̃a ↄclo seq̃ns ex p̃missa est. Alia circa creaturas phs, ⁊ alia fidelis ↄsiderat, ⁊ si aliq̃ ab vtroq̃ cõiter ↄsideranť per alia, ⁊ alia p̃n̄ tradunt̃. Primã p̃tẽ pbat. s. T. quia phs ↄsiderat ea q̃ eis ẜm ꝓpriã nãm ↄueniũt, sicut q̃ ignis ferť sursum, fidel ãt ea q̃ illis ↄueniũt ẜm q̃ sunt ad deũ relata, vtpote q̃ sunt a deo creata, deo subiecta ⁊ hᷓ. Ex quo ẽt sequit̃ nõ esse doctrinã xp̃ianã iperfectã, si multas rerum ꝓprietates p̃termittat, q̃a nõ hʒ de oĩb⁹ tractare, sicut nec nãlis oẽs lineę passiones ↄsiderat, sed eas dũtaxat q̃ sibi inq̃ntũ est terminus corporis nãlis ↄueniũt. Scd̃am võ p̃tẽ ostendit, q̃a phs probat ea ex ꝓprijs reruʒ causis, fidelis autẽ ex causa prima. Ex quo correlarie sequit̃ xp̃ianã doctrinã esse maxime sapiẽtiã, q̃a. s. sẽp altissimã causam cõsiderat. vt colligit̃ ex Deute. 4. vbi dicit̃. Hec est sapientia vestra. ⁊c̃.

¶ Circa p̃mã partẽ hui⁹ ↄnis ↄsiderandũ est, q̃ cũ rõ ↄsiderata se tenẽs ex pte rei sit p̃n̄ ⁊ medium a quo originaliter depẽdẽt passiones ⁊ ꝓprietates rei, ⁊ alias rõnes alie passiones sequant̃, sicut alie sunt passiones hois, vt aial est ⁊ alie vt est rõnalis, necesse est vbi ideʒ subiectũ sub diuersis rõnib⁹ a diuersis sciẽtijs ↄsiderat̃, q̃ ẽt ab illis scientijs diuerse ei⁹ passiones ↄsiderent̃, sicut q̃a alia ⁊ alia rõne ↄsiderãt mathematicus ⁊ nãlis de linea, iõ alias passiões de ipa ↄsiderat mathematic⁹ ⁊ alias nãlis. Ex h̃ g̃ fundamẽto p̃a pars ↄnis tenet, q̃a. n. alia ⁊ alia rõne se tenẽte ex parte rei ↄsiderãt phs ⁊ fidelis de creaturis, necesse ẽ, vt alia ⁊ alia de ipsis ↄsiderent p̃dicata, sicut alie sunt proprietates que rei conueniunt ẜm suam propriã rationẽ, ⁊ alie que sibi cõueniunt, vt ad deum habent comparationem.

Eadẽ eadẽ rei ꝓprietas ad diuersas scias ꝑtinet.

¶ Circa scd̃am partẽ aduertẽdũ, q̃ licet diuersas rei rõnes diuerse ꝓprietates ↄsequant̃, vt rõnes ille ẜm se cõsiderantur, nõ incõuenit tñ candẽ rei proprietatẽ a diuersis rõnib⁹

rei in esse cognoscibili dependere ſm q̄ ille rōnes diuersis rōnib⁹ ſcibilis rei tñ inadeq̄tis ſubſtāt, pōt.n.idē diuersis modis cogſci, ſicut de terra, rotūditas cogſci pōt p aſtrolo gū, ⁊ p nālē, eo q̄ eē cogſcibile p mediū cōcernēs mā₃, ⁊ eſ ſe cogſcibile p mediū a mā ſm rōnē abſtractū₃ poſſit terrę ꝯuenire reſpcū rotūditatis, q̄ꝝ rōnū nulla eſt terrę adeq̄ta. Vñ ſic terra ꝯſiderata a math^{co} ⁊ nāli reſpcū rotūditatis b₃ rōnē duoꝝ ſcibiliū ſoꝛaliū iq̄z^m ſub diuerſis rōnib⁹ obti, vt ob₃ eſt ꝑt ꝯtineri, ⁊ ſic ad diuerſas ſcias ꝑtinere, ita ipſa rotunditas b₃ rōnem dupli cis ꝓpꝛietatis i rōe ſcibilis, iq̄z^m p diuerſa media ſoꝛalia ſumpta ſm diuerſa₃ rōnē ſcibil' cogſci ꝑt. Ex q̄ p₃ poſſe pħm ⁊ fidelē eadē de creaturis cogſcere, ſed per diuerſa media, vt dicebat ſ.T. vt tñ in diuerſa₃ rōnes ſcibilis referātur puta terrā eē in coꝛruptibilē, ⁊ in ęternū₃ ſtare, p aliqđ mediū₃ ſumptū a mā ⁊ motu, pħs pꝛobat, fidelis aūt per mediū a diuina reuelatione ſumptum, puta quia cedit in gloꝛiam dei quod ex ſcripturis manifeſtatur.

cipia tradunť. Nā pħs argumētū aſſumit ex ꝓpꝛijs reꝝ cauſis. fidelis aūt ex cā pͥma: vtputa qa ſic diuinitus eſt traditū. vel q2 ħ in gloꝛiā dei cedit: vel qa dei poteſtas eſt infinita. vñ ⁊ ipſa maxima ſapia dici d₃: vtpote ſemp altiſſimā cām ꝯſiderās ſm illud Deute.4. (Hec eſt ſapia vr̄a ⁊ intellect⁹ corā pplis:) ❡ Et pꝛopter ħ ſibi q̄ſi pꝛincipali pħia humana deſeruit: ⁊ iō īterdū ex pͥncipijs pħie hūane ſapia diuina ꝓcedit. Nā ⁊ apud pħos pꝛima pħia vtitur oīu₃ ſciarū documētis ad ſuū ꝓpoſitū oſtendendū. ❡ Exinde ēt eſt q̄ nō eodē oꝛdine vtraq₃ doctrina ꝓcedit. nā in doctrina pħie q̄ creaturas ſm ſe ꝯſiderat ⁊ ex eis in dei cognitionē perducit: pͥma eſt ꝯſideratio de creaturis ⁊ vltima ō deo. In doctrina vͦo fidei que creaturas nō niſi i oꝛdine ad deū ꝯſiderat. ꝓ eſt ꝯſideratio dei ⁊ poſtmodū creaturaꝝ. ⁊ ſic ē pfectioꝛ. vtpote dei cognitiōi ſimilioꝛ q ſeipſm cognoſcēs alia intueť. vnde ſm hūc oꝛdinē poſt ea q̄ in ſe de deo in ꝓ libꝛo ſunt dicta: de his q̄ ab ipſo ſunt reſtat pꝛoſequendum.

❡ Circa corre^m. Dui⁹ ptis notandū, q̄ theologia a met^{co} differt. qa met^{cus} ꝯſiderat q̄dē de deo ⁊ ſubſtātijs ſepatis, nō tñ oīa ꝯſiderata a met^{co} ꝓbanť p ipſa₃ pͥmā cām. Theologia āt ita de ꝓ^a cā ꝯſiderat, q̄ ⁊ ꝯſiderationē quā de creaturis b₃ in ipſa₃ pͥmā cā₃ reſoluit, de q̄ ēt ea q̄ ſoli deo de ſeipſo cognita ſunt, determinat vt p reuelationē ſūt cognita, vt oī ꝑ^a pte. q.1.ar.6. vñ eſt in theologia vilioꝛ de ꝓ^a cā ꝯſideratio q̄₃ in met^{ca} pp hoc eſt magis digna noīe ſapię, ad quā₃ ptinet altiſſimā cām ꝯſiderare. Quātū ad ſcđam ponit̄ duplex ꝯ̄ſeq̄ns ex pͥmiſſis. Pͥ^a eſt, huic ſcię q̄ſi pͥncipali pħia hūana deſeruit, ꝓbat̄ ex ſilitudine, qa ⁊ ꝓ^a pħia vtit̄ oīum ſciaꝝ documētis ad ſuū ꝓpoſitū. Aduertēdū āt ex doctri. ſ. Th. ꝑ^a. q.1.ar.5.2^m. q̄ l₃ theologia aliq̄d accipiat ab alijs ſcientijs, hoc tñ nō eſt pp defectū ⁊ inſufficiētiā ei⁹, ſ₃ pp defectū īnt'ſi nō valētis ea q̄ ſupra rōnē ſūt p ſe intelligere, ⁊ q facilius in ea ex ijs q̄ nāli rōne cognoſcunť manuducitur.

❡ Scđa ꝯ̄ eſt. Nō eodē oꝛdine pħs ⁊ theolog⁹ de deo ⁊ creaturis tractat. pꝛobatur, q2 philoſophus pꝛius de creaturis, vtpote a quibus cognitionem de deo capit determinat, ⁊ poſteri⁹ de deo, in doctrina āt fidei eſt ꝯ̄rio, qa nō determinat de creaturis, niſi in oꝛdine ad deū. Ex q̄ ſequiť, q̄ eſt cognitioni diuinę ſimilioꝛ, qa ⁊ de⁹ dū ſeipſm cogſcit, vt pͥmū₃ obm, alia tāq̄₃ ſcđaria obta cognoſcit. Ex ijs vltimo ꝯclu dit̄ poſt ea q̄ deo in ſe ꝯueniūt, de qb⁹ in ꝓ libꝛo eſt determinatū, eſſe determinādū de iis quę ab ipſo pꝛocedunt.

❡ Sed ꝯtra ꝯ̄nē inſtari pt. Nā ꝓ^a ꝯſideratio in ſacra ſcriptura nō vł eſſe de deo, ſ₃ de creaturis. Incipit.n.a reꝝ creatione, vt p₃ geñ.ꝓ. ❡ Rñdeť, q̄ moyſes nō tradidit doctrinā ſuā mō ſciētifico, ſed vt ꝯgruebat ijs qb⁹ loq̄bať, qa.n.populus iudeoꝛū rudis erat, ⁊ nō poterat intelligibilia ſcđm ſe cape ⁊ diuina, iō a ſenſibilib⁹ incepit, ſub qb⁹ ēt intelligibilia vellabanť q̄ poterant ab eruditioꝛib⁹ iueſtigari. ſ. Th. āt loq̄tur de doctrina fidei mō ſciētifico tradita, vt ipſe facere in hoc opere intendit.

❡ Oꝛdo dicendoꝛum. Cap.5.

Rit āt hic pſecutionis oꝛdo vt pͥmo agamus de ꝓductione reru₃ in eſſe. † ❡ Scđo de caꝝ diſtinctiōe. † ❡ Tertio vero de ipſarū reru₃ pꝛoductarum ⁊ diſtinctarum natura quantum ad fidei pertinet veritatem.

† 2.ca.39. † 3.ca.46.

❡ Q2 deo competit eſſe alijs pͥncipium eſſendi. Caplm.6.

Apponētes igiť que in ſuperioꝛib⁹ oſtenſa ſunt: oſtēdam⁹ nūc q̄ cōpetit deo vt ſit alijs eſſendi pͥncipiū ⁊ cā. ❡ Oſtēſu₃ eſt eni ſupꝛa per demrationem. Ari. eē aliquā pͥmā cām efficientē quā deū dicim⁹. Efficiens āt cā ſuos effect⁹ cōducit ad eſſe. Deus igiť alijs cā eēndi exiſtit.

❡ Super cap.5.

Um q̄ ſit de creaturis in ħ 2° libꝛo determinandū, tripꝛex erit de ipſis determinatio. Pͥ^a erit de ꝓductione rerū in eſſe, 2^a de caꝝ diſtōne. c.39. 3^a. de ipſaꝝ nā q̄tū ptinet ad fidei vitatē. c.46. Nō q̄ addidit ſ. T. q̄tū ptinet ad fidei veritatē, qa vt ſupius dictū eſt nō itēdit ħ loco tractare de creaturis ſm earum pꝛopꝛias naturas, ſed vt oꝛdinē₃ ad deum habent.

† cap.13. pͥ.lib.

❡ Super caplm.6.

Xpedito ꝓemio, poſitaq₃ libꝛi diuiſione. Incipit. ſ. T. ſm diuiſiōis oꝛdinē de reꝝ ꝓductione tractare. Circa ħ aūt duo facit. Pͥ^o.n. agit de ipſa ꝓductione rerum q̄tū ad ſpēm ⁊ ſubā₃ ꝓductiōis. Scđo q̄tū ad ei⁹ q̄litatē₃ c.12. Quātū ad ꝓ^m, qa ꝓductio oīs ab aliq̄ pͥn^o ꝓcedit, ⁊ ad aliq̄d terminat̄. ꝓ agit de pͥn^o ꝓductionis. 2° de termino. c. 15. 3° de ipſa ꝓductione. ca.16. Circa ꝓ^m, qa pͥn^m dicit habitudinē ad id qđ eſt a pͥn^o, duo ēt facit. ꝓ determinat de ipſo pͥncipio. ſcđo de relōnib⁹ dei ad creaturas. c.11. Quia vͦo potētia ꝯuenit tñ ijs que ſunt pͥn^a eſſendi, ideo anteq̄₃ de ipſa potētia q̄ eſt ſoꝛale pͥn^m ꝓductionis determinet, oſtendit in hoc ca. deū eſſe alijs pͥn^m eēndi, in ſequēti vero incipit de ipſa potētia determinare. Quātū ḡ ad pſens caꝑ. ponit̄ hec ꝯclo. Deo conuenit, vt ſit alijs pͥncipiū eſſendi ⁊ cauſa.

❡ Aduerte āt q̄ addit̄ ⁊ cā, vt exponat. ſ. T. qđ dixerat pͥncipiū eēndi: foꝛma.n. eſt pͥn^m eſſendi, non tñ eſt cā ꝓductiua eius cui⁹ eſt foꝛma, ſed eſt pͥn^m foꝛmale, deus aūt eſt pͥn^m eēndi per modū cauſę agētis, ⁊ de tali pͥn^o hic eſt ſermo. Pꝛobat̄ aūt ꝯcluſio ex ijs que oſtēſa ſunt in pͥmo libꝛo. Pͥmo oſtēſu₃ eſt ſupra de mēte Ari. eſſe aliquā pͥmā cām agentē que eſt deus, efficiēs āt ſuos effectus cōducit ad eſſe. ḡ ⁊c.

Forma dat esse, sz nō cō ducit ad esse.

¶ Aduertēdū. q lz forme dicam⁹ cōuenire vt det eē, nō videmur tñ h̄ mō dicendi in forma, q effectū cōducit ad esse, h̄.n. pprie exprimit cālitatē efficiētis, cui⁹ est reducere effectuz de po^a ad actū, pducēdo formā a q̄ res formalr h̄z esse, forma āt nō cōducit ad esse effectū tāq̄ esse forme sit aliqd oio extrinsecū a forma, sicut est extrinsecū ab agēte vt agēs est, imo eē est ipsi forme cōiunctū tā/ q̄ ei⁹ effect⁹ formalis ab ipsa p quādā nālē resultantiā emanans. Efficiēs ḡ dr̄ effectū cōducere ad esse, qa effectui pus distanti ab eē dat formā p quā est in rerū natura.

†cap.13.

2 ¶ Itē. †(ostēsum est in p̄ libro p rōnē eiuidē.) eē aliqd pmū mouens imobile: qd deū dicimus. Primū āt mouēs in quolibz ordine motuū est cā oium motuuz qui sunt illi⁹ ordinis. Cū igitur multa ex motib⁹ celi producāt in esse: in quoz ordine deuz esse pmū mouēs. †(ostēsuz est.) oz q deus sit multis reb⁹ cā essendi.

3 ¶ Amp. qd per se alicui cōuenit nālr ei in esse necē ē: sicut hoi rōnale ⁊ igni sursuz moueri: agere āt p se aliquē effectū cōuenit enti in actu. nā vnūqdq; agēs fm h̄ agit q in actu ē. Oē igr ens actu natū est agere aliqd actu exñs: sz deus est ens actu. †(vt in p̄ libro ostēsuz ē.) igr sibi cōpetit agere aliqd ens actu: cui sit causa eēndi.

4 ¶ Adhuc signū pfectiōis in re-

†cap.13. in pmo.

¶ Scdo. Primū mouēs in quibz ordine. s. centia li motuū, est cā oium motuū illius ordinis, sz multa ex motibus celi pducitur in esse, cuius ordinis motuū ostēsum est in p̄, deuz esse p^m mouens. ḡ multis saltē reb⁹ deus erit cā essendi.

†cap.16.

¶ Tertio. Deus est ens actu. ḡ ⁊c. pbat cōñia, exñti in actu cōuenit per se aliquē effectum agere. ḡ oē ens actu natuz est agere aliqd actu exñs. ḡ ⁊c. pz pma cōña, qa qd per se alicui cōuenit nālr ei inest, aliis ēt manifestū est, qa vnūqdq; agēs fm hoc agit qd est in actu.

De actu qui ē in actu ⁊ oē qd est in actu est actiuum.

¶ Circa ppōnē imediate assumptā dubitat, qa nō videt cōcludere ppositū, lz.n. ad hoc vt aliqd agat necesse sit ipsum esse in actu, nō tñ ex hoc videt sequi, vt omne qd est in actu per se ⁊ nālr agat, sicut lz ad hoc vt aliqd sit risibile oportat ipm esse aial, nō tñ opz vt oē qd est aial sit risibile. ḡ lz vnūquodq; agat inq̄tum est in actu, non tamen oportet vt omne existens in actu sit actiuum.

¶ Rñdet, q cuz dr̄ vnūqdq; agit fm qd est in actu, li fm q specificat rōnē agēdi. sicut.n. calor est forma p quā ignis calefacit, ⁊ est sibi rō calefaciēdi, ita vñiter forma ⁊ act⁹ est agēti rō agēdi, cū oē agēs agēdo faciat aliqd esse in actu, est āt vñiter verū, q vbi est rō formalis alicui⁹ opz illud esse, ⁊ vbi illud est, opz rōnē formalē esse, sicut in qcunq; est calor opz illud eē calefactiuū, ⁊ in oī calefactiuo eē calorē necesse est, aut formalr, aut v̄tualr. si ergo esse in actu est agēti vnicuiq; rō agēdi, opz vt oē agēs sit in actu, ⁊ oē qd est in actu sit actiuū nālr: vñ dixit. s. T. q esse actiuū effect⁹ cōuenit per se. existēti in actu. i. cōuenit sibi per ppriā formā per quā est in actu, ⁊ per cōñs cōuenit sibi nālr. Nā q̄ formā rei cōsequūtur nālia sunt. Ad instātiā rñdet, q lz esse risibile nō cōueniat nisi ei qd est aial, esse tñ animal nō est ratio, quare aliquid sit risibile, non enim dicimus aliquid esse risibile inq̄tum est animal, sed inq̄tum rationale.

¶ Quarto. De⁹ est maxime perfectus. ḡ ⁊c. pbat cōñia, qa signū perfectionis est in reb⁹ inferiorib⁹, vt dicit 4° meteororū, q possunt sibi silia facere, de⁹ āt est ipm eē actu. ḡ ⁊c.

¶ Aduertendū. q lz creature nō possint assimilari deo in rōne vna specifica, possunt tñ illi assimilari in cōissima oium

pfectione q̄ est esse, lō. s. T. ex eo q de⁹ pt sibi sile facere cōcludit ipm posse facere aliqd ens actu, sicut ipse est actus.

¶ Quinto. Deus vult suū esse cōmunicare aliis per moduz similitudinis. ergo est aliis causa essendi, añcedēs ostensuz est superius in pmo, cōñia vero pbat, supponēdo q de perfectione volūtatis est, vt sit actionis ⁊ mot⁹ p^m, vt dr̄ 3° de aia. Volūtas diuina est pfecta. ergo nō deest sibi virtus cōmunicandi esse per modū similitudinis, si illō vult cōmunicare.

bus inferiorib⁹ est q pñt sibi silia facere. †(vt pz p phz i. 4. methaurox.) De⁹ āt est maxie pfectus. †(vt in pmo ostēsuz est.) ipsi igit cōpetit facere aliqd sibi sile ens in actu: vt sic sit cā eēndi. ¶ Itē. †(ostēsum est in p̄ libro.) q deus vult suū eē aliis cōicare p modū silitudinis: de pfectione āt volūtatis est q sit actionis ⁊ mot⁹ pncipiū. †)vt pz in. 3. de aia.) cū igr diuina volūtas sit pfecta nō deerit ei v̄tus cōicandi esse suū alicui per modū similitudinis. ⁊ sic erit ei causa essendi.

5 ¶ Adhuc quāto alic⁹ actionis pncipiū est pfecti⁹: tāto actionē suā pōt in plura extēdere ⁊ magis remota: ignis.n. si sit debil'so luz ppinq̄ calefacit. si āt sit fortis etiā remota. Actus autē purus

†cap.2.18

†cap.18.

¶ Aduerte, q nō dicit. s. T h. absolute deum velle cōmunicare suū esse aliis, sz addidit p moduz silitudinis, vt ostendat modū cōicationis in creaturis differre a mō quo vna psona diuina suū esse alteri psone cōmunicat, ibi.n. cōicat idē esse numero, hic āt cōmunicat nō ipsum esse diuinū in se, sed q̄dā similitudo diuini esse, inq̄tū esse creature est q̄dā ei⁹ participata similitudo.

†cap.81.

†cap.2.50

¶ Ultimo. Per actū qui in nobis est, possumus nō solum in actiones imanētes, sed ēt in actiones trāseūtes per q̄s aliqua facta producimus. ergo multo magis hoc pōt de⁹. ergo pōt aliis esse causa essendi, pbat cōñia, qa quāto alicuius actionis p^m est pfectius, tanto actionē suā pōt in plura ⁊ ad remotiora extēdere. ḡ si act⁹ in nobis existēs q est potētie permixtus pōt nō solum in actionē imanentē, sed ēt in actionem que in exteriora trāsit, multo magis hoc poterit actus cui nulla admiscet potētia sicut est deus.

¶ Aduertēdū p̄, q nullus act⁹ exñs in creatura est q nō cōparet ad esse, sicut po^a ad actū, cū eē sit actualitas oiuz, propter h̄ inqt. s. T. q actus in nobis est potētie pmixtus.

¶ Aduertēdū 2°, q duplex actus int^{ui} ⁊ volūtati attribuit, vnus imanēs. s. intelligere ⁊ velle absolute. Alius trāsiens q est mouere, siue p modū potētie iperātis, siue p modū potētie imediate elicientis motū, nō.n. refert q̄ztū ad ppositū quid hoz dixerim⁹. Cū ḡ dicit. s. T. q p actū in nobis existentē possumus in actionē imanētē ⁊ trāseūtē, noie act⁹ in nobis exñtis possum⁹ intelligere volūtatē ⁊ intellectum, vt sic sit corñdētia, ⁊ silitudo inter nos ⁊ deū, lz iperfecta, in nobis eni ⁊ in deo vtrunq; hoz actuū attribuit volūtati, ⁊ intellectui, possum⁹ ēt itelligere ipsaz aiam q̄ diuersis potētiis in diuersas has opationes pōt. Scdm vt melius, qa nō loqt hic. s. T. de actu q est mouere localr corpus cōiunctū, sed de actu alicui⁹ extrinseci pductiuo quē certū est mēbro aliquo corporeo exerceri, sed tūc lz sit aliqua similitudo inter nos ⁊ deū quo ad istos actus, est tñ dissimilitudo in hoc q has actiones nos p diuersa pncipia pxima elicimus, deus āt vnico p^{io} q̄ est ei⁹ volūtas, qd ppter ipsi⁹ pfectionē accidit ex qua h̄z, vt qd est in creaturis distinctum ipse vnite ⁊ indiuisibiliter habeat. Cōfirmat postremo ḡ, hec auctori.

Per actu in nobis existēte possum⁹ in actionē imanētē ⁊ trāseūtē.

Job.5.ca. Qui facit magna.   ❡Super capitulum.7.

Jsto qm̄ deo cōuenit vt sit alijs pn̄m ꝛ causa essendi, necesse est de ipsa po° per quaz aliqd in esse ꝑducit determinare. Circa hoc āt tria facit. s. T. pmo.n. ostēdit potētiā actiuā in deo esse. scdo ostēdit qd sit cap. seq̄nti. 3° q̄lr sit ca.10. Quantū ad pm̄ ponit hec 9clo. In deo est potētia actiua, ꝓbat̄ ꝑ. Deus est alijs pncipiū essendi. g̃ in ipso ē potētia actiua, p3 9ñtia, qa sicut potētia passiua sequit̄ ens in po°, ita actiua sequitur ens in actu. ❡ Tertio. Diuina pfectio oium perfectiones in se includit. g̃ ꝛc̄. p3 9ñtia, qa virtus actiua ē de perfectione rei. ❡ Quarto. De⁹ est agens ꝛ mouēs. g̃ potēs est agere. g̃ in ipso est po° actiua nō aūt passiua, probat̄ p° 9ñtia, qa ex oppo^m 9seqn tia infert̄ oppo situ añtis, seq̄t̄ eni nō pōt agere. g̃ ipoīe est vt agat. g̃ nō est agens ꝛ mouēs. ❡ Aduerte, ꝙ in hac vltima rōe addidit sed non passiua, ne forte aliqs existimaret, ex eo ꝙ in deo ponit̄ po° actiua oportere ēt sibi attribuere po^m passiuā. Nō ꝓbat āt hic potētiā passiuā in deo nō eē, qa inferi⁹ hoc ostēdet distincte ꝛ ꝑ se. Cōfirmatur vltimo autho ritate psal. ❡ Sup cap. 8. Secū do ostendit̄ quid sit potētia actiua dei. Et hoc duab⁹ 9nibus. Prima est. Diuina po° est dei sub̄a, ꝓbat̄ ꝑ. Potētia actiua cōpetit alicui ꝑm ꝙ est actu, sed de⁹ nō est actu per actū a se distinctum, cum in eo nulla sit potentialitas, sed est ipse actus. ergo est sua potentia. ergo ꝛc̄. ❡ Aduerte, ꝙ aliud est po° ꝛ aliud pōalitas, po°. n. actiua noiat actū alteri⁹ ꝓductiuū saltē mot⁹ ꝛ actionis, pōalitas āt noiat carētiā alicui⁹ act⁹ quē aliqd natū ē suscipe, ꝛ iō sēp ad aliquē mo^m po° passiue ptinet, id. n. in q̄ est potētialitas, vt sic, q̄3^m ē ex sua rōe, nō h3 ipm actū, s3 pōt ipm h̄re. Cu3 g̃ in deo sit act⁹, nihil āt sit in ipso qd in se actu careat na. tūq3 sit actū suscipe, iō sibi po° actiua attribui pōt, nō autē potentialitas. ❡ 2°. De deo nihil pt dici pticipatiue. g̃ est sua po°, p3 9ña, qa oīs potēs q nō est sua po° ē potēs pticipatiōe po° alic⁹, sic ostē su3 ē in p° ō alijs rex pticiōib⁹. ❡ 3°. De⁹ est suū esse. g̃ ꝛ sua po°, ꝓbat̄ 9ñtia, qa ois pfectio diuina in ipso suo esse 9tinet̄, ꝛ est illi idē, vt in pmo est ostensum. ❡ 4°. In deo nō pōt eē aliquod accñs. g̃ ꝛc̄. probat̄ 9ñtia, quia in reb⁹ quoꝝ potētie nō sunt eius sub̄a, ipse po° sūt accñtia, vñ ꝛ po° nālis ī scda specie q̄litatis ponitur. ❡ Quinto. Po° est id quo agēs agit, s3 de⁹ agit p suā eēntiā, qa est p se agēs, vtpote pmū agēs ad qd oē quod per aliō agit reducit̄, sicut imperfectum. s. oē ad aliqd pfectū reducit̄. g̃ ꝛc̄.

qui deus est: perfectior est q̃3 actus potētie permixtus: sicut in nobis est. Actus autez actionis principiū est. Cū igitur per actū qui in nobis est: possumus non solū in actiones in nobis manētes: sicut sunt intelligere ꝛ velle: sed etiā in actiones que in exteriora tendūt per quas aliqua facta producimus: multo magis deus pōt per hoc ꝙ actu est: nō solū intelligere ꝛ velle: sed etiaz producere effectū: ꝛ sic pōt alijs esse causa essendi. ❡ Hinc est ꝙ dicitur Job. 5. †(Qui facit magna ꝛ mirabilia ꝛ inscrutabilia absq3 numero.)

❡ Q3 pōa actiua sit in deo. ca.7. †

X hoc autez apparet ꝙ deus est potēs: ꝛ ꝙ ei cōuenienter potētia actiua attribuit̄. ❡ Potētia. n. actiua est pncipium agendi in aliud ꝑm ꝙ est aliud: deo autē conuenit esse alijs principium essendi: ergo conuenit sibi esse potentem.

2 ❡ Ampli⁹ sicut pōa passiua seq tur ens in pōa: ita pōa actiua sequit̄ ens in actu. Unūqdq3 eniz ex hoc agit ꝙ est actu: patit̄ vō ex eo ꝙ est pōa: s3 deo 9uenit eē actu: igit̄ 9uenit sibi pōa actiua.

3 ❡ Adhuc diuina pfectio oium perfectiones in se includit. †(vt in ꝑ libro ostēsu3 est.) virtus aūt actiua de perfectiōe rei est. vnūqdq3 eni tāto maioris v̇tutis inuenit̄ quanto pfectius est: v̇tus igit̄ actiua deo nō pōt deesse.

4 ❡ Preterea oē qd agit: potēs est agere. nam qd nō pōt agere. ipossibile est agere. ꝛ qd ipossibile est agere necesse est nō agere: deus aūt est agēs ꝛ mouēs. (vt supra ostēsu3 est.) igit̄ potēs est agere: ꝛ potentia ei conuenienter ascribit̄ actiua. sed non passiua.

❡ Hinc est ꝙ in. ps. dr̄. †(Potens es dn̄e.) Et alibi. (Potentiaz tuā deus ꝛ iusticiā tuā vsq3 in altissima q̄ fecisti magnalia.)

❡ Q3 dei pōa sit eius sub̄a. Ca.8. †

X hoc autē vlterius concludi pōt ꝙ diuina potētia sit ipa dei substātia. ❡ Potentia eniz actiua cōpetit alicui ꝑm ꝙ est actu. Deus autē est actus ipse. non aūt est ens actu per aliquē actum qui nō sit qd est ipse: cum in eo nulla sit potētialitas. †(vt in pmo libro ostensu3 est.) Est igitur ipse sua potentia.

2 ❡ Adhuc omnis potens q nō est sua potētia est potēs participatione potētie alicuius. de deo autē nihil potest dici participatiue. cum sit ipsum suuz esse. †(vt in primo libro ostensum est.) est igitur ipse sua potentia.

3 ❡ Amplius potentia actiua ad perfectionē rei pertinet. (vt ex ꝑdictis p3.) ois aūt diuina perfectio in ipso suo esse cōtinet̄. †(vt in pmo libro ostēsum est.) diuina igit̄ pōa nō est aliud ab ipso esse ei⁹. de⁹ aūt est suū esse. †(vt in ꝑ ostēsum est.) est igit̄ sua pōa.

4 ❡ Itē in reb⁹ quarū potētie nō sunt earū sub̄e: ipse potētie sunt accidētia. vnde potētia nālis in secūda specie qualitatis ponit̄: in deo autē nō pōt esse aliqd accidens. (vt in pmo ostēsu3 est.) deus igitur est sua potentia.

5 ❡ Pre. oē ꝙ est per aliud reducit̄ ad id ꝙ ē per se sic ad pmū: alia vō agētia reducunt̄ in deū sicut in pmū agēs: est igit̄ agēs per se. ꝙ aūt per se agit per suaz essentiā agit. id aūt quo qs agit est eius actiua pōa: ipsa igit̄ dei essentia. est eius actiua potētia.

†Job. †Idē.p.p. q.25.ar.1. & po.q.1. ar.1. †cap.18. †Auc. in scriptu. †Idē.p.p. q.25.ar.1. ad 2m. de po.q.1. ar.4. ad 5m. †ca.16.17 †cap.22. †cap.54. †cap.22. †cap.23.

¶ Super capitulum. 9.

Secūda ɔ̈ē. Po° dei ñ ē aliō q̃z ſua actio. Prob'. Pri°, dīna po° ē dei ſba. ⁊ ſilr dīna actio, vt in ꝓ diffiſum ē de itellec°, eadē n. rō ē in alijs actiōib° q̄. ſ. ab itellec° ſm rōnez diſtinguit, vt velle ⁊ creare ⁊ ſilia. ḡ dīna actio eſt dīna po°,

¶ Quod dei pōa ſit ei° actio. Ca. 9.

Ex hīs āt oſtēdi pt ꝙ pōa dei nō ſit aliō q̃z ſua actio. ¶ Que eni vni ⁊ eidē ſūt eadē ſibīnui/cē ſunt eadē: dīuīa āt pōa eſt ei° ſuba. (vt oñſuz eſt.) ei° ēt actio ē ei° ſuba. † (vt in ꝓ libro oñſuz eſt de intellectuali opatione.) eadē eni rō in alijs ɔpetit. igit̄ in deo nō eſt aliud pōa. ⁊ aliud actio.

2 ¶ Itē actio alic° rei eſt qōdā cō plemētū pōe ei°. ɔpat̄. n. ad po/

pꝫ ɔ̃ña, qa que vni ⁊ eidē ſt ea dē ſibi inicē ſūt eadez. Sꝫ vr ex hac ꝓpōne ꝓpo ſituz nō ɔcludi. Jlla. n. ꝓpō hꝫ vitatē tm̄ in hīs q̄ ſūt idē re ⁊ rō ne, vt ꝺr ꝓ°. q. 28. ar. 3. ꝓ°. ꝺ mē te Ari. 3. phyſi. mō lꝫ po° ſit rea liter idē cū eēn/tia dīna, ab ipſa tm̄ rōe diſtiguit, ſilr ⁊ actio. ḡ ex h ꝙ ſūt idē rea/liter cū eēntia ſi ſeqꝫ ꝙ ſint idē realr inter ſe, ſicut lꝫ paternitas ⁊ filiatio di uina ſunt idē realiter cū eēntia, ſunt tm̄ inter ſe realiter diſtin cte ꝓpter diſtinctionē formalem ab eſſentia.

¶ Rn̄', ꝙ ꝓpō iſta phi itellr ſic. Quecūq; ſūt eadē, vni 3° ſūt eadē iter ſe q̃z̄m ad illō i q̄ idētificāt medio, nō āt q̃z̄m ad illō in q̄ a medio diſtinguūt, ⁊ qō nō ē illis rō idētificatōis me/dio, ſic. n. qa actio ⁊ paſſio q̃z̄m ad id qō ē mãle i ipis idētificāt motui, nō āt q̃z̄m ad ɔnotata, iō mãlr ſūt eadē iter ſe, nō āt fōīalr. Ex q̄ ſeqꝫ gloſa. s. Th. adducta in obijciēdo, ꝙ ſi aliq̄ ex vnione i medio dēant ſimp' dici eadē iter ſe, nece eſt, vt dio ſint eadē 3°. ſ. nō tm̄ ꝺꝫ rē, ſꝫ ēt ꝺꝫ rōnē. ¶ Attēdēdū tm̄, ꝙ aliq̄ diſtigui rōne 2° ɔtingit. Uno° ex ſolo ope it̄ de vna ⁊ eadē re diuerſas ɔceptiōes formātis, ſic diſtinguit ſapia dīna ab eēntia, ſi. n. ɔcipet eēntia ſic ē in ſe, i ſuo ɔceptu in/cluderet rō ſapie, ſꝫ qa it' nr̄ nō pt ipaz ꝺm ꝙ in ſe ē ɔcipe, iō aliū ɔceptū fōīat de deitate, ⁊ aliū de ſapia dīna, ſimilr ſi ɔcipet ſapia dīna ꝺꝫ ꝙ in ſe ē, icluderet in ſua rōne ⁊ eēntiā ⁊ oēs pfectionē alio° ex pte ipaꝝ reꝝ q̄ hñt, vt ſi ɔcipiāt ꝺꝫ ꝙ in ſeipis ſūt, diuerſis ɔceptib° ɔcipiūt. ſic ē de actione ⁊ motu, reqrūt. n. ex ſeipis vt aliū ɔceptū formet de ipſis int' ꝺꝫ ꝙ actio ɔnotat reſpectū, i agēte quē nō dicit mot°, q̃z̄tū/cūq;. n. pfecte ɔprehēdat mot°, nō tm̄ apphēdit totū qō ē de rōe actiōis. Cū ḡ ingt. s. T. illā ꝓpōnē nō tenere in ijs q̄ a 3° rōe diſtigūt, loqꝫ de diſtōne rōis ꝓueniēte ex pte ipſaꝝ reꝝ, qa ſi ꝓueniret tm̄ ex pte int', tūc vnio realis in 3° faceret idētitatē realē extremoꝝ, nō obſtāte diſtōne rōis ipoꝝ a 3°, ſic eſt de ꝓn° ⁊ fine, vt dñr de pūcto in linea. Sic āt eſt in ꝓ/poſito, po°. n. ⁊ actio nō diſtinguūt rōe ab eēntia dīna ex cō ditione ipaꝝ reꝝ. ſꝫ tm̄ ex iperfectiōe int' nr̄i. Si. n. ɔcipet deitas ꝺm ſe, in int° ei° eēt po° actiua ⁊ actio, ſicut ⁊ ois alia pfectio, cū ſit pfectio infi'a ⁊ fons ois pfectiōis, iō ex h ꝙ ſūt realr idē eſſentie, ſeqꝫ vt inter ſe ſint realr idē, ſic ⁊ de ſapia ⁊ iuſtitia dīna. Nō ſic āt eſt de pnitate ⁊ filiatione, qa pa/ternitas vt rlō eſt nō eēt de rōe deitatis, ēt ſi ꝺm ꝙ eſt coci/peret, qa in rōe deitatis includit tm̄ rō cuiuſlibꝫ pfectiōis, relō āt vt inferius oſtēdet ꝺm ꝙ relō eſt nō dicit aliqd, nec pfectionē, ſed tm̄ ad aliqd, iō ꝙ diſtinguat rōne ab eſſentia eſt, nō tm̄ ex parte intellc°, ſed ēt ex nã ipſi° rei, ꝓpter h non oꝫ paternitatē ⁊ filiationē eſſe inter ſe realr eadē, q̃z̄uis rea liter ſint idē eſſentie, oporteret. n. ſi deberet ex idēptitate in eēntia ɔcludi idētitas realis eoꝝ inter ſe, ꝙ vtrūq; illoꝝ eſ ſet ēt ꝺm rōnē idē eſſentie q̃z̄tum eſt ex parte ipſaꝝ reꝝ.

¶ Scdo. Diuina po° nō ɔplet' alio q̃z ſeipſa, cū ſit ipa eēntia diuina. ḡ ⁊c. ꝓbat' ɔ̃ña, act° eſt ɔplemētū potētie. ḡ ſi diſtinguit̄ a po°, po° pficit̄ ꝑ aliqō aliud a ſe, ꝙ eſt oppo'm añtis.

¶ Aduertēdū, ꝙ alr eſt ɔplemētū po° actio imanēs ⁊ aliter actio trāſiēs. Immanēs. n. eſt ɔplemētuꝫ ꝑ modū finis ⁊ ꝑ modū fōīe, dū. n. po° ɔiungit̄ ſue opationi imanēti, ɔſeqꝫ fi

tētiā. ſic ſcd̄s ad ꝓmū. Diuia āt pōa nō cōplet' alio q̃z ſeipſa: cuꝫ ſit ipſa dei eēntia. In deo igitur nō eſt aliud pōa. ⁊ aliud actio.

3 ¶ Amp̄. ſic pōa actiua eſt aliqd agēs. ita eēntia ei° eſt aliqd ens. Sed dīna pōa eſt ei° eēntia. (vt oñſum eſt.) ḡ ſuū agere ē ſuū eē. Sꝫ ei° eē ē ſua ſba. ḡ dīna actio eſt ſua ſuba. ⁊ ſic idē qō prius.

4 ¶ Adhuc actio q̄ nō ē ſba agē/tis ineſt ei: ſic accñs ſubto. vñ ⁊ actio inter nouē ꝑdicamēta acci

nē ad quē ordi/nat̄, eſt. n. talis po° ꝑp operatio nē, ⁊ quia rema net in ipa po°. ꝑ ipſaꝫ pficit̄ tāq̄ ꝑ formā, ⁊ ſic cō plet̄ ei° potētia litas q̄ erat re/ceptiua ꝓpt̄ actionis. Trāſi ens āt cū nō re/maneat i agēte, ſꝫ in patiēte re/cipiat̄, nō ɔplet aut pficit agens ꝑ modū fōr', ſed tm̄ per modū fi/nis, lꝫ. n. in hꝫ actiōib° ipſꝫ opatū ſit finis vltim°, ipa tm̄ opatio nō ē extra rōnē finis primi, vt ꝺr. 9. met°. De° āt a nullo alio ꝑ modū fōīe, aut ꝑ modū finis pfici pōt, iō nulla ei° actio ſiue ꝑ mo/dū imanētis ɔcipiat̄, ſiue ꝑ modū tranſeūtis ſignificet', ab ei° po° diſtingui pōt. ⁊ hoc eſt fundamētū huius rōnis.

¶ Tertio. Agere diuinuꝫ eſt eius eſſe, ſed diuinū eſſe eſt dei ſuba. ḡ ⁊c. probat' añs, po° actiua dei eſt eius eſſentia. ergo ⁊ agere ſuū eſt ſuū eſſe. Anteq̃z probetur ɔſequētia.

¶ Aduerte, ꝙ aliq text° ſic hñt ⁊ male, ſic po° actiua eſt ali/qd agētis, ita eēntia ei° eſt aliqd ei°, dꝫ. n. ſic hēre, vt corre cti codices hñt. Sicut po° actiua eſt aliqd agens, ita eēntia eſt aliqd ens. i. ſicut act° po° eſt agere cū po° ſit agēs q̄, agēs āt ſit agēs per ipm agere, ita eſſentie actus eſt eſſe, cū oē qō eſt ens, ſit ens per ipm eſſe. Ex q̄ arguit̄ ſic. Sicut ſe hꝫ po° ad agere, ita eēntia ad eſſe. ḡ ſicut po° ad eſſentiā, ita agere ad eſſe, ḡ ſi po° eſt idē ꝙ eēntia, agere erit idē ꝙ eſſe. Et ſi di ceret' ꝙ cōmutata ꝓportio tenet tm̄ in numeris ⁊ magnitu dinib°, vt ꝺr. 3. d. 34. q. 1. ar. 3. ⁊ veri. q. 29. 8. Rñdet' ꝙ vtiq; verū eſt cōmutatā ꝓportionē regulariter tenere tm̄ in q̃z̄titatib°, qa in alijs formalr nō tenet, in aliquib° tm̄ alijs te/net gr̄a materie, ⁊ ſic tenet in ꝓpoſito, Opꝫ eni ſi agere eſt actus potētie ſicut eſſe eſt actus eſſentie, ꝙ ſi potētia idē eſt qō eēntia ꝙ ipſuꝫ agere, ſit ēt actus eſſentie, actus aūt eſſen tie eſt eſſe, ipm igit̄ agere erit ipſum eſſe. Ubi aduertēdum ꝙ eādē cōparationē ꝺr hr̄e agere ad po'm quā hꝫ eē ad eſſen tiā, qa ſicut eē eſt act° fōīalis ex q̄ ens hꝫ, vt ſit ens ita age/re eſt act° fōīalis ex q̄ agēs hꝫ ꝙ ſit agēs, eſt tm̄ dr̄ntia in h ꝙ eſſe eſt intrinſecū enti, agere āt qō eſt trāſiēs nō ē intrinſe cū agēti, ſꝫ eſt act° ab agēte actualr depēdēs, qa vō agere diuinū ad extra nō diſtinguit̄ ab ei° actiōe imanēte, iō ſicut eſſe diuinū eſt intrinſecū, ita ⁊ ei° agere. Qñ āt aliq̄ ſūt idē realr nece eſt, vt act° fōīales ɔſtituētes illa in ſua rōe ⁊ ſpe cie idē ſint realr, nō. n. vni° ⁊ eiuſdē rei ſunt plures act° for/males rē ſpecificātes realr diſtincti, lꝫ ſic ipſa res plurib° rōnib° diſtinguit̄, ita poſſit hr̄e plures act° rōne diſtictos.

¶ Quarto. In deo nō pōt eſſe aliqd per modū accñtis. ergo ⁊c. ꝓbat' ɔ̃ñtia, qa actio q̄ nō eſt ſuba rei ineſt ei, ſicut acci/dēs ſubiecto, cōputat'. n. actio inter nouē genera accñtiuz.

¶ Circa illā ꝓpōnē. In deo nō pt eſſe aliqd ꝑ modū acciden tis, notādū ꝙ mod° accñtis pōt accipi, aut ex pte rei, aut ex parte intellect°, modus ſe tenēs ex pte rei eſt realr alteri in/herere, modus aūt q ſe tenet ex parte intellect°, eſt concipi

† cap. 4.

Quecūq; ſunt eadē vni 3° ſūt eadem in ter ſe.

Actio trāſiens aliter ɔplemē- tū po° q̄ imanēs.

† cap. 8.

In deo nō pt eſſe ali qd ꝑ mo'm accñtis.

tribuūt nō ſꝫ dīſſe res, ꝓbᵉ, qa oēs ſūt ipʒ eē diuinū, qḋ vnū ē.
¶ Aduerte ꝙ ꝯnumerat .s. T. ꝓducere res īter actiōes diui nas tāꝗ̃ ab intᵘ ꝛ velle diſtinctuʒ, nō qa oio formalr ab intᵘ ꝛ velle diſtinguatur, ſʒ qa addit ad illa reſpectū ꝓncipii ad creaturas p moᵐ executiōis. Ut .n. dictū ē in p caᵒ. huiᵒ 2ⁱ li bri, poᵃ nō diſtiguit ab intᵘ ꝛ voᵗᵉ in deo, niſi qa ſup illa ad dit reſpectū ꝓncipij executiui. Unū qḋ īquit .s. Tho. qm̄ itᵉ ꝛ volūtas in deo nō ſūt, vt poᵃ itellr īnꝗ̃ᵐ intᵉ ꝛ voᵗᵃ ſūt, vt .ſ. reſpiciūt actiōes īmanētes abſoᵗᵉ acceptas. ſed hm̄ vt ipſis coitellr reſpectᵘ ꝓncipij productiui ad creaturas ſūt in īpo vt poᵃ. Poſtremo qo poſſʒ aliqs dicere, ꝙ iſta mltiplicitas operationū diuinaꝝ ſm rōnē repugnat vnitati ꝛ ſimplicitati diuinę. reſpōdet, ex iis q̄ in p libᵒ ſūt oñſa patere, ꝙ mltiplicitas ſigñationis, vniᵘ rei .i. ꝙ vna res mltis noibᵘ ſignificet, ꝛ p ꝯñs, diuerſis rōnibᵘ ꝯcipiat vnitati nō ꝑiudicat.

Ide p.p. q.13.ar.7. de po.q. 7.ar.8.

¶ Qꝫ de deo aliquid dicat relatiue ad creaturas. Cap. 11.

† Si āt pōa deo ꝯuenit reſpectu ſuoꝝ effectuū: pōa āt rōnē ꝓncipij hēat. (vt dictuʒ eſt.) ꝓncipiū autē relatiue ad ꝓncipiatū dicit: manifeſtū eſt ꝙ aliquid relatiue pōt dici de deo in reſpectu ſuorum effectuum.

2 ¶ Itē nō ꝑt itelligi aliqḋ relatiue dici ad alteꝝ: niſi eꝫ illud relatiue diceret ad ipʒ. ſed res alie relatiue dñr ad deū: vtpote ſʒ ſuū eſſe qḋ adeo hñt. (vt oñſuʒ eſt:) ab ipo depēdentes. Deᵘ igit eꝫ relatiue ad creaturas dicetur.

3 ¶ Adhuc ſilitudo eſt relō qdā. deᵘ aūt ſicut ꝛ cetera agentia ſibi ſimile agit. dicitur igitur aliquid relatiue de ipſo.

4 ¶ Amp. ſcīa ad ſcituʒ relatiue dicit: deᵘ aūt nō ſolū ſumpſius. ſʒ ēt alioꝝ ſciētiā hʒ: igit aliquid relatiue dicit de deo ad alia.

5 ¶ Adhuc mouens dr relatiue ad motū ꝛ agēs ad factū: deᵘ āt eſt agēs ꝛ mouēs nō motū: (vt oñſuʒ ē:) dñr igit de ipo relōnes.

6 ¶ Itē ꝓmū relōnē quādā iportat: ſilr ꝛ ſummū: (oñſum eſt aūt in ꝓmo:) ipm eſſe primum ens: ꝛ ſummū bonū. pʒ igitur ꝙ multa de deo relatiue dicunt.

¶ Sup cap. 11.

Poſtꝗ̃ determiauit .s. T. de poᵃ dei ꝯñter de rlonibᵘ diuis ad creaturas determiat. Circa hᷣ āt tria facit. Priᵒ .n. agit de ipſis quātū ad ꝑdicationē. 2ᵒ qꝫᵐ ad eē ipſaꝝ. caᵒ 12. 3ᵒ qꝫᵐ ad mltiᵗᵘᵐ, ca. 14. Quātū ad ꝑᵐ ponit ꝯ. De deo aliqḋ relatiue dī reſpcū ſuoꝝ effectuū .i. aliqḋ nomē rlonē ad creaturas iportās ꝯuenīēter deo attribuit, ꝓbat, tū qa poᵃ deo ꝯuenit vt oñſū ē, poᵃ āt dicit hītudinē ꝓncipij ad ꝓncipiatū, tū qa creaturę dñr ad deū relatiue, nō ꝑt āt itelligi aliqḋ relatiue dici ad alteꝝ, niſi eꝫ illud relatiue dicat ad ipm, tū qa deᵘ agit ſibi ſile, ſilitudo āt rlo eſt, tum qa hʒ de aliis ſciam, ſcia aūt refferf ad ſcibile. Tū quia eſt mouēs ꝛ agēs, q̄ dicunt relatiue ad motū ꝛ factuʒ, tum qa eſt ꝓmū ꝛ ſummū bonū, hec aūt habitudinē dicunt.
¶ Aduertēdū, ꝙ lʒ qñqꝫ ꝑᵐ negatiue dicaf, vt i ſcriptura dr ꝓmogenitᵘ añ quē nullᵘ eſt genitᵘ, aliqñ tñ dr ēt relatiue, vt dicaf ꝓmum qḋ alia oia ꝑcedit ſm aliquē ordinē. In ſcḋo ſenſu accipit hoc loco, ꝑᵐ .s. Tho. nō aūt in primo.

Vtᵐ i termio relatiui oporteat relōnes ponē ad hoc vt termin.

¶ Occurrit ēt duᵐ circa ꝓpōnē hāc aſſūptā in 2ᵃ rōe. Nō pōt itelligi aliqḋ relatiue dici ad alteꝝ, niſi eꝫ illud relatiue dicaf ad ipʒ. vr .n. velle .s. T. in oi termio relatiui oporte ponī rlonē. ꝛ ſic ēt in deo eē rlonē ad creaturā, qa rlonē terminat creaturę. Arguit .n. ꝯ hᷣ multiplr. ¶ Priᵒ, qa ſm Ariſ. 5. metᵉ caᵒ. de ad aliqd. 3ᵒ mō dñr relatiua q̄ dñr ad aliqd. qo alteꝝ refferf ad reliquū, ſʒ nō eꝫ, relōnes āt īter deuʒ ꝛ creaturā ꝑtinēt ad 3ᵐ moᵐ. ꝰ ꝗ̃uis creatura refferaf ad deum, nō oʒ deū ad creaturā refferri, qa eiᵘ terminet relōnē.
¶ 2ᵒ. actᵘ ē ꝓoꝛ poᵃ, qa diffinit poᵃ p actū, vt dī .9. metᵉ. ſʒ nō diffinit actᵘ poᵐ, niſi vt ē eiᵘ terminᵘ. ꝰ vt eſt eiᵘ terminᵘ eſt ꝓoꝛ poᵃ, ſʒ nō eſt ꝓoꝛ vt corrᵐ. ſʒ tm̄ vt abſolutū. ꝰ nō eſt terminᵘ vt correlatiuū. ſʒ vt abſolutū. ꝰ ex eo ꝙ aliqḋ ē terminus, nō opʒ ipm relatiue dici. ¶ 3ᵒ. Relatiuū vt relatiuū ꝑ diffinit p terminū. ꝰ terminᵘ vt terminᵘ ꝓoꝛ ē diffōne ipo relatiuo, ꝯña pʒ ex .7. metᵉ, vbi ſūba ponit accñte ꝓoꝛ diffō

ne, qa accñs p ſbam diffinit. ꝰ nō reqrit rlo in termino. vt terminᵘ ē. ¶ 4ᵒ. Nullo itᵘ ꝯſiderāte ſcia refferf ad ſcibile, ꝛ ſilr creatura ad deū. ſʒ rlo rōnis nō ē remoto ope itᵘ. cū nō hēat eē niſi i itᵘ. ꝰ rlo rōis in ſcibili, ꝛ i deo nō ſunt rō terminādi rlonē ſcię ꝛ creaturę. Eſſet ēt duᵐ quō deᵘ in 3ᵃ rōne dr ſimilis creaturę, ſʒ de hoc ſatis dictū eſt in ꝓmo cap. 29.

¶ Ad euidētiaʒ dubij hᵘ ꝯſiderādū ē, ꝙ Scotᵘ i ꝑ .d. 30. q. 1. ꝓꝑ adductas rōes lʒ, ꝙ ꝓꝑ terminatiōnē relationū creaturaꝝ ex tēpore ad deū, nō oʒ ponē aliquā rlonē i deo, nec nouā, nec antiquā. cuiᵘ oppᵐ ꝛ hic ꝛ alibi vr tenē .s. T. Thomiſte āt qdā tenētes oppoitū deū relatiue dici, ſi dēat relōnē creaturę terminare, i duas ſententias diuidūt. qdā .n. tenēt ꝙ terminᵘ relatiui nūꝗ̃ rlonē termiaret, niſi ei ꝯueniret aliq̄ rlo rei aut rōnis, ſʒ dicūt ꝙ rlo nō eſt ſibi formalis rō terminādi, ſʒ ipʒ abſolutū rōne abſoᵗⁱ termiat. Alij vō dicūt duo. Priᵐ ē ꝙ terminᵘ nō termiat rōe abſoᵗⁱ, ſʒ rōe rlonis, eo ꝙ termiat vt correlatiuū. 2ᵐ eſt, ꝙ in duobᵘ ꝓmis modis relatiuoꝝ termiat rōne rlonis in ipſo exñtis, in relatiuis āt tertij modi termiat rōe rlonis exñtis in altero extremo, a q̄ extrinſece in eē relatiuo realr denoiaf, ꝓbāt āt ſuā pōnē, tū qa ſi terminᵘ relatiui eſſet abſolutū, duplū nō diceret ad dimidiū, nec ſeruᵘ ad dñz cuiᵘ oppᵐ dicūt expoſitores, tū qa oporteret in diffōne creaturę deū cadere ſub ꝓpria rōne abſoluto, tū qa relatiuū de necitate etiā exigit in ſua diffōne corrᵐ. vt id ad qḋ dī, ꝛ ſic nulla eēt rō q̄re exigeret abſolutū, tū qa in diuinis nō poſſent ſaluari rlones ad itra, niſi ponēdo pſonas diſtigui realiter ſm abſoᵗᵃ. Mihi āt vr dōm ꝙ 2ᵘ terminᵘ relatiui ꝯſiderari pōt. Unoᵒ abſoᵗᵉ, ꝓ eo ad qḋ dr relatiuū, alioᵒ ꝓ eo vt a nobis ꝯcipit p modū termini diffinictiis relatiuū. Si ꝑ mō ꝯſideref, ſic in relatiuis qdē ꝓmi ꝛ 2ⁱ modi opʒ eē rlonē ex ꝑte termini, qa in termio eſt eadē rō ꝛ cā rlonis, q̄ eſt in relatiuo ad ipm termiato, in relatiuis vō tertij modi nō opʒ ex ꝑte termini relōnis realis, eē relōnē, cum nō ſit in ipſo cā aliq̄ relōnis ad relatiuuʒ qḋ ad ipm terminaf, ꝓꝑ qḋ dr .5. metᵉ, ꝙ in hᷣ gñe vnuʒ extremoꝝ dī relatiue nō qa ipm ad aliḋ dicaf, ſʒ qa aliḋ dī ad ipm. Unū in vno ponit tm̄ rlo rōnis ꝗ̃uis in altero ſit rlo realis. Cōſtat āt ꝙ rlo rōis nō eſt actualr in re nullo itᵘ ꝯſiderāte, ꝛ tñ nullo intᵘ ꝯſiderante illud extremū eſt, id ad qḋ dr aliud relatiuū reale, iō opʒ dicere ꝙ in hḋ terminᵘ in q̄ nō eſt realis relo terminat rōe abſoluti tm̄, nō āt rōne alicuius relōnis exñtis in ipo, aut ſm rē, aut ſm rōnē. Patet aūt hoc eſſe de mēte .s. T. poᵃ. q. 7. ar. 10. 4ᵐ. vbi lʒ ꝙ cū hoc nomē. dñs tria iportet .ſ. poᵐ cohercēdi ſubditos. ordinē ad ſubditos, ꝛ termiatiōnē ordis ſubditoꝝ ad dñz, huiᵘ nois ſigñatio inenit in deo nō qꝫᵐ ad ordinē ad ſubditos, ſʒ qꝫᵐ ad poᵐ cohercēdi, ꝛ qꝫᵐ ad terminationē ordis ſbditoꝝ ad dñz, ex qbᵘ appet ipʒ velle ꝙ deᵘ relōnē creaturę ad ipm terminat abſqꝫ aliq̄ ordine ipiᵘ ad creaturā. Nec valet dīe ꝙ terminat tm̄ fundamētalr, nō āt

† cap. 13. 39.

formalr, qa ẜm hãc ꝯsideratioñẽ terminare formalr est eẽ, id ad qd̃ dĩ relatiuũ, ꝯstat aũt ẜm hec ṽba. s. T. ꝙ creatura dĩ ad deũ ẽt nullo posito ordine dei ad creaturã, cũ h̃ sibi ꝯueniat ẽt nullo itᵗᵘ ꝯsiderãte. Si aũt termin⁹ 2ᵒ ꝯsideref, sic opꝫ in termio rl̃onẽ poni in oĩ mõ relatiuoꝝ. In p̃ qdẽ ꝛ 2ᵒ reale, in 3ᵒ ṽo mõ ẜꝫ rõnẽ. Nã nõ possum⁹ itelligere siue ꝯcipe aliqd sub rõe termini relatiuũ diffinĩetis, nisi ipꝫ cũ q̃dã ordine ad ipꝫ relatiuũ apphẽdam⁹. Et h̃ ẽ qd̃ itellexit. s. T. h̃ loco dũ dixit, ꝙ nõ pt̃ itelligi aliqd relatiue dici ad alꝫᵐ, nisi eꝫ illud relatiue dicaf ad ipm. Et p̃ sen. d. 3. ar. 3. dũ dixit, ꝙ itᵉ nr̃ nõ p̃t accipe aliqd relatiue ad alteꝝ dici, nisi ipsuꝫ sub oppᵗᵉ hitudine itelligat. Rõnes ẽt 2ᵉ opionis thomistaꝝ, excepta 4ᵃ, h̃ ẜꝫ dictũ pbãt, nõ aũt aliqd pbãt ꝯ p̃ᵐ dictũ, vt satis pꝫ. Pri⁹. n. ꝓcedit de relatiuis p̃ᵒ ꝛ 2ᵈⁱ modi, in qb⁹ ꝯcedim⁹ rl̃onẽ in termio ꝯtineri. Ad 2ᵐ ṽo neg⁹ ꝯñia, lꝫ. n. de⁹ sit absoᵗᵘ termin⁹ q̃ꝫᵐ ad suũ absolutũ, nõ tñ diffinit relatiuũ, nisi vt cũ hitudine oppᵗᵉ cõcipif. Ad 3ᵐ sr̃ dĩ, ꝙ ꝓbat terminũ vt ꝯceptũ ꝑ modũ termini diffinĩetis icludere rl̃onẽ, qd̃ vtiqꝫ ꝯcedim⁹. Ad 4ᵐ, negaf ꝯñia, qa cũ dicimus relatiuũ terminari ad absolutũ itelligim⁹, nisi ipa relo sit suppoᵐ subsistẽs, sicut est in diuinis rl̃onib⁹ ꝑsonalib⁹, tũc n. idẽ ẽ relo ꝛ hñs rl̃onẽ, iõ termin⁹ relatiui ẽ relatiuũ formaliter.

Relone extrinseca nihil relatiue denominat.

¶ Cõsiderãᵐ vlteri⁹, ꝙ ẜꝫ dictũ p̃dicte opionis, nullo mõ vĩ de mẽte. s. T. esse. Uult. n. hec opio, ꝙ de⁹ nullo itᵉ ꝯsiderãte relatiue dicaf rõe rl̃onis exñtis in creatura, ꝛ ꝙ ꝓpriũ ẽ relatiuoꝝ tertij modi, vt aliqd dicaf relatiuũ realiter ꝑp rl̃onẽ in altero extrẽo realr exñtẽ, ꝛ cũ termin⁹ relatiui sit correlatiuũ, vult deũ eẽ terminũ rõe rl̃onis existẽtis in creatura. Cõtra h̃. n. ẽ expsse. s. T. iferi⁹ ca. 13. vbi inqt ꝙ a rl̃one exterius exñte nõ iuenif aliqd denoiari, sꝫ ab inherẽte, ꝛ loqᵉ de rl̃onib⁹ qb⁹ deus reffert ad creaturas. Nec vꝫ dicere hãc eẽ mẽtẽ. s. T. ꝙ a rl̃one extrinseca nõ p̃t aliqd formalr denoiari: vt. s. ꝑ illã dicaf formalr relatiuũ, sꝫ bñ p̃t ab ea aliqd realr denoiari, vt sit. s. relatiuũ ẜm reꝫ. Opꝫ n. ẜm determinationẽ ipsi⁹ opinãtis, terminũ relatiui eẽ relatiuũ, nõ tñ mãlr, sꝫ ẽt formalr, alioqn nõ rñderet ad ꝓpositũ, nullo aũt itᵉ ꝯsiderãte de⁹ ẜm ipm terminat rl̃onẽ creature vt relatiuũ ẽ. g̃ si nõ est relatiuũ nisi ꝑ rl̃onẽ creature, oꝫ ipꝫ dicere ꝙ formalr nõ tñ realr dĩ relatiue ex rl̃one exteri⁹ existẽte, cui⁹ oppᵐ dicit. s. T. ẽt ẜm ipsi⁹ expõnẽ.

Quõ de⁹ ad creaturas refferatur.

¶ Uidef aũt hui⁹ opionis author decept⁹ eẽ ex malo itᵉ ṽboꝝ. s. T. p̃ᵉ p̃te, loco p̃allato ad 4ᵐ, vbi dĩ, ꝙ de⁹ dĩ relatiue ad creaturã, qa creatura reffert ad ipm, sicut inqt ph̃s. 5. metᵗ de scibili respcũ scie. Ipse. n. hec ṽba itelligit q̃si vellit dicere. s. T. ꝙ ipsa rl̃o creature ad deũ p̃cise sũpta, est tota rõ, q̃re de⁹ dicaf dñs creature, aut creator relatiue realr. ita ꝙ nihil aliud reqraf ad h̃. vt dicaf dñs ex p̃te rl̃onis, sꝫ reqraf ex p̃te dei p̃tãs cobercẽdi. Cũ tñ dicat in eodẽ loco, ꝙ a relonib⁹ realr exñtib⁹ in re, nõ est incõueniẽs deũ denoiari. ẜm tñ ꝙ cointelligũf ꝑ itᵐ nr̃m opposite rl̃ones in deo. Ex qb⁹ daf itelligi ipsas qdẽ rl̃ones creaturaꝝ eẽ cãm denoiatiõis, sꝫ formã denoiantẽ eẽ rl̃onẽ rõnis, rl̃oni creature cointellectã ꝛ remota opatione itᵉ, ꝑ quã rl̃o rõnis deo attribuif, non posse deũ ab ipsa relone creature relatiue formalr denoiari. Adducta aũt ṽba. s. T. sic ego itelligo, ꝙ de⁹ dĩ relatiue ad creaturã, qa creatura ad ipm reffert. i. hꝫ ex eo ꝙ terminat rl̃onẽ creature ad ipm. vt ꝯcipiaf cũ oppoᵗᵃ rl̃one rõnis ad ipsaꝫ, ꝛ sic relatiue dicaf, nõ aũt ꝙ a creature rl̃one formalr denoief, est. n. relo creature cã denoiandi, nõ tñ forᵃ ꝓxime denominãs. Uñ nullo itᵉ ꝯsiderãte nõ reffert de⁹ actualr ad creaturã, est tñ realr dñs terminatiue, lꝫ nõ relatiue formalr, qa terminat rl̃onẽ realẽ seruitutis creature ad ipsuꝫ. Qꝫ aũt nõ possit ex rl̃one exñte in altero corrᵒ, aliqd formalr dici relatiuũ, pꝫ manifeste ex h̃, ꝙ effect⁹ formalis rl̃onis est ad aliud refferre, ꝯstat aũt ꝙ vnũ relatiuũ nõ reffert ad alterũ ꝑ rl̃onẽ exñtẽ in suo opposito, alioqn idẽ eẽt subiectũ, ꝛ termin⁹ rl̃onis eiusdẽ. Qꝫ sit de mẽte. s. T. qd̃ dixim⁹ ostẽdit ex ijs q̃ supius adducta sunt ex qõnib⁹ de poᵗᵉ, vbi inqt h̃ nomẽ dñs de deo dici, q̃ꝫtũ ad poᵐ cobercẽdi subditos, ꝛ q̃ꝫtũ ad terminationẽ ordinis subditoꝝ ad dñꝫ, nõ aũt q̃ꝫtũ ad ordinẽ ad subditos. Ecce qa ponit deũ dici realr dñꝫ, nullo itᵉ ꝯsiderãte rõe poᵗᵉ, ꝛ rõe terminatiõis ordinis creature ad ipm, nõ aũt rõe alicui⁹ relonis realis ipm formalr denominãtis. Uñ cũ nullo itᵉ ꝯsiderãte nulla sit in deo rl̃o ad creaturas, neqꝫ inq̃ꝫ ẜm rẽ, neqꝫ ẜm rõnẽ. Seqf ꝙ tũc nullo mõ dĩ formalr dñs relatiue, neqꝫ realr, neqꝫ ẜm rõnẽ, sꝫ dr̃ relatiue tñ fundamẽtalr ꝛ terminatiue, qa. s. terminat relonẽ creature ad ipm, ꝛ ex h̃ hꝫ vt possit itelligi cũ opposita relone ad creaturã. Cũ g̃ dĩ a. s. T. deũ dici relatiue ad creaturã qa creatura reffert ad ipm, sensus est, qa terminat rl̃onẽ creature ꝛ ex h̃ cũ q̃dã rl̃one rõis ꝯcipif, ꝛ relatiue dĩ formaliter, nõ aũt qa ꝑ ipsaꝫ rl̃onẽ creature formalr refferaf. Cũ. n. in deo nõ sit realis ordo ad creaturã, cã q̃re hẽat ꝯcipi cuꝫ rl̃one rõnis ad ipsaꝫ, ꝛ a tali rl̃one rõnis formalr denoiari, ẽ qa creatura hꝫ ordinẽ ad ipm ẜm nãm. ¶ Si aũt instef, qa s. T. 3ᵃ. q. 35. ar. 5. inqt ꝙ de⁹ dĩ realr dñs ex reali subiõne creature ad ipm, ꝛ chr̃s dĩ realr fili⁹ ṽginis ex relone reali maternitatis ad xp̃m. ¶ Rñdef ꝙ mẽs. s. T. est, ꝙ ex relone reali creature ad deũ, ꝛ ad xp̃m dñr realr tales tãq̃ꝫ ex cã, q̃re de⁹ dicaf realr dñs terminatiue ꝛ fundamẽtalr, ꝛ filr xp̃s fili⁹ ṽginis vt exposuim⁹, nõ aũt ꝙ remota rl̃one rõnis a rl̃one reali alteri⁹ dicaf relatiue formalr realr, vñ paulo superius añ hec ṽba inqt de xp̃o, ꝙ dĩ relatiue filius relatione q̃ cointelligif reloni maternitatis ad xp̃m, sic ꝛ de⁹ dĩ dñs relatiõe q̃ cointelligif reali reloni q̃ creatura subijcif deo. Dõm igif est ẜm mẽtẽ. s. Th. ꝙ ab ipsa rl̃one creature ad deuꝫ p̃cise sumpta dĩ de⁹ realr dñs terminatiue tãq̃ꝫ ex cã, nõ aũt relatiue formalr, sicut ꝛ a poᵉ coercitiua dĩ fundamẽtaliter dñs, ab ipsa aũt relone cointellecta q̃ est rõnis dĩ dñs formalr relatiue, ꝛ sic d̃ alijs sĩlib⁹, sic ẽt itelligẽdũ ẽ qd̃ habef a. s. Th. p̃ sen. d. 40. q. 1. ar. 1. 2ᵐ. vbi dĩ ꝙ in relatiuis denoiaf q̃nqꝫ aliqd eo qd̃ solũ in altero est, sic in illis in q̃bꝫ vno est relo ẜm rẽ, ꝛ in alio ẜm rõnẽ tñ, ꝛ daf exᵐ de scibili, itelligif. n. qd̃ denoiaf tale causalr ex rl̃one exñte in altero, inq̃ꝫtũ, vt dictũ est ex eo ꝙ aliqd terminat relonẽ alteri⁹ ad ipm hꝫ, vt cũ oppᵗᵃ rl̃one ꝯcipiaf, nõ aũt ꝙ a rl̃one existẽte in altero denominef aliqd formaliter relatiue.

Quõ relatiua tertij modi vterqꝫ termin⁹ dr̃ relatiue.

¶ Ad rõnes scoti inq̃ꝫᵐ aliq̃ mõ ꝯ determiata eẽ p̃nt rñdẽdo dĩ. Ad p̃ᵐ p̃, ꝙ mẽs Ari. 5. metᵗ est ꝙ aliqd dĩ relatiue ꝛ ad aliud, nõ ꝑp aliquã rl̃onẽ realẽ exñtẽ in ip̃o, sꝫ ꝑp realẽ rl̃onẽ exñtẽ in altero tãq̃ꝫ ex cã, q̃re in ipso sit relo rõnis, a qua formalr dĩ relatiue. ꝛ quare dicaf terminatiue realr relatiuũ ꝛ fundamẽtalr. Dr̃ 2ᵒ, ꝙ termin⁹ relatiui, vt ꝑ modum diffiniẽtis ꝯcepti, dr̃ ẽt formalr relatiuũ, nõ qa dicat rl̃onẽ realẽ sed qa hꝫ rl̃onẽ rõnis, ꝛ nomẽ significãs ipm relatiue icludit ordinẽ in suo ꝯceptu ad correlatiuũ, siue sit ordo realis, siue ordo rõnis, ꝛ sic in relatiuis ẽt tertij modi i vtroqꝫ extremoꝝ includif rl̃o, vt supius est expositũ, scia. n. reffert ad scibile. ꝛ creatura ad creatorẽ, ꝯstat aũt ꝯcept⁹ ipoꝛtatos his noib⁹, scibile ꝛ creatorẽ esse cõcept⁹ relatiuos, est n. scibile aliq̃ scia scibile, ꝛ creatura alicuius creatoris creatura, ẜm ꝙ ista noia relatiue dicunf. Dr̃ 3ᵒ, ꝙ lꝫ nullo intellectu cõsiderante, in re q̃ scibilis dr̃ non sit relatio realis, est tñ in ipsa relo rõnis ẜm ꝓximũ fundamẽtũ, inq̃ꝫtũ actualr terminat relationẽ scie ad ipm, ꝛ sic de alijs. Uñ qd̃ dicit p̃ma opinio nihil posse eẽ terminũ relatiui, nisi hẽat in se relationẽ ad ipm intellr, aut formalr, aut ꝓxime fundamẽtalr, qd̃. n. actualr terminat ordinẽ alicui⁹ relatiui ad ipm hꝫ in se, vñ ꝯcipi possit in ordine ad ipꝫ relatiuũ, ꝛ sic p̃t dici illi⁹ correlatiuũ, sic lꝫ p̃uatio nõ sit formalr in suo realis forᵉ, sꝫ sit tñ in itᵉ, dr̃ tñ sẽm realr p̃uatũ, qa caret reali forᵃ quã natuꝫ est hẽre. Uñ ad arguᵐ dr̃, ꝙ ꝓcedit ex falso itᵉ verboꝝ Arist. ac. s. si diceret, in relatiuis tertij modi in altero relatiuoꝝ nullaꝫ eẽ rl̃onẽ, neqꝫ rei, neqꝫ rõnis, neqꝫ actualẽ ne-

ꝙ prime fundemētalē cū tñ itelligat, in altero nō eē rlonē realē, vñ accepta Ari. mēte negat̃ ꝯña. Ad 2ᵐ negat̃ mioꝝ, act⁹.n. vt ꝑoꝛ poᵉ nō diffinit poᵐ, vt termin⁹ q̄ꝫcū ꝑtinet ad mētē Ari. in illo loco, ſꝫ diffinit ſm ꝙ vtrūq; illoꝝ ſm ſuā eēntialē rōnē abſolutā ꝯſiderat̃, ſꝫ quā rō act⁹ eſt ꝑoꝛ rōne poᵉ, ⁊ ponit̃ in ei⁹ diffōne ſic ſba in diffōne accñtis, nō.n. in cōuenit reſ q̄ relatiue ōnomiat̃ hr̃e iter ſe ordinē ꝑoꝛis ⁊ poſterioꝛis, ⁊ vnū poni in diffōne alterius, ſꝫ nō eē q̄ꝫuis vt relatiua ſūt, ſil' ſunt nā ⁊ itᵒ, vt dī ꝑ⁹ ꝑte vbi. ſ. Ad 3ᵐ, neg' ꝑ⁹ ꝯña, q2 licet in abſolutis diffiniens ſit pri⁹ diffinito ſic ſba accñte, in relatiuis tñ nō eſt ſic, cuꝫ relatiua ſint ſil' nā ⁊ cognitiōe ſi ſint recte aſſignata, ⁊ ió mutuo ſe diffiniant. Ad 4ᵐ, dī ꝙ nullo intᵘ ꝯſiderāte, i ſcibili ⁊ in deo ē relō rōis fundamētalr ꝑxime, nō āt actualr ⁊ ꝯplete, h̄ āt ſufficit ad h̄, vt aliqd dicat̃ ad alterꝫ relatiue p moᵐ termini abſoˡⁱ. Ex h̄.n. ꝙ de⁹ hꝫ poᵐ coercitiuā ſubditoꝝ, ⁊ actualr termiat relōnē ſubditoꝝ ad ipꝫ, nat⁹ ē itelligi ſi ꝯcipiat̃ vt talr terminās, cū bitudīe diñi ad ſubditos. Vñ argūᵐ eſt ꝓ ꝑ⁹ ꝑte determinationis facte. Dī 2ᵒ, ꝙ ēt nullo itᵒ ꝯſiderāte actualr, in rōe ꝓ h̄uc terminū ſcibile iportata icludit̃ relō ad ſciaꝫ, nō.n. opꝫ ad h̄ vt ꝯcept⁹ aliqs ꝓ nomē iportet̃ ꝙ ſemꝑ actu cogitet̃, ſufficit.n. ꝙ nomē ſit ipoſitū ad ſignñandū rē mediāte tali ꝯceptu. ad h̄ āt vt terminus formalr dicat relōnē ſufficit, vt ꝯcept⁹ ꝓ nomē termini diffinientis iportat⁹, quo mediante nomē eſt rei ipoſitū, relationē importet.

¶ Super captm. 12.

Cum oñſum ſit aliqd relatiue ad creaturas de deo dici, reſtat ingrēdū qd eē dicāt hꝫ relōnes dicte de deo. Circa qd duas ponit ꝯnes. s. T. ꝑᵐ in pñti ca. 2ᵐ in ſeqñti. Pri⁹ ꝯ ē. Relōnes dei ad ſuos effect⁹ realr in deo eē nō pñt. Probat̃ ꝑ. Nō pñt in eo eē vt accñia, cū in ipō nullū ſit accñs, nec vt ſuba dei, q2 ſuba dei h̄ ipm qd eſt ad aliō diceret̃, vt pꝫ ex ꝑdicamētis Ariſt. ⁊ ſic depēderet ab aliquo extrinſeco, qd cui hoc ipm qd eſt ad aliud dr̃ ab ipſo depēdet cū, nec eſſe nec intelligi poſſit ſine eo, ⁊ ꝓ ꝯñs nō eſſet ens neceſſe eſſe. ¶ Sꝫ vi iſta rō nō ꝯcludere, ꝑ ipāꝫ.n. ſilr ꝓbaret̃ nullā relōnē ꝑſonalē, in deo eē idē realr cū eēntia diuia, q2 cū eē relōnis ſit ad aliō ſe hr̃e, ſi relō erit idē cū eēntia oportebit deū ſꝫ id qd ē ad aliō ſe hr̃e, ⁊ ſic nō erit ens ꝑ ſeipm neceſſe eē. ¶ Rñdet̃, ꝙ nō eodē mō ꝓcederet rō de relōnib⁹ ꝑſonalib⁹, ſic ꝓcedit de relōnib⁹ ad creaturas. In iſtis.n. rlō terminat̃ ad aliō oio extraneū a diuia nā, ió ſi eēntia diuina eēt talis relō, depēderet ab aliq̄ extraneo, ⁊ ſic nō eēt de⁹ neceē eſſe ꝑ ſeipm. qd.n. eſt ꝑ ſe neceē eē nō depēdet in ſua exñtia ab aliquo extraneo. Relōnes āt ꝑſonales nō termināt̃ ad aliō extrinſecū a diuina eēntia. ſꝫ ad ꝑſonā q̄ eſt idē cū eēntia diuina, q̄ eſt ēt eēntia alteri⁹ ꝑſone. nō repugnat āt ei qd eſt ꝑ ſe neceē eē refferri ad aliqd qd eſt idem ſibi ſm ſbam, ⁊ ſic ad ipſum depēdere, ꝙ abſq; illo eſſe nō poſſit. Neq;.n. pōt eſſe deus abſq; perſonis, nec vna perſona abſq; alia.

¶ Qꝛ relōnes dei ad creaturas nō ſunt realiter in deo. Cap. 12.

Huiuſmodi āt rlōnes q̄ ſūt ad ſuos effect⁹ realr in deo eſſe non pñt. ¶ Nō.n. i eo eē poſſent ſicut accñtia in ſubō. cū in ipō nullū ſit accñs: † (vt i ꝑ libro oñſuꝫ ē.) nec ēt poſſent eſſe ipſa dei ſuba. Cū.n. relatiua ſint que ſm eē ad aliō q̄dāmō ſe hñt. (vt phs dicit in ꝑdicamētis.) opoꝛteret ꝙ dei ſba h̄ ipm qd ē ad aliud diceret̃: ꝙ āt h̄ ipm qd eſt ad aliud dr̃: q̄dāmō ab ipſo depēdet. Cuꝫ nec eē nec intelligi ſine eo poſſet: opoꝛteret igitur ꝙ dei ſuba ab alio extrīſeco eēt depēdēs. ⁊ ſic nō eēt ꝑ ſeipm neceē eē. † (vt in ꝑ libro oſtenſuꝫ ē.) nō ſūt igit̃ hmōi rlōnes ſm rē in deo.

2 ¶ Itē. † (oñſuꝫ ē in ꝑ libro) ꝙ deus oiuꝫ entiū ē mēſura: cōparat̃ igit̃ de⁹ ad alia entia. ſic ſcibile ad ſciaꝫ nrām ꝙ ei⁹ mēſura ē: nā ex eo ꝙ res ē vel nō eſt. opio vel oro v̄a vel falſa ē. (ſꝫ phm i ꝑdicamētis.) ſcibile āt lꝫ ad ſciam relatiue dicat̃: tñ relō ſꝫ rē i ſcibili nō eſt. ſꝫ in ſcia tm̄. † (vñ ſꝫ phm in. 5. metaphy.) ſcibile dr̃ relatiue: nō q2 ipm referat̃: ſꝫ q2 aliqd aliō ad ipm refert̃: dicte igit̃ relationes in deo nō ſunt realiter.

3 ¶ Adhuc relōnes predicte dr̃ de deo nō ſolū reſpectu eoꝛuꝫ q̄

¶ 2ᵒ. ſic ſe hꝫ ſcibile ad ſciaꝫ nrāꝫ, ita de⁹ ad res creatas, q2 ſicut ſcibile ē mēſura ſcie, ita de⁹ eſt oiuꝫ entiū mēſura, vt oſtē ſuꝫ eſt in ꝑ, ſꝫ ſcibile nō reffert̃ ad ſciam rlōne reali in ipſo exñte, vt pꝫ. 5. metᵉ, ḡ nec de⁹ ad creaturaꝫ. De ſcibili q̄ūo reffteratur, ⁊ de alijs in qb⁹ rlō realē in vno extremo tm̄ determinatū ē in ꝑcedēti. c. ⁊ ē oñſuꝫ q̄ mō v̄ba Ari. ſunt intelligēda. ¶ 3ᵒ. Dꝫ relōnes dr̃, non ſolū reſpectu eoꝝ q̄ ſūt in actu, ſꝫ ēt reſpectu eoꝝ q̄ ſūt in poᵃ, cū ⁊ eoꝝ q̄ ſūt in poᵃ ſciētiā hēat, ⁊ reſpectu eoꝝ ſit ꝑmū ens ⁊ ſūmū bonuꝫ, ſꝫ ei⁹ qd eſt actu, ad id qd ē in poᵃ nō ē relō realis, aliogn infinite rlōnes eſſent actu i eodē, binari⁹.n. ē ꝑoꝛ īfinitis nūeris ipō maioꝛib⁹ q ſunt in poᵃ, ḡ nō reffert̃ deus ad creaturas q̄ ſūt actu aliq̄ relōne reali, ꝓbat̃ ꝯña, q2 de⁹ nō alr reffert̃ ad ea q̄ ſunt actu, q̄ꝫ ad ea que ſunt in poᵃ.

¶ Circa iſtaꝫ ꝑpōnē. Ei⁹ qd eſt actu ad id qd eſt in poᵃ nō eſt relō realis, aduertēdū ex doctri. s. T. poᵃ. q. 7. ar. 11. ꝙ relatio realis eſt ordo rei ad rē extra intellm, ita ꝙ nullo itellectu ꝯſiderāte ille res inter ſe talē ordinē hñt. ad hoc āt ꝙ talē ordinē aliq̄ inter ſe habeāt, oꝫ ꝙ vtrūq; ſit ens actu, ſicut.n. alie ſor⁹ accñtales actu nō ꝯueniūt niſi exiſtētib⁹, ita ordo medius inter aliq̄ illis realr non ꝯuenit niſi exiſtātibꝰ illud. eni qd realr reffert̃, ió realr reffert̃, q2 hꝫ aliquā realē formā in ſe ad quā talis ordo conſequit̃, id ēt qd terminat hꝫ ordinē hꝫ vt terminet ex aliq̄ reali forma inexiſtente, vt patet diſcurrēdo per oēs modos relatiuoꝝ, q2 ergo ens in potētia nō hꝫ actu exiſtētiā, ideo entis in actu ad ens in potētia nō eſt relatio realis. Si āt obiciat̃, q2 aliqd eſt realr imago non exñtis, ⁊ memoria ⁊ ꝓductiuū. ⁊ hꝫ q̄ relatiue dicūtur ad nō ens, vt arguit Gregori⁹ in ꝑ ſen. apud Cap. d. 30. Rñdet̃ ⁊ dicit̃ ꝑ, ꝙ dicit̃ aliqd realiter ꝓductiuū alicuius aut imago, aut memoria, nō ꝓpter realē relōnē in ipſis exiſtētē, ſed ꝓpter eoꝝ realē entitatē relatiue ꝯceptam. Noia.n. relōnē iportātia ſm rōnē, ſepenumero dicūtur de reb⁹ extra aiam exñtib⁹ eo ꝙ ſignificēt rē abſolutā mediāte ꝯceptu relatiuo, nō.n. incōuenit aliqd ſm ſe abſolutū cōcipi ab intᵘ in ordine ad aliud, ⁊ intelligi collatiue ſicq; mediāte tali ꝯceptu relatiuo aliquo noie ſignificari. Dī 2ᵒ ſi arguat̃ ſic. Imago ꝯuenit alicui realr, ⁊ eſt relatiuū, ḡ eſt relatiuū realr ꝙ cōmittit̃ falacia cōpōnis ⁊ diuiſionis, nō.n. eſſe relatiuū determinat hoc qd eſt ꝯuenire realr nec eꝫ, vt liceat ex diuiſis inferre cōiūctū, ꝯuenire.n. realr alicui non attribuit̃ imagini inq̄ꝫtū relatiuū eſt, ſꝫ iq̄ꝫtū abſolutū reale importat. licet ſub ꝯceptu relatiuo illud ſignificet.

¶ Circa illaꝫ propoſitionē. Deus non aliter reffertur ad ea que ſunt actu, q̄ꝫ ad ea que ſunt in potētia, conſiderāduꝫ, ꝙ ratio quare aliquid ꝑlus refferrebatur actu, ſm rōnem tm̄, poſtea v̄o ēt realr reffert̃ eſt q2 ſit aliqua mutatio in re

Margin notes: † Idem ꝑᵒ ſen. d. 30. arti. 3. de po. q. 7. ar ti. 10. — † ca. 13. — † ca. 15. — † ca. 15. — † c. 20. — Ei⁹ qd eſt actu ad id qd eſt poᵃ nō eſt relō real. — De⁹ nō alr reffert̃ ad ea q̄ ſunt actu q̄ꝫ ad ea que ſūt i poᵃ.

p quā all⁹ sibi mod⁹ relonis ɔuenit, sic sor. inqʒtū gñatiuus platonis refferebaƭ sm rōnē ad platonē nūdū existē, postqʒ āt gñauit refferƭ realr, qa mutat⁹ est de agēte in po° ad agēs in actu, si āt nulla eēt fctā mutatio in sor. saltē de ocio ad opus, nō eēt mutat⁹ relonis mod⁹, pt. n. noua relo aduenire alicui aliq̄ mō absqʒ ei⁹ mutatiōe, vt dī. 5. phyſi. Idē tñ non pōt prius ad idē refferri relone relonis, ⁊ postea reali relone, nisi ex aliq̄ sibi adueniēte qd̄ prius non inerat. Deus āt nullo° mutaƭ ēt ð ocio ad opationē, qa sua opatio ē sua subā, iō non alr refferƭ ad res dū sunt actu qʒ refferreƭ dū erāt i po°. Uñ. s. T. p rōne dicte ppōnis adducit, qa nō mutatur ex hoc q̄ aliq̄ producit.

sunt in actu. sʒ ēt respectu eoꝝ q̄ sunt in pōa: qꝛ ⁊ eoꝝ sciam hʒ. ⁊ respectu eoꝝ dr ⁊ pmū ens ⁊ sūmū bonuʒ. sʒ ei⁹ q̄ est actu ad id qd̄ nō est actu sʒ pōa. nō sūt relationes reales: al's seq̄reƭ q̄ eēnt īfinite relatiōes actu in eodē. cū numeri infiniti in pōa sint maiores binario qb⁹ oib⁹ ipse est pоr. Deꝰ āt nō alr refert ad ea q̄ sūt actu qʒ ad ea q̄ sunt pōa: qꝛ non mutaƭ ex hoc q̄ aliqua pducit. Non igiƭ refert ad alia per relatione realiter in ipso existenteʒ.

4 ¶ Amplꝰ cuicūqʒ aliqd de nouo aduenit nece est illd̄ mutari.

¶ Circa illā ɔsequētiā, si qd̄ est actu refferreƭ realr ad id qd̄ est in po°, eēnt īfinite relones actu in eodē vt in binario respcū nūeroꝝ: dubitaƭ, qa sʒ. s. T. 3°. q. 35. 5°. ⁊. 3. sen. d. 8. ar. 5. vnitas ⁊ plalitas relonis nō attēdiƭ sm terminos, sed sm cām ⁊ sbm, ḡ quātūcūqʒ nūi sint īfiniti, qb⁹ binari⁹ est por: nō opʒ īfinitas in ipo relones eē, sʒ vnica relatione reali posset ad oēs refferri, sic docens pbiam vnica relone ad oēs quos pbiaʒ docet reffertur.

Quo vna relo vnum terminum requirat.

¶ Rñdeƭ q̄ vnitas ⁊ plalitas relonis nō attēdiƭ qdē sʒ vnitatē vel plalitatē mālē termioꝝ, sʒ bñ attēdiƭ sʒ vnitatē ⁊ plalitatē formalē: cui vnitas aut plalitas fundamēti corrñdet. Uñ i locis palls cʒ. s. T. q̄ si idē magr aliqs doceat grāmaticā, alios vo pbiaʒ, vna rlone refferƭ ad oēs suos discipulos grāmatice, alia vo ad discipl'os pbie, est. n. ibi 2⁹ termin⁹ foꝛalis inqʒtū illi sunt grāmatice discipuli, isti vo pbie. In pposito ḡ qa binari⁹ refferƭ ad oēs alios nūos tāqʒ ad terminos foꝛales, nō āt tāqʒ ad māles, cū vn⁹ nūs sit ad binariū duplus, ali⁹ vo triplus, ali⁹ q̄druplus, ⁊ sic de alijs in īfinitū, ⁊ p ɔñs binari⁹ sit por illo nūo vt subduplus, illo vo vt subtriplus, ⁊ sic alia ⁊ alia rōe, ppor''' ad diuersos nūos refferaƭ, suntqʒ in ipo diuersa fundamēta foꝛalr, si oēs eēnt reales relones, oporteret īfinitas reales relones actu eē in binario. Si āt iteꝝ instareƭ q̄ h nō ē incōueniēs apd̄ ponētes relonē a funda⁰ realr nō distigui, dicerēt. n. q̄ sic nō est incōueniēs vnā ⁊ eādē albedinē eē silitudinē respcū alterius albi, ⁊ dissilitudinē respcū alicui⁹ nigri, ita nō est incōueniēs in vno binario esse īfinitas relones reales, distinctas tm̄ sm rōnē, sic. n. nō poniƭ īfinitū in actu sm numeꝝ, cū nō sit ibi multa realr disticta, sʒ vna dūtaxat entitas ex se in īfinitos termios ordinata, ⁊ sm rōnē disticta. Rñderēt forsaƭ sic illā opionē tenētes q̄ apd̄. s. T. ⁊ icōueniēs ē in vno eē īfi'''' relones spe''. sola rōne distictas, hñtes tñ extra int''. qcqd ad rōnē ⁊ eēntiā vniuscuiusqʒ relonis ptinet, est. n. ppriū diuine eēntie īfi'' h mō ɔtinere in vna simplici essentia.

¶ Ex istis pʒ sol'o cuiusdā dubij in doctri. s. T. q̄uo. s. fili⁹ vnica relone refferaƭ ad prēʒ ⁊ mrēʒ, q ad ipm duab⁹ relonib⁹ realib⁹ spe'' distictis pat''. s. ⁊ mat'' refferūƭ, cū apud s. T. p°. q. 32. ar. 2. duab⁹ rlonib⁹ spe'' distictis nō possit vnica relo rñdere. Di. n. iux pdicta q̄ in filio ē vnica relo mālr sic fūdamētū filiatiōis i ipo ē mālr vnū. sunt āt due rlones foꝛalr sic ⁊ fun'' foꝛalr sūt pl'a, quēad''. n. pꝛ ⁊ mr alia ⁊ alia rōe sūt prn'' gnōnis filij, ita alia rōne fili⁹ accipit a prē nāʒ, ⁊ alia rōe a mre, ⁊ iō lʒ vno noie. s. filiatiōis significeƭ relo filij ad prēʒ, ⁊ relo ei⁹ ad mrem, sūt tñ plēs filiatiōes in rōne relonis, qʒuis in rōe rei sint vnū. Uñ qd̄ inqt. s. T. qm duabꝰ relonib⁹ specifice distinctis nō pt vnica relo ex opp'' rñdere, itellr de vnitate foꝛali relonis, siue de vnitate ei⁹ in rōne relonis, nō āt de vnitate māli, siue ð vnitate in rōne rei. †cab. 13

Pʒ āt h esse de mēte. s. Th. ex ijs q̄ dicit i loco allato de 3ª pte in rñsiōe ad vltimū argumētū.

vel p se. vel p accñs. Relones āt q̄daʒ de nouo dñr de deo. sic q̄ de⁹ est dñs vel gubernatoꝛ hui⁹ rei q̄ de nouo incipit eē. si igiƭ pdicareƭ aliq̄ relatio realr in deo existens: sequereƭ q̄ aliqd deo de nouo adueniret. ⁊ sic q̄ mutareƭ vel p se vel p accñs. (cuius ɔtrariū in pmo libro ostsuʒ est.)

¶ Qꝛ relationes qb⁹ deus ad res alias refertur nō sunt res extra deum existentes. Cap. 13.

† Non āt pōt dici q̄ relatiōes predicte sint existentes exteri⁹ q̄si res aliq̄s extra deū.

¶ 4°. Si essent realr i deo, oporteret deū mutari, aut p se, aut p accñs, sʒ h⁹ oppo''' ostsuʒ ē i p. ḡ rc. pbaƭ seq̄lla, qa aliq̄ rlones de nouo illi adueniūt, cuicūqʒ āt aliqd de nouo aduēit nece ē illd̄ mutari, vel p se, vl p accñs. †idem de po. q. 7. ar. 11.

¶ Sʒ nō vī pbatio h⁹ ɔñie efficax eē. si. n. vlr accipiaƭ maioꝛ, vt li aliqd se extēdit ad absolutū ⁊ relatiuuʒ falsa ē. Nā vt dī. 5. phy. rl'o alicui aduenit de nouo nō p sbi, sʒ p alteri⁹ mutationē, sic me nō mutato icipio alicui silis eē pp ei⁹ mutationē q̄ accepit eādē quā ego habeo q̄litatē. Si vo accipiaƭ in absolutis ē qdē vā, sʒ tūc cōmittiƭ falacia figure dictiōis: arguēdo sic. Cuicūqʒ aliqd de nouo accidit illud mutaƭ, sʒ deo aliq̄ rl'o de nouo aduenit, ḡ mutaƭ, sb absoluto. n. subsumiƭ relatiuū. ¶ Rñ', q̄ maioꝛ ppō ē vlr vā. ⁊ itellr q̄ cuicūqʒ aliqd realr sine sm entitatē aduenit, mutaƭ, cū. n. mutari nihil aliud sit qʒ alr se hr̄e nūc qʒ prius, ⁊ id cui aliqd reale aduenit de nouo, alr se hēat qʒ prius, nece est cui aliqd reale aduenit de nouo muteƭ. Cū instaƭ qa p pōm relo aduenit alicui absqʒ sui mutatiōe, ⁊ logƭ de rlone reali, dī q̄ logƭ de rlone reali quātū ad sue rōis ɔplemētū, nō āt qʒ''' ad suā entitatē. Cōtingit. n. aliqñ q̄ rlo ē in aliq̄ sm entitatē suā, nō tñ hʒ ɔplete rōnē rlonis, qa termin⁹ nō coexistit, scō āt termio icipit hr̄e ɔplete rōnē rlonis, ⁊ h ē absqʒ mutatiōe ei⁹ cui sic aduenit. Rel'o āt q̄ de nouo aduenit deo si eēt realis, adueniret ei sʒ suā entitatē, qa in re eterna nō est aliqd reale ab eterno, p qd̄ ad rē tpalē ordineƭ, ⁊ ab ipa dpēdeat ex se. Ita puto rñderēt tenētes relonē a fūda⁰ nō distigui. 2''' āt ponētes eā distigui a fūda⁰ diceret, q̄ rlo nō aduenit totalr, ⁊ rōe fūda⁰ de nouo absqʒ sbi mutatiōe, sʒ pexñte fūda⁰, hñ pt ɔpletiue aduenire absqʒ sbi mutatione p quādā. s. nālē resultātiā, si āt rlones q̄ de nouo adueniunt deo eēnt reales, oporteret illas aduēire de nouo, ñ solū ɔpletiue, sʒ ēt totalr ⁊ qʒ''' ad fūdamētū, qa vbi fūdamētuʒ realis relonis ē absqʒ rlone, quādō vī hr̄e ipfectionē eo q̄ natū sit aliqd reale ab ipo emanare itrīsece qd̄ pp defectuʒ termi foꝛal'r ñ emānat, i re āt eterna ñ pt eē aliqd, hō ipfectionē icludēs, iō p aduētuʒ noue rlonis oporteret aliquā i deo fieri mutationē. ¶ Sup cap. 13.

Secūda ꝯ est. Predicte rlones nō sūt existētes exteri⁹ q̄si res aliq̄ ex deū. Circa hāc aūt tria facit. s. T. p°. n. pbat ɔnē. 2° infert

Infert duo corr°. uñ ex ipsa q̄z ex pcedenti zne. tertio qddā dubium remouet. Probat ḡ. p qr alr oporteret i infinitū adue niret deo rl̄ones reales ad aliqd extrinsecuz/ pbat zñia. qr de⁹ ē p̄ᵐens ⁊ summū bonū reᵘoīs entitatis extrinsece/ si ḡ rl̄o nes qb⁹ ad res als vt p̄ᵐens ⁊ summū bonū refert̄ sīt res eē deuz existes/oz vt p als rl̄ones ad illas extrinsecas rl̄ones referat̄ ⁊ sic in infinitum.

¶ Ad hāc rónez possz aliqs dicē. q lz de⁹ aliq̄ rl̄o ne referat̄ ad res ad ipa z tñ rl̄onē ñ refert̄ alia rl̄o ne. sz h̄ nihil est dictu. qr si ponā tur rl̄ones rea/ les eē deū hñtes eē tāq̄z sint entᵉ a d̄o disticta. reᵘ illap̄ ita ē p̄ᵐens ⁊ summū bonū sic reᵘ alioꝝ, ió opz vt ad illas alijs rl̄onib⁹ realib⁹ extrinsecis referatur. si ad alia vt p̄ᵐens ⁊ summū boᵐ ē talib⁹ rl̄o/ nib⁹ refert̄ / qñ eniz rl̄o q̄ aliqd ad aliō refert̄ ē illi intriᵘ nō refer tur illō ad rl̄onē alia rl̄one. sz hñ refert̄ si ponat̄ extrinseca mō di/ cto. eo q ad deū silēz rl̄o extrinse/ ca hēat zpōnez cū alijs entib⁹/ zpō.n. p̄mi entis ⁊ sūmi boni est eadē ad oia ex/ trinseca a deo.

¶ 1°. A rl̄one nō inueniᵗ aliqd de noiatōe extrinse/ ca denoiari, sed intrinseca tñ denominatiōe/ nō.n. ē aliqs pᵗ pᵗnitate in alio existente. ⁊ sic de alijs. ergo ⁊c̄.

¶ Aduertēdū q añs hui⁹ rōnis dup̄ pt itelli. p ō rl̄one ipor tata p nomē a q̄ aliqd relatiue ōnoiat̄/ sic.n. manifestū ē q cū dicim⁹ aliquē eē prēz. pᵗnitas iportata noīe pr̄is ē i ipo q d̄ pr̄/ ⁊ cū aliqs d̄ dñs ē i ipo rl̄o iportata h̄ noīe dñs. ñ aūt ē i alio. ⁊ vl̄r vep̄ ē q nihil denoiat̄ relatiue p rl̄onē im portatā noīe q̄ denoiat̄ i altero existē. hūc sensuz vr̄ itēdē. s. T. si diligēter ūba ei⁹ zsideret̄. 2° pt itelli vl̄r ⁊ absolute q a nulla rl̄one q̄cūqz noīe iportata denoiat̄ aliqd extrinse ce. ⁊ tunc itelli̊t q a sola rl̄one extrinseca nō fit denoiatio for malr̄ relatiue. sz bñ ab ipa pt aliqd cālr̄ denoiari coitelle/ cta rl̄one opposita i eo qō denoiat̄. a q̄ formalr̄ fit denoia/ tio. vt deñ ē i precedētib⁹ de mēte. s. T. si.n. sola zsideret̄ rl̄o extrinseca, ab ipa ñ dī aliqd relatiue forml̄r. lz possit dici aliqd ab ipa realr̄ tale terminatiue/ sic a reali poᵃ coherciᵃ existe i aliq̄ dī aliqs realr̄ dñs fūdamētalr̄/ ñ āt formalr̄ relaᵗ.

¶ Quātuz ad sz ponunt̄ duo corᵒ. p̄ᵐē. hõ⁹ rl̄ones attribuū tur deo s̄m rōnē. pbat̄. nō s̄t realr̄ i deo/ nec realr̄ eē deūs̄

¶ Cū.n. de⁹ sit p̄mū entiū ⁊ sū/ muz bonoꝝ. oporteret ad als ēt relationes q̄ sunt aliq̄ res. dei re latiōes referri. ⁊ si ille sint iteruz res aliq̄. oportebit iteruz tertias relationes aduenire. ⁊ sic in infi nitū. nō igit̄ relationes qb⁹ de⁹ ad res alias refert̄ sunt res aliq̄ extra deum existentes.

2 ¶ Itē duplex ē modus q̄ aliqd denoiatiue p̄dicat̄. Denoiatur .n. aliqd ab eo qō extra ipm ē: si cut a loco d̄ aliqd eē alicubi. ⁊ a tpe aliqñ. Aliqd ū͂o denoiat̄ ab eo q inest. sic ab albedine al/ bus. ¶ A relatiōe ū͂o nō inuenit̄ aliqd denoiari q̄si exteri⁹ existe. sz iherēte: non.n. denoiat̄ aliqs pr̄ nisi a pr̄nitate q̄ ei inest. Non igit̄ pt eē q rl̄ones qb⁹ deus ad creaturas refert̄ sint res aliq̄ ex tra ipm. Cū igit̄ ostēsum sit q nō sint i ipso realr̄ ⁊ tñ d̄r de deo. relinqt̄ q ei attribuant̄ s̄m so lū itelligētie modū. ex eo q alia referunt̄ ad ipm. Intell̄s.n. nō/ ster itelligēdo aliqd referri ad al terū: eo itelligit relōnē illius ad ipm: q̄zuis s̄m rē qñqz non refe rat̄. ¶ Et sic ēt pz q alio mō di cunt̄ de deo predicte rl̄ones. ⁊ alia q̄ de deo p̄dicant̄. Naz oia alia vt sapia volūtas ei⁹ eēntiaz p̄dicāt. Relatiōes ū͂o p̄dicte mi nime. sz s̄m modū itelligēdi tñ: nec tñ itell̄s ē falsus. ¶ Ex h.n. ipso q itell̄s nr̄ itellit relationes diuinoꝝ effectuū terminari i ip sum deum. aliqua predicat rela tiue de ipso. sicut ⁊ scibile relati ue itelligim⁹ ⁊ significam⁹ ex h qō scientia refertur ad ipsum.

¶ Q multas rl̄ones dici de deo nō d̄rogat ei⁹ simplicitati. c.14.

Patet ēt ex his q diuine simplicitati non dero gat si multe rl̄ones d̄ ipso d̄r. q̄zuis ei⁹ eēn tiā nō significēt. qr sequunt̄ itel ligēdi modum. ¶ Nihil.n. p̄hi bet itell̄m nr̄m itelligētē multa. multiplr̄ referri ad id q est in se simplex. vt sic ipm simplex sub multiplici relatione zsideret. ⁊ q̄zto aliqd ē magis simplex: tan to est maioris virtutis ⁊ princi/ pium plurium: ac per hoc multi plicius relatum intelligit̄: sic pū ctū pluriū ē p̄ncipiū q̄z linea: ⁊ li nea q̄z supficies. hoc igit̄ q mul ta relatiue de deo dicuntur ei⁹ summe simplicitati attestatur.

illi attribuunt̄ s̄m rōnē. hoc aūt est cuz itᵉ intelligēdo ali quid referri ad alteꝝ. coitelligit rl̄onē illi⁹ ad ipm. q̄zuis s̄z rem qñqz nō referat̄. De ijs satis deñ ē in p̄cedētibus.

¶ Scōm ē. Alio° d̄r de deo p̄dicte rl̄ones/ ⁊ alia q̄ de deo p̄dicant̄. pz/ qr alia vt sapia/ volūtas ⁊ hõ⁹ dicūt ei⁹ eēntiā. hec āt nō/ cuz attribuant̄ sibi q̄starat p itᵐ. itellige q̄ztū ad rl̄ones importatas vt expōit. s. T. p̄ᵃ. q.13. arti. 7. primum.

¶ Quātū ad 3ᵐ. remouet̄ dubiū. Posset.n. aliqs instare. Iste rl̄o nes nō s̄t aliqd i deo, ⁊ tñ itᵉ eas si bi attribuit. ḡ ē falsus.

¶ Rñdet̄. q pp h itᵉ. ñ ē falsus. qr itᵉ ex h q itellit rl̄ones diuinoꝝ ef fectuuz termina ri i ipm deuz. ali q̄ p̄dicat de ipso relatiue. sic̄ ⁊ sic̄ de scibili. Sen/ sus hui⁹ rñsiōis est q itᵉ. nō attri buit istos respe/ ct⁹ deo q̄si iudi/ cet aut dicat ip/ sos eē itᵐ eē. sic .n. absqz dubio falsus eēt. eo q i telligeret rē esse alr̄ q̄z sic. sz qr ex eo q apphēdit deuz terminare rl̄onē reꝝ ad ipz formāt d̄ ipo cō ceptuz aliquē in ordie ad creatu ras: ⁊ illuz attri buit d̄o. hoc āt absqz falsitate ac cidē pt. Nā ea q̄ absoluta s̄t pt in tell̄s. ad alia zparare ⁊ sic relatiue zcipe. sic dū zpat nām aiat̄ ad aialiū spēs. attribuit illi itētionē gñis. ⁊ sil̄r d̄ alijs. sic.n. apprehendit nām absolutā sz cuz q̄dā ordine ad aliō, qō ē re absolutā zcipe relatiue.

¶ Super ca.14.

Tertio Loco agit̄ de multitudine rl̄onū. ⁊ ponit̄ h z. Diuine simplicitati ñ derogat si mlte rl̄ones d̄ ipo d̄r. q̄zuis eēntiā ei⁹ ñ significēt. qr sequūt̄ itelligēdi modū. Ad/ uerte addituū eē q̄zuis eēntiā ei⁹ nō significēt pp attributa diuina: q̄ꝝ mltiplicitatē deñ ē i p̄ diuine simplicitati ñ d̄rogare. eo q nullā zpōnē i d̄o ponāt. cū oia diuinā eēntiā significēt/ ex h.n. qr iste rl̄ones nō s̄t i pa eēntia diuina/ posset aliqs existimare q eoꝝ mltitudo diuine simplicitati d̄roga ret, ió h remouēs. s. T. addidit/ q lz eēntiā diuinā noia rela tiua nō significēt. adhuc eoꝝ mltitudo dcā d̄ deo diuine sim/ plicitati ñ derogat. qr iste rl̄ones nihil ponūt i deo vt hēant in ipo zpōnē facē. sz modū itelligēdi zsequūt̄. Ex q̄ arguit ad zne. Nihil p̄hibet itᵐ nr̄m itelligē multa multiplr̄ refer ri ad id qō ē i se simplex. ḡ p̄lalitas rl̄onū zsequētiā modū

Relatione extrinseca nō inuenit aliqd de noiari.

Vide.p.p. q.31.ar.n. d̄ po.q.7. ar.8.1 C. di.8.q.4. art.1.ad tertium

intelligēdi cuiusmodi sit de ē rōnes simplicitati nō derogat. pbat̄ ɔn̄ia. q2 sic itelligēdo it̄ nr̄ēz sub m̄tiplici rōne ip̄z simplex ɔsiderat/ dū.n. appbēdit aliqd simplex m̄ltop rō nē terminare. ip̄m simplex cū rōnib⁹ oppositis appbēdit. dcm̄ ē.n. supra q̄ terminū rōnis op̄z oppositā in se rōnē habere aut realiter aut secundum rationem.

de duob⁹ p̄dicari/ ita q̄ de neutro dicat̄ p cām, hz veritatē d p̄dicato tm̄ vniuoco. vn̄ si subsumat̄/ eē p̄dicat̄ d oib⁹. vr̄ q̄ nō p̄dicat̄ vniuoce. sz r̄ndet. s. T. q̄ lz nō sit p̄dicatū vniuo cū, nō tm̄ ē equocū sz analogū, r pp̄ h̄. f. oz fieri reductionē in vnū. sic.n. i vniuocis p̄dicatis scdi modi p se oz vt oia de qb⁹ illd p̄dicat̄ reducant̄ i vnū cui illd p̄ r sm̄ q̄ ip̄m ɔue nit. ita r i analogis. p̄m.n. analogato p ē cui p̄ r sm̄ q̄ ip̄m ɔue nit analogū/ vn̄ maior vā ē n̄ tm̄ de p̄dicato vniuoco sz etiaz de analogo.

Cap. 15. ¶ Q2 oia q̄ sunt: adeo sūt. Ca. 15.

Uia vo ostēsum est) q̄ de⁹ ē aliqb⁹ eēndi p̄n cipiū: op̄z vlteri⁹ ōnde re q̄ nihil p̄ter ip̄m ē nisi ab ipso. Omne.n. qd alicui cōuenit nō sm̄ q̄ ip̄m ē: p aliq̄z cām ɔuenit ei. sic albū hōi. nam qd cām nō hz p̄mū r imediatū ē. vn̄ nec̄e ē q̄ sit p se r sz q̄ ip̄z. ipoſſe est āt aliqd vnū duob⁹ cō uenire r vtriqz sm̄ q̄ ip̄m. Qd .n. de aliq̄ sm̄ q̄ ip̄m dr̄. ip̄m nō excedit: sicut hře tres angulos duob⁹ rectis eq̄les non excedit triāgulū de q̄ p̄dicat̄. sz ē eidem cōuertibil. Si igr̄ aliqd duob⁹ cōueniat nō ɔuenit vtriqz sz q̄ ip̄m ē. Impoſſe ē igit̄ aliqd vnū

de duob⁹ p̄dicari: ita q̄ de neu tro p cām dicat̄: sz oz vel vnū eē alteri⁹ cām. sic ignis ē cā caloris corpi mixto: cū tm̄ vtrūqz cal̄z di cat̄: vel oz q̄ aliqd tertium sit cā vtriqz: sic duob⁹ cādelis ignis ē cā lucēdi. Eē āt dr̄ d oi eo qd ē: ipoſſe ē igr̄ eē aliq̄ duo. q̄p̄ neu trū h̄eat cām eēndi. sz oz vtrūqz acceptop eē p cām vel alter al teri eē cāz eēndi. Op̄z igr̄ q̄ ab illo cui nihil ē cā eēndi sit oē illd qd q̄cūqz mō ē. †(Deū āt supra ōndim⁹) h̄ ens eē. cui nihil sit cā eēndi. ab eo igit̄ ē oē qd quo cūqz mō ē. ¶ Si aūt dicatur q̄ ens nō ē p̄dicatū vniuocū. nihi lominus p̄dcā ɔ̄ seq̄t̄: non.n. de m̄ltis equoce dr̄. sz p analogiaz.

3. cap. 6. pri⁹ lib. Vide p. p. q. 44. art. 3. de po. q. 3. art. 5. Quanto aliquid ē simplici⁹ tāto ē maioris vtu tis r pin cipiū cōcen ciū.

¶ Ad manifestationē aūt ɔn̄tis notat̄ q̄ q̄to aliqd ē magis simplex tāto ē maioris vtutis r p̄n⁹ pl̄iū ac p̄ h̄ m̄lti plici⁹ relatū itel ligit̄. Hoc āt vez ū ē aut simplr aut i suo gn̄e. pū ct⁹.n. ē maioris vtutis iter ea tm̄ q̄ ad q̄titatē ptinēt. r p̄n⁹ pluriū eo mō q̄ i q̄tita te p̄t eē virt⁹ lar go mō accipien do vtutē sm̄ q̄ mathe⁹ imagi nant̄ pūctū suo fluxu cāre lineā r sic successiue d alijs q̄titatib⁹: nō āt ē maioris vtutis q̄z sit hō lz sit hoīe simplicior. iō sic itelligēda ē ppō. s. T. q̄ q̄to aliqd ē simplici⁹ i aliq̄ gn̄e tāto ē vtuosius iter oia illi⁹ ordis eo q̄ oia vtualr in p̄ncipijs ɔtineant̄. sicq3 cū de⁹ sit iter entia simplicissim⁹ est iter oia max̄ vtutis r īfinitop p̄n⁹. Ex ijs ɔcludit q̄ nō mō nō derogat diue simplicitati q̄ m̄lta d ipo rela⁴ dicant̄. imo sūme ei⁹ simplicitati attestat̄. ¶ Sup cap. 15.

Postq̄z Determinatū ē de p̄n⁹ pductionis creatup. 2° loco determinat. s. T. de termio pductiōis, vt ex p̄n⁹ r termio cogni tis: facili⁹ ipa pductio cognicat̄. r ponit hāc ɔ̄ nē. Nihil p̄ter deū ē nisi ab ipo. i. Nihil ē i rep nā. qd a deo pductū nō sit. pbat̄. ¶ Prio ipoſſe ē eē aliqua duo q̄p̄ neutrū h̄eat cām eēndi. sz oz vel vtrūqz eop eē per cām: vel alter alteri eē cām eēndi. ḡ ab illo cui nihil est cā eēndi. ē oē qd q̄cūqz mō est. ḡ oia h̄nt eē a deo. pbat̄. p̄ an̄s Impoſſe ē aliqd vnū de duob⁹ p̄dicari ita q̄ de neutro per cām dicat̄. sz oz vel vnū eē cām alteri⁹. sic ignis ē cā caloris corpi mixto, vel aliqd 3ᵐ eē cām vtriqz. sic duob⁹ cāde lis ignis ē cā lucēdi. sz eē de oi eo qd ē p̄dicat̄. ḡ r c̄. maior pbat̄. ipoſſe ē aliqd duob⁹ ɔuenire sz q̄ ip̄m, q2 q̄ ɔuenit alicui sm̄ q̄ ip̄m, ip̄m nō excedit, cū sibi ɔuertibil ɔueni at. sic hře tres nō excedit triāgulū. ḡ qd ɔuēit plurib⁹ ipoſſe est vt neutri p cām ɔueniat. pz ɔn̄ia. q2 qd alicui ɔuenit nō sm̄ q̄ ip̄m p aliquā cām ei ɔuenit, nā opp̄ⁿ p̄dicati ifert op po⁹ sbi. qd.n. cām nō hz p̄ⁿ r imediatū ē, r sic ē p se r sz q̄ ip̄m. p̄ āt ɔn̄ia pz. Ex opposito.n. ɔn̄tis ifert̄ opp̄ⁿ an̄tis. seq̄t̄.n. nō oē qd ē. ab eo ē cui nihil ē cā eēndi. ḡ pn̄t eē aliq̄ duo. q̄p̄ neutrū h̄eat eēndi cām, cū.n. ip̄m r illud aliō cām eēndi cōem nō h̄eant. nec vnū sit alteri⁹ cā/ vtrūqz erit absqz cā. 2° āt ɔn̄ia est manifesta. cū supra ōnsuz sit deū eē ens cui nihil sit cā eēndi, ista rō vr̄ eē platonis vt dr̄ po⁴. q. 3. 5. qui voluit q̄ an̄ oēm multitudinē eēt aliq̄ vnitas. Huic āt rōni forte obstare posset q̄ ens vniuoce nō dr̄, ex h̄.n. videretur male subsumi i rōne. Cū.n. dicebat̄. Impoſſe ē aliqd vnuz

¶ Aduertēdū circa efficaciā rōis q̄ cū. s. T. itendat pbare oia a deo eē effectiue. ex ista rōe nō vr̄ h̄ri q̄ sit cā oim effectiue. ex eo .n. q̄ aliqd sit sz ip̄m tale (qd est hui⁹ rōis funda mētū) n̄ h̄r q̄ sit cā effectiua vt alia sint talia. sufficit .n. q̄ sit cā formalis. sicut triāgulus est cā formalis q̄re in soſceles h̄eat tres: sz lz explicite nō h̄eat̄ q̄ sit cā effectiua. h̄r tm̄ iplicite. qd.n. ɔuenit alicui r nō sm̄ q̄ ip̄m/ oz q̄ aut ab eo qd ē sm̄ seip̄z illd h̄eat effectiue, aut ab aliq̄ qd vtrū q̄z eminēter ɔtineat, qd.n. sm̄ eē actuale ɔuenit alicui disti ctū ab ei⁹ eēn⁴ r n̄ sz q̄ ip̄m nec̄e ē vt ab aliq̄ cā illd accipi at eē āt distiguit̄ ab eēn⁴ creat⁴. nō p̄t q3 deo aliq̄ alia cā su perior eē. cū sit p̄ⁿ cā r ens p se nec̄e eē, iō oz q̄ alia habeāt ab ipso deo esse solum etiam effectiue.

† pri. lib. capi. 13.

† h̄ⁿ racio te obse⁴ uia.

¶ Ad euidētiā illi⁹ ppōnis. Qd alicui ɔuenit n̄ sm̄ q̄ ip̄m p aliquā cām ɔuenit ei, ɔsiderādū ē. q̄ cū q̄dā sint p̄dicata eēntialia ea. f. q̄ sr̄ p̄mi modi p se, q̄dā vo q̄ nō sr̄ eēntialia sz ad sm̄ modū p se ptinet, sm̄ q̄ ip̄m r nō sm̄ q̄ ip̄m i vtrisqz p̄dicatis ɔsiderat̄, r vtr vez ē q̄ oē ɔueniēs alicui nō sz ɔpuiā eēntiā ɔuenit sibi for̄alr p aliā cāz a sbo distictā siue di stiguat̄ ab ipo realr siue sz rōnē. si.n. ɔuēit p aliqd aliō sbz cui p̄ ɔueniat, ad ip̄z sic supi⁹ aut iferi⁹ eēn̄ aie se h̄ns: tūc illa cā a sbo rōe tm̄ distiguit̄. sic cū dicim⁹ hře tres ɔuenire isosceli r fig⁴ rōe triāguli/ si āt illd cui p̄ ɔuenit n̄ se hz sic su peri⁹ r iferi⁹ ad sbm/ tūc tal̄ cā a sbo realr distiguit̄. sic dici mus calitatē ɔuenire oib⁹ calis p ignē. Ignis.n. ab illis sz suā sbam realr distingnit̄/ sz aliq̄ ei⁹ pticipatio i illis sit ex qua ignis pprietatē pticipāt. Illa ḡ ppō sic itelligit̄. Qd ɔue nit alicui n̄ sz q̄ ip̄z ɔuenit sibi p aliq̄z cām a se aut realr aut sz rōnē distictā, sm̄ q̄ diuersimode p̄ⁿ sbm ad sz ɔpat̄.

Qd alicui ɔuēit no sm̄ qd ip̄m p ali qua cām ɔuenit ei

¶ Circa illā ppōnē. Qd cām nō hz p̄ⁿ r imediatū ē aduer tēdū: q̄ p̄dicatū nō h̄ns cām dr̄ p̄ⁿ q2 nullū aliud p̄dicatuz p̄us eo ɔuenit sbo. qd sit sibi cā vt p̄dicet̄, dr̄ āt eadē rōne i mediatū q2 iter ip̄m r sbm nihil mediat. p qd iberēat sbo.

¶ Circa aliā ppōnē: q̄ de aliq̄ sm̄ qd ip̄m dr̄ ip̄z nō excedit r ɔuertit̄ cū ipo dubitat̄. In pposito.n. eē ɔuenit deo sz q̄ ip̄m ē, r tm̄ ip̄m excedit, cū alijs q̄ nō sr̄ de⁹ ɔueniat. ḡ ē fal sa ppō/ r vr̄. s. T. in rōne iplicare ɔ̄dictionem.

Quod d aliq̄ sz q̄ ip̄m dr̄ ip̄ sum nō excedit.

¶ R̄ndet̄ qd dup̄ p̄t itelligi p̄dicatū n̄ excedē sbm. p̄ mō for malr sumēdo sbm r sm̄ ppriā rōnē. sicut hře tres ɔuertitur

tum triāgulo ꝛ ipm̄ nō excedit. q2 nulli ɔuenit p se cui non ɔueniat rō triāguli. 2ᵒ sumēdo sbm aut for̄alr̄ fm ꝓpriā rōnē, aut fm aliq̄ꝫ ei⁹ ꝑticipationē, ꝛ sic eē nō excedit deū. q2 oē cui ɔuenit eē aut ē de⁹ aut silitudinē ei⁹ ꝑticipat, ꝛ nulli creaturę ɔuenit eē nisi inq̄ꝫᵐ aliq̄ diuina silitudine ꝑticipat. Hoc ḡ 2ᵐ intellexit. s. T. qd̄ alicui ɔuenit fm q ipm̄. non excederet sbm: q. s. nulli ɔuēit nisi illi sbm aut fm propriā eius rōnē, aut fm aliquam ꝑticipatā eius silitudinē ɔueniat, pp hoc subiūxit q et in analogis oꝫ fieri reductionem ad vnū. cui. s. p se ꝛ p se illud ɔueniat, ꝛ fm cuius ꝑticipationē alia dicuntur talia.

ꝛ sic oꝫ fieri reductionē in vnuꝫ.

2 ¶ Amp. qd̄ alicui ɔuenit ex sua nā ꝛ nō ex aliq̄ cā: minoratū i eo ꝛ deficiēs eē nō pt. Si. n. nāe aliqd eēntiale subtrahit vel additur. iaꝫ altera nā erit. Sicut ꝛ in numeris accidit i qb⁹ vnitas addita vel subtracta spēm variat. Si aūt nā vl' qdditate rei integra manēte aliqd minoratū inueniatur. iā pꝫ qd̄ illud nō simplr̄ dpēdet ex illa nā. sꝫ ex aliq̄ alia cā p cuius remotionē minorat. Qd̄ igit alicui min⁹ ɔuenit quā aliis non ɔuenit ei ex sua nā tm̄. sꝫ ex alia cā. illud igit erit cā oium in aliquo gn̄e cui maxie ɔuenit illi⁹ generis ꝑdicatio. Unde et qd̄ maxie calm̄ ē videm⁹ eē cām caloris in oib⁹ calidis: ꝛ qd̄ maxie lucidū ē. cāꝫ oim lucidoꝝ. De⁹ aūt ē maxie ens. †(vt i p̄ lib. ośsum est). ipse igitur est cā oium de quibus ens predicatur.

3 ¶ Adhuc fm ordinē effectuū opꝫ eē ordinē causaꝝ: eo q effectus causis suis ꝓportionati sūt. vñ oꝫ q sicut effcūs ꝓpꝛij reducūtur i cās ꝓpꝛias: ita id qd̄ cōe ē in effectibus ꝓpꝛijs reducat in aliquā cām cōeꝫ. Sicut supra ꝑticulares cās gn̄onis huius vl' illius. est sol vlis cā gn̄onis. Et rex ē vlis cā regiminis in regno sup ꝓpositos regni. ꝛ et vrbium singulaꝝ. Oib⁹ aūt cōe ē eē. opꝫ igitur q supra oēs cās sit aliqua cā. cuius sit dare eē: pma aūt cā deus est. †(vt sup ośsuꝫ ē). opꝫ igitur oia que sunt a deo esse.

Scd̄m q ipm̄ quo se hꝫ ad per se.

¶ Aduertendum q̄ꝫ q qdā ex h̄ loco accipiūt n̄ eē idē p se. s. T. ꝙ mēte Ari. i p̄ posterioꝝ p se ꝛ fꝫ q ipm̄. sed se habere inter se sicut inferius ꝛ superius. dum vl' velle aliquid posse ɔuenire plurib⁹ per se, nō āt fm q ipm̄, sꝫ vt diximⁱ i annotatiōib⁹ p̄' posterioꝝ. admisso hāc eē mētē. s. T. i h̄ loco. qd̄ tn̄ nō ɔstat, alr̄ accipit hic p se ꝛ fm q ipm̄, ꝛ alr̄ in p̄ posterioꝝ. Hic. n. dr̄ ꝑdicatū fm q ipm̄ qd̄ ɔuenit sbo. fm ei⁹ ꝓpriā ꝛ adeq̄tā rōnē. q ab oib⁹ aliis differt. q ē rō vñialis. ꝛ ē idē qd̄ p cā ueniēs. Nā sic fm q ipm̄ ē inferi⁹ ad p se, oē. n. fm q ipm̄ ɔuenit p se sꝫ non eꝫ, sicut risibile ɔuenit p se sor. sꝫ nō p sue nō fm q ipm̄. Ibi āt fm mētē Ari. vt exponit. s. T. sequēdo tex. suū accipit ꝑdicatū fm q ipm̄. p eo q ɔuenit alicui ex aliq̄ cā extra l eēntia sbi. sic naq̄ꝫ fm q ipm̄ nō est idē qd̄ p. sꝫ ɔuertit cū p se, nā ꝛ ꝑdicatū p se ibidē dr̄ q hꝫ cām in sbo. sꝫ illa cā nō sit totalis ꝛ adequata rō subiecti.

¶ Scd̄o. Deus est maxime ens. ḡ ē cā oium de qb⁹ ꝑdicat. añs in p̄ ē ośsum, ɔn̄a vō pbat, q2 illud ē cā oium in aliq̄ gn̄e cui maxie ɔuenit illi⁹ gn̄is ꝑdicatio, sicut qd̄ est maxie calm̄ est cā caloris in oib⁹ calidis, ꝛ maxᵉ. lucidū ē cā oim lucidoꝝ. hāc ꝓpōnē pbat sic. Qd̄ alicui ɔuenit ex sua nā, minoratū ꝛ deficiēs in eo eē nō pt. igit qd̄ alicui min⁹ cōuenit q̄ꝫ aliis, nō ɔuenit ei ex sua nā tm̄, sꝫ ex alia cā, ḡ cui illud maxᵉ. ɔuenit erit cā oim illi⁹ gn̄is, pbat añs. q2 si nāe aliqd eēntiale subtrahat vel addat iā altera nā erit, vt pꝫ in nūis. p̄ᵃ ɔn̄a pꝫ. q2 ex opposito ꝑdicati ad oppoᵐ sbi arguit. 2ᵃ vō ɔn̄a ē manifesta. q2 qd̄ ɔuenit aliqb⁹ deficiēter cū nō ɔueniat illis ex nā tm̄ sed ex alia cā, n̄ poterit ex alia sibi cā ɔuenire q̄ꝫ ex ea in qua illud maxime. ꝛ perfectissime repperitur. cum oē imꝑfectū ad ꝑfectum reducatur.

Qd̄ cōuenit alicui ex sua nā minoratū in eo ꝛ deficiēs esse nō potest.

¶ Ad euidētiā illius ꝓpōnis. Qd̄ ɔuenit alicui ex sua nā ꝛ nō ex aliq̄ cā minoratū i eo ꝛ deficiēs eē nō pt. attēdēdū q dupl'r aliqd dr̄ ɔuenire alicui ex nā, aut q2 ē eēnᵗ vl' p se eēnᵗ aut q2 eēntialia pnᵗ ɔsequit. p̄' facie vr̄. s. T. p̄ mō accipere. cū illā ꝓpōnē pbet p h̄. q si nāe aliqd subtrahat vel addat iam altera nā erit. sꝫ si ɔsideret intetū ad qd̄ assumit dicta ꝓpō, apparebit q ꝛ 2ᵒ mō accipiēda sit. Nō solū. n. qd̄ eēntiale ē. sꝫ ꝛ qd̄ nām rei ɔsequit, ꝑcisse, ꝛ non ab aliq̄ alia cā, deficiēs ꝛ diminutū eē nō pt. Et vtrūq̄ꝫ ex ea. pbatiōe ɔsequitur. si. n. eēntiale ꝑdicatū ē, certū ē q nec augeri nec minui pt, ꝛ lō si aliqd inueniat deficiēs aut excedēs rei alicui⁹ eēntiā, iā nō erit illi⁹ eēnᵃ. si et sit accñs deficiens ab eo qd̄ rei alicuius eēntiā ɔsequit iā illa nō erit eēnᵃ aq̄ sluit ɔplete sed alia, q2 posita cā totaliꝫ cōpleta necē ē poni esse cūm, maxᵉ qñ per simplicē quādā emanationē resultat: ꝛ ita defect⁹. hꝫ resultat nō ex aliq̄ defectu eēntię rei. cū illa deficiēs esse nō possit. sed ex alia cā extrīseca p cui⁹ remotionē miorat, ꝛ lō cū essentię nihil addi vel subtrahi possit. si deficiēter aliqd alteri ɔueniat nō ab eēnᵃ rei ꝑcisse sꝫ ab alia et cā dependet, oportet. n. si dependeret ab essentia solū, quod ei⁹ defectus i defectū eēntię resultaret. qd̄ vt dcm̄ est eē nō pt. sicut si eē calm̄ alicui deficiēter ɔueniat, eē calm̄ nō attribuit eēntię rei tm̄, sꝫ igni et. p cuius ꝑticipationē est calm̄ ꝛ q2 paꝝ de nā ignis ꝑticipat: iō paꝝ caliditatis hꝫ. Aduertēdū aūt q ɔueniēter addit dictionem exclusiuā. s. T. cū ɔcludit. Qd̄ igit alicui min⁹ ɔuenit q̄ꝫ aliis. nō ɔuenit ei ex sua nā tm̄. q2 nō vult negare aliqd deficiēs ꝛ diminutū posse alicui⁹ nām seq. pōt. n. aliqd mixtū ex nā sua paꝝ aliqd caliditatis hr̄e. sꝫ vult in hꝫ oportere aliā cām p̄ter ipaꝫ nāꝫ inuenire. p c⁹ remotionē illō sit minoratū sic p̄ter nām mixti paꝝ hn̄tis de caliditate dicimus ignē illi⁹ caliditatis causam esse, quo q2 mixtum illud parum participat necesse ꝛ parum caliditatis habeat,

†In p̄º cap. 13.

¶ Tertio. Esse ē cōe oibus, ḡ supra oēs cās ē aliq̄ p̄ᵃ cā cuius ē dare eē sꝫ de⁹ ē p̄ᵃ cā, ḡ ꝛc. pbat p̄ma ɔn̄a, q2 opꝫ effectib⁹ cās ꝓportionari. vt pticulariꝫ sunt cāę ꝑticulares. cōium aūt sunt cāę cōes ꝛ vles, declarat per exᵐ de sole ꝛ rege. De mā huius rōnis dictum est satis in primo.

¶ Unū tm̄ occurrit dubiū dissoluēdū. Nā multi sr̄ effectus ꝑticulares q ī cām diūtaxat vlem reducunt, sic multa a sole tm̄ ꝓducunt, ꝛ multa ꝑticularia a deo tm̄ sic aia itellectiua sic gr̄a, ꝛ silia. ḡ nō opꝫ effect⁹ eē ad modū dcm̄ cāis ꝓportionatos. Rñdet q nō ē mēs. s. T. neq̄ꝫ Arist. a q dicta ꝓpō sumpta ē q effect⁹ aliq ꝑticularis nō possit ab vlī cā i mediate ꝓduci. sunt. n. multi ꝑticulares effect⁹ vt arguebatur. q a sola vlī cā ꝓducunt. sꝫ q vbi in effectib⁹. ꝑticularibus a ꝑticulari ꝛ vlī cā ꝓductis. aliqd inuenit illi effectui ꝓpriū ꝛ aliqd sibi ꝛ aliis cōe, q̄tū ad ꝓpriū refert in cām ꝓpriā ꝛ ꝑticularē, q̄tū vō ad cōe refert in cām cōem. ꝛ sic effect⁹ cāis ꝓportionant. Di 2ᵒ q et vbi a cā vlī ꝑticularis effectus ꝓducit ē ibi ꝓportio īter cām ꝛ effectū. inq̄tum cā vlis ꝓducit talē effectū p v̄tutē i ipo ɔtētā q illi effectui adequat. sꝫ illa v̄tus idētificet in illo v̄tuti alteri⁹ rei ꝓductiue. possumus. n. in tali vlī cā diuersas virtutes fm rationem

Effectus oꝫ cāis eē ꝓportionatos.

distinguere diuersorum effectuum productiuas.

¶ Quarto. De⁹ p eēntiā suā ē ens/alia vō p pticipationē:q̄ꝛ de⁹ est ipm eē/tale āt nō ē nisi vnū vt ońsum est i p.ꝯ.ꝛc.pꝫ ꝯña.q̄ꝛ qd̄ ē p eēntiā tale est cā oīuꝫ q̄ p pticipationē dr̄. De fundamēto hui⁹ rōnis visum ē in p/h̄ tm̄mō hic attendēdum ē q̄ eē p eēntiā tale h̄ loco accipit̄ p eo qd̄ ē eē totaliter ipsam eēntiā ꝛ entitatē p/dicati q̄t̄ p pticipationeꝫ est hr̄e i se pdicatū aliq̄ mō:ꝫ nō eē eius eēntiā totaliter/imo hr̄e aliqd aliud p qd̄ limitet̄/mō āt accipit̄ p vt eē ens p eēntiā ē idē q̄ eē pfectissimū ꝛ infinitū:vt accipit scot⁹.d.8.p̄.q.1.2ª.pte ꝛⁱᵘ vbi dicit/aliqd dici p pticipationeꝫ:q̄ꝛ ē p̄s rei⁹ eius qd̄ natum ē esse infinituꝫ,put oē min⁹ dr̄ pars.

¶ Quinto. Omne posē/reduci tādē oꝫ tādē in cām in aliqd q̄ sit nec̄iumꝛ oē nec̄iuꝫ quod hꝫ cāꝫ.nec̄e ē reduci in aliqd nec̄iū qd̄ sue nec̄itatis cām nō hēat i h̄ āt est solus de⁹.ꝑ ꝛc. Hāc rōneꝫ tetigit.s.T.ēt i p.c.15.vide ibi.

† cap. 13.
† cap. 13. & 42.
† ca. 7. & 8 sua lib.
† cap. 28.

4 ¶ Itē qd̄ p eēntiā dr̄ ē cā oīuꝫ que p pticipationē dr̄r.sic ignis est cā oīm ignitoꝝ iq̄ꝫtū hꝫ. de⁹ aūt est ens p eēntiā suā:q̄ꝛ ē ipm eē.oē āt aliud ens ē ens p pticipationē:q̄ꝛ ens qd̄ sit suū eē nō pōt eē nisi vnū.†(vt i p ońsū ē). de⁹ igit̄ ē cā essendi oīb⁹ alijs.

5 ¶ Preterea oē qd̄ ē posē eē ꝛ nō eē:hꝫ aliquā cāꝫ:q̄ꝛ i se ꝯsideratū ad vtrūlibet se hꝫ. ꝛ sic opꝫ eē aliqd̄ aliud q̄ ipm ad vnū determinet.vn̄ cū in īfinitū pcedi nō possit.oꝫ q̄ sit aliqd̄ nec̄iū qd̄ sit cā oīum posiuꝫ eē ꝛ nō eē.necessariū āt qd̄dā ē hn̄s cām sue nec̄itatis.i q̄ ēt in infinitū pcedi nō pt.ꝛ sic ē deuenire ad aliqd qd̄ ē p se nec̄e eē.h̄ āt eē nō pōt nisi vnū.†(vt i p lib.ońsum ē):ꝛ hoc ē de⁹.oꝫ igit̄ oē aliud ab ipso reduci i ipm sicut i cāꝫ eēndi.

6 ¶ Amp.de⁹ fm̄ h̄ factiu⁹ ē rerū q̄ actu ē.†(vt sup ońsum ē). ipse āt sua actualitate ꝛ pfectōe oēs reꝝ pfectiōes cōpꝛchēdit.

¶ Sexto. Deus est virtualr̄ oia:igr̄ ē oīum factiuus.ꝑ ē oīꝫ cā:pbat̄/aña/q̄ꝛ ē reꝝ factiuus fm̄ q̄ est actu/in sua āt actualitate oīm reꝝ pfectiones ꝯtinet/igit̄ ꝛc.p⁹ ꝯña pꝫ.2ᵒ vō pbat̄:q̄ꝛ si aliqd eēt natū eēꝛ nō ab ipso deo/nō eēt oīum factiuus/nō.n.pōt dici q̄ aliqd sit natū eē ab alio:ꝛ sic dicat̄ deus ei⁹ eē pductiuus:ꝛ natū ēt sit eē non ab alio.si.n.aliqd natū sit eē nō ab alio/ē p se ipꝫ nec̄e/eē.tale āt n̄ pt ab alio eē.ꝑ nō pt idē eē/natū eē ab alio/ꝛ natū eē/nō ab alio.ꝛ sic sequitur q̄ non stāt simul q̄ aliquid possit esse non a deo.ꝛ q̄ deus sit omnium factiuus.

¶ Ad euidētiā isti⁹ ppōnis si aliqd natū ē nō ab alio eē.ē p se ipm nec̄e eē/aduertēdū q̄ p̄ se nec̄e eē dr̄ q̄ nullo alio indiget ad h̄ vt sit:h̄ āt ꝯuenit ei q̄ natum ē eē nō ab alio. si.n.pōt eē ꝛ nō ab alio/ad h̄ vt sit alio nō idiget/iō oē tale ē p

Si aliqd natū ē nō ab alio eē ē p se ipm necesse eē

¶ 7ᵒ. De⁹ ē pfectissimū ens ꝛ sūmū boⁿ,ꝑ ē oīb⁹ [illegible] se nec̄e eē.bus cā eēndi/pfertī cuꝫ nō possit tale eē nisi vnū.pbat̄ ꝯña.q̄ꝛ ipfecta originē sumūt a pfectis.vt semē ab aiali. Aduerte q̄ icEirco addidit.s.T.pfertim cuꝫ nō possit tale eē nisi vnū:q̄ꝛ si eēnt plura pfectissima entia ꝛ summe bona possꝫ aliqs dicē q̄ nō oporteret vnū illoꝝ eē oīum cām.ꝫ sufficeret vt illa summe bōa eēnt alijs cā eēndi:ꝫ si ponam⁹ vnū eē duntaxat sūme boⁿ/nō hēbebit hec cauillatio locum.

¶ Circa illā ppōnē ipfecta a pfectis sumūt originē:aduertēduꝫ q̄ illō hꝫ vitatē fm̄ ordinē cāꝫ efficiētis:ꝛ in h̄ sensu intellis eā.s.T.fm̄ āt ordinē cāꝫ mat̄ ꝛ vicē eꝫ,oē.n.q̄ pce-

dit de po⁹ ad actuꝫ pus puenit ad eē ipfectuꝫ q̄ꝫ ad eē pfectuꝫ.Cōfirmat̄ vlt⁹ ꝯ auctē p̄o.Qui fecit celū ꝛ terrā.ꝛc.ꝛ Job.p̄.Oia p ipm.ꝛc.ꝛ Ro.xi.Ex q̄ oia.ꝛc.Excludūt̄ vō p h̄ errores dicētiū q̄dā corpa nō hr̄e cām essendi:ꝛ dicentium deum non esse causam sb̄e celi sed tātum motus.

¶ Circa vlt̄ᵐ errorē ptermissis mltiplicib⁹ rōnib⁹ qb⁹ pbat̄ a recte sentienti b⁹ de mēte Ari.eē ꝛ cōmētatoris q̄ celū fꝫ suā sbaꝫ sit a p⁹ cā pductū.occurrit pilli⁹ erroꝛ ꝯfirmatiōe du⁹ ex p̄ celi.Ex pcessa.n.Ari.ibidē hr̄ q̄ oē gēitū ē corruptibile ꝛ p̄t n̄ eē/ꝫ nullū ppetuū ꝛ icorruptibile pt nō eē.ꝑ nullū ppetuū ꝛ i corruptibile est genituꝫ/celū est hꝫ.ꝑ ꝛc.si dicat̄ q̄ ppetuū nō pt nō eē p po⁹ⁱᵐ itrisecā/ꝫ bn̄ p potētiā extrisecā,ꝯ q̄ꝛ ppō Ari.sumpta p mioꝛ est apud ipꝫ vltrē.q̄ ꝯstat ex h̄ q̄ ponit sp ens ꝛ n̄ sp ens ꝯdictorie opponi/ꝛ n̄.posse eidē cōuenire posē semp eē ꝛ posē non semp esse sine possibile quandoꝫ nō eē q̄ idē ē ꝛ sꝫ ppetuū ē posē sp eē.ꝑ sibi nullo⁹ pt ꝯuenit̄ vt possit aliq̄n n̄ eē. Nullo ꝑ mō fꝫ Ari.celū ē genitū aut fcm̄.Cōfirmat̄ q̄ꝛ Cōmē.ibidē cō.124.ait eē p se posū q̄ illud q̄ est posē ab extrinseco ē posē ex se/si ꝑ ppetuū pt nō eē p po⁹ᵐ extrisecā poterit nō eē ꝛ p po⁹ᵐ itrisecā/cui⁹ opp⁹ dicis Arist.itēdere.

† cap. 28.
† Hec in scripem.

Excluso erro.

¶ Rn̄det p̄ q̄ pcessus Ari.ē ad pbādū ppetuū nō eē genitū in tpe.s.T.āt hic nō dicit celū eē fcm̄ i tpe sed absolute eē fcm̄ sine i tpe factū sit sine ab eterno. Di.2ᵒ q̄ rn̄sio data vt hn̄ pbat̄ nō ē ad mētē Ari.fm̄ eos q de mēte ei⁹ ponūt eē.q̄ de⁹ de nec̄te nāꝫ agat. Nā cū ponat deū agē de nec̄te nāꝫ/ppetua q̄ sunt a deo ab eterno pducta nō pñt desinere eē p subtractionē isluxus dini.q̄ꝛ sic de⁹ nō potuit nō pducē.ita nō pt suū subtrahē isluxū. Ad maiorē ꝑ argumēti rn̄detur q̄ mēs Ari.ē oē genitū ꝛ factū in tpe eē corruptibile tā ex extrinseco q̄ꝫ ex se:h̄.n.dicebat ꝯ Platonē ponētē corpa celestia eē fm̄ se corruptibilia sed ab extrinseco eē incorruptibilia/ꝛ loquebat̄ de facto ꝛ genito p trāsmutationē/vn̄ ad hunc sensuꝫ admissa minore.s.q̄ nullū ppetuuꝫ pt nō eē p trāsmutationē.ꝯcedit̄ q̄ nulluꝫ ppetuuꝫ ē fcm̄ p trāsmutationē/neqꝫ ē fcm̄ i tpe/neqꝫ ēt celum:ꝫ h̄ itētio Ari.ꝯni.s.T.nō aduersat̄/nō.n.ponim⁹ celuꝫ p trāsmutationē aliꝗ cui⁹ māꝫ eē fcm̄ ꝫ p simplicē emanationē/neqꝫ h̄ loco intēdit.s.T.pbare q̄ oia sint a deo i tpe/ꝫ absolute q̄ oia ab ipso hēant eē. Ad ꝯfirmationē ex vbis cōmētatoris di eodē mō. ¶ Sꝫ vr̄ q̄ hec rn̄sio nō satisfaciat. Accipit.n.Ari.

genitū ⁊ corruptibile ſm q̇ opponunť īgenito ⁊ īcorruptibili/ q̄ dicit iter ſe ɔuerti/ɔſtat āt q̇ apō ipm īgenitū dī q̇ nullo° icepit eē ⁊ de q̄ nō p̄t dici q̇ nūc ē ⁊ p̄us nō fuit/icorruptibile āt dī qḋ nullo° p̄t deſinē eē/⁊ de q̄ nō p̄t dici nūc eſt ⁊ poſteri⁹ nō erit/ḡ ⁊ genitū apō ipz dī qḋ icipit eē quocūqz iceperit/corruptibile āt q̇ aliqñ d̄ſinet quocūqz h̄ fit.

¶ Rñdet q̇ vtriqz iſti t̄mini ſic accipiēdi ſſ ad mētē Ariſt. ſz tñ qꝛ antiqui Poetę Theologizātes ꝯ q̄s arguebat: ⁊ Plato/ vt eius v̄ba p̄tēdē videbant i thimeo. dū vult vniuerſi ordinē ex elemētis i ordiatꝫ ſcm̄ eē. nō ponebant niſi ꝓductionē ⁊ deſitionē q̄ eſt ꝑ trāſmutationē/ ideo apō ipos idē erat nullo° icipe eē ⁊ nō incipe eē ꝑ trāſmutatōēꝫ: ⁊ ſilr icipe eē abſolute ⁊ icipe eē ꝑ tranſmutationē. ⁊ eodē mō ď ďſitōe/ ideo p̄hs ꝯ ipſos arguit nō poſſe eē aliqḋ genitū ⁊ icorruptibile/ qꝛ oē genitū oꝫ eē corruptibile ꝑ trāſmutationē ſm eoꝝ pōnē ſic ꝑ trāſmutationē icipit eē/ ⁊ ſi nō icipit eē ꝑ gn̄onē/ nullo° eē icipit/ ſꝫ v̄itatē āt ⁊ ſꝫ opinionē ipſius Ari. p̄t aliqd eē fcm̄ ꝑ ſimplicē emanationem ⁊ eē icorruptibile ab itriſeco tanqꝫ nullū h̄ñs i ſe p̄n̄m corruptōis. vt pꝫ de aīa it̄m/ ⁊ itelligētijs. ſi ponant ad mētē Ari. eē ꝓducta a deo effectiue. Illud ē q̄z̄m ad mētē Ari. ď quo ēt inferi⁹ ca. 81. ſermo fiet. Quātū āt ad ipſas ꝓpōnes i ſe dī ad maiorē. q̇ ſi termini ꝓportiōabilr̄ ſumant v̄a ē/ ſi. n. accipiat genitū ſiue fcm̄ vt idē ē q̇ ꝑ trāſmutationē ꝓductū. ⁊ ſilr̄ corruptibile ⁊ poſſe nō eē ꝑ trāſmutationē/ oē factū p̄t nō eē/ ſi ēt accipiat fcm̄ ꝑ ſimplicē emanationē/ ⁊ ſilr̄ poſſe nō eē ꝑ ſimplicē actionē/ aut ꝑ ſubtractionē actionis ɔſeruatiue. oē fcm̄ p̄t non eē/ ſz ſi accipiat fcm̄ ꝑ ſimplicem emanationē/ ⁊ poſſe nō eē ꝑ trāſmutationē ſiue ꝑ po°m itriſecā. falſa ē ꝓpō/ ſilr̄ ad minorē dī. q̇ nullū ꝑpetuū p̄t nō eē ꝑ po°m itriſecā/ aut ꝑ trāſmutationē. ſꝫ bñ aliqḋ p̄t n̄ eē ꝑ potētiā extriſecā/ ⁊ ſimplicē actionē ipm anihilātē. aut ꝑ ſubtractionē actiōis ɔſeruātis/ cū āt arguiť qꝛ idē nō ē poſſe ſp eē/ ⁊ poſſe aliqñ nō eē. dī q̇ veꝝ eſt eodēꝫ mō/ ſꝫ q̇ aliqd ſit poſſe ſp eē ꝑ po°m intriſecā/ ⁊ ſit poſſe aliqñ nō eē ꝑ po°m extrinſecā hoc nō ē icōueniēs/ cętera vide in cap. 2° ſen. dī. p̄° q. 2. ⁊ ab alijs. 12°. meta.

¶ Q̄ꝫ deus ex nihilo ꝓduxit res in eſſe. Capitulum. 16.

Ex h̄ aūt appet qḋ de⁹ i eē res ꝓduxit ex nullo p̄exiſtēte ſicut ex mā.

¶ Si. n. ē aliqd effect⁹ dei: aut p̄exiſtit aliqd illi aut nō. ſi nō/ h̄r ꝓpoſitū. ſ. qḋ deus aliquē effectū ꝓducat ex nullo p̄exiſtēte. Si autē aliqd illi p̄exiſtit: aut ē ꝓcedere i īfinitū. qḋ nō ē poſſe i cāis nālib⁹. †(vt p̄hs ꝓbat i. 2. met.) aut erit d̄uēire ad aliqḋ p̄m̄ qḋ aliḋ nō p̄ſupponit: qḋ qdē nō p̄t eē ip̄e de⁹. †(oſtēſum ē. n. i p̄ lib.) qḋ ip̄e nō ē mā alicui⁹ rei. Nec p̄t eē aliḋ a deo cui de⁹ n̄ ſit cā eēndi. †(vt oſtēſuꝫ eſt.) Relinquiť igiť q̇ de⁹ i ꝓductione ſui effect⁹ nō reqrit māꝫ preiacentem ex qua operetur.

2 ¶ Adhuc vnaqq̄ꝫ mā ꝑ formā ſupinductā ɔhiť ad aliqꝫ ſpēm. opari ḡ ex mā p̄iacēte ſupinducēdo formā q̄cūqꝫ mō ē agētis ad aliquā d̄terminatā ſpēm. tale āt agēs ē agēs ꝑticulare: cāe. n. cauſatis ꝓportionales ſunt. Agēs igiť qḋ reqrit ex neccītate māꝫ p̄iacentē ex q̄ opať ē agēs ꝑticlare. de⁹ āt ē agēs ſic cā v̄lis eēndi. †(vt ſup̄ oñſū ē): igř ip̄e i ſua actōe māꝫ p̄iacētē n̄ reqrit.

3 ¶ Itē q̄ꝫto aliquis effectus eſt

¶ Rñdet q̇ agē ad determinatā ſpēm pōt dupl'r ɔtingē. ſ. māľr ⁊ formaľr. Agere formaľr/ ē rōnē illi⁹ ſpēi eē rōnē formalē ſm quā aliqd ab agēte ꝓduciť/ ſic agē ad ſpēm hoīs formaľr ē rōnē hoīs eē formalē rōnē ſꝫ quā aliqd ab agēte ꝓduciť/ vt. ſ. h̄ ꝓducať ab illo agēte iq̄z̄m hō ē/ nō iq̄z̄m aliqd aliud/ agē aūt māľr ē ꝓducē aliqd ad ſpēꝫ determinatā nō tñ inq̄z̄m talis ſpēs ē/ ſꝫ inq̄z̄m aliqꝫ aliā rōnē hꝫ/ ſic dicimus ſolē eē hoīs ꝓductiuū māľr/ nō āt formaľr. qꝛ lꝫ hoīeꝫ ꝓducat/ nō tñ inq̄z̄m hō ē ꝓduciť. ita q̇ rō hoīs ſit rō formalē ſm quā a ſole ꝓduciť/ ſꝫ inq̄z̄m corp⁹/ aut aīatū. Nā rō hoīs nō ē rō adeq̄ta ꝓducibilis a ſole. In ꝓpoſito ḡ accipiť agē ad determinatā ſpēm formaľr nō āt māľr/ ſic. n. ē agētis ꝑticularis/ oꝫ. n. ſi rō formalis obi po° agētis ē ꝑticularis ⁊ determinata. vt ⁊ ipꝫ agēs vt ſic ſit ꝑticulare ⁊ limitatū/ oꝫ. n. agēs ꝑticulare ⁊ limitatū. qꝛ nō p̄t i oē ens/ ſꝫ i aliqd d̄terminatū/ ſic ēt veꝝ ē q̇ oē agēs ex p̄iacēti mā agit ad terminatā ſpēm entis/ qꝛ mā ſp ꝑ receptionē formę ad aliquā ſpēꝫ determinať/ nō accipiť āt h̄ loco ſpēs ꝓ ſpē ſpālitſima/ ſꝫ ꝓ oī eo q̇ determinatū gradū entis iportat. ſic. n. cęlum quāuis ſit agēs v̄le ꝑ ɔpōnē ad alia agētia iferiora/ abſolute tñ ē agēs ꝑticulare/ qꝛ nō agit niſi qḋ ad rōnē corpis determinať. De⁹ āt agit ad determinatā ſpēm māľr/ nō āt formaľr/ qꝛ rō ſm quā aliqd ꝓduciť a deo nō ē rō corpeitatꝫ/ aut aliq̄ ꝑticularis alia rō entis/ ſꝫ ip̄a rō entis abſoluta: ꝓduciť. n. aliqd a deo iq̄z̄tū ē ens/ nō iq̄z̄m h̄ ens ē aut illḋ/ ſꝫ ⁊ h̄ ⁊ illud/ ⁊ v̄lr oē ens ꝑticulare ꝓducat. Vñ ſi loq̄ndi modū obſeruare velim⁹. diceť qdē de⁹ agē id qḋ ad ſpēꝫ aliq̄ꝫ determinatū ē/ nō āt agē ad determinatā ſpēꝫ p̄m̄. n. vr̄ importare rē ꝓductā māľr ſm aūt formaľr/ illa. n. ꝓpō vt ex mō loquēdi iportare ordinē agentis ad ſuū formale obm.

¶ Tertio. Q̄ꝫ nō ꝓducit res i eē niſi ex mā p̄iacēte agit ſolūmō mouēdo ⁊ trāſmutādo/ ſꝫ de⁹ nō agit ſolūmō mouēdo ⁊ trāſmutādo/ ḡ nō ď neccītate ꝓducit ex p̄iacēte mā. ꝓbať maior/ qꝛ facē aliqd ex mā ē ꝑ motū vel mutationē/ minor

margin: †Vide p.p. q.44.ar.1 de po°.q 3.ar.1.
margin: † tex. 22.
margin: † cap. 17.
margin: † cap. 19. huius.
margin: † cap. 19. huius.
margin: Agere ad determinatam ſpēm dupl'r cōtingit.

¶ Sup cap. 16.

Poſtq̄ꝫ Determinauit. s. T. de p̄n̄° ⁊ termino actiōis diuinę/ nūc de ipſa actiōe determinat. Circa h̄ āt duo facit. P̄io. n. agit de ip̄a abſolute. 2° ꝑ ɔpōnē ad ſuppoſituꝫ agēs. c. 20. Circa p̄m̄ duo facit. P̄io agit ď ſpē actiōis/ 2° q̄dā a rōne illi⁹ actiōis excludit. c. 17. Quātū ad p̄m̄ ponit hāc ɔnē. De⁹ i eē ꝓduxit res ex nullo p̄exn̄te ſicut ex mā/ ⁊ ē idē dīc q̇ De⁹ res ꝑ creationē ꝓduxit/ nā creare ē ex nullo ſbo aliqd ꝓducē/ ꝓbať. ꝑ effectui dei aut aliqd p̄exiſtit/ aut nō/ ſi nō/ h̄r ꝓpoſitū/ ſi ſic/ cū nō ſit ꝓcedere i infinitū in cāis nālib⁹ ex 2° meta. erit d̄uenire ad aliqḋ p̄mū ſbm q̇ aliud nō p̄ſupponit/ ⁊ ē a deo ꝓductū. vt pꝫ ex p̄cedenti. c. ergo deus in productione ſui effectus non requirit materiam preiacentem ex qua operetur.

¶ Aduerte q̇ nō eſt idē ꝓducere aliqd in mā/ ⁊ ꝓducere aliqd ex mā/ de⁹. n. aliq̄ i mā p̄exiſti ꝓducit. ſic aīaꝫ it̄m/ i mā diſpo°/ n̄ tñ ex ip̄a mā eā ꝓducit q̄ſi ad ei⁹ ꝓductionē māꝫ p̄exn̄tē reqrat. Nā ip̄a n̄ educiť ď po° mãę. lꝫ i mā ꝓducať.

¶ Scḋo agēs q̇ reqrit ex neccītate māꝫ p̄iacētē ex q̄ opeť ē agēs ꝑticulare/ deus āt ē cā v̄lis eēndi. ḡ ⁊c. ꝓbať añs/ qꝛ operari ex p̄iacēti mā eſt agē ad determinatā ſpēꝫ. cū oīa mā ꝑ formā ſupinductaꝫ ad aliquā ſpēm ɔhibeať/ agē āt hoc mō ē agētis ꝑticularis. cum cāe ſint cātis ꝓportionales. ḡ ⁊c.

¶ Sed circa illā ꝓpōnem. Agēs ad determinatā ſpēm ē agēs ꝑticulare. dubitať. Nā de⁹ ꝓducendo hoīem agit ad determinatā ſpēm/ ⁊ v̄lr verū eſt qḋ q̄cqd agit/ ad aliquā determinatā ſpēm agit/ cū nihil ſit in reꝝ nā q̇ ad aliquā ſpēm determinatā nō ſit/ de⁹ aūt eſt agens v̄le vt aſſumiť in rōne. ḡ ē falſa illa ꝓpoſitio.

ctiā pbat, eē est vlius ꝙ̄ moueri, sīt.n.q̄dā entia imo^{lia} ēt ꝓz pꝫos, vt lapides ꝛ hꝫ pu^{ta} metalla. ḡ sup̄ cāz q̄ nō agit nisi p motū, est cā q̄ est p^{us} eēndi pn^{m} q̄ pōt.s.agere absq̄ motu ꝛ mutatiōe, pꝫ ꝯn̄a, qꝛ ꝗ̄to effect^{9} ē vlior tāto hꝫ ꝓpriā cāz altiorē, cū ꝗ̄to cā ē altior tāto ad plā eius vtus se extēdat.

Nō oꝫ eē aliq̄ cām altiorē ea q̄ p motum agit.

Aduerte, qd dr lapides nō moueri itelligi dēre a seipsis sīc viuentia, q n.ab alio moueri possint ꝛ nāli motu ꝛ violēto satis ē manifē^{m}.

Sed tūc nō vr excē^{m} ad ꝓpo^{m} eē, qꝛ itērio ipē ē q eē vlius ē ꝗ̄ moueri siue a se siue ab alio, ꝛ q sūt aliq̄ entia q̄ neq̄ a se neq̄ ab alio mouent, vt sic ēt aliq̄ cā altior ea que per motum agit.

Rūdet q non ꝯsiderat h̄ loco s.T. rea ꝓz ipa rerū gnā, sꝫ ꝓm gradus essendi, puta esse, viuere, sentire, itelligere ꝛ moueri ꝓz locū, sīt diuersi ḡdus essendi, sic.n. cū eē sit ḡdus eēndi cōior ꝗ̄ sit ḡdus viuēdi, quē gradū h̄.s.T. vocat moueri, eo q viuētia seipsa moueāt, oꝫ ꝛ ipm eē reducere in supio rez cām ꝗ̄ sit ea q̄ mouēdo ꝛ trāsmutādo agit, vt gradus agētiū corrn̄deāt gradib^{9} entiū in agēdo, sic.n. sicut sīt duo cōes gradus entiuꝫ.s. eē ꝛ viuere qd tn̄ viuere cōprehēdit plēs gradus, ita erūt duo ḡdus agētiū vt agētia sīt.s. agere cū motu ꝛ agere absq̄ motu, vt agens cū motu corrn̄deat gradui viuētiū seipsa, agēs āt sine motu corrn̄deat gradui entiū tm̄: sꝫ tn̄ p h̄ nō excludit q agēs cū motu nō se extendat ad gradū eoꝝ q̄ sīt entia tm̄, iō.n. est cā eē n̄ viuētiū: sꝫ verꝫ est q nō pōt in illa q̄ ptinēt ad ḡdū entis nisi iq̄ꝫtū cōicāt cū gradu viuētiū ꝗ̄tū ad moueri, lꝫ ab extrinseco moueant, suffic̄ ḡ ad ꝓpo^{m} q lapides sint entia imobilia.s. nō mouētia seipsa, qꝛ sic ptinēt ad ḡdū entis simp^{r}, q ḡdus vt sic reqrit cām altiorē ꝗ̄ sit ea q̄ agit mouēdo vt pꝫ in rōne.

cap. 19. pu^{s} libri.

vlior tāto hꝫ ꝓpriā cām altiorē: qꝛ quāto cā ē altior tāto ad plā virt^{9} ei^{9} extēdit. Esse āt ē vlius ꝗ̄ moueri: sīt.n. q̄daꝫ entiū imobilia. vt ēt pħi tradūt vt lapides ꝛ hꝫ: oꝫ ḡ q sup̄ cāz q̄ nō agit nisi mouēdo ꝛ trāsmutando sit illa cā q̄ est p^{m} eēndi pn^{m}: h̄ aūt ondimus eē deū. Deus igit nō agit tm̄mō mouēdo ꝛ trāsmutādo.

Oē āt qd nō pt ꝓducere res ieē nisi ex mā p̄iacēte agit soluꝫ mouendo ꝛ trāsmutādo: facē.n. aliquid ex mā est p motū vel mutationē q̄ndā: nō ḡ ipossē est ꝓducē res ieē sine mā p̄iacēte: ꝓduc̄ igr̄ de^{9} res ieē sine mā p̄iacēte.

4 Pre. qd agit tm̄ per motū ꝛ mutatiōeꝫ nō cōpetit vlī cāe ei^{9} qd ē eē: nō.n. p motū ꝛ mutationem fit ens ex nō ente simplr̄: sꝫ ens h̄ ex nō ente h̄. De^{9} āt ē vlē eēndi pn^{m}. †(vt onsuꝫ ē): nō igr̄ sibi cōpetit agē tm̄ p motuꝫ aut p mutatiōeꝫ: neqꝫ igit̄ sibi cōpetit indigere p̄iacenti materia ad aliquid faciendum.

5 Amp. vnūqdqꝫ agēs sibi sīle agit: agit.n. ꝓm q actu ē, illi^{9} igr̄ agētis erit ꝓducere effectū: cām do aliq̄ mō formā māe iherētē: qd est actu p formā sibi iherētē: ꝛ nō p totā subāz suā: †(vn̄ pħs in.7.meta.) ꝓbat q res māles hn̄tes foīas in materijs gn̄ant a mālib^{9} agētib^{9} hn̄tib^{9} foīas in mā: nō a formis p se exītibus. de^{9} aūt nō est ens actu p aliqd sibi iherēs. sꝫ p totā suā subām. †(vt sup̄ ꝓbatū est) igit̄ ꝓpri^{9} modus sue actiōis ē vt ꝓducat rē subsistētē totā: nō soluꝫ rē iherētē.s. formā in mā. Per hūc āt modū agit oē agēs qd māꝫ in agēdo nō reqrit. deus igit̄ māꝫ p̄iacēte nō reqrit in sua actiōe.

Aduerte q addit.s.T. dictionē exclusiuā ingens q de^{9} nō tm̄mō mouēdo ꝛ trāsmutādo agit, qꝛ nō negat qn possit aliqd mouē ꝛ trāsmutare, ex mā.n. corp^{9} adē ꝛ que formauit, sꝫ q de necitate nō agit p trāsmutatiōeꝫ māe, potuit n. corpus adē ꝛ que absq̄ trāsmutatione māe p̄iexistētis producere, simul ipsam etiā materiam producendo.

4° o ens est vlē eēndi pn^{m}. ḡ nō agit tm̄ p motū aut mutatiōē. ḡ nō eget p̄iacēti mā. 2^{a} ꝯn̄a pꝫ, p^{a} vo ꝓb^{r}, qꝛ qd agit p motū nō est vlis cā eēndi, cū p motū ꝛ mutationē nō fiat ens ex nō ente simplr̄ sed ens hoc ex non ente hoc.

Sꝫ circa hāc ꝓpōnē vltimā istari pt, qꝛ 5° phy. tex. 7° dr̄ q i gnōe simp^{r} q̄ ē mutatio i subāz fit ens simp^{r} ex n̄ ēte simp^{r}.

Nō ens fiat ex nō ente simpliciter.

Ad eui^{m} hui^{9} ꝯsiderādū ē q ens simplr̄, trib^{9} modis accipi pt, vno^{o} vt distiguit̄ ꝯ̄ ens ꝓz qd, ꝛ tūc subā dr̄ ens simp^{r} qꝛ sibi ꝯuenit eē tāꝗ̄ ei qd ꝓpe hꝫ esse, alio^{o} vt distiguit̄ ꝯ̄ ens ꝯctū ꝛ limitatuꝫ, ꝛ tūc ens sub absoluta rōne entis dr̄ ens simp^{r}, 3° vt distinguit̄ ꝯ̄ ens priale, ꝛ tūc ens ex oibus suis ptib^{9} ꝯstās dr̄ ens simp^{r}, oib^{9} istis modis creatio ē ad ens simp^{r} ꝛ ē ex nō ente simp^{r}, nā qd ꝓpe creat̄ est id qd in suo eē subsistit vt dr̄ p^{a}.q.45. ꝛ sic fit ens simp^{r} p^{o} mō, ens ꝗ̄ sub cōi rōne entis est foīalis termīs p se creatiōis, creat̄.n. vnūqdqꝫ ex eo q ē ens, sic̄ vnūqdqꝫ vr̄ iq̄ꝫtuꝫ ē coloratū, ꝛ sic fit ens simplr̄ ex nō ente simp^{r} 2°, qꝛ vꝫ pu^{9} non erat rō entis in aliq̄ ex q̄ fiat qd creatur. Itē ens totaliter.i. ꝗ̄tuꝫ ad oia q̄ sīt de eius rōne p creatiōēꝫ ꝓducit̄, ꝛ sic fit ens simplr̄ 3° ex nō ente simp^{r}, qꝛ sit nulla eius pte p̄existēte, p gnōnē āt nō fit ens simpliciter 3° ex nō ente simp^{r}, qꝛ nō fit mā, nō ēt ens simp^{r} 2°, qꝛ ens absolu^{te} nō ē foīal' termīs gnōnis sꝫ aliq̄ deter^{ta} spēs entis, sꝫ fit ens simp^{r} p^{o} mō, qꝛ fit subā ex nō subā. s.Th. ḡ accipit ens simplr̄ h̄ loco duob^{9} modis vltimis, pħs āt p^{o} tm̄mō accipit vbi allegat̄, iō nlla ē ꝯdr^{o}.

† T. cath.

† cap. 16. lib. preced.

5° oē agēs qd māꝫ i agēdo reqrit ꝓduc̄ soluꝫ for^{m} i mā, de^{9} āt n̄ ꝓduc̄ soluꝫ for^{m} i mā sꝫ totā rē sbsistētē. ḡ ꝛc. ꝯn̄a nō cū a^{a} mior vo ꝓb^{r}, de^{9} ē ēs actu n̄ p for^{m} iherētē sꝫ p totā sbāz suā. ḡ ꝛc. ꝓbat̄ ꝯn̄a, qꝛ vnūqdqꝫ agit sibi sīle cū agat ꝓz q ē actu, vn̄ 7° met^{e}. ꝓbat̄ q res māles hn̄tes for^{a} in materijs gn̄ant̄ a mālibus agētibus nō aūt a formis separatis.

Sꝫ vr̄ ista rō nō ꝯcludere, si.n. qꝛ de^{9} agit sibi sīle, cuꝫ ipse sit totus actu, oꝫ vt ꝓducat totā subām rei, eadē rōne oportebit vt oia res ꝓducta ab eo sit oio simplex, sic ipse est simplicissimus, ꝛ sic de alijs pfectiōib^{9} diuinis, sequet̄ ēt q nō producet mām, qꝛ mā non est ens actu sicut est deus.

Nō q de^{9} est totus actu oꝫ vt totā subām rei ꝓducat.

Pro intelligētia hui^{9} ꝯsiderādū est q agēs dupl'r ꝯsiderari pōt.s. māl'r ꝛ formal'r, māl'r qdē iq̄ꝫtū in ipso ꝯsideratur hec vel illa nā puta hō, equus ꝛ hmōi, foīal'r aūt qn̄ cōsiderat̄ cū ordine ad actionē a qua denoīat̄ agēs, sīl'r effectus māl'r ꝯsiderat̄, vt est hec res, foīal'r aūt vt est effect^{9} ꝛ res ꝓducta, vtroq̄ mō oꝫ agēs ꝓducere sibi sīle, sꝫ diuerso modo, si.n. ꝯsideret̄ agēs māl'r, tūc agēs ꝓducit sibi sīle in quātū effect^{9} ꝓduct^{9}, ꝓm formā suā ꝯtinet̄ p aliq̄ꝫ sīltudinē in agēte, nō oꝫ aūt vt effect^{9} in oib^{9} assilet̄ agēti, sꝫ sufficit vt aliq̄ꝫ sui sīltudinē in ipso hēat, sicut lꝫ deus sit itellectualis nō tn̄ lapis ab eo ꝓduct^{9} est itellectualis, sꝫ sīlis est deo, iq̄ꝫtū est ens ꝛ subā ꝛ vt foīa lapidis ꝯtinet̄ ꝗ̄tū ad oēm sui pfectionē vtual'r in deo, si aūt ꝯsideret̄ agēs foīal'r vt agēs est, oꝫ iter agēs ꝛ effectū eē sīltudinē ꝗ̄tū ad mo^{m} actiōis qua agēs agit ꝛ ꝓductiōis passiue qua effect^{9} ꝓducit̄, iō si mod^{9} agētis in agēdo est vt agat p pte sui tm̄, modus effectus ꝓducti est vt ꝓz pte tm̄ ꝓducat̄, si aūt modus

agētis est/vt ꝟ3 totā suā subā3 agat/mod⁹ effect⁹ erit vt ꝟ3 totā suā subā3 ꝓducat/iter agēs ḡ/ꝛ effcm̄ formalr̄ sūpta/o3 suo mō silitudinē eē/sic ꝛ iter ea si mālr̄ sumāt/ad ꝓ^m itaqꝫ p3/ꝙ ꝯña nulla ē/q2 sit trāsit⁹ ab agēte ꝛ effectu formalr̄ sumptis ad ea vt mālr̄ ꝯsiderant/ꝺr̄ tn̄ ꝙ ēt si mālr̄ sumant nō v3/agēs agit sibi sile/ḡ qḋ ꝓducit a deo est oīo simplex/sic nō seqt̄ de⁹ est intellectualis ḡ la pis ab eo ꝓductꝰ est itellualis/ q2 agēs ꝓducēdo aliquē effcm̄ nō o3 vt ꝓducat eū silem q̄tū ad oīa q̄ sūt in ipso/ s3 q̄tū ad formā3 ꝟ3 q̄3 est ꝓductiuum illi⁹ effect⁹ vt sic/de⁹ āt vni⁹ effectus est ꝓductiu⁹ vt ꝯtinet i se ei⁹ ꝑfectionē/est aūt ꝛ alteri⁹ ꝓductiuus vt illius ꝯtinet ꝑfectionē/v3 aūt est ens actu ꝟm totā subā3.ḡ ꝓducit totā subam/q2 eē actu est agēti rō agēdi/nō aūt esse summe simplex vt sic/ad 2^m ēt negat ꝯña/l3 eni mā n̄ sit silis deo i h̄ ꝙ ē eē i se ens actu/assilat̄ tn̄ sibi i h̄ ꝙ aliq̄ rōnē entꝭ ꝑticipet.

6 ¶ Itē mā cōpat̄ ad agēs sic recipiēs actionē q̄ ab ipso ē. Act⁹ n.q̄ est agētis vt a q̄: est patiētis vt in q̄. Igit̄ reqrit̄ mā ab aliq̄ agente vt recipiat actionē ipsi⁹: ipsa.n.actio agētis in patiēte recepta: est act⁹ agētis ꝛ forē: aut aliq̄ ichoatio forē in ipso. Deus āt nō agit actiōe aliq̄ q̄3 neceē sit i aliq̄ patiēte recipi: q2 sua actio est sua suba.† (vt supra ꝓbatu3 est).non igit̄ ad ꝓducendu3 effectu3 requirit māa3 preiacētē.

¶ 6^a. Deus nō agit actiōe q̄3 sit neceē recipi in aliq̄ patiēte/cū sua actio sit sua suba/ḡ ꝛc̄. Probat̄ ꝯña/q2 mā reqrit̄ ab aliq̄ agēte vt recipiat actionē ei⁹/cū actio sit act⁹ agētis in patiēte recept⁹/est.n.act⁹ agētis ꝛ formę.i.act⁹ ab agēte ꝛ forā agētis ꝓduct⁹/aut aliq̄ ichoatio forę in ipso.i.ichoatio forę agētis in patiēte/dū ipsa forā que in patiēte ꝓducit̄ adhuc est in fieri nūdū hn̄s eē cōpletū/ꝑ vtrūqꝫ.n.modum dicēdi signat̄ ꝙ actio in patiēte recipitur.

¶ Aduerte hic ꝙ ponit.s.T.actionē trāseūtē nō eē in agēte/s3 in patiēte/ꝛ ꝙ nō loquat̄ de actiōe ꝯsecutiue.s.ꝑ effectu ꝑ actionē ꝓducto/manifestū est ex eo ꝙ negat actionē diuinā reqrere māam/q2 est dei suba/ꝯstat.n.si acciperet actiōe3 ꝓ effcū ac^{ne} ꝛ n̄ eēntialr̄ ꝑ ipsa ac^{ne}/ꝙ ac⁹ dei n̄ eēt ei⁹ eēn^a.

Utrū actio transiens ponatur i deo.

¶ S3 occurrit du^m circa aīs hui⁹ rōis/ꝗ̄ actio trāsiēs mālr̄ sumpta nihil aliud est q̄3 ipsa forā producta vt est in fieri siue vt est motus/sed nō est incōueniēs ꝓductā formā a deo/idigere mā in qua recipiat̄/ista.n.nō est eēntia dina.ḡ ꝛc̄.

¶ 2° supl⁹ capite ꝑ vbi distinxit.s.T.duo gn̄a actionū dixit vtrāqꝫ actionē imanētē.s.ꝛ trāseūtē deo ꝯuenire/s3 de rōe actiōis trāseūtis est vt in patiēte recipiat̄/ibi.n.di ꝙ est ꝑfectio passi.ḡ aliq̄ ac⁹ dei trāsiēs recipit̄ in patiēte/ꝛ sic idi(get mā.

¶ Ad hui⁹ eui^m itelliḡdū ē ꝙ de actiōe trāseūte 2^r possumus loq̄/aut iq̄3 ꝟ3 rē ꝛ ꝟ3 ei⁹ ꝓpriā rōnē/aut ꝟ3 mo^m signandi/ꝛ ꝟ3 q̄ndā silitudinē/si ꝟ3 ꝓpriā ei⁹ rōnē ꝯsideret̄/sic actio eēntialr̄ est mot⁹ ꝛ ꝯnotat respectū in agēte/mot⁹ n.vt ab h̄/est actio vt dr̄ 3° phyſi.si āt ꝯsideret̄ ꝟm q̄ndā silitudinē ꝛ mo^m signandi tm̄/sic nō est eēntialr̄ mot⁹/s3 dicit̄ aliqd in agēte remanēs qḋ signat̄ vt in aliud trāsiēs/inq̄3^m ꝑ ipm aliqd ab agēte distictū ꝓducit̄ in eē. sic.n.si velle nr̄m eēt ꝟ3 se/rez ꝓductiuū vt ipm velle eēt ipm ꝓducere ꝓducere res eēt ꝟm rei vitatē actio imanēs/q2 eēt idez oīno qḋ velle/tn̄ signaret̄ ꝑ mo^m in alte3 trāseūtis. Actio ḡ diuina qua res in eē ꝓducunt̄ cū nō sit aliud q̄3 ipm velle diuinū ꝛ ipsa dei suba q̄ a gn̄e mot⁹ est oīno sepata/nō est actio transiens ꝟ3 rei vitatē s3 actio imanēs q̄ est velle ꝛ itelligere/ꝟ3 n.ꝙ deus intelligit ꝛ vult/ita res in eē ꝓcedūt absqꝫ alia media actiōe/ꝛ motu: sed ve3 est ꝙ h3 aliq̄3 silitudinē cu3 actiōe trāseūte/inq̄3^m ꝑ ipsa3 aliqs effect⁹ in creaturis relinquit̄/ꝛ iō a nobis signat̄ ꝑ mo^m actiōis transeūtis in aliud/cū dicimus de⁹ ꝓducit aut creat res. Un̄ pōt dici actio trāsiens ꝓductiue/q2 h3 ter^m extrinsecū ꝓductū/nō aūt subiectiue qḋ est ꝓpie eē actionē trāseūtē/q2 nō recipit̄ in aliq̄ extrinseco subito/s3 remanet in agēte. Est itaqꝫ mēs.s.T.h̄ loco ꝙ de⁹ nō agit actiōe q̄ vere ꝛ ꝟm ꝓpriā rōnē sit trāsiens/iō nō agit actione quam necesse sit recipi in patiente.

¶ Ad ꝓ^m in oppo^m dr̄/ꝙ aīs ve3 est de actione que vere est trāsiens/actio aūt diuinā vt diximus nō est vere trāsiēs/s3 tm̄ ꝟ3 silitudinē ꝛ mo^m signandi.

† cap. 6. huius.

7 ¶ Preterea oē agēs qḋ in agēdo reqrit mā3 preiacētē: h3 materiā ꝓportionatā sue actiōi: vt qcqd est in vitate agētis totū sit in pō māeꝛalꝭ nō posset in actū ꝓducere qcqd ē i sua vtute actiua: ꝛ sic frustra h̄ret vtutē ad il/

¶ Si aūt istet̄ iterū/ꝙ l3 actio diuina qua deus res simplici opōne in eē ꝓducit nō sit vē trāsiēs/tn̄ actio qua aliq̄ qḋ corpus localiter mouet aut alterat/est vere trāsiēs/q2 i aliis mouētib⁹ ꝛ alterātib⁹ nihil aliḋ est actio eo3 trāsiēs q̄3 ipse mot⁹ vt est a mouēte/ꝛ sic vē attribuet̄ deo actio trāsiēs. Itē cū actio trāsiēs ex sua rōe dicat aliqd egrediēs ab agēte ꝛ receptū in passu3/q̄re nō ꝯcedit̄ deū h̄re ac^{nem} a se trāseūtē/sic ꝛ h̄re aliud a se ꝓductu3.

¶ Ad ꝓ^m r̄ndet̄ ꝙ in agētib⁹ ꝛ mouētib⁹ creatis/q2 nō sūt puri act⁹/neceē est ꝙ sua actio a vtute distinguat̄/tāq̄3 actualitas ab eo cui⁹ est actualitas/iō nimi3 si mot⁹ est taliū agētiū actio/in deo aūt nō est pōēe ponere ꝙ actio sua a sua vtute distinguat̄/aliogn ꝑ aliqḋ a se distictū ꝯstitueret̄ in actu/ꝛ sic i ipo aliqd potētialitatis eēt/ꝛ iō mot⁹ corpis ab eo moti n̄ pt eē ei⁹ ac^o/s3 ē effect⁹ ꝛ terius sue ac^{nis} q̄ ē suū velle.

¶ Ad aliud dr̄ ꝙ actio noiat cōple^m po^e/ꝛ est agētis ꝑfectio saltē ꝑ mo^m finis q̄/vt supi⁹ dcm̄ est/effectus āt nō est po^e cōplemētū/neqꝫ agētis ꝑfectio/s3 magis ꝑ agēs suū eē ꝛ suā ꝑfectionē acqrit/l3 possit dici finis agētis ex pte actiōis trāseūtis se tenēs/nihil aūt extrinsecū a deo pōt esse cōplementum potentię diuinę aut dei ꝑfectio/sed bene a deo pōt h̄re complementum sui esse ꝛ suę perfectionis.

¶ Ad 2^m principale dr̄ ꝙ.s.T.sępius accepit actionē transeuntē silitudinarie ꝛ ꝟm modū signandi/nō aūt ꝓpie/velle enim diuinū vt ad ipsum seqtur extrinsecus effectus h3 silitudinē cū actione trāseunte ꝛ distinguit̄ ab imanēte vt sic ꝟm rationē/inq̄3tū per immanentē vt immanens est nullus producitur effectus extrinsecus.

¶ 7° Nulla mā est ꝓportionata diuinę actiōi. ergo ꝛc̄. Probatur ꝯña/q2 oē agēs qḋ in agēdo reqrit māam preiacentē h3 māam sue actiōi ꝓportionatā/vt qcqd est in virtute agētis totū sit in po^a materię/alias frustra esset illa vtus/eo ꝙ agēs nō posset ꝓducere qcquid esset in sua virtute aīs vero ꝓbatur/q2 virtus diuina est simplex ꝛ infinita/mā autē non pōt recipe q̄3cunqꝫ q̄3titatē vt dr̄ 3° phyſico. nō est eni3 susceptiua maioris q̄3titatis q̄3 sit q̄3titas cęli/cum tn̄ deus possit in infinitum maiorem semper q̄3titatem producere vt fortasis inferius ostendetur.

Utrum si agentia creata nō haberent māam sibi ꝓportionatā essent frustra.

¶ Sed non dr̄ hec rō ꝯcludere/diceret.n.aliqs non oportere agens qḋ reqrit māam h̄re māam sibi ꝓportionatā/nec tn̄ ꝓpter hoc esset virtus agētis frustra/vt eni3 inqt.s.T. ꝑmo sen.distin.43.art.1.3^m ꝛ po^a.q.1.2^e ꝓ^m/l3 virtuti diuinę nulla correspondeat potentia passiua adequans eam/non tamen dicitur virtus diuina frustra esse.

¶ Ad huius intelligentiā ꝯsiderādū ꝙ aliter est de potētia agentiū reqrentiū māam preexistentem/ꝛ aliter de po^a que māam non presupponit/agentia eni3 que materiā presupponunt ꝛ nō possunt nisi ex mā preiacente opari hn̄t virtutem suā in ordine ad māam ꝑficiendā/ideo ꝑfectio materię est finis saltē proximus talis agētis/ꝛ q2 frustra est qḋ or

dinatur ad finē ꝛ ipsum nō ↄsequit̃/ideo si nō sit mã totius v̄tutis agētis susceptiua/illa virtus frustra erit ꝛ vana/eo ꝙ nō possit agens totū qd̄ est in sua virtute actiua in actuʒ ꝑducere/s3 agēs qd̄ pōt absq3 presupposita mã opari non ordinat̃ ex se ad mãm pficiēdã vt ad finē/iō q̃uis nō inueniat̃ mã totius virtutis eius susceptiua/nō tñ ꝓpter hoc v̄tus illa frustra erit/
si ergo agēti ex mã supposita si corrñderet mã ꝑportiōata/virtus illius agētis frustra cēt/nō aūt frustra est v̄tus dei/q̃uis sibi potētia passiua adequata/nō rñdeat/q2 v̄tus diuina nō agit ex preiacēti mã de neccitate sed pōt ex nulla subiecta mã preexiste vnāquāq3 rē ꝑducere.

†T. c. 60.
†Ca. 43.

ℭ Aduertēdū ē ꝙ .8. T. ex eo ꝙ mã nō est in po^a ad q̃titatē quācunq3/arguit/ꝙ mã nō h3 ꝑportiōes adequatiōis ad deū/q2 ex hoc ꝙ mã nō est n̄alr susceptiua cuiuscūq3 q̃tita tis/cū tñ q̃titas sit accidens/ↄñs mãm/multo magis bñi pt/ꝙ nō est in po^a ad al's formas ꝑ po^m di uinaʒ ꝑducibiles q̃ in mã recipi non pñt/vt sũt intelligentię.

la. Mã aūt non h3 talem ꝑportionē ad deū. Nō enī3 in mã est potētia ad q̃titatē q̃cūq3. †(vt p3 p ph'm in .3. physi.) cū aūt diuina pō sit simplex ꝛ īfinita. †(vt in p̄ ośsum est). de^9 igit̃ nō req rit materiam preiacentē ex qua de necessitate agat.

8 ℭ Adhuc diuersaꝝ reꝝ diuerse sũt mãe. nō. n. ē eadē mã spūaliū ꝛ corpaliū nec corpoꝝ celestiū ꝛ corruptibiliū. ℭ Qd̄ qdē ex h̄ pꝫ qd̄ recipe qd̄ est ꝑpetas mãe nō eiusdē rōnis est in ꝓductis. Nã receptio q̃ est in spūalibus ē itelligibilis: sic itell's recipit spēs itelligibiliū nō ₛm esse mãe. Corpa v̄o supcelestia recipiūt inouationē situs. Nō aūt inouationē essendi: sic corpa iferiora. Nō est igit̃ vna mã q̃ sit in pō ad eē vle. Ipse aūt de^9 est totius eē cã vlr: ipsi igit̃ nulla mã ꝑportiōalr rñdet: nō igit̃ mãm ex necessitate requirit.

9 ℭ Amp̄. quoꝝcūq3 in rerū nã est aliq̃ ꝑportio ꝛ aliq̃s ordo: oꝫ vnū eoꝝ eē ab alio vel ambo ab aliq̃ tertio: opꝫ. n. ordinē in vno ↄstitui rñdēdo ad aliud: al's or

ℭ 8°, ꝛ est ↄfirmatio ꝓcedēti rōnis/diuersaꝝ reꝝ diuersa sũt mãe/ḡ nulla mã est quę ꝑportionalr diuinę v̄tuti rñdeat/p3 ↄñtia/q2 de^9 est vlis cã totius esse/ḡ si nō est vna mã susceptiua ois eē/nulla mã est diuine v̄tuti adeq̃ta/añs v̄o ꝓbat̃/q2 ↄstat nō eē eādē mãm corpaliū ꝛ spūaliū/corpoꝝ celestiū ꝛ corruptibiliū/cū recipe qd̄ est ꝑpriū mãę nō sit eiusdē rōnis in oib^9.

ℭ Aduertēdū ꝙ noie mãę nō accipit̃ hic mã h^a q̃ est ps eēntialis reꝝ mãliū/s3 accipit̃ oē receptiuū/q2. n. ꝑpriuʒ mãę primę est esse receptiuū formę sūbalis/iō oē alteri^9 formę receptiuū vt sic h3 rōnē mãę largo mō accipiēdo mãm/ꝛ q2 susceptiua sũt diuersaꝝ rōnū sicut ꝛ recipe diuersificat̃ ₛ3 rōnem/eo ꝙ aliud sit recipe formę imãlis/ꝛ aliud formę sūbalis/ꝛ corpa celestia recipiūt inouationē situs nō aūt inouationē eēndi/iō dr̄ diuersaꝝ reꝝ diuerse esse materię.

ℭ Notādū ēt cū īngt mãm celi nō recipe inouationē eēndi/s3 tm̃ inouationē situs/ꝙ loqt̃ de mã iam exñte/sic eni l3 ₛ3 fidē mã celi suscepit eē de nouo/q2 sil' ꝑducta est cū forma celi/postq̃ tñ ꝑducta est in esse/nō est alterius esse receptiua/vt possit dici ꝙ accipit innouationeʒ essendi sūbalr/sed bene accipit innouationem situs ₛm ipsas celi partes.

ℭ 9° arguit̃ admisso etiã ꝙ esset aliqua mã diuinę actioni ꝑportionata/si inuenitur aliqua mã diuinę actioni ꝑportionata/illius deus est cã/ergo ꝛc. patet ↄña/q2 ꝑducēdo illam nō indiget mã/añs vero probat̃/q2 quorūcunq3 est aliqua ꝑportio ꝛ aliq̃s ordo vel vnū eorū est ab alio/vel ambo ab aliquo tertio/opꝫ enim ordinem cōstitui in vno per correspondentiã ad aliud/alias ordo ꝛ ꝑportio illa esset a casu/qd̄ primis principijs ↄuenire nō pōt/de^9 autē neq3 est a mã neq3 ab alia cã/cū sit p^m ens. ergo ꝛc.

do vel ꝑportio eēt a casu: quē in primis rerū p̄ncipijs ponere est impoſe: q2 seq̃ret̃ magis oia alia esse a casu. Si igit̃ sit aliq̃ mã diuine actiōi ꝑportiōata: oꝫ vel ꝙ alteꝝ sit ab altero vel vtrunq3 a tertio. Sed cū de^9 sit primū ens ꝛ p̄ma cã: nō pōt eē effect^9 mãe nec pōt eē ab aliq̃ tertia cã. Relinquit̃ igit̃ si inuenitur aliqua materia ꝑportionata diuine actioni: quod illius ipse sit causa.

10 ℭ Adhuc qd̄ ē in entib^9 p̄mū oꝫ eē cãm eoꝝ q̃ sũt: si eni nō eēnt cãta: nō essent ab ipso ordinata. (vt iã ośsum est). iter actū aūt ꝛ potētiã talis est ordo: ꝙ l3 in vno ꝛ eodē qd̄ q̃n̄q3 ē pō q̃n̄q3 actu pō sit p̄or tpe q̃ act^9: l3 act^9 sit prior nã: tñ simplr loquēdo opꝫ actuʒ pō priorē eē: qd̄ p3 ex h̄ ꝙ pō nō reducit̃ in actū nisi p ens actu: sed mã est ens in pō: ergo oꝫ ꝙ deus q est actus primus ꝛ purus sit simplr ea prior: ꝛ p ↄñs cã ipsi^9. Nō ergo sue actiōi presupponit̃ mã ex necessitate.

11 ℭ Itē3 mã p̄ia aliquo mō est: q2 est ens in potētia. Deus aūt est cã oium q̃ sunt. †(vt sup̄ ostē

ℭ Aduertendū, ꝙ cū illa dicant̃ a casu euenire q̃ preter intētionē alicuius agētis eueniūt/si ꝑportio inter aliqua oꝫ a casu nō eē/oꝫ vt ab aliqua cã intēdat̃/hoc aūt non pōt esse nisi aut vnū causet alterū intendens ꝑducere sibi ꝑportiōatū/aut vtrunq3 ab aliqua cã intendente duo sibi ꝑportionata cãre ꝑducat̃/ꝛ hoc īsinuauit .8. T. cū dixit/ꝙ oꝫ ordinē in vno ↄstitui p corrñdētiã ad aliud. l. oꝫ vt ordo ꝑ se statuatur ab aliq̃ intēdente ꝑportiōeʒ ꝛ ordinē vnius ad alterum.

ℭ 10° mã est ens in po^a ꝛ deus est actus primus ꝛ purus. ḡ est simpliciter prior mã. ergo deus est cã materię/ergo suę actiōi nō de neccitate presupponit̃ mã/probat̃ p^a ↄña/q2 actus nō soluʒ est prior po^a nã/sed ēt tpe simpl'r loquendo/cū mã nō reducat̃ in actū nisi p ens actu. 2ª etiã ꝑbat̃/q2 qd̄ est in entibus primū est cã eoꝝ que sunt/aliogn inter se non essent ab ipso ordinata/vt ostensuʒ est in primo.

†Ca. hu^9

ℭ 11° deus est cã oium que sunt/mã p^a aliquo modo est/q2 est ens in potentia. ergo est causa materię primę. ergo diuina actio mãm preexistentem nō de necessitate requirit. Notãdum ꝙ .6. T. volens probare ꝙ deus res ex nulla preexistente mã produxit/ↄcludit in oibus fere rōnibus ꝙ sua actio de neccitate mãm preiacentē non reqrit/q2 tota rō difficultatis apud antiquos ph̄os erat/q2 existimabant nihil fieri nisi ex p̄iacenti mã posse/ideo si ostendit̃ nō esse opus mã preiacente actioni diuinę/satis ↄstat cū oia a deo ꝑducta esse sit probatum/illa ex nulla mã producta esse.

ℭ Cōfirmat̃ denīq3 ↄ̃ auctē Gen. p̄ in p̄n^o creauit deus ꝛc.

ℭ Postremo ex h̄ excludi ośdit̃ antiquoꝝ ph̄oꝝ opinio/q sola pticularia agētia ↄsiderātes/quoꝝ actiōib^9 videbãt sp aliqd p̄iacere/existimauerūt mãe nullã oio cãʒ eē/ꝛ p ↄñs ex nihilo nihil fieri/qd̄ in vlī cã essendi nō est necesse.

sum est). deus igitur est cã materie prime cui nulla preexistit. diuina igitur actio naturaꝫ preexistentẽ non requirit. † ❡ Hãc autem veritateꝫ diuina scriptura confirmat dicẽs Geñ. primo. (In principio creauit deus celum ꝛ terrã). nihil enĩꝫ est aliud creare quam absqꝫ materia preiacenti aliquid in esse ꝓducere. † ❡ Ex hoc aũt cõfutatur error antiquorum phõꝝ qui ponebant materie oĩno nullam cãm esse: eo qḋ in actionibus particularium agentiuꝫ semꝑ videbãt aliquid actiõi preiacere: ex quo opinionem sumpserunt omnibus cõmuneꝫ ꝙ ex nihilo nihil fit: quod quidem in particularibus agentibus verũ est. Ad vniuersalis aũt agentis quod est totius esse actiuũ cognitionẽ nondum peruenerant: queꝫ nihil in sua actiõe ꝓsupponere nec̃e est.

❡ Q̃ꝫ creatio non est motus neqꝫ mutatio. Capitulũꝫ. 17.

Hoc aũt ostenso manifestum est quod dei actio q̃ est absqꝫ mã preiacente ꝛ creatio vocatur non sit motus neqꝫ mutatio proprie loquendo. ❡ Motus enim omnis vel mutatio est actus existentis in potentia scḋm ꝙ huiuſmodi. In hac aũt actione non preexistit aliquid in potẽtia ꝙ suscipiat actionem. † (vt iam ostensuꝫ est). igitur non est motus neqꝫ mutatio.

2 ❡ Itẽ extrema motus vel mutationis cadunt in eundeꝫ ordinem: vel qꝛ sunt sub vno gñe: sicut ꝯ̃ria: vt pꝫ in motu augmenti ꝛ alterationis ꝛ ꝑm locũ lationis: vel qꝛ cõicant in vna potentia mãe: vt ꝑuatio ꝛ forma in generatione ꝛ corruptione. Neutruꝫ aũt põt dici in creatiõe: potentia enim ibi nõ est nec aliqd eiusdem generis qḋ presupponatur creationi. (vt ꝓbatũ est). igitur non est ibi: neqꝫ motus: neqꝫ mutatio.

3 ❡ Preterea in omni mutatiõe vel motu opꝫ esse aliquid aliter se hñs nunc ꝛ prius: hoc eniꝫ ipsuꝫ nomen mutationis ostẽdit: vbi aũt tota subã rei in esse ꝓducit̃ nõ põt eẽ aliqḋ idẽ alr ꝛ aliter se hñs: qꝛ illud nõ esset ꝓductuꝫ: sed productioni presuppositũ: nõ ẽ ergo creatio mutatio.

4 ❡ Adhuc oportet ꝙ motus vel mutatio duratione precedat id quod fit per mutationeꝫ vel motum: quia factum esse est principium quietis ꝛ terminus motus: vnde oportet omnẽ mutatiõeꝫ esse motũ vel terminuꝫ motus q est successiuus: ꝛ pp hoc

❡ Super capitulum. 17m.

Ostenso ꝙ actio diuina est absqꝫ mã preiacente ꝛ ex ꝯ̃sñti ꝙ est creatio, restat oñdere quõ ipsa creatio ab actiõe trãseũte creature distinguat̃, ꝛ ponunt̃ due ꝯ̃nes. Circa pͣm aũt ꝯ̃nẽ duo facit. s. T. p̃ ponit ꝯ̃nẽ cũꝫ suis ꝓbõnibꝰ, 2° deduc̃ q̃dã coir° in seq. ca°. p°q̃ ꝯ̃ ẽ. Creatio nõ ẽ motus neqꝫ mu° ꝓp̃e loq̃ndo, ad dit̃ aũt ꝓp̃e loquẽdo, vt oñdatur ꝙ iꝓꝓ̃e ꝛ 2m modũ sigñandi nõ incõuenit creationẽ mutationẽ dici, ꝓbat̃ ꝯ̃, tũ qꝛ motus ꝛ mu° est actꝰ existẽtis in po°, in creatiõe aũt nihil preexistit in po° in q̃ suscipiat̃ crea°, tum qꝛ extrema motꝰ ꝛ mutͥs cadũt in eũdẽ ordinẽ, qꝛ aut sũt eiusdẽ gñis, vt ꝯ̃ria, aut cõicãt i vna po° vt ꝑuatio ꝛ forã, in creatiõe aũt nõ ẽ po° preexñs, neqꝫ aliqd eiusdẽ gñis qḋ ꝓsuppõat̃ creatiõi, tũ qꝛ in creatiõe vbi tota rei subã ꝓducit̃ nõ ẽ aliqd ideꝫ alr se hñs nũc ꝛ priꝰ, qꝛ illḋ eẽt ꝓsuppositũ ꝛ nõ ꝓductũ, i motu aũt oꝫ eẽ aliqd qḋ alr se habeat nũc ꝛ prius, vt ipm nomẽ mutͥs oñdit: tũ qꝛ motus vel mu° duratiõe ꝑcedit id qḋ fit, qꝛ factũ esse terius motꝰ est ꝛ ꝑn° qetis, vñ ẽt mutͥõem oẽꝫ oꝫ eẽ motũ aut teriuꝫ motꝰ q est successiuꝰ, ꝛ qḋ fit nõ est qḋ ꝯuenit rei q̃ꝫdiu est motꝰ, in creatiõe aũt h̃ nõ est, qꝛ si ꝑcederet, oporteret sibi ꝯ̃stitui aliqḋ subiꝫ.

❡ Circa id qḋ dr̃ in 2ª rõe. s. ꝙ extrema motꝰ cadũt in eũdẽ ordinẽ aduertẽdũ, ꝙ sic itellr ea i eũdẽ ordinẽ cadẽ, qꝛ i vno q̃dã ad qḋ ordinẽ hñt vniunt̃. s. aut i vno gñe, sicut i motu ꝯ̃ria, aut i vna po°, vt i mutͥe ꝑua° ꝛ for°.

❡ Circa 3m rõnẽ cũ dicebat̃ ꝙ in creatiõe nõ est aliqd qḋ se hẽat nũc alr q̃ꝫ priꝰ dubitat̃, qꝛ cũ aliqd de nouo creat̃, id qḋ creatur nũc est in reꝝ nã, ꝛ prius nõ erat in reꝝ nã, ergo est aliqd in creatione qḋ se hꝫ nũc aliter q̃ꝫ prius.

❡ Rñdet̃ ꝙ in creatiõe eẽ aliqd qḋ alr se hẽat nũc ꝛ priꝰ 2r põt itelligi. Uno° ꝓp̃e, tãq̃ꝫ subm realr ꝑexñs in nã qḋ ab vno terio ad aliũ transmutet̃, sicut cũ gñat̃ hõ, ꝑexistit mã q̃ priꝰ est sub vna for° cũ ꝑuatiõe forẽ hoĩs, postmodũ accipit hoĩs formã ꝛ eẽ, alio° iꝓꝓ̃e tãq̃ꝫ terius q ipsaꝫ creationꝫ realr ꝓductꝰ, q priꝰ nõ erat actu ꝛ postmodũ est in actu, h̃ mõ lꝫ terius nõ sit subm qḋ trãsmutet̃ de nõ eẽ in eẽ, qꝛ ꝑus nõ erat in nã ipse terius, puta hõ, vt posset dici eẽ realr sub nõ eẽ, tñ intͭ ꝯ̃siderãs nõ eẽ eiꝰ in vna pte tpis vͥi aut imaginarij, ꝛ eẽ in altera tpis pte, accipit illũ ꝑ modũ subiti mõ sub nõ eẽ mõ sub eẽ existis, ꝛ sic ꝑm itͥm ipse terius est aliq̃ mõ subm alr se hñs, dũ hñs eẽ in intͥm priꝰ ꝯ̃siderat̃ sub ñ eẽ reali, postmo° sub eẽ. s. T. q̃ itelligit ꝑm ñ 2°, i creatiõe. n. nullũ preſuppõit̃ subꝫ qḋ alr se hẽat nũc ꝛ priꝰ, cũ creatio sit ex nulla ꝓsupposita mã, lꝫ hñs terius ꝓducit̃ i actu q priꝰ nõ erat i actu, ꝛ sic ꝑ itͥm ꝯ̃siderat̃ tã q̃ꝫ subꝫ trãsiẽs ab vno ter° i altex, q̃uis magis ꝓ subo imagienur ipꝫ tps aut vex aut imaginariũ in cuiꝰ vna pte ẽ nõ eẽ rei, in alia vo esse, vt dr̃ po° q. 3ª arti°. 2°.

❡ Ad argm itaqꝫ dr̃, ꝙ ꝓcedit de eo qḋ alr se hꝫ nũc ꝛ priꝰ ꝑ modũ terͥm ꝑꝫ rẽ, ꝛ subiꝫ ꝑꝫ modũ itellͥdi, qḋ nõ negat. s. T. i creatͥm iuẽiri, nõ aũt de eo qḋ alr se hꝫ tãq̃ꝫ subꝫ preexñs in nã.

❡ Circa vltͥm rõnẽꝫ attẽdẽdũ ꝙ mu° q̃ est terius motus, vt gñõ ꝛ corruptio, 2r põt accipi. Uno° ꝑ se ꝑcise vt distiguit̃ a motu vt terius eiꝰ. Alio° vt sil' cũ ipm motũ ad quẽ seqt̃ ꝛ ipsaꝫ mutͥõem q̃ ẽ terius. Cũ igr̃ iqt. s. T. oportẽ vt motꝰ ꝛ mu° ꝑcedat tpe id qḋ fit ꝑ mutͥõem, si accipitur mu° p°°, qꝛ cũ sit teriuꝫ motꝰ ꝛ sit in istãti sil' ẽ cũ re ꝓducta, vñ sil' res gñat̃ ꝛ gñata est accipiẽdo gñõnẽ illo°, sicut ẽt igt. s. T. p°. q. 45. ar° 2° 3m ꝙ aliqd sil' illumiat̃ ꝛ illumiatũ ẽ, sꝫ accipit̃ 2° mu°, sic. n. mu° rõne motꝰ ꝑcedit id qḋ ꝓducit̃, q̃ꝫdiu. n. motꝰ est tẽdẽs ad istãtaneã introductͥõem forẽ in mã ꝛ disponẽs mãꝫ ad forẽ suscẽtͥõem, res nũdũ ẽ, neqꝫ ẽ genita, sꝫ sit ꝛ gñat̃, in ter° ãt motꝰ ẽ genita. Et iõ motꝰ ꝛ mu° tpe ꝑcedit id qḋ ꝓducit̃ ꝑ taleꝫ mutͥõem, sicut motꝰ ꝑcedit termm motus ꝛ gerẽ. Sꝫ ꝯ̃ ꝑdictã ꝯ̃nẽ eẽ vr̃, qꝛ Ari. 5° phẏsi. ꝓbat generationẽ esse mutationeꝫ, qꝛ per ipsam fit quod non est sed multo magis per creationẽ fit quod non est q̃ꝫ p generationẽ. ergo creatio est mutatio vr̃ ẽt esse ꝯ̃ ipsaꝫ, qꝛ tom.

† Hec e. scriptu.

† Exclu° erro.

† Idẽ p̃.p. q. 45. ã. 2. ad 2m ꝛ 3m ꝛ in 2° sen. dist. 1. q. 1. ar. 2. ꝺ po. q. 3. art. 2.

Extrema motꝰ i eũdẽ ordinẽ cadunt.

In creatiõe nõ est aliqd qḋ se habeat nũc alr q̃ꝫ prius.

† Cap. 16 huius.

Alio mutatio duratiõe p̃cedit id qḋ fit.

7° phy. ꝯ^m. :o. ꝫ realē relōnē nō aduenire alicui nisi p mutationē, ꝯstat āt ꝙ rl'o creatura ad deū aduenit ei p creationē. ḡ ꝛc. Ad p^m hoꝝ dr̄ mēte Ari. eē, ꝙ p gnōnē fit qd̄ nō ē ex aliq̄ mā p̄suppo^ta: h̄ āt vt ōnsuꝫ est creatiōi nō ꝯuenit, ad 2^m vō dr̄, ꝙ dictū com. itelligit̄ ḋ relōne q̄ aduēit rei p̄exn̄ti aut in actu aut in po^a mālis: talis āt nō ē rl'o creaturę ad deū.

¶ Sup cap. 18^m.

Ex p̄cedēti ꝯne deducit̄ corrolarie vanas eē rōes ipugnātiū creatioēꝫ ex nā mot^9 ꝛ mutatiōis, ōndit̄ āt vitas correlarij ex solone rōnū. P^m. n. funda^m eoꝝ erat, ꝙ oꝫ creationi assignari aliqd̄ s̄bm vt ceteris motibus ꝛ mutatiōib^9, ꝛ ꝙ oꝫ nō eē mutari in eē. i. aliqd de nō eē mutari in esse, ex q̄ seq̄bat̄ creationē n̄ posse eē ex nullo subiecto, ad h̄ aūt funda^m rn̄det̄, p̄, ꝙ creatio nō est mutatio, sꝫ ē depēdētia eē creati ad p̄n^m a q̄ istituit̄, ꝛ sic ē rl'o, ꝛ iō ē tāq̄ꝫ i s̄bo in ipso terio q̄ ē

ꝙ fit nō ē: q2 q̄ꝫdiu durat mot^9 aliqd fit ꝛ nō est: in ipso āt terio mot^9 in q̄ icipit qes: iā nō fit aliqd: sꝫ fcm̄ est. In creatiōe aūt nō p̄t h̄ esse: q2 si ipsa creatio p̄cederet vt mot^9 vel mutatio: oporteret sibi p̄stitui aliqd̄ subꝫ: qd̄ ē ꝯ creatiōis rōnē: creatio igitur nō est motus neqꝫ mutatio.

¶ Qꝫ creatio nō pōt impugnari per ratiōes sumptas ex natura motus ꝛ mutationis. Cap. 18.

Ex h̄ aūt appet vanitas ipugnātiū creatiōeꝫ p rōnes sumptas ex nā mot^9 vel mutatōis: vtpote ꝙ oꝫ creationeꝫ vt ceteros mot^9 vel mutatiōes esse in aliq̄ subō: ꝛ ꝙ oꝫ nō eē trāsmutari in esse: sic ignis trāsmutat̄ in aerē. ¶ Nō. n. ē creatio mutatio: sed ipsa depēdētia eē creati ad p̄n^m a q̄ istituit̄: ꝛ sic ē ḋ gn̄e relōnis: vn̄ nihil p̄hibet eāꝫ in creato eē sic in subō: dr̄ tn̄ creatio eē mutatio q̄dā s̄ꝫ modū itell'ndi tm̄: iq̄ꝫtum. s. itell'ꝯ nr̄ accipit vnā ꝛ eādem reꝫ vt non existentē prius. ꝛ postea existentem.

2 ¶ Appet ēt: si creatio rel'o q̄dā est ꝙ res q̄dā est: ꝛ neqꝫ icreata est: neqꝫ alia creatiōe creata. Cū n. effect^9 creat^9 realr̄ depēdeat a creatore: oꝫ h̄9 relōnē eē rē q̄ndā: oīs aūt res adeo icē p̄ducit̄. Est igit̄ in eē a deo p̄ducta: nō tn̄ alia creatione creata: q̄ꝫ ipsa creatura p̄ma q̄ p eāꝫ creata dr̄: q2 accn̄a ꝛ forē sic̄ p se nō s̄t: ita nec p se creant̄: cū creatio sit p̄ductio entis: sꝫ sic̄ in alio sunt: ita in alijs creatis creantur.

3 ¶ Preterea rel'o nō refert̄ ad aliā relōnē: q2 sic eēt abire in infinitū: sꝫ p seipsāꝫ refert̄: q2 eēntialiter rel'o est. Non igit̄ alia creatiōe op^9 est q̄ ipsa creatio creet̄: ꝛ sic in infinitum procedatur.

accn̄s cū suū fundā^m sit sub̄a, probat aūt h̄, cū q2 creatura n̄ p̄t eē sine tali relone, qd̄ āt nō p̄t eē sine alio absqꝫ ꝯdictiōe, ē idē illi q̄ illd̄ nō ē pri^9 illo, nec sil' nā cū illo, nec ē iter illa eēntial' ordo, sic accidit in rl'o ne ista in ordine ad s̄bāꝫ creatā, tuꝫ q2 vniformiter ꝯuenit omni creaturę in ordine ad deuꝫ, ratiōe āt nulli accidit, tuꝫ q2 lapis eēt p̄or duratiōe depēdētia ad deū, ꝛ sic eēt absqꝫ h̄ ꝙ dependeret a deo, s̄ba. n. ex 7° me^te est prior accidente tēpore.

¶ Circa aliā p̄pōnē ꝙ. s. rel'o non refert̄ alia rel'o ne, q2 ē eēntialr̄ rel'o dubitat̄, q2

rēs creata, nō āt in aliq̄ s̄bo p̄exn̄te, sic̄ mot^9 ꝛ mutatio, dr̄ 2°, ꝙ creatio ē mutatio 2^m modū itell'ndi tm̄, iq̄ꝫ^m int' accipit vnā ꝛ eādeꝫ rē vt nō exn̄tē pri^9, ꝛ postea exn̄tē, ꝛ sic est ibi aliqd̄ s̄bm 2^m modū itelligēdi tm̄, nō aūt in rerū nā exn̄s.

Creatio passiua ē rel'o depēdētię creaturę ad deum.

¶ Aduertē^m ꝙ creatio pa^ua dr̄ rl'o ḋpēdētię creaturę ad deū, q2 vt h̄r ex doctria. s. T. p^a. q. 45. ar. 3° cū actio ꝛ pa^o i creaturis dicāt motū cū rl'one, oꝫ ꝙ s̄btracto motu ni' rēaneat ḋ rōe ac^nis ꝛ pa^nis nisi rl'o q̄dā i agēte ꝛ q̄dā i patiēte, iō crea^o q2 (vt ē ōnsuꝫ) ē mu^o, si ac^ue sumat̄ tāq̄ꝫ aliqd a deo distictū dicit tn̄ habitudinē agētis in deo ad creaturā, si āt sumat̄ pa^ue, dīc relōnē in creatura ad deū tāq̄ꝫ ad p̄n^m toti^9 sui esse.

¶ 2^m coꝝ funda^m erat, q2 si creatio est, oꝫ vt sit aliq̄ res, aut ḡ icreata, aut creata, si icreata, ḡ de^9, si creata, ḡ alia creatōe, ꝛ sic erit p̄cessus in infinitū in creationibus.

¶ Rn̄det. s. T. ꝙ est res, cū effect^9 creat^9 realr̄ depēdeat a creatore, ꝛ res creata, sꝫ n̄ alia creatōe, qd̄ ōndit̄ ex duob^9, p̄, q2 accn̄a ꝛ forme sic̄ p se nō s̄t, ita nec p se creant̄, sꝫ sic̄ cū alijs s̄t ita cū alijs creant̄, iō nō oꝫ creatiōeꝫ alia creatione creari, sꝫ eadē creatiōe creat̄ qua ipsa creatura p^a q̄ dr̄ p ipsāꝫ eē creata, 2°, q2 creatio rl'o ē, rl'o āt nō refert̄ alia rl'one, sꝫ p seipsāꝫ cū sit eēntialr̄ rl'o, ꝛ sic nō oꝫ p̄cedere in ifinitū.

¶ Circa illā rōnē ꝙ iō creatio ē res aliq̄, q2 effect^9 creat^9 realiter ḋpēdet a creatore dubitat̄, q2 eadē rōe sequet̄ ꝙ creatio actiua q̄ ē rl'o dei ad creaturā sit res q̄dā: nā sic̄ effect^9 creat^9 realr̄ depēdet a creatore, ita creator realr̄ creat, ꝛ p̄

¶ Circa aliā p̄pōnē vꝫ ꝙ creatio nō creat̄ alia creatiōe, sꝫ eadē qua p^a creatura, dubitat̄, cū. n. p ipsāꝫ creet̄ p^a creatura, seq̄t̄ ꝙ ipsa sit sibi cā eēndi, p creationeꝫ

n. aliqd eē capit, si ḡ creatio seipsa creat̄ ipa a se accipiet eē.

¶ Circa rōnē q̄re nō creat̄ alia creatiōe, q2. s. accn̄a ꝛ forme nō creant̄ p se, ex q̄ vr̄. s. T. velle ꝙ creatio sit accn̄s, vt expressi^9 ē dr̄ p^a pte vbi sup̄ 3^m ꝛ ḋ po^a vbi sup̄ ar. 3° 3^m, ꝛ q̄l. 7°, ar. 10. ad 4^m dubitat̄ ex Sco. i 2° sen. di. p^a. q. 3° ꝛ 4° p̄bat. n. ibidē ꝙ creatio ē rl'o q̄ realr̄ ē eadē suo funda^to, ꝛ sic n̄ erit

s. T. supi^9 arguebat ꝙ si de^9 referret̄ ad creaturas p rl'onē eā ipꝫ exn̄tē opōteret vt ad ipāꝫ rl'onē referret̄ alia rl'one, ꝛ sic p̄cederet̄ i ifinitū i rl'omb^9, ḡ apud ipꝫ n̄ ē icōueniēs ad rl'onē eē aliā rl'onē, ꝛ sic p ꝯn̄s ꝙ vna rl'o cꝫ alia rl'one referat̄ ad aliā, sit. n. rl'o q̄ de^9 refert̄ ad creaturā. c. rl'o āt q̄ ad illā rl'onē refert̄ sic. b. seq̄t̄ ꝙ sic de^9 refert̄ ad. c. p. b. ita cꝫ c. referat̄ ad deū p oppo^tam rl'onē ad ipm. b. n̄. n. ē maior rō ꝙ deus referat̄ ad vnā rl'oneꝫ mediāte alia rl'one q̄ꝫ ꝙ illa

¶ Ad p^m du^m rn̄det̄ ꝙ aliḋ ē rl'o ad deū referat̄ alia rl'one. ē similr̄ i q̄ndo creaturā realr̄ ḋpēdē ad creatorē, ꝛ aliḋ ipsāꝫ realr̄ a deo p̄duci, p̄duci. n. realr̄ a deo, dīc h̄re eē reale a deo, ḋpēdē āt ad deū dīc rē p̄ductā, ex reali eē recepto h̄re i se ordinē fundamētalr̄ ad deū, ꝛ cām rl'onis real', ꝛ iō oꝫ rl'onē ḋpēdētię creaturę ad deū esse rē aliq̄ꝫ, rl'o. n. h̄ns funda^m ꝛ cāꝫ realē ē real', ꝛ itelligo funda^m reale, aliqd reale exn̄s in re ex q̄ res h̄ꝫ vt oi remoto actu intell'ꝯ ad aliud ordinet̄, nō aūt accipio funda^m reale mālr̄ p̄ re vꝫ reali ex qua it' ꝯcipit aliqd relatiue. Cū ḡ instat̄ ꝙ eadē rōne ꝛ relatio dei ad creaturā erit rel'o realis negat̄ ꝯn̄a, ad p̄bōnē dr̄ ꝙ nō est sil's rō, q2 lꝫ deus realr̄ creet sic̄ creatura realr̄ creat̄, nō tn̄ ex reali creatione que q̄ꝫtū ad entitatē quā dicit est ipsa diuina essentia, deus depēdet ad creaturā, quasi nullo intell'tu ꝯsiderāte ex ipsa diuina actiōe ꝛ diuina essentia innascat̄ nēcio ordo ad creaturā, in creatura āt ex reali p̄ductione qua est a deo producta est entitas ex qua s̄m se nēcio innascit̄ ordo ad deū vt ad suū principiū, ratio diuersitatis est, q2 creatura ex deo p̄fectionē ꝛ esse accipit, deus autem ex creatura nullam accipit perfectionem.

Alio iō creatio ē res aliq̄ q2 creatura realiter depēdet a creatore.

¶ Ad 2m du. rndet et dr q creatio sz q signat p modu mutatois et vie no e pprie loquedo id qd creat sz q aliqd creat, no e aut icouenies vt aliqd no p aliud sz seipso fit, tamq id q aliqd est, p simplice emanatione bns a sua ca esse, vn sicut creatio no se bz sic id qd creat sz sic id q aliud creat, sic alteratio no e vt sic id qd alterat sz id q aliud alterat, vn sic non opz qrere p qd alteratio alterat suo mo. l. p qd fit q aliud alterat sz seipsa e talis, ita no oz qrere p qd creatio creet isto, sz seipsa e talis, argum aut suppoit q ipsa significata p mo mutatiois se babeat sicut qd creatur, quod est falsum.

¶ Q creatio est absq successione. Capitulum.19.

Apparet aut ex pdcis q ois creatio absq successione est. ¶ Na successio ppa e motui creatio at neq e mot: neq terminus motus sicut gno: igitur nulla est in ipso successio.

2 ¶ Ite in oi motu successiuo est aliqd mediu iter ei extrema: qr mediu e ad qd ptinue motu primo venit qz ad vltimu: iter ee at et no ee q st qsi extrema creationis no pot ee aliqd mediu: igit non est in creatione successio.

¶ Dr 2o q creatio sm q ve est relo et creatura no creat alia creatioe, qr creari B mo nibil aliud e qz bre vlr ee ab alio et ad illud referri taqz ad pnm sui ee, relo aut no refert alia relone sz ipsa, deceptio at apud aliqs accidit, qr imaginant creatione ee vera actione trasseutez realr media iter deu et creatura et ipsaz ee creature cam eendi, sz decipiunt, qr sic creatio actiua no dic aliqd egredies a deo qd recipiat in creatura, sz tm diuinuz velle cu bitudine actualr pducetis ad re pducta vlr, ita creatio passiua no dic aliqz vera passione recepta a deo in creatura, sz in ipsa creatura accipiete ee a deo dic bitudine tm ad deu date sibi vlr ee, vn creatura creari no est p aliqz passione trasmutari ad ee, sz est ipsaz ee vlr a deo p simplice eff luxu, et p pns referri ad ipm taqz ad vle pnm eendi, qua pp relone creari nibil aliud e qz ipaz accipe ee a deo cu nouitate eendi, qd e referri ad ipz taqz ad pnm sui ee et ppea sic no e icouenies relone referri se ipsa, ita no e icouenies q seipsa creet, nec seqt q ipsa sit sibi ca eendi, qr ipsa no e ee rei pncipalr create ca eendi, sz ipm diuinu velle est ca essendi creature, relatio aut in ipsa exns est quo formalir er creatura refertur ad deum.

Relatio creature ad deu est accis.

¶ Ad eui tertij dubij psidem q creatione ee accns negari no pot in doctrina. s. T. cu B ab ipso expsse in locis pallegatis beat, veruttn teneres relone a funda realr no distingui, dicerent tale relone dici accns, no qr sit accns ve a suba distictu, sz qr sua ro est ee rone sube, et itelligit roni sube aduenire, tenetes at relone a funda realr distigui dicut ipaz ee ve accns a suba realr distictu, sz qcqd sit de alijs relonibus teneo de mete. s. T. ee q relo creature ad deu q cu nouitate eendi cointellecta dr creatio est accns realr distictu a creatura q refert, nec pt glosari q itelligat ipaz ee accns qr ee rone sube sit bz sua foralem rone psideratam de po vbi sup 3m igr q illa relo accns e, et bz ee suu psiderata put iberet subro posteri e qz res creata, sic accis subro itellu et na posteri est, sz sm sua rone put ex actioe agetis inascit sit qdamo por sbro. Vn ad pm Scoti p negt illa max q sepe nuo vtit. s. illd qd ppe iest alicui et sine q illd absq pdim ee si pt, e ide sibi realr, B. n. falsa e, vt pz d sbto et ppa passioe, si poat pa et poina pom a sbro separi si posse, vbi. n. e necia pnexio vni rei ad altera et necia seqlla, ibi vnu si pt ee sine alio, sic e i ppom, qr. n. vt dr p pte. q. 44. a. p. pm de ens aliud a deo e es ppnm, seqt vt sit ab alio catu, io si pt ee absq dpedetia ad caz, sic nec pt bo ee gn risi sit, dr 2o q pdim dca d aliqb bz ee et si ee si isert reale distinem illoz, d vno. n. eoz q st realr ide, pt dici qd e, d reliq vo q si e bz q illa res pplete bz rone vni alteri vo rone si bz pplete, sic dicim velle diuinu et creaem actiua ee realr ide, et tn anqz res crearet erat vez dice velle diuinu est, no at e creatio, qr illa entitas bebat cplete rone velle, si at rone creatiois pp defectu termini. s. creature. Neq et ipolitas recipiedi talia pdim isert realez idetitate vt dicebat d subto et ppa pa. dr 3o q creatura 2r pt accipi. vno abso bz sua entitate, alio vt ee bz p dina actioez et p ipaz pfuat, pm rlo e posterior creata taqz accis ei, 2m e ea por taqz vz d roe ei iqzm a deo dpedet, sic. n. d roe albi iqzm bz e albedo, ita d roe creae iqzm dpedet ab actioe diuina e rlo dpet ad deu, et qr si pt a crea exite in na iqzm bz remoueri qn ab actoe diuina dpedeat, io ab ipa tal rlo d pe separi si pt.

¶ Ad 2m negat q dpem vniformit pueniat rlbi et alijs, alia. n. q absoluta sunt no referunt seipsis, qr si st eentialr relo, ipa aut relo seipsa refert, qr est sm sua essentia ordo et relatio.

¶ Ad 3m di q no e mes Ari. oez sbaz ee tpe pore qz accnte, e. n. aliq sba q ab accnte separi si pt et p pns si est oi accnte por tpe, sz 2r va e, p bz co. 7 me. co. 4o. de sba corru rone maie ex q fit, cu. n. ma ex q corp corru fit pcedat tpe id qd fit ex ea pcedet et oe accns qd ad illd pseqt. 2o q sba aliq pcedit oe accns tpe si repugnat, nullu. n. accns pt ee sine sba, sz bn aliq sba pt ee sine accnte, ei roe psiderata, puta de aut itellim et bz co. 12o me co. 25. qzuis. n. pceret deu d necitate pduxisse celu ab eterno, et p pns accna celi ee eterna et sic deu actu si pcede tpe oe accns, tn sbe oinc bz se psim no repugnat q sit si exntib accntib, eo q ad ipaz itrisece nllu.

¶ Ad vlm du rndet q supi dca si pdi. (accns si pseqt. cut ijs q B dnt, vtruq. n. vez e. Na si de ad alis res refert rlone a se disticta et separa, ipa rlo erit i eode ordie cu alijs rebus, oib. n. si solu absolutis sz et relatiuis de e por, et i copatioe ad oia e sumu bom, io si rlone a se disticta refert ad alia vt sumu bom et pma ens, et ad ipaz rlone alia rlone a se distincta rferet, si. n. icouenies e aliqd ad rlone sic ad term rlone referri, huic at si rpugnat q rlo alia rlone si rferat nec seqt ex B q de alia rlone rferet ad rlone q ipsa rlo alia rlone referat ad deu, ipa. n. rlo e eentialr rlo, io se ipa refert, sicut de e eentialr rlo, vt seipso referat ad creae.

Deus est prior acci dete tpe.

¶ Sup Cam. 19m.

Ecuda distinctio creaem ab acne creaum, e q actio creaum e cu suc, creao at e absq sucne, p at. p. Suc e ppa motui, dcm e at q creao si e mot neq mu q e terius mot g et.

¶ Ad eui bi tois psidem e q i aliq acne ee successioez 2r itm pt, vno itrisece et eentialr, sic e i calefae q succ fit et bz ptea sibi imice suc, alio extrisece et anter, qr vz ad ipaz ancedit mo suc, sic e i illu ad qz ancedit mot local et i gnoe sbali ad qz ancedit alte, p g. s. T. d succ vtroq mo itr e. s. q creao e absq sucne ta itri qz extri et ancedeter, io h hac roe sbsumit, q creao nz e mot neq e teris mot, vt p B q si e mot beat q e absq sucne itri et eentiali, p B vo q si est terius mot beat q e ee absq extrinseca et anti successioe.

Nullo in creatioem est successio.

¶ 2o inter esse et no esse que sunt qsi extrema creationis no pt ee aliqd mem, g et. Probat pna, qr in oi motu successiuo est aliqd mem iter ei extrema, vt pz ex diffone medij 5 phys.

¶ Aduertem, q igt. s. T. ee et si ee qsi extrea ee creaois no at abso ee extrea, qr ppe loq creao si bz duos terios iter qs fit, st. n. ppe term in acne q e cu motu, qr ibi e sbz aliqd trasies a term a q ad term ad que, i creae at qr si e mot si e aliqd sbm trasies ab vno ter ad aliu, sz e ibi tm vt dr po. q. 3. p. 2m ef fluxus ab agete i scm, sz tn qr bz mom itm appbedim creatura taqz pu si exnte postea bre ee, io ee et si ee aliquo pt dici term, put no exna rei pducte et exna ei nullo exnte sbo qd a no esse trasicat ad ee termini pductiois dnr mo picto.

Modo in creatioe sit terius a q et terminus ad quem.

Modo ĩ i creatione nõ est successio qꝛ inter eẽ ⁊ ñ eẽ mediũ nõ cadit.

¶ Sꝫ occurrit dubiũ circa rõnẽ, ñ iõ i creatõe ñ ẽ successio qꝛ inter eẽ, ⁊ ñ eẽ mediũ ñ cadit, eadẽ rõe i gñone rei accipiẽdo gñonẽ vt ẽt icludit motũ ad introductionẽ forme sbalis in mã non erit successio, qꝛ ẽt illa ẽ iter non esse, ⁊ esse.
¶ Rñdet ⁊ dĩ p̃ q̃ ñ ẽ eadẽ rõ d̃ creatõe, ⁊ gñone. i creatõe .n. nullũ ẽ sbꝫ q̃ disponi oporteat ad susceptionẽ forᵉ sbal', sic ẽ i gñone, sꝫ statĩ post ñ eẽ res creata totũ suũ eẽ sil' accipit, sic ẽt dispõ iã p motũ mã ad forᵐ, stati p gñonẽ q̃ ẽ terminꝰ motus res accipit esse. Itẽ creatõ ẽ iter nõ eẽ simpᵉ, q̃ẽ nullo eẽ, ⁊ eẽ simpᵉ qd̃ ẽ sꝫ oẽs ptes suas eẽntiales sil' eẽ. gñõ ãt ẽ iter ñ eẽ h̃ ⁊ eẽ h̃. pu taiter ñ eẽ hoiẽꝫ ⁊ eẽ hoiẽꝫ, cui ñ eẽ ꝯiũgit eẽ aire riꝰ forᵉ ⁊ accñtiũ clꝰ q̃ oꝫ p motũ abijci vt itroducãt accñtia ꝯue niẽtia forᵉ introducẽde, qꝛ ĝ iter accñtia forᵉ abijciẽde sbali gradu, ⁊ accñtis forme iducẽde cadit mediũ, ad q̃ pꝰ puenit q̃ꝫ ad extremũ, iõ iter ñ eẽ ⁊ eẽ q̃ st ex trema gñatiõis aliq̃ põt dici q̃ cadat mediũ. lꝫ ñ fit ꝑse dcm̃, cũ .n. ex aere gñat ignis, ⁊ sic ex ñ eẽ ignis fit trãsitus ad eẽ ignis, oꝫ pꝰ accñtia aeris ad eẽ remissũ puenit, ⁊ accidẽtia ignis i eẽ remisso itroduci q̃ꝫ mã accñtia aeris oio amittat, ⁊ formã ignis cũ accñtibꝰ itẽsis suscipiat, iõ iter nõ eẽ ignis ꝯiũctũ forᵉ, ⁊ accñtibꝰ aeris, ⁊ eẽ ipsiꝰ ignis cadit mediũ, i ter ñ eẽ ãt, ⁊ eẽ q̃ st aliq̃ extrema creatiõis ñ cadit mediũ, qꝛ i ea ꝯsideraẽ ñ eẽ simpᵉ. q̃. s. nulli eẽ aut forẽ ꝯiũgit, inter tale ãt nõ eẽ ⁊ eẽ. nullũ cadit mediũ. Dĩ xᵒ q̃ accipiẽdo gñonẽ, vt icludit motũ, nõ ẽ iter eẽ, ⁊ nõ eẽ p̃cise, sꝫ ẽt iter eẽ ⁊ esse. puta inter esse aeris, ⁊ esse ignis.
¶ Tertio. In creatiõe nõ põt fieri p̃cedere fcm̃ eẽ, ĝ i ea nõ ẽ successio, pꝫ ꝯña, qꝛ i oi factiõe i q̃ ẽ successio fieri ẽ añ fcm̃ eẽ, vt hẽ. 6. phyſi. ꝯña võ ꝓbat, qꝛ tale fieri creature nõ eẽt in ipsa creatura q̃ diceret fieri, cũ nõ sit añ fcm̃ eẽ, nec i ipso factore, qꝛ moueri nõ ẽ actus mouẽtis. s. vt sbi, sꝫ moti, nec in aliq̃ mã facti p̃existe, qꝛ h̃ ẽ ꝯ rõnẽ creatiõis. ergo ⁊c.

frater. c. 59

3 ¶ Adhuc in oi factione i q̃ est successio: fieri ẽ añ fcm̃ eẽ: † (vt ꝓbat in. 6. phyſi.) Hoc ãt i creatione nõ pt accidere. qꝛ fieri qd̃ p̃cederet fcm̃ eẽ creatur, idigeret aliq̃ sbo qd̃ ñ posset eẽ ipsa creatura: de cuiꝰ creatõe loq̃mur. qꝛ illa nõ ẽ añ fcm̃ eẽ: nec ẽt i factore, nõ .n. moueri ẽ actꝰ mouẽtis: sꝫ moti. Relinq̃t igit q̃ fieri hẽret p sbo aliquã mãm facti p̃existẽtẽ: qd̃ ẽ ꝯ rõnẽ creatiõis. ipõle ẽ igit in creatione successionẽ eẽ.
4 ¶ Ampliꝰ: oẽm factionẽ successiuã in tpe oꝫ eẽ. p̃us .n. ⁊ posteriꝰ i motu numerant tpe. sil' aũt diuidit motꝰ ⁊ tps ⁊ id sup qd̃ trãsit motꝰ: qd̃ qdẽ in motu locali manifestũ ẽ. nã i medietate tpis regulariter motũ ꝑtrãsit mediũ magnitudis: diuisio ãt i formis respõdẽs diuisioni tpis attẽdit s̃m itẽsionẽ ⁊ remissionẽ: vt si aliq̃s i tãto tpe tm̃ calefit: ⁊ i minori minus: s̃m h̃ igit põt eẽ successio i motu vel q̃cũq̃ factiõe q̃ id s̃m qd̃ ẽ motus est diuisibile: vel s̃m q̃ntitatẽ vt in motu locali ⁊ i augmẽto. vel s̃m intẽsionẽ ⁊ remissionẽ sic in alteratiõe. Hoc aũt s̃m cõtingit dupl'r. ¶ Uno mõ qꝛ ipsa forã que ẽ terminꝰ motꝰ ẽ diuisibilis s̃m itẽsionẽ ⁊ remissionẽꝫ: sic pꝫ cũ aliq̃d mouet ad albedinem. ¶ Alio mõ qꝛ talis diuisio ꝯtingit in dispõnibꝰ ad talẽ formã: sicut fieri ignis successiuũ ẽ pp alterationẽ p̃cedẽtem circa dispõnes ad formã: ipsũ autẽ eẽ sbale creature nõ ẽ diuisibile mõ p̃dicto. qꝛ sba non suscipit magis ⁊ minus: nec i creatiõe p̃cedũt dispões mã ñ p̃existẽte: nã dispõ ex pte mãe ẽ. Relinq̃t igit q̃ i creatiõe nõ pt esse aliqua successio.
5 ¶ Preterea successio in rex factiõibꝰ ex defectu mãe ꝓuenit: que si sufficiẽter ẽ a p̃ncipio ad receptionẽ forme disposita: vñ qñ mã iã pfecte disposita est ad formã: eã recipit i istãti: ⁊ ide est q̃ qꝛ diaphanũ sp ẽ i vltima dispõne ad lucẽ, stati ad p̃ntiã lucidi in actu illuminat: nec aliq̃s motꝰ p̃cedit ex pte illuminabilis: sꝫ solũ motus localis ex pte illuminãtis p quem fit p̃ns. In creatiõe aũt nihil p̃exigit ex pte mãe nec aliquid deest agẽti ad agendũ qd̃ postea p motũ ei adueniat cũ sit imobilis: † (vt in p̃hujꝰ opis ostẽsum ẽ). Relinquitur igit q̃ creatio fit i istãti. vñ sil' aliqd̃ dũ creat creatũ ẽ. sic sil' illũinat ⁊ illumiatũ ẽ. ¶ Et idẽ ẽ q̃ scriptura dĩna creationẽ rex i indiuisibili factã ꝓnũciat dicens. (In p̃nᵒ creauit deꝰ celum ⁊ terram). qd̃ quidẽ p̃ncipium Basilius principium temporis exponit: qd̃ oportet eẽ idiuisibile.

cap. 17.

Hac. scriptu.

¶ Quarto, eẽ sbale creature nõ ẽ diuisibile s̃ꝫ itẽsionẽ ⁊ remissionẽ cũ sba nõ suscipiat magis ⁊ minꝰ, nec i creatiõe p̃cedũt dispõnes ad eẽ creature. cũ mã nõ p̃existat creatõi, ĝ ibi nõ ẽ successio, ꝓbat ꝯña, qꝛ cũ ois factio successiua fit i tpe sil' diuidit tps, motꝰ, ⁊ id sup q̃ trãsit motꝰ, nã i medietate tpis, regul'r motũ ꝑtransit medietatẽ magnitudis, diuisio ãt i formis diuisioni tpis corrñdẽs attẽdit s̃ꝫ itẽsionẽ ⁊ remissionẽ, aut ipsius forᵉ q̃ ẽ terminꝰ motꝰ, aut dispõnũ ad talẽ forᵐ, ĝ vbi eẽ ñ capit itẽsionẽ, ⁊ remissionẽ, nec sũt dispões ad ipm, talẽ diuisionẽ capiẽtes, ibi nõ est successio, i acq̃sitione talis esse.
¶ Aduerte q̃ iõ dixit. s. T. regularit motũ i medietate tpis mediũ magnitudis ꝑtrãsire, qꝛ si aliqd irregul'r moueretur vt. s. vna ps motꝰ eẽt itẽsior altera, h̃ non eueniret. De veritate ãt huiꝰ ꝓpõnis visuꝫ ẽ in p̃.
¶ 5ᵒ. In creatiõe nihil p̃exigit ex pte mãe, nec aliqd deest agenti ad agẽdũ q̃ postea p motum ei adueniat, ĝ creatio ẽ i instãti. ꝓbat ꝯña, qꝛ successio i rerum factiõe ex defectu mãe ꝓuenit, q̃ a p̃nᵒ nõ ẽ sufficiẽter ad receptionẽ forẽ disposita. vñ cũ ẽ disposita formã recipit i istãti. sicut diaphanũ, qꝛ sp ẽ i vlᵃ dispõe ad lucẽ, stati ad p̃ntiã lucidi illumiat, q̃ si reqrit motꝰ h̃ ñ ẽ ex pte illumiabil', sꝫ ex pte illuminãtis vt fiat p̃ns ⁊ vbi ĝ. nihil reqrit ex pte mãe, nꝫ ex pte agẽtis aliqd p motũ acq̃sibile reqrit, ibi oꝫ factionẽ istãtaneã eẽ. Ex his d̃ducit q̃ sil' dũ aliqd creat creatũ ẽ. sic sil' aliqd illumiat ⁊ ẽ illumĩ
¶ Sciẽdũ ãt q̃ licꝫ sil' sit creari, ⁊ creatũ eẽ ⁊ illumiari (natu. ac illumiatũ eẽ, tñ rõe distiguũt, qꝛ creari dic ipꝫ eẽ creatᵉ cũ actuali nouitate eẽndi ⁊ h̃mdie actual' depẽdẽtie ad deũ, creatũ ãt eẽ, dic ipꝫ totale eẽ rei positũ i actu a deo, ñ ãt dic h̃itudinẽ actual' depẽdẽtie cũ tali nouitate eẽndi. ¶ Ultio ꝯfirmat auc̃te. gñ. p̃. vbi .n. dĩ i p̃nᵒ. s. tpis s̃m Basiliũ creauit deꝰ celũ ⁊ terrã, dat itelli creationẽ instãtaneã eẽ, cũ p̃ncipium tpis sit istans. ¶ Super cap. 20.

Postq̃ȝ Determinauit.s.T. de creatiõe ſȝ ſecūdū determiat ꝺ ipa q̄ȝ͡ᵐ ad ſuppᵗᵐ creatā. ⁊ põit duas ꝯnes q̄ȝ p̄ͥᵃ ē. Nullū cõp⁹ pt aliqd p moᵐ creatõis ꝑduce. pbaᵗ. p̄. qcq̄d fit p corp⁹ fit ſucceſſiue. ſȝ creaᵒ ñ hȝ ſucᵒⁿᵉᵐ. ḡ ⁊c̃. p baᵗ maiō. Nullū cõp⁹ agit niſi moueaᵗ. ḡ ñ agit niſi i tpe ḡ ſucceſſiue agit.

†c.2.24.† ſupra.

p3 p̄ͥ ꝯña. qꝛ oē ꝙ mouet: in tpe mouet, aſiſ vō p baᵗ qꝛ oȝ agēs ⁊ patiēs, vł faciēs ⁊ factū eē ſiľ. ſiľ āt ſt q̄ ſt i eodē loco ex.5.phiſi. locū āt ñ acq̄rit cõ p⁹ niſi p motuȝ. ℭ Circa hāc ꝓpõnē. Nullū cop⁹ agit niſi moueatur. Duᵐ occurrit. Nā apud.s.

†idē p.p. q.45.ar.5 idē de ve. q.5.ar.9.

Nullum corp⁹ agit niſi moueatur. †c.6.phis.

†(vt in.6.phiſicoꝝ probatur.)

ℭ Q: nulluȝ corpus poteſt creare. Capitulum.20.

Ex hͦ aūt appet euidenter ꝙ nullū corp⁹ põt aliqd p modū creationis ꝑducē. ℭ Nullū .n. corp⁹ agit niſi moueaᵗ. eo ꝙ oporteat agēs ⁊ patiēs eē ſiľ vł faciēs ⁊ factū. ſiľ āt ſūt q̄ in eodeȝ loco ſūt. †(vt hᵗ in q̄nto phiſicoꝝ.) locū aūt non acq̄rit corp⁹ niſi p motum: nullum auteȝ corpus mouetur niſi i tempore: quicquid igitur fit p actionem corporis fit ſucceſſiue. Creatio āt. †(vt oñſum eſt). nõ hȝ ſucceſſionē: nihil igiᵗ poteſt a corpore q̄cūq3 per modum creationis ꝑduci.

2 ℭ Preterea oē agēs q̄ð agit in q̄ȝtū mouet: de neceſſitate mouet illud in q̄ð agit: factū .n. ⁊ paſſum

T. p̄ͥ. q.66.ar.3.2ᵐ. ⁊ quoľ.6.ar.19. cęlū empyreū iſluit in corpa iferiora. ⁊ tñ ſȝ ipȝ illð ē imoᵇⁱᵉ. ḡ ñ ē vlr verꝰ ꝙ cõp⁹ nõ agat niſi moueaᵗ. ℭ P̄. Carbonib⁹ ignitꝫ manētib⁹ immotꝫ. ſi aliqð apponaᵗ calefactibile illud calefiet. ḡ ad hāc actionē q̄ ē calefactio ñ req̄riᵗ vt corp⁹ calefaciēs moueaᵗ. ℭ Ad h⁹ euiᵐ attēdēdū ē ꝙ ñ ſufficit i hͦ loco gloſare ꝓpõnē .s.T. ꝺ motu pure locali. i. ꝙ nullū cõp⁹ mouet puꝛ localꝛ niſi ⁊ ipȝ moueaᵗ vt eā i p̄ li. expoſuim⁹, ſic loco illo exigēte, manifeſte .n. p3 ꝙ hͦ loqᵗ ꝺ actiõe ꝑductiua rei, nõ āt de locali motiõe. Nõ ſufficit ēt gloſare ꝙ corp⁹ ñ agit niſi moueaᵗ actu aut poᵃ. qꝛ ex ꝓbõne hͦ adducta ⁊ ex ſeq̄nti rõe cõſtat itētionē .s.T. eē ꝙ corp⁹ ñ agit niſi actu moueaᵗ. Nõ ſufficit ēt dicē ꝙ itellıᵗ nullū corp⁹ agē niſi moueaᵗ. i. niſi ab alio depēdeat i agēdo, ſic eā 2ᵐ ꝺpēdet a p̄ͥ. qm̄ ſatꝫ manifeſtū ē hͦ loco itelli oporte ipm localꝛ moueri vt ex ei⁹ ꝓbõne p3. Nõ ſufficit deniq3 gloſare iuxᵃ diſtictionē poſitā ꝺ duplici actõe corpis i. q. poᵃ. q.5.ar.8. ꝙ hȝ vitatē ꝺ actõe ꝯuenientē corpi iq̄ȝᵐ corp⁹ ē q̄. ſ. ē mãę tráſmutatiua, ñ āt ꝺ actõe ꝯueniēte corpi iq̄ȝᵐ attigit ad ordinē ſbaꝝ ſepataꝝ q̄. ſ. ē ad q̄dā diffuſionē ſilitudis ſue ſoꝛę mõ q̄dā ſpūali. cuiuſmodi eſt actio coloris cãntꝫ ſuā ſpēȝ i medio. Nā rõ q̄ hͦ adduciᵗ ita ꝯcludit ꝺ vna actõe ſic ꝺ alia. Probaᵗ .n. hac rõe qꝛ mouēs ⁊ motū, agēs ⁊ patiēs faciēs ⁊ factū oȝ eē ſiľ ⁊ i eodē loco, ꝯſtat āt i oī gñe actõis veꝝ eē oporte agēs ⁊ patiēs faciēs ⁊ factū eē ſiľ. loq̄ndo ꝺ agēte ⁊ faciēte ꝓxio ⁊ imeᵗᵒ, vñ ⁊ Ari. eā ꝺclarat eē verā i motu alteratõis, ex actõe ſenſibiľi i ſenſuȝ.7.phi. tex.ḡ ⁊c̃. Propterea mihi vr̄ dīȝ ſaluo ſpͥ meliori iudicio ꝙ hͦ ꝓpõ hȝ vitatē ad mētē .s.T. i oī gñe actionū q̄b⁹ aliqd ꝺ nouo ꝑduciᵗ ſiue ꝺ noua actõe corpis, ðua hac tñ ꝯdõnib⁹ obſuatꝫ. p̄ͥ ē ꝙ corp⁹ agēs aliqd ꝺ nouo ñ ſit itriſece tráſmutatū. i. ñ alr ſe hēat q̄ȝᵐ ad vtutē q̄ agit q̄ȝ ſe hēat p̄⁹. 2ᵃ q̄ēt nulla ſit ſcā oīo tráſmutatio ex pte paſſi. ſȝ eodēᵐ ſe hēat ſic p̄⁹. ſic .n. itᵃ hac ꝓpõne mãifeſta ē ei⁹ vitas ex ꝓbõne .s.T. Nā ſi agēs puta calefactiuū oȝ aliqð calefactibile ꝺ nouo calefacē, q̄ð p̄⁹ nõ calefaciebat, hͦ ñ pt eē niſi qꝛ aut aucta ē vt⁹ calefactiui, aut calefactibile ē magꝫ diſpoſitū q̄ȝ p̄⁹, aut qꝛ calefactiuū ē factū ꝓpiquū calefactibili p ſuū motū ad calefactibile vł p motū calefactibiľ ad ipȝ. ſi ḡ tollaᵗ augᵐᵗᵘᵐ vtutꝫ a caleᵐᵒ ⁊ ponam⁹ ſuā vtutē eodēᵐ ſe hēre ſic p̄⁹. ſi ēt remoueam⁹ a patiēte oēȝ mutationē, ⁊ põamꝰ ipȝ ñ eē magꝫ diſpoſitū q̄ȝ p̄⁹, ñ eēq3 magꝫ appropiq̄ȝtū calefactiuo q̄ȝ p̄⁹ p ſuū motū, relinqᵗ nouā calefactionē h⁹ calefactibiľ ab hͦ calefactiuo nõ ꝯuenire niſi ex hͦ ꝙ calefactiuū ē magis appropiq̄ȝtū calefactibili q̄ȝ p̄⁹ p motū ſuū localē, p quē factū ē ſiľ cū ipo. Q̄ð āt hͦ expõ ſit de mēte .s.T.

p3 ex dubio⁹. Pͥmo ex eo ꝙ itēdit ꝓbare p hāc ꝓpõnē nullū corp⁹ poſſe creare, ꝑducēdo vȝ aliqd de nouo ſm totā ei⁹ ſbāȝ. Ad hͦ .n. ꝓbādū ſufficit nullū corp⁹ poſſe agē aliqd ꝺ nouo illis duab⁹ ꝯdõnib⁹ obſuatꝫ. niſi moueaᵗ. Nõ ꝯſtat q̄ cõp⁹ hñs vtutē creatiuā ſi aliqð tale poneret nõ põt ſm ipſam virtutem creatiuā augeri vt poſſit nūc creare ⁊ nõ p̄⁹. quū ſi põaᵗ tal vᵗ⁹ in aliq̄ ipa ſit ſtabiľ atq3 imutabilis vtus oīs ē creaᵗⁱᵒ ēadem requirunt eo ꝙ vt⁹ creatiua ſit ꝑductiua toti⁹ entitatꝫ rei: ⁊ icircō ñ ē maioꝛ indiſpõ in vno creabili q̄ȝ i alio Cõſtat ēt ꝙ creabile nõ pt añq̄ȝ creeᵗ tráſmutari aut ſm maiorē ſui diſpõnē aut ſȝ maiorē appropiq̄tionē ad creãs p motū ſuū. cū creabile nihil ſit i reꝝ nā añq̄ȝ creeᵗ: relinqᵗ ḡ ꝙ nulla ē rõ q̄re corp⁹ dēat aliqd de nouo creare niſi qꝛ p motū localē ſuū ꝯuenit ad locū i q̄ aliqd ē creandū vt faciēs ⁊ factū ſit ſiľ. 2ᵒ idē p3 qꝛ alr rõ .s.T. nulla eēt. Niſi .n. cū illis ꝯditiõib⁹ illa ꝓpõ itelligaᵗ, ñ ſeqᵗ: qꝛ agēs ⁊ patiēs oȝ eē ſiľ ꝙ oporteat agēs localꝛ moueri ad hͦ vt ſit ſiľ cū paſſo: diceret .n. ꝙ ſufficit vt patiēs moueaᵗ ad ipm agēs, ad hͦ vt cū ipſo ſit ſiľ ⁊ ei⁹ ſuſcipiat actionē. Ad p̄ᵐ igiᵗ i oppᵐ dr̄ ꝙ illa actio q̄ cęlū empyreū iſluit i corpa iferiora ñ ē actio noua ſȝ coeua ipſi cęlo empyreo. Vñ .s.T. i loco adducto ex p̄ͥ pte igᵗ ꝙ iprimit i p̄ᵐ cęlū q̄ð moueᵗ nõ aliqd tráſiēs ⁊ adueniēs p motū ſȝ aliqd fixū ⁊ ſtabile. puta vtutē ꝯtinēdi ⁊ cãndi: ꝯſtat āt iſtā vtutē ꝯtinēdi ⁊ cãndi eē coeuā cęlo. Ad 2ᵐ dī ꝙ nõ ē ꝯ̄ ſenſuȝ ꝓpõnis. Nā tūc deficit 2ᵃ ꝯdõ .s. mutatio .n. poniᵗ ex pte ꝯbuſtibiľ. dr̄ põiᵗ ꝙ ꝺ nouo carbonib⁹ appõaᵗ. ℭ Sȝ ꝯ̄ iſtā iterpratiõnē dubitaᵗ dupľr. p̄ͥ qꝛ ex ipſa vr̄ hēri ꝙ mot⁹ localis nõ req̄raᵗ ad actionē corpis niſi ad hͦ vt agēs ſit p̄ñs patiēti ⁊ ſit ſiľ cū eo: hͦ āt vr̄ eē ꝯ̄ doctrinā p̄. T. poᵃ. q.5.ar.8. p̄ͥ. q.115.ar.3. ⁊.2. ſen. d.2.q.2.ar.3. ⁊ di.15.q.1.ar.2. tenentis ꝙ motus localis cęli req̄raᵗ ad agendū et vt rõ agendi ⁊ vt cā alioꝝ motuū. ꝑp q̄ð ſȝ q ipſo ceſſante ceſſabit oīs tráſmutatio nãlis. 2ᵒ qꝛ ex iſta interpretatione nõ ſequiᵗ. ꝙ qcq̄d ſit p actionē corpis fiat ſucceſſiue ſȝ tñ ꝙ ipſam actionē p̄cedat motus ſucceſſiuus: ſȝ hoc aūt nõ eſt ad mentē .s.T. q infert ex eo q̄ð nulluȝ corpus agit niſi p motū oē q̄ð ſit p actionē corpis fieri ſucceſſiue. ḡ ⁊c̃. ℭ Ad p̄mum hoꝝ dr̄ p̄ ꝙ non eſt mens .s.T. vnicuiq3 corpori agenti motū localē illi inexiſtētē eē ſibi rõnē agendi, qm̄ vt oñſum eſt. pt aliqð corpus agere ēt ſi non moueaᵗ localꝛ: ſi inq̄ȝ paſſum ad ipm moueaᵗ. ſȝ tñ ad hoc vt agēs ſit ſimul cū paſſo ⁊ faciens cū facto illis ꝯdõnibus dictis exiſtētib⁹. vt ſupius ē oſtēſum. Dī 2ᵒ ꝙ cū hoc ſtat motum localē corpis cęleſtis iſta iferiora alterãtis eē ſibi rõnē agēdi aliquo mõ, ⁊ motū localē cęli eē cām oīum motuū inferioꝝ vt hᵗ octauo phy. ⁊ ideo hec interpretatio in nullo ꝯ̄dicit doctrine .s.T. ℭ Ad 2ᵐ dr̄ iuxta diſtinctionē factā i p̄cedenti cap. rõne p̄ͥ ꝙ ex iſta interpretatione ſeqᵗ oē q̄ð ſit fieri ſucceſſiue extrinſece ⁊ añq̄: ſȝ ñ ſeqᵗ oē tale itriſece fieri ſucceſſiue: hͦ āt ſufficit ꝓpᵒ .s.T. ꝙ creatio neutro mõ ē ſucceſſiua. cū nȝ ſit mot⁹ nȝ termin⁹ mot⁹. vt ſupi⁹ ē oñſuȝ. ℭ Scðo. Nihil ſit a corpis actõe niſi p motū aut mutationē facti. ſȝ creaᵒ ñ ē mot⁹ nȝ mutatio. ḡ ⁊c̃. pbaᵗ maioꝛ. nullū corp⁹ mouet niſi motū. ḡ ⁊c̃. pbaᵗ ꝯña. qꝛ oē agēs ꝙ agit i q̄ȝᵐ moueᵗ. ꝺ neceſſitate mouet illud in q̄ð agit. cū .n. factū ⁊

passium ꝯsequant̃ dispõnẽ agẽtis ⁊ faciẽtis. oꝫ si agens nõ i eadẽ dispõne manẽs sꝫ vt ꝯtiue ꝑ motũ variat̃. agit, ꝙ ẽt i patiẽte ⁊ fcõ q̃dã renouatⁱ dispõnũ fiat. qd̃ sine motu eẽ ñ ꝑt.

℞ 3ᵒ. Nullũ corpᵒ tota sua sbã agit ⁊ si totũ agat. ḡ totã sbãz rei nõ ꝑt ꝑducẽ. ḡ ñ ꝑt creare. Ultia ꝯña pꝫ ex rõne creatõis sañ sᵒ ꝓbat̃. qꝛ si tota sua sbã agẽt totũ eẽt forᵃ. eo ꝙ oẽ agẽs agat ꝑ formã, qd̃ ẽ fim, cũ ẽt bẽat mãm, ꝑᵒ ẽt ꝯña ꝓbat̃: qꝛ nõ ꝑt eẽ ꝑductũ totᵒ sbe facti qd̃ non tota sua sba agit, ꝫ ãt ꝓbat̃. tũ qꝛ agẽs ⁊ fcm̃ oꝫ eẽ silia q̃ᵃ. s. ad id quo agẽs agit. ⁊ isti sunt p ꝑtẽ sue sbe ñ assiabit̃ sibi fcm̃ mãle nisi q̃tũ ad ꝑtẽ sbe. ⁊ sic ñ ꝑducet nisi ps sbe facti. nã si dicamᵒ aliqd mãle agẽ ꝑ formã p quã ẽ actu si ãt ꝑ mãz ꝑdu ceret i effectu silitudinẽ forme sue diuturat. nõ aũt mãe sue, ⁊ sic mã facti nõ erit ab ipo ꝑducta, tum ẽt ex ꝯcessu Aristo. 7. met. ꝯprio arguẽtis ꝙ forᵃ sine mã q̃ se tota agit nõ ꝑt eẽ cã ꝓpria gñonis sꝫ quã sola forᵃ in actũ educitur.

℞ Aduertẽdũ ꝙ ista addit. s. T. añ (⁊ si totum agat) qꝛ aliud est aliqd totũ agẽ. ⁊ aliud sua tota

ꝯseqũt̃ dispõnẽ faciẽtis ⁊ agẽtis. eo ꝙ oẽ agens agit sibi silẽ. vñ si agẽs nõ i eadẽ dispõne se hñs agit iq̃tũ ꝑ motũ variat̃: oꝫ ꝙ ẽt in patiẽte ⁊ facto q̃dã renouatio dispõnũ fiat: qd̃ sine motu eẽ nõ ꝑt: oẽ aũt ẽ corpᵒ non mouet nisi motũ. (vt ꝓbatũ ẽ). nihil igr̃ fit a corpis actiõe nisi ꝑ motũ vl̃ mutationẽ facti. Creatio aũt nõ est mutatio nec motus: (vt ostẽsum est. igr̃ nullum corpus põt aliquid producere creando.

3 ℞ Itẽ cũ agẽs ⁊ fcm̃ oportẽat silẽ eẽ silia: nõ ꝑt eẽ ꝑductiuũ totᵒ sbe facti qd̃ non tota sua sba agit. (sicut ecõuerso ꝓbat phs i 7. meta.) ꝙ forma sine mã q̃ tota se agit ñ ꝑt eẽ cã ꝓpria gñonis sꝫ quã sola forma in actu educit: nullũ aũt corpᵒ tota sua sba agit: ⁊ si totũ agat: cũ oẽ agẽs agat ꝑ formã q̃ actu ẽ: illud solũ per totã suã sbaz agẽ poterit: cuius ẽ tota sba forma: qd̃ de nullo corpe ꝑt dici: cũ oẽ corpᵒ hẽat mãm. eo ꝙ oẽ corpᵒ ẽ mutabile: ḡ nullũ corpus ꝑt aliqd ꝑducẽ sm̃ totã eius substantiam: qd̃ ẽ de ratione creationis.

4 ℞ Ampliᵒ creare ñ ẽ nisi potẽtie ifinite: tãto. n. ẽ maioris potẽtie agẽs aliqd̃ q̃to põm magis ab actu distãtẽ i actũ reducẽ ꝑt: vt qd̃ ꝑt ex aq̃ ignẽ ꝑducẽ q̃ꝫ ꝙ ex aere: vñ vbi oĩo põ ꝑexistens subtrahit̃: excedit̃ ois determinate distãtie ꝓportio: ⁊ sic necẽ est põm agẽtis q̃ aliqd instituit: nulla põ ꝑexistẽte: excedere oẽꝫ ꝓportionẽ. q̃ posset ꝯsiderari ad põam agẽtis aliqd ex mã faciẽtis: nulla aũt põ corpis est ifinita † (vt ꝓbat̃ a phõ i. 8. phisi.) nullũ igr̃ corpus põt aliqd creare qd̃ est ex nihilo aliquid facere.

5 ℞ Adhuc mouẽs ⁊ motũ faciens ⁊ fcm̃ oꝫ silẽ eẽ. † (vt ꝓbat̃ in 7. phisi.) corpᵒ aũt agẽs nõ põt adesse suo effectui nisi ꝑ ꝯtactũ q̃ tãgẽtia vltia siũt sil': vñ ipossiẽ ẽ aliq̃d corpᵒ agẽ nisi tãgẽdo. Tactus aũt alicuiᵒ ad alterꝫ ẽ: ⁊ sic vbi ñ ẽ aliqd ꝑexistẽs ꝑter agẽs. sic in creatiõe accidit: tactᵒ eẽ ñ ꝑt: nullũ igr̃ corpᵒ ꝑt agẽ creando. † ℞ Patet igr̃ falsitas positionis q̃rũdã dicẽtiũ sbam celestiũ corpoꝝ cãm mãe elementorum esse: cũ materia cãꝫ hẽre non possit: nisi id quod creando agit: eo ꝙ ipsa est primum

la ẽ ꝓportio, nec sunt de gñe coꝝ inter q̃ nata ẽ eẽ ꝓportio. sic nec inter pũctũ ⁊ lineã, aĩo mõ sm̃ distãtiã ⁊ elõgationẽ ab actu, ⁊ sic inter aliquas poᵐ ᵃ nullã potẽtiã, nulla q̃dẽ est ꝓportio. sꝫ tñ sunt de gñe coꝝ iter q̃ nata ẽ eẽ ꝓportio. Inter elõgationẽ. n. vnaꝫ ab actu: ⁊ aliã elõgationẽ † ꝓt eẽ ꝓportio. Nã magis elongat̃ a forᵃ ignis poᵃ q̃ ẽ sub forᵃ terre q̃ꝫ poᵃ que ẽ sub forᵃ aeris. sicut iꝫ linea infinita nullã bẽat ꝓportionẽ ad lineã finitã, sũt tñ de gñe coꝝ que nata est esse ꝓportio. qꝛ sue niunt̃ alie linee hñtes inter se ꝓportionẽ. Hoc ḡ secundo mõ cõparat. s. T. aliquã poᵐ ⁊ nullã poᵐ. qꝛ nulla poᵃ nullã ꝓportionẽ hꝫ ad aliquã poᵐ. si i rõne elongati ab

actu vtriusq̃ illoꝝ ꝯsideret̃. eo ꝙ distãtia nulliᵒ poᵉ i ifinitũ excedat distãtiã alicuiᵒ poᵉ ab actu. sic linea ifiᵃ excedit lineã finitã iproportionalr̃. Qd̃ ãt huc sensum itẽdat. s. T. pꝫ ex ṽbis eiᵒ cũ igr̃, vbi oĩo poᵃ ꝑexistẽs subtrahit̃ excedit̃ ois d̃terminate distãtie ꝓportio. Ecce ꝙ accipit iproportionẽ vniᵒ ad alterꝫ sm̃ ꝙ vnũ alterꝫ iproportionabilr̃ siue in ifiᵐ excedit, ñ ãt vt dñr iproportionabilia q̃ sũt de gñe coꝝ inter q̃ nõ est nata eẽ ꝓportio, ad talẽ ãt iproportionẽ sꝫ excessum seq̃t̃ iproportio ṽtutũ agẽtiũ sm̃ excessum, qꝛ vt assumptũ ẽ i rõne, tãto agẽs maioris poᵉ ẽ q̃to poᵐ magis ab actu distãtẽ in actũ reducere ꝑt. De hac rõne i ꝑ li. c. 43. amplior sermo habitus est, ideo hec satis nunc sint.

Sba agẽ, in ꝑᵒ. n. denotat̃ ipm agẽs cõpletũ agẽ i 2ᵒ ãt q̃lꝫ ꝑs sbe. si ꝑtes hꝫ eẽ. sibi rõnẽ agẽdi. ꝑᵐ ãt corpi ꝯuenit, ipꝫ. n. totũ. i. ꝯpletũ ⁊ ꝑfectũ ẽ suppositũ qd̃ agit. sꝫ sm̃ sibi nõ cõuenit. qꝛ nõ q̃lꝫ ps sue sbe ẽ sibi rõ agẽdi. De fundamento huius rõnis satis dictum est in precedentibus.

℞ 4ᵒ. Creare ñ ẽ nisi poᵉ ifinite, sꝫ nullũ corpᵒ ẽ poᵉ ifiᵉ ḡ ⁊c. minor ẽ ꝑ phl. 8. phi. maior ãt ꝓbat̃. tãto agẽs maioris poᵉ ẽ q̃to poᵐ magis ab actu distãtẽ i actũ reducẽ ꝑt, vt ꝙ ex aq̃ ꝑt ignẽ ꝑducẽ q̃ꝫ qd̃ ex aere. sꝫ vbi oĩo poᵃ ꝑexistẽs subtrahit̃, excedit̃ ois d̃terminate distãtie ꝓportio. ḡ poᵃ agẽtis q̃ aliqd nulla ꝑexistẽte poᵃ istituit, excedit oẽm ꝓportionẽ que ꝯsiderari ꝑt ad poᵐ aliqd ex mã faciẽtis. ergo ⁊c.

Creare nõ est nisi poᵉ ifinite

℞ Circa ꝓbõnẽ eiᵒ qd̃ assumit. s. T. q. s. creare nõ ẽ nisi poᵉ infinite, dubitat̃ apd̃ fco. i. 4. sen. dic. n. ꝙ lꝫ distãtia nulliᵒ poᵉ ad actũ nullũ bẽat ꝓportionẽ ad illã q̃ ẽ alicuiᵒ poᵉ ad actũ, nõ tñ oꝫ nullã eẽ ꝓportionẽ ṽtutis agẽtis ex nulla poᵃ ad ṽtutẽ agẽtis ex aliq̃ poᵃ. qꝛ ille distãtie sũt iproportionabiles. eo ꝙ vna sit negatiua altera positiua, positiui. n. ad negatiuũ nulla ẽ ꝓportio, positiuũ ãt ñ ẽ iproportiõabile alteri positiuo nisi ꝑ ifinitatẽ i altero. Uñ vna distãtiaꝝ illaꝝ nõ est ꝓportionabilis alteri. qꝛ altera nõ hꝫ q̃ritatem sm̃ quã possit ꝓportionari, sic pũctus ẽ iproportionabil' lineẽ qꝛ nõ ẽ q̃tus. Sed si ꝯsiderent̃ diligẽter ṽba. s. T. in hac rõne ista risio nulla ẽ. Duplr̃. n. pñt cõparari aliqua poᵃ ⁊ nulla poᵃ passiua, vno mõ absolute ⁊ sm̃ se. ⁊ sic nec iter illa ẽ ꝓportio,

℞ Quinto. Mouẽs ⁊ motũ faciẽs ⁊ fcm̃ opꝫ eẽ sil. 7. phi. Sed corpus agẽs nõ ꝑt adesse suo effectui. i. sil' esse cũ illo nisi ꝑ cõtactũ. ḡ ad h̃ vt agat, necẽ est vt tãgat. ḡ necesse est esse aliqd aliud ꝑexñs. ergo nõ ꝑt creare. ꝓbat̃ 2ᵃ ꝯña. qꝛ tactus alicuius est ad alterꝫ. i. omne qd̃ tangit aliqd aliud a se tãgit. Ex hoc pꝫ error dicentium celum cãm mãe elementorum esse. Nam mã non põt nisi ꝑ creationem ꝓdu-

duci cum sit primum subiectum. ¶Super cap. 21.

Secunda conclusio ē. Creatio ē ppa dei actio ꝛ soli⁹ dei ē creare. pbat. p̄. p̄ᵃ actio ē p̄ᵃ agētis ꝓpria. ſ3 creatio ē p̄ᵃ actio. ğ ē ꝓpria dei q ē p̄ᵐ agēs. p3 maior. qꝛ ſm ordinē agētiū o3 eē ordinē actionū. eo ꝙ nobilioris agētis nobilior sit actio. minor vō pbat̄ qꝛ creatio nullā aliam actionē p̄ſuppo nit. ſ. trāſeūtem, oēs aūt alie pre ſupponūt eam.

¶Sed occurrit dubiū circa illā ꝓpōnē. p̄ᵃ actio eſt p̄mi agētis ꝓpria. aut. n. accipit̄ p̄ᵃ actio ſm ordinē nāe ꝛ pfectionis, aut ſ3 ſcundū ordinem gñonis. ſi ſecundo mō, tūc ꝓbatio nulla ē. q de primitate ſ3 dignitatē pcedit. ſi p̄ mō tūc minor eſt falſa. qꝛ creatio nō ē alijs prior dignitate, cū3 non dicat̄ prior alijs. vt p3 ex ꝓbatione niſi qꝛ alijs p̄ſupponit̄, qḋ nō arguit niſi prioritatem gñonis, prius aūt gñone eſt imperfectius.

† i. dē. p. p. q. 45. ar. 5 ꝛ q 65. ar. 3. ſ. 1. li. 2. d. 37. q. 1. ar 11. 1. ꝛ de po. q. 3. ar 11. 5.

Prima actio ē p̄mi agētis

motus ꝛ mutationis ſubiectū.

¶Quod ſolius dei ē creare. Ca. 21.

Ex p̄miſſis ēt vlterius oſtēdi p̄t ꝙ creatio ē ꝓpria dei actio: ꝛ ꝙ eius ſolius ē creare. ¶Cū enim ſm ordinē agētiū ſit ordo actionū: eo ꝙ nobilioris agētis nobilior ē actio: o3 ꝙ p̄ma actio ſit p̄mi agētis ꝓpria: creatio aūt eſt p̄ma actio: eo ꝙ nullā aliā p̄ſupponit: ꝛ oēs alie p̄ſupponūt eā: eſt igit̄ creatio ꝓpria dei ſolius actio q eſt agens primum.

2 ¶Itē ex h̄ oſtēſū3 ē ꝙ de⁹ creat res: qꝛ nihil p̄ōt eē p̄ter ipm ab eo nō creatū: h̄ aūt nulli alij ꝯuenire p̄ōt. cū nihil aliud ſit vl's cā eſſendi niſi deus: ſoli ğ deo ꝯpetit creatio ſicut ꝓpria eius actio.

3 ¶Adhuc effectus ſuis cauſis ꝓportionalr̄ r̄ndēt vt. ſ. effcūs i actu cauſis actualibus attribuamus: ꝛ effcūs i potētia cauſis q̄ ſūt in potētia: ꝛ ſilr̄ effcūs p̄ticulares cauſis p̄ticularib⁹: vlibus vō cāis vl'es effcūs. †(vt docet ph̄s in. 2. phiſi.) eē aūt ē cauſatū p̄mū: qḋ ex rōne ſue cōitatis apparet: cā igit̄ ꝓpria eēndi p̄ma ſimplr̄ ē agēs p̄mū ꝛ vl'e qḋ de⁹ eſt: alia vō agētia nō ſūt cā eſſendi ſimplr̄: ſ3 cā eēndi h̄. vt hoiē3 vel albū: eē aūt ſimplr̄ p creationē cauſat̄ q̄ nihil p̄ſupponit. qꝛ nō p̄ōt aliqd p̄exiſtere qḋ ſit extra ens ſimplr̄: p alias aūt factiones ſit hoc ens vel tale: nā ex ente p̄exiſtēte ſit hoc ens vl' tale: ğ creatio eſt propria dei actio.

† i. 2. 38.

nisi ſit ens. ſic nihil eſt bō niſi ſit ſba, q̄ſio. n. dicim⁹ ſbam eē p̄ᵐ in gñe ſbe, qꝛ de oib⁹ p̄dicat̄ q̄ in pdicamēto ſbe ꝯtinentur. ꝛ qꝛ nulliū inferioꝝ p̄dicatoꝝ alicui ꝯuenit niſi ſuppoſito ꝙ ſit ſba, ita i gñe exiſtiū eē ē p̄ᵐ, qꝛ d oib⁹ q̄ i gñe exiſtiū ſūt p̄dicat̄ i ꝯcreto ꝛ nullū eē p̄ti⁹ rei ꝯuēit niſi p̄ſup⁹ ꝙ ſit.

¶Circa hāc ꝓpōnē. Cā eēndi ſimplr̄ ē agēs p̄ᵐ. al. vō agentia nō ſunt cauſe eēndi ſimplr̄ ſed eēndi h̄. ꝯſiderā du3. ꝙ li ſimplr̄ p̄t determinare li ē, ꝛ p̄t determinare li eēndi. p̄mo mō ſenſus ē. ꝙ iſta ꝓpō. deus eſt cā eēndi ē va ſimplr̄ ꝛ abſolute nō tm̄ ſ3 qd ſicut iſta, ignis eſt calidus. Iſta āt ſor ē cā eēndi ñ eſt ſimplr̄ va ſ3 tm̄ cū iſta adiunctōe iſt̄ alt̄. ſicut iſta, ſolē cāle⁹ q̄ nō ē va niſi cū iſta additiōe v'tualr̄. Et iſte ſenſus fortaſſis qdē eſt ver⁹ ēt p 2ᵐ p̄te, cū cāre eē nō cōueniret creature niſi vt ē inſtrm̄ diuine v'tutis. vt inferius tertio libro multis rōnib⁹ oſtdit̄. ſ3 nō ē hic intētus. 2ᵒ mō ſenſus ē. ꝙ deus ē per ſe cā eēndi abſolute ꝛ abſq3 vlla limitatiōe. in q̄ oſtdit̄ ꝙ ē cā cuiuſcūq3 p̄tinētis ad eē rei ꝛ cuiuſcūq3 p̄ticipātis rōe eēndi iq3ᵐ h̄ 3. ſic cū dicim⁹ ꝙ obm viſus ē coloratū ſimp', itelligim⁹ ꝙ coloratū abſq3 vlla limitatiōe ꝛ ꝯtiōe ē viſus obm, ꝛ icirco p̄t viſus in oē coloratū, alia vō agētia nō ſt̄ cā eēndi ſimplr̄. i. abſq3 limitatōe, ſ3 eēndi h̄. puta hoiem vel albū, ꝛ iō nō ſt̄ cā cuiuſcūq3 p̄tinētis ad rōnē eēndi neq3 cuiuſcūq3 p̄tinētis ad eē rei. Huic āt ſi addat̄ ꝙ de⁹ ē ꝓpa cā eēndi ita ꝙ eius ꝓprius effcūs ē ens ſimplr̄. ſeqt̄ ꝙ eē inq3tū h̄ ē rō q̄re aliqd a deo p̄ducat̄, ꝛ ꝙ eē p̄ ꝛ p ſe p̄ducit̄ a deo, ꝛ iō aūt q̄re aliqd p̄ducit̄ ab alijs nō ē eē ſ3 eē h̄, puta hoiem aut albū vt hic d3. p̄ducit. n. deus vnūqḋq3 p̄ ꝛ p ſe inq3tū ē ens. qꝛ p̄duxit ip3 poſtq3 oio nihil erat, alia āt ſi qd p̄ducūt. p̄ducūt iq3ᵐ ē h̄ vl' tale ens, ꝛ ſi cū ens abſo'ᵉ ꝛ abſq3 limi'ᵉ p̄ ꝛ p ſe p creationē p̄ducat̄ q̄ ē ex nullo p̄ſup⁹. optie ſeqt̄ ꝙ creatio ſoli⁹ dei ſit actio, nō āt alicui⁹ alteri⁹ p̄ticularis agentis.

¶Cū ğ inqt. s. T. ꝙ de⁹ ē ꝓpria cā eēndi ſimplr̄, ſenſus ē ꝙ ē cā eſſendi ſm totū ambitū entis. p p̄ticipationē ſine cā ſi. nō aūt alicui⁹ tm̄ p̄ticularis modi eēndi: ꝛ ꝙ eē ē formale ꝛ adeq̄tū obm diuīe po'. alia aūt l3 cauſent eē nō tn̄ cauſant quicquid eē p̄ticipat. ſ3 cānt tm̄ id qḋ p̄ticipat aliquē p̄ticularē modū eēndi vt ſic, puta eē hoiem. aut equū aut aliqd h̄, neq3 etiā eſſe eſt formale ꝛ adeq̄tū obm alicuius particularis agentis. Ex ijs p3 ſcotum male intellexiſſe mentē S. Tho. dū arguit. 4. ſen. q. 1. eſſe ſimpliciter nō eſſe ꝓpriū effectu3 dei, qꝛ etiam agentia p̄ticularia cauſant eē. Exiſtimauit. n. ꝙ nulla alia eē apud. s. T. excepto deo daret eē, qḋ nunquam ſomniauit. s. T. Non. n. ꝯſiderauit ſcot⁹ qd illi termini, ꝓpria, ꝛ ſimplr̄ importent, cōcedit qde3. s. T. alias cauſas dare eſſe, negat autem illas eſſe cauſas ꝓprias eēndi ſimplr̄. ſed hoc ſolius dei eē voluit. ſed ꝯtra hoc

Agēs p̄ᵐ ē cā eēndi ſimplr̄

Eſſe ſimplr̄ ē ꝓpriū effcūs dei.

¶Rūdet̄ ꝙ itellit̄ de prioritate nāe ꝛ pfectionis, ꝛ dī ꝙ bñ ſubſumit̄. qꝛ creatio nō ſolū ē prior ſm ordinē gñonis ſ3 ēt ſm pfectionē. cū vt oſtſum ē reqrat v'tutē iſinitā in agēte. ꝙ alie actiones p̄ticulariū agentiū non requirūt. Cū āt iſtat̄ qꝛ prius ſm gñonē ē ipfectius, d3. ꝙ vez ē i vno ꝛ eodē pcedēte de po'ᵃ ad actū. p̄us. n. tale p̄uenit ad eē ipfectum q3 ad eē pfectū. ad id qḋ ē pōale q3 ad id qḋ ē actuale. ſ3 i diuerſis nō ē verū maxie i actiōib⁹ diuerſoꝝ agētiū ſubordinatoꝝ. qꝛ o3 vt p̄ᵃ agētis actio q̄ ē pfectiſſᵐᵃ actionē ſcḋarij agētis p̄cedat. ſic ꝛ ipa ſcḋaria agētia a p̄ᵃ cā v'tutē agēdi habent.

¶2ᵒ. Si aliqd aliud a deo poſſet creare h̄ eēt qꝛ illḋ eēt vl's cā eēndi qꝛ. ſ. nihil poſſ3 eē ꝙ ab ipo cātū ñ eēt. ſ3 h̄ ē fl3. qꝛ ſolus de⁹ ē vl's cā eēndi. ğ ꝛc. p3 ſequelā. qꝛ p h̄ oſtſum ē ꝙ deus creat. qꝛ nihil p̄ōt p̄ter ipm eē nō ab ipſo cauſatum.

¶Attēdēdū ꝙ p h̄ ꝙ nihil p̄t eē ñ cātū a d̄o vult hēre. s. T. ꝙ ſol⁹ de⁹ cāt qcqd ē i re nō āt aliqḋ aliḋ agēs. cū mām nō cāet. ꝛ iō ſoli⁹ dei ē cre'. cū cre' ſit p̄ducē qcqd p̄tiet ad eē rei.

¶Tertio. Eē ē p̄ᵐ cātū. ğ ꝓpria cā eēndi ſimplr̄ ē agēs p̄ᵐ ꝛ vl'e ꝙ ē de⁹. ſ3 eē ſimplr̄ p creationē cāt̄. qꝛ nō p̄t aliqd preexiſte ꝙ ſit eē ens ſimplr̄. ğ ꝛc. pbat̄ aña. qꝛ eē ē cōiſſimus effcūs. ꝯña ēt pbat̄. qꝛ o3 effcūs cāis eē ꝓportionatos vt p̄ticlares effcūs cāis p̄ticlarib⁹. vl'es āt vl'ib⁹ correſpōdeāt.

¶Qꝛ aūt aliqs poſſet inſtare ꝯ hāc rōnē dicēdo ꝙ eē nō ſolū p̄ducit̄ p creationē ſ3 ēt p actionē aliaꝝ cāꝝ. iō hāc obiōnē remouet inquiens. ꝙ alia agentia nō ſunt cā eēndi ſimplr̄. ſed ſunt cauſa eſſendi hoc. ſ. hoiem vel album.

Eſſe ē p̄ᵐ cauſatū.

¶Circa añs hui⁹ rōnis aduertēdū. ꝙ cū p̄ᵐ mltiplr̄ accipi poſſit ſic ꝛ mltiplex ē ordo. h̄ loco itellit̄ p̄ᵐ p̄mitate cōitatis ꝛ p̄ſuppōnis. ē. n. eē cōiſſimus effcūs. eo ꝙ nihil p̄ducat̄ niſi accipiat eē, ꝛ oīs alia pfectio adueniēs alicui i actu p̄ſupponat rē eē, nihil. n. p̄t eē bō, aut albū, aut muſicū i reꝝ nā

ex verbis ipsius scoti argui pt. Ee simplr et ee h i eode sunt realr idē sola rōne distincta. sicut cōe et limitatū. g qp cāt eē hoc in isto/cāt ēt eē simplr. lz sm ppriā rōnē referat eē h' in cām pticularē/sm āt cōem rōnē ipsi' eē referat i deū/et p ons sequet qp alia cā creet/qr creare ē pducere eē simplr. Rñdet qp instātia hec pcedit ac si diceremus qp hac sola rō/ne de' ē cā ppa eēndi simplr. qr ipsi' soli' sit in q cūqz re pducere ens cōe vt de ip sa re dr/alia āt pducāt h ens/ sz h nō ē sensus vbo2. s. T. Jn/ tēdit. n. qp deus hz p obo adeq/ to sibi fue po' rōnē ipsius eē il limitate et qd est cā eēndi oibus qb' quocūqz cō uenit eē/vñ ē cā eēndi simp' sor.

4 ¶ Amplius qcqd ē causatū fz aliquā nām nō pōt eē pma cā il li' nāc: sz scda et istrālis: sortes .n. qr hz sue hūanitatis cām: nō pōt eē pma humanitatis cā: qr hūanitas sua si sit ab aliq cāta: seqret qp eēt suipsi' cā: cū sit id qd ē p humanitatē: et iō oz qp ge nerās vniuocū sit qsi agēs istrā le respectu ei' qd ē cā primaria totius spēi. Et ide ē qp opz oēs cās iferiores agentes reduci in cās supiores sicut instrales i p/ marias: ois aūt alia sba pter deū hz eē causatū ab alio. †(vt sup2a pbatū ē). Jmpole est igit qp sit cā eēndi nisi sicut instrumētalis et agēs in vtute alterius: instrm aūt nunqz adhibet ad causan/ dum aliqd nisi p viā mot'. ē .n. rō instrumenti qp sit mouēs mo tū: creatio aūt nō ē motus. †(vt ostēsum est). nulla igit sba pre/ ter deum potest aliqd creare.

qr est cā oium que ad esse sortis ptinēt et pducit ipm p se et p se inqztum ē ens/et qr oia q sunt in sorte et ipsa ēt mā ptinet ad eē/iō de' cāt oia q in sorte sunt/nō sic āt cāt eē pticularis cā sortis/qr nō cāt oē qd pticipat eē i sorte/sz tm ipsam for mā/māmāt nō cāt qztū ad suum eē potētiale/lz det sibi h eē actuale/inqztū idē ē eē actuale toti' et ptiū. Neqz cāt sor. p se et p se inqztum est ens: cū pus pcesserit ens ex q factus ē sortes/sz inqztum ē h ens. Ad arg^m. g dr qp creare nō est p ducere quocunqz id qd ē ens cōe mālr/sz ē pducere ens p se et p se/et formalr inqztū est ens/h āt mō nō pducit ens agēs pticlare/sz tm p mō. Nō .n. pducit ens p se et p se cū pducat ex aliquo ente/neqz pducit ipm inqztum ē ens/sz pducit ens p accñs inqztum vz ē mālr idē qp h ens/vñ negat ons.

¶ Circa aūt pbationē illi' ppōnis/solus de' ē cā eēndi sim plr/qr vz effect' vlis reqrit cām vlem/dubitat scot'. Que rit .n. vtrū vle tā i sbo qz i pdicato accipiat pvt sm pfectio/ nē. an pvt sm pdicationē/an in sbo accipiat vle sm pdi/ cationē/i pdicato āt vle sm pfectionē. si pmū/tūc minor est falsa/qr eē nō ē pfecti' alijs. qd .n. icludit i mltis ñ ē pfecti' qcūqz illo2 i qb' icludit. si sm/nō ocludit qp de' sz qp ens qp ē pdicatū vlissimū sit ppria cā eēndi. De' .n. nō ē cōis pp dicationē/si 3^m/sic maior ē falsa. Nō .n. effect' vniuersalissi mus sm pdicationē est a cā vlissima sm pfectionē. pt .n. eē a cā imperfecta qr saluat in pluribus imperfectis.

¶ Rñdet qp accipit vlitas i effectu qdē sm pdicationē i cā vo sm pfectionē. sz cālitatē vlis accipio non tm qztum ad cōem rōnē vlis qd de plurib' pdicat. sz ēt qztuz ad totum ambituz illi' rōnis cōis. sic .n. effectus vlissim' sm pdica/ tionē hz totuz ei' ambituz. i. qztū ad oia q pticipāt illa rōe est a cā vlissima sm pfectionē qr qzto vtus cāe ē altior et p/ fectior tāto ad plura se extēdit/et sic oz oēm formale vtutis vlioris sm pfectionē eē vlius sm pdicationē/alioqn nō ad plura pfectior vtus se extēderet. Cuz aūt instat qr effectus cōis pōt eē a cā imperfecta/dr qp pt qdē eē a cā impfecta mā liter et secūdario et p accñs. vt saluat i aliq pticulari deter/ minato/nō āt formalr et p se et p se et sm totum ei' ambitum. quē dicim' vlissimū effectū sm pdicationē reqrē cām vlissi mā sm cālitatē et pfectionē. Et sic pz oēs scoti obōnes pce dere ex nō intelligentia rōnis et fundamēti. s. T.

¶ Quarto. Quicqd ē cātuz sm aliquā nām non pt eē p' cā illius nāc sed 2a et instrumētalis. sed ois alia cā pter deū hz eē causatum. ergo nulla alia cā est cā essendi nisi vt instru mentalis et agens in virtute alterius. sed instrumentum nō adhibet alicui nisi p viā motus/cū rō istrī sit vt sit mo/ uēs motū/creatio āt nō ē mot'. g et c. pbat maior p qd ad p mā ptē/qr al's aliqd eēt suipsi' cā, sic sor. cū sit id qd ē p hu manitatē. si eēt p' cā humanitatis eēt suipsius cā. quo ad 2a vo ptē pbat a signo: tū qr nccē est vt gñans vniuocuz sit quasi agēs instrale re' eius qd est pmaria cā totius spēi/tū etiaz qr oēs cās agētes ifriores opz reduci i cās superiores sicut instrales in pri/ marias. qr vz. et agēs vniuocū et cā ifrior est ali/ qd causatuz sm naturam suam.

¶ Aduertendus p qp p' cā alicu/ ius nāc sic ad il lam nām cōpa/ rat. qp illa a nul lo causari pt qn ab ipsa pma cā causet/ nulla .n. cā secunda agit nisi mota a pma. qr p' pus et immediatus agit in effectum qz 2a: vt dr in libro de causis/iō si aliqd hz nām ab aliquo causatam/opz vt eam a pma cā pncipalius hēat/et sic tale hñs nāz ab aliquo causatā si sit pma cā illi/ us nāc/opz vt sit cā sue nāc/et qr a nā sua est id qd est/ideo sequitur vt sit causa suipsius/sicut dabat ex^m. S. Tho. de sor. cuius humanitas est ab aliquo causata puta a Pla/ tone/si .n. sor. sit pma cā humanitatis, plato nō poterit cau sare humanitatem sortis nisi simul cōcurrat causalitas sor. qr secūda cā nō agit sine pma. et sic ēt sor. erit cā ppriē hu/ manitatis et suipsius/qr a sua humanitate hz vt sit hic ho mo. Hoc est fundamentum huius rationis.

¶ Aduertēdū vlterius cum dr causatū sm aliquam nām si sit cā illius nāc esse cām secundam et instrumētalē, qp cām instrumētalē vocat hoc loco. S. Tho. cām que agit vt ab alia priori cā mouet. lz eūdem effectū cause pme pducat. sic .n. ois cā 2a est cā instrumētalis et omne agēs vniuocum est cā instrumētalis. i. secūda/agēs. vt mouet a pmaria cā totius spēi. agens .n. vniuocum cuz habeat esse causatum sm nām spēi non pōt esse causa prima illius spēi: qr vt ar/ guebat esset cā suipsius/sed cum causat sibi simile in spē est causa illius nature secundaria tantum in comparatio/ ne ad causam totius speciei: licet in comparatione ad alia quibus vtitur vt instrumentis dicatur causa prima.

¶ Circa hāc ppōnē instrm nō adhibet ad aliqd cāndū nisi per viā motus qr ē mouēs motum/dubitat/qr il p viā mo tus ex pte instrumēti aut passiue aut actiue sumit. p mō est sensus. qp instrm non applicat ad aliqd cāndū nisi ex h qp ipm instrm mouet a pncipali cā et hunc sensum inuit pba tio cū dr qr ē mouēs motū/sed tūc neqz vr ppō vera, neqz ppositū vr ocludē/nō ē qdē vera. qr cū itelligētia agit i vir tute p' cāe nō mouet. pprie accipiēdo motū. cū motus p/ prie solū corpalib' ouenīat. sz tm in pprie. put ois receptio aut applicatio ab alio ad agēdū dr mot'/loqmur āt h de motu pprie dcō quē dicim' a rōne creatōis remoueri. Nō cō cludit āt ppo^m admisso ēt qd ea sit. qr si seqt. istrz si agit nisi ipm moueat, creatio nō ē mot'. g istrm nō pt creare. mior .n. nō sbsumit recte sub maiore/deberet .n. sbsumi. sz creāe nō ē motū. g creāe nō ē istrm/qd sane si ē ad ppositū. 2^m mō est sensus qp instrm nō agit nisi p motū. i. nō pducit effectū nisi aliqd mouēdo/et si sic sumat nō vr pbatio eius ad p positū eē/nō .n. ex h qp ipm instrm est mouēs motū pbat qp agat mouēdo/sic lz supior angelus illuminādo ifriorē sit instrumētū

Effectus vlis cām vlem requirit.

† cap. 1?

Si causa hz aliquā nām esse cā p' a illius nāc esset suipsi' cā. † cap. 1?

Cātuz sm aliqd nāz si sit cā illius nāc ē cā 2a et instrualis.

Instrm nō adhibet ad aliqd cāndū nisi p viā motus.

5 ¶ Itē instrm adhibet̄ ꝓp ꝯueniētiā ei9 cū cāto vt sit mediū inter cām pmā ⁊ causatū ⁊ attingat vtrūq;: ⁊ sic influētia pmi ꝑueniat ad causatū p instrz: vñ opz ꝙ sit aliqd recipiēs pmi influētiaz in eo qd p instrm causat: qd ē ꝯ rōnē creatiōis: nā nihil presupponit. Relīquitur igr ꝙ nihil aliud pter deū pōt creare: neq; sicut pncipale agēs neq; sicut instrm.

6 ¶ Preterea oē agens instrale exeqtur actionē pncipalis agētis p aliquā actionē ꝓpriā ⁊ ꝯnālez sibi: sicut calor nālis generat carnē dissoluēdo ⁊ dirigendo. ⁊ serra opatur ad pfectionez scamni secādo. si igit aliq̄ creatura sit q̄ operat ad creationez sicut instrm pmi creātis: opz ꝙ hoc operet p aliquā actionē debitā ⁊ ꝓpriā sue nāe: effect9 aūt rñdēs actiōi ꝓprie instri est prior in via gnātionis q̄ effectus rñdēs pncipali agēti: ex q̄ ꝯuenit qd prio agēti finis vltim9 rñdet: prius. n. ē sectio ligni q̄ forma scāni: ⁊ digestio cibi q̄ gnātio carnis: oportebit igit aliqd eē effectū p ꝓpriā opationē instralis creantis: qd sit prius in via gnātionis q̄ eē qd est effect9 rñdēs actiōi pmi creantis. Hoc aūt est impoſſe: nam quāto aliqd est cōmunius: tāto ē prius i via gnātionis: sicut prius est aial q̄ homo in generatione hois. (sicut phs dicit in libro de generatione aialiū). ipossibile ē ergo ꝙ aliqua creatura creet: sicut pncipale agēs aut instrale.

instrumētū dei ipm illuminātis, ⁊ sic sit movēs aliquo mō motū, non tñ illuminat inferiorem mouendo.

¶ Ad hu9 euidētiā ꝯsiderādū ē, ꝙ lz diuersa gnā istoꝝ sint, in h tñ oia agētia instralia, vt instra sūt ꝯueniūt, ꝙ nō mouēt nisi mota ab ijs q̄ꝝ sūt instra, nō. n. eēnt instra si p seipsa tñ operent, cū ipo instro vtat agēs pn̄le ad suū effectū iducendū, vt pz i oib9 artificialib9 instrumētis, sz verū ē ꝙ non oia instra eodē mō mouēt ad agendū. q̄dā. n. p motū localē applicant ad opōnē, vt pz cū artifex vtit serra ad faciēdū scamū, q̄dāz p alterationez, sic cū ignis aerē calefacit, vt p illū for9 ignis itroducat i mām, q̄dā p motū spiritualē a p9 cā, sicut cū intelligētia a deo mota opatur, tunc. n. mouet instrm ipropie, put ois receptio ab altero di motus. In pposito ḡ accipit mot9 largo mō, vt. s. extēdit ad motū, ⁊ ꝓpe dcm ⁊ iprope, ⁊ itellr de motu instri tā passiue q̄ actiue: ⁊ ē sensus ꝙ istrz nō adhibet ad agēdū nisi moueat a pn̄li agēte, put ois receptio di mot9, ⁊ nisi moueat aliq̄ mō, sic āt itellīa ꝓpōne optime ꝓb' ꝓposituz. Si. n. de rōe instri est, vt sit mouēs aliq̄ mō ab alio motū, ⁊ nō agit nisi motū, oz vt ⁊ ipz nō agat nisi mouēdo aliqd, aut ꝓo motu, aut iprop̄o: ⁊ sic q̄uocūq; ipz moueat, oz vt sua actiōe aliqd pexns sbm moueat, actio. n. seq̄t modū agētis. Si. n. ageret nihil mouēdo, sz totā rei sbam ꝓducēdo, tūc actio instri vt instrm nō eēt ipsi instro ꝓportionata, cū ipm instrz ageret motū ab alio, ⁊ effect9 ꝓduceret nō p motū alic9 ab instro, creatio āt nullo° est mot9, neq; ꝓprie accipiendo motū, neq; iproprie, prout ois actio circa subz pexns di mot9, qa creatio nullū psupponit subz ipsi9 actionis receptiuū, io seq̄t ꝙ cā istrumētalis nō ageret creādo.

¶ 5. ⁊ ē ꝯfirmatio pors rōis, ꝓb'. n. ꝙ nihil pt creare sicut istrm. Instrm nō adhibet, nisi vt isluētia p' agētis ꝑueniat ad cātū p instrm. ḡ oz vt in eo qd p instrm cātur sit aliqd recipiēs influētiā p', sz h est ꝯ rōnē creatiōis, nihil. n. psupponit. ḡ ⁊c. Ex hac igr ⁊ pcedētib9 rōib9 sic supius hēt, ꝙ nihil aliud pter deū pt creare, neq; sic pn̄le agēs, neq; sicut instrm.

¶ 6. Si aliqd instralr agit ad creationē, seq̄t ꝙ aliqd sit effectū p opōnē instralis creātis, qd sit prius via gnōnis q̄ eē qd est effcūs pn̄lis creātis. sed h est ipoſſe, cū quāto aliqd est cōius, tāto sit prius via gnōnis, vt pz ex Ari. in lib° de gnōne aialiuz. ḡ ⁊c. aña ꝓb'. Oē agēs instrale exeq̄t actionē pn̄lis agētis p aliquā actionē sibi ꝓpriā ⁊ cōnālē; vt pz in calore nāli aialis, ⁊ in serra. ḡ si aliqd ē instrz creatiōis, oz ꝙ hoc opet p aliquā actionē debitā ⁊ ꝓpriā sue nāe, sz effcūs corrñdēs actiōi ꝓpe instri est prior via gnōnis q̄ effcūs rñdens pn̄li agēti, cui9 signū ē ꝙ finis intētus q est vltimū in executione rñdet p° agēti, vt pz in rebus artificialib9. ḡ ⁊c.

Esse ē pri9 i gnōne effectib9 alioꝝ cāliū eoꝝ. (margin)

¶ Circa hāc ꝓpōnē in hac rōne intellectā, ꝙ eē tāq; qd vltimū est prius via gnōnis q̄ effectus cuiuscūq; alteri9 cāe, aduertēdū, ꝙ de eē actualis existētie ⁊ loq possum9. Uno° absolute nō determinādo ad h, aut illd eē. Alio° de eē vniuscuiusq; effcūs particulr sūpto, vt ad ipm effectū ꝯparat velut ei9 actualitas ⁊ ꝯplemētū sue pfectiōis. Pri° mō eē est prius gnōne oi alio effcū, qa oi effectui ⁊ cāe, opz vt aliqd ens psupponat, cū eē absol'le sit ꝓprius dei effcūs, sic. n. est ordo in cāls, ita ⁊ i effectib9, ⁊ sic oz pcedere alia via gnōnis, qa ois ali9 effectus, ⁊ oē esse a particulari cā ꝓductū psupponit aliqd eē ꝓductū a p° cā, qd. n. psupponit i ordine ꝓducibilium alijs tāq; id sine q̄ alia eē nō possunt, ⁊ ipz pt eē sine ql's iiioꝝ. de alsim sūpto, oē prius via gnōnis, lz ēt sil' tpe cū illis ꝓducat, sicut prius gnātione ē aial q̄ h aial, lz sil' tpe aial ⁊ h aial gnetur. Secūdo āt mō esse est posteri9 alijs tanq; actualitas oium ⁊ vlti̅m ꝯplemētū, q̄ bito gescit agētis actio ⁊ passio patiētis, vt oī 3° lib° ca. 66. actus eni psupponit potentiā ordine gnātionis. Accipit ergo hoc loco. s. Tho. esse pmo mō, nō aūt scdo modo.

¶ Sz ꝯ fundamētū hui9 rōis. s. ꝙ agēs instrale exeq̄t actionē pncipalis agētis p aliquā actionē ꝓpriā ⁊ cōnālē sibi, ⁊ qd hz ꝓpriū effectū corrñdētē ꝓprie actiōi, du̅m occurrit ex Sco. vbi. s. Negat. n. h̄ ꝓpōnē, ⁊ ꝓbat ipsam eē falsaz, tū qa ois actio instri ꝯuenit sibi in ꝟtute pn̄lis agētis. Nā in q̄cūq; actiōe quā hēret id qd ponis instrm, nō in ꝟtute pncipalis agētis in illa nō eēt instrm, sz pncipale agēs. ḡ instrm vt sic nō hz ꝓpriā actionē, tū qa tūc instrm oē dispositiue ageret ad effectū pncipalis agētis, h āt est falsuz, qa ēt fm. s. Tho. posse est instrm attingere effectū pncipalis agētis, sic monetari9 iducit formā in monetā, ⁊ sigillator in cerā. ḡ nō oz oē instrm dispositiue opari. Uñ ꝯcludit, ꝙ ꝓpō illa nō hz ꝟitatē, nisi qñ istrm nō pt ꝟtute pn̄lis agētis attingere ad effectū pncipalē, sz tūc oporteret ꝓbare, ꝙ creatura nō pt attingere effectū creātis. Dicit ⁊° ad ex̄m de securi ⁊ silibus ꝙ p illā nō ꝓbat vlr sic eē de oi instro, lz. n. ita sit in securi, qa ē istrz in icisione lignoꝝ q̄ pcedit iductionē for°, nō tñ sic est in oibus alijs instris. Pōt ⁊ augeri du̅m, qa qñ agēs pn̄le mouet instrm ad id tñ in qd pt instrm ꝟtute sue nāe, tūc nō est aliqua actio ꝓpria instrumēti hña effectū distinctū ab agētis pncipalis effectu, sicut cū aliqs vtit serā tñ ad incidendū. ergo nō oē instrumētū hz ꝓpriā actionē ⁊ effectū propriū.

Agēs instrumētale exeq̄t actionez pncipalis agētis ⁊ hz ꝓpriū effectū. (margin)

¶ Ad euidētiā hu9 dubij, ꝯsiderādū ē ex doctri. s. T. 4°. d. 1. q. 1. ar. 4. ꝙ oē instrm ꝓprie loq̄ndo inq̄tū instrm siue attingat ad effcūz cāe pncipal' siue nō attingat, semp ptingit ad aliqd vltra id qd sibi ꝯpetit fm ꝓpriā nām, ⁊ vt di p°. q. 45. sp agit fm illd qd ē sibi ꝓpriū, aliogn frustra adhiberet ad agēdū, nec oporteret eē determiata istra diuersaꝝ actionū, ⁊ sic oz vt instro inq̄tū est instrz ꝯpetat ⁊° actio, vna ꝯueniēs

7 ¶ Itẽ qd ẽ ſm aliquã nãm tñ: nõ pt eẽ simplr illi⁹ nãe cã: esset eni suipsi⁹ cã. põt ãt esse cã illi⁹ nãe in hoc: sicut Plato ẽ cã hu mane nãe in Sorte: nõ ãt simpli citer: eo qp ipse est creatus in hu mana nã: qd ãt est cã alicuius in hoc est attribuẽs nãm cõem ali cui p qd specificat᷑ vel iduidua tur: qd nõ pt eẽ p creationẽ q̃ ni hil psupponit cui aliqd attribua tur per actionẽ: ipossibile est igi tur aliqd ens creatũ esse causaʒ alterius per creationem.

sibi ſm ppriã vtutẽ, pp quã assumit᷑ magis q̃ȝ aliud istrm, alia ꝯueniẽs sibi put mouet᷑ a pn͞ˡⁱ agẽte, ⁊ qa duplici actio ni eiusdẽ cãe 2ᵘˢ effcũs corrũdet, necẽ ẽ vt instrʒ ⁊ ppriũ effe ctũ pducat, ⁊ eũ quẽ vtute pn͞ˡⁱˢ agẽtis attingit, ita tñ qp p⁹ pri⁹ effcũs ad aliũ se hẽat aliq̃᷑, vt dispõ pcedẽs. Utrm ãt iste actiões sint realr distincte puto dõʒ qp sic, ſʒ doctri. s. T. Nã ille actões realr distigũt᷑ qp sũt distincta pn͞ᵃ ⁊ di stincti termi, ac tiões.n. ex ẽmi nis ⁊ principijs formalib⁹ distigũ tur, actio ãt ppa instri. ⁊ actio q̃ ꝯuenit sibi, vt ẽ istrm pn͞ˡⁱˢ agen tis ẽ hõ. Nã vt adductũ ẽ ex. 4. sen. ⁊ p͞ᵒ pte, istrʒ pꝑe, suptũ vt sic, sp ptingit ad aliqd vltra id qd sibi ꝯpetit ſʒ vtutẽ p pri᷑ nãe, ⁊ sic opʒ ibi eẽ effectũ vltra vtutẽ ppriã istri, ⁊ effe ctũ ppriũ istri ad effectũ pn͞ˡⁱˢ agẽtis disponẽtẽ. Silr alia est vt⁹ ppa istri, ⁊ alia vt⁹ p quã agit vt instrʒ, cũ p͞ᵒ sit for° pma nẽs, 2ᵃ ãt sit vt⁹ hñs eẽ diminutũ p moⁿ itẽtiõis, vt dĩ 4ᵒ sen. vbi. s. Dico tñ qp lʒ iste actiões realr distigñt᷑, nõ oʒ tñ vt ois effcũs istri ppri⁹ pcedat tpe effectũ pn͞ˡⁱᵐ, sʒ sufficit vt p cedat ordine nãe, sic dispõ pcedit formã. Sil. n. ẽ dispõ vlti° ad formã ⁊ introductio for°. ¶ Ad p͞ᵐ q̃ scoti dĩ, qp cũ de rõe istri pꝑe dicti sint duo. s. moueri a pn͞ˡⁱ agẽte ad ppriã actio nẽ pp effectũ pn͞ˡⁱˢ agẽtis iducẽdum, ⁊ opari aliqd ex vtute pn͞ˡⁱˢ agẽtis sibi cõicata, psũt ista duo separi ſʒ intᵐ, ⁊ sic põt instrʒ 3ᵗ accipi, vno° pꝑe ⁊ ꝯplete iq̃ȝᵐ vtrũqȝ illoꝝ hʒ, alio° iq̃ȝᵐ hʒ p͞ᵐ dũtaxat ꝯditione, 3° inq̃ȝᵐ 2ᵐ tñ ꝯditionẽ hʒ. Si instrm accipiat᷑ 3° mõ, ꝯcedit᷑ qd isert᷑. s. qp ois actio instri, vt instrm est ꝯuenit sibi in vtute p͞ᶜ ⁊ pn͞ˡⁱˢ cãe, sʒ h̃ nõ est ꝯ in tẽtionẽ. s. T. Mẽs. n. ei⁹ ẽ qp instrm pꝑe suptuʒ, ſm qp ipso vtit᷑ pn͞ˡⁱˢ agẽs duplicẽ hʒ actionẽ, vnã q̃ sibi ꝯuenit, ſm p priã vtutẽ quã agẽs pn͞ˡⁱˢ ordinat ad ppriã actionẽ, vt p ipoʒ fiat dispõ ad effectũ quẽ pncipalr itẽdit, aliã q̃ ꝯuenit sibi, vt agit p vtutẽ sibi supadditã. Hec ãt nõ repugnãt, qp istrm nẽcio hẽat duplicẽ actionẽ, vnã ppriã, aliã a pn͞ˡⁱ agẽte, ⁊ qp vnã tñ hẽat iq̃ȝᵐ agit p vtutẽ pn͞ˡⁱˢ agẽtis. Si vo 2ᵒ aut p͞ᵒ mõ accipiat᷑, negat᷑ assuptuʒ. Aliqd. n. hʒ ẽt ſm ppriã actionẽ rõne istri, qñ ab alio applicat᷑ ad ipam actionẽ pp aliorẽ effectũ iducẽdũ. dĩ ãt tũc tñ pn͞ˡᵉ agẽs, qñ ex se ad ppriũ ef fectũ opat᷑. ¶ Ad 2ᵐ negat᷑ falsitas ꝯñtis, siue. n. istrʒ attin gat pn͞ˡⁱᵐ effectũ siue nõ, sp aliqd agit qd est dispõ ad pn͞ˡⁱᵐ effectũ. Monetari⁹. n. ⁊ sigillator inducũt imaginẽ ex aliq̃ dispõne, quã moneta ⁊ sigillũ pꝑa vtute iducũt, puta ex di misiõe mãe ⁊ hõ. ¶ Cũ vlteri⁹ igr qp ex illis exẽplis nõ con cludit᷑ ita vlr eẽ. Dĩ qp vtiqȝ exᵐ nõ demrat vlr, sʒ tñ iducũt᷑ exẽpla ad manifestationẽ ei⁹ qd vlr verꝝ eẽ rõ demrat. Sic n. p securiʒ pducit᷑ aliq̃ dispõ ad formã scãni, ita p oẽ aliud istrm iducit᷑ aliq̃ dispõ ad effectũ pn͞ˡⁱˢ agẽtis, aliogn ñ opor teret, vt dicebat᷑, ad termiatos effcũs deterᵃ istra iducere. ¶ Ad vltiᵐ dĩ p͞ᵒ, qp 2ᵒ ẽ instrʒ, qdã qd nullo° in ppriã actionẽ pt, nisi ab alio p motũ ad illã applicet᷑, sic serra, q̃ nõ pt p se scindere, sʒ tñ ſm qp ab alio mouet᷑, qdã qd p se pt in pro priã opõnẽ, ⁊ nõ idiget alio pticulari motore ad agẽdũ, sic ignis q̃ qa pt vt istro vti ad aliquẽ pticlarẽ effectũ. Primũ gen⁹ istroꝝ, pꝑe ⁊ ſm ppriã nãʒ ẽ instrm, qa ad h̃ ẽ institu tũ, vt deseruiat arti tãq̃ȝ pn͞ˡⁱ agẽti. Scdʒ ãt gen⁹ nõ ẽ ſm p priã nãm instrm. sʒ tũc tñ induit rõneʒ instri qñ ipo aliqd agẽs vtit᷑ ad aliqd vltra ei⁹ effectũ ppriũ iducẽdũ, sicut cũ qs vtit᷑ igne ad cãndũ argentũ p artẽ alchimie. Dĩ 2ᵒ. qp si aliqd mouet᷑ ab alio ad ppriã dũtaxat actionẽ, nõ est tũc p prie instrm, nisi noie instri itelligamus oẽ qd agit motũ ab alio, quẽadmodũ dicim⁹, ois agẽtia creata eẽ instra p͞ᵐ agẽ tia. Sʒ verꝝ est, qp magis solem⁹ vocare instra ea q̃ sũt pnl gñis, ẽt si ad ppriã solũ opõnẽ moueant᷑, qa nullo° pñt age re nisi ab alio moueant᷑, ⁊ sua actio ẽ istituta ad aliqd ali⁹ inducẽdũ, ⁊ sua actio aliquẽ determiatũ moⁿ a mouẽte ac cipit. Ea ãt q̃ nõ indigẽt absoˡᵉ mouẽte pticulari ad ppriaʒ actionẽ elicicẽdã, nõ ita solem⁹ vocare instra, dũ ad propriã opõnẽ applicã tur, qa tale ap plicãs magis se hʒ vt remouẽs p hibẽs, puta qa remouet distan tiã agẽtis a pas so, quã vt prin° agẽs, cũ ppa vir tute operet᷑, ⁊ ab soˡᵉ nullo pticla ri mouẽte idigeãt ad actionẽ, sic lapis nõ idiget absoˡᵉ aliq̃ mouẽte ad h̃ vt descẽdat, lʒ aliqñ ꝯcurrat aliqd remouens ipedimẽtũ.

¶ 7ᵒ. Nihil hñs eẽ cãtũ ſʒ aliquã nãʒ pt eẽ cã hñtis illã nãʒ p creationẽ, sʒ oẽ ens creatũ hʒ eẽ cãtũ in ipa nã eẽndi. ꝙ nullũ ens creatũ pt eẽ cã eẽndi alteri⁹ entis per creationẽ, pbʳ maior, qa nullũ tale pt eẽ cã illi⁹ nãe simplr, sʒ tñ in h̃, qd ãt est cã alic⁹ in h̃ est attribuẽs nãm cõem ali cui p qd specificat᷑ vel idiuiduat᷑, ⁊ sic nõ pt eẽ cã hñtis ta lẽ nãʒ p creationẽ, cũ creatio niˡ psupponat cui tribuat᷑ ali qd p actionẽ, pbʳ assũptũ, tũ exᵉ, tũ qa idẽ eẽt cã suipsius. ¶ Aduertẽdũ qp hec rõ differt formalr a q̃rta, lʒ in vtraqȝ ifer rat᷑ qp idẽ eẽt cã suipsi⁹, in illa. n. arguebat᷑ ex nã pme cau se, in hac aũt arguit᷑ ex causatione passiua nature agentis.

¶ Circa istã ppõnẽ, hñs eẽ cãtũ ſm aliquã nãʒ, nõ pt eẽ sim plr illi⁹ nãe cã, sʒ tñ in h̃, ꝯsiderãdũ ẽ p͞ᵒ, qp 2ᵗ pt intelligi ali qd eẽ cãm simpˡ alic⁹ nãe, vno° qa cãlitas ei⁹ fert᷑ ad ipsam nãʒ absoˡᵉ ⁊ absqȝ limitatiõe ꝯsideratã, nõ ãt tm̃mõ, vt ẽ ad h̃ aut illõ deterᵐ, lʒ. n. oẽ qd cãt᷑ sit singulare ſʒ eẽ qd hʒ eẽ intᵐ. tñ pt ipa nã formalr alic⁹ cãe cãlitatẽ termiare, nõ vt est hec ⁊ singularis, sʒ ſm qp ẽ talis nã absoˡᵉ ſm suã rõnẽ ⁊ il limitate, sic sol ẽ cã nãe formice absoˡᵉ, ⁊ ſm suã rõnẽ illimi tatã ꝯsiderate, si ꝯsideret᷑ formalis rõ cãlitatis in tali nã, lʒ a sole nõ pducat᷑ formica q̃ nõ sit singlaris ⁊ hec: p oppᵐ aũt hec singlaris formica nõ ẽ cã formalr formice absoˡᵉ, sʒ formã eẽ hui⁹, aut illi⁹, silr sol est cã hũanitatis simpˡ formalr loquẽ do, qa est cã ei⁹ absoˡᵉ ⁊ illimitate, vt hũanitas est, for. ãt est cã nõ hũanitatis vt hũanitas ẽ, sʒ hui⁹ hũanitatis vt ẽ hec hũanitas in hac. s. mã recepta. alio° qa ẽ cã qp illa nã absoˡᵉ sit, cũ pus dio nõ eẽt, nõ ãt cũ alia additiõe. s. qp sit talis, aut talis, vel qp sit in h̃ aut illo. Utroqȝ mõ sil ppõ. s. T. ẽ intel ligẽda, qd. n. hʒ eẽ cãtũ in aliq̃ nã, neqȝ illã nãm formalr pdu cit, vt talẽ nãʒ absoˡᵉ, sʒ vt hãc pticlarẽ, neqȝ fac ipaʒ absoˡᵉ eẽ, cũ pexistat in po° in mã, ⁊ actu in ipo agente cãto, qd. n. pus ẽ cãtũ, nõ icipit de nouo simpˡ eẽ, sʒ bñ facit ipam eẽ in h̃, ⁊ sic psupponit᷑ illi actiõi aliqd in q̃ talis nã accipiat eẽ. ¶ Cõsiderãᵐ 2ᵒ. qp oẽ qp est cã formalr alicui⁹ nãe absoˡᵉ ⁊ illi mitate ſm ei⁹ ppriã rõnẽ supte, ⁊ facit ipam eẽ absolute, est cã ei⁹ in q̃cũqȝ repiat᷑, sic ẽt in potentijs passiuis, videm⁹ qp po° hñs p formali obo siue p͞ᵒ, siue scdario aliquã nãʒ pt in oẽ in q̃ talis nã reppit᷑, sic visus pt in oẽ coloratũ ⁊ in oẽ albũ, eo qp coloratũ absoˡᵉ, nõ ãt ꝯcte respiciat formalr vt obm ⁊ silr albũ vt albũ respiciat, nõ ãt vt h̃ albũ, cõe. n. ẽ oi po° qp pt in oẽ qd formali suo obo pticipat, siue illõ sit pmariũ, siue scdariũ obm. Silr qd facit nãʒ absoˡᵉ eẽ cãt eẽ illi⁹ in q̃cũqȝ repiat᷑. si. n. in aliq̃ iueniet᷑ cui⁹ h̃ nõ eẽt cã, idẽ nõ faceret nãʒ esse absolute, sʒ tñ eẽ in h̃. Et idẽ bñ dictã ppõnẽ pbat. s. T. per h̃, qp aliogn idẽ eẽt cã suipsi⁹, manifestũ est. n. ex dictis qp si aliqd est cã alicui⁹ nãe simplr qp est cã illi⁹ nãe in quo cũqȝ repeiat᷑ ſm esse causatũ, idẽ si aliqd hʒ esse causatũ illi us nãe, cuius est causa simplr necẽ est, vt suiipsius causa sit.

Nihil hñs esse cãtũ ſm aliquam nãʒ nõ pt eẽ simplr illi⁹ nãe causa.

8 ¶ Amp. cū oē agēs agat ſm q actu ē: oȝ modū actiōis eē ſʒ modū act⁹ illi⁹ rei: vñ calidū qd eſt magis i actu caloris magis calefacit. Cuiuſcūqȝ igit̄ act⁹ determiat̄ ad gen⁹ ⁊ ad ſpēȝ ⁊ accñs: ei⁹ v̓tutē opȝ eē determinatā ad effcūs ſilēs agēti inquātū hȝ ex eo qd oē agēs agit ſibi ſile: nihil āt qd hȝ eē determiatū pt eē ſile effectui gñis vel ſpēi eiuſdē niſi ſʒ rōnē gñis vel ſpēi. Nā ſm q eſt h aliqd: vnūqdqȝ ē ab alio diſtinctū. Nihil igit̄ cui⁹ eē finitū eſt: pt p ſuā actionē eē cā ſinalis alteri⁹ niſi quātū ad hoc q hȝ genus aut ſpēm: nō āt quātū ad h q ſubſiſtit ab alijs diſtinctū: oē igit̄ agēs finitum p̄ſupponit ad ſuā actionē h: vñ cātū ſuū indiuidualr̄ ſubſiſtit: nō ḡ creat: ſʒ ſolū h eſt agētis cui⁹ eſſe ē īfinitū: qd eſt oīs entis cōprehēdens ſilitudinē. (vt ſupra oſtenſum eſt.)

9 ¶ Adhuc cū oē qd fit ad h fiat vt ſit: oȝ ſi aliquid fieri dicat̄ qd

¶ Sʒ ccurrit du^m ꝯ p^m ſenſum. Cū.n. dī q hñs eſſe cātū ſm aliquā nām ē cā illi⁹ nāe nō ſimplr̄ ſʒ tm̄ in h, aut intelligit̄ q eſt cā nāe, vt in h malr̄ tm̄. aut ēt ſoīalr̄. ſi malr̄ tm̄, tunc nō differt ab eo qd ē cā nāe ſimplr̄, qa ēt illd nō pducit nāȝ niſi limitatā ⁊ ſingularē, cū vlē vt ſic nō hēat eē in rerȝ nā, ſi ſoīalr̄. ḡ nō poterit pducere niſi vnū ſingulare illi⁹ nāe, ⁊ ſic ſoz. nō poterit pducere ⁊ gñare niſi vnū hoiem, qd ꝯſtat eſſe falſum. cū multos poſſit filios gñare, pbat̄ ꝯñtia, qa determinās ſibi aliquā rōnē ſoīalē obi ꝯctā ſub aliqͦ cōi, nō pt vltra illā rōnē ꝯctā in aliqd aliō ſub illo cōi cōtētū, ſicut ſi vi ſus determiaret ſibi pro obiecto formali hoc album puta ſoz. non poſſet videre aliud album q̃ ſortem.

¶ Rńdet̄, q ſoīalr̄ intelligēda ē ppō. s. T. Ad iprobationē dī p̄, q vtiqȝ vnū ſinguiare illi⁹ nāe pductiōe q̄ h ſingulare pducit, nō pt pducere niſi h ſignatū. ſoz. n. gñando ſocratē nō pducit p ſe niſi hūanitatē ſocratis, nō aūt hūanitatē ſimpliciter, cū nō poſſit in oē qd hūanitate pticipat. dr̄ 2°, q eſt cōe oī gnōni a ſoz. pcedēti q p ipam pducit̄ ſoīalr̄, ⁊ per ſe q̄dā hūanitas. i. hūanitas ſingularis vage ⁊ indiſtincte loquēdo, nō āt ſimplr̄ hūanitas. Vñ ꝯña adducta falſa ē, ſi accipiat̄ ꝯña abſo^{te}. ſ. q vnū ſingulare abſo^{te} loqndo nō poterit pducere niſi vnū ſinglare, ſʒ bn̄ ſeqt̄ q hac gnōne pticulari, vt termiat̄ ad pductū nō pducit p ſe, niſi h ſingulare ſignatū. Ad pbationē dī. q ſinglare nō determiat abſo^{te} ſibi rōnē h⁹ ſinglaris ſignati, ſʒ rōnē ſinglaris vage ⁊ idiſtīcte, qa vcȝ nō pducit ſoīalr̄. ⁊ p ſe nāȝ niſi in aliq, ſʒ bn̄ vt hac ſignata gnōne gñans iq̄ȝ^m ad gñatū termiat̄, ꝺter^{aīat} ſibi rōnē hui⁹ ſinglaris ſignati, ⁊ vt ſic nō pt pducere niſi h ſignatū.

¶ Pōt āt argui ex dictis ſcoti vbi. ß. ꝯ dictā ppōnē. Si vn⁹ āgel⁹ hñs eē cātū a deo in ſua nā, pduceret aliū āgelū ſibi ſilēȝ, nō pduceret nāȝ illi⁹ āgeli in aliq p̄ſupp^{to}, cū nec in ipſo āgelo pducēte, eē ⁊ nā ſit in aliq recepta. ḡ nō oȝ vt hñs eē cātū ſm aliquā nāȝ ſi cāt ipāȝ nām q cāet ipam in h, ſʒ pt ipſaȝ cāre ſingularē nō in aliq. Et ſic pȝ q q̄uis nō cāret ipam nāȝ āgeli ſimplr̄ ⁊ abſo^{te}, ipa p̄exiſteret in āgelo pducēte nō pducta ab ipo āgelo ſʒ a deo, ipāȝ tn̄ nāȝ ſingularē hui⁹ āgeli p creationē pduceret, pducēdo, nō ex aliq ſubo.

¶ Rń^r, q vtiqȝ illa ꝯditiōalis ē va, ſʒ ⁊ hec ēt eſt va. Si angelus pduceret aliū āgelū ſibi ſilēȝ, pduceret nāȝ in aliq p̄ſuppoſito. Vtrūqȝ. n. ꝯñs ſeqt̄ ex illo añte, inq̄ȝ^m. n. āgeli nā nō e in aliq recepta, ſeqt̄ q nō pduceret̄ in aliq p̄ſupp^{to}, inq̄tū vo eē āgeli ē eē cātū, ſeqt̄ q pduceret̄ i aliq p̄ſuppo^{to}, ⁊ iō añs ē ipoſle, qa ppō ad quā ſequūt̄ ppōnes ꝯdictorie ē ipoſſo. Aduertē^{dū} āt, q nō ingt. s. T. abſo^{te} hñs aliquā nāȝ, ſʒ hñs eē cātū ſm nāȝ, nō eē cāȝ illi⁹ nāe ſimplr̄, qa ſi aliqd hēret nāȝ nō ſm eē cātū. ſic de⁹ hȝ ſapiam ⁊ eēndi nāȝ, poſſet nihilomin⁹ eē cā illi⁹ nāe ſimplr̄ ſm q eſt cāta. ⁊ nō eſſet ſui ipſi⁹ cā, eo q nā nō hēat in ipo eē cātū. hñs āt eē cātū in nā nō pt eſſe ſimplr̄ illius nāe cā vt eſt cāta, qa ſic cauſans cauſaret ſeipm, eo q habeat ⁊ ipſum nām cauſatā.

¶ 8°. Oē agēs finitū p̄ſupponit ad ſuā actionē h. vñ cauſatū ſuū indiuidualr̄ ſubſiſtit. ḡ nullū tale creat, ſʒ tm̄ agēs ifinitū cui⁹ eē cōp̄hēdit oīs entis ſilitudinē, ꝯña clara ē, añs vo pb'. Cuiuſcūqȝ act⁹ determiat̄ ad gñs ⁊ ad ſpēȝ ⁊ accñs, ei⁹ vtutē oȝ eē determiatā ad effcūs ſilēs agēti iq̄ȝ^m hȝ. i. q̄tū ad formā ſm quā agit, ſʒ nihil hñs eē determiatū pt eē ſile effectui eiuſdē gñis vel ſpēi ſm q ē h aliqd, ſʒ tm̄ ſm rōnē gñis vl' ſpēi. ḡ nō pt eē p ſuā actionē cā alteri⁹ q̄tū ad h q ſubſiſtit ab alijs diſtictū, ſʒ tm̄ q̄tū ad h q hȝ gñs aut ſpēȝ. ḡ p̄ſupponit ad ſuaȝ actionē h, vñ cātū indiuidualr̄ ſubſiſtit. maioꝛ pb', tum qa mod⁹ actionis ē ſʒ mo^m formē ſʒ quā agēs eſt i actu, tū qa oē agēs agit ſibi ſile, minoꝛ ēt pb', qa vnūqdqȝ ſm q eſt hoc aliqd ē ab alio diſtinctum.

¶ Sʒ ad hāc rōnē poſſet aliqs dicere, q añs eſt falſū, ⁊ ad pbationē negare vltimā ꝯñtiā. q̄uis. n. agēs nō aſſilet̄ effectuū q̄ȝ^m ad id p qd eſt h aliqd, qa p illd indiuiduū nō ꝯuenit cū alijs, imo ab oīb⁹ alijs diſtig', nō tn̄ agēs p̄ſupponit aliqd ſue actiōi p qd ſuus effcūs idiuiduet̄, tū qa ſm ſcotū idiuiduat̄ vnūqdqȝ p ſuā hecceitatē q̄ non p̄ſupponit̄ rei, ſʒ eſt mod⁹ itriſec⁹ ꝯcomitās rē, tū qa res imat̄ ſeipſa ē idiuidua, ſʒ doctri. s. T. ⁊ ſic ſue pduc^{tū} nō opȝ aliqd p̄ſupponē p qd

¶ Ad h⁹ euidētiā ꝯſiderā^{dū} ē, q ſic in idiuiduis (idiuiduet̄. eiuſdē gñis ⁊ ſpēi iter q̄ ē cālitas ſm nāȝ, qa in rōne gñis ⁊ ſpēi nō diſtinguūt̄ ſʒ ſūt ſilia, vnū pt eē cā alteri⁹ ſʒ nāȝ gñis ⁊ ſpēi, eo q oȝ agēs ⁊ effectū ſilia eē, ita cū inq̄ȝ^m ſūt indiuidua ſubſiſtētia nō ſint vnū ⁊ ſilia. ſʒ ſint diſticta id p qd vnū ab alio diſtiguit̄ idiuidualr̄ ⁊ in ſe ſubſiſtit, ab altero cātū eē nō p̄t, aliogn p idē ꝯueniret ſoīalr̄ cū altero, ⁊ ab ipo formalr̄ diſtingueret̄, oȝ. n. effectū cū cā ꝯuenire q̄ȝ^m ad id ſm qd cātur, iō ſi ēt ſʒ illd diſtigueret̄ ab ipo p idē ꝯueniret cū ipo, ⁊ ab ipo diſtigueret̄. Propterea p^a rñſio ſm mētē ſcoti nō tollit rōis efficaciā. Si. n. heccheitas ꝯſeqt̄ rē cāt oēȝ ei⁹ mo^m itriſecū, ſʒ p rē ab aliq cātā, vt ſic nō p̄t effcūs ab illo diſtigui. ḡ p ipāȝ heccheitatē nō p̄t effcūs diſtigui a cā, ſʒ magis cū cā ꝯuenit p̄p ſili^{tudinē} quā oȝ eē iter cāȝ ⁊ effectū. ḡ ſi oȝ effcūs ꝯueniēs cū cā in rōe gñis vel ſpēi a cā idiuidualr̄ diſtingui opȝ eē aliqd nō cātū a tali cā p̄ſuppo^{tū} actiōi in q̄ nā gñis ⁊ ſpēi idiuiduet̄, ⁊ effcūs idiuidualr̄ ſubſiſtat ab oīb⁹ q diſtiguat̄. Scḋa q̄ȝ iſtātia ex doctri. s. T. ñ ipedit. Vez ē. n. q nl' deter^{atū} ad gñs ⁊ ſpēȝ p̄t pducē effectū, niſi aliq p̄ſupp^{tū} p qd nā gñis ⁊ ſpēi idiuiduet̄, aliogn ñ eēt vñ effcūs a cā diſtigui poſſet ſb eodē gñe, aut ſb eadē ſpe, vt dductū ē ꝯ ſcotū. Sʒ vbi nā ex ſe ē idiuidua ⁊ hec nō pñt eē plā idiuidua q̄ȝ vnū alteȝ pducat, nā. n. idiuidua plib⁹ ñ cōicat̄. iō illa iſtātia nō ē ꝯ ppo^m. Q ſi poneret̄ vnū idiuiduū imāle pducē aliō idiuiduū ſpēi oporteret dicē q ipa nā nō eſſet ex ſe idiuidua, ſʒ eēt aliqd p qd idiuiduaret̄ qd ſane neēe eſſet p̄ſupponi actiōi, alteri⁹ indiuidui pductiue. Ex qb⁹ ſeqt̄ q dicta poſitio. s. T. magis cōfirmat ppo^m q̄ȝ deſtruat. Si n. talis nā ē ex ſe idiuidua, ⁊ pp h nō pñt eē in ipa plā idiuidua, ſignū ē q vbi vnū indiuiduū aliō idiuiduū eiuſdē ſpēi pducit, oȝ ibi nāȝ nō eē ex ſe idiuiduā, ſʒ eē aliqd aliō in q indiuiduet̄ p̄ſuppoſitū actioni pducētis ſibi ſile ſm ſpēm.

¶ 9°. Cū aliqd fit ex oīo nō ente fit p ſe. ḡ oȝ vt pducat̄ ab eo qd ē cā eēndi p ſe. ḡ ſolus de⁹ facit ens ex nō ente oīo. ḡ ipſius ſoli⁹ ē creare. Ad euidētiā añtis notat. s. T. q cū oē qd

fit ad h̄ fiat vt fit, ſi aliqd fiat qḋ p̄us fuerit, illḋ dr̄ nō p ſe ſ3 p acciñs fieri, ſi vo p̄us non fuit dr̄ fieri p ſe, vt ſi ex albo fiat nigꝝ. fit nigꝝ qdē p ſe, coloratū vo per acciñs, qa p̄us erat. ſilr ſi fiat aliqḋ ens puta hō, fit qdē hō p ſe, qa ex non hoīe, ens āt fit p acciñs, qa nō fit ex nō ente ſimplr̄, ſ3 ex nō ente h̄ h̄ ex nō hoīe, ⁊ ſic p3 ꝙ tūc tm̄ fit ens p ſe qñ fit ex oīo nō ente. p̄ vo ꝯñia p̄bat, qa o3 effect⁹ in cāſ ꝓpor/tiōalr̄ reduci. 2ª ēt p̄b', qa ſolus de⁹ ē cā entis i/ q̄tū ens, alia vo ſūt cā entis per accidens.

pus fuerit ꝙ h̄ nō fiat p ſe ſed p acciñs: p ſe vo illḋ qḋ p̄us nō fue rit: vt ſi ex albo fiat nigꝝ. fit qdē nigꝝ ⁊ coloratū: ſ3 nigrū p ſe: q2 fit ex nō nigro: coloratū āt p acci dens. nā p̄us coloratū erat. Sic igit̄ cū fit aliqḋ ens: vt hō vel la pis: hō qdē p ſe fit: q2 ex nō hoīe: ens āt p acciñs: q2 nō ex nō ente ſimplr̄: ſ3 ex nō ente h̄. †(vt p̄hs dicit in p̄ phyſi.) Cū3 ḡ aliqd fit oīno ex nō ente: ens p ſe fiet: op3 igit̄ qḋ ab eo q eſt p ſe cā eēndi p̄cedat. Nā effect⁹ ꝓportionali ter reducūt̄ in cās: h̄ āt eſt p̄mū ens ſolū: qḋ eſt cā entis inquātū h̄ eſt: alia vo ſunt cā eēndi per acciñs: ⁊ nō p ſe. Cū igit̄ ꝓduce re ens ex nō ente p̄exñte ſit crea re: op3 qḋ ſolius dei ſit creare.

†Ⅽ Hinc āt v̓itati ſacre ſcriptu re auctoritas atteſtat̄ q̄ deū oīa creaſſe affirmat Geñ. j. (In p̄nci pio creauit de⁹ celu3 ⁊ terram.) Damaſce. ēt i ſcḋo ſniarū dicit. †(Quicunq3 vo aiunt angelos creatores eſſe cuiuſcunq3 ſubē. hi oēs ſunt p̄ris ſui diaboli filij: creature. n. exñtes nō ſūt creato res.) †Ⅽ Per h̄ āt deſtruit̄ q̄ru dā p̄hoꝝ erroꝝ q dixerūt deum creaſſe p̄mā ſubſtātiā ſeparatā: ⁊ ab ea fuiſſe creatā ſcḋam: ⁊ ſic quodam ordine vſq3 ad vltimā.

Ⅽ Szvr̄ iſta rō ſi aliqd ꝯcludat ꝓ bare h̄ ſolu3, ꝙ ſol⁹ de⁹ vniuerſi tatē entiū creat, eo ꝙ ipſe ſol⁹ fa/ciat ens, cū p̄us nullum oīo ens creatū fuerit, nō āt ꝓbat ꝙ hanc rē p̄ticlarē, puta muſcā ſol⁹ deus poſſit creat̄. Di ceret̄. n. ꝙ aliq̄ creatura ꝓducē do ſortē ꝓducit ipſu3 quātū ad oīa q̄ ſūt ipſi⁹, ⁊ ſic ꝓducit h̄ ens ex nō ente oīo, ſ3 aliqḋ aliḋ ens p̄ exiſtat, nō. n. ad h̄ vt aliqd p̄ticu lare creetur, o3 vt fiat ens, ita ꝙ nullū ens oīo p̄/fuerit, ſ3 ſufficit ꝙ nō p̄fuerit ali qd ei⁹ qḋ fit, vñ negari poterit oīa alia a deo eē cās eēndi p acciñs tm̄, imo aliq̄ cā ē cā eēn di p ſe, qa facit ens qḋ oīo nō p̄exiſtit, ſ3 aliqḋ aliḋ ens p̄exi ſtat, ſic̄ cū ex h̄ nigro fit h̄ albū, dr̄ fieri h̄ albū p ſe, qa h̄ al bū qḋ fit ñ erat, ſ3 aliqḋ aliḋ albū eēt, ⁊ ſilr deū dicim⁹ hāc aia3 itelliuā creare, qa oīo añ ñ erat, ſ3 aliq̄ alia aia itelliua p̄exiſtat. Uel ḡ rō ñ ꝯcludit ꝓpoſitū vl̓ aſſumit qḋ ē ꝓbādū .ſ. ꝙ nl̓ aliḋ a deo ꝓducat aliqḋ ens ex oīo ñ ente, qḋ ē falſū.

Ⅽ Pro euidētia h⁹ rōis ꝯſiderā̄m eſt, ꝙ ſic in gnōne qa ē mu tatio, ponit̄ aliqḋ ſbm cui ꝯiungit̄ negatio rei ꝓducēdę, vt poſſit dici res fieri ⁊ ex tali ſbo tāq3 ex mā ⁊ ex negatiōe tā q3 ex termio a q̄. dicim⁹. n. ſoꝛ. ex ſanguine mēſtruo tāq3 ex mā gñari. ⁊ ex nō ſoꝛ. tāq3 ex termio a q̄: ita opp⁹ mō i crea tiōe qa nō ē mutatio, op3 oē remoueri ſbm ex q̄ dicat̄ tāq3 ex mā fieri qḋ creat̄, vñ de rōe creatiōis, ſiue vlis, ſiue p̄ticu laris ē, vt id qḋ creat̄ oīo p̄us nō ſit, ⁊ p ꝯñs, ꝙ fiat ex oīo nō ente, ⁊ ſic nec̄c ē, vt i oī creatiōe fiat ens p ſe, qa fit ens, ⁊ p̄us oīo nō erat, qa .ſ. nihil ipſi⁹ oīo erat, ex q̄ ipm ens fit fa ctū, ſ3 fortaſſis aliqḋ aliḋ ens p̄ceſſerit, nullū āt agēs p̄ticu lare facit ens p ſe, qa nullū tale facit ens tāq3 oīno p̄us non exñs, nō. n. facit ens niſi p̄ſupp⁹ aliq̄ ente, ex q̄ aliud ens fa ciat, ſic. n. cū ex albo fit nigꝝ, qa coloratū p̄exiſtit in albo, nō fit coloratū p ſe, ſ3 tm̄ p acciñs, inq̄3 ꝯiūgit̄ nigro qḋ fit p ſe ⁊ p⁹ intētionē, ita cū aliqḋ ens fit ex alio ente p̄ſupp⁹, q̄ rō entis p̄exiſtit in illo ex q̄ res dr̄ fieri, nō fit ens p ſe, ſ3 tm̄ p acciñs, inq̄3 rō entis ꝯiūgit̄ p̄ticlari enti qḋ p ſe fit, o3. n. vt diceba qḋ p ſe fit nō eſſe p̄us oīo neq3 tāq3 ſbm, neq3 tāq3 ꝯiūctū ſbo, ex q̄ ipm dicat̄ fieri. Dr̄ ḡ, ꝙ rō. s. T. ꝯcludit nō ſolū de crea⁰ vlī, ſ3 ēt de p̄ticlari. Et cū iſtat̄, qa rō aſſumit qḋ ē ꝓbādū, ne/gat̄.

Nō. n. vult ꝓbare. s. T. ꝙ nihil aliḋ a deo producit ens ex oīo nō ente, ſ3 ex h̄ in ſupioꝛib⁹ ꝓ bato, vult oñde re ꝙ nulli⁹ crea turę actio ē crea tio, cū. n. creatō ſit ꝓductio p ſe entis, ⁊ nl̓la crea tura ꝓducat ens p ſe, cu3 ꝓducat q̄cqd ꝓducit ex aliq̄ ente, vt ſu/peri⁹ ē oñſū, ſeq tur ꝙ nl̓la actio creaturę ē crea tio. Et ſic ſolius dei ē creare, c⁹ ē ꝓducē p ſe ens, vtpote c⁹ ē agē ex nihilo oīo p̄ſup poſito ente tan/q3 ex mā. Ⅽ Cō firmat̄ ꝯ auctē geñ. j. vbi dicit̄ oīa a dō creata eē. Cōfirmat̄ ēt auctho. Dama/ſce. in 2° ſen. Po ſtremo p h̄ oſtē dit̄ excludi er/ror Aui. 9. me⁰ ponētis a p̄ma ſubā ſepata eſſe creatam ſcḋa3.

Ⅽ Q3 deus ſit omp̄s. Cap. 22.

† Ex h̄ āt appet ꝙ diui na virt⁹ nō determi nat̄ ad aliquē vnū ef fectū. Ⅽ Si. n. ſolius dei creare ē: ab ipſo imediate ꝓ/ducta eſſe o3 q̄cūq3 a ſua cā ꝓdu ci nō p̄ñt niſi p modū creatiōis. Hmōi āt ſūt oēs ſubē ſepate: q̄ nō ſunt ꝯpoſite ex mā ⁊ foꝛa q̄s nūc eſſe ſupponat̄: ⁊ ſilr oīs mā coꝛpalis. Hec igit̄ diuerſa exñtē tia p̄dicte v̓tutis imediate effe/ctus ſūt. nulla āt v̓tus ꝓducens immediate plures effcūs nō ex mā: eſt determinata ad vnū effe ctū. Dico āt imediate: q2 ſi p me dia ꝓduceret poſſet ꝓuenire di/uerſitas ex p̄te mediaꝝ cauſaꝝ. Dico ēt nō ex mā: q2 idē agēs ⁊ eadē actione cauſat diuerſos ef fectus ſm mā̄e diuerſitatē: ſicut caloꝛ ignis q indurat lutū ⁊ liq̄/facit cerā. Dei igit̄ v̓tus non eſt

Ⅽ Sup cap. 22.

Poſtq3 deter⁹. s. T. de reꝝ ꝓduc⁰ q̄3 ad ei⁹ ſbā, nūc de ipa q̄3 ad ei⁹ q̄litatē determiat. Circa h̄ āt duo p̄ncipalr̄ facit. p̄ .n. agit de āpli tudine ⁊ extēſioē diuę po' diueq3 actionis. 2° de mō actionis in ca. ſeq̄nti. Quātū ad p̄m ponit̄ iſta ꝯcluſio. Diuina v̓tus nō determinat̄ ad aliquē vnum effectū.

Ⅽ Ad c⁹ euidētiā ꝯſiderā̄m ē, ꝙ cū po' actiua in ſua rōe dicat ordinē ad effectū, hēatq3 ſpē3 ex obō, vt illū ordinē ipoꝛtat, ab eodē āt res hēat ſpē3 ⁊ vnitatē foꝛalē, nec̄c ē vt vni po' vnū foꝛale ob3 rūdeat, calefactiue. n. po' corrūdet calefactī bile, ⁊ domificatiuę domificabile, ⁊ ſic de alijs. Sz differt po' actiua illimitata, q̄lis ē po' diua a po' limitata, q̄lis ē oīs po' creaturę, qa q̄lib3 po' actiua crea⁰ determiat̄ ad aliqḋ vnū gen⁹ ꝓducibiliū ꝯtētū ſub h̄ cōi qḋ dico ꝓducibile, po' āt diua nō determiat̄ ad aliqḋ vnū gen⁹ ꝓducibiliū, ſ3 h3 p̄ foꝛali obō h̄ qḋ dico ꝓducibile ſimp', ⁊ abſo⁰ ſumptū. Cū ḡ dr̄, ꝙ diua po' nō determiat̄ ad aliquē vnū effectū, nō ē ſen/ſus ꝙ nō hēat vnū ob3 foꝛale, cū. n. ſit vna po' nec̄c ē, vt ſibi vnū ob3 foꝛale corrūdeat, ſ3 ē ſenſus ꝙ nō limitat̄ ad vnu3 gen⁹ ꝓducibiliū, ita ꝙ aliḋ ꝓducē nō poſſit, imo oē ꝓduci/bile in nā ꝓducē p̄t. Ad hūc ḡ ſenſū p̄b' ꝯ. ꝓ. Nulla v̓tus ꝓ/

†tex. 2.16

† Auc. ſ. ſcripu.

† cap. 3.

Nulla a/gēs p̄ticu lare facit ens p ſe.

† Exclo erroꝛis. Auic. 4. metha.

† Ad ꝯ. p. 3. q. 25. ar. 3. in p̄mo ſen. d. 20. ar. 2. ⁊ c.

Po' di/uie rūdet vnū foꝛa le ob3.

ducẽs imeᵗᵉ diversos effcũs nõ ex mã, ẽ determinata ad vnũ effectũ, sȝ vt⁹ divina imeᵗᵉ pducit plẽs effcũs nõ ex mã. g̃ rc. ad manifestationẽ maioris notat. c. Th. pueniẽter additũ eẽ imeᵗᵉ r nõ ex mã, qȝ si p diversa media ageret, posset diversitas ex diversitate medio⁊ eãruȝ pvenire, silr si ageret ex mã, possent pvenire diversi effcũs pp diversitatẽ mãe, sicut calor ignis cadẽ actiõe indurat lutũ, r liq̃facit cerã. minorẽ ãt pbat. qȝ oia q̃ non psũt nisi p creationẽ pduci, vt sũt oẽs sbe separate, r ois mã corpalis. s. p°, diversa existẽtia pducibilia, a deo pducunẽ imeᵗᵉ, cum dei soli⁹ sit creare.

determinata ad vnũ effectũ.

2 ℂ Itẽ ois virt⁹ pfecta ad ea oia se extẽdit ad q̃ suus p se r ppri⁹ effcũs se extẽdere pt: sic edificatiua ad oia se extẽdit si pfecta sit q̃ psũt rõnẽ hẽre dom⁹: vt⁹ ãt divina ẽ p se cã eẽndi: r eẽ est ei⁹ pri⁹ effcũs. †(vt ex supdictis pȝ.) g̃ ad oia illa se extẽdit q̃ rõi entis nõ repugnãt: si. n. i quẽdã tñ effectũ vt⁹ ei⁹ posset nõ eẽt p se cã entis inq̃ntũ hȝ: sȝ h⁹ entis rõni ãt entis repugnat oppositum entis: qȝ ẽ nõ ens. Oia igĩ de⁹ pt q̃ in se rõnẽ nõ entis nõ includũt. hec ãt sũt q̃ ꝯdictionẽ nõ implicant. Relinq̃ĩ igĩ ꝙ qcq̃d ꝯdictionẽ nõ iplicat deus potest.

3 ℂ Adhuc oẽ agẽs agit inquãtũ actu est: sm̃ igĩ modũ act⁹ vniuscuiusq̃ agẽtis ẽ mod⁹ sue virtutis in agẽdo: hõ. n. gñat hoiem: r ignis ignẽ: de⁹ ãt est actus pfectus in se oium pfectiões hñs. †(vt supra ostẽsum ẽ.) Est igĩ sua virt⁹ actiua pfecta ad oia se hñs q̃cũq̃ nõ repugnant rõni ei⁹ qȝ est esse in actu: hoc aũt est solum qȝ ꝯtradictionẽ implicat: oia igitur preter hoc deus potest.

Ad evidentiã hui⁹ rõis ꝯsiderandũ, ꝙ lȝ vna vt⁹ creata dare/tur, q̃ possit imediate plẽs effect⁹ mãlr pducere, nõ tñ posset in plẽs effcũs fo̾alr, sed oẽs in vnũ gen⁹ pducibiliũ reducerẽĩ, sic r ipsa vtus nãȝ hẽret limitatã. Sube ãt separate r mã corpalis nõ ꝯveniũt in vno gñe determinato pducibiliũ, cũ nõ ꝯveniãt nisi in gñe sube, qȝ nõ dicit vnũ gen⁹ pducibiliũ p se, sed oia p se pducibilia cõprehẽdit: iõ po° q̃ est boꝝ pductiua nõ determinatur ad vnũ gen⁹ p se pducibiliũ, sed ad plura gñã, imo ad oia gñã pducibiliũ se extendit: cũ. n. oia separata a mã, r oia mãlia pducat eo ꝙ r ois mã corpalis ab eo pducaẽ: seqĩ ꝙ oia p se producibilia producat, r qȝ accñtia subam ꝯsequunĩ: ideo r ipsa accidentia q̃ secũdario producũtur producit, r sic ad omnia producibilia se extendit absolute.

ℂ Sȝ occurrit du°ᵐ circa id qȝ dĩ, qm̃ si vtus p media pduceret, posset pvenire diversitas ex pte mediorũ cãrũ. S. n. virtus sit ad vnuȝ gen⁹ pducibiliũ determinata, quãtũcũq̃ p diversa media opeĩ nũq̃ȝ poterit nisi in illud gen⁹, sicut domificator lȝ diversis vtaĩ instrumẽtis, nõ tñ pducit nisi domũ: ergo nõ põt vtus esse ex se ad vnũ effectũ determinata: r tñ diversos effectus nõ sub illo ꝯtẽtos producere.

ℂ Rñdeĩ, ꝙ nõ vult dicere. s. T. vtutẽ q̃ est ex se ad vnũ effectũ determiata, posse pp diversitatẽ cãrũ medioꝝ in plẽs effect⁹ fo̾alr distinctos in rõe pducibilis, vt ad ipsaȝ virtutẽ refferũĩ, sȝ ꝙ pt in plẽs effcũs fo̾alr distinctos, vt in ipsas cãs medias refferũĩ, q tñ vt in ipsaȝ supiorẽ vtutẽ refferũĩ mãlr tñ distinguũĩ, obta. n. iferioꝝ põarũ si ad ipsas iferiores põas refferãĩ fo̾alr distinguũĩ, mãlr ãt si ad supiorẽ potẽtiã refferãĩ, sic color r son⁹ ad visuȝ r auditũ ꝯpata fo̾aliter distinguũĩ in rõe obi: vt ãt ad sensuȝ cõem refferũĩ ꝯveniũt in vna rõe fo̾ali obi, r mãlr tñ distinguũĩ. Mens g̃. s. T. est, ꝙ si aliq̃ vt⁹ imeᵗᵉ pducat plura pducibilia fo̾alr distincta sm̃ rõnes pducibilis q̃ in nulla pticulari rõe pducibilis ꝯveniãt, illa nõ determiaĩ ad aliqȝ vnũ pticulare genus pducibiliũ, qȝ tũc nõ ꝯparãĩ obia nisi ad ipsam vtutẽ: iõ sic sic in nulla pticulari rõe pducibilis ꝯveniũt, ita ipsa virtus nõ determiat sibi vnũ pticlare obm pducibilis. Si aũt ageret vt⁹ mediãtib⁹ aliis cãis plura gñã pducibiliũ fo̾alr disticta in nulla pticlari rõe pducibilis ꝯveniẽtia, vt ad cãs medias refferũĩ: posset nihilomin⁹ illa vt⁹ determiata esse ad vnũ gen⁹ pducibiliũ, ad qȝ illa plũ mãlr ꝯparẽĩ, r sic lȝ eẽt ad vnũ effectũ determinata fo̾alr: posset tñ dici aliq̃

sm̃. n. pluralitatẽ mãe ipsaȝ plurificari opȝ, cuȝ ideȝ accñs nũo in diversis subiectis eẽ nõ possit. Cũ g̃ dicit. s. T. ꝙ eadẽ actione indurat lutũ r liq̃facit ceraȝ accipiĩ idẽtitas actionis ex pte agẽtis, nõ ãt ex pte recipiẽtiuȝ:

pducẽ plã fo̾alr disticta, idq̃ᵐ sub suo fo̾ali obo plã pducibilia ꝯtinerẽĩ, q̃ in ꝯpatiõe ad cãs medias fo̾alr distiguũĩ. ℂ Circa illã ꝓpõnẽ. 3. ẽ agẽs eadẽ actiõe cãt diversos effectus sm̃ mãe diversitatẽ. Sciẽdũ ẽ, ꝙ actio ignis q̃ indurat lutũ r liq̃facit ceram, si ad agẽs ꝯpareĩ est vna, qȝ ab vna ei⁹ vtute. s. a calore pcedit, si ãt ad subiecta ꝯpareĩ est plẽs,

ℂ 2°. Esse est p se r ppriũs effcũs dei. g̃ in oia põt vtus dei q̃ rõni entis non repugnãt: h ãt est solũ non ens. g̃ in oia pt. q̃ rõnẽ nõ entis nõ includũt: rõnẽ ãt nõ entis nõ icludũt q̃ ꝯdictionẽ nõ iplicãt. g̃ in oia põt q̃ ꝯdictionẽ nõ iplicant. Añcedẽs ex pcedẽtib⁹ est manifestũ: p° ãt ꝯña pbaĩ, tñ qȝ ois vtus pfecta ad oia illa se extẽdit ad q̃ suus ppri⁹ r p se effect⁹ se extẽdere põt, tũ qȝ si aliquẽ tñ effectũ pducere posset nõ eẽt cã entis inq̃ȝtũ ens: sed tñ huius entis.

ℂ Advertẽdũ, ꝙ cũ deberet inferre. s. T. ꝙ vtus dei põt in oia ad q̃ rõ entis se extendit, intulit ꝙ pt in oia q̃ rõni entis nõ repugnãt, qȝ sil' ostẽdere voluit ad q̃ se vtus divina extẽdat, r q̃ ab ei⁹ excludanĩ cãlitate, in hoc. n. qȝ dicĩ vtutẽ dei posse in oia que rõni entis nõ repugnãt, daĩ intelligi ꝙ ad oẽ ens extẽdiĩ: r ꝙ solũ entis rõni repugnãs a dei excludiĩ cãlitate, hoc aũt est solũ nõ ens qȝ ꝯdictionẽ implicat.

ℂ Ad evidẽtiã eoꝝ q̃ hic dĩr, ꝯsiderãdũ est, ꝙ includere rõnẽ nõ entis dupl̃r põt intelligi: vno mõ mãlr r denoiatiue, qȝ veȝ de ipso vere dĩ ꝙ nõ est ens in actu, sicut de so̾. nõ existẽte in nã vere dĩ ꝙ est nõ ens in actu: alio° fo̾alr r sm̃ ppriã rõnẽ, qȝ veȝ nõ ens in actu in ei⁹ rõne includiĩ, aut ei⁹ rõnẽ nẽcio r inseparabilr cõcomitaĩ: r sic dĩ nõ ens qȝ oino est extra totũ ambitũ entis, sm̃ ꝙ ens dividiĩ p actũ r potẽtiã, qȝ. s. nihil est neq̃ȝ inq̃ȝ, existẽs in actu neq̃ȝ in po°. Includere rõnẽ nõ entis p° mõ inveniĩ ẽt in his q̃ ꝯdictionẽ nõ implicãt. Nã so̾. nõ existẽte in reꝝ nã veꝝ est dẽre, ꝙ so̾. eẽ, est nõ ens: r so̾. nõ existẽte albo est veꝝ dẽre, ꝙ so̾. eẽ albũ est nõ ens: qȝ veȝ so̾. exñs nõ est: r so̾. alb⁹ nõ est in nã. ℂ Includere ãt rõnẽ nõ entis 2° mõ ꝯvenit tñ iis q̃ ꝯdictionẽ implicant: sicut h ꝙ dico hoiem esse asinũ. Nã neq̃ȝ hoc actu est in nã: qȝ nõ inveniĩ hõ q sit asinus, neq̃ȝ põt esse in nã: cũ g̃ inq̃t. s. T. ꝙ de⁹ põt facere qcq̃d rõnẽ nõ entis nõ includit, intelligiĩ de nõ inclusione 2° mõ inclusionis opposita, talia ãt sũt q̃ ꝯdictionẽ nõ icludũt. Nã q̃uis aliq̃ h̃ȝ nõ sint in actu, pp qȝ dĩr mãlr, r denoiatiue includere rõnẽ nõ entis: nõ tñ includunt illã nõ entis rõnẽ fo̾alr in sua rõne, cũ sint entia in po° qbus videlȝ ꝯvenire potest esse in actu.

ℂ 3°. De⁹ est act⁹ pfectus in se oium pfectiones hñs: igĩ sua vt⁹ se extẽdit ad oia q̃cũq̃ nõ repugnãt rõni ei⁹ qȝ est eẽ in actu, hoc ãt est solũ qȝ ꝯdictionẽ iplicat. g̃ rc. pbaĩ ꝯñtia, qȝ modus vtutis in agendo est sm̃ modũ actus agentis.

ℂ Advertẽdũ, ꝙ cũ eẽ sit actualitas ois fo̾ᵉ r pfectionis ac ẽt cuiuscũq̃ pticipãtis rõnẽ entis: nihil repugnat eẽ actua

Margin notes:

† ca. hoc

Si vt⁹ p media pduceret posset diversitas pvenire ex pte mediorũ cãꝝ.

† cap. hoc pa. 16

Includere rõnẽ nõ entis dupliciter pungitur.

Implicatio ꝯtradictiõis ẽ nõ ens.

lis exñde, nisi qḋ in sua rône includit negationē ois pfectio nis, ꝛ ois entis: tale aūt est solū id qḋ ꝯdictionē iplicat: hḋ eni nihil oio est: ꝛ sic nullo mō ꝯtinet sub ente, q̄re neċe est vt sub nō ente formalr ꝯtineaṫ. qḋ cū esse sit actualitas entis nō aūt nō entis, neċe est vt qḋ ꝯdictionē iplicat ipoſſe sit esse, ꝛ sic ad esse repugnātiam hēat. iō bñ dicit. s. T. ꝙ solū ipli cans ꝯdictionē hꝫ repugnātiaꝫ ad id qḋ est esse in actu.

4 ¶ Amp. oī pōe passiue rñdet pōa actiua: pōa. n. pp actū est sicꝰ mā pp formā. nō pt aūt ens i pōa ꝯseq ꝙ sit actu nisi p v̄tutē alicuius exñtis in actu. ociosa eēt igr pōa nisi esset vtꝰ actiua agētis; q̄ eā in actū reducere possit: cuꝫ tñ nihil sit ociosum in rebꝰ nāe: ꝛ p hūc modū videmꝰ ꝙ oia q̄ sunt in pōa māe gñabiliū ꝛ corruptibiliū pñt reduci i actū p v̄tutem actiuā q̄ est in corpe celesti: qḋ ē pmū pncipiū actiuuꝫ in nā. Sicꝰ aūt corpꝰ celeste est pmū agēs respcū corpoꝝ iferioꝝ: ita deꝰ ē pmū agēs respcū totiꝰ entis creati: gcqd igr ē in pōa entis creati: totū h deꝰ p suā v̄tutē actiuā facere pt: in pōa aūt entis creati est oē qḋ enti creato ñ repugnat: sicut in pōa nature humane sunt oia q̄ nām humanā nō tollunt: omnia igitur deus potest.

5 ¶ Pre. ꝙ effectꝰ aliqs nō subsit pōe alicuius agētis pt ex tribꝰ ꝯtingere. ¶ Uno mō p h ꝙ nō hꝫ cū agēte affinitatē vel silitudinem: agēs. n. oē agit sibi sile aliq mō: vñ vtꝰ q̄ est in semine hois nō pt pducere brutū vel plantā: hoīem aūt pt q tñ pdicta excedit: ¶ Alio mō pp excellētiā effcūs

¶ 4ᵒ. Quicqd ē in poᵃ entis creati totū deꝰ p suā potētiā actiuaꝫ facere pt, sed in poᵃ entis creati est oē qḋ non repugnat enti creato. sicut in poᵃ nāe hūane sunt oia q̄ humanaꝫ nām non tollūt. g oē ens creatū deus agere pōt, pbaṫ maior, oī potētie passiue rñdet pōa actiua. g potētie vlī corrñdet potentia actiua agentis vlis ꝛ pmi. pbaṫ aña, tum qa alias ociosa eēt talis poᵃ, cū ordinetur ad actū, ens aūt in potētia non possit ꝯseq actū, nisi p v̄tutē exñtis in actu, tū qa videmus oia q̄ sunt in poᵃ māe gñabiliū ꝛ corruptibiliū reduci posse in actū. s. imediate, aut mediate p virtuteꝫ corpis celestis qḋ est pmū prīm actiuū mālē. i. pmū agēs inter agentia corporalia.

¶ Circa illā ppōnem. In poᵃ entis creati est oē qḋ non repugnat enti creato, aduertēdū ꝙ poᵃ entis creati nō est accipienda ad modū poᵃ formaꝝ nāliū q̄si sit aliq entitas in q̄ potentialr sit oē ens creatū, ꝛ de q̄ dicaṫ in actū educi, cōstat n. ꝙ intellectualia ꝛ mā pꝰ nō educunṫ de poᵃ māe, cū pducta sint ex nihilo, sꝫ poᵃ entis creati di h loco poᵃ logica q̄ dicit possibilitatē pdicati cū subo: sic. n. dī mā i pōa ens creatū, qa ista ppō est polis mā est ens creatū, sicut cū dī sor. pt esse bō, sensus est, ista ppō est polis sor. est bō. Et vlr pt esse bō, siue est in poᵃ hūane nāe oē de q̄ pt formari ppō polis dicēdo, hoc est bō: ꝛ silr pt esse ens creatū, siue est in poᵃ entis creati oē de q̄ pt forari ppō polis dicēdo: h est ens creatū, h aūt est oē qḋ enti creato nō repugnat. s. qḋ in sua rōe nihil includit rōni entis creati repugnās, duo aūt sūt que rōni entis creati repugnāt. s. qḋ oio est extra rōnē entis, sic qḋ est formalr nō ens, vt qḋ ꝯdictionē iplicat, ꝛ qḋ ē extra rōnē creati, lꝫ nō sit extra rōnē entis, sic deꝰ: iō soluꝫ ista sub dīna poᵃ

nō cadūt. Ex qbꝰ pꝫ. ꝙ cū supiꝰ dictū est v̄tutē diuinā se extēdere ad oia illa q̄ rōni entis nō repugnāt, illud intelligendū est de illis q̄ nō repugnāt rōni entis creati, de hoc. n. est sermo cū q̄rit ad qḋ ens se extendat diuina potētia.

¶ Sꝫ tūc occurrit duᵐ, qa pcessus. s. T. de poᵃ passiua non erit ad ppositū, si poᵃ entis creati nō dicit pōam passiuā, sed pōam logicaꝫ.

q trāscēdit pportionē v̄tutis actiue: sic vtꝰ actiua corpalis nō pt pducere subam sepatā. ¶ Tertio mō pp māꝫ determiatā ad effectū in quā agēs agere nō pōt: sic carpētariꝰ nō pt facere serraꝫ qa sua arte nō pt agere in ferruꝫ ex q̄ fit serra. ¶ Nullo aūt istoruꝫ modoꝝ pt aliqs effectꝰ subtrahi dīne v̄tuti. Neqꝫ. n. pp dissimilitudinē effectꝰ aliqd ei ipoſſe esse pt: cū oē ens iquātuꝫ hꝫ esse sit ei sile (vt sup oñsuꝫ est.) Nec ēt pp effectꝰ excellentiā: cū ostēsum sit ꝙ deꝰ est sup oia entia in bonitate ꝛ pfectiōe. ¶ Nec iterū pp defectū māe: cuꝫ ipe sit cā māe q̄ non est polis cāri nisi per creationē: ipe etiā in agendo nō reqrit māṁ: cū nullo pexñte reꝫ in esse pducat: ꝛ sic pp māe defectū eiꝰ actio ipediri nō pt ab effectꝰ pductiōe. Restat igr ꝙ diuina vtꝰ nō determineṫ ad aliqueꝫ effectū: sꝫ simplr oia pt: qḋ est eū esse oipotentē. † ¶ Hinc est etiā ꝙ dīna scriptura fide tenendū h tradit. Dr. n. Geñ. 17. ex ore dī. (Ego deꝰ ops ambula corā me ꝛ esto pfectꝰ.) ꝛ Job. 42. (Scio qa oia pt:) † ꝛ Luce. j. ex ore angeli. (Nō erit ipoſſe apḋ deū oē

¶ Dr ꝙ lꝫ poᵃ entis creati, nō sit pōa passiua exñs in nā, hꝫ tñ quādā silitudinē cū poᵃ passiua, inq̄ᵐ sicut exñs in poᵃ passiua, pt ab aliq in actū pduci: ꝛ sic eē in tali poᵃ est posse de tali poᵃ produci: ita qḋ est in poᵃ entis creati pt creari. iō vult. s. T. pportionalr arguere. ꝙ sic oī poᵃ passiue i nā opꝫ corrñdere pōam actiuā, ꝛ pmū agens corporale pt educere in actū gcqd est in tali potentia passiua: ita oī poᵃ logice ad esse creatuꝫ opꝫ corrñdere aliqḋ pñᵐ creatiuū, si n. hoc pt habere esse creatum, neċe est vt sit aliqd potēs ipsuꝫ creare: poᵃ eniꝫ ad eē pductum corrñdet poᵃ pductiua. sicut ꝛ poᵃ passiue poᵃ actiua corrñdet, ꝛ sic necesse est, vt in pꝰ ꝛ vlī agēte sit vtꝰ pductiua ois entis creati, siue ois entis pducibilis: sicut i pꝰ agēte corpeo ē poᵃ ois alteriꝰ rei corpee pductiua.

† Luc. scriptura.

† Excluditur error.

¶ Quinto. Nullus effectꝰ pōt subtrahi diuine virtuti, ppter dissimilitudinē effectus cū ipso deo, eo ꝙ vnūqḋqꝫ inq̄tuꝫ hꝫ esse sit ei simile, nec ppter excellētiā effectus, cū sit deꝰ supra oia in bonitate ꝛ pfectione, nec ppter defectuꝫ māe, qa s. effectus determinet sibi māṁ in quā deꝰ agere nō possit, cū ipse sit causa māe, ac ēt nō reqrat māṁ tanq̄ subiectum ex quo rē producat, cū nullo psupposito rē producat in eē: g nullus effectꝰ diuine virtuti subtrahiṫ, sed simplr oia potest, qḋ est eū esse oipotētē, probaṫ ꝯñtia, qa ꝙ effectus aliqs nō subsit potētie alicuiꝰ agētis est ex aliq dictaꝝ causarū. Cōfirmaṫ ꝯclō geñ. 17. Ego deꝰ ops. ꝛc. Job. 42. Scio qa oia pōt ꝛc. Et Luce p. Non erit ipossibile. ꝛc. Excludiṫ quoq error phoꝝ dicētiū, vnū tñ effectū a deo imediate pduci ꝛ dicētiū eū, non posse aliqd facere nisi vt rerū naturaliū cursus se hꝫ, de quibus Job. 22. Quasi nihil ꝛc.

¶ Circa pdicta dubitaṫ, qa. s. Th. p sen. d. 42. q. 2. ar. 2. vbi

deꝝ velle, ꝙ ēt id qδ in se repugnat rōi nō entis deꝰ n̄ possit facē. Ibi.n.tꝫ ꝙ qcqd i se nō repugnat rōi entis vł rōi nō entis deꝰ facē p̄t. Si.n. p̄t facē qcqd rōi entis aut rōi nō entis nō repugnat, relinqꝛ vt qδ rōi entis repugnat facē n̄ possit, ⁊ silr qδ repugnat rōi nō entis. ğ nō solū qδ repugnat rōni entis i se formalr subtrahiꝛ a diuīa poᵉ, cꝰ oppᵐ dcm̄ est supiꝰ.

℄ Itē vī aȝdictio, qa vbi.ā.⁊ de poᵉ.q.1.ar.3. dī, ꝙ iplicās ȝdictione, neqꝫ rōnē entis hꝫ, neqꝫ rōnē nō entis, h̄ āt dī, ꝙ iplicās ȝdictionē rōnē nō entis icludit.

Quo iplicās ȝtradictionē sit nō ens.

℄ Ad hꝰ euidentiā duo sūt aduertēda. p̄ᵐ ē ꝙ iplicās ȝdicᵒⁿᵉᵐ, lꝫ icludat sił eē ⁊ nō esse, cū ipsi

ṽbū.) Per h̄ āt euacuaꝛ q̄rūdā phoꝝ error q posuerūt adeo immediate ꝓduci vnū effectū tm̄ q̄si ṽtus eiꝰ ad illius ꝓductionē dtermiata eēt. ⁊ ꝙ deꝰ nō p̄t aliqd facē: nisi f̄ꝫ ꝙ cursus reꝝ nālium se hꝫ: d qbꝰ dī Job.22. (Qnasi nihil possit op̄s estimabāt eū.)

℄ Qꝫ deꝰ nō agit p necītatem nature. Cap.23.

Ex h̄ āt ondiꝛ ꝙ deꝰ agit in

eēt affirmaᵗⁱᵒ ⁊ negaᵗⁱᵒ, tm̄ neqꝫ ē simpr ens, qa nō ens i ipo iclusū tollit ens, neqꝫ simpr nō ens, qa ens in ipo inclusū tollit nō ens. Ūn̄ nō p̄t simpr ⁊ absoˡᵗᵉ dici, hoiēꝫ eē asinū ē ens, cū hoiēꝫ eē asinū icludat hoiēꝫ nō eē rōnalē qδ dicit n̄ ens, neqꝫ simpr ⁊ absoˡᵗᵉ p̄t dici hoiēꝫ eē asinū, ē nō ens, cū includat hoiēꝫ eē aial qδ ē ens. Scδꝫ ē ex doctri.s.T. vbl.ā. ꝙ oīs actio cāe actiue q̄ aliqd ꝓduciꝛ terminaꝛ ad eē, ad nō eē āt terminaꝛ cū p ip̄az aliqd destruiꝛ, s̄ꝫ veꝝ ē ꝙ ad eē terminaꝛ p̄, ad nō eē āt scδario, eo ꝙ ad nō eē nō terminaꝛ, nisi inq̄tū eē ꝓductū vniꝰ nō ȝpatiꝛ eē alteriꝰ, nec obstat δ ānihilatiōe i q̄ nullū eē ꝓduciꝛ, ⁊ tm̄ res desinit eē, qa res n̄ ānihilaꝛ p aliquā actionē, s̄ꝫ qa deꝰ desistit ab actiōe q̄ rei tribuit eē, vt dī poᵉ.q.5.ar.3.2ᵐ. opꝫ ğ oēm terminū actiōis eē, aut simpr ens si i eē ꝓduciꝛ, aut eē simpr n̄ ens si ipsiꝰ eē destruiꝛ, cū.n. ꝓductꝰ ē sor. absoˡᵗᵉ veꝝ ē dicē sor. ē, cū āt ē corruptꝰ est absoˡᵗᵉ, veꝝ dicē sortes nō ē. Jδ cū id qδ iplicat ȝdicᵒⁿᵉᵐ n̄ possit dici absoˡᵗᵉ eē, neqꝫ absoˡᵗᵉ nō eē, cū ⁊ eē ⁊ nō eē sił icludat, nō p̄t hδ eē terminꝰ p̄mariꝰ actiōis, neqꝫ ēt scδariꝰ. Hoiēm.n. eē asinū, qa icludit hoiēꝫ eē rōnalē, ⁊ hoiēꝫ nō eē rōnalē, nō p̄t eē terminꝰ ꝓducᵗⁱᵒⁿⁱˢ q̄ ꝓduciꝛ aliqd i eē, cū.n. oporteat terminū ꝓducᵗⁱᵒⁿⁱˢ absoˡᵗᵉ eē ens siue hr̄e esse, necē eēt vt absoˡᵗᵉ possꝫ dici hō rōnalꝛ ē, cū factū ē hoiēꝫ eē asinū, h̄ āt falsū ē, cū hoiēꝫ eē asinū nō solū icludat ip̄ꝫ eē rōnalē, s̄ꝫ ēt ip̄m nō eē rōnalē, nō p̄t ēt eē terminꝰ corruptiōis, qa tūc possꝫ absolute dici cū fit hoiēꝫ eē asinū, ꝙ hō nō ē rōnalꝛ, qδ ēt falsūꝫ ē, cū hoiēꝫ eē asinū icludat hoiēm eē rōnalē. Sił̄s rō ē q̄cūqꝫ affirmatio ⁊ negatio ineniaꝛ i eo qδ iplicat ȝdicᵒⁿᵉᵐ, idcirco hδ dr̄ ipossīa simpr, qa nulloᵐ p̄t eē terminꝰ ꝓduᵗⁱᵒⁿⁱˢ aut corrupᵗⁱᵒⁿⁱˢ, ⁊ p ȝn̄s hr̄t repugnātiāꝫ ad eē actu, ⁊ ad nō eē actu eo.s. mō q̄ entia q̄ p̄us existūt dr̄ post corrupᵗⁱᵒⁿᵉᵐ nō eē, opꝫ n. qδ nō ē isto mō eē aliqd cui nō ȝuenit eē, s̄ꝫ tm̄ p̄us hēbat eē, iplicās āt ȝdicᵒⁿᵉᵐ nō ē aliqd s̄ꝫ nihil, ⁊ sō nā p̄t eē nō ens mō exposito. Qδ si istēꝛ, iplicās ȝdicᵒⁿᵉᵐ p te ē niˡ, ğ ē absoˡᵗᵉ nō ens, cuiꝰ oppᵐ ē dcm̄ supiꝰ, dī ꝙ vtiqꝫ ē simpr nō ens, si nō ens dicaꝛ qδ nulloᵐ p̄t eē in reꝝ nā: nō ē āt nō ens si dicaꝛ n̄ ens qδ nō ē in reꝝ nā, s̄ꝫ tm̄ p̄us erat, sīc terminꝰ corruptiōis dī nō ens. h̄ āt 2ᵐ itellexit.s.T. qδ iplicat ȝdictionē nō esse nō ens simpr, imo hr̄e repugnātiā ad non ens. Ex istis facilis ē rn̄sio ad obā. Ad p̄ᵐ.n. dī, ꝙ.s.T. tetigit p̄riᵐᵘᵐ actuꝫ ⁊ p̄riᵘ obm poᵉ actiue p illū dās intᵘ ēt scδariuꝫ: p̄riᵘ āt actus poᵉ actiuę ē dare eē, ⁊ p̄riᵘ obꝫ ē qδ accipit eē, sō dixit a diuina poᵉ cuiꝰ ꝓpiꝰ effcūs ē eē subtrahi solū id qδ repugnat rōi entis cui.s. repugnat hr̄e eē actu, p h̄ āt dat itᵗ ꝙ ēt, q̄ꝫᵐ ad scδariū actū q ē rē destruere, ⁊ q̄ꝫᵐ ad scδariū obꝫ qδ est nō ens, id solū subtrahiꝛ poᵉ suę qδ repugnat rōi nō entis.s.

qδ nō p̄t eē nō ens, qδ tm̄ p̄us fuerit ens sic.n. diuia poᵉ q̄ꝫᵐ ad ꝓductionē reꝝ extēdiꝛ, ad oē qδ p̄t hr̄e eē ita extēditur q̄ꝫᵐ ad destructionē ad oē qδ cū sit aliq̄ nā p̄t hr̄e n̄ eē. Nō ē ğ ȝdictio, qa hic explicite loqꝛ.s.T. de poᵉ dei q̄ꝫᵐ ad p̄mū actū ⁊ p̄riᵘᵐ, iplicite dās intᵘ qδ ad scδariū actū ptinet. Nā qδ nō p̄t eē actu, non p̄t p̄us exn̄s desinere eē: in p̄ āt s̄niaꝝ de vtroqꝫ actu explicite ē locutus. Aduerte tm̄, ꝙ nō dico i deo scδariū ⁊ p̄mariū actuꝫ, eē q̄si ex parte dei sint plēs actꝰ, s̄ꝫ qa ex p̄te obi est distinctio, eē.n. est p̄riᵘ terminꝰ, nō eē vō scδarius. Ad 2ᵐ rn̄deꝛ p̄, ꝙ nulla est ȝdictio, qa i illis locis loqꝛ.s.T.

creaturis nō ex necessitate nāe: sed p arbitriū volūtatis. ℄ Omnis enim agētis per necessitatē nature virtus determinatur ad vnū effectū: ⁊ inde est ꝙ omnia nālia semp eueniūt eodē mō: nisi sit ipedimētum: nō aūt volūtaria. Diuina ṽtus āt nō ordinaꝛ ad vnū effectū tm̄: †(vt sup̄ ostēsuꝫ est:) deꝰ igiꝛ nō agit p necītatē nāe: sed per voluntatē.

† cap̄ 22. huius li.

de ente, ⁊ nō ente absoˡᵗᵉ ⁊ simpr dictis, hoiēꝫ.n. eē asinū neqꝫ absoˡᵗᵉ loq̄ndo ē ens, neqꝫ nō ens, hic āt loqꝛ q̄ꝫᵐ ad inclusionē. Nā s̄ꝫ qδ ȝdictionē iplicat nō possit dici absoˡᵗᵉ n̄ ens, in sua tm̄ rōe icludit nō ens. Rn̄deꝛ 2ᵒ, ⁊ meliꝰ ꝙ nō ens pōt accipi 2ʳ, vnoᵐ p eo cui oīo repugnat hr̄e eē actu qδ.s. nihil est oīo, vt nihil opponiꝛ enti non solū p̄cipalr, s̄ꝫ ēt noialiter supto: ⁊ sic qδ iplicat ȝdictionē est nō ens, oīo.n. sibi repugnat eē actu, alioᵐ p eo qδ cū p̄us eēt postmodū nō est, ⁊ sic nō est nō ens q̄si.s. aliqd potēs actionē destructiuā terminare. Primo ğ mō h̄ loco accepit.s.T. nō ens, vn̄ in 3ᵃ rōne dixit solū iplicās ȝdictionē repugnare rōni eius qδ est esse in actu, in locis aūt allegatis accepit nō ens, 2ᵒ mō vt ex verbis eius apparet. ℄ Sup cap̄.23.

Ostēso diuinā actionē diuināqꝫ pōam ad oīa possia hr̄e extēsionē, restat nūc de mō ipsiꝰ actiōis diuę determiare. Circa h̄ āt duo facit.s.T. Priᵒ.n. agit de mō actionis se tenēte ex p̄te agētis: 2ᵒ de mō se tenēte ex p̄te rei ꝓductę ca.29. Quātū ad p̄ᵐ q̄tuor facit. Priᵒ ondit deū nō ꝓducere res ex necītate nāę: 2ᵒ nō ex necītate intᵗ.ca.26. 3ᵒ nō ex necītate volūtatis ca.27. 4ᵒ nō ex necītate iustitię. ca.28. Circa p̄ᵐ duo facit. Priᵒ ondit ꝓpositū. 2ᵒ duo correlaria in duobꝰ cap. sequētibꝰ deducit. Quātuꝫ ad p̄mū poniꝛ hec ȝ. Deꝰ agit in creaturis nō ex necītate nāę, sed p arbitriū volūtatis.

℄ Ad cuiꝰ euidētiā, sciēdū ꝙ aliqd agere de necītate est ita esse determiatū ad agēdū illud, vt in facultate agētis non sit nō agere, s̄ꝫ agere de necītate nāę p̄t duplr eē, vnoᵐ vt necessitas nāę dicat necīā iclinationē forᵉ nālis ad agēdū f̄m ꝙ forᵉ nālis ȝ formā cognoscibilē distinguiꝛ: ⁊ sic agere p necītatē nāę est eē determinatū ad agēdū f̄m iclinationē forᵉ, p quā agēs est nālr in actu f̄m eē nāę, ⁊ distinguiꝛ ȝ agere p cognē ⁊ appetitū eā ȝñtē, alioᵐ vt necītas nāę dicat modū nāę in agēdo, ⁊ sic agere p necītatē nāę est necīo iclinari ad agēdū, sicut nā in suas opationes necīo inclinaꝛ, ⁊ tūc agere p necītatē nāę distinguiꝛ ȝ agere per libertatē arbitrij.

Agere d necitate nāe 2ʳ cōtingit.

℄ Quō sit itelligēdū agere p necītatē nāę, in hac ȝne dubiū est, ex eo.n. ꝙ subiūgit, s̄ꝫ p arbitriū volūtatis: videꝛ accipē 2ᵒ mō ⁊ ēt ex aliqbꝰ rōnibꝰ in h̄ cap. positis: ex eo vō ꝙ inferius ꝓbat, neqꝫ intᵐ, neqꝫ volūtatē diuinā ad terminatos effectꝰ coartari, vꝛ p̄ mō intelligēdū. Mihi vꝛ ȝsiderato processu.s.Th. ꝙ sit p̄ mō accipiēdū. Volēs.n. ondere creaturas a deo, nō de necītate ꝓductas esse, p oēm modū necītatis discurrit.s. ꝙ neqꝫ ꝓpter necīā inclinationē subē ⁊ diuię nāę neqꝫ ꝓpter necītatē sciē, neqꝫ ꝓpter necītatē volūtatis, expressius āt hoc appet. ca.26. vbi dicit ostēsum esse.s. in h̄

cap. q diña po^a ad termiatos effcũs non coartaſ, ac p h̃ q de necitate nãe nó agit. Qḋ ãt addiſ, ſʒ p arbitriũ vo^{tis} non obſtat, qa p illḋ nó vult aliḋ hr̃e. s. T. q̃ʒ q agit p volũtatẽ, q̃uo ãt p volũtatẽ, necio. ſ. an libere iſeri^9 erit declarãdum. Silr lʒ in aliqb^9 rõnib^9 videaſ inferri, q de^9 libere agit, h̃ tñ inferſ, vt vlteri^9 ɔcludaſ, q p vo^{tem} agit nó p nãʒ, nó aũt vt oſidaſ abſo^{te}

2 ¶ Adhuc qcqd non iplicat ɔ̃dictionẽ ſubeſt diue põe. (vt oñſũ eſt:) multa ãt nó ſũt in reb^9 creatis: q̃ tñ ſi eẽnt ɔ̃dictionẽ nó ipli carẽt: ſicẽ pʒ p̃cipue circa numeꝝ ꝛ quãtitates ꝛ diſtãtias ſtellarũ ꝛ alioꝝ corpoꝝ in qb^9 ſi aliter ſe hẽret ordo reꝝ: ɔ̃dictio non ipli careſ. multa igiſ ſubſũt diue potẽtie q̃ in reꝝ nã nó inueniũtur. Quicũq̃ʒ ãt eoꝝ q̃ põt facere q̃dã facit ꝛ q̃dã nó facit: agit p electionẽ volũtatis ꝛ nó p necitatẽ nãe: deus igiſ nó agit per neceſſitatẽ nãe. ſed per voluntatẽ.

3 ¶ Jtẽ vnũqḋq̃ʒ agẽs h̃ mó agit ſm q ſilitudo facti eſt in ip̃o. oẽ n. agẽs agit ſibi ſilẽ. oẽ ãt qḋ eſt in altero eſt in eo p moduʒ ei^9 in q̃ eſt: cũ igiſ de^9 ſit p eẽntiã ſuaʒ intelligens: †(vt ſup̃ pbatũ eſt:) oʒ q ſilitudo effcũs ſui ſit in eo p modũ intelligibilẽ: igiſ p intellectũ agit. intell's ãt nó agit aliquẽ effectũ niſi mediãte volũtate cuius obm eſt bonũ itellm qḋ mouet agentẽ vt finis. de^9 igiſ p volũtatẽ agit nó per necitatẽ nãe.

4 ¶ Amp̃. †(ſm phm. 9. meth.) duplex ẽ actio: vna q̃ manet i agẽte ꝛ ẽ pfectio ipſi^9 vt videẽ. alia q̃ trãſit i exterioꝛa: ꝛ ẽ pfectio facti: ſicẽ ɔburere in igne. Diua ãt actio nó põt eẽ de gñe illaꝝ actionũ q̃ ñ ſũt i agẽte: cũ ſua actio ſit ſua ſb̃a. (vt in p̃ oñſũ ẽ.) oʒ igiſ q ſit de gñe illaꝝ actionũ q̃ ſunt in agẽte ꝛ ſũt q̃ſi pfectio ipſius. h^9 ãt nó ſũt niſi actiões cog̃ſcẽtis ꝛ appetẽtis: de^9 igiſ cog̃ſcẽdo ꝛ volẽdo agit ꝛ opaſ. nó igiſ p necitatẽ nãe: ſʒ p arbitriũ volũtatis.

5 ¶ Adhuc deũ agere pp finẽ ex h̃ manifeſtũ eẽ põt: q vniuerſum nó ẽ a caſu: ſʒ ad aliqḋ bonũ ordinaſ. †(vt pʒ p phm in. xj. meth.) p̃mũ ãt agẽs pp finẽ oʒ eẽ agẽs p intellm ꝛ volũtatẽ. ea. n. q̃ itellectu carẽt: agunt pp finẽ: ſicẽ in finẽ ab alio directa. Qḋ qdẽ in artificialib^9 pʒ: naʒ ſagitte mot^9 eſt ad determiatũ ſignũ ex directione ſagittãtis: ſilẽ ãt eẽ oʒ in nãlib^9. Adhuc. n. q aliqd directe in

Nãle agẽs determinatur ad vnũ.

q p libertatẽ agit. Ad hunc ſ̃ ſenſuʒ pbaſ ɔ̃. p̃. Diuia v^r^9 nó ordinaſ ad vnũ effectũ tm̃. ḡ nó agit p necitateʒ nãe, añs ex ſuperiorib^9 pʒ, ɔña vo pbaſ, qa ois agẽtis p necitatẽ nãe v^r^9 determinaſ ad vnuʒ, cui^9 ſignũ ẽ, qa nãlia ſemp eueniũt eodẽ mó niſi ſit ipedimẽtũ. ¶ Pro intelligẽtia hui^9 rõis cõſiderãdum ẽ, q cũ oẽ agẽs pducat ſibi ſilẽ q̃tũ ad formaʒ q̃ eſt p̃n^{m} actionis, id cui^9 p̃n^{m} agendi eſt ſola nã nó pducit ſibi ſilẽ, niſi ſm nãm, p qḋ diſtinguitur ab agente p cognitionẽ qḋ pducit ſibi ſilẽ ſm formã p̃cóceptam, nó ãt ſm nãʒ in q̃tuʒ h^9, ió niſi ſit aliqs defect^9 ex pte vtutis, aut po^e paſſiue, pducit ſibi eq̃le, vt deducit. s. T. po^a. q. 3. ar. 15. eſt ḡ nã determinata ad vnũ. qa determinaſ ad pducẽdũ eq̃le ſibi ſm nãʒ, ꝛ ſic ſi de^9 ageret p necitatẽ nãe creaturã, determiareſ ad creaturã ſibi in nã eq̃lẽ, qḋ eſt ipoſẽ, ſic. n. ſolus filius dei, ꝛ ſpũs ſanctus per nãm producíſ, ideo cõuenientẽr ex eo q natura determinaſ ad vnũ, arguit. s. T. deũ nó agere per neceſſitatẽ nature.

†cap. 45. li. pth

¶ 2^a. Multa ſubſunt diue po^e q̃ in reꝝ nã nó inueniũſ. ḡ ꝛc. pʒ ɔñis, qa qcũq̃ʒ eoꝝ q̃ põ facere q̃dã facit, ꝛ q̃dã nó facit deductis. ſ. defectib^9 ꝛ ipedimẽtis agit p electionẽ volũtatis, nó ãt per necitatẽ nãe, ɔña vo pbaſ, qa ſubſunt diuine potẽtie q̃cũq̃ʒ nó implicãt ɔ̃dictionẽ, multa ãt nó ſunt in rebus creatis, q̃ tñ ſi eſſent nó implicarent cõtradictionẽ.

¶ 3^a. De^9 eſt per ſuã eẽntiã intelligẽs. ḡ ſilitudo effcũs ſui eſt in ipſo ſm modũ intelligibilẽ. ḡ p int^{m} agit, igiſ p volũtatẽ, nó p necitatẽ nãe, pbaſ p̃ma ɔña. qa oẽ qḋ eſt in altero eſt in eo per modũ eius in quo eſt. Scḋa ẽt pbaſ, qa vnũqḋq̃ʒ agẽs hoc mó agit ſm q ſilitudo facti eſt in ip̃o, vltima q̃ʒ pbaſ, qa int^9 nó agit aliquẽ effectuʒ, niſi mediãte volũtate.

Unũqḋ q agẽs h̃ mó agit ſm q ſilitudo facti ẽ in agente.

¶ Circa illã ppõnẽ. Unũqḋq̃ʒ agẽs h̃ mó agit ſm q ſilitudo facti eſt in ip̃o, aduertẽdũ q mod^9 agẽdi põt accipi ꝛ ex pte agẽtis ꝛ ex pte facti. Si accipeſ ex pte facti, ſenſus eẽt q agẽs, illũ modũ eẽndi in factuʒ cãret quẽ ſilitudo facti hʒ in agẽte, ꝛ tũc ppõ nó eẽt v'r va, ſilitudo. n. rei artificiate hʒ eẽ in mãle h̃ mẽte artificis, ꝛ tñ res artificiata hʒ eẽ mãle. Un̄ in h̃ ſenſu eã nó accipit. s. T. Si ãt accipiaſ ex pte agentis ſenſus ẽ, q actio ſm q ab agẽte oriſ hʒ eundẽ mo^{m} quẽ hʒ for^a q̃ eſt p̃n^{m} agẽdi, ꝛ ſilitudo facti: ꝛ tũc eſt ppõ v'r va ꝛ in t̃cta h̃ loco, ꝛ pbaſ a. s. T. qa oẽ agẽs agit ſibi ſilẽ, ex q̃ ppõne ſic vult arguere. Jn oi agẽte opʒ eẽ ſilitudinẽ ꝛ formã rei facte tãq̃ʒ p̃ncipiũ actiõis, ſʒ actio dʒ ex pte agẽtis cõmẽſurari ꝛ pportiõari ſuo p̃n^o formali. ḡ mod^9 actiõis ex pte agẽtis eſt ſm modũ ſimilitudinis facti i agente.

†tex. 7 ..

¶ Sʒ tũc occurrit du^{m} iuxta ſecũdũ ſenſuʒ, qa nó v^r eſſe v'r vera. Nã ſilitudo rerũ corruptibiliũ in corpibus celeſtib^9 hʒ eſſe icorrupti^{le} mó, ꝛ tñ actio q̃ a corpore celeſti res corrup^{les} pcedit nó hʒ mo^{m} incorrup^{lem}, ſʒ corruptibilr pcedit, cũ ſit actio trãſiens, ꝛ re facta, ãpli^9 nó fit, aut ſaltẽ ad effect^9 corruptionẽ corrumpatur.

†cap. 4..

¶ Rñ, qḋ ppõ s. T. itelligẽda ẽ de mó q nat^9 eſt facere diuerſitatẽ modi agẽdi. nó ãt de oi mó ſilitudinis facti, hic ãt eſt duplex. ſ. mod^9 nãlis, ꝛ mod^9 itelligibilis, ad q̃s reducunſ ẽt modi q iſtos neceſſario ɔcomitanſ vt ſic, ió ſi talis ſilitudo hʒ modũ eẽndi nãlẽ, mod^9 actiõis erit vt nãlr pcedat, ſi ãt hʒ eſſe intelligibile, mod^9 actionis eſt vt intelligibilr fiat, eſſe aũt corruptibile aut incorruptibile for^e nó hʒ vt ſic, variare modũ agendi, qa iſti ſunt modi for^e vt for^e eſt, vt. ſ. ſubm in ſeip̃o pficit, nó ãt vt pficit in ordine ad alterũ tãq̃ʒ p̃n^{m} actionis. Ex quibus pʒ, q adducta inſtãtia nó eſt cõtra mentẽ. s. T.

†vel. te. tex. co. 4.

¶ 4^a. Cũ ſit duplex gen^9 actionis ſm phm. 9. met^e. Diuina actio nó eſt de gñe actionũ q̃ nó ſũt in agẽte, cũ ſua actio ſit ſua ſub̃a, ſʒ de gñe imanẽtiũ in agẽte. ḡ ꝛc. pʒ ɔña. qa actiones imanẽtes nó ſũt, niſi actiões cog̃ſcẽtis ꝛ appetẽtis, ꝛ p ɔñs nó ſũt actiões agẽtis p necitatẽ nãe. ¶ Aduerte, q ex h̃ loco appet qḋ ſupi^9 determiauim^9 ve^{re} eẽ. ſ. actionẽ trãſeũtẽ ppe loq̃ndo in deo nó eẽ, lʒ ibi ſit ſm modũ ſignificandi.

¶ 5^a. De^9 agit pp finẽ. ḡ p int^{m} ꝛ vo^{tem}. ḡ ꝛc. pʒ añs, qa p phm 12. met^e tex. 52. vniuerſũ qḋ. ſ. ẽ effcũs dei nó ẽ a caſu, ſed ad aliqḋ bonũ ordiatũ, ɔñs vo pbaſ, qa p̃^{m} agẽs pp finẽ oʒ eẽ agẽs p int^{m} ꝛ vo^{tem}. Nã ea q̃ int^{m} carẽt agũt pp finẽʒ directa ab aliq̃ cog̃ſcẽte, ꝛ finẽ ꝛ id qḋ eſt ad finẽ, ꝛ pportionẽ inter vtrũq̃ʒ, qḋ eſt ſolũ intelligẽtis, pʒ h̃ ex^o ſagitte a ſagittãte directe. De modis ꝛ diuerſitate appetituũ diffuſe a. s. T. i p̃ ſcḋe determinaſ, iccirco hic ptrahere ſermonẽ nó opʒ.

fine debitū ordinet: regritur cognitio ipsi⁹ finis: ꝛ ei⁹ qd̄ est ad finē ꝛ debite pportiōis inter vtrūq3: qḋ solū itelligētis ē. Cū igr̄ deus sit pmū agēs: nō agit p necitatē nāe: s3 p intellm ꝛ volūtatē.

6 ¶ Pre. qd̄ p se agit pus est eo qd̄ p aliō agit. oē.n. qd̄ est p aliō reducit in id qd̄ ē p se: ne in īfinitū pcedat. Qui āt sue actionis nō est dn̄s nō per se agit: agit.n. q̄si ab alio actū nō q̄si p seipsum agēs: op3 igit pmū agēs h̄ mō agere qd̄ sui act⁹ dn̄s sit: non est āt aliqs dn̄s sui act⁹: nisi per voluntatē. Op3 igitur deū q est primum agens per volūtatē agere non per nature necessitatē.

7 ¶ Adhuc p agēti debet pma actio: sic ꝛ p mobili pm⁹ mot⁹: s3 nālr actio volūtatis est pior q3 actio nāe: illō.n. nālr pus est qd̄ ē pfecti⁹: l3 in vnoq̄q3 sit tpe posterius: actio āt agētis per volūtatez est pfectior: qd̄ ex h̄ p3: q pfectiora sunt ea apud nos q̄ p volūtatē agūt q3 q̄ per nāe necitatē: g̊ deo q est pmū agēs debet actio que est per voluntatem.

8 ¶ Amp. ex h̄ idez appet q vbi cōiungit vtraq3 actio: supior est v̇tus q̄ agit per volūtatē ea que agit per nā3 ꝛ vtit ea q̄si instro. Na3 in hoie supior est intell's q agit p volūtatē q3 aia vegetabilis q̄ agit p nāe necitatē: diuina āt v̇tus est suprema in oib⁹ entib⁹: igit ipsa agit in res oēs p voluntatē nō per nāe necessitatē.

9 ¶ Itē volūtas h3 p obiecto bonū s̄m rōnē boni: nā āt nō attingit ad cōem rōnē boni: s3 ad hoc bonū qd̄ est sua pfectio: cū igit oē agēs agat s̄m q ad bonū intēdit. q2 finis mouet agētē: o3 q agēs p volūtatē ad agēs p necitatē nāe cōparet sic agēs vl'e ad agēs pticulare: agēs āt pticulare se h3 ad agēs vl'e sicut ea q̄ posterius sunt ꝛ sicut ei⁹ instrm: ergo op3 q pmū agēs sit voluntariū: ꝛ nō per necitatē nāe agēs.

†¶ Hāc ēt v̇itatē diuia scriptura nos docet. Dr̄.n.in.ps.(Oia q̄cūq3 voluit dn̄s fecit.) ꝛ Ephe. pmo.(Qui operat oia s̄m cōsiliū volūtatis sue.) Et Hilari⁹ in libro de synodis.(Oib⁹ creaturis subam volūtas dei attulit.) Et infra.(Talia.n. cūcta creata sunt q̄lia ea de⁹ facere voluit.)

†¶ Per hoc etia3 remouet error quorūdā phoꝝ qui dicebāt deū agere per nature necessitatem.

¶ Sexto. De⁹ est p^{m⁹} agēs. g̊ est dn̄s suoꝝ actuū. g̊ agit p volūtatē, pbat pma pñtia, qa si nō esset suoꝝ actuū dn̄s, non esset pmū agēs, qui.n. sue actionis non est dn̄s nō p se agit, sed est q̄si ab alio actus, qd̄ āt p se agit pus est eo qd̄ p aliō agit, oē.n. qd̄ est per aliud reducit in id qd̄ est per se.

¶ Sciēdū h̄ loco ex doctri.s.T. de po^{a} vbi.s. q agēs p nā3 q.s. sue actiōis, nō est dn̄s mouet ab alio, q̄si id qd̄ pducit ordinat ad finez, nō aūt q̄si nō ordinat ad finē s3 est finis, vñ l3 filius in diuis nāliter pducat, nō op3 tñ vt de⁹ ad ei⁹ pductionez moueat ab agēte p vo^{um}, qa nō pcedit, vt ad finē extrinsecū ordinat⁹, s3 vt omnium finis.

¶ Aduerte ēt, q h̄, q̄si accipit, vt est expssiuū veritatis, nō aūt vt silitudinē iportat, necē ē.n. vt q sue actiōis nō est dn̄s ab alio moueat ad agēdū, eo q nō sit i ei⁹ ptāte agere, ꝛ nō agere: ꝛ sic oporteat ipsum agere s̄m inclinationē sibi ab alio datam.

¶ 7°. Pri⁹ agenti debet p^{a} actio, sicut ꝛ p mobili pm⁹ motus, sed actio volūtatis est naturalr pior actiōe nāe, vt pote pfectior. Nā ꝛ apō nos agētia per volūtatē pfectiora sunt agētib⁹ p necitatē nāe. g̊ ꝛc.

¶ S3 occurrit h̄ loco du^{m}. Filius.n. in diuis pcedit p modū nāe, spūs.s. āt p modū volūtaris, s3 pductio spūs.s. nō ē nobilior pductiōe filij. g̊ nō est vl'r vez, q actio volūtaris sit pfectior actione nāe. ¶ Rñdet, q l3 filius pcedat p mo^{m} nāe ꝛ spūs.s. p modū volūtaris, nō tñ h̄ est intelligēdū q̄si filius nālr ac necio pducat, spūs.s. āt volūtarie ꝛ libere, ita.n. pducit nālr spūs.s. sicut filius, s3 qa fili⁹ pcedit pcessione nō pexigēte aliā pcessionē q est mod⁹ nāe, spūs.s. aūt pcedit pcessione q̄ aliā pcessionē psupponit q est mod⁹ voluntatis.

¶ S3 nō vr̄ hec rñsio tollere difficultatē, imo magis augere. Si.n.tā fili⁹ q3 spūs.s. nālr pducūt, creature āt libere, ꝛ p volūtatē, seqt q pductio creature est nobilior pductione diuinaꝝ psonaꝝ, si actio volūtaris est nobilior actione nāe.

¶ Rñ^{r} negādo pñtiā. Cū.n. ingt.s.T. q actio volūtaris, siue agētis p volūtatē est nobilior actione nāe, intelligit q̄ñ vtraq3 terminat ad aliqd̄ extrinsecū, vt vr̄ exponere.s.T. po^{a}.q.3.ar.15. q̄ñ āt actio nāe terminat ad id qd̄ est intrinsecū ēentie, actio aūt volūtaris ad id qd̄ est extrinsecū, tunc actio nāe est nobilior actione volūtaris, sic aūt est in pposito: productio.n. diuinaꝝ personaꝝ terminat ad id qd̄ est intra diuinā essentiā, pductio aūt creaturaꝝ terminat ad aliqd̄ extrinsecū. Vñ obiectio nō est contra mentem.s.T.

¶ Octauo. Virt⁹ diuina est suppma in oib⁹ entib⁹. g̊ agit in oēs res p volūtatē, pb^{r} pñtia, qa videm⁹ vbi actio nāe ꝛ volūtaris piūgūt, q supior est v̇t⁹ q̄ agit p volūtatē ea q̄ agit per nā3, ꝛ vtit ipsa sicut instro. Nā in hoie supior ē int^{s}, q agit p volūtatē aia vegetabili q̄ agit p necitatē nāe.

¶ Sed occurrit du^{m}, qa.s.T. d po^{a}.q.2. arti. 3. 6^{m}. ingt, q in diuersis qdē actio vo^{tis} actionē nature pcedit, itellige vbi p actionez nāe pducit aliqd ordinatū ad finē, qd̄ dico ppter id qd̄ supi⁹ ē dictū d pductione filij in diuis, s3 in vno ꝛ eodē actio nāe precedit actionē volūtatis, eo q nā itelligat, vt s̄m^{m} q̄ res subsistit. vo^{tas} v̊o vt vltimū q̄ ad finē ordinat. g̊ nō ē verū, q v̇t⁹ agēs p int^{m}, in eodē vtatur ea q̄ agit p nā3 sicut instro, vt dictū ē in rōne: nō.n. actio instri pcedit actionē pn^{lis} agētis, cu3 nō agat instrm nisi motū a pn^{li} agēte, ꝛ sic oporteat pus int^{m} agens pncipale mouere instrumētū, q3 ipsum instrumētum agat.

¶ Rñdet, q ppō.s.T. intelligēda est quātū ad ea q̄ sunt extra rē. Vt.n. di po^{a}, vbi supra 4^{m}. nā nō subiacet volūtati in his q̄ sunt intima rei, ꝛ p pñs, q3tū ad ista nō pōt esse instrumētū agētis per volūtatē in eodē, sed q3tū ad ea q̄ sunt extra rē, nihil pbibet nām subijci volūtati, ꝛ per pñs, q3tum ad ea, esse ipsi⁹ instrumētū, vt p3 in motu aialis, vbi nā musculoꝝ ꝛ neruoꝝ subiacet appetitui iperāti. Qḋ ergo dicit po^{a}.q.2. intelligēdū est q3tu3 ad ea q̄ sunt intima rei, qd̄ v̊o hic dr̄, intelligit q3tū ad extrinseca, ꝛ sic nulla est ꝯdictio.

¶ Nono. Agēs per volūtatez cōparat ad agēs per nām, sicut agens vl'e ad agēs pticulare. g̊ pmū agēs est agēs per voluntatē, probat añs, qa obiectū volūtaris est bonū s̄m absolutā rōnē boni, obiectū āt nāe est h̄ bonū pticulare qd̄ est eius pfectio, agens āt oē agit s̄m qd̄ ad bonū tēdit, cu3 finis moueat agentē, pñtia v̊o pbat, qa agens particulare

Actio voluntatis an sit pfectior actione nāe.

Virtus q̄ agit p volūtatē est supior ea q̄ agit p nā3 ꝛ vtit ea sicut instro.

† Hac d. scriptu.

† Erro errons.

cōpaꝛ ad agēs vlē, sic id qȯ posteriꝰ est ⁊ sicut instrumētū.
¶ Aduertēdū, ꝙ volūtas ⁊ nā 2ʳ cōparari pūt. Vno° sm rōnes suas absoᵗᵃˢ, alio° sm pticlares rōnes huiꝰ voᵗⁱˢ ⁊ huiꝰ nāe. Vtroqȝ mō veꝝ est qȯ hic dr̄. s. obm voᵗᵉᵐ eē bonū absolute, nāe vō h̄ bonū. Sic. n. ⁊ visus ⁊ huiꝰ visus obm sp̄ale ē coloꝛ, ita voᵗᵃˢ ⁊ huiꝰ voᵗᵃˢ, obȝ ē boᵘᵐ absoᵗᵘᵐ, ⁊ silr nāe ⁊ hꝰ nāe obȝ ē boᵘᵐ qȯ est ipsius nāe pfectio.

pl'es foꝛare ɔceptꝰ, puta ɔceptū ⁊ idolum capitis sui ɔfiguraꝛ, ⁊ ɔceptū manuū, ⁊ ɔceptū pedū, ⁊ sic pt pducere aliqd silē sibi sm caput, ⁊ aliqd silē sȝ manꝰ, ⁊ aliqd sm pedes. Sic ḡ cū nā diua sit vna ⁊ vnū eē simplicissimū hēat, ⁊ oia in ipo absqȝ aliq̄ distōne vnū sint, ⁊ vnū esse vnāqȝ dispōnē hēant: si ageret sȝ dispōnē sue nāe ageret tm̄ rē vniꝰ rōnis ⁊ sibi silēȝ sm rōnē diue nāe. i. ageret tm̄ diuinā nāȝ, sic oia in ipso sunt diua nā. Sȝ qa agit sm apphēsiones itˡ sȝ quā de seipo pl'es ideas foꝛmat sm q̄s res pūt diuinā nāȝ imitari, iō pl'a diuersaꝝ rōnuȝ pducit, ⁊ nō determiaꝛ ad vnū. Res ḡ i deo hñt silitudinē, ⁊ sm eē nāe diue, ⁊ sȝ eē apphēsum ⁊ ideale, sed pducūꝛ in eē, put p apphēsiones itˡ diuini, talis silitudo ab aliis exñtibꝰ in nā diuina sepaꝛ ⁊ distinguitur, pp h̄ assūmit. s. Th. ꝙ nō est in deo silitudo effectus soluȝ sm nāe. s. diuine dispōnē. Hoc ē fundamētū rōnis huius.

¶ Confirmaꝛ ḡ auctate scripturaꝝ. Oia q̄cunqȝ voluit ⁊c. ⁊ ad Ephesi. p°. Qui opaꝛ oia ⁊c. Et hilarij in libꝰ de sinodis. Dibus creaturis sbam ⁊c. ⁊ infra. Talia. n. cūcta ⁊c. Remouēꝛ q̄qȝ ex pdictis erroꝛ dicētiū deū agē de necītate nāe.
¶ Antēdēduȝ, ꝙ ista opio vr̄ esse Ari. ⁊ Com. p̄sertim. 8. phyſi. tex. ⁊ ɔᵗᵒ. 6. vsqȝ ad. 10. vbi eternitatē motꝰ probant ex eo ꝙ pˢ motoꝛ nō pt icipere moue cū pˢ us oio nō moueret: ⁊ ɔᵗᵒ. 36. vbi ondūt pᵐᵘᵐ motorē nō moueri p accñs, qa tunc possȝ nō moueri, ⁊ ɔñter n̄ mouere, ⁊ sic ɔtigeret aliqn̄ nlˡ moueri, qȯ ipi r̄pu tāt ipoīe. Vr̄ ēt eē opio Aui. 9° metᵉᵉ cap. 4.
¶ Sup cap. 24.

† ad eph. 13.

¶ Qꝛ deꝰ p suā sapiaȝ agit. c. 24.

Ex h̄ āt appet ꝙ deꝰ effectꝰ suos pducit sm suam sapiaȝ. ¶ Volūtas. n. ad agēdū ex aliqua apphēsiōe mouet: bonū. n. apphēsuȝ ē obm volūtatis: deꝰ aūt est agēs p volūtatē† (vt ostēsuȝ ē.) cū igiꝛ in deo nō sit nisi intellualis apphēsio: nihilqȝ itelligat nisi itellīgdo se: quē itelligere est sapiētē ē eē. Relinqꝛ ꝙ oia deus sm suam sapiētiā operatur.
2 ¶ Item oē agēs agit sibi silē: vnī opȝ ꝙ sm h̄ agat vnūqȯqȝ agēs sm ꝙ hȝ silitudinē sui effectꝰ: sicꝛ ignis calefacit sȝ modū sui caloris. Sȝ in q̄lȝ agēte p volūtatē in quātū hꝫ ē silitudo sui effcūs sȝ intellˢ apphēsionē: si. n. solū sm nāe dispōnē inesset silitudo effectꝰ agēti volūtario: n̄ ageret nisi vnū: q: rō nālˡ vniꝰ est vna tm̄: oē igꝛ agēs volūtariū pducit effcūs sm rōnes sui itellˢ: deꝰ āt agit p volūtatē. (vt ōnsuȝ ē.) igꝛ p sapientiā sui itellˢ res in eē pducit.
3 ¶ Amp̄. sȝ phm in p° meta. ordinare sapiētis ē: ordiatio. n. aliq̄rū fieri nō pt nisi p cognēnē hitudinis: ⁊ pportiōis ordiatoꝝ adiuicē ⁊ aliqd altiꝰ qȯ ē finis coꝝ: ordo. n. aliq̄ꝝ adiuicē ē pp ordinē coꝝ ad finē: cogsceꝛ āt hitudines ⁊ pportiōes aliq̄ꝝ adiuicē ē solius hñtis itellȝ: iudicare āt de aliqbꝰ per cāȝ altissimā sapie ē: ⁊ sic oȝ ꝙ ois ordiatio p sapiam aliciꝰ itelligētis fiat: vñ ⁊ i mechanicis ordiatores edificioꝝ sapiētes illius artificij dñr: res āt que sunt adeo pducte ordinē adiuicē hñt nō casualē: cū sint sp vel vt pluribꝰ. ⁊ sic pȝ qȯ deꝰ res inesse pduxit eas ordinādo: deꝰ igiꝛ p suā sapientiā res in esse produxit.
4 ¶ Adhuc ea q̄ sunt a volūtate: vel sunt agibilia sicut actꝰ virtutū q sunt pfectiones operantis: vel trāseūt in exterioꝛē māȝ q̄ factibiles dicuntur: ⁊ sic pȝ ꝙ res create sūt adeo sicut facte: factibiluȝ aūt rō est ars.† (sicut dicit phs.) cōparāꝛ ḡ oēs res create ad deū sicut artificiata ad artificē: sed artifex p ordinē sue sapie ⁊ intellˢ artificiata in eē pducit: ḡ ⁊ deꝰ oēs creaturas p ordinēȝ sui itellˢ fecit.† ¶ Hoc āt diuia auctoritate ɔfirmaꝛ: nam diciꝛ

† 6° ethi. cap. 5.

† Abac. scriptu.

¶ 3°. Res a deo pducte ordinēȝ adinuicē hñt ⁊ nō casualē, ⁊ sic deꝰ eas pduxit ordinādo. ḡ deꝰ eas sm suā sapientiā pduxit, pbˢ ɔña, qa sapiētis ē ordināre sȝ phm, cuiꝰ rō est, qa ordiari aliq̄ nō possunt, nisi per cognitionē pportionis, ⁊ habitudinis ordiatoꝝ ⁊ ad inuicē, ⁊ ad aliqd altius, qȯ est finis coꝝ, cognoscere aūt hꝫ pportiones ⁊ habitudines aliquoꝝ ad inuicē est intelligētis, ⁊ iudicare de aliquibꝰ per causam altissimam est sapiētie.
¶ Aduertēdū, ꝙ cū aliqua inter se habēt ordinē, ⁊ ordo ipsoꝝ adinuicē est pper ordinē coꝝ ad aliquid aliud tanq̄ȝ ad finē, tūc iudiciū pportionis ipsoꝝ inter se fit per cōparatiōnē ad finē ad quē ordinanꝛ: tunc. n. iudicabunꝛ inter se ɔueniētem habere pportionēȝ qn̄ iudicabunꝛ sic ordinata esse, vt sint fini ɔueniētia, ⁊ qa finis est prima causaꝝ: ideo qui cōsiderat finē ⁊ in rebus ordinē ponit qui sit fini cōueniens diciꝛ sapiēs, eo ꝙ sapiētie sit ɔsiderare altissimaȝ causam simplr̄ qdē altissimā si sit simplr̄ sapiēs, altissimā āt in gn̄e si sit sapiēs in gn̄e, pper hoc hn̄ deducit. s. T. ꝙ sapiētis est ordinare, qa ordinās cognoscit pportionē ordinatorū ⁊ adinuicē ⁊ ad finē, ⁊ p ɔñs, de ipsis iudiciuȝ sumit ex cōsideratione finis qui est prima causaꝝ, qȯ sapiētis est.
¶ 4°. Cōparanꝛ oēs res ad deū sic artificiata ad artificē, sȝ

Primū correᵐ ex pcedēti ɔne depēdēs est. Deꝰ effcūs suos p suā sapiam pducit, pbˢ. p°. Deꝰ agit p voᵗᵉᵐ, ḡ p apphēsionē itellectiuā. ḡ p suā sapiaȝ, pȝ pˢ ɔña, qa voᵗᵃˢ ex aliq̄ apphēsiōe mouēꝛ ad agēdū, in deo āt nō ē alia apphēsio q̄ȝ intelleᵗᵘˢ. 2ᵃ ēt pȝ, qa nihil itelligit nisi itellīgdo se, quē intᵉ, vtpote altissimā exñtē cōm est sapientē esse.
¶ 2°. Deꝰ agit p voᵗᵉᵐ. ḡ sm rōnē sui itˡ agit. ḡ ⁊c. pbˢ pˢ ɔña, qa cū oē agēs agat sibi silē, nece ē vtvnūqȯqȝ agat sȝ ꝙ hȝ silitudinē sui effcūs, in q̄lȝ āt agēte volūtario iq̄ȝᵐ hꝫ ē silitudo sui effcūs sm apphēsionē itˡ, qȯ pbˢ, qa si eēt in ipo solū sm nāe dispōnē nō ageret nisi vnū, qa rō nālˡ vniꝰ ē tm̄ vna.
¶ Aduertēdū, ꝙ silitudo effcūs pt in vno ⁊ eodē eē sȝ dispōnē nāe, ⁊ sȝ apphēsionē itˡ, sic cū pictoꝛ aut statuariꝰ sui ipsius imaginē foꝛat, sȝ si agat ex silitᵘᵈⁱⁿᵉ sm nāe dispōnē: aget tm̄ vnoᵐ, si nō adsit ipedimētū, sic cū gn̄aꝛ filiū, pducit ipsuȝ silem sibi q̄tū pt, ⁊ sp eiusdē ɔditionis, nisi aliūde pueniat diuersitas, qa vt igt. s. T. rō nālis in agēte ē tm̄ vna ⁊ non plēs, vniꝰ. n. rei ē vna rō ⁊ vna nā. Si āt agat ex silitudine exñte in apphēsione nō determinaꝛ ad vnū, qa pt de seipso

artifex fm ordinē suę sapię artificiata in eē pducit.ğ rē.p bat maior,qa res a deo pducte per volūtatē nō sūt de gnē agibiliū,sic act⁹ vtutū q remanēt in opante, sȝ de gnē factibiliū q̄ trāseūt in exteriorē mām,rō āt factibiliū est ars fm pħm. ℂ Cōfirmaẗ ȝ in ps. Oia in sapia fecisti. Et prouer. 3. Dñs sapia rē. Excludiẗ quoqȝ error dicentiū oia ex simplici diuina volūtate depēdere absqȝ aliq̄ rōne. ℂ Sup cap.25.

Ex pmissis deducit deus,q̄uis oḿs sit,q̄dā non posse. Ex eo eniȝ q ostēsuȝ est in ipso nō eē passiuā pōam, seqẗ ipsum nō posse ea q̄ sunt po^e passiuę, vt ē posse qḋ ad eē pertinet, nō.n. pōt eē corpus aut aliquid hȝ, nō ēt pt mutari,nō deficere ꝛ corrūpi,nō defatigari aut obliuisci,nō vinci, aut violētiā pati, non penitere aut irasci aut tristari. Ex eo vō q ońsum est in ipso esse potētiā actiuā. obm āt po^e actiuę ē ens factum, seqẗ q nō pōt qḋ est ȝ rōnē entis inq̄ tū est ens, aut ȝ rōnē facti inq̄tū ē factū. nulla.n. po^e pōt vbi deficit rō sui obi, pp defectū entis nō pt facere, vt idē sil' fit ꝛ nō fit, q oppo^ta sil' sint in eodē fm idē, q rei desit aliquid suoꝝ pncipiorū eēntialiuȝ, vt q hō nō hēat aīam, q gen⁹ non sit pdicabile de spē, q linee ducte a centro ad circūferētiā nō sint eq̄les, q triangul⁹ rectilineus nō hēat tres angulos eq̄les duob⁹ rectis, q pteritū nō sit pteritū. ꝛ silia q̄ rōni entis repugnāt, pp defectū vō entis facti nō pōt facere deū, aut aliqd sibi eq̄le, aut q aliqd sine ipso cōseruet, oia.n. hec sūt ȝ rōnē facti. Ex eo ēt q ońsum

in.ps.(Oia i sapia fecisti.) Et prouer.3.(Dñs sapia fūdauit t'rā.) †Per h āt excludiẗ q̄rūdā error q dicebāt oia ex simplici diuina volūtate depēdē absqȝ aliq̄ rōe.

ℂ Qualr deus oḿps dicatur q̄dam non posse. Caplm.25.

† Ex premissis āt accipi pt: q q̄uis de⁹ sit oipotēs: aliq̄ tñ df non posse. ℂ Ońsuȝ ē.n. sup.) in deo eē pōaȝ actiuā: pōaȝ vō passiuā i deo nō eē. †(vt sup in p lib. ońsuȝ ē.) fȝ āt vtrāqȝ potētiā dicimur posse: illa igiẗ de⁹ non pt q̄ posse pōe passiue sunt. Que āt h⁹ sunt inuestigandū est. ℂ Prio gdē igiẗ pōa actiua est ad agē. pōa āt passiua ad eē: vñ in illis solis ē pōa ad eē q̄ mām hñt ȝrietati subtaȝ: cū igẗ in deo pōa passiua non sit. qcqd ad suū eē nō ptinet: de⁹ nō pt: nō pt igitur de⁹ esse corp⁹: aut aliqd h⁹.

2 ℂ Adhuc h⁹ pōe passiue mot⁹ act⁹ est: de⁹ igẗ cui pōa passiua ñ ȝpetit: mutari nō pt. Pōt āt vlteri⁹ ońdi ꝛ ȝcludi: q nō pt mutari fȝ singl'as mutationū spēs: vt q ñ pt augeri. vl' minui: aut alterari: aut gñari aut corrumpi.

3 ℂ Amp. cū deficē qḋdā corrūpi sit: seqẗ q in nullo deficere pōt.

4 ℂ Preterea defectus ois fm priuationē aliquā est: puationis aūt subiectū potētia materie est: nullo igiẗ modo pōt deficere.

5 ℂ Adhuc cū fatigatio fit p defectū virtutis: obliuio autē per defectū sciētie: patet q neqȝ fatigari: neqȝ obliuisci potest.

6 ℂ Amp. neqȝ vinci neqȝ violētiaȝ pati: hec.n. nō sūt nisi ei⁹ qḋ natū est moueri: silr āt neqȝ penitere pōt: neqȝ irasci aut tristari: cū hec oia iperfectionē ꝛ passionem ꝛ defectum sonent.

7 ℂ Rursus q: pōe actiue obm ꝛ effcūs est ens factū: nulla āt pōa opōnē hȝ vbi deficit rō sui obti: sic visus nō videt deficiēte visibili i actu: oȝ q de⁹ dicaẗ nō posse qcqd est ȝ rōnē entis inquātum est ens: vel facti entis inquantū est factuȝ. ℂ Que āt sint h⁹ inq̄rendū est. ℂ Pximo qdē igiẗ ȝ rōnē entis est: qḋ entis rōnē tollit: tolliẗ āt rō entis p suū oppositū: sicut rō hois p oppositū eius vel ptiū ipsius: oppositū āt entis est nō ens: hoc igiẗ deus nō pōt vt faciat simul vnū ꝛ idē eē ꝛ nō esse: qḋ est ȝdictoria esse simul.

8 ℂ Adhuc ȝdictio in ȝrijs ꝛ priuatiue oppositis icludiẗ: seqẗ.n. q si ē albū ꝛ nigrū q sit albū ꝛ ñ albū: ꝛ si est vidēs ꝛ cecū q sit vidēs ꝛ nō vidēs: vñ eiusdē rōnis est q de⁹ nō possit facere opposita simul in esse eidem fm idē.

9 ℂ Amp. ad remotionē cuiusȝ pncipij eēntialis: seqẗ remotio ipsi⁹ rei: si igẗ de⁹ nō pt facere rē sil' esse ꝛ non esse: nec ēt pt facere q rei desit aliqd suoꝝ pncipioꝝ essentialiū ipsa remanēte: sic qḋ homo non habeat animam.

10 ℂ Pre. cū pn^a q̄rūdā sciaꝝ vt logice geometrice ꝛ arithmetrice sumāẗ ex solis pncipijs formalibus reꝝ ex qb⁹ eēntia rei ȝpēdet: seqẗ qḋ ȝria hoꝝ pncipioꝝ de⁹ facē ñ possit: sic qḋ gen⁹ ñ sit pdicabile ḋ spē: vel qḋ linee ducte a cētro ad circūferētiā ñ sint eq̄les. aut q triāgul⁹ rectiline⁹ nō hēat

si q p volūtatē agit, seqẗ q nō pōt facere q̄ nō pōt velle, ꝛ sic nō pt facere se nō esse, aut nō eē bonū vel beatū, silr peccare nō pt. Ex eo vō q ońsuȝ est, dei volūtatē nō eē mutabilē, seqẗ q nō pt facere id qḋ est a se volituȝ nō ipleri. Notat tñ. s. T. q h nō posse alio mō accipiẗ a pmissis. illa.n. nec velle nec facere simplr pt, h⁹ āt ꝛ velle ꝛ facere pt absolute, nō āt supposita volūtate de oppo^to. Vñ cuȝ df de⁹ nō pōt facere ȝtraria hō q̄ disposuit facere, intelligēduȝ est cōposite ipli cando. s. dispōnē diuinę volūtatis de opposito, nō āt diuisiȝ vt. s. respciūt potētiā ꝛ volūtatē diuinaȝ abso^te. Similr qa ońsuȝ est, q agit p sciam, io non pt facere q̄ se facturum nō psciuit, aut dimittere q̄ psciuit se facturū, intelligendo tñ nō absolute, sed sub cōditione vel suppōne. ℂ Circa pterita dubiū non dissimulādū occurrit. Nā ȝstat q pteritio ē accñs p accñs rei, sed oēm rē pt deus facere absqȝ eo qḋ sibi per accidens ȝuenit. ergo rē que preterijt pōt deus facere absqȝ pteritione. ğ licȝ non possit facere preterituȝ non esse preteritū formaliter accipiēdo pterituȝ, potest tamē rem q̄ preterijt facere absqȝ pteritione. ꝛ sic potest facere adā non fuisse. ℂ Ad huius euidentiā ȝsiderāduȝ est, q lȝ aliqd p ȝparationem ad nām rei absolute ȝsideratāȝ habeat rōnē accñtis per accñs. nihil tñ prohibet ipm ad nām sub aliq̄ ȝditione positā cōparari, vt illi per se ȝueniēs, sicut lȝ ȝgregare visuȝ p accñs se hēat ad for. abso^te ȝsideratū, ȝpataẗ tñ ad ipȝ existē sub nigredie vt sic p se, eo q rōnē nigre

De⁹ ñ pt facere pteritū nō fuisse.

dinis ingrediat'. Sic lz rei tpali absolute cōsiderate p accidēs ɔueniat bitudo ad hoc vel illud tp̄s, eo q̄ rō ei⁹ abstrahat ab oi tpis dr̄ia. ꝑter eni rōnē hois est q̄ hoc vel illo tēpore mēsuret' cū nā absolute ɔsiderata abstrahat ab omni dr̄ia tpis, tn̄ si cōsideret' nā vt exn̄s in actu tpaliter necessario mēsurat' aliq̄ tpis dr̄ia, nō .n. eēt res tpalis nisi tpe esset eius exn̄tia mē surata, iō rea vt hn̄s esse actu tē poraliter nō p̄t ab bitudine ad tp̄a separi, cū talis bitudo esse actuale rei tpalis incōtū tpalis est formalr ingre diat'. Sicut aūt rē actu nūc exi stētē vt sic, cōcomitat' necio habitudo ad tp̄s p̄sens, vt nō possit nō existere p tpe presenti in q̄ est, aliogn simul esset ⁊ nō, eēt q̄z nia rē nunc existētē de⁹ facere possit in tēpe sequenti nō esse, ⁊ potuerit facere vt nō eēt, ita rez q̄ fuit, puta adā, q̄uis absolute deus facere potuerit vt nunq̄ esset. si tn̄ ponatur ipsaz in aliq̄ tpe habuisse eē actualis existentie, nō p̄t a p̄teritione separare q̄ noiat habitudinē ad tp̄a nobis p̄teritū, sicut ⁊ cum erat in tpe nobis p̄senti in q̄ᵐ hz, nō poterat eā a p̄ntialitate q̄ est habitudo ad tp̄s p̄sens separe, iō bn̄ ingt .s. Th. in lr̄a, q̄ eiusdē necitatis est aliqd esse dū est, ⁊ aliqd fuisse dū fuit. Dr̄ ḡ ad obiectionē, q̄ p̄teritio lz sit accn̄s per accidēs respectu adā ab solute sumpti, ⁊ sic potuerit de⁹ facere adā nō fuisse q̄a potuit adā nō pducere, tn̄ respectu adā vt in tēpe p̄terito fuit, se hz nō p accn̄s sz p se, iō nō p̄t esse absq̄ ɔdictione, adā q̄ fuit, nō fuisset supposito q̄ aliq̄n fuerit, qd̄ di ipole p accn̄s, q̄a est ipole ex supueniēti accidēte. s. ex p̄teritione q̄ posita tūc ponit' ipole per se. s. p̄teritū nō esse p̄teritū. Sicut nō pōt fieri vt hoc nigrū supposito q̄ sit nigrū nō sit visus cōgregatiuū, nec p̄t fieri vt in hoc tpe quo est nigrū nō sit nigrū, q̄a simul eēt nigrū ⁊ nō eēt nigrū. Si āt itez instet', q̄a lz p̄teritio per se ɔueniat adā, vt p̄teritū est, tn̄ ipsi adā sm̄ se ɔsiderato p accn̄s ɔuenit. ḡ ab ipo separari pōt. Dr̄ q̄ lz oē p accn̄s, absolute ab eo cui p accn̄s cōuenit possit separari, nō p̄t tn̄ separari p illa mēsura p qua inest, sic eniz simul esset ⁊ nō esset in re. Quia ḡ p̄teritio in oi tpe post illud tēpus in q̄ verū erat dicere adam est, inest ipsi adaz, q̄a p̄teritio ē de rōe eius de q̄ aliq̄n verū fuit dicere hoc est, in q̄ꝫtuz hmōi. Aliqū .n. veruz fuisse sortes currit ē sortē cucurrisse, nullum tēpus est in quo p̄teritio, ab adam possit separari, lz ista, Adam non fuit rōnib⁹ terminorū precise cōsideratis, sit possibilis. De ijs q̄ ad cognitionez ⁊ volūtatē diuinā ptinent satis dictum est in p̄o. De alijs vō hic tactis, in diuersis locis huius opis pticularit' tractatur: ppterea de ipsis h̄ loco tractādū nō est, sed de vno quoq̄ suo loco. ¶ Sup cap. 26. Post q̄ ōndit .s. Th. q̄ de⁹ nō agit p necitatē nāe, sz p vo^{tem} ⁊ sapiaz suā, vlteri⁹ ōndit, q̄ necq̄ p necitatē it' operet': ⁊ ponit hāc ɔnē. Scīa dei vel ei⁹ it' null' effectuū limitib⁹ coartat'. ¶ Pro cui⁹ declātione notādū ēst, q̄ nō loquit' .s. T. h̄ loco de scīa dei ⁊ int^{ū}, vt speculatiue simplr̄ sumūt', sz vt sumūt' practice aut simplr̄ aut sm̄ qd. Dr̄ āt hoc mō scīa alicuius coartari ad determiatos effect⁹, qn̄ cognoscit aliq̄s effcūs

† cap. 86. † cap. 84. † cap. 22. † cap. 81.

tres āgulos eq̄les duob⁹ rectis.

11 ¶ Hinc ēt p̄z qd̄ de⁹ nō pōt facere qd̄ p̄teritū nno fuerit: nā h̄ ēt ɔtradictionē includit: eiusdez nāq̄z necessitatis est aliqd eē dū est: ⁊ aliquid fuisse dum fuit.

12 ¶ Sūt ēt q̄dā q̄ repugnāt rōni entis facti inquātū h̄mōi: q̄ ēt de⁹ facere nō p̄t: nā oē qd̄ facit de⁹ oꝫ eē factū. Ex h̄ āt p̄z: qd̄ de⁹ nō p̄t facere deū: nā de rōe entis facti ē qd̄ eē suū ex alia cā depēdeat: qd̄ est ɔtra rōnē ei⁹ qd̄ dicit' deus: (vt ex superiorib⁹ patet.)

13 ¶ Eadē ēt rōe nō p̄t de⁹ facere aliqd eq̄le sibi. nā id cuius eē ab alio nō dependet prius est in essendo ⁊ in ceteris dignitatib⁹: eo qd̄ ab alio depēdet: qd̄ ad rationē entis facti pertinet.

14 ¶ Silr̄ ēt de⁹ facere nō p̄t qd̄ aliqd ɔseruet' in esse sine ipo: nā ɔseruatio eē vniuscuiusq̄z depēdet a cā sua: vn̄ oꝫ qd̄ remota cā remoueat' ⁊ effectus: si igit' res aliq̄ possit eē q̄ adeo nō ɔseruaret' in eē: nō esset effectus eius.

15 ¶ Rursus q̄: ipse est p voluntatem agens illa nō potest facere que non potest velle. ¶ Que autem velle nō possit: considerari pōt si accipiami⁹ q̄lr̄ in diuina volūtate necitas eē possit. nam qd̄ nec̄e est eē: ipole est nō eē: ⁊ qd̄ ipole est eē: nec̄e est nō eē: p̄z āt ex h̄ q̄ nō p̄t de⁹ facere se nō esse: vel nō esse bonū aut beatū: q̄: de necitate vult se eē: bonum eē: ⁊ beatū. (vt in p̄o ōnsum est.)

16 ¶ Itē (ōnsuz ē sup̄) † q̄ de⁹ nō pōt velle aliqd̄ malum: vn̄ patet quod deus peccare nō potest.

17 ¶ Silr̄. † (ōnsum ē sup̄) q̄ dei volūtas nō p̄t esse mutabilis: sic igi' nō p̄t facere id qd̄ ē a se volitū nō ipleri. ¶ Sciendū tn̄ qd̄ h̄ alio mō dr̄ non posse a pmissis: nā pmissa deus simplr̄ nec velle nec facere p̄t: h̄⁹ āt de⁹ qdē facere vel velle p̄t: si ei⁹ volūtas vel pōa absolute ɔsideret': nō aūt si ɔsideret' presupposita volūtate de opposito: nā volūtas diuina respectu creaturaꝝ necītatē nō hz nisi ex suppōne. † (vt in p̄o ostēsuz ē.) ⁊ iō oēs iste locutiōes: deus nō p̄t facere ɔtria his q̄ disposuit facere: ⁊ q̄cūq̄z silr̄ dr̄r: itelligūt' ɔposite: sic .n. iplicāt suppōne diuine volūtatis de opposito. Si āt itelligāt' diuise: sūt false: q̄a respiciūt pōam ⁊ volūtatē dei absolute. ¶ Sic āt de⁹ agit p volūtatē. ita ⁊ p itellꝫ ⁊ sciaz. (vt ostēsum ē.) pari igi' rōe nō p̄t facere q̄ se facturū nō p̄sciuit: aut dimittere q̄ se facturū p̄sciuit: q̄: nō p̄t facere q̄ facere nō vult aut dimittere q̄ vult. ¶ Eodē mō ɔcedit' ⁊ negat' vtrūq̄z. s. vt p̄dicta non posse dicat': nō qdē absolute: sz sub conditione vel suppōne.

¶ Q̄ diui⁹ itellc̄s ad determiatos effectus nō coartatur. Cap. 26.

Quoniā āt ōnsum ē † q̄ diuina pōa ad determinatos effect⁹ nō limitat': ac p hoc q̄ de necessitate nāe nō agit: sed p intellectū ⁊ volūtatē: ne cui forte videat' q̄ ei⁹ intellect⁹ vel scientia ad determinatos effect⁹ solummodo posset extēdi. ⁊ sic agat ex necitate scie: q̄uis nō ex neces/

pducibiles, nõ aũt oẽs, ⁊ illos ad q̃s se extẽdit de necc̃ⁱᵒ cãt suo mõ, ad hũc sensũ itelligit. s. T. q̄ diua scia, ⁊ diuus int' nõ coartat', aut limitat' ad determiatos effcũs, qa. s. nõ solũ aliq̃ pducibilia ⁊ aliq̃s modos pducibiliũ deus suo int° siueq3 scia cog̃scit, s3 ẽt oia pducibilia ⁊ oẽs modos rex pducibiliũ, iõ nõ necc̃itat' ad hos effcũs pducẽdos ⁊ nõ alios, qa int' suus sit ad istos cog̃scẽdos ðterminat', ⁊ nõ ad alios se extẽdat. pb' p̃. Diua po° ad aliq̃s effcũs nõ limitat'. g̃ nec diuin' it', p3 ɔ̃ña. qa de' suã eẽntiã cog̃scẽdo cõphẽdit oia alia q̃ a deo pcedere pñt, in q̃ oia h̃ȝ eẽ p aliq̃lẽ silitudinẽ nece est, sic effcũs ṽtute cõtinentur in cã.

C Antẽdẽdũ ãt, q̄ añs h' rõnis itellir' ẽ de po° dei abso'ᵗᵉ ⁊ s3 se cõsiderata. Sic n. pt in oẽ qd pticipare pt rõnez entis facti, ⁊ iõ non limitat' ad aliquẽ nũex facibiliũ. Si aũt ɔsideret' s̃m q̄ exequit' iperiũ vo'ᵗᵃᵗⁱˢ ⁊ directionẽ scie, q̃ mõ dr po° di ordiaria, sic ẽ ad ðter''ᵐⁱᵃᵗᵒˢ effect' limitata, ordiauit. n. de' sua sapia q̃s effe c' pducẽ velit.

C 2°. Diuina eẽntia ẽ infinita. g̃ excedit oia alia in ifinitũ. g̃ ⁊ int', pb' p̃ɔ̃ña. qa ifinitũ quãtalib3 additiõe finitox facta adeq̃ri nõ pt, qn i ifinitũ excedat q̃ntalib3 finita, si ẽt nũo ifinita existãt, oia ãt a' p̃ter deũ sũt fi'ᵗᵃ s3 eẽntiã, cũ sint ad gñs ⁊ spẽz limi'ᵗᵃ. Scda ẽt p', qa diu' it' diuã eẽntiã pfcẽ cog̃scit.

C Aduerte'ᵈᵘᵐ, q̄ cũ ifinitas diuę eẽntię sit ifinita s̃m pfectionẽ, oia ãt alia ẽt si nũo eẽnt infinita finitę pfectionis sint, eo q̄ essentiã ad gen' ⁊ spẽs hẽant limitatã, iõ eẽntia diua in infinitũ excedit oia creata, ⁊ pluriũ aliox rõ pductiua esse posset. Ex q̃ seq̃t' q̄ int' diuus q cog̃scit pfecte diuã eẽntiã, ⁊ p ɔ̃ñs, cognoscit ipam ifinitis modis pticipari posse a creaturis, oẽm finitatẽ effectuũ sua cognitione transcẽdit, ⁊ sic nõ limitat' ad determinatos effect' pducibiles, ita q̄ alios ab illis nõ cognoscat. Et hoc est hui' rõnis fundamentũ.

C Aduerte, q̄ tex. fere oẽs hñt, si ẽt nũo finita existãt, qd si ita h3, sensus ẽ q̄ ifinitũ excedit q̃talib3 finita. s. s̃m eẽntiã posito. q̄ illa sint ẽt s̃m nũz finita, qa vez si eẽnt nũo ifinita hñria se p additionẽ pfectiõis vn' ad altex, hñ posset ifinitũ aliqd eq̃ri a finitis s̃m eẽntiã, s3 puto ṽiorẽ tex. hñe ifinita. Nã ifinitũ s3 eẽntiã ⁊ pfectionẽ q̃ mõ diua eẽntia est ifinita excedit q̃talib3 finita s̃m eẽntiã ẽt dato, q̄ sint nũo ifinita vt exposuim'. Silr qd nos in ɔ̃ne exposuim', int'ᵐ cognitione sua trãscẽdere oportere finitatẽ effectuũ, tex. fere oẽs habẽt infinitatẽ, qd si ita h3, itelligẽdũ est de infinitate mãlr, verũm puto dicẽdũ esse finitatẽ, eo q̄ magis ad ppositũ sit, cũ ɔcludendũ sit int'ᵐ diuinũ nõ limitari ad finitos effect' ⁊c.

C 3°. Diuinus int' infinitorũ est cognitor. g̃ eius causalitas ad finitos effectus nõ coartatur, p3 cõsequẽtia, quia deus per sui intellectus scientiam res producit in esse.

C Antẽdẽdũ, q̄ h loco log'. s. T. de scia, vt h3 rõnẽ cãę directiuę opatiõis, est aũt directiua vt se extendit ad pducibilia s3 modũ q̃ pducibilia sunt, iõ idẽ ẽ dicere int' diuinus cog̃scit tm̃ finita pducibilia, ⁊ diuus int' cãre pt suo mõ tm̃ finitos effectus, vnũ. n. cõcomitat' altex. Silr sese cõsequunt', int'ᵐ diuinũ cognoscere ifinitos effectus pducibiles ⁊ posse cãre ifinitos effect', p̃pter h volens ondere. s. T. q̄ nõ limitatur ad determiatos effect' ɔcludit, q̄ ei' cãlitas ad finitos effect' nõ coartatur.

C 4°. Si eẽt limitata cãlitas diuini it' ad determinatos effcũs q̃si de necitate agẽs, hoc eẽt respectu eox q̃ pducũt' in eẽ, h ãt eẽ nõ pt, cũ de' intelligat ẽt q̃ nec sunt, nec erũt, nec fuerũt: ⁊ suple cãlitas int' tm̃ se extẽdat q̃ntũ se extendit cognitio eius de pducibilib' vt pducibilia sũt. g̃ ⁊c.

C 5°. Genus subm diuinę artis ⁊ scię, est ens. s. factũ: igit' diuinus int' se extẽdit ad oia s̃m suã cãlitatẽ, qb' rõ entis nõ repugnat. g̃ ad oia factibilia se extendit. g̃ ⁊c. pbat' antecedẽs, qa de' per suũz int' est vle pn'ᵐ entis, vle ãt obm, suple, d3 vli pn'° correspondere, pma ẽt ɔ̃ña pbat', qa q̃lib3 ars se extendit ad oia q̃ contineri possunt sub suo gñe subo. 2° ẽt p3, qa oia factibilia q̃ntũ est de se nata sunt sub ente cõtineri.

C Cõfirmat' ɔclo per ps. Magnus dñs ⁊c. Excludit' quoq3 ex his error dicentiũ, qm̃ ex hoc q̄ de' intelligit seipsum, fluit ab ipo talis rerũ dispõ de necitate. Notat postremo, q̄ l3 diuus int' ad determiatos effect' nõ limitet' q̃ntũ. s. est ex ipso int°, ipe tñ de' statuit sibi determinatos effcũs q̃s p suã sapiaz ordiate pducat iuxta illũ sap. 11. Oia in nũo ⁊c.

C Occurrit ãt h loco dubiũ, q̃ũ si diuus int' nõ est s̃m se limitatus ad determinatos effect', põt de' sibi certũ numex pducibiliũ statuere. Act'. n. int', quo iudicat aliqd esse pducendũ, pcedit actũ volũtatis, quo de' vult h pducere, qa voluntas nõ fert' nisi in cognitũ. g̃ nõ põt voluntas diuina aliquos determinatos effect' velle, nisi illos p'us ordine rõnis int' apphẽdat vt pducẽdos. g̃ falsuz ẽ q̄ de' statuat sibi de/

sitate nãe. † C Restat ondere q̄ ei' scia vel itell's null' effectuũ limitib' coartat'. C Onsum ẽ enĩ sup̃ q̄ deus oia alia q̃ a deo pcedere pñt cõphẽdit: suã eẽntiã intelligẽdo in q̃ oia h̃ȝ eẽ necc̃iũ est p aliq̃lẽ silitudinẽ: sic effcũs ṽtute sũt in cã: si igit' põa diua ad determiatos effcũs nõ coartat'. (vt sup̃ onsuz ẽ.) necc̃iũ est ⁊ de ei' intellectu simılẽ sentẽtiam pferre.

2 C Adhuc diuę eẽntię ifinitatẽ † (sup̃ ondim'.) ifinitũ ãt quãtalib3 aditione finitox facta adeq̃ri nõ pt qn i ifinitũ excedat quãtalib3 finita: si ẽt nũero ifinita existant: nihil ãt alid p̃ter deũ ɔstat eẽ s3 eẽntiã ifinitũ: cũ oia alia s3 eẽntię rõnẽ sub ðterminatis gñibus ⁊ spẽb' ɔcludant': quocũq3 igit' diuini effcũs: ⁊ quãtũcũq3 cõphẽdant': semp in diua eẽntia est vt eos excedat: ⁊ ita pluriũ rõ eẽ posset. Diuus igit' itell's q pfecte diuã eẽntiã cog̃scit. † (vt sup̃ onsum ẽ:) oẽm ifinitatẽ effectuũ trãscẽdit: non igit' ex necc̃itate ad hos vel ad illos effcũs coartat'.

3 C Itẽ † (sup̃ onsum ẽ.) q̄ diuus itell's ifinitox ẽ cognitor: de' ãt per sui itell's sciam res pducit in esse: cãlitas igit' diuini itell's ad finitos effectus non coartat'.

4 C Amp. si diuini itell's cãlitas ad effectus aliq̃s q̃si de necc̃itate agẽs coartaret'. h eẽt respcũ illorũ q ab eo pducunt' in eẽ. h ãt esse nõ pt. † (cũ supra onsuz sit.) q̄ de' itelligit ẽt q̃ nec sũt nec erũt nec fuerũt. nõ igit' de' agit ex necessitate sui intell's vel scientię.

5 C Pręt. diua scia cõpat' ad res ab ipo pductas. sic scia artificis ad res artificiatas. q̃l3 aũt ars se extẽdit ad oia q̃ pñt cõtineri sub gñe subo illi' artis. sic ars edificatoria ad oẽs domos: gen' aũt sub3 diuę artis ẽ ens: cũ ipse per suũ itellm sit vle pncipiuz entis. (vt sup̃ onsuz ẽ.) igit' itell's diuus ad oia qb' entis rõ nõ repugnat suam cãlitatẽ extẽdit: h̃ȝ ṽo oia quãtũ ẽ de se nata sunt sub ente ɔtineri. nõ igit' diuus itell's ad aliq̃s determiatos effcũs coartat'.

C Hinc est qd in. ps. di. † (Magnus dñs ⁊ magna ṽt' ei' ⁊ sapiẽtię ei' nõ ẽ nũer'.) † Per h ãt

† Rõe ca. 55. h' ecli.

† ca. 43.

† ca. 43.

† ca. 70. pa. li.

† ca. 69.

† scriptura.

† Exclus' erro. ⁊ fa. li. Auice. ofi.

Deus statuit sibi determinatos effect' q̃s per suã sapiaz pducat.

excludiť q̄rūdā phoꝝ positio di cētiū: ꝙ ex hoc ꝙ de⁹ seipꝫ itelligit fluit ab ipso de necītate talis reꝝ dispō: q̄si nō suo arbitrio limitet singlā ⁊ vniuersa disponat. sic fi des catholica pfiteť. ℂ Sciēdū tm̄ ꝙ quāuis diuinꝫ itell's ad cer tos effcūs nō coarteť. ipe tn̄ sibi statuit determiatos effcūs q̄s p suā sapiam ordinate pducat. sic Sap. xj. dr̄. (Oia in nūero pōde re ⁊ mēsura disposuisti dn̄e.)

ℂ Ꝙ dina volūtas ad determia tos effect⁹ nō coartať. Cap. 27.

Ex his ēt ondi pt ꝙ nec ei⁹ volūtas p qua agit ad determiatos effcūs necītatē hꝫ. ℂ Volun tatē. n. suo obiecto pportionatā eē opꝫ. obm āt volūtatis ē bonū intellm. (vt pꝫ ex supradictis.) volūtas igiť ad q̄lꝫ se nata est ex tendere: q̄ ei intell'ꝫ sub boni rōe pponere pōt. Si igiť diuin⁹ in tellect⁹ ad certos effect⁹ non co artatur. †(vt ondsuꝫ ē. Relinquiť ꝙ nec diuina volūtas determia tos effectus de necītate pducit.

2 ℂ Preterea nihil agēs p volū tatem pducit aliqd nō volēdo. †(ondsuꝫ ē āt supra.) qd de⁹ erga alia a se nihil vult ex necītate ab

soluta: nō igiť ex necītate diuine volūtatis aliq effect⁹ pcedunt. sed ex eius libera dispositione.

ℂ Qualr̄ in reꝝ pductione debi tū iusticie inuenitur. Cap. 28.

Ostēdere āt ex pdictis opꝫ: qd de⁹ nō necīta te opat⁹ est in reꝝ crea tiōe q̄si ex debito iusti tie res i eē pduxerit. ℂ Justicia n. †(sm phm i. 5. ethi.) ad alteꝝ ē cui debitū reddit. nihil āt vli re rū pductioni psupponiť cui ali quid debeať. ipsa igitur vniuer salis reruꝫ pductio ex debito iu sticie prouenire non potuit.

2 ℂ Jtē cū iusticie act⁹ sit reddere vnicuiqꝫ qd suū ē. actū iusticie p cedit act⁹ q̄ aliqd alicui⁹ suū effi ciť. sic in reb⁹ hūanis pꝫ. aliqs. n. laborādo mereť suū effici qd re tributor per actū iusticie sibi red dit. ille igiť act⁹ q̄ pmo aliqd suū alicui⁹ efficiť nō pōt esse act⁹ iu sticie: sed p creationē res creata p icipit aliqd suū hr̄e: n̄ igiť crea tio ex debito iusticie procedit.

3 ℂ Preterea nullus dꝫ aliqd al teri nisi per hoc ꝙ aliqualiter de pendet ab ipso vel aliqd accipit ab eo vel ab altero rōne cuius al teri debꝫ: sic enim filius est debi

termiatos effcūs. Si itˢ hꝫ se ē illimitat⁹, aut oꝫ q̄rere aliqd aliō qd itˢ ad determiˢ effcūs limitet, n̄ appet āt qd illō sit. ℂ Rn̄ ꝙ nō obstāte idetermiatiōe ⁊ illimi- intˢ, adhuc de⁹ statuit sibi determiˢ effcūs q̄s pducat, ⁊ hoc p libertatē sue voˢ, lꝫ. n. act⁹ itˢ de re ⁊ mō pduciˢ pcedat actū voˢ, vt sic sm nr̄m moˢ itellīdi, ipa tn̄ ordiatio ad pducēdū ē p actū voˢ, hoc āt facile ē videˢ i reꝝ arti ficialiū pducˢ. Pri°. n. domifi cator excogitat domū ⁊ moˢ ip sius, vt ē pduci bilis iudicatqꝫ boˢ eē vt pduca tur, deide p vo lūtatē eligit do mū pducē. 3° co gnoscit itˢ ipam dēre pduci, ⁊ di rigit partē, ipaꝫ pduˢ. Simili modo imagiari possum⁹ i deo, ꝙ p dinus itˢ oia p duciˢ ⁊ oēs mo dos pducibiliū cog̃scit, ⁊ iudi cat boˢ eē aliq̄s pducere, deide voˢ eligit q̄dā illoꝝ pducibili um pducē ⁊ nō alios. 3° loco itˢ cog̃scit ita bos effcūs dēre pdu ci ꝙ n̄ alios. Et sic pꝫ, ꝙ nō opꝫ ponē aliqd aliō pter dinā voˢ, qd sciaꝫ diuinā practicā ad dēter miatos effcūs li mitet, ⁊ ꝙ falsū ē actū itˢ q̄ iudi cat aliqd dēre p duci siue ꝙ pdu cať pcede actū voˢ, imo sequtur volūtatis actionē ⁊ determinationē. ℂ Sup cap. 27.

Tertio loco ondiť neqꝫ iueniri necītatē in reꝝ pduˢ ex pte ipsi⁹ voˢ. Probať 2ˢ. p. Obm voˢ ē boˢ itˢ. g̃ voˢ ad oia se pt ex tēdē q̄ ei itˢ sub rōe boni pponē pt. g̃ dina voˢ deterˢ effcūs nō de necītate pducit, pꝫ pˢ ꝯn̄a, qa volūtatē suo obo pportionatā esse opꝫ. Scd̄a similr̄ pꝫ, qa diuinus intˢ ad determinatos effectus nō coartatur. ℂ 2°. De⁹ nulla alia a se vult necīˢ absoˢ, vt i p ē ondsū. g̃ neqꝫ ex necītate aliq effcūs a dina voˢ pcedūt, pꝫ ꝯn̄a, qa nihil agēs p voˢ, vt sic pducit aliqd nisi volēdo. Ea q̄ circa hāc ꝯnē difficultatē afferre pn̄t in p libro sunt explicata, ido nō ē hic vlterius imorādū. ℂ Sup cap. 28.

Cum ondsū sit nō ineniri necītatē ex pte voˢ absoˢ in reꝝ pducˢ, restat ondēdū in ista reꝝ pduˢ ēt iustitie necītatē nō eē, ponunť āt tres ꝯnes q̄ꝝ pˢ ē. De⁹ nō pduxit reꝝ vniuer sitatē ex debito iustitie quo aliquid creature debeatur. ℂ Pro cui⁹ declaratione sciēdū, ꝙ debitū obligationē q̄ndā i

portat in ordie ad alteꝝ, dr̄. n. qs debitor alic⁹, qa ē illi q̄s ad aliqd obligat⁹, dr̄ āt aliqs ex dbito iustitie aliqd facere q̄n teneť illō facē si iust⁹ eē dꝫ, ⁊ illō nō faciēdo iniust⁹ eēt. Vn̄ si de⁹ pduxisset res ex dbito iustitie, ita eas iuste pduxis set ꝙ nō pducēdo fuisset iniust⁹, qa āt tenem⁹ ꝙ si ēt res nō pduxisset n̄ pp hoc fuisset iniust⁹, imo potuit absqꝫ iniusticia nō pducē, ido ponit ꝯ, ꝙ n̄ ex de bito ⁊ obligaˢ iusticie eas pdu xit. ℂ Probať aūt p sic. Nihil vli reꝝ pducˢ p supponitur cui aliqd debeať. g̃ ⁊c. pꝫ ꝯn̄a, qa iustitia ad alte rū est cui debitū reddit. 5° ethic. ℂ 2°. Act⁹ q̄ p oia qd suū alic⁹ effi ciť nō pt eē act⁹ iustitie, sꝫ p crea tionē res crea ta p incipit hr̄e aliqd suū. g̃ ⁊c. pbˢ maior, quia cū iustitie sit red deť vnicuiqꝫ qd suū ē, actū iusti tie, oꝫ vt pcedat act⁹ q̄ aliqd suū alic⁹ efficiť, vt i rebus humanis apparet. ℂ Aduerte, ꝙ a ctui iusticie non oꝫ sēp psupponi actū illi⁹ cui ali qd debeť p quē aliqd suū efficia tur, sꝫ opꝫ tales actū, aut suum, aut alteri⁹ esse, aliqn̄ eni aliqd icipit eē alicui⁹ ex acto pp̄o, sic cū qs laborādo aliqd mereť, ali qn̄ vō p actū alteri⁹, sic cū p testamētū alˢ eri⁹ aliqs istituť⁹ ē heres, ⁊ hoc mō creatura icipit p opōnē dei creātis hr̄e aliqd suū. ℂ 3°. De⁹ a nullo dpēdet. nec idiget aliq̄ qd ab altero suscipiat. g̃ ⁊c. pꝫ ꝯn̄a, qa null⁹ dꝫ alteri, nisi pp alteꝝ illoꝝ. Sꝫ duˢ occurrit, qa q̄uis aliqs n̄ idigeat eo qd ab alio su scipit, n̄ tn̄ pp hoc tolliť qn alteri ex dbito iustitie teneať, sic q accipit aliqd ab alio p viā dpositi, teneť illō ex debito iusti tie reddē, q̄uis illo dposito n̄ idigeat. g̃ q̄uis de⁹ n̄ idigeat, cū mlta accipiat a creaˢ, vt sūt sacrificia ⁊ oblatiōes ⁊c. vr̄ ex dbito iustitie teneri creaˢ. ℂ Rn̄ p, ꝙ de⁹ nihil accipit a creaˢ qd nō sit ipsi⁹ dei, ⁊ nō ipi dēať, cū oium sit cā, debitū āt iustitie i redditiōe, aut ꝯpēsatiōe ei⁹ qd acceptū ē, ꝯsistit i accipiēdo ab alio id qd illi⁹ ē ⁊ n̄ recipiētis, ido q̄uis de⁹ ali qd recipiat a creaˢ, n̄ pp hoc ex debito iustitie illis obligareť, suo. n. dedit q̄ recipiat. ℂ Dr̄ 2°. ꝙ dupl'r pōt aliqs teneri ad alicui⁹ redditionē, vno mō rōne ipsi⁹ rei absoˢ tm̄, qa vꝫ hꝫ rē alienā, alio° rōe rei accepte p moˢ cuiusdaꝫ bn̄ficij cui debeť recōpēsatio. p mō nō attēdiť aliq̄ idigētie in recipiē te, 2° āt mō attēdiť q̄daꝫ idigētia, ex bn̄ficio. n. aliq̄ vtilitas

† cap. 26.

† cap. 25.

† cap. 9.

Dupl'r aliqs te neť ad ali cuius rei redditione m.

tor pri. qꝛ accipit eē ab eo. Dñs ministro. qꝛ ab eo accipit famulatū quo indiget. Oīs hō proximo ꝓpter deū a quo bona cuncta suscepimus. Sed deꝰ a nullo dependet nec indiget aliquo qḋ ab altero suscipiat. (vt ex supradictis manifeste appet.) deus igitur non produxit res in esse ex aliquo iusticie debito.

4 ¶ Amplius. in quolibꝫ gñe: qḋ propter se est: est ꝓus eo qḋ ē ꝓpter aliud. illud igiṫ qḋ est pmū simpliciter inter oēs causas est causa ꝓpter seipsum tm̄. qḋ aūt agit ex debito iusticie non agit ꝓpter seipsum tm̄: agit eni ꝓpter illud cui debet. Deus igiṫ cū sit prima causa ꝛ pmum agens: res in eē ꝓduxit nō ex debito iusticie. †¶ Hinc est qḋ Ro. xj. dicitur. (Quis ꝓoꝛ dedit illi ꝛ retribueṫ ei: qm̄ ex ipso ꝛ per ipm ꝛ in ipso sunt oīa.) ꝛ Job. 41. (Quis ante dedit mihi vt reddā ei. Oīa que sub celo sunt mea sūt.) † Per h̄ aūt excludiṫ q̇rūdā erroꝛ ꝓbare nitētium ꝙ deꝰ nō pt facere nisi qḋ facit. qa nō pōt facere nisi qḋ debꝫ: nō. n. ex debito iusticie res operatur. (vt ostensum est.)

4 ¶ Licet aūt vniuersalē rerū ꝓductionē nihil creatum ꝓcedat cui aliqd debitū esse possit: ꝓcedit tm̄ aliqḋ increatū qḋ est creationis principiū. ¶ Qḋ qdē dupliciter ꝯsiderari pt. ¶ Ipsa eni diuina bonitas ꝓcedit vt finis ꝛ primū motiuū ad creandū. (ꝭm Augu.) qui dicit. qa deꝰ bonus est summꝰ. Sciētia aūt eiꝰ ꝛ voluntas ꝓcedunt: sicut ea qbꝰ res in esse ꝓducunt. Si igiṫ ipsā diuinā bonitatē absolute ꝯsideremus. nullū debitū in creatione reꝝ inuenimꝰ. ¶ Diciṫ. n. vno mō aliqd alicui debitū ex ordie alteriꝰ ad ipm qḋ supra in ipsū dꝫ referre qḋ ab ipo accipit. sicut debitū ē bn̄factori qḋ ei de bn̄ficijs grē agant. inquātū ille q accepit bn̄ficiū h̄ ei dꝫ. hinc tm̄ modus debiti in reꝝ creatiōe locū nō h̄ꝫ: cū nō sit aliqd ꝓexistēs cui posset cōpetere aliqd deo debere nec aliqḋ eiꝰ bn̄ficiū ꝓexistat. ¶ Alio mō dr̄ aliqd alicui debitū ꝭm se. hoc eni ē ex nec̄itate alicui debitū qḋ ad eius ꝑfectionē reqriṫ. sicut hoi debitū est hēre manus vel virtutē. quia sine his ꝑfectus esse nō pōt. Diuina aūt bonitas nullo exteriori indiget ad sui perfectionē: nō est igitur per modū necessitatis ei debita creaturarum productio.

5 ¶ Adhuc deꝰ volūtate sua res in esse ꝓduxit. †(vt supra ōnsum est.) Nō est āt necessariū si deus suā bonitatē vult eē ꝙ velit alia a se ꝓduci: huius. n. ꝯditionalis añcedēs est necessariū: non autē ꝯñs. †(ostēsum ē. n. in. j. li.) ꝙ deus ex necessitate vult suā bonitatē esse: nō aūt ex nec̄itate vult alia. igiṫ nō ex nec̄itate debeṫ diuine bonitati creaturaꝝ ꝓductio.

6 ¶ Amplius. ōnsū ē ꝙ deꝰ ꝓduxit res in esse: nō ex nec̄itate nāe: neqꝫ ex nec̄itate scie. neqꝫ ex nec̄itate volūtatis. neqꝫ iusticie. nullo igiṫ mō necessitatis diuine bonitati est debitū: ꝙ res in eē ꝓducanṫ. ¶ Pōt tm̄ dici esse sibi debitū per modū cuiusdā cōcedente. ¶ Justicia āt ꝓprie dicta debitū necessitatis reqrit. qḋ. n. ex iusticia alicui redditṫ. ex necessitate iuris ei debetur: sicut igitur creaturaꝝ productio nō pōt dici fuisse ex debito iusticie q̄ deus creature sit debitoꝛ. ita nec ex tali debito iustitie quo sue bonitati sit ōbitoꝛ: si iusticia proprie ac-

repōitaṫ. s. T. q̇ loqṫ hic de debito 2ᵐᵒ, nō āt p̄ mō: vt pꝫ ex ꝓcessu rōis, vbi ponit exᵐ de filio respcū pris, de dño respectu famuli, de hoie respcū dei, in oibꝰ. n. istis appet, ꝙ vnꝰ ab altero aliqḋ bn̄ficiū recipit cui debeṫ recōpēsatio. Depositi āt redditio ꝑtinet ad debitū p̄ mō, iō nō ē ꝯueniēs instātia ꝯ̇ itētū rōnis. Nā ō p̄ mō debiti satis ꝯstat, ꝙ deus rē alienā ñ retinet.

¶ 4ᵒ. Deꝰ est pᵐ agēs. ḡ ꝛc̄. ꝓbꝛ ꝯña, qa agēs ex debito iustitie agit, nō ꝑꝑ seipsum tm̄. ꝫ ꝑꝑ illud cui dꝫ. ꝛ sic nō p̄t esse pmū agēs, cū qḋ ē ꝓpter se sit prius eo qḋ est ꝑꝑ aliud. ¶ Confirmatur ꝯ̇. Rom. 11. Quis ꝓoꝛ ꝛc̄. ꝛ Job. 41. Quis añ dedit ꝛc̄. Excludiṫ āt ꝑ eā erroꝛ dicētium, ꝙ deꝰ nō p̄t facere nisi qḋ facit.

¶ Scḋa ꝯ̇ ē. Nō ꝓduxit deꝰ creaturas ex debito bonitatis diuine absoˡᵉ sūpte q̄ est cā ꝑ modū finis q̄n. s. obligeṫ sue bonitati creaturas producere, ita ꝙ si nō ꝓduxisset fecisset iniustitiā bonitati sue, ꝓbaṫ p̄. Aut h̄ esset, qa aliqd ordinareṫ ad ipāꝫ tāq̄. s. debēs in ipāꝫ refferre qḋ ab ipa accepit, sic ōbitū ē bn̄factori ꝙ ei de bn̄ficijs agāṫ grē, ꝛ iō oporteret res creari, vt diuine bonitati debitū reddereṫ ꝓ bn̄ficio, aut qa esset ei debitū ꝭꝫ se ꝛ ex nec̄itate tāq̄ ad eius ꝑfectionē reqsitū, ñ pᵐ, qa nihil ꝓexistit creatiōi qḋ ob bn̄ficiū acceptū aliqd deo dēat, nō ēt 2ᵐ, qa diua bōitas nullo exteriori idiget ad sui ꝑfectionem. ergo ꝛc̄. 2ᵒ si sic

tūc oporteret, ꝙ si deꝰ vult bonitatē suā eē, vellet ō nec̄itate alia a se ꝓduci, cū voᵗᵉ res in eē ꝓduxerit, h̄ āt est falsū, qa vt ōnsū ē, i p̄ deꝰ ex nec̄itate vult suā bonitatē, ñ āt aᵒa se. ḡ ꝛc̄.

¶ 3ᵒ. Ōnsū ē i ꝓcedētibꝰ, ꝙ deꝰ ꝓduxit res ñ ex nec̄itᵉ nāe, neqꝫ ex nec̄iᵗᵉ scie, nꝫ ex nec̄iᵗᵉ voᵗᵗᵉ, nꝫ ex nec̄iᵗᵉ iustitie. ḡ nlloꝰ ōbitū ē diuine bōitati, vt res i eē ꝓducāṫ. Notat vō. s. T. ꝙ lꝫ creaturaꝝ ꝓductio ñ possit dici fuisse ex debito iustitie q̄ creature aut bonitati sue sit debitoꝛ ñ iustitia ꝓꝑe accipiaṫ, qa sic iustitia ōbitū nec̄itatis reqrit, qḋ. n. ex iustitia redditur alicui, ex necessᵗᵉ iuris sibi dēṫ, tm̄ large accepta iustitia p̄t dici i reꝝ creatᵒⁿᵉ eē iustitiā, iq̇ꝫtū diuinā cōdecēt bonitatem.

¶ Aduerte ꝙ iustitia ꝓꝑe dcā respiċ redditionē ōbiti ex nec̄iᵗᵉ. s. eiꝰ qḋ alicui ex nec̄iᵗᵉ iuris dētur, iustitia āt cōiter dicta se extēdit ad reddiᵗⁱᵒⁿᵉᵐ ōbiti q̄uocunqꝫ aliqd alicui dēaṫ, siue iq̄ꝫ ex nec̄iᵗᵉ, siue ex q̄dā ōcētia, ꝛ h̄ 2ᵒᵒ inueniṫ iustitia in reꝝ creatiōe, qa redditṫ diuine bonitati qḋ ē sibi debitū ꝭꝫ quandā ꝯueniētiā ꝛ decētiā. Decēs n. ē vt summa bonitas i creaturarū ꝓduᵗᵉ cōiceṫ ꝛ manifesteṫ, cū bonū sit suiipsiꝰ diffusiuū, hunc moᵐ iustitie vocat. s. Th. condecētiā diuine bonitatis.

¶ 3ᵃ ꝯ̇. Reꝝ ꝓductio ex nec̄itate diuine dispōnis ꝓcedit. Probatur, qa nō p̄t eē ꝙ deus aliqd se facturum dispōsuerit qḋ postmodū nō faciat, aliogn eius dispositio, aut mu

† Hic c. scriptu.

† Excluᵒ erro.

De iustitia q̄ ē cōdecētia diue bonitatis.

† cap. 23.

† cap. 81.

tabilis eẽt, aut ifirma ꝛ debilis. Notat at. s. T. ꝙ lꝫ hic sit debitũ vt ipleat̃ diuina dispõ, ħ tñ debitũ nõ sufficit ad rõnẽ iusticię ꝓprię dictę in reꝝ creatiõe, qa vt dr̃. 5. ethic. eiusdẽ ad seipm nõ est iustitia ꝓpꝛe dicta. In rerũ at̃ creatiõe fm scꝫ ꝙ ꝯsiderat̃ diuina dispõ cui aliqd debeat̃, ꝯsiderari non pt nisi actio ipsi⁹ dei creãtis, naꝫ talis dispõ est actio diuini int̃ ꝛ diuinę volũtatis, ꝛ sic si deus reddit debitum suę dispõni reddit debitum sibi ipsi. ergo ꝛc.

Sup cap. 29. Post q̃ꝫ determinauit. s. T. q̃ mõ diuine actionis se tenẽte ex pte agẽtis, nũc determiat q̃ mõ se tenẽte ex pte rei ꝓducte. Circa hoc at duo faĉ, qa p̃ agit de necessi^te ꝓductionis abso^te, 2° q̃ꝫ^m ad mẽsurã ꝛ durationẽ ꝓductionis. Circa p̃mũ duo facit, p̃ ostẽdit quõ inuenit̃ in reꝝ ꝓductiõe aliq̃ mõ debitũ iustitię, 2° q̃ mõ iuenit̃ ẽt in aliqb⁹ reb⁹ creatis necẽitas abso^ta. Quãtũ igit̃ ad p̃^m ponit̃ hec ꝯ. In p̃mis diuis effectib⁹ ꝓducẽdis nõ iuenitur debitũ, ſꝫ bñ in posterioꝝ ꝓductiõe, ꝛ itelligit̃ de posteriorib⁹ fm nãꝫ. Primã ptẽ relinqt ꝓbatã ex p̃cedẽtib⁹, scdam vo ꝓbat declarãdo ꝛ inducẽdo. Notat g̃, ꝙ debitũ necessitatis semp sumit̃ ab eo qd̃ est p̃us fm nãꝫ, ſꝫ tñ id qd̃ ẽ p̃us fm nãꝫ, aliqñ ẽ ẽt p̃us fm eẽ. ꝛ tunc posteriora ex p̃orib⁹ in eẽ, debitũ trahũt, debitũ ẽ.n. vt positis cãis fint actiões qb⁹ effcũs ꝓducunt, aliqñ vo est posteri⁹ fm eẽ, ꝛ tũc p̃ora fm eẽ trahũt debitũ ex posteriorib⁹ in eẽ p̃orib⁹ tñ fm nãꝫ, sic debitũ est medicinã p̃cedere ad h̃, vt sanitas seq̃t. Ex his at pꝫ, ꝙ 2^m in rerũ ꝓductiõe inuenit̃ debitũ vnũ. s. ex posteriori in eẽ, aliud vo ex p̃ori in eẽ. Quãtũ ad p̃^m debituꝫ, notat. s. T. p̃, ꝙ necẽitas q̃ est a posteriori in eẽ, lꝫ p̃ori fꝫ nãꝫ nõ ẽ necẽitas abso^ta, ſꝫ cõditiõata: vt cũ dicim⁹ si dꝫ h̃ fieri necẽ ẽ h̃ p̃us eẽ. Notat 2°. ex p̃dictis ꝙ fm hãc necẽitatẽ ꝯditiõatã, debitũ in creaturarũ ꝓductiõe 3^r inuenit̃ i ptib⁹ q̃ ad vniuersũ pfectionẽ ptinẽt. s. ex tota rerũ vniuersi^te ad qualꝫ eius ptẽ, ex vna creatura ad aliã, ꝛ in vnaq̃q; creat̃ ex suis ptib⁹, ꝛ ꝓpꝛietatib⁹ ꝛ accñtib⁹, ex qb⁹ depẽdet creatura q̃ꝫ^m ad esse vl q̃ꝫ^m ad aliquã sui pfectionem. Si.n. tale vniũsũ fieri d̃buit, d̃bitũ fuit vt elmta fierẽt, ꝛ si aialia ꝛ plãtas de⁹ eẽ voluit, d̃bitũ fuit, vt cęlestia corpora facerẽt, sit̃ si voluit hoieꝫ facẽ, d̃bitũ fuit vt i eo aiaꝫ ꝛ corp⁹ cõiũgẽr. Notat 3°, ꝙ si diligẽter ꝯsiderẽt̃ isti modi debiti ꝛ necẽtatis, de⁹ nõ dr̃ debitor creaturę, sed suę dispõni implende. Quãtũ at̃ ad 2^m debitũ, dr̃r qnq;. Pũ^m ẽ, ꝙ necessitas ꝓductionis q̃ sumit̃ ex cãis p̃orib⁹ i eẽ dr̃ necẽitas absoluta. 2^m ẽ ꝙ q̃ꝫtũ ad cãꝫ efficiẽtẽ nõ inuenit̃ ista necẽitas i p̃ rerũ creatiõe, qa sol⁹ de⁹ est ibi cã efficiẽs, ipse at̃ non necẽitate nãe, ſꝫ vo^te opat̃, q̃ aũt vo^te, hũt necẽtatẽ hr̃e non pñt, nisi ex finis suppõne. 3^m est ꝙ in p̃ rerũ creatiõe nihil ꝓhibet ex causis mãlibus ꝛ formalib⁹ inueniri debitum ꝛ necessitatem. Quartũ est ꝙ ista necessitas est fm ordineꝫ effect⁹ ad cãm materialẽ vel formalẽ, ꝛ iõ fm ipsum de⁹ debitor dici non põt, sed magis in creaturã debitũ necessitatis cadit, qa vꝫ ista necessitas nõ est ex eo ꝙ deus debeat aliquid creaturę sed

†cab.3.

cipiat̃: large tñ iusticia accepta põt dici in creatione reꝝ iusticia inquãtũ diuinã cõcedet bonitatẽ. Si vo diuinã dispõnẽ consideremus quõ de⁹ disposuit suo intellectu ꝛ volũtate res in eẽ ꝓducere: sic reꝝ ꝓductio ex necessitate diuine dispõnis procedit: nõ eni põt esse ꝙ de⁹ aliqd se facturꝝ disposuerit qd̃ postmoduꝫ ipse nõ faciat: alias ei⁹ dispõ vel eẽt mutabilis vel infirma. ei⁹ igitur dispõni ex necessitate debet̃ ꝙ ipleat̃: sed tñ hoc debitũ non sufficit ad rõnẽ iusticie ꝓpꝛie dicte in rerũ creatione: in q̃ ꝯsiderari nõ põt nisi actio dei creãtis. eiusdẽ at̃ ad seipꝫ nõ est iusticia ꝓpꝛie dicta. †(vt pꝫ p pħm in. 5. ethic.) nõ igit̃ ꝓpꝛie dici põt ꝙ de⁹ ex debito iusticie res in esse ꝓduxit ea rõne. qa p sciam ꝛ volũtatẽ se disposuit ꝓducturum.

Qualr̃ in ꝓductione alic⁹ creature põt debitum iustitie inueniri in cõparatione posterioris ad priorem. Capitulum. 29.

Si at̃ alicui⁹ creature ꝓductio ꝯsideret̃: poterit ibi debitum iusticie inueniri ex ꝯparatiõe posterioris creature ad prioreꝫ. Dico aũt priorẽ nõ solũ tpe sed nã. Sic igit̃ in p̃mis diuinis effectib⁹ ꝓducẽdis debitũ nõ inuenit̃. In posterioꝝ vo ꝓductione inuenit̃ debituꝫ: ordine tñ diuerso: nã si illa q̃ sunt priora nãliter. sint ẽt priora in esse: posteriora ex priorib⁹ debitũ trahũt: debitũ.n. est vt positis causis habeant actiões per q̃s ꝓducunt effectus. Si vero q̃ sunt priora nãliter sint posteriora in esse: tũc ecõuerso: p̃ora debitũ trahunt a posteriorib⁹. sic̃ medicinã debitũ est p̃cedere ad h̃ ꝙ sanitas ꝯsequat̃. Utrobiq; aũt hoc cõe existit ꝙ debituꝫ siue necessitas sumit̃ ab eo qd̃ est p̃us nã circa id qd̃ est nã posteri⁹. necessitas at̃ q̃ est a posteriori in esse: lꝫ sit p̃us nã: nõ est absoluta necessitas. ſꝫ cõditionalis. vt si hoc debꝫ fieri necesse ẽ hoc p̃us esse. Scdõꝫ igit̃ hãc necessitatẽ in creaturarũ ꝓductione debitũ inuenit̃ tripliciter. Primo mõ vt sumatur ꝯditionatũ debitũ a tota reruꝫ vniuersitate ad quãlibꝫ eius partẽ: q̃ ad pfectionẽ reqrit̃ vniuersi. si.n. tale vniuersuꝫ fieri deus voluit: debitũ fuit vt solem ꝛ aquã faceret ꝛ h⁹ sine qbus vniuersuꝫ esse nõ pt. Scdo vt sumat̃ ꝯditiõis debitũ ex vna creatura ad aliaꝫ: vt si aialia ꝛ plãtas de⁹ eẽ voluit: debitũ fuit vt celestia corpa faceret hic ex qb⁹ conseruãt̃. ꝛ si hoieꝫ eẽ voluit oportuit facere plãtas ꝛ aialia ꝛ alia h⁹ qb⁹ hõ indiget ad eẽ pfectũ: quãuis hec ꝛ illa de⁹ ex mera fecerit voluntate. Tertio vt in vnaq̃q; creatura sumat̃ ꝯditionale debitũ ex suis ptib⁹ ꝛ ꝓpꝛietatib⁹ ꝛ accñtib⁹ ex qbus dependet creatura q̃ꝫtũ ad esse vel q̃ꝫtuꝫ ad aliquã sui pfectionẽ. sicut supposito ꝙ deus hoiem facere vellet. debitum ex hac suppõne fuit. vt aiaꝫ ꝛ corp⁹ in eo ꝯiungeret. ꝛ sensus ꝛ alia h⁹ adiumẽta tã itrinseca q̃ꝫ extrinseca ei p̃beret. in qb⁹ oib⁹ si recte attendit̃. de⁹ creature debitor nõ dr̃. sed

sed qr ex ipsa cā mālī aut fořali neče ē aliqd seq. Quītū ē
q̄ in rer̄ ppagatiōe vbi creatura ē efficiēs, inveniri pt' neči
tas ex cā efficiēte, ꝑz.n. q̄ ex motu solis nečio corpa imutā
tur. Ex hijs ɔcludit' ppositū q.s. invenit' debitū iustitie nāl.i.
fm q̄ nāe aliqd debet' / ⁊ q̄tū ad rer̄ creatiōez / ⁊ q̄tū ad p
pagationē s3 q̄ posteriora ad priora s3 nām cōparant'. Ex
q̄ ēt correlarie se
quit', deū iuste ⁊
rōnabilr oia cō
didisse ⁊ guber
nare. Per h̄ aūt
excludit' error di
cētiū deū ñ pos
se facere nisi q̄ fa
cit, ⁊ dicētiū oia
seq divinā volū
tatē simplicē ab
sq3 aliq̄ alia rōe.
¶ Advertēdū q̄
de⁹ l3 ñ pducat
res ex aliq̄ cā ex
trīseca divinā vo
luntatē movēte, † Cap. 23.
ipsas tñ pducit
fm exigētiā nāe
vniuscuiusq3, ⁊
fm q̄ vnicuiq3
nāe debet' / ⁊ h̄ ē
deū iuste ⁊ rōna
bilr res pduxis
se, nō aūt s3 suā
simplicē volūta
tem absq3 rōne.
¶ Sup cap. 30.
SEcū
do loco
ōñdit. s.
T. quō l3 oia ex
divina volūtate d
pēdeāt q̄ neč̃ita
te non h3 nisi ex
sui ppositi sup
pōne, nō tñ pp h̄
tollit' nečitas ab
soluta a reb⁹, q̄si
oporteat nos fa
teri oia ɔtigētia
eē. Circa h̄ autē
duo fac. Prio.n.
pbat q̄dā i reb⁹
creatis eē q̄ sim
pliciter ⁊ abso^te
neče ē eē, 2° decla
rat q̄r ista neči
tas in rebus in
veniatur.
¶ Quātū3 ad p^m
advertē^m / q̄ ali
q̄3 rē simp^r ⁊ ab
solute neče eē 2^r
pōt itelligi, vno⁹ † Exclu
p cōpōnē ad cā3 le erro.
pductivā, ⁊ tūc
dr res neče esse
q̄ñ a sua cā ne
cessario pducit'

sue dispōni iplēde. ¶ Invenit' aūt ⁊ alius necessitatis modus in rer̄ nā s3 q̄ aliqd dr nečium absolute: q̄ qdē nečitas dpēdet ex cāis priorib⁹ i eē sic ex pncipijs eēntialib⁹ ⁊ ex cāis efficiētib⁹ si ue movētib⁹: s3 iste mod⁹ nečitatis in pria rer̄ creatiōe locū hře nō pt q̄tū ad cāis efficiētes. Ibi n. solus de⁹ cā efficiēs fuit: cui⁹ ē soli⁹ creare. † (vt sup ōnsu3 ē). Ipse āt nō ex nečitate nāe: s3 volūtate opat' creādo. (vt sup ostē su3 ē). ea v̄o q̄ volūtate fiūt neči tatē hře nō pñt: nisi ex sola finis suppōne s3 q̄ debitū ē fini: vt ea sint p q̄ pveñt ad finē: s3 q̄tū ad cāis fořales vł māles nihil phi bet ēt in pria rer̄ creatōe nečitatē absolutā inveniri: ex h̄. n. q̄ ali qua corpa ex elemētis fuerit cō posita: nečiū fuit ea calā aut fri gida eē: ⁊ ex h̄ q̄ aliq̄ supficies pducta est triangularis figure: necessariū fuit q̄ tres angulos eq̄les duob⁹ rectis hřet: hec āt nečitas est fm ordinez effectus ad causam creatam materialez vel formalem. Unde fm hanc deus debitor dici nō potest: sed magis in creaturam debitū ne cessitatis cadit. In rerum autez propagatione vbi iam creatura efficiens invenit': pōt esse neces sitas absoluta a cā efficiēte crea ta: sic ex motu solis iferiora cor pora nečio imutant'. ¶ Sic igi tur ex p̄dictis debiti rōnib⁹ iusti tia nālis in rebus ivenit': ⁊ q̄tū ad rer̄ creationē: ⁊ q̄tū ad cor ppagationē: ⁊ iō de⁹ dr iuste ⁊ rōnabilr oia condidisse ⁊ guber nare. ¶ Sic igit' p p̄dicta exclu ditur duplex error: cor̄. s. q divi nā potētiā limitātes dicebāt de um non posse facere: nisi q̄ facit: qr sic facere debet: ⁊ eorum qui dicunt q̄ omnia sequuntur sim plicem voluntatez absq3 aliqua alia rōne vel querenda in rebus vel assignanda.

¶ Qualiter in rebus creatis eē pōt nečitas absoluta. Cap. 30.

LIcet aūt oia ex dei vo lūtate dpēdeāt: sic ex pria cā q̄ i opādo neči tatē nō h3: nisi ex sup positi suppōne: nō tñ pp h̄ abso luta nečitas a rebus excludit': vt sit nečiū nos fateri oia ɔtigētia esse: q̄d posset alicui videri ex h̄ q̄ a cā sua nō de nečitate abso luta fluxerūt: cū soleāt in reb⁹ eē ɔtingētes effect⁹ q ex cā sua nō de nečitate pcedūt. ¶ Sūt. n. q̄dā in rebus creatis q̄ simplr ⁊ absolute neče est eē: illas. n. res simplr ⁊ absolute neče ē eē in q̄ bus nō est politas ad nō esse: q̄ daz aūt res sic sunt ad deo in eē pducte vt in earū nā sit potētia ad nō eē: q̄d qdē ɔtingit ex h̄ q̄ mā in eis est in pō ad aliā fořaz: ille igit' res in qb⁹ nō est mā: vel si est nō est polis ad aliā fořaz nō hñt potētiā ad nō esse: eas igit' simplr ⁊ absolute neče est esse. † ¶ Si autem dicatur q̄ ea que sunt ex nihilo q̄tum est de se in nihilum tendunt: ⁊ sic in omni bus creaturis inest potentia ad nō esse. ¶ Manifestu3 est hoc non sequi: dicuntur enim res create adeo eo modo in nihilu3 tendere: quo sunt ex nihilo: q̄d quidem non est nisi fm poten tiam agentis: sic igitur ⁊ rebus creatis nō inest potentia ad nō esse: sed creatori inest potentia vt eis det esse vel eis desinat eē influere: cum non ex necessita te nature agat ad rerum produ ctionem: sed ex voluntate: † (vt ostensum est).

e sic p ɔpōnē ad deū nullā rē neče ē eē: l3 aliq̄3 neče sit eē p
cōpōnē ad sua cā3 creatā, h̄ mō nō accipit. s. T. rē neče eē.
Alio⁹ vt in sui nā ɔsideraī / ⁊ tūc dr res neče eē q̄ posita in
actu nō h3 in se vñ possit nō eē, ⁊ h̄ mō itelligēda ē 2°, pbat'
āt p̄. Sic sūt q̄dā res in qbus nō ē politas ad nō eē. g̃ ⁊c̃. ꝑz
ɔña, qr illas res simp^r ⁊ abso^te neče est eē in qb⁹ nō ē politas
ad nō eē / aūs v̄o
pbt' / qr sūt q̄dā
in qb⁹ aut nō est
mā / vel si est nō
est polis ad aliā
formā, talia aūt
nō hñt potētias
ad nō esse, sicut
ɔtrio ea in qb⁹
est mā que est in
po^a ad aliā for^m
priū non esse.
¶ Adverte q̄ nl
lu3 agēs sua ac
tiōe itēdit. p nō
eē, s3 si faciat ali
quid nō eē h̄ est
qr intēdit aliqd
esse cū quo pce
dens eē stare nō
pōt, iō q̄ aliqd
in se ipso hēat vt
possit ab aliquo
agēte nō esse nō
pōt pvenire nisi
qr in ipso est ali
qua potētia re
ceptiva alterius
esse, ⁊ qr oē esse
est ab aliqua for
ma, iō necesse est
vt in ipso sit po
tentia receptiva
alterius forme,
vbi. ergo h̄ non
fuerit, illud ñ h3
in se vñ possit ñ
eē. Et h̄ ē funda
mētū hui⁹ rōis.
¶ Si go aūt di † Instan
ceret falsu3 esse tia.
hui⁹ rōnis añs, Solutio.
qr ea q̄ sūt ex ni
hilo q̄tu3 est de
se in nihilū ten
dūt, oia āt crea
ta sūt ex nihilo.
¶ Rñdet. s. T.
q̄ h̄ nō tollit vi
tatē añtis, qr sic
res nō sūt ex nihi
lo nisi fm poten
tiam agētis, ita
rebus creatis nō
inest potētia ad
non esse. s. oino
q̄d est nihil, sed
creatori inest po
tentia vt eis det
esse, aut desinat † Cap. 23.
eis influere.

2 ¶ Itē ex q̄ res create ex diuina
volūtate i eē pcedūt:oȝ eas tales
eē q̄les de⁹ eas eē voluit:p h āt
q̄ dr̄ deū pduxisse res p volūta
tē nō p necītatē:nō tollit̄ qn vo
luerit aliq̄s res eē q̄ de necītate
sint:⁊ aliq̄s q̄ sint ɔtigēter:ad h
q̄ sit in reb⁹ diuersitas ordiata:
nihil igit̄ phibet res q̄sdā diua
volūtate pductas necīas esse.
3 ¶ Adhuc:ad diuā pfectiōēȝ p/
tinet q̄ reb⁹ creatis suā silitudi/
nē ididerit:nisi q̄tū ad illa q̄ re/
pugnāt ei qđ ē eē creatū:agētis
n. pfecti ē pducere sibi sile q̄tū
potē est:eē āt neēe simplr nō re/
pugnat ad rōnē esse creati:nihil
n. phibȝ aliqd eē neēe:qđ tn̄ sue
necītatis cāȝ hȝ:sic ɔclōnes de/
mōstrationū:nihil igit̄ phibet
q̄sdā res sic eē pductas a deo:vt
tn̄ eas esse sit neēe simplr:imo h
diuine perfectioni attestatur.
4 ¶ Amp̄. q̄to aliqd magis di/
stat ab eo qđ p seipm est exn̄s.s.
deo:tāto magis ppiquū ē ad n̄
eē:q̄to āt aliqd ē ppiqus deo:
tāto magis recedit a nō eē:q̄ āt
iā sūt ppiq̄ sūt ad nō eē p h q̄ hn̄t
potētiā ad nō eē:illa igit̄ q̄ sunt
deo ppiq̄ssima ⁊ p h a nō eē re/
motissima:talia eē oȝ:ad h q̄ sit
ordo rez cōplet⁹ vt i eis n̄ sit pō
ad n̄ eē:talia āt sūt necīa absolu/
te:sic igit̄ aliq̄ creata ō necītate
hn̄t eē.† ¶ Sciēⁿ ē itaq̄ q̄ si re
rū creataꝝ vniuersitas ɔsideret̄
put sūt a pmo pncipio:inueniunt̄
depēdere ex volūtate n̄ ex necī/
tate pncipij:nisi necītate suppō
nis:vt dcm̄ ē. ¶ Si vo cōpent̄
ad pncipia pxia inueniunt̄ necī/
tatez hr̄e absolutā:nihil.n. phi/
bet aliq̄ pncipia nō ex necītate
pduci:qb⁹ tn̄ positis:ō necītate
seqt̄ talis effect⁹:sic mors aial'
huius:necītatē absolutaȝ hȝ pp
h q̄ iā ex ɔ̄rijs ē cōpositū:q̄z ius
tȝ ex ɔ̄rijs cōponi:nō fuisset ne
cessariū absolute. ¶ Silr aūt q̄
tales rez nāe adeo pducerent̄
volūtariū fuit:q̄ āt eis sic statu/
tis aliqd pueniat vel exstat:ab
solutā necītatē hȝ. Diuersimo/
de āt ex diuersis cāis necītas in
reb⁹ creatis ē. Nā q̄ sine suis eēn
tialibus pncipijs q̄ sūt mā ⁊ foia
res eē n̄ pt:qđ ex rōne pncipioꝝ
essentialiū rei cōpetit absolutaȝ
necītatē i oib⁹ neēe ē hr̄e.† ¶ Ex
his āt pncipijs hȝ q̄ sūt eēndi pn
cipia:tripl'r sumit̄ necītas abso/
luta in reb⁹. ¶ Uno qdē mō p
ordinē ad eē ei⁹ cui⁹ sūt:⁊ q̄ mā
hȝ id qđ ē:ē ens i pō:qđ āt pt eē
pt ēt ⁊ n̄ eē:ex ordie māe necīo
res aliq̄ corruptibiles exnt̄:sic
aial qđ ex ɔ̄rijs cōpositū ē:q̄ ei⁹
mā ɔ̄rioꝝ ē susceptiua. Foia aūt
hȝ id qđ ē:act⁹ ē:⁊ p eā res actu
exnt̄:vn̄ ex ipsa puēit necītas
ad eē i qbusdā. Qđ ɔtigit vl' q̄
res ille sūt foie nō i mā:⁊ sic nō ē
i eis pō ad n̄ eē:sȝ p suā foiam sp
sūt i virtute eēndi:sic ē i substātijs
sepatis. Uel q̄ foie rez sua pfe
ctiōe adequāt totā potētiā māe:
vt sic n̄ remaneat pō ad aliā foiaȝ
nec p ɔ̄ns ad n̄ eē:sic ē i corpib⁹
celestib⁹. In qb⁹ vo foia nō cō/
plet totā māe potētiā:remanet ad
huc mā i pō ad aliā foiaȝ:⁊ iō n̄
ē i eis necītas eēndi:sȝ vt⁹ eēndi
ɔseqtur in eis victoriā foie sup

¶ 1°. Deo pcedūt in esse ex diuina volūtate. ergo tales sunt quales deus eas esse voluit. ergo ex eo q̄ res a deo producuntur per voluntatē non per necessitatem nature, non tollitur quin voluerit aliquas de necessitate esse ⁊ aliquas cōtingenter vt sit in rebus diuersitas ordinata. ergo ⁊c.
¶ 3 necesse esse simplr nō repugnat ad rōnē esse creati/cum nō repugnet aliquod necessariū esse qđ suę necessitatis cāȝ hēat/ vt cōclōnes demōstrationū. ergo ⁊c. probatur ɔn̄a/q̄ ad diuinā pfectionē ptinet q̄ reb⁹ creatis suaȝ silitudinē indiderit/nisi q̄tū ad illa que repugnāt ei qđ est eē creatū/qđ probat̄/q̄ agentis pfecti est producere sibi sile q̄tum potē est.
¶ Sed vt q̄ ista rō nō ɔcludat/p ipsam .n. pbari posset deū pduxisse aliū mundum pfectiorez isto, ex eo iaȝ q̄ agētis pfecti est pducere sibi sile q̄tum potest.
¶ Rn̄det̄ q̄ per hanc rōnē nō pbatur de necessitate esse pducta entia necīa, sed de ɔgruentia ⁊ nō repugnantia ad creationē, q̄ decēs est vt de⁹ q est agens pfectū pducat sibi sile q̄tū ad modos entis vl'es, q sunt ɔtingens et necessarium, vterq̄.n. modus hȝ aliq̄ȝ silitudinem cū deo, vt n̄ cut ipse est esse vl'issimū sm̄ pfectionē, ita in rebus creatis producat oēs modos entis vl'issimos sm̄ pdicationē. Nō sic āt decēs est de productiōe alterius mūdi. Unde ppositio assumpta q̄ agētis pfecti est pducere sibi sile q̄tū pōt, intelligit̄ nō de necessitate, si vl'r sumat̄, sed de ɔgruentia. Unde nō inducit̄ quasi necesse sit deū qui est agens pfectū producere sibi sile quocunq̄ modo q̄tū pōt, sed vt ostendat̄/q̄ sicut agētia nālia q̄to sunt pfectiora tanto magis producunt sibi sile, ⁊ querunt sibi assimilare passum q̄tū possunt, ita ɔueniēs est vt deus qui est agens pfectissimū producat sibi sile q̄tuȝ ad oēs modos gn̄ales entis qui in rebus creatis esse possunt, ⁊ non repugnat q̄ entia necessaria ab ipso producātur cū non repugnet ei quod est esse creatum.
¶ 4°, q̄to aliqd magis distat a deo tāto magis propinquuȝ est ad nō esse, ⁊ ecōtra, quāto aliqd est magis ppinquum deo tāto magis recedit a non esse/sed aliqua exn̄a, ideo sunt propinqua ad nō esse, q̄ in eis est potentia ad nō esse. ergo que sunt deo ppinq̄ssima, ⁊ p h remotissima a n̄ esse, talia esse oȝ vt non sit in eis potētia ad non esse. ergo opȝ vt sint necīa. Patet ɔn̄tia/q̄ n̄ affirmatio est cā affirmatiōis, ⁊ negatio est cā negationis, ⁊ posito effectu neēe est cām poni, si ergo ppinq̄tas ad nō esse est effectus potentię ad non esse. ⁊ remotio a nō esse erit effectus nō potentię ad non esse ⁊ posita maxima remotiōe a non esse oȝ remoueri potētiā ad non esse.
¶ Quantū ad 1ᵐ ostendit. s. Th. quo modo inueniat̄ necessitas in reb⁹ creatis, circa quod quatuor facit. Prio enim ostēdit in cōi posse inueniri necessitatem absolutam in rebus creatis, si ad principia proxima cōparentur, non autem vt sunt a primo principio/q̄ vȝ nihil probibet aliqua principia non ex necessitate pduci, qbus tn̄ positis de necessitate seqtur talis effectus. Scđo ostendit quo modo ex principijs essentialibus inuenit̄ necessitas in rebus, Et duo dicit. Primū ē q̄ id qđ rei cōpetit ex rōne pncipio/

Agētis pfecti est pducere sibi sile q̄tum potest.

† Perfectio deis ratio.

† Triplr modus sumit̄ necessitas absoluta in rebus.

rū eēntialiū absolutā nečitatē hz, qr sine suis eēntialib⁹ pn cipijs q̄ sūt mā ⁊ forma res eē nō pnt. Scdʒ est q̄ ex ijs pn cipijs tripl'r iuenit̄ nečitas absoluta in reb⁹. Pmo iuenit̄ nečitas p ordinē ad eē illi⁹ cui⁹ sūt pncipia. sic aliq̄ res sūt nečio corruptibiles ex māę pditiōe, qr mā fm id qd̄ est, ens in po⁰ est, qd̄ āt pōt eē, pōt ēt ⁊ nō eē, aliq̄ue vo icorruptibiles nečio sūt ex fora, qr aut sunt foīe nō in mā, ⁊ sic nō ē i eis po⁰ ad nō eē, sʒ p suā formā semp sūt i virtute eēndi, vt est in substātijs sepatis, aut fora adeq̄t totā capacitatē māę, vt sic nō remāeat po⁰ ad aliā foāʒ: vt est in corpib⁹ cęlestib⁹, i qb⁹ vo foīa nō pplet totā māę po^m, remāet adhuc po⁰ ad aliā formā, ⁊ iō nō ē in eis necessitas eēndi, sʒ virt⁹ eēndi pseq̄tur i eis victoriā foię sup̄ māʒ: vt pʒ in elemētis ⁊ elemētatis. Nā fora elemēti nō attigit māʒ fm totū ei⁹ posse, cū nō sit susceptiua foīmę ele^ti vni⁹ nisi p hoc q̄ subijcit̄ alteri parti ȝtrietatis, forma vo mixti attigit māʒ sʒ q̄ dispo nit̄ p determinatū modū mixtionis, idē āt subm opʒ esse ȝtrioꝝ ⁊ medioꝝ oium q̄ sūt ex cōmixtiōe extremoꝝ, ideo oia q̄ vel ȝtium hn̄t vel ex ȝtrijs sūt, cōruptibilia sunt, q̄ aūt hmōi nō sūt, sempiterna sūt nisi p accidēs corrūpant̄, vt est in corporib⁹ cęlestib⁹. Secūdo nečitas inuenit̄ p ordinē ad ptes māę vel formę, si ȝtingat hʒ pncipia i aliqb⁹ nō simplicia eē, sic ex mā necesse est hoīem q̄libʒ elemētorū ⁊ humoꝝ in se hēre, ⁊ ex fora nečē est ipʒ eē ⁊ aial ⁊ rōnale, si ē aial ⁊ rōnale ⁊ mortale: ⁊ hec est fora ei⁹. Tertio inuenit̄ nečitas p ordinē ad ppietatē ȝsequentēʒ mām ⁊ formam, sicut necesse est ex mā ferrū durum eē, ⁊ ex forma hominem eē discipline susceptiuum.

ffᵐmod⁹

ffᵐmod⁹

māʒ. (vt pʒ i elemētis ⁊ elemētatis). forma.n. elemēti nō attigit māʒ sʒ totū ei⁹ posse. nō.n. fit susceptiua forme elemēti vni⁹ nisi p hoc q̄ subijcit̄ alteri parti cōtrarietatis: forma vo mixti attingit māʒ sʒ q̄ disponit̄ p dētermīnatū modū mixtiōis. idē āt sbm oʒ eē ȝtrarioꝝ ⁊ medioꝝ oium q̄ sunt ex cōmixtiōe extremoꝝ. vñ manifestū ē q̄ oia q̄ vel ȝtrariū hn̄t vel ex ȝtrarijs sūt: corruptibilia sūt: q̄ āt hmōi n̄ sūt sempiterna sūt: nisi p accñs corrūpant̄: sic forme q̄ nō subsistūt: sʒ eē eaꝝ ē p h̄ q̄ isūt māe. † Alio mō ex pncipijs eēntialib⁹ ē i reb⁹ absoluta necessitas p ordinē ad ptes māe vel forme: si ȝtigit hmōi pncipia i aliqb⁹ nō simplicia eē. qr.n. mā ppria hoīs ē corpus cōmixtū ⁊ cōplexionatum ⁊ origanizatū. necessariū ē absolute hoiem q̄libet elemētoꝝ ⁊ hūoꝝ ⁊ organoꝝ pncipaliū i se hr̄e. Silr̄ si hō est aial rōnale ⁊ mortale: ⁊ hec ē nā vl' forma hominis. necessariū ē ipm ⁊ aial rōnale eē. † Tertio vo ē i rebus necessitas absoluta p ordinē pncipioꝝ eēntialiū ad ppietates ȝn̄tes māʒ ⁊ formā: sic necesse ē ferrū. qr ex ferro ē: durā eē: ⁊ hominē discipline pceptibilē esse. Necessitas vo agētis ȝsiderat̄. ⁊ quātū ad ipʒ agēs: ⁊ q̄ȝtū ad effectū ȝsequētē. Prima āt nečitatis ȝsideratio silis ē necessitati accidētis quā hʒ ex pncipijs formalib⁹: sic.n. alia accidētia ex nečitate pncipioꝝ eēntialiū pcedūt ita ⁊ actio ex nečitate forme p quā agens ē actu: sic.n. agit vt actu ē. Differēter tñ h̄ accidit i actiōe q̄ in ipso agēte manet. sic itelligere ⁊ velle. ⁊ i actiōe q̄ i alteꝝ trāsit. sic calefacet. Nā i pmo gn̄e actionis: seqt̄ ex fora p quā agēs sit i actu nečitas actiōis ipsi⁹: qr ad ei⁹ eē nihil extrīsecū reqrit̄ i qd̄ actio termiet̄. Cū.n. sensus fuerit factꝰ i actu p spēʒ sensibilē necesse ē ipʒ sētir̄. ⁊ silr̄ cū itellect⁹ ē i actu p spēʒ itelligibilē. In scdo āt gn̄e actiōis sequit̄ ex fora nečitas actiōis quātū ad virtutē agēdi. si.n. ignis ē calidus: nečiuʒ ē ipʒ hr̄e vtutē calefaciēdi. tñ nō necesse ē ipʒ calefacere eo q̄ ab extrīseco ipediri pt: nec ad ppositū differt vtrū agēs sit vn⁹ tm̄ ad actionē sufficiēs p suā formā: vl' opʒ multos agētes ad vnā actionē agendā ȝgregari. sic multi hoies ad trahēdā nauī. nā oēs sunt vt vn⁹ agēs q̄ fit actu p adunationē eorum ad actionē vnā. Nečitas āt q̄ ē a cā agēte vl' mouēte i effectu vl' moto. n̄ tm̄ dpēdet a cā agēte. sʒ ēt a ȝditiōe ipsi⁹ moti ⁊ recipiētis actionē agētis cui vl' nullo mō inest potētia ad recipiēdū talis actiōis effectū: sic lane vt ex ea fiat prora: vl' ē potētia ipedita p ȝtraria agētia vl' p ȝtrarias dispositiōes inherētes mobili aut formas motoꝛ ipedito q̄ ipedit̄ vtus agētis i agēdo. sic ferrū nō liq̄fit a dbili calido. Opʒ igr̄ ad h̄ q̄ sequat̄ effect⁹: q̄ i passo sit potētia ad recipiēdū. ⁊ i agente sit victoria supra passū: vt possit ipm trāsmutare ad cōtrariā dispositionē. Et si qdē effect⁹ cōsequēs i passū ex victoria agētis supra ipm fuerit ȝtraria nāli dispositioni patientis: erit nečitas violētie: sic cū lapis pijcit̄ sursū. Si vo nō fuerit cōtraria nāli dispositiōi ipsi⁹ subiecti nō erit necessitas violētie: sʒ ordis nālis: sic ē i motu celi q̄ ē a pmo agēte

Circa illā ppositionē positā in pmo mō nečitatis. s. qd̄ pt eē pōt ēt nō eē, i. itelligendū, q̄ cū vni⁹ rei nō possit eē nisi vnicū esse substātiale: nečē est vt id qd̄ suscipit aliqd̄ eē sbale āmittat eē qd̄ hʒ, ⁊ p ȝn̄s fit sb nō eē illius, mā eni ignis cuʒ suscipit formā ⁊ eē aeris amittit formā ⁊ eē ignis ⁊ remanet sub nō eē ignis, qr eadē mā nō pōt simul hēre eē ignis, ⁊ eē aeris, ⁊ iō verum est q̄ oē qd̄ hʒ i se aliqd̄ qd̄ sit susceptiuū alteri⁹ foię ⁊ alterius esse pōt nō eē, illo.n. suscipiente aliud esse h̄ cui⁹ erat po amplius nō erit, vñ hic est sensus illi⁹ ppositiōis. oē qd̄ pōt esse. i. qd̄ hʒ in se po^m susceptiuā esse qd̄ nō hʒ, pōt ēt nō eē. Qd̄ āt dixi d̄ eē sbali itelligēdū etiā est de eē accidētali, est.n. vl'r veꝝ q̄ oē qd̄ hʒ potētiā susceptiuā eē cuiuscūq̄ pōt ēt nō esse, q̄ȝtū ad nō eē cōiunctū illi eē qd̄ suscipit, qd̄.n. pt eē nigrū pōt nō esse album, ⁊ sic de alijs.

Quod pt esse pōt ēt nō esse.

Aduertēdū ēt cū dr̄ de substantijs separatis q̄ semp sūt in virtute eēndi, in reb⁹ āt corruptibilib⁹ q̄ virt⁹ essendi ȝsegtur victoriā formę supra māꝫ, q̄ virtus semp eēndi itelligit̄ in substātijs separatis eē postq̄

Substantię separate semper sunt i virtute eēndi.

extrīseco: nō tñ est ɔ̄ nālē dispositionē mobilis. ꝛ iō nō est motꝰ violētus: sz nālis. Siliter est i alteratiōe corpoꝝ īferioꝝ a corpibus celestibꝰ. nā nālis idinatio est in corpibꝰ īferioribꝰ ad recipiēdā ipressionē corpoꝝ supiorū. sic ēt est in gñone elemētoꝝ. nā forma iducēda p gñonē non est ɔ̄ria p̄me mãe que ē generationis subiectū: sz sit ɔ̄ria forme abijciende. nō.n.mã sub forma ɔ̄ria existēs est gñonis subiectū. ¶ Ex p̄dictis igit̄ pz q necessitas q̄ est ex cā agente in qbusdā depēdet ex dispōne agētis tm̄. in qbusdā vō ex dispōne agētis ꝛ patiētis. Si igr̄ talis dispositio s̄m quā de necessitate seqt̄ effectꝰ fuerit necīa ꝛ absoluta i agēte ꝛ patiēte: erit necītas absoluta in cā agēte. sic in his q̄ agunt ex necītate ꝛ semp. Si āt nō fuerit absolute necessaria: sz possibilis remoueri nō erit necītas ex cā agente nisi ex suppositiōe dispositiōis vtriusqz dbite ad agēdū: sic in his q̄ ipediunt̄ iterduz in sua opatiōe: vel pp defectum virtutis: vel pp violētiā alicuius ɔ̄rij. vñ nō agūt semp ex necītate: sz vt in pluribꝰ. ¶ Ex cā aūt finali seqtur in rebꝰ necessitas dupl'r. † ¶ Uno qdē mō put ē p̄mū in itentiōe agētis. ꝛ q̄ztum ad h̄ eodē mō est necessitas ex fine ꝛ ab agēte: agens.n. in tantū agit inq̄ztuz finē itendit tam in nālibꝰ q̄z in volūtarijs: in rebꝰ aūt nālibꝰ itentio finis cōpetit agēti s̄m suā formā p quā finis est sibi ɔ̄ueniens: vñ opz q s̄z virtutē forme tēdat res nālis i finē. sic graue s̄m mensurā grauitatis tendit ad mediū. In rebꝰ āt volūtarijs tātuz volūtas iclinat ad agēdum pp finē quē itēdit: sz nō sp tm̄ inclinet̄ ad agēdū hec vl' illa q̄ sūt pp finē quē appetit: qñ finis nō solū p hec vel illa haberi potest. sz pluribus modis. † ¶ Alio vō mō ē ex fine necītas s̄m q est posteriꝰ inesse. Et hec necītas nō ē absoluta. sz ɔ̄dōnata. sic dicimꝰ necē fore: vt serra sit ferrea si dz habere serre opꝰ.

producte sunt in actu, vt dicet̄ inferius, virtus.n.ēēndi cōsequit̄ rem iam actu existēz, sicut ꝛ virtꝰ opandi, quod.n. nō est nō pōt opari, nec ēt ɔ̄seruare eē aut durationē. Cum g. sunt in actu h̄ñt virtutē vt semp sint, eo q nō sit in eis potentia ad nō eē, res aūt corruptibiles non h̄ñt virtutem vt semp sint, qz h̄ñt pom ad nō eē, sed h̄ñt virtutē vt sint quādiu est victoria forme sup mãz.

¶ Circa istā expositionē mã elemētoꝝ nō sit susceptiua forē vnius elemēti nisi p hoc q subijcit̄ alteri parti ɔ̄rietatis, aduertendum q duplicē hēre sensū pōt, vnus est, q vnū ɔ̄rioꝝ sit ratio materie suscipiēdi aliō, ꝛ hic sensus nō est verus nec hic intētus, non.n. caliditas est materie ratio recipiēdi frigiditatē, cū ipsam expellat. alius sensus est q mã nō est susceptiua forme vnius elemēti nisi sit sub forma cōtraria, qz cū forma elemēti hēat aliq̄ mō ɔ̄rariuz, ꝛ eadē sit mã ɔ̄rarioꝝ, illa mã que non hz in se ɔ̄rariū forē elementi nō est susceptiua illius forme, sed si hz formā ɔ̄riam erit illius alterius susceptiua, ꝛ hic sensus est verus ꝛ hic itentus, importat̄.n. p istū modū loquēdi hoc loco non rō formalis suscipiēdi, sed ɔ̄ditio mãe susceptiue forē elemēti.

Mã de mētoꝝ nō sit susceptiua forme vnius elementi nisi p hoc q subijcit alteri pti ɔ̄rietatis.

¶ Circa exm positū in scđo modo necītatis, aduerte cuz dī, q forma hois est aial rōnale mortale ꝛ, q hec forā hz ptes q nō logr̄ de ipsa aia itellectiua q̄ est forā phyca, ꝛ nālis, sz de diffinitiōe q̄ est forma s̄m rōnē ꝛ ɔ̄siderationē logicā, h̄.n. hz ptes, ꝛ iō necē est vt q̄libet eius pars hoi conueniat.

¶ Tertio oñdit quo mō talis necītas inenit̄ in rebꝰ ex causis agētibꝰ, ꝛ dicit tria. Prim est q q̄ztū ad ipz agere ē necītas silis necītati accñtis quā hz ex p̄ncipijs forālibꝰ, ꝛ q i gñe actionū imanētiū est necītas quo ad ipsas actiōes, ex forā.n.p quā sensus est in actu necē est sensuz sentire, ꝛ cuz itellectꝰ est in actu p spēz itelligibilē necē est ipm itelligē, i gñe āt actionū trāseūtiū ex forꝰ agētis seqt̄ necītas actiōis q̄ ad virtutē agēdi, necē est.n. si ignis ē calidus vt hēat virtutē calefaciēdi, nō āt seqt̄ necītas ipsꝰ actōis s̄z se, qz agēs ipediri pōt ne agat, nec refert q̄ztū ad ppom, vtꝝ agens sit vnꝰ tm̄ sufficiēs ad actionē p suā formā, vl' oporteat mltos agētes ad vnā actionē agēdā ɔ̄gregari. Scđm est q i effectibꝰ est necītas ex cā agēte ɔ̄currēte sil' patientis dispōne, vt.s. sit in passo poꝰ ad recipiēdū, ꝛ i agēte victoria sup passū vt possit ipm trāsmutare, ꝛ tūc seqt̄ necītas aut violentie, si talis effectꝰ fuerit ɔ̄ nālē iclinationē passi, sic cū lapis ɔ̄ijcit̄ sursuz, aut nālis ordis, si nō fuerit ɔ̄ nālē iclinationē, vt est in motu celi, silr in alteratiōe corpoꝝ iferioꝝ a corpibꝰ celestibꝰ, silr in gñone elemētoꝝ. Forma.n. inducēda p gñonē nō est ɔ̄ria mãe p̄me q̄ est gñonis s̄bm: sz sit ɔ̄ria forē abijciēde, nō.n. mã sub forma ɔ̄ria existēs est gñonis s̄bm.

Tertiuz est, q si talis dispō agētis ꝛ patientis, s̄m quā de necītate seqt̄ effectꝰ fuerit necīa absolute i agēte ꝛ patiēte, erit necītas absoluta in cā agēte ad pductionē talis effectꝰ, sic in ijs q̄ agūt ex necessitate ꝛ semp. Si āt non fuerit absolute necīa, sed possibilis remoueri, non erit necītas ex cā agēte nisi ex suppōne dispōnis vtriusqz dbite ad agēdū, sic in ijs que non agūt sp, sed i maiori pte.

† Primꝰ modus q̄ ex cā finali seqtr̄ necessitas.

¶ Circa exm positū in pꝰ mō huiꝰ necītatis. s. q necē ē itellm existē i actu p spēm itelligibilē itelligere, dubitat̄, qz h̄ dato seqt̄ q itellectꝰ oia sil' intelligat q̄rū spēbꝰ isoiatur, cuius oppm ostēsuz ē in p̄mo.

† Secūdꝰ modus.

¶ Circa ēt id qd positū est, i scđo dicto. s. q mã sub forā ɔ̄ria existēs nō ē gñonis s̄bm, dubitat̄. Huiꝰ.n. oppm vr̄ dici supius, vbi dicebat̄ mãm nō eē susceptiuā forē vniꝰ elem nisi p h̄ q subijcit̄ alteri pti ɔ̄rietatis.

Mã sub forā ɔ̄ria existēs nō ē gñōnis subiectū.

¶ Ad pm hoꝝ rndet̄ q itelligit̄ de itellm existē in actu cōpleto s̄m spēm itelligibilē, est āt cōplete in actu p itentione volūtatis applicātis itellm ad itelligēdū s̄m illā spēm, remota āt dicta itentiōe nō est cōplete in actu, iō dū itellectꝰ sic ē cōplete in actu, necē est vt itelligat nisi vtiqz sit defectꝰ in virtutibus sensitiuis iterioribꝰ qbꝰ idiget itellectꝰ ad itelligēdū, nō.n. reqrit̄ aliq̄ dispositio ex pte itelli s̄m q in se est, dum āt est in actu incōpleto nō ē necē ipm itellm, vñ negat̄ ɔ̄ña, qz itellectꝰ nō oibꝰ spēbꝰ simul complete informatur.

¶ Ad 2m dr̄ q nulla ē ɔ̄dictio, hic.n. loqtur.s. Th. d agregato ex mã ꝛ forꝰ ɔ̄ria, certū ē.n. q forāz q̄ p gñonē iducit̄, nō hz p s̄bo ꝛ susceptiuo mãz ꝛ forāz ɔ̄riā, supius āt logt̄ d ipsa mã sola, quā necē est hēre formā ɔ̄riā añq̄z aliā formaz suscipiat, si dz eē susceptiua forme vniꝰ elemēti, q̄zuis in receptione forme illius elemēti abijciat̄ ab ea forma ɔ̄ria.

¶ Quarto oñdit q̄uo sit necītas in rebꝰ ex cā finali. Et duo dicit. Prim est, q put finis est pm in itentiōe agētis eodem mō est necītas ex fine ꝛ ex agēte, eo q agēs in tantuz agat inq̄ztuz finē intēdit tam in agētibꝰ nālibus q̄z volūtarijs. Scđm est, q ex fine put est posteriꝰ in eē simil' necessitas

non absoluta, sed conditionata.

¶ Ad euidentiā p̄mi dicti, ɔsiderādū est, q̄ finis sm̄ q̄ est in itentiōe agētis se h̄z, sicut dispō agētis, eo q̄ moueat ad agēdū, ⁊ iō agēs ɔmēsurat actiōes suas fini, sicut ⁊ forme p̄ quā agit, in agētibus at nālib⁹ intētio finis nihil aliud est q̄ iclinatio forme nālis ad ip̄m finē, q̄ iclinatio nihil realr̄ est aliud q̄ ipsa forma, cū quodam resp̄ ⁊ ordie ad aliō, ⁊ iō eadem nec̄itas in rebus nālib⁹ est ex for⁹ agētis, ⁊ ex fine: put est in intentione agētis. Si eni est abso^{te} necessitas ad actionem: aut ad effectū ex for⁹ agentis, est ēt ex fine sic accepto. Si at facta aliq̄ suppōne est nec̄itas ex parte agētis, est ēt nec̄itas eodē mō ex fine, s̄z in agētibus voluntarijs, intētio finis dupl'r dr̄, s. ipsa app̄hensio qua indicat' aliqd eē bonū ⁊ cōueniēs: ⁊ iō esse p̄p ipsum aliqd agēdū, ⁊ iclinatio que est actus voluntatis ɔsīs talē app̄rehēsionē, ⁊ q̄ hec h̄nt rōnē vnius forē totalis agētis voluntarij p̄ quā effectū p̄ducit, sicut agens nāle sm̄ ɔditionē forme nālis agit, ideo ēt in agētib⁹ voluntarijs eodē mō sumit' nec̄itas ex fine, ⁊ ex ipso agēte: si. n. ex ipsa app̄rehēsione ⁊ iclinatione volūtatis sequitur effect⁹ de necessitate, sil'r ⁊ ex ipso fine est nec̄itas: si at nō sequitur ex nec̄itate effect⁹ a tali app̄rehensiōe, neq̄ ēt a fine, sil'r si ipsa app̄hensio ⁊ inclinatio est nec̄ia, effect⁹ ɔsīs erit abso^{te} ex ipso fine nec̄ius: nihil. n. aliud est finis in itentiōe agētis volūtarij q̄ ipsa app̄hensio finis ⁊ iclinatio vo^{tis} ad ip̄m. Propter hoc b̄n dix. s. Th. absq̄ limitatiōe q̄ accepto fine put est p̄^{m} in itentiōe eodē mō est nec̄itas ex fine, ⁊ ex agente: q̄ videl̄z vtr̄ vel est tam in agentib⁹ voluntarijs q̄ necessarijs.

[† Cap. 15.] [† Cap. 23. huius lib.]

¶ Q̄ nō est necessarium creaturas fuisse ab eterno. Cap. 31.

Ex p̄missis āt restat ostēdere q̄ nō ē nec̄iuz res creatas ab eterno fuisse. ¶ Si. n. vniuersitatē creaturaꝝ vel quācunq̄ vnā creaturā nec̄e est eē. opꝫ q̄ nec̄itatē istā h̄eat ex se vel ex alio. Ex se q̄dē eā h̄ere nō p̄t. ¶ Ostēsuz est. n. sup̄ † q̄ oē ens opꝫ esse a p̄mo ente. Q̄d āt nō h̄z esse a se ipo, iposs̄e est q̄ nec̄itatē essendi a se h̄eat. q̄ q̄d nec̄e est eē impossibile est nō esse. ⁊ sic q̄d de se h̄z q̄ sit necesse eē: de se h̄z q̄ nō possit esse nō ens. ⁊ p̄ ɔsīs q̄ nō sit nō ens: ⁊ ita q̄ sit ens. Si āt hec nec̄itas creature est ab alio: opꝫ q̄ sit ab aliq̄ cā q̄ sit extrīseca. q̄ q̄cq̄d accipiat' itrīsecū creature h̄z eē ab alio. Cā āt extrīseca est vel efficiens vel finis. ¶ Ex efficiēte v̄o seq̄t' q̄ effectū nec̄e sit eē p̄ h̄ q̄ agētē nec̄e ē agere. p̄ actionē. n. agētis effect⁹ a cā efficiēte depēdet. Si igr̄ agētē nō nec̄e sit agere ad p̄ductiōeꝫ effect⁹: nec effectū nec̄e est esse absolute. Deus aūt non agit ex aliq̄ nec̄itate ad creaturaꝝ p̄ductionēꝫ. † (vt sup̄ ostēsuz est). nō est igr̄ absolute necesse creaturā eē nec̄itate depēdente a cā efficiēte. ¶ Sil'r nec nec̄itate d̄pēdēte a cā finali. Ea eni q̄ sūt ad finē nec̄itatē a fine nō recipiūt nisi sm̄ q̄d finis sine eis: vel nō p̄ōt eē. sicut ɔseruatio vite sine cibo: vel nō ita b̄n eē. sicut iter sine eq̄. ¶ Finis āt diuine volūtatis ex q̄ res in eē p̄cesserūt nō p̄ōt aliud eē q̄ sua bonitas † (vt in p̄ ostēsuz est). q̄ q̄dē a creaturꝭ nō depēdet. nec q̄ntū ad esse: cū sit p̄ se necesse eē. nec q̄ntū ad b̄n eē: cum sit sm̄ se p̄fecta simpl'r: q̄ oīa. † (sup̄ ostēsa st̄). nō ē igr̄ creaturā eē absolute nec̄iuz. nec igr̄ nec̄iuz ē ponē creaturā sp̄ fuisse.

2 ¶ Adhuc q̄d ē ex volūtate nō ē absolute nec̄iuz nisi forte q̄n voluntatē h̄ velle ē nec̄iuz: de⁹ aūt nō p̄ nec̄itatē nāe. s̄z p̄ volūtateꝫ p̄ducit creaturas i eē. vt p̄batuz est). nec ex nec̄itate vult creaturas eē. † (vt i p̄ ostēsuz est). nō igr̄ est absolute nec̄iuz creaturā eē. neq̄ ḡ nec̄ium est eas sp̄ fuisse.

3 ¶ Ampl'⁹. (ostēsuz ē sup̄). q̄ deus nō agit aliqua actiōe que sit ex^{ra} ip̄m: q̄si ab ipso exiēs ⁊ i creaturā termiata: sicut calefactio exit ab igne ⁊ terminat' i ligna: s̄z ei⁹ velle est ei⁹ agere. ⁊ h̄ mō sunt res sm̄ q̄ deus vult eas eē: sed nec̄iuz nō est q̄ deus velit creaturā semp fuisse: cuꝫ etiam non sit necessariū deum velle q̄ creatura sit oīno. (vt in primo ostensum est). non igit' est nec̄ium q̄ creatura semper fuerit.

4 ¶ Item ab agēte per voluntatem non p̄cedit aliquid ex nec̄itate nisi per rōnem alicuius debiti. Ex nullo autē debito deus creaturam producit si absolute vniuersalis creature productio consideret'. † (vt supra ostensuz est). nō igitur ex necessitate de⁹ creaturam p̄ducit. nec igitur necessariū est si de⁹ sempitern⁹ sit q̄ creaturā ab eterno p̄duxerit.

[† Cap. 25.] [† Cap. 13. 10] [† Cap. 32.] [† Cap. 38. huius lib.]

¶ Super ca. 31^{m}. Postq̄ determinauit. s. Th. de nec̄itate p̄ductiōis creature sm̄ se nūc de nec̄itate ipsi⁹ q̄ntū ad durationē eternā determinat. Circa q̄d tria facit. Pri⁹. n. ostēdit nō eē nec̄iuz creaturas ab eterno fuisse. Scd̄o soluit rōes h̄ nec̄itatē p̄bātes. Tertio ostēdit, q̄ nec ēt rōnes q̄b⁹ ostēdit' mūdū nō eē eternū nec̄io cōcludūt. Quātū ad p̄^{m} p̄bt', q̄ nō ē nec̄ium crea^{ras} ab eterno fuisse. ¶ S̄z aduertēdū, q̄ n̄ r̄fert h̄ loco vtr̄ aliqd possit ab eterno p̄duci nec ne. Supposito. n. q̄ creature sint p̄ducte, p̄bt' hic q̄ nō de nec̄i sūt ab eterno p̄ducte, q̄cq̄d sit d̄ possibilitate p̄ductiōis eterne. Probt', ḡ p̄ sic. Nō ē nec̄e creaturā eē abso^{te}, ḡ nec nec̄e est ip̄aꝫ ab eterno eē, p̄bat' añs. Creat⁹ nō h̄z nec̄itatem essendi ex se, nec ab alio. ḡ ⁊c̄. p̄bat' p̄^{a} ps añtis, q̄ si h̄ēret ex se, nec̄itateꝫ eēndi, h̄ēret esse ex se, q̄d. n. nec̄e est eē ipos̄e est nō eē, ⁊ per ɔsīs q̄d ex se nec̄e est eē, ex se ipos̄e ē, vt sit nō ens. h̄ āt ostēsum est sup̄ sim eē, secūda ēt p̄bt', q̄ nō h̄z hāc nec̄itatē a cā agēte q̄ est de⁹, cū ostēsuz sit, q̄ de⁹ n̄ nec̄io agit, nec a cā finali, q̄ ē bonitas diuina, cū illa neq̄ q̄ntū^{m} ad eē, neq̄ q̄ntū^{m} ad b̄n eē, a creaturis depēdeat, ergo ⁊c̄. ¶ Scd̄o. De⁹ volūt' p̄duc̄ creaturas: ⁊ eas nō vult nec̄io, ḡ nō nec̄io eas p̄ducit, ergo ⁊c̄. ¶ Tertio. Hoc mō s̄t res q̄ de⁹ vult eas eē, nō ē āt nec̄iuz, q̄ de⁹ velit creaturas sp̄ fuisse, sicut nec eas eē, ḡ ⁊c̄. p̄bt' maior, (q̄ velle dei ē ei⁹ agē. ¶ Quarto, De⁹ ex nullo debito creaturā p̄ducit, ḡ nec ex nec̄itate, ḡ ⁊c̄. p̄bt' p̄^{a} ɔsīa, q̄ ab agēte p̄ volūtatē n̄ p̄cedit aliqd ex nec̄itate, nisi p̄ rōnē alic⁹ d̄biti.

Ads ab agēte voluntario nō procedit aliqd necessario nisi rōne alicui⁹ debiti

¶ Aduertēdū, q̄ i eo q̄d pcedit ab aliq̄ p volūtatē agēte, esse eī⁹ q̄ʒ̄m gdē ad eē, ⁊ nō eē pcedit libere a vo^te, absolute loq̄ndo, nullā q̄ʒ hʒ necītatē absolutā, pt.n. agēs p vo^tem vt sic agē esse etū ⁊ nō agē, sʒ vt vo^tas ē sub aliq̄ pdōne debiti, pt necitatez hēe, vbi. ḡ. ille q teneē alicui dare cētū, pt gdē dare ⁊ nō dare, sʒ si vult iuste agē necīo dabit, ⁊ sic ibi erit necītas iusticie, sʒ nō sit absolu^ta necītas, ⁊ iō bñ dixit. s. Tho. q̄ ab agēte p vo^tem nō pcedit aliqd p necītatē nisi rōne alicui⁹ dbiti, in q̄. s. saluaē iustitie necessitas.

Ubi.s.

¶ Quīto. Nō est necītas absolu^ta in reb⁹ creatī p ordinē ad p^m pn^m, sʒ i ordie ad al's cās q̄ nō sūt p se nec̄ie cāe, ḡ ⁊c. pʒ pña, q̄ necītas ordis ad id q̄d nō ē p se nec̄e eē si cogit aliqd semper fuisse.

Nullum creatū est cā p se necessaria.

¶ Aduertēdū, q̄ cāē, p se nec̄ie 2r dici pñt. s. aut in cāndo, aut i eēndo, i cāndo dr̄ p se cāe nec̄ie q̄ necītatē cāndi ñ hñt ab alio, i essēdo āt dr̄ q̄ ex seipsis necītatez eēndi hñt, ⁊ non ab alio. Neutro mō aliqd creatū ē cā p se necīa, q̄ sic oē creatū hʒ eē ab alio, ita ⁊ necītatē eēndi ⁊ necītatez cāndi ab alio hʒ si necessariuʒ sit, ⁊ iō p ōpationez ad ipʒ, nō ē nec̄e aliqd semp fuisse, quia nec ipsam causam q̄ʒcunq̄ posuerim⁹ creatā, nec̄e est sp fuisse, cū a cā volūtaria pcesserit. Attendendū est am, q̄ vbi dicit de alijs causis: quoniam nō sūt necessarie cause, forcassis est mēdosus tex. ⁊ dʒ hēe, q̄ ñ sūt nec̄e eē, ⁊ sic plan⁹ est tex. ⁊ superi⁹ dictis conformis.

† Ordo i fra dicendorum.

† 2^m ca^o sequen.

† 3^m cap^o 34.

† Arg 3 fide

† Cap. 31.

5 ¶ Preterea † (ostensum est sup̄). q̄d absoluta necītas i reb⁹ creatis nō est p ordinē ad p̄mū p̄ncipiū q̄d p se necesse est eē. s. deuʒ. sʒ p ordinē ad alias cās que nō sunt p se nec̄ie cāe. Necītas aūt ordinis ad id q̄d nō ē p se necesse eē: nō cogit aliqd semp fuisse: sequiē enim si aliquid currit q̄ moueaē, nō tñ necesse ē q̄ semper motū fuerit: q̄ ipm currere nō est p se necessariū: nihil ergo cogit creaturas semp fuisse.

¶ Rōnes pbaē volētū eternitatē mūdi ex pte dei accepte. c. 32.

Ed q̄ multoꝝ positio fuit q̄ mūdus sp ⁊ ex necītate fuerit: ⁊ h̄ demonstrare conati sūt restat rōnes eoꝝ ponere: vt ondaē q̄ nō de necessitate concludunt mūdi sempiternitatē. ¶ Prio āt ponenē rōnes: q̄ sumūē ex pte di. † ¶ Scdo que sumūē ex pte creature. † ¶ Tertio q̄ sumunē a modo factionis rerū fm quez ponunē de nouo icipere eē. ¶ Ex pte aūt dei ad eternitatez mundi ondendā sumunē rōes h⁹. † ¶ Omne agēs q̄d non sp agit mouetē p se vel p accidēs. Per se gdē: sic ignis q nō sp cōburebat icipit cōburere: vl' q̄ de nouo accēditē: vel q̄ de nouo trāsferē: vt sit ppiquuʒ cōbustibili. Per accñs āt: sic motor aialis icipit de nouo moueē aial aliquo nouo motu facto circa ipm: vel ex iteriori: sic cuʒ aial expergiscitē digestiōe cōpleta ⁊ icipit moueri: vl' ab exteriori: sic cū de nouo veniūt actiōes inducentes ad aliquā actionē de nouo ichoandā. De⁹ āt nō mouetur: neq̄ʒ p se: neq̄ʒ p accñs. † (vt in p̄ pbatū est). deus igē sp eodē modo agit: ex sua autē actione res create in esse consistunt: semp igitē creature fuerunt.

2 ¶ Adhuc effectus pcedit a cā agēte p actionē eius: sʒ actio dei est eterna: alias fieret de potentia agēte actu agēs: ⁊ oporteret q̄ reduceretē i actū ab aliq̄ priori agēte actu: q̄d est ipossibile: ḡ res adeo create ab et'no fuerūt.

3 ¶ Amp. posita cā ⁊ sufficienti nec̄e est effcm̄ poni: si.n. adhuc posita cā nō nec̄e ē effcm̄ poni: possibile igē erit cā posita effcm̄ esse ⁊ nō eē: psecutio igē effcūs ad cām erit possibilis tm̄: q̄d aūt ē possibile idiget aliq̄ quo reducatē in actū: oportebit igē ponerē aliquā cām qua fiat: vt effcūs reducatē in actū: ⁊ sic p̄ma cā non erat sufficiēs. Sʒ de⁹ est cā sufficiens pductiōis creaturaꝝ. al's nō esset cā: sʒ magis in potētia se ad cām hēret. aliquo.n. addito fieret cā: q̄d pʒ esse ipossibile: videtur igitur necessarium: q̄ cuʒ deus ab eterno fuerit: q̄ creatura etiam fuerit ab eterno.

4 ¶ Itē agens p voluntatez non retardat suum ppositū exeq de aliquo faciendo nisi pp aliquid in futuꝝ expectatū q̄d nondum adest. Et hoc q̄nq̄ʒ est i ipso agēte: sic cum expectaē pfectio v'tutis ad agēdū aut sublatio alicuius ipedientis virtutem. Q̄nq̄ʒ v'o est extra agentem: sicut cum expectatur p̄sentia alicui⁹ corā quo actio fiat: vel saltez cū expectaē p̄sentia alicui⁹ tpis opportuni quod nōdum adest. Si.n. volūtas sit cōpleta statim potētia exeqtur: nisi sit d'fect⁹ i ipso: sicut ad iperium volūtatis stati seqtur motus mēbri: nisi sit defectus potētie motiue exequentis motū: ⁊ per hoc pʒ q̄ cuʒ aliquis vult aliqd facere ⁊ nō sta

¶ Super cap. 32^m.

Quantū ad 2^m soluēde sūt rōnes q̄ 3 ꝯnē p̄cedētis cap^li fiūt. Circa h̄ aūt duo fac. s. Th. Pri^o.n. ipsas rōes p ordinē ponit. 2° ad eas r'ndet ca. 35. Circa p^m tria fac. Primo rōnes q̄ sumūē ex pte dei ponit. Scdo rōes ex pte creaturaꝝ sūptas capi. 33. Tertio rōnes sūptas ex pte factōis ca. 34.

Q^m ad p^m argē p̄ q̄ oe⁹ nō mouet neq̄ʒ p se neq̄ʒ p accñs. omē āt q̄d nō sp agit mouet per se vl' per accidens.

¶ Scdo, q̄ effectus pcedit a cā agēte p actionē ei⁹, actio āt dei est eterna.

¶ Tertio, q̄ posita cā ⁊ sufficiēti, nec̄e ē effcm̄ poni, de⁹ āt ē cā sufficiēs pductiōis reꝝ, ⁊ ē ab et'no.

¶ Quarto, quia agēs p vo^tem nō retardat suū ppositū exeq de aliq̄ faciēdo nisi pp aliqd i futuꝝ expectatū quod nondū adest, qc gd āt deus nūc vult q̄ sit, ab et'no voluit q̄ sit, nec aliqd aliud expectari potuit ad vlās creature productionem.

¶ Quito, q̄ volūtas dei eq̄lr se hʒ ad pducēdā creaturā p totā eternitatē, aut igē ē de h̄, q̄ creatura nūq̄ʒ sub eternitate ei⁹ ꝯstituaē, aut q̄ sp ꝯstat āt q̄ nō ē vo^tas eius de h̄ q̄ nūq̄ʒ sub ei⁹ et'nitate ꝯstituaē, ḡ nec̄e ē, q̄ crea^ra sp fuerit.

¶ Sexto, q̄ finis creaturaꝝ ē diuina bōitas q̄ i tota et'nitate eodē mō se hʒ i se ⁊ in compatōe ad diuinā voluntatē.

¶ Septio, q̄ bōitas diuina ē ifi^ta, ⁊ p ꝯñs ei⁹ est vt i

tim fiat:opz q vel hoc fit ppter defectuz potē/
tie qui expectatur remouendus:vel q voluntas nō est ɔpleta ad hoc faciendū. Dico aūt cō/
plementū voluntatis esse quando vult hoc ab
solute facere omnib⁹ modis:volūtas aūt incō
pleta est quando aliqs non vult facere hoc ab/
solute.sed existente aliq̄ conditione que nōdū
adest:vel nisi subtracto impedimēto quod ad/
est:ɔstat autez q quicqd deus nunc vult q fit
ab eterno voluit q fit.nō.n.nouus motus vo/
luntatis ei aduenire pōt:nec aliqs defectus vl'
impedimētū potētie eius adesse potuit:vel ali
quid aliud expectari potuit ad vlis creature p
ductionem:cū nihil aliud sit icreatum nisi ipse
†Cap.6.e 15. solus.†(vt supra ondsuz ē).necūum igr vr q ab
eterno creaturam in esse produxerit.

5 Preterea agēs p intellectuz nō p̄eligit vnū
alteri nisi pp p̄eminētiam vnius ad alterum.sz
vbi nulla ē dīa nō pōt esse p̄eminētia.vbi igit
nulla est dīa non fit p̄electio vnius ad alterū.⁊
pp hoc ab agēte ad vtrumlibet se hñte equalr
nulla erit actio.sicut nec a mā.talis.n.potentia
assimilatur potentie materie.non entis aūt ad
non ens nulla pōt esse dīa: vnū igitur nō ens
non est alteri p̄eligibile:sz preter totam creatu/
rarum vniuersitatē nihil est nisi eternitas dei.
in nihilo aūt nō pñt assignari differētie alique
momentorū:vt in vno magis oporteat aliquid
fieri q̄z in alio. Silr nec in eternitate que tota ē
†Cap.xx. vniformis ⁊ simplr.†(vt in primo ondsum est).
Relinqtur igitur q voluntas dei se equalr hz
ad producēdum creaturam p totam eternita/
tem.aut igr voluntas sua est de hoc.q nūquā
creatura sub eternitate eius ɔstituatur:aut qd
semp ɔstat:nō est aūt voluntas eius:de hoc q
nūquam creatura sub eius esse eterno consti/
tuatur:cum pateat creaturas voluntate ei⁹ eē
institutas. Relinqnitur igir de necessitate vt
videtur quod creatura semper fuit.

6 Adhuc ea q̄ sūt ad finē necessitatē hñt ex fi
ne ⁊ maxie in his q̄ volūtate agunr:opz igr q
fine eodē mō se hñte ea q̄ sūt ad finē eodez mō
se habeāt vel pducanr nisi adueniat noua ha/
bitudo eorū ad finē. Finis aūt creaturarū ex di/
uina volūtate pcedētium est diuina bonitas q̄
sola pōt eē diuine volūtatis finis.cū igr diuia
bonitas i tota eternitate eodē mō se hēat in se
⁊ in cōparatiōe ad diuinā volūtatē. vr q eodē
mō creature in eē pducunr a diuina volūtate
in tota eternitate. Nō.n.pōt dici qd aliq̄ noua
relatio eis aduenerit ad finē si penitus pona/
tur non fuisse ante aliquod determinatuz tem
pus a quo incepisse ponuntur.

7 Adhuc cū bonitas diuia p/
fectissima sit si hoc mō dr q oia
adeo pcesserūt pp bonitatez ei⁹
vt ei aliqd ex creaturis accresce
ret:sz q bonitatis est vt seipsam
cōicet.put posē est in q̄ bonitas
māifestatr.cū aūt oia bonitatē dei
pticipēt in q̄ztum hñt esse sm q
diuturniora sūt magis bonitatē
dei pticipāt:vñ ⁊ eē ppetuū spe
ciei dr diuinū eē:bonitas aūt diui
na īfinita est:eius igr est vt se in
īfinitū cōicet nō aliquo determi
nato tpe tm̄:hoc igir vr ad diui
nā bonitatē ptinere:vt creature
aliq̄ ab eterno fuerit. Hec igi
tur sūt ex pte dei accepta p que
vr q creature semper fuerint.

Rationes ex parte creatura/
rum sumpte. Cap.33.

Unt aūt ⁊ alia ex par/
te creaturarū accepta
que idē ostēdere vidē
tur. Que.n.nō hñt
potentiā ad nō esse: ipōe est ea
nō esse. Quedā aūt sunt in crea
turis in quibus nō est potentia
ad nō esse:nō eni pōt esse poten
tia ad nō eē: nisi in illis que hñt
māam ɔtrietati subiectā:potentia
enī ad eē ⁊ nō eē:est potētia ad
priuationē ⁊ formā:quorū subie
ctū est mā:priuatio vero semper
adiungir forme ɔtrie:cum ipossi
bile sit māz esse absqz oi forma.
Sed quedaz creature sunt in q/
bus nō est mā contrarietati sub
iecta:vel q oino nō hz materiaz
sicut substātie itellectuales.†(vt
infra ostendetur).vel nō habēt
contrariū:sicut corpora celestia:
quod eorum motus ostendit q
contrarium non hz:quasdā igir
creaturas ipossibile est nō esse:
ergo eas necesse est semp esse.

2 Item vnaqueqz res tantum
durat in esse quanta est sua vir/
tus essendi:nisi per accidens:si/
cut in his que violēter corrum/
puntur: sed quedam creature
sunt quibus inest virtus essen/

infinitū se cōmu
nicet nō aliquo
determinato tem
pore tantum.

Sup cap.33.
Ecū/
do arguit
tur rōnib⁹ ex p/
te creaturarum
sumptis. Et p̄,
q quedaz sunt i
creaturis in qui
bus non est po⁰
ad nō esse,⁊ per
ɔñs nece est eas
semper esse.
Scdo,q q̄daz
creature sūt qb⁹
inest virtus eēn
di non ad aliqd
determinatū tps,
sz ad semp essen
duz. Tertio,
q motus semp
fuit,alias añ om
nem motū esset †Hic po
motus,⁊ conse/ nāťur. 7.
quēter mobilia. rari omnes 3 sit.
Quarto, quia
generans sibi si
mile intendit cō
seruare esse ppe
tuum in specie,
nature autez ap
petit⁹ nō est va/
nus. Quīto,
quia tempus est
perpetuum cuz
non possit intel/
ligi sine nūc qd
semper est finis
preteriti ⁊ prin/
cipium futuri.
Sexto,q cū
tempus sit eter/
nuz,alioquin fu
isset anteq̄z inci/
peret ⁊ futurum
eēt postq̄z desie/
rit ⁊ sic accidēs, †Cap.60.
oportet aliquaz
creaturam in q̄
sit eternam esse.
Septimo,q
sunt alique pro/
positiones sem/
piterne,cum ad
remotionem ip/
sarū sequitur ea
rum positio.

¶ Sup cap. 34m.

Terʹtio ponūt rōnes ex parte factionis sumpte. Prīa est, qr cuz cōis opinio habeat q ex nihilo nihil fit ⁊ nō sit processus in infinitum, oportet deuenire ad aliquod primū non factum ex q omnia primo fiant, ⁊ per consequens ad aliqd eternum. ¶ Secundo, quia qd de nouo incipit esse non eodem modo se habet nūc ⁊ prius, ⁊ p consequens per motum, aut mutationez accipit esse, oportet aūt ante quodlibet factum per motum preexistere aliqd subiectuz materiale ⁊ deuenire ad primū non de nouo incipiens, sed semp existens. ¶ Tertio, quia cū omne quod de nouo esse icipit prius possibile eēt eē, oportet ante quodlibz huiusmodi preexistere subiectuz potentia ens, ⁊ cū nō sit processus in infinitū, oportet ponere aliqd primum subiectum quod non inceperit esse de nouo. ¶ Quarto, quia cuz subiectum permanens non sit duz fit, omne qd fit habet aliquod subiectum preexistens, ⁊ cum non processus in infinitum sequitur primum subiectum non esse factum.

¶ Sup cap. 35m.

di nō ad aliqd determinatū tps: sz ad sp eē īndūt: sic corpa celestia ⁊ intellectuales sbie: icorruptibilia.n.sūt: cū ꝯrīū nō hēant. Relinquit igr q eis ꝯpetit sp esse: qd aūt icipit esse nō sp est: eis ergo non competit vt esse incipiant.

3 ¶ Adhuc qñcūqz aliqd de nouo icipit moueri: oz q moués vl motū vel vtrūqz alr se hēat nūc qñ ē mot⁹ q̄z pri⁹ qñ nō erat motus: ē.n. hitudo vel relatio q̄daz mouētꝭ ad motū fm q ē moués actu. Relatio āt noua nō icipit sine mutatiōe vtriusqz vl alteri⁹ saltē extremoꝝ. qd aūt se alr hz nūc ⁊ prius mouet̄. q̄ oz añ motū q d nouo icipit aliū motū pcedere i mobili vl i mouēte: oz igr q glz mot⁹ vl sit etern⁹: vl hēat alium motū ante se: mot⁹ igr sp fuit: ergo ⁊ mobilia: ⁊ sic creature sp fuerūt. deus.n. oino imobilis ē: †(vt in pmo ōnsum est). † Cap. 13.

4 ¶ Preterea. oē agēs qd gñat sibi sile itēdit ꝯuari eē ppetuū i spe qd si pt ꝯuari i īdiuiduo: ipoīe ē āt nāe appetitū vanū eē. oz igr q rez gñabiliū spēs sit ppetue.

5 ¶ Adhuc si tps est ppetuū: oz motū eē ppetuū: cū sit nūer⁹ motus: ⁊ p ꝯñs mobilia eē ppetua: cū mot⁹ sit act⁹ mobil. sz tps oz eē ppetuū. ñ.n. pt itelligi eē tps quin sit nunc: sicut linea non potest intelligi sine pūcto: nunc autem semper est finis preteriti ⁊ pncipiū futuri: hec.n. est diffinitio ipsi⁹ nūc. ⁊ sic qdlibet nūc datū hz añ se tps prius ⁊ posteri⁹. ⁊ ita nullū pōt eē pmū neqz vltimū. Relinquit igr q mobilia q sunt sbie create: sint ab eterno.

6 ¶ Itē oē oz: vel affirmare vl negare: si igr ad negatiōez alicui⁹ sequitur eius positio: oportet illud esse semper: tempus autem est huiusmodi. nam si tempus non semper fuit: est accipere prius non esse ipsius q̄z esse. ⁊ silr si nō sp sit futuꝝ. oz q nō eē ei⁹ sit posteri⁹ ad eē ei⁹: prius āt ⁊ posterius non potest esse scdm durationem nisi tēpus sit. nam numerus prioris ⁊ posterioris tempus est: ⁊ sic oportebit tempus fuisse anteq̄z inciperet: ⁊ futurum esse post q̄z q̄z desinet: oportet igitur tempus esse eternum: temp⁹ autē est accidens quod sine subiecto esse non potest: subiectum autez eius non est deus qui est supra tempus: cum sit omnino imobilis: †(vt in primo probatuz est). Relinquitur igitur aliquam substantiam creatam esse eternam. † Cap. 15.

7 ¶ Amplius multe propositiones sic se habēt q qui eas negat: oportet q eas ponat. sicut q negat veritatem esse: ponit vitatem esse. ponit enim suam negatiuā esse verā quā profert. ⁊ simile est de eo qui negat h principium: contradictionem nō eē simul vēā: negans.n. hoc dicit negationē quā ponit eē veram: oppositam aūt affirmationē falsaz: ⁊ sic nō de eodē vtrūqz verificari: si igitur id ad cuius remotionem sequitur sua positio: oportet eē semp: (vt probatum est). sequit̄ q pdicte propositiones ⁊ omnes que ex his sequuntur sint sempiterne. he autē propositiones non sunt deus. ergo aliqd oportet preter deum esse eternum. ¶ He igit̄ ⁊ huiusmodi ratiōes sumi possunt ex pte creaturaruz q creature fuerunt semper.

¶ Rationes sumpte ex pte factiōis. Cap. 34.

Possunt autem sumi alie ratiōes ex parte ipsius factionis ad idem ostēdendum. † Sequntur 4. rōnes com̄uniter. ¶ Quod enim ab omnibus cōmuniter dicitur ipossibile ē totaliter esse falsum. falsa.n. opinio infirmitas q̄dā intellect⁹ est: sicut ⁊ falsuz iudicium d sensibili proprio ex infirmitate sensus accidit: defectus autē per accidens sunt: quia preter nature intentionem: quod autez est per accidens non potest esse semper ⁊ in omnibus: sicut iudicium de saporibus quod ab omni gustu datur: non potest esse falsum. ita iudiciū quod ab omnibus de veritate datur non potest esse erroneū. Cōmunis autem sentētia est omnium philosophoruz ex nihilo nihil fieri: opz igit̄ eē verum: si igitur aliqd est factum: opz ex aliquo esse factuꝫ: qd si etiam factum sit: oportet etiaz ⁊ hoc ex alio fieri: non potest autē hoc in infinitum procedere: qr sic nulla generatio cōpleretur: cū non sit possibile infinita transire. Oportet igitur deuenire ad aliquod primum quod non sit factum. omne autē ens quod non semper fuit oportet eē factuꝫ: ergo oportet illud ex quo omnia primo fiunt esse sempiternuz. hoc aūt nō est de⁹: qr ipe nō pōt eē materia alicui⁹:

Ositis rõnib⁹ eo℞ q eternitatē mūdi p̄bare voluerūt ad ea℞ solonē accedit. s. Th. Circa qd̄ tria fac̄, sic ⁊ rōnes soluēde in triplici dīa sūt. Prio ḡ rōes ex pte dei sūptas soluit. Et ad p̄ᵐᵃᵐ inqt, ꝙ nō oꝫ deū mutari p se, aut p accn̄s ex iceptiōe effect⁹ ei⁹ de nouo: cu℥ sua actio n̄ sit noua, sed sit eius eēn̄ᵃ, nouitas.n. effect⁹ idicat mutationē agētꝭ iq̄ꝫᵐ demōstrat nouitatem actionis. ¶ Ad 2ᵐ ait, ꝙ lꝫ actio diuina sit ęt̄na, nō t̄n oꝫ, vt ei⁹ effect⁹ sit eternus, qꝛ de⁹ volūtarie agit in re℞ pductiōe, nō ꝙ sit aliq̄ actio media iter actū volūtatis ei⁹ ⁊ effectū, sꝫ suū itelligere ⁊ velle, ē suū agē, effect⁹ āt ab itelˡᵘ ⁊ voˡᵉ seq̄t̄ s̄m determinationē itˡ, ⁊ ipiu℥ voⁿᵗ, p itelᵐ āt p̄scribit̄ rei faciēde tp̄s, ⁊ iō nihil p̄hibet dicer̄ actionē dei ab eterno fuisse, effectū āt ei⁹ nō ab eterno, sꝫ tunc cū ab ęt̄no disposuit. ¶ Circa id qd̄ dr̄, ꝙ q̄uis actio diuina sit ęt̄na t̄n nō ē nec̄e, vt effect⁹ sit et̄n⁹, qꝛ suu℥ agē ē suū itelligē ⁊ velle ⁊c̄, duᵐ occurrit, qꝛ si itelligē ⁊ velle diuinu℥ ē ip̄ꝫ agē, seq̄t̄, ꝙ ipꝫ velle rē, sit ipa℥ p̄ducere, p̄duce āt n̄ ē absq̄ t̄mino p̄ductiōis, aut i eē aut in fieri, ḡ nō p̄nt stare sil̄, ꝙ actio diuina sit et̄na ⁊ t̄n effectus nō sit eternus. ¶ Ad hui⁹ euidētiā ꝯsiderādū ē, ꝙ dr̄ actio imanēs itˡ ⁊ voˡᵉ ab actiōe trāseūte, qꝛ actio imanēs n̄ reqrit actualē exn̄tiā sui obi, eo ꝙ possit i n̄ existēs ferri, possibꝫ.n. itelligē, ⁊ velle qd̄ nō ē i actu, cū.n. tal̄ actio sit p̄fectio t̄m agētꝭ nō āt passi, aut t̄mini, suffic̄ vt obm̄ sit i ip̄o itelligēte s̄m eē sp̄ūale. Actio āt trāsiēs, qꝛ p̄fic̄ passu℥ veluti ei⁹ forᵃ, iō nō pt̄ eē nisi sit ip̄m passu℥ i q̄ recipiat̄, ⁊ p ꝯn̄s nisi sit eē ipsi⁹ effc̄us saltē s̄m eē ip̄fectū ⁊ i fieri. Et io nō pt̄ eē vt actio trāsiēs sit et̄na, ⁊ t̄n ei⁹ effect⁹ nō sit et̄nus sꝫ aliqd̄ eē, p̄terit̄ꝫ cū talis actio sit mat̄ˡʳ idē cu℥ suo t̄mino, sꝫ bn̄ pt̄ actio imanēs ęt̄na eē, effcū nō existe ęt̄no. Accidit āt dceptio i hac obione, qꝛ cū dr̄, ꝙ velle diuinū ē ip̄m agē, existimat̄ ip̄ꝫ diuinū velle admodū actiōis trāseuntis i aliqd̄ passiuꝫ r̄cept̄ꝭ, cū t̄n nō sit actio trāsiens. Sꝫ dceptio h̄ tollit̄ si ꝯsiderer̄, ꝙ ipsa actio imanēs i operante sit s̄m se efficax ad effcm̄ extrīsecū p̄ducēdū, ita vt nll'a alia opatio ad effectū p̄ter ip̄a℥ reqrat̄, tūc.n. appet cu℥ actio imanēs q̄ ē velle nō d nec̄itate reqrat coexn̄tiā sui obi, ꝙ pt̄ eē actio ęt̄na, ⁊ t̄n effect⁹ et̄n⁹ non erit. Vn̄ igr̄ s. Th. ꝙ si velle artificis eēt p se efficax ad effcm̄ p̄ducēdū tanq̄ꝫ s. nullā aliā req̄rens actione℥ seq̄ueret̄ ab antiqua volūtate nouus effectus nulla noua actione exn̄te, eēt.n. effectus nō q̄ñcūq̄ꝫ esset ip̄m velle, sꝫ q̄ñ voluntas vellet vt eēt. Ad obione℥ ḡ dr̄ p̄ᵒ, ꝙ vtiq̄ꝫ ip̄m velle q̄ꝫtū ad subaꝫ actionis est ip̄m producere, ⁊ cū dr̄, ꝙ producere nō est absq̄ꝫ termino p̄ductiōis, dr̄ ꝙ loquendo sp̄ de ipso producere q̄ꝫᵐ ad s̄baꝫ

† Cap. 12.

In do suū agere ē suū itelligē ⁊ suū velle.

† Solo p̄ᵉ rōis in cap. 32. loc.

† Cap. huius lib.

† Solo 2ᵉ rationis.

rei. †(vt in p̄mo p̄batū est). Relinquit̄ igit̄ ꝙ aliqd extra deu℥ sit eternū. scilicet materia p̄ria.

2 ¶ Amplius si aliqd nō se hꝫ codē mō nunc ⁊ prius: oꝫ illud eē aliq̄liter mutatū: h̄.n. ē moueri nō codē mō se nūc ⁊ prius hēc: oē āt ꝙ de nouo icipit eē nō codē mō se hꝫ nūc ⁊ pri⁹: oꝫ igr̄ h̄ p aliquē motū vel mutationē accidere: oīs āt mot⁹ vel mutatio in aliquo subiecto ē. est.n. act⁹ mobilis: cū āt mot⁹ sit pri⁹ eo qd̄ fit p motū cū ad h̄ termine̋t mot⁹: oꝫ ante q̄libet fcm̄ p̄existere aliqd̄ s̄biectū mobile: ⁊ cū h̄ nō sit pōle in ifinitū p̄ceder̄: opꝫ deuenire ad aliqd̄ p̄mū subiectū non de nouo icipiēs: sꝫ semp existēs.

3 ¶ Adhuc oē qd̄ de nouo eē icipit: an̄q̄ꝫ eēt: pōle erat ip̄m eē: si n. pōle nō erat ip̄ꝫ eē: nec̄e erat nō eē: ⁊ sic sp̄ fuissꝫ n̄ ens ⁊ nūq̄ꝫ eē icepisset: sꝫ qd̄ est pōle esse: est subiectū potētia ens: opꝫ igr̄ ante qd̄libet de nouo icipiēs p̄existere subiectū potētia ens: ⁊ cu℥ hoc in ifinitū p̄cedere nō possit: opꝫ ponere aliqd̄ p̄mū subiectū ꝙ nō inceperit esse de nouo.

4 ¶ Itē nulla substātia p̄manēs est dū fit: ad hoc.n. fit vt sit. non eni fieret si iam eēt: sed du℥ fit oꝫ aliquid esse ꝙ sit factionis subiectū: nō.n. factio. (cū sit accn̄s). sine subiecto esse pōt. Omne igit̄ quod fit hꝫ aliquod subiectū p̄existēs: ⁊ cū hoc in infinitū ire non possit: sequit̄ p̄mū subiectū non eē factū: sed sempiternū: ex q̄ vlteri⁹ sequit̄ aliqd p̄ter deum eē eternū: cū ipse subiectū factiōis aut motus eē non possit. ¶ Hec igit̄ sūt rōnes qb⁹ aliq tanq̄ꝫ demonstratiōib⁹ ihērētes dicunt: nec̄iu℥ eē res creatas sp̄ fuisse: in q̄ fidei catholice ꝯdicūt q̄ ponit nihil p̄ter deū sp̄ fuisse. sꝫ oīa eē cepisse p̄ter vnū deu℥ eternum.

¶ Solutio rationu℥ sumptaru℥: ex parte dei. Cap. 35.

Oportet igr̄ ostēdere p̄missas rōes nō ex nec̄itate ꝯcludē: ⁊ p̄ illas q̄ ex pte agētis sumūt̄. †¶ Nō.n. oꝫ ꝙ p se vel p accn̄s de⁹ moueat̄: si effc̄us ei⁹ d nouo icipiūt eē. (vt p̄ria rō p̄cedebat) nouitas.n. effc̄us iudicat̄ pt̄ mutationē agētꝭ iq̄ꝫtū dmōstrat nouitatē actiōis: n̄.n. pt̄ eē ꝙ i agēte sit noua actio nisi aliq̄ mō moueat̄ saltē d ocio i actū. Nouitas āt diuini effc̄us nō dmōstrat nouitatē actiōis i deo: cū actio sua sit sua eēntia. (vt sup̄ ostēsū ē) vn̄ neq̄ꝫ nouitas effc̄us mutationē dei agētꝭ dmōstrare pt̄. ¶ Nec t̄n oꝫ ꝙ si p̄mi agētꝭ actio sit eterna ꝙ eius effectus sit etern⁹: vt scd̄a rō ꝯcludebat. (ostēsum ē.n. sup̄a). ꝙ deus agit voluntarie in re℞ p̄ductione. non aūt ita ꝙ sit aliqua actio ipsius media: sicut in nobis actio virtutis motiue est media inter actum voluntatis ⁊ effectum. (vt in precedentibus ostensum est). sed oportet ꝙ suum itelligere ⁊ velle sit suū facere: effectus autem ab intellectu ⁊ voluntate sequitur scd̄m determinationem intellectus ⁊ imperium voluntatis. Sicut autem per intellectum determinatur rei factio ⁊ quecunq̄ꝫ alia cōditio: ita ⁊ prescribitur ei tēpus. non enim solu℥ ars determinat vt hoc tale sit: sed vt tunc sit: sicut medicus: vt tunc detur potum: vnde si eius velle per se esset efficax ad effectum p̄ducendum: seq̄retur de nouo effect⁹ ab antiq̄ volūtate nulla actione de nouo existēte: nihil igr̄ p̄hibet

actiõis illud est verũ de pductiõe q̃ est actio trãsiẽs in exte- riorẽ mãzinõ ãt de actiõe imanẽte, dĩ scđo q̃ si loq̃mur de pducere nõ tñ malr, sz ẽt formalr sumpto ⁊ silr de velle for malr, sic velle nõ est pducere. Naz pducere sup̃ velle addit respectũ in agẽte ad effectũ pductũ, vñ lz sba ipsi⁹ pductio nis sit ẽterna sic̃ ⁊ velle, nõ tñ ab eterno hz rõnẽ hui⁹ qđ dĩ co pducer, q2 respectus agẽtis ad effectũ in ipso pducer cõnotat⁹ nõ est ẽtern⁹, sed tpalis, sic ⁊ ipse ctus pduci ad ipm pducẽtẽ, sic ẽt ↄcedit q̃ pro ducẽ nõ ẽ absq3 termino, q2 talis respect⁹ in agẽte extra terminum coexigit. Sed h̃ mõ ñ loqt̃ s. T. de pducere, cũ i- gr q̃ ips velle ⁊ itelligere ẽ ipm facere, loqt̃ .n. đ ipso q̃3 ad sbaz factiõis, nõ autẽ q̃3 ad respectus cõnotatos, q2 ⁊ obiectio ad quã rñdet, de factiõe malr sumpta ⁊ q̃ ad sbam, nõ ãt formalr quo ad oẽs respect⁹ cõnotatos procedebat.

†Solo3[a] rõnis.

dicer actionẽ dei ab eterno fuis se. effcm̃ ãt ei⁹ ñ ab eterno: sz tũc q̃ñ ab eterno disposuit.† ℭ Ex q̃ ẽt pz q̃ ⁊ si de⁹ sit sufficiẽs cã pductionis rez in eẽ: nõ tñ op3 q̃ ei⁹ effect⁹ etern⁹ ponat̃ eo exi- stente eterno. (vt tertia rõ pdu- debat). posita .n. cã sufficiẽte po nit̃ ei⁹ effect⁹: nõ ãt effect⁹ exñc us a cã: h̃ .n. eẽt ex insufficientia cãe: ac si calidũ non calefaceret: pp̃rius ãt effect⁹ voluntatis ẽ vt fit h̃ q̃ volũtas vult: si aũt aliqđ aliud eẽt q̃3 volũtas velit: nõ po neret̃ effect⁹ pp̃us cãe: sz alien⁹ ab ea. volũtas ãt sic̃ dem̃ ẽ: sicut vult h̃ eẽ tale: ita vult hoc eẽ tũc: vñ op3 ad h̃ q̃ volũtas sit suffici ens cã: q̃ effect⁹ sit q̃ñ volũtas ẽ vt sit: ⁊ q̃ñ volũtas effcm̃ eẽ di sposuit. In his ãt q̃ a cã nãliter agẽte pcedũt: secus est: q2 actio nãe ẽ frm qđ ipsa ẽ: vñ ad eẽ cãe seq op3 effcm̃: volũtas ãt agit ñ frm modũ sui eẽ: sz frm modũ sui ppositi: iđ sic̃ effect⁹ nãlis agẽ tis: seq̃t eẽ agẽtis si sit sufficiẽs: ita effect⁹ agẽtis p volũtatẽ seq tur modũ ppositi.† ℭ Ex his ẽt pz q̃ diuine volũtatis ñ retardat̃ effect⁹: q̃3uis nõ sp̃ fuerit volũta

ℭ Ad tertiã obiectionẽ dic̃ q̃ posita cã sufficiente ponit̃ eius effect⁹, nõ q̃des ẽnens, sz pp̃i⁹, ⁊ iõ, cũ pp̃i⁹ effect⁹ voluntatis sit, vt sit hoc qđ vo^las vult, velit ãt vt hoc sit tũc, o3 ad hoc, q̃ vo^las sit sufficiens cã, vt effectus sit q̃ñ vo^las est vt sit, ⁊ q̃ñ vo^las effectũ eẽ disposuit. ℭ Dicit 2°, q̃ i hoc differt cã nãlis a vo^lie, q̃ ad eẽ cãe nãlis seq op3 effectu3, q2 actio nãe est frm q̃ ipsa est, nõ ãt ad eẽ cause vo^lie, q2 vo^las agit nõ frm modũ sui eẽ sz frm modũ sui ppositi. Uñ cũ de⁹ sit agẽs p vo^lem: lz sit sufficiẽs cã ⁊ sit etern⁹, nõ tñ o3 q̃ ei⁹ effectus ponat̃ etern⁹.

†Solo3[a] rõnis.

ℭ Circa diñaz cãe nãlis ⁊ volũtarię, q2 videl3 nãlis agit frm q̃ est, vo^lis ãt frm modũ sui ppositi, dubitat̃, q2 de⁹ in pductiõe creaturaz ẽ agẽs volũtarium ⁊ tñ agit frm q̃ est. Naz p^a. q. 45. ar° 6°. dĩ q̃ creare ↄuenit deo frm suũ eẽ qđ est ei⁹ eẽntia. ℭ Rñdet̃ q̃ aliquã cãm agere frm q̃ est, duplr põt itelligi. Uno mõ, q̃ ipsa sba rei h3 quã est, absolute sumpta sit sibi p^m p^m agẽdi, ⁊ sic ↄuenit cãe nãli ager̃ frm q̃ est, nõ ãt cause volũtarię. Alio mõ q̃ ipa sba sit q̃dẽ p^m agẽdi tñq̃3 id qđ cõicat̃, sz nõ p^m. imo tñ vt sbstat sbiovo^lti ⁊ ↄceptioni itel^s, ⁊ sic agẽ h3 q̃ ẽ, ↄuẽire pt alicui agẽti vo^lio. De⁹ g̃ agit frm suũ eẽ 2° mõ nõ ãt p̃ mõ, iõ nõ seq tur, q̃ sit agẽs nãle, ⁊ est silr ac si diceremus de igne, si seipm vo^las cõicaret, q̃ ignires h3 suã eẽntiã, q̃ sua eẽntia eẽt p^m

Modus agẽdi nãle ⁊ voluntariũ distinguit

igniẽdi nõ absolute accepta, sz vt p vo^lem ⁊ it^m determinaret̃, eẽt n. vo^las p^m p^m ipãns, eẽn^a ãt p^m tãq̃3 for^a cõicata p itel^m, ⁊ ℭ Ad q̃rtã pz p̃dẽ q̃ diuię vo^lti nõ retardat̃ effect⁹ q̃3uis nõ sp̃ fuerit, vo^lte existe, q2 sub vo^lte diuina cadit nõ solũ, q̃ ei⁹ effect⁹ sit, sz q̃ tũc sit q̃ñ de⁹ ip3 eẽ disposuit.

ℭ Aduertẽdũ, q̃ tũc dĩ effect⁹ agẽtis retardari q̃ñ protrabit̃ ei⁹ pductio vltra mẽsurã in q̃ pduci deberet cãe ↄdõne frm se ↄsiderata, q̃ñ ãt cãlitas cãe agẽtis h3 p effectu pp̃o nõ solũ, q̃ reo sit, sz ẽt q̃ tali tpe, aut i tali duratõe sit, q̃uã tũcũq3 existe eẽ effect⁹ nũdũ po nat̃ i actu, sz po nat̃ i actu in mẽ sura seq̃nti, aut posteriori q̃ ab ipsa cã ẽ statuta illi effectui ⁊ pordiata, nõ dĩ re tardari tal' effe ct⁹, q2 ñ ptrabit̃ vltra cãe dispõ nẽ, ↄuenit .n. i illa mẽsura i qua agẽs voluit ipsum euenire. ℭ Ad q̃ntũ dĩ p̃ q̃ añ toti⁹ creaturę ichoationẽ nõ est aliquã diuersitatẽ ptium alicui⁹ duratõis accipe, vt rõ supponit: vt opoe- at rõnẽ eẽ apud agẽtẽ, q̃re in h̃ signato illi⁹ duratiõis, creaturã i eẽ pduxerit ⁊ ñ in alio pcedenti vel sequenti. Dĩ

Modo effe ctus diuine voluta tis nõ re tardatur

te dẽ eo existe. (vt q̃rta rõ ppone bat). nã sub volũtate diuina ca- dit nõ solũ q̃ ei⁹ effect⁹ sit: sz q̃ tũc sit: h̃ igr̃ volũtũ qđ ẽ tũc crea turã eẽ ñ retardat̃: q2 tũc icepit creatura eẽ q̃ñ de⁹ ab eterno di sposuit† ℭ Nõ ẽ ãt añ toti⁹ crea ture inchoationẽ diuersitatẽ ali quã ptiuz alicui⁹ duratiõis acci pere. (vt i q̃nta rõe supponeba- tur). nã nihil mẽsuraz nõ h3 nec durationẽ. dei ãt duratio que ẽ eẽnitas nõ h3 ptes: sz est simplex oĩno nõ hñs pri⁹ ⁊ posteri⁹. cũ de⁹ sit imobilis.† (vt in p̃ ↄfissũ ẽ). nõ ẽ igr̃ ↄparare ichoationẽ toti⁹ creature ad aliq̃ diuersa si- gnata i aliq̃ p̃existe mẽsura ad q̃ mittuz creaturaz: silr ⁊ diffulr se possit hr̃e vt opoteat rõnes esse apđ agẽtẽ: q̃re in h̃ signato illi⁹ duratiõis creaturã in eẽ pduxe rit ⁊ nõ in alio pcedẽti vl' seq̃nti q̃ qđẽ rõ regreret̃ si aliq̃ duratio i ptes diuisibil' eẽt p̃ter totã crea turã pductã: sic accidit i pticula ribus agẽtib⁹ a qb⁹ pducit̃ effe ctus in tpe: nõ aũt ipm tempus: deus ãt simul i eẽ pduxit ⁊ crea turã ⁊ tps: nõ est igit rõ q̃re nũc ⁊ non prius in hoc ↄsideranda:

†Solo3[a] rõnis.

†Cap. 14.

scđo, q̃ deus sil' in esse pduxit, ⁊ creaturã ⁊ tps, ⁊ iõ nõ est rõ, q̃re nũc ⁊ nõ pri⁹ in h̃ ↄsideranda, sz solũ, q̃re non semp. ℭ Aduertendum q̃ san. Tho. ex ista responsione vult nega re illam ↄñtiam. Uoluntas dei equaliter se hz ad produ- cendam creaturã p totã eternitatem q̃3tũ est ex ipsa eterni tate, igitur aut est de hoc q̃ nunq̃3 creatura sub eternitate eius constituatur, aut q̃ semp, potest enim esse de hoc q̃ cõ stituat̃ sub eternitate tanq̃3 sub mẽsura in adeq̃ta nõ semp, sz in principio tpis simul cũ creatura producti, ⁊ ex aliquo i. ex sua bonitate põt sumi ratio, q̃re nõ sp̃ creaturaz voluit eẽ, lz ex ipsa diuersitate eternitatis sumi nõ possit. Sz circa istã rñsionẽ dubiũ occurrit. Ur. n. q̃ oporteat, si aliqđ pdu ctũ sit a deo, q̃ sp̃ sit sub eternitate. Nã si nõ ẽ sp̃ sub eẽnita te, g̃ ẽ post eternitatẽ, g̃ duratio sua succedit eternitati, h̃ ãt ẽ ipole, q2 seq̃ret̃ eẽnitatẽ eẽ durationẽ finitaz. Duratio .n. cui alia succedit ẽ terminata, ex illa saltẽ parte q̃ sibi succe- dit, g̃ ⁊c̃. Rñdetur ⁊ dicit̃ pimo, q̃ in hac obiectione acci dit deceptio: q2 imaginamur eternitatẽ, aut hẽre in se suc- cessionẽ, aut aliã duratõez ad ipaz succedẽ, sic̃ dies succedit

diei ꝛ hora hore ꝙ imaginatio falsa est, cũ eternitas idiuisibilis exñs ꝛ iterminata, oẽm aliã durationẽ cõplectatur. Di secũdo ꝙ duratione aliquã esse post eternitatẽ ꝛ illi succederet dupl'r põt itelligi. Uno mõ positiue quasi sint due durationes inter quas sit successio ꝛ vna sic prius sit, ꝛ altera posterius, ꝛ ad hunc sensum nulla duratio rei producte est post eternitatẽ. Alio modo negatiue: qꝛ vz non fuit, cum eternitate sine principio, sed sui esse initium habuit, ꝛ ad hũc sensuz cõceditur, ꝙ duratio rei a deo producte ẽ post eternitatez, ꝛ prima consequẽtia admittitur, sed negat' secunda, nisi consequens illatum, similiter negatiue accipiatur, in probatione autem illius cõsequentie probat, ꝙ duratio nulla positiue ad primum sensum eternitati succedit, sꝫ ex hoc nõ sequitur, ꝙ res semp fuerit. Nõ enim habuit esse quandocunqꝫ eternitas fuit.

†De hac rõne vide beatũ augu. de ci. dei ca. 5.

¶ Ad sextum dicitur, ꝙ in producendo res ꝓpter finem ab ipsis participanduz, vniformis habitudo finis ad agẽtem non est considerãda, vt ratio operis sempiterni, sed magis est attẽdẽda habitudo finis ad effectum qui fit propter finez, vt taliter producatur effectus qualiter conuenienter ordinetur ad finem, ideo vniformitas finis ad agentem non infert effectum eẽ sempiternum.

¶ Attendenduz, ꝙ licet diuina bonitas in se semper sit vniformis ꝛ etiam in comparatione ad di-

† Bᵒ ad 6ᵐ rõnẽ

sꝫ solũ q̃re nõ sp. †Sic ꝑ sile i loco appꝫ: ꝑticularia .n. corpa: sic in tpe determinato: ita ẽt i loco determiato ꝑducũt': ꝛ qꝛ hñt ex se tpᵉ ꝛ locũ a qbꝰ ꝯtinẽt': oꝫ eẽ rõnẽ q̃re magis in h loco ꝛ i hoc tpe ꝑducũt' q̃ꝫ i alio: i toto ãt celo ex qd nõ ẽ locꝰ: ꝛ cũ q̃ vlis locus oiuz ꝑducit': nõ ẽ rõ ꝯsiderãda q̃re h ꝛ nõ ibi ꝯstitutum est. ¶ Quã rõnẽ: qꝛ qdã ꝯsiderandã putabãt ĩciderũt i errorẽ: vt ponerẽt ĩfinituz i corpibꝰ: ꝛ silr i ꝑductiõe totꝰ creature ex quaꝫ nõ est tpᵉ ꝛ cũ q̃ tpᵉ sil' ꝑducit': nõ est attẽdẽda rõ q̃re nũc ꝛ nõ pꝰ vt ꝑ h ducamur ad ꝯcedẽdã tpis ĩfinitatẽ: sꝫ solũ q̃re nõ sp vel q̃re post nõ eẽ vel cũ aliq̃ pn cipio. †¶ Adhoc ãt igrẽdũ sexta rõ iducebat' ex ꝑte finis q solus iducere põt nec̃itatẽ i hiis q̃ volũtate agunt': finis ãt diuine volũtatꝭ nõ pt eẽ nisi eiꝰ bõitas: nõ ãt agit ꝑp hũc finẽ ꝑducẽdũ in eẽ: sic artifex agit ꝑp ꝯstitutionẽ artificiati: cũ bonitas eius sit eterna ꝛ imutabil': ita ꝙ ei nihil accrescere põt. ¶ Nec ẽt pt dici ꝙ ꝑp eiꝰ melioratiõez deꝰ agat. ¶ Nec ẽt agit ꝑp hũc finẽ acqrendũ sibi: sic rex pugnat vt acqrat ciuitatẽ: ipse .n. ẽ sua bonitas. ¶ Restat igr' ꝙ agat ꝑp finẽ in quãtũ effcm ꝑducat ad ꝑticipationẽ finis: i ꝑducẽdo igr' res sic ꝑp finẽ vniformis hitudo finis ad agẽtẽ nõ est ꝯsiderãda vt rõ opis sempiterni: sꝫ magꝭ ẽ attendẽda hitudo finis ad effcm q fit ꝑp finẽ: vt tal'r ꝑducat' effectꝰ q̃liter ꝯueniẽtiꝰ ordinet' ad finẽ: vñ ꝑ h ꝙ finis vnifor'r se hꝫ ad agẽtẽ nõ pt ꝯcludi ꝙ effectꝰ sit sempiternꝰ. †¶ Nec ẽ nec̃ium effcm diuinũ sp fuisse: ꝑp h ꝙ sic ꝯueniẽtiꝰ ordinet' ad finẽ. (vt se

uinam voluntatem res, tamen producte ad participandũ ipsam non vniformiter ad ipsam comparantur, nec eadez res in quacunqꝫ dispositione eodem modo se habet ad cã. Sed vno modo se hñs cõuenientius q̃ꝫ alio se hñs mõ, ad illam ordinatur. Unde, qꝛ conuenientius manifestatur diuina bonitas, si creatura cum aliqua inceptione ipsaz participet q̃ꝫ si ab eterno, ideo ex h põt sumi rõ creationis rerum in tpe, non obstante diuine bonitatis vniformitate in se ꝛ in ordine ad voluntatẽ diuinam que immutabilis est, vt pꝫ ex sequenti. Responsione.

¶ Ad septimã negatur consequẽtia, quia representatio diuine bonitatis ꝑ creaturam, non potest esse per modũ equalitatis, vt oporteat ab infinita bonitate eternos effectus produci.

¶ Sup cap. 36ᵐ.

Ecũdo loco rñdet ad rõnes q̃ ex parte rex factarum sũt sumpte. Ad pᵐ .n. dicit ꝙ necessitas eẽndi q̃ est in creaturis ẽ necessitas ordis, talis aũt necessitas nõ cogit ipꝫ cui iest sp fuisse, qꝛ .n. non sequit' eius sbam talis nec̃itas, iõ impossibilitatẽ essendi iducit sbo iã cõstituto in eẽ, non autem aliter.

¶ Sed ꝯ hãc rñsionez dubitat', vr' .n. iplicari ꝯdictio cuz di ꝙ nec̃itas eẽndi q̃ ẽ in creaturis ẽ nec̃itas ordis, nõ tñ seq' sbaz rei. Nam ista nec̃itas eẽndi est necessitas ordis, qꝛ est nec̃itas ꝑ ordinẽ ad causam formalem, scilꝫ

† Bᵒ ad pᵐã rõnes capi. 33.

† Cap. 30. huiꝰ lib.

ꝑtima rõ ꝓcedere videbat'). sed ꝯueniẽtiꝰ ordiat' ad finẽ: ꝑp hoc qd ẽ nõ sp fuisse: oẽ .n. agẽs ꝑducẽs effcm i ꝑticipationẽ sue forẽ itẽdit in eo iducẽ suã silitudinẽ. Sic igr' diuine volũtati ꝯueniẽs fuit i sue bonitatis ꝑticipationẽ creaturã ꝑducere: vt sua silitudine diuinã bonitatẽ rep̃ntaret: ñ ãt pt eẽ talis rep̃ntatio ꝑ modũ eq̃litatꝭ: sic effcũs vniuocꝰ suam cãm rep̃ntat. vt sic oporteat ab ifinita bonitate eternos effectus ꝑduci. sꝫ sic excedẽs rep̃ntat' ab eo qd excedit'. Excessus ãt diuine bonitatꝭ sup̃ creaturã ꝑ h maxime exp̃mit': qd creature nõ sp fuerũt: ex h .n. appꝫ exp̃sse: qd oia alia ꝑter ipꝫ: eũ hñt sui eẽ auctorẽ: ꝛ qd vtꝰ eiꝰ nõ obligat' ad hꝰ effcũs ꝑducẽdos: sic nã ad effectꝰ nãles. ꝛ ꝑ ꝯñs qd ẽ volũtate agẽs ꝛ itelligẽs: quoꝝ ꝯ̃ria qdã posuerũt eternitatẽ creaturarũ supponẽtes. ¶ Sic igr' ex ꝑte agẽtis nihil est qd eternitatez creaturaꝝ nos ponere cogat.

¶ Solutio rõnum sumptarũ ex ꝑte reruz factaꝝ. Cap. 36.

Similiter ẽt nec ex ꝑte creature est aliqd. qd nos ad eiꝰ eternitatẽ ponẽdã de nec̃itate iducat. †¶ Nec̃itas .n. eẽndi q̃ in creaturis inenit'. (ex quo pᵐa rõ sumit'). ẽ nec̃itas ordinis. (vt i ꝓcedẽtibꝰ ẽ ostẽsuz). necessitas ãt ordis nõ cogit ipsuz cui tal' iest nec̃itas sp fuisse. †(vt ostẽsuz est sup̃). Licet .n. sbia celi ꝑ h qd caret potẽtia ad ñ eẽ: habeat nec̃itatẽ ad esse: nõ tñ nec̃itas seqtur eiꝰ substãtiã: vñ substãtia eiꝰ iam in eẽ istituta talis nec̃itas ipotẽtialitatẽ nõ eẽndi iducit: nõ ãt facit esse ipossibile celũ nõ eẽ in ꝯsideratiõe q̃ agit'

aut q: ipsa res est for³ tñ nō in mā exñs, aut q: for³ iplet to
taʒ capacitatē māe, vt supi⁹ patuit, sʒ qd ɔseqt̄ for^m rei,
ɔseqt̄ ei⁹ substantiā, cū for³ sit de sba rei, ⁊ in sepatis a mā
ipsa for³ sit rei sba. ḡ hꝫ necītas ordis seqtur sbam rei, ḡ re
pugnāt, q sit necītas ordis hꝫ: ⁊ nō ɔsequat̄ sbam rei.

Quonecītas eēndi in ordine ad formam sbam rei ɔsequat̄. ℂ Rñdet 2ᵒ. Supposita hui⁹ tex. vitate. Pal⁹ q duob⁹ mo
dis aliqd cōseq
pt sbaʒ rei.s. aut
abso˙ ɔsideratā,
aut iā ɔstitutā i
eē, qd ɔsequit̄ p
mō ē de ei⁹ rōne,
aut ppa passio,
⁊ tale eīnalr cō
uenit rei sm esse
ił saltē sm app
hēsionē ił diui
ni, in hꝫ.n. ppō
nib⁹ est tñ neci
tas ordis pdica
ti ad sbm, ista.n.
est eterne vitaq;
hō est rōnalis, ⁊
ista, hō est risibi
lis sʒ nāʒ termi
noꝝ cōsiderata,
qd āt ɔseqt̄ secū
do mō, nō ɔuēit
rei eternalr nisi
ipsa res ab eter
no sit. Cuʒ ḡ ali
qd creatū hꝫ ne
cessitatē eēndi i
ordie ad for^m, il
la necītas ɔseqt̄
naturaʒ secūdo
modo .s. vt iam
ɔstitutam in eē,
quia sic ɔstituta
est in eē vt nō hēat po^m ad nō eē, nō āt p̄ mō, vt necīum sit
eē eternalr illi ɔuēire. ℂ Rñderi pōt 2ᵒ, q ista necītas eēn
di ɔseqt̄ qdē sbam rei in gñe cāe fo³alis, nō āt in gñe cause
efficiētis, qñ.s. res a se hēat necītatē eēndi, ⁊ nō ab alia cā
effectiua, cū ñ hēat eē ex se, sʒ ab alio, ⁊ iō posita sba i actu
talis necītas ipaʒ seqt̄, sic effect⁹ fo³alis suā for^m ɔseqt̄, nō
āt opʒ vt res ab eterno sit, eo q ex vo^{te} pducētis ei⁹ eē de
pēdeat, nō āt ex se effectie necītatē eēndi hēat. Et sic pʒ nul
lā eē ɔdictionē. Puto tñ tex. hunc viciatū eē vt ex ca. 30. ⁊
31. ad q̄ loco se remittit. s. Th. patere pt. Nō.n. dʒ hēre, nō
tñ ei⁹ necītas seqt̄ ei⁹ sbam, sʒ sic, eius tñ necītas seqt̄ eius
sbam, ⁊ sic rñsio clara remāet. Si.n. necītas sbam seqt̄, nō
pōt rei ɔuenire nisi ipsa sba posita i actu, ⁊ iō ex ipsa nō pōt
argui q sba nō inceperit esse per agens diuinum.

Ad 2ᵐ rōnem. ℂ Ad 2ᵐ dicit, q v̄tus eēndi sp̄ p̄supponit sbe pductionē, iō
ɔña nō tʒ. Pro maiori itelligētia hui⁹ rñsiois sciēdū ex do
ctria. s. Th. p³. q. 3ᵃ. ar. 17. 2ᵐ, q nlla v̄t⁹ eēndi aut opan
di respicit p̄teritū, sʒ pñs aut futuꝝ, nihil.n. hꝫ v̄tutē vt ali
qd fecerit, sʒ vt nūc aut i posteꝝ aliqd faciat, iō bñ hic dr, q
v̄t⁹ eēndi sp̄ p̄suppōit sbe pductōeʒ, ⁊ ñ arg^m rei sepit̄nitate.

Virtus producendi an respiciat preteritum. ℂ Sʒ occurrit dubiū, q: v̄t⁹ q̄ nūc est resp^a alicui⁹ pñtis aut
futuri pōt eē eadē q̄ fuit cā ei⁹ qd nūc est p̄teritū, sic pōt eē,
q eadē virt⁹ qua ignis calefacere pōt lignū, calefecerit la
pidē, sic ḡ virtus eēndi respicere pōt ēt p̄teritū tāq̄ effectū
iam pductū, veꝝ.n. est q virt⁹ q̄ dat nūc eē celo formalr, ⁊
dabit in futuꝝ, dedit ēt esse in p̄teritō, ⁊ sic si aliqd hꝫ virtu
tē, vt sit sp̄ seqtur, q p virtutē qua nūc est ēt semp fuerit in
p̄terito, res.n. tādiu hꝫ eē q̄diu ei⁹ virtus eēndi se extēdit.

de pductiōe sbie ipsi⁹. † ℂ Silr
ēt v̄t⁹ eēndi sp̄. (ex q̄ pcedebat
scda rō). p̄supponit substātie p
ductionē: vñ cū d̄ pductiōe sbie
celi agit̄: talis v̄t⁹ sēpiternitatis
argumētū sufficiēs esse nō pōt.

Ad 3ᵐ rōnem. † ℂ Mot⁹ ēt sempiternitateʒ ñ
cogit nos ponere rō ɔsiter idu
cta. Jā.n. pʒ q absq; mutatione
dei agētis pōt eē q nouū agat nō
sempiternū: si āt pōe ē ab eo ali
qd agi de nouo: pʒ q ⁊ moueri.
nā mot⁹ dispōnē voluntatis eter
ne seqt̄ de motu nō sp̄ essendo.

Ad 4ᵐ rōnem. † ℂ Silr ēt itētio nālium agētiū
ad speꝝ ppetuitatē. (ex q̄ q̄rta rō
pcedebat). p̄suppōit nālia agē
tia iā pducta: vñ locū nō hꝫ h̄ rō
nisi i reb⁹ nālib⁹ iā in eē pductis:
nō āt cū de reꝝ pductiōe agit̄:
vtꝝ āt nece sit ponere gñonē p
petuo duraturā: i sequētib⁹ ostē
det̄.

Ad 5ᵐ rōnem. † ℂ Rō ēt q̄nta ex tpe idu
cta eternitatē mot⁹ magis suppo
nit q̄ pbet. ℂ Cū.n. pri⁹ ⁊ po
steri⁹ ⁊ ɔtinuitas tpis seqt̄ pri⁹
⁊ posteri⁹ ⁊ ɔtinuitatē mot⁹ sm
Aristo. doctrinā: pʒ q iō idē in
stans ē p̄ncipiū futuri ⁊ finis p̄te
riti: q: aliqd signatū i motu ē p̄n
cipiū ⁊ finis diuersaꝝ ptiuʒ mo
tus: nō oportebit igr̄ oē istās hꝫ
eē nisi oē signū in tpe acceptum
sit mediū iter pri⁹ ⁊ posterius in
motu: qd est ponere motū sempi
ternū: ponēs āt motū eē nō sem
piternū pt dicere: p̄mū instās tē
poris eē p̄ncipiū futuri ⁊ nulli⁹
p̄teri finē: nec repugnat succes
sioni tpis q ponat̄ in ipso aliqd
nūc p̄ncipiū ⁊ non finis: pp h̄ q
linea i q̄ ponit̄ pūct⁹ aliqs p̄nci
piuʒ ⁊ nō finis ē stās ⁊ nō fluēs:
q: ēt in motu aliq̄ pticulari q ēt
nō ē stans: sʒ fluēs signari aliqd
pōt vt p̄ncipiuʒ motus tñ ⁊ nō
vt finis: aliter.n. ois motus esset
perpetuus: quod est ipossibile.

Et sic p hāc rñsionē nō vr̄ argumento esse satisfactum.
ℂ Respondet̄ q lʒ virtus, mālr sumpta possit respicere p̄te
ritū mā liter, q: videlʒ p ipsam res aliq̄ pducta fuit, non tñ
virt⁹ formalr sumpta vt.s.n. spicit pducibile, p̄teritū respi
cit formalr. i. sub rōne pducibilis per eā, nihil.n. hꝫ virtu
teʒ ad pducendū rē q̄ preterijt, neq; res preterita, pduci
bilis rōneʒ hēre
pōt, vt.s. produ
ci possit id qd ē
p̄teritū inq̄ꝫtum
hꝫ. Et si aliqd p
virtutē suam p
duxit in tēpore
p̄terito aliquem
effectū, tūc tem
pus qñ produ
xit nō erat p̄teri
tum sed pñs, si
militer non po
test aliquid pro
ducere i tempo
re pcedente esse
virtutis, opʒ.n.
virtutem aut si
mul tempore eē
cum effectu, aut
prius, non auteʒ
posterius. Ideo
virtus eēndi, vt
productiua esse
formaliter nō re
spicit esse vt p̄te
ritū, sed vt pre
sens, aut vt futu
ruʒ, sʒ ipsa eadē
forma esse possit
a qua in tpe pre
terito res fuit, ⁊
nunc est, ac in fu
turum erit, sʒ qñ fuit causa eēndi in tpe nūc nobis p̄terito
⁊ virtuti, illud tēpus pñs erat nō p̄teritum. Ex qbus pʒ, q
virtus eēndi necīo p̄supponit sbe productionē, cū nō possit
virtus forme causare eē tanto aut tāto tēpore nisi sit i actu
in tpe in quo causat, nō.n. pōt virtus causare qñ nō est, q:
virtus p̄teritū nullo mō respicit. Cum ḡ arg³. eadē virtus
pōt produxisse aliquid in p̄teritū que nūc pducit aliqd in
pñti, aut in futuro producet, ḡ si aliqd hꝫ virtutē: vt sit sem
per sequit̄ vt p virtutē qua nūc est fuerit semp, neg³ ɔña, ⁊
cū probr̄: q: tandiu res hꝫ eē quādiu virtus eēndi se extē
dit, dr q hoc assumptū nō probat ɔñam, virtus.n. semp es
sendi nō se extendit ad p̄teritū. s. vt possit aliqd causare in
tpe p̄terito, sed tñ ad futurū, ideo ex ipsa bñ sequit̄ q hñs
talē virtutē q̄ꝫtū est ex se semp in futurū erit, nō autē q ab
eterno fuerit, nisi supponat̄ ipsaʒ virtutē essendi ab eterno
fuisse. Propt̄ h̄ bñ inqt. s. T. q cū de pduc^{ne} sbe celi agit̄
talis v̄t⁹ eēndi, sempiternitatis sufficiēs arg^m eē nō pōt.
ℂ Ad t̄riā negat assūptū. Nec pbatio valet: q: vt ex supradi
ctis pʒ, absq; muta^{ne} dei agētis pt eē, q nouū agat ⁊ ñ sepi^{num};
ℂ Ad quartā negat ɔñam, q: nāliuʒ agētiū intētio ad speꝝ
ppetuitatē p̄supponit nālia agētia iaʒ producta.
ℂ Ad quintam que est Aristote. 8. physico. negat assum
ptum, ad cuius probationem inquit, q magis sempiternī
tatem motus supponit q̄ probet: q: non oportet omne in
stans esse p̄ncipiū, ⁊ finē, nisi oē signū in tpe acceptū sit me
diū iter prius ⁊ posterius in motu, qd est ponere motū sem
piternū, vnde ponēs motū nō eē sempiternū pōt dicere p^m
instans tpis eē p̄ncipiū futuri ⁊ nullius p̄teriti finem.

† ¶ Q autẽ prius ponit̃ nõ eẽ tẽporis q̃ eius eẽ: sicut tps icepit nõ cogit nos dicẽ: q si ponit̃ tps esse ponat̃ si eẽ. (vt sexta rõ ɔcludebat) nã prius qd dicim⁹ añq̃ tps eẽt nõ ponit aliquã tpis ptẽ i re: sz solũ in imaginatiõe: cũ.n. dicim⁹ tps hz eẽ post nõ eẽ: itelligimus: q nõ fuit aliq̃ ps tpis añ h nũc signatũ: sicut cũ dicim⁹ q sup celũ nihil ẽ: nõ itelligim⁹ q aliqs locus sit ex̃ celũ q possit dici sup respectu celi: sz q nõ ẽ loc⁹ eo superior: vtrobiqz aũt imaginatio põt mẽsurã aliquã rei exñti apponere: rõne cui⁹ sicut nõ ẽ ponẽda q̃ntitas corpis ifinita. †(vt dr̃ in. 3. phi.). ita nec tps eternum. ¶ Veritas aũt ppõnũ quã opz ɔcedẽ. ẽt ppõnes negãtẽ. †(ex q̃ septia rõ pcedebat). hz necẽitatẽ ordis q ẽ pdicati ad sbm: vñ nõ cogit aliquã rẽ eẽ sp nisi forte itellectũ diuinũ. in q est radix ois vitatis. (vt i pmo ośsũ ẽ). ¶ Pz igr̃: q rões ex creaturis iducte nõ cogũt ad mũdi etnitatẽ ponẽdã.

¶ Solutiões rõnuz sumptaꝝ ex pte factiõis reꝝ. Cap. 37.

Restat aũt ośdeť q nec ex pte pductiõis reꝝ aliq rõ sũpta cogere possit ad idẽ. ¶ Cõis enĩ phoꝝ positio ponẽtiũ ex nihilo nihil fieri. †(ex q̃ pma rõ pcedebat). vitatẽ hz sz illud fieri qd ipsi ɔsiderabãt: qz.n. ois nr̃a cognitio a sensu icipit q singulariũ ẽ: a pticularib⁹ ɔsideratõib⁹ ad vl'es ɔsideratio hũana pfec̃. vñ pncipiũ reꝝ pqrẽtes pticulares factiões entiũ tm̃ ɔsiderauerũt: ingrẽtes q̃lr vel hic ignis vl' hic lapis fiat: et iõ pmi magz extrinsece q̃ oporteret fieri rẽ ɔsiderãtes: posuerũt rẽ fieri solũ sz q̃sdã accñtales dispõẽs: vt rareũsuz et hõ: dicẽtes p ɔñs fieri: nihil esse nisi alterari: pp hoc q ex ente i actu vnũqdqz fieri itelligebãt. Posteriores vo magz itrisece reꝝ factionẽ ɔsiderãtes: ad fieri reꝝ sm̃ substãz pcesserũt. ponẽtes q nõ opz aliqd fieri ex ente i actu nisi p accñs: sz p se ex ente i potẽtia. h aũt fieri qd est entis ex q̃licũqz ente: ẽ factio pticularis entis: qd qdẽ fit iq̃ntũ ẽ ens h: vt hõ vel ignis: nõ aũt inq̃ntũ ẽ ens vlr: ens.n. pri⁹ erat qd in h ens trãsmutat̃. ¶ Profũdi⁹ aũt ad reꝝ originẽ igrediẽtes ɔsiderauerũt ad vltimũ toti⁹ entis creati ab vna pria cã pcessionẽ: vt ex rõnib⁹ h ośdentib⁹ sup positis pz. In hac aũt pcessiõe toti⁹ entis adeo. nõ ẽ posĩe fieri aliqd ex aliquo alio piacẽte: nõ.n. eẽt toti⁹ entis creati factio. et hãc qdẽ factionez nõ attigerũt pmi nãles q̃ꝝ erat cõis sñia ex nihilo nihil fieri: vel si q eã attigerũt nõ ppe nomẽ factiõis ei ɔpetẽ ɔsiderauerũt. cũ nomẽ factiõis motũ vl' mutationẽ iportet: i hac aũt toti⁹ entis origie ab vno pmo ente itelligi nõ pt trãsmutatio vni⁹ entis in aliõ. †(vt ośsuz ẽ) pp qd nec ad nãlẽ phm ptinet h⁹ reꝝ originẽ ɔsiderare: sz ad phm pmũ q ɔsiderat ens cõe et ea q̃ st̃ sepata a motu: nos tñ sub q̃dã silitudie ẽt ad illã originẽ nom̃ factiõis trãsferim⁹: vt dicam⁹ ea fctã q̃rũcũqz eẽntia vl' nã ab alijs origineꝫ hz. † ¶ Ex q̃ pz: q nec scdã rõ dẽ necẽitate ɔcludit q̃ ex rõne mot⁹ sumebat̃. nã creatio mutatio dici nõ pt nisi sz methaphorã: put creatũ ɔsiderat̃ hẽre eẽ pt nõ eẽ: rõne cui⁹ aliqd ex alio fieri dr̃ ẽt eoꝝ q̃ iuicẽ trãsmutatõez nõ hñt: ex h solo q vnũ eoꝝ ẽ p⁹ alteꝝ: sicut dies ex nocte: (nec rõ mot⁹

¶ Ad sextã, que ẽt Aristo. est, negat assumptũ, ad cui⁹ pbationẽ ingt, q cum ponit̃ primo nõ esse tempus q̃ esse, li prius nõ ponit aliquã partem temporis in re, sed solum in imaginatione, iõ non sequit̃, q si ponit̃ tempus non eẽ, ponatur esse. ¶ Ad septimam dr̃, q veritas illaruz ppositionum hz necessitatẽ ordinis pdicati ad sbm, iõ non cogit aliquã rem eẽ semper, nisi forte in intel° diuino apprehẽdẽte videlicet eaꝝ veritatem ab eterno.

¶ Sup cap. 37m.

Tertio loco respõdetur rõnib⁹ sumptis ex pte factionis reꝝ. Ad pmã n. dr̃ pmo, q ex nihilo nihil fieri, hz veritatẽ in factione pticulari de q̃ phi considerabãt, nõ aũt i productione totius entis. Dr̃ secũdo, q nomen factionis pprie dicti vl' reꝝ pductiõi nõ ɔuenit, cum tale nomẽ motũ vel mutationẽ importet: sz ad illam originẽ p quãdã similitudinẽ transfertur, vt dicamus ea facta quoꝝ natura ab alijs origineꝫ trahit. ¶ Aduertendũ autem vt superius tangebatur, q factio aliqua potest dici particularis dupliciter. Uno modo per comparationem ad primuz et per se terminũ factionis, et sic dicit̃ factio particularis cuius primo, et per se termin⁹ est ens particulare: vniuersalis autẽ cuius primo et per se terminus est aliquod vniuersale, alio modo p cõparationez ad ptes essentiales termini materialiter producti, et sic dr̃ factio particularis p quã non fiunt oẽs partes termini, sed alique, vlis autem p quã oẽs rei partes pducunt̃. Si pmo mõ accipiam⁹ particularẽ factionẽ, creatio nõ est factio particularis, sed vlis, qz eẽ abso° et illimitate sumptũ est terminus formalis creationis primo, et p se, nõ aũt sm aliquã pticularẽ rationez sumptũ. Si etiã accipiamus secũdo modo, sic creatio nõ est factio particularis, sed vniuersalis, qz p ipsam nõ pducit̃ tantũ forma rei, vt in alijs factionibus que materiam presupponunt accidit, sed omnes rei create partes tam. s. materia q̃ forma producunt̃. Ad hunc sensuz inquit san. Th. creationem non esse particularem, sed vniuersalem factionez. Ad secunduz dicitur primo, q creatio non est mutatio nisi secũdũ metaphoram. Dicitur secundo, q id qd nullo modo est non se habet alĩ quo mõ, vt possit concludi, q quando incipit esse, alio modo se habeat nũc, et prius, ideo ratio non sequitur. ¶ Considerandũ cum dicit̃ in argumento, omne quod de nouo incipit esse non eodez modo se hz nunc et prius, et q oẽ tale oportet esse aliq̃ modo mutatum, q hoc q dico non eodem modo se hẽre nũc et prius: licet quãtuz ad vocem negationem dicat, tñ q̃ntuz ad sensum pt accipi simpliciter negatiue, et põt accipi etiaz affirmatiue. Si negatiue accipiatur, ad h vt aliqd nõ eodez mõ se

† Ad 6am rõnem
† Ex cõ. bo.
† Ad 7am rõnem
† Sup ad pmã rõnes factas in ca. 34.
Dupliciter accipi olz qd nõ eodẽ modo se habet nũc et prius.
† Cap. 18
† Ad 2am rõnem

hêat nûc ꝛ prius sufficit vt nûc modû aliquê hêat quê pri⁄us nô hûit,ꝛ sic qð nullo mô fuit ante hoc instâs ꝛ in hoc instanti ê.pôt dici nô codê mô se hêre nûc ꝛ prius,si.n. pri⁄us nullo mô erat,manifestû est ꝙ nô erat mô quo nûc est,ꝛ sic qð creat̃ nô eodê mô se hꝫ nûc ꝛ prius. Sed hoc nô est idê qð mutari accipiêdo ꝓprie mutationê. Si ât accipiat̃

iducta ad h̃ aliqd facere ꝑt):nã qð nullo mô ê:nô se hêt aliq̃ mô vt possit ꝯcludi ꝙ q̃ñ icipit esse alio mô se habeat nûc ꝛ prius.

†℃ Ex h̃ êt pꝫ ꝙ nô opꝫ aliquaꝫ potêtiã passiuã ꝓcedere eê toti⁹ entis creati.(vt tertia rô ꝯcludebat).h̃.n.ê necessariû i illis q̃ ꝑ modû eêndi ꝓncipiû sumût: eo ꝙ mot⁹ ê act⁹ existêtis in potê⁄tia:possibile ât fuit ens creatuꝫ eê anteq̃ꝫ eêt ꝑ potêtiã agêtis:ꝑ quã ꝛ eê icepit vel ꝑꝑ habitudi⁄nê terminoꝝ i qb⁹ nulla repu⁄gnãtia iuenit̃.qð qdê possibile ꝑꝫ nullã potêtiã dicit̃:†(vt pꝫ ꝑ philosophuꝫ i.5.metaph.).h̃.n. ꝑdicatû qð ê eê: ñ repugnat hu⁄ic sbiecto qð ê mûdus vł hô.sicꝫ cômêsurabile repugnat diame⁄tro:ꝛ sic sequit̃ ꝙ nô sit impos⁄sibile eê.ꝛ ꝑ côsequês ꝙ sit pos⁄sibile eê anteq̃ꝫ eêt êt nulla po⁄têtia existête.In his ât q̃ ꝑ mo⁄tû fiût:oportet pri⁹ fuisse possibi⁄le ꝑ aliquã passiuã potêtiã i qui⁄b⁹:†(philosophus in.7.meta. hac vtit̃ rône). Pꝫ igr̃ êt ex h̃ qð nec q̃rta rô ad ꝓpositû con⁄cludit.†℃ Nã fieri nô simul est cû eê rei i his q̃ ꝑ motû fiût:i q̃ꝝ fieri:successio iuenit̃.i his aût q̃ nô fiût ꝑ motû nô pri⁹ ê fieri q̃ꝫ eê.℃ Sic igr̃ euidêter apparet qð nihil ꝓhibet ponere mûduꝫ nô semꝑ fuisse:qð fides catholi⁄ca pôit Geñ.ꝑmo.(In ꝑncipio creauit deus celû ꝛ terrã).ꝛ ꝓ⁄uerbio.8.ð deo dicit̃.(Anteq̃ꝫ q̃cq̃ã faceret a principio ꝛc̃.)

℃ Rationes quibus conantur aliq̃ ostêdere mundû nô eê eter⁄nû ꝛ solutiones earû. Cap.38.

affirmatiue nûc di,non eodê mô se hêre nûc ꝛ pri⁄us quod nûc hꝫ vnû modû ꝛ pri⁄us hêbat aliuꝫ modû,ꝛ hoc ê ꝓ⁄prie mutari, qð .n. mutat̃ a mô imꝑfecto ad ꝑfe⁄ctiorê tendit aut econuerso. Sꝫ h̃ nô ꝯuenit nisi ei qð prius aliquo mô est,qð.n.nul⁄lo mô est vt inq̃t san. Tho.nô est alio mô,ꝛ sic qð creat̃ nô pôt di⁄ci ꝙ nô eodê mô est nûc ꝛ pri⁹ af⁄firmatiue,nô.n. prius aliquo mô erat. Propter h̃ san. Tho.rñdê⁄do vtrûꝝ sensuꝫ i quo ꝓcedebat argumêtû acci⁄peret,negauit id qð creat̃ alio ꝛ alio mô se hêre nûc ꝛ priuꝫ affir⁄matiue accipiê⁄do qð i argumê⁄to negatiue q̃stû ad voceꝫ fuerat acceptum.

† Ad 3um rônem.

† Tex.cô. 8.

℃ Ad tertium dr̃ ꝙ ens creatû an⁄teq̃ꝫ eêt fuit po[le] ꝑ po[tiam] agêtia vł ꝑꝑ bitudinê ter⁄minoꝝ,non ât ꝑ aliquã po[tiam] pas⁄siuã in entibus: q̃ hoc i illis tm̃ neciuꝫ est que ꝑ motû eêndi pri⁄cipium sumunt.

† Tex.cô. 22.

† Ad 4um rônem

℃ Ad quartû di⁄cit ꝙ in ijs q̃ nô fiût ꝑ motû non prius est fieri q̃ꝫ esse:sed hñ in ijs q̃ fiunt ꝑ motuꝫ, ꝛ iô nô opꝫ vt ta⁄lia hêant aliqd subiectum ꝑ exitû.

† Auc. s. scriptu.

Confirmat postremo.S.Tho.ꝑncipa⁄le ꝓpositum auth.Geñ.1.In ꝑncipio creauit ꝛc̃.ꝛ Prouerb.8.Anteq̃ꝫ q̃cq̃ã faceret ꝛc̃.℃ Sup ca.38. Quantû ad tertiû ponit̃ rônes volêtiuꝫ demôstrare mûdû nô eê eternû,ꝛ q̃ nô sût demôstratiue rônes lꝫ ꝓba⁄bilitatê hêant,iô ponût êt rñsiôes eoꝝ q eternitatê mundi posuerût,ne videat̃ fides q̃ ponit mûdû icepisse i vanis rôni⁄b⁹ ꝯstituta. Circa h̃ ât duo fac.s.Th. Prio ponit rôes iefficaces,ꝛ eas soluit. Scðo ponit quãdã rôeꝫ quã ipe efficaciorê putat. Q̃tuꝫ ad ꝑm̃, tãgit sex rôes.ꝑ[a] ê,q ꝛ opꝫ cãꝫ du⁄ratõe ꝓcedê esse

SUnt ât q̃dã rônes a q̃⁄busdã iducte ad ꝓbã⁄dû mûdû ñ semꝑ fuis⁄se sûpte ex his.℃ De⁄uꝫ.n.esse oium rerû cãm:demô⁄stratû ê:cãꝫ aût opꝫ duratiôe ꝓ⁄cedere ea q̃ ꝑ actionê cãe fiunt.

2 ℃ Itê cû totû ens a deo sit crea⁄tû ñ ꝑt dici factû eê ex aliq̃ ente: ꝛ sic relinquit̃ ꝙ sit factû ex nihi⁄lo.ꝛ ꝑ ꝯñs ꝙ hêat eê post nô eê.

3 ℃ Adhuc q̃a ifinita ñ ê trãsire: si ât mûd⁹ sꝑ fuisset:eênt iã ifini⁄ta ꝑtrãsita:q̃a qð ꝑteritû ê ꝑtrã⁄sitû ê:sꝫ ât ifiniti dies vł circula⁄tiôes sol' ꝑterite:si mûd⁹ sꝑ fuit.

4 ℃ Prete.seq̃t̃ ꝙ ifinito fiat ad⁄ditio:cû ad dies vel circulatiôes ꝑteritas q̃tidie ð nouo addat̃.

5 ℃ Amplius:seq̃tur qð in cau⁄sis efficiêtib⁹ sit ꝓcedere in infi⁄nitû:si generatio fuit sꝑ.qð opꝫ dicer̃:mûdo sꝑ existe:nã filij cã ê pr̃: ꝛ hui⁹ ꝛ ali⁹:ꝛ sic i ifinitû.

6 ℃ Rursus sequet̃ ꝙ sint infini⁄ta.s.ifinitoꝝ hoiuꝫ ꝑteritoꝝ aie imortales.†℃ Has ât rônes q̃ vsq̃ꝫquaq̃ꝫ nô de necitate côclu⁄dût:licet ꝓbabilitatê hêant:suf⁄ficit tãgere solû ne videat̃ fides catholica i vanis rônib⁹ ꝯstitu⁄ta:ꝛ nô potius insolidissima dei doctrina:ꝛ iô côueniens vr̃ po⁄ner̃ qualr̃ obuiet̃ eis ꝑ eos qui eternitatem mundi posuerunt. †℃ Qð.n.ꝑmo dr̃:agês ð neci⁄tate ꝓceder̃ effectû q̃ ꝑ suã ope⁄rationê fit.verû ê in his q̃ agût aliquid per motû:q̃ effect⁹ nô ê nisi in termio mot⁹.agens ât nece ê eê êt cû mot⁹ icipit:i his ât q̃ in istãti agût hoc nô ê nece: sic sil' dû sol ê in puncto oriêtis

ctû.2[a] ê,q̃ totuꝫ ens factû ê ex ni⁄hilo ꝛ ꝑ ꝯñs ne⁄cesse ê ꝙ hêat eê post ñ eê. Tertia ê,q̃ eênt ifinita ꝑtrãsita. 4[a] ê,q̃ ifinito fieret ad⁄ditio.5[a] est,q̃ in causis efficiêtib⁹ ꝓcederet̃ i ifi[nitum] 6[a] ê,q̃ eênt infi[nitae] aie. Sed ad ꝑm̃ hꝫ dic̃ assûptû verꝫ eê in ijs que agût aliqd ꝑ mo⁄tû,nô ât i ijs q̃ in istãti,agût. Ad 2m̃ dicit ꝙ id qð creat̃ fit ex nihi⁄lo.i.ñ ex aliq̃ en⁄te,ex h̃ ât ñ seq̃t̃ ꝙ fiat post ñ eê. Circa istã rñsio⁄nê in q̃ vꝫ negat̃. S. Tho. id qð creat̃ fieri post ñ eê aduerte: ꝙ il⁄lud itelligit̃ ꝑm ordinê duratôis nô ât ꝑm ordinê nãe. Non.n.qð creat̃ hꝫ necio eê post nô eê po⁄sterioritate dura⁄tiôis sꝫ hñ poste⁄rioritate nãe.

† Solu⁹ ꝑm istam rônem.

℃ Sꝫ occurrit du⁄biû,q̃ illa q̃ hñt int̃ se ordinê nãe tm̃ ñ ât duratio⁄nis,sût sil' dura⁄tiôe,si g̃ nô eê ꝓ⁄cedit eê tm̃ nã,sil' duratiôe erût,ꝛ sic eadeꝫ res sil' erit ꝛ non erit.

† Ad ꝑm̃.

℃ Rñdet̃ ꝙ ali⁄qd ꝯuenire alicui prius nã alio,du⁄pl' pôt itelligi. Uno mô,q̃ ab illo alio ꝑsuppo⁄nit̃ in sbo ꝛ nece ê illð ꝑitelligi in tali sbo esse.alio[modo] q̃ si sbm sibi soli relinq̃ret̃ illð sibi ꝯueniret ñ ât alið. Que hñt ordinê nãe,ꝑ[o] sût sil' duratõe,nô ât q̃ hñt talê ordinê,2[o] mô. Nô eê ât dr̃ ꝯuenire rei prius nã q̃ꝫ eê.scðo mô,q̃.s. si sibi relinq̃ret̃ hêret nô eê.nô ât.ꝑ mô,iô ratio nô sequitur.

† Pri⁹ nã dupl'r dr̃.

¶ Ad 3m dicit q̄ essent quidem infinita quorum quodlibet esset pertransitū, q̄ esset finitum, non autem oīa simul essent pertransita, q̄ transitus exigit duo extrema.

¶ Ad 4m dicit q̄ nihil prohibet infinito ex ea parte qua est finitum fieri additionē. ¶ Ad 5m dicit q̄ causas agentes in infinitum procedere est impossibile s̄m phōs in causis simul agentibus

cū nō oēs sil' sint. ¶ Ad 6m dic̄ q̄ nō ē mltū vtilis hec rō, lz sit difficilis, & iō diuersimode a diuersis soluit. Nā qdā posuerūt aīaz nō eē post corp⁹, qdā vō q̄ nō manet de aīab⁹ nisi itel' aut agēs aut polls, qdā āt posuerūt aīaz circulatiōem, alij vō n̄ bñt p̄ icōuenieti eē ifin'i actu, In ijs q̄ ordinem nō bñt.

¶ Aduerte cū igt. s. T. ipsaz rōnē de ifi'' aīaz difficilē eē, & tñ n̄ eē mltū vtilē, q̄ h̄ dic̄: q̄z cōcessis oīb⁹ q̄ supponunt ab hac rōe. s. multiplicari aīas ad multiplicationem hoīuz & eē aīaz imortalē, oc ēt nō dari ifi'' in actu, q̄ oīa vt vō phīa tenere, difficile ē saluare q̄ mō mūd⁹ possit eē etern⁹, sz tñ iutilia rō ē, q̄z ea q̄ ipa rō suppōit n̄ ccedunt ab oībus, aliq. n. vnū negāt, aliq vero aliō, & iō pūe efficacie apō ipos phōs ē: sz ō hac mō iferi⁹. ca. 81. latior s̄mo fiet.

† Ad 2m. que dicūtur causę per se infinite, non aūt in causis nō simul agētibus que dicūtur infinite per accidens.

† Ad 3m. ¶ Circa istam responsionem aduertēdū q̄ aliō est dicere aliq̄z vnam cām esse per se causaz alicuius effectus, & aliud plures causas vnius effectus hr̄e inter se ordinez p se & essentialē in causando talem effectū, ad hoc. n. vt aliquid sit p se causa alterius requiritur, vt nō possit effectus nisi ab illa causa procedere loquendo de causa cōpleta, hoc modo Sor. est p se causa Platonis, q̄ non pōt Plato nisi a Sor. generari, ad h̄ autez vt alique sint causę per se & essentialr ordinate rē'' vnius effectus requirit, q̄ secunda non causet nisi vt mouetur a prima, & q̄ omnes simul causent, propter h̄ si essent infinite vni⁹ cāę effectus per se & essentialiter ordinate, oporteret infinitas actiōes simul esse a qbus depēderet effectus, h̄ aūt phī reputāt ipoīe, iō apud ipsos ipoīe est aliqd depēdere ab ifinitis cāis essentialr ordinatis. Si aūt eēnt ifinite cāę quarum vna qdē eēt p se cā alteri⁹, sz tñ nō hrēnt iter se eēntialez ordinē in cāndo aliquē effectū, talis ifinitas p accñs se hr̄et ad cātū, vt dicit. s. T. & iō nihil refert ad cātū h⁹ cāe ifinitas eē, & h̄ mō nō icōuenit ifinitū eē in cāis agētib⁹, lz. n. vnus hō gñans hēat p se ordinē ad aliū hoiez gñantē abso'', & ille ad aliū, & sic in ifinitū, si gnō fuerit eterna, sēn oēs hoies q̄ p̄cesserūt hñt p se ordinez inter se ad hūc hoiez gñandū, n̄. n. vn⁹ hō gñat vt ē ab illo alio genit⁹, q̄ ēt si nō eēt ab illo genit⁹ posset gñare, nec ēt oēs hoies q̄ p̄cesserūt sil' oēs agūt ad gnōnē hui⁹

† Ad 4m.

Nō ē idē aliq̄ cām eē p se cāz alicui⁹: & plēs cās eē eius p se causas.

† Ad 5m.

† Ad 6m.

illuminat nr̄z emisperiū. † ¶ Qđ ēt h̄o dr̄: nō ē efficax: ei. n. q̄ ē ex aliq̄ aliqd fieri: ɔdictoriū opz dare: si h̄ nō dec̄: ē fi ex aliq̄ fieri: si āt h̄ qđ ē ex nihilo nisi sub sensu p̄mi: ex q̄ ɔcludi n̄ pt q̄ fiat post nō eē. † ¶ Qđ ēt. 3. pōit: nō ē cogēs: nā ifinitū & si n̄ sit sil' i actu: pt tñ eē in successiōe: q̄z sic qđlz infinitū acceptū finitū ē: qlz igit circulatio p̄cedētiuz trāsiri potuit: q̄z finita fuit: in oīb⁹ āt sil' si mūdus sp̄ fuisset: nō eēt accipe p̄mā: & ita nec trāsitū q̄ sp̄ exigit duo extrema. † ¶ Qđ ēt. 4. proponit: debile ē: nā nihil p̄hibet ifinito ex ea pte aditionē fieri q̄ ē finitū: ex h̄ āt q̄ pōit tp̄s eternū seq̄t qđ sit ifinitū ex pte aā: sz finitū ex pte post: nā p̄ns est termin⁹ p̄teriti. † ¶ Qđ ēt. 5. obijcitur: nō cogit: q̄z cās agētes in ifinitū p̄cedere: ē ipoīe s̄z phōs in cāis sil' agētib⁹: q̄z oz effectū depēdere ex actiōib⁹ ifinitis sil' existētib⁹. Et h⁹ sīt cāe p se' ifinite: q̄z earum infinitas ad cātū reqrit'. In cāis āt nō sil' agētib⁹ hec. n̄ ē ipoīe s̄z eos q̄ ponūt gnōnē ppetuā: hec aūt ifinitas accidit cāis: accidit. n. p̄ri Sortis q̄ sit alteri⁹ fili⁹ vel nō fili⁹: nō āt accidit baculo inq̄ztū mouet lapidē q̄ sit mot⁹ a manu: mouet. n. iq̄ztuz ē mot⁹. † ¶ Qđ āt de aīab⁹ obijcit: difficili⁹ ē: sz tñ rō n̄ ē multū

vtilis: q̄z multa suppōit: qdā nāq̄z eternitatē mūdi ponētiū: posuerūt ēt hūanas aīas non esse post corp⁹. ¶ Quidaz vō q̄ ex aīab⁹ nō manet nisi intell's separatus: vel agēs s̄z q̄sdā: vl' ēt polis s̄z alios. ¶ Quidā āt posuerūt circulationē in aīab⁹ dicētes: q̄ eedē aīe post aliq̄ secula i corpe reuertunt'. ¶ Quidā vō p̄ icōuenieti n̄ hñt qđ sint aliq̄ ifinita actu in his que ordinez nō hñt. † ¶ Pōt āt efficaci⁹ p̄cedi ad h̄ ōndēdū ex fine diuine volūtatis. (vt sup̄ tactū ē) finis. n. diuine volūtatis in rerum p̄ductiōe ē ei⁹ bonitas inq̄ztū p cāta manifestat': potissime āt manifestat' diuina bonitas & vt⁹ p h̄ qđ res alie p̄ter ipm nō sp̄ fuerūt. Ex h̄. n. manifeste appet qđ res alie p̄ter ipsum ab ipso esse hñt: q̄z nō sp̄ fuerūt. ¶ Ōndit' ēt qđ n̄ agit p necitatem nāe: & q̄ vt⁹ sua ē ifinita in agēdo: h̄. n. ɔuenientissimū fuit diuine bōitati vt reb⁹ creatis p̄ncipiū durationis daret. † ¶ Ex his aūt q̄ p̄dicta sīt vitare possumus diuersos errores gētiliuz phōrum: quorum qdā posuerūt mundum eternū quidā mām mundi eternā ex q̄ ex aliq̄ tpe mūd⁹ cepit gñari vel a casu vel ab aliq̄ intellectu: aut ēt amore aut lite. Ab omnibus enim his ponit' aliquid preter deum eternum:

† Ca. 35 in fi'' ad 2m rōnem.

¶ Quā'' ad 2m inducit rōnē q̄z ipse efficatiorē existimat, q̄z. s. p h̄ q̄ res nō sp̄ fuerūt, potissi' manifestat' diuina bonitas q̄ est finis diuine vo'' & vt⁹ diuina, ōndit' eniz manif' p̄ iceptiōnē creaturarum q̄ res alie hñt eē a deo, & q̄ n̄ agit p̄ necitate nāe & q̄ ei⁹ po' est ifi'', ɔuenientissimū ēt fuit diuine bōitati vt rebus creatis principiū durationis daret.

† Exclusio erro.

¶ Circa istā p̄pōnez, finis diuine vo'' in rerum p̄ductiōe est ei⁹ bōitas iq̄z'' p cāta maīfestat' aduertēdū q̄ duo'' sensuz hr̄e pt. Prio vt li iq̄z'' specificet rōnē formalē diuine bōitatis p q̄z sit finis p̄du'' creaturarum, & tūc ē sensus, q̄ ipa manifestatio diuine bōitatis est rō formalis, diuine bōitatis sub q̄ hz q̄ sit finis, & h̄ sensus ē falsus, nec ē itēt⁹ s. s. T. imo ipe de po'. q. 3. ar. 15. 14m. de cōicatiōe diuine bōitatis loquēs ingt, q̄ cōicatio bonitatis diuine nō est vltimus finis, sz ipsa bonitas ex cuius amore est q̄ deus eā cōicare velit, cuz nō agat quasi appetēs hr̄e qđ nō hz, sed quasi volens cōicare qđ hz. Secūdus sensus est vt li inq̄ztū dicat conditionem eius quod producitur & est volitū p̄pter finez, sensus enim hoc mō est, q̄ deus vult creaturas pp̄ bonitatez suā inq̄ztū manifestat' p ipsas sua bōitas, ita q̄ nulla alia rōne

Finis diuine volūtatis i rerum p̄ductiōe ē eius bōitas iq̄ztuz p cāta manifestat'.

vult creaturas i or^m ad suā bōitatē nisi q2 sit ei' manifestatiue/ex amore.n.bōitatis sue vult ei' cōicatiōez et manifestationē p creaturas/sicut si diceremus/q infirm' nulla alia rōne vult me^m pp sanitatē/nisi q2 p ipsā sanitas cāri pt/posse.n. cāre sani^m eēt rō et ɔdictio se tenēs ex pte ei' qō pp finē appetit/nō āt eēt rō sanitatis vt ē finis/et h̄ sensus est verus et h̄ itēt'. Cū.n.de' agat ñ ex appe^m finis sed ex eius amore/vt dr̄ de po' vbi sup̄/diuina bōitas amata ē rō et cā final' pp quā vult creaturas pducē iq̃z^m ī ipsa creaturaꝝ pductiōe manifestat diua bōitas q̄ summe amat/ita q non vellet ipsā creaturaꝝ pdu^m^m nisi diuā bonitatē māifestarēt/sic et īfirm' ñ vult medicinā nisi iq̃z^m ē cātiua sanitatis.

† Pal. de pō. q.4.q. 3.arti.16.

quod fidei catholice repugnat. ¶ Q2 distinctio rerum non est a casu. Capitulum.39.

Expeditis aūt his q̄ ad reꝝ pductiōez ptinēt: restat pseq ea q̄ sūt ɔsiderāda i reꝝ distictiōne: in qb' p̄ oz ōndere qō reꝝ distinctio nō ē a casu. ¶ Casus.n. nō ɔtigit nisi in possibilib' alr̄ se hr̄e: q̄.n.sūt ex necitate et sp̄ ñ dicim' eē a casu. (ostēsuz ē āt sup̄). q̄sdā res creatas eē i q̄rū nā ñ ē polītas ad nō eē: sicut sūt sube imateriales et absq3 ɔrietate: subas igit̄ eoꝝ ipoīe ē eē a casu: sūt āt p suā subaz disticte adiuicē: earū3 igit̄ distinctio non est a casu.

2 ¶ Amp. cū casus sit tm̄ i possibilib' alr̄ se hr̄e: p̄ncipiū āt h3 possibilitatis ē mā: si āt foꝛa q̄ magis deteriat possibilitatem māe ad vnū: ea aūt q̄rū distictio ē a foꝛa nō distigūnt a casu: s3 forte ea q̄rū distictio ē a mā: speꝝ aūt distictio ē a foꝛa: singlariū3 āt eiusdez spēi a mā: distictio igit̄ reꝝ s̄m spēm nō pōt eē a casu: s3 forte aliquoꝝ indiuiduoꝝ3 casus potest esse distinctus.

¶ Ex ijs oib' q̄ pdcā sūt deducit.a.T. q diuersi errores p̄hoꝝ tollunt ponētiū aliqd eternū p̄ter deū/de qb' v3 p̄ et 8' phy. tractat et

¶ Preter rōnes sup̄dcās qb' aliq pbauerūt mūdū (p̄ celi. nō sp fuisse/ē rō adducta a Sco. 2' dis. p̄'.q.3' et a capolo. 2' sen.di. p̄'.q. p̄' q̄ tal' ē. Si tp̄a sp fuisset et sp eēt futuꝝ/seq̄ret q ps eēt maior toto/h̄ est ɔ p̄^m et notissimū p̄n^m. g̃ et c. pbat ɔña/et supponit/q tūc p̄teritū et futuꝝ erūt eq̃lia/q2 vtrūq3 erit ifi^m. Sit igr̄ meridies h' diei a/meridies vō diei crastine sit.b.tūc sic. Quocūq3 tp̄e p̄teritū ad.b.ē mai'/futuꝝ ad.b. ē mai'/q2 sūt eq̃lia. S3 futuro ad.a.p̄te^m ad.b.ē mai'/g̃ futuro ad.a.futuꝝ ad.b.ē mai'. S3 futuꝝ ad.b.ē ps futuri ad a.g̃ et c. Probat mior p̄n^m qōcūq3 tp̄a ē mai' p̄terito ad.a.ē mai' futuro ad.a.cū sint eq̃lia. S3 p̄teritū ad.b.ē mai' p̄terito ad.a.ergo est maius futuro ad.a.

¶ Pro huius rōnis solōne ɔsiderādū ē q eq̃le mai' et mīn' sp s3 terios q̄ātitatū accipiunt/dr̄.n.vna q̄ātitas eq̃lis alteri/q2 ter^m ei' ter^m alteri' nō excedūt/vñ vbi q̄ātitates ponūtur nō hr̄e terios/sic accidit in q̄ātitatib' ifinitis/ibi p̄pe nō est eq̃litas aut ieq̃litas/pñt tñ aliq̄ mō dici eq̃les aut ieq̃les q̄ātitates ifinite ex vna pte tm̄.si cōparent s3 eā ptē in qua sunt finite/nō āt si cōparent s3 ptē ex qua ponunt infinite.

¶ Cōsiderā^m 2'/q si oz h3 fieri cōpō/oz vt ex eadē pte accipiant et magnitudies et ter^m.s.aut ex pte p̄ncipij/aut ex pte finis/nā si accipiant due linee q̄rū vna sit ifinita v̄sus oriētē altera vō sit ifinita v̄sus occidētē/terienturq3 ad me^m mūdi ipse nō dicent eq̃les/q2 illud me^m nō ē teriuꝰ vtriusq3 eodē mō/s3 vni' ē p̄n^m/alteri' vō finis: s3 bn̄ si accipiant due ifinite ex pte oriētis et teriate ad paria pūcta v̄sus occidētez/possent aliq̄ mō eq̃les dici. Silr̄ g̃ si duo tp̄a infi^m ponant/vnū a pte an̄/aliud vō a pte post/s3 ad idē istās terient nō poterūt dici eq̃lia/s3 bn̄ si ambo fuerint ex eadē pte ifinita et ex eadē finita. Ad rōnē/g̃ negat ɔña. Ad cui' pbōnē negat h̄ suppo^m qō est rōnis funda^m.s.q tp̄a p̄teritū et tp̄s futuꝝ q̄rū qōlibet pōit ifinitū sint eq̃lia/et ɔñr q maius vno sit et maius altero/et q̄cūq3 vnū est maius alteꝝ sit mai'. Nā in illis non accipiuntur termini ex eadem parte/vt possit fieri comparatio s̄m equale aut inequale.

¶ S3 occurrit du^m circa id qō dcm̄ ē tp̄a ex eadez pte finita si ad idē istās terient eē eq̃lia. Sic.n.vr̄ q i tp̄e ifinito a pte añ dies sint eq̃les ānis/cū ad idē terient/h̄ āt nullus diceret.

¶ Rūdet q dies et anni 2' accipi pñt/vno' accipiēdo tp̄s annoꝝ p mo^m vni' ɔtinui/et silr̄ tp̄s dieꝝ/alio' vtrūq3 p modū discreti accipiēdo/s3 q ipsū tp̄s ɔtinuū extr̄s p dies et annos diuidit/p̄ mō nō ē icōueniēs dicē eē eq̃les annis/imo tp̄s dieꝝ et annoꝝ est idē/2^m dies sūt aliqd maius q̄3 sint anni et ñ sūt illi eq̃les: sic in vna et eadē linea ptes cubitales sūt plures q̄3 sint bicubitales/si vtraq3 p mo^m q̄ātitatis discrete accipiant. S3 si accipiant p modū ɔtinui sūt vna et eadez q̄ātitas/vt.n.igt.a.T.3' q.10.3' 3^m/s3 ifi^m in aliq̄ ordie nō sit maius in illo ordie/pōt tñ illo accipi maius eē illū ordinē/et sic s3 in or^m mēsiū3 nō sit aliqd maius mēsib' ifinitis/tñ ifinitū3 in ordine dieꝝ est aliqd maius ifinitis mēsib'/et dies ifiniti sūt plēs mēsib' ifinitis. Cū āt dr̄ q teriat ad eūdē ter^m/dr̄ q nō est veꝝ iq̃z^m sūt discreta. Nā eoꝝ finis/vt sic nō ē istās/s3 vnitas/vñ in ordine mēsiū vnitas illi' mēsis q est vltimus est teriuꝰ/in ordine aūt dieꝝ terius est ille vnus dies q est vltimus siue vnitas ei'. Cetera q̄ in hoc mā faciūt difficultatez/vide apud Capreolum loco preallegato.

¶ Super capitulum.39^m.

Postq̄3 deteriauit.a.T. de reꝝ pductiōe/nūc de reꝝ ipsaꝝ distinctiōe determinat. Circa h̄ āt duo fac. P̄rio remouet falsas p̄hoꝝ opiniones/2' vitatē declat.ca'.45'. Quātū ad p̄^m ponit sex ɔclusiones/quaꝝ p̄' in hoc cap. ponitur/relique vero in sequentibus.

¶ Pria g̃. ɔc. Reꝝ distictio nō ē a casu tāq̄3 v3 p̄ter agētis itētionē euenerit. Probat. p̄/sūt q̄dā sube in q̄ꝝ nā nō ē polītas ad nō eē/g̃ tales nō sūt a casu/g̃ nec eaꝝ distictio a casu erit/pbr̄ p̄' ɔña/q2 casus nō ɔtigit nisi in pōlb' alr̄ se hr̄e/vt p3 1' phyſi. 2' ēt p3/q2 tales sube sunt p suā subam distincte.i.ex p̄priis eaꝝ rōnibus distinctionem habent.

¶ 2'. Casus est tm̄ in pōlb' alr̄ se hr̄e/g̃ distictio q̄ est a mā forte poterit eē a casu/nō aūt distinctio que est a for^a/s3 distinctio spēꝝ3 est a for^a/singulariū aūt eiusdē spēi a mā/ergo distinctio s̄m spēm nō est a casu/sed forte aliquoꝝ indiuiduoꝝ casus est distinctiuus/ergo et c. p3 p̄' ɔña/q2 princi^m illius possibilitatis est materia/non autem forma que determinat possibilitatem materie ad vnum.

¶ Aduertēdū circa illud qō igt.a.T. Casu3 fortasis aliq̄ꝝ idiuiduoꝝ posse eē distictiuū/q nō dixit idiuiduoꝝ abso^m/s3 aliq̄ꝝ idiuiduoꝝ/q2 in idiuiduis in corruptibilib' eiusmodi sūt aie it^m et alia h3 si sūt aliq̄ alia incorruptibilia solo nūo in eadē spē disticta nō pt eē casus/s3 tm̄ in corruptibilib'. Addidit āt forte/q2 nō est abso^m veꝝ q distictio idiuiduoꝝ corruptibiliū sit a casu/s3 a casu pōt dici eē distictio idiuiduoꝝ mōstruosoꝝ/inq̄ātū illa p̄ter intētionē nāe ɔueniūt. Quia tñ ēt mōstra nō sūt oino ɔ nature intētionem/q2 saltē secūdario sunt a nā intēta/iō sub dubio relinqt vtrū3 sit a casu eoꝝ distinctio inquiens q forte casus est aliquorum indiuiduorum distinctiuus.

Casus est quoꝝ indiuiduorum fortassis distinctiuꝰ esse pōt.

¶ 3'. p̄'

3 ℭ Adhuc cū mā sit p̄nᵐ ⁊ cā rerū casualiū.† (vt ōnsuʒ ē:) in corꝝ factōe p̄t eē cas⁹: q̄ ex mā gn̄ant̄ (ōnsuʒ ē āt sup̄) ꝙ p̄ria rerꝝ ꝓductio i eē n̄ ē ex mā. i ea igr̄ casus locū h̄re n̄ p̄t. p̄oꝝ āt ꝙ p̄ria rerꝝ ꝓductio cū distōne fuerit: cū mlta inueniāt̄ i reb⁹ creatis: q̄ neqꝫ ex inuicē gn̄ant̄ nꝫ ex aliq̄ vno cōi: q: nō ɔuenīūt i mā: n̄ ē igr̄ possē qd̄ rerum distinctio sit a casu.

4 ℭ Itē cā p se p̄or ē ea q̄ ē p accidēs: si igr̄ posteriora sint a cā p se determiata: icōueniēs ē dicē p̄ora eē a cā p accn̄s ideterminata. Distō āt rerꝝ p̄cedit nālr̄ motuꝫ ⁊ opōnes rerꝝ: determiati.n. motus ⁊ opōnes sūt rerꝝ determiatarꝝ ⁊ distinctarꝝ: mot⁹ āt ⁊ opōnes rerꝝ sūt a cāis p se ⁊ determinatis: cū iueniāt̄ aut sp̄ aut i plurib⁹ ex suis cāis eodē mō p̄cedere: g̃ ⁊ distō rerꝝ est a cā p se ⁊ determinata ⁊ nō a casu: q est causa per accn̄s indeterminata.

5 ℭ Amp̄. cuiuslꝫ rei p̄cedētis ab agēte p itellꝫ ⁊ volūtatē forā est ab agēte itēta: forā āt vniuersitas creaturarꝫ deuꝫ h̄ꝫ auctorē q est agēs p volūtatē ⁊ itellꝫ.† (vt ex p̄missis pꝫ.) nec i v̄tute sua defect⁹ aliqs eē p̄t: vt sic d̄ficiat a sua itētiōe: cū sua v̄t⁹ ifinita sit.† (vt sup̄ ōnsū ē.) oꝫ igr̄ ꝙ forā vniūsi sit adeo itēta ⁊ volita: n̄ ē igr̄ a casu: casu.n. dicim⁹ eē q̄ p̄ter itētionē sunt agētis. forā aūt vniuersi ɔsistit i distōne ⁊ ordie ptiū ei⁹: nō est igr̄ distinctio rerꝝ a casu.

6 ℭ Adhuc id qd̄ est bonū ⁊ optimū i effcū ē finis ꝓductiōis ipsius: sed bonū ⁊ optimū vniuersi ɔsistit in ordine ptiū ipsi⁹ adinuicē q sine distōne eē nō p̄t: p hūc n. ordinē vniuersuꝫ in sua totalitate ɔstituit̄ q̄ ē optimū ipsi⁹: ip se igr̄ ordo ptiū vniuersi ⁊ distō earꝫ ē finis ꝓductiōis vniuersi. nō est igr̄ distinctio rerꝫ a casu.

†ℭ Hāc āt v̄itatē sacra scriptura p̄fitet̄ vt pꝫ Gen̄. j. vbi cū p̄ dicat. (In p̄ncipio creauit de⁹ ce. ⁊ ter.) subiūgit. (Diuisit de⁹ lucē a tenebris.) ⁊ sic de alijs: vt nō solū rerꝫ creatio: sed ēt rerꝫ distinctio a deo eē ōndat̄ nō a casu: sꝫ q̄si bonū ⁊ optimū vniuersi. vn̄ subdit̄. (Uidit de⁹ cunc. q̄ fec. ⁊ erāt val. bōa.)† ℭ Per h̄ āt excludit̄ opio antiq̄ꝝ nāliuꝫ ponētiū cāꝫ māl̄ē solā ⁊ vnā: ex q̄ oia fiebāt raritate ⁊ dēsitate: hos.n. neċē est dicere distōnē rerꝫ q̄ꝫ in vniuerso videm⁹ non ex alic⁹ ordinātis intētiōe ꝓuenisse: sed ex māe fortuito motu. ℭ Silr̄ etiā excludit̄ opio Democri. ⁊ Leucippi ponētiū ifinita p̄ncipia materialia.s. indiuisibilia corꝑa eiusdē nāe: sꝫ d̄r̄ia figuris pōne ⁊ ordine: ex q̄ꝝ cōcursu quē oportebat eē fortuitū: cū cāꝫ agētē negarēt: ponebāt eē diuersitatē in reb⁹ ꝓpter p̄dictas tres athomorū d̄r̄ntias.s. figure ordinis ⁊ positionis: vnde seq̄bat̄ distinctionē rerum esse fortuitā. (qd̄ ex p̄missis patet esse falsum.)

ℭ Q̄ꝫ mā nō ē p̄ma cā distinctionis rerum. Cap. 40. †

Ex h̄ āt vlteri⁹ appet ꝙ rerꝫ distinctio non est ꝓpter māe diuersitatē sicut ꝓpter p̄mā causam.

ℭ Tertio. P̄ma rerū ꝓductio nō est ex mā. g̃ in ipsa casus esse nō p̄t: sꝫ oportuit in ipsa esse rerꝫ distinctionē, cū multa sint in reb⁹ creatis q̄ neqꝫ ex inuicē, neqꝫ ex aliquo vno cōi in quo conueniant generant̄. g̃ ⁊c. pꝫ p̄ma ɔn̄tia, q̄a in corꝛuptiōne factione potest esse casus que ex materia generant̄.

Duplr̄ p̄t intelli gi l p⁹ rerum ꝓductione vl distinctiōe nō fuisse † cap. 16.

ℭ Aduerte, ꝙ duo remouet s. T. h̄ꝫ q̄ posset aliqs dicere in p⁹ ꝓductiōe rerꝫ distōnē nō fuisse .s. dicēdo, aut ꝙ fuit vnū tm̄ productū ex q̄ aliud posterius ab eo distīctū est ꝓductū a casu, puta si fuisset tm̄ aer ꝓduct⁹ ex quo postmodū ignis emerserit. aut ꝙ fuit vna mā ꝓducta ex q̄ p̄la postea disticta pullularūt. Utrūqꝫ hoꝝ remouet p h̄ ꝙ sūt multa q̄ nō gn̄ant̄ ex inuicē, p qd̄ excluditur p⁹ᵐ dictū, neqꝫ ex aliq̄ vno cōi, ꝑp qd̄ excludit̄ 2ᵐ. celū.n. ⁊ hec iferiora aut ēt itelligētie q̄ nō ɔueniunt in mā neqꝫ ex inuicē, neqꝫ ex cōmuni mā generant̄.

ℭ 4ᵒ. Distinctio rerꝫ nālr̄ p̄cedit mot⁹ ⁊ opōnes rerꝫ, determiati n. effcūs sūt determiatarꝫ rerū ⁊ distinctarꝫ: sꝫ mot⁹ ⁊ opōnes rerꝫ sūt a cāis p se ⁊ determinatis. g̃ ⁊ distō. g̃ ⁊c. pꝫ ɔn̄tia, q̄a cū cā p se p̄or sit cā p accn̄s, incōueniēs ē dicere posteriora eē a cā p se, p̄ora aūt eē a cā p accn̄s.

† cap. 23.

† cap. 43.

ℭ 5ᵒ. Uniuersitas creaturarꝫ ē adeo agēte per int̄ᵐ ⁊ volūtatē in cui⁹ v̄tute defectus eē nō p̄t. g̃ for⁹ vniuersi ē a deo itēta ⁊ volita. g̃ ⁊ rerꝫ distinctio. ꝓbat̄ p⁹ ɔn̄a, q̄a cuiuslꝫ rei p̄cedētis ab agēte p int̄ᵐ ⁊ volūtatē for⁹ est ab agēte intēta simplr̄ nisi forte eēt defect⁹ in v̄tute, vt possit deficere a sua intētione. 2ᵃ ēt pꝫ, q̄a for⁹ vniuersi ɔsistit in distinctione ⁊ ordine partiū.

ℭ 6ᵒ. Ordo ptiū vniuersi ⁊ distō earꝫ est finis ꝓductiōis vniuersi. g̃ ⁊c. ɔn̄tiā h̄ꝫ. s. T. ꝑ manifesta, q̄a de rōne finis in q̄ntū h̄ꝫ est ꝙ sit intētus: an̄s v̄o ꝓbat̄, q̄a id qd̄ est bonū ⁊ optimū in effectu est finis ꝓductionis ipsius: optimū autē vniuersi ɔsistit in ordine ⁊ distinctione partiū eius. g̃ ⁊c.

ℭ Aduerte, ꝙ 2ᵉ est finis. s. opōnis ⁊ opantis: finis opōnis. i. ꝑp quē est opatio, est optimū qd̄ p opōnē ꝓducit̄: ⁊ tale ē intrinsecū effectui veluti eius for⁹, ⁊ sic productionis vniuersi finis est totalitas eius q̄ in ordine ⁊ distōne ptium ɔsistit. Finis āt operātis est aliqd qd̄ operans ex effectu ꝓducto intēdit, sicut domificator ꝓducēdo domuꝫ intēdit hitatiōnē: ⁊ talis finis nō ē optimū qd̄ fit in effectu ꝓducto, sꝫ est aliqd extrisecū ab effectu, h̄ mō ordo ptiū vniuersi nō est finis in ꝓductiōe vniuersi, sꝫ bonitas diuia ex cui⁹ amore de⁹ creaturā ꝓduxit, vt ipsa bonitas manifestetur. In hac g̃ rōne loqt̄. s. T. de fine opationis, nō āt de fine opantis vt pꝫ. ℭ Cōfirmatur ɔ̄ anth. gen̄. p̄. ℭ Excludit̄ āt ex h̄ opio antiq̄ꝛuꝫ nāliū ponētium tm̄ cām māl̄ē, ex q̄ dicebāt oia fieri raritate ⁊ densitate. Similr̄ Democriti ⁊ Leucippi excludit̄ opio ponētium infinita p̄nᵃ mālia.s. indiᵇⁱˡⁱᵃ corꝑa eiusdē nāe, differētia autēꝫ figuris positione ⁊ ordine. sed causam agenteꝫ negantium.

Ordo ptiū vniuersi ⁊ distinctio rerꝫ ē finis ꝓductionis vniuersi.

† Hac. s. scriptu.

† Exclu erro.

† Uer de po. q. 3. ar. 16.

ℭ Sup cap. 40.

Secūda ɔclō est. Distō rerꝫ nō est ꝑp māe diuersitatē sic̄ ꝑp p̄mā cām. Ubi aduertēdū, ꝙ hec ɔ̄ ponit̄ nō tm̄ ɔ̄ ponētes solā cām māl̄ē, sꝫ ēt ɔ̄ ponētes cū mā cām efficiētē, volētes tn̄ ꝙ distōni rerꝫ p̄supponat̄ mā ex

q̃ ꝑ in rebus cãet distõ. Arguit̃ at̃ ꝑ ꝯ hãc opinionẽ sic. Ex mã nihil pt̃ ꝑuenire nisi casualr̃, sed distinctio rerũ nõ est a casu ḡ rc̃. ꝓbat̃ maior, qa cuz mã ad multa potẽs sit, q̃ ad vnum determinet̃, hoc vt in paucioribus accidit, h̃ at̃ est qđ casualiter accidit ꝑcipue sublata intẽtione agentis.

Ex mã nihil pt̃ ꝑuenire nisi casualr̃.

Aduertẽ tũ pro hac rõe, cũ dĩ ex mã nihil posse ꝑuenire, nisi casualr̃, q̃ h intelligẽdũ ẽ de eo qđ a mã tan q̃ a p̃ cã proue nit: nõ aũt de eo quod ꝑuenit ex mã ꝑm agentis dispõnẽ. Si enĩ ponat̃ ꝑ cã ipsa mã, ipsa erit cã semota ẽt inten tione agẽtis saltẽ ꝑm modũ intelligẽdi, iõ cuz ipsa sit ad multa indifferens ꝑm se, q̃ vnũ deterͥminatũ ex ipsa ꝑueniat nõ erit nisi vt in paucio ribus e a casu, qa ex nulla agẽtis intẽtiõe ꝑuenit.

† cap. 3?

Forme non sequũt̃ dispõnẽ mãe sicut ꝑmaz cãm. sed magis eꝯ mãe sic dispo nunt̃, vt sint ta les for̃. ḡ nec distinctio spẽꝝ pz ꝯñtia, qa distin ctio reꝝ ꝑm spe ciez est ꝑ foꝛas, ꝓbat̃ añs, qa for̃ est ex inten tione agẽtis, ea at̃ q̃ sunt ex intẽ tione agẽtis nõ sunt ex mã tãq̃ ex ꝑ cã, tũ quia cã agẽs est ꝑoꝛ in cãndo q̃ mã, tũ qa videmus ea que in materiam, vt in ꝑmã causam reducũ tur, vt mõstra eẽ se preter intentionem agentis.

Aduerte ex q̃rto sen. d. 36. q. 1. ꝑ. 2m. q̃ monstra lz sint ꝑter ꝑmã intẽtionẽ nãe agẽtis, nõ tñ sunt ꝯ scðam intẽtione, qñ enim nõ põt nã ad maiorẽ perfectionẽ perducere, perducit ad minorem e ad eam quam potest.

Forme nõ sequuntur dispões mãe sed ecõuerso.

Sz occurrit du̾ circa hoc qđ dr̃, formas nõ seq dispões mãe sed magis eꝯ. Nã ꝑm doctri. s. T. mã signata est prĩ individuationis in reb̃ mãlib̃. ḡ for̃ distinguũt̃, qa recipi unt̃ in diuersis materijs. ḡ formẽ sequunt̃ dispões mãe.

Rñderi põt. Primo q̃. s. T. hoc loco loqt̃ de distõne formali e specifica, q̃ distinguũt̃ ptes eẽntiales vniuersi, non at̃ de distõne mãli. 2o rñderi pt̃, q̃ formẽ qdẽ accipiũt indiuiduationẽ, siue ẽt distõnẽ ex mã signata: e iõ exigũt vt habeãt mãs dispositas e ꝓportionatas, nõ aũt ideo exigit̃ vt sequant̃ dispões mãe tãq̃ ꝑmas cãs distõnis, e vt ordinatũ ad finẽ seqt̃ finis dispõnẽ, imo qa agẽs intẽdit ꝑducere formã limitatã e indiuiduatã disponit mãm, vt sit ꝓpoꝛtionata for̃ talr̃ limitatẽ. Uñ negat̃ ꝑ ꝯñtia. Si inferat̃ de ꝑma cã distõnis formaꝝ, lz sit vera loquẽdo de cã scðaria.

Ex mã. n. nihil determiatũ ꝑuenire põt nisi casualr̃: eo q̃ mã ad mlta potẽs est: ex qb̃ si vnuz tm̃ ꝑueniat: h vt in paucioribus ꝯtingẽs nec̃e est esse: h̃ autẽ est qđ casualiter euenit: e ꝑcipue sublata intẽtiõe agẽtis. † (Ostẽsuz est at̃ q̃ rerũ distinctio nõ ẽ a casu.) Relinqt̃ igĩ q̃ nõ sit pp mãe diuersitatẽ sicut pp ꝑmã causam.

2 Adhuc ea q̃ sũt ex intẽtione agẽtis nõ sũt pp mãm sic ꝑpter ꝑmaz cãm: cã. n. agẽs ꝑoꝛ est in cãndo q̃ mã: q̃ mã non sit actu cã nisi ꝑm q̃ ẽ mota ab agẽte: vñ si aliqs effect̃ ꝯsequit̃ dispõnẽ mãe e itentionẽ agẽtis nõ est ex mã: sic ex pria cã: e pp h videm̃ q̃ ea q̃ reducunt̃ in mã sic in primã cãm sũt ꝑter itẽtionẽ agẽtis: sicͭ monstra e alia pctã nãe: foꝛa aũt ẽ ex intẽtiõe agẽtis. Qđ ex h pz: agens. n. agit sibi silẽ ꝑm formã: e si aliqñ deficiat: h ẽ a casu pp mãm: foꝛe igit̃ nõ sequũt̃ dispõnẽ mãe: sic ꝑmaz cãm: sed magis eꝯ: mãe sic disponunt̃ vt sint tales foꝛe: distõ autẽ reꝝ ꝑm spẽm est ꝑ foꝛas: distõ igit̃ rerũ nõ est ꝑpter materie diuersitatẽ sicut propter primam causam.

3 Amplͥ. distõ reꝝ nõ pt̃ ꝑuenire ex mã nisi in illis q̃ ex mã preexñte fiũt: multa at̃ sũt abinuicẽ distĩcta in reb̃ q̃ nõ pñt ex preexñtẽte mã fieri: sic pz d corpib̃ celestib̃ q̃ nõ hñt ꝯriũ: vt eoꝝ motus ostẽdit: nõ igit̃ pt̃ esse pria cã distinctiõis reꝝ diuersitas mãe.

4 Itẽ q̃cũqz hñtia sui esse cãm distinguũt̃. hñt cãm sue distõnis: vnũqđqz. n. ꝑm h sit ens ꝑz q̃ sit vnũ in se idiuisuz e ab alijs distĩctũ: sz si mã sui diuersitate est cã distõnis reꝝ oz ponere mãs in se eẽ distinctas: ꝯstat at̃ q̃ mã q̃libz hz esse ab alio ꝑ h † (q̃ supra ostẽsum est.) dẽ qđ q̃litercũqz est adeo eẽ: ḡ aliđ ẽ cã distõnis materie: nõ igit̃ ꝑma cã distõnis reꝝ põt esse diuersitas mãe.

5 Adhuc cũ ois itell̃s agat pp bonũ: nõ agit melͥ pp vilius: sz eꝯ: silr̃ est de nã: oẽs aũt res ꝑcedũt adeo ꝑ itell̃m agẽtẽ. † (vt ex supradictis pz:) sũt igit̃ a deo viliora ꝑpter meliora e nõ ecõuerso. foꝛa aũt nobilioꝛ est mã cũ sit ꝑfectio e act̃ ei̊. ḡ nõ ꝑducit tales foꝛas reꝝ pp tales mãs: sed magis tales mãs ꝑduxit vt sint tales foꝛe: nõ igit̃ distõ spẽrũ in reb̃ q̃ est ꝑm foꝛmã est pp mãs: sz magis mãe sunt create diuersẽ vt diuersis foꝛmis cõueniãt.

Per hoc at̃ excludit̃ opinio Anaxago. ponẽtis infinita ꝑncipia mãlia a ꝑncipio qdẽ ꝯmixta in vno ꝯfuso q̃ postmodũ itell̃s sepãdo ꝯstituit: e q̃rũcũqz aliorũ ponẽtiũ diuersa ꝑncipia mãlia ad distõnẽ rerũ causandam.

agẽs. n. est ꝑma cã indiuiduationis, qa intendit ꝑducere formã singularẽ e idiuiduataz, mã at̃ est scðaria cã, in q̃tũ agẽs inten dẽs sua actione producere hãc formã disponit mãz, vt sit cõue niẽs pro tali forma. Cũ at̃ infer tur ḡ for̃ sequũ tur dispositiões mãe, ꝯceditur si sit sensus de ordine q̃ finis seq tur ea q̃ sunt ad finez ꝑm ordinẽ executiõis. Negat̃ at̃ sequella de ordine q̃ ordinatũ ad finez seqt̃ finẽ ꝑm ordinẽ intẽtionis agentis.

† cap. 15.

† cap. 23.

3o. Multa sũt ab inuicẽ distin cta in reb̃ que nõ possunt ex ꝑexistẽti mã fieri. ḡ rc̃. pz ꝯñtia, qa distinctio rerũ nõ põt ex mã ꝑuenire, nisi in illis q̃ ex preexistenti mã fiunt.

4o. Supponit̃ si mã sit cã distinctionis, q̃ oz ponere mãs in se esse distinctas. Tunc sic: aliqd aliđ est cã distinctionis materierũ, qa hñt cãm sui eẽ, q̃ at̃ hñtia sui eẽ cãm distinguũt̃, hñt e cãm sue distõnis. ḡ ꝑma cã distinctionis reꝝ nõ põt esse diuersitas mãe.

† Exclo erro.

Quinto. Oẽs res ꝑcedũt a deo per intm agẽtẽ, igit̃ sunt a deo viliora ꝑpter meliora. ḡ mãs ꝑduxit pp formas e non eꝯ. ḡ distinctio spẽrũ in reb̃ q̃ est ꝑ formas nõ est pp mãm, sed magis mãe sunt create distincte, vt diuersis formis conueniãt, ꝓbat̃ ꝑ ꝯñtia, qa tã int̃ q̃ nã agit vilius pp melius, e nõ eꝯ, cũ agat pp bonũ. 2a ẽt pz, qa forma est nobilior mã.

Per hoc aũt inqt. s. Th. opinio Anaxagorẽ excluditur.

Ubi aduertẽdũ, q̃ lz Anaxagoras posuerit cãm agẽtẽ, voluit tñ vt distinctio priũ mãliũ ꝑexigeret̃ distõni rerum, ita q̃ ꝑma cã distõnis in reb̃ esset distinctio illaꝝ partium mãliũ, quasi agẽs non posset distinctas res producere nisi,

distincte ille ptes nāles periſteret. Qđ ſane eē falſū ex pce/ dētib⁹ rōnib⁹ eſt oñſum. ¶ Sup cap. 41.

Tertia ꝯ eſt. Cā diſtōnis rez nō eſt ꝯrietas agētiū. Circa cui⁹ pbatioñe duo fa cit. s. T. Pri⁹ pbat abſolute ꝯrietatē agētium, nō eſſe cām diſtōnis rez. 2° idē oñdit pticulari/ ter de ꝯtrarieta te boni ⁊ mali. Quātū ad p^m ar guit p ſic. Aut diuerſi agentes ex qbus pcedit rerū diuerſitas ſūt ordinati, aut nō: ſi p^m ꝑ illius ordinis eſt vna cā, cū multa nō vniant niſi per aliqđ vnū. ergo vna erit cā diſti ctiōis, ſi ſcđm. ꝑ diſtō rez erit ca ſualis, qa ꝯcur ſus ipſorum ad agendū erit per accidens.

lū, ſʒ de eo qđ iſti dicūt eē qđdā ens in rez nā, hñs propriā nām ⁊ eſſentiā, ⁊ eē malū ⁊ oium maloꝝ pncipiū.
¶ Scđo. Per ſe malū nō pōt eſſe agēs. ꝑ malū nō pt eſſe pri mū pn^m maloꝝ, pʒ ꝯñia, qa pmū pn^m maloꝝ eſt per ſe ma/ lū, pbaꝛ āt añs. Oē agens inqʒtū hꝫ eſt in actu. ꝑ pfectuʒ. ergo bonū. ꝑ qđ nō eſt bonū non eſt agens. ergo ⁊c.

¶ Qꝫ diſtō rez nō eſt pꝑter ꝯrie tatē primoꝝ agentiū. Cap. 41.

† Ex pmiſſis āt oñdi pt ꝙ cā diſtōnis rez nō eſt diuerſitas aut cō trarietas agentium. ¶ Si. n. diuerſi agētes ex qbus pcedit rez diuerſitas ſūt ordia/ ti adinuicē: opʒ ꝙ hꝫ ordinis ſit aliq̄ cā vna: nā multa nō vniunꝛ niſi p aliqđ vnū: ⁊ ſic illi⁹ ordinis eſt vna cā ⁊ vna diſtō rerum. Si vo diuerſi agētes nō ſint adiui/ cē ordiati: ꝯcurſus eoꝝ ad diuer ſitatē rez pducēdā erit p accñs: diſtō igiꝛ rez erit caſualis. † (cu ius ꝯrium ſupra eſt oſtēſum.)

2 ¶ Itē a diuerſis cāis nō ordina tis nō pcedūt effcūs ordiati niſi forte p accñs: diuerſa āt inquātū hꝫ nō faciūt vnū. Res āt diſticte iueniunꝛ hꝛe ordinē adiuicē nō caſualiꝛ: cū vt in plib⁹ vnū ab alio moueaꝛ. ipoſſe ē igiꝛ qđ diſtō re rū ſic ordinataꝝ ſit pꝑter diuer/ ſitatē agētiū nō ordinatorum.

3 ¶ Amp. q̄cūqʒ hñt cām ſue di/ ſtinctionis: nō pñt eē pma cā di ſtinctiōis rez: ſʒ ſi plura entia ex eq̄ accipiaꝛ: neceē ē ꝙ hēant cāʒ ſue diſtōnis: hñt. n. cāʒ eēndi: cū oia entia ſint ab vno p ente. † (vt ſup oñſuʒ ē.) idē āt ē cā eēndi ali cui ⁊ diſtōnis ei⁹ ab alijs. † (ſicut oñſū ē.) nō pt igiꝛ eē pria cā diſti ctionis rez diuerſitas agētium.

4 ¶ Itē ſi diuerſitas rez pcedat a diuerſitate vel ꝯrietate diuer/ ſoꝝ agētiū: maxie hoc: qđ ⁊ plu res ponūt: d ꝯrietate boni ⁊ ma li: ita ꝙ oia bona pcedāt a bono pncipio: mala a malo: bonū āt ⁊ malū ſūt in oib⁹ gñib⁹: nō āt pōt eē vnū pmū pncipiū oium malo rū: cū. n. ea q̄ ſūt p aliud reducāꝛ ad ea q̄ ſūt p ſe: oportebit princi piū actiuū maloꝝ eē p ſe malū: p ſe āt dicim⁹ tale: qđ p eēntiā ſuā tale ē. ei⁹ igiꝛ eēntia erit mala. Hꝫ āt ē ipoſſe: oē. n. qđ eſt inqʒtū eſt ens neceē ē eē bonū: eē nāqʒ ſuuʒ vnūqđqʒ amat ⁊ ꝯſeruari appe/ tit: ſignū āt ē: qꝛ ꝯ pugnat vnūqđ qʒ ſue corruptiōi. bonū āt eſt qđ oia appetūt: nō pt igiꝛ diſtō in re b⁹ pcedē a duob⁹ ꝯrijs pncipijs q̄ꝝ vnū ſit bonū ⁊ aliud malū.

5 ¶ Adhuc oē agēs agit inqʒtuʒ eſt actu. inquātū vo eſt actu: eſt vnūqđqʒ pfectū. pfectū vo oē in qʒtū hꝫ bonū dicimus: oē igitur agēs inqʒtū huiuſmodi bonum eſt: ſi qd igiꝛ per ſe malū eſt non poterit eē agēs. ſi āt ē maloꝝ pri mū pncipiū: oʒ eē p ſe malū. (vt oñſum eſt.) ipoſſe eſt igiꝛ diſtō/ nē in reb⁹ procedere a duobus principijs bono ⁊ malo.

† Idez de po. ti. q. 3. ar. 16.

† cap. 39. Si diuer ſi agētia nō ordia/ ta ſint cā diſtōnis rerū / illa diſtō erat a caſu.

¶ Aduerte, ꝙ cū dicaꝛ a caſu euenire qđ pꝑter itētionē agētis euenit. erit diſtō caſualis ſi pꝑter itētionē agētiū eueniat, hoc āt erit ſi diuerſi a/ gētes inter ſe or dinē nō hēant, nā vn⁹ agēs itē det ſuū effectuʒ tm̄, qđ āt ali⁹ a/ gēs aliū effectū pducat erit pre ter intētionē h⁹ agētis. ⁊ ſilr di cēduʒ de alio, ⁊ ſic nec ab vno il loꝝ, nec ab ābo bus diſtō reruʒ erit intenta.

† cap. 15. huius.

¶ 2° ⁊ eſt ꝯfirma tio precedētis.

† cap. 40.

Res diſticte iue niūꝛ hꝛe ordinē adiuicē nō caſualiꝛ, cū vt in plib⁹ vnum ab alio moueaꝛ, qa. ſ. caſus i paucioꝛib⁹ accidit, ſʒ ſuple ſꝛ mꝫ/ ta diſticta, q̄ꝝ vnū vt i plib⁹ ab alio moueꝛ, ſic iſta ifeꝛ^a a ce lo. ꝑ eoꝝ diſtō nō ē caſualis. ꝑ nō ē a diuerſis nō ordinatis.
¶ 3°. Si pla agētia ex eq̄ accipiaꝛ, hñt cāʒ eēndi vt ex ſupio rib⁹ pʒ. ꝑ hñt cām ſue diſtinctionis. ꝑ diuerſitas taliū agen tiū, nō pōt eſſe prima cauſa diſtinctionis rerum.
¶ Quātū ad 2^m pbaꝛ p. ꝙ ꝯrietas boni ⁊ mali, nō ſit cā di/ ſtinctiōis rez q̄ñ oia bona pcedāt a bono pn°, ⁊ oia mala a malo. Scđo oñdiꝛ qđ ſit p^m maloꝝ pn^m. Arguiꝛ ꝑ p ſic. Si hoc eēt, oporteret pn^m actiuū maloꝝ eē p ſe, ⁊ p ſuā eēntiā ma lū, qa oē p aliud reduciꝛ ad p ſe, hoc āt eſt ipoſſe. ꝑ ⁊c. pbꝛ falſitas, qa oē qđ eſt inqʒtū eſt ens eſt bonū, qđ ꝯſtat eo ꝙ vnūqđqʒ appetit ꝯſeruare ſuū eē, bo^m āt ē qđ oia appetūt.
¶ Aduerte ꝙ hic loqꝛ. s. T. de malo, non q̄ad pꝛiationē ſo

¶ 3°. Malū iqʒ^m malū eſt nō ens, qa oē ens iqʒtū ens ē bonum. ꝑ mali iqʒtum hꝫ non eſt cā per ſe agēs. ꝑ ⁊c. pbꝛ p^a ꝯñia, quia oē agēs agit iqʒ^m ē in actu, agit āt vnūqđqʒ ſibi ſi mile, ⁊ ſic oʒ vt quod ſit habe/ āt eſſe actu.
¶ 4°. Malū i ef fectu nō pt pue nire. niſi pꝑter in tētionē agentis, cū oē agēs bo/ nū itēdat. ꝑ ma lū nō hꝫ cām p ſe. pʒ ꝯña, quia qđ euenit pꝑter itētionē agētis, nō hꝫ cām p ſe, ſed per accñs.
¶ 5. bonū ⁊ ma lū eadē actione pducunꝛ. ꝑ ⁊c. pbꝛ ꝯña, qa coꝝ rū q̄ eadē actio ne pducūꝛ, non ſunt pn^a ꝯria, cū ꝯrioꝝ agētium ſunt ꝯrie actio/ nes: añs vo pbꝛ, ex⁹, eadeʒ enim actiōe aq̄ corrū piꝛ ⁊ aer gñaꝛ.
¶ Circa iſtā ꝓpō nē. Eadē actiōe aq̄ corrūpitur ⁊ aer gñaꝛ, du^m oc currit, qa actio agētis p motuʒ aut mutationē.

Eadem actiōe aq̄ corrūpit ⁊ aer ge neraꝛ.

nō eſt aliō maliꝛ, ⁊ hʒ eēntiā q̄ʒ ipe mot⁹ ⁊ mutatio, ſʒ corru ptio aq̄ nō eſt idē realiꝛ cū gnōne aeris, cū hēant terminos di ſtinctos. ꝑ nō ē eadē actio q̄ vnū gñaꝛ, ⁊ aliud corrūpitur.
¶ Ad hui⁹ euidētiā ꝯſiderādū ex doctri. s. T. 3i. q. 28. ar. 1. ꝙ cū mot⁹ ſit de affirmato in affirmatū: ⁊ p ꝯñs, ſit idē mo tus quo vnū affirmatiue ſigñatū acqriꝛ, ⁊ aliud abijciꝛ, oʒ vt motui ope mutatiōes adiūgāꝛ, quaꝝ vna ſit gñatio ⁊ alia corruptio, ꝓp hoc poſſum⁹ in hꝫ trāſitu ab vno affirma/ to ad aliud affirmatū ꝯſiderare, aut rōnē mot⁹, aut rōnem mutatiōis. Si ipm motū ꝯſiderem⁹, ſic eſt vn⁹ ⁊ idē mot⁹ q̄ abijciꝛ vnū oppoſitoꝝ, ⁊ q̄ aliud acqriꝛ, motus. n. accipit ſpēm ⁊ vnitatē a termino ad quē, nō āt a termino a q̄. Sʒ ſi ꝯſiderem⁹ ipſaʒ rōnē mutationis, ſic nō eſt vna mutatio. ſʒ ſunt plēs ſe inuicē ꝯñtes, eo ꝙ vna termineꝛ ad eē: alia vo ad nō eſſe: vtraqʒ tñ mutatio ſe hꝫ ad motū p modū ꝯcomi

tamē, ⁊ ab vno motu vtraq3 depēdet. ℭ Ad dubiū3 ḡ dr. ꝙ vna actione ⁊ vno motu corrūpit̄ aq̄, ⁊ gn̄at̄ aer, qa iste mutationes vnū motū, ⁊ vnā actionē ꝯcomitant̄. Cū āt arguit̄, qa actio agētis p motū aut mutationē, nihil est aliud realr̄ q3 mot⁹ ⁊ mutatio, dr̄ ꝙ si vtrūq3 p se ⁊ separatim sumā tur. s. mot⁹ p se, ⁊ mutatio p se, sic actio q̄ agit p motū est ipe mot⁹, ⁊ actio q̄

6 ℭ Amp̄. si oē ens inq̄ztū h3 bonū ē. malū igr̄ iq̄ztū ē malū ē nō ens: nō entis āt inq̄ztū h3 nō est ponē cā3 agētē: cū oē agēs agat inquātū est ens actu. agit āt vnū qd̄q3 sibi sil̄e: mali igit̄ inq̄ztum est h3 nō est ponere cā3 p se agētē: nō est igit̄ fieri reductionem maloꝝ in vna3 p̄mā cām q̄ per se sit causa omnium maloꝝ.

7 ℭ Adhuc qd̄ educit̄ p̄ter intētionē agētis nō h3 cā3 p se: sed p accn̄s: sic cū qs inuenit thesauꝝ fodiēs ad plātādū: s3 malū i effectu aliq̄ nō pōt ꝑuenire nisi p̄ter itētionē agētis: cū oē agēs aliqd̄ bonū intēdat. bonū. n. est qd̄ oīa appetūt: malū igr̄ nō h3 cā3 p se: sed per accn̄s incidit in effectib⁹ cāꝝ: non igr̄ est ponere vnū primum p̄ncipiū omnium maloꝝ.

8 ℭ Itē ꝯrioꝝ agētium sunt ꝯrie actiōes: coꝝ igr̄ q̄ p vnā actionē ꝓducūt̄ nō sūt ponēda p̄ncipia ꝯria. bonū āt ⁊ malū eadē actiōe ꝓducūt̄: eadē. n. actione aq̄ corrūpit̄ ⁊ aer gn̄at̄: nō sūt igit̄ ꝑꝑ d̄ntiā boni ⁊ mali in reb⁹ inuētā ponenda p̄ncipia ꝯtraria.

9 ℭ Amp̄. qd̄ oīo nō ē. nec bonū3 nec malū ē: qd̄ āt ē inq̄ztū est: bonū ē. (vt ondsu3 ē.) o3 igr̄ malū eē aliqd inquātū est nō ens: h āt est ens p̄uatū. malū igit̄ inq̄ztū h3 est ens p̄uatū: ⁊ ip3 malū est ipa p̄uatio. p̄uatio āt nō h3 cām p se agētē: q2 oē agēs agit inq̄ztū h3 formā. ⁊ sic o3 p se effectū agētis esse h̄ns formā: cū agēs agat sibi sil̄e nisi p accn̄s. Relinq̄t̄ igit̄ ꝙ malū nō h3 cām p se agentē. s3 incidit p accn̄s in effectib⁹ cāꝝ p se agētiū: nō ē igit̄ vnū p̄mū ⁊ p

est cū mutatiōe est ipa mutatio, sed si accipiatur mutatio vt ꝯcomitat̄ motū, sic actio est quidē mot⁹, non āt est mutatio q̄ motū cōcomitat̄, ⁊ maxi⁹ illa q̄ terminat̄ ad nō eē termini a q̄, ⁊ tn̄ ad vnā actionē, ⁊ ad vnū motū q̄ est iter ꝯrios termios vtraq3 mutatio que est gn̄atio vnius ⁊ corruptio alteri⁹ ꝯcomitat̄, ⁊ sic verū ē, ꝙ vna actiōe corrūpit̄ aq̄, ⁊ gn̄at̄ aer p ꝯcomitātiam ad motū. Sexto. Malū inq̄z^m^ malū, ē nō ens, s3 nō est oīo nō ens, qa qd̄ oīno nō ē nec est bo^m^ neq3 malū. ḡ est aliqd iq̄ztū ē nō ens. ḡ malū iq̄ztū h3 est ens p̄uatū, qa nō ens qd̄ est aliqd est ens p̄uatū, ⁊ ip3u3 malū est ipa p̄uatio. ḡ nō h3 cām p se agētē. ḡ ⁊c. p3 aīs, qa oē qd̄ est, iq̄ztū est, bonū ē, ⁊ sic si malū inq̄ztu3 h3 eēt ens, ipm inq̄ztu3 malum esset bonum.

Malu3 inq̄ztū ē nō ens ē aliquid.

ℭ Circa istā ꝓpōnē, malū iq̄ztu3 est nō ens, est aliqd, dubitat̄, qa videt̄ iplicatio in adiecto, nam aliqd ꝯuertitur cum ente, vt p3 de ꝟi. q. 21. ḡ ꝯfe

ḡ ꝙ malū inq̄ztū nō ens est aliqd, est ꝯfe, ꝙ inq̄ztū ē nō ens est ens. ℭ Rn̄det̄, ꝙ li, inq̄ztū pōt specificare rōnē formalē qua malū est aliqd, ⁊ sic ꝓpō est falsa, nō eni rō nō entis est causa q̄re malū sit aliqd, vt bn̄ ꝓcedit obiectio, pōt ēt mani

festare genus ad cuius spēm limitat̄. Et sic accipit̄ h loco li, inq̄ztū, sensus. n. est ꝙ malo cōuenit hec spēs non entis q̄ est aliqd. i. qd̄ est ens p̄uatū inq̄ztū ꝯtinet̄ sub nō ente, non āt ꝯuenit sibi esse illud nō ens qd̄ est oīno nō ens, sicut si dicerem⁹ ꝙ hō fm qd̄ cōtinet̄ sub gn̄e aialis determinat sibi spēm hoīs, nō āt spēm equi. ℭ Dr̄ vlteri⁹, ꝙ tale nō ens est aliqd, ⁊ est aliq̄ mō ens, rōne. s. subtracti, quia dicit negationē in subito.

se maloꝝ p̄ncipiū. s3 p̄mū oīum p̄ncipiū ē vnū p̄mū bonū: i cui⁹ effectib⁹ ꝯsequit̄ malū p accn̄s. † ℭ Hinc est ꝙ Isa. 45. dr̄. (Ego dn̄s ⁊ nō ē alter de⁹ formās lucē ⁊ creās tenebras: faciēs pace3 ⁊ creās malū. ego dn̄s faciens oīa hec.) Et Eccli. xj. (Bōa ⁊ mala vita ⁊ mors pauptas ⁊ honestas adeo sūt.) ⁊ eodē. 33. (Cōtra malū bonū ē: ⁊ ꝯ virū iustū ē pctōr. ⁊ sic intuere in oīa opa altissimi. duo ꝯ duo ⁊ vnū ꝯ vnū.) † Dr̄ āt de⁹ facere mala vel creare iquātū creat ea q̄ fm se bona sūt: ⁊ tn̄ alijs sūt nociua: sic lupus q̄z uis in sua spe qd̄dā bonū nāe sit: tn̄ oui est mal⁹: ⁊ silr̄ ignias q̄ iq̄ztū est h3 corruptiu⁹. ⁊ p sile3 modū est cā maloꝝ in hoīb⁹ q̄ pene dicūt̄. Vn̄ dr̄ Amos. 3. † (Si ē malū in ciuitate qd̄ dn̄s nō fecerit.) Et h est qd̄ Greg. dicit. (Etiam mala q̄ nulla sua nā subsistūt creant̄ a dn̄o.) S3 creare mala dr̄: cū res i se bonas creatas nobis male agētib⁹ in flagellū format. † ℭ Per h āt excludit̄ error ponētiū p̄ria p̄ncipia ꝯria. q error p̄ icepit ab Empedocle: posuit. n. duo p̄ria p̄ncipia agentia amicitiā ⁊ litē. q2 amicitiā dixit eē cā3 gn̄ōnis. litē vo corruptiōis ex q̄ dr̄. vt Ari. (dicit in p̄ meth. hec duo bonū ⁊ malū p̄ria principia ꝯria posuisse. ℭ Posuit autē ⁊ Pytagoras duo p̄ma bonu3 ⁊ malū. sed nō per modū p̄ncipiorū agentiū. sed per modū formalium p̄ncipiorū: ponebat. n. hec duo esse gn̄a: sub qb⁹ oīa alia cōprehēderentur. (vt p3 per p̄hm in p̄ metha.) hos aūt antiquissi

Scd̄o loco ꝯcludit. s. Th. ꝙ p̄^m^ oīum maloꝝ p̄ncipiū est vnū p̄mū bonū, in cuius effectib⁹ ꝯsequitur malu3 p accn̄s, cū ondsum sit, ꝙ malū nō pōt primi p̄ncipij rōnē habere. ℭ Probat̄ āt auctori. Isa. 45. Ego dominus, ⁊ nō est ⁊c. Eccli. 11. Bona ⁊ mala ⁊c. ⁊ 33. Cōtra malū ⁊c. Notat āt, ꝙ dicit̄ de⁹ facere mala vl' creare, inq̄ztu3 creat ea que fm se bona sunt, ⁊ tn̄ alijs sūt nociua, vt lupus oui, ⁊ ignis aq̄. sic. n. de⁹ est cā maloꝝ in hominib⁹ q̄ pene dicūt̄, iuxta illud Amos. 3. Si est malū ⁊c. ⁊ Grego. Etia3 Mala. Ex ijs excludit̄ error ponētiu3 p̄ma p̄ria. s. effectiua aut formalia ꝯria, sicut p̄ Empedocles, deinde Pythagoras, postrēo. Heretici qdā vt Marcioniste, Cerdoniani, ac Manichei posuerunt.

† Auc. ex scriptu.

† q^o^ de⁹ facit mala.

† Amos.

† Exclu erro.

ℭ Circa id qd̄ superius est ondsū: qm̄ v3 p̄mū bonū est p̄mū omniū principiū, in cui⁹ effectib⁹ cōsequit̄ malu3 p

accn̄s, dubitat̄, qa qd̄ p accn̄s ꝯsequit̄ effectū alicui⁹ agentis, est p̄ter ei⁹ intētionē, sed nihil est p̄ter intentionē in effectib⁹ dei q est p̄^m^ bonū, cu3 nihil p cōparationē ad ipm fm doctrinam. s. T. sit fortuitū, aut casuale, ergo nihil est per

mox phõx errores q̃ ẽt sũt p po sterioꝛes phõs sufficiẽter exclu‑ si: qdã puersi sensus hoies do‑ ctrine xpiane adiungere psũpse rũt: q̃x pmus fuit †Martiõ a q̃ martioniste sũt dicti: q sub noie xpiano heresiz ꝯdidit. opinatus duo sibi diuersa pncipia quẽ se‑ cuti sunt †cerdoniani. ⁊ post mo dum manichei qui hunc errorẽ maxime diffuderunt.

¶ Q̃ cã distõnis rex nõ ẽ scdox agentium ordo. Cap. 42.

Ex eisdẽ ẽt ondi põt: q rex distõ non cãtur ex ordine scdox agẽtiũ: sicut qdã dicere volue runt. Q̃ de⁹ cũ sit vn⁹ ⁊ simplex facit tm vnũ effectũq est sub̃a p creata: q̃ q̃ simplicitati pme cãe adeq̃ri nõ põt: cũ nõ sit act⁹ pur⁹: sz hẽat aliqd de põa admixtũ: hz aliquã multiplicitatẽ vt ex ea iõ plalitas aliq̃ possit pdire: ⁊ sic sp effectib⁹ a simplicitate cãrũ defi ciẽtib⁹: dũ multiplicant effectus diuersitas cãrũ ꝯstituit. ex qb⁹ vniuersũ ꝯsistit. †¶ Hec igĩ po sitio toti rex diuersitati nõ vnaz cãm assignat. sz singulas cãs de‑ terminatas effectib⁹. totã aũt di‑ uersitatẽ rex ex ꝯcursu oĩuz cã‑ rũ pcedere ponit. ea ãt a casu eẽ dicim⁹: q̃ ex ꝯcursu diuersarum cãrum puenĩũt ⁊ nõ ex aliq̃ vna cã determiata: distõ igĩ rerũ ⁊ ordo vniuersi erit a casu.

2 ¶ Amp. id qd ẽ optimũ in reb⁹ creatis reducit vt in pmã cãz in id qd ẽ optimũ in cãis: oz igĩ ef‑ fect⁹ pportionales eẽ cãis: opti mũ ãt in oĩb⁹ entib⁹ creatis ẽ or do vniuersi. i q̃ bonũ vniuersi cõ sistit: sic ⁊ i reb⁹ hũanis bonũ gẽ tis ẽ diuin⁹ q̃ bonũ vni⁹. oz igĩ ordinẽ vniuersi. sic in ppriã cãm reducere in deũ. †(quẽ sup̃ ostẽ‑ dim⁹ eẽ sũmũ bonũ.) nõ igĩ re‑ rũ distõ in q̃ ordo ꝯsistit vniuer‑ si causat ex causis scdis. sed ma gis ex intẽtione cause prime.

3 ¶ Adhuc absurdũ vr id qd est optimũ i reb⁹ reducẽ. sic in cãm in rex defectũ. optimũ aũt in re b⁹ creatis ẽ distõ ⁊ ordo ipsorũ. †(vt ondsum est.) incõueniẽs igi tur est dicere: q talis distõ ex h̃ causet q secũde cause deficiunt a simplicitate cause prime.

4 ¶ Itẽ in oĩb⁹ cãis agẽtib⁹ ordi natis vbi agit pp finẽ: oz q fines cãrũ scdax sint pp finẽ cãe pme. sic finis militaris ⁊ eq̃stris ⁊ fre‑ nefactiue est pp finẽ ciuilis. pro‑ cessus ãt entiũ a p̃ ente ẽ p actio nẽ ordinatã ad finẽ: cũ sit p intel lectũ. (vt ondsũ ẽ.) itell̃s aũt hois pp finẽ agit. Si igĩ in pductiõe rex sũt aliq̃ cãe scde. oz q fines eax ⁊ actiões sint pp finem cãe pme. q ẽ vltim⁹ finis in reb⁹ cau satis. hic ãt ẽ ordo ptiũ vniuersi ⁊ distõ q ẽ q̃si vltima forã. nõ est igĩ distõ in reb⁹ ⁊ ordo propter actiones scdax cãrũ sz magis a‑ ctiões scdax cãrũ sũt pp ordinẽ

†Martiõ. †cerdoniani ma nichei. †Spo. †cap. 41. †cap. 43.

accẽss in effectib⁹ ei⁹. ¶ Rñdet, q 2ᵒ aliqd põt dici paccẽs in effcũ alic⁹ cãe, aut. s. qa est oĩo p̃ter intẽtionẽ agẽtis, aut qa est p̃ter pmã agẽtis itẽtionẽ, qd p̃ mõ est paccẽs, est for tuitũ aut casuale, ⁊ h̃ mõ nullũ malũ nãe est paccẽs in effe ctib⁹ diuinis. Qd ãt est paccẽs tm̃ 2ᵒ non est fortuitũ ⁊ ca suale si vt in plib⁹ accidat, qa scdaria intẽtiõe est intẽtũ tan q̃ ꝯñs, ad id qd p̃ ⁊ p se intẽdit, ⁊ sic in effectib⁹ diuinis põt eẽ ali qd paccẽs. Pri mo. n. ⁊ p se de⁹ in opib⁹ suis in tendit aliqd bo nũz, sz qa aliq̃ bonũ intẽtũ cõ‑ comitat aliqd malũ nãe alic⁹, scdario ẽt illud malũ itẽdit, in‑ q̃tũ magis vult illd malũ eueni re, q̃ vt vniuer‑ suz eo bono pri uet ad qd tale malũ cõsequit.

¶ Sup cap. 42.

Quar ta ꝯ est. Rex di‑ stinctio nõ cãtur ex ordie scdoxũ agẽtiũ. Et poni tur hec ꝯ ꝯ Aui cẽ. 9 met⁹. volẽ tem, q de⁹ fecit vnã tm̃ sbam, q̃, qa simplicitatẽ p⁹ cãe adequare nõ potuit, sz ali quã in se multi‑ plicitatez hz, iõ ab ea aliq̃ plu‑ ralitas pdire põt, ⁊ sic semp effe‑ ctib⁹ a cãe sim‑ plicitate deficiẽ tib⁹, dũ multipli cant effcũs, di‑ uersitas ẽt cãrũ ꝯstituit. Vñ seq̃ bat, q rerũ di‑ stinctio prouení ret ex ordie agẽ tiũ, q vnũ ma‑ gis a simplicita te p⁹ cãe distabat q̃ aliud, ⁊ fm eox multiplicitatẽ multa pueniebãt. Hãc itaq̃ põnẽ reprobãs. s. Th. arguit p̃ sic. Seq̃ret illa põne facta, q ordo vniuersi ⁊ distõ rex esset a casu. h̃ ãt est falsuz. g̃ ⁊c. pbat ꝯñs, qa distõ hõ nõ prouení ret ob vna cã, sz ex ꝯcursu oium cãrũ, ea aũt q̃ ex ꝯcursu di uersax cãrũ pueniũt, ⁊ nõ ex aliq̃ vna cã deter⁹, a casu dici mus euenire. Fũdamẽtũ h⁹ rõis vide i p⁹ rõe p̃cedẽtis ca⁹.

¶ 2ᵒ. Optimũ in oĩb⁹ entib⁹ creatis est ordo vniuersi, sicut ⁊ in reb⁹ hũanis bonũ gẽtis est diuin⁹ q̃ bonũ vni⁹. g̃ redu‑ cit in id qd est optimũ in cãis. g̃ nõ cãtur ex cãis scdis. s. p̃, pbat p⁹ ꝯñia, qa effectus opz esse pportionales causis.

¶ 3ᵒ. Ordo vniuersi est optimũ in reb⁹. g̃ nõ cãtur ex h̃ q se cunde cãe deficiant a simplicitate pme cãe, pz ꝯña, qa opti mũ nõ debz, sicut in cãm in rerũ defectũ reduci.

¶ 4ᵒ. Ordo ⁊ distõ vniuersi est vltim⁹ finis in reb⁹ causatis, cũ sit q̃si vltima for⁹, intellige de fine intrinseco, nõ ãt extrin seco, qa ille est bonitas diuia. g̃ nõ est pp actio nes scdax cãrũ, sz magis actio‑ nes hõ sũt pp or dinẽ ⁊ distõnez ꝯstituẽdã in re‑ bus, pz ꝯña, qa in oĩb⁹ cãis agẽ tib⁹ ordinatis, vbi agit pp̃ter finẽ, finis scdax cãrũ sunt pp̃ter finẽ cãe pme, fi‑ nis ãt cãe pme est vltim⁹ finis in rebus cãtis.

¶ Sed vr ista rõ ppositũ nõ con cludere. Dicen‑ tes. n. rex distin ctionẽ puenire ab ordine cãrũ agẽtiũ, nõ dicũt q distõ sit pro‑ pter actiões se‑ cũdax cãrũ tã‑ q̃ pp finẽ, sz q est ab actiõibus ipsax tãq̃ a cã efficiẽte suo mõ, rõ ãt ꝯcludit q nõ est distinctio pp actiones tan q̃ pp finẽ, sz ma gis ecõuerso, qd ad ppositũ non esse apte ꝯstat.

¶ Respõdet, q ista rõ pcedit nõ fm ordinẽ eẽn‑ di in re, sed fm ordinẽ eẽndi in intẽtiõe agẽtis, stat. n. q aliqd sit prius altero fm esse reale, ⁊ tñ sit posteri⁹ in intẽtione agen‑ tis, sicut cũ sani tas causat ex medicina, medicina p̃cedit sanitatez in re, in intẽtione aũt posterius est, qa non desideraret medicina, nisi pp̃ter desideriũ sanitatis. Licet g̃ dicerẽt isti p actiones se‑ cundax cãrũ ordinẽ ⁊ distõnẽ rerũ cãri, oportebat tñ eos dicere, ipsa agẽtia p̃ pprias actiones intẽdere. ⁊ distõnẽ p‑ uenire ex ꝯseq̃nti, vt in pma rõne arguebat, ⁊ sic seq̃batur rex distõnẽ puenire; qa ipse actiões cãrũ a suis agẽtib⁹ in tẽdunt p̃ ⁊ p se, ex qb⁹ rex distinctio seq̃bat, aut p̃ter intẽ‑ tionẽ oĩo, aut p̃ter pmã intentionẽ, sicut si dicerem⁹ aliquẽ p̃, ⁊ p se velle medicinã, ⁊ si sanitas medicinã ꝯsequeret, di

reuenias ipsā sanitatē aut nō esse intētā, aut scđario intētā esse ppter ei⁹ cōcomitātiā ad medicinā, ꝛ sic iō sanitas eueniret, qa medicina sumpta eēt, nō āt eēt sumpta medicina vt sanitas eueniret. ℂ Dr̄ ḡ ad dubiū, ꝙ isti sic opinātes dicebāt explicite qđ ē ordinē ꝛ distōnē in reb⁹ p actiōes scđorū agētiū effectiue pduci, ſ3 iplicite ēt dicebāt ipsas actiones eē p̄ itētas, e distōnē rex eē pp actiōes tāꝗ̄ pp finē, ꝛ ꝫ h̄ p cedit rō. s. Th. ℂ 5. Arguit̄ cōtra fundamētū ꝛ rōnem p̄dicte positionis, cū. s. inquunt, ideo nō posse a p̄ma cā plura ꝛ diuersa causari imme^te, qa est simplicissima. Distōnem ꝛ ordinē vniuersi opꝫ esse in intellectu cāe p̄e. ḡ opꝫ ibi eē formas distinctorū. ergo a p̄ma causa poterunt imediate plura causari, probat̄ añs. quia distinctio partiū vniuersi, ꝛ ordo earū est pprius effectus causę prime quasi vltima forma ꝛ optimuꝫ in vniuerso, in agētib⁹ aūt per intellm for^e effectus p̄existit in intellectu agentia, pꝫ aūt p̄ma pñtia, scđa vero pbatur ex hoc supposito, ꝙ ex formis q̄ sunt in intellectu pueniunt res extra animaꝫ in ijs q̄ p int^m aguntur. ℂ Aduertendū, ꝙ ista rō nō supponit qđ hꝫ pbare, cū assummit rerū distinctionē eē pprium effectuꝫ dei, qa nō assummit illud tanꝗ̄ cōcessum, sed tāꝗ̄ pbatū in p̄cedenti rōne. ℂ Attēdendū ēt, ꝙ hęc rō supponit ex formis q̄ sunt in intellectu puenire res ad extra imediate, qa hoc vr̄ esse de rōne agētis p int^m, sicut. n. agēs p nāꝫ pōt imediate pducere sibi simile q̄ꝫtum ad formā nāl'e, ita agēs per intellm sibi simile q̄ꝫtū ad formā preconceptā. ℂ 6. De⁹ est agēs per intellm, ꝛ nō pōt in sua actione deficere. ergo pducit suū effectum per hoc ꝙ ip̄m effectū intelligit ꝛ intēdit. ḡ multa statim pōt creare absq̄ꝫ medio, pbat̄ p̄ma pñtia, qa actio agētis p intellm terminat̄ ad formam quā intelligit nō ad aliā nisi p accñs ꝛ a casu, qđ nō pōt accidere vbi actio deficere nō pōt. 2ª ēt pꝫ, qa qua rōne vnum effectū intelligit, pōt ꝛ multos alios effectus intelligere. ℂ 7. Qđ vnum solū ex vno fiat, nō opꝫ nisi quādo agēs ad vnū effectum determinat̄, sed v̄tus diuina nō determinat̄ ad vnū, vt ex superioribus pꝫ, ꝛ hoc qa est maxime simplex, quāto aūt virt⁹ est magis vnita. s. pfectionaliter tāto est magis infinita. i. magis illimitata, ꝛ indeterminata, ꝛ ad plura se pōt extēdere. ergo ex deo, qa est vnus ꝛ oino simplex nō est necesse, vt vnuꝫ tm̄ proueniat, imo qa est oio simplex, ab eo pōt multitudo prouenire. ℂ 8. Multa ēt entia sunt q̄ pcedere nō pñt in esse, nisi per creationē, vt sunt intelligētię, corpora celestia, ꝛ mā p̄ma, sed sol⁹ de⁹ pt creare. ḡ ꝛc̄. pꝫ maior, qa illa sunt ingenerabilia, cum nō sint cōposita ex mā ꝛ forma cōtrarietati subiecta. Confirmat̄ Geñ. p̄. In p̄ncipio ꝛc̄. Et Job 37. Tu forsitan ꝛc̄. ℂ Excludit̄ aūt ex ijs error Auic. dicentis deū intelligēteꝫ se, pduxisse vnā intelligētiā primā in qua cum sit potētia ꝛ actus, intelligēdo deū pducit intelligētiā secūdā, illa intelligēdo se s̄m qđ ē ꝙ est in actu, pducit aiam cęli, s̄m v̄o ꝙ est in po^a producit subam orbis p̄mi, ꝛ sic deinceps procedendo. Excludit̄ etiā error antiquorum hereticorum dicentium, deum nō creasse mundum, sed angelos, cuius erroris dicit̄ p̄mo fuisse Simon magus inuentor.

ꝛ distinctionē in reb⁹ ꝯstituēdā.

5 ℂ Adhuc si distō ptiū vniuersi ꝛ ordo earū est ppri⁹ effcūs cāe p̄me q̄si vltima forā ꝛ optimū in vniuerso. oꝫ rerū distōnē ꝛ ordinē eē in intellectu cāe prime. In rebus. n. q̄ p intellm agunt̄ forā q̄ in reb⁹ factis pducit̄: puenit a forā sili q̄ est in intellu. sicut domus q̄ est in mā a domo q̄ est in intellu: forma aūt distōnis ꝛ ordinis nō pōt eē in intellu agēte nisi sint ibi forē distinctoꝝ ꝛ ordinatoꝝ. sūt igit̄ in intellu diuino forē distinctaꝝ rex diuersarū ꝛ ordinatoꝝ. nec h̄ simplicitati ei⁹ repugnat. †(vt supra ostensum ē.) si igit̄ ex formis q̄ sunt in intellu pueniant res extra aiam in his q̄ per intellm agunt̄. poterūt a prima cā imediate causari plura ꝛ diuersa nō obstāte diuina simplicitate: ppter quaꝫ quidā in p̄dictam pōnē inciderunt.

6 ℂ Itē actio agētis p itellm terminat̄ ad formā quā itelligit nō ad aliā nisi p accñs ꝛ a casu. de⁹ aūt agēs est p intellm. †(vt ostē suꝫ ē.) nō pōt igit̄ ei⁹ actio eē casualis. cū nō possit in sua actiōe deficere: oꝫ igr̄ ꝙ producat effectū suū ex hoc ꝙ ip̄m effectū intelligit ꝛ intēdit. ſ3 p quam rōnē itelligit vnū effectū. pt ꝛ multos effect⁹ alios a se itelligere. pt igr̄ multa cāre statim absq̄ꝫ medio.

7 ℂ Amp̄. †(sicut sup̄ ostsum ē.) v̄t⁹ diuina nō limitat̄ ad vnū effectū. ꝛ hoc ex ei⁹ simplicitate puenit. q2 q̄ꝫto aliq̄ v̄tus est magis vnita: tāto ē magis infinita: ꝛ ad plura se pōt extēdere. ꝙ āt ex vno nō fiat nisi vnum. nō opꝫ nisi q̄n agēs ad vnū effectū determinatur. nō oꝫ igit̄ dicere ꝙ q2 deus est vnus ꝛ oino simplex: ex ipso multitudo puenire nō possit nisi mediantibus aliqbus ab eius simplicitate deficientibus.

8 ℂ Pre. †(ostsuꝫ ē sup̄.) ꝙ solus de⁹ pōt creare. multa āt sūt rerū q̄ nō possūt pcedere in eē nisi p creationē: sicut oia q̄ nō sunt cōposita ex mā ꝛ forā ꝯrietati subiecta: h⁹. n. ingñabilia oꝫ eē. cum ois gñatio sit ex ꝯrio ꝛ ex mā. talia autē sunt oēs intellectuales subē ꝛ oia corpora celestia. ꝛ ēt ipsa mā prima: opꝫ igit̄ ponere oia h⁹ imediate adeo sumpsisse sui esse p̄ncipiuꝫ. ℂ Hinc est qđ dr̄ Geñ. p̄mo. †(In p̄n. c. de. c. ꝛ ter.) Et Job. 37. (Tu forsitan fabricat⁹ es celos q solidissimi q̄si ere fundati sunt.) Excludit̄ aūt ex p̄dictis opinio Auicē. q dicit ꝙ de⁹ itelligēs se pduxit vnā intelligētiā p̄mā. in qua iā est pōa ꝛ act⁹: q̄ inquātū itelligit deū: pducit itelligētiā scđam: inquātū vero itelligit se s̄m ꝙ est in actu producit animaꝫ orbis: inquantum v̄o intelligit se s̄m ꝙ est in potētia. pducit substantiā orbis primi. ꝛ inde procedēs diuersitatē rerū instituit per causas secundas. ℂ Excludit̄ ēt opinio quorundam antiquoꝝ hereticorum. qui dicebant deū nō creasse mundū: sed angelos: cuius erroris dicitur primo fuisse Simō magus inuentor.

Marginal notes: 13. ca. 23. — †lib⁹ p̄n⁹ cap. 52. ꝛ duob⁹ seq̄ntib⁹. — †cap. 23. — †cap. 22. — †ca. 20. ca. 22. — †Auc in scripto. Exclusio erro. Auicē. li. 9. metap. — Simon magus.

¶Super capitulum. 43.

Quinta ɔ̃ē. Falsa ē opio dicētiū deū oīuz visibiliū creasse māz, ſʒ p aliquez āgelū p dīsas forās fuisse distictā. Prob'. Corpora celestia nō pn̄t ex mā fieri, cū nō sit in eis ɔ̃rietas. ğ nō pt āgel' ex mā a deo creata ipa corpa forasse.

¶Q̄ʒ distīctō rez non est p angelū inducentē in māam diuersas formas. Cap. 43.

Sunt āt qdā moderni heretici q dicūt deum oīuz visibilium creasse māz. ſʒ p aliquē angelū p dīsas forās fuisse distictā. ¶Cui' opinionis falsitas māifeste appet. nō n. celestia corpa i qb' nulla ɔ̃rietas inenit. ex aliq̄ mā pn̄t eē formata. oē eni qd̄ fit ex mā pexn̄te oz ex ɔ̃rio fieri: ipoīe est igr̄ q̄ ex aliq̄ mā p̄us adeo creata: āgelus aliqs celestia corpa formauerit.

2 ¶Amp̄. celestia corpa aut i nulla mā ɔueniūt cū corpib' iferiorib'. aut si ɔueniūt i aliq̄ mā nisi i pria. nō. n. celū ē ex eltis ɔpositū nec nāe eltaris: qd̄ ei' motus ostdit a motib' oīuz eltoꝝ diuersus. mā āt pria si pt pfuisse p seipsaz añ oia corpa forata: cū ñ sit nisi pō tm̄. Oē. n. eē in actu ē ab aliq̄ forā: ipoīe ē igr̄ qd̄ ex mā p̄us creata adeo: aliquis angelus oia visibilia corpora formauerit.

3 ¶Adhuc oē q̄ fit ad h̄ fit vt sit. ē. n. fieri via in eē. sic igr̄ vnicuiqʒ creato cōuēit fieri. sic sibi ɔuenit eē: eē āt nō ɔuenit forme tm̄ nec māe tm̄: ſʒ ɔposito: mā. n. nō ē nisi in pō: forā vō est q̄ aliqd est: est n. act': vnde restat q̄ ɔpositū ꝓprie fit: eius igit̄ solius est ꝓprie fieri: nō māe p̄ter formā: non est igit̄ aliud agens creās māam solū: ⁊ aliud inducens formā.

4 ¶Itē pria iductio foraꝝ in mā nō pt esse ab aliq̄ agēte p motuz tm̄: oīs. n. mot' ad formā ē ex forma determinata in formā determinatā: ⁊ sic qꝛ mā nō pt eē absqʒ oi forā: psupponit̄ aliq̄ forma in mā: ſʒ oē agēs ad formā solaz māle: oz q̄ sit agēs p motū: cū. n. forme māles nō sint p se subsistētes: sed eaꝝ esse sit in eē māe: nō pn̄t ꝓduci in esse nisi vel p creatione tot' cōpositi vel p trāsmutationē māe ad talē vel talē formaz: ipoīe est igit̄: q̄ p̄ma inductio formarū in mā sit ab aliquo creante formā tantū: sed ab eo q est creator totius compositi.

5 ¶Adhuc. mot' ad formā ē posterior nālr motu ſm locū: cū sit actus magis ipfecti. †(vt probat ph̄s) posteriora āt i entib' nāli ordine cānt̄ a p̄orib'. mot' igr̄ ad formā cātur a motu ſm locū: primus āt mot' ſm locū ē mot' celestis: mot' igr̄ oīs ad forā fit mediāte motu celesti: ea igr̄ q̄ ñ pn̄t fieri mediāte motu celesti ñ pn̄t fieri ab aliq̄ agēte: q nō pt agere nisi p motū: qlē oz eē agētē q nō pt nisi inducere formam in mā. (vt ostsum est.) per motū āt celestē nō pn̄t ꝓduci multe forē sensibiles nisi mediātib' determinatis p̄ncipijs suppositis: sic aialia qdā nō fiunt nisi ex semine. pria igit̄ institutio harū formarū ad q̄ꝝ ꝓductionē nō sufficit motus celestis sine pexn̄tia siliuz formaruz in spē: oz q̄ sit a solo creāte.

6 ¶Itē sic̄ dr̄ in. 3. physic. idē est mot' localis ptis ⁊ tot'. vt totius terre ⁊ vnius glebe: ita mutatio gn̄ōnis est eadē tot' ⁊ ptis: ptes āt hoꝝ gn̄abiliū ⁊ corruptibiliū gn̄ant̄ acqrētes formas in actu a formis q̄ sūt in mā nō āt a formis ex̄ māz exn̄tib': cū oporteat gn̄ans eē sile gn̄ato. (vt pro

¶2°. Corpa celestia nō ɔueniūt in aliq̄ mā cum corpib' inferioribus, nisi forte in mā p', ſʒ mā p' nō potuit preuisse p seipsam añ oia corpa formata, cuz sit pura po', ⁊ oē esse in actu sit ex aliq̄ for'. ğ non potuit angelus ex mā a deo creata oia visibilia corpa formasse.

¶3°. Fieri ꝓprie ɔuenit ɔposito tm̄, nō āt forme p se aut māe per se, sicut nec eē. ğ nō est aliud agēs creās māz solā, ⁊ aliud iducēs formam.

¶4°. Prima iductio formarū in mā nō pt esse ab agēte p motum tm̄. ğ nō pt esse ab agente, aut creante solā formā, ꝓbat̄ añs, qa oīs mot' ad formā est ex forma determiata in formā determinatam, ⁊ sic motui oz psupponere aliquaz formā in mā, ꝓbat̄ q̄ɔ ɔn̄ia, qa cū for' māles nō sint p se subsistētes, ſʒ eaꝝ eē sit i esse, māe nō possunt in esse ꝓduci, nisi aut p creationē ɔpositi, aut p trāsmutatione māe ad formam.

¶5. Motus ad formā causat̄ a motu ſm locū. ğ a motu celi. ğ q̄ nō pn̄t fieri mediāte motu celi, nō pn̄t fieri ab agēte p motū tm̄, sed per motū celi nō pn̄t fieri multe forme sensibiles, nisi mediantib' determinatis p̄ncipijs, sicut q̄dā aialia nō fiunt sine semine. ğ illaꝝ formaꝝ p' institutio nō pt fieri ab agēte per motū tm̄, sed tale est agēs q nō pōt inducere, nisi formā in mā. ğ ⁊c̄. Añs ꝓbat̄, qa motus ad formā est nālr posterior motu locali, cū sit actus magis ipfecti, p' āt ɔn̄ia pʒ, qa primus motus ſm locum est motus celi.

¶Aduertēdū, q̄ motus duo respicit, s. terminū ⁊ subiectū, si cōparent̄ motus vt habēt ordinē ad terminū, sic motus localis non est perfectior, imo est imperfectior motu ad formā, terminus. n. motus localis est, vbi quod imperfectius est qualitate ⁊ for' substantiali. Si autē cōparent̄ ſm ordinē ad subiectū, sic mot' localis est pfectior, qa subm ei' est magis perfectū, vtpote magis in actu, ⁊ in po' tm̄ ad vbi. ⁊ qa terminus ad quē est intrinsecus motui tāqʒ idē ipsi existēs, subm āt est ipsi extrinsecū, ideo dici pōt q̄ motus localis extrinsece qdē est perfectior motu ad formā. s. rōe subi. ⁊ sic intellexit. s. T. hoc loco, vt pʒ ex rōne quā adducit, intrinsece āt. i. rōne termini ē ecōtrario, qa mot' ad formā est pfectior motu secundū locuz, ⁊ prior ſm nām.

¶6°. Partes horū gn̄abiliuz ⁊ corruptibilium acqrūt p gn̄ōnē formas in actu a formis q̄ sunt in mā, nō a formis extra māam existētib', cū oporteat generās. s. proximū ⁊ imediatū esse simile gn̄ato ex 7° metaphy. ergo ⁊ totalis acquisitio formarum in mā, nō pōt fieri per motū ab aliqua substātia separata, nisi mediante agēte corporeo, vel creāte q sine motu agit. probatur cōsequētia, quia ex 3° physico. idē est motus localis, ⁊ mutatio generationis eadem totius ⁊ partis.

Mōo motus loca. l. e sic alii motib' pfectior.

† 8 phys. tex cō. 57.

bat phs in.7.metha.) neqȝ igit̄ totalis acq̄sitio formaꝝ in mā̄ pt fieri p motū ab aliq̄ sub̄a separata cuiusmodi est angel⁹: sȝ vel oȝ q̄ h̄ fiat mediante agēte corpeo vel creante q agit sine motu.

7 ℭ Adhuc sic eē ē ꝑmū i effectib⁹: ita rn̄det p̄ie cāe: vt ꝑpri⁹ effect⁹: eē āt ē p formā. ⁊ nō p materiā. prima igit̄ cālitas formaꝝ maxie est ꝑme cāe attribuenda.

8 ℭ Amp̄. cū oē agēs agat sibi simile: ab illo acq̄rit effcūs formā cui p formā acq̄sitā sīlat̄. sic domus i mā̄ ab arte q̄ ē spēs dom⁹ in aīa: sȝ oia sīlant̄ deo. q ē actus pur⁹ iquātū hȝ foīas p q̄s sūt in actu. ⁊ iquātū foīas appetūt. diuinā sīlitudinē appetere dr̄. ab surdū igr̄ ē dicē q̄ reꝝ formatio ad aliū ꝑtineat q̄ȝ ad creatorē oium deū. ℭ Et ide ē q̄ ad excludēdū istū errorē Gen. ꝑ. (Moyses postq̄ȝ dixerat: deū i ꝑncipio celū ⁊ terram creasse.) subdidit q̄uo oia i ꝑꝑas spēs formādo distinxerat. ⁊ apl's dicit Col. ꝑ (q̄ in ipo cōdita sunt oia vniuersa: siue q̄ in celis sūt: siue q̄ in terris: siue visibilia: siue inuisibilia.

ℭ Q̄ reꝝ distō n̄ ꝑcessit ex meritoꝝ vl' ōmeritoꝝ dr̄sitate. c. 44.

Hunc superest ondere q̄ reꝝ distō nō ꝑcessit ex diuersis motib⁹ liberi arbitrij rōnaliū creaturaꝝ. †(vt posuit Origenes i lib. piarchon.) volēs. n. resistere āntiquoꝝ hr̄ticoꝝ obiomb⁹ ⁊ errorib⁹. q ondere nitebāt̄ dr̄sam nāȝ boni ⁊ mali esse in reb⁹ ex ɔ̄rijs actorib⁹ pp mltā distātiā iuētā. tā i reb⁹ nālib⁹ q̄ȝ i reb⁹ hūanis: quā nulla merita ꝑcessisse videntur. s. q̄ corpa q̄dā sūt lucida: q̄dā obscura: qdā hoies ex barbaris: qdā ex xpianis nascūt̄ coact⁹ ē ponē oēȝ dr̄sitatē in reb⁹ iuētā ex dr̄sitate meritoꝝ ꝫm dei iustiā ꝑcessisse. Dicit. n. q̄ deus ex sola sua bōitate ꝑ oēs creaturas eq̄les ꝑduxit ⁊ oēs spūales ⁊ rōnales q̄ p libeꝝ arbitriū dr̄simode sūt mote: q̄dā adherētes deo plus vl' min⁹: q̄dā ab eo recedētes magis vl' min⁹. ⁊ ꝫm h̄ dr̄si grad⁹ i substātijs spūalib⁹ ex diuia iusticia sūt subsecuti. vt qdā eēnt āgeli ꝫ dr̄sos ordies: qdā aīe hūane ēt ꝫ dr̄sos stat⁹: qdā ēt demones i statib⁹ dr̄sis: ⁊ pp dr̄sitatē rōnaliū creaturaꝝ dicebat dr̄sitatē corpaliū creaturarū deū istituisse: vt nobiliorib⁹ corporib⁹ nobiliores spūales s̄be adiungerēt̄ vt dr̄simode corpalis creatura spūaliū subarū dr̄sitati q̄busȝ modis alijs deseruiret. †ℭ Hec āt opio eē falsa manifeste ɔuincit̄. q̄ȝto. n. aliqd ē meli⁹ i effectib⁹. tāto ē ꝑus i itētiōe agētis. optimū āt i reb⁹ creatis ē pfectio vniuersi: q̄ cōsistit i ordie distictaꝝ reꝝ. in oib⁹. n. pfectio toti⁹ ꝑeminet pfectiōi singlariuȝ ptiū. igr̄ dr̄sitas reꝝ ꝑuenit non ex diuersitate meritoꝝ: sȝ ex ꝑncipali intētione ꝑmi agentis.

2 ℭ Adhuc si oēs creature rōnales a ꝑncipio fuerūt eq̄les create: oȝ dicere q̄ vna eaꝝ i sua opatiōe ab alia nō depēdet. Q̄ð āut ꝑuenit ex ɔcursu diuersaꝝ causaꝝ: q̄rū vna ab alia nō depēdet ē casuale. igit̄ ꝫ ꝑdictā pōnē talis distō ⁊ ordo reꝝ ē casualis qð

ℭ 7ᵒ. Esse ē ꝑpri⁹ effcūs p'cāe. g̃ ⁊ p'cālitas foīaꝝ, q̄ eē ē p ℭ 8ᵒ. Oia assilant̄ deo inq̄ȝtū hn̄t foīas p q̄s sūt in (formā. actu, ⁊ inq̄ȝ foīas appetūt diuā sīlitudinē appetere dr̄r. g̃ ⁊c. ps ɔ̄sila, q̄ ab illo acq̄rit effcūs for', cui p for' assilat̄. ℭ Aduerte q̄ p hāc rōnē nō ꝑbat̄, q̄ ab angelo nullo⁹ ipriman̄t for'in mā̄ȝ, sȝ q̄ ēt a deo iprimāt̄, ⁊ nō solū ab angelo, ⁊ sic āgel⁹ nō erit p'cā itroductionis foīaꝝ in mā̄, cui⁹ opp'dicebat opio que hic impugnat̄. Cōfirmat̄ gen. ꝑ. vbi Moyses postq̄ȝ dixerat deū in p'n⁹ creasse ⁊c. subdit q̄mō oio in ꝑꝑas spēs distinxit. Item Col. ꝑ. In ipso cōdita sunt omnia.

ℭ Sup cap. 44.

Sexta ȝ est. Reꝝ distinctio nō ꝑcessit ex dr̄sis motib⁹ liberi arbitrij rōnaliū creaturaꝝ. Circa āt hāc ɔ̄nē tria facit. s. Th. Prio n. Origenis opinionē ponit. 2ᵒ eā improbat. 3ᵒ vn̄ fuerit deceptus ondit. Quātū ad p'ingt, q̄ Origenes i lib⁹ periarchon Volēs resistere āntiquoꝝ hereticorū obiomb⁹. ⁊ errorib⁹ ponentiū dr̄saȝ nāȝ boni ⁊ mali eē i reb⁹ ex ɔ̄rijs actorib⁹, pp mltā distātiā tā in reb⁹ nālib⁹, q̄ȝ in reb⁹ hūanis inuētam quaȝ nulla merita ꝑcessisse videt̄ dū. s. aliq̄ corpa lucida st. aliq̄ vero obscura. hoīuȝ v̄o, q̄dā ex barbaris. s. ifidelib⁹ q̄dā v̄o ex chr̄ianis nascūt̄, coactus est. s. pp rōnes ab illis hereticis iductas ponere oēȝ diuersitatē in reb⁹ inuentā ex dr̄sitate meritoꝝ ꝫm dei iusticiā ꝑcessisse. Cōsistit āt Origenis opio in q̄tuor pūctis. Prim⁹ ē, q̄ oēs creature sūt p a deo eq̄les ꝑducte, ⁊ oēs rōnales ⁊

† Auc. scriptu.

† V'orige nis.

spūales. Scðs ē, q̄ ex ijs q̄dā p libeꝝ arbitriuȝ adheserūt deo plus vl' min⁹, q̄dā v̄o ab ipo plus, aut min⁹ recesserūt. Terti⁹ ē, q̄ ex h̄ diua iusticia sic exigēte, diuersi grad⁹ i ipsis sūt subsecuti, vt. s. q̄dā eēnt āgeli ꝫm dr̄sos ordies, q̄dā aīe hūane ꝫ diuersos stat⁹, q̄dā āt eēnt demones. Quart⁹ est, q̄ pp hāc dr̄sitatē, corpaliū creaturaꝝ de⁹ dr̄sitatē instituit. ℭ Quātū ad scðm. Cōtra hāc opinionē q̄ ponit ob meritorū dr̄sitatē eē a deo reꝝ distōnē istitutā arg', ⁊ p sic. Optimū in reb⁹ creatis ē pfectio vniuersi q̄ ɔsistit in ordine distinctaꝝ rerū. g̃ dr̄sitas rerū ꝑuenit, nō ex meritoꝝ diuersitate. sȝ ex p'n' intētiōe p' agentis, ꝑbat̄ ɔ̄ña, q̄ quāto aliqd est meli⁹ in effectibus, tāto est prius in intētione agentis. ℭ Aduerte, q̄ ista pōne data seq̄bat̄, q̄ rerū distō eēt intenta pp merita pmianda. ⁊ puniēda demerita, nō āt eēt p a deo intenta, ⁊ ȝ h̄ ista rō procedit. ℭ 2ᵒ. Seq̄ret̄, q̄ ordo ⁊ distō rerū eēt casualis, ꝑbat̄ seq̄la, q̄ qð ꝑuenit ex cōcursu duaꝝ causaꝝ, q̄rū vna ab alia nō depēdet est casuale. Si āt oēs creature rōnales a p'n' fuerūt eq̄les, oȝ dicet̄, q̄ vna ab alia in sua operatione non dependet. g̃ ⁊c. ℭ Circa ista pōnē ēt superi⁹ adducta. Qð ꝑuenit ex ɔcursu duaꝝ causaruȝ q̄rū vna ab alia nō dependet est casuale, dubitatur, q̄ duo hoies possent intēdere aliqd vnū, puta domuȝ vnusq̄sq̄ ex opere suo absq̄ hoc, q̄ actio vnius dependeat ex alio. g̃ nō oē qð ab hꝫ causis depēdet est casuale. ℭ Rn̄det̄, q̄ ipole est vt due causē q̄ꝝ q̄libȝ sit per se sufficiēs intē

† ȝ dictaȝ opi.

Qð ɔcursu duaꝝ cāꝝ non ordinataꝝ ꝑuenit ē casuale.

est ipossibile. (vt supra ostensum est.)

3 ¶ Amplius. quod est alicui naturale non acquiritur ab eo per voluntatem: motus enim voluntatis siue liberi arbitrii presupponit existentiam volentis: ad quam eius naturalia exiguntur. si igitur per motum liberi arbitrii acquisitus est diuersus gradus rationalium creaturarum. nulli creature rationali erit suus gradus naturalis. sed accidentalis. hoc autem est impossibile. cum enim differentia specifica sit vnicuique naturalis. sequitur quod omnes substantie rationales create sint vnius speciei. scilicet angeli: demones. et anime humane. et anime celestium corporum quas Origenes animata ponebat. et hoc est falsum. diuersitas actionum naturalium declarat. non enim est idem modus quo naturaliter intelligit intellectus humanus. qui sensu et fantasia indiget. et intellectus angelicus. et anima solis: nisi forte fingamus angelos et celestia corpora habere carnes et ossa et alias huiusmodi partes ad hoc quod possint organa sensuum habere. quod est absurdum. Relinquitur igitur quod diuersitas substantiarum intellectualium non consequitur diuersitatem meritorum. que sunt secundum motus liberi arbitrii.

4 ¶ Adhuc si ea que sunt naturalia non acquiruntur per motum liberi arbitrii. anima autem rationalem tali corpori vniri acquiritur ei propter precedens meritum vel demeritum secundum motum liberi arbitrii: sequitur quod coniunctio huius anime ad hoc corpus non sit naturalis. ergo nec compositum est naturale. homo autem et sol secundum Originem et astra sunt composita ex substantiis rationalibus et corporibus talibus: ergo omnia hec que sunt nobilissima inter corporeas substantias sunt innaturalia.

5 ¶ Item si huic substantie rationali non conuenit inquantum est talis substantia huic corpori vniri: sed magis inquantum est sic merita: huic corpori vniri non est ei per se: sed per accidens. ex his autem que per accidens vniuntur. non resultat aliqua species: quia non fit ex eis vnum per se. non enim est aliqua species homo albus vel homo vestitus. Relinquitur igitur quod homo non sit aliqua species: nec sol: nec luna: nec aliquid huiusmodi.

6 ¶ Amplius. ea que ad merita consequuntur. possunt in melius vel in peius mutari: merita autem et demerita possunt augeri vel minui. et precipue secundum Originem: qui dicebat liberum arbitrium cuiuslibet creature semper esse in vtramque partem flexibile: si igitur anima rationalis hoc corpus consecuta est propter precedens meritum vel demeritum: sequitur quod possit iterum coniungi alteri corpori et non solum quod anima humana assumat aliud corpus humanum. sed etiam quod assumat quandoque corpus sydereum: quod est secundum Pythagoricas fabulas qualibet animas quolibet corpus ingredi. hoc autem et secundum philosophiam apparet esse erroneum: secundum quam determinatis formis et motoribus assignantur determinate materie et determinata mobilia: et secundum fidem hereticum: que animas in resurrectione idem corpus resumere predicat: quod deponit.

7 ¶ Preterea. cum multitudo sine diuersitate esse non possit. si fuerunt a principio creature rationales in quadam multitudine constitute. oportuit in eis aliquam diuersitatem fuisse: aliquid ergo habuit vna earum: quod non habuit altera: et si hoc ex diuersitate meriti non precedat: pari ratione nec fuit necesse: vt gradus diuersitas ex meritorum diuersitate prouenire.

8 ¶ Item omnis distinctio aut est secundum diuisionem quantitatis que in solis corporibus est. vnde in substantiis per se creatis secundum Originem esse non potuit. aut secundum diuisionem formalem que sine gradus diuersitate esse non potest. cum talis diuisio reducatur ad priuationem et formam. et sic oportet quod altera formarum condiuisarum sit melior

·dant vnum effectum communem, nisi aut moueantur ab vno 3°, aut vna ab alia moueatur, quia cum effectus sit communis huic cause et alii, non potest prouenire ab hac causa, per id quod est sibi proprium: sed per id quod est commune sibi et alii cause, et per consequens oportet quod aut ab vna communi causa intendente illum communem effectum moueantur, tanquam ab illa habentia id commune per quod agunt, aut quod vna aliam ad effectum intentum moueat: ideo si ex concursu duarum causarum, quarum vna ab alia non dependet, supple nec vtraque ab alia communi causa aliquis effectus proueniat, oportet talem effectum casualem esse, quia non potest ab illis communis effectus intendi in quantum distinguuntur. causa enim proprie, vt sic proprius est finis: non autem communis, vnde negatur assumptum sumendo cum glosa addita. scilicet aut vtraque ab vna communi causa dependeat.

¶ 3°. Si per motum liberi arbitrii acquisitus est diuersus gradus rationalibus creaturis, nulli creature erit suus gradus naturalis, sed accidentalis, sed hoc est falsum. ergo ⁊c. probatur sequela, quia quod est alicui naturale non acquiritur ab eo per voluntatem cum motus voluntatis presupponat existentiam volentis, falsitas etiam consequentis probatur, quia sequeretur hoc dato, quod omnes substantie rationales create essent vnius speciei, quia cum non distinguantur per se, nisi per gradus accidentales, ex illis gradibus non poterunt specifice distingui, eo quod differentia specifica naturalis vnicuique sit, hoc autem esse falsum diuersus modus naturalis intelligendi demonstrat. ergo ⁊c.

¶ 4°. Sequeretur vnionem huius anime ad hoc corpus non esse naturalem, vtpote ex motu liberi arbitrii acquisitam. ergo nec compositum naturale erit. ergo nobilissima in quibus, vt homo, sol, et alia astra inanimalia erunt, quod absurdissimum est.

¶ 5° et est confirmatio precedentis rationis. Sequitur quod homo sol et luna, et alia huiusmodi non sint alique species, quia vnio huius substantie ad hoc corpus, tanquam ex merito dependens erit accidentalis, ex iis autem que per accidens vniuntur non resultat aliqua species.

¶ 6°. Sequitur quod anima rationalis que consecuta est hoc corpus, possit iterum coniungi alii corpori, etiam sydereo, quia merita et demerita possunt augeri, et minui precipue secundum Originem, et sic que ad merita consequuntur possunt in melius et in peius mutari, hoc autem et secundum philosophiam est falsum secundum quam determinatis formis assignantur determinate materie, et secundum fidem est hereticum que animam idem corpus quod deposuit in resurrectione reassumere. ergo ⁊c.

¶ 7°. In ipsis substantiis rationalibus ante merita fuit distinctio a principio, ita quod aliquid habuit vna quod non habuit alia, alioquin non fuissent multe. ergo pari ratione non fuit necesse, vt graduum diuersitas ex demeritorum diuersitate proueniret.

¶ 8°. Tales substantie a principio fuerunt secundum diuisionem formalem. non autem secundum distinctionem materialem distincte, cum diuisio secundum quantitatem in solis corporibus sit. ergo fuerunt distincte secundum graduum diuersitatem, quia diuisio formalis reducitur ad priuationem et formam, et sic oportet vnam formarum esse meliorem et alteram viliorem, vt patet ex philosopho dicente 8° metaphy. quod species rerum sunt, sicut numeri quorum vnitas alteri addita, aut minuit. ergo ⁊c.

Diuisio sõialis reducit ad p̃uationẽ & formã.

¶ Aduertẽ᷑ p̃, ꝙ diuisio for̃al' q̃ fit ꝑ dr̃ias nõ ita reducit' ad p̃uationẽ & formã q̃si vna dr̃ia, aut for̃ sit priuatio, & altera sit for̃, h̃.n.ẽ ipo'e, cũ p̃uatio sit nõ ens cui nõ p̃t ↄuenire, vt n̄aim aliquã ↄstituat, sed h̃ dr̃, q̃a semꝑ vna dr̃ia se h̃ȝ sicut iperfecta in ↄꝑatione ad aliã, vt pȝ discurrẽti ꝑ oĩuȝ generꝝ differentias, iperfectũ ãt vt sic hȝ silitudinẽ cũ priuatione.

Spẽs rerũ sũt sic numeri. † 8° meta. tex. cõ. 10.

¶ Circa istã ppõnẽ adductaȝ ex pho 8° met° tex. 10. Spẽs rerꝝ sũt sic nũi q̃ꝝ vnus alteri addit, aut minuit: aduertẽdum, ꝙ duplicẽ sensuȝ hr̃e põt. Un⁹ sensus ẽ, ꝙ sic nũs posterior cõphẽdit i se oẽs priores & vnitatem addit, ita oĩs spẽs pfectior icludat formalr̃ in se oẽs dr̃ias cuiuscunq; spẽi iperfectioris, & dr̃iam ad illas addat, & hic sensus nõ ẽ itẽt⁹ ab Ari. cũ falsus sit & impossi. si vlr̃ sumat' i oib⁹ vȝ spẽbus, vna.n. spẽs specialissima sbꝫ nõ venit i cõpõnẽ alteri⁹ spẽi, nõ.n. in rõe hoĩs includitur dr̃ia ↄstitutiua bouis & asini, & alioꝝ aialiũ imꝑfectioꝝ, tũ q̃a sic hõ eẽt, bos, asin⁹, & alia aialia. tũ ẽt q̃a non possȝ hõ q̃ddita

& altera vilior. † (vñ ꝭm phꝫ spẽs rerꝝ sũt sic numeri q̃ꝝ vn⁹ alteri addit aut miuit.) sic igr̃ si fuerũt a p̃n° mlte sbe rõnales create: oȝ ꝙ fuerit in eis grad⁹ diuersitas.

9 ¶ Itez si creature rõnales sine corpib⁹ sbsistere pñt ñ fuit necc̃ũ pp dr̃sa merita rõnaliũ creaturarũ dr̃sitatẽ i nã corpali istitui: q̃r & sine dr̃sitate corporuȝ poterat dr̃sus grad⁹ i sbstãtijs rõnalib⁹ iuẽiri: si ãt creature rõnales sine corpib⁹ subsistẽ ñ pñt: ḡ a p̃n° sil' cũ creatura rõnali ẽ ẽt creatura corpal' istituta: maior ẽ ãt distantia corpal' creature ad spũalẽ q̃ȝ spũaliũ creaturaꝝ adiuicẽ: si igr̃ a p̃ncipio de⁹ tã magnã distãtiã in suis creaturis instituit absq; aliquib⁹ meritis p̃cedẽtib⁹: non oportuit merita diuersa p̃cedere ad h̃ ꝙ in diuersis gradibus creature rõnales instituerent'.

10 ¶ Adhuc. si dr̃sitas creature corpal' r̃ñdet dr̃sitati creatur' rõnal': pari rõe & vniformitati rõnaliũ creaturaꝝ r̃ñderet vniformitas nãe corpal': fuissȝ ḡ nã corpal' creata ẽt si dr̃sa merita rõnalis

tiue cog̃sci, nisi oẽs aialiũ dr̃iȩ cog̃scerẽt', oẽs.n. nec̃e eẽt in rõe q̃dditatiua suo ordie ponere, sȝ ꝭm hũc sensũ hȝ v̄itatẽ tñ in spẽb⁹ subordinatis in linea p̃dicamẽtali, pfectior.n. spẽs q̃ ẽ posterior ↄtinet ipfectiorẽ q̃ est supior hȝ pfectionẽ & addit dr̃iaȝ ad ipsaȝ, sic nũs pfectior cõtinet ipfectiorẽ & addit vnitatẽ, & iõ siue vni spẽi addat' dr̃ia illi⁹ ↄ̃ctiua, siue subtrahat' sua vlr̃ dr̃ia, nõ remanet eadeȝ spẽs. Si nãq; vt exẽplificat. s. T. 8. met°. aiali addatur rõnale nõ remanet ãpli⁹ spẽs q̃ erat aial dũtaxat, sȝ cõstituit' spẽs aialis q̃ est hõ, & si ab aiali remoueat' sensibile nõ remanet aialis spẽs, sȝ plante. Silr̃ est & in nũis. Si.n. q̃ternario addatur vnitas nõ remanet q̃ternari⁹ nisi mãlr̃, sȝ fit q̃nari⁹, & si ab ipso remoueat' vnitas remanet ternari⁹. ¶ Scd̃s sensus pt eẽ, ꝙ sic q̃lȝ spẽs nũi ꝑ indiuisibile ↄstituit' ꝑ vltimã. s. vnitatẽ, & vnusq̃sq; nũs aut excedit aliũ ꝑ vnitatẽ additã, aut deficit ab illo ꝑ subtractionẽ vnitatis, ita q̃lȝ spẽs rerꝝ per indiuisibilẽ dr̃iaȝ ↄstituit', ita ꝙ q̃cq̃d attingit ad illã differẽtiã sub illa spe ↄtinet', q̃cq̃d ãt deficit ab illa, aut illã excedit, ad aliã spẽȝ ꝑtinet: & iõ oĩs alia spẽs aut ↄstituit' per dr̃ntiã digniorẽ & excellẽtiorẽ, aut ꝑ ignobiliorẽ, ita ꝙ vnã spẽȝ addere ad aliã, nõ ẽ illã aliã ↄtinere for̃alr̃, & vlterius includere nobiliorẽ aliquã dr̃iaȝ. sed est ipsaȝ ꝑ nobiliorẽ

& excellẽtiorẽ dr̃iaȝ ↄstitui, dr̃ntiã alteri⁹ eminẽter ↄtinẽtẽ, quo mõ ẽt nobilior spẽs dr̃ aliq̃lr̃ ignobiliorẽ ↄtinere, non q̃dẽ formalr̃, sȝ eminẽter. Ad hũc ḡ sensuȝ accipit ꝑpõnẽ. Arist. s. T. q̃a ex eo optime ineq̃litas subarũ q̃ formaliter distinguunt' arguit', lȝ ẽt p̃mus sensus habeat veritatẽ, vt dictũ est in speciebꝫ ꝭm superi⁹ & inferius in linea p̃dicamẽtali ordinatis.

creatur' ñ p̃cessissẽt sȝ vniformis: fuissȝ igr̃ creata mã p̃ia: q̃ est oĩb⁹ corpib⁹ cõis: sȝ sub vna tñ forma: sũt ãt in ipa plẽs for̃e in põ: remãsisset igr̃ iperfecta sola vna ei⁹ forma reducta in actu: qd̃ nõ est diuine conueniẽs bonitati.

11 ¶ Itẽ si dr̃sitas corpal' creature: seq̃t' dr̃sos motus liberi arbitrij rõnal' creature: oportebit dicere: ꝙ cã q̃re ẽ tñ vn⁹ sol in mũdo sit: q̃a tñ vna rõnal' creatura sic mota est per liberꝝ arbitriũ vt tali corpi mereret' adiũgi: h̃ aũt fuit a cãu: ꝙ vna tñ sic peccaret: est igr̃ a cãu ꝙ sit vn⁹ sol i mũdo & nõ ad nec̃itatẽ corpalis nãe.

12 ¶ Pr̃e. cũ creatura spũalis nõ mereat' descendere nisi ꝑ pctm̃: descẽdit ãt a sua sublimitate: in q̃ inuisibilis ẽ: ꝑ h̃ ꝙ visibilibus corpibus vnit': vr̃ seq ꝙ visibilia corpa sint eis adiũcta pp pctm̃: qd̃ vr̃ ꝑpinquũ errori manicheorũ ponẽtiũ hec visibilia ex malo p̃ncipio ꝑcessisse. ¶ Huic ẽt opinioni auc̃tas sacre scriptur' manifeste ↄ̃dicit: q̃ i singlis opib⁹ visibiliũ creaturarũ tali mõ loquẽ/

¶ 9°. Aut creature rõnales pñt subsistere absq; corpib⁹, aut nõ, si p̃m̃, ñ fuit nec̃e pp merita diuersa, corporum diuersitatẽ istitui, q̃a ẽt poterat in substãtijs spũalibus absq; corpoꝝ diuersitate diuersus grad⁹ iueniri, si scd̃m. ḡ sil' cũ ipsis fuerunt corpa pducta, sȝ maior est distantia corpalis sbꝫ ad spũalẽ, q̃ȝ spũalium adinuicem. ḡ si vtrãq; sbaȝ pduxit absq; meritis p̃cedẽtibus, nõ oportuit merita p̃cedere ad h̃, vt in diuersis gradibus spũales substãtiȩ instituerentur.

¶ 10°. Seq̃retur ꝙ pp vniformitatẽ creatureȩ rõnalis s. s. merita diuersa nõ p̃cessissent, fuisset creata nã corpalis vniformis. † Auc. scriptu.

ergo fuisset creata mã p̃ma sub vna tñ forma, ergo remansisset imperfecta, cũ sint in ipsa plures forme in potẽtia, sed hoc diuinȩ bonitati nõ est conueniens. ḡ &c̃.

¶ Undecimo. Esset a casu ꝙ in mundo esset tñ vnus sol, patet cõsequentia, q̃ia a casu fuit, ꝙ vna tantũ substantia sic peccauit, vt tali corpori mereretur adiungi.

¶ 12°. Seq̃ret' ꝙ visibilia corpora eẽnt adiũcta substãtijs inuisibilibus pp pctm̃, qd̃ est ꝑpinquũ errori manicheoꝝ.

¶ Aduerte, ꝙ h̃ ↄ̃ns dr̃ ꝑpinquũ errori manicheorũ, q̃a sic manichei visibilia dicebãt a malo p̃n° effectiue processisse, ita hoc ↄ̃ns dicit illa, a malo finaliter ꝑcessisse. ¶ Cõfirmatur autho. gen̄. p̃. vbi singulis opib⁹ visibiliũ creaturaꝝ tali mõ loquẽdi Moyses vtit'. Uidit de⁹ ꝙ eẽt bonũ &c̃. postea de cũctis simul subiũgit. Uidit deus cuncta &c̃.

¶ Quãtũ ad tertiũ inq̃t. s. T. ꝙ errauit Origenes ex duob⁹. Primo, q̃a nõ ꝑpẽdit nõ eẽ iniusticiã si ineq̃lia damus absq; meritoꝝ diuersitate q̃ñ non ex debito, sȝ liberalr̃ damus, & sic nõ seq̃t' deũ iniustũ eẽ, si creaturas ineq̃les pduxit, cũȝ nõ ex aliquo debito, sed ex mera liberalitate res in esse pduxerit. Scd̃o, q̃a nõ cõsiderauit ꝙ factor oĩum rerũ deus non faceret totũ vniuersum in suo gñe optimũ, si faceret oẽs eius partes equales, multi.n. gradus bonitatis in

vniuerso deeẽnt, ⁊ sic eẽt imꝑfectũ:cũ ãt bo⁹ toti⁹ sit meli⁹ bo
no ꝑtiũ singulariũ, nõ ẽ optimi factoris diminuere bo⁹ toti⁹,
vt aliq̃ꝝ ꝑtium augeat bonitatẽ, vt ꝑ̃ʒ ex⁹ domificatoris.
¶ Aduertẽ^m, ꝙ ꝑ ea q̃ hic dicit. s. T. due rões Origenis sol
uunt̃ qb⁹ ostẽdebat ꝑ deũ oẽs creaturas equales ↄdidisse.
Pri^a erat, qa aliogn̄ de⁹ fuisset iniust⁹ dãdo ieq̃lia ijs i qb⁹
nulla erat ieq̃li/
tas meritorũ.
Scda erat, qa
optimi ẽ optĩa
facẽ, de⁹ ãt ẽ op
timus, ⁊ sic seq
bat̃ ꝙ oĩa fece/
rit optima, ⁊ ꝑ
ↄñs eq̃lia. Ad ꝑ
mã pʒ rñsio ꝑ ꝑ
mũ dcm̃. No. n.
est iniustitia vbi
aliqd dat̃ nõ ex
merito, sʒ ex me
ra libalitate, sic
de⁹ res ꝑduxit.
Ad 2^m vo ꝑ 2^m
dcm̃ rñ, optimi
n. ẽ optĩa facẽ q̃
ad ptes tot⁹ nõ
simplr̃, sʒ sm̃ ꝙ
ꝑfectioni totius
congruit.
¶ Sup cap. 45.
Uã/
tũ ad 2^m
pri^s. s. q̃
strẽa cã distõnis
rerũ, ponit̃ hec
ꝙ. Cã distõnis
rep fuit ꝑpa dei
intẽtio volentis
creature dare ꝑ
fectionẽ, q̃lẽ pos
sibile erat eam
hẽre, ⁊ loq̃t̃ de ꝑ
fectiõe eẽntiali.
Prob^r, ꝑ. De⁹ ẽ
ꝑfectissimus a/
gẽs. g̃ ad ipʒ ꝑ/
tinebat ꝑfectissi
me suã siltudi/
nẽ i reb⁹ creatis
iducere, q̃ʒ^m nãe
create ↄuenit. g̃
oportuit multi/
plicitatẽ ⁊ varie
tatẽ i reb⁹ crea/
tis eẽ, ꝓbat̃ ꝑ
ↄñs, qa q̃to a/
gẽs ꝑfecti⁹ ẽ tã/
to ꝑfecti⁹ suã sili
tudinẽ i effcũ in
ducit sʒ capaci
tatẽ effcũs, scda
q̃ʒ ꝓbat̃, qa ꝑfe
ctaʒ dei siltudi
nẽ res create cõ
seq nõ pñt sm̃ vnã spẽm solã creature, cũ creatura nõ pos/
sit diuinã ꝑfectionẽ cãꝑe, eo ꝙ de⁹ sit cã excedẽs effectum.

diuitiẽ Moyses. (Uidẽs de⁹ ꝙ
eẽt bonũ ⁊c̃.) ⁊ postmodũ ꝺ cun
ctis sil̃ subiugit. (Uidit de⁹ cũc. q̃
fc. ⁊ erãt valde bona.) Ex q̃ ma/
nifeste dat̃ itelligi ꝙ creatur̃ cor
porales ⁊ visibiles iõ sunt fcẽ: qꝛ
bonũ ẽ eas eẽ: qđ est ↄsonũ diue
bõitati ⁊ ñ ꝑp aliq̃ creaturaꝝ rõ
naliũ merita vel pctã. ¶ Ut̃ aũt
Origenes ñ ꝑpẽdisse: ꝙ cũ aliqd
nõ ex ꝺbito sʒ liberalr̃ dam⁹ nõ ẽ
ↄ iusticiã: ñ ieq̃lia dam⁹: nulla di
uersitate meritoꝝ pẽsata: cuʒ re/
tributio merẽtib⁹ deat̃. De⁹ aũt:
(vt sup̃ ondsũ ẽ.) ex nllo debito: sʒ
ex mera liberalitate res icẽ ꝓdu
xit: vñ dl̃sitas creaturaꝝ dl̃sita/
tẽ meritoꝝ ñ ꝓsupponit. ¶ Itẽ
cũ bonũ toti⁹ sit meli⁹ q̃ʒ bonũ
singlariũ ꝑtiũ: ñ ẽ optimi factoris
diminuere bonũ toti⁹: vt aliq̃ꝝ
ꝑtiũ augeat bõitatẽ: ñ. n. edifica/
tor fũdamẽto tribuit eã bõitatẽ
quã tribuit tecto: ne domũ faci/
at ruinosã: factor igr̃ oĩuʒ de⁹ nõ
faceret totũ vniũsũ suo gñe opti
mũ: si faceret oẽs ꝑtes eq̃les: qꝛ
multi grad⁹ bonitatis in vniuerso
deessent: ⁊ sic eẽt iꝑfectum.

¶ Que sit prima cã distõnis reꝝ sm̃ ṽitatẽ. Cap. 45.

Stẽdi aũt ex ꝑdictis
ꝑt: q̃ sit ṽe pria distõ/
nis reꝝ cã. ¶ Cũ. n.
oẽ agẽs itẽdat suã siltudinẽ i ef
fectũ iducẽ sʒ ꝙ effcũs cape ꝑt:
tãto h̃ agit ꝑfecti⁹: q̃ʒto agẽs ꝑ/
fecti⁹ ẽ: pʒ. n. ꝙ q̃ʒto aliqd ẽ cali/
di⁹ tãto facit magis calĩn: ⁊ q̃ʒto
ẽ aliq̃s melior artifex: tãto formã
artis ꝑfecti⁹ iducit i mãʒ. De⁹ ãt
ẽ ꝑfectissimũ agẽs: suã igr̃ siltu/
dinẽ in reb⁹ creatis ad eũ ptine/
bat inducẽ ꝑfectissime q̃ʒtũ nãe
create ↄuenit. sed ꝑfectã dei sili/
tudinẽ nõ pñt ↄseq res create sʒ
vnã solã spẽm creature: qꝛ cũ cã
excedat effectuʒ: qđ ẽ i cã simplr̃
⁊ vnite: in effcũ iuenit̃ ↄposite ⁊
multiplr̃. nisi effcũs ptingat ad
spẽʒ cãe: qđ i ꝓposito dici nõ ꝑt.
non. n. creatura ꝑt eẽ deo eq̃lis:
oportuit igit̃ eẽ multiplicitatẽ ⁊
varietatẽ in reb⁹ creatis ad h̃ ꝙ
inueniretur in eis dei similitudo
perfecta sm̃ modũ suum.
2 ¶ Amp̃. sic ea q̃ fiũt ex mã. sũt i
pñ mãe passiua. ita q̃ fiũt ab agẽ
te oʒ eẽ in pñ actiua agẽtis. si ãt
pñ passiua mãe ꝑfecte reducere
tur i actũ. si ex mã fieret vnuʒ tm̃
eoꝝ ad q̃ mã ẽ in pñ. g̃ si aliq̃s a/
gẽs cui⁹ pñ ẽ ad plẽs effcũs face
ret vnũ illoꝝ tm̃: pñ ei⁹ nõ ita cõ
plete reduceret̃ i actũ: sic cũ fac̃
plã: ꝑ h̃ ãt ꝙ pñ actiua reducit̃ i
actũ effcũs ↄseq̃t̃ siltudinẽ agẽ/
tis: g̃ ñ eẽt ꝑfecta dei siltudo in
vniuerso si eẽt vn⁹ tm̃ grad⁹ oĩ/
uʒ entiũ: ꝑp h̃ igr̃ ẽ distõ in reb⁹
creatis. vt ꝑfecti⁹ dei siltudineʒ
ↄsequant̃ per multa q̃ʒ ꝑ vnuʒ.
3 ¶ Adhuc q̃to aliqd in plib⁹
est deo sile. tãto ꝑfecti⁹ ad ei⁹ sili
tudinẽ accedit. in deo ãt ẽ boni/
tas ⁊ diffusio bonitatꝭ i alia: ꝑfe/
cti⁹ igr̃ accedit res creata ad dei
siltudinẽ: si nõ soluʒ bona ẽ: sʒ ẽt
ad bõitatẽ alioꝝ agẽ ꝑt: q̃ʒ si solũ
i se bona eẽt. sic silius ẽ soli ꝙ lu/
cet ⁊ illumiat q̃ʒ ꝙ lucet tm̃. Nõ
ãt possʒ creatura ad bõitatẽ alte/
ri⁹ creatur̃ agẽ nisi eẽt i reb⁹ crea
tis plãlitas ⁊ ieq̃litas: qꝛ agẽs est
aliũ a patiente ⁊ honorabili⁹ eo.
oportuit igr̃ ad h̃ qđ i creaturis
eẽt ꝑfecta dei imitatio qđ diuer
si grad⁹ in creaturis inuenirẽt̃.

¶ Aduertẽ^m ẽ, ꝙ hec rõ ⁊ oẽs seq̃ntes ꝓcedũt supp^{io}, ꝙ de⁹
voluerit ꝓducere h̃ vniuersum, ⁊ illi suã siltudinẽ cõicare
sm̃ quẽdã determiatũ modũ, ⁊ sm̃ ꝑfectionẽ isti vniuerso
congruentẽ. Hoc. n. supposito cõueniens erat, vt in vniuer
so suã similitudinẽ induceret, ⁊ illi suã perfectionẽ cõmuni
caret sm̃ ꝙ ipsum vniuersum eam capere poterat.
¶ 2°. Nõ eẽt ꝑfe/
cta dei siltudo
in vniuerso q̃ʒ^m
. s. vniuersũ ca
pere põt, si esset
vn⁹ tm̃ gradus
oĩuʒ entiũ. g̃ ⁊c̃.
ꝓb^r ↄñs, ex ↄpa
ratione po^e acti
ue ad mãm, qa
vʒ, si agẽs, posset
plẽs effcũs face
re, ⁊ vnũ tm̃ illo
rũ faciat, po^a ei⁹
nõ ita ↄplete re
ducit̃ in actum
sic si faciat plã,
per h̃ ãt ꝙ po^a
actiua reducit̃
in actum effcũs
ↄseq̃tur siltudi
nem agentis.
¶ Aduerte, ꝙ in
tẽrio rõnis non
est, ꝙ oporteat
deũ facere oĩa q̃
abso^{te} facere ꝑt,
sed oĩa q̃ facere
ꝑt ad ꝑfectionẽ
eẽntialẽ vniuer
si quod intẽdit
pertinentia.
¶ 3°. Perfectius
accedit res crea
ta ad dei siltu/
dinẽ si non solũ
in se bona ẽ, sed
ẽt ad bonitateʒ
alioꝝ agere pos
sit, vt pʒ de luci
do respcũ solis.
g̃ opʒ in creatu/
ris eẽ plãlitatẽ
⁊ ineq̃litatẽ, ꝓ/
bat̃ ↄñs, quia
agere ad boni/
tatẽ alteri⁹ req̃/
rit plãlitatẽ ⁊ i/
eq̃litatẽ, cũ agẽs
sit aliud a patiẽ
te ⁊ honorabi/
lius ipso.
¶ Attẽdẽduʒ, ꝙ
hic ẽ sermo non
tm̃ de agẽte vni
uoco, sʒ ẽt de a/
gẽte equoco, qa
si loq̃remur de
agẽte tm̃ vniuo
co, hoc qđ est agere nõ argueret inequalitatem sm̃ spẽm,
q̃lẽ vult rõ cõcludere, sed tm̃ mãlem distinctionẽ.

4 ℭ Itē plā bona vno bono finito sūt meliora. hūt.n.hoc ad hec āpli⁹: oīs āt creature bōitas finita ē: ē.n. ðficiēs ab īfinita dei bonitate: pfecti⁹ ē igr vniūsuz creaturaꝝ si sūt plēs q̄z si eēt vn⁹ tm̄ grad⁹ reꝝ. sūmo āt bono ꝯpetit facē qd melr⁹ ē: ḡ ꝯueniēs ei fuit vt plēs facēt creaturaꝝ gradus.

5. ℭ Adhuc bonitas spēi excedit bōitatē idiuidui. sic fořale id qd ē māle. magis igr addit ad bonitatē vniuersi multitudo spēꝝ q̄z mltitudo idiuiduoꝝ ī vna spē: ē igr ad pfectionē vniūsi ptinēs n solū q mlta sint idiuidua. sed q sint ēt diuerse reꝝ spēs: ꝛ per cōsequēs diuersi grad⁹ in rebus.

6 ℭ Itē oē qd agit p itellꝫ repsentat spēz sui itell's in re fcā. sic eni agēs sibi p artē facit silē: de⁹ āt fecit creaturā vt agēs p itellꝫ ꝛ nō p nečitatē nāe. †(vt sup̄ ōsisū ē.) spēs igit itell's diuini repsitat ī creatura p ipm fcā: itell's āt multa itelligēs nō sufficiēter repsitatur ī vno tm̄. cū igr itell's diuinus mlta itelligat. †(vt i.p̄ pbatū ē.) pfecti⁹ seipm repsitat: si plēs vniuersoꝝ graduū creaturas pducat: q̄z si vnū tantū pduxisset.

7 ℭ Amp̄. opi a sūmo bono artifice fcō nō debuit deeē sūma pfectio: sz bonū ordis diuersorū est meli⁹ q̄lz illoꝝ ordiatoꝝ p se sūpto. ē. n. fořale respcū singularium. ḡ debuit eē in reb⁹. ḡ oportuit eē ineq̄litatē in reb⁹. sic pfectio toti⁹ respcū ptiū: nō debuit ḡ bonū ordis opi dei deesse. h āt bonū eē nō posset. si diuersitas ꝛ ieq̄litas creaturaꝝ nō fuisset. ē igr diuersitas ꝛ ieq̄litas ī reb⁹ creatis nō a casu: n pp māe diuersitatē nō pp iteruētuꝫ aliq̄ꝝ cāꝝ vel meritoꝝ: sz ex pp̄ria dei itētiōe pfectionē creature dare volētis q̄lē pote erat eā hře. ℭ Hic ē q dī Geñ.p̄. †(Uidit de⁹ cūcta q̄ fecerat: ꝛ erāt valde bona.) cū ō singlis dixisset q sūt bona. q: singl'a qdē sūt ī suis nāis bona. sil āt oia valde bona pp ordinē vniuersi: q̄ est vltima ꝛ nobilissima perfectio in reb⁹.

ℭ Q: oportuit ad pfectionē vniuersi esse aliq̄s naturas intellectuales. Cap. 46.

† Ac igr existēte cā diuersitatis ī reb⁹. Restat nūc de ipsis reb⁹ distinctis psequi: quātū ad fidei v̊itatē pertinet. (qd erat tertiū a nobis ppositoꝝ.) ꝛ ōsidem⁹ p̄ q ex diua dispōne pfectionē reb⁹ creatis f̄m suū modū optimū assignāte: ꝯñs fuit q q̄dā creature intellectuales fierent in sūmo reꝝ v̊tice ꝯstitute. † ℭ Tūc.n.effect⁹ maxie pfect⁹ ē qñ in suū redit pncipiū: vñ ꝛ circul⁹ iter oēs figuras: ꝛ mot⁹ circl'aris iter oēs mot⁹ ē maxie pfect⁹. q: in eis ad pn^m redit. Ad h igr q vniuersū

Plura bona sit vno meliora.

ℭ 4°. Sūmo bono ꝯuenit vt faciat qd meli⁹ ē. s. in effcū quē intendit. ḡ ꝯueniēs fuit vt faceret plēs grad⁹ creaturaꝝ, pꝫ ꝯñtia, q̄ plura bona sunt vno bono finito meliora.

ℭ Aduerte p̄ q addidit. s. Th. finito, q̄ vno bono infinito plura bona finita nō sūt meliora. ℭ Aduerte 2°, ex doctri. s. T. in. q. de ma. q. 16. ar. 1. 13^m. q ista ppō hꝫ veritatē si singula sint vnius ordis. s. taꝫ illō vnū q̄z illa plā, puta plēs aurei sit meliores vno auro, nō autē tꝫ qñ plā bona sūt inferioris ordis illo vno bono. Sz lꝫ in h sensu non accipiat h loco, ex ipsa tm̄ expōne dat itelligi, q ēt hꝫ veritatē in reb⁹ diuersoꝝ ordinuꝫ qñ pla icludūt in se illō vnū, iō n. plā vni⁹ ordinis sūt meliora vno illi⁹ ordis, q̄ ꝯtinēt illō ꝛ aliqd amplius. Silr ḡ plura diuersoꝝ ordinuꝫ sūt meliora vno illoꝝ tm̄, q̄ illud includūt, ꝛ aliqd addunt. Uñ 2. s. T. illā ppōnē pbat, q̄ hñt h ꝛ adhuc amplius. Est ḡ vlr vera qñ illō vnū in nūo illorū pluriū ꝯtinetur, si oia. s. sint finita.

† cap. 23.

† cap. 55.

ℭ 5°. Magis addit ad bonitatē vniuersi multitudo spērum q̄z multitudo indiuiduorū in vna specie. ḡ ad pfectionez vniuersi ptinet nō solum q sint multa indiuidua, sz q ēt sint diuerse reꝝ spēs, pb'añs, q̄ bonitas speciei excedit bonitatē indiuidui. s. mālis vbi bonitas speciei a bonitate indiuidui intrinsece distinguit, quod pꝫ, q̄ cōparatur ad indiuiduū sicut formale ad māle.

ℭ 6°. Intell's diuin⁹ multa intelligit. s. ad pfectionē vniuersi ptinētia. ḡ pfectius seipm repsentat si plures diuersoꝝ graduū creaturas pducat, q̄z si vnuꝫ tm̄ pduxisset. ḡ ꝛc. pbat ꝯñia, q̄ oē agēs per int^m repsitat spēm intell's in re facta.

ℭ Sz occurrit du^m, q̄ si agēs p int^m repsitat spēz sui it' in re fcā, seqr q de⁹ vnū tm̄ pducat ꝛ nō plura, q̄ spēs sui it' est tm̄ vna. s. diua eēntia. ℭ Rñ', q ē vna mālr sz foialr ē plēs f̄m q intellr vt ppria rō pluriū, ꝛ hꝫ rōnē pluriū ideaꝝ.

ℭ 7°. Bonū ordis diuersoꝝ ē meli⁹ q̄lz illoꝝ ordinatoꝝ p se supto, cū sit fořale respcū singulariū. ḡ debuit eē in reb⁹. ḡ oportuit eē ineq̄litatē in reb⁹, pbat p̄ma ꝯñia, q̄ operi a summo bono artifice nō debuit deesse sūma pfectio. Scōa ēt pbat, q̄ remota inequalitate nō esset illud bonū.

ℭ Aduerte^m cū dī bonū ordis diuersoꝝ eē meli⁹ q̄lz ordiatorū, q itellr nō de ipo re^m f̄m se, reb̄. n. ē. mime entitatis, ꝛ p ꝯñs, mime bonitatis ē, sz ō ipsis extremis ordis vt ordiata sunt, eodē mō itellr^m ē qd i fine capli dī. s. q ordo vniuersi ē vlt^s ꝛ nobilissima perfectio in rebus.

Bonū ordinis diuersorū ē meli⁹ q̄lz ordinatorum.

ℭ Circa illā ppōnē, q tal' ordo n eēt sine ieq̄litate dubitat', q̄ i diuinis psonis est ordo, ꝛ tm̄ nō est ibi inequalitas. ℭ Di q loqr h s. T. de ordine poris ꝛ posterioris, nō āt ō ordine origis tm̄, cuiusmodi ē ordo inter diuas psonas reptus. Cōfirmat Geñ. p̄. vbi dī. Uidit deus cuncta ꝛc.

† Hucus scriptu.

† 1. ae p. p. q. 50. ar. 1.

ℭ Sup cap. 46.

Post q̄z determinauit. s. T. de reꝝ creatione ꝛ distōne. icipit ō ipsis reb⁹ creatis q̄z^m ad fidei v̊itatē ptinet deter^s. Et q̄ inter oēs creaturas max^e ēē spūales v̊r fides, iō. s. Th. itētio ē de ipsis sbstātijs spūalib⁹ doctrinā tradere. Circa h āt tria fac. Pri° de nā sbǫ spūal' determiat, 2° de ei⁹ vnione ad corp⁹. c. 56. 3° de ei⁹ opōne. c. 96. Circa p^m duo fac. Pri° agit ō existia sbǫ spūal', 2° de ei⁹ nā in ca. seqn. Quātū ad p^m ponit hec ꝫ. Oportuit ad pfectionē vniūsi crea^rs aliq̄s spūales fieri i sūmo reꝝ v̊tice ꝯstitutas.

† Con°.

ℭ Prob' āt ex diua dispōne pfectionē reb⁹ creatis f̄z suū modū optimū assignāte, ꝛ p̄ sic. Ad h vt vniuersū vltimā pfectionē ꝯseq̄t, oꝫ creaturas ad suū redire pn^m. ḡ oꝫ ad creaturaꝝ pfectionē, vt aliq̄ creature sint itell'ntes, pb'añs, q̄ tūc effcūs max' pfect⁹ ē qñ ad suū pn^m redit, vt pꝫ ex circulo ꝛ motu circulari. ꝯñs q̄z pb', q̄ redeūt ad suū pn^m singule creature, iq̄z^m ei⁹ silitudinē gerūt f̄z eē ꝛ nāz eaꝝ in qbus quādā hñt pfectionē, int' āt dei pductiōis creaturaꝝ pn^m ē.

ℭ Sed occurrit circa hanc rōnē dubiū, nō eniz oꝫ id quod

creaturaꝝ vltimā pfectionē ꝯsequat̃. oꝫ creaturas ad suū redire pncipiū: redeūt āt ad suū pncipium singlꝭ ꝛ oēs creature iquātū sui pncipij silitudinē gerunt ɓm suū eē ꝛ suā nāꝫ. in qb⁹ quādā pfectionē hñt: sic ꝛ oēs effcūs tūc maxie pfecti sſt: qñ maxie silant̃ cāe agēti: vt dom⁹ qñ maxie silatur arti. ꝛ ignis qñ maxie silatur gñanti: cū igr̃ itellꝰ dei creaturaruꝫ pductionis pncipiū sit. †(vt supra ostensum est.) necesse fuit ad creaturarū perfectionē. ꝙ alique creature eēnt intelligētes.

2 ❡ Amp. pfectio scđa in reb⁹ addit sup pmā pfectionē. sic āt esse ꝛ nā rei ꝯsideraẗ ɓꝫ pmā pfectionē. ita opatio ɓꝫ pfectionē scđaꝫ. oportuit igr̃ ad ꝯsūmatā vniuersi pfectionē eē aliqs creaturas. q in deū redirēt. non solū ɓm nāe silitudinē. sꝫ ēt p opationē. q quidē nō pōt eē nisi p actū intellꝰ ꝛ voluntatis: q2 nec ipe de⁹ alr̃ erga seipm opōnē hꝫ. oportuit igr̃ ad pfectionē optimā vniuersi eē aliqs creaturas intellectuales.

3 ❡ Adhuc ad h ꝙ pfecte diuine bonitatis repñtatio p creaturas fieret oportuit. †(vt sup ondsū ē.) nō solū ꝙ res bone fierēt. sꝫ ēt ꝙ ad alioꝝ bonitatē agerēt. assilāt āt pfecte aliqd alteri i agēdo. qñ nō solū ē eadē spēs actiōis. sꝫ ēt idē mod⁹ agēdi. oportuit igr̃ ad sūmaꝫ reꝝ pfectionē ꝙ eēnt aliq creature q agerēt h mō q deus agit. †(ostēsum est āt supra.) ꝙ de⁹ agit per intellm ꝛ volūtatē. oportuit igit̃ aliqs creaturas esse intelligentes ꝛ volentes. †cap.45

4 ❡ Amp. silitudo effcūs ad cāꝫ agētē attēdit̃ ɓꝫ formā effect⁹: q pexistit in agēte: agēs. n. agit sibi silē i forā ɓꝫ quā agit: forā āt agētis recipit̃ qdē in effcū qñqꝫ ɓm eūdē modū eēndi q est in agēte. sic forā ignis gñati eundē eēndi hꝫ modū cū forā ignis gñantis. qñqꝫ vero ɓm aliū modū essendi. sicut forma dom⁹ q est intel

l.

Differt deus a alio agente p intellectum. †cap.43.

ab agēte per intellm pcedit assilari illi qꝫtū ad v̄tutē itellectiuā, vt. s. effect⁹ sit itelligēs sic ꝛ cā, alioqn domū ꝛ oia artificiata oporteret intm hr̃e, sꝫ sufficit vt assileẗ formꝭ ꝯceptꝭ q est exēplar rei pducēde, sic dat exm. s. T. de domo quā opꝫ arti assilari, nō aūt po intm artificis, ꝫ qꝫuis int dei sit pductionis reꝝ pm, nō tñ oꝫ ipm vniuersum hr̃e ptē q intm sit. ❡ Cōfirmatur, qa p hanc rōnē cōcluderet̃ oēs res creatas hr̃e intm, qa pm productionis oium est int diuinus. ❡ Ad huius euidētiā ꝯsiderandū ē, ꝙ lꝫ p intellectū de⁹ ees pducat in eē, sic ꝛ artifex ees artificiatas, i duob⁹ tñ differt de⁹ ab artifice creato. Pri⁹ qa int diuin⁹ ita est pncipiū pductiuū creaturaruꝫ ꝙ ei⁹ opatio q est intm est realiter ipm producere creaturꝭ, int āt artificis non sic se hꝫ, nō. n. ipm intm domuꝫ, est realr idē ꝙ producere domuꝫ, sed pductio domus est opatio alteri⁹ po ab intellectu, regulata tñ ɓm exemplar qđ ē in mēte artificis: vñ int diuin⁹ est imediat⁹ pductiu⁹ reꝝ, nō aūt int artificis. Scđo differt qa forā intelligibilis p quā artifex creat⁹ rē artificiatā pducit nō est idē cū intu ꝛ spe intu q elicit̃ act⁹ intelligēdi, sꝫ ei⁹ effect⁹, forma āt q diuin⁹ artifex creaturas pducit est idē realr cū intu tāqꝫ cū pm reꝝ pductiuo, ꝛ cū spe q de⁹ intelligit, ex qb⁹ seqẗ ꝙ int diuin⁹ est ꝛ pm imediatū pductionis creaturaꝝ, ꝛ rō agēdi siue forā p quā pducūẗ, ꝛ iđ cum oporteat effectū pductuꝫ si pfect⁹ sit assilari pm ꝛ elicitiuo, ꝛ formali sue pductionis qꝫtū posse est, necē est vt vniuersum, assileẗ deo ɓm intm, vt. s. sit ɓm aliquā sui ptē nāe intellectualis, ꝛ h est fundamētū cui hec rō. s. T. innitit̃. ❡ Ad dictū q dī, ꝙ lꝫ nō oē qđ pcedit a qcūqꝫ agēte p intm, oporteat illi quātū ad v̄tutē intiuam assilari, qa nō ois agentis p intm suū int⁹ est rei pductio, nec forā q est rō agēdi est idē ꝙ int, opꝫ tñ qđ p ꝛ pncipalr a deo p intm pducit̃, hr̃e nāꝫ itellectiuā si illi⁹ sit capax, cū effcūs diuini assilent̃ quātū pūt deo qꝫtū ad pm elicitiuū, ꝛ formale sue pductionis q est int. Nō puto āt noie int h loco intelligi tm formā intiuam seu artē dei q mūdū pduxit, sꝫ ēt ipsaꝫ v̄tutē intiuam, qa aliā rōnē ad hāc ipsaꝫ ꝯnē inducit. s. T. inferi⁹ ex ipsa forā int, p quā creature sunt pducte. ❡ Ad ꝯfirmationem dīꝫ silr, ꝙ nō opꝫ oēs res creatas hr̃e intm, quia nō oēs sunt capaces ex nā sua int, vt int est, quēadmodū est vniuersuꝫ, sꝫ hñ alicui⁹ silitudinis int diuini, nō. n. sūt pm dei effect⁹, sꝫ pmus effectus. i. vniuersi ptes, sicut lꝫ a sole p lucē eius pducat̃ ꝛ lumē ꝛ caliditas, ppter qđ opꝫ tam lucida qꝫ calida hr̃e aliqlē silitudinē lucis solaris, nō tñ oia participant rōne lucis solaris vt lux est, sic. s. vt lucida sint, sꝫ tñ ea q nata sūt lucē p modū lucis recipe, alia vo assilant̃ luci vt v̄tualr calorē ꝯtinet, aut aliquā aliā pfectionē, sic vnaqꝫqꝫ creatura ecedit ad intm diuinuꝫ, vt ad suū pm suo mō, aliq. n. illi assilant̃ inqꝫtū int est, aliq vo inqꝫtū v̄tualr alias perfectiones creaturaꝝ cōtinet ꝛ eminēter. Et sic pꝫ, ꝙ rō s. T. optime ppositū ꝯcludit. ❡ Scđo. Oportuit ad ꝯsumatā vniuersi pfectionē esse aliqs creaturas q in deuꝫ redirēt, nō solū ɓm silitudinē nāe, sꝫ ēt per opationē, sꝫ hec opatio nō pt eē nisi int ꝛ voluntatis, qa nec ipse deus alr erga seipm operat̃. ꝫ ꝛc. probat̃ maior, qa scđa pfectio que est ɓm opationē addit supra pmā, tāqꝫ s. extra vltima ꝛ cōsumata rei perfectio. ❡ 3°. Ad sūmam reꝝ pfectionem oportuit esse aliquas creaturas q agerēt modo quo de⁹ agit. ꝫ oportuit esse aliqs substās intellectuales. pꝫ ꝯña, qa de⁹ agit p intm ꝛ volūtatē, pb⁹ vo añs, qa in pcedētib⁹ ondsuꝫ ē, ꝙ ad pfectā repñtationē diuie bonitatis p creaturas, oportuit res aliqs ad bonitatē alioꝝ agere. ꝫ oportuit ēt fieri assilationē quātū ad modū agēdi, qa sic alteri aliqd pfecte assilat̃ in agendo. ❡ Aduerte, ꝙ per creaturas nō pōt pfecte diuina bonitas, vt in se est repñtari: sed hñ pōt repñtari perfecte, vt ex ēēplar ꝛ forma vniuersi, qđ sane fit, si vniuersum illi assimiletur qꝫtū ad oia in quib⁹ ɓm suaꝫ nām natū est illi assimilari, sicut tunc domus pfecte repñtat formā que est in mēte domificatoris, qñ hꝫ oia ɓm que nata est illā repñtare, ꝛ sic est perfecta repñtatio ex parte effect⁹, non ex parte cāe, qa ergo de rōne effect⁹ summe pfecti est, vt pfecte assimilet̃ sue cāe ɓm oēs modos qb⁹ eā pticipare pōt, iđ cū de⁹ agat ad creaturaꝝ pductionē per intellm ꝛ voluntatē, ꝛ vniuersum qđ pmo intēdebat pducere, natum esset assimilari sibi quātū ad esse, qꝫtū ad agere bonitatē alioꝝ, ꝛ quātum ad modū agēdi q est per intm ꝛ volūtatē, oportuit ꝛ i vniuerso fieri aliqs creaturas q ad bonitatē alioꝝ agerēt, ꝛ qsdaꝫ q agerēt p intm ꝛ volūtatē. Et h est hui⁹ rōnis fundamētum. ❡ Quarto. Summa vniuersi perfectio exigit nō solū similitudinē ad deū ɓm formaꝫ, sed ēt ɓm eundē modum essendi forme qꝫtuꝫ possibile est, cū secūda similitudo sit perfectior qꝫ pma. ergo oportuit esse aliquas creaturas in qb⁹ ɓm esse intle forma diuini intellꝰ exprimat̃. ꝫ ꝛc. pꝫ pma ꝯña.

qa forᵃ p quā deꝰ agit creaturā ē forᵃ intelligibilē moᵒ ēēndi hūs. pȝ ēt 2ᵒ, qa h est eē creaturas ſm suā nāȝ itellectuales.

ℭ Aduerte, ꝙ nā subsistēs q̄ est ex se itellecta in actu, nō indigēs aliq̄ ad h, vt fiat actu intelligibilis, est ēt ſm se intᵃˡⁱˢ, vt inferiꝰ ondit. s. T. ꝛ pᵃ. q. 14. ar. 1. iō bn̄ hoc loco dī, ꝙ esse creaturas in qbꝰ ſm eē intˡᵉ forᵃ diuini intˡ exprimat, est esse creaturas scd̄m suam nām intellectuales.

ℭ 5ᵒ. Ad h vt silitudo dei pfecte eēt in rebꝰ modis possibilibꝰ, I. intellige nō de modis polibus absoˡᵉ, ſȝ de modis polibus ad vniuersuȝ qd̄ in tēdebat ptinēti bꝰ, Ioportuit vt diuina bonitas cōicaret p silitu dinē, nō solū in eēndo, sed ēt in cognoscēdo, qa istis duobꝰ modis silitudo vnius inuenitur in alio, sed solꝰ intellectus cognoscere diuinā bonitatē pōt. g ꝛc.

ℭ Aduerte, ꝙ duplices sūt modi polēs creaturarū, quidaȝ. s. generales, puta. modus eēndi insensibiliuȝ, modus sensibiliū ꝛ modus intellectualiuȝ, ꝛ qdā pticulares ꝛ speᵃˡᵉˢ, puta hominis, eq, lapidis, ꝛ hȝ: modi gn̄ales cū sint finiti, ꝛ supmus sit modꝰ eēndi intellectualiū q̄ tum a nobis cognoscit, oēs hȝ modi ad perfectionē vniuersi ptinere vident, modi āt pticulares ꝛ speᵃˡᵉˢ cum

ligibilr in mēte artificis recipit mālr in domo q̄ est extra aiaȝ. pȝ igr pfectiorē esse pmā silitudinē q̄ȝ scd̄aȝ. pfectio āt vniuersitatis creaturaꝝ ꝯsistit in silitudine ad deū: sic ēt pfectio cuiuslȝ effectꝰ i silitudie ad cāȝ agētē. reqrit igit sūma vniuersi pfectio. non solū scd̄aȝ assilatione creature ad deum: sȝ ēt pmaȝ q̄ȝtū polē ē. Forᵃ āt p quā deꝰ agit creaturā ē forma itelligibil'm ipso. ē. n. agēs p itellm. †(vt sup ondsuȝ ē.) opȝ igr ad sūmā pfectionē vniuersi esse aliq̄s creaturas in qbꝰ ſm eē intelligibile forᵃ diuini itell's exprimat: ꝛ hoc est esse creaturas ſm suam naturā intellectuales.

5 ℭ Itē ad pductionē creaturaꝝ nihil aliō mouet deū nisi sua bonitas quā rebꝰ alijs cōicare voluit ſȝ modū assilatiōis ad ipm. (vt ex dictis pȝ.) silitudo āt vniꝰ inuenit in altero duplr. ℭ Uno mō quātū ad eē nāe: sic silitudo caloris ignis est in re calefacta p ignē. ℭ Alio mō ſȝ cognē. sicut silitudo ignis ē in visu vel tactu. Ad h igr ꝙ silitudo dī pfecte esset i rebꝰ modis polibꝰ. oportuit ꝙ dīna bonitas rebꝰ p silitudinē cōicaret: nō soluȝ in eēndo. ſȝ ēt cog̊scēdo: cog̊scere āt dīnā bonitatē solus intell's pt. oportuit igitur eē creaturas intellectuales.

6 ℭ Adhuc i oībꝰ decēter ordiatis hitudo scd̄oꝝ ad vltima imitat hitudinēȝ pmi ad oia scd̄a ꝛ vltima: ſȝ qn̄qȝ deficiēte. (ondsū ē āt.) ꝙ deꝰ in se oēs creaturas cōprehēdit. ꝛ h repntat in corpali bus creaturis. ſȝ p aliū modū: sp n. iuenit supiꝰ corpꝰ cōphēdēs ꝛ ꝯtinēs iferiꝰ: tn̄ ſm extēsionēȝ quātitatis: cū deꝰ oēs creaturas simplici mō: ꝛ nō quātitatꝭ extēsione ꝯtineat. Ut igr nec i h mō ꝯtinendi dei imitatio creaturis deesset. facte sūt creature itellūales q̄ creaturas corpales ꝯtinerēt nō extēsiōe q̄ȝtitatꝭ. ſȝ simplr p modū intelligibilē. nā qd̄ itelligit est in itelligēte. ꝛ eꝰ intellectuali opatione cōprehēditur.

sint infiniti, nō oēs ad pfectionē vniuersi pertinēt, ſȝ illi tm̄ qs deꝰ voluit in vniuerso esse. Cum g̊ dī hic, ꝙ ad hoc vt similitudo dei esset in rebꝰ modis polibꝰ oportuit bonitateȝ diuinā p silitudinē cōicari, ēt in cognoscēdo de modis generalibꝰ, nō aūt de modis specialibus intelligitur.

ℭ 6ᵒ. In oībꝰ decēter ordinatis hitudo scd̄oꝝ ad vlᵃ imitat hitudinē pᵐⁱ ad oia 2ᵃ ꝛ vltima. ſȝ deꝰ oēs creaturas ꝯprehēdit, intelligibilr. g̊ opȝ ēt eē aliq̄s creaturas intellectuales q̄ corpalia intelligibilr ꝯtineāt, sicut ꝛ supiora corpa ꝯtinent inferiora ſm extēsionē quātitatis. ℭ Sup cap. 47.

Postq̄ȝ ondit. s. T. oportuisse eē i vniuerso aliq̄s creaturas q̄ intelleᶜᵗᵘᵃˡᵉˢ eēnt, nūc de nā ipaꝝ subaꝝ itellūaliū determiat. Circa h āt duo facit. Priᵒ determiat de ipaꝝ nā absolute. 2ᵒ p ꝯpatione ad eē actualis exn̄tie. c. 52. Circa pᵐ duo facit. Priᵒ determiat de ipaꝝ nā quātū ad ea q̄ sibi affirmatiue ꝯueniunt. 2ᵒ q̄ȝtū ad ea q̄ negatiue signant cap. 49. Quātū ad pᵐ ēt duo facit. p ostēdit ipsas volētes eē. 2ᵒ ꝙ liberi arbitrij sint, ca. seq̄nti. Quātum ad pᵐ ponit hec ꝯ. Subas creatas itellectuales necesse est volētes eē, pbat. p. ha bēt appetitū boni, qa oia appetūt bonū. g̊ sunt volētes, pȝ ꝯsequētia qa appetitꝰ ꝯueniēs tȝs que itelligūt est appetitꝰ rōnalis q est voˡᵘⁿᵗᵃˢ, sic appetitꝰ coꝝ q̄ cognitiōe caret dr̄ nālis, ꝛ brutoꝝ appetitus dī appetitus aialis.

ℭ Aduerte circa istā distōnē appetituȝ, ꝙ appetitꝰ oīs forᵐᵃᵐ accipit spēm, ꝛ denoiationeȝ a forᵃ quā ꝯseqt, qa g̊ in rebus q̄ cognitiōe carēt cōseqt formam mere nālē, iō in illis dī appetitꝰ nālis, in brutis aūt ꝛ hoibꝰ, vt cū brutis cōmunicāt, qa ꝯseqt formā apprehēsam per sensum q̄ȝtū. s. ad actuale inclinationē, pōam āt sensitiuā intrinsecā quātū ad potētialē inclinationē: ió dī appetitus sensitiuus siue aialis, in habētibꝰ āt cognitionē intellectiuā dī intellectualis, qa ꝯseqt vtutē, ꝛ cognitionē intellectiuā, ꝛ sortitꝰ est ēt aliud nomē, vt. s. dicatur voluntas.

ℭ Q, substātie itellectuales sint volētes. Cap. 47.

Nas āt sbas itellectuales necē eē eē volentes. ℭ Inest in oībꝰ appetitꝰ boni: cū bonū sit qd̄ oia appetūt. (vt phī tradūt.) hȝ aūt appetitꝰ in his qdē q cog̊ne carēt dr̄ nālis appetitꝰ: sic dr̄ ꝙ lapis appetit eē deorsū. In his āt q̄ cog̊nē sensitiuā hn̄t: dr̄ appetitus aialis: q diuidit i ꝯcupiscibilē ꝛ irascibilē. in his vō q̄ intelligūt: dr̄ appetitꝰ itellūalis seu rōnalis q est volūtas. subē igit itellectuales create habēt volūtatē.

2 ℭ Adhuc id qd̄ ē p aliō. reducitur ad id qd̄ est p se tāq̄ȝ in pꝰus. †(vn̄ ꝛ ſȝ phȝ i. 8. phic.) mota ab alio reducūt i pꝰa mouētia seipsa. in sillogismis ēt ꝯnes q̄ sunt note ex alijs reducunt in prima

ℭ Scd̄o. Inueniunt in substātijs creatis q̄dā que non agūt seipsa ad operādum, sed agunt, vt nature vt plante, ꝛ bruta. ergo opȝ esse aliqua pma que seipsa agāt ad operādū. ergo necesse est esse aliq̄ pma que sint volētia. g̊ substantie intellectuales sunt volētes, pbat pᵃ ꝯn̄tia, qa qd̄ est per aliud reducit in id quod est per se tāq̄ȝ in pꝰus, qd̄ probat ec.

† cap. 23.

† idē. p. p. q. gener.

† ter. ꝯtra. ꝛ infra.

corpoꝝ mobiliũ q̄ reducũť i corpa ꝑ̄mouẽtia ſeipſa, ⁊ ſcḋm̄ in ſyllogiſmis q̄ reducũť in ꝑ̄ͣ ṗnͣ ꝑ ſe nota. 2ᵐ ēt pꝫ, qꝛ ꝓpꝛiũ ē voᵗⁱˢ vt ꝑ eā aliqd ſe agat ad opandũ, cũ ꝑ ipſā ſbā ſit dn̄a ſuoꝝ actuũ tāq̄ꝫ potēs agere ⁊ nō agere, vltima quoq̧ pꝫ, qꝛ ꝑ̄ͣ in rebus creatis ſunt ſubſtātie intellectuales.

¶ 3ᵒ. Forᵃ itellīa ꝑ quā ſbā itelleᵗⁱᵘᵃ opať, ē ab ipo itᵘ tāq̄ꝫ ꝑ ipm̄ ɔcepta ⁊ q̄dam

ꝑncipia q̄ ſũt nota ꝑ ſeipſa: iueni unť āt i ſubīs creatis q̄dā q̄ nō agũt ſeipſa ad opandũ. ſꝫ agunť vi nāe. ſicut iāiata plāte ⁊ aīalia bruta. nō. n. ē in eis agē ⁊ n̄ agē. oꝫ ḡ ꝙ fiat reductio ad alia p̄ria q̄ ſeipſa agāt ad opandũ. p̄ria āt i reb⁹ creatis ſũt ſubē itellectua/les. †(vt ſup̄ oñſum ē.) he igitur ſubē ſe agũt ad opandũ. Ħ āt eſt ꝓpꝛiũ volũtatis. ꝑ q̄ꝫ ſuba aliq̄ eſt dn̄a ſui act⁹: vtpote i ipa ex̄ũ/ſtēs agere ⁊ nō agē: ſubē igiť in/tellectuales create h̄ñt volũtatē.

3 ¶ Amp. ꝑncipiũ cuiuſlꝫ opōnis eſt foꝛa ꝑ quā aliqd ē actu: cũ oē agēs agat iquātũ ē actu. opꝫ igť qḋ ſcḋm modũ foꝛe ſit mod⁹ opō/nis ɔſeq̄ntis formaꝫ. foꝛa igiť q̄ nō eſt ab ipſo agēte ꝑ formā cāt opōnē cui⁹ agēs nō eſt dn̄s. ſi q̄ vͦ fuerit foꝛa q̄ ſit ab eo. q ꝑ ip/ſaꝫ opať. ēt ɔſitis opōnis dn̄ũꝫ h̄ebit. foꝛe āt nāles ex q̄b⁹ ſequũ/tur mot⁹ ⁊ opōnes nāles nō ſũt ab his q̄ꝝ ſũt foꝛe. ſꝫ ab exterio/rib⁹ agētib⁹ totalr̄. cũ ꝑ formam nālē vnũqḋq̧ h̄eat eē in ſua nā. nihil āt ꝑt ſibi eē cā eēndi. ⁊ iō q̄

mouēť nālr̄ nō mouēt ſeipſa. nō n. graue mouet ſeipm̄ deorſum. ſed gn̄ans qḋ dedit ei formā. In aīalib⁹ ēt brutis foꝛe ſenſate vel imaginate mouētes nō ſũt adin/uēte ab ipſis aīalib⁹ brutis. ſꝫ ſũt recepte in eis ab exteriorib⁹ ſen/ſibilib⁹ q̄ in ſenſuꝫ agũt ⁊ dīiudi/cate ꝑ nālē eſtimationē. vñ lꝫ q̄/dāmō dicāť mouere ſeipſa iquā/tũ eoꝝ vna ps eſt mouēs. ⁊ alia eſt mota: tn̄ ipm̄ moueri nō ē eis ex ſeipſis: ſꝫ ꝑtim ex exteriorib⁹ ſenſatis. ⁊ ꝑtim a nā: inquātũ. n. appetit⁹ mouet mēbra: dr̄ ſeip/ſa mouere: qḋ h̄ñt ſupra inaīata ⁊ plātas. iquātũ vͦ ipm̄ appete/re ſeq̄ť de necītate in eis ex foꝛ/mis acceptis ꝑ ſenſuꝫ ⁊ iudiciũ nālis eſtimatiōis nō ſibi ſunt cā ꝙ moueāť. vñ nō h̄ñt dn̄ũꝫ ſui act⁹. Forma āt itellīa ꝑ quā ſuba itellīualis opať ē ab ipo itellīu: vt pote ꝑ ipm̄ ɔcepta ⁊ q̄dāmō ex/cogitata: vt pꝫ de foꝛa artis, quā artifex ɔcipit ⁊ excogitat. ⁊ ꝑ eā opať: ſubē igť itellīuales ſeipſas agũt ad opandum vt h̄ñtes ſue opōnis dn̄iũ: h̄ñt igiť volũtatē.

mō excogitata. ḡ ſeipſas agunt ad opanduꝫ ſbē itelleᵗⁱᵉ, tāq̄ꝫ ha/bentes ſue opō/nis dn̄iũ. ḡ ſunt volentes. ꝓbať añs, ex ꝙ forᵃ artis q̄ ab artifice ex/cogitať, ꝑ̄ vero ɔña ꝓb⁹, qꝛ cuꝫ agēs ꝑ formaꝫ agat, oꝫ ſcḋm moᵐ forᵉ eē moᵐ opō/nis. vt. ſ. forᵃ q̄ n̄ eſt ab ipo agēte ꝑ forᵐ cāet opō/nē cui⁹ agēs nō eſt dn̄s, forᵃ vͦ q̄ eſt ab agēte per ipſam, cāet opō/nē cui⁹ agēs eſt dn̄s. declaꝛ hoc diſcurrēdo per foꝛas q̄ ſť actio/nis ꝑnᵃ. Nā for/me nāles nō ſũt ab iīs q̄ꝝ ſť forᵉ, ſed ab exteriori/b⁹ agētib⁹ tota/liter, ⁊ iō q̄ mo/uēť nālr̄ nō mo/uēt ſeipſa, vt pꝫ de grauib⁹ q̄ a gn̄ante mouēť. Silr̄ forᵉ ſenſate vl̄ imaginate q̄ ſũt mouētes in brutis, nō ſũt adinuēte ab ipſis brutis. ſꝫ ſũt recepte i eis ab exteriorib⁹ ſenſibilib⁹, ⁊ diiudicate ꝑ nālē eſtimationē. Et iō lꝫ dicunť q̄dāmō mouere ſeipſa, iq̄ꝫᵐ vna ps in eis eſt mo/uēs, ⁊ alia eſt mota: tn̄ ipm̄ moueri nō eſt in eis ex ſeipſis, ſed partim ex exterioribus ſenſatis ⁊ partim a nā.

¶ Aduerte circa añs, ꝙ iō igt. s. T. formā itᵐ eē ab itᵘ q̄dā/mō excogitatā, nō āt ſimpľ excogitatā, qꝛ ꝓꝑe loq̄ndo cogi/tare nō ɔuenit itellūi, ſꝫ vtuti cogitatiuę, ⁊ iō ꝓꝑe loquēdo forᵃ intľ nō ꝑt dici excogitata, ſꝫ qꝛ cogitatiua eo ꝙ intellūi ſit ɔiūcta, ꝑticipat aliqd de intᵘ diſcurrēdo circa ꝑticlaria: iō noīa vni⁹ ad aliā q̄nq̧ ſilitudinarie trāſferũť, vt dicať co/gitatiua intᵉ ꝑticularis, ⁊ intľ cogitare: ⁊ ſic trāſũptiue foꝛa ab intᵘ ɔcepta, poteſt dici excogitata, licet nō ſit proprie di/ctũ: ⁊ propter hoc addidit. s. T. quodāmodo.

¶ Aduerteᵐ q̄ꝫ, ꝙ cũ opatio ɔſeq̄ť forᵐ, necē ē vt dans forᵐ det ēt opōnē, ꝓp qḋ dr̄ ꝙ dans forᵐ, dat ēt motũ ɔñtē forᵐ, ſic dans grauitatē dat motũ deorſũ: iō h̄ñ igt. s. T. ꝙ forᵃ q̄ nō ē ab ipo agēte, ſꝫ. ſ. ē ipi data ab aliq̄ alio nō cāt opōneꝫ, cui⁹ ipm̄ agēs ꝑ talē forᵐ ſit dn̄s: ſꝫ opō ɔñs refferť tāq̄ꝫ in ꝑnᵐ agēs in id qḋ dat formā. Si āt agēs cāet in ſeipo formā ꝑ quā agit erit ꝑnᵐ cā ſue actiōis, ⁊ erit dn̄s ſuoꝝ actuum.

Actio in brutis foꝛa mo/uēs eſt ab extriſeco vel ab in/triſeco.

¶ Sꝫ circa declarationē. s. Th. de forᵃ mouēte in brutis, ⁊ nā

itelleᵘ, occurrit 1ᵐ duᵐ: ꝑ̄ᵐ eſt, qꝛ nō vr̄ dr̄ia inter brutũ ⁊ ho/minē quātũ ad formā, ꝑ quā vtrũq̧ agit, cui⁹ oppoᵐ hic dr̄. Nā ſic forᵉ ſenſate ⁊ imaginate, ex q̄b⁹ mouēť bruta ſũt ab exteriorib⁹ ſenſibilib⁹ mediātib⁹ ſenſib⁹ exterioribus cāte: ita ⁊ forᵉ itᵉ, cũ nr̄a cognitio itelleᵃ h̄eat ortũ a ſenſu. ḡ i vtra/q̧ nā forma q̄ eſt ꝑnᵐ opationis, ⁊ motus eſt ab extrinſeco.

¶ 2ᵐ dubiũ ē, qꝛ oppᵐ ei⁹ qḋ hic dr̄ vr̄ h̄ri ꝑ̄ᵃ. q. 18. ar. 9. Ibi enī dr̄, ꝙ aīalia mo/uēt ſeipſa q̄ꝫᵐ ad formā q̄ eſt ꝑnᵐ mot⁹ quam ꝑ ſe acq̄rũt, in q̄ dif/ferũt a plātis q̄ h̄ñt formam ab alio. ḡ non h̄ñt formā ab extrin/ſeco tn̄ vt h̄ dr̄.

¶ Ad ꝑ̄ᵐ dubiũ rñdeť, ꝙ lꝫ ſpēs intelligibilis q̄ ꝑcedit itellectio/nē ab exteriori/bus ſenſibilib⁹ mediāte fantaſ/mate cāeť, ɔcur/rēte tn̄ intᵘ agen/te ꝑ modũ ꝑncī/palis agētis, ſiť ⁊ forᵉ imagiate: tn̄ ipſa foꝛa ſcḋm quā intᵉˢ ⁊ ꝑxi/me mouet nāę itellectualis ap/petit⁹ non cātur ab alio agēte q̄ ab ipo intelligē/te: format enim agēs ꝑ intᵐ in ſe ipſo ꝑ actũ itelli/gendi formā rei ɔuenientis ⁊ di/ſcōuenientis q̄ di/cit ɔceptus intľ qḋ nō facit imaginatio bruti, in q̄ forma cō/uenientis aut diſcōuenientis ab alio cauſať. Judiciũ quo/q̧ quo aliqd iudicať cōueniēs aut diſcōueniēs in nā intel/lectuali eſt liberũ: ⁊ nō eſt magis ad vnā partē determina/tũ q̄ꝫ ad alterā, ſed agēs intellectuale a ſeipſo determinať: ⁊ in brutis aũt eſt a datore nāę determinatũ: ⁊ qꝛ appetitus ſeq̄ť formā rei appetibilis, adiũcto iudicio q̄ iudicať cōue/niēs aut diſcōueniēs, cũ bruta ⁊ formā ⁊ iudiciũ determia/tũ ab alio h̄eant, nā āt intellectualis a ſeipſa h̄eat vtrũq̧: iō ɔuenienter dr̄, ꝙ forᵉ mouētes in brutis ab alio cāns, in intel/lectuali āt nā ab ipſo intᵘ. ¶ Ad 2ᵐ dubiuꝫ rñdeť, ⁊ dr̄ ꝑ̄ᵒ, ꝙ forma imaginata ſcḋm quā mouenť bruta q̄ꝫtũ q̄dē ad enti/tatē ſuā nō cātur a bruto, ſed ab extrinſeco ſenſibili, quātũ tn̄ ad actualē cognitionē ſcḋm quā ipſa forᵃ dr̄ ꝑfecte ⁊ cōple/te in actu eſſe, cauſať ēt a ſenſu aīalis, qꝛ ad actionē ſentiē/di ipſe ſenſus ēt actiue ɔcurrit: ⁊ ad hũc ſenſuꝫ dr̄ in ꝑ̄ͣ pte, ꝙ aīalia mouēt ſe quātũ ad formā, qꝛ foꝛa rei ſenſibilis nō eſt actuale ꝑncipiũ motus, niſi dũ eſt in actu ꝑfecto, niſi. ſ. ꝑ ipſam iudiceť de ſenſibili: ⁊ ſic ipſe ſenſus eſt aliquo mō cā ſue formę. Hic āt loq̄ť. s. Th. de ipſa entitate formę ſcḋm ſe, ⁊ q̄ꝫtũ ad eſſe eius iꝑfectũ quam diximus ab exteriori tn̄ ſenſibili eſſe cauſatā. ¶ Dicitur ſcḋo, ꝙ forma que eſt in

brutis,lꝫ q̃tũ ad eē ꝯpletũ qḋ ē, vt ꝑ ip̃am actu iudicet̃ sit aliq̃ a sensu,nó est tñ totalr̃ a sensu,vt hꝫ rõnem motiui,qa q̃tũ ad determiatioñe iudicij q̃ iudicat̃ aliqd ꝯueniẽs,aut nociuũ,qḋ reqrit̃ i motu aiat̃, ab alio ḋpẽdet.s.a nã,loq̃t̃ āt hic.s.T.de for'q̃ꝫ^m ad oia q̃ sibi ꝯueniũt,vt ē ꝑn^m mot^r & p ꝯñs,de for'sensus q̃ꝫ^m ēt ad iudicij determinatioñe,vñ nō ꝯdicit ĳs q̃ i ꝑ'pte dĩr,vbi nó est sermo de for'motiua aia/lis,nisi q̃tũ ad ꝯplemẽtũ sui es/se,nó aũt quãtũ ad oẽm ei⁹ ꝯdi/tioñe sibi ꝯueni entẽ,vt hꝫ rõnẽ formę mouẽtis.

ℭ Pōt 2° rñde/ri,ꝙ for' sensatę vel imagiatę q̃.s.in sensib⁹ inte riorib⁹ recipiũ/tur,& qb⁹ ꝑ ima ginatiuã aut ex timatiuã ṽtutez iudicatur aliqḋ sen^u ꝯueniẽs eē vl'nociuũ,a sen sib⁹ exteriorib⁹ in virib⁹ iterio/rib⁹ ipꝛimũt̃, & sic bruta dĩr cã/re hõ for'as i se/ip̃is,iq̃ꝫ^m.s.p sen sus exteriores eas in sensu ipꝛi mũt interioꝛi, & ad hũc sensũ in telligit̃ qḋ de ꝑ'pte adductũ ē. Sꝫ tñ nó sunt li berę ꝑ actũ ipsi⁹ imagi^{ue} vl'extimatiuę adinuẽte & excogitatę:sꝫ nãli q̃dã or dine ex sensi^{bus} cãte:& ad hũc sensũ itellr̃ qḋ ĥ loco igt.s.T.

4 ℭ Itẽ actiuũ oꝫ eē ꝓportionatũ passiuo & motiuũ mobili: sed in hñtib⁹ cog̃nẽ vis apphensiua se hꝫ ad appetitiuã:sic motiuũ ad mobile:nã cõphẽsũ p sensũ vel imaginatioñe vel itellm̃ mouet appetitũ itellectualẽ vl'aialẽ:apprehẽsio āt itelliua nó determia tur ad q̃dã:sꝫ ē oium:vñ & de in/tellu poli.†(pħs dicit i.3.ḋaia.) ꝙ ē q̃ est oia fieri:appetit⁹ igr̃ in tellualis subē est ad oia se hñs. Hoc āt est ꝓpriũ volũtatis vt ad oia se hẽant.†(vñ & i.3.ethi.pħs dicit.)ꝙ ē possiꝫ & ipossiꝫ. Substãtię igr̃ itellũales hñt volũtatẽ.

ℭ Q̃ꝫ substãtię intellectuales sũt liberi arbitrij. Cap.48.

Ex ĥ aũt appet ꝙ ꝑdicte subē sũt liberi ar/bitrij in operando.

ℭ Q̃ꝫ enim arbitrio agãt: manifestũ est: ex eo ꝙ p cognitioñe itellũã iudiciũ hñt de opandis: libertatẽ āt nec̃e ē eas hr̃e:si hñt dñium sui actus.†(vt ostensum est.)sunt igr̃ ꝑdicte subē liberi arbitrij in agendo.

2 ℭ Itẽ liberꝝ ē:qḋ sui cã est: qḋ g̃ nō est sibi cã agẽdi: nō est liberũ in agẽdo: q̃cũq̃ꝫ āt nō mouent̃. neq̃ꝫ agũt nisi ab alijs mota: nō sũt sibipsis cã agẽdi: sola g̃ mouẽtia seip̃a libertatẽ i agẽdo habẽt:& hec sola iudicio agũt:nam mouẽs seip̃ꝫ diuidit̃ in mouẽs & motũ:motũ āt ē appetit⁹ ab itellectu vl'fantasia aut sensu mot⁹: q̃ꝝ ē iudicare: hoꝝ igr̃ hec sola libere iudicãt q̃cũq̃ꝫ in iudicãdo seip̃a mouẽt:nulla aũt põa iudicãs: seip̃aꝫ ad iudicãdũ mouet: nisi sup̃ actũ suũ reflectat̃:oꝫ.n.si se ad iudicãdũ agit:ꝙ suũ iudicium cog̃scat:qḋ qdẽ soli⁹ itell's ē: sũt igr̃ aialia irrõnalia q̃dãmó liberi qdẽ mot⁹ siue actiõis:nō āt liberi iudicij.inaiata āt q̃ solũ ab alijs mouẽt̃:neq̃ꝫ libere actiõis sũt aut mot⁹:itellũalia ṽo nō solũ libere actionis: sed ẽt liberi iudicij:qḋ est liberꝝ arbitriũ hẽre.

ℭ Adũerte,ꝙ vo^{tas} dr̃ eē ipossiꝫ,nó iq̃ꝫ^m ipossiã sũt,sꝫ iq̃tũ ꝓponũt̃ sibi sub rõe possiꝫ,vel dr̃ eē ipossiꝫ sub conditione,qa vꝫ vellet illa si eẽnt possibilia.

ℭ Sup cap.48.

Uantũ ad 2^m ondit̃,ꝙ sbę intellectuales sũt liberi arbitrij i opando,& arguit̃ ꝑ sic. Per cog̃nẽ itellũaꝫ sbę itellũales iudiciũ hñt ḋ operãdis,& libertatẽ nec̃e ē eas habere,cuꝫ hẽant dñium sui act⁹,g̃ &c̃. Scḋo,illa sunt liberi arbitrij in agẽdo q̃ sunt liberi iudicij, & liberę actiõis,sꝫ sola itellectualia sr̃ hꝫ.g̃ &c̃. ꝯñia nota cũ maioꝛi,mioꝛ ṽo pb',ꝙ.n.sunt liberę actionis,pb',qa mouẽt seip̃a ad agẽdũ. Sola āt mouẽtia seip̃a libertatẽ in agẽdo habẽt:nō āt q̃ non mouent̃ neq̃ agũt nisi ab alijs mota,qa cuꝫ liberuꝫ sit qḋ sui cã ē,qḋ nō est sibi cã agẽdi nō ē liberꝝ in agẽdo, ꝙ āt sola sint liberi iudicij,pbat̃. Et qdeꝫ ꝙ sola iudicio agãt,pb',qa mouẽs seip̃ꝫ diuidit̃ in mouẽs & motũ:motũ āt ē appetit⁹ ab it^u vl'fantasia aut sensu mot⁹,q̃ꝝ ē iudicare. Q̃ ḋ ṽo sola habeãt iudiciũ liberꝝ,pb',qa qḋ seip̃ꝫ ad iudicãdũ mouet est liberi iudicij,sola āt itelle^{ua} seip̃a ad iudicãdũ mouẽt,qa solus it' reflectit̃ sup̃ actũ suuꝫ,qḋ reqrit̃ ad ĥ,vt po^a iudicãs seip̃aꝫ ad iudicãdũ moueat.g̃ &c̃. Ex ijs ꝯcludit̃,ꝙ inaiata neq̃ꝫ liberi mot⁹ sr̃,qa ab alio tñ mouent̃,nꝫ liberi iudicij,cũ iudicio ñ moueãt,irrõna^{lia} āt sr̃ qdẽ aliq̃ liberi mot⁹,cũ seip̃a moueãt,ñ āt liberi iudicij:intelle^{ua} āt sr̃ & liberi iudicij & liberę actiõis.

ℭ Adũertẽ^{dum} ꝑ,ꝙ lꝫ irrõnalia sint aliq̃ liberi mot⁹,ñ tñ dĩr moueri libero arbitrio,qa ad ĥ vt aliqd libero arbitrio moueat̃,reqrit̃ ꝙ seip̃ꝫ moueat,ñ āt ab alio tñ moueat̃,& ꝙ hẽat liberꝝ iudiciũ ḋ motu,vt.s.possit iudicare ꝯueniẽs eē,vl'ñ ꝯueniẽs,vt ip̃ꝫ moueat̃,mó lꝫ irrõnalia seip̃a moueãt,qa vna eoꝝ po ē mouẽs & altera mota,ñ tñ hñt liberꝝ iudiciũ ḋ mouẽdo,aut ñ mouẽdo,sꝫ illḋ ē sibi a nã deter^{tum},ouis.n.vidẽs lupũ nó ṗt deter^{re} ñ eē fugiẽdũ,ió dĩr eē liberi mot⁹,non āt mouere se libero arbitrio.

ℭ Adũertẽ^{dum} 2°,ꝙ irrõnalia eē liberi mot⁹,nĩl aliḋ ē q̃ꝫ sibi ip̃is eē cãm mot⁹,ita.s.ꝙ ip̃a seip̃a moueãt ad deter^{tum} finẽ,nō āt ab extrinseco tñ moueãt̃ tãq̃ꝫ a ꝑn^{lis} mouẽte,sic q̃ a nã mouẽt̃,& q̃ mouent̃ p violẽtiã,sꝫ tñ qa moueri simplr̃ libere,ē hr̃e in ptãte sua moueri & nó moueri,qḋ brutis nó cõuenit,nó dicit abso^{te},s.Th.ꝙ sint liberi mot⁹,sꝫ addit q̃dã mó,q̃si dicat sunt liberi motus ſm qd,nó aũt simplr̃.

ℭ Circa id qḋ of,q̃si moueri nó inest brutis ex seipsis:dubitat̃,qa dr̃.8.phẏsi.tex.com.29. ꝙ in oi qḋ mouet seip̃m ē moueri & nó moueri,& vocat ibidẽ Ari.mouẽtia seip̃a q̃ diuidũt̃ in p̃tẽ mouẽtẽ & p̃tẽ motã,& aialia vocat mouẽtia seip̃a.

ℭ Rñd' ſꝫ doctri.s.T.3̃i.q.24.ar.2.1^m.ꝙ ió oĩ in ijs (ip̃a.q̃ seip̃a mouẽt ẽt moueri & nó moueri,nó qa in eaꝝ libertate sit moueri & nó moueri,sꝫ qa po^a motiua ipoꝝ ſꝫ se ꝯsiderata.nó magis iclinat̃ ad vnũ opp^{torum} q̃ꝫ ad al:ḋ:sꝫ tñ qa iudiciũ q̃ applicat̃ po^a motiua ad alteꝝ opp^{torum} i brutis ē a nã determiatũ:ió moueri nō ē abso^{te} in ip̃is brutis,q̃si in ptãte eoꝝ sit vt se moueãt aut nó moueãt. Sic.n.non ṗt iudicare ouis nó eē fugiẽdũ lupũ,ita nó ṗt nó fugere. Uñ po^a motiua ſm se idifferẽs ē ad fugiẽdũ & nó fugiẽdũ. Sꝫ iudiciũ ē determinatũ & limitatũ a nã. Et qa vtriusq̃ꝫ ideterminatio reqrit̃ ad ĥ,vt aliqd ꝓprie dicatur hẽre in sua ptãte moueri:ió ꝓprie nó inest brutis ex seip̃is moueri in qb⁹ iudiciũ a nã ē determinatũ. Et ad hũc sensuꝫ loquit̃.s.T.hoc loco.

ℭ 4°. Apphẽsio itellũa nó determiat̃ ad q̃dã,sꝫ est oium.g̃ appetit⁹ itellũalis sbę ē ad oia se hñs.g̃ ē vo^{tas},pb' aña.qa 3° ḋ aia dr̃,ꝙ it' po^{lis} ē q̃ ē oia fieri,ꝑ'q̃ꝫ ꝯña pb':qa ṽt⁹ apphẽsiua se hꝫ ad appetitũ sic motiuũ ad mobile,actiuũ āt oꝫ ꝓpor^{tum} eē passiuo & motiuũ mobili,2°ẽt ꝯña pb',qa ꝓpriũ est vo^{tis} vt ad oia se hẽat,ē.n.possiꝫ & ipossiꝫ,vt dr̃ 3° ethic.

ℭ Tertio

†terr.9.18

†cap.5.

†idē.p.p.q.59.ar.3.

†cap.42.

Q̃ḋ bruta cõueniat moueri aut nó moueri ex seipsis.

Irrõnalia sũt libere actionis ñ tñ mouẽt libero arbitrio.

¶ Tertio, sola itellectualia cōeʒ boni vel ɔuenientꝭ rōnē app̄hēdūt, ergo sola seipsa ad iudicāduʒ mouēt, ergo sola sūt libera in iudicādo, qđ ē liberꝫ arbitriū hře. Añs pʒ, pᵒ vo ɔña pbatur, qꝛ forᵃ app̄hēsa mouet ſm ꝙ app̄hēdit sub rōne boni vel ɔuenientie, si igr̄ iudicās ad iudicāduʒ seip̄ʒ moueat, oʒ vt p aliquā altiorē forāʒ app̄hēsāʒ se ad iudicādū moueat, ſʒ h nō pt eē nisi ipsa rō bói vl' cōueniētis p quā d̄ q̄libʒ d̄terminato bono vl' ɔueniēti iudicat, ergo ꝛc.

Sola hñt via itelᵐ sūt liberi iudicij siue seipsa ad iudicādū moueāt.

¶ Aduertēdū, ꝙ cū forᵃ app̄hēsa moueat ad opōnē, iꝗʒ ꝑ ip̄saʒ iudicaf aliqđ esse bonū vel ɔueniens, si aliqđ sup̄ suū iudiciū reflectat diiudicādo vtrū verꝫ an fim iudiciū sit q̄ iudicat aliqđ eē bonū, aut ɔueniēs, oʒ h ex ipsa cōi rōe boni, aut cōueniētis fieri, sicut si iudicari debeat, an iudiciū q̄ iudicat aliqđ esse aial sit verꝫ ex ipsa rōne aialis p quā cogñscet poſ̄ sum' verꝫ h aut illō pticulare sit aial, oʒ tale iudiciū fieri. Et iō cuʒ oē qđ seip̄m ad iudicādū mouet sup̄ suū iudiciū reflectat, oʒ n. si se ad iudicādū mouet vt suū iudiciū cogñscat, vt dixit. s. Tho. in p̄cedēti rōne, nece ē vt mouēs seip̄m ad iudicādū cognoscat altiorem ꝛ cōmuniorē forāʒ q̄ sit forma huius pticularis boni, aut ɔuenientis p quaʒ iudicet vtrum ɔueniēter iudicatū sit hāc rem particularē bonā aut ɔueniētem eē, hec āt cōmunior forma nō pōt esse nisi ipsa cōmunis rō boni, aut ɔuenientis que solo intᵘ appᵃhēdi pōt, ideo sola hñtia intᵐ sunt liberi iudicij siue seipsa ad iudicandū mouēt. Et h est hui' rōnis fundamētū.

¶ Sed occurrit dubiū circa vltimuʒ ɔñs. Si eē liberꝫ in iudicādo est liberꝫ arbitriuʒ hře, ergo liberꝫ arbitrium non erit idē ꝙ ipsa volūtas, sed erit ipse itellect', qꝛ iudicium liberꝫ est actus itellectus, hui' autē oppᵐ. tenet. s. Tho. vbicunꝗ de libero arbitrio loqtur, ergo quod hic dī contradicit ijs que alibi a san. Tho. dicuntur.

Liberū arbitriuʒ qđo ē idē quod voluntas.

¶ Ad huius euidentiā ɔsiderādum est ex qōnibus de veri. q. 24. ꝙ cum liberuʒ arbitriuʒ p poᵃ acceptuʒ sit poᵃ qua libere iudicamus, dupli boc possumus intelligere. Uno modo, qꝛ est principium eliciuuʒ illius actus quē dicim' liberꝫ iudicium, alio modo, qꝛ est p̄ncipiū faciens libertatem in iudicando, ista. n. multuʒ differunt, sicut multū differt dicere, grāmaticam eē p̄nᵐ locutionis que est recta, ꝛ ipsam eē p̄nᵐ nō locutionis, sed rectitudinis que ē in locutione. Cum ergo dicim' liberꝫ arbitrium eē potentiā q̄ libere iudicamus: nō accipim' p̄mo modo, qꝛ sic nō esset idē qđ voluntas, sed eēt itellectus, vt arguebaf, cum iudicare ad itelᵐ ptineat nō ad volūtatē, sed intelligim'. scđo modo, ꝛ sic voluntas ē liberꝫ arbitriū, qꝛ ipsa facit, vt libere iudicemus per ipsaʒ, possumus. n. p voluntatē eligē iudicare ꝛ nō iudicare.

3 ¶ Adhuc forā app̄hēsa est p̄ncipiū mouēs scđʒ ꝙ app̄hendit sub rōne boni vel ɔueniētꝭ: actio n. exterior in mouētib' seipsa p̄cedit ex iudicio quo iudicat aliqđ eē bonū vel ɔueniēs p forāʒ p̄dictā: si igit iudicās ad iudicāduʒ seip̄m moueat: opʒ ꝙ p aliquā altiorē formaʒ app̄hēsaʒ se moueat ad iudicādū. q̄ qđē esse nō pōt nisi ipsa rō boni vel ɔuenientis: p quā de q̄libet d̄terminato bono vl' ɔueniēti iudicat: illa igit sola se ad iudicādū mouēt: q̄ cōeʒ bói vel ɔueniētis rōnē app̄hēdūt: hec āt sūt sola itellectualia: sola igr̄ itellectualia se nō solū ad agēdū: sʒ ēt ad iudicādū mouēt: sola igr̄ ipsa sūt liba i iudicādo: qđ ē liberꝫ arbitriū hře.

4 ¶ Amp. a ɔceptiōe vli nō sequitur motus ꝛ actio: nisi mediāte pticulari app̄hēsiōe: eo ꝙ mot' ꝛ actio erga pticularia est: itellectus āt nālr est vliuʒ app̄hēsiu': ad h igr̄ ꝙ ex app̄hēsione itellectus seq̄t mot' aut q̄cūꝗ actio: oʒ ꝙ vlis itellect' ɔceptio applicet ad pticularia: sʒ vle ɔtinet i potētia multa pticularia: pōt igit applicatio ɔceptiōis itellectualis fieri ad plura ꝛ diuersa: iudiciū igr̄ itellect' de agibilib' nō ē d̄terminatū ad vnū tm̄: hñt igit oīa itellectualia liberꝫ arbitriuʒ.

5 ¶ Preterea iudicij libtate carēt aliq̄: vel pp h ꝙ nullū hñt iudiciū: sicut q̄ cognitiōe carēt: vt lapides ꝛ plāte: vel qꝛ hñt iudiciū a nā d̄terminatū ad vnū: sicut irrōnalia aialia: nāli. n. estimatiōe iudicat ouis lupū sibi nociuū: ꝛ ex hoc iudicio fugit ip̄m: silr aūt in alijs: q̄cūꝗ igr̄ hñt iudiciū de agēdis nō determinatū ad vnū a nā: nece est lib. arbitrij esse: hmōi āt sūt oīa itellectualia: itellectus eni app̄hēdit nō solū h vel illud bonū: sʒ ip̄m bonū cōe: vñ cū intellect' p forāʒ app̄hēsāʒ moueat volūtatē: in oib' āt mouēs ꝛ motū opʒ eē ꝓportionata: volūtas substātie itellectualis nō erit determinata a nā nisi ad bonuʒ cōe. Quicqd igr̄ offerf sibi sub rōne boni poterit volūtas iclinari in illō: nulla d̄terminatōe nāli in ɔtrium p̄hibēte: oīa igr̄ itellectualia liberā volūtatē habēt ex iudicio itellect' veniente: qđ est liberꝫ arbitriuʒ hēre: qđ diffinit liberum de ratione iudicium.

¶ Quarto. A cōceptione vniuersali nō sequitur actio nisi mediāte apprehensiōe pticulari, sʒ itellect' est vniuersalium apprehēsiuus, ergo ex app̄hensiōe itellect' nō sequif mot' nisi vlis ɔceptio applicef ad pticularia, sed applicatio ɔceptiōnis intellectualis pōt fieri ad plura ꝛ distincta, cū vle multa contineat in poᵃ, ergo iudiciuʒ itellectus de agibilib' nō est determinatū ad vnum, ergo ꝛc.

¶ Quinto. Que habent iudiciū de agendis non determinatū ad vnum a natura, necesse est liberi arbitrij esse, sed intellectualia sūt huiusmōi, ergo ꝛc, pbatur maior, quia ꝙ aliqua iudicij libertate careāt nō est nisi, quia aut nullum iudicium habent, aut hñt illud a natura determinatum, minor ēt pbatur. Intellect' nō solum apprehendit hoc vel illud bonum, sed ip̄m bonū cōmune, ergo nō determinatur voluntas ab itelᵘ mouēte ad hoc vel illud bonū, sed tm̄ ad bonū cōmune, qꝛ mouēs ꝛ motuʒ opʒ eē proportionata, ergo quicqd offerf sibi sub rōne boni in illud pōt inclinari. Concludit ex ijs. s. Tho. ꝙ oīa intellectualia liberā voluntatē hñt ex iudicio itellect' venientē, qꝛ videlʒ libertatis radix est in rōne, ex eo ꝙ nō est sibi determinatū iudicium a nā, sʒ libertas ipsa p̄mo formaliter sit in voluntate. Unde ꝛ diffinif liberꝫ arbitrium ꝙ est liberꝫ de rōne iudicium, qꝛ. s. est iudicium liberꝫ a rōne proueniens.

¶ Aduertēdum ꝙ lʒ alique rōnes in p̄ncipio adducte concludāt explicite, ꝙ sola intellectualia sint liberi arbitrij, nō āt ꝙ oīa, implicite tñ ɔcludunt ꝙ oīa intellectualia sint talia, qꝛ eadē est rō de oībus intellectualibus substantijs, ꝛ rō, que ɔcludit aliquas eaꝝ esse liberi arbitrij, in oib' eadem saluaf, veluti oībus intellectualibus cōmunis.

¶ Super cap. 49m.

Postq̄ determinauit. s. Th. de ijs q̄ itellectualibꝰ positiue ꝛ affirmatiue ꝯueniūt, ꝯñter de ijs q̄ ab eoꝝ nā excludūt determiat. Circa h̄ āt duo fac. Priꝰ.n. remouet ab ipsis mālitatē q̄ꝫm ad sbāz ſm ſe, scḋo mālitatē q̄ ē p oe pēdētiā a mā. c. 51°. Q2 āt vbi iuenit mā inenit ēt q̄ꝫtitas ꝯtina, iō vt a notioribꝰ nobis pcedat p̄ oñdit ipas sbas non esse corpus, scḋo nō eē ꝯpositas ex mā ꝛ foꝛa cap. seq̄nti. Q̄tū ad pm pōit h̄ ꝯ. Nulla sba itellectualis ē corpꝰ. pbt. Priꝰ itells nō ꝯphendit rē aliquā itellectā ꝯmēsuratōe q̄ꝫtitatis cū se toto itelligat ꝛ ꝯphēdat totū ꝛ ptes, ḡ nulla sba itelligēs ē corpꝰ. pbt ꝯña q2 nullū corpꝰ ꝯtinet aliq̄d nisi ꝯmēsuratione quantitatis.

† Jác. p. p. q. 50. ar ti. pmo

¶ Q2 substantia intellectualis non sit corpus. Cap. 49.

Ex pmissis āt oñdit q nulla sba itellectualis ē corpꝰ. ¶ Nullū.n. corpꝰ iuenit aliq̄d ꝯtinere nisi p cōmēsuratonē q̄ꝫtitatis: vn̄ ꝛ si se toto totū aliq̄d cōtinet ꝛ ptē pte ꝯtinet: maiorē q̄dē maiore: minorē āt minorē. Intellectꝰ āt nō ꝯphēdit rē aliquā itellectā p aliquā q̄ꝫtitatꝫ cōmensuratonē: cū se toto itelligat ꝛ comprehēdat totū ꝛ ptē maiorē in q̄ꝫtitate ꝛ minorē: nulla igitur sba intelligens est corpus.

2 ¶ Ampliꝰ nullū corpꝰ pōt alteriꝰ corpis foꝛaz sbalē recipe nisi p corruptiōez suā foꝛaz amittat: itells āt nō corrūpit: sz magꝫ pficit: p h̄ q recipit foꝛas oiuz corpoꝝ: pficit.n. itelligēdo: itelligit

¶ Sz nō vr̄ h̄ rō efficax eē p ipaz. n. silr pbaret, q hō nō sit corpꝰ, q2 sno itelr nō ꝯphēdit aliqd ſm ꝯmēsuratiōnē q̄ꝫtitatꝫ. ¶ Rñdet q ex eo, q itelr q̄ꝫtitatiue nihil ꝯphēdit arguit, q sba q̄ ſm se totā ē itelligēs q̄ ꝓpe itellualis sba dr̄ nō ē corpꝰ, nō āt de sba q̄ ē ſm ptē itelligēs, q̄si ex intellualī ꝛ corpali sba ꝯposita, cuiusmodi ē hō, iō obio n̄ ē ꝯ.

¶ Scḋo. Intells recipit foꝛas sbales oiuz corpoꝝ ꝛ itētū nō corrūpit, sz pficit, cū p ipsas itelligat. ḡ. ꝛc. pbt ꝯña, q2 nullū corpꝰ pt alteriꝰ corpis foꝛaz sbalē recipe nisi suaz (foꝛaz p corruptionē amittat.

¶ Sz posset aliq̄s dicere ad hāc rōnē, q foꝛe corpoꝝ nō recipiūt in itm ſm, q sūt sbe, sz ſm q st̄ accñtia, ꝛ sic rō nō seqt. ¶ Rñdet, q cū foꝛa sbal corpis in mā exña sit eiusdē rōnis cū seipsa exñte in itelm: sz hēat aliū: ꝛ aliū modū eēndi, vt i seq̄ntibꝰ oñdet, ꝛ i mā sit sba, i itelm āt accñs, iō pōt absote dici, q foꝛa sbalis corpis recipit in itelm: sz i itelm eē sbale nō hēat. Corpꝰ āt nullo mō recipit form sbalē alteriꝰ corpis, iō n̄ pt absote dici, q alteriꝰ corpis form sbalē recipiat. Fūdamētū ḡ rōis ē, q corpꝰ nullo mō recipit foꝛaz sbalē alteriꝰ corpis, itelr āt absote loquēdo recipit corpoꝝ foꝛas, sz ſm eē spūale ꝛ imālē recipiant (q ꝯdōnē itelr suscipiētꝫ.

¶ Tertio. Q̄d recipit i corpe recipit in eo ſm q̄ꝫtitatis diuisionē, ḡ foꝛa nō recipit i corpe nisi idiuiduata, ḡ si itelr sit corpꝰ foꝛe reꝝ intelligibiles recipiūt i ipso idiuiduate, ḡ itelligit tm̄ pticularia, h̄ ꝯñs ē fīm, ḡ ꝛc. pbt pa ꝯña, q2 pncipiū diuersitatis idiuiduoꝝ eiusdē spēi est diuisio māe ſm quantitatē, vltima quoq̄ pbt, q2 intellectus intelligit res per formas eaꝝ quas penes se hꝫ.

Ido spe cies itel lis ē vlis.

¶ Circa vltimā ꝯñtiaz hic adductā dubitat, q2 foꝛa q̄ est in h̄ itelm ſm rei vitatē est idiuidua ꝛ singularis numeralr distīcta a foꝛa eiusdē rōnis exñte in alio itelm, ꝛ tñ p ipaz itelr

¶ Ad huiꝰ euidētiā ꝯsiderādū (it itelligit vle, ḡ illa ꝯña fša ē. ē, q cū nā mālis exñs in itelm, ꝛ sit nā mālis (eiusdē. Rōnis exñs cū nā q̄ est ex itelm) ꝛ hēat in itelm eē imālē ꝛ itelligibile tāq̄ꝫ accñs ꝛ foꝛa ipsiꝰ in duplici reꝝ ordie collocat. s. in ordie itlium ex pte sui modi eēndi, ꝛ i ordie māliū, ex pte sue rōnis, vbi. ḡ. nā lapidis i itelm exñs hꝫ q sit spēs itelligibilis itelr ꝛ eiꝰ accñs itellualē, ꝛ hꝫ, q sit nā lapidis, si ꝯsideret, vt ē in ordie itlium siue vt ē forꝰ itelligibilr intr vniꝰ, sic ē idiuidua ꝛ singularis,

ūt hꝫ q hꝫ in se foꝛas itellectoꝝ: nulla igr sba itellualis est corpꝰ.

3 ¶ Adhuc pncipiū diuersitatꝫ indiuiduoꝝ eiusdez spēi ē diuisio māe ſm q̄ꝫtitatem: foꝛa.n. huiꝰ ignis a foꝛa illiꝰ ignis nō differt: nisi p h̄ qd̄ est in diuersis ptibꝰ: i q̄s mā diuidit: nec alr q̄ꝫ diuisiōe q̄ꝫtitatꝫ: sine q̄ sba ē idiuisibilis. qd̄ āt recipit i corpe recipit in eo ſm q̄ꝫtitatꝫ diuisionē: ḡ foꝛa n̄ recipit i corpe nisi vt idiuiduata: si igr itells eēt corpꝰ: foꝛe reꝝ itelligibiles n̄ reciperēt i eo nisi vt indiuiduate: itelligit āt itells res p foꝛas eaꝝ q̄s penes se hꝫ: nō ergo itellectꝰ itelligit vlia: sz solū particularia: qd̄ pꝫ eē falsū: nullus igit itellectꝰ est corpus.

4 ¶ Itē nihil agit nisi ſm suā spēꝫ: eo q foꝛa ē pncipiū agēdi i vno quoq̄ꝫ: si igr itells sit corpꝰ actio

hꝫ.n. eē distictū ab alia spē itelligibili eiusdē rōnis exñte i alio itelm, nā accñtia eiusdē rōnis numeralr ꝛ indiuidualr distigunt ex nūali distictione subiectoꝝ i q̄bꝰ st̄, si āt ꝯsideret vt ē nā mālis eiusdē rōnis cuꝫ foꝛa p ipaꝫ repñtata, q̄ ē i mā, sic n̄ ē idiuidua aut singularis, sz est vlis ꝛ abstracta atq̄ꝫ illimitata, nō.n. ē foꝛa huiꝰ aut illiꝰ lapidis hñs eē māle determiatū ad h̄ ꝛ nē vt hꝫ form huiꝰ lapidis: sz ē forꝰ lapidis absote ꝛ abstracte sine n̄ ē hic, aut ille lapis, sz est absote lapis hñs eē imālē ꝛ nō distinguit ab alijs pticularibꝰ lapidibꝰ, sicut vnꝰ pticularis lapis ab alio, sz sic nā vlr ꝛ absote sumpta a singularibꝰ illiꝰ nāe. Vñ eē illiꝰ si ꝯsideret vt est eē foꝛe itelligibilis ē eē idiuiduū ꝛ singulare, si āt ꝯsideret vt eē nāe lapidis, est vle ꝛ illimitatū, sicut si eēt albedo sepata, ab oi sbo, nō eēt hec aut illa albedo, sz eēt absote albedo: sz eēt vnū ens ab oi alia albedine distinctū. Nā ḡ exñs in itelm ſm suā rōnē ꝯsiderata q̄ est talis forma nō est indiuidua ꝛ singularis, q2 nō magis est huiꝰ q̄ꝫ illius singularis forma, sz est absote ꝛ illimitate talis forma, scḋm aūt q est accñs intellectus tanq̄ꝫ eius forma intelligibilis est indiuidua ꝛ singularis. Q̄uia v̄o talis spēs repñtat formā que ē ad eē inq̄ꝫtum est eiusdē rōnis cū ipsa, ſm quē modū diximus ipsam esse vlem, nō autē repñtat mām indiuidualez, iō per ipsam itelr vle cognoscit primo, ꝛ p se tanq̄ꝫ p ipsam primo repñsentatū, nō aūt singulare nisi secundario, ꝛ idē recte. At q2 est pncipiū eliciēdi intellectionē inq̄ꝫtum forma intellectus ſm quē modum diximus ipsam eē singularem ꝛ indiuiduā, iō intellectio p ipsam elicita est idiuidua, ꝛ singularis ab alia intellectione eiusdē spēi numeralr distincta. Ad argumētū ḡ dī, q forꝰ exñs in intelm nostro non est indiuiduata ꝛ singularis, vt est in ordie māliuz ſm suā rōnem, sz est vlis, iō non opꝫ vt p ipsam singularia tm̄ illiꝰ rōnis cognoscat. Sz si intellectus esset corpꝰ, forma in ipo recepta eēt indiuidua ꝛ singularis, sicut forꝰ huius lapidis, q2 corpꝰ idiuidualiter tm̄ recipit ꝛ mālīter, iō cognosceret itells p eā tm̄ particularia. Et sic ꝯña tenet, posito q itells sit corpus, nō valet āt si ponemus ipsum eē incorporeum.

¶ Quarto. Intellectus nō intelligeret nisi corpora, q2 nihil agit vltra suā spēm. s. vtute ꝓpria, sz bñ vt instrm alterius, hoc āt est fīm, q2 intelligimus multa q̄ nō sunt corpa. ḡ ꝛc.

¶ Quito. Sub̃a itelligẽs nõ est corp⁹ ifinitũ, qr illd nõ daf, nec finitũ, qr virt⁹ itell's est quodãmõ ifinita in itelligẽdo, itelligit.n. spẽs nũop, figurap, ⁊ pportionum in ifinituz, ⁊ vlr qd ẽ vtute ifinitũ s̃m suũ ambitũ cũ ptineat idiuidua q̃ sit po⁹ infinita, i corpe at finito nõ pt eẽ vtus infinita, g̃ ⁊c̃.

¶ Sz vr ista rõ nõ pcludere, lz.n. vtus simplr ifinita nõ possit eẽ in corpe finito, nihil tñ pbibet virtutẽ s̃z qd ifinitã in corpore finito esse. Nã ignis hz virtutẽ cõburẽdi in ifinitũ, si sibi i ifinitum apponaf pbustibile, ⁊ celum hz virtutez gñandi in infinitum corpa, g̃ nõ obstante virtute itel' quodãmõ ifine s̃z qd ifinita, posset itel' eẽ corpus infinitum.

¶ Rñdef, q quãtitas virtutis que psideraf ex obo attendit s̃m magnitudinez obi, vt maior sit vt⁹ q̃ in maius obm põt, ⁊ vtus sit ifinita q̃ pt in ifinitũ obm. Simplr qdẽ ifinita q̃ põt in ifinitũ simplr, s̃m qd at ifinita q̃ põt in ifinituz s̃m qd. Et iõ it̃ᵐ itelligere nũos i ifinitũ arguit vtutẽ infinitã s̃m qd, inq̃ᵐ int' nõ adeo magnũ nũnẽp appbendit qn maiorez possit appbendere, ⁊ silr intelligere vlr, qr vlr sit pti net ifinita, h est n. obm it' eẽ magnitudis ⁊ pfectiõis aliq̃ mõ ifinite. Dico igr, q virt⁹ ignis nõ est ifinita s̃z qd, s̃m q̃titatẽ pfectionaiẽ, nec virtus solis, qr lz possint in ifinita s̃m numeꝝ, nõ tñ pñt in ifinita s̃m spẽm ifinitos at obop s̃m numeruz, nõ ostendit magnitudinẽ ifinitã virtutis, qr minima virtus si ppetuo duret in ifinitos effectus s̃m numeꝝ põt, int' aũt põt in ifinita s̃m spẽm, qr augmẽtũ nũoꝝ in ifinituz est s̃m spẽs, ⁊ silr vlr est quodãmõ s̃m spẽm ifinitũ, inq̃ᵐ s̃m se nõ est ad hoc aut illud singulare limitatũ, s̃z dicit aliqd illimitatũ in sua spẽ in quod põt itel' s̃m se, nõ at solũ, vt in singularibus inuenif. Et ideo ex hoc q intel' in hec obiecta infinita põt, optime ostendif, q est infinite quodãmodo virtutis ⁊ perfectionis intrinsece, non autem solum extrinsece.

¶ Sexto. Duo intellectus se inuicem continent ⁊ comprehendunt, dum vnus alium intelligit, nõ autẽ duo corpora, cum corpus continens excedat contentum, ergo ⁊c̃.

¶ Septimo. Intellect⁹ sup̃ seipm in agendo reflectif, g̃ ⁊c̃. pbr pñs, qr nullius corporis actio reflectif sup agente, cũ oñsum sit in phisicis, q nullum corpus a seipso mouef nisi secũdum partem.

¶ Octauo. Intellect⁹ intelligit se intel'ᵉ, ergo ⁊c̃. pbr consequentia, quia actus corporis nõ terminaf ad actionem, nec motus ad motum.

[main text, column 1]

ei⁹ ordinẽ corpoꝝ si excedet: nõ igr itelliget nisi corpa. h at pz eẽ falsũ: intelligim⁹.n. mlta q̃ nõ st corpa: itell's igr non est corpus.

5 ¶ Adhuc si sb̃ia itelligẽs est corp⁹: aut ẽ finitũ aut ifinitũ: corp⁹ at eẽ ifinitũ actu ẽ ipole. † (vt in phisicis pbaf). ẽ igr finituz corp⁹ si corp⁹ eẽ ponif: h at ẽ ipole: i nullo.n. corpe finito pt eẽ potẽtia ifinita. (vt sup̃ pbatũ ẽ). potẽtia at itell's ẽ quodãmõ ifinita i itelligẽdo: in infinitũ.n. itelligit spẽs nũeroꝝ augẽdo: ⁊ silr spẽs figuraꝝ ⁊ pportionũ: cognoscit ẽt vlr qd est vtute ifinitũ s̃z suũ ambitũ: ptiet.n. idiuidua q̃ st potẽtia ifinita: ñ ẽ igr itell's corp⁹.

6 ¶ Amplr⁹ ipole est duo corpa seiuicẽ ptinere: cũ ptinens excedat ptentũ: duo at itell's seiuicẽ ptinẽt: ⁊ pphendũt: dũ vn⁹ aliũ itelligit: itell's igr nõ est corpus.

7 ¶ Itez nullr⁹ corpis actio reflectif sup agẽtẽ. † (oñsuz ẽ.n. i phisicis). q nullũ corp⁹ a seipso mouef nisi s̃z ptẽ: ita.s. q vna ps ei⁹ sit mouẽs alia mota: itell's at supra seipm agẽdo reflectif: itelligit.n. seipm nõ solũ s̃m ptẽ: sed s̃m totum: non est igitur corp⁹.

8 ¶ Adhuc act⁹ corpis ad actionẽ nõ terminaf: nec mot⁹ ad motũ. † (vt i phisicꝭ pbatũ ẽ). actio at sb̃ie itelligẽtis ad actionẽ terminaf: itell's.n. sic itelligit rẽ: ita itelligit se itelligere: ⁊ sic in ifinitum: sb̃ia igr itell's nõ est corp⁹.

[main text, column 2]

† ¶ Hic ẽ q sacra scriptura substãtias itellłuales sp̃s noiat: per quẽ modũ psueuit deũ incorporeũ noiare: s̃m illd Io. 4. (De⁹ sp̃s ẽ). Di at Sap. 7. (Est at in illa). s. diuina sapia: sp̃s itelligẽtie qui capiat oẽs sp̃s itelligibiles.

† ¶ Per h at excludif error antiquoꝝ nãliuz q nullã sb̃iaz nisi corpeã esse ponebãt: vñ ⁊ aiam credebãt eẽ corp⁹ vel ignẽ vl aerẽ vel aquã: vel aliqd hꝰ: quã q̃dẽ opinionẽ in fidẽ xp̃ianam q̃dam inducere conati st dicẽtes: animam esse corp⁹ effigiatũ: sic corpus exterius figuratum.

¶ Q sb̃e itell'ales st imãles. c. 50.

Ex h at appet q sb̃ie itellłuales st imãles. ¶ Unũqdqz eniz ex mã ⁊ foia cõpositũ ẽ corp⁹: diuersas.n. foias mã nõ nisi s̃m diuersas ptes recipe pt: q̃ qdẽ diuersitas ptiũ in mã esse nõ põt: nisi s̃m q p dimẽsiones in mã existes vna cõis mã i plures diuidif: subtracta.n. q̃titate sb̃ia idiuisibilis est. † (oñsũ est at). q nulla sb̃ia itelligẽs est corpus. Relinquif igitur q nõ sit ex materia ⁊ forma composita.

2 ¶ Amplius sic hõ nõ est sine h hoie: ita mã nõ est sine hac mã: quicquid igif in rebus est subsistẽs ex mã ⁊ forma ppositũ: ẽ cõpositũ ex mã ⁊ forma idiuiduali. Intell's aũt nõ potest eẽ cõpositus ex mã ⁊ forma idiuiduali:

¶ Confirmatur, quia sacra scriptura substantias itellectuales sp̃s noiat, quo modo consueuit deum incorporeuz nominare iuxta illud Io. 4. De⁹ sp̃s est. Dicitur eni sap. 7. Est autem in illa ⁊c̃. Excluditur autem per h error antiquoꝝ qui nullam substantiaz nisi corpoream esse ponebãt, ⁊ christianorum quorundam dicentiuz, animam esse corpus effigiatum.

¶ Sup cap. 50ᵐ.

Istẽso substantias intellectuales non esse corpus restat ostendendum q non sint ex materia ⁊ forma composite. Et ponitur hec conclusio. Substantiç itellectuales sunt imateriales. Probatur autem, primo sic. Nulla substantia itellectualis est corpus, ergo nulla est ex materia ⁊ forma composita, probatur consequentia, quia omne compositũ ex materia ⁊ forma est corpus, cum materia diuersas formas nisi secundum diuersas partes recipere non possit, diuidatur autem per quantitatem.

¶ Secundo. Intellectus nõ põt esse compositus ex materia ⁊ forma indiuiduali, g̃ substantia intelligens, nõ est cõposita ex mã ⁊ forma, pz pña, qr sicut homo nõ est sine hoc homine, ita mã nõ est sine hac materia, añs vo pbatur, quia

[margin notes]

† 2ᵒ phico. rũ tᵉ cc.

† 1ᵒ ⁊ 3ᵒ phico.

† 5ᵒ phi. cotum.

† Luc. 2 scriptu.

† Exclu. erro.

† Idez. p. p. q. 50. ar. 1. in 2ᵒ sen. di. 3. ar. pmo.

† Cap. 44.

spēs rerꝫ intellectarꝫ fiunt itelli gibiles actu, p hoc q̄ a mā i-dividuali abstrahunť, vt āt sť intᵉᵉ actu fiunt vnuꝫ cuꝫ itᵉ.
¶ De mā hui⁹ rōnis satꝫ in p̄ libro dixim⁹, hoc solū nō p̄ter-eundū, q̄ cū vnūqdqꝫ recipiať in altero p modū recipienťꝫ, nō pōt forā ex eo, q̄ in altero recipiť imālis fieri, nisi ⁊ ip̄m recipiēs sit imāle, itellige si recipiať in eo sm̄ eē ꝯpletum, ⁊ in facto esse, q2 si reciperet incō-plete, ⁊ in fieri, quēadmodū vir-tus agētis reci-pitur in instrō, ⁊ spēs coloris in aere, vt, dī ·i.q. 27.4° 4ᵐ, nō eēt icōueniēs forāꝫ in re māli imālr recipi, iō bñ ex B q̄ forᵃ actu intel-ligibilis abstra-cta a mā sit vnū cū intᵉ cōcludiť, q̄ nece, ē ēt itel-lectū imāle esse.
¶ Tertio. Si B sit, itᵉ erit ꝯposi-ti ex mā ⁊ forᵃ, ḡ itelᶠ nō itelliget nec māꝫ, nec for-mā, sꝫ tm̄ ꝯposi-tū, hoc āt ē fsm, ḡ ⁊c̄. pbā p̄⁹ ꝯse-quētia, q2 actio cuiuslibet ꝯposi-ti ex mā ⁊ forᵃ, si est tm̄ materię, aut tm̄ formę, sꝫ ꝯpositi, scōa etiam probať, q2 actus terminať ad aliqd simile agenti.

spēs.n.rerꝫ ītellectarꝫ fiūt intelli-gibiles actu p hoc q̄ a mā idui-duali abstrahūť: sꝫ āt q̄ sť intel-ligibiles actu fiūt vnū cuꝫ itellu: vñ ⁊ itellm opꝫ eē absqꝫ mā indi-viduali: nō ē igť sbia itelligēꝫ ex materia ⁊ forma composita.

3 ¶ Adhuc actio cuiuslibꝫ ex mā ⁊ forā ꝯpositi nō est tm̄ forē: nec tm̄ māe: sꝫ ꝯpositi: ei⁹.n. est age-re cui⁹ est eē: esse āt est ꝯpositi p forāꝫ: vñ ⁊ ꝯpositū p mām ⁊ for-mā agit: si igť sbia itelligēꝫ sit cō-posita ex mā ⁊ forā: itelligeť erit ipsi⁹ cōpositi: actusꝫ āt terminať ad aliqd sile agenti: vñ ⁊ cōposi-tuꝫ gñans nō gñat forāꝫ: sꝫ ꝯposi-tuꝫ: si igť itelligere sit actio ꝯpo-siti: nō itelliget nec mā nec forā: sꝫ tm̄ ꝯpositum: hoc āt pꝫ eē fal-sum: nō est igť sbia intelligēs cō-posita ex mā ⁊ forma.

4 ¶ Itē forē rerꝫ sensibiliū pfecti-us eē hñt in itellu q̄ꝫ in reb⁹ sen-sibilibus: sť.n. simpliciores ⁊ ad plura se extēdētes: p vnā.n. for-mā hois itelligibileꝫ oēs hoies itells cognoscit: forā āt pfecte i mā exñs facit eē actu tale.s. vel ignē vel coloratū: si āt nō faciat aliqd eē tale: ē ipfecte i illo: sicut forā caloris in aere vt ideferēte: ⁊ sic vt⁹ pmi agētꝫ in instrō. Si igť itells sit ex mā ⁊ forā ꝯposi-tus: forē rerꝫ itellectarꝫ faciēt in tellm eē actu talis nāe q̄lis ē qō itelligiť ⁊ sic seqť. (error Empe-doclis). q dicebat q̄ igneꝫ igne cognoscit aīa: ⁊ terrā terra: ⁊ sic de alijs: qō pꝫ esse incōueniēs: nō est igť substantia intelligens composita ex materia ⁊ forma.

¶ Sed nō vī hec rō ꝯcludere pp duo. Priᵒ, q2 p ipaꝫ ꝯclude-reť, q̄ hō non itelligit nisi ꝯpositū, q2 itelligere cuꝫ sit actio hois ex mā ⁊ forᵃ ꝯpositi, nō erit forᵉ tm̄ hois sꝫ ꝯpositi, ⁊ p ꝯñs nō itelligit nisi ꝯposituꝫ. Scōo, q2 seqť mām nullo mō itelligi posse, si.n. q2 actus terminať ad sile agenti seqtur si qō itelligit est ꝯpositū, vt ꝯpositū tm̄ itelligať, eadē rōne se-quať si intelligēs est tm̄ forma, vt tm̄ forma itelligatur.

¶ Rñdetur q̄ illa ppō. Actio ꝯpositi ex mā ⁊ forma non est māę tm̄, aut formę, sed ꝯpositi, intelligiť de ꝯposito ex mā ⁊ forma que nō est p se subsistens, sed dependet sm̄ esse a mā. Tūc.n. cū forma nō hēat p se eē nec ēt hēbit p se operatio-nem, sed operatio erit tm̄ compositi, sicut ei⁹ quod operať. Si āt compositum ꝯstituať p formā p se subsistenteꝫ, nō tm̄ diceť ꝯposituꝫ operari, sꝫ ēt ipsa forma q̄ꝫtuꝫ ad opatiōnē, cuius ipsa forma inq̄ꝫtum subsistit est pnᵐ, q2.n. talis forma hꝫ p se eē, ideo ēt ⁊ p se operať. Quia ergo forma hois est p se subsistēs, ideo itelligere nō solū est hois, sed ēt ipsi⁹ for-mę, imo vt dī de spūalibus creaturis, ar. 2. 2ᵐ, dī hō itellige-re inq̄ꝫᵐ aīa que est eius pars formalis hꝫ hāc opatiōnē ꝑ-priam, sicut opatio cuiuslibet ptis attribuiť toti. Si āt intel-lectuale purꝫ, ⁊ totalr, eēt ꝯpositum ex mā ⁊ forā, ip̄m solū compositum esset subsistens, ⁊ pp hoc solius ꝯpositi eēt in-telligere, vt rō ꝯcludebat. Ex his pꝫ obiectionē adductam nō esse ꝯ intētionē. s. Th. ⁊ ipsaꝫ rōnē efficacem esse.

Actio cō-positi ex mā ⁊ forᵃ nō ē māe tm̄ ⁊ aut formę sed cōpositi.

¶ Ad 2ᵐ dicendū, q̄ actio terminať ad simile agēti, aut sm̄ nām, aut sm̄ formā supadditā sm̄ quā agit, si aūt itellectus nō sit ex mā ⁊ forma compositus, in ipso esse pñt similitudi-nes rerꝫ imāliter ac vlr, ⁊ nō tm̄ formę, sed ēt māę, siue sit ꝑ-pria similitudo māę, siue sit eadē ⁊ cōpositi ⁊ materię, ⁊ cuꝫ p tales similitudines intelligat, ideo nō tm̄ formā, sꝫ ēt ma-terias itelligere poterit. Sed si eēt ex mā ⁊ forma composi-tus nō ageret nisi aut p suā ppriam nām, aut p formas indi-vidualr receptas, ⁊ mālr, quę solū ꝯpositū māliter repñta-rēt, nō āt quidditatē māę aut formę distincte, ideo solū com-positū intelligeret, nō āt mām ⁊ formā. Rō, ḡ ex illa ppōne pcedens bñ ꝯcludit, q̄ solū ꝯpositū intelligetur, si ponatur sba itellectualis ex mā ⁊ forā cō-posita, nō autē si ponať forā sim-plex, ⁊ imālis.

¶ Quarto. Forē rerꝫ sensibilium pfectius esse hñt in itellu q̄ꝫ in re-bus sensibilib⁹, ḡ si intells sit ex mā ⁊ forma cō-positus, forē re-rū intellectarꝫ fa-ciēt intellectum eē talis naturę q̄-lis est quod itel-ligitur, ḡ sequiť error Empedo-clis q̄.s. ignem igne cogñscit aīa, ⁊ terraꝫ ter-ra, ⁊ sic de alijs, pbať añs, q2 in intelᵘ sūt simpli-ciores, ⁊ ad plu-ra se extēdētes, pbť etiā prima consequētia, q2 forma perfecte in mā existens facit esse actu tale. s. ignem, aut coloratum ⁊c̄. non autem si est in ipsa imperfecte.

¶ Advertendum circa pbationem consequentię, q̄ omnis forma in mā recepta dat qdem esse actu, cuꝫ cuiuslibet for-mę sit dare esse, sed verum est, q̄ aliqñ esse quod dat alicui materię non est sufficiens, vt res possit denominari absolu-te talis naturę qualis solet dici quod talem formaꝫ habet, aliquando autem est sufficiens, vt res denominetur talis, quando.n. forma hꝫ esse diminutum, ⁊ impfectuꝫ in mā nō denominat habens illam formam talis nāę, sicut q2 forma coloris in aere hꝫ esse intētionale diminutum, ⁊ impfectuꝫ p comparationē ad esse ipsi⁹ in pariete, cū sit ibi tm̄ sicut in deferēte, ideo nō dī aer coloratus, in pariete āt, q2 hꝫ esse fi-xum ⁊ pmanēs, ⁊ sm̄ pfectū modū quo nat⁹ est color sbm māle actuare, iō dī paries colorat⁹. Qō ḡ dicit. s. Th. q̄ꝫ forma q̄ ipfecte est in aliq nō fac ip̄m eē tale, nō est itelligen-dū q̄si nullū det esse, nō.n. eēt in ipso, vt forᵃ, sꝫ q̄ nō dat esse denoiatiuum a tali forᵃ sm̄ q̄ a tali forma solet aliqd deno-minari tale absoluᵗᵉ, q2.n. color in aere hꝫ eē ipfectiori mō q̄ꝫ in ppa mā, cū sit ibi intentionalr, ⁊ diminute, iō pt dici qui-dē aer intentionalr coloratus nō āt absolute coloratus.

Forma q̄ ipfecte ē aliq nō fa-cit ipsum esse tale.

¶ Circa āt añs huius rōnis dubitať, q2 formę rerꝫ sensibili-um in intelᵘ hñt esse accñtale, in ppria autem natura hñt eē sbale, ergo nō hñt pfectius esse in intelᵘ q̄ꝫ in rebus.

¶ Rñdeť, q̄ eē rei duplr ꝯsiderari pōt. s. q̄ꝫtū ad rē ⁊ q̄ꝫtum ad modū, q̄ꝫtum ad rem sp esse sbale est nobili⁹ eē accñtali, q̄ꝫtū āt ad modū, aliqō eē accñtale est nobilius aliquo esse sbali, sicut ⁊ ip̄m accñs dicimus inq̄ꝫᵐ est forma sbe eē ipsa sba nobilius: iogť, ḡ hoc loco. s. Th. de esse nō q̄ꝫtū ad rē, sꝫ q̄ꝫtū ad modū eēndi, nobilior.n. modus essendi ē hře eē imāle ⁊ illimitatū p mām, q̄ꝫ hře eē māle ⁊ limitatū, lꝫ esse limitatū sit sbale, illimitatum āt ⁊ imāle sit accidentale.

Forē rerꝫ sensibiliū pfectius ēē hñt in itᵉ q̄ꝫ in reb⁹.

¶ Quito. Tūc for' rez erūt in intel' mālit̄er, sicut eē, q2 vnū quodq3 ē in alio p modū recipiētis, ḡ nō erūt intel'' actu in intellectu, sicut nec eē: hoc est falsum, ergo ꝛc.
¶ Sexto. For' ɔ̄rioꝝ nō s̄t ɔ̄rie in it''; ḡ i eo nō h̄nt eē māle; ḡ ꝛc. pb' añs, q2 vnū ɔ̄rioꝝ ē rō itelligibil' alteri', ɔ̄ñia ēt p̄ꝫ pb', q2 ḃm eē qḋ h̄nt in mā sunt ɔ̄rie ꝛ seinuicez expellant.

¶ Aduerte q lo7' .s. Th. de nā intellectuali in q̄ꝫ'' itellualis ē ꝛ q̄ tota est itellectualis, ḋ hac .n. veꝝ ē q si nō itelligeret p se, s3 ɔ̄positū, q oporteret nāz itellectualē in q̄ꝫ'' itellualis est eē ex mā ꝛ foīa cōpositā, q2 nā itellualis ē cui p̄ ɔ̄uenit itelliget ḃm se totū, sic id qḋ itelligit, ꝛ h̄ significauit .s. T.

Und Jn/io rum ē rō intellige dū alterū.

¶ Aduerte cū dī vnū ɔ̄rioꝝ eē rō nē itelligibilē alteri', q hic ñ accipit' rō itelligibilis p sp̄e itelligibili rei intellecte repn̄tatiua, s3 accipit' vlr p for' p quā itell's aliq̄d itelligit, sic eni vnū ɔ̄riū ē rō itelligibilis alteri' in q̄ꝫtū ducit' itel' ex cognitione vni' ɔ̄rij p for' mā ei', i alteri' ēt ɔ̄rij cognitionē, iō assignauit .s. Th. rōnez sui dicti subiungēs, q2 p vnū ɔ̄riū .s. cognitū aliḋ cognoscitur.

¶ Septio. Intellect' nō mouet' p h̄ q recipit for'', s3 magis q̄escēs p̄ficit', ꝛ itelligit, ḡ ꝛc. pb' ɔ̄ñia, q2 mā ñ recipit aliquā foīaz nisi p motum aut mutationem.

† Dio.

¶ Aduertēdū q ñ mot' accipiat' p oī receptione for' sic itell's i receptiōe sp̄eꝝ itelligibiliū mouet', s3 ñ accipiat' motus vt dic' receptionē for' cū abiectiōe for' ɔ̄rie, sic nō mouet' it' recipiēdo sp̄ēs reꝝ, nec mutat' mutatiōe .s. q̄ ē cū abiectiōe foīe p̄existētis vt ingt .s. Th. 3° de aia lect. vndecia, mā aūt nō recipit for''' nisi p abiectionē p̄cedētis foīe, iō ipsa p̄pe i tali receptiōe mutat'. Et de motu sic supto p̄cedit rō hic adducta. ¶ Cōfirmat' ḡ auth. Dio. 4° ca°. de diui. no. dicētis Propter diuine bonitat' radios ꝛc. ¶ Sup caplo 51''.

5 ¶ Prec. oē qḋ ē in aliq̄ ē in eo p modū recipiēt'. si igr' itell's sit cōposit' ex mā ꝛ foīa: foīe reꝝ erūt in itellu mālr': sic sūt eē aiam: sic igr' extra aiam nō s̄t itelligibiles actu: ita nec exn̄tes in itellectu.
6 ¶ Itē foīe ɔ̄rioꝝ ḃm eē qḋ h̄nt in mā s̄t ɔ̄rie: vn̄ ꝛ seiuicē expellūt: ḃm āt q sūt in itellu nō sunt ɔ̄rie: s3 vnū ɔ̄rioꝝ ē rō itelligibil' alteri': q2 vnū p aliḋ cognoscit': si igr' h̄nt eē māle i itellu: ḡ itell's nō est cōpositus ex mā ꝛ forma.
7 ¶ Adhuc mā nō recipit aliq̄ꝫ foīaz de nouo nisi p motū vl' mutationē: itell's āt nō mouet' p h̄ q recipit foīas: s3 magis q̄escēs p̄ficit' ꝛ itelligit: ipedit' āt i itelligēdo p motū: nō igr' recipiunt' foīe in itellu sic i mā vl' in re māli. vn̄ p3 q s̄bie itelligētes imāles sunt sic ꝛ incorpee. ¶ Hic est q Dio. dic' 4. c. ḋ diui. no. (Propter diuine bonitat' radios s̄bsti terūt itellūales oēs s̄be: q̄ sic incorpales ꝛ imāles oēs itelligūt.)

¶ Q2 substantie itellectuales nō sunt forme materiales sed subsistentes. Cap. 51.

Er eadē oñdit' q nāe itellūales sūt foīe subsistētes: nō āt existentes in mā q̄si eē eaꝝ a mā depēdeat. ¶ Foīe .n. ḃm se a mā depēdētes ñ ipse p̄pe h̄nt eē: s3 ɔ̄posita p ipsas: si igr' nāe itellūales eēnt h' foīe: sequeret' q haberēt eē māle: sic ꝛ si eēnt ex materia ꝛ forma composite.
2 ¶ Adhuc forme q̄ p se nō subsistūt: nō p̄nt p se agere: agunt āt ɔ̄posita per eas: si igr' nāe itellectuales h' forme eēnt: sequeret' q nō itelligerēt: s3 ɔ̄posita ex eis ꝛ materia: ꝛ sic itellectus eēt cōpositū ex mā ꝛ forma: qḋ est impossibile. †(vt ostensum est).
3 ¶ Ampli' si itell's eēt foīa i mā ꝛ nō p se s̄bsistēs: sequeret' q id qḋ recipit' in itellu: recipet' i materia: h' .n. foīe q̄ h̄nt eē in mā: obligatū: nō recipiūt aliq̄d qḋ i mā nō r̄cipiat'. Cū igr' receptio foīaꝝ i itellu nō sit receptio formaꝝ in mā: ipossibile est q itellectus sit forma materialis.
4 ¶ Preterea dicere q itell's sit foīa nō subsistēs: s3 māe imersa idē ē ḃz rē: ac si dicat' q itell's sit ɔ̄posit' ex mā ꝛ foīa: differt aūt solū ḃm nomē: nā p mō diceret' itell's forma ipsa cōpositi. Scḋo vo mō diceret' itell's ipm ɔ̄positū: si igr' falsuz ē itellectū eē ɔ̄positū ex mā ꝛ foīa: falsuz erit q sit foīa nō subsistēs s3 materialis.

¶ Istrēdo q itell's eēt ɔ̄positus ex mā ꝛ for', p itel'' .n. significauit ñ po''' itellectiuā, s3 nāz q̄ tota itellectualis est.
¶ Tertio. Id qḋ recipit' in itellu reciperet' in mā, hoc ē ñm, ḡ ꝛc. pb' ɔ̄ña, q2 for' q̄ h̄nt esse in mā obligatū .i. imersaz māe ꝛ a mā depēdēs nō recipiūt aliq̄d qḋ in mā nō recipiat', vt p3 in potētijs corpeis organis affixis.
¶ Quarto. Intellectus nō est cōpositus ex mā ꝛ for', ḡ non ē for' mālis, pb' ɔ̄ña, q2 dicē intel'' eē for''' imersaz materie ḃm rē ē idē ac si dicat' ipsuz eē compositū ex mā ꝛ foīa, s3 est ɔ̄ñia tantum ḃm nomē. Nā p mō .i. dicēdo itel'' eē for''' māe imersaz, diceret' itel' ipsa for' ɔ̄positi, Scḋo vo mō .i. dḋo it'' eē ɔ̄positū ex mā ꝛ for', diceret' itel' ip̄z ɔ̄posi''', ꝛ sic for' ꝛ ɔ̄po''' solo noīe distinguerētur.

† cap. 50.

¶ Aduerte q icc irco ingt .s. Th. eē idē dictu ḃm rem itel'' eē for''' māe imersaz, ꝛ ipm eē ex for' ꝛ mā ɔ̄positū, q2 vtro q mō dī itellualē nām, vt sic a mā ḃm eē depēdet' ꝛ ḃz opationē, tā .n. for' imersa māe q̄ꝫ ɔ̄positū ex mā ꝛ for' taliter imersa māe a mā ḃm eē ꝛ opari dependent: scḋo ēt possum' hoc iterp̄tari .s. q nō t̄m ipsa for' compositi diceret' intell's .i. nā pure itellualis, s3 ēt ipm compositū, q2 ex vnione for' mere ꝛ pure intellectualis ad māmi resultaret cōpositū qḋ mere ꝛ pure nāe intellectualis eēt. Sicut q2 aia itellectiua ē ēt sensitiua ꝛ vegetatiua ꝛ non solū intellectiua, resultat ex vnione sui ad materiam natura non mere intellectualis, s3 etiam sensitiua ꝛ vegetatiua, quia ergo falsum est naturaz mere intellectualem esse compositam ex materia ꝛ forma, vt supius est oñsum, iō optime sequit' intellectum non esse formam materie immersam. Et hec interpretatio videtur magis ad mentem san. Tho. esse.

Postq̄ꝫ exclusit .s. Th. a substātijs itellectualib' māz q̄ꝫtū ad eoꝝ eēntiaz, nūc excludit ab eis māz q̄ꝫ'' ad depēdētiā ḃm eē a mā. Et ponit hāc ɔ̄nē. Nāe itellūales sūt for' subsistētes nō āt exn̄tes in mā, q̄si eē eaꝝ a mā depēdeat. Prob' p̄. Si h̄ eēt, ipse nāe p̄pe nō h̄rent eē, s3 ɔ̄posita, ḡ h̄rent eē māle, sic ꝛ si eēnt ex mā ꝛ for' ɔ̄posite, q2 .s. eē eaꝝ eēt p̄prie eē rei composite ex mā ꝛ forma, sicut ꝛ eē compositi, hoc autem est falsum, ergo ꝛc.
¶ Scḋo. Non p se agerēt, s3 ɔ̄posita p eas, ḡ nō intelligerēt,

¶ Super capl. 52m.

Postq̄ determinauit. s. Th. de nā sbe itellectualis sm se, nūc determinat de ipsius nā p ꝯparationē ad eē actualis existētie. Circa hoc duo facit. Primo.n. agit de distictiōe eēntie ab eē, scdo de eius iseparabilitate capi. 55. Quātum ad pm. tria facit. Primo ōndit eēntiā i illis ab eē distingui, ꝛ iō nō adeq̄re eas diuinaꝫ simplicitatē, q̄uis sint incorporei ꝛ imāles. Scdo infert corm qddā cap. seqnti. Tertio remouet vnū dubiū cap. 54. Quātum ad pm ponitur hec ꝯ. In sbstātijs itellualibus nō est idē eē ꝛ qd ē, i. suppm, nā suppm ē id qd ē, pbr āt. Primo eē subsistēs est vnū tm, sꝫ deus ē esse subsistēs, ergo nihil aliud a deo ē eē subsistēs. ergo in oi sba creata aliud ē ipsa sba ꝛ aliud eē eius, pbr aña, qr si diuersificaretur, aut diuersificaret inq̄ntum ē eē, aut p aliqd aliud sibi adiunctū, nō pm, qr eē inq̄ntum ē eē nō pt eē diuersū, sꝫ bn̄ diuersificari pōt p aliqd qd ē pter eē, sicut eē lapidis est aliud ab eē hois pp aliā ꝛ aliā .s. nām lapidis ꝛ hois, nō ēt secundū, qr esse subsistenti nihil preter ipm adiungit, quod pꝫ, qr ēt in ijs quoꝝ esse nō est subsistens, qd inest existēti preter eē eius, licꝫ sit existenti vnitū, non est tamē vnum cum esse eius nisi per accidens, inquantum est vnuꝫ sbm habens esse, ꝛ id quod est preter esse.

Idē h/mo sent. dis. 5. q. 1.

¶ Pro declaratione huius rōnis aduertendū, qꝫ ipsi esse nihil vniri pōt p modū quo actus vnit potētie, cū esse sit vltima actualitas, ꝛ oīuꝫ formaꝝ actus, vt ē 3o me., ... nō pōt p differētias diuidi, ideo si aliqd oꝫ sibi vniri opꝫ vt altero duoꝝ modoꝝ sit, aut .s. qr illud est sbm receptiuū eē, aut qr tam eē q̄ illud aliud sūt in vno cōi receptiuo. Si aūt ponat eē p se subsistens, nullū hēbit susceptiuū, aliogn nō eēt p se subsistēs, ideo si ponat subsistēs nihil sibi adiungi pōt, cui si addat qꝫ eē ipm inq̄ntum eē nō pōt eē diuersuꝫ, sicut nec hō inq̄ntum hō diuersificat, relinquet qꝫ eē subsistens vnū duntaxat eē possit. Et hoc est huius rōnis fundamētū.

¶ Scdo, ꝛ est ꝯfirmatio pcedētis. Esse subsistēs ꝛ sepatū ē tm vnū, ergo ꝛc. pbr aña. Aut eē est cōe, sicut gn̄s differētijs diuisum, aut diuidit p hoc qꝫ est huius aut illius, si pm, ergo eē separatū ꝛ subsistens p se nō pōt eē nisi vnum, sicut si nā aialis subsisteret a differētijs separata nō esset nisi vna, qꝛ nō hēret ea q̄ sūt hois vel bouis ꝛc. Si secundū, multo magis veꝝ erit, qꝫ separatū ab oi susceptiuo nō erit nisi vnū, ergo ꝛc.

¶ Diceret forte, qꝫ eē diuidit p hoc, qꝫ est esse huius ꝛ illius, ꝛ qꝫ si ponat subsistēs nō opꝫ vt ponat ab oibus que sm rōnem ab ipso distinguunt esse separatū, sed sicut alia est eēntia subsistēs Gabriel, ꝛ alia Raphaelis, ita est aliud, ꝛ aliud esse subsistens qd est realiter idem cum essentia, distinctum tn̄ ab ea ex nā rei, ꝛ sic nō tollit ab ipo eē, licꝫ ponat subsistens qn sit huius ꝛ illius.

¶ Sed ꝯ istam euasionē arguit. Ex ipsa.n. hr qꝫ esse Gabrielis si est realr receptū in alio, cuꝫ nō distinguat ab eēntia eius nisi ex natura rei, idē aūt realiter nō sit realiter suimet susceptiuuꝫ, ꝛ per consequens habet receptiuum tantuꝫ secundū modum intelligendi, ergo erit secundum reꝫ separatum ab omni pricipio limitante, cum limitari nō possit nisi per receptiuū, ꝛ per consequēs erunt plura esse separata subsistentia, cum etiam deus sit ipm esse subsistens, hoc autem repugnat omni cōmuni vt absqꝫ principio distinctiuo consideratur, ergo ꝛc.

¶ Tertio. Si sic esset, daretur multiplex eē oino infinitū, qr esse subsistēs opꝫ eē infinitū, eo qꝫ nō terminet aliquo recipiēte. hoc āt est ipossē, qr nō inueniret quo vnuꝫ ab altero differret, cū eē infinitū oēm eēndi pfectionē ꝯphendat, ergo ꝛc.

¶ Posset ad hāc rōnem dici, qꝫ non omne esse subsistens est infinitū, sed tm̄ illud quod ita subsistit, vt ad nullū gradum essendi sit limitatuꝫ, modo lꝫ aliqd esse sic sit subsistens, vt in nullo sbo a se realr distincto sit receptum, sicut esse substantie separate si sit idē, qꝫ eēntia, pōt tn̄ eē ad aliquē gradū eēndi limitatū vt .s. sit esse Gabrielis, aut Raphaelis, idō non oꝫ, vt sit infinitū. ¶ Sed hec responsio nō tollit rōneꝫ, qr cū eē nō possit limitari p dr̄ias formales, eo qꝫ nihil ipo actualius sit, necē est si ad gradū aliquē determinari debeat, vt p susceptiuū determinet, non.n. pōt aliquod cōmune multiplicari realr nisi, aut per dr̄ias, aut per susceptiuum. Si ergo ponat nullū hēre reale susceptiuū, ꝛ cū hoc nō est per differētias diuisibile, oꝫ vt ad nullū gradū eēndi sit limitatum, ꝛ p consequens opꝫ vt sit purum esse ꝛ infinitum.

¶ Quod in substantijs itellualibus differt eē ꝛ quod est. Cap. 52.

Non est āt opinandū qꝫ q̄uis sbe itelluales nō sint corporee nec ex mā ꝛ forā ꝯposite nec in mā existētes sicut forme mālēs: qꝫ pp hoc diuine simplicitati adeq̄ntur. ¶ Inuenit.n. i eis aliq̄ cōpositio ex eo: qꝫ nō est idē in eis eē: ꝛ qd est. Si.n. eē est subsistēs: nihil pter ipꝫ eē ei adiūgit: qr ēt i his quoꝝ eē nō ē subsistēs. qd iest existēti pter eē eius: ē qdē existēti vnitū: nō āt ē vnū cuꝫ eē eius nisi p accn̄s iq̄ntū ē vnū sbm hns eē ꝛ id qd est pter eē: sicut pꝫ qꝫ sorti pter suuꝫ eē sbale iest albū: qd qdē diuersuꝫ ē ab eius eē sbali. nō n. ē idē esse sortē ꝛ eē albū nisi p accn̄s: si igr nō sit eē in aliq̄ sba nō remāebit aliqs modus in q̄ possit ei vniri illd qd ē pter eē: esse āt inq̄ntū est eē nō pt eē diuersuꝫ: pt āt diuersificari p aliqd qd ē pter eē: sicut eē lapidis ē aliud ab eē hois: illd igr qd ē subsistēs nō pt eē nisi vnū tm̄. (ostēsuꝫ ē āt). qꝫ deus est suū eē subsistēs. nihil igr aliud pter ipꝫ pt eē suū eē: oꝫ igr i oi sba q̄ ē pter ipm aliud eē ipsaꝫ substātiā. ꝛ aliud eius esse.

2 ¶ Amplius. nā cōis si sepata itelligat: nō pt eē nisi vna: q̄uis hn̄tes nāꝫ illā plures possint iueniri: si.n. nā aialis p se sepata subsisteret: nō hēret ea q̄ sūt hois: vel q̄ sūt bouis: iā.n. nō eēt aial tm̄: sꝫ hō vel bos: remotis āt dr̄ijs ꝯstitutiuis speꝝ remāet nā gn̄is idiuisa: qr eedē dr̄ie q̄ sūt ꝯstitutiue speꝝ: sūt diuisiue gn̄is. sic igr si hoc ipm qd ē eē sit cōe: sicut gen9: esse sepatū p se subsistēs nō pt eē nisi vnū: si vo non diuidat dr̄ijs sicut gen9: sꝫ p hoc qd est hui9 vel illius eē: iā hoc magis ē veꝝ: qd nō pt eē p se existēs nisi vnū. Relinqt igr qꝫ cū deus sit eē subsistēs: nihil aliud pter ipsum est suum eē.

3 ¶ Adhuc ipossibile est qꝫ sit duplex eē oino ifinitū: esse.n. qd oino est infinitū oēm pfectionē essendi cōphēdit. ꝛ sic si duob9 talis adeēt ifinitas nō iueniret quo vnū ab altero differret: esse aūt subsistēs opꝫ eē infinituꝫ: qr nō terminatur aliquo recipiēte: impossibile ē igitur eē aliquod eē subsistens preter primum.

¶ Quarto, Esse subsistēs, oz vt cātuz nō sit, ğ nullū ens creatū est suū eē, pbʼ añs. Esse subsistēti nihil ɔuēit nisi qd est entis inqꝫ^m ens, sz eē cātuz nō ɔuēit enti inqꝫ^m ens, alias oē ens eēt cātuz, ğ ⁊c. pbʼ maior, qꝛ qd ɔuēit alicui nō inqꝫtū hꝫ, nō ɔuēit ei nisi p accñs rōne sbi, vñ si sepati a sbo ponat

¶ Ad hāc rōnē negari possꝫ añs, ⁊ ad ɔbōnem dici q maior ē falsa, ⁊ silr qd ad eiꝰ pbōnem assumit sm ē. Nā eēntia angeli ē p se subsistēs, ⁊ tñ multa ei ɔueniūt q nō ɔuēiūt sibi iqꝫ^m hꝫ, sed p accñs. Itē si ista rō concluderet, p ipaz posset ɔcludi q deꝰ nō est ens ex se neče eē. Nā sicut eē cātum nō ɔuēit enti inqꝫ^m ē ens, ita nec ex se neče eē, aliogn oē ens eēt neče eē, ğ si eē subsistēti nō ɔuenit eē cātuz, qꝛ nō ɔuenit enti inqꝫ^m ens ē, deo q est eē subsistēs nō ɔueniet eadē rōne ex se neče eē, B āt est icōueniēs, ğ illa rō nō ɔcludit: sz sm ē qd assumit. s. q eē subsistēti nihil ɔuēit nisi qd ē entis inqꝫ^m ens, Et q ɔueniēs alicui nō inqꝫ^m hꝫ, nō ɔuēit ei nisi p accñs rōe sbi. ¶ Sz q ista rñsio nō soluat rōnē, pꝫ, qꝛ logr. s. Th. i pbōne añtis ð eo qd p se subsistit separatū ab oī susceptiuo p modū abstracte significati, sic ē ipsa actualis exñtia. Nā ɔstat q albedini q poneret p se subsistēs ab oī sbo separa nihil ɔuēiret qd nō eēt sibi intrīsecū, qꝛ abstractū formale dīc id q solo ⁊ quo toto aliqd formalr ē tale qle p ɔcretū significat, vñ iō dī abstractū, qꝛ ab aliis q sibi pter eiꝰ rōnē ɔuēire pñt in sbo, est separatū. Instātia ğ nō ē ad ppositū, qꝛ eēntia angeli nō est subsistēs p modū abstracti. Sz est sm se idiuidua sba, ⁊ hoc suppositū.

¶ Ad aliud ptermissa rñsiōe q bñt pt ex cap. i. p. di. 8. q. pª. Nā diligēter hāc rōnē ispicīēti, pꝫ q rñsio eiꝰ nō ē ad mētē s. Th. B loco, pferti ex eo qd dī, qm si eē cātuz ɔuēiret enti inqꝫ^m ens, ɔueniret oi enti, pōt pmo dici, q rō ɔcludit de eē cāto, nō āt de eē ex se neče eē. Nā illa ppō, eē sbsistēti nihil ɔuenit nisi qd est entis inqꝫ^m ens, ⁊ silr eiꝰ pbō, itelligit de eo qd est positiuū, nō āt de eo qd dī negatiue. Nā albedini sepatę ɔueniret p se, q nō eēt corpꝰ, nō eēt qñtitas, nō eēt in mā ⁊ hꝫ: sz sibi nihil positiuū posset in eē. Ex se āt neče eēt sz sm vocē affirmatiue dici videat, tñ sm rē dī negatiue, ⁊ est idē, q nō hēe eē ab alio, sz eē cātuz dī affirmatiue, iō eē subsistēti ɔuēire pt q sit ex se neče eē, nō āt eē cātuz. Scdo rñderi pt, q ppō. s. Th. itelligit de iis q eē subsistēti attribuūt absoˡᵉ, nō āt de iis q modū eēndi ipsiꝰ ɔcomitāt. Nā hec sibi vere attribuūt, qꝫqꝫ enti inqꝫ^m ens ē, nō ɔueniāt, sic q sit vnū, q sit ifinitū, ⁊ silia, ⁊ i B gñe ē B qd dico, neče eē. Cōuenit. n. eē oino abstracto, rōe abstractiōis sue totalʼ, vt sit neče eē, B āt dici nō pt ð eē cāto. Nā eē abstracto nō cōuenit rōne abstractiōis sue, vt sit cātuz, imo ex mō eēndi B sibi repugnat, cū ex tali eēndi mō sibi ɔueniat, vt sit simplr ifinitū, iō cū nō ēt enti iqꝫ^m est ens ɔuēiat, seqt q eē abstracto, nullo mō possit ɔuēire. Qd dictū ē de neče eē, silr de oi pfectōe simplr dōm est, vt ē sapia, iustitia, bonitas, ⁊ hꝫ, cōuenit. n. eē oi abstracto iqꝫ^m hꝫ, vt oēz pfectionē eēndi simplr ɔtineat. Vñ ppō. s. Th. sic ē itelligēda. Esse sbsistēti nihil ɔuenit nisi qd ē entis inqꝫtum ens, aut quod ipam subsistentiam ⁊ sepationem concomitatur.

¶ Quito. Substātia ɔuēit vnicuiqꝫ rei p se. i. nō p aliquam

4 ¶ Itē si sit aliqd eē p se sbsistēs nihil ɔpetit ei nisi qd ē entī inqꝫtū est ens: qd. n. dī de aliq: non inqꝫtū hꝫ nō ɔuenit ei nisi p accidēs rōne subiecti: vñ si sepatū a subiecto ponat nullo mō ei cōpetit. Esse āt ab alio cātū nō ɔpetit enti iqꝫtū ē ens: alr oē ens esset ab alio cātū: ⁊ sic oporteret pcedē i ifinitū i causis: qd ē ipoīe (vt sup ostēsuz ē). illd igr eē qd ē ens subsistēs: opz q sit nō cātū: nullū igr ens causatū ē suū esse.

5 ¶ Amplius sbia vniuscuiusqꝫ ē ens p se ⁊ nō p aliud: vnde eē lucidū actu nō est de sbia aeris: qꝛ est ei p aliud: sed cuilibet rei create suū eē ē ei p aliō: alias nō eēt creatū: nullius igit substātie create suū eē est sua substantia.

6 ¶ Item cū omne agens agat i quantum est actu: primo agenti quod ē pfectissimum competit esse in actu perfectissimo modo

cām pductiuā, eē āt ɔuēit sibi p aliō, ğ ⁊c. declarat añs ex opposito, eē. n. lucidū actu nō ē ð sba aeris, qꝛ ɔuēit sibi p aliō

¶ Aduertēdū q aliō ē dicē eēntiā alicuiꝰ rei hēe cām pductiuā, ⁊ aliō ipaz eēntiā ɔuēire rei p aliquā cām effectiuā. Primū. n. ē veꝝ, ⁊ scdm est sm. Nā cū oīs pductio tmīnet ad eē actualis exñtię, oē q ab alio hꝫ eē dī cām pductiuā hēe, ⁊ sic cū oīs essentª creata ab alio hēat eēnece, ē dicē oēz eēntiᵐ creatā hēe cāz pductiuā. Cū aūt dī hoiez eē aīal, nō dī aliqd esse actualʼ exñtię, sz tñ ɔpositio pdicati cū sbo, ⁊ ordo vniꝰ ad alrᵐ, q ordo, qꝛ ɔuēit rei siue sit in reꝝ nā siue nō sit, sm mētē Auic. Algazelis, Alpharabij, ⁊ Alberti siue. n. hō sit siue nō sit, ista sp ē vā hō ē aīal, iō hoiez eē aīal nullā hꝫ cām pductiuā, sz hñ hoiem eē, hꝫ cām pductiuā. Nec obstat, q aliqñ doctores dicāt deū fecisse hoiez rōnalē, qꝛ nō iō dī qsi deꝰ faciat rōnale hoi ɔuenire, sz qꝛ pduxit aiaz itellectiuā hois ex q hꝫ hō formalr, vt sit rōnalis. Possꝫ āt aliqs dicē ad rōnē. s. T. q sba ɔuēit qdē rei p se formalr, nō āt effectiue, ⁊ iō ab alio sibi ɔuēit sic ⁊ esse. ¶ Sz ꝯ hāc rñsionē a Thomistis argʼ, tū qꝛ semota oi cālitate, veꝝ est hoiez eē hoiez, ⁊ hoiez eē aīal, aliogn pdicata hʼ modi possent itelligi nō adeē rei, ⁊ diffinitio a diffinito separet, q sūt ꝯ oēz phos, tū qꝛ aliqd fieret postqꝫ ē, qꝛ remota oi efficiētia, adhuc veꝝ eēt hoiez eē hoiez, cū pdicatū ɔuēiat formalr sbo ex seipso, ⁊ iccirco sit sempitnę vitatis, ⁊ sic si aliqs eā faciat hoiez eē hoiez, seqt q faciat aliqd postqꝫ ē, tū qꝛ eqlr necia sit hoiez eē hoiez, ⁊ deū eē vnū, cuz eoꝝ opposita sint eqlr ipossia ex iplicatiōe. s. ɔdictiōis, deū āt eē vnū ɔstat nullam hēe cām effectiuā. Nec valet si dicat, q hꝫ ppōnes sūt necię supposita exñtia sbi, qꝛ sic nō magl eēt necia ista, duo ⁊ tria sūt qnqꝫ, qꝫ ista terra ē, cęlū ē, ⁊ silēs, qs ɔstat ex suppōne necias eē, qd ē, ⁊ ꝯ phiam, ⁊ ꝯ Aug. de libero arbitrio.

¶ Ad euidētiā āt huiꝰ qōnis dicte ppōnes i qbꝰ pᵐᵐ ē ð diffinitiōe sbi, sint sempitnę vitatis, ⁊ qsi nō hñt cām effectiuā qꝫ^m ad ihērētiā pⁱⁱ ad sbm, ɔsiderādū, q cū nā tripl̄r ɔsiderari possit. s. absoˡᵉ abstrahēdo ab oi eē, tā in itelˡᵒ qꝫ ex itᵐ, vt hꝫ eē in itª, ⁊ vt hꝫ eē ex intᵐ in ipsis rebꝰ, pdicata qdditatiua ɔueniūt nāę nō ex eē qd hꝫ i itelˡᵒ, nec ex eē quod hꝫ in rebꝰ, sz scdz se, vt ab oi eē abstrahit, nullo. n. intelˡᵒ ɔsiderāte, nec ēt hoie in reꝝ nā exñte, hō est aīal rōnale. Dico āt pdicata ɔuēire nāę nō qꝫ^m ad actualē pdicationem, qꝛ ista nō fit nisi p opꝰ itelˡ, sz fundamētalr ⁊ quātū ad rem. Sed sz talia predicata nō ɔueniāt fundamētalr ⁊ sm rem naturę ex eē qd hꝫ in intelˡᵒ quasi. s. si intelˡ nō eēt, hō nō eēt aīal rōnale, tñ hꝫ inherentia pdicati ad sbm ab intellectu tā diuino qꝫ creato cognoscibilis est, ⁊ iō dupl̄r verū est hꝫ propositiones esse eternę veritatis, primo qꝛ eternalr ipsa res est talis essentialiter, ⁊ nata est vere itelligi cū attributiōe talis pdicati, alio mō qꝛ ab itᵒ diuino cognoscūt eternalr eē vē nō tñ ex pte itelligētis, sz ēt ex pte rei intellectę, qꝛ in. n. mēte diuina sūt eternalr idee oiuz nāꝝ quibꝰ positis resultat ɔnexio pdicati sbalis cū sbo, iō ab itᵒ diuino itelligunt tales ppōnes eē vere ab eterno, ⁊ p ɔñs nulla reqrit causa effectiua que faciat pdicatum conuenire sbo.

¶ Sexto. Solꝰ deꝰ ē pᵐ agēs, ğ soli deo ɔuēit, vt sit i actu pfe

Margin notes: Esse subsistēti nihil ɔuenit nisi qd ē entis inqꝫtū ens. — Uep eēn' ɔuciat rei p aliquā cām pductiuā. — Quō ppōnes sm̄ modū sūt sempiternę veritatis.

ctissimo mō, ꝗ sibi ꝯuenit vt sit actus pfectissimus. ꝗ vt ipse solus sit ipsum esse, ꝗ ⁊c̄. ꝓb⁹ p⁹ ꝯña, q2 oē agēs agit inq̄tū est in actu, scōa quoq3 probat̄ q2 pfectius est in actu qḋ est ipse actus q̄3 hñs actū, cū ꝑꝑ ip̄m hñs actū sit in actu, scōa et ꝓbat̄, q2 eē est ad qḋ oīs gñatio ⁊ mot⁹ terminat̄, act⁹ aūt tanto est pfectioꝛ q̄to est posterioꝛ in via generatiōis.

Perfectio ē in actu qḋ ē ipse act⁹ q̄ hñs actū.

tāto aūt aliqd ē pfecti⁹ in actu: quāto talis act⁹ est in via gñatio nis posterioꝛ: act⁹.n. est tpe pōa posterioꝛ i vno ⁊ eodē qḋ ō pōa ad actū pcedit: pfectus est q̄3 in actu qḋ est ipse act⁹: quā qḋ est hñs actū: h.n. ꝑꝑ illḋ act⁹ ē: his ꝗ sic posit̄ ꝯstat ex sup̄ oñsis: ꝙ de⁹ solus ē pmū agēs: sibi ꝗ soli ꝯpetit eē i actu pfectissimo mō: vt.s. sit ipse act⁹ pfectissim⁹: hoc āt est eē ad qḋ gñatio ⁊ ois mo tus terminat̄: oīs.n. forā ⁊ act⁹ ē in potētia: añq̄3 eē acq̄rat: soli igr̄ deo ꝯpetit ꝙ sit ipsum esse: sicut soli ꝯpetit ꝙ sit pmū agēs.

7 ¶ Amplius. ip̄m eē ꝯpetit p̄ agēti fm ꝑꝑiā nām: eē.n. dei est eius sbīa. † (vt sup̄ oñsuz ē). ꝙ āt ꝯpe tit alicui fm ꝑꝑiā nām suā non ꝯueñit alijs nisi ꝑ modū ꝑticipa tionis: sic calor alijs corpib⁹ ab igne: ip̄z igr̄ eē ꝯpetit oib⁹ alijs a p̄ agēte ꝑ ꝑticipatiōez quādā: qḋ āt ꝯpetit alicui ꝑ ꝑticipatio nē nō est sbīa ei⁹: ipoīe est igr̄ ꝙ

¶ Circa illā ꝓpōnē pfectius est i actu qḋ est ipse act⁹ q̄3 hñs actū, aduertēdū ꝙ in telligit̄ cet̄eri pa rib⁹, .s. vtrūq3 p̄ sit in actu, ⁊ sb sistat, q2 si acci peret̄ ꝯpositum qḋ p̄ est in actu, ⁊ for̄ ei⁹ ꝑ quā est i actu, nō eēt pfectius in actu for̄ q̄3 composi tū, q2 forma ei⁹ nō est p̄ in actu. Pōt et̄ dici ꝙ i tellig̃ in rōne act⁹, vt sit sensus, ꝙ pfecti⁹ accedit ad rōnē actus id quod essentialr̄ est actus q̄3 id quod participat actu, ⁊ hoc etiā3 constat verissimum esse.

¶ Septimo. Esse ꝯuenit deo fm ꝑꝑiā3 nām, ꝗ oibus alijs ꝑ ꝑticipationē ꝯuenit: ꝗ ipoīe est ꝙ sba alteri⁹ entis a p̄ sit ip̄m eē. ꝓbt̄ añs, q2 ꝙ esse dei sit eius substantia supius est oñsum. p⁹ āt ꝯña ꝓb⁹, q2 qḋ ꝯuenit alicui fm suā ꝑꝑiam nām nō ꝯuenit alijs nisi ꝑ modū ꝑticipatiōis, sic caloꝛ alijs corpoꝛib⁹ ab igne. Scōa vō ꝯña ꝓbr̄, q2 qḋ cōpetit alicui ꝑ ꝑticipationē nō est substantia eius. Sz nō vr̄ hec rō ꝯclu dere. p̄, q2 sic ꝓbaret̄ nihil de creatura sbalr̄ p̄dicari. Nā3 ois pfectio creature ē q̄dā ꝑticipata silitudo diuine nāe, si ergo qḋ competit alicui ꝑ ꝑticipationem non est substātia eius, sequit̄ ꝙ nulla pfectio creature est eius substantia.

Verū qḋ ꝯueñit ali cui ꝑ ꝑti cipatiōez sit ei⁹ sba.

¶ Scōo. Aut ꝑticipare aliquā for̄m ē hr̄e illā nō fm totā ei⁹ rōnē, aut est hr̄e qdē illā fm totā eius rōnem, sz nō fm oēm ei⁹ modū ⁊ amplitudinē, si p̄ mō. Sic sim vr̄, ꝙ crea tura ꝑticipet eē, sic.n. tota rō entis oib⁹ entib⁹ ꝯuenit, ita ⁊ tota rō ipsi⁹ eē, si fm, tūc vr̄ falsuz qḋ ꝯuenit alicui ꝑ ꝑti cipationē nō eē sbam ei⁹, aial eni ꝯuenit equo ꝑ ꝑticipatio nē, cū nō ꝯueniat sibi fm oēs ei⁹ dr̄ias, ⁊ tñ equ⁹ sbalr̄ ē aial.

¶ Ad p̄m dubiū rñdet̄, ꝙ pfectionē creature eē ꝑticipatā si militudinē diuine nāe dur̄ p̄t itelligi. Uno mō vt ly ꝑticipa ta accipiat̄ tāq̄3 nomē, ⁊ tanq̄3 determinās silitudinē forā liter sumptā, ⁊ tūc erit sensus ꝙ pfectio creature ē silitudo q̄dā ꝑtialis ⁊ diminuta diuine nāe. Alio mō vt accipiatur tanq̄3 ꝑticipiū passiuū ⁊ tāq̄3 determinans rē q̄ silitudo de noiat̄, ⁊ tūc erit sensus ꝙ pfectio creature ē res ꝑticipati ue, ⁊ ꝑtialr̄ habita q̄ est silitudo diuine nāe. si accipiat̄ in p̄ sensu ꝓpō assumpta, sic est qdē vlr̄ vera, sz nō est ad ꝓpo͂. Nā cū inq̄t .s. Th. qḋ cōuenit alicui ꝑ ꝑticipationē nō esse sbam rei, nō itendit quod ē silitudo diminuta ⁊ ipfecta al terius nō posse alicui⁹ sbam eē, sz ꝙ id qḋ ab aliquo ꝑtici pat̄ ⁊ ꝑtialr̄ hētur non pōt eē eius sba. Si āt accipiat̄ in se cundo sensu, Sic ꝓpō illa nō est vlr̄ va multe.n. pfectiōes creaturaꝝ q̄ sūt silitudies dei sūt totalr̄ n̄ āt ꝑtialr̄ habite.

¶ Ad euidētiā scōi dubij ꝯsiderādū p̄, ꝙ aliqd fm ꝑꝑiam nām alicui ꝯpetere trib⁹ modis pōt itelligi. Uno mō, q2 est ei⁹ ꝑꝑia eēn̄a ⁊ nā oio ac simplr̄. sic eē aial rōnale ꝯueñit hoi. Alio mō, q2 ꝑꝑiaz ei⁹ nām ⁊ eētiā nālr̄, ⁊ p̄ ꝯcomitat̄, sic eē calidū ꝯpetit igni. Tertio mō, q2 est ꝑs subie ei⁹ aut lo gice aut nālr̄, sic hoi ꝯpetit eē aial. Cōsiderādū scōo, ꝙ cō petere alicui ꝑ ꝑticipationē opponit̄ p̄ ⁊ scōo dictoꝝ mo doꝝ nō āt tertio. Nā cū ꝑticipare aliqd, sit illud ꝑticulariē nō āt totalr̄ hr̄e, qḋ āt ꝯpetit alicui fz ꝑꝑiaz nāz p̄ aut scōo mō pfectissime ⁊ totalr̄ hēat̄, nō p̄t idē alicui ꝯueñire fm ꝑ prio nām, ⁊ fm ꝑticipationē. Nō incōuenit aūt ꝙ aliqd sit ꝑs sbe alicui⁹ ⁊ tñ hēat̄ ꝑtialr̄ ⁊ nō fm suā totalitatē ⁊ vlti tatē, iō p̄t aliqd tertio mō, alicui ⁊ fm ꝑꝑiā nāz ꝯpetere ⁊ fz ꝑti cipatiōez, sic ani mal vtroq3 mō ꝯuenit hoi. Ac cipit ꝗ .s. Th. h̄ loco ꝯuenire ali cui fm ꝑꝑiaz nāz p̄ ⁊ scōo mō, nō āt 3⁰. Uñ veꝝ est ꝙ eē ꝯuenit deo fm ꝑꝑiaz nām p̄ mō. Esse.n. ē ipa diuina nā. Ueꝝ q̄3 ē, qḋ istis mo dis alicui ꝯueñit fm ꝑꝑiam nām nō posse alteri nāe ꝯuenire nisi ꝑtialr̄ ⁊ ipfecte, qḋ ē fm ꝑti cipationē ꝯuenire. Silr̄ veꝝ ē nō eē rei subaz qḋ ꝑ ꝑticipa tionē ꝯuenit ei. Nā rei eēntia ⁊ nā nō ꝯueñit ipsi nāe ꝑtialr̄ ⁊ ipfecte. Est postremo veꝝ, ꝙ eē nulli creature fm ꝑꝑiaz ei⁹ eēntiā ꝯuenit, sz tm̄ fm ꝑticipationē, eo ꝙ deo fm pro priā subaz ꝯueniat, ⁊ ipsi etiam ꝯpetat p̄ ⁊ pfectissime. Ad dubium ergo dicit̄, ꝙ hoc loco accipiatur participare se cundo modoꝝ in obiectione positoꝝ. pro eo .s. ꝙ est habe re aliquid non fm omnem eius gradum ⁊ amplitudinē3, ⁊ cum arguitur, quia animal est de substātia equi, ⁊ tamē equus non hz nām animalis secundū omnem eius ampli tudinem, ⁊ sic illa propositio erit falsa, quod conuenit ali cui per participationem non est suba eius, dr̄ ꝙ nō dicit .s. Th. illud quod ꝯuenit alicui ꝑ ꝑticipationē nō esse de sub stantia eius, sed ꝙ nō est eius suba, ista.n. multuz differūt, dicit̄.n. aliqd esse suba alicuius, q̄n est tota essentia eius, ⁊ nihil aliud, sicut aial rōnale est hoīs suba. q2 tota essentia hominis est aial rōnale, ⁊ albedo si esset separata esset ipa albedinis essentia, ad hoc autem vt aliqd sit de suba alicu ius sufficiat, vt sit pars eius essentialis. Quod autē est ali cuius suba, ⁊ essentia conuenit illi secundum omnem eius gradum, sicut animal rationale homini, quia natura vni⁹ est natura alterius, nature autem, vt absolute significatur conuenit omnis perfectio illi⁹ nature. Et sic si esse esset sub stātia, ⁊ eēntia creature, oporteret vt haberet creatura om nem modum ⁊ perfectionem essendi, quod cum non sit, oꝫ dicere ꝙ esse non est essentia creature. Patet ergo obiectio nem inductam non esse contra intentuz littere.

† Cap. 23.

¶ Sed contra hanc responsionem inquantum dicit, ꝙ esse non conuenit creature secunduz eius eēntiam, sed tm̄ secū dum participationē dubitat̄. Huius.n. oppositum vr̄ dice re .s. Th. p̄ᵃ. q. 51. ar. 5. Nam ibi ait, ꝙ esse secundū se cōpe tit forme, cum ergo in substantijs separatis forma sit esse tia rei, sequit̄ ꝙ esse conueniat ipsis per earum essentiam.

Esse non ꝯueñit rei fm ei⁹ eēntiaꝫ.

¶ Respondet̄, ꝙ eē ꝯuenire forme ꝑ se dupl'r itelligi p̄t, vno mō eēntialiter, alio mō formalr̄. Primo mō, nō ꝯuenit sibi ꝑ se, q̄si vz esse sit eēn̄ᵃ forme, sz hn̄ secundo mō, q2 inq̄3 non conuenit sibi ꝑ aliud formalr̄, in quo a cōposito differt cui non ꝯuenit eē nisi ꝑ formā, nō repugnāt ꝗ dicta .s. Th. q2 hic intelligit̄ eē nō conuenire alicui ꝑ eēntiā tanq̄3 sit eius essentia, in prima vō ꝑte intelligit̄, ꝙ ꝯuenit forme ꝑ se for maliter, idest nō ꝑ aliquod aliud principium formale.

¶ Cōfirmat̄ ꝯ̄ ex auth. Exodi. 3. vbi ꝓpriū nomē dei ponit̄ q̄ est. Alia q̄ circa hāc ꝯ̄nē difficultatē faciūt vide in cap. 8. dis. p̄mi sen. ⁊ i alijs Thomistis. ¶ Super cap. 53m.

Ex p̄missa ꝯ̄ne infert̄ corrdarie alia ꝯ̄. s. in substantijs itellectualib⁹ ē ꝯposi/tio actus ⁊ po^e, ꝓb^t p̄rio. In sb̄a intellectuali creata inenitur eēn^a, ⁊ eē, qd̄ est eēn^e exn̄tis ꝯplemētū, ꝗ̄ in ipa ē cōpositio po^e ⁊ act⁹, ꝓb^t ꝯn̄a, q2 in q̄cū3 inenitur duo q̄ꝝ vnū3 est ꝯplemētū alteri⁹, ꝓportio vni⁹ ad alteꝝ ē, sic ꝓportio potentie ad actum.

¶ Scd̄o. Esse iest substātijs creatis, sicut act⁹, ꝗ̄ ipa sb̄a est po^a respectu eē, ꝗ̄ ⁊c̄. ꝓb^t añs, q2 oēs sb̄e create hn̄t eē a p̄ agēte, qd̄ āt iest alicui ab agēte, o3 eē actū eius, cū agētis sit facere aliqd actu. p̄^a q3 ꝯn̄a ꝓb^t, q2 id cui act⁹ inest potentia est.

¶ Circa assūptū ad ꝓbatione añ cedētis dubitat̄, quia ꝯposito ex mā ⁊ for^a iest mā p̄^a a deo, ⁊ tamē mā nō est actus ꝯpositi, ꝗ̄ flm est qd̄ iest alicui ab agente oportere eē actum eius.

¶ Rūdet̄ q̄ nō i/gr. s. Th. oē qd̄ ē in aliq̄ ab agē te oportet̄ eē ac/tū eius, s3 oē qd̄ iest, iesse āt ē po/steri⁹ aduenien/tis aut ſm dura tionē, aut ſm ordinē gn̄onis, nō āt p̄cedētis ⁊ p̄suppositi, lō sensus ꝓpōnis est oē qd̄ ꝯuenit alicui ab agēte ꝑ modū sibi aduēiētis, oportere eē actū ei⁹, mā āt n̄ aduēit ꝯposito, imo illi p̄supponit̄, ꝓpea n̄ ē obo ꝯ̄.

¶ Tertio. Oīa creata ꝑticipāt, eē cū sol⁹ de⁹ sit es/ (mētē lre.) sentialr ens, ꝗ̄ ⁊c̄. ꝓb^t ꝯn̄a, q2 ꝑticipatū ꝯpat̄ ad ꝑticipans vt actus ad po^m, cū per ip̄m participans fit actu tale.

¶ Aduertēdū cū di, q̄ sol⁹ de⁹ est eēnalr ens, q̄ accipit̄ ens ꝑcipalr, vt significat eē, nō āt noialr, vt eēntiā3 significat.

¶ Quarto. Oīs sb̄a creata assilat̄ deo ſ3 eē, vt supi⁹ est ōn̄/sum, ꝗ̄ ⁊c̄. ꝓbatur ꝯn̄a, q2 assimilatio alicuius ad causam agentem fit per actum, cum agat sibi simile inquantu3 est in actu. ¶ Super cap. 54m.

sb̄ia alteri⁹ entis p̄ter agēs p̄mū sit ip̄m eē. † ¶ Hic est q̄ Exo. 3. (Propriū nomē dei ponit̄ eē q̄ ē). q2 ei⁹ sol⁹ ꝓpꝛium est q̄ sua sb̄ia nō sit aliud q̄3 suum esse.

¶ Q2 in sb̄stātijs itellualib⁹ creatis ē actus ⁊ potentia. Cap. 53.

Ex hoc āt euidēter ap/paret q̄ i substātijs i/tellualib⁹ creatis ē cō/positio act⁹ ⁊ potētie. ¶ In q̄cūq3. n. iueniunt̄ aliqua duo quoꝝ vnū est ꝯplemētū al/teri⁹: ꝓportio vni⁹ ad alteꝝ est sic̄ ꝓportio potentie ad actū: ni/hil. n. ꝯplet̄ nisi ꝑ ꝓpꝛiū actū: in sb̄ia āt itellectuali creata iueni/unt̄ duo. s. sb̄ia ipsa: ⁊ eē ei⁹ qd̄ nō est ipsa sb̄ia. † (vt ōn̄suz est): ip̄m āt eē ē ꝯplemētū sb̄ie exn̄tis: vnūqd̄q3. n. actu est ꝑ hoc q̄ eē h3. Relinqt̄ igr̄ q̄ in q̄libet p̄dictarū sb̄iaꝝ sit cōpō act⁹ ⁊ pōe.

2 ¶ Amp̄. qd̄ iest alicui ab agēte: o3 eē actū ei⁹: agētis. n. est facere aliqd actu. (ōn̄suz est āt sup̄). q̄ oēs alie sb̄ie hn̄t eē a p̄ agēte: ⁊ ꝑ h̄ ipse sb̄ie create sunt q̄ eē ab alio hn̄t: ip̄m igr̄ eē iest substan/tijs creatis: vt qdā act⁹ eaꝝ: id āt cui act⁹ iest pōa ē: nā act⁹ inq̄3tū h3 ad pōam refert̄: in q̄libet igr̄ sb̄ia creata ē potētia ⁊ actus.

3 ¶ Itē oē ꝑticipans aliqd ꝯpat̄ ad ip̄m qd̄ ꝑticipatur: vt pōa ad actū: ꝑ id. n. qd̄ ꝑticipat̄: fit ꝑticipans actuale. (ōn̄suz ē āūt sup̄). q̄ solus de⁹ ē essentialr ens: oīa āt alia ꝑticipāt ip̄m esse: ꝯparat̄ igit̄ substātia oīs creata ad suū esse: sicut potētia ad actum.

4 ¶ Pre. assimulatio alicuius ad cām agētē fit ꝑ actū: agēs eīm agit sibi silē inq̄3tū ē actu: assimi/latio āt cuiuslibet sb̄ie create ad deū ē ꝑ ip̄m eē. (vt sup̄ ōn̄suz ē.) ip̄m igit̄ esse ꝯpat̄ ad oēs sb̄ias creatas: sic̄ actus eaꝝ: ex quo relinquit̄: q̄ in q̄libet sb̄ia creata sit cōpositio actus ⁊ potentie.

¶ Q2 nō est idē cōpositio ex mā ⁊ forma: ⁊ ex sb̄ia ⁊ eē. Cap. 54.

Non ē aūt eiusdē rōnis cōpositio ex mā ⁊ for/ma ⁊ ex sb̄ia ⁊ esse: q̄3/uis vtraq3 sit ex potē/tia ⁊ actu. ¶ Prio qdē q2 mā n̄ est ipsa sb̄ia rei: nā sequeret̄ omnes formas eē accn̄tia: sic̄ antiq nāles opinabant̄: sed mā est ps sb̄ie. ¶ Scd̄o aūt q2 ipsum esse non ē ꝓpꝛius actus materie: s3 sb̄ie totius: eius. n. actus est eē: de quo possum⁹ dicere q̄ sit: eē aūt nō di de materia: s3 de toto. vn̄ mā nō pōt dici qd̄ ē: sed ipsa sb̄ia est id quod ē. ¶ Tertio q2 nec forma ē ipsum esse: s3 se hn̄t ſm ordinē: ꝯparat̄. n. forma ad ip̄m eē: sicut lux ad lucē vel albedo ad albū eē: deinde q2 ad ip̄as ēt formā comparat̄ ip̄m esse: vt

Quia dictū est in p̄cedēti ꝯ̄ne, q̄ est i substā/tijs itellectualib⁹ ꝯpositio ex eēntia, ⁊ eē, tanq̄3 ex po^a ⁊ actu, posset aliqs existimare, q̄ ista ꝯpositio eēt eiusdē rōis cū ꝯpōne ex mā ⁊ for^a, eo q̄ illa ēt fit ex po^a ⁊ actu, iō volēs hoc du^m remouere. s. Th. ponit iter vtrāq3 ꝯpōnē multiplices dr̄iaz, q̄ꝝ p^a ē, q2 mā nō est sb̄a ⁊ eēn^a rei, s3 pars eēntie. Scd̄a q2 eē nō ē act⁹ m. i3 vt possit dici qd̄ est, s3 sb̄e totius, ipsa. n. sb̄a est id qd̄ est ſm. s. q̄ in ꝯcreto significatur. Tertia, q2 esse nō est ipa for^a, sed ꝯparat̄ for^a ad ip3 eē sic̄ lux ad lucere, ⁊ albedo ad albū esse, sic̄. s. cā for^alis ad suū effectum formale3, cōparat̄ ēt eē ad for^m, vt act⁹, q2 in ꝯpositio ex mā ⁊ for^a, iō for^a di p̄n^m essendi, q2 est ꝯplemētu3 sb̄e cuius actus ē ip̄m eē, vn̄ nec mā nec for^a, est id quod est, nec ip̄m etiā esse, s3 for^a est id quo est ⁊ ip̄m eē est quo sb̄a denominat̄ ens, ipsa āt sb̄a ꝯposita ē id qd̄ est. In substātijs āt intellectualib⁹ for^a est id quod est, ⁊ eē est actus eius ⁊ quo est. Ex ijs sequit̄ p^o, q̄ in itellectualib⁹ est tm̄ vna compositio: actus ⁊ po^e. s. ex eēntia ⁊ eē, in cō/positio āt ex mā ⁊ for^a duplex ē cōpositio p^a ip̄i⁹ sb̄e q̄ componit̄ ex mā ⁊ forma, scd̄a ex ipsa sb̄a iam composita ⁊ eē, sequitur scd̄o, q̄ cōpositio actus ⁊ po^e est in plus q̄3 cō/positio forme ⁊ māe, cuius signū est, q̄ mā ⁊ forma diuidūt substām mālē, actus āt ⁊ po^a diuidūt ens cōe. Ex quo sequitur tertio, q̄ q̄ ꝯsequūt̄ po^m ⁊ actū inq̄3^m h⁹ sūt cōia mālibus ⁊ imālib⁹ creatis, que āt sūt propria materie ⁊ forme: inq̄3tum h⁹ conueniunt tm̄ substantijs materialibus.

¶ Circa id qd̄ in 3° dr̄ia dr̄, q̄m. s. forma est id quo est, ⁊ esse id quo sb̄a denominat̄ ens, aduertendum q̄ tam forma quā esse est id quo compositu3 est, sed diuersimode, forma eni est quo est aliqd tanq̄3 principium formale cuius effectus formalis est eē, sicut albedo est quo aliqd est albu3, sim

† Auct. s. scriptu.

† Idē 3. p. q. 50. art. 2. ad 3m Idē i art. scd̄o sen. di. 3. ar. 1.

† Cap. 52.

† Idē p. p. q. 50. ar. 2.

Forma ē id q̄ aliqd ē, s3 eē est id q̄ aliqd denotat̄

dixit.s.Th.q for^a pōt dici q̄ est sic eēndi pn^m,eē āt est quo sba est,sic actus q̄ denoiat ens,sz.n.for^a faciat denoiationē suā in q̄ztū^m for^a,ab aia.n.dr aliqd aiatuz,nō tñ fac denoiatio nē sz b nomē exñs siue ens,nō.n.ab aia res aiata denoiat ens siue exñs,sz ab ipso eē.Est ḡ for^a id q̄ aliqd est rāq̄z pn^o fo2ali ipsi^9 eē.Ipm vo eē,est id q̄ aliqd est tāq̄z actu a q̄ ali qd fo2alr dnoia tur ens.s.exñs.

¶ Attendēdū ē, q ex pdictis dif ferētijs refultat alia dr̄ia īter cō positionē ex eēn tia r eē,r ɔpōnē ex mā r for^a,ga n.dictū ē,q mā nō est sba rei q̄ ē eēn^a,sz tm̄ pars sbe,seqt̄ q ex cō positione māe r for^a refultet ali qd totuz ex ptī b^9.n.eēntialib^9 totū eēntiale re fultat,qz vo eēn tia rei nō est po sbe,sz totū,iō ex eēn^a r eē nō re fultat aliqd totū cū ex duob^9 ac tib^9 nō refultet aliqd p se vnum tertiū:sz vn^9 ac t^9 alteri p se vni ri possit,qñ vn^9 ad alterp se bz vt po^a q̄ sit,vt cōpō ex mā r for^a dica tur cōpositio ex ijs,ɔpō āt ex eēn tia r eē,dicat cō positio cū ijs,qz eēn^a cōponit cuz eē,r eē cuz eēn^a.

act^9:p h.n.i ɔposit̄ ex mā r for ma:fo2a dr eē pncipiū eēndi:qz est ɔplemētū sbie:cui^9 act^9 ē ipz eē:sic diaphonū ē aeri pncipiuz lucēdi:qz fac eū ppriū subiectuz luminis:vñ icōposit̄ ex mā r for ma:nec mā nec fo2a pt dici ipm qd est:nec ēt ipm eē:fo2a tñ pōt dici q̄ est fm q est eēndi pncipi um:ipsa āt tota sbia est ipz qd ē: r ipm eē est q̄ sbia denoiat ens. in substātijs āt itellīualib^9 q̄ nō sūt ex mā r fo2a ɔposite.(vt osten suz est).sz in eis ipsa fo2a ē sbia subsistēs:fo2a est qd ē:ipm āt eē est act^9:r q̄ est:r pp h i eis ē vni ca tm̄ ɔpositio act^9 r potentie.q̄ s.est ex sbia r esse:q a qbusdā dr ex qd ē r eē:vl' ex qd est:r q̄ est. In substātijs āt ɔpositis ex mā r fo2a ē duplex ɔpositio actus r potētie.pma qdē ipsi^9 sbie:q̄ cō ponit ex mā r fo2a:scda vo ex ipsa sbia iā ɔposita r eē:q̄ ēt pōt dici ex qd ē r eē:vl' ex qd est r q̄ ē.† ¶ Sic igr̄ pz q ɔpositio ac tus r potētie ē in plus q̄z ɔposi tio fo2e r māe.vñ mā r fo2a di uidūt sbiam mālē:pōa āt r act^9

† Correla rium.

Et si aliqñ dica tur aliqd compositū ex eēntia r eē,hoc est īproprie dictuz, proprie āt dicit q in ipso est cōpositio eēntie cū eē.r econ uerso esse cuz essentia. ¶ Super cap.55^m.

Ltimo loco q̄ztū ad hāc ptem ostendit san.Th.oēm sbam itellectualē icorruptibilē eē.Et arguit.pmo sic.Ois corru ptio tam simplr q̄z fm qd fit p sepationē forme a mā,qz forma manēte,opz rem esse,cū p ipsaz sba fiat ppriū susceptiuū eē,sed in substātijs itellectualib^9 non potest fieri separatio forme a materia,cum non sint ex materia r forma composite,ergo rc̄.

Ois cor ruptio fit p sepatio nē forme a mā.

¶ Sz si vr̄,q ista rō ɔcludat:possz.n.aliqs ad maiorē dicē, q ē va de corruptiōe rep ɔpositap,ñ āt de corruptōe spūa liuz sbap,vñ sco.4° sen.di.43.q.2.tqt,q nō ois corruptio ē p sepationē vni^9 ab alio,eē.n.āgeli ē destruibile p successio nē oppositi ad ipm eē.Itē nō vr̄ sufficiēs rō,q for^a manēte maneat eē,qz p for^m sba fit ppriū susceptiuū eē.Nō.n.si p aliqd fit ppriū susceptiuū alicui^9 act^9 oz manēte illo pn^o rē hēe illū actū.Nā p pn^a corpis fit pp̄uz susceptiuū albedis, nō tñ oz vt illis manētib^9 corp^9 sit albū,aliogn oē corp^9 eēt ¶ Ad primū hop dr̄.q.s.Th.accipit illā ɔpositio (albū. nē tanq̄ vniuersalr verā ex ijs q̄ apud nos apparēt.Uide

mus.n.In ijs q̄ apud nos corrūpūt̄ sbalr,corruptionē fieri p sepationē for^e sbalis a mā,corruptionē āt accidētalē fieri p sepationē for^e accn̄talis a sbo,fundamētū āt hui^9 propō nis est,qz in oi corruptiōe,vt pz ex 3ª rōne iferi^9 posita,opz aliqd manere.aliogn nō eēt mutatio,r oz aliqd nō mane re,aliogn nō eēt corruptio,id qd manet ē mā,qz mā est fz^m sbm,r gñonis r corruptiōis,qd nō manet est ali quid distinctum a mā,qd est pro priū susceptiuuz eē,hoc āt nō pōt eē nisi p separa tionem forme a mā,qz quādiu forma vnit ma terie,tandiu ē p^a priū susceptiuuz ipsi^9 eē,vt h dr̄. Unde sic pōt p bari propō.In oi corruptiōe oz aliqd remanere r aliqd desinere eē,sz hoc nō pōt esse nisi p separa tionē for^e a mā, qz in eo qd ē cō positum ex mā,r forma,si remane ret forma vnita materie remane ret compo^m qd ē propriū suscepti uuz eē,in forma āt subsistenti nō maneret aliqd, si desineret eē,r p ɔñs nō eēt cor ruptio.ḡ rc̄.Uñ pz,q istātia sco ti nulla est.Naz eē angeli.vt pa tuit nō est dstrui

diuidūt ens cōe:r pp h quecun q3 qdē ɔsequunt̄ pōaz r actum in q̄ztū hō sūt cōia substātijs mā lib^9 r imālibus creatis:sic reci pere r recipi:phcē r pficī:q̄cūq3 vo sūt ppa māe r fo2e in q̄ztū hō: sic gñari r corrūpi r alia hō:hec sunt ppria substātiap mālium: r nullo modo cōueniūt substan tijs imaterialibus creatis.

¶ Q2 substantie itellectuales sūt incorruptibiles. Cap.55.

X hoc āt apte ondit̄ q ois sbia itellectua lis est icorruptibilis. ¶ Ois.n. corruptio ē p sepationē fo2e a mā:simplex qdē corruptio p sepationē fo2e sbalis:corruptio āt fz qd p sepa tionem forme accn̄talis:fo2a.n. manēte opz rem eē:p formā.n. substātia fit ppriū susceptiuum eius qd est eē:vbi āt nō est ɔpo sitio forme r māe:ibi nō pt esse sepatio earundē:igit̄ nec corru ptio.†(ostēsuz ē āt).q nulla sub stantia intellectualis est ɔposita ex mā r forma:nulla igit̄ sbia i tellectualis est corruptibilis.

† Idē.p. ḡ q 50.et 51.

† Cap.50

bile p corruptionē,q̄si aliqd remācat d ipso angelo post eē eius quod sit sub eius nō eē.Non.n.sbm qd manet in cor ruptione dr̄ manere sub nō eē alicui^9,nisi qz accipit eē aire rius spēi,cui nō eē illius ɔiungit̄.Nam quod nullo modo hz esse nō dr̄ manere in nā,non.n.dicimus qd lapis corru ptus remaneat in nā post sui corruptionē.Si āt esse angeli desineret,angelus nō reciperet aliud esse,cui suū nō esse cō iūgeret,vt sic posset dici pmāere post suū eē,nec aliqd sbm qd fuisset ei^9 mā remaneret,ideo eē ipsius nō destrueret̄ p corruptionē,sz p ānihilationē sue sbe.Et sic pz,q ppō hec ē verissima:ois corruptio fit p sepationē forme r materia. ¶ Ad 2^m dr̄,q sicut forma nec̄io ɔseqt̄ vltimā dispōnē māe que dicit̄ nec̄itas ad formā,qz mā sic disposita non pōt nec sine forma,nec cum alia forma manere,ita esse necessario recipit̄ i ppo susceptiuo ipsi^9 eē,nō.n.pt eē,q ppuz suscepti uuz eē sit i nā ɔstitutū,r tñ eē nō hēat,iō oz q manēte in re pn^o p quod ipsa sit propriuum susceptiuum esse,ipsa res sit. ¶ Ad instantiā dici pōt primo,q non est eadem rō de susce ptiuo forme accidentalis,r de susceptiuo actus sbalis,ga susceptiuū accn̄talis forme,dato q for^m accn̄taie nō hēat adhuc tñ p formā subalē remanet in actu,non autem pro prium susceptiuuz actus subalis actu esse pōt sine actu illo

Bali. Dici pōt scđo ⁊ meli⁹, ꝙ si ponat̃ aliqđ corp⁹ eē pro/priū susceptiuū albedinis sic, ꝙ sit vltio ad albedinē dispo/sitū, albedo necīo ī ipso corpe erit q̃diu in sbo est illđ sȝ qđ sit ꝓpriū sbm albedinis, sic, q̄ p formā corpeā vnitā māq̧ sit ꝓpuȝ susceptiuū q̄ritatis, manēte tali for̄ ire corpea, ipa sp est q̄ta, nō āt oē corp⁹ sic ē ꝓpuȝ susceptiuū albedinis, iō istātia nulla est.
nā ipsaȝ for̄ subsistētē. ¶ Preterea. Si diceret̃ eē p se ꝯue/nire for̄, q̄ for̄ ꝓductā positā ī nā ꝯcomitat̃ necīo, eadē rōne diceret̃ p se oi nāq̧ ꝯuenire, ⁊ sic seq̄ret̃ oēm nām eē i/corruptibilē, pb⁹ seq̄lla, q̄ oēm rē positā ī nā necīo ꝯcomi/tat̃ existere, imo ē de rōne sua inq̄ꝫ ponit̃ in nā, repugnat eni rē poni ī nā eē suā cām ⁊ nō existet̃, cū nō ꝓp aliđ dicat̃

¶ Scđo. Substātie itellectuales sūt for̄ subsistē/tes, ḡ ipolē ē vt desināt esse, aña pȝ ex sup̄dictis, ꝯña vo pb⁹, eē p se ꝯseq̄t̃ for̄ᵐ, ḡ sbē q̄ sūt ipse forme nō pñt puari eē, ḡ ⁊c. pbatur aña, q̄ vnūq̄đq̧ sbm for̄ᵐ hȝ eē,

2 ¶ Amp. qđ p se alicui ꝯpetit d necītate ⁊ semp ⁊ isepabilr ei i/est: sic rotundū: p se qdē iest cir/culo: p accñs aūt ere: vñ es qdeȝ fieri nō rotūdū est polē: circuluȝ āt nō eē rotūdū est ipolē: eē āt p se ꝯseq̄t̃ ad formā: p se. n. dicim⁹ qđ sbm ipm: vnūq̄đq̧ āt hȝ eē sȝ ꝙ hȝ formā: sbie igit̃ ipse q̄ nō sūt forme pñt puari eē sbm ꝙ amittūt formā: sic es priuat̃ rotūditate sȝ ꝙ desinit eē circulare. Substan/tie vo q̄ sūt ipse forme nūq̄ꝫ pñt p/uari eē: sic si aliq̄ sbstātia eēt cir/culus: nūq̄ꝫ posset fieri nō rotū/da. †(osisuȝ est āt sup̄). ꝙ substā/tie itellectuales sūt ipse forme sub/sistētes: ipossibile est igit̃ ꝙ ipse

aliqđ poni in nā nisi, q̄ accipit eē se eē suā cāȝ, nec sufficeret dicet̃, ꝙ non ꝯuenit p cuicūq̧ rei, sicut for̄, tū q̄ hic ser/mo est de p se, vt opponit̃ ei qđ ē p accñs, nō āt vt idē est ꝙ p̄, tū q̄ dūmodo esse re/b⁹ ꝯueniat p se, seq̄tur oīa eē in/ † Cap. 50.

se, p se āt dicim⁹ qđ sbm qđ ipm, ꝯña ēt pb⁹, q̄ qđ p se alicui competit, de necītate ⁊ semper, ⁊ iseparabiliter inest, vt pa/tet de rotunditate respectu circuli. ¶ Circa istā ꝓpōnē esse p se ꝯseq̄t̃ for̄ᵐ dubitat̃. Prio, q̄ supius ca. 52. in rōne. 5ᵃ. di/xit. s. Th. ꝙ cuilibet sbē create suū eē est ei p aliđ, ḡ nō ꝯse/quit̃ p se for̄ᵐ, ⁊ sepenumero de mēte Auic. dic̄ ꝙ eē ē p̄di/ *Esse p se cōsequit formam.*
¶ Qr solo hoȝ dubioȝ ex itellcu hui⁹ ꝓpōis (cath accñtale/nis eē p se ꝯseq̄t̃ for̄ᵐ depēdet, sciēdū ꝙ cū p se accipiat̃ ⁊ vt opponit̃ ei qđ est p aliud, ⁊ vt opponit̃ ei qđ est p accñs, dicūt qdā ꝙ vtroq̧ mō dicta ꝓpō hȝ vītatē, p̄ qdē mō, q̄ eē se ꝯuēit for̄ imediate imediatiōe actiōis, hoc est ꝙ nō pri⁹ fit for̄, ⁊ postea p aliā actionē ꝯiūgit̃ ipsi eē, sȝ ipm fieri forē ad illā ꝯiūctionē terminat̃, sic. n. veȝ est, qđ p se ꝯuenit ali/cui, isepabilr ei ꝯuenire, q̄ q̄ eadē gn̄one gn̄ant̃ eadē cor/ruptiōe corrūpūt̃. Scđo āt mō eē ꝯuenire for̄ declarāt di/stiguētes p se in p se simplr, ⁊ in p se phy̆ᶜᵉ. p̄ p̄seitas super hitudine terminoȝ absolᵗᵉ sūptoȝ fundat̃. Scđa vo sup ha/bitudie terminoȝ in eē nāli positoȝ: itē in p̄ᵃ p̄dicata nihil nō necīuȝ p̄supponūt, qm̄ respiciūt subiecta absolᵗᵉ sumpta, ⁊ ꝓpositio est adeo necīa, ꝙ oppositū ꝯdictionē iplicat. in scđa vo p̄dicata p̄supponūt aliqđ nō necīum. s. subiecta in reȝ nā ꝓducta eē, ⁊ in ea nō est necītas nisi cursus nālis, ⁊ iđ oppositū nō iplicat ꝯdictionē. Dicūt igr̄, ꝙ eē p se ꝯseq̄t̃ formā nō p̄seitate simplr̄, sȝ p̄seitate physica. Nā ipsam ꝓ/ductam, necīo q̄tum est ex se, ⁊ iseparabilr concomitat̃.
¶ Sed lȝ ista iterp̄tatio pulchra sit ⁊ viri oi ex pte doctissi/mi, nō vr̄ tñ mihi ꝯueniēs eē. Prio nāq̧ nō vr̄ ad mētē p̄hi iterp̄tari p se, vt distinguit̃ ꝯ p aliud, qđ. n. alicui aliqđ ꝯue/niat imediate p exclusionē medie actiōis, nō vr̄ ꝯstituē illđ p se, risibilitas. n. ⁊ rōnalitas ꝯuēit isto mō imeᵗᵉ forti, cū vna ⁊ eadē actiōe ꝓducat̃ sortes ⁊ sua risibilitas sicq̧ rōnali/tas, ⁊ tñ ista nō ꝯueniūt sorti hoc mō p se, sȝ p aliđ. s. p hoiē. Itē si hoc sufficeret ad talē p̄seitatē, tūc nō tm̄ for̄, sȝ ēt ꝯposi/to eē ꝯuenire p se, hoc mō, cui⁹ oppositū ⁊ hic, ⁊ p̄ᵃ pte. q. 50. arᵒ 5ᵒ. di. qđ āt hoc sequat̃ pȝ. Naȝ sic eadē gn̄o terminat̃ ad for̄ᵐ, ⁊ ad eē, ita fieri ꝯpositi ad ꝯpositū, ⁊ ad vnionē eē cū
¶ Scđo vr̄ ista iterp̄tatio dr̄ᵐ ad sȝ modū (ipso terminat̃. p̄seitatis deficere si p se simplr accipiat̃, vt de scđo mō posi/to ab Arist. p̄ posterioȝ di. Nō. n. vr̄ aliqđ necīo ⁊ isepabi/liter ꝯuēire alicui posito ī nā, nisi q̄ ꝯuēit sibi aliq̄ modoȝ p se simplr, q̄ videlȝ aut ipm ē de rōne subiecti, aut subie/ctū de rōne ipsi⁹, vt. n. inq̄t. s. Th. p̄ posterioȝ lec. 14. si ali/qđ accñs de necītate, ⁊ sp iest subiecto, opȝ ꝙ cām hēat in subiecto q̄ posita nō possit accñs nō iesse, ⁊ ex hoc ꝯcludit, ꝙ opȝ, vt in ei⁹ diffinitiōe ponat̃ subiectū, ⁊ ꝯñter ꝙ sit accñs p se. Si ḡ eē ꝯuenit p se for̄ subsistēti posite in nā, necē ē vt sibi p se simplr ꝯueniat vtpote in cui⁹ diffinitiōe oportear po

corruptibilia, lȝ eē nō ꝯueniat eis p̄, ita. n. a forte remouet̃ possibilitas ad oppositū risibilitatis, sic ab hoīe cui risibili
¶ Hac ḡ iterp̄tatiōe p̄termissa, vr̄ mihi dōm, (tas ꝯuēit p̄. ꝙ vtiq̧ eē ꝯsequit̃ for̄ᵐ p se, ⁊ vt opponit̃ p aliđ, ⁊ vt oppo/nit̃ p accñs, sȝ ꝙ alio mō accipiēda sit ista q̄ꝫ p̄dicta accepit
¶ Ad cui⁹ euidētiā ꝯsiderādū ē p̄ ex doctrina. s. (opinio. Th. loco p̄allegato, ꝙ aliqđ ab eēntia alicui⁹ distictū sibi ꝯuenire p se, vt p se distiguit̃ ꝯ p accñs, est hēre aliquā cāȝ in subiecto ad quā de necītate ꝯseq̄t̃, dr̄. n. tūc subiecto cō/uenire p se, q̄ p ꝓpria ⁊ itrīseca illi⁹ p̄ncipia sibi ꝯuenit, ⁊ q̄ tūc sbm ponit̃ in diffinitiōe ei⁹ qđ sibi dr̄ p se ꝯuenire, iđ tale p se est simplr per se, vtpote fundatū super rationibus terminoȝ absolute sumptoȝ, ex hoc aūt sequit̃, vt tale a sbo posito in natura, ⁊ sue naturali cōditioni relicto remo/ueri, ⁊ separari non possit, ⁊ ꝙ oppositum, illi sue nature relicto conuenire, implicat contradictionē, ⁊ ideo non po/test alicui posito in natura cōuenire, per se ⁊ necessario nisi quia sibi conuenit per se simpliciter.
¶ Considerādū scđo ex loco p̄allegato, ⁊ ex sup̄dicti caᵒ. 15. ꝙ p̄ sive sbm ꝙ ipm icludit p se, ⁊ sup hoc addit adequatio/nē quandā, ꝙ. s. subiectū nō inueniat̃ extra predicatū, neq̧ predicatū extra subiectū, hoc est ꝙ nihil habeat rationem talis subiecti, aut inq̄ꝫ formaliter, aut sbm participationem cui illud p̄dicatū nō conueniat, ⁊ p̄dicatū nulli conueniat cui nō ꝯueniat subiectuȝ, aut formaliter aut participatiue. Sic. n. dicimus risibile p̄ homini conuenire, quia nullus est homo qui non sit risibilis neq̧ aliquid est risibile quod nō sit homo. Sorti aūt non conuenire primo, q̄uis ei con/ueniat per se, q̄ alicui conuenit q nō est sortes. ¶ Dico igi/tur, ꝙ esse conuenire per se forme, intelligit̃ primo ⁊ scđm, ꝙ ipm illi conuenire, vt pȝ hoc loco a diuo Thoma qui g se exponit pro eo quod est secundum ꝙ ipm, ⁊ quia primo includit per se, vt distinguitur contra per accidens, ideo dicitur esse, ⁊ per se simpliciter, ⁊ primo illi conuenire, per se quidem, quia ex ipsa essentia forme consequitur, primo vero quia omni forme conuenit esse, ⁊ esse nulli conuenit nisi quia aut est forma aut participat formaȝ, patet ista in/terpretatio ex his que, ⁊ hoc loco, ⁊ prima questio. 55ᵃ. ar/ticulo 5ᵒ. dicit san. Tho. ⁊ ex exemplo adducto de rotundi/tate circuli, constat enim ꝙ rotunditas per se primo, sim/pliciter conuenit circulo, ⁊ non tantum per se physice.
¶ Sed contra hanc interpretationem multe insurgunt dif/ficultates. Prima est, si esse conuenit forme subsistenti per se simpliciter, sequitur ꝙ ista sit simpliciter per se. ange/lus est, sed hoc est falsum, ergo ⁊c. probat̃ falsitas, si ista es/set simpliciter per se, angelus est, sua opposita implicaret ꝯdictionem, ⁊ sic non posset fieri a deo, ꝙ angelus nō esset, *Dubiū. quō esse ꝯ p se ꝯue niat for̄.*

hoc est ꝯ doctrinam omnium Theologoꝝ, ergo ꝛc. ¶ Scḋa est. Qḋ ꝯuenit alicui ꝑ se ꝑ nunq̄ ab eo separat saltē nāli, neqꝫ inq̄ ꝑ se neqꝫ ꝑ accidēs, sꝫ eē separat a for° in corruptione ꝯpositi, nā corrupto ꝯposito, for° amplius nō est, loquendo de alijs formis ab aīa itellectiua, ergo ꝛc. ¶ Confirmat q2 in Chro sm doctrinā s. Th. aīa nō hꝫ esse ꝓpriū, sꝫ tracta est ad esse diuini suppositi, ergo ꝛc. ¶ Tertia est, eē ꝑ ꝛ ꝑ se ꝯuenit ꝯposito, q2 ꝯposito ꝓpe ꝯuenit fieri, vt est de mēte Aris. 7° met^{ce}. tex. 27. ꝛ in ifinitis ꝓpe locis citat. s. Th. ergo nō ꝯseq̄t for^{m} ꝑ ꝛ ꝑ se. ¶ Quarta est, qḋ ꝯuenit alicui ꝑ ꝛ ꝑ se causat ex ꝓncipijs fōalib⁹ eius, si sit ab essentia realr distinctū, vt pꝫ ex dictis, sꝫ vt ingt. s. Th. ꝑ°. q. 3°. ar° 4°. eē nō ꝑt esse causatū ex ꝓncipijs essentialib⁹ rei, ergo nulli rei create ꝑt ꝯuenire ꝑ ꝛ ꝑ se. ¶ Pro solōne hāꝝ difficultatū attendēdū est, ꝙ aliud est ꝑdicatū aliqḋ nō ꝯuenire alicui subiecto, ꝛ aliud ipm a subiecto separari, aut econuerso. Ad ꝑ^{m}. n. sufficit negatio ꝑdicati a subiecto, ꝛ iō etiā de subiecto nō existēte pōt dici, ꝙ nō est tale, sicut de sorte nō existēte pōt dici, ꝙ nō est albus. Ad 2^{m} vō ꝓprie loquendo nō sufficit negatio vni⁹ de alio, sꝫ reqrit ꝙ vnū sit alio sibi nō iexistēte, dī. n. album separi a sorte quando sortes est, ꝛ nō est albus.

¶ Attendēdū scḋo, ꝙ dīa est iter ꝑ^{m} ꝛ scḋm modū ꝑseitatis, ꝙ in ꝑ mō ꝑseitatis ꝑdicatū ita necīo ꝯcomitat subiectuꝫ, ꝙ nullo mō nec ꝑ quācūqꝫ po^{am} pōt iueniri subiectū sine ꝑdicato, ꝛ iō siue in re siue in apphēsione itellect⁹ ponat subiectū, sp sibi iest ꝑdicatū, aut in re aut in apphēsione itellectus, ita ꝙ nō pōt itelligi hoc sine illo esse, ꝛ oppositū simpliciter ꝯdictionē iplicat, cū idem ꝑ subiectuꝫ ꝛ ꝑdicatum fōaliter iponet, in scḋo vō mō qñ ꝑdicatū est res ab essentia subiecti realr distincta, lꝫ ꝑdicatū nāli ꝯcomitantia sequat subm, nō incōuenit tñ vt ꝑ diuinā po^{am} ipediat ne sequatur id qḋ sꝫ nām in seipsa ꝯsideratā natū erat ꝯsequi, vt iferius libro 4° declarabit, ꝛ iō ꝑ diuinā po^{am} pōt vnū ab alio separari in esse reali. s. vnū sit in nā sine alio, ꝛ ꝯsiter pōt apprehēdi ēt ꝑ itellectū, ꝙ vnū sit, ꝛ tñ sibi tale ꝑdicatū nō insit, dicunt tñ tales ꝓpositiōes necīe simplr, ꝛ eterne veritatis, q2 ꝑdicatū nāli ꝯcomitantia sp sequtur subiectū vtroqꝫ sm ꝓpriā nām ꝯsiderato, ꝛ sibi derelicto, nō ipeditoqꝫ ꝑ diuinā po^{am} q̄ sue ifinitate virtutis pōt ꝓhibere, ne sequat ex vno qḋ sm se natū est ad illud ꝯseq. ¶ Tūc ad ꝑ^{m} difficultatē dī, ꝑ ꝙ ista ꝓpositio est ꝑ se. Angel⁹ ē, sicut ꝛ ista, angel⁹ est sempitn⁹ siue ꝑpetu⁹ ꝛ icorruptibilis: lꝫ forte ista sit i ꝑ mō ꝑseitatis, illa vō in scḋo. Ad rōnē vō in oppositū dī, ꝙ sua opposita iplicat ꝯdictionē eo mō q̄ opposita ꝓpositionū scḋi modi ꝑ se, ꝯdictionē iplicāt, q2. s. iplicat, vt subiecto sue nāe derelicto ꝯueniat oppositū ꝑdicati ꝑ se. Nā cū subiecto, ita ꝑdicatū ꝯueniat ꝑ se, ꝙ oriť ex ꝓncipijs subiecti, ꝛ in subiecto nulla ē po^{a} ad oppositū talis ꝑdicati, repugnat vt sbiectū sue nāe reliq̄t, ꝛ sibi oppositū tal' ꝑdicati ꝯueniat, nō āt iplicat ꝯdictionē simplr ꝛ oio. Cū āt iferť, ergo nō possꝫ fieri a deo, ꝙ angel⁹ nō eēt, negť ꝯña, q2 si de⁹ faceret, ꝙ angel⁹ nō eēt, nō faceret id qḋ ꝯdictionēz iplicat, nō. n. iplicat ꝯdictionē angelū abso^{te} nō eē: lꝫ ipm nō eē sue nāe derelictū ꝑ aliquā po^{am} in ipso exitem ad nō esse, ꝯdictionē iplicet.

¶ Attēdēdū tñ cū dico angelū sue nāe derelictū nō posse nō eē, ꝙ ꝑ hꝫ ñ itelligo diuini iflux⁹ subtractionē, q̄n si diu⁹ iflux⁹ remoueat ab angelo ēt angel⁹ i eē ꝑmāeat. hꝫ. n. ē ꝯ oium Theo^{rum} mētē, ꝛ maxie Gregorij dicēt, ꝙ oia inibilū tēderēt, nisi ea man⁹ oipotētꝫ ꝯsuaret. Nā vt dī ꝑ°pte. q. 104. ar. ꝑ. ad ꝑ^{m}, eē ꝑ se ꝯseq̄ť for^{m} creature, supposito tñ iflux diuino, sꝫ itelligo remotionē diue actiōis ipedietꝫ nālē sequelā existie ad angeli eēntiā nālēqꝫ cursuꝫ ꝓhibētꝫ. ¶ Ad 2^{m} difficultatē dī, ꝙ eē, i corruptiōe ꝯpositi nō separat a for°, lꝫ ꝛ for° ꝛ eē desinat, nō. n. remāet for°, vt possit dici ꝙ for° ē ꝛ nō hꝫ eē, sicut lꝫ corrupto sorte, sortes nō sit realr risibil' i eē nāe, nō dī tñ risibilitas eē a sorte sepata, q̄n remāeat sortes ꝛ nō habeat risibilitatē. Dētur ista rñsio a sn̄. i q̄ōnib⁹ de po°. q. 5. ar° 3° 10^{m}. vbi ait. s. T. ꝙ si de⁹ creaturas icorruptibiles in nihilū redigeret, nō ꝓp hꝫ sempitnitatē a nā separaret q̄n remaneret nā nō sempiterna, sꝫ tota nā deficeret iflux̄u cause cessante. ¶ Sed ꝯ istā rñsionē arguiť, sequiť eni ex ipsa, ꝙ eodē mō eē ꝯueniat ꝑ se cōposito sicut forme. Nā sicut a for° separari nō pōt esse, ita ꝙ remaneat sine esse, ita nō ꝑt separari a ꝯposito, ita ꝙ ꝯpositū remaneat ꝛ nō hēat esse, ꝛ ita ꝯpositū erit icorruptibile, sicut for° subsistēs. ¶ Rñdeť ꝛ dī. ꝑ ꝙ vtiqꝫ esse ꝯuenit ꝑ se ꝯposito, vt ꝑ se ꝯ ꝑaccñs diuidit, cū sequat for^{am} eius, nō tñ sibi ꝯuenit ꝑ se ꝑ, quo mō ꝯuenit forme. ¶ Dī 2°, ꝙ nō sequiť dē ꝯpositū esse icorruptibile, sicut ois for° ꝑ se subsistēs, icorruptibilis est. Si. n. ꝯpositū sit tale vt for^{am} ꝑ quā hꝫ esse nō possit āmittere erit incorruptibile, si aūt possit for^{am} āmittere corruptibile erit, vt pꝫ in exēplo adducto de rotūditate: a circulo. n. nullo mō pōt remoueri rotūditas, ita ꝙ maneat circulus ꝛ nō sit rotūdus, sed bñ a circulo ereo remoueri pōt, eo ꝙ ab ere figura circuli possit remoueri. Esse ergo ab eo cui ꝑ ꝛ ꝑ se ꝯuenit remoueri nō pōt, sꝫ bene ab eo cui ꝯuenit ꝑ se sꝫ ꝑ aliud. s. ꝑ formam, pōt remoueri, si illud formā āmittere possit, ꝛ tūc illud erit corruptibile. ¶ Dī tertio, ꝙ lꝫ eē non possit a cōposito separi, ita ꝙ ꝯpositū sm se totū remaneat in nā absqꝫ esse, pōt tñ separi ab ipso sm aliquā ꝑtē sui essentialē, sm. s. materiam, remanēte. ¶ Ad ꝯfirmationē dī, ꝙ vtiqꝫ ꝑ potētiā diuinā absolute fieri pōt, vt for° sit ꝛ suum ꝓpriū, ꝛ nāle esse nō hēat, si tñ suo nāli cursui relinquat semꝑ, ꝛ necīo suū eē nāle hꝫ, qñ ꝓduciť in nā, ꝛ ista necessitas, vt supius dictum est ad ꝑseitatē secūdi modi sufficit, qñ ꝑdicatum aliqḋ diť a subiecti essentia realr distictū. ¶ Ad tertiā dī, ꝙ esse ad formā duplr cōparari pōt. Uno modo sicut effectus formal' ad suam cām. Alio mō sicut actus ad potētiaꝫ, tanq̄ꝫ. s. actus ꝑ quē ipsa forma existit in nā. Cum ergo dicimus ꝙ esse ꝑ ꝛ ꝑ se ꝯuenit forme, duplr pōt intelligi. Uno mō absolute ꝛ idistincte nō determinādo aliquē modū ꝯuenientie seu cōcomitantie. Alio modo determinando modum quo cōuenit alicui, sicut actus conuenit potentie, faciendo. s. ipsam existere tanq̄ꝫ id quod est. Si primo modo accipiatur, sic esse primo ꝛ ꝑ se conuenit forme. Nam cum illi conueniat sicut effectus formalis, composito autem sicut actus, prius autem natura, ꝛ intellectu sit effectum a sua causa profluere q̄ꝫ ipsum aliquod subiectum actuare, licet vtrunqꝫ simul tempore sit, necesse est dicere ꝙ esse prius natura conueniat forme q̄ꝫ composito, ꝛ sic intendit san. Tho. hoc loco esse conuenire forme primo ꝛ per se. Si vero accipiatur secundo modo, sic esse per prius conuenit composito q̄ꝫ forme, ipsum eniꝫ compositum proprie est id quod est, forma autem est id quo compositum est, existitqꝫ, tanq̄ꝫ pars cōpositi primo existentis, ꝛ ad hunc sensum intendit Philosophus ꝛ san. Thomas esse primo ꝛ per se conuenire composito. ¶ Ad quartam dicitur, ꝙ non dicit san. Tho. absolute esse non posse ex principijs substantialibus rei causari, sed addit tantum. Intendit enim ꝙ vtiqꝫ esse causatur ex principijs essentialibus rei ex essentia. s. forme, sed ꝙ nō tantum ex ipsa causatur, imo preter causalitatem forme requiritur causalitas efficientis, propter quod dixit loco superius allegato, ꝙ esse per se consequitur formam supposito tamen influxu dei: quod autem hec sit eius intentio, pꝫ ex probatione ibidem adducta, quia. s. nulla res sufficit, vt sit sibi causa essendi si hēat esse causatum, non eni dicit nullam rem esse sibi causam essendi, sed ꝙ non sufficit, quia videlicet preter principia rei que sunt causa esse, reqritur etiam extrinsecum agens. ¶ Ad illud ꝙ superius adducebatur, dicitur primo diui Thome mentem esse ꝙ esse cōuenit forme per aliud effectiue, huic autē non repugnat ꝙ conueniat sibi ꝑ se formaliter, vt nos intēdimus. Dicitur scḋo, ꝙ eē dicitur predicatum accidētale, quia est ab essentia rei realiter distinctū, nō aūt, quia ꝑ accidēs conueniat forme.

¶ Tertio. Si corrūperet, remaneret post suā corruptionē, h āt ē ipole, ḡ rc. pbr̄ ꝯña, q: i oi corruptiōe remoto actu remanet po°, eo ꝙ nō corrūpat aliqd in oino nō ens, i substātijs āt intellualib⁹ esse est sic actus, ipsa āt sbia sic potentia.
¶ Quarto. In sbia itellāli nō ē po° ad nō esse, ḡ rc. pȝ ꝯña, q: in oi qd corrūpit, opȝ ꝙ sit po° ad nō eē, añs vo pbat.

Propūz suscepti uūz alicui⁹ act⁹ nullo mō ē i po° ad oppositū, pȝ de igne resp° caloris, sbia ꝯpleta ē ppum susceptiuū eē, ḡ nō est in po° ad nō eē, nisi forte ratione māę i substātijs cōpositis, ḡ sbię intellectualis q sunt imāles r cōplete nō st̄ in potētia ad nō esse.

¶ Cap. 53

eē desināt: st̄ igr̄ icorruptibiles.
3 ¶ Adhuc i oi corruptiōe remoto actu manet potētia: nō.n. corrumpit aliqd in oino nō ens: sic nec gñat aliqd ex oino nō ente. In substātijs āt itellualib⁹. †(vt ostēsum ē). act⁹ est ipm eē: ipsa āt sbia est sic potētia: si igr̄ sbia itellectual' corrūpat: remāebit post suā corruptionē: qd est omnino ipossibile: ois igr̄ substātia itellectualis est incorruptibilis.
4 ¶ Itē in oi qd corrūpit: opȝ ꝙ sit potētia ad nō eē: si qd igr̄ ē in q̄ nō est potētia ad nō eē: h ñ pt eē corruptibile. In sba āt itellualī nō ē potētia ad nō eē. (māifestūz ē.n. ex dictis). ꝙ sbia cōpleta ē ppūz susceptiuū ipsi⁹ eē: ppriūz āt susceptiuū alicui⁹ act⁹: ita ꝯparat vt potentia ad actū illū: ꝙ nullo mō ē i potētia ad oppositū: sic ignis ita ꝯpat ad calorē vt potētia ad actuȝ: ꝙ nullo mō ē i potētia ad frig⁹: vñ nec i ipis sbijs corpalib⁹ ē potētia ad nō esse in ipsa sbia ꝯpleta: nisi rōne māe: in sbijs āt itellualib⁹ nō est mā: sȝ ipse st̄ sbie ꝯplete simplices: igr̄ i eis nō ē potētia ad nō eē: sunt igr̄ incorruptibiles.
5 ¶ Preterea in qbuscūqȝ ē ꝯpo

Propūz suscepti, uūz alicui⁹ act⁹ nullo mō est in po° ad opp^m.

¶ Circa istā ppōnē. Propūz susceptiuū alic⁹ act⁹, nō ē i po° ad oppositū, dubitat. Nā ocul⁹ ē ppūz susceptiuū visus r tñ ē susceptiuū cecitatis, ḡ rc.
¶ Itē idē est sbm hit⁹ r puatiōis.
¶ Itē eadē ē po° ꝯrioꝝ, ḡ qd ē susceptiuū alicui⁹ act⁹ ē ēt susceptiuum oppositi.
¶ Rñdet, ꝙ p. pprīū susceptiuūȝ alicui⁹ act⁹ itelligit. s. Tho. susceptiuū primū r pportionatūȝ actui, nō āt susceptiuū remotū, r nō pportiōatūȝ, r est vēr verū, ꝙ non est in po° ad oppositū: nō.n. qd ē pportionatū calori ē pportionatū frigori, vt sit ad illud in po° pxima, vñ ēt mā pria, r^m ꝙ est pportionata formę ignis p accidentia ignis, non est susceptiua formę aquę, sȝ absolute ꝯsiderata sit ei⁹ susceptiua, tanqȝ p^m r cōe sbm oium formaꝝ. ¶ Vñ ad p^m dī, ꝙ si noie oculi intelligim⁹ sbam oculi cū dispōnib⁹ qb⁹ est ppūm sbm visus, nō ē in po° ad cecitatē. Nā cecitas nō aduēit illi, nisi q: mutatur a sua nāli dispōne. Si āt noie oculi intelligamus substantiam absolute que substat talibus dispositionibus, oculus nō est pprium susceptiuum visus, sed remotum.
¶ Ad 2^m dī de mēte. s. Th. ṽl. 21. ar. 2. p^m, ꝙ nō sic dī idem esse sbm hitus r puationis, q̄si oē qd bȝ aliquā formā sit etiā susceptiuū puatiōis. Patet.n. in reb⁹ esse aliq̄ accidentia in quibus non pōt eorū priuatio esse, sicut dat exemplum san. Tho. de calore ignis, sed q: si in aliquo nata est esse priuatio, illud esse opȝ susceptiuūȝ habitus oppositi.
¶ Ad 3^m dī, ꝙ nō opȝ eadē eē pximaȝ po^{em} ꝯrioꝝ, sȝ sufficit, vt sit eadē po° remota, vt est de mēte. s. Tho. 2° cęli lec. 10°.

Eadē est po° ꝯrioꝝ

Sūr qñ vnū ꝯrioꝝ inest p nām non est eadē po° susceptiua ꝯrioꝝ, vt dī ṽi. vbi sup. Subā igr̄ ꝯpleta, q: est pprium susceptiuū eē, nō ē sȝ se in po° ad nō eē. Sȝ si aliq̄ ē i po° ad nō eē, h ꝯuēit sibi p aliud. s. rōne māę q̄ nata ē aliā for^m recipe.
¶ Quinto. In sbstātijs itellualib⁹ ipsa eaꝝ sba ꝯpleta, est id qd tȝ locū pmę potētię r pmi sbti, ḡ suba ipsa est incorruptibilis, ergo rc. pbat p^a ꝯña, q: i qbuscūqȝ ē ꝯpositio po° r act⁹, id qd tȝ locū primę po°, r primi sbti est icorruptibile, vt pȝ de mā p^a corruptibiliū, scda ēt pbat, q: nihil ē corruptibile nisi, q: eius sba corrumpit.
¶ Sexto. Nō sūt corruptibiles neqȝ p se, neqȝ per accñs, ḡ rc. ꝙ ñ p se, pbr̄, q: nec hñt ꝯriūȝ nec ex ꝯrijs sūt cōposite, cuius signū ē, q: q̄ sm nām sūt ꝯria i itellu desinūt eē ꝯria, imo vnū p aliud itelligit, oē āt qd p se corrūpit nece est, aut hēre ꝯriū, aut ex ꝯrijs cōponi, cū q̄ mutuo se expellunt nece sit eē ꝯria, ꝙ ñ p accñs, pȝ, q: st̄ subsistētes, q̄ āt corrūpūt p accñs, st̄ accñia r forme nō subsistentes.

sitio potētię r act⁹ id qd tȝ locūȝ pme potētię siue pmi subiecti ē icorruptibile: vñ ēt in sbijs corruptibilib⁹ mā pma ē icorruptibilis: sȝ in sbijs intellualibus id qd tȝ locūȝ potētię pme r subiecti est ipsa eaꝝ sbia cōpleta: igr̄ sbia ipa ē icorruptibilis: nihil āt ē corruptibile nisi p h ꝙ sua sba corrūpit: igr̄ omnes itellectuales nāe sunt incorruptibiles.
6 ¶ Amplı⁹ oē qd corrūpit: vel corrūpit p se vel p accñs: sbie āt itelluales nō pñt p se corrumpi: ois.n. corruptio ē a ꝯrio: agēs.n. cū agat sm ꝙ ē actu sp agendo ducit ad aliqd eē actu: vñ si p hꝰ eē actu aliqd corrūpat desinēs eē actu: oȝ ꝙ h ꝯtigat p ꝯrietatē eoꝝ adiuīcē: nā ꝯria st̄ q̄ mutuo se expellūt: r pp h opȝ oē qd corrūpit p se: vel hēre ꝯriū: vl' esse ex ꝯrijs ꝯpositū: neutꝝ āt hoꝝ substātijs itellualib⁹ ꝯuenit: cui⁹ signū ē ꝙ in itellu: ea ēt q̄ sm suā nām sūt ꝯria desinunt eē ꝯria: albū.n. r nigꝝ i itellu nō st̄ ꝯria: nō n. se expellunt: imo magis se ꝯsequunt: p itellectum.n. vni⁹ eoꝝ intelligit aliud: substātię igr̄ intellectuales nō st̄ corruptibiles p se. Sūr āt neqȝ p accñs: sic eni

¶ Circa signuȝ q̄ pb' sbas itelluales nō hēre ꝯriū, r nō eē ex ꝯrijs ꝯpositas, q: vȝ q̄ sm nām suā sūt ꝯria, in itel° desinūt esse ꝯria, ꝯsiderandū, ꝙ loquit. s. Th. de formis ꝯrijs cuiusmodi est albūȝ r nigrū, ꝯstat.n. ꝙ spēs hoꝝ sm q̄s dicunt in itel° esse, sic sūt in itel°, r p ꝯñs ꝯrietatē nō hñt, r ēt de ipsis ꝯrijs est vna sciētia, nō āt loqtur de ipsis opationib⁹ intel', opiniones.n. itel' de ꝯdictorijs sūt ꝯrię, r in intel° simul eē nō pñt, ex quo sequit ipsas esse ꝯrias non tm̄ obiectiue vt qdam volunt, q: sic ēt spēs albi r nigri obiectiue st̄ ꝯrię, quas tñ dicit. s. Th. in intel° nō esse ꝯrias, sed etiam ex parte subiecti, cum ab intel° in quo subiectiue recipiunt mutuo se expellāt, qd ad rōnem ꝯrietatis sufficere inqt. s. Tho. scdo cę. lec. 10.
¶ Sed nūc occurrit dubium, quomō ꝯrias formas amittere ꝯrietatē in intel°, signū eē pōt, intellectualē nām neqȝ ꝯriūȝ hēre neqȝ ex ꝯrijs esse ꝯpositam. Nam lȝ aliqua ꝯria amittant ꝯrietatē in intel°, sūt tñ in ipso contrarię opiniones.
¶ Ad huius euidentiā ꝯsiderādū est, ꝙ eē susceptiuū ꝯrioꝝ sm rōnē ꝯrietatis nō est sufficiens signū hñdi ꝯriū, aut cōpositiōis sbi ex ꝯrarijs, nisi fortassis in nā subsistēti, q: mā

Que sm nām sūt ꝯria in it° desinunt esse ꝯria.

gnābiliū, ꝛ corruptibiliū ē receptiua ꝯriaꝝ fōꝛaꝝ, ꝛ tñ nec ꝗ ꝯriū hʒ neqȝ est ex ꝯrijs ꝯposita, ꝛ Iccirco est incorrupti-bilis, lʒ sit pn^a corruptiōis in alijs, sʒ hñ nō eē sbm ꝯriorūʒ est sufficiēs signū nō hñdi ꝯriū: aut nō eēndi ex ꝯrijs ꝯposi-tū, qꝛ oē hñs ꝯriuʒ, aut ꝯpositū ex ꝯrijs est de nēcitate rece-ptiuuʒ ꝯrioꝝ, cū vnū ꝯriū natū sit in aliud agere, id volens ostēdere. s. Tho.

corrūpūt̃ accñtia ꝛ forme ñ sbsi-stētes (ostēsū ē āt sup̃). ꝙ sbe in-tellectuales sūt subsistentes: sūt igr̃ omnino incorruptibiles.

7 ¶ Adhuc corruptio ē mutatio q̄dā: quā oʒ eē terminū motus: †(vt i phẏsicis ē ꝓbatū). vñ opʒ ꝙ oē qd̃ corrūpit̃ moueat̃. †(ostēsū ē aūt in nālib⁹). ꝙ oē ꝙ mouet̃ ē corp⁹: oʒ igr̃ oē qd̃ corrūpit̃ eē corp⁹: si p se corrūpat̃: vel aliq̄z fōꝛaʒ seu v̄tutē corpis a corpe d̄pēdentem: si corrūpat̃ p accñs. Sbe āt itellūales nō sūt corpa neqȝ v̄tutes seu fo͛e a corpe de-pēdētes: ḡ neqȝ p se neqȝ p acci-dens corrumpuntur: sunt igit̃ omnino incorruptibiles.

8 ¶ Itē oē qd̃ corrūpit̃: corrūpit̃ p h̄ ꝙ aliqd patit̃: nā ꝛ ipʒ corrū-pi ē qd̄dā pati: nulla āt sbia itel-lectual' p̄t pati tali passiōe q̄ du-cat ad corruptionē: nā pati reci-

Sbãz itellūalē nec ꝗ ꝯriū hīc, neqȝ eē ex ꝯrijs ꝯpositū, p ꝯueniēti si-gno adduxit, ꝙ nō ē ꝯrioꝝ susce-ptiua, vt ꝯria sr̃, cū ea q̄ fm nām suā sunt ꝯria, cō-trarietatē in intel^u nō hēant. ¶ Sʒ aduertēdū, ꝙ lo-quit̃. s. Tho. vt pl⁹ dicebat̃ de ꝯrietate ipsaruʒ reꝝ existium ex̄ itel^m, qꝛ ex ista ꝯ-trietate sumit̃ si-gnū corruptiōis reꝝ ꝛ icorruptio-nis, nā qd̃ nō su-scipit res ꝯrias p modū ꝯrietatꝭ nō hʒ ꝯriū, neqȝ est ex ꝯrijs cōpo-sitū ꝛ est icorru-ptibile cū sit ial-terabile, qd̃ aūt res ꝯ:las p mo-dum ꝯrioꝝ susci-pit, aut est corru-ptibile, vt ꝯpositum, aut p̄ncipium est corruptiōis in ꝯposi-to, vt mā gnābilium ꝛ corruptibiliū, nō āt loquit̃ de ꝯrieta-te affirmatiōis ꝛ negatiōis q̄ ꝯria sr̃: vt dr̃ in scd̃o piherme-nias, ex ista. n. ꝯrietate nō sumit̃ iudiciū corruptiōis, aut in corruptionis rei. Vñ vt dr̃ p^a 2^e. q. 64. ar. 3. ad 3^m, lʒ res ꝯrie i. q̄ ex̄ itel^m ꝯrie sr̃ nō hēant ꝯrietatē in aīa, in itel^u tñ est ꝯrie-tas affirmatiōis ꝛ negatiōis, ꝗ̄uis. n. esse ꝛ nō esse sint ꝯdi-ctoria put in reb⁹ ꝯsiderant̃, tñ vt ad actū aīe referunt̃ fm ꝙ aīa opinat̃ aliqd̃ esse, ꝛ opinat̃ idem nō esse, puta cū opi-natur bonū esse bonū ꝛ bonū nō esse bonū sr̃ ꝯria. Propter hoc ꝯueniēter adduxit san. Tho. p signo ꝙ sbia intellectua-lis non sit ex ꝯrijs composita, qꝛ ea que fm nām suaʒ. i. fm esse qd̃ hñt extra intellectum sunt ꝯria, dum in intel^u recipi-unt̃ ꝯrietatē āmittunt, lʒ in intel^u ꝯrie opiniones recipiunt̃, qꝛ vʒ ex istis sumit̃ iudiciū corruptibilitatꝭ, ꝛ incorruptibi-litatꝭ, nō āt ex ꝯrietate affirmatiōis, ꝛ negatiōis fm quā nō est nata fieri trāsmutatio in ipsa sbia nāꝫ itellectualis.

¶ Septimo. Substantia intellectualis non est corpus, ergo nō mouet̃, ergo nō corrumpit̃ p se, nec ēt corrumpit̃ p acci-dens, qꝛ non est forma, aut virtus a corpore dependens, er-go ꝛc̄. ꝓbat̃ p̄ma ꝯña, qꝛ omne quod mouet̃ est corp⁹. Se-cunda quoqȝ ꝓbat̃, qꝛ corruptio est mutatio que est termi-nus motus, ꝛ icclrco oʒ vt omne qd̃ corrumpit̃ moueat̃.

¶ Octauo. Non patit̃ passione q̄ ducat ad corruptionem, ergo ꝛc̄. pʒ ꝯña, qꝛ corrūpitur aliquid p hoc ꝙ aliquid pa-titur, aña vero ꝓbat̃, qꝛ oē quod recipit̃ in sbia intelligēte recipit̃ in ea itelligibilr̃, qd̃ āt sic in ea recipit̃ est pficiēs eā nō corrūpens, cū itelligibile sit pfectio itelligētis, ergo ꝛc̄.

¶ Nono. Non corrūpit̃ ꝓpa corruptiōe q̄ ē pp ex^{tiam} sui obi, qꝛ q̄ itelligit magis it^{lia} magȝ ēt itelligit minus itelligibilia, nec pp corruptionē sbī, cū a sbo ñ depēdeat, ḡ ꝛc̄. pʒ ꝯña, qꝛ sic sensibile ē obm sensus: ita itelligibile ē obm it^s, sensus āt nō corrūpit̃ nisi: aut pp ex^{tiam} sui obi: aut pp corruptiōeʒ sbī.

¶ Circa ea que, hic de sensu dr̃, occurrit dubiuʒ, qꝛ vr̃ velle s. Th. sensuʒ corrūpi p se ab ex^{tia} sui obi, p accñs āt ex cor-

pe qd̄dā ē: qd̃ āt recipit̃ a sbia in tellūali oʒ ꝙ recipiat̃ i eo p mo-dū ipsi⁹. s. itelligibilr̃: qd̃ vo sic i sbia itellūali recipit̃ est pficiens sbiaʒ itellūalē ꝛ ñ corrūpēs eā: i-telligibile. n. ē pfectio itelligētꝭ. Sbia igr̃ itelligēs ē icorruptibil'.

9 ¶ Preterea sic̃ sensibile ē obie-ctū sensus: ita itelligibile ē obm itell's: sensus āt ꝓpa corruptiōe nō corrūpit̃ nisi p excellētiā sui obi: sic̃ visus a valde fulgidis: ꝛ audit⁹ a sonis fortib⁹: ꝛ sic d̄ alijs: dico aūt ꝓpa corruptione: qꝛ sēsus corrūpit̃ ēt p accñs pp cor-ruptionē sbīi: q tñ mod⁹ corru-ptiōis ñ p̄t accidē itellūi: cū ñ sit act⁹ corpis vlli⁹ q̄ñ a corpe d̄pē-dēs †(vt sup̃ ostēsū ē). pʒ āt ꝙ nec corrūpit̃ p excellētiā sui obi: qꝛ q itelligit valdē itelligibilia: ñ min⁹ itellīt min⁹ itelligibilia: sʒ magȝ: itell's igr̃ nllō mō ē corruptibil'.

ruptiōe organi, q̄ñ sensus z^r cor-rūpat̃. s. aliqñ p se absqȝ organi corruptione ali-qñ āt pp organi corruptionem. Hoc āt nō vr̃ eē veꝝ, ñ. n. alia rō ne vr̃ excellēs sē-sibile sensuʒ cor-rūpere nisi, qꝛ or-gani ꝓportionē soluit, ꝛ sic ñ cor-rūpit̃ sensus ēt ab excellēti sensi-bili nisi pp corru-ptionē organi.

¶ Ad h̄ dupl'r p̄t rñderi. Pri°, ꝙ p sbm nō itelligit s. Th. organuʒ sensus, sʒ ipsum aial, ꝛ sic non di-stiguit̃ cōruptio sensus pp ex^{tiam} sensibilis, a cor-ruptione ipsius pp corruptiōem organi, sʒ a cor-ruptiōe ipsi⁹ pp corruptionē aia-lis, illa. n. q̄ est pp ex^{tiam} sensibil' dr̃ ꝓpa corruptio sensus, qꝛ ꝯuenit sensui inqȝ^m sensus ē, vtpote a ꝓpo obiecto ꝓueniēs, alia vo nō ē sibi ꝓpa, sʒ ꝯuenit sibi tñ inqȝ^m ē accñs aialis.

¶ Scd̃o rñderi p̄t, ꝙ p sbm sēsus itelligit. s. Th. ei⁹ organū, vultqȝ ꝙ ad ei⁹ corruptionē dupl'r corrūpi p̄tīc dupl'r ipʒ organū corrūpi ꝯtigit. Nā cū organū dupl'r ad sēsuʒ ꝯpari possit. s. tāq̄ʒ ei⁹ instr̃m ꝯiūctū p qd̃ suā opationē exercet, ꝛ tāq̄ʒ sbm ipm in eē substentās, inqȝ^m ē instr̃m, ab excellētia sensibilis illi⁹ sensus corrūpi hʒ, tāq̄ʒ a ꝓpo corruptiuo, eo ꝙ talis ex^{tia} sensibil', orgāi ꝓportionē soluat, p quā ē ad opa-tionē sēsus idoneū, a valde. n. fulgidis oculi ꝓportio soluit̃ q̄ ad actū visiōis eliciēdū reqrit̃, inqȝ^m vo ē sbm sēsus qd̃ ē ex ꝯrijs ꝯpositū a q̄litatib⁹ actiuis, calido. s. frigido ꝛ sūb⁹ hʒ corrūpi, sic̃ ꝛ alia q̄ ex ꝯrijs sr̃ ꝯposita. Silr̃ ḡ sensus du-pl'r p̄t ad corruptiōeʒ orgāi p accñs corrūpi. s. ad corruptio-nē ei⁹ vt organū ē, ꝛ ad ei⁹ corruptionē, vt ē sbm. Pria cor-ruptio ē ꝓpa sensui, qꝛ ꝯuēit ei inqȝ^m sensus ē, ꝛ tali corpe vt instr̃o ꝯiūcto ad sentiendū vtit̃, sitqȝ ab ex^{tia} ꝓprij sensibilis tāq̄ʒ a ꝓpo corruptiuo orgāi sui vt organū ē. Scd̃a vo nō ē sibi ꝓpa, sʒ est sibi ꝛ alijs fōꝛis accñtalib⁹ cōis, cōe est. n. oī accñti, vt ad sui sbī corruptiōeʒ corrūpat̃: hec āt corruptio orgāi, vt dcm̄ ē a cōib⁹ corruptiuis fit. s. a q̄litatib⁹ actiuis, vt nālr̃ agūt. Ex ijs pʒ ñ eē mētē. s. Th. h̄ loco ꝙ sēsus p se absqȝ orgāi corruptiōe ab excellētia ꝓprij sensibilis corrū-pat̃, sʒ ꝙ ad orgāi corruptionē corrūpit̃ q̄ñqȝ q̄dē ꝓpa cor-ruptiōe, q̄ñ. s. organū inqȝ^m hʒ ab ex^{tia} ꝓprij sensibilis corrū-pitur, q̄ñqȝ vo corruptiōe oīb⁹ accñtibus cōmuni, q̄ñ. s. or-ganum inq̄ʒtum subiectum corrumpit̃ corruptione nō ab ex^{tia} proprij sensibilis, sed ab alijs agentibus prouenientē.

†i° phico rū tex. cō. 2.

†6° phico rū tex. cō. 32.

Sensus corrūpit̃ ab excel lēti sensibili ꝛ cor ruptione sbē.

†Cap. 4°

ſm quã ipſe ſenſus p accñs corrũpi dĩ, nõ aũt p ꝓpa corruptio ne. Sꝫ circa iſtã rñſionẽ dubiũ occurrit. Sẽſibile.n. excel lẽs ſi p ꝓpa corruptiõe corrũpit ſenſuꝫ p ſe, h̄ nõ, ꝑt niſi p rece ptiõeꝫ ſue ſpẽi ſenſibil' in ſenſu ꝛ l organo. Sꝫ ſpẽs ſenſibil' extñs in ſenſu nõ põt ſenſu aut organũ ſenſus corrũpere, cũ talis ſpẽs hẽat in ſenſu eẽ itẽtionale, intẽtio aũt nãlẽ trãſmu tationẽ ñ cauſet

10 ❡ Amplꝰ itelligibile ẽ ꝓpa p fectio itell'ꝰ: vñ itell's in actu: ꝛ i telligibile in actu ſ' vnũ: qð igr ꝯuẽit itelligibili inq̃ʒtũ ẽ itelligi bile: opꝫ ꝯuẽire itellectui inq̃ʒtũ hꝫ: q2 pfectio ꝛ pfectibile ſ' vni us gñis: itelligibile aũt inq̃ʒtũ eſt itelligibile ẽ neccĩuꝫ ꝛ incorrupti bile: necc̃ia.n. pfecte ſ' itellu co gnoſcibilia: ꝯtigẽtia v̓o inq̃ʒtuꝫ hꝫ nõ niſi deficiẽter: hẽtur.n. de eis nõ ſcia. ſꝫ opinio: vñ ꝛ corru ptibiliũ itell's ſciaꝫ hꝫ ſm ꝙ ſũt i corruptibilia: iq̃ʒtũ.ſ. ſ' vĩa: opꝫ igr intellectũ eſſe icorruptibilẽ.

vt dĩ pͣ. q. 67ᵃ. ar. 3ᵒ. ꝛ. 2ᵒ ſen. d. 13. arti. 3ᵒ. ꝗ. rẽ. Rñdet negãdo minorẽ. Ad au thoritatẽ. s. T. dĩ, ꝙ lꝫ ſorã hñs eẽ itẽtiõale iq̃ʒᵐ hꝫ nõ ſit corru ptiua aut actiua alicuiꝰ effectus nãlis ſm ſe, põt tñ obm ſẽſus, ta lẽ ſorãꝫ ipzimen do, nãlẽ trãſmu tatiõeꝫ cauſare. Sic lꝫ virtꝰ ꝑn cipalis agentis extñs itẽtionalr i inſtr̄o nõ poſſit ex ſe inq̃ʒᵐ hꝫ ta le eẽ diminutũ, effectũ ꝑncipalis agẽtis cauſare, ipm tñ ꝑn cipale agẽs põt p ipſaꝫ, ſic extñtẽ in inſtr̄o opari, intẽdit. ꝗ. ſan. Th. ꝙ itẽtio ꝑꝫ ſe nõ ꝑt nãlẽ trãſmutatiõeꝫ cauſare, nõ aũt negat qn obm p ipſaꝫ itentionẽ organo ſenſus ipꝛeſſam organi ꝓportionem ſoluere poſſit.

❡ Decio. Intelligibile inq̃ʒᵐ itelligibile, eſt necc̃iuꝫ ꝛ icorru ptibile, qð pꝫ ex h̄ ꝙ necc̃ia ſ' ſm ſe pfecte itellu cognoſcibi lia, ꝯtingẽtia aũt nõ niſi inq̃ʒᵐ ſ' incorruptibilia.ſ. inq̃ʒᵐ ſũt vĩa. ꝗ. opꝫ itᵐ eẽ icorruptibilẽ. ꝓbr ꝯñã, q2 qð ꝯuẽit itelli gibili inq̃ʒtuꝫ eſt itelligibile, opꝫ ꝯuenire intᵐ inq̃ʒtum hꝫ, q2 pfectionem ꝛ perfectibile opꝫ eſſe vnius generis.

❡ Circa illã ꝓpõnẽ, necc̃ia ſũt pfecte itellu cog̃ſcibilia aduer tẽdũ, ꝙ loqr. s. Th. de ipſis neceſſarijs ſm ſe ꝯſideratis ꝛ de pfectione cognitionis ſe tenẽte ex parte intelligẽtis, ne ceſſariũ.n. q̃ʒtũ eſt ex ſe natũ eſt itelligi certa cognitione, ꝛ euidenti que eſt pfecta cognitio ex parte cognoſcentis.

Perfecti bile ꝛ pfe ctiuũ opꝫ eẽ vniꝰ ge neris. ❡ Circa ꝯñtie ꝓbatiõeꝫ dubitat', qm ſi iõ itell's eſt icorrupti bilis, q2 ſua pfectio eſt icorruptibilis, eo ꝙ oporteat pfecti bile ꝛ pfectiuũ eẽ vniꝰ generis, ſequet' corpꝰ hominis eſſe icorruptibile, eiꝰ.n. pfectio.ſ. aĩa itellectiua ẽ icorruptibil'.

❡ Ad huiꝰ euidẽtiã ꝯſiderãdũ ẽ, ꝙ pfectio ꝓpa alicuiꝰ ꝯpa rat' ad ſuũ pfectibile, ſicꝫ ꝓpriꝰ actus ad ꝓpaꝫ poᵐ, ꝓpriuꝫ aũt actus ꝛ ꝓpa poᵃ in eodẽ rex̄ ordie reponũt', cũ oporteat mãm eẽ ꝓportionatã forẽ. vñ nulla poᵃ reſpicit tãq̃ʒ ꝓpam foꝛaꝫ aliqd ſupiozis, aut iferiozis ordis, aliogn nõ eẽt ꝓpoꝛ tio iter mãm ꝛ foꝛaꝫ, ſicꝫ mã gñabiliũ nõ reſpicit tãq̃ʒ ꝓpaꝫ actũ foꝛaꝫ corpis celeſtis, cũ illa ſit ſupiozis ordis vtpote q̃ ẽ ꝯpletiua totiꝰ capacitat̄ ſuę mãę, qð ꝯplemẽtũ mãę gña biliũ ꝑonã foꝛaꝫ ꝯuẽire nõ ꝑt, neqꝫ ẽt mã cęli ẽ receptiua ali cuiꝰ foꝛę gñabiliũ ꝛ corruptibiliũ, q2 foꝛa rei gñabil' ꝛ cor ruptibil' relĩqt mãꝫ i q̃ recipit' in poᵃ ad aliã foꝛaꝫ, qð eſt a mã cęli lõge alienũ. Cũ ꝗ inqt. s. Th. oportere pfectibile ꝛ ſuã pfectionẽ eẽ eiuſdẽ gñis, p eẽ eiuſdẽ gñis itẽdit eẽ eiuſ dẽ ordis. Sic.n. cũ itelligibile iq̃ʒᵐ itelᵉ ſit ꝓpꝰ actꝰ itelli gẽtis inq̃ʒᵐ itelligẽs ẽ, opꝫ itelᵐ ꝛ itelligibile iq̃ʒᵐ hꝫ eẽ vniꝰ ordis rex̄ ꝛ iõ cũ itelligibile, vt ſic ſit d̓ ordie icorruptibiliũ, cũ ſit abſtractũ a mã idiuiduali q̃ ẽ ꝑnᵐ corruptiõis, necẽ ẽ itelligẽtẽ, vt ſic eẽ icorruptibilẽ. Iſtis ſuppoſit̄, dĩ ad obonẽ ex doctrina. s. Th. pͣ. q. 74. ꝛ i q̃nibꝰ d̓ aĩa. ar. 8. ꝙ aĩa itᵐ ẽ eiuſdẽ gñis, ſiue eiuſdẽ ordis cũ corpe hũano q̃ʒtũ ad ea ſm q̃ tale corpꝰ aſſumit', vt pfectibile ab aĩa, nõ aũt oꝫ vt ſit eiuſdẽ ordis q̃ʒᵐ ad illð qð ꝯſeqr ex necc̃itate mãę, ꝛ nõ ſm itẽtionẽ ꝑᵐ eligẽt̄ mãꝫ pp foꝛaꝫ, corpꝰ aũt hũanũ accipit' vt mã aĩę itellectiuę iq̃ʒᵐ ẽ ꝯuẽiẽs iſtrm ad opatiões ſenſitiuas qbꝰ mediãtibꝰ accipiat ſpẽs itelˡᵉˢ a rebꝰ, nõ.n. vt dĩ pͣ pre

11 ❡ Adhuc vnũqðqꝫ pficit' ſm modũ ſue ſubſtãtie: ex mõ igr p fectiõis alicuiꝰ rei põt accipi mo dus ſubſtãtie ipſiꝰ: itell's aũt nõ p ficit' p motũ: ſꝫ p h̄ ꝙ ẽ ex̄ motũ extñs: pficit'.n. ſm intellectuaꝫ aĩam ſcia ꝛ prudẽtia ſedatis p mutatiõibꝰ ꝛ corpalibꝰ aĩę paſ ſionibꝰ. †(vt pꝫ p pħm in. 7. phi ſicoꝝ). Modus igr ſubſtãtie i telligẽt̄ ẽ ꝙ eẽ ſuũ ſit ſup̄ motũ: ꝛ p ꝯñs ſup̄ tpꝰ: eẽ aũt cuiuſlibet rei corruptibilis ſubiacet motui ꝛ tpi: ipoſſibile eſt igr ſubſtãtiaꝫ intelligentẽ eſſe corruptibilem.

† Tex. cõ. 10.

vbi. ꝗ. ar. 5ᵒ. ad 2ᵐ aĩę itellectiuę debet' corpꝰ pp ipaꝫ itellectualẽ opationẽ ſm ſe, ſꝫ pp ſẽſitiuã vtu tẽ, vt ſic aũt ſ' eiuſ deꝫ ordis aĩa ꝛ corpꝰ, q2 aĩa itel lectiua reqrit oꝛ ganũ eq̃lr ꝓpoꝛ tionatũ vt ẽ ꝑnᵐ ſentiẽdi, ꝛ corpꝰ ẽ ſic ꝓportiona tũ vt ſit ꝯueniẽs ad ſentiendũ, vñ vtrũqꝫ ponit' in ordie ſenſibiliũ vnũ qdẽ, ſicꝫ actꝰ, alteꝝ v̓o, ſic poᵃ: corruptibilitas aũt ſeqr ex necc̃ita te mãę eo ꝙ corpus ſic eq̃lr ꝓpoꝛᵗᵘᵐ ꝛ ex ꝯ̃rijs mixtũ necc̃io corrũpat', ꝛ accidit ipſi inq̃ʒᵐ aſſumit', vt mã talis foꝛę, ſicꝫ accidit ferro vt ſumit' tãq̃ʒ mã ſerrę ꝙ rubiginẽ ꝯ̃hat, elige ret.n. artifex magꝭ mãꝫ ad quã nõ ꝯſeqr talis defectꝰ ſi poſ ſet iueniri, iõ nõ oꝫ aĩaꝫ itᵐᵃᵐ, ꝛ corpꝰ hũanũ eẽ eiuſdẽ ordis q̃ʒᵐ ad corruptibilitatẽ, aut icorruptibilitateꝫ. Sꝫ bñ itˡᵉ ꝛ itelᵐ, q2 corruptibilitas nõ ꝑt ſeq ex aliq̃ necc̃itate mãę i itᵒ cũ ſit imãlis, ꝛ imixtꝰ. Vñ ad rõnẽ negat' ꝯñã, q2 corrupti bilitas ſeqr corpꝰ hoĩs ex necc̃itate mãę. Propõ aũt. s. Th. ſic itelligit', ꝙ pfectiõeꝫ ꝛ pfectiᵘᵉ oꝫ eẽ eiuſdẽ ordis ꝛ modi ẽẽndi niſi p accñs altr eueniat ex necc̃itate mãę ꝛ ꝑter agẽtꝭ.

❡ Undecio. Intell's ñ pficit' p motũ, ſꝫ p h̄, ꝙ (ꝑᵐ itẽtionẽ. s. Th.) eſt ex̄ motũ extñs, qð pꝫ, q2 pficit' p ſciaꝫ ꝛ prudẽtiã ſedat̄ aĩę paſſiõibꝰ, vt dĩ. 7ᵒ. phy. ꝗ. modꝰ ſbę itelligẽt̄ ẽ, ꝙ eẽ ſuũ ſit ſup̄ motũ ꝛ tpꝰ. ꝗ. rẽ. ꝓbr pͣ ꝯñã q2 vnũqðqꝫ pficit' ſm modũ ſuę ſbę, ſcðã ẽt ꝓbr, q2 eẽ cuiuſlibet rei corruptibil' ſbiacet motui ꝛ tpi.

Intell's p ficit ſeda tis aĩę paſſiõibꝰ. ❡ Sꝫ vr̄ iſta rõ nõ ꝯcludẽ, q2 lꝫ p ceſſationẽ alicuiꝰ motꝰ extriſeci aĩa p ſciaꝫ ꝛ prudẽtiã pficiat', cũ h̄ tñ ſtare põt, ꝙ p motũ ipſiꝰ itell's pficiat' aĩa p prudẽ tiã ꝛ ſciaꝫ ſicꝫ q2 p flatũ vẽti ipedit' aliqñ ne lignũ cõburat', iõ nõ cõburit' niſi ceſſãte vẽto ꝛ motu aeris, ꝛ tñ ceſſãte mo tu aeris ꝯburit' lignũ p motũ ipſiꝰ igni ſilr, lꝫ ad acqrẽdã ſciaꝫ ꝛ prudẽtiã oporteat ſedari aĩę paſſiões ꝛ ꝑturbatões corpis, q2 ille iudiciũ itell's ipediũt cũ fuerit iozdiate, nõ tñ p h̄ necc̃io hr̄, ꝙ ceſſãtibꝰ illꝭ motibꝰ ſcia ꝛ prudẽtia aducĩ aũt.

❡ Ad hꝰ euidẽᵐ ꝯſiderãdũ ex (aĩę abſqꝫ motu ipſiꝰ itell's. doctrina. s. T. 7ᵒ. phy. i expo. tex. 20. ꝙ cũ itell's ſit i vltia dĩ ſpõne ad recipiẽdũ ſpẽꝫ itelligibilẽ ſi ſꝫ ſe ꝯſideret' ſtati d̓ ducꝭ ipedimẽt̄ ad pñtiã obiectoꝝ p expimẽtũ acceptoꝝ i foꝛat' ſpẽ itelligibili ſicꝫ ſpeculũ foꝛa ſpeᵘ ad pñtiã corpis, q2 v̓o p iozdiatꝰ aĩ paſſiões ꝛ corpis ꝑturbatões aĩa ab acqſi tiõe ipedit' ſcię, iõ remot̄ aut ſedat̄ hꝫ paſſiõibꝰ, ſtatĩ cãnt' ſpẽs i itᵒ coꝝ q̃ꝫ expimẽtal' iã ẽ hita cognitio. Et iccirco ſu bita iſta acqſitio ſcię p ceſſatiõeꝫ motꝰ extriſeci ſignũ ẽ, ꝙ ſcia nõ acqrit' p motũ ipſiꝰ itᵉ, neqꝫ p ſe reqrit' altatio pce dẽs, lꝫ reqrat' remotio ꝓhibẽt̄, ꝛ ſic pꝫ, ꝙ itᵉ p ſe loq̃ndo p ficit' ñ p motũ, ſꝫ p h̄, ꝙ ẽ aliqd ex̄ motũ ꝛ tpꝰ extñs. ❡ Ad duᵐ ꝗ dĩ p̄, ꝙ ñ ſtãt ſil' p ceſſationẽ motꝰ extriſeci aĩaꝫ pficĩ p ſciaꝫ ſtatĩ vt itẽdit. s. Th. ꝛ ipaꝫ p motũ acqrere ſciaꝫ, q2

qd statim remoto īpedimēto pficit͛ nō actuat͛ p motū. Ad exᵐ qd adducit͛ dī, ꝙ nō est ad ppositū/qꝛ lignū nō statim ad cessationē cōmotiōis aeris īcendit͛, eo ꝙ nō sit in vltia dispōne ad formā ignis/sic̄ intel͛ est ſm se in vltia dispōne ad formas itelligibiles ꝛ ad scientiam.

¶ Duodecimo. Substātie itellectuales nāli desiderio appetūt eē ppetuū. ꝗ.

12 ¶ Preterea ipossibile ē nāle ōsideriū eē manc. nā. n. nihil fac̄ frustra: sꝫ qdlibet itelligēs nālit͛ desiderat eē ppetuū: nō solū vt ppetuet͛ eē ſꝫ spēm sꝫ ēt ſm idiuiduū. ¶ Qd sic pꝫ: nālis. n. appetitus qbusdā qdēꝫ iest ex apprehēsione: sic̄ lupus nāliter desiderat occisionē aialiū de qb⁹ pascit͛: ꝛ hō nāliter desiderat felicitatē: qbusdā xo absqꝫ apphēsione ex sola iclinatiōe nāliū pncipiorꝫ: q nālis appetit⁹ in qbusdā dī: sic̄ graue appetit eē deorsum: vtroqꝫ āt mō est in reb⁹ nāle ōsideriū eēndi: cui⁹ signū est. qꝛ ꝛ ea q̄ cognitōe carēt: resistūt corrūpētib⁹ ſm ỽtutē suorꝫ pncipiorꝫ nāliū: ꝛ ea q̄ cognitōēꝫ hñt resistūt eisdē ſm modū sue cognitiōis: illa igr͛ cognitiōe carētia quorꝫ pncipijs iest ỽt⁹ ad ɔseruandū eē ppetuū: ita ꝙ maneāt semp eadē ſm numerꝫ: nālit͛ appetūt eē ppetuūꝫ ēt ſm idē nūero: quorꝫ āt pncipia non hñt ad h̃ ỽtutē. sed solū ad ɔseruandū eē ppetuum ſm idē spē: sic nālr͛ appetunt ppetuitatem: hāc igr͛ dr̄iam opꝫ i his iueniri: qb⁹ ōsideriū eēndi cū cognitione iest. vt. s. illa q̄ nō cognoscūt eē nisi vt nunc: desiderāt esse vt nūc: non āt sp: qꝛ eē sempiternū nō apprehēdūt: desiderāt tñ eē spēi ppetuum absqꝫ cognitiōe: qꝛ ỽt⁹ gñatiua q̄ ad hoc ōseruit pambula ē ꝛ nō subiacēs cognitioni: illa āt q̄ ipm eē ppetuū cognoscunt ꝛ apphēdunt: desiderant ipm nāli desiderio: hoc aūt ɔuenit oībus substātijs intellectualib⁹: omnes igr͛ substātie intellectuales naturali desiderio appetunt esse ppetuum: ergo ipossibile est quod esse ōficiant.

ꝛ. c. pꝫ ɔña/qꝛ nāle desideriū non pt eē frustra, cū nā nihil frustra oper͛, pbat͛ añs. Cognoscūt ꝛ apphendūt eē ppetuū. ꝗ. ꝛ illd nāliter appetūt, pbat͛ ɔña, ex ɔparatōe ad ea que cognitiōe carēt, illa. n. quorꝫ pncipijs inest ỽtus ad ɔseruādū eē. ppetuū ſm nūerū/appetitu ɔseqūēte illa pncipia appetūt eē ppetuū ſm nūerꝫ, quorꝫ āt pncipia hñt ỽtutē ad cōseruādū eē ppetuū ſm spēꝫ/illa appetūt eē ppetuū ſm spēm/ꝗ. ꝛ illa q̄ ñ cognoscunt esse nisi vt nūc, appetūt esse tñ vt nūc/appetitu sequēte cognitionē/nō aūt eē ppetuū, q̄ aūt cognoscūt eē ppetuū, ēt ppetuū eē appetūt/pꝫ ɔña, qꝛ ꝛ p appetitū seqnte pn͛ nālia, ꝛ p appetitū sequētem cognitionē inest rebus nāle desideriū eēndi, cui⁹ signū est, ꝙ ꝛ cognitiōe carētia ꝛ q̄ cognitionem hñt resistūt corrūpētib⁹, vnūquodqꝫ suo modo.

Quōmodo intellectuales appetūt esse ppetuū nāliter qꝛ illud apphēdunt,

¶ Añs hui⁹ rōnis eiusqꝫ pbōnē duplr͛ iterptari possumus, ꝛ vtroqꝫ mō ad mētē. s. Th. Ad euidētiā pme iterptatiōis sciēdū. Pmo, ꝙ sbas itellectuales apphēdere eē ppetuū in pposito est ipsas apphēdere eē abso͛, apphēdere āt eē absolute est apphēdere eē absqꝫ aliq̄ limitatiōe, ꝛ cū 2ʳ limitari possit eē. s. sic̄ actus limitat͛ p potētiaꝫ in q̄ recipit͛, q̄ mō dicim⁹ eē humanū, aut eē angelicū, ꝛ sic̄ mensuratū tpe dr̄ limitari ad aliqd tps determinatū, quo mō dicim⁹ eē vni⁹ diei, aut vni⁹ mēsis, aut vni⁹ anni ꝛ silia, apphēdere hoc loco eē absolute ꝛ absqꝫ limitatiōe est apphēdere eē sine determinatiōe ad aliquā nām, ꝛ sine determinatiōe ad aliqd tps, sꝫ solū inq̄ꝫtū est existere in rerꝫ nā. Esse āt sic absolute ɔsideratū est eē sempiternū ꝛ ppetuū negatiue, qꝛ vꝫ nullis terminis duratiōis claudit͛, nō āt est positiue ppetuū, qꝛ sic̄ abstrahit ab hoc aut illo tpe ita abstrahit a tpis ppetuitate, ɔsecutiue tñ oꝫ ipm eē ppetuū ēt positiue, qꝛ si existeret in nā vt abso͛ apphēdit͛ ꝛ appetit͛, cū abstrahat ab oī tpis limitatōe, oporteret vt oī tpe necio duraret, sic̄ qꝛ abstrahit ab oī nā limitātē, oporteret, vt oēꝫ cuiuscūqꝫ nāe pfectionē eēndi ɔtineret, vñ sese in deo ɔcomitant͛ eē abstractū oēm eēndi pfectionē, ɔtinēs ꝛ esse eternū ab oī tpis dr̄ia abstractū. Aduertēdū scdo, ꝙ res apphēsa nō mouet appetitum nisi apphēdat͛ sub rōne boni ꝛ ɔueniētis, iō appetit⁹ rōnalis creature ad eē abso͛ nō ɔseqt͛ ad apphēsionē eē ppetui, nisi iq̄ꝫᵐ eē abso͛ apphēdit͛ sb rōne boni ꝛ ɔueniētis. Fūdamētū, ꝗ hui⁹ rōis ē ꝙ, qꝛ nā intellectual͛/vt sic apphēdit tāqꝫ bonū ꝛ appetibile eē abso͛ absqꝫ determinatiōe ad aliqd certū tps, iō appetit eē abso͛ nō cū aliq̄ determinati ōe ad aliqd tps, sic āt appetere eē ē appetere p ipm vt sibi ɔuenit ppetuitas, negaᵐ qdē p̃, sꝫ scdario ꝛ ɔsecutiue ēt affirmatiue.

¶ Scdo eā pbōne iterptari possum⁹, vt p eē ppetuum itelligamus eē cū ipa ppetuitate ɔsideratum, vt. s. ɔ eē tpale distiguit͛. Et tūc sensus rōnis ē ꝙ cuꝫ nā intellectualis apphendat p modū boni ꝛ appetibilis ipꝫ eē cū ppetuitate, nō est. n. dub(iu)ᵐ, qn ppetuitaté eēndi cognoscat, ꝛ eā bonaꝫ eē iudicet, cū nobilissimū eius q̄ ē de⁹ cognoscat eē eternū, iō appetit ipm eē sic̄ p ppetuitatē in eēndo appetēdo, sic̄ ꝛ ea quorꝫ pncipijs inest ỽt⁹ ad ɔsuādū eē ppetuū, appetūt esse cū ppetuiᵗᵉ, apphēsio. n. boni in hñtib⁹ iteᵐ se hꝫ ad appetitū itellectualē, sic̄ pn͛ ꝛ for͛ nō hñtia cognōnē se hꝫ ad appetitū nālē.

¶ Sꝫ ɔ vtrāqꝫ expōnē dubitat͛. Cōtra pmā qdē, qꝛ si ad appetet͛ eē abso͛, qd ē eē vle ꝛ sempiternū negatiue ɔseqt͛ appetē eē ppetuū positiue, vt p͛ expōdic̄, seqt͛ ꝙ cognitio q̄ cog͛scit͛ ꝛ apphēdit͛ esse abso͛ sit ēt apphēsio ppetuitatꝫ eēndi, ita qd ppetuitas sit po obi cogniti, appetit⁹. n. nō fert͛ nisi i cognitū, h̃ āt ē fłm, qꝛ sic̄ cū apphēdit͛ vl͛e abso͛ nō opꝫ/vt ei⁹ vlitas apphēdat͛ tꝫ sit ɔdō ɔcomitās ipꝫ vl͛e/vt abso͛ cog͛scit͛, ita nō oꝫ ꝙ ad apphēsionē eē abso͛ apphēdat͛ ipsa ppetuitas ēt negatiue sumpta lꝫ ɔcomitet͛ obm sic cognitū. ꝗ. multo min⁹ apphēdit͛ ppetuitas eēndi positiue. ¶ Cōtra 2ᵐ ỽo expōnē arg͛, qꝛ appetitus ɔñs apphēsionē ppetuitatꝫ nō ē nālis: sꝫ magis ipsa elicita q̄dā volūtas ſꝫ quā volūtas vellet oēs pfectiōes si posset. Cōfirmat͛, qꝛ 2ᵐ h̃ seqret͛/ꝙ vnusqsqꝫ hō nālr͛ appeteret eē ppetuū/cū vnusqsqꝫ apphēdat eē ppetuū, qd tñ ē fłm, qꝛ tūc qlibet hō eēt ppetu⁹ iuxͣ rōnē h̃ positā. ¶ Cōtra ipꝫ qꝫ añs istari pōt ex scō. vbi. s. ad pᵐ. Aut. n. arg͛ de desiderio nāli ppe dicto, ꝛ tūc ad pbādū desideriū nāle ad aliqd oꝫ pbare possibilitatē i illa nā ad illd, ꝛ sic i pposito ad pbādū nāꝫ itellectualē nālr͛ appetere ppetuū esse, oporteret pus ondere i ipsa eē possibilitatē ad eē ppetuū/ꝛ ɔ͛rio arguere, eēt petitio pncipij, aut arg͛. de desiderio nāli min⁹ ppie dicto q est act⁹ elicit⁹, ꝛ tūc nō pōt pbari, ꝙ aliqd desideriū sit nāle nisi pus pbet͛ ꝙ ad illd sit desideriū nāle p͛, ꝛ p ɔñs nisi pus pbet͛ possibilitas i nā ad illd, ꝛ iō vt pri⁹ arguebat͛, pbare possibilitatē nālē in nā ad illd ex nāli ōsiderio, est petere pn͛. ¶ Ad pmā hap oboniū dī, ꝙ appetitus sꝫ hꝫ ad ɔdōnē obi appetibilis sibi ppositi eo mō q̄ ad ipsū

ſe h3 apphēſio,ſi.n.apphēdat tāq̄3 bonū,aut tāq̄3 rō boni tatis.tūc appetit⁹ fert in ipa3 p ſe vt in rē appetitā,aut rōnē rei appetite:ſi āt nō apphēdat ſ3 ꝯcomitet obm apphēſū, vt ſic appetit ēt ꝯcomitanter ꝛ tāq̄3 ꝯditio rei appetite ꝛ p aliō,ſic ſi int apphēdat bonū vle tāq̄3 bonū,ꝛ appetit⁹ apphēdēdo ip3 vt oē3 pfectionē icludit,ita q icludere oē3 pfectionē ſit p3 obi cognitⁱ,appetitus h̄ic cognez ſeq̄ns fert p ſe i bonū vle,ꝛ i ipſa3 ꝯtinētiā ois pfectiōis tāq̄3 in rē appetitā,ſi āt apphēdat cōez rōnē boni p abſtractionē ab oi ſpāli limitāte ad pticlarē aliquā boni rōnē,nihil aliō ƀ ipo bono cōi apphendendo,tūc ꝯtinētia ois boni⁹ ꝛ pfectiōis nō ē pars obi cogniti,ſed ꝯditio cōcomitās obm cognitū,ꝛ appetit⁹ illā apphēſionē ſeq̄ns fert i ꝯtinētiā ois pfectionis.nō p ſe ſ3 p aliō,ꝛ ꝯcomitāter idq̄3 illa ē cōditio ꝯcomitās obz appetitū.Sic g̃ i.pposito,q apphēſionē eē abſo⁹ abſq̄3 limi⁹ ad aliqō tpa ꝯcomitat ppetuitas eēndi neg⁹ tāq̄3 ꝯditio obi cogniti vt ſic:iō ꝛ appetit⁹ ipſi⁹ eē abſo⁹ fert cōcomitāter tm̄ i ipa3 ppetuitatē eēndi neg⁹ ſuptā,ꝛ q i eē ſic ppetuo neg⁹,icludit ppetuitas affir⁹ ſupta iplicite,q ſi poneret in rex nā eē abſo⁹ vt iteltr,illud ppetuo duraret ex q̄ nullū ſibi certū tp̄s determiaret:iō in apphēſiōe eē ppetui neg⁹ apphēdit iplicite eē ppetuū affir⁹,ꝛ appetitus eē abſo⁹ appetit iplicite eē ppetuū affir⁹,ꝛ ſic p3,q eo mō q̄ appetit eē ppetuū,ēt ab it⁹ apphēdit,ꝛ eō ſic apphēdit.
ℭ Ad euidētiā 2ⁱ dubij,ꝯſiderāda eſt ſilītudo (ita appetit, quā ponit.s.T.iter fm̄ nālia rei,ꝛ cogn̄ē boni,q.ſ.ſic ad fm̄ nālia ꝯſeq̄t appetit⁹ eēndi nāl,ita ꝛ ad apphēſionē ipſius eē,cui⁹ ſig⁹ ponit,q ꝛ ea q̄ cogn̄e carēt,ꝛ ea q̄ cogn̄ē hn̄t reſiſtūt corrūpētib⁹,illa qdē fm̄ ṽtutē ſuor pncipior nāliū,iſta āt fm̄ mo⁹ ſue cogn̄is.Ex hac.n.ſilītudine ꝛ ꝯparatiōe appet,q ſic fm̄ ꝯditionē pncipior nāliū,appetit⁹ illa fm̄ ꝯſis nālr appetit eē,q q̄r fm̄ hn̄t ṽtutē ad eſſe ppetuū,illa nālr appetūt eē ppetuū:illa ṽo q̄r fm̄ nō hn̄t ṽtutē ad ꝯſeruādū eē ppetuū,ſ3 vſq̄3 ad terminatū tp̄s,nō appetūt nālr eē niſi tāto tpe,ita fm̄ modū apphēſiōis ipſius eſſe,o3 eē modū appetēdi eē nālr,vt illa.ſ.q̄ apphēdūt eē, vt nūc deſiderēt nālr eē vt nūc,q̄ āt apphēdūt eſſe ppetuū, deſiderēt nālr eſſe ppetuū.Cū g̃ obijcit,q iſta eſt tm̄ q̄dā iperfecta volūtas,h negat,nec eſt ſile de eē,ꝛ de alijs pfectionib⁹ aliar rerū,q eē nālr appetit ab vnoq̄3 ſuo mō, nō āt aliar rer pfectiōes nālr appetūt ab vnoq̄3,iō ꝛ nāliter appetit ipm eē ſ3 modū q̄ apphēdit.Ad ꝯfirmationē dr,q ꝯn̄tia nō t3,q apphēſio q̄ hō apphēdit eē ppetuū nō eſt opatio toti⁹ ꝯpoſiti,q̄ſi a ꝯpoſito ime⁹ elicita,ſ3 eſt opatio ſolius aie ſ3 quā ēt dr hō int⁹,ſicut ꝛ ab opatione pūs

†capi. 5° huius lib.

†cap.3°

†Hac.a. ſcripta.

13 ℭ Adhuc q̄cūq̄3 incipiūt eē ꝛ deſinūt:p eādē pōa3 hn̄t vtrūq̄3: eadē.n.eſt pōa ad eē ꝛ non eē:ſ3 ſbe itellūales nō potuerūt icipe eē niſi p pōam pmi agētis:nō.n. ſunt ex mā q̄ potuerit preſuiſſe. †(vt oſtēſū ē.)igr nec ē aliq̄ pōa ad nō eē ear niſi in p agēte h3 q pt nō iſluere eis eē.S3 ex hac ſola pōa nihil pt dici corruptibile: tm̄ q res dr̄ nec̄ie ꝛ ꝯtingētes fm̄ pōa3 q̄ ē in eis ꝛ nō h3 pōam dei.†(vt ſup̄ oſtēſū ē.)tum ēt q de⁹ q ē inſtitutor nāe nō ſubtrahit reb⁹:qō eſt ppriū nāis ear.(oſtēſū ē āt.)q ppriū nāis itellectualib⁹ ē q ſint ppetue:vn̄ hoc eis adeo nō ſubtrahit.Sūt igr ſube itellūales ex oi pte incorruptibiles.ℭ Hic ē q i ps.†(Laudate dn̄3 de ce.)ꝯnumeratis angelis ꝛ celeſtib⁹ corpib⁹.ſubiūgit.(Statuit ea i eternū ꝛ i ſclm ſcli.)p qō pdictor ppetuitas deſignat.ℭ Dio.ēt in.3.capi.ƀ diui.no.dicit.(q pp dine bonitatis radios ſubſiſterūt itelligibiles ꝛ itellectuales ſbe:ꝛ ſūt ꝛ viuūt ꝛ hn̄t vitā ideficiētē ꝛ iminorabilē ab vniuerſa corruptiōe ꝛ gnōne q morte mūde exiſtes ꝛ eleuate ab inſtabili ꝛ fluxa variatione.)

ℭ Utrū ſubſtātia intellūalis poſſit vniri corpori:ꝛ per quem modum. Cap.56.

Um āt ſupra oſtēſū ſit ſuba3 itellūalē nō eſſe corpus:neq̄3 ṽtutē aliquā a corpe depēdentē. Reſtat iueſtigādū vtrū aliq̄ ſuba intellectualis corpi poſſit vniri.†ℭ Eſt āt p manifeſtū q ſuba intellūalis nō pōt corpi vniri per modū mixtionis.ℭ Que.n.miſcēt o3

totū denoiat,iō nō o3 vt ipm ꝯpoſitū nālr appetat eē ppetuū,ſed vt ſola aia hoīs ppetuitatē nālr appetat,cui⁹ ſoli⁹ eſt ppetuitatē apphēdere.Un̄ inferi⁹.s.T.eodē argu⁹ pbās aie humane ppetuitatē ꝯcludit,ꝯſequit g̃ hō ppetuitatē fm̄ aia3 q̄ eſſe ſimplr,ꝛ fm̄ omne tēpus apprehendit.
ℭ Ad tertiā obiectionē q̄ ſumit ex ſcoto dr,q accipit h ioco appetit⁹ nālis,vt dicit actū elicitū nec̄io cognitionē ꝛ apphēſionē boni cōſequētē.Cū ṽo arguitur,q eēt petitio pncipij, negat,q q tale deſideriū nāle ſubſtantijs intellectualib⁹ inſit pbatur ex eo q apprehēdunt eſſe ppetuū,ex h āt nāli appetitu a poſteriori ꝯcludit ipas eē ſe perpetuas ꝛ icorruptibiles.
ℭ Tertiodecio.Nō potuerūt incipe niſi p potētiā p agentis.g̃ nō pn̄t deſinere eē niſi p pōa3 p agētis,pbatur añs,q nō ſunt ex mā q̄ potuerit pfuiſſe,ꝯſiā ēt pbat,q q̄ icipiūt ꝛ deſinūt eē,p eādē pōam hn̄t vtrūq̄3.
ℭ Poſſet āt aliqs hac rōne mot⁹ arguere.Poſſunt tales ſbe deſinere eē p pōam p agētis.g̃ ſūt corruptibiles,cui⁹ oppoſitū hic intēdit.ℭ Rn̄det.s.T.negādo ꝯn̄tiā,tū q res dicunt nec̄ie ꝛ ꝯtingētes nō p pōam extrinſecā,ſ3 p itrinſecā,tū q cū ſit eis ppriū q ſint ppetue,non h ſubtrahit ab eis de⁹,ſ3 abſo⁹ eas annihilare poſſ3,cum.n.de⁹ ſit nāe inſtitutor nō ſubtrahit a rebus,qō eſt ppriū naturis earum.
ℭ S3 occurrit du⁹ h loco.Ur.n.qō hic dr̄ aduerſari ijs q̄ ſuperi⁹ in 2ª rōe dicta ſūt.Ibi.n.oſtēſū ē,q ſbe q̄ ſūt ipe ſor⁹ nū q̄3 pn̄t puari eſſe,ꝛ q ipoīe eſt vt eē deſināt,eo q eē p ſe ꝯſeqt formā,hic āt dr̄ q pn̄t deſinere eē p pōam p agentis.
ℭ Ad h dupl̄r rn̄deri pt.Pri⁹ q ſuperi⁹ intellexit eas nō poſſe deſinere eſſe p pōam aliquā intrinſecā,quo mō dicerent corruptibiles,huic āt nō repugnat q deſinere poſſint per pōa3 extrinſecā pmi mouētis,vt hic dr̄.Scdo pt rn̄deri,q ſuperi⁹ intellexit eas nō poſſe puari eſſe ipis,aut aliq̄ ipſarū in nā manētib⁹,qō ē per corruptionē deſinere eē,nō pt n.aliqd ipar remanere ſub nō eē ipar,cū ſint olo ſ3 ſbam ſimplices,hic āt vult q poſſint deſinere eē p ānihilationē,in q̄ nihil rei ānihilate remanet in nā.Cōſtat āt hec nullā inter ſe ꝯdictionem hr̄e.ℭ Cōfirmat ꝫ auth.ps.Laudate dn̄3 de celis ꝛc̄.Ubi ennumeratis āgelis ꝛ celeſtib⁹ corpib⁹ ſubiungit.Statuit ea in eternū ꝛc̄.ꝛ Dio.ēt 3°ca.de diuino.ait,q pp dine bonitatis radios ꝛc̄. ℭ Sup cap.56.

Oſtq̄3 determiauit.s.T.de ſba itellūali quātū ad ei⁹ nā3,icipit de ipa q̄3⁹ ad vnionē ei⁹ ad corp⁹ determiare.Circa h āt duo facit.Pri⁹ oſtdit aliquā itellūalē ſba3 vniri corpi.Scdo oſtdit pter hāc,eē alias corpib⁹ nō vnitas,c.91.Quātū ad pm⁹ duo facit.Pri⁹ oſtdit aia3 rōnalem

†pria p° p°pbe°

plicib⁹ ad mediũ venietib⁹. Põt ẽt hoc hẽri ex ipſo in fine pmi libri de gnõne, vbi exponẽs illa vba. Mixtio eſt miſcibiliũ alteratoꝝ vnio, inqt, ꝙ hec alteratio ſolũ eſt intelligẽda in vtutib⁹, ſiue q̃litatib⁹ eoꝝ. Sʒ ſi alteratio ſumat̃ impꝛopꝛie, mixtio eſt miſcibiliũ alteratoꝝ .i. coꝛruptoꝝ ſʒ foꝛmas vnio. Hoc .n. ſic itelligi pt, ꝙ ipſe ſbe q̃ miſcet̃ nõ pꝛopꝛie vniunt̃ q̃ſi remanẽtes i ſua ſubſtãtia alterate, imo coꝛrũpũtur ⁊ deſinũt eſſe. Sʒ q̃litates eoꝝ ſũt ille que vniunt̃, ⁊ remanent alterate .i. remiſſe ab earũ excellẽtijs, ⁊ ſic cõſtat q̃litatem mixtiõis eẽ qd cõpoſitũ ex q̃litatib⁹ mixtoꝝ ſmiſſis, ⁊ ad mediũ redactis, pt etiã hẽri hoc ex Ariſt. 3ᵒ top. ca. 9. vbi dicit albius eẽ qð eſt nigro ipermixti⁹, vbi vr̃ velle ꝙ in medio extrema actu ↄtineãtur. Alij vero dicũt ex q̃litatib⁹ elemẽtoꝝ coꝛruptis gñari mediã q̃litatẽ actu qdẽ ſimplicem, vtpote in q̃ non ſit actu diuerſitas caliditatis ⁊ friditatis, aut aliarũ q̃litatũ: ſed vtualr multiplicẽ inq̃ʒtũ in ipſa vtualr q̃litates elemẽtoꝝ ↄtinent̃, hãc ãt eẽ mẽtẽ .s. T. pbãt ex vbis ipſi⁹ in 3ᵒ ſen. d. 14. ar. 2. q. 3. pᵐ. vbi ait, ꝙ in min⁹ albo nihil eſt nigredinis, ſʒ albedo minus inteſa, ex q̃ vr̃ velle, ꝙ in medio nõ ſint extrema in actu. Utraqʒ haꝝ opionũ ſuſtẽtari poſſet ẽt in doctri. s. T. tenẽdo eni pmã opionẽ quã ẽt tʒ Capreolus 2ᵒ ſen. d. xv. in rñſione ad vltimũ ↄ̃ ſcðam ↄ̃nẽ. Ad id qð obijcit̃ in ↄ̃riũ ex vbis .s. Th. dupl'r rñderi pt. Pri⁹, ꝙ nõ eſt eadẽ rõ de q̃litatib⁹ elemẽtoꝝ ⁊ de coloꝛe, qa ille ſunt q̃litates pme, coloꝛ ãt eſt q̃litas 2ᵃ, ex diuerſa mixtione q̃litatũ pmaꝝ diuerſimode reſultãs, 2ᵒ, ꝙ intelligit .s. Th. de min⁹ albo, qð cũ magis albo eſt eiuſdẽ ſpẽi, nõ ãt de minus albo qð eſt alterius ſpẽi ab albo, vt eſt rubeũ, aut viride, qð eſt ppꝛie mediũ inter albũ ⁊ nigrũ, quẽadmodũ q̃litas ↄplonis, ſiue mixtionis eſt media iter q̃litates elementoꝝ. In tali .n. min⁹ albo eſt ẽt aliqd nigredinis, tenẽdo aũt ſcðaʒ opionẽ, dici pt ad authoꝛitates ſupius adductas, ꝙ ſufficit ad mẽtẽ .s. T. q̃litates elementoꝝ in qualitate complexionali vtualiter cõtineri. Ad Ariſto. vero dici põt, ꝙ per nigrũ nõ intelligit qualitatẽ, ſed albedinis pꝛiuationẽ. Senſus eni verboꝝ eius eſt, ꝙ albius oĩ qð minus de pꝛiuatione albedinis hʒ, hoc eſt qð pfectiorẽ hʒ albedinem.
¶ Scða ↄ̃ eſt. Suba intellualis non põt vniri coꝛpoꝛi p modũ cõtactus ppꝛie dicti, pʒ qa talis ↄtactus non eſt niſi coꝛpoꝛuʒ. ¶ Coꝛreᵐ. Non põt ex intellectuali ſuba ⁊ coꝛpoꝛe fieri vnũ ↄtinuatione, aut cõpoſitione, aut colligatione, qa videlʒ hec ſine cõtactu fieri nõ poſſunt. Tertia ↄ̃. Poſſibile eſt ſubam intellectualẽ vniri coꝛpoꝛi ſm cõtactũ vtutis,

† vnũ ſimpliciter tripl'r vʒ ſeretia.

ſimpl'r: ſunt .n. vnuʒ in agẽdo ⁊ patiẽdo qð non eſt eſſe vnũ ſimpliciter. ſic .n. dr̃ eẽ vnum q̃uo ⁊ ens. eẽ ãt agẽs nõ ſignificat eſſe ſimpl'r. vñ nec eẽ vnũ in agendo eſt eſſe vnũ ſimpl'r. † ¶ Unũ aũt ſimpl'r tripliciter dr̃. ¶ Uel ſic indiuiſibile. ¶ Uel ſic ↄtinuuʒ. ¶ Uel ſic qð eſt rõe vnũ: ex ſubſtãtia ãt intellual ⁊ coꝛpe nõ pt fieri vnũ qð ſit indiuiſibile. dʒ .n. illud eẽ ↄpoſitũ ex duob⁹. Nec itez ꝙ ſit ↄtinuũ. qꝛ ptes ↄtinui quãte ſunt. ¶ Relinqt̃ igit̃ inqrẽdũ vtrũ ex ſuba itellual ⁊ coꝛpoꝛe poſſit fieri vnũ. ſic qð eſt rõne vnũ. ¶ Ex duob⁹ ãt pmanẽtib⁹ nõ fit rõe vnũ niſi ſic ex foꝛa ſubali ⁊ mã. ex ſuba .n. ⁊ accidẽte nõ fit rõne vnũ. nõ .n. eſt eadẽ rõ hoĩs ⁊ albi. ¶ Hoc igit̃ inquirẽdũ relinqt̃: vtrũ ſuba intellualis: coꝛpis alicui⁹ foꝛa ſubalis eẽ poſſit. † ¶ Uidet̃ ãt rõnabil'r cõſiderãtib⁹ hoc eſſe ipoſe. ¶ Ex duab⁹ .n. ſubſtãtijs actu exiſtẽtib⁹ nõ pt fieri aliqð vnũ. actus .n. cuiuſlibʒ eſt id q̃ ab altero diſtinguit̃: ſuba vo intellualis ẽ ſuba actu exiſtẽs. (vt ex pmiſſis apparet.) ſimil'r ãt ⁊ coꝛp⁹. nõ igit̃ pt aliquid vnũ fieri vt videt̃ ex ſubſtantia intellectuali ⁊ coꝛpoꝛe.

2 ¶ Adhuc foꝛma ⁊ mã in codeʒ gñe cõtinent̃. oẽ enim gen⁹ per actũ ⁊ potentiaʒ diuiditur. ſuba aũt intellectualis ⁊ coꝛp⁹ ſunt diuerſa genera. nõ igit̃ videt̃ poſſibile vnũ eſſe foꝛmã alterius.

3 ¶ Amp. oẽ illud cui⁹ eſſe eſt in mã: opʒ eẽ mãle: ſed ſi ſuba intellectualis eſt foꝛa coꝛpis: oʒ ꝙ eẽ ei⁹ ſit in mã coꝛpali: nõ .n. eẽ foꝛe eſt pter eſſe mãe: ſeqt̃ur igit̃ ꝙ ſubſtãtia itellectualis nõ ſit imãlis. (vt ſupꝛa oſtenſum eſt.)

ꝗ talis tact⁹ in agẽdo ↄſiſtit, ſubẽ aũt intellualeſ agũt in coꝛpa ⁊ mouent ea, cũ ſint imãles ⁊ magis in actu exñtes. ¶ Ad hui⁹ ãt manifeſtationẽ ponit̃ in lr̃a triplex differẽtia, inter tactũ ſm vtutẽ, ⁊ tactũ coꝛpoꝛeũ, ↄtactu .n. vtutis indiuiſibile põt tãgere diuiſibile, ſit talis ↄtactus nõ ſolũ ſm vltima, ſʒ ẽt ſm totũ, eſt quoqʒ ad intima ſaeitqʒ ſubſtãtiaʒ tangẽtẽ eẽ intra id qð tangitur. quoꝝ nullũ in tactu coꝛpoꝛeo inuenitur. ¶ Aduertẽdum circa ſcðaʒ ⁊ tertiã dr̃iaʒ, ꝙ po⁹ paſſiua ſm quã aliqd coꝛpoꝛeũ dr̃ pati a ſuba ſpũali, aut moueri eſt po⁹ ſubẽ ↄpoſite, nõ ãt extremitatis quãtitatiuẽ, qm̃ ſupficies ſm ſe nõ hʒ põaʒ ad patiendũ, lʒ ſuba ſit in põa ad coloꝛes mediãte ſupficie, ſic .n. accidẽs p ſe non hʒ eẽ, ita ſibi nõ cõuenit ppꝛie pati, ⁊ qa põa rei cõpoſitẽ eſt ſibi intrinſeca, iõ cũ ſuba ibi ſit vbi operat̃, opʒ vt ſuba ſpũalis q̃ coꝛp⁹ tangit, ſit illi intrinſeca, ⁊ p ipſam incedat ſua .ſ. vtute tangẽdo, cũ nõ ſit aliqd ipſi⁹ coꝛpis, ꝙ ipſaʒ intellectualẽ ſubam ipediat, qn intrinſecus poſſit opari, ſicut moles coꝛpis ipedit ne aliud coꝛp⁹ ipſm quãtũ ad intrinſeca tãgat. Quo ãt ſuba intellectualis ſit in loco per ↄtactũ vtutis, dicet̃ in tertio libꝛo. ¶ Quãtũ ad ſcðm, oñdit .s. T. qd in ipſa difficultate dubiũ ſit. Et p̃ oſtẽdit rõne dubitãdi, cũ .n. ex ſolo ↄtactu virtutis nõ fiat vnũ ſimpl'r, cũ eẽ vnũ in agẽdo ⁊ patiẽdo nõ ſit eſſe vnũ ſimpl'r, nõ ſufficit ad hoc, vt dicat̃ ſuba intellualis vniri ſimpl'r coꝛpi ꝙ ſibi vniat̃ ſm vtutẽ, ſʒ oʒ ꝙ ex ipſa ⁊ coꝛpoꝛe fiat vnũ, aut ſicut indiuiſibile, aut ſicut ↄtinuũ, aut ſicut rõne vnũ, certũ eſt ãt ꝙ ex ſuba intellual ⁊ coꝛpe nõ pt fieri vnũ ſicut indiuiſibile, cũ ſint duo, nec ↄtinuitate, cũ .ſ. nõ hẽat quãtitatẽ, relinquit̃ ergo hoc ſolũ ingrẽdũ vtrum ex ipſis poſſit fieri vnũ ſimpl'r, ſicut qð eſt rõne ⁊ eẽntia vnuʒ. Et qa ex duob⁹ pmanẽtib⁹ nõ fit rõne vnũ, niſi ſicut ex mã ⁊ foꝛma, dubitatio eſt. Utrũ ſuba intellectualis alicui⁹ coꝛpoꝛis foꝛma ſubalis eẽ poſſit. Scðo ingredit̃ difficultatis moteẽ inquiſitionẽ. Circa qð q̃tuoꝛ pꝛincipal'r facit. Pꝛimo .n. ponit rõnes ad partẽ falſam, ſcðo, opiniones alioꝝ narrat in caplo ſequẽti. Tertio determinat veritatem cap. 68. 4ᵒ rõnes in oppoſitũ adductas ſoluit capi. 69. ¶ Ponit ergo pmo quinqʒ rõnes oſtẽdẽtes, ꝙ nõ põt ſuba intellectualis coꝛpoꝛi vniri, vt foꝛma ſubalis, quarum pma eſt, qa ex duabus ſubſtantijs actu exiſtẽtibus, non põt fieri aliquid vnũ. ¶ Scða, qa ſubſtãtia intellectualis ⁊ coꝛpus ſunt diuerſa genera, foꝛma aũt ⁊ mã in eodẽ genere continentur. ¶ Tertia qa ſequetur, ꝙ ſubſtantia intellectualis non ſit immãlis, quia ſuum eſſe erit in materia.

¶ Quarta, qa intˀ ostendit a pħia esse separatus a corpore. ¶ 5ᵒ, qa seqˀ ꝙ opatio sbę intellualis sit cōis corpi sicut ꝛ esse ei⁹. ¶ Sup cap. 57.

Positis rōnib⁹ qb⁹ aliq ꝓbabāt sbam intellectualē nō posse esse corporis formā, nūc de opinionib⁹ talr opinātiū dispu/tat. e. T. Circa h aūt duo facit. Pri⁹ nāqȝ disputat ɔtra opiniones existimātiū aiaȝ intellīuā, ꝓpter quaȝ hec ē mota difficltas, esse sbaȝ imālē. Scdo ɔ̄ opiniones existimātiū ipaȝ aliquā mā lē dispōnē eē. c. 62. Circa pᵐ duo facit sm ꝙ ɔ̄ duas Plato. opiones disputat. Priᵒ. n. inquirit an aia intellīua corpi vniaˀ nisi vt motor. scdo vtrū in nobis sit distincta ab anima vegetatiua ꝛ sensitiua in capi. seqnti. Quātum igiˀ ad pᵐ. Cū teneret Plato aiaȝ intellīuā nō eē formā substātialeȝ corpis humani, vt nāȝ hoīs saluaret dixit, ꝙ corpi vniˀ tm̄ ꝑ ɔtactū virtutis, vt narrat Gregorius Nicen⁹ in suo libro queȝ de aia fecit. Dicebat. n. aiaȝ eē in corpore sic nautaȝ in naui. Contra quā pōnem arguere volēs. a. T. ꝓ ꝓbat ꝙ nō vniˀ aia intellectiua corpi, vt motor tm̄. scdo ꝙ illi vnitur vt forˀ, cꝫtū ad pᵐ arguit ꝓ sic. Sequiˀ ex hoc positione, ꝙ hō nō sit vnuȝ simplr, ꝛ ꝑ ɔ̄ns, nec ens simplr, sȝ ens ꝑ accñs, qa sm ɔᵉactū ꝟtutis nō fit vnū simplr, vt superi⁹ est ostēsum, ex aia āt ꝛ corpe fit hō, hoc āt est incōueniēs. ꝑ ꝛc. ¶ Si dicaˀ vt dicebat Plato, ꝙ hō non est ex aia ꝛ corpe, sed est ipsa aia vtens corpe, sicut petr⁹ nō est aliqd ɔpositū ex hoie ꝛ idumēto, sȝ hō vtēs idumēto. Cōtra h argˀ 2ᵒ. ꝓ. Seqretur ꝙ hō ꝛ aial nō essent aliq̄ sensibilia nālia, quia aia nō est aliqd sensibile nāle, hoc aūt falsum. ꝑ ꝛc. ¶ 3ᵒ. Sunt aliq̄ opationes cōes aię ꝛ corpi vt timere, irasci, sentire ꝛ h̄ꝫ, cū accidāt sm trāsmutationē alicui⁹ determinatę ꝑtis corpis. ꝑ ꝛc. ꝓbaˀ ɔ̄ña, qa ipole est ꝙ eoꝝ q̄ sunt diuersa sm esse sit operatio vna sm ꝙ egreditur ab agēte, sȝ possit eē vna ex pte operati, cuȝ. n. actio seqtur formā ꝛ ꝟtutē, opȝ ꝙ quoꝝ sunt diuerse forᵉ ꝛ ꝟtutes sint ēt actiōes dīse. ¶ Si dicaˀ sm Platonis sniaȝ, ꝙ ꝑdicte operationes sūt cōes aię ꝛ corpis, aię qdē sicut mouētis, corpis āt sicut moti, nō est āt incōueniens mouētis ꝛ moti, ꝗuis sint diuersa sm eē, eūdem eē actum. ¶ Cōtra arguiˀ, tū qa aia sensitiua nō se h̄ꝫ i sentiēdo, sicut agēs ꝛ mouēs corpus, sȝ sicut q̄ patiēs patiˀ a sensibilib⁹, qd ipole est eē diuersū sm eē a patiēte. Cōtrēria. n. sensu nō patiunˀ a sensibilib⁹ eo modo passiōis qui ad sentiēdū reqriˀ, tū qa sm h aia sensitiua hēbit aliquā opationē ꝓpriā, lȝ enim motus sit cōis act⁹ mouētis ꝛ moti, alia tamē opatio est facere motū, ꝛ alia opatio recipere motū, ꝛ sic seqˀ ꝙ hēbit ꝓpriaȝ subsistētiā, ꝛ ꝑ ɔsequēs, nō destruetur destructo corpore, sed erit imortalis, qd improbabile vr, vt inferi⁹ ostēdet, lȝ ab opione Platonis nō discordet. ¶ Aduertēdū circa pmā improbationē solutionis datę, ꝙ lȝ sensus sit potētia passiua, ꝛ iō necesse sit vt sentire sit qddā pati, ꝛ moueri a sensibilib⁹ exteriorib⁹, vt dr 2ᵒ de aia, ꝛ ꝑ

† idē. ꝑ. p. q. 76. ar. 3

† opi. plato.

† Improbatio dicto ad inconueniens

† contrario subiecti inconuenientia.

† Improbatio dicte rñsionis.

† sed

† Instantia sȝ platonē ɔ̄ ꝑdi. rñsio.

Aliō sensus ē pōˀ ꝑ assiua.

4 ¶ Itē ipole ē id c⁹ eē ē in corpe eē a corpe sepatū: intellˀs āt ośdiˀ a phisicis eē sepat⁹ a corpe. ꝛ ꝙ neqȝ ē corp⁹: neqȝ ꝟt⁹ i corpe: nō ē igˀ intellualis sba forā corporis: sic. n. eē eius eēt in corpe. 5 ¶ Adhuc cui⁹ eē ē cōe corpi oȝ ꝛ opationē cōeȝ eē: vnūqdqȝ. n. agit sm ꝙ ē ens: nec ꝟtus opatiua rei pt eē sublimior qȝ ei⁹ eēntia: cū ꝟt⁹ eēntie pncipia ɔseqˀ. si āt sba itellualis sit forā corpis: oȝ ꝙ eē ei⁹ sit sibi ꝛ corpi cōe: ex forā. n. ꝛ mā fit aliqd vnū simpliciter: qd est sm eē vnū: erit ergo ꝛ opatio subę itellualis cōis corpori ꝛ ꝟtus eius ꝟtus in corpe. (qd ex pmissis pȝ eē ipossibile.

¶ Positio Platonis de vnione aię intellīue ad corp⁹. Cap. 57.

† Ex h āt ꝛ silib⁹ rōnib⁹ aliq moti dixerūt: ꝙ nulla sba itellualis pt eē forā corpis. Sȝ qr huic pōni ipa hoīs nā ɔ̄dicere videbaˀ: q ex aia itelluali ꝛ corpe vr eē ɔposit⁹: excogitauerūt qsdā vias ꝑ q̄s nāȝ hoīs saluarēt. †¶ Plato igiˀ posuit ꝛ ei⁹ seqces: qd aia intellualis non vniˀ corpi sicˀ forā mā: sȝ solū sicˀ motor mobili: dicēs aiaȝ eē in corpe sicˀ nauta in naui: ꝛ sic vnio aię ꝛ corpis nō eēt nisi ꝑ ɔtactū virtutis. †(De q̄ sup̄ dictū ē.) Hoc āt vr incōueniēs. sm. n. ꝑdictū cōtactū nō fit aliqd vnum simplr. (vt ośsuȝ est.) ex vnione āt aię ꝛ corpis fit hō. Relinquiˀ igiˀ qd homo nō sit vnū simplr: ꝛ ꝑ ɔ̄ns nec ens simplr. sed ens ꝑ accñs. †¶ Ad hoc āt euitādū plato posuit qd hō nō sit aliqd ɔpositum ex aia ꝛ corpe: sȝ qd ipsa aia vtēs corpe sit hō: sicˀ petr⁹ nō ē aliqd ɔpositū ex hoie ꝛ indumēto: sed hō vtēs indumēto. † ¶ Hoc āt eē ipole ośdiˀ. ¶ Aial. n. ꝛ hō sūt qdā sensibilia ꝛ nālia: h āt nō eēt si corp⁹ ꝛ ei⁹ ptes nō eēnt de eēntia hoīs ꝛ aialis: sȝ tota essentia vtriusqȝ eēt aia sm pōnē ꝑdictā: aia. n. non est aliqd sensibile neqȝ nāle: impoleˀ est igiˀ hoieȝ ꝛ aial esse animā vtētē corpe. nō āt aliqd ex aia ꝛ corpe cōpositū. ¶ Itē ipoleˀ est ꝙ eoꝝ q̄ sunt diuersa sm eē sit opatio vna. dico āt opationē vnā nō ex pte ei⁹ in qd terminaˀ actio: sȝ sm ꝙ egrediˀ ab agēte. multi. n. trahentes nauim vnā actionē faciūt ex pte opati qd est vnū: sed tn̄ ex parte trahētiū sūt multe actiōes. quia sūt diuersi ipulsus ad trahēduȝ. cū. n. actio ɔseqˀ formā ꝛ ꝟtutē: oȝ qd q̄ꝝ sūt diuerse forē ꝛ ꝟtutes ꝛ actiōes eē diuersas: q̄ȝuis aūt aię sit aliq̄ opatio ꝓpria in q̄ nō cōicat corp⁹: sicut itelligere: sūt tn̄ aliq̄ opationes cōes sibi ꝛ corpi: vt timere ꝛ irasci ꝛ sentire ꝛ h̄ꝫ. hec. n. accidūt sm aliquam trāsmutationē alic⁹ determinatę ptis corpis. ex q̄ pȝ ꝙ simlˀ sūt aię ꝛ corpis opōnes. opȝ igiˀ ex aia ꝛ corpe vnū fieri. ꝛ ꝙ nō sint sm eē diuersa. † ¶ Huic āt rōni sm platonis sniaȝ obuiaˀ. nihil n. incōueniēs est mouētis ꝛ moti: q̄ȝuis h̄ꝫ eē diuersoꝝ: eē eūdē actū. nā mot⁹ est idē ꝙ act⁹ mouētis: sicˀ a q̄ est: moti āt sicˀ in q̄ ē. sic igiˀ plato posuit pmissas operationes esse aię corpisqȝ cōes: vt videlȝ sint aię sicut mouētis:

ɔ̄sis, ꝙ in sentiẽdo sensus nõ se hẽat vt mouẽs, sꝫ vt po.ᵃ mota, ⁊ sic id q̃ organũ mouet spũali motione, nõ tñ sic dĩ po.ᵃ passiua sensus, ⁊ sentire moueri ⁊ pati, q̃si sensus nullũ hẽat actũ q̃ sit opõ, h̃.n. manifeste falsum eẽ cõstat, eo ꝙ sensatio opõ q̃dã sensus sit q̃ iudicat de sensibili, sꝫ cũ ɔ̈parari possit po.ᵃ ad suũ obm, aut .s. ſꝫ ꝙ abso.ᵗᵉ in nã ẽ, aut ſꝫ ꝙ iã ẽ p suã silitudinem po.ᵉ vnitũ, dĩ pprie aliq̃d po.ᵃ passiua, aut actiua p ɔ̈parationẽ ad obm i nã ɔ̈siderarũ, nõ aũt vt cõsideraꝛ tanq̃ꝫ p suã silitudinem vnitũ po.ᵉ. Nã si po.ᵃ sit ipsi.ᵘˢ obti transmutatiua, dĩ po.ᵃ actiua, cõparaꝛ .n. ad obiectũ sicut agẽs ad patiẽs, sicut põa calefactiua ignis ẽ po.ᵃ actiua, q̃a ẽ trãsmutatiua calefactibilis, si aũt ipsa põa sit ab obto trãsmutabil, sic est passiua, eo ꝙ ad obꝫ ɔ̈peraꝛ sic patiẽs ad agẽs. Ex h̃ aũt ꝙ po.ᵃ ɔ̈paraꝛ ad suũ obm, vt ẽ in nã sic patiẽs ad agẽs, seq̃ꝛ ꝙ silitudo obi in po.ᵃ recepta ɔ̈paraꝛ ad ipaꝫ po.ᵗᵐ sic act.ᵘˢ ⁊ forma ad sbm, ⁊ q̃a nõ incõuenit subm ⁊ actũ ei.ᵘˢ siml' ad vnã opõnẽ pductiue ɔ̈currere, iõ nihil phibet aliquã po.ᵗᵐ esse passiuã, ⁊ tñ siml' cũ silitudine obi in ipa recepta ad aliquã opõnẽ ɔ̈uenire, sic calefactibile sil' cũ for.ᵃ caloris in ipo cãta a calido pt calefacere. Sic igr̃ sensus est po.ᵃ passiua q̃ organũ a sensibili patiꝛ p receptionẽ spẽi sensibilis, ⁊ tñ est pn.ᵐ opõnis sentiẽdi. Et iõ cũ dĩ a phõ, ꝙ sentire accidit in ipso moueri a sensibilib.ᵘˢ nõ ẽ sensus, ꝙ ipꝫ moueri a sensibilib.ᵘˢ sit eẽntialr sentire, nõ .n. sentire ẽ recipe nisi añtis, sꝫ opari, q̃a est indicare de re sensibili, sꝫ est sensus ꝙ sentire, si in rõne trãsmutationis ɔ̈sidereꝛ, non ɔ̈uenit ex hoc ꝙ sensus organũ, aut obiectũ trãsmutet, sꝫ ex hoc ꝙ sensus ⁊ organũ a sensibilib.ᵘˢ trãsmutaꝛ. Nõ .n. sentire põt sensus, nisi obiecti silitudinẽ in se recipiat, ꝙ est moueri ⁊ pati.

⁊ corpis sic moti. Sꝫ h̃ eẽ nõ pt. (q̃ vt pbat phs i scdo de aia.) sentire accidit i ipo moueri a sensibilib.ᵘˢ exteriorib.ᵘˢ. vñ nõ pt hõ sentire absq̃ꝫ exteriori sẽsibili. sic nõ pt aliq̃d moueri absq̃ꝫ mouẽte: organũ igr̃ sensus mouetꝛ ⁊ patiꝛ in sentiẽdo. sꝫ ab exteriori sensibili: illõ aũt qõ patiꝛ ẽ sẽsus. qõ ex h̃ pꝫ. q̃ carẽtia sensu nõ patiũtꝛ a sẽsibilib.ᵘˢ tali mõ passiõis: sensus igr̃ ẽ vt.ᵘˢ passiua ipsi.ᵘˢ organi: aia igr̃ sensitiua nõ hꝫ se in sentiẽdo sic mouẽs ⁊ agẽs: sꝫ sic q̃ patiẽs patiꝛ: qõ ipole est eẽ diuersũ ſm esse a patiẽte. nõ ẽ igitur anima sensibilis ſm esse diuersa a corpore animato.

2 ¶ Prẽ. lꝫ mot.ᵘˢ sit cõis act.ᵘˢ mouẽtis ⁊ moti. tñ alia opõ ẽ facere motũ ⁊ recipe motũ. vñ ⁊ duo p̃dicamẽta ponũtꝛ facere ⁊ pati. si igr̃ in sentiẽdo aia sensitiua se hꝫ vt agẽs: ⁊ corpus vt patiẽs: alia erit opõ aie ⁊ alia corpis. aia igr̃ sensitiua hẽbit aliquã opõnẽ ppriã. hẽbit igr̃ ⁊ subsistẽtiã ppriam. nõ igitꝛ destructo corpe esse desinet. aie igitꝛ sensitiue etiã irrõnaliũ aialiũ erũt imortales: qõ q̃dẽ iprobabile videtꝛ. tamẽ a platonis opinione nõ discordat. (sꝫ de hoc infra erit locus q̃rendi.)

3 ¶ Amp̃. mobile nõ sortitꝛ spẽm a suo motore. si igr̃ aia nõ ɔ̈iũgitur corpi. nisi sic motor mobili: corp.ᵘˢ ⁊ ptes ei.ᵘˢ nõ ɔ̈seq̃ũtꝛ spẽm ab aia: abeũte igr̃ aia remanebit corp.ᵘˢ ⁊ ptes eiusdẽ spẽi: h̃ aũt est manifeste falsum: nã caro ⁊ os ⁊ man.ᵘˢ ⁊ hꝫ ptes post abscessum aie nõ dicũtꝛ nisi equoce. cũ nulli haꝝ partiũ ppria opatio assit: q̃ spẽm cõseq̃tur. nõ igitꝛ vnitur aia corpori: solũ: sicut motor mobili vel sicut homo vestimento.

4 ¶ Adhuc mobile nõ hꝫ eẽ per suũ motorẽ. sꝫ solũ motuꝫ. si igitꝛ aia vniatur corpi solũmõ vt motor: corpus mouebitꝛ q̃dẽ ab aia. sed nõ hẽbit esse p eaꝫ. viuere aũt est q̃õdã esse viuẽtis. non igitur corpus viuet per animam.

5 ¶ Itẽ mobile neq̃ꝫ gñatur p applicationẽ motoris ad ipm. neq̃ꝫ p ei.ᵘˢ sepationẽ corrũpitꝛ. cũ non depẽdeat mobile a motore ſm eẽ. sꝫ ſm moueri tñ. si igitur aia vniatꝛ corpi solũ vt motor. seq̃tꝛ ꝙ in vnione aie ⁊ corpis nõ erit aliq̃ gñatio neq̃ꝫ in sepatiõe corruptio. ⁊ sic mors q̃ ɔ̈sistit i sepa

eẽ sit vna opatio ſm ꝙ egrediꝛ ab agẽte, lꝫ possit eẽ vna ex pte opati, du.ᵐ occurrit. Si .n. actio vt superi.ᵘˢ ẽ determinatũ, nihil abso.ᵗᵉ ponit in agẽte, sꝫ ẽ tñ mot.ᵘˢ ipe q̃ recipiꝛ in passo, si actio ẽ vna ex pte opati, neẽe est, vt eẽ sit vna ſm ꝙ egrediꝛ ab agẽte. ¶ Rñdetꝛ sustinẽdo, ꝙ actio nihil absolutũ ponat in agẽte, ꝙ lꝫ actio mãlr dicat tñ motũ vel mutationẽ in passo receptaꝫ, sõialr tñ ɔ̈notaꝛ respectuꝫ originis in agente, ⁊ iõ vbi plia agentia ad vnũ effectũ concurrũt, lꝫ mot.ᵘˢ sit vn.ᵘˢ, respect.ᵘˢ tñ originis sunt plẽs in plib.ᵘˢ agẽtib.ᵘˢ, vñ pt dĩ ei ibi eẽ vnaꝫ actionẽ mãlr, sed plẽs sõialr, ⁊ sic intelligit ex.ᵐ . s. T. cũ inq̃t, ꝙ multis trahẽtib.ᵘˢ nauẽ ex pte trahẽtiũ sũt multe actiones, q̃a sunt diuersi ipulsus ad trahẽdũ, sũt .n. multe sõialr pp diuersos impulsus .i. dĩsas applicationes virtutũ ad trahẽdũ, in q̃ signaꝛ esse dĩsos respectus origis in ipis trahẽtib.ᵘˢ nauiꝫ, sic sũt dĩse virtutes, q̃uis mãlr sit vna actio. Intelligit ḡ s. T. ppõnẽ assũptam de vnitate sõiali actiõis q̃ resultat ex vnitate respectus iportati per actionẽ, nõ aũt de vnitate mãli de qua procedit obiectio.

¶ In 2ᵃ iprobatiõe cũ dĩ, ꝙ alia opõ est facere motũ ⁊ recipe motũ, nõn.ᵐ ꝙ opõ nõ accipiꝛ hic p actu pducto ab eo cui.ᵘˢ dĩ opõ, recipe .n. motũ nõ est act.ᵘˢ pduct.ᵘˢ a mobili, sꝫ iuxta ea q̃ dĩr 3.ᵒ hui.ᵘˢ. ca. 22. accipiꝛ opõ put vltimũ p qõ vnaq̃q̃ꝫ res ordinaꝛ ad suũ finẽ dĩ ei.ᵘˢ opatio, scdm quẽ modũ calefieri ⁊ secari dĩ opatio calefactibilis ⁊ secabilis.

¶ Circa fundamẽtũ rõnis pn.ᵐ vꝫ, ꝙ ipole ẽ vt diuersoꝝ ſm

¶ 2ᵒ pncipalr seq̃ꝛ, ꝙ corp.ᵘˢ ⁊ eius ptes nõ ɔ̈sequũꝛ spẽm ab aia. ḡ abeũte aia corp.ᵘˢ ⁊ ei.ᵘˢ ptes remanebũt eiusdẽ spẽi, h̃ aũt eẽ falsũ ɔ̈staꝛ, cũ tũc nulli ptiũ ppa opatio insit q̃ spẽm cõsequiꝛ. ḡ nõ vniꝛ aia corpori tñ vt motor, pbaꝛ seq̃la, q̃a mobile nõ sortiꝛ formalr spẽm a suo motore vt sic.

¶ 3ᵒ. Corpus nõ hẽbit eẽ per aiam, quia mobile nõ hꝫ esse per suũ motorẽ q. s. sit motor tñ. ergo nec viuet per animã, quia viuere viuentibus est esse, hoc est falsum. ergo ⁊c̃.

¶ 4ᵒ seq̃tur, ꝙ in vnione aie ad corpus nõ erit aliq̃ gñatio, neq̃ꝫ in sepatione corruptio, ⁊ per ɔ̈ñs, mors nõ erit corruptio aialis, pbaꝛ ɔ̈ñia, q̃a mobile nõ gñaꝛ p applicationẽ motoris ad ipm, neq̃ꝫ per ei.ᵘˢ sepationẽ corrũpiꝛ, cũ mobile nõ depẽdeat a motore, vt sic ſm eẽ, sꝫ tñ ſm moueri.

¶ 5ᵒ. Erit in ptãte aie separi a corpe cũ voluerit, ⁊ iterũ vniri ei cũ voluerit, qõ pꝫ esse falsum, pbaꝛ ɔ̈ñtia, q̃a ſm Platonẽ aia mouet corpus sicut mouẽs seipm, mouẽs aũt seipm in se hꝫ mouere, ⁊ nõ mouere. Si ḡ non vniꝛ corpori nisi vt motor poterit vniri ⁊ non vniri ei vt voluerit.

† p 3ᵐ probatio inferiorē tex. cõtr.

Impole ẽ vt diuersoꝝ ſm eẽ et vna sit opatio.

¶ Quātū ad xᵐ, pbat. s. T. ꝙ aia vniť corpi vt forᵃ. Et arguit ꝓ sic. Per aiaȝ corp⁹ fit actu ens, de poᵃ ente. ğ ⁊c. probať aña, q̃a semē añ aiationē est viuēs tm̄ in poᵃ, per aiam āt fit viuēs actu, ɔñtia etiam pbatur, q̃a quo aliquid fit de potētia ente actu ens est forma ⁊ actus ipsius.

Ratio semē sit in gñe cāe efficientis aut mālr.

¶ Circa pbatiōnē añtis du(bium) occurrit. Nā vt hēť 2ᵒ phys. ⁊ 5ᵒ met(aphysi)ce. Semē se hʒ in gñatiōe vt efficiēs. mā āt ⁊ efficiēs nō coincidūt in idē nũo. ğ semē nō est mā viuentis, cui⁹ opp(ositu)ᵐ vidď velle. s. T. cū inq̃t semē añ aiationē viuere tm̄ in poᵃ p aīmaȝ aūt fieri viuens actu.

¶ Ad huius euidētiā sciēdū, ꝙ opio Ari. vt pȝ 15ᵒ. de aialibus fuit semē aialis nō ɔcurrere ad gnõnē, vt māȝ, sȝ tm̄ vt agēs in ɋ̃tuȝ in ipso est vtus gñantis, vñ ⁊ 2ᵒ phys. ⁊ q̃nto met(aphysi)ce semē ponit in gñe cāe efficientis. Alij āt ponūt semen ɔcurrere ad generationē, sicut māȝ ex q̃ p multas trāsmutationes formať corpus. Sed(u)ndo ğ opionē Ari, nō pōt intelligi qđ hic dř de semine a gñante deciso, sed intelligēdū est noie seminis sanguis mēstruus ex q̃ corp⁹ aialis pfecti gñať, aut qđcūq̧ aliđ se hñs, vt mā pxīma gnõnis rei viuētis.

† Cōclo⁹ vera pbatio prius.

tiõe aie ⁊ corpis si erit corruptio aialis. (qđ ē manifeste falsum.)

6 ¶ Pre. oē mouēs seipȝ ita se hȝ ꝙ i ipo ē moueri ⁊ nō moueri. mouere ⁊ nō mouē. sȝ aia fm platonis opionē mouet corp⁹ sicut mouēs seipm. ē ğ in ptāte aie mouere corp⁹ ⁊ nō mouē. si ğ nō vniť ei nisi sicut motor mobili erit i ptāte aie separi a corpe cū voluerit. ⁊ iteȝ vniri ei cuȝ voluerit. (qđ pȝ eē falsū.)

† ¶ Q(uod) āt vt ppa forma aia corpi vniať: sic probatur. † ¶ Illđ q̃ aliqđ fit ð pō ente: actu ens: ē foŕa ⁊ act⁹ ipsi⁹: corp⁹ āt p aiaȝ actu fit ens ð pō existe. viuere. n. ē eē viuētis. semē āt añ aiationē est viuēs solū in pōa: p animā aūt fit viuēs actu. Est igitur aia, forma corporis aiati.

2 ¶ Amp. q̃a taȝ eē q̃ȝ opari nō ē solū forē: neq̧ solū māe. sȝ ɔiuncti: esse ⁊ agere duob⁹ attribuiť: q̃ꝝ vnū se hȝ ad alteꝝ. sic forma ad māȝ. dicim⁹. n. qđ hō ē sanus corpe ⁊ sanitate. ⁊ qđ ē sciēs sciētia ⁊ aia: q̃ꝝ scia est foŕa aie scientis. ⁊ sanitas corpis sani. Viuere āt ⁊ sentire attribuiť aie ⁊ corpi.

Sȝ si alioꝝ opionē seq voluerimus possum⁹ dicere ex doctri. s. T. poᵃ. q. 3. ar. 9. ⁊ 11. in rñsionib⁹ ad argumēta, ⁊ inferi⁹ in h̃ 2ᵒ. c. 89. ꝙ semē aialis concurrit, ⁊ effectiue, ⁊ mālr ad gnõnē fm diuersa q̃ in ipso reperiuntur. Est. n. in semine corpulēta suba ex q̃ multotiens trāsmutata corp⁹ formať, ⁊ quantū ad h̃ semē se hȝ vt mā, est ēt spūs in ipso ɔtētus in q̃ est vtus formatiua, sicut in ppzio subo, ⁊ q non destruiť sȝ pmanet ēt pfecta gñatione, ⁊ quātū ad h̃ effectiue ad gnõnē ɔcurrit, loqť ğ. s. T. si hāc opinionē sequi velimus de semine q̃tū ad ei⁹ corpulentaȝ subam, nō āt quātū ad spūm in ipso ɔtentū. Et sic pȝ, ꝙ nō sequiť māam ⁊ agens coincidere in idē numero.

¶ 2ᵒ. Viuere ⁊ sentire attribuiť aie, sicut pri⁹ vite ⁊ sensus. ğ aia est forma corpis, pbať ɔña, q̃a cū eē ⁊ opari sit ɔiūcti. duob⁹ attribuiť, quoꝝ vnuȝ se hȝ ad alteꝝ, sicut forma ad māam. ergo si viuere attribuiť anime, sicut pri⁹ corpori āt sicut māe ipsa anima erit corporis forma.

¶ 3ᵒ, Pars aie se hȝ ad ptē corpis, sic forᵃ ⁊ act⁹ ei⁹, visus. n. est forᵃ oculi. ğ aia est forᵃ ⁊ act⁹ corpis, pbať ɔña, q̃a ita se hȝ tota aia sensitiua ad totū corp⁹, sicut pars ad partē.

¶ Aduerte ꝙ loqť. s. T. de pte potētiali aie, non āt integrali, aut eēntiali, q̃a aia hō ptes nō hȝ, saltē aia pfectoꝝ aialium. ¶ Aduerte ēt, ꝙ oculus dupl'r ɔsiderari pt, vno° mālr q̃tū. s. ad subaȝ suā. ⁊ sic visus nō ē forᵃ ⁊ act⁹ ei⁹, loquor de forᵃ oculi ɔstitutiua. sȝ ipa aie suba. Alio° formalr vt est organū, ⁊ instr(ume)m aie q̃ aial videt, ⁊ sic visus est forᵃ oculi ɔstitutiua, est. n. oculus ad vidēdū apt⁹ pp pōaȝ visiuā, vñ si ipsa poᵃ visiua sit pratus, nō pt eē instr(ume)m ad vidēdū, ⁊ nō est amplius formalr oculus, sȝ possit mālr manere ocul⁹, loqť ğ. s. T. h̃ loco de oculo, 2ᵒ. mō nō āt pmo.

Dicimur. n. viuē ⁊ sentire aia ⁊ corpe. Sȝ aia tm̄ sicut pncipio vite ⁊ sensus. ē igť aia foŕa corporis.

3 ¶ Adhuc sicut se hȝ tota aia sensitiua ad totū corp⁹, sic ps ad ptē. Pars āt ita se hȝ ad ptē: qđ ē forma ⁊ act⁹ eius. Visus. n. ē foŕa ⁊ actus oculi. ergo anima est forma ⁊ actus corporis.

¶ Q(uod) nutritiua: sensitiua: ⁊ itellectiua: n sūt in hoie tres aie. C. 58.

¶ Sup cap. 58.

† Potest āt pdictis rõnibus fm opionē platonis obuiari: quātum ad psitē intētionē ptinet. Ponit. n. plato nō eē eādē aiaȝ in nobis intelliuā nutritiuā ⁊ sensitiuam. vñ ⁊ si aia sensitiua sit foŕa corpis. Nō oportebit pp h̃ dicere qđ aliq̃ intelliualis suba foŕa corpis esse possit. ¶ Q(uod) āt hoc sit impoĺe. sic ostēdēduȝ est. † ¶ Que attribuunť alicui eidē fm diuersas foŕas pdicāť de se inuicē p accñs. Albuȝ. n. dř esse musicū p accñs: q̃ꝛ socrati accidit albedo ⁊ musica. si igť aia itellectiua ⁊ sensitiua ⁊ nutritiua sunt diuerse vtutes aut forme in nobis

† Vide. p p. q. 76. ar. 3.

Quia ad predictas rõnes qb⁹ pbatū est aiam eē formā corpis, posset aliq̃s rñdere fm opionē platonis, ꝙ non est in nobis eadeȝ aia nutritiua. sensitiua ⁊ intellectiua, ⁊ iō licȝ sensitiua sit forᵃ corpis, nō tm̄ sequiť intelliuaȝ corpis formā eē, ɔndit. s. T. hāc pōnē Platonis ipoĺeȝ eē. s. ꝙ sensitiua, nutritiua, ⁊ intellectiua, sint in nobis tres aie, ⁊ arguit ꝓ sic. Hoc dato seq̃reť has pdicatiões eē p accñs, hō est aial, ⁊ aial est viuū, sȝ h̃ est falsum, q̃a hō fm ꝙ est hō est aial, ⁊ aial fm ꝙ est aial est viuū. ğ ⁊c. pbatur ɔña, q̃a q̃ attribuunť alicui eidē fm diuersas foŕas pdicanť de se inuicē p accñs, sic albū dř musicū p accñs, q̃a socrati accidit albedo ⁊ musica, fm āt aiaȝ intelliuā dicimur hoies, fm sensitiuā aialia, fȝ nutritiuā viuētia. ğ ⁊c. Si negeť ɔña, q̃a lȝ aie sint diuerse tm̄ adinuicē ordinē hñt, ⁊ sic pt esse pdicatio p se. ɔ̃ arguiť, q̃a tūc pdicatio nō erit fm illū modū dicēdi p se q accipiť fm formā, sȝ fm eū q accipiť fm māȝ ⁊ sbm. hoc āt est impoĺe. ğ ⁊c. pbať ɔña, q̃a ordo nutritiui ad sensitiuū, ⁊ sensitiui ad intelliuū est sicut ordo poᵉ ad actū, pbať ēt falsitas, q̃a in isto mō dicēdi p se, qđ ē formale pdicať p se de subo, ⁊ subm poniť in diffōne pdicati, quoꝝ neutrū inueniť cū dico hō est aial, imo est ecōtrario.

† Cōclo pbatio.

¶ Aduertēdū ex doctri. s. T. ꝓ posteř. ꝙ pm⁹ mod⁹ p se accipiť fm hītudinē forᵉ ⁊ eēntie, q̃a vȝ pdicatū est de eēntia subi, ⁊ iō poniť in ei⁹ diffōne, scđs āt sumiť fm habitudinē subi, ⁊ māe, inq̃tū vȝ pdicatū nō est de eēntia subi ppōnis. sȝ id de q̃ pdicať est ei⁹ mā ⁊ subm, ɔstituiť aūt hic mod⁹ p se ex eo ꝙ forᵃ subi est pambula forᵉ pdicati, ⁊ forᵃ predicati nālr seq̄ť formā subi, sicut risibilitas hūanitatē nālr ɔseqť.

bis: ea que sm has foias nobis cõueniunt de inuicẽ pdicabuntur per accñs: sed sm aiam intellectiuã dicimur hoies: sm sensitiuã aialia: sm nutritiuã viuẽtia: erit igr hec pdicatio p accñs: hõ est aial: vel aial ẽ viuũ: ẽ ãt p se talis pdicatio: nã hõ scdz q ẽ hõ: ẽ aial: z aial sm q ẽ aial: ẽ viuũ: est igit aliqd ab eodẽ pncipio aial: hõ z viuũ. † ℭ Si ãt dicat q ẽt pdictis aiab⁹ diuersis exñtibus nõ seqr pdictas pdicatiões fore p accñs: eo q aie ille adinuicẽ ordinẽ hñt. ℭ Hoc itez remouet: nã ordo sensitiui ad intellituũ z nutritiui ad sensitiuuz ẽ sicut ordo põe ad actũ: nã itellituũ sensitiuo

eiõ in h mõ sbm ponit in diffõne pdicati: ppterea hñ ingt s. T. q si pp ordinẽ foiaz est pdicatio p se, cũ oi hõ est aial aut aial est viuũ, ibi non erit pdicatio p se pmi modi, q accipit sm formã z eẽntiã, sz 2ⁱ modi, q accipit sm mãz z sbm, qa vz pdicatũ tũc nõ est de eẽntia sbi q est ei⁹ for ͣ totalis, sz tñ est ibi ordo p se pp nãlẽ ordinẽ for ͤ sbi, z for ͤ pdicati, ex q scdo mod⁹ per se constituitur. ℭ Sed occurrit du^m circa hanc rõnẽ. Ur. n. velle. s. T. q cũ sz istũ mo^m p se q ẽ scdo, oporteat foiale predicari de sbo p se, oporteret hoiez pdicari p se de aiali, qa est foiale respcũ aialis, cũ intellituũ, a quo hõ est hõ, cõparetur ad sensitiuũ a q sumit aial, sic foiale ad mãle. Cõtra h ãt videt eẽ, qa oẽ diffiniens cõparat ad diffinituz, sic foiale ad mãle, ponit. n. pho z s. T. in 2 ͦ physi. z 5 ͦ met ͣ diffinictia in gñe cãe foialis, z sic nõ vr q pp ordinẽ formaz oporteat hoiez de aiali pdicari tãq̃ formale, sz magis eẽ, cuz aial sit foiale respcũ hois, vñ nõ videt excludi a 2 ͦ modo per se hec propõ homo est aial, qa pdicatũ nõ cõparet ad subm, sicut formale ad mãle.

†Pro ad pbationẽ. Improbatio.

Rão pret diffõnis cõparetur ad diffinitũ sic formale ad mãle.

ℭ Ad hui⁹ difficultatis solõnẽ cõsiderãdũ, q aliter loqndũ ẽ de istis terminis hõ z aial si ponãtur in hoie plẽs aie, z alr si ponat vna tñ aia. Nã si ponãt plẽs aie, tũc alia erit foia a q hõ di hõ, z alia a q di aial, z cũ ala sensitiua a q sumitur aial cõparet ad intellituã a q sumit hõ, sicut po ͣ ad actũ, z sicut iperfectũ ad pfectũ, cum por gñõne sit, pus. n. gñat aial q̃z hõ, io aial ad hoiez, sicut mãle ad foiale cõparat, nõ sicut foiale ad mãle, z qd dico de aiali respcũ hois, idẽ de oi superiori est dõm, si superi⁹ z inferi⁹ a diuersis rei formis sumant, nã semp for ͣ a q sumit superi⁹ cõparat ad formã a q sumit inferi⁹ sicut iperfectũ ad pfectũ, z sicut po ͣ ad actuz. Si ãt ponat vnã z eãdẽ aiaz in re esse a q sumit nã gñis z speciei, alr de ipsis terminis est dõm. Dupli. n. accipi pñt, vno mõ quãtũ ad ipsaz nãm signatã, alio ͦ qñtũ ad id a quo sumit rõ talis nãe, quãtũ ad ipsaz nãz significatã. itez dupliciter cõsiderari pñt ex doctri. s. Th. in tractatu de ente z eẽntia, vno mõ sm q aialis nã cõsiderat cũ pcisione alteri⁹ pfectionis, alio mõ sm q cõsiderat sine tali pcisione, sz vt iplicite includẽs pfectiones specificas. Si itaq cõsideretur aialis nã vt iplicite cõtinẽs pfectiones specificas, sic aial cõparat ad hoiez, sicut gen⁹ z sic eã foialis, qa sic dicit hois eẽntiã q est ei⁹ for ͣ. Si ãt cõsideret cũ pcisione alterius pfectionis, sic nõ est gen⁹ hois, sed ei⁹ ps, est. n. hõ cõpositus ex sensitiuo z intellituo; nõ est ãt ps foialis, sz mãlis, qa intellectiuũ est actualius z pfecti⁹ sensitiuo. Silr si cõsideret qñtũ ad id a quo sumit rõ vtriusq, sic itez aial nõ hz rõnẽ foialis, sz mãlis in cõparatione ad hoiez, qa sensitiuũ a q sumit rõ aialis est mãle respcũ intellectiui a quo sumit rõ hois. Aduertẽdũ tñ, q nõ oẽ hñs rõnẽ for ͤ alteri⁹ cõparat ad ipsũ, sic formale ad mãle, sz tñ qñ cõparat ad ipm, sicut vna ps ad aliã pẽ, dicim⁹. n. aiaz intellituã eẽ formã hois, inq̃^m

z sensitiuũ nutritiuo posteri⁹ sz gñõnẽ ẽ: pus. n. gñõne fit aial q̃z hõ: si igit iste ordo facit pdicationes pdictas eẽ p se: h nõ erit sm illũ modũ dicendi p se: q accipit sm formã: sz sm illũ q accipit sz mãm z subm: sic dr superficies colorata: h aũt est ipoẽ: q: isto mõ dicẽdi p se id qd est foiale pdicatur p se de subo: vt cũ dicim⁹: superficies ẽ alba: vel nũer⁹ ẽ par: z itez h mõ dicẽdi p se subm ponit in diffõne predicati: sicut numer⁹ i diffõne paris: vbi ãt eẽrio accidit. non. n. hõ p se pdicat de aiali: sz ecõuerso. z itez nõ ponitur subiectuz in diffõne pdicati: sz eẽ: nõ igit pdicte pdicationes

dat ei esse specificum z hois eẽntiã cõplet, nõ tñ hõ cõparat ad aiam intellituã, sicut mã ad formã, sz sic totũ ad pẽ foialẽ. Sic g dõm est, q aial z oẽ superi⁹, vt iplicite cõtinet specificas pfectiones cõparat ad suũ inferi⁹, sic for ͣ, inq̃tuz signat nãz z eẽntiã iferioris q p formã cõplet, z pp hoc a pho z s. T. ponũt pces diffõnis q. s. in recto pdicãt de diffinito in gñe cãe foialis. vt aũt excludit alias pfectiões, z qñtũ ad id a q sumit rõ nois, non cõparat ad inferi⁹ vt for ͣ, sz vt ps mãlis ei⁹ respcũ alterius ptis. Vñ ad dubiũ dr, q id qd hic dr a. s. Th. non cõdicit ijs q alibi ab ipo z a pho dicũt. Nã hic logt de aiali, vt cõsideratur qñtuz ad id a q sumit rõ aialis. Sic. n. cuz in 2 ͦ mõ p se de q sermonẽ facit oporteat, vt for ͣ a q sumit pdicatuz cõparet ad formã a q sumit sbm sicut act⁹ ad po ͣ, z sicut foiale ad mãle, iõ si aial de hoie pdicaret in 2 ͦ mõ p se, necẽ esset, vt id a quo sumit aial cõpararet ad id a q sumit hõ, sic foiale ad mãle, qd cũ falsuz sit, iõ ibi nõ est scdo mod⁹ pseitatis, hoc ãt nõ tollit qn, qñtũ ad nãm signataz, vt iplicite pfectiones specificas cõtinet ad hoiem cõparet, nõ qdẽ sicut for ͣ ad mãm, sed sicut forma totius ad id qd per talẽ formã cõstituitur.

ℭ Sed ad hãc rõnẽ. s. Th. rñdẽdo, sco. in. 4. d. 11. q. 3. dicit duo. Primũ est, q p̃ facie nõ videt hẽri ex hac rõne, nisi q pdicatũ acceptũ a foia posteriore nõ pdicat p se de eo qd sumit a foia priore, z sic nõ habet nisi q hec non est p se aial est hõ, qd cõcedit. ℭ Scdm est, si ẽt dicat p hanc rõnẽ cõcludi, nec ẽt ecõuerso eẽ ppõnẽ per se, dicẽdo, hõ est aial, q id qd pcise accipit a for ͣ posteriore, z qd pcise sumit a forma priore, sic se hñt, q vnũ per se de alio nõ pdicat, si ãt vnum sumit a forma posteriore, sed nõ pcise, z aliud a forma priore, põt inter illa esse pdicatio p se: z iõ nec genus de dñtia, nec dñtia de gñe per se pdicat, qa vnũ sumit a for ͣ priore, z alter a forma posteriore pcise, sed hñ gen⁹ de specie p se pdicat, qa z si spẽs iportet differentiã vltimã tãq̃ pncipalẽ in sua rõne, nõ tñ pcise iportat illud, sed cũ hoc rõnẽ gñis tãq̃ de p se cõceptu eius. ℭ Sed q neutrũ hoz tollat vim rõnis facile videri pt ex ipsa rõnis for ͣ. Primum qdẽ cõstat nõ esse ad ppositũ rõnis, qa nõ deducit rõ. s. T. ad h, q ista nõ sit p se aial est hõ, sed q hec nõ est p se homo est aial, aut ista aial est viuum, z arguit, qa si ista ppõ hõ est aial, z aial est viuũ, est p se, ppter ordinẽ formaz subi z pdicati, nõ pot esse in p ͦ mõ per se, sed tñ in scdo, in quo attẽdit nãlis sequela z ordo formarũ, sed nec in 2 ͦ mõ põt esse per se, qa in illo mõ, pdicatũ qñtũ ad id a quo sumit est foiale respcũ subiecti, z subiectũ ponit in diffõne pdicati, neutruz ãt est cũ dr hõ est aial, aut aial est viuũ, nõ. n. hõ pdicat de aiali qd deberet esse si attẽderet ordo formaz, vbi pdicatũ dz esse formale, sed aial de hoie, qd est mãle respectu hois, nec ẽt hõ ponit in diffõne aialis, sed ecõuerso, nõ ergo rõne ordinis formaz pdicte ppõnes dicunt per se. Et sic pz. Pri ͫ dictuz

dicunt per se rõe dicti ordinis.
2 ¶ Pre. ab eodẽ aliqd hʒ esse ꝛ vnitatẽ: vnũ.n.ↄseqt̃ ad ens: cũ igr̃ a forma vnaq̃qʒ res hẽat esse: a forma ẽt hẽbit vnitatẽ: si igr̃ i hoie ponãt̃ plres aie sic diuerse forme: hõ nõ erit vnũ ens: sʒ plã: nec ad vnitatẽ hois ordo formaꝝ suffi‑ciet: qa esse vnuʒ ẜm ordinẽ non est esse vnũ simpliciter: cũ vnitas ordinis sit minima vnitatum.
3 ¶ Itẽ ad hec redibit ꝑdictuʒ in‑couenięs: vt.s. ex aia intellĩua ꝛ corpe nõ fiat vnũ simplr̃: sed ẜm

scoti ꝓcedere ex malo intellc̃u rõnis.s.T. ¶ Scḋm ẽt nulli⁹ est momẽti. Nã 2ᵒ mõ ꝑseitatis ꝑdicat̃, id qḋ est formale quãtuʒ ad id, a quo, ipm ꝑdicatũ, vt sic dr̃ formalr̃ tale, ꝛ sic opʒ vt act⁹ ꝛ for̃ a q̃ formalr̃ ꝑdicatũ dr̃ tale sit posterior for̃, a q̃ formalr̃ subm est tale sic̃ in hac ꝓpõne p se, superficiatũ est colo‑ratũ, color, a quo formalr̃ dr̃ aliqd coloratũ, est for̃ posterior superficie, a q̃ corpus dr̃ superficiatũ, ꝛ i hac, ignis est calidus, caliditas a q̃ sumit̃ calidũ est posterior forma a q̃ sumit̃ ignis, ꝛ sic necẽ est, ꝙ forma subi ꝛ ꝑdicati se hẽant, sicut qḋ añcedit, ꝛ qḋ se quit̃, vt pʒ ꝑ.q.76.ar.3. si ibi ẽ ꝓpõ p se ꝓpter ordinẽ formaruʒ. Importat̃ g̊ for‑mã posterioreʒ ꝑcise, aut nõ ꝑ se, nihil facit ad ꝓpositũ, cũ oporteat semp ꝑdicatũ in mõ per se q̇ est ꝓpter ordinẽ formaꝝ dicere formã posteriorẽ ꝛ actualiorẽ for̃ a q̃ subm dr̃ formalr̃ tale, sʒ subm cũ illa forma aliã formã prius eẽ includat, qḋ cũ nõ sit in hac ꝓpõne hõ est aial, cũ sensitiuuʒ, a quo sumit̃ aial nõ sit formali⁹ ꝛ actuali⁹, sed mãlius ꝛ pñalius intellĩuo a quo sumit̃ formalr̃ hõ, seqt̃ necẽo, ꝙ in illa ꝓpõne nõ est mod⁹ perseitatis, q̇ accidit ꝓp ordinem formarũ. Et sic nulla ex pte rñsio scoti infringit rõnẽ.s.T.

¶ 2ᵒ. Sequet̃ ꝙ hõ nõ erit vnũ ens, sʒ plura: qa vnuʒ ens dr̃ ab vna for̃, sicut.n.a for̃ vnaq̃qʒ res hʒ esse, ita ꝛ vnitatem, cũ vnũ ↄsequat̃ ad ens, si dicat̃ ꝙ ad vnitatẽ hois sufficit ordo formaꝝ, hoc nõ valet, qa esse vnũ ẜm ordinẽ, nõ ẽ esse vnũ simplr̃, cũ vnitas ordinis sit minima vnitatum.

Vnũ esse vnam formã requi rit.

¶ Ad hãc rõnẽ sco. vbi supra duplr̃ rñdet, Pri⁹ negat vnuʒ esse vnã tñ formã reqrere. Sicut.n. ens diuidit̃ in simplex ꝛ ↄpositũ ita ꝛ eẽꝛ iõ sic̃ totũ ens ex multis formis includit illas entitates ꝑtiales, ita eẽ toti⁹ ↄpositi qḋ est vnũ icludit multa eẽ ꝑtialia multaꝝ ꝑtiũ vel formarũ: ꝛ sic nõ oʒ vnũ eẽ ↄpositi eẽ ab vna tñ for̃. ¶ 2ᵒ rñdet, Si fiat inqt vis in ver‑bo ↄcedo, ꝙ formale eẽ toti⁹ ↄpositi est ꝑncipalr̃ per vnã for‑mã q̇ est vlti⁹ adueniẽs oib⁹ ꝑcedẽtib⁹, ꝛ hoc mõ totũ ↄpo‑situ diuidit̃ in duas ptes eẽntiales.s. in actũ ꝓpriũ, q̇ est vl‑tima forma q̃ est illud qḋ est: ꝛ ꝓpriã potẽtiã illi⁹ act⁹ que in‑cludit materiã ꝑmã cum oibus formis precedentibus.

¶ Sed hec ꝑhaꝝ rñsionũ ꝓcedit, ex malo intellc̃u rõnis.s.Th. Dicit̃.n ꝑ, ꝙ cũ dicit.s.T. vnũ esse ab vna forma ꝓcedere nõ loquit̃ ꝑncipalr̃ de esse actualis existẽtie, vt vr̃ scotus in‑telligere, sed de esse qḋ essentiam rei dicit, sʒ scḋario loq̃tur de esse actualis existẽtię, vna.n. essentia est ab vna for̃. ¶ Dicit̃ 2ᵒ, ꝙ essentia vna quãtũcũqʒ ↄposita, nõ põt esse nisi ab vna forma, qa q̃libʒ forma sbalis adueniẽs mãę vnũ esse es‑sentiale ↄstituit, cũ.n. vnũ ↄsequat̃ ens. forma q̃ ↄstituit ens, facit ẽt vnũ ens. g̊ vbi ponant̃ plures forme, oʒ ex illis consti‑tui plẽs essentias q̃rũ vnaq̃qʒ est vna per se, ꝛ sic pʒ, ꝙ vna eẽntia est tñ ab vna forma. Nec valet dicere, ꝙ in vno ↄposi‑to sunt plẽs eẽntię ꝑtiales ꝑ ꝑticulares formas ↄstitute, sʒ est vna eẽntia ↄposita totalis, q̇ ex plurib⁹ formis ꝛ essentijs partialib⁹ resultat. Primo, qa ex duab⁹ substãtijs in actu non põt fieri vnũ p se, vt dr̃.7.met⁹.tex.49. ꝛ ↄstat, ꝙ loqt̃ phs de substãtijs ꝑtialib⁹, qa vt pʒ ex vbis Cõmẽtatoris ibidẽ. Seqbat̃ vnũ eẽ ex duab⁹ substãtijs in actu, si vle est.

accñs tñ. oẽ.n. qḋ alicui aduenit post eẽ ↄpletũ: aduenit ei accñta‑liter: cũ sit extra eẽntiã ei⁹. q̃libʒ ẽt forma subalis facit ens cõpletũ in gñe sube. facit.n. ens actu ꝛ h̃ aliqd: qcqd igr̃ post ꝑmã formã subalẽʒ aduenit rei: accñtalr̃ ad‑ueniet. cũ igr̃ aia nutritiua sit for‑ma subalis: viuũ.n. subaliter de hoie ꝑdicat̃ ꝛ d̃ aiali: seq̃t̃ ꝙ aia sẽsitiua adueniat accñtalr̃. ꝛ silr̃ intellĩua. ꝛ sic neqʒ aial: neqʒ hõ simplr̃ sigñabit vnuʒ: neqʒ aliqḋ gen⁹: neqʒ spẽs i ꝑdicamẽto sbe.

pars sube individui dẽmõstrati ꝑter subam ei ꝓpriã, ↄtra qḋ arguit phs, qa ex duab⁹ substãtijs in actu non põt fieri vnũ, vbi pʒ, ꝙ loqt̃ de substãtijs ꝑtialib⁹. Scḋo, qa pona‑tur ꝙ in hoie ꝑter aiaʒ intellectiuã sit for̃ corporeitatis cõ‑stituẽs eẽntiã corpis, aut aia sensitiua cõstituẽs eẽntiã aia‑lis, q̃rit̃ vtrũ aia intellĩua adueniẽs illi eẽntię ↄstituat eẽn‑tiã corporis vel aialis, an tñ cõstituat intellĩuũ, aut rõnale. Pri‑mũ non ꝑt esse, tũ qa eadẽ vũo eẽntia partialis a plib⁹ formis subalibus fieri nõ põt, cũ diuerse forme, diuersas essentias ↄstitu‑ant, tum qa qḋ est non sit de no‑uo, aũt at aduen‑tuʒ aię intellĩuę erat eẽntia cor‑poris, aut aia‑lis. Nõ ꝑt ẽt di‑ci scḋm, qa tunc corp⁹ aut aial nõ esset gen⁹ hois, sed ei⁹ pars, ↄstaret.n. hõ ex aiali ꝛ rõnali tãq̃ ex duab⁹ ptib⁹ a seinuicẽ distinctis, ꝛ ꝑ ↄñs nõ possent de ipso essentialr̃, ꝛ in recto ꝑdicari, pars n. nõ ꝑdicat̃ eẽntialr̃ de suo toto. ¶ Scḋa ẽt rñsio ↄ omnẽ phiam est, dũ dicit, ꝓpriã põam ex q̃ cũ vltimo actu fit vnũ p se, eẽ qd ↄpositũ ex mã ꝛ formis ꝑcedẽtib⁹. Pri⁹, qa phs in loco ꝑallegato, q̃re ex duab⁹ substãtijs ptib⁹ in actu non fit vnũ rõnẽ assignãs inqt, qa act⁹ separat, vbi dicit Cõmẽta. ꝛ cã in h̃ est, qa act⁹ facit additũ eẽ diuisuʒ ꝛ duo, ꝛ iõ impos‑sibile est, vt vnũ sit ex duob⁹ in actu. g̊ ꝓpria mã ex qua cũ actu ↄstituit̃ vnũ simplr̃, nõ ꝑt eẽ aliqd ẜm se extra in actu. Scḋo. Eadẽ rõne posset dici, ꝙ ex subo ꝛ accñte fit vnum simplr̃ in actu, puta ex diaphano ꝛ lumine, qa diaphanuʒ lʒ sit aliqd in actu est tñ ꝓpha po⁹ respcũ luminis. ¶ 3ᵒ. Sup‑ponit̃, ꝙ ille plẽs for̃ nõ siml̃ introducant̃ in mã, sʒ ꝙ ꝑus introducat̃ for̃ corporeitatis, a q̃ sumit̃ corp⁹ qḋ est gen⁹. nullũ.n. agẽs simul in eadẽ mã plures formas inducit, tunc sic. In illo ꝑori q̃rit̃ vtrũ for̃ corpis det aliqḋ esse specificũ, aut nõ, non põt dici scḋm, qa ẽt ẜm ipm sco. in 2ᵒ sen.d.12.q.2, qcqd determinat sibi gen⁹ for̃, determinat sibi aliquam spem in gñe illo, ꝛ sic nõ ꝑt aliqd eẽ in gñe corpis, qn sit in aliq̃ ei⁹ specie. Si pᵐ ↄ, aut illa spẽs est aiatũ, aut inaiatuʒ. nõ scḋm, qa tũc post aduẽtũ aię intellĩuę esset veꝝ dicere, ꝙ hõ est corp⁹ inaiatũ, si admittat̃ corp⁹ de hoie ꝑdicari, cuʒ sit ei⁹ genus, h̃ at̃ ↄstat eẽ falsuʒ, cũ hõ sit corp⁹ aiatũ, si illa spẽs est aiata siue viuẽs, aut erit sensibile, aut insensibile, si insensibile, tũc veꝝ eẽt aliq̃ñ dicere hõ est insensibilis, si sen‑sibile siue aial, aut erit rõnale, aut irrõnale. non, enim vt dr̃, cuʒ est inuenitur genus sine specie. si irrõnale, g̊ homo erit aial irrõnale, si rõnale. g̊ ab eadeʒ forma aliqd est corpus, viuẽs, aial ꝛ rõnale siue hõ, ꝛ per ↄñs, non oportebit in ho‑mine ponere aliam formã distinctã a forma corporeitatis.

¶ 3ᵒ ꝑncipalr̃. Aia intell̃ua ꝛ sensitiua adueniet accñtalr̃, g̊ neqʒ hõ neqʒ aial simplr̃ sigñabit vnũ, neqʒ aliqḋ gen⁹, neqʒ spẽs in ꝑdicamẽto sbę, sʒ ẜm accñs tñ, ꝓbat̃ ꝑ ↄña. Qḋ adue‑nit alicui post eẽ ↄpletũ aduẽit ei accñtalr̃, facta at̃ illa sup‑põne, adueniẽt dicte aię post eẽ ↄpletũ, cũ aia vegetaĩua post quã adueniet sensĩua ꝛ intellĩua sit for̃ sbalis, for̃ at̃ sbalis faciat ens ↄpletũ in gñe sbę, eo ꝙ faciat ens actu ꝛ h̃ aliqd. g̊ ꝛc.

Aia forma adueniẽs rei post es se ↄpletũ est accidẽtalis.

¶ Ad hãc rõnẽ seq̃ndo ꝑn⁹ scoti, vbi supra rñderi põt, ꝙ si p esse ↄpletũ intelligat̃ dẽ eẽ subale, nõ opʒ oẽm formã aduę

tiemẽ rei post esse ꝯpletũ esse accñtalẽ, põt.n. vna for' sub/stantialis aduenire alteri forę, et tñ dare esse substantiale, si ãt per esse ꝯpletũ intelligať vltimũ esse sũbale rei, tũc falsũ est oẽm formã sũbalẽ dare eẽ ꝯpletũ, sic.n. sola vltima forã sũbalis dat esse ꝯpletũ, alie autẽ p̄cedẽtes dãt esse sũbalia partialia, et includunť in ꝓprio potẽtiali ꝯpositi qd̃ per vltimam formam constituitur.

4 ¶ Amplius si hõ ẽ platonis sniaȝ nõ est aliqd ex aia et corpe ꝯpositũ: sȝ ẽ aia vtẽs corpe: aut hoc itellr̃ solũ de aia itellĩua: aut de aiab' trib': si tres sũt. siue de duab' earuȝ. si de trib' vel duab': seqť ꝙ hõ nõ sit vnũ: sȝ sit duo vel tria: ẽ.n. tres aie vel saltez due. Si ãt hoc intellr̃ de aia itellĩua tm̃. ita.s. ꝙ itelligať aia sensitiua eẽ forã corporis. et aia intellĩua vtẽs corpe aiato et sensificato sit hõ. sequẽť adhuc icõueniẽtia.s. ꝙ hõ nõ sit aial: sȝ vtať aiali: nã p aiaȝ sensitiuã aliqd ẽ aial. et ꝙ hõ nõ sentiat. sȝ vtať re sentiẽte. q̃ cũ sint incõueniẽtia: impoĩe est tres aias substãtia differẽtes esse in nobis itellectiuũ sensitiuũ et nutritiuũ.

5 ¶ Adhuc ex duob' aut plibus nõ pt fieri vnũ. si nõ sit aliqd vniens: nisi vnũ eoȝ se hẽat ad alterũ vt act' ad põaȝ. sic.n. ex mã et forã fit vnũ nullo vinculo extraneo eos colligãte. si ãt i hoie sint plẽs aie q̃ nõ se hñt adinuicẽ. sicut mã et forã. sȝ oẽs ponũť vt actus qdã et p̄ncipia actionũ. oȝ igiť si vniant ad faciẽdũ aliqd vnũ puta hoiez vł aial ꝙ sit aliqd vniẽs. hoc ãt nõ pt eẽ corp': cũ magis corpus vniať p aiaȝ: cui' signũ ẽ: ꝙ decedẽte aia corp' dissoluitur. Relinquť igiť ꝙ oȝ aliqd forãlius eẽ. qd̃ facit ex illis plib' vnũ. et hoc magis erit aia q̃ȝ illa plã q̃ p ipm vniunť. si igiť hoc iteȝ est habens ptes diuersas et non est vnũ sm se. oȝ adhuc eẽ aliqd vniens. cũ igiť nõ sit abire in ifinitũ. opȝ deuenire ad aliqd ꝙ sit sȝ se vnũ. et hoc maxime est aia. oȝ igiť in vno hoie vel aiali: vnã tm̃ aiam esse.

6 ¶ Itẽ si id qd̃ est ex parte aie in hoie est ex pluribus congregatum. opȝ ꝙ sicut totũ congregatum se hȝ ad totũ corpus: ita singula ad singulas partes corpo/

¶ Sed ꝙ hec rñsio nulla sit facile oñdi pt. Per esse.n. ꝯpletum intelligit.s.T. essentiã rei, sm quã aliqd est id qd̃ est ad quã sequiť eẽ sũbale, et sensus maioris ꝓpõnis est, oẽ qd̃ aduenit alicui post essentiã ei' ꝯpletã, et ꝯñter ẽt post esse sũbale eius q̃ in rerũ nã subsistit aduenit ei accñtalr̃, pȝ ãt ipsam ꝓponẽ esse verã ex ꝓbatione quã adducit.s.T. Oẽ.n. qd̃ est extra eẽntiã rei est illi accidẽtale, sed oẽ adueniens post eẽntiã ꝯpletam est extra rei eẽntiã, non.n. adueniret post essentiã si esset de numero eoȝ q̃ ingrediunť essentiã, ꝓbať maior, qa oẽ qd̃ est sũbale ingrediť rei essentiã, aliogn nõ esset rei sũbale, essentia.n. ꝯplectiť oia p̄ncipia sũbalia rei, similiter ad hũc sensuȝ vera est alia ꝓpõ.s. ꝙ oĩs for' sũbalis facit ens ꝯpletũ in gñe sũbę, rõnẽ adducit.s.T. qa facit ens actu et hoc aliqd. Oẽ.n. qd̃ per se existit in nã, et est hoc aliqd siue singulare demr̃atũ hȝ eẽntiã sũbalẽ ꝯpletam, qa subsistere tãq̃ȝ hoc aliqd ꝯuenit tm̃ hñtib' eẽntiã ꝯpletã, nõ.n. dicim' for. existere in nã, nisi postq̃ȝ hȝ eẽntiã ꝯpletã, sȝ oĩs forã sũbalis facit aliqd actu p se exñs, et hoc aliqd sm ꝯditionẽ suiipsi', forã.n. sũbalis ex vnione sui ad mãȝ facit aliqd̃ ꝯpositũ per ipsaȝ ꝯstitutũ existere absolute in nã, per hoc.n. ꝙ forã equi est vnita mãę verũ est absolute, et absq̃ alia additione dicere, qm̃ equus est, et p hoc ꝙ aia intẽ mãm informet hõ est in nã. g̃ et̃c. Et sic manifestuȝ est datã rñsionẽ nõ infringere rõnẽ.s.T. Patet.n. ex dictis, oẽ qd̃ aduenit alicui, vt forã realr̃ informãs post esse sũbale, accñtalr̃ aduenire, cũ oẽ tale oporteat esse extra eẽntiã rei, eo ꝙ tñ habẽs eẽntiã sũbalr̃ p̄existat. Patet ẽt oẽm formã sũbalẽ dare esse ꝯpletũ, et vltimũ rei sm ꝯditionẽ ipsi' formę: forã.n. corpis facit eẽntiã corporeã, et esse corporeũ, qd̃ est vltimuȝ esse sũbale eẽntię corporeę vt sic, et forma aialis facit essentiã et esse aialis vt sic. oẽ.n. aliud esse post illud adueniens nõ est corporis, aut aialis vt sic p̄cise, sed hoĩs, aut equi, aut alicui' alterius per cuius formã ꝯstituiť tale esse. Cõfirmatur hec rõ.s.Th. per rõnẽ Com̃.p̄.phy.co.63. Cũ.n. poneret Auic. formã corpeitatis añ aduẽtũ aliaȝ formaȝ mãm informare, arguit ꝯ ipm Cõmẽta, qa tũc oẽs subseq̃ntes for' ẽẽnt accñs. Si.n. rõ ei' ꝯ Aui. tȝ, et hãc rõnẽ.s.T. efficacẽ eẽ dicam', oȝ. ¶ Sȝ occurrit du̾ circa vltĩ ꝯñs, qd̃ deducit.s.T. quãtũ ad eã ptẽ q̃ inquit, qm̃ neq̃ aliqd̃ gñs, neq̃ spẽs in p̄dicamẽto sũbę, signabit vnũ simpr̃, hoc.n. nõ vr̃ seq de gñe, qd̃ p vnã formã ꝯstituiť, sic hoc gñs qd̃ dico corp' qd̃ p for' dũtaxat corpeitatis ꝯstituiť. Cũ.n. plẽs forãs nõ dicat, non seqť, ꝙ sit vnũ p accñs, lȝ de hoie et aiali hoc seqť, in qb' sm Platonẽ ponũť plẽs aie distincte. ¶ Rñderi pt, ꝙ nõ loqť s.T. vr̃ de gñe sũbę, sȝ tm̃ de sũba aiata, de q̃ in hoc cap. ẽ smo, aut ẽt de sũba corporea, seq̃tur.n. ꝙ nullũ gñs aut spẽs sũbę viuentis, aut corpe sit vnũ simplr̃, qa oẽ tale gñs, aut spẽs hẽbit for' additã for' corporeitatis, aut aię vegetatiuę, q̃ rõe.n. in hoie poniť aia itellectiua distincta a sensitiua et vegetatiua, eadẽ rõe in oĩb' aliis viuẽtib' erit forã distincta a forã gñis q̃ ẽ aia vegetatiua, et in oĩ sũba corpea erit forma distincta a forma corpeitatis.

¶ 4°. Si sm opionẽ Platonis hõ est aia vtẽs corpe, aut intelligiť de aia intẽ tm̃, aut de aiabus tribus, aut duab'. Si scḋm, tũc hõ non erit vnũ simplr̃, qa erit tres, aut due aię. si p̄m ita.s. ꝙ aia sensitiua sit for' corpis, et aia intẽ vtens corpe sensificato, seqť ꝙ hõ nõ sit aial, sed vtatur aiali, et ꝙ nõ sentiať, sed vtať re sentiẽte, hec sunt incõuenientia. g̃ et̃c.

¶ 5°. Oportebit si vniant plẽs aię ad faciẽdũ aliqd vnũ, ꝙ sit aliqd eas vniẽs, cũ nõ se hẽant plẽs aie in hoie sicut mã et for', sed oẽs ponãť vt act' qdã et p̄n' actionũ, hoc ãt non pt esse corp', cũ magis corp' vniať p aiam. g̃ erit aliqd formali' eis, et hoc erit magis aia q̃ȝ illa plã q̃ p ipm vniũť, et sic deinceps argueť q̃usq̃ ad aliqd qd̃ sit sȝ se vnũ deueniať.

¶ Aduerte ꝙ iõ oporteret vniẽs illas aias magis eẽ aiam; qa vniẽs forãlr̃ est pfecti' forãli', et vtuosius reb' vnitis, nihil ãt ẽ forãli' aia iter forãs mãles, cũ aia sit pfectissima oĩum foraȝ, et iõ nõ possent vniri plẽs aie p aliqd, nisi illud magis hẽret rõnẽ aię, vtpote magis exñs act' corpis orgã'. et̃c.

¶ Ad hãc rõnem forte sm p̄n' scoti loco p̄allẽgato rñdebiť, ꝙ nõ oȝ ponere aliqd vniẽs dictas aias, qa lȝ nõ se hẽant sic mã et for', se hñt tñ sic ꝓpri' act' et ꝓpria po', aut ꝯstitutiũ ꝓprię po'. ¶ Sed ꝯ hãc rñsionẽ sunt argumẽta superi', ꝯ alias scoti rñsiones adducta, qb' oñsum est, nõ posse ꝯpositũ ex mã et for' sũbali esse ꝓpriã po' alteri' formę sũbalis.

¶ Sexto. Si qd̃ se tenet ex parte aię in hoie sit ex pluribus congregatũ, vtpote plures aias includens, opȝ vt singula ad singulas partes corporis se hẽant, sicut totũ ad totum, vñ Plato dicebat rõnalẽ eẽ in cerebro, nutritiuã in epate,

ↄcupiſcibilē in corde, ſꝫ h̄ eſt falſuꝫ, tū qꝛ int̄ alicui pti corporis attribui nō pt, cū nō ſit act⁹ alic⁹ corpis, vt ſupi⁹ ē oſtēſuꝫ, tum qꝛ in eadē parte corporis apparent diuerſaꝝ ptiū operationes, vt pꝫ in partib⁹ aīalium que deciſa viuunt, in qbus eſt motus, ſenſus, ⁊ appetitus, ⁊ partib⁹ deciſis plantarū que nutriunt̄ augentur, ⁊ germinant. ergo ⁊c̄.

¶ Circa ꝓbationes iſtas falſitatis ↄñtis, dubitat̄, nō. n. videt̄ probare intētū. Pri⁹ qdē ꝓcedit de po^a int^{ua}, nos āt loquimur de aīa int^{ua}, lꝫ. n. verū ſit po^{am} itellectiuā nō eē actū alic⁹ corpis, cōſtat tñ ipaꝫ animā itellūā eſſe actū corporis. Scd̄a āt oñdit ptes po^{ae} eiuſdē aīe, puta potentiā motiuā, ſenſitiuā, ⁊ appetitiuā q̄ ſunt virtutes aīe ſenſitiue in eadē pte aīalis iueniri, ⁊ nutritiuā, augmentatiuā, atqꝫ gñatiuā q̄ ſunt virtutes aīe vegetatiue in eadem pte plāte, ꝓbādum āt erat ipſas diuerſas aīas i eadē parte corporis inueniri.

¶ Ad p^{m} hoꝝ dicit̄, ꝙ rō illa nō ꝓcedit ſoluꝫ de po^a int^{ua}, ſed ēt de ipa aīa. Aīa. n. int^{ua} vt ſic, nō eſt act⁹ corpis, ſed tñ inq̄ꝫ^{m} virtute cōtinet ſenſitiuā ⁊ vegetatiuam, eo ꝙ nō vniat̄ mā̄e, niſi ꝓp vires ſenſitiuas, qb⁹ ad intelligēdū indiget. ⁊ iō ſi ponat̄ a ſenſitiua, ⁊ vegetatiua diſtincta in hoīe, vtpote hñs tñ qḋ intellectiue eſt, nulli⁹ corporis eſt act⁹, ⁊ iccirco nō poterit ſibi aſſignari aliq̄ ps corporis ꝓ mā. ¶ Ad 2^{m} pōt rñderi, ꝙ rō ꝓcedit ſuppoſito, ꝙ ſicut ꝓp diuerſitatē opationū ponūtur iſte aīe diſtincte, ita oporteat eē diſtinctas aīas, motiuū, ſenſitiuū, ⁊ appetitiuū, q̄ diuerſaꝝ opōnū pn^a ſūt, ⁊ eadē rōe nutritiuū augmētatiuū, ⁊ gñatiuū, ⁊ iō ſi diuerſis aīab⁹ ſunt diuerſe ptes corpis attribuēde, nō poterūt ēt p̄dicte in eadeꝫ pte corpis inueniri. qḋ cū falſū ſit, falſuꝫ ēt erit in hoīe ptes aīas iueniri. Septimo, arguit̄ a ſigno. Diuerſe opōnes aīe ſe ipediūt, qꝛ dum vna eſt intēſa, altera remittit̄. ḡ ⁊ opōnes ⁊ vires q̄ ſūt haꝝ opationū pn^a, opꝫ in vnū pn^m reducere, hoc āt pn^m nō pt eſſe

ris: qḋ ēt a pōne platonis nō diſcordat: ponebat. n. aīam rōnalē in cerebro: nutritiuā in epate: cōcupiſcibilē in corde. ¶ Hoc aūt appet eē falſum dupli͛. ¶ Prio qdē: qꝛ aliq̄ ps eſt aīe q̄ nō pt attribui alicui pti corpis. ſ. intell's. (de q̄ ſupra oñſuꝫ eſt.) ꝙ nō eſt act⁹ alicui⁹ ptis corpis. ¶ Secūdo qꝛ manifeſtū ē ꝙ in eadē pte corpis appent diuerſaꝝ ptiū aīe opationes: ſicut pꝫ in aīalibus q̄ deciſa viuūt: qꝛ eadē ps hꝫ motū ⁊ ſenſuꝫ ⁊ appetitū: q̄ mouet̄: ⁊ ſili͛ eadē ps plāte deciſa nutritur augetur ⁊ germinat: ex q̄ apparet ꝙ diuerſe ptes aīe in vna ⁊ eadē parte corpis ſint: nō igit̄ ſunt diuerſe aīe in nobis diuerſis partib⁹ corporis attribute.

7 ¶ Amp̄. diuerſe vires q̄ nō radicant̄ in vno p̄ncipio nō impediūt ſeinuicē in agēdo: niſi forte eaꝝ actiōes eēnt ↄ̄rie: qḋ in ꝓpoſito non ↄtingit: videm⁹ āt ꝙ diuerſe opōnes aīe ipediūt ſe: cuꝫ n. vna eſt intēſa: altera remittit̄: opꝫ igit̄ ꝙ iſte actiōes ⁊ vires q̄ ſūt eoꝝ ꝓxima p̄ncipia reducāt in vnū p̄ncipiū. Hoc āt p̄ncipiū nō pt eſſe corp⁹: tū qꝛ aliq̄ actio eſt in q̄ nō cōicat corp⁹. ſ. intelligere: tū qꝛ ſi p̄ncipiū haꝝ viriuꝫ ⁊ actionū eēt corp⁹ inquātū h̄: inuenirent̄ in oīb⁹ corpibus: qḋ pꝫ eſſe falſuꝫ: ⁊ ſic relinquit̄ ꝙ ſit

corp⁹, tū qꝛ actui intelligēdi nō cōicat corp⁹. ſ. ꝓductiue ⁊ inſtrumētali͛, lꝫ cōicat obiectiue. tū qꝛ inuenirent̄ oēs iſte opationes in oīb⁹ corpibus. ḡ erit aīa. ḡ nō ſunt plures aīe in vno hoīe. ꝓbat̄ p^a ↄña, qꝛ diuerſe vires q̄ nō radicantur in eodē pn^o nō impediūt ſeinuicē in agēdo, niſi forte earum actiōes eēnt ↄ̄rie. ¶ Cōfirmat̄ ḡ, ꝓ id qḋ dr̄ in lib^o de eccleſiaſticis dogmatib⁹, vbi manifeſte ponit̄ in homine ptes aīas nō eē. Rōnes q̄ ſunt ↄ̄ hāc ↄcluſionē, ⁊ eaꝝ ſolutiōes, vide apud Capreoluꝫ in ſcd̄o ſen. diſt. 15. q. primo. ¶ Sup cap. 59. Poſt q̄. 8. T. ↄ̄ pōnes Platonis diſputauit, incipit ↄ̄ erroꝛē Aueroiſ diſſerere. Circa quod tria facit. Prio ponit fundamēta pōnis. 2° ipaꝫ pōnē declarat. 3° cōtra ipſaꝫ arguit. Quantuꝫ ad p̄mū inquit, ꝙ ierunt ⁊ alij alia adinuētione vtentes in ſuſtinendo, ꝙ ſubſtātia itellectualis nō poſſit corpori vniri vt forma. Qui. ſ. dicunt, ꝙ intell's po^{lis} eſt quedaꝫ ſubſtantia ſeparata nō coniuncta nobis vt forma. Hec opinio eſt Aueroīs 3° de aīa ↄmē. 5. ⁊ multis aliis in locis eāqꝫ ēt antiquis ipſe philoſophis aſcribit, hāc āt poſitionē ⁊ fictionē ſuam, ⁊ ex qbuſdā Ariſt. verbis, ⁊ ex quibuſdam friuolis rationib⁹ nititur cōfirmare. Primo, quia Ariſto. de hoc intellectu loquēs dicit, ꝙ eſt ſeparatus ⁊ immixtus corpori, ⁊ ſimplex ⁊ ipaſſibilis. Scd̄o, quia ſi eſſet mixtus alicui corpori, ⁊ ſimili͛ ſi eſſet forma alicuius corporis haberet de ſe aliquā formā ſeu naturā de reb⁹ ſenſibilibus, qꝛ cū ex materia ⁊ forma fiat vnū, opꝫ ꝙ forma participet aliqḋ de natura eius, cuius eſt forma, hoc aūt ſi eſſet nō poſſet alias nās ſenſibiles intelligere, vt ex demōſtratione Ariſt. pꝫ. Tertio, qꝛ tūc intellectus receptio ⁊ receptio materie prime eſſent eiuſdem generis, ⁊ ſic reciperet formas, vt indiuiduales, patet ↄſequētia, qꝛ forma corporis nō recipit aliqḋ abſqꝫ ſua mā. 4°, qꝛ ſeq̄ret̄, ꝙ nō cognoſ

pn̄cipiū eaꝝ forma aliq̄ vna per quā h̄ corp⁹ eſt tale corpus: q̄ eſt aīa. Relinqt̄ igit̄ ꝙ oēs actiōes aīe q̄ ſunt in nobis ab ipſa vna ꝓcedūt: ⁊ ſic nō ſūt ī nobis plures aīe. † ¶ Huic āt ↄſonat qḋ dr̄ in libro de eccleſiaſticis dogmatib⁹. (Neqꝫ duas aīas eſſe credim⁹ in vno hoīe: ſicut iacob⁹ ⁊ alij ſyroꝝ ſcribunt vnā aīalē q̄ aīatur corp⁹ ⁊ īmixta ſit ſanguini: ⁊ alterā ſpūalē que rōnēꝫ miniſtrat: ſꝫ dicim⁹ vnā eādē eē aīaꝫ in hoīe: q̄ ⁊ corp⁹ ſua ſocietate viuificat: ⁊ ſemetipſaꝫ ſua rōe diſponat.)

¶ Qꝫ intell's polis hoīs non eſt ſubſtantia ſeparata. Cap. 59.

† Uerunt āt ⁊ alij alia adinuētiōe vtētes in ſuſtinēdo: ꝙ ſub͞a intellectualis nō poſſit vniri corpi vt forā. Dicunt. n. ꝙ intell's ēt quē † Ariſto. polēꝫ vocat eſt q̄dā ſub͞a ſepata nō ↄiuncta nobis vt forma. Et hoc ↄfirmare nitunt̄. † ¶ Prio ex v̄bis Ariſt. q dicit de h̄ intellu loq̄ns: ꝙ eſt ſepatus ⁊ imixtus corpi ⁊ ſimplex ⁊ ipaſſibil': q̄ nō poſſent dici de eo: ſi eēt forma corporis.

2 ¶ Itē ꝓ demōſtratione eiuſdē q̄ ꝓbat: ꝙ quia intell's polis recipit oēs ſpēs reꝝ ſenſibiliū vt in pōa ad eas exñs. opꝫ ꝙ oīb⁹ careat. ſicut pupilla q̄ recipit oēs ſpēs coloꝝ. caret omni colore: ſi. n. ha

† de eccle ſia. dog ma.

† Vide. p. p. q. 76. ar. 1. hic ponūtur rōnes Aueroīs.

† opl.

† phi^e. 3° de anima tex. cō. 19.

ceret formas receptas, sicut nec mā pᵃ. 5ᵒ, qa intˢ polis est qdā
mō v̓tutis infinite, cū p ip̄m iudicem⁹ infinita s̄m numer̄ cō
tenta sub vlib⁹, ipolē est aūt esse in corpore virtutē infinitā.
¶ Quātū ad 7ᵐ, qa hic intˢ nihil ad nos ptineret, nec p ip̄m
intelligerem⁹, nisi nobiscū aliq̄ mō ɔiungeret̄, oñdit. s. T.
modū q̄ Auer. posuit ip̄m intᵐ nobis ɔiungi, vt p ip̄m dica
mur intˢ. Inqt
n. q̄ cū sp̄es in/
tellecta in actu,
ex q̄ 7 intᵐ possi
bili fit vnū, vnia
tur nobis p fan
tasma, eo q̄ fan
tasma sit subm
qōdā illi⁹ forē,
7 ip̄m intᵐ possi
bilē opz nobis
mediāte fantas/
mate vniri.
¶ Aduerte cū in
quit Com. fan/
tasma eē subm
forˢ intellecte, q̄
nō accipit subz
p subo inhesio/
nis, cū. n. inhe/
reat vt forā ipsi
intellui poli, nō
pt esse subiecti/
ue per modū in
herentię in fan/
tasmate, 7 ēt qa
quādiu ē in fan
tasmate est tm̄
intell'a in poᵃ nō
intell'a in actu,
sed noie subie/
cti intelligit fun
damētū 7 origi
nē, est. n. fantas/
ma fundamētū
formę itellectę,
vn̄ hz vt nāę in/
tellectę pportio
nes, ex h. n. hec
Sp̄ēs puta equi
est nāę equi pro
portionata, qa representat vlr naturā equi quaz eius fan/
tasma in nobis existēs particulariter representat.

Contra. 10 (margin)

Ra le' hz Auerois vniat no/bis s̄z eē. (margin)

¶ Circa istā pōnē Auer. ɔsiderandū, q̄ qdā iuniores Aue/
roiste vidētes difficultates maximas q̄ in hac defensanda
positione occurrebāt, dixerūt nō esse mētē Auer. vt intelle
ctus vniat̄ nobis tm̄ per fantasmata ad intelligēdū, vt sibi
falso iponit. s. Th. sed q̄ vniat̄ nobis s̄m esse, lz in oibus
hoib⁹ vnus nūo sit. Hoc āt esse de mente eius ostendunt ex
multis, sed maxime ex verbis ei⁹. 10ᵒ ethico. vbi ait, q̄ exi/
stentia cuiuscūqz hois inq̄ztū hō, est per hāc subam que est
intell's noiatus, cū sit meli⁹ 7 honorabili⁹ qō est in eo. Itez
ex tertio de aia co. 20. vbi ait, q̄ intell's potētialis p̄ma con
tinuatione ɔtinuat̄ nobis per nāz. Itē ex 7ᵒ metᵉ co. 12. vbi
ait hominē cōponi ex aialitate 7 rōnalitate. ¶ Sed q̄ hoc
nō sit ad mētē Auerois ad p̄sens sufficiat, oñdere p̄ ex ver
bis eius 3ᵒ de aia ɔmē. 5. Cū. n. apud ip̄m vnus nūo sit in/
tellectus oiuz hoium, sequit̄ si vnit̄ hoi s̄m esse, q̄ sit vnuz
esse oium hoiuz, 7 sic habebit efficatiā rō quā contra se fa/
cit 3ᵒ de aia ɔmēto. 5. s. q̄ tu esses per esse mei, 7 ego per esse
tui, sed ipsam reputat Auerois inefficacē, vnde nec eam di/
gnat̄ soluere. ḡ opz dicere vt hoc euitetur incōueniētia q̄ in
tellectus non vnit̄ hoi, vt forma dans esse. Scđo in codē 3ᵒ
co. 36. sic ait. Intell's mālis nō copulat̄ nobiscū per se 7 p̄.
sed nō copulat̄ nobiscū nisi per suā copulationē cū formis
imaginabilib⁹. ḡ s̄m ip̄m nō vnit̄ nobis s̄m esse, sic. n. non
copularet̄ nobiscū solū p copulationē sui cū formis imagi
nabilib⁹. Ter/
tio, p̄ metᵉ co.
33. inqt, q̄ ipos
sibile ē formas
remanere, 7 de/
ficere res q̄rum
sunt forme, qm̄
tūc nō esset gńa
tio, neqz corru/
ptio, sed deficiē
te idiuiduo ad/
huc remanet in
tell's. ḡ s̄m ip̄m
intell's nō est for
ma dās esse idi
uiduo. Possz ex
alijs locis hoc
ip̄m cōfirmari,
sed qm̄ est q̄stio
hęc ab alijs di/
scussa, 7 viri sū/
mę auctoritatis, vt
Albert⁹. s. T.
Scot⁹, atqz alij
pleriqz Auero/
ptinacissimi se/
ctatores h ipsi
attribuūt, iccir/
co non est mihi
h loco vlterius
circa mētē Aue
rois imorandū.

† Auerr. in 3ᵒ de aia cō. 5. (margin)

¶ Qō āt p̄mo
ex. 10. ethico.
obijciūt non co
git, dici. n. pōt
p̄, q̄ ibi Com.
loquit̄ non s̄m
propriā, sed s̄m
vulgi opinionē.
Scđo dici pōt,
q̄ loquit̄ nō de existētia hois substātiali s̄m quā dr̄ homo
esse in rerū nā. hęc. n. s̄m ip̄m homini per cogitatiuā cōue
nit, sed de existētia in ordine ad opationē q̄ est intelligere,
inq̄ztū eni hō hz hanc operationē q̄ est intelligere vnit̄ sibi
intell's, eo mō quo formā habens in aliquo fundamētū nr̄
vniri fundamēto ipsi⁹ formę, aut ēt eo mō quo ars vnit̄ in/
strumēto, p̄ncipale āt ex quo hō intelligit est intˢ, sicut p̄nci
pale ex quo instr̄m artis opat̄ est ipsa ars, 7 sic di q̄ existē
tia hois inq̄ztū hō est. i. existētia 7 esse hois vnde habet, vt
possit intelligere ɔuenit sibi per intellm̄, qa honorabilius
ens est intell's vnit⁹ hoi, 7 sibi tanq̄ p̄ncipaliori attribuit̄
actio intelligēdi, hoi autē sicut instr̄o. Pōt ēt tertio dici, q̄
existētia hois cōuenit sibi per intᵐ extrinsece tm̄, nō āt essen
tialiter 7 intrinsece, lz aliquā cū hoie intˢ habeat vnitatem.
¶ Nō cogit ēt qō scđo obijcit̄. Dicit̄. n. q̄ loqt̄ de cōtinua
tione potētiali, talis. n. ɔtinuatio est prima, 7 est nālis. Po
test ēt dici, q̄ p̄mā ɔtinuationē vocat illam que est rōne pri
mor̄ p̄ncipior̄, cū. n. p̄mor̄ p̄ncipior̄ notitia sit nobis nā/
liter inserta, vnio intˢ nobiscuz ad ea p̄nᵃ intelligenda nālis
erit. ¶ Ad tertiaz authoritatē pōt p̄mo dici, q̄ p rōnalita/

† Improbatio. (margin)

beret de se aliquē colorē. ille co/
lor prohiberet videri alios colo
res. quinimo nihil videret: nisi sub
illo colore: 7 similr̄ ɔtingeret de in
tellu poli. si hēret ō se aliquā for
mā seu nāz de reb⁹ sensibilib⁹. h
āt oporteret eē si eēt mixt⁹ alicui
corpi. 7 similr̄ si eēt forā alic⁹ corpo
ris: qa cū ex mā 7 forā fiat vnuz.
opz q̄ forā pticipet aliqd de nā
eι⁹ cui⁹ est forā: ipolē est igr̄ itel/
lectū polēz eē mixtū corpi aut eē
actū seu formā alicui⁹ corporis.
3 ¶ Adhuc si eēt forā alic⁹ corpis
mālis esset eiusdē gńis receptio
hui⁹ itell's 7 receptio māe p̄me:
id. n. qō ē alic⁹ corpis forā. nō re
cipit aliqd absqz sua mā: mā aūt
p̄ma recipit forās indiuiduales:
imo p h indiuiduāt̄ q̄ sūt i mā:
intell's igit̄ polis recipet forās.
vt sunt indiuiduales. 7 sic nō co
gnosceret vlia. (qō pz eē falsuz.)
4 ¶ Pre. mā p̄ma nō est cogno/
scitiua formar̄ q̄s recipit. si ḡ ea
dem eēt receptio intell's polis 7
māe p̄ie. nec itell's polis cogsce
ret forās receptas: qō ē falsum.
5 ¶ Amp̄. ipolē ē eē in corpe v̓tu
tē īfinitā. †(vt pbat̄ ab Aris. i. 8.
phisi.) itell's igr̄ polis ē q̄dā mō
v̓tutis īfinite. indicam⁹. n. p ip̄z
res īfinitas s̄m nūer̄ inquātū p
ip̄m coḡscim⁹ vlia sub qb⁹ ɔpre/
hēdunt̄ pticlaria īfinita in pōa.
nō est igr̄ intell's polis v̓t⁹ in cor
pore. † ¶ Ex his āt mot⁹ ē Auer
rois 7 qdā antiq: vt ipe dicit ad
ponēdū intellm̄ polēz: q̄ itelligit
aia eē sepatū s̄m eē a corpore. 7
nō eē formā corpis. ¶ Sed qa
hic itell's nihil ad nos ptineret:
nec p ip̄z itelligerem⁹ nisi nobis/
cū aliq̄ mō ɔiūgeret̄. determiat
ēt modū q̄ cōtinuat̄ nobiscū di/
cēs: q̄ sp̄ēs intell'a in actu ē forā
intell's polis. sic visibile in actu ē
pōa forē visiue. vn̄ ex intellu pos
sibili 7 forā itell'a in actu fit vnū:
cuicūqz igr̄ ɔiūgit̄ forā intell'a p
dicta ɔiūgit̄ intell's polis. ɔiun/
git̄ āt nobis mediāte fantasma/
te: qō ē subm̄ qōdā illi⁹ forē itel/
lecte. p hūc ēt modū itell's polis
nobiscū ɔtinuat̄. ¶ Qz aūt hec
friuola sint 7 ipolia facile ē vide/
re: hn̄s. n. intellz ē itelligēs. intel
ligit̄ āt id cui⁹ sp̄ēs intelligibilis
intellectui vnit̄: p hoc āt q̄ sp̄ēs
intellualis intellectui vnita ē in

tē accipit v̄tutē cogitādi, cogitatiua.n.rō p̄ticlaris dī. Pōt scđo dici, q̄ p̄ rōnalitatē intelligit q̄dē v̄tutē ad intellectū, sed p̄ h̄ nō seq̄t intm vniri nobis fm eē, p̄ cogitatiuā.n. hō ē nat9 intelligere tāq̄ per instrm int' possibilis, siue tāq̄ p̄ id ex q̄ hō h3, vt ɔtinuari possit cū intellu quo mō dī.12. met° co.38. q̄ hois for' ingr̄ū est hō, non eēntia per ɔtinuationē ei9 cū int°, vñ e

hoie per aliquē moduz nō hēbit homo q̄ sit intelligēs: sꝫ soluz q̄ intelligat ab intellu separato.

2 ℂ Pre. si spēs itell'a in actu est foꝛa itell's polis: sic spēs visibilis in actu est foꝛa pōe visiue ipsius oculi. spēs āt intellualis sic se h3 ad fantasmata: sic spēs visibil' in actu ad coloratū: qđ ē ex aiam: ↄ hac filitudine ipe vtit. ↄ ēt Aris. filis igr̄ ɔtinuatio ē itell's polis p̄ formā intelligibilē ad fantasma qđ in nobis ē: ↄ pōe visiue ad colorē q̄ ē in lapide. hec āt ɔtinuatio nō facit lapidē vidē. sꝫ solū vi

p̄ cogitatiuā hō intrinsece ↄ eēntialiter fm ip̄m a brutis differt, p̄ int° āt extrinsece, ingr̄ū p̄ cogitatiuā nō ē natus hō int°, nisi ingr̄ū nata est, vt sibi int' possibilis copulet'.

ℂ Quātū ad terciā ptē3 arguit. s. L. ɔtra hanc Auerois fictionē, ↄ p̄ absolute ipsam ipugnando, 2° ostēdēdo ipsā3 dicēs Aristo. repugnare c.6. Quātū ad p̄m arguit ex duplici via. Pri9 sumit' ex ipsa hois opatione q̄ est int°, 2° ex nā atq̄ specie hois, ↄ incipit in septima rōne hui9 capitis. In p̄ via supponit' tāq̄ manifestū, q̄ hō intelligat, h̄.n. vnusq̄sq̄ in seipso experit', ośdit āt q̄ p̄p ɔtinuationē int' cū fantasmate nō p̄t dici hō int° si ponat' int', subā ab hoie fm eē separata, ↄ arguit' p̄ sic. Id qđ h3 int'm est intelligēs, ↄ id intelligit' cui9 spēs intelligibilis intellectui vnit'. g̃ ex h̄ q̄ spēs vnita intellui est aliq̄ mō in nobis. s. p̄ fantasma in quo h3 veritatis fundamētū non sequitur q̄ homo intelligat, sed q̄ intelligatur.

ℂ Aduerte fundamētū hui9 p̄ rōnis esse, vt p3 in q̄ōnib9 de aia ar.2. q̄ non est aliqđ cogscitiuū ex h̄ q̄ adest ei spēs cognoscibilis, sꝫ ex h̄ q̄ adest ei po° cogscitiua, ex h̄ āt q̄ spēs intelligibilis aliq̄ mō vnit' hoi rōne fantasmatis nō adest hoi v̄tus cogscitiua, sꝫ tm̄ ipsa spēs intelligibilis, cū int' remaneat fm esse ab hoie sepatus, iccirco ex tali vnione int' nobiscū rōne fantasmatis, nō seq̄t' q̄ hō sit itelligēs, sꝫ magis q̄ itelligat', cū spēs sui fantasmatis sit vnita intellectui.

ℂ Scđo, ↄ est declaratio q̄dā ↄ explicatio p̄cedētis rōis, filis ɔtinuatio est int' pośs per formā intelligibilē ad fantasma qđ in nobis est, ↄ po° visiuę ad colorē q̄ est in lapide, sꝫ hec ɔtinuatio nō facit lapidē videre, sed videri. g̃ ↄ dicta continuatio intell's nobiscū nō facit nos int°, sed soluz intelligi. g̃ nō est sufficiēs p̄dict9 ɔtinuationis mod9, ɔñię nota cum minori, maioꝛ āt p̄bat' ex ɔparatiōe q̄ vtit', ↄ ipe Auerois ↄ Aristo. s. q̄ sic se h3 species int° ad fantasmata, sicut species visibilis in actu ad coloratum extra animam.

ℂ Ad hāc rōnē 2° fm Aueroistas r̄ńderi p̄t. Pri°, q̄ rō supponit falsū. s. q̄ iō int' dicat' nobis copulari, q̄a ipe intelligat fantasma qđ in nobis ē, h̄.n. nō est ad mētē Auer. sꝫ iō fm ip̄m dī int' nobiscū copulari, qm̄ idē cognoscit' ab int° ↄ a nr̄a cogitatiua, sꝫ ab int° q̄dē vl'r, a cogitatiua āt p̄ticul'r, sicut .n. sic ars ↄ securis q̄ in vna opōne circa idē ɔtinuātur, ars q̄dē p̄ncipal'r, securis v̄o instrual'r. Uñ ɔpatio adducta, sꝫ sit q̄ntū ad aliqđ ɔueniēs ↄ rōne illi9 sit ab Ari. assūpta, nō tm̄ q̄ntū ad oia ɔueniēs ē, ↄ iō dī q̄ maioꝛ adductę rōnis ē falsa. nō.n. ɔtinuat' visus cū colorato rōe opōnis circa idē obm̄ sicut int' pośs cū fantasmate. Scđo r̄ńderi p̄t, q̄ fm Auer. nō h3 hō ex illa sola vnione cū fantasmate, vt intelligat, sꝫ ex assistētia int' ad corp9 hūanū tāq̄ ad p̄priū mobi

le eēntial'r sibi corr̄ńdēs, sicut se h3 intelligētia ad orbē, vñ verū est dicere ex tali vnione q̄ hō intelligit, sic q̄ celū mouet se. ℂ Sꝫ ɔ̃ p̄mā hāꝝ r̄ńsionum arguit'. p̄. q̄a nō v̄r assignari ɔtinuatio int' nobiscū p̄ fantasma ad mētē Cōmēta. s. q̄a cogitatiua ↄ int' ɔueniāt in vna opōne. Assignās.n. Auer. 3° de aia modū ɔtinuationis, ingt, q̄ iō ɔtinuat' nobis int', q̄a spēs intelligibilis q̄ est in int°, h3 duplex sbm. s. int° ip̄s, ↄ fantasma in nobis exñs.

deri: g̃ ↄ p̄dicta ɔtinuatio itell's polis nobiscū n̄ facit nos itelligere. sꝫ itelligi solū: planū āt ē qđ p̄prie ↄ v̄e dī q̄ hō itelligit. nō.n. nāꝫ itell's inuestigarem9: nisi p̄ h̄ q̄ nos itelligim9. nō igr̄ sufficiens ē p̄dict9 ɔtinuatiōis mod9.

3 ℂ Adhuc oē cogscens p̄ v̄tutē cogscitiuā ɔiungit' obiecto ↄ nō ecōuerso: sic ↄ operās oē p̄ v̄tutē opatiuā ɔiungit' opato. hō āt est itelligēs p̄ itellm. sic p̄ v̄tutē cogscitiuā. nō igit' p̄ formā itelligibilē intellectui: sꝫ magis p̄ intellectū intelligibilis cōiungit'.

Ex qbus p3, q̄ nō ponit ɔtinuationē int' nobiscum, q̄a idē cognoscat' ab it° p̄ spēm int°, ↄ a cogitatiua p̄ formā imaginatā, sed q̄a p̄ spēꝫ intelligibilē fit aliq̄ colligatio int' nobiscū, eo q̄ illa in nobis habeat sbm. s. fantasma, sicut h3 p̄ subo int°, sꝫ alio ↄ alio mō, int'.n. est eius subm p̄ modū inhesionis, fantasma āt eo q̄ ei9 v̄itatē fundet. Scđm ergo hāc ɔtinuationē p̄cedit rō, nō fm illā q̄ int' cognoscat fantasma in nobis exñs, ↄ maioꝛ assumpta est vera, sic.n. spēs int° h3 duplex subm, ita ↄ spēs visibilis. s. pōem visiuā, ↄ colorē a quo causat', ↄ iō vtrobiq̄ filis est ɔtinuatio. Ex q̄ p3 r̄ńsionē, neq̄ ad mētē rōnis datā eē, neq̄ ad mētē Cōmētato. ℂ Scđo esto, q̄ ɔtinuationē illā intendat Auer. quā r̄ńsionē ponit, seq̄t' q̄ hō nihil vl'r ex illa vnione cogscat, c9 opp° vnusq̄sq̄ experit', ↄ per ɔñs, hō nō intelliget, cū intelligere vl'um sit, p̄bat' ɔña. Continuat' nobiscū intellus. q̄a idē ɔp̄hensuꝫ est ab intellu ↄ cogitatiua, ab int° vl'r, a cogitatiua particul'r, sed int' nihil est hois, imo est fm esse ab ipso sepatus. g̃ p̄ hoc q̄ int' id qđ cogitatiua cognoscit particulariter, ipse vl'r intelligat, nō sequit' q̄ hō vl'r itelligat, sed tm̄ p̄ticul'r ɔp̄hēdat p̄ suā virtutē cogitatiuā, sicut per hoc q̄ de9 vl'r cognoscat qđ nos p̄ticulariter apprehendimus, nō seq̄t' nos vl'r intelligere. ℂ 3° Unio duoꝝ cognoscētiū in aliq̄ extrinseco obo nō facit, vt eadē nũo cognitio vni9 sit alteri9 cognitio, idē.n. a diuersis pōt simul diuersis cognitionib9 apprehēdi. g̃ q̄ idē ab int° ↄ cogitatiua hois cōp̄hēdat' nō facit, vt hō cogitās eadē intellectione intelligat q̄ ipse intell's. g̃ cū nō possit dici alia opatione intelligere, cū intelligere sit solius intell's opatio, seq̄t' q̄ per talē ɔtinuationē nullo mō pōt dici hō intelligens. ℂ Quarto. Intelligere nō est per organū corporeū. g̃ nō cōueniūt intellectus ↄ cogitatiua in cōp̄hensione eiusdē, ita q̄ intell's sit p̄ncipale agēs sicut ars, ↄ cogitatiua q̄ est in organo corporeo sicut instrm. ℂ Cōtra scđam r̄ńsionē arguit. s. Th. p̄°. q.76. ↄ in tractatu de vnitate intell's, nōnullis rōnibus que ab alijs Thomistis sunt explanate, ideo non op3 nos in ea improbanda vlterius immorari.

ℂ Tertio arguit' ad ɔ̃nē. Homo est intelligens per intellm sicut per virtutē cognoscitiuā. g̃ nō per formā intelligibileꝫ cōiungit' intellectui. sed ecōuerso per int° ɔiungit' intelligibili. g̃ male dicit', q̄ hō ɔiungitur itellectui rōne spēi int° fundatę in fantasmate, probatur ɔñtia, quia cognoscens per virtutem cognoscitiuā coniungitur obiecto, ↄ non ecōuerso per obiectum cōiungit' virtuti cognoscitiue, sicut oē corpus per virtutē operatiuā coniungit' operato.

De copulatiōe int' nobiscū p̄ fantasmata apud Auer.

4 ¶ Amplius. id quo aliqd operatur oportet esse formam eius: nihil. n. agit nisi secundum quod est actu: actu autem non est aliquid nisi per id quod est forma eius: unde et Aris. probat animam esse formam: per hoc quod animal per animam vivit et sentit: homo autem intelligit et non nisi per intellectum. unde et Aris. ingrediens de principio quo intelligimus tradit nobis naturam intellectus possibilis: oportet igitur intellectum possibilem formaliter uniri nobis, et non solum per suum obiectum.

5 ¶ Preterea. intellectus in actu et intelligibile in actu sunt unum. sicut sensus in actu et sensibile in actu. sed autem intellectus in potentia et intelligibile in potentia: sicut nec sensus in potentia et sensibile in potentia. species igitur rei secundum quod est in fantasmatibus non est intelligibilis actu. non. n. sic est unum cum intellectu in actu: sed secundum quod est a fantasmatibus abstracta: sicut nec species coloris est sensata in actu secundum quod est in lapide. sed solum secundum quod est in pupilla. sic autem solum continuatur nobiscum species intelligibilis secundum quod est in fantasmatibus secundum positionem predictam. non igitur continuatur nobiscum secundum quod est unum cum intellectu possibili: ut forma eius: cui non potest esse medium quo continuetur intellectus possibilis nobiscum. quia secundum quod continuatur cum intellectu possibili non continuatur nobiscum: nec econverso.

Id q ali qd opat e for eius.

Ir de aia tex.co.4. & infra.

¶ 4°. Hō intelligit, & nō nisi p intm. g oz ipm vniri nobis for maliter, & nō solū p suū obm, pbat ɔña, qa id q aliqd opa tur, oz eē formā eiꝰ, qđ pbat, tū qa nihil agit, nisi sm q est actu, actu āt nō est aliqd nisi p formā, tū qa Aris. p illud p bat 2° de anima tex. 24. aiam esse formam.

¶ Circa hāc ppōnē. Id q aliqd opat est forma eiꝰ dans. s. eē il li, attendēdū q hz vitatē de eo quo pmo aliqd operatur. si ab opante sit distinctuz, vt patet ex pho loco pallegato, dr āt quo p aliqd operatur id cui ɔuenit, vt sit q aliqd operatur & nō ɔuenit sibi per aliquid aliud, vt sit tale pmo si alicui h ɔuenit, vt. s. sit q aliqd operatur ɔuenit ei per ipsum, ad hūc sensuz, ppō est verissima, qa hm prm quo aliqd operat necē est, vt actuet opantē, cū nihil agat, nisi sm q est in actu, hz ēt vītatē de eo quo aliqd operat tāq potentia operatiua. Et p hoc excludit obiectio q possz fieri de diuina eēntia vnita intellectui beatoꝝ, p ipsaz. n. in tellēs beati videt diuinā essentiā, & sic p ipsaz beatꝰ opat, & tū nō informat intm sm esse. Cōstat. n. q non est id quo p ne q quo tāq ῡtute intellectiua beatꝰ videt diuinā essentiā, sz ipsa aīe sūba est quo p hūs videt diuinā essentiā, int āt est ῡtus ipsa intellectiua. Supponit. n. diuina essentia, vt supplet vicē spēi intlis, & aiam & intm, p quē aia est capax diuinē visionis & lumē glīe eleuās intm, diuina āt eēntia supplet vicē speciei intelligibilis ex q ipsa visio spēm sumit, vt sit talis rei intellectio. Nā cū spēs intlis det esse qđdā in mōle & accidētale intellectui, & sit ei pncipiū intelligēdi tāq pficiēs ipsum ad intelligēdū, diuina eēntia supplet vicez spēi, nō qztū ad pm, sed qztū ad scđm, vt ostēdit inferius in tertio libro.

¶ Circa illā ppōnē hō intelligit, & nō nisi per intm, attēde, q per dictionē illā exclusiuā non excludit spēs intelligibilis, sed excludit alia ῡtus siue aliud q p hō intelligat, nullo. n. alio tāq p ῡtute intelligēdi hō intelligit q intm, nō faciēdo distinctionē pro nunc inter intm & animā intellectiuā.

¶ Ad hāc rōnē ab Aueroistis rñdet negādo eiꝰ fundamē tū. s. id q aliqd opat est forma eiꝰ, si intelligat de forma dante esse, nō. n. opz quo aliqd opat dare eē opanti, sz sufficit vt sit opans intrinsecū & cū pbat, qa opz vt agēs sit in actu p id quo opat, nō est āt in actu p illud, nisi vniat sibi sm eē, rñ det, q ɔpositū eē in actu p aliqd pt eē, aut qa eē vnius ptis recipiat in alia, sicut eē forme recipit in mā, aut qa id qđ alteri vnit sit ens actu in se, mō nō opz, vt id qđ operat p aliqd sit in actu per ipm p mō, sed sufficit, vt sit p ipm in actu altero illoꝝ modoꝝ. ¶ Cōtra hāc rñsionem arguit, vt arguebamꝰ in qōnibꝰ nris de aia. Pmo, qa apud phos nūq repperit, id vnū dici p aliqd fieri actu, qa illud exns per se actu vnit sibi ad opandū, cuz. n. eē actu opponat ei qđ est eē in potentia, sic nō dr aliqd eē in potentia ad formā, qa ipsa forma nata est sibi vniri alioꝰ q p eē, sed qa natū est p ipsam formā hre esse, p h. n. cognoscit dria mā a forma, & nāz eiꝰ eē purā potētiā, qa vz nata est a formis actuari sm esse. ita & aliqd esse actu p formā erit, nō tū vniri sibi formā p se actu exntē, sed p ipsaz hre eē. ¶ Scđo, qa rō Aris. ad pbādū aiam eē forma dante eē corpi erit vana, & vīr de nulla forma ex opationibꝰ pbari poterit q det esse opanti. Poterit. n. dici qm id q pmo mouemur sentimus &c. nō est forma dans esse operāti, sed q ipsa in se actu existens vnitur corpori vt motor, & sic nō opz aiam corpꝰ informare. ¶ Confirmat qa tūc sm hanc rñsionē cū plures trahunt nauim poterit dici, q vnꝰ est actu p aliuz, & q opat inq̄tuz est in actu p illum, qđ ab omībus est alienū.

¶ 5°. Spēs intlis sm q est in fantasmatibus nō est intelligibilis actu, sic nec species coloris est sensata in actu, sm q est in lapide, & p ɔñs non est vnū cū intellectu possibili, qa intelligibile in actu est vnū cū intm in actu, nō āt intlis in potētia cum intm in potentia, q nō ɔtinuat nobiscuz sm q est in intm potentia. q nō pt esse mediū quo ɔtinuet nobiscū int possis, pbat pma ɔña, qa sm positionē pdictā, sic solū ɔtinuat nobiscū spēs intlis, sm q est in fantasmatibꝰ, 2a quoq ɔña pbat, quia sic talis spēs sm q ɔtinuat cū intellu po, non ɔtinuat nobiscū nec eō. Subiungit āt. s. T. authorē huiꝰ pōnis p equocationē deceptū eē, qa cū dupl'r dicat actu intelligibile, aut. s. qa pōt mouere intm polez, aut qa est intm in actu tāq factū vnū cū intm possi in actu, sicut dr visibile actu, aut qa pt mouere visnz, sicut colores psite lumine, aut qa est actu sensatū sz q est vnū cū visu in actu, sicut spēs visibilis, non distinxit hęc positio vnū modū ab alio, sed existimauit in ipso fantasmate esse formā actu intellectā, qa lumine int agentis possunt fantasmata mouere intm, & ideo cuz intm in actu sit vnitum intellectui, existimauit per talē formā fieri copulationē inter intm & hoiem tāq per mediū qđdā & vinculū vniens.

¶ Attendenduz hoc loco, q dr forma intellecta in actu, aut sensata in actu, qn vnit actu intellectui, aut sensui & illi suū obiectū representat, aut actu perfecto, aut habitualiter, h aūt est qn est actualiter forma intellēs, aut sensus, nā dū est ab intm aut sensu separata nō est vnū cū intm, aut sensu, nec illi suū obiectū repñtat: & ideo videt hic. s. T. nullā ponere driaz inter formā sm q est intellecta, aut sensata in actu, & ipsam vt est vnū cū intellu, aut sensu. Ex quo pz, q aliud est dicere si proprie loqmur formā esse actu intelligibilem, aut sensibilē, & ipsaz esse actu intellectā, aut sensatā, dicitur. n. esse actu intelligibilis, aut sensibilis, qn habz esse sm qđ pōt intellm, aut sensuz mouere causando in ipso formā intellectā, aut sensatā in actu, & sic colores extra exntes psente lumine dicunt actu visibiles, qa sm eē qđ habēt extra, assistēte lumine possunt mouere sensuz, res āt māles sm esse nāle nō sunt actu intelligibiles, qa sm illud nō possunt mouere intellm, sed sm q per fantasmā sunt in fantasia psente lumine intellectus agētis sunt actu intelligibiles, qa per lumē intellēs agētis possunt mouere intellm possibilē. Dicit āt intellecta actu aut sensata, qa est actualiter vnita intellectui, aut sensui, & illi actualiter obijcitur, aut perfecte, aut habitualiter, vt accidit in intellectu.

¶ Sz ad hāc rōnē. s. Th. posset dici, q pcedit ex malo intellectu pōnis Cōmētato. Nō. n. id ponit Com. fieri ɔtinuationē int

nobiscū p spēz itelligibilē q̄si eadē nūo spēs q̄ actuat int^m, actuet ēt fantasma, vt vi rō supponere, sʒ qa spēs extrīo i it^o bʒ funda^{mtm} i fantasmate, ⁊ illo aliq̄ mō repītat, ⁊ sic it^s ɔti nuat fantasmati sic speculū ɔtinuat hoi, c^9 spēs resultat in speculo. ¶ Cōtra hāc rñsionē arguit^r ex doctri. s. T. in tractatu de vnitate it^s, qa nō poterit saluari aliq̄ pacto ex hoc vnionis mō id

6 ¶ Pʒ āt cuʒ q hāc pōnē iduxit equocatiōe deceptū fuisse: colores. n. cū aiaʒ extītes pñte lumie sūt visibiles actu vt potētes mouer^r visū. ñ āt vt actu sēsata. sʒ q sūt vnū cū visu i actu: ⁊ sili^r fātasmata p lumē itell^s agētis fiunt actu intelligibilia: vt possint mouere itellīn polēz: nō āt vt sint intellecta actu: ſm qd sunt vnū cū intellectu possibili facta in actu;

7 ¶ Itē vbi inuenit^r altior opō viuētis: ibi iuenit^r altior spēs vite corrñdēs illi actiōi: plātis. n. inuenit^r sola actio ad nutritionē ptinēs: i aialib^9 āt iuenit^r altior actio. s. sētire ⁊ moueri ſʒ locū. vñ ⁊ aial viuit altiori spē vite: sʒ adhuc in hoie iuenit^r altior opō ad vitā ptinēs q̄ȝ i aiali. s. itelligē. g̃ hō hēbit altiorē spēz vite: sʒ vita est p aiam: hēbit igit^r hō altiorē aiaȝ q̄ viuit q̄ȝ sit aia sensibil^s: nulla āt ē altior q̄ȝ itell^s, ē igt^r itell^s aia hois: ⁊ p ɔñs forma ipsius.

8 ¶ Adhuc qd ɔsegt^r ad opōneȝ alic^9 rei nō largit^r alicui spēm. qr opō ē act^9 scd^s: sōa āt p quā aliqd hʒ spēm est act^9 pm^9: vnio āt itell^s polis ad hoieȝ ſm pōnē p̄dictā ɔsegt^r hois opōnē. fit eniȝ

qd itēdit Cōmētator. Vult eniȝ oñdere q nō obstāte separatiōe it^s, ſm eē pt hoi attribui q itelligat pp cōtinuatione int^s cū fantasmate, hoc āt nullā hʒ appentiaȝ posito illo^9 vnionis, ñ. n. pp eā ɔtinuationē quā hʒ speculū cū hoie, seqt^r vt hō hēat speculi actionē q̄ ē repñtare, g̃ ad h. vt aliqd appentie hēat sua pō, oȝ vt itelligam^9 eā vnionē it^s, cū fantasmate per spēz sic, q spēs sit actu i it^o, ⁊ sit ēt i fantasmate, q̄nis sic ēt ipsa pō vītatē nō ɔtineat, vt ē oñsuȝ.

¶ 6^a. In hoie est altior opō vite q̄ȝ in aiali, q̄ est intelligere. g̃ hō hʒ altiorē spēm vite q̄ȝ sit vita aialis. g̃ hʒ altiorē aiam q̄ viuit q̄ȝ sit aia sensibilis. g̃ int^s est aia hois, ⁊ per ɔñs ei^9 for^a, añs pʒ ex ɔfesso ab oib^9, ɔñtia vō p^a pbat^r, qa vbi inuenit^r altior opatio viuētis ibi inuenit^r altior spēs vite corrñdēs illi actioni, vt pʒ comparādo aialia ad plantas. scd^a quoq̄ȝ probatur, quia vita est per aiam, vltima aūt pʒ, quia nulla anima est altior sensibili q̄ȝ int^s. i. q̄ȝ anima intellectiua.

¶ Aduerte, q ɔtra hanc rōnē instari nō pōt dicēdo, q int^s apud. s. T. nō est ab aia actiue, sʒ tm̄ passiue, ab obiecto aūt actiue, vt falso ascribere vi^r sibi scō. 4^a sen. 43. q. 2. Non. n. apud. s. T. int^s mere passiue ɔcurrit ad intellectionē, sed ēt aliq̄ mō actiue iq̄ȝtū ipsam elicit itellectionē, lʒ h nō possit, nisi recipiēdo speciem ab obiecto. quod est quodam pati Sed de hoc satis in superioribus est dictum.

¶ Quātū ad scd^aȝ viā argui^r p̄. ex hac 7ª rōe sic. Seqt^r. n. q hō nō differt a brutis p h q est int^m hñs, hoc ē manifeste falsū. g̃ ⁊c̄. pb^r ɔñā, qa si sit int^s separ^9 ſm eē ab hoie, vnit^9 āt tm̄ mō p̄dicto hō i. ō sortiet^r spēz p vnionē ad int^m. sed tm̄ p formā sensibilē. qa talis vnio ɔsegt^r hois opōnē cū ɔsegt^r fantasiā q̄ est mot^9 fact^9 a sensu ſm actū, qd aūt ɔsequit^r ad opationē alic^9 rei nō largit^r ei spēz, nā opatio est act^9 scd^s,

forma aūt per quā aliquid spēm hʒ est actus primus.

¶ 8ª eadē via arg^r. Si hō sortit^r spēz p h q est rōnalis ⁊ int^m hñs, qcūq̄ȝ ē in spe hūana ē rōnalis, ⁊ int^m hñs: puer ēt añq̄ȝ egrediat^r ex vtero erit rōnal^s, ⁊ int^m hñs, cū sit in spe hūana, ⁊ tm̄ in ipo nūdū sūt fantasmata. g̃ nō erit hō rōnalis, ⁊ it^m hñs pp dictā ɔtinuationē. ¶ Aduerte circa hāc rōnē, q

mediāte fantasia. †(q̄ ſm phm ē mot^9 factus a sensu ſm actū.) ex tali igit^r vnione nō ɔsegt^r hō spe ciē. nō igi^r differt hō spe a brutis aialib^9 p hoc q est intellīn hñs.

9 ¶ Amp. si hō spēz sortit^r p h qd est rōnal^s ⁊ itell^s hñs: qcūq̄ȝ est in spe hūana ē rōnal^s ⁊ itell^s hñs: sʒ puer ēt añq̄ȝ ex vtero egrediat^r ē in spe hūana: i q̄ tm̄ nōdū sūt fantasmata q̄ sūt itelligibilia actu: ñ est igit^r hō intellīn hñs p h q intell^s ɔtinuat^r hoi mediāte spe intelligibili: cui^9 subm ē fantasma.

¶ Qr hō nō sortit^r spēz p intellīn passiuū sed p itellīn polēz. c. 60.

His āt rōnib^9 obuiatur ſm p̄dictaȝ positionē. †¶ Dicit. n. p̄dictus. (Auerro.) qd hō differt specie a brutis p itellīn queȝ Arist. vocat passiuuȝ qui est ipsa vis cogitatiua q̄ est ppria hoi: loco cui^9 alia aialia hñt quādā estimatiuā nālē. †¶ Hui^9 āt cogitatiue vtutis ē distinguere intētiones idiuiduales ⁊ ɔparare eas adinuicē: sic intell^s q est sepatus ⁊ imixt^9 ɔpat ⁊ distiguit iter itētiōes vl^es: ⁊ qr p hāc vtutē siml^r cuȝ imagnatiua ⁊ memoratiua

añs cōditiōalis accipit. s. T. tā q̄ȝ ɔfessuȝ, qm̄ si h nō eēt, tūc hō nō differret spe a brutis p h q ē ipʒ eē rōnale ⁊ hrē it^m, ad qd tā q̄ȝ ad icōueniēs in p̄cedēti rōne deduxerat.

¶ Sup cap. 60.

Nobis rōneo ſm mētez Auerois rñ^r, ⁊ di p̄, q hō differt a brutis nō p it^m polēz, sʒ p int^m passiuū q est vis cogitatiua in hoie, cui^9 loco bruta hñt extimatiuā. Di 2°, q h^9 vtutis ē distinguere intētiōes p̄ticlares, ⁊ eas adinuiceȝ ɔpare, ⁊ sil^r cuȝ imaginatiua ⁊ memoratiua p̄parare fātasmata, vt ab it^o agēte fiāt actu itelligibilia ex q̄ bʒ, vt vocet^r nomie it^s ⁊ rōnis, vt. s. dicat^r it^s passiu^9 ⁊ rō p̄ticularis. Est ēt ipsi^9 acgrere sibi vsū ⁊ exercitio habitus scientiarū. Dicit^r tertio, q hic intellect^9 passiuus a principio adest puero per ipsumq̄ȝ sortitur speciē humanam, ⁊ anteq̄ȝ actu intelligat.

¶ Sed attendēdū, q noie intētionū indiuidualiū intelligū tur forme p̄ticulares ſm q in ipsis inueniunt^r aliq̄ cōditiones q̄ sub sensu exteriori nō cadūt. Sicut sunt amicitia, inimicitia, vtile ⁊ nociuū ⁊ silia, hec. n. per extimatiuā in brutis, ⁊ p cogitatiuā in hoie cognoscūt^r. Ouis. n. extimās lupū inimicū fugit, nō āt fugit aliā ouē, qa amicā reputat, ⁊ sic inter ouē ⁊ lupū distōnē facit ⁊ cōparationē. Sili^r auis colligit paleā, qa eā vtilē indicat ad nidificādū, nō āt colligit sarmētū, qa illud inutile indicat. Qd faciūt bruta p extimatiuā id hoies p cogitatiuā faciūt, ⁊ lōge p̄fecti^9 cū ēt p ipsaȝ p̄ticulares ppōnes ɔponat qd bruta nō faciūt, sed tm̄ in re apprehēdūt amicitiā, ⁊ inimicitiā ⁊ similia.

¶ Cōtra hāc āt rñsionē arguit. s. T. multiplr. p̄. Hō hʒ aliquā opationē ppriā supra alia aialia. s. int^e ⁊ rōcinari ex p̄ Ethic. g̃ in hoie oȝ ponere aliquā ptē aiē q̄ ppriē det spēm hoi q̄ se hēat ad intelligere, sicut actus primus ad scd^m. g̃ p

†2° de aia tex. 7. ibi

†posita Auer. 2° de aia. p. 5.

†hoc hʒ ab auer. vbi supra co. 6.

pparant̄ fantasmata vt recipiāt actionē intell's agētis a q̄ fiūt intelligibilia actu: sic sūt aliq̄ artes pparātes mām artifici pncipali. iō pdicta vt⁹ vocat̄ noīe intell's ꝛ rōnis de q̄ medici dicunt ꝙ h3 sedez in media cellula capitis: ꝛ fm hui⁹ dispōnē vtutis differt hō vn⁹ ab alio in igenio ꝛ i alijs q̄ ptinēt ad itelligēdū: ꝛ p vsum hui⁹ ꝛ exercitū acqrit hō hitum sciē: vñ hitus sciarū sunt in h intellectu passiuo sic in subiecto: ꝛ hic intell's passiu⁹ a pncipio adest puero p quē sortit̄ spēm hūanam añq3 actu itelligat. † ❡ Q3 aūt hec sint falsa ꝛ abusiue dicta euidēter appet: opationes. n. vite cōparant̄ ad aiaz vt act⁹ secūdi ad primuz. (vt p3 p phm in. 2. de aia.) actus āt pmus in codē pcedit tpe actū fm: sicut scia est ante ȝsiderare: in q̄cūq3 igit̄ inuenitur aliq̄ opatio vite: op3 iponere aliquā partē anime q̄ cōparat̄ ad illā opationē sicut actus pmus ad scōm: s3 hō h3 ppriam opationē supra alia aialia. s. intelligere: ꝛ rōcinari: q̄ est operatio hoīs inquātū hō est. † (vt Arist. dicit in. j. ethicoꝝ.) g op3 in hoīe ponere aliqd pncipiū qd ppriē dat spēm hoī: qd se hēat ad itelligere sic actus pm⁹ ad fm. h āt nō pt esse intell's passiu⁹ pdict⁹: q2 pncipiū pdicte opōnis o3 esse ipassibile ꝛ nō mixtū corpi. † (vt phs probat.) cuius cōtrariū apparet de intellectu passiuo: non igitur est pōle ꝙ per virtutē cogitiuā que dicit̄ intellect⁹ passiuus homo spēm sortiat̄ p quaz ab alijs animalibus differat.

2 ❡ Adhuc qd est passio ptis sensitiue nō pt ponere in altiori genere vite q3 sit vita sensitiua: sic qd est passio aīe nutritiue nō ponit i altiori gñe vite q3 sit vita nutritiua. Cōstat autē ꝙ fantasia ꝛ hmōi potētie q̄ ad ipsam consequunt̄ vt memoratiua ꝛ cōsiles sunt passiōes ptis sensitiue. (vt pbat phs in lib. de memoria.) nō igit̄ per pdictas virtutes vel

intm passiuū nō pt hō spēz sortiri. p quā ab alijs aialib⁹ differt, pbat̄ p⁹ ȝña, q2 opōnes vite ȝparant̄ ad aiaz vt act⁹ scōi ad pm, vt p3 2° de aia, actus āt pmus in codē pcedit tpe actū 2m, sic scia est añ ȝsiderare: 2° q3 ȝña pbat̄, q2 pnm intellectionis nō pōt esse ints passiuus, cū oporteat pnm talis opationis eē ipassibilē, ꝛ imixtū corpi, vt phs pbat, cui⁹ ȝriū apparet de into passiuo, cui. s. assignatur p sede media capitis cedula.

❡ Circa istā propōnē. Act⁹ primus in codē pcedit tpe actum 2m, dubitat̄, q2 graue statiz cū genitū est icipit moueri, nisi adsit ipedimētū, ꝛ corpus luminosū statiz illuminat presente oia phano non impedito. ❡ Rūdet, ꝙ hec ppō h3 vitatem vbi actus scōs nālr necitate nō sequtur ad actū pm, sicut est in pposito, vbi act⁹ intelligēdi nō necessario seqt̄ posito pn° intellectiuo i materia. ❡ Pōt scōo rūderi, ꝙ loqtur. s. T. de possibili. s. ꝙ pt act⁹ primus tpe pcedere actuz 2m, ꝛ h ȝformiter di ad id qd hētur. 12. q. 3. 2. vbi ait. s. T. ꝙ hñs formā pt eē i poa opans, sic sciēs est in poa ȝsiderās. Et h ad ppositū. s. Th. sufficit. Vult. n. hre ex hoc ꝙ op3 in codē ee actū pmuz ꝛ scōm, qd manifeste habet̄ si in codē nō solū nā, sed et tēpore actus pmus actū scōm quādoq3 precedat.

❡ S3 ad hāc rōnē posset 2r rūderi. Pri°, ꝙ fm pna. s. T. non ȝcludit, vt vr̄ dicere sco. 4. sen. d. 43. q. 2. apō. s. T. n. ints ꝛ intm se hñt passiue, ꝛ nō actiue: ꝛ iō ab aīa nō est opatio intellīdi, s3 ab obto intelligibili aut fantasmate. ❡ 2°, ꝙ into est ppria qdē opatio hoīs, s3 nō intrinseca, qm̄ ȝuenit qdē oi hoī, ꝛ soli p ȝtinuationē cū into poss, nō aūt p formā a q̄ vltimo ȝstituit̄ in eē, qm̄ hō ȝstituit̄ in eē p cogitatiuā: ꝛ iō nō o3 vt in hoīe sit act⁹ pm⁹ huic opōni ȝrñdēs tāq3 dans sibi eē, ꝛ illa ppō. s. in q̄cūq3 inuenit̄ aliq̄ opatio vite, op3 in illo ponere aliquā ptē aīe q̄ ad illā cōparet̄, vt actus pmus ad scōm, est vera dūtaxat, vbi ponit̄ operatio in aliquo tanq3 sibi intrinseca, vtpote ab eius forma cōpletiua procedens.

❡ Ad pmā haꝝ rñsionū dr̄ p, ꝙ nō ē doctri. s. T. intm mere passiue ad intellectionē ȝcurrere, l3 ints sit poa passiua. Et si n. accipiat spēz q̄ itelligit ab ipo obo, rōne cuius dr̄ pati, ꝛ fm quā ȝsiderationē ē poa passiua, iformat⁹ tñ spe intelligibili ipsaz itellectionē pducit elicitiue, vt p3 ex di. q. 1. 9. Vñ falso nobis a scoto iponit̄, ꝙ ints ꝛ intm se hēant mere passiue, ꝛ nullo° actiue. ❡ Dr̄ 2°, ꝙ admisso et ꝙ its mere passiue ad itellectionē ȝcurrerēt, adhuc rō. s. T. efficax ē, q2 si itellectio est hoīs opatio ppa, siue actiue siue passiue, h. n. manifestū ē, ꝙ intellectio inest hoī formalr, ꝛ p ipsaz excedit alia aialia, o3 dicere ꝙ pncipiū ei⁹ receptiuū sit formalr i hoīe, act⁹. n. ꝛ poa illi⁹ receptiua ad idē suppm ptinēt, ꝛ sic ȝueniēter arguit̄ ex h ꝙ into est ppa hoīs opatio, siue ab ipso producta, siue in ipso recepta, oportere pnm illi⁹ opationis, siue pductiuū, siue receptiuum eē hoīs formā, ꝛ cū h nō possit eē nisi aia inta, relinqt̄ ipsaz aiaz itellectiuā hoīs formā eē. ❡ Cōtra 2m rñsionē arguit̄, q2 nā vniuscuiusq3 ex ppa speciei opatiōe cognoscit̄, ꝛ ex h ꝙ operatio aliq̄ conuenit alicui nāe, iō3m talis arguī pt, ꝙ illud spēz sortiat̄ p id qd ē illi⁹ opationis pnm, alioqn nulla eēt via ex opōnib⁹ cogscēdi nās rerū. Si g into est ppria hoīs opatio cōueniens hoī inq̄tū hō ē, ꝛ in q̄ hoīs beatitudo ȝsistit, ac et per quā oia alia trāscendit, nec̄ē est vt ei⁹ opationis pnm sit fora hoīs dans illi spēz, ppriā. n. ꝛ specificā opationē op3 a ppria ꝛ specifica forma pcedere. Scōo fantasia ꝛ potētie q̄ ad ipsaz cōsequunt̄, vt memoratiua, ꝛ cōsimiles, sunt passiones partis sensitiue, vt dr̄ in libro de memoria ꝛ reminiscētia. g per ipsas aut aliquā illaꝝ nō pōt aliqd aial poni in altiori gñe vite q3 sit aia ꝛ vita sensitiua. g hō non est viuēs vita sibi ppria per vtutē cogitatiuā, pbat̄ p⁹ ȝña, q2 passio ptis sensitiue non pōt ponere in altiori gñe vite q3 sit vita sensitiua, sicut nec nutritiua in altiori gñe vite ponit q3 sit vita nutritiua. Secūda vero manifestat̄, quia hō est in altiori vite genere q3 sit vita sensitiua, vt patet per phm secūdo de anima, vbi intellectiuū qd homini tribuit, superaddit sensitiuo, qd oi tribuit aiali. ❡ Dicet̄ forte, ꝙ l3 cogitatiua absolute accepta nō ponat aliqd in superiori gñe vite q3 sit vita sensitiua, pōt tñ ponere in supiori gñe, vt est intellectui coniuncta, q2 ex tali ȝiunctione h3 aliqd nobilitatis qd absolute ȝsiderata nō h3. ❡ S3 ȝtra h arguit̄. Pri°, aut intellr ista ȝiunctio rōne fantasmatis, aut fm rōnē motoris ꝛ moti. Nō pmū, q2 puer in vētre mrīs est eēntialr hō, ꝛ tñ non h3 ei⁹ cogitatiua vnionē cū into que est rōne fantasmatis, nō scōm, q2 ex hoc ꝙ vnū sit alterius motiuū nō h3 perfectionē qua essentialr aliquid ȝstituere possit, vnio. n. motoris ad mobile, ipm mobile psupponit. g nulla est respōsio. ❡ 2° quātūcūq3 p vnionē cogitatiue cū into. ipa cogitatiua

† Improbatio predic. positionis. tex. 25.

† cap. 4.

† 3 ocula tex. co. 6

aliqd pfectionis hēret, nūq̄3 tñ tñ ellenat̄ vt sit supra par/
tē sensitiuā. ergo ex vnione sui cū intellectu nō pōt aliquid
ponere in altiori gradu vite q̄3 sit vita sensitiua.

¶ 3° pncipalr̄. hō est mouēs seipm, sicͤ ⁊ alia aīalia. ḡ mouēs
⁊ motū sunt ptes ei⁹. ḡ int̄, pbat̄ p̄⁹ ɔ̄ña, ex. 8. phyſi. Scd̄a
vo pbat̄, q̄a p̄ᵐ mouēs in hoīe est int̄, cū suo itelligibili mo
ueat volūtatē.

† tex. cō. 14. s ira.

Si dicat̄ q̄ suf/
ficit ad mouen/
dū int̄ passiuus,
ɔtra arguit̄, q̄a
int̄ passiuus est
solū pticulariū,
in mouēdo aūt
accipit̄ p̄ter h̄
vlis opio q̄ est
int̄ polis, vt p3
3° de aīa. t. 58. ⁊
7° ethic. ca. 5.

† tex. cō. 40.

¶ Ad hāc rōnes
possent Auero/
ste 1° respōdere.
Primo q̄ nō o3
p̄ᵐ mouēs homi
nē eē ptē hui⁹,
sed sufficit vt sit
ipsi cōpͣtatū,
vt ppriū mouēs
sicut cęlū dī mo
uere seipm, ⁊ tñ
intelligētia mo
uēs corpus cęli
nō est illi⁹ ps, s3
est tñ vnita, vt
ppri⁹ ei⁹ motor.

† 3° de aīa tex. cō. 58. 7° ethico, cap. 5.

¶ Scd̄o q̄ mēs
Aris. est mouēs
p modū efficien
tis eē ptē mouē
tis seipm, nō āt
mouēs p modū
finis, mō int̄ nō
mouet p modū
efficiētis, s3 tñ
p modū finis tā
q̄3 p̄sentās obm
volūtati. ¶ S3
ɔtra p̄mā r̄nsio
ne3 arguit̄. Nō
est intelligibile, q̄ aliqd moueat se nisi dicat̄, q̄ aut totum
moueat totū, aut ps p̄taita q̄ totū rōne vni⁹ ptis sit mouēs
⁊ rōne alteri⁹ motū: ex hoc aūt q̄ aliqd extrinsecū ab eius
sub a illud moueat q̄ātūcūq̄3 sit motor illi appropriat⁹ illud
non dī mouere, s3 moueri: vñ ⁊ ps aīalis mota ab alia pte
nō dī mouere aīal, q̄ātūcūq̄3 ps mouens sit motor illi ap
propriat⁹. ḡ r̄nsio nulla. Nec v3 instātia de cęlo, quia si po
nat̄ cęlū mouere seipm non dī mouere se rōne intelligētię
abstractę, s3 rōne aīę ei⁹: ɔ̄o3. n. illo dato ponere cęlū eē vere
aīatū, vt inferi⁹ ostēdet. s. T. Si dicat̄ q̄ hō pt noiare, aut
ɔ̄stitutū tñ p cogitatiuā, aut aggregatū ex ipso ⁊ int̄ᵉ, ⁊ q̄
p̄ mō nō mouet se ɔ̄plete, sed vt accipit̄ scd̄o mō, ɔ̄ arguit̄ 3
tum q̄a nō minus mouet se hō q̄3 alia aīalia, sed alia aīalia
s̄m solā suā essentiā ɔ̄siderata mouēt se. ergo ⁊ hō substan
tialiter tñ ɔ̄sideratus, q̄ātū ad suas ptes essentiales est mo
uēs seipm tñ q̄a hō scd̄o mō accept⁹ nō dicit vnū simplr ⁊
p se, cū int̄ ⁊ hō nō sint subaliter indiuisa, nō. n. ɔueniunt in
vno esse subale. ¶ Q̄d vo scd̄a r̄nsio vana sit ɔ̄statcum. n.

aliq̄ eā⁊ aīal aliqd pt poni in al
tiori gr̄ie vite q̄3 sit aīa sensitiua.
Hō āt ē in altiori gr̄ie vite. † (qd̄
p3 p phm in. 2. de aīa.) qui distin
guēs gr̄ia vite supaddit intelle/
ctiuū. qd̄ hoī attribuit sensitiuo
qd̄ attribuit cōiter oī aīali: nō igi
tur hō est viuēs vita sibi propria
per virtutē cogitatiuā p̄dictam.
3 ¶ Amp. oē mouēs seip3. † (s̄m
q̄ pbat ph3 in. 8. phyſi.) ɔ̄ponit̄
ex mouēte ⁊ moto. hō āt sicut ⁊
alia aīalia est mouēs seip3: ḡ mo
uēs ⁊ motū sūt ptes ipsi⁹. p̄mū
āt mouēs in hoīe est intell̄s. na3
intell̄s suo itelligibili mouet vo
lūtatē. Nec pt dici q̄ sol⁹ intell̄s
passiu⁹ sit mouēs. q̄: itell̄s passi/
uus est solū pticulariū. in mouē
do āt accipit̄ vlis opio q̄ ē itell̄s
polis: ⁊ pticularis q̄ pt eē itell̄s
passiui. † (vt p3 p Ari. in. 3. de aīa
⁊ in. 7. ethic.) ḡ intell̄s polis est
aliq̄ pars hoīs ⁊ ē dignissimū ⁊
formalissimū in ipso: ḡ ab eo spe
ciē sortit̄ ⁊ nō ab itellu passiuo.
4 ¶ Adhuc itell̄s polis pbat̄ nō
eē act⁹ corpis alicui⁹ pp h̄ q̄ est
cognoscitiu⁹ oiu3 forma⁊ sensi/
biliū in vli. nulla igit̄ virt⁹ cuius
opatio se extēdere pt ad vlia oī/
um forma⁊ sensibiliū pt eē act⁹
alic⁹ corpis. volūtas āt ē h⁹. om
niū. n. co⁊ q̄ itelligim⁹ possum⁹
hr̄e voluntatē saltē ea cog̃scēdi:
appet ēt actus voluntatis in vli.
(odiu⁹. n. vt dicit Ari. i sua rhe
torica.) in vli latronū genus. ira
scit̄ āt pticularib⁹ tñ. volūtas āt
nō pt eē act⁹ alicui⁹ ptis corpis:
nec ɔ̄seq aliquā pōam q̄ sit act⁹
corpis. oīs āt ps aīe est act⁹ ali/
cuius corpis p̄ter solū intellm p
prie dictū. igit̄ volūtas in intelle
ctiua pte est. † (vñ ⁊ Ari. dicit in
3. de aīa.) q̄ volūtas in rōne est.
irascibilis āt ⁊ ɔcupiscibilis ī pte
sensitiua. pp q̄ ⁊ act⁹ ɔcupiscibi
lis ⁊ irascibilis cū passiōe sūt. nō
āt act⁹ volūtatis. s3 cū electione:
volūtas āt hoīs nō ē extrinseca
ab hoīe q̄si i q̄dā s̄ba sepata fun/
data. s3 ē in ipso hoīe. alr̄. n. nō es/
set dñs sua⁊ actionū. q̄: ageret̄
volūtate cuiusdā sub̄e sepate. ⁊
in ipso essent tñ pōe appetitiue
cu3 passiōe opantes. s. irascibil̄ ⁊
cōcupiscibil̄ q̄ sūt i pte sensitiua.
sicͤ ⁊ i ceteris aīalib⁹ q̄ magis a/
gunt̄ q̄3 agāt. Hoc āt est ipoſ̄e ⁊
destructiuū toti⁹ moralis phie ⁊
politice ɔuersatiōis. o3 igr̄ itell̄3
poſ̄e3 i nob̄ eē p quē a brutis dif/
feram⁹: ⁊ n̄ solū s̄3 itell̄3 passiuū.

scd̄o de aīa posuerit phs motiuū scd̄m locū esse aīę ptē, in
tertio ingrēs de hoc p̄ri⁹ ponit intᵐ ⁊ appetitū esse mouētia
in hoīe, ⁊ intᵐ ac appetitū hēre rōnē vni⁹ mouētis. Ex q̄b⁹
manifeste p3, q̄ intᵐ non excludit a motiuo qd̄ est pars aīe
q̄uocūq̄3 ponam⁹ intᵐ mouere, siue inq̄3 p modū finis, siue
p modū efficiētis, superius āt est ostēsum q̄uo moueat int̄:

¶ 4°. Volūtas
hoīs est in intel
lectiua pte: ⁊ nō
est extrinseca ab
hoīe t̄āq̄3 s̄ba
sepata, sed est in
ipso hoīe. ḡ in/
tellectū possibi/
lē op3 in nobis
esse p quē a bru
tis differamus
nō solū s̄m intel
lectū passiuum,
maior pbat̄, q̄a
volūtas nō pōt
esse act⁹ alicui⁹
corpis, nec ɔ̄se/
qui aliquā po/
tētiā q̄ sit actus
alicui⁹ ptis cor/
poris, qd̄ ɔ̄stat,
tū q̄a pōt se ex/
tendere ad vlia
oīum formaru3
sensibiliū, oīum
enim q̄ intellig̃i
mus possumus
hēre voluntatē
saltē ea cogno/
scēdi, ⁊ etia3 ad
vle ei⁹ act⁹ fert̄,
sicut cū odimus
in vli latronum
genus, vt dicit
Arist. in sua re/
thorica, oīs aūt
pars aīę ē act⁹
alicui⁹ corporis
p̄ter solū intᵐ p
prie dictū, tū q̄a
dicitur 3° de aīa,
q̄ volūtas in rō
ne ē, irascibilis
aūt ⁊ ɔcupiscibilis in parte sensitiua, vnde ⁊ actus volun/
tatis est cū electione nō āt cū passione, minor quoq̄3 pbat̄,
q̄a aliter nō esset homo dñs sua⁊ operationū, quia ageret̄
voluntate cuiusdā substātię separatę, qd̄ est destructiuū to
tius moralis philosophię ⁊ politicę cōuersationis.

† tex. cō. 42.

¶ Circa illā ɔ̄positionē. Omniū que intelligim⁹ possumus
habere volūtatē saltē ea cognoscēdi, attēdēdū q̄ addidit
s. T. saltē ea cognoscēdi, q̄a cū volūtas nō sequat̄ intᵐ spe
culatiuū s3 practicū, vt dī 3° de aīa, posset aliq̄s dicere mul
ta a nobis intelligi in que voluntas non fert̄. s. ea que sunt
oīno speculabilia. Sed hoc admisso, negari tñ non potest,
q̄ⁿ circa ea q̄ ope int̄ p̄duci nō pñt, possit aliq̄s act⁹ esse q̄
sub rōne boni, aut ɔueniētis apphēdat̄, ⁊ per ɔ̄ñs, ad intᵐ
practicū ptineat, sicut est ɔ̄siderare ⁊ intᵉ, s3. n. triāgulū ha
bere tres angulos, nō hēat in se rōnē appetibilis, aut fugi
bilis, cognitio tñ ei⁹ pōt hēre rōnē boni ⁊ ɔuenientis, ⁊ sic
l3 volūtas nō appetat triāgulū hr̄e tres angulos, pt tñ hu
ius cognē appetere sibi sub rōe boni ⁊ appetibilis ab intᵉ
ɔ̄posita

propositū, ꝛ ꝑ ꝯñs voluntatē hic possumus olum que ītelligimus ea appetendo saltem q̄stū ad eorum cognitionem ℂ Quīto. Puer ē itelligēs in po^a, ḡ in ipso est aliq̄ po^a q̄ est potēs itelligere, ḡ puero ē ꝯiūctus itel^s poll^s anteq̄ itelligat, ḡ nō ꝯtinuatio int^s poll^s cū hoīe ꝑ for^{am} itellectā i actu sꝫ icit hoī a ꝑn^o tanq̄ aliqd suū, pb^r ꝓ^a ꝯña, q᷑ sic nihil pōt agere nisi ꝑ po^{am} actiuā exn̄tē in ipo, ita nihil potēs est pati nisi ꝑ potētia passiuā que est in ipso, vt pꝫ de combustibili. 2^a ēt pb^r, q̄ it^s poll^s ē illa po^a: qua hō pōt it^{re} ꝛ pati ab itelligibili. ℂ Ad hāc rōnē rn̄det Auer. 3° de aia, ꝙ puer dr̄ i po^a int^{re} dupl^r. s. q᷑ fantasmata q̄ sᵗ in ipo sūt intelligibilia in po^a, ꝛ q᷑ itel^s pt ꝯtinuari cū ipso, nō aūt q᷑ sit cū eo vnit^o. ℂ Cōtra ꝑ^{am} ptē huius rn̄sionis arguit. s. T. Prio, q᷑ fantasmata posse i puero eē itellecta in actu, ē posse agere, ḡ nō dr̄ puer posse itellig̃e, eo ꝙ fantasmata in eo possint eē itellecta in actu. ꝓbaṫ añs, q᷑ fantasmata mouēt itel^m polem, ꝯña ēt pb^r, q᷑ posse it^{ri} ē posse pati, ex eo āt q̄ ꝯuēit alicui, ꝙ possit agē, non ꝯuenit, ꝙ pati possit.
ℂ Ad euidētiam añtis ꝯsiderandū, ꝙ spēs itellecta in actu ꝯiuncta it^m poll^s nō sic dr̄ eē i po^a i fantasmate q̄si fantasma sit po^a rceptiua illi^o, vt sic dicaṫ eē in ipo tanq̄ in po^a passiua, sꝫ q᷑ fantasma pt illam cū it^u agente in it^m possibilē causare, compaṫ. n. fantasma ad it^m possibile vt obm̄ ad po^{am}: vt dicet. a. Th. iferi^o, obm̄ āt it^s est ei^o motiuū, cū it^s sit po^a passiua: vn̄ in pcedēti cap̄. dixit. a. Th. ꝙ fantasmata ꝑ lumē itel^s agētis fiūt actu it^{ia}, vt possint mouere itel^m polem. Jō bn̄ dr̄ hic in añte, ꝙ fantasmata posse eē itellecta in actu ptinet ad posse agē. nō eni dicunṫ posse eē itellecta in actu, q̄si ipm fantasma idem nūo possit a mālib^o ꝯditōib^o denudari, ꝛ itel^m polem isormare, sꝫ q᷑ pt causare for^{am} in itellectu poll^s a mālib^o ꝯditionib^o denudatā ꝑ quā itel^s est actu potēs intelligere.
ℂ Circa illā ꝓpōnē. Posse itelligere est posse pati aduertendū ꝙ illud itelligiṫ de posse itelliger^e, ꝙ ē eēntiali sm̄ ꝙ nō hn̄s for^{am} it^{em} actu dr̄ posse it^{re} ꝑ po^{am} tm̄ itellectiuā i ipo exn̄tē, nō āt de posse itelligere accn̄tali sm̄ ꝙ exn̄s in hitu dr̄ posse opari. Cū. n. itel^s poll^s nō possit itelligere nisi isormeṫ spē itelligibili, q̄n est absq̄ tali spē pōt illā ab obiecto ꝛ fantasmate recipe, ꝛ sic posse itelligere est posse pati q᷑ ē posse recipe spēciē ab itelligibili ex q̄ pōt postmodū actū itellectiōis ꝓducere ꝑ modū ꝓncipij actiui, vn̄ ꝯsiderato simpl^r itel^u denudato ab oī spē ipm posse intellig̃e ē ipꝫ posse pati, ꝛ recipe. ꝯsiderato āt ipo vt iā spē isormato ipm posse itelligeṫ nō ē ipꝫ posse pati, sꝫ ipꝫ posse opari, ꝙ ē aliquo mō agē. Si āt diceret aliqs, ꝙ posse it^{re} ēt cōsiderato itel^u, vt spē isormato ē posse pati, q᷑ intelligeṫ est opatio imanēs q. s. recipiṫ in opante, ꝛ sic posse itellig̃e ē posse recipe intellectionē, dr̄ ꝙ sꝫ intellectio sit opatio q̄ i operante recipiṫ, nō tm̄ recipiṫ in potentia simul, ꝛ spēcie intel^u, sed tm̄ in ipsa potentia intellectiua, vn̄de nō sequiṫ, ꝙ intellectum isormatū specie, vt sic posse itelligere sit posse recipere ꝛ posse pati, sed tantum intellectum secundum se consideratum ꝛ nūdū.

5 ℂ Jtē sic nihil ē potēs agē nisi ꝑ pōaꝫ actiuā i ipso exn̄tē ita nihil potēs ē pati nisi ꝑ pōaꝫ passiuaꝫ q̄ ē in ipso. ꝯbustibile. n. ē potēs ꝯburi: nō solū q᷑ ē aliqd potēs ꝯburere ipm̄: sꝫ ēt q᷑ in se hꝫ pōam vt cōburaṫ. Jntelligeṫ āt qōdā pati ē. †(vt dr̄ i. 3. de aia). cū igr̄ puer sit itelligēs pōa. ꝛ si nō actu itelligat. oꝫ ꝙ sit i eo aliq̄ pōa q̄ sit potēs itellig̃e. hec āt pōa ē itell^s possibilis. opꝫ igr̄ ꝙ puero iā sit ꝯiūct^o itell^s possibilis añq̄ actu itelligat: nō ē igiṫ ꝯtinuatio itell^s possibilis cum hoīe ꝑ forāꝫ itellectā i actu. sꝫ ipse itell^s possibilis iest hoī a ꝓncipio sic aliqd ei^o. † ℂ Huic āt rōni rn̄det Auerrois ꝓdict^o. dicit eni ꝙ puer dr̄ pōa itelligere duplici rōne. ℂ Uno mō q᷑ fantasmata q̄ sūt i ipso sᵗ itelligibilia i pōa. ℂ Alio mō q᷑ itell^s possibilis ē potēs ꝯtinuari cuꝫ ipso ꝛ nō q᷑ itell^s sit iā vnit^o ei. ℂ Ostēdēdū est āt ꝙ vterq̄ modus sit isufficiēs. alia. n. pōa est q̄ agēs pōt agere ꝛ alia pōa q̄ patiēs pt pati. ꝛ ex opposito diuidūṫ. Ex eo igiṫ ꝙ ꝯuenit alicui ꝙ possit agē n̄ ꝯpetit ei ꝙ possit pati. posse āt itelligeṫ ē posse pati: cū itelligere qōdā pati sit. (sm̄ phm̄). nō igr̄ dr̄ puer potēs itellig̃e ex eo ꝙ fātasmata i eo pn̄t eē itellecta i actu: cuꝫ h̄ ptīeat ad posse agē: fātasmata. n. mouēt itellꝫ polēꝫ.

2 ℂ Adhuc pōa ꝯñs speciē alicuius nō ꝯpetit ei sm̄ id qō speciē nō largiṫ. posse āt itellig̃e ꝯsequitur spēꝫ hūanā. ē. n. itellig̃e opatio hoīs i q̄ntū hō: fantasmata āt nō dāt spēm humanā. sꝫ magis ꝯsequunṫ operationē hoīs. nō ergo ratione fantasmatum pōt dici puer potentiaꝫ intelligens.

3 ℂ Silr̄ āt neq̄ pt dici puer posse itelligere. q᷑ itell^s poll^s pt cōtinuari cū ipso: sic. n. aliqs dr̄ potētia agē vel pati ꝑ pōaꝫ actiuaꝫ vel passiuā: sic dr̄ alb^o ꝑ albedinē: nō āt aliqs dr̄ alb^o añq̄ albedo sit ei ꝯiuncta: ḡ neq̄ dr̄ aliqs potēs agē vel pati añq̄ pōa actiua vel passiua ei adsit: nō ḡ de puero posset dici ꝙ est potēs intelligere añq̄ itell^s poll^s qui ē pōa itelligendi sit ei ꝯtinuatus.

4 ℂ Preterea aliter dr̄ aliqs potēs opari añq̄ hēat nām̄ q̄ opetur ꝛ aliter postq̄ iā hꝫ nāꝫ. sed impediṫ ꝑ accn̄s ab opando: sic aliter dr̄ corp^o potēs ferri sursuꝫ anteq̄ sit leue: ꝛ alr̄ postq̄ iā ē gn̄atū leue: sꝫ ipediṫ i suo motu: puer āt ē in potētia itelligēs: nō q̄si nōdū hn̄s nām̄ itelligēdi: sꝫ hn̄s ipedimētū vt nō itelligat: ipediṫ. n. ab itelligēdo ꝑꝑ multimodos motus in ipo exn̄stētes.

ℂ Secūdo. Posse intelligere ꝯsequitur speciēꝫ humanā, cū intelligere sit opatio hominis inquātum huiusmodi, ergo non potest dici puer potentia intelligens ratiōe fantasmatis, probatur consequentia, quia potentia consequens speciem non competit ei secundum id quod speciēꝫ non largitur, fantasmata autem nō dant speciem humanam, sed magis hominis operationem consequuntur.
ℂ Contra secundam parteꝫ arguit. Et primo, sic diciṫ aliqs posse agere, aut pati per potentiam sicut dicitur albus per albedinem, sed nō dicitur aliquis albus anteq̄ albedo sit ei coniuncta, ergo non potest dici aliquis posse agere vel pati anteq̄ potentia ei adsit, ergo non dicitur puer potens intelligere anteq̄ intellectus sit ei continuatus. ℂ Secun

Tex. 2. 8

† H° auerrois ad ꝓdic rōneꝫ cō. 5. tertij de aia vltra mediū cō. ꝓ^a iprobatio hui^o ꝛn̄sionis.

Spēs itelligibilis quō est in po^a fantasmatis.

Posse intelligere est posse pati.

do. Puer est in po° itelligēs nō quasi mundū hñs nām itelligendi, sed tāq̄ hñs ipedimētū, vt nō intelligat, impedit̃ eni pp multimodos motus in ipso exñtes, vt pꝫ .7. phy. ḡ non dr potēs intelligere, q2 intell's possit sibi ꝯtinuari, sed q2 intellectus est ei vnitus, ⁊ impedit̃ ab actione ꝓpria. Declarat̃ añs ex multiplici mō quo dr aligs potēs opari.

Sexto p̄ncipaliter arguit̃ contra aliud dictū i p° rñhōe. s. ꝙ cogitatiuꝫ est, sibi bitus sciez acquirere. Cōsiderat̃ itelligēdo q est actus sciꝫ non ē it° passiui ſꝫ possibilis, ḡ bitus sciꝫ nō ē in itellū passiuo ſꝫ possibili, ḡ int° polis ē in nobis nō ſꝫ esse separat⁹, ꝓbat̃ añs, q2 ed ħ vt po° aliqua intelligat, oꝫ vt nō sit actus corpis alicuius, ꝓbr̃ ēt p° ꝯña, q2 eiusdē est bitus, ⁊ opatio ſm bitū, euꝫ bitus sit quo qs opat̃ cū voluerit, ꝓbat̃ ⁊ vltia ꝯña, q2 scia est i nobis, scdꝫ quā dicimur sciētes.

Septimo. Rei scitꝫ inq̄z^m est scita nō assimilat̃ sciēs nisi ſm species vl'es, cū scia sit de hꝫ. s. de vlibus, ḡ scia non est in intellectu passiuo, sed solū in intellectu possibili, ḡ ⁊c. ꝓbr̃ ꝯña, q2 int° passiuus est po° vtēs organo, in tali āt po° nō possūt esse species vl'es. Quō spēs int^{ct} sint vl'es satis superius est ōnsum.

Octauo. Intell's in bitu est effectus intell's agentis, vt ipse Auerrois ꝯfitet̃ ḡ itell's in bitu q est bitus sciꝫ, est in itel° possibili nō in intel° passiuo, ꝓb' ꝯña q2 effectus intel° agētis sūt int^{ia} in actu quoꝝ receptiuū est itel° polis ad quem ſm Aris. 3. de aia tex. 17. ꝯparat̃ agēs, sic ars ad materiā.

Nono. Perfectio itell's polis depēdet ab hois opatione, cū depēdeat a fantasmatib⁹ q̄ mouēt itellectū. ḡ nō est sba hoie supior, ḡ ē aliqd hois, vt act⁹ ⁊ forā ei⁹, ꝓbat̃ p° ꝯña, q2 ipossibile ē, ꝙ pfectio supioris sbe depēdeat ab iferiori.

Pro secunda ꝯña, aduerte ꝙ tenet scdm positionē Auerrois q ponit ideo itel^m nō esse hois formā, q2 est sba homine superior. Sed ad hāc rōneꝫ posset rñderi, p° ꝙ fundamentū eius est falsum, hō. n. ⁊ q̄ꝫtum ad sensum ⁊ q̄ꝫtuꝫ ad intellectum pficit̃ a rebus inaiatis a qbus spēs cognoscibiles accipit, ⁊ tñ inaiata sūt inferiora hoie secundū sbam, ⁊ sic nō est impoſe pfectionē superioris sbe ab inferiori dependere. Secundo admisso illo fundamēto dici posset,

†Tex. co. 16.

†(vt dr in .7. phicoꝝ). nō igr̃ pp ħ dr potēs itelliger. q2 itellect⁹ polis q ē intelligēdi p̄ncipiuꝫ pt ꝯtinuari sibi: ſꝫ q2 iaꝫ ē ꝯtinuat⁹ ⁊ ipedit̃ ab actione ꝓpa: vñ ipedimēto remoto stati intelligit.

5 Itē bitus ē q̄ qs opat̃ cū voluerit: oꝫ igr̃ eiusdē eē habituꝫ ⁊ opationē q̄ ē ſm habitū. Sꝫ ꝯsiderare itelligēdo qd ē act⁹ huī⁹ habit⁹ q ē scie nō pt eē itell's passiui: ſꝫ ē ipsi⁹ itell's polis. ad hoc eni ꝙ aliq̄ pōa itelligat oꝫ ꝙ nō sit act⁹ corpis alicui⁹: ḡ ⁊ habit⁹ scie nō ē in itellū passiuo: ſꝫ i itellectu possibili: scia āt in nobis ē ſm quā dicimur sciētes: ergo ⁊ intellect⁹ possibilis est in nobis nō ſm esse a nobis separatus.

6 Adhuc scia ē assilatio scieñ ad rē scitā. rei āt scite inq̄ztuꝫ est scita non assimilat̃ sciēs nisi ſm spēs vl'es: sciētia. n. de hꝫ ē: spēs āt vniuersales nō pñt in intellū passiuo eē: cū sit potētia vtēs organo: ſꝫ solū in intellectu possibili: sciētia: igr̃ nō ē in intellū passiuo: ſꝫ solū in intellectu possibili.

7 Amp. intell's in bitu vt aduersari⁹ ꝯfitet̃ est effect⁹ intell's agētis: intell's āt agētis effectus

gꝫ veritatē de dependētia sbe superioris ab iferiori tāq̄ a principali agēte, nō āt tanq̄ ab instrumēto. Non. n. incōuenit sbam superiorē ab inferiori instrumētaliter pfici.

Ad p̄mā hāꝝ dr, ꝙ fundamētū rōnis est veꝝ si sane intelligat̃. Per sbam. n. superiorē nō itelligit. s. Th. sbam quomcunq̄ superiorē, sed q̄ est superioris ordinis. Nunq̄. n. sba supioris ordinis a sbia inferioris ordinis pficitur, opꝫ. n. agens ⁊ patiens in eūdē ordinem ꝯuenire, aut ꝙ agens sit supioris ordinis, videmus. n. ꝙ corpa corruptibilia non pñt agere in corpora incorruptibilia ea pficiendo, neq̄ sbiꝫ māles in imāles, sed bene ecōuerso. Vñ instantia nō est ad propositū, lꝫ. n. inaiata sint impfectiora aiatis, pertinent tñ ad eundē ordinem cū hoie, tam. n. hō q a rebus inaiatis pficit̃ q̄ res iaiatꝫ prinet ad ordinē reruꝫ mālīuꝫ, iter que hō supremū locū tenet, ex quo hētur, ꝙ si itel^m pōat Auerrois ab hoie abstractum tanq̄ substantiaꝫ superioris ordinis, non poterit pfici ab homine q est inferioris ordinis secundum ipm, vtpote per cogitatiuam que est virtus mālis in propria specie cōstitutus.

Ad secundā dr, ꝙ nec etiam instrumētaliter pōt substātia superioris ordinis ab iferiori perfici. Ut. n. in tertio huius inqt. s. Th. illud non pōt fieri p aliquod instrumentū ad quod actio illius instrumēti se extendere nō pōt, aliogn non oporteret determinatoꝝ effectuū eē determinata istrumēta, res āt inferioris ordinis non pōt sua actione attingere res superioris ordinis ergo ⁊c. vnde ⁊ intelligentia nō vtitur corporibus corruptibilibus ad imutationeꝫ corporum incorruptibilium, neq̄ corporibus ad imutandum, ⁊ perficiendum aliam intelligentiam.

Decimo. Operatio intellectus possibilis idiget corpore, q2 vt dicit̃ in. 3. de aia, tunc intellectus int^s potest qñ est factus in actu p speciem a fantasmatibus abstractam q̄ non sunt sine corpore, ḡ nō est oino a corpore separat⁹, ꝓbatur ꝯña, q2 quecunq̄ sūt separata ſm esse hñt separatas opationes, quod pꝫ, tum q2 res sunt pp suas opationes sic act⁹ primus pp scdm, tum ꝯditionali posita a pho p° de aia. s. ꝙ si aliqua opationū aiꝫ est sine corpe, possibile est eā separi.

†Tex. co. 12.

sꝫ itelligibilia in actu q̄ꝝ ꝓpꝛium recipiēs ē intell's polis: ad queꝫ ꝯpat̃ agēs: sic ars ad māꝫ. †(vt Arist. dic̃ in. 3. de aia). oꝫ igr̃ intellectū in hitu q ē habit⁹ sciētie eē in intellū possibili: ñ passiuo.

8 Pre. ipoſe ē ꝙ pfectio supioris sbie depēdeat ab iferiori. pfectio āt intell's polis depēdet ab opatiōe hois: depēdet. n. a fantasmatib⁹ q̄ mouēt itellꝫ poleꝫ: nō igr̃ est intell's polis aliq̄ sbia supior hoie: ergo oꝫ qd sit aliqd hois: vt actus ⁊ forma ipsius.

9 Adhuc q̄cūq̄ sꝫ sepata ſꝫ eē hñt ēt sepatas opatiōes: nā res sꝫ pp suas opatiōes sic act⁹ primus pp ſm. †(vñ Aris. dic̃ in p° de aia). ꝙ si aliq̄ opationū aie ē sine corpore: poſe est aiaꝫ separi. opatio aūt intell's polis indiget corpe. (dic̃. n. phs in. 3. de aia). ꝙ aia pt agere p seipsaꝫ. s. intelligere: qñ intell's ē fact⁹ in actu p spēm a fātasmatib⁹ abstractā q̄ nō sꝫ sine corpe: igr̃ intellꝫ polis nō ē omnino a corpe sepatus.

†Tex. co. 12. 13.

10 Ampli⁹ cuicūq̄ ꝯpetit aliq̄ opatio ſm nā sꝫ ei a nā attributa ea sine qb⁹ illa opatio ꝯpleri nō pt: sic. †(Aris. pbat in p° lib.

†Tex. co. 34.

de celo).si stelle mouerēt motu ꝓgressiuo ad modū aialiū ꝙ nã dedisset eis organa mot⁹ ꝓgressiui:sȝ opatio itell's polis ꝯplet̄ p organa corpea in qb⁹ neċe est esse fātasmata:nã igit̄ intellectuȝ polēȝ corporeis vniuit organis: nō ē igr̄ sȝ eē a corpore sepatus.

11 ℭ Itē si sit fm eē a corpe sepatus:magis itelliget s̄bias q̄ sūt a mã sepate q̄ȝ formas sēsibiles: qr sūt magis intelligibiles ⁊ magis ei ꝯfores.nō pt āt itelliger̄ s̄bias oino a mã sepatas:qr coꝝ nō st̄ aliq̄ fātasmata.hic āt itell's neq̄ q̄ȝ sine fantasmate itelligit.†(vt Arist.dic̄ in.3.d̄ aia).st̄.n.ei fantasmata sic̄ sensibilia sensui sine qb⁹ sensus nō sentit:nō ē igitur subia sepata a corpe fm esse.

12 ℭ Adhuc:in oi gñe tm̄ se extēdit pōa passiua q̄ȝtū pōa actiua illi⁹ gñis:vnde nō est aliq̄ potētia passiua in nã cui non rñdeat aliq̄ potētia actiua nãlis:sȝ itellectus agēs nō fac̄ itelligibilia nisi p fātasmata:ḡ nec intell's possibilis mouet̄ ab alijs itelligibilibus nisi a speciebus a fātasmatibus abstractis:⁊ sic substantias sepatas intelligere nō potest.

13 ℭ Ampli⁹ in substātijs sepatis sūt species reꝝ sensibiliū itelligibilr̄ p q̄s de sensibilib⁹ sciaȝ hñt:si igr̄ intell's polis intelligit subias sepatas:i eis accipet sensibiliū cognitioneȝ:nō ḡ accipet eā a fātasmatib⁹:qr nã nō abundat supfluis. ℭ Si aūt dicat̄ ꝙ substātijs sepaȝ nō adest cognitio sēsibiliū:saltē oportebit dicē ꝙ eis adsit altior cognitio:quaȝ oȝ nō deeē itellui poli si p̄dictas s̄bias intelligit:hēbit igr̄ duplicem sciaȝ:vnā p modū substātiarum sepataꝝ.aliā a sensibus ac

ℭ Ad hãc rōnē instari posset,qr corpa iferiora nō pñt i suas actiōes a sine corpib⁹ celestib⁹,cessāte.n.motu celi cessabūt ⁊ mot⁹ nãles alioꝝ corpoꝝ,vt t3.s.Tho.Silr aial nō pōt sentire absq̄ȝ corpib⁹ a qb⁹ spēs sensibiles accipit,⁊ tñ sūt sepata fm eē,ḡ nō est vlr veꝝ ꝙ sepata sȝ eē hēant sepatas opatiōes,ita ꝙ vnū ab altero in sua opatiōe nō depēdeat.

ℭ Rñdet̄ ꝙ nō ē mens .s.Tho. ea q̄ st̄ sepata sȝ eē ita hēre sepatas opatiōes ꝙ vnum nullo mō ad alteri⁹ opationeȝ ꝯcurrere possit,vt obiō p cedit,sȝ ꝙ habet opationes ꝓprias distictas,ita ꝙ opatio vnius nō est alteri⁹ tanq̄ȝ ꝓxime agenti dictā actionē elicientis,sic.n.eē vni⁹ nō est eē alterius,ita ꝓpria opatio vni⁹ non est alteri⁹,cū diuerse foꝛe ad diuersas opatiōes ordinēt̄. Scōm āt hūc sensuȝ optime ꝓcedit rō.s.Th. qr si s̄bia itellectiua sȝ ir^m possibileȝ (noie .n.intell's polis accipit.s.Tho. s̄biam tali itellu itelligentē) eēt distincta fm esse ab aia sensitiua cui⁹ est fantasmata formare,opatio formādi fantasmata s̄biç tali int^{ui} nō ꝯueniret tanq̄ȝ formç ꝓxime illā opationē elicienti,hoc āt fīm est,qr opȝ formā int^{uam} q̄ p abstractionē a fantasmatibus itelligit sibi ipsi fantasmata apta ad intelligendū formare,nō.n.for^a int^{ua} abstrahit a fantasmatibus alienis,sed a ꝓprijs tanq̄ȝ illustratis ab ipsa ad hoc,vt ex ipsis itelligibilis spēs abstrahi possit,opȝ ergo vt for^a talr̄ intel^{ua},⁊ aia sensitiua in vno eē ꝯueniāt qd cū sensitiua cui ꝯuenit fantasiari nō sit a corpe separa,qr fantasia nō est sine corpe,neċe est vt ēt hȝ forma itellectiua nō sit a corpe fm eē separata.

ℭ Undecimo. Operatio itel' possibilis ꝯplet̄ p organa corporea in quibus neċe est eē fantasmata ḡ nã intel^m possibilem corpeis organis vniuit,ḡ ⁊c̄.pbr̄ p̄' ꝯña ex Arist.2° celi.tex.34.qr cuicūq̄ȝ cōpetit aliqua opatio fm nãm,sunt ei a nã attributa ea sine qb⁹ illa opatio compleri non potest.

ℭ Aduertēdū,ꝙ ex eodē fundamēto ꝓcedit hec rō,ex quo p̄cedēs,qr.s.opȝ vt forma p intellectū possibilē cognoscitiua anteq̄ȝ sit actu ꝑ spēm int^{am} formet sibi fantasmata a quibus spēs intelligibiles abstrahat,qd cū nō possit fieri absq̄ȝ corpeis organis in qbus opȝ eē fantasmata,neċe est, vt nã int^m possibilē idest ipam s̄biam tali intel^u intelligentē nō autem ipsam potentiā intel^{uam} corporeis organis vniuerit.

ℭ Duodecimo. Non pōt ir^s s̄bas oino a mã separatas.s.sȝ eaꝝ eētiā,⁊ quidditatiue,ḡ ⁊c̄.pb' añs,qr nihil intelligit hȝ intel' sine fantasmate,vt dī 3° de aia,eo ꝙ fantasmata cōparent̄ ad int^m sicut sensibilia ad sensuȝ,talliū āt nō sunt fantasmata,pb' q̄ȝ ꝯña,qr si ir' eēt separ⁹ magȝ itelligeret s̄bas separas q̄ȝ sēsibiles,cū sint magȝ itelli^{les} ⁊ magis ei ꝯfoies.

ℭ Tertiodecimo,Et est confirmatio antecedentis p̄cedentis rōnis,sic̄ ⁊ alie rōnes q̄ sequūt̄. Int' agēs nō facit int^{ia} nisi p fantasmata,ḡ nec int' polis mouet̄ ab alijs itelligibilib⁹ nisi ex spēb⁹ a fantasmatib⁹ abstractis,ḡ s̄bas separas itel' nō pt,pb' p̄° ꝯña,qr in oi gñe tm̄ se extēdit po' passiua q̄ȝtū po' actiua illius gñis,qd hoc signo ostēdit̄,qr nulla ē po' passiua i nã cui nō rñdeat aliq̄ po' actiua naturalis.

ℭ Circa hãc ꝓpōnē. Nulla ē potentia passiua in nã cui nō rñdeat aliqua potentia actiua nãlis dubitat̄. Primo qr in mã est po' ad aiam int^{uam} ⁊ tñ nullum agēs nãle potest aiaȝ ir^{uam} producere. ℭ Scōo,qr mã que fuit sub vna forma illa forā corrupta est ad eandem for^{am} in po' nãli,cū sit eadē priuatio huius formç in mã anteq̄ȝ hēret for^{am} ⁊ postq̄ȝ habuit,⁊ tamē nullū agēs nãle pōt illam formā,i mã introducere,cuȝ ipossibile sit ideȝ numero reparari per agens naturale,ergo ⁊c̄.

Nulla ē po' passiua in nã cui nō rñdeat aliq̄ po' actiua nãlis.

†Tex.co. 30.

ℭ Ad huius euidētiā ꝯsiderādū,ꝙ quãuis nãle multis modis accipi possit,hoc tñ loco dī po' nãlis illa potentia que ad aliqd fm nãç createç inclinationē ordinat̄,vñ dī potentia passiua in nã siue nãlis po' nãç,cui inata est inclinatio ad recipiendū ab extrinseco creato formā nãlem,sicut mã p̄ma inclinat̄ ad recipiendū formā s̄balem ab aliquo agēte corporeo ⁊ mãli,po' āt actiua nãlis dī virtus creata cui est inata inclinatio ad aliqd agendū in alteꝝ creatū,sicut āt quelibet po' nãlis siue actiua siue passiua determinat sibi obm propriū cuius est receptiua aut ꝓductiua,ita determinat sibi po' passiua ꝓpriū agens a quo formā recipiat ⁊ po' actiua determinat sibi ꝓpriū patiens in quod agat. Unde sensus ꝓpōnis adducte que est Cōmētatoris nono met^{ce},est ꝙ nulla est po' passiua inclinata ex nãç ꝯditione ad recipiendū formā nãlē ab altero cui tāq̄ȝ ꝓpriū agēs nō rñdeat aliq̄ po' creata actiua ad agendū in ipsaȝ nãlr̄ inclinata. Cum.n.po' passiua nãlis sit ordinata ad recipiendū formas nãles,for' āt nãlis sit que ab agente nãli,⁊ creato ꝓduci pōt,neċe est vt po' nãli passiuç correspōdeat aliq̄ potentia actiua nãlis tāq̄ȝ ꝓpriuȝ agens a quo nata sit formā nãlē recipere. ℭ Ad p̄^{mū} itaq̄ȝ obiectionē dī,ꝙ quo modo aia itel^{ua} est for' nãlis eo mō mã est in po' nãli ad ipsam,⁊ agēs nãle est ei⁹ ꝓductiuū. Si.n.ꝯsideret̄ q̄ȝtū ad esse eius abso^m,sic nō est for' nãlis,sed supnãlis,⁊ sic mã p̄ non est in po' nãli ad ipsaȝ,qr mã dī in po' nãli q̄ȝtū ad eē formç absolute qñ talis for' est educibilis p agēs nãle de po' mãç,aia āt int^{ua} nō est p agēs nãle educibilis de po' mãç,cuȝ possit remãere sepata a mã,si āt ꝯsideret̄ q̄ȝ^m ad vniōnē ei⁹,cum

ceptã:quaꝝ altera supflueret.

14 ℭ Preterea itell's polis est q̃ itelligit aĩa.†(vt dĩ i.3.de aĩa).si igr̃ intell's polis intelligit sbĩas sepatas:ꝛ nos itelligim⁹ eas:qḋ pꝫ eẽ falsuꝫ:hẽm⁹.n.nos ad eas sic ocul⁹ noctue ad solem.†(vt Aristo.dic̃).ℭ His ãt rñdet ꝓꝫ positionẽ ꝑdictã.Intellectus.n. polis ꝓꝫ qḋ est in se subsistẽs itelligit sbĩas sepatas:ꝛ ẽ in põa ad eas sic diaphonũ ad lucẽ:ꝓm ãt q̄ ꝯtinuat̃ nobis a ꝑncipio ẽ in potẽtia ad foꝛas a fãtasmatib⁹ abstractas.Vñ nos a ꝑncipio si

mã.sic est foꝛ⁹ nãlis ꝛ mã est in po⁹ nãli ad ipsam,vt.s.mãe vnibilis est ꝛ agẽs nãle est ei⁹ cã inq̃ꝫ⁹ cãt dispõnes in mã facientes ad vnionẽ eius cũ mã.ℭ Ad 2ᵐ dĩ,q̄ mã nõ est in po⁹ nãli ad eandẽ nũo foꝛ⁹ quã amisit,q2 illa foꝛ⁹ postq̃ꝫ desijt eẽ in mã nõ est amplius forma nãlis,vnde ipsa eadẽ forma anteq̃ꝫ ꝑ ipsaꝫ actuet̃ mãe ẽ nãlis vtpote ab agẽte nãli pducibilis in eẽ,postq̃ꝫ ãt sepata a mã desijt eẽ aut vniri materię est supnãlis vtpote ab agẽte tm̃ supnãli pducibilis,dĩ tñ absolute ꝓm rõnes suę spẽi,nãlis foꝛma,q2 absolute loquẽdo ẽ ab agẽte nãli pducibilis in eẽ.Ad ꝓbationẽ dĩ ꝑ,q̄ ad hoc vt mã sit i po⁹ nãli ad foꝛmã nõ sufficit,vt hẽat priuationẽ formę,si ꝑ priuationẽ intelligat̃ sola negatio formę in mã,sed reqrit̃ ẽt aptitudo ꝛ iclinatio materię ad formã nãlẽ,ideo lꝫ post amissionẽ formę remaneat eadẽ ꝑuatio ꝓp idemptitatẽ termini ꝛ sbi,nõ tñ remanet eadem po⁹ nãlis,q2 nõ remanet aptitudo materię ad formã tanq̃ꝫ ad formã nãlẽ.ℭ Dr̃ secũdo q̄ si ꝑ priuationẽ intelligat̃ negatio formę in sbo apto recipe formã tanq̃ꝫ nãlẽ siue ab agẽte nãli,nõ est eadẽ priuatio nũo ante ꝛ post,ꝓp variationẽ aptitudinis ꝛ inclinationis sbi,prius.n.mã iclinabat̃ ad ipaꝫ tanq̃ꝫ ad foꝛᵃᵐ nãlẽ,posterius ṽo nõ hꝫ illã aptitudinẽ ꝛ inclinationẽ,lꝫ sit apta illã foꝛᵐᵃ deo recipe,in quo ꝯsistit rõ po⁹ obedientialis,nõ autẽ po⁹ naturalis ꝓpꝛie loquendo.

ℭ Quartodecimo.Si itelligeret sbas imãles in eis acciperet sensibiliũ cognitionẽ,q2 in substãtijs sepatis sũt spẽs rerũ sensibiliũ itelligibilr̃ ꝑ q̃s de sensibilib⁹ cognitionẽ hñt,q̃ nõ acciper eã a fantasmatib⁹.ℭ Si dicat̃,q̄ substantijs sepatis nõ adest cognitio sensibiliũ.ℭ Cõtra,q2 saltẽ habebũt cognitionẽ aliquã altioꝛẽ,ꝛ cũ opoꝛteat eas nõ deesse itᵘˢ poli si sbas sepatas itelligat,hẽbit it̃ polis duplicẽ sciaꝫ vnã ꝑ modũ sbaꝝ sepataꝝ,aliã a sẽsib⁹ acceptã,ꝛ sic altera

ℭ Circa hãc rõnẽ duplr̃ dubitat̃.Prĩo,q2 pña (supflueret. ꝯña nõ vr̃ va,spẽs.n.existẽs in itel⁹ vni⁹ sbę sepate nõ sunt causatiue spẽꝝ in intᵘ alterius sbę sepatę,nec vna sba sepata intelligit ꝑ spẽꝫ alterius sbę sepatę,cũ opoꝛteat intᵐ intelligẽtis informari spe intˡⁱˢ,q̃ q̃uis spẽs sensibiliũ sint in sba sepata intelligibilr̃,nõ seqtur,q̄ int̃ intelligens sbas sepatas accipiat in eis sensibiliũ cognitionẽ.ℭ Scḋo,q2 nõ vr̃ si int̃ hẽat illã duplicẽ cognitionẽ,q̄ altera supfluat,nõ.n. si int̃ hꝫ cognitionẽ aliquã de deo,ꝛ aliquã de sensibilibus altera supfluit,alioqñ aut metᵃ,aut phĩa nãlis supflua eẽt,eodẽ mõ si it̃ possibilis hẽat sciaꝫ vnã ad modũ sbaꝝ sepataꝝ q̄ sit altioꝛ cognitõe sensibiliũ,ꝛ aliã a sẽsib⁹ accepta q̃ ipa sẽsibilia cogñscat,nõ dꝫ eaꝝ alterã supfluã supuacaneãq̃ꝫ (eẽ.

ℭ Ad ꝑᵐ hoꝝ dr̃,q̄ rõ ꝓcedit ex suppositiõe modi itelligẽdi quẽ vr̃ ipse Auerrois ponere 3⁰ de aĩa ꝯᵗᵒ.20.ꝛ.36.vt ẽt sibi iponit.s.Th.4.dĩ.49.q.2ᵃ arᵒ ꝑ⁰.Ponit.n.intᵐ quẽ ipse mãlẽ vocat ꝓm se ꝯsideratũ nõ ãt ꝓm,q̄ ẽ nobis copulatus semꝑ sbas sepatas itelligere,ex eo q̄ ipsa sba sepata itᵘˢ mãli est vnita,quẽadmodũ ꝛ illi sba itel̃ agentis vnit̃,ꝓm.n.hãc positionẽ sicut nos ponimus itᵐ beatoꝝ ꝯp vide

Marginal notes:

Mã nõ ẽ i po⁹ nãli ad eandẽ nũo foꝛmã quaꝫ amisit.

†Tex.cõ.5.

†3ᵒ meta.tex.cõ ꝑ.ꝓ⁰ hꝫ ponẽ Auer.

itelligim⁹ ꝑ eũ sbĩas separatas. †ℭ Sꝫ h̃ stare nõ ꝑt:intell's enĩ polis ex h̃ dĩ ꝓm eos cõtinuari nobis q̄ ꝑficit̃ ꝑ spẽs itelligibiles a fantasmatib⁹ abstractas:prius igit̃ est ꝯsiderare itellectũ vt in potẽtia ad hꝭ species q̃ꝫ vt cõtinuetur nobis:nõ igitur per hoc q̄ continuat̃ nobis est i potentia ad huiusmodi species.

2 ℭ Preterea ꝓꝫ h̃:eẽ in potẽtia ad ꝑdictas spẽs nõ cẽt ei ꝓm se ꝯueniẽs:sꝫ ꝑ aliud:ꝑ ea aũt que nõ ꝯueniunt alicui ꝓꝫ se non dꝫ aliqḋ diffiniri:nõ igitur rõ itelle

re diuinã ẽentiã ꝑ hoc,q̄ diuina eẽntia intᵘ vnit̃ ꝑ modũ formę itelligibilis,ita ponit̃ intᵐ sbas sepatas itelligere ex hoc q̄ intᵘ ꝑ modũ formę itˡⁱˢ vniunt̃,ꝛ ideo sicut vidẽtes diuinã eẽntiã vident̃ oĩa creata tanq̃ꝫ ꝑ ipsaꝫ eẽntiã in q̃ itelligibilr̃ sũt repñtata,ita it̃ videns sbam sepatã eẽntialr̃,vt in se est,si in sba sepata ꝯtinet̃ intelligibilr̃ res sensibiles i ipa eẽntia sbę sepatę videt res sensibiles ꝑ ipaꝫ essentiam repñtatas,ꝛ sic in eis accipit cognitionẽ rerũ sensibiliũ,sicut videntes diuinã eẽntiã in ipsa accipiũt cognitionẽ eoꝝ q̃ sibi ꝑ diuinã eẽntiaꝫ repñtant̃.Si ẽt ponat̃ intᵐ nõ intelligere sbas separatas ꝑ h̃,q̄ ipe vniant̃ itellectui,sꝫ ꝑ spẽs,adhuc seq̃t̃ ꝓpositũ,q2 q̃uocunq̃ꝫ int̃ ipsas cognoscat si q̃dditatiue ꝛ ꝑfecte eas cognoscat,videbit spẽs in ipsis existẽs qb⁹ repñtant̃ sensibilia tanq̃ꝫ eius pꝛopꝛietates,aut tanq̃ꝫ habentes,cũ eẽntia sbę sepatę idemptitatẽ,ꝛ sic cognoscet res sensibiles in substãtijs sepatis.Ex qb⁹ pꝫ ꝯñiam.s.Th. optimã eẽ,nõ q2 spẽbus existẽtib⁹ in sba sepata opoꝛteat effluere spẽs in intᵐ mãlẽ,sꝫ q2 ꝑ spẽs existẽs in sba sepata cognitas res mãles itelliget.Cũ aũt ꝯ̃ hoc instat̃,q2 vna sba sepata nõ intelligit ꝑ spẽs alteri⁹ sbę sepatę dĩ,q̄ vtrũq̃ꝫ vna intelligentia non itelligit ꝑ spẽs in alia itelligentia existẽs tanq̃ꝫ ꝑ ꝑnᵐ elicitiuũ opationis,sed bñ põt intelligere ꝑ illas tanq̃ꝫ ꝑ rem cognitã in qua alia videt̃,sicut dicim⁹ btõs ꝑ eẽntiã diuinã ab eis visam videt̃ creaturas.Si ãt q̃rat̃ qḋ erit ꝑnᵐ elicitiuũ hꝰ cognitionis ꝑ modũ spẽi itelligibilis,rñdet̃ q̄ ei qḋ vr̃ in alio nõ opꝫ assignare ꝓpꝛiã ꝛ adequatã spẽm que sit ꝑnᵐ cognitionis ei⁹,sed sufficit spẽs ei⁹ in quo ipm vr̃,ꝑ spẽm.n.speculi videt̃ oĩa que in speculo videt̃ ꝛ ꝑ diuinã eẽntiã vnitã intᵘ videt̃ oĩa que i diuina eẽntia cognoscunt̃,sic ẽt dicemus q̄ ꝑ formã qua it̃ mãlis siue polis videt sbam sepatã,siue sit ipamet sba sepata siue spẽs eius videbit ẽt sensibilia que in ipsa repñtant̃.ℭ Ad secundũ dĩ,q̄ cum negat̃ in responsione per.s.Th. adducta substantias separatas hẽre cognitionẽ sensibilium,nõ itendit responsio negare a substãtijs separatis cognitionẽ sensibiliũ ex parte rei cognitę quasi nullo mõ sensibilia cognoscũt,vt obiectio supponit,sed ex parte medij intelligibilis,sicut in argumẽto fuerat assumptũ,q̄ in substantijs separatis sũt spẽm reꝝ sensibiliũ intelligibiliter,q2 videlicet nõ intelligit per spẽs ipsis rebus sensibilibus pꝛopoꝛtionatas ꝛ adequatas,sed per altioꝛes ꝛ vniuersalioꝛes,ꝛ hãc vocat.s.Th.altioꝛẽ cognitionẽ,ꝛ sic sequit̃ q̄ altera cognitio de rebus sensibilibus erit supflua.Si.n.itellect⁹ cognoscit res sensibiles ꝑ inspectionẽ altioꝝ specierum,ꝛ vlioꝛum existium in sba separata,non erit opus ipm accipere a sensibilibus cognitionẽ,cum illa sit sufficiens cognitio de sensibilibus,ꝛ sic cognitio a sensibilib⁹ accepta erit supflua.ℭ Si diceret̃,q̄ nulla istoꝝ erit supflua cognitio,q2 sunt cognitiones diuersaꝝ rõnũ,sicut ꝛ in Christo ẽ scia ifusa ꝛ acquisita,hoc nõ obstat,q2 licet eẽnt aliquo mõ diuersaꝝ rõnũ,vtraq̃ꝫ tñ eẽt nãlis,ꝛ ideo si it̃ nãlr̃ cognoscit

Marginal note:

†p⁹ ipso beᵒ diuina visione.

res sensibiles ad modū sbaꝝ separatꝝ, suꝑflua erit sibi alia cognitio nālis earūdē rez, vni.n.po᷑ cognitiue sufficit vna nālis scia re᷑ earūdē rez, nō est āt sile de scia infusa ⁊ acq̄sita in Christo, q2 scia ifusa in christo nō erat nālis aie Christi ɔiuncte corpi, nō.n.icōuenit it᷑ re᷑ ēt earundē rez que naturaliter cognoscit a deo altiori modo perfici.

re nās vles reꝝ sensibiliū q̄ vt vles sī a fātasmatib⁹ abstrahūt, ⁊ singularib⁹, cū.n.sint diuersa scibilia foꝛalr sbe separate ⁊ res sensibiles, nec ī vna foꝛali rōne oīi ɔueniāt, multo min⁹ pñt sil' itelligi ab it᷑ poli q̄z due res sensibiles, nisi vnū coꝝ p alteꝝ itelligat. Quō āt int᷑ polis nō possit multa sil intelligere, oñsum est in supioribus. Sup cap. 61.

ctus polis est ex h qd in potētia est ad pdictas spēs vt diffinit ipsum. †(Arist. in. 3. de anima).

3 Adhuc ipole est itellm poleꝫ sil' multa itelliger nisi vnū p aliō itelligat: nō.n. vna pōa sil' pluribus actib⁹ pficit nisi sz oꝛdinē. Si igr intell's polis intelligat sbas separatas ⁊ spēs a fātasmatib⁹ abstractas: oꝫ q vl' itelligat p spēs hꝫ sbas separatas vel ecōuerso. Nōcūqz āt deē segᷓ qd nos itelligim⁹ sbas separatas: q2 si nos itelligim⁹ nās sensibiliū inq̄ztus intelligit eas itell's polis: intell's āt polis intelligit eas p hoc q itelligit sbas separatas: ⁊ silr nos itelligimus. ⁊ silr si sit ecōuerso. Hoc āt ē māifeste falsū: si igr itell's polis intelligit subas separatas: nō est igit subſtātia separata.

Q2 pdicta positio est ɔ̄ sententiam Aristo. Cap. 61.

Sed q2 huic positioni Auerrois pstare robur auctoritatꝭ nitit pp h q dic Arist. ita sensisse: oñdem⁹ manifeste q pdicta pō est ɔ̄ sniaꝫ Aris. † Primo qdē. (q2 Arist. in. 2. de aia). diffinit aiam dicēs. (qd est act⁹ pimus phisici corpis organici potentia vitā hñtis). Et postea subiūgit: q hec ē diffinitio vlr dicta de oi aia: nō sic pdict⁹ Auerrois fingit sub dubitatiōe h pferēs: vt pꝫ ex exēplarib⁹ grecis ⁊ trāslatione Boetij. † Postmodū āt in eodē capitulo subiūgit eē q̄sdā ptes aie sepabiles q̄ nō sūt nisi itellectiue. Relinqᷓ igr q ille ptes sunt actus corpous. † Nec ē ɔ̄ h qd postea subiūgit de itellū āt ⁊ pspectiua pōa nihil ē adhuc māifestū. sz vr aie alteꝝ gen⁹ eē. Nō.n.p h vult itellectuꝫ aliēare a cōi diffinitiōe aie: sz a pp2ijs naturis aliaꝝ ptiū: sic q dicit q alteꝝ gen⁹ aialis ē volatile a gressibili: n̄ auferret a volatili cōem diffinitionem aialis. † Vñ vt ondideret i q̄ dixerit alteꝝ subiūgit. Et h solū ɔtigit separari sic ppetuū a corruptibili. Nec ē itētio Aris. (vt Com. pdict⁹ fingit). dicere qd nōdū ē māifestū de itellectu: vtrū itell's sit anima sic de alijs principijs. Nō.n. textus vetus hꝫ nihil est declaratum siue nihil est dictum

Quintodecio. Seq̄ret q nos sbas separatas intelligerem⁹, int᷑ n. polis ē id quo itelligit aia, hoc est sim, vt pꝫ ex 2° meta᷑ ꝫ ⁊c.
†Tex.cō. huius ītra.
Si dicat sm Auerro. q int᷑ polis itelligit sbstātias separatas sm q ē in se subsistēs ⁊ est in po᷑ ad eas, sicut dia phanū ad lucē, ē āt in po᷑ ad formas abstractas a fantasmatib⁹ sz q ɔtinuat nobis a pn᷑, iō non itelligim⁹ a pn᷑ p ipm sbas separatas. Cōtra arguit, tū q2 pus ē ɔsiderare it᷑, vt in po᷑ ad huiusmodi spēs q̄z vt ɔtinuat nob, cuꝫ ponat ɔtinuari nobis p hꝫ spēs, ⁊ iō nō p hoc q ɔtinuat nobis ē in po᷑ ad hmōi spēs, tum q2 esse i po᷑ ad hꝫ spēs nō ɔueniret ei p se sz p aliud .s. p ɔtinuationē nobiscū, ⁊ sic nō cōueniēter diffiniret itel' polis p hoc q est in po᷑ ad hꝫ spēs, vt diffinit. 3° de aia, nō.n. diffinit aliqd p ea que nō ɔueniūt ei sm se, tū q2 si itel' itelligat sbas separatas ⁊ spēs a fantasmatibus abstractas, oꝫ q vl' itelligat p tales spēs sbas separatas, vel ecōuerso p ipsas sbas separatas tales spēs itelligat, q2 ipole est int᷑ polem sil' multa int᷑ .s. in actu pfecto, nisi vnū p aliud itelligat, cū vna po᷑ nō pficiat simul pluribus actibus nisi secūdum ordine .s. nisi inter se nālem ordinem ⁊ cōcomitantiaꝫ hēant, qdcūqz hoꝝ detur, oꝫ vt nos intelligam⁹ sbas separatas, q2 si nos intelligamus res sensibiles inq̄z᷑ itelligit eas intel', intelligit āt eas int᷑ p hoc q intelligit sbas separatas, oꝫ ⁊ nos silr eas itelligere, ⁊ silr si sit ecōuerso .s. q int᷑ itelligat subas separatas per hoc q res sensibiles intelligit.
†Idē sup. p. q. 79. ar. 2. c. 2.
†Tex. cō. 5.
Attendendū, q2 .s. Th. vr hoc loco ponere spēs itelligibiles tanq̄z id qd cognoscit, cū tñ alibi ponat eas tanq̄z id quo int᷑ cognoscit, q dupl'r possumus eius mētē interpretari. Primo q lꝫ spēs a fantasmatib⁹ abstracte nō sint id qd intelligit p ⁊ directe, sz se hēant, vt pn᷑ quo intelligendi, tñ scōario ⁊ idirecte itelligunt, ⁊ sic ɔ̄ ipsis pcedit argumētū. Scōo q p spēs a fantasmatib⁹ abstractas vult itellige

Iste suꝫ ē ex his cecib⁹ rōnib⁹ positionem immo fictionez Auerro. ipoleꝫ eē, nūc q2 Auer. suā fictionē dicꝫ Arist. ɔfirmare nitebat, pbat .s. Th. ipsam ēt ɔ̄ mētē Arist. esse ex multis ipsius Aris. dictis, ⁊ p arguit sic. Aris. diffinit aiaꝫ esse actuꝫ p᷑ corpis phici organici potētia vitā hñtis, ⁊ inqᷓ hāc diffinitionē vlr dictā esse de oi aia, nō sub dubitatione loq̄ns, vt Auer. fingit, vt ex tex. greco ⁊ translatiōe Boetij manifeste appet, immo vult eā ad itellectū extendi, vt pꝫ ex eo qd in eodē capite subiūgit ingens aie quaꝫ diffinierat eē q̄sdā ptes separabiles, qd nō nisi de int᷑ itelligi pōt, ꝫ it' nō est sba separata. Si dicat q istis diffinitio nō ɔuenit oi aie nisi equoce, ⁊ q hoc ondit Aris. cū subiungit de itellectu āt ⁊ pspectiua po᷑ nihil est adhuc manifestū, rñdet q p hec verba, nō vult pho' it᷑ alienare a cōi aie diffinitiōe, sz a pp2ijs naturis aliaꝝ ptiū, sic q dicit q alteꝝ genus aialis est volatile a gressibili: nō aufert a volatili cōmunē aialis diffinitionē, vñ ⁊ subiūgit Arist. ⁊ h solū ɔtingit separi, sic ppetuū a corruptibili, ex qb⁹ ɔstat ipm ponere int᷑ eē alteꝝ ab alijs aie ptib⁹ pp ppetuitatē que alijs nō ɔuenit, nō āt eē eius intentionē, vt Auer. fingit q nūdū est declaratū de itel᷑, vtꝝ sit aia, sic de alijs pncipijs, cuꝫ vetus tex. nō hēat nihil est declaratū, siue nihil est dictuꝫ, sz nihil est māifestū q̄z᷑ .s. ad id qd est pp2iū it᷑, nō āt q̄z᷑ ad cōem aie diffinitionē. Et pterea, si aia equoce diceret de it᷑ ⁊ alijs, p distixisset equocationē, sic est eius ɔsuetudo, ne pcederet in equoco, qd in sciētijs demōstratiuis nō ɔuenit.
†Tex.cō. 11.
†Tex.cō. 21.
†2° de aie cō. 21. ⁊ 3° cō. 5. circa medium.
Rōnē hāc ex Arist. vbis suptā lati⁹ .s. Th. in lib᷑ quē aduersus Auerroistas edidit explanat. Sꝫ qm̄ iqt ex tex. greco hēri q nō dubitatiue, sz assertiue in aie diffinitiōe loquit Aris. aduertēdū q añ illa vba tex. 7. vbi dī. Si āt aliqd cōe oi aie oꝫ dicē ⁊c. i tex. 6. abso᷑ dixerat vbs diffinit

¶ Super cap. 62m.

Postquam disputavit. s. Th. ꝯ Aver. fictionē, vlterius ꝯ Alexādri positionē icipit disputare. Posuit. n. ꝑ Alexāder cōsiderātis Arist. vbis qbus velle vr̃ itᵐ nō eē sbam sepatā, sʒ eē in nobis, ꝙ itˢ posis est aliq̃ vtˀ in nobis, sic. n. diffinitio aīe poterit sibi ꝯuēire. Posuit scd̃o hāc vtutē nō eē fundatā in aliq̃ intellectuali sba, sʒ cōseq ꝯmixtionēʒ elemētoꝝ in corpore hūano sm quā hō ē in poᵗ ad recipiēdū influentiā intˢ agētis exn̄tis sp in actu, ⁊ q est sm ipm sba sepata, ex q̃ iflūentia hō fit itelligēs actu. Et q̃d in hoīe p qd̄ est poᵗ itelligēs ē itˢ posis, videbir sibi, ꝙ ex cōmixtiōe determinata i nobis fit intˢ posis. Cōtra hāc igr̃ positionēʒ arguit. s. Th. ⁊ ꝑ ex vbis Arist. sic. Virtˀ q̃ mixtionē elemētoꝝ ꝯseqr̃ in ipsa elementoꝝ ꝯmixtōe fūdar̃, vt pʒ de sapore, odoř ⁊ alijs hꝫ. Sʒ hoc nō pt sm Arist. mentē (vt vr̃) attribui itᵐ, cū dicat 3° d̄ aīa ꝙ intˢ posis est imixtˀ corpori, ergo ⁊c̃.

† pō alex. recitata ab Auer. cō 5 tex. cij de aīa.

† Improbatio ex dicta arist. q̄ et auer. vtitur.

¶ Adverte q. s. Tho. vult h̄ nō dicēdi (vt vr̃) nō q2 non sit expssa mēs Arist. intᵐ nō eē vtutē mixtā corpi, sʒ q2 q̃ūtū appet p̄ facie de positiōe Alexandri nō eam alr̃ explicando itellˢ posis ē nā q̃dā ꝯn̄s mixtionē elemētoꝝ, ⁊ ꝯsiter hec positio vbis ⁊ demōstrationi Arist. ꝯriatur. Sʒ licet ita p̄ aspectu vt vba sonāt de positione Alexandri videar̃, tn̄ Alexāder suā positionē declarās ne vbis ⁊ demōstratiōibˀ Arist. sit ꝯria, inqt, ꝙ itˢ posis est qdē ꝑparatio i nā hūana ad recipiendā iflūentiā intˢ agētis, verūtn̄ ipsa ꝑparatio nō est aliq̃ nā sensibilis determinata, neq3 ē mixta corpi, sʒ est relatio q̃dā ⁊ ordo vniˀ ad alteꝝ. Cōtra āt hāc pōnēʒ sic explicatā arguit. s. Th. Primo itˢ posis apō Ari. est receptiuˀ oium formaꝝ sensibiliū ⁊ cognoscitiuˀ eaꝝ, ⁊ ex hoc ponit ipm nō hēre determinate aliquā nām sensibilium, sed hec de preparatione que est habitudo non possūt intelligi, q2 eius non est recipere, sed preparari, ergo ⁊c̃.

¶ Secundo. Se queret̃ ꝙ idem dicendum sit de sensu ⁊ itellectu possibili, sʒ huiˀ oppoᵐ ostendit Aristo. tex. 7°, ergo ⁊c̃. probar̃ ꝯsequentia, q2 illa que dicit phs de itellectu posi cōueniēt oi preparationi, i sensu āt est preparatio ad recipienda sensibilia in actu. Aduertendūʒ ꝙ fundamētuʒ huius rōnis est ꝙ ita in sensu ē preparatio ad recipienda sensibilia, sic in itᵒ, si ꝑpatio nihil aliō iportet q̃ʒ ordinē ⁊ hitudinem vnius ad alteꝝ, ⁊ vltr in oi recipiente est ordo ⁊ hitudo ad sua receptibilia ⁊ sō si oia que dicuntur ab Arist. de intellectu possibili conueniunt ei inq̃ʒᵐ est hitudo ⁊ ordo ad receptibilia, nō āt ex nā sibi preparati, eadē cōuenient sensui ⁊ oi alij ꝑparationi in ordine ad sua receptibilia, qd̄ eniʒ cōuenit alicui inq̃ʒtuʒ tale conuenit oi tali. Et sic incōuenienter Arist. iter receptionē sensus ⁊ itelˢ dr̃iam pōit igens, ꝙ ex excellētia obiectoꝝ corrūpir̃ sēsus, nō āt itellˢ.

† Differ. Alex.

† Improbatio dicti hōis b s daabˀrō. nibˀ ipro bat auer. Alex.

† Tex. cō. 7.

† Tex. cō. 2. ⁊ 3.

† Tex. cō. 14.

¶ Tertio de intellˢ posi, dicit Arist. ꝙ patir̃ ab intelˡⁱ, ꝙ suscipit spēs intˡⁱˡ ꝙ est in poᵗ ad eas, ꝙ est sic tabula in q̃ nihil est scriptum, sed hec non possunt dici de preparatione, sed de subiecto preparato, ergo ⁊c̃.

¶ Aduerte ꝙ Alex. in suo libro de aīa, dicit itᵐ magis assimilari carētie iscriptiōis q̃ʒ tabule nudū scripte. Sic. n. in-

¶ Contra opinionē Alexādri d̄ intellectu possibili. Cap. 62.

His igr̃ verbis Arist. ꝯsideratʒ Alexāder posuit intellm̄ posēʒ eē aliquā virtutēʒ in nobis. (vt sic diffinitio cōis de aīa assignata (ab Arist. in. 2. de aīa). possit sibi ꝯuenire. Qr vō intelligeř nō poterat aliquā sbstātiā intellualē eē corpis formā: posuit ꝑdictā virtutē nō eē fundatā in aliq̃ intellectuali sbia: sʒ ꝯn̄tem ꝯmixtionē elemētoꝝ in corpe hūano: determinatus. n. mixtiōis hūani corpis modus facit hoiem eē in potētia ad recipiēdū influētiā intellˢ agētis q sp est in actu ⁊ sʒ ipm est quedā substātia sepata ex q̃ influentia hō fit intelligēs actu. id āt in homine p qd̄ est potētia intelligēs est intellˢ posis: ⁊ sic videbar̃ sequi ꝙ ex cōmixtiōe determinata in nobis sit intellectˀ possibilis. †¶ Vr̃ āt in p̄ aspectu hec positio vbis ⁊ demōstrationi. Aris. eē ꝯria. (ostēdit. n. Aristo. in. 3. de aīa vt dcm̄ est). ꝙ intellˢ posis ē imixtuʒ corpi: hoc āt ē impoře dici de aliq̃ virtute ꝯn̄te mixtionēʒ elementoꝝ: qd̄. n. hꝫ est opʒ ꝙ in ipsa elementoꝝ cōmixtiōe fundeř: sic̃ videmˀ de sapore ⁊ odore ⁊ alijs hꝫ: nō igr̃ positio ꝑdicta. Alexādri pōt stare cum vbis ⁊ demonstratiōe Arist. vt vr̃. †¶ Ad hec āt Alexāder dicit ꝙ intellectus posis est ipsa ꝑparatio in nā hūana ad recipiēdū influentiā intellˢ agētis. preparatio āt ipsa nō est aliq̃ nā sensibilis determinata neq3 ē mixta corpi: ē. n. relatio quedā ⁊ ordo vniˀ ad aliud. †¶ Sʒ h̄ mānifeste discordat ab itētiōe Arist. pbat. n. Aris. ex hoc intellm̄ posēʒ nō hēre determinate aliquā nām sensibiliū: ⁊ p ꝯn̄s nō esse mixtū corpi. q2 est receptiuus oiuʒ formaꝝ sensibiliū ⁊ cognoscitiuus eaꝝ: qd̄ de ꝑpatiōe nō pt intelligi: q2 eius nō est recipe: sʒ magis ꝑparī: nō igr̃ demōstratio Aris. ꝑcedit de prepatione sed de aliquo recipiente preparata.

2 ¶ Ampliˀ si ea q̃ dic̃ Aristo. de intellˢ posi ꝯueniūt ei inq̃ʒtuʒ ē ꝑpatio ⁊ non ex nā subiecti ꝑpati: sequer̃ ꝙ oi ꝑpatiōi ꝯueniāt. in sensu āt est ꝑpatio quedā ad sēsibilia in actu recipiēda: ergo idē dicēdū est de sensu ⁊ intellˢ posi: cuiˀ ꝯrium mānifeste subiūgit. †(Arist.) ostēdēʒ dr̃iam inter receptionē sensuʒ ⁊ intellˢ ex h̄ ꝙ sensus corrūpir̃ ex excellētia obiectoꝝ. non autē intellectus.

3 ¶ Item Aris. attribuit possibili intellectui pati ab intelligibili suscipere spēs itelligibiles: esse in potētia ad eas. †¶ Cōparat ēt eū tabule in q̃ nihil ē scriptū: que qdē omnia non psūt dici de prepatione: sed de subiecto preparato: est igitur ꝯ intentionem Aristo. ꝙ intellectus possibilis sit preparatio ipsa.

quit. Solũ igr mãlis intell's facultas ɀ ꝓmptitudo q̃dã ẽ ad formas excipiẽdas tabulę nudũ scriptę silis, ġnimo ipsi us tabellę agrapho.i.iscriptõis carẽtię, q̃ȝ tabellę similior, tabella.n.iã in nũo ẽnũ est, quapꝑ id qd sia ꝑdictũ est tabellę poti⁹ cõpari pot, ipsa võ iscriptiõis carẽtia fere itell's est. Ex qb⁹ pȝ ea q Arist. de int^a dicit, de ipsa ꝑpatiõe quã Alex. ponit dici nõ posse, cũ illa cõueniãt tabulę ꝑpatę, nõ aũt carẽtię ɀ negatiõi scriptiõis. Pȝ ẽt illos Alex. mentẽ male iterꝑtatos eẽ, q dicunt Alex. ꝑpationis noie intellexisse aię po^m ɀ hanc eẽ q̃litatẽ, vtpote po^m nãlẽ, quã ronalis aia ad oia it^{lia} ẽ ꝑpata, quemadmoduȝ mã ob suã po^m ad suas excipiẽdas foias ꝑpaȓ. Si.n. ꝑpationis noie intelligeret q̃litatem ɀ po^m nãlẽ, magis eaȝ tabulę nudũ scriptę assilaret q̃ȝ agrapho, siue carẽtię iscriptiõis.

†Tex.cõ. 44.

†Tex.cõ. 5.

4 ℭ Adhuc agẽs ẽ nobili⁹ patiẽte: ɀ faciẽs factõ: sic act⁹ põa. quãto ãt aliqd ẽ imãlr⁹: tãto ẽ nobili⁹: nõ pt igr effcũs esse imãlior sua cã: ois ãt vt⁹ cognoscitiua i quãtũ h͛ est imãlis: vñ ɀ de sensu q ẽ isim⁹ i ordie vtutũ cognoscitiuaꝝ †(dic̃ Arist. in. 2. ð aia). q ẽ susceptiu⁹ sensibiliũ spẽꝝ sine mã. ipoẽ ẽ igr a ɔmixtõe elemẽtoꝝ cãri aliquã vtutẽ cognoscitiuã. intell's ãt polis ẽ supma vt⁹ cognoscitiua in nobis. †(dicit.n. Arist. in. 3. de aia: qd intell's polis est q̃ cognoscit ɀ intelligit aia). intell's igr polis nõ causaȓ ex cõmixtione elementorum.

5 ℭ Amp. si ꝑncipiũ alicui⁹ opatiõis ab aliqb⁹ causis ꝑcedit: oȝ opationẽ illã nõ excedere cãs illas: cuȝ cã scða agat vtute ꝑme.

ℭ Quarto. Impoẽ ẽ a ɔmixtiõe elemẽtoꝝ cãri aliq̃ȝ vtutẽ cognoscitiuã, ĝ it^r nõ causaȓ ex cõmixtiõe elemẽtoꝝ, pȝ ɔña, qr it^r polis ẽ suppma vt⁹ cognoscitiua in nobis, vt pȝ. 3. de aia, añs võ ꝓb^r, qr effectus nõ pt eẽ imãlior sua cã, cũ agẽs sit nobili⁹ patiẽte ɀ faciẽs facto, sic act⁹ po^a, q̃to ãt aliqd est imãlius tãto sit nobili⁹, ois ãt virt⁹ cognoscitiua inq̃ȝ^m h͛ est imãlis, vñ ɀ sensus apd Arist. ẽ susceptiu⁹ spẽꝝ sine mã, ĝ ɀc̃.

ℭ Ad euidẽtiã hui⁹ ꝓpõnis virt⁹ cognoscitiua inq̃ȝ^m h͛ est imãlis, aduertẽdũ ex doctrina. s. Th. ꝑ^a. q. 14. 1°. ɀ vi. q. 1. 2°, q imãlitas q̃ ɔcomitaȓ vlr vim cognoscitiuã nõ ẽ oĩno da sepatio a mã, sȝ est vt vlr loq̃mur excessus aliqs formę sup̃ mãm, sm.n. q aliq̃ magis supgrediũȓ mãm, qr.s. nõ st totalr imersa mãę sic sũt maioris cognitiõis, vñ int^r q totaliter mãm supgrediȓ inq̃ȝ^m nulli organo mãli est affixus, cognoscẽdi maximã vim hȝ. Di ãt for^a que est in mã supgredi mãm, nõ qr aliq̃ pars ei⁹ eẽntialis nõ sit in mã, sȝ qr cuȝ tota sit in mã, nõ tñ totalr ɔp̃hẽdiȓ a mã, remanet.n. in ea virtus ad aliqd sup̃ mãę ɔditionẽ, qd est signũ eẽntiaȝ formę nõ eẽ totalr a mã compꝛhẽsam, nã virtus demõstrat eẽntiã rei. Sensus ĝ ꝓpõnis. s. Th. est q virt⁹ ois cognoscitiua inq̃ȝ^m h͛ supgrediȓ mãm, qr pot in aliqd qd est sup̃ mãę cõditionẽ, qd sane oñdiȓ, qr ois virt⁹ cognoscitiua, vt cognoscitiua est, recipit spẽs absq̃ȝ mã, i. absq̃ȝ eẽ determinato qd in mã hȝ, forma.n. cognoscibilis recipiȓ in cognoscẽte nõ sm eẽ determinatũ quo ɔstituit rem in nã sȝ put ẽ ꝑfectio vnius in nã, nata est eẽ in alio ɀ fieri vnũ cum illo.

Effect⁹ ñ pt eẽ imãlior sua causa.

ℭ In hac ãt rõne circa illã ꝓpõnẽ nõ pot effectus esse imãlior sua causa dubitaȓ qr for^a rei sensibilis in sensu est imãlior q̃ȝ eẽ sensuȝ, ɀ tñ sm q est in sensu cãtur a forma existẽte extra, ergo effect⁹ aliquis est imaterialior sua cã, ɀ loquor de causa principali de qua intendit. s. Th.

ℭ Ad huius euidentiã ɔsiderãdũ est, q dupl'r dr aliqua nã imãlis. s. aut sm suã subam aut sm eẽ, sm subaȝ dr natura imãlis que nõ est composita ex mã ɀ forma, sicut intelligẽtia, sm eẽ tñ dr imãlis illa que lȝ in sua rõne mãm icludat, tñ hȝ eẽ imãle, sic nã lapidis in intel^u, lapidis.n. nã est eẽntialiter composita ex mã ɀ forma, ɀ in sua rõne mãm includit vlẽm tñ, ideo ɀ exñs in intel^u est mãlis sm essentiaȝ, cũ sit eiusdẽ rõnis i itel^u ɀ ex̃ intel^m, est tñ imãlis sȝ eẽ, qr esse suũ nõ est in mã receptum, sȝ in re imãli. s. in intel^u, attẽde tñ cum dico nãm lapidis in itellectu esse mãlem, nõ sic intelligo quasi entitas eius, sȝ q est accidẽs intell's sit cõposita ex mã ɀ forma, hoc.n. esse nõ pt, cũ sit for^a simplex actuans intel^m, sȝ loquor de ipsa, vt spẽs est. i. vt ẽ repꝛsentatiua nãę lapidis ex̃ intel^m existis ɀ est eius q̃ditas q̃uo sibi rõ lapidis cõuenit, sic.n. qr repꝛsentat lapidis nãm q̃ mãlis est sm eẽntiã, vtpote mãm cõem i sua rõne icludens, dr ɀ ipsa mãlis, vt spẽs lapidis est, lȝ vt est accñs it^r sit imãlis ɀ sm eẽntiã ɀ sm eẽ. Sȝ ɀ dupl'r dr aliqd imãle sm eẽ. s. aut sm suũ eẽ nãle qd ɔuenit nãę, vt in supposito vel in sbo qd denominat, inueniȓ, aut sm eẽ itentiõale qd hȝ in medio, aut in po^a cognoscitiua. ℭ Di ergo ꝑ^o, q intelligiȓ ꝓpõ. s. Tho de imãli sm essentiã, ɀ ẽt de imãli sm esse nãle, nullus.n. effectus est simplicior aut imãlior sm essentiã sua cã ꝑncipali, neq̃ȝ ẽt sm esse nãle qd nãę ɀ rõni effectus natũ est ɔuenire, ɀ hoc sufficit ad ꝓpositũ suũ. Cum.n. it ell's ɀ sm eẽntiã ɀ sm eẽ nãle sit imãlis, seq̃ȓ q nõ possit causari ex elemẽtorũ ɔmixtione q̃ aliqd mãle dicit. ℭ Diciȓ 2°, q nõ incõuenit effectũ sm eẽ intẽtionale eẽ imãliorẽ sua cã ꝑncipali ɀ ꝓpria, cũ esse illud sit diminutũ in ordine ad talẽ nãm, ɀ sic nõ incõuenit formã rei sensibilis esse imãliorem in sensu q̃ȝ ex̃, q̃uis sit a re sensibili causata, qr esse illius formę in sensu inq̃ȝ^m est forma sensibilis est eẽ itentionale. Unde nõ est obiectio ɔ̃ sensum illius ꝓpõnis, cũ illa intelligaȓ de imãli aut sm essentiã, aut sm esse nãle, obio aũt ꝓcedat de imãli sm esse intentionale. Quõ aũt forma hñs esse mãle possit tãq̃ȝ ꝑncipale agens causare for^m hñtẽ eẽ imãle itẽtionale declaratũ est in ꝑcedẽtibus de mẽte. s. Th. po^e. q. 5. ar. 8.

†Tex.cõ. 41.

†Tex.c.5.

opatio ãt aię nutriuę ẽt excedit virtutẽ q̃litatũ elemẽtariũ. †(ꝓbat.n. Arist. in. 2. ð aia). q ignis nõ est cã augmẽti: sȝ ɔcausa aliq̃ mõ: ꝑncipalis ãt cã ẽ aia. ad quã ɔparaȓ calor sic instrm ad artificẽ). nõ igr pt aia vegetabilis ꝓduci ex ɔmixtio elemẽtoꝝ: multo igr min⁹ sẽsus ɀ intell's polis.

6 ℭ Itẽ intelligere ẽ q̃dã opatio in q̃ impoẽ est cõicare aliqd organũ corpeũ. hec ãt opatio attribuiȓ aię vel ẽt hoi: dr.n. q aia intelligit vel hõ ꝑ aiaȝ: oȝ igr aliqd ꝑncipiũ i hoie eẽ a corpe nõ dependẽs q sit ꝑncipiũ talis opationis. ꝑpatio ãt seq̃ẽs cõmixtionẽ elemẽtoꝝ a corpe dependet mãifeste: nõ est igr preparatio tale ꝑncipium q̃le intell's polis. †(dicit.n. Arist. in. 3. de aia). q impassibilis...

ℭ Quinto. Anima vegetabilis ex cõmixtione elementorũ ꝓduci nõ pot, ĝ multo minus sensus ɀ int^r, ꝓb^r añs. Si ꝑncipiũ alicui⁹ opationis ab aliqbus causis ꝓcedat, operatio ipsa illas causas nõ excedit, cũ causa secũda agat in virtute prime, sed opatio aię nutritiuę excedit ẽt virtuteȝ qualitatuȝ elementariũ, vt pȝ ex pho. 2. de ais, tex. 41. vbi oñdit ignẽ nõ eẽ cãm aug^{ti}, sed eẽ instrumẽtũ aię, ĝ aia vegetabilis ex elementorum cõmixtione ꝓcedere nõ potest.

ℭ Sexto. Preparatio ɔmixtionẽ elemẽtoꝝ seq̃ẽs a corpe dependet, ĝ nõ est intel^r polis de quo dr 3° de aia, q eo opi

natur ⁊ intelligit aīa/aña p3/ɔña vo ꝓbatur/q2 intellect⁹ polis a corpore nō dependet, cū.n. itelligere sit opatio in q̄ impossibile est cōicare corpeum organum, illud ꝓncipium in homine cui hec attribuit̄ opatio q̄ est intellectus polis/ oz eē nō dependens a corpore, ꝙ ⁊c. ¶ Dicet̄ forte, ꝙ ꝓnci pium ꝓdicte opationis in nobis est spēs int^lis facta in actu ab itel^u agente/ nō āt int^r polis. Sed hoc nō vr̄ sufficere/tum q2 cū hō de intelli/ gente in po^a fit actu itelligens/ oz ꝙ nō solu3 ꝑ spēm intelligat/ sed ēt ꝑ po^{am} alī quā it^{uam}, sicut ⁊ in sensu accidit/ ⁊ sic p̄ter speciē, oz ponere intel^m polēm tanq̄3 ꝓn cipiū intellectio nis a corpe vni/ q3 nō dependen tē/ tū q2 spēs nō est int^lis actu nisi cū est depurata ab esse mālī/hoc āt eē nō p̄t quā/ diu fuerit in alī/ q̄ po^a que sit ac/ tus mālis orga/ ni aut sit causata a ꝓncipijs mālī/ bus/⁊ sic necē ē p̄ter ipsa3 pone re int^m polem q̄ sit imaterialis.

Ar.

†Improbatio.

tellect⁹ polis est quo aīa opinat̄ ⁊ intelligit: nō est igr̄ itell's polis ꝓpatio.† ¶ Si āt dicat̄ ꝙ ꝓnci/ piu3 ꝓdicte opatiōis in nobis ē spēs intelligibilis fcā in actu ab itellu agēte. †hoc nō vr̄ sufficer̄: q2 cū hō de potētia intelligente fiat actu intelligēs: oz ꝙ nō solū intelligat ꝑ spēm intelligibilē ꝑ quā fit actu itelligēs: s3 ꝑ aliquā pōa3 intellectiuā q̄ sit ꝓdcē opa tiōis ꝓncipiū: sic ⁊ in sensu acci/ dit: hec āt potētia ab Arist. po/ nit̄ intell's polis. intellectus igr̄ polis est nō dependēs a corpe.

7 ¶ Preterea spēs nō ē itelligi/ bilis actu nisi s3 ꝙ est depurata ab eē mālī. hoc āt nō p̄t accider̄ du3 fuerit in aliq̄ potētia mālī q̄ s. sit cāta ex ꝓncipijs mālib⁹ vel q̄ sit act⁹ mālis organi: oz igr̄ po ni aliquā potētiā intellectiuā in nobis imaterialem que est intel lectus possibilis.

¶ Septimo. Int^r polis est po ani me s̄m Aris. aīa āt nō est ꝓpara/ tio sed actus, er go ⁊c. Notat āt s. Th. ꝑ maio/ ri doctrina, ꝙ l3 ꝓparatio nō sit actus. s. absolu/ tus, s3 ordo po^e ad actu3, sequit̄ tñ ad actu3 aliq̄ ꝓpatio ad vlteri ore3 actū, sic ad actū diaphāi se q̄r ordo ad actū lucis. Per hoc innuēs ꝙ licet int^r sit actus ⁊ nō ꝓparatio, non tñ tollit̄ q̄n ad ip̄m sequat̄ preparatio ⁊ ordo ad vlterio rē actū. s. ad spēm intelligibilē/⁊ opationē q̄ est intellectio.

8 ¶ Adhuc intell's polis ab Ari. dr̄ ps aīe: aīa āt nō est ꝓpatio s3 actus: ꝓpatio.n. est ordo poten/ tie ad actu3: seq̄t̄ tñ ad actū aliq̄ ꝓpatio ad vltiorē actū: sic ad ac/ tum diaphaneitatis seq̄t̄ ordo ad actu3 lucis: intell's igr̄ polis: nō est ipsa ꝓpatio: sed act⁹ q̄dā.

9 ¶ Ampli⁹ hō ɔsequit̄ spēm ⁊ nām hūanā s̄m ꝑtem aīe sibi ꝓ/ priā: q̄ q̄dē ē intell's polis: nihil āt ɔseq̄tur spēm ⁊ nām s̄m ꝙ ē

¶ Aduertendū ꝙ dupl'r fundamētū huius rōnis interp̄tari possumus. Prio interp̄tando int^m eē ꝑtē aīe nō integralem aut subiectiuā, sed potentialē, q2.n. aīa est actus prim⁹, ne/ cesse est vt eius ēt po^e que appellant̄ partes in quas aīa di uidit̄/ sint actus absoluti, nō tñ hitudines aut ordines/per potentias.n. aīa que est actus primus ordinat̄ ad opatio/ nes/⁊ sic potentię habēt rōnē ꝓparati ⁊ ordinati proximi. ¶ Secundo ꝑ partē aīe intelligendo partē subiectiuam/⁊ ꝑ int^m possibilē subam intellectiuā intelligentē per intellin

possibilē. Si.n. sba intellectualis intelligēs ꝑ int^m polē3 est aīa/⁊ aīa est actus nō aūt preparatio/ sequit̄ ꝙ intellectus polis nō sit preparatio ɔsequens elemētoꝝ cōmixtionem, sed sit actus in sba intellectiua fundatus, cuius oppositum dicebat Alex. Prima tñ interp̄tatio videt̄ esse melior/q2 cū Arist. int^m polēm ꝑtē aīe vocat/ꝑ ꝑte3 aīę intelligit eius po^{am}/vt. s. Th. ibide3 exponit. ¶ Octa^o. Homo sortitur spēm s3 parte3 aīę sibi ꝓ priā que est int^r polis, nō āt sorti tur spēm ꝑ ꝓpa/ tionē/ ꝙ ⁊c. pro/ bat̄ minor, q2 ni hil sortit̄ spe3 s3 ꝙ est in po^a/ sed s̄m ꝙ ē in actu/ ꝓparatio āt ni/ hil aliud est q̄3 or do po^e ad actū. ¶ Circa maiore3 huius rōnis ad uerte/ ꝙ dicit̄ hō sortiri spēm hu/ manā ꝑ int^m pos sibilē nō tanq̄3 ꝑ ipsam itellectiuā po^{am} ɔstituat̄ in spe/ sed q2 cū sit aīat⁹ sortit̄ spe3 ꝑ aīam cui⁹ pro prietas est itell's possibilis/ ⁊ aīa hñs talē po^{am} su/ bi ꝓpriā nō pōt cōstituere spēm humanā nisi in/ quātū eā ꝓprie/ tatem fundat/⁊ ideo oz vt ⁊ ipa proprietas int^{us} sit act⁹, nō āt or do po^e ad actū. ¶ Sup capi. 63^m.

in potētia: s3 s̄m ꝙ ē actu: cū igr̄ ꝓpatio nihil sit aliud quā ordo potentie ad actū: impossibile ꝙ intellectus possibilis non sit ali/ ud q̄3 preparatio quedam in na tura humana existens.

¶ Q2 aīa nō sit complexio: vt po suit Galenus. Capi. 63.

Predicte autē opini oni Alexandri de in tellectu possibili pro pinqua est Galieni medici de anima. Dicit eni ani mam eē complexione3. †¶ Ad hoc autem dicendum motus ē per hoc ꝙ videmus ex diuersis complexionibus causari in no/ bis diuersas passiōes que attri buunt̄ anime: aliquā enim com plexionem habētes: vt colericā de facili irascuntur: melancolici vero de facili tristant̄. ¶ Unde ⁊ per easdem rationes hec opi/ nio improbari potest per q̄s im probata est opinio. Alexādri ⁊ per aliq̄s ꝓprias. (ostensum est eni3 sup̄). ꝙ operatio anime ve getabilis ⁊ cognitio sensitiua ex cedit virtutem q̄litatum actiua/ rum ⁊ passiuarum: ⁊ multo ma/ gis operatio itellectus: comple xio autem causatur ex q̄litatib⁹ actiuis ⁊ passiuis: non pōt igit̄ complexio eē principiū opatio/ num anime: vnde impossibile ē ꝙ aliq̄ anima sit complexio.

†hāc opi. recipit auer. 3. de aia. cō. 6. ⁊ ꝓbat

Expedita pō/ ne Alex. vult. s. Th. Ga leni positionē q̄ Alexandri posi tioni ɔsimis esse vr̄ explodē. Po fuit.n. Galenus. Aīam complexionē eē, propterea ꝙ ex di/ uersis ɔplexiōib⁹ videam⁹ diuersas in nobis passiōes q̄ at/ tribuūt̄ aīę cāri, colerici.n. d̄ facili irascūt̄/ malencolici vo de facili tristāt̄. Cōtra hāc igr̄ positionē posset argui eisdē rōnib⁹ qb⁹ iprobata ē opinio Alex. in q̄3^m vr̄ ponere sit cū Alex. vtutē aīę ab elemētis originē trahere/ s3 tñ ɔ ea3 ar/ guit. s. Th. ꝑ ꝓprias rōnes/ ꝓcedētes videl3 ex nā ɔplexio nis. ꝓ/ ꝙ arguit sic. Complexio causat̄ ex vtutib⁹ actiuis ⁊ passiuis ꝙ nō p̄t eē ꝓn^m opationu3 aīę/ ꝙ aīa nō est ɔplexio. ꝓb^r ꝓ^a ɔña/ q2 opatio aīę vegetabilis ⁊ cognitio sesitiua/⁊ multo magis opatio itel^r excedit vtutē q̄litatu3 actiuaꝝ ⁊ passiuaꝝ/ vt ōnsu3 est de mēte Arist. in precedenti capite.

2 ¶ Adhuc ɔplexio cũ sit qđdaʒ ɔstitutũ ex ɔ̃rijs q̃litatib⁹ q̃si me dũ ĩter eas ĩpoĩe est φ sit forma sb̃ialis. nã sb̃ie nihil est ɔ̃riũ: nec suscipit magis ꝛ min⁹: aĩa ãt est forma sb̃ialis ꝛ nõ accñtalis: ali as p aĩaʒ nõ sortiret̃ aliqd gen⁹ vel spẽm: aĩa igĩ nõ est ɔplexio.
3 ¶ Adhuc ɔplexio ñ mouet cor p⁹ aĩalis motu locali: seq̃ret̃ eni motũ dñantis: ꝛ sic sp deorsum ferret̃: aĩa ãt mouet aĩal in oẽm ptem: nõ est igĩ anima ɔplexio.
4 ¶ Ampli⁹ aĩa regit corp⁹ ꝛ re pugnat passiõib⁹ q̃ cõplexionẽ sequũt̃: ex ɔplexiõe.n. aliq sunt magis alijs ad ɔcupiscẽtias vel iras apti: q tñ magis ab eis absti nẽt pp aliqd refrenãs: vt pʒ i ɔti nẽ tib⁹: hoc ãt nõ facit ɔplexio: nõ est igĩ aĩa ɔplexio. † ¶ Dece ptus ãt fuisse vĩ Galien⁹ ex h̃ φ nõ ɔsiderauit aliter passiões at tribui ɔplexiõi ꝛ alr̃ aĩe. Cõple xiõi nãqʒ attribuũt̃ sic dispõnẽ ti ꝛ q̃ʒtũ ad id qđ est mãle in pas siõib⁹: sic feruor sanguinis ꝛ h⁹. aĩe ãt tanquaʒ p̃ncipali cause ex pte ei⁹ qđ ẽ in passiõib⁹ fo2ale: sic in ira appetitus vindicte.

¶ Q2 aĩa ñ sit armonia. Ca.64.

Similis ãt p̃dicte põni ẽ positio dicẽtiuʒ aĩaʒ esse armoniaʒ. ¶ Nõ .n. itellexerũt aĩam eẽ armoniã sonoꝝ: sʒ ɔ̃rioꝝ ex qb⁹ videbãt ɔponi corpa aĩata: q̃ q dez opinio in lib. de aĩa vĩ attri bui † Empedocli. ¶ Gregorius ãt nissen⁹ attribuit eã. † Dinor cho: vñ ꝛ iprobat̃ sic ꝛ p̃cedẽs: ꝛ adhuc pp2ijs rõnib⁹. ¶ Oẽ n. corp⁹ mixtũ armoniã hʒ ꝛ cõ plexionẽ: nec armonia p̃t moue re corp⁹: aut regeĩ ipm: vĩ repu gnare passiõib⁹: sic ꝛ ɔplexio: i tẽdit̃ ẽt ꝛ remittit̃ sic ꝛ ɔplexio: ex qb⁹ oĩbus oñdit̃ φ aĩa nõ sit armonia: sicut nec complexio.
2 ¶ Adhuc rõ armonie magꝭ cõ uenit q̃litatib⁹ corpis q̃ʒ aĩe. nã sanitas ẽ q̃dã armonia humoꝝ: fortitudo neruoꝝ ꝛ ossium: pul chritudo mẽbroꝝ ꝛ coloꝝ: ñ ãt p̃t assignari q̃liũ armonia sit sen sus aut intell'ꝰ ꝛ cetera q̃ ad aĩaʒ ptinent: nõ est igĩ aĩa armonia.
3 ¶ Ampli⁹. armonia dĩ dupl'r. Uno mõ ipa cõpositio. alio mõ rõ ɔpositiõis: aĩa ãt nõ est ɔposi tio: q2 opoꝛteret φ vnaq̃qʒ ps aĩe eet ɔpositio aliq̃ꝝ ptium cor poris: φ nõ ẽ assignare. ¶ Silr̃ nõ ẽ rõ ɔpõnis: q2 cũ in diuersis ptibus corpis sũt diuerse rõnes seu p̃portiões ɔpositiõis: singu le ptes corpis hẽrent singulas aĩas: aliã.n. aĩam hẽret os. ꝛ ca ro ꝛ neru⁹: cũ sint s̃m diuersam p̃portionẽ cõposita: qđ pʒ eẽ fal sum: nõ est igĩ anima armonia.

¶ Q2 aĩa nõ sit corp⁹. Cap.65.

Uerũt ãt ꝛ alij magis errãtes ponẽtes aĩaʒ eẽ corp⁹: q̃ꝝ opiniões lʒ fuerint diuerse ꝛ va rie: sufficit eas hic cõĩter repro bare. ¶ Uiuẽtia.n. cũ sint q̃daʒ res nãles sũt cõposita ex mã ꝛ fo2a: cõponunt̃ ãt ex corpe ꝛ aĩa q̃ fac̃ viuẽtia actu: igĩ opʒ alteꝝ istoꝝ eẽ formã: ꝛ alteꝝ mãʒ: cor pus autẽ non potest esse forma: q2 corp⁹ nõ est in altero sicut in

¶ Scđo. Aĩa est for' sb̃alis, alias p ipsam nõ sortiret̃ gen⁹ ꝛ vel spẽm aliq̃ sb̃a, ĝ nõ est ɔplexio, pb' ɔñs, q2 ɔplexio nõ p̃t eẽ for' sb̃alis cũ sit qđ ɔstitutuʒ ex ɔ̃rijs q̃litatib⁹ ꝛ ex h̃ h̃eat ɔ̃riũ ꝛ suscipiat magis ꝛ min⁹, quoꝝ nullũ sb̃e ɔuẽit.
¶ Tertio. Cõplexio nõ mouet corp⁹ aĩalis motu locali, sed bñ aĩa, ĝ ꝛc̃. pb' añs, q2 tũc aĩal sequeret̃ motũ dominãtis ꝛ sic semp moue ret̃ deorsum nõ in oẽm ptem vt facit.
¶ Quarto: Aĩa regit corp⁹ ꝛ re pugnat passioni bus complexio nẽ sequentibus, apti .n. ad iras aut ɔcupiscenti as ab eis absti nẽt pp aliqd re frenãs, hoc ãt ñ facit ɔplexio, ĝ ꝛc̃. Uĩ aũt dece ptus Galen⁹, vt inq̃t. s. Th. q2 ñ ɔsiderauit pas siones alr̃ attri bui ɔplexioni ꝛ alr̃ aĩe. Cũ.n. in passiõib⁹ sit ali qd mãle, cõmo tio. s. aliq̃ corpa lis, ꝛ aliqd fo2a le. s. ipse act⁹ ap petitus sensitiui, sic in ira mãle ẽ feruor sanguis, fo2ale ãt appeti tus vindicte, cõ plexiõi attribu unt̃ passiões q̃ʒ ad id qđ ẽ mãle, ꝛ sic disponenti, aĩe ãt q̃ʒ ad id qđ est formale ꝛ tanq̃ʒ principa li agenti.
¶ Sup cap. 64ᵐ.
Eisdẽ rõnib⁹ i probat̃ opinio dicentiũ aĩam esse armo niã quib⁹ ꝛ pre cedens, cũ nõ in telligerẽt aĩam eẽ armoniam so noꝝ, sed ɔ̃rioꝝ, que qdẽ opinio i libro de aĩa vĩ Empedocli at tribui, a Grego rio ãt Nisseno attribuit̃ Dicearcho. Sʒ tñ ꝛ p̃priis cõtra ipsaʒ rõnibus arguit̃, sic p̃cedẽs qdem improbat̃, q2 non põt armonia mouere corp⁹, aut regere ipm, aut repugna re passionib⁹, sic nec ɔplexio. Proprijs ãt rõnib⁹ arg' ɔ̃ ip saʒ. Prio. rõ armonię magis ɔuẽit q̃litatib⁹ corpis q̃ʒ aĩę vt pʒ ex ɔdõnib⁹ corpis. s. sanitate, fortitudie, pulchritudi ne, ꝛ ex ɔdõnib⁹ aĩę q̃ sũt sensus ꝛ it' ꝛ cetera ad aĩam ptinẽ tiã, vĩ.n. q̃lium illa sunt armonia, nõ ẽt q̃lium ista, ergo ꝛc̃.
¶ Scđo. Aut aĩa erit armonia q̃ dĩ ɔpositio, aut q̃ ẽ rõ ꝛ p portio ɔpõnis, nõ p̃ᵐ, q2 tũc vnaq̃q ps aĩę eẽt ɔpositio ali q̃ꝝ ptiũ corpis, qđ nõ ẽ assignare, vt pʒ, de it' ꝛ vo', nõ etiã scđm, q2 tũc sin gule partes cor poris haberent singl'as animas cum in diuersis partibus corpo ris sint diuerse p portiones com positionis, hoc autem patet esse falsum, ergo ꝛc̃.
¶ Sup cap. 65ᵐ.
Uerũt ꝛ a lij iquit. s. Tho. qui ma gis errantes po suerunt animaʒ esse corpus, quo rum licet fuerũt opiniões varie, tamẽ cõtra eos cõmunibus ra tionibus argui tur deinde cop motiua soluun tur. Q̃rum ad p mum arguitur, ꝛ primo sic. Ui uentia, compo nũtur ex anima ꝛ corpore, ergo alterum eorum est forma ꝛ alte rum materia, q2 viuentia. s. infe riora ꝛ composi ta, cum sint res naturales ex ma teria ꝛ forma cõ ponuntur, sʒ cor pus non potest esse forma, cum non sit in altero vt in materia ꝛ sb̃iecto, ergo ani ma erit forma, ergo anima non est corpus, patet vltima ɔsequen tia, quia corpus non est forma.
¶ Circa hanc p positionem. Ui uẽtia cõponunt̃ ex aĩa ꝛ corpore dubitat̃, q2 s̃m doctrinam. s. Th. cum in vno composito sit tñ vna forma sb̃alis, sicut viuentia h̃nt p animã esse aĩatum, ita p eãdem h̃nt esse corporeũ, sʒ idẽ nõ componit̃ ex seipso, ĝ viuẽtia nõ cõponunt̃ ex aĩa ꝛ corpe, cũ corpus includat animã. ¶ Ad hoc tripliciter potest

† Cã dece ptõis Ga lie. melr̃ or illa q̃ assignat Auer. i al legato, ɔ.

† Empe.
† Dinor chus

† Idẽ. p ꝛ 9 ꝛ 5 ... ... ꝛ. 1.

mā τ ſbto: aia igr̃ erit ſola: ḡ nō ē corp⁹: cū nullū corp⁹ ſit forma.
2 ℭ Adhuc ipoſſē ē duo corpa eē ſil: aia āt nō ē ſeorſuȝ a corpe dū viuit: nō eſt igr̃ anima corpus.
3 ℭ Amplı⁹. oē corp⁹ diuiſibile ē: oē āt diuiſibile idiget aliq̄ cōtinēte τ vniēte ptes ei⁹. Si igr̃ aia ſit corp⁹ hēbit aliqd aliō ꝯtinēs τ illō magꝭ erit aia. Videm⁹.n. aia recedēte corpus diſſoluit: τ ſi hitez ſit diuiſibile oportebit vl̃ deuenire ad aliqō indiuiſibile τ icorpeū qō erit aia: vel erit in iſinitū ꝓcedeꝛ: qō eſt impoſſibile: non eſt igit̃ anima corpus.
4 ℭ Itē ſic. †ſup̄ ꝓbatū eſt). τ (in 8. phiſicoꝝ ꝓbat̃). oē mouēs ſe ipſum ꝯponit̃ ex duob⁹ quoꝝ alteꝝ eſt mouens τ nō motus: τ alteꝝ eſt motū: ſȝ aial eſt mouēs ſeipm: mouens āt in ipo eſt aia: motū āt corpus: aia igr̃ eſt mouens nō motū: nullū āt corpus mouet niſi motū. (vt ſupra ꝓbatū ē). aia igit̃ non eſt corpus.

†Tex.cō. 40. τ ifra.
†Libro ꝓ capi.13.

riideri. Pīo ꝙ nō ꝯponunt̃ viuētia ex corpe τ aia tāq̄ ex duab⁹ ꝑtib⁹ realr̃ diſtīctis, ſȝ tm̄ tāq̄ ex ꝑtib⁹ diſtīctis ſm rōnē, inq̄ȝ alia eſt rō aiē vt eſt aia, τ alia vt eſt for̄ corpea, ſȝ ex hac rñſione ſeq̄t̃ ꝙ ꝯpoſitio rei viuētis ex aia τ corpe nō erit niſi ꝯpoſitio ſm rōnē, cui⁹ opp̄ ingr̃. s. Th. in tractatu de ente τ eēntia, vbi ponit dīiaȝ iter ꝯpoſitionē hoīs ex aia τ corpe, τ ꝯpoſitionē eius ex aiali τ rōnali, q: ex corpe τ aia oī eē hō, ſic ex duab⁹ reb⁹ q̄dā res tertia cōſtituta, eſt āt ex aiali τ rōnali ſic itell'is tertius ex duob⁹ itellectib⁹. Propť qō ſe cūdo pt riideri, ꝙ accipiēdo corpus ſm ꝙ dicit ꝯpoſitū ex mā τ ꝑfectiōe corpea ꝑciſe, τ aiam vt dicit ꝑfectionez vitale preciſe, ſūt due ꝑtes ſm rē, accidit.n. corpori ꝑciſe ꝙ ei⁹ ꝑfectio ſit idem, ꝙ aia cū ꝑ ſe ꝑſcindat aiam, τ io ꝯpoſitio hoīs ex aia τ corpe eſt realis vtpote ex duab⁹ ꝑtib⁹ ſȝ rem. Sȝ hec rñſio nō vr̃ a priori rñſione diſtigui. Q̄uis.n. ꝑfectio corpeitatis in reb⁹ inaiatis ꝑſcindat ab aia ſm rē, in re tm̄ aiata puta in ſorte ſm rē nō ꝑſcidit ab aia cū eadē nūo for̄ det ſorti τ eē corpeū τ eē aiatū, τ lȝ rō corpis vt ſic aiam, vt aia eſt.i. rōnē aiē excindat, in ſorte tm̄ entitas for̄ corpee nō excludit entitatē aiē, nec accidit entitati for̄ corporee ſortis eē idē realr̃ cū entitate aiē, cū vnaq̄q̄ȝ res ſit ꝑ ſe nō āt ꝑ accńs eadē ſibiipſi, lȝ bñ poſſit dici ꝙ illi for̄ corporee ꝑciſe ꝯſideratē, vt ſundat rōneȝ for̄ corpee accidit ꝙ ſit aia, q: rō aiē vt aia eſt: ē rōnē for̄ corpee vt ſic īuenit̃, lȝ iſta ꝑciſio rōnū in for̄ ſortis ē tm̄ ſm ꝯſiderationē it̄, inq̄ȝ itell's aliū ꝯceptū de ipſa ſormat vt eſt for̄ corpea, τ aliū vt eſt aia, ex ꝑte tm̄ rei ſit ſimplr̃ vna res. Ex qb⁹ pȝ ꝙ ꝯſiderata in for. for̄ corpeitatis ꝑciſe τ ſilr̃ ꝯſiderata aia ꝑciſe non ꝯponit̃ ſortes ex aia τ corpe tāq̄ ex duab⁹ ꝑtib⁹ ſm rē, ſȝ tm̄ tāq̄ ex duab⁹ ꝑtib⁹ ſm rōnē, cuȝ illa ꝑciſio for̄ corpee ab aia τ eȝ nō ſit in re ſed tm̄ in ꝯſideratione itel̄, τ ſic iſta rñſio a ꝑma nō differt, τ ꝑ ꝯñs eadē rōne iprobať q̄ τ ꝑma. Pōt tertio riideri ſuppoſito ꝙ loquať. s. Th. nō tm̄ ſȝ vulgi opinionē accipiētis corp⁹ ꝓ ꝑte oīno ab aia diſticta, ſed et ſm veritatē ꝙ noīe corpis accipit. s. Th. mām ſub q̄ātitate corpea exńtē, hec.n. diſtinguit̃ realr̃ ab aia τ ſm gen⁹ cauſe materialis ipſaȝ ꝑcedit, lȝ.n. q̄ātitas nō inſit māē nudē, ſȝ māē iformatē for̄ corpea que in viuētib⁹ nō diſtiguit̃ realr̃ ab aia, ipſa tm̄ mā cū q̄ātitate corpea ſic ꝑciſe accepta realr̃ ab aia diſtinguit̃, τ ſic ex corpore τ aia tanq̄ ex duabus ꝑtib⁹ ſm rē viuentia oīa componūt̃. Poſſet et q̄rto reſponderi q̄ātū mihi ꝓ nūc occurrit, ꝙ eo mō componūt̃ viuētia ex corpe, τ aia quo corpa mixta dicunt̃ ſm aliquoꝝ opinionē ex elemētis eē compoſita. Elemēta.n. dicunt̃ cōponere mixtū, nō q: in mixto maneāt diſticta ſm rē, ſed q: ex ipſis prius realr̃ diſtictis poſtmodū vō corruptis τ manētibus in mixto ſolū q̄āt⁹ ad vnā q̄litatē in qua oīa virtualr̃ ꝯtinet̃ mixtum cōponit̃. Sic ꝓportionalr̃ dicere poſſumus, ꝙ cum aia adueniat māē prius iformatē forma corporea, aiatum cōponit̃ ex corpe τ aia prius realr̃ diſtictis, ſed corpe ꝑexiſtente poſtmodum corrupto ꝑ aduētum aiē, remanēte tm̄ in ſuo ſimili τ virtualr̃ in eē, quod dat aia inq̄ātum aia ſupueniēs dat eē corpeuȝ ſimile illi eſſe qō dabat forma precedēs τ virtualr̃ ꝯtinet formā corpeam. Un de ſicut dicunt̃ mixta cōponi ex elementis tāq̄ ex mā ſubſtātialiter trāſeunte ſed remanēte virtualr̃ in vna qualitate, ſic viuētia dicūt̃ componi ex aia τ corpore, ex aia q̄dē tanq̄ ex ꝑte ſubalr̃ ꝑmanēte, ex corpore vō tāq̄ ex ꝑte ſubſtātialiter trāſeunte ſȝ manēte in ſuo ſimili, aut manēte virtualr̃ in vno eē quod māē dat aia. Et icciro ſicut dicimus mixta eſſe realr̃ cōpoſita ex elemētis nō obſtāte, ꝙ in mixtiōe ſint corrupta, τ maneāt tm̄ v̄tualiter i mixto, ſic dicet̃ poſſumus viuētia eē realr̃ ꝯpoſita ex corpe τ aia, lȝ corpus cui aia ſupuenit ſit corruptum τ maneat in viuēte ſolum virtualiter, aut etiam i ſuo ſimili.

ℭ Scdō. Aia nō eſt ſeorſuȝ a corpore dum viuit, ergo non eſt corpus, probatur conſequentia, quia duo corpora non poſſunt ſimul eſſe.

ℭ Tertio. Si eē corp⁹ hēret aliqd aliō ꝯtinēs τ tunc illud magiꝭ eēt aia, cū videam⁹ recedēte aia corp⁹ diſſolui, tūc ſi illō ꝯtinēs iteꝝ erit corp⁹ ſiue diuiſibile, aut oȝ deuēire ad aliqō idiuiſibile τ icorpeū qō erit aia, aut erit ꝓceſſus i iſinitū. 2ᵐ eſt ipoſſe, ḡ ꝯ ādū eſt ꝑᵐ, ꝓbr̃ ꝑᵃ ꝯñā, q: oē corp⁹ ē diuiſibile, oē āt diuiſibile idiget aliq̄ ꝯtinēte τ vniēte ꝑteꝭ ei⁹.

ℭ Quarto. Aia eſt mouēs nō motū, ḡ τc. pȝ ꝯñā, q: nullus corpus mouet nō motum, vt ſupius eſt oſtenſuȝ, añs vō ꝓbatur, q: eſt pars mouens aialis, pars.n. mouentis ſeipſum que eſt mouens, eſt mouens non motum.

ℭ In hac rōne tria occurrūt dubia. Primū eſt circa añs, cū.n. in mouēte ſeipm ſit tm̄ vna for̄ ſbalis, oȝ vt corp⁹ que ē pars mota aialis aiaȝ icludat, τ ꝑ ꝯñs moto corpe aia mouet̃, ḡ aia ñ ē mouēs nō motū. ℭ Scdȝ dubiuȝ ex eadē radice ꝓueniēs ē circa illā ꝓpōnē. Aia ē pars mouēs aialis. Cū.n. idē nō ſit mouēs τ motum, ſi aia eſt mouēs, ſeq̄t̃ vt nō ꝑtineat ad ꝑteȝ motā tanq̄ ei⁹ for̄, ḡ aut ſola mā ꝑᵃ erit pars mota in aiali, τ nō corpus, aut corpus nō erit corpus ꝑ aiam ſed ꝑ aliā forᵐ, quoꝝ vtrūq̄ in doctria. s. Th. ſim eſt. ℭ Tertiū eſt circa illā ꝓpōnē, nullū corpus mouet niſi motū, ſm.n. doctrinā. s. Th. ꝑᵃ ꝑte. q. 66. ar. 3. 2ᵐ cęlū empireū hȝ iſluētiā ſup corpa que mouētur, τ tamen ipſum eſt imobile, ḡ aliquod corpus mouet non motum.

ℭ Ad ꝑᵐ hoꝝ dī, ꝙ licet aia ſit forma ꝑtis motę aialis, non tm̄ mouet̃ ꝑ ſe ad motum illi⁹ ꝑtis ſed tm̄ ꝑ accńs, ad motum.ſ. corpis, intendit āt. s. Th. hic τ eſt de mēte Ariſt. 8ᵒ phyᵒ, aiaȝ eē ꝑtē mouentem, ſȝ nō motaȝ ꝑ ſe ſm ꝙ mouet. ℭ Ad 2ᵐ dī ex doctrina. s. Th. in q̄ōnib⁹ ď aia ar. 9. 6ᵐ, ꝙ aia mālis τ vnit̃ māē ſm eſſe τ operat̃ ac mouet ꝑ potentias ſuas, ideo alio mō eſt mouēs τ alio modo eſt pars formalis rei motę, eſt.n. mouēs ꝑ potentiā cognoſcitiuā τ appetitiuā, eſt āt pars formalis ꝑ ſuā ſbam ſolā dans eſſe materię, quo ſit vt compoſitū ex organo τ poᵃ maxime appetitiua, vt eſt cor moueat alias ꝑtes corpis, ſic id qō mouet, aia vō ſicut ꝑᵐ ꝑᵐ quo mouet, ē āt mota ſiue pars rei motę inq̄ȝ eſt ſm eē vnita materię, mō nō eſt inconueniēs idē τ eſſe ꝑᵐ mouēs ſm ſbam ꝓxime āt mouens ꝑ poᵐ, τ eſſe ꝑtem rei motę, vt eſt materię ſecundū eſſe vnitū. ℭ Ad tertiū dī ex doctrina. s. Th. poᵃ. q. 5. ar. 8. vt dictum eſt ſupius capite. 20. huius ſecundi libri, ꝙ duplicē actionē habet corpus, vnā ſecundū corporis ꝯpletatē, aliā ſm ꝙ attigit.

Aia ē mouēs ñ motum.
Aia ē ꝑs mouens aialis.
Qō celum empyreū aȝ ꝑ ꝯſteriora.

ad ordinē sbaꝝ sepataꝝ aliquo mō tāq̄ʒ aliqd p̄ticipās de modo ipaꝝ, p̄ᵃ actio ē ad trāsmutationē mãe de forᵃ ad formā, scōa ē ad q̄ndā diffusionē sue silitudinis, quēadmodū color suā silitudinē agit in medio ⁊ i sensu, hac actiōe cęlū empyreū agit in iferiora corpa, nō āt p̄ᵃ, vñ in p̄ᵃ pte vbi. d. dr q nō agit aliqd trāsiēs ⁊ adueniēs p motū (hoc ē p trāsmutatione mãe

5 ¶ † Preterea sup oñsū ē q̄ itelligere nō p̄t eē actio alicu⁹ corporis: est āt actus aie: aia igr ad min⁹ intellectiua non est corp⁹. ¶ Ea āt qb⁹ aliq conati sīt pbar aiaʒ eē corp⁹: facile ē soluere: ośdūt. n. aiam eē corp⁹: p hoc q̄ filius assilat patri ēt in accñtibus aie: cū tñ fili⁹ generet a patre p decisionē corpalē: ⁊ qr aia cōpatitur corpi: ⁊ qr sepat a corpe: separari āt est corpoꝝ se tāgētiuʒ. † ¶ Sʒ ꝯ hoc iam dictū est: q cōplexio corpis est aliq̄liter cā aie passionū p modū disponētꝭ: aia ēt nō cōpatit corpi nisi p accñs: qr cuʒ sit forma corpis mouet p accñs moto corpe: sepat ēt aia a corpe: nō sic tāgens a tacto: sʒ sic forma a mã: q̄uis ⁊ aliqs tact⁹ sit icorpei ad corp⁹. † (vt sup oñsum est). Mouit ēt ad hāc positionē multos: qr crediderūt qd̄ nō ē corp⁹: nō eē: imaginationē trāscēdere nō valētes q̄ solū circa corpa versat. † ¶ Uñ hec opi-

de forᵃ ad forᵐ) sʒ aliqd fixuʒ ⁊ stabile, putavērūt ꝯtinēdi ⁊ causandi, ppō āt. a. Th. itelligit de p̄ᵃ motione ñ āt de scōa, vñ nulla est cōtradictio. ¶ Quito. Intelligere est act⁹ aie, nō aūt corpis, q̄ aia saltē ir̄ᵐ nō ē corpus. ¶ Quātuʒ ad 2ᵐ soluunt rōnes ꝯ ꝯclusionem. Arguebāt. n. q̄daʒ aiaʒ eē corp⁹, cū qr fili⁹ assimilat p̄ri ēt in accñtibus aię, cū tñ generet p decisionē corpalē, tū qr aia cōpatit corpori, tū qr a corpore sepat, sepatio. n. corpoꝝ se tangētiū est. Ad oia āt ista rñdetur. negādo ꝯsequētiā. Et dr ad p̄ᵐ, q talia assimilatio est, qr cōplexio corpis ē aliq̄ mō cā passionū aię p modū disponētꝭ, ⁊ iō vbi sīt silēs ꝯplexiōes pp. s. efficatiā v̄tutis gñantis sūt sepenumero silēs aię passiōes. Ad 2ᵐ dr, q aia p accñs cōpatit corpi, qr est forᵃ ei⁹, toto. n. patiēte, oʒ ⁊ aiaʒ q̄ est ei⁹ pars foꝛalis pati. Ad 3ᵐ dr p̄, q aia nō sepat a corpe sic tāgēs a tacto, sʒ sic forᵃ a mã, dr scōo q ēt est aliqa tactus incorpei ad corp⁹. s. fm v̄tutē, vt ex supi⁹ dictis pʒ. Ex ījs pʒ illos errasse q imaginationē trāscēdeř nō valētes dixerūt, qd̄ nō ē corp⁹, nō eē, i quoꝝ psona tāq̄ʒ isipiētiū, dr sapię 2°. Fum⁹ ⁊ flat⁹ ē in narib⁹ nostris ⁊c. ¶ Super capi. 66ᵐ.

Uerūt ⁊ nōnulli q q̄uis aiaʒ irᵐ nō dicerēt eē corp⁹, dicebāt tñ intᵐ esse v̄tutē corpeā ponētes irᵐa sensu nō differre, nisi forte accñtalr vt dr. 4. di. 44. q. 1. ar. 1. q. 1. i q̄rtū dicebāt hoieʒ hr̄e irᵐ p̄ alijs aialib⁹, qr in eo pp optimā ei⁹ ꝯplexionē vis sensitiua ampli⁹ viget. Cōtra hos ēt arguit. s. Th. ⁊ p̄ sic. Sēsus iest oib⁹ aialib⁹ nō. āt irᵗ, q̄ sensus nō ē irᵗ, pb⁹ ańs quoad scōaʒ ptē, qr alia aialia ab hoie nō opant diuersa ⁊ opposita sʒ easdē ⁊ vnifoꝛes opatiōes i eadē sp̄e, vt pʒ ī hirūdie, oia. n. hirūdo silr nidi- ¶ Pro declaratiōe hui⁹ rōnis aduertēdū ex pho. 9. (sicut. metᵃ. tex. 3° ⁊ 10°, q differūt poᵉ rōnales ab irrōnalib⁹, qr rōnales ⁊ pñt i opposita. s. agē ⁊ nō agere, actiuo approp̄ināto passiuo i illa dispōne q̄ passiuū p̄t pati ⁊ actiuū agere, ⁊ pñt ēt i oppositas ⁊ ꝯrias actiōes sic medic⁹ p artē medicine p̄t itroducere sanitatē ⁊ egritudinē, irrōnales āt nō pñt nō agē passiuo appropiq̄to i sufficiēti dispōne, nec ēt pñt in

oppositas actiōes nisi p accñs, sʒ sīt ad vnū determinate, sicut calor nō p̄t nō calefacere sufficiēter appropiq̄to sibi calefactibili disposito, nec p̄t ifrigidare nisi p accñs, iq̄ʒᵐ apiendo poros facit exalare iteri⁹ calidū, aut aliq̄ alio mō. Silr ouis vidēs lupū veniētē nō p̄t nō fugē, nec p̄t illū amare, aut p̄seq̄ ⁊ desiderare. Propt hāc dr̄iā poᵐ optie arguit. s. T. ab

nio. Sap. scōo. ex psona isipiētium pponit dicētiū de aia. (Fumus ⁊ flat⁹ ē in narib⁹ nrīs ⁊ sermo scītille ad mouēdum cor).

¶ Cōtra ponētes intellectum ⁊ sensum esse idem. Cap. 66.

His āt ppinquū fuit q̄ q̄daʒ antiquoꝝ phoꝝ itellectū a sensu differre nō opinabātur: qd̄ qdē ipoſ̄e est. ¶ Sēsus. n. in oibus aialib⁹ iuenit. Alia āt aialia ab hoie itellectū nō hñt: qd̄ ex h̄ appet: qr ñ opant diuersa ⁊ opposita q̄si itellectū hñtia: sʒ sic a nã mota ad determiatas q̄sdaʒ opatiōes ⁊ vniformes in eadeʒ specie: sic ois. irundo silr nidificat: non est igitur idem intellectus ⁊ sensus.

2 ¶ Adhuc sensus nō ē cognoscitiu⁹ nisi singulariū: cognoscit. n. ois sensitiua potētia p species indiuiduales: cū recipiat sp̄ēs reꝝ in organis corporalibus: intellectus autē est cognoscitiu⁹ vliuʒ

effectu, q bruta nō hēant irᵐ, qr nō opant diuersa ⁊ opposita. i. dissilēs ⁊ oppositas opationes circa idē ñ hñt, sʒ oia eiusdē sp̄ēi hñt easdē ⁊ vniforēs opatiōes. ¶ Sʒ aduertēdū, cuʒ dicim⁹ poᵉ rōnales posse in oppositas actiones aut i opposita, q h̄ nō ē itelligēdū reᵘ oiuʒ ad q̄ se extēdit poᵉ, qr vt hr̄ ex. s. T. p̄ᵃ. qō. 62. 8. 2ᵐ, ⁊ 4° sen. di. 49. q. 1. ar. 3. q. 2. 1ᵐ, h̄ nō est veꝝ in ījs ad q̄ nālr ordinant, ⁊ q̄ sīt sibi ab alio detmiata, nō. n. volūtas p̄t nō adherere bono in q̄ʒᵐ bonū ē, nec irᵗ p̄t nō assentire primis p̄ncipijs nālr notis, hʒ ḡ v̄itatē p positio phi resp⁹ oppositoꝝ q̄ sub electiōe cadūt ⁊ reᵘ coꝝ q̄ sīt ad finē, vt dr. 1. 2e. di. 7. ar. p̄, 1ᵐ. q̄uis possʒ dici scḋo dcā. s. T. q̄ allegauimus, q poᵉ rōnales loq̄ʒᵐ rōnales sp ad opposita se hñt, reᵘ vo coꝝ ad q̄ sīt detmiate, ⁊ ad q̄ nālr iclināt ñ sīt rōnales poᵉ sʒ irrōnales. ¶ Occurrit āt duᵐ ⁊c h̄ qd̄ dcm̄ ē q̄n. s. bruta (poti⁹ ⁊ nāles ⁊ a nō opāt diuersa ⁊ opposita. Nā vbi ē volūtariū ibi p̄t eē diuersa opatio, sʒ vt igt phs. 3. eth⁹, pueri ⁊ alia aialia volūtario cōicāt, q̄ ⁊c. ¶ Rñdet ex doctria. s. T. 12. q. 6. ar. 2, q volūtariū 2ᵉ p̄t accipi. s. fʒ rōnē pfectā, ⁊ fʒ rōnē ipfectā, p̄ mō volūtariū dr a voᵗᵉ pp̄e. ⁊ dr qñ apphēso fine aliqs delib̄erādo p̄t moueri i finē vl ñ moueri. ⁊ sic ñ ꝯuēit bruti. scōo mō dr ab aliq̄ p̄ticipatiōe voᵗᵗⁱˢ pp aliq̄ʒ ꝯuēiētiā ad ipāʒ, ⁊ dr fʒ q apphēdēs finē mouet i finē, lʒ ñ p deliberationē sʒ subito ⁊ necio. h̄ 2° mō itelligit Aris. ꝯuēire bruti volūtariū ñ āt p̄ mō. Uñ cū assumit, q vbi ē volūtariū ibi p̄t eē diuersa opatio, dr q veꝝ ē ī volūtario fm pfectā rōnē, sʒ illo mō ñ ꝯuēit bruti, vt dcm̄ ē, nō āt de volūtario 2° mō. Pōt ⁊ 2° rñderi vt rñdet. s. T. 2. 2e. di. 25. ar. p̄, ad 6ᵐ, q Aris. ñ accipit volūtariū pp̄e, iq̄ sēsu maloꝛ hʒ v̄itatē, sʒ largo mō vt. s. volūtariū distiguit ꝯ violētū, sic. n. oē cui⁹ p̄nᵐ ē itra dr volūtariū, ⁊ sic bruta, qr hñt i seipis p̄nᵐ suaꝝ opatiōnū, ipropē illoꝝ opatiōes dr̄r voᵗᵉ, sʒ vbi ē volūtariū h̄ mō, nō oʒ ibi posse esse contrarias ⁊ difformes opationes. ¶ Scōo. Sensus nō ē cognoscitiu⁹ nisi singulariū, itel⁹ āt est vliuʒ cognoscitiu⁹, q̄ ⁊c. pbr ańs quoad scōaʒ ptē, qr h̄ experimēto cognoscim⁹, quo ad p̄ᵐ vo ptē, qr cognoscit sensus p sp̄ēs idiuiduales vt potē i orgāis corpalib⁹ receptas.

Marginal notes: † Cap. 63. — † Ad rōnes opi. p̄dicte ratio p̄ma. — S°. — † Ad hec dēi. cap. 5m. — † Ad 2m rōnem Sapiētie. — Po⁹ rōnales se habēt ad opposita. — Alīo bruta volūtario coicāt.

Sensus ē cognoscitiuus tm̄ singlariū

Circa hāc ꝓpōnē sensus nō ē cognoscitiu⁹ nisi singulariū dubitaᷓ, oīs.n.po^a ē cognoscitiua sui obi, ſ3 obm cuiuslibz sensus ē vlē, c ꝭm.n. visus ē colori vlī, nō āt hic colori, ⁊ sic d alijs sensib⁹, ḡ sensus nō est cognoscitiu⁹ tm̄ singularium.
Ad hui⁹ euidētiā ꝯsiderādū, ꝙ vlē vt vlē dupl'r ꝯsiderari pt, vno mō vt bz eē obiuū in it^u, alio mō vt bz eē fundamētalr in reb⁹. Sic āt dupl'r bz esse ita dupl'r cogsci pt, vno mō ꝑ oimodā abstracti onē a singlarib⁹ alio mō ꝭm, ꝙ i singularib⁹ fundamētum bz, ꝑ mō cognoscitur tm̄ ab it^u, cui⁹ est vnū ab alio abstrahē. scđo mō ēt cognosci pt a sensu, dū.ſ. sēsus nō ferᷓ i rē singularē nisi, vt fundat nām vlēz, sic.n. dicim⁹ visuz vidē colorē vlēz, qꝛ nō videt ꝭ albū nisi vt fundat rōnē coloris, ⁊ sil'r hoc nigrū ⁊ alios colores, vn̄ pticulare est id qđ māl'r cognoscitᷓ, ſ3 vlē ē id qđ forālr ē cognitū tāq̄3.ſ. id sub cui⁹ rōne pticulare cognoscitᷓ. Ad argu^m ḡ dī, ꝙ vtriqz sensus cognoscit vlē mō dicto ⁊ tāq̄3 rōnē cognoscēdi, ſ3 ꝭ nō est ꝯ id qđ hic dᷓ, qꝛ logᷓ.s.Th. de eo qđ māl'r cognoscitᷓ tāq̄3 ꝑ terminās actū cognoscēdi: tale āt ex pte sensus est singulare, ex pte āt it^u est vl'e: l3 ēt vlē forālr cognoscatᷓ a sensu tanq̄3 rō cognoscendi ex parte obi se tenens.

vt per experimētum p3: differt igitur intellectus a sensu.

3 Amp̄. cognitio sensus nō se extēdit nisi ad corꝑalia: qđ ex ꝭ p3: ꝙ q̄litates sēsibiles q̄ sīt ꝓpa obta sensuū nō sīt nisi i corꝑalib⁹: sine eis āt sēsus nihil cognoscit: itell's āt cognoscit icorꝑalia: sicut sapiāz v̓itatē ⁊ relatiōis rerū: nō est igᷓ idem intellect⁹ ⁊ sensus.

4 Itē null⁹ sensus seip̄3 cognoscit nec suā opationē: visus.n. nō videt seipm nec videt se videre: ſ3 ꝭ superioris pōē ē: vt ꝓbatᷓ i lib. de aīa: itellectus āt cognoscit se ipm: ⁊ cognoscit se itelligere: nō est igᷓ idē intellectus ⁊ sensus.

5 Prete. sensus corrūpitᷓ ab excellēti sēsibili: itell's āt nō corrūpitᷓ ab itelligibil' excellētia: ꝙnimo.

Tertio. Sēsus nō cognoscit nisi corꝑalia, cū q̄litates sensibiles q̄ sīt ꝓpa oba sensuū, ⁊ sine qb⁹ sensus nihil cognoscit nō sint nisi i corꝑalib⁹, it^s āt cogscit ēt icorꝑalia puta sapiēz.

Sēsus cognoscit corꝑalia.

Aduertēdū, ꝙ ꝑ cognitionē v̓itatē ⁊ relatiōes rerū, ḡ ⁊c. corꝑaliū a sēsu, nō itelligit.s.Th. cognitionē ſbē corꝑeᷓ q̄3^m ad ei⁹ ſbam ⁊ eēntiā, qꝛ cū ſba ꝭ mō nō cognoscatᷓ a sēsu nisi ꝑ accñs, nō eēt ꝯueniēs ꝯpatio cognitiōis sēsitiue re^u corꝑaliū ad cognitionē it^s re^u icorꝑaliū q̄ cognoscūtᷓ ꝑ se, ſ3 itelligit ꝑ cognitionē sensitiuā corꝑaliū cognitionē illoꝝ, vt stāt sub ꝓprijs sēsibilib⁹ q̄litatib⁹ vt.ſ. significatᷓ noie colorati ⁊ hꝫ alijs noib⁹ accñtiū. Sic.n. cognoscūtᷓ ꝑ se a sensu.

Quarto. Sēsus nō cogscit seip̄3 nec suā opatōez, ſ3 ꝭ superioris ē po^e, vt ꝓb^r i lib. d aīa, it^s āt cogscit seip̄3 ⁊ suā opatōez, ḡ ⁊c. ꝓb^r ꝑ^a ꝑs añtis ꝑ ex^m d visu q nec seip̄3 videt nec se vi

Sensus nō cognoscit se sentire.

Circa hāc ꝓpōnē. sensus nō cognoscit suā opationē (dēᷓ. dubitaᷓ, qꝛ opp^m hui⁹ vᷓ dicere.s.Th. vi.q.1.ar.9.⁊.q.x. ar.9. Ubi t3, ꝙ sensus redit ad eēntiā suā, ſ3 reditiōe icōpleta dū actū suū cognoscit, eo ꝙ sensus cognoscat se sentire. Idē tenet in 2° de aīa ꝭm diuisionē Com̄. in expōne tex.38.
Ad hui⁹ euidētiā ꝯsiderādū ex doctria ei⁹, 2° de aīa ⁊ est de mēte ꝓhi. tex.149. ꝙ oēs sēsus pticulares ab vna cōi radice originē hn̄t, ⁊ ad illā oēs pticulariū orgāoꝝ imutationes terminātᷓ, q̄ radix, qꝛ ē oīuz pticulariū sensuū cōe pn̄^m, ⁊ cōis finis dicta ē sensus cōis. Quo sit vt sensus cōis ꝭm ꝙ ꝯtinuatᷓ cū visu ⁊ t̓minat visus imutationē, vocetᷓ visus, ꝭm v̓o ꝙ terminat imutationē sēsus audit⁹ ⁊ cū auditu cōtinuatᷓ, vocetᷓ audit⁹, ⁊ sic d alijs vt.ſ. ꝭm ꝙ oīuz sēsuū imutatiōes sēsibiles ꝯplet ac t̓minat ita ⁊ singuloꝝ sēsuū noia quodāmō nāciscatᷓ. Dupl'r ḡ possum⁹ accipe sēsuz pticularē. Uno mō ꝑ sensu cōi, vt cū sēsu pticulari ꝯtinuationē bz, ꝓp quā ⁊ sēsus pticularis puta visus aliqñ sortitᷓ nomē, alio mō ꝑ ipso sensu pticulari ꝭm se, vt a cōi sensu distiguitᷓ. Si ꝑ mō accipiam⁹ sensuz pticularē, sic sensus sentit se sentire, cū.n. sensus cōis vt pn̄^m visus ⁊ t̓min⁹ visiōis dicatᷓ visus, dicim⁹ ꝙ visus videt se vidē.ſ. q̄3^m ad an ē, nō āt, qꝛ cogscat q̄ddītatē visiōis, ⁊ ꝭ mō itellexit.s.Th. i locis allegatꝭ dū dixit sēsuz cogscere se sētire. Ad hūc sēsuz dixit Com̄. 2° de aīa tex.139. ꝙ sensus.i. sēsatiōes mouēt v̓tutes, sic sēsibilia q̄ sīt extᷓ mouēt sensus, ꝑ v̓tutes.n. itelligit sensuz cōez, vt ꝯtinuatū sensib⁹ pticularib⁹, ⁊ sil'r itelligēdi sīt antiq expositores dicētes q̄m sensus sentit se sētire. Un̄ i fine expōnis tex. 138. ingt.s.Th. ꝙ po^a illa q̄ videm⁹ nos videre nō ē extᷓnea a po^e visiua, sed differt rōne ab ipsa, qđ ego sic itelligo, nō ꝙ po^a cognoscitiua visiōis sit oīno idē ꝭ3 rē cū visu q ē sensus pticularis ⁊ distiguatᷓ tm̄ ꝑ op⁹ it^s, ſ3 qꝛ talis po^a, l3 ꝭ3 rem ⁊ ſbo distiguatur a visu pticulari, tm̄ q̄3^m ad suā opationē ⁊ q̄3^m ad v̓tutē sētiēdi bz ꝯtinuitatē q̄ndā ⁊ colligationē cū ipo, eo ꝙ sit radix cōis sēsuū pticulariū, ⁊ cōis t̓min⁹ oīuz sēsibiliū imutationū, ⁊ ex ꝯñti sic distiguitᷓ a visu pticulari, sicut radix a ramo, ⁊ sicut pn̄^m ⁊ finis linee distiguitᷓ a linea, sic.n. l3 pūctuz qđ ē pn̄^m aut finis linee sit alia entitas q̄3 sit entitas linee, nō tm̄ sic ē extᷓneū a linea q̄si nihil ptineat ad lineā, imo ē aliqd ei⁹.ſ. pn̄^m aut finis, sic l3 sēsus cōis ad quē ptinet cognoscere actiōes sēsuū ꝓꝑoꝝ sit po^a realr a pticulari visu disticta ⁊ aliud hn̄s organū, cū vna sit in p^a cellula capitꝭ, alia i oculis, nō ē tn̄ a visu oīno extᷓnea, imo ē ei⁹ radix siue pn̄^m ⁊ origo atqz ēt ei⁹ finis ⁊ t̓min⁹ q̄3^m ad imutationē, ⁊ ꝭ vocat.s. Th. distigui ab alio ꝭm rōnē ꝭ loco, nō eē.ſ. oīno extᷓneū ab alio ſ3 eē aliqd ei⁹, eo mō q̄ diceremus pūctū a linea rōne distigui. Si v̓o 2° mō sēsū pticularē accipiam⁹, sic sēsus nō sētit se sentire, ⁊ ꝭ mō accipit.s.Th. sensuz ꝭ loco. Q. āt ista rñsio sit ad mētē.s.Th. p3 ex ijs q̄ dicit p^a pte.q.78.ar.4°. ad 2^m, igt.n. ꝙ a sēsu cōi ꝑcipiūtᷓ itētiōes sēsuū, sicut cū aliqs videt se vidē, deide subiūgit. ꝭ.n. nō pt fieri ꝑ sensuz ꝓꝑuz q nō cognoscit nisi for^m sensibil'a q̄ imutatᷓ, in q̄ imutatiōe ꝑficitᷓ visio ⁊ ex q̄ imutatiōe seqᷓ alia imutatio in sensu cōi q visionē ꝑcipit. Sili mō itelligēdus ē Arist. i de somno ⁊ vigilia vbi ait, ꝙ visus nō videt se videᷓ. Possum⁹ ēt ex ꝭ cognoscere mētē.s.Th. imo Arist. hāc eē ꝙ sēsuz cōez, vt p3 i expōne.s.Th. ⁊ Com̄. ibi ēt cō^{to}.136. Arist. inuestigat ex hac duplici opatiōe.ſ. ex cognitiōe actuū sēsuū ꝓꝑoꝝ, ⁊ ex cognitiōe diuersitatꝭ oboꝝ ad diuersos sēsus pticulares ptinētiū, ꝭ.n. nō fieret nisi eē opatiōes a sēsib⁹ pticularib⁹ excluderētᷓ atqz iccirco op⁹ sit aliū, pt ipos, sēsū cui ꝭ ꝯueniāt iueñire. Sz ꝯ hāc solōnē isurgit du^m, qꝛ i qōnib⁹ de v̓itate vbi igt.s.Th. ꝙ sēsus sētit se sētirᷓ addit ꝙ ꝭ nō sit nisi ꝑ q̄ndā reditionē, l3 icōpletā ⁊ iꝑfectā, nō āt nō sensus pticularis, ſ3 cōis cognosceret actū sēsus tūc nō diceretᷓ visus, aut alius sēsus redire ad se, qꝛ tal' reditio nō ē nisi ꝑ cognitionē ꝓprij act⁹ post cognitionē ꝓprij obi, vt ibi appet, ḡ ꝑ sēsuz nō accipit.s.T. sēsū cōez ꝯtinuatū sēsui pticulari, dū igt ꝙ sensus sētit se sētire, vt rñsio dicit. Rñdetᷓ ꝙ ēt dz sēsus ꝭm rñsionē datā redire ad se iꝑfecte, qꝛ cū sēsus cōis nō ꝑcipiat actū sēsus pticularis nisi, vt ē aliqd ei⁹, ⁊ vt ꝯtinuationē cū ipo bz, pt qđ sēsui cōi, sic ꝯuenit dici ēt de sēsu pticulari, vn̄ qꝛ cognoscit actū visus, pt dici ꝙ visus videt se vidē, ⁊ ꝑ ꝯñs ad se redit, nō qꝛ visus ꝓpe supᷓ⁹ hēat actū q̄ cognoscat suā visionē, ſ3 qꝛ id qđ ē aliqd ei⁹ inq̄3^m ē aliqd ei⁹ bz actū q̄ visio
Quinto. Sēsus corrūpitᷓ ab excellēti sensi (nē cognoscit. bili nō āt it^s ab excellēti intᷓ^u, imo q itelligit maiora pōt meli⁹ postmodū minora it^u, ḡ ⁊c. Quō sēsus ab excellētia sēsibilis corrūpatᷓ dīsuz est supius i ꝭ scđo lib^o capite .56.

¶ Super capi. 67m.

Similiter errore detecti sunt q dixerunt itm polez nihil aliud ee q imaginatione sz.f. q est nata, vt fint in ea forme q fuerut itellecte in actu, q fuit Auempace opinio, vt recitat. s. Th.2.sen.di.17.q.2.ar.p. Cotra hac at arg' p. Imaginatio est in brutis no at it', g tc. p bat ans, quo ad pam qde pte, q in eis imaginaria apphesio ab eutib' sensibil b' remaet, qd co stat ex eo q ea fugiunt aut pseqnt, q ad secuda vo pte, q in eis nullum op' itellect' apper.

¶ Scdo. Imaginatio est tm corporaliu, et ptcularium, cu fantasia sit mot' factus a sensu sm actu in 3° d aia, itell's at est vlium et icorporalium, g tc.

¶ Tertio. Fatasmata mouet itm, sic sensibilia sensuz ex 3° de aia. g tc. pb' ana, q ipole est ide esse moues et motu, s. respectu eiusdez et eode mo.

¶ Quarto. Imaginatio hz organu determinatu, itell's at organu non hz, ergo tc.

¶ Confirmat au thoritate Job. 35 q docet nos tc.

¶ Sup cap. 68m.

Exclusis et eliminatis erroribus circa itelm atq aiaz itm qb' volebat nonulli effuge sbaz spualé ee corpis form, accedit tertio loco. s. Th. ad veritatis determinatione, vultq ondere sbiam spuale corpis form ee posse. Circa h at duo facit. Prio. n. ondit tale sbaz posse corpi, vt form vniri, scdo ondit ipsaz, lz vniat corpi, no tn a ma totalr coprhedi aut ei, sic alie for' males imersaz, circa mediu hui' capitj. Primu pbat trib' ronib'. ¶ Sz anq pbet e aduertedu, q ita itelligedu e sbaz spualé posse vniri corpi, vt form q mo supi' e ondsz capite. 65. videtia, co poni ex aia et corpe sm re, no. n. sic accipit qsi dicta sba ifor mat possit opositu ex ma, et for' corpea distincta a sba spuali et cu ipsa i eode oposito sit manete, h. n. e ipole sz doctrina s. Th. teneris i vno oposito sbali vna dutaxat form sbalé ee posse, sz noie corpis itelligit aut ma sub qtitate q itelligit pcede form in ma sm ordine, cae malis, sz sm ordine cause foalis sit e 3rio, aut corp' pexus aie, qd tn in aduetu aie cor

2 ¶ Adhuc imaginatio no e nisi

- † 1° lib. tex.co.10
- † Tex. co. 3.
- † Tex. co. 6.

q intelligit maiora pt meli' post modu minora itelligere: est igit alia virt' sensitiua et itellectiua.

¶ Cotra ponentes itellm polez esse imaginatione. Cap. 67.

Huic aut opinioni affine fuit qd qda posuerut intellectu polez no ee aliud q imaginatione: qd qde pz ee falsuz. ¶ Imaginatio. n. est et in alijs aialib': cui' signu e: q abeutib' sensibilib' fugiut vel psequut ea: qd no eet nisi in eis imaginaria apphesio sensibiliu remaeret. itell's at in eis no est: cu nullu opus intellectus in eis appeat: no est igit idem intellectus et imaginatio.

2 ¶ Adhuc imaginatio no e nisi corpaliu et singulariu: cu fatasia sit motus fact' a sensu sm actu. †(vt di in lib. de aia). intell's at vliuz et incorpaliu e: no e igit itellectus polis imaginatio.

3 ¶ Ampli' ipole est idé ee mouens et motu: sz fatasmata mouet intellectu polez sic sensibilia sensuz. †(vt Aris. dicit in. 3. de aia). impole est igit q sit idem intellectus possibilis et imaginatio.

4 ¶ Preterea †(pbatu e in. 3. de aia). q intell's no e act' alicuius ptis corpis: imaginatio at hz organu corpale determinatuz: no e igit ide imaginatio et intellectus polis. ¶ Hic est qd di Job. 35. (Qui docet nos sup iumeta terre: et super volucres celi erudit nos). Per qd dat itelligi q hominis e aliq virt' cognoscitiua supra sensum et imaginatione q sunt in alijs animalibus.

¶ Qualr sbia intellectualis possit ee corpis forma. Cap. 68.

Ex pmissis igit ronibus ocludere possum' q itellualis sbia pt corpi vniri: vt foa. ¶ Si. n. sbia intellual' no vniret corpi solu vt motor: vt plato posuit: neq otinuat ei solu p fantasmata vt dixit Auerrois: sz vt foa: neq tn intell's quo ho itelligit e pparatio i huana na: vt dixit Alexader: neq oplexio: vt Galien' neq armonia: vt Empedocles: neq corp' vel sensus vel imaginatio: vt antiq dixerut. Relinqt q aia huana sit intellualis sbia corpi vnita vt foa: qd qde sic pt fieri maifestu. ¶ Ad h. n. q aliqd sit foa sbialis alterius: duo reqrunt: quo vnu est vt forma sit pncipiu essendi substatialr ei cui' est forma. pncipiu aut dico no effectiuu: sz formale quo ali

rupit sm sbaz, sz vtute remaet i oposito ex ma et aia itelm. Hoc declarato, arg' p ad one, a sufficieti diuisioe, sic, sbia intellectual, n vnit corpi solu vt motor, vt Plato posuit, neq otinuat ei solu p fantasmata, vt Auer. dixit, sz vt for', neq tn it' q aia huana itellit e pparatio i na huana, vt dixit Alex. neq oplexio, vt Galen. neq armonia, aut corp'. aut sensus, aut imaginatio, vt atiq dixerut, g aia huana est sba spualis corpi vnita vt forma, ergo tc.

¶ Scdo. Sub sta spual' pt ee pnm foale eendi sba lis mae, et pot in vno ee cu ma couenire, g pt esse forma corpis, pz ana, q illa duo reqrut taq sufficietia ad h, q aliqd sit for' sbalis alicuius. s. vt sit pnm eendi sbale ei cui' e for', pnm vz no effectiuuz, sz foale q aliqd e et denoiat ens, et vt for' e ma couenient i vno ee i q subsistit sba co posita ex ma, et for' q est vna sz ee, qd no ouenit pn' effectiuo, cu eo cui dat esse. Ans vo pbat q ad vtraq pte, q ad pm qde, q si illud non posset sbe spuali ouenire, hoc p tato eet q est subsistens, vt supi' est pbatu, rei. n. subsisteti vr repugnare vt sit pnm formale essendi materie, quasi ee suuz coicas materie,

sz hoc no obstat, q no incouenit, q ide sit ee i quo subsistit opositu et ipsa for', cu opositu no sit nisi p form, nec seorsuz vtruq subsistat, et p ons ee formaz alteri' no tollit ab ipsa subsistetia. Quo ad secunda vero pte probt, q si aliqd prohiberet sube spualis et materie ee vnu ee hoc pro tanto esset, q sut diuersor generu et illa e nobilior sba q ma, diuersor at generu diuersus est modus eendi et nobilior sbe nobili' est ee, sz hoc no obstat, q illud esse no est eode mo sbe spualis et mae, est. n. mae vt recipietis et sbi ad aliqd altius eleuati, sbe at spualis vt pncipij, et sm oprie nae ogruetia.

¶ Ad euidetia pbonis h' ptis antis ohideraduz, q si ee p se subsistes accipem' put ide e, q h aliqd pse supitu, qd e subsistes opletu i na alicui' spei, repugnaret vtiq subsisteti ee form alic' mae, qd. n. e i se opletu i spe n pt ee po alteri' spei vt di. 7. metn, sz sic n accipit h loco. s. T. ee p se subsistes, sz put excludit iberetia acciitis et for' malis, sic. n. sbiste e hu

Esse subsistentis.

qd ē ⁊ denoiaṫ ens: vñ seqṫ aliō. s. ꝙ foꝛa ⁊ mā ꝯueniāt i vno eē: qđ ñ ꝯtigit ꝺ ꝓncipio effectiuo cū eo cui dat eē: ⁊ ħ eē ē in q̄ subsistit sƀa ꝯposita q̄ ē vna ꝭm eē ex mā ⁊ foꝛa ꝯstās: nō āt ipediṫ sƀa itellͥualis p ħ ꝙ ē subsistēs. †(vt ꝓbatū ē). eē foꝛale ꝓncipiū eēndi māe q̄si eē suum cōicans māe: nō est. n. iconueniēs ꝙ idē sit eē in q̄ subsistit ꝯpositū ⁊ foꝛa ipsa: cū ꝯpositū ñ sit nisi p foꝛaꝫ: nec seoꝛsum vtrunqꝫ subsistat. †℃ Pōt āt obtjci ꝙ sƀa itellͥualis eē suū māe coꝛpali cōicare ñ possit vt sit vnū eē sƀe itellͥualis ⁊ māe coꝛpalis: diuersoꝝ. n. generꝝ est diuersus modꝰ eēndi ⁊ nobilioꝛꝫ sƀe nobiliꝰ eē† ℃ Hoc āt ꝯueniēter diceretṫ si eodē mō illud esse māe cēt sicˀ esse sƀe intellectualis. nō ē āt ita: ē. n. māe coꝛpalis vt recipiētis ⁊ subiecti ad aliqd altius eleuati. sƀe āt intellͥual' vt ꝓncipij ⁊ ꝭꝫ ꝓꝑe nāe ꝯgruētiā: nihil igṫ ꝓhibꝫ sƀiaꝫ intell'alē eē foꝛaꝫ coꝛpis hūani q̄ ē aīa humana. ℃ Hoc aūt modo mirabilis reꝝ connexio ꝯsiderari pōt: semꝑ. n. inuenitṫ infimuꝫ supmi gn̄is ꝯtingē supmū iferioris generis: sicut quedā ifima in genere aīalium paꝝ excedūt vitam plātaꝝ: sicut ostrea q̄ sunt imobilia ⁊ solum tactū habent ⁊ terre in modum plātarum affi/

bere eē idepēdēs a sƀo ⁊ mā, vñ aīa intˡᵛᵃ dr̄ subsistēs, q2 ħꝫ eē a mā nō depēdēs, eo ꝙ nō sit imersa māe, nec de poᵃ materie sit educta, sic āt subsistēti nō repugnat eē ꝓnᵐ formale eēndi māe, pōt. n. aliqd suū esse formalr̄ cōicare māe, ⁊ tñ a mā nō depēdere ꝭm eē. ℃ Circa 2ᵐ prē añtis ⁊ eius ꝓbationē attendendū, ꝙ aīa intˡᵛᵃ, cū sit sƀa a mā nō depēdens ꝭm eē, ꝑtinet aliquo mō ad ordinem substantiarū imaterialiuꝫ ⁊ intellectualiū, oēs āt alie foꝛe sƀales, cū ꝭm eē a mā dependeāt educāṫqꝫ ꝺ poᵃ māe ad ordinem reꝝ sensibiliū ⁊ mālluꝫ oīno ꝑtinēt, ide ꝓuēit, ꝙ cū mā aliq̄ foꝛa mālli iformaṫ nō dr̄ trahi ad aliqd supioꝛis ordinis ⁊ eleuari, cūctā mā q̄ꝫ foꝛᵃ mālis ad eundē rerū ordinē ꝑtineant, cū āt p aīaꝫ intellectiuam informatur, trahitur ad eē supioris ordis, q2 aīa intˡᵛᵃ cui suū eē ꝭm ꝓꝑię nāę ꝯgruētiaꝫ cōuenit ꝑtinet ad genꝰ imāliū, qđ genus est supius ⁊ dignius gn̄e sensibiliū, nō est āt icōueniēs, id qđ est iferioris ordinis trahi aliquo mō ⁊ eleuari ad quādā ꝑticipationē supioris ordis, videmꝰ. n. in nobis cogitatiuā virtutē q̄ ad nām sensitiuā ꝑtinet, ꝓꝑ hoc ꝙ in eadē eēnᵃ aię cū itellectu radicaṫ, ad aliquā rōnis itellectusqꝫ ꝑticipationē elleuari, vñ ꝑticulares ꝓpōnes format rōcinaṫqꝫ circa singlaria. Propṫ hec ꝗ bñ ingt. s. Tho. ꝙ esse sƀe spūalis informantis mām, est māę tanq̄ꝫ subiecti ad aliquid altius elleuati. ℃ Circa āt totū añs ⁊ eius ꝓbatiōes sil' dubitaṫ. Vr̄. n. ex dictis seq, ꝙ idē sit eē in quo subsistit aīa intˡᵛᵃ ⁊ ꝯpositū ex ipsa ⁊ mā q est hō, ħ āt nō plꝫ Scoto in 4ᵒ. di. 43. q. 1. ⁊ in quoli. q. 9. imo ꝯ hoc mltiplr̄ arguit, ⁊ ꝓ sic. Oē ens ħꝫ aliqđ eē ꝓꝓriū, hō vt hō, est aliqđ ens nō tñ aīa, ꝗ ħꝫ aliqđ esse ꝓꝓriū, ⁊ nō tñ eē aię. ℃ Scđo in ħ vr̄. s. Th. ꝯdicere sibipsi, q2 ipse tꝫ alibi. s. 4. sen. di. 43. q. 1. ar. 1. q. 1. 4ᵐ. ꝙ status aię in coꝛpe est ꝑfectioꝛ q̄ꝫ statꝰ eiꝰ eē coꝛpꝰ, q2 est pars cōpositi, ⁊ ois ps est mālis respectu totiꝰ. Tūc arguiṫ sic. Qđ ħꝫ totalr̄ idē eē, ꝓꝓꝛiuꝫ nō est ipfectiꝰ ex hoc solo ꝙ nō cōicat alij illđ eē, cū ꝑfectio nālr̄ ꝑsupponaṫ ei qđ est cōicare ꝑfectiōeꝫ, sꝫ p te aīa totalr̄ ħꝫ idē eē sepata ⁊ ꝯiūcta, imo eē qđ est totale eē hoīs qñ cōicaṫ coꝛpi, ꝗ ipsa in nullo ē ipfectioꝛ ꝓ, eo ꝙ non cōicat idem eē coꝛpi, cuiꝰ oppᵐ dixisti. ℃ Tertio. Seq̄reṫ ꝙ aīa nō eēt ipfectioꝛ in eēndo q̄ꝫ hō, ħ est fłm, ꝗ ⁊ c̄. ꝓbˀ ꝯña, q2 hñtia idē eē sr̄ eq̄ ꝑfecta i essendo. ℃ Quarto. Esse ꝯpositi coꝛrūpiṫ, q2 nō manet eē totiꝰ nisi maneat totū hñs illđ eē, ⁊ vlr̄ nulliꝰ eē actuale vr̄ manere idē nisi manēte illo qđ actualr̄ ħꝫ illđ eē, eē āt aię est icoꝛruptibile, ꝗ nō est idē eē aię ⁊ eē hoīs. Propṫ hec distiguit ipse vbi. s. in q̄li. de duplici eē, ingens ꝙ duplr̄ accipi pōt, vno mō ꝓ eo quo ꝓ foꝛalr̄ aliqd recedit a nō eē, ⁊ ħ est illđ ꝑ qđ aliqd est eē itellectū ⁊ poᵐ sue cause, alio mō ꝓ vltio actu cui. s. nō aduenit aliqs alius actus dans eē simplr̄, ⁊ ꝭm dr̄ simplr̄ hr̄e eē cui ꝓ ꝯuenit eē sic dictuꝫ, ꝓ inq̄ꝫ sic, ꝙ nō sit alicui alteri rō eēndi illo eē. Scđm ħᵐ modū, cuiuslibet entis eē intellectū ⁊ cām est ꝓꝓriū eē, q̄tū vō ad scđm modū, solū ꝯpositū ꝑfectū in spe ħꝫ eē simplr̄, pars āt eius dr̄ eē p accn̄s minimō, vel magis ꝓꝑe ꝑticipatiue ꝑ istđ eē totius. Ex iis elicit duo, Primū est ꝙ aīa intellectiua est p se ens, ꝓ mō accipiēdo eē, nō āt scđo mō, nisi iproꝑe ⁊ ꝭm qd. Scđm est, ꝙ foꝛme ⁊ totius nō est idē eē, ꝓ modo, sꝫ bene, scđo modo, licet nō codeꝫ mō sit vtriusqꝫ, sꝫ totiꝰ ꝓmo, partis aūt participatiue. ℃ Ad huiꝰ difficultatis euidentiā tria sunt facienda, ꝓ ipugnabitur breuibus hec Scoti positio, scđo declarabiṫ positio. s. Th. tertio rñdebiṫ ad argumēta. Quātū ad ꝓmū arguiṫ ꝯtra hāc positionem duplr̄, ꝓmo sic. Supponiṫ ꝓ, ꝙ foꝛa āteq̄ꝫ māę adueniat nullū esse hēat actu in nā, q2 nō ē extra poᵐ sue cause nisi cū in mā ꝓduciṫ, nisi velimus ponere formas eē ante materias, qđ reprobaṫ a phō. 12. metaᵉ. Supponiṫ scđo, ꝙ in eodē instanti reali quo forma aduenit materię constituiṫ ⁊ resultat ꝯpositū ex mā ⁊ forma, ⁊ illud accipit eē. Tunc arguiṫ sic. In eodē instāti forma vniṫ māę ⁊ est compositum ex mā ⁊ forma, ꝗ in eodē instanti forma accipit eē actuale ⁊ cōpositū, sed p te ista eē actualis exn̄tie sūt distincta, ꝗ in eodē instanti ab vna forma sūt duo eē, hoc est fłm, ꝗ aliqđ premissoꝝ, nō ꝓᵐ añs ex scđo supposito, nec ꝓᵃ ꝯña, ex ꝓmo ⁊ scđo supposito, ergo minoꝛ subsumpta que erat tua positio, ꝓbˀ falsitas ꝯsequētis. Ab vna forme est tñ vnus effectus formalis, vna. n. albedo facit vnū eē albū, sꝫ eē actualis exn̄tię est effectus formalis formę, ꝗ ab vna forma erit tñ vnū eē actuale, nō erit, ꝗ aliud eē actuale formę, ⁊ aliđ eē actuale compositi. ℃ Scđo. Aīa intˡᵛᵃ ħꝫ aliud eē actuale ab eē cōpositi, ꝗ tam ipsa q̄ꝫ ꝯpositū erit p se ens, accipiēdo eē scđo mō, sꝫ hoc est ꝯ positionē tuā, ꝗ añs non est veꝝ, ꝓbˀ ꝯña. Esse quo aīa intelˡᵛᵃ existit est vltimꝰ actus cui nō aduenit aliqs alius dans eē simplr̄, ⁊ ipsa aīa cui ꝓ ꝯuenit illud, eē ita ꝙ nō est alicui alteri rō eēndi illo esse, dr̄ simplr̄ hr̄e eē, ꝗ aīa est p se ens illo mō, ⁊ silr̄ p te compositū est per se ens, ꝗ ⁊ c̄. pꝫ ꝯña, ex tua positione, ꝓbˀ añs, quo ad ꝓmā ꝑtem qdeꝫ, q2 in hoie nō est aliqua alia foꝛᵃ adueniens aię itellectiuę dans illi esse sƀale ⁊ eē simplr̄, constat. n. ꝙ nulla foꝛᵃ ꝑtis aduenit in hoie post ipam, cū p eā hō fit hō, nō etiam aduenit forma totius que est eēntia tanq̄ꝫ dans eē simplr̄, nō. n. eēntia compositi est ꝓnᵐ formale eēndi simplr̄, ⁊ maxie ꝑti, sed est ꝓꝓriū susceptiuū esse. nō ēt aduenit aliud eē, tū q2 vna actualis exn̄tia nō informaṫ p aliā, ita ꝙ sit in actu p aliā actualē exn̄tiaꝫ, sic nec vna albedo est alba per aliā albedinē, tū q2 illud aliud eē nō posset eē aliud q̄ꝫ esse cōpositi, hoc āt nō facˀ aīaꝫ intˡᵛᵃᵐ eē simplr̄, sed ꝯpositū, aīaꝫ āt p accn̄s siue ꝑticipatiue vt dicis, ꝗ eē q̄ aīa intˡᵛᵃ existit ē vltimus actus cui nō aduenit aliqs alius actus dans esse simplr̄. Quo ad secundā ēt partē probˀ, q2 de aīa cui ꝓmo ꝯuenit suū eē ꝓꝓriū, ita ꝙ p illud nihil aliđ est, ꝓt vere dici

†Th. ino, ca. 50.

†Obiec.

Utrum sit idē eē aię intˡᵛᵉ ⁊ hominis.

absolute ꝙ est, & ꝙ illd ee fm qd di ee hʒ itegre & pfecte, sʒ at mimodo pticipatiue. q̃ pt illaʒ dici hr ee simplr pillud ee, pʒ ꝯña, qr de aliq̃ veꝝ ē dicē ꝙ simplr hʒ ee ēt fm te q̄ñ absqʒ aliq̃ additiōe de ipso veꝝ est pdicare, ꝙ est, & nō tñ pticipatiue hʒ ee illd quo ee, & existere di, aĩs vo pbt quo ad hm ptē, ex diia ee sbalis & accñtalis, p ee.n. subale res abso lute, & absqʒ alia addictione di ee, p accñtale at di ee cū aliq̃ addictiōe, nō absolute, p ee.n. albedinis nō di absolute paries ee, sʒ ee albꝰ, & sic d alijs ee accñtalibꝰ, p ee at aie dicimꝰ absolute hoiem ee, & sic de alijs, vñ apud omnes pbos differt forma sbalis ab accidētali, qr sbalis dat ee simplr accñtalis at esse fm qd. Quo ad scdaʒ vo parteʒ pbat, qr esse qd ɔuēit aie distinctū ab ee ɔpositi per se est illi proprium, ergo conuenit sibi non participatiue ab alio cui primo conueniat.

folioꝝ.

gūt. (vñ & beatꝰ † Dionysiꝰ dic. li.7.ca. d diui.no. ꝙ diuia sapia ɔiūgit fines supioꝝ pncipijs iferioꝝ). ē igr accipe aliqd in gne corpoꝝ .s. corpus humanū eq̄lr ɔplexionatū qd attigit ad ifimū supioris gnis .s. ad aiam humanā q̃ tenet vltimū gradū in gne itellectualiū sbstātiaꝝ vt ex mō itelligēdi pcipi pt. † ¶ Et ide ē ꝙ aia itellualis dī esse q̄si qdā oriʒon & ɔfiniū corpeoꝝ & icorpeorū inq̄ʒtū est sba icorpea: corporis tñ fora: nō at minꝰ est aliqd vnū ex sbia itellectuali & mā corpali q̄ʒ ex fora ignis & eiꝰ mā: sʒ forte magis: qr q̄ʒto fora magis vicit

† Doctor ab auct. li. de cāis ɔpōnit se cōda.

Aia itellectiua ɔuenit cū alijs forsis malibꝰ & in q̄bꝰ ab ipsis differt.

¶ Quantū ad 2m p declaratione opinionis .s. Th. ɔsiderādū, ꝙ cū aia intellectiua oīno ab extriseco pducat, alie autē forꝰ p agēs nāle educāt de poꝰ materię, sic tñ forma materię, sicut & alie forme māles, in aliqbus ɔuenit cū alijs formis specꝰ, & in aliqbus differt. Conuenit.n. cū illis i tribꝰ, in tribꝰ vo differt, primo.n. ɔuenit, qr p vnionē vtriusqʒ forme cū mā ɔstituit compositū qd est susceptiuū ee actualis existię, & hʒ eēntiā ɔpletā in specie. Scdo qr vtraqʒ dat ee & mãę & cōposito. Tertio qr p vnū & idē ee existit mā fora & cōpositū, cū.n. vniꝰ rei sit tñ vna forꝰ sbalis, oʒ vt ipsiꝰ sit ēt tñ vnū ee actuale, ab vna.n. fora vt iam pbauimꝰ ē tñ vnū ee. Differūt vo p, qr ille nō subsistūt in suo ee sʒ hñt ee a mā depēdēs, eo ꝙ de poꝰ mãę educāt vtpote a mā cōprehēsę, & ordinē reꝝ mãliū nō excedētes itꝰ at est p se in suo ee subsistēs, nō.n. educit de poꝰ mãę, & hʒ ee a mā nō depēdens: sʒ i fieri, & a pñ in ipsa accipiat ee, vñ nō sit qdē nisi i mā, sʒ tñ absqʒ mā cū ab ipsa sepat retinet ee. Scdo qr esse qd dat forꝰ mãlis cū sit mãle sic & forꝰ mãlis est, p & p se ɔuenit ɔposito ex mā & forꝰ, tanq̄ʒ ei qd pfectiorē gradū in nā mãli tenet, scdario at ɔuenit forę inq̄ʒtū vʒ est pars ɔpositi, ee at qd dat aia intelꝰ fm se est imãle, sic & ipsa forꝰ ē imãlis, idō p & p se ɔuenit aię que imãlis est, scdario at ɔuēit cōposito, tanq̄ʒ vʒ ei quod aliqualr ad ordinē imãliū p aiam itellectiuā elleuat. Tertio, qr ee qd dat forꝰ mãlis cū sit p & p se ɔpositi, corrupto cōposito nō remanet, ee at aię itellectiuę, qr nō est p & p se ɔpositi, sʒ ipsiꝰ aię, nō desinit corrupto cōposito, sʒ remanet in ipsa aia retrahēte ad se esse qd mãę cōicabat. Ex ħs pʒ, ꝙ nō opʒ vt aliud sit ee aię itꝰ, & aliud ee hois, loquēdo de ee actualis existię, sic nec in rebꝰ mãlibus aliud est ee forꝰ & aliud ee ɔpositi, sʒ pidē ee existit aia intellectiua & hō, ipsa qdē primo, hō autem secundario.

¶ Sʒ circa dicta occurrūt duo dubia. Primū circa id qd dictū ē aiaʒ itꝰ nō educi de poꝰ mãę atqʒ iccirco hre ee subsistēs, si.n. h est, seqt ꝙ aia itꝰ nō sit in poꝰ mãę, repugnāt.n. ipsam esse in poꝰ mãę, & ꝙ cū in mā actu introducit, de poꝰ materię nō educat, hoc at est falsum, qr tūc generatio hois nō eēt nālis, p ipaʒ.n. nō introduceret forma nālis in mā, sʒ forma supnālis. Secundū est, qr dictū est esse hois primo, & p se ɔuenire aię, secundario vo hoi, hoc.n. nō vr verum. Nam vnūquodqʒ sicut se hʒ ad ee ita ad opari & ecōuerso vt hr pma.q.75.ar.2º. sʒ hoi ɔuenit p, & p se opari nō at aię

mãm: ex ea & mā magis efficit vnū. ¶ Quāuis at sit vnū ee forme & mãę: nō tñ oʒ ꝙ mā sp adeq̄t ee fore: imo q̄ʒto fora ē nobilior tāto i suo ee sp excedit mãʒ: qd pʒ ispicięti opatiões foraꝝ: ex q̄ꝝ ɔsideratione eaꝝ nās cognoscimꝰ: vnūqdqʒ.n. opat fʒ qd ē. Vñ fora cuiꝰ opatio excedit ɔdōnē mãę. & ipa fʒ dignitatē sui ee supexcedit mãʒ. ¶ Inuenimꝰ.n. aliq̃s ifimas foras q̃ i nullā opationē pñt nisi ad quas se extēdūt q̄litates q̃ sūt dispōnes mãę: vt calidū: frigidū: hūidū: & siccū: raꝝ densum: gue & leue: & his silia: sicut fore elemētoꝝ: vñ

saltē q̄ʒm ad opatiões sensitiuę, & vegetatiuę ptis, cuʒ ille sint opatiões ɔiuncti, q̄ hoi ɔuenit p, & p se esse, nō at aię. ¶ Ad pm hoꝝ dr ex doctria .s. Th. pº.q.90.ar. 3º.2m. & de spūalibꝰ creaturis.ar. 2º.8m. itē iferius in h scdo ca.86. ꝙ forꝰ educi de potētia mãę nihil aliud est q̄ʒ mãʒ educi d poꝰ in actū illiꝰ forꝰ, qr vʒ, forꝰ prius erat in mā potētialr & idistiāte, postmodū vo p trāsmutationem mãę sit actu in ipsa mā, vñ ad hoc, vt forma educat de poꝰ mãę, opʒ vt prius ɔtineat in ea, vt in cā mãli, & p ɔñs vt dependeat ab ipsa fm genꝰ causę mãlis, quod est dictu, vt fm ee suū a mā sustentet sic, vt sine mā esse nō possit. Cuʒ ergo aia intꝰ a mā fm ee suū nō dependeat, constat ꝙ de potentia mãę non educat, & p ɔñs, ꝙ nō ɔtineat in poꝰ materię, poꝰ dico nāli nō aūt obedientiali, vñ negat falsitas ɔñtis.

Aia itꝰ nō educit de poꝰ mãę.

¶ Et cū pbt, qr gñō hois nō eēt nālis, negat ɔña, nō solū eni di gñō nālis p quā mā educit de poꝰ in actū forę pexistentis in ipsa poꝰ nāli, sʒ ēt, qr p ipsam ab agente nāli vnit materię forꝰ q̃ nō erat in mā in poꝰ nāli, sʒ tñ ab extriseco pducit, nā dispōnes mãles faciētes ad vnionē aię cuʒ mā q̃ sūt vltia necītas ad forꝰ nāles sūt, & ab hoie pducunt virtute sue nāe, idō gñatio p quā itroducunt tales dispōnes i mā qbus mediātibꝰ sit vnio aię cū mā est nālis, & nō supnālis, cū at pbat ɔña, qr nō itroduceret forꝰ nālis, negatur ɔña.

Gñatio h. iecōe sit nālis.

¶ Lʒ.n. aia nō sit nālis, ex eo ꝙ sit in poꝰ nāli mãę, est tñ nālis, qr ad vnionē cū mā nālr iclinat. ¶ Ad sm dr, p ꝙ vtiq̄ʒ opʒ, vt hō p se subsistat, sic & aia, cū primo & p se quasdaʒ opationes opet, sic & aia p se intelligit & vult, nō tñ opʒ vt ee illo mō p, & p se ɔueniat hoi quo mō ɔuenit aię. ¶ Propter qd dr scdo, ꝙ ee dupl̄r pōt itelligi p & p se alicui cōuenire. Uno mō fm ꝙ li p excludit absolute susceptiuum ee cuiqʒ per priꝰ ee formalr ɔueniat, & sic pmo & p se ɔuenire alicui est illud hre ee, & nō p aliqd cui p prius illd ee ɔueniat. Alio mō vt excludat nō quodcūqʒ exñs p prius illo ee, sed tñ exñs tanq̄ʒ hoc aliqd & suppositū, & sic ɔuenire ee alicui p, & p se est hre ee & nō p aliud cui p prius ɔueniat tanq̄ʒ supposito p se exñti. Prio mō, ee aię intꝰ ɔuenit primo & p se, qr nulli exñti absolute p prius ɔuenit, prius.n. itelligimꝰ ipaʒ aiam p creationē fieri, & hre esse, deide illud ee cōicari mãę & ɔposito p ipaʒ aiam, vñ lnqt .s. Th. p sen. di.8.q.5. ar.2.2m, ꝙ hʒ in se ee pfectū, & ꝙ hoc ipm ee qd est aię p se, sit ee ɔiuncti, & ad octauū lnqt, ꝙ aię intellectiuę pse debet fieri, & corpꝰ trahit ad ee eius. Itē de spūalibus creaturis ar.1º.3m. ait, ꝙ aia hʒ ee subsistēs sup mãʒ elleuatū, & ꝙ ad huiꝰ ee cōionem recipit corpus, vt sit vnū esse aię & corporis

Aia itꝰ ɔuenit cū alijs forꝰ nālis

Esse aie itellectiue ɔuenit aliq mō ipsi aię p & p se aliq̃ vo mō homini.

qd est

qđ est eē hoīs. In h āt (vt dictū est supiꝰ) differt a mālī for, qa eē nō pus ꝯuenit for mālī qȝ ꝯposito, sȝ ꝯpositū sic est il lud qđ ꝓpe fit, for āt nō fit ꝓpe, sȝ est id q̄ aliqd fit, ita ꝯposi tū est id qđ p̄ ꝛ ꝓpe est, for vo est id q̄ est, nō āt id qđ est nisi īpropꝛie. Scđo vo mō eē p̄ ꝛ p se ꝯuenit cōposito. s. hoī, qa lȝ p pus ꝯueniat aiē nō tn̄ ꝯuenit illi tāqȝ supposito, sȝ tāqȝ for q̄ est ps ho/minis, lȝ nō ha/beat eē depēdēs a mā. Ad duᵐ ḡ dī, ꝙ argumētū vcꝝ ꝯcludit ac/cipiēdo p̄ ꝛ p se scđo mō, sic eni opationes vege/tatiue ꝛ sensiti/ue ptis sūt p̄ ꝛ p se ꝯpositi tanqȝ suppositi agen/tis. ita eē ꝯuenit illi p̄ ꝛ p se tāqȝ supposito, h āt nō repugnat ei qđ superiꝰ dixi/mus, esse inqȝ p̄ ꝛ per se ꝯuenire aiē, qa illud intelligebamꝰ de p̄ ꝛ p se p̄ mō, sic. n. eē p̄ ꝛ p se cōuenire pt for nō imerse māē, cuiusmodi est aia intellītua.

¶ Quātū ad 3ᵐ rn̄dendū est obiectionibꝰ scoti. Ad pmā. n. negat aīs. Jā. n. diximꝰ de mēte. s. T. ꝛ expsse h loco ha/bet, ꝙ idē est eē actualis exn̄tię for, māę, ꝛ ꝯpositi. ¶ Pro solōne vo scđi notāde sūt due distōnes, pa est, ꝙ dupl̄r possu mus loq de eē. s. sm ꝙ noiat ēentiā rei, quo mō dī, diffōnez significare qđ qd est eē rei, ꝛ sm ꝙ noiat actualē existētiā. Scđa est, ꝙ aia intellītua cū sit for corpis, ꝛ vtutē hēat intel ligēdi dupl̄r pōt ꝯsiderari. s. inqȝtū for corpis, ꝛ inqȝtū est int, siue intellītua, inqȝtū for corpis ꝯcurrit cum corpe tāqȝ ps ad ꝯstitutionē nāę specificę, inqȝtuȝ intellītua supgredit capacitatē māę, vn̄ pfectio ipiꝰ simpl̄r est sm ꝙ ad nāȝ spe cificā ptinet, cū ēentialr sit ps speī, pfectio āt sm qd est sm vtutē intelligēdi, qa pfectio essentialis absolute est pōr sm nāȝ pfectione accn̄tali. Ad argumētū ḡ dī p̄, ꝙ determina tio hec nō ꝯdicit doctri. s. T. imo est illi max ꝯformis, nō n. ꝯdicūt statū aię eē pfectiorē in corpe qȝ extra corpꝰ, ꝛ eē vnū ꝛ idē eē aię ꝛ hoīs. ¶ Dr 2°, loqndo de eē actualis exi stētię, ꝙ maior est falsa, multas. n. iperfectiōes pt aliqd hre ex h ꝙ nō cōicat eē suū alteri. Pma est iperfectio sm nāȝ spe ciei, si. n. istud sm nāȝ suā sit ps speī, si separet a toto caret itegritate suę nāę specifice, nulla. n. ps separa a toto hȝ pfe/ctionē nāę, nā cū totuȝ ꝯparet ad oēs suas ptes, vt for ad māȝ, si ps a toto sepet nō erit sub sua nālī ꝛ speᶜᵃ for, ꝛ per ꝯns nō erit sm pfectionē specificā pfecta. ꝛ sic intelligit. s. T. aiam eē iperfectiorē sepatā a corpe qȝ in corpe, vt pȝ 4° sen. vbi. ā. ꝛ. d. 49. q. 1. ar. 4. ꝛ p̄ pte. q. 89. ar. 2. pᵐ. ꝛ spūali bꝰ creaturis ar. 2. 5ᵐ. ꝛ de aia ar. 17. pᵐ. Scđa iperfectio est sm silitudinē ad deū, vt. n. hētur po. q. 5. x. 5ᵐ. ꝛ 4°. d. 43. q. 1. ar. ꝛ q. 1. 4ᵐ. vn̄ qđqȝ tāto ē deo silius simp quāto hȝ magis qđ suę nāę ꝯditio exigit, sic corpꝰ motū silius ē deo im mo qȝ qescēs, vn̄ qđ sm suā nām est ps speī, ꝛ est ordinatū ad formalē cōicationē sui eē, cuiusmodi est aia intellītua, si nō cōicet suuȝ eē, ꝛ nō sit actu ps nō pfecte deo assilat. Tertia iperfectio est sm cālitatē, vt. n. dī de spūalibꝰ creaturis, vbi supra nō est aliqd pfectū in sua nā, nisi actu explicari possit qđ in eo vtute ꝯtinet, vn̄ aia separata est ipfecta sm nām, qa nō pōt ab ea effluere po organice q̄ nate sunt ab ipa effluere inqȝtū pt māȝ iformare, pȝ ḡ ꝙ multis ex cāis illa maior est falsa, ad pbationē dī, ꝙ vtiqȝ pfectio psupponit ei qđ ē

Aia int̄ua an sit pfe/ctior sepa/ta qȝ ꝯiū/cta.

iste sūt forme oino māles ꝛ totalr imerse māē. ¶ Sup has iuenitur forme mixtoꝝ corporū q̄ lȝ nō se extēdāt ad aliq̄ opata q̄ n pnt ꝯpleri p q̄litates p̄dictas. itērdū tn̄ opant illos effcūs altiori vtute corpali: quā tn̄ sortiunt ex corporibꝰ celestibꝰ: q̄ ꝯsequit corꝝ spēm: sic adamas trahit ferrum. ¶ Sup has iterꝝ iueniunt aliq̄ forme qꝝ opōnes extēdūt ad aliq̄ opata q̄ excedūt vtutē q̄litatū p̄dictaꝝ: qȝuis q̄litates p̄dicte organice ad haꝝ opōnes deseruiūt: sicut sūt aie plātaꝝ: q̄ ēt assilant nō solū vtutibꝰ corpoꝝ celestiū in excedendo q̄litates actiuas ꝛ passiuas: sȝ ēt ipis motoribꝰ corpoꝝ celestiū iquātū sūt pncipia motꝰ rebꝰ viuētibꝰ q̄ mouēt seipsas. ¶ Sup has formas inueniūt alie forme siles supioribꝰ sbstātijs nō solū in mouēdo: sȝ ēt aliq̄lr in cogscēdo: ꝛ hec sūt potētes i opōnes ad q̄s nec organice q̄litates p̄dicte deseruiūt: cuȝ opōnes hꝰ nō cōpleāt nisi mediāte organo corpali: sic sūt aie brutoꝝ aialiū:

cōicare, nō tn̄ oīs pfectio rei, neqȝ oīs modꝰ pfectiōis psupponit illi cōicationi, ꝛ sic psupponit illi cōicationi pfectio aię q̄ est sm ppriā entitatē, nō āt alie pfectiōes nate illi ꝯuenire. ¶ Dr 3° ad minorē, ꝙ illā itelligit. s. T. de eē actualis exn̄tię, nō āt de eē ēentiali qđ est eē specificū, nō. n. eādē ēentiā speᶜᵃᵐ ꝯpletā hȝ aia separata ꝛ ꝯiūcta, cū separata aia a corpore nō maneat ēentia totius q̄ aiaȝ ꝯiūctā q̄dā mō iformabat. ¶ Dr 4° ad maiorē declarationē ex doctri. s. T. in locis p̄allegatis, ꝙ lȝ aia ꝯiūcta corpi sit pfectior iqȝtū for, ꝛ quātū ad nāȝ specificā, iqȝᵗᵘᵐ tn̄ int, ꝛ quātū ad actū itellēndi, est pfectior separata, qa int cōuenit ipsi, vt est supra māȝ eleuata, vn̄ ꝛ nō fit mediāte aliq̄ organo corpeo, h āt intellēndū est de separatione a corpe corruptibili, vt dī 4°. d. 49. vbi. ā. rāle. n. qa nō pfecte pficitur p aiaȝ hȝ aliqd actioni aię resistēs, ꝛ illā ipediēs, sȝ si a corpe remoueat id p qđ actioni aię resistit, vt euenit in corpore gliōso, tūc aia qȝtū ad vtutē itellēndi est pfectior in corpore qȝ separata, qa tūc ēt ē in sua nā pfectior, quāto āt aliqd est pfectiꝰ in sua nā tāto pt pfectiꝰ opari, si vȝ oīa deducant ipedimēta, qđ dico qa stat ꝙ aliqd sit pfectiꝰ absol̄ sm nāȝ. ꝛ tn̄ nō possit pfectiꝰ opari pp ipedimēta illi eē pfecto ꝯiuncta, vn̄ aia in corpe corruptibili, lȝ sm nāȝ sit pfectior, tn̄ nō pfectius opat opa int. qa corpꝰ corrupᵗᵉ hȝ aliqd actionē aię impediēs. ¶ Ad 3ᵐ dī, ꝙ aia est ipfectior qȝ hō in eēndo, qȝtū ad eē qdditatiuū ꝛ ēentiale, vt dictū ē, nō āt qȝtū ad eē exi/stētię qđ diximꝰ eē vnū aię ꝛ hoīs, nisi forte qȝtū ad modū hn̄di, iqȝtū. s. hō hȝ illđ p moᵐ suppositi, aia āt p modū formę nō depēdētis a mā, vn̄ loqndo de eē exn̄tię, negat falsitas ꝯn̄tis. Si āt ꝯn̄s itelligat de eē qddiᵘᵐ, negat ꝯn̄a, ꝛ ad pbationē negat assūptū, nō. n. hn̄tia idē eē exn̄tię sunt eq̄lia in eēndo qddiᵘᵐ. ¶ Ad q̄rtū dī, ꝙ eē exn̄tię ꝯpositi 2r pt cōsiderari. s. absol̄, ꝛ vt est ꝯpositi, si p̄ mō accipiat, negatur aīs p p̄ pte, eē. n. ꝯpositi nō corrūpit, sȝ ēentia eiꝰ corrūpetur, sed manet in aia separata. Si scđo mō accipiat, negatur ꝯn̄a, pōt. n. esse aię qđ ēt erat esse ꝯiuncti desinere actuare ꝯiunctū, ꝛ tn̄ manere in aia separata, vnum ꝛ idem.

¶ Scđa rō. s. T. est ista. Sempinuenit ifimū supꝑmi ordi/nis ꝯtingere supꝑmū iferioris gn̄is, vt ē de mēte Dio. 7° c. de diuinis noībꝰ, ꝛ pȝ ēt exēpl̄r in ostreis q̄ cū sint infima in gn̄e aialiū paꝝ excedūt vitā plātaꝝ, sȝ aia est ifima in gn̄e sbarū intellītualiū, vt ex mō itellēndi pcipi pt. ḡ est accipe aliqd in gn̄e corpoꝝ corpꝰ. s. hūanuȝ eq̄lr ꝯplōnatū sile celo, iqȝtū a ꝯrijs elōgat qđ attingit ad aiaȝ intellītuā. Cōfirmatur ex eo ꝙ dī in libᵒ de cāis, aia est qdaȝ orizon, ꝛ ꝯfinium corpeoꝝ ꝛ incorpeoꝝ, iqȝtū. s. est for incorpea, sȝ tn̄ ē corpis for. ¶ Attēdēdū, ꝙ ista rō nō de necītate ꝯuincit, qa posset aliqs dicere, qm̄ lȝ infimū supioris ꝯtingat supꝑmū inferioris, nō tn̄ oȝ vt sit eius for, sȝ est q̄dā psuasio. Vn̄ ad h insinuādū ꝓposuit, ꝙ in h mirabilis reꝝ ꝯnexio ꝯsiderari pt. hic. n. modꝰ loq̄ndi ostē int, ꝙ supposito aiaȝ intellītuā esse formā corpis, pt illiꝰ q̄dā ꝯgruitas ꝛ ꝯueniētia assignari. Ostēdit āt h clarissime ex q̄ōnibꝰ de spūalibꝰ creaturis, vbi rn̄dēs. s. T. ad pᵐ argᵐ q̄ arguebat p ꝓpōnē Dionysij

oportere corp⁹ celeste eē aiatū, qa est suppmū corp⁹, aia āt intˢᵃ ē īfimū in nā spūali, inqt qꝫ corp⁹ celeste attingit sbas spūales iqꝫᵐ īfrior ordo sbaꝝ spūaliū corpib⁹ celestib⁹ vnit̃ p moᵐ motoris. Sꝫ qa possꝫ aliqs dubitare circa hāc ꝯnē, qa nō vꝫ qūo ex sba spūali ꝛ mā possit fieri vnū, rūdet qꝫ ex eis nō min⁹ fit vnū q̄ȝ ex forᵃ ignis, ꝛ ei⁹ mā, imo forte magis, qa illa forᵃ magis vicit māȝ. loqᵗ aūt dubitatiue, qa nō refert ad ei⁹ ꝓpoᵐ qd hoꝛuȝ dicat̃, an. s. magis fiat vnū ex illˢ, an nō fiat magis vnū. Quō āt possit magis fieri vnū ex aia ꝛ mā, ostēsuȝ ē supi⁹ in p°, capi. 18. in 5ᵃ rōne.

sentire. n. ꝛ imaginari nō ꝯplent̃ calefaciendo ꝛ infridādo: sꝫ hec sunt nec̃ia ad dbitā organi dispōnē. ❡ Sup oēs āt has forās iuenit̃ forā silis supiorib⁹ substātijs ēt quātū ad gen⁹ cognis qd̄ ē intelligē: ꝛ sic ē potēs i opōnē q̄ cōplet̃ absqꝫ organo corpali oio: ꝛ hec ē aia intellīua: nā intelligere nō fit p organū corpale. vñ oꝫ qꝫ id pncipiū q̄ hō itelligit: qd̄ ē aia

❡ Circa hāc 2ᵐ rōnē dub', qa si

idcirco ꝯueniēs ē aiaȝ intellīuā vniri corpi vt forᵐ, qa infimū supioris attingit suppmū inferioris, vꝫ qꝫ debuerit aia vniri corpi celesti, illō. n. ē suppmū iter corpa, nō āt corpori ꝯposito ex elītis, q̄le ē corp⁹ hūanū. ❡ Rñ', qꝫ īfimū suppmi oꝫ vniri suppmo iferioris, aut suppmo. s. simpᵗ, aut suppmo iter ea iferioris ordis q̄ nata sūt deseruire supiori, movet hr̃ in q̄ōnib⁹ de aia ar. 8. corp⁹ celeste nō ē aptū deseruire aie intˢᵉ, sꝫ corp⁹ mixtū, qa cū aia intˢᵃ eo qꝫ sit īfima in gn̄e itellectualiū nō vniat̃ corpi, nisi vt ex sensib⁹ notitiā vitatis acqrat, oportuit vt corpi vniret̃ qd̄ eēt ꝯueniēs organū tact⁹ i q̄ oēs alij sensus fundant̃, tale āt oꝫ eē corp⁹ mixtū, vt pꝫ ex
❡ Quātū ad 2ᵐ oñdit. s. T. q̄uo aia itˢᵃ, sꝫ vniat̃ (lib°d aia. māe, nō tñ est illi totalr̃ imersa, aut ab ea ꝯpᵣehēsa, circa h̄ āt duo facit. Pri° oñdit ꝓpositū, 2° quādā obiōnē excludit. Priᵐ ꝓbat tali rōe. Aia intˢᵃ hꝫ opōnē in q̄ nō cōicat mā. ḡ nō est totalr̃ ꝯprehēsa a mā, aña pꝫ, qa intˢᵉ nō fit p organū corpale, ꝯña vo ꝓbat̃, qa forᵃ cui⁹ opatio, excedit ꝯditionē māe ꝛ ipa sm̄ dignitatē sui eē excedit māᵐ, eo qꝫ vnūqdqꝫ opet̃ hꝫ qꝫ est, h̄ āt manifestat̃ discurrēdo p grad⁹ foraꝝ. s. elēti, mixti, plātaꝝ, bruti, ꝛ hois, in qb⁹ oñdit̃ quāto forᵃ ē nobilior tāto illā posse i altiores opōnes sup̄ ꝯditiōes māe.

Aia intˢᵃ qūo ñ sit immersa māe.

❡ Ad maiorē euidētiā ꝯnis h⁹, ꝯsiderādū ē, qꝫ p eodē accipit. s. T. formā nō eē imersaȝ māe, formā nō eē totalr̃ ꝯprehēsaȝ a mā, ꝛ māȝ nō adeq̄re esse forᵉ. Di. n. illa forᵃ eē māe imersa, vt hr̃ in q̄ōnib⁹ de spūalib⁹ creaturis ar. 2. cui⁹ eē ē obligatū māe ꝛ ab ea depēdēs, qa vꝫ nō pt eē nisi in mā, dr̄ ēt eē totalr̃ ꝯprehēsa a mā, qa nullo⁹ māȝ egredi pt, vt. s. sit absqꝫ mā. ꝛ silr̃ dr̄ mā adeq̄re eē forᵉ, qñ accipit totam pfectionē eē forᵉ, ita qꝫ extra māȝ illa forᵃ eē nō possit. nā si pōt forᵃ hr̄e eē extra mām, iā mā illō eē, nō adeq̄t, pꝫ āt p oia hꝫ idē iportari. Vñ cū aia intˢᵃ q̄ esse suū cōicat māe eleuando ipsam ad supiorē ordinē aliq̄ mō possit hr̄e esse extra māȝ, qd̄ ex ei⁹ opōne apte ꝯstat, opꝫ dicere ipsaȝ nō eē māe imersam, aut illi adeq̄tā sm̄ esse, aut totalr̃ ab illa cōprehēsam.
❡ Circa illā graduationē formaꝝ hic positā attēdēdū, qꝫ sic graduant̃ vt summatim dicat̃, qꝫ forme elītoꝝ nō pñt nisi in opōnes q̄litatū mālīū actiuaꝝ ꝛ passiuaꝝ, sicut sūt calefacere, infridare, descēsus, ascēsus, ꝛ hꝫ, forᵉ mixti pñt interdum in aliq̄s effect⁹ q pñt ꝯpleri p q̄litates p̄dictas, sꝫ illos operant̃ p altiorē v̄tutē habitā a celestib⁹ corpib⁹ ꝯñtē spēȝ eoꝝ, sicut magnes aut ēt adamas trahit ferrū, ꝛ saphyr⁹ curat apostema, forᵉ plantaꝝ pñt ēt in effect⁹ in q̄s nō pñt p̄dicte q̄litates, sꝫ tñ ad illos vtunt̃ ipsis q̄litatib⁹ vt instrūis, vt pꝫ in nutriēdo ꝛ augendo vsqꝫ ad determinatū terminū, ꝛ vlteri⁹ assistant motorib⁹ corpoꝝ celestiū in mouēdo, dū sūt

per motor⁹ ꝯo q̄ seipsa mouēt. Aie bruto vlteri⁹ pñt in opationē sensus excedētē p̄dictas q̄litates ad quā nec ēt instrumētalr̃ opant̃, sꝫ nec̃ie sunt ad debitā organi dispōnē. Aia āt intˢᵃ pōt in opōnē intellīuā ad quā ex pte intelligētis nullo mō concurrūt mālēs q̄litates, neqꝫ. s. vt instrumēta, neqꝫ vt dispōnes organi, cū non fiat per organū corporale.

intellīua ꝛ excedit māe ꝯditionē corpalis: nō sit totalr̃ ꝯprehēsuȝ a mā aut ei imersuȝ: sic alie forē mālēs: qd̄ ei⁹ opatio intellīualis oñdit: i q̄ nō cōicat mā corporalis: qꝛ tñ ipsum intelligere aie humane indiget potentijs q̄ p q̄dā organa corpalia opant̃. s. imaginatione ꝛ sensu: ex h̄ ipso declarat̃ qꝫ nālīter vnitur corpori ad complendā speciem humanaȝ.

❡ Sꝫ circa p̄dcā occurrunt duo dub'. Priᵐ ē ad hoieȝ circa formam mixti, hic n. inqt. s. T. forma mixti. s. inaiati nō se extendere posse ad aliq̄ opata q̄ ñ possint ꝯpleri p q̄litates mālēs, sꝫ iterdū opent̃ illos effectus altiori v̄tute, in p° pte āt. q. 76. ar. 1. ꝛ in q̄ōnib⁹ de spūalib⁹ creaturis ar. 2. sꝫ, qꝫ forᵃ mixti hꝫ aliquā opōnē excedētē q̄litates actiuas ꝛ passiuas. Scd̄ꝫ duᵐ ē circa opōnē aie intˢᵉ. Vꝫ. n. velle. s. T. qꝫ intˢᵉ ꝯueniat sibi sm̄ qꝫ excedit ꝯditionē māe, cū in illa opōne mā corpis nō cōicet. Cōtra h̄. n. arguit scot⁹ in q̄li. q. 9. 2ᵉ. p. Hō nō ē hō p aiaȝ, nisi vt iformat māȝ. ḡ nec opat̃ opatione ꝓpa hois sm̄ aiaȝ, nisi vt aia iformat māȝ. ḡ vel nō intelligit sm̄ aiam, vt sm̄ formā q̄ sit p.ᵐ hui⁹ opationis, vel itelligit sm̄ eā, vt informat māȝ. ꝓbat̃ aña, qa ꝯpositū nō ē aliud qd̄ est nisi ex ptib⁹ vnitis, vt pꝫ ex 7° metᵉ. Scd̄o, Aia sm̄ suppmū gradū sue pfectiōis eētialis iformat māȝ, sꝫ intˢᵉ nō pt ꝯpetere sibi sm̄ aliquē gradū supiorē quā sit suppm⁹, non ḡ ꝯpetit sibi, vt excedit māȝ, intelligēdo per excedere nō informare.

Forᵃ mixti inaiati nō se extēdit vltra opata p q̄litates mālēs.

❡ Ad pᵐ dubiū rñderi pt, qꝫ de illo effcū forᵉ mixti duplr̃ loqui possum⁹, vno mō quātū ad spēm effect⁹, alio° quātum ad modū pducēdi, p mō hic loqt̃. s. T. 2° āt mō in alijs locis, sꝫ. n. in effectū quēlibet forᵉ mixti inaiati possit virtute q̄litatū mālīū pueniri, nō tñ eo mō, qa forᵃ mixti aliquē effectū producit nobiliori virtute, q̄ȝ sit virtus illaꝝ qualitatū. s. virtute cōsequēte speciē ex corporis celestis influentia, ꝛ per ꝯseq̄ns ēt altiori ꝛ nobiliori modo illū producit.
❡ Ad 2ᵐ duᵐ dr̄, qꝫ. s. T. aiaȝ intellīuā excedere māȝ nō intelligit nō informare māȝ, vt ex supi⁹ dictis in h̄ capite appet, sed ipsaȝ nō eē māe imersaȝ ꝛ obligatā māe ac totalr̃ ab ipsa ꝯprehēsaȝ, vtpote ita depēdētē ab ipa, qꝫ nō possit hr̄e eē eē māȝ. Vñ actionē intellīndi ꝯuenire aie sm̄ qꝫ excedit ꝯditionē māe nō ē illā opōnē ꝯuenire aie, vt nō iformat māȝ, sꝫ vt hꝫ eē sic sup̄ māȝ eleuatū, vt ab ipa nō depēdeat ac non ꝯprehēdat̃, ꝛ hui⁹ sigᵐ est, qa illa opatio absqꝫ organo corporali fit. Ea ꝓp argumēta scoti nō sūt ꝯ̄ mētem. s. T. sꝫ ex malo intᵉ v̄boꝝ ei⁹ ꝓcedunt. Verūtñ ad illa pticulr̃ rñdet̃. Ad pᵐ qdē dr̄, qꝫ vtiqꝫ hō nō opat̃ opōne sibi ꝓpa, neqꝫ per aiaȝ, nisi illa iformet māȝ, sꝫ tñ intˢᵉ nō ꝯuenit ei, vt informat si ii, vt dicat rōnē intelligēdi, sꝫ vt sic iformat māȝ qꝫ ab ipa sm̄ eē nō depēdet, qd̄ est ipsaȝ excedere mām. Vt. n. inqt. s. T. in q̄ōnib⁹ de aia ar. 14. 2ᵐ. sꝫ aia p essentiā suā sit forᵃ, tñ aliqd pt ei ꝯpetere inq̄ȝtū ē talis forᵃ. s. forᵃ subsistēs qd̄ nō ꝯpetit ei inq̄ȝtū ē forᵃ. sicut intˢᵉ nō ꝯuenit hoi inq̄ȝtū aial, sꝫ hō sit aial sm̄ eētiā suā. Ad scd̄m dr̄, qꝫ aia sm̄ supp̄mū sui gradū eētialē vtiqꝫ informat māȝ, sed nō imergit̃ materie, imo remanet per se subsistēs, ꝛ nō depēdēs a mā sm̄ esse, qd̄ est aiaȝ māȝ excedere, ꝛ hoc est sibi rō q̄re possit intelligere, q̄ rō qa in formis mālib⁹ nō inuenit̃, sed sunt immerse māe ꝛ nō per se subsistūt, iō intelligere nō possunt.

Opō intˢᵃ conuenit aie sm̄ qꝫ māe cōditionē excedit.

❡ Quātū ad 2ᵐ pūctū h⁹ ptis, qa possꝫ aliqs existimare, qa

aīa intelle nō depēdet a mā, sȝ est p se subsistēs: ergo lō vnio ipsiꝰ cū mā nō sit nāl. Rn̄det. s. T. ꝙ h̄ nō obstāte illa vnio ē nālis, qđ p̄bat hac rōe, for' indigēs ad suā opōnē potētijs per corpalia organa opantibꝰ nālr vnit corpi, aīa intelle ē h̄ꝰ, indiget. n. imaginatione ⁊ sensu. s. exteriori. ergo nāliter vniꝰ tur corpori ad complendam speciem humanam.

Unio aīe intellīue ad corpꝰ est nālis.

†cont. 60. circa fine vbi facte fuerit. ꝯ rōnes.

¶ Ad euidentiā hꝰ rōis ꝯsiderādū ē, ꝙ nāe vniuscuiusq; ꝯgruit, vt hēat id qđ necīu est ad suā opōnē p̄priā, cū vnaq̄q; res sit pp suā opōnē, ⁊ ad ipsaȝ nālr inclinet. Ad p̄priaȝ āt opōnē aīe intellīue, eo ꝙ sit infima in gn̄e intelluāliū, sic mā ꝯ in gn̄e rerꝰ sensibiliū, ⁊ ideirco i sui nā nō hēat spēs int, exigit, vt fiat in actu p spēs intl acq̄rēdo eas p sensitiuas po a sensibilibꝰ, vt dī i qōnibꝰ ꝯ aīa ar. 7. h̄ āt fieri n̄ p̄t, nisi corpi ꝯplōnato vniat, cū opō sensus non fiat nisi p organū corpale, iō nālr ꝯuenit aīe, vt corpi vniat, ⁊ h̄ est huiꝰ rōnis fundamentū.

†ad p̄ma rōnem.

†ad 2ᵐ.

¶ Solū rōnū qbꝰ supra p̄babat ꝙ sub̄a intelluālis nō p̄t corpori vniri vt forā. Ca. 69.

HIs āt ꝯsideratis nō ē difficile soluere q̄ ꝯ p̄dictā vnionē supposita sūt. †¶ In p̄ma. n. rōe falsum supponit: nō. n. corpꝰ ⁊ aīa sunt due sub̄e actu exn̄tes: sed ex eis duobus fit vna sub̄a actu exn̄s: corpꝰ. n. hōis nō ē idē actu p̄n̄te aīa ⁊ absente. sȝ aīa facit ipsȝ actu eē. ¶ Qđ āt scđo obijcit formā ⁊ māȝ in eodē gn̄e ꝯtineri nō sic verꝫ est q̄si vtrūq; sit spēs vnius gn̄is: sȝ q: sūt p̄ncipia eiusdē speciei: sic igr sub̄a intelluālis ⁊ corpus q̄ seorsuȝ exn̄tia eēnt dīsorꝫ generꝫ spēs: put vniūt sūt vniꝰ gn̄is vt p̄ncipia. †¶ Non āt opȝ sub̄aȝ intelluālē eē formā mālē: q̄uis esse eiꝰ sit in mā. (vt tertia rō p̄cedebat.) nō. n. est in mā: sic māe imersa vel a mā totalr ꝯprehēsa: sed alio modo vt dictū est. †¶ Nec tn̄ p h̄ ꝙ sub̄a intelluālis vnit corpi vt forā remouet: qđ a ph̄is dr intellm eē a corpe

¶ Sup cap. 69.

Ostēsa vitate circa vnionē s̄bē spūalis cū mā. Soluit. s. Th. 4° loco argu ꝯ determinatā vitatē superius adducta cap. 56. Circa h̄ autē duo facit. Piꝰ. n. soluit argu aliorꝫ. 2° argumēta Auer. Ad p̄mū itaq; aliorꝫ dicit, falsuȝ esse ꝙ sub̄a spūalis, ⁊ corpꝰ sint due s̄bē actu exn̄tes, imo ex eis fit vna sub̄a actu exn̄s, qđ si p̄baret, quia separata aīa a corpore remanet seorsuȝ vtrūq; dī, ꝙ nō est idē corpus p̄sente aīa ⁊ absente, sed aīa facit ipsum esse actu.

†ad 3ᵐ.

†ad 4ᵐ.

¶ Sȝ occurrit duᵐ, q̄ qđ nālr alicui ꝯuenit separi ab eo nō p̄t, ꝯuenit. n. oē tale rei sm̄ se. g̃ si vniri corpi est aīe nāle, nū q̄ poterit eē aīa nō vnita corpi, ⁊ p ꝯn̄s, corrupto corpore oportebit ⁊ ipsaȝ corrūpi. ¶ Rn̄deri p̄t p̄, ꝙ maior ē vā p se loq̄ndo, sȝ bn̄ p accn̄s separi p̄t, qn̄ qđ nālr alicui ꝯuenit, si hl ꝯuenit i ordie ad aliqđ extrīsecū, sic eē sursū leui nālr ꝯuenit, tn̄ ipediri p̄t ne sit sursum. ¶ Rn̄ 2°, ꝙ 2r aliqđ p̄t dici nāle alicui, vnoꝰ p moᵐ actꝰ p̄', vt risibilitas hoi, alioꝰ p moᵐ actꝰ 2', aut termini actꝰ 2' eiꝰ, cuiꝰ dr nāle, sicut ridere est hoi nāle, qđ ē nāle p̄ mō separi nō p̄t, q̄ tale aut ē eēntiale aut ꝯseqr p̄n eēntialia spēi, vel p̄n indiuidui, qđ āt ē nāle scđo mō in aliqbꝰ p̄t separi sm̄ actū, nō āt sm̄ nālē aptitudinem, q̄ quāuis nā ad illđ inclinationē hēat, nō tn̄ oȝ vt sēp sit in rē, aut pp ipedimēta supueniētia, aut alijs ex cāis. In p̄posito g̃ vniri māe est nāle aīe intle 2° mō, nō āt p̄ mō, nā ipsam vniri māe ē ipsaȝ trahere māȝ ad p̄ticipationē sui esse, ita ꝙ p̄us itelligimꝰ aīaȝ subsistere in suo eē, deinde illud cōicare māe. Uñ. s. T. p̄ pte. q. 76. ar. 1. 6ᵐ. inq̄t ꝙ corpi vniri ꝯuenit aīe sm̄ se, sic sm̄ se ꝯuenit corpi leui esse sursū, ꝯstat āt ꝙ eē sursū ꝯuenit leui p modū actꝰ 2', aut termini actꝰ 2', est. n. effcūs leuitatis q̄ mouet ad locū sursum, Iō p̄t aīa nō vniri corpi, sȝ a corpe separa retineat aptitudinē, ⁊ nālē iclinationē ad corpis vnionē, sic leue p̄t n̄ eē sursū, sp̄ tn̄ h̄ȝ aptitudinē, ⁊ iclinationē ad locū sursuȝ. Ex ijs p̄ȝ ad argᵐ, maior. n. ē falsa de nāli 2ᵒ in q̄ sensu tn̄ mior h̄ȝ vitatē, ad p̄bationē vō eiꝰ dī eodē mō, ꝙ illđ assūptū h̄ȝ vitatē de eo qđ ꝯuenit alicui sm̄ se p moᵐ actꝰ p̄', nō āt de eo qđ ꝯuenit alicui p modū actꝰ 2', ⁊ rō hꝰ est, q̄ tale non dī p se p̄ncipalr, sȝ reductiue tn̄ iq̄ȝᵐ ē actꝰ eiꝰ qđ ꝯuenit rei p se. Pōt 3° rn̄deri de mēte s. T. i tractatu de ente ⁊ eēntia. c. vltᵒ, ꝙ aliqđ p̄t dici nāle alicui 2r. Unoꝰ, q̄ a nā eiꝰ sm̄ actū p̄fectū cāTur, sic calor est nālis ignis. alioꝰ, q̄ cātur a p̄ncipijs nāe sȝ aptitudinē tn̄, sȝ ꝯplemētū accipit ab extrīseco, sic diaphaneitas est nālis aeri, ꝯplet āt p corpꝰ lucidū extrīsecū. Qđ ē nāle p̄ mō est a re simpl' isepabile, sic calor ab igne, qđ āt ē nāle 2ᵒ, q̄ntū ad aptitudinē ē isepabile. Sȝ q̄ȝᵐ ad cōplemētū est sepabile, vt p̄ȝ de diaphaneitate respu aeris, in p̄posito g̃ dī, ꝙ aīe intle est nāle ꝯ vniri corpi, q̄ aptitudo ad hāc vnionē eiꝰ nāȝ ꝯseqtur, sȝ ꝯplemētū ē ab agēte extrīseco ipsaȝ vniēte: iō aptitudo ad talē vnionē ab ipsa separi nō p̄t, sed actualis vnio h̄n pōt ab ipsa separari.

¶ Pro declaratiōe hꝰ rn̄sionis ꝯsiderāᵐ, vt h̄etur ex qōnibꝰ de aīa ar. 2. 11ᵐ. ꝙ p s̄bam actu exn̄tē itelligit. s. T. h̄ loco s̄baȝ hn̄tē p̄priū eē distinctū ab esse alteriꝰ, ⁊ pfectā in sua spe ⁊ nā. Sic āt si corpꝰ ꝯstitueret p aliā formā q̄ȝ p aīaȝ, corpꝰ ⁊ aīa eēnt due s̄bē actu exn̄tes, q̄ cū eē actu ꝯseq̄r formā substātialē, sic eēnt due for', ita eēnt duo eē, ⁊ p ꝯn̄s, corpꝰ ⁊ aīa eēnt due s̄bē exn̄tes actu, nūc āt q̄ corpꝰ qđ ē ps ꝯpositi ex aīa ⁊ corpe nō est corpꝰ per aliā formā q̄ȝ p aiam, iō vnū est eē corpis ⁊ aīe, ⁊ sic corpꝰ, ⁊ aīa nō sūt due s̄bē actu exn̄tes, separata āt aīa a corpe nō remanet idē corpꝰ, cū non remaneat eadē forma in mā, iō tūc ex illo corpore ⁊ aīa non posset fieri vnū, q̄ sunt due substātie actu existentes.

¶ Ad 2ᵐ rn̄det, ꝙ s̄ba intelluālis ⁊ corpꝰ si seorsum existant sūt diuersorꝫ generꝫ, put āt vniunt sunt vnius gn̄is, vt p̄nꝰ quo mō intelligit māᵐ, ⁊ formā in eodē gn̄e cōtineri.

¶ Ad euidētiaȝ hꝰ rn̄sionis, aduertēᵐ vt elici p̄t ex doctri. s. T. in de spūalibꝰ creaturis ar. 2. 16ᵐ. ⁊ de aīa ar. 1. 13ᵐ. ⁊ ar. 2. 1ᵐ. ꝙ corpꝰ ⁊ s̄ba itelle si accipiāt tāq̄ȝ due spēs, tūc sūt ꝯ p̄e in gn̄e, ⁊ nō p̄nt esse eiusdē gn̄is, saltē sm̄ ꝯsiderationē nālē, q̄ corrup ⁊ incorru, h̄nt dīsuȝ moᵐ eēndi, ⁊ est dīsa rō poᵉ in vtroq;, si āt accipiāt vt vtrūq; ē ps hūane nāe sic nō ꝯpetit eis esse in gn̄e vel spe, cū nō dicāt aliqđ ꝯpletū in spe, sȝ ꝯposito reducūt tn̄ ad gn̄s ⁊ spēȝ sui ꝯpositi tāq̄ȝ eiꝰ p̄nᵉ, ⁊ sic sunt eiusdē gn̄is ⁊ spēi. s. reductiue. Et iō cū. s. T. dicit corpꝰ ⁊ s̄baȝ itelleᵐ seorsū exn̄tia eē dīsorꝫ gn̄uȝ spēs, itelligit ipa sic seorsū exn̄tia, ꝙ vtrūq; illorꝫ vna sit spēs p se, sic. n. dīsorꝫ gn̄uȝ spēs eēnt. Sȝ si accipiāt vt vnita tāq̄ȝ partes ad ꝯstitutionē hūane s̄bē, sic sūt eiusdē gn̄is reductiue.

Quō corpus ⁊ aīa sunt dīsa. rō spērū.

¶ Ad 3ᵐ rn̄dr, negādo ꝯn̄tiā, forᵃ. n. nō dī māl', q̄ hēat eē in mā, sȝ q̄ est imersa māe vel a mā totalr ꝯprehēsa, qđ nō cōuenit s̄bē spūali, lȝ hēat eē in mā, vt oñsuȝ ē in p̄cedēti capl.

¶ Aduerte, ꝙ si nomē forᵉ māl' vellentꝰ extēdere ad oēȝ formā hn̄tē esse in mā, ꝯcedi posset aiam intellectiuā ⁊ subam spūalē esse formā mālem, sed q̄ cōmunis vsus h̄ȝ, vt noie formē mālis intelligat tn̄ forma dependens a mā sm̄ esse, ideo absolute negat aiam intellectiuaȝ esse formā mālem.

¶ Ad 4ᵐ rn̄r, ꝙ ph̄i itellexerūt de intu q̄ ē aīe poᵃ, nō āt de eēntia ⁊ s̄ba intle, aīa. n. intle sȝ eēntiā suā dat eē tali corpi, sȝ poᵃ eiꝰ intle nō ē actꝰ alicꝰ organi, sic alle eiꝰ poᵉ, q̄ actio eiꝰ nō cōplet per organū corpale, sicut actus aliarū potētiarꝫ.

¶Ad 5m. Rñdet negādo ꝯñtiā, z dr̄ ꝙ lʒ aia sit forma mā̄e, nō tn̄ est talis for° q̄ sit imersa mā̄e, sed est max° supra mām inter oēs formas eleuata. z iō pōt hr̄e opationē absqʒ corpe q̄si nō depēdēs a corpe in opando, qa nec ēt in eēndo depēdet a corpe. z sīlr pt hr̄e v̄tutē q̄ non sit act⁹ alicui⁹ corpis.
¶Antecedētū āt, ꝙ similē rñsionē ponit. s. T. p̄ pte. q. 76. ar. §. 4m. inquiens, ꝙ qa aia ꝓpter suā pfectionem nō est immersa mā̄e, z totaliter ab ipsa cōphensa nihil ꝓhibet aliquā ei⁹ v̄tutē nō esse corporis actuʒ, q̄uis aia sm essentiā suā sit corpis forma.

Inter' q̄mō sit abstractior z simplicior aia intellīua.

¶Sed hanc rñsionē qdā thomistaꝝ sic ad argumētuʒ adaptant, ꝙ cōmittit sophisma figure dictiōis in argumēto mutando quō in magis. i. mutando modum abstractiōis in magis, vnde ꝯcedūt ex hac rñsione, ꝙ int' hʒ qdeʒ aliqueʒ modū abstractionis quē nō hʒ aia, negāt aūt ꝙ sit magis abstractus, imo aia hʒ modum abstractionis q̄ magis abstrahitur a corpore. s. hr̄e esse substantiale nō depēdēs a mā. ¶Sed v̄r mihi, ꝙ ista rñsio nō vadat ad mētē. s. T. nec ad intētionē argumēti, nō. n. ex pfectione int' arguit nō posse aiaʒ esse formā corpis, sʒ ex ipso mō abstractionis q ꝯuenit intm. Si. n. int' q est v̄tus aie est abstract⁹ a corpe sic, ꝙ nō est act⁹ corpis, v̄r ꝙ z aia non sit act⁹ corpis, cū int' sit ei⁹ v̄r⁹, aliogn v̄tus eēt abstractior eo cui⁹ est v̄tus. Nec vllū in argumēto cōmittit sophisma, ex eo. n. ꝙ int' est abstract⁹ a corpe, qa nō ē act⁹ alicui⁹ corpis est ēt abstract⁹ sm indepēdētiā ad māʒ, z iō optime seqtur ꝙ erit abstractior z simplicior aia si ponat aia for° corpis, qa illa erit abstracta sm indepēdētiā tm̄ a mā, nō āt sm separationē ab ea, ꝯstat. n. maiorē esse abstractionē q̄ est sm indepēdētiā z sepationē a mā q̄ʒ abstractionē sm indepēdētiā tm̄, vn̄ falsuʒ est, ꝙ dicit hec opio. s. ꝙ magis abstrahit a corpe aia q̄ʒ int', ex eo ꝙ subsistit in suo esse, siue nō depēdet a mā. Veꝝ qdē est, ꝙ ipsa sic abstracta est perfectior q̄ʒ int' q nō est sub̄a p se subsistēs, nō tn̄ est magis abstracta si ita subsistit, ꝙ tn̄ est corpi vnita sm eē. Propter h̄ v̄r mihi saluo semp meliori iuditio, ꝙ. s. T. in ea rñsione ꝯcedere velit intm esse abstractiorē z simpliciorē aia, neqʒ incōueniēs esse apud ipm, ꝙ a for° mā̄e, q̄ tn̄ a mā nō depēdeat, effluat nō solū v̄tus corpea z mālis, sed ēt v̄tus q̄ nō sit actus alicuius, z sic ipsa aia abstractior z simplicior in h̄, ꝙ mā̄e nō vnit, h̄ nāqʒ nō arguit ipsam v̄tutē esse aia nobiliorem, nisi sm qd, vt dl 4°. d. xj. q. 2. ar. p̄. ad p̄m. Simplicitas per se nō sit cā nobilitatis, sʒ pfectio, sed arguit poti⁹ pfectionē aie, q̄ lʒ sit actus mā̄e, tn̄ intātū eleuat' supra mā̄e ꝯditionē, vt ab ipsa v̄tus ꝓfluere possit q̄ nō sit actus alicui⁹ organi, origo. n. istius abstractionis int' est dignitas z pfectio aie q̄ mām ita excedit, vt ab ipsa totalr̄ ꝯphēdi nō possit. Patet āt hanc esse mētē. s. Th. ex rñsione quā dat ad idē argumētum in tractatu de vnitate int' ꝯ Aueroistas. Cū. n. proposuisset. Si āt ꝯtra hoc obijciat', ꝙ po° aie nō pōt eē immālior, aut simplicior q̄ʒ ei⁹ essentia. Subiungit ꝙ optime pcederet si essentia aie humane sic eēt for° mā̄e ꝙ nō esset p esse suū, sʒ p esse cōpositi, sicut ē de alijs formis q̄ sm se, nec esse, nec operationē hn̄t pter cōicationē mā̄e, sʒ qa aia hūana ē forma, cui aliq̄liter qdē cōicat mā, nō tn̄ ab ipsa ꝓpter ei⁹ dignitatē totalr̄ cōprehendit', nihil ꝓhibet quin hēat aliquaʒ opationē vel v̄tutē ad quā mā non attingit. Ex qb⁹ aperte ꝯstat ipm velle, ꝙ nihil ꝓhibet virtutē aie non imerse mā̄e esse simpliciorē essentia aie in hoc, ꝙ nō vnit' mā̄e, sicut z ꝑ eleuationē supra māʒ pōt hr̄e opationē, cui mā nō cōicat, esset āt inconueniēs, vt v̄tus forme mālis esset simplicior ipsa forma, cū illi forme nō possit conuenire opatio, cui mā nō cōicet. Un̄ z ad h̄ argumentū rñdēs in q̄onib⁹ de aia ar. 2. 4m. ingt, ꝙ per hoc ꝙ int' non est actus alicui⁹ organi nō excedit totalr̄ essentiam aie, sed est suppmū in ipsa, cū seq̄t' ipsaʒ sm ꝙ supra mām eleuat', q̄si dicat, ꝙ lʒ int' excedat animā in h̄, ꝙ est abstractior z simplicior, z sic sit sm quid sublimior ea, nō tn̄ hoc derogat dignitati aie, qa ꝓpter hoc nō excedit totaliter essentiā aie, sʒ remanet simplr̄ z absolute aia sm eēntiā suā dignior intm.

†Ad rōnes auer. q̄s facit p. 9 contra de aia in pa° cō.

¶2° loco rñdet' rōnib⁹ qbus Auer. suā pōnē ꝯfirmare nitit': q̄ posite sunt superi⁹ cap. 59. Circa hoc āt duo facit. s. Th. p̄. n. soluit ipsas rōnes, 2°, qa ille rōnes in v̄bis Ari. fundamētū hn̄t, ostēdit' hāc eādē v̄itatē quā posuim⁹, z defensauim⁹ ēt sm mētē atqʒ opionē Ari. eē. Ad pmā itaqʒ rñr', ꝙ Ari. v̄ba v̄ificant' de po° intm q̄ nō est act⁹ alicui⁹ organi, nō āt dr̄ de ipsa sb̄a intm, q̄si ipsa nō sit forma dans esse corpori.
¶Ad scd̄aʒ rñdet' z di p̄, ꝙ Ari. demr̄atio declarat v̄ba q̄ assumpta sunt in pma rōne debere intelligi de po° intm, vt exposita sunt. nō āt de sub̄a aie. Cū. n. ex operatione intellectuali q̄ aia intelligit ostēdat intm esse imixtū z separatum,

sepatū. (z est q̄rta rō.) ē. n. in aia ꝯsiderare z ipsi⁹ eēntiā z pōam ei⁹: sm eēntiā qdē suā dat eē tali corpi. sm pōam v̄o opōnes ꝓprias efficit: si igit' opatio aie p organū corpale ꝯplet: oʒ ꝙ pōa aie q̄ est illius opōnis pncipiū sit act⁹ illi⁹ ptis corpis p quā opatio ei⁹ ꝯplet': sicut visus est act⁹ oculi. si āt opatio ei⁹ nō cōpleat' p organū corpale: pō ei⁹ nō erit act⁹ alicui⁹ corpis: z p h̄ dr̄ intellectus esse sepat⁹ nō qn sub̄a aie cui⁹ est pōa intell's: nec aia itellectiua sit corpis act⁹: vt forma dās tali corpi eē. †¶Nō est āt necēm si aia sm suā subaʒ ē forma corpis ꝙ ois ei⁹ opatio sit p corp⁹: ac p h̄ ois ei⁹ virtus sit alicui⁹ corpis actus. (vt q̄nta rō pcedebat.) iā. n. ostēsum est ꝙ aia hūana non sit talis forma q̄ sit totalr̄ imersa mā̄e: sed est inter oēs alias formas maxime supra māʒ eleuata. vnde z opationē pducere pt absqʒ corpore. i. q̄si non depēdēs a corpe in opando. qz nec ēt in eēndo depēdet a corpe. †¶Eodē ēt mō pʒ: ꝙ ea qb⁹ Auerrois suā opionē ꝯfirmare nitit': nō pbāt sb̄am intellīualē corpori nō vniri vt formā: v̄ba. n. Ari. q̄ dicit de intellectu poss: ꝙ est ipassibilis z imixtus z sepat⁹: nō cogunt ꝯfiteri q̄ sub̄a intellīua nō sit vnita corpori vt forma dans esse: v̄ificat'. n. ēt si dicatur ꝙ intellīua pōa quā Ari. vocat potētiā pspectiuā nō sit alicui⁹ organi act⁹ q̄si p ipsuʒ suā exercēs opōnē. z h̄ ēt sua demōstratio declāt: ex opōne. n. intellīuali q̄ aia itelligit ostēdit ipm imixtū esse vel sepatū. opatio āt ptinet ad pōam vt ad pncipiuʒ. vn̄ pʒ ꝙ nec demr̄atio Ari. hoc ꝯcludit ꝙ sub̄a intellīua nō vniatur corpi sic forma. si. n. ponamus sub̄am aie sm eē corpi sic vnitā. intellm āt nulli⁹ organi actū eē: nō seqtur ꝙ intell's hēat aliquā nām determinatā de nāis dico sensibiliū: cū nō ponat' armonia vel rō alicui⁹ organi: sicut ō sensu. †(dicit Arist. in. 2. de aia.) ꝙ

†Ad .53.

† contra 3m

opatio āt ptineat ad pōam, vt ad prīm. s. pximū, pz q p intm ipsaz pōam intelligit. Nā si ponamꝰ aiaz corpis formā, intellm āt nulliꝰ corpis actū, nō seqꝭ q intꝭ aliquā nām determinatā sensibilē hēat, cū nō ponatꝭ armonia, aut rō ꝛ pporcio alicuiꝰ organi sicut sensus. Dr scdo, q ex ijs q dicunt in fine pmi libri de aia ptra dicētes aiam diuersas sui ptes in diuersis corpis ptibꝰ hēre, vbi dī, q vnāquāqz partiū aię aliqd corpis ptinere, vr impoīe, ꝛ q qlē ptē, aut quō intꝭ ptinet, graue ē fingere, pz q cuz dicit intm esse imixtuz vel sepatū, nō intendit excludere ipsuz esse ptē, siue pōam aię q est forꝰ totiꝰ corpis. Ad zm ꝛ qrtā ex ipsa deductā simul rńdetꝭ negādo pñtiā, qa ex quo intꝭ opatio ē oīo absqz corpeo organo, sicut ꝛ ipse intꝭ non seqꝭ receptionē eiꝰ esse receptionem māęrīalē. Ad qntā rńdetꝭ, q nō tollitꝭ vtus infinita intells, qa nō ponitꝭ vtus in magnitudine, sed q in substātia intellectuali fundatꝭ.

est qdā rō organi. nō. n. hz itells opōnē cōez cū corpe. Qz āt p h q Ari. dicit intellm eē imixtū vel sepatū nō intēdat excludere ipm eē ptē siue pōaz aię q est forma totiꝰ corpis. (pz p h q dicit i fine primi de aia.) ꝯ illos q dicebāt aiaz in dīsis ptibꝰ corpis diuersas sui ptes hēre. si tota aia oē corpꝰ ptinet: ꝯuenit ꝛ ptiū vnāquāqz aliqd corpis ptinere. h āt vr ipoīe. qlē. n. ptē aut quō intellectus ptinet. graue est fingere. Pz ēt q ex q intells nullius ptis corpis actꝰ ē: q nō seqꝭ receptionē eiꝰ eē receptionez māęrialē: ex q eiꝰ receptio ꝛ opatio ē omnino absqz corpali organo. Nec etiā infinita vtus intellectus tollitꝭ: cū nō ponatꝭ vtus in magnitudine: sed in subā intellectuali fundata. (vt dictum est.) Qz s̄m dicta Ari. oz ponere intellz vniri corpi vt formā. C. 70.

Sup cap. 70.

Solutis rónibꝰ Auer. q ex Arist. dictis sumpte erāt, vult oñdere. s. T. ēt ex Ari. vbis oportere ponere intm vniri corpori formā, ꝛ arguit sic. Cęlū s̄m opionē Ari. est aiatuz aia intm. g subā intellualis vnitꝭ corpori cęlesti vt foꝛa. g ꝛ corpi hūano, qd est inter oia corpora inferiora nobilissimū, ꝛ eqlitate suę ꝯplonis cęlo ab oi ꝯrietate absoluto simillimū. Añs pbatꝭ, quo ad primā ptē, qdē. s. q cęlū sit aiatū. p ex. 8. phyſi. Ibi. n. ostenditꝭ, q pm mobile, oz vt seipsuz moueat, deinde pbatꝭ q mouēs seipsum de necītate diuiditꝭ in duas ptes qrū vna est mouēs ꝛ altera ē mota, oē āt hꝰ est aiatū s̄m Arist. g ꝛc. Scdo ex 2o cęli. Ibi n. expsse ponitꝭ, q cęlū est aiatū, ꝛ q ppter h opz ponere in ipso dīas pōnis, non solū quo ad nos, sz ēt s̄m se. Quo ad scdaz vo ptē. s. q aia eiꝰ sit intm, pbatꝭ. Primo, qa in. xj. metꝭ ostēditꝭ, q mouēs oīo in motū mouet, sicut desiderabile ab eo qd mouetꝭ. nō āt desiderio ꝯcupiscētię qd est desideriū sensus, sz intelluali desiderio, vñ dī ibidē, q pm mouēs nō motū est desiderabile ꝛ intelligibile, ꝛ sic oz cęlum qd ab ipso mouetꝭ eē desiderās ꝛ itelligēs, ēt nobiliori mō q nos. Scdo qa in 2o de aia dī, q qbusdā inest intellectiuū ꝛ intꝭ, vt hoībꝰ, ꝛ si aliqd hꝰ ē actiuū aut honorabiliꝰ sicut cęlū. Si dicatꝭ q itꝭ ꝯiungatꝭ corpibꝰ cęlestibꝰ p fantasmata, ꝛ nō vt forꝰ dans esse, ꝯ arguitꝭ, qa ꝯstat s̄m Arist. q cęlū nō hz aiaz sensitiuā, tū qa hēret diuersa organa, q nō cōpetit simplicitati cęli, tū qa in 2o de aia ad hoc insinuādum dixit Ari. q qbꝰ de nūo incorruptibiliū inest intꝭ, insunt oēs alię

pōꝭ, vt daret intm, q aliq incorruptibilia. s. corpora cęlestia habēt intellm que nō hñt alias pōas. Ne āt aliqs putaret ipm Diuū Thomā assertiue posuisse cęlū esse aiatū, tanq aliqd ad fidē ptinēs, subiūxit q h nō dixit qsi asserēdo s̄m fidei doctrinā, qa ad fidei doctrinā nihil refert, siue sic, siue alr dicatꝭ. Unde ꝛ Aug. hoc sub dubio in libro enchiridion reliquit.

† Et qa Auer. maxie nititꝭ suā opinionē ꝯfirmare p vba ꝛ demōstrationē Ari. ostendendū restat: q necīum ē dicere s̄m opionē Ari. intellm s̄m suā substātiā alicui corpi vniri vt formā. † Probat. n. Ari. in lib. phy. q in motoribꝰ ꝛ motis ipoīe est pcedere in ifinitū: vñ ꝯcludit q necē ē deuenire ad aliqd primū motū q vel moueatꝭ ab imobili vl moueat seipz: ꝛ de his duobꝰ accipit s̄z. s. qd pmū mobile moueat seipz ea rōe: qa qd ē p se sp est pus eo qd ē p aliud. Deinde ostidit q mouēs seipm de necessitate diuiditꝭ in duas ptes: qrū vna ē mouēs ꝛ alia ē mota: oz igꝭ pmū seipz mouens ꝯponi ex duabꝰ ptibꝰ qrz vna est mouēs: oē āt hꝰ ē aiatū: s̄m opionē Ari. vñ. †(ꝛ in scdo de celo.) dī expsse q celū ē aiatū: ꝛ pp h oz in eo

Circa vltimaz pñtiā pncipalis rónis aduertendū ex doctri. s. T. in qōnibꝰ de aia arti. 8. 1m. q nō iō infertꝭ illa pñia, qsi aia intellectiua vniatꝭ corpi hūano ppter silitudinez quā hz ad cęlū quēad modum s̄m Auic. opionē, dicēdū esset, sed qa ꝯueniēs est si vnitꝭ cęlo, q ēt vniatꝭ corpori hūano qd est nobilissimū iter iferiora corpora, pp eqlitatez ꝯplonis, ad hoc vt p sensus possit spēs intelligibiles acqrere, ad h āt seqꝭ aliq silitudo ad cęlū, qa sicē cęlū oio caret ꝯrijs, ita corpus reductū ad equalitatem ꝯplexionis maxime a contrarijs elongatur. †de. p. q. 2. ar. 1 †2. c. 8 †tex 2. 13

Adverte āt circa ipsaz pñtiā, q nō ponit ipsaz. s. Th. qsi necessariā absolute, sz tāqz pbabilē s̄m opinionē Arist. Si n. posuit intellectualē subam esse vnitā corpori cęlesti, nō p fantasmata, sz s̄m suā subam vt formā. similr dicēdū vr, q corpori nobilissimo quale est corpus humanū voluerit animā intellmā vnitā esse, nō tm p fantasmata vt voluit Auerrois, sz ēt vt formā. Neqz. n. magis repugnat intellectuali subę vniri corpori equaliter ꝯplonato qz corpi cęlesti, cum nō magis pp hoc ab hac aiā ponatꝭ dependere qz ab illa.

Circa fundamētū huiꝰ capli, ꝛ rónis inductę, dubium nō paruū occurrit, qa nō vr de mēte Ari. esse q cęlū sit aiatuz per informationē, vt sibi. s. Th. attribuit. Primo, qa si s̄m ipm ponitꝭ cęlū aiatum esse aia intellectiua tm, aut ipsa aia vnitꝭ orbi ppter opationē intellectiuā, aut ppter motū, non pm, qa cū intellectio sit opatio, cui nō cōicat corpus: intellectus nō indiget corpore, nisi inqzū ei per sensus ministrantur fantasmata, operationes āt sensitiuę nō ꝯueniūt corporibꝰ cęlestibꝰ, in qbꝰ ēt nō sunt organa sensuum, nō ēt scdm, tū qa ad hoc vt moueat nō opz vt vniatꝭ orbi tanqz forma dans esse, sed sufficit vnio per cōtactū virtutis, vt habetꝭ. 8. physi. tex. 43. tū quia suū mouere nihil est aliud qz suū intelligere ꝛ velle, vt habetꝭ a Com. 12. metꝭ com. 36. vbi ait, q corpora cęlestia sunt aiata, ꝛ nō hñt de virtutibꝰ aię, nisi intellm ꝛ virtutē desideratiuā q mouet in loco. g nō posuit Arist. cęlū esse aiatū aia dante esse formalr. Scdo, quia tunc prima motor mouereturꝭ per accñs, ad motuz ipsius orbis, vt enīz dī. 8. physi. tex. 51. moto corpore mouetur ꝛ qd Cel^m cęlū sit aiatuz s̄m mētē Arist.

ponere ↄ̄rias pōnis: non solū q̄ ad nos: sꝫ ēt ƀm se. ℭ Ingram⁹ igr̄ ƀm opionē Arist. q̄ aia sit celū aiatum. †(ꝓbat ēt in .xj. metaphy.) ꝙ in motu celi est ↄ̄sidera re aliqd qͦ̇ mouet oio imotuꝫ ⁊ aliqd ꝙ mouet motum: id āt qͦ̇ mouet oio imotū mouet sic̄ desiderabile: nec dubiuꝫ qa ab eo ꝙ mouet̄: ondit āt ꝙ nō sic̄ desiderabile desiderio ↄ̄cupiscētie qͦ̇ est desideriū sensus: sꝫ sic̄ desiderabile intellualí desiderio. vñ dicit qͦ̇ ꝑmū mouēs nō motū est desiderabile ⁊ intellual e: igit̄ id qͦ̇ ab eo mouet̄. s. celū ē desiderās ⁊ itelligēs nobiliori mō quā nos: vt subseqnter ꝓbat. ē igr̄ celū ↄ̄positū ƀꝫ opionē Aris. ex aia itellual i ⁊ corpe: ⁊ ħ signat. †(in scd̄o de aia.) vbi dicit. (qͦ̇ qbusdā inest intellectiuū ⁊ intellꝰ vt hoib⁹. ⁊ si aliqd hꝫ ē actiuuꝫ aut honorabilib⁹. s. celum.) ↄ̄stat āt qͦ̇ celū nō hꝫ aiam sensitiuā ƀm opionē Aris. hēret. n. diuersa or

est in corpe, sꝫ ꝑ^m mouēs qͦ̇ Ari. dixit eē ptē mouētis seipꝫ, nō mouet̄, neqꝫ ꝑ se, neqꝫ ꝑ accn̄s, vt di ibidē tex. 52. ḡ ꝑm⁹ motor nō est for corpis celestis. ḡ eadem rōne nec motores alioꝝ orbiū, pꝫ vlr ↄ̄ña, qa si aliqͦ̇ celestiū corpoꝝ ponere tur aiatū, ħ max̄ attribuēdū eēt ꝑ. ℭ 3°, qa tūc celū eēt corpus organicū, cū aia sit act⁹ ꝑm⁹ corpis organici, vt dr̄ 2° de aia, ħ āt simplicitati eius repugnat, ergo ⁊c̄.
ℭ 4°, qa. s. T. ꝑ^a pte. q. 70. ar. 3°. vr̄ tenere, ꝙ Ari. voluerit celū esse aiatū aia mouēte tm̄, non āt aia dāte eē, ⁊ de spūalib⁹ creaturis ar. 6. inqt, ꝙ ad saluandū opionē Arist. ⁊ Plato. vr̄ suffi cere, ꝙ sba intellectualis vniat̄ corpi celesti per modū q̄ motor vnit̄ mo^{li}. Additqꝫ ꝙ inter ponētes corpa celestia eē aiata, ⁊ ponētes ea inaiata ꝑua vel nulla dr̄ia inuenit̄ in re, sꝫ in voce tm̄. ℭ 5° seq̄ret̄, ꝙ celū aut saltē sphere iferiores hērēt tres motores. s. deū, itellīntiā, ⁊ aiaꝫ, sꝫ ħ est falsū, qa celum hꝫ tm̄ duos motores, vt inquit Com̄. 12. met^e ↄ̄^{to}. 41. ḡ ⁊c̄. ℭ 6°, Seq̄ret̄ ꝙ celū posset nālr̄ ex se gescere, qͦ̇ ē ↄ̄ ph̄m; ꝓb^r ↄ̄ña, qa aia mouet ꝑ appetitū. ℭ 7°. Cessarēt oēs demr̄ationes Arist. ad ꝓbādū ꝑ^m motorē oio imo^{lem}, qa dicet aduersari⁹ nō oportere dari motorē separatū, qa cū celū sit aiatū mouet seipꝫ, ⁊ diuidit̄ in ptē mouētē ⁊ ptē motā, sicut reliq̄ aialia. ℭ 8°. Si motor orbis eēt aia ei⁹, moueret̄ per accn̄s ad motū ei⁹ sic̄ ⁊ aialiū aie mouēt̄ ad motū corpoꝝ, sꝫ ħ nō est ad mētē ph̄i q ꝓbat. 8. phy. oportere ptē ꝑ^a mouētis seip̄m oportere eē imo^{le}, tā ꝑ se q̄ꝫ ꝑ accn̄s, cū cāet motū sēpiternū, qͦ̇ sane oꝫ eē veꝝ de motore cuiuslꝫ orbis, cū oēs moueāt motu sēpiterno. ḡ ⁊c̄. ℭ 9°. Si itellīntia q̄ mouet celū eēt aia celi, nō hēret determiatū sitū in celo, sꝫ eēt in toto tā q̄ꝫ in sb̄o adeq̄to, vt pꝫ de aia int^{ua} q̄ hꝫ totū corpus ꝓ sb̄o adeq̄to, sꝫ ħ est ↄ̄ mētē ph̄i q ponit itellīntiā q̄ mouet celum esse in eius circūferētia. vt pꝫ. 8. physi. tex. 84. ḡ ⁊c̄.
ℭ Ad hāc difficltatē dōm ē, ꝙ vnū i doctri. Ari. clarū ē. Alteꝝ vͦ ē du^m. Clarū nāqꝫ ē ipꝫ posuisse aliq̄ mō celū eē aiatū, vt pꝫ ex ijs q̄ in ħ capite adducit. s. T. ħ ēt tenuit Com̄. ca^o ꝑ de sb̄a orbis. 8. met^e ↄ̄^{to}. 12. 2° cę. ↄ̄^{to}. 41. 2° de aia, ↄ̄. 15. ⁊ 32. Itē. 12. met^e ↄ̄. 36. ⁊ in plerisqꝫ alijs locis. Du^m vͦ ē q̄ mō posuerit ipꝫ aiatū, an. s. aia dāte eē ꝑ mo^m for^e, an aia tm̄ mouēte ⁊ vnita ꝑ ↄ̄tactū v̄tutis. Hoc. n. neqꝫ ab Ari. explicat̄, neqꝫ a Com̄. ideirco aliq tenēt de mēte Ari. eē, ꝙ celo vnit̄ itellīntia ꝑ mo^m for^e dātis eē, aliq vͦ ꝙ vnit̄ tm̄ ꝑ mo^m motoris, ⁊ s. T. aliq̄n vnā ptē tꝫ, aliq̄n aliā, vbi. n. abso^e ƀm ꝓpriā opionē tꝫ corpa celestia nō eē aiata, vt ēt pꝫ huic sniē expsse nō aduersari demr̄et, ondit q̄uo ad Ari. itētionē suf ficere vr̄ celū eē aiatū aia mouēte tm̄, nō āt aia dāte eē. ⁊ ħ tꝫ in ꝑ^a pte, ⁊ i q̄ōnib⁹ de spūalib⁹ creaturis, vbi āt ↄ̄ Cōmēta. arguit vt hic, tꝫ oppositā ptē. Quia. n. Com̄. volebat ex v̄bis Ari. supficialr̄ itellc̄s arguē int^m eē sbaꝫ separatā, ⁊ aiaꝫ int^{am} nō eē for^m hois apō ipꝫ Ari. Jō ⁊ ipe. s. T. ↄ̄ ipꝫ vult ondere, ꝙ si ad v̄ba tm̄ Ari. respicē voluerim⁹, magis dōm erit ip̄m posuisse sbaꝫ itellualē eē for^m corpis q̄ꝫ illō vlr negasse, cū expsse posuerit celū eē aiatū, ⁊ nō nisi aia it^{am}, ipiqꝫ ↄ̄ditiōes rei aiatę q̄ sūt mouē seip̄m, ⁊ hr̄e dr̄ias pōnis ƀm nāꝫ attribuerit, vbi āt dixit it^m eē sepatū ⁊ imixtū, nō de ipa

sba vniq̄ sundat̄ it^r, sꝫ de po^a int^{va}, sit locut⁹, ħ ēt vł. s. T. attribuē Ari. 12. met^e in expōne tex. 25. ⁊ 2° cę. Propt̄ qͦ̇ duo mihi de mēte. s. T. dicēda videt̄. Pri^m ē, ꝙ ipe magis declinat ad hāc ptē, ꝙ celū nō sit aiatū ƀꝫ mētē Ari. aia dāte eē, q̄ꝫ ad oppositā. 2^m est, ꝙ voluit ꝓbabilr̄ vtrāqꝫ ptē sustineri posse. ꝑ^m hoꝝ pꝫ ex locis p̄allat̄is. 2^m vͦ ondit̄ in q̄ōnib⁹ de aia. ar. 8. 3^m. vbi ēt soluit rōnē ꝑmam hic adductā, q̄ ꝓbat̄ celū nō eē animatū. Qua ex re vtrāqꝫ ptē sustinētes, vt. s. T. in q̄ōnibus de aia sustinet, ad rōes vtriusqꝫ ptis ex ei⁹ doctria rn̄debimus. Si itaqꝫ dōfensare voluerim⁹ celū ƀꝫ Ari. mētē aiatū non eē aia iformāte, dōm erit ex locis adductis in ꝑ^a pte ⁊ de spūalib⁹ creaturis, ad rōnē hic assūptā ↄ̄ Auer. ꝙ Ari. nō sic itellexit celū aiatū eē q̄si sba spūalis corpi celesti vniat̄, vt for^a dās eē, sed qa illi vnit̄ vt motor mobili, ita. n. voluit sbaꝫ spūalē vniri corpi celesti, ⁊ eē in illo inclusaꝫ, sic̄ Plato voluit aiaꝫ it^{am} vnitā corpi hūano. s. ꝑ ↄ̄tactū virtutis ⁊ eē in ip̄o sic̄ motorē in mo^{li}, ⁊ in istro q̄ vtit̄ ⁊ cui intrinsece ē ↄ̄iūct⁹. Cū āt ꝓb^r opp^m, qa posuit celū mouē seipsuꝫ, ⁊ hr̄e dr̄ias pōnis ƀm nāꝫ, di, ꝙ hęc nō arguūt ip̄m hr̄e itellīntiā iformātē sꝫ vnitā tm̄ ꝑ mo^m motoris. Sic. n. celū vt dicit̄ ↄ̄positū ex itellīntia ⁊ orbe ƀꝫ ↄ̄tactū v̄tutis vnitis ↄ̄ponit̄ ex motore ⁊ mo^{li}, ⁊ sic̄ ē mouēs seip̄ꝫ, ⁊ hꝫ dr̄ias pōnis q̄ in celo nō accipiūt̄, nisi i ordie ad motū localē, vt dr̄ 2° cę. ℭ Sꝫ ↄ̄ hāc rōnē istari possꝫ, qa si iō celū dr̄ mouere seipꝫ, qa ↄ̄ponit̄ ex motore ⁊ mo^{li} vnitis ƀꝫ ↄ̄tactū v̄tutis, eadē rōe poterit dici, ꝙ plaustrū mouet seip̄ꝫ, qa sibi vniūt̄ boues ꝑ mo^m motoris, ⁊ silr̄ ꝙ nauis mouet seip̄am, qa illi ↄ̄iungit̄ nauta q ip̄aꝫ mouet. ℭ Rn̄^r, ꝙ nō ē eadē rō de istis ⁊ de celo ꝓꝑ duo, ꝑ, qa ƀm Ari. sba spūalis q̄ mouet celū hꝫ v̄tutē ad tal̄ corpis motū determiatā, ⁊ ipꝫ corp⁹ celi hꝫ nālē aptitudinē ad ħ, vt a tali sba spūali sic mouear̄, ħ āt in istātijs adductis nō iuenit̄. Scd̄o, qa in ill̄ ē ↄ̄tact⁹ q̄ꝫtitatiuus q̄ fit ƀꝫ extrema, iter itellīntiā āt ⁊ corp⁹ celeste est tm̄ ↄ̄tact⁹ v̄tutis, mō ondsuꝫ ē supi⁹ in ħ 2° cap. 56. ꝙ in ↄ̄tactu q̄ꝫtitatiuo oꝫ tāgēs eē extrinsecū ei qͦ̇ tāgit̄, ⁊ nō p̄t icedere ꝑ ip̄m, sꝫ ab ip̄o ipedit̄. in tactu āt v̄tutis q ↄ̄uenit substātijs spūalib⁹ cū ad itima, sba tāgēs ē itra id qͦ̇ tāgit̄, ⁊ ꝑ ip̄m absqꝫ vllo sit ipedimēto incedit. Ex ijs duob⁹ euenit, ꝙ magis sit vnū ex itellīntia ⁊ corpe celesti, sꝫ ex ill̄ nō fiat vnū simp^r, sꝫ tm̄ i mouēdo, q̄ꝫ ex nauta ⁊ naui, aut ex bob⁹ ⁊ plaustro, atqꝫ iccirco ↄ̄ueniēti⁹ ꝓdici, ꝙ celū seip̄m mouet q̄ꝫ nauis, aut plaustrū ↄ̄iūctū bob⁹. Sic. n. corp⁹ celeste vnit̄ motori sibi itrinseco, ⁊ ad ei⁹ motū nāli v̄tute deter^{ur}, qͦ̇ ill̄ alijs nō ↄ̄uenit. Possꝫ ēt ↄ̄cedi, ꝙ codē mō dici p̄t plaustruꝫ ex se moueri si noie plaustri accipiam⁹ aggregatū ex plaustro ⁊ bob⁹, si āt q̄rat̄. Quare ḡ. s. T. ↄ̄ Auer. ħ loco rōnē formault quā ip se solubilē videbat. Dr̄ vt iā dcm̄ ē, ꝙ ħ nō fecit q̄si hāc rōne simp^r isolubilē existimaret, sꝫ qa ip̄am efficacē ↄ̄ Auer. putabat q ex Ari. v̄bis, vt i ꝑcedēti ca. patuit, sbaꝫ itellualē nō posse vniri corpi vt for^m, arguē volebat. Si. n. ad v̄ba tm̄ mō supficietēr⁹ respicē voluerim⁹ nō ad sensū, magis ex verbis ⁊ rōnib⁹ ei⁹ qb⁹ apte vult celū aiatū eē, ondit̄ sbaꝫ itellectualē vniri posse corpi vt for^m, q̄ꝫ ex alijs ei⁹ v̄bis appeat

tex. 2. 36

tex. 2. 28

ſbaꝫ corpi vniri nō poſſe, aiata.n. dicere ꝯſueuim⁹ q̄ꝫ ſoꝛa dans eē eſt aia. ❡ Q̄ḋ āt hec fuerit mēs.s.T. ꝯſtat ex ṗn° h⁹ cap. vbi ait. Et qa Auer. max̄ nitit̄ ſuā opionē ꝯfirma/re p ṽba ꝛ demſone Ariſ. oñdēdū reſtat, ꝙ neccīū eſt dicere ſm opionē Ariſ. ſuple q̄ꝫ᷑ ṽba ſonāt ſupficieten⁹ itell'a, int᷑ ſm ſuā ſbam alicui corpi vniri vt formā. Ex ijs.n. appet.s.

gana q̄ ſi ꝯpetūt ſimplicitati celi. (ꝛ ad h̄ ſignādū ſbiūgit Ariſ. qḋ qb⁹ de nūero corruptibiliū ineſt itell's iſūt oēs alie pōe.) vt daret itelligē ꝙ aliq̄ icorruptibilia hn̄t itellm̄ q̄ nō hn̄t alias pōas aie.ſ. corpa celeſtia. nō poterit igr̄ di/ci ꝙ itell's ꝯtinueť corpib⁹ cele/ſtib⁹ p fantaſmata: ſed oportebit dicere ꝙ itell's ſm ſuā ſbaꝫ vnia tur corpi celeſti vt ſoꝛa. ſic igiť ꝛ corpis hūani qḋ ē īter oīa corpa īferioꝛa nobiliſſimū, ꝛ equalitate

T. ṽbis ꝛ demō ſtratiōi Ariſt. p cōmētatorē ad/ductis, voluiſſe alia Ari. verba manifeſtioꝛa, ꝛ alias ei⁹ demſa tiōes opponere. Sic ḡ rōni hic p Diuū Thomā adducte tenen/do, ꝙ cęluꝫ ſm mētē Ari. nō ſit ꝓprie aiatū, ſm doctrinā ei⁹ ali/bi traditā rn̄dē dū eſt. Si āt op poſitā ptēꝫ ſuſti nere voluerim⁹, vt ſuſtinet.s.T. in q̄ōnib⁹ de aia vbi.ā. dicētes ſbaꝫ intelle ctualē ſm Ari. mētē dare eē ſoꝛalr̄ corpi cęleſti. Rn̄deť ad ṗmā rōnē in oppo᷑ adductā. ſm doctri.s.T. in 2° cęli icōne 3°, ꝛ loco ime᷑ allato, ꝙ itellīgtia vniť corpi cęleſti, vt ſoꝛ° ꝓp motū ꝛ actionē, nō qdē ſimp'. qa ꝛ abſq̄ꝫ tali vnione poſſꝫ agere ꝛ mouere, vt arguebať. ſꝫ ꝓp actiōis nobilitatē. Nā ſba ſpūalis q̄ deter᷑ eſt ad motum cęli quē ſine laboꝛe mo/uet nobili⁹ opať, ꝛ agit p motū cęli, ſi illi vniať ſm eſſe, q̄ꝫ ſi ſit ab eo ſepara. pfectioꝛ.n. actio ē quā qs agit p inſtr̄m ꝯiū ctū ea quā agit p iſtr̄m ſeparū. Ad ṗmā ꝓbationē pꝫ ex di/ctis. Ad ſcḋaꝫ dī ṗ, ꝙ mouere intellīalis ſbę p mo᷑ ipe, i ē tm̄ velle ꝛ int᷑, nō āt mouere per mo᷑ executiōis, imo ipſe mot⁹ cāt⁹ in cęlo ab int° q̄ mediāte cāt hęc iferioꝛa ſm ꝙ eſt a vo᷑ āgeli, eſt executio. Dr̄ 2°, ꝙ q̄uocūq̄ꝫ accipiať mo/uere.ſ. aut p mo᷑ iperij, aut p mo᷑ executiōis, nō poniť in ip ſa intellīgtia po° motiua, aut actiua diſticta ab int° ꝛ vo᷑, ꝛ iō dem̄ Cōmēta. ṽiſſimū eſt. Dī 3°, ꝙ lꝫ mouere intellīgtię p mo᷑ executiōis ſit a vo᷑ ꝛ int°, ꝛ intellīgtia nō hēat ṽtutem motiuā ab int° ꝛ vo᷑ diſtinctā realr̄, ſꝫ tm̄ rōe, vniť tñ int° corpi cęleſti, vt ſoꝛ° ꝓp executionē ṽtutis actiuę.ſ. vt illa ſit p fectioꝛ executio, vñ ꝯñia ill'⁹ rōnis nō tꝫ. vꝫ mouere intelli gētię.ſ. p mo᷑ iperātis motū ē ei⁹ int᷑ ꝛ velle. ḡ nō vniť cor/poꝛi ꝓp motū. lꝫ.n. int᷑ ꝛ velle q̄ ſūt actiones imanētes, vt ſic nō indigeāt corpe cui vniať intellīgtia vt ſoꝛ°, ipſa tñ ope ratio trāſiēs, ſiue executio ṽtutis actiuę q̄ a vo᷑ ꝓuenit ad ſui pfectionē indiget, vt int° ſit corpis ſoꝛ°. ❡ Ad 2᷑ dī ṗ, ꝙ cūꝫ Ariſ. ponit eē aliquā ſbaꝫ motricē corpis cęleſtis q̄ nō mo/ueť, neq̄ꝫ p ſe, neq̄ꝫ p accn̄s, illud intelligit de ſba mouēte p mo᷑ finis, vt pꝫ ex ei⁹ ꝓceſſu. 12. met᷑. vbi ponens multitu dinē ſbaꝝ ſepataꝝ, ponit multitudinē eoꝝ q̄ ſūt fines, vt ex preſſe hētur tex. 48. h̄ pꝫ eē de mēte.s. Th. ibidē ꝛ de ſpū. ar. 5. ❡ Dr̄ 2°, ꝙ qa in. 8. phy. mūdū inueſtigauerat ſbam in tellīalē q̄ ſit oīo ſepata mouens p mo᷑ finis ꝛ appetibilis, ſꝫ h̄ erat in. 12. met᷑ inueſtigādū, iō de ipſa q̄ eſt ps mouen/tis ſeipm̄ tāq̄ꝫ de ṗ° ſimplr̄ ſba ꝛ oīno abſtracta loqť, ꝛ ſibi ꝯditiones ṗ° ſbę attribuit. vt dictū eſt in ṗ lib°, ꝛ qa ṗmus motoꝛ ꝛ oēs alie ſbe mouēs cęluꝫ p mo᷑ finis eſt imo᷑, ꝛ p ſe ꝛ p accn̄s. illi ſubę q̄ eſt ps mouētis ſeipm̄ attribuit h̄ ꝙ eſt nō moueri, neq̄ꝫ ſe neq̄ꝫ p accn̄s, cū tñ ſibi in ṽitate nō cō ueniat. Cū.n. ſit ſoꝛ° corpis, ꝛ ſit vnū eſſe ipſi⁹ ꝛ corpis cęle/ſtis, nece eſt vt ad motū corpis p accn̄s moueať. Vñ ad ar gumētū negať ꝯñia, de eo q vere eſt ṗm⁹ motoꝛ, mouēs.ſ.

p modū appetibilis ṗmi, lꝫ ſit ṽa de eo qḋ ibi accipiť tāq̄ꝫ ṗm⁹ motoꝛ. Cū aūt ꝓbať, qa dī ibi in. 8. phy. ꝙ ṗm⁹ motoꝛ nō moueť, neq̄ꝫ p ſe, neq̄ꝫ p accn̄s. dī ꝙ illud intellr̄ de eo q ṽe eſt ṗm⁹ motoꝛ. q.ſ. eſt oīo a mā ſepatus, nō āt de pte mo uētis ſeipm̄ q nō eſt ṽe ṗm⁹ motoꝛ, lꝫ illud ſibi attribuatur ſuppoſitiue ꝛ ꝓmiſſiue, inq̄ꝫ᷑ illud ibidē admittiť ꝓ ṗ mo/toꝛe ſimplr̄. Vñ

ſue cōplo'nis celo ab oī ꝯrietate abſoluto ſiſimū ſꝫ itētionē Ariſ. ſuba itellīalis vniť nō p aliq̄ fan taſmata. ſꝫ vt ſoꝛa ipſi⁹. ❡ Hoc āt qḋ dictū ē de aiatione celi nō dixim⁹ q̄ſi aſſerēdo ſm fidei do ctrinā ad quā nihil ptinet ſiue ſic ſiue alr̄ dicať. †(vñ Aug. i lib. en chiridiō dicit nec illḋ qdē certuꝫ hēo vtꝝ ad eādē ſocietatē).ſ. an geloꝝ. (ptineāt ſol ꝛ luna ꝛ cun cta ſydera: q̄ꝫuis nonnullis luci/da eſſe corpoꝛa: non tñ ſenſu vel

qa ipoſe abſo᷑ eſt, vt ps mouē/tis ſeipm̄ ſit ṗ/mus motoꝛ imo bilis p ſe ꝛ per accn̄s, iō in. 12. met᷑ inueſtigať ṗm⁹ motoꝛ oīo ſepatus a corpe, cui ṽe attribuā tur ꝯditiōes ṗ° motoꝛis, que ex ſuppōne ꝛ pmiſ ſione attribute erāt motoꝛi pri mi mobilis vni to illi p mo᷑ ſoꝛ mę. ❡ Ad 3᷑ dī cēdū, ꝙ corp⁹ organicū duplr̄ accipi pt. Vno° p corpe hn̄te diuerſa organa, ꝯplo'ne, ſitu ꝛ figura diſtincta. Alio° p cor pore ad aiaꝫ ꝛ opōnes aię diſpoſito, vt nihil aliḋ ſit corpus organicū quā corp⁹ hn̄s vitā in po°. vt vr̄ exponere phs 2° de aia, ſiue hēat dīſa organa ꝛ mēbra officialia ſiue nō ha/beat. Si ṗ mō voluerim⁹ in diffōne aię accipe corp⁹ organi cū, vt fere oēs expoſitores accipiūt, eo ꝙ teneāt cęlos nō eē aiatos, ſic negať ꝯña, ꝛ ad ꝓbationē dī, ꝙ aut illa diffō aię ꝯuenit tm̄ aiab⁹ reꝝ corruptibiliū, ꝛ ꝙ iſtis tm̄mō aſſigna/uit Ari. in 2° de aia eōem diffōnē. aut ꝙ ꝯuenit oī aię nō vni uoce qdē, ſꝫ analogice. ꝛ ſic nō oꝫ cęlū eē corp⁹ organicū eo mō q̄ iferioꝛa corpa, ſꝫ ſuo mō ꝓpoꝛtionabilr̄, qa eſt organi cū 2°. Si āt 2° mō accipiať organicū in diffōne aię, ſic ꝯce/diť corp⁹ cęleſte eſſe organicū, nec h̄ ei⁹ vniformitati ꝛ ſim/plicitati repugnat. Poſſꝫ ēt dici, ꝙ cęlū hꝫ dīſitatē organo rū, nō qdē diſtictoꝝ ſm varietatē ꝯplo'nū, vt in aialib⁹ acci dit, ſꝫ ſm raꝝ ꝛ denſuꝫ, eo mō q̄ inueniť in cęlo raꝝ ꝛ den/ſuꝫ.ſ. ſm maioꝛē aut minoꝛē ꝯgregationē ptiū. nō āt ſꝫ diffe rētiā ꝯrietatis, vt dī 2° cę.a.s.T. lec. 10. in fine, ꝛ ſm hāc dī uerſitatē ſūt in cęlo dīſe ṽtutes reſpcū hoꝝ inferioꝝ, inq̄ꝫ᷑ p illas ptes aia cęli dīſa agit in hec iferioꝛa. Nō iponas āt mihi, ꝙ in aia cęli ponā alias po᷑ pter int᷑ ꝛ volūtatē aff/xas dīſis ptib⁹ cęli ſicut aię aialiū hn̄t. nō.n. ad h̄ tēdit hec 2° rn̄ſio, ſꝫ ad h̄ ꝙ aia p int᷑ ꝛ volūtatē mouēs cęlū ꝛ hec in ferioꝛa, mediāte h̄ motu agens dīſimode p dīſas cęli ptes in iferioꝛa agit, vt ſic dīſe ṽtutes illaꝝ ptiū ſint dīſi influx⁹ aię cęli ſm q̄s dīſimode in hec iferioꝛa opať. ❡ Ad 4᷑ dī, ꝙ qa Ariſt. eſt in hac re incerta ſnīa, ꝛ ex dīſis ei⁹ dictis dī uerſa accipi pn̄t, iō.s.T. ibidē ei⁹ ṽba ad ſuū ꝓpoſitū inter pretať. Cū ḡ dicit, ꝙ Ariſ. cęlū eē aiatū nō poſuit aia dante eē, ſꝫ tm̄ aia mouēte, nō h̄ iō ingt q̄ſi opp᷑ nō poſſit teneri. ſꝫ qa tꝫ Ari. ṽba poſſe ad hūc ſenſuꝫ exponi, cū ad ſaluan/dā ei⁹ opionē videať ſufficere cęlū eē aiatū aia mouēte tm̄. Vñ ſub dubitatiōe in q̄ōnib⁹ de ſpūalib⁹ creaturis loqtur ingens ꝙ ſi qs intime ꝯſideret forte inueniet inter has opio nes, aut nullā, aut modicā diſſonātiā eē, ꝛ iferi⁹ in eodē lo/co ingt, ꝙ vr̄ ſufficere ad ſaluādū intētionē Plato. ꝛ Ariſ. ꝙ ſba ſpūalis vniať corpi cęleſti vt motoꝛ. Hec.n. ṽba. for/te. ꝛ vr̄, nō aſſerētis, ſed opinatiue ꝛ ꝓbabilr̄ loq̄ntis ſunt. ❡ Ad 5᷑ dī, ꝙ nō eſt incōueniēs apḋ Ari. ſpheras iferioꝛes hr̄e tres motores, vnū.ſ. cōeꝫ q eſt ſimp' ṗm⁹ motoꝛ. ꝛ du/os appꝛopꝛiatos q̄ꝝ vn⁹ mouet vt aia, alter ṽo vt ꝓpꝛi⁹ ſi/

† Aug. cap 52.

nis. ¶ Ad 6m dr̄, p̄, q de motu celi 2r loq possumus, vt pz ex s. T. inferi9 lib9 3o cap. 23. s. aut ex pte motoris, aut ex parte sbe celi, p̄ mō mot9 celi est volūtari9, 2o mō est nālis, ꝛ iō ex pte motoris absolute loq̄ndo celū posset qescere, non āt ex pte ipsius sbe celi, ꝛ sic itellexit phs. Dr̄ 2o, vt hr̄ ex phō. 12. metu tex. 38. ꝛ ex. s. T. ibidē, q lz necitas mot9 celi non sit necitas abso, cū celū moueat seip̄m, ꝛ oē tale in seip̄o babeat moueri ꝛ n̄ mo ueri, est tn̄ neci tas ex suppōne q̄ ē necitas finis, in q̄z abs q̄ talis mot9 ppetuitate nō eēt ꝯueniens ordo ad finē, s3 q p motū intendit assilatio ad

intelligentia videantur.)

¶ Q aia imediate vnit corpi. 71.

Ex p̄missis āt ꝯcludi pt q aia immediate corpi vnit: nec oz ponere aliqd mediū q̄si aiaz corpori vniēs vel fantasmata, sicut dicit Auer. vel pōas ipsius sicut qdā dicunt. vel ēt spūm

† vide p p. q. 76. ar. 6. z. z.

deū, ꝛ iō nō est incōueniēs dicere, q s̄m mētē Aris. celū s̄m q est aiatū pt abso ex se qescere, lz ex suppōne ꝛ ex fine necessario moueat. ¶ Ad 7m negat seqla, lz. n. ponat celuz diuidi in ptē mouētē ꝛ ptē motā, tn̄ p̄ter motorē q est pars mouētis seip̄z, oz ponere aliū motorē oio separatū q moueat p mo appetit, vt deducit Ari. 12. met. Ad 8m, dr̄ q dupl'r possum9 intelligere motorē alicui9 corpis moueri per accn̄s, vno q moueat simplr illo motu locali q̄ mouet corp9, nulla tn̄ fiat in ip̄o variatio in ordine ad corpus, s3 semp eodē mō se hēat ad illō, ꝛ sp maneāt in eadē dispōne iter se, alio q motu corpis a se moti sic moueat p accn̄s, q ēt varie ei9 dispō ad corp9, ita q alr ꝛ alr se hēat ad corp9, sic accidit in aialibus, ex motu. n. corpis aia alr ꝛ alr se hz ad corp9, ex eo q corp9 ex motu locali aliq̄ mō alterat. Phs g̃ vult, q motor q cāt motū ppetuū nō moueat p accn̄s 2o mō, nō āt repugnat ei9 intētioni q moueat p accn̄s, p̄ mō, lz velit de p̄ motore simpr, q nullo mō moueat. Pz h p̄ ex. s. T. Nā assignās differētiā iter motores orbiū ꝛ aiaz. 8. phy. exponēdo tex. 52m. ait, q rō q̄re motores orbiū nō moueāt p accn̄s rōe suiipoꝝ ad motū orbiū, aie v̄o aialiū p accn̄s moueant, ē, qa motores orbiū nō ꝯstituūt in suo eē ex sua vnione ad corpa ꝛ eorū ānexio ē iuariabil', lz aie q̄ mouēt aialia ꝯstituūt in suo eē s̄m vnionē ad corpa (itellige excepta aia intellectiua) ꝛ variabiliter eis ꝯnectūt. Ex h. n. dat intelligi. s. T. q nō sic moueāt motores orbiū p accn̄s q̄si varieē eoꝝ eē ꝛ dispō ad orbes p talē motū, sic variat dispō aiaꝝ ad motū aialiū, cū h aūt stat q moueāt p accn̄s aliq̄, eo q vnū sit eē eoꝝ ꝛ orbiū, q̄uis ex vnione ad orbes nō ꝯstituāt in suo eē. i. ipsoꝝ eē a corpe ꝛ mā nō depēdeat, sic nec eē aie intellectiue depēdet a corpe. Pz h 2o, qa Com. 8. phy. ꝯm. 83. inqt, q iequalitas nō accidit i motu nisi pp h, q motori accidit qdā mod9 trāsmutatiōis q̄re aliqn̄ vigorat aliqn̄ debilitat. Ex qb9 dat intelligi, q ille sol9 motu a p accn̄s repugnat motori mouēti motu ppetuo ꝛ inuariabili ex q̄ variat v̄t9 motoris, ꝛ ꝯsiter hītudo ei9 ad motū. ¶ Ad 9m, dr̄ q vtiq3 itelligētia q̄ ē aia celi nō hz determiatū sitū in celo s3 determinatū sue sbe ad vnā ptē celi, qd āt inqt Aristo. ipsaz eē in circūferētia, intellr, vt exponit. s. T. ibidē p influētiā mot9, ꝛ nō p determinationē sue sbe, ꝛ intellr de p̄ motore, nō āt de aliis. ¶ Sup cap. 71.

Postq̄3 determinauit. s. T. de vnione aie intellectiue ad māz absolute, nūc de modo vnionis icipit determinare. Circa h āt duo fac. Pri9 n. agit de imediatione vnionis. 2o de totalitate ei9 cap. seq̄n. Quātū ad p̄m ponūt tres ꝯnes. Prī ē. Aia immediate vnit corpi in eēndo. Pro cui9 declaratione ꝯsiderādū ē, q cū oēs fere phi posuerint intellectiuā aliq̄ mō corpi hūano ꝯiungi, fuerūt qdā nō attēdētes ad for' ꝯditionē q posuerūt animā itellectiuā nō vniri imediate corpi s3 iter ipsaz ꝛ corp9 aliquid mediare qd sit q̄si vinculū qddā, ꝛ ligamētū ipsaz cū corpe vniēs, sic Auer. fantasmata dixit eē vinculū q̄ it' hoi vnit. Alij dixerūt ipsaz mediātib9 suis potētiis vniri corpi. qdā v̄o q iter aiaz ꝛ corp9 mediat spūs corpalis, alij q3 dixerūt mediare lucē quā eē corp9 existimabāt. Cōtra hos g̃ ex eo

corpalē sic alij dixerūt. (ꝯnsuz ē n. qd aia vnit corpi vt forma ei9.) forma āt vnit māe absq3 oi medio: p se. n. ꝯpetit forē qd sit act9 corpis ꝛ nō p aliqd aliō. vn̄ nec ē aliqd vnū faciēs ex mā ꝛ forma nisi agēs qd pōaz reducit ad actū. †(vt pbat Aris. in. 8. metha.) nā mā ꝛ forma hn̄t se vt pōa ꝛ actus.

q ꝯnsū est aiaz intellectiuā eē formaz corpis deducit correlatiue. s. T. q opz aiam vniri corpi imediate, ꝛ arguit sic. For' vnitur māe absq3 medio, s3 aia intellectiua ē for' corporis, vt in precedēti ca' ē ꝯnsuz. g̃ ꝛc̄. pbat maior dupl'r. s. authoritate Ari. 8. metu inquiētis, nihil esse qd faciat vnuz ex mā ꝛ forma, nisi agēs qd potētiā reducit ad actum.

† tex. c5. vltimi.

¶ Scdō, qa nihil est qd faciat vnū ex potētia ꝛ actu, sed forma s̄m se est actus non per aliquid aliud. ergo ꝛc̄.

¶ Aduerte, q fundamētū h9 rōis ē, qa for' p seip̄az facit esse actu, ꝛ nō p aliqd mediū, cū sit p eēntiā suā actus, vn̄ cū sic dicat aliqd vnū q̄ mō ē ens, opz vt sic ꝯpositū ē ens imediate p formā, q ēt imediate p formā sit vnū, ꝛ sic oz forma per se ꝛ imediate vniri māe, sicut per se immediate dat esse.

¶ 2a ꝯ ē., Aia in mouēdo vnit corpi mediate. i. mouet corp9, cui9 dr̄ aia, nō p eēntiā suā imediate, lz p aliqd mediū, pbat, tū qa mouet p pōaz, sic ꝛ oēs alias opōnes p suas pōas exercet, tū qa mouet mēbra mediāte spū, ꝛ vnū organum mediāte

Quō aia mouet corp9 per mediū.

¶ Aduerte, q aia p apphēsionē ꝛ appetitū mouet (alio. corp9, vt dr̄ in q̄ōnib9 de aia ar. 9. 6m. ꝛ sic dr̄ mouere p pōas q̄ꝝ. s. opōnes sūt apphēdere ꝛ appetere, ꝛ qa appetit9 sensitiu9 fundat in corde s̄m Aris. vt dr̄ de spūa. ar. 3. 4m. iō cor est p̄m instrm p qd mouet ceteras ptes corpis, ꝛ h ē qd hic dr̄ q̄m mouet vnū mēbꝝ mediāte alio, qa v̄o ptes grosiores corpis p subtiliores mouet, iō p̄m instrm v̄tutis motiue ē spūs, vt dr̄, ab Ari. in lib. de cā mot9 aialiū. S3 intellr cū dr̄ cor p̄mū instrm v̄tutis motiue, ꝛ silr spūs q h nō est eodē mō, lz cor est p̄m instrm ꝯiūctū v̄tuti motiue, vtpote in q̄ est appetit9 q est v̄tus motiua, spūs āt est p̄m instrm separatū in q̄3 est p̄m qd mouetur ab anima inter ea que sunt separata.

¶ 3a ꝯ est. In via gn̄ōnis dispōnes corpis qb9 fit ꝓpriū susceptiuū talis forme sūt medie inter aiaz ꝛ corp9, ꝛ sic aia vnit corpi mediātib9 dispōnib9, pb', qa dispōnes ad formā via gn̄ōnis p̄cedūt formā in mā, q̄uis sint posteriores in eēndo.

¶ Circa hāc ꝯnē ꝛ ei9 pbationē 2r dubitat. Pri9, qa. s. Th. p̄ pte. q. 76. ar. 6. lz ipole esse, q aliq̄ dispō accn̄talis cadat media iter corp9 ꝛ aiam, vel iter quācūq3 formā sbalē ꝛ ei9 māz. Silr q ipole ē q̄scūq3 dispōnes accn̄tales p̄existere in mā añ formā sbalē, cui9 oppm hic dcm̄ ē. Scdō, qa nō videt posse sil' stare, q dispōnes via gn̄ōnis p̄cedāt formā in mā, ꝛ tn̄ sint posteriores in eēndo, si. n. p̄cedūt formā in mā. g̃ prius sunt in mā q̄3 forma. g̃ p̄cedūt in essendo, patēt iste ꝯsequētie, qa in vtraq3 oppositū ꝯsequētis repugnat antecedenti.

Quō dispōnes corpis ad animā se hēant.

¶ Ad euidētiā p̄' dubii, duo sūt attēdēda. Prim ē, q cū inter dispōnes ad formā q̄ sil' cū for' remanēt, ꝛ ipam formā nō sit ordo duratiōis, s3 sil' in eodē istāti in mā itroducāt, nō ē q̄renda iter illa p̄oritas ꝛ posterioritas tpis, qd vz illoꝝ in p̄ori tpe adueniat māe ꝛ qd in posteriori, lz ē tn̄ inestigāda iter illa p̄oritas s̄z nāz, ꝛ vidēdū qd illoꝝ p̄us nā māe adueniat tāq̄3 vz ab altero in mā p̄suppositū. Scdz ē ex doctri. s. T. in p̄ pte. q. ꝛ ar. allatis ad p̄m. ꝛ de spū. ar. 3. 10m. ꝛ i q̄ōnib9 de aia ar. 9. q cū for' p̄fectior ꝯtineat v̄tute qcqd ē aliaꝝ for

marꝫ iferioꝝ, vnaqꝫ pficiat mā̄ʒ ſm diuſos gradꝰ pfectiōis, ꝑintelligimꝰ mā̄ʒ eē ꝑus perfectā ſm iferiorē gradū, ⁊ ſm accñtia illū gradū ɔn̄a, ꝙ̄ſʒ pfectiorē ⁊ ſupiorē gradū, verbi grā, qa aīa dat eē corporeū ⁊ eē aīatū, ꝑus itelligimꝰ ipſaʒ dare mā̄ę eē corpeū cū accñtibꝰ corpeitatis, ꝙ̄ʒ dare eſſe aīatū. Quo fit vt ⁊ aīam ɔſiderare poſſimus, vnoͦ abſoͦᵉ ⁊ quātū ad omnē eiꝰ effcūʒ ɔuenientē. ſ. ſibi ⁊ inꝙ̄ʒᵐ ē aīa, ⁊ iꝙ̄ʒᵐ vtute ɔtinet gradus iferioꝝ formaꝝ. Alioͦ quātū ad vlterioreʒ tm̄ ⁊ pfectioreʒ effcūʒ quē. ſ. facit iꝙ̄ʒᵐ ē aīa. Si ɔſiderer abſoͦᵉ

℄ Pōt tn̄ dici aliqd eſſe mediū inter aīam ⁊ corpꝰ: ⁊ ſi nō in eēndo: tn̄ in mouēdo: ⁊ ī via gn̄ōnis. Jn mouēdo qdē: q: ī motu q̄ aīa mouet corpꝰ ē qdā ordo mobiliū ⁊ motoꝝ: aīa. n. oēs opōnes ſuas efficit ꝑ ſuas pōas. vn̄ mediāte pō mouet corpꝰ: ⁊ adhuc mēbra mediante ſpū. ⁊ vlterius vnū organū mediante alio organo. in via āt gn̄ōnis diſpōnes ad formā ꝑcedūt formā ī mā̄: ꝙ̄uis ſint poſteriores in eēndo. vnde ⁊ diſpōnes corpis qbꝰ fit ꝓpriū pfectibile talis forme h̄ mō pñt dici medie inter aīam ⁊ corpus.

⁊ quātū ad totalē eiꝰ effectū, ſic nihil ꝑcedit in mā̄ formam ſbalē, qa ꝑus oꝫ intᵉ mā̄ʒ eē actu ſimplr, ⁊ abſoͦᵉ, qđ fit per formā ſbalē dantē eē ſimpᵉ, ꝙ̄ʒ eē actu tale, qđ fit per formā accñtalē. Si āt ɔſiderer ꝙ̄ʒᵐ ad vlteriorē ⁊ pfectiorē effectū, ſic diſpōnes accñtales ɔſūtes gradū iferiorē ꝑcedūt ordine gn̄ōnis in mā̄ forᵐ ſbalē, ſic ⁊ ꝑintelligimꝰ formā dare ꝑus gradū ipfectiorē ꝙ̄ʒ pfectiorē, eo ꝙ nā ab ipfecto ad pfectū ꝓcedat. Ad duᵐ ḡ dī, ꝙ ea q̄ dicit. s. T. pᵃ pte nō ɔ̄dicūt hīs q̄ hic dn̄r, qa ibi loqꝛ de aīa, ⁊ vlr de forᵉ ſbali ꝙ̄ʒᵐ ad totalē eiꝰ effectū, cū. n. mā̄ ſm ſe ſit in poᵃ ad eſſe ſubale corpale, ⁊ nō oporteat vt ad formā ſbalē corpeā, aut ad eſſe ſbale per alia accñtia diſponaꝛ, inter mā̄ʒ ⁊ formā vt dat infimū gradū eēndi nō oꝫ accñtia diſponētia mediare, h̄ āt in loco loquiꝛ. s. T. de aīa ⁊ forā ſbali inꝙ̄ʒᵐ dat vlteriorē ⁊ pfectiorē gradū. Nā ſi mā̄ ſm ſe nō ſit diſpoſita, vt ſit ꝓpriū pfectibile alicuiꝰ forē, vt eſt talis forā, ſʒ indiget accñtibꝰ ipſam illi forᵉ appropriātibꝰ, oꝫ ſm ordinē gn̄ōnis ꝑintelligere ī mā̄ illa accñtia anꝙ̄ʒ forᵃ, vt ē talꝛ forᵃ aduenire mā̄ę itelligaꝛ qm̄ nā ꝑus mā̄ʒ diſponit ꝙ̄ʒ forᵐ itroducat. ⁊ ſic cū mā̄ idigeat diſpōibꝰ accñtalibꝰ ad ḡdū pfectiorē aīę, oꝫ ī mā̄ ꝑintᵉ diſpōnes corpis anꝙ̄ʒ forᵃ, ſʒ illū ḡdū corpi aduēire itelligaꝛ.

Quid ordo ſʒ via gn̄ōnis ſit ⁊ quid ſit ordo nāę.

℄ Ad euidētiā 2ⁱ dubii, oꝫ intᵉ qd ꝑ ordinē ſm viā gn̄ōnis intelligaꝛ, ⁊ tūc ad dubiū planior ⁊ clarior apparebit rn̄ſio. Sciendū ḡ, ꝙ cū nā ꝓp̄ finē operꝛ ſic ⁊ intꝛ, vt dī 2ᵒ phyſi. Jn opibꝰ nāę duplex ordo ɔſiderari pt, vnꝰ ſm nāę itētionē, alius ſm executionē coꝝ q̄ intēdit, ſmᵒ dī ordo pfectionis ⁊ intētionis nāę, ⁊ dī ēt ordo ſm rōnē cāę forālis, aut finalis aut efficiētis, qa finis qđ eſt pᵐ intētuʒ a nā, coincidit in idē nūo cū forā effcūs, cū agēte vo in idem ſpe. Scđs ordo dī ordo gn̄ōnis ſm ꝙ nā ordine q̄dā ſuos effectus ꝓducit ac gn̄at, dī ēt ordo tpis, qa cum agēs nāle in tpe operꝛ, ꝑus tpe vnuʒ ꝙ̄ʒ alteꝝ ꝓducit, ⁊ qa iſta executio fit ſm ꝙ aliqd educiꝛ de poᵃ in actū. ⁊ mā̄ eſt pᵃ poᵃ, ideo iſte ordo dī ordo ſm rōnē cāę mālis. Scđm iſtū duplicē nāę ordinē, diuerſimode aliqd dī ꝑus ⁊ poſterius, qa. n. ſm vnāquāqꝫ cām illud eſt ꝑus qđ eſt illi cāę ꝓpinquus, ideo in via intentionis nāę q eſt ordo ſm rōnē cāę finalis forālis ⁊ agētis, illud eſt ꝑus qđ eſt, forę ⁊ fini ꝓpinquius a gentiqꝫ ſimilius. Vn̄ ſm hūc ordinē ipm agēs eſt ꝑus effectu, ipſe finis eſt ꝑor ijs q̄ ſunt ad finē, ipſa forā ⁊ actꝰ eſt ꝑor ꝙ̄ʒ poᵃ, ⁊ quāto aliquid magis accedit ad ſilitudinē agētis, aut ēt magis appropinquat fini, ⁊ forᵉ q̄ eſt terminꝰ gn̄ōnis tāto eſt ꝑus, ⁊ qa tāto aliqd eſt pfectiꝰ, quāto magis ad finē ⁊ ad ſilitudinē agentis appropinꝙ̄t, io ſm hūc ordinē pfectū eſt ꝑus ipfecto. Jn via āt gn̄ōnis q eſt ordo ſm rōneʒ cāę mālis, poᵃ eſt ꝑor actu, ⁊ ipfectū eſt ꝑus pfecto, qa quāto aliqd eſt ipfectiꝰ tāto magis mā̄ę ɔditionibꝰ appropinꝙ̄t. Aduertēdū āt, ꝙ apđ. s. T. qñqꝫ ordo gn̄ōnis diſtiguiꝛ ɔ̄ ordinē nāę, vt hꝫ in q̄ōnibꝰ de malo. q. 4. ar. 3. aliqñ vo ſub ordine nāę contineꝛ, vt in pᵃ pte. q. 85. ar. 3. pᵐ. Ordo. n. nāę duplr accipi pt, vnoͦ vt diſtinguiꝛ ɔ̄ ordinē ſm apphēſionē intᵗm̄, ⁊ ſic cōtinet ſub ſe ordinē gn̄ōnis cū ſit ordo extra intᵐ, alioͦ vt accipiꝛ ſm rōnē cāę forālis, ⁊ ſic diuidiꝛ ɔ̄ ordinē gn̄ōnis, cū n. forā ſit magis nā ꝙ̄ʒ mā̄, ɔuenientius dī actꝰ ꝑor nā ꝙ̄ʒ poᵃ, vt dī quolꝛ. 5. q. 10. ar. 1. ⁊ ſic ordo q eſt ſm formā retinuit ſibi nomen ordinis nāę, ordo āt q eſt ſm mā̄m ſortitꝰ eſt nomē ordinis gn̄atiōnis ⁊ tēporis.

Quo diſpōnes mā̄ę ad formam ſint ꝑores aut poſteriores in eſſendo.

℄ Ad duᵐ ḡ dī, ꝙ ꝑ ordinē in eſſendo intelligit s. Th. ordinem nāę ſʒ genꝰ cāę efficientis ⁊ formalis abſolute, qa eē ɔuenit rei ꝓductę, ⁊ ꝓp̄ formā ⁊ ꝓp̄ efficiēs, ⁊ ſic accñtia q̄ ſūt diſpōnes mā̄ę ad formā ſubalē, vt dat pfectiorē actū, cū ſeꝙ̄nꝛ eē forę in mā̄ abſolute, tāꝙ̄ʒ accidētia ɔſitis ɔpoſitū ex mā̄ ⁊ forā dante eē ſm inferiorē gradū ſūt poſteriora in eēndo ipſa forā ſbali, ſic. n. ɔparanꝛ ad formā ſicꝰ effectꝰ ad cām, effcūs āt vt ſic eſt poſterior ſua cā in eēndo ſm ordinē nāę ⁊ cāūitatis, oīs. n. effectꝰ ꝑſupponit ſuā cām eē, ēt ſi ſit cū ipſa ſimul tpe. Scđm āt ordinē in via gn̄ōnis q eſt ordo, ſʒ rōnē cāę mālis, eadē accñtia ꝑcedunt ipſam formā in mā̄, vt dat vlteriorē ⁊ pfectiorē gradū, cuʒ n. ſint diſpōnes mā̄ę, vt receptiua eſt forę ſm illū gradū vlteriorē ptinēt ad gn̄s cāę mālis, ⁊ ſic ꝑcedūt formā ſicut potētia ꝑcedit actū, ⁊ ipfectū ꝑcedit pfectū, vn̄ lʒ ſilꝛ cū forā in mā̄ introducanꝛ, ꝑintelligunꝛ tn̄ vt ſic ꝑus mā̄ę ineſſe, ꝙ̄ʒ forma vniaꝛ mā̄ę ſm illū gradū ad quē ſuſcipiendū intelligunꝛ diſponere. Sic ḡ pʒ, ꝙ nulla eſt ɔ̄dictio in vbis. s. T. cū inqt illas diſpōnes ꝑcedere formā in via gn̄ōnis, ⁊ tn̄ eē poſteriores in eēndo. Cū ꝓbaꝛ eē ɔ̄dictionē, qa ſi diſpōnes via gn̄ōnis ꝑcedūnt formā in mā̄, ſeqꝛ ꝙ ſint ꝑus in mā̄, ⁊ ſic ꝙ ſint ꝑores in eēndo. Rn̄deꝛ ex ijs q̄ iā diximꝰ, ꝙ iſtas diſpōnes 2ᵉ poſſumꝰ ɔparare ad ipſam formā. Vnoͦ vtraqꝫ abſoͦᵉ accipiēdo, ⁊ ſic ſūt poſteriores in eēndo, qa vt dcm̄ ē in rn̄ſione ad pᵐ dubiū nulla forā accñtalis aduenit mā̄ę, niſi exñti in actu ꝑ eſſe ſubale, ⁊ ſic oꝫ formā ſbalē abſolute loquēdo ꝑus eē in mā̄ ꝙ̄ʒ formā accñtalē, ⁊ h̄ mō intēdit hic s. T. diſpōnes eē poſteriores forā ſbali in eēndo. Alioͦ poſſumꝰ ɔpare diſpōnes ad ipaʒ formā, vt dat vlteriorē ⁊ pfectiorē gradū ad quē diſponere itelligūꝛ, ⁊ ſic ſūt ꝑores ipa forᵃ in eēndo, ꝑus. n. itelligimꝰ mā̄ʒ hr̄e diſpōnes ad formā ꝙ̄ʒ formā dare eē illō mā̄ę, ad qđ ꝑ tales diſpōnes mā̄ ꝓportionaꝛ, rō huiꝰ dñitatis ē, qa ɔpando iſta accñtia ad forᵐ abſoᵗ, ɔpanꝛ ad ipſaʒ vt effcūs ad cām, ſūt. n. in vitate eiꝰ effectꝰ reſultātes ex vnione forę ad mā̄ʒ, ɔpando āt ipſa ad formā, vt dat vlteriorē gradū pfectionis ɔſideranꝛ, non vt effectꝰ forę, cū nō ɔſeꝙ̄nꝛ ad formā, vt dat illū vlteriorē pfectionis gradū, ſʒ vt itroducte in mā̄ ab agēte ꝑus ꝑ hęc accidētia mā̄ʒ diſponēte ꝙ̄ʒ formā ſm illū vlteriorē gradū introducat, dictū eſt. n. ꝙ via gn̄ōnis ipfectū eſt ꝑus pfecto ⁊ poᵃ eſt ꝑor actu, ⁊ ſic agēs educēs aliqd de poᵃ in actū ꝑus in mā̄ itroducit formā ipfectā in mā̄ ꝙ̄ʒ formā pfectā, vn̄ inquit. s. T. i q̄ōnibꝰ de aīa ar. 9. ꝙ iſte diſpōnes ꝑintelligūꝛ forᵃ, vt iducte ab agēte i mā̄ʒ. Sūt ḡ ille diſpōnes poſteriores in eēndo, ſimpᵉ loꙙndo, ſʒ ſūt ꝑores i eēndo via gn̄ōnis ɔſiderate, vt diſpōnes ad vlteriorē gradū.

Quo ꝑus gn̄ōne eſt ꝑus tpe.

℄ Sʒ circa hāc rn̄ſionē duᵐ occurrit, qa vt hꝫ. s. T. 7. metᵉ lcōne. 13. oē qđ ē ꝑus gn̄ōne ē ꝑus tpe, ⁊ nō eɔ̄, ſʒ qđ ē ꝑus tpe altero ē ꝑus illo in eēndo ſimpᵉ. ḡ ſi diſpōnes ad forᵐ via gn̄ōnis ꝑcedūt forᵐ in mā̄, ſeqꝛ ꝙ ſint ꝑores ſimplr in eſſendo ipſa forā, ⁊ ſic rn̄ſio nulla eſt. ℄ Ad huiꝰ dubij diſſolōnē duabꝰ opus

est distōnib⁹. Una ē, q cū 2ᵐ sit tpe .s. reale ⁊ imagiariū, 2ᵐ pt aliqd dici altero pus tpe, aut vz, qa est in pori tpe reali, aut qa intʳ eē in pori tpe imagiario. Scḋa est, q 2ʳ aliqd pt dici pus altero gnōne, vno° qa ad alteri⁹ gnōnez ordinat̃, ⁊ sua gnō añcedit alterius gnōnē, sic in gnōne hois pus gñat̃ vivēs q̃z aial, ⁊ aial q̃z hō, iō dī in illo ordie, q vivēs est pus gnōne q̃z aial, ⁊ aial q̃z homo.

¶ Q aia sit tota in toto. ⁊ tota in q̃libet pte. Cap. 72.

Er eadē āt ondi pōt aiaz totā i toto corpe eē. ⁊ totā in singulis ptib⁹. ¶ Opz. n. ppriū actū in pprio pfectibili eē. aia āt ē act⁹ corporis organici nō vni⁹ organi tā tū. ē igr̃ in toto corpe ⁊ nō i vna pte tm̃ fm suā eēntiā fz quā est foīa corpis. sic āt aia ē foīa toti⁹ corpis q ē ēt foīa singlarū ptiū. si. n. eēt foīa toti⁹ ⁊ nō ptium: nō eēt foīa subalis talis corpis. sicut foīa dom⁹ q̄ ē foīa toti⁹ ⁊ nō singulaꝝ ptiuz est forma accñtalis. ¶ Q̄ āt aia ē foīa subalis toti⁹ ⁊ ptiū: pz p h̃: qḋ ab ea sortit̃ speciē ⁊ totū ⁊ ptes. vñ ea abscēdēte: neqz totū: neqz ptes remanēt eiusdē spēi. nā ocul⁹ mortui ⁊ caro ei⁹ nō dr̄ nisi equoce. si igit̃ aia ē act⁹ singlaꝝ ptiū: act⁹ āt est in eo cui⁹ ē act⁹. Relinqt̃ qḋ sit fm suā eēntiā in q̃lz pte corpis. ¶ Q̄ḋ āt tota: manifestū ē. cum n. totū dicat̃ p rlōnē ad ptes. oz totū dr̄ simode accipi sicut dr̄ simode accipiunt̃ ptes. ¶ Dr̄ āt ps dupl̄r. ¶ Uno qdē mō iquātuz diuidit̃ aliqd fm q̃ntitatē sicut bicubitū ē ps tricubiti. ¶ Alio mō iquātū diuidit̃ aliqd fm diuisionē eēntie: sicut foīa ⁊ mā dr̄r ptes ꝯpositi. Dr̄ ḡ ⁊ totū fm quātitatē ⁊ fm eēntie pfectionē: totū āt ⁊ ptes fm q̃ntitatē dicte formis nō couenīunt nisi per accñs .s. in quātū diuidunt̃ diuisione subiecti quantitatē hñtis. totū aūt vel pars fm pfectionē essentie inuenitur in formis per se: de hac igitur totalitate loq̄ndo que per se formis cōpetit in q̃libet forma

Alio⁹ ex h̃ solū, † qa ordiat̃ ad alteri⁹ gnōnē, sicut ptes ex h̃ solo dicunt̃ pores toto gnōne, qa ordinant̃ ad gnōnē totius. Dī ḡ, q oē pus gnōne p mō ē ēt pus tpe p mō, pus autē gnōne 2° mō sufficit, q sit prius tpe 2° mō, inq̃ztū si intʳ ꝯsideret illa sic ordinata a nā successiue pduci, ꝯsiderat id qḋ ordinat̃ ad alteri⁹ gnōnē in pori tpe gñari ⁊ pduci, ⁊ ita eēt in vitate, q si nā illa seorsuz pduceret, illud pus pduceret q̃z illud ad cui⁹ gnōnē ordinat̃. Dū ḡ ingt .s. T. in locis allatis oē pus gnōne eē ēt pus tpe, accipit pus gnōne ⁊ pus tpe vl̄r ⁊ indistincte, qa oē pus gñatione altero illoꝝ modoꝝ, est altero illoꝝ modoꝝ pus tpe, nō āt accipit pus tpe tm̃ p mō, qḋ pz, qa dat exᵐ oē ptib⁹ ex qb⁹ aliqd ꝯstituit̃ respcū toti⁹ ingens illas esse pores tpe ⁊ gnōne. Cōstat āt q ipsa forᵃ nō pducit̃ in eē añ ꝯpositū, cuz nō nisi in ꝯposito fiat, vt possit dici eē in pori tpe reali, sz dr̄ por tpe, qa si imagienur seorsū pduci formā, ⁊ seorsū ꝯpositū, imaginabimur prius pduci formā q̃z ꝯpositū, qa ꝯpositū psupponit ptes ex qb⁹ ꝯponit̃. Dispōnes ḡ de qb⁹ loqmur q̄ formā .s. ꝯcomitāt̃ in mā, nō sūt realr̄ pores tpe, sz tm̃ imaginarie. Aduertēᵐ āt, q lz sil̄r forma nō pcedat dispōnes illas tpe, cū in eodē instā i in mā introducāt̃, dī tñ forᵃ eē por in eēndo ipsis dispōnib⁹, si absoˡᵗ cōsiderēt̃ oīa, nō āt eꝯrio, qa nō dicim⁹ hic vnū eē pus altero in eēndo, q̃si vnū prius duratiōe hēat eē q̃z aliud, sz qa vnū ab altero realr̄ fm suū eē depēdet, ⁊ alteꝝ est illi realr̄ cā eēndi, mō forᵃ talib⁹ accidētib⁹ est realr̄ cā eēndi, accñtia āt nō sūt realr̄ cā eēndi ipsi forᵉ, cū seqnt̃ eē forᵉ in mā absoˡᵗ, sed tm̃ fm nr̄m modū cōsiderādi, inq̃zᵐ dr̄sas pfectiōes q̄s aia dat māe q̄ sunt realiter vnū, fm nr̄az ꝯsiderationē diuidim⁹, ⁊ iter pmā ⁊ scḋaz pfectionē itelligim⁹ accñtia mediare, vñ realr̄ talia accñtia sūt posteriora ipsa forᵃ in eēndo, pcedūt āt illā in eēndo fm aliquē modū nr̄e ꝯsiderationis. ¶ Sup cap. 72.

Dum ōnsum sit qm̄ aia intᵐ corpi imediate vniat̃, declarandū restat ipsam totā, ⁊ in toto ⁊ in q̃lz pte eē. Circa h̃ āt duo facit .s. T. Priᵒ. n. ppositū ostēdit. 2° q̃sdā obiones excludit. Quantū ad pᵐ cū duas ptes hēat ꝯ.s. ⁊ q aia est in toto ⁊ i q̃lz pte, ⁊ q in illis ē tota, p pbat pmā pte, scḋo scḋam. Primā partē sic pbat, ⁊ p q sit in toto. Aia est actus corporis organici, non vnius organi tm̃. ḡ est in toto ⁊ nō in vna parte tm̃ fm essentiā suā fm quā est foīa corporis, pbat̃ ꝯñtia, qa oz ppriū actū esse in pprio perfectibili, q vero sit in oib⁹ partib⁹ arguit̃. Est forma singulariū partiū. ḡ est in oib⁹ partib⁹, pbat̃ ꝯñtia, qa actus est in eo cuius est act⁹, añs quoqz pbat̃, qa alias nō esset forma substātialis talis corporis, sz accñtalis, sicut forᵃ domus q̄ est foīa totius, ⁊ nō singulariū partiū, est foīa accñtalis, hoc āt est falsum, imo aia est foīa subalis totius ⁊ ptiū, cuz ab ea ⁊ totuz ⁊ ptes spēm sortiant̃, qḋ pz ex h̃, q ea recedente, nec totum, nec ptes remanent eiusdē spēi, oculus eniz, ⁊ caro mortui nō dicūtur nisi equiuoce. ergo ⁊c̄. ¶ Circa pbationē añtis aduertēdū, q nō iō infert̃, si aia nō est foīa ptiū corporis, q est forᵃ accidētalis, q̃si nulla foīa accidētalis sit foīa totius ⁊ ptium, hoc. n. est falsum. Nā albedo est forma totius ⁊ ptiū, vt hic dī, sed qa oīs forma totius q̄ nō est forma partiū est forma accidētalis, vt. n. dī pᵃ. q. 76. 8ᵒ. Cū totū ꝯsistat ex ptib⁹ forma totius q̄ nō dat esse singulis ptib⁹ corpis est foīa q̄ est cōpositio ⁊ ordo, vt est forᵃ dom⁹, talis āt est foīa accñtalis. Pro 2ᵃ parte ꝯñis notat p. s. T. q duplex est totū .s. fm quātitatē, ⁊ fm essentię pfectionez. Scḋo notat, q pma totalitas nō ꝯuenit formis, nisi per accidēs, fm q diuidunt̃ diuisione sbi quāti, totalitas āt scḋa illis ꝯuenit p se. Notat 3°, q si sit aliq̄ foīa que nō diuidat̃ diuisione sbi, sicut aie aialiū perfectoꝝ, illi ꝯuenit tm̃ scḋa totalitas, nō āt pma, ⁊ de hac intelligit̃ in ꝯclusione.

¶ Aduerte hic, q .s. T. nō solū aiam intellectiuā ponit inextensaz, sed ēt aias perfectoꝝ aialiū, relinquēs ex hoc aias iperfectoꝝ aialiū extēsas esse ⁊ diuisibiles, hui⁹ rōnē vide pᵃ. q. 76. ar. 8. pbat̃. ḡ scḋa pars ꝯñis, exēplo albedinis q̄ sicut fm totā rōnē albedinis est in toto, ita ⁊ in parte. ergo simil̄r aia est in toto, ⁊ partib⁹ fm totā suā essentiā, sed ipsi non ꝯuenit alia totalitas q̄ est fm quātitatē. ergo absolute dicendū est, q est tota in toto, ⁊ tota in qualibet parte.

¶ Circa totalitatē essentię aię occurrit dubiū. Ut. n. hic dicitur, totū dr̄ per relōnē ad partes. ḡ opz vt totū fm essentiā habeat partes essentię, sed aia nō hz partes essentię, cum sit simplex essentia. ḡ nō hz totalitatē essentię, vt possit dici esse tota in toto ⁊ in singulis partib⁹. ¶ Ad hoc dupl̄r fm doctrinā .s. T. rñderi pōt. Primo, q duplices sunt partes essentię, quedā sunt partes reales realiter essentiā cōponentes, sicut mā ⁊ forma sunt partes essentię mālis, quedā vero sunt partes rōnis ⁊ diffinitionis, sicut gen⁹ ⁊ dr̄ntia, aia. ḡ hz partes rōnis ⁊ diffinitionis, nō āt partes reales, ⁊ hoc mō hic intelligit̃ q aia hz totalitatē essentię, inq̃ztū habet

†Vide p.p. q.76. ar.8

Quo aia hēat totalitatē eēntie.

ptes suę distõnis, eo mõ q̃ aię ɔuenit distõ, qd̃ ãt sic itelligatur, pʒ, qa de albedie loq̃ns q̃uo ẽ tota in toto, ⁊ tota in q̃lʒ pte, ingr, q̄ est ƀʒ totã rõnẽ albedinis in toto ⁊ in ptib⁹, vbi pʒ, q̄ p totalitatẽ eẽntię intelligit totalitatẽ rõis. ℭ 2ᵐ rñderi pt, q̄ lʒ totũ dicaẜ p relõnẽ ad ptes ƀm q̄ totũ dĩ ɔpositũ ex ptib⁹, vt tñ totũ idẽ ẽ, q̄ pfectũ, nõ dicit rl'onẽ ad ptes, sʒ absolu͠te dĩ, ⁊ sic dĩ aia hr̃e totalitatẽ eẽntię, i. q̃ʒ suã pfectionẽ essentialẽ hʒ, ⁊ ƀʒ istã ẽ in q̃lʒ pte corpis ⁊ in toto. Hãc rñsionẽ elicere possum⁹ ex ṽbis. s. T. i. q. de aia ar. x. vbi ait, q̄ totalitas eẽntię ɔuenit ẽt eẽntijs simplicib⁹ rõne suę pfectionis, eo q̄ sicͫ ɔposita hñt pfectã spẽz ex ɔiunctiõe priũ eẽntialiũ, ita sbę ⁊ for͠e simplices hñt pfectã spẽz p seipsas, spẽz intelligẽ. i. entitatẽz ⁊ nãm propriã.

appet qd̃ ẽ tota in toto ⁊ ĩ tota q̃libʒ pte ei⁹: nã albedo sic ƀʒ totã rõnẽ albedis ẽ in toto corpe: ita ⁊ in pte q̃lʒ ei⁹: sec⁹ ãt ẽ de totalitate q̃ p accñs attribuiẜ foꝛis: sic n. nõ possum⁹ diceẜ q̄ tota albedo sit ĩ q̃lʒ pte. Si igr̃ ẽ aliq̃ foꝛa q̃ nõ diuidaẜ disione sbti: sic sũt aię aialiũ pfectoꝝ: nõ erit opus distõne: cũ eis nõ ɔpetat nisi vna totalitas. sʒ absolute dõm est eã totã eẽ in q̃lʒ corpis pte: nec ẽ ħ difficile apphẽdere ei q̃ itelligit aiaʒ nõ sic eẽ idiuisibilẽ vt pũctũ: neqʒ sic incorpeũ corpeo cõiũgi: sicͫ corpa adinuicẽ ɔiũguntẜ. (vt sup̃ expositũ ẽ.) Nõ ẽ ãt incõueniẽs aiaʒ cũ sit q̃dã foꝛa simplex eẽ actũ ptiũ tã dĩfoꝝ: qa vnicuiqʒ foꝛe aptaẜ mã ƀm suã ɔgruẽtiã: quãto ãt aliq̃ foꝛa ẽ nobilioꝛ ⁊ simplicioꝛ: tãto ẽ maioꝛis ṽtutis: vñ aia q̃ est nobilissima inter foꝛas iferioꝛes. ⁊ si simplex sit in sbã: ẽ tñ mltiplex in põa ⁊ multarũ opõnũ: vñ indiget dĩfis organis ad suas opõnes ɔplẽdasʒq̃/ rũ dĩffe aię põe, ppꝛ ij act⁹ eẽ dĩuꝛ: sicͫ visus oculi: audit⁹ auriũ: ⁊ sic de alijs. pp qd̃ aialia pfecta hñt maximã dĩfitatẽ in organis: plãte ṽo minimã. ℭ Hac igr̃ occasione a q̃busdã phis dictũ ẽ aiaʒ eẽ in aliq̃ pte corpis: sicͫ ab ipso. (Aris. in lib. de cã mot⁹ aialiũ.) dĩ eẽ in corde: qa aliq̃ põaꝝ ei⁹ illi parti corpis attribuiẜ: vis. n. motiua: de q̃ Aristo. in libro illo agebat: ẽ pncipalr̃ i corde. Per qd̃ aia in totũ corpus motũ ⁊ alias hmõi opationes diffundit.

ℭ Q̃ itells̃ polis nõ ẽ vn⁹. in oĩbus hoib⁹. Cap. 73.

† Ex pmissis ãt euidenter oñdiẜ nõ eẽ vnuʒ itellʒ poteẜ oĩum hominũ. q̃ sunt. ⁊ q̃ erũt: ⁊ q̃ fuerũt. †(vt Auerro. in. 3. de aia fingit.) Oñsum ẽ ãt q̄ sbã intells̃ vniẜ corpi hũano vt foꝛa. ipole est ãt vnã formã eẽ nisi vni⁹ mãe. q2 p pri⁹ act⁹ in ppria põ fit: sũt. n. adinuicẽ pportionata. Nõ est igiẜ intellect⁹ vnus omniũ hominũ.

Rñsionẽ eliciet ... ℭ Quãtũ ad 2ᵐ remoueẜ q̃tuoꝛ obiones q̃ ɔtra hãc determinatiõnẽ possent fieri. Pri⁹ obio eẽ posſʒ. Aia ẽ idiuisibilis. g̃ nõ pt eẽ nisi in indiuisibili. g̃ nõ est in toto corpe ⁊ in q̃libet eius pte.

ℭ Rñdeẜ, q̄ ɔñia eẽt ṽa de idiuisibili ad mõᵐ pũcti hñtis situ͠ in ɔtinuo. nõ ãt de indiuisibili p abstractionẽ a toto gñe ɔtinui. q̃ mõ. s. aia ẽ idiuiˡⁱˢ, vt dĩ spu. ar. 4. 5ᵐ. ℭ 2ᵃ obio eẽ pt. Qd̃ totũ ɔiũgiẜ vni nõ pt totũ alteri ɔiũgi ab illo sepato, pʒ. n. q̄ corp⁹ qd̃ manui ƀm se totũ ɔiũgiẜ nõ ɔiũgiẜ pedi. g̃ si aia ẽ tota in manu nõ poterit eẽ in pede. ℭ Rñdeẜ, q̄ maioꝛ est ṽa de ɔ̃tactiõe corpoꝝ, nõ ãt de ɔiũctione q̃ incorporeũ corpeo ɔiũgiẜ. ℭ 3ᵃ obio eẽ posſʒ. Foꝛᵃ est pportionata mãę, sʒ aia est foꝛᵃ simplex. g̃ rñdet ei mã simplex, ⁊ nõ mã multiplex, sʒ dĩfe ptes corpis se hñt sicͫ mã multiplex. g̃ aia nõ est foꝛᵃ cuiuslibʒ ptis corpis. ℭ Rñ, q̄ aia lʒ sit simplex ƀm eẽntiã, ẽ tñ multiplex in ṽtute ⁊ poᵃ, ⁊ est priũ multaꝝ opõnũ, qa q̃to aliq̃ forᵃ ẽ nobilioꝛ ⁊ pfectioꝛ, tãto ẽ maioꝛis ṽtutis, aia ãt ẽ nobilissima iter formas iferioꝛes, ⁊ iõ indiget diuersis organis ad suas opationes cõplendas.

ℭ Duo sũt ħ loco aduertẽda, pᵐ ẽ, q̄ mã ẽ nõ tñ pp eẽ forᵃ, sʒ ẽt pp ei⁹ opõnes, ⁊ iõ oʒ ipaʒ eẽ pportionatã, nõ solũ eẽ forᵉ, sʒ ẽt opõnib⁹, vt. s. sit tal', q̄ oib⁹ forᵉ opõnib⁹ p ipaʒ mãʒ exercẽdis sit apta, ideirco q̃uis aia simpᵉ ƀʒ essentiã sit, qa tñ priũ multoꝝ opõnũ ẽ, opʒ ⁊ mãʒ ei⁹ mltiplicitatẽ organoꝝ hr̃e, ⁊ in ħ ɔsistit rñsio data. ℭ 2ᵐ ẽ, q̄ lʒ vl'r veꝝ sit, q̄ quãto aliq̃ forᵃ ẽ nobilioꝛ ⁊ pfectioꝛ, tãto ẽ maioꝛis ṽtutis, qa virtus seqẜ eẽntiã rei, nõ ẽ tñ vl'r veꝝ, q̄ quãto forᵃ ẽ nobilioꝛ ⁊ pfectioꝛ, tãto sit mltiplicioꝛ i potẽtijs ⁊ dĩfitate opõnũ, qa si ponam⁹ corpa cęlestia esse aiata, aię ipsoꝝ sunt pfectiores aia intˡⁱˢ hũana, ⁊ tñ nõ hñt nisi põas intˡᵉˢ, cũ aia humana hẽat ⁊ sensitiuas ⁊ vegetatiuas, sʒ ẽ veꝝ in foꝛis reꝝ corruptibiliũ, videm⁹. n. q̄ sensitiua hʒ poᵉˢ vegetatiuas ⁊ sensitiuas, vegetaᵗⁱᵃ ṽo hʒ tñ vegeᵗⁱᵘᵃˢ, ⁊ iteꝝ aia hoĩs p̃ter sensitiuas ⁊ vegeᵗⁱᵘᵃˢ hʒ ẽt itelleᵗⁱᵘᵃˢ, iõ nõ dixit simpr̃. s. T. q̄ aia sit nobilioꝛ iter formas, sʒ q̄ est nobilissima inter foꝛas iferioꝛes. Et de spũ. ar. 4. vbi eadẽ hẽtur ṽba, sit ɔparatio iter foꝛas reruʒ corruptibilium dũtaxat, vbi dĩ, q̄ i istis reb⁹ corruptiᵇⁱˡ⁹ foꝛᵉ ipfectiores q̃ sũt debilioꝛis ṽtutis hñt paucas operatiões, aia ṽo cũ sit maioꝛis ⁊ altioꝛis ṽtutis, pt esse priũ diuersarũ operationũ. ℭ 4ᵃ obio eẽ posset, qa Ari. i lib. de cã mot⁹ aialiũ ingr, aiaʒ eẽ dũtaxat in q̃dã priᵉ corpis. g̃ nõ est in q̃lʒ parte. ℭ Rñdeẜ, q̄ cũ aia dĩfas opationes p dĩfas poᵉˢ exerceat q̃ sunt dĩfaꝝ priũ corpis act⁹ ƀm vnã poᵐ dĩ esse in vna pte tñ, nõ ãt in alijs, lʒ in oib⁹ sit ƀʒ suã essentiã, ⁊ pp ħ dixit Aris. in loco allegato, q̄ aia est in vna tñ pte corpis, qa ibi loq̃baẜ de ṽtute motiua ƀm quaʒ aia est tñ i corde, p qd̃ totũ corp⁹ mouet, nõ ãt voluit q̄ ƀʒ eẽntiã eẽt in vna tñ pte. Hãc mãʒ hẽs a. s. T. plenissime explanatã i p̃ pte. i q̃onib⁹ de aia ⁊ ĩ spũalib⁹ creaturis, ac ẽt i p̃sen. iõ nõ est in ea ampli⁹ imoꝛandũ.

ℭ Sup cap. 73.

Postq̃ʒ determinauit. s. T. de vnione aię itellĩuę ad corp⁹. nũc de ei⁹ vnitate determiat. Quia ãt intˡᵉ poˡˢ q̃ aia itelligit in ipa aię eẽntia radicaẜ, pp qd̃ si ponereẜ vnus oiuʒ hoiuʒ, oporteret dicere eẽ vnã oiuʒ hominũ aiaʒ intˡᵉᵐ, ideirco volẽs q̃rere. s. T. de vnitate aię intᵉ de vnitate itᵉ poˡᵉ ingrit, qa ãt ad itellrᵐ ɔcurrit ẽt itᵉ agẽs. iõ post deterᵃᵐ de intᵉ poˡᵉ q̃rit, ⁊ de intᵘ agẽte, quãtũ ad abstractionẽ ⁊ vnitatẽ, cap. 76. Circa itᵐ poˡᵉᵐ duo facit. Pri⁹ oñdit nõ eẽ vnũ itᵐ oiuʒ hoiuʒ ɔ̃ Auer. dicẽtẽ vnũ itᵐ poˡᵉᵐ oiuʒ hoiuʒ q̃ sũt, q̃ erũt, ⁊ q̃ fuerũt. 2ᵒ rõnes Aueroistaꝝ soluit. Quãtũ ad pᵐ arguit p̃ sic. Sbã intᵉ. i. sbã in q̃ radicaẜ ṽt⁹ intellĩua vniẜ corpi hũano vt forᵃ. g̃ nõ est vn⁹ intᵉ oium hoiuʒ. pbaẜ ɔñia, qa ipole est eẽ vnã forᵐ nisi vni⁹ mãę, cũ ppꝛius act⁹ sit in ppꝛia mã, sintqʒ adinuicem pportionata. ℭ Aduerte cũ dĩ, q̄ vna forma non põt esse nisi vnius materię, illud intelligendum est de mã que est primũ perfectibile a tali forma, talis. n. materia proportionaẜ forme, ita

Margin: † vide. p. q. 2. ar. † cõ. 5.

q nec for' īuenit' extra illud p̄ectibile, nec mā est alteri' for mę susceptiua, hec.n. mā reqrit hāc formā, ⁊ hec for' reqrit hāc māʒ, sʒ de mā q̄ est pars p̄mi p̄ectibilis, nō est incōue/ niens vnā formā plures mās informare, dictū est.n. supe/ rius vnā animā esse actū, ⁊ formā omniū partiū corporis.

2 ¶ Adhuc vnicuiqʒ motori dȇbē tur p̄p̄a instr̄a: alia.n. sūt instr̄a ti bicinis ⁊ architectoris: intell's āt ꝯparat' ad corp' vt motor ipsi'. †(sic Aris. declat ⁊ determiat in 3. de aia. sicut igit' ipoſe est q ar chitector vtat' instr̄is tibicinis: ita ipoſe est q intellectus vnius hois sit intell's alterius hois.

3 ¶ P̄re. †(Aris. in p̄ de aia.) re/ prehēdit antiq̄s de h̄ q dicētes de aia nihil de p̄p̄o susceptibili dicebāt: q̄si esset ꝯtingēs b̄m py thagoricas fabulas qual'ʒ aiam q̄dl'ʒ corp' iduere: nō ē igr' poſe q aia canis ingrediat' corp' lu/ pi: vl' aia hois aliō corp' q̄ʒ hois. sʒ q̄ ē p̄portio aie hois ad corp' hois eadē ē p̄portio aie h' hois ad corp' hui' hois: nō ē igr' pos/ sibile aiaʒ hui' hois ingredi aliō corp' q̄ʒ isti' hois: sed aia huius hois est p quā h̄ hō intelligit. hō n. per aiaʒ intelligit. †(b̄m sentē/ tiā Ari. in p̄ de aia.) nō est igitur vn' intell's isti' ⁊ illi' hominis.

4 ¶ Amp̄. ab eodē aliq̄d hʒ eē ⁊

¶ 2°, int' ꝯparat' ad corp' vt motor ipsi', vt dī 3° de aia. ḡ int' vni' hois nō est int' alteri', pb' ꝯn̄ia, q̄a vnicui/ qʒ motori debē tur p̄p̄a instr̄a, non.n. archite/ ctor vtit' instru/ mētis tibicinis. ¶ Sʒ non vr̄ ista rō efficax, imo ex h̄ q it' ꝯpat' ad corp' sic mo tor, vr̄, q non re pugnet vnū it'm eē i plib' hoib', q̄a vn' motor, multa mobilia mouet' pt. ¶ Ui det' ēt, q proba tio ꝯn̄ę nulla sit, corpora.n. hois sunt instr̄a int' vni' rōnis, assū pta āūt p̄p̄ō, q vnicuiqʒ motori deīt' p̄p̄a istr̄a, intellr̄ ad hunc sensū, q vn' arti fex vtit' istr̄is al terius rōnis ab istr̄is alteri' ar tis, mō lʒ vnus artifex nō vtat' instr̄is alteri' ar tis, nō seqtur q nō possit vti di/ uersis numero instrumētis eiusdē artis, aīs.n. est veꝝ, ⁊ ꝯn̄s falsum.

† Tex.co. 48.

† tex. 53.

† tex. 54.

¶ Rn̄det' ad p̄m, q rō efficax est si bn̄ intelligat', q̄uis.n. vn' motor, possit diuersa mobilia inadeq̄ta mouere, ⁊ plurib' instr̄is inadeq̄tis vti, q̄ꝝ nullū p se sufficit ad opationē mo/ uētis nō tn̄ vnus nāo artifex sil' vtit' plib' instr̄is, ⁊ motis adeq̄tis q̄ꝝ .s. vnūq̄dqʒ p se sufficit ad actionē mouentis, vt pʒ partes, ⁊ popōnes nāę discurēti, corp' āt vniuscuiusqʒ hois est istr̄m adeq̄tū int'm, q̄a oēm opōnē suā p vnū corp' hois sufficiēter exercet. ḡ nō poterit vn' int' sil' vti plib' corpib', ⁊ plib' hoib', cū ḡ sil' plēs hoies moueāt' ab int', q̄a plēs hoies sil' ex apphēsiōe int'm ꝯiūcta imagiatiōi ābulāt. it'.n. practic' est motor in hoib', vt dī 3° de aia, ⁊ silr̄ plēs hoies mouēt' ad itellectionē vni', ⁊ eiusdē rei simł'. ⁊ ad opa ptis sensitiuę, q̄ int'm obediūt ⁊ ei deseruiūt, seq̄t' q plurim hoiuʒ plēs it' sint, ⁊ nō vn' nāo oiuʒ. ¶ Ad 2m dr̄, q ex eo q vnus motor, ⁊ vn' artifex nō vtit' istr̄is alteri' artis, vult hr̄e. s. T. q ēt vn' nāo artifex si vtit' plib' istr̄is eiusdē spēi sil', q̄a vtrobiqʒ ē eadē rō. sic.n. instr̄m ad aliā artē ptinēs eēt sup/ fluū isti artifici, ita si plā accipet istr̄a, q̄ꝝ vnūq̄dqʒ esset p se sufficiēs oporteret alteꝝ coꝝ supfluuʒ esse, ⁊ sic rō p̄cedit, ⁊ ꝯn̄a optie pb'. ¶ Aduerte āt, q hāc rōnē supsit. s. Th. ab ipo Auer. 3° de aia com. 5. vbi ait, q si sūt aliq̄ aiata, q̄ꝝ p̄' p fectio est sbā sepata a suis sbis, vt existimat' de corpib' cęle stib', ipoſe ē, vt inueniat' ex vna spē coꝝ plus vno idiuiduo,

q̄d p̄bat, q̄a eē coꝝ eēt ociosū, sic eē plus vna naui i nāo vni nautę in eadem hora est ociosum, ⁊ silr̄ esse plus vno instr̄o eiusdem spēi vni artifici. Et cōfirmat ex dictis in p̄mo cęli, vbi dicitur, q si esse alius mundus esset aliud corpus cęle ste, ⁊ hēret aliū motorē nāo a motore isti' corpis, q̄a ipoſe est, vt vnicus motor nāo sit duoꝝ corpoꝝ diuersoꝝ in nāo.

vnitatē. vnū.n. ⁊ ens se ꝯsequū/ tur. Sʒ vnūq̄dqʒ hʒ eē p suā for/ mā. ḡ ⁊ vnitas rei seq̄t' vnitateʒ forę. ipoſe est igit' dīsoꝝ indiui/ duoꝝ hoium eē formā vnā. forā āt hui' hois est anima intellīua. ipoſe ē igit' diuʒ hoiuʒ eē vnū in tellm̄. † ¶ Si āt dicat' q aia sen sitiua hui' hois sit alia ab aia sen sitiua illi'. ⁊ p tāto nō ē vn' hō: lʒ sit vnus intell's. † ¶ Hoc stare nō pt. p̄p̄ria.n. opatio cuiuslibet rei ꝯseq̄t' ⁊ demr̄at spēm ipsius. sic āt aialis p̄p̄ria opatio ē senti/ re. ita hois p̄p̄ria opō ē intellige gere. †(vt Aris. dicit in p̄ ethic.) vn̄ opʒ q sic h̄ indiuiduū est aial pp sensuʒ. †(b̄m Ari. in. 2. de ani ma.) ita sit hō pp id q̄ intelligit. id āt q̄ intelligit aia vel hō p ani mā est intell's polis. †(vt dī in. 3. de aia.) est igit' h̄ indiuiduū hō per intellm̄ poleʒ. si igit' h̄ hō hʒ aliā aiam sensitiuā cū alio hoie. nō āt aliū intellm̄ poleʒ: sʒ vnū ⁊ eūdē: seq̄t' q sint duo aialia: sed nō duo hoies. q pʒ impossibile

¶ 3°. Aia hois nō pt igredi aliud corp' q̄ʒ hois, vt hr̄ ex p̄bo p̄ de aia ꝯ atiq̄s, tex. 53. ḡ aia h' hois nō pt igredi ali ud corp' q̄ʒ h' hois. sʒ aia hui' hois ē, per quā hic hō itelligit, cū aia sit p quā hō itell git, p̄ de aia tex. 64. ḡ nō ē vn' it' h' ⁊ illi us hois, pb' p̄' ꝯn̄ia, q̄a q̄ est p portio aię hois ad corp' hois, eadē ē aię hui' hois ad corpus huius hois. ¶ Aduerte q, cū it' sit id q̄ p̄ri me itelligim' tā q̄ʒ p̄n° elicitiuo itellectiōis, si po nat' hoieʒ p ani mā it'uaʒ, aut vt illa sit it', aut vt hēat it'm tā q̄ʒ vir tutē ⁊ po'm suā, pp h̄ ꝯclusit. s. T. ex h̄ q aia q̄ hic hō itelligit, non pōt esse ani ma alterius ho minis, q int' huius hois, non pōt esse int' alterius hois.

† tex.

† Impro batio.

† ca.

† tex. 2.

† tex. 2. 5.

¶ 4°. For' hui' hois est aia int'a. ḡ ipoſe est diuersoꝝ hoium esse vnā aiaʒ intellīuā. ḡ ⁊ c̄. pbat' ꝯn̄ia, q̄a ipoſe est dīsoꝝ idiuiduoꝝ hoiuʒ eē vnā formā, cū vnūq̄dqʒ sicut a for' hʒ eē, ita ab vnitate for' hēat vnitatē. ¶ Si dicat' aiaʒ sensiti/ uā h' hois eē aliā ab aia sensitiua illi', ⁊ q h̄ sufficit ad di/ uersitatē hoiuʒ, lʒ sit vn' int', h̄ nō pt stare, q̄a seq̄ret' q isti q ponūt' duo hoies nō erūt duo hoies, sʒ tm̄ duo aialia, q̄d est ipoſe, pbat' seq̄lla, q̄a h̄ indiuiduū est hō p int'm poleʒ, si ue p aiaʒ intellīuā. ḡ si hʒ aiaʒ sensitiuā aliam ab illo, nō āt aliū int'm, lʒ sint duo aialia, erūt tn̄ vn' hō, pb' aīs, q̄a hō est hō p id q̄ intelligit, cū int'e sit p̄p̄ria opatio hois, vt dī p̄mo ethic. p̄p̄a.n. opatio ꝯseq̄t' ⁊ demr̄at spēm rei, id āt q̄ intel/ ligit hō vel aia est int'. ¶ Si rn̄deat' ad p̄dictas rōnes, vt rn̄det Auer. 3° de aia ꝯm 5, q lʒ int' nō multiplicet' rōne suę sbę, multiplicat' tn̄ rōe suę for', eo q ꝯtinuet' nobiscū p spe ciē int'am, cui' vnū sbm est fantasma in nobis exn̄s q̄d est di uersuʒ in nobis, ⁊ p ꝯn̄s, ipa spēs multiplicat' rōne sui fun damēti q̄d est fantasma, hec rn̄sio nulla est, ⁊ ex eo q osten suʒ ē supra, q talis ꝯtinuatio it' nobiscū, nō sufficit ad h̄, vt hō itelligat, ⁊ ex eo q ēt admisso, q dicta ꝯtinuatio suffice/ ret ad intellr̄dū, adhuc hec rn̄sio sup̄dictas rōes nō soluit, q̄d pʒ, tū q̄a sic nihil ad int'm pertinēs remanebit nāatū b̄m multitudinē hoiuʒ, nisi solum fantasma, fantasma āt b̄m q

mltiplicat͂ nō excedit gradū aīe sensitiue, cū nō mltiplicet͂ ſm q̄ ē int^m in actu, ſ; tm̄ ſm q̄ est int^m in po^a. i. cū ſm q̄ est in organo fantasie mltiplicet͂, nō ſ; q̄ est in int^u, cū vna tm̄ spēs ab oib^9 fantasmatib^9 eiusdē spēi fit in it^u, tū qa adhuc nō remanebit ali^9 hic hō ab illo, nisi p aiam sensitiuā, ꝛ sic nō erūt plēs hoīes, vt arguebat͂, tū qa p fantasma nō sortit͂ h̄ idiuiduū spēȝ

gedi, id āt q̄ intelligim^9 ē id quo hō est hō, cū int^us sit ppria hoīs opatio ei^9 spēȝ ꝯñs, tū qa opō cogitatiue q̄ est ppare fantasmata, vt p int^m agētē fiāt intelligibilia in actu, ꝛ pficiāt int^m po^lem, nō semp eadē manet in nobis, vtus āt cogitatiua nō hȝ ordinē ad int^m po^lem, nisi per hunc actum.

¶ Circa illā ppōnē. Fantasma nō est pfectio p^a, ſ; 2ª dubitatur, qa pfectio 2ª est opatio, fantasma āt nō est opatio, cū sit similitudo indiuidui, vt dī p^a. q. 85. ar ti. 1. 3^m. g̃ non est perfectio scda.

aialis intellui qō pȝ, ex q̄tuor. Pri^o, qa ē tm̄ in po^a ad eē int^m, nihil āt sortit͂ spēȝ p id qō est i po^a, ſ; per id qō est in actu.

¶ 2°, qa fātasma nō ē pfectio p^a, ſ; 2^a, cū fantasia sit mot^9 fact^9 a sensu ſ; actū, vt dī in li^o de aia, illud āt p qō sortit͂ spēȝ vnū qō q̄ vnūs est perfectio prima.

¶ 3°, qa fātasmata q̄ sunt intellcta in po^a dīsa sūt, illud aūt q̄ aliqd spēȝ sortit͂, oȝ eē vnū, species. n. vna est vnius.

¶ 4°, qa fantasmata nō sp eadē manent in vno hoīe, illud āt q̄ hō sortitur spēȝ oȝ sp eē manēs i eodē idiuiduo dū durat, alias nō eēt sp eiusdē spēi. Ex oib^9 igitur iis pȝ, q̄ per fantasma hō ne q̄ sortit͂ spēȝ, ne q̄ cōtinuat͂ pri^o sue spēi q̄ ē int^m po^lem.

¶ Dicet forte, q̄ non ab ipsis fantasmatib^9 hō sortit͂ spēciē, ſ; a vtutib^9 in qb^9 sūt fantasmata. s. imaginatiua, memoratiua, ꝛ cogitatiua, q̄ ē ppa hoī, ꝛ a pho 3° de aia vocat͂ int^s passiuus. Sȝ h̄ ē nihil. Nā eadē incōueniētia sequūt͂, tū qa cogitatiua nā trāscēdit gen^9 aīe sensitiue, cū hēat opōnē solū circa pticularia, q̄ intētiōes diuidit ꝛ cōponit, ꝛ hēat organū corpale, hō āt ex aia tm̄ sensitiua nō hȝ q̄ sit hō, tū qa nō ē id q̄ intelligim^9, cū opet͂ p organū qō nō ꝯuenit actui intelli

eē. nō igit͂ ē vn^9 intell'ꝰ polis oīuȝ hoīuȝ. ¶ His āt rōnib^9. †(rñdet Cōmen. pdict^9 in. 3. de aia.) dicens q̄ intell'ꝰ polis ꝯtinuat͂ nobiscū p formā suā. s. p spēm intelligibilē: cui^9 vnū subm est fantasma in nobis exñs: qō est in diuersis diuersuȝ. ꝛ sic itell'ꝰ polis nūerat͂ in dīsis: nō rōne sue subē. ſ; rōne sue foīe. † ¶ Q; āt hec rñsio nulla sit: appet per ea q̄ supra dicta sūt. (osñsuȝ est. n. supra.) q̄ nō ē polē hoīem intelligere si sic solū intell'ꝰ polis ꝯtinuaret͂ nobiscū: dato aūt q̄ pdicta ꝯtinuatio sufficeret ad h̄ q̄ hō eēt intelligēs. adhuc rñsio dicta rōes supradictas nō soluit. ſm. n. dictā pōnē nihil ad intellm ptinēs remanebit nūeratū ſm multitudinē hoīuȝ nisi solū fantasma: ꝛ h̄ ipm fantasma nō erit numeratū ſm qō itellm ē in actu. q; sic ē in itellu poli ꝛ est abstractū a mālib^9 ꝯditiōib^9 p intellm agētē. fantasma āt ſm q̄ ē intellm in pōa non excedit gradū aīe sensitiue.

2 ¶ Adhuc nō remanebit alius hic hō ab illo nisi p animā sensitiuā. ꝛ seqt͂ pdictū incōueniens: q̄ non sint plēs hoīes: hic ꝛ ille.

3 ¶ Pręte. nihil sortit͂ spēm p id qō est in pōa. ſ; p id qō est actu. Fātasma āt ſm q̄ ē nūeratuȝ est tm̄ in pōa ad esse intelligibile. g̃ p fantasma ſm q̄ nūerat͂ nō sortit͂ h̄ indiuiduū spēm aialis itellectiuiqō ē rō hoīs: ꝛ sic remanebit illud qō spēm hūanā dat nō esse numeratū in diuersis.

4 ¶ Adhuc illud p qō spēs sortit͂ vnūqdq̄ viuēs: est pfectio pria ꝛ nō pfectio scda. (vt pȝ p Arist.

in scdo de aia.) fantasma āt nō ē pfectio prima: ſ; pfectio scda. est n. fantasia mot^9 fact^9 a sensu ſm actū. (vt dī in lib. de aia.) nō est igit͂ ipsuȝ fantasma qō numeratur: a quo homo spēm habet.

5 ¶ Amp. fantasmata q̄ sūt intellecta in pōa diuersa sūt: illud āt quo aliqd spēs sortit͂ oȝ eē vnū: nā spēs vna est vni^9. nō igit͂ per fantasmata: put ponūt͂ nūerari in diuersis vt sunt intellecta in potentia: homo speciem sortit͂.

6 ¶ Itē illud q̄ hō sortit͂ spēm oȝ semp esse manēs in eodē indiuiduo dū durat: alias indiuiduuȝ nō semp eēt vni^9 ꝛ eiusdeȝ spēi: ſ; qñq; hui^9 qñq; illi^9: fantasmata āt nō sēp eadē manent in vno hoīe: ſ; qdā de nouo aduenīūt ꝛ qdā pexistia abolent͂: idiuiduuȝ igit͂ hoīs: neq; p fantasma sortit͂ spēm: neq; p ipm ꝯtinuat͂ pncipio sue spēi: qō est intell'ꝰ polis. † ¶ Si āt dicat͂ qō hic hō nō sortit͂ spēȝ ab ipsis fantasmatib^9: ſ; a vtutib^9 in qb^9 sūt fantasmata. s. imagiatiua memoratiua ꝛ cogitatiua q̄ est propria hoī. †(quā Arist. in. 3. de aia passiuū intellm vocat.) adhuc sequnt͂ eadē icōueniētia: q; cū vt^9 cogitatiua habeat opōnē solū circa pticularia q̄r intētiōes diuidit ꝛ ꝯponit. ꝛ hēat organuȝ corpale p qō agit: nō trāscēdit gen^9 aīe sēsitiue. hō aūt ex aia sensitiua non hȝ qō sit hō: ſ; q̄ sit aial. adhuc igt͂ relinqtur qō numeret͂ in nobis solū id qō cōpetit hoī inquātuȝ est aial.

2 ¶ Pręte. vt^9 cogitatiua cū opet͂ p organū nō est id q̄ intelligimus: cū intelligere nō sit opatio

¶ Rñderi pōt dupl̄r. Pri^o, q̄ p scdam pfectio nē nō accipit͂ h̄ loco opatio, sed pfectio accītalis, ab hac eīs sba spēs nō accipit, sed ab actu sbali, ꝛ iō cū fantasma sit accīta lis pfectio nō pt ab ipso spēs hō sortiri. ¶ 2° rñdet͂ ꝛ meli^9, q̄ perfectio 2ª dicī pōt, non solū ipsa opatio, sed et termin^9 opationis vt sic, operatio. n. cū suo termino est perfectio 2^a, operantis, fantasma āt est termin^9 opationis hoīs, qa causat͂ a sensu ſm actus, iō ad 2^m hoīs pfectio nē ptinet, non āt ad pmā, ꝛ pp h̄ nō pōt dare hoīni spēm.

¶ Circa illā ppōnes fantasmata q̄ sunt intellecta in po^a dīsa sunt, qō vr̄ intelligēdū de fantasmatib^9 i vno hoīe exñtibus, alias nō esset ad ppositū, aduertēdū q̄ dupl̄r pt itelligi. s. ꝛ de fātasmatib^9 q̄ indiuidua diuersaruȝ spēȝ repñtāt, sicut de fantasmatib^9 hui^9 hoīs, ꝛ hui^9 eq̄, ꝛ de fantasmatib^9 idiuiduoȝ eiusdē spēi, vt fantasmate soīs, ꝛ Plato. Utroq; mō veȝ ē, q̄ fātasmata q̄ sūt i organo fātasię, q̄ vt sic nō sūt itell'a, nisi in po^a sūt diuersa sīl' in vno hoīe, de pmis qdē nō est dubiū qa

Margin: †Auer rois. cō. 5.
Margin: †Impro batio ca. 30. 4^i lib.
Margin: †Impro batio.
Margin: †R^o.

fint dr̃sa in vno hoīe, de scdis āt p3 ex ijs q̄ dixit b⁹. q. 76. ar. 2. vbi dī, q̄ in vno hoīe pñt eē dr̃sa fantasmata lapidis, qd vr̄ intellig̃, nō tn̄ successiue, s3 ēt sil', nullū. n. icōueniēs ē fantasmata duoꝝ idiuiduoꝝ eiusdē spēi eē sil' in organo fantasie, q̄uis accn̄ia, solo nūo dr̃ia nō pñt eē in eodē sbo, ista. n. sūt eiusdē spēi iq̄ntū idiuidua eiusdē spēi mālr repñtāt, fōialr tn̄ sūt dr̃saꝝ speciez, alteri⁹. n. spēi eē pt fātasma repñtans p̄prietatē h⁹ idiuidui a fātasmate repñtāte p̄pꝛietates idiuiduales alteri⁹ idiuidui, iq̄ntū pt fātasma h⁹ lapidis repñtare lapidē hūc sb fig͂ triāguli, aut sb nigredie, fantasma āt alteri⁹ lapidis repñtare illū lapidē sb fig͂ q̄dranguları, aut sb albedine, ꝛ sic l3 idē s3 spēz mālr repñtēt, fōrmalr tn̄ diuersa spē repñtant, ꝛ sic ipa sūt fōialr dr̃saꝝ spēꝝ. Ū. q̄uis et fōialr eēnt eiusdē spēi, adhuc sil' eē possent in organo fantasie s̄m diuersas ptes organi, aut q̄a essent recepta i diuersis spiritib⁹ opōni fātasie deseruiētib⁹. ℂ Nō approbo āt illā rnsionez q̄ dicit hꝫ fantasmata eē eiusdē spēi in repñtādo, nō āt in eēndo, q̄a hꝫ sīltudines non accipiūt spēz aliūde q̄ ab obō, sic ꝛ spēs intellig̃, ꝛ iō si eadē fōialr s3 spēz repñtēt, sūt fōialr eadez s3 spēz, si dr̃sa, s3 spēz repñtēt, sūt ꝛ ipe s3 spēz dr̃se, l3 mālr ꝛ subiectiue, atq3 extrinsece possint alr noiari. Na3 fantasmata lapidis in hoīe ꝛ in eq̄, l3 fōialr, ꝛ in seipsis ꝯsiderata sint eiusdē spēi, pñt tn̄ mālr dici dr̃saꝝ spēꝝ, q̄a sunt in sbo p̄ dr̃saꝝ spēꝝ, ꝛ q̄ sunt diuersaꝝ spēꝝ fōialr, pñt dici mālr eiusdē spēi, inq̄ntū sūt in eodē sbo s̄m spēz, sic est de fantasmate lapidis, ꝛ fantasmate eq̄ in hoīe: s3 h̄ non secus dī q̄3 si diceremꝰ albedinē cigni ꝛ albedinē niuis eē dr̃saꝝ speciez, aut nigredinē sortis, ꝛ albedinē Plato. eē eiusdē spēi, qd ꝯstat nō eē dcm̄ de ipis fōialr, ꝛ in se sūptis, s3 tn̄ mālr ꝛ rōe sbi, qd nō est aliud dicere q̄3 q̄ sba illaꝝ sūt vni⁹ spēi, aut dr̃saꝝ spēꝝ. Ex qb⁹ seq̄t, q̄ si dr̃sa fantasmata idē fōialr s3 spēz repñtātia i eodē sbo ponātur, illa nllo͂ potērūt dici s3 speciē dr̃sa, cum ꝛ idē s3 spēz oīm repñtēt, ꝛ sint i eodē sbo s3 speciē ꝛ s̄m nūm. Et sic p3 distōnē illā nullaz esse, atq3 etiā falsum continere.

alic⁹ organi: id āt q̄ intelligimus est id quo hō est hō: cū intelligere sit p̄pria opatio hoīs ꝯseq̄ns eius spēm. non est igit̄ hoc indiuiduum hō per virtutē cogitatiuam: neq3 hec virtus est id p qd hō substātialiter differt a brutis vt Cōmen. predictus fugit.

3 ℂ Adhuc vtus cogitatiua non hꝫ ordinē ad intellm̄ poleꝫ quo intelligit hō: nisi p suū actū quo p̄parant̄ fantasmata. vt p intellectū agētē fiāt itelligibilia actu ꝛ pficiētia intellm̄ polem. operatio āt ista non semp eadē manet in nobis: ipole est igit̄ q̄ hō per eā vel cōtinuet̄ p̄ncipio speciei humane: vel per eā habeat speciem: sic igitur p3 q̄ predicta respōsio oīno confutanda est.

4 ℂ Itē id quo aliquid opat̄ aut agit: est p̄ncipiū ad qd seq̄t̄ opatio: nō solū quātū ad esse ipsius: s3 ēt quantū ad multitudinē aut vnitatē: ab eodē. n. calore nō est nisi vnū calefacere siue vna calefactio actiua: q̄uis possit eē multiplex calefieri siue multe calefactiones passiue s̄m dr̃sitatē calefactoꝝ simlr p vnū calorē: intellis aūt polis est q̄ intelligit aia. †(vt dicit Aris. in. 3. de aia.) si igit̄ intellect⁹ polis huiꝰ ꝛ illi⁹ hoīs sit vnus ꝛ idē nūero: neceē erit ēt intelligere vtriusq3 esse vnū ꝛ idē. (qd p3 esse ipole.) nā diuersoꝝ indiuiduoꝝ ipole est esse operationē vnā: ipole est igit̄ intellm̄ possibilē esse vnū huius ꝛ illi⁹. † ℂ Si āt dicat̄ q̄ ip̄m intelligere multiplicat̄ s̄m diuersitatem fantasmatū. ℂ Hoc stare nō pt: sicut. n. dictū est. vni⁹ agētis vna est actio q̄ multiplicat̄ soluꝫ s̄m diuersa subiecta in q̄ transit illa actio. Intelligere āt ꝛ velle ꝛ hꝫ nō sūt actiōes trāseūtes in exteriorē mām, s3 manēt in ipso agēte q̄si pfectiōes ipsi⁹ agētis. (vt p3 p Ari. in. xj. metha.) nō pt igit̄ vnū itelligere intellis polis multiplicari per dr̃sitatē fantasmatū.

2 ℂ Preterea fantasmata se hñt ad intellectū possibilē vt actiuū quodāmō ad passiuum. (s̄m q̄ Aristo. dicit in. 3. de aia.) q̄ intelligere qdda pati est: pati autem ip̄m patiētis diuersificat̄ s̄m diuersas formas actiuoꝝ siue species: non s̄m diuersitatē eoꝝ in numero: in vno. n. passiuo seq̄t̄ simul a duob⁹ actiuis. s. calefaciente ꝛ desiccāte calefieri ꝛ desiccari. nō aūt a duob⁹ calefacientibus: seq̄t̄ in vno calefactibili duplex calefieri: sed vnū tm̄: nisi forte sint diuerse spēs caloris: cum n. calor duplex vnius speciei nō possit eē in vno subiecto: motus aūt numerat̄ s̄m terminum ad quē: si sit vnius tēporis ꝛ eiusdē subiecti. non poterit esse duplex calefieri in vno subiecto. ꝛ h̄ dico nisi sit alia spēs caloris: sicut ponit̄ in semine calor ignis celi ꝛ aie: ex diuersitate igit̄ fantasmatū intelligere intellectus possibilis nō multiplicat̄ nisi s̄cdm diuersaꝝ specieꝝ itelligētiā: vt dicamus q̄ aliud est eius intelligere prout intelligit hominē: ꝛ prout intelligit equum: sed hoꝝ vnum intelligere simul cōuenit oibus hominibus: ergo ad h̄ sequetur q̄ idez intelligere numero sit huius hominis ꝛ illius.

ℂ 5ᵘˢ ad p̄ncipalem intētū arguit̄. Intel' po͂ est q̄ intelligit aia. ergo si ē vnus ꝛ idē nūo h⁹ ꝛ illi⁹ hoīs, ꝛ intelligere vtriusq3 erit vnū ꝛ idez, h̄ āt est ipole, cuꝫ diuersoꝝ indiuiduoꝝ, nō possit vna eē opatio. ꝛc. p̄b⁹ ꝯña, q̄a id q̄ aliq̄d opatur, aut agit est p̄ncipiū ad qd seq̄t̄ opō, nō solū quātū ad eē ipsi⁹, s3 ēt quātū ad vnitatē ꝛ mltitudinē, ab vno. n. calore nō pt eē, nisi vna calefactio actiua, q̄uis possint eē mlte calefactiōes passiue. ℂ Ad hāc rōnē dici possꝫ, q̄ int̄ᵒ multiplicat̄ s̄m dr̃sitatē fantasmatū. S3 hoc nō tollit rōnē, tum q̄a intel' nō ē opatio trāsiēs, sed manet in ipo agente, ꝛ sic nō pōt multiplicari p fantasmata, tū q̄a fantasmata se hñt ad int' po͂ q̄dāmō, sic actiuū ad passiuū, cuꝫ int' sit qddā pati: pati āt ipsi⁹ patiētis. s. vni⁹ diuersificat̄ s̄m diuersas formas, aut spēs actiuoꝝ, nō s̄m diuersitatē eoꝝ numeralē, qd declarat̄ in calefactiōe, in q̄ cū mot⁹ numeret̄ s̄m terminuꝫ ad quē, ꝛ 2ᵘˢ calor eiusdē spēi nō possit eē in eodē sbo codez

text. ps.

Improbatio.

3 ¶ Adhuc intell's polis itelligit hoiez: nō bz q ē h hō. sz iquātū ē hō simplr bz rōnē spēi. hec āt rō vna ē quātūcūqz fantasmata hominis mltiplicēt: vel i vno hoie: vl' i dr̃sis bz dr̃sa iduidua hois: q̄r ꝑpe sūt fantasmata: multiplicatio igr̃ fantasmatū nō pt eē cā q multiplicetur ipm intelligere intell's polis respcū vnius spēi. ⁊ sic adhuc remanebit vna actio numero diuersorum hominuz.

4 ¶ Itē ꝑpriū subm hitꝰ scie ē intell's polis: q: eiꝰ actꝰ est ꝯsiderare bz sciaz. Accns āt si sit vnū bm spēz nō mltiplicat̃ nisi bm subz. si igit̃ intell's polis sit vnꝰ oium hoiuz: necesse erit q scie hitus si sit idē bm spēm: puta hitus grāmatice: sit idē nūero in oibꝰ hominibꝰ: qd ē inopinabile: nō est igit̃ itell's polis vnus in oibus. †¶ Sz ad h dicūt: q subz habitus scie nō est intell's polis: sed intell's passiuꝰ: ⁊ ṽtꝰ cogitatiua. ¶ Qd qdē esse non pōt. †(Nā sicut pbat Aris. in scdo ethico.) ex similibus actibꝰ fiunt similes

Utrū passio nō multiplicata actione multiplicari possit.

tpe, nō pt eē 2ᵐ calefieri sil' in eodē sbo, nisi sit alia spēs caloris, sic ponit̃ in semie calor ignis, cęli, ⁊ aię, ⁊ sic nō oz p fantasmata nūo dr̃sa in dr̃sis hoibꝰ ipz intᵐ dr̃sificari, q vnū ⁊ idē sil' itelligūt, tū qa intᵉ polis itelligit hoiez iqz̃ᵐ ē hō simplr bz rōnē spēi, nō iqz̃ᵐ ē hic hō, hec āt rō est vna, q̄tūcūqz fantasmata hois dr̃sificent̃, siue in vno, siue i dr̃sis, ⁊ sic mltiplicatio fantasmatū, nō pt esse cā q multiplicet̃ ipm intᵉᵉ respcū vnius speciei.

¶ Circa ꝓpōnez assūptā ad ꝓbatiōnē ꝯñie prīᵘˢ argumenti. s. q opō seqt̃ ad id q aliqd operatur q̄zᵗᵘ ad mltitudinē ⁊ vnitatez, ⁊ ab eodē calore nō ē nisi vnū calefacē, q̄uis possit eē multiplex calefieri, dubᵗ, qa actio ⁊ passio sūt vnū sbo, sz distinguūt̃ foꝛalr, vt dr̃ 3ᵒ phy. ḡ nō vr̃ posse vnū mltiplicari altero nō multiplicato. Si ḡ sūt pl'a calefieri, oz vt sint pl'a calefacere, ⁊ si vnū est calefacere q sit vnuz calefieri. ⁊ vlr si est vna actio ⁊ vnū agere, q sit vna passio ⁊ vnū pati.

¶ Ad hꝰ rei euidētiā sciēᵐ, q cū actio vt supiꝰ ē determiatuz nō dicat nisi motū in recto q ē in patiēte, ⁊ hitudinē in oliq p moᵐ dr̃ntię q ē in agēte, oz loq de multiplicatiōe actionis quātū ad suū mãle, eo mō q de mltiplicatiōe motꝰ, q āt ad foꝛale, eo mō q de mltiplicatiōe rłonis. Cū ḡ motꝰ sit imobili ⁊ idē accñs nūo nō possit eē in dr̃sis sbis, ⁊ iccirco multiplicet̃ motꝰ bz mltiplicationē mobiliū, necē ē si pl'a mobilia ab vno mouēte moueāt̃, q sint ab illo mouēte pl'es motus i plibꝰ mobilibꝰ recepti, ⁊ sic cū actio mãlr sūpta, ⁊ q̄zᵐ ad id qd dicit i recto nō sit aliō q̄z motꝰ, necē ē vbi vnū mouēs mlta mobilia mouet, q ab illo sint pl'es actiōes mãlr sūpte. Cū ṽo rło q tāq̄z dr̃sa noie actiōis iportat̃ sit i agēte, bz nūm mltiplicari nō pt in eodē tpe, nisi bz mltiplicationē agētiū. pl'a. n. accñs solo nūo dr̃sa nō pñt eē in eodē sbo adeqto. simł ⁊ iccirco si vnū mouēs sil' dr̃sa mobilia moueat eadē spe motꝰ, qd fit dū eodē foꝛali prīᵒ mouet, nō poterit eē nisi vna actio foꝛalr, siue qd idē est q̄zᵐ ad hitudinē in obliq iportatā. Propō ḡ. s. T. itell'nda ē de agere ⁊ pati foꝛalr, sic q̄zᵐ ad ipas hitudines, nō āt q̄zᵐ ad id qd ē mãle i actiōe. Mãle. n. tā actiōis q̄z passiōis dū vnū agēs vno prīᵒ in pl'a agit, mltiplicat̃, sz foꝛale actiōis nō mltiplicat̃, q̄uis foꝛale passiōis pp mltiplicitatē sbi mltiplicet̃. Ex qbꝰ pz q in actiōe imanēte nulloᵒ fit mltiplicatio bz nūm qñ ab vno dūtaxat foꝛali prīᵒ pcedit, nā mãle i ipa qd ē q̄litas nō mltiplicat̃, cū eiꝰ sbm sit vnū, silr neqz rełō agētis, ⁊ iō optime ꝯcludit. s. T. q si eēt vnus intᵉ huiꝰ ⁊ illiꝰ hois, eēt ēt ipsorū vnū intelligere respectu. s. eiusdē obiecti ⁊ in eodē tēpore.

Calores q sūt in semie nō sūt vnꝰ calor bz spēz sz diuersi,

¶ Circa mltiplicitatē caloris i semie, cū igt. s. T. qm̄ i semie est calor ignis, cęli, ⁊ aię, aduertēᵐ q qdā tenēt istos calores eē dr̃sos bm spēz, alij ṽo dicūt illos nō eē dr̃sarū spēꝝ. Quāuis āt vtraqz opio in doctri. s. T. defendi possit, tñ vr̃ mihi q i hāc ptē declinet, q sint bz spēz dr̃si. pz. n. q h loco ponit illos bz rē ⁊ speᵗ distictos, ex eo q ingt nō posse eē 2ᵐ calefieri i vno sbo eodē tpe, nisi sit aᵒ spēs caloris, ⁊ dat exᵐ istiꝰ excepᵗᵒ d caloribꝰ q sūt i semie. Si. n. itelligeret q sit vnꝰ calor bz rē, sz dr̃sificāt̃ spe, vt ad dr̃sa prīᵃ refferūt̃, nō eēt ad ꝓpoᵐ suū q vult hr̃e duplicē calorē vniꝰ spēi nō posse sil' i eodē sbo eē, sz hr̃i mltiplicē dr̃saꝝ spēꝝ, ꝯstat. n. q pl'es calores eiusdē spēi vocat calores realr distictos. ¶ D. bᵒ pte. q. 118. ar. 1. 3ᵐ. ex mō loq̄ndi dat intᵉ calores illos dr̃sos eē, vbi ait, q pter ṽtutē aię i semie existē ē ibi qdā calor ex ṽtute cęlestiū corpoꝝ q̄r ēt ṽtute agētia inᵗᵘˢ agūt ad spēz, ⁊ q calidū elm̃tare se hz instᵃˡʳ ad ṽtutē aię. Si. n. itēderet vnū esse calorē aię ⁊ cęli, dixisset ṽtutem aię existē i semie agere ēt in ṽtute cęli, nō aūt q in spū pter ṽtutez aię eēt ēt qdā calor ex ṽtute corpoꝝ cęlestiū, ⁊ si putasset eūdē esse calorē aię ⁊ elm̃ti, nō dixisset calorem elm̃ti se hr̃e instᵃˡʳ ad ṽtutē aię, instm̃ n. nō ē idē cū eo cuiꝰ ē instm̃. Ad huc 2ᵒ sen. d. 18. q. 2. ar. 3. istis caloribꝰ dr̃sa attribuit. de elm̃tari. n. ingt, q ē sic instm̃ resoluēs ⁊ ꝯsumēs, ⁊ hō opans, de calore q ē ab aia dicit q ē viuificās, de calore ṽo cęli ait, q spūs i q sūt hō calores eiꝰ ṽtute mouet ad spēz determiatā. Quāuis āt hęc dcā possit aliqs glosare trahēdo. s. T. ad suā opionē, sincere tñ opionē doctoris ꝯsiderādo vr̃ dōz, q sint dr̃si calores. ꝓsertī cū i locis allł'tis ponat ipos eē mltiplices, nullibi āt dicat ipos vnū calorē eē. Accedit q Com. 2ᵒ c. de sba orbis tz calorē cęli, ⁊ calorē elm̃tarē d. stictos eē bz spēs. Sz ꝯ hāc deterᵐⁱᵒᵐ argᵗᵃ qbusdā rōbo nusis nō ex ṽbis. s. T. sz aliūde 2ᵒ. Priᵒ, q calor aię ⁊ elm̃ti sint idē, qa 2ᵒ de aia tex. 41. ꝯ empedoclē hēt̃ calorē aiaiez eē prīᵘᵐ augᵘ, nō āt calorē elm̃tare. i. (vt ibi dr̃) calorē nō bm vim elm̃ti, sz bz vim aię. Scdo, q cęlestis ⁊ elm̃taris calor, ⁊ vlr calores q sūt in semie, sint idē calor, qa Com. 12. ꝯᵐ. 18. vult calores istos distigui, sic calorē ignis a calore artis. sz calor elm̃taris ⁊ artificial' ñ sūt duo calores sz tñ distigūt̃, qa iste regl'at̃ arte, ille absoᵗᵉ agit. ḡ ⁊c. ¶ Ad pᵐ horꝝ dr̃ p, q neqz hēt̃ i tex. Ari. neqz i expōne Auer. aut. s. T. inenit̃ qd allegat̃, si. n. ibi Ari. mētionē fac̃ d calore aiali ⁊ elm̃tari, sz de igne ⁊ aia, pbᵗ. n. q ignis nō ē prīᵘᵐ agēs in augᵒ, sz est instz aię. Dr̃ 2ᵒ, q admisso ēt velle ibi Ari. calorē nō bm vim elm̃ti, sz bz vim aię eē cāz augᵗⁱ, qd tñ nō dicit, adhuc nō seqt̃ q isti calores sint vnus nūo calor. dr̃. n. vt dr̃ pᵒ pte vbi sup. q calor elm̃taris ē instz caloris aial', ⁊ pp h dr̃ q calor ē prīᵘᵐ augᵗⁱ, nō bz vim elm̃ti, sz bm vim aię, nō āt qa sint vnꝰ ⁊ idē calor. ¶ Ad 2ᵐ dr̃, q Auer. calorē cęlestez assil'at calori artis i h, q calor cęlestis hz mēsurā ꝓpriā ad gnōnē, ex motu ⁊ dispōne corpis cęlestis, vt ibidē igt ipe Auer. sic ⁊ calor artis mēsurā opōnis ex ipa arte sortit̃, calor āt elm̃taris mēsurā ñ hz ex ipa formᵃ ignis, sz si aliquā mēsurā hz ⁊ limitaᵗⁱᵒⁿᵉᵐ h sibi ꝯuenit, vt ē aię instz. si āt in h illi assil'at̃ q sit vnꝰ ⁊ idē cū calore elm̃tari, q̄uis forte dici ēt possz aliquē eē in aliqbꝰ artis opibꝰ calorē artificialē q calor elm̃taris nō sit.

¶ 6. Seqret̃ vnū nūo scię hitū eē in oibꝰ hoibꝰ, h āt est inopinabile. ḡ ⁊c. pbat̃ ꝯña, qa accñs si sit vnū bm spēm nō multiplicat̃, nisi bm subm, intᵉ aūt polis est ꝑpriū subm habitus scię, qa eius actus est ꝯsiderare bm sciam. Si dicat̃ q subm habitꝰ scię nō est intell's polis sed ṽtus cogitatiua, ꝯtra arguit̃, pter rōnes superius adductas cuz de vnione intᵉ poˡⁱˢ ad hoiez ageret̃, tū qa ex actibꝰ intell'a poˡⁱˢ fit habitus scię in nobis, ⁊ ad eosdē actus potētes sumꝰ bm hitū

tgꝰ

+ Improbatio capitulo.

scię, ex similibꝰ aūt actibꝰ, vt dī 2° ethi. fiūt silēs habitus, ⁊ siles ēt actꝰ redeūt, tū qa cogitatiua nō ē cogscitiua vliuz itētionū, sꝫ tm̄ intꝰ po, scia aūt vt dī p posteꝶ. ē de ꝯ̄ōibꝰ demrōnū q̄ sūt vl'es. Ūr aūt in hac rīsiōe inuētiōē fuisse deceptio, qa pp diuersaz dispōnē cogitatiuę ⁊ imaginatiuę hoies inueniunt magis, aut minꝰ prōpti ad sciaꝶ ꝯsideratiōnē. Sꝫ h̄ nibil ē, tuz qa ista prōptitudo ex illis vtutibꝰ, sicut ex dispōnibꝰ remotis, sic ēt ex bonitate tactꝰ ⁊ corpis ꝯplōne, vt dī 2° de aia, depēdet, ex hitu aūt scię iest facultas ꝯsiderādi, sicut ex prio pri° actꝰ, eo q̄ opoꝛtcat vt perficiat pōaꝫ q̄ intelligimus, vt agat cū voluerit facilr, sic ⁊ alij hitꝰ ita pficiūt pōas in qbꝰ sūt. s. q̄ habens hitꝰ illos, pt s̄ꝫ eos opari cū voluerit, tuz qa dispōnes harū vtutū sunt ex pte obi. s. fantasmatis qd̄ ex illarū bonitate p̄parat, vt fiat actu i. i° p int^m agentē, dispōnes aūt q̄ sūt ex pte obōꝶ nō sunt hitus, sꝫ q̄ sunt ex pte potentiaꝶ, qd̄ per ex^m in foꝛtitudine ostenditur.

†rō decep̄tionis opi.

†p°

†tex. 2.94. Q̄dō fantasma sit intelligibile in actu vel i po°.

Ꞓ Aduertēdum cū dr̄ q̄m pp bonitatē vtutis cogitatiuę ⁊ imaginatiuę, p̄paratur fantasma ad h̄ q̄ facilr fiat actu itelligibile p int^m agētē, q̄ hoc dupl'r pt intelligi, vnoꝰ vt postq̄ꝫ fantasma est in imaginatione vtus imaginatiua aut cogitatiua agat in ipsuꝫ disponēdo ipm ad susceptionē alicuiꝰ foꝛ° ab int^m agēte p quā ipsummet fantasma sit actu intelligibile cū pꝰs eēt int^e in po°, ⁊ hic sensus nō est hic intētꝰ, nō. n. ꝯuenit fantasmati, cū nō dicaꝛ ipm fantasma de po° fieri actu intelligibile, q̄si vnū nūo fantasma pꝰs sit in po° passiua, postmoduꝫ fiat in actu, nūq̄ꝫ. n. fantasma ipm s̄m se fit actu intelligibile, cum semp sit in organo mālī, sꝫ dī fieri actu int^e, i. q̄ꝫtū causat in int° speꝫ q̄ est actu intelligibilis, añq̄ꝫ. n. intꝰ agēs vtaꝛ ipso fantasmate vt instr̄o, dr̄ fantasma po° int^e, i. q̄ꝫtū pt cāre aliquo mō speꝫ actu int^{lem}, sicut vtus foꝛmatiua in semine dr̄ in po° aiata, inq̄ꝫtuꝫ est vtus aiati pductiua, ⁊ domꝰ q̄ est in mēte artificis dī domꝰ in po°, vt inqt Com̄. 12. met^e ꝯm̄. 18. cū aūt int^m agēti ꝯiūgiꝛ, vt instr̄ꝫ fit actu int^e, i. q̄ꝫtū foꝛ° int^{le},

hitus ⁊ silēs ēt actus reddūt. ex actibꝰ aūt intell'ꝫ polis fit habitus scię in nobis: ⁊ ad eosdē actꝰ potētes sumꝰ s̄m hitū scię: hitꝰ igr̄ scię est in itellu poli nō passiuo.

2 Ꞓ Adhuc scia ē de ꝯ̄ōibꝰ demōstrationū: nā demr̄atio est syllogismꝰ faciēs scire. (vt Aris. dicit in p̄ posterioꝶ.) ꝯ̄nes aūt demr̄ationū sunt vl'es: sic ⁊ p̄ncipia. est igr̄ in illa vtute q̄ est cognitiua vliuꝫ: intell's aūt passiuꝰ nō ē cognoscitiuꝰ vliuꝫ sꝫ pticulariū itētionū: nō ē igr̄ subin hitus scię.

3 Ꞓ P̄re. ꝯ̄ h̄ sunt pl'es rōnes adducte sup̄ cuꝫ de vnione intell's polis ad hoiem agere. † Ꞓ Videt aūt ex h̄ fuisse deceptio in ponēdo hitū scię in intellu passiuo esse: q: hoies inueniūꝛ pmptiores vel minꝰ prōpti ad sciaꝶ cōsideratiōes s̄m diuersam dispōnē vtutis cogitatiuę ⁊ imaginatiuę. † Ꞓ Sꝫ ista prōptitudo depēdet ab illis vtutibꝰ sicut ex dispōnibꝰ remotis, put ēt depēdet a bonitate tactus ⁊ corpis ꝯplōne. † (s̄m q̄ dicit Ari. in scd̄o de aia.) hoies boni tactus ⁊ mollis carnis eē bn̄ aptos mēte: ex hitu aūt scię inest facultas ꝯsiderandi sic ex primo p̄ncipio actꝰ: oꝫ. n. q̄ hitꝰ scię pficiat pōam q̄ intelligimꝰ vt agat cū voluerit facilr: sicut ⁊ alij hitꝰ pōas in qbꝰ sunt.

2 Ꞓ Itē dispōnes p̄dictaꝶ vtutū sūt ex pte obiecti. s. fantasmatis qd̄ pp bonitatē haꝶ vtutū p̄parat ad h̄ q̄ facilr fiat intelligibile actu p intell'ꝫ agētē. dispōnes aūt q̄ sunt ex pte obiectoꝶ nō sūt hitus: sꝫ q̄ sunt ex pte pōarū: nō n. dispōnes qbꝰ terribilia fiunt magis tollerāda sunt hitus foꝛtitudinis: sꝫ dispō q̄ ps aię. s. irascibilis disponiꝛ ad terribilia sustinēda: ergo manifestū est q̄ habitus sciētię nō est in intellu passiuo. (vt Cōmē. p̄dictus dicit.) sed magis in intellu possibili.

3 Ꞓ Itē si vnꝰ ē intell's polis oiuꝫ hoiuꝫ: oꝫ ponere intellm̄ polem sp̄ fuisse: si hoies sēp fuerūt: sic ponūt: ⁊ mlto magis intell'ꝫ agētē. † (q: agēs ē honoꝛabilis patiēte: vt Aris. dicit.) sꝫ si agēs ē eternū ⁊ recipiēs eternuꝫ oꝫ recepta eē eterna: g̊ spēs itelligibiles ab eterno fuerūt in itellu poli: non igr̄ de nouo erit q̄ recipiat aliq̄s spēs itelligibiles: ad nihil aūt sensus ⁊ fantasia sūt necc̄ia ad intelligēdū: nisi vt ab eis accipiāꝛ spēs intelligibiles. Sensus igr̄ non erit necessarius ad intelligendū neqꝫ fantasia. ⁊ redhibit opinio Platonis q̄ sciaꝫ nō acqrimus p sensus: sed ab eis excitamur

q̄ in eius vtute latebat educiꝛ in actū vtute intꝰ agentis de po° actiua fantasmatis, ⁊ in ipso fantasmate h̄ꝫ fundamentū. Scd̄o pt intelligi dictū. s. T. ad hūc sensuꝫ, q̄ fantasma quāto recipiꝛ in organo imaginatiuę, ⁊ cogitatiue pfectiꝰ disposito, tāto ipꝫ ē magis aptū ad h̄, vt fiat actu itelligibile, ⁊ hic sensus ē hic intētꝰ, ⁊ est vltimꝰ. Quāto. n. organū imaginationis fuerit magis dispositū, tāto fantasma ē magis aptū, vt sua po° actiua q̄ pt pducere spēm actu int^{lem} in int° po^li reducaꝛ in actū p int^m agētē vtētē ipso fantasmate, vt instr̄o, foꝛ° n. recipiꝛ in subiecto s̄m modū recipientis.

Ꞓ 7°, vnꝰ est intꝰ po^lis oiuꝫ hoinū. g̊ est eternꝰ, si hoies sēp fuerūt vt ponūt, ⁊ mlto magis intꝰ agēs, cū agens sit nobiliꝰ patiēte, vt inqt Aris. 3° de aia tex. 19. g̊ spēs int^{les} ab eterno fuerūt in int° po^li. g̊ nullas spēs d̄ nouo recipiet. Sꝫ h̄ ē falsum. g̊ ⁊c. p° ꝯ̄ña pꝫ. 2° pbr̄, qa si agēs ē eternuꝫ ⁊ recipiens eternū, oꝫ recepta esse eterna, falsitas vo ꝯsequentis pbr̄, qa seqꝛ q̄ sensus ⁊ fantasia nō erūt necc̄ia ad intelligēdū, cū sensus ⁊ fantasia ad nihil aliud sint necessaria ad itelligēdū, nisi vt ab eis accipiāꝛ spēs itell^{les}, ⁊ sic reddibit opio Plato. q̄ sciētiā nō acqrimꝰ p sensus, sꝫ ab eis excitamur ad rememorā

†3° de aia tex. co. 19.

Ꞓ Circa istā ꝓpōnē si agēs ē eternū, ⁊ recipi (dū pꝰs scita) ens eternū oꝫ recepta eē eterna. aduertēdū q̄ duplicē hr̄e intꝰ pt. p̄mꝰ ē vt itelligaꝛ de agēte ⁊ recipiēte foꝛmalr. s. vt agēs est, ⁊ vt est recipiēs, ⁊ tunc nō indiget glosa. Sensus n. ē si agēs ab eterno agat, ⁊ recipiēs ab eterno recipiat q̄ necc̄e ē, ⁊ recepta eterna eē qd̄ vissimū eē ꝯstat. Scd̄s est vt intelligaꝛ de agēte ⁊ recipiēte mālr. i. de illa re q̄ est agēs, ⁊ de illa re q̄ est recipiēs, ⁊ tūc indiget triplici ꝯditione ad hoc vt vā sit. Prima est vt agens necc̄io agat, si. n. volūtarie ⁊ libere agere posset nō agere ab eterno, sed in tp̄e, quēadmodū dicimꝰ deū vniuersuꝫ nō ab eterno, sꝫ in tp̄e pduxisse, ⁊ sic recepta nō eēnt eterna. Scd̄a est vt sint agens ⁊ recipiens debite approximata. Si. n. ignis aliqs poneretur ab eterno

Si agēs ⁊ recipiēs sunt eterna oꝫ recepta eterna eē.

ab eterno pductꝰ, ꝛ combustibile eternũ, ꝛ ignis in oriẽte eẽt, ꝯbustibile aũt in occidẽte, postmodũ in tpe appropinquata eẽnt p aliquã po^m, vt ignis agere in ꝯbustibile possꝫ, nõ eẽt iter illa actio eterna, ꝛ sic nõ posset eẽ eterna for^a ignis i ꝯbustibili recepta, sꝫ tpalis. Tertia ẽ, vt sunt deducta ipedimẽta si sit agẽs qd̃ ipediri p o. sit, licet aũt vterqꝫ sensus verꝰ sit modis expositis, possitqꝫ vterqꝫ lr̃e adaptari, pmus tñ vr̃ itentus, qꝛ ꝓposito ꝯgruit. Cum.n. int^s polis nõ fuerit vnq̃ꝫ ociosus neqꝫ ẽt it^s agẽs, si eterni ponant necẽ ẽ dicer, ꝛ illũ ab eterno fuisse recipiẽtẽ, ꝛ aliũ ab eterno fuisse agentẽ, ꝛ sic ꝓpõ assumpta, vr̃ nõ mãliter, sꝫ fõaliter intelligenda esse.

¶ Ad huiꝰ aũt rõnis ꝯñaꝫ, pncipalr̃ rñdet Auerrois, ꝙ cũ spẽs it^{lis} hẽat p sbo, ꝛ intellectũ polẽꝫ ꝛ fantasma, sicut ꝛ spẽs visibilis rẽ ex̃ aiaꝫ ꝛ po^{nem} visiuã: ab intel^{lu} hꝫ eternitatẽ, a fantasmate vo nouitatẽ. ¶ Sꝫ ꝯ̃ arguitur dupl^r. pͦ. Impolẽ ẽ vt actio ꝛ pfectio eterni depẽdeat, a tpali, sꝫ fantasmata tpalia sũt, ꝛ quotidie de nouo fiunt, ẽ ipolẽ ẽ, vt species intellẽs qbus intellectꝰ polis sit actu ꝛ opaẽ a fantasmatibꝰ depẽdeant. Scdo. Nihil recipit qd̃ iam hꝫ, cũ recipiẽs oporteat eẽ ꝯnudatũ a recepto scdm Aris. spẽs aũt intellectuales añ it^m meũ vel tuũ fuerũt in itel^u possibili, alioqñ priores hoies nõ intellexissent, ẽ rc̃. Nec valet si dicaẽ, ꝙ spẽs prius recepte in intel^u cessauerũt, itel^s .n. nõ solũ recipit, sꝫ ẽt ꝯseruat q̃ recipit, qd̃ pꝫ, tũ qꝛ Arist. in 3ͦ de aia dĩ locus spẽrũ,

ad memorãdũ priꝰ scita. ¶ Sꝫ ad h̃ rñdet pdictꝰ Com. qd̃ species itelligibiles hñt duplex sbiectũ: ex vno q̃ꝫ hñt eternitatẽ: scilꝫ ab itellu poli. ab alio aũt hñt nouitatẽ. s. a fantasmate: sicut etiã spẽi visibilis subiectũ ẽ duplex: scilꝫ res ex̃ aiaꝫ: ꝛ potẽtia visiua. †¶ Hec aũt rñsio stare nõ pt. impolẽ.n. ẽ qd̃ actio ꝛ pfectio eterni depẽdeat ab aliq̃ tpali. fantasmata aũt tpalia sũt ꝛ de nouo q̃tidie in nobis fcã ex sensu: ipolẽ ẽ igiẽ ꝙ spẽs intelligibiles qbꝰ itell̃s polis sit actu ꝛ opaẽ depẽdeãt a fãtasmatibꝰ: sicut spẽs visibiles depẽdẽt a rebꝰ q̃ sũt ex̃ aiaꝫ.

2 ¶ Ampliꝰ nihil recipit qd̃ iam hꝫ: qꝛ recipiẽs oꝫ eẽ denudatũ a recipiẽte scdm Aris. sꝫ spẽs itelligibiles añ meũ sentire vel tuuꝫ fuerũt in itellu poli. nõ.n. q fuerũt añ nos itellexissent. nisi itellꝫ polis fuisset reductꝰ in actũ per spẽs itelligibiles. ¶ Nec pt dici ꝙ spẽs ille priꝰ recepte in itellectu poli eẽ cessauerũt: qꝛ itell̃s polis nõ solũ recipit: sꝫ ꝯseruat q̃ recipit. †(vñ in. 3. de aia). dĩ esse locus specierũ: igiẽ ex fãtasmatibus nostris nõ recipiunẽ species in intellectu possibili: frustra igiẽ p intellectũ agẽtẽ fiũt intelligibilia actu nr̃a fantasmata.

3 ¶ Itẽ receptũ est in recipiẽte p modũ recipiẽtis: sꝫ itell̃s scdm se est sup motũ: ergo qd̃ recipiẽ in eo recipiẽ fixe ꝛ imobiliter.

4 ¶ Preterea cũ itell̃s sit superior virtꝰ q̃ꝫ sensus: oꝫ ꝙ sit magis vnita: ꝛ ex h̃ videmꝰ ꝙ vnꝰ itellectus hꝫ iudiciũ de diuersis generibꝰ sensibiliũ: q̃ ad diuersas potẽtias sensitiuas ptinent. vnde accipe possumꝰ qd̃ opatiões ptinẽtes ad diuersas potentias sensitiuas in vno itell̃u adunãẽ. ¶ Potẽtiarũ aũt sensitiuarũ q̃dã recipiũt tantum vt sensus: quedam aũt retinent vt imaginatio ꝛ memoria: vnde ꝛ thesauri dicunẽ: oꝫ igiẽ qd̃ intellectꝰ polis: ꝛ recipiat: ꝛ retineat iã recepta.

5 ¶ Ampliꝰ in rebꝰ nãlibꝰ vanũ est dicere qd̃ id ad qd̃ pueniẽ p motũ nõ pmãeat: sꝫ stati eẽ desinat. ¶ Propẽ qd̃ repudiaẽ positio dicẽtiũ oia sp moueri: oꝫ eni motũ ad q̃etẽ termiari: multo igiẽ minꝰ dici põt qd̃ receptũ in intellectu poli non ꝯseruẽ.

6 ¶ Adhuc si ex fantasmatibꝰ q̃ sũt in nobis itell̃s polis nõ recipit aliq̃s spẽs itelligibiles: qꝛ iã recepit a fãtasmatibꝰ eorũ q fuerunt añ nos: pari rõne a nullorũ fantasmatibꝰ recipit quos alij p̃cesserũt: sꝫ quoslibet aliq alij p̃cesserũt: si mundus eternꝰ est vt ponũt. Nunquã igiẽ itell̃s polis recipit aliq̃s spẽs a fantasmatibus. Frustra igitur ponitur itellectus agẽs ab Aristo. vt faciat fantasmata eẽ itelligibilia actu.

7 ¶ Preterea ex h̃ vr̃ seq qd̃ intellectꝰ polis nõ idigeat fantasmatibꝰ ad itelligẽdũ. nos aũt p intellectuꝫ polẽm itelligimꝰ: neqꝫ igiẽ nos sensu ꝛ fantasmate idigebimꝰ ad itelligẽdũ: qd̃ ẽ manifeste falsuꝫ: ꝛ ꝯ̃ sñiaꝫ Ari. †¶ Si aũt dicaẽ qd̃ pari rõne nõ idigeremꝰ fantasmate ad ꝯsiderãdũ ea quorũ spẽs itelligibiles sũt in intellectu ꝯseruate ẽt si itellectꝰ polẽs sint plures in diuersis. †(qd̃ est ꝯ̃ Aristo.) q dicit quod nequaq̃ꝫ sine fantasmate intelli

tum qꝛ itel^s est virtꝰ superior quã sensus, ꝛ p ꝯñs magis vnita, qd̃ ꝯstat, qꝛ vnꝰ itel^s hꝫ iudiciũ de diuersis gñibꝰ sensibiliũ q̃ ad diuersas po^{as} sensitiuas ptinẽt, ꝛ sic cũ quedã po^e sensitiue recipiãt tm̃, vt sensus. s. exterior, q̃dã autẽ retineãt, vt imaginatio, ipse int^s ꝛ recipit ꝛ retinet recepta, tũ qꝛ cũ vanũ sit in rebꝰ nãlibꝰ dicere, vt id ad qd̃ p motũ pueniẽ nõ pmaneat, sꝫ illõ statĩ eẽ desinat, cum oporteat motũ ad q̃etẽ terminari, multo minus põt dici, ꝙ receptũ in itel^u poli nõ ꝯseruẽ. Cõfirmaẽ hec pncipalis rõ. Primo qꝛ si itel^s polis ñ recipit de nouo aliquas species intell̃es, quia iã recepit a fantasmatibꝰ eorũ q fuerũt ante nos, sequiẽ ꝙ nunq̃ꝫ aliq̃s spẽs a fantasmatibꝰ recipiat, ꝛ sic frustra poniẽ a pho int^s agẽs, vt fantasmata faciat itelligibilia i actu, pꝫ ꝯñia, qꝛ pari rõne a nullorũ fantasmatibus recipit quos alij p̃cesserũt, q̃slibet aũt aliq alij p̃cesserũt, si mundus (vt ponũt) ẽ eternus. Confirmaẽ scdo, qꝛ seqẽ it^m nõ idigere fãtasmatibꝰ ad itelligendũ, ꝛ sic neqꝫ nos sensu, ꝛ fantasmate idigebimus ad itelligẽdũ, cũ p itellectũ polẽm intelligamus, qd̃ est falsũ, ꝛ ꝯ̃ Arist. sñiaꝫ. Si aũt negeẽ ꝯñquẽtia, qꝛ eadẽ rõne sequereẽ ẽt si intel^s polẽs essent plures in diuersis, ꝙ nõ idigeremus fantasmate ad ꝯsiderãdũ ea quorũ spẽs itelligibiles sũt in it^u ꝯseruate, qd̃ ẽ ꝯ̃ Arist. dicẽtẽ ꝙ nequaq̃ꝫ sine fantasmate itelligit aia, ista obuiatio ꝯueniẽs nõ est, qꝛ fantasma ante spẽm int^{lem} se hꝫ ad int^m polẽꝫ, vt obm mouẽs, ꝛ eo idiget itel^s vt

† Improbatio.

† Tertio.

† Instantia ꝯ̃ precedẽtẽ.

† 3ͦ de aia tex. co. 3.

ab eo accipiat spēm it'lem, sꝫ post spēz receptā indiget eo q̄si īstrumēto siue fundamēto sue spēi, q2 cū it' potētia. i. aīa itiua sit for' corpis s̄m suā nāꝫ, opet q̄ sic ꝛ vnūqōq3 aliō s̄ꝫ modū sue nāe, imālia qdē itelligit, sed ea in aliq̄ māli īspicit. i. vlia in singulari māli cognoscit, vñ tūc se hꝫ it' ad fātasma p modū cāe efficiētis, inq̄ꝫ s̄m ipiuꝫ it' formaī fātasma cōueniēs tali spēi.

† Impro batio.

Cōsequētia g̃ fa cta intelligit' dei digentia fantasmatis an̄ acceptiōez spēi, q2 si it' potētia sp h̄uisset spēs nūq̄ cōpararet' ad fātasmata, sic recipiens ad obiectuꝫ motiuum.

¶ Circa illā ppōnē. Int' itelligit imālia, sꝫ īspicit ea in aliq̄ māli, dubium duplex occurrit. Primū est, q2 ex h̄ seq̄t,

git aia. † ¶ Patet q̄ nō est ꝯueniēs obuiatio: itell's. n. potētia sicut ꝛ q̄libet s̄bia opatur s̄m moduꝫ sue nāe. s̄c̄dm āt nām suā est forma corpis. Vñ itelligit quidē imālia: sꝫ īspicit ea i aliq̄ māli: cuius signū ē q̄ i doctrinis vlib' exēpla pticularia ponūt' in q̄b' qō dꝫ īspiciat: alio g̃ mō se hꝫ itell's potētia ad fātasma quo idiget an̄ spēm itelligibilē ꝛ alio mō post quā recepit spēm itelligibilē: an̄ n. idiget eo vt ab eo accipiat spēz itelligibilē. vñ se hꝫ ad itellēꝫ possibilē vt obꝫ mouēs: sꝫ post spēz i eo receptā idiget eo q̄si instrō siue fūdamēto sue spēi: vñ se hꝫ ad fātasmata sic cā efficiēs: s̄m n. ipium itell's formaī in imaginatōe fātasma ꝯueniēs tali spēi itelligibili in q̄ r̄fidet spēs itelligibilis. sic exēplar in exēplato siue in imagine: si g̃ itell's potētia sp h̄uisset spēs. Nūquā ꝯparet' ad fantasmata: sicut recipiens ad obiectum motiuum.

q̄ it' noster directe itelligat singularia. Nihil. n. vr̄ in re n̄ visa, g̃ si nō videt imālia siue vlia nisi i māli pticulari, seq̄t q̄ vidēdo vlē sil' et videat singulare, ꝛ sic singulare directe cognoscet', q̄ est māifeste ꝯ. s. Th. doctrinā. ¶ Scdm est, q2 s. Th. p̄a. q. 12. ar. 4. ꝛ. q. 85. 2°. inq̄t q̄ p itel^m cōnāle est nobis cognoscere nāas, q̄ qdē h̄nt eē in mā īdiuiduali, nō tn̄ s̄m q̄ sūt in mā īdiuiduali, sꝫ s̄m q̄ abstrahūt' ab ea p ꝯsiderationē it'. Tūc sic arg', cognoscit' vlē p abstractionez a mā g̃ nō īspicit' in mā vt dicoꝛ. ¶ Dubitat' q̄ circa rōnez dicte ppōnis dupl'r. Pmo, q2 si iccirco it' īspicit imālia in re māli, q2 est for' corpis, eo q̄ opet' s̄m modū sue nāe, sequet' q̄ itelliget' sit p organū māle, arguēdo sil'r. Vnūqōq3 opat' s̄m modū sue nāe, sed itel' s̄m suā nām est for' corpis, g̃ ꝛ p corp' itelliget. ¶ Scdo q2 trāsit' a mō cognitiōis vt egreditur ab intelligēte ad modū obiecti cogniti, vt cognitum est, ꝛ sic cōmitit' fallacia figure dictionis.

Scdo intel' īspicit imālia in aliq̄ māli ꝛ singulari.

¶ Pro solōne pmi dubij ꝯsiderādū, q̄ cū po' tā sensitiue q̄3 itellectiue i eēntia aie radicent', aia est p̄n^m pn^m nō solū itelligēdi: sꝫ et sentiendi ꝛ viueri', cū pars it'iua sit supior ps aie nate q̄3 sint po' sensitiue obedire pti rōnali, pōt ps int'iua po^m sensitiuas ad eaꝝ opatiōes mouere s̄m q̄ ꝯgruit opationi itellectiue, sic mouet' po' visiua ꝛ ocul' ad vidēdū totū aliqō lignū ꝛ totū lapidē, totūq3 sortē, atq3 eoꝝ ptes, vt i ipsa re singulari videat aia oē totū esse mai' sua pte, ꝛ sic sil' aia cognoscit aliqō singulare p sensuꝫ, ꝛ vlē p itel^m, sic ex eo q̄ p sensuꝫ videt aliquē a seipso moueri, stati cognoscit p int^m illō eē s̄baꝫ viuētez, ꝛ sic oꝛ in motu videre vitā. Hoc g̃ mō dꝫ aia it'^ua cognoscere imālia siue vlia i re māli ꝛ singulari, nō q2 sil' it' videat singulare ꝛ in ipso singulari videat nām vlez, sic figura hoīs vr̄ in speculo, sꝫ q2 p fantasma ad ipiuꝫ it' foīatū imaginatio cog̃scit singulare cui' illō fantasma ē repn̄tatiuū, ꝛ sil' p spēm itelligibilē relucētē i illo fantasmate, sic exēplar in exēplato siue imagine it' nām vlez cognoscit, ꝛ sic eadē aia it'iua quā hic noīe itel' vocat. s. Th. nō āt eadē po' cognoscit imāle, ꝛ vlē in re māli ꝛ singulari. Qō āt iste sit sensus hui' ppōnis appet ex. s. Th. p̄a pte. q. 84. ar. 7. vbi ondēs q̄uo int' indigeat fantasmate et post spēz, argumētat' sic. Si nō reqreret' ad actū int', act' alicui' po' vtētis organo corpali nullo mō ipediret' in suo actu p lesione alicui' organi corpalis, sꝫ videm' h̄ eē f̄lm, g̃ māifestū ē, q̄ ad hoc vt it' actu itelligat nō solū accipiēdo sciaꝫ de nouo, sꝫ et vtēdo scia iā acq̄sita reqrit' act' imaginatiōis ꝛ ce

teraꝝ v̄tutū, sil'r h̄ loco inq̄t, q̄ post spēz receptā, s̄m ipiuꝫ it' formaī in imaginatiōe fantasma ꝯueniēs spēi it'li i q̄ resplēdet, sic exēplar i exēplato siue i imagine. Ex q̄b' pꝫ eū velle sil' cū actu it' ꝯcurrere actū imaginatiōis, ꝛ sic aiaꝫ īspicere imāle in re māli. Vñ ad arg^m neḡ ꝯn̄a, ad cui' pbationē dꝫ, q̄ lꝫ nō possit videri aliq̄d i re nō visa, nō tn̄ oꝫ vt p eandē po^m videat' vtrūq3, sed sufficit q̄ eadeꝫ aia vtrūq3 ꝯsideret diuersa potētijs videat, sic vitā videt i motu ei' qō a seipso mouet', vidēdo motū oculo corpali, ꝛ vitā po' itel^m. ¶ Aduertēdum āt q̄ spēz itelligibilē resplēdere i fantasmate, sic exēplar i imagine, ē ipsaꝫ spēz p fātasma aliq̄ mō reduci i actū pfecte cognitōis ex pte obi p ipsaꝫ repn̄tati, sic. n. Hercules dꝛ i sua imagine resplēdē, inq̄ꝫ imago visa ducit hoīez i herculis cognitionē, eo q̄ po' iterioꝛ excitat' ad Hercul' īspectionē aut imaginationē, ita dꝛ resplēdet' spēs i fātasmate cātopiū it' s̄m quādā ꝯformitatē ad spēm inq̄ꝫ p id qō aie p fātasma repn̄tat' excitat' aia ad cognitionē actualē ei' qō p spēz itelligibilē repn̄tat', ꝛ h̄ pp q̄ndā ꝯueniētiā fātasmatis ad spēz it'lem, dū p vtrūq3 eadē nā repn̄tat', sꝫ p fātasma pticularit', p spēz āt vl'r. ¶ Ad 2^m obiōnē dꝛ, q̄ īspicere i singulari nāꝫ vlez qō ē īspicet' imāle i aliq̄ māli 2' pt eē, vno mō q̄ cog̃scat' nā s̄m eē qō hꝫ i re singulari, ita q̄ eē singulare ipsi' nāe sit p it'^m cognitū. Alio mō nō q̄ cognoscat' nā s̄ꝫ eē singulare, sꝫ q2 ipsa nā q̄ ē i re singulari cognoscit' i re singulari, ei' tn̄ singularitate nō ꝯsiderata, sic dulcedinē pomi cōiūctā albedini pcipit gust' nō pcepta albedie, p̄mo mō cog̃scē nām i singulari n̄ ē cognoscē ipsaꝫ p abstractionē a singularib', sꝫ vt limitatā pncipijs idiuiduātib', ꝛ sic ptiet ad po^m sensitiuā vt dꝛ p̄a. q. 12. ar. 4. Scdo āt mō ipsaꝫ cognoscē, ē ipsaꝫ p abstractionē a pncipijs idiuiduātib' s̄m p̄^m it' opationē apphēdē, ppō g̃. s. Th. itel^cᵉ ē h̄ scdo mō, nō āt p̄ mō, vñ ꝯn̄a assūpta f̄la ē, stat. n. sil' q̄ vlē cog̃scat' p abstractiōez a mā idiuiduali, ꝛ tn̄ i tali mā cog̃scat', inq̄ꝫ aia p it'^m i re singulari apphēdit nāꝫ spēi, n̄ ꝯsiderat̄ ei' ꝯdōnib' idiuidualib' q̄b' ē ꝯiūcta, lꝫ p sēsū illas ꝯdōnes aliq̄ mō apphēdat.

¶ Quātū ad aliō du^m circa rōnē ppōnis assūpte ꝯsiderādū, q̄ cū opatio sit q̄si mediū qōdā int' opātē ꝛ obm̄ opatiōis vtpote ab agēte pueniēs ꝛ ad obm̄ t̄minata, duplex mod' in ipsa itelligi pt, vn' s̄m q̄ egredit' ab agēte, ali' s̄m q̄ ad obm̄ terminat', p̄m' pportiōat' mō opantꝭ nō simpl'r q̄3^m ad modū eēndi nāe, sꝫ q̄3^m ad p̄n^m q̄ ꝓrie opationē elicit, q2 si illō p̄n^m sit in organo corpali, ꝛ opatio fiet mediāte orgāo corpali, si āt nō sit i orgāo corpali, neq3 ipsa opatio mediāte corpali orgāo pducet'. Scdo āt modus pportionat' simpl'r mō eēndi s̄bi ꝯ opātis, mō dico eēndi nō spāli, sꝫ gn̄ali, q2 s̄ꝫ ꝯdōnē s̄bie opātis, oꝫ sibi obm̄ cōnāle r̄ndet', nō. n. aliq̄d pt sua opatiōe nāl'r attigere aliqō qō sit supioris ordis, sic iferiora corpa nō p̄nt trāsmutat' corpa celestia, sꝫ ocul' corpalis illa videre possit, q2 vt trāsmutabilia s̄t ad supiorē ordinē ptinēt ꝛ h̄nt māꝫ alteri' rōnis a mā hoꝝ iferioꝝ, vt visibilia āt nō s̄t supioꝝ ordis, cū i obo visus cū corpib' iferiorib' ꝯueniētiā h̄eant. Vñ cū aia it'iua sit for' h̄ns eē in mā nō pt sua itellectiōe attiget' nāl'r nisi ea q̄ h̄nt eē in mā, vt corp.

Scdo intelligitur q̄ vnūqōq3 operet' sꝫ modū sue nature.

ẽntias videat, q̃uis possit aliq̃lr eleuari in cognitiões ip‑fectā sbaꝝ sepataꝝ ex reꝝ mālium ꝯsideratōe, ⁊ sic aīa est in mā, ita intellectionē opꝫ ad nās vlēs attigere vt in mā sūt iuxᵗ sensuꝫ pūs expositū. Propō q̃.s. Th. in vtroqꝫ sēsu vā est, qꝛ vnaqueqꝫ sba opat̃ ſm modū suę nāę ⁊ q̃ꝫᵐ ad modū nāę, vt est pīmᵐ elicitiuū opationis, inq̃ꝫᵐ opatio egredit̃ ab opante, ⁊ q̃ꝫᵐ ad modum nāę ſm plr, iq̃ꝫᵐ opatio ad obm terminatur. Sꝫ iꝫ vtroqꝫ mō vā sit, tñ ille accipit .s.T. h loco scđo mō. s. q̃ꝫᵐ ad moduꝫ essendi nāę simplr, ⁊ q̃ꝫᵐ ad opationē, vt tīminat̃ ad obm. Uñ sen sus ꝓpōnis ē q̃ vnūquodqꝫ sua opatiōe attingit tanq̃ꝫ nāle obm id qđ cū mō eēn di ipsi⁹ opantis ꝯueniētiaꝫ bꝫ, ⁊ vt illū eēndi mo dū bꝫ, nō qdē vt ille modus eēn di sit tīmin⁹ opa tiōis, ſꝫ vt sit ꝯdi tio obi sine q̃ nō terminat opatio nē. ¶ Ad pᵐᵐ, q̃ obōnē di p̄, q̃ ñ arg̃ ꝯ itentū, qꝛ loqt̃ .s. Th. de opatiōe vt tīmi nat̃ ad obm, nō āt vt egredit̃ ab opante, ſꝫ ⁊ sic aliq̃ mō hēat vi tate, obiectio āt ꝓcedit de modo opatiōis vt egre dit̃ ab opante. ¶ Di scđo loq̃n do de opatione, vt ab opāte egre dit̃, q̃ ñ obio ꝓ cedat ꝯ sensuꝫ ꝓ pōnis ðclaratū, minor ē falsa, nō n. aīa, vt pīmᵐ eli citiuuꝫ opatiōis est in mā q̃ꝫli.s. ad poᵐ qua intellectionē pducit, cū itelligere sibi ꝯueniat vt excedit capacitatē māę, ⁊ vt bꝫ poᵐ a māli organo sepa tam, ſꝫ ſm sbaꝫ absolute acceptā sit forma in mā. ¶ Ad se cundā pꝫ ex dictis, q̃ nulla cōmittit̃ fallacia, qꝛ tam i aīte q̃ꝫ in ꝯñte sumit̃ opationis modus, vt ad obm terminat̃.
¶ Octauo pncipalr arguit̃, ⁊ h̄ adducit̃ rō, scđo in capite se quēti ponit̃ Auic. solo. Arguit̃ āt sic, si vn⁹ sit oium itell's seqt̃ q̃ qlibet nostrū itelliget oia que sūt vel fuerūt a qbus cūqꝫ itellecta, hoc pꝫ eē falsuꝫ, ergo ⁊c. pbt̃ ꝯña, qꝛ posito intᵘ poli vno ⁊ eterno, oꝫ in ipso eē iam receptas oēs spēs intˡˡᵉˢ eoꝝ q̃ a qbuscūqꝫ hoib⁹ sūt scita vel fuerūt, qlibet āūt nfm p itellectū polez itelligit, imo itelligere nfm est itˡˡᵘ itˢ polis. ¶ Si dicat̃ vt ingt Com. q̃ illđ nō seqt̃, qꝛ nō sūt eadē fan tasmata apud oēs nec eodē mō disposita, nos āt nō intelli gimus p itellm polez nisi ſm q̃ nobis p nr̃a fantasmata cō tinuat̃. Nam si ēt itell's polis nō est vn⁹, nō itelligimus ea quoꝝ spēs sūt in itellu nisi adsint fantasmata ad hoc dispo sita. Cōtra arg̃, qꝛ si in itellectu poli sint spēs oiuꝫ sciaꝝ, necītas fantasmatuꝫ ad itellm polem est sicut illius q bꝫ sciaꝫ ad ꝯsiderādū ſm sciaꝫ illā, quod ēt sine fan tasmatib⁹ ñ pos set, sed intellect⁹ factus in actu p spēm pōt agere p seipm, vt di 3⁰ de aīa, ⁊ octauo phyˢ. tex. 32. ⁊ ñ ipedit̃ p fantas mata, cū in pote state nr̃a sit foīa re fātasmata ac cōmodata ꝯside rationi quā vo lumus, nisi adsit impedimētū ex parte organi cu ius ē fantasma, ergo cuꝫ qlibet hō itelligat per intellm polez re ductū in actuꝫ p spēs itˡˡᵉˢ, qlibet hō poterit ꝯside rare cū voluerit scita oium scia ruꝫ. s. diuisim nō āt simul, poterit enim ⁊ hec scita ꝯsiderare, ⁊ illa sicut sibi placue rit, ⁊ sic null⁹ in digeret doctore ad querēdū sciē tiā. Unde rema net idem incōue niens qđ primo.

2 ¶ Itēꝫ intell's polis est quo aīa ⁊ hō intelligit. (ſm Aristote.) si āt intell's polis est vnus oiuꝫ ac eternus: opꝫ qđ in ipso: iā sint re cepte oēs spēs intelligibiles eo rū q̃ a qbuslibet hoib⁹ sunt scita vel fuerūt. qlibet igr̃ nfm q p in tellectū polem intelligit: imo cu ius intelligere ē ipm itelligere i tellect⁹ polis: itelliget oia q̃ sunt vl' fuerūt a qbuscūqꝫ intellecta. † (qđ pꝫ eē falsuꝫ). ¶ Ad hoc āt Com. pdict⁹ rñdet dicēs: quod nos nō intelligim⁹ per intellm polēꝫ: nisi ſm qđ ꝯtinuat̃ nobis p nr̃a fātasmata: ⁊ qꝛ nō st̃ eadē fātasmata apud oēs: nec eodēꝫ modo disposita: nec qcqd intel ligit vnus intelligit alius. Et vr̃ hec rñsio ꝯsonare pmissis. Naꝫ ēt si intell's polis nō ē vn⁹: nō i telligimus ea quoꝝ spēs sūt in intellu poli: nisi adsint fātasma ta ad h̄ disposita. † ¶ Sꝫ qđ di cta rñsio nō possit totalr̃ icōue niens euitare: sic pꝫ: cū intellect⁹ polis fact⁹ est actu p spēm intel ligibilē receptā pt ager̃ p seipꝫ. † (vt dic̄ Aristo. in. 3. de aīa). vñ videm⁹ q̃ illud cui⁹ sciaꝫ semel accepim⁹ ē in ptāte nr̃a iteꝝ cō siderare cū volumus: nec ipedi mur pp fātasmata: qꝛ in potesta te nr̃a est formare fātasmata ac cōmodata ꝯsideratiōi quā volu mus: nisi forte eēt ipedimētum ex pte organi cui⁹ est: sic accidit in freneticis ⁊ letargicꝫ q nō pñt hr̄e libeꝝ actū fantasie ⁊ memo ratiue. † (Et pp h̄ Arist. dicit in 8. phisicoꝝ). q̃ ille q iā hꝫ hitūꝫ scie ſꝫ sit potētia ꝯsiderās nō idi get motore q reducat eū de po tētia in actū: nisi remouēte ꝓhi bēs: ſꝫ pōt ipse exire i actū ꝯside rationis vt vult. Si āt in intellu poli sūt spēs intelligibiles oium sciaꝝ: qđ opꝫ dicere si est vnus ⁊ etern⁹: necītas fātasmatū ad in tellectū polem erit: sic est illi⁹ q iā hꝫ sciam ad ꝯsiderādū ſm sci entiā illā: qđ ēt sine fātasmatib⁹ nō posset: cū igr̃ qlibet hō intel ligat p intellm polem ſm q̃ ē re ductus in actū p spēs intelligi biles: qlibꝫ hō poterit ꝯsiderare cū voluerit scita oium sciaꝝ: qđ ē māifeste falsuꝫ: sic. n. null⁹ indi geret doctore ad acqrēdū sciaꝝ: nō igr̃ ē vn⁹ ⁊ etern⁹ itell's polis.

Marginal notes: † Auerr. — † Impro batio. — † Tex. cō. 5 — † Tex. cō. 32. — † Idē. p. p q. 79. ar. 6.

¶ De opinione Auic. q posuit foīas itelligibiles nō ꝯseruari in intellectu possibili. Cap. 74.

† Predictis āt rōnib⁹ obuiare vident̃ que Auicē. ponit. ¶ Di cit. n. in suo lib. ð aīa q̃ in itellu poli nō remanēt spe cies itelligibiles nisi q̃ꝫdiu actu intelligunt̃. ¶ Qđ qdē ex hoc pbare nitit̃: qꝛ quādiu foīe ap prehēse manēt in potentia apph ēsiua: actu apprehēdunt̃: ex h̄ enim fit sensus in actu: ⁊ simulr̃

¶ Sup cap. 74ᵐ.

Quia ad pce dentes rōnes posset qspiam ex Auic. positiōe rñdere, io de ipsa Auicē. pone disputat in hoc capite, s. Th. Circa h̄ āt tria fac̄. Pmo ei⁹ positionē cū suis fundamētis narrat. scđo eā iprobat. Tertio ad ei⁹ fūdamēta rñdet. Q̃ꝫtū ad pᵐᵐ dic̄: q̃ Auic̄. in suo libro de aīa q̃ in intᵘ nō remanēt spēs itˡˡᵉˢ in actu nisi q̃ꝫdiu itelligunt̃, pbat āt tali rōne. Q̃ꝫdiu forᵉ ap phēse manēt in poᵃ apphēsiua, actu apphēdūt̃, ergo cū nō ap phēdūt̃ ñ manēt i ipsa, aña pbᵗ, qꝛ ex h̄ q̃ actu apphēdūt̃, sensus i actu sit sensatū in actu ⁊ itˢ in actu ē itᵘᵐ in actu. Dic̄ scđo, q̃ vires q̃ ꝯseruāt foīas nō apphēsas in actu differūt ab itˡᵘ in duob⁹, qꝛ iste nō st̃ apphēsiue, ſꝫ thesauri virtutū

apphēsiuaꝝ, sic imaginatio ē thesaur⁹ formaꝝ apphēsaꝝ p sensū, ⁊ memoria sm ipz ē thesaur⁹ formaꝝ apphēsaꝝ absqz sensu, sic cū ouis inimicitiā apphēdit lupi. Itē hñt organa corpea i qb⁹ recipiūt for⁹ receptiōe ppinq̄ apphēsiōi, ⁊ sic vr⁹ apphēsiua apphēdit in actu dū se ad h̄ thesauros conuertit, it⁹ āt ē vr⁹ apphēsiua, ⁊ nō hz organū corpeū. Dic̄ 3⁹ ꝙ qñcūqz intelligim⁹ actu fluunt spēs itellis̄les i intel^m polēz nr̄z ab it^u agēte quē ipse q̄ndā sbam sepatā ponit, h̄ āt ondit, qꝛ non possum⁹ dicē ꝙ spēs qb⁹ actu i telligim⁹ ↄseruē tur i organo corporali siue i vtu te hñte organū, qꝛ tales for⁹ sūt it^m in po^a nr̄, nec ēt ꝙ sint p se sub sistētes ad q̄s cō paret itel^s nr̄ sic speculū ad res q̄ vidēt i speculo, qꝛ hec ē opinio Platōis ab Aristo. reprobata, reliqt̄ g̊ vt fluant i it^m ab aliq̄ agēte sepato. Dicit q̄rto ꝙ dr̄ia est inē hoiēz cū p̊ addiscit ⁊ cū postmodū vult ↄsiderat̄ q̄ prius didicit, qꝛ cuz addiscere nihil aliud sit q̄ acqrere pfectaz bitudinē ↄiūgē di se itelligentie agēti ad recipiē dū ab ea formā it^{lem}, añ addiscē est in hoie nuda po^a ad talē rece ptionē for⁹, post addiscere vo est sicut po^a dispositā ⁊ adaptata. Pōt hec opinio ↄfirmari, qꝛ Aristo. in lib⁰ de memoria ⁊ reminiscentia ostendit memoriā nō eē i pte int^{ua} sz in pte sensitiua, ⁊ sic vr̄ ꝙ ↄseruare spēs it^{les} ad ptē int^{uam} nō ptineat. Pro hac Auicē. opi niōe aduertēdū est his q̄ hñt ab ipso in gnāa pte

itell's in actu ē itellectuz in actu. vñ vř ꝙ qñcūqz sensus vel itell's est fact⁹ vnū cū sensato vel itellecto sm hoc qḋ hz formā ipsi⁹ sit apphēsio in actu p sensuz. vel p itellectū. Uires āt q ↄseruāt formas nō apphēsas in actu dicit si eē vires apphēsiuas: sz thesauros vtutū apphēsiuaꝝ: sicut imaginatio q est thesaur⁹ formaꝝ apphēsaꝝ p sensū: ⁊ memoria sm ipm q est secūdus thesaur⁹ itentionū apprehēsaꝝ absqz sēsu: sic cū ouis apphēdit inimicitiā lupi: h āt ↄtingit hз virtutib⁹ ꝙ cōseruāt formas nō apprehensas actu inqz̄tū habent quedā organa copea in quib⁹ recipiunt forme receptione ppinqua apprehēsioni: ⁊ ppter hoc virtus apphensiua ↄuertēs se ad h̄ thesauros apprehendit in actu: cōstat āt ꝙ intellectus possibilis ē virtus apprehēsiua ⁊ ꝙ nō hz organū corpeuz. vñ ↄcludit ꝙ ipossibile est ꝙ spēs itelligibiles ↄseruentur in itellectu possibili nisi q̄diu itelligit actu. ¶ Oportet ergo ꝙ vel ipse species itelligibiles cōseruent in aliquo organo corporeo siue i aliqua vtute habente organū corpeum. Uel oꝫ ꝙ forme itelligibiles sint p se existentes ad quas cōparet intellect⁹ possibilis noster sicut speculum ad res que vident in speculo. Uel opꝫ ꝙ spēs itelligibiles fluant in itellectū polem de nouo ab aliquo agēte separato qñcūqz actu intelligit. ¶ Primus āt hoꝝ triū est ipossibile: qꝛ forē existētes in potētijs ↄtentibus organis corpalibus sūt intelligibiles in potētia tantū. ¶ Secūdū aūt est opinio Platonis quā reprobat (Arist. in metaph.) vñ ↄcludit tertiū ꝙ qñcūqz itelligi

sexti nāliū, ꝙ ↄpatio itelligētię damis formas int^{ui} ad aias nr̄as ē sic ↄparatio solis ad visus nr̄os, ⁊ iō sic luce solis vř in actu qḋ prius in actu nō videbat, ita int^s aias nr̄as de po^a in actū educit p illustrationē factā in intelligibilib⁹, vt actu itelligat qḋ prius actu nō itelligebat, ⁊ sic nō videt visus noster nisi ad solis pñtiaz a quo lumē effluit, aut ad pn sentiā alteri⁹ lucidi vicē ei⁹ gerē tis, ita nō itelligi m⁹ actu nisi duz spēs it^{les} effluunt ab int^u in intel^m polēz, nō effluit āt for^a ab int^u in it^m polēz nisi in nobis fuerit po^a ppata ad ei⁹ susceptionē, p quā ↄpationē fit habilis ad ↄiūctionē cū int^u agēte, ⁊ qꝛ h̄ fit p actū addiscēdi, iō igr ꝙ post addiscere ē in hoie po^a adaptata ad receptionē for^e int^{lis}. ¶ Quātū ad h̄z, arguit ↄ hāc positionē multipliciter. Prio qꝛ ex hac opinione, sicut ex opinione Platonis, sequit ꝙ scia nostra nō causet ex sensibilib⁹, hoc āt fīm eē appet h̄ signo ꝙ qui caret aliq̄ sensu caret sciētia sensibiliū q̄ p illū sensū cognoscūt, ḡ ⁊c̄. ¶ Si dicat ꝙ aliquo mō ex sēsibilib⁹ depēdet, qꝛ p h̄ ꝙ itell's polis inspicit singularia q̄ st in imaginatiōe illustrat luce it^s agentis ad cognoscēdū vlēq, ⁊ qꝛ actiōes imaginationis memoratiuę ⁊ cogitatiuę aptāt aīā ad recipiendū emanationē intelligētię, hoc ē nouū ⁊ visile nō vř, qꝛ videm⁹ ꝙ aia nr̄a tāto magis disponit ad recipiēdū a substātijs sepatis q̄to magis a sēsibilib⁹ ⁊ corpo

mus actu fluunt spēs itelligibiles in itellectū possibilē nostruz ab itellectu agēte quē ponit ipse quādā substātiā sepatā. † ¶ Si vero aliqs obijciat ↄ euz: ꝙ tūc nō est differētia inter hoiem cū pmo addiscit: ⁊ cū postmodum vult ↄsiderare in actu q̄ prius didicit. † ¶ Rñdet ꝙ addiscere nihil aliud ē q̄ acqrere pfectā habitudinē cōiūgendi se intelligētie agēti ad recipiēdū ab eo formā intelligibilē: ⁊ ideo ante addiscere est nuda potētia in hoie ad talē receptionē: addiscere vo est sic potētia adaptata. ¶ Ur etiam huic opinioni consonare (qḋ Aristo. in libr. ↄ memoria) ondit memoriā nō esse in parte intellectiua: sed in pte aie sensitiua: ex quo vř ꝙ conseruatio specieꝝ intelligibiliū nō ptineat ad ptē intellectiuā. † ¶ Sed si diligenter ↄsideret hec positio q̄tum ad originē: paruz aut nihil differt a positiōe Platonis: posuit. n. Plato formas itelligibiles esse q̄sdā substātias sepatas a quibus scia fluebat in aias nostras. hic autē ponit ab vna substātia sepata que est intellectus agens secundū ipm scias in animas nostras fluere. non autem differt q̄tuz ad modum acqrēdi sciam: vtꝝ ab vna vel plurib⁹ substātijs sepatis nostra causet scia: vtrobiqz. n. seqt ꝙ scia nr̄a si causet a sēsibilib⁹: cuius ↄrūz appet p h ꝙ q caret aliquo sēsu caret scia sēsibiliū q̄ cognoscūt p sensuz illū. ¶ Dicet āt ꝙ p h ꝙ itell's polis ispicit singularia q̄ st i imaginatiōe illustrat luce itell's agētis ad cognoscēdū vlet ⁊ ꝙ actiōes viriū iferioꝝ. s. imaginatiōis ⁊ memoratiue ⁊ cogitatiue st aptātes aīaz ad recipiē

† Obiec.

† Rn⁹

† Impro batio posi tionis

lib⁹ remouet̃, ꝑ recessuz.n.ab eo ꝙ ē īfra, accedit̃ ad id qȯ est supˀ. Ex h̃ correlarie seq̄t̃, ꝙ Plato radicez sue positiōis meli⁹ ē ꝓsecut⁹, q posuit sensibilia eē solūz excitātia itellm̄ ad ꝯsiderationē eoꝝ quoꝝ sciaz hēbat ab exteriori cātaz, nō āt eē disponētia aiaz ad recipiēdū īfluētiā foīaꝝ separa rū. Cū.n.fōe separate sint imobiles ⁊ sp̄ eodē mō se hn̄tes sp̄ fm̄ cū ab eis re splēdet scia rerū i anima nostra. ℂ Aduerte ꝙ alr̄ loq̄ndū ē de aia nr̄a si ponamus eā vtute intʹ agē tis in ipsa exn̄tis a sēsibilib⁹ sciaz accipe, ⁊ alr̄ si di cam⁹ eā sciaz ab intʹʹ abstracta ꝑ illuminationez sr̄ accipe, vt Pla to voluit ⁊ Aui cēna. Cūz.n.aia nr̄a media sit in ter intelligentias abstractas ⁊ sēsi bilia, vtpote exi stēs supˀ ordinez sensibiliū icq̄ʳ n̄ ꝯp̄hendit̃ a ma vt supi⁹ ē ondsuz, ⁊ exn̄s īfra ordi nē itelligētiaꝝ i q̄ʳ ē for⁹ corpis, sz ad illū ordinē accedat inq̄ʳ est imālis, q̄to ma gis accedit ad vnū illoꝝ extre moꝝ, oz vt tāto magis ab altero recedat, ⁊ iō p̄ h̃ ꝙ accedit ad sen sibilia, sua opa tiōe ad illa se cō uertēs, magis elō gat̃ ab intʹʹ vt sit min⁹ apta ei⁹ īfluētiā recipe, ꝑpterea dn̄ igr̃.s.Th. nō eē v̄isile, ꝙ ꝑ h̃ ꝙ itʹ īspicit singularia q̄ sūt in imaginatiōe, illustret̃ illuminatiōe intʹʹ separ̄ ad cognitio nē vlis, cū oppoᵐ in aia nr̄a videamus, nō.n.trahit̃ aia ad ꝑticipationē supioris ordis nisi ꝑ elōgationē ab īferiori or dine, sz si ponam⁹ aiaz a sensibilib⁹ v̄tute intʹ agētis sciam accipe, in acceptiōe scię nō trahit̃ aia ad ꝑticipationē supio ris ordis, cū itʹ agēs sit eiusdē ordis cū itʹ poⁱˡ, eo ꝙ vterq̄ sit poᵃ imālis in eēntia dūtaxat aię radicata, ⁊ ꝯparet̃ intʹ agēs ad polem, sic ꝓp̄uz agēs ad ꝓp̄uz passiuū, qȯ in agē do in intʹ poˡᵉᵐ vtit̃ tāq̄ instr̄o ministerio fantasmatis vt pote oē ei⁹ actiua poᵃ sp̄ēm educēs intʹᵉᵐ: ⁊ iō ꝑ hoc ꝙ aia ap p̄hēdit singularia ⁊ īspicit ea in fantasmatib⁹ nō īpedit̃ ne q̄ retrahit̃ a ꝑceptiōe scię, sz magis iuuat̃ inq̄ʳ sensibilia i tali eē ponit, vt sint apta illustrationē itʹ agētis recipe, ⁊ cū ipsō in itellm̄ poˡᵉᵐ sp̄ēm itʹᵉᵐ iprimere. Et ꝑ hūc modū ac cipiendi sciaz quē posuit Arist. saluat̃ nec̄itas vnionis aię nr̄ę ad corpus que fm̄ positionē Platonis ⁊ Auicēnę sal uari nō potest, vt ostendit.s.Tho.pʳ.q.84.ar.4.

ℂ Scdo ꝯ p̄dictā positionē argʳ. Esse intʹ poˡⁱˢ est magis fir mū q̄ eē mãę corpalis, ḡ cū forᵉ fluētes in mãm corpalē ab intʹʹ ꝯseruēt̃ in ea, multo magis ꝯseruāt̃ in intellectu poˡⁱ,

dā emanationē itelligētie agētis: est nouū. Uidem⁹.n.ꝙ aia nr̄a tāto magis disponit̃ ad recipiē dū a substātijs separatis q̄to ma gis a corpalib⁹ ⁊ sēsibilib⁹ remo uet̃: ꝑ recessuz.n.ab eo qȯ īfra ē accedit̃ ad id qȯ supˀ ē: nō igr̃ est v̄isile qȯ ꝑ h̃ qȯ aia respicī ad fā tasmata corpalia ꝙ disponatur ad recipiēdā īfluētiaz itelligētie separate. ℂ Plato āt radicez sue positiōis meli⁹ ē ꝓsecut⁹: posu it.n.qȯ sensibilia nō sīt disponē tia aiam ad recipiēdū īfluentiaz formaꝝ separataꝝ: sed solū expge scētia itellm̄ ad ꝯsiderādū ea q̄ rū sciaz hēbat ab exteriori cātaz: ponebat.n.ꝙ a p̄ncipio a forīs separatis causabat̃ scia in aiabus nostris oīuz scibiliū. vn̄ addisce re dixit eē qȯdaz reminisci: ⁊ h̃ nec̄iuz est fz ei⁹ positionē. nā cū fōie separate sint imobiles: ⁊ sp̄ eo dē modo se hn̄tes: sp̄ ab eis re splēdet scia reꝝ in aia nr̄a: q̄ est ei⁹ capax. ℂ Ampli⁹ qȯ recipit̃ in aliq̄ est in eo ꝑ modū recipiē tis. Esse āt intellʹs polis est ma gis firmū q̄ esse mãe corpalis.

Cū igr̃ forē fluētes in mãm cor poralē ab itelligētia agēte scdm̄ ip̄m ꝯseruēt̃ in ea: multo magis ꝯseruāt̃ i itellu poli. ℂ Adhuc cognitio itellectiua ē ꝑfectior sē sitiua: si igr̃ in sensitiua cognitio ne ē aliqd ꝯsuās apph̄ēsa: mul to forti⁹ h̃ erit i cognitiōe itelle ctiua. ℂ Itē videm⁹ qȯ diuersa q̄ in iferiori ordine potētiaꝝ pti nēt ad diuersas pōas: in supio ri ordine ptinēt ad vnū: sic sēsus cōis apph̄ēdit sensata oīuz sen suū ꝓprioꝝ: apph̄ēdere igr̃ ⁊ cō seruare q̄ in pte aie sensitiue pti nēt ad diuersas potētias: oz qȯ in sup̄ma pōa.s.intellu vniātur. ℂ Preterea intelligētia agens fz ip̄m influit oēs scietias: si igr̃ addiscere nihil ē aliȯ q̄ aptari vt vniat̃ intelligētie agēti: q addiscit vnā sciam nō magis addi scit illā quā aliā: qȯ pz eē falsuz. pz ēt qȯ hec opinio est ꝯ sniam Arist. q dicit in.3.de aia: ꝙ intel lectus polis est locus specierū: quod nihil aliȯ est dicere q̄ ip sum esse thesaurum intelligibi lium sp̄ēꝝ vt verbis Auič. vta

pz ꝯn̄a, qr qȯ recipit̃ in aliq̄ est in eo ꝑ moduz recipientis. ℂ Aduerte ꝙ eē intʹ poˡⁱˢ dr̄, magis firmū q̄ esse mãę, nō qr mã corrūpat̃, nō āt intʹ poˡⁱˢ, cū vtrūq̄ illoꝝ incorruptibile sit, sz qr mã fm̄ suā eēntiā ⁊ nãm ē subiᵐ variatiōis ⁊ trāsmu tatiōis, nō āt itʹ. ℂ Attendēdū ēt ꝙ Auicē. sic posuit itelli gētiā separatā in aias nostras ꝑ act⁹ variū sensitiuaꝝ disposi tas ⁊ ꝓparatas causare sciaz, ita posuit ab itelli gētia quā dato rē foīaꝝ appel lat, vt dr̄ poᵒ.q. 6.ar.3ᵒ. causare formas sbales i mãz ꝑ agētia nã lia ad susceptio nē foīaꝝ disposi tam, ⁊ iō in hac rōne accipit̃ san. Th. ex ip̄a posi tiōe Auič. ꝙ for me fluētes ab i telʹʹ i mãz corpa lē ꝯseruēt̃ in ea s. etiaz si actu nō operentur.

ℂ Tertio. In sen sitiua cognitiōe ē aliqd ꝯseruās apph̄ēsa, ḡ mul to forti⁹ i cogni tione intʹʹ quuz sit perfectior. ℂ Aduertēdū ꝙ ꝯueniēter ex ma iori ꝑfectiōe co gnitiōis itellecti uę supˀ sensitiuā arguit.s.Th. in pte intʹʹ sp̄ēz cō suari, nobilior n. cognitio ma iorē nobilitatez poᵉ arguit, ⁊ iō si cognitio intʹʹ nobilior est cognitione sensitiua, cōsequens est vt poᵃ intʹʹ sit nobilior sensitiua, cū ḡ ad nobilitatē ⁊ ꝑfectiōez potētię ptineat ꝙ actu hēat formaz ꝑ quā opari possit, si hoc attri buit̃ poᵉ sensitiuę dum ponit̃ in ipsa aliquid ꝯseruans ap prehensa, multo magis hoc intellectiuę pti est attribuēdū.

ℂ Quarto. Diuersa q̄ i īferiori ordie poˡⁱᵘ ꝑtinēt ad diuersas poᵃˢ i supiori ordie ꝑtinēt ad vnū, vt pz de sēsu cōi resʹʹ sēsato rū, sz apph̄ēdere ⁊ ꝯsuare i pte sēsitiua ptinet ad diuersas

ℂ Aduerte ꝙ ista rō destruit fūdamē (poᵃˢ ḡ in itʹʹ vniūt̃. tū positiōis Auič. Ipse.n.vt ex supiorib⁹ pz voluit ꝙ alia poᵃ sensitiua eēt apph̄ēsiua, ⁊ alia eēt ꝯseruatiua iq̄ʳ ē i or gano corpali, ⁊ iō qr itʹ ē vtʹ apph̄ēsiua ⁊ corpeū organū n̄ hz, sibi nō ꝯuēit ꝯsuare, ꝑ hāc āt rōnē ondit̃, ꝙ lz i pte sēsi tiua alia ponat̃ poᵃ apph̄ēsiua, ⁊ alia ꝯsuatiua, in itʹʹ tn̄ oz vnā ⁊ eādē eē, cui vtrūq̄ ꝯueniat, ⁊ sic fūdamētū illȯ Auič.

ℂ Quinto, ⁊ est ꝯ q̄rtū dcm̄ Auič. Si addiscere (nullū est. nihil aliud sit q̄ hoiem aptari, vt vniat̃ intelligētię agēti, q addiscit vnā sciaz nō magis addiscit illā q̄ aliā, qr fz ip̄z itelligētia agēs oēs īfluit scias, h̃ āt ꝯstat esse fl̄m, ergo ⁊c̄.

ℂ Ultimo arguit̃, qr hec opinio est ꝯtra mentē Aris. qui 3ᵒ. de aia inq̄t intellm̄ eē locū sp̄ēꝝ, qȯ nihil aliud est dictum q̄ ipsum esse thesauꝝ illarum, vt verbis Auicen. vtamur.

mur. ¶ Itē postea subiungit ꝙ qñ intell's polis acqrit sciam est potēs opari ꝑ seipm: ȝ non actu intelligat: nō igr̄ indiget influētia alicuiꝰ supioris agētis. †(Dicit ēt in. 8. phisicoꝝ). ꝙ añ addiscere est hō in potētia essentiali ad sciam: ⁊ iō indiget motore ꝑ quē reducat in actū: ñ āt postq̄ iā didicit indiget ꝑ se motore: ğ nō indiget influētia intell's agētis. †(Dicit ēt in. 3. ð aia). ꝙ fātasmata se hn̄t ad intellm̄ poléz sicut sensibilia ad sensum: vñ pȝ ꝙ spēs intelligibiles sūt intellu poli a fātasmatibꝰ. ⁊ nō a sbīa sepata. †¶ Rōnes āt q̄ videnf in ɜ̄riū esse nō ē difficile soluere. Intellectꝰ .n. polis ē in actu pfecto ꝑ spēs itelligibiles: cū ɔsiderat actu: cū vo nō ɔsiderat actu: nō est in actu pfecto ꝑm illas spēs: ȝ se hȝ medio mō inter potētiaȝ ⁊ actū. †(Et h̄ est qd̄ Arist. dicit in. 3. de aia). ꝙ cū hec pars. (.s. intell's polis). vnaq̄qȝ sciat sciēs dr̄ ꝑȝ actū. hoc āt accidit cū possit opari ꝑ seipm: est qdē ⁊ tunc potētia silr̄ quodāmō: nō tñ silr̄ ē añ addiscere aut iuenire. Memoria vō in pte sensitiua ponit' qr est alicuiꝰ: put cadit sub ðterminato tpe: nō .n. est nisi pteriti: ⁊ iō cum nō abstrahat a singularibus ɔditiōibꝰ nō ptinet ad ptem intellectiuā q̄ est vliū: sed ꝑ hoc nō excludit' qn intellectꝰ polis sit ɔseruatiuus intelligibiliuȝ que abstrahunt' ab omnibꝰ cōditionibus particularibus.

¶ Itē ꝙ qñ int' polis acqrit sciam est potēs opari ꝑ se ipȝ ȝ actu nō itelligat. Itē. 8. phyꝰ. tex. 32. ꝙ añ addiscere hō indiget motore ꝑ quē reducat' i actū ñ āt post, ⁊ sic apd̄ Ari. remanēt spēs in it'a, dato ꝙ nō itelligat actu. Qd̄ ēt ñ sint i it'a a sbā separa ꝑm Aris. pȝ qr 3ᵒ de aia. tex. 39. dic̄ ꝙ fantasmata se hn̄t ad it'm polēz sic sensibilia ad sensuȝ, ɔstat āt ꝙ sensibilia cāńt spēs in sensuȝ, ğ oȝ vt ⁊ fātasmata causent spēs in it'm ⁊ nō int'a separa.

†Tex. cō. 32. ¶ Q̄rtū ad 3ᵐ rn̄det ad duas rōnes adductas ꝓ opinione Auic. Ad p'm cum arguebat' qr q̄ȝdiu for' appr̄hēse manēt i poᵃ appr̄hēsiua, actu apprehēdūt', rn̄det' ꝙ istō est fl'm, sūt .n. q̄nq̄ȝ in actu pfecto in it'a, ⁊ h̄ est qñ actu ɔsiderat it', q̄nq̄ȝ vō sūt in actu ipfecto medio mō .s. int' potētiaȝ ⁊ actū, ⁊ h̄ est qñ it' actu nō ɔsiderat. Cōfirmat' ista rn̄sio ex vbis Aris. 3ᵒ de aia. tex. 8. †Tex. cō. 39. vbi ponit ꝙ int' hn̄s sciaȝ est qdē sciēs actu ⁊ pt̄ ꝑ seipm opari, ȝ tñ est aliquo mō in poᵃ, ȝ nō sic ante addiscere vel iuenire. †Ad rōnes in 3ᵐ um.

¶ Attēdēdū, ꝙ qr vidit Auic. apud Arist. nō oportere alia rōne ponere spēs in sensu ⁊ int'a nisi, vt sensus in actu sit sensatū in actu ⁊ it' in actu sit res itellecta in actu ꝑ ipaȝ spēz, putabat āt sensatū dici i actu, cū actualr̄ sentit', ⁊ it'm eē actu cū actu itelligit', iō ɔcludebat ꝙ sensus in actu est sensatuȝ ipm cū sensatū actu sentit', ⁊ silr̄ ꝙ it' est ideȝ cū re itellecta cū actu ɔsiderat', ⁊ qr nō sentit' res nisi ꝑ actū sensus, ⁊ res nō itelligit' nisi ꝑ actū it', iō seq̄bat' ꝙ it' nō sit i actu ꝑ spēz it'lem nisi cū ꝑ ipaȝ actu itelligit, neq̄ȝ sēsus ꝑ spēm sensibilē, nisi cū ꝑ ipaȝ sensibile sentit ⁊ cognoscit actu, ⁊ sic cessante actu cognitiōis cū ꝑm ipm desineret poᵃ appr̄hēsiua eē vnū cū re appr̄hēsa desinebāt spēs it'lis i sbiare it'm. Sȝ ex rn̄sione quā hic ponit. s. Th. de mēte Arist. hr̄ ꝙ Auic. deceptꝰ ē, qr nesciuit distiguere de eē in actu pfecto, ⁊ de eē in actu ipfecto ⁊ hituali, sensatū .n. ⁊ it'm cū actu ꝑcipiūt' sūt i actu pfecto, ⁊ sūt vnū pfecte ꝑm eē cognoscibile cū sensu i actu ⁊ it'a in actu, q̄ tūc sūt ⁊ ipsa in actu pfecto, qñ āt nō ꝑcipiūt' actu, ȝ hn̄t spēs i sensu ⁊ it'a tūc sūt i actu cognoscibili ipfecto, sic sēsus ⁊ it' sūt i actu ipfecto, ⁊ sic sūt vnū ipfecte cū sensu i actu, ⁊ it'a in actu.

Utrū memoria sit i pte it'm. ¶ Ad 2ᵐ cū adducebat' auctas Arist. dicē- tis memoriā nō eē i pte it'm, rn̄det' negādo ɔn̄aȝ, ȝ .n. memoria q̄ nō ē nisi pteriti, vt pteritū ē, ⁊ ꝑ ɔn̄s nō abstrahit a particularibꝰ ɔdōnibꝰ, sit tñ i pte sensitiua, nō āt i it'm q̄ ē vliuȝ, nō tñ excludit' qn it' sit ɔfuatiuꝰ spēꝝ it'lium q̄ abstrahūt ab oibꝰ ɔdōnibꝰ ꝑticl'aribꝰ.

¶ Aduertēdū ex doctria. s. T. pᵃ pte. q. 79. ar. 6. ꝙ memoria dupl'r accipi pt̄, vno mō ꝓ vi ɔfuatiua spēꝝ dūtaxat, ⁊ sic iuenit' in pte it'm ⁊ nō distiguit' ab it'a realr̄, ȝ ipe int' vt ɔfuatiuꝰ spēꝝ itel'lium dr̄ memoria, alio mō vt est pteriti, vt pteritū est, ⁊ sic nō ē in pte it'm itellige, vt dr̄ pᵃ pte ibidē 2ᵐ si pteritio se teneat ꝑ se ex pte obi, nō āt si teneat se ex pte opatiōis, sic .n. saluat' rō memorię ēt in pte it'm inq̄ȝtm̄ itelligit se priꝰ itellexisse, ȝ est in sensitiua tm̄ q̄ ē appr̄hēsiua pticulariū, ⁊ hāc distictionē hic. s. Th. ipse

¶ Sȝ occurrit vnū duᵐ. In aia .n. (cite in sua rn̄siōe ponit. sepata sūt tm̄ vires ptis itel'is, ⁊ tñ aia sepata ē cognoscitiua pteriti vt pteritū est, alias vt dr̄ in q̄ōnibꝰ de aia ar. 2. nō recordaret' eaꝝ q̄ gessit in vita, ⁊ sic pıret ɔsciē vmis, ğ in pte it'm, oȝ ponere memoria q̄ est pteriti, vt ptitū ē. ¶ Ad huiꝰ difficultatis euidētiā ɔsiderandū ē, ꝙ cū pteritū, vt pteritū dicat eē sb ðterminato tpe, dicit aliqd sb cōditiōe pticulari, ⁊ iō idē iudiciū est de aia q̄ȝtm̄ ad cognitiōeȝ pteriti vt pteritū ē ⁊ q̄ȝtm̄ ad cognitionem pticulariū. Cū aūt duo sint gn̄a singulariuȝ .s. singulare mā'le ⁊ singulare imā'le, singular' imā'le nō excludit' a cognitiōe it'li, ȝ tm̄ singular' mā'le, vt igr̄. s. Th. pᵃ pte loco palle- gato ad hȝ, iō ꝑȝ modū aīe se hn̄di ad singulare mā'le dū est ɔiūcta aut sepata erit iuestigādū q̄uō sit aut nō sit memoria i pte it'm. Sciēdū ğ ꝑm doctrinā. s. Th. ꝙ aia ɔiuncta corpi, qr itelligit ꝑ spēs a pticularibꝰ mā'libꝰ abstractas q̄ nō repn̄tāt nisi nāȝ vlēȝ a mā'libꝰ abstractā, nō pt̄ directe itelligere singular', ȝ itelligit ea tm̄ reflexe, duȝ reflectit' sup suā opationē ⁊ pn'm opatiōis atq̄ȝ sup fantasma a quo spēs itelligibilis ē cāta, q̄ tñ reflexio ɔpleri nō pt̄ absq̄ȝ adiūctiōe vtutis cogitatiue ⁊ imaginatiue q̄ sūt poᵉ sensitiue, directe āt illa ꝑ sensitiuas poᵃˢ cognoscit inq̄ȝtm̄ in sensu recipit' silitudo repn̄tatiua nature q̄ȝtm̄ ad ɔditiōes idiuiduales. Aia āt a corpe sepata pter foras q̄s ɔiūcta corpi acq̄siuit hȝ ēt spēs a diuino lumine sibi ifluxas siles spēbꝰ q̄ sūt in mētibꝰ angelicis, q̄ sūt repn̄tatiue nō solū nāę vliś, sed ēt singulariū ⁊ ɔditionū pticulariū, ⁊ aię illa singularia dūtaxat repn̄tant, vt dr̄ pᵃ pte q. 89. ar. 4ᵒ, ad q̄ hȝ aliquā ðterminatā hitudinē vel ꝑ pcedētē cognitionē, vel ꝑ aliq̄ȝ affectionē, vel ꝑ nāle hitudinē, vel ꝑ diuinā ordinationē, hęc .n. oia quodāmodo reddunt aiaȝ dispositā ad formā it'lem vt repn̄tet sibi hec singularia, aut illa, ⁊ iō ꝑ illas spēs, aia separa nō solū directe vlia cognoscere pōt, ȝ ēt pticularia. Ex qbꝰ seq̄t', ꝙ in aia ɔiūcta q̄ȝtm̄ ad pte int'lem nō est memoria ꝑ quā cognoscat' pteritū vt pteritū est, qr spēs q̄ est in it'a nō repn̄tat ɔdōnes pticulares, ȝ tm̄ nām vlem ȝ hñ q̄ȝtm̄ ad pte sensitiuā est memoria talis, qr in illa recipit' spēs q̄ est repn̄tatiua rei singularis sub determinato loco ⁊ ðterminato tpe. In aia āt separata ē qdē virtꝰ receptiua spēi q̄ est repn̄tatiua singularis sub determinato tpe pterito, qr spēs ifluxe hō singularia sub ɔditionibꝰ pticularibꝰ repn̄tant, ȝ tñ int' ipse in q̄ sūt hō spēs repn̄tatiue singulariū prius cognitoꝝ nō hȝ ꝑprie rōne memorię ꝑȝ ꝙ phi de memoria locuti sūt, qr nō hȝ spēs qbus in hac vita illa erāt cognita sub aliqua tpis dīia, cū nūq̄ȝ ille fuerint in int'a ȝ tm̄ in poᵃ ptis sensitiuę, vt est dn̄suȝ, me-

†Tex. cō. 8.

¶ Solutio rõnum qb⁹ vr̃ pbari vnitas intell'ıs polis. Cap. 75.

[A]D pbãdũ ãt vnitatẽ intell'ıs polis q̃daz rões adducunt q̃s opʒ ońdere efficaces nõ eẽ. † ¶ Ur̃.n.q̄ ois foŕa q̃ ẽ vna b̃z spẽz ⁊ multiplicat̃ b̃z nũerũ idiuiduet̃ p mãm: q.n.st̃ vnũ spẽ ⁊ multa b̃z nũeꝝ ꝯueniũt i forma ⁊ distiguũt̃ b̃z mãm: si igr̃ intell'ıs polis in diuersis hoib⁹ sit multiplicat⁹ b̃z nũeꝝ: cũ sit vnus b̃z spẽm: oʒ q̄ sit idiuiduat⁹ i h̃ ⁊ in illo p mãm. nõ ãt p mãm q̃ sit ps sui: q: sic esset receptio ei⁹ de gñe r̃ceptõis mãe pũe ⁊ recipet foŕas indiuiduales: qd̃ ẽ ꝯ nãm itell'ıs. Relinqt̃ ḡ q̄ idiuiduet̃ p nãm q̃ ẽ corp⁹ hois: cui⁹ ponit̃ foŕa † ¶ Ois ãt foŕa idiuiduata p mãm cui⁹ ẽ act⁹: ẽ foŕa mãlis: oʒ.n.q̄ eẽ cuiuslibʒ rei d̃pẽdeat ab eo a q̃ depẽdet induiduatio ei⁹: sic̃.n. p̃ncipia cõia st̃ d̃ eẽntia spẽi: ita p̃ncipia idiuiduãtia st̃ d̃ eẽntia hui⁹ induidui. seqt̃ ḡ q̄ itell'ıs polis sit foŕa mãlis: ⁊ p ꝯñs q̄ non recipiat aliqd: neqʒ opet̃ sine orgão corpali: qd̃ ẽ ẽt ꝯ nãz itell'ıs polis: igr̃ intell'ıs polis nõ multiplicat̃ in diuersis hoibus: sed est vnus oium hominum.

2 ¶ Itẽ si intell'ıs polis esset alius in hoc ⁊ i illo hoie: oporteret q̄ spẽs itellecta eẽt alia nũero in h̃ ⁊ in illo: vna v̇o i spe. cũ.n. spẽꝝ intellectaꝝ in actu p̃priũ s̃bie ctuʒ sit intell'ıs polis: opʒ q̄ multiplicato intellũ poli multiplicẽtur spẽs intelligibiles b̃m nũeꝝ in diuersis: spẽs ãt aut forme q̃ sũt eedẽ b̃m spẽm ⁊ diuerse b̃m numerũ sunt forme induidua

moria ãt ppzie accepta ẽ po⁹ ꝯuatiua spẽꝝ qb⁹ aliq̃ prius cognita sũt ⁊ est cognoscitiua p̃teriti vt p̃teritũ est p spẽs a sensibilib⁹ acceptas p q̃s illud cognituʒ fuit, si tñ accipiat̃ memoria vt est cognoscitiua p̃teriti sub rõne p̃teriti p spẽs iflurãs, nõ ãt p spẽs a sensibilib⁹ acceptas, sic intell'ıs aiẽ separatẽ, nõ ãt aiẽ ꝯiunctẽ q̃ h̃ spẽs nõ b̃ʒ, est memoria, p il las.n. cognoscit q̃ prius dũ erat ꝯiũcta p po⁹ sensitiuas cognouerat, ⁊ fortasse postq̃ʒ actu illa cognouit, aut ẽt alia singularia, p̃t cessare illa actu cognoscere, ⁊ remanere in po⁹ habituali ad illa cognoscenda. Patet itaqʒ, p̃ q̄ q̃ntuʒ ad po⁹ q̃ dr̃ memoria distĩcta a po⁹ receptiua tm̃ spẽꝝ ⁊ nõ ꝯseruatiua, si est memoria i pte intellectiua, sʒ tm̃ in pte sensitiua, q: vt supius est ońsuʒ in pte intellectiua eadẽ po⁹ est receptiua ⁊ ꝯuatiua speciẽꝝ, sʒ in pte sensitiua distiguũt̃. Patet 2°, q̄ q̃ntũ ad hãc p̃prietatẽ que est retinere ⁊ ꝯseruare spẽs. inuenit̃ memoria in pte int̄ıua tã in aia ꝯiuncta q̃ʒ in separata, cũ ońsuʒ sit supius q̄ spẽs int̄ıe in it̃ ꝯseruãt̃. Patet 3°, q̄ q̃ʒ ad p̃prietatẽ memoriẽ q̃ est absolute cognoscere p̃teritũ sub rõne p̃teriti p spẽm existẽ in ipsa po⁹ memoratiua directe re p̃sentãtẽ rem sub tpe p̃terito, inuenit̃ memoria int̄ıua nõ qdẽ in aia ꝯiũcta corpi, sʒ in aia separata, q: spẽs que sũt in itellu ꝯiũcto corpi st̃ via sensuũ acq̃site ⁊ nõ st̃ repñtatiue ꝯditionũ pticulariũ, sʒ b̃ñ spẽs iflurẽ in aiam separatã. Patet 4°, q̄ q̃ʒ ad illã p̃prietatẽ memoriẽ i q̃ p̃pe memoriẽ rõ apd̃ phos ꝯsistit, q̃ est ꝯseruat̃ spẽs a sensibilib⁹ acceptas qb⁹ p̃teritũ sub tpe p̃terito, fuit cognitũ, nõ iuenit̃ i pte it̄ıua neqʒ ꝯiũcta neqʒ separata. Uñ ad obiõnẽ in p̃n⁹ factã negat̃ ꝯñs de memoria p̃pe dicta q̃ in aia iuenit̃, vt est cognoscitiua p spẽs a sensib⁹ acq̃sitas, nõ.n. sufficit ad rõnẽ memoriẽ p̃priẽ dictẽ q̄ p̃teritũ sub rõne p̃teriti cognoscat̃, nec h̃ itẽdit.s.Th. sʒ reqrit̃ q̄ p easdẽ spẽs a sensib⁹ acceptas cognoscat̃ p q̃s p̃us cognoscebat̃. Si ãt itelligat̃ de memoria b̃m q̄ p spẽs iflurãs cognoscit illd̃ qd̃ i vita p̃sẽti cognouit, sic ꝯcedit̃ i aia separata eẽ memoriã re⁹ p̃teriti. Nec h̃ vult negat̃.s.T. sʒ illd̃ negat tm̃ de po⁹ it̄ıua q̃ intelligit p spẽs it̄ıes a sensibilib⁹ acceptas, q: illis nõ cognoscit aia nec ꝯiũcta nec separata p̃teritũ sub rõne p̃teriti, cũ abstrahãt ab oi tpis dĩa, ⁊ esse p̃teritũ accidat naturẽ repñtatẽ p spẽm intelligibilẽ a sensibilibus abstractã vt sic. ¶ Super cap. 75m.

[P]Ostq̃ʒ.s.Th. Cõmẽtatoris opinionẽ de vnitate itell'ıs polis ipugnauit, ad eius nũc rões vult r̄ndet̃. Pria ãt ei⁹ rõ erat, q: si multiplicaret̃ b̃m nũm int̄ polis eẽt for⁹ mãlis, ⁊ p ꝯñs nõ recipet aliqd neqʒ operet̃ sine orgãno corpali, qd̃ est ꝯ nãm it̄ polis, pbat̃ ꝯñs, q: ois foŕa q̃ est vna b̃m spẽm ⁊ multiplicat̃ b̃m nũm idiuiduat̃ p mãm, oia ãt forma indiuiduata p mãʒ cui⁹ est act⁹, est for⁹ mãlis, cũ oporteat eẽ cuiuslibet rei depẽdere ab eo a q̃ depẽdet idiuiduatio ei⁹, eo q̄ p̃n⁹ idiuiduãtia sint de essentia hui⁹ idiuidui. R̄ndet̃ ⁊ dr̃ p̃, q̄ it̄ est vn⁹ spe ⁊ plures b̃m nũm, vt nõ fiat vis in hoc q̄ pres hois nõ ponũt̃ in gñe vel in spe b̃m se, sʒ solũ vt st̃ p̃n⁹ toti⁹. Dr̃ 2°, q̄ ꝯñs, est falsa accipiendo for⁹ mãlẽ p for⁹ depẽdente a mã b̃m eẽ. Dr̃ 3°, ad pbationẽ ꝯñtie, q̄ aiẽ humane ⁊ p ꝯñs itei̇̄ polis q̃ est po⁹ aiẽ idiuiduãt̃ b̃m corpora nõ q̃si idiuiduatiõe a corporib⁹ causata, sed ex hoc q̄ ad aliud ⁊ aliud corp⁹ hitudinẽ h̃ñt. ¶ Circa istã r̄nsionẽ multiplr̃ dubitat̃. Nõ.n. vr̃ argumẽto satisfacere. Prio, q: vr̃ sm̃ idiuiduationẽ aiaꝝ a corporib⁹ nõ causari, tuʒ q: sicut in argumẽto tãgebatur, p̃n⁹ idiuiduãtia sũt de essentia hui⁹ idiuidui, sicut p̃n⁹ cõia sũt de essentia spẽi, vnaq̃q̃ ãt res a suis p̃ncipijs eẽntialib⁹ depẽdet ⁊ causat̃, ḡ indiuiduatio aiaꝝ depẽdet ⁊ causat̃ a corpe p qd̃ idiuiduet̃, tuʒ q: hitudo aiẽ ad corp⁹ est hitudo for⁹ ad mãm, mã ãt est cã for⁹ b̃m gen⁹ cãẽ mãlis, ḡ si aia idiuiduat̃ ex hitudie ad corp⁹, seqt̃ q̄ corp⁹ sit cã aiẽ ⁊ idiuiduatiõis ei⁹. ¶ Scd̃o, q: vr̃ sm̃ q̄ aiẽ p hitudinẽ ad corpa idiuiduent̃, s̃ba.n. nõ idiuiduat̃ nisi ex s̃ba, vt dr̃ p̃ma pte. q. 29. ar. p̃. sed ista habitudo aiẽ ad corp⁹ nõ est s̃ba, ḡ nõ idiuiduat̃ ex ista hitudie. ¶ Ad hoꝝ solõnẽ reminisci oʒ eoꝝ q̃ supius tacta sũt capite. 68. vbi ońsum est q̃uo aia int̄ıua nõ est for⁹ a mã cõprehensa, neqʒ a mã depẽdẽs. Dictũ est.n. q̄ lʒ aia int̄ıua h̃eat eẽ in mã, nõ depẽdet tñ a mã, q: suũ eẽ nõ est obligatũ mãẽ q̃si indigeat a mã substẽtari, ⁊ sine ea eẽ nõ possit, sʒ separata a mã p̃t h̃ere suũ eẽ, ⁊ iõ dicebat̃ ibidẽ q̄ mã nõ est causa aiẽ itellectiuẽ in gñe causẽ mãlis, ⁊ q̄ de po⁹ mãẽ nõ educit̃. Ex his seqt̃, q̄ mã nõ est cã idiuiduatiõis aiẽ, lʒ in mã idiuiduationẽ h̃eat, sic̃.n. eẽ p̃t sine mã, ⁊ pp hoc nõ depẽdet nec causat̃ a mã idiuiduali b̃m eẽ, ita separata a mã suã idiuiduationeʒ retinet ⁊ nõ idiget a mã idiuiduali substẽtari q̃ʒ ad ei⁹ idiuiduationẽ, atqʒ iccirco nõ causat̃ ei⁹ idiuiduatio a mã, lʒ in mã idiuiduali accipiat idiuiduationẽ. Propt̃ h̃ b̃ñ inqt s.Th. ⁊ ꝯformit̃ ad suã doctrinã, q̄ aiẽ idiuiduãt̃ qdẽ b̃m corpa, sʒ eaꝝ idiuiduatio nõ causat̃ ex corpib⁹. Uñ ad p̃m hui⁹ iprobatiõeʒ dr̃, q̄ si p idiuiduũ itelligat̃ ꝯpositũ ex mã ⁊ for⁹, cũ duo ꝯcurrãt, vt in p̃ lib⁹ ẽ ońsuʒ, ad idiuiduationẽ s. mã ⁊ q̃ntitas nõ eodẽ mõ dr̃ vtrũqʒ de eẽntia idiuidui, sʒ mã dr̃ de eẽntia tãqʒ ei⁹ eẽntiã ꝯstituẽs, q̃ntitas ãt, q: ponit̃ in ei⁹ diffinitiõe tãqʒ determinatiuũ eẽntiẽ, q̃ocũqʒ ãt hec sint de eẽntia idiuidui nõ st̃ tñ cã idiuiduatiõis suppositi ⁊ idiuidui h̃ũani q̃ʒ ad eẽ, lʒ mã sit ei⁹ cã q̃ʒ ad ip̃aꝝ eẽntiã

Margin notes (left): † Idẽ p.p.q. 76. ar. 2. — † p̃⁹ rõ p opi. falsa Auer. — † Hec rõ nẽ inuenit Auer. i p̃ncipio. ꝯ 5. tertij de aia: vbi appellat it̄ıu⁹ polẽ itel̄ıu⁹ mãlẽ: dr̃. cuʒ eẽ nãʒ alteri⁹ nãe a nã mãe p̃me: ⁊ a nã forme ⁊ a nã cõgregati.

Margin note (right): Indiuiduatio aiẽ humane a corpe nõ causatur.

eo mō quo ps est causa totius nō.n.causant eē illius suppo siti, cū sit tm̄ ab extrinseco sicut ⁊ aia intiua, si āt noie idiuidui accipiat ipsa aia indiuidua q̄ est hec ⁊ singularis sic neqꝫ mā neqꝫ q̄ntitas ē de eētia aię q̄si ipm corpꝰ, aię eētiā cō stituat, sꝫ tm̄ qꝛ in eiꝰ diffinitiōe ponit, oē.n.qḋ ponit i dif finitiōe alicuiꝰ pōt dici largo mō de ipsiꝰ eētia, nā sic aia sꝫ eētiā suā hꝫ bitudinē ad cor pus, inq̄ꝫm h̄ est ei eētiale, q̄ sit forma corpis vt dr̄ de spūalibꝰ crea turis, ar.9.4m, ita hec aia inq̄ꝫm est hec aia hꝫ bitu dinē ad hoc cor pus, ⁊ h̄ corpus in eiꝰ diffinitiōe ponit, sed lꝫ hoc corpꝰ hoc mō sit de eētia huius aię, nō opꝫ tm̄ vt sit cā eius idiui duatōis, sicut nō est cā eē ipsiꝰ, sic lꝫ sile dicat habi tudinē ad aliud simile, nō tm̄ aliō simile est cā eiꝰ, in aliquo genere causę, ⁊ sic oꝫ di stingui aias mā liter sm corpoꝝ distictionē, inq̄ꝫ tū aia ad corpꝰ bitudinē nālem hꝫ, ⁊ illi oꝫ eam eē ꝓportionatā ⁊ coaptatā vt dr̄ iferius .c.81. nō tm̄ corpus est cā indiuiduationis aię neqꝫ multitu do corpoꝝ ē cā multitudinis aiaꝝ. Ex quibꝰ pꝫ, q̄ minor ꝓpō assumpta hꝫ veritatē de eo qḋ est de eētia alicuiꝰ tā q̄ꝫ eius essentiā ꝯstituēs q̄ꝫm gdē ad eētiā quā ꝯstituit, nō āt vlr q̄ꝫm ad eius eē, qꝛ vt est ōnsuꝫ mā indiuidui humani est gdē cā essentię eiꝰ inq̄ꝫm est ps, nō est tm̄ cā eē, cuꝫ eē eius nō sit eductū de poa materię, nō est āt vera vlr dicta ꝓpō de eo qḋ dr̄ de essentia rei, qꝛ eiꝰ diffinitionē aliquo mō ingre dit quo mō diximꝰ corpꝰ eē de eētia aię. Ad scḋaꝫ iprobatione dictę ꝓpōnis dr̄, q̄ vtiqꝫ bitudo aię ad corpꝰ ē bitu do forme ad mām, sꝫ minor ꝓpō est falsa si vlr intelligat de oi forma, qꝛ mā nō est cā nisi illius forme q̄ de eius poa educit, illiꝰ āt formę q̄ ō eius poa nō educit lꝫ sit receptiua nō tm̄ est cā, vnde cū dr̄, q̄ forma indiuiduat p mām indiuiduale, li per nō dicit cālitatē, sed bitudinē materię tm̄ in qua accipit in diuiduationē, si sit sermo de aia itellectiua, si āt de alijs for mis sit sermo dicit bitudinē causę, qꝛ alie forme q̄ sūt in mō educunt de poa materię, ⁊ sic mā est illis simplr cā essendi. Quod si instetur sic, causalitas materię nihil aliud est q̄ꝫ re cipere formam, ḡ mā est cā ois formę recepte in ipsa. Rn̄detur q̄ cālitas materię nō est recipe absolute, sꝫ recipere foꝛam de eius poa eductā, ⁊ recipe per modū substētantis, qḋ est sic recipe formā, vt sine mā eē nō possit. Vn̄.s. Th. loquēs de cālitate formę ⁊ mąę in 5o metha.ca.de cā, ingt q̄ forma est cā materię inq̄ꝫm dat ei eē actu, mā vō formę inq̄ꝫm sub stentat ipsam. Attēdendū āt qḋ ibideꝫ dr̄. . q̄ mā q̄nqꝫ est formę cā essendi sm q̄ est forma huiꝰ hn̄s eē sm hoc qḋ est eē eām eēndi sm gd, ⁊ sustentare ipaꝫ sm gd, sic se hꝫ corpus hūanū ad aiam rōnalē. Ex ijs.n.hētur q̄ mā nō est absolute ⁊ simplr cā aię itellectiuę taq̄ꝫ simplr ipsam substētans, ita q̄ nō possit absolute eē nisi in mā, cū sepata a mā hꝫ eē, sꝫ hn̄s est cā essendi aię sm gd, inq̄ꝫm est cā q̄ sit forma hu ius hn̄s eē in h̄ idiuiduo, q̄ꝫm ad hoc.n.mā suste tat aiam, qꝛ non pt eē forma in actu huius indiuidui puta sortis, hn̄s eē in ipso tanq̄ꝫ ps eius nisi sit in mā, sepata.n. a mā lꝫ hēat eē nō tm̄ hꝫ esse in sor te. Et sic pꝫ quō intelligēdum sit qḋ ingt.s. Th. aiaꝫ intiuam nō de pēdere a mā sꝫ eē, itelligit.n.q̄ si depēdet a mā simplr, sꝫ hn̄ sm gd pōt depēde re. Et qꝛ indiui duatio aię ꝯco mitat eiꝰ eē, pos sumꝰ dicere hāc esseꝫ mētē.s. T. q̄ mā signata si est gdē cā idiui duatōis aię itel lectiuę simplr, sꝫ hn̄ est cā indiui duatōis sm gd, inq̄ꝫm est cā eius vt est forma hu ius in ipso exn̄s, ⁊ sic ēt intelligi pōt cū dr̄, mām sub q̄ntita te esse pn̄m indiuiduationis, lꝫ.n.in alijs sit cā idiuiduatio nis simplr, in aia tamen intellectiua est principium secun dum gd ⁊ pncipium sine quo non indiuiduatur.

† Improbató pdi. rōnum.

† Ad pm

les q̄ nō pn̄t eē foꝛe itelligibiles: qꝛ intelligibilia sūt vlia nō ptīcu laria: impoīe ē igr intellectū im possibilem eē multiplicatū in di uersis indiuiduis hominū. nece est igr q̄ sit vnus in omnibus.

3 Adhuc magister sciaꝫ quam hꝫ trāsfūdit in discipulū: aut igr eādē nūero aut aliā diuersaꝫ nu mero ⁊ si sit eadeꝫ in spē. Prm vr impoīe eē: qꝛ sic magister carēt sciaꝫ suā i discipulo sic cāt foꝛaꝫ suā in aliq̄ gn̄ando sibi sile i spē: qḋ vr ptinere ad agentia nālia: oꝫ ḡ qḋ eādeꝫ sciaꝫ nūero causet in discipulo: qḋ eē nō posset nisi eēt vnꝰ intellꝰs polis vtriusqꝫ: ne cesse igr vr intellm poleꝫ eē vnū oiuꝫ hoiuꝫ. † Sicut āt pdicta positio vitatē nō hꝫ. (vt ōnsum est). ita rōnes posite ad ipsaꝫ cō firmandam facile solubiles sūt.

Cōfitemur.n. intellm poleꝫ eē vnū spē i diuersis hoibꝰ: plu res āt sm nūeꝝ: vt tm̄ non fiat in h̄ vis q̄ ptes hois nō ponūt in gn̄e vel spē sm se: sꝫ solū vt st̄ pn cipia totiꝰ: nec tm̄ seq̄r q̄ sit foꝛa nālis sm eē depēdēs a corpe: sic.n. aie hūane sm suā spēm cō petit q̄ tali corpi sm spēm vnia tur: ita hec aia differt ab illa nu mero solo: ex h̄ qḋ ad aliud nūe ro corpꝰ habitudinē hꝫ. ⁊ sic idi uiduant aie hūane: ⁊ p ꝯn̄s in tellectꝰ polis q est pōa aie hūa ne sꝫ corpa nō q̄si indiuiduatio ne a corpibꝰ cāta. † Scḋa vō rō ipsiꝰ deficit ex hoc: q̄ nō disti guit inter id q̄ intelligit: ⁊ id qḋ intelligit: spēs.n. recepta in itel lectu poli nō hꝫ se vt qḋ intelliga tur: cū.n. de his q̄ intelligūt sint oēs artes ⁊ scie: seq̄ret qḋ oēs scie essent de spēbus exn̄tibꝰ in intellectu poli: qḋ pꝫ esse falsuꝫ. Nulla.n. scia de eis aliqd ꝯside rat nisi nālis ⁊ metaphisica: sed tm̄ p eas q̄cūqꝫ sūt in oibus scie tijs cognoscūt: hꝫ se igr spēs in telligibilis recepta in itellu poli in intelligēdo sic id q̄ intelligit: sic ⁊ spēs coloris in oculo nō est id qḋ vr: sꝫ id q̄ videmus. id vō

† Ad 2m

Ad 2m dr̄ p, q̄ indiuiduum subę duplr ꝯsiderari pōt, vno mō inq̄ꝫm est incōicabile, alio mō inq̄ꝫm est hoc signatū di stinctū ab oibꝰ alijs indiuiduis eiusdē spēi. Quod ḡ ingt .s. Th. q̄m indiuiduat sba p seipsam itelligēdum est quā tum ad pm ꝯditionē indiuidui, est.n. incōicabilis p mām q̄ est vltimū sbm, mā āt est sba, q̄ꝫm āt ad scḋaꝫ ꝯditionē idiui duat p quātitatē que est accn̄s, sūt ⁊ alie iterptationes isti us ꝓpōnis ab alijs posite quas ego nō reprobo, in illis vi de. Dr̄ scḋo, q̄ nō ideo dicit.s. Th. hāc aiaꝫ differre ab illa ex hoc solo q̄ ad aliud corpꝰ bitudinē hꝫ quasi bitudo ad corpus sit simplr cā indiuiduationis, sꝫ qꝛ est ꝯditio si ne qua nō indiuiduat, nō.n. eēt hec aia nisi esset huic corpi essentialiter coaptata, ⁊ sic ēt possumus dicere q̄ mā indi uidualis est causa sine qua nō indiuiduat aia intellectiua, nō āt est causa simplr ipaꝫ indiuiduationē in aia causans.

Quō aie p bitudi né ad cor pora indi uiduant.

Scḋa rō Auerrois erat. Multiplicat intellꝰs sm nūm, ḡ ⁊ spēs intellectuales multiplicant sꝫ nūm, ḡ sūt forme indiuidua les, ḡ nō sūt intelligibiles actu, hoc est falsuꝫ, ḡ ⁊c. probat pma ꝯn̄a, qꝛ ꝓpriū sbm spēꝝ intelligibilium est intellectus, secunda quoqꝫ p bat, qꝛ forme que sūt eadē sm spēm ⁊ diuerse sm numerū

qȏ intelligit̃ ẽ ipsa rõ rez̃ existi/um ex̃ aiam: sic ẽt ⁊ res ex̃ aiam existẽs visu corp̃ali videt̃. Ad h̃ n. inuẽte sũt artes ⁊ scie vt res in suis nãis cognoscãt̃: neq̃z tñ oz q̃ si scie sũt de vlib⁹ q̃ vlia sint ex̃ aiaz p se subsistẽtia: sicut Plato posuit: q̃zuis. n. ad v̇itatez cognis necẽ sit: vt cognitio rei rñdeat: nõ tñ oz q̃ idẽ sit modus cognitio/nis ⁊ rei: q̃. n. ↄiũcta sũt in re inter dũ diuisi cognoscũt̃: sicut. n. vna res ẽ ⁊ alba ⁊ dulcis: visus tñ cognoscit solã albedinẽ ⁊ gust⁹ solã dulcedinẽ: sic ẽt ⁊ intell's itel/ligit lineã in mã sẽsibili existem absq̃z mã sensibili: l3 ẽt cũ mã sẽ/sibili intelligere poss3: h̃ ãt diuersitas accidit s̃3 diuersitatẽ spẽz intelligibiliũ in intellu recepta/rũ: q̃ q̃nq̃z sũt silitudo q̃ztitatĩ tñ. q̃nq̃z v̇o sbie sẽsibil' q̃zte. ❡ Siliter ãt l3 nã gñis ⁊ spẽi nunq̃z sit nisi in his indiuiduis: intelligit tñ intell's nãm spẽi ⁊ gñis nõ intelligẽdo p̃ncipia indiuiduãtia. ⁊ h̃ ẽ intelligẽ vlia: ⁊ sic hec duo nõ repugnãt q̃ vlia nõ subsistãt ex̃ aiam: ⁊ q̃ intell's intelligens vlia intelligat res q̃ sũt ex̃ aiaz: qȏ

ãt intelligat intell's nãz gñis vel spẽi denudatã a p̃ncipijs indiuiduãtib⁹ ↄtigit ex ↄdõne spẽi intelligibilis in ipso recepte q̃ ẽ imãlis effecta p intellectũ agentẽ. vtpote abstracta a mã ⁊ cõditiõib⁹ mãe q̃b⁹ aliq̃d indiuiduatur. Et iõ põe sensitiue non p̃nt cognoscer vlia: q̃z nõ p̃nt recipe formã imãlẽ cũ recipiant semp in organo corp̃ali: nõ igr̃ opz eẽ nũero vnã spẽz itelligibilẽ hui⁹ itelligẽtis ⁊ illi⁹: ad h̃. n. seq̃ret eẽ vnũ itelligere. nũero hui⁹ ⁊ illius: cũ opatio sequat̃ formam q̃ ẽ p̃ncipiũ spẽi: s3 oz ad h̃ q̃ sit vnũ intellm q̃ sit vni⁹ ⁊ eiusdẽ silitudo: ⁊ h̃ est poẽ si spẽs intelligibiles sint nũero diuerse: nihil. n. p̃hibet vni⁹ rei fieri plures imagines differẽtes: ⁊ ex h̃ ↄtingit q̃ vn⁹ hõ a plurib⁹ vr̃: nõ igr̃ repugnat cognitiõi vli intell's q̃ sint diuerse spẽs itelligibiles in diuersis. ❡ Nec pp h̃ oz q̃ si spẽs itelligibiles sint plures nũero ⁊ eedez spẽ q̃ nõ sint itelligibiles actu s3 põa tñ: sic alia idiuidua: si. n. h̃ qȏ ẽ eẽ idiuiduũ r̃pugnat ei qȏ ẽ eẽ intelligibile actu: opz

sũt forme idiuidales, tertia ẽt p̃b', q̃z it'les sũt vlia nõ p̃ticularia. ❡ Rñdet̃ ⁊ di p̃, q̃ p̃cedit rõ ex falso fundamẽto. s. q̃ spẽs int'lis sit id qȏ intelligit̃ ⁊ nõ tñ quo itelligit̃, cũ tñ sit quo itelligit̃, sic spẽs coloris i oculo est id quo videm⁹, nõ ãt qȏ itelligit̃, q̃z id qȏ itelligit̃ ẽ ipsa rõ rez̃ existiũ ex̃ aiaz l. ipsa nã obiecta it'lis q̃ est in singularib⁹, alias oẽs scie ⁊ artes cũ sint de ijs q̃ itelligũt̃, cẽnt de spẽb⁹ q̃ sũt in int'lis ⁊ nõ tñ nãlis ac meta'. Di 2°, q̃ nõ opz esse vnã nũo spẽz in tel'lem hui⁹ itelligẽtis ⁊ illi⁹, q̃z seq̃ret̃ vnũ eẽ intel'm nũo hui⁹ ⁊ illi⁹ intelligẽtis, cuz opatio seq̃t̃ formã q̃ est p̃n'm opatiõis, ⁊ iõ falsitas p̃mi ↄñtis in rõne subitellecta negat̃. Di 3° q̃ nõ seq̃t̃ si spẽs itel'les sint plures nũo ⁊ eedez s̃m spẽm q̃ nõ sint intel'les actu, s3 tñ po' sic alia idiuidua, q̃z eẽ indiuiduũ ñ repugnat ei qȏ est eẽ int'le actu, it'. n. poss ⁊ agẽs si ponãt̃ sepata erũt indiuidua, ⁊ tñ sunt int'lia, s3 mãlitas ẽ id quod repugnat itelligibilitati, spẽs ãt it'les sũt imãles, quia nõ indiuiduant̃ p mãm sed p intellectum poss q̃ est imãlis, vnde vltima ↄñtia negat̃. Di 4°, q̃ nihil refert ad hoc q̃ spẽs recepte in itel' sint int'les actu, vtrũ intell's poss sit vnus in oibus aut plures, q̃z eodẽ mõ indiuiduant̃ p int'm siue sit vn⁹ siue plures sint, l3 nõ eodẽ mõ multiplicẽt̃ in eadẽ spe, sic ⁊ in reb⁹ sensibilib⁹, ita idiuidua q̃ sũt vnica in vna spe vt hic sol ⁊ hec luna nõ sũt actu it'lia, sic q̃ sũt multa in vna spe, vt eq̃ vel homines, ⁊ sic p3, q̃ ista rõ ita ↄcludit ↄ̃ ponẽtẽ vnũ intel'm tñ sic ↄ̃ ponẽtẽ plures intel'. Di 5°, q̃ nec ẽt multiplicatio int' poss est cã multiplicitatis spẽz, vt p̃'ↄñtia vr̃ supponere, q̃z ẽt apud Com. ponẽtẽ plures sbas int'les in quaz ordine intel' est vltim⁹, aliq̃ue supioz sbaz eadẽ cognoscũt que intellectus poss, cũ in motorib⁹ orbiũ s̃m ipsum sint forme coz que causant̃ p orbis motũ, ⁊ sic forme intel'les multiplicantur ad multiplicationez intellectuũ non ãt ad multiplicationem intell's poss.

Spẽs itel'lis nõ ẽ id qȏ itelligit̃ s3 res ex̃ itellm.

❡ Sed ↄ̃ hãc rñsionẽ posset multipliciter instari. Pmo ↄ̃ p̃'m dictũ pbãdo, q̃ spẽs sit id qȏ itelligit̃ nõ ãt res ex̃ intel'm vt dicebat̃ ibidẽ. Scie. n. sũt de vniuersalib⁹, si ĝ res que intelligit̃ est res ex̃ aiam sequit̃, q̃ vlia sint extra animam, ⁊ sic erit opinio Platonis vera. ❡ Respondet̃, q̃ vlia sũt q̃dem ex̃ aiam nõ tñ p se subsistẽtia, vt Plato posuit s3 in singularib⁹, ⁊ intell's illa itelligit inq̃z'm intelligit nãm gñis ⁊ spẽi nõ intelligendo p̃ncipia indiuiduãtia, qȏ ↄtingit, q̃z spẽs int'lis est imãlis effecta p it'm agẽtẽ vtpote abstracta a mã ⁊ ↄditiõib⁹ mãe q̃b⁹ aliq̃d indiuiduat̃. Si ãt ↄ̃ hoc instet̃, q̃z ad verã cognitionẽ req̃rit̃ vt cognitio rei rñdeat, ĝ si nã ex̃ int'm est singularis, oz vt ex̃ it'm cognoscat̃ singularis, oz̃ q̃ vtĩ q̃ opz cognitione rei rñdere, nõ tñ opz vt idẽ sit modus cognitiõis ⁊ rei, q̃z ea q̃ sũt ↄiuncta in re iterdũ diuisi cognoscũt̃, vt p3 de albedie ⁊ dulcedie q̃n vna res est sil' alba ⁊ dulcis, ⁊ de linea ac mã sensibili quorũ vnũ absq̃ altero cognosci pt ⁊ sic l3 nã gñis ⁊ spẽi nũq̃z sit nisi i idiuiduis, tñ it's illa itelligit nõ intelligendo p̃n' indiuiduantia, vñ negat̃ illa ↄña. ❡ Scd̃o posset instari ↄ̃ s̃m dictũ probando, q̃ oz eẽ vnã nũo speciem huius ⁊ illius intelligẽtis respectu eiusdez intellecti, q̃z tũc non esset vnum intellectum, cuz spẽs sit ipsum intellectũ in actu. ❡ Respondet̃ negando ↄñtiam, Ad hoc. n. vt sit vnum intellm a multis, ex pte rei q̃ termiat cognitionẽ, nõ oz eẽ vnã spẽm cũ. s. ipa nõ sit ip3 qȏ itelligit̃, s3 ei⁹ silitudo, s3 oz, q̃ sit vni⁹ ⁊ eiusdẽ silitudo i illis, hoc ãt est poẽ si spẽs it'les sint nũo diuerse, nihil. n. p̃hibet vnius ⁊ eiusdem rei fieri plures similitudines differentes. ❡ Posset vltimo aliquis querere. Utrũ species intel'les ita sint p̃cise quo aliq̃d intelligit̃, q̃ ipse nullo modo intelligant̃. ❡ Rñdet. s. Th. q̃ vtiq̃z intelligunt̃, s3 p reflexionem, sicut ⁊ ipsum itelligere ⁊ q̃z'm ad cognitionez eius in singulari, ⁊ q̃z'm ad eius cognitionẽ in vniuersali. l. q̃ztuz ad cognitionẽ an est, dũ cognoscit se habere speciẽ, ⁊ q̃ztuz ad cognitionem q̃d est, cognoscendo nãm ipsius.

❡ Circa illȏ dictum in p̃n' responsionis, q̃ tñ nãlis ⁊ me'cus ↄsiderat de spẽb⁹ intelligibilibus, ↄsiderandũ q̃ l3 vterq̃z illorum de ipsis spẽbus ↄsideret, hoc tamen nõ est eodem modo. Nam nãlis de ipsis ↄsiderat inq̃ztum in fantasmatib⁹ fundant̃ ⁊ a reb⁹ nãlib⁹ causant̃, ⁊ eo modo quo ↄsiderat de int'm inq̃z'm. s. sũt aliq̃d aie int'is que est forma nãlis, vtpote proprie forme intell's possibilis existes, meta'cus aũt de ipsis ↄsiderat ⁊ inq̃z'm quedã entia sũt, ⁊ inq̃z'm sunt imãles, sicut ⁊ de intellectu poss inquãtũ imãlis est ↄsiderat.

n. dicere ipsz intellm polēz ɩ agētē si ponantꝛ q̄dā sbie sepate corpori nō vnite p se subsistētes q̄dā indiuidua eē: ɩ tñ intelligibilia sꝛ: sz id qđ repugnat intelligibilitati est mālitas: cui⁹ signū ē: ꝙ ad h ꝙ fiāt forme reꝝ mālium intelligibiles actu: oz ꝙ a mā abstrahantꝛ. ɩ iō in illis in qb⁹ indiuiduatio fit p hāc mām signatā indiuiduata nō sūt intelligibilia actu: si āt indiuiduatio fiat nō p mām nihil phibet ea q̄ sūt iduidua eē actu itelligibilia: spēs āt itelligibiles idiuiduantꝛ p suum subiectū q̄ est itell's polis: sicut ɩ oēs alie forē: vñ cū intell's polis nō sit mālis nō tollitur a speciebus indiuiduatis per ipsum qn sint intelligibiles actu.

2 ℭ Preterea in reb⁹ sensibilib⁹ sicꝰ nō sunt itelligibilia actu indiuidua q̄ sūt multa in vna spe vt eq vł hoies: ita nec indiuidua q̄ sūt vnica in sua spe: vt h sol ɩ hec luna: eodē āt mō indiuiduātur spēs p intellm polēm: siue sint plures intell's polēs siue vnus: sed nō eodē mō multiplicantꝛ in eadē specie: nihil igꝛ refert quātū ad hoc ꝙ spēs recepte in intellectu possibili sint intelligibiles actu: vtrum itellectus possibilis sit vnus in omnib⁹ aut plures.

3 ℭ Itē intell's polis sm Com. p dictū ē vltim⁹ in ordie itelligibilium sbiaꝝ: q̄ qdez sm ipm sunt plures. ℭ Nec pōt dici qn aliq̄ supioꝝ subaꝝ hēat cognitionez coꝝ que itell's polis cognoscit. In motorib⁹. n. orbiuz vt ipse ēt dicit sūt forē coꝝ q̄ causantꝛ p orbis motū: adhuc igꝛ remāebit: lz intell's polis sit vnus: ꝙ forme itelligibiles multiplicentꝛ in diuersis itellectib⁹. † ℭ Licet aūt dixerim⁹ ꝙ spēs itelligibilis in intellu poli recepta nō sit qđ intelligitꝛ: sz q̄ itelligitꝛ: nō tñ remouetꝛ qn p reflexionē quādā itellectus seipm itelligat ɩ suū itelligere: ɩ spēm q̄ itelligit: suū āt intelligeꝛ itelligit dupl'r. ℭ Uno mō i pticulari: itelligit. n. se nūc itelligere. ℭ Alio mō in vli sm ꝙ rōcinatꝛ ꝺ ipsi⁹ act⁹ nā. ℭ Uñ ɩ itellm ɩ spēm itelligibilē itelligit eodez mō dupl'r. ɩ pcipiēdo se eē ɩ hēre spēm itelligibilē: qđ est cognoscere in particulari: ɩ ꝯsiderando suā ɩ speciei itelligibilis nām: quod est cognoscere in vli: ɩ sm hoc de intellectu ɩ intelligibili tractatur in scientijs.

ℭ Circa rñsionē ad pᵐ instātiā cū dī, ꝙ rō q̄re intelꝛ cognoscit nām gnis ɩ spēi denudatā a pncipijs idiuiduātib⁹ est ꝯditio spēi intelˡˢ in ipso recepte q̄ est imālis effecta p intelᵐ agētē, aduertēdū ꝙ abstractio spēi a mā ɩ ꝯditionib⁹ materię sm suū eē dat spēi, vt nām cui⁹ est silitudo imālr hoc est absq3 mālib⁹ ꝯditionib⁹ repñtet, ɩ qꝛ itell's ferꝛ in obm vt sibi p silitudinē ei⁹ in se exñtē repñtatꝛ, sicut ɩ ois alia po' cognoscitiua, iō p ipam spēm nāz absq3 mālib⁹ cōditionib⁹ apprehēdit. Sz attendēda sūt vba. o. Th. Nō. n. ingꝛ itᵐ intelligere nāz absq3 ꝯditiōib⁹ mālib⁹, qꝛ spēs ē imālis q̄si imaterialitas spēi sit rō q̄re repñsentet nām absq3 mālib⁹ ꝯditionib⁹, h. n. nō est veꝝ i doctrina eius, quū ponat spēs q̄ sūt i mēte angelica repñtare nō tñ nām spēi sz ēt cōditiōes idiuiduales, ɩ tñ ꝯstat ꝙ sꝛ imāles, sz igꝛ illud euenire, qꝛ ē effecta imālis p itᵐ agētē vtpote abstracta ɩc. nō. n. qꝛ ē imālis absoᵉ, sz qꝛ p intellm agētē abstrahitꝛ a fantasmatib⁹ ɩ p ipm sic eā abstrahentem sit imālis, iō sic repñtat, sicut n. p itᵐ agētē abstrahitꝛ ita repñtat, h āt nō ꝯuenit spēb⁹ q̄ sūt in mēte angelica, sz tñ spēb⁹ intꝛ nři. In eadē rñsiōe cū dī, ꝙ q̄uis ad v̓itatē cognitiōis neċe sit vt cognitio rei rñdeat, nō tñ oz ꝙ idē sit mod⁹ cognitiōis ɩ rei, ꝯsiderādū ꝙ. o. Th. dat itˡˢ distictionē quā ponit pᵃ. q. 85. ar. p, pᵐ, ɩ alibi. s. ꝙ modus cognoscēdi dupl'r pōt accipi. s. ex pte rei cognitę, ɩ ex pte cognoscētis, modū cognitionis ex pte rei cognitę, opz ꝓportionari mō ipsi⁹ rei cognitę, vt s. cognoscatꝛ res eē sic est, ɩ si alr cognoscitꝛ q̄z sit nō ē v̓a cognitio rei, modū āt se tenētē ex pte cognoscētis, nō oz ꝓportionari mō rei cognite, qꝛ intꝛ imālr cognoscit q̄ hñt eē māle, ɩ q̄ ꝯiuncta sꝛ sm eē diuisim ɩ sepatiz itelligit, hᵐ significauit cū dixit, neċe eē ad v̓itatez cognitiōis vt cognitio rei rñdeat, sz v̓o cū dixit, si tñ oz, vt idē sit mod⁹ cognis ɩ rei.

ℭ Sz occurrit dubiū, qꝛ si modus cognitiōis se tenēs ex pte rei oz ꝓportionari modo rei intellectę, si res intellecta sit sm eē ꝯiūcta ꝯditiōib⁹ idiuidualib⁹, neċe erit vt cognoscatꝛ illis ꝯditiōib⁹ ꝯiūcta, nō āt absq3 ꝯditionib⁹ idiuidualib⁹, ɩ si itelligitꝛ absq3 illis ꝯditiōib⁹, sequitꝛ ꝙ sine illis sit in re ɩ sic nō vr. o. Th. satisfacere instātię adductę, adhuc. n. relinquitur aut vt res intelᵃ nō sit res ex̄ aiam, cū intellectuz sit vniuersale, aut vt vlia sint extra singularia.

ℭ Rñdetꝛ ꝙ modus cognitiōis se tenēs ex pte cognoscētis vt hic sumitꝛ est modus cognoscendi sm ꝙ cognoscēti per spēm repñtatꝛ, ɩ hoc est cognoscere simplici apphēsione, ɩ qꝛ id qđ ē alteri ꝯiūctū sm se cōtingit absq3 alio cui ꝯiungitur representari, sic species coloris in oculo exñs repñsentat colorē pomi, nō autē eius dulcedinē, ɩ species intꝛ repñsentat naturā nō repñsentando pncipia indiuiduantia quib⁹ cōiungitur, iō contingit vt cognoscēs vnuz absq3 alio apphendat, ɩ sic alius est modus cognitiōis, ɩ aliꝰ mod⁹ rei cognitę absolute sumptę, vt est extra animaz, per modum autem cognitiōis ex pte rei cognitę intelligitur mod⁹ cognoscendi secundū ꝙ apprehenditꝛ aliqd eē in re, ɩ hoc ē cognoscere per secundam operationem intellectus que terminatur ad eē rei, dum intellectus dicit aliquid eē vel nō esse, ɩ tūc oportet moduz cognitionis proportionari, modo rei cognitę, vt dicat esse quod est ɩ nō eē quod non est, ɩ sic oportet vt dicat speciem esse in indiuiduis si debet esse verus, si eniz diceret ipsam non esse in idiuiduis, falsum diceret ɩ false cognosceret. Unde ad argumᵐ negatur consequentia, si consequens intelligatur de cognitione que est simplex apprehensio, quia transitur a modo se tenente ex parte rei cognitę ad modum se tenentem ex parte cognoscentis. Si autem intelligatur de cognitione que est compositio ɩ diuisio, conceditur prima consequentia, oportet enim vt intellectus intelligat naturam esse coniunctam conditionibus indiuidualibus, sicut est in re ɩ si aliter indicaret esset falsus, sed negatur vltima consequentia, non enim dicimus ꝙ vniuersalia intelligantur abstracta a singularibus per secundam operationez intellectus, quod est intelˡᵉ ipsa non esse in singularibus, sed tantum per primam operationem intellectus, quod est apprehendere naturā non ꝯsideratis indiuidualib⁹ ꝯditionib⁹, ɩ sic vlia ipsa sūt que intelligūtꝛ, nō āt spēs que sūt in intellectu.

† p° tact/ et obiectio

¶ Tertia rō Auer. erat, Magr̄ sciā3 quā hʒ eādē nūo trās/fundit in discipulo, ğ vtriusq3 ē vn⁹ in̄r, ğ ⁊c. pbr̄ aña, q2 si trāsfunderet eādē tn̄ fm̄ spēm, tūc causaret sciā3 in discipu/lo, sic̄ causat for̄ᵐ suā in aliq̄ gñando sibi silē, qd̄ ptinet ad agētia nālia. ¶ Ad hāc rōnē dat. s. Th. pulcrā ⁊ longā3 rñsionē, s3 sūmati qz̄ᵐ ad argᵐ sufficit, dr̄ p̄, q̄ añs ē ve℞ de scia qz̄ᵐ ad id qd̄ scit̄, sic. n. ē vna nūo in magr̄o ⁊ ī discipulo, nō āt qz̄ᵐ ad spēs intˡˡᵉ qb⁹ scit̄ neq3 qz̄ᵐ ad ip̄3 hitū scie, ī quo v3 sensu h̄ accipi deb3. Ad ei⁹ pbationē negat ɔña, q2 ma/gister cāt sciam in discipulo nō p modū agētis nā/lit̄ reducētis mā3 de po° in actum sue for̄ᵉ, s3 p mo/du3 artis. Vñ ⁊ ad hoc dat̄ ab Aris. ars demō/stratiua, demon/stratio. n. ē syllo/gism⁹ faciēs sci/re. Dicit̄ scdō ad maiorē declara/tionē rñsiōis, q̄ cū duplex sit ars

† Tex. cō. 23. vna. s. in cui⁹ mā nullū est p̄nᵐ agēs ad effectū artis p̄ducēdū, vt ars edifi/catiua, alia in cui⁹ mā ē p̄nᵐ p̄ductiuū effect⁹ artis, sic̄ me/dicatiua, cū dcm̄ est magr̄m cāre sciam p modū artis acci/pit̄ ars scdō mō, nō āt p̄ mō, q2 in eo q docet̄ est p̄nᵐ actiuū ad scia3. s. intˡ ⁊ p̄° p̄n° q̄ nālr̄ itelligunt̄, ⁊ iō sic̄ medicus sa/nando est minister nāe, ita magr̄ docet ministeriū exhibē/do, deus āt iterius op̄ando, q2 v3 deus est cā nālis luminis intellc̄, quo hō in seipso sciam causat. Dr̄ 3°, q̄ hec rō nō est ad p̄positū fm̄ ipsi⁹ Com. positionē, q2 cū ipse ponat hitū3 scia℞ in itellc̄ passiuo, vnitas intelˡ posita nihil facit ad vnī/tatē nūalē scie magr̄i ⁊ discipuli, cū intelᵐ passiuū ɔstet nō eē eundē in diuersis, s3 sup̄le oporteret ɔcludere esse vnum intelᵐ passiuū in oīb⁹, quod nihil ad p̄positu3 pertinet.

Dr̄ia iter agens nā/le ⁊ artifi/ciale. ¶ Circa drīam iter agēs nāle ⁊ artē positā a. s. Th. itelligē/dū, q̄ ista drīa dupl̄r accipi p̄t, vno mō qz̄ᵐ ad modū agen/di, q2. s. agēs nāle agit nālr̄. i. ex iclinatiōe p̄prie for̄ᵉ nālis, agēs v̊o p artē agit a p̄posito, ⁊ hic p̄pe ē intellc̄s a. s. Th. intētus, ex hoc. n. optie p3 q̄ magr̄ nō agit mō re℞ nāliū q̄ nālr̄ agūt, vt rō deducebat. Alio mō accipi p̄t qz̄ᵐ ad for̄ᵐ p̄ductā, qñ videl3 agēs nāle agat p̄ducēdo for̄ᵐ silēm for̄ᵉ agētis reducēdo mām de po° in actū sue for̄ᵉ, nō āt agēs ar/tificiale, ⁊ sic nō accipit h̄ loco. s. Th. drīam positā. S3 tn̄ l3 si diligēter v̊ba ap̄positū ei⁹ ɔsideret̄, p̄m⁹ tn̄ sensus hu/ius drīe sit ab eo itētus, q2 tn̄ aliqs posset existimare ēt fm̄ sensu3 eē ab ipso itentū pp aliquā ei⁹ v̊itatē, ad ei⁹ euiden/tiā ɔsiderādū, q̄ ista drīa ad hūc fm̄ sensu3 h3 qdē v̊itatē3 loquēdo de for̄ᵉ qz̄ᵐ ad eūdē modū eēndi, agēs. n. nāle p̄du/cit formā silēm sue forme ⁊ qz̄ᵐ ad ip̄a3 rōnē forme, ⁊ q̄tu3 ad eūdē modū eēndi p̄ferti agens vniuocū, agens āt artifi/ciale l3 p̄ducat formā silēm sue forme fm̄ ipsam for̄e rōnē, nō tn̄ fm̄ eūdē modū eēndi, vt dr̄, p̄°. q. 15. a. ⁊ po°. q. 7. p̄, 5ᵐ, cū for̄ᵉ p̄ducta hēat eē māle ex̄ intelᵐ, in intellc̄u āt hēat esse imāle ⁊ in̄ˡᵉ, nō tn̄ h3 v̊itatem vlr̄ de for̄ᵉ qz̄ᵐ ad ip̄a3 rōnem

¶ Per hec āt q̄ dicta sūt ⁊ tertie rōnis appet solō: q̄. n. dic̄ scia3 i discipulo ⁊ i magistro eē nūero vnā: ptim qdē vere dr̄: pti āt nō: est. n. nūero vna q̄tu3 ad id qd̄ scit̄: nō tn̄ q̄tū ad spēs intelligi/biles qb⁹ scit̄: neq3 q̄tū ad ip̄m scie hitu3: nō tn̄ op3 q̄ eodē mō magister causet scia3 in discipu/lo sic̄ ignis gñat ignē: nō. n. ide3 ē modus co℞ q̄ a nā gñantur: ⁊ co℞ q̄ ab arte: ignis qdem gñat ignē nālr̄ reducēdo mām d̄ po/tētia i actū sue for̄e: magister v̊o cāt sciam in discipulo p modu3 artis: ad h̄. n. dat̄ ars demōstrati/ua: quā Aris. in posteriorib⁹ tra/dit: demōstratio. n. ē syllogism⁹ faciēs scire. ¶ Sciēdū tn̄ q̄ fm̄ q̄† (Aris. in. 7. metaph. docet).

artiū qdā sūt: in cui⁹ mā nō ē ali/qd̄ p̄ncipiū agēs ad effectu3 artis p̄ducēdū: sic̄ p3 in edificatiua: nō n. est in lignis ⁊ lapidib⁹ aliq̄ vis actiua mouēs ad dom⁹ ɔstitu/tionē: s3 aptitudo passiua tantū. ¶ Aliq̄ v̊o ē ars: in cui⁹ mā est aliqd̄ actiuū p̄ncipiū mouēs ad p̄ducēdū effcm̄ artis: sic̄ p3 in me/dicatiua: nā in corpe infirmo: ē aliqd̄ actiuū p̄ncipiu3 ad sanita/tē. Et iō effcm̄ artis p̄mi gñis nū/q̄3 p̄ducit nā: s3 sp̄ fit ab arte: sic̄ dom⁹ oīs ē ab arte. ¶ Effectus āt scdī gñis fit ⁊ ab arte ⁊ a nā si/ne arte: multi. n. p op̄ationē nāe sine arte medicie sanāt̄. In his āt que possunt fieri: ⁊ arte ⁊ nā: ars imitat̄ nām: si qs. n. ex frigi/da cā infirmet̄: natura cū calefa

for̄ᵉ. Nā nō est verū de agēte artificiali in cuius mā nullu3 est p̄nᵐ actiuū, q̄ nō educat mā3 in actū sue for̄ᵉ p quā agit, cū videam⁹ domificatorē in mām itroducere formā dom⁹ in mā eiusdē rōnis cū domo exñte in ei⁹ intelˡ, l3 nō eiusdē modi eēndi, est āt ve℞ de artifice i cui⁹ mā est p̄nᵐ agēs ad effectū artis p̄ducēdū. Doc. n. cōe oī est actioni, q̄ effectus assimilat̄ sue cau/se p̄ncipali q̄tū ad forma3, nō āt op3 vt assimilet̄ instrumēto aut ministro, eo q̄ agens p̄ncipale agat p virtutem sue forme nō āt agens instrumē/tale, vt dr̄ 3°. qd̄. 62. p̄. ⁊ ma. q. 4. a. 15ᵐ. ⁊ 16ᵐ, ⁊ iō agens p̄ncipale agendo educit mām, de po° ad actū sue forme, agēs āt instrale vt sic nō educit mām ad actū p̄/p̄rie forme s3 co/operat̄ agēti p̄n/cipali ad iducti/onē for̄ᵉ illius in mām. Cum ğ ⁊ ars in cuius mā nō ē p̄nᵐ actiuu3 ad effectū artis p̄ducēdū hēat rōnē p̄ncipalis agētis sic̄ ⁊ agēs nāle, ideo sic̄ agēs nāle agit ad silitudinē sue forme in mā p̄ducēda3, ita ⁊ talis artifex, ⁊ ideo. s. Th. in qōnib⁹ de v̊itate. q. xij. ar. p̄. vlr̄ ⁊ absq3 distinctōe ingt, q̄ qñ aliqd p̄existit in po° passiua tm̄, tūc agēs extrīsecū est qd̄ educit p̄ncipalr̄ d̄ po° in actū. Ars āt in cui⁹ mā est p̄nᵐ actiuū ad effectū artis p̄/ducēdū, cū cōparet̄ ad illud p̄nᵐ qd̄ est in mā sicut instrm̄, ⁊ sic̄ minister ad p̄ncipale agens, nō educit mām de po° in actū ipsi⁹ artis, s3 ministerialr̄ op̄at̄ ad hoc vt explicet̄ in actu qd̄ v̊tute in p̄ncipali agēte ɔtinet̄, sic̄ ars medicatiua ministra est ad hoc, vt in corp⁹ itroducat̄ sanitas q̄ ɔtinet̄ v̊tualr̄ i v̊tute sanatiua i aiali exñte, ⁊ silr̄ magr̄ p suā scia3 nō agit ad itroductionē sue scie in discipulu3, s3 est minister ad h̄, q̄ sciam q̄ v̊tute ɔtinet̄ in intˡˡᵘ discipuli ⁊ p̄ncipija ab eo nālr̄ notis, ipse in seipso causet, ⁊ iō p̄ponit sibi p̄pōnes, ⁊ ordinē propositionum tanq̄3 instr̄a quibus in seipso ha/bitum sciētie causare possit, proponit etiam exempla qui/bus possit formare fantasmata necessaria ad intelligēdu3. ¶ Sed occurrit dubiū. Nam scia discipuli de vno scibili est eiusdē spēi cū scia magr̄i de eodē scibili, vnde in de v̊i. vbi s̄. ar. p̄, 6ᵐ, dr̄ q̄ p doctrinā fit in discipulo scia silis ei q̄ ē in magr̄o educta de po° in actu3, ğ magr̄ docendo illā sciam educit discipulū de po° in actum sue for̄ᵉ, nō. n. alia rōne dr̄ ignis educere mā3 de po° in actū sue forme, nisi q2 in mā p̄/ducit formā eiusdē spēi, cū for̄ᵉ quā h3. ¶ Rñdet̄ q̄ agēs educere mām de po° in actu3 p̄p̄rie forme contingit dupl̄r. **Agens educere mām de po° ad ac/tū3 p̄p̄rie for̄ᵉ dupl̄r ɔtingit.** Vno mō, q2 forma sua est p̄nᵐ actiuum formale quo for̄ᵐ p̄ducit in mā similē sue forme ipsam formā attingendo sua actione. Alio mō, q2 ministrat alicui instrumēta quib⁹ illd̄ producat formā similē forme ipsi⁹ ministrātis, seu quocū/q3 mō iuuat aliud ad productionē illius for̄ᵉ ipm̄ tn̄ sua ac/tione nō attingit for̄ᵐ. Magr̄ ergo nō educit mām siue intᵐ discipuli in actū p̄p̄rie forme ⁊ proprie scientie p̄mo mō, cū

scia incq̃ᵐ hꝫ nõ hẽat rõnẽ causę vt dꝛ p̃ sen.di.38.ar.p̃/ꝛ pᵃ q.127.p̃/2ᵐ,ſꝫ ſcđo mõ tm̃/incq̃ᵐ p ſciam nouit magr̃ q̃s ꝓ/pões,q̃s demõſtratiões,queue exẽpla dẽat diſcipulo pro ponere qb⁹ iuuari poſſit ad cauſandã ſciam in ſeipſo/ꝛ iõ docẽs nõ dꝛ educere diſcipulũ de poᵃ in actũ ſuę forᵉ niſi ſecũdo mõ/ſic ſi hõ calidus iuuaret ad itroductionẽ caloris in ligno illi ignẽ aproximãdo diceret̃ cauſar̃ miniſterialr̃ calorẽ eiuſdẽ ſpẽi cũ calorẽ quẽ hꝫ/tñ caloꝛ ſuus nõ eſſet p̃nᵐ formale quo lignũ calefaceret/ꝓpõ aũt .s.Th. itelligenda eſt p̃ mõ non ãt ſcđo mõ/ideo rõ nõ ſeqr̃. Diũa ḡ illa poſita iter agẽs nãle ꝛ artificiale iuxᵃ ſcđaꝫ interp̃tationẽ.ſ. ꝙ agẽs nãle educit mãm de poᵃ in actũ ſuę forᵉ/ nõ ãt agẽs artificiale/ eſt vlr̃ vã de forma q̃ꝫᵐ ad eundẽ eẽndi modũ,q̃ꝫᵐ ãt ad ipſam forᵉ rõneꝫ ẽ vera ꝯparando agẽs nãle ad illud tñ agẽs artificiale in cuius mã eſt p̃nᵐ actiuũ ad ꝓductionẽ forᵉ,cuiuſmodi agẽs ẽ magr̃ de q̃ i ꝓpoſito eſt ſmo/nõ ãt vlr̃ ꝯpãdo ad agẽs artificiale. Uerũm vt diximꝰ pᵃ iterp̃tatio magis ẽ ad ꝓpoſitũ .s.T. ❡ Circa illã ꝓpõnẽ. In eo q docet̃ eſt p̃nᵐ actiuũ ad ſciaꝫ.ſ. itelᵉ ꝛ ea q̃ nãlr̃ intelligunt̃.ſ.pᵃ p̃nᵃ,aduertẽdũ ꝙ ex h̃ modo loquẽdi quo diſtinguit̃ p̃nᵐ extrĩſ in eo q docet̃ in itelᵐ ꝛ p̃ma p̃nᵃ nãliter nota/dat itᵉ.s.Th.intᵐ eẽ diſtinctũ ab hitu p̃ncipioꝝ p̃moꝝ/ꝛ nõ eẽ idem cũ lumine intᵉ agentis, vt q̃dã volũt/id qõ mãifeſtius dicit pᵃ 2ᵉ.q.53.ar.1. vbi ait ꝙ ſi aliqs hitus ſit in intᵐ poſſ imediate ab itelᵘ agẽte cauſatus talis hitus eſt icoꝛruptibilis ꝛ p ſe ꝛ p acciñs. hꝫ aũt ſũt hitus p̃moꝝ p̃ncipioꝝ tã ſpeculabilium/q̃ꝫ praticoꝝ/ꝛ iccirco quũ ingꝛ aliqñ.s.Th.qm̃ p̃ma p̃ncipia cognoſcũtur nãli lumine itelᵉ agẽtis/nõ ẽ ſic itelligendũ q̃ſi ipſa virtus itᵉ agentis ſit hitus p̃moꝝ p̃ncipioꝝ/ſꝫ qꝛ ille hitus nõ ſit in nobis p diſcurſum ꝛ argumẽtationeꝫ ſicut hitus ſciẽtiaꝝ/ſed imediate ab ipſo itellectu agẽte in itᵒ poſſ cauſat̃. ❡ Occurrit ãt dubium circa pᵐ dictũ in reſponſione vbi dꝛ, ꝙ eadẽ nũo ſcia eſt in diſcipulo ꝛ magr̃o q̃ꝫᵐ ad id qõ ſcit̃, hoc.n.nõ vr̃ veꝝ eẽ,qꝛ qõ ſcit̃ nõ eſt vnũ nũo/ſed vnuꝫ ſpe/aut gñe/aut analogia. ❡ Rñdetur ꝙ vnuꝫ nũo duplr̃ põt accipi.ſ.poſitiue,qꝛ vꝫ eſt quoddã in ſe ſingulare ꝛ indiuiduum/ꝛ negatiue,qꝛ.ſ.nõ eſt diuiſum in multa ſm numerum/primo mõ nõ dꝛ id qõ ſcitur eſſe vnũ nũo/ſed ſcđo modo/nã.n.vlẽ a ꝯditionibus idiuidualibus abſtracta quo modo hꝫ rõnẽ ſciti nõ eſt diuiſa in plura ſecundum numerum/cum abſtrahat ab oibus p̃ncipijs ipſaꝫ diuidentibꝰ/ ſed eſt vna/ꝛ ſic dꝛ ſcia magr̃i ꝛ diſcipuli eẽ vna numero ex p̃te ſciti/qꝛ videlicet id qõ vtraqꝫ ſcientia ſcit̃ nõ eſt vt ſic diuiſum ꝛ multiplicatum numeraliter. Multa adduci potuiſſent ad huius capitis explanationeꝫ/ſed qm̃ ea a.s.Th. in alijs locis ſunt pleniſſime explicata/ea breuitati ſtudẽs de induſtria preterivi. ❡ Super capi.76ᵐ.

De hitu p̃mꝛ ꝛ p̃ncipioꝝ.

Eadẽ numero ſcia ẽ in diſcipulo ꝛ magr̃o q̃ꝫᵐ ad id qõ ſcitur.

ciẽdo ſanat: vñ ꝛ medicꝰ ſi eũ curare debeat calefaciendo ſanat. ❡ Huic ãt arti ſilis ẽ ars docendi:in eo.n.q docet̃ ẽ p̃ncipiũ actiuũ ad ſciaꝫ.ſ.itelľs ꝛ ea q̃ nãlr̃ itelligũt̃.ſ. p̃ria p̃ncipia:ꝛ iõ ſcia acqrit̃ duplr̃:ꝛ ſine doctria p inuẽtionem.ꝛ p doctriaꝫ. ❡ Docẽs igr̃ h̃ mõ icipit docere ſic inueniẽs icipit inuẽire offerẽdo.ſ. ꝯſiderationi diſcipuli p̃ncipia ab eo nota:qꝛ oĩs diſciplina: ꝛ oĩs ſcia ex p̃exñti ſit cognitiõe:ꝛ illa p̃ncipia in ꝯ̃nes deducẽdo ꝛ ꝓponẽdo exẽpla ſẽſibilia ex qbꝰ i aĩa diſcipuli:foꝛẽnt̃ fãtaſmata nec̃ia ad itelligẽdũ:ꝛ qꝛ exterioꝛ opatio docẽtis nihil oparet̃ niſi adeſſꝫ p̃ncipiũ itrinſecuꝫ ſcie qõ ĩeſt nobis diuinitꝰ:iõ apõ theologos dꝛ:ꝙ hõ docet miniſteriũ exhibẽdo:deꝰ ãt iteriꝰ opando: ſic ꝛ medicꝰ dꝛ nãe miniſter i ſanãdo.ſic igr̃ cãtur ſcia i diſcipulo p magr̃m ñ mõ nãlis actiõis ſꝫ artificialis vt dcm̃ ẽ. ❡ Preterea cũ Com.ꝓdictꝰ ponat habitꝰ ſciaꝝ eẽ in itellu paſſiuo ſic in ſbto: vnitas itelľs poľs nihil fac̃ ad h̃ ꝙ ſit vna ſcia nũero i diſcipulo ꝛ magiſtro:itellm.n.paſſiuũ ꝯſtat nõ eẽ eũdẽ i diuerſis: cũ ſit põa mãlis:vñ h̃ ratio nõ ẽ ad propoſitũ ſm eius põnem.

❡ Quod itelľs agẽs nõ ſit ſbia ſepata:ſed aliqd anime. Cap.76.

† Ex his ãt ꝯcludi põt ꝙ nec intelľs agẽs ẽ vnꝰ in oibꝰ: vt Alexãder etiam ponit ꝛ Auic.q nõ ponũt itellm poľem eẽ vnũ oiuꝫ.cũ.n.agẽs ꝛ recipiens ſint ꝓpoꝛtionata:opꝫ ꝙ vnicuiqꝫ paſſiuo rñdeat ꝓpꝛiuꝫ actiuũ:itelľs ãt poľs ꝯpat̃ ad agentẽ vt ꝓpꝛiuꝫ paſſiuũ ſiue ſuſceptiuuꝫ ipſiꝰ:hꝫ.n.ſe ad euꝫ agẽs ſic ars ad mãꝫ.†(vt dꝛ i.3.de aia).ſi igr̃ itelľs poľs ẽ aliqd aię hũane multiplicatũ ſꝫ multitudinẽ idiuiduoꝝ.(vt oñſuꝫ ẽ). ꝛ itelľs ẽt agẽs erit hꝫ ꝛ nõ erit vnꝰ oium.

† Idem p.p.q.79.ar.4.

† Tex.cõ.17.

❡ Poſtq̃ꝫ oñdit .s.Th.itelᵐ poľeꝫ nõ eẽ ſbam ſeparatã neqꝫ eſſe vnũ in oibꝰ,nũc idẽ vult de intᵐ agẽte demonſtrare. ❡ Circa hoc aũt tria fac̃. Prio.n. oſtendit ipm̃ nõ eſſe ſubſtãtiam ſeparatã/ſed eẽ aliquid aię. Secundo declarat q̃uo nõ eſt ipoᵉ ipm̃ cum intellectu poſſ in vna aię ſba ꝯuenire. cap.ſeq̃nti. Tertio/oſtendit hoc ſm mẽtẽ Ariſt. eſſe,capitu.78ᵐ. Quantũ ad pᵐ ſciendũ vt dꝛ in q̃onibus de aia ar.5ᵒ/ꝙ intellm agentẽ eſſe vnũ ꝛ ſeparatum vr̃ plus rõnis hẽre q̃ꝫ ſi hoc d̃ intelᵘ poſſ ponat̃/qꝛ ĩuenit̃ agens ſeparatum ab ijs que reducit in actum/id ãt p q̃õ aliquid ẽ in poᵃ oino videt̃ eẽ intriſecum/ꝛ ideo plures poſuerunt intellectum agentẽ eſſe ſbam ſeparatã q̃ꝫ intelᵐ poľeꝫ.ꝓp hoc ponit.s.Th.ꝙ p̃ter Auer.ẽt Alexãder ꝛ Auicẽ.poſuerũt intᵐ agẽtẽ eẽ vnum oiuꝫ. Cõtra quã opinionẽ arguit̃ ꝓbãdo ꝙ intᵉ agẽs ſit aliqd aię noſtrę/ꝛ arguit̃/p̃ ſic. Agẽs ꝛ patiẽs oꝫ eẽ ꝓpoꝛtionata/ḡ vnicuiqꝫ paſſiuo coꝛrñdet proprũ actiuũ/ḡ ſi intelľs poľs eſt aliqd aię multiplicatũ ſm multitudinẽ indiuiduoꝝ,vt eſt oñſum/intᵉ agẽs erit hꝫ.ꝓbat̃ vltia ꝯña/qꝛ itᵉ poľs ꝯparat̃ ad agẽtẽ vt ꝓpꝛiuꝫ paſſiuũ ſiue ſuſceptiuũ eius/cũ ſe hẽat itᵉ agẽs ad ipm̃ ſicut ars ad mãm,vt dꝛ.3.de aia. ❡ Aduerte ꝙ añs intelligẽdũ eſt de agẽte ꝓximo/nõ ãt de agẽte remoto.nõ oꝫ.n.agẽs remotũ ꝓpoꝛtiõari ſm adeq̃tionẽ cuilibꝫ recipiẽti/qꝛ vnũ agẽs remotũ p̃t agẽ in mlᵗa recipiẽtia/ſꝫ hñ agẽs ꝓximũ ꝓpoꝛtionatũ eẽ oꝫ/videmꝰ.n.i rebꝰ nãlibꝰ oi effectui p̃fecti i rebꝰ p̃fectis coꝛrñdere ꝓpꝛiuꝫ agẽs/nõ ꝓducit̃.n.roſa niſi a roſa/ꝛ equus nõ niſi ab eq̃ ꝓducit̃/ꝛ ſic ꝓpꝛię mãę receptiuę formę roſę/ꝛ ꝓpꝛię mãę receptiuę formę eq̃ coꝛrñdẽt ꝓpꝛia agentia/intᵉ ãt agẽs ponit̃ tãq̃ꝫ ꝓximũ agẽs reſpectu intᵉ poľs. ideo illa ꝓpoꝛtionata ſint opꝫ. ❡ Aduerte etiam ꝙ intellectus agens dꝛ ab Ariſt.comparari ad itᵐ poľeꝫ vt ars ad mãm qꝛ ſicut ars p̃ncipalr̃ opans reducit q̃lẽ mãꝫ de poᵃ in actũ formę artis/nõ ãt ad formã nãlẽ ipſius opantis per artẽ/domificatoꝛ.n.ſua arte producit forᵐ domꝰ in mã.nõ autẽ ſuã formã qua eſt hõ/ita intᵉ agẽs in intelᵐ poſſibileꝫ

2 ¶ Adhuc itellꝰ agēs non facit spēs intelligibiles actu vt ipse p eas itelligat: maxīe sic sbā sepata cū nō sit in pōa: sz vt p eas itelligat itellꝰ polis: nō igr̄ fac̄ eas nisi tales q̄les ꝯpetūt itellectui poli ad itelligēdū: tales āt facit eas q̄lis ē ipe: nā oē agēs agit si bi sile: ē igr̄ itellꝰ agēs ꝑpoꝛtionatus itellui poli: et sic cū intellꝰ polis sit pars aie: itellectꝰ agēs non erit substantia separata.

itroducit spēs it^lis rep nāliū et reducit ip̄z ð po^a i actū illaꝝ reꝝ, nō āt suā for^m s̄m quā ē int' agēs, in ip̄m introducit. ¶ Sz vr̄ hec rō nō ꝯcludere. Diceret̄ .n. q̄ lz it^m po^u corn̄deat it' agēs tāq̄ ꝑpꝛiuz actiuū et sit vni⁹ spēi, sic oīs it' polis ē vni⁹ spēi, nō tñ oz vt vni it^m poli s̄m nūm corn̄deat vnus nr̄o it' agēs, cū videam⁹ vnū nr̄o agēs i plura passiua posse agere, sic vn⁹ ignis nr̄o potest multa ligna cōburere, et vna arte domificatiua p̄nt multe mãe transmutari ad for^m dom⁹, dato ēt q̄ opoꝛteret tot nr̄o eē it' agētes, q̄t sūt it' poles, nō tñ seq̄r̄ sī it' polis ē aliq̄d aie hu manę q̄ et itel' agēs sit aliq̄d aię, nō .n. oz vt agēs in eadē essentia nr̄o radicet̄ cū patiēte, cū videam⁹ in nālib⁹ agens eē a patiente oīno s̄m suā sbām sepatum, sic ignis a ligno. ¶ Rn̄det̄ et dr̄ p̄, q̄ nō oēs q̄dē rōnes hic adducte a. s. Th. sūt tāq̄ demōstratiōes accipiēde, sz aliq̄ sūt ꝓbabiles et ꝑsuasiue, vñ nō oz in oib⁹ conari ad hoc vt demōstret̄ eas de necītate ꝯcludere, enitar tñ q̄z^m fieri poterit ostēdere q̄ efficaces sint nō parui q̄ momēti. Dī scdo q̄ ꝓpō assūpta pro fūdamēto rōnis .s. vnicuiq̄ passiuo corn̄det ꝓꝓꝛiū actiuū, itelligēda est de passiuo nāli et de idētitate gn̄is et ordis, oz .n. vt passiuo nālr motiuo ab aliq̄ corn̄deat tāq̄ ꝓpꝛium agēs et nāle aliq̄d agēs q̄d sit eiusdē gn̄is cū ipso, ꝓserti in reb⁹ ꝑfectis, vt ifer⁹ hr̄, ꝓpterea dī .7° met^a, q̄ res māles nō p̄nt a formis sepatis tāq̄ a ꝓpꝛijs actiuis ꝓduci, cū sint alteri⁹ ordinis ab ipsis et alteri⁹ gn̄is. Si ḡ int' agēs ꝯpat̄ ad polēz sic nāle et ꝓꝓꝛiū agēs nece est vt sint eiusdē gn̄is et ordis, et iō sī it' est accn̄s aię aut for^a corpis sī ab ipsa aia nō distiguat̄, hoc .n. nihil ad ꝓpositū refert, et p ꝯn̄s multiplicat̄ ad multiplicationē hoīuz, nece ē vt et it' agēs sit accn̄s aię aut for^a corpis et ad multiplicationē hoīuz multiplicet̄, et sic nō erit sbā vna sepata. Vñ ad obiecta p3 q̄ nō it' ꝯ mētē rōnis, nō .n. vult ꝯcludere .s. Th. p hāc rōnē p̄ q̄ vnicui q̄ it^m poli corn̄deat vn⁹ nr̄o it' agēs, vt obiectio supponit, nec q̄ i eadē nr̄o eēntia aię opoꝛteat ð necītate eē it^m polēz et agētē a q̄ ille mouet̄, sz h̄ solū q̄ nō ē sbā sepata tāq̄ vn⁹ it' agēs oīuz hoīuz, q̄d iux̄ declarationē fcāz optie ꝯcluditur. Quo q̄dē exn̄te, ꝯsiderato mō agēdi it' agētis, et necītate ipsi⁹, ꝯn̄ter ꝯueniētu⁹ ē dicere q̄ it' polis vni⁹ hoīs moueat̄ ab it^u agēte exn̄te in ipso hoīe q̄z q̄ moueat̄ ab it^u agēte in alio hoīe exn̄te, ut p alias rōnes inferius ostendetur.

Intellꝰ agēs ꝯparatur ad intellm̄ polēz sic ars ad mām.

¶ Si āt ꝯ rōnis declarationē instet̄, q̄ inq̄t .s. Th. de mēte Arist. it^m agētē ad polēz ꝯpari, sic artē ad māz, nō oz āt artem eē eiusdē gn̄is et ordis cū mā artis, cū ars hēat eē imāle nō āt mā, et sic vr̄ ðclaratio fundamēti rōnis nō eē s̄z itētionē .s. Th. dī q̄ illa ꝯpatio q̄z^m ad aliq̄d va est, q̄z^m āt ad aliq̄d nō h3 v̄itatē, sic et in oī alia cōpatiōe accidit, se h3 .n. it' agēs ad polēz, sic ars ad māz, in q̄z^m nō ꝓducit for^m sue spēi i it^m poli sz tñ for^m reꝝ māliū, nō .n. causat aliū it^m agētē in it^u poli sz spēs intelligibiles q̄ st̄ reꝝ māliū for^e, sic .n. et artifex nō cāt suā for^m et suā spēm q̄ ē in reꝝ nā in māz, sz tñ cāt for^a reꝝ de q̄b⁹ ē ars, vñ q̄d inq̄t .s. Th. it^m polem eē ꝓꝓꝛiū passiuū siue susceptiuū it' agētis nō sic itelligēdū ē q̄si i ipo it' agēs suscipiat̄ s̄m ꝓꝓꝛiāz spēz, sz q̄ ē id i quo recipiunt̄ oēs for^e ab it^u agēte ꝓducte. Est āt dissilitudo iter it^m agētē et artē in ꝯpatiōe ad passiuū, q̄ int' agēs ꝯpat̄ ad polēz vt ad ꝓꝓꝛiū et nāle passiuū receptiuū for^m s̄z eūdē modū eēndi q̄ it^m agēti ꝯueit .s. s̄m eē it^le et imāle, iō oz vt vterq̄ it' in mō eēndi ꝯueiāt, vt sic it' polis h3 eē p modū iherētis, aut for^e alteri⁹ ita hēat eē et itellꝰ agēs ars āt ꝯpat̄ ad māz, sic ad susceptiuū for^e s̄m aliū eēndi modū, mā .n. recipit for^m artis mālr q̄ in it^u h3 eē imāle, iō nō oz vt sit idem mod⁹ eēndi artis et ei⁹ susceptiui, vñ et ars nō ē nāle actiuū sz mag' volūtariū i q̄z^m nō agit nisi adiūcta vo^u, it' āt agēs ē nāle actiuū re^u it' polis, lz q̄z^m ad aliq̄d vt sup̄ ē ostñsuz hēat modū artis. Dī vlteri⁹ q̄ lz ars aliū moduz eēndi hēat q̄z mā, nō tñ dz eē alteri⁹ gn̄is et alteri⁹ ordis, q̄ ars est eiusdē rōnis cū for^a māli, et sue rōni non repugnat vterq̄ mod⁹ eēndi, māle .n. et imāle tūc sūt diuersoꝝ ordinū, q̄n rōni vni⁹ repugnat eē in mā, alteri⁹ v̄o rōni ꝯueit, vt sit in mā, sic itelligētia sepata, et equ⁹ sūt alteri⁹ et alteri⁹ ordinis et gn̄is, rōni v̄o for^e q̄ ꝓducit̄ p artē in q̄z^m h⁹ nō repugnat eē māle neq̄ ēt imāle, vñ sic mā ē eiusdē ordis et gn̄is cū forma in ipsa p artem itroducta, ita et cū ipsa arte.

¶ Scdo arg' ad ꝯnē. Int' agēs fac̄ spēs it^les tales q̄lis ē ipe et fac̄ tales q̄les ꝯpetūt it^m poli ad itelligēdū, ḡ ē ꝓpoꝛtiōatus it^m poli, ḡ cū it' polis sit ps aię, ipse n̄ erit sbā sepata, p^a ps añtis ꝓb', q̄ oē agēs agit sibi sile. Scda aūt ps ꝓb' q̄ nō fac̄ spēs itelligibiles actu, vt p eas ipe itelligat, max^e cū q̄z sbā sepata, cū n̄ sit i po^a .s. passiua, sz vt p eas itelligat int'.

¶ Circa hāc rōnē 2' dubitat̄. Prio .n. circa p^m ptez ꝯ polis, añtis q̄rit̄, q̄uō itelligat̄ illa silitudo q̄lita q̄ iter it^m agētē, et spēz it^lem, aut .n. itelligit̄ q̄ fac̄ spēs eiusdē rōnis cū ipso, aut s̄m eūdē modū eēndi, sī s̄m eādē rōnē, istō ē manifeste fl̄m, q̄ spēs it^lis lapidis fcā p it^m agētē nō ē eiusdē spēi cū it^u agēte, sī cū lapide exn̄te in mā, sī s̄z eūdē modū eēndi, ꝓbatio ad h̄ assūpta nō erit ad ꝓpositū nō .n. oē agēs agit sibi sile q̄z^m ad eūdē modū eēndi, lz faciat aliq̄ mō sibi sile s̄m eādē rōnē, ostñsuz ē .n. sup̄ı⁹ q̄uō for^a aliū modū eēndi h3 in mā et aliū in mēte artificis. ¶ Scdo dubitat̄ circa p^m ꝯn̄az. Aut .n. itelligit̄ it^m agētē eē ꝓpoꝛtionatū it^m poli s̄z eādē rōnē, et sic nō seq̄r̄ h̄ ꝯn̄s nisi itellecto añte s̄z eūdē sensuz .s. q̄ spēs it^lis ē eiusdē rōnis cū it^u poli et it^u agēte, ꝯstat āt māifeste h̄ fl̄m eē, et sic rō nulla erit, aut itelligit̄ ip̄m eē ꝓpoꝛtionatuz s̄m eūdē eēndi modū, et tūc oz vt itelligat̄ añs silr de ꝯuenientia in mō eēndi, sz ostñsuz ē ex fra ꝓbōne istō sic itelligi nō posse, sz tñ de ꝯueiētia rōnis, ḡ istō ꝯn̄s ex illo añte n̄ seq̄r̄.

¶ Ad hui⁹ euidētiā ꝯsiderādū ē q̄ v̄t⁹ rōnis ꝯsistit i hoc q̄ ea que vni tertio assimilant̄ iter se quoq̄ similia sūt, et similiter que vni tertio ꝓpoꝛtionāt̄ iter se quoq̄ sūt proportionata, et iō cū tā itellꝰ polis quā itellꝰ agēs hēant similitudinē et ꝓpoꝛtionē cū spe intel^u, ille p modū susceptiui, hic p modū actiui p̄ncipij, cū et ꝓpꝛium actū opoꝛteat proprio susceptiuo ꝓpoꝛtionari, et ꝓpꝛium effectū ꝓpꝛię causę, opz intellectū polem et intellectū agētē sibiinuicē ꝓpoꝛtionata eē. Scdm̄ ergo ꝯuenlētiā vtriusq̄ itellꝰ ad spēm it^lem erit ꝯuenētia ipsoꝝ itellectuū, ꝯuenit aūt vterq̄ itellꝰ cū spe intel^u in eodē gn̄e et in eodē ordine, q̄ spēs et est ꝓpꝛius actus et nālis itellꝰ polis et ꝓpꝛius ac nālis effectus itellꝰ agētis, actū āt ꝓpꝛium alicui⁹ po^e opz eē eiusdē gn̄is et ordis cum ipsa po^a, et ꝓpꝛium ac nāle effectū alicui⁹ agētis cū suo agēte, oz eiusdē gn̄is et ordinis eē. Ad hāc āt ꝯuenientiā seq̄r̄ ꝯueniētia in mō eēndi, q̄ que sūt eiusdē rōnis et eiusdē ordinis eūdez eēndi modū nālē hn̄t, vt p3 discurrendo p oīa. Seq̄r̄ ergo vt et ipsi itellꝰ iter se et eiusdē rōnis, et eiusdem modi eēndi sint. Vñ ad p^m dubiū dī, q̄ p^a pars añtis intelligit̄ ð ꝯueniētia in eadē rōne gn̄ica, et in eodē ordine, ꝯn̄ter ēt in eodē mō essendi nāli, lz .n. alia sit rō spe^{ci} intellꝰ agentis et alia spēi int^lis, cōueniunt tñ in hac rōne et in hoc ordine q̄ sūt p̄ncipium ꝓpꝛium intellectionis, et eundem essendi modum hn̄t .s. esse imāle et esse itellectuale, et sic optime

Quō proportionetur itellꝰ agēs ait possibi et spēs itelli.

pbr ista ps aīe ex illa ppōne assumpta, ꝙ oē agens agit sibi sile.s. ꝙ oē agēs, ppriū & nālē effectū facit eiusdē rōnis secū saltē gñice & eiusdē ordis, spēs.n.est ppri9 & nālis effectus it' agētis. Cū āt instat, ꝙ nō pt illa pars aīe itelligi de ɔueniētia in mō eēndi, q2 tūc pbatio adducta nō eēt ad ppositū, dr ꝙ vtiq3 rō illa imediate pbat ɔueniētia fm rōnez & ordinē, q2 agēs ppriū cōcinēs ɔtute tñ aliquā for͂ nō aūt formalr pducit sibi silē fm rōnē gñicam & in eodē ordie, mediate tñ pbat ēt cōuenientiā in mō eēndi, q2 ex hoc ꝙ for͂ est similis int͂ agēti i gñe & ordie rep, sequitur ꝙ eundē modū eēndi cū ipso hēat. ¶ Ad secūdū dubiū silr. Rñdet ꝙ ɔñs illud intelligit de pportione & sz eandē rōnē atq3 ordinē & fm eūdez modū essendi. Ad improbationē prime partis iam ostensuz est, ꝙ etiam añs de proportione fm rōnem & ordinē itelligitur. ¶ Ad improbationem vo secūde partis similr pz ꝙ, & añs ò cōueniētia etiā in mō essendi itelligenda est, nō āt tñ de ɔueniētia fm rationem. ¶ Tertio arguitur. Forme nāles recipiunt in mā prima non p actionē sbe separate tñ sed p actionem forme eiusdez generis que.s. est in mā, ergo a simili si intellectus polis est ps aīe nō aūt suba sepata, intellectus agens p cuius actionē fiunt spēs intel'les in ipso, nō erit suba separata sed virt9 aīe, probatur añs & exēplo huius carnis, que generat per formā que est in ijs carnibus & in his ossibus, vt pz p Aristo.7.meta͂.tex.18. ɔña vero pbat, q2 sicut mā prima perficit p formas nāles ita intellectus polis pficit p spēs intellectas in actu.

¶ Adverte cum dī hic, ꝙ forme nāles recipiunt in mā non p actionem alicuius substātie sepate tñ, ꝙ iecirco additur tñ, q2 nō negat Arist. fm cuius opinionē hic arguit.s.T. qn substātie separate sint cause formaꝝ nālium, cū ponat ipsas esse motrices orbiū ex quoꝝ motibus est in iferioribus gñatio & corruptio, sed negat illas solas eē causas dictaꝝ formaꝝ, vt voluit Plato & Auicēna, preter.n. subas separatas requiruntur propria & pticularia agentia mate

† Textus cō.

3 ¶ Amp. sic mā pria pficit p formas nāles q sr ex aīamata itellectus polis pficit p foīas intellectas in actu. Sz foīe nāles recipiunt in mā pma nō p actionez alicui9 sbie separate tñ: sz p actionē foīe eiusdē gñis.s.q ē in mā: sic hec caro generat p foīaz q ē in his carnib9 & i his ossib9 †(vt pbat Aris.in.7.metha.). si igit itell's polis sit ps aīe & ñ sit sbia sepata vt pbatū ē: intell's agēs p cui9 actionē fiūt spēs itelligibiles in ipso nō erit aliq sbia sepata: sed aliq virtus activa aīe.

4 ¶ Itē Plato posuit sciaz in nobis cāri ab ideis q̄s ponebat eē q̄sdā sbas sepatas: quā qdē positionē. (Aris. iprobat in p meta phisice). ɔstat āt ꝙ scia nr̄a ōpēdet ab itellu agēte sic ex p pncipio. si igr intell's agēs est q̄dam sbia sepata: nulla esset vel modica dr̄ia inter opinionē istā & platonicam: a pho improbatam.

5 ¶ Adhuc si intell's agēs ē q̄dā sbia sepata: oz ꝙ ei9 actio sit ɔtinua & nō itercisa: vel saltē oz dicere ꝙ nō ɔtinuet & intercidat ad nr̄m arbitriū: actio āt ei9 ē facere fātasmata itelligibilia actu: aut igr ħ sp faciet: aut ñ sp: si nō sp: nō tñ ħ faciet ad arbitriū nr̄z: sz tūc intelligim9 actu qñ fantasmata fiūt intelligibilia actu: igr oz ꝙ vel sp intelligam9 vel ꝙ nō sit in ptāte nr̄a actu intelligere.

6 ¶ Preterea ɔpatio sbie sepate ad oia fātasmata q sr in qbuscūq3 hoib9 est vna: sic ɔpatio solis ē vna ad oēs calores: res āt sensibiles silr sentiūt sētiētes & iscq: & p ɔñs eadē fātasmata sr i vtrisq3: silr igr fiēt intelligibilia ab intellu agēte: vterq3 g silr itelliget †¶ Pōt āt dici ꝙ intell's agēs sp agit q̄tū in se ē: sz nō sp fātasmata fiūt intelligibilia actu: sz solū qñ sr ad ħ disposita: disponūtur āt ad ħ p actū cogitatiue virtutis: cui9 vsus ē in nr̄a ptāte. & iō itelligere actu ē in nr̄a ptāte. & ob ħ ēt ɔtigit ꝙ nō oēs hoies intelligūt ea q̄rū hñt fātasmata: q2 nō oēs hñt actū virtutis cogitatiue ɔueniētē: sz solū q sr istructi & ɔsueti. † ¶ Vr āt ꝙ hec rñsio nō sit oino sufficiēs: hec.n. dispositio q fit p cogitationem ad intelligēduz: opz ꝙ sit vel dispositio intellectus possibilis ad recipiēdum formas intelligibiles ab intellu agēte fluētes vt Aui. dicit. vel q2 disponuntur fātasmata vt fiāt intelligibilia actu sicut Auerrois & Alexāder dicūt

rialis, vt ostenditur septimo metaphisice.

¶ Quarto. Si itellectus esset sepatus, aut nulla aut parua dr̄ia esset inter opinionē istā & Platonicā, sz opinionē Platonicā reprobat Arist. in pmo met͂, g &c. probat ɔña, q2 Plato ponebat sciam causari in nobis ab ideis quas ponebat sbas separatas, similr cum intellectus agens sit pa͂mū & pncipale pncipium scientie nr̄e, si ponat sba separata ponit sciam in nobis a sbe separata causari.

¶ Quīto. Oportebit ꝙ vel semp intelligamus, vl' ꝙ nō sit in potestate nr̄a actu intelligere, pbr ɔsequētia, quia tunc actu intelligimus quando fantasmata fiūt actu intelligibilia. Si aūt intellectus agēs est substātia separata oz ꝙ eius actio que ē fantasmata facere actu intel'ia aut sit continua & non intercisa, aut ꝙ nō ɔtinuet & intercidat ad arbitrium nostrum.

† Rñ ad sophisma.

¶ Sexto. Sequeret ꝙ tam scientes q̄z inscij similiter intelligent, pbr ɔña, q2 cōparatio sbe sepate ad oia fantasmata in quibuscunq3 ē vna, sicut cōparatio solis est vna ad oēs calores, eadez āt fantasmata sūt in illis, cuz res sesibiles silr

† Improbatio.

¶ Adverte ꝙ ɔpatio sbe sepate ad oia fātasmata (sentiēdū) dī h loco eē vna, q2 ē eiusdē rōnis, q2 vz eodē mō ɔpat ad oia vtpote ñ magis illumiatiua vni9 fātasmat͂ q̄z alteri9, sic & sol eodē mō ad oēs calores ɔpat ñ magis exñs cā vni9 q̄z al.

¶ Ad istas duas rōnes silr rñderi posset, ꝙ int' agēs (teri9) sp agit q̄tū in se est, sz nō semp fantasmata sūt int'ia actu, sed solū qñ sūt actu disposita p actū cogitatiue virtutis cuius vsus est in nr̄a ptāte, & iō ad pm͂ hoꝝ negr ɔña, qua iferr, ꝙ itelligere nō erit in nr̄a ptāte, ad fm ēt negr ɔña, q2 iccirco nō oēs itelligūt ea q̄ꝝ hñt fantasmata, q2 nō oēs hñt actuz cogitatiue ɔueniētē. Cōtra hāc rñsionē, ꝙ nō sit oino sufficiēs, sz aliquā hēat appentiā, arguit.s.Th. q2 hec dispō q fit p cognitionē ad itelligendū, aut est dispō int' polis ad recipiēdū foīas int'ia, vt voluit Auicēna, aut est fantasmatuz dispō ad hoc vt fiāt actu int'ia, vt Auer. & Alexāder dicūt. Si pm͂. Cōtra arg', tū q2 id in cui9 nā est recipe aliquā for͂.

nō idiget dispōne alia ad formā illā nisi forte sint i illa ɔ̃rie dispōnes, itᵗ āt possib ꝫm suā nām ē in poᵃ ad spēs actu itᵘˢ ad q̄s compaꝛ, vt diaphanū ad lucē vel ad spēs coloris, nibilq̧ est in ipso ɔ̃riū qd̄ sit ipeditiuū spēi itˡᵘˢ recipiēde, naz falsitas q̄ accidit in iudicio itˡ ɔponētis ⁊ diuidētis puēit, nō ꝙ in itˡᵒ sint aliq̄ itellecta, ꝫ ex eo ꝙ ei aliq̄ dest, tū qꝛ nō cēt ɔpatio fātas/mati ad itˡᵐ pos/sibilē, sic colorū ad visū vt volu/it Arist. qꝛ colo/res facti visibiles actu p lucē p cer/to ipmūt suā si/militudinē i dia/phāo ⁊ visu, qd̄ nō ɔuenit fantas/mati illustrato ꝫm hāc rīsionē, tū qꝛ nec fantas/mata, nec sensus essent p se nec̄ia ad itelligēdū tā/q̄ꝫ. s. pnᵃ actiua ⁊ cātiua sciē, sed p accn̄s tm̄, q̄si p/parātia ⁊ excitā/tia intᵐ pol̄ez ad recipiendū, qd̄ ē opinionis Pla/tonice, ⁊ ɔ̃ ordi/nē gn̄onis sciē ⁊ intelˡ positū ab Arist. in p meᵗᵃ, ⁊ scd̄o postᵒ. Ad/dit vo. a. Th. ꝙ hᵉ positio Auic. ɔsonat ijs que d̄ gn̄one reꝝ nāliū dicit, dum ponit agētia nālia so/lū pparare mā̄z ad suscipiendas fo/ꝛas ab itelligē/tia sepata. Si vero ꝫm dicaꝛ, tūc hoc vꝛ ɔforme positioni dictūꝝ, ꝙ agētia iferiora disponūt solū ad vltimaz pfectio/nē, vltia āt pfectio est ab agēte sepato, qd̄ est ɔ̃ sniaz Arist.

⸿ Circa illā ppōnē id in cuiᵒ nā est recipe aliquā (7ᵒ metᵃ. formā n̄ idiget dispōne alteriᵒ ad illā formā dubitaꝛ, qꝛ tūc seqꝛ ꝙ mā imediate recipe possit quācūq̧ formā sūbalem absq̧ aliq̄ dispōne, cū ꝫm suā nām sit in poᵃ ad oēm formā sūbalē, hoc āt vꝛ flm, qꝛ aīa nō p̄t recipi in mā nisi sit prius orgāizata ⁊ disposita. Vꝛ ēt eē ɔ̃ doctrinā. a. Th. pᵃ. q. 76. ar. 6ᵒ. vbi inqt, ꝙ mā pᵃ est i poᵃ ad oēs actᵒ ordie quodā, ⁊ sic vꝛ, ꝙ posteriorē forᵐᵃᵐ nō possit recipe nisi disponaꝛ ⁊ p/pareꝛ p pcedētē formaz, sic nō p̄t recipe aīam itellectiuam nisi precedat in ipsa aīa sensitiua ⁊ vegetatiua.

De ordie materie ad formā

⸿ Ad huiᵒ euidētiā ɔsiderādūz, ꝙ eē ꝫm suā nām in poᵃ ad forᵐᵃᵐ aut eē illud in cuiᵒ nā est recipe aliquā forᵐᵃᵐ, accipit. a. Th. p eo ꝙ est eē ex se ⁊ ex ppa nā dispositū ad illā forᵐᵃᵐ suscipiēdā, tale āt ɔstat nō idigere alia vlteriori dispōne ad illā forᵐᵃᵐ, iplicat. n. ɔ̃dictionē ꝙ aliqd ex ppa nā dispositū sit ad forᵐᵃᵐ, ⁊ ꝙ vlteriori ad illā dispōne indigeat. Nā si di/spōne supaddita idigeat, iā n̄ ē ex ppa nā dispositū, diapha/nū. n. actu, qꝛ ex se ē dispositū ad susceptionē spēi coloris, iō nō idiget alia dispōne ad illā spēm, ⁊ silr itˡ possib, qꝛ ē ex p/pria nā disposituᵒ ad spēm itˡᵐ, qd̄ ɔparaꝛ ad ipsaz, sicut

⸿ Primū āt hoꝝ nō vꝛ eē ɔue/niens: qꝛ itellˡˢ possib ꝫm suā nāz est in potētia ad spēs intelligibi/les actu: vn̄ ɔparaꝛ ad eas: sicut diaphonuz ad lucē vel ad spēs colo2s: nō āt idiget aliqd i cuiᵒ nā est recipe foꝛaz aliqua dispo/sitiōe vlteriᵒ ad foꝛaz illā nisi foꝛ/te sint in illo ɔ̃rie dispōnes: sicut mā aq̄ disponiꝛ ad foꝛaz aeris p remotionē frigiditatis ⁊ densita/tis: nihil āt ɔ̃riū est in itellˡᵘ possi qd̄ possit ipedire cuiuscūq̧ spēi itelligibilis susceptionē: nā spēs itelligibiles ēt ɔ̃rioꝝ in itellˡᵘ nō sūt ɔ̃rie. †(vt pbat Ari. in. 6. me/taphi.) cū vnū sit rō cognoscēdi altō. Falsitas āt q̄ accidit in iudi/cio itellˡˢ cōponētis ⁊ diuidētis puenit nō ex eo ꝙ in itellˡᵘ possi sint aliq̄ itellecta: ꝫ ex eo ꝙ ei ali/qua desūt: nō igꝛ q̄ꝫtū in se ē itel/lectus possibilis indiget aliq̄ p/paratione vt suscipiat spēs itelli/gibiles ab itellˡᵘ agēte fluentes.

2 ⸿ Preterea colores facti visibi/les actu p lucē p certo ipmunt suā silitudinez in diaphono. ⁊ p ɔ̃ns in visu: si igꝛ ipsa fātasma/ta illustrata ab itellectu agēte si ipmūt suas silitudines in itelle/ctū pol̄ez: ꝫ solū disponūt ipsuz ad recipiēdū: nō eēt ɔpatio fan/tasmatū ad itellectū pol̄ez: sicut coloꝝ ad visuz vt Arist. ponit.

3 ⸿ Itē ꝫm hoc fātasmata nō eēnt p se nec̄ia ad itelligēdū. ⁊ p ɔ̃ns nec sensus: ꝫ solū p accn̄s q̄si ex/citātia ⁊ ppantia itellectū pol̄ez ad recipiēdū: qd̄ ē opinionis pla/tonice ⁊ ɔ̃ ordinez gn̄onis itellˡˢ ⁊ scie quē pōit Ari. i p metaph. †(⁊ vltio posterioꝝ). dicēs ꝙ ex sensu fit memoria: ex multis me/morijs vnū expimētū ex multis expimētis vlis acceptio q̄ ē scie ⁊ intellˡˢ. †⸿ Est āt hec positio Aui. ɔsona his q̄ de gn̄atiōe re/rū nāliuz dic: ponit. n. ꝙ oia agē/tia iferiora solū p suas actiōes p/parāt mām ad suscipiēdas foꝛ/mas q̄ effluūt in mās ab itelligē/tia agēte sepata. vn̄ ⁊ eadē rōne pōit ꝙ fātasmata pparāt itellm pol̄ez: foꝛe āt intelligibiles fluūt a substātia sepata. silr āt ꝙ p co/

diapheᵐ ad lucē, si accipiaꝛ diaphanū i poᵃ, aut sic diapha/nū ad spēz coloris, si accipiaꝛ diaphanū i actu, iō nullā aliā dispōne ad illā suscipiēdā eget, ⁊ i hᵒ fundaꝛ rō. a. Tho. Ad rōnē āt i oppᵐ rn̄deꝛ, ꝙ de imeᵗᵃ receptiōe forᵉ in mā ɔ̃ˡ loq possumᵘ. Vno mōvt illa imediatio excludit dispōnē pcede/tē duratione forᵐᵃᵐ in mā ⁊ d̄functē in aduētu ipiᵘˢ forᵉ, vt sit sensus, ꝙ mā nō i/diget, vt priᵘˢ du/ratiōe disponaꝛ an̄q̧ recipiat for/mā. ꝫ p se ipaz ē ad oēm forᵐᵃᵐ di/sposita, ⁊ tc̄ negᵗ ɔ̃ña, qꝛ mā nō ē imeᵗᵉ nisi formis elemētoꝝ, vt dꝛ iferiᵘˢ caᵒ. 89. ⁊ ɔ̃ˡ sen. di. 13. ar. 4. si n. idiget ꝫm se p aliā forᵐᵃᵐ pcede/tē disponi ad for/mā elemēti: ꝫ p accn̄s oporteat ipaz ad forᵐᵃᵐ vni/us elemēti dispo/ni si i mā ɔtigat eē dispōnes ɔ̃ri/as dispōnibᵘˢ for/me itroducēde, ꝫ hn̄ vt i locis p allegatis dꝛ, indi/get disponi ad alˡᵃˢ foꝛas p susce/ptionē foꝛaꝝ p/cedētiū, vt acci/dit i gn̄one hoīs, eo ꝙ iter ipaz ⁊ aīaz itˡᵛᵃᵐ mediēt multe forᵉ, ad p/bationē āt ɔ̃ñis negᵗ assūptū, nō n. iuxᵗ sensū datū ppōni. a. Tho. mā est ꝫ suā na/turā i poᵃ ad oēm forᵐᵃᵐ. i. p se ⁊ ex ppa nā sufficiēter ad oēz forᵐᵃᵐ disposita, ꝫ tm̄ ad formas elemētares. Alio mō vt il/la imediatio excludit dispōnē manētē in mā cū ipsa forᵉ, vt sit sensus, ꝙ iter mām ⁊ forᵐᵃᵐ nō mediat aliq̄ dispō māe sup/addita, ꝫ ipsa forᵃ sbalis imeᵗᵉ iheret māe, ⁊ tūc di iuxᵗ ea q̄ superiᵘˢ determinata sꝛ, ꝙ de forᵃ sbali duplˢ loq possumᵘ, vno mō vt dat eē sbaie corpeuz, alio mō vt dat aliquē gra/dū eēndi sup eē corpeuz, puta eē vegetatiuū, eē sensitiuuz, aut eē itellectiuū. Si p mō ɔsidereꝛ, sic mā nude accepta ē ex sua nā disposita ad susceptionē cuiuscūq̧ forᵉ sbalis, nec idiget ad illā alia dispōne, vt in supioribᵘˢ patuit, ⁊ hꝛ ex do/ctrina. a. Th. pᵃ. q. 76. ar. 6ᵒ. de spū. ar. 3ᵒ, ⁊ de aīa ar. 9ᵒ. ꝫ imeᵗᵉ oēz forᵐᵃᵐ sbalē recipit, vn̄ negᵗ falsitas ɔ̃ñis. Ad cuiᵘˢ pᵐᵃᵐ pbōnē dꝛ, ꝙ assūptū ē flm d̄ aīa, vt dat eē corpeū, sic. n. eiᵘˢ pfectibile est mā pᵃ nō āt corpᵘˢ organizatū. Ad scd̄az p/bationē dꝛ iuxᵗ ea q̄ hn̄tur in q̄onibᵘˢ de aīa articulo p alle/gato ad 9ᵐ, ꝙ mā dꝛ in poᵃ ad oēs actᵘˢ ordie quodā, nō q̄si recipiat diuersas foꝛas ordinati q̄. s. pmaneāt in mā tanq̄ vna sit dispō ad aliā, ꝫ qꝛ id qd̄ est ppriū supioris forᵉ nō re/cipiꝛ nisi mediāte, eoᵃ ꝙ est ppriū iferioris forme, mā. n. nō est ꝫm se disposita ad gradū supioris forᵉ, ꝫ tm̄ ad eē sbaie corpeuz, vt supiᵘˢ est ostēsuz, ⁊ p gradū iferiorē ad gradū su/periorē ⁊ pfectiorē ab eadē tm̄ forma pcedentea disponiꝛ.

†In phe mio

tcōparat opi Aui. opi. arcb; qꝙ. de. ge. ne. rep. na turaliuz.

Si āt ꝯſiderer̄ ſcđo mō, ſic mā nō eſt imedº oi foꝛme ſi nude ꝯſiderer̄, ſꝫ ad hoc vt foꝛm ṡm pfectiorē gradū recipiat, oꝫ ꝑitelligere in ipſa ordīe nāe, ꝛ itº gradū iferiorē tanq̄ꝫ māe diſpōnē ad gradū ſupiorē. Vn̄ ſic ēt ꝯſiderata forma conſequentia, ꝛ aſſumptū ad eius probationem falſa ſunt.

gitationē diſponunt̄ fantaſmata ad h̄ ꝙ fiant itelligibilia actu ꝛ mouētia itellectū poſ̄ꝫ ꝯueniens nō vr̄ ſi intell'ꝰ agēs ponat̄ ſbia ſepata: h̄.n. vr̄ eē ꝯtrarie poſitiōi dicētiū: ꝙ iferiora agētia ſūt ſolū diſponentia ad vltimā pfectiōeꝫ: vltia āt pfectio ē ab agēte ſepato: qđ ē ꝯ ſniaꝫ. †(Ariſt. i. 7. metaphi.) nō.n. vr̄ impfect⁹ ſe hēc aia hūana ad itelligēdū q̄ꝫ iferiores nāe ad ꝓpas opatiōes.

4 ¶ Amp. effect⁹ nobiliores in iſtis iferiorib⁹ ꝓducunt̄ nō ſolū ab agētib⁹ ſupiorib⁹: ſꝫ regrunt agētia ſui gnis: hoieꝫ.n. gnat ſol ꝛ hō: ꝛ ſilr̄ videm⁹ in alijs aialib⁹ pfectis ꝙ q̄dā ignobilia aialia ex ſolis tm̄ actiōe gnant̄ abſqꝫ ꝓncipio actiuo ſui gnis: ſic pꝫ in aialib⁹ gnatis ex putrefactione: intelligere āt eſt nobiliſſim⁹ effect⁹ q eſt in iſtis iferiorib⁹: nō igr̄ ſuffic̄ ponē ad ipm agēs remotū: niſi ēt ponat̄ agens ꝓximū. (hec aūt ratio ꝯ Auic. nō ꝓcedit). nā ipſe ponit oē animal poſſe generari abſqꝫ ſemine.

5 ¶ Adhuc intētio effect⁹ demōſtrat agētem: vn̄ aialia gnata ex putrefactōe nō ſt̄ ex itētiōe nāe iferioris: ſꝫ ſupioris tm̄: q2 ꝓducunt̄ ab agente ſupiori tm̄: †(ꝑꝑ qđ Ariſt. in. 7. metaphi.) dic̄ ea fieri caſu: aialia āt q̄ ſūt ex ſemine ſūt ex intētiōe nāe ſupioris ꝛ iferioris. ¶ Hic āt effcūs q ē abſtrahē foꝛas vlēs a fātaſmatib⁹ ē in itētiōe nr̄a ſi ſolū in intētiōe agētis remoti: igr̄ oꝫ in nobis po/

†Tex. cō. 28.

¶ Circa illā ꝓbationē in eadē rōne aſſumptā ad excludendā obiectionē q̄ aliqs poſſꝫ dicere i itelº eē aliqđ ꝯriū foꝛme intº, q2 in itelº eſt falſitas q̄ vitari ꝯriatur, circa hanc inq̄ꝫ falſitas que accidit, in iudicio intell'ꝰ cōponentis ꝛ diuidentis ꝓuenit, non ex eo ꝙ in intelº poſſ ſint aliq̄ intellecta, ſꝫ ex eo ꝙ aliqua ei deſt aduertēdū, ꝙ in intelº nō inuenit̄ ꝯrietas ex parte ipſaꝝ ſpēꝝ itºm, cū ſpēs ꝯrioꝝ, vt adducit. s. Th. de mēte Ariſ. 6º metaºe. tex. 23. ſi ſint ꝯrie, imo vnū ſit rō cognoſcendi alteꝝ, ſꝫ ꝯrietas invenitur in ipo tm̄ ṡm veritatē ꝛ falſitatē, ṡm ꝙ opiniones ꝯdictoriorum quaꝝ vna eſt vera ꝛ altera falſa ſūt ꝯrie, vnde ꝯrietas que inuenit̄ in intelº eſt tm̄ ꝯrietas enūciationū que ꝑſupponūt ſpēs in intelº ex qb⁹ intel' ad enūtiandū ꝓcedit, nō āt eſt ꝯrietas aliquoꝝ que ad actū itelligendi ꝑſupponāt̄, ꝛ iō bn̄ inqt. s. Th. ꝙ falſitas nō ē itelº: ex eo ꝙ ſint in ipo aliqua itellecta. i. falſum exñs in itelº qđ ꝯriat̄ vo non eſt ſpēs aliqua itelligibilis, vt opoꝛteat ipaꝫ remoueri ad hoc vt intel' aliā ſpēm ſuſcipiat, ſic oꝑꝫ remoueri foꝛmā aque a mā, ꝛ qualitates eā ꝯntes ſi in mām aque dꝫ foꝛº ignis itroduci, imo defectus ꝛ priuatio alicui⁹ ſpēi aut alicuius alterius regſiti ad hoc vt intel' verā ꝯpoſitionē faciat eſt rō q̄re intel' falſum iudicat ꝛ cōponit, ſicut iudicās hoiem eſſe rudibilē, qđ eſt falſum, iō ſic iudicat, aut q2 nō hꝫ ſpēm itelligibilē hoīs aut rudibilis, aut q2 ṡm illas ſpēs nō pōt recte iudicare ꝑꝑ defectū virtū ſenſitiuaꝝ quaꝝ opatione intellectus ad intelligendum eget.

De ꝯtrarietate eoꝝ in itel'

¶ Septimo ꝓncipalr̄ arguit̄. Intelliger̄ eſt nobiliſſim⁹ effect⁹ q eſt in iſtis iferiorib⁹, ꝗ nō ſufficit ad ipm ponere agēs remotū qđ ſit ſba ſeparata, ſꝫ oꝑꝫ ēt ponere agēs ꝓximuꝫ ſui generis, ꝗ ꝛc. ꝓbat̄ ꝯña, q2 effectus nobiliores in iſtis iferiorib⁹ ꝑter agētia ſupiora regrūt agētia ſui gnis, vt pꝫ in aialibus pfectis. Addit āt. s. Th. ꝙ hec rō ꝯ Auic. non procedit, eo ꝙ ponat oē aial poſſe generari abſqꝫ ſemine.

Intell'm ē nobiliſſim⁹ effect⁹ in iſtis inferioribus.

¶ Circa hāc ꝓpōneꝫ. Intelligere eſt nobiliſſimus effect⁹ in iſtis iferiorib⁹, attendendū ꝙ nomē effectus hoc loco accipit̄, vt extendit̄ nō ſolū ad id qđ ꝑ actionē ꝓducit̄, ſꝫ ēt ad ipam opationē, dī āt itelligere eē nobiliſſim⁹ effect⁹, nō ṡm entitatē ſuā abſolute ꝛ ſimplr̄ ꝯſideratā, q2 ois ſbia eſt ipo nobilior, ſba.n. ois eſt nobilior oi accñte, ſimplr̄ loquēdo, ſꝫ q̄ꝫm ad modū eēndi ꝛ in rōne opis ꝛ effect⁹, q2 ꝛ hꝫ eē imāle, ꝛ ꝓcedit ab aia vt excedit māe capacitatē, ṡm qđ hꝫ vt ſit excellētiſſima foꝛmaꝝ, opatio āt ſic accipit ſpēz a ꝑnº opatiōis, vt dī. i. q. 20. ꝑ. 2m. ita ab ipſo hꝫ nobilitatē. Sed nō vr̄ hec rō efficax eē ꝑꝑ duo. Prio, q2 poſſet aliqs dicē, ꝙ ꝑter agēs vlē ꝛ remotū dat̄ agēs ꝓximū itellectiōis. ſ. itel' poſſ, q poſtq̄ꝫ recepit ſpēm a ſbia ſepata ꝓducit itellectionē, ꝛ ſic nō oꝫ ponere itm agētē eſſe ptē aie. ¶ Scđo, q2 ſi illa ꝓpō ſit vlr̄ vera, ꝙ oib⁹ effectib⁹ nobiliorib⁹ in iſtis iferiorib⁹ ꝑter agētia vlia, oꝑꝫ aſſignar̄ agēt ꝓpꝰꝫ eiuſdē gnis, cuꝫ aia itm ſit nobiliſſim⁹ effect⁹ q in iſtis iferiorib⁹ inveniat̄, opoꝛtebit ꝑter agēs vlē q ē de⁹ aſſignar̄ ſibi agēs ꝓpꝰꝫ eiuſdē gnis. ſ. aiam itm ꝛ ſic nō a ſolo deo erit ꝑ creationē, ſꝫ vna aia erit ab alia, ſic vn⁹ equ⁹ ab alio gnat̄, qđ ē ꝯ oēꝫ phiam ꝛ theologiam.

†Tex. cō. 30.

¶ Incipiendo a ſcđo ex cui⁹ ſolōne depēdet ſolō primi dr̄, ꝙ ꝑ effectū in iſtis iferiorib⁹ nō itelligit. s. T. oē ꝓductū ab alio q̄uocūqꝫ, ſꝫ ꝓductū a cā vli, cui ſi repugnat ꝓduci ēt ab agente pticulari ſui gnis, de talib⁹.n. effectib⁹ vēꝝ ē, ꝙ nobiliores iter illos ꝓducūt̄ nō ſolū ab agētib⁹ ſupioris ordis, ſꝫ ēt regrūt agētia ſui ordis, mō aia itm nō ē talis effect⁹, q2 ū pt ꝓduci niſi ꝑ creationē, vt oñdit. s. Th. pª. q. 90. ar. 2º. ſoli⁹ āt dei eſt creare, vt ſupi⁹ ē oñſuꝫ, iō iſtātia nō ē ad ꝓpoſitū, itº āt bn̄ ē de nūo taliū effectuū qb⁹ nō repugnat hēe agēs ꝓpriū ſui ordis, iccirco bn̄ illi oꝫ ꝑter ſbas ſepatas aſſignare ꝓpꝰꝫ ſui gnis agēs qđ. ſ. ad iferiora ptineat tāq̄ꝫ virt⁹ aie hūane, ſic itº nr̄m ad hūanā aiaꝫ ptinet, vt act⁹ in ipa nālr̄ recept⁹. ¶ Dī 2º, ꝙ lꝫ nō ꝓducat̄ vna aia ab alia, hō tm̄ fac̄ ipaꝫ vniri māe. ꝛ ſic ē cā vnionis ei⁹ ad māꝫ. ¶ Ad pm vo ꝯuīter dī, ꝙ nō ſufficit ponere itm poſ̄ꝫ tāq̄ꝫ agēs ꝓpꝰꝫ, tū q2 itel' poſſ nō ē poª actiua, ſꝫ paſſiua q̄ idiget ab aliq̄ agēte pfici ad h̄ vt itellectionē eliciat, tū q2 itelliger̄ nr̄m coexigit facere itelligibilia i actu, cū ꝑꝑ h̄ aia nr̄a ſit vnita coꝛpi vt ꝑ ſenſus reꝝ māliū cognitionē accipiat faciendo ꝑ abſtractionē a mālib⁹ ꝯdōib⁹ itelligibilia in poª eē actu itª, h̄ āt nō pt itº poſſ q ē poª paſſiua, iō ꝑter itm poſ̄ꝫ q̄ aia pt oia fieri, nec̄e ē eē in aia itm agētē q̄ poſſit oia mālia facere actu itelligibilia, vn̄ iqt. s. Th. de aia ar. 4º, 8m, ꝙ act⁹ itel' poſſ ē recipe itelligibilia, actio āt itº agētis ē abſtrahē itelligibilia, ꝛ ꝙ ad vnū itm oꝫ ꝙ vtraqꝫ iſtaꝝ actionū ꝯcurrat.

Effectus nobiliores i iſtis iferiorib⁹ requirūt agētia ſui generis.

¶ Octauo. Abſtrahē foꝛas vlēs a fātaſmatib⁹ eſt in itētiōe nr̄a nō ſolū in itētiōe agētis remoti, ꝗ oꝫ in nobis eē ꝓximū ꝑn̄ talis effect⁹ q ē itº agēs, pb' ꝯña, q2 itētio effect⁹ demōſtrat agētē, nā q̄ ſt̄ de itētiōe tm̄ nāe ſupioris ꝓducūt̄ tm̄ a nā ſupiori, ſic genita ex putrefactiōe q̄ dic̄ Ariſt. a caſu fieri. ſ. ꝑ cōparionē ad nām iferiorē, q̄ āt a nā iferiori itendūt̄ etiam a nā iferiori ꝓducunt̄, vt aialia genita ex ſemine.

¶ Circa iſtā ꝓpōnē itētio effect⁹ dmōſtrat agētē, aduertēdū ꝙ itēdere eſt ꝓpe rē finis, iō itēdere effectū aliquē vt ꝓpriū. ſ. effectū nihil aliud eſt q̄ꝫ tēdere, ꝛ iclinari in illū tāq̄ꝫ in finem

Intētio effect⁹ demonſtrat agentē.

nere aliquod primũ principiũ talis effectus: hoc aũt est intell's agẽs: nõ est igit̃ subſtãtia ſepa/rata: ſ3 aliqua virtus aĩe noſtre.

6 ℭ Itẽ in nã cuiuſlibet mouẽtis eſt pricipiũ ſufficiẽs ad opatio/nẽ nãlẽ3 eiuſdẽ: ⁊ ſi qdẽ opatio illa cõſiſtat in actiõe adeſt ei pͥncipiũ actiuũ: ſicut p3 de potẽtijs aĩe nutritiue in plãtis: ſi vo opatio illa ↄſiſtat in paſſiõe: adeſt ei principiũ paſſiuũ: ſicut p3 de potẽtijs ſenſitiuis i aĩalib⁹: hõ autẽ3 ẽ pfectiſſim⁹ iter oĩa iferiora mouẽtia: eius aũt ppria ⁊ nãlis opatio eſt itelliger̃ q̃ nõ cõplet̃ ſine paſſiõe quadã: inquãtũ glibet intellectus patit̃ ab itelligibili: nec ẽt ſine actione: inquãtũ intell's facit itelligibilia in potẽtiã eẽ itelligibilia i actu: op3 igit̃ in natura hoĩs eſſe vtriuſq3 proprĩũ principiũ .ſ. intellectũ agentẽ3 ⁊ poſſibilẽ: ⁊ neutrũ ſm̃ eſſe ab anima hoĩs ſeparatum eſſe.

7 ℭ Adhuc ſi itell's agẽs ẽ q̃dã ſb̃a ſepata: manifeſtũ eſt q̃ ẽ ſupra nãm hoĩs: opatio aũt quã3 hõ exercet ſola v̓tute alicui⁹ ſupernãlis ſb̃e ẽ opatio ſupnãlis:

In finẽ ⁊ terminũ ſue opatiõis, ↄſtat aũt q̃ h̃ nõ ↄueñ niſi hñti in ſe pͥnͫ pductiuũ dicti effect⁹, iõ bñ oĩ q̃ itẽtio effectus dmõſtrat agẽtẽ .i. q̃ itẽdi aliqd ab aliq̃ nã tãq3 ei⁹ effect⁹, demõſtrat illã nãm eẽ illi⁹ pductiuã, nõ .n. iclinaret in illũ effectũ a ſe pducẽdũ niſi hẽret i ſe pncipiũ illi⁹ pductiuũ, ⁊ h̃ ſ3 ↄditiõe3 intẽtiõis, ſi .n. iclinet̃ ad pducẽdũ effectum imediate. tũc o3 vt i ſe primum pͥnͫ illi⁹ effectus hẽat, vt dcm̃ eſt de aĩa hũana reſpectu abſtractionis vl'iũ3, expimẽto .n. ↄſtat q̃ nos cõamur ad ↄſiderationem vl'iũ3 abſq3 ↄditionib⁹ mãlib⁹ ↄ q̃d ẽ abſtrahere vl'ia a pticularibus. Si aũt intẽdat effectũ tãq3 ab ipſa remote pducẽdũ, o3 vt hẽat in ſe pͥnͫ illi⁹ effect⁹ remotũ3. Aduerte q̃ rõ h̃ ẽ illa quã3 põit .s. Tho. pͥ pte. q. 79. ar. 4ͦ. Sed hec ex pfectiõe actus itelligẽdi ad h̃ tñ ↄducit q̃ o3 illi aſſignari ppriã cãm: illa aũt vlterius ex perfectiõe aĩe itellectiue arguit opor/tere in ipſa aĩa eſſe talẽ v̓tutem tanq3 arguens vlterius q̃ ſi o3 in nã iferiori eẽ virtutẽ ppriam actus intelligẽ/di pductiuã, neceſſe eſt vt illa ſit in aĩa hũana, q2 nobiliſſim⁹ effect⁹ o3 hr̃e nobiliſſimã cã3, nl' aũt i iſtis iferiorib⁹ ẽ nobili⁹ aĩa hũana.

ℭ Nono, hõ eſt pfectiſſim⁹ iter oĩa iferiora mouẽtia, ⁊ ei⁹ ppria ⁊ nãlis opatio eſt intelligẽ, g̃ o3 i ipſa eſſe pͥnͫ ſufficiẽs ad itelligẽdũ, ergo eſt i ipſa intell's agẽs ⁊ intell's poſſi, pbat̃ pͥ ↄña, q2 in nã cuiuſlibet mouẽtis eſt pͥnͫ ſufficiẽs ad nãlem ei⁹ opationẽ, ſiue in actiõe, ſiue in paſſiõe ↄſiſtat, Secũda ẽt pbat̃, q2 itelligẽ nõ ↄplet̃ ſine paſſiõe q̃ itell's poſſi patit̃ ab intͥ neq3 ſine actione q̃ int' agẽs fac̃ intͥa in actu.

ℭ Decio ſeqt̃ q̃ intͥe nõ ſit opatio ppa ⁊ nãl' hoĩ, ⁊ ſic nõ poterit diffiniri hõ p h̃ q̃ ẽ itellectiu⁹ ⁊ rõnalis, pbat̃ ↄña, q2 opatio quã hõ exercet ſola v̓tute ſupnãl' ſb̃e ẽ opatõ ſupnãl' vt miracl'a facẽ ⁊ pphetare, ↄſtat aũt q̃ ſi int' agẽs ſine cui⁹ v̓tute hõ itelligẽ nõ pt ſit ſb̃a ſepata q̃ ẽ ſupra hoĩs nã3. g̃ ⁊c.

ℭ Aduerte q̃ aliqd agere ſola virtute ſupnãli cõtingit qñ ſupra v̓tutẽ nãlẽ opantĩ dat̃ ſibi v̓t⁹ ad opandũ ſine q̃ opatio expleri nõ poſſ3, ⁊ tũc illa opatio nõ pt dici nãl' opanti cũ nõ pcedat ↄplete ⁊ ſufficiẽt a v̓tute tal' opantĩ, ppea optie ſeqt̃: vt ↄducit .s. Th. q̃ intͥe erit opatio hoĩ ſupnãl', ſi int' agẽs ſit ſb̃a ſepata, ſic .n. ñ pducet̃ ic' ab hoĩe p v̓tutẽ ei⁹ nã/

vt miracula facere ⁊ pphetare. ⁊ alia h⁹ que diuino muner̃ hoĩes opant̃: cũ igit̃ hõ nõ poſſit itel/ligere niſi v̓tute intell's agẽtis: ſi intell's agẽs ẽ q̃dã ſb̃a ſepata: ſequit̃ q̃ itelliger̃ nõ ſit opatio ppria ⁊ naturalis homini: ⁊ ſic homo non poterit diffiniri per h̃ q̃ eſt intellectiu⁹ aut rõnalis.

8 ℭ Preterea nihil opat̃ niſi p aliquã v̓tutẽ q̃ formalr̃ i ipſo ẽ. †(Vñ Ariſto. in. 2. de aĩa). oſtẽ/dit q̃ quo viuim⁹ ⁊ ſentim⁹ eſt forma ⁊ actus. ſed vtraq3 actio .ſ. intellectus poſſibilis ⁊ intell's agẽtis cõuenit homini: homo enĩ3 ſpẽs abſtrahit a fantaſmatib⁹. ⁊ recipit mẽte itelligibilia actu: nõ enĩ aliter in noticiã harũ actionũ veniſſem⁹ niſi eas in nobis experiremur. op3 igit̃ q̃ pncipia qb⁹ attribuũt̃ hec actiones .ſ. itell's poſſibilis ⁊ agẽs ſint v̓tutes q̃dã i nobis formaliter exiſtẽtes. ℭ †Si autẽ dicat̃ q̃ hec actiões attribuũt̃ hoĩ inquãtũ pdicti itell's ↄtinuãt̃ nobis: vt Auerrois dic̃. †(vt ſup̃ oſtẽſum eſt). q̃ continuatio intellectus poſſibilis nobiſcum ſi

lẽ cõplete ⁊ ſufficiẽt̃, ſ3 op⁹ erit v̓tute ſupaddita v̓tuti nãli ipſi⁹. ℭ Vndecio, hõ abſtrahit ſpẽs a fãtaſmatib⁹ ⁊ recipit mẽte actu intͥa, q̃p pmũ ptinet ad intͫ agẽtẽ, ſ3 vo ad intͫ poſſe3. g̃ o3 intͫ agẽtẽ ⁊ poſſem eẽ v̓tutes i nob formalr̃ exiſtẽtes, pbat̃ añs, q2 nõ alr̃ veniſſem⁹ i noticiã hap̃ actionũ niſi eas i nob experiremur, ↄña ẽt pbat̃, q2 nihil opat̃: vt p3 ex 2ͦ d aĩa niſi p aliq3 v̓tutẽ q̃ ſit formalr̃ in ipſo.

ℭ Hac rõne vſus ẽ ẽt .s. Th. ſupius ad pbãdum intͫ poſſe3 i nob formalr̃ eẽ, ⁊ ẽ ibi pciſſime explicata: iõ circa ipa3 nõ ẽ nobis hic imorandũ. Si dicat̃ vt auerroes dic̃, q̃ iſte actiões hoĩ attribuãt̃ iquãtũ iſti int' nob ↄtinuãt̃, p3 qdẽ q̃ intͥ poſſi ex pcedẽtib⁹ q̃ ei⁹ ↄtinuatio nobiſcũ nõ ſufficit ad h̃ vt p ip3 itelligamus, ſ3 ⁊ d intͫ agẽte arguit̃, q̃ nõ ſufficit ad h̃ vt agam⁹ opatione int' agẽt̃. Forme .n. artis ñ ↄſequũt̃ actionẽ artis ſ3 ſolũ ſilitudinẽ formalẽ3, ⁊ p ↄñs nec ſb̃m earũ põt p ipas actionẽ artificiales facẽ. ergo nec hõ p h̃ q̃ in ipo ſint ſpecies itellect⁹ facte ab intͫ agente põt facẽ opationẽ3 int' agentis. probatur ↄña, q2 ſm Ariſto. exͫ. 3ͦ de anima, cõparat̃ int' agẽs ad ſpẽs intͥ ſicut ars ad formas artificiales.

ℭ Circa hanc ppoſitionem. Forme artis non conſequũtur actione3 artis ſed ſolum ſimilitudinẽ formalem, cõſiderãdum q̃ forma3 ↄſeq actionẽ ſui pncipii formalis pductiui vt h̃ i loco accipit̃ ẽ ipa3 aſſimilari pͥnͦ formali i v̓tute agẽdi, vt .ſ. poſſit eã actionẽ pducẽ quã ſuũ pͥnͫ formale põt efficer̃, In h̃ aũt differũt forme a nã pducte, ⁊ forme pducte p arte3, q2 forme pducte a nã ſic aſſimilãt̃ forme pductiue ſ3 rõnẽ formalẽ ita aſſimilãt̃ illi q̃ztũ ad modũ eẽndi. Forma .n. ignis pducẽtis ⁊ forma ignis pducti hñt eũdẽ modũ eẽndi, ⁊ iõ actio q̃ ↄſeqt̃ formͫ pducẽtẽ ↄſeqt̃ ẽt forma3 pductã, q2 q̃ ſũt eiuſdẽ rõnis ⁊ eiuſdẽ modi eẽndi hñt eaſdẽ opatiões, ſic .n. forma ignis pducẽtis calefac̃ ⁊ exſiccat ita forma ignis pducti, Forme aũt pducte p artẽ l3 aſſimilẽt̃ arti ſ3 ſilitudinẽ formalẽ inquãtũ v3 ſũt eiuſdẽ rõnis cũ ipa, nõ tñ aſſimilãt̃ illi ſ3 modũ eẽndi, cũ ars hẽat eẽ imãle ⁊ itellectuale, forma aũt p artẽ pducta hẽat eẽ mãle, ⁊ iõ nõ o3 vt opatio artis ↄueniat forme pducte p artẽ. nõ .n. ſic ars domificatiua q̃ ẽ pͥnͫ formale q̃ artifex domũ pducit, ita forma dom⁹ in mã pducta ẽ pͥnͫ for/

Margin notes: †Tex. c. 4. 35. — †ꝯ ſcd. Auer. 20 — †Impugnatio. — Forme artis nõ ↄſequunt actionẽ artis ſ3 ſolũ ſilitudinẽ formalem.

male q̃ vna dom⁹ pducat aliã domũ, hui⁹ aũt rõ ẽ, q2 illa opatio nõ ↄcomitat᷑ forã arti͛ ſʒ tm̃ ẽẽ mãle ſʒ tm̃ vt hʒ eẽ ĩ mãle ⁊ int^{le}: qd̃ eẽ nõ ↄueĩt foꝛe arti͛ vt ẽ ĩ mã, Jõ bñ iqt. s. Th. ꝙ foꝛa arti͛ nõ ↄseq᷑ actionẽ arti͛ ſʒ tm̃ ſilĩtudinẽ foꝛmalem. i. nõ aſſimilat᷑ arti in opando ſʒ tm̃ ĩ rõne foꝛmali. ℂ Ultio pncipalr͛ arg᷑. ſi int᷑ agẽs ſit ſbã ſepata, ſeq᷑ ꝙ hõ

ſit quedã ſbã ſepata: qualẽ ipſa ĩtelligit: nõ ſufficit ad hoc ꝙ ipſi intelligam⁹. ℂ Silr͛ ẽt pʒ de in tellectu agẽte: ↄparat᷑ eni ĩtelle ctus agẽs ad ſpẽs intelligibiles receptas in intellectu poſſi: ſicut ars ad foꝛas artificiales q̃ p ar tẽ ponunt᷑ in mã. †(vt pʒ ex exẽ plo Ariſtote. in tertio de aĩa). Foꝛme aũt artis nõ ↄſequũtur actionẽ artis: ſed ſolũ ſimilitu dinẽ foꝛmalẽ: vñ nec ſubiectũ har̃ foꝛmar̃ poteſt p huiuſmo di foꝛmas actionẽ artificis face re: ergo nec homo p hoc ꝙ ſũt in ipſo ſpẽs intelligibiles actu facte ab intellectu agẽte põt fa cere opationẽ ĩtellectus agẽtis.

2 ℂ Adhuc vnũquodq3 qd̃ non põt exire in ꝓpriã opationẽ ni ſi p hoc qd̃ mouet᷑ ab exterioꝛi pꝛincipio: magis agit᷑ ad opan dũ: q̃ꝫ ꝙ ipſum agat: irratiõalia eni magis agunt᷑ ad opandũ quã ſeipſa agãt: q2 oĩs operatio cor̃ depẽdet a pꝛincipio extrin ſeco mouẽte: ſenſus aũt motus

ñ ſit agẽs ſeipſũ ſʒ act⁹ ab alio, ⁊ ſic non erit dñs ſuar̃ opationũ, ⁊ ñ merebit᷑ laudẽ ⁊ vituperiũ ⁊ ſic pibit ſcĩa moral ⁊ ↄuerſatio ciuil᷑, pbr͛ ↄña, q2 qd̃ nõ pt exire ĩ ꝓpriã opatõẽ niſi p h̃ qd̃ mouet᷑ ab exterioꝛi pn̄° magl᷑ agitur ad opandũ q̃ꝫ ſeipſũ agat: vt pʒ ĩ irrõnabili b⁹ q̃ a ſẽſibilib⁹ exterioꝛib⁹ p ſe ſuũ motionẽ oꝛdine q̃dã mota magl᷑ agũt᷑ q̃ꝫ ſe ipſa agũt, it^{re} at̃ ẽ ꝓpa bois opa tio cui⁹ pn̄^{le} pn̄^{m} ẽ int᷑ agẽs q fa cit ſpẽs it^{le} actu a qbus q̃dã mõ mouet᷑ it᷑. po^{lis}. i. motiõe foꝛali que eſt actuatio ſuſceptiui.

ptex. com. 12.

ℂ Circa hãc rõnem duo occur rũt dubia. pᵐ ẽ q2. ſi iõ negat᷑ bꝛuta agẽ ſeipſa ad opationẽ q2 ñ pñt opari niſi moueãt᷑ a pn̄°. exterioꝛi qd̃ ẽ ipʒ ſẽſibile, eadẽ rõne ẽt ſi it᷑ agẽs põat᷑ ĩ hoie eẽ ſeq᷑: ꝙ hõ agat᷑ ad opandũ, q2 ñ pt opari ope ſeq̃nte cognitionẽ ni ſi ab exterioꝛi ſẽſibili moueat᷑, ⁊ ſic iſta rõ ñ ma3l erit ↄ po nẽtes it^{m} eẽ ſbãʒ ſepatã, q̃ꝫ ↄ ponẽtes ipʒ aĩe ptẽ eẽ. ℂ Scd̃3 ẽ q2 ẽt ſi it᷑ agẽs ponat᷑ ĩ aĩa, ipe ẽ ꝺ necitate agẽs, ñ. n. pt ñ illumiat᷑ fãtaſmata ꝑpata, ⁊ ſic ẽt ſequet᷑ dato ꝙ ſit in nob ꝙ hõ ñ ſeipʒ agat, ſʒ tm̃ a dãte int^{m} agẽti nãlẽ iclinatõẽ3 ad illuſtrãda fantaſmata, ſic ⁊ alia nãlia dicũt᷑ moueri a dãte foꝛã3 p quã nãlr͛ iclinant᷑ ad motũ, ⁊ ſic ſeq᷑ ide3 qd̃ pri⁹. ℂ Ad hor̃ euidẽtiã ſciẽdũ, ꝙ cũ mouẽ ſe ad opationẽ ⁊ hr͛e dñiũ ſuar̃ opationũ ꝓ eodẽ hic accipiat᷑, hr͛e at̃ dñiũ ſuar̃ opationũ ſit volũtarie opari, qd̃ ẽ opari cũ libtate q̃ opans pt opari ⁊ ñ opari, ad videdũ q̃ mõ ſeq᷑ ꝙ hõ ñ agat ſeipʒ ad opandũ ſi it᷑ ſit ſbã ſepata, videdũ ẽ q̃ mõ ex illo ſeq᷑ ꝙ hõ ñ hẽat i ptãte ſua opari ⁊ ñ opari. Sciẽdũ g̃ ex doctri. ſ. Th. pᵃ 2ᵉ. q. 6. ꝙ ad h̃ vt hẽat aliqd i ſua facltate opari ⁊ ñ opari, tria regrũt᷑. pᵐ eſt ꝙ hẽat i ſeipſo pn̄^{m} ꝓpe opatiõis. ſcd̃3 ꝙ hẽat noticiã finis. tˢtiũ ꝙ cognoſcat rõne finis ⁊ ꝓ poꝛtõẽ3 ei⁹ qd̃ oꝛdiat᷑ ad finẽ, ⁊ iõ qd̃cũq3 hor̃ ðficiat i aliq̃ illõ ñ hʒ i facltate ſua opari ⁊ ñ opari, pn̄^{m} at̃ opatõis itelli gim⁹ pꝛicipale pn̄^{m} illi⁹, ad hoc. n. ꝙ aliqd hẽat i ptãte ſua opari ⁊ ñ opari, nõ ſuffic᷑ ꝙ hẽat q̃lecũq3 pn̄^{m} i ſe ꝓpꝛle opa tõis, q2 ſi ñ hʒ pn̄^{le} pꝛicipiũ i ſe, nece ẽ ꝙ ei⁹ opari ab alio de

Qdo ſi in tellectus agẽs eſſet ſubſtãtia ſeparata, hõ non ſe ageret ad opandũ.

pẽdeat, ⁊ p ↄñs ñ hʒ ĩ ptãte ſua opari ⁊ ñ opari, ⁊ ñ ꝓpa ei⁹ opatio q̃. ſ. ↄueĩt ſibi iq̃ʒtũ tale ñ ꝓueĩat a pn̄° pꝛicipali illi⁹ itriſeco, abſo^{te} verũ ẽ dictũ ꝙ illõ ñ mouet ſe ad opandũ, ſʒ ꝙ agit᷑, vñ q2 itelligẽ ẽ ꝓpa opatio bois vtpote ſibi ↄueiẽs iq̃ʒtũ ẽ hõ, ⁊ a q̃ mouet᷑ vo^{tas} q̃ ẽ pn̄^{m} mot⁹ i hoie, ⁊ it᷑ agẽs ẽ pꝛicipale ei⁹ pn̄^{m} tãq̃ꝫ faciẽs ſpẽs itelligibiles qb⁹ it᷑ poſſi

a ſenſibili exterioꝛi ĩpꝛimit ĩ fan taſiã: ⁊ ſic p oꝛdinẽ ꝓcedit in oĩ bus potẽtijs vſq3 ad motiuas. opatio aũt ꝓpꝛia hois eſt intel ligere: cuius pꝛimũ pncipiũ eſt intellectus agẽs q facit ſpẽs in telligibiles: a qb⁹ patit᷑ quodã mõ intell᷑s poſſibilis. q fact⁹ in actu mouet volũtatẽ. Si igit᷑ in tellectus agẽs ẽ q̃da3 ſbã extra hoiẽ3. tota opatio hois depen det a pꝛĩcipio extrinſeco: nõ igi tur erit hõ agẽs ſeipſm: ſʒ actus ab alio: ⁊ ſic nõ erit dñs ſuarũ opationũ: nec meret᷑ laudẽ aut vituperiũ. ⁊ peribit tota ſciẽtia moꝛalis ⁊ conuerſatio politica: qd̃ eſt incõueniẽs. nõ eſt igit᷑ in tellectus agens ſubſtãtia ſepa rata ab homine.

ℂ Qꝫ non eſt impoſſibile intelle ctũ poſſibilẽ ⁊ agẽtẽ in vna ſbã aĩe ↄuenire. Cap. 77.

Videbitur autẽ foꝛſan alicui hoc eſſe impoſ ſibile ꝙ vna ⁊ eadem ſubſtantia. ſcilicet noſtre anime

ſit i actu, vt poſſit elicẽ itellectionẽ, o3 ſi it᷑ agẽs ñ ſit itriſec⁹ hoi ſʒ ſit ſbã extriſeca ab hoie ꝙ in telligẽ non ſit i hois ptãte ⁊ ↄñr ꝙ abſolute ⁊ vlr͛ hõ ñ ſit dñs ſuarũ opationũ, ſʒ agat᷑ vt bꝛuta. ℂ Ad pᵐũ itaq3 dubiũ dr͛, ꝙ ñ ẽ eadẽ rõ ꝺ hoie ſi i ipſo ponat᷑ int᷑ agẽs, ⁊ ſi ponat᷑ ſbã ſepata, q2 exterioꝛa ſẽſibilia nõ ſũt pn̄^{la} agẽs reſpectu opationis bois iq̃ʒtũ ẽ hõ, ſic ſũt pꝛicipale mouẽs reſpectu bꝛuti, ſʒ it᷑ agẽs fãtaſmata. n. a ſenſibilib⁹ cãta nõ ipꝛimũt p ſe ⁊ pꝛicipalr͛ i it^{m} poſſ3, ſic p ſe ipꝛimũt i vires aĩaliũ bꝛutor̃, ſʒ ſũt iſtrã int᷑ agẽtis, lõ ſi int᷑ agẽs ſit ſbã ab hoie ſepata, ꝓpꝛia operatio hois ñ poterit ab hoie fieri abſq3 pꝛicipio pꝛicipali extriſeco, ⁊ p ↄñs nõ erit i hois ptãte, Si at̃ ſit vir᷑ exñs i aĩa, talis opatõ erit a pꝛin° pꝛicipali itriſeco cũ alijs ↄditõib⁹ reqſitis, ⁊ ex ↄſequẽti hõ erit illi⁹ opatõis dñs, ⁊ aliar̃ q̃ ex illa de pẽdẽt. ℂ Ad 2ᵐ dubiũ rñdet᷑ ⁊ dr͛ pꝛio, ꝙ l3 it᷑ agẽs necio agat i fãtaſmata ꝑpata: nõ tm̃ ſeq᷑ ꝙ ꝓpꝛie opatõis hõ nõ ſit dñs ⁊ ↄñr aliar̃, q2 cũ iſta nãli opatõe int᷑ agẽtis, ſtat ꝙ hõ opationẽ itelligẽdi hẽat liberã, ſic l3 volũtas nãlr͛ incli net i finẽ ſub cõi rõe ↄſideratũ, tñ libe vult ea q̃ ſũt ad finẽ, ⁊ l3 it᷑. nãlr͛ aſſẽtiat pmis pꝛicipijs, tñ alijs nõ nãlr͛ aſſẽtit, ſic q̃ʒuis nãlr͛ it᷑ agẽs faciat fãtaſmata actu it^{lia}. tñ ipʒ itelli gẽ liber̃ erit vtpote a pꝛin° itriſeco pꝛin^{li} ꝓcedẽs cũ cogni tõe finis ⁊ oꝛdis cor̃ q̃ ſũt ad finẽ, ñ ſic at̃ eẽt ſi poneret᷑ it᷑. agẽs eẽ ſbã ſepata, q2 tũc itelligẽ eẽt a pꝛin° extriſeco tãq̃ꝫ a pꝛin^{li} pꝛin°. ℂ Dr͛ 2° ꝙ l3 it᷑ agẽs q̃ʒtũ i ſpo ẽ nãlr͛ opet᷑, tñ ei⁹ opatio volũtaria ẽ aliq̃ mõ iq̃ʒtũ hõ volũtarie cogitat ⁊ diſponit fãtaſmata ad h̃ vt fiãt actu int^{lia}. nec h̃ negauit. ſ. Th. ↄ rñſionẽ Aueris ſupi⁹ arguẽdo, ſʒ arguebat ꝙ illa rñ ſio icidebat i opiõnẽ dicẽtiũ iferioꝛa agẽtia diſponẽ ſolũ ad vlt^{mas} pfectõẽ3, ipar̃ at̃ vlt^{mas} pfectõẽ3 eẽ ab agẽte ſepato, ſi põat᷑ it᷑ agẽs eẽ ſbã ſepata, h̃ at̃ ñ ſeq᷑ ſi põam⁹ it^{m} agẽtẽ eẽ aĩe ꝟtutẽ, ⁊ ↄñr hoi extrinſecũ. ℂ Sup Ca. 77.

Poſtq̃ oſtẽdit. ſ. Th. it^{m} agẽtẽ nõ eẽ ſbãʒ ſepatã ſʒ aliqd aĩe, nũc vult excludere obie

sit in potentia ad oia intelligibilia: qd ptinet ad itellectu poss. ⁊ faciat ea actu: qd est itells agetis: cu nihil agat sm q est in potetia: sed sz q est in actu: vn no videbit q ages ⁊ possibilis itells possint in vna sba aie coueníre. †¶ Si qs auté recte inspiciat: nihil icouenies aut difficile seqt. †¶ Nihil .n. phibet h respectu illius esse sm aliqd in potetia: ⁊ sz aliud in actu: sicut in reb⁹ nalib⁹ videm⁹: aer .n. est actu humidus ⁊ potetia siccus. terra aut ecouerso: hec aut coparatio inuenit esse inter aiam •intellectiua ⁊ fantasmata: hz .n. aia intellectiua aliqd in actu ad qd fantasma e i potetia: ⁊ ad aliqd e in potetia qd in fantasmatib⁹ actu inuenit: hz .n. sba anime huane imaterialitate. (Et sicut ex dictis pz). ex hoc hz natam intellectuale: q2 omnis sba imaterialis est h⁹. Ex hoc aut nodu hz qd assimilet huic vel illi rei determinate: qd regrit ad hoc q anima nra hac vel illa re determinate cognoscat: omnis .n. cognitio fit sm similitudine cogniti in cognoscete. Remanet igit ipsa anima itellectiua in potetia ad determinatas silitudines rez cognoscibiliu a nobis q sunt nae rez sensibiliu. ⁊ has qde determinatas nas rez sensibiliu psentat nobis fantasmata. que tn nodu puenerut ad ee intelligibile: cuz sint silitudines rez sensibiliu et sz pditoes males q sut ppuetates indiuiduales. Et sunt et in organis malibus. No igit sunt intelligibilia actu: ⁊ tn q2 in hoc homine. cuius silitudine representant fantasmata est accipe nam vlez denudata ab omnib⁹ pditioib⁹ indiuiduatib⁹: sunt intelligibilia in potetia: sic igit hnt intelligibilitate in potetia. determinatione at silitudinis rez in actu: ecotrario at erat in anima intellectiua. ¶ Est igit in anima intellectiua virtus actiua in fantasmata faciens ea intelligibilia actu: ⁊ hec potentia anime

†Concl°

†pbatio.

etiaz quada p determinata vitate. ¶ Et p⁹ poit ipaz obiectione, scdo ad illa rndet, obiectio tal e, nihil agit sz q e i po^a sz sz q e i actu, sz aia it^{ua} e i po^a ad oia it^{lia} qd ptiet ad it^{m} poss g n pt ee actiua respectu it^{lium} taqz facies it^{lia} i actu, g i ipa n pt ee it^{s} ages sil cu it^{u} poss, rndet. s. Th. ⁊ dic p⁹, q n icouenit vnu pparatu ad aliqd ee ⁊ i actu ⁊ i po^a respectu diuersoz, sic vt i aere respcu terre, e .n. actu humid⁹ cu tra sit po^a humida, ⁊ est po^a sicc⁹ cu tra sit actu sicca, ⁊ sic coparat aia it^{ua} ad fatasmata, ipa .n. e actu imal: ⁊ p pns nata it^{ua} cu ois sba imal sit h⁹, fatasma at n est actu it^{le} nat^{a} q2 e silitudo rei sesibil sz pditiones males ⁊ e et i orgao mali, sz e it^{le} i po^a iqztu i eo singlari cui⁹ e silitudo, est accipe naz vlez denudata ab oib⁹ pdonib⁹ indiuiduatib⁹ e et aia i po^a ad determinatas silitudies reru a nob cognoscibiliu, fantasma vero i actu silitudine h⁹ determinata hz, ⁊ io in aia e vt⁹ actiua i fantasmata facies illa actu it^{lia}: q vtus dr it^{s} ages, ⁊ e vt⁹ q e i po^a ad determinatas silitudies. s. recipiedas a fatasmatib⁹, q dr it^{s} poss. Dr scdo q i hac coparatoe differt aia a reb⁹ nalib⁹, q2 cu i illis vnu iueniat in po^a ad aliqd sz eude modu q i alio iueniť i actu corpa nalia q coicat i ma eode ordie. i. sil, agut ⁊ patiut adiuicez, aia vo it^{ua} q2 no e i po^a ad silitudies rez sz illu modu q sut i fantasmatib⁹ sz sz q eleuat ad aliqd alti⁹ vt. s. sut abstracte a pditioib⁹ malib⁹ ex q fiut actu it^{le}, io actio it^{s} agetis i fatasmata pcedit receptoez it^{s} poss, ac si pricipalitas actois attribuat it^{m} ageti n at fatasmatib⁹. Dr tertio q h rnsio per ex^{m} oio sile maifestari poss, si ocul⁹ sil cu h q e rceptiu⁹ coloz hret tn d luce q poss face colores visibiles actu, sic .n. qda aialia, q2 sut debiliu oculoz a pua luce q obstatia sibi illumiat sufficiut, moueť, a magna at pfuduť, ita it^{s} nr ad manifestissima se hz vt ocul⁹ noctue ad sole, puu vo lume intellectuale it^{s} agetis nob pnale suffic ad nrm it^{re}: qd pz ex necitate ponedi it^{m} agete. poit .n. vt faciat it^{lia} nob pportoata, h at modu lumis nob pnal no excedit, ista at necitas ponedi it^{m} agete e sz positione Arist. q posuit ea q sut ppingora sesui. s. malia ee nob magis it^{lia}, i se at min⁹ it^{lia}, vtpote q p se it^{lia} n sut sz ex sesibilib⁹ fiut, sz at Platois positione no e ista necitas ponedi int^{m} agete, cu ipse posuerit it^{lia} a nob ee p se int^{lia}. s. ideas, que tn positio falsa e, q2 tuc quato aliq sunt sz se magis int^{lia} tanto magis intelligerent a nob. Patet g ad argumetu i pn adductu q pna fla e, q2 lz nihil agat sz q e i po^a, pot tn aia sz vnu quodda ee in po^a ⁊ sm aliud in actu. ¶ Circa p^{m} dcm rnsiois declaradu occurrit id qd ⁊ h ⁊ i pcedeti capite sepenumero dictu est. s. q int^{s} ages fantasmata q sut int^{lia} in po^a fac int^{lia} in actu, ⁊ q2 hoc fit p illuminatione ipsoz ab int^{u} agete, io prio videdu e, quo mo int^{s} ages illuminet fantasmata, scdo quo faciat illa actu int^{lia}. ¶ Quatu ad p^{m} attededu p⁹, q cu lume i visioe corpali ponat necium aut pp ipz visibile, vt i qz fiat pplete in actu ad h vt possit moue visuz, aut pp mediu vt s. fiat actu lucidu possitq spez visibil rcipe, sz diuersas opiones, lume n it^{s} agetis vbiq sz s. Th. regri pp ipa fantasmata ⁊ ppt it^{lia} malia, lz .n. i q. de aia ar. 4°. ad 4^{m} teneat veriore ee illa opinione q poit lume i visioe corporali pp mediu regri no at pp ipm visibile, q2 color. 3° d aia dr visibil p se, ⁊ dr motiu⁹ lucidi sz actu absq dubio tn tenendu e q it^{s} ages e illumiatiu⁹ fantasmatu, ⁊ illo i actu copleto pstituit. ¶ Sciedu scdo, q duplr possum⁹ imagiari it^{m} illumiať fatasmata, vno mo causado aliqd i ipo fatasmate postqz pductu e, p qd fiat habile ad causadu spez it^{em} i it^{u}. alio mo nihil h mo causado, sz ex sola piuctoe ipi⁹ cu illo, reddedo ipz a sua gnatioe vtuosiore ⁊ biliore ad h⁹ causatione spei, lz at vtq mod⁹ sustieri possit, mihi tn vz scds pformior ee doctrie. s. Th. Ad cuius itelligetia psideradu e, q sic suppmu iferioris attigit sz Dionisij sniaz ifimu supioris, ita iferior po^a piucta supiori ⁊ i eade aie eentia radicata pfectior ⁊ vtuosior efficiť, naz cu aia dans pfectiore gdu eendi, sit eentialr pfectior aia date tatu ipfectiore gdu, oz vt et vtutes q ab ipa effluut itrisece ⁊ i sua sba pfectiores sint, videm⁹ .n. q vtutes vegetatiue q cosequut aiaz bruti sut pfectiores illis q ipis psequetib⁹ aiam plate, silr vtus sesitiua effluesab aia it^{ua} e pfectior illa q ad aia bruti pseqť. Et q2 pfectior fora pt pfecti⁹ op⁹ effice, pns e vt vtutes sesitiue i hoie psertim iferiores pfectiora opa faciat qz vtutes sesitiue brutoz aialiu, sic ⁊ vt⁹ vegetatiua hois pt carne gnare qua vt⁹ vegetatiua plate gnať no ptesic g vt⁹ formatiua fatasmatu i hoie ex h q i eade eentia cu int^{o} radicať, loge pfectior e fatasia bruti, ⁊ io pfectiora ⁊ vtuosiora fatasmata efficit vtpote ex sua na habilia ad causandu sil cu it^{u} agete spes it^{les} i int^{u} poss: qd fatasmati bruti si pueniret,

Modo itel lect⁹ ages illuminet fatasmata

Fātasma ꝗ illustrari ab itᵐ agēte/nō ꝗ ipm recipē aliqd acci
dētale ab itᵐ agēte/postq̄ ḡiatū ē/eo mō q̄ aer recipit lumē
a sole/sed ē ipm/ex h ꝙ ꝑductū ē a poᵃ radicata i eadē essen
tia aiē cū intᵐ agēte q̄ ē lumē ptia intⁱˢ eē ex nā sua ꝛ itrīsece
clari⁹ ꝛ v̄tuosi⁹ q̄ꝫ si eēt ꝑductū a poᵃ nō ꝯiūcta intᵐ agēti/ꝛ
sic dr̄ illuminarī fantasmata intˡ agēs nō ꝓprie effectiue ali
qd accñtale fan
tasmati iā ꝑdu/
cto iufundēdo/
ſꝫ radicalr̄ ꝛ fū
damētalr̄/rōne
anime in q̄ ipse
intˡ agēs radica
tur/inq̄ꝫtum ad
animā in q̄ intˡ
agēs radicatur
nāli ꝯcomitātia
cōseqr̄ fantasia/
fantasmatꝗ illu/
minati/atq̄ꝫ ad i
tellectionē ordi
nati/ꝑductiua/
qd āt hoc sit de
mēte.s.Th.pꝫ
ex pᵃ pte. q. 85.
ar.pᵒ.4ᵐ vbi ait
ꝙ fātasmata il/
luminār ab itᵘ
agente/q: siē pᵹ
sensitiua ex ꝯiū
ctiōe ad intᵐ effi
cir̄ v̄tuosior/ita
fātasmata ex v̄/
tute intˡ agētis
reddūt habilia vt ab eis intētōes itelligibiles abstrahāt/
cōstat āt ꝙ pᵹ sēsitiua n̄ sit v̄tuosior/q: aliqd accipiat ab itᵘ
sue nāē supadditū/ſꝫ tm̄ q: cū in eadē eēntia cū intᵘ fūdet̄ ꝛ
ꝯūr a pfectiori nā origiet̄ q̄ꝫ pᵹ sēsitiua bruti ē itrīsece ꝛ i sua
nā v̄tuosior ac pfectior/ḡ ſꝫ ipꝫ ō fātasmate idē dicēdū erit.
ℭ Sꝫ occurrit ꝯ hāc determinationē duplex dubiū. Primū ē
q: in scdo dicto rūsionis ingt.s.Th.ꝙ actio intˡ agētꝭ i fan
tasmata p̄cedit receptionē intˡ possibil'/ac si principalitas
actōis n̄ attribuat̄ fātasmatib⁹ ſꝫ intᵐ agēti. Ex ijs.n.v̄bis
vr̄ hēri ꝙ intˡ agēs aliqd infantasmata iam ꝑducta agat.
ℭ Scdm dubiū est/q: vr̄ velle.s.Th.fātasmata se hēre ad
intᵐ agētē sic instrᵃ ad artē/ſꝫ in instrūis ab artifice motis/vt
dr̄ 4ᵒ.di.j.q.ar.4.q.ij.ē v̄tus artis p modū intētōis/ḡ intˡ
agēs in fātasmatib⁹ suā v̄tutē p modū intētōis cāt/ꝛ sic ipa
illuminat/aliqd in ipis postq̄ꝫ ḡiata sūt iprimēdo. Ad pri/
mū dr̄ ꝙ ex illis v̄bis nō hēt̄ ꝙ intˡ agēs aliqd iprimat i fā
tasmatib⁹ postq̄ꝫ ḡiata sūt/ſꝫ tm̄ ꝙ actio quā agit in fātas/
mata ē p̄oi receptōe intˡ poˡⁱˢ/mō dr̄ ꝙ illa actio n̄ ē ipressio
alicui⁹ foīē supaddite fātasmatib⁹ iā ꝑductꝭ/sed ē efficē per
quādā nālē resultātiā ipa fātasmata ſm nām clara ꝛ hilia
ad hoc vt ex ipis possit spēs intˡⁱˢ abstrahi: hoc āt ꝯuēit sibi
iq̄ꝫtū poᵃ eoꝝ factiua cū intᵐ agēte i vna eēntia aiē radicat̄/
qūo dicim⁹ intᵐ facē poᵃˢ sensitiuas sibi ꝯiūctas v̄tuosiores/
inq̄ꝫtū vꝫ eēntia aiē in q̄ intˡ radicat̄ ex h ꝙ ē intᵃˡⁱˢ ꝛ pfectior
sēsitiua/ē efficatior/ꝛ pfectiores vires sēsitiuas ꝑducit nāli
cōcomitātia/nō āt q: ipis iā ꝑductꝭ aliqd iprimat/vñ nihil
ē aliud intᵐ agētē illuminar̄ fātasmata q̄ꝫ eēntiā aiē ex hoc
ꝙ ē intᵃˡⁱˢ ꝛ fūdamētū intˡ agētꝭ ꝑducē ſm nālē cōcomitātiā
v̄tutē fātasie talē vt ab ipa fātasmata clara ꝛ hilia ad ꝯcau
sandū cū ipo intᵐ agēte spēs intˡⁱˢ in intᵐ poll' ꝑuenir̄ possint/
ꝛ h actio p̄cedit receptionē intˡ poˡⁱˢ/sic ꝛ ipa formatio fan
tasmatꝭ. Ad scdm dr̄ ꝙ v̄t⁹ artꝭ nō semp ē ipressa instrᵒ per
modū q̄litatꝭ aut intētiōis instrᵒ post ei⁹ ꝑductionē super/

vocatur intellect⁹ agēs. ℭ Est
etiaꝫ in ea virtus que est in po/
tētia ad terminatas silitudies re
rū sensibiliū: ꝛ h ē potētia itell's
possibil'. ℭ Differt tm̄ h qd iue
nit̄ i aia ab eo qd iuenit̄ in agē/
tib⁹ nālib⁹. q: ibi vnū ē ipotētia
ad aliud ſꝫ eūdē modū q̄ i alte/
ro iuenit̄ actu: nā mā aeris ē in
potētia ad foīaꝫ aque. eo mō q̄
ē in aq̄. ꝛ iō corpa nālia q̄ cōica/
bāt i mā eodē ordine agūt ꝛ pa
tiunt̄ adinuicē: aia aūt itellecti/
ua nō ē in potētia ad silitudies
reꝝ q̄ sūt i fātasmatib⁹ p modū
illū q̄ sunt ibi ſꝫ ſm qd ille silitu/
dines eleuant̄ ad aliqd alti⁹ vt
s. sint abstracte a ꝯdōnib⁹ idiui/
duātib⁹ mālib⁹ ex q̄ fiūt itelligi/
biles actu. ꝛ iō actio itell's agē/

addite/nec illud intēdit.s.Th.eē v̄it veꝝ/ſꝫ in qbusdā ins
sit/in ijs inq̄ꝫ q̄ ꝓprie instrᵃ dicunt̄/sed aliqñ est nālis/sicut
ꝛ cāē scdē ꝓprios effectus agūt in v̄tute cāꝝ primaꝝ ꝛ sunt
eaꝝ aliq̄ mō instrᵃ/ꝛ tm̄ agūt per ꝓprias v̄tutes in qb⁹ per
quādā participationē saluat̄ v̄tus superioꝝ causaꝝ/ita in
ꝓposito/pōt fantasma eē instrm̄ intˡ agentꝭ vtpote nō agēs
nisi vt ab ipso
motū/ꝛ tm̄ agēs
per suā virtuteꝫ
nālem q̄ est que
dā participata
similitudo v̄tutꝭ
intˡ agentꝭ/nō āt
per nouā q̄lita/
tem sibi ab intᵒ
agēte superad/
ditam.
ℭ Quātū ad ſꝫ/
thomistaꝝ qdā
nouā positionē
adinuenientes/
dicūt pᵒ: ꝙ cū
sit duplex effe/
ctus luminis.s.
formalis qui ē
eē luminatiuū/
vt pꝫ in diapha
no/ꝛ obiuus q
est apparere/vt
pꝫ in colore/fā/
tasma lumie in
tell's agētis illu
strar̄ nō forma/
lit̄ sed obiue vt
color. Dicūt scdo ꝙ ex ista obiectiua illustratōe splēdet ac/
q̄ꝫ relucet in fantasmate nō totū qd est in eo/sed q̄dditas ꝛ
nā tm̄/ꝛ nō singularitas illi⁹ ei ꝯiuncta/ita ꝙ ista illumina/
tio ē abstractiua/q: fac̄ apparē vnū ꝛ nō aliud. Dicūt 3ᵒ ꝙ
per hoc splēdet in fantasmate intelligibile in actu.s.nā ab/
strahēs ab h ꝛ nūc/ꝛ tale intˡᵉ in actu mouet itellm̄ poll'ꝫ/
vñ dicūt ꝙ intˡ agens fac̄ fantasmata intˡᵉ in actu inq̄ꝫtū fac̄
intˡᵉ in actu in fātasmate p modū abstractōis pri⁹ nā/q̄ꝫ fiat
spēs intˡⁱˢ in intᵘ: Probāt āt hāc positionē ex dictꝭ.s.Tho.
Prio/q: in hoc capite vult ꝙ in aia intᵃˡⁱ est v̄tus actiua i fā
tasmata faciēs ea intˡᵃ in actu/ꝛ ꝙ actio intˡ agentꝭ i fantas
mata p̄cedit receptionē intˡ poll's/ex qbus vr̄ velle ꝙ in ipo
fantasmate pri⁹ fiat intˡᵉ in actu q̄ꝫ spēs intˡⁱˢ in intᵘ poll' fiat.
Scdo/q: i h eodē libro supi⁹ capᵒ.62. ait ꝙ Arist. attribuit
intᵘ poll' pati ab intˡᵉ suscipē spēs intˡᵉˢ ꝛ eē in poᵃ ad eas/vbi
pꝫ ꝙ spēs intˡⁱˢ diuidit ab intˡᵉ in actu/nō.n.pati p̄t itell's ab
intˡᵉ nisi in actu/ꝛ sic oꝫ i fātasmate eē intˡᵉ in actu añq̄ꝫ spēs
fiat in intᵘ poll'. Tertio q: i qōnib⁹ de aia ar.15.dr̄ ꝙ intell's
agēs p fātasmata fcā ab eo intˡᵃ i actu cāt sciaꝫ in intᵘ poll'.
Ex hoc eni dicto apparet ꝙ in fantasmate prius fit intˡᵉ in
actu q̄ꝫ scientia in intᵘ poll' causetur.
ℭ Sꝫ ista positio n̄ vr̄ mihi neq̄ꝫ ad mētē.s.Th.eē/neq̄ꝫ ſꝫ
se eē va.pᵒ.n.q̄rit̄ qd itelligit̄ p appereꝫ in fātasmate nāꝫ ꝛ
nō ei⁹ singl'aritatē/aut.n.hoc ē ipꝫ fātasma repn̄tare nām
absq̄ꝫ singl'aritate/aut ipꝫ fātasma hr̄e i se nāꝫ apparētē ꝛ
cognoscibilē sine singl'aritate/aut nāꝫ cognosci cū tali ab/
stractōe ab itᵘ i re singl'ari q̄ p fātasma repn̄tat̄/pᵐ nō p̄t da
ri/q: q̄ꝫtūcūq̄ꝫ fātasma claꝝ sit ꝛ illustratū spē i orgāo cor/
porali ꝛ māl'r ac idiuidual'r repn̄tat/scdꝫ ēt appet ſlm eē/q:
nā lꝫ sit i idiuiduo vt possit i ipo idiuiduo ꝯsiderari p intᵐ
absq̄ꝫ ꝯdōnib⁹ idiuidualib⁹/nō tm̄ ē i fātasmate fōīal'r ſm
suū nāle eē/vt possit i ipa nā fātasmatꝭ ꝯsiderari nā v'lis ab/
stractiue q̄ iuenit̄ i singl'ari p fātasma rp̄ūtato/ſꝫ ē tm̄ ibi re/

tis i fātasmate p̄cedit receptio/
nē itell's possibil': ac sic pricipali
tas actōis nō attribuit̄ fātasma
tib⁹ sed intellectui agēti: pp qd
Arist. dicit ꝙ se hꝫ ad possibileꝫ
sicut ars ad mām. ℭ Hui⁹ aūt
exēplū oio sil'e eēt: si ocul⁹ sil' cū
h qd est diaphanū ꝛ susceptiu⁹
coloꝝ hēret tm̄ de luce qd pos/
set colores facē visibiles actu: si
cut q̄dā aialia dicūt̄ sui oculi lu
ce sufficiēter sibi illumiare obie
cta: pp qd ō nocte vidēt magis:
in die v̄o min⁹: sunt.n.debiliꝫ
oculoꝝ: q: a parua luce mouen
tur: ad multā autē cōfundunt̄.
ℭ Cui etiā simile est in intelle/
ctu nostro q̄ ad ea que sunt ma/
nifestissima se hꝫ sicut ocul⁹ no/
ctue ad solē: vñ paruū lumē in/

Modo intellect⁹ agēs facit fantasmata intelligib. in actu.

presentatiue cū cōditionib' pticularib', nō.n. in fantasmate sor. est hūanitas nisi repsentatiue inq̄ztū repsentat sortē i quo est hūanitas. Si āt dicat tertiū, tūc i pposito, ē q' pus nā sit int'' i actu q̄z spēs sit i int'. poss., int'.n. nihil cognoscit nisi p aliquā spēz int'', 7 sic oz pus nā int'' eē actuatū spē it'', q̄z cognoscat nām absq̧ singularitate. Nullo ğ mō pōt saluari talis illustratio fantasmatis obiectiua, 7 relucētia nāe vlis i fantasmate cū illa prioritate nāe vt hec pō pōit. Scdo nō dī illustrari color obiiue 7 appere actu p lumē, nisi q' p lumē fit potēs mouere visuz, 7 sic deinde actionē vidēdi obiiue terminare, vt hētur ex loco allegato supi' i. q. de aia, ğ si ponat fantasma illustrari obiiue 7 actu appere nāz i ipo sic color i re colorata, h nihil aliō erit q̄z fantasma p lumē it', posse cāre spēz i int'', quā sine int'' agēte cāre nō pt, 7 sic nāz quā dicis i ipo appere posse tāq̄z obm actōis it'' cogsci, n āt erit, i ipo appere nāz vlēz pus nā q̄z spēs cāet i it'' poss., vt dicā pō fingit.

telligibile qd ē nobis ɔnāle sufficit ad nostrū itelligere. ¶ Qd āt lumē itelligibile nre aie ɔnāle sufficiat ad faciēdū actionem itell's agētis: pz si qs ɔsideret necessitatē ponēdi itellm agētē: iueniebat.n. aia nra i pō ad itelligibilia sic sensus ad sensibilia: sic.n. nō semp sentim': ita nō sp intelligim': hec āt itelligibilia q̄ aia itellectiua humana itelligit

¶ Ea āt qb' dicta pō ɔfirmat facile ē soluē. Ad p''' g' dē dī q' p it'' agētē vtiq̧ pus nā 7 ēt pus durānōe fātasmata fiūt it'' actu q̄z spēs recipiāt i it'' poss., nō āt vt ista pō tz p relucētiā nāe vlis i fantasmate absq̧ singlaritate. Sz mō q isti' explicabit, 7 silr dz ad scz 7 ad tertiū. Nā 7 fantasmata fiūt actu it'' 7 spēs existes i it'', sūt actu it'', sz alio 7 alio mō, vt ondet.

¶ Remota ğ hac noua inētiōe, alr mihi ex doctria s. T. rndēdū occurrit. Ad cu' euidētiā ɔsiderādū ē q' cū it'' ppe noiet obz it', sic sensibile obm sensus, itelligibile p 7 p se illō dī qd p 7 p se ē obm 7 tmin' act' it'. Scdario āt dī it'', id qd ad it'' it'', tāq̧ aliqd ei' ordinat, 7 q' spēs rei it'' exñs i it'' 7 fantasma ei', ē aliqd ipius it'', inq̄ztū ē ei' silitudo, sic 7 imago hercul' dī aliqd hercul', spēs qdē vt repsentatiua nāe absq̧ ɔditiōib' mālib', fantasma āt vt repsentatiuū eiusdē cū mālib' ɔditiōib', 7 vtrūq̧ ordinat ad ei' it''', iō 7 spēs q̄ ē i it'' 7 fantasma dr it'' scdario, vnūqōq̧ tn̄ suo mō, spēs qdē it'' vt act' 7 for' p quā it' itelligit, fantasma āt vt istrumētū cāatiuū spēi it''. Et sic obz dī it'', i po', aut i actu, ita pportiōabilr ista dr int'', i po', aut i actu suo mō. Cū āt duo ptineāt ad obz it' nri, sic 7 ad obm sensus. s. mouē it'', cāndo i ipo suā silitudinē, 7 terminare actū itelligēdi, duplr pt dici ipz obz it'' i po', aut. s. q' nō hz actu vñ possit pprie mouē it'', aut q' nō hz actu vnde possit tminare it''', sz tn̄ vtrūq̧ pt hēre 7 h ɔuenit sibi fm q' eē māle 7 singlare hz i reb' ext aiaz, cū.n. it', sit imālis nō pt imutari nisi ab eo qd aliquē modū imālitatis hz, neq̧ ēt pt nisi ad imāle sua opatio p̄ tminari. Fātasma āt vt silitudo it'' idiuidualr ordinat ad it''' nō p modū obi tminātis actū itelligēdi, sz p modū agētis i it'', 7 cāntis spēz sil' cū it'', agēte istrumētalr, iō ipz esse it'', i po', ē ipz nō hēre actu vñ possit mouē it'', sz posse illō hēre, h āt ɔuenit sibi vt ē pcise silitudo rei mālis q̄ztū ad ei' mālitatē 7 singlaritatē i q̄ cū fantasmate bruti ɔueniētiā hz, spēs vō q̄ ē i it'', ordinat ad it''' tāq̄ p''' for'', faciēs it'' i actu vt possit it'', iō dī it'', in po' qñ actualr nō actuat it'', sz tn̄ potētialr, h āt ɔuēit sibi dū adhuc ē i fantasmate 7 i it'' agēte vtualr, nūdū pducta i it'' poss., silr ğ q̧ duplr dī obz it'', eē i actu, aut. s. q' hz actu, vñ possit mouē it'', aut q' hz actu vñ possit actū itelligēdi terminare, p''' sibi ɔuenit fm q' est i imaginatiōe p suū fantasma lumie it' agētis illustratū, fz āt sibi ɔuēit put ē i it'' p suā spēz p quā repsentat absq̧ ɔditiōib' mālib', p eē eni qd hz i imaginatiōe hz imālitatē ac spūalitatez tātā quāta sufficit ad h vt possit eē istrumētū it' agētis ad cāndū spēz it''', i it'' poss., p eē āt qd hz i it'', hz imālitatē oimodā q̄ reqrit ad h vt possit tminare it''', ipa.n. spēs ē oio imālis fm se 7 representat nāz imālr idest absq̧ ɔditiōib' mālibus, vt sic nā absq̧ mālib' ɔditiōib' repsentata 7 imāl' effecta, possit actū intelligendi terminare. Est ğ obm it'', i actu i rōne motiui qñ est i fantasia illustratū lumie it' agētis, ita q' tūc vificari pt int''', pati ab it'' i actu i rōne. s. motiui. Est āt i actu i rōne tminatiui qñ p suā spēz ē i it'' poss. Fātasma vō dī it'' i actu qñ hz vñ possit eē istrumētū it' agētis cāntis spēz i it'' poss., qd cōuenit sibi i q̄ztū lumie it' agētis ē illustratū, 7 q' h ɔuenit sibi nō p nouā illustrationē post ei' gñonē superueniētē vt superi' ē onsuz. sz p suā nāz i q̄ztū ē pductū rite 7 ordiate ab imaginatiōe q̄ i eadē eēntia aie cū int'' agēte radicat. iō dī eē actu it'', i q̄ztū i ipo ē aliq̄ it' agētis pticipatio a nā. Spēs aūt dī it'' actu qñ hz vñ actuare possit it'' polēz, 7 q' h cōuenit sibi fz q' ē pducta i it'' poss ab it'' agēte, 7 fantasmate, iō dī it'' i actu qñ ē ex fantasma vtpote actualr ab int'' agēte 7 fantasmate pducta i actu. ¶ Ex iis itaq̧ pz q' tria sunt q̄ dñr aliqñ qdē it'' i po', aliqñ āt int'' in actu. s. obm int'', fantasma, 7 spēs it'', q̄ q' reducunt de po' ad actum ab int'' agēte, iō dī it' agēs facē ea actu it'' rea qdem māles actu it'', reddit obiiue ac tminatiue, i q̄ztū facit eas eē in int'' poss 7 imālr. s. absq̧ ɔditiōib' mālib' repsentari, i rōne vō motiui i q̄ztū, dat fantasmati illi' repsentatiuo vtutē imutādi it'' polēz. Fantasmata vō facit actu it'', i q̄ztū p pticipationē lumis ipi' hēnt vñ possint istrumētalr imutare int'' polēz ad spēz it''. Spēs āt it'', actu facit it'', i q̄ztū eas de po' actiua fantasmatū educit 7 ponit i it'' poss. Et iō aliqñ dicit s. T. q' it' agēs facit res māles actu it'', vt p'. q. 54. ar. 4. 7 q. 79. ar. 3. de aia ar. 4. de spū ar. 10. 7 i plerisq̧ aliis locis, aliqñ vō q' facit fantasmata it'' actu, vt i h cap', 7 in locis p pcedēti positiōe allegatis, aliqñ ēt q' facit spēs int' poss it'' i actu, q̄rū vnūqōq̧ verū ē sz suo mō. Patet ğ q' int' agēs dī facē fantasmata actu it'', nō obiiue q̄si faciat ipa aut aliqd i ipis forālr exñs appere it'', 7 itelligi, sed cāalr tn̄, q' vz facit illa i tali actu vt possint secuz cōcausare spēs it'', i it'' poss, h āt est q' pticipāt i sua nā aliqd lumis int' agētis, sic color i sua nā aliqd lumis corpalis pticipat. Ipa.n. i q̄ztū pcise silitudies rerū māliū st 7 singulariū ɔditionū, st tn̄ it'', i po', q' vt sic nō hēnt vt possint mouē it'', inq̄ztū āt aliqd lumis it' agētis in sua nā pp ɔiūctionē ad ipm pticipāt, sic st actu it'', vtpote po', cū it'' agēte mouē int'', 7 h mō pus fantasmata p int''' agētē fiūt actu int'', q̄z spēs it'' recipiant in it'' poss. Quod āt hec sit mēs s. T. aptissime ex ei' verbis supi' cap. 59. ɔstat. Ait.n. q' fantasmata p lumē it' agētis fiūt actu it'', vt possint mouē it'' in actu, nō āt vt sint itellecta i actu. Et ca. 60. ait q' nō dī puer potēs it'', ex eo q' fātasmata i eo possint eē itellecta i actu, cū h ptineat ad posse agē, fantasmata.n. mouēt it'' polēz, posse āt it'', sit posse pati. Quib' vbis nihil clari' ad psentē declaratione eē pt. Posset ēt itelligi alio mō fantasmata

Plato posuit eē intelligibilia p seipsa. s. ideas: vñ non erat ei necessariū ponere itell'z agētē itelligibilia. Si āt h eēt verū: oporteret q' quāto aliq̄ sunt fz se magis itelligibilia magis itelligerētur a nobis. (qd pz eē falsum). nā magis sūt nobis itelligibilia q̄ sūt sensui pximiora q̄ i se sunt minus itelligibilia: vñ Ari. fuit mot' ad ponēdū q' ea q̄ sūt no-

fieri itus i actu ꝓportiōalr ad aliū modū q̄ pt dici itus i pō.s. obiue, si tñ ad mētē opionis quā iprobauim⁹. Duplr.n.cōsiderari pt fātasma. Uno° q̄ꝫtū ad ipāꝫ nāꝫ fātasmatꝫ q̄ est tale acciñs ꝛ tal' silitudo. Alio° q̄ꝫtū ad nāꝫ p fātasma rep̄sentatā. Prio° nec ē pō itus saltē directe nec fit actu itus vt ē.s. h̄ fātasma singl'are, qꝛ singl'are māle cuiusmōi ē fātasma ñ est p se ꝛ directe a nobis itus. 2° ē pō itus iq̄ꝫtū nāꝫ p ipꝫ mālr rep̄sentata pōt ab itus absq̄ꝫ ꝯditiōib⁹ mālib⁹ accipi, fit āt actu itus q̄ñ in itu cātur sp̄es ṽtute it' agētis nāꝫ vl'is rep̄sentatiua. Et hunc modū vī tangē Com. T. i h̄ cap° vbi ait, q qꝛ i h̄ boie c⁹ silitudinē rep̄sentāt fātasma, ē accip̄e nām vl'eꝫ denudatā ab oib⁹ cōditionib⁹ idiuiduātib⁹, iō fantasmata sūt itus i pō. Sꝫ qꝛ h̄ modus ē iꝓpri⁹, cuꝫ h̄ sit magis nāꝫ p fantasma rep̄sentatā eē itus i pō aut in actu q̄ꝫ ipꝫ fantasma, nec iste sensus hēat ex ṽbis.e. T. nisi supficialr ꝯsideratis, iō vī mihi illa ṽba ꝯformiter ad p̄dicta i̇terp̄tādo sic intelligēda eē, q qꝛ i boie c⁹ fātasma ē silitudo, ab itu accipi p̄t nā vl'is absq̄ꝫ ꝯditiōib⁹ mālib⁹, iō fātasma illi⁹ ē i pō ad h̄ vt possit effici ṽtute it' agētꝫ istrumēm ad cāndū sp̄eꝫ illi⁹ nāe vl'is rep̄sentatiuā, ꝛ h̄ ē eē fātasma itus i pō cālr nisi iux̄ modū supi⁹ explicatū. Pōt ꝛ 3° d̄ fātasmate itelligibili rōne sui sꝫ rōe effect⁹ sui. s. sp̄ei itus. Cū.n. dicat̄ aliqd itus actu siue sic actu itus p modū t̄mini itus, siue p mo p̄ncipij ei⁹ foīal', iq̄ꝫtū ē a mā separatū, idē ē facē aliqd itus actu, alt̄ero illoꝝ modoꝝ, q ipꝫ a mālib⁹ ꝯditiōib⁹ abstrahē, h̄ āt nō fac̄ it' agēs c̄c fātasma sꝫ seipꝫ, qꝛ quātūcūq̄ꝫ aliqd itellectualitatꝫ ex p̄ñtia it' agētꝫ recipiat mō supi⁹ exposito, sp̄ tñ remāet i orgāo corpali, ꝛ mālr rep̄ñtat, sꝫ h̄ fac̄ c̄c ei⁹ effectū. s. c̄c sp̄eꝫ itualem educēdo ipāꝫ d̄ pō actiua fātasmatꝫ, ꝛ ponēdo i itu poss, iō ꝛ di facē ipꝫ fātasma itus i actu, qꝛ d̄ ei⁹ pō sp̄eꝫ itualem ꝛ imālē educ̄, qd̄ ē ipꝫ fātasma fieri itus actu rōe effect⁹ sui ñ rōe sui, ꝛ h̄ mō factū i actu di mouē itum ñ qdē effectiue sꝫ foīalr iq̄ꝫtum sp̄es educta de ei⁹ pō iformat itum ꝛ fac̄ ipꝫ i actu p̄. Ad hūc sēsu aliq̄ñ ēt dic̄. e. T. fātasmata fieri itus i actu. Et Cō. 3. d̄ aia cō. 18. ita itus vī, vbi ait q necē ē ponere aliquē motorē d̄ faciat itētiōes imagiatas, mouē itum mālē, qd̄ nihil aliḋ ē q̄ꝫ facē eas itus i actu abstrahēdo eas a mā.

¶ Circa sꝫ dictū rñsiōis. e. T. attēdēdū q sp̄es exñtes in itu poss p̄existūt i fātasmatib⁹ sic effect⁹ i sua cā, effect⁹ āt ē in cā sꝫ modū ipi⁹ cāe sic effect⁹ ṽtualr ꝯtēti i sole hñt in sole modū ꝛ ꝯditionē ipi⁹ sol', cū nihil aliud i ipo sint q̄ꝫ sol aut ei⁹ ṽt⁹, vñ cū fātasma sit aliq̄ mō māle vtpote exñs i orgāo māli, ꝛ mālr ac idiuidualr rep̄ñtās, silitudies itus exñtes i fātasmate ṽtualr, sꝫ q i ipo sūt, aliq̄ mō mālēs sūt ꝛ singulares, ꝛ iō dū recipiunt̄ i itu poss ex actiōe it' agētꝫ ꝛ fātasmatis, vbi imālr ꝛ vlr recipiunt̄, nō hñt eūdē modū eēndi quēꝫ hñt i fātasmatibus sꝫ altiorē ꝛ supioris ordis, ꝓpē optie dī q aia itum vt ē.s. itum nō ē i pō ad silitudies rerū sm illū modū q̄ sūt in fātasmatib⁹ sꝫ sꝫ q eleuant̄ ad aliqd altius. s. ad supiorē ordinē, q ē sp̄eruꝫ oino imāliuꝫ ꝛ vliuꝫ. sp̄es.n. in itu poss ꝛ imāles sunt ꝛ vl'es.

¶ Circa tertium dictū rñsiōis sciendum q si itus ad q̄ it' nr̄ ē i pō eēnt p se itus tāq̄ꝫ p se sbsistētia ex māꝫ, it' nr̄ indiffērēter se hēret ad oēs sbas separatas cognoscēdas ꝛ sic quāto aliq̄ eēnt sm se magis itus tāto magis itelligerent̄ a nobis, it'.n. nr̄ nat⁹ est cog̃scē ea q̄ sub suo obo ꝓportiōato ꝯtinent̄, ꝛ aliq̄ tāto magis, quāto de rōe sui obi ꝓportiōati magis p̄ticipāt, sic supposito q q̄ddītas rei mālis sit obm ꝓportiōatū itus nr̄o, magis cog̃scim⁹ ea q̄ magis hac rōne p̄ticipāt, si āt itus mālia eēnt p se sbsistētia, tc̄ sba sepata sbsistēs eēt obꝫ nr̄o itus ꝓportiōatū ꝛ ꝯnāle, ꝛ sic quāto aliq̄ sba eēt magis sepata ꝛ p ꝯñs magis sꝫ se itus, tāto magis a nob cog̃scibil' eēt, ꝓp hoc optie infert. e. T. q posita opione Platōis de ideis, oporteret q q̄ꝫto aliq̄ sūt sꝫ se magis itus tāto magis itelligerent̄ a nobis.

† 3° d̄ aia tex cō. 12.

bis itelligibilia nō sunt aliq̄ existētia itelligibilia p seipsa: sꝫ fiūt ex sensibilib⁹: vñ oportuit q poneret ṽtutē q̄ h̄ faceret ꝛ hec est itell's agēs. ad h̄ g̃ ponit̄ intell's agēs vt faciat itelligibilia nobis ꝓportiōata: h̄ āt nō excedit modū lumis itelligibilis nobis cōnālis. † ¶ Uñ nihil ꝓhibet ipsi lumini nr̄e aie attribuere actionē itell's agētis. ꝛ p̄cipue cū Aristo. itellm̄ agētē ꝯparet lumini.

¶ Qꝛ nō fuit snia Arist. q intell's agēs sit sba separata sed magis q sit aliquid anime. Caplm̄. 78

† vide. p p. q. 79. ar. 4

† Uia vero plureꝫ opinioni suprapositē assentiūt credentes eā fuisse opinionē Ari. ostēdēdū ē ex ṽbis ei⁹ q ipse h̄ nō sensit d̄ itellu agēte q sit sba sepata. ¶ Dicit.n. p̄ q sicut i oi nā ē aliqd q̄si mā i vnoq̄q̄ꝫ gñe: ꝛ h̄ ē in pō ad oia q̄ sunt illi⁹ generis: ꝛ aliqd q̄si efficiēs qd̄ fac̄ oia q̄ sunt illi⁹ gñis: sic se hꝫ ars ad māꝫ: necē ē ꝛ i aia eē has differētias: ꝛ hmōi qdē. s. qd̄ in aia est sic mā ē itell's poss in q̄ fiunt oia itelligibilia: ille ṽo q i aia est sic efficiēs cā est itell's q̄ ē oia facere. s. itelligibilia i actu. i. itell's agēs qui est sic hit⁹: ꝛ nō sic pō. † ¶ Qualr āt dixerit itellm̄ agētē hitū expōit subiūgēs qd̄ ē sic lumē: quodā.n. mō lumē fac̄ pō colores eē actu colores: iq̄ātuꝫ. s. facit eos visibiles actu: h̄ āt circa intelligibilia attribuit̄ intellectui agēti. ¶ Ex his āt manifeste habet̄ q itell's agēs ñ sit sba sepata: sꝫ magꝫ aliqd aie. expsse eni dicit q itell's poss ꝛ agēs sūt differētie aie: ꝛ q sunt i aia: neutra ergo earū est sba separata.

2 ¶ Adhuc rō ei⁹ h̄ ideꝫ ostēdit: qꝛ i oi nā in q̄ iuenit̄ pō ꝛ act⁹ ē aliqd q̄si mā qd̄ est in pō ad ea q̄ sunt illi⁹ gñis: ꝛ aliqd q̄si agens qd̄ reducit potētiā i actū. Sic in artificialibus est ars ꝛ mā: sꝫ aia itellectiua ē q̄dā nā in q̄ inuenit̄ pō ꝛ act⁹: cū q̄ñq̄ꝫ sit actu intelligēs: ꝛ q̄ñq̄ꝫ i pō. est igit̄ i nā aie

† tex. c. 18

Reliquum est ex ipsis Arist. ṽbis ostēdere ipꝫ nō fuisse hui⁹ opionis, q it' agēs sit sba separata, id qd̄ sibi pleriq̄ꝫ ascribē voluerūt sꝫ magis q aie pō sit. ¶ Sup cap̄. 78. Et p̄ h̄ ostēdēdū est, scd̄o q̄busdā auctoritatib⁹ ei⁹ sup q̄b⁹ ij q ꝯriū senserūt suā fūdarūt pōnē, est rñdendū. Arg' igit̄ p̄mo, qꝛ tertio de aia tex. 18. ait intum agentē ꝛ possibilē esse diūas aie, ꝛ in aia esse, dū cōcludit de intu agēte ꝛ poss loquēs, necē ꝛ in aia has esse diūas.

¶ Scd̄o, qꝛ rō p ipꝫ adducta ibidē ostēdit ipꝫ h̄ voluisse. Arguit.n. sic. In oi nā i q̄ iuenit̄ pō ꝛ act⁹, ē aliqd q̄si mā qd̄ ē i pō ad ea q̄ sūt illi⁹ gñis ꝛ aliqd q̄si agēs qd̄ r̄duc̄ pō ad actū, aia itua ē hm̄ cū q̄ñꝫ sit actu itelligēs ꝛ q̄ñꝫ i pō, g̃ i nā aie itue ē aliqd q̄si mā. s. it' poss q ē in pō ad oia itua ꝛ aliqd q̄si efficiēs. s. it' agēs q fac̄ oia i actu. Ex hac itaq̄ꝫ demr̄one pꝫ ipꝫ voluisse vtrūq̄ꝫ itum i nā aie eē, ꝛ ñ aliqd sepatū sꝫ eē a corpe.

intellectiue aliqd q̄si mā: qđ ē in pō ad oia itelligibilia qđ dr̄ itellect⁹ poss: ⁊ aliqd q̄si cā efficiēs qđ fac̄ oia i actu. ⁊ dr̄ itells agēs: vterqȝ igit̄ itells s̄m demr̄onez Ari. ē i nā aie ⁊ nō aliqd sepatuz s̄m eē a corpe: cui⁹ aia ē actus.
3 ❡ Ampli⁹ Arist. dicit ꝙ itells agēs ē sic hit⁹ qđ ē lumē: hit⁹ āt nō signat̄ vt aliqd p se existēs: sȝ alicui⁹ hn̄tis: nō ē igit̄ itells agēs aliq̄ sba sepati p se existēs: sȝ est aliqd aie hūane. ❡ Nō āt itelligit̄ lr̄a Ari. vt hit⁹ dicat̄ eē effect⁹ itells agētis: sȝ vt sit sensus: itells agēs fac̄ hoiez itellige oia: qđ ē sic hit⁹. hec. n. est diffinitio hit⁹. (vt Cō. Auerrois ibidē dicit). ꝙ hn̄s hituz intelligat p ipȝ qđ ē sibi ꝑpriū ex se: ⁊ q̄n voluerit absqȝ h̄ ꝙ idigeat i eo aliq̄ extrīseco: expsse. n. assimilat hitui nō ipȝ factū: sȝ itellȝ q̄ ē oia fac̄. ❡ Nec tn̄ itelligēdū ē ꝙ intells agēs sit hit⁹ p modū q̄ hit⁹ ē in scđa spē q̄litatis: sȝ ꝙ qdā dixer̄t itellȝ agētē eē hitū ꝑncipiorꝫ. qr hit⁹ ille ꝑncipiorꝫ ē accept⁹ a sensibilib⁹. †(vt ꝓbat Ari. i. 2. posteriorꝫ). ⁊ sic oȝ qđ sit effect⁹ itells agētis; cui⁹ ē fātasmata q̄ sr̄ itellecta i pō fac̄ itellecta in actu: sȝ accipit̄ hit⁹ s̄ȝ ꝙ diuidit̄ ꝯ ꝑuationē ⁊ potētiaz: sic ois foia ⁊ act⁹ pt dici hit⁹. ⁊ h̄ appet. qr dic̄ h̄ mō itellm̄ agētē eē hitū: sic lumē hit⁹ ē. ❡ Deinde subiūgit. †(ꝙ hic itells. s. agēs ē sepat⁹ ⁊ imixt⁹ ⁊ ipassibil' ⁊ sba actu ē). hoꝝ āt q̄ttuor q̄ attribuit itellectui agēti duo sup̄ expsse de itellectu poss dixerat. s. qđ sit imixtus ⁊ ꝙ sit sepat⁹. tertiū. s. qđ sit ipassibilis sub distictōe dixerat. †(ostēdit. n. p̄). qđ nō ē passibilis sic sensus. ❡ Et postmodū ostēdit qđ cōiter accipiēdo pati. passibilis ē iquātū ē. s. i pō ad intelligibilia. ❡ Quartū vō oio negauerat de intellu poss dicēdo qđ erat in pō ad itelligibilia ⁊ nihil hoꝝ erat actu ante itelligere. sic igit̄ in duob⁹ ꝑmis itells poss ꝯuenit cū agēte: i tertio pti ꝯuenit. ⁊ pti differt: i q̄rto āt oio differt agens a poss. ❡ Has q̄ttuor ꝯditiōes agētis ꝓbat p vnā rōnē subiūgēs. †(semp. n. honorabili⁹ ē agēs patiēte ⁊ ꝑncipiū. s. actiuuȝ mā). sup̄. n. dixerat. (qđ itells agēs ē sic cā efficiēs: ⁊ possibilis sic mā). Per h̄ āt mediū ꝯcludunt̄ duo ꝑma sic: agēs est honorabili⁹ patiēte ⁊ mā: sȝ possibilis q ē sic patiēs ⁊ mā ē sepatus ⁊ imixt⁹. †(vt sup̄ ꝓbatū ē). ḡ multo magis agēs: alia vō p h̄ mediū sic excludunt̄: agēs i h̄ ē honorabili⁹ patiēte ⁊ mā ꝙ cōparat̄ ad ipȝ. sic agēs ⁊ actu ens ad patiēs ⁊ ens i pō. itells āt possibilis ē patiēs q̄dāmō ⁊ pō ens: itells igit̄ agēs. ē nō patiēs ⁊ actu ens. ❡ Patet aūt ꝙ nec ex his v̈bis Arist. hūi pt ꝙ itells agēs sit q̄dā sba sepata: sȝ ꝙ sit sepat⁹ h̄ mō q̄ sup̄ dixit de poss. s. vt nō hēat organuȝ. ❡ Quod āt dicit ꝙ ē sba actu ens nō repugnat ei ꝙ substātia aie est in po/

❡ Aduertendū cū dicit̄ int^m possem esse in pō ad oia int^{ra} ⁊ int^m agētē facere oia, ꝙ li oia nō facit distributionē ꝓ oib⁹ simplr̄, sȝ pro oib⁹ reb⁹ mālib⁹ q̄ sunt ꝓpria ⁊ nālia obiecta int' nr̄i vt dr̄ 3° de aia, sensus. n. ē ꝙ int' poss est receptiuus spērū oīuȝ q̄dditatū māliū, it' vō agēs oēs q̄dditates mālēs nat⁹ est facere actu int^{les} cū i seipis sint tn̄ it^{les} i pō.

❡ Tertio qr ibidē iūngt ꝙ it' agens ē sic hitus quod est lumē, vbi pȝ ꝙ hituȝ nō vocat effectū int' agētis sȝ ipsum int^m agētē inq̄ztū facit hominē int^{re} oia ⁊ q̄n voluerit, sed hit⁹ nō significat vt aliqd per se subsistēs sȝ vt alicui⁹ hn̄tis ergo ⁊c. Addit q̄ q3. s. T. ad maiorē declarationē ꝙ hic nō accipit̄ hit⁹ vt est in scđa spē q̄litatis ꝑut qdā dixerūt int^m agētē eē hitū pricipiorꝫ, cū ille hitus sit acceptus a sensibilib⁹ vt ꝓbat̄ 2° posteriorū tex. vltio, ⁊ sic opōteat ipsum esse effectū int' agētis, sȝ accipit̄ vt diuidit̄ ꝯtra ꝑuationez ⁊ potētiaz sicut ois foia ⁊ actus pōt dici hitus, h̄ aūt pȝ, qr dicit̄ int^m agētē eē hitum sicut lumē.

† tex. c. vltimi.

De hitu ꝑncipiorꝫ ꝑncipiorū.

❡ Aduertenduz hic ꝙ ex verbis san. Tho. appet, hitus ꝑncipiorꝫ ꝑncipiorꝫ q dicuntur nobis nāles ⁊ inesse nobis a nā, sȝ sic dici nāles aut inesse a nā quasi nobis foialr̄ sint cōgeniti ⁊ ab ipa natiuitate nobis inditi. Naȝ si eēnt in nobis a gn̄one s̄m se ⁊ formalr̄, nō acquirerent̄ ex sensibilib⁹ vt inquit. s. Tho. hic, sed dicunt̄ nobis naturales, qr non causant̄ ex discursu ⁊ argumētatione sed imediate ex intellectu agente faciēte fantasmata int^{lia} in actu, q quidez int' ⁊ nobis inest ab ipsa natiuitate, ⁊ nāliter cū fantasmatibus terminorꝫ que omnib⁹ insunt, ipsos hitus in intellectu poss operat̄, nō autē operat̄ alios habitus nāliter ⁊ ex se imediate cū fantasmatib⁹, sed ipse int' poss discurrēdo ⁊ argumētando illos in seipso causat, licet ad illos cāndos cōcurrat ēt virtus ⁊ lumē int' agētis. Unde ⁊ sup Boetio de trinitate ar. vltimo inqt. s. Tho. ꝙ hmōi nāliter cognita homini manifestant̄ ex lumine int' agētis qđ est hoi nāle.

† tex. c. 19 tex. cō. 6.

❡ Attendendū etiā cū dr̄ int^m agētē esse hitū sicut lumē, s̄m doctrinā. s. T. i q̄onibus de aia ar. 4. 4^m. ꝙ hāc cōparationē intelligit Aristo. q̄ztū ad necessitatē, nō āt q̄ztuȝ ad officiū: sic. n. sine lumine color videri nō pt, ita res materiales absqȝ intellectu agēte non sunt actu int^{les} mō superi⁹ explanato, sȝ officiū luminis int' agentis est ipsa fātasmata que sunt obiectū it' possibilis facere actu int^{lia} dādo eis virtutem vt mouere possint int^m, lumen vero corporale nō dat colori v̈tutem vt possit mouere visum, cū dicatur 3° de aia ꝙ est per se visibilis, sȝ facit diaphanū in actu vt possit a colore moueri, ⁊ ad hūc sensuȝ intelligēda sunt Aristo. verba.

† tex. c. 7. tex. cō. 14. tex. c. ter. tiū. c. 14.

† tex. c. 19. tex. cō. 17.

† Cap. 4.

❡ Ad has rōnes quidā arbitrati de mēte Ari. esse ꝙ int' agēs sit substantia separata, respondent. ❡ Ad pri mā quidē dicūt ꝙ per illa verba non intendit Arist. ꝙ in anima sint agens ⁊ patiens ita ꝙ vna ⁊ eadē numero anima sit agens ⁊ patiēs diuersis potentijs, sed solū ꝙ hec differētię sunt in aia sicut in omni alia nā, cōstat aūt ꝙ nō sic sunt in omni natura, ꝙ vna numero nā vtrāqȝ habeat, sicut s̄bm accidētia, sed sunt sicut causę in suo effectu, ideo ⁊ sic dūtaxat intelligendū est ipsas in aia esse. Per hoc etiā patet ad s̄m. Illa eni Arist. ratio nō deducit nisi ad hoc ꝙ oȝ in natura aię has esse differentias, sicut ⁊ in oi alia natura est agēs ⁊ patiēs que cō

stat nō oportere in vnā nūero sbām ꝯuenire. ¶ Ad tertiaꝫ
vō dī ꝙ assimilatio iter intm agentē ⁊ hitū ac lumen nō est
inter intm in se ⁊ hitū ac lumē, ſꝫ iter mōm agēdi vtriusqꝫ. s.
in opando qn̄ volum⁹, vnde nō seqtur si hit⁹ est i nobis nō
āt ē res separa, ꝙ silr it' agēs sit i nobis nō āt sit sba separa.
¶ Sed ꝙ iste respōsiōes nō sunt ad mēte Arist. facile est vide
re si rōnis eius
†cap.26. tex. cō.20 cōmē. efficatia fuerit
ostēsa. Vn̄ pmo
ipa rō explican
da est, tū rn̄siōes
date excluden
tur. Ad eviden
tiā igit' rationis
† Impugnatio. cōsiderādū pri
mo ꝙ cū natu
ra multiplr di
†tex.c.15. cat' vt pꝫ.5.me
ta. h' loco acci
pit' nā pro vt si
gnificat qdditā
tem ⁊ eēntiā rei
nālis gn̄abilis
s. ⁊ corruptibi
lis, vt pꝫ p Cō.
3. de aia cō.17.
⁊ sit cōparatio
rei nālis ad ani
mā sꝫ Cō. quia
aia est vnū enti
†tex.c.14 um nāliū, siue il
la sit quidditas
gn̄is siue spēi.
In simili quoqꝫ
significatiōe ac
cipit' nomē ge
†tex.cō.3. neris h' in loco
cū dī in oi natu
ra est aliqd qō est mā vniuscuiusqꝫ gn̄i. ¶ Cōsiderādū secūdo
cū dī eē in oi nā aliqd qō est pō oia q̄ sunt illi⁹ gn̄is, ꝙ h' nō
est itelligēdū q̄si illud sit vnū nūero, ſꝫ ꝙ est vnū ſm vnita
tē illi⁹ nāe, nō. n. mā ꝓpria receptiua oiuꝫ formarū equi est
vna nūero, sic nec est vna tm̄ nūero, fōa eq, sed si nā est vna
ſm spēm, oꝫ vt susceptiuū ꝓpaiū fōe sit vnū ſm spēm ꝓpor
tiōalr loquēdo, puta ꝙ sit eadē caro ſꝫ spēꝫ susceptiua bu
lus ⁊ illi⁹ fōe equi, ⁊ silr idē os, ⁊ idē neruus ſm spēꝫ ⁊ sic
de alijs, si āt nā sit vna ſm gen⁹, necē est vt mā ꝓpria susce
ptiua formarū illi⁹ gn̄is sit vna ſꝫ gn̄s, fōe. n. eiusdē gn̄is
puta aialis reqrūt ꝓpria susceptiua vni⁹ gn̄is, q2 oꝫ māꝫ
⁊ formā ꝓportiōari. ¶ Cōsiderādū tertio ꝙ hic accipitur
actus nō pro opatiōe, ſꝫ p forma q̄ est act⁹ pm⁹, vn̄ cū sub
summit' in rōne ꝙ aia intm qn̄qꝫ est itelligēs in pō qn̄qꝫ vō
intelligēs i actu, nō accipit' itelligēs in actu scdo tm̄, qō est
opari, ſꝫ ēt in actu p̊, qō est hēre formā p quā int' est i actu.
¶ Cōsiderādū q̄rto, ꝙ lꝫ aia intua ſm suā sbāꝫ sit act⁹ qdā,
vt intua tm̄, idest vt ordinata ad intellectionē, aliqn̄ est i actu
pmo cōpleto, qn̄. s. hꝫ in seipsa spēꝫ itelligibilem, aliqn̄ vō nō est in
actu p̊ cōpleto, ſꝫ est ſm aliqd in potētia vt cū non hꝫ spēꝫ
itelligibilem, tūc. n. dī in pō, q2 nō hꝫ oia q̄ reqrunt' ad h' vt possit i
opatione exire, iō de aia intua loquit' hic phs vt intua est, cō
paratiue ad res nāles q̄ qn̄qꝫ sunt i actu qn̄qꝫ in potentia.
¶ Ultimo cōsiderādū ꝙ in hac rōne supponit phs duo su
peri⁹ ab ipso determinata, vnū est ꝙ aia in se ipa hꝫ, tanq̄
ꝓprietates, illas potētias q̄ ad intelligēdū requirunt', h'. n.
dixit enumerādo in 2° de aia inter potētias aie ēt intellecti
uum, ⁊ in 3° cū incipiēs de intm determinare ingt. De pte āt
aie q̄ intelligit ⁊ sapit, vbi intm ptēꝫ aie vocat. Alterū est ꝙ

tētia. †(vt supra ostēsuꝫ ē). De
inde subiūgit. (Idē āt ē ſm actū
scia rei). i quo Cō. dicit. (ꝙ dif
fert itell's agēs a poss. nā i itellu
agēte. idē est itelligēs ⁊ itellm:
nō āt i poss). †Hoc āt manifeste
est ꝯtra itētionē Arist. nā supra
eadē verba dixerat de itellu pos
sibili vbi dixit ō itellu poss. †(ꝙ
ipse itelligibilis est sic itelligibi
lia. in his. n. q̄ sine mā sunt ideꝫ
est itelligēs ⁊ qō intelligit': scia
nāqꝫ speculatiua ⁊ qō specula
tū est idē ē). manifeste eni p hoc
ꝙ itell's poss ꝓut est actu itelli
gens idē est cū eo qō intelligit'.
vult ōdere ꝙ itell's poss itelli
git' sic alia itelligibilia: ⁊ pmum
sup̄ dixerat. †(ꝙ itell's poss est
quodāmō itelligibilia: ſꝫ nihil a
ctu est anq̄ itelligat). vbi expsse
dat itelligere ꝙ p hoc ꝙ itelligit
actu fit ipsa itelligibilia. †¶ Nec

imediate ante hāc rōnē dixerat. s. res nāles nō eē intelligibiles nisi
in potētia, ex q̄ sequit' ipas p se sufficiētes nō esse ad actua
tionē int' poss. Ex oib⁹ ijs sequit' ꝙ ꝯparatio aiarū nārū
gn̄abiliū ⁊ cōruptibiliū ad aiaꝫ q̄ ad pn̄m actiuū ⁊ passiuū
nō est q̄ztū ad modū hn̄di illa ſꝫ q̄ztū ad necitatē hn̄di, vnū
qōqꝫ tn̄ suo mō, ⁊ est cōparatio talis, ꝙ sic i nā māli ꝓcedē

est mirū si h' dic̄ ō itellectu poss:
q2 hoc ēt sup̄ dixerat de sensu ⁊
sensibili ſꝫ actū: sensus. n. fit actu
p speciē sensatā i actu: ⁊ silr itel
lect⁹ possibilis fit actu p specieꝫ
itelligibilē actu: ⁊ hac rōne itel
lect⁹ in actu dī ipsum itelligibi
le in actu. ¶ Est igitur dicendū
q̄ꝫ postquā Arist. determinauit
de itellu poss ⁊ agēte: hic incipit
determinare de itellu i actu di
cēs. †(ꝙ scia in actu ē idē rei sci
te in actu. ¶ Deinde dic̄. (q xō
ſm potētiā tpe prior in vno est:
oino āt neqꝫ in tpe). q̄ qdē disti
ctiōe iter potētiā ⁊ actū in plib⁹
locis vtit'. s. ꝙ act⁹ ſꝫ nām ē ṗor
potētia: tpe vō in vno ⁊ eodem
qō mutat' de potētia in actū est
prior potētia actu: simplr vō lo
quēdo nō est potētia ēt tpe ṗor
actu: q2 potētia n̄ reducit' i actū
nisi p actū: dicit ḡ ꝙ intell's q est

te de pō ad actū
oꝫ eē pn̄m oium
formarū illi⁹ na
ture, ⁊ pn̄m acti
uum illarū tanq̄
contēta sub illa
nā, pn̄a. n. spēi sē
in illa spē redu
ctiue, ita in aia
intua ſm ꝙ ē ali
qn̄ i actu vt itua
est aliqn̄ vō in
pō opꝫ cū oīm
intus nō sufficiat
i intm agere esse †vꝫ tex.c. 20.
illas nāias acti
ui ⁊ passiui suo
mō, p moduꝫ. s.
ꝓprietatū i ipa
vna aie sba exi
stentiū. Naꝫ oē
pn̄m pncipalr re
quisitū ad itelle
ctionē, oꝫ in aia
intua esse vt eius
passionē ⁊ ꝓpe
tatē, hūc. n. intm
cōparatiōis in
sinuauit Arist.
subiungēs post
cōparationē, ꝙ
actiuū in aia est
int' i faciēdo oia vt hit⁹ qdā, hitus. n. est subiectiue i eo cu
ius est hit⁹ vt in 3° rōne assumit. s. T. Istis sic expositis pꝫ
ꝙ rō Ari. ꝓpositū ꝯcludit vt eā. s. T. format sic arguēdo.
In oi nā i q̄ iuenit' pō ⁊ act⁹ est aliqd q̄si mā receptiua fo
marū illi⁹ gn̄is, ⁊ aliqd q̄si agēs ad illā nām ptinētia tanq̄
pn̄a, suo mō, ſꝫ in aia itua est act⁹ ⁊ pō cū qn̄qꝫ sit actu p̊ itel
ligēs, qn̄qꝫ vō in pō, ḡ in ei⁹ nā est aliqd sic mā. s. int' poss
⁊ aliqd sic actiuū. s. it' agēs, ad nāꝫ ei⁹ inq̄ztū itua est suo° p
tinētia, ſꝫ saple modus aie hn̄di pn̄a qb⁹ sit itua actu ne itua
in pō est, vt illa sint ei⁹ po° ⁊ ꝓprietates: cū itua sit aie pō,
ḡ int' agēs ⁊ poss sunt in aia vt ei⁹ po°, nō āt sunt sbe sepa
te. Ecce itaqꝫ ꝙ Arist. rō ostēdit vt dicebat. s. T. intm agē
tē nō esse sbaꝫ separā. Et sic rn̄sio ad pmā ⁊ secūdā rōnē. s.
Th. nulla est. Quod ēt rn̄sio ad tertiā rōnē nulla sit, pꝫ ex
verbis rn̄siōis. Nam ꝯcesso ꝙ illa assimilatio sit ſm modū
agēdi int' ⁊ hitus, q2. s. vtroqꝫ opamur qn̄ volum⁹, arguit'
sic. Id q̄ vtimur opando qn̄ volum⁹ nō ē sba separa, ſꝫ ē in
nobis, ſꝫ p te itm agēte vtimur opando qn̄ volum⁹, sicuti hi
tu, ḡ nō ē sba separa ſꝫ ē i nobis, maior ꝓbat', q2 fo° maxie
separe a mā ⁊ ad supiorē ordinē rerū ptinētis opatio nō ē i
ptāte nr̄a vt possim⁹ p arbitrio nr̄o illā opationē exercē, nō
est. n. voluntariū, cui⁹ pn̄m ē ex, ſꝫ cui⁹ pn̄m itra nos est. ḡ ⁊c.
¶ Quātū ad ſm exponit. s. T. q̄sdā Arist. authoritates ex
qb⁹ illi q sūt ꝯrie opiōnis argumētari possent, sunt āt qnqꝫ.
Pria est i 3° de aia tex. 19. vbi ait Ari. ꝙ it' agēs est separatꝰ
⁊ imixt⁹, ex qb⁹ arg'. Intellts agēs est separ⁹ ⁊ imixt⁹, ḡ nō
est i aia, ſꝫ est sba separa. Scda ē ibidē. Ait nāqꝫ ꝙ it' agēs
est sba actu ēs, sed nihil respectu eiusdē est i actu ⁊ i pō, ḡ cū
in aia sit int' poss q̄ est i po° nō poterit in ipa eē int' agēs.

ſ3 potētiā.ſ.polis, ꝑut ē i pō̃ ꝑoꝛ ē tpe q̃3 itell's i actu: ⁊ h̃ dico in vno ⁊ eodē:nō tñ oio.i.vliter:q2 itell's polis reducit̃ i actū p itellectū agētē q est i actu vt dixit:⁊ iterū p aliquē itellm̃ possibilē factū actu.†(vñ dicit in.3.phisicorū q ante addiscere idiget aliq̃s docēte vt reducat̃ de potētia in actū).sic igit̃ i verbis istis ostēdit ordinē itell's polis, ꝑut est in pō̃ ad itellm̃ i actu.¶ Deinde dicit.(ſ3 nō aliquādo qdē itelligit.⁊ aliquādo nō itelligit).in q̃ ostēdit differētiā itell's i actu: ⁊ intell's polis.†(supra.n.dixit de intellũ possibili q nō semp itelligit: ſ3 qñq3 nō itelligit).qñ.ſ.ē in potētia ad intelligibilia:qñq3 intelligit qñ.ſ.est in actu ipa:itellect⁹ āt p hoc fit actu q est ipſa itelligibilia: vt iā dixit: vnde nō cōpetit ei qñq3 itelligere ⁊ qñq3 nō itelligere.†¶ Deinde subiūgit.(Sepatū āt hoc solū qd̃ vere est).qd̃ nō pōt itelligi de agēte:nō.n.ipſe solus est ſepat⁹.q2 iā idē dixerat de itellũ possibili:nec pōt itelligi de poli:q2 iā idē dixerat de agēte. Relinquit̃ ergo q dicat̃ de eo qd̃ cōprehēdit vtrūq3.ſ.de itellũ in actu de q̃ loq̃bat̃:q2 h̃ solū i aia nr̃a ē ſeparatū nō vtēs organo qd̃ ꝑtiet ad itellectū in actu.i.illa ps aie qua intelligimus actu cōprehēdēs possibilē ⁊ agētē.†¶ Et iō subiungit.(q hoc solū aie est immortale ⁊ ꝑpetuū).q̃si a corpoꝛe nō depēdens:cū sit separatū.

Tertia q̃3 est ibidē vbi ait, q idē ē ſm actū ſcia rei, qd̃ exponēs Co. ait q i it̃ᵘ agēte idē ē itelligēs ⁊ it̃ᵐ nō āt i poli, ḡ int̃ agēs est ſepat⁹,q2 i solis ſepat̃ a mā idē ē itelligēs ⁊ it̃ᵐ. Quarta est i eodē loco tex.20. vbi ait, q int̃ agēs nō aliqñ qdē itelligit,aliqñ āt ñ itelligit, nihil āt tale ē i nobis.ḡ ⁊c. Quinta ē i eodē tex. vbi ait. Separ⁹ āt est solū h̃ qd̃ vē ē ⁊ hoc solū3 imoꝛtale ⁊ ꝑpetuū ē, ḡ nō ē in nobis. Ad ꝑmā harū3 auctoritatū rñdet.s.T. explanando mentem Arist. circa cōditiōes attributas

tex.c.10 it̃ᵘ agēti i cōparatōe ad it̃ᵐ possibilē q Ari. nō dixit int̃ᵐ agētē eē ſepatū a corpoꝛe ſ3 ab organo corpāli, qo ⁊ ſupra dixerat d̃ it̃ᵘ poli, qd̃ probat hac rōne, q2 cū agēs ſit nobilius patiēte ⁊ actiuum mā, ſi int̃ polis ē ſeparatus

tex.c.14 ab organo, multo magis int̃ agens erit ab organo ſeparat⁹. Ad ſcd̃az rñdet q illd̃ nō repugnat ei qd̃ ſba aie ē i pō̃, vt oñsū ē capite p̃cedēti. Jbi.n.oñsū3 ē q nō icōuenit aiaz eē i actu ⁊ i pō̃ ſ3 diuersa. Ad 3ᵐ dicit duo. Pꝛimū ē q expō̃ Co. est cōtra Ari. mētē, q2 nō ē verū q it̃ polis i actu nō ſit ip̃3 it̃ᵐ, cū de ipſo h̃ asserruit̃ p̃bs ſup̃⁹ tex.14.⁊.15. imo ⁊ h̃ de ſensu ⁊ ſensibili ſ3 actū ſup̃⁹ tex.3. dixerit. Dixit 2ᵒ q v̄ba allegata nō dicit Ari. de int̃ᵘ agēte, ſ3 de it̃ᵘ i actu. Nā postq̃3 de it̃ᵘ poli ⁊ agēte determinauerat, opoꝛtebat de it̃ᵘ i actu determinare cui⁹ p̃ dc̃ia3 pōit ad it̃ᵐ poſe3 i h̃ q it̃ i actu ſiue ſcia i actu ē idē rei ſcite, ñ āt it̃ polis, ſbiūgit postea ꝑ alia dc̃a ordinē it̃ polis ad ip̃3 q2 ip̃e ſ3 q ē i pō̃ ē ꝑoꝛ tpe q̃3 it̃ i actu i vno ⁊ eodē, nō āt ſimplr̃, cū reducat̃ i actū p it̃ᵐ agētē ⁊ ēt p it̃ᵐ

Scia i actu p̄cedit int̃ᵐ i potētia. ¶ Anīdēdū hic cū dr̃ qñ ſcia i actu ſimplr̃ p̄cedit (i actu. int̃ᵐ i pō̃ ēt tpe l3 i vno individuo ſit ecō̃, q h̃ nō itelligit̃ de pō̃ abſoᵗᵉ accepta, qd̃ p3, q2 ſi accipiat̃⁹ p it̃ᵐ i actu ipm̃ it̃ᵐ agētē, cōstat q it̃ in pō̃ nō p̄cedit ipm̃ i eodē duratiōe, cū ſil̃ ſint i aia. Si āt accipiat̃⁹ hitū ꝑmoꝝ ꝑncipioꝝ ſiue it̃ᵐ actuatū illo hitu q̃ p ſeip̃3 aliq̃s ſcia3 inenit, ſic ēt manifestū est q it̃ i actu nō p̄cedit tpe poᵗᵐ it̃ ad aliā it̃ᵒⁿᵉ, imo ſequit̃, ⁊ ē posterioꝛ illa, cū it̃ a ſua gñone ſit i pō̃ ñ āt ſit actuat⁹ a gñone tali hitu. Si demū p it̃ᵐ i actu accipiat̃⁹ it̃ᵐ docētē, iā ñ ē necñū vt p̄cedat tpe poᵗᵐ addiſcētē, q2 ſi addiſcēs ſit ſ3 ſbā3 antiquioꝛ docēte ꝑus ē itelligēs ⁊ ſciēs i pō̃ q̃3 docēs ſit ſciēs i actu. Relinquit̃ ḡ vt itelligat̃ de pō̃ q mouet̃ ad actū, iā.n. dissimū ē q it̃ ꝑus tpe mouet̃ ad ſcia3 q̃3 hēat ſciētiā, q2 cū diſcurſu q̃dā acq̃rat̃ ſcia, o3 ꝑus it̃ᵐ acq̃rere cognitionē ꝑncipioꝝ añq̃3 cauſet̃ i eo hit⁹ ſciētific⁹ cōclonū ſiue p īuētionē ſiue p doctrinā acq̃rat̃. Silr̃ it̃ᵐ i actu o3 tpe p̄cedere it̃ᵐ i pō̃ ſ3.ſ.q mouet̃ ad actū opp̃ᵗᵐ illi poᵗ, q2 o3 ⁊ it̃ᵐ habētē hitū ꝑmoꝝ ꝑncipioꝝ ⁊ docētis it̃ᵐ actuatū ſcia ꝑus eē q̃3 it̃ᵐ poſe3 addiſcētē moueat ad actū ſcie, p3 āt hec expō̃ ex rōne quā adducit.s.T. ⁊ hic ⁊ i 3ᵒ de aia, q2.ſ.pō̃ nō reducit̃ i actū niſi p aliq̃d exñs i actu, cōstat āt q ex. h̃ q pō̃ nō reducit̃ i actū niſi p ens actu, nō ſequit̃ q act⁹ tpe p̄cedat poᵗᵐ abſoᵗᵉ accepta, ſ3 ip̃a3 poᵗ actuationē ꝑus.n.o3 eē agēs q̃3 moueat poᵗᵐ ad actū cōpletū vbi aliq̃d ſucceſſiue i actū reducit̃ ſic it̃ reducit̃ i actū v̄e ſcie. erit ḡ ſenſus q i vno ⁊ eodē, pō̃ it̃ q mouet̃ ad actū ꝑfectū ſcie, p̄cedit ipſam ſcia3 ſimplr̃, tñ ſciēs in actu ēt tpe p̄cedit poᵗᵐ.i.motionē poᵗ ad actū, ſiue poᵗᵐ vt mouet̃ ad actum. Quod āt hec iterꝑtatio v̄boꝝ Ari. d̃ it̃ᵘ i actu ſit ad ei⁹ mētē3, nō āt q olim ſciētie it̃ agētis ſit ip̃emet, appa- †in eodē tex.c.20. ret, q2 non dicit q int̃ agēs, aut q ei⁹ ſcia ſit idē rei: quod vtiq3 opoꝛtuiſſet dici ſi de int̃ᵘ agente intelligeret̃, ſed abſoᵗᵉ q̃ſi nouū ꝓpoſitū icipiēs ait. Jdē āt ē ſm actū3 ſcia, rei. q̃ v̄o ſm poᵗᵐ tpe ꝑoꝛ in vno eſt. †vbi ſupra. ¶ Ad quartā reſpōdet q nō dicit ea v̄ba Ari. de it̃ᵘ agēte, ſed de it̃ᵘ i actu. Nā differt ēt it̃ i actu ab it̃ᵘ poli, q2 it̃ polis qñq3 itelligit qñq3 nō itelligit, h̃ āt nō pt̃ dici de it̃ᵘ i actu q ē ip̃a it̃ᵒᵘ i actu. ¶ Aduerte q.s.Tho.1.q.79.ar.4.2ᵐ inquit, q ſi de intellũ agēte p̄dicta verba intelligant̃, ſic ſunt exponēda.ſ.q non eſt ex pte int̃ agentis q quādoq3 intelligimus, qñq3 nō, ſ3 eſt ex pte intell's polis. ¶ Hanc.s.T. interꝑtatione hic poſitā iprobāt qdā Thomiſtarū dicētes q a nulli⁹ mente q̃ſi dubiū excludendū erat de int̃ᵘ in actu ſcd̃o, q qñq3 intelligit, quandoq3 nō intelligit, certū eſt enī de omni actu operāte q nō quādoq3 operat̃ qñq3 nō operat̃, ſed nō vidēt q hoc nō eſt ab Ariſt. dictū quaſi eſſet apud aliquos dubiū, ſed q2 vt dicit̃ ſpū ar.10.3ᵐ cū propoſitū ſibi eſſet inter intellectū in actu ⁊ intellectū poſſibilem dr̃ias enarrare, poſtq̃3 duas explicauit q.ſ. intellũ in potētia nō eſt int̃ᵘ in pō̃ ſed intellect⁹ in actu eſt ipſum int̃ᵘ in actu, ⁊ q intellect⁹ in potentia precedit intellectū in actu tēpoꝛe in eodē, ſimpliciter autē intellectus in actu p̄cedit intellectū in potentia tertiā ſubiūgit dr̃iam, q v3. intell's poſſibilis aliqñ qdē itelligit, aliqñ v̄o nō intelligit, nō ſic āt eſt de intellectu in actu, vt eſt manifeſtū, cum intellectus in actu in ipſo int̃ᵒ conſiſtat. ¶ Ad quintā dicit ſequēdo contextū ſuperioꝛu3 verboꝝ q illa verba neq3 de intellũ agente neq3 de itellũ poſſibili dicunt̃, ſed de tota parte int̃ᵛᵃ nō de agēte, quia iam idē dixerat de poſſibili, ⁊ ſic nō ſolus agens eſt ſeparat⁹, nō etiā de poſſibili, quia iam idē dixerat de agente, ⁊ ſic ſoli poſſibili cōuenire nō poteſt, vnde relinquit̃ vt de eo quod cōprehēdit vtrūq3.ſ. de intellectu in actu de quo loquebat̃ itelligātur, dr̃ enī3 hec ſola pars aie.ſ.int̃ᵛᵃ eſſe ſeparata, q2 corpoꝛali organo nō vtitur, ⁊ ideo ſubiungit de eade3 q hoc ſolu3 eſt imoꝛtale ⁊ perpetuū, vt pote a corpoꝛe nō depēdēs. ¶ Attēdēdū hic q intell's i actu dr̃ imoꝛtalis ⁊ perpetu⁹, nō rōne opatiōis p quā efficit̃ i actu q̃ſi aliqua vna ſua opatio ſit ꝑpetua, ſ3 rōne int̃ agētis ⁊ polis quos cōprehēdit, tāq̃3

¶Sed videt q̄ ista cōparatio nō sit ꝯueniēs, q̄z sit iter ea q̄ sūt diuersoꝝ gnūz, ꝯparāt .n. eē fōale sēsibile ꝛ eē accñtale itˡᵉ, mā .n. ē pᵐ susceptiuū eē sēsibil' fōal', ꝛ it' ē pᵐ susceptiuū eē itˡˡⁱ accñtal', fuisset .n. ꝯueniēs cōparatio si int' fuisset cōparat⁹ sensui, q̄z sicut int' est susceptiu⁹ eē intˡˡ accñtal', ita sensus ē susceptiu⁹ eē sēsibil' accñtales, s; tūc sim ē q̄ pᵐ susceptiuū eē sensibilis accñtalis ꝛ abstracti sit incorruptibile.

¶Videt ēt sim q̄ eē itˡᵉ qd̄ recipit̄ in itᵘ poss sit pmanēti⁹ q̄z eē sēsibile qd̄ i mā recipit̄, cū illud sit fōale, h̄ āt sit accidentale.

¶Ad pᵐ boꝝ respōdet̄ q̄ nō sit cōparatio inter intˡᵉ accñtale ꝛ sensibile fōale, s; iter itˡᵉ ꝛ sensibile absoˡᵉ ꝛ formalr̄ sūpto abstrahēdo a fōali ꝛ accñtali, sic eni it' poss ē pᵐ receptiuum itˡᵉ foꝛ, receptibil' s. i alio inq̄ztum itˡˡ ē, nā aīa itᵐ nō vt ē itᵐ ē receptibil' i mā dependētis, imo vt sic māe capacitatē supgredit̄, s; ē i mā receptibil' vt ē sensibil' for' aliq̄ mō, mā āt p' est pᵐ susceptiuū imeᵉ foꝛ sensibil', ꝛ lō cōueniēs ē hec cōparatio s; ꝓportionalitatē q̄ ēt inueniri pōt iter ea q̄ sunt diuersoꝝ generuz.

polis q̄ ē receptiu⁹ foꝛaꝝ itelligibiliū. Ergo ꝛ aīa hūana c⁹ itellect⁹ polis ē ps ē icoꝛruptibilis.

7 ¶Ampli⁹ faciēs est honorabili⁹ facto. (vt ēt Ari. dicit). s; itellect⁹ agēs facit actu itelligibilia. (vt ex pmissis p;). cū igit̄ itelligibilia actu iquātū hmōi sint incoꝛruptibilia: multo fortˢ itellc̄s agēs erit icoꝛruptibilis. ḡ ꝛ aīa hūana cui⁹ lumen est itellectus agens. (vt ex premissis patet).

8 ¶Itez nulla foꝛa coꝛrūpit̄ nisi vel actōe ꝯ̄rij: vel p coꝛruptionē sui subiecti: vl' p defectū sue cause. ¶Per actionē qdē ꝯ̄rij sicut caloꝛ destruit̄ p actionē frigidi. ¶Per coꝛruptionē āt sui subiecti: sicut destructo oclo destruit̄ vis visiua. ¶Per defectū autē cause: sic lumē aeris deficit deficiēte solis p̄sentia q̄ erat ipi⁹ cā. ¶S; aīa hūana nō pōt coꝛrūpi p actionē ꝯ̄rij: non est .n. ei aliqd ꝯ̄riū: cū p itellm̄ polēz ipsa sit cognoscitiua ꝛ receptiua oīuz ꝯ̄rioruz. ¶Silr̄ āt neq; p coꝛruptionē sui subiecti. (ostsuz est eni supra). q̄ aīa hūana ē foꝛa nō de-

Intelligibile est pmanēti⁹ sensibili.

¶Ad s; dī p q̄ cōparādo itˡᵉ ad sensibile absoˡᵉ ꝛ s; ꝓpriā rōnē vt hic accipiunt̄ verū ē itˡᵉ eē permanēti⁹ sensibili, q̄z itˡᵉ vt itelligibile abstrahit a mā, ꝛ p ꝯñs a pn̄ᵒ coꝛruptōis, nā pnᵐ coꝛruptiōis ē mā, sensibile āt iq̄ztū sensibile ꝯcernit mām. Dicit̄ 2ᵒ q̄ verū ēt ē formā itˡˡⁱ it' nr̄i eē pmanētioꝛē forma sensibili fōali, q̄z forma int' nr̄i nullā h; in intᵘ cōtrarietatē, forma aūt sensibilis in istis inferioꝛib⁹ h; cōtrarietatē q̄ztū ad dispōnes aut q̄ztū ad accñtia formā ꝯsequētia.

¶Septio. Intˡˡ actu iq̄ztū hō sīt incoꝛruptibilia, ḡ ꝛ it' agēs, ḡ ꝛ aīa cui⁹ ipe it' ē lumē, ꝓbat̄ pma ꝯñā, q̄z faciēs est honorabili⁹ facto vt ait 3ᵒ de aīa, int' aūt agēs facit intˡᵃ.

¶Adūte q̄ inqt .s. T. itˡˡᵃ iq̄ztū hō eē icoꝛruptibilia, q̄z itˡˡᵃ aliq̄ iz sint mālia ꝛ coꝛruptibilia s; q̄ sīt i reb⁹ pp qd̄ sīt itˡˡᵃ tm̄ i pō, vt tn̄ sīt actu itˡˡᵃ abstrahūt a mā ꝛ ꝯditōib⁹ mālib⁹, ꝛ idō i seipis nulliū hñt pnᵐ coꝛruptiōis, nec depēdētiā ad illud hñt s; eē, qd̄ ñ ꝯuēit sēsibili iq̄ztū ē sēsibile, q̄z ñ abstrahit a ꝯditiōib⁹ mālib⁹.

¶Octauo. Aīa itᵐ nō pōt coꝛrūpi p actionē ꝯ̄rij, cū ipi nihil sit ꝯ̄riū, imo p itᵐ polēz sit cognitiua ꝛ receptiua ꝯ̄rioꝝ, neq; p coꝛruptionē fōi, cū ñ depēdeat a coꝛpe s; esse, vt supi⁹ est ostēsuz, neq; p deficiētiā sue

cause, q̄z ñ pōt hēre aliā cām nisi eternā, vt infra ostēdet̄. ḡ ꝛc. p; ꝯñā, q̄z nulla foꝛᵃ coꝛrūpit̄ nisi vno illoꝝ triū modoꝝ.

¶Attēdēdū q̄ nō solū aīa s; suā fōaz ñ h; ꝯ̄riū, sic nec alie fōe, s; nec ēt h; ꝯ̄rietatē i dispōnib⁹ ad eē ipi⁹, q̄z nulle sīt dispōnes ad eē aīe aut ad ei⁹ ꝯseruationē absoˡᵉ loquēdo, sed tm̄ ad eē ipi⁹ i coꝛpe q̄ q̄z ꝯ̄riū hñt, p earū coꝛruptionē aut alteratiōnē, pōt aīa desinē eē in coꝛpe, nō āt simplr̄ desinet̄ esse. Propterea cuz inqt .s. Th. aīe nihil eē ꝯ̄riū, intelligēdū ē neq; q̄ztū ad ei⁹ fōaz, neq; q̄ztū ad aliq̄s dispōnes q̄ ad ei⁹ eē absoˡᵉ regrāt.

pēdēs a coꝛpe s; suū eē. ¶Silr̄ aūt neq; p deficiētiaz sue cāe. q̄z nō pōt hēre aliquā cāz nisi eternā. (vt infra ostēdet̄). nullo igitur mō aīa hūana coꝛrūpi pōt.

9 ¶Adhuc si aīa hūana coꝛrūpitur p coꝛruptionē coꝛpis: op; q̄ ei⁹ eē debilitet̄ p debilitatē coꝛporis. Si āt aliq̄ virt⁹ aīe debilitet̄ debilitato coꝛpe: h̄ nō ē nisi p accidēs: iquātū .s. virt⁹ aīe idiget organo coꝛpali: sic visus debilitat̄ debilitato organo p accidēs tn̄: qd̄ ex h̄ p;. Si eni ipsi virtuti p se accideret aliq̄ debilitas nūq̄ restauraret̄ organo reparato. Videm⁹ āt q̄ quātūcūq; vis visiua videat̄ debilitata si organū reparet̄ vis visiua restaurat̄. †(vñ dicit Ari. i p de aīa q̄ si senex accipiat oculū iuuenis videbit vtiq; sic iuuenis). cū igit̄ itellect⁹ sit virt⁹ aīe q̄ nō idiget organo. (vt ex pmissis p;). ipse nō debilitat̄: neq; p se: neq; p accñs per seniū vel p aliquā aliā debilitatē coꝛpis. Si āt i opatiōe itellect⁹ accidit fatigatio aut ipedimētū pp ifirmitatē coꝛpis: h̄ nō

¶Aduertēdū ēt cū dī aliquā forᵐ coꝛrūpi pp deficiētiā cāe, q̄ h̄ itelligit̄ de cā effect⁹ nō tm̄ i fieri s; ēt i facto eē siue in ꝯseruādo, quō de⁹ ē cā aīe ꝛ p̄sentia solis ē cā lumis i aere, deficiēte .n. istiu; tal' cāe, neceē ē effectū deficē, nō aūt deficiēte cā i fieri tm̄ op; effectū ꝓductū desinet̄ eē, s; bñ op; desinere fieri effectus, sic deficiente domificatoꝛe aut ipsa domificatōe domus iā ꝓducte cessāte, ñ op; desinet̄ domū eē, s; tm̄ fieri dom⁹.

Cetera q̄ ad h⁹ rōis explicatōem regrūt, vide i loco supi⁹ allē.

¶Nono. Int' polis nō debilitat̄ pp debilitatē coꝛpis, ḡ ē incoꝛruptibil', ḡ ꝛ aīa, ꝓbat̄ añs, q̄z it' ñ idiget coꝛpe, nulla āt virt⁹ aīe debilitat̄ debilitato coꝛpe nisi p accñs inq̄ztum .s. indiget organo coꝛpali, vt p; in visu, ꝯñā vero pma ꝓbat̄, q̄z si aīa coꝛrūpit̄ per coꝛruptionē coꝛpoꝛis, op; q̄ eius esse debilitet̄ p debilitatē eius, ꝛ supple idē ē de v̄tutib⁹ aīe.

¶Aduertēdū q̄ cū oīs foꝛa sīt pnᵐ foꝛale eēndi ꝛ fōo ꝛ cōposito aut fōalr̄ aut accñtalr̄ s; foꝛe ꝯditionē, ꝛ p ꝯñs ipsa hēat eē in suo susceptiuo, nō h; vt debilitet̄ debilitato coꝛpore sm̄ eē absoˡᵉ nisi sic depēdeat a coꝛpe q̄ ipo indigeat ad suū eē. Nā si suū eē nō depēdeat a coꝛpe, nec idiget ipso coꝛpe ad hoc vt sit, nulla est rō q̄re debilitato coꝛpe ei⁹ esse debilitet̄, nā si debilitato coꝛpe debilitet̄, q̄zto coꝛp⁹ magis fuerit debilitatū, tāto ꝛ ipa magis debilitabit̄, ꝛ sic oporte bit q̄ coꝛpe totalr̄ deficiēte ꝛ ipa deficiat. S; q̄z ꝯtigit forᵐ q̄ ñ depēdet a susceptiuo s; eē absoˡᵉ depēdē ab ipo s; qd .s. q̄ztū ad vnionē cū coꝛpe, vt supi⁹ dictū ē de aīa hūana, iō pt debilitari debilitato coꝛpe q̄ztᵐ ad eē vnitū coꝛpi, ꝓpea ꝛ deficiēte coꝛpe desinit hēre eē vnitū coꝛpi, l; ñ desinat simplr̄ esse, loqt̄ ḡ hic .s. T. i añte de debilitatiōe v̄tutū aīe simplr̄,

Aīa itᵐ ñ debilitat̄ p debilitatē coꝛporis.

non autem solũ q̃ʒtum ad vnionẽ eius cum susceptiuo.
❡ Quantũ ad secũdũ vt videat̃ nõ solũ pp rões adductas
hãc opiõnẽ fundamẽtũ hẽre/ſʒ ẽt ex pricipe phoꝝ cui oẽs
assentire vident̃ ꝓcessisse/hãc eãdẽ ↄclõnẽ.s.T.ex ei⁹ ver
bis ostẽdit.Duo ãt loca breuitati studẽs adducit ex libris
Ari.in qb⁹ manifestissime visus est aiaʒ hũanã imortalez
ponere. Prim⁹
est i pmo de aia
tex.65.vbi ait q
int^{us} videt̃ q̃daʒ
sba eẽ ꝛ nõ cor/
rũpi/qd̃ vt ex p̃
missis pʒ/nõ pt
intelligi de aliq̃
sba separa q̃ sit
intell's agens ꝛ
poss̃/ostẽsum ẽ
† tex.c.65 cui sugius neqʒ
itellm poleʒ ne
qʒ agentẽ apud
Ari.sbam sepa/
tã eẽ.Secũdus
est.12.meta.vbi
postq̃ʒ dixit tex.
vel. 1°. 16.q cause foꝛa
tex.c.16. les/simul sũt cũ
ijs quoꝝ sũt cãe/
nõ ãt pus/subiũ
git tex.17.Si ãt
ꝛ posterius ali/

est ꝓpter debilitatẽ ipi⁹ itell's.
ſʒ ꝓpter debilitatẽ viriũ qb⁹ itel
lect⁹ idiget.s.imaginatiõis me
moꝛatiue ꝛ cogitatiue virtutuʒ.
Patet igit̃ q itell's hũan⁹ ẽ in/
coꝛruptibilis.ḡ ꝛ aia hũana q̃ ẽ
itellectiua q̃dam sba.❡ Hoc ẽt
appet p aucitatẽ Ari.dicit enĩʒ
in pmo aia.†(q intell's videt̃ q̃
dã sba esse ꝛ nõ coꝛrũpi).qd̃ ãt
hoc nõ possit itelligi de aliq̃ sub
stãtia sepata q̃ sit itell's possibil̃
vt agẽs.(ex pmissis hẽri põt).
10 ❡ Preterea appet ex ipis v̾/
bis Ari.i.xij.meta.vbi dicit ↄtra
Platonẽ loquẽs.(q cause mo
uẽtes pexistũt:cause v̾o foꝛales

qd manet pscrutãdũ est,nã in qbusdã nihil ꝓhibʒ,vt si est:
est aia talis/nõ ois/ſʒ itell's.Ex qb⁹ hñtur duo.Primũ est
q itell's q ẽ foꝛ^{a} hois post corp⁹ remanet/nã de foꝛis hẽtur
sermo.Scd̃ʒ ẽ q aiaʒ a gñalitate oiuʒ foꝛaꝝ excludit ipaʒ,
ponẽs post corp⁹ remanẽ ꝛ sbaʒ quãdã eẽ,ꝛ ñ põit ipaʒ nõ
sbsistẽtẽ ꝛ p ↄñs coꝛruptibilẽ,vt ei gregoꝛi⁹ nissenus ipõit,
❡ Aduerte vt dr̃ de spũalib⁹ creaturis ar.2.q iccirco Gre/
goꝛi⁹ nissen⁹ i suo libro de aia iposuit Ari.q voluerit aiaʒ
it^{uam} ñ eẽ sbsistẽtẽ,ꝛ coꝛrũpi coꝛrupto corpe,qꝛ posuit eã eẽ
dclecbiã q̃ñ actũ ꝛ pfectionẽ corpis phi.ↄ ãt rõnẽ sbe spũal̃
vr̃ eẽ q sit corpis foꝛ^{a}.Sʒ h̾ verũ ñ ẽ,qꝛ vt supi⁹ ẽ ostẽsuʒ ne
cesse ẽ ponere aliquã spũalẽ sbaʒ formã hũani corpis esse.
❡ Sed qꝛ nõnulli Thomistarũ aliõqn viri doctissimi a do/
ctrina.s.Th.discedẽtes q ꝛ hic ꝛ.12.meta.exponẽdo tex.
17.itẽ q̃li.10.q.3.ar.2.sil̃r.8.phi.lec.12.tenet Ari.aiaʒ hũa
nã posuisse imoꝛtalẽ,opp^{m} de mẽte Ari.eẽ conant̃ oñdere:
iõ vissimã.s.Th.doctrinã sectãdo q̃ neqʒ in sacris litteris
ponẽdis neqʒ in diuinis reb⁹ interp̃tãdis,neqʒ in Ari.cõ/
mẽtatiõib⁹ q̃cq̃ʒ aut falsi aut ineruditi ↄtinet.Prio addu/
cem⁹ ad añdictas aũcitates eoꝝ rñsiões easqʒ facillime cõ
futabim⁹,deinde i sequẽti capite eoꝝ rõnib⁹ iuxta itegerri
mã.s.T.doctrinã rñdebim⁹.Ad pmã itaqʒ Ari.aũcitatẽ
nihil dicũt,ſʒ vt ex eoꝝ ꝓcessu cõijci põt eos dicturos puto
aut q Ari.ibi dubitatiue locut⁹ ẽ nõ assertiue,qd̃ appere
põt ex eo q vtit̃ illo v̾bo.Videt̃,qd̃ dubitãtis est nõ asserẽ
tis,aut q opiõnẽ alioꝝ secut⁹ ẽ.Ad bm sil̃r rñdẽt q in hac
aũcitate nihil ad ꝓpositũ affirmare se oñdit.Ex hac.n.so/
lũ hẽtur manifeste q potuit aiaʒ int^{uam} nõ eẽ añ corp⁹,sed
sub dubio an sit post,reliqt.❡ Sʒ rñsio ad pmũ q̃ʒtũ ad p̃
mã p̃tẽ ↄstat nullã eẽ,ex ꝓcessu eni Ari.appet q ibi nõ loq
tur dubitatiue,nec cogit q vtit̃ h̾ v̾bo videt̃,qꝛ aliqñ/vide
tur,accipit̃/vt idẽ ẽ qd̃ appet/siue manifestũ ẽ.Quẽadmo
dũ ait Porphiri⁹.Vr̃ ãt neqʒ genus neqʒ spẽs simplr̃ dici,
ibi.n.vt Ammoni⁹ iterp̃tat̃ vr̃ p appet accipit̃,q̃ʒtũ v̾o ad
secũdã p̃tẽ vtiqʒ verũ dicit iuxt̃ interp̃tationẽ.s.T.ingrẽtis
q Arist.ꝓbat ꝓpositũ suũ p quãdã opiõnẽ Platonicoꝝ q̃
suo tpe erat famosa.s.q ois aia est icoꝛruptibilis,ꝛ q oẽs

opatiões aiẽ ẽt ipi⁹ intell's,hẽrẽt organa determinata,ꝛ sõꝫ
exponit li vr̃.i.p̃dictis phis appet.Sʒ lʒ fm opiõnẽ alioꝝ
loquat̃ Ari.nõ tñ ab eoꝝ opiõne q̃ʒtũ ad imoꝛtalitatẽ aiẽ
int^{ue} discedit.Vñ vt oñdat se q̃dẽ quãtũ ad hãc imoꝛtalita
tẽ secũ ↄuenire nõ ãt q̃ʒtũ ad h̾ q opatio it^{s} hẽat organũ ꝛ
marcescat pp organi coꝛruptionẽ,ex ꝓprijs loquẽs atqʒ in
quã declie opi
niõnẽ ostẽdens
subiũgit, q it^{s},
foꝛtassis diuinũ
aliqd ꝛ ipassibi
le ẽ.Vbi vtitur † tex.c.12
dubitantis ad/
uerbio,qꝛ nũdũ
hoc determina
uerat id quod
postmodũ asser
tiue i.3.põit,vt
appebit.❡ Rñ
sio ẽt ad bm nul
la est.Nã Ari.
postq̃ʒ determi
nauit foꝛas non
eẽ ante res q̃rũ
sunt foꝛe subiũ/
git:pscrutandũ
esse si aliq̃ rema
neat post coꝛru
ptiõnẽ cõpositi,
ꝛ determinat q

sũt sil̃ cũ his q̃rũ sũt cause.qñ eni
sanat̃ hõ:tũc sanitas ẽ ꝛ ñ pus.)
ↄ h̾ q Plato posuit foꝛas rerũ
pexistẽr reb⁹.†❡ Et his dictis
postmodũ subdit.(si ãt ꝛ poste
ri⁹ aliqd mãet pscrutãdũ ẽ:nã i
qbusdã nihil ꝓhibʒ vt si ẽ aia ta
lẽ:ñ ois.ſʒ itell's).Ex q̃ pʒ cũ lo/
quat̃ de foꝛis q vult itelli q ẽ
foꝛa hois post mãm remãere.s.
post corp⁹.❡ Pʒ ãt ex pmissis
v̾bis Ari.q lʒ põat aiaʒ eẽ for/
mã:ñ tñ põit eã nõ sbsistẽtẽ.ꝛ p
ↄsequẽs coꝛruptibilẽ.(sic Gre.
nissen⁹ ei iponit).nã a generali
tate aliarũ formarũ aiaʒ itellecti
uã excludit:dicẽs eã post corp⁹

nihil ꝓhibet,vbi tex.Cõ.hʒ nõ est ipoĩe ꝛ subiũgit,ex^{m} de
aia int^{ua}.Nõ.n.vt isti arbitrant̃ dubitatiue rñdet ꝛ sub cõ/
ditiõe,nã si sub ↄditiõe rñderet nõ iterposuisset li vt q̃ est di
ctio ad exẽplificãduʒ assumpta,dixisset.n.in qbusdã.n.ni/
hil ꝓhibet si ẽ aia talis,nõ ãt.in qbusdaʒ.n.nihil ꝓhibet,
vt si est aia talis,ↄstat.n.ex mõ loquẽdi ipʒ absõ^{te},ad q̃sitũ
rñdere,cũ inqt.in qbusdã.n.nihil ꝓhibet,siue nõ ẽ ipoĩe:
qd̃ cũ v̾ificari nõ possit nisi de aia int^{ua} subiũgit ex^{m} de ipsa
dicẽs,vt.l.v̾bi gr̃a,vt exponit Cõ.ꝛ vt hʒ veritas grecę di
ctiõis illi corrñdẽs,si est aia talis,nõ ois ſʒ int^{s},ꝛ est sensus
aliquã manere posse post solutionẽ cõpositi,v̾bi gr̃a si dica
mus aiaʒ post dissolõnẽ aiati remanet̃,nõ q̃dẽ oẽʒ ſʒ illã q̃
est int^{ua}.Appet ẽt ex sequẽtib⁹ v̾bis idẽ voluisse cũ subiun
git,oẽʒ nãqʒ ipoĩe foꝛsaʒ.Nã cũ dixerit in aliqb⁹ nihil ꝓhi
bere q remaneãt,ꝛ exẽplificasset de aia int^{ua},cuʒ subiũgit
de oi aia h̾ v̾ificari nõ posse,relinqt h̾ de aia int^{ua} nõ eẽ ipos
sibile.Cũ ḡ determinatio q̃õnis absõ^{te} sit.s.q non est ipoĩe
aliquã formã remanere post cõpositi coꝛruptionẽ,ꝛ h̾ veri
ficari nõ possit nisi de aia int^{ua},reliquit̃ q ipse tenuerit ani/
mã int^{uam} post coꝛruptionẽ hois remanere,ꝛ ↄsequẽter im
moꝛtalẽ eẽ.Quod ãt hec fuerit mẽs ei⁹ vt.s.Th.arbitrat̃
ex multis alijs locis ostẽdi põt.Prio qꝛ p̃ de aia tex.15.cõ/
cludit,q cũ sint q̃dã opatiões aiẽ q̃ sunt operatiões ↄiũcti,
pp h̾ phisici ẽ de aia ↄsiderare aut oi,aut hᵒ.s q̃ ẽ affixa or
gano.Ex ijs.n.v̾bis appet ipm existimasse aliquã aiaʒ eẽ
que nõ sit oio a mã depẽdẽs,ſʒ hẽat aliquã opationem cui
corpus nõ cõicat.Nã si nõ fuisset hui⁹ opiõnis,nõ eẽt v̾sus
hac distĩctiua.s.q phi.est ↄsiderare d̾ aia aut oi aut mãli
siue affixa corpori fm oẽm suã potẽtiã,ſʒ absolute dixisset
phi.eẽ ↄsiderare d̾ oi aia.Cõfirmat̃,qꝛ in p̃ de ptib⁹ aialiũ
capite p̃ hãc dubitatiõnẽ determinãs inqt,q phi.nõ est de
oi aia determinare,qꝛ tũc nulla esset philosophia p̃ter nã/
lẽ sciaʒ,eẽt.n.nãlis phia de oib⁹,qꝛ cũ intell's,sit int^{uum} itel
lect⁹,ꝛ eiusdẽ sciẽ sit de ijs q̃ relatiue dicunt̃ determinare,
naturalis determinabit ẽt de intelligibilib⁹,cõstat ãt q ibi
de aia ꝓprie sumpta loquit̃,vt ex cõtextu litterę apparet q̃
existimauit aliquã esse animã que materiaʒ supergrediat̃,

⁊ p ɔñs ñ corrūpat̃ ad corpis corruptōeʒ, qđ vtiqʒ aptissime ēt ɔstat ex rōne alia ab ipo ibidē adducta, q: inqʒ rē nullaʒ a mā abstractā pt scia nāl ɔtēplari, g apđ ipʒ ē int⁹ a mā abstract⁹, ⁊ p ɔñs icorruptibil', scđo, q: 2° de aia tex. 22. postqʒ q̄suit đ alijs aiē potētijs, vtrū vnaqueqʒ sit ps aie, ⁊ vtrū sit sepabil' ab alijs potētijs subiūgit q đ int⁹ ⁊ pspectiua po⁹ nihil adhuc ē māifestū, sʒ vr gen⁹ alterū aie eē ⁊ h solū ɔtigē separari sicut ppetuuʒ a corruptibili, si rndeat̃ vt supdicti rndēt, q h solū de int⁹ agēte v'ificat̃ apud

†Hic catholica.

firmanē ⁊ sbaʒ q̄ʒdā eē. †Premissis āt sñia catholice fidei cōcordat. (Dicit̃ .n. in libro de ecclesiasticis dogmatibus). Solum hoiem credim⁹ habere animā subsistētiuā que ⁊ exuta corpore vivit ⁊ sensus suos atqʒ ingenia vivaciter tȝ neqʒ cū corpe morit̃: sicut arabs asserit: neqʒ p⁹ modicū iterualluʒ sicut Zenon: q: sbalr vivit. †Per h āt cōcludit̃ error ipiorū ex q̄rū p̄sōa vr.

eū q separat̃ sicut ppetuū a corruptibili, q: Arist. solū it⁹ agētē posuit eē sbaʒ separatā ⁊ icorruptibilē, pʒ h māifestissime fl̄m eē ex ipo Arist. pcessu, nā cū tex. 18. ɔclusisset aiaʒ đterminari vegetatiuo, sensitiuo, it⁹ ⁊ motu, statī tex. 19. q̄rit, vtrū vnūqđqʒ hoꝝ sit aia aut ps aie, ⁊ si ps vtrū sit sepabil' sola rōne, aut ēt loco. Ad qđ rndēdo cū dixisset đ qbusdā hoꝝ nō eē difficile vidē, q̄dā āt dubitationē hēre, ⁊ ondisset i qb⁹ ē facile vidē, subiūgit đ ijs i qb⁹ ē du⁹ ingeno q đ int⁹ ⁊ pspectiua po⁹ nihil adhuc ē māifestū ⁊c̃. Ex hoc āt pcessu appet q i v̄bis adductis loq̃t̃ de int⁹ q ē v̄tus ⁊ po⁹ aie, nō āt đ int⁹ q sit sba sepata, ⁊ loq̃t̃ đ tota pte int⁹ quā ab alijs dixit separari sbalr, vt coꝝ v̄bis vtamur, ⁊ đ q ne sic separi existimet̃ sicut acciñs qđ cū sepat̃ a sbo corrūpit̃, subiūgit q sepat̃ sic ppetuū a corruptibili. Nec illđ v̄bū vr, vt igt philopon⁹ dubitatis ē, sʒ exponit̃ .i. apparet ⁊ ē māifestū, pp qđ vt ondat se loq de it⁹ q ē pars aie ɔ alias ptes distīcto, de alijs ptib⁹ subiūgit dicēs, reliq̄ āt partes aie manifestū ē ex ijs q ñ sepabiles sūt, vt qdā dicūt, rōne āt q altere, māifestū. Tertio, q: in 3° de aia tex. 3° igt oportē it⁹ eē ipassibilē .s. passiōe ɔppie dc̃ā, ⁊ tex. 6°. vult it⁹ polēʒ eē imixtū corpi, nō hēreqʒ organū corpeū, tūc sic, int⁹ est ipassibil' ⁊ ē po⁹ ab oī organo corpeo sepata, g aia int⁹ ñ ē totalr imersa mā tāqʒ ab ipa sʒ eē đpēdēs. g ē imōtal', pbat̃ p⁹ ɔña, q: soiaʒ mā totalr imersā nō ɔsequūt̃ po⁹ ⁊ v̄tutes imāles nō hñtes organū māle, seq̃t̃ .n. nullas hʒ v̄tutes supgredietes māʒ, ⁊ ñ idigētes māli sbo, g ē oio mā imersa ⁊ nullo mō sup māʒ ē eleuata, 2⁹ ēt ɔña māifesta ē, q: si ñ đpēdet a mā sʒ eē nec ē illi totalr imersa, seq̃t̃ q possit eē sine illa, vnūqđqʒ .n. pōt eē sine eo a q sʒ suū eē nō đpēdet. Quarto tex. 20. eiusdē tertij, đ tota pte int⁹ loquēs ait, separ⁹ āt ē hoc solū qđ v̄e ē, ⁊ hoc solū imortale ⁊ ppetuū, g ⁊c̃. Rndēt ij, q h nō đ tota pte it⁹ sʒ đ int⁹ tm̃ agēte dic̃, qđ pʒ, vt dicūt ex mō loquēdi. Nā cū supi⁹ dixissʒ ēt it⁹ polēʒ eē separatū, addidit nūc hoc qđ v̄e est .i. ē abstract⁹ i eēndo ⁊ sbalr, q̄si velit dicē, int⁹ polis ē separat⁹ sicut rectū, ⁊ hʒ opationē sine corpore sicut sphera, sʒ nō est separ⁹ in hoc qđ v̄e est .i. i eēndo, iste āt int⁹ q: hʒ ɔpriaʒ opationē est separ⁹ solū in h qđ v̄e est .i. i eēndo, Sed q ista rnsio nō sit ad mētē Arist. arguit̃ ex ipo mō loquēdi. Non eni cū volum⁹ rē a sbo distictā exclude a ɔsorto p̄dicati vtimur dictōe exclusiua aduerbialr ex pte p̄dicati, sed illā ex pte sbi sʒ verā logicā ponim⁹, ñ .n. cū volum⁹ significat̃ albedinē nulli aln hoi ɔuēire sʒ faciē q̄ʒ sorti, dicim⁹ sortes ē alb⁹ solū sʒ faciē. hoc .n. magis significat q sortes nō ē alb⁹ nisi i facie, sʒ dicim⁹ sol⁹ sortes ē alb⁹ faciē, sʒ Arist. vtit̃ dictōe exclusiua aduerbialr ex pte p̄dicati dicēdo, q it⁹ ē separat⁹ solū hoc qđ v̄e ē, nō āt q sol⁹ h it⁹ sit separ⁹ hoc mō. g nō itēdit p hāc ɔpōnē exclude int⁹ polēʒ ab illo mō sepatiōis q int⁹ agēs ē separ⁹, vt isti male Arist. iterp̄tāt̃, vñ alr ē iste tex. itelligēdus, cū .n. int⁹ nomē duplex hēat significatū .s. ppriū qđ est v̄tus aut factiua, aut receptiua imāliuʒ ⁊ vliuʒ, ⁊ iproprium qđ ē, v̄tus cogitatiua, ipsaʒ .n. iferius vocat Arist. int⁹ passiuū, ne aliqs ex eo q superi⁹ abso⁹ ⁊ idistincte dixit int⁹ eē separatū, putaret int⁹ ēt sm iproprium acceptū significatū eē separatū, hic se de int⁹ q̄ʒtū ad ɔpriū tm̃ significatū itellexisse manifestat, vñ sensus est, intell's āt est sepatus tm̃ sm ppriū significatū accepto noie intell's, nō aūt ipso sʒ ei⁹ iproprium significatū accepto, ⁊ hoc solū .s. ppriū significatū int⁹, est imortale ⁊ ppetuū, nō āt iproprium, qđ clare ondit subiungēs, passiu⁹ aūt intell's est corruptibilis .i. cogitatiua q̄ non solū sm interpretationē .s. Th. sʒ ēt sm Philoponi expōnē, ⁊ sm Amoniū in pmo perihermenias anteq̄ʒ ad expōnē lrē Arist. accedat iproprie dr̃ intell's. Pʒ aūt hāc eē verā isti⁹ tex. iterp̄tationē, si diligēter ⁊ tex. Arist. ⁊ grec⁹ mod⁹ loquēdi ɔsideret̃, vbi .n. tex. nr̃ hʒ, qđ v̄e est, tex. grecus hʒ hoper, que dictio apđ grecos ɔprij significati ē dmōstratiua, sic .n. ait sudas, Τοῦτο τὸ ὅπερ, τοῦ κυρίως ἐστὶ δηλωτικόν. καὶ ᾧ ἐὰν προστεθῇ, τὸ κυρίως ἐκεῖνο εἶναι σημαίνει. οἷον ὅπερ ἄνθρωπος, ὁ κυρίως ἄνθρωπος, καὶ ὅπερ ὂν καὶ ὅπερ ἀγαθόν, τὸ κυρίως ἀγαθόν, Idest, hec dictio hoper .i. qđ v̄e ɔprij est significati demōstratiua, ⁊ cui sane fuerit opposita, ɔppie illud esse significat, v̄bi gr̃a qđ v̄e hō significat ɔppie hoieʒ, ⁊ qđ v̄e ens, ⁊ qđ v̄e bonū significat ɔpe bonū, cū g tex. Ari. hēat. χωρισθεὶς δ' ἐστὶ μόνον τοῦθ' ὅπερ ἐστί .i. sepatus autē ē tm̃ hoc qđ v̄e est vel sm hoc qđ v̄e ē, sensus est q intell's soluʒ sm ɔpriū nois significatū est sepatus, nō aūt sm iproprium significatū, put cogitatiua iproprie ⁊ similitudinarie dr̃ intell's. Nō g dr̃ separat⁹ sm hoc qđ vere est, ad hūc sensū q sit sepatus in essendo, sʒ q ē sepatus solū sm ɔpriū significatū acceptus, qđ cū tā intell's agēs q̄ʒ itell's polis ad ɔpriū significatū hui⁹ nois int⁹ ptineat, seq̃t̃ q nō tm̃ de int⁹ agēte, sʒ dc tota pte int⁹ ⁊ vt optie .s. Th. iterp̄tat̃ Arist. intēdat. Vñ sicut ista. sortes est alb⁹ solū sm faciē: vbi dictio exclusiua ponit̃ ex pte p̄dicati equalet huic. sola facies in sor. est alba, vbi dictio exclusiua ponit̃ ex pte sbi, ita ista, int⁹ h est separ⁹ solū sʒ suū ɔpriū significatuʒ equalet huic, solus int⁹ ɔppie accept⁹ ē sepat⁹, Nō āt equalēt iste, hic intell's est sepatus solū in essendo siue sbalr, ⁊ solus hic itell's ē separ⁹ in eēndo, sm āt istoꝝ iterpretationē oporteret istas equalētes esse, iđ interpretatio hec mala est. Quinto in 2° de generatōe aialiū capite, 3° inqt, q intell's nō educit̃ de po⁹ māe, sed venit deforis, g nō corrumpit̃ ad corpis corruptioneʒ, ille .n. sole forē sunt corruptibiles que de po⁹ māe educunt̃. Ad hāc rndēt q supra, q Arist. credidit mētē aduenire de foris: q: lumē itellectuale quo itell's polis potēs ē ɔpie ad itelligēdū mētisqʒ rōnē hēre, ab int⁹ agēte est, sed q hec rnsio ad mētē Arist. nō sit, ondit̃. Querit .n. ibidē phs de ɔceptrici aia, vñ veniat, ⁊ an sit in semine, ⁊ explicat suū ɔpositū querēdo de aia sensuali qua ɔcept⁹ ipse est aial, ⁊ de rōnali, qua est hō, subiūgitqʒ q de mente quo nā tpe ⁊ q̄ō, ⁊ vñ eā recipiāt que principiū id participāt plurimū dubitatur. Ad quā q̄ōnē rndēs inqt in q ɔceptib⁹ ⁊ seminib⁹ h aie pri⁹ sūt i po⁹ q̄ʒ i actu hēant̃ ⁊ q ipolē ē q alie extrisec⁹ veniāt, sʒ sola mēs extrisec⁹ accedit eaqʒ sola diuina est, eo q nihil cū ei⁹ actiōe cōicet actio corpalis. Ecce q̄ʒ apte ostēdit Arist. se nō itellexisse de lumine ab int⁹ agēte accepto, sʒ de ipa aie sba qua ɔceptus i spē hūana ɔstituit̃. Vñ rnsio illa q̄ʒ maxie ē a mēte Arist. aliena. vltio arguit̃ ex fundamēto posito ab ipo Arist. p⁹ de aia tex. 13. Aia int⁹ hʒ ɔpriā opationē .s. cui corp⁹ nō cōicat, g est separabilis a corpore ⁊ immortalis, pbat̃ añs, po⁹ que nō est affixa organo corporali

†Exclu. error. laf.

bȝ opationē sine corpe vt instrō, sȝ intᶜ est bȝ, vt pȝ ex scdo ꝺ aia tex. xj. ḡ ⁊c̄. ꝯn̄a quoqȝ pbaṫ, ex ipso fundamēto in pᵒ ꝺ aia vbi ait, ꝙ si ē aliqd aiȩ opeꝝ aut passionū ꝓpriū, ꝯtiget ipaȝ separi, q̄ vba oēs expositores de sepatiōe a corpore sȝ esse itelligūt. ¶ Ad aūs huiꝰ rōnis rn̄dēt supradicti, ꝙ ꝓpriū aiȩ dupli̾r ꝑ̄ itelligi, vno mō vt distiguiṫ ꝯ cōem sibi ⁊ corpi organice, ⁊ dr̄ tūc opatio ꝓpria aiȩ illa q̄ fit absqȝ orgāo corporali, alio mō vt distiguiṫ ꝯ cōe sibi ⁊ corpori obiectiue, ⁊ dr̄ tūc opatio ꝓpria aiȩ q̄ non idiget corpe vt obō. Dicūt ḡ ꝙ si i añcedēte accipiaṫ ꝓprium pᵒ mō, aūs q̄dez veꝝ est, sed ꝯn̄a negaṫ, ⁊ ad ꝓbationez dr̄, ꝙ ꝓpō pb̄i nō est ad ꝓpositū, q̄ in illa ꝯditionali pb̄s nō accipit ꝓpriū illo mō, si aūt accipiaṫ in añte ꝓpriū scdo mō, vt ēt pb̄s in illa cōditōali accipit, tūc aūs ē falsū, q̄ sȝ Arist. in 3ᵒ de aia tex. 30. nihil sine fantasmate qꝺ est intᶜ obm intelligit aia, fantasma āt corpe indiget. Hāc aūt rn̄sionē ꝯfirmāt q̄ Arist. ponit, ꝙ si intˢ est fantasia aut nō sine fantasia non ꝯtingit sine corpe esse. Ex hac. n. ꝯditionali habeṫ, ꝙ accipiṫ ꝓpriū vt excludit obm, q̄ ingt ꝙ si nō ē sine fantasia q̄. s. est veluti obm, nō erit sine corpe, ⁊ ꝑ ꝯn̄a nō erit ꝓpriū aiȩ. Cōsequēter ad ħ dicūt hāc ꝯditionalē, ab Arist. eē positā, vt ꝺclararet q̄uo accipet ꝓpriū aiȩ, q̄. s. accipit, vt excludit corpꝰ vt obm, aliogn ad nullū aliq̄ra eēt ꝓpositū tal' ac tanta ꝓpō. Pōt ēt ex Scoto 4ᵒ. sē. di. 43. q. ij. rn̄deri negādo aūs, ⁊ ad ꝓbationē negari maior, q̄ stat poᵐ nō eē affixā organo corporali aut pti corporee, ⁊ tn̄ eē toti rōnē opandi pᵒ, ⁊ tūc opatio n̄ fiet mediāte orgāo corpali, ⁊ tn̄ aiȩ ⁊ corpi cōis erit, sed ꝙ pᵃ rn̄sio ad mētē Arist. nō sit, ostēdiṫ. Eo. n. mō accipiṫ ꝓpriū ab Ari. q̄uo opponiṫ cōi i qōne posito cū ponanṫ i qōne vt opposita, sȝ cōe accipiṫ vt ꝯuenit aiȩ ⁊ orgāo, ḡ ꝓpriū aiȩ accipiṫ vt ꝯuēit aiȩ absqȝ orgāo nō āt vt ꝯuēit aiȩ absqȝ corporeo obō, pbṫ mior ex ipo Arist. tex. ⁊ sȝ nr̄aȝ trāslationē, ⁊ sȝ ipm textū grecū cui optie accomodaṫ, sic. n. ait tex. grecꝰ, Απορεῖται δὲ ἔχει καὶ τὰ πάθη τῆς ψυχῆς, πότερόν ἐστι πάντα κοινὰ καὶ τοῦ ἔχοντος ἢ ἐστί τι καὶ τῆς ψυχῆς ἴδιον αὐτῆς. i. iuxta nr̄m iterpētē, dubitationē āt hn̄t ⁊ passiōes aiȩ, vtrū sint oēs cōes ⁊ hn̄tis, an sit aliq̄ ⁊ aiȩ ꝓpria ipiꝰ. Accipit ḡ pb̄s passionē aiȩ cōez q̄ ē ⁊ ipiꝰ aiȩ ⁊ hn̄tis, sed noie hn̄tis certū ē ipm itᶜ corpꝰ organicū cui poᵃ aiȩ ē affixa, q̄ illꝺ bȝ poᵐ, nō āt obm, ḡ ⁊ ibi ꝓpriū aiȩ accipit qꝺ soli aiȩ ꝯuēit, n̄ āt sibi ⁊ hn̄ti siue orgāo, ḡ nō accipit ꝓpriū, vt excludit corpus obiue, sȝ vt excludit corpꝰ organice ⁊ instrālr̄, ḡ cūȝ in tex. 13. ex dubitatōe mota ꝺducit cā ꝯdōnalē, si q̄dez igiṫ ē aliqd aiȩ opeꝝ aut passionū ꝓpriū ꝯtiget vtiqȝ ipaȝ separi, accipiṫ ꝓpriū aiȩ vt excludit corpꝰ organicū, nō āt vt excludit corpꝰ obm, vt rn̄sio dic̄, sȝ nec ipiꝰ rn̄siōis ꝯfirmatō valȝ, quia ꝓpter ipsam nō ...

Si est aliquid aiȩ opeꝝ aut passionuȝ ꝓpriū cōtinget ipsaȝ separi.

†Ecclesiastes

Sap. 2. (Ex nihilo nati sumus. ⁊ post ħ erimꝰ tāq̄ȝ n̄ fuerimꝰ). ⁊ ex q̄ꝝ ꝑsona dic̄ Salomō Ecclesiastes. 3. †Unꝰ ē iteritꝰ hois ⁊ iumētoꝝ ⁊ eq̄ vtriusqȝ ꝯditio). sic moriṫ hō: sic ⁊ illa moriunṫ. simr̄ spirāt oia ⁊ nihil hȝ hō iumēto ampliꝰ. (Q̄ꝛ. n. si ex ꝑsōa sua: sȝ ipioꝝ dicat: pȝ ꝑ ħ qꝺ i fine libri q̄si ꝺterminādo subiūgit). Donec reuertaṫ puluis in terram suā vnde erat. ⁊ spūs redeat ad eū q dedit illū. Infinite ēt sūt auctoritates sacre scripture q̄ immortalitatē anime protestātur.

¶ Rōnes probantes animā humanam corrūpi corrupto corpe. Ca. 80.

Idet āt q̄busdā rōnibus posse ꝓbari aias hūanas nō posse remaneṙ post corpꝰ. ¶ Si. n. aie hūane multiplicātur sȝ multiplicationē corpoꝝ. †(vt supra ostēsuȝ est). destructis ḡ corpibus non pn̄t aie in sua multitudine remanere: vnde oportet alterū duorū seq̄: aut ꝙ totaliter anima hūana eē desinat: aut ꝙ remaneat vna tātū: qꝺ videṫ esse ꝭm opionē eorum qui ponunt incorruptibile solum id quod est vnū in oibus hominibus: siue hoc sit intellectus agens tātum: vt Alexander dicit: siue cum agēte etiam possibilis: vt dicit Auerrois.

2 ¶ Amplius rō formalis est cā diuersitatȷ ꝭm spēm. sȝ si remanēt mlte aie post corpoꝝ corruptionē: oȝ eas esse diuersas: sicut. n.

Dr̄. n. sȝ. s. Th. iterp̄tationē i fine expōnis illiꝰ tex. 12. ꝙ illā ꝯdōnalē. s. si āt ħ fātasia q̄dā aut nō sine fantasia nō ꝯtiget vtiqȝ neqȝ ħ sine corpe eē, nō ꝓposuit Ari. tāq̄ȝ verā ⁊ sȝ suā opionē, sȝ tāq̄ȝ apparētē. Cū. n. dictā qōnē ꝓposuisset, ostēdit cāȝ difficultatȷ: q̄ vȝ plīme videṫ aiȩ passiōes nō sine corpe pati aut facē, ⁊ ꝙ itᵉ maxiȩ assimilaṫ ꝓprio, sȝ tamē neqȝ ipȝ ē ꝓpriū. s. sȝ apparētiā, si aut ē fātasia, aut nō ē sine fātasia, eē. n. ipm fantasiā vt volebat Plato vtiqȝ ꝺmonstraret ipȝ exigē corporeū istrȝ sic ⁊ fātasia, simr̄ ēt ipsū nō eē sine fātasia ⁊ ꝑ ꝯn̄s sine obō corpali duceret i suspitionē apparētē ꝙ nō eēt sine organo corpeo, q̄ vr̄ eē poᵃ mālis solū i corpa ferri, hoc tamē lȝ quādā apparētiā hēat, non tamē est veꝝ, q̄ ⁊ poᵃ q̄ nō ē affixa orgāo corpali, ⁊ eiꝰ opatio pōt ad mālia terminari sȝ ꝙ ꝑ itᵐ agētē imālia fiūt. Ex ijs ēt pȝ, ꝙ ea ꝯdōnalis nō ē ab Arist. supflue posita, cū eā posuerit vt oñderet apparētiā q̄ erat de intᶜ ꝙ nō eēt ꝓpriū aiȩ, ⁊ sic oñderet qōnis difficultatē, qꝺ ēt scda rn̄sio q̄ est ex Scoto sumpta ad mētē Arist. nō accedat, ostēdiṫ, nā nō alia rōne pōit Arist. intᵐ ab organo corpeo ⁊ pte corpea sepatū nisi q̄ organuȝ est ꝺterminatȩ nāȩ sensibilis ⁊ mixtiōis: pp qꝺ intᶜ hēret determinatā aliquā nāȝ sensibilē, ⁊ sic ipediret cognoscē oēs nās sensibiles, sic si aut poᵃ visiua aut pupilla hēret aliquē detminatū colorē a pceptōe alioꝝ coloꝝ ipediret 3ᵒ. n. ꝺ aia tex. 6ᵒ. igr̄, vn̄ neqȝ misceri ē rōnabile ipȝ corpi, q̄lis. n. aliqs vtiqȝ fiet, aut calidꝰ aut frigidꝰ, si organū aliqꝺ erit sic sensitiuo, sȝ idē accideret si pōereṫ itᶜ totū corpꝰ isormaṙ siue eē sibi rōnē pᵒ opandi, ita ꝙ intᶜ eēt ꝯpositi ex intᵐ ⁊ toto corpore, cū nō minꝰ mixtū sit totū corpꝰ q̄ȝ po, neqȝ minꝰ hēat nām sensibilē ꝺterminatā, ḡ nō minꝰ sepatus est intᶜ ⁊ opatio itelligēdi a toto corpe q̄ȝ a corpis pte, si ḡ ē veꝝ ꝙ hēat opationē ꝓpriā cui nō cōicat organū corpale, ⁊ veꝝ erit ꝙ hēat opationē ꝓpriā cui neqȝ ipm totū corpꝰ cōmunicet.

¶ Ultio loco ꝯfirmat. s. Th. suā ꝯclōnē autho. libri ꝺ ecclesiasticis dogmatibꝰ, ⁊ addit ꝑ ħ excludi ipioꝝ errorē ex q̄ꝝ ꝑsōa ⁊ sap. 2ᵒ ⁊ ec. 3ᵒ dr̄ aiaȝ corruptibilē eē. ¶ Sup. Ca. 80.

Ostēso ꝙ aia hūana imortaṫ sit, soluēde sūt rōnes q̄ i oppᵐ fiūt, ⁊ pᵒ pōit. s. Th. ipas rōnes, ⁊ 2ᵒ eas soluit cap. sequēti, quo ad pᵐ argᵐ prio, aie sȝ corpoꝝ multiplicationē mltiplicāṫ, ḡ destructis corporibꝰ nō pn̄t in sua multitudine remanē, ergo aut remāet vna tm̄, aut totalr̄ desinūt esse, pmū est falsū. ergo ⁊c̄.

¶ Scdo si ṙmanēt mlte aie corruptȷ corpibꝰ oȝ illas eē dr̄sas sȝ spēȝ. ḡ ⁊ añq̄ȝ sepenṫ, ḡ idiuidua hoiuȝ spē ꝯstiguūṫ, ħ ē icōueniēs, ḡ ⁊c̄. pbṫ assūptū, q̄ iter ipas erit distictio formalis cū sint forē tm̄, pᵒ vō ꝯn̄a ꝓbaṫ, q̄ ꝑ corruptionē corpis n̄ mutaṫ ad aliā spēȝ. 2ᵒ ꝓbo, q̄ ꝯposita sortiūṫ spēȝ sȝ foraȝ.

†Arg. contra Gentiles ca. 73.

¶ Tertio, sequetur ſm ponentes eternitatem mundi, dari infinitum in actu, quia infiniti homines fuerunt ante nos, hoc est impossibile. ergo ꝛc̄.

¶ Quarto, sequitur vt homo ſit ens per accidens, quia corpus adueniet ꝛ recedet ab anima incorruptibili permanente, ꝛ ſic etiam anima corpori accidentaliter vnietur.

cuȝ anima humana ſit forma ſm ſuum eſſe a materia non dependens. Si eni eſſe vnius coꝝ que oportet eſſe coapta ta dependet ab altero, vnitas etiam vel multiplicatio eius ex illo dependet, Si autem eſſe vnius non dependet ex altero neqȝ vnitas vel multiplicatio eius ex illo dependet, ſed ex alia cauſa extrinſeca dependentiam habet. ꝛ ideo non oportet ꝙ destructis corporibus ceſſet pluralitas animarum.

¶ Quinto, omnis opatio anime finitur cum corpe. Nā vegetare eſt p corporeas qualitates ꝛ p corporeū instrumētum, ſentire etiā cōplet per organa corporalia, intelligeꝛ vero nō eſt ſine fantaſmate vt dꝛ 3°. de aia, ꝛ prio de aia dꝛ ꝙ corrūpiꝛ q̄dam interi⁹ corrupto, ꝛ 3°. de anima dicitur ꝙ n̄ reminiſcimur p⁹ morte, ḡ ꝛc̄. Probat ꝯña, quia impoſſibile ē aliquā ſubſtātiā eſſe cuius non ſit aliq̄ operatio.

¶ Sup Ca. 81.

Ad p̄dictas rōnes reſpōdet. s. Tho. Ad p̄mā qdem negat cōſequentiā, quia lȝ oporteat multiplicari aias ſȝ corporū multiplicationem eo ꝙ oporteat formā ꝛ māam eſſe inuiceȝ coaptata ꝛ ꝓportionata ſicut ꝓprius actus in ꝓpria ſit materia, que cūqȝ aūt oȝ eſſe inuicē coaptata ꝛ ꝓportionata ſimul recipiant multitudinem vel vnitatem vnūquodqȝ ex ſua cauſa, non tamē multiplicatō corporū ē cauſa multiplicatiōis animarū, ſicut nec corpus eſt cauſa ipſius anime,

idē eſt quod eſt vnū ſecundum ſubſtātiā: ita diuerſa ſunt q̄ ſūt multa ſm ſbām: nō pōt aūt eſſe in aiab⁹ remanētib⁹ poſt corp⁹ dꝛſitas niſi foꝛalis. nō. n. ſūt cōpoſite ex mā ꝛ foꝛa. († vt ſup̄ ꝓbatuȝ ē de oi ſba intellectuali). relinquiꝛ igiꝛ qꝺ ſunt dꝛſe ſm ſpēm. nō aūt p corruptionē corporis mutanꝛ aie ad aliā ſpēȝ: qꝛ oē qꝺ mutaꝛ de ſpē in ſpēm corrūpiꝛ. relinquiꝛ ergo ꝙ aīe q̄ȝ eſſent a corpib⁹ ſepate: erāt ſm ſpēm dꝛſe: cōpoſita aūt ſortiunꝛ ſpēm ſm foꝛaȝ: ergo ꝛ indiuidua hoiuȝ erat ſȝ ſpēm dꝛſa: qꝺ ē icōueniēs: ḡ ipoſſe vꝛ ꝙ aie hūane mlꝉte remāeāt p⁹ corpa.

3 ¶ Adhuc vꝛ oio eē ipoſſe ſȝ ponētes eternitatē mūdi: poneꝛ ꝙ aie hūane in ſua mlꝉtitudine remaneāt poſt mortē corpis. ſi. n. mūd⁹ ē ab eterno mot⁹ fuit ab eterno. ergo ꝛ gn̄atio ē eterna. ſȝ ſi gn̄atio ē eterna: infiniti hoies mortui ſūt an̄ nos: ſi ḡ aie mortuoꝝ remanēt poſt mortē ī ſua multitudine: oȝ dicꝛ aias infinitas eē nūc i actu hoiuȝ pri⁹ mortuoꝝ. hoc aūt ē ipoſſe. nā infinitū actu nō pōt eſſe in nā. Relinquiꝛ igiꝛ ſi mūd⁹ ē et'n⁹: ꝙ aie nō remaneāt mlꝉte poſt mortē.

4 ¶ Itē qꝺ aduēit alicui ꝛ diſcedit ab eo p̄ter ſui corruptioneȝ aduenit ei accidētalꝛ. hec. n. eſt diffinitio accn̄tis. ſi ḡ aia hūana nō corrūpiꝛ corpe abſcedēte: ſequeꝛ ꝙ aia hūana accn̄talꝛ corpori vniaꝛ: ḡ hō eſt ens p accn̄s q eſt cōpoſit⁹ ex aia ꝛ corpe: ꝛ ſequeꝛ vlterius ꝙ nō ſit aliq̄ ſpēs humana. nō. n. ex his q̄ ꝯiungūtur p accidens ſit ſpēs vna: nā homo albus nō eſt aliq̄ ſpēs.

5 ¶ Ampli⁹ ipoſſe ē aliquā ſbaȝ eſſe cui⁹ nō ſit aliq̄ opatio: ſȝ oīs opatio aie finiꝛ cū corpe: qꝺ quidē pȝ p iductionē. nā vꝛtutes aie nutritiue opanꝛ p q̄litates corporeas ꝛ p inſtrm̄ corporeū: ꝛ i ipȝ corp⁹ qꝺ pficiꝛ p aiaȝ qꝺ nutriꝛ ꝛ augeꝛ ꝛ ex q̄ ꝺcidiꝛ ſemē ad gn̄ationē. opatōes ēt oēs potētiaꝝ q̄ ptinēt ad animā ſenſitiuā ꝯplēꝛ p organa corpalia: ꝛ q̄dā eaꝝ cōplētur cū aliq̄ trāſmutatōe corpali: ſicut q̄ dicunꝛ aie paſſiōes: vt amor: gaudiū: ꝛ hꝰ. Intelligeꝛ āt ꝛ ſi non ſit opatio p aliqꝺ organū corpale exercita: tñ obiecta ei⁹ ſunt fātaſmata q̄ ita ſe hn̄t ad ipſā vt colores ad viſum: vn̄ ſicut viſus nō pt̄ videꝛ ſine colorib⁹: ita aia intellectiua nō pt̄ itelligꝛ ſine fātaſmatib⁹. Indiget ēt aia ad intelligēdum vꝛtutibus ꝓparātib⁹ fātaſmata ad h̄ ꝙ fiāt intelligibilia actu. ſ. vꝛtute cogitatiua ꝛ mēoratiua. de qb⁹ ꝯſtat ꝙ cū ſint act⁹ q̄rūdā organoꝝ corpis p q̄ operāꝛ ꝙ nō pñt remaneꝛ poſt corpus. †(vn̄ ꝛ Ariſ. dicit ꝙ neq̄q̄ȝ ſine fātaſmate intelligit aia). ꝛ ꝙ nihil intelligit ſine intellectu paſſiuo queȝ vocat vꝛtutē cogitatiuā q̄ ē corruptibilꝛ. † ¶ Et pp̄ h̄ dicit in prio de aia. (ꝙ itelligeꝛ hois corrūpiꝛ q̄dā interi⁹ corrupto. ſ. fātaſmate vel paſſiuo itellectu). † ꝛ i tertio ꝺ aia dꝛ. †(qꝺ nō reminiſcimur poſt mortē eoruȝ q̄ ſciuim⁹ in vita). ſic igiꝛ pȝ ꝙ nulla opatio aie pōt remaneꝛ poſt mortem: neqȝ igiꝛ ſubſtātia eius manet: cū nulla ſubſtātia p oſſit eē abſqȝ operatione.

¶ Solutio precedentium rationum. Cap. 81.

Has autē rōnes qꝛ falſuȝ cōcludūt. †(vt ex p̄miſſis oſtēſuȝ ē). tētāduȝ eſt ſolueꝛ: ac prio ſciēdū

¶ Aduerte circa reſponſionē hanc. s. Tho. que pulcherrima eſt, ꝙ quecunqȝ oportet eſſe inuicem coaptata ꝛ proportōata, ſimul recipiunt multitudinem ꝛ vnitateȝ vnūquodqȝ ex ſua cauſa, vt hoc loco ait ſctūs Tho. ꝛ ideo loquendū eſt ꝺ cauſa multitudis aut vnitatis anime ſicut ꝺ cauſa eſſe ipſi⁹, anima autē intellectiua non hȝ cauſam formaleȝ ſui eē ab ipſa realiter diſtinctaȝ, ſicut nec alie forme, forma. n. nō exiſtit ſimplꝛ p aliam formaȝ, ſed ſeipſa formaliter, eo mō quo ſibi ꝯuenit eſſe, non hȝ etiā cauſam mālem, qꝛ non dependet a mā ſm eſſe ſimplꝛ: vt hic dicꝛ ꝛ ſuperius eſt oſtēſuȝ, relinqꝛ ḡ vt habeat tm̄ cauſaȝ efficiētē ꝛ finaleȝ ſui eē, ex quo hētur ꝙ ſola cauſa efficiēs aie. ſ. deus ꝛ finis quē ipſe intendit, ſit cauſa mlꝉtiplicationis animaꝝ, de cā p ſe, loquor, qꝛ loquēdo de cā occaſiōali ꝛ ſine qua nō, incipit multiplicatio, ēt multipli-

† 1°. ꝺ aia tex. cō. 3°.

† 3°. ꝺ aia tex c. 20.

† tex. cō. 65.

† tex. cō. 88.

† Solutio me rōnes ca. p̄ce.

catio corpoꝝ ē cā mltiplicatōis aiaꝝ q̄ ad sui p̄n^m. sic ⁊ cor-
pus h̄ mō ē cā aię in p̄n^o, Et iō ex deficiētia multitudis cor
poꝝ nō oꝫ aiaꝝ multitudinē deficē: vt optie. s. Th. rñdet,
ſ3 ex deficiētia tm̄ agētis .f. dei si deficē possꝫ, aut si cessaret
ab influxu. cū sit cā nō solū in fieri ſ3 ēt i fcō esse ⁊ i ꝯseruari.
¶ Ad 2^m rñdet. s. Th. negādo p̄mā ꝯñaꝫ, Ad cui^9 ꝓbatio
nē dicit p̄^9 q̄ nō
ois dr̄sitas fōia
ruꝫ fac̄ dr̄sitateꝫ
ſ3 spēs: vt pꝫ in
formis dr̄soꝝ
igniū, sed tm̄ ea
q̄ ē ſm p̄n^a fōia-
lia vl̄ ſ3 dr̄sā rō
nē formę, Dicit
scdō q̄ multitu
do aiaꝝ separa
rū ꝯseq̄r qdem
dr̄sitatē fōiarū
ſm sbaꝫ. qꝛ alia
est sba hui^9 aię,
⁊ alia sba illius,
nō tm̄ ꝓcedit ex
dr̄sitate princi-
pioꝝ eēntialiuꝫ
ipsi^9, nec est ſm
dr̄saꝫ rōnē aię,
ſ3 ē ſ3 dr̄saꝫ cō-
mēsuratōēꝫ aia
rū ad corpora.
hec. n. aia ē cō-
mēsurata huic
corpi, ⁊ hec illi,
hꝫ āt cōmēsura
tiōes remanēt i
aia, ēt peūtibus
corpib^9. sicꝫ ip
se earū sbe ma-
nēt q̄si a corpi-
bus ſm eē non
dependentes.
†Ad 2^m. ¶ In hac rñsióe
duo sūt aduertē
da. p̄^m ē q̄ nō sic
itelligēdū ē dr̄si
tatē p̄ncipioꝝ
fōialiū facē dr̄si
tatē specificam
fōiarū, q̄si fōia
hēat aliq̄ essen-
tialia p̄n^a qbus
realr̄ cōponat̄:
sic. n. oporteret oēꝫ fōiaꝫ eē irrisece ⁊ realr̄ ꝯpositā, ſ3 p p̄n
cipia fōialia ⁊ eēntialia formę itelligit. s. Th. ꝓpriū gen^9
⁊ ꝓpriā dr̄iaꝫ, ex qb^9 fōie ſ3 rōnē ꝯponūt̄. eo mō q̄ fōie sūt
i spē, vn̄ dicē q̄ distigūūt̄ specifice ſ3 p̄n^a fōialia vl̄ ſ3 dr̄sā
rōnē formę, idē ē ac si diceret̄ distigūūt̄ aut ſ3 ptē aliquaꝫ
suaꝝ diffinitionū, aut ſ3 totā diffinitiōēꝫ. ¶ Scdm̄ ē q̄ cō
mēsuratio duo pōt dicē. f. fūdamētū hītudis ⁊ hītudinē, si
cut ⁊ silitudo, fundamētū cōmēsuratiōis i aia ē ipa aię sba
sic ſ3 suā essentiā ⁊ ſ3 suū eē huic corpi ꝓportiōata vt ꝓpa
fōia ꝓpriꝫ mãe, q̄ alij corpi nō ꝓportiōat̄, sup hāc āt essen
tiā ꝓductā huic mãę adequatā fūdat̄ hītudo ꝯmēsuratio
nis ſ3 quā hec aia dr̄ fōialr̄ ꝯmēsurata huic corpi. sicꝫ sup
albedinē fūdat̄ r̄lo silitudis q̄ hoc dr̄ illi fōialr̄ sil̄e. siue il
la relatio sit idē q̄ fūdamētū siue nō, h̄. n. nihil ad ꝓpo^m re
fert. Cū ḡ dr̄ dr̄sitatē aiaꝝ eē ſ3 dr̄saꝫ cōmēsatiōēꝫ eaꝝ ad

Diuersitas aiarū est ſm diuersaꝫ cōmensurationē eaꝝ ad corpa.

est q̄cūq3 oꝫ eē iuicē coaptata ⁊ ꝓportōata sil̄r recipiūt mltitudinē vel vnitateꝫ vnūqdq3 ex sua cā. Si igr̄ eē vni^9 dpēdeat ab altero: vnitas vel mltiplicatio ei^9 ēt ex illo dpēdet: aliogn ex alia cā extrīseca. Fōiaꝫ igr̄ ⁊ mãꝫ sp oꝫ eē adinuicē ꝓportōata ⁊ q̄si nālr̄ coaptata. qꝛ ꝓpꝰs act^9 i ꝓpria mã fit. vn̄ semp oꝫ q̄ mã ⁊ fōia ꝯsequāt̄ seinuicē i multitudie ⁊ vnitate. si igr̄ eē fōie depēdet a mã: mltiplicatio ipi^9 a mã dpēdet. ⁊ silr̄ vnitas. Si āt ñ erit qdē necēiuꝫ mltiplicari fōiaꝫ ſ3 multiplicatiōēꝫ mãe. i. sil̄ cū mã ⁊ ꝓportionē ipi^9: nō āt ita q̄ depēdeat vnitas vl̄ mltitudo ipi^9 fōie a mã. (oñsuꝫ ē aūt). qd aia hūana ē fōia ſ3 suū eē a mã nō depēdēs: vn̄ seq̄r q̄ mltiplicāt̄ qdē aię ſ3 q̄ mltiplicāt̄ corpa: nō tñ multiplicatio corpoꝝ erit cā mltiplicatiōis aiaꝝ. ⁊ iō ñ oꝫ q̄ dstructis corpib^9 cesset pluralitas aiaꝝ: vt p̄ia rō ꝯcludebat.

†¶ Ex q̄ ēt de facili pꝫ rñsio ad scdaꝫ rōnē: nō. n. q̄libꝫ fōiaꝝ diuersitas fac̄ dr̄sitatē ſ3 spēm: ſ3 solū illa q̄ ē ſ3 p̄ncipia fōialia: vl̄ ſ3 diuersaꝫ rōnē fōie: ꝯstat. n. q̄ alia ē eēntia fōie hui^9 ignis ⁊ illi^9: nec tñ ē ali^9 ignis: neq3 alia fōia ſ3 spēꝫ: mltitudo igr̄ aiaꝝ a

corpa nō accipit̄ ꝯmēsuratio fōialr̄ vt r̄lonē ipōrtat, qꝛ sic
nō distigueret̄ ſ3 sbaꝫ: vt hic dr̄. ſ3 tm̄ ſ3 accñs supadditū si
pōat̄ r̄lo distīcta a fūdamēto, aut ſ3 rōnē nulla faciēte dr̄si
tatē i re, si fōialr̄ sumat̄ r̄lo, ſ3 accipit̄ ꝯmēsuratio fūdamē
taliter, qꝛ enim hec anima est ſm suam substāciam ⁊ scdm̄
suum esse ita ꝓpria forma huius corporis quod nō alte-
rius, ⁊ ē substā
tialiter ita huic
corpi adequa-
ta q̄ nō alteri.
habet q̄ substā
tialiter ab alia
aia alij corpi ꝓ-
portiōata disti-
guat̄, ⁊ qꝛ ad h̄
substātiale fun-
damentum ne-
cessario conse-
quit̄ habitudo
cōmensuratio-
nis. pōt dici ēt
q̄ animę sepa-
rate ſm habi-
tudines distin-
guūtur secūda-
rio quidēꝫ sed
nō primo. Ex ijs
pꝫ q̄3 male scrūs
Tho. intellexe
runt. q̄ illi attri
buuntur ipsum
velle aias a cor
poribus separa
tas ex sola ha-
bitudie ad cor-
pora hēre disti-
ctioneꝫ. hoc. n.
nunquaꝫ som- †Ad 3^m.
niauit. s. Tho.
nedum non in-
tellexit. Sed cō
tra hāc respon
sioneꝫ dubium
occurrit. ſm ip
sam eniꝫ erit ve
rū dicere q̄ ani
mę distinguun-
tur seipsis sicꝫ cō-
mēsuratiōibus
distinguūtur ⁊
commēsuratio
nihil aliud sit
quā ipsa animę substantia huic corpori commēsurata. In
hoc autem nō videtur in doctrina. s. Tho. verū esse. Re-
spondetur q̄ vtiq3 distinguūtur seipsis identice. hoc est
nō per aliquam entitateꝫ illis superadditam. Formaliter
auteꝫ nō distinguūtur seipsis sed per cōmensurationeꝫ ad
corpa que ab ipsa anima formaliter est distincta, sicut ho-
mo specifice seipso idētice distinguit̄ ab equo, quia nō per
aliquam entitatem ab ipso distinctam realiter: formali-
ter vō sua differētia specifica, scilicet rōnali, ab ipso distin
guitur. ita eni in istis se hꝫ gradus indiuidualis ad substā
tiam animę indiuiduā, sicut dr̄ia specifica ad spēm.
¶ Ad tertiam respondet, ⁊ primo secundum aliorum opi-
nionem, deinde secūdum propriam opiniōnem. Dicit er-
go primo q̄ interponentes mundi eternitatem, quidaꝫ oc
casione huius rōnis cōcesserunt animas cum corporibus
interire

corpib^9 sepataꝝ ꝯseq̄r qdē dr̄sitatē fōiaꝝ ſ3 sbaꝫ: qꝛ alia est sba hui^9 aię ⁊ illi^9: nō tñ ista dr̄sitas ꝓcedit ex dr̄sitate p̄ncipioꝝ essentialiū ipi^9 aię: nec ē ſ3 diuersaꝫ rōnē ipi^9 aię: ſ3 ē ſ3 diuersaꝫ cōmēsurationē aiaꝝ ad corpa: hec. n. aia est cōmēsurata huic corpi ⁊ nō illi, illa āt alij: ⁊ sic de oib^9: hꝫ āt ꝯmēsuratiōes remanēt i aiab^9 ēt peūtib^9 corpib^9: sicut ⁊ ipe eaꝝ sbe manēt quasi a corpib^9 ſ3 esse nō dpēdētes: sūt n. aię ſ3 sbas suas fōie corpoꝝ. alr̄ accidētalr̄ corpi vniret̄: ⁊ sic ex aia ⁊ corpe si fieret vnū p se ſ3 vnū p accñs: iq̄ztū āt fōie sūt oꝫ eas eē corpib^9 cōmēsuratas: vn̄ pꝫ q̄ ipe dr̄se ꝯmēsuratōēs manēt i aiab^9 sepaꝫ. ⁊ p ꝯñs plītas.

Occasiōe āt tertie rōnis iducte aliq̄ eternitatē mūdi ponētes in dr̄sas opiones erṙneas iciderūt.

†¶ Quidā. n. ꝯclōnem simplr̄ ꝯcesserūt dicētes animas hūanas cū corpib^9 penit^9 interire.

¶ Alij vō dixerunt q̄ d oibus aiab^9 remāet aliqd vnū sepatū qd ē oib^9 cōe. f. itell's agēs ſ3 q̄sdā: vel cū eo itell's possibil̄ ſm alios. ¶ Alij āt posuerūt aias in sua mltitudine post corpa remanē: ſ3 ne cogerēt̄ animaꝝ ponē infinitatē dixerūt aias easdē

iterire, alij dixerunt de oib⁹ aiab⁹ remanē aliqd vnū. s. intm a gētē vt Alexāder, vt i p̄ rōe dī, vl' cū eo ēt itm pom vt Auerrois. Alij dixerūt easdē aias dīfis corpib⁹ vniri post determinatū tp̄e vt Plato. Alij vō. s. Auic. ⁊ Algaçel dixerunt nō eē icōueniēs dari ifinitū in actu i p accn̄s ordiatis, cuiusmodi sūt aie. Ab Ari. āt qd hoꝝ ipe senserit expsse nō hēt,

dīfis corpib⁹ vniri post determinatū tp̄s: ⁊ hec fuit platonicorū opio. †(de q̄ īfra aget.) Quidā vō oia p̄dicta vitātes dixerunt nō eē inconueniēs aīas sepatas actu existere infinitas: eē.n. infinitū actu in his q̄ nō hn̄t adinuicē ordinē ē eē ifinitū p accn̄s: qd ponere nō reputāt icōueniēs ⁊ est positio Auicen. ⁊ Algaçelis. †¶ Quid āt hoꝝ Arist. senserit ab eo expsse nō iuenit: cū tñ expsse mūdi eternitatē ponat. ¶ Ultima tñ p̄dictaꝝ opinionū pncipijs ab eo positis nō repugnat. (nā in. 3. physi. ⁊ in p̄ celi ⁊ mū.) pbat ifinitū nō eē actu in corpib⁹ nālib⁹. nō āt in substātijs immālib⁹. Certū tñ ē circa h̄ nullā difficultatē pati catholice fidei pfessores q eternitatē mūdi nō ponunt. Nō est ēt neccīū q si aīa

† cap. 83. In p̄ma opi.

cū tñ expsse eternitatē mūdi ponat, sed tñ pncipijs ab eo positis nō repugnat dari ifinitū i actu i sbstātijs imālib⁹, cū in 3° phy. ⁊ p̄ celi nō pbet nō dari ifinitū i actu, nisi i corpib⁹ mālib⁹.

† Auicē. 6° meta. cap. 2.

¶ 2° ponēs. s. T. suā sniam ⁊ catholicę fidei, inqt falsum eē, q mūdus sit eternus, ⁊ sic ruit fundamentum rōnis.

Arm de ifinitō in actu i imālib⁹.

¶ Sz circa hāc rōes occurrit 2x dum. Pm ē circa opionē Ari. vr. n. q ipe pbauerit nō dari ifinitū nō solū in reb⁹ mālib⁹, sz ēt in reb⁹ imālib⁹, cui⁹ oppm hic dī. Rō nāqz ab ipo sumpta vlr pbat nō posse dari mltitudinē actu ifinitā. s. qa nūs est mltitudo mēsurata p vnū, h̄. n. nō tm̄ i reb⁹ mālib⁹, sz ēt in reb⁹ imālib⁹ veꝝ ē. Unī ⁊ ipa rōe vtit̃. s. T. in p̄. q. 7. ar. 4. ad pbandū vlr ipoīe esse dari multitudinē actu infinitā. ¶ 2m dum est, qa q̄uis fm fidē mundus incepit, tenet tñ ipse s. T. mundū potuisse eē pductum ab eterno, ⁊ iō dubiū est quō facta hac suppōne iuxta ei⁹ opinionē rñdendum sit.

¶ Ad p̄m dum dī, q vtiqz Ari. pbat tñ de ifinito in reb⁹ mālib⁹, q nō possit dari i actu, nō āt reb⁹ imālib⁹, nec video q̄lr apud ipz saluari possit eē aiaz imortalē, nisi ɔcedēdo fm ipsuz nō repugnare eē ifinitū in actu i reb⁹ imālib⁹, nō. n. pñt oēs iste ppōnes stare sil', infiti hoies pcesserūt, aia ē imortal' fm mltiplicationē corpoꝝ mltiplicata, ⁊ nō pt dari ifinitū i actu, q̄re si duas p̄mas de mēte ipsi⁹ ɔcedam⁹, necē ē vt negēt' 3a, aut dōz erit, q ex duab⁹ p̄mis seq̃t aliqd ɔ̄ ipsi⁹ opinionē qd ipe nō vidit, id qd ego tāto pho ⁊ i re adeo famosa sibi attribuere nō auderē. Quid vō deteret ad rōnē factā ipe eēt rñsur⁹ dicit. s. T. in tracta. ɔ̄ Auerroistas. q a nobis sciri nō pt, qa illā ptē mete nō hēm⁹ quā fecit de substātijs sepatis. De forīs. n. q̄ sūt sepate, sz sūt in mā, vt ipe 2° physi. ait iqzm sepabiles sūt, ɔsiderare ē op⁹ p̄ phie. Cū āt dī, q rō ei⁹ in 3° phy. pbat vlr nō posse dari mltitudinem actu ifinitā, negat', qa ipe p fūdam supponit, q ois mltido actu exñs ē nūs, ⁊ q nūs ē mltido mēsurata p vnū, nūs āt de gñe q̄titatis cui ɔuenit mēsurari p vnū, eo q rō mēsurę ɔcomitet' q̄titatē rōne, nō iuenit' nisi i reb⁹ mālib⁹, cū nō cāet' nisi ex diuisione ɔtinui, iō illa rō i reb⁹ dūtaxat mālib⁹ ɔcludit, pp qd ibidē s. T. lcōne 7a. dicit eā rōnē pbabilē eē tāqz pcedētē ex ijs q̄ cōiter dr̄. Si inqz fiat de mltine absota, qa ille q diceret aliquā mltinem eē ifinitā, nō diceret ipaz eē nūm. Nec ē veꝝ, q rō q̄ vtit̃. s. T. i p̄ pte sit eadē cū rōe Ari. Nō. n. assumit. s. T. q ois mltido sit nūs vt Ari. sz q spēs mltinis spēb⁹ nūoꝝ pportionāt', ⁊ q ois nūs ē mltido facta p vnū, q̄ ppō ab illa ppōne q̄z max' distat, quā Ari. i sua rōne supponit. s. q ois nūs sit mltido mēsurata p vnū. Nō. n. idē ē nūm mēsurari p vnū, ⁊ ipz fieri p vnū. Ubi sciēm ē, q cū ois spēs mltinis sit aliqd p se vnū vnitate ordis, ex plib⁹ āt nō possit fieri p se vnū, nisi alteꝝ se hēat vt mā, alteꝝ vō vt fora, vt dī 8° mete, necē est vt inter vnitates mltinem ɔstituētes sit aliq̄ vna q̄ sit fora dans spēm nūo, ⁊ alie se hēant sicut mā, h̄ āt nō pt eē nisi dēt' aliq̄ vnitas vlta reddēs illā mltitudinē certę determiatiōis, qa form hz rōnē termini, pp qd inqt Coīn. 3° phy. q vbi itur ad form nō pcedit' inifinitū, nūz g̃ fieri p vnitatē ē eē ipsius aliquā vnitatē vltimā p mom fore, q̄ subtracta ipsa spēs nūi variat', sicut a ternario subtracta vnitate nō remanet āplius ternari⁹, sz binari⁹, sz nūm mēsurari p vnitatē ē ipz p replicationē vnitatis p̄cise reddi, ⁊ certificari. Unī rō Ari. ē. Ois mltido. s. māl' in actu ē i aliq̄ spe nūi, sz mltitudo ifinita nō ē i aliq̄ spe nūi. g̃ ⁊c. pb' minor, qa ois spēs nūi est multido mēsurata p vnū, mltido āt ifinita nō est mensurata per vnum. g̃ ⁊c. Rō āt. s. T. i p̄ pte est. Oēz mltitudinē actu existētē, oz eē in aliq̄ spe multitudinis, sz q̄lz spēs multitudinis est finita. g̃ ⁊c. pbat' minor, qa spēs multitudinis sunt spēb⁹ nūoꝝ pportionate, sz q̄lz spēs nūi est finita, qa ē multitudo facta p vnū, g̃ ⁊c. Ecce q rō Ari. pcedit ex nūo, rō āt. s. T. ex ppórne speciēꝝ multitudinis ad spēs nūoꝝ, itē Ari. rō pcedit ex mensuratione nūoꝝ, rō āt. s. T. pcedit ex ipsoꝝ formali ɔstitutione. Et sic pz, nō esse vnā ⁊ eandē rōnem vtriusqz.

¶ Ad 2m dum rñdet', q facta illa suppōne q mūd⁹ sit eternus, ⁊ silr hoiuz gñatio, cū ista tria incōpossibilia sint, mūdū ⁊ gnōnē hoiuz eterna eē, aiaz eē imortalē, ⁊ nō posse dari ifinitū i actu ēt i abstractis a mā, dōm ē, q de⁹ aliquē mom in reb⁹ inuenisset q̄ oia alia saluaret', ⁊ nō eēt ifinitū in actu, puta faciēdo aias de corpib⁹ in corpa trāsire, aut faciēdo aias desinere p subtractionē sui influx⁹, lz fm suā nāz eēnt imortales ⁊ icorruptibiles sicut ⁊ intelligētię, aut quēuis aliū ordinē nobis icognitū reb⁹ iponēdo. Naz sicut dicim⁹ potuisse mūdū eē ab eterno pductū, nō pp aliquā realē pom in ipso mundo ad h̄ existētē, sz pp solā dei vtutē h̄ potētē efficere, ita nō ē icōueniēs dicere aliquē aliū ordinē in reb⁹ creatis q̄z nūc sit posse p diuinā pom eē, lz nos iliū ordinē cognoscere distincte nequam⁹. Nec oz de isto ordie sollicitū eē q̄nā eēt. Posset 2° dici, q fm. s. T. lz mūd⁹ q̄tū ad aliq̄ possit eē etern⁹, nō tñ q̄tū ad hoium gnōnē. Unī de hac difficultate h̄ loco se explicat dicēdo, q mūdus nō est eternus, ⁊ p̄ pte. q. 46. ar. 2. ad 8m. soluens hanc rōnē inq̄tū videt' tollere eternitatē mūdi inqt, q hec rō est pticularis. i. de aliquo tñ pticulari ɔcludit, q nō sit eternū, sed hoc nō repugnat pposito, in quo q̄rim⁹ vlr an aliq̄ creatura fuerit ab eterno. Posset. n. aliqs dicere, q mūd⁹ fuit etern⁹ vel saltē aliq̄ creatura, non āt hō. Dicere vō, q hō stetisset p ifinitū tp̄s an̄qz genuisset, vt dicit Sco. in 2° sen. d. p̄. q. 3. de asino saluaret qdēz hoiem ab eterno fuisse, sz nō saluaret eternā hominū generationē. ¶ Caueto āt hic ne rñsionē illā admittas dicētē, q oib⁹ illis positis nō seq̃t' dari infinitū in actu, qa lz non det' p̄a aia pducta, dat' tñ vltima cui pōt fieri additio aliaꝝ aiaꝝ, infinito āt repugnat dari p̄m, aut vltimū. Nā hec rñsio vim argumēti nō tollit, lz. n. sit deuenire ad vltimā aiam pductā, nō tñ ad p̄mā deueniri poterit, ⁊ sic sequet' q ista multitudo erit qdē versus nos finita, cū hēat terminū, sed ascēdendo erit infinita, qa incipiēdo ab hac vlta ascēdēdo nūqz poterit ad p̄mā ⁊ ad terminū puenire. Ista āt infinitas aiaruz ascēdēdo versus pducētem sufficit ad hoc, vt sit multitudo actu infinita, qa multitudinē actu finitā vocamus illā q̄ est simplr terminata, ita q est in aliq̄ specie mēsurata ⁊ certificata per vnuz, siue facta, vt possimus dicere q hec sunt tot

ꝛ nõ plẽs, h̃ ãt nõ pt multitudini ex vna pte infinitę, siue inq̃ a pte añ, siue a pte post ↄuenire. Non.n. posita ęternitate tpis a pte añ, ꝛ p ↄñs, positis a pte añ dieb⁹ infinitis possumus dicere, ꝙ p̃cesserũt tot dies ꝛ nõ plẽs, lꝫ a pte post dies sint finiti ꝛ det vltim⁹ dies, siłr posita duratiõe tpis ęterna a pte post, ꝛ ↄñter a pte post ifinitis positis dieb⁹ nõ possumus dicẽ, ꝙ dies futuri sũt tot ꝛ non plẽs, lꝫ a
fad 4m pte añ sint finiti, ꝛ det p̃m⁹ dies incipiẽdo a die hodierno. Illa g̃ rñsio non euaderet qn oporteret dari infinitã mltitudinẽ in a/
fad 2m ctu, qa illa quã dicis vltimã nõ est vlt⁹ p mo^m forme limitãtis ad determinatã speciẽ multitudinis.

manet corpe destructo ꝙ fuerit ei accñtalr vnita. †(vt q̃rta rõ cõcludebat.) accñs.n. describit̃ qd̃ pt adesse vł ab eẽ pter corruptionẽ subti cõpositi ex mã ꝛ forã: si ãt referat̃ ad p̃ncipia ↄpositi sb/iectiue: vez nõ iuenit̃: ↄstat.n. mãz p̃mã igenitã ꝛ icorruptibilez eẽ. †(vt pbat Ari. in p̃ physi.) vñ recedẽte forã manet in sua eẽntia:

Sꝫ circa p̃dicta occurrit du^m. Uĩ.n. in p̃dictis rñsionib⁹ teneri p firmo ꝛ ↄstanti, ifinitã mltitudinẽ in actu dari nõ posse ẽt in reb⁹ imãlib⁹, h̃ ãt hꝫ difficltatẽ i via.s.T. Nã i q̃õnib⁹ ̃xi.q.2.ar.x. iqt, ꝙ si eẽ actu repugnet ifinito s̃m rõnẽ suã, de⁹ h̃ facere nõ pt, si ãt non repugnet, pt de⁹ facere, sꝫ vr̃ velle. 12°. q̃l.ar.3. ꝙ esse actu nõ repugnet infinito, inqt.n. ibidẽ, ꝙ esse aliqd infinitũ in actu nõ repugnat po^a dei absolute, qa non iplicat contradictionẽ. ergo põt deus facere infinita in actu.

Rñ^r ex ijs q̃ dĩr.9.q̃l.ar.p̃.ꝙ 2^r põt intelligi infinitũ esse in actu ↄ̃dictionẽ iplicare. Uno^o, ita ꝙ rõ facti abso^te sit cã istius iplicationis, qa vꝫ eẽ ifinitũ repugnat facto inq̃ꝫ^m est factũ, qa est ↄ̃ rõnẽ creaturę ꝙ creatorẽ adeq̃t, adeq̃ret aũt si poneret̃ ifi^m in actu. Alio^o, ita ꝙ rõ ifiniti sit cã h⁹ iplicationis, qa vꝫ huic qd̃ est ifinitũ repugnat eẽ actu. Si accipiamus 2^m, sic eẽ actu ifi^m iplicat ↄ̃dictionẽ, ꝛ nõ pt fieri p po^m dinã, vt vr̃ velle.s.T.p̃^a pte loco supius allĩato, ꝛ q̃lꝫ.9. ꝛ p̃ sen.d.43.q.1.ar.1.5^m. Ex hoc.n.ꝙ ponit̃ aliq̃ multitudo in actu, ponit̃ ꝙ sit in aliq̃ spe multitudinis, ꝛ p ↄñs, ponit̃ finita. qa nulla spẽs mltitudinis ẽ ifinita, vt est supi⁹ declaratũ, ꝛ sic seq̃ret̃ infinitũ nõ eẽ infinitũ. Si ãt accipiam⁹ p̃ mõ sic nõ iplicat ↄ̃dictionẽ, nõ.n. si creatura ponat̃ ifinita nũo, aut q̃ntitate, seq̃t̃ ꝙ adeq̃t creatorẽ, qa nõ eẽt infinita nisi s̃z qd, pꝫ ãt hãc eẽ mẽtẽ.s.T. in q̃l.9. qa inqt, ꝙ de⁹ nõ pt facere eũs actu eẽ infinitũ, sicͭ nõ pt facere equũ rõnalẽ, in eodẽ ãt loco dicit, ꝙ eẽ rõnalẽ nõ repugnat facto inq̃ꝫ^m est factuz, sꝫ repugnat eq̃ inq̃ꝫ^m equus. Ad argu^m g̃ di, ꝙ.s.Th. in q.xi. vult, ꝙ si iplicat ↄ̃dictionẽ q̃uocũq̃ꝫ, siue inq̃ꝫ ex rõne facti, siue ex rõe infiniti, nõ pt a deo fieri, si ãt nullo^o iplicat, fieri pt, mõ ad minorẽ dĩ, ꝙ vbi allegat̃ nõ intẽdit, ꝙ nullo mõ iplicet ↄ̃dictionẽ, sꝫ ꝙ nõ iplicat p̃ mõ dicto.s. ex rõe facti absolute, iplicat tñ rõne hui⁹ facti qd̃ poneret̃ infinitũ.

Ad q̃rtã. Rñdet negãdo ↄñtiaz. Ad cui⁹ pbationẽ dicit, ꝙ in illa descriptiõe accñtis noie subti intelligit̃ ↄpositũ ex mã ꝛ forã, nõ ãt p̃n^m cõpositi subti, mãę.n.p^a aduenit forã, ꝛ ab ipsa incorruptibili manẽte recedit, ꝛ tñ sibi nõ accñtalr vniebat̃ forã. sꝫ eẽntialr, qa s̃m vnũ esse, siłr ꝛ aia s̃m vnũ esse vnit̃ corpi, ꝛ iõ lꝫ post corp⁹ remaneat, nõ tñ sibi accñtaliter corp⁹ vnit̃. Addit̃ q̃q̃ꝫ, ꝙ lꝫ mã p^a remaneat actu post formã, ꝛ siłr aia post corp⁹, h̃ tñ est differẽter. qa mã remanet s̃m actũ alteri⁹ forę, aia aũt remanet in actu eodẽ. Aduerte, ꝙ cũ vnũ eẽ simplr̃, sit vni⁹ eẽntię, si aliq̃ vnicũ eẽ simpliciter hẽant, oꝫ vt illa vnã eẽntiã ↄstituãt, pp h̃ arguit.s.T. formã vniri eẽntialr mãę, qa vnit̃ ei s̃m vnũ eẽ. Forã ãt accñtalis nõ vnit̃ sbto s̃m vnũ esse, qa aliud est esse q̃ subsistit sbm ꝛ aliud eẽ accñtis, iõ nõ vnit̃ suo sbto eẽntialr tñq̃ꝫ vnũ cũ ipso essentiã constituens, sed tm̃ accidentaliter.

Sꝫ in hac rñsione occurrit du^m, qa si noie sbti itelligat̃ in descriptiõe accñtis ↄpositũ ex mã ꝛ for^a, vt sic itelligat̃ descriptio. Accñs ẽ qd̃ pt adesse ꝛ abesse pter corru^{ptionem} sbti cõpositi ex mã ꝛ for^a, seq̃t̃ ꝙ nullũ accñs sit in aia, aia.n. nõ ẽ ↄposita ex mã ꝛ for^a, sꝫ est p̃n^m ↄpositi ex mã ꝛ for^a, ꝛ sic itellectiões q̃ adueniunt aię ꝛ recedũt ab ea, ꝛ siłr affectiones non erũt accñtia, sꝫ sbę. Si.n. illa sit descriptio accidẽtis, oꝫ vt ↄuertant̃ adiuicẽ.s. ꝙ oẽ accñs adueniat ꝛ recedat a ↄposito ex mã ꝛ for^a, ꝛ ↄ̃rio omne tale sit accidens. Accñs ẽ qd̃ pt adesse ꝛ abesse p̃ter sbi corru ptionẽ.

nõ tm̃ forã accñtalr ei vniebat̃: sꝫ eẽntialr: vniebat̃.n. ei s̃z eẽ vnũ: siłr ãt aia vnit̃ corpi s̃m eẽ vnũ. (vt sup̃ ostẽsuz est.) vñ lꝫ maneat post corp⁹: subalr tñ ei vnit̃ non accñtalr. qd̃ ãt mã p̃ria remaneat actu post formã: nõ ẽ nisi s̃m actuz alteri⁹ forme. aia ãt hũana manet i actu eodẽ: ꝛ ex h̃ ↄtigit ꝙ aia hũana ẽ forã ꝛ act⁹: mã ãt

Rñ^r, ꝙ accñs vt est vnũ de q̃nq̃ꝫ p̃dicabilib⁹, de q̃ dat̃ dicta descriptio nõ accipit̃, vt diuidit̃ ↄ̃ sbam, tãq̃ꝫ vꝫ ↄtinẽs sub se nouẽ gña rez, sic.n. accñs nõ distinguit̃ ↄ̃ ppriũ, sed accipit̃ vt dĩ spũalib⁹ creaturis ar. vlt°. put dicit hitudinẽ accñtalẽ p̃dicati ad sbm, vñ idẽ est accñs, sic acceptũ ꝙ p̃dicatum accñtale qd̃.s. neq̃ꝫ est de eẽntia rei, neq̃ꝫ ex p̃ncipijs spẽi cãt̃. Sꝫ tñ aduertẽdũ, ꝙ si accñs accipiat̃, vt est cõe absolute ad oẽ accñtale p̃dicatũ, siue inq̃ꝫ sit nãle ꝛ mãle, siue sit spũale ꝛ itelligibile. In illa descriptiõe noie sbti accipit̃ qd̃cũq̃ꝫ sbm ppõnis, qa oẽ tale accñtale p̃dicatũ pt ꝛ affirmari ꝛ negari a sbto, respcũ cui⁹ oẽ accñtale p̃dicatũ absq̃ꝫ h̃, ꝙ rõ sbti remoueat̃, ꝛ oẽ p̃dicatũ ꝙ talr̃ se hꝫ ad sbm, vt possit affirmari ꝛ negari a sbto, ꝙ est posse adesse ꝛ abesse ab ipso absq̃ꝫ detrimẽto rõnis ei⁹ est accñs, siue accñtale p̃dicatũ. Si ãt accñs accipiat̃ p mãli tñ, ꝛ nãli accñte vt distinguit̃ ↄ̃ accñs spũale ꝛ int^e, sic in illa descriptiõe nomie sbti intelligit̃ ↄpositũ ex mã ꝛ forã. Tũc.n. oẽ accñs est tale qd̃ põt adesse ꝛ abesse, siue s̃m esse reale, siue s̃m affirmationẽ ꝛ negationẽ absq̃ꝫ sui sbi ↄpositi ex mã ꝛ for^a corru^{ptionem}, pt.n. tale accñs aduenire ꝛ recedere, aut s̃z eẽ reale, aut s̃z app̃hẽsionẽ int^e, absq̃ꝫ h̃, ꝙ desinat eẽ actu sbm, aut i nã. aut in app̃hẽsiõe. Si.n. sit accñs sepabile, tũc pt separi absq̃ꝫ h̃, ꝙ sbm in nã desinat eẽ actu, sic somn⁹ ab aiali. Si ãt sit accidẽs insepabile s̃m eẽ reale, pt iltd̃ itelligi nõ iesse sbo absq̃ꝫ h̃, ꝙ itelligat̃ sbm nõ eẽ actu, possum.n. int^e coruũ nõ eẽ nigrũ, ꝛ tñ app̃hẽdere ipꝫ eẽ actu, app̃hẽdẽdo ipꝫ eẽ albũ, ꝛ siłr oẽ qd̃ pt adesse ꝛ abesse p̃ter sbti ↄpositi corruptionẽ ẽ accñs, non ãt si aliqd possit adesse ꝛ abesse successiue a mã p^a, aut a for^a q̃ sũt p̃n^a ↄpositi, illud est accñs. Dr̃ g̃, ꝙ.s.T. accipit hãc accñtis descriptionez, vt accñti dũtaxat mãli ꝛ nãli ↄuenit, q̃uoꝛ̃ porphyri⁹ de accñte eẽ locut⁹. Nõ.n. de spũalib⁹ ꝛ itelligibilib⁹ accñtib⁹ aliquã mẽtionẽ facit, sed tm̃ de mãlib⁹. Uñ ↄcedit̃, ꝙ intellectiões ꝛ affectiones aię int^{ue} nõ sũt accñtia s̃m ꝙ accñs p hãc assignatã descriptionẽ describit̃, lꝫ abso^te sint accñtia, ꝛ p̃dicata accñtalia spũalia ꝛ int^{ua}. Põt ẽt alr̃ rñderi vꝫ, ꝙ illud dcm̃ non accipit.s.T. h̃ loco, vt ẽ descriptio q̃nti p̃dicabilis, qd̃ dĩ p̃dicatum accñtale, sꝫ put in argu^{to} di for^a accñtali attribui vi. Nã nõ est illa descriptio accñtis, vt distiguit̃ ↄ̃ sbam, ꝛ vt dĩ de oĩ for^a accñtali, imo falsuz est ẽt inqt.s.Th. ꝙ oẽ qd̃ aduenit alicui ꝛ recedit ab ipo absq̃ꝫ ei⁹ corruptiõe aduenit ei accidẽtalr.s. tãq̃ꝫ for^a accñtalis. Nõ.n. illa ppõ est vlr̃ va, nisi noie sbti intelligat̃ tm̃ ↄpositũ ex mã ꝛ for^a. Ex hoc ãt non sequit̃, ꝙ solũ id qd̃ aduenit ꝛ recedit a cõposito sit accñs, vt in obiectione accipit̃. Stat.n. siłr ꝙ oẽ aduenies ↄposito ex mã ꝛ forã, ꝛ recedẽs ab eo absq̃ꝫ ei⁹ corruptiõe sit acci/

p̄ma põa ens.† ¶ Q2 āt q̄nta rō ꝓponebat nullā opōnē posse remanē in aīa. si a corpe sepet̄: dicimus eē falsū: manēt. n. opōnes ille q̄ p organa nō exercent̄: h9 āt sūt itelligē ⁊ velle: q̄ āt p organa corpea exercēt̄. sic sunt opōnes aīe nutritiue ⁊ sensitiue. hee nō manēt. ¶ Sciēdū tñ est: q̄ alio mō itelligit aīa sepata a corpe: ⁊ corpi vnita: sic ⁊ alio mō ē: vnūqōq3. n. s3 h agit s̄m q̄ ē: eē q̄dē aīe humane dū ē corpi vnita. ⁊ si sit absolutū a corpe nō depēdēs. tñ strāmētū qōdā ipsius ⁊ subm ipm recipiēs ē corp9: vñ ⁊ ꝯsiter opatio ꝑpa ei9 q̄ ē itelligere. ⁊ si nō depēdeat a corpe q̄si p organum corpale exercita: h3 tñ obm in corpe. s. fantasma. vñ q̄3diu ē aīa in corpe nō p̄t itelligere sine fātasmate. nec ēt reminisci nisi p v̄tutē cogitatiuā ⁊ memoratiuā p quā fātasmata p̄parāt̄. (vt ex dcis p3.) ⁊ pp h itelligē q̄3tu3 ad hūc modū. ⁊ sil̄r remisci ꝺstruit̄ corpe ꝺstructo: eē v̄o aīe sepate est ipi soli absq3 corpe. vñ nec ei9 opō q̄ ē itelligē explebit̄ p respectū ad aliq̄ obta in corpeis organis exītia q̄ sūt fātasmata: s3 itelliget p seipsam p modū subaꝝ q̄ sūt totalr̄ s3 eē a corpib9 sepate. (de qb9 ifra aget̄.) a qb9 ēt tāq3 a supiorib9 vberi9 influētiā recipere poterit ad pfect9 intelligendū. Cui9 signū ēt in viuētib9 apparet. nā aīa q̄n ipedit̄ ab occupatiōe circa corp9 ꝑpriū: reddit̄ debilior ad itell̄ndū aliq̄ altiora: vñ ⁊ v̄t9 tēperātie q̄ a corpeis delectatiōib9 retrahit aīa3 p̄cipue facit hoies ad intell̄ndū aptos. Hoies ēt dormiētes q̄n corpeis sensib9 nō vtunt̄. nec ē aliq̄ ptur batio hūoꝝ aut fumositatū ipediēs: pcipiūt de futuris ex superioꝝ ipressiōe aliq̄ q̄ modū rōcinatiōis hūane excedūt: ⁊ h mlto magis accidit in sincopiçātib9 ⁊ extasi3 passis: quāto magis sit retractio a corporeis sensib9. Nec

īmerito h accidit. q̄a cum aīa humana. † (vt supra ōñsu3 ē.) sit in ꝯfinio corpoꝝ ⁊ incorporearum substātiaꝝ q̄si in oriçōte existēs eternitatis ⁊ tēporis recedēs ab infinito appropinq̄t ad summū. vnde ⁊ q̄n totaliter erit a corpore sepata pfecte assimilabit̄ substātijs sepatis quātū ad modu3 intelligendi: ⁊ vberius influētiā eaꝝ recipiet. sic igitur ⁊ si intelligere nr̄m scd̄m modū presentis vite corrupto corpore corrūpatur. succedet tñ aliu3 mod9 intelligendi altior. Reminisci aūt cū sit actus per corporeū organum exercitus. (vt in libro de memoria ⁊ reminiscentia Aris. pbat.) nō poterit post corpus in aīa remanere. nisi reminisci equiuoce sumatur ꝑ intelligētia eoꝝ q̄ q̄s prius nouit. quā oportet anime separate adeē: etiā eoꝝ que nouit in vita. cum species intelligibiles in intellectu possibili indelibiliter recipiātur. (vt dictu3 est supra.) Circa alias vero aīe operationes. sicut est amare gaudere. ⁊ alia hmōi est equocatio cauenda. nam quādoq3 sumūtur. vt sunt anime passiones. ⁊ sic sūt actus sensibilis appetit9 s̄m cōcupiscibilē vel irascibilē cum aliqua permutatione corporali. ⁊ sic in anima manere nō possunt post mortem. (vt Arist. probat in libro de anima.) sumūtur autē quādoq3 pro simplici actu voluntatis qui est absq3 passione. † (vñ Arist. in. 7. ethico. dicit) q̄ deus vna simplici opatione gaudet. ¶ Et in. x. q̄ in contēplatione sapientie est delectatio admirabilis. ¶ Et in. 8. (amorē amicitie ab amatione q̄ est passio distinguit.) Cū v̄o volūtas sit potētia nō vtens organo. sicut nec intell̄s: palā est hmōi s̄m q̄ sunt actus voluntatis in aīa separata remanere. ¶ Sic igitur ex p̄dictis rōnibus cōcludi non potest animam hominis esse mortalē.

† ad 5um

dēs, ⁊ tñ sit aliqō aliud acciñs qō adueniat solum forme. ¶ Ad 5um r̄ñdet negādo añs, ⁊ dic̄ p̄, q̄ manēt i aīa sepata itus, ⁊ velle q̄ p organa nō exercēt̄, opōnes aūt q̄ p organa corpea exercēt̄ nō manēt. s. actu, s3 bñ i radice q̄ ē eēntia aīe. ¶ Dicit 2°, q̄ intus cū fantasmate ꝯuenit aīe s3 q̄ ē corpi vnita, q̄a sic corpus ē q̄dā ei9 strāmētū ⁊ s̄bm ip̄a3 recipiēs, l3 nō dependeat a corpe s̄m eē, ita itus ⁊ si nō dependeat a corpe, tā q̄3 p organū corporale exercitū, h3 tñ obm i corpore. s. fātasma, sil̄r remisci sibi nō ꝯuenit, nisi p virtutē cogitatiuā ⁊ memoratiuā p quā p̄parātur fantasmata. ¶ Dicit 3°, q̄ aīe sepate, q̄a h3 eē sola absq3 corpore, nō ꝯuenit intus p respectu3 ad aliq̄ obta in corpia organis exītia q̄ sūt fantasmata, s3 itelligit p seip̄a3 per mo[m] sbaꝝ sepataꝝ a qb9 vberius ifluētiā recipere poterit ad pfecti9 intell̄dum, c9 sig[m] appet i viuētib9 i qb9 quāto aīa magi ab occupatione eē corp9 ꝑpriu3, ⁊ ēt a corpeis sensib9 retrahit̄, tā to magi recipit supioꝝ ipressiōnē, vt p3 in dormiētib9 q̄ aliq̄n pcipiūt de futuris ꝯtigētib9 aliq̄ q̄ mo[m] hūane rōcinatiōis excedūt ex supioꝝ impressiōe, ⁊ in sincopiçātib9 ⁊ extasi3 passis, vñ q̄n erit totaliter aīa a corpe sepata assi[m]abit̄ pfecte sbstātijs sepatis, q̄3[m] ad mo[m] itell̄ndi. ¶ Dic̄ 4°, q̄ remisci ꝑprie, cū sit act9 p corpeū organū exercit9, vt pb9 i lib° de memoria ⁊ remiscētia nō remanet in aīa sepata, si tñ equoce sumat̄ s̄m q̄ noiat itelligētiā eoꝝ q̄ q̄s prius nouit, sic remanet i aīa, cu3 vt supi9 ē ōñsu3 spēs intus in itu idelibil̄r recipiātur. ¶ Dic̄ 5° q̄ amare, gaudere ⁊ h9 s̄m q̄ sunt aīe passiones ⁊ act9 appetit9 sensitiui, nō manēt in aīa sepata, s3 bñ cum vo[m] sit po[a] nō vtēs organo, remanēt, vt noiant simplicē actu3 vo[m], q̄ est absq3 passione, q̄ mō di. 7. ethi. q̄ de9 vna simplici opōne gaudet, ⁊ in 10° eiusdē, q̄ in ꝯtēplatiōe sapie ē delectatio admirabilis, ⁊ in 8°. q̄ amor amicitie ab amatiōe q̄ ē passio distiguitur. Sic igr̄ p3: q̄ mlte opōnes remanēt i aīa separata, l3 nō s3 eūdē mo[m] q̄ sūt in aīa vnita.

¶ Circa s3 dcm̄ h9 r̄ñsionis aduertendū, cū dī aīam h̄re obm in corpe. s. fantasma, q̄a corp9 est ei9 strāmētū ⁊ subm, q̄ si aīa sit in corpe ⁊ corpus sit eius strāmētum ⁊ subm

† párt [illegible] cap. 68.

† ca [illegible] cap. 8. cap. 5.

oȝ vt corpꝰ ad aliqd deseruiat aię opõni, aliogn cum eē aię ob ipo nõ depēdeat frustra eēt vnita corpi, vñ cum nõ deseruiat sibi ad intellm̄ p modū organi ⁊ instri, necē est vt deseruiat sibi ex pte obi. Cū.n. idigeat recipe spēs intˡᵉˢ a sensibilibꝰ ⁊ res sensibiles ɓȝ ꝙ sūt ex̄ aiaȝ, nõ sint intˡᵉˢ nisi in poᵃ, ⁊ nõ possint imutare intm̄, si debeāt fieri actu intˡᵉˢ, oȝ illas in q̄dā eē aliq̄ mō abstracto poni, in q̄ possint sil' cū intᵘ agēte mouere intm̄ posem. ħ āt fit dū p fantasiā ⁊ eiꝰ organū corpoꝛeū fiūt fantasmata ipaꝝ reꝝ, ⁊ sic aię exñti in corpe fuū olim vnit' ⁊ sit ꝓpinquū, in aia āt sensitiua lȝ nõ regrat', vt fuū olim fiat in actu, qa res ex̄ aiaȝ ɓȝ se ē actu sensibilis. ⁊ nõ idiget aliq̄ abstractiõe ad ħ vt moueat sensuȝ, in ħ tñ depēdet a corpe, ꝙ eiꝰ opatio nõ fit sine corpeo instrumēto.

¶ Aduertēm̄ ēt cū dr̄ qm̄ p cogitatiuā ⁊ memoratiuā pparātur fātasmata ꝙ ħ nõ sic itellm̄ ē q̄si iste poᵉ in seipis fantasmata formēt, cū fātasie, ⁊ imaginatiue dūtaxat sit fātasmata in se hr̄e, sȝ qa ad eaꝝ motiõeȝ formāt' in fātasia fātasmata ordinata ⁊ talr̄ disposita, vt sint apta ⁊ ꝯueniētia itellection'.

De suo/ ciõe futu roꝝ i som nis ⁊ iab/ stractiõe a sensibꝰ.

¶ Circa ea q̄ dr̄r in 3ᵒ dicto r̄isionis, de cog̃ne futuroꝝ a viuētibꝰ duo sūt attēdēda. Primᵐ est, qd hr̄' a.s. T. 2² e. q.172. ar.1. ⁊ Ꝟi.q.12.ar.3. ꝙ cū in cog̃ne duo sint.s. receptio, ⁊ iudiciū de receptis, si loq̄mur q̄ȝᵐ ad receptionē ⁊ apphensionē, abstractio a sensibꝰ, vt accidit in dormientibꝰ ⁊ extasim passis iuuat ad receptionē ipressionū a sbstātijs sepatis, aut a corpibꝰ supioribꝰ ⁊ ad eaꝝ pceptioneȝ, qa aia vigilātis ⁊ vtētis sensibꝰ circa sēsibilia occupat', ligatis āt exterioribꝰ sensibꝰ, iteriores vires ab exterioꝝ sensibiliū tumultibꝰ quiescūt, ⁊ sic magis pcipe pñt iteriores ipsiões factas in itᵐ, vel imaginatiõe, in ħ āt futuroꝝ cog̃ne dr̄r dormiētes pcipere aliq̄ q̄ moᵐ hūanę rõcinatiõis excedūt, aut qa aliq̄ pcipiūt in q̄ꝝ cog̃nē nullis argumētationibꝰ aia possȝ ꝑuenire, aut qa vt dr̄ in q̄ōnibꝰ de Ꝟi. loco pallato, talr̄ eleuat' aia vt cõformiter sbstātijs sepatis intelligat ꝯnes.s. simplici intuitu sine deductiõe vniꝰ ex altero, certissime videt̄. Si vo loquamur q̄ȝᵐ ad iudiciū, plus viget rõ in vigilādo q̄ȝ in dormiēdo, qa pfectio iudicii fit ex eo ꝙ ea de qbꝰ iudicat' examināt' ad aliq̄d pmᵐ cog̃nis, pmᵐ āt pmᵐ nr̄ę cog̃nis ē sensus, ⁊ iō oȝ ad sensū q̄dāmō resoluere oia de qbꝰ iudicamꝰ. Vñ ⁊ 3ᵒ celi dr̄, ꝙ ꝯplemētū artis ⁊ nāę ē res sensibil' visibil'. Loq̄' g̃ hic.s. T. de cog̃ne q̄ȝᵐ ad receptionē ipressionū a cā supiori, nõ āt q̄ȝᵐ ad pfectionē ⁊ ꝯplemētū iudicij. ¶ Attēdēda sūt āt v̄ba.s. T. ħ loco, Nõ.n. absoᵗᵉ inq̄t, dormiētes pcipere de futuris ex impssiõe supioꝝ, sȝ limitat subiūgēs, qñ corpis sensibꝰ nõ vtūt', nec ē aliq̄ pturbatio humoꝝ, aut fumositatū ipediēs, qa vcȝ nõ pcipiūt' futura in somnis, nisi imagiatio sit apta pnre ⁊ ordiate opari actu, qd nõ ꝯuenit qñ ē iordinatꝰ motꝰ hūoꝝ ⁊ spūuȝ. Et iō obio scoti in 4ᵒ d. 45.q.2. q̄ infert, ꝙ si ħ veꝝ ē, qd.s. T. inq̄t de dormiētibꝰ, tūc quāto somnꝰ ē pfundior, tāto magis talia videret', nulla est pȝ.n. ħ nõ seq ex põne.s. T. bñ itellecta. Nā in pfundo somno est pturbatio hūoꝝ, aut mltitudo fumositatū opus imagiatiõis ipediēs, ⁊ ꝯñter receptionē sbtiliū ipressionū.

¶ Attēdēdū 2ᵒ, cuȝ dr̄ ħ accidere in sincopiçātibꝰ ⁊ extasim passis, ꝙ ħ intelligēduȝ est, nõ de patiētibꝰ sincopim ⁊ abstractionē a sensibꝰ pp corpis egritudinē, qa illa ex hūoꝝ pturbatione fit, aut fumositatū q̄ magis cognitionē ipediūt quā iuuēt, sȝ intellr̄ de ea q̄ fit, dū aliqs pp vehemētiā affectionis, aut intentionis ad aliqd, alienat' a sensibꝰ, ⁊ maxᵉ qñ id ab aliq̄ superiori causa aiam eleuante prouenit.

¶ Attēdēdū q̄ȝ circa idē 3ᵐ duᵐ, ꝙ aia totalr̄ sepata dr̄ assimilari pfecte substātijs sepatis q̄ȝᵐ ad moᵐ intellr̄ndi, nõ qa ita pfecte itelligat p spēs infusas sicᵗ sbę sepate, ħ.n. falsum est. vt inferiꝰ appebit, sȝ qa cū sint plēs modi cog̃scēdi.s. p spēs acceptas a rebꝰ, ⁊ p spēs a diuino lumine infusas q̄ꝝ scōs absoᵗᵉ ⁊ simpr̄ nobilior ac pfectior ē, aia sepata assilat' pfecte substātijs sepatis, q̄ȝᵐ ad ħ ꝙ oia p spēs a deo ifusas cog̃sceret, ⁊ absq̄ discursu, sicᵗ ⁊ ille, nõ āt ex ipressione ipsaꝝ sbaꝝ aliq̄ tm̄ cog̃sceret, sicut accidit in dormiētibꝰ ⁊ extasim passis, q̄ iperfecte ad moduȝ cognitionis ipsaꝝ accedunt.

¶ Sȝ circa ppositum solõnē ⁊ arguᵐ, duo occurrūt dubia. Primᵐ est, qa.s. T. vr̄ ppõnē Ari. in 3ᵒ de aia tex. 20. qua ait. non reminiscimur āt, iterptari de reminiscētia post mortē, vt sit sensus ꝙ post mortē nõ reminiscimur eoꝝ q̄ sciuimus in vita, hec āt expõ nõ vr̄ eē ɓm q̄sdā ad mētē Arist. tū qa si de aia sepata itellexisset, dixisset in singulari, nõ reminiscitur āt.s. aia, nõ āt in plali de nobis hoibꝰ dixissȝ nõ reminiscimur āt, tuȝ qa illa nota casualis.s. qa dū subdit', qa ħ qdē ipossibile, ad nihil seruit illi expõni, tū qa si d reminiscētia post mortē erat sermo, ⁊ de cogitatiua dōni erat, ⁊ sine ħ non reminiscit' aia, nõ āt, nihil itelligit, qa ħ est falsū ⁊ extra ppositū, tū qa v̄ba Aris. in p̄ de aia tex. 66. q̄ adducūt' a.s. T. 3. de aia ad insinuandū, ꝙ q̄ illic disputauit hic affirmauit ex̄ ppositū sūt, qm̄ hic loq̄' Ari. de nobis dū dicit. nõ reminiscimur āt, ibi āt loq̄' de ipa aia, vt distinguit' ꝯ nos, vñ inq̄t, ꝙ nõ sunt illiꝰ passiões, sȝ hn̄tis. q̄re ⁊ ħ corrupto nõ memorat' neq̄ȝ amat. Magis g̃ exponēda sūt illa v̄ba, de nobis ēt viuētibꝰ, ꝙ.s. nr̄ intˢ nõ est reminisci, vt voluit Plato ⁊c̄. ¶ 2ᵐ duᵐ est qa ista r̄isio nõ vr̄ ad mētē Ari. satisfacere argᵒ, cū ipse nullū aliū moᵐ intellr̄ndi ponat in aia q̄ȝ cuȝ fantasmate. Nā arguet' sic. Impoīe est aliquā sbaȝ eē, cuiꝰ nõ sit aliq̄ opatio, sȝ ois opatio aię finit' cū corpe. g̃ ⁊c̄. pbatur minor de itellectione. qa intˢ de q̄ magis vr̄. nõ ē ab q̄ȝ fantasmate ɓm Ari. nõ.n. inuenit' Ari. posuisse aliū moᵐ intelligendi aię nr̄ę, q̄ sit sine fantasmate. in aia āt sepata non eēnt fantasmata. g̃ ⁊c̄. Cõfirmat' rõ, qa vt ipe inq̄t p̄ de aia. Si aliq̄ opatio est ꝓpa aię, ipa est sepabilis a corpe. si āt nulla est eiꝰ ꝓpa opatio nõ ē sepabil'. sȝ nulla ē ꝓpa ipsiꝰ opō, qa intˢ de q̄ maxᵉ videret' nõ fit ɓȝ ipȝ absq̄ fātasmate qd ē in corpe p aiaȝ iformato. nā vt diximꝰ ipe nullū aliū moᵐ itelligēdi aię nr̄ę posuit q̄ȝ cū fantasmate. g̃ nõ erit separabilis.

Quō itel ligit ob i. dñs Ari. Nõ reminiscimur ēāt ⁊c̄.

¶ Rñdet' ad pmᵐ dbᵐ, ꝙ illa expõ est ad mētē Ari. ⁊ est nõ solū.s. T. sȝ ēt Joānis grāmatici, Themistij, Auer. ⁊ alioꝝ antiq̄ꝝ. Nā vt exponit.s. T. qa dixerat ptē intellr̄uā eē immortaleȝ ⁊ ppetuā, posset aliqs existimare, ꝙ in aia sepata post hoīs mortē remaneret scia reꝝ, eo mō q̄ nunc eā hȝ, ⁊ iō ħ remouēs inq̄t ꝙ nõ reminiscimur post mortē, neq̄ȝ intelligimꝰ eo mō q̄ nūc. Vñ ad pmᵐ in oppᵐ r̄ndet', ꝙ iccirco dixit nõ reminiscimur de nobis, loq̄ndo, qa hō vt dr̄ i.x. ethi. est pncipalissimū, ꝙ ē in ipo.s. intˢ, vñ qd dr̄ de aia intˡᵉ sepata ꝯuenienter dr̄ de hoīe, tāq̄ȝ hō sit post mortē ipa aia sepata, ⁊ alludit ħ ad cõeȝ moᵐ loq̄ndi. Nā ē nos dicimꝰ petrū aplȝ ⁊ sctōs videre diuinā eēntiā. ⁊ inuocamꝰ sctōs, dicētes, Sācte petre ora p nobis, ⁊ sic de alijs, q̄uis sole ipoꝝ aię sint ⁊ videāt diuinā eēntiā, nõ āt ꝯpositū, eodē igr̄ mō pho ad cõeȝ moᵐ loq̄ndi aliudēs cū aia post mortē nõ reminiscat' inq̄t, ꝙ nos post mortē nõ reminiscimur. ¶ Ad 2ᵐ dr̄, ꝙ illa nota casualis optie deseruit pposito. redit'.n. cā q̄re non reminiscimur post mortē, qa vȝ po intuᵃ q̄ remanet post mortē ē ipassibilis.i. nõ ē sbm passionū aię, sicᵗ est amor. odiū, ⁊ reminiscētia, sȝ ꝯpositū, iō corrupto ꝯposito nõ remanēt in aia, vt dr̄ in p̄ de aia tex. 66. ¶ Ad 3ᵐ dr̄, ꝙ non erat dōm de cogitatiua sine ħ nihil reminiscit' aia, sȝ nihil intelligit. qa sicᵗ p ipassibilitatē intˢ oñderat, ꝙ nõ reminiscimur. ita p corruptibilitatē ptis cogitatiuę vult oñdere vltᵒ, ꝙ nõ hēmus moᵐ intellr̄ndi post mortē quē viuētes hēmꝰ. Aia.n. ꝯiūcta nihil itelligit sine cogitatiua, siue sine pte sensitiua quā intᵐ passiuū vocat iuxta expõnē, nõ solū.s. T. sȝ ēt Auer. Themistij, ⁊ Jo. grāmatici, cū g̃ ipa po sensitiua corruptibil' sit, ⁊ p ꝯñs, nõ maneat post mortē, seq̄' ꝙ aia sepata nõ intelligat, eo mō q̄ itelligit ꝯiūcta. Ex qbꝰ pȝ, ꝙ neq̄ȝ est falsuȝ, neq̄ȝ extra ppositū, qd hic dr̄ iuxta hāc expõnē. ¶ Ad 4ᵐ dr̄, sicut ad pmᵐ, ꝙ indifferēter vtit' Ari. nobis, ⁊ aia sepata, qa ɓm cõeȝ moᵐ loq̄ndi. qd aię sepatę ꝯuenit, dr̄ ꝯuenire nobis post mortē. Et iō Ari. vt hāc indifferētiā locutionis ostē

dat, qd̃ dixit in p̃, qm̃ aia non reminiscit̃ corrupto ꝯposito idipm replicãs dicit, ꝙ nõ reminiscimur post mortem.

Ar.ᵐ fm Arist. aia possit intelligere sine fantasmate.

¶ Ad 2ᵐ dicᵐ rñdet̃, ꝙ rñsio illa ẽt fm mẽte Aris. satisfacit argu.ᵒ Un̄ cũ dĩ, ꝙ Ari. nõ posuit aliũ modũ intelligendi absoˡᵉ ipsi⁹ aię q̃ꝫ cũ fantasmate, pꝫ ex dictis l̃ esse falsum. Nã fm expõnẽ. s. T. Ari. posuit aliũ eẽ moᵐ intelligendi aię separatę q̃ꝫ ꝯiũcte. i. sine fantasmate, ꝛ sine adminiculo viriũ sensitiuarũ, lꝫ illũ moᵐ intelligendi nõ explicauerit in libris q ad nos puenerũt. Scd̃ꝫ ãt expositionẽ philoponi in p̃mo ꝛ 3ᵒ de aia fm Ari. p̃ intᵘˢ ꝛ p̃ intellectiões, neqꝫ cuꝫ fantasia sũt, neqꝫ fantasia, silr̃ Albert⁹ in 3ᵒ de aia tenuit Ari. voluisse, ꝙ ais ꝯiuncta p̃t intᵉ aliqd separatũ ꝯ mõ absqꝫ fantasmate, lꝫ sensibilia, aut a sensibilib⁹ abstracta nõ possit absqꝫ fantasmate intᵉ. ¶ Ad ꝯfirmationẽ dĩ, p̃ ꝙ ppõ Ari. in p̃ de aia intelligit̃ de ppria opõne aię q̃ excludit organũ corpeũ, nõ ãt q̃ excludit corporeũ obm, ꝛ est sensus, ꝙ si aliq̃ opatio cõueniat soli aię, ita ꝙ nõ ꝯcurrat ad ipsaꝫ instrm corpeũ aia est sepabilis a corpe. Si ãt nulla fiat absqꝫ corpeo instro, nõ est separabil̃. Qd̃ ãt ita oporteat intᵉ pꝫ, qa aiam eẽ sepabilẽ a corpe, ꝛ ipsaꝫ eẽ p se subsistẽtẽ sese ꝯcomitãt̃. Si. n. est subsistẽs, nõ depẽdet a corpe fm esse, ꝛ si nõ depẽdet a corpe fm eẽ, p̃t ab ipso separi. Ad l̃ ãt ꝙ aliqd sit subsistẽs nõ reqrit̃, vt nõ idigeat corpe vt obo, qa vt arguit. s. T. p̃ᵃ. p. q. 75. ar. 2. 3ᵐ. si indigere corpe vt obto remoueret aliqd eẽ subsistẽs, aial nõ eẽt aliqd subsistẽs, cũ indigeat exteriorib⁹ sensibilib⁹ ad sentiẽdũ, sic ḡ ad l̃ vt aia sit sepabilis a corpe nõ reqrit̃ vt hẽat opõnẽ absqꝫ corpeo obiecto, ꝛ silr̃ ad l̃ ꝙ nõ sit sepabilis nõ sufficit, ꝙ absqꝫ corpeo obto nõ hẽat opõnẽ, lꝫ ad sepabilitatẽ sufficit, vt hẽat opõnẽ absqꝫ corpeo instro, ad insepabilitatẽ ãt reqrit̃, ꝙ nullã hẽat opõnẽ cui nõ cõicet corpeũ instrm. ¶ Dr̃ 2ᵒ ad minorẽ, ꝙ est falsa ad sensum maioris, ꝛ ad ei⁹ pbationẽ dicit̃, ꝙ nõ pbat ipsaꝫ indigere corpe vt instro, lꝫ tm̃ vt obto, qd̃ nõ est ad ppositũ, q̃uis ẽt ꝛ illud falsum sit absolute fm Diuũ Tho. licet sit verũ fm ꝙ est coniuncta corpori, scd̃m autẽ Philoponum ꝛ Albertum non sit etiã vlr̃ verum de anima coniuncta.

Rões sco ti ad aię intᵉᵉ mortalitateꝫ apd̃ Ari.

¶ Preter has rões duo sũt loca apud Ari. ex qb⁹ arguit Scotus in 4ᵒ. d. 43. q. 2. Aris. velle aiaꝫ corruptibilẽ eẽ. Prim⁹ est. 7. metᵉ tex. 60. Ibi. n. ponit oẽs ptes q̃ pñt manere sepate a toto esse elemẽta. i. ptes mãles. ḡ apud ipm forõ nõ põt remanere a toto separata. Scd̃ꝫ est p̃ ceᵒ. tex. 102. vbi ꝯ Plato, lꝫ, nihil qd̃ icepit eẽ, icorrupᵉ eẽ, lꝫ aia intᵃ incepit eẽ. ḡ ꝛc.

¶ Ad p̃ᵐ hoꝝ dĩ, p̃ expõnẽ. s. T. secũdo, ꝙ illud qd̃ adducitur nõ dicit Ari. lꝫ. n. velit ibi Ari. arguere, ꝙ p̃ter ptes cõponẽtes aliqd̃ vnũ p se, opꝫ eẽ aliqd aliud. s. ꝯpositũ qd̃ ex ipsis resultat ꝛ ab ipsis distinguit̃, qa corrupto ꝯposito remanẽt elm̃ta ex qb⁹ ꝯposito facta est, sic corrupta hac sylla ba. ba. remanent littere. s. b. ꝛ. a. ꝛ corrupta carne remanet ignis ꝛ terra, aut calidũ ꝛ fridũ, nõ tñ inqt, ꝙ oẽs ptes que pñt remanere sepate a toto, sint elm̃ta. i. ptes mãles. ¶ Dr̃ 2ᵒ, ꝙ fm expõnẽ Cõmẽta. q posuit solã formã eẽ de qdditate rei mãlis, ꝛ p ꝯñs, ꝙ corrupto ꝯposito corrũpit̃ forᵃ, fortassis oportebit dicere, ꝙ oẽs ptes poˡᵉ remanere sepate a toto sũt ptes mãles, qa fm ipm aia hois, de q̃ sola dicim⁹, ꝙ est icorrupˡᵉ, ẽ mortalis, nõ. n. apd̃ ipm intᵃ est in aia formaliter, lꝫ est p se sbã separata, ꝛ sic relinqt̃ aiaꝫ hois ptinere ad gñs aię sensitiuę tm̃. ꝛ p ꝯñs corruptibilẽ eẽ: sed qa nõ ẽ verũ intᵐ eẽ sbaꝫ sepatã, neqꝫ ẽt fm doctri. s. T. veꝝ ẽ solã formã eẽ de qdditate rei mãlis, iõ Auer. expõnẽ in hac pte nõ tenem⁹ in sensuꝫ quẽ arguẽs adducit intẽdat.

Rño fm Aristo. de genitum est corruptib. ꝛc.

¶ Ad 2ᵐ rñdet̃ ex doctrina. s. T. in fine p̃mi de cęlo, ꝙ Ari. loqt̃ de eo qd̃ incepit eẽ p trãsmutationẽ ꝛ gñonẽ, mõ dicim⁹ aiaꝫ itellectiuã nõ incipe p trãsmutationẽ ꝛ gñonẽ, lꝫ p creationẽ siue p simplicẽ emanationẽ, ẽt fm ipm Ari. q posuit intᵐ deforis aduenire, iõ auc̃tas illa nõ est ad propositum.

¶ Sꝫ vr̃ ꝙ hec rñsio ad mẽtẽ Arist. nõ sit. Nã volẽs ostẽdere q̃uo ingenitũ ꝛ incorrupˡᵉ cũ sempiterno ꝯuertãt̃, pdeclarãs in q̃ signatione accipiat ingenitũ ꝛ incorrupᵉ, inqt tex. 125. ingenitũ dici, qd̃ nũc est, ꝛ p̃us nõ erat, veꝝ dicere nõ eẽ, incorrupˡᵉ võ, qd̃ nũc est, ꝛ posteri⁹ nõ erit, veꝝ dicere nõ esse: Postmoᵐ in seq̃ntib⁹ ostẽdit, ꝙ igenitũ ꝛ icorruˡᵉ l̃ mõ sumpta ꝯuertũt̃. Opꝫ ḡ fm Ari. qd̃ est incorruˡᵉ nõ solũ nõ incipere p trãsmutationẽ, lꝫ neqꝫ ẽt vllo mõ hr̃e nõ eẽ ante esse.

¶ Ad hui⁹ euidẽtiã notãdũ, p̃ fꝫ simpliciũ ꝛ. s. T. in p̃ cęli, ꝙ Ari. ibidẽ ꝯ v̄ba Platonis qb⁹ videbat̃ velle mũdũ esse genitũ in tpe, ꝛ tñ eẽ incorruptibilẽ arguere intẽdit ꝛ ostẽdere, nõ posse eẽ, vt aliqd sit genitũ, ꝛ tñ sit incorruˡᵉ, q̃si. s. incipiẽs eẽ p gñonẽ, ꝛ nõ potẽs p corruptionẽ desinere eẽ, pꝫ aũt l̃ ex vltᵃ rõne adducta q̃ tãlis est, vbi l̃ pbat (vt ẽt per Auer. Com̃. vlt. pꝫ, qa oĩa gñabilia ꝛ corruptibilia sũt alteraˡᵉ, ꝛ ꝙ ab illis ipsis ꝯrijs corrũpũt̃ ex qb⁹ fiũt. Notandũ 1ᵒ, ꝙ cũ oẽ qd̃ gñat̃ ꝛ corrũpit̃ fm aliquã poᵐ ipsius l̃ hẽat, in oĩ signatione hoꝝ terminoꝝ geniti. s. ꝛ ingẽti, corruptibil̃ ꝛ icorruptibil̃ intelligenda est hꝫ poᵃ, vt ẽt pꝫ ex pcessu Arist. tex. 130. vsqꝫ ad finẽ p̃mi libri, vbi ex poᵃ ad eẽ, aut nõ eẽ pcedit ꝯ Platonẽ. Un̄ genitũ fm Aris. est qd̃ nũc est, ꝛ p̃us verũ fuit dicere nõ esse hñs tñ poᵐ ad esse per aliqd̃ sbm in q̃ erat in poᵃ. Ingenitũ v̄o qd̃ nũc est, ꝛ p̃us non fuit veꝝ dicere nõ eẽ actu hñs tñ poᵐ ad esse. Silr̃ corrupˡᵉ dĩ, qd̃ nũc est ꝛ posteri⁹ erit veꝝ dicere nõ est remanẽte sbo fm qd̃ poterat nõ eẽ, incorruptibile v̄o qd̃ est ꝛ posteri⁹ nõ erit veꝝ dicere nõ est remanẽte sbo, p qd̃ erat in poᵃ ad non esse. Ad duᵐ ḡ dĩ, ꝙ illa noiuꝫ signatio intellᵃ, vt exposuim⁹ nõ tollit rñsionẽ datã. Pꝫ. n. ꝙ ingenitũ qd̃ ꝯuertit̃ cũ incorruptibili, dĩ qd̃ nõ p̃us est in poᵃ mãę q̃ꝫ hẽat eẽ in actu, tale ãt est qd̃ nõ accipit eẽ p gñonẽ, lꝫ alioᵒ accipiat eẽ, ꝛ sic aia est incorruptibilis, ꝛ ingenita isto mõ. s. nõ pducta p gñonẽ, lꝫ per creationẽ incepit esse. Añq̃ꝫ. n. creet̃ nõ sic hꝫ nõ esse, vt sit in poᵃ alicui⁹ mãę ad l̃ vt sit, cũ de poᵃ mãę nõ educat̃, lꝫ hꝫ nõ esse ꝛ est in poᵃ creãtis, vt pducat̃ in esse p creationẽ. Sꝫ adhuc vr̃, ꝙ ista rñsio nõ satisfaciat. Nã ex interptatione data ad rões illoꝝ nominũ, hẽri qdẽ p̃t, ꝙ ingenitũ sit idẽ ꝙ nõ pductũ p gñonẽ, incorruptibile v̄o ꝙ p corruptionẽ desinere nõ p̃t, nõ tñ habet̃ ꝙ cũ sempiterno ꝯuertãtur, vt voluit Ari. Nã aia intellᵃ est isto mõ ingenita ꝛ incorruptibilis, ꝛ tñ nõ est sempiterna. Et sic nõ pbabit Aris. ꝙ mũdus sit ęternus, vt pbare intẽdebat. Rñderi ad l̃ dupliciter p̃t. Primo iuxta ea q̃ dicta sunt superius cap. 15. ꝙ qa Plato, fm ꝙ v̄ba ei⁹ p̃ferebãt videbat̃ velle, ꝙ nihil possit icipere esse nisi p gñonẽ, iõ optime apud ipm seq̃bat̃ ꝙ ingenitũ ꝛ incorruptibile mõ exposito cũ sempiterno ꝯuertebãtur, ꝛ ppter ea pbato ꝙ mũd⁹ nõ incepit per gñonẽ, pbatũ erat ꝙ sempitern⁹ esset. Scd̃o posset rñderi, ꝙ cũ de⁹ apud Ari. nec̃io agat, qd̃ est ab ipso pductũ nõ p trãsmutationẽ, in q̃ opꝫ vt faciẽs duratione p̃cedat factũ, sed per simplicẽ emanationẽ, nec̃io pductũ est ab ęterno, ꝛ iõ si mũdus per trãsmutationẽ nõ est fact⁹, seqt̃ ꝙ sit ętern⁹. ꝛ vlr̃ ꝙ oẽ ingenitũ mõ exposito sit ęternũ. Sꝫ qa ista rñsio nõ saluaret animã ẽ de nouo a deo pduci nõ obstãte ꝙ sit ingenita ꝛ incorruptibilis, iõ est abijciẽda, ꝛ sequẽda est p̃ᵃ. Põt ẽt dari ꝛ alia rñsio ad p̃ncipale dubiũ q̃ ꝛ ipsa fortassis nõ est preter Ari. mẽtẽ. s. ꝙ apud ipsuꝫ ingenitũ ꝛ incorruptibile ꝛ sempiternũ ꝯuertunt̃ in reb⁹ tm̃ cõpletis in specie, q̃ a deo fm totã suã substantiã pducunt̃, cõstat ãt ꝙ aia intellectiua nõ est qd cõpletũ in specie, ideo authoritas phi ppositio nõ obstat. Ratio ãt istius rñsionis est, qa in ijs q̃ imediate fm totã substãtiã, ꝛ nõ in aliq̃ mã pducunt̃ a deo, q̃ apud Arist. de necessitate nãę pducunt̃, non põt fm Arist. assignari rõ inceptionis, neqꝫ ex parte rei pductę, neqꝫ ex parte producentis. Nã cũ nulla mã supponat̃ ex qua ista pduci dicantur non põt esse nouitas pductionis ex noua mãę dispõne, nõ põt ẽt esse ex aliq̃ nouitate agẽtis, cũ ipsuꝫ sit oĩo imutabile, ideo opꝫ vt sint ab ęterno pducta, sed in ijs q̃ non sunt ꝯpleta in specie, sed pducunt̃ in mã ad spẽi ꝯplemẽtũ, sicut

anima rōnalis, pōt assignari ratio nouitatis essendi ex parte materię, ideo enim nunc hec anima producit̄ τ nō prius, quia nunc materia per agens secundarium est disposita ad hanc formam, τ prius disposita non erat, vnde potest ipsa esse a parte post incorruptibilis, τ tamen esse genita. i. habere esse post non esse. ¶ Super cap. 82.

¶ Q aīe brutorum aīaliū nō sunt imortales. Cap. 82.

Ex his āt q̄ dicta sunt euidēter ostēdit̄ brutorꝫ aīas nō eē imortales. ¶ Iā. n. ostēsum est φ nulla opō sensitiue ptis eē sine corpe pōt: in aīab⁹ āt brutorꝫ nō ē inuenire aliquā opōnē supiorē operationib⁹ sensitiue ptis. nō. n. intelligūt: neqꝫ rōcinātur: qḋ ex h apparet. φ oīa aīalia eiusdē spēi silr opant̄. q̄si a nā mote τ nō ex arte opantes. oīs. n. yrundo silr facit nidū. τ oīs aranea silr telam. nulla igr̄ opatio est aīe brutorꝫ q̄ possit sine corpore eē: cū igr̄ oīs subā aliquā opōnē habeat non poterit anima bruti absqꝫ corpe esse: ergo pereunte corpe perit.

2 ¶ Itē oīs forā sepata a mā est intellā in actu: sic. n. intellēs agēs facit spēs itelligibiles actu inqꝫtū abstrahit eas. (vt ex supdictis pꝫ.) sed si aīa bruti manet corrupto corpe: erit forma a mā separata: ergo erit forma itellecta in actu: sed in sepatis a mā idē est intelligēs τ intellm. †(vt Ari. dicit in 3. de anima.) ergo anima bruti si post corpus manet erit intellectualis: quod est impossibile.

†Ibi. p. p. q. 75. ar. 3. τ ar. 6. in fol. o. pma ad pma.

Cum ostēsum sit † aīaꝫ itellectiuā imortalē eē, ad abūdātiorē doctrinaꝫ, ne aliqs idē de aīab⁹ brutorꝫ existimaret, ostēdit. s. T. illas imortales nō eē. Circa h āt duo facit. Pri⁹. n. pbat ppositū. Secūdo q̄sdam remouet obiōnes. Quantū ad pm̄ arguit pmo sic. Aīa bruti sepata a corpe nullā hēret opōnē. ergo pereunte corpe perit, pꝫ 9ña, qa oīs sba aliquā hꝫ opōnē, añs vō pbat̄, qa in aīab⁹ brutorꝫ nō ē inuenire opōnē supiorē opōnib⁹ sensitiuę ptis, pꝫ. n. φ nō itelligūt, neqꝫ rōcināt̄, qa oīa aīalia eiusdē spēi q̄si a nā mota, τ nō ex arte opantia silr opant̄, nulla āt opatio sensitiuę ptis pōt eē sine corpe. ergo τc̄. Scđo, Aīa bruti remanēs corrupto corpe erit suba separata. ergo erit intellā in actu. ergo erit intellualis, hoc est ipole. ergo τc̄. pbat̄ p⁹ 9ñtia, qa ois forma sepata a mā est intellā in actu. 2ª ēt pbat̄, qa vt dr̄ 3° de aīa tex. 15. in separatis a mā, idē est intelligens τ intm̄.

¶ Circa hanc rōnē dubitat̄ 2ͬ. Pri⁹ circa pbationē p⁹ 9ñtie. Si. n. oīs for⁹ sepata a mā est intellā in actu, seqt̄ φ int̄ humanus sit qd intm̄ in actu. Nā ipse est a mā separat⁹, vtpote non affixus alicui organo corpeo, h aūt est falsum, qa vt inqt. s. Th. 3° de aīa exponēdo tex. 15. τ in plerisqꝫ aliis locis, int̄ poli est pura po⁹ in gñe intlium. ¶ Scđo circa pbationē 2ª 9ñtię dubitat̄, assūptū. n. nō vr̄ ad ppositū eē. s. in sepatis a mā idē est intelligēs τ intm̄. Nā hanc ppōnē ipse. s. T. in 3° de aīa exponit nō de substātiis τ fōris imālib⁹, sed de iis q̄ actu intelligūt̄ tāqꝫ a mālib⁹ 9ditiōib⁹ abstracta. Vñ in pª pte. q. 55. ar. 1. ad 2m̄. inqt, φ idē est dicere in iis q̄ sūt sine mā idē est intelligēs τ intm̄, ac si diceret̄ φ int̄ in actu est intm̄ in actu, sicut sensus in actu est sensibile in actu, simile dicit de spū ar. 8. 14m̄, Itē exponit nō de idētitate nūali sm̄ subaꝫ τ entitatē, nō. n. int̄ hoīs est eadē entitas q̄ est lapis actu int̄, sed p 9ueniētiā in vna fōra q̄ est silitudo rei intellę, per quā res est actu intellā, τ int̄ est in actu inqꝫtū ipm̄ spēs rei intellectę informat ad h, vt possit actu 9siderare, p spēm. n. lapidis existē in intm̄, τ lapis est actu int̄, τ ipse int̄ est actu intelligēs, mō hic sermo est de for⁹ sbali a corpe sepata, τ de idētitate nūali sm̄ cēntiā τ nām, arguit̄. n. φ si aīa bruti sit actu intellā eadē nūo, τ sm̄ subaꝫ erit intelligēs siue intellualis. Et sic nō vr̄ auctitas illa sm̄ expōnē. s. T. ad ppositum esse.

Int̄ pot ibilē pura pōa in gñe itelligibiliū.

¶ Ad euidētiā pmi dubii duo sūt termini declandi. s. intm̄ in actu, τ pura po⁹ in gñe intlium, Quātū ad pm̄, 9siderandū φ cū duplex sit ordo, τ gñs rerꝫ. s. gen⁹ rerꝫ māliū τ gen⁹ rerū intelligibiliū, duplr̄ pōt dici aliqd intm̄ in actu. Vno⁹, qa est de gñe intelligibiliū, non āt extra illud gen⁹ vt mālia. Alio mō, qa est de gñe τ ordine intelligibiliū, sicut act⁹, aut sic habēs actū, nō āt sic po⁹. Pri⁹ mō, oīs for⁹ nō depēdēs a mā est intellā in actu aliq mō. i. de gñe τ ordine itelligibiliū, nō āt 2° mō, pt. n. aliq̄ fōra eē nō depēdēs a mā, τ sic esse de ordine intelligibiliū, τ tñ in isto ordine nō erit tāqꝫ act⁹, aut existēs in actu, sꝫ tāqꝫ po⁹ aliq mō, vt inferi⁹ declabit̄ imediate. sꝫ sit act⁹ in gñe entiū. Nā stāt sil̄, φ aliqd sit act⁹ in gñe entiū, τ tñ in gñe intelligibiliū sit po⁹, sicut corp⁹ diaphanū est actu qdeꝫ corp⁹, po⁹ tamē coloratū. Nec obstat qḋ sepenūo inqt. s. T. qm̄ vnūqḋqꝫ est int̄le inqꝫtm̄ est in actu. Hoc n. non dr̄ q̄si oē qḋ est in actu in gñe entium sit in gñe intelligibiliū tāqꝫ act⁹, sꝫ quia oē tale est itle, aut tāqꝫ existens de ordine intelligibilium, aut tāqꝫ potens ad illū ordinē p abstractioneꝫ a mā, aut q̄uis alio⁹ eleuari, τ oē intle hꝫ φ sit intle sm̄ φ est in actu, non āt sm̄ φ est in po⁹, vt dr̄ po⁹. q. 14. 2° 3m̄. Vñ Com. in de sensu τ sensato inqt, φ cū res sensibilis sit intlis in actu p intm̄ agētē trāsfert̄ de ordine ad ordinē. Quātū ad 2m̄, sciendū φ cū ad ordinē intelligibiliū aliqd ptineat tāqꝫ obm intle, aliqd vō tāqꝫ intellūū cui. s. 9uenit intre, 2° pt aliqd dici pura po⁹ in gñe intelligibiliū. s. aut p mō⁹ obi. qa in se nō hꝫ aliquē actū vñ possit intelligi, aut p mō⁹ intellui tāqꝫ. s. carēs oī actu q̄ possit intre. Utroqꝫ mō verꝫ est intm̄ polem eē purā pōaꝫ in gñe itelligibiliū, p mō⁹ qdē intm̄, qa cū spēs intelligibilis sit for⁹ q̄ int̄ intelligit, oꝫ. n. intle vniri intm̄ si oꝫ fieri intellectio, τ int̄ polis in se nullā hēat spēꝫ intelligibilē sibi connālē τ 9genitā, q̄uis sm̄ se hēat vtutē intellēndi, sꝫ in pn⁹ sui eē sit sicut tabula rasa, in q̄ nihil est descriptū, vt dr̄ 3° de aīa. sequit̄ φ careat oī actu sm̄ se, q̄ aliqd natū est intre, τ sic sit pura po⁹ in gñe intellui, hēret. n. aliquaꝫ formā sibi cōnālē si eēt in actu sm̄ se, sicut mā pª est pura po⁹ in gñe entiū. qa sm̄ se caret oī for⁹ q̄ est pn⁹ actiōis. Per modū ēt obi int̄lis est sm̄ nāꝫ suā pura po⁹ in gñe itelligibiliū, vt hētur in seri⁹. ca. 78. τ pª. q. 87. ar. 1. dr̄. n. in gñe intelligibiliū aliqd eē actu qḋ hꝫ se remoto q̄cūqꝫ agēte extrinseco, τ alio obo natū est actuare intm̄ ad sui itellectionē, h āt nō 9uenit intm̄ hūano siue aīę intm̄ 9iūcte, cū vnūqḋqꝫ cognoscat̄ sm̄ φ est in actu, ipse āt sm̄ se nullū hēat actū, sꝫ sit in gñe intelligibiliū po⁹ tm̄, vtpote nullā hñs 9genitā spēm per quā 9stituat̄ in actu. sꝫ existēs in po⁹ ad oīa intelligibilia. ¶ Si āt instet̄ rōnib⁹ Scoti in 4° d. 3. q. 7. qa vꝫ int̄ in se est act⁹ qdā, τ qa po⁹ ad opari non fundat̄ sup po⁹ pura, Rñdet̄, φ sꝫ sit actus in gñe entiū, nō est tñ act⁹ in gñe intelligibiliū, sed po⁹, nec in9uenit, vt diximus aliqd eē actū in gñe entiū, τ tñ eē pōam in gñe intelligibiliū. Si ēt diceret̄, φ sꝫ sit po⁹ intlis in ordie ad seipm̄, in ordine tñ ad intm̄ angelicū, cui⁹ est oē qḋ ē actu ens intle est intelligibilis actu, Pꝫ φ h nihil est. Qḋ. n. angel⁹ aliqd intelligat nō arguit illud eē actu in gñe intelligibiliū sm̄ φ est in seipo, res. n. māles in seipsis sūt tñ intelligibiles in po⁹, τ tñ ab angelo intelligūt̄, qa in ipso sūt per suas silitudines actu intelligibiles, sic est τ de intm̄, sm̄. n. φ est in seipo nō est actu intlis, sꝫ eo φ est actus in gñe entiuꝫ.

tex. 25.

3 ¶ Adhuc in q̄lʒ re q̄ pōt ptingere ad aliquā pfectionē inuenit̃ nālis appetit⁹ illi⁹ pfectiōis: bonū.n.est qḋ oīa appetūt: ita tñ ꝙ vnūqḋqʒ ppriuʒ bonū: in brutis āt nō iuenit̃ aliqs appetit⁹ ad eẽ ppetuuʒ: nisi vt ppetuent̃ ẜm spēʒ: iquātū in eis iuenit̃ appetitus gnōnis p quā spēs ppetuatur: qḋ qdē inuenit̃ ⁊ in plātis ⁊ in reb⁹ inaiatis: nō āt quātuʒ ad ppriū appetitū aialis inquantū est aial q̄ ē appetit⁹ apphēsionē ꝯñs: nā cū aia sensitiua nō apphēdat nisi hic ⁊ nūc: ipoīe est ꝙ apphēdat eē perpetuuʒ: neqʒ ḡ appetit appetitu aialī: nō est igr̃ anima bruti capax ppetui esse.

4 ¶ Amp̄. cū delectatiōes opationes pficiāt. †(vt pʒ per Ari. in ẋ ethico.) ad ħ ordinat̃ opatio cuiuslibʒ rei sic̄ in finē in q̄ sua delectatio figit̃: delectatiōes āt brutoꝝ aialiū oēs referūt̃ ad ꝯseruātiā corpis: nō.n. delectant̃ in sonis: odorib⁹: ⁊ aspectib⁹: nisi ẜʒ ꝙ sūt indicatiua ciboꝝ vel venereoꝝ: circa q̄ est oīs coꝝ delectatio: tota igr̃ opatio coꝝ ṽsat̃ ad ꝯseruationē eē corpei sic̄ in finē: nō igit̃ ē eis aliqḋ esse absqʒ corpore. †¶ Huic aūt snīe doctrina catholice fidei ꝯcordat: dr̄ enim Gen. 9. de aīalib⁹ brutis.) Aīa illius in sanguine ē.) q̄si dicat: ex sanguinis pmanētia eē illi⁹ depēdet. ¶ Et in lib. de ecclesiasticis dogmatib⁹. (Solū hoiem dicim⁹ aiaʒ substātiuā hr̃e. i. p se vitalē: brutoꝝ ṽo aias cū corpib⁹ interire.) †¶ Arist. etiā in. 2. de aīa dicit ꝙ intellectiua pars aīe separat̃ ab alijs: sicut incorruptibile a corruptibili. †¶ Per ħ aūt excludit̃ pō Platonis qui posuit etiā brutoꝝ aias esse imortales.

pertineat ad gñs intelligibilium, inqʒ⁹ a mā ẜʒ suū esse nō depēdet. Et sic pʒ ꝙ duob⁹ modis dr̄ int' posse pura po⁹ in gñe intelligibilium. s. ⁊ qa caret oī for⁹ ẜm se de gñe itelligibiliū, q̄ est intelligēdi pn̄ᵐ, ⁊ qa caret oī for⁹ de gñe itelligibiliū q̄ possit intelligi. Ad duᵐ itaqʒ negat̃ ꝯñā, qa aia ꝯiūcta corpi nō est for⁹ separata a mā, lʒ sit fōa nō depēdēs a mā, qūo āt se hēat ad intelligibilitatē duʒ est separata dicet̃ inferi⁹ cap. 98. ¶ Ad 2ᵐ duᵐ dupliciter pt rñderi. Primo. n. admittēdo, ꝙ velit. s. Th. deducere qm̄ aia bruti erit intellᵐ, rñdetur ꝙ auctitas illa Aris. optime facit ad propositum. Vult. n. arguere. Si res mālis pp hoc ꝙ abstrahit̃ a ꝯditionib⁹ mālib⁹, ⁊ fit itellēa in actu, est vnū cum intellēte, siue cū intᵘ in actu tāq̄ ꝯueniēs cū ipso in vna for⁹ p quā ⁊ int' ē in actu, ⁊ ipsa res mālis ē actu intellēa, oʒ vt ille sbē que oīo sunt a mā separate, cūʒ sint ẜm nāʒ suā itellecte in actu tanq̄ p se ad gñs intelligibiliū ptinētes, sint et ẜm nāʒ suā intellectiue, vt sit vlr̄ veꝝ, ꝙ in abstractis a mā per idē est aliqd intᵐ in actu ⁊ intellēuū. Nā si p formā factā ab intᵘ agente res est actu intellēa, per eandē formā int' fit in actu. Si āt res per seipsaʒ, idest ex ꝓpa nā sit intellēa in actu, oʒ vt et ẜʒ ppriā nāʒ sit intellēualis. ¶ Sʒ posset aliqs dicere qm̄ ex ħ ꝙ p idē aliqd ꝯstituit̃ in eē intellecti in actu, ⁊ ꝯstituit̃ int' in actu, nō seqt̃ vt for⁹ a mā separata q̄ est ex ppria nā intellēa in actu, sit intᵘˢ ẜm suā nām, sʒ bñ ꝙ sicut p seipsaʒ est intellecta in actu, ita p seipsaʒ, nō āt p aliā spēʒ mediā vnit̃ intellectui ipsaʒ intellēnti tāq̄ p se ipsaʒ faciēs intᵐ in actu. Et sic nō vr̄ hēri ex ħ id qḋ vr̄ velle deducere. s. T. s. ꝙ oīs fōa a mā separata sit intelligēs. ⁊ per ꝯñs, ꝙ aia bruti separata a mā erit intᵘˢ. ¶ Rñdet̃ ex doctri. s. T. ꝑ. o. 35. ar. 1. ꝙ sicut mā est pn̄ᵐ pticulariçationis, ita fōe debet̃ intelligibilitas, est n. fōa pn̄ᵐ cognitionis, vñ si fōa sit a mā separata, opʒ vt sit intellēualis nāç ẜm ꝯditionē ipsi⁹ formç, vt vʒ si est fōa non per se subsistēs, sed pfectio alicui⁹ subsistentis, sit et intᵘˢ vt pn̄ᵐ quo aliquid intelligit, nō āt vt per se intelligēs, sicut ⁊ oīs alia forma nō subsistēs ordinata ad opationē est alteri operādi pn̄ᵐ, nō āt ipsa opat̃, si aūt est subsistēs sit intᵘˢ per modū intelligētis. rei. n. subsistēti ꝯuenit operi ẜm ꝯditionē suç nāç. Vult ḡ a signo arguere. s. Th. sic. Res mālis sit vnū cū intᵘ tāq̄ exñs sibi pn̄ᵐ intellectionis p hoc ꝙ abstrahit̃ a mā, ⁊ fit intellēa in actu. ḡ signū est, ꝙ intellēualitas. s. esse pn̄ᵐ intellēdi, ꝯuenit rei p abstractionē a mā. ḡ oīs fōa separata a mā est pn̄ᵐ intelligēdi suo mō. s. forma per se subsistens tāq̄ p se pducēs actū intellectionis, ⁊ p se intelligēs, forma ṽo exñs in alio tanq̄ exñs alteri pn̄ᵐ intelligēdi. Et sic cū aia bruti si ponat̃ remanere post corp⁹ sit forme subsistēs a mā separata, seqt̃ ꝙ sit intᵘˢ. ¶ Scđo pt rñderi, ꝙ nō deducit. s. Th. ad ħ incōueniēs, ꝙ aia bruti erit intellēua, sed ad hoc ꝙ erit intellēualis; cū āt dicat̃ forma intellēualis dupl'r, vt pʒ loco p̄allegato. s. aut qa est intelligens, aut qa est alteri pn̄ᵐ intelligēdi, ad ħ ꝙ est in separatis a mā idē esse intᵐ ⁊ intelligentē, ⁊ aiam bruti esse intᵐ in actu, sequit̃ ipsam eē intellectualē altero illoꝝ modoꝝ saltē p modū pncipij intellectionis, si ponat̃ a mā separata, qḋ cum sibi nullo hoꝝ modoꝝ conuenire possit, vt sit itellectualis, neqʒ n. pōt esse intelligēs, neqʒ per seipsaʒ pōt vniri intellēui, vt pncipiū intellectionis, cū ponatur fōa creata subsistēs, seqt̃ ꝙ a mā separata manere nō pt, ⁊ sic rō. s. Th. efficatiam habet. ¶ Scđo ad ꝯñē arguit̃. In brutis nō est appetitus ad eē ppetuū, nisi ẜm spēciē, qḋ et inuenit̃ in plātis ⁊ reb⁹ inaiatis. ḡ nō est aia bruti capax esse ppetui, pbat̃ ꝯñā, qa in q̄libʒ re q̄ pōt ꝑuenire ad aliquā pfectionē inuenit̃ nālis appetit⁹ illi⁹ pfectionis, añs et pbat̃, qa aia sensitiua nō apphēdit nisi hic ⁊ nūc. ḡ nō apprehēdit esse ppetuū. ḡ appetitu aialis inq̄tū aial est q̄ est appetit⁹ ꝯseq̄ns apprehēsionē nō appetit eē ppetuuʒ. ¶ Aduerte, ꝙ nō cōmittit. s. T. equocationē, dū vr̄ transire ab appetitu nāli ad appetitū aialē, qa nō sumit̃ hic appetitus nālis, vt distinguit̃ ꝯ appetitū sequētē cognitionē, sed vt distinguit̃ tm̄ cōtra appetitū liberꝝ, sic. n. ⁊ appetit⁹ aialis dr̄ appetit⁹ nālis. Quo mō aūt aia sensitiua non apprehendat esse perpetuū constare pōt ex superiorib⁹, vbi ostēsum est ecōuerso intellectū, perpetuū esse apprehendere. ¶ 3°. Tota opō brutoꝝ tēdit ad ꝯseruationē eē corpei sic̄ in finē. ḡ nō est eis aliqḋ eē absqʒ corpe, ꝯñā pʒ, añs ṽo pbat̃, qa ad ħ ordinat̃ opatio cuiuslibʒ rei, sic̄ in finē in q̄ sua delectatio figit̃, cū delectationes pficiāt opōnes ex ẋ Ethico. delectationes āt oēs brutoꝝ referūt̃ ad ꝯseruātiā corpis. ¶ Attēdēdū, ꝙ nō inqt. s. Th. oēʒ rē ordinari in delectationē suā sicut in finē, sʒ illud eē finē vniuscuiusqʒ in q̄ sua oīs delectatio figit̃. apud. s. T. n. delectatio nō est finis, sʒ finē intrinsecū ꝯcomitat̃, finis. n. est qḋ max' appetit̃, tale āt cū possidet̃ delectationē cāt, ⁊ sic delectatio ē ꝯiūcta adeptioni finis q̄ est finis intrinsecus siue finis quo. ¶ Cōfirmat̃ ꝯ ouribo. gen. 9. vbi dr̄. Aia illius in sanguine. In libro ṽo de ecclesiasticis dogmatib⁹ dr̄. Solū hoiem dicim⁹ ⁊c̄. Itē 2° de aia tex. 21. dr̄ ꝙ intᵘˢ pars separat̃ ab alijs, sicut ppetuū a corruptibili. Excludit̃ quoqʒ per hāc ꝯñeʒ erroꝝ Platonis in phedone ponētis et brutoꝝ animas immortales esse.

In separatis a mā idē intelligens ⁊ intellectum.

† ca. 84. ⁊ ca. seqnti.

† Auc. s. scriptu.

† tex. 2. 21.

† Exclu erro.

†¶ Ut tñ posse pbari brutorum animas ee imortales. ¶ Cui⁹.n.est aliq̃ opatio p se sepatiz: ⁊ ipm est p se subsistẽs: sz aie sensitiue i brutis ẽ aliq̃ opõ p se subsistẽs in q̃ nõ cõicat corp⁹.s.se mouere: nã mouẽs ꝯponit ex duobus: q̃rz vnũ ẽ mouẽs: ⁊ alterꝫ ẽ motum: vñ cũ corp⁹ sit motuz. relinquit q aia sola sit mouẽs: g̃ ẽ p se subsistẽs: nõ igit pt p accñs corrũpi corpe corrupto. Illa.n.solũ p accidẽs corrũpunt q̃ p se non hñt esse: per se at nõ pt corrũpi: cum neqꝫ cõtrariũ habeat: neqꝫ sit ex cõtrarijs cõposita. Relinqt igitur q sit oĩno incorruptibilis.

2 ¶ Adhuc etiaz videbat redire Platõis rõ q̃ pbabat oẽm aiaz esse imortalẽ. qr.s.aia est mouẽs seipm: oẽ at mouẽs seipm: oz eẽ imortale: corp⁹.n. nõ mouet nisi abscedẽte eo a q̃ mouebat. idez at a seipso nõ pt discedere. vñ sequit fm ipm q mouẽs seipz nõ possit moui: ⁊ sic relinq̃bat q aia ois motiua eẽt imortalis ẽt brutorꝫ. ¶ Idõ at hãc rõnẽ in idẽ redire dixim⁹ cuz pmissa: qr cũ fm Platonis põnez nihil moueat: nisi motũ: id qd est seipz mouẽs est per seipm motuũ. ⁊ sic hz aliquã opõnẽ p se. nõ solũ at in mouẽdo: sed ẽt i sentiẽdo ponebat Plato aiaz sensitiuã ppriã opationẽ hñe: dicebat.n. q sentire ẽ mot⁹ qdã ipsi⁹ aie sentiẽtis. ⁊ ipsa sic mota mouebat corpus ad sentiẽdũ. vñ diffiniẽs sensum dicebat q est mot⁹ aie per corpus.

†¶ Hec at q̃ dicta sunt pz eẽ falsa: nõ.n. sentire ẽ mouere: sz magis moueri: nã ex põa sentiẽte fit aial actu sentiẽs: p sensibilia a q̃b⁹ sensus imutant. Nõ at pt dici silr sensuz pati a sensibili: sicut patit intell's ab itelligibili: vt sic sentire possit eẽ opatio aie absqꝫ corpeo instrõ sic ẽ itelligere. naz intell's apphẽdit res in abstractiõe a mã ⁊ mãlib⁹ ꝯditionib⁹ q̃ sũt indiuiduatiõis pncipia: nõ at sensus: q exinde appet. qr sensus est pticulariũ: intellectus vero vliũ. vnde pz q sensus patiunt a rebus fm q sunt in materia, non aũt intellectus: sed secũdũ q sunt abstracte: passio igitur intellectus est absqꝫ mã corporali: non aũt passio sensus.

¶ Quo ad 2ᵐ ponunt q̃daz obiectiones ꝯ dictã ꝯnẽ ⁊ soluunt. Arguit.n.sic. Aia bruti non est corruptibilis, neqꝫ p se, qa neqꝫ ꝯriũ hz, neqꝫ est ꝯposita ex ꝯrijs, nec ẽt p accñs, qa est p se subsistẽs, cũ hẽat per se opationẽ, cui nõ cõicat corp⁹.s. mouere, corp⁹.n. mouet ⁊ sola aia mouet. g̃ ⁊c. hãc aũt rõnẽ dicit.s.T. redire in idẽ cũ rõne Platonis q̃ oẽz aiaz immortalẽ esse pbat. Ponebat eniz h Plato, q aia est mouens seipm, ex q̃ seqt oẽz aiaz esse immortalẽ, oẽ eni mouẽs seipm ẽ imortale. Nam corp⁹ nõ mouet nisi abscedente eo a q̃ mouebatur, idẽ at a seipso discedere nõ pt. Ponebat vlteri⁹ nihil mouere, nisi motũ, ex q̃ seq̃bat id qd est seipz mouẽs eẽ p seipm motiuum, ⁊ sic hñe aliquã opõnẽ p se. Ponebat 3ᵒ aiaz sensitiuam hñe ppriã operationẽ nõ solũ in mouẽdo, sed ẽt in sentiẽdo, quz ponebat sentire eẽ motũ quẽdã aie sentientis, ⁊ ipsam aiam sic motã mouẽ corpus ad sentiendũ. Ex qb⁹ oib⁹ seq̃bat aiam sensitiuã eẽ p se subsistẽtẽ, vt arguebat, ⁊ p ꝯseq̃ns imortaiez.

Sensus patit a reb⁹ fm q sũt in mã nõ aũt intellect⁹.

¶ Ad hec rñdendo.s.T. Pri⁹ destruit fundamẽta Platonis. scdo isert solonẽ pncipalis rõnis q̃ ex illis fundamẽtis vr efficatiã hẽre. Pri⁹ g̃ destruit h fũdamẽtũ, q sentire quẽ vocat motũ sit solius aie absqꝫ corpeo istrõ. Et supponit q nõ possit dici motus p mo^m actionis q̃si.s. sentire sit mouere, sz magis p mo^m passiõis, vt.s. sit sic moueri ⁊ pati. cũ fiat aial actu sentiẽs p sensibilia a qb⁹ sensus imutat, h supp^o arguit ꝯ, sic. Si sentire ponat esse opatio aie absqꝫ organo corpeo, h p tãto poni vr, qa sicut int' patit ab int^u, ita ⁊ sensus a sensibili, ⁊ idõ cũ int^o sit sine corpeo organo, ita ⁊ sentire, sz h nõ cogit, qa aliter patit int' ab int^u, ⁊ aliter sensus a sensibili, sensus eni patit a reb⁹ fz q sũt in mã, nõ at int', sz fm q sũt abstracte, cũ apphẽdat res in abstractiõe a mã ⁊ mãlib⁹ ꝯditiõib⁹, ideirco int' passio est absqꝫ mã corpali, nõ aũt passio sensus.

¶ Aduerte, q dupl'r di po^a receptiua pati a suo obo.s. fo'alr ⁊ effectiue, di pati fo'alr inq̃tũ sibi obm p suã spẽm vnit vt for^a, effectiue at inq̃tũ p modũ agẽtis cãt suã spẽz in ipsa, sicut coloratũ ⁊ est for^a po^e visiue rõne spẽi visibilis in ipsa recepte, ⁊ agit in ipsaz cãndo spẽm visibilẽ sui in ea. Cũ g̃ dr, q sensus patit a reb⁹ fm q sũt in mã, int' at patit a rebus fm q sũt abstracte, pt h intelligi aut de passiõe fo'ali aut effectiua. Si de passiõe fo'ali intelligat, tũc sensus est q fo'a recepta in sensu est for^a hñs eẽ in mã, for^a at int' est fo'a abstracta a mã. Si vo de passione effectiua intelligat, tũc sensus est, q res q̃ agit.s.ime^te in sensũ imutãdo ipm est res hñs esse in mã, res at q̃ agit in int^m est res abstracta a mã.s. fantasma. Uterqꝫ sensus vitatẽ hz, qa for^a sensibilis hz eẽ non solũ in po^a sensitiua, sed ẽt in organo corpeo ⁊ mãli, ppriũ eni ei⁹ receptiuũ est ꝯpositũ ex po^a ⁊ organo, fo'a at int^us nõ recipit i aliq̃ mãli organo, sz tñ in int^u, silr for^a q̃ agit in sensuz est forma hñs eẽ extra aiam in mã, sic color agẽs in visuz est color hñs eẽ in corpe colorato, qd est eius ppria mã, fo'a at q̃ agit in it^m.s. fantasma, lz ipm hẽat esse in mã, inq̃tũ est fo'a imaginatiue virtutis, inq̃tũ tñ est id cui⁹ est fantasma nõ est in mã, qa nõ hz mãz que ppria mã est ei⁹ cuius est fãtasma, fantasma. n. fortis nõ hz mãz q̃ est ppa mã fortis, sz est ab illa abstractũ. In quo sensu at loquat pncipalr.s.T. est difficile videre, qa vtrqꝫ sensus ei⁹ ppo sito põt adaptari. Uidet tñ mihi, q de passione formali sit intelligẽdũ, sic arguẽdo. Intellectus apphẽdit.i. cognoscit res in abstractione a mã ⁊ mãlib⁹ cõditionib⁹, nõ aũt sensus, cũ intell's sit cognoscitiuus vliũ, sensus at pticulariũ, g̃ sensus patiunt a reb⁹ fm q sunt in mã.i. recipiunt fo'as hñtes esse mãle aliquo mõ, intell's at patit ab ipsis rebus fm q sunt abstracte. g̃ passio intell's est absqꝫ mã corpali, nõ at passio sensus, pma ꝯñtia pz, qa intell's nõ apphende/ret vle absqꝫ mã ⁊ cõditionib⁹ mãlib⁹ indiuiduantib⁹, nisi fo'a ⁊ spẽs per quã intelligit esset imãlis. Si.n. spẽs conditiones mãles hẽret, rẽ cum mãlib⁹ ꝯditionib⁹ repñtaret, ⁊ nõ in abstractiõe, eꝯrio at sensus nõ apphẽderet rẽ cũ cõditionib⁹ mãlib⁹, nisi ⁊ ipsa spẽs sensibilis ꝯditiones mãles hẽret ⁊ eẽt in mã, rẽqꝫ cũ talib⁹ ꝯditiõib⁹ repñtaret. Scda ẽt ꝯñia manifesta est. Nã si spẽs recepta est imãlis oino cõstat, q recipit absqꝫ mã corporali.i. non recipitur in organo corporali, ⁊ sic recipiens patitur absqꝫ mã corporali. si aũt est mãlis, necesse est vt in mã sit recepta, ⁊ sic potentia recipiens patitur cum mã ⁊ organo corporali.

Tp^a rõ 3ᵃ dictaz cõclusionẽ.

† Rñ^o ad 2^am rõnez pmissã cũ pbatiõe ꝯclõnis ꝯrarie.

¶ Tx°. Si receptio sensus esset absq3 organo corporali, eadē₃ po⁹ esset oium sensibiliū susceptiua, qa virtus immālis eq̄liter se h₃ q̄ztum de se est ad omnes huiusmodi qualitates, vt p₃ de intellectu, hoc aūt videmus esse falsum. ḡ ⁊c̄.
¶ S₃ posset aliqs negare ꝯñtiā ⁊ dicere, q̄ diuersitas organo⁊ nihil facit ad h̄, vt dr̄se po⁹ sint dr̄so⁊ sensibiliu₃ susceptiue, s₃ h̄ facit dr̄sa rō ⁊ diuersa nā pōa⁊, ⁊ iō ēt si ponāt immāles, nō o₃ vt vna sit oiu₃ receptiua, s₃ dr̄se diuerso⁊. ¶ Ad huius euidētiā sciendū, q̄ cū potētiā ⁊ obim oporteat ꝓportionari, sm ꝯditionē po⁹ o₃ eē ⁊ obiti ꝯditionē, po⁹ āt imālis nō ē sm se ad aliquā naturā sensibilē ⁊ mālē determinata, nō.n. est nāç ignis, aut aeris, aut alicui⁹ alterius nāç sensibilis ⁊ mālis, sed est sup̄ oia mālia elenata, iō o₃ ⁊ ei⁹ obim formale nō esse aliquā nā₃ sensibilē determinatā, sed esse aliqd supra oē₃ nā₃ sensibilē eleuata₃, tāq₃ oium nārū sensibiliū ꝯtētiuu₃, vñ videm⁹ vt exēplo. s. T. vtamur, q̄ qa int⁹ est po⁹ imālis, iō ei⁹ formale obim est ens sub quo oia sensibilia ꝯprehēdūt, silr vo^ru, qa est po⁹ imālis h₃ p obo bonu₃ vlr, nō āt hoc vel illud bonū. Et intellect⁹ agēs p̄t in oia sensibilia abstrahēdo species, ⁊ in oia entia sm q̄ p spēs sensibiliu₃ aliq̄ mō cogsci pñt, nō p̄t ḡ vna po⁹ sensitiua si imālis ponatur, q̄ō o₃ ponere si immālr̄ recipiat, ex ꝓpria tñi rōne ⁊ nā ad vnū gen⁹ sensibiliū determinari, sed qa est po⁹ ad pceptionē determiati sensibilis ordinata, iō nā sibi organu₃ in quo recipiat adiūxit q̄ō illi gñi sensibiliū sit ꝓportionatū, vt sm diuersitatē organorū po⁹ ipse in diuersa ferant obiecta. Patet igit ex ijs q̄ illa ꝯñtia optima est, ⁊ q̄ data rñsio ipsam non tollit.
¶ Tertio. Sensus corrūpit ab excellētia obiecto⁊, non āt intell's. ḡ alterius gñis est passio sensus a sensibili, ⁊ intellectus ab intelligibili, vna scil₃ absq₃ organo corpali, alia vero cum organo cuius armonia soluit p sensibiliū excellētiam.
¶ Scōm fundamentum Platonis erat, q̄ anima mouet seipsa₃, cuius ratio erat, oē mouēs mouetur, vt p₃ in corporibus, sed nō procedit in infinitum, vt vnūquodq₃ ab alio moueatur. ergo op₃ p̄mu₃ mouēs in vnoq₃ ordine mouere seipsu₃, anima aūt est p̄mū mouens in motib⁹ animaliu₃. ergo ⁊c̄. Cōtra hoc arguit dupliciter. p̄. Omne q̄ō per se mouet est corpus. ḡ aia nō mouet nisi per accidēs moueat. Scōo, Idem nō pōt esse sm ide₃ in actu ⁊ in potentia. ergo idē nō pōt mouere seipsum, nisi vna pars sit mouēs ⁊ alia sit mota, vt est in motu animaliū, patet ꝯñtia, quia mouēs inq̄ztu₃ h₃ est in actu, motū āt in potētia. ¶ Ad hāc rationē respōdet sm mentem Platonis, ⁊ dicitur p̄, q̄ ipse accipiebat motū, nō vt est corporū, sed p q̄libȝ operatione, vt ēt accipit ph's 3° de anima tex. 28. vñ inqt, q̄ sentire ⁊ intelligere sunt motus qdā. Dicit scōo, q̄ motus sic acceptus nō est act⁹ exñtis in pōa

2 ¶ Adhuc dr̄si sensus sūt pceptiui dr̄so⁊ sensibiliū: sicē visus colorū₃ audit⁹ sono⁊: hec āt dr̄sitas manifeste ex dispōne organorū dr̄sa ꝯtingit: nā organū visus o₃ eē in pō ad oēs colores: organū audit⁹ ad oēs sonos. si āt hec receptio fieret absq₃ organo corpali: eadē pō eēt oium sensibiliū susceptiua: nā vt⁹ imālis se h₃ eq̄liter: quātū de se ē ad oēs h⁹ q̄litates. vñ intell's q nō vtit organo corpali oia sēsibilia cogscit: sentire igr̄ ñ fit absq₃ organo corpeo.
3 ¶ Prete. sensus corrūpit ab excellētia sensibiliū. nō āt itell's qa q̄ itelligit altiora itelligibiliū nō min⁹ poterit alia speculari s₃ magis: alteri⁹ igr̄ gñis ē passio sensus a sensibili: ⁊ itell's ab itelligibili: itell's qdē passio fit absq₃ organo corpali: passio v̄o sensus cū organo corpali: cui⁹ armonia soluit p sēsibiliū excellētiā. † ¶ Qz āt Plato dixit aiam eē mouētē seipsa₃ certū eē vr̄ ex h̄ q̄ō erga corpa appet: nullum.n. corp⁹ vr̄ mouere: nisi sit motū: vñ Plato ponebat oē mouens moueri: ⁊ qa nō itur in īfinitū vt vnūq̄ōq₃ motū ab alio moueat. ponebat p̄mū mouēs in vnoq̄₃ ordie mouere seips₃. Et ex h̄ seq̄bat aia₃ q̄ est p̄mū mouēs in motib⁹ aialiū esse aliq̄ō mouēs seips₃. † ¶ Hoc āt p₃ eē falsum dupl'r. ¶ Primo qdē qa ꝓbatū est q̄ oē q̄ō mouetur p se est corp⁹. Vñ cū aia non sit corp⁹: ipoīe est ipsa₃ moueri: nisi p accñs. ¶ Scōo qa cu₃ mouēs iquātū h⁹ sit actu: motū aūt inquātū h⁹ sit in pōa. nihil āt p̄t esse sm idē actu: ⁊ pō: ipoīe erit q̄ idē sm idē sit mouēs ⁊ motū: s₃ o₃ si aliqd dr̄ seipm mouēs q̄ vna ps eius sit mouēs. ⁊ alia ps sit mota: ⁊ h̄ mō dr̄ aial mouere seipm: q₃ aial est mouēs ⁊ corp⁹ est motū. † ¶ Sed qa Plato animā nō ponebat eē corp⁹: s₃ vtere⁊ noīe mot⁹ qui ꝓprie corpo⁊ est: nō tñ h̄ de motu ꝓprie dicto itelligebat: s₃ accipiebat motum cōius p q̄libȝ opōne. † (put etiā Aris. dicit in. 3. de aia.) q̄ sentire ⁊ intelligere sūt mot⁹ qdā. sic āt mot⁹ nō est act⁹ exñtis in potētia: s₃ act⁹ pfecti. vñ cū dicebat aiam mouere seipsa₃: intēdebat p h̄ dicere. q̄ ipa opat absq₃ adminiculo corpis: cōrio ei q̄ō accidit in alijs formis q̄ nō agūt absq₃ mā: nō.n. calor calefacit sepatum: sed calidū: ex q̄ volebat concludere oēm aia₃ motiuā eē immortalē: nā q̄ō per se h₃ opationē: ⁊ per se existētiā habere pōt. † ¶ Sed iā ostīsum est.) q̄ opatio aie brutalis q̄ est sentire: nō pōt esse sine corpe: multo aūt magis hoc apparet in opatione ei⁹: q̄ō est appetere: nā oia q̄ ad appetitū sensitiue partis ptinent manifeste cū transmutatione aliq̄ corporis fiūt: vñ ⁊ passiones aie dicunt. † ¶ Ex qbus sequit q̄ nec ipsu₃ mouere sit opatio aie sensitiue absq₃ organo: nō enim mouet aia brutalis: nisi per sensu₃ ⁊ appetitū: nā virtus que dicitur exequens motū facit mēbra esse obedientia imperio appetitus: vnde magis sunt virtutes perficiētes corpus ad mouēri: q̄₃ virtutes mouētes: sic igit p₃ q̄ nulla operatio anime brutalis p̄t esse absq₃ corpore: ex quo de necessitate concludi pōt q̄ anima

† Imaginatio platonis.
† Improbatio.
† alia defensio platonis.
† tex. 2.38
† Improbat⁹.
† Scdo p⁹ rōne

ꝫ pfecti. Dr 3°. ꝙ intēdebat aiaȝ mouere seipāȝ .i. absq3 ad miniculo corpis opari, qđ alijs fōrīs nō ꝯuenit. Ex h āt cōcludebat oēȝ aiaȝ eē imortalē, qa qđ p se opaẽ, ⁊ p se eē pt. Sȝ ꝯ hūc sensū arguiẽ, qa nec sentire, vt est ꝯsūȝ, pt eē sine corpe, neq3 ēt appetere, cū manifeste ꝯstet oia q̄ ad appetitū sensitiuū ptinēt cum corporali trāsmutatione fieri.

Opatio ē mot⁹ q est actus pfecti.

℄ Circa illā ppōnē opō est mot⁹ q nō est act⁹ exñtis in po°, ſȝ act⁹ pfecti, attēdēdū, ꝙ duplicē hre sensuȝ pt. Pro p̄ aduertēdū, ꝙ cū dicim⁹ opantē moueri ⁊ corp⁹ moueri, sic mot⁹ equoce in ipsis sumiẽ, ita ⁊ moueri, corp⁹ .n. moueri ē ipm eē sbm mot⁹, opantē āt vt sic moueri nō ē ipm eē sbm opōnis, ſȝ opōnē pducere. Prim⁹ ḡ sensus ē, ꝙ mot⁹ ꝓpe dict⁹ nō ꝯuenit mobili tāq3 sbo vt sic, iq3ᵐ hȝ formā ⁊ pfectionē, ſȝ inq3ᵐ est in po° ad aliquā formā quā nō hȝ, ⁊ ad quā per motū tēdit, opō āt ꝯuenit opanti tanq3 agēti, nō inq3ᵐ caret for', ⁊ est in po° ad illā, ſȝ inq3ᵐ ē in actu pfectū p forᵐ, vnūquodq3 .n. opaẽ inq3ᵐ ē actu p formā, nō āt inq3ᵐ caret forma. Scđs sensus pt eē, ꝙ mot⁹ ꝓpe dict⁹ est act⁹ iperfect⁹, ⁊ relingt mobile in po° ad vlteriorē actū, vñ talis act⁹ nō est cōplemētū mobil', ſȝ est via ad ꝯplemētū, opatio āt est act⁹ pfect⁹ ⁊ ꝯplemētū opantis, ⁊ nō relingt ipm opans, vt sic in po° ad vlteriorē actū, nec ē via ad aliō qđ sit ꝯplemētū operātis, ⁊ hūc sensuȝ vr ponere Com. 3° de aia ꝯᵒ. 28. vł ēt ponere .s. T. p̄°. q. 18. ar. 3. p̄ᵐ. ⁊ 4° sen. d. 17. q. 1. 5°. q. 3. vbi ait, ꝙ mot⁹ q est act⁹ iperfecti ⁊ exñtis in po° sp expectat aliqd in futuꝝ ad suę spēi pfectionē, mot⁹ āt q est act⁹ pfecti nō expectat aliqd futuꝝ ad ꝯplemētū suę spēi. Uterq3 sensus veritatē hre pt, verūtñ scđs vr mihi magis pbicus eē, ⁊ magis ad mētē .s. T. ⁊ Ari. esse. ℄ Aduerte āt ꝙ .s. T. nō soluit pticulariter rōnē Platonis ad hoc fundamētū probandū adductā, qa ex p̄ argumēto ꝯ fundamētū ipm adducto eius appet solutio. Cū .n. motus ꝓprie dictus soli corpi per se ꝯueniat, satis cōstat illā ꝓpositionē falsaȝ esse, omne mouens mouet per se de motu ꝓprie sumpto loquendo.

℄ Postremo ad p̄nᵘᵐ rōneȝ rñdet .s. T. ex dictis negādo ꝙ mouere sit opō aię sensitiuę absq3 organo, c⁹ falsitatē ōndit, qa aia bruti nō mouet, nisi p sensū ⁊ appetitū, ꝯñsū, ē āt, neq3 sentire, neq3 appetē fieri absq3 organo corpali. Qđ si istetur, ꝙ mouet ēt p ṽtutē motiuā q̄ dī exeq̄ns motū, ⁊ nō tñ p sensuȝ ⁊ appetitū, rñ⁹, ꝙ hꝺ ṽt⁹ facit mēbra obediētia iperio appetit⁹, vñ sūt magis ṽtutes pficiētes corp⁹ ad moueri, q3 ṽtutes mouētes .s. ipę ṽtutes q̄ i offīs mēbris corpis exi(stūt.

Utrū sens⁹ appetitus ad motū aialis.

℄ Circa istā rñsionē cuȝ dī, ꝙ solus sensus ⁊ appetit⁹ mouēt aial, ⁊ ꝙ ṽt⁹ exeq̄ns motū nō est mouēs, ſȝ disponit corp⁹ ad moueri. Dubitaẽ, qa mouere ē actio trāsiēs in id qđ mouet, sentire āt ⁊ appetere sūt actiōes imanētes. ḡ sentire ⁊ appetere nō sūt mouere, ſȝ sensus ⁊ appetit⁹ nullā habēt opōnē pter sentire ⁊ appetere. ḡ ipsis nō ꝯuenit mouē. Scđo, qa Ari. 2° de aia ponit motiuū sm locū genus potētiarū anime distinctum a sensitiuo ⁊ appetitiuo.

℄ Ad h⁹ difficltatis euidētiā ꝯsiderādū ē, ꝙ in doctri. s. T. apō recte itellñtes, nō ē duᵐ ṽtutē motiuā p moᵐ agētis motū nō eē aliqd distictū a sensu ⁊ appetitu in aialib⁹, noie sensus itellīgdo cogñscitiuā poᵐ absoˡᵗ, ⁊ ꝙ ṽt⁹ motiua exeq̄ns motū q̄ est in mēbris, nō ē ṽt⁹ actiue mouēs, ſȝ est ṽt⁹ passiua q̄ corp⁹ est dispositū ad moueri, h .n. expsse hētur ⁊ hic, ⁊ p̄°. q. 75. ar. 3. ad 3ᵐ. Sȝ duᵐ est q̄uo appetit⁹ moueat, an .s. solo actu q est appetere ⁊ iperare motū, an aliq̄ alio actu elicitiuo mot⁹, qbusdā .n. placȝ appetitū hre duplicē actū, vnū imanētē q est appetere, alterū trāseūtē q est mouere, ⁊ ꝙ h' act⁹ ē rō 2ᵉ. Probāt āt h p̄, qa si mot⁹ localis eēt tñ iperatiue ab appetitu, nō oporteret tātā pscrutationeȝ fieri de appetitu, tāq3 de p̄nᵒ motiuo aial', cū nō solū mot⁹, ſȝ ēt opōnes sensus, ⁊ int' sint ab appetitu iperate. ℄ 2°, qa act⁹ iperati tñ, ab appetitu, aliq̄ñ ꝯueniūt appetitū, mot⁹ āt localis nō ꝯuenit appetitū. ℄ 3°, qa nā sp facit de possib⁹ meliora, meli⁹ aūt aiali ꝯuenit mot⁹ localis si ꝯueniat aialr, q3 si ꝯueniat vitalr tñ, nō pt āt fieri aialr, nisi vt sic fiat ab appetitu aial', cū hꝺ mot⁹ vt sic fit pp finē, appetit⁹ āt fit tendere in finē. ḡ talis mot⁹ ab appetitu nccio eliciẽ. ℄ 4°, qa hec est expssa snia Ari. ⁊ in 3° de aia, ⁊ in lib° de motib⁹ aialiū, vbi tȝ po° motiuā aialis, cui ꝯuenit mouere esse appetitū. Aliq̄ vo volūt, appetitū nō alio actu mouere, q3 ipo actu q est appetere ⁊ iperare motū, ⁊ ꝙ tñ nō oȝ ponere aliā poᵐ motiuā distinctā elicitiuā mot⁹. Un ꝯuenit hec opio cū p̄cedēte in h, ꝙ nō est alia po° elicitiua mot⁹, q3 appetit⁹, sed differt ab illa, inq3ᵐ hec ponit mouere appetit⁹, nihil aliud eē sȝ rē, q3 ipm appetere ⁊ iperare motū largo mō accipiēdo iperiū, sm ēt ꝙ ꝯuenit brutis, illa vo ponit mouere esse aliū actū appetit⁹ distictū ab iperio, ⁊ actu appetēdi. Quāuis āt vtraq3 opio sustētari possit: 2° tñ mihi vr ad mētē .s. T. eē. Nā cū diuidat poᵐ motiuā i appetitū ⁊ sensū ex vna pte, ⁊ poᵐ exeq̄ntē ex alia, appetitui ⁊ sensui vt sūt po° motiua, hāc solā opōnē tribuit q̄ ē iperare motū, exeq̄nti āt attribuit facere p moᵐ po° passiuę mēbra obediētia iperio appetit⁹, vt pȝ ⁊ in h capite, ⁊ in p̄ᵃ pte. q. 75. ar. 3. 3ᵐ. ⁊ q. 78. ar. 1. ad 4ᵐ. Hāc ēt opionē tȝ Capol⁹ de mēte .s. T. in 2°. d. p̄ᵃ. q. 2. ad argᵃ. Aureoli ꝯtra p̄niā ꝯnē, in rñsione ad p̄ᵐ. ad 12ᵐ. ⁊ ad 15ᵐ. Pro h⁹ āt declarōe ꝯsiderāᵐ, ꝙ alr ꝯpaẽ motus aial' ad appetitū, ⁊ alr mot⁹ alic⁹ corpis ad mouēs corporeū extrīsecū. mot⁹ .n. ad mouēs corpeū extrīsecuȝ ꝯpaẽ nō solū p moᵐ effcūs, ſȝ ēt p moᵐ actiōis q̄ fōrālr mouēs dī mouē, actio .n. mouētis ē ipe mot⁹ cū hitudie agētis, vt a q̄ est, sic ignis denoiaẽ calefaciēs fōrālr tāq3 actiōe a motu calefactiōis, cū tali hitudie, vñ ipȝ calefacē nihil aliō dicit q3 motū illū cū illa hitudine. Ad appetitū āt mot⁹ aial' ꝯpaẽ nō tāq3 actio fōrālr denoians ipm mouētē, ſȝ dūtaxat tāq3 effcūs actiōis q̄ fōrālr dī mouēs, cū .n. dicim⁹ appetitū mouere aial, ipȝ mouē appetit⁹ nō ē ipe mot⁹ cū hitudie appetit⁹ vt a q̄, ſȝ ē ipe act⁹ imanēs q ē appetere ⁊ iperare motū cui⁹ ipe mot⁹ ē effcūs, ſȝ veꝝ ē, ꝙ iperare nō hȝ rōnē motionis nisi adiūcto reᵘ ad motū aial', tāq3 ad effectū i actu. Nō dicim⁹ ḡ ꝙ ali⁹ act⁹ appetit⁹ sit iperare motū, ⁊ ali⁹ mouere elicitiue, ſȝ ꝙ idē act⁹ sm rē ē iperare motū ⁊ elicere motū, distinguūẽ tñ rōe, qa elicere motū addit sup ipetrare hitudinē ad motū in actu tāq3 ad effectū. Un dicē appetit⁹ mouet aial, nī' aliōẽ dicere q3 appetit⁹ iperat motū aial' actualiter ipȝ suo iperio cāns. Qđ si obijciaẽ, qm̄ actio imanēs nullū effectū pter actionē relinquit. Rñ⁹, ꝙ vtiq3 actio imanēs inq3ᵐ imanēs in agēte nullū effectū ponit ex agēte q sit idē cū ipa actiōe, qa h repugnātiā icludit. Si .n. poneret effectū cū q̄ malr sit idē, i aliqd extrīsecū ab agēte, iā tūc eēt trāsiēs ⁊ nō imanēs i agēte. Sȝ tñ actio imanēs pt ponere aliq̄nē effcūȝ ab ipa realr distictū i aliqđ passū extrīsecū, vt sic dicaẽ trāsiēs i alteꝝ extrīsecū nō fōrālr tāq3 in ipo vcȝ recepta, ſȝ pductiue, qa iq3 i altero effcūȝ pducit, sic ⁊ p intᵉᵉ ⁊ velle diuiū pduciẽ aliqs effcūs i creatura, vñ h mouē appetit⁹ nō ē actio de p̄nto actiōis quā dicit Ari. 3° phy. ꝙ ē idē malr cū motu ⁊ cū termio mot⁹, ſȝ ē de gñe q̄litatis, remanēs qdē in agēte sȝ se, ſȝ effcūȝ i alio ponēs. ℄ Ad rōes oppositę opionis rñ'. Ad p̄ᵐ qdē ꝙ nō dicim⁹ motū eē tñ ab appetitu iperatiue, q̄si pone opoteat aliā poᵐ motiuā q̄ eliciat motū, ſȝ qa ñ oȝ ponē aliū actū i appetitu distictū ab iperio q sit executio mot⁹, ſȝ ipmmet iperiū ē executio addito reᵘ ad effectū i actu, opōnes āt sensus ⁊ int' sūt ab appetitu iperatiue tñ, nō āt executiue, iō oportuit fieri pscrutationē de ipo appetitu, vt hȝ rōnē ṽtutis motiuę. ℄ Ad 2ᵐ dī silr, ꝙ mot⁹ nō ē tñ iperat⁹ ab appetitu, ſȝ ēt elicit⁹, ſȝ non alio actu q3 iperio, c⁹ ē effcūs. ℄ Ad 3ᵐ dī, ꝙ sȝ moᵐ assignatū q̄ appetit⁹ mouet corpus aial mouet aialr ⁊ non tñ vitalr. ℄ Ad 4ᵐ dī, ꝙ ab Ari. nī' aliō hr q3 ꝙ appetit⁹ ⁊ rō siue sensus (p h .n. itelligit p h' poᵐ cogñscitiuā) sūt p̄nᵃ mouētia aial', mēbra ēt executiue p moᵐ agētis motū, nō āt hr ꝙ mouere sit ali⁹ act⁹ realr distinct⁹ ab iperio. ℄ Ad rōnes aūt p̄ncipales

palis dubij rñdet. ¶ Ad pmã qdẽ dĩ, q̃ mouere appetit⁹ nõ ẽ actio trãsiẽs formalr̃, sꝫ imanẽs, est tñ trãsiẽs pductiue, qa vꝫ pducit motũ in corpore aialis. ¶ Ad 2ᵐ 2ʳ pt rñderi. Pri°, q̃ p motiuũ fm locũ distinctũ ꝯ appetitũ itẽdit Aris. poᵃᵐ motiuã exeq̃ntẽ q̃ ẽ po° passiua in mẽbris corpalibus exñs, ⁊ hec rñsio vr̃ eẽ de mẽte. s. T. pᵃ. q. 78. ar. 1. 4ᵐ. Secundo, q̃ motiuũ fꝫ locũ ponit poᵃᵐ distictã ab appetitu, nõ qdẽ realr̃, sꝫ formalr̃ tñ pp diuersitatẽ actuũ ꝯueniẽtiũ appetitui, iq̃ꝫᵐ appetit⁹ ẽ, ⁊ ꝯuenientiũ illi, vt ẽ pnᵐ motiuũ aialis, q qdẽ act⁹ in aialib⁹ diffis sepant. In qbusdã enĩ aialib⁹ inuenit appetit⁹, q̃ꝫᵐ ad actũ appetit⁹ in q̃ꝫtũ ẽ appetit⁹, in qb⁹ non inuenit q̃ꝫᵐ ad actuꝫ q est cãre motũ suo iperio, ⁊ p ꝯñs, nõ ẽ in eis appetit⁹, vt hꝫ rõnẽ ṽtutis motiue, vt pꝫ i aialib⁹ q̃ nõ mouẽtur motu pgressiuo. Hãc rñsionẽ videt̃ tãgere Cõmẽ. 2° de aia ꝯᵐ. 27. vbi ait, q̃ Ari. p ocside riũ. appetitũ ad cibũ itẽdit, ⁊ iõ sepauit ipsum a mouẽte iu loco. ⁊ posuit ipm genus per se cum ista virtus inueniatur in animalibus que non mouentur.

¶ Sup cap. 83.

icepit eẽ, aia ãt hũana nũq̃ꝫ desinet eẽ. Scõa, qa ex incorruptibilitate ṽitatis intᵉˡˡ oñdit̃ aia eẽ incorrupᵗˡˡ, iõ ẽt ex ei⁹ eternitate pt aiẽ eternitas pbari. Tertia ẽ, qa vniuerso plures ptes pnˡᵉˢ deceẽt, ⁊ plĩme ei q̃tidie adderent, ⁊ sic vniuersũ eẽt ipfectũ. Quarta, qa dĩ geñ. p. q̃ die 7° ꝯpleuit deus opus suũ qd̃ fecerat, ⁊ requieuit ab oĩ ope qd̃ patrarat.

¶ Quãtũ ad 2ᵐ. Cũ i supiorib⁹ oñsum sit nõ eẽ vnũ itᵐ poˡᵉᵐ aut agẽtẽ oĩuꝫ ostẽdit, s. Th. aias añ corpora, siue ab eterno, siue a mũdi ꝯstitutiõe non extitisse. Et arguit pmo sic. Aia est act⁹ corporis. g̃ nõ pcedit ipꝫ duratione, p̃b⁹ ꝯñia, qa in vno ⁊ eodem act⁹ ẽ posterior po⁹ duratione. †pᵃ opio.

brutalis cum corpore intereat.

¶ Q aia hũana nõ icipiat cũ corpore: sed fuerit ab eterno. C. 83.

Ed qr eedẽ res inueniunt̃ ⁊ eẽ incipe ⁊ finẽ essendi hr̃e pt alicui videri q̃ ex q̃ aia humana finẽ eẽndi nõ hꝫ q̃ nec pncipiũ eẽndi habuerit: sꝫ fuerit sp: qd̃ qdẽ vr̃ his rõnib⁹ posse pbari. Nã id qd̃ nunq̃ꝫ eẽ desinet hꝫ ṽtutẽ vt sit sp: q̃ ãt hꝫ virtutẽ nũq̃ꝫ de eo veꝝ ẽ dicere nõ esse: qr quãtũ se extẽdit ṽtus essendi tñ res durat in esse: omne ãt qd̃ incepit esse est aliquãdo veꝝ dicere nõ esse: qd̃ igr̃ nũq̃ꝫ desinet esse nec esse aliquãdo incipiet.

2 ¶ Adhuc ṽitas itelligibiliũ sicut est icorruptibilis: ita quãtũ ẽ de se: est ẽt eterna: ẽ. n. necĩa: oẽ aũt necĩũ est eternuꝫ: qa qd̃ neceẽ est esse ipoĩe est nõ eẽ: ex incorruptibilitate ãt veritatis intelligibilis oñdit̃ aia fm eẽ incorruptibilis: pari ergo rõne ex eius eternitate põt probari aĩe eternitas.

3 ¶ Amp. illd̃ nõ ẽ pfectũ cui plurime suaꝝ ptiũ pncipaliũ desũt. pꝫ ãt pncipales ptes vniuersi eẽ intellũales subãs: in quaꝝ gñe. (oñsuꝫ ẽ supra.) eẽ aias hũanas. si igit̃ q̃tidie de nouo tot aĩe humane eẽ incipiãt q̃t hoĩes nascũtur: pꝫ q̃tidie vniuerso plimas pncipaliũ suaꝝ ptiũ addi. ⁊ plurimas ei deesse: seq̃t̃ igr̃ vniuersum eẽ iperfectum: qd̃ est ipoĩe.

4 ¶ Adhuc ẽt qdã argumẽtãt̃ ex aucẽtate sacre scripture: dicit̃. n. Gen. p. (q̃ de⁹ die septimo cõpleuit op⁹ suũ qd̃ fecerat ⁊ requieuit ab oĩ ope qd̃ patrarat.) Hoc ãt non eẽt si q̃tidie nouas aias faceret: nõ igit̃ aĩe hũane eẽ icipiũt. sꝫ a pncipio mũdi fuerunt.

†¶ Propter has ãt ⁊ siĩes rões qdã eternitatẽ mũdi ponẽtes dixerũt aiaꝫ hũanã sic est icorruptibilis. ita ẽt ⁊ ab eterno fuisse: vñ q posuerũt aias humanas in sui mltitudine eẽ imortales. s. platonici posuerũt easdem ab eterno fuisse ⁊ nũc qdẽ corporib⁹ vniri. Nũc ãt a corpib⁹ absolui hac vicissitudie fm determiata ãnorũ curricula obfuata. †¶ Qui ṽo posuerunt aias hũanas eẽ imortales fm aliqd vnũ: qd̃ ex oĩbus hoĩb⁹ manet post mortẽ posuerũt h ipm vnũ ab eterno fuisse: siue h sit intellꝰ agẽs tñ: vt posuit Alexãder: siue cum eo ẽt intellꝰ polis: vt posuit Auer. h ẽt vidẽtur sonare ⁊ Arist. verba: nã de intellectu loquens dicit ipsum:

¶ Ad hãc rõnes possꝫ dici, q̃ vꝫ q̃ pbat corp⁹ pcedere duratiõe aĩe vnionem ad corp⁹, nõ ãt pcedere simpr̃. Sꝫ ista rñsio nõ satisfacit argᵗᵒ, qa i vno ⁊ eodẽ oꝫ actus eẽ posterior poᵃ iã aliq̃liter pparata ad actũ, eo q̃ act⁹ sit termin⁹ gnõnis. terminũ ãt gnõnis ⁊ mot⁹ oꝫ eẽ posteriorẽ duratiõe, ⁊ ipso motu ⁊ po° q̃ pparat̃ ad actũ. Et sic oꝫ nõ solũ ipꝫ posteri⁹ vniri mãẽ, sꝫ ẽt posteri⁹ esse. ¶ Dicetur adhuc fortassis, q̃ ṽa sunt †2ᵃ opio.

Ostq̃ꝫ determiauit. s. T. de duratiõe aiẽ postq̃ꝫ est vnita corpi, ꝯsiter determinat de ei⁹ duratiõe q̃ꝫtuꝫ ad sui pductionẽ. Circa h ãt tria facit. Pri°. n. adducit argᵗᵃ pro bãria ipsaꝫ sep fuisse, ⁊ nõ habuisse pnᵐ sue durationis. Scõo, oñdit ipsaꝫ nõ fuisse añ corp⁹. Tertio, argᵗᵃ in oppᵐ soluit in cap. seq̃nti. Quãtũ ad pᵐ, ponit 4ᵒʳ rõnes pp q̃s ponẽtes aias hũanas in sui mltitudine eẽ imortales (vt Platonici) dixerũt ipas ab eterno eẽ ⁊ vicissitudie q̃dã vniri corpib⁹, ⁊ ab ipis absolui id qd̃ ẽt manichei sũt secuti. ponẽtes ṽo ipas eẽ imortales fm aliqd vnũ, illd̃ vnũ dixerũt eẽ ab eterno, siue sit itᵃ agẽs, vt posuit Alexãder, siue itᵃ poˡᶦˢ, vt Auer. voluit, ⁊ videt̃ q̃dã Ari. ṽba sonare dũ dicit ipm eẽ ppetuũ. Quidã ṽo vt Origenes posuerũt ipsas añ mũdũ visibilẽ creatas eẽ, ⁊ tñ eas de nouo corpib⁹ aliigari, nõ tñ eternas eẽ. Pri° rõ ẽ, qa qd̃ nũq̃ꝫ desinet eẽ nũq̃ꝫ

hec de actu p gnõnẽ aut motũ pducto, non ãt de actu nõ pducto per gnõnẽ, sꝫ p creationẽ, q̃ mõ dicũt sectatores Origenis ⁊ Plato. aias pductas eẽ. Sed ꝯ, qa si forã q̃ est per creationẽ nõ est posterior po° ⁊ gnõne ad ꝯpositũ ordinata, tũc gnõ hoĩs nõ eẽt nãlis, lꝫ. n. hõ gñaret corpus, tñ nullo° operaret̃ ad esse illi⁹ act⁹ quo hõ est hõ, neq̃ꝫ inq̃ꝫ pncipalr̃ pducẽdo ipsam, nec disponẽdo mãm in qua esse accipiat, qa iam hꝫ esse, hoc aũt est maximũ inconueniens. g̃ ⁊c.

¶ Scõo, Prius attribuit̃ vnicuiq̃ꝫ qd̃ est fm nãꝫ, q̃ꝫ qd̃ ꝯuenit ei pter nãꝫ. g̃ aiẽ prius ꝯuenit eẽ vnitã corpi, q̃ꝫ eẽ a corpe separatã. g̃ ⁊c. pꝫ añs, qa illud ꝯuenit rei p accñs, hoc ṽo cõuenit per se, ꝯñia ṽo pbat̃, qa vnicuiq̃ꝫ forme est nãle proprie mãẽ vniri, alioq̃n ꝯstitutũ ex illis esset pter nãm.

¶ Tertio, Anima separata a suo toto est imperfecta. ergo non cõuenit naturale ordini, q̃ prius fuerit producta a corpore separata, probatur añcedẽs, quia oĩs pars a suo toto

spata est ipfecta, aia āt est ps spēi hūane, vt ei⁹ fo͞ia, ↄñtia ēt ꝓbaꝫ, qa perfectū est ꝑus iperfecto in reꝝ nāliū ordine. ℭ Aduerte, ꝙ lz ẜm ordinē gnōnis ipfectū sit ꝑus pfecto, ab solute tñ pfectū ē ꝑus ipfecto, tāq̃ educēs ip̄z ad pfectionē, iō ingt. s. T. ꝙ i reꝝ nāliū ordie pfectū ē ꝑus ipfecto, qa vz ordo nāe abso͞ie ē ordo pfectiōis, in q̄ pfectū p̄cedit ipfectū.

ℭ 4°. Illo dato, q̄rit an aie sint vnite corpibus violēter, an per nāz. Nō violen ter, tūz qa talis vnio esset preter nām, ⁊ sic hō q ex vtroq̃ cōpo nit eēt ens innā le, tū qa in sub stātijs imālib⁹, nihil inuenitur violētum, aut ↄ nām, cū sint al tioris ordis q̄z corpa celestia, in qb⁹ nihil iue nit ↄ nāz. Non ēt ẜm ꝑp duo. Pri°, qa tūc per violētiā eēnt ali q̄ tpe sepate, qd̄ est icōueniēs, tū qa in spūalibus nihil ē violētū, tū qa violētum nō pt eē ꝑus eo qd̄ est ẜm nām, cū sit p accñs, ꝓ baꝫ ↄñtia, qa si nāle vniunt. g appetierūt i sui creatiōe vniri. g ꝙ non fuerint a ꝑn° vnite fuit ex aliq̄ ipedimēto, qa appetit⁹ nā lis statīz ꝓdit in actū, nisi sit ali qd̄ ipedimētuz, oē āt impediēs executionē nā lis appetit⁹ est violētiā ifrēs. Scdō, qa vnio aie ad corp⁹ nō fit ꝑp appetituz aie, sz ꝑp appeti tū corporis, qa māe est appete re formaz, cum vnūqd̄q̃ appe tat suā pfectio nē, nō āt ecōuer so. ℭ Dicet for te ꝗ, ꝙ aie ⁊ vni ri corpi ⁊ esse se paratā est nāle ꝓ diuersis tēpo rib⁹. Sz ꝙ hoc

sit ipole ꝓbaꝫ, tū qa eēt accñs aie vniri corpi, ⁊ sic hō esset ens p accñs, pz seq̄lla, qa ea q̄ nālr variant circa subm sūt accñtia, sicut iuuētus ⁊ senect⁹, tū qa subē int°ᵉ nō subdunt celestib⁹ motib⁹, cū excedāt totū ordinē corpis, oē āt cui ac cidit alteritas aliq̄ ẜm dṽsitatē tēpoꝝ est ẜdm celesti motui. ℭ Dicet fortassis scdō, ꝙ neq̃ p nāz, neq̃ p violētiā corpi b⁹ vniūt, sz ꝓpa volūtate. Sz ↄ b arg°, tū qa b nō posset eē, nisi deciperet, cū sit aia altioris sta tus separata q̄z vnita maxi° ẜm Platonicos po nētes ipsam ex vnione corpis pati obliuionē ⁊ a ↄtēplatione vitatis retarda ri, null⁹. n. vel let in peiorē sta tū venire, nisi de ceptus, qd̄ vtiq̃ aie ↄuenire non pōt, cū nulla in ip̄a sit deceptio nis cā max° ẜm ip̄os ponentes eaz sciam oium hr̄e ⁊ nō eē i ip̄a passiōes qb⁹ in pticl'ari elligibi li possit iudiciū peruerti, tū qa gnō hois esset a casu, cū ẜm hāc rṅsionē ꝓcedat a vo͞le pris gñan tis, ⁊ a vo͞le aie vniri volētis nō hñtib⁹ iter se or dinē, effcūs aūt ex ↄcursu duaꝝ volūtatū ad iui cē ñ ordiataꝝ ꝓ cedēs sit effect⁹ casualis. Dicet forte 3°, ꝙ ex di uina ordinatiōe aia vnit corpi, nō āt modis ui ctis. Sz nec hoc ↄueniens, si aie fuerūt añ corpa create, tū qa nō ꝑtinet ad ordia tionē diuīe boni tatis res ad in feriorē statū re ducere, reduce rent aūt p hoc, qa si creauit eas deus separatas hōc modus eēn di esset ↄueniēs or naturis earū.

nō solū incorruptibilez: sed ēt p
petuū eē. † ℭ Quidā vo catho
licā fidē ꝓfitētes platonicoꝝ do
ctrinis imbuti viā mediā tenue
rūt: qr. n. ẜm fidē catholicā nihil
est eternū ꝑter deū: hūanas qdē
aias eternas nō posuerūt: sz eas
cū mūdo siue poti⁹ añ mūdū visi
bilē creatas esse: ⁊ tñ eas de no
uo corpib⁹ alligari. Quā qdē po
sitionē ꝑm⁹ inter xp̄iane fidei ꝓ
fessores. † (Origenes posuisse in
uenit.) ⁊ post eū plēs ip̄m seq̄n
tes: que qdez opinio vsq̃ hodie
apud hereticos manet: † q̄ꝝ ma
nichei eas ēt eternas asserūt cū
Platone ⁊ eas de corpe ad cor
pus trāsire. ℭ Sz de facili osten
di pt ꝑmissas pōnes nō esse veri
ritati subnixas. ℭ Qꝛ. n. non sit
vnus omniuz intell's polis neq̃
agēs. (Iā supra est osñsum.) Vñ
restat ↄtra istas pōnes ꝓcedere
q̄ dicūt plures aias esse hoiuz. ⁊
tñ ponūt eas ante corpa extitisse
siue ab eterno siue a mūdi ↄstitu
tione: qd̄ qdē videt incōueniēs
his rōnib⁹. ℭ Ostēsuz est. n. su
pra aiam vniri corpi vt formaz ⁊
actū ipsius: actus āt lz sit nāliter
ꝑor potētia: tñ in eodem tpe est
posterior: mouet. n. aliqd de po
tentia in actuz: prius igit fuit se
men: qd̄ quidē est potētia viuuz
q̄z esset aia q̄ est actus vite.
2 ℭ Adhuc vnicuiq̃ fo͞ie nāle est
ꝓprie māe vniri. Aliogn ↄstitu
tuz ex fo͞ia ⁊ mā esset aliqd ꝑter
nām: ꝑus āt attribuit vnicuiq̃
qd̄ ↄuenit ei ẜm nām q̄z qd̄ ↄue
nit ei ꝑter nām: qd̄. n. ↄuenit ali
cui ꝑter nām inest ei p accñs: qd̄
āt ↄuenit ei ẜm nām inest ei per
se: ꝙ āt per accñs est: semp poste
rius est eo qd̄ est per se: aie igit
prius ↄuenit esse vnitā corpi q̄z
esse a corpe separatā: nō est igit
creata ante corpus cui vnit.
3 ℭ Amp. ois pars a suo toto se
parata est iperfecta: anima āt cū
sit forma. (vt ꝓbatuz est.) est ps
speciei humane: igitur existens
per se absq̃ corpe est iperfecta:
perfectum aūt est ꝑus iperfecto
in reruz naturalium ordine. non
igitur competit nature ordini ꝙ
anima fuerit prius creata a cor
pore exuta q̄z corpori vnita.
4 ℭ Amp. si aie sunt create absq̃
corporib⁹: querēdū est quō sint
corpib⁹ vnite: aut. n. hoc fuit vio
lēter: aut per nām. Si āt violen
ter: oē āt violētū est cōtra nām:
vnio igitur aie ad corpus est pre
ter naturā: homo igit q ex vtro
q̃ cōponitur est quid innatura
le. (quod patet esse falsum.)
5 ℭ Preterea subē itellectuales
altioris ordinis sunt q̄z corpa ce
lestia: in corporib⁹ āt celestib⁹ ni
hil inuenit violētū neq̃ contra
naturā: multo igit min⁹ in sub
stantijs intellectualib⁹. Si autē
nāliter aie sunt corpib⁹ vnite na
turaliter: igitur aie in sui creatio
ne appetierunt corporib⁹ vniri:
appetitus aūt nālis statim pro
dit in actū nisi sit aliqd ipediēs:
sicut pz in motu grauiū ⁊ leuiuz:
natura eni semp vno modo ope
raꝫ: statim g a principio sue crea
tionis fuissent corpib⁹ vnite nisi
esset aliqd impediēs: sed oē im
pediēs executionē naturalis ap
petitus est violētiam inferens.
Per violentiā igitur fuit ꝙ aie
essent aliquo tēpore a corporib⁹
separate. qd̄ est inconueniēs: tū
qr in illis substantijs nō pōt esse
aliqd violentū. (vt supra osñsum
est.) tum qr violentū. ⁊ quod est
cōtra naturā cū sit per accidens
nō potest esse prius eo ꝙ est ẜm
naturā: neq̃ totā spēm ↄseq̄ns.

Marginal notes: † 8° opi. † Orige. † Manichei. † probat° ꝑmissarū pōnum.

6 ¶ Pre. cū vnūqdqz nālr appetat suaz pfectio/
nē: māc ē appetere formā ⁊ non eq̄: aīa āt ꝯpa/
ratᷓ ad corp⁹ sicut forā ad mām. (vt supra ostē/
suz est.) nō igitᷓ vnio aie ad corp⁹ fit p appetitū
†Ro° aie: sed magis p appetitū corpis. † ¶ Si aūt di
catᷓ ꝙ vtrūqz est aie nāle. s. vniri corpi. ⁊ esse a
†Improba° corpe sepatā p diuersis tpib⁹. † ¶ Hoc vrᷓ esse
ipoſſe: qz ea q̄ nālr variātur circa subiectū sūt ac
cidētia: sicut iuuētus ⁊ senect⁹: si igitᷓ vniri cor
pori ⁊ separi a corpe nālr circa aiam varietur:
erit accidēs aie corpi vniri. ⁊ sic ex hac vnione
hō ꝯstitutus nō erit ens per se. sed per accn̄s.
7 ¶ Prete. oē illud cui accidit alteritas aliq̄ ſm
diuersitatē tēpoꝝ: est subm celesti motui: quez
seqᷓ totus tpis cursus: sube āt intellīuales ⁊ in
corporee inter q̄s sunt aie sepate excedūt totū
ordinē corpis: vñ nō pñt esse subiecte celestib⁹
motib⁹: impoſſe est igitᷓ ꝙ ſm diuersa tpa nālr
vniantᷓ qñqz: ⁊ sepentᷓ qñqz vel nālr: nūc hoc:
†Ro° nūc illud appetant. † ¶ Si āt dicatᷓ ꝙ neqz per
violētiā neqz per nām corpib⁹ vniuntᷓ sz spon/
†Improba° tanea volūtate. † ¶ Hoc eē nō pt: null⁹ eni vult
in statū peiorē venire nisi decept⁹: aia āt sepa/
ta ē altioris status q̄z corpi vnita: ⁊ pcipue ſm
Platonicos q dicūt ꝙ ex vnione corpis patiᷓ
obliuionē coꝝ q̄ pus sciuit. ⁊ retardatᷓ a ꝯtēpla
tiōe pura vitatis: nō igᷓ volēs corpi vniᷓ nisi
decepta: deceptiōis āt nulla i eo cā pt existere:
cū ponatᷓ ſz eos sciaz oiuz hr̄e. Nec posset dici
ꝙ iudiciū ex vli cā pcedēs in pticulari eligibili
suertatᷓ pp passiōes: sic accidit i ꝯtinētib⁹: qa
passiōes h⁹ nō sūt absqz corpali trāsmutatiōe:
vñ nō pñt eē in aia sepata. Relinqᷓ igᷓ ꝙ aia si
fuisset añ corp⁹ nō vniretᷓ corpi ppa volūtate.
8 ¶ Pre. ois effcūs pcedēs ex ꝯcursu duaꝝ vo
lūtatū adiuicē nō ordinataꝝ ē effcūs casualis:
sic pz cū aliqs itēdēs emere obuiat i foro credi
tori illuc nō ex ꝯdicto venienti: volūtas āt pñs
gñantis ex q̄ depēdet gñatio corpis non hz or
dinē cū volūtate aie sepate vniri volētis. cū igᷓ
absqz vtraqz volūtate vnio corpis ⁊ aie fieri nō
possit. seqᷓ ꝙ sit casualis. ⁊ ita gnō hois nō ē a
†Ro° nā: sz a casu: qd pz eē falsū cū sit vt i plib⁹. † ¶ Si
āt rursus dicatᷓ ꝙ nec ex nā nec ex ppria volū/
tate aia corpori vniᷓ: sz ex diuina ordinatione.
†Improba° † ¶ Hoc ēt nō vrᷓ ꝯueniēs si aie añ corpa fuerūt
create: vnūqdqz. n. deus instituit ſm ꝯueniētē
†Gen. modū sue nāe. vñ ⁊ † Gen. p̄ d singulis creatis
dr̄. (Vidēs de⁹ qd esset bonū.) ⁊ simlr de oib⁹.
(Vidit de⁹ cūcta q̄ fecerat ⁊ erāt valde bona.)
si igitᷓ aias creauit a corpib⁹ sepatas: opz dice/
re ꝙ h modus eēndi sit conueniētior nāe eaꝝ:
nō ē āt ad ordinationē diuie bo/
nitatis ptinēs res ad iferiorē sta
tū reducere: sz magis ad meliorē
pmouere: non igitᷓ ex diuina or
dinatione factū fuisset ꝙ aia cor
pori vniretᷓ. ¶ Preterea nō pti/
net ad ordinē diuine sapie cū su
perioꝝ detrimēto ea q̄ sunt infi/
ma nobilitare: infima āt in reruz
ordine sunt corpa gñabilia ⁊ cor
ruptibilia: nō igitᷓ fuisset ꝯueni/
ens ordini diuini sapie ad nobi/
litā dū humana corpa aias pexi
stentes eis vnire: cū hoc sine de
trimēto earū eē nō possit. (vt ex
dictis pz. † ¶ Hoc āt Origenes
ꝯsiderās cū poneret aias huma
nas a pncipio fuisse creatas di/
xit: ꝙ ordinatiōe diuina aie corpi/
b⁹ sūt vniite: sz in eaꝝ penā: nā añ
corpa eas peccasse estimauit: ⁊
p quātitate pcti corporib⁹ nobi
liorib⁹ vel min⁹ nobilib⁹ eas vni
tas esse: q̄si qbusdā carcerib⁹ in/
clusas. † ¶ Sed hec positio stare
non pōt. ¶ Pena. n. bono nāe
aduersatᷓ ⁊ ex hoc drᷓ mala: si igi
tur vnio aie ⁊ corpis est qddam
penale nō est bonum nāe: qd est
ipossibile: est eni intētū per natu
rā: naz ad hoc naturalis genera/
tio terminatᷓ: ⁊ iterum sequeretᷓ
ꝙ esse hominē nō esset bonum
ſm naturā: cum tñ. † Gen. pmo.
dicatur post hois creationem.
(Vidit deus cuncta que fecerat
⁊ erant valde bona.)
2 ¶ Preterea ex malo nō puenit
bonū nisi p accn̄s: si igitur ppter
peccatū aie separate hoc cōstitu
tū est ꝙ aia corpori vniatur: cuz
hoc sit quoddā bonū: per acci/
dēs erit: casuale igitur fuit ꝙ hō
fieret: qd derogat diuine sapien
tie de qua dicitur. Sapiētie. xj.
(ꝙ omnia in numero pondere
⁊ mensura instituit.)
3 ¶ Adhuc autez ⁊ hoc repugnat
aplice doctrine manifeste: dr̄. n.
† Ro. 9. de Jacob ⁊ Esau. (ꝙ cū
nōdum nati eēnt aut aliqd boni
aut aliqd mali egissent: dcm̄ ē ꝙ

cū fecerit deus
oia valde bona.
Gen. p. tū qa cū
detrimēto ipsa/
rū de⁹ corpa no
bilitasset, nō pti
net aūt ad ordi
nē diu nę sapię,
cū supioꝝ detri
mēto infima no
bilitare. Si di/
catᷓ vt Origenes
dixit, ꝙ ordina/
tione qdē diuia
corpib⁹ sūt vni/
te, sed in eaꝝ pe
nā, qa añ corpa
peccauerunt. ⁊
iō p quantitate
peccati corpib⁹ †Ro° Origenes ad rō. nes
nobiliorib⁹ vel
min⁹ nobilibus
sunt vnite. Hoc
stare nō pt, tum
qa eē hoiem nō
eēt bo ſz nāz,
cū tñ post hois
creationē dicatᷓ
gen. 1. Vidit de
us cūcta q̄ fece/
rat ⁊ erāt valde
bona, pz seqlla, †Improba°
qa pena bono
nāę aduersatᷓ, ⁊
sic si vnio aię ⁊
corpis est qddā
penale nō ē bo/
nū nāę, tū qa cu
suale fuisset ꝙ
hō fieret, ex ma
lo. n. non pueniᷓ
bonū nisi per ac
cidēs, tū qa post †Gen.
ꝯceptionem ia/
cob ⁊ esau, vt pz
gen. 25. dcm̄ est
de ipsis, vt hēᷓ
Ro. 9. ꝙ cū num
dum nati eēnt,
aut aliqd boni
vel mali egissēᷓ
dictū est ꝙ ma/
ior seruiet mino
ri, ex quo hrᷓ ꝙ
añ vnionem ad
corpa aie coruz
nō peccauerūt.
¶ Cōtra hanc
Origenis opio
nem plura ēt in
hoc scdo lib° ca
pite. 44. sunt in
ducta.
¶ Sed multa cō †Rom.
tra q̄rtā rōnem
imediate addu
ctam insurgunt

maior seruiet minori.) nō igr an̄ q̃ȝ h̄ vbū diceret̃ aliqd eoꝝ aie peccauerāt: cū tñ h̄. post eoꝝ cō/ ceptionē dictū fuerit. †(vt patet Gen̄. 25.) Sūt āt sup̄ cū de distō ne reꝝ ageret̃ plura ɔ̃ Origenis positionē inducta que etiaȝ hic possent assumi: ⁊ ideo eis p̄ter/ missis ad alia transeundū est.

4 ℭ Itē nece est dicere q aīa humana aut indigeat sensibus aut non. ℭ Uī āt manifeste p id qd̄ experimur q indigeat sensib'. quia qui caret sensu aliquo non hȝ sciaȝ de sensibilib' q̃ cog̃scūt p sensuȝ illū: sicē cecus nat' nullā sciaȝ hȝ nec aliqd intelligit de colorib'. †ℭ Et p̄terea si non sunt necēij hūane aie sensus ad intelligēdū: nō inuenīret̃ in hoie aliqs ordo sensitiue ⁊ itelliue cog̃nis: cui' ɔ̃riū expimur: nā ex sensib' fiūt in nobis memorie ex qb' experimēta de reb' accipimus: p q̃ ad ɔprehēdendū vlia sciaꝝ ⁊ artiū p̄ncipia puenim': si ǧ aia hu/ mana ad intellīgdū sensib' indi/ get: nā āt nulli deficit in necessa/ rijs ad p̄priā opationeȝ explen/ dā: sicut aialib' habētib' animā

dubia. Circa scdāȝ.n. rónē q̃ arguit̃ aiaȝ separatā nō nālr appetere vniri māe, qa est fōia corporis, māe aūt est appetere formā, ⁊ nō ecōuerso, dubitat̃ p̄pter duo. Pri' per p̄pōnem ibidē assumptā. Unūqdq3 appetit suam p̄fectionē, sȝ vniri corpi est p̄fectio aie, cū separata a corpe sit a suo toto sepa/ rata ⁊ iperfecta, vt dī in 3ª róne p̄ncipali, vnita aūt corpi sit ī suo toto. ǧ anima appetit nālr vniri corpi, ⁊ non tantū corpus appetit vniri aie. ℭ Scdo, qa mā est p̄pter formā, nō āt ecōuerso. ǧ mā reqrit̃ p̄pter inclinationē ⁊ nām fōie, non āt fōia p̄pter iclinationē māe. Confirmat̃, qa. s. Th. pª. q. 89. ar. p̄. tenet, q aia vnit̃ corpi p̄pter meliꝰ ipsius aie. ℭ Circa rónes q̃s ɔtra p'imā rñsionē dubitat̃. Uidenť.n. ɔcludere ēt ɔtra ponētes aiaȝ remanere post corpus, si efficaces sunt ɔ̃ Origenē ponentē ipsaȝ, vnionē ad corp' p̄cedere. Argueť.n. silr, q nō est nāle aie remanere post corp', qd̄ tñ est falsuȝ, cū corruptio hominis sit nālis, ⁊ p ɔñs, sepatio aie a corpe. Argueť.n. sic. Ea q̃ nālr variantur circa subīm sunt accñtia, si igitur vniri corpi, ⁊ remanere separā a corpe, est nāle aie, vniri corpi erit accñs aie, hoc āt est falsuȝ, ǧ nō erit nāle aie remanere post corpus. ℭ Similr seqtur, vt ibi in 2ª róne arguebat̃ animā subiectā esse celesti motui p̄p illam alternationē vnionis in p̄n' ⁊ separationis post mortē. ℭ Circa scdāȝ rónē ɔ̃ scdāȝ rñsionē dubitat̃, qa sicut ex eo q voluntarie aīa vnit̃ corpi, seqt̃ vnionē aie ⁊ corpis casualē esse, p̄p ɔcursuȝ volūtatū nō ordinataꝝ ad inuicē, ita sm pōnē nr̄am q̃ ponim' aiam creari, ⁊ dū creat̃ simul vniri corpi, idē seq vr̄. Nā deus voluntarie aiaȝ creat, ⁊ volūtarie vnit corpi, ⁊ volūtas dei cū volūtate hoīs ḡnantis non videť aliquē habere ordinē necessariū, vt. s. cū homo vult ḡnare de necessitate de' animā creet infundatq3 corpori ex voluntate hoīs ḡnato. ǧ ⁊c̄.

ℭ Ad euidētiā p̄mi dubij duo sunt attēdenda. Primū est, q ponētes aias añ corpa creatas esse dixerūt, eas esse nās cōpletas ⁊ p̄fectas, ⁊ q corp' adueniret eis p accñs veluti carcer ipsaꝝ, hoc.n. recitat. s. T. po'. q. 3. ar. 10. ⁊ de aia ar. 2. ⁊ 14ᵐ. Scdm̄ est, q aiaȝ p̄fici in vnione ad corp' dupl'r intelligi p̄t. Uno', q ipm corp' sm se sumptū sit aie vnite p̄fectio qdā. Alio', q ex vnione aie ad corp' aia accipiat quādam p̄fectionē quā separa nō hȝ, ⁊ silr aiaȝ nālr iclinari ad vnionē cū corpe, pōt intelligi, aut qa inclinat̃ ad ipm corp' sm se, aut qa inclinat̃ ad aliqd qd̄ ex vnione ad corp' ɔseqtur. Si p̄ mō accipiat̃ sic nō est veꝝ, q aia p̄ficiat̃ in vnione ad corp'. Cōparat̃.n. corp' ad aiam sicut mā ad formā, mā āt sm se nō est p̄fectio fōie, sȝ eɔ̃rio, fōia est sm se p̄fectio māe. Uñ nec ad ipm corp' p̄p se ipm inclinat̃. Si āt accipiatur 2º mō, alr dicēdū est, si ponam' aiam sm se esse nām ɔpletā in specie, ⁊ alr si ponam' ipsaȝ sm se nō hēre ɔplemētū speciei, sed esse partē essentialē nāe humane. Nā si sit nā ɔpleta, per vnionē ad corp' aia p̄fectionē essentialē, aut nālē nō recipit, qa oīs p̄fectio nālis sibi sm seipsam ɔuenit, sicut ⁊ oī nāe specifice oīs eius nālis perfectio ɔuenit sm se, nō āt per aliqd extrinsecū. Si āt sit nā iperfecta que sit pars speciei humane, sic dicere opȝ ipsaȝ accipere aliquā ex vnione ad corp' perfectionē, qa ex eo q vnit̃ corpori accipit ɔplemētū sue speciei, dū est actualr pars nāe humane, qd̄ sibi a corpe separate nō ɔuenit. Unde falsuȝ est, qd̄ inqt scotus in 4º. d. 45. q. 2. aiam vniri corpori, nō p̄pter bonū p̄priū, aut māe, sȝ tñ p̄pter bonū ɔpositi. Fōia.n. subsistēs non dependensq3 a mā nō ɔueniēter ponet̃ vniri māe, nisi ex tali vnione aliqd̄ bonum p̄priū ɔsequeret̃. Ad dubiū ǧ dī, q rō. s. Th. est ad hoieȝ, suppo nit.n. sm poneȝ aduersariorum aiam esse qd cōpletū in specie, ⁊ sm vitatē ipsam esse corpis formā, vt superius est p̄batū, ex qb' arguit̃ ipsaȝ nō appetere nālr vnionē ad corp'. Arguit̃.n. sic. Si aia nālr appetit vniri corpori, hoc nō pōt esse, qa ex vnione ad corpus aliquā p̄fectionē nālē accipiat, quam nāliter appetat, qa sm ipsos, aia est nā ɔpleta in specie, sm se, erit ǧ, qa appetit ipsuȝ corpus sm se, tāqȝ vȝ ipm sit eius perfectio, sed hoc esse non pōt, quia fōia non appetit mām sm se, sed magis ecōtra mā appetit formā, cū fōia sit perfectio māe, nō āt mā forme. ǧ vnio ista non fiet per nālem aie appetitū, sed per appetitū corpis appetētis aiam tāqȝ suā p̄fectionē. Uñ p' obiectio adducta p̄cedit sm verā pōnem q̃ tenemus aiam esse in se incōpletā, ⁊ veꝝ ɔcludit, sm aūt illoꝝ positionē ɔtra q̃s arguit. s. T. nō ɔcludit, qa nō pōt saluari sm illos q vniri corpori sit aie perfectio, vt patuit. Ad scdm̄ similr dī, q si ponat̃ forma non esse ɔpleta in specie, scdm̄ se, vt nos sm veritatē ponimus, mā erit p̄pter formā ⁊ p̄pter inclinationē fōie, lo.n. mā est talis, qa fōia inclinat̃ ad talē spēm reqrentē talē mām, ⁊ sic inclinatur ad vnionē cū tali mā, nō p̄pter ipsaȝ māȝ, sed vt sic sue spēi cōplemētū accipiat. Et sic rō veꝝ ɔcludit, sed si ponat̃ forma esse ɔpleta in specie, vt illi posuerūt, nō est veꝝ q mā sit p̄p formā, sed eɔ̃rio fōia est p̄p māȝ, qa. s. mā, ad sui p̄fectionē talē formā reqrit, ⁊ fōia vnit̃ māe ad ipsam p̄ficiēdā ⁊ nobilitādā. Et sic seqt̃ q nō vniat̃ fōia māe p̄pter nālē appetitū ipsius fōie, vt dicebat rñsio. Ad cōfirmationē similiter dicit̃, q illud dicit. s. T. sm verā de aia positionē, qa ponimus aiam sm se esse iperfectā, ⁊ per vnionē ad corpus accipere cōplemētum sue perfectionis, nō aūt dicit illud sm opinionē ponētiū aiam separatā esse ɔpletā in specie, ex cuius suppōne argumētatus est, nō posse aiam vniri corpori ex ipsius aie nāli inclinatione, vt est ostēsum. Dī ǧ ad p̄ncipale dubiū, q nō inqt. s. T. aiaȝ nālr nō appetere vnioneȝ ad corpus, qa sit fōia corpis tāqȝ veꝝ sit ipsaȝ nō appetere vnionē, imo vt est adductū ipse oppo'm tenet, sed arguit q illud nō pōt esse si ponatur esse talis forma q̃ sm se sit cōpleta in specie, vt illi volebant, cōtra quos argumentat̃.

ℭ Ad euidentiā scdi dubij duo sunt notāda. Primum est, q aia ⁊ est fōia dans esse māe, in quo ɔuenit cū omni forma, ⁊ est fōia rei corruptibilis. s. hoīs, in quo cum alijs formis rerū corruptibiliū cōuenit, ⁊ est forma immālis ⁊ incorruptibilis, in quo substantijs separatis assimilatur, ideo tri/ pliciter possum' dicere aliquid esse nāle aie, aut vȝ in q̃tuȝ

Marginalia: text. 4. — † ad idē. — Utrum aia intrīsece p̄ficiatur in vnione ad corp'.

Utrū se/parari a corpe ꝛ p/manere a corpe se/parari ē aīe nāle.

est for⁹ dans esse mãe, aut inq̄ȝtū est for⁹ rei corruptibilis, aut inq̄ȝtuȝ est fōis imālis ꝛ incorruptibilis. ¶ 2ᵐ est, q̄ in sepatione aīe intᵉ a corpe, duo sūt. s. ipsa sepatio a corpe, ꝛ pmanētia ipsi⁹ aīe post talē sepationeȝ, iō de vtroq̧ hoꝝ q̄uo sit aīe nāle, aut inālc vidēdū ē. Si ḡ ꝯsideret̄ aīa inq̄ȝᵐ ſm eēntiā suā est for⁹ absoᵗᵉ, sic vniri corpi in pn⁹ sui esse est sibi nāle, sicut ꝛ oī alij fōie, nāle est. n. oī fōie accipere esse in suo suscepriuo, pp qd̄ inquit pħs in. 12. metᵉ, q̄ for⁹ nō sunt an̄ mãs, separari āt a corpore ē sibi ꝯ naturam, q̄a est ꝯ nālē iclinationē fōie separari a mā, cū ex tali separatione seq̄t̄ corruptio q̄ est ꝯ nālem inclinationē fōie. Cuȝ

sēsitiuā ꝛ motiuā dat ꝯueniētia organa sensus ꝛ mot⁹: nō fuisset aīa hūana sine necc̃ijs adminicul' sensuū īstituta: sēsus āt nō opant̄ sine organis corpeis. (vt ex dcis pz.) nō igit̄ fuit instituta aīa sine corpeis organis.† ¶ Si aūt aīa hūana nō idiget sensib⁹ ad intelligēdū. ꝛ pp h̄ dr̄ absq̧ corpore fuisse creata: opȝ dici q̄ anq̧ corpori vniret̄ oīuȝ sciaꝝ v̇itates intelligebat p se ipaꝝ: (q̄ Platonici ꝯcesserūt.) dicētes ideas q̄ sūt forē rerū intelligibiles sepate sȝ Platonis sniam cām scie eē: vn̄ aīa sepata cū nullū impedimētū adesset plenarie omniū sciaꝝ cognitionē accipiebat: oꝫ igr̄ dicere: q̄ dū corpi vnit̄ cuȝ inueniat̄ ignorās obliuionē p̄habite sciētie patiatur. (qd̄ etiā Platonici ꝯfitent̄.) huꝰ rei signū esse dicētes q̄ quilibet q̄ȝtūcunq̧ ignoret: ordinate interrogatꝰ de his

† Icōuenientia concessa a Platonicis.

n. fōia sit pnᵐ essendi, corruptio q̄ est via ad nō esse opponitur ei, vt ingt. s. T. de ma. q. 5. ar. 5. Un̄ ꝛ pħs 2ᵒ de celo inquit, q̄ corruptio, seniū, ꝛ oīs defect⁹ sunt ꝯ nām pticulareȝ hui⁹ rei determinatē p formā. Remanere vō post sepationē a corpe, ꝛ post corruptionē corpis, accidit sibi inq̄ȝtū est forma, vn̄ nec est sibi nāle, nec ꝯ nām, sed accn̄tale, sicut esse visibile accidit aiali. Si āt ꝯsideret̄ vt est fōia rei ꝛ nāe corruptibilis, sic ēt vniri corpi in pn⁹ sui esse est sibi nāle, q̄a corruptibilitas nāe mālis nō tollit nālē inclinationē sue fōie, inq̄ȝtū est fōia, nālis āt inclinatio for⁹, vt dixim⁹ est ad vnionē cū suo susceptiuo, ꝛ cum suo toto in pn⁹ sui esse, cū ibi sua pfectio ꝯsistat. Separari āt a corpe est sibi ꝯ nām, q̄a quantūcūq̧ hō sit nālr̄ corruptibilis, corruptibilitas tn̄ nō cōuenit sibi rōne fōie, sicut nec alijs reb⁹, sȝ tn̄ rōne mãe que ex ꝯrijs est ꝯposita. Nā cū fōia q̄libȝ rei ēt corruptibilis inclinet̄ nālr̄ ad vnionē cū tali mā ad quā sequit̄ corruptibilitas, oppᵐ. s. sepatio a mā, est sibi ꝯtra nām, ipsa fōia nā fōie ꝯsiderata, sic q̄a graui esse in loco deorsuȝ est ſm nālē inclinationē, iō remoueri a loco deorsuȝ est sibi ꝯ nām ꝛ violentū, q̄a tn̄ est fōia nāe corruptibilis nō repugnat sibi p aliqd̄ agēs violēter separi, qd̄ nō ꝯuenit for⁹ rei icorruptibilis: illa n. nō solū nālr̄ vnit̄ mãe, sȝ repugnat ēt sibi per aliqd̄ agēs creatū, p violētiā separi. Sȝ manere ꝛ pseuerare in suo esse post sepationē, nō āt in ipsa sepatione interire, nec est sibi vt sic nāle, neq̧ ꝯ nāȝ, sȝ accidit sibi ex alia sui ꝯditione, nō est n. ex inclinatione, aut ꝯ inclinationē fōie rei corruptibilis vt sic, pseuerare in suo esse post sepationē sui a mā. Si 3ᵒ mō ꝯsideret̄ inq̄ȝtū. s. est forma imālis ꝛ incorruptibilis, sic ēt nāle est sibi in pn⁹ sui vniri corpi, ꝛ separi a corpe est sibi cōtra nām, q̄a imālitas ꝛ incorruptibilitas nō tollit id qd̄ est nāle, aut repugnās for⁹ inq̄ȝtū est fōia ab eo qd̄ eēntialr̄ est fōia, ꝛ iō cū aīa sit essentialr̄ fōia incorruptibilis ꝛ imālis, incorruptibilitas non tollit ab ipsa id qd̄ est nāle, aut repugnās for⁹ absoᵗᵉ, sicut hoī inq̄ȝtum aial rōnale ꝯuenit oē qd̄ est essentiale aiali absoᵗᵉ, ꝛ repugnat q̄cq̄d aiali repugnat, q̄a rōnalitas nō tollit rōnē aialis, sȝ illā specificet, q̄a. n. esse sensibile est eēntiale aiali, eē vō insensibile repugnat aiali, iō ꝛ aiali rōnali ꝯuenit sensibile, isensibile vō repugnat. Cū ḡ for⁹ (vt est fōia) nāle sit vniri mãe, ꝛ ꝯ nāleȝ ei⁹ inclinationē sit ab ea separi, ꝛ aīe inq̄ȝᵐ est for⁹ imālis ꝛ incorruptibilis nāle erit vniri corpi, ꝯtra nām vō, ab ipo separi. Perseuerare āt in suo eē post corpis corruptionē ē sibi nāle, sicut s. q̄a aīa est eēntialr̄ for⁹, qd̄ est nāle for⁹ (vt fōia est) sibi nāliter ꝯuenit, ita q̄a est essentialr̄ incorruptibilis, sibi ꝯuenit nālr̄ qd̄ est incorruᵇˡᵉ sbe nāle. Ꝺ āt nāle est incorruᵇˡᵉ, inq̄ȝᵐ est incorruᵇˡᵉ, vt nō corrūpat̄ ad corruptionē ei⁹ in q̄ est, sȝ post ei⁹ corruptionē maneat in suo eē, iō aīe iq̄ȝᵐ incorruptibilis est nālr̄ ꝯuenit pseuerare in suo eē dū separat̄ a corpe, sicut fōie dependēti a mā nāle est in ipsa sepatione deficere, inq̄ȝᵐ est fōia a mā sȝ esse dependēs, sȝ separi a mā sibi repugnet inq̄ȝᵐ est fōia. Sed sȝ sit nāle aīe supposito, q̄ a corpore separet̄ remanere a corpe separatam absoᵗᵉ tn̄ loq̄ndo hēre eē sepatū a corpore ē ꝯtra nāȝ aīe, q̄a eē vnitā corpi est sibi nāle. Naȝ si aliqd sit alicui for⁹ nāle tanq̄ ei⁹ nālē ꝯñs appetitū, oppᵐ erit ꝯtra ei⁹ nāȝ ꝛ inclinationē, sicut q̄a eē in loco deorsuȝ est ſm nālē inclinationē grauis, iō eē extra illū locū est sibi ꝯtra nām. Nec est veꝝ qd̄ dr̄ a q̄busdā, q̄m eē separatū ꝯuenit aīe ſm ppriā nāȝ ꝯsideratā tn̄ pter nām, nō āt ꝯtra nāȝ. Nā pter nām ppriā alicui⁹ dr̄, qd̄ neq̧ est ſȝ nāe inclinationē, neq̧ ei⁹ nāli inclinationi repugnat, ꝯstat āt q̄ esse sepatū a corpe est ꝯtra nālē aīe inclinationē, cū ipsa nālr̄ incline̅t ad esse vnitā, iō sibi nō tn̄ pter nāȝ cōuenit, sed ēt ꝯtra nām. Ad dubiū ḡ dr̄, q̄ rō. s. T. nō est cōtra ponētes aīam remanere post corp⁹, q̄a nō ponūt aīam hēre eē sepatū a corpe nālr̄, vt dicit rn̄sio q̄ ibidē ipugnat̄, q̄ illud sibi ſm nālē ei⁹ inclinationē absoᵗᵉ ꝯueniat, imo dicūt illud aīe ꝯtra nāȝ ꝯuenire, sicut graui ꝯtra nām ꝯuenit eē extra locū deorsuȝ. Cū āt pbat̄ q̄ ꝯueniat sibi ſm nām, q̄a corruptio hoīs ē nāl', negat̄ ꝯñā, q̄a corruptio hoīs nō est nālis pp nālē appetitū aīe ad eē sepatū. sed pp ꝯditionē mãe, vt ingt. s. Th. loco pallegato, ꝛ. 12. q. 85. ar. 5.

¶ Aduertēdū āt, q̄ illa rō. s. T. nō solum est cōtra ponētes aīam habere esse nālr̄ ante corpus, ꝛ postmodū nālr̄ vniri corpi, sed ēt cōtra Auic. ꝛ eius sequaces dicētes, q̄ ꝛ vniri corpi ꝛ esse separatū a corpore successiue nālr̄ cōuenit aīe, dicit. n. q̄ esse in corpore, nāle sibi est in pncipio, in fine vero nāle sibi est esse separatuȝ, sicut duplex est modus nālis viuendi hoīs. s. in vtero in pncipio, deinde extra vteꝝ. Per hanc. n. rōnē. s. Th. pȝ, q̄ vterq̧ modus essendi successiue non pōt homini nālis esse. Accipit eni tanq̄ vr̄ veꝝ, q̄ ea que nāliter variant̄ circa subiectū, manēs. s. idē ſm substātiā, sunt accn̄tia, ꝛ sic sequetur, q̄ aīa accn̄taliter corpi vniatur, ex positione aūt Auicēne habet̄, q̄ esse vnitum corpori, ꝛ esse ab eo separatū nāliter variantur circa animā.

¶ Sed circa hāc determinationē occurrit dubiū. Nā. s. T. superius, vbi pbat q̄ aīe non sunt vnite corporib⁹ per violentiā, assummit hāc ppōnē, q̄ in substātijs intellectualib⁹ nihil inuenit̄ violentū neq̧ contra nām, cū ergo aīa intellectiua sit imālis seq̄t̄, q̄ esse extra corp⁹ nō sit sibi ꝯtra nāȝ.

¶ Confirmat̄, q̄a. s. T. de hac separatione pᵃ pte loquēs. q. 89. ar. p̄. ingt, q̄ esse separatū a corpore est aīe pter rōnē sue nāe, nō āt ingt, q̄ sit cōtra nām. ¶ Cōfirmat̄ scdo, q̄a ibidē eodē mō attribuit aīe esse separatā a corpe, ꝛ intelligere sine fantasmate, sed intᵉ sine fantasmate dicit inesse illi pter nām, ꝛ manifestū est, q̄ sibi nō cōuenit contra nām. ḡ ꝛc̄.

¶ Rn̄det̄ ad argumētū pncipale, q̄ loq̄t̄. s. T. de substātijs imālib⁹ q̄ sunt ꝯplete in specie, quo mō dicebāt Platonici

q̄ in sciētijs ↄ̄tradūtur: v̓itatē r̄n̄det: sic̄ cū aliqs iā oblito aliq̄ꝝ q̄ pꝰus sciuit seriati pponit ea q̄ pri us fuerat obliꝰ: i coꝝ memoriā ip̄s reducit. ex q̄ ēt seq̄bat̄ q̓ ad discere nō eēt aliō q̄ꝫ reminisci.

Sic igr̄ ex hac pōne de nec̄citate ↄ̄cludit̄ q̓ vnio corpis ꝛ aie p̄stet itelligentie aie ipedimētū. Nulli āt rei nā adiungit aliqd p qō sua opatio ipediat̄: s꞉ magis ea p q̄ fiat ↄ̄ueniētioꝛ: nō igr̄ erit vnio corpis ꝛ aie nālis: ꝛ sic hō non erit res nālis: nec eius gn̄atio nālis: que patent esse falsa.

5 Pre. vltimꝰ finis rei cuiuslibet ē id ad qō res p̄uenire nitit̄ p suas opōnes. s꞉ p oēs ppias ordinatas opōnes ꝛ rectas hō p̄uenire nitit̄ in v̓itatis cōtēplatiōnē: nā opōnes v̓tutū actiuaꝝ sūt q̄dā p̄parationes ꝛ dispōnes ad v̓tutes ↄ̄tēplatiuas: finis igr̄ hoīs est p̄uenire ad veritatis cōtemplationē: ppter hoc igit̄ aīa est vnita corpi: qō est esse hoiē: non igit̄ p hoc q̓ vnitur corpori scientiā habitaꝫ p̄dit: sed magis ei vnitur vt scientiā acquirat.

6 Itē si aliqs sciaꝝ ignarus de his q̄ ad scias ptinēt interroget̄ nō r̄n̄debit v̓itatē nisi de vl̄ibus p̄ncipijs q̄ nullꝰ ignorat: s꞉ sūt ab oībꝰ eodē mō ꝛ nāliter cognita: postmodū āt ordiate iterrogatꝰ r̄n̄debit v̓itatē de his q̄ sūt ppinqua p̄ncipijs hito respcū ad p̄ncipia: ꝛ sic deinceps q̄usqꝫ v̓itatē p̄moꝝ p̄ncipioꝝ ad ea de qbus interrogat̄ applicare p̄t. Ex hoc igit̄ manifeste appet q̓ p p̄rincipia p̄ma in eo q̄ iterrogat̄ cātur cognitio de nouo: non igit̄ p̄us habite noticie reminiscitur.

7 Preterea si ita eēt aie nālis cognitio ↄ̄nū sicut p̄ncipioꝝ: eadē esset scīa apud oēs de ↄ̄nibus sicut de p̄ncipijs: quia que sunt

aias eē sbās īmāles: in talibꝰ.n. nihil ē ↄ̄ nāꝫ, aīa āt nō ē qd ↄ̄pletū in spe, s꞉ est ps spēi hūanę, neqꝫ ē simplr̄ supioris ordine q̄ꝫ corpa cęlestia, cū sit ps nāę malis ꝛ corruptibilis, ꝛ iō in ipa p̄t inueniri aliqd ↄ̄ nām. Ad p̄mā ↄ̄firmationē dī, q̓.s. p̄ter nāꝫ accipit qn̄qꝫ vt idē ē, q̓ ↄ̄ nāꝫ, qō pꝫ ex tribꝰ. Pꝛiᵒ, qa hic in 4ª rōe facit hāc ↄ̄nīā. Oē violētū est ↄ̄ nāꝫ. Si igr̄ vnio aię ad corpꝰ est violēta, ipa ē p̄ter nāꝫ, pꝫ.n. q̓ p eodē accipit ↄ̄ nāꝫ, qō posuit in añcedēte, ꝛ p̄ter nām, qō posuit in ↄ̄seq̄nte. 2ᵒ, qa cū hic in 2ª rōne p̄riꝰ velit eē separatū ↄ̄ueni re aię p̄ter nāꝫ, inferiꝰ in 4º lib. cap. 79. in p̄ª rōne nāli ait, q̓ ↄ̄ nām aię est sine corpore eē. Idē habet̄ p̄ª. q. 118. ar. 3. 3ᵒ, qa in p̄ª parte vbi allegat̄ eodem mō vult ↄ̄uenire aię separatā eē a corpore, q̄ leui p̄ter nām ↄ̄uenit esse extra ppriuꝫ locum, ↄ̄stat āt q̓ sic ē p̄ter nāꝫ leui eē extra ppriū locū q̓ est ↄ̄ nāꝫ eius h̄ est ↄ̄ eiꝰ nālē inclinationē. g̃ ꝛc̄. Ad 2ᵐ ↄ̄firmationē eodē mō dī.s. q̓ p̄ter naturā accipit, vt idē est ↄ̄ nāꝫ. Cū āt dī q̓ ↄ̄stat intᵉ absqꝫ fantasmate nō ↄ̄uenire aię ↄ̄ nām. R̄n̄det, q̓ accipiēdo ↄ̄ nām vt idē est, q̓ ↄ̄ nālē inclinationē pprię nāę, nō āt vt idē est, q̓ repugnās eēntię ꝛ q̄dditati q̄uō mō irrōnale eē, ↄ̄ nāꝫ hoīs est, intᵉ absqꝫ fantasmate est ↄ̄ nām aię absoˡᵗᵉ ↄ̄siderată, qa vt inq̄t ibidē.s. Th. modꝰ itelligēdi p ↄ̄uersionē ad fantasmata est aię nālis sic̄ ꝛ vniri corpi, ꝛ p ↄ̄ñs, oppositꝰ modꝰ intelligēdi erit ↄ̄ nālē aię inclinationē iuxta ea q̄ superiꝰ dicta sūt. Dico tñ, q̓ supposita disiūctiōe aię a corpe, ꝛ supposito q̓ aīa hēat eē a corpe sepata, ille modꝰ itelligēdi est sibi nālis. Sicut dcm̄ ē supra, q̓ suppᵒ disiūctiōe aię a corpe, nāle est sibi nō corrūpi in tali sepatiōe, s꞉ retinere ppriū eē ēt a corpe sepatū, ita q̓ modꝰ q est ↄ̄ nāꝫ aię absoˡᵗᵉ ↄ̄siderate, est sibi nālis vt stat sub eē a corpe sepato. Et sic intelligendū ē, q̓ inq̄t.s. Th. p̄ª pte, vbi supra ad 3ᵐ.s. cogn̄ē aię sepate p spēs ex influētia diuini luminis p̄cipatas, esse nāle. Ad rōnē ↄ̄ scđam rōnē aduersus eādē r̄n̄sionē dī, q̓ sbā imālis ↄ̄pleta in spe, vt dicebāt illi aiaꝫ eē sbām imāle, nō est subtra cęlesti motui, qa oīo excedit totū ordinē tpis, s꞉ sbā spūalis q̄ ē ps spēi, vt nos de aīa intᵐᵃ dicimꝰ est subca motui quātū ad eiꝰ eē nō simplr̄, s꞉ vt variabilr̄ ↄ̄iūgit̄ corpi, qa vt sic nō est supra totū ordinē corpoꝝ, s꞉ ptinet aliq̄ mō ad ordinē gn̄abiliū ꝛ corruptibiliū, inq̄ꝫᵗᵘᵐ ē ps rei gn̄abilis ꝛ corruptibilis. Iō rō.s. Th. ↄ̄cludit ↄ̄ Platonicos ꝛ Origenistas, nō āt ↄ̄ ponētes aiaꝫ eē p̄tē hoīs, ꝛ post eiꝰ mortē remanere. Ad 3ᵐ dubiᵐ dī, q̓ illud incōueniēs nō seq̄t̄ s̄m pōnē n̄raꝫ, qa volūtas diuina hꝫ cū voˡᵗᵉ hoīs gn̄antis ordinē quēdā s꞉ diuinā dispōnē. Sicut.n. deꝰ ordinauit agētia infᵉʳⁱᵃ ad itroducēdā formā in māꝫ dispositā nō ipeditā, ita disposuit se creaturū aiaꝫ intellīuā qn̄cūqꝫ per hoīeꝫ gn̄antē fuerit mā disposita ad susceptionē talis forᵉ, volūtas āt hoīs gn̄antis ex pōne illoꝝ nullū ordinē hꝫ cū voˡᵗᵉ aię sepatę, iō ad illoꝝ pōnē seq̄tur tale incōueniēs.s. q̓ vnio aię ꝛ corpis sit casualis, nō āt ad n̄ram pōnē. Aduerte āt in r̄n̄sionibꝰ ad h̄ q̄rtū argumētū, q̓ ↄ̄tra q̄sdā arguendo dicit illas stare nō posse, qa illas simpliciter ipse putabat impoēs. Cōtra āt tertiaꝫ instādo, illā nō ↄ̄ueniētē videri ait, qa nō ē apō ipm ipoē aias esse a deo ante corpa creatas, s꞉ illud p incōueniēti hēat. 5ᵐ p̄ncipalr̄ arguit̄. Aut aīa indiget sensibus, aut nō: si idiget vt manifeste videt̄, tū qa q cętero sensu nō hꝫ scias de sensibilibꝰ illius sensus, tū qa nō inueniret̄ in hoīe aliqs ordo sensitiue ꝛ intellīue cognitiōis, cuiꝰ ↄ̄riū experimur, cū ex sensibꝰ fiāt memorię ex memorijs fiāt experimēta, ex qbꝰ ↄ̄prehēdunt̄ vl̄ia p̄nᵃ scię ꝛ artis. g̃ non fuit instituta absqꝫ corporeis organis, qa sensus nō opant̄ absqꝫ corporeis organis, nā āt nulli deficit in necessarijs ad ppriā opationē explēdā. Si āt nō indiget sensibus. g̃ vn̄ q̄ꝫ corpi vniret̄ oium sciarū veritates p seipam intelligebat. g̃ dū corpori vnit̄, cū inueniat̄ ignorās, obliuionē p̄habitę scientię patit̄, ꝛ ↄ̄ñter adiscere, nō est aliud q̄ꝫ reminisci. ergo vnio aię ꝛ corporis p̄stat intelligētię aię ipedimētū, sed hec oia sunt incōueniētia. g̃ ꝛc̄. Incōueniētia ꝛ incōgruitas omniū istoꝝ pbat̄. Et p̄ incongruētia vltimi ↄ̄sequētis, quia cū nā nulli rei aliqd adiungat per qō sua opatio ipedat̄ nō esset vnio aię ꝛ corporis nālis, ꝛ per ↄ̄ñs neqꝫ hō. Scđi cōsequētis absurditas pbat̄ quo ad p̄maꝫ qdē partē, qa anima vnit̄ corpori, vt perueniat ad veritatis cōtēplationē, ꝛ per ↄ̄ñs p talē vnionē, habitā sciam nō p̄dit, sed magis vnitur vt sciam acq̄rat. pꝫ assumptū, qa hoc est finis hoīs ↄ̄stituti p talē vnionē, cū per oēs ppias ordinatas opationes ꝛ rectas nitat̄ ad cōtēplationē veritatis p̄uenire, nā actiones virtutū actiuaꝝ sunt p̄parationes ꝛ dispōnes ad virtutes cōtēplatiuas, quo ad scđaꝫ v̓o partē, qa interrogatꝰ.s. absolute aliqs sciarū ignarus de ijs que ad scias pertinent nō r̄n̄debit, nisi de vl̄ibus p̄ncipijs ab oībꝰ nālr̄ ꝛ eodē modo cognitis, interrogatꝰ āt ordinate r̄n̄debit veritatē de ijs que sunt ppinq̄ p̄ncipijs habito respectu ad p̄nᵃ, ꝛ sic deinceps quousqꝫ veritatē p̄moꝝ p̄ncipioꝝ ad ea de quibꝰ interrogat̄ pōt applicare. ergo signū est, q̓ per p̄ncipia p̄ma in ipso causat̄ cognitio de nouo, nō autem prius habitę reminiscit̄.

nãlia sunt eadē apud oēs. Nō est āt eadē scīa apud oēs de cō-clonib⁹: sed solū d̄ pncipijs: pz igit̄ q̄ cognitio pncipiox ē nobis nālis: nō aūt cōclusionū: qd̄ aūt non est nāle nobis acquirimus p id quod est nāle: sicut ēt in exterioꝛib⁹ p man⁹ istituim⁹ oia artificialia: nō ḡ ɔclonū scīa ē i nob̄ nisi ex pncipijs acqsita.
8 ℭ Adhuc cū nā semp oꝛdinet̄ ad vnū: vni⁹ v̇tuꝫ opoꝛtebit eē nālr vnū obiectū: sicut visus coloꝛē: ⁊ audit⁹ sonū. Intell'ꝰ igit̄ cū sit vna vis: ē eius vnū nāle obiectū: cuius p se: ⁊ nāliter cognitionē hꝫ. Hoc āt oꝫ esse id sub q̄ cōpꝛehēdunt̄ oia ab intellectu cognita: sicut sub coloꝛe cōpꝛehēdunt̄ oēs coloꝛes q sunt p se visibiles: qd̄ nō ē aliud quā ens nāliter. Igit̄ intell'ꝰ nr̄ cognoscit ens. ⁊ ea q̄ sunt p se entis in quātū hꝫ. In qua cognitōe fundat̄ p̄imox p̄icipiox noticia: vt nō esse simul affirmare ⁊ negare ⁊ alia hꝫ: hec igit̄ sola principia intell'ꝰ noster nālr cognoscit: cōclusiōes āt p ipsa: sicut p coloꝛē cognoscit visus oia sēsibilia tā cōia q̄ꝫ sensibilia p accñs.
9 ℭ Pꝛe. id qd̄ p sensū in nobis acqrit̄ nō insuit aīe añ coꝛp⁹: sꝫ ipsox pncipiox cognitio in nobis ex sensibilib⁹ causat̄: nisi.n. aliqd̄ totū sensu pcepissem⁹ nō possem⁹ itellig̃ q̄ totū eēt maius pte: sicut nec cecus nat⁹ aliqd pcipit de coloꝛib⁹: ḡ nec ipoꝛū p̄icipiox cognitio affuit aīe añ coꝛpus: multo igit̄ min⁹ alioꝛū: nō igitur firma est Platonis rō: q̄ aīa fuit añq̄ꝫ vniret̄ coꝛpi.
10 ℭ Itē si oēs aīe pextiterūt coꝛpoꝛib⁹ qb⁹ vniunt̄: ɔñs videt̄ q̄ eadeꝫ anima ꝑm vicissitudinē tempoꝛū diuersis coꝛpoꝛib⁹ vniat̄: qd̄ quidem apte: consequtur ponētes eternitatē mūdi: si enim gñatio hoīum ē sempiterna: opꝫ infinita coꝛpa hūana generari ⁊ coꝛrūpi ꝑm totum tpis

minisci. ℭ Aduerte fundamentū hui⁹ rōnis esse, q̄ si io q̄ iterrogat̄ vt volebat Plato nō acqrit sciam ex p̄mis pncipijs sꝫ reducit̄ i memoriā coꝝ q̄ pri⁹ fuerat oblit⁹, ita rńderet v̇itateꝫ de ɔclonib⁹ inoꝛdinate iterrogat⁹ sic̄ de p̄moꝝ p̄icipiox nālr cognitox veritate rńdet, ita.n. aīa añq̄ꝫ vniret̄ coꝛpi habebat noticiam ɔclonū sicut p̄icipiox p̄imoꝝ, scđm Platonis positioneꝫ, nūc aūt videm⁹ q̄ de p̄imis pncipijs nālr nouis veritatē rńdet, non aūt de alijs nisi oꝛdinate, interrogat⁹ ꝑm oꝛdinē sylogisticū, ⁊ ꝑm q̄ ipa p̄icipia illis de qb⁹ interrogat̄ applicare pt, ḡ signū est q̄ no d̄ oib⁹ nālē cognitōeꝫ hꝫ sicut de p̄imis principijs, sed eā ex deductione ab illis, in seipso causat, ipꝫ eo q iterrogat excitante ⁊ sic nostrū addiscere nō ē solūꝫ reminisci, Contra āt p̄ᵐ ɔñs. s. q̄ aīa añq̄ꝫ vniret̄ coꝛpi oium sciax veritates p seipsaꝫ intelligebat, arguit̄ tripl'r p̄io. Nō est eadē scīa. i. cognitio de cōclusionib⁹ apud oēs, sed solū de p̄imis p̄icipijs, ḡ cognitio ɔclonū non est nālis nobis sꝫ tm̄ p̄imox principiox, ḡ scīa ɔclonū nō est in nobis nisi ex principijs acqsita, pbat̄ p̄ᵃ ɔña, q̄ꝛ que sunt naturalia sunt eadeꝫ apud omnes, Secūda ɔña ꝫ pbatur, q̄ꝛ quod non est nāle nobis, acquirit̄ p id quod est nāle, sicut artificialia p manus instituimus.
ℭ Secūdo, intell'ꝰ hꝫ vnū nāle obm̄ p se ⁊ nālr cognituꝫ qd̄ est ens, ḡ sola p̄ia p̄icipia nālr cognoscit, ɔclones autēꝫ p ipsaꝫ, pbat̄ añs q̄ ad p̄mā ptē qdē, q̄ꝛ vni⁹ virtutꝫ est vnuꝫ obm̄ nālr, q̄ ad scđaꝫ v̇o ptē, q̄ꝛ sub ente cōpꝛehēdunt̄ oia ab int̄ᵒ cognita, ɔña āt pbat̄ tum rōne q̄ꝛ in cognitōe qua int̄ cognoscit ens ⁊ ea q̄ sunt p se entis iquātuꝫ hꝫ fundat̄ p̄imox principiox noticia, vt esse simul affirmare ⁊ negare, ⁊ hꝫ, tuꝫ exᵒ. coloꝛis p quē cognoscit visus oia visibilia.
ℭ Aduertēdū q̄ nō p eodē accipit. s. Tho. obm̄ nāle int̄. ⁊ obm̄ ꝓpoꝛtionatū ⁊ ɔnāle ipsi⁹, q̄ꝛ vt ipse alibi dic̄ nō ens, sꝫ qdditas rei mālis est tale obm̄ int̄. sed obm̄ nāle vocat obm̄ adeq̄tū i qd̄ nālr int̄. iclinat̄, vt pꝫ ex l̄ pl⁹ explanatōe iq̄t.n. q̄ tale obm̄ ē id sub q̄ ɔꝑhēdūt̄ oia ab int̄ᵘ cognita, sic sub coloꝛe ɔpꝛehēdūt̄ oēs coloꝛes q sunt p se visibiles, ɔstat āt q̄ ista ē rō obi adeq̄ti. ℭ Aduertēdu⁹ scđo q̄ poᵃ. hñs aliqd p obo adeq̄to, i illd̄ obm̄ dūtaxat nālr fert̄, i ea āt q̄ sūt sub ipo ɔtēta sꝫ ꝓpꝛias eax rōnes nō fert̄ nālr sed tm̄ iquātū saluat̄ i ipis rō obi adeq̄ti ⁊ p l̄pm obm̄ adeq̄tū i illa fert̄, sic visus nālr fert̄ i coloꝛē, n āt nālr fert̄ i albedinē iquātū albedo ē sꝫ iquātū ē coloꝛ, ꝑp h̄ ex eo q̄ int̄ nālr cognoscit ens tm̄ tanq̄ꝫ suū obm̄ adeq̄tū ⁊ nāle ⁊ ea q̄ sūt p se entis iq̄ꝫtū hꝫ, i q̄ cognitōe fūdat̄ p̄iox pncipiox noticia, ɔcludit q̄ sola p̄ıᵃ p̄ᵃ nālr cognoscūt̄, hī. s. solū ens nālr cognoscit̄, ɔclones āt vt sūt tales nō nālr cognoscūtur sed p ipa p̄ia p̄ıᵃ, quēadmodū visus p coloꝛē nālr cognituꝫ oia visibilia tā cōia q̄ꝫ per accñs cognoscit.
ℭ Tertio, ipsox p̄iox cognitio ex sensibilib⁹ i nobis causat̄, ḡ nec ipox cognitio affuit aīe añ coꝛp⁹. ḡ multo min⁹ aliox cognitio, pbr̄ añs q̄ꝛ nisi aliqd̄ totū sensu pcepissem⁹ non possem⁹ itellig̃ totū eē mai⁹ sua pte, sic nec cec⁹ natus aliqd percipit d̄ coloꝛib⁹.
ℭ Attendenduꝫ q̄ ea q̄ hic dicūtur d̄ principijs. s. q̄ꝛ eox cognitio causat̄ ex sensibilib⁹, non ɔ̄dicūt supioꝛib⁹ i qb⁹ dictū ē eoꝛū cognitōeꝫ eē nālē, q̄ꝛ vt i p̄cedēnib⁹ d̄clarauim⁹ hītus p̄iox p̄icipiox nō sic dr̄ nob̄ nāl' esse q̄ꝫ sit aīe ɔgenitus, sed q̄ꝛ p argumentationē ⁊ deductionē ab ea nō acqrit̄, sꝫ tm̄ lumine nāli int̄ agētis, suppositis sensib⁹ a qb⁹ termiox cognitionē accipim⁹. Unde talia principia ⁊ sunt nobis nāliter nota, ⁊ ex sensibilib⁹ eox noticiam accipimus.
ℭ Sexto p̄ncipalr arguit̄, si oēs aīe p̄extiterūt coꝛpib⁹, necesse ē vt eadē aīa vicissitudie tēpox dīsis coꝛpib⁹ vniat̄, alioqn opoꝛteret ponē īfinitas aīas in actu tā ꝑm ponētes eternitatē mūdi q̄ꝫ ꝑꝫ ponētes gñatōeꝫ nō eternā qdē sꝫ tm̄ posse durat̄ nālr in īfinitū, h̄ āt ē ipoˡᵉ. ḡ ⁊c. pbat̄ falsitas, tū q̄ꝛ opꝫ dīsitateꝫ numeralē aīax (nō.n. spē distinguūt̄ sicut nec hoīes) ꝑm oꝛdinē ad dīsas mās sumere eo mō q̄ supra est ośsuꝫ, dīa.n. ꝑm numex iest ꝑm p̄ıᵃ mālla, ⁊ sic diuersa coꝛpa necē est q̄ h̄eant dīsas aīas sibi vnitas, tum q̄ꝛ aīa vnit̄ coꝛpi vt foia, foꝛmas aūt oꝫ esse coꝛpib⁹ ꝓpoꝛtiōatas, cū se habeāt adinuiceꝫ vt actus ⁊ poᵃ. tū q̄ꝛ etiā si ponatur nō esse foꝛma coꝛpis nō pōt negari qn sit motoꝛ, virtuteꝫ āt motoꝛis oꝫ suo mobili esse ꝓpoꝛtiōatā, ⁊ sic oꝫ ꝑm dīsitateꝫ coꝛpox mobiliū ab aīa, esse dīsitatē aīax, tuꝫ q̄ꝛ rediret nāliter idē numero p gñationeꝫ, siue ponat̄ sꝫ Platonē hoīeꝫ esse aīaꝫ coꝛpe idutā, siue ponat̄ aīaꝫ esse foꝛam hoīs nō āt hoīeꝫ, illa.n. sunt vnū nūero quox foia est vna cū vnitas rei sequat̄ foꝛmā sicut ⁊ esse, hoc āt est impossibile, q̄ꝛ in ijs que gñant̄ ⁊ coꝛrūpunt̄ nō manet eadeꝫ substātia sicut manet in ijs que ꝑm locum mouentur.
ℭ Aduertendum circa hoc vltimum dictū q̄. s. Tho. vult

†Cognitio prioꝝ p̄icipioꝝ causatur ex sensibilib⁹ ⁊ tñ ē naturalis.

assignare rōnē q̄re nō p̄t redire idē nūero p gñationē ex op posito eiꝰ qd̄ i motu locali inuenit/qꝛ.n.dū aliqd̄ mobile mo/ ueri cessat manet sb̄a mobil. p̄t vnū mouēs idē mobile mul totiēs mouē/i gñatione āt ⁊ corruptōe/nō manet eadē sb̄a vt eadē sb̄a priꝰ corrūpat postmodū gñet/sicut vnuz moꝰ nūc vno motu mouet/nūc alio/sȝ p corruptionē desinit eē rei sb̄a/ideo idē nūero qd̄ prius corruptū ē n̄ p̄t noua gñatione pduci/nō p̄t er gordē qd̄ p cor ruptionē desijt eē/iterꝝ per gña tionē pduci/tā/ q̄ȝ idē s̄m sb̄am sub vtraq̄ȝ mu/ tatiōe maneat. ¶ Sȝ circa hāc rationēȝ multi/ plr̄ dubitatur. Primo circa id qd̄ dr̄ q̄m oporteret ifinitas ani mas eē si n̄ po/ naē aiaꝝ trans/ migratio ēt non posita gñatiōe eterna a p̄te an/ te sȝ tm̄ a parte post. Hoc.n. nō vr̄ verꝝ/nā posi/ ta mūdi eterni/ tate a p̄te ante p̄cesserūt infiⁿ gñatiōes ⁊ ifiⁿ hoies:ideo nece est p̄cessisse ifini tas aias/⁊ sic oꝫ dari ifinitas ani mas in actu/sȝ posita gñatiōe ēina a p̄te post finita aūt a p̄te ante/nō seq̄r h, qꝛ oēs gñationes a pͦ vsq̄ȝ ad hāc q̄ vltio pducta ē(oꝫ.n. semp eē aliquā gñationē vltiaȝ)sūt finite/⁊ p p̄ns nūq̄ȝ sūt anime actu infinite/sȝ possit numerus eaꝝ in infinitū auge/ ri/sicut incipiēs numerare ab vnitate sȝ in infinitū p̄cede/ re possit numerādo/nunq̄ȝ tamē totus nūerus ab ipso acce ptus erit infinitus. ¶ Scd̄o dubitat circa rōnē q̄ ex p̄por tione motoris ad moꝫ pbat nō posse vnā aiam pluribꝰ cor poribꝰ vniri/dicerēt.n. Platonici q̄ non incōuenit vnū mo torē diuersis mobilibꝰ successiue vniri/sicut vnꝰ hō diuersa pōt successiue mouere. Tertio circa vltimā rationē ad idē dubitat/cū dr̄ q̄ illa sunt vnū numero quoꝝ est forma vna nūero. Hoc.n.non vr̄ sufficē/qꝛ ad vnitatē nūeralē nāc mã/ lis non sufficit vnitas forme/sȝ reqrit ēt vnitas mãç/cuȝ ad esse ipsiꝰ nō sufficiat forma/sed ēt mã reqrat. ¶ Cōfirmat ēt qꝛ.s.Th.ql.xj.q.6.⁊.4ͦsen.di.44.q.j.ar.pͦq.j.sȝ q̄ ad vnitatem numeralē compositi requirit vnitas mãç ⁊ for/ mç/idem videt velle superius in hac rōne vbi dixit differē tiam s̄m numerū esse s̄m principia materialia.ergo ⁊c. ¶ Ad primū dubiuȝ dr̄ q̄ ponēdo aias successiue creari vt nos ponimꝰ/posita gñatione ifinita tm̄ a p̄te post/nunq̄ȝ se quit esse aias actu infinitas vt arguebat/sed posito q̄ oēs anime simul fuerint create/vt voluit Origenes/contra quē

†ꝓbaꝰ minoris subsūptē in p̄ce. ra. tione.

decursuȝ:aut ḡ oportebit dice/ re aias preextitisse actu ifinitas si singule aie singulis corporibꝰ vniuntur: aut oportebit dicere si anime sūt finite q̄ eedē vniā/ tur nunc his nunc illis corpibꝰ.
ii ¶ Idē āt vr̄ seq si ponāt aie p̄ fuisse corpibꝰ: ⁊ cū h̄ gñatio nō sit eterna. ⁊ si.n.pōat hūana ge neratio nō semp fuisse: tñ nulli dubiū ē q̄n s̄m nām in infinituȝ possit durar:sic.n.est vnusq̄sq̄ȝ nālr̄ istitutus.(nisi p accn̄s ipe/ diat).vt sicut ē ab alio gñatꝰ ita possit aliū gñar. hoc aūt ē ēt im/ possibile:si aiabꝰ existībꝰ finitis vna pluribꝰ corpibꝰ vniri n̄ pos sit:vn̄ ⁊ plēs ponētū aias an̄ cor pora ponūt trāsitū aie de corpe in corpꝰ:hoc aūt ē ipossibile:nō igit aie ante corpa p̄extiterunt. †¶ Qꝫ āt sit ipossibile vnā aiaȝ dr̄sis corpibꝰ vniri sic pȝ: aie.n. hūane nō differūt spē abinuicē sȝ numero solo:alioqn ⁊ hoies spē differēt:dr̄ia aūt s̄m nume rū iest s̄ȝ pricipia mãlia: oꝫ igit dr̄sitatē aiaꝝ hūanaꝝ s̄m aliqd mãle sumi:nō aūt ita q̄ ipsiꝰ aie sit mã ps.†(ōnsuȝ est.n.supra). q̄ est sb̄a itellectualis. ⁊ q̄ nul/ la talis sb̄a mãm h̄ȝ. Relinquit ḡ q̄ s̄m ordinē ad dr̄sas mãs q bus aie vniunt:dr̄sitas ⁊ plura litas aiaꝝ sumat:eo mō q̄ supra dictuȝ ē. Si igit sūt dr̄sa corpa: necesse ē q̄ hēant dr̄sas aias si/ bi vnitas:n̄ igit vna plibꝰ vnit.
2 †¶ Adhuc.(ōnsuȝ ē sup̄).aiaȝ vniri corpi vt formā.foꝛas āt oꝫ eē p̄prijs materijs p̄portōatas: cū se hēant adinuicē sic potētia ⁊ actus:p̄prius aūt actꝰ p̄prie potētie respōdet:non ergo vna anima pluribus corpibꝰ vnit.
3 ¶ Amplius v̓tutē motoris oꝫ esse suo mobili p̄portionatā:nō eni q̄cūq̄ȝ v̓tus mouet qd̄cūq̄ȝ mobile:aia āt ⁊ si nō sit foꝛa cor poris:nō tñ pōt dici q̄ n̄ sit mo tor ipsiꝰ: aiatū āt ab iaiato disti guiuꝰ sēsu ⁊ motu:oꝫ igr s̄ȝ dr̄si tatē corpoꝝ esse dr̄sitatē aiaꝝ.
4 ¶ Item in his que generātur ⁊ corrumpūtur impossibile est per generationem reiterari idē

arguit.s.Tho.necesse est dicere ipsas esse actu infinitas, qa oꝫ vt simul sint actu tot anime ante corpa pducte quot sunt gñationes poꝫ produci/nālitēr aūt producibiles sūt infinite gñationes successiue posita gñatione infinita a p̄te post/ideo necesse ē vt p̄existāt aie actu infinite/⁊ sic p̄cedit ratio.s.Tb. ¶ Ad scd̄m dr̄ q̄ loquit.s.Tb.de motore re spectu sui mobi lis p̄prij ⁊ ade/ quati/sic.n.aiaȝ fortis dicimus mouere corpus fortis tāq̄ȝ mo/ bile p̄p̄uȝ ⁊ ade quatuȝ/qꝛ non potest dū corpꝰ for. est iduta(vt more Platoni/ co loq̄mur)ali/ ud corpus ime/ diate mouē/sed est ad illud mo uendū determi nata/loquendo ḡ d mobili hoc mō/necesse ē vir tutē motoris eē suo moꝫ p̄por/ tionatā/ vt.s.ali ud moꝫ imedia te mouere non possit. Nā si ali ud corpus pos/ set imediate mo uere/iā corpus qd̄ mouet non eēt moꝫ suuȝ p̄/ priū ⁊ adequa/ tū/pp qd̄ dicūt pbi q̄ vna itelli gētia applicata vni orbi ad mo uēdū nō potest aliū orbē moue re/quod aūt dr̄ q̄m nos diuersa possumꝰ successiue mouere/nō est ad p̄positū/qꝛ nullū illo/ rum mobilium est nobis p̄prium ⁊ adequatū moꝫ. ¶ Ad tertium dupliciter respōderi pōt. Primo q̄ lȝ ad vnitatem numeralē in rebus mãlibus requirat vnitas materię/ta/ mē formę vnitas est principalius qd̄ requirit/qꝛ forma est illa que dat esse/p̄pter hoc ergo dixit.s.Th.illa esse vnuȝ numero quoꝝ forma est vna numero qꝛ lȝ ex sola vnitate formę non dicat aliqd simplr̄ ⁊ oibus modis vnū nume/ ro q̄ūo loquit.s.Tho.in locis allegatis/dr̄ tñ idēȝ nūero s̄ȝ qd ⁊ q̄ȝtū ad id qd̄ est p̄ncipale in tali vnitate/⁊ sic seq̄r si eadē aia dr̄sis corpibꝰ vniat q̄ redibit idē nūero q̄ȝtū ad p̄ncipalē cāȝ tal' vnitatis:qd̄ ē ipoꝫ in ijs q̄ gñant ⁊ corrūpā tur/sic.n.p gñationē nō pōt redire idē sortes oio/ita nō pōt redire q̄ȝtū ad eādē nūero formā. ¶ Scd̄o rn̄det q̄ p illaȝ p̄positionē nō excludit mã ab vnitate nūerali/sed icludit, cū foꝛa nō hēat vnitatē nūeralē nisi ex ordie ad mãȝ/sic.n. si p gñationē redit eadē nūero foꝛa/vt volūt Platonici:oꝫ q̄ ad eādē mãm retineat ordinē sic ad p̄ncipiū suę indiui/ duatiōis/⁊ sic redibit idē nūero simplr̄. Ex alia p̄te sequit q̄ nō redeat idē nūero/qꝛ ponit formā ad eādeȝ mãm non retinere ordinē sed successiue diuersas mãs informare/vn̄ ex hac positione sequūtur ɔ̄dictoria.s.⁊ qd̄ redit idē nūero

†ca. 90.

†ca. 86.

simplr, qđ est impo'ᵉ ꝛ ꝙ nō redit idē nūero simplr, ꝛ iō ipe est oīo ipolis. ℭ Ultio, cōfirmat ɔclō pncipal, q2 huic ɔ̄trari ɔcordat snīa fidei catholicę, vt pȝ ex ps. dicēte, q finxit sigillati corda eoꝝ, ꝛ ēt ex libro de ecclesiasticis dogmatibus, Animas hominum dicimus ꝛc.

numero: cum enim generatio ꝛ corruptio sit mot⁹ in substantiā in his q̄ gn̄ant ꝛ corrūpunt nō manet sbā eadē sic manet i his q̄ sm locū mouent: sȝ si vna aīa dīfis corpib⁹ gn̄atis vnit succes siue: redibit idē nūero hō p gn̄a tionē: qđ sm Platonē de neces sitate sequit q dixit hoiez eē ani mā corpe indutā. ℭ Sequit ēt ꝛ i alijs qbuscūq₃: q2 cū vnitas rei sequat formā sicut ꝛ esse: oȝ ꝙ illa sint idē nūero: quoꝝ ē for ma nūero vna: nō igit est possi bile vnā aīaȝ dīfis corpib⁹ vni ri: ex q̄ ēt sequit ꝙ nec aīe fue rūt ante corpa. † ℭ Huic aūt ve ritati catholice fidei snīa cōcor dat. Dr. n. i psal. (Qui fingit si gillatiȝ corda eoꝝ) q2. s. vnicui q₃ seorsuȝ ꝑprie de⁹ aīaȝ fec: nō aūt simul oēs creauit nec vnam dīfis corpib⁹ aduīxit. ℭ Hic ēt in libro de ecclesiasticis dogma tibus dr. (Animas hominū di cimus nō esse ab initio inter ce teras intellectuales nās nec simꝰ creatas: sicut Origenes finxit).

ℭ Solutio rōnū ɔtra supiorē cō clusionem. Ca. 84.

Rationes aūt qb⁹ pro bat aīas ab eterno fuis se vel saltē corpib⁹ p̄ extitisse facile est solnē. † ℭ Q2 n. prio dr aīaȝ hēre virtutē vt sit semp ɔcedi oȝ. ℭ Sȝ sciēduȝ ꝙ v̓tus ꝛ potētia rei nō se extēdit ad id qđ fuit: sȝ ad id qđ ē vl erit vn̄ ꝛ in p̄teritis possibilitas locū nō hȝ: nō igit ex h ꝙ aīa hȝ vir tutē vt sit semp: pōt cōcludi ꝙ semp fuerit: sed ꝙ semper erit. ℭ Pre. ex v̓tute non sequit id ad qđ est v̓tus nisi p̄supposita virtute: q̄uis igit aīa hēat v̓tu tē vt sit semp: nō tamē pōt ɔclu di ꝙ aīa sit sēp: nisi postq̄ hāc virtutē accepit: si aūt sumat ꝙ

Expositio Origenis ꝙ aīe fuerint an̄ corpa create sit ɔtra fidē.

ℭ Sed circa h qđ vltīo dr. s. ɔclonē i hoc capite ꝑbatā eē snīe fidei catholicę ɔcordē, dubiuȝ occurrit, q2 cū origenes posue rit oēs aīas hūa nas ꝛ angelos eē vni⁹ spēi ꝛ sil cū āgel creatas eē, vt pōit sctūs Tho. p̄ᵃ. q. 75. ar. 7. ꝛ in q. de aīa ar. 7. codeȝ mō ptiet ad fidē oēs aīas sil crea tas eē aū corpa ꝛ āgelos an̄ cor poralēȝ creatu rā eē creatos, sȝ igt. s. Th. p̄ᵃ. q. 61. ar. 3. de āgel ꝙ illđ nō ē repu tādū erroneū p̄ cipue pp̄ snīam Gregorij nazan zeni, ḡ nec erro nea ē h positio Origenis ď aīa b⁹, ḡ oppᵐ nō ē cōfoře snīę fidei catholicę, vt h dr, tāq̄ vȝ opor teat sm fidē ita tenere.

† Auc. vi scriptu.

ℭ Rūdet ꝛ dr p̄ᵒ ꝙ vtiq₃, vt hic dr ꝛ aīas ꝛ alias imāles sub stātias nō fuisse an̄ corpa ꝑductas ē snīę fidei catholicę cō forme, ꝛ est p ecclesiā determiatū, vt pȝ in cᵒ. firmiter credi mus, extra de sum. tri. ꝛ fi. catho. Nec hāc determinatiōeȝ eccᵉˡ ignorauit. s. Tho. cū illā decretalē ipse sit interp̄tat⁹ si ei⁹ opuscula q̄ circūferunt vera sunt. Dr scđo ex doctria s. Th. p̄ᵃ par. q. 32. ar. 4. ꝛ 2. sen. di. xij. q. j. ar. 2. ꝙ dupl̄r ali qđ ptinet ad fidē, vno mō directe ꝛ p se, sic ea q̄ nobis sunt principal̄r diuinitus tradita, vt credēda, vt deū eē trinuȝ ꝛ vnū, ꝛ filiū dei esse icarnatū. Alio mō idirecte ꝛ quasi p ac cidens, vt ea que in illis iplicite ɔtinent queue ex illis de duci pn̄t, sicut ea q̄ hystorial̄r in sacra scriptura ɔtinēt qūā p fidē tenem⁹ spū sancto dictāte ꝑmulgatā eē, silr erroneū in fide dupl̄r dici pōt. s. directe ꝛ p se vt ɔ̄tra p̄ncipalib⁹ ar ticulis fidei, ꝛ indirecte sicut id ex q̄ sequit aliqđ ɔ̄triū fidei sic ex hoc ꝙ ponit Samuelē nō fuisse filiū helcane, sequit diuinā scripturā esse falsaȝ. Prio mō erroneū, nō pōt aliqs tenere tanq̄ veꝝ absq₃ vitio heresis si adsit ptinatia, sed te nere p vero qđ est scđo mō erroneū pōt esse absq₃ vitio he resis anteq̄ ɔsideret ex hoc sequi aliqđ ɔ̄triuȝ fidei, sȝ post q̄ manifestū ē ex ipso aliqđ ɔ̄triū fidei seq aut p ecclīaȝ de terminatū ē oppᵐ sm fidē eē tenēdū, illud tāq̄ veꝝ tenē abs q₃ vitio heresis nō ē. Dr ḡ ꝙ aīas nō eē ꝑductas an̄ corpa neq₃ āgelos, ē ɔsonū fidei snīę nō tāq̄ ad fidē directe ptinēs veluti aliqđ p̄ncipal̄r nob ad credēdū traditū, sȝ indirecte tāq̄ traditū iplicite i v̓itate sacrę scripturę. Et silr oppᵐ ē er roneū ñ directe tāq̄ vȝ ɔ̄triū ijs q̄ p̄ncipal̄r nob credēda ꝑ ponūt, sȝ idirecte. s. tāq̄ id ad qđ seqt aliqđ ɔ̄triū fidei sm

eccᵉˡᵉ determiationē, puta q2 ex ipso seqt sacrā scripturā esse falsā q̄ dic i p̄nᵒ creasse deū celū ꝛ terrā, ꝛ p ɔn̄s nihil i creas se an̄ celū ꝛ terrā, q2 ḡ h ē erroneū idirecte, an̄q̄ oppᵐ deter miaret p ecclīaȝ aut māifeste appereret h ip̄ȝ eē idirecte erro neū, poterat absq₃ vitio heresis teneri illud tanq̄ veꝝ, ꝛ sic Gregori⁹ nazāzen⁹ illud tenēs nō erat hēticus q2 nundū p ecclīaȝ erat de terminatū oppᵐ, q aūt illđ h nūc teneret ptinaciē hēticus cēsend⁹ eēt. Cū ḡ hic dr esse ɔforme snīę fidei, ꝙ non sint spūales sbē an̄ corpa create, h itelligit de snīa fidei nō ad fidē directe ptinēte, sȝ de snīa p dter miationē ecclīe nob tradita tan q̄ idirecte ad fi dē ptinente, qđ p̄o dr in p̄ᵃ pre qm ɔ̄triū nō ē re putādum erro neū, itelligit de erroneo sm se ꝛ directe ad fideȝ ptinēte, sensus ē n. ꝙ illđ nō ē di recte ꝛ sȝ se re putādū errone um sȝ tm̄ p dter miationē ecclīe ꝛ iō Gregorius potuit illđ ante talē determina tiōeȝ absq₃ fidei detrimēto veluti veꝝ tenē, ɔstat āt ꝙ ista ñ opponūt aliqđ ad snīaȝ fidei idirecte ptinē, ꝛ ei⁹ oppᵐ ñ eē erroneū directe, sȝ tm̄ idirecte, qđ āt ista rn̄sio sit ad mētem s. Th. oñdit ex qōnib⁹ ď poᵃ. q. 3. ar. 9. Ibi. n. postq̄ recita uit opionē dicētiū aīaȝ filij ex parētis aīa ꝑpagari, ꝛ opio nē dicētiū oēs aīas an̄ corpa ꝑductas eē, itē ꝛ pionēs dicē tiū aīas sil dū creāt corpib⁹ ifūdi, subiūgit ꝙ iste opiones q̄uis aliq̄ tpe sustineret ꝛ q̄ eaꝝ eēt v̓ior i dubiū v̓teret, vt pȝ ex Aug. 10. sup genesim ad lraȝ, tm̄ p̄ᵒ due postmodū iu dicio eccᵉ sūt dānate, ꝛ rōnabil̄r tertia v̓o approbata. Pōt ēt rn̄deri ꝙ eccᵃ determinat āgelos sil cū creatura corpali eē creatos, tāq̄ qdē necīo tenēdū vt ē ɔ̄ opionē Origenis po nētis oēs sbas spūales sil eē ꝑductas an̄ corpeā creaturā, sȝ ipis dīsimode peccātib⁹ postea ad eoꝝ demerita puniē da fuisse vniuersā creaturā corpalē ꝑductā, vt v̓o ɔ̄ opionē ē alioꝝ doctoꝝ tāq̄ ꝑbabiliorē tenēdā. ℭ Sup Ca. 84.

† Ad pri mā rō nes faced i pri cipio pre. ce. cap. ad idem.

Probata ɔclōne, ꝛ Origēis Platōisq₃ falsa opione iprobata, soluēda sūt argᵃ q̄ ꝑ opione Platōis ꝛ Origenis sunt adducta. Ad p̄mā nāq₃ rn̄det, ɔcesso ꝙ aīa hēat v̓tutē vt sit sem per, ꝛ dr p̄ᵒ ꝙ ex eo ꝙ aīa hȝ v̓tutē vt sit semp ɔcludi nō p̄t ꝙ semp fuerit sȝ ꝙ semp erit, q2 v̓tus ꝛ poᵃ rei nō se extēdit ad id qđ fuit vȝ tanq̄ potēs illud facē, sȝ ad id qđ ē vl erit. Dr scđo ꝙ ex illa v̓tute essendi semp nō p̄t ɔcludi ꝙ aīa sit semp nisi ponāt ꝙ aīa hāc v̓tutē habuerit ab ęterno, q2 id ad qđ est virtus nō sequit nisi p̄supposita virtute.

ℭ Aduerte ꝙ ex ista rn̄siōe negat illa ꝑpō, ď eo qđ hȝ v̓tutē vt sit sp nūq̄ ē veꝝ dicē ꝙ ñ ē, ñ ē. n. v̓e nisi ď eo qđ talē vir

tutē hʒ ab ǽterno, pbatio ēt nulla ē, qꝛ vex̄ qdē ē ꝙ q̄ʒtū se ex tēdit ꝟtꝰ eēndi tm̄ durat esse rei, sed tm̄ virtus eēndi nō se extēdit nisi ad id quod futurū est, postq̄ʒ talis virtus est in re, iō nō sequit̄ ꝙ res durauerit ab ǽterno, sʒ ꝙ sp̄ durabit.

Qd̄ habʒ virtutem vt fit semper i futurū nō ops esse eternum.

ℭ Sed ꝯ hāc rńsionē argui possʒ ex vbis Com̄. p° cęli cō. 36. vult. n. ibi oē qd̄ hʒ po^m vi: fit tpe ifinito/siue añ ifinito tpe

hāc v̇tutē ab eterno habuerit: erit petitū id qd̄ oportebit pbari. s. ꝙ fuerit ab et̄no. † ℭ Ꝯ v̇o 2. obijcit̄ de et̄nitate v̇itaꝫ quā itelligit aīa: ꝯsiderat̄ oʒ ꝙ itellecte v̇itaꝫ eternitas pōt intelligi dupl'r. Uno mō q̄ʒtū ad id qd̄ itelligit̄. Alio mō q̄ʒtū ad id q̄ itelligit̄. Et si qdē v̇itas itellecta sit eterna q̄ʒtū ad id qd̄ itelligit̄ sequet̄ eternitas rei q̄ intelligit̄ nō āt itelligētis. Si āt v̇itas intellecta sit eterna q̄ʒtū ad id q̄ itelligit̄: sequet̄ intelligētē aīaʒ eē eternā: sic āt veritas itellecta nō est eterna: sʒ p̄mo mō. ℭ Ex p̄missis. n. pʒ spēs intelligibiles qbꝰ aīa nr̄a intelligit veritatē d̄ nouo nobis aduenire ex fantas

† Ad secūdā rōnē.

ponat̄ eē z post modū corrūpi, siue pōat̄ icipe eē z postea sep̄ durat̄, hr̄e po^m infinitā. Ex hoc n. ꝓpōne argui tur sic, si sb̄a q̄ hʒ v̇tutem vt sit sp̄ i futuꝝ n̄ fuit ab ǽterno, seq̄t̄ ꝙ ista v̇tute alia v̇tus maior esse possit̄ illa. s. qua aliqd ē z ab et̄no, z sp̄ i futuꝝ, sʒ h̄ est ipōle, qꝛ tal' v̇tꝰ ē ifinita, ifinito āt n̄ dat̄ maiꝰ, g̃ qd̄ hʒ v̇tutē vt sit sp̄ i futuꝝ, ē ab ǽt̄no, z sic nūq̄ʒ ē vex̄ dicē qd̄ n̄ ē, cuiꝰ ꝯriuʒ dc̄m est in responsione.

ℭ Rńdet̄, z dr̄ p̄ ꝙ v̇tꝰ exñs i re ad durādū ifinito tpe n̄ ē ifinita itēsiue sʒ extēsiue tm̄, qꝛ ipa nō ē cā effectiua eē rei sʒ tm̄ foīalis, ad talē n. v̇tutē p se ꝯseq̄t̄ sic ad dualitatē ꝯseq̄t̄ par, vn̄ sic̄ n̄ arguitur ifinitas itēsiua dualitatꝫ ex eo ꝙ semp est par, ita nō arguit̄ ifi^{tas} v̇tutꝫ eēndi exñtis i re ex eo ꝙ p ipaʒ aliqd ifinito tpe durat̄ possit, sʒ tm̄ ifinitas extēsiua z duratōis, vn̄ de eiꝰ ifinitate loquēdū ē sic̄ de ifinita duratōe. Dr̄ scd̄o ꝙ n̄ ē icōueniēs vnū ifinitū hʒ duratiōnē eē maiꝰ alio ifinito, qn̄ illō nō ē simpl'r z ex oi p̄te ifinitū, tp̄s. n. post istō istās futuꝝ hʒ Arist. ē ifinitū, tāq̄ʒ carēs fine, z tm̄ tp̄s totū, qd̄. s. ē ifinituʒ tā a p̄te añ q̄ʒ a p̄te post ē ip̄o maiꝰ, qꝛ nō ē ifinituʒ nisi tm̄ a p̄te post, sic et v̇tꝰ eēndi tpe ifinito a p̄te post ē ifinita nō simpl'r sʒ tm̄ hʒ qd, iō pōt ipa eē alia maior v̇tꝰ, vn̄ ex illa ꝓpōne Com̄. nō pōt ꝯcludi vt id qd̄ semp erit, semp ēt fuerit, z si vellet Com̄. illā ꝓpōnē accipe ad hūc sensū, ꝙ oē hn̄s v̇tutē eēndi tpe futuro ifinito hʒ po^m ifinitā. i. p quā ē tpe ifinito p̄terito, nō eēt a catholico eiꝰ auc̄tas i hac p̄te recipiēda, Si āt sēsus eius sit, ꝙ oē hn̄s po^m vt sit semp tpe futuro hʒ po^m ifinitā. i. hʒ ēt po^m vt potuerit durat̄ tpe simpl'r ifinito ꝯcedit̄, qꝛ si fuissʒ ab ǽt̄no ꝓductū duraret tpe simpl'r ifinito, n̄ āt ex hoc seq̄t̄ ꝙ fuerit ab ǽt̄no, pp̄ h̄ Inq̄t. s. Tho. i hac rńsiōe, ꝙ q̄uis aīa hēat v̇tutē vt sit semp, nō tn̄ p̄t ꝯcludi ꝙ sit semp nisi postq̄ʒ hāc v̇tutē accepit, z ꝙ si sumat̄ ꝙ hanc v̇tutē hūerit ab ǽt̄no erit petitio p̄ncipij. ℭ Ad scd̄aʒ rōnē rńdet̄ z dr̄ p̄ ꝙ ex ǽt̄nitate v̇itaꝫ itellectę q̄ʒtū ad id qd̄ itelligit̄ nō arguit̄ ǽt̄nitas itelligētis, sʒ bn̄ ex ǽt̄nitate eiꝰ q̄ʒtū ad id q̄ itelligit̄, sʒ tūc dr̄, ꝙ nulla v̇itas q̄ʒtū ad id q̄ aīa itelligit ē h̄ mō ǽt̄na, sʒ sit eterna p̄ mō, qꝛ spēs qbꝰ aīa nr̄a v̇itatē itelligit vt sup̄ ōnsū ē aduēiūt. s. d̄ nouo, iō negat̄ ꝯn̄a.

ℭ Dr̄ scd̄o ꝙ ex h̄ ꝙ hꝫ v̇itates itellecte sūt ǽt̄ne, bn̄ seq̄t̄ ꝙ fūdent̄ i aliq̄ ǽt̄no, fūdāt̄. n. i ip̄a p̄ᵃ v̇itate sic̄ in cā vl'i ꝯtētiua totiꝰ v̇itaꝫ, ad quā int' nr̄ nō se hʒ subiectiue sʒ sic̄ ad ꝓpriū finē, qꝛ vex̄ ē bonū int' z finis ip̄iꝰ. ℭ Dr̄ 3° ꝙ lʒ ex ǽternitate v̇itaꝫ itellectę n̄ possit ꝓbari ǽternitas aīę, pōt tn̄ pbari eiꝰ imortalitas, qꝛ sic̄ de initio rei possumꝰ argumētari p cām agētē, ita ex fine argumētū sumere possumꝰ de rei duratōe, qd̄. n. ē ordiatū ad finē sempiternū, oʒ eē capax ꝑpetuę duratōis, ex ǽternitate v̇o agētis nō pōt eius ǽternitas probari, vt ex sup̄iorib⁹ in hoc secundo patet.

ℭ Circa hāc ꝓpōnē, v̇itates itellecte fundāt̄ i ip̄a p̄ᵃ v̇itate,

matibꝰ p itellectū agētē: vn̄ nō pōt ꝯcludi ꝙ aīa sit eterna: sʒ ꝙ veritates intellecte fundent̄ in aliquo eterno: fundāt̄ aūt i ip̄a p̄ia v̇itate sic̄ in cā vl'i cōtētiua ōis veritatis: ad hoc aūt eternū cōparat̄ aīa: nō sicut subiectuʒ ad formā sʒ sicut res ad ꝓpriuʒ finē. Nā vex̄ est bonū itellectꝰ z finis ip̄iꝰ: ex fine aūt argumētū accipe possumꝰ de rei duratiōe: sicut z d̄ initio rei argumētari possumꝰ p cāʒ agētē: qd̄. n. ē ordinatū ad finē sempiternū: oʒ esse capax ꝑpetue duratōis: vnde pōt probari ex eternitate veritatis intelligibilis imortalitas anime: nō aūt eiꝰ eternitas. ℭ Quod v̇o n̄ possit ꝓbari ex

Veritates intellecte p̄ᵃ veritate fūdātur.

sciēdū qd̄ istud pōt hr̄e triplicēʒ sensuʒ. Primꝰ ē ꝙ fūdet̄ i ip̄a sʒ aliqd̄ eē nāę, sic̄ dicimꝰ accn̄s fūdari i sb̄a, z sic n̄ accipit̄ h̄, qꝛ v̇itas enūciatōis n̄ formal'r sumat̄ nō hʒ eē reale, sʒ tm̄ eē cognituʒ qd̄ est eē rōnis. Scd̄s ē ꝙ fūdetur in ip̄a sic̄ cognitū in cognoscēte, q̄n̄ iste v̇itates sint ǽt̄ne: qꝛ a deo eternaliter cognoscuntur. Et h̄ ēt sensus nō ē h̄ intentus, sʒ v̇itatē ꝯtinent. Vex̄ qdēʒ ē ꝙ eas deꝰ ǽternal'r cognoscit, nō tn̄ pp̄ hoc dicunt̄ ꝓprie fūdari in v̇itate diuina vt v̇itas ē, qꝛ hʒ hūc sensuʒ, fundari ꝯitatē in aliq̄, est, eē i ip̄o p modū obi cogniti. v̇itas āt p̄ia vt sic nō hʒ rōnē cognoscētꝫ sʒ magis rōnē cogniti, cū vex̄ sit obm̄ int'. Tertiꝰ sensus ē, ꝙ fundet̄ i ip̄a sicut i illo p respectū z ꝓportionē ad qd̄ dr̄ ꝓpō v̇a, qd̄ ē fundari sic̄ i sua mēsura, eo mō q̄ dicimꝰ veritatē int' nr̄i fūdari in eē rei, qꝛ vʒ tūc int' est verꝰ qn̄ itelligit ita eē sic̄ ē in re. Et h̄ sensus est h̄ itētus, oīs. n. v̇itas ꝓpōnis mēsurat̄ a v̇itate exñte in int'° diuino, qꝛ intātū aliq̄ ꝓpō aut aliq̄ res est v̇a iquātū ꝯformat̄ ideis q̄ sūt in mēte diuina in qbꝰ diuina v̇itas ꝯsistit, oīs. n. veritas ē aliq̄ mō nec̄ia, aut. n. est absolute nec̄ia, vt hoīeʒ eē aīal, aut est nec̄ia ꝓ aliq̄ determiato tpe, sic̄ sortē sedere est nec̄ium ꝓ illo tpe ꝓ q̄ sedet, z sic oīs veritas est ǽterna, qꝛ hʒ fundamētū in ǽterna v̇itate diuina, sic̄ eni ydea diuīs repn̄tat ǽternal'r hoīeʒ cū aīalitate ꝓ oi tp̄is dr̄ia, ita ǽternal'r repn̄tat sortē cū sua sessiōe i tali tpe, iō ista est ǽternal'r v̇a, hō est aīal, z sil'r ista, sortes sedet, rēfferēdo ad tp̄s in q̄ sedet, posito. n. ꝙ heri tm̄ sortes sederit, hodie vex̄ est sortē sedere, si ii refferat tēpus nō p̄sens ijs qui hodie sunt sed tēpus mēsurans sessiōnē sor. quod tempus est illis p̄teritum. Sed de ijs satis dictū est in p̄io, vbi locuti fuimus de cognitiōe diuina respectu cōtingētium. Hunc sensum tertiū innuit sctūs Tho. cuʒ dixit, ꝙ fundātur in p̄ia veritate sicut in causa vniuersali cōtentiua oīs veritatis, est eni veritas prima causa exēplaris ōmniū veritatū complexarū z ip̄sarū mēsura, veritatū aūt que sunt in rebus est ēt causa ꝓductiua, qꝛ veritas rei non est aliud q̄ʒ esse ip̄ax̄, omne aūt esse rex̄ creatax̄ est a deo productū.

ℭ Circa id quod dicit̄ quoniā ad illud ǽternū in quo fundatur veritas intellecta nō comperat̄ aīa sicut sb̄m ad formā, aduertēdum ꝙ ex hoc vult. s. Tho. assignare dr̄iam quare ex incorruptibilitate intelligibilis arguit̄ imortalitas animę, non aūt eius ǽternitas ex ǽternitate int'^{lis} arguatur. Intelligibile eni materiale in istis inferioribus existēs

nō est incorruptibile nisi fm formā intem, quā habet in intellectu, ad quā aia cōparat̄ sicut sbm ad suā perfectionē, ⁊ ideo qꝛ perfectibile opꝫ suę perfectiōi proportiōari, opꝫ vt superi⁹ arguebat̄, si ipsa forma est incorruptibilis ⁊ animam incorruptibilē esse, int⁹ autē nō habet esse eternū fꝫ suā speciē quā hꝫ in int⁹, imo illud eternū sup quod fundatur veritas eterna intllum nō est in int⁹ tanqꝫ ei⁹ forma, ideo ex eternitate intlis nō pōt argui intell's eternitas.

†prīi lr. ca.32. in fine.
†ad 3m.

¶ Ad tertiaꝫ rōnē que est ꝓ opinione origenis respōdet negādo ꝯn̄aꝫ, qꝛ perfectio vniuersi attendit̄ q̄tum ad spēs, nō autē q̄tū ad indiuidua, cū cōtinue plurima indiuidua addant̄ vniuerso, aie autem humane solum numero sunt distincte. Ex quo pꝫ etiā ad quartaꝫ rōnē. Dicit̄ eni ꝙ sicut consumatio creaturaꝝ q̄tum ad spēs cōsideraſ, ita quies dei intelligēda est fꝫ cessationē a nouis spēb⁹ cōdēdis, nō aūt a nouis indiuiduis quoꝝ silia fꝫ spēm pcesserūt.

†ad 4m.

eternitate agētis. †(pꝫ ex his q̄ sup̄ dicta sūt cū de eternitate creaturarū q̄reret̄). ¶ Nō ēt tertio obijcit̄ de pfectiōe vniuersi necītatē non hꝫ. vniuersi.n. pfectio attēdit̄ quātū ad spēs: non quātū ad iduidua: cū ꝯtiue vniuerso plima indiuidua addant̄ pexistētiū spērū. aie āt hūane nō sūt diuerse fꝫ spēm ſꝫ solū nūero: (vt ꝓbatū ē). Un̄ nō repugnat pfectiōi vniuersi si aie de nouo creent̄. †¶ Ex q̄ ēt pꝫ solō ad id qd̄.4. obijcit̄. ¶ Similiter.n. dr̄ Gen̄.ꝑ(ꝙ deus ꝯsumauit opa sua ⁊ ꝙ reqeuit ab oi ope qd̄ patrarat). sic ḡ ꝯsumatio siue pfectio creaturarū fꝫ spēs ꝯsideratur. ⁊ nō fꝫ iduiduaꝫ ita qes dei ē itelligēda fꝫ cessationē a nouꝫ spēb⁹ ꝯdēdis: nō āt a nouis idiuiduis q̄rū silia fꝫ spēꝫ pcesserūt. ⁊ sic cū oēs aie hūane sint vni⁹ spēi sicut ⁊ oēs hoies: nō repugnat pdicte qeti si deus q̄tidie nouas aias creat. Sciēdū āt est qd̄ ab Ari. nō iuenit̄ dictū ꝙ intell's hūan⁹ sit etern⁹: qd̄ tn̄ dicere ꝯsueuit i his q̄ fꝫ suā opio/

Nō aia intᵉᵃ q̄tū ad idiuidua ad vniuersi pfectionē ptinent.

¶ Ad euidentiā huius respōsionis aduertendū ex doctrina.s.Th.2° sen.d.17.q.2.ar.2.ad sextū, ꝙ perfectio vniuersi est duplex.s.essentialis ⁊ accidētalis. Cum ḡ hic dicit̄ ꝙ pfectio vniuersi attendit̄ q̄tū ad spēs nō autem q̄tū ad indiuidua, intelligit̄ q̄tū ad pfectionē essentialem, nō aūt q̄tū ad pfectionē accidētalē. Nam indiuidua pertinent ad perfectionē accidētalē vniuersi, quod aūt caret perfectione accidētali nō dicit̄ imperfectū nisi fm quid, sicut hō carēs episcopatu nō dicit̄ imperfectus hō. ¶ Sciendū secūdo ꝙ hęc responsio q̄tū ad hoc ꝙ aie que de nouo creant̄ precesserūt fm spēm, pcedit fm opinionē illoꝝ q dixerunt oīa producta fuisse fm spēm in operib⁹ sex dierū, sic eni cū in illis sex dieb⁹ fuerit productus hō, pcesserūt aiab⁹ que cōtinue creant̄, primoꝝ parētū aie, fm aūt mētē Augustini qui posuit in prima rerū productiōe non fuisse ꝓductas plantas ⁊ aialia in actu, dicendū est ꝙ aie pcesserūt in illa creatione nō qdē in simili fꝫ spēm sed vt dicit̄ pᵃ.q.90.ar.4. ⁊ in.2° sen. vbi s̄. in simili fm gn̄s, put aia cōuenit cū angelis in nā intellectuali q fuerūt in prima institutiōe creati.

¶ Sed occurrit dubiū. Nam ea q̄ sunt ppetua fꝫ spēm ⁊ fꝫ indiuiduū ptinēt ad essentialē perfectionē vniuersi, vt dr̄ de vi,q.5.ar.3. sed aia est ppetua fm spēm ⁊ fm indiuiduū, ḡ etiā fm indiuiduū est de essentiali pfectione vniuersi, cuius oppm hic dr̄. ¶ Respōdet̄ ex doctria.s.T.po°.q.3.ar.10.4m ꝙ duplex est pfectio vniuersi.s. pma ⁊ vltima, aia q̄tum ad indiuidua est de pfectiōe vltima vniuersi, qꝛ vt ibi dr̄ tota corpoꝝ trāsmutatio ordinat̄ quodāmō ad aiarū multiplicationē ad quā reqrit̄ corpoꝝ multiplicatio, nō aūt est de prima perfectione. Hic ḡ loquitur.s.T. de prima pfectiōe eēntiali vniuersi, in qōnib⁹ aūt de veritate loqtur de pfectiōe eēntiali indistincte siue pma inq̄ꝫ sit siue secunda, vnde nulla est cōtradictio. ¶ Ultimo qꝛ dixerat.s.Th. in capite pcedenti verba Arist. sonare animaꝫ eē eternaꝫ qꝛ dixit intm ppetuū eē, ne qs existimaret illā esse Ari. mētem, hoc remouet dicēs ꝙ nūq̄ꝫ Ari. dixit intm humanum esse eternū, sed bn̄ dixit ipm eē perpetuū, quod de ijs que semp erūt licet nō semper fuerint dici pōt. Patet autē ipsius nō fuisse mentē ꝙ sit eternus, qꝛ. 12° meta. ꝯueniēs fuisset de hoc aliqd dicere, cū ibi excipet aiaꝫ intm a cōditiōe aliaꝝ formaꝝ, ⁊ tn̄ nō dixit ipaꝫ eē an̄ māꝫ quod tamē Plato de ideis dicebat ſꝫ tantū ꝙ manet post corp⁹.

†vel.12°. tex.c.17.

†idē.p.p. q.90.ar.1.

nē sp fuerūt: dicit āt ipꝫ eē ppetuū: qd̄ qdē pt dici de his q̄ sēp erūt ēt si n̄ sp fuerūt. †(vn̄ ⁊ i.xj. meta.) cū aiaꝫ itellectuā a ꝯditiōe aliarū forarū accipet. (non dixit ꝙ hec fora fuerit an̄ māꝫ) qd̄ tn̄ Plato de ideis dicebat. ⁊ sic videbat̄ ꝯueniēs māe in q̄ loqbat̄ vt aliqd tale de aia diceret: ſꝫ dixit (ꝙ māet p⁹ corp⁹).

¶ Qꝛ aia nō ē de sba dei. Ca.85.

† Ex his etiā pꝫ aiaꝫ nō esse de substātia dei. ¶ Ostēsuꝫ est.n. sup̄ diuinā sbam eē eternā nec aliqd eius de nouo incipere: aie aūt humane nō fuerūt an̄ corpa. (vt ostēsum est). non igit̄ aia pōt esse de sba diuina.

2 ¶ Amplius. (ostensum est supra). ꝙ de⁹ nulli⁹ rei fora eē pt: aia āt hūana ē forma corpis (vt ons̄uꝫ ē). si igit̄ ē de sba diuina.

3 ¶ Preterea oē illō ex q̄ fit aliqd ē i potētia ad id qd̄ fit ex eo: substātia aūt dei nō est in pō ad aliqd cū sit pur⁹ act⁹. (vt supra ons̄uꝫ ē). ipōſē ē igit̄ ꝙ ex sbstātia dei fiat aia vel qd̄cūqꝫ aliud.

Ex predeterminata veritate excludit san. T. errorē illoꝝ qui animā de sba diuina esse dicebāt. Circa hoc aūt duo facit. Primo probat propositū. Scd̄o vnde habuit ille error originē ostēdit. Primo itaqꝫ arguit̄ sic. Anime humane nō fuerūt ante corpa, vt est ostensuꝫ, ḡ nō est aia de sba diuina, pꝫ ꝯn̄ia, qꝛ sba diuina est eterna, vt superius est probatum.

¶ Aduerte ꝙ duplr pōt intelligi animaꝫ esse de sba diuina. Uno mō vt sit de illa sba numero que est de⁹ tāq̄ꝫ ex mā, sicut de vna pte luti figulus aliqd̄ fictile facit. Alio mō qꝛ est de eadē spē cui⁹ est deus, eo mō q̄ dicim⁹, sortē ⁊ Platonē eē de eadē spē. Utro istoꝝ modoꝝ intelligat̄, necē ē vt aie ante corpa fuerint, qꝛ de rōne naturę diuinę siue per modū singularis siue per modū spēi accipiat̄, est vt sit eterna.

¶ Secundo. Anima est forma. ergo ⁊c̄. patet cōsequentia, quia deus nullius rei potest esse forma.

¶ Tertio. Substantia dei nō est in potētia ad aliquid. ḡ ⁊c̄. patet ꝯn̄ia, qꝛ omne ex quo aliqd fit est in potētia ad illud.

¶ Quarto. Deus est omnino imobilis. ergo ꝛc. patet cõse/quentia, qꝛ id ex quo aliquid fit aliquo modo mutat᷑.
¶ Quinto. Anima variatur ſm ſcientiã ꝛ virtutẽ ꝛ eoꝝ op/poſita, ergo nõ eſt de ſb̃a diuina que eſt oĩno inuariabilis.
¶ Sexto. In anima eſt potentia ꝛ actus ſcilicet intellectus poſſibilis ꝛ intellectus agens. ergo ꝛc. patet cõſequentia, quia deus eſt a/ctus purus in q̃ nulla eſt poten/tialitas.
¶ Septimo. De/us eſt omnino impartibilis, ğ anima non po/teſt eſſe aliquid eius niſi ſit tota eius ſubſtantia, hoc autẽ eſt im/poſſibile, quia tunc eẽt vna ani/ma omniũ ho/minum, cuꝫ ſb̃a diuina non poſ/ſit eſſe niſi vna.
¶ Quantum ad ſm, ponitur tri/plex fundamen/tum vnde pre/dictus error ori/ginem habuit. Primum eſt, qꝛ omnes id quod ponebant rerũ principium, ani/mę attribuebãt vt patet primo de anima, qui/dam autem nul/lam ſubſtantiã incorporeaꝫ eẽ ponentes nobi/liſſimum corpo/rũ ſiue eſſet aer, ſiue ignis, ſiue quodcũq; aliõ principium po/nerent dicebãt eſſe deũ, ex qua radice ꝛ mani/chei error pul/lulauit q deum quandam lucẽ eſſe exiſtimauit per infinita ſpa/tia diſtenſaꝫ, cu/ius quandaꝫ p/ticulam animã eſſe dicebat, ſed hoc fundamen/tum ſuperiꝰ eſt improbatũ q̃ʒm ad id quod po/nitur deũ ꝛ ani/mam eſſe cor/pus. Secundũ fundamentũ eſt quia aliqui po/fuerunt vnum eſſe omnium hominum intellectum, antiqui autem quamlibet ſubſtantiam ſeparatam eſſe deum dice/bant. Unde ſequebatur intellectum noſtrum ſiue humanã aiam diuinę naturę eſſe, ſed ꝛ hoc ſuperius eſt improbatũ.
¶ Tertium eſt, qꝛ intʳ quod maxime proprium dei exiſti/matur, nulli ſubſtantię in inferiori mundo conuenire vide/tur niſi homini per animã que etiam ponit᷑ im/mortalis. Huic fauere videt᷑ qđ dicitur gen. pri/mo, vbi poſtq̃ʒ dictum eſt facia/mus hominem ad imaginem ꝛ ſimilitudinẽ no/ſtraꝫ, ſubditur, formauit deus hominem de li/mo terrę ꝛ inſpi/rauit in faciem eius ſpiraculuꝫ vitę. Sꝫ ad hoc dicitur pmo qꝛ ſimilitudo illa q̃ʒtum ad intel/ligendum, non oſtendit animã eſſe naturę diui/nę, cum in intel/ligendo multi/plicem defectũ patiat᷑. Dicitur ſecũdo, qꝛ inſpi/ratio predicta proceſſum vitę a deo in homi/nem ſm quan/dam ſimilitudi/nẽ demonſtrat, non autem ſm vnitateꝫ ſubſtã/tie. Quod patꝫ, quia ꝛ qui cor/poraliter in fa/ciẽ alicuius in/ſufflat, vnde vi/det᷑ ſumpta me/taphora, aerem in faciem eius impellit, nõ au/tem aliquaꝫ ſuę ſubſtantię par/teꝫ in ipm emit/tit. Circa hanc concluſionẽ ni/hil occurrit qđ difficultatem fa/ciat vtpote que ab omni verita/te ſit aliena. Eã autem pertra/ctat ſan. T. etiã prima. q. 90. ar. primo ꝛ ſecũdo ſen. di. 17. ar. p̃.

4 ¶ Adhuc illud ex quo fit aliđ: aliquo modo mutatur: deus au/tem eſt oĩno immobilis. (vt ſu/pra probatũ eſt). impoſ̃e eſt igi/tur qꝛ ex eo aliquid fieri poſſit.
5 ¶ Ampliꝰ in anima manifeſte apparet variatio ſm ſcientiaꝫ ꝛ virtutẽ ꝛ eorum oppoſita: deus autem eſt omnino inuariabilis. ꝛ per ſe. ꝛ per accidẽs. nõ igitur aia poteſt eſſe de diuina ſub̃a.
6 ¶ Item †(ſupra oſtenſum eſt). qꝛ deus eſt actus purus in quo nulla potẽtialitas inuenitur: in aia aũt humana inuenit᷑ ꝛ potẽ/tia ꝛ actus: eſt enim in ea intelle/ctus poſſ; qui eſt potẽtia ad oĩa intelligibilia: ꝛ intellectꝰ agens. (vt ex ſupradictis patet: non eſt igit᷑ aia humana de nã diuina.
7 ¶ Item cum ſubſtantia diuina ſit omnino impartibilis: nõ po/teſt aliquid ſubſtantie eius eſſe anima niſi ſit tota ſubſtãtia eiꝰ. ſubſtãtiã autẽ diuinã eſt impoſ/ſibile eſſe niſi vnã. (vt ſupra oſtẽ/ſum eſt). ſequit᷑ igit᷑ qꝛ omniuꝫ hominũ ſit tãtũ anima vna quã/tum ad intellectũ. (ꝛ hoc ſupra improbatuꝫ eſt). nõ eſt igit᷑ ani/ma de ſubſtãtia diuina. † ¶ Uide/tur ãt hec opiõ ex triplici fonte ꝓceſſiſſe. ¶ Quidã. n. poſuerũt nullã ſb̃aꝫ icorpeã eẽ: vñ nobiliſ/ſimũ corpoꝝ deuꝫ eẽ dicebãt ſi/ue h̃ eẽt aer ſiue ignis ſiue qđcũ/qꝫ aliđ p̃ncipiũ ponebãt: ꝛ đ nã/hmõi corpis aiaꝫ eẽ dicebãt: nã oẽs id qđ ponebãt p̃ncipiuꝫ aie attribuebãt. (vt pꝫ p Ari. i p̃ de aia). ꝛ ſic ſeq̃bat᷑ aiam eẽ de ſb̃a diuina. ¶ Et ex hac radice pulula/uit põ mãichei q eſtimauit deuꝫ eẽ q̃ʒdã lucẽ corpeaꝫ per ĩfinita ſpatia diſtẽſaꝫ: cuiꝰ quãdã pticulã hũanã aiaꝫ eẽ dicebat. † ¶ Hec ãt põ. (ſup̃ iprobata ẽ). p hoc qꝛ

oſtẽſuꝫ ẽ deuꝫ nõ eẽ corpꝰ. ꝛ p h̃ qđ oñſuꝫ ẽ aiaꝫ hũanã corpꝰ nõ eẽ nec aliquã itellectualẽ ſub̃aꝫ.
† ¶ Quidã vero poſuerunt in/tellectũ omniũ hominũ eſſe vnũ vel agentẽ tantũ: vel agentem ꝛ poſſibileꝫ ſimul. (ſicut ſupra di/ctũ ẽ). ꝛ qꝛ quãlibet ſb̃aꝫ ſepatã antiq deũ eẽ dicebãt: ſequebat᷑ aiaꝫ noſtrã. i. itellm̃ q̃ itelligimꝰ eẽ diuine nãe: vñ ꝛ a qbuſdã no/ſtri tpis xpiane fidei ꝓfeſſoribꝰ ponẽtibꝰ itellm̃ agẽtẽ ſepatũ di/ctũ eſt expreſſe qꝛ intell̃s agens ſit deus. † ¶ Hec autẽ poſitio de vnitate intellectus nr̃i ſupra improbata eſt. ¶ Potuit ãt ex ipſa ſilitudine aie nr̃e ad deuꝫ h̃ opiõ naſci. Intelliget᷑. n. qđ ma/xie eſtimat᷑ ꝓpriũ dei nulli ſub̃e in mũdo iferiori ꝯuenire inueniꝛ niſi hõi pp aiaꝫ: vñ videri potuit aiaꝫ ad nãꝫ diuinã ptinẽ: ꝛ p̃ſertiꝫ apud hoies i q̃rũ opionibꝰ erat firmatũ qꝛ aia hois eẽt inmortal᷑.
† ¶ Adhuc ẽt coadiuuare vĩ. qꝛ Gen. p̃ poſtq̃ʒ dictũ eſt. (Facia/mus hoiẽꝫ ad imaginẽ ꝛ ſilitudi/nẽ noſtrã). ſubdit᷑. (Formauit de/us hoieꝫ de limo terre: ꝛ iſpira/uit i faciẽ eiꝰ ſpiraculũ vite). Ex q̃ qdã accipe voluerũt qꝛ aia ſit de nã diuina: q. n. i faciẽ alteriꝰ ſpi/rat. idẽ nũero qđ i ipo erat i aliũ emittit: ꝛ ſic vĩ ſcriptura inuẽ qꝛ aliqd diuĩu a deo i hoieꝫ ad ipm viuificãdũ immiſſuꝫ ſit. † ¶ Sꝫ ſili/tudo p̃dicta nõ oñdit aiaꝫ hois eẽ aliqd ſb̃e diue: cũ itelligẽdo defectuꝫ multiplr̃ patiat᷑: qđ de deo dici nõ p̃t. Uñ hec ſilitudo magis ẽ idicatiua cuiuſdã iper/fecte imagis q̃ʒ aliciꝰ ſb̃alitatis: qđ ẽt ſcriptura innuit: cũ dicit ad imaginẽ dei hoieꝫ factũ: vñ ꝛ in/ſpiratio p̃dicta ꝓceſſuꝫ vite a đo in hoieꝫ ſꝫ quãdã ſilitudinẽ de/

Marginal notes: † pria rõ opi. p rõ/nes p̃ce. iprobare. — † 2ª ratio. — † iprobatꝰ 3ª ratio. — † confirꝰ. — † iprobatꝰ — † iprobaꝰ

mōstrat nō hȝ vnitatē sbe: pp qḋ z in faciē spūs vite dr̄ inspirat⁹: qꝛ cū i hac pte corpis sint pluriū sensuū organa sita i ipa facie cui dēti⁹ vita mōstrat̄. sic igit̄ deus īspirasse i faciē hoīs spiraculū vite dr̄: qꝛ spiritūvite hoi dedit nō cū ex sua sbā decidēdo. nā qui z corpalr̄ īsufflat i faciē alicui⁹: vn̄ vr̄ sumpta eē metaphora: aerē i faciē ei⁹ ipellit. Non aūt aliquā sue substātie ptē in ipm emittit.

¶ Q animа humana non traducatur cum semine. Caplm̄. 86.

Ex premissis aūt ostē/di pōt: qḋ aīa hūana nō traducat̄ cū semie q̄si p coitū seminata. ¶ Quoꝝcūqꝫ .n. pncipioꝝ opatiōes nō psūt esse sine corpe nec coꝝ initiū sine corpe esse pōt. sic eni res hȝ eē sic z opat̄: cū vnū/qḋqꝫ opet̄ inquātū est ens: ecō/trario vo quoꝝ pncipioꝝ opa/tiōes sine corpe sūt gn̄atio coꝝ nō est p gn̄ationē corpis: opatio aūt aīe nutritiue z sensitiue nō pt eē sine corpe. (vt ex pmissis patȝ). Opatio aūt aīe itellectiue nō fit p organū corporeū. (vt supra hītū est). igr̄ aīa nutritiua z sensitiua p gn̄ationē corpis gn̄ant̄: nō aūt aīa itellectiua: sȝ traductio semi/nis ad corpis generationē ordi/natur: igit̄ aīa nutritiua z sensi/tiua esse incipiūt per seminis tra/ductionē: non autē intellectiua.

2 ¶ Adhuc si aīa hūana p tradu/ctionē seīs eē icipet: hō nō posset eē nisi dupl'r. ¶ Uno mō vt itel/ligeret̄ eē i seie actu q̄si p accn̄s diuisa ab aīa gn̄antis. sic semē di/uidit̄ a corpe: vt videm⁹ i aiali/bus anulosis q̄ decisa viuunt in qb⁹ est aīa vna i actu: z multe in pō: diuiso aūt corpe aīalis pdicti in q̄libet pte viuēte icipit aīa eē actu. ¶ Alio mō vt itelligat̄ i se/mine eē ṽtus pductiua aīe itel/lectiue: vt sic aīa intellectiua po/nat̄ i seie ṽtute: sȝ nō actu. ¶ Pri/mū aūt hoꝝ est ipoīe duplici rōn/ne. ¶ Prio: qꝛ cū aīa itellectiua sit pfectissima aīaꝝ: z maxie ṽ/tutis: ei⁹ ppriū pfectibile est cor/pus habēs magnā diuersitatē i organis p que psit multiplices eius opatiōes expleri: vn̄ nō pt eē q fiet actu in semie deciso: qꝛ nec etiā aīe brutoꝝ pfectoꝝ per decisionē multiplicant̄ put cō/tingit in aialib⁹ anulosis. ¶ Se/

¶ Super capitulum. 86.

Postq̄ determinauit. s. T. de aīe duratiōne, icipit nūc de ei⁹ pductiōe deter/minare. Circa h̄ aūt tria pncipalr̄ fac. Prio. n. ostēdit q nō traducit̄ cū seie. Scḋo q per creationē pducit̄. Tertio adducit rōnes ad oppositū z soluit.

Quid sit tradu/ctio,

¶ Quātū ad p̄m sciēdū ex doctri/na. s. T. 2° sen. di. 18. q tradu/ctio duo impor/tat. s. originē, z decisionē. Ad hoc. n. vt aliqd ab altero tradu/ci dicat̄ reqrit̄ q ab eo origi/net̄, p decisionē z sepationē ali/cui⁹ sbe, pp qḋ si lignū i plures ptes diuidat̄ nō dr̄ vna ps ab al/tera traduci, qꝛ lȝ ibi sit decisio, non est tn̄ origo vni⁹ ab alia. Si/milr̄ ignis genitus nō dr̄ ab igne gn̄ante pprie tra/duci, qꝛ licet ab ipso originē ha/beat, nō tn̄ est p sepationē alicu/ius sbe ab ipso igne generāte. Sȝ in gn̄atione aīaliū pprie tra/ductio dr̄ vbi vnū ab altero p seīs decisionē originat̄. Ani/maȝ, g̃ traduci cū seīe est ipam ab hoīe generā/te p seīs decisio/nez produci. Et hūc sensuȝ z in/

† Idē p.p. q. 118. ar. 8.

tuit. s. T. i p̄nti capl'o vbi ait, q aīa hūana nō traducit̄ cū seie q̄si p coitū seminata. Probat̄ aūt p̄ sic; Opatio aīe it'lle nō fit p organū corpeū, sȝ bn̄ opatio nutritiue, z sensitiue, g̃ ista nō incipit eē p seīs traductionē, sȝ bn̄ ille, pbat̄ ꝯn̄a, qꝛ quoꝝ pncipioꝝ opatiōes sine corpe sūt, gn̄o coꝝ nō ē p gn̄onē corporis, cōtrariū aūt opatiōes sine corpe eē nō possūt nec coꝝ initiū sine corpe eē pt. i. coꝝ eē icipit z gn̄at̄ p corpis gn̄onē, qꝛ res sic hȝ eē sic opat̄, traductio aūt seīs ad corpis gn̄onē ordiat̄.

¶ Ad euidētiā hui⁹ rōnis ꝯsiderādū q foīa q̄ nullā opatiōnē hȝ absqꝫ corpeo organo nō est foīa subsistēs, sȝ tm̄ foīa q̄ aliqd est, z qꝛ vnicuiqꝫ ita ꝯuenit fieri sic sibi ꝯuenit esse, iu/talis foīa cū nō hēat eē p se subsistēs nec ēt p se pduci pōt, ita q sit id qḋ pducit̄, sȝ tm̄ ē id q̄ cōpositū pducit̄, pp h̄ nō alia pductiōe pducit̄ q̄ȝ ea q̄ pducit̄ corp⁹ z cōpositū. foīa aūt q̄ hȝ opationē absqꝫ corpeo organo est p se subsistēs, iō ppria opatiōe pducit̄ nō aūt ea q̄ corp⁹ gn̄at̄, z h̄ est fun/damētū illi⁹ ppōnis assūpte ad pbōnē ꝯn̄e, qḋ fundamen/tū tetigit. s. Th. in pbatiōe illius ppositiōis assignās pro/illius cām, qꝛ res sic opat̄ sicut hȝ esse, si. n. nō p se opat̄ nō hȝ esse p se subsistēs, si aūt p se opat̄, hȝ eē p se subsistens.

¶ Secūdo si p traductionē seīs eē incipit, aut h̄ est qꝛ ē i seie in actu q̄si p accn̄s diuisa ab aīa gn̄antis, sic semē diuidit̄ a corpe vt in aialib⁹ anulosis videm⁹ q̄ decisa viuūt, aut qꝛ i seie est ṽtus ipi⁹ pductiua. Nō p̄m, tū qꝛ aīa it'lla est pfectissima formarū z maxie ṽtutis, z reqrit tāq̄ȝ ppriū pfectibile corp⁹ magnam hn̄s ptiū diuersitatē, z p ꝯn̄s nō pt eē actu in se/mine deciso, sic nec aīe brutorū pfectoꝝ p deci/sionē multipli/cant̄, tū qꝛ it'lla nō est act⁹ alicu/ius corporis vt possit p accn̄s diuidi ad corpo/ris diuisionem. Nō ēt s'z. Prop/ter tria, primo qꝛ seqret̄ aīam hēre suū eē de/pendēs a corpe, sȝ hui⁹ ꝯriū ostē/sum ē sup. g̃ zc. pbat̄ sequela, qꝛ ṽtus actiua q̄ ē i seie agit ad ge/nerationē ani/malis trāsmutā/do corp⁹, oīs aūt foīa q̄ icipit eē p transmutatio/nē māe hȝ eē a mā depēdēs, cū trāsmutatio ma/terie terminet̄ ad eē actu māe qḋ est p vnionē foīe, z p ꝯn̄s si p h̄ icipiat eē foīe simplr̄, eē foīe, nō fit nisi i h̄ qḋ est vniri māe.

¶ Pro declara/tiōe hui⁹ rōnis, attēdēda sunt duo, vnū est q p̄mus modus traductiōis aīe hic iprobat⁹. s. q aīa eēt actu in seie, sic est itelligēdus. Procedit. n. ac si aīa eēt ad extēsionē corpis extēsa ita q vna ps eēt i corpe gn̄antis z alia eēt in seie z q ad seīs sepationē a corpe, sepat̄ ēt aīe ps ab alia pte, tāq̄ȝ aīa eēt vna actu z plu/res ipō, sic albedo extēdit̄ ad corpis extēsionē z sȝ vnā p/tē est i vna pte corpis sȝ ṽo aliā ē i alia pte corpis, z sm̄ q vna pars corpis ab alia sepat̄ ita z vna pars albedinis se/parat̄ ab alia, ita q albedo q̄ erat vna i actu z duo i pō fit/due albedines i actu. Scḋm est q cū inqt. s. Th. Un̄ si p h̄ incipiat eē foīe simplr̄, eē foīe nō erit nisi in hoc q est vniri māe, li simplr̄, pōt dupl'r ꝯstrui. s. aut vt se teneat cū pcedē/tib⁹ sic pūctuādo, vn̄ si p h̄ incipiat eē foīe simplr̄, aut vt se teneat cū sequētib⁹ pūctuādo sic. Un̄ si p hoc icipiat eē for/me, simpliciter esse forme nō erit nisi in hoc q est vniri ma/terie. Si p̄mo mō accipiat̄, videt̄ determinare illud verbū incipiat. Unde sensus est q si p h̄ q māe vnit̄ forma incipi/at esse absolute sine oīno esse forme, sicut vȝ mā incipit esse actu p hoc q sibi forma vnitur, sic nō erit esse forme nisi in

vnione ad mām/sicut ꝛ esse actu/materię nō cōuenit/nisi in vnione ad formā,ꝛ tūc ponit li simplr ad excludēdū incep/tionē formę in mā:si.n.forā simplr ꝛ absolute incipiat eē ex h ꝙ vnit mā,tūc nō poterit eē nisi in vnione ad mām/si aūt incipiat eē tm̄ in h,nō āt simplr incipiat eē ex eo ꝙ ma/terię vnit,nō oꝫ ꝙ nō possit eē nisi in vnione ad materiaꝫ/si āt accipiat 2°°, tūc determinat illud verbuꝫ nō erit,ꝛ est sensus ꝙ eē forme non erit abso͡te loq̄n/do,nisi in vnio/ne ad mām/ꝛ h oī ad oīsꝫ illi⁹ modi q̄ fm qd ꝛ aliq̄ addito esse aię nō ē nisi in vniōe formę ad mām.s.vt ē forā hui⁹ exn̄s in h,falsum.n.ē abso͡te loquēdo aiaꝫ nō hēre eē nisi i vnione ad mām,tn̄ verum est aiaꝫ inq̄ztū ē forma hui⁹ ho/minis exn̄s in ipso,nō hēre eē nisi p vnionē ad mām,vt supi⁹ ē ostēsuꝫ. Utercꝫ sensus veritatē hꝫ,verūtn̄ pm⁹ sensus ꝛ h⁹ pun/ctuatio hic intē/di videt,eo ꝙ absolutior sit ꝛ magis ꝯsequēs habere.

ℭ Sꝫ tūc occur/rit dubiuꝫ circa ipm pmū sensū. Nā licet aia nō depēdeat a mā simplr/eius tn̄ indiuiduatio,vt supi⁹ est ostēsuꝫ de mēte.s.Th.p sen.d. octaua.q.5.ar.2° 6ᵐ depēdet a corpe q̄ ad sui pn̄ᵐ.n̄ tn̄ q̄ztū ad sui finē. Ex q̄ vꝫ ꝙ illa ꝯditioāl n̄ sit vā/si p h ꝙ forā vni/tur mā incipiat abso͡te eē,nō erit eē formę nisi in h qd est vniri mā/stāt.n.sil' ex vbis.s.T.formā icipe eē p vnionē ad cor/pus ꝛ postea ipaꝫ eē sine corpe. Rūdet ꝙ formā icipe eē p vnionē sui ad mā dupl͡r p̄t itelligi. Uno° ꝙ vnio ipi⁹ cum mā sit p se cā eē for°. Alio° ꝙ sit cā sine q̄ n̄ icipiat for° eē,q2 vꝫ nō icipit eē nisi cū tali vniōe. Prio° icipe eē p vnionē ad māꝫ ifert formā nō posse eē sine vniōe tali,q2 ppri⁹ effect⁹ nō p̄t eē sine sua ppa ꝛ p se cā. Scđo āt mō for̄ᵐ icipe eē p talē vnionē nō ifert ipaꝫ n̄ posse eē nisi i vniōe ad māꝫ. Pri/mū sensū accipit.s.Th.h loco qd pꝫ,q2 de for̄ᵃ p silitudinē ad māꝫ loq̄t,ex eo qd dixerat trāsmutationē determinari ad eē actu mā,qd ē p vnionē,iferēs. Unā si p h ēt.l.si p ean/dē ēt rōnē q̄ mā icipit eē actu.s.p vnionē for̄ᵉ icipiat eē formę simplr,eē for̄ᵉ nō erit nisi i h ꝙ ē vniri mā. Sicut.s.eē actu mā nō ē nisi i vniri for̄ᵉ. Cōstat āt ꝙ mā ita icipit eē actu p formā,ꝙ for̄ᵉ ē p se cā eē actu ipi⁹ mā,ꝙ silr accipiēdū est aña illi⁹ ꝯditioāl ꝙ for̄ᵉ simplr icipiat esse p sui vnionē ad māꝫ,ita ꝙ mā ꝛ vnio talis sit p se cā eē for̄ᵉ/sꝫ āt sensū acci/pit i p sniaꝫ.

ℭ Scđo ad idē. Aia itᵛᵃ nō pōt educi de pō° mā,vt supi⁹ ē ostēsuꝫ,ꝙ n̄ p vtutē exn̄tē i seie pducit,pbat

† Cap. 79

De vniōe for° cum materia.

cūdo q2 cū intellect⁹ qui est pro/pria ꝛ principalis vtus aie intel/lectiue nō sit alicui⁹ ptis corpis actus:nō pōt diuidi p accn̄s sꝫ corpis diuisiōe:vn̄ nec aia itelle/ctiua. ℭ Secūdū etiā est ipoſſe: virtus eni actiua q̄ est in semine agit ad generationē aialis trans/mutādo corpus:nō.n.aliter age/re pōt virtus q̄ est in mā:sed ois forma que incipit esse per trans/mutationē materie:habet esse a mā depēdēs:trāsmutatio enim materie reducit eaꝫ de potentia in actū:ꝛ sic determinat ad esse actu materie:qd est per vnionē forme:vnde si per hoc etiā inci/piat esse forme simpliciter eē for/me non erit:nisi in hoc quod est vniri materie.ꝛ sic erit fm esse a mā depēdēs:si igitur aia huma/na pducat in esse p virtutē acti/uā q̄ est in semine:sequit ꝙ esse suū sit depēdens a mā sic eē alia/rū formarū māliū.(cuius cōtra/riū supra ostensum est).† Nullo igitur mō anima intellectiua p/ducit in eē p seis traductionez.

3 ℭ Amplius omnis forma que educit in esse per materie trans/mutationē est forma educta de potētia materie:hoc eni est ma/teriā transmutari de potētia in actū educi:anima aūt intellecti/ua nō potest educi de potentia materie.† (Jam eni supra osten/sum est).ꝙ ipsa aia intellectiua excedit totū posse materie:cum habeat aliquā opationeꝫ absqꝫ mā.† (vt sup ostēsuꝫ est).nō igi/tur aia itellectiua in esse educit per trāsmutationē mā ꝛ sic ne/qꝫ p actionē vtutis q̄ est in seie.

4 ℭ Preterea nulla virtus acti/ua agit vltra suuꝫ gen⁹:sꝫ aia in/tellectiua excedit totū gen⁹ cor/porū:cū habeat operationē sup omnia corpa eleuatā q̄ est intel/ligere:nulla igit virtus corpea pōt pducere animam intellecti/uā:sed ois actio virtutis que est in semine est per aliquā corpeā virtuteꝫ:agit.n. virt⁹ formatiua mediante triplici calore.s.ignis

ꝯña,q2 ois for̄ᵃ q̄ educit i eē p trāsmutationeꝫ mā,sic ē de forma q̄ virtute seis producit est forma educta de pō mā. ℭ Tertio ad idē. Ois actio vtutꝫ q̄ ē i seie est p vtutē corpeā/agit.n.virtus illa mediāte calore ignis/cęli/ꝛ aię,ꝙ nō pōt ais virtute seis pduci,pbat ꝯña/q2 nulla virt⁹ actiua agit vltra suū genus/aia āt intᵛᵃ excedit totū gen⁹ corpoꝝ.

ℭ Sed vꝫ ista rō nō ꝯcludere. Di/ceret.n.aliqs ꝙ lꝫ nulla vt⁹ acti/ua pncipalis a/gat vltra suū ge/nus.vt⁹ tn̄ istru/mētal' pōt vltra suuꝫ gen⁹ vtute pncipalis agēt̄ agere,sic calor pducit carnē v/tute aię q̄ gen⁹ excedit elemen/ti. Silr sacramē/ta causant oīa/tū i aia q̄ est qd spūale sꝫ doctri/nā.s.T.sic etiā dicet ꝙ vt⁹ seis ꝛ calores qbus opat,lꝫ ppa v/tute aiaꝫ itᵛᵃᵐ p/ducē n̄ possint, eā tn̄ possunt v/tute aię generā/tis producere.

ℭ Rūdet ex do/ctrina.s. T.p°. qō.118.art.2° ꝙ nec ēt vtute aię pōt semē agere ad aiaꝫ itᵛᵃᵐ ip/saꝫ pducendo. Lꝫ.n.corpus vt instrumētuꝫ sbę imālis iq̄ztū im/mālis ē possit agē aliqd imāle,sic fātasma vtute it' agēt̄ p/ducit i itᵐ poteꝫ spēm itᵉᵐ q̄ ē oio imālis,corp⁹ tn̄ vt instru/mētū sbę imālis,iq̄ztū ē act⁹ corpis,nō p̄t agē aliqd imāle, q2 sba imālis vt act⁹ corpis nō ptinet ad ordinē imāliū. Sꝫ ad ordinē māliū. Semē āt nō agit vtute aię itᵛᵉ,iq̄ztū oio ē imālis ē,sꝫ iq̄ztū ē act⁹ corpis,cū vt⁹ gn̄atiua q̄ mediāte ge/neratio fit sit act⁹ corpis,iō nec ēt iq̄ztū istrumētū ē aię ge/nerātis,p̄t aiaꝫ pducere. Sꝫ bn̄ q2 aia sꝫ eēntiā suā ē itᵛᵃ, ꝛ imālis,lꝫ nō agat iq̄ztū ē oio imālis sꝫ iq̄ztū ē act⁹ corpo/ris,p̄t semē vtute ipi⁹ agē disponēs ad aiaꝫ itᵛᵃᵐ/ꝛ sic cāre vnionē ipi⁹ cū mā,qd est cāre aiaꝫ iq̄ztū ē act⁹ corpis,sicut agit i vtute ipi⁹ vt act⁹ corpis ē. Propō,ꝙ.s.T.vꝫ. Nulla virt⁹ actiua agit vltra suū gen⁹,ē ēt vā de agēte istrumēta/li nō agēte i vtute agētis pncipalis supioris ordis,iq̄ztū su/pioris ordis ē. Sꝫ vt ad iferiorē ordinē ptinet,ꝛ sic eā itel/lexit.s.T. Si āt agat i vtute agētis supioris ordis,vt supio/ris ē ordis,sic p̄t agere vltra suū gen⁹/sic calor agit i vtute aię,iq̄ztū aia ē,ꝛ sacramētū agit p vtutē diuinā,iq̄ztū corpa/lia excedit. Unde instātie adducte nō sunt ꝯtra itētū rōnis.

ℭ Tertio pncipalr arguit. Aia est sba itellectualis,ꝙ ꝛc.p/bat ꝯña,q2 ridiculū ē dicere sbaꝫ itellectualē aut p diuisio/nē corpis diuidi,aut ab aliq̄ corporea vtute pduci,quoꝝ.s. modoꝝ altero aliqd p seis traductionē pduci p̄t itelligi.

ℭ Quarto. Corruptio corpis nō est causa ꝙ aia eē desinat,

Nulla virtus actiua agit vltra suū genus.

† Cap. 82.

† Cap. 51

ergo nec gñatio corporis est causa ꝙ ipsa incipiat esse, sed traductio seminis est causa propria gñatiōis corpis. ergo &c.
¶ Aduertēdū ꝙ corpꝰ noiat ꝑpriū ꝑfectibile ab aia, & hoc ꝙ priꝰ cōstitui & organiçari vtute seis, vt pʒ i embriōe vt i vltimo istāti organiçatiōis sufficiētis & necię, aia intellectiua introducat', ppter hoc inqt. s. T. ꝙ traductio seis ē cā ꝑpria gñationis corpis, non q ipsa seis sepatio a gñante & eius itroductio in mricē sit propria cā gñatōis, cū illa nominēt negationē, & relationeʒ, sed q semē decisum & introductū ē cā propria, decisio āt & itroductio est cā ę ꝯditio sine q̄ gñō corporis non fieret. † Cap. 55.
¶ Ultio inqt. s. T. ꝙ p hoc Apollinaris & seqtiū error destruitur dicentiū, sic̄ corpora a corpibꝰ generantur sic animas ab aiabus generari.

¶ Super ca. 87.

Quātum ad hoc ponit' hec ꝯclusio. Solus deꝰ aiaʒ hūanā i eē ꝑducit. † Cap. 79 Probatur āt p sic. Aia icipit eē cū corpore, vt ostēsuʒ ē supiꝰ, & nō q p se generet': cum non sit cōposita ex mā & forma, nec q generet' p accñs p corporis gñationē virtute seis, vt ēt ē ostēsuʒ, ergo p creationē, ergo a solo deo cuiꝰ solius est creare, in eē producitur. † idē p.p. q. 90. ar. 2
¶ Secūdo. Aia hūana hʒ cām sui eē actiuā, cū nō sit suū esse, & hʒ hoc ꝑpriū inter alias formas ꝙ ē in suo esse subsistēs, ergo hʒ p se suum fieri preter moꝫ aliarū formarū q̄ p accñs fiūt factis cōpositis; ergo aut fit ex aliq̄ sic̄ ex mā, aut ex nihilo p creationē, nō ex mā, q nō hʒ māʒ ptē sui, ergo p creationē fit, ergo a solo deo imediate creat'. † Cap. 36
¶ Attēdēdū ꝙ cū mā sit id ex q̄ aliqd fit inexnīs, vt pʒ. 5. meta. oʒ vt id qđ nō solū fit i aliq̄ mā sʒ ēt p se fit ex mā hēat māʒ ptē sui & sit cōpositū, iō optie ꝓbat. s. T. aiaʒ nō fieri ex mā, q nō hʒ māʒ ptē sui, alie āt forme nō p se fiūt sic̄ nec per se hn̄t eē, sʒ fiunt tm̄ alio facto. s. cōposito, vt hic dr̄, iō lʒ nō hēant māʒ ptēʒ sui, possūt tm̄ aliquoꝰ dici, ipropie tm̄, fieri ex mā, iqꝫtū de poa mā educunt'. † Cap. 93 † Cap. 21.
¶ Tertio. Aia ē de gñe sbaꝶ itellectualiū q non possūt itelligi ꝑdire i eē nisi per viā creationis. ergo &c. pʒ ꝯña, q eoꝶ q sūt vniꝰ generis. i. vniꝰ ordinis reꝶ ē idē modꝰ ꝑdeūdi i eē.
¶ Attēdendū ꝙ p eūdē modū ꝑdeūdi i eē itelligit. s. T. idē genus ꝑductionis q̄ attingit' res ꝑducta imediate nō āt itelligit accñtia illi gñi ꝑductionis, qđ dico q alie sbę spūales nō ꝑducunt' in mā, neqʒ ꝑsupponūt aliquam mālē dispōnē p agēs nāle, sicut aia itroducit' in māmʒ p agēs nāle dispositā, hoc eni accidit ꝑductiōi aię q̄ ē creatio iqꝫtū aia, lʒ sit sba itellectualis, est tm̄ corpis forma. † Cap. 23.
¶ 4°. Aia nō pt sic ꝑduci i eē ꝙ sibi acqrat' aliqđ ꝑncipiū eēndi, sic̄ accidit i rebꝰ cōpositis cū sit sba simplex, ergo ꝑducit' i eē ab agēte p hoc ꝙ ꝯseqt' ab ipo eē absolute, ergo a pmo & vlī agente q est deꝰ ꝑducit', q ipm esse est ꝑpriꝰ effectus pmi & vniuersalis agētis. † Cap. 16

celi: & calore anime: nō igit' pōt produci in esse anima intellectiua per virtutē que est i semine.

5 ¶ Preterea ridiculū est dicere aliquā intellectualē substantiaʒ vel per diuisionē corporis diuidi: vel etiā ab aliqua virtute corporea ꝑduci: sed anima humana est quedā intellectualis substātia. †(vt supra ostensum est). non igit' potest dici ꝙ diuidat' per diuisionē seminis neqʒ ꝙ ꝑducatur in esse a virtute actiua que est in semine: & sic nullo modo per seminis traductionem anima humana incipit esse.

6 ¶ Preterea si generatio alicuius est cā ꝙ aliqd sit corruptio eius erit cā ꝙ illud esse desinat: corruptio autē corpis nō est cā ꝙ anima hūana eē desinat cum sit imortalis. †(vt supra ostēsuʒ est). neqʒ igit' gñatio corpis est causa ꝙ aia incipiat eē: sed traductio seminis est causa ꝑpria generatiōis corporis: nō est igitur traductio seis cā gñationis anime in eē. † ¶ Per hoc āt excluditur error Apollinaris & sequatiū eius qui dixerūt aias ab aialibꝰ gñari sic̄ a corpibꝰ corpa.

¶ Qꝫ aia humana ꝑducat' in eē a deo per creationem. Cap. 87.

Ex his autē que dicta sunt ostendi potest: ꝙ solus deus animā humanaʒ in esse ꝑducit.

¶ Omne enī qđ in esse ꝑducit' vel generat' per se: aut p accñs vel creat'. Anima autē humana nō generat' per se. cū nō sit composita ex materia & forma. †(vt supra ostensuʒ est). neqʒ generatur per accidēs. cū enim sit forma corporis generaret' per corporis generationē q̄ est ex virtute actiua seminis: qđ iprobatuʒ est: cū ergo aia humana de nouo esse incipiat. nō enim est eterna nec preexistit corpori. †(vt supra ostensuʒ est). Relinquit' ꝙ exeat in eē per creationē. †(ostēsum est aūt supra) ꝙ solus deꝰ potest creare. Solus igitur ipse animā humanaʒ in esse ꝑducit.

2 ¶ Amplius oē illud cuiꝰ sub(stantia) nō est suū esse: habet sui esse auctorem. (vt supra ostensuʒ est). Anima autē humana nō est suum esse: hoc enim solius dei est. Habet igit' causaʒ actiuā sui eē. Sed qđ per se habet esse: per se etiā agit': qđ vero nō habet esse per se: sed solū cuʒ alio nō per se fit: sed alio facto. sicut forma ignis fit igne generato. Anima āt humana hoc hʒ ꝑpriuʒ inter alias formas ꝙ est in suo eē subsistēs & esse qđ est sibi ꝑpriū corpori cōmunicat. aia igit' per se habet suū fieri preter modū aliarū formarū q̄ fiunt p accidens cōpositis factis: sed cū aia humana nō habeat materiam partē sui: nō potest fieri ex aliquo. sic ex materia. Relinquit' ergo ꝙ ex nihilo fiat. & sic creatur: cū igitur creatio sit opus proprium dei. †(vt supra ostensum est). sequitur ꝙ a solo deo immediate creatur.

3 ¶ Adhuc eorum que sunt vnius generis est idem modus ꝑdeundi in esse. †(vt supra probatum est). anima autē est de genere substantiarum intellectualium que non possunt aliter intelligi prodire in esse nisi per viā creationis. anima igitur humana exit in esse p creationē adeo.

4 ¶ Itē quicqd producit' in esse ab aliquo agēte: acquirit ab ipso vel aliquid qđ est ꝑncipiū essendi in tali specie vel ipsuʒ esse absolutū anima aūt non pōt sic ꝑ

Esse ẽ p. prius effectus dei.

¶ Aduerte hic q̄ .s.Th. ponit vnū modū quo esse dicit̄ p̄prius effectus dei. Alia eniz agentia licet dent esse, illud tamen nō dant nisi p hoc q̄ imprimunt similitudines suaruz formarū in rebus factis, que similitudo est rei facte p̄ncipiū essendi, deus autē dat esse non soluz dando formale principium essendi sed etiā rei dando esse absolute absq̄ȝ hoc q̄ illi det aliud principium formale essendi. Ex quo patet q̄ esse absolute ꝛ s̄ȝ se cōsideratum non autē vt effectus formalis forme introducte in re producta, a solo deo producitur, ꝛ sic absolute ꝛ scdm se esse est effectus proprius dei, aliorum autem est effectus vt coniungitur forme ĩ altero ꝓducte.

†Cap.53.

¶ Quinto. Finis anime humane ꝛ eius perfectio est vt per cognitionem ꝛ amorez transcendat totum ordinem creaturarum ꝛ pertingat ad p̄mum principiū qui est deus, ergo a deo ꝓprie habet sue originis principiuz, finis eni rei correspondet eius principio.

† Auc. scriptu.

¶ Aduerte ne erres q̄ non ideo dicit .s.T. finez anime esse in amore ꝛ cognitione dei quasi vtrūq̄ȝ ad beatitudinem essentialiter pertineat. S̄ȝ quia cognitio est essentialiter beatitudo, amor autez ipsam inseparabiliter cōcomitatur.

† Exclu° erro.

Cōfirmatur vltimo quia hoc insinuatur gen. primo vbi scriptura aialium aliorūz ani†mas alijs causis ascribēs, puta dicēdo. Producant aque re

† Argumēta contra ldē.

duci in eē q̄ acquirat̄ ei aliquid qd̄ sit principiū eēndi. sicut contingit in rebus cōpositis ex mã ꝛ forma que generant̄ p hoc q̄ acquirūt formã in actu. nō. n. h̄ȝ anima aliquid in seipsa qd̄ sit sibi p̄ncipiū essendi cū sit substantia simplex. †(vt supra ostēsum est). Relinquit̄ igit̄ q̄ non producat̄ in eē ab aliquo agēte: nisi per hoc q̄ cōsequit̄ ab ipso esse absolute. ipm aūt eē est ꝓprius effectus primi ꝛ vlis agētis: secūda. n. agētia agunt per hoc q̄ imprimunt similitudines suarū formarū in rebus factis que sūt forme factoꝝ. anima igitur non potest produci in eē nisi a primo ꝛ vniuersali agēte: qd̄ est deus.

5 ¶ Preterea finis rei respōdet principio eius. tunc eni res perfecta est cū ad primū principiuz ptingit vel p similitudinez vel q̄cūq̄ȝ modo. finis aūt aie hūane ꝛ vltima ei⁹ pfectio ē: q̄ p cognitionē ꝛ amorē trāscēdat totū ordinē creaturarū ꝛ ptingat ad p̄mū p̄ncipiū: qd̄ deus est: igit̄ a deo h̄ȝ ꝓprie sue originis p̄ncipiū. †¶ Hoc ēt innuere vr̄ sacra scriptura. (Gen̄. p̄mo): cū enim de institutiōe alioꝝ animaliū loquēs coꝝ aias alijs causis ascribat: vtpote cum dicit. (Producāt aq̄ reptile aie viuētis). ꝛ sil̄r de alijs: ad hominē veniēs aiaz eius adeo creari ostēdit dicēs. (Formauit de⁹ hoiem de limo terre: ꝛ ĩspirauit ĩ faciē ei⁹ spiraculū vite). Per h̄ aūt excludit̄ error ponētiū aias ab ãgel' eē creatas.

¶ Rationes contra determinatam veritatem. Capitulum. 88.

Sunt aūt quedã que premissis vident̄ eē aduersa. ¶ Cum eni hō sit aial inquãtum

p̄tile anime viuentis, ꝛ similiter de alijs, de aia hois inquit. Inspirauit in faciem eius spiraculuz vite, deo vȝ anime humane creationem ascribens. Per hoc autem inquit .s.T. excluditur error ponentium animas ab angelis esse creatas. Aduerte q̄ san. Tho. 1. q. 118. ꝛ po°. q. 3. ar. 9. tenet nō solum falsuz esse q̄ anima cum semine traducatur, sed etiã hoc esse hereticum, quia ex h̄ sequitur animã subsistentem nō esse, ꝛ ex consequenti esse corruptibilem cuz corpore.

habȝ aiaz sensitiuã. rō aūt aialis vniuoce hoi ꝛ alijs aialib⁹ ꝯuenit: vr̄ q̄ aia sensitiua hois sit eiusdē gnīs cū aiabus alioꝝ aialiū: q̄ aūt sunt vni⁹ gnīs eūdē modū habēt ꝓcedēdi in eē: aia igit̄ sensitiua hois sicut ꝛ aliorū aialiū p virtutē q̄ est in seie in eē ꝓcedit. est aūt idē s̄ȝ substãtiã aia intellectiua ꝛ sensitiua in homine. †(vt supra ostēsuz est). videtur igitur q̄ etiã anima itellectiua per virtutē seminis ꝓducat̄.

2 ¶ Preterea sicut docet Arist. in lib. de generatiōe aialiū. (prius tpe est fetus aial q̄ȝ hō). sed cū est aial ꝛ nō hō: h̄ȝ aiam sensitiuã ꝛ n̄ itellectiuã: quã q̄dē sensitiuã nō est dubiū ex v̄tute actiua seis ꝓduci sicut ꝛ in ceteris aialib⁹ cōtingit: illa aūt met aia sensitiua ē in potētia. vt sit intellectiua. sicut illud aial ē in potētia vt sit aial rōnale. Nisi forte dicat̄ q̄ aia intellectiua superueniēs sit alia suba. †(qd̄ sup̄ iprobatū ē). videt̄ q̄ substãtia aie intellectiue sit ex v̄tute q̄ ē in seie.

3 ¶ Item aia cū sit forma corporis vnit̄ corpori scdm suū esse: s̄ȝ ad ea que sunt vnū scdm eē terminatur vna actio vnius agentis. si enim sunt diuersa agētia. ꝛ per consequēs diuerse actiones. sequet̄ q̄ sint facta diuersa secundum eē: opȝ vnius agētis vnã actionē terminari ad eē anime ꝛ corporis: constat autem q̄ corpus sit per actionez virtutis que est in semine: ergo ꝛ ab eadem est anima que est eius forma ꝛ non ab agente separato.

4 ¶ Amplius hō generat sibi simile s̄m spēm p virtutē q̄ est in semine deciso: oē aūt agēs imobiliter gn̄at sibi simile in spē per hoc q̄ causat formã gn̄atia q̄ est

¶ Super ca. 88.

Quarum ad tertiuz ponit .s. Tho. quasdaz rationes cōtra determinatã veritatem quarū prima est. Anima sensitiua hominis virtute seminis procedit in esse, cum sit eiusdez generis cum animabus aliorūz animaliū, ergo ꝛ int̄ᵃ, probat̄ ꝯsequētia, q̄r i homine sensitiua ꝛ int̄ᵃ sūt idē s̄ȝ sbaz.

†Cap.58

¶ Secundo. Fetus prius ē aial q̄ȝ homo, q̄ prī⁹ habet animam sensitiuam q̄ȝ intellectiuam, sed illa producit̄ ex semine, ergo ꝛ int̄ᵃ, cum eadē fiat int̄ᵃ eo q̄ sibi itellectiua q̄ sbalis supueniꝛe non possit.

†Cap.59

¶ Tertio. Anima vnitur corpori secūdū eē, ergo fit ab eodē a quo fit corp⁹, cum ad ea que sunt vnū secundum esse terminetur vna actio ꝛ vnius agentis. ergo ꝛc.

¶ Quarto. homo gn̄at sibi simile in spē p v̄tutez q̄ est in semine, ergo causat aiaz a qua ē hominis spēs.

eius species. aia igr̄ humana a qua est species hominis producit̄ ex v̓tute qua est in semine.

† Apollinaris. 5 ¶ Item † apollinaris sic argumentatur. Quicūqꝫ dat complemētuꝫ operi cooperatur agēti: sed si anime creantur adeo ipse dat complementum generationi puerorum: qui quādoqꝫ ex adulteris nascuntur: ergo deus cooperat̄ adulteris. (quod sibi inconueniens videtur).

† ratiōes ex Greg. nisseno. 6 ¶ Inueniuntur autē in libro qui † Grego. nisseno inscribitur quedam rationes ad hoc ideꝫ probandum. ¶ Argumentatur autem sic. Ex anima ⁊ corpore fit vnū quod est homo vnus. si igitur anima fiat prius q̄ꝫ corpus aut corpus prius q̄ꝫ anima: idem erit prius ⁊ posterius seipso: quod videtur impossibile: simul igitur fit corpꝰ ⁊ aia: sed corpꝰ incipit fieri in decisiōe seminis: ergo ⁊ per decisionē seīs aia in eē ꝓducit̄.

7 ¶ Adhuc imperfecta videtur esse operatio agentis qui non totam rem in esse producit: sꝫ solum eius alteram partem. si igitur deus animam in esse ꝓduceret: corpus vero virtute seminis formaretur que duo sunt partes vnius scilicet hominis: vtriusqꝫ operatio scilicet dei ⁊ seminatiue v̓tutis imperfecta videret̄. (quod patet esse incōueniens). ab vna igitur ⁊ eadeꝫ causa ꝓducit̄ anima ⁊ corpus hoīs: ꝯstat autē corpus hoīs ꝓduci virtute seminis ergo ⁊ aia.

8 ¶ Item in omnibus que generant̄ ex semine omnes partes rei generate simul comprehenduntur virtute in semine. licet actu non appareant: sicut videmus in tritico aut in quolibet alio semine q̄ herba ⁊ culmus ⁊ internodia ⁊ fructus ⁊ ariste virtute comprehenduntur in primo semine: ⁊ postea protenditur semē ⁊ dilatatur quadaꝫ consequentia naturali ad perfectionem non assumens aliquid extrinsecuꝫ. Constat autem animam esse parteꝫ hominis. in semine igit̄ hoīs virtute cōtinet̄ aia hūana. nō autē ex aliqua exteriori cā principiū sumit.

9 ¶ Amplius eorum quorum inuenitur idem processus ⁊ terminus: oportet esse idem originis principium. sed in generatiōe hominis idē processus corporis ⁊ anime. ⁊ idem terminus inuenitur: secundum enim q̄ figuratio ⁊ quātitas membrorum procedit ⁊ anime operationes magis ac magis manifestantur. nam prius apparet operatio anime sensitiue: ⁊ tandeꝫ corpore completo operatio anime ītellectiue: ergo idem est principiuꝫ anime ⁊ corporis: sed principium originis corporis est per decisionē seminis: ergo est ⁊ principiū originis anime.

10 ¶ Adhuc qđ configurat̄ alicui constituit̄ ex actione eius cui cōfigurat̄: sicut cera q̄ cōfigurat̄ sigillo accipit hāc cōfigurationē ex impressione sigilli: constat autem corpus hominis ⁊ cuiuslibet animalis esse proprie anime configuratū: talis est enim organorum dispositio qualis competit ad operationes anime per eas exercendas: corpus igitur formatur ex actione anime. †(vnde etiā Aristo. dicit in. 2. de anima). q̄ anima est efficiens causa corporis: hoc autem non esset nisi anima esset in semine: nam corpus per virtutem que est in semine constituitur. est igitur anima humana i semine hominis: ⁊ ita ex decisione seminis originem habet. † tex.c.36

11 ¶ Item nihil viuit nisi per animam: semen autem est viuum: quod patet ex tribꝰ. ¶ Primo quidem: quia a viuēte decidit̄. ¶ Secundo quia in semine apparet calor vitalis ⁊ operatio vite: que sunt rei viuentis indicia. ¶ Tertio quia semina plantarum terre mandata nisi in se vitam haberent: ex terra que est exanimis non possent calescere ad viuendum: est igitur anima in semine: ⁊ sic ex decisiōe seminis vitaꝫ habet ⁊ originē capit.

12 ¶ Amplius si aia non est ante corpus. (vt ostēsuꝫ est). neqꝫ incipit esse cū seminis decisiōe: sequit̄ q̄ prius format̄ corpus. ⁊ postea ei infundat̄ aia de nouo creata. Sed si hoc est verū. sequitur vlterius q̄ anima sit ꝓpter corpus: qđ enim est ꝓpter aliud inuenit̄ eo posterius: sicut vestimenta fiūt ꝓpter hoīeꝫ: hoc aūt est falsuꝫ: nā magis ē corpus ꝓpter aiaꝫ: finis. n. semꝑ nobilior est: oportet igitur dicere q̄ aia simul cū decisione seminis oriat̄.

¶ Quinto. Scdm Apolinarē sequeret̄ deū cooperari adulteris, qꝛ creando aiam daret cōplemētū generatiōi adulterę.
¶ Sexto. Simul fit corpus ⁊ aia, alioquin idē eēt prius ⁊ posterius seipso. ergo ⁊c. pꝫ ꝯña, qꝛ corpꝰ incipit fieri i decisiōe seīs.
¶ Septimo. Sequeretur actionem dei ⁊ hominis actionē esse imperfectā, quia neutra produceret totam rem.

¶ Octauo. Anima est pars hominis. ergo ⁊c. ꝓbat̄ ꝯña, quia i oibꝰ q̄ generātur ex semie omnes partes rei generate virtute cōprehendūtur in semie, declaratur in tritico vbi herba, culmus, iternodia, fructꝰ ⁊ ariste cōprehendūtur in primo semine ⁊ postea ꝓtendit̄ semē ⁊ dilatat̄ ordine sequella naturali, ad rei ꝑfectionē nihil extrinsecū assumniēs, intellige tamē q̄ꝫ cām agenteꝫ, sꝫ aliqd extrinsecuꝫ tamq̄ꝫ materiā assumat.
¶ Nono. In hominis gn̄atione est ideꝫ ꝓcessus corporis ⁊ aię ⁊ idē terminꝰ, qꝛ scḋm ꝓcessuꝫ figurationis ⁊ q̄ꝫtitatis corporis opatiōes aię magis ac magis manifestantur. ergo ⁊c.
¶ Decimo. Corpus hoīs formatur ex actōe animę, tum qꝛ sibi configurat̄, tuꝫ qꝛ aia est efficiens cā corporis vt dr̄ 2° de aia tex. 36. ergo ⁊c.
¶ Undecio. Semen viuit vt ex multis appet, ergo in ipso ē anima ergo ⁊c. 12. Seqt̄ q̄ prius forat̄ corpus ⁊ postmodū īfundit̄ aia, ergo aia fit pp corpus, qꝛ quod fit ꝓpter aliud, est posterius eo, sic pꝫ i vestimētis

que propter hominem fiunt.

℄ Super capitulum.89.

Quantum ad quartam respódet.s.Th. rationibus suprapositis. Cir ca hoc aūt duo facit. Primo eni ponit pulcher rimā quandā de processu gñationis doctrinā. Scdo sigilati ad singula respódet argumēta.

†Argumē ta p̄tra re citatē sol uuntur.

Quātum ad p̄m. dicit summari sep tē. Primū est q̄ opinio dicētium q̄ opera vite q̄ apparent in embrione ante vltimum complementū non sunt ex aliqua anima vel ex virtute in eo existente sed ex anima matris, ē falsa, tū quia embrio nó eēt animal, tum quia operatióes vite nó proueniūt a p̄ncipio extrinseco .s. imediate, sed ab intrinseco, vt i nutritione s̄m quā q̄d nutritur assimilat sibi nutrimētū. ⁊ multo magis in operibus sensus apparet. Secundū est q̄ animā s̄z essentiā suā completā, esse in semine a principio, sed eius operationes p̄pter defectū organorū nó apparere, falsum est, tum q̄ anima non vnitur vt forma corpori nisi organizato, tum quia Arist. 2° de anima tex.10. inq̄t q̄ semen ⁊ fructus sic sunt potentia viuā habentia q̄ abijciunt animā, tū quia tunc generatio animalis compleretur in ipsa decisione seminis, sicut in animalibus anulosis ex vno fiunt duo, ⁊ sic sequeretur q̄ omnes transmutationes sequentes essent ad generationē impertinentes, transmutationes enī formam substantialē sequentes nó ordinantur ad esse generati, sed ad bene esse ipsius, sequeretur etiam q̄ anima rationalis diuideretur ad diuisionē corporis, ⁊ q̄ ex omnib⁹ pollutionibus ex quibus cóceptus nó sequitur animę rationales multiplicarentur. Tertiū est q̄ etiā illa opinio falsa est que dicit q̄ sicut semen ē corpus non organizatum actu sed organizabile, ita virt⁹ que est in semine est anima in potentia non autem in actu, ⁊ q̄ organizato semie sufficienter ad vitam plante, predicta virtus fit anima vegetabilis, deinde organis magis perfectis eadem fit sensitiua, postremo forma organorum perfecta, eadem fit anima rationalis, non actione quidem virtutis seminis sed ex actione ⁊ illuminatióe exterioris agentis ⁊ q̄ p̄pter hoc dixit Ari. intellectū ab extrinseco eē. Hec enī opinio falsa est, tū quia tunc forma substantialis continue magis ac magis p̄ficeretur, tum q̄ forma substātialis non simul s̄z successiue educeretur in actū, ⁊ sic generatio esset motus cótinuus, tū quia sequeretur animam rationalē esse mortalē, q̄ anima rónalis esset eadem cum anima sensibili que per accidēs generata ponitur in processu p̄dicto, ⁊ p̄ p̄ñs ponitur ad corruptionē corporis esse corruptibilis, nec pót dici q̄ ex lumine extrinseco p̄ q̄d

†p̄missus p̄m destruens q̄dā falsā opi.

†p̄missus 2m destruens aliā p̄ceptionem falsam.

†tex.c.10

†p̄missus 3m destruens aliā opi. falsā.

†inconueniencia q̄ secuntur pó nē p̄ceds.

℄ Rn̄siōes ad p̄dicta. Cap.89.

Ad faciliorē vero p̄missarū rónū solutionē p̄mittēda sunt q̄dā ad exponēdū ordinē ⁊ p̄cessum gñatióis hūane ⁊ gñaliter aialis. †℄ Prio itaq3 sciēdū est falsam eē opionē quorūdā dicētiū q̄ opa vite q̄ apparēt i embrione an̄ vltimū cōplemētū nō sunt ex aliq̄ aia vel virtute aie i eo existēte: s̄z ex aia matris. ℄ Si.n. hoc eēt verū iā embrio nō eēt aial: cū oē aial ex aia ⁊ corpe p̄stet: opatiōes ēt vite n̄ p̄ueniūt a p̄ncipio actiuo extrinseco: s̄z ab itranea v̄tute in q̄ p̄cipue a nō viuētib⁹ viuētia vidēt discerni q̄rū est p̄priū mouere seipsa: q̄d.n. nutrit assimilat sibi nutrimētū. vn̄ op3 i nutrito eē v̄tutē nutritióis actiuā: cum agēs sibi sile agat. ⁊ multo est h̄ manifesti⁹ i opib⁹ sensus. nā videre ⁊ audire p̄uenit alicui per v̄tutē aliquā i ipso existētē nō i alio. vn̄ cū embrio inueniat nutriri an̄ vltimū cōplemētū. ⁊ ēt sentire nō pōt h̄ attribui aie matris. †℄ Nec tn̄ pōt dici q̄ i semine ab ipso p̄ncipio sit aia s̄m suā essentiā cōpletā: cui⁹ tn̄ opatiōes nō apparēt p̄pter organorū defectū. ℄ Nā cū aia vniat corpi vt forā: nō vnit nisi corpi cui⁹ est p̄prie act⁹: ē āt aia act⁹ corpis organici: nō ē igit an̄ organiçationē corpis i semine aia actu: s̄z solū potētia siue v̄tute. †(vn̄ Ari. dicit in.2. de aia q̄ semē ⁊ fruct⁹ sic sunt pō vitā h̄ntia q̄ abijciūt aiā).i. aia carēt: cū tn̄ id cui⁹ aia est act⁹ sit pō vitā h̄ns: nō tn̄ abijciēs animam. ℄ Seq̄ret ēt si a p̄ncipio aia eēt in semie q̄ gñatio aialis eēt solū p̄ decisionē. sic ē i aialib⁹ anulosis q̄ ex vno fiunt duo. ℄ Semē.n. si statī cū ē decisū: aiā h̄ēret: iā h̄ēret formā s̄balē: oīs aūt gñatio s̄balis p̄cedit formā s̄balē: n̄ eā sequit. si q̄ v̄o trāsmutatiōes formā s̄balē sequunt. nō ordinant ad eē gñati: sed ad bn̄ eē ip̄i⁹: sic igit gñatio aialis cōpleret i ipa decisiōe semis. oēs āt trāsmutatiōes sequētes eēnt ad gñationē impinētes. ℄ S3 adhuc magis ē ridiculū. si h̄ de aia rónali dicat: tū q̄ ipoſe ē vt diuidat s̄z diuisionē corpis ad h̄ vt i deciso semie eē posset: tū q̄ seq̄ret q̄ i oib⁹ pollutióibus ex qb⁹ p̄cept⁹ nō sequit: nihilomin⁹ rónales aie m̄ltiplicaret. †℄ Neq3 ēt dici pōt q̄d q̄dā dicūt: ⁊ si a p̄ncipio decisióis i semine nō sit aia actu: s̄z v̄tute p̄p deficiētiā organorū: tn̄ ipsāmet v̄tutē semis q̄d ē corp⁹ organiçabile ⁊ si n̄ orgāiçatū: eē p̄porcóalr semini aiā i pō s̄z n̄ actu. ℄ Et q̄ vita plāte pauciora req̄rit organa q̄ vita aial: p̄ semie sufficiēter ad vitā plāte orgāiçato ipā p̄dictā v̄tutē fieri aiā vegetabilē. Deide orgāis magis p̄fectis ⁊ multiplicatis eādē p̄duci vt sit aia sēsitiua. Vlteri⁹ āt forā organorū p̄fecta eādē aiā fieri rónalē: n̄ q̄dē p̄ actionē v̄tutis seminis: s̄z ex īfluxu exteriorij agētis: p̄p q̄d suspicāt. (℄ Ari. dixisse itellm ab extriseco eē i libro de gñatiōe aialiū). †℄ Scd̄z.n. hāc pōnē seq̄ret q̄ aliq̄ v̄t⁹ eadē numero nūc eēt aia vegetabil' tm̄: ⁊ postmodū aia sēsitiua: ⁊ sic ipsa forā s̄bal' p̄tiue mag3 ac mag3 p̄ficeret. ℄ Et vlteri⁹ seq̄ret q̄ nō sil' s̄z successiue educeret forma substantialis de pō in actū. ℄ Et vlteri⁹ q̄ gñatio eēt mot⁹ cōtinuus sicut ⁊ alteratio: q̄ oia

sunt impossibilia in nã. ¶ Se
queref ẽt adhuc maius incõue
niẽs.s. q aia rõnalis eẽt morta
lis. ¶ Nihil.n.forall alicui rei
corruptibili adueniẽs facit ipm
eẽ icorruptibile p nãz:al's corru
ptibile mutaret in icorruptibi
le:qđ ẽ ipole:cũ differãt ßm ge
nus.†(vt dr̃ in.x.metaph.)Iba
aũt aie sensibilis cuz ponat eſſe
p accñs gñata a corpe gñato i p
cessu pdicto:đ necessitate ẽ cor
ruptibil' ad corruptionẽ corpis.
Si igit ipsamet fit rõnal' q̃dã lu
mine itrisec⁹ inducto qđ forall
se hz ad ipsaz.est.n.sensitiuũ po
tẽtia itellectiuũ:đ necessitate se
quit q aia rõnalis corpe corru
pto corrũpit:qđ ẽ ipole†(vt su
pra pbatũ est).ꝛ fides catholi
ca docet.† ¶ Non igit ipsamet
virt⁹ q̃ cuz semine decidit ꝛ dr̃
formatiua ẽ aia:neqz in pcessu
gñatõis fit aia:sz cũ ipsa fũdet
sicut i pprio subiecto in spũ:cu
ius ẽ semẽ ↄtẽtiuũ:sic quoddã
spumosuz opat formationẽ cor
poris put agit ex vi aie pñs.cui
attribuit gñatio sicut principali
generãti:nõ ex vi aie cõcepti ẽt
post q̃z aia inest:nõ.n.ↄceptum
gñat seipm:sz generat a patre.
¶ Et hoc pz discurrẽti p singu
las ṽtutes aie. Nõ.n.põt attri
bui aie embrionis rõne ṽtutis
gñatiue/Tũ q vis gñatiua non
hz suã opationẽ nisi ↄpleto ope
nutritiue ꝛ augmentatiue q̃ ei
deseruiũt:cũ gñare sit iã pfecti.
Tũ q op⁹ gñatiue nõ ordinat
ad pfectionẽ ipsi⁹ iduidui. sed
ad spẽi cõseruationẽ. Nec ẽt pt
attribui virtuti nutritiue cuius
opus est assimilare nutrimẽtuz
nutrito.qđ hic nõ appet:nõ.n.
nutrimẽtũ in pcessu formatio
nis trahit in silitudinẽ pexistẽ
tis:sed pducit ad pfectiorẽ for
mã ꝛ viciniorẽ similitudini pa
tris. Silr nec augmentatiue ad
quã nõ ptinet mutatio ßm for
mã:sed solũ ßm quãtitatẽ.đ sen

sitiua aũt ꝛ itellectiua pz q si hz
aliqđ opus formatiõi tali appro
priatũ. Reliquit igit q forma
tio corpis pcipue quãtũ ad pri
mas ꝛ pncipales ptes nõ ẽ ab
aia gẽita:nec a ṽtute formatiua
agẽte ex vi ei⁹:sz agẽte ex vi aie
gñatiue pñs:cuius op⁹ ẽ facẽ si
mile gñanti ßm spẽm. hec igit
vis formatiua eadẽ manet i spi
ritu pdicto a pncipio formatõis
vsqz i finẽ:spẽs tñ formati ñ ma
net eadẽ.nã prio hz forãz seminis:
postea sanguis:ꝛ sic ide q̃usqz
veniat ad vltimũ ↄplemẽtũ. Lz
eni gñatio simpliciũ corpoꝝ nõ
pcedat ßz ordinẽ:eo q qđlibet
coꝝ hz forãz imediatã mãe pri
me.in gñatõe tñ corpoꝝ alioꝝ:
oz eẽ gñationũ ordinẽ pp mul
tas forãs itermedias iter pmã
forãz elemẽti ꝛ vltimã formã ad
quã gñatio ordiat.ꝛ iõ sũt mul
te gñatões ꝛ corruptões sese cõ
seq̃ntes.† ¶ Nec ẽ icõueniẽs si
aliqd itermedioꝝ gñat.ꝛ statiz
postmodũ iterrũpit.q iter me
dia nõ hñt spẽm cõpletã:sz sunt
vt via ad spẽm:ꝛ iõ non gñan
tur vt pmaneãt:sz vt p ea ad vl
timũ gñatũ pueniat.† ¶ Nec est
miꝝ si tota gñatõis trãsmutatõ
ñ ẽ ↄtinua:sz sũt mlťe gñatões i
termedie:q h ẽt accidit i altera
tõe ꝛ augmẽto:ñ.n.ẽ tota altera
tio ↄtinua neqz totũ augmẽtũ:sz
solũ mot⁹ local' ẽ ṽe ↄtinu⁹†(vt
pz i.8.phy.)q̃zto igit aliq̃ fora ẽ
nobilior ꝛ magꝫ distãs a fora ele
mẽti:tãto oz eẽ pl'es forãs iter
medias qb⁹ g̃dati ad forãz vlti
mã vẽiat.ꝛ p ↄñs pl'es gñatões
medias.ꝛ iõ i gñatõe aial' ꝛ hois
i qb⁹ ẽ fora pfectissima:sũt pluri
me forme ꝛ gñatões interme
die.ꝛ per cõsequens corruptio
nes:quia generatio vnius est
corruptio alterius. Anima igit
vegetabilis que primo inest cũ
ẽbrio viuit vita plãte corrũpit:
ꝛ succedit aia pfectior q̃ ẽ nutri
tiua ꝛ sensitiua sil':ꝛ tũc ẽbrio vi

dicta aia sit rõ
nal' fiat icorru
ptil',q nihil for
mal' rei corru
ptibili aduẽiẽs
fac ipaz icorru
ptibilẽ p nãz,cũ
corruptibile ꝛ i
corruptibile dif
ferãt hz gen⁹.x.
metha. text.26.
†text. cõ. 26. Quartũ ẽ q di
cta vt⁹ q̃ fũdat
i spũ cui⁹ semẽ ẽ
ↄtẽtiuũ opatur
corpis formatio
nẽ ex vi aie pñs
cui pñcipali at
tribuit gño,nõ
ãt ex vi aie cõce
pti ẽt postq̃z hz
aiaz,q ↄceptũ
nõ gñat seipz sz
a pře gñat,vt
†Ca.79. pz p singulas ṽ
tutes aie discur
†Conclo vera. rẽdo. Aie.n.em
briõis nõ pt at
tribui corporis
formatio rõne
ṽtutis gñatiue,
q nõ hz ea vis
suã opationẽ ni
si cõpleto opeř
nutritiue ꝛ aug
mẽtatiue,nec or
dinat ad perfe
ctionẽ ipsi⁹ indi
uidui sz ad spẽi
ↄseruationẽ,nõ
ẽt illud sibi at
tribui põt rõne
ṽtutis nutritiue,
q nutrimẽtũ in
processu forma
tiõis pducit ad
pfectiorẽ forãz
ꝛ viciniorẽ sili
tudini pñis,non
ãt ad silitudinẽ
pexistẽtis trahi
tur,qđ fit p op⁹
nutritiue assimi
lãtis nutrimẽtũ
nutrito,nec etiã
fit ṽtute aug^{ue},
q ad ipaz nõ p
tinet mutatõ ßz
forãz sz tñ ßm
q̃titatẽ,nõ ẽt il
lud fit ṽtute sen
sitiue,aut int^{ue}
po^{e},vt pz:relin
quit g q forma
tio corpis preci
pue q̃tũ ad pri
mas ꝛ pncipa

les ptes ẽ tñ ex
vi aie gñantis.
Quitũ ẽ q hec
vis formatiua ma
net i spũ pdicto
a pn° formatõis
vsqz ad finẽ,spe
cies tñ formati
ñ manet eadẽ,
cuz dr̃sas forãs
hẽat successiue
vsqz ad comple
mẽtũ,q lz gño
simplicium cor
poꝝ nõ pcedat
ßz ordinez eo q
qđlibet coꝝ ha
beat forãz ime
diatã mãe p^{e},tñ
in alioꝝ gñone
oz eẽ gñonũ or
dinẽ pp multas
forãs itermedi
as iter pmã for
mã elemẽti ꝛ vl
timã ad quam
gño ordiat. Se
xtũ est q ñ ẽ icõ
ueniẽs si aliqđ
itermedioꝝ ge
nerat ꝛ statim
postmodũ cor
rũpit,q illa tã
q̃ ñ hñtia spẽm
ↄpletã nõ gñan
tur vt pmaneãt,
sz vt p ea ad vl
timũ gñatũ pue
niat. Nec ẽt est
miꝝ q tota gño
nis trãsmutatõ
nõ sit ↄtinua,q
hoc ẽt accidit i
tota alteratõe,ꝛ
tota augmẽta
tõe,ꝛ solus mo
tus local' est ṽe
ↄtinu⁹.8.phy.
tex.64.ꝛ infra. †Remouetur incõueniẽs apparens
Septimũ est q
q̃zto aliq̃ fora ẽ
nobilior ꝛ ma
gis distãs a for
ma elemẽti,tan
to oz esse pl'es
formas iterme
dias,ꝛ plures
gñones ꝛ corru
ptiones. Et iõ i
gñone hois aia
vegetabil' q̃ pri
mo iest ẽbrioni
cum viuit vita
plãte corrũpit
ꝛ succedit perfe
ctior aia que est
simul nutritiua

†Sed alið apparẽs icõueniẽs
†text. cõmen. 64. ꝛ infra.

⁊ sensitiua/⁊ tūc embrio viuit vita aialis/hac aūt corrupta succedit rōnal' ab extrīseco nō aūt v̄tute semīs vt p̄cedētes.

Corruptibile sꝫ nām̄ quo pōt incorruptibile fieri.

¶ Circa tertiū dcm̄ aduertēdū ꝙ corruptibile sꝫ nāz ipossibile ē vt fiat sꝫ nāz icorruptibile q̄si corruptibile i icorruptibile mutet'/cū.n.corruptibile ⁊ icorruptibile differāt s̄m genus non pōt vnum mutari in aliud nisi fiat mutatio s̄m genus ⁊ p̄ ꝯn̄s nihil sꝫ nāz corruptibile manēs idē sꝫ sbāz ⁊ ñ variatū sꝫ gen⁹ p̄t fieri p̄ nāz icorruptibile/sꝫ nihil id qd̄ est sꝫ nāz corruptibile p̄t ex supnāli dono fieri icorruptibile/ita ꝙ idē met erit corruptibile ⁊ icorruptibile/sꝫ p̄ nāz corruptibile/icorruptibile āt p̄ grāz aut p̄ donū aliqd̄ supnāle ip̄m a corruptōe p̄hibēs/vt ē i corpib⁹ btōꝝ/p̄pter hoc.s.Th. vt se p̄seruaret ab icorruptibili p̄ supnāle donū ñ dixit absolute ꝙ nihil forālr alicui rei corruptibili adueniens facit ip̄m incorruptibile/sꝫ ꝙ nō facit ip̄m incorruptibile p̄ nāz/⁊ sic ñ anima sensitiua que est s̄m nām corruptibilis fiat p̄ superueniētē lucē rōnal'/nō poterit aia rōnal' fieri icorruptibil' p̄ nāz/sꝫ remācbit nālr mortal' ⁊ corruptibil' sicut pri⁹.

¶ Circa q̄rtū dcm̄ quū ꝯcludit' ꝙ foratio corpis p̄cipue q̄ztū ad p̄mas ⁊ p̄icipales p̄tes ē tm̄ ex vi aie gn̄antis/aduerte/ꝙ iccirco specificauit.s.Th. p̄icipales ⁊ p̄ias p̄tes/q̄z vt ip̄e ait h̄⁹ p̄te i q̄ōne adducta ar.i.4m. p̄ducta aia sensitiua i gn̄ato quātū ad aliquā p̄tē p̄ncipalē/tūc iā illa aia sensitiua ꝯplis incipit operari ad complemētū p̄prij corporis per modū nutritōis/⁊ augmēti. Et sic p̄ꝫ ꝙ aliq̄ partes scd̄ario aduenictes p̄nt ex vi aie ꝯplis effici/lꝫ partes p̄ncipales sicut cor cerebrū ⁊ h̄ꝫ virtute aie generātis fiant.

¶ Circa q̄ntū dcm̄ duplex dubiū occurrit/primū ē circa id qd̄ dr̄ vi foratiuā manē i sp̄ū a p̄n° foratiōis vsq̄ i finē/vr̄.n.velle.s.Th. ꝙ tal' vis finita foratōe ñ duret sꝫ tm̄ duret vsq̄ ad foratiōis ꝯplemētū. Hui⁹ āt opp̄m h̄r po°.q.3.ar.9.ad.16m. vbi dr̄ ꝙ v̄t⁹ foratiua q̄ ē i semie i p̄n°/manet ēt adueniēte aia rōnali/sic ⁊ sp̄ūs i q̄s fere tota sba sp̄matis ꝯuertit' manēt/scd̄m ē circa id qd̄ dr̄ q̄m oꝫ i gn̄atōe alioꝝ corpoꝝ eē gn̄ationū ordinē p̄ p̄mltas foras medias iter foraz p̄mā elemēti ⁊ vltīm foraz ad quā gn̄o ordiat'/Ex h̄.n.seq̄t' ꝙ mā exuta vna fora ñ p̄t quācūq̄ foraz absq̄ ordie recipē/sꝫ nece ē vt vnā pri⁹ altera ordiate ⁊ ḡdati recipiat/hui⁹ āt opp̄m expresse dic.s.Th.5° phyſi. vbi oñdēs quō i sba ñ sit ꝯrietas/inq̄t ꝙ mā exuta vna fora p̄t recipē dr̄sas foras absq̄ ordine/auget' ēt dubiū/q̄z oñsuz ē supi⁹ q̄m fora q̄libet sbal' absolute loquēdo vnit' imedīate māe p̄ie/ḡ mā p̄t p̄ gn̄onē recipere quācūq̄ formā absq̄ ordine/p̄bat' ꝯn̄a/q̄z hic assignat rationē.s.Th. q̄re corpoꝝ simpliciū gn̄atio nō p̄cedit ordiate/q̄z vꝫ quodlibet eoꝝ h̄ꝫ formaz imediatā māe prime.

Quō virtus q̄ erat i semie cōpleta generatiōe remāeat

¶ Ad p̄m̄ hoꝝ r̄ndet' ꝙ expresse.s.Th. h̄° p̄te vbi.s.sꝫ v̄tutē actiuā q̄ erat i semie dsine eē dsinēte semie ⁊ euanescēte sp̄ū q̄ i ip̄o ꝯtiebat'/ñ.n.po°e v̄tutē remanē eādē nūero ei⁹ sbie eo dstructo/cū accñs neq̄ p̄ se sbsistē possit neq̄ migrat' de sbo i sbm/qd̄ āt dr̄ i de po° ⁊c. ꝙ manet/itelligit' ñ eadē s̄m nūeꝝ sꝫ in suo sili/qd̄ p̄ꝫ ex duob⁹/p̄° q̄z assignat rōnē hui⁹ p̄manētie/ex eo ꝙ sp̄ūs i q̄s tota fere sba sp̄matis ꝯuertit' manēt/ꝯstat āt ꝙ sba sp̄matis ñ ꝯuertit' i eosdē nūero sp̄ūs q̄ p̄erāt/sꝫ i siles/⁊ sic v̄t⁹ q̄dē silis p̄ori remanet/ñ āt oꝫ vt remaneat p̄or eadē sꝫ nūeꝝ/scd̄o q̄z idē ꝯfirmat exēplo caloris q̄ fuit dispō ad foraz ignis/q̄ remanet fora ignis adueniēte/māifestū ē āt ꝙ calor q̄ p̄cessit foraz ignis nō remanet idē numero/cū in aduētu formę ignis corrumpat' sbm in quo erat/sed remanet similis calor s̄m sp̄ēm/Dicēdū est ergo ꝙ virtus formatiua remanet in simili/nō aūt eadē sꝫ numeꝝ/⁊ q̄ prius erat corporis formatiua/vt ibi dr̄ eadez s̄m sp̄ēm fit postmodum corporis regitiua.

Quō materia p̄ia ad foras mediate vel imediate se h̄eat

¶ Ad euidētiā scd̄i dubij attēdēdū ē p̄° ex doctrīa.s.Th.de sp̄ū.ar.3.ad vigesimū/ꝙ mā nude q̄dē ꝯsiderata idifferēter se h̄ꝫ ad oēs foras/q̄z vꝫ s̄m suā sbāz nō ē magis ad vnam foraz dētmiata quā ad aliā sꝫ vniuscuiusq̄ ē sꝫ suā nāz receptiua/ꝯsiderata āt vt p̄fecta p̄ aliquā dispōnē ex virtute agētis/nō respicit idifferēter oēs foras/sꝫ aliq̄s dētmiate/sūt.n.aliq̄ fore h̄ntes iter se ordinē s̄m gn̄onē vt nate sint sibi imedīate p̄ gn̄onē succedē/⁊ iō dūꝫ mā vna illaꝝ exuit' nō p̄t recipē quācūq̄ idetermiate/sꝫ illā q̄ nata ē imedīate succedere forę priori q̄ erat ab agēte itroducta tāq̄z dispō ad vlteriorē foraz/sicut q̄z forma sanguinis h̄ꝫ imediatū ordinē in generatōe aialis ad formā seminis/iō dū mā exuit' forma seminis nō recipit imedīate aliam formam q̄z formā sanguinis.

¶ Attēdēdū scd̄o ꝙ lꝫ mā s̄m se ⁊ nude ꝯsiderata idifferēter se h̄eat ad oēs formas/vt āt est p̄ aliquā foraz ab agēte disposita nō sit ad oēs idifferēs sꝫ aliq̄s dētminate respiciat/tm̄ aliū ordinē h̄ꝫ ad foras elemētoꝝ/⁊ aliū ad foras perfectiores. Nā cū fore elemētoꝝ teneāt īfimū gradū iter foras/iter māz p̄mā ⁊ foras elemētoꝝ nō mediat alia fora iperfectioris ordis vtpote q̄ sua iperfectōe magis ad nāz māe appropiquet/⁊ iō inq̄t h̄ loco.s.Th. ꝙ q̄ōlibet elemētoꝝ h̄ꝫ foraz imediatā māe p̄°/fore āt altioris ḡd⁹ ⁊ ordis/q̄z h̄nt sub se nāe ordie foras iferioris ordis ⁊ ḡdus/⁊ q̄zto fora ē iperfectioris ordis tāto magis ad nāz māe appropiquat/q̄z q̄zto aliq̄d magis recedit ab actu ⁊ p̄fectiōe/tāto magis ad pom accedit/iō fore q̄ sūt supra elemēta ñ sūt imedīate māe p̄° sꝫ nāe ordinē/sꝫ iter ip̄sas ⁊ māz mediāt fore elemētoꝝ/⁊ q̄zto fora ad altiorē ordinē ⁊ ḡdū p̄tinet tāto iter ip̄am ⁊ māz plūa fore nāe ordie mediāt. Et q̄z nā i educēdo aliq̄d de po° ad actū p̄cedit de imp̄fecto ad p̄fectū/iō dū māz dēducere itēdit ad actū forę p̄fectioris ordis/pri⁹ dēducit ad actū forę iperfectioris/⁊ sibi p̄piq̄oris sꝫ māz. Et h̄ ē rō q̄re dū exuit' fora vni⁹ elemēti idifferēter p̄t recipē quācūq̄ aliaz foraz alteri⁹ elemēti/nō āt dū exuit' alia fora p̄t idifferēter recipē quācūq̄ aliā foraz supioris ordis/sꝫ dētminatā.s.eā q̄ ē forę priori sꝫ ḡdū ⁊ ordinē nāe p̄ximior/i gn̄one.n.nāli fora iperfectior itroducit' a nā vt dispō ad formā imediate post ip̄az nāe ordine collocatā/In gn̄one vō elemēti fora imp̄fectioris elemēti nō se h̄ꝫ vt dispō ⁊ vt mediū ad foram alteri⁹ elemēti/cū ois fore elemētares ad vnū ordinē p̄tineāt ⁊ oēs imedīate māz respiciāt.

¶ Attēdēdū tertio ꝙ aliud ē aliquā foraz eē imediatā māe/⁊ aliud illā vniri imedīate māe/cū.n.dr̄ foraz eē māe imedīatam significat' exclusio ois alteri⁹ forę iferioris ordis ⁊ ḡd⁹ iter māz ⁊ foraz/q̄z vꝫ sꝫ nāe ordinē nulla ē q̄ illa sua ip̄fectōe magis ad māe nāz ⁊ ꝯdōnē appropinquet/sic dicim⁹ hoiem ⁊ aial eē imedīate/q̄z iter ea nō mediat alia supior sp̄ēs q̄ sit p̄or hoie ⁊ iferior aiali/ꝯ̄rio vō dicim⁹ viuū ⁊ hoiez ñ eē imedīate/q̄z inter illa ordie nāe ⁊ ḡdu mediat aial/sꝫ cū dr̄ foraz vniri imedīate māe significat' ꝙ fora dat eē māe ñ mediāte aliq̄ alio sꝫ p̄ se ip̄az/ita ꝙ excludit' oē mediū qd̄ vnire h̄eat foraz māe sꝫ eē/sic āt vt supi⁹ ē oñsū/ois fora sbal' imedīate vnit' māe p̄° eo ꝙ ois fora supioris ordis v̄tualit' ꝯtineat oēs alias foras iferioꝝ ordinū/⁊ dēt māe q̄cq̄d fore iferioꝝ ordinū darēt ñ āt ois fora ē ordie nāe imedīate māe (vt ē oñsū) cū sint dr̄si ḡd⁹ ⁊ dr̄si ordies foraꝝ/p̄ꝫ itaq̄ ex ijs q̄m bñ dcm̄ ē a.s.Th. i gn̄one alioꝝ corpoꝝ sup̄ elemēta oportē eē gn̄onū ordinē p̄ p̄mltas foras intmedias ordie.s. nāe iter p̄m̄ foraz elemēti ⁊ vltīm foraz ad quā gn̄o ordiat'/q̄z nā ordiate i suis opib⁹ p̄cedit ⁊ ñ p̄duc' aliq̄d ab vno extremo ad aliō nisi p̄ media eēntialr ⁊ p̄ ḡd⁹ ordiata.

¶ Ad p̄m̄ ḡ i opp̄m dici p̄t duplr/p̄° ꝙ ñ loq̄t' ibi.s.Th.ō mā vni⁹ elemēti i ordie ad oēs foras sꝫ i ordie ad foras alioꝝ elemētoꝝ q̄ p̄ simplicē gn̄onē i ip̄az itroducūt'/ip̄a.n.exuta vna fora elemēti p̄t idifferēter plures formas elemētares recipē/q̄z vt hic dicit' quodlibet eoꝝ habet formam imediatam materię primę/vnde ⁊ addncit Arist. scd̄o d̄ gn̄atione dicētē/ꝙ cū ex terra fit ignis nō oportet fieri trāsitum p̄ media elementa/loquit' aūt particulariter de illis/q̄z ex cōtrarietate illaꝝ arguebat' esse ꝯrietatē in sba/ip̄se aūt ostēdit ꝙ p̄pter illas nō oportet ponē ꝯtrarietatē in sba/cū neq̄ iter ip̄as inueniat' maxia distātia/ita ꝙ ab vna illaꝝ ñ possit nisi p̄ media p̄uēiri/neq̄ eē illaꝝ p̄ ꝯtinuū motū acq̄ri possit/⁊ sic cū

uit vita aial'. hac āt corrupta suc/cedit aia rōnal' ab extriseco inu/missa lz p̄cedētes fuerit v̇tute se/mis. †¶ His igit' visis facile ē rñ/dē ad obiecta. ¶ Qd̄. n. p̄ obij/cit' oportē aiaʒ sēsitiuā eūdē mo/dū origis i hoie ⁊ in brutis hr̄e ex/eo q̄ aial d̄ eis vniuoce p̄dicat'. dicim⁹ hoc nec̄iuʒ nō eē. ⁊ si. n. aia sensitiua i hoie ⁊ bruto ꝯue/niāt s̄ʒ gn̄is rōnē: differūt tñ spē/sic̄ ⁊ ea q̄ꝝ sūt forē: sic̄. n. aial qd̄ ē hō ab alijs aialib⁹ spē differt p h̄ qd̄ ē rōnale: ita aia sensitiua hoīs ab aia sēsitiua bruti spē dif/fert p h̄ q̄ ē ēt intellectiua. Aia igit' i bruto hʒ id qd̄ ē sēsitiuū tā/tū: ⁊ p ꝯn̄s nec eē nec ei⁹ opatio sup̄ corp⁹ eleuat'. vñ oʒ q̄ sil' cuʒ gn̄atiōe corpis gn̄et'. ⁊ cū corru/ptiōe corrūpat'. Aia āt sēsitiua i hoie cū h̄eat sup̄ sensitiuā nām viz itellectiuā ex q̄ oʒ q̄ ipa s̄ba aie sit s̄m eē ⁊ opationē sup̄ cor/p⁹ eleuata: neqʒ p gn̄ationē cor/poris gn̄at': neqʒ p ei⁹ corruptio/nē corrūpit'. Diuersus g̊ mod⁹ origis i aiab⁹ p̄dictis nō ē ex pte sēsitiui ex q̄ sumit' rō gn̄is: sʒ ex pte intellectiui ex q̄ sumit' dr̄ia spēi: vñ non pōt ꝯcludi dr̄sitas gn̄is sʒ sola dr̄sitas spēi. †¶ Qd̄ v̇o scd̄o obijcit': ꝯceptū pri⁹ eē aial q̄ꝫ hoieʒ: nō on̄dit rōnalem aiaʒ cū semie p̄pagari. nā aia sē/sitiua p quā aial erat n̄ manet sʒ ei succedit aia q̄ ē sil' sēsitiua ⁊ i/tellectiua ex q̄ ē aial ⁊ hō sil'. (vt ex dictis pʒ). †¶ Qd̄ v̇o t'tio ob/ijcit'. dr̄soꝝ agētiū actōes n̄ ter/miari ad vnū scm̄: itelligēdū de dr̄sis agētib⁹ nō ordiatis. Si. n. ordiata sint adiuicē: oʒ eoꝝ esse vnū effectū. nā cā agens prima agit i effectū cāe scd̄e agentis ve/hemēti⁹ q̄ꝫ ēt ipsa cā scd̄a: vñ vi/dem⁹ q̄ effect⁹ q p instr̄ʒ agit' a p̄cipali agēte mag; p̄prie attri/buit' p̄cipali agēti q̄ꝫ istr̄o: ꝯti/git āt q̄nq; q̄ actō p̄ncipal' agētis ptigit ad aliqd i opato ad qd̄ n̄ pertingit actio instrumēti: sicut vis vegetatiua ad spēm carnis p̄ducit ad quā nō pōt p̄ducere calor ignis qui ē eius instr̄m: lʒ opet' disponēdo ad eā resoluē/do ⁊ ꝯsumēdo: cū igit' ois virt⁹ nature actiua ꝯparet' ad deū: si

non sit inter illas ꝯtrarietas de qb⁹ max' vr̄ p p̄rias sp̄aꝝ q̄litates, mlto min⁹ inter alias forās s̄bales erit ꝯtrarietas, hic āt. s. Th. i loco adducto nō loq' d̄ mā i ordie ad forās elemētares in ipsaʒ p simplicē generationē introducēdas, sed in ordine ad alias formas que supra formas elementa/res sunt. Potest scd̄o rn̄deri, iuxta ea que dicunt' in q̄one d̄ spūalibus loco aillato, q̄ loq' s. Th. i. 5°. phy/sicoꝝ d̄ ipa mā s̄m se ⁊ mide cō/siderata, ipsa. n. exuta vna forā, vt sic vʒ absq; forā q̄ꝫtuʒ est ex nā sua ⁊ sua po/tētialitate idif/ferēs est ad vnā quācq; foraʒ re/cipiendaʒ, eo q̄ vnaqueq; forā s̄balis nata sit il/li dare eē ime°, ⁊ illi ime° vni/ri, hic aūt loqui/tur. s. Tho. de mā s̄ʒ q̄ p agēs disponit' ⁊ ordi/nat' ad genera/tionē, sic. n. p ali/qd̄ agēs dispoi/ta ad alicui⁹ ge/nerationeʒ, ⁊ p ei⁹ actionē exu/ta forā quā ha/bebat, vt sic vʒ p talē agēs exu/ta, nō ē indiffe/rens ad plures formas, sed est determinata ad illam ad quam agēs ipsaʒ dispo/suerat, vñ nulla est cōtradictio. ¶ Ad scd̄m pʒ ex dictis q̄ aliud ē foraʒ eē nāe ordie imediatā māe, ⁊ aliud ipsaʒ vniri māe ime°. s. Th. g̊ non p̄bat gn̄ationē simpli/ciū corpoꝝ non p̄cedē ordiate q̄ q̄libet elemētoꝝ habeat foraʒ que ime° vnit' māe, sʒ q̄ vnūqd̄q; eoꝝ hʒ foraʒ nāe ordine imediatā māe. hoc āt nō ꝯuenit oi forē, sʒ tm̄ formis elemētoꝝ, eo q̄ ipse infimū gradū inter formas teneant. ¶ Circa sextū dictū cū dr̄ q̄ neq; alteratio tota ē ꝯtinua, ne q̄ totū aug^m aduertēdū q̄ ex istis v̇bis non hētur neq; vl/lā alterationē eē ꝯtinuā neq; vllū aug^m. hoc. n. cū tm̄ inci/dēter sic dcm̄ noluit. s. Th. asserere, eo q̄ mltas hēat diffi/cultates, sed hētur tm̄ q̄ tota alteratio q. s. aliqd alterat' a non gradu alicui⁹ q̄litatis ad aliquē p̄fectū gradū non ē de nec̄itate ꝯtinua, q̄ pt mo^{ls} moueri ad aliquē gradū remis/sum, ⁊ posteaq̄ꝫ ibi p aliqd̄ tp̄s quieuerit moueri ad p̄fectum gradū, sit' totū aug^m q̄ aiai p totā suā vitā auget' nō ē ꝯti/nuū, cū videam⁹ hoieʒ augeri ad aliquā q̄ꝫtitatē ⁊ sub illa p longū tp̄is spatiū quiescet', deide in maiorē ēt quātitateʒ augeri. De hoc āt nulli ē dubiū. Utrum aūt p̄tiale augmē/tū ⁊ p̄tialis alteratio sit motus continui non est p̄sentis spe/culatōis, sʒ ad octauū physicoꝝ ptiet idq; ibi ptractauim⁹. ¶ Quātū ad scd̄ʒ rn̄det. s. Th. ad singla arg^a. Ad p̄mū q̄/dē negat añs, ad ei⁹ v̇o p̄bationē negat ꝯn̄aʒ, q̄ lʒ aia sen/sitiua bruti ⁊ aia sensitiua hoīs sint eiusdē gn̄is, nō tñ sunt eiusdē spēi, sic̄ neq; hō ⁊ brutū: Ad p̄bationē negat assum/ptū, dr̄sitas. n. spēi pōt reqrere diuersum modū p̄cedēdi in esse eoꝝ q̄ sunt eiusdē gn̄is. Nā in p̄posito, aia bruti est sen/sitiua tm̄, ⁊ p ꝯn̄s nec eē nec opatio ei⁹ supra corp⁹ eleuat', iō simul gn̄at' ⁊ corrūpit' cū cor/pore, sēsitiua āt hoīs est ēt int^{ua} ⁊ s̄ʒ esse ac opa/tionē supra cor/p⁹ eleuat', iō p corpis gn̄atio/nē nō generat'. ¶ Ad scd̄aʒ rn̄/det ex dictis q̄ sensitiua p quā fet⁹ erat aial nō manet, sʒ ei suc/cedit alia q̄ sil' ē sensitiua ⁊ it^{ua}. ¶ Ad fūdamē/tuʒ tertie rōnis. s. q̄ dr̄soꝝ agē/tiū actōes n̄ ter/minat' ad vnuʒ scm̄ sʒ ad dr̄sa, rn̄det q̄ est veꝝ de agētib⁹ non suboidinatis, est āt falsuʒ de sub/ordiatis, q̄ꝝ vnū est sic̄ p̄cipale agēs alterū v̇o sic̄ istr̄m. ¶ Dr̄ tñ scd̄o q̄ aliqñ actio p̄cipalis agentis p̄tingit ad aliqd in opa/to, ad qd̄ nō p̄ti/git actio instr̄i, ⁊ sic vno ⁊ eodē gn̄ato qd̄ est hō nihil p̄hibet ac/tionē nāe q̄ ē sic̄ dei instr̄m termiari ad aliqd hoīs non aūt ad totum qd̄ fit actione dei, vnde virtute dei ⁊ virtute seminis p̄ducit' qdē corpus hoīs, animā vero actio dei imediate producit quā virtus seminis producere non pōt, sed ad eā disponit. ¶ Ad euidētiā hui⁹ rn̄sionis ꝯsiderādū q̄ lʒ v̇tus semis di/cat' aiaʒ nō p̄ducē sed tm̄ ad eā disponē, nō tñ hoc ē intelli/gēdū ad hūc sensū, q̄si v̇tus semis nullo mō ad ipaʒ aiaʒ at/tigat, sed sensus ē: vt hr̄ ex. q. de po^a. q. 3^a. ar. 9. i solonib⁹ ar/gumētoꝝ, q̄ n̄ p̄duc' aiaʒ causādo eē ipi⁹, sʒ p̄duc' dispōnes q̄ sūt nec̄itas ad foraʒ ⁊ qb⁹ corp⁹ dispōit' ad h̄ vt sit p̄ticeps eē aie, ⁊ q̄ ad tales dispōnes, seq' vnio aie cū corpe, iō v̇t⁹ semis ē ēt cā vniōis aie cū mā. Et p h̄ soluūt' mlta argumē/ta adducta a Capolo i 2° sen. di. xv. qb⁹ arguit' q̄ n̄ pt salua/ri hoīs gn̄o ab hoie, si hō tm̄ dispōnes nec̄itaies p̄ducat, dr̄/eni q̄ si tm̄ dispōnes corpis agēs nāle cāt, sʒ ē ēt cā vnionis aie ad corp⁹ dispositiue, ⁊ sic dr̄ agēs nāle iducē foraʒ i mā. ¶ Sed ꝯtra hāc rn̄sionē cū dr̄ q̄ agētia suboidiata q̄lia sūt de⁹ ⁊ creatura respectu hoīs pn̄t agē ad eūdē terminū, dr̄si/mode, dubitat', in hoīs. n. gn̄atōe n̄ pt actio diuia q̄ ē crea/tio t'miari ad idē ꝯpositū, qd̄ ē hō ad qd̄ t'miat' actō hoīs q̄ ē gn̄o, aliogn tot⁹ hō diceret' creat⁹, sic dr̄ gēit⁹, nec ad eū/

Hormel. lr° ad pā mā rōnes ꝯce. co.

Ad 2^m

Ad 3^m

Qd̄o v̇t⁹ semis att mā itelle/ctiuā atti/gat.

Qd̄o actō diuia ⁊ ac/tio hoīs q̄ ē gene/ratio, ad eūdē ter/minū ter/minētur.

dē terminū q̄ est forma, q2 tūc agēs creatū cooparet creatōi, cui⁹ opp^m ostēsu3 ē i p̄cedētib⁹, ḡ nullo mō ad eūdē terminū termināt. Rūdet ꝛ d̄r p̄ᵒ, ꝙ actō dei ꝛ actio semis aut hois gñantꝭ termināt ad eūdē terminū q̄ ē hō, ꝛ ad eūdē terminū q̄ ē aīa, s3 dissimodē. Nā hō ē termin⁹ creatiōis iq̃ztū p̄ncipal' ei⁹ ps.s.aīa intⁱᵃ creat' i corpe, est vō termin⁹ gñatōis iq̃ztū alia ps.s. corp⁹ p gñatōez disponit' vltia dispōne ad suscipiēdū aīa3, ꝛ generatio est cā p modū dispone͂tis ꝛ p̄parantis mā3 ꝙ sibi aīa vniat', ex cuius vnione resultat i͂ p̄m totū qd̄ est hō, vnlena eni3

†ad 4ᵐ. mā3 cū forma est cā suo mō ꝯpositi quod ex tali vniōe resultat. Aīa vō ē terminꝰ creatōis q̃ztū ad esse suū abso^te, ē vō formal'

†ad 5ᵐ. termin⁹ gñationis q̄ ad vnionē ei⁹ cū mā. Cū āt d̄r ꝙ tūc agēs creatū cooparet creatōi, dico ꝙ cooparī creatōi dupl'r p̄t itelligi. Uno mō q2 cū alio opat' ad t'minū creatōis attigēdo eē ipsi⁹ abso^te. ꝛ sic nihil coopat' creatōi. Alio mō disponēdo mā3 i q̄ t'min⁹ p̄se creatōis creat', ꝛ p h terminū creatōis vniēdo materie, ꝛ sic nullū icōueniēs ē aliqd cooparī creatōi ei⁹ qd̄ in mā determiata creat', ꝛ sic dicim⁹ hoīem sine v̄tute seminis creationi aīe cooperari.

Quō homo generatur sit cā dispōnū corporis. ℭ S3 resultat aliud dubiū ēt a capreolo loco allato tactū. Cū.n.d̄r virtutē seminis eē cām dispōnū corpis, nō āt esse cām anime, querit' de illis dispōnibus. Aut.n.sequūt' aīmā ordine nature, aut p̄cedūt, nō p̄ᵐ.sᵐ q2 nullū agēs causat accidētia ꝯsia aliquā formā nisi causet illā formā, tum q2 virtus seminis nihil causat postq̃ reposuit fetu3 in sp̄e, non s̄c p̄m, q2 tunc in hoīe esset alia forma s̄balis p̄cedens aīam sup quā fundant', qd̄ negatū est. ḡ nullo mō virtus seminis illas dispōnes causat nisi ꝛ ipsa3 aīam causet.

ℭ Respondet' ꝙ duplex est genus dispōnum materie, q̄da3 enim sunt dispōnes trāseūtes, q̄bus.s.p̄parat' mā ad susceptionē aīe sed in eius aduētu desinūt esse, ꝛ tales certū est, ꝙ p̄cedunt aīam ꝛ fundant' in forma s̄bali p̄cedente in mā aduentū aīe, vt sunt accidētia embrionis que ꝯsequuntur animā sensitiuā in ipso exūtē, quedā vero sunt p̄manentes que.s.in eodē instāti in quo aīa vnit' corpi causant' ꝛ simul cū aīa p̄manēt in mā, ꝛ tales vt in supiorib⁹ est plenissime ostēsum, abso^te loquēdo sequunt' aīa3. pri⁹.n.ō3 ordie nature formā vniri materie q̃3 accñtia cōpositi sint, q2 cōpositum ex vnione forme ad mām resultat, accñtia āt que i ipsa aīe introductiōe ab agēte nāli causant' sunt accñtia nō aīe tm̄, sicut intⁱ ꝛ volūtas, que a solo deo causant', nec tm̄ materie, q2 q̄libet forma s̄balis vt supius est ostēsu3 vnit' imeᵗᵉ materie, sed sūt accñtia cōpositi, s3 cōsiderata aīa vt dat eē itellectiuū, p̄cedūt ipsa3 aīa3 in gñe cāe mālis, veluti ei⁹ dispōnes q̄b⁹ mā ad eē itellectiuū p̄parat'. Cū pbat' ꝙ nō sequunt' aīa3 i mā, d̄r ad p̄mā pbōnē, ꝙ assumptū est vez d̄ accñtib⁹ ꝯsequētib⁹ formā tm̄, tāq̃3 ei⁹ ꝓprietates in ipsa sola exūtes, nō ē aūt vez de accñtib⁹ cōpositi, de q̄b⁹ loquimur i ꝓposito, ꝛ d̄ agēte istⁱ tali p̄parāte ꝑ accñtia trāseūtia mā3 ad susceptōez forme cuiusᵐᵒᵈⁱ est agēs nāle de q̄ nūc loq̄mur, tale.n.ē dispositiue cā vniōis forme cū mā, ꝛ ꝑ ꝯñs ē cā ꝯpositi ꝛ accñtiū q̄ cōpositum cōcomitant'. ℭ Ad s̄cōam d̄r ꝙ agēs nāle nihil agit post repositionē fetus i sp̄e posteriorītate durationis, s3 bñ i eodē istāti i q̄ fetus reponit' i sp̄e aliqd agit qd̄ posteri⁹ nā sequit' vnionē aīe cū mā, ꝛ p̄3 ēt aliquā ꝯsideratione formā p̄cedit vt de hꝭ accñtib⁹ diximꝰ. Cū aūt pbat' ꝙ nō sequūt', q2 i homine esset alia forma p̄ter aīa3,

†ad 6ᵐ. negat' ꝯña. D̄r eni ꝙ ille dispōnes vt p̄cedunt aīa3 inq̄ztū dat eē rōnale, fūdātur sup cōposito ex mā ꝛ ipsa aīa intellectiua vt dat eē sensitiuu3, ꝛ sic nō o3 ponē aliā forma3 p̄ter itellectiuā in hoīe. Ex ijs poterunt solui mlte istātie a capreolo adducte.

ℭ Ad quartum rñdet' negando ꝯñam, sibi.n.simile in specie homo generat inquātū virtus seminis dispositiue operatur ad ipsa3 vltimā formā ꝑ quā hō sp̄em sortitur.

Quō vere d̄r q̄ hō hoiez generat. ℭ Pro declōne hui⁹ rñsionis attēdēdū est, ꝙ q2 aīa intⁱᵃ est alteri⁹ ꝯditiōis a ꝯditōe aliaꝝ formaꝝ q̄ sūt i mā, iō alio mō d̄r hō gñare hoīe3, ꝛ alio mō aliud aīal sibi sil'e i sp̄e gñat'. Nā q2 aīe brutoꝝ a mā p̄3 esse d̄pendēt, gñans i ipis nō solū est cā ꝯpositi s3 ēt forme, ipa3 de po^a mā̄e educendo, q2 vō aīa intⁱᵃ nō depēdet a mā p̄3 esse ꝛ d̄ illi⁹ po^a nō educit', hō gñans nō causat aīa3 itellectiuā abso^te. s3 ipa3 vnit mā̄e disponēdo mā3 tali dispōne q̄ est nec̄itas ad forma3, ꝛ q2 ex tali vniōe aīe cū mā resultat i͂ p̄m totū qd̄ ē hō, iō d̄r hō hoīe3 gñare ꝛ sibi sil'e in sp̄e ꝓducē. ℭ S3 aduertendū hic, cū dicim⁹ hoīe3 gñantē eē cā3 vniōis aīe cū mā ꝙ h nō est itelligēdū q̄si sit cā relatōis vniōis aīe vt ex pte aīe se t3 ipa3 relatōez attigēdo, r'lo.n.nō ē ꝑ se termin⁹ actiōis, nec ēt q2 sit cā esse s̄bal' i q̄ vniūt' aīa ꝛ corp⁹, s3 q2 causat terminū r'lonis aīe ad corp⁹ ad cui⁹ termini.s.corpis positōez, necesse ē aīa3 p̄3 suū eē vniri corpi, vñ vnio mā̄e ad forma3 q̃ztū ad fūdamētū r'lonis ē itrisec⁹ t'min⁹ gñatōis, s3 vnio forme cū mā ex pte ipi⁹ forme ꝛ ei⁹ esse in q̄ fit vnio est gñatōis t'min⁹ extrisec⁹. Et hoc ē p̄ticulare i gñatōe hoīs, ꝙ.s.dicat' hō hoīe3 gñare ex hoc solū q2 ꝑ mitas gñatōes ꝛ alteratōes dispōit mā3 ad susceptōez aīe causatq3 ēt dispōnes cū ipa remanētes, ꝛ ex hoc causat ipi⁹ vnionē cū mā, ꝛ ꝯñr hūanitate3 q̄ ē t'tia entitas, i alijs.n.gñōnib⁹ p̄ter h ola gñans ēt ipa3 formā i esse ꝓduc', educitq3 d̄ po^a mā̄e, hoc āt euenit q2 alie forme nō sūt s̄bsistētes, aīa vō intⁱᵃ s̄bsistēs ē supraq3 mā3 eleuat'. Bñ itaq3 breuib⁹ rñdit.s.Th. q̄ñ ad h vt saluet' hoīē sibi sil'e i sp̄e gñare sufficit ꝙ dispositiue ad aīa3 intⁱᵃᵐ opet'.

ℭ Ad q̄ntā rōnem que est Apolinaris, rñdet', id qd̄ infert' nō esse icōueniēs, cū gñatio sit nō volū^rᵃ actio s3 nā̄e q̄ mala nō est. ℭ Ad sextā rōnē q̄ ex Gregorio niceno cū sequētibus ē sumpta, rñdet negādo añs de corpe p̄m q̄ est in po^a ad aīa3, nūdū.s.aīa3 hñs. Ad pbōnē negat' ꝯña, q2 tūc nō ē adhuc corp⁹ hūanū nisi i po^a. iō p̄cedit aīa3 sicut po^a p̄cedit actū, nō āt idē p̄cedit seipm. ℭ Ad septimā rōnē negat' ꝯñam,

cut instr̄m ad p̄mu3 ꝛ p̄ncipale agēs: nihil ꝓhibet in vno ꝛ eodē generato: qd̄ ē hō: actōe3 nature ad aliqd hois terminari ꝛ nō ad totū qd̄ fit actōe dei: corpus igit' hois format' sil' ꝛ v̄tute dei q̄si p̄ncipal' agētis ꝛ p̄mi. ꝛ ēt v̄tute seminis q̄si agētꝭ s̄cdi. s3 actio dei ꝓducit aīam hūanā quā virt⁹ seminis ꝓducē nō p̄t: s3 dispōit ad eā. † ℭ Unū p3 solo ad q̄rtū. Sic enim hō sibi sil'e in sp̄e generat: inquātū virt⁹ seminis ei⁹ dispositiue opat' ad vltimā forma3 ex q̄ hō sp̄em sortitur. † ℭ Deū vō adulteris cooparī in actōe nāe nihil est incōueniēs: nō.n.nā adulteroꝝ mala est s3 volūtas. actio āt q̄ ē ex v̄tute seminis ipsoꝝ ē nālis nō volūtaria. vñ nō ē icōueniēs si de⁹ illi opationi coopat' vltimā pfectionē iducēdo. † ℭ Qd̄ vō .6. obijcit' p3 ꝙ non de necessitate cōcludit. ℭ Et si.n.det' ꝙ corp⁹ hois format' pri⁹ q̃3 aīa creetur aut ecōuerso. nō seq̄t' ꝙ idē hō sit p̄or seipso: nō.n.hō ē suū corp⁹: neq3 sua aīa: seq̄t' aūt ꝙ aliq̄ ps eius sit altera prior: qd̄ nō ē incōueniēs. nā mā tp̄e est prior forma: mām dico p̄m ꝙ ē in potētia ad forma3 nō p̄m qd̄ actu ē ꝑ formā pfecta: sic.n.est sil' cū

ꝯñaꝫ. actio.n.ðī vtrūqꝫ ꝑduc̄.s.aiaꝫ ⁊ corp⁹, corp⁹ q̄dē me diante ṽtute semis, aiaꝫ ṽo ime^{te}, actio āt semis ꝑficit id ad ℂ Aduerte ꝙ.s.Th. ex hac rñsiōe vult negare hāc (qȯ ē. ꝑpōnē. Actio q̄ totā rē nō ꝑducit in eē est ipfecta. Non.n. actio ðr ipfecta si nō ꝑducit totā rē, qñ nō ordinat̄ ad ꝑdu ctionē rei q̄ꝫ^{tū} ad oēs ꝑtes, sꝫ tm̄ ad ꝑductionē vni⁹ partis.

Nā ois actio in suo gñe ꝑfecta ē qñ ꝑ ipas ꝯplet̄ id ad qȯ ordina tur, ⁊ iō qꝛ ṽtus seminis nō ordi nat̄ a nā ad ꝑdu ctionē hois q̄ꝫtū ad oēm eius ꝑtē, sꝫ tm̄ ad corꝑis dispōnēꝫ ⁊ orga nizationeꝫ q̄ ad receptionē aię i tellectiuę suffici/ at, iō si ꝑ ipsaꝫ h̄ efficiat̄ est actio ꝑfecta, dato ꝙ n̄ vtrāqꝫ hois par tem producat.

†Ad 7^{m}.

Rō ð due actiones vnt⁹ agen tis, vnū ef fectū pro ducē pos sunt.

ℂ Sed occurrit dubiū, circa id qȯ de actiōe di uina ðr. Si eniꝫ De⁹ mediāte vir tute seminis pro ducit corp⁹, aiaꝫ ṽo ime^{te}, seqt̄ ꝙ due actiōes diui ne ad hois ꝑdu ctionē ꝯcurrant sil̄.s. creatio aię ⁊ corꝑis produ ctio, sꝫ ab eodeꝫ

†Ad 8^{m}

†Ad 9^{m}.

foꝛā. corp⁹ igr̄ hūanū ſm ꝙ ē in pōa ad aiaꝫ: vtpote cū nōdū hꝫ aiaꝫ ē pri⁹ tpe q̄ꝫ aia. tūc āt nō ē hūanū actu: sꝫ pōa tm̄. cū ṽo est hūanū actu q̄si ꝑ aiaꝫ hūanā ꝑ/ fectū: n̄ ē pri⁹ neqꝫ posteri⁹ aia: sꝫ sil̄ cū ea. †ℂ Neqꝫ ēt sequit̄ si aia ex ṽtute seminis nō ꝑducit̄: sꝫ solū corp⁹ ꝙ sit ipfecta opatio tam dei q̄ꝫ nāe. (vt. 7. rō ꝑcede bat). ṽtute.n. ðī vtrūqꝫ fit ⁊ cor/ pus ⁊ aia: sꝫ foꝛatio corꝑis fit ab eo mediāte ṽtute seminis nāli: aiaꝫ āt imediate ꝑducat. ℂ Ne qꝫ ēt seqt̄ ꝙ actio ṽtut̄ seminis sit ipfecta. cū ꝑficiat h̄ ad qȯ est. †ℂ Sciēdū ēt i semie ṽtute ꝯti neri oia illa q̄ ṽtutē corpeā n̄ ex cedūt: sic̄ senū culm⁹ itermodia: ⁊ silia: ex quo ꝯcludi nō ꝑt ꝙ id hois qȯ totā ṽtutē corpeā exce dit in semine ṽtute ꝯtineat̄. (vt octaua rō ꝯcludebat). †ℂ Qȯ āt opatiōes aie videt̄ ꝑficere in

agēte ꝑ duplicē actionē ipsi⁹ nō ꝑt vnum simplr̄ ꝑduci, qꝛ vnicuiqꝫ actiōi suus ꝑpri⁹ ⁊ distictus termin⁹ corrñdet, ḡ hō nō erit q̄d vnū simplr̄, qȯ ꝑ inconueniēti hūit.s.Th. ꝯ Platonē ⁊ Origenē supi⁹. ℂ Dī p̄, ꝙ vtiqꝫ due opationes dei extrinsece, ꝯcurrūt ad hois ꝑductionē, lꝫ sit vnica eius opatio itrīseca q̄ est diuina sb̄a. ℂ Dī 2°, ꝙ vnū simplr̄ pōt duab⁹ actiōib⁹ eiusdē agētis ꝑduci, qñ vna ad alterā ordi/ nat̄, sic̄ quū agēs ꝑncipale mouet instrm̄, ⁊ ꝑducit aliquid aliud ad qȯ actio instri nō attingit, illā.n. actionē q̄ aliq̄d ꝑ instrm̄ ꝑ modū dispōnis attigit ordinat ad actionē q̄ vlte riorē effectū ꝑducit, sic̄ ⁊ ꝑductū ꝑ instrm̄ ordinat̄ vt dispō ad ꝑncipalē effectū, sic est i ꝑposito. Nā actio q̄ de⁹ mediā te virtute seminis corp⁹ ꝑducit ordinat̄ ad aię creationē i corpe, sic̄ corp⁹ ad aiaꝫ vt eius ꝑpria mā ordinatur.

ℂ Ad octauā rōnē. Rñdet negādo ꝯñaꝫ. Ad ꝑbationē ne/ gat assumptū de ꝑte q̄ totā virtutē corpeā excedit, sic̄ ē aia.

ℂ Ad nonā rōnē rñdet negādo ꝯñam ⁊ assumptū ad ei⁹ ꝑ/ bationē, ꝑ illā nāqꝫ māifestationē opationū aię ſm corꝑis ꝯfectū ondit̄ dispositionem ꝑtium corꝑis ad aię operatio nem necīam eē, nō āt idē ꝑncipiū, aiam ⁊ corpus habere.

ℂ Ad decimā. Dic̄ ꝙ vtiqꝫ ꝑ aiaꝫ gñantꝫ ꝯfigurat̄ corp⁹, nō tm̄ ꝑ aiaꝫ gēiti, vt supi⁹ ē ondsū, iō n̄ seqt̄ aiaꝫ gēiti i semie eē.

ℂ Ad euidētiā hui⁹ rñsiōis ꝯsiderādū ex doctria.s.T. po⁹ vbi.ð.5°, ꝙ lꝫ virtus seminis ad aiam it^{lem} nō attigat ipaꝫ ꝑducēdo, opꝫ tm̄ vt ṽtute aię hois gñantꝫ mām disponat, n̄ n. ageret ad dispōnem māę talē vt fiat corp⁹ aia rōnali ꝑfe ctibile, nisi virtute aię rōnalis operet̄ veluti ipsi⁹ instrm̄. cū videam⁹ nullū corp⁹ eē aię rōnali aptum excepto corꝑe se

mine hois gñato, ⁊ qꝛ talis dispositio fit ꝯfigurādo ⁊ orga nizādo corp⁹, vt ꝑ ipm̄ possit aia suas opatiōes exercet̄, iō bñ ðr hic, ꝙ corp⁹ virtute aię gñantis ꝯfigurat̄ aię gñati.

ℂ Ad vndecimā. Rñdet ꝙ vt ex dictis ꝑꝫ, semē nō est a p̄n⁹ viuū nisi in po^{a} ⁊ ꝑ ꝯñs non hꝫ tunc aiam actu, in processu āt gñōnis hꝫ aiam vegetabilē ⁊ sensibilem ex virtute semi nis, sꝫ ille aie suc cedēte aia itelle ctiua transeunt.

ℂ Aduertēdū cū ðr semē aiam ve getabilē ⁊ sensi bilē ex virtute se minis hēre, ꝙ se mē duo hꝫ vt ex supioribus ꝑꝫ.s. corpulētā sb̄am ac spumosam, ⁊ spūs in ipso iclu sos, ex corpulen ta sb̄a gñat̄ cor/ pus. ⁊ hec est, rō ne cui⁹ semē ðī a ꝑncipio eē viuū in po^{a} passiua, ⁊ postea viuūꝫ in actu, in spiritib⁹ āt inclusis ē vir/ tus aię generan tis, ⁊ rōne huius dicit̄, ꝙ semē hꝫ aiaꝫ vegetabilē ⁊ sensitiuā virtu te seminis.i. vir tute exñte in spi ritib⁹ iclusis in semine, ⁊ sic se mē ſm aliud est mā ⁊ ſꝫ aliȯ est

Rō ð se mē aiam vegetabi lē ⁊ sēsibi lē ex ṽtu te semis hꝫ.

†Ad 10^{m}

ꝑcessu gñonis hūane: sic̄ ꝑficiūt corꝑis ꝑtes: nō ondit aiaꝫ hūa/ nā ⁊ corp⁹ idē ꝑncipium hēe. sic̄ nona rō ꝑcedebat: sꝫ ondit ꝙ di spositio ꝑtiū corꝑis est necīa ad aie opationē. †ℂ Qȯ āt decimo obijcit̄ corp⁹ aie ꝯfigurari: ⁊ ob h̄ aiaꝫ sibi corp⁹ sil̄e ꝑpare: ꝑtim q̄dē ē veꝝ. ꝑtīꝫ āt falsuꝫ: si.n. itel ligat̄ de aia gñantis: est veꝝ qȯ ðī: falsū āt si itelligat̄ de aia gñā ti: nō.n. ṽtute aie gñati foꝛat̄ cor pus q̄ꝫtū ad ꝑmas ⁊ ꝑcipuas ꝑ/ tes: sꝫ ṽtute aie gñantis. (vt sup̄ ꝑbatū ē). silr̄ ēt ois mā sue foꝛe ꝯfigurat̄. si tm̄ hec ꝯfiguratio fit ex actiōe gñati: sꝫ ex actione foꝛe gñantꝫ. †ℂ Qȯ āt vndecio obij cit̄ ȯ seminis vita in ꝑncipio de/ cisiōis: ꝑꝫ q̄dē ex dictis nō eē vi uum nisi in pōa. vñ tūc aiaꝫ actu nō hꝫ sꝫ ṽtute: in ꝑcessu āt gnō/ nis hꝫ aiaꝫ vegetabilē ⁊ sēsibileꝫ ex ṽtute seminis q̄ nō manēt: sꝫ

†Ad vn decimaꝫ.

ℂ Occurrit aūt dubiū, circa id qȯ ðr hic ⁊ dictū est (agēs. supius.s. ꝙ in aduētu aię rōnalis recedit aia sensitiua ꝑeri stēs que est ēt vegetatiua. Querit̄.n. a quo corrūpat̄. Nō a ṽtute seminis, qꝛ agēs nāle nō corrūpit aliquā for^{mā} nisi aliā itroducēdo, neqꝫ ab agēte supnāli, qꝛ qȯ nālr̄ generat̄ ēt nālr̄ corrūpit̄, ḡ nō desinit ꝑ aduētum aię rōnalis. Pręte rea seq̄ret̄ ꝙ in hoie nihil eēt vere genitū, nō.n. mā ē geni ta, nec for^{a}, ⁊ si corrūpit̄ for^{a} ꝑcedens aiaꝫ int^{uam} aia it^{lis} ad/ uenit māę nudę, ḡ nihil ibi erit genitū. Adhuc si forma pręce dēs corrūpit̄ fitqꝫ resolo vsqꝫ ad mām p̄^{mā} eo ꝙ remota for^{a} sb̄ali remouēt̄ oia accñs illā ꝯñā, seqt̄ ꝙ frustra fuerit mā disposita ꝑ ꝑcedētes for^{as}, sꝫ nā nihil frustra opat̄, ḡ ⁊c̄.

In adue in aie it^{lis} i māꝫ, aia s̄ sitiua ꝑ cedēs cor rumpit.

ℂ Ad hui⁹ euidentiā ꝯsiderandū est, ꝙ vt ex supiorib⁹ ꝑꝫ, qꝛ aia int^{lis} dat eē sb̄ale ⁊ facit ens simplr̄ in actu, sic̄ ⁊ que/ cunqꝫ alia forma sb̄alis, iō nō ꝯpatit̄ secū aliā formā sb̄aleꝫ in mā, sic.n. adueniret enti i actu ⁊ ꝑ ꝯñs eēt forma accñta/ lis nō subalis, sed cū ipsa aduenit māę, necē est vt ꝑcedens corrūpat̄, sꝫ decipiunt̄ q.s.Th. in hac ꝑte ipugnāt, qꝛ ima ginant̄ in aliq̄ priori ſm durationē expoliari mām oi for^{a}, deinde in posteriori aliquo instāti aiam itroduci in mā nu da ⁊ expoliata exñte quasi expoliatio materię ab omni for ma sit dispositio quedam precedens introductionē animę intellectiue, sed hęc nō est mens.s.Th. Sed dicim⁹ ꝙ ma teria ꝑ multas alterationes, ꝑ gñationes multas ac corru ptiones ꝑparatur ad susceptionē aię intellectiuę, ⁊ cuꝫ fue rit sufficiēter ꝑparata, aia intellectiua in instanti aduenit materię existenti sub aia sensitiua, ⁊ in eodem instāti expel lit formalr̄ aiam sensitiuā cū oīb⁹ dispōnib⁹ suis ⁊ dat ma

terię qcqd dabat aia sensitiua, ita ꝙ idē instās, est pᵐ nō eē aię sensitiuę, ⁊ pᵐ eē aię intᵘˢ, vn̄ denudatio māę ab oi forma absoˡᵉ nō est dispō totalis ad aiam itᵘᵃᵐ, qꝛ sic posset in q̄cū q3 mā aia itᵘᵃ itroduci, s3 denudatio ipsi⁹ ab aia sensitiua i/meᵗᵉ p̄cedēte in mā, denudatio inq̄3 fcā p expulsionē forᵉ ex aduētu aię itᵘᵉ sil'cū dispōnib⁹ sūb⁹ ad eē aię itᵘᵉ facientib⁹.

trāseunt aia rōnali succedente. †¶ Neq3 ēt si formatio corpis aiaz humanā p̄cedit: seqt̄ ꝙ aia sit pp corp⁹. (vt duodecima rō inferebat). est.n. aliqd pp alteꝝ dupl'r. ¶ Uno mō pp eius opationē siue ꝯseruationē vel quic/quid h₉ est qd̄ sequit̄ ad eē: ⁊ h₉ sūt posteriora eo pp qd̄ sūt: sic vestimēta sūt pp hoīez ⁊ instrā pp artificez. ¶ Alio mō ē aliqd pp alteꝝ .i. pp eē ei⁹: ⁊ sic qd̄ est pp alteꝝ ē pri⁹ tpe: ⁊ nā posterius. hoc āt mō corp⁹ est pp aiam: sic etiā omnis mā propter formaz. secus aūt esset si ex anima ⁊ corpore non fieret vnum secundū esse: sicut dicūt qui posuiut animam non esse corporis formaz.

¶ Qꝫ nulli alij corpori nisi hūano vnitur substantia intellectualis vt forma. Cap. 90.

Uia vero ostensū est substantiam aliquā intellectualem vniri corpori vt formaz .s. aiam humanā: ingrendū restat vtrū alicui alteri corpori aliq̄ substantia intellectualis vt forma vnia

†Ad duo decimaz.

Hoc supposito dī ad pᵐ, ꝙ aia sensitiua p̄cedēs corrūpit̄ ⁊ ab agēte nāli, ⁊ ab agēte supnāli, qꝛ n. aia itᵘᵃ nō pōt sil'cū illa eē i mā oē agēs ad itroductionē aię itᵘᵉ in mā, agit ēt ad corruptionē forᵉ p̄cedētis. Cū āt iprobat̄ ꝙ corrū pat̄ ab agēte nāli, dī ꝙ agēs nāle siue vt⁹ ext̄ns i semine corrūpit aiaz sensitiuā in itrodocēdo aiaz itᵘᵃᵐ dispositiue, ꝓducit.n. dispōnes in istāti itroductiōis ipsi⁹ aię itᵘᵉ q̄ sil'cū ipsa aia remanēt q̄s diximus ordie naturę p̄cedē aiaz itᵘᵃᵐ, iq̄3ᵐ dat eē rōnale, l3 ipsam absoˡᵉ seq̄nt̄. Cū ēt argᵗ, ꝙ nō ab agēte supnāli, iā dictū ē ꝙ nō tm̄ ab agēte supnāli corrūpit̄, s3 concurrit ēt actio v̄tutis seminis, vn̄ sicut in gn̄ando hoiez semē est instrm diuinę v̄tutis, ita ⁊ in corrūpēdo forᵃˢ p̄us itroductas. ¶ Ad 2ᵐ negᵗ ꝯn̄a. Ad ꝓbationē dī, ꝙ l3 neq3 mā neq3 forᵃ sit gn̄ata, t̄n tn̄ entitas q̄ resultat ex mā ⁊ forᵃ .s. hō est vere gn̄ata, l3.n. in gnōne alioꝝ aialiū dicat̄ totū gn̄ari, qꝛ ēt ipsa forᵃ p gnōnē eē accipit, i gnōne tn̄ hoīs qꝛ aia extollit̄ sup mām, gn̄ans dī hoiez gn̄are, ex eo soluz ꝙ causat dispositiue vnionē corpis ⁊ aię ex q̄ hō resultat, id qd̄ hō gn̄ans fac̄ disponēdo māz ⁊ dispōnib⁹ trāseuntib⁹, ⁊ dispōnib⁹ sil'cū aia remanētib⁹. Argᵘᵐ āt p̄cedit ac si dicerem⁹ fieri resol'onē vsq3 ad mām pᵐ, ⁊ nullū effectū gnōnis in hoie genito remanē, h āt nō dicim⁹, s3 ꝙ oia accn̄a q̄ fuerūt an̄ instās itroductiōis aię desinūt eē, s3 tn̄ in eodē instanti p v̄tutē gn̄ant̄ silia accn̄tia itroducūt̄ ⁊ illa remāeāt sil'cū vnione aię, ⁊ corpis q̄ est ēt gn̄antis effect⁹. ¶ Ad 3ᵐ negᵗ ꝯn̄a, iō.n. oportuit in mā aiaz vegetatiuā ⁊ sensitiuaz p̄us itroduci l3 corrūpant̄, qꝛ mā n̄ pōt ab ifima forᵃ ad sup̄ mā nisi p medias forᵃˢ p̄uenire, vt supi⁹ ē on̄suz, ⁊ iō nā illas forᵃˢ p̄itroducit in mā tāq̄3 dispōnes in fieri ipsi⁹ aię itᵘᵉ nō āt tāq̄3 dispōnes i fcō eē, vn̄ nō frustra itroducūt̄ nisi qn̄ accidit embrionis corruptio, an̄q̄3 aia itᵘᵃ foret̄. Cū.n. frustra sit qd̄ nō seqt̄ finē ad quē ordinat̄, si p h₉ dispōnes, ad aię itroductionē deueniat̄ q est eaꝝ finis, l3 pp icōpossibilitatē

duaꝝ forᵃᵐ sbaliū in eadē mā in ipsa aię itroductiōe corrūpant̄, n̄ dicūt̄ fuisse frustra itroducte. Vn̄ dixit supi⁹ .e. T. ꝙ itermedia n̄ hn̄t spēz ꝯpletaz, s3 sūt i via ad spēm, ⁊ iō nō gn̄ant̄ vt p̄maneāt s3 vt p ea ad vltimū gn̄atum p̄ueniatur. ¶ Ad 12ᵐ, r̄ndet negādo pᵃᵐ ꝯn̄az. Ad ꝓbationē dī, ꝙ aliqd p̄t eē pp alteꝝ 2ʳ. Uno mō, qꝛ ē pp aliqd qd̄ seqt̄ ad eius

tur. ¶ Et qdem de corporibus celestibus ꝙ sint animata aia intellectuali, †supius est on̄suz qd de hoc Arist. senserit: ⁊ ꝙ Aug. hoc sub dubio reliqt). vn̄ p̄ns inquisitio circa corpa elementaria versari debet. Qꝫ āt nulli corpori elementari substantia intellectualis vniat̄ vt forma nisi humano euidēter apparet. ¶ Si enim alteri corpori vniatur aut vnitur corpori mixto: aut simplici. Non aūt pōt vniri corpi mixto: qꝛ oporteret illud corpus maxime esse eq̄lis cōplexionis s̄m suū genus iter cetera corpa mixta: cū videamus corpora mixta tanto nobiliores formas hēre: q̄3to magis ad temperamentū cōmixtionis perueniūt: ⁊ sic qd̄ habet formā nobilissimā vtpote substantiā itellectualez si sit corpus mixtū op3 esse temperatissimū. Unde ēt videmus ꝙ mollicies carnis ⁊ bonitas tactus q̄ equalitatē cōplexionis demonstrant sūt signa boni intellectus: ꝯplexio āt maxīe eq̄lis est ꝯplexio corpis humani: oportet igit̄

†[illegible] bio ca. z.

eē, puta pp eius opationē aut cōseruationē, ⁊ h ē posterius eo pp ꝙ ē, ⁊ sic vestimēta sūt pp hoiem. Alio mō, qꝛ est pp ei⁹ eē, ⁊ tale ē p̄us illo tpe, nā vō posteri⁹, ⁊ h mō corp⁹ est pp aiam, sic mā pp forᵃᵐ, sec⁹ āt eēt si poneremus ex corpe ⁊ aia n̄ fieri vnū s̄m eē, sic qdā dicat aiaz n̄ eē corpis foīaz. ¶ Circa h vltiᵐ dem dubitat̄, qꝛ ēt si poneret̄ nō fieri vnū ex aia ⁊ corpe, nō pp h oporteret dicere aiaz eē pp corp⁹ vt h dī. Nā posset dispōni corp⁹ ad eē ipsi⁹ aię nō p modū māę, s3 p modū vasis i q̄ nouit̄ creata reciperet̄, ⁊ sic corp⁹ eēt pp aiaz n̄ eō aia pp corp⁹. ¶ R̄ndet̄ ꝙ loqt̄ .e. T.h. d opinione illoꝝ q dicebāt aias eē an̄ corpa ꝓductas ⁊ eē nās in se ꝯpletas, s3 eas post corpoꝝ ꝓductionē vniri corpib⁹, ꝯ quos supi⁹ est disputatū, sic.n. seqt̄ ꝙ aię vniāt̄ corpib⁹ pp nobilitatē ⁊ pfectionē ipsoꝝ corpoꝝ, nō āt qꝛ ipso idigeāt ad suū eē in pn̄ᵒ creationis ⁊ ex ꝯn̄ti aia erit pp corp⁹, nō āt corpus pp animam. ¶ Super cap. 90ᵐ.

Cum sit on̄suz aliq̄3 sbaz spūalē vniri corpi, on̄dit vltiᵉ loco .e. T. q̄li corpi vniat̄. ⁊ pōit hāc ꝯnē. Nulli alij corpi elemētari nisi hūano sba itell'ualis vnit̄ vt forᵃ, q̄re āt de corpore tm̄ elemētari loq̄t̄ māifestat dicēs, ꝙ h iō ē, qꝛ de corpib⁹ cęlestib⁹, ꝙ aia itellectuali sint aiata on̄soz ē supius qd senserit Aris. ⁊ ꝙ Aug. h loco subdubio relinqt, argᵗ āt sic. Nō vnit̄ corpi mixto nec simplici, g̃ ⁊c̄. Qꝫ nō mixto pbʳ, qꝛ corp⁹ mixtū hn̄s nobilissimā forᵃᵐ q̄lis ē sba itᵘˢ, op3 eē tēpatissimū, cū videam⁹ corpa mixta tāto nobiliores forᵃˢ hre q̄3to magis ad tēpamētū mixtiōis p̄ueniūt, pp qd̄ videm⁹ molitiē carnis ⁊ bonitatē tact⁹ q̄ eq̄litatē cōplexiōis demōstrāt eē signa boni itˢ, s3 ꝯplexio maxie eq̄lis ē ꝯplexio corpis hūani, g̃ si sba itᵘˢ vnit̄ corpi mixto, illud erit eiusdē nāę cū corpe hūano, sitr ⁊ forᵃ erit eiusdē nāę cū aia hūana, g̃ iter illud aial ⁊ hoiem nō erit dr̄ia s̄m spēm. ¶ Aduerte ꝙ .e. T.h. vi. l3 hre ex idētitate nāę corpoꝝ pfe

ctoꝝ a sba itellectuali, ipsas sbas it'les eē eiusdē nāe. s. eē aias it'les, q2 cū for' māe ꝓportionet, vbi māe fuerit eiusdē nāe, op3 ꝙ ipsas foīas itellectuales eiusdē nāe eē, vtpote easdē opatiōes in ɔsili corpe exercētes. Et sic seqꝰ ꝙ vtrūqꝫ ɔpositū sit eiusdē spēi, ꝛ ꝑ ɔñs ipsa sba it'lis nulli alteri corpi mixto vniꝰ q̃3 humano. Qd̄ ēt nō vniatꝰ corpi simplici arguitꝰ, ꝑ sic. Si aliq̄ pars vni⁹ corpis simplicis puta aeris sit aiata aia itellectuali, tot⁹ aer ꝛ q̄libet eius pars erit aiatus, quia hꝫ corp⁹ est sile in toto ꝛ in partib⁹, cū3 sit eiusdē spēi, vt p3 ex idētitate motus, silibus. n. mobilib⁹. s. nālr siles for' debentꝰ, s3 h̄ est māifeste fām, cū nulla opatio vite i ipso appareat, silr nec in alijs elementis, ergo ꝛc. ¶ Circa h̄ qd̄ dī, ꝙ sbas eiusdē nāe ꝛ spēi eē totū aerem ꝛ quālibet ei⁹ ptē, aduertēdū, ꝙ ptes eē eiusdē spēi cum toto dupl'r pōt intelligi. Uno mō, q2 sūt q̄das cōpleta in spē qb⁹ cōuenit pfecta rō totius ꝛ ꝑ solā diuisionē psīt fieri indiuidua eiusdē spēi cū ipo toto, ꝛ sic dicunꝰ ptes elemēti esse eiusdē spēi cū toto, elemēto, sic. n. totus aer ē aer ita q̄libet pars aeris est aer, ꝛ ꝑ solā3 diuisionē ps aeris ꝑt eē p se indiuidū aeris. Et h̄ cōe est oi toti hōgeneo. Alio mō, q2 ad eādē3 spē3 ptinēt ꝑ reductiōe3 ad quā ptiet totū, l3 ipsa nō hēant ɔpletā rōnē illi⁹ spēi. Et sic ptes toti⁹ eterogenei sꝰ eiusdē spēi cū toto, veluti pn'aut mālia aut foīalia spēi: l3. n. neqꝫ caro neqꝫ os hoīs sint hō, ptinent tñ ad spēm hūanā, vt pn' mālia. Uñ qd̄ aliqñ igr. s. Th. qñ dīt totū hōgeneū a toto eterogeneo, q2 ptes hōgenei hñt spēm ꝛ for'm totius nō āt ptes eterogenei, itelligiꝰ de hr̄e eādē for'm ꝛ spēm ꝑ mō, nō āt 2° mō. ¶ Scdo. Illa sba ñ hret solū it'm, q2 frustra vniretꝰ corpori, eo ꝙ nullā opationē hrēt ꝑ corp⁹ nec, inq̄3, it're aut velle, q2 ꝑ organū corpis nō exercēt, nec mouere, q2 elementa nō mouēt seipsa, s3 coꝝ mot⁹ sūt a gñantib⁹, ꝛ ꝑ ɔñs nō sūt aiata, nō ēt hrēt alias aie ptes, q2 cū ille sint aliquoꝝ organoꝝ ptes, oporteret in elemento esse diuersitatem organorum, quod repugnat simplicitati ipsius, ergo ꝛc.

si sba itellectualis vniatꝰ alicui corpi mixto ꝙ illud sit eiusdem nāe cū corpe hūano: foīa ēt eius eēt eiusdē nāe cū aia hūana si esset sba itellectualis: nō igꝰ eēt dīa ꝑm spēm iter illd aial ꝛ homīnē. ¶ Silr aūt neqꝫ corpi simplici puta aeri aut aque aut igni aut terre vniri pt sba itellectualis vt foīa. Unūqdq3. n. hoꝝ corpoꝝ est sile in toto ꝛ ptib⁹: eiusdē. n. nāe ꝛ spēi est ps aeris ꝛ totus aer: eteni eundē motu3 hꝫ: ꝛ silr de alijs: silib⁹ āt motoribus siles forme debentꝰ: si igꝰ aliqua ps alicui⁹ dictoꝝ corpoꝝ sit aiata aia itellualꝰ: puta aeris: totus aer ꝛ oēs ptes ei⁹ eadē rōe erūt aiata. H̄ āt māifeste appet eē falsu3. nā nulla opatio vite appet i ptib⁹ aeris vl' alioꝝ simplicū corpoꝝ. si igꝰ alicui pti aeris vl' siliu3 corpoꝝ sba itellual' vnitꝰ vt foīa

2 ¶ Adhuc si alicui simplicū corpoꝝ vnitꝰ aliq̄ sba intellectual' vt foīa. aut hēbit intellectū tm̄: aut hēbit alias potētias: vtpote q ptinēt ad ptē sensitiuā: aut nutritiuā: sicꝰ ē in hoīe. Si āt hꝫ itellm tm̄: frustra vnitꝰ corpori. oīs. n. foīa corpis hꝫ aliquā ꝓpā3 opatiōe3 ꝑ corp⁹: itell's āt ñ hꝫ aliq̄3 opationē ad corp⁹ ptinētē: nisi h3 ꝙ mouet corp⁹: itelligere. n. ipsu3 nō est opatio q̄ ꝑ organū corpis exerceatꝰ: ꝛ eadē rōne. necvelle: eltoꝝ ēt mot⁹ sūt a mouētibus nālib⁹. s. a gñantib⁹ ꝛ nō mouēt seipsa: vñ nō o3 ꝙ ꝑꝑ coꝝ motū sint aiata. Si āt hꝫ sba itellectualis q̄ ponitꝰ vniri elemēto aut pti eius alias aie ptes cū ptes ille sint ptes aliquoꝝ orgāoꝝ: oportebit in corpe elemēti iuenire diuersitatē orgāoꝝ: qd̄ repugnat simplicitati ipsius: nō igꝰ sub a itellectualis pōt vniri vt forma alicui elemēto aut parti eius.

3 ¶ Amp. q̄̄to aliqd̄ corp⁹ est ꝑpinquius māe pme: tāto ē ignobili⁹, vtpote magis in pōa exñs ꝛ min⁹ i actu ɔpleto. elta āt ipa sꝰ ꝓpinquiora māe pme q̄3 corpa mixta: cū ꝛ ipsa sint mixtoꝝ corpoꝝ mā ꝓpria: sūt igꝰ eltoꝝ corpora ignobiliora ꝑm suas spēm corpib⁹ mixtis: cū igꝰ nobilior3 corpis sit nobilior foīa: ipoſle est ꝙ nobilissima forma q̄ ē aia itellectua: sit vnita corpib⁹ eltoꝝ.

4 ¶ Itē si corpa eltoꝝ aut aliq̄ ptes coꝝ eēnt aiata nobilissimus aiab⁹ q̄ sꝰ aie itellectiue: oporteret ꝙ q̄̄to aliq̄ corpa essent viciniora elemētis eēnt ꝓpiq̄ora ad vitā. hoc āt nō appet: s3 magis ɔrium. nā plāte min⁹ hñt de vita q̄3 aialia. cū tñ sint ꝓpinquiores terre: ꝛ mineralia q̄ sūt adhuc ꝓpinquiora nihil hñt de vita: nō igꝰ sba itellectualis vnitꝰ alicui elemento vel parti eius vt forma.

5 ¶ Adhuc oiu3 mouētiū corruptibiliū vita ꝑ excellētiā ɔrietaꝰ corrūpitꝰ. nā aialia ꝛ plāte morti ficant ab excellēti calido ꝛ frigido hūido aut sicco: i corpib⁹ aūt eltoꝝ sūt pcipue excellētie haꝝ ɔrietatū: nō igꝰ ē poſle ꝙ in eis sit vita: ipoſle ē igꝰ ꝙ sba intellectualis

¶ Ter⁹. Elementa sꝰ corpa ignobiliora ꝑm suas spēs corpib⁹ mixtis, q2 sꝰ ꝓpigora māe pme ꝛ ꝑ ɔñs magis i pōa ꝛ min⁹ i actu cōpleto, ꝛ aia int'is ē nobilissima forma, ꝛ ꝛc. pbatꝰ ɔña, q2 nobilioris corpis ē nobilior forma. ¶ Aduerte ꝙ cū dixit. s. Th. elemēta eē ignobiliora corpib⁹ mixtis addidit, ꝑm spēm, q2 nō sunt oib⁹ modis ignobiliora, vt. n. dī. 4° sen. di. 47. q. 2. arti. ꝑ. q. 1. 3°, q̄3 ad pfectiōe3 spēi mixtū ē nobilius elemēto, q̄3 vō ad ꝑpetuitatē durationis ɔtio corp⁹ simplex est nobilius mixto. ¶ Quarto, oporteret ꝙ corpora q̄̄to eēnt vicinioꝛa eltis, tāto essent ꝓpingora ad vitā, s3 ɔriu3 apparet, q2 plante minus hñt de vita q̄3 aialia, ꝛ tñ sunt ꝓpingores terre, ꝛ mineralia q̄ adhuc terre sūt ꝓpingora minus hñt d vita, ergo ꝛc. ¶ Attēde ꝙ fundamētū hui⁹ rōnis est ꝙ quāto aliquid appropiquat pfectissimo tanto est pfectius, ꝛ iō cū elementū si ponatꝰ aiatum aia intellectiua, pfectissime iter animata iferiora hēat vitam, optime sequitꝰ ꝙ quāto aliquid corp⁹ magis appropiquauerit elto, tāto pfecti⁹ vitā hēat. ¶ Quinto. In elementis sūt excellentie calidi ꝛ frigidi, humidi ꝛ sicci, ergo ꝛc. probatur ɔsequentia, q2 omnium viuentium corruptibilium vita per excellentiam contrarietatis corrumpitꝰ, ꝛ ꝑ consequens impoſle est in eis eē vita3.

¶ Sexto. Si aliq̃ ptes elemẽti hẽant sibi vnitas subas co/gnoscẽtes, max^e assignabit eis tact^9 q est discretiu^9 calidi ⁊ frigidi ⁊ aliaꝝ 3rietatũ corrũpentiũ, ⁊ q iest oib^9 aialib^9 ad pseruationẽ a corrũpẽtib^9, qꝛ ptes elemẽti sr̃ corrupti/biles vtpote 3rietatẽ hñtes, lz sm ip̃m totũ eltuz sit icorru/ptibile, s3 hic sensus nõ pt iesse corpi simplici, qꝛ organũ ta/ct^9 oz nõ hie ac/tu 3rietates sed po^e, qδ solũ 3ue/nit mixtis tem/peratl, ergo ⁊c̃.

Eltuz sit icorrupti bilis sm totũ, cor/ruptibi/lia ãt sm partes.

¶ Circa hãc ppõ/nẽ. Elemẽta ⁊ si sm totũ sint icor/ruptibilia tñ sin/gule ptes sr̃ cor/ruptibiles vtpo/te 3rietatẽ hñtes notãdũ, q̃ h nõ dicit. s. Th. q̃si ptes elti 3rieta/tẽ hẽant nõ ãt to/tũ eltuz, h. n. est fim, cuz q̃litates eltoꝝ sm q̃s at/tendit 3rietas p̃/us sint totius q̃3 ptiuz vtpote for/mã elti 3sñtes, s3 qꝛ cũ eltuz 3rie/tatẽ hẽat, pp qδ est a suo 3rio cor/ruptibile, cũ nõ sit corruptibile sm totũ, eo q̃ vt oz, 2° sen. dis. 19. ar. 2. 2^m. ⁊ de ma/lo. q. 5. art. 5. 6^m, elta p virtutem corporis celestis gubernẽt a quo actiões coꝝ re/gulant, ẽ s3 ptes cõruptibile. Po/test ẽt dici, q̃ p/tes elti hñt 3rie/tatẽ nõ ãt totum eltuz q̃3^m ad ex/ercitiũ 3rietatis,

† Retracta.

† Impu/gnatio.

lz. n. vnũ eltum sit abso^te loquẽ/do 3rium alteri rõne smaꝝ q̃litatũ, vnũ tñ nõ exercet 3rie/tatẽ 3 alteꝝ sm totũ agẽdo. s. ad eius destructionẽ, s3 tñ s3 partes aliquas, sm quas elemẽta inuicem transmutant.

¶ Septio. In elemẽtis nõ apparet aliqs mot^9 localis q sit ab aia, s3 solũ mot^9 nãlis, q ⁊c̃. pb^r 3ña, qꝛ oẽ corp^9 viuẽs aliquo mõ s3 aiaz localr mouet, vt pz in corpib^9 celestib^9 si sũt aiata, ⁊ in aiab^9 tã psectis q̃3 ipsectis, ⁊ plantis que mouent motu aug^ti ⁊ decremẽti q sũt aliq̃ mõ sm locum.

Motus aug^ti ⁊ de/crementi sit aliquo mõ sm lo/cum.

¶ Sciendũ q̃ motus augumẽti ⁊ decremẽti sm se ⁊ p̃ non sũt motus locales, qꝛ motus localis ẽ ad aliqd extrisecũ a mobili. s. ad locũ q est in locãte nõ in locato, aut si ẽ ad vbi itrisecũ q sit respect^9 qdã 3ñs 3tinẽtiã locati a loco, illδ tñ vbi nõ est q̃3titas, mot^9 ãt augumẽti est ad q̃3titatẽ itrisecã ei qδ auget aut diminuit. Cõsecutiue tñ ⁊ secũdario sr̃ mo/tus locales inq̃3^m qδ p aug^tum accipit maiorẽ q̃3titatẽ, occu/pat maiorẽ locũ q̃3 prius occuparet, ⁊ minorẽ q̃3titatẽ per decrementũ accipiẽs occupat minorẽ locũ q̃3 prius. Pro/pter hoc nõ dixit abso^te. s. Th. oẽ viuẽs moueri localr ab aia, nec motus aug^ti ⁊ decremẽti eẽ sm locũ, s3 vtriq̃3 pro/põni addidit aliquo mõ. Posset ãt ad oẽs antepositas rõ/nes dici, q̃ vtiq̃3 suba intellectualis nõ vnit elto aut parti eius tanq̃3 for^a, vt arg^ta pbant, s3 tñ vnit ei vt motoꝛ. Ideo 3 hoc arguit. s. Tho. p̃ de aere.

Aeris ps non ẽ p seipsam termi/nabilis, q nõ pt aliq̃ eius ps de/terminata ppriũ motum hẽre pp quẽ suba intelle/ctual' sibi vniat.

¶ Aduertendũ ẽ q̃ aeris ps dicit nõ esse p seip̃am terminabilis, qꝛ cũ sit corpus hu/midũ, fluit quo/usq̃3 ad aliqd ex/trinsecũ termine/tur, ⁊ si a toto se paret nõ est sm se figurabilis vt aliquã ex seipso figurã retineat, s3 accipit diuer/sas figuras, sm q̃ ad diũsa cor/pora terminat, ex quo sequit q̃ a circumstãte ae/re distingui non põt, si sibi relin/quat nullũq̃3 in/terponat corp^9, ⁊ qꝛ oẽ qδ mo/tu pprio moue/tur h3 pprios ter/minos, ⁊ propri/am figurã ab oi alio distinctam, ideo pars aeris nõ põt hẽre pro/prium aliquẽ ⁊ singularẽ motũ sibi nãliter cõue/nientẽ, eo modo quo dicimus celũ nãliter ex inclinatione suę formę moue/ri ab intelligentia sibi appropriata, lz possit ab intelligen/tia pars aeris moueri tanq̃3 ab agente oĩno extrinseco, ⁊ separato, ipsam a reliquo aere separante ⁊ diuidente. Se/cundo. Sequeret q̃ suba itellectualis nõ excederet in mo/uendo aliquã determinatã partem alicui^9 elemẽti, qꝛ op3 virtutẽ subę mouentis limitari ad corpus mobile cui nãlr̃ vnit tanq̃3 pprio mobili, s3 ridiculũ est hoc, ⁊ ẽt q̃ nõ exce/dat in mouẽdo, aliqδ corp^9 mixtũ. s. nõ exñs ipsius forma, ergo ⁊c̃. Tertio, qꝛ cu3 motus elemẽtares possint ex alijs pncipijs causari, supfluuz esset pp hõ motus, nãliter subas intellectuales elemẽtis vniri. Ex ijs excludit erroꝛ Apulei ⁊ Platonicoꝝ quorũdã dicẽtiũ demonia eẽ aialia corpore aerea ⁊c̃. Item erroꝛ gentiliũ ponẽtiũ elementa esse aiata. Itẽ ẽt erroꝛ dicẽtiũ angelos ⁊ demones hẽre corpora sibi nãliter vnita de nã supioꝝ vel inferioꝝ elementoꝝ.

Pars ae/ris nõ ẽ p seipsaz ter/minabil'.

† Excludit error.

ctiua vniatur eis: vt forma.

6 ¶ Amplr^9 elemẽta ⁊ si sm totũ sint icorruptibilia: tñ singl'e ptes sr̃ corruptibiles vtpote 3rietatẽ hñtes. Si igr̃ aliq̃ ptes eltoꝝ ha/beãt sibi vnitas subas cognoscẽ/tes: maxie vr̃ q̃ assignet eis vis discretiua corrũpẽtiu3 q̃ qdẽ est sensus tact^9 q ẽ discretiu^9 calidi ⁊ frigidi ⁊ siliu3 3rietatũ: pp qδ ẽt q̃si nec̃ius ad pseruationez a corruptiõe oib^9 aialib^9 iest: hũc ãt sensu3 ipol'e est iesse corpi sim/plici: cũ oporteat organũ tactus nõ hẽe actu 3rietates: s3 potẽtia qδ 3tigit solũ in mixtis tẽpatis: nõ igr̃ ẽ pol'e aliquas ptes elto/ru3 eẽ aiatas aia cognoscitiua.

7 ¶ Itẽ oẽ corp^9 viuẽs aliq̃ mõ sm aia3 localr mouet: nã corpa celestia: si tñ sint aiata mouẽt cir/culari: aialia psecta motu pgres/siuo: ostrea ãt motu dilatatõis ⁊ 3strictiõis, plante ãt motu aug/mẽti ⁊ decremẽti q sr̃ aliq̃ mõ s3 locũ. S3 in eltis nõ appet aliqs mot^9 q fit ab aia: s3 solũ mot^9 nã/lis. nõ sr̃ igr̃ corpa viuẽtia. † ¶ Si ãt dicat q̃ sbia itell'ualis ⁊ si nõ vniat corpi elemẽti aut pti eius vt forma: vnitur tñ ei vt motoꝛ. † ¶ Primũ qdẽ i aere h dici im/pol'e ẽ: cũ. n. ps aeriz ñ sit p seip̃az terminabil' ñ pt aliq̃ ps ei^9 dter/minata motũ ppiuz hẽre pp quez sibi sbia intellectualis vniatur.

2 ¶ Preterea si aliq̃ sba intell'ua/lis vnit alicui corpi nãlr: sic mo/toꝛ pprio mobili: oz v̇tutẽ moti/uã illi^9 sbe limitari ad corp^9 mo/bile cui nãlr vnit: naz cuiuslibet motoris pprij virt^9 nõ excedit i mouẽdo ppriũ mobile: ridiculũ ãt vr̃ dicer q̃ virt^9 alicui^9 sbe in/tell'ualis nõ excedat in mouẽdo aliquã determinatã ptẽ alicui^9 elti: aut aliqδ corp^9 mixtũ: nõ vr̃ igitur dõm q̃ aliq̃ sba itell'ualis vniat alicui corpi eltari nãlr vt motoꝛ: nisi sibi ẽt vniat. vt for̃a.

3 ¶ Itẽ mot^9 corpis eltaris pt ex alijs pncipijs cãri q̃3 ex sba itel/lectuali: supfluum igr̃ eẽt pp h^9 mot^9 nãlr sbas itell'uales corpi/bus eltarib^9 vniri. † ¶ Per h ãt excludit erroꝛ ⁊ opinio Apulei ⁊ q̃rũdã platonicoꝝ q dixerunt demonia esse aialia corpe aerea mẽte rõnabilia: aio passiua: tpe eterna. ¶ Et q̃rũdã gentiliũ po/nẽtiũ elta eẽ aiata: vñ ⁊ eis cultũ diuinũ instituebãt. ¶ Excludi/tur etiam opinio dicentium an/gelos ⁊ demones haber corpa nãliter sibi vnita de nã superio/rũ vel iferiorum elementorum.

¶ Super capi. 91m.

Postq̄ ondit. s. Th. eē aliq̄s sbas itellīuales corpib⁹ vnitas, vult vlteri⁹ ondere ꝛ aliq̄s sbas itellīuales eē q̄ corpib⁹ vnite nō sint. Circa h̄ āt duo p̄ncipalr̄ facit. Pꝛio ondit eē aliq̄s tales sbas sepatas. Scđo de eaꝝ multitudine d̄terminat, capite seq̄nti. Quātuz ad p̄m arguit, p̄ sic. Corrupt̄ corporib⁹ vt supius est onsuz, intell̄s sba quasi perpetua remanet, ḡ ē aliqua sba itellectualis sine corpore subsistēs, p̄bat ɔn̄a. Si illa sba it̄ q̄ remāet est vna oium, h̄r ppositū, si āt plures alę remanēt, ḡ ɔuenit aliq̄b⁹ substātijs itellectualib⁹ q̄ s̄r aie absq̄ corpe subsistere, ḡ ꝛ sūt alique intellīuales sbę aiab⁹ b̄z nāz priores q̄b⁹ p̄ se iest sine corpib⁹ subsistere, p̄bat̄ 2a ɔn̄a, q2 oi qđ ē p accn̄s prius ē qđ est p se, aiab⁹ āt ɔuēit p accn̄s eē a corpibus sepatas, cū nāliter sint for̄e corpoꝝ.

¶ Aduertenduz q̄ cū aia intiua nō hēat ɔpletā spēciē in se, s̄z sit ps spēi, p se sibi ɔuenit eē in corpe in quo ɔplementū suę spēi h̄z, sed p accn̄s manet a corpe separata, inq̄tum accidit sibi q̄ corpus cui erat ɔiuncta corrūpat̄. Nam si corp⁹ a corruptione imune fuari posset, nūq̄z ipsa separet̄a corpe, ꝛ id bn̄ iqt. s. Th. q̄ ɔuēit aiab⁹ p accn̄s, eē a corpe sepatas.

¶ Scđo, Sbę itellectuali ɔuēit b̄z suū gen⁹, q̄ sit p se subsistēs, cū p se opet̄, ḡ nō est de rōne sui gn̄is q̄ sit corpori vnita, q̄uis hōc sit d̄ rōne aię, ḡ ꝛc. pz, p̄a ɔn̄a, q2 de rōne rei p se subsistētis nō est q̄ alteri vniat̄. Scđa vō p̄bat̄, q2 l̄z qđ est de rōne gn̄is oporteat de rōne spēi eē, nō tn̄ q̄cquid est de rōne speciei ꝛ nō de ratione generis, est necesse omnibus speciebus generis inesse.

¶ Aduerte q̄ ista p̄batio vltimę consequentię, l̄z videatur deducere ad hoc tm̄ q̄ nō est neccē sbam itellectualē eē corpori vnitā, ꝛ ɔ̄siter q̄ posse est esse aliquā nō vnitā corpi, tn̄ ex ipsa ēt ɔcludit̄ eē talē sbiam corpi nō vnitam, q2 sic dr̄ia spēi nō necio oib⁹ spēb⁹ gn̄is inest, ita de facto genus inuenit̄ in aliq̄ spē absq̄ tali dr̄ia, q2 cū genus oppositis differētijs diuidat̄, sic inuenit̄ cuz vna dr̄ia in reꝝ nā, ita opz rei nā ɔsiderata, vt cū alia inueniat̄, vn̄ si genus sbę itellectualis inuenit̄ cū hac dr̄ia q̄ est eē vnitā corpori, oz vt sit etiaz cum opposita differentia que est esse nō vnitam corpi. ꝛ sic opz eē aliquam sbam intellectualē corpi nō vnitam.

¶ Q2 sunt aliq̄ sbie itellectuales corpib⁹ nō vnite. Cap. 91.

Ex p̄missis aūt ondi p̄t eē aliq̄s sbias itellīuales corpib⁹ penit⁹ nō vnitas. †(onsuz est. n. sup̄). corpib⁹ corruptis itellect⁹ sbiam q̄si ppetuā remanere. ꝛ si q̄dem suba itell̄s q̄ remanet sit vna oium. (sicut q̄dā dicūt). de necessitate ɔseq̄tur eaz eē b̄m suuz eē a corpe sepatā: ꝛ sic hētur ppositū q̄ sbia intellīualis aliq̄ sine corpe subsistat. Si āt plures aie itellectiue remaneant corpib⁹ d̄structis: ɔueniet aliq̄b⁹ substātijs itellīualibus absq̄z corpe subsistere. p̄serti cū onsum sit q̄ aie nō trāseāt d̄ corpe ad corp⁹: ɔuēit āt aiab⁹ eē a corpib⁹ sepatas p accn̄s: cuz nālit̄ sint forme corpoꝝ: eo aūt qđ ē p accn̄s: opz prius eē id qđ ē p se: sūt igr̄ aliq̄ substantie intellectuales aiab⁹ b̄m nām priores quibus p se inest sine corporibus subsistere.

2 ¶ Ampli⁹ oē qđ ē d̄ rōne gn̄is: oz de rōne spēi eē: sūt aūt q̄dā q̄ sūt d̄ rōne spēi: n̄ āt d̄ rōne gn̄is: sicut rōnale ē d̄ rōne hoīs: nō āt d̄ rōne aialis: q̄cq̄d aūt ē de rōne spēi. nō āt de rōne gn̄is: nō ē necesse oibus spēbus gn̄is inesse: multe. n. spēs sūt irrōnaliuz aialiū: sbie āt itellectuali b̄z suū gn̄s ɔuēit q̄ sit p se subsistēs: cū hēat p se opationē. †(sicut supi⁹ est onsuz). de rōne āt rei p se subsistētis nō ē q̄ alteri vniat̄. nō ē igr̄ de rōne sbie intellīualis b̄m suū gen⁹ q̄ sit corpi vnita. ꝛ si sit h̄ de rōne alicui⁹ itellīualis sbie q̄ est aia: sūt igr̄ alique sbie intellectuales corporibus non vnite.

3 ¶ Adhuc nā supior i suo ifimo ɔtigit nāz iferiorē in ei⁹ sup̄mo. nā āt itellectual̄ ē supior corpali. ɔtigit āt eā b̄m aliq̄z ptē sui q̄ ē aia itellectiua: oz igr̄ q̄ sicut corpus pfectū p aiaz itellectuā ē sup̄mū in gn̄e corpoꝝ: ita aia itellectiua q̄ vnit̄ corpi sit ifima i gn̄e sbiaꝝ itellectualiū: s̄t igr̄ aliq̄ substātie itellīuales nō vnite corpibus: supiores secundum nature ordinē anima.

4 ¶ Itē si ē aliq̄d ipfectū i aliquo gn̄e inuēit̄ añ illud b̄m nāe ordinē aliq̄d in gn̄e illo pfectuz: pfectū. n. nā prius ē ipfecto: forē āt q̄ sūt in materijs sūt act⁹ ipfecti: q2 nō hn̄t eē cōpletū: sūt igr̄ aliq̄ forme q̄ sūt actus ɔpleti p se subsistētes ꝛ spēz ɔpletā hn̄tes: ois āt forma p se subsistēs absq̄z mā est sbia intellectualis: imunitas āt māe ɔfert eē itelligibile. †(vt ex p̄missis pz). sūt ergo aliq̄ substātie itellectuales corpib⁹ non vnite: oē āt corp⁹ mām h̄z.

¶ Tertio. Aia itellectiua est ifima in gn̄e sbiaꝝ intellectualiū, ḡ sūt alię sbię itellectuales ipsa nāliter superiores, corpib⁹ nō vnitę, p̄bat̄ añs, q2 aia intiua vnit̄ supremo i gn̄e corpoꝝ, natura aūt supior in suo infimo ɔtingit naturam iferiorez in eius suppremo. Q̄uo corp⁹ humanū sit nobilius corpe celesti ꝛ p ɔn̄s supremū corpoꝝ, in superioribus est ostensum.

¶ Quarto. Sūt alique forme cōplete in specie p se subsistētes, ergo ꝛc. p̄bt̄ añs, q2 for̄e que sūt in mā sūt actus ipfecti. Si āt ē aliqđ impfectuz in aliquo gn̄e, inenit̄ ante illud b̄z nāe ordinem aliquid in genere illo perfectum. Perfectum eniz est natura prius imperfecto, consequentia etiam p̄batur, q2 omnis forma per se subsistens absq̄ materia, est substantia intellectualis.

¶ Circa istam p̄positionē. Si est aliquid ipfectuz in aliquo genere, inuenitur ante illud secundum naturę ordinem aliquid in genere illo perfectum, aduertenduz q̄ veritas huius propositionis non fundatur super hoc q̄ actus sit prior potentia, neq̄z super hoc q̄ differentiarum vnius generis vna habeat rationem perfecti alia rationem imperfecti. Sed super hoc q̄ perfectum est natura prius imperfecto, vt hic tangitur. Nam si est in natura id quod posterius est in aliquo ordine, conueniens est, vt sit id quod est prius natura in illo ordine, cum imperfectum sit propter perfectum, ꝛ prius intendatur perfectum q̄z imperfectum, alioquin ille ordo ꝛ illud genus non haberet complementum suę perfectionis in natura, exigit autem perfectio vniuersi vt vnusquisq̄ ordo habeat complementū suę pfectionis.

† Cap. 79. † Cap. 50 & 51. † Cap. 51.

Quīto. Pñt esse in gñe subẽ q̄dā oīno absq̧ corpe, q2 sba est por aliis gñib⁹ tpe, rōne, ꝛ cognitiōe, ꝛ p ꝯñs absq̧ q̄ztitate eē pt ac ēt absq̧ corpe qḋ nō est sine q̄ztitate, ꝗ ꝛc. pbr ꝯña, q2 oēs nāe potēs i rex oidie iueniūr, tū q2 alr vniuersum eēt impfectū, tū q2 in ppetuis nō differt esse ꝛ posse.

Circa pbationē añte dubiū nō dissimulanduz occurrit.

Amp. sba pt eē sine q̄ztitate: lz q̄ztitas sine sba eē ñ possit: sba n. alioꝝ generꝝ pma ē tpe rōe ꝛ cogñe: sz nulla sba corpea ē sine q̄ztitate. pñt igr̄ q̄dam eē in gñe sbe oino absq̧ corpore: oēs aūt nāe possibiles in rex ordine iueniunt: aliter. n. eēt vniuersuz ip fectū: in sépiternis ēt nō differt eē ꝛ posse: sunt igr̄ aliq̄ substātie absq̧ corpibus subsistētes post primā subam q̄ deus est: q̄ nō ē in gñe. † (vt supra ostensuz est). ꝛ supra aiam q̄ est corpi vnita.

Nam si, ex eo q subā q̄ est pdicamētū ē por tpe, rōne, ꝛ cognitione oib⁹ aliis gñib⁹, seqr ipaz posse eē absq̧ q̄ztitate ꝛ corpe, eadē rōne sequeret q posset eē sine q̄cūq̧ alio gñe, sz hoc ē ꝯ doctrinā. s. Tb. tenētis p̄ᵃ. q. 44. ar. 1. p̄ᵐ, ꝛ de po° q. 7. ar. 9. 5ᵐ, ꝛ q̄li. 7. ar. x. q creatura nō pōt eē absq̧ relatione depēdētię ad deū que est acciñs, ꝯstat āt q oīs sba q̄ est in gñe est sba creata. ꝗ nulla suba in gñe pt ab oi accñte separi, ꝗ p illud assumptū nō pbr̄ efficaciter añs, sz ꝯña sta est. s. suba est por tpe, rōne, ꝛ cognitione oib⁹ aliis gñib⁹, ꝗ pt eē absq̧ q̄ztitate. Circa assūptū q̄z ad pbationē ꝯñtię dubitat. Nā si oēs nāę polēs in rex ordie iueniunt, seqtur deū nullas posse spēs pducere pter eas q̄ sūt pducte, oēs. n. nāę ab ipso pducibiles iuxt illā pbationē sūt i actu, sz hᷓ est ꝯ determinationē. s. Tb. tenētis p̄ᵃ. q. 25. ar. 6. ꝛ i. q. 20. ar. 4. ꝑ sen. di. 44. q. 1. ar. 3. ꝛ supi⁹ in hoc 2°. ca. 26. ꝛ 27. q qbusq̧ spēb⁹ datis de⁹ pt pducere nobiliores in infinitū, ꝗ ꝛc.

Circa 2ᵐ deniq̧ pbationē illi⁹ assūpti occurrit dubiuz. Cū. n. assumit q i sempiternis nō differt eē ꝛ posse, aut per sempitna itelligūt ea q̄ nō hñerūt initiū suę durationis, aut ea q̄ in sua nā icorruptibilia sūt. Si p̄ mō accipiat, nō ꝯcludit ppositū, sz ē petitio pncipij, opz. n. subsumere sz sbę pse subsistētes ex corpa sūt sempiternę. i. nō hñt initiū suę durationis, qḋ qdē nō solū ē fīm, sz icludit qḋ pbādum ē. s. tales sbas eē. Si āt accipiat 2° mō, fīm ē q in illis nō differat eē ꝛ posse. Nā talia icorruptibilia fm fidē prius fuerūt possa eē q̄z sint pducta i actu, ꝛ sic ñ vr̄ ex illa ppōne ppo⁽ᵐ⁾ ꝯclr̄.

Sba ē p̄ oī accñte rōne/co gnitiōe ꝛ tempore.

Ad euidentiā p̄mi dubij ꝯsiderādū ē, q satis claꝝ est qḋ intēdat Arist. 7. met^e, cū dicit de suba q ē accñte prior rōne, ꝛ cognitiōe, q2. n. accñtis rō depēdet a suba, cū suba ponat in ei⁹ rōne, nō āt subę rō depēdet a rōne accñtis, iō sba est prior rōne accñte. Silr q2 cognitio subę nō depēdet a cognitiōe accñtis, loquor d cognitōe il^{ma} vtriusq̧, sz hñ cognitio accñtis inq̄z^m accñs ē depēdet a cognitiōe subę, cū oporteat rōnē subę i rōne accñtis poni, iō dr̄ suba por cognitiōe accñte, vel ēt q2 est por pfectione cognitiōis, qm̄ vt ingt ibi phs. Scire tūc singula max^e putam⁹ qñ qd ē hō cognoscimus aut ignis magis q̄z cū quale, aut q̄z^m, aut vbi. Sz dubiū est qd intelligat p illud qḋ dr̄ ipam eē tpe priorē. Nā hoc diuersi diuersimode iterpretant. Intelligit. n. illḋ Auerroes ibidē de accñtib⁹ tm̄ rex gñabiliuz ꝛ corruptibiliū, q2 aut sūt accñtia seqñtia ꝯpositū, ꝛ tūc certū est, q suba cōposita illa tpe p̄cedit, aut sūt accñtia ꝯcomitātia ꝯpositū iseparabilr, ꝛ tūc lz ipz ꝯpositū nō p̄cedat talia accñtia tpe, mā tn̄ ex q̄ fit ꝯpositum illa tpe p̄cedit, sicut p̄cedit ꝛ ꝯpositū, ꝛ sic vlr verꝝ est subam eē priorē tpe accñtibus rex gñabilium ꝛ corruptibiliū, loquendo de accñtibus in actu nō de accñtibus in po^a, cuiusmodi apud ipm sūt dimēsiones iterminate. Scot⁹ vo in 2° sen. di. p̄ᵃ. q. 5. illud de suba in cōparatiōe ad oia accñtia iterpretat. Uult. n. q nulla est ꝯdictio ex pte sbę, qn possit eē prior oi accñte duratiōe. s. Tb. āt in 7° met^e, exponit q aliq̄ sba inuenit sine accñte, nullū āt accñs inuenit sine sba, ꝛ sic nō qñcūq̧ est sba est accñs sz ꝯtrio. Hanc. s. Tb. interptationē exponūt qdā dicētes, q intelligit de p̄ᵃ suba que est de⁹, ꝛ q noīe tpis itelligit, oēm durationē. Sensus. n. est subam eē priorē duratiōe accñte. In q̄z^m mēsura subę salrē dei q̄ est ęternitas est mēsura prior duratione accñtiū qḋ est tps. Ista iterpretatio vr̄ ad fugiēdum inuēta, q2 cū tps ponat ęternū fm Arist. difficile ē saluare p̄ᵐ subam q̄ est deus eē accñte priorē tpe, ꝓpꝛie accipiēdo tps. Per hāc āt viam faciliis est euasio, q2 nō est incōueniens imo est verissimū deū eē porem oi duratiōe tpis ęterni, inq̄zᵗum est in ęternitate q̄ est duratio fm nām por ꝛ pfectior tpe, cū sit tota simul exñs, vt ingt Boeti⁹ in qnto de ꝯsolōne. Sz nō vr̄ hoc ad mētē Arist. eē, q2 cū supius in 5° libro declarauit qd sit prius tpe, nō est ꝯueniēs, vt hic dicat aliqd prius tpe ad aliū sensuz q̄z verba fm datā ab ipo significationē importēt, nisi nouā ipse significationē exponat. Pterea nō vtimur hoc mō loquēdi cū aliq̄ fm durationē ꝯparam⁹, nō qñcūq̧ est hoc, est illḋ, quo mō vtit. s. Tb. nisi fiat comparatio in tpe ex pte vtriusq̧. Cuz qñcūq̧ sit aduerbiū tpis. Et iō saluo sp meliori iudicio, dicerē mētē. s. Tb. hoc loco eē, q seqndo pōnē Aris. ponētis mūdū ęternū sba est prior accñte tpe nō actu, sz po^a q̄ dicit nō repugnātiā, quēadmodū ēt Sco. exponit, sz. n. nullū fuerit tps i q̄ fuerit suba ꝛ nō fuerit accñs apḋ Aris. q2 tn̄ de⁹ absq̧ oi accñte est tanq̄z nō hñs ad accñs dependētiam, iō nō repugnat q̄z^m ē ex rōnib⁹ terminoꝝ ipm ꝛ p ꝯñs aliq̄z subaz eē in aliq̄ tpe in quo nullū sit accñs, ꝛ sic p̄cedere fm duratiōnē ꝛ fz tps imaginariū oē accñs. Uñ cū ingt. s. Tb. exponēdo Arist. mētē q nō qñcūq̧ est sba ē accñs, sz ꝯtrio subaudiēdū est necio, q2 vz nō est neciuz q qñcūq̧ est suba sit accñs ꝯsiderata ppꝛijs rōnib⁹ sbę ꝛ accñtis, sz p accñs qñcūq̧ ē vnū sit alteꝝ, ex eo q accidit subę, vt sic, q mūdus sit ab ęterno pduct⁹. Pōt ēt exponi de sba creata abso^{te} inq̄z^m eōem rōnē sbę pticipat. Nō. n. repugnat, q sit aliq̄ sba creata absq̧ oi accñte ꝯsiderata abso^{te} rōe sbę, ꝛ sic q sit por tpe accñte.

† In p̄. ca pi. 20.

Sz ꝯ p̄ᵐ expōnē. s. Tb. vr̄ eē q de⁹ nō ponit in gñe sbę pdicamētal', vr̄ āt Aris. d suba pdicamētali loq, cū dicit ipaz eē porē tpe accñte. Rñderi ad hᷓ 2ᶠ pt, p̄ q pdicamētū sbę nō accipit phs ꝓpꝛe vt ē vnū gen⁹, sz vt sbę noie ꝯp̄hēdit oīs sba, tam. s. ifiⁿ q̄z finita, ꝛ sic nō negat deū eē i gñe sbę. Scḋo q lz de⁹ nō sit i pdicamēto subę tāq̄z sub ipo ꝯtentū ꝛ ꝯp̄hēsuz, ē tn̄ in ipso tāq̄z roti⁹ pdicamēti pn^m. Ex his pz, q Sco. i hui⁹ expōne a. s. Tb. nō discordat. Qḋ si istet, qm̄ ista ē poritas nāę, q2. s. prius pt eē sine posteriori, sz nō eꝯ. Hic āt loqr Arist. de poritate tpis. Rñdet q nō ē inꝯuenies prius tpe eē ēt prius nā, cū ipse Arist. in fine capitu li de pori ꝛ posteriori in 5° met^e, dicat oēs modos poris ꝛ posterioris ad poritatē ꝛ posterioritatē fm nāz reduci, put dr̄ primo qḋ pt eē sine alio, sz nō eꝯ. Uñ ꝛ qḋ in aliqb⁹ codicib⁹ grecis loco allegato. 7. met^e, addit ꝛ nā, itelligēdū est de poritate nāę fm illū modū quo pfectiora sūt ipfectiorib⁹ pora, nō fm illū modū q̄ prius fm nām dr̄ a q̄ nō valet subsistēdi ꝯña, hec. n. poritas itelligit i eo qḋ ingt subaz eē porē tpe, cū talē pri⁹ sit ēt nō repugnanē mō deē prius tpe, qḋ pz q2 exponēdo qūo itelligat subaz eē tpe porē, ait q alioꝝ pdicamētoꝝ nullū ē sepabile, sz suba ē sepabil'. Sepabilitas n. vni⁹ ab altero ꝛ nō eꝯ, ē rō vni⁹ modi poris fz nāz. Si āt q̄rat q̄re nō dixit ipaz eē porē fm nāz loco ei⁹ q dixit ipaz eē porē tpe, dr̄ q fecit vt distingueret illū modū poris fz nāz q̄ aliqd pt ab altero separi fm eē, q ptinet aliq mō ad tpis poritatē, ab illo mō q̄ dr̄ prius fm nāz id qḋ pfecti⁹ ē, quē q̄

dē modū posteriꝰ, addidit, vt aliq codices greci hñt dicēs ⁊ ipaꝫ eē nã priorē, illū.n. modū freq̄uēter p ipm nomē cōe s. priꝰ nã significamꝰ. ¶ Ad dubiū ꝙ secūdo pᵐᵘ expōnē. s. Th. dī ꝙ instātia nō ē ad ꝓpoᵐ, qꝛ dī sb̃a prior tpe rōne huiꝰ sb̃e q̄ ē deꝰ in q̄ nullū ē accñs, nō āt rōne alicuiꝰ sb̃e creatę. Scđo vo alia expōnē dī ꝙ, ꝙ vtiqꝫ sb̃a q̄ꝫᵐ ē ex rōne sb̃e ⁊ accñtis pt esse sine oī accñte, cū nō depēdeat ab accñte ꝫ suū eē, ꝫ tñ ex alio eue nire pt, ꝙ nulla sb̃a creata possit eē absqꝫ aliq cer to ⁊ determiato accñte, sic ꝙ hō

6 ¶ Adhuc si ex aliqbus duobꝰ inuēitur aliquod compositū ⁊ alterum eoꝝ inuēitur ꝑ se quod ē minꝰ ꝑfectum ⁊ alteꝝ quod ē maiꝰ ꝑfectū: ⁊ minꝰ reliquo īdigēs ꝑ se iuenit: inuenit āt aliqua sb̃a composita ex sb̃a itellectuali ⁊ corpe. †(vt ex p̄missis pꝫ). corpꝰ aūt iuenit ꝑ se: sicut pꝫ in oibus corpibus inaiatis: multo igr̃ fortiꝰ inuēiunt sub̃e itellr̃ales corpibus non vnite.

nō possit eē sine risibilitate, qꝛ risibilitas ꝯsegr̃ ad aliqd qđ ē de rōne hois inq̄ꝫᵐ ē hō, vñ si sit aliqđ accñs qđ nō ꝯsegr̃ rōnē ꝓpaꝫ sb̃e alicuiꝰ, illa pt eē sine eo. ¶ Dī 2°, ꝙ rl̃o depē dētię ad deū ꝯcomitar̃ sb̃aꝫ p̄dicamētalē, iq̄ꝫᵐ nō ē suū eē, ꝫ est ens ꝑ pticipationē, ⁊ ꝑ ꝯñs est ens ab alio cātū, ⁊ ꝓp h̄ q̄uis sb̃a p̄dicamētalis ꝯsiderata solū rōne sb̃e in ea, possit eē absqꝫ tali rl̃one, ⁊ sic sit prior tpe mō exposito, qꝛ eē cātuꝫ nō ꝯsegr̃ rōne subsistētia simplr̃, cū inuēiar̃ aliqđ ens subsistēa nō cātū. s. deꝰ, ꝯsiderata tñ ꝓpa rōne iq̄ꝫᵐ. s. ē ens subsistēs hñs eē ꝑticipatū, nō pt aliq̄ sb̃a p̄dicamētal' eē sine tali rl̃one. ¶ Dī 3°, ꝙ nō ē silis rō de q̄ꝫtitate ⁊ de hac rl̃one, qꝛ q̄ꝫtitas nō ꝯsegr̃ ad sb̃aꝫ p̄dicamētalē neqꝫ iq̄ꝫᵐ ē ens subsistēs, neqꝫ inq̄ꝫᵐ ē tale ens subsistēs qđ hꝫ eē ꝑticipatū, si.n. appet quā nec͞iaꝫ depēdētiā hēat ad rōnē sb̃e, aut absoˡᵗᵉ sūptā, aut ad p̄ntuꝫ ⁊ gñe limitatū. Vñ rō. s. Th. optie ꝯclu dit ꝺ q̄ꝫtitate, si bñ itelligar̃, ⁊ suppleatr̃ qđ tāq̄ꝫ māifestū ꝑ termittit, nō āt ꝯcluderet de rl̃one dēā. Valꝫ.n. sb̃a p̄ntalis iq̄ꝫᵐ ens subsistēs ē prior q̄ꝫtitate ⁊ alijs gñib' tpe, rōne, ⁊ co gnitiōe, ⁊ q̄ꝫtitas nullā hꝫ rōnē nālis ꝯcomitātię ad ipaꝫ ꝫ ꝓpaꝫ rōnē accepta, ꝙ pt sb̃a p̄ntalis eē absqꝫ q̄ꝫtitate. Non āt valeret sic arguē ꝺ rl̃one depēdētię ad deū, qꝛ assumeret fīm. s. ꝙ rl̃o nullā hꝫ nālē ꝯcomitātiā ad sb̃aꝫ p̄ntalem. Ex hꝭ pꝫ, ꝙ nō est accipiēda ꝯñā. s. Th. ita nude sic in ob̃one supponit. s. sb̃a p̄ntalis est prior tpe rōne, ⁊ cognitiōe alijs gñibꝰ, ꝙ pt eē absqꝫ q̄ꝫtitate, ꝫ oꝫ supplere i añte, ⁊ q̄ꝫtitas nō hꝫ nālē ꝯcomitātiā ad ipaꝫ, ſm ꝓpriaꝫ rōnē ꝯsideratā. Et tūc māifeste appet ob̃onē adductā ꝓcessuꝫ rōnis nō ifri gere. Silr̃ mō iterptari, oꝫ rōnē. s. Th. i q̄ōnibꝰ de spū. ar. gnto, q̄ eadē vr̃ huic. Assumit.n. hāc ꝓpōnē, si aliq̄ duo sūt q̄ꝝ vnū ex altero nō depēdeat ꝫ suā rōnē, pole est illđ sine alio iueniri, addēdū.n. ē ad añs, ⁊ alteꝝ nō hꝫ ad ipm nālē ꝯcomitantiā. Vñ ipemet p°. q. 44. ar. p. arguēs ꝙ aliq̄ en tia pñt eē absqꝫ rl̃one depēdētię ad deū, ex eo ꝙ nihil ꝓhi het rē ineniri absqꝫ, eo qđ ē ꝺ rōne eiꝰ, hitudo āt causati ad cām nō vr̃ eē de rōne entiū, rñdet, ꝙ lꝫ hitudo ad cām nō i trer diffinitionē entis qđ ē causatū, segr̃ tñ ad ea q̄ sūt ꝺ eiꝰ rōe. Ex q̄ rñsiōe dat itᵐ maiorē eē itelligēdā, vt expositūmꝰ.

¶ Ad 2ᵐ dubiū rñdet, ꝙ logr̃. s. Th. ꝺ poli ad eēntialē ꝑfe ctionē istiꝰ vniuersi ꝑtinēte, vñ nō dīc simplr̃, ꝙ oēs nãę pos sibiles inueniūr̃, sed ꝙ inueniuntur in reꝝ ordie. i. in vniuer so, cuiꝰ vnitas est vnitas ordis, certū est āt ꝙ in ordie eēn tiali vniuersi istiꝰ st̃ ea tñ q̄ ad ipiꝰ vniuersi ꝑfectionē ꝑti nēt. Pertinēt āt ad eēntialē ordinē ⁊ ꝑfectionē vniuersi nō oēs nãę a deo ꝓducibiles, ꝫ oēs modi vl̃es eēndi nobis co gniti, aliogn nō eēt vniuersuꝫ, nō.n. icluderet oēs modos es sendi, modi āt eēndi gñales reꝝ ꝑ se subsistētiū creataꝝ sūt tres. s. eē mãle, corruptibile, eē mãle icorruptibile, eē imãle ⁊ icorruptibile, nec appet q̄s aliꝰ modus eēndi creaturaꝝ eē possit, iō vt vniuersuꝫ sit ꝑfectū, cū polis sit iste modꝰ eēn di, q est eē imãle ⁊ icorruptiˡᵉ, ⁊ ꝯñter itellr̃ale, ad ꝑfectōeꝫ vniuersi regrĩ, vt sit iste ēt modꝰ eēndi.

¶ Ad 3ᵐ duᵐ rñ/

Dño oēs nãę potēt i reꝝ ordi ne inueni untur.

Inpperu io no dif fert esse e posse.

det, ꝙ illa ꝓpō q̄ est Aris. 3° phyˢ, tex. 32. hꝫ v̄itatē in rebꝰ icōruptibilibꝰ, siue ponar̃ ꝙ nūq̄ꝫ hūerit initiū suę duratio nis, siue ꝙ iceperit ꝑ creationē. Vt.n. exponit Com. ibidē, in 2° ce. ꝯᵒ. 33. ⁊ 34. ⁊. s. Th. de po°. q. 3. ar. 14. ad 5ᵐ, illđ i telligir̃ ꝺ po° passiua ꝫ quā dī aliqd posse recipe qđ si hꝫ. vbi.n. ē talis po° q̄ ē receptiua alteriꝰ for° q̄ꝫ hēat illđ ē cor ruptibile, qꝛ po° passiua sepata ab actu est pnᵐ corruptiōis. Vñ sensus ē, ꝙ i ꝑpe tuis siue in icor ruptibilibꝰ nō ē po° passiua sepa ta ab actu sb̃ali, aut etiā ab alio actu hñte rōnē for° ꝑmanētis cū fuerit i sb̃o, ⁊ alterā forᵐᵃᵐ ꝑ exñtē expellētis, ex q̄ segr̃ ꝙ sicͭ ꝑpetuū nō pt nō eē ꝑ corru ptionē, ita nō pt icipe ꝑ gnōnē, qꝛ q̄ rōe sic i ipso po° q̄ aliū actū respiciat, eadē rōne nō p̄cedit ipm aliq̄ po° q̄ exñs sub alia for° possit istiꝰ forᵐᵃᵐ recipe, ex q̄ po° h̄ dicar̃ eē sēm, qꝛ ta lis po°, cuꝫ for° quā hꝫ p̄uationē alteriꝰ for° ꝯpateret̃, ⁊ ꝑ ꝯñs eēt pnᵐ corruptiōis. Sꝫ lꝫ ad hūc sensuꝫ hēat v̄itatē in oibꝰ ⁊ ꝑ h̄ nō tollar̃ qn ꝑpetua hr̃e possunt initiū suę dura tiōis, tāq̄ꝫ p̄us exñtia i po° creatoris, postea vo ꝑ creationē in actū ꝓducta, accipit tñ eā. s. Th. i ampliori sensu, i eo. s. q̄ a phis qbusdā ꝯ q̄s p̄ncipalr̃ arguit ē accepta. s. ꝙ i istis, pole ē, idē ꝙ nec͞iuꝫ, quo iqt Com. 3. phyˢ, ꝯᵗᵒ. 32. ꝙ cū fue rit pole aliqd eē ꝺ nã reꝝ ęternaꝝ, illđ erit nec͞iuꝫ nō ꝯtigēs. Tūc.n. segr̃, si subę itellr̃ales eē corpa subsistētes eē pñt ꝙ de fcō sint i actu, qꝛ pole nō dī, de hꝭ icorruptibilibꝰ ꝑ mo dū ꝯtigētis q̄si. s. dū pñt eē possint et ñ eē. Si āt dicar̃ ꝙ ex hac ꝓpōne nō solū ꝯcluder̃ ꝙ sint, ꝫ ēt ꝙ fuerit ab ęterno, qꝛ ab ęterno fuerūt poles eē. Rñder̃ ꝙ vtiqꝫ h̄ ꝯcludi poterit, ⁊ si ꝯcludar̃, hēbit. s. Th. magl ꝓpositū suū, ꝯ illos phos nã les q nō distiguētes int̄ sensū ⁊ itᵐ dicebāt oēm subāꝫ esse corpeā. Noluit tñ ꝯcludē nisi qđ ad ꝓpositū attinebat. Ex hꝭ pꝫ solō rōis i oppᵐ, lꝫ.n. ꝫ fidē ꝑpetua p̄us fuerit polia q̄ꝫ in actu, nō tñ ē veꝝ ꝫ phos ꝯ q̄s argumētar̃. s. Th. vñ ipe accipit illā ꝓpōnē in sensu q̄ ꝯcedir̃ ab eis, nō āt in sēsu

¶ Sexto. Inuēir̃ sub̃a ꝯposita ex corpore ⁊ sub̃a itellr̃uali, ⁊ inenir̃ corpꝰ absqꝫ sub̃a itellr̃uali, ꝙ multo magis inueniūr̃ sub̃ę itellr̃uales corpibꝰ nō vnite, ꝓbᵒ ꝯñā, qꝛ si ex aliqbꝰ duobꝰ inuēir̃ aliqđ ꝯpositū, ⁊ alteꝝ eoꝝ qđ est minꝰ inuenir̃ ꝑ se, ⁊ qđ ē maiꝰ ꝑfectū ⁊ minꝰ reliq̄ idi (absoˡᵗᵉ ⁊ simplr̃ vo. / (gēs inuenir̃ ꝑ se.

¶ Circa hāc vltimā ꝓpōnē aduerte ꝙ sū/ pta ē ex 8° phyˢ, tex. 37. ⁊ hꝫ v̄itatē de hꝭ q̄ ꝯiūgūr̃ oino ꝑ accñs, nã illa q̄ ꝑ se logica ꝑseitate sūt ꝯiūcta isepabilia st̃, ita ꝙ vnū sine altero saltē nālr̃ inueniri nō pōt aut saltē illud qđ ab altero nec͞io depēdet, lꝫ alteꝝ ab ipso nō dependeat nec͞io. Et vt inqt. s. Th. ibidē, vnū eoꝝ q̄ ꝑ accñs oino ꝯiū gunr̃ iueniri sine alio, si aliđ inuenir̃ sine eo, ē ꝓbabile. Sicͭ qꝛ dulcedo ⁊ albedo ꝯiūgunr̃ in ꝫucaro, ⁊ albū iuenir̃ sine dulci, vt in niue. Silr̃ dulce iuenir̃ sine albo vt in cassia, sed posse alteꝝ illoꝝ sine alio iueniri possitate logica q̄ dicit nō repugnātiā terminoꝝ est nec͞iuꝫ, qꝛ q̄ ꝑ accñs ꝯiungūr̃ pñt nō ꝯiungi, de hac ēt ꝓpōne visuꝫ est in p̄ libro. Sꝫ aduertē dū, ꝙ id qđ ꝑ se ꝯuenit iferiori ꝯtigit ꝑ accñs supiori ꝯueni re, sic aliq̄ accñtia iduidui ab ipso isepabilia ꝑ se ad idiui duū ꝯparr̃ tanq̄ꝫ eiꝰ pnᵃ sub̃alia ꝯñtia que ad spēm ꝯpara ta ꝑ accñs se hñt vtpote q̄ pnᵃ spēi nō ꝯsequūr̃. Sicut forte nigredo se hꝫ ad coruū, ⁊ iō nō repugnat spēi iueniri sine il lo accñte, lꝫ idiuiduo repugnet. Silr̃ ꝙ in ꝓposito eē formā corpis ꝑ se ꝯuenit huic sb̃e intellectuali que est aīa intelle ctiua, lꝫ ad subām itellectualē absoˡᵗᵉ ⁊ in cōi ꝯsideratā per accñs se hꝫ, nō.n. est de rōne sub̃ę itellectualis neqꝫ ad eius rōnē ꝯsegr̃, ꝙ sit forma corpis, cū itelligere ꝑ corpeū orga/

†Cap. 68

Si duoꝝ ꝯiunctoꝝ minꝰ ꝑfe ctū iuenitur ꝑ se, ⁊ maiꝰ ꝑ se inuenir̃.

ali nō exerceat, iō posse inueniri aliq̄ sb̄az itellectualē que nō sit for̄a corpis, sȝ sit sine corpe, est necr̄iuz, ipsam vo inueniri de facto absq̄ corpe ex q̄ inueni corp⁹ sine ipsa pbabile ē.

Septio. Nō itelligere nisi p acceptionē a sensibilib⁹ ꝛ nisi ea q̄ nō sūt p se itelligibilia sȝ fiūt itelligibilia p itm̄, est ipfectus modus itelligendi, ḡ opȝ esse aliū modū itelligēdi pfectū quo itelligunt ea q̄ sm̄ se sūt intel̄a, ḡ ante aias hūanas q̄ intelligūt accipiēdo a fantasmatib⁹, oȝ eē alias sb̄ias itellectuales intelligētes ea que sūt sm̄ se itel̄a nō accipientes a sensibilib⁹, ꝛ p hoc oio a corpib⁹ sȝ nāz sepatas, pbr̄ hec ꝯn̄ia, q̄ ante oē ipfectū opȝ esse aliqd pfectuȝ in gn̄e illo. Scd̄a āt pbr̄, q̄ sb̄am rei opȝ eē ꝓportionatā suę opationi, intelligere āt cū ñ exerceat p organū nō idiget corpe nisi in q̄ztū intelligibilia sumūt a sensibilibus.

7 Itē sb̄iam rei opȝ esse ꝓportionatā sue opationi: q̄ opatio est actus ꝛ bonū sb̄ie opantis: sȝ intelligere est ꝓpria opatio substātie intellectualis: oȝ igit̄ substantiā itellectualē talē esse q̄ cōpetat predicte opationi: itelligere āt cum sit opatio per organū corporeum non exercita nō idiget corpore nisi inq̄ztum intelligibilia sumunt̄ a sensibilibus: h antē est iperfectus modus itelligēdi: perfectus.n. modus intelligendi est vt intelligantur ea q̄ sunt sm̄ nām suam itelligibilia. Nō āt nō itelligant̄ nisi ea q̄ nō sunt sm̄ se itelligibilia: sed fiunt itelligibilia p intellectum est imperfectus modus itelligendi: si igit̄ ante oē iperfectū: opȝ esse pfectū aliquid in genere illo: opȝ q̄ ante aias humanas que itelligunt accipiendo a fantasmatibus sint alique itellectuales substantie intelligentes ea que sunt sm̄ se itelligibilia nō accipiētes cognitionē a sēsibilib⁹: ac p h̄ oino a corpib⁹ sm̄ suā nāȝ sepate.

Aduertenduȝ q̄ p ea q̄ hic dicunt̄ nō itendit .s. Th. excludere oino a cognitione aię itel̄a p se intel̄a ꝛ a cognitione itelligentiaꝝ ea q̄ p se nō sūt itelligibilia, sȝ itendit q̄ aia intel̄a nō itelligit pfecte ꝛ qdditatiue nisi res mālēs, res āt imālēs ꝛ si aliquo mō cognoscat, eas tm̄ nō nisi ipfecte ꝛ nisi ex sensibilib⁹ cognoscit: itelligentię vo cognoscūt qdē res mālēs pfecte ꝛ qdditatiue, sȝ nō p acceptionē a sensibilib⁹, ꝛ oīm illis ꝓportionatū est magis res imālis q̄ mālis, ꝯ̄rio āt res mālēs sūt oīm ꝓportionatuȝ ꝛ cōnaturalę aię intel̄a. Attendendū ēt cū dr̄ eē impfectū moduȝ itelligendi sumēdo intelligibilia a sensibilib⁹ ꝛ nō itelligere nisi ea que nō sūt sm̄ se intel̄a, q̄ hoc nō est sic itelligendū quasi res mālēs non pfecte intelligant̄, hoc.n. esset falsum, sȝ q̄ intel̄a absolu̇ ꝯsideratū, ē ipfectū si nō se extendat nisi ad mālia, ꝛ nō fit nisi p acceptionē a sensibilibus, nō.n. hȝ oēm pfectionē que nata est itellectioni sm̄ suā nām ꝯuenire, sȝ intel̄a qd ad p se, ꝛ ad nō p se intel̄a extēdit̄ ꝛ ad sensus depēdentiā nō hȝ est pfectū intel̄a vniuersalr̄ ꝛ absolute.

Octauo, ꝛ est rō Arist. xij. me̅t. tex. 43. Sūt plures motores corpoꝝ cęlestiuȝ qui nō mouent̄ neq̄ p se neq̄ p accn̄s, ḡ sūt multi motores q neq̄ sūt corpa neq̄ sūt corpib⁹ vniti, ḡ ꝛc̄. pȝ vltima ꝯn̄a, q̄ motus cęlestes sūt ab aliq̄ intel̄u vt sup pbatū ē. 3. lib. h̄ ca. 45. Scd̄a q̄ȝ ōn̄dit̄, q̄ corp⁹ nō mouet nisi motū, motor āt icorpore⁹ vnit⁹ corpi, mouet̄ p accn̄s ad motū corpis, vt pȝ de aia, aūs āt pb̄r, q̄ sūt multi mot⁹ cęlestes ꝯtinui ꝛ regulares ꝛ q̄ztm̄ in ipsis est ideficiētes, plures āt tales motus opȝ eē a plurib⁹ motorib⁹ q neq̄ p se neq̄ p accn̄s moueāt̄, q. s. moueāt p modū finis, vt dicet̄ i ca. seqn̄.

Circa hāc rōne dubiū occurrit. Nā vt ōn̄suȝ est in p̄, cap. 13. d̄ mēte .s. Th. p̄e. q. 51. ar. 3. 3m̄, ꝛ 2° sen. di. 8. ar. 4. ad 4m̄, questitū. Si sb̄ę mouētes corpa cęlestia vnirent̄ ipsis sic motores mobilib⁹ nō mouerent̄ p accn̄s, q̄ corpa cęlestia nō recedūt de loco ad locū, sȝ ista rō ēt inuenit̄ si vniant̄ ipsis,

8 Preterea. †(Arist. argumentat̄ sic in. xij. metaph.). Motuȝ ꝯtinuū regularē ꝛ q̄ztuȝ in se est ideficientē: opȝ esse a motore q nō mouet̄ neq̄ per se neq̄ per accn̄s. †(vt supra est pbatum). plures etiā motus opȝ esse a pluribus motoribus: motus āt celi est cōtinuus regularis ꝛ q̄ztum in se etiam ideficiens est: ꝛ pter p̄mū motū sūt multi tales mot⁹ in celo: sic p ꝯsideratōēs astrologoꝝ pbat̄: oȝ igr̄ eē plures motores q nō moueāt̄ neq̄ p se neq̄ p accn̄s: nullum āt corp⁹ mouet nisi motū. (vt pbatū ē). motor āt icorpeus vnit⁹ corpi mouet̄ p accn̄s ad motū corpis: sic pȝ de aia: oȝ igr̄ eē plures motores q neq̄ sint corpa neq̄ corpib⁹ vniti: mot⁹ āt celestes sunt ab aliq̄ itellectu. (vt supra pbatuȝ est). sunt igit̄ plures substantie itellectuales corpib⁹ nō vnite.

vt forme, q̄ nec magis recedent de loco ad locū, ḡ nō pt̄ cōcludi, q̄ nō sint hꝫ motores vniti corpib⁹, q̄ nō mouerent̄ p accn̄s, diceret̄.n. q̄ dato q̄ eēnt corpib⁹ vniti, nō tn̄ p accn̄s mouerēt̄, ꝛ iō illa ꝓpō nō videt̄ vēr va. Motor i corpeus vnitus corpi, mouet̄ p accn̄s. Rn̄detur vt ex doctrina .s. Tho. q. de spū. ar. 6. 9m̄. ꝛ 8. phy. h̄ri pōt, q̄ alr̄ dicendū ē de motori corporis celestis si corpi celesti vniat̄ vt motor tm̄, ꝛ alr̄ si ei vniat̄ vt forma. Si.n. vniat̄ vt motor tm̄, ñ ē vnio iter illa sm̄ eē, sed tm̄ sm̄ virtutē, inq̄ztm̄ .s. suā virtutē motiuaȝ ad corpus applicat: nō conuenit āt motori, inq̄ztm̄ motor est moueri p accn̄s ad motuȝ corpis ab eo moti, nisi q̄ opȝ mouēs simul eē cū moto, ꝛ iō recedente corpe moto ab vno loco, opȝ, vt ꝛ motor ab illo loco recedat alioquin nō esset simul cū moto. Si āt motū nō recedat de loco in q̄ est q̄ztūcunq̄ in illo loco circulariter moueat̄, nō oȝ vt motor moueat̄, q̄ semp est ꝯiunct⁹ mobili in illo loco. Et hoc intellige si motor toti mobili simul sm̄ suā virtutē vniatur, q̄ si vni tm̄ parti orbis determinatę vniret̄ que nunc est in oriente nūc in occidente, oporteret ad hoc q̄ simul eēt cum moto, vt ad motū illius partis etiam ipse motor per accn̄s moueret̄. Sed si posuerim⁹ motorē incorporeū vniri corpi celesti p modū formę dantis eē, nō est vnio ibi p contactum virtutis tm̄ sȝ sm̄ esse, ita q̄ est vnū ꝛ idē eē totius ꝛ partium ꝯpositi, ꝛ ideo sm̄ motum totius opȝ ꝛ ipm̄ motorē moueri p accn̄s tm̄, q̄ parti eēntiali vtpote hūi idem eē cum toto ꝯuenit, vt ad motū p se totius quocunq̄ moueat̄ siue de loco ad locū, siue circulariter in eodē loco, p accn̄s moueatur, ꝛ ideo sicut totū cęlū mouet̄ circulariter p se inq̄ztm̄ partes mutāt locū realr̄, ipm̄ vero totū mutat locū sm̄ rōneȝ, ita per accn̄s motor coniunctus, vt forma dans esse eodeȝ motu p accn̄s mouet̄. Patet itaq̄ ꝛ quod hic di de motore incorporeo vnito corpori, ꝛ quod in p̄ dictum est, veruȝ esse, hic.n. loquit̄ .s. Tho. de huiusmodi motore vnito per modū formę dantis esse, vt pȝ per exēplū de anima, ibi aūt locuti sumus de ipso, vt p modum motoris dūtaxat vnit̄.

Utrum motores orbium vniāt̄ illis moueāt̄ per accidēs.

† Vel. 12. tex. cō. 43

† In p̄ ca pi. 13.

¶ Ultimo ꝯfirmat̃ ꝯclusio autho. Dionysij. 4. c. de diuinis noib⁹. Excludit̃ ēt ex ipsa error saduceoꝝ negantiū spūm esse, error antiquorum nālium dicentium omnē sbam esse corpeā, ⁊ error Origenis in libro Periarchō ⁊ oiuꝫ alioꝝ dicētiū oēs angelos taꝫ bonos q̄ꝫ malos hr̄e corpa sibi nāliter vnita. Attēdēdū circa oēs hō rōnes in hoc capite adductas, ꝙ nō itēdit s. Th. ꝓbar̃ necessitatē essendi sbaꝝ sepatarū, q̄si non potuerit eas de⁹ nō ꝓducere absolu᷑ loq̄ndo, hoc. n. heretictū eēt, q̄ꝛ poneret deū de necitate nāe agere. Sꝫ vult oñdere ꝯueniētiā ⁊ ꝓbabilitatē eē ipaꝝ, ꝯsiderata reruꝫ nā, pp qd̄ sepe in rōnib⁹ addidit, sm̄ naturę ordinē, vt. s. ostenderet se ꝓbare qd̄ naturę ordo exigat, non qd fieri absolu᷑ nece sit.

†Diony.

†Exclu
sive.

†opi. Ari
sto.

†¶ His āt ꝯcordat snīa Diony. 4. ca. de diui. noib⁹ dicētis de angelis ꝙ sic̄ imāles ⁊ icorpei itelligūt̃. †¶ Per hoc āt excludit̃ error saduceoꝝ q dicebāt spirituꝫ nō eē. ¶ Et positio ātiquoꝝ nālibū q dicebāt oēm sbiaꝫ corpeaꝫ eē. ¶ Positio ēt Origenis q dixit ꝙ nulla sba post trinitatē diuinā absq̄ꝫ corpe pōt subsistere. ¶ Et oium alioꝝ ponētiuꝫ oēs angelos bonos ⁊ malos habere corpa naturaliter sibi vnita.

¶ De multitudine sbiaruꝫ separatarum. Cap. 92.

†Sciendū est āt ꝙ Aristo. ꝓbare nitit̃ non solū esse aliq̄s sbias intellectuales absq̄ꝫ corpe: sꝫ ēt ꝙ sit eiusdē nūeri cui⁹ sit mot⁹ dephēsi i celo neq̄ꝫ plures neq̄ꝫ pauciores †¶ Probat n. ꝙ nō sūt aliq mot⁹ in celo q a nobis dephēdi nō possint p hoc ꝙ ois motus q est in celo est pp motū alicui⁹ stelle q̄ sensibilis ē: orbes. n. deferūt stellas: motus āt deferētis est pp motū delati.

2 ¶ Item ꝓbat ꝙ nō sunt aliquę sbie sepate a qbus nō ꝓueniant aliqui mot⁹ in celo: q̄ꝛ cū motus celestes ordinent̃ ad substātias sepatas sic̄ ad fines: si essent alie substantie separate: q̄ꝫ iste quas numerat: essent aliq mot⁹ in eas ordinati sicut in fines: alr̄ essent motus impfecti: vnde ex his cōcludit ꝙ nō sūt plures sbie sepate q̄ꝫ motus deprehēsi ⁊ q possunt dephendi in celo: ꝓserti cū nō sint plura corpa celestia eiusdē spēi: vt sic ēt possint esse plures mot⁹ nob icogniti. †¶ Hec āt ꝓbatio non hꝫ necessitatem. ¶ In his. n. q̄ sūt ad finē sumit̃ necessitas ex fine: sic̄ ipsemet docet. †(in. 2. phisicoꝝ). nō āt ecōuerso: vnde si motus celestes ordinant̃ in substātias separatas sicut in fines. (vt ipsemet dic̄). nō pōt ꝯcludi necessario nūer⁹ sbstātiaꝝ ꝓdictaꝝ ex nūero motuū. ¶ Pōt. n. dici ꝙ sit aliquę substantie separate altioris nāe

¶ Sup cap. 92ᵐ.

Secūdo loco agit scđs. Th. de multitudine sbaꝝ itellectualium. Circa qd̄ duo pncipaliter facit. Primo n. agit de ipa multitudine talium sbaꝝ sm̄ se. Secūdo de distictione ipsaꝝ sbaꝝ q̄ ponit̃ multe in caplo seq̄nti. Q̄ꝰᵐ ad pmū duo facit. Primo Arist. opinionē narrat. Scđo oñdit multas plures eē q̄ꝫ ille posuerit. Q̄ꝰᵐ ad pᵐ duo facit. Primo ponit Arist. opinionē. Scđo ei⁹ rōnē soluit. Q̄ꝰᵐ ad pᵐ ait ꝙ Aristo. posuit sbas sepatas eiusdē nūeri eē cui⁹ sit motus i celo dephēsi, aut q deprehēdi pñt, nec plures nec pauciores. Argumētabat̃ āt ad hoc, facta hac suppōne ꝙ n̄ sint aliq motus in celo q a nobis dephēdi nō possint, ꝓserti cum nō sint plura corpa celestia eiusdē spēi, qd̄ ꝓbat, q̄ꝛ ois motus q ē in celo est pp motū alicui⁹ stellę q sensibilis est. Nā orbes deferūt stellas, motus āt deferētis est pp motū delati. Tūc arguit sic. Nō sūt aliq̄ sbę sepate a qb⁹ nō ꝓueniāt aliq mot⁹ in celo, ḡ nō sūt plures q̄ꝫ motus dephensi ⁊ q dephendi pñt in celo, pꝫ ꝯña ex supposito, añs v̊o ꝓbat̃, q̄ꝛ si essent plures sbę q̄ꝫ iste q̄s enumerat eēnt ⁊ aliq mot⁹ in eas ordinati, ꝓbat̃ seq̄lla, q̄ꝛ alr̄ eēnt motus ipfecti, cū mot⁹ cęlestes ordinēt̃ ad sbas sepatas sic̄ ad fines.

Arist. duos ordies sbaꝝ itellectualiū posuit.

¶ Pro notitia opiniōis Arist. aduertēdū ꝙ duos ipse ordies posuit sbiaꝝ itellectualium. Unū. s. eaꝝ q̄ sūt motrices corpoꝝ cęlestiū p modū efficiētis, q̄ vocāt̃ ab aliqb⁹ aīe celoꝝ. Alteꝝ v̊o eaꝝ q̄ sunt fines primi taliū motuū, pp q̄s. s. sbę motrices mouēt. Primos posuit corpib⁹ cęlestib⁹ vnitas eē siue p modū for͛ siue p modum motoris tm̄, scđm diuersas snīas de aīatione corpoꝝ cęlestiū, alias v̊o posuit oino a corpe sepatas. Necessitas āt ponēdi istas sbas oino a corpe sepatas sūit, vt oñdit. s. Th. spū. ar. 5. de mēte Arist. ꝙ cū vt dictū est in pcedēti caplo motor incorpeus vnitus corpi moueat̃ p accñs ad motū corpis siue vniat̃ sibi p modū for͛, siue p modū motoris tm̄. sꝫ applicati ad vnā detīminatā mobilis pt̄ē, ⁊ motū vniformē ⁊ regularē oporteat eē a motore q nō moueat̃ neq̄ꝫ p se neq̄ꝫ p accñs, ad saluādū vniformitatē ⁊ regularitateꝫ cęlestis motus, oportuit ponere aliq̄s sbas oino sepatas neq̄ꝫ per se neq̄ꝫ p accñs motas q motuꝫ cęli causēt p modū finis, vt ab imobilitate finis vniformitas ⁊ regularitas mot⁹ ꝓueniat. Hāc distictionē sbaꝝ itellectualiū dat itelligere. s. Th. de mēte Ari. eē, cū inq̄t mot⁹ cęlestes ordinari ad sbas sepatas sic̄ ad fines. Sed hoc expressi⁹ ponit de spū creatur͛. ar. 5. ⁊. 6. ⁊ po°. q. 6. ar. 6. ⁊ i opusculo q intitulat̃ de angelis. Sumit̃ āt hec distinctio ex Arist. 12. meᵗᵃ, tex. 48. suppositis ijs q̄ i pcedētib⁹ dixerat: Eā q̄ꝫ tangit Auer. 12. meᵗᵃ, ꝯᵐ. 41. q̄uis in libro de sbia orbis videat̃ velle ꝙ idē sit mouens corpa cęlestia vt agēs ⁊ vt finis. Posuit ḡ Aristo. 12. meᵗᵃ, tot sbas oino sepatas p modū finis mouētes quot sūt mot⁹ q dephēdūt̃ i cęlo, aut q dephēdi pñt, ⁊ q̄ꝛ mot⁹ appentes in cęlo sūt aut q̄nq̄gitaq̄nq̄ꝫ, aut q̄dragintaseptē sm̄ varias opiniones astrologoꝝ sui tpis, ideo totidē ꝯcludit eē sbas sepatas, nec plures nec pauciores. Circa illā ꝯditionalē, si nō eēnt aliq mot⁹ ordiati ad sbas sepatas positas pt̄ illas 55. aut. 47. eēnt mot⁹ ipfecti, aduertēduꝫ ꝙ hoc ꝓbat̃, ex eo ꝙ mot⁹ cęlestes ordināt̃ ad sbas sepatas sic̄ ad fines, hoc est ꝙ ois sba sepata est finis alicui⁹ mot⁹, vt dī. 12. meᵗᵃ, tex. 48. Ex hoc. n. seq̄t̃ ꝙ mot⁹ corpoꝝ cęlestiū nō debēt eē pauciores sbijs sepatis, finis. n. hō nō oꝫ eē absq̄ꝫ aliquo ordiato ad ipm tāq̄ꝫ ad finē, iō si eēnt plures sbę sepate q̄ꝫ mot⁹ seq̄tur, ꝙ nō tot eēnt mot⁹ in cęlo quot deberēt esse, ⁊ sic seq̄t̃ ꝙ mot⁹ cęlestes ipfecti eēnt vtpote carētes motib⁹ alijs q esse deberēt. Sic̄ diceret̃ vniuersitatē creaturaꝝ eē impfectam, si aliquo essendi modo careret q sibi ex nā sua deberet conuenire, vt superius est ostensum.

†Impro
batio.

†Tex. co.
23.

†Tex. co.
48.

¶ Circa suppoᵐ p rōne Arist. Aduertēdū ꝙ iō additū est ꝓserti cū nō sint plura corpa cęlestia eiusdē spēi, vt excludat̃ obio quā adducit Arist. 12. meᵗᵃ, tex. 49. Posset. n. aliqs dicere ꝙ nequeūt a nobis dephēdi oēs mot⁹ corpoꝝ cęlestiū, q̄ꝛ sūt plures mundi, ⁊ p ꝯñs plura corpa cęlestia eiusdem

spēi, ꝛ iō q̄uis mot⁹ corpoꝝ celestiū isti⁹ mūdi dep̄bendi a nobis possint, mot⁹ tn̄ alteri⁹ mūdi sīt nobis icogniti, sȝ hec obiō tollit̄ si ponat̄ nō eē plura corpa celestia eiusdē spēi.

Nō sūt plā corpa celestia eiusdē spēi.

¶ Circa vo illā ppōnē. Nō sūt plura corpa celestia eiusdem spēi. Sciēdū q̄ Auerrois i 2° celi ꝯ° .59. oppositū tenet vr. Sȝ ondit. s. Th. in 2° celi lec. 16. opinionē eius eē falsā, ꝛ q̄ necē est ponere corpa celestia nō esse plura eiusdē spēi, tū q2 si eēnt eiusdeȝ spēi, hērent easdeȝ opatiōes, eosdē effect⁹ ꝛ eosdē mot⁹, sicut appet in alijs reb⁹ nālib⁹ in qb⁹ sūt plura idiuidua vnius spēi, tū q2 repugnat perfectioni corpoꝝ celestiū. Nā apud Aris. vniuersuȝ ē pfectū, q2 est vnuȝ, ex quo hȝ vt cōstet ex tota mā sue speciei. Uidemus ēt in iferiorib⁹ multa eē in diuidua vnius spēi pp aliq̄ȝ im potentiā, q2 aut vnū idiuiduū nō pt sp durare, aut nō recipit pfectā opationē spēi, vt maxie pȝ in hoib⁹, tū q2 magis ptinet ad pfectionē vniuscuiusq̄ȝ nāe, multiplicatio sm spēm q̄ est foralis q̄ȝ multiplicatio sm nūm que est mālis. Nec vaiȝ ingt ibidē. s. Th. rō Comi. q2. s. corpa celestia eēnt mālia. Hoc. n. mlto magis seqt̄ si sint plura vni⁹ spēi, q2 multiplicatio idiuiduoꝝ in vna spē fit p diuisionē māe. Hoc. n. hētur ab Arist. 12. me⁽ᵗ⁾, tex. 49. Sȝ nec opȝ a corpibus celestib⁹ oino remoueri māȝ. Aduertēdū tn̄ q̄ oppo^m ei⁹ qd dicit Auer. in 2° celi ꝯ^to allegato, vȝ tenere capite vltimo de suba orbis. Sȝ hāc apparētē ꝯdictionē soluit ipe Comi. in 2° ce. ꝯ^to .49. vbi ait. Sȝ tn̄ debem⁹ itelligere cum dixim⁹ ea eē ꝯueniētia in spē ꝯuenientiā sm prius ꝛ posterius nō sm vniuocationem, ꝛ ideo natura cuiuslibet indiuidui coꝝ est aliā a natura alterius aliquo modo.

† Tex. co. 48.

† Con° p̄ be°.

¶ Circa pbōnē illi⁹ suppositi aduertēdū, q̄ p illa vba, q̄ sensibilis ē, vult hic. s. Th. de mēte Aris. q̄ varietas stelle ad cui⁹ motū ordinant̄ mot⁹ orbiū dep̄bendi pōt ex sensu, ꝛ iō oēs mot⁹ orbiū, cū ex eis accidat varietas ista in motu stelle, aut dep̄bendūt̄ aut pñt deprehendi, qd erat intētum.

¶ Posita opinione Aris. de multitudine subaꝝ sepataꝝ secūdo loco ad rōnē ei⁹ rñdet. s. Th. ingenis, q̄ nō hȝ necitatē, tū q2 si motus celestes ordināt̄ in subas sepatas, sicut in fines nō pōt ꝯcludi necio nūerus eaꝝ ex nūero motuū, in ijs. n. que sūt ad finē sumit̄ necitas ex fine 2° phy⁽ᵒ⁾, tex. 23. nō aūt ecōtrio. Dici. n. pōt q̄ sūt alie subē altioris nāe q̄ȝ sint ille que sūt proximi fines motuū celestium, sicut instrumenta artificialia sūt pp hoies q per ea opant̄, nihil tn̄ prohibet esse alios hoies q per instrumēta illa nō operant̄ imediate, sed imperant opantibus, tum q2 ꝛ ipse Arist. ait se inducere illā rōnē tanq̄ȝ probabilem nō tanq̄ȝ necessariam.

¶ Aduerte q̄ lȝ ex numero coꝝ que ordināt̄ ad finē maxie in reb⁹ incorruptibilib⁹ possit argui numerus finiuȝ a posteriori, vbi vni ordinato ad finē vn⁹ finis respondet, ꝛ vni finī rñdet vnum dūtaxat ordinatū ad finē, nō pōt tamen argui de necitate numerus coꝝ que ptinēt ad idem gen⁹ ad qd ptinet finis. Licet. n. ex multitudine generꝝ instrumētorū ad diuersas artes ptinētiuȝ possit argui numerus generum artificum, q2 tot sūt artificū gn̄a quot sunt gn̄a instrumētoꝝ artificialiū ad diuersas artes ptinētium, nō tn̄ pōt argui necitas illius numeri i natura hoīs absolute. s. necio sint tot hoies, ꝛ non plures quot sūt gn̄a instroꝝ ad ipsos hoies q in strumentis illis vtunt̄ ordinata, possunt. n. vt inquit. s. Th. esse pl̄es alij homines q per illa instrumēta nō operātur. Silr ꝛ si ex numero motuum ordinatorum ad subas separatas, possit concludi q̄ sunt tot substantie separate que sunt fines ipsoꝝ motuū, ꝛ vtunt̄ ipsis motib⁹ imediate tanq̄ȝ istrumentis, nō tamē potest argui, q̄ nō sint plures subē separate q̄ȝ ille que sūt fines motuuȝ, pñt. n. ꝛ alie esse. Quod ḡ ingt. s. Th. q̄ numerus subaꝝ separataꝝ nō p̄t ꝯcludi necio ex numero motuū intelligit̄ de numero preciso subaꝝ separataꝝ, ita q̄ non sit nec maior nec minor, nō āt intelligitur de numero illaꝝ subaꝝ q̄ sūt fines corrñdente abso^te nūero motuū, q̄ȝuis. n. necitas finis nō sit sumenda ex ijs que sunt ad finē, q2 necitas prioris nō sumit̄ ex posteriori, sȝ magis ex fine sumet̄ necitas coꝝ q̄ sūt ad finē, tn̄ numerꝝ finiū primoꝝ oȝ corrñdere numero coꝝ q̄ sūt ad finē, vbi vnū ordinatū ad finē regrit vnū p se finē, ꝛ vnus finis vnū tn̄ hȝ ad ipm ordinatū (vt iā diximus) ꝛ ex numero taliuȝ ordinatoꝝ ad finē, pōt a posteriori ꝯcludi numer⁹ finiuȝ primoꝝ. Unī illa ppō, ois suba sepata est finis prim⁹ alicui⁹ mot⁹ celestis, nō ē necīa.

† Lect. 9.

¶ Q̄rtū ad 2^m pncipale pbāt sub/ (vt ingt. s. Th. 12. me^{te}). stātias sepatas multo pl̄es eē q̄ȝ sint mot⁹ celestes, ꝛ arg^t p sic. In substātijs sepatis oȝ accipe gradū sm eaꝝ eleuationē sup nām corpeaȝ, cū eē ipsaꝝ sm gen⁹ suū trāscēdat oēȝ nām corpeā, sȝ sīt aliq̄ subē itellualēs hō q̄ vniunt̄ corpib⁹ vt for^e, ꝛ q2 eē subaꝝ itellualiū sm gn̄s eaꝝ nullaȝ a corpe depēdētiā hȝ inenit̄ altior gradus, eaꝝ, q̄. s. nō vniūt̄ corpib⁹ vt for^e, sȝ vt pprij motores tn̄, q̄ silr cū suba itellualis nō depēdeat a mouēdo, cū mouē sit ꝯñs ad pncipalē coꝝ opationē, erit aliqs gradus altior eaꝝ q̄. s. nō sīt pprij motores

¶ Circa rōneȝ q̄ pbāt subas intellēs nō (aliquoꝝ corpoꝝ. depēdere a mouēdo, q2 vȝ mouere ꝯsequit̄ ad eius pncipalē opationē q̄ est itelligē. Cōsiderādū ē, q̄ cū vnūquodq̄ȝ sit pp suā opationē tāq̄ȝ pp finē, vt dr̄ p̄ celi, ꝛ vnūquodq̄ȝ a suo fine depēdeat, q2. s. nō hȝ eē nisi i ordie ad finē, oȝ vt vnūquodq̄ȝ a

Intelli͂ separate nō depēdēt a mouendo.

¶ Attēdēdū tn̄ q̄ nō q̄cūq̄ȝ (sua opatōe ꝺpēdeat tāq̄ȝ a fine. opatio rei ꝯuēiēs ē ei⁹ finis, sȝ illa tn̄ q̄ ē illi ppa ꝛ pn^{lis} tāq̄ȝ nām p̄ ꝛ p se ꝯcomitās, illa āt q̄ seqt̄ pmā opationē nāe sm q̄ in aliq determiato inenit̄, nō est finis ipsius nature

q̄ȝ ille q̄ sūt pximi fines motuuȝ celestiuȝ: sicut instrā artificialia sūt pp hoies q per ea opant̄. ꝛ nihil phibet eē alios hoies q per instrumenta hȝ non opant̄ imediate: sȝ iperant opantib⁹. ¶ Et ideo ipse Arist. hanc rationem nō inducit quasi necessariam: sȝ tanq̄ȝ pbabilē: dicit. n. † (Quaī substātias ꝛ pncipia imobilia rōnabile est tot estimare: necessari um āt dimittat̄ fortiorib⁹ dicere). † ¶ Restat igr̄ ondenduȝ q̄ sunt multo pl̄es sbie itellectuales a corpib⁹ sepate q̄ȝ sint motus celestes. Subie. n. intellualēs sm suuȝ genus trāscendunt omnem naturam corpeam: opȝ igr̄ accipere gradū in predictis substantijs sm eleuationē eaꝝ sup corpeā nām. Sūt āt q̄dā intellectuales sbie eleuate sup corporeā sbiam sm sui generis naturā tn̄: que tn̄ corpibus vniuntur vt forme. (vt ex pmissis pȝ). ꝛ q2 eē sbiarum intellectualium sm suū genus nullā a corpe depēdentiā hȝ † (vt supra pbatum est). iuenit̄ altior gradus dictarū sbiarum q̄ ꝛ si nō vniant̄ corporib⁹ vt forē: sūt tn̄ pprij motores aliquoꝝ corpoꝝ determinatoꝝ. Silr̄ āt nā sbie itellectualis nō ꝺpēdet a mouēdo: cū mouere sit ꝯñs ad pncipalē eoꝝ opationē: q̄ est intelligere: erit igr̄ ꝛ aliqs gradus altior substātiarū intellectualium: q̄ non sunt proprij motores aliquoꝝ corporū: sed superiores motoribus.

& ĩō nō oꝫ vt ipsa depēdeat nā q̄ñ nō possit eē nisi ad illam opatione sit ordiata. Qꝛ ḡ ꝓpria & ṗncipalis opatio nāe i-tellectualis ē itᵉ nō āt mouere, ſꝫ mouere ꝯseqᵗ ad itᵉ illa rū subaꝝ q̄ sūt ꝓprii motores aliq̄ꝝ corpoꝝ inq̄ꝫᵐ mouēt p itᵐ, ĩō nā itellectualis nō depēdet a mouēdo q̄ñ eē nō posse nisi ad motū alicuiꝰ corpis sit ordiata. Sꝫ bñ ab itelligēdo depēdet, qꝛ nul-

2 ¶ Amp. sic agēs p nām agit p suā formā nālē: ita agēs p itellm agit p formā itell'ē: vt pꝫ in his q agūt p artē: sic igr agēs p nām ē ꝓportionatū patiēti rōe sue for-me nālis: ita agēs p itellm est ꝓportionatū patiēti & facto p for-mā itell'ē: vt. s. hꝫ sit forā itellectiua q̄ possit iduci p actionē agen tis in nām recipiētē: oꝫ igr ꝓprios motores orbiū q p itellm mo uēt: si i hꝫ opinionē Arist. sustine re volumꝰ: tales itelligētias hr̃e q̄les sūt explicabiles p motꝰ orbium & ꝓducibiles i rebꝰ mālibꝰ: ſꝫ sup̄ hꝫ ꝯceptiōes itelligibiles ē accipe aliq̄s vliores: itell's. n. vliꝰ apphēdit forās reꝝ q̄ꝫ sit eē caꝝ i rebꝰ: vñ videmꝰ q vlior ē forā itell's speculatiui q̄ꝫ practi-ci: & iter artes ꝑcticas vlior ē cō-ceptio artis ipantis q̄ꝫ exequē-tis: oꝫ āt sbiaꝝ itellectualiū gra-dus accipe sꝫ gradū intellualis opatiōis q̄ est eis ꝓpria: sūt igit aliquę substantię intellectuales sup̄ illas que sunt ꝓprij & primi motores determinatoꝝ orbiū.

la pt eē que non ordinet ad itelligēdū. Propt'ea bū ifert. s. Th. nāꝫ subę itellualis nō depēdere a mouendo, qꝛ mouet ē ꝯns ad itᵉ q̄ est eiꝰ ṗncipalis opatio. ¶ Scdo. Oportꝫ gradus subaꝝ itellectualiū sm gradū itellectualis opatiōis q̄ ē eis ꝓpria accipe, ſꝫ sup̄ ꝯceptiōes intelligibiles ꝓprioꝝ motoꝝ orbiū est accipe aliq̄s vliores ꝯceptiones, ḡ sūt aliq̄ subę intellectuales sup̄ illas q̄ sūt ꝓprij & primi motores determinatoꝝ orbiū. ꝓbꝰ minor, qꝛ cū agēs p itᵐ oporteat ꝓportionari patiēti & facto p forᵐ itᵉ, vt. s. hꝫ sit forᵃ itellectiua q̄ possit iduci p actione agētis in nām. Sic & agēs p nām est ꝓportionatū patiēti rōne suę forᵉ, necē ē (sectādo opinionem Arist. in B. s. q subā itellectualis sit, ita ad aliquē motū determinata, vt ꝓprius motor q aliud mouere nō possit) motores ꝓprios orbiū q p itᵐ mouēt hie tales itelligētias q̄ sint explicabiles p motū orbiū & ꝓducibiles i rebꝰ mālibꝰ, sup̄ āt hꝫ ꝯceptiōes ē accipe aliq̄s vliores, cū itᵉ vliꝰ apphendat forās reꝝ q̄ꝫ sit eē caꝝ i rebꝰ, vt pꝫ i itᵉ speᵛᵒ & arte ipan ¶ Sꝫ circa hāc rōnē occurrit dubiū. Ex vliori. n. (te, ḡ &c. apphēsione nō vr argui posse supior gradus nāe itellualis realr separꝰ & distictus a gradu nāe intellectualis pticulariꝰ apphēdētis, qꝛ vt hic dī, forᵃ itᵉ speᵛᵒ ē vlior forᵃ itᵉ pratici, & tñ idē est itᵉ praticus & speculatiuꝰ in nobis. Vñ ad rōnem dici poterit, q ꝓpriꝰ motor q format ꝯceptōes reꝝ pticulariū ꝓducibiliū p motū, format ēt vliores ꝯceptiōes, sic & artifex format & ꝯceptiōes pticulares & ꝯceptiōes vles, & sic nō opꝫ supra ꝓprios motores orbiū eē altiores nās itellectuales. ¶ Ad huiꝰ dubij explicationē duo sūt aduertēda q̄ in fundamēto huiꝰ rōnis tāgūt. Cū. n. dr q subaꝝ itellualiū gradꝰ accipe oꝫ sm gradū intellualis opatiōis q̄ est eis ꝓpa, duo tāgūt. s. gradus itellectualis opatiōis, & ꝓpetas illiꝰ gradus reᵘ itellualis nāe, ĩō duo sūt declarāda. Unū ē q̄ño accipiendi sint isti gradus. Scdo q̄ño aliq̄s sit ꝓprius gradus alicuiꝰ nāe, & tūc māifesta erit dissolutio dubij. ¶ Qꝛᵐ ad ṗmū sciendū, q qꝛ itellectio sit sm q cognitū ē in cognoscēte, gradus itellualis opatiōis acipiēdi sūt sꝫ gradus speꝝ itelligibiliū qbꝰ cognitū ē in cognoscēte. Diuersificāt autē spēs itelligibiles in itᵉ & diuersos gradus hñt sm q vna ē vlior alia in repñtando plura distīcte, qꝛ q̄nto aliq̄ spēs plura distīcte repñtat tñ pfectior ē, sic tāto aliq̄ nā pfectior est q̄nto plures pfectiōes vnite ꝯtinet. Sic. n. spēs itᵉ āgelici sūt supioris gradus q̄ꝫ spēs itᵉ nri, qꝛ vna spēs intᵉ nri repñtat tñ vnā nām vleꝫ distīcte, nō āt singularia illaꝝ nāꝝ, ſꝫ spēs itᵉ angelici nō solū nās vles, ſꝫ & ipsa pticularia distīcte repñsentat, & vna ē multaꝝ nāꝝ repñsentatiua, q̄nto āt spēs sūt vliores tāto & ꝯceptiōes ex illis spēbus elicite intelligentibꝰ p illas spēs ꝓportionate vliores sūt. Seqr ḡ q gradus

Unū fundatur q̄ntū gradus itellualis opatiōis.

itellectiōis accipiūt & sm vniuersalitatē speꝝ itelligibiliū; & sm vlitatē ꝯceptionū in repñsentādo plura distincte. ¶ Qꝛᵐ ad 2ᵐ notandū, q nō incōuenit q̄dē id q̄d est supioris gradus, & q̄d est iferioris, vni & eidē aliquo mō ꝯuenire, ſꝫ q vtrūq̄ꝫ eidē tāq̄ꝫ aliq̄d sibi ꝓpriū ꝯueniat est ipoīe, qꝛ q̄d est supioris gradus determiat sibi supiorē nām, & q̄d est iferioris gradus sibi iferiorē nām determinat, sicut cognitio intellectiua & sensitiua q̄ sūt diuersorum graduū ꝯueniūt q̄dē vni nāe. s. hoi, ſꝫ sēsitiua nō est hoi ꝓpa, cū ēt brutis ꝯueniat, & hoīs nō sit nisi inq̄ꝫᵐ cū brutis i nā sensitiua ꝯueniētiā hꝫ. Similī mō q̄uis diuersi gradus intellualis opationis vni nāe possint ꝯuenire nō tñ vterq̄ꝫ illi nāe ꝓprius eē pōt, ſꝫ ille est ꝓprius sibi q sibi soli ex rōne ꝓpriē nāe ꝯuenit. Quia ḡ nāe intellectualis ꝓpria opatio ad quā ordinat est itᵉ, opꝫ gradus nāe itellualis accipe sm gradū intellualis opationis nō cuiuscūq̄ꝫ, ſꝫ illius q̄ est ꝓpria vnicuiq̄ꝫ vt. s. qualē gradū tꝫ ꝓpria itellectualis opatio vniꝰ nāe intellectualis in ꝯpatione ad ꝓpriā itellectionē alterius nāe itellectualis, talē gradū teneat nā ad nām ꝯparata. Vñ cū itellectio que est sm vliores cōceptiones sit altioris gradus q̄ꝫ intellectio que est p pticulariores ꝯceptiōes, necē est, vt nā cuiꝰ ꝓpriū est p vliores conceptiones intᵉ, sit altior illa nā cui ꝓpriū est pticulariores intᵉ ꝯceptiones, q̄uis ēt p vliores ꝯceptiones aliq̄d intelligat, inq̄ꝫᵐ de nā superioris pticipat, & silr si est nā q iferiorem gradū intellectionis tanq̄ꝫ ꝓpriū hēat, ꝯueniēs est, vt ēt sit nā aliqua cui supior gradus itelligendi sit proprius si superior gradus intellectiōis eē possit. Si ḡ proprij motores orbiū hñt tanq̄ꝫ ꝓpriū intᵉ p ꝯceptiones (quas vocat hic. s. Th. intelligētias) pticulares, vtpote p motū orbiū explicabiles & ꝓducibiles i rebꝰ mālibus, cū sit altior gradus itellectiōis, q videlꝫ est p ꝯceptiones vliores, necē est, vt sint aliq̄ nāe intellectuales sup̄ motores ꝓprios orbiuꝫ quaꝝ sit ꝓpriū p vliores ꝯceptiōes modo dicto intᵉ. Et in hoc ꝯsistit rō. s. Th. Ad argᵐ āt in oppositū dī, q ꝯceptio itᵉ speculatiui humani est vlis soluꝫ ex pte obi representati, qꝛ repñsentat tñ nām vlēm nō āt repñsentat pticularia distincte, qꝛ est elicita a spē intᵉ a mālibꝰ p itᵐ agentē abstracta, ꝯceptio āt vlis quā dicimꝰ ꝯstituere gradū altiorē intellectualis opationis est vlis, qꝛ multoꝝ est ꝯceptio ꝓpria, ſꝫ nō adequata sed excedēs, modo eiusdē nāe & poᵉ cuius est cognoscere vlē est ēt cognoscere particulare, ſꝫ nō semp eodē modo, nō āt cuius est cognoscē p particulares ꝯceptiones, eius est cognoscere p ꝯceptiōes vles modo exposito, psertim tāq̄ꝫ p sibi ꝓpriū, idcirco intᵉ speculatiuus nō differt in nobis a ꝑctico realr, ſꝫ bñ nā cui est ꝓprium intᵉ p ꝯceptiones ad plura distīcte se extendentes distinguit a nā cui est ꝓpriū p ꝯceptiones ad pauciora se extēdentes itᵉ. Q̄d āt. s. Th. adduxit ad māifestationē sui ꝓpositi modū ꝯcipiēdi intᵉ speᵛᵒ, nō ideo factū est vt ondat intᵐ humanū speculatiuū hre illū modū itelligēdi q gradū sup̄ itellectionē ꝓprioꝝ motoꝝ ꝯstituit, ſꝫ solū vt ostēderet intᵐ absoᵉ loquēdo posse vniuersaliꝰ res apprehēdere q̄ꝫ sint in re, licet

Q̄ño plᵉs ḡdus itellectualis opatiōis vni possint aut nō possint ꝯuenire.

alio ⁊ alio mō ħ ꝯueniat itᵐ hūano ⁊ intᵘ angelico. ¶ Tertio, Subē itellectuales sūt digniores oib⁹ corpib⁹, vt imobile ⁊ imāle mobili ⁊ māli, ḡ excedūt in nūo oēꝫ multitudinē rex māliū, pb' ꝯña, qꝛ ordo vniuersi exigeretur, vt id qđ est nobili⁹ excedat q̄ttitate vel nūo ignobiliora, sic corpa celestia excedūt corpa elīaria, hui⁹ āt rō est, qꝛ ignobiliora sūt pp nobiliora, ⁊ ꝯñter oꝫ vt nobiliora quasi pp se existētia multiplicentur q̄ttᵐ possē ē.

†Idē.p. p.q.50.ar tic.3.

Multitudo sbāx itellectualiū rex māliū multitudinē excedit.

¶ Aduertēdum circa ꝯnē qđ multitudinē sbāx itellectualiuꝫ excedere multitudinē rex māliū intelligit q̄ttᵐ ad spēs rex māliuꝫ nō q̄ttᵐ ad idiuidua, vt vr velle. s. Th. poᵃ. q. 6. ar. 6. ⁊ in rōne se q̄nti, spēx. n. māliū nūs, q̄si incōpabilr, vt dī pᵃ q. 50. ar. 3. a multitudine sbāx separatax excedit, sic corpa corruptibilia a corporib⁹ celestib⁹ q̄si icōpabilr ſꝫ magnitudinē excedūt. Et in ħ significat maxiaꝫ eē multitudineꝫ sbāx separataruꝫ.

3 ¶ †Adhuc ordo vniuersi exigē vr: vt id qđ ē i reb⁹ nobili⁹ excedat q̄ttitate vl nūero ignobiliora: ignobiliora. n. vidētur eē pp nobiliora: vñ oꝫ ꝙ nobiliora q̄si pp se existētia multiplicētur q̄ttum possē ē. ⁊ iđ videm⁹ ꝙ corpa icorruptibilia. s. celestia itm̄ excedūt corpalia. s. elīaria vt q̄si hec non hēant notabilē q̄ttitatē i ꝯpatione ad illa. Sic aūt celestia corpa digniora sūt elīarib⁹: vt incorruptibilia corruptibilib⁹: ita sbē itellectuales oib⁹ corpib⁹ vt imobile ⁊ imāle mobili ⁊ māli: excedūt igr in numero itellectuales substantie sepate oium rex māliū multitudinē: nō igr cōprehēdunt nūero celestiū motuuꝫ.

4 ¶ Itē spēs rex māliū nō multiplicant p māꝫ: sed p formaꝫ: forme āt q̄ sūt ex̄ māam hūt eē ꝯpletius ⁊ vlius q̄ꝫ forme q̄ sūt in mā. nam

Cū. n. multitudo spēx mālīuꝫ magna sit, multitudo illam multitudinē q̄si incompabilr excedēs nō pt n̄ eē maxima.

Nobiliora i ētib⁹ q̄ttū possē est multiplicant.

¶ Circa pbationē vō ꝯñtie, aduertēdū ꝙ ea que sūt ad finē accipiūt limitationē ⁊ determinationē ex fine, qꝛ tot ⁊ tāta q̄rūt quot ⁊ quāta sufficiūt ad ipm finē, finis āt ipse in infinitū q̄rit, vt inqt. s. Th. ad Ro. 12. ⁊ pᵃ cor. xj. lec. 3. Nō. n. q̄rit tāta, aut tāta sanitas determinate si q̄rat sanitas vt finis, ſꝫ quāta hīri pōt, pp ħ ait. s. Th. ꝙ qꝛ nobiliora sūt pp se, iđ oꝫ vt multiplicetur q̄ttᵐ possē ē. Qꝛ tñ ꝯtigit id qđ ē finis reᵘ aliq̄x ad aliquē vlteriorē finē ordiari, iđ qđ vt finis nō hꝫ limitationē, vt ad aliū finē ordinatū limitationē quādā accipit, sic sanitas q̄ ordinat ad aliqđ opus exequēdū, q̄ritur tāta q̄tta ad illđ opus sufficiat, ⁊ q̄rit saluato illo ordie ad finē quāta pt hīri. Sic ēt qꝛ nobiliora in entib⁹, lꝫ sint finis ignobiliox, ordināt tñ ad vniuersi totalē pfectionē sic ad finē, iđ cū dī ipsa multiplicari oportet q̄ttᵐ possē ē, nō est itelligēdū, de multiplicatōe poss absolute, vt ex supioribus pꝫ, ſꝫ q̄ttᵐ possē ē ſm exigētiā totalis pfectiōis isti⁹ vniuersi, pp qđ assūpsit. s. Th. ꝙ ordo vniuersi exigere vr vt nobiliora excedāt ignobiliora, dans vꝫ intᵉ, ꝙ loquit de reruꝫ multiplicatione nō absolute, sed ſm exigentiā vniuersi.

Nobiliora i ētib⁹ opꝫ ignobiliora nūo aut quātitate excedere.

¶ Circa excessuꝫ nobiliox sup ignobiliora itelligēdū est, p̄ ꝙ. s. Th. facit ꝯpationē iter ea q̄ p se ptinēt ad pfectionem vniuersi, vt dī vi. q. 5. ar. 3. hec āt sūt q̄ hūt ppetuitatē, vt sbē itellectuales, corpa celestia, ⁊ spēs rex corruptibiliū, nō āt taliū spēx idiuidua, iđ ppō. s. Th. i istis est itelligēda, q̄tto n. aliqđ istox q̄ ppetuitatē hūt ē nobili⁹, tāto excedit q̄ttitate vel nūo ignobiliora. Intelligendū rᵒ, ꝙ nobilitas istox dupli pōt ꝯsiderari. Uno mō ſm gradus specificos tm̄, vt

s. illđ dicat nobili⁹ ꝙ nobiliori dr̄ia speᵉᵉ ꝯstituit. Alio mō ſm gradus ordis rex i vniuerso q̄ attēdit ſm diuersos modos eēndi, vt. s. dicat pfectius in reb⁹ qđ ad supiorē ⁊ pfectiorē ordinē in vniuerso ptinet. Cū ḡ dī, nobiliora i rebus oportere excedere nūo vel q̄ttitate ignobiliora, itelligēdū ē, nō de nobiliorib⁹ ſm gradū specificū tm̄, ſꝫ de nobiliorib⁹ ſm ordinē ⁊ modū eēndi. s. đ ijs q̄ ad supiorē ⁊ digniorē ordinē ⁊ ad supioreꝫ modū eēndi ptinēt. Uñ tollit istāria q̄ fieri posset de auro, argēto, lapidib⁹ pciosis, balsamo, ⁊ hꝫ q̄ q̄dē sūt mulᵗis aliis corpib⁹ nobiliora, ⁊ tñ neq̄ꝫ magnitudine, neq̄ꝫ multitudie alia excedūt, ꝯstat. n. ꝙ đ istis nō itᵉ ppō. s. T. qꝛ nō sūt supioris ordis in vniuerso q̄ꝫ alia corruptibilia, cū ⁊ ipa de ordine corruptibiliū sint, licꝫ sint nobiliora ſꝫ gradū specificū.

†Remotio imaginationis Platonicae.

forme in mā recipiunt ſm māe capacitatē: nō vident igr eē minoris multitudis forē q̄ sunt ex̄ māꝫ q̄s dicim⁹ sbas sepatas q̄ꝫ sint spēs māliuꝫ rex. † ¶ Nō āt pp hoc dicim⁹ ꝙ sbē separate sint spēs istox sēsibiliū: sic platonici senserūt. Cū. n. n̄ possent ad pdictax sbiax noticiam puenire nisi ex sensibilib⁹ posuerunt istas sbas eē eiusdē spēi cū istis vel magis spēs istax: sic si aliq̄s si videret solē ⁊ lunā ⁊ alia astra ⁊ audiret esse q̄dā corpa icorruptibilia noiaret ea noibus istox corpox corruptibiliū extimans ea eē eiusdē spēi cūꝫ istis. qđ nō eēt possē. ¶ Silr āt ipossē ē sbas imāles esse eiusdē spēi cū materialib⁹ vl spēs ipsax: cū materia sit de rōne spēi hox sensibiliū: lꝫ nō hec materia q̄ est ppriū principiū indiuidui: sicut de ratione

¶ Quarto. Forē q̄ sūt ex̄ māꝫ hūt esse cōpletius ⁊ vlius q̄ꝫ forme q̄ sūt in mā, q̄ recipiunt in mā ſm el⁹ capacitatē, ḡ nō sūt minoris multitudis, q̄ꝫ sint spēs rex māliū, pb' ꝯña, qꝛ ēt spēs rex māliū n̄ multiplicāt p māꝫ ſꝫ p forᵐ. Addit āt huic rōni. s. Th. vt falsaꝫ dictox suox iterptationē excludat, ꝙ nō pp ħ cū. s. ponim⁹ sbas sepatas hīe eē ꝯpleti⁹ ⁊ vli⁹ q̄ꝫ forᵉ, q̄ sūt in mā ⁊ illas excedere, dicim⁹ sbas sepatas eē spēs hox sensibiliū, vt Platonici decepti, ex eo ꝙ in eax notitiā nō nisi ex sensibilib⁹ veīre posset, posuerūt, cū mā vlis sit đ rōne spēi hox sensibiliū, ſꝫ dicim⁹ ipsas eē alias spēs nobiliores istis q̄tto

Forē q̄ sūt ex̄ māꝫ hīt eē cōpletius ⁊ vlius q̄ꝫ forme q̄ sūt in mā.

¶ Circa istā ppōnē. Forē q̄ sūt ex̄ (pux est nobili⁹ pmixto.) māꝫ hūt eē ꝯpleti⁹ ⁊ vlius q̄ꝫ forē q̄ sūt in mā. Attēdendū ꝙ nō loq̄t hoc loco. s. Th. de vlītate pdicatōis ⁊ potētialis ꝯtinētie, queadmodū aial est vlius hoie, ſꝫ de vlītate pfectionalis ꝯtinētie. Ut. n. ex supiorib⁹, pꝫ, ⁊ hic ēt tangit forᵉ q̄ recipiunt in mā nō hūt oēm pfectionē essendi natam spēi ꝯuenire, qꝛ aliq̄ꝫ limitationē in eē sue spēi accipiunt ex sbo in quo recipiūt, forē āt p se subsistētes oino a mā separate nō limitant ad aliquē gradū essendi sue spēi, sed hūt oēꝫ pfectionē essendi natā illi spēi ꝯuenire, vñ ⁊ dicūt eē ifinite ⁊ illimitate in sua spē. Ad hūc ḡ sensuꝫ dicūt hīe eē ꝯpletius ⁊ vlius, qꝛ hūt oē ꝯplemētuꝫ ⁊ oēm pfectionem essendi sue spēi, nāq̄ āt māles non hūt oē complemētū sui eē, ſꝫ hūt esse intra spēm ilimitatum, hoc autem est hēre esse vniuersalius secundum continentiam perfectionalem.

¶ Circa probationē ꝯñtie, attendendū, ꝙ posset aliq̄s dicere multitudinē spēx māliū eē maiorē multitudine sbax imāliuꝫ, qꝛ ille p māꝫ multiplicant q̄ ē in ifinitū diuisibilis dū subijcit q̄ttitati, mā āt nō ē in sbijs abstractis, iđ hoc excludēs. s. Th. ait ꝙ multiplicatio taliū spēx nō est p māꝫ, ſꝫ p

for^m^, ppterea nõ ẽ maior cã multiplicatõis i spẽb^9^ mãlib^9^ q̃ȝ in subiectis abstractis, iõ cũ bẽant pfecti^9^ eẽ, oȝ iuxª pcedẽtẽ rõnẽ vt aut sint plures illis, aut saltẽ nõ sint pauciores, vñ hec rõ ẽ pcedẽtis rõnis ꝯfirmatio. ℭ Aduertẽdũ tñ, ꝙ lȝ dicat .s. Th. spẽs reꝝ multiplicari p for^m^, ꝛ nõ p mãm p h̃ tñ nõ vult excludere mãm a rõne ꝛ qdditate speꝝ mãliuȝ, cũ hic dicat mãȝ

spẽi hois sꝭ carnes ꝛ ossa: nõ ãt hꝭ carnes ꝛ hec ossa q̃ sꝭ pnci- pia sortis ꝛ platonis. ℭ Sic igꝭ nõ dicim^9^ sbias sepatas eẽ spẽs istoꝝ sensibiliũ: sȝ eẽ alꝭs spẽs no biliores istis q̃ȝto puꝝ ẽ nobili^9^ pmixto: ꝛ tũc illas sbias eẽ plu- res oȝ istis spẽb^9^ reꝝ mãliũ. 5 ℭ Adhuc magis ẽ aliqd multi plicabile sȝ suũ eẽ itelligibile: q̃ȝ sm suũ eẽ mãle: multa. n. intellꝭ capim^9^ q̃ in mã esse nõ pñt: ex q̃ ꝯtigit ꝙ cuilibet recte linee fini- te pt mathematice fieri additio: nõ ãt nãlꝭ: raritas ẽt corpoꝝ ve locitas motuũ ꝛ diuersitas figu raꝝ in ifinitũ augeri ꝯphẽdiꝭ sȝ itellm: q̃ȝuis sit ipoꝭe in nã sic es se: sbie ãt sepate sũt lesse itelligi bili sm suã nãm: maior igꝭ mul- tiplicitas in eis ẽ polis: quã i re- b^9^ mãlib^9^ sm pprietatẽ ꝛ rõnẽ pẽsatã gñis vtriusqȝ: in ppetuis ãt nõ differt eẽ ꝛ posse: excedit igꝭ multitudo sbaꝝ sepatarum multitudinẽ mãliuȝ corporum. †ℭ His ãt attestaꝭ sacra scriptu

eẽ de rõne spẽrũ sensibiliũ, sȝ iten dit ꝙ ipsa multi plicatio ẽ a for^a^ tãq̃ȝ ab eo a q̃ su miꝭ dña eẽntialꝭ sȝ quã vna spẽs ab alia differt, mã. n. lȝ igredia tur qdditates re rũ mãliũ pp ꝯdi tionẽ for^e^ q̃ talẽ, aut talẽ mãȝ exi git, ab ipsa tñ nõ sumiꝭ dña eẽn- tialis, sȝ magꝭ rõ gñis, vñ nõ ẽ rõ multiplicatiõis spe^e^ sȝ eam con comitatur. ℭ Circa illã ppõ nẽ vitio loco pp sitã. Subꝭ sepa- te sũt spẽs nobi- liores sẽsibilib^9^ q̃ȝto puꝝ ẽ nobi li^9^ pmixto. Ad- uertẽdũ ꝙ nõ ac cipiꝭ puꝝ ꝛ per mixtũ vt idẽ sũt qõ simplex ꝛ cõ positũ ex multis alteratis, eo mõ quo diffiniꝭ mix tio in p^o^ õ gnõne ꝙ est miscibiliũ alteratoꝝ vnio, sȝ vt idẽ sũt ꝙ sepatũ ab oi viliori se, ꝛ ꝯiũ- ctũ viliori, vt idẽ sit pmixtũ qõ impuꝝ, sic. n. ꝯstat ꝙ purũ est nobili^9^ pmixto. i. ipuro. ℭ Quito. Sbꝭ sepate sũt in eẽ itelligibili sm suã nãm, ğ maior est polis multiplicitas in eis q̃ȝ i reb^9^ mãlib^9^ pẽsata pprietate ꝛ nã gñis vtriusqȝ, ğ ita est in actu, pbꝭ hꝭ ꝯña, q2 magis ẽ aliqd multiplicabile sȝ suũ eẽ itelligibile q̃ȝ sm suũ eẽ mãle, vt pȝ in linea, cuilibet n. lineꝭ finiteꝭ pt fieri additio mat^e^ nõ ãt nãlꝭ, idẽ est õ rari tate corpoꝝ, de velocitate motuũ, ꝛ diuersitateꝭ figuraꝝ q̃ i ifinitũ augeri pñt sm int^m^ nõ ãt sm nãȝ. Scõa q̃ȝ ꝯña pbꝭ, (q2 i ppetuis ñ differt eẽ ꝛ posse. ℭ Circa assumptũ ad p- bationẽ pmꝭ ꝯñꝭ dubitaꝭ. Nã spẽs mãlis in it^e^ ẽ tñ vna, in mã ãt multiplicaꝭ, ğ nõ ẽ veꝝ ꝙ magꝭ aliqd sit multipli cabile sm eẽ itelligibile q̃ȝ sm eẽ mãle. ℭ Rñdeꝭ ꝙ ppositio ẽ vlꝭ v̇a noie eẽ itelligibilis ꝯphẽdẽdo ẽt eẽ imaginabi le. Unũqȝqȝ. n. suo mõ q̃ ẽ multiplicabile, magis multipli cabile ẽ sm it^m^ q̃ȝ sm nãm. Multiplicatio. n. spẽi ẽ sm idi- uidua multiplicatio gñis ẽ sm spẽs, multiplicatio v̇o for^e^ itẽsibilis (vt sic) ẽ sȝ maiorẽ itẽsionẽ, plura ãt idiuidua pos sum^9^ it^e^ ꝛ imaginari eẽ in aliq̃ spẽ q̃ȝ silꝭ eẽ possint in nã cõ siderata dũtaxat nãꝭ po^e^, ꝛ plures spẽs q̃ȝ possint eẽ in gñe sm nãm, ꝛ for^m^ magis itensaȝ q̃ȝ possit eẽ in nã. Ad rõnẽ i oppo^m^ dꝭ, ꝙ lȝ spẽs in it^e^ sit tñ vna sm rõnẽ spe^cm^ ꝛ sm eẽ specificũ, sm tñ eẽ numerale suũ apprehẽsum põt, magis p

Puꝝ est nobili^9^ pmixto.

†Auct. s. scriptu.

Magis ẽ aliqd mul tiplicabi le sm esse itellꝭ q̃ȝ eẽ mãle.

it^m^ aut imaginationẽ multiplicari silꝭ q̃ȝ sm eẽ mãle ex it^m^. ℭ Circa ea q̃ enumerat .s. Th. tanq̃ȝ augmẽtabilia in ifini- tũ sm int^m^. Aduertẽdũ sm doctrinã ipsi^9^ .6. phy^e^. ꝙ cũ ali qd possit repugnare alicui rõne spẽi ꝛ nõ rõne gñis, ꝛ intꝭ possit gñs ꝯsiderare p abstractionẽ a spẽb^9^, nõ incõueñ ꝙ aliqd cõuenire possit gñi sm ꝙ p int^m^ apphẽdiꝭ, qõ tñ sibi

ra. dꝭ. n. Daniel. 7. (Milia mi- lium mini. ei ꝛ deci. cẽtemi. assi. ei.). ꝛ Diony. 13. ca. cele. yerar. dic (ꝙ nũerus illaꝝ sbiaꝝ exce dit oẽm mãlem multitudinẽ). †ℭ Per h̃ ãt excludiꝭ error di- cẽtiũ sbas sepatas sȝ nũeꝝ mo- tuũ celestiũ aut sm nũeꝝ sparũ celestium esse. ℭ Et error Rabi moysi q̃ dixit nũeꝝ angeloꝝ q̃ i scriptura poniꝭ nõ eẽ nũeꝝ sepa taꝝ sbiaꝝ: sȝ v̇tutũ in istis iferio rib^9^: sic si vis ꝯcupiscibilꝭ dicaꝭ spiritꝭ ꝯcupiscẽtie: ꝛ sic de alijs.

ℭ Qȝ sbie sepate nõ sꝭ multe vni- us speciei. Cap. 93.

Ex his aũt q̃ de istis sbijs pmissa sũt oñdi pt ꝙ nõ sũt plꝭes sbie sepate vnius spẽi.

ℭ Oñsuȝ est. n. sup ꝙ sbie sepa- te sꝭ q̃dã qdditates subsistẽtes. spẽs ãt rei est quã signat diffini tio q̃ est signuȝ qdditatis rei. vñ qdditates subsistẽtes sunt spẽs subsistẽtes: plures ğ sbie sepate eẽ nõ pñt nisi sint plures spẽs.

repugnat sm eẽ limitatũ ad spẽȝ qõ ex intel^m^ hȝ. Sic q2 sm gñis rõnẽ non repu- gnat vt cuilibet lineꝭ finite pos- sit fieri additio, lȝ rpugnet lineꝭ nãli sm ppriam rõnẽ ꝯsideratẽ, iõ sm apprehen sionẽ itꝭ ꝛ imagi nationis q̃libet linea finita põt dari maior, qõ tñ est ipoꝭe sm nãm, ꝛ silr dicẽ- duȝ est de rarita te corpoꝝ ꝛ velo citate motuũ, ꝛ sibus. Confir- maꝭ ꝯ auth. Da niel. 7. milia mi liũ ꝛc. ꝛ Diony. 14. ca. cele. hier. Excludiꝭ ãt per hãc error ponẽ- tiũ numeꝝ sbaꝝ sepataꝝ sm nu- meꝝ motuũ cele stiũ (vt Aris. 12. me^e^ posuit, aut sm nũeꝝ spera- rũ celestiuȝ, vt. s. Auicẽna tenuit in sua me^a^, vt re citaꝭ .2° sen. di. 3. q. 1. arti. 3. Excludiꝭ ẽt error Rabi moysi ponẽtiꝭ numeꝝ angeloꝝ positũ i scriptura nõ eẽ nũm sbaꝝ sepataꝝ sȝ virtutũ i istis iferiorib^9^, ꝛ ẽt boiuȝ diuina ãnũ- tiantiũ, vt addiꝭ in hꝭ pte loco allegato. ℭ Sup cap. 93^m^.

Cum oñsum sit sbas sepatas esse in magna multitudie, q2 õ rõne multitudis ẽ di stinctio, restat oñdendũ q̃ mõ iter se tales sbiꝭ distinguãꝭ. Circa h̃ ãt duo facit .s. Th. Prio oñdit oẽs iter se spe^e^ distigui. Scõo oñdit vñ gñs ꝛ spẽs in ipsis sumãꝭ cap. 95. Circa p^m^ duo facit. Prio pbat itẽtũ. scõo ifert vnũ cor^m^ ca. seq̃nti. Quãtũ ad p^m^ p- baꝭ nõ eẽ plures sbas separas vni^9^ spẽi. ꝛ p̃ sic. Sbꝭ sepa- te sũt qdditates subsistẽtes, ğ nõ pñt eẽ plures nisi sint plu res spẽs, pbꝭ ꝯña q2 qdditates sbsistẽtes sꝭ spẽs, qõ pȝ, q2 spẽs est quã significat diffinitio q̃ est signuȝ qdditatis rei. ℭ Aduertẽdũ hic, ꝙ noie qdditatꝭ subsistẽtis itelligit .s. T. qdditatẽ nõ receptã in aliq̃ mã idiuiduali, sȝ existẽtẽ p se abs qȝ oi susceptiuo, talis ãt qdditas sic abstracta nõ pt eẽ nisi vna, q̃ȝtũcũqȝ ẽt sit mãlis, vt dꝭ de spũ. ar. 8. Sic si eẽt albe do ab omni subiecto separata, eẽt tantum vna, ꝛ similiter humanitas, si esset preter omnia supposita existẽs. Unde ꝛ Plato ponens vniuersalia separata posuit speciem vnam separataȝ nõ habere diuersitatẽ indiuiduoꝝ, sȝ eẽ tñ vnã. Huius ãt ratio est, q2 forma nõ hȝ numeralꝭ distingui nisi

†Exclo error.

†Idẽ ip. p. q. 50. ar ti. 4. ꝛ i. 2. sen. dis. 3. ar. 4. ꝛ i q̃ li. dispu. creaturis q. 8.

ex susceptiuo, iō remoto susceptiuo remouet̃ distictio nūal' ipsiꝰ, ⁊ sic remanet tm̄ vna. Et h̄ est huiꝰ rōnis fundamētū.
¶ Scd̄o. Sb̄e sepate nō hn̄t oīo mām̄ neq̨ q̄ sit ps eaꝝ neq̨ cui vniāt̃, vt for̃ ꝗ ⁊c̄. pbi ꝯn̄a, q̄ q̄cūq̨ sī idē spē, dr̄ia vo nūo hn̄t mām̄. Nā dr̄ia que ex for° pcedit iducit diuersitatē spēī, que āt est ex mā inducit diuersitatē sm̄ numerum.

2 ¶ Adhuc q̄cūq̨ sī idē spē. dr̄ia āt nūero hn̄t mām̄. dr̄ia āt q̄ ex forma pcedit iducit diuersitatē spēī: q̄ āt ē ex mā iducit diuersitatez sm̄ nūeꝝ: sb̄e āt sepate nō hn̄t oīno mām̄: neq̨ q̄ sit ps eaꝝ neq̨ cui vniant̃ vt forme: ipōle est igr̄ ꝙ sint plures vniꝰ spēī.

3 ¶ Ampliꝰ ad h̄ sī pl'a idiuidua i vna spē i rebꝰ corruptibilibꝰ vt nā spēī q̄ nō pt ppetue ꝯsuari i vno idiuiduo ꝯsuet̃ i plibꝰ: vn̄ ēt in corpibꝰ icorruptibilibꝰ n̄ ē nisi vnū idiuiduū in vna spē. Sb̄e āt sepate nā pt ꝯseruari i vno idiuiduo: eo ꝙ sī icorruptibiles. (vt sup̄ ōn̄sū ē). n̄ igr̄ oz eē pl'a idiuidua i ill' sb̄stātijs eiusdē spēī

4 ¶ Itē id qd̄ ē spēī in vnoq̨ dignīꝰ ē eo ꝙ ē idiuiduatōis pncipiū p̄ter rōnē spēī exn̄s: multiplicatio igr̄ spēꝝ plꝰ addit nobilitatis ⁊ pfectōis vniuerso q̄ multiplicatio idiuiduoꝝ in vna spē. pfectio āt vniuersi maxime cōsistit in substantijs separatis: magis igitur competit ad perfectionez vniuersi ꝙ sint plures sm̄ speciem diuerse q̄ ꝙ sint multe sm̄ numeꝝ in eadem specie.

¶ Aduerte ꝙ rō hec sumpta ē ex Aristo. 12. meᵗᵉ. tex. 49. p hāc. n. pbat Arist. iux̄ s. Th. iterpretationē p̄ᵐ pnᵐ imobile eē tm̄ vnuz, noīe āt māe non accipit̃ ab Ari. ⁊ s. T. oē susceptiuū idifferent̃ vt gdā male iterpretāt̃, vt appet tex. Arist. ⁊ san. Th. diligēter intuēti, s; accipit̃ mā pprie dicta q̄ est pura poᵗ in gn̄e sb̄e, nō. n. h̄ sermo est d̄ dr̄ia māli accn̄tiuz, s; subaꝝ, de q̄bus ēt loco allegato loq̄t̃ Arist. In ijs. n. verū est ꝙ si sint sb̄e p se subsistētes ꝯplete in spē, ⁊ sint plura idiuidua eiusdē spēī, oz illa hēre mām ptē sui, ⁊ sic eē ꝯposita ex mā ⁊ for°. Si āt sint sb̄e nō ꝯplete in spē, sed que sūt ptes spēī, nec̄e est vt hēant mām in q̄ recipiant̃ ⁊ indiuiduet̃ (vt ex superiꝰ dictis appet). Nec obstat ꝙ s. Th. p̄ᵃ. q. 50. ar. 4°, dat exēplū de plurificatiōe albedinis quā ꝯstat plurificari nō ex mā pprie dicta q̄ est pura po°, s; ex sb̄o q̄to, q̄ n̄ iduxit s. Th. illud tāq̄ exemplū, s; tāq̄ silitudinē. Voluit eni p sile in alijs pbare intētū: nā sic albedines nō multiplicant̃ nisi ex multiplicatiōe sb̄e corpalis q̄ est susceptiuū pprīū accn̄tium māliū, ita sb̄e q̄ ꝯueniūt in spe ⁊ dr̄ūt nūo nō distiguūt̃ nisi p mām idiuidualē q̄ est pprīū susceptiuū foꝛarū ⁊ nāꝝ sbaliū. ¶ Attendendū ēt cū dr̄, diuersitatē q̄ ex for° pcedit iducere diuersitatē spēī, ꝙ intelligit̃ de dr̄ia pueniēte ex for° sm̄ pp̄az rōnē for°, illa. n. dr̄ia q̄ ex diuersis formis sm̄ pprīā rōnē distinctis siue ex formis diuersaꝝ rōnū pcedit est speᶜⁱ, nō āt si pcedat ex formis mālr̄ tm̄ distictis i vna cōi rōne ꝯueniētibꝰ, sic due aīe itellectiue sī distincte.

¶ Ad hāc āt rōnē ex Sco. 2. di. 3. q. 7. duo dici possent. Priᵒ ꝙ Arist. iccirco posuit ⁊ 7° meᵗᵉ. tex. 41. ꝙ oē nō hn̄s mām ꝯponētē est idē suo q̄d q̄d est p̄°, ⁊. 12. meᵗᵉ. ꝙ talis nā d̄ se ē hec, q̄ oē tale posuit foꝛalr̄ nec̄iuz. Cuz. n. q̄cq̄d pt eē in nā foꝛalr̄ nec̄ia, sit in ea apd̄ ipz, ⁊ si posset eē plura idiuidua i ipsa posset eē ifinita, seq̄ret̃ tales sb̄as ifinitas in actu. Sed fundamētū huī positiōis est fl̄m ⁊ id qd̄ seq̄t̃ ex ipso. Et sic negat̃ apd̄ Sco. in hac pte Arist. ¶ Dici 2° posset ad illaz ppōnē. Dr̄ia q̄ ex for° pcedit iducit diuersitatē spēī, ꝙ vtiq̨ est vā si itelligat̃, ꝙ dr̄ia talis sit i for° tanq̄ in p̄° rōne differēdi, s; tūc fl̄m est dr̄iam sbaꝝ separaꝝ pcedere ex for°, si āt itelligat̃, ꝙ dr̄ia q̄cūq̨ foꝛaꝝ iducat dr̄iaz spēī, illa ppō est fl̄a. ¶ Primū eoꝝ q̄ dicit Sco. nō est ad mētē Arist. q̄ nō iccirco in. 7. meᵗᵉ. posuit in nō hn̄tibꝰ mām, vnūq̨dq̨ idem eē suo q̄d q̄d est, q̄ oē tale posuerit foꝛalr̄ nec̄iuz, s; pp sepatione a mā vn̄ ⁊ i. 12. meᵗᵉ. assignat p rōne q̄re p̄ᵐ pnᵐ imobile nō multiplicat̃ sm̄ nūm, q̄ nō h; mām, vt ibi ex Auerrois iterp̄tatiōe appet. Vn̄ si volebat Sco. Arist. i hac pte negare vidēs suā opinionē nō posse cū Aris. mēte teneri, n̄ erat asserenda p cā negatiōis falsitas pncipij qd̄ ipse p pn° ad illā ꝯnē nō posuit. Preterea admisso ēt ꝙ Arist. illud p pn° ꝯnis assumeret, adhuc rn̄sio nō euacuat eiꝰ rōnē, q̄ ondsuz ē in p̄cedentibꝰ veꝝ eē id qd̄ Sco. negat. s. ꝙ ois sb̄a a mā sepata ē foꝛalr̄ nec̄ia, ⁊ ꝙ ab itrīseco nō pt deficē. Scd̄z ēt nō tollit veꝝ intūᵐ ppōnis s. Th. Intelligit̃. n. in p̄ sēsu, in q̄ ipse Sco. eā ꝯcedit. Cū āt subiūgit̃ fl̄m eē ꝙ dr̄ia sbaꝝ sepatarū ex foꝛa ad illū sensuz pcedat, dr̄ ꝙ illud fl̄m nō est, imo ē vissimū, p̄ma. n. rō distinctōis in ipsis nō pōt esse mā, aut q̄titas, cum sint a q̄titate abstracte ⁊ a mā, nec aliq̄ proprietas absoluta, q̄ tales pp̄etates supponūt suū sb̄m indiuiduatū ⁊ distictū, imo ⁊ p sb̄m idiuiduāt̃ ⁊ distinguūt̃, nec p solas echeitates vt ipse Sco. ponit, q̄ iter illas echeitates nulla est oppositio aut rō icōpossibilitatis, nihil āt est rō distictiōis aliqꝝ nisi rōne aliculꝰ oppositiōis, tū q̄ idiuidua eiusdē spēī ꝯueniūt in h̄ ꝙ est hēre hecheitatē, illud āt in quo ꝯueniūt duo supposita nō pōt esse ratio distinctiōis iter illa: relinq̄t̃ ḡ ꝙ rō distinctiōis in illis sit forma.

¶ Tertio. Sb̄e sepate nā cū sit icorruptibil' pt ꝯsuari i vno idiuiduo, ḡ nō oz eē plra idiuidua vniꝰ spēī i ill', pbʳ ꝯn̄a, q̄ ad h̄ sī plura idiuidua i vna spē i rebꝰ, corruptibilibꝰ vt nā q̄ i vno idiuiduo ppetuo ꝯsuari nō pt, ꝯsuet̃ i plibꝰ, qd̄ p; h̄ sig̃ ꝙ in corpibꝰ icorruptibilibꝰ nō ē nisi vnū idiuiduū in vna spē.

¶ Ad hāc rōnē q̄ sūpta ē ex 2° d̄ aīa, tex. 34. ⁊. 35. rn̄det Sco. vbi sup̄ ad vltᵐ, ꝙ l; in corruptibilibus ista sit vna cā mltiplicatōis idiuiduoꝝ i vna spē, nō tn̄ ē pcisa cā, s; hec, q̄ v; oīs nā q̄ nō ē de se actꝰ purꝰ pt sm̄ illā realitatē sm̄ quā ē nā eē potētialis ad realitatē illā q̄ est hec nā, ⁊ sic de se nō icludit aliq̄ entitatē q̄si singularem ita nō repugnāt sibi q̄tcūq̨ tales entitates, ⁊ ita pt in q̄tcūq̨ talibꝰ iueniri. ¶ S; ista rn̄sio Scoti n̄ vadit ad mētē. s. Th. Nō. n. p hāc rōnē ꝯcludit̃ ꝙ n̄ sit posse eē plura idiuidua i tali spe vt existimat Sco. s; ꝙ nō oz eē plura, vt p; i fra. Procedit. n. hec rō ex ijs q̄ apd̄ nos appent, nā cū videamꝰ spēs dūtaxat corpoꝝ corruptibiliū hēre plura idiuidua, nō āt spēs i corruptibiliū, signū ē multiplicationē in illis fieri pp eorū dūtaxat corruptibilitatē s; idiuidua, ⁊ iō cū idiuiduū spēī imālis sit icorruptibile, n̄ ē opꝰ i illis tali idiuiduoꝝ multiplicatiōe. Rō āt quā adduc̄ Sco. n̄ pt eē cā multiplicatiōis i actu idiuiduoꝝ in rebꝰ corruptibilibꝰ, q̄ cū illa cā sit sm̄ ipm oībꝰ q̄dditatibꝰ tā mālibꝰ q̄ imālibꝰ cōis, q̄ rōne idiuidua i vna spē reꝝ corruptibiliū multiplicāt̃, eadē rōe idiuidua i rebꝰ icorruptibilibꝰ multa eēnt, posita. n. cā nec̄e ē effectū poni, qd̄ cū veꝝ n̄ sit, vt p; de sole ⁊ luna, p; ꝙ illa n̄ ē pcisa cā multiplicatōis i rebꝰ corruptibilibꝰ, s; magl ea q̄

¶ Quarᵗ°. Perfectio vniuersi ma/ (d̄ mēte Ari. tāgit. s. T.) xie ꝯsistit i sb̄is sepatis, ḡ magl ꝯpetit ꝙ sint plēs s; spēz q̄ s; nūm i eadē spē, pbʳ ꝯn̄a, q̄ multiplicatio spēꝝ plꝰ nobilitatl ⁊ pfectiōis addit vniuerso q̄ mltiplicatio idiuiduoꝝ i vna spē. Cū qd̄ ē spēī in vnoq̨ dignīꝰ sit eo qd̄ ē idiuidua

¶ Aduertēdū ꝙ ista rō n̄ ꝯcludat de rebꝰ māli/ (tiōis pnᵐ.) bꝰ: l; de rebꝰ imālibꝰ ꝯcludat, q̄ res māles corrupᵇˡᵉˢ n̄ pn̄t

in vno indiuiduo ꝑpetuari, sicut res imãles, ꝛ ideo q̄ꝫuis vniuersuꝫ pfectius eēt ꝑ tūc si oēs res mãles eēnt spe distincte, ita vꝫ ꝙ tot eēnt spe⁹ distincta quot sūt distincta fm nūm, nó eēt tñ simplr pfectius, qꝛ ꝯtinue deficeret aliqne spēs, ꝛ tandem nulle essent in ipso spēs reꝝ corruptibiliū, sꝫ in rebus imãlibus ꝑmanet vnaqueqꝫ spēs in perpetuū, cū sint incorruptibiles. Jecir

5 ¶ Preterea sbe sepate sunt pfectiores quá corpa celestia. sed in corpib⁹ celestib⁹ pp eoꝝ pfectioné non inuenit nisi vnú idiuiduú vni⁹ spéi. tú qꝛ vnúqdqꝫ eorum ꝯstat ex tota mã sue spéi. tú qꝛ in vno idiuiduo é pfecte vt⁹ spéi ad cóplédú illud in vniuerso ad qd sua spés ordinat: sic pcipue pꝫ i sole ꝛ luna. multo igr magꝭ in sbstátijs sepatis nó iuenit nisi vnú idiuiduú in vna spe.

co si multitudo ipsaꝝ nó é numeralis tñ, sꝫ spe⁹, vniuersum simplr est perfecti⁹ vtpote cuius pncipalior pars sit in multas spēs, ꝛ multos grad⁹ multiplicata que multiplicatio est nobilior multiplicatione numerali in eadē spe. ¶ Quito. Jn corpib⁹ celestib⁹ pp eoꝝ pfectionē nō inuenit nisi vnū idiuiduū vni⁹ spēi, tū qꝛ vnūqdqꝫ coꝝ ꝯstat ex tota mã sue spēi, tū qꝛ in vno indiuiduo est pfecte v̄tus spēi ad id ad qd sua spēs ordinat, ergo hoc multo magis est in substātijs itellualib⁹ q̄ sunt pfectiores. ¶ Jsta rō sūpta est ex p̄ celi. tex. 92. sꝫ ad ipsam dicit Scotus loco ꝑallegato, ꝙ vtiqꝫ sic existimauit Arist. de corpib⁹ celestibus, qꝛ voluit ꝙ tale corp⁹ singulare fuerit ex tota mã sue spēi tam potētiali q̄ꝫ actuali, sed tamen Theologi non ꝯcordant, cū ipso neqꝫ in pncipio neqꝫ in ꝯclusione.

An iplicet ꝯdictionez esse plures intelligētias i eadē specie.

¶ Ad hoc dicēdū p̄, ꝙ nō ꝓcedit hec rō ad ꝓbādū nō posse eē plures sbas itellectuales in eadē spe tanq̄ꝫ. s. iplicet ꝯdictionē, qꝛ hoc nō est de mēte. s. Th. vt hīi pꝫ ex tractatu ꝯ Auerroistas, vbi soluēdo rōnē q̄ arguebat deum nō posse multiplicare it̄ tāq̄ꝫ illud ꝯdictionēꝫ iplicet, dicit ꝙ q̄ꝫuis int̄ nō hēet nālē cām multiplicatiōis, posset tñ sortiri multiplicationē ex supnāli cā nec eēt iplicatio ꝯdictōis. Puto. n. fm mētē ei⁹ tenēdū eē ꝑ diuinā po^{am} absolute posse eē plures angelos eiusdē spēi ēt stāte hoc ordie vniuersi, ꝛ fortassis de facto sūt in vna specie plures, lꝫ nobis cā distinctionis eoꝝ nō sit manifesta. Qd āt aliqñ vt hic in aliqb⁹ rōnib⁹ ꝛ in p^a pte. q. 50. ar. 4. dicat ꝙ hoc ē ipoīe iterp̄tari possum⁹, ꝙ est ipoīe nō simplr, sꝫ q̄ꝫ^{m} ad modos multiplicationis nobis notos, ꝛ q̄ꝫ^{m} ad modū multiplicatiōis nūeralis nobis ab Aris. ꝛ. 7. ꝛ. 12. meta^{ce}, traditūꝫ. Di 2°, ꝙ ꝓcedit hec rō ad ꝓbandū de facto nō eē in sbstātijs abstractis plura idiuidua vni⁹ spēi ex ꝯpatione ad corpa celestia, qꝛ sicut in illis pp eoꝝ pfectionē nō iuenit nisi vnū idiuiduū in vna spe, vt pꝫ in sole ꝛ luna, qcqd sit de poss, ita cū sbe sepate sint pfectiores corpibus celestib⁹, ꝓbabile est ꝙ nō sit nisi vna vnius spēi. Rñderi scdo pōt tenēdo ꝙ hec rō ēt de ipossibitate ꝓcedat, ꝙ nō ꝯcludit h̄ eē simplr ipoīe, sꝫ ꝙ est ipoīe fm opinionē Arist. q posuit nō posse corpa celestia pp eoꝝ pfectionē fm nūm in eadē spe multiplicari. Si. n. hoc fm ei⁹ opinionē i corpib⁹ celestib⁹ pp eoꝝ pfectionē iuenit, multo magis in substātijs sepatis q̄ pfectiores sūt iuenief, ꝛ sic nulla ad hāc rōnē est rñsio ex verbis Scoti sūpta. Jpse āt Scotus in loco ꝑallegato oppo^{m} hui⁹ ꝯnis de possibili loquēdo tenuit ꝛ suaꝫ opinionē multis rōnib⁹ ꝯfirmat, sꝫ qꝛ eas plenissime Capreol⁹ i 2° sen. di. 3. q. 1. euacuat, ꝛ eas ꝛ eaꝝ solōnes sūmatī tñ tāgem⁹. Arguit ḡ p̄. qꝛ ois qdditas q̄ꝫ^{m} est de se cōicabilis est, cū nec ex pfectiōe sibi repugnet nec ex ipfectiōe. ¶ Scdo, qꝛ q̄libet qdditas pōt itelligi sub rōne vlis absqꝫ ꝯdictione, qd nō eēt si de se eēt hec. ¶ Tertio, qꝛ pōt de⁹ hūc angelū anihilare ꝛ iteꝝ istā spēꝫ de nouo ꝓducere in alio idiuiduo nō āt in eodē fm illos q dicūt qm hō nō posset idē nūo resurgere nisi eadē nūo aia it^{m} remāeret. ¶ Quarto, qꝛ aie int^{ue} q sūt for^{e} pure distigunt nūo i eadē spe. ¶ Quito, qꝛ fꝫ Aug. in enchiridion ca°. 17. icōueniēs est ꝙ aliq̄ spēs nãe itellectualis sit tota dānata. ¶ Sexto, qꝛ vn⁹ angelus eēt formalr ifinit⁹, qꝛ eēt infi^{te} cōicabilis si cōicari posset. ¶ Ultio in quoli. q. 2. arguit qꝛ ista opinio ꝑ plures articulos parisiēses est dānata, in qb⁹ di errorē eē, ꝙ de⁹ nō possit facē plures itelligētias vni⁹ spēi, qꝛ nō hūt mãm. Jtē ꝙ deus nō possit multiplicare indiui^{d}ua in vna spe sine mã. Jtē ꝙ forme nō recipiūt diuisionē nisi fꝫ mãꝫ.

¶ Pro solōne harū rōnū reducēda sūt ad memoriā ea que in pcedentib⁹ de dña nãe ꝛ suppositi dicta sūt. Dñsuꝫ est. n. ꝙ cū in rebus imãlib⁹ nã ꝑ se ꝛ nō p aliqd additū sit hec ꝛ idiuidua, in illis, nã ꝛ suppo^{m} nō differūt ꝑ itrisecā q̄si. s. sint aliq̄ pn^{a} idiuiduātia nãꝫ q̄ sint de rōne suppositi nō āt de rōne nãe, sꝫ ꝑ extrisecā tñ distigūt, inq̄ꝫ^{m} illi nãe ꝯiūgit eē ꝛ alia accñtia q̄ nō sūt de rōne nãe neqꝫ de rōne suppositi, sꝫ tñ illa excludit nã ꝛ qdditas, suppositū āt nō excludit Gabrielitas. n. dic ea tñ qb⁹ Gabriel est Gabriel, sꝫ h̄ Gabriel dic hñs Gabrielitatē, huic āt nō repugnat hēe aliqd aliud q̄ꝫ Gabrielitatē. Ex h̄ seqt̄ ꝙ nã imãlis fꝫ se non est cōicabilis neqꝫ vlis multis suppositis, qꝛ fm se ē hec, sic neqꝫ sortes ē cōis multis ꝑ modū vlis, vñ sic for^{e} q est in sbo idiuiduat ꝑ h̄ ꝙ est in isto sbo, ita sba itelltualis idiuiduat ꝑ hoc ꝙ nō est nata in aliq̄ eē vt di spū. ar. 8. 4^{m}, ꝛ ita nō est in ipsis ex pte rei distictio vlis ꝛ singularis, sꝫ idēꝫ est oino nã ꝛ hec nã. Sꝫ lꝫ ita sit in re, qꝛ tñ it̄ noster nō pōt qdditates imãles fm ꝙ in seipsis sūt apphēdere, iō apphēdit eas ꝑ modū reꝝ mãliū, apphēdēdo ꝑ modū abstracti ꝛ ꝯcreti, ꝛ ꝑ modū vlis ꝛ pticularis, apphēdit. n. ipaꝫ nãm tāq̄ꝫ eētiā q̄ndā abso^{te}, q̄ꝫ^{m} ad pn^{a}, vꝫ, eētialia, q̄uo apphēdit nãs mãles ꝑ abstractionē a pncipijs idiuiduātib⁹, ꝛ qꝛ nã mãl sic abstracta ē vlis, iō ꝛ nãe imãli talr abstracte non repugnat ex mō ꝯsideratiōis itētionē vlitatis attribui, apphendit ēt nãm cū h̄ eē ꝛ cū ijs accñtib⁹ aduenietib⁹ nãe, q qdē nō idiuiduāt nãm, cū ipsa fꝫ se sit hec, imo magis ex ipsa idiuiduāt, qꝛ tñ nã i reb⁹ mãlib⁹ ex pticularib⁹ qbusdā accñtib⁹ ꝛ mã idiuiduat, ꝛ sit hec, q̄ sit, vt nã vlis ꝛ pticularis distinguāt, sic ea q̄ꝫ vnū addit fm suā rōnē ad alteꝝ, iō duꝫ it̄ noster apphēdit nãm imãlē accñtib⁹ pticularib⁹ ꝯiūctā apphēdit ipaꝫ ꝑ modū pticularis sicqꝫ distiguit i illa nã vlē ꝛ pticulare ac si illa accña nãꝫ idiuiduarēt. Jn h̄ āt falsitas nō accidit i it^{m}, qꝛ iste mod⁹ itelligēdi se tꝫ tñ ex pte it̄, nō āt ex pte rei, nō. n. oꝫ vt idē sit mod⁹ itelligēdi ex pte it̄, ꝛ modus eēndi ex pte rei, cū mãlia imãlr it̄ apphēdat, ꝛ ꝯposita diuisiꝫ itelligat. Jstis suppositis. Ad p^{am} rōneꝫ i oppo^{m} negat assūptū, de cōicatiōe q̄ vlē pticularib⁹ cōicat. de q̄ cōicatione ē hic fmo, ꝛ di ꝙ ꝓuēit ex pfectiōe nãe imãlis ꝙ nō sit h̄ mō cōicabilis, vt pꝫ de spū. ar. 8. qꝛ videlꝫ nã imãlis est superioris ordis q̄ꝫ oia corpalia. ¶ Ad 2^{m} di, ꝙ assūptū ē veꝝ ex pte nr̄i modi itelligēdi nō āt ex pte rei si itelligeret fꝫ ꝙ in se est, iō fm nr̄m modū itelligēdi nō repugnat tali nãe ꝙ sit in multis idiuiduis, repugnat tñ ex pte rei. Unñ nō ē veꝝ ꝙ repugnet nãe q̄ de se ē hec, vt ꝑ modū vlis itelligat q̄ꝫtū est ex mō itelligēdi nr̄o, lꝫ repugnet illi vt sit realr i multis. ¶ Ad 3^{m} di, ꝙ si de⁹ anihilaret angelū, ꝛ eādē spēm de nouo ꝓduceret ēt eūdē angelū nūo recrearet. Nō. n. negam⁹ idē nūo posse ꝑ diuinā po^{am} reparari. Qd āt di, ꝙ hō nō posset resurgē nisi eadē aia nūo remāeret, veꝝ ē, nō qꝛ nō possit de⁹ aiaꝫ anihilatā eādē nūo repat̄, sꝫ qꝛ si anihila^{ret} ꝛ postmo^{m} d nouo ꝓduceret̄ nō eēt ꝓpe hois rsurrectio sꝫ recrea^{o} noua. ¶ Ad 4^{m} di, ꝙ nō ē eadē rō de aia ꝛ de substātijs separatis, qꝛ aia fꝫ nãꝫ ē for^{a} corpis, iō fm ꝯmēsurationē ad diuisa corpa multiplicat̄ aie, vt dñsum ē diffuse in ꝓcedentib⁹, subā aūt

Quō nã i mãlis pōt apphēdi vt vlis ꝛ vt pticularis.

¶ Q̄ sb̄a separata ꝛ aīa nō sunt vnius speciei. Cap. 94.

Ex his āt vlteri⁹ ondi tur ꝙ aīa ñ ē eiusdē spēi cū sb̄stātijs sepa tis. ¶ Maior.n.est dr̄ia aīe hūane a sb̄ia sepata q̄ʒ vni⁹ sb̄ie sepate ab alia: sʒ sb̄ie se pate oēs adinuicē spē differūt. (vt ondsuʒ est). multo igit̄ magis substantia sepata ab anima.

2 ¶ Ampli⁹ vnaq̄qʒ res hʒ ꝓpꝛiuʒ eē fʒ rōnē sue spēi. q̄ꝝ.n. ē dr̄sa rō eēndi hoꝝ ē dr̄sa spēs: eē āt aīe hūane ꝛ sb̄e sepate nō ē vni⁹ rōnis: nā i eē sb̄e sepate ñ pt cōi care corp⁹: sic pt cōicare in esse aīe hūane q̄ fm eē vnit̄ corpori vt forma mā̄e: aīa igit̄ humana differt spē a substātijs sepatis.

3 ¶ Adhuc qō hʒ fm seipm spēʒ nō pt eē eiusdē spēi cū eo qō nō hʒ fm se spēm: sʒ est ps spēi. sb̄a āt sepata hʒ p seipaʒ spēm: aīa āt nō. sʒ est ps spēi hūane: ipoſſe est igr̄. ꝙ aīa sit eiusdē spēi cū sb̄stā tijs sepatis: nisi forte hō eē eius dē spēi cū illis. (qō pʒ eē ipoſſe).

4 ¶ Preterea ex ꝓpa opatiōe rei p cipit̄ spēs ei⁹. opatio.n. demon strat vtutē q̄ idicat eēntiā. ꝓpa āt opatio sb̄e sepate ꝛ aīe itelle ctiue ē itelligē. ē āt oīno ali⁹ mo d⁹ itelligēdi sb̄e sepate ꝛ aīe. nā aīa itelligit a fantasmatib⁹ acci piendo: nō āt sb̄a sepata: cū non hēat organa corporea in quib⁹ opʒ esse fantasmata: nō sunt igi tur anima humana ꝛ substātia separata vnius speciei.

sepata nō est for̄ corpis. ¶ Ad qrtū dr̄, ꝙ nō ē icōueniens opō. s. Th. ꝛ Aug. ꝙ tota vna spēs itellectual' sit dānata, imo multe tales spēs sī dānate. Sʒ bn̄ icōueniēs eēt totaʒ nām angelicā eē dānatā. Loq̄t āt Aug. vt hr̄ de spū. ar. 8. fi" de nā angelica ꝯpatiue ad nām hūanā tanq̄ʒ de vna nā ꝑ vnū ꝛ eūdē oīuʒ cap ordinē ad beatitudineʒ, tota.n. nā angelica nata ē vno mō ad bea titudinē pueni re vel ab ea deficē stati. s. post pmā electōeʒ ꝯpletā, hūana aūt nā p decursum tpis. ¶ Ad sextū dr̄, p ꝙ nō est icōue niēs nāʒ vnā an gelicā eē ifinitā fʒ qd. s. i sua spe cie. Di 2°, ꝙ vna spēs āgelica nō ꝯtinet pfectionē infinitoꝝ indiui duoꝝ, si ponat̄ ñ multiplicata, q2 nō solū nō ē na ta eē i ifinitis idi uiduis, sʒ nec in duobus. ¶ Ad vltimū dr̄, p ꝙ il los articl'os reuo cauit Stepha n⁹ parisien. epa āno dñi. 1325. in q̄'' tāgūt doctrinā. s. Th. Di 2°, ꝙ doctrina. s. Th. appro bata est p oīm Urbanū papā qrtū, ꝛ Joānē vigesimūsecū dū, imo ꝛ ab Urbano in extuagāti q̄ icipit laudabilis de⁹ in scis suis mirifice ē ꝯmēdata tāq̄ʒ veridica ꝛ catholica, i mo ꝛ mādauit vt eā conaret̄ totis virib⁹ Tholosana vni uersitas ampliare, iō de illis articulis nō ē nobis curādū. Di 3°, ꝙ illi articuli sī directe ꝯ doctrinā Com. tenētis non posse itel' hūanos multiplicari fm nūeꝝ ꝑ ei⁹ imālitatē. Un̄ sensus pmi articuli ē, ꝙ ē error dicere, ꝙ qr itelligentie nō hn̄t mām tāq̄ʒ. s. ptē sue sb̄e de⁹ nō posset plures eiusdeʒ spēi facere. Silr̄ scōs ꝛ terti⁹ est itelligēdus de mā q̄ est ps rei multiplicabilis, vel ēt oēs itelligēdi sī de mā a q̄ for̄ fʒ eē depēdet, nullo āt istoꝝ modoꝝ assignam⁹ nos p cā imul tiplicatiōis sb̄aꝝ sepataꝝ imālitatē. s. nō eē ipsas ꝯpositas ex mā ꝛ for̄, aut nō depēdere a mā fʒ eē, sʒ eē eas oīo a mā sepatas, q2 vʒ neq̄ʒ sūt cōposite ex mā ꝛ for̄, neq̄ʒ depēdent a mā fm eē, neq̄ʒ sī for̄ aliq̄ mō dātes eē mā̄e. Di vlt° ꝙ isti articuli ponūt̄ ꝯ ponētes ꝙ abso'' diuine oīpotentię repu gnat ꝓducē plura idiuidua i nā imāli, nos āt h̄ nō dicim⁹ vt patuit. Un̄ dicti art'' ñ sī ꝯ mētē. s. T. ¶ Sup ca. 94''.

Ex pmissis deducit̄ cor̄ ꝙ aīa non est eiusdē spēi cū substātijs se patis ꝛ argr̄ sic p. Maior est dr̄ia aię hūanę a sb̄a sepata q̄ʒ vni⁹ sub̄ę sepatę ab alia, ḡ ꝛc̄. pʒ ꝯn̄a, ex ꝓcedēti cap°, q2. s. oēs sb̄ę sepatę diffe (rūt spe.

¶ Scōo. Esse aię hūanę ꝛ sb̄ę sepatę nō ē vni⁹ rō nis, q2 i vno pt cōicare corp⁹, i alio vō nō, ḡ ꝛc̄. pb̄r ꝯn̄a, q2 vnaq̄qʒ res hʒ ꝓpꝛiuʒ eē fm rōnē suę spēi. Nā quoꝝ ē diuer (sa rō eēndi, ē diuersa spēs.

¶ Circa hāc rōnē duo sī atten dēda. Primū est, ꝙ vt supi⁹ dictū est, eē actualis exñtię cū sit vltia actualitas rei p aliū actū aut aliā dr̄iaʒ determiari nō pt, sʒ accipit det'minationē ꝛ limitationē ex susceptiuo, q2 vʒ hoc est eē illi⁹ nāę ꝛ illō est eē alteri⁹, sic eē hois ꝛ eē eq̄ distigunt̄, q2 hoc est eē nāę hūanę, ꝛ illō eē naturę eq̄nę q̄ sūt nāe spe distincte, ꝑ hoc hn̄ ingr̄. s. Th. ꝙ vnaquaq̄ʒ res hʒ ꝓpꝛiuʒ eē fʒ rōnē suę spēi, ꝛ ꝙ ea quoꝝ est diuersa rō eēndi. i. eē diuersaꝝ rōnū, est diuersa spēs. Scōm est ex do ctrina. s. Th. 2° sen. di. 3. q. p°, ar. vlt°, ꝙ cū dr̄ię eētiales re rū sint nobis ignote ꝛ maxie reꝝ imālium, vt dr̄ 7° meta'' eas differentijs accidentalib⁹ q̄ ex eētialib⁹ cāntur designam⁹, sic cām demon stram⁹ p effcām. inde est ꝙ aliq̄n aliq̄ꝝ reꝝ multi plices assignāt̄ dr̄ię, fm ꝙ mul ta ad ꝓpas ꝛ es sētiales dr̄ias cō sequūt̄, verūtñ i ter illas ea ē pri or dr̄ia q̄ sumit̄ ex ꝓprietatibus imediati⁹ ex eēn tia ꝛ natura rei ꝓcedētib⁹. Hec ḡ dr̄ia h̄ assigna ta iter sb̄as sepa tas ꝛ aiam ex di uersa rōne essen di, nō est eētial' dr̄ia, quia eē rei createę nō ē de ip sius eētia, sʒ cō seq̄t̄ essentiaʒ, ꝛ vnāquāq̄ʒ spēm ꝛ nām ꝯseq̄t̄ eē distictū ab eē alteri⁹ natu rę, sic ꝛ ipsaꝝ naturaꝝ sī diuerse rōes. Un̄ arguere a disti ctiōe spe'' eē ad spe'' distictionē naturaꝝ nō est arguē a p̄o ri sʒ a posteriori. Ut̄ āt ista dr̄ia sūpta ex diuersitate eēndi alias dr̄ias assignatas ꝓcedere, puta eā q̄ est p eē cognosci tiuū cū discursu ꝛ eē cognoscitiuū sine discursu ꝛ eā q̄ ē ha bere mutabilē electionē, ꝛ hēre imutabilē electionē, q2 dif ferētia sb̄aꝝ simpliciū fm spēm sumit̄ fm gradū potētatis in eis, ex maxia āt possibilitate aię itellectiuę in natura in tellectuali, q2 tʒ in illa vltimū gradū sic materia p° tʒ vlti'' gradū in nā sensibili, stati ꝯuenit ꝙ suū eē materię cōicat̄, qō eē sb̄aꝝ sepataꝝ nō ꝯuenit, ex hac deide dr̄ia alię q̄ sūt a diuersis doctorib⁹ assignate ꝯsequūt̄. Ex ijs pʒ ꝙ Scotus nō vadit ad mētē. s. Th. dū in 2° sen. di. 1. q. 6. ipugnat p'' radicē distictiōis iter sb̄am sepatā ꝛ aiaʒ nō eē hoc qō dici mus eē vnibilē corpi, ꝛ nō esse corpi vnibilē, lʒ.n. teneat. s. Th. distigui istas sb̄as spe'' p eē vnibilē ꝛ nō eē vnibilem corpi, nō dicit tñ istā eē pmā radicē distinctionis, vt vnibi le ꝛ nō vnibile iportāt hītudines, imo vt ex dictis ei⁹ in 2° sniaꝝ loco p̄allegato, hr̄, hec distictio p̄supponit aliam di stinctionem essentialem, quā quia nobis est incognita per hanc ꝛ per alias differentias circūloquimur.

¶ Tertio. Sb̄a sepata hʒ p seipaʒ spēʒ, ñ āt aīa, sʒ ē ps spēi, ḡ ꝛc̄. pb̄r ꝯn̄a, q2 qō fʒ seipʒ spēʒ hʒ nō pt eē eiusdē spēi cū eo qō nō hʒ fʒ se spēʒ. i. qō fʒ se nō ē spēs ꝯpleta sʒ ps spēi.

¶ Quarto. Est oīno ali⁹ modus itelligēdi sub̄ę sepatę ꝛ aię, ḡ ꝛc̄. pʒ an̄a, q2 aīa itelligit a fantasmatib⁹ abstrahēdo, nō āt suba separata, cū non hēat organa corpea, ꝯn̄a vero ꝓ bat̄, q2 ex ꝓpria opatione rei percipitur eius spēs.

¶ Circa hāc rōnē occurrit difficultas. Si.n. diuersus mod⁹ itelligēdi arguit diuersitatē spe''m nāꝝ itellectiuaꝝ, seq̄t̄ al teꝝ duoꝝ, aut. s. ꝙ aīa sepata ē alteri⁹ spēi q̄ʒ ꝯiūcta, aut qō sepata hēat eundē modū itelligēdi quē hʒ ꝯiuncta. s. a sen sibilib⁹

Idē i 2° sen. dist. 3. ar. 6.

De articulis parisien̄sib⁹.

Quō hec esse diuersa rōnū est dr̄ia i ter sb̄am i mālem ꝛ aīas ir''

sibilib' ⁊ fantasmatib' abstrahēdo, hoꝝ āt vtrūq; ē ipoſſe, vt apte liq̄t. ğ ⁊c. ℭ Auget̃ q̄z dubitatio, q̄a in. q. de aīa ar. ti. 15. 10m. dī, q̄ð nō diuersificant̃ spēs intellualis opōnis per h̄, q̄ intelligibilia actu sūt accepta ex fantasmatib', aut aliunde. ğ ex isto diuerso mō intellīdi nō p̄t argui diuersitas specifica nāe intellectualis, vt fit in hac ratione.

ℭ Ad h' euidentiā cōsiderā̃m, q̄ hoc loco arguit s. T. distōnē specificā subaꝝ ex dr̃so mō intelligendi nō q̄cūq;, s̄z nālī, qui inq̄z nāz absoˡᵗ ɔsiderată nālr ɔsequitur. Sic. n. vnā quāq; nām ɔsequit̃ determiate ⁊ p̄pe passiones, ita ⁊ determinate ɔsequūtur opōnes. ab opōnib' ɔseq̄ntib' aliā nāz distincte, iō ex diuersa rōne opationū p̄priaꝝ, ⁊ nām ɔsūtium h̄c diuersitas argui nāꝝ, sic ⁊ ex diuersitate aliarū p̄petatū arguitur. Cū ğ mod' itellīdi per abstractionē a fantasmatibus. ⁊ mod' intellīdi per spēs ɔnāles ⁊ ɔgenitas sint diuersi modi cogſcēdi ⁊ diuersaꝝ rōnū, oꝫ nāz cui' p̄pri' ⁊ ɔnālis mod' intellīdi ē p abstractionē a fantasmatib' sit alteri' spēi a nā, cui' p̄pri' mod' intellīdi est p ɔnāles spēs ⁊ ɔgenitas. Q̄ð cū vnus istoꝝ modoꝝ sit aīe ɔnālis ⁊ p̄pri', ait v̇o sit substātijs separatis ɔnālis, opꝫ vt ille nāe sint specifice distincte. ℭ Ad h̄m igit̃ argm in oppm negat̃ seq̄lla. Neutrū. n. iiioꝝ seq̄t. Nā diximꝰ ex illis modis, tūc argui dr̃sitatē specificā nāꝝ intellectualiū, q̄n vterq; illoꝝ p̄prius ⁊ nālis nāe intˡˢ, cui attribuit̃, sic accidit in sbīs separa ⁊ aīa, mō nō vterq; istoꝝ modoꝝ aīe intˡᵛᵉ ɔiūcte ⁊ separate attribuit̃ tāq̄z p̄pri' ⁊ nālis ipi aīe s̄m nām suā ɔsiderate. sed intˡᵉ p abstractionē a fantasmatib' est sibi nāle sic ⁊ esse in corpe, intˡᵉ āt p spēs a diuino lumine p̄ticipatas nō est sibi nāle. vt dī h̄ᵃ. q. 89. ar. 1. ⁊ ostēsum est supi', s̄z accidit sibi inq̄zm sibi accidit a corpe separi ⁊ p̄ticipare de nā subaꝝ separatarū, iō iste diuersus mod' intellīdi nō arguit diuersitatē specificā aīe intˡᵛᵉ ⁊ separate, s̄z arguat dr̃sitatē specificā inter aīaz ⁊ subaz separatā. Dico tm̄, q̄ l̄z sit aīe p̄ter nāz ⁊ accn̄tale absolute loq̄ndo intˡᵉ per spēs influxas, sicut accn̄tale sibi est hr̄e eē a corpe separatū, ɔsiderata tm̄ ipsa vt h̄z talr esse. s. abstractū ⁊ separatū a corpe, h̄ est sibi nāle, ⁊ iō nō oꝫ ipsaz aīe nāz diuersificari, dū est ɔiūcta ⁊ separata, sed opꝫ modū essendi diuersum esse ⁊ alteri' ac alterius rōnis. Un̄ in q̄ōnib' de x̄i. q. 19. ar. 1. 5m. dī, q̄ q̄uis eadē sit nā aīe ante mortē ⁊ post mortē q̄zm ad rōnē spēi, nō est tm̄ idē mod' essendi, ⁊ per ɔn̄s, nec idē modus operādi.

Rdo opa ctōes specifice distinguunt.

ℭ Pro declaratione scdi argm attēdēdū est, q̄ isti modi intelligēdi ad duo ɔparari p̄nt. s. ad obm cognitū, ⁊ ad cognoscētē, si ad obm cognitū referāt̃, sic nō diuersificāt spēm intellectualis opationis, vt sic, q̄a cū operatio accipiat spēm ex obto, dūmō sit idē fōiale obm opationū, ipse opōnes erunt eedē specifice q̄ntūcūq; spēs itelligibiles a diuersis accipiātur. Si āt isti modi ad cognoscētē referant̃, cū vt sic nōs q̄bus ɔueniūt, dr̃sas req̄rāt, si inq̄z sint illis vt p̄prij ⁊ nāles modi intellīdi, oꝫ vt ēt intellectiones specifice distinguāt̃, vt ab ipsa nā p̄fluūt, nō. n. incōuenit opationes dr̃sificari s̄z spēm ad opantes ɔparatas, q̄ ni obiiue sunt eiusdē spēi, sicut visio hoīs ⁊ visio equi sūt eiusdē spēi obtiue, ⁊ in q̄ntū visiōes sūt, vt āt ad hoīez ⁊ equum tāq̄z ad p̄ncipia agentia referunt̃, sic sunt diuersaꝝ spēꝝ, q̄a diuersas spēs diuersa accn̄tia ⁊ diuerse opōnes ɔsequūt̃. Un̄ ⁊ Albert' in ɜ̄ de aīa cap. penul. p̄bat pōas sensitiuas i hoīe eē alteri' spēi a potētiis sensitiuis in brutis pp diuersitatē specificā aīarūz ad q̄s ɔsequūtur, ⁊ tm̄ vt po' sūt cōparāturq; ad obta sūt eiusdē spēi pp vnitatē formalē obiecti. Mens ğ s. T. est q̄ non dr̃sificat̃ spēs intellualis opōnis, vt opatio est ad obm relata, pp diuersaz receptionē spēꝝ intelligibiliū cū illo, nō obstāte idē obm hr̄e possit, s̄z hoc nō ɔ̄rlat̃ ijs q̄ in hac rōe dr̄r, nō. n. repugnat intellīuales opationes vt ad oba ɔparāt̃ eiusdē spēi eē, ⁊ tm̄ spe distingui, vt ad nās itellīuas ɔparāt̃, q̄ꝝ vni nāle est vno dictoꝝ mōꝝ spēs accipe, alij v̇o altero, cū isti diuersi modi intelligendi nām absoˡᵗᵉ ɔ̄ntes, nō possint nisi diuersis nāis attribui, vni'. n. nāe est tm̄ vnus mod' agēdi ⁊ operādi nālis, sicut ⁊ vnus nālis mod' essendi.

ℭ Q̄ūo accipiat̃ genus ⁊ spēs in substātijs sepatis. Cap. 95.

†idē. p. p. q. 50. arti. 2. ad 2m.

†Oportet āt ɔsiderare s̄m qd dr̃sificat̃ spēs in substātijs sepatis. ℭ In reb'. n. mālib' q̄ sunt dr̃saꝝ spērū vni' gn̄is existentes. rō gn̄is ex p̄ncipio māli sumit̃ dr̄ntia spēi a p̄ncipio formali. nā. n. sensitiua ex q̄ sumit̃ rō aīalis est māle in hoīe respcū nāe itellīue ex qua sumit̃ dr̄ntia specifica hoīs. s. rōnale. Si igit̃ sube sepate nō sūt ex mā ⁊ fōa ɔposite: vt ex p̄missis p̄z: †nō apparet s̄m qd in eis gn̄s ⁊ dr̄ntia specifica accipi possit. Scire igit̃ oꝫ q̄ dr̃se reꝝ spēs gradatī nāz entis possidēt: statī. n. in p̄ria entis diuisiōe iuenit̃: h̄ qdē p̄fectū. s. ens p se. ⁊ ens actu: aliō v̇o imperfectum. s. ens in alio. ⁊ ens in pōa: ⁊ eodē mō discurrenti p singula appet vnā spēm sup̄a aliā aliquē gradū p̄fectionis adijcere: sic aīalia sup plātas: ⁊ aīalia p̄gressiua sup aīalia imobilia: ⁊ i coloribus ēt vna spēs alia p̄fectior inuenit̃ s̄m q̄ est albedini p̄pinquior. †(pp q̄ð Ari. in. 8. meta.) dicit q̄ distōnes reꝝ sunt sicut numerus in q̄ vnitas subtracta vel addita spēm nūeri variat: p quē modū in diffōnib' si vna dr̄ntia subtrahat̃ vel addat̃: dr̃sa spēs inuenit̃. Rō igit̃ determiate spēi ɔsistit in h̄. q̄ nā cōis in determinato gradu entis collocat̃. ⁊ q: in reb' ex mā ⁊ fōa ɔpositis fōa ē q̄si terminꝰ. id āt q̄ð terminat̃ p eā est mā vel māle: opꝫ q̄ rō gn̄is sumatur ex māli: dr̄ntia v̇o specifica ex fōali: ⁊ iō ex differentia ⁊ gn̄e fit vnū sic ex mā ⁊ fōa: ⁊ sicut vna ⁊ eadē ē nā q̄ ex mā ⁊ fōa ɔstituit̃: ita dr̄ntia nō

† cap. 50.

† tex. 2.10

ℭ Super cap. 95.

Cum ostēsuz sit sbas separatas specifice distinctas eē, q̄ mō sit in eis gn̄s ⁊ spēs, q̄a difficultatē h̄z, restat ingrēdū. Circa h̄ āt tria facit. s. T. P̄rᵒ ōndit vn̄ in h̄ difficultas sit. 2ᵒ p̄positū declāt. 3ᵒ q̄dā correlaria infert. Quātū ad p̄mū dicit ex hoc difficultatē insurgere, q̄ sube separate nō sunt ex mā ⁊ forma ɔposite, vt genus in ipsis possit accipi ab eo q̄ð est māle, differētia v̇o spēi ab eo q̄ð est formale, vt in rebus mālib' accidit, ⁊ iccirco non apparet s̄m qd genus ⁊ differētia specifica, in eis accipi possint.

ℭ Quātū ad scōm p̄mittit, q̄ cū diuerse rerū spēs gradatim nām entis possideāt, vt p̄z ⁊ in p̄ma diuisione entis que est per subem ⁊ accn̄s, ⁊ per actū ac potētiā ⁊ in alijs generū diuisionib' in spēs, p̄pter q̄ð dicit̃. 8. metᵉ tex. 10. q̄ distinctiones reruz sunt, sicut numeroꝝ, in q̄b' vnitas addita vel subtracta variat spēm, rō determinate speciei ɔsistit in hoc, q̄ nā cōmunis in determinato gradu entis collocat̃. Isto supposito, q̄a ex reb' mālib' in cognitionē rerū imālium

[redacted] p oiscedit vnde gen⁹ ⁊ dr̄ntia in reb⁹mālib⁹acci [redacted] Dicit ğ pmo, ꝙ in reb⁹ex mā [redacted] ex māli,rō vo dr̄ntię ex for [redacted] min⁹,id aūt qđ pcā determi/ [redacted] hoc seqͥt pmo, ꝙ ex gñe ⁊ dr̄ntia fit [redacted] seqͥt scđo ꝙ dr̄ntia non addit extra/ rata, ⁊ alio mō ꝯsiderata est determinās, ⁊ ab ipsa vt deter minabilis est, ⁊ per ꝯñs, potētialis sumit̄ gen⁹, ab ipsa ve ro vt est determinans ⁊ formalis sumit̄ differentia, genus eni vbicūqȝ ponat̄ significat aliqđ determinabile, ⁊ dr̄ntia aliqđ determinās. ğ nō ꝯueniēter ponit̄ dr̄ia acceptionis gñis, ⁊ dr̄ię in reb⁹mālib⁹ ⁊ in reb⁹imālib⁹, qa in illis su/ māt̄ ab aliquo

gen⁹, sȝ est qđā determiatio ip/ [redacted] in h [redacted] dez est [redacted] alteri⁹ legtur, ꝙ accidit gñi ⁊ dr̄ntię determi/ nationē quā dif ferentia iportat ex alio pn̄ cau/ sari qȝ nām ge/ neris, ex [redacted] ꝙ nā quā [redacted] ficat diff [redacted] sita. Scđo [redacted] dit [redacted] et terminatio [redacted] sūt ei⁹ sm ꝙ est in tali gradu en tiū. sumit̄ diffe/ rentia, cuius rō est, quia nā sim/

[redacted] addit extraneā quādā nām sup gen⁹: sȝ ē qđā determiatio ipsi⁹ nāe gñis: vt si gñs accipiat̄ aial [redacted] dr̄ia ei⁹ est duos pe [redacted] quaȝ qdē dr̄iam nihil [redacted] gñi ⁊ dif/ ferē [redacted] qđā quaȝ dr̄ia iportat ex alio pncipio cau set̄ qȝ nā gñis: ex h ꝙ nā quā si/ gnat diffō ē ꝯposita ex mā ⁊ for/ ma. sic ex termināte ⁊ termiato: si igit̄ aliq̄ nā ē simplex: ipsa qdē [redacted] nec opor/ [redacted] :q̄z vna [redacted] ex [redacted] rō gñis. [redacted] sm ꝙ est [redacted] dif [redacted] ꝙ [redacted] nā [redacted] accipe neqȝ gñs neqȝ spēȝ. qđ ē ꝯsonū his q̄ supra ꝯsidum⁹. ¶ Pȝ ēt ex pmis sis ꝙ cuȝ dr̄e spēs in substātijs

sepatis accipiāt̄ sm ꝙ diuersos grad⁹ sortiūtur: in vna āt spē nō sūt plā idiuidua ꝙ nō sūt in sub/ stātijs sepatis due eq̄les sm or dinē: sȝ vna nālr̄ ē altera supior. †¶ Vñ Job. 38. dī. (Nūqđ nosti ordineȝ celi.) ⁊ Diony. dicit. x. ca. cele. yerar. (ꝙ sic in tota āge/ loꝝ multitudine ē yerarchia sup ma media ⁊ infima. ita in q̄lȝ ye/ rarchia ē ordo supnus medius ⁊ infimus. ⁊ in q̄lȝ ordine supmi medij ⁊ infimi. †¶ Per h āt ex cludit̄ Origenis pō q dixit a pn cipio oēs subas spūales eq̄les creatas fuisse: iter q̄s ēt aias cō/ numerat: dr̄itas āt q̄ in h⁹ sub/ stantijs inuenit̄ ꝙ q̄dā est vnita corpi q̄dā nō vnita. ⁊ q̄dā altior. q̄dā vo inferior: ꝓuenit ex diffe rētia meritoꝝ: ꝯñsum est āt hāc dr̄iam graduū nālē esse. ⁊ ꝙ aia nō est eiusdem spēi cum substā/ tijs separatis: nec ipse substātie separate adinuiceȝ: nec etiaȝ sm ordinem nature equales.

forali ⁊ aliquo māli, in istis āt nō, imo ex decla ratione modi in uēti in reb⁹ ma terialib⁹ ꝯcludi debebat similis mod⁹ in rebus immālibus. ¶ Ad euidentiā hui⁹ ⁊ coꝝ que tāgit in hac sub tili declaratiōe s. Th. Sciēdū pmo, ꝙ de gñe dupl̄r loq possu mus. s. pme in/ tētionalr̄, p ipsa nā signata noie p⁹ intētionis, cui int̄ gñis intētio nē attribuit, pu ta, p hoc gñe qđ dico aial, ⁊ scđe intētionalr̄ pro ipsa veȝ habitu dine significata hoc noie genus quaȝ nāe absqȝ differētijs limi/ tantib⁹ ꝯsidera te, int̄ attribuit. Cū ğ querimus a quo sumat̄ ge nus ⁊ dr̄ntia nō

† Job.
† Dio.

Vñ sumi/ tur gen⁹, ⁊ dr̄ia ta; in reb⁹ i/ mālib⁹ q̄ in rebus mālibus.

† Exclo erro.

plex per seipsam est terminata, nec sumere est in ipsa partē terminatam, ⁊ partem terminantem.

¶ Quātū ad 3ᵐ tria deducunt̄ corre⁹. Primū est, ꝙ in nā infi nita (vt ē diuina) nō est accipere, neqȝ gen⁹, neqȝ dr̄ntiam. Scđȝ est, ꝙ in substātijs separatis nō sunt due eq̄les sm or dinē, cū oēs specie distinguant̄, ⁊ diuerse spēs in eis accipi ant̄ sm diuersos grad⁹, qđ ēt ꝯfirmat̄ auth. Job. 38. Nun qđ nosti ⁊c. ⁊ Dio. 10. cap. cel. hier. Tertiū est, ꝙ error Ori genis excludit̄ ponētis a pn̄ oēs subas spūales eq̄les crea tas esse, inter q̄s ēt aias cōnumerat, dr̄itatē āt eaꝝ ex diuer [redacted] ib⁹. n. h falsum eē ꝯstat. [redacted] rit dubiū. Scđȝ. n. hāc [redacted] ⁹ ꝯpositis ex mā ⁊ forā [redacted] q forali ⁊ aliq̄ māli, ⁊ p [redacted] tur exēplū de nā sensitiua ⁊ intellctiua a [redacted] hoīs qđ est aial, ab altera vero [redacted] dr̄ntia. [redacted] est, ꝙ dr̄ntia [redacted] addit extraneā nām supra genus. [redacted] n. seqͥt ꝙ in reb⁹ mālib⁹ nā a qua sumit̄ gen⁹ que se hȝ, vt mālis ⁊ determinabilis, ⁊ nā a q̄ sumitur dr̄ntia q̄ se hȝ vt formalis ⁊ determinās sunt vna, ⁊ eadē nā sm rē, vt nā sensitiua ⁊ in[redacted]ua in hoīe. Sȝ distinguunt̄ rōne inq̄tuȝ eadē nā, vt se hȝ per modū potētialis ⁊ determinabilis, di stinguit̄ rōne a seipsa, vt se hȝ p modū forę ⁊ determinātis. Sȝ h[redacted]nit̄ in reb⁹ imālib⁹, vt. n. hētur h⁹. q. 50. ar. 2. h⁹. in eis vna ⁊ eadē nā est determinabilis, vno mō cōside/

querimus de gñe ⁊ dr̄ntia scđe intētionaliter, sed pme intē tionaliter. querimus eni a quo sumat̄ ratio illa, cui intell⁹ gñis intentionē attribuit, ⁊ a quo sumat̄ ratio cui attribui tur intentio dr̄ntię. Sciendū scđo, ꝙ vnaq̄qȝ spēs continet id qđ sibi cōmune est cuȝ alijs, ⁊ vltra hoc determinatum gradū in eo qđ sibi ⁊ alijs est cōmune. ista autē duo in spe/ cie sunt vna, ⁊ eadē res que. s. est nā specifica, sicut nā sensi/ tiua in hoīe scđm quā cōuenit cū brutis, ⁊ natura intellecti ua sm quā ab ipsis differt non sunt in hoīe realiter distin/ cta, sed sunt idē ꝙ humanitas. Sȝ lȝ ista duo vna res sint, intellectus tamē potest de illa re formare plures ꝯceptus, quorū vnus conueniat sibi sm ꝙ includit id qđ multis est cōmune qui est cōceptus genericus, alius vero sibi conue/ niat inq̄tū continet gradū quo ab alijs sub illo cōmuni di stinguit̄ qui est cōceptus differētialis, alius quoqȝ sibi cō/ ueniat, vt vtrāqȝ simul perfectionē cōplectitur qui est cōce ptus specificus, ⁊ sicut vnā ⁊ eandē rem, intellectus diuer/ simode cōcipit, ita diuersis nominib⁹ eā mediantib⁹ diuer sis cōceptibus significat, [redacted] illis diuersas intentiones attri/ buit. s. gñis, differētię, ⁊ speciei. Hoc aūt non solū in cōposi tis ex mā ⁊ forma inue[redacted] substātijs imālibus, qa cū inter illas sit distinctio specifica, habent ⁊ aliqđ in q̄ cōueniunt, ⁊ aliqđ quo inter se sm determinatos gradus entis distinguunt̄. Sciēdū tertio, vt hēri pōt ex doctrina. s. Th. de spū. ar. 1. 24ᵐ. ⁊ in tractatu de esse ⁊ essentia, ac etiā

2ᵒ sen. d. 3. q. 1. ar. 5. ꝙ in rebꝰ mālibꝰ duo sunt a qbꝰ sumitur rō gñis, ⁊ duo a qbus sumit̃ rō differẽ tię. s. id a quo ꝓxime sumunt̃, ⁊ id a quo remote sumunt̃ ⁊ originaliter. ꝓximū a quo sumunt̃ est ipsa nā spẽi que diuersos ꝯceptꝰ nata est fundare vt diximꝰ, ⁊ sic ab vna ⁊ eadẽ re ꝓxime ⁊ immediate sumit̃ genꝰ ⁊ dr̃ntia, puta ab illa entitate que est humanitas sumit̃ aial ⁊ rōnale, ⁊ taȝ aial q̃ȝ rōnale illā significat sub alia tñ ⁊ alia rōne. Animal qdẽ vt nā sensitiua est, rōnale vero, vt est intellectiua. Qđ āt ꝑ ⁊ originalr̃ fundat genꝰ ⁊ dr̃ntiā, est mā ⁊ fōa, diuersas. n. ꝑfectiones ordine quodā mā recipit a forma vna, sicut ⁊ diuersas formas nata est ordinate recipere, ita ꝙ sub vna ꝑfectione ꝯparat̃ ad aliā, sicut potẽtiale ad actuale, sicut perfectibile ad ꝑfectionẽ, ⁊ sicut determinabile ad determinās, forma vero est que terminat potẽtialitatẽ mãę dando illi esse ⁊ ꝯplementū, ⁊ sic nā iperfecta a mā habet ꝙ sit poˡᵉ ad esse perfectū, inq̃ȝtum mãę potentialitas nō ꝯpletur per illud esse iperfectuȝ, sed magis disponit̃ ad esse perfectuȝ, quẽadmodū in processu gñationis ꝑ formā iperfectā disponit̃ ad perfectā, esse aūt perfectū hȝ a forma ꝙ sit actualitas ⁊ terminatio, inq̃ȝtum forma per tale esse potẽtialitatẽ mãę, ⁊ esse iperfectū terminat ⁊ ꝯplet, ⁊ ꝓpter hoc bñ dicit hic, ꝙ a mā sumit̃ genꝰ in rebꝰ mālibꝰ, aut a māli, qa vȝ a tota nā spẽi, vt potentialis est sumit̃ ꝓxime, tāq̃ȝ a nā ꝑ ipm nomẽ gñis signata, a mā vō sumit̃ remote ⁊ originalr̃ tāq̃ȝ a ꝑmo origine potẽtialitatis nãę, similr̃ ⁊ ab ipsa eadẽ nā specifica, vt actualis est, ⁊ determinās sumit̃ ꝓxime dr̃ntia, tāq̃ȝ a nā noie dr̃ntię significata, a fōis vō remote ⁊ originalr̃ sumit̃ tanq̃ȝ a ꝑma actualitatis origine. In rebꝰ vō imālibꝰ nō est distinctio ꝓximi ⁊ remoti fundamẽti gñis ⁊ dr̃ntię, cū ibi nō sit ꝯpositio ex pluribꝰ partibꝰ, sed ab ipsa dūtaxat nā, vt ꝯceptibili ꝯceptu determinabili sumit̃ rō gñis, vt aūt ꝯceptibili conceptu determinãte sumit̃ rō dr̃ntię, ⁊ hoc est qđ hic intendit. s. Th. cū inqt ꝙ ex ipsa rōne nãę. s. absolute ⁊ indeterminate ꝯsideratę sumit̃ genus, ex terminatione āt eiꝰ ſm ꝙ est in tali gradu entis sumit̃ eius dr̃ntia specifica. Ex ħo pȝ, ꝙ in duobꝰ ꝯueniūt genus ⁊ dr̃ntia in rebꝰ mālibꝰ ⁊ in rebꝰ immālibꝰ, ⁊ in vno differūt. Conueniunt. n. ꝑmo q̃ȝtuȝ ad hoc, ꝙ in vtrisq̃ȝ genꝰ dicit nāȝ determinabilẽ, ⁊ differẽtia nāȝ determinãtẽ qđ per se generi ⁊ differẽtię conuenit. Conueniūt scđo in hoc, ꝙ est vna ⁊ eadẽ nā ſm rem differẽs tñ ſm rōnẽ, a qua ꝓxime sumitur ratio gñis, ⁊ rō differentię in vtrisq̃ȝ. differūt āt scđm id qđ generi ⁊ dr̃ntię accidit, vt sunt in hoc, qa in rebꝰ mālibꝰ genꝰ ⁊ differẽtia ꝑmordialiter, ⁊ originaliter sumunt̃ a diuersis partibus. s. a mā genus ⁊ a forma dr̃ntia, in substātijs aūt imālibꝰ nō sumunt̃ aliquo mō a diuersis partibꝰ speciei, cū sint nãę simplices, sed ipsa sola nā speciei, vt diuersimode ꝯceptibilis ⁊ significabilis est id a quo tā genus q̃ȝ dr̃ntia sumit̃. Ad dubiuȝ ergo dr̃, ꝙ vtiq̃ȝ vt iam diximus nō differt acceptio gñis ⁊ dr̃ntię in rebꝰ imālibꝰ ab eoȝ acceptione, in rebꝰ mālibus q̃ȝtū ad rem a qua ꝓxime sumunt̃, vt argumentū ꝓbat, nec hoc intẽdit deducere. s. Th. sed differt tñ q̃ȝtū ad ꝑmā originẽ ⁊ ꝑmā radicẽ talis acceptionis, qa in rebꝰ mālibꝰ mā ⁊ forma sunt origo gñis ⁊ dr̃ntię, nō āt in rebꝰ imālibus, ⁊ hęc dr̃ntia est quā. s. T. ex sua declaratione deducit.

Scđȝ qđ attendit determinatio ad certū gradū i rebꝰ imālibꝰ.

¶ Sed adhuc ingrẽdū restat, cū genꝰ sumat̃ in substātijs intellectualibꝰ ex ipsa nā intellr̃ali indeterminate ꝯsiderata, dr̃ntia vō ex determinatione ad talẽ gradū entiū scđm qđ ista determiatio ad certū gradū entiū accipiẽda sit. ¶ Ad huius euidentiā ꝯsiderādū est ex doctri. s. Th. 2ᵒ sen. loco ꝑallegato, ⁊ in tractatu de ente ⁊ essentia, ac in tractatu de nā gñis, ꝙ cū rō subę que est ꝑdicamẽtale genꝰ ſm mẽtem Auic. sit hẽre esse aliud a sua qdditate ꝑ se ⁊ nō in alio, hoc est cōmune oī subę existẽti in gñe, ꝙ in ea sit ꝯpositio ex essentia ⁊ esse, ⁊ qa ẽentia distincta ab eẽ ꝯparat̃ ad suū esse, sicut potẽtia ad actū, ideo in oī suba existẽte in gñe aliquid potẽtialitatis est ⁊ aliqd actualitatis. Cuȝ g̃ genꝰ dicat aliqd potẽtiale, opȝ vt ab ipsa qdditate que est potẽtialis ad esse sumat̃ genꝰ, dr̃ia ẽt cuȝ ab esse qđ est actuale, imo actꝰ sumi nō possit, qa id a quo sumit̃ dr̃ia oȝ esse de qdditate ⁊ ẽentia rei, esse āt non est de qdditate rei createę, nēcẽ est vt ⁊ ab ipsa qdditate sumat̃, sed diuersimode. Pōt. n. qdditas ꝯsiderari absoˡᵗᵉ ⁊ indistincte, vt pōalis ad eẽ, ⁊ ꝑt ꝯsiderari vt ꝓpinq̃ ipsi eẽ, vtpote determinata ⁊ ꝯstituta in aliquo gradu ꝓpinquo ad eẽ. Ab ipsa vt absoˡᵗᵉ pōalis est, sumit̃ rō gñis, ab ipsa vō vt determinationẽ hȝ ſm quā appropinq̃t ad eẽ sumit̃ dr̃ia, ⁊ hoc cōe est tā mālibꝰ q̃ȝ imālibꝰ. Sȝ in hoc differt res mālis ab imāli, ꝙ pōalitas qdditatis originẽ hȝ a mā q̃ est ꝑmū susceptiuū ⁊ ꝑmū subm, determinatio vō qdditatis sumit̃ originalr̃ a fōa cuiꝰ est potẽtialitatẽ mãę determinare, ideo nō solū a qdditate vt determinabili, ⁊ vt determinata, sumit̃ in eis genus ⁊ dr̃ntia, sed ẽt a mā ⁊ fōa originalr̃, vt supius ondimꝰ. In rebꝰ āt imālibꝰ cū nō habeāt mām ⁊ formā ab ipsa qdditate tñ, ⁊ nā intellectuali absolute ⁊ indistincte accepta, vt est potẽtialis ad esse, sumit̃ genꝰ, ab ipsa vero vt taliter determinata ⁊ ꝓpinq̃ ad esse sumit̃ differẽtia. Ex ijs pȝ ꝓpositū qđ querit̃. Cum. n. differẽtia in eis sumat̃ ex recessu a potẽtialitate ⁊ ꝓpinquitate ad esse, gradus specificus in ipsis sumet̃, ſm maiorẽ ⁊ minoreȝ ꝓpinquitatẽ ad esse, quāto. n. aliq̃ nā intellectualis magis recedit a potẽtialitate, ⁊ magis appropinquat ad esse, ⁊ ad actū tanto est nobilior ⁊ supioris gradus, vtpote magis propinqua perfectissimo enti, q est deꝰ per maiorẽ participationẽ diuini esse, quāto aūt magis distat ab esse, ⁊ actualitate tanto est iperfectionis gradus, vtpote magis elōgata a ꝑ actu, ⁊ minꝰ de diuino esse participans. Sȝ vt ait. s. T. in tractatu de nā gñis h̃ gradꝰ nos cognoscere non possumus, sed illi tantū cognoscunt qui suaȝ propinquitatem ad deum ⁊ elongationeȝ a rebus compositis ⁊ corruptibilibus speculantur.

¶ Ulteriꝰ in ipso ꝓcessu. s. T. duo sunt attẽdẽda. Primū est. Circa illoȝ ꝓpōnẽ, statim in ꝑma entis diuisione inuenit̃ h̃ qdẽ perfectū. s. ens per se ⁊ ens in actu, aliud vō iperfectū. s. ens in alio ⁊ ens in pōa. Non. n. hoc ita accipiẽdū est q̃si vna ⁊ eadẽ entia diuisio sit per subāȝ ⁊ accñs ⁊ per actū ⁊ pōam, sed qa sunt de ꝑmis diuisionibꝰ entis, qbꝰ diuiditur ſm determinatos modos essendi, ponit āt vtrāq̃ȝ diuisionẽ tāq̃ȝ vnā ꝑmā diuisionẽ. qa sese iste diuisiones ꝯcomitāt̃, in oī. n. gñe tā accñtis q̃ȝ subę inuenit̃ potentia ⁊ actus, vt dr̃. 9. metᵃ. ¶ Scđm est circa hāc ꝓpōnẽ, sicut vna ⁊ eadẽ est nā que ex mā ⁊ fōa ꝯstituit̃, ita dr̃ia nō addit extraneā quādā nāȝ supra genꝰ, hec. n. similitudo duplicẽ sensum hẽre pt. Primꝰ est, vt fiat ꝯparatio gñis ⁊ differẽtię ad mām ⁊ formā que ꝯstituūt vnam nām, ⁊ sic nō accipit. s. T. quia licet ex illis fiat vna nā, non tamen sunt vna res mā ⁊ forma, ideo ex hoc nō posset argui, ꝙ genus ⁊ dr̃ntia sint vna res, vt vult habere. s. T. sed tñ ꝙ ex gñe ⁊ differẽtia ꝯstituatur vnū ſm logicā ꝯsiderationẽ. s. spẽs, sicut in esse nãę ex mā ⁊ forma vnū constituit̃. Alius sensus esse pōt, vt fiat ꝯparatio gñis ⁊ dr̃ntię ad nām ꝯstitutā per māȝ ⁊ formā. Quia. n. dictū est ꝙ in rebꝰ mālibꝰ sumit̃ genꝰ ab eo qđ est māle ⁊ potẽtiale, ⁊ dr̃ntia ab eo ꝙ est formale ⁊ determinatum, ⁊ ꝙ mā est id vnde sumit̃ mālitas ⁊ potẽtialitas nãę, forma vō id a quo sumit̃ determinatio. Si illud potẽtiale qđ sumit̃ a mā ꝯstitueret̃ seorsum a mā, ⁊ illud formale ⁊ actuale qđ a forma sumit̃ seorsum ꝯstitueret̃ a forma, ita ꝙ essent due nature, tunc certuȝ esset differentiā que id qđ est formale importat addere extraneā nāȝ ad genꝰ. At qa vna ⁊ eadẽ nā est quę ex mā ⁊ forma ꝯstituitur, ⁊ q̃ rationem potẽtialis a mā habet ⁊ rationem formalis a forma, ideo ⁊ ipsa differentia que sumitur a formali nō addit extraneaȝ nām supra genus qđ a potentiali ⁊ māli sumitur. Et hic est verus sensus quē. s. T. in ista ꝯparatiōe intẽdit.

¶ Super cap. 96.

Postq̄ȝ determi. s. T. de nā sbē itellē, ꝛ de vnione ac separatiōe ei⁹ a mā, nūc de cogne ipsi⁹ determinat. Circa h̄ āt duo facit. Pri⁹ determiat de cogne tal' sbē ex pte cognoscētis, 2° ex pte obi cogniti. ca. 98. Circa p̄m duo fac. Pri⁹ agit de ipsa cognitione q̄ȝ ad actū p̄m, 2° q̄ȝtuȝ ad actū 2m, ca. sequēti. Circa p̄m duo fac. Pmo oñdit ppm. 2° q̄dam correlaria deducit.

¶ Quātū ad p̄m ponitur hec ꝯ. Subē sepatę nō accipiūt intiuā cognē ex sensibilib⁹. i. a reb⁹ q̄ sūt cū aiaȝ in mā: sicut vȝ int' bois. Probat'. Pri°, sbę sepatę nō hñt corpa sibi nālr vnita. ḡ nō accipiūt intelliuā cognē ex sensibilib⁹, pbat' ꝯña, qa ois sba cognoiua ex sensibilib⁹ cognē accipiens, hȝ cognitionē sensitiuā fm quā nata sūt sensibilia fm suā nām apprehēdi, ꝛ p ꝯñs, hȝ corp⁹ sibi nāliter vnitum.

† Idē p. p. q. 55. ar. 2.

¶ Q̄ȝ subē sepate nō accipiūt cognitionē ex sensibilib⁹. Cap. 96.

Ex pmissis oñdi pt q̄ sbē sepate nō accipiunt itelliuā cognē ex reb⁹ sēsibilib⁹. ¶ Sēsibilia. n. hȝ suā nāȝ nata sūt apphēdi p sensū: sic itelligibilia p intellm. ois igit' suba cogscitiua ex sensibilib⁹ cognē accipiēs hȝ cognitionē sēsitiuā. ꝛ p ꝯñs hȝ corpus nālr vnitū: cū cognitio sensitiua sine organo corporeo eē nō possit: subē āt sepate nō hñt corpora nālr sibi vnita. † (vt supr⁹ ē oñsum.) nō igit' intelliuā cognitionem ex sensibilibus accipiunt.

† cap. 56.

¶ Pro declaratiōe h⁹ rōnis aduertēm ē ex doctri. s. T. p̄a. q. 55. ar. 2. 2m. q̄ eē for' in imaginatiōe, qō est eē sine mā, nō āt sine mālib⁹ ꝯditionib⁹, est mediū iter esse for' in mā, qō est ꝛ cū mā ꝛ cū mālib⁹ ꝯditionib⁹, ꝛ esse for' in int'. qō ꝛ a mā ꝛ a mālib⁹ ꝯditioib⁹ ē abstractū, ꝛ qa de extremo ad extremū nō puenit' nisi p mediū, vt pȝ ex 5° phy. iō nō possȝ sba sepata rē ab eē, oio māli ad eē, oino imāle trāsferre, nisi p̄us ad esse imaginabile reduceret. qō cū hoc nō possit, qa corpus nō habet, ideo nō pōt a sensibilibus cognitioneȝ accipere, ꝛ hoc est fundamentum rationis hic positę.

Mōō esse imaginabile ē medium inter eē formę oino mālę ꝛ eē itelligibile.

¶ Sȝ ꝯ h̄ fūdamētū arguit scot⁹ 2° sen. d. 3. q. vlt°. ꝛ 4°. d. 45. q. 2. 2m. Pri°, qa nō oȝ qō ē mediū v̄tuti minori, eē mediū v̄tuti maiori, sed int' i sba sepata ē pfectior q̄ȝ i nobis. ḡ nō oȝ si imagiua ē in nobis mediū, q̄ ēt silr sit in āgelo. ¶ 2°. Si esse imagiuū ē p se mediū, aut ē ex pte rei i se, aut ex pte po°, si ex pte obi, tūc nec de⁹ possȝ int'ē, nisi mediāte sanie vel imaginatiōe, si ex pte po°, sic nō ē nece vt āgelo sit mediū, q̄ȝuis nobis sit mediū: aut ēt dici poterit, q̄ nō ē mediū nobis, sȝ extremū. ita q̄ eē imagiue ꝛ eē sen'le sunt duo extrema. s. ex vna parte, vel quasi vnum extremum, ad esse int'e.

¶ Pro intelligētia hui⁹ rōnis. s. T. ꝯsiderādū p̄, q̄ duplex est mediū. s. in eēndo ꝛ in cāndo, mediū i eēndo ē qō hȝ suū eē absolute mediat iter duo, ita q̄ ē hȝ se ppiq⁹ vnicuiq̄ȝ illoȝ q̄ȝ illa sint iter se: sicut locus medi⁹ inter duo loca, ꝛ tepidū inter calidū ꝛ frigidū, mediū in cāndo est qō mediat iter causam ꝛ effectū, tāq̄ȝ ppinquus ꝛ imediati⁹ cāns effectū, sic hō gn̄ans ē mediū i cāndo iter solē gn̄antē ꝛ hoieȝ ab eo gēitū.

Duplex ē mediū.

¶ Cōsiderādm 2°, q̄ i vtroq̄ȝ mō 2̄ pt eē mediū iter aliq̄. s. mediū p se p̄, ꝛ mediū scd̄ario, mediū p se p̄, ē id qō ex sua ppa rōe hȝ, vt sit mediū iter illa, sic h̄ qō dico, min⁹ albū, ꝛ h̄ qō dico min⁹ nigrū ē mediū p se p̄, inter itēse albū ꝛ itēse nigm. mediū v̄o scd̄ario ē qō nō ex ppa rōe mediū ē, sȝ ex rōne ei⁹ cui p̄, ꝛ p se ꝯuenit eē mediū, sic rubeū ē mediū scd̄ario iter albū ꝛ nigm, ꝛ vnusq̄sq̄ȝ medi⁹ color hȝ se supr⁹. Proportionalr ēt mem in cāndo disting' in mediū p se p̄, ꝛ mem scd̄ario.

¶ Trāsit⁹ ḡ p̄, ꝛ p se medij q̄ñ ab extre° ad extremū trāsitur, ita ē nec̄i⁹ q̄ ab vno extre° ad altm puenire nō pt nāe ordine suato, n'p tale mem fiat trāsit⁹, nō. n. pt aliqō agēs nāle aliqō corp⁹ trāsmutare de sūme albo i sūme nigm, nisi illō p̄us trāsmutet ad min⁹ albū, sȝ de⁹ q̄ ē sup̄ ordinē nāę illō possit absq̄ȝ me°. Silr sol hoieȝ gn̄are nō pt, n'hoie mediāte, sȝ hū de⁹ h̄ pt. Trāsit⁹ v̄o medij scd̄ario nō est ita nec̄iū, sȝ pt fieri trāsit⁹ ab extre° ad extremū absq̄ȝ h̄, q̄ p ipm fiat trāsitus, sicut pōt trāsiri ab albo in nigrū absq̄ȝ trāsitu per rubeū.

Mōō ab extre° ad extremū nō puenitur nisi p medium.

¶ Cōsiderādū 3°, q̄ eē māle ꝛ eē intelliue, ꝛ esse imagiue, noie imaginabil' intelligēdo ōē eē in sensu, nāę sen'li 2' attribui pt. Uno° tāq̄ȝ susceptiuo ab vno eē ad aliō trāseūti. Alio° tāq̄ȝ pn'° actiuo cognis, vt. s. sit ꝯditio ipsi⁹ iq̄ȝm ad cognē sui agit, si ꝯsideret' eē imagiue, vt for' sen'li tāq̄ȝ sbo attribuit', sic ē mediū p se p̄, in eēndo iter eē māle ꝛ int'e. Ex ppa. n. rōe de eē sen'li pticipat h̄ qō ē esse ꝯiūctū ꝯditiōib⁹ idiuidualib⁹, de esse non int'li pticipat h̄ qō ē eē sine mā, qō esse ꝯuenire non pt nāę hñti eē in singl'arib⁹, vt sic, ꝛ p ꝯñs, magl ad vtrūq̄ȝ istoȝ appropinq̄t q̄ȝ ipa iter se. Inde legit' q̄ nā sen'lis nō pt nāli ordie servato, ab eē oio māli reduci ad eē, oio imāle, qō ē eē intelliue, nisi p̄us reducat' ad eē imagiue, q̄ȝuis de⁹ q sup̄ ordinē nāę est illā possit ab vno ad aliō eē absq̄ȝ eē imagiuo deducere. Et iō cū sbę separę v̄t⁹ sit ad ordinē nāę deterāa, nō pt p̄ter nāleȝ ordinē opari reducēdo nāȝ sen'lem ab eē oio māli ad eē oino imāle, qō ē eē int'e absq̄ȝ medio eē, qō ē eē imagiue, sȝ si debe ret ipsaȝ de eē oio māli ad eē, oio imāle i seipa reducē, oporteret vt p̄us eā ad aliqō eē i sensu, aut i imagiatiōe deducere. Si ēt ꝯsideret' eē imagiue, vt nāę sen'li tāq̄ȝ pn'° motiuo ad itelliōnē attribuit', sic ē ēt mem eēntiale, ꝛ p se inter eē māle nāę sen'lis, ꝛ ipsi⁹ eē int'e qō ab ipa pducit'. Nā nā oio mālis nō pt eē imediatū agēs ad cāndū spēȝ itlem i int'e, n'p̄us ad aliqō eē imāle eleuet', qa n'agit sua v̄tute ad aligd qō altioris ordis sit. Si dicat' q̄ res māl' cū itm ꝯcurrit ad cāndū spēm itlem i int'e, nō qdē pncipalr sȝ vt istrȝ int' agētis, iō v̄tute ipsi⁹ eā cāre pt, q̄ȝuis illō ppa v̄tute nō possit, h̄ nō vȝ, qa vt inqt s. T. p̄a. q. 45. ar. 4. istrȝ nō pticipat actionē cāę supioris, n'iq̄ȝm p aliqd sibi ppriū opat' ad effcūȝ pn'ii agētis, vn̄ si māle ex se nullo° pt i oio imāle agē, oȝ si dēat ꝯueniēs istrȝ esse ad agēdū i illō, q̄ ad aliquē ḡdū eleuet', q̄ i illō aliq' agere possit, qō vtiq̄ȝ sit dū ad eē imagiue reducit', qō aliq' in hoie de ordie int'le ē, iq̄ȝm a sua gnōne ē lumine int' agētis illustratū. Rō ḡ. s. T. hic posita, ꝛ i p̄a pte decl'ata, pcedit ex nāli ordine dr̄soȝ eē nāę sen'lis, fm q̄ sibi attribuunt', nō tm̄ vt susceptiuo, sȝ ēt vt pn'° motiuo ad itelliōnē sui, vn̄ ꝛ hic oñdit' nō posse itlem cognē sbaȝ sepataȝ ex sensibilib⁹ sumi, ex ipo ordine sensi⁹ cognis ad itelliuā, ex eo vȝ q̄ sen'lia iq̄ȝtū sensibilia. i. hȝ q̄ sūt cū aiaȝ in mā, nata sūt apphēdi p sensū, ꝛ iō oȝ sensitiuā cognē p̄cedere cognē itelliuā q̄ a sensibilib⁹ accipit', ꝛ sic nāȝ sensibilē p̄us mouere sensū oȝ, ꝛ p ꝯñs, accipere aliqō eē imāle, q̄ȝ moueat intm, nō. n. alia rōe apphendūt' p sensū, nisi qa sui silitudinē in sensu cānt. Scot⁹ āt in h̄ decept⁹ ē, q̄ existimauit cū dixit. s. T. nō posse intm āgelicū formas māles reducere ad eē intelliue, nisi p̄us eas ad esse formaȝ imaginataȝ reduceret, q̄ de ipsis eē nāę sen'lis loq̄ret', vt sibi tm̄ sic susceptiuo attribuūt', tāq̄ȝ vȝ int', siue qōcūq̄ȝ aliō agēs se hēat vt agēs, ꝛ nā mere passiue se hēat tāq̄ȝ. s. illō cui dr̄sa eē attribuūt', ꝛ nullo° actiue ꝯcurrat ad ista sua dr̄sa eē cānda, qō nō est de mēte. s. T. Neq̄ȝ. n. apō ipȝ neq̄ȝ apō Ari. sol⁹ int', aut q̄cūq̄ȝ alia po° cognē a sensib⁹ accipiēs spēȝ itelligibilē, aut sen'lem cāt, sȝ oȝ vt ēt obm ad eius cātionē ꝯcurrat. Un̄ vult q̄ nulla nā itellealis pt dare esse oio imāle rei sen'li, nisi illi p̄us dederit eē imagiue, neq̄ȝ pt vel ipa re hñte esse māle ad cāndū eē intelligibile, nisi eos ipa p̄us cāuerit esse imagiue in ipsa nā intellēali. Sed etsi nā ēt mere passiue ad oia illa eē se hēret, adhuc nō possȝ int' creat⁹ ipsaȝ nām ab eē māli qō cū intm hȝ ad eē int'e pducere, nisi p̄us

ad esse imagi^le p ipsaz nãz intellitiuã reducere (vt ondim⁹.)
¶ Ad p^m g̃ sc̃o.iq̃z^m ꝫ hãc declarationẽ eẽ pñt dĩ, ꝙ mediũ eẽntiale, q̃ mõ diximus eẽ imagi^le, inter eẽ mãle ⁊ eẽ imãle media re, sic est mediũ v̓tuti minori, ita est mediũ v̓tuti maiori inter v̓tutes nãles cõnumeratẽ, cuiusmodi est v̓t⁹ int^ua sbẽ sepatẽ, cũ sit mediũ eẽntiale ⁊ p se p̃, lz v̓tuti supnãli nõ oporteat esse mediũ, vt declarauimus, ió rõ.o.Th. ita de int^u ipsi⁹ pcedit sicut de int^u hũano. Ad 2^m dĩ p̃, ꝙ tripl'r p̃t intelligi eẽ imaginabile ẽt p se medium ex pte obi i se, aut.s, vt obz ɔsiderat' in rõe termini cognis, aut vt ɔsiderat' in rõne termini actiõis pceden/tis cogñẽ p quã vz spẽs int^lis pducitur, aut vt obm ɔsideratur i rõe motiui ad sui cogñẽ. Pⁱ^o mõ sensus est, ꝙ nã sensibilis nõ p̃t terminare intellectionẽ alicui⁹ cognoscẽtis ẽm eẽ int^le, nisi p^us terminet ei⁹ cogñẽ imaginatiuã ẽm eẽ imagi^le, ⁊ tũc dĩ ꝙ nõ est mediũ p se ex pte obi p̃cise ⁊ abso^te, qa si sic esset, neq̃z de⁹, vt arguebat', neq̃z sbã separata posset ferri in esse int^le nãz sensibilis, nisi p^us ipsam imaginaret'. Sc̃do mõ sensus est, ꝙ obm sensibile nõ p̃t accipe in int^u alicui⁹ esse int^le nisi p^us in ipso cogscẽte accipiat esse imaginabile, siue qd̃ idẽ est nõ p̃t cãri spẽs int^lis rei sensibilis in int^u, nisi p^us in fantasia aut in imaginatione intelltis cãet' fantasma, ⁊ tũc dĩ ꝙ eẽ imaginabile nõ est mediũ p se ex pte obi ẽm se, ⁊ abso^te ɔsiderati, cũ de⁹ spẽs intelligibiles rez sensibiliũ mẽtib⁹ angelicis concreauerit, in qb⁹ fantasmata nõ posuit, sz bñ ex parte obi, vt accipit talia eẽ p actionẽ abstrahẽtis nãz a mã, ⁊ accipientis cogñẽ a sensibilib⁹, nõ p̃t.n. nã mãlis, nãq̃z ordine ɔsiderato v̓tute accipientis cogñẽ a sensibilib⁹ p abstractionẽ a singularib⁹ oĩno a mã, ⁊ a mãlib⁹ ɔditionib⁹ depurari, nisi p^us depuret' a mã absq̃z depuratiõe a mãlib⁹ ɔditiõib⁹ qd̃ fit ẽm esse imagi^le. Tertio mõ sensus est, ꝙ obm hñs esse in mã nõ p̃t mouere int^m ad sui cogñẽ cãndo in ipso spẽz intelligibilẽ sui, nisi ɔcurrẽte fantasmate ab ipso cãto in imaginatione, ⁊ tũc eẽ imaginabile est mediũ p se ex pte obi absolute accepti. Istis duob⁹ modis vltimis dõm est, ꝙ eẽ imaginabile est mediũ p se aliq̃ mõ, vt patuit ex pte obi, nõ ãt p̃ mõ de q̃ arg^m pcedebat. Dĩ 2°, ꝙ est ẽt mediũ p se ex pte po^e create deducẽtis nãz ab eẽ mãli ad eẽ intelligibile. Cũ (vt patuit in rñsione ad p^m.) nullũ cogscens creatũ possit pducere p abstractionẽ nãz ab eẽ mãli ⁊ singulari ad eẽ int^le, nisi p^us pducat ad eẽ imagi^le. Dĩ 3°, ꝙ eẽ imagi^le ⁊ eẽ sensibile in mã nõ pñt hr̃e rõnẽ vni⁹ extremi, aut duoꝝ extremoꝝ ex eadẽ pte, cũ eẽ imagi^le sit posteri⁹ eẽ mãli extrinseco, ⁊ sit aliq̃ mõ ipsi⁹ effcũs pricipetq̃z aliqd de ɔditiõe eẽ mãlis, ⁊ aliqd de cõditione eẽ int^le, vt supi⁹ patuit, ⁊ sic sit ppinquis cuilz extre^o, q̃z vnũ extremũ alteri. Lz.n. vtrũq̃z sit eẽ sensibile aliq̃ mõ ẽz quãdã cõez rõnẽ, tñ eẽ imagi^le nõ est illud esse sen^le qd̃ est nãq̃z in mã extra aiaz exñtis, sz supioris ẽ grad⁹, qa illud est oĩo mãle, illud v̓o est aliquo mõ immãle.

tionez ex reb⁹ sensibilib⁹ sumũt.
2 ¶ Amp̃. altioris v̓tutis oz eẽ altius obm. v̓t⁹ ãt itellitiua sbẽ sepatẽ ẽ altior: q̃z vis itellitiua aĩe hũane: cũ itell's aĩe hũane sit ĩfim⁹ in ordine itellectuũ. (vt ex p̃missis hẽt'.) itell's ãt hũane aĩe obm est fãtasma: (vt supdictũ ẽ.) qd̃ ẽ superi⁹ in ordĩe obtoꝝ q̃z res sensibilis ex' aĩam exñs: sic ex ordine virtutũ cogscitiuaꝝ appet: obm igit' sbẽ sepatẽ nõ p̃t eẽ res existẽs extra aiaz: vt ab ea imediate accipiat cogñez: neq̃z fantasma. Relinqt' igit' ꝙ obm itell's sbẽ sepatẽ sit aliqd alti⁹ fantasmate. Nihil ãt est alti⁹ fãtasmate in ordine obtoꝝ cognoscibiliũ nisi id qd̃ ẽ itelligibile actu: sbẽ igit' separate nõ accipiũt cogñẽ intellectiuã a sensibilib⁹. sz intelligũt ea q̃ sunt p seipsa ẽt intelligibilia.
3 ¶ Adhuc ẽm ordinẽ itellectuũ est ordo itelligibiliũ: sz ea q̃ sunt ẽm seipsa itelligibilia sũt supiora in ordĩe itelligibiliũ. his q̃ nõ sũt itelligibilia. nisi q2 nos facim⁹ ea intelligibilia: ciusmodi ãt opz eẽ oĩa itelligibilia a sẽsibilib⁹ accepta. nã sẽsibilia nõ sũt ẽz se itelligibilia: h⁹ ãt intelligibilia sũt q̃ itelligit intell's nr̃: intell's igitur substantie separate cum sit supior intellectu nr̃o non intelligit intelligibilia a sensibilibus accepta: sz q̃ sunt ẽm se intelligibilia actu.

¶ 2°. Virt⁹ int^ua sbẽ sepatẽ est altior q̃z v̓tus int^ua aĩe hũane. g̃ hz altius obm q̃z res sensibilis extra int^m exñs ⁊ q̃z fantasma. g̃ hz p obo id qd̃ est int^le actu. g̃ nõ accipit cogñẽ a sensibilib⁹. pb' p̃^a ɔña, qa altioris v̓tutis opz eẽ alti⁹ obm, obm ãt int' hũani ẽ fantasma, qd̃ est supi⁹ in ordine obtoꝝ, q̃z res sensibil' exñs ex' aiaz. 2^a ẽt ɔña pz, qa nihil ẽ alti⁹ fantasmate in gñe obtoꝝ cogscibiliũ, nisi qd̃ est actu int^le.
¶ Circa istã ppõnẽ, fantasma est supi⁹ in ordine obtoꝝ q̃z res sensibilis exñs extra aiam, aduertẽdũ, ꝙ nõ intelligit s.T. fantasma eẽ abso^te supius reb⁹ sẽsibilib⁹. B.n. eẽt falsũ, cũ fantasma sit accidens corporeũ, nã ãt sensibil' sit corporea sba, sz addidit in ordine obtoꝝ, s. cognoscibiliũ, qa q̃to obz cogscibile magis recedit a mã, tãto ẽ alti⁹ obm vt sic, cũ vnũqd̃q̃z sit p aliq̃lẽ abstractionẽ a mã cogscibile, fantasma ãt magis recedit a mã q̃z nã sensibil' exñs ex' aiam, fantasma.n. est sine mã vt fantasma est, B est inq̃tũ est similitudo rei extra aiam exñtis, qa nõ hz esse in mã nãli illius forme, lz sit cõiunctũ ɔditionib⁹ mãlib⁹ que sunt determinatio a. hic ⁊ nũc, ⁊ similia, res ãt sensibilis extra aiaz hz eẽ in mã ⁊ mãlib⁹ ɔditionib⁹ est vnita, vt sepenumero diximus.
¶ Circa fundamẽtũ ⁊ efficatiã rõis ɔsiderãd^m est, ꝙ si int' hz moueri ab aliq̃ obo ⁊ ab ipso cogñẽ accipe, opz vt illud sit obm int^m ɔnãle ⁊ pportionatũ, qa obm aliud nõ hz mouere ex se int^m, lz fortassis cũ obo pportionato mouere possit. Videm⁹.n. ꝙ lz int' nr̃ aliq̃ mõ sbas separas cogscat, nõ tñ ab illis cogñẽ ⁊ spẽs itelligibiles accipit, qa nõ sũt obiecta int^m nr̃o pportionata, sz a qdditatib⁹ sensibilib⁹ q̃ sũt obta sibi pportionata accipit cogñẽ, ⁊ spẽs itelligibiles. Si g̃ int' sbẽ sepatẽ a sensibilib⁹ cogñẽ acciperet, oporteret vt illa eẽnt oba sibi pportionata, B ãt falsũ est, qa cũ altioris grad⁹ sit int' in ipsis q̃z nr̃ int', illaq̃z aut fantasmata sint oba pportionata int^m nr̃oꝝ, opz vt int' sepati sit aliqd alti⁹ tãq̃z obm pportionatũ. Jõ nõ est dõm, ꝙ a sensibilib⁹ cogñẽ accipiãt, sz ꝙ intelligibilia in actu, p̃ cogscãt, ⁊ in B ɔsistit efficatia rõis.
Ex ijs pz defect⁹ rõis Scoti loco allẽto, q̃ vult pbare int^le in actu nõ eẽ obm int' sepati, qa obm adequatũ illi⁹ int' nõ est vna nã imãlis, sz aliqd̃ cõe ẽm p̃dicationẽ, qd̃ ⁊ mãlibus ⁊ imãlib⁹ est cõe. Dĩ.n. ꝙ nõ loq̃t' s.T. de obo adeq̃to, sz de obo ɔnali ⁊ pportionato, a q̃ nat⁹ eẽt moueri int' sepatus si ab obo hẽret moueri. Sicut.n. qdditas rei mãlis est obm ɔnãle ⁊ motiuũ int' nr̃i, ita qdditas rei abstractẽ a mã habentis esse distinctũ ab ipsa, est ɔnãle obm int' sepati a quo hẽret moueri, vt pz p̃^a. q. 12. ar. 4. ⁊ qa talis qdditas ẽm se est actu intelligibilis, ⁊ ẽm suũ esse nãle, iõ bñ inqt s.T. ꝙ int^le in actu est talis int' obm, s. connãle ⁊ proportionatum.
¶ 3°. Que sũt ẽm seipsa actu intelligibilia sunt supiora in ordine intelligibiliũ ijs q̃ nõ sũt int^lia, nisi qa nos facim⁹ ea intelligibilia, cuiusmodi sũt oia sensibilia. g̃ cũ hec sint q̃ int' nr̃ itelligit, tãq̃z s. oba pportionata a qbus cogñez accipit,

Fãtasma te solũ intelligibile actu ẽ alti⁹ i gñe obiectoꝝ cognoscibilium.

per se actu itelligibilia intelliget, int' sub𝔷 sepate, qui est su perior intellu nr̃o, tanq̃3.s.obiecta sibi ꝓportionata: p3 ꝯse quētia, qa sm ordinē intellectuū est ordo intelligibilium.
¶ 4°. Suba sepata est int'.i. sba intellualis p se exñs, non in corpe aliq̃.g̃ eiꝰ opatio intellualis erit intelligibilium q̃ nō sūt fundata in aliq̃ corpe.g̃ non accipit cogñe a sensibilibꝰ.

4 ¶ Amp̃.modꝰ opōnis ꝓpe alicuiꝰ rei ꝓportiōalr rñdet mō sbe ɛ nāe ipsiꝰ: suba āt sepata ē itell's p se exñs nō i corpe aliq̃: opatio igr̃ itellualis eiꝰ erit itelligibiliū q̃ nō sūt fundata in aliq̃ corpore: oia āt itelligibilia a sensibilibꝰ accepta sūt in aliqbꝰ corpibꝰ aliq̃lr fundata: sicut itelligibilia nr̃a in fantasmatibꝰ que sūt in organis corpeis: sub𝔷 igr̃ sepate nō accipiūt cognitionē ex sensibilibus.

5 ¶ Adhuc sicꝰ mā pria ē ifimū in ordine rer̃ sensibiliū. ɛ p h̃ est in pōa tm̃ ad oēs forās sensibiles. ita intell's polis infimꝰ in ordine itelligibiliū exñs ē in pōa ad oia intelligibilia. (vt ex p̄missis p3.) s3 ea q̃ sūt in ordine sensibiliū supra mā𝔷 p̄mā hñt in actu suā formā p quā ꝯstituūr̃ i eē sensibili: sub𝔷 igr̃ sepate q̃ sūt in ordie itelligibiliu3 sup̃ itellm̃ pol'e3 hūanū sūt actu in eē itelligibili: itell's.n. accipiēs cogñē a sensibilibꝰ non

pbar̃ p' ꝯñtia, qa modꝰ opatio nis ꝓp𝔷 alicuiꝰ rei ꝓportionalr rñdet mō sb𝔷 ɛ nā𝔷 ipsiꝰ. 2° q̃q3 pbar̃. quia oia intlia a sensibꝰ accepta sūt in aliq bꝰ corpibꝰ aliq̃liter fundata, puta in fantasmatibꝰ q̃ sūt in organis corporeis.
¶ Ad euidentiā bꝰ rōnis ꝯsiderandū ē. q p in telligibilia accepta a sensibilibꝰ accipit.s.T. spēs intelligibiles cāras in intᵒ via sensuū, tales n. spēs vt sūt qd ditates tales mā les nō sūt sm se actu intles, q̃3tu3 ad eē suū māle, s3 sūt facte actu intles ab intᵒ eas a mā abstrahēte, talia āt intelligibilia dicunr̃ in fantasmate fundari, qa in ipso latēt, ɛ sūt potētialr, tanq̃3 in cā a q̃ spēm hñt, int'.n. agēs cāt spēs, q̃3ᵐ ad eē imāle ipsar̃, s3 q̃3ᵐ ad determinationē specificā, inq̃3ᵐ.s. ista est spēs lapidis, aut equi, ab ipso fantasmate cānr̃ p moᵐ efficiētis instrālis. Jō.n. ista est spēs lapidis, illa vero equi, qa ista cāta est a fantasmate lapidis, ista vō a fantasmate equi, spēs vō q̃ sūt i intᵉ sb𝔷 sepate ēt rer̃ māliū. māiū hñt simᵐ i corpe, tanq̃3 i cā ꝓductiua.
¶ Cōsiderāᵐ 2°, circa ꝓbationē p' ꝯñie, q iccirco addidit. s. T. li ꝓportionalr, qa nō o3 absoᵉ modū nā𝔷, ɛ opōnis cundē eē, cū opatio sit alteriꝰ rōnis a sba ɛ nā opantis, nō.n. o3 si nā est forᵒ dāa esse mā𝔷, q ɛ opatio sit silr forᵒ dāa eē mā𝔷, vt p3 de opōne intᵉ aie nr̃e. Op3 āt vt modꝰ opōnis corrñdeat mō nā𝔷 ꝓportionalr. Nā cu3 opatio vt sic bēat ordinē ad obm̃, vt ipsa3 terminat, ɛ vt est eiꝰ p̄nᵐ p sui silitudinē, ab ipsoq3 spēm accipiat, modꝰ ꝯueniēs opōni ꝓpie alicuiꝰ est modꝰ sui obti, inq̃3ᵐ est eiꝰ obm: ɛ iō modū opationis ꝓpie corrñdere mō nā𝔷 opantis, ꝓportionālr est opōnē terminari ad rē hñtē similē modū essendi, cū mō nā𝔷 opantis tanq̃3 ad ꝓpriū ɛ ꝓportionatū obm̃. Ex h̃ optime seqr̃, vt arguit s. T. cū suba separata sit int', nō in corpe aliq̃, q ɛ eiꝰ ꝓpria operatio terminabir̃ ad intle, nō exñs in aliquo corpe tanq̃3 ad ꝓpriu3 ɛ cōnāle obm̃, sed ad obm̃ a corpore separatum.
¶ 5. Sub𝔷 sepate sūt actu in eē intelligibili.g̃ ɛc. pbar̃ añs, qa sicut esse in poᵃ tm̃ ad oēs formas sensibiles ꝯuenit mā𝔷 p' q̃ est infimū qd in ordine rer̃ sensibiliū, ijs āt q̃ sūt supra mām̃ ꝯuenit hr̃e in actu sua3 formā p quā ꝯstituunr̃ in esse sensibili, ita eē in poᵃ ad oia intlia ꝯuenit ifimo in ordine intelligibiliu3 q est int' hūanꝰ, substātijs āt sepatis q̃ sunt supra intellm̃ possibilē humanū, conuenit esse in actu in esse intelligibili, ꝯsequētia etiā probar̃, quia intell's accipiēs cognitionē a sensibilibꝰ non est in actu in esse intlᵉ, sed in potētia.
¶ Aduertēdū, q cū poᵃ sm se equalr se bēat ad oia sua obā sibi ꝯnālia ɛ ꝓportionata cog̃scēda, o3 se eodē mō sm nā𝔷

est actu in esse intelligibili: sed in pōa: suba igr̃ sepata nō accipit cognitionem a sensibilibus.

6 ¶ Adhuc pfectio nāe supioris nō depēdet a nā iferiori: pfectio āt sub𝔷 sepate cū sit intellualis: ē in intellēdo: ear̃ igr̃ intelligere nō depēdet a rebꝰ sensibilibꝰ sic q ab eis cogñē accipiat. † ¶ P3 aūt ex h̃ q in substātijs sepatis nō ē itell's agēs ɛ poll's: nisi forte equoce: intell's.n. polis ɛ agens in aīa intellectiua inueniunr̃ ꝓpter h̃ q accipit cognitione3 intellectuā a sensibilibꝰ: nā itell's agēs ē q facit spēs a sensibilibꝰ acceptas eē itelligibiles actu: intell's aūt polis est in pōa ad oēs formas sensibiliū cognoscēdas: cū igr̃ sub𝔷 sepate nō accipiant cognitione3 a sensibilibꝰ: nō ē in eis intell's agēs ɛ possibilis: vnde ɛ Arist. in tertio de aīa: intellectū possibilē ɛ agentē inducēs dicit eos in aīa oportere poni.

hr̃e ad spēs ipsor̃ obtor̃, q̃3tū est ad hr̃e, aut nō hr̃e illa a nā, nō est. n. maior rō, q sibi vnius spēs isit a nā q̃3 alterius, iō si a nā h3 q vna careat, o3 vt oibꝰ careat, vñ videmus hūanū intᵐ nulliꝰ qdditatis mālis spēm hr̃e a nā, sed ad oēs in poᵃ eē. Si aūt vna sibi inest a nā, o3 ɛ oēs alias inesse, ꝓp h̃. hñ deducit. s. T. ex eo q int' sb𝔷 sepat𝔷 est altior intᵉ hūano, q o3 absoᵉ ipm̃ eē in actu i gñe intelligibiliū. i. hr̃e in se spēs intelliᵉ a nā, qbꝰ int' sit in actu in eē intelligibili, ɛ p ꝯñs, ad nullaз eē in poᵃ, qa v3 si vnā h3, o3 vt bēat oēs, ɛ nulloᵉ est in poᵃ ad intlᵉ nāle.

Sexto. Perfectio sub𝔷 separat𝔷 ꝯsistit in intelligendo.g̃ eiꝰ intelligere nō depēdet a rebꝰ sensibilibꝰ sic, q ab eis cognitionē accipiat, pbar̃ ꝯñia, qa perfectio nā𝔷 superioris, non dependet a nā inferiori.
¶ Circa ꝓbationē ꝯñtie occurrit duᵐ. Eode3.n. mō ꝓbaretur, q int' hūanus nō accipiat cogñē a sensibilibꝰ, qa ēt nā humana intᵉ, est nobilior nā sensibili nō intᵉ. ¶ Rñdetur, q assūptu3 illud intellr̃ de pfectione nā𝔷, nō qūocūq3, s3 ad superiorē ordinē rer̃ ꝑtinētis, sic.n. vt in supioribꝰ est ostensum, nā iferioris ordinis, nō p̄t ēt instrālr ꝯcurrere ad pfectionē nā𝔷 supioris ordinis, ɛ iō cū res sensibilia sit iferioris ordinis q̃3 sba separa, nō p̄t ad eiꝰ pfectionē ꝓpriā opari. Nō est āt eadē rō de aīa intᵉ, qa illa nō est supioris ordinis q̃3 sensibilia oia, s3 ad ordinē sensibiliū ꝑtinet, vtpote in mā exñs, s3 in illo ordine supremū gradū teneat, ɛ vlteriꝰ nō mouer̃ a sensibilibꝰ, nisi vt sūt lumine int' agētis facta intlᵉ in actu, rōne fantasmatis iuxta modos in p̄cedētibꝰ explicatos, h̃ autē modo sunt eiusdem ordinis cum intellectu, licet sint inferioris gradus in illo ordine.
¶ Quātū ad 2ᵐ p̄ncipale, ꝯducit.s.T. tria corrᵉ ex p̄missis. Priᵐ ē. In sbstātijs sepatis nō ē int' agēs ɛ poᵉ, nisi forte equoce, pbr̃ 2°, tū v3 qa nō iueniunr̃ in aīa, nisi ꝓp h̃ q accipit cognitionē a sensibilibꝰ, substātie āt separate a sensibilibꝰ cognitionem non accipiunt, tum quia de istis loquēs Aristo. 3° de anima inquit eos in anima oportere poni.
¶ Attēdēdū, q ꝓpie loq̄ndo int' poᵉ dr̃, q sm se indifferēs est ad formas intᵉ, ɛ ad ꝓuationē illar̃ q.s. est ad illas sm

Opēs intelligibil' fundar̃ i fantasmate.

Modus opationis corrñdet mō nā𝔷 opantis.

† h̃ᵐ corrᵉ ex p̄missis.

Mō sit int' agēs ɛ possib.

se in po^a 9dictiōis, ip̄ropͤ āt p̄t dici, int^s po^lis int^s q informat̄ sp̄eb^9 itelligibilib^9, ⁊ ad eas cōpat̄ sic po^a ad actū. P̄ri^o mō negat. s. T. int^m po^lem in substātijs sepatis, nō āt 2^m. Silr p̄ p̄rie int^s agēs, dr̄ int^s faciēs int^lia in actu, ea q̄ sunt s̄m se int^lia in po^a, eoꝝ sp̄ēs in int^m po^lem ip̄rimēdo: ip̄roprie āt p̄t dici it^s agēs lumē intelluale, q̄ int^s int^lia intelligit, ⁊ hūc ēt p̄pe sum p̄tū negat. s. T.

† 2^m corre^m. ab āgelis, nō āt ip̄roprie sup̄tuꝫ ab eis negat. Propter h̄ cū dixisset istas d̄rias int^s nō iueniri in substātijs sepatis, addidit, nisi forte equiuoce. Ex q̄ p3 argu^m Scoti in 2° sen. d. 3. q. vlt^a. nō eē 9 mētē. s. T. ipse n. p̄bat i substātijs sepatis esse int^m po^lem ip̄rop̄e dictuꝫ, q̄ nō negat. s. Tho.

†3^m corre^m. ¶ 2^m corre^m est localis distātia cognitionē s̄bē separatę ip̄edire non p̄t, p3 q̄a localis distātia nō

†¶ Itē manifestū ē in eisdē q̄ localis distātia cog̃nē aīe separate ip̄edire nō p̄t: localis. n. distātia p̄ se 9pat̄ ad sensū. nō āt ad itell3 nisi p̄ accn̄s inq̄3tuꝫ a sensu accipit: nā sensibilia s̄m determiatā distātiā mouēt sensuꝫ: itelligibilia āt actu s̄m q̄ mouēt itell3 nō sūt in loco cū sint a mā̄ corp̄ali separata: cū igit̄ s̄bē sepate nō accipiāt intellectiuā cognitioneꝫ a sensibilib^9: in coꝝ cognitionē distātia localis nihil opat̄. †¶ Palā est ēt q̄ intelluali opationi eorū nō admiscet̄ tp̄s: sicut. n. itelligibilia actu sūt absq3 loco: ita ēt sunt absq3 tp̄e: nā tp̄s 9seq̄t̄ motū localē: vn̄ non mēsurat nisi ea

9parat̄ ad int^m, nisi p̄ accn̄s, inq̄3tū a sensu accipit, cuꝫ int^lia in actu s̄m q̄ mouēt int^m nō sint in loco, s̄ba āt separata a sensibilib^9 cognitionē intellectiuam non accipit.

Localis distantia nō ipedit cognitionem s̄be separ̄. ¶ Aduertēdū, q̄ 2° possumus int^re h̄ corre^m. P̄ri^o supponēdo localē aliquā distātiā iter s̄baꝫ sepatā, ⁊ obm̄ cog̃scibile, ⁊ tūc cū s̄ba separata nō sit in loco, nisi diffinitiue, inq̄3^m in loco aliq̄ opat̄, nō poterit vna s̄ba separata localr̄ ab altera distare, nisi rōe distātię locoꝝ in q̄b^9 opant̄, ⁊ tūc sensus correlarij est q̄ q̄ntūcūq3 mō dicto sit distātia iter s̄baꝫ sepatā ⁊ ei^9 p̄priū obm̄, illa tn̄ nihil ipedit cog̃nē, cui^9 rō est, q̄a distantia iter cog̃scēte ⁊ cognitū nihil opat̄, aut ipedit cog̃nē, nisi inq̄3^m cog̃scibile h3 mouere sensū, eo q̄ sensibilia s̄m determinatā distātiā sensū moueāt, cū determinēt sibi locū, int^lia āt in actu, q̄a nō determināt sibi locū, imo nō sūt in loco, nisi rōe opōnis extrinsece in aliō nō reqrūt aliquā determinatā distātiā s̄m quā moueāt int^m, s3 a q̄cūq3 distātia mouere p̄nt. Scd̄o possum^9 int^re corre^m, negādo oēm distātiā localē iter s̄baꝫ sepatā intellnt̄ē, ⁊ s̄baꝫ int^lem. Ut sit sensus, q̄ distātia localis nō h3 ipedire cog̃nē s̄bę sepatę, respcū sui 9nālis obti: q̄a nulla est iter illa distātia localis, cū neq3 talis s̄ba intelligēs sit in loco neq3 s̄ba q̄ est ei^9 9nāle obm̄. s. alia s̄ba sepata. L3 āt vterq3 sensus v̄itatē h̄re possit. Prim^9 tn̄ videt̄ magis eē ad mētē. s. Th. Un̄ nō negat simplr̄ int^lia in actu nō eē in loco, s3 ait, q̄ nō sūt in loco s̄m q̄ mouēt int^m, q̄si dicat p̄nt q̄dē eē in loco, ⁊ per 9ns, distare localr̄, sed tn̄ eē in loco nō est 9ditio ip̄saꝝ, vt h̄nt mouere int^m, sicut in sensibilib^9 accidit q̄ mouēt sensū, vt ad locū determinata sūt, ⁊ ad tp̄s. ¶ Sciēdū ēt cū dr̄ int^lia in actu mouere int^m q̄ h̄ p̄t intelligi, aut motiōe fo2ali, aut motiōe effectiua. Si motione fo2ali sic est simplr̄ veꝝ, q̄ int^lia in actu mouēt int^m s̄bę sepatę, ⁊ oēm int^m a q̄ intelligūt̄ p̄ sp̄ēꝫ: sunt. n. fo2^e int^s mouētes fo2alr̄ int^m ad intellectionē, si aūt motione effectiua, sic p̄pō s. T. intellīda est sub 9diti one. s. q̄ ēt si int^lia in actu mouerēt int^m s̄bę sepatę cāndo suas sp̄ēs in illū, non tn̄ essent in loco s̄m q̄ mouerēt int^m, ⁊ sic nulla distantia localis impedire posset, q̄n s̄ba separata ab intelligibili in actu moueret̄.

¶ 3^m corre^m est. Intelluali opōni eoꝝ nō admiscet̄ tp̄s, p3 q̄a int^lia actu sicut sūt absq3 loco, ita ēt sūt absq3 tp̄e. Nā nō mēsurāt̄ tp̄e, nisi q̄ aliq̄ mō sunt in loco, cū tp̄s seq̄t̄ motū localē, opationi v̄o int^s nr̄i ex eo q̄ a fantasmatib^9 cog̃nē accipimus q̄ determinatū tp̄s respiciūt admiscet̄ tp̄s: unde fit, vt in 9pōne ⁊ diuisione semp̄ int^s nr̄ adiūgat tp̄s, p̄ñs, p̄teritū, aut futuꝝ, nō āt intellīdo qd̄ qd̄ est, intelligit. n. qd̄ qd̄ ē abstrahēdo int^lia a sensibiliū 9ditionibus, cōponit āt ⁊ diuidit applicādo intelligibilia prius abstracta ad res.

q̄ aliq̄liter sunt in loco. ⁊ iō intelligere s̄bē separate est supra tēpus: opationi āt intellectuali nostre adiacet tp̄s ex eo q̄ a fantasmatib^9 cognitionē accipimus q̄ determinatuꝫ respiciūt tēpus: ⁊ inde est q̄ in 9pōne, ⁊ diuisione semp̄ noster intell^s adiūgit tp̄s p̄teritū vel futuꝝ: nō āt intelligēdo q̄ qd̄ est: intelligit. n. qd̄ qd̄ ē abstrahēdo intelligibilia a sensibiliū 9ditionib^9: vn̄ s̄m illā opationē: neq3 sub tp̄e: neq3 sub aliq̄ 9ditione sensibiliū reꝝ intelligibile cōp̄rehēdit: cōponit aūt aut diuidit applicādo intelligibilia p̄us abstracta ad res: ⁊ in hac applicatiōe nec̄e ē cointelligi tp̄s.

¶ Circa p̄ncipalē 9neꝫ dubitat̄ ex scoto in 2° sen. loco allāto. Arguit eni sic. P̄ri^o s̄ba separata p̄t cog̃scere singulare, vt h̄, ⁊ nō pōt illud cognoscere ex rōe vl̄is, q̄a hec nā, vt hec, nō 9tinetur determinate sub vl̄itate. ḡ cognoscit̄ per p̄priā sp̄ēm, sed nō est p̄babile q̄ sint in ipsa 9create oēs sp̄ēs singulariū possum sibi cognoscere, cū illa sint infinita. ḡ aliquaꝫ sp̄ēm a singulari accipe p̄t. ¶ Scd̄o ex noticia q̄dditatū ⁊ vl̄ium, nō pōt cognosci 9plexio 9tingens, sed existie reꝝ vel nō existie sunt 9tingētes. ḡ ad hoc, vt h3 cognoscat, nō sufficit ipsam h̄re noticiā vl̄ium. ḡ istaꝫ noticiā accipit a reb^9. Cōfirmat̄, quia rōnes terminorum quoꝝ h3 sp̄ēs cōcreatas, aut rep̄ñtant determinate me sedere cras, aut indeterminate. Si determinate. ḡ ipōle est p̄ ipsos terminos ipsam h̄re noticiā, q̄ hoc sit 9tingēs. Si indeterminate. ḡ p̄ hos terminos nūq3 hēbit, q̄ determinate sedeā. ḡ o3 q̄ accipiat aliūde noticiā hui^9. ¶ Tertio h3 noticiā intuitiuā singularis. ḡ a singulari cognitionē accipit, p̄bat̄ 9ñtia, q̄a ad cognitionē intuitiuā necio cōcurrit ipsa res vt p̄ñs. Cōfirmat̄, q̄a ipōle est cognitionē intuitiuam esse p̄ aliquā rōnē eodē mō rep̄ñtantē remanēte ⁊ non manēte. ¶ Circa p̄^m ēt corre^m dubitat̄ ex scoto, vbi supra de intellu agēte, q̄a po^a actiua q̄ est p̄fectionis in nā inferiori, nō d3 negari a nā sup̄iori, sed int^s agens est po^a actiua q̄ est p̄fectiōis in aīa intelliua. ḡ ⁊c̄. ¶ Cōfirmat̄ ex eodē fundamēto, q̄a p̄fectionis est in int^u nr̄o, q̄ habeat aliqd̄ quo actiue possit acq̄rere sp̄ēs oium q̄dditatū. ḡ nō est negādū a perfectiori int^u. ¶ Circa 2^m corre^m dubitat̄ ēt ex scoto 4° sen. dist. 45. q. 2. q̄a Augu. in libro de cura p̄ mortuis agēda, ⁊ Gregorius in Omelia dicūt, q̄ aīe sepate nesciūt ea q̄ hic fiunt. Item Arist. 8. phy^si. ponit s̄bam mouētē orbē esse p̄ñteꝫ illi parti, vnde motus incipit se, vbi est velocissim^9. Septimo quoq3 phy^si. vult agēs ⁊ patiens esse simul. ḡ distantia localis impedit cognitionē. ¶ Circa vltimū corre^m, vbi dr̄ q̄ int^s nr̄ nō adiūgit tp̄s intelligēdo qd̄ qd̄, sed cōponēdo ⁊ diuidendo semp̄ adiūgit tp̄s p̄ñs, p̄teritū, aut futurū, dubitat̄, q̄a vt ipsemet in hoc corre^o dicit: ideo operationi intellectuali nr̄ę adiacet tp̄s, q̄a a fantasmatib^9 cognitionem accipim^9 q̄ determinatū respiciūt tp̄s. s3 ita cognitio qd̄ qd̄ est a fantasmatib^9 accipit̄ sicut compositio ⁊ diuisio. ḡ qua rōne vni operationi admiscet̄ tp̄s eadem rōne ⁊ alteri.

℄ Ad euidētiā eoꝝ q̄ ꝫ pncipalē ꝫnē obijciūt, duo sūt intel
ligēda. Pri^m ē ex doctri. s. T. p^a. q. 57. ar. 3. ꝛ de ṽi. q. 8. ar. 9.
ꝛ 11°. ꝙ spēs itelligibilis ad h̄ reqrit ex pte cognoscētis, vt p
modū filitudinis rē cognitā cognoscenti repñtet, actualis āt
filitudo repñtare non p̄t rē singularē in actu, nisi illa res sit,
sicut filitudo h^9 albi in oculo, posito ꝙ ɔseruaret̄ recedēte
h̄ albo ipm nō repñtaret, nisi cū eēt in actu: spēs. n. singula
ris, vt ē rei singularis repñtat ipsam sub actuali exñtia, qa
ɔditiōes rei mālis singlaris ē deter^{te} ad hic, ꝛ nūc: iō qñ ip
sa res nō ē, tal' spēs nō ē actu filitudo repñtatiua ipsi^9, ꝛ qa
rlō p̄t ɔsurgere ex mutatiōe alteri^9 extremoꝝ tm̄, iō p̄t con
tingere, vt id qd̄ nō erat actualr̄ filitudo alicui^9, icipiat esse
illi^9 filitudo p illius mutationē tm̄ ipsa filitudine immo^{ta} pma
nēte. Inde fit, ꝙ cū spēs q̄ sūt in int^{ellectu} sbē sepate, sint repñtati
ue, nō solū qdditatis vlis, s3 oiuz indiuiduoꝝ qdditatis, vt
inferius ondet', si aliq̄ singularia mūdū sint, nō est actu spēs
qdditatis filitudo illoꝝ actualis, s3 pōalis, cū āt hn̄t eē in
nā, ē eoꝝ filitudo in actu, ꝛ iō cū nō repñtet spēs aliqd int^{ellectui}
p modū obi int^{lis}, nisi cū est actu illi^9 filitudo. seq' ꝙ spēs q̄
pus nō repñtabat int^{ui} singularia mo^{do} exñtia, ea postmodū
cū sūt in actu pducta sibi repñtat, h̄ āt est nō pp aliquā rea
lē mutationē spēi, s3 pp mutationē obti qd̄ pus non hēbat
nāz vlez in actu, cui^9 ipa spēs ē repñtatiua, ꝛ postmo^{du} illaz
h3. Nā sortes nō exñs nō h3 nām hūanā, exñs āt h3 illā, ꝛ
iō nūc assilat' spēi int^{li} p nāz quā h3 in actu, ꝛ pus nō assimi
labat', qa nō hēbat nām p quā illi assilaret', vñ. s. T. p^a. q.
57. ar. 3. 3^m. ait, ꝙ q̄ futura sunt nūdū hn̄t nāz p quā spēi an
gelice assilent'; ꝛ ma. q. 16. artī. 7. ait, ꝙ singularia anq̄3 sint
actu nō pticipāt nām spēi, ꝛ po^a. q. 57, ar, 3. 3^m. ait, ꝙ futura
nūdū hn̄t nām per quā spēb^9 angelicis assimilentur.

℄ S3 occurrit circa h̄ dcm̄ du^m. Nā. s. T. p̄ met^a lcōne p^{te}
net, ꝙ ista ppō. Socrates ē hō, est p se, qa si socrates diffini
ret', poneret' hō in ei^9 diffōne. Cōstat āt ex p̄ poster. ꝙ oē p
se ē necīū, ꝛ p ɔñs sempiternū. ḡ h̄ pdicatū hō semp ɔuenit
sor, ḡ falsuz est, ꝙ socrates nō exñs nūdū hēat hois qddita
tē. ℄ Rñdet', ꝙ hoiez ɔuenire socrati 2^r p̄t intelligi, vno^o s3

Mō h̄ p dicatum hō, sor. nō exñti ɔuenit.

logicā ɔsiderationē, alio^o sm esse reale extra int^m. Pri^o mō,
hō ɔuenit socrati p se, ꝛ ista ppō socrates ē hō est p se, ꝛ sem
piterne vitatis, qa pdicatū ē de rōe sbi, ꝛ h̄ mō intelligit. s.
T. in p̄ met^a illā ppōnē eē p se. Scd̄o mō hō nō ɔuenit sor.
p se ꝛ semp, s3 tm̄ qñ ē in actu. ꝛ sic intellr̄ qd̄ alibi ait. s. T.
Singlaria anq̄3 sint actu nō ptcipare nāz spēi. Ubi aduer
tēdū, ꝙ alr̄ se h3 spēs int^{lis} angeli ad qdditatē, ꝛ alr̄ ad indi
uiduū qdditatis, qa qdditatē sm se p̄ ꝛ p se repñtat, ꝛ qa
qdditas sm se ɔsiderata, h3 tm̄ eē qdditatiuū, ꝛ abstrahit
ab oi esse exñtie, iō ad h̄ vt spēi int^{li} assilet' nō reqrit', vt ali
qd̄ eē exñtie realr̄ hēat, singulare āt nō repñtat p̄, s3 tm̄ in
q̄ntū pticipat qdditatē, ꝛ qa accñtia idiuiduātia qdditatē ꝛ
indiuiduū ɔstituētia, cū sint extnea a qdditate nō ɔcomitāt'
qdditatē in eē qdditatiuo, s3 tm̄ in eē reali: iō ad h̄ vt singu
gulare qdditatē talr̄ pticipet, vt possit actu assilari spēi it^{li},
reqrit' vt sit in actuali exñtia ipsaz qdditatē in eē reali ptici

De noticia intuitiua ꝛ abstractiua.

℄ Sciēdū 2°, ꝙ illā diffōnē de noticia intuitiua, ꝛ ab (pans.
stractiua nō ponit. s. T. sub illis ṽbis, neq3 ēt ad illū sensū,
ad quē multi eā ponūt. s. vt noticia intuitiua sit, q̄ hēt' de re
absq3 spe cognoscibili. abstractiua ṽo sit q̄ fit per spēz. Apud
d. T. n. nulla ē noticia q̄ sine spe fiat, aut aliq̄ vicē spēi gerē
te. S3 si noticiā intuitiuā vocem^9 eā q̄ ē de re exñte, vt exñs
est, siue de re pticulari, vt est pticularis, abstractiuā ṽo q̄ ē
de qdditate rei abso^{te}, tūc eaz inueniem^9 in doctri. s. T. sed
sub alijs ṽbis: distiguit. n. s. T. noticiā p^a. q. 87. ar. 1. ꝛ ṽi.
q. 10. ar. 8. l cognē q̄3^m ad an ē, ꝛ agnitionē q̄3^m ad qd ē. Pal^a
ṽo pre. q. 14. ꝛ de ṽi. q. 2. distinguit eā in noticiā visionis, ꝛ
noticiā simplicis apprehēsionis, q̄ distōnes equalēt distin
ctioni illi de intuitiua, ꝛ abstractiua noticia mō exposito.

℄ Istis suppositis ad p^m scoti di p̄, ꝙ singulare cognosci p rōnē
ꝛ spēz vlis 2^r p̄t intelligi, vno^o ꝙ intelligat' p spēm repñtati

uā vlis pcise ꝛ adeq̄te, ꝛ sic ɔcedit' ꝙ nō cognoscit' p rōnē vlis,
qa nō icludit' in rōne vlis q̄3^m ad suā singularitatē. Alio^o ꝙ
cognoscat' abso^{te} p spēz vlis repñtatiuā, ꝛ sic negat', ꝙ p spēm
vlis nō cognoscat: nō. n. repugnat vnam ꝛ eādē spēz esse nāe
vlis, ꝛ singularitatis ei^9 repñtatiuā, l3 pn^a indiuiduātia nō
ptineāt' determinate sub qdditate, tā q̄3 ṽ3 de ei^9 rōne exñtē
tia. Di 2° ad ɔñs p maiori intellria, ꝙ singulare cognosci per
propriā spēz, 2^r p̄t intelligi. Uno^o, vt illa spēs sit illi adeq̄ta,
ita ꝙ p illā nihil aliō cognoscat' nisi ipm, ꝛ tūc falsuz est, ꝙ co
gnoscat' p ppriā spēz. Alio^o, ita ꝙ cognoscat' p spēm q̄ ipm di
stincte ꝛ determiate repñtet, ꝛ sic p spēz ppriā repñtat'. S3
tūc nō o3 eē tot spēs q̄t indiuidua, s3 vna spēs q̄ est repñta
tiua qdditatis, ē excellēter repñtatiua oiuz ɔditionū nāliū,
cuiuscūq3 indiuidui illi^9 qdditatis. ℄ Ad 2^m di. ꝙ l3 p noti
tiā qdditatū ꝛ vliū, vt sic nō possit cognosci ɔplō ɔtingēs. p
spēz tm̄ qdditatis q̄ nō solū qdditatē, s3 ēt oēs ei^9 nāles ɔdi
tiones repñtat, cuiusmodi sūt spēs int' sepati, p̄t talis ɔplō
ɔtingēs cognosci, vñ nō o3 talē cognē ex reb^9 ipsis cāri in it^{ellectu}
sbē sepatē. ℄ Ad ɔfirmationē di, ꝙ spēs terminoꝝ repñtāt
determiate me sedere si sedeo, qa spēs nāe hūane in it^{ellectu} sepa
to exñs, repñtat ipsaz qdditatē, ꝛ oia ei^9 singularia exñtia,
oēsq3 singulariū illoꝝ ɔditiōes actu illis inherētes, ꝛ p talē
ēt spēm hēt' cognitio, ꝙ h̄. s. me sedere ē ɔtingēs, qa p eādē
spēz cognoscit sba sepata, q̄ sint subalia in re, ꝛ q̄ accñtalia
sint, ꝛ sm ꝙ singularia variāt', ita per eādē spēz coꝝ varia
tionē cognoscit. ℄ Ad 3^m negat' ɔñtia. Ad pbationē di, ꝙ l3
ad noticiā intuitiuā ɔcurrat necīo res vt pñs, nō tm̄ ɔcurrit
necīo in rōe motiui int', s3 in rōne terminātis actū cognis.

℄ Ad ɔfirmationē di, ꝙ rōnē ꝛ spēm eodem mō repñtare
re manēte ꝛ nō manēte 2^r pōt intelligi: vno^o vt vniformitas
repñtationis se teneat ex pte for^e repñtantis. alio^o vt se tene
at ex pte rei repñtate: si p̄ mō intelligat', assūptū est falsum, p
formā. n. nullo^o in se variatā, ꝛ re manēte ac re non manēte
repñtātē p̄t hēri cognitio intuitiua de re q̄3diu manet: si ṽo
intelligat' 2do, negat' mior subintellecta. Nō, n, spēs angelo
ɔcreata, eodē mō repñtat rem dū est ꝛ dū nō est, sic nec res
repñtata eodē mō se h3 dū manet ꝛ dū nō manet, loquēdo
de re singulari. Sed hn̄ veꝝ est, ꝙ ipsaz qdditatē abso^{te} q̄3^m
ad ea q̄ eēntialr̄ qdditatis sunt, semp eodē mō repñtat, siue
res sit siue nō sit, qa illa nō variant', ꝛ qdditas abso^{te} ɔside
rata abstrahit ab exñtia, ꝛ ab alijs pticularib^9 ɔditionib^9.

℄ Ad rōnes ꝫ p^m coꝛre^m, simlr̄ di, ꝙ illa ppō qcqd pfectionis
est in nā inferiori, multo magis est in nā supiori, h3 vitatē
tm̄ de hijs q̄ sūt eiusdē gñis, nō āt de hijs q̄ sūt diuersoꝝ gene
rū, ꝛ de pfectione quā nulla iperfectio ɔcomitat', qa aliqd

Quicqd pfectiōis est i nā iferiori mlto magis ē i nā supiori.

p̄t eē pfectionis in nā inferiori, qd̄ tm̄ eēt iperfectionis in nā
supiori, pp iperfectionē aliquā ɔcomitātē illā pfectionē, sic
gñare sibi sile est pfectiōis in nā corruptibili, nō āt in nā in
corruptibili, qa hūc pfectionē ɔcomitat' hec ipfectio, ꝙ nā
nō p̄t in vno idiuiduo ppetuari, ꝛ l vno idiuiduo nō h3 oēz
pfectionē q̄ nata est sibi abso^{te} ɔuenire, hec aūt iperfectio q̄
huic pfectiōi p̄supponit', repugnat nāe icorruptibili, ꝛ ma
xime nāe imāli: iō in illa nā nō iuenit' ista pfectio nāe corru
ptibilis. Silr̄ itaq3 in pposito hr̄e ṽtutē actiuā faciēdi itel
ligibilia in po^a eē actu int^{lia} p quādā abstractionē, p̄suppo
nit hr̄e int^m pōalē, nō pfectū p fōias intelligibiles, ꝛ qa ista
iperfectio repugnat nāe sbē sepatē, cū sibi nālr̄ ɔueniat op
posita pfectio, est. n. eaꝝ int' nālr̄ pfect^9 oib^9 spēb^9 reꝝ crea
taꝝ. iō neq3 sibi talis pfectio q̄ est int' agens nata est ɔueni
re. Qd̄ si instet', qa tunc nā supior, erit min^9 perfecta q̄3 nā
inferior, qa caret aliq̄ pfectiōe q̄ inuenit' in nā inferiori, ne
gat' ɔñtia, qa l3 nā supior nō hēat illā pfectionē inferioris
nāe fōalr̄, h3 tm̄ aliqd excellēti^9 ipsa, in q̄ ɔtinet' vnite, ꝛ p
quādā excellētiam perfectio inferioris nature, sicut in sole
continetur calor ꝛ forma ignis excellenter.

℄ Ad ea q̄ ꝫ 2^m coꝛre^m obijciūt'. Rñdet', ꝛ p̄ ad auctitates Au
gu. ꝛ Gregorij di, ꝙ l3 ponāt aias sepatas nō cognoscere ea q̄

huic agūr, h tñ nō dicūt eē ꝑꝑ distātiā localē, ſʒ ꝑꝑ aliā cāʒ quā tāgit, s. T. p^a, q. 89. ar. 7. q3. ſ. aīe mortuoꝝ ſm ordinationē diuinā, ⁊ ſm modū eēndi quē hñt, ſegregate ſūt a cōuerſatiōe viuētiū, ⁊ ↄiuncte ↄuerſationi ſbaꝝ ſepataꝝ. Ad auth. vō Ari. dī, ꝙ nos nō ponim⁹ obs int^{li} mouere effectiue ir^{ta} ſubē ſepate: ⁊ iō nō oꝫ vt hēant ad illos localē ꝓpinquitatē, ſicut vult phs, ſbaꝫ mouē tē eſſe ſil' cū moto. Dato etiā ꝙ obs q̄ ſunt int^{ta} actu mouerēt tālē int^{tu} effectiue, adhuc nō oporteret, vt ſil' eēnt cū illo localr, ſʒ regrerer ꝓpinquitas ordis cuiuſdā. ſ. vt int' eſſet mobil' ⁊ actuabilis ꝑ tale obʒ, ⁊ obm eēt ſuffiēs motiuū ipſius, qm̄ ⁊ talia int', vt actuabil' per obm, ⁊ ipm obm vt motiuū illius int' nō exigūt, vt ſint in loco, ſicut ↄtutē motiuā corpis opꝫ eē illi ꝓpinquā ſm locū, imo in eodē loco eſſe, inq̄ʒtū corpus motū eſt in loco.

¶ Qꝫ intell's ſubē ſepate ſemp actu intelligit. Cap. 97.

X h āt appet ꝙ intellꝫ ſubē ſepate ē ſemp intelligēs actu. ¶ Qꝫ. n. eſt qñqꝫ in actu qñqꝫ in pōa mēſurat' tēpore: intell's aūt ſubſtantie ſeparate eſt ſupra tp̄s. † (vt ꝓbatū eſt.) nō eſt igitur qñqꝫ intelligens actu. ⁊ quandoqꝫ non.

2 ¶ Jtē oīs ſubſtātia viuēs habet aliquaꝫ opationē vite in actu ex ſua nā q̄ ineſt ei ſemp: lʒ alie qñqꝫ inſint ei in pōa: ſicut aīalia ſēp nutriūtur: lʒ nō ſemper ſentiant. Subē āt ſepate ſunt ſubē viuentes. (vt ex p̄miſſis pʒ.) nec habēt aliam operationeꝫ vite niſi intelligere: opꝫ igitur ꝙ ex ſua natura ſint intelligētes actu ſemper.

3 ¶ Jtē ſubē ſepate mouēt ꝑ intellectū corpa celeſtia ſm phoꝝ doctrinā: mot⁹ aūt corpoꝝ celeſtiū eſt ſemp ↄtinu⁹. intelligere igit' ſubaꝝ ſepataꝝ eſt ↄtinuū ⁊ ſēp: hoc āt idē ſequit'. ⁊ ſi nō ponāt mouētes corpa celeſtia cū ſint altiores corpib⁹ celeſtibus: vñ ſi ꝓpria opatio corpis celeſtis q̄ eſt motus ipſi⁹ eſt continua: multo magis ꝓpria operatio ſubſtātiarū ſeparataꝝ que eſt intelligere.

¶ Ad id qō ↄ 3^m cōrre^m obm eſt dī, ꝙ nō pcedit ↄ mētē, s. T. ſi bñ intelligātur q̄ in cōrre^o dñr. Aliud eſt. n. opōni int' nr̄i adiacere tp̄s, ⁊ aliud int^m in ſua opōne adiūgere tp̄s. Adiacere. n. tp̄s opōni eſt ipm aliq̄ mō opōnē mēſurare. Nā tp̄s alicui adiacere eſt illi adeſſe tāq̄ʒ mēſurā mēſurato, int^m āt adiūgere ſue opōni tp̄s, eſt ipm ſil' cū re intell'a cointelligere tp̄s, tāq̄ʒ mēſurā rei intelle, ⁊ cōceptionē quā format ſil' cū re ſignata aliquā tp̄is dr̄iam ↄſignificare. Dī ḡ, ꝙ omni opōni tā p^e vʒ q̄ cognoſcit' qōqd eſt q̄ʒ ſcōe, q̄ eſt ↄpoſitio ⁊ diuiſio adiacet tp̄s, nō qdē rōe ſui, cū ſit imālis ⁊ extra motū, ſʒ rōe fantaſmatis exñtis in tp̄e ⁊ motu, eo ꝙ ſit for^a exñs in organo corpeo. mēſurat'. n. itellectio nr̄a inſtāti tp̄is q̄ ad ſui ꝓductionē, ⁊ tp̄e ꝑ accñs q̄ ad ſui ↄtinuationē rōne fantaſmatis, ⁊ ſenſus ac imaginationis, a qb⁹ depēdet q̄ in tp̄e ⁊ motu ſūt, vt dixim⁹, ⁊ eſt de mēte. s. T. p^i. q. 8. ar. 14. 12^m. ꝑ ſen. d. 38. ar. 3. 4° ſen. d. 49. q. 3. ar. 1. 12^a. q. 113. ar. 7. 5^m. Et ſic veꝝ eſt vlt', qō ingt. s. T. ꝑ loco. ſ. ꝙ opōni nr̄e intellualī adiacet tp̄s, ex eo ꝙ a fantaſmatib⁹ cognē accipimus q̄ determinatū tp̄s reſpiciūt. Sʒ lʒ h ſit cōe oī aīe opōni, differt tñ ↄpoſitio ⁊ diuiſio a ſimplici app̄hēſiōe qō qd eſt, qꝛ cuʒ int' app̄hēdit qōqd eſt, abſtrahēdo int^{ta} a ſenſibiliū ↄditionib⁹, de q̄rū nūo eſt tp̄s determinatū, cū ipſo qōqd eſt non app̄hēdit tp̄s, q̄ſi qdditatē ad aliqō tp̄s determiatū app̄hēdat. Sʒ cū ↄponit aut diuidit, non ſolū ipſa opatio aliq̄ mō ſub tp̄e cadit, ſʒ ēt vniōnē ſiue ↄpōnē p̄dicati cuʒ ſbo ex pte rei app̄hēdit ſub determiato tp̄e, ⁊ illud tp̄s ꝑ ↄpōnē conſignificat dicēdo h eē, aut fuiſſe, aut futuꝝ eē, hui⁹ āt rōnē aſſignat. s. T. qꝛ ↄponit aut diuidit applicādo int^{ta} ꝑus abſtracta ad res. ſ. eē aiaꝫ exñtes, ⁊ ꝑ ↄñs, ſenſibiliū ↄditiōes hñtes q̄ ſūt determinatio ad certū locū ⁊ certū tp̄s. Qō āt iſte ſit ſenſus vboꝝ. s. T. cū ingt int^m nr̄ʒ ſp̄ in ↄpōne ⁊ diuiſione adiūgere tp̄s. ſ. ꝙ cū re intell'a cointelligit tp̄s, appet ex ei⁹ vbis vltimis, in qb⁹ q̄ſi exponēs qō dixerat ait, ꝙ it' ↄponit aut diuidit, applicādo int^{ta} ꝑus abſtracta ad res, ⁊ in hac app̄hēſione neceē eſt cointelligi tp̄s. Pʒ ḡ, ꝙ argumētū pcedit, ac ſi idē eēt apud. s. T. opatiōi int' adiacere tp̄s, ⁊ int^m in ſua opōne tp̄s adiūgere. Hoc āt oñdim⁹ falſū eē, iō nō ꝓcedit rō ↄ intētū.

¶ Sup cap. 97.

Postq̄ʒ determinauit. s. T. de cognē ſbe ſepate q̄ʒtū ad actū p^m, nūc de ipſa q̄ʒtū ad actū 2^m determinat, ⁊ ponit hanc ↄnē. Int' ſbe ſepate eſt ſemp intelligēs actu. Que ↄ intellīda eſt, nō tñ de actu p̄, ſʒ ēt de actu ſcdo, vt ex rōnib⁹ apparet, nō tñ ad hūc ſenſum q̄ſi ſemper actu oīa cognoſcibilia cognoſcat, ſʒ qꝛ ſp̄ eſt in aliq̄ actuali ↄſideratione. Probat' aūt ſ. Int' ſbe ſepate ē ſupra tp̄s. ḡ nō qñqꝫ ē itelligēs actu, qñqꝫ vō in po^a, ꝓbat' ↄña, qꝛ qō qñqꝫ ē in actu, qñqꝫ i po^a mēſuratur tp̄e.

¶ Circa hāc rōnē aduertēduʒ, ꝙ alr loq̄ndum eſt in ſbſtantiꝭs ſepatis de actu intellīdi abſo^{te} ↄſiderato, ⁊ alr de ipſo, vt ad h determiatū obm terminat' in pticulari. Si. n. ſba ſepata aliq̄n nullū hēret actuꝫ intellīdi, ita ꝙ eēt oīo itelligēs in po^a, ⁊ poſtmo^m fieret actu itellīns, trāſiret de po^a acciñtali oīo ad actū, ⁊ ſic mutaret', eo ꝙ nullo^o ꝑus hēret pfectionē quā de nouo poneret' accipe. Si āt nō careret ſimp' actu itellīdi, ſʒ ſp̄ aliqd actu itelligeret, lʒ nō ſp̄ h determiatū, diceret' ſm qd trāſire de po^a ad actū, iq̄ʒ^m hēret actū quē ꝑus nō hēbat ſm hāc pticlarē rōnē, nō tñ diceret' ſimp' trāſire de po^a ad actū ſic, ꝙ fieret de po^a itellīns actu intelligēs, eo ꝙ ſp̄ eēt actu itellīns, lʒ nō ſēp h determiatū, puta lapidē itelligeret. Sic. n. ⁊ apō nos cū hō dormiēs, ⁊ nihil oīo ↄſiderās, poſtmo^m euigilādo icipit actu ↄſiderare dī ſimp' trāſire de po^a ad actū, ⁊ de otio ad opōnē. Si āt poſtq̄ʒ fuit in actuali ↄſideratiōe alic⁹ deſinat illud ↄſiderare, ⁊ aliō ↄtēplari icipiat, nō dī ſimp' trāſire de po^a ad actū ↄſiderādi, ſiue de ocio ad opōnē, ſʒ ſm qd h dici poſſit. Vñ inferi⁹ cap. vlt^o h⁹ ſcōi libri, dicit. s. T. ꝙ cū in int^u ſbe ſepate eſt intellīntiaꝝ ſucceſſio, nō ē ibi ꝓpe mot⁹, cū nō ſuccedat act⁹ po^e, ſʒ act⁹ actui. Propō ḡ. s. T. q̄ dī, qm̄ qō eſt qñqꝫ i actu, qñqꝫ in po^a mēſurat' tp̄e, intellr de eo qō eſt ſimplr in po^a, ⁊ poſtmo^m fit actu, qꝛ cū pcedit' de po^a ad actū, ibi ē mutatio aliq̄ mō, mutatio āt oīs tp̄i ſubdit', aut inſtāti tp̄is. ſ. ↄtinui, non āt cum ſit tranſitus ab vno actu ad alium vt ſic.

¶ Scdō. Subſtātie ſeparate ſunt ſubſtātie viuētes, nec habent aliā operationē vite, niſi intelligere. ergo ex ſua natura ſunt ſemper intelligentes actu, probat' ↄſequentia, quia omnis ſubſtātia viuēs, hʒ aliquā operationē vite in actu, ex ſua nā q̄ ineſt ei ſemp, vt nutritio in animalibus.

¶ Circa ſcdam partē añcedentis aduerte, ꝙ cū dī ſubſtātiā ſeparatā nullā opationē hēre, niſi intelligere, per intelligere accipit' oīa opatio intellīue partis, nō āt ſolus actus intellectus, vt ↄtra volūtatis actū diſtinguit', vocat āt omnē actū ptis intellīue intelligere, tū qꝛ ab ipſo ſumit denoiationē pars intellīua, tū qꝛ ad ipſaꝫ alia opatio q̄ eſt volūtatis cōſequit', ⁊ ſic ponēdo ipm intelligere ponit' ēt velle.

¶ Tertio. Subē ſepate ſm phos mouent corpa celeſtia per int^m. ḡ ⁊ē. pʒ ↄñtia, qꝛ ille motus ſemp eſt ↄtinuus, ſi ēt nō

Cap. 96.

Ubi ope[ratio] ... t... tp̄s adm[...] ...

Ubi ē qñqꝫ actu, qñqꝫ i po^a tētia mēſurat' tp̄e.

ponāṫ mouere corpa cęlestia, idē seqṫ, qa si pp̄a opō corpis cęlestis q̄ est mot⁹ ipsi⁹ est ꝯtinua, mlto magis ⁊ opō ppria subaȝ sepataꝝ q̄ est intᵉ, cuȝ sint corpib⁹ cęlestib⁹ altiores.
¶ 4°. Subē sepatē nō mouēṫ neqȝ p se, neqȝ p accñs, cū neqȝ sint corpa, neqȝ v̓tutes in corpe. g̃ ⁊c̃. pbaṫ ꝯñia, qa oē qd qñqȝ opaṫ, qñqȝ nō opaṫ, moueṫ p se vel p accñs, vt pȝ i no bis, vt dī. 8. phy sic. Aduerte, ꝙ ista rō sūpta est ex. 8. physi. vbi tex. 51. ostendit
†tex.2.51.
Arist. aīal ex se qñqȝ moueri, qñqȝ v̓o qesceṙ, inq̃ȝᵐ motor ab aliq̄ mouetur. ⁊ qñqȝ n̄ moueṫ. Silr̃. n. hic arguit. s. T. cum intᵉ sit opō subē itellualꝭ, ad quā nālr ordinaṫ, ꝙ
†idē.p.p. q.56.ar.2
sibi qñqȝ conueniat, qñqȝ v̓o nō ꝯueniat, nō p̄t ꝓuenire, nisi qa
†cap.96
ipsa sba sepata, aliqñ moueaṫ, aliqñ nō moueatur, quia aliqñ vno° se hȝ, aliqñ v̓o alio°. ¶ Si āt diceret, ꝙ h̄ opari pōt libertas voluntatis, sȝ quā aliqñ vult intᵉ, aliqñ vult nō intᵉ. ¶ Rñdeṫ, ꝙ libertas nō opaṫ ad intᵉ vel nō intᵉ subē sepatē absoˡᵉ, lȝ opeṫ ad itelligere, aut nō intᵉ huí⁹ rei determiatē, aut illi⁹. Cui⁹ rō est, qa ad actū intelligēdi nālr ordinaṫ, iam seipsam ⁊ deū nālr intelligit, alia vero libere.

4 ¶ Amp̄. oē qd qñqȝ opaṫ ⁊ qñqȝ nō opaṫ moueṫ p se vel p accidēs. vñ ⁊ h̄ ꝙ nos qñqȝ intelligim⁹ qñqȝ non: ꝓuenit ex alteratione q̄ ē circa ptē sensibilē. †(vt dī in. 8. phisic.) sȝ subē sepate nō mouenṫ p se: qa nō sūt corpa: neqȝ moueṫ per accñs: q: nō sunt vnite corporibus: igitur operatio propria q̄ est intelligere: est in eis cōtinua ⁊ non intercisa.

¶ Quō vna suba separata intelligit aliā. Cap. 98.

†Si āt subē sepate intelligūt ea q̄ sūt p se itelligibilia. †(vt ostēsum est.) p se āt intelligibilia sūt subē sepate. imunitas. n. a mā̃ facit aliqd eē p se itelligibile. (vt ex superioribus pȝ.) seqṫ ꝙ subē sepate intelligāt sicut ppria obta subas sepatas: vnaq̄q̄ȝ igr̃ ⁊ seipsam ⁊ alias cog̃scet: seipsaȝ qdē vnaq̄q̄ȝ eaꝝ alr̃ cog̃scit q̄ȝ itell's polis seipm. †Intell's. n. polis est vt potētia exñs in eē intelligibili. fit āt actu p spēȝ itelligibilē: sicut mā̃ pria fit actu in esse sensibili p formā nālē: nihil āt cog̃scit ꝭm ꝙ ē pōa tm̃: sȝ ꝭm ꝙ est actu: vñ ⁊ forma est ꝑncipiū cognitiōis rei: q̄ per eā fit actu: similiter autē potentia cog̃scitiua fit actu cognoscēs per spēm aliquā. intell's igitur polis nr̃ nō cognoscit seipm nisi per spēm itelligibilē qua fit actu in esse intelligibili. ⁊ ppter hoc dicit Arist. in. 3. de aia. †(ꝙ est cognoscibilis sicut ⁊ alia). s. p species a fantasmatibus acceptas sicut p formas pprias: substātie āt sepate: sunt ꝭm suā nāȝ vt actu existētes in esse intelligibili: vnde vnaqueqȝ earuȝ p se

¶ Super cap. 98.

Postq̄ȝ determinauit. s. T. de cog̃ne subē sepatē q̄ ad actuȝ, nūc de ipsa q̄ ad obm determiat. Circa h̄ āt duo facit. Pri° agit de obtis cognitis. 2° de ipsoꝝ simultate in intᵉ ⁊ cog̃ne cap. vlt°. Circa p̄ᵐ duo facit. Pri° agit de obo imālī, 2° de obo mālī, in cap. seq̄n. Circa p̄ᵐ tria facit. Pri° ōndit qualȝ subaȝ sepatā, ⁊ seipsaȝ ⁊ alias sbas sepatas intᵉ. scdo agit de mō q̄ seipsaȝ intelligit. 3° de mō quo intelligit alias. Quātū ad p̄ᵐ ōndit, ꝙ q̄libȝ suba sepata, ⁊ seipsaȝ, ⁊ alias subas sepatas intelligat, ⁊ arguit sic. Subē sepatē sunt p se actu intᵉˡᵉ. g̃ subē sepatē intelligūt, sicut pp̄a oba subas sepatas. g̃ vnaq̄q̄ȝ, ⁊ seipsaȝ, ⁊ alias cog̃scit, añs pbaṫ, qa imunitas a mā̃ facit aliqd eē p se intᵉ, ꝯñia ꝑma ēt pbaṫ, quia ōnsum est supius, ꝙ sbē sepatē intelligūt, ea q̄ sunt per se intelligibilia, vȝ vt conālia, ⁊ proportionata obiecta.

¶ Quātū ad 2ᵐ ōndiṫ mod⁹ q̄ suba sepata seipsaȝ intelligit, ⁊ poniṫ ꝯ̃ hec. Suba sepata seipsam p seipsam intelligit, nō āt per spēm alteri⁹ rei, declaraṫ ex ꝯparatiōe ad intᵐ poˡᵉᵐ. Intell's. n. poˡᶦˢ nō intelligit se p seipm, sȝ p spēs intˡᵉᵐ qua fit actu in eē intᵉ, qa est vt po° in eē intelligibili, ⁊ fit actu per spēs intˡᵉᵐ, sicut mā̃ fit actu in eē sensibili p formā nālē. Nihil aūt cognosciṫ ꝭm ꝙ est in potētia, sed ꝭm ꝙ est in actu. Similr̃ po° cognoscitiua fit actu cognoscēs p spēm aliquā, ppter qd dī 3° de aia tex. 15. ꝙ est cognoscibilis, sicut ⁊ alia. s. per spēs a fantasmatib⁹ acceptas. substātię āt sepate sūt ꝭm suā naturā, vt actu existētes in esse intelligibili.

¶ Circa ea q̄ hic dīt, multiplr̃ dubitaṫ. Pri° nāqȝ circa intᵐ polēȝ ꝙ cog̃scat se p suā eēntiā, nō p spēs abstractas a fantasmatib⁹, argṫ, qa. s. T. p̄ᵃ pte. q. 89. ar. 2. vult ꝙ aia sepata cognoscat se p eēntiā suā, sȝ est eadē nā aię sepatę ⁊ ꝯiūctę. g̃ ⁊ ꝯiūcta pōt se p suā eēntiā cog̃scere. ¶ 2° circa ipsaȝ ꝯ̃nē dubitaṫ, qa. s. T. in 3° hui⁹ cap. 51. ponit drīaȝ inter eēntiā diuinā ⁊ eēntiā sbē sepatē, qa essentia diuina p̄t eē spēs intelligibilis intᵉ, nō āt eēntia sbē sepate, sȝ non posset seipsaȝ p se intᵉ, nisi essentia sua eēt spēs intell's ipsius. g̃ ⁊c̃.
†Mō alr̃ q̄ȝ intell's polis itel ligat se substātia sepata.
¶ Ad euidentiā ꝑmi dubij ꝯsiderādū est, ꝙ tota rō q̄re intᵉ poˡᶦˢ, ⁊ ꝯsiter etiā aia intᵐ q̄ per ip̄m intelligit nō cognoscat se p suā eēntiā, sȝ p spēs a fantasmatib⁹ acceptas, hic assignaṫ, quia est po° in gn̄e intelligibiliuȝ, ieccirco si dēat h̄ ab aia remoueri. s. ꝙ cog̃scat se ex fantasmatib⁹, ⁊ nō p suā eēntiā,
†tex.2.15
opȝ vt remoueaṫ ab ipsa illa oīmoda potētialitas, ꝭm quā dī pura po° in gn̄e intelligibiliū, manente enim totali ⁊ sufficienti causa, necesse est effectum remanere.

¶ Sciēdū g̃ p̄, ꝙ aia intᵐ ꝭm subam suā est mediū qddā inter sbas sepatas ⁊ res māles. cōicat. n. cū reb⁹ mālib⁹ inq̃ȝᵐ est for° dans esse mā̃ę ⁊ ps ꝯpositi mālis: cū substātijs vero sepatis, inq̃ȝtū est suba imālis p se subsistēs nō dependēs a mā̃, atqȝ ieccirco duplex mod⁹ essendi sibi ꝯuenire pōt. s. per vnionē ad māȝ ⁊ cū sepatione a mā̃. quoꝝ vno cū reb⁹ mālib⁹ ꝯueniētiā hȝ, altero v̓o cū imālib⁹ subsistētib⁹, iō coniuncta inq̃ȝᵐ h̄ꝯ est de ordine māliuȝ: sepata āt est de ordine imāliū. vnde de ipsa ꝭm ꝙ est ꝯiuncta loquēdū est sicut de formis mālib⁹: scdm v̓o ꝙ est sepata sicut de imālib⁹. Sciendū scdo, ꝙ mālia ꝭm esse qd h̄nt in mā̃ pticulari, nō sunt actu intelligibilia obiectiue, sed po° tm̃, nihil est. n. actu intelligibile, nisi sit a mā̃ sepatum: iō ⁊ ipsa aia vt ꝯiūcta mā̃ę nō erit actu intˡᵉ p modū obiecti, vtpote potēs p̄, ⁊ p se terminare actū intelligēdi, ⁊ ip̄m potēs intᵐ pficere, sed in po° tm̃, alio tñ mō q̄ȝ alia mālia dī intᵉ in po°. Illa. n. sic sūt intelligibilia in po°, ꝙ ad gn̄s intelligibiliū nō ptinēt nisi in po° remota, ordo. n. intelligibiliū est ordo imāliū, coꝝ. s. q̄ neqȝ ex mā̃ ⁊ forā sunt ꝯposita. neqȝ a mā̃ ꝭm esse depēdēt, item mālia ab ipso intᵉ q a sensibilib⁹ cog̃nem accipit, fiunt actu intˡᵉ simplr̃, ⁊ po° p seipsa actuare intᵐ, nō qdē per acceptionē alicui⁹ for°, sed p sepationē ⁊ depurationē a mā̃ ⁊ mālibus ꝯditionib⁹. Aia v̓o intellīua ꝯiūcta, sic est intelligibilis in po°, ꝙ tñ ad ordinē intelligibiliū ꝭm suā sbam ptinet, cū neqȝ ex mā̃ ⁊ for° ꝯponaṫ, neqȝ depēdeat a mā̃ ꝭm eē, sed sit subsistēs. Silr̃ nō reduciṫ ad actuȝ in gn̄e itelligibiliū p depurationē a mā̃ ꝭm eē, vt accidit dū sepaṫ, sȝ p acceptionē forę intˡᵉ, sicut mā̃ fit in actu in gn̄e entiū per acceptionē
†Mō aīe intellīua est pura po° i gn̄e itelligibiliuum.

int9 formalis. Est ēt in pura po9 vt intus, qa nō pt actu intelligere, nisi p spēz intlem acceptā a reb9 fiat i actu cū a prīn suę creationis nullā hēat spēz intelligibilē sibi ↄgenitā. spēs āt intelligibilis sit, id q int sit actu potēs, prime intus, qđ sane sibi ↄuenit, eo q teneat vltm gradū in gn̄e intelligibiliū, sicut mā pª in gn̄e entiū. At subę sepatę ⁊ eaꝝ int sm nāz suā sunt actu intelligibiles, qa subsistūt absq mā q̄ est cogscibilitatis ipedimētū, ⁊ iō hñt spēs intles sibi ↄgenitas, qbus eaꝝ intellus actuat. hñt qz vt ex seipsis nullo alio interueniente pncipali agēte, aut obiecto possint informare intm, aut p essentiā ppriā, aut per ppriā spēm in int° ppotionato, si nō sit ei9 specie a mā informat9. Nā nō sūt alia rōne res mālēs actu intelligibiles p actionē int agētis, nisi qa sūt imālēs, ideirco ⁊ aia sm q est a corpe separata tāqz subsistēs absq mā erit actu intlis, vtpote ex seipsa potēs intm actuare, ⁊ terminare actionē intelligēdi. Nā ⁊ ipse nāe mālēs sm q p intm agētē a mā indiuiduali sepant, sunt intles actu. Ex ijs sequit, q sicut, ↄiūcta nō pt seipsaz p suā eēntiā cogscere, qa nō ē actu intlis obtiue sm se, sed tāqz vltm gradū tenēs in ordine imāliū est pura po9 in gn̄e obiectoꝝ intelligibiliū, ita qa ē actu cogtiua obiectiue dū est separata, pt extūc separata se p eēntiam suā cogscere. ¶ Si āt q̄rat cū ⁊ esse sepatū ⁊ eē ↄiunctū cōueniat aię ⁊ sm vnuz sit actu intlis, sm vō alteꝝ intlis in po9, q̄re absote. s. T. dicit ipsaz eē in gn̄e intelligibiliū sic poaz. ¶ Rūdet q hui9 rō est, qa vniri corpi, vt supi9 oñdim9, est sibi nāle, hre āt esse sepatū est sibi pter nāz, iō sicut absote dicim9 ipsaz eē actū corpis, ⁊ nāz ipsi9 eē vt corpi vniat, ita ⁊ hoc qđ ↄcomitat eā, vt est vnita corpi. s. eē poaz in gn̄e intelligibiliū illi tribuim9 absote, ⁊ dicim9 illud sibi sm nāz ↄuenire. eē āt actu intlem, qđ ↄcomitat ipsaz sm q est separata nō attribuim9 sibi simplr, sz cū hac adiectiōe, sm q est separata, ⁊ dicim9 h sibi pter nāz ↄuenire sic ⁊ eē sepatā. Sic g inqzm est actu subsistēs in gn̄e entiū, nō āt vt est ↄposita ex actu ⁊ po9, neqz vt ē a mā sz eē depēdēs hz q actu ↄtineat in gn̄e intelligibiliū, inqzm vō hz eē vnitū māę, hz vt in ipo gn̄e intelligibiliū sit sic po9, nō āt sic act9, neqz sic hñs actū. Ad dum g dz, q nulla est ↄdictio in vbis. s. Th. vt patuit, lz. n. eadē sit nā aię sepatę ⁊ ↄiūctę, accipiēdo nāz p eēntia ⁊ suba rei, est tñ ali9 ⁊ ali9 mod9 eēndi, ⁊ iō hz aliū ⁊ aliū mom intelligibilitatis.

Tertia opi. Aluese quactum quo suba separata se intelligat

ipsaz p suā eēntiā cogscit nō p aliquā spēm alteri9 rei: cū āt ois cognitio sit hz q in cogscēte ē silitudo cogniti: vna āt subaꝝ sepataꝝ sit silis alteri hz cōez nāz gn̄is: differāt āt abinuicē sm spēz. (vt ex pmissis appet.) vr seq q vna eaꝝ aliā nō cogscat: q̄ztū ad propriā rōnē spēi: sz solū q̄ztū ad cōmunē gn̄is rōnē. † ¶ Dicūt g quidaz q vna subaꝝ sepataꝝ est cā effectiua alteri9. in qlz āt cā effectiua opz eē silitudinē sui effcūs: ⁊ silr in qlz effcū oz eē silitudinez se cāe. eo q vnūqđqz agens agit sibi silē. sic igit in supiori subarū sepataꝝ ē silitudo iferioris sicē in cā ē silitudo effcūs: in iferiori āt silitudo supioris est: sicē in effcū ē silitudo sue cāe. in cāis āt nō vniuocis silitudo effcūs ē in cā eminētius: cāe āt silitudo in effcū inferiori modo: tales āt causas oz esse substātias sepatas supiores respectu inferiorū cū nō sint vnius speciei sed in diuersis gradi/

illi inqzm est po9, sed pexistētē v̄tutē actuat ⁊ pficit, eēntia āt subę sepatę dat suo intellui oēm v̄tutē quā hz, ⁊ ipsam sufficit, ita q ad eēntiaz int ipse nālē hz ↄcomitātiā, iō non est mirū si possit esse for ipsi9 in esse intli. i. prīm formale quo elicit intellectionē, q̄uis illi nō det esse p modū inherētis. Nō. n. reqrit spēs intelligibilis, nisi vt int ⁊ intelligibile vniant, qđ qa nō pōt in in alijs obiectis fieri p p̄ntiā suę subę in intu, per silitudinē inherentes fiat nec̄e est, inter eēntiaz āt angeli ⁊ eius intm est lōge maior vnio, q̄z inter intm ⁊ spēz intelligibilē inherētē, iō ipsa eēntia p se agere poterit vicē spēi intelligibilis ad sui cognē, pficiēdo absqz accñtali inherētia suum intm in eē intelligibili, ita vt ex ipsa ⁊ intu fiat vnū in eē intli, nō āt in eē nāę, qđ formalr eēntia det intm. Ex ijs pz vanas eē rōnes scoti in 2° sen. d. 3. q. 8. qb9 nitit pbare, q p̄ntia essentię angeli ad intm, nō pt esse illi rō intelligendi, qa nihil pōt agere per illud qđ est ab ipso sepatū. Dr. n. pº, q ei9 suba nō est separa ab ipso intu, tū qa vnit sibi in esse intli, tū qa essentia est fundamētū ⁊ radix v̄tutis int, ⁊ ad ipsaz nālr int cōsequit tāqz ab ipsa, oē suū esse hñs in gn̄e cāę mālis finalis ⁊ efficiētis, vt hrgt. s. T. de aia ⁊ ei9 potētijs. Dz 2°, q cum suba intis ⁊ ei9 int nō se hēant, sicut duo opantia, sz sic vnuz q̄ꝝ pm est id qđ opat, alteꝝ vō est id quo illud prime opat. pm. n. ⁊ pncipale intelligēs est ipsa suba intis, int āt est v̄tus q̄ intelligit. vnio obti cū intelligēte q̄ reqrit ad intellectionē, si sit cū suba itelligētis p identitatē est maior ⁊ efficatior ad intellectionē, q̄z si sit p informationē int p spēm intelligibilē, magis. n. ē vnū cū itelligēte qđ est sibi realr idē, q̄z qđ ei9 intm accñtalr informat, ⁊ iō si sba intelligēs itelligat se p seipsam nō intelligit p aliqđ ab ipa sepatū, sz p illud qđ est magis vnū cuz ipa, q̄z si sibi p informationē vniret, lz intui suo nō vniat p mom for inherētis, sz tñ p mom for intlis, inq̄ztū. s. est ei prīm q̄ itellectionis. Quō āt id quo aliqd opat, oporteat esse formā ei9 oñsum est superius ca. 59. Ad id qđ obijcit in oppm rūdet, q logt. s. T. in 3° libro de eēntia sbę sepatę in ordine ad extrinsecos int, nō āt in ordine ad propriū intm, cū q̄ maximā hñt vnionē. Nā non pt suba separata esse for extranei int in esse intli, eo q nullā aliā vnionē cuz extraneo intellu hēat, ⁊ nō sit sm se actus tñ in esse intli, sicut est diuina essentia, respectu āt pprij intellus pter nālem vnionē inter se, illa cōditio. s. nō esse actū tñ in esse intli non impedit, qn ipsi9 forma esse possit in esse intli, hz. n. id pter qđ ponit spēs in intu. s. vnionem cum intelligente.

¶ Ad euidētiā scdi dubij, ↄsiderandū ex doctri. s. T. pri. q. 8. ar. 6. 2m ⁊ 6m. q cuz eēntia subę sepatę ⁊ ei9 int sit in duplici gn̄e. s. in gn̄e entis ⁊ in gn̄e intelligibilis, duplex ordo inter illa ↄsiderari pt. s. ordo in gn̄e entiū, ⁊ ordo in gn̄e intelligibiliū. Si ↄsiderēt vt sūt in gn̄e entiū, sic int est in eēntia sicut accñs in suo subo, ⁊ sicut po9 in suba cui9 est po9. Si āt ↄsiderēt, vt sūt in gn̄e intelligibiliū, sic est ↄtriuus ordo, qa eēntia ↄparat ad intm sicut act9 ad potm, ⁊ sicut spēs intlis ad potētiā intelligētē, nō qdē sicut spēs inherēs, sz sicut spēs in se subsistēs, faciēs tñ vnū cū intu in eē intelligibili ad intelligēdū. Aduertēm tñ, q lz eēntia nō inhereat intllui, tāqz for dās eē illi ad mom q̄ spēs intlis int nisi dat eē intm, est tñ maior vnio inter illa q̄z si eēt spēs intelligibilis. Nā spēs intlis nō dat v̄tutē intelligēdi po9 intellui q̄ ↄuenit

Quō eēntia sbę separate ad ei9 intm se hēat.

¶ Quātū ad 3m pncipale, ostendit quō se hēat vna suba separata ad intelligēdū aliā. Circa hoc āt tria facit. Primo mouet dubiū. 2° recitat opinionē quādā ⁊ reprobat. tertio determinat v̄itatē. Pri° g mouet dubiū hoc. Subę sepatę differūt ab inuicē sm spēm, ⁊ vna est silis alteri sm cōem nām gn̄is, ois āt cognitio sit sm q in cognoscēte est silitudo cogniti. g vna nō cognoscit aliam, nisi q̄ztuz ad cōem rationē gn̄is. Scdo falsam quādā rñsionē narrat. Dixerūt. n. qdā, q qa vna suba separata est causa effectiua alteri9 per modum cāę equocę, in q̄ silitudo effect9 est eminētiori mō, eē contrario āt in effectu est silitudo ipsi9 cāę inferiori mō, cogscit

sba separata iferior supiorē ſm modū sbe cogscētis, nō āt ſm modū sbe cognite, sʒ inferiori mō, supior āt inferiorē eminētiori mō cogscit. Huic āt fauere vr, qm in libro de cāis dr, q̄ int̄ scit qd̄ est sub se, ⁊ qd̄ est supra se per modū sue sube, qa vna est cā alteri⁹. Sʒ ista opinio inqt .s. T. stare nō pt, tū qa sbe separate pduci nō pñt nisi p creationē, solius āt dei est creare, tū qa pn cipales ptes vniuersi cuiusmodi sunt sube separate oēs sūt a deo imeᵗᵉ create, vt supi⁹ est ofisuʒ. Additq̄ q̄ iste modus saluari poterit, iter sbas separatas ⁊ deuʒ, vt .s. vnaq̄q̄ deū cogscat nāli cognitione ſʒ modū sue sbe p quā ipsi assimilat vt cāe, deus āt cognoscat eas sic ppria cā earuʒ oium in se siltudinē hñs, nō āt h modo vna cognoscere poterit aliā, cuʒ vna nō sit cā alteri⁹. ¶ Ad huius euidētiā sciēdū, q̄ licʒ suba separata tā deū q̄ȝ seipaʒ nāli cogne per ppriā subaʒ cognoscat, hoc tñ est diuersimode. Nā per suā essentiaʒ se pfectissime ⁊ qdditatiue cognoscit, qa ipsa nata est facere de seipsa perfectissimā cognitionē. ⁊ est rō cognoscendi suo intellʼui, cui per modū spēi intˡˡˢ ſm totū suū posse vnit. per ipsaʒ āt suā essentiā non cognoscit deū qdditatiue, qa essentia sube separate nō repñtat deū, nisi sicut effcūs deficiēs ⁊ inadeq̄tus suā cām repñtat, effectus āt deficiens ⁊ inadeq̄tus nō repñtat cām qdditatiue. Sed tñ qa est pfectissim⁹ effect⁹ dei inter creaturas, ēt per suaʒ eēntiā ipsum pfectiori mō cognoscit q̄ȝ nos ex sensibilib⁹ cognoscamus, quāto .n. effect⁹ est pfectior, tāto est silior cāe, ⁊ magis ducit in ei⁹ cognitionē. Attēdēduʒ tñ, q̄ alio mō cognoscit de⁹ a nobis ex sensibilib⁹, q̄ȝ a suba separata ex sua essentia. Sensibilia .n. q̄ sunt q̄dā dei siltudines nō sunt in intellʼu nr̄o ſm suas eēntias, vt possint p se eē intellʼui rōnes intelligēdi deum: neq̄ ēt spēs intelligibiles ipsaꝝ, lʒ sint aliq̄lis dei similitudo, ɔstituunt ipsuʒ intellʼm in esse intelligibili per respectū id ipm deū, qa hñt repñtare intellʼui imediate illud tñ a quo cāte sunt ꝓxime, nāʒ .s. in fantasmate latētē. Inde fit, q̄ deū per sensibilia cognoscim⁹, nō per modū simplicis intuitus, sed discursu q̄dā ⁊ inuestigatione p argumētationes ex ipsoꝝ cognitione, in dei cognitionē deuenientes, sube āt separate, qa ſm se sunt intelligibiles actu, ⁊ ppriis intellectib⁹ per seipsas p modū spēꝝ intelligibiliū vniūt, idō sunt suo intˡˡᵘ rō cognoscēdi deū, cuius sunt imediate siltudines tāq̄ȝ nobilissimi effect⁹ ab ipso imediate pducti, ⁊ ideo per suas eēntias cognoscūt deū, nō tñ p modū q̄ vnū cognitum in alio cognito cognoscit, sʒ ēt tāq̄ȝ imediate per spēs intˡˡᵉ iperfecte tñ repñtatū. Silr ipm nō p discursuʒ aut argumētatiuā inuestigationē cognoscūt duʒ pprias eēntias vidēt, aut dū ex essentiis suis tāq̄ȝ ex spēb⁹ intelligibilib⁹ ipm intuent, vt scot⁹ 2° sen. d. 3. q. 9. argumētat, sed simplici intuitu de deo cognoscūt q̄cq̄d nos per discursuʒ inuestigam⁹ ⁊ multa plura, neq̄ .n. cognitio ex aliq̄ tāq̄ȝ ex spē est discursiua, vt pʒ in cognitione nr̄a q̄ q̄cq̄d est cogscim⁹, neq̄ cognitio q̄ vr aliq̄d in alio, cū vnico actu vtrūq̄ videat sicut res in speculo vnico actu videtur cum ipso speculo.

† ꝓpōne 2ᵉ.

† ꝓ ꝓbōe.

† ad idē.

Q̄ṁo sba separata ad cognoscēdū deū se habeat.

bus ɔstitute: cogscit igit suba separata inferior supiorē: ſm modū sube cogscētis: nō ſm modū sube cognite: sʒ iferiori mō. superior āt inferiorē eminētiori mō. † ¶ Et h̄ est qd̄ in lib. de cāis dr̄ q̄ intelligentia scit: qd̄ ē sub se: ⁊ qd̄ est supra se p moduʒ sue sube: q̄r alia est cā alteri⁹. ¶ Sʒ † (cū superi⁹ sit ostēsuʒ.) q̄ sube separate intellectuales nō sūt ɔposite ex mā ⁊ forma: nō pñt cāri: nisi p modū creatiōis: creare āt soli⁹ dei ē: (vt supͣ ostēsuʒ ē.) nō poterit igit vna substātiarū separatarū eē alterius cā.
2 ¶ Pre. † (ostēsum ē.) q̄ pncipales ptes vniuersi oēs sunt adeo imediate create. nō ē igit vna carū ab alia: vnaq̄q̄ āt subaꝝ separataꝝ ē de pncipalib⁹ partib⁹ vniuersi: mltō āpli⁹: q̄ȝ sol vel luna cū vnaq̄q̄ eaꝝ hēat ppriā spēm ⁊ nobiliorē q̄ȝ q̄uis spēs corpaliū reꝝ: nō igit vna eaꝝ cātur ab alia: sʒ oēs imediate adeo: sic igit ſm pdicta q̄lʒ subaꝝ separataꝝ cognoscit deū nāli cogne ſʒ modū sue sube p quā siles sūt deo sicut cāe: de⁹ aūt cogscit eas sic ppria cā: eaꝝ oiuʒ in se siltudinē hñs: nō āt h̄ mō vna subaꝝ separatarū poterit cogscere aliā: cū vna non sit cā vlteri⁹. † ¶ Cōsiderādū est igit q̄ cū nulla h⁹ subaꝝ ſm suas essentiā sit sufficiēs pncipiuʒ cognitionis oiuʒ aliaꝝ reꝝ. vnicuiq̄ eaꝝ supra ppriā subaʒ oʒ superaddere q̄sdā intelligibiles siltudines p q̄s q̄libʒ eaꝝ alia in ppa nā cogscere possit. † ¶ Hoc aūt sic manifestū esse pt: est .n. ppriū obiectū intellʼs ens intelligibile: qd̄ qdē cōprehēdit oēs differētias ⁊ spēs entis possibiles: q̄c-

¶ Sʒ tūc occurrit dubiū cōformiter ad duᵐ motū in pn° h⁹ ptis a s. T. de cogne mutua sbaꝝ separataꝝ. Effect⁹ .n. nō ducit i cognez cāe, nisi q̄ȝᵗᵘ ad illō in q̄ assilat cāe. sig suba separata cognoscit p ppriā eēntiā deū, non cogscet p suā essentiam ipʒ, nisi q̄ȝtū ad illō in q̄ sibi assilat, non āt q̄ȝᵗᵘ ad illud q̄ ab ipsa ⁊ ab aliis disting̃r. Se qr ḡ, q̄ ab ipsa cogscet deus in aliq̄ tñ cōi sibi ⁊ sbātiis separatis, nō āt distincte, qd̄ nō vr dicēdum, neq̄ ad mētē .s. Th. eē, qa sic nō magis cognosceret deū per suā subam q̄ȝ alias subas separatas.

† Conclō vera.

† pbatio

¶ Ad hui⁹ euidētiā aduertēdū, q̄ duplx est siltudo, vna ſm ɔueniētiā in nā tñ, sicut hō ⁊ equus ɔueniunt in nā aialis, alia ſm repñtationē, sicut spēs intˡˡᵉ rei intellecte assilat, ⁊ effcūs inq̄ȝtuʒ effect⁹ repñtat cāe sue cāsalitatē, differūt āt iste due siltudines, qa pᵃ siltudo vt sic nata est facere imediate cognitionē rei, cui⁹ est siltudo tñ q̄ȝᵗᵘ ad ea q̄ sibi ⁊ illi sunt ſm nām cōia, sicut si hō ⁊ equus hēant cōueniētiā tñ in nō aialis. ex hois cognitione inq̄ȝᵗᵘ est silis equo nō potero de equo cognoscere, nisi aialis nāʒ in q̄ ⁊ ipse ⁊ equus cōueniunt, sed siltudo ſm repñtationē nata est facere cognitionē ēt ei⁹ quo repñtatū ab ipsa distinguit, dūmō illud sit conditio ɔueniēs repñtato inq̄ȝᵗᵘ est cā siltudinis, sicut spēs intˡˡᵉ q̄ est accñs intʼ repñtat qdditatē subalē q̄ȝtuʒ ad oia q̄ sunt de essentia ipsius, qa ipsa qdditas absolute fuit fantasmati rō causandi ipsaʒ spēm. Utroq̄ mō suba separata est dei similitudo, inq̄ȝtū .n. est suba intellʼualis cū ipso nāe siltudineʒ hʒ ſm analogiā. Nā ⁊ deus suba intellʼualis est, inq̄ȝtū vō est forma actu intˡˡᵉ ab ipso deo tāq̄ȝ ab obiecto intˡˡᶦ producta, hʒ vt sit siltudo ei⁹ ſm repñtationē in eē intˡˡᶦ, idō p ipsaʒ inq̄ȝtū pcise suba intellʼualis, suba est, nō cognoscit de deo, nisi intellʼualitas in qua cū ipso siltudinē nāe hʒ, per ipsaʒ. vō inq̄ȝtū est forma intelligibilis, ⁊ rō intelligendi, non solū cognoscit de⁹ q̄ȝtū ad ea in quib⁹ secū cōuenit ſm nām. sed ēt q̄ȝtū ad ea quib⁹ ab ipsa distinguit que tñ sibi conueniunt, vt est ipsius causa, vbi gr̄a. Quia per creationē eas deus producit. ⁊ creatio potentiā infinitā reqrit fundatam in infinitate essentie, ideo per suā essentiā suba separata cognoscit deuʒ tanq̄ȝ infinitū ſm virtutem ⁊ perfectionem. ⁊ sic de aliis que ad eius causalitatē requirunt in causa. Nō sic aūt est de vna suba separata respectu alteri⁹, qa vna nō est

ab altera cãta, vt sm suũ esse nãle, possit esse alteri⁹ silitudo sm repñtationẽ silitudinis intus, iʒ sit silitudo in esse nãq; ab solute, iõ p vnã nõ posset alis cognosci, nisi q̃ʒtũ ad ea q̃ vtriq; cõia sunt. Unñ si vna oʒ alterã cognoscere distincte, oʒ vt in ipsa sit silitudo repñtatiua ei⁹, aut ab ipsa cãta, aut cãta a deo q est et cã subẽ sepatẽ sm esse nãle qõ in seipa hʒ. Ad dubiũ g̃ oĩ ꝑ, ꝙ subã sepata per seipsam cog̃scit deũ distincte, io quẽdo de cognitione ĩfra cognitionẽ q̃ddita/tiuã, vt dicat̃ co/gnitio distincta, ois cognitio q̃ cognoscitur res q̃ʒtũ ad aliqd q̃ ab aliis distin/guit̃. Dr̃ scd̃o, ꝙ añs est falsuʒ de effectu, q nõ tm̃ est silitudo cãẽ sm nãʒ, sed et sm repñsenta/tionem in esse intelligibili q̃ mõ subã sepata est silitudo dei.

gd. n. esse ꝑt intelligi ꝑt: cũ ãt ois cognitio fiat p modũ silitudinis nõ ꝑt totalr̃ suũ obm intell's co/gnoscere nisi hẽat in se silitudinẽ toti⁹ entis. ⁊ oiuʒ dr̃ntiaꝝ ei⁹: talis ãt silitudo toti⁹ entis esse nõ ꝑt nisi nã infinita q̃ nõ detrmiat̃ ad aliquã spẽm vel gen⁹ entis: sʒ est vl̃e pncipiũ. ⁊ v̇tus actiua totius entis: q̃lis ẽ sola nã diuina. (vt in ꝑ ondsum ẽ.) ois ãt alia nã cuʒ sit terminata ad aliqd̃ gñs ⁊ spẽm entis nõ ꝑt eẽ vlis silitudo

¶ Tertio loco declarat. s. T. veꝝ modũ cognitionis vnius subẽ separatẽ ab alia, simulq; declarat modum oẽm q̃ subã sepata alia a se cognoscit. Et ꝑ ꝓpositũ ondit. scd̃o remouet qd̃dã dubiũ. Ponit ãt quinq; cõclusiones quaꝝ pma est.

Nulla subã sepata sʒ eẽtiã suã/est sufficiens prin^m cognitiõis oĩuʒ aliaʒ rerum.

¶ Nulla subã sepata sm eẽntiã suam, est sufficiẽs prin^m cognitionis oiuʒ aliaꝝ reꝝ, sed vnicuiq; eaꝝ supra ꝓpriã subam oʒ addere q̃sdã intelligibiles silitudines p q̃s alia in ꝓprio nã cognoscere possit, ꝓbat̃. Et ꝑ quo ad pmã partẽ sic. Si per suã eẽntiã esset sufficiẽs prin^m cognitionis oiuʒ, seq̃ret̃ ꝙ esset silitudo toti⁹ entis ⁊ oium differẽtiaꝝ ei⁹, ħ est ipole. g̃ ⁊c̃. probat̃ seq̃lla. Intell's nõ põt totalr̃ cognoscere suum obiectũ nisi hẽat in se silitudinẽ toti⁹ entis ⁊ oium dr̃ntiaꝝ ei⁹, cũ ei⁹ ꝓpriũ obiectũ sit ens intus qd̃ ꝯprehẽdit oẽs spẽs ⁊ dr̃ias entis po^les, ⁊ ois cognitio fiat per modum silitudinis. g̃ ⁊c̃. falsitas ãt ꝯñtis ꝓbat̃, qa talis silitudo esse nõ ꝑt, nisi nã infinita q̃ nõ determinat̃ ad aliquã spẽm vel genus entis, sed est vl̃e prin^m ⁊ virtus actiua toti⁹ entis q̃lis est sola nã diuina, ois ãt alia nã est determinata ad aliqd̃ genus ⁊ spẽm entis. Quo ad scd̃am v̇o prẽ ꝓbat̃. Ex hoc ꝙ aliqua subã est intellectualis, est ꝯprehẽsiua toti⁹ entis, sed nõ cõ/prehẽdit actu totũ ens per suã nãm. g̃ in sua subã cõsidera/ta est q̃si potẽtia ad silitudines intellectuales q̃bus totum ens cognoscitur, ⁊ ille erunt actus eius inq̃ʒtum est intus. g̃ ⁊c̃. Ex pma ãt parte ꝯn̄is infert. s. Tho. ꝙ solus deus per suã essentiã oia cognoscit, q̃libet ãt substãtiarũ separatarũ cognoscit per suã nãm perfecta cognitione suam spẽm tm̃, sed intr̃ polis, se per spẽm intelligibilẽ intelligit. Posset aũt huic rõni instari dupl'r. Primo, qa iʒ oẽs spẽs entis ⁊ oẽs dr̃ntie ei⁹ po^les requirãt infinitatẽ foꝛẽ intellectualis si vni/ca forma debeat illa intellial repñtare, qa entis possibilia sunt infinita, non tñ oẽs spẽs ⁊ dr̃ntie entis posite in nã ⁊ a subã sepata cognoscibiles, requirũt talẽ infinitatẽ in specie intelligibili q̃ cognoscunt̃, illa. n. nõ sunt infinita, sed finita, vñ ⁊ in subã sepata nõ ponunt̃ infinite spẽs supaddite eius subẽ, sed finite, ideo nõ obstãte limitatione ⁊ finitudine sue subẽ poterit per ipsaʒ oia a se nãliter cognoscibilia cognoscere, ⁊ nõ erit sibi opus spẽbus intelligibilib⁹ supadditis. Scd̃o. A quocũq; nãliter ꝓuenit oium reꝝ intellectualiũ similitudo ꝓpria ⁊ perfecta: illud de necessitate est oium intellectualiũ ꝓpria ⁊ perfecta similitudo, sed ab eẽntia sub/stantie separate ꝓuenit hmõi similitudo nãliter, g̃ essen/tia subẽ est oium similitudo, cuius oppositũ sumit̃ in hac rõne. maioꝛ ꝓbat̃. qa ab aliquo non põt produci nãliter si/militudo alicuius, nisi ⁊ ipsum sit illi simile, minoꝛ vero ꝓ/batur, qa ab essentia subẽ separate ꝓueniunt species in/telligibiles omniũ ab ipsa nãliter intelligibiliũ. Ut eniʒ dicit̃ pma. q. 55. ⁊ alibi, species per quas angeli intelligunt sunt eis cõnatu/rales. ¶ Rñdetur ad pmuʒ, ꝙ nõ procedit hec ratio ex infinitate cognoscibili/um, sed ex deter/minatione sub/stãtie separate, possibilia. n. na/turaliter a sub/stãtia separata cognoscibilia, nõ sunt oẽs spe/cies entis, ⁊ omnes differentie ei⁹ absolute per diuinã potẽtiaʒ possibiles ꝓdu/ci, sed oẽs spẽs entis que ad vniuersi hu^i⁹ pfectionẽ exigũ/tur q̃s diuina sapia ordinauit vt essent, ⁊ iste nõ sunt infini/te, sed determinate, ⁊ de istis loquit̃. s. T. Uerũtamẽ lʒ iste sint finite, nõ possunt tñ oẽs tanq̃ʒ in sua similitudine in ali/qua essentia que sit ad genus ⁊ spẽm determinata contine/ri. Nam si aliqua nã adequat omnis genera ⁊ oẽs spẽs ac differẽtias entis, iã nõ est ad vnã spẽm limitata, alioqn idẽ poneret̃ adequari oibus entibus sm perfectionem. ⁊ non adeq̃ri, sed intra genera ⁊ spẽs entis tanq̃ʒ particulare ens, ⁊ determinatã entis perfectionẽ habẽs ꝯtineri. qd̃ ipossi/bile esse cõstat. Cũ ergo sola nã diuina sit infinita ⁊ ad cer/tum genus entis illimitata, sequit̃ vt arguebat. s. Tho. ꝙ ipsa sola rerũ omniũ intelligibiliũ sit similitudo.

toti⁹ entis. Relinq̃t̃ igr̃ ꝙ solus de⁹ p suã eẽntiã oia cog̃scat: q̃lʒ ãt subaꝝ sepataꝝ p suã nãm co/gnoscit pfecta cog̃ne suã spẽʒ tã/tuʒ: intell's ãt polis neq̃q̃ʒ: ʒ per spẽʒ intelligibilẽ / (sic supra dcm̃ est.) Ex ħ ãt ꝙ subã aliq̃ est intellectualis cõꝑhẽsiua ẽ toti⁹ entis: vñ cũ subã sepata p suã nãʒ non fiat actu ꝯꝑhẽdẽs totũ ens ipsa in sua subã ꝯsiderata ẽ q̃si põ ad silitudines itelligibiles qb⁹ totũ ens cognoscit̃. ⁊ ille silitudines

Quo intell's agẽ/lici sint angelo nãles.

¶ Ad se/cundi dubij euidentiã considerandũ est ex doctrina. s. T. 12^e. q. 6. 5°. 2^m. ꝙ nãle aliqd dicit̃ dupliciter. Uno modo qd̃ est a natura sicut a principio actiuo, sicut calefacere est na/turale igni. Alio modo sm principiũ passiuum, quia. s. est rei innata inclinatio ad illud recipiẽdũ a principio extrin/seco, sicut⁹ mot est nãlis e cẽlo. Capreolus ergo 2° sen. d. 3. q. 2. ad 8^m. contra scd̃am ꝯclusionẽ tenet spẽs intelligibiles esse cõnãles angelo pmo modo tanq̃ʒ eius proprietates. ⁊ sic sm ipsum cõcedendũ est, ꝙ ab essentia angeli profluunt actiue aliquo modo, per naturalez. s. concomitantiã. sicut potentie anime ab anima, ⁊ tunc ad argumentũ poterit di/ci, ꝙ concludit verũ aliquo modo. Essentia enim angeli est remota, ⁊ radicalis similitudo omniũ intelligibiliũ natu/raliter ab ipso, sicut est remote ⁊ radicaliter principiũ in/telligendi. sed non cõcludit contra mentẽ. s. Th. non. n. in/tendit illud negare. sed solum ꝙ essentia angeli sit proxima ⁊ imediate similitudo intellectualiũ nãliter ab ipso. Posset aũt cõfirmari Capreoli positio ex verbis. s. T. 2°. d. 3. q. 3. ar. 3. ꝓ^m. vbi ait, ꝙ ex lumine intell's angelici determinãtur spẽs eius qb⁹ fit ꝓpria rerũ cognitio. Nã ista determinatio nõ videt̃ aliter intelligi posse, q̃ʒ ꝙ spẽs ex ipso lumine in/tellect⁹ nãliter oriunt̃, ideo tm̃ se extendũt, q̃ʒtum ⁊ lumen ipsum. ¶ Sed istud saluo semp meliori iudicio nõ vr̃ mihi bene dictũ. Primo quia id qd̃ est determinatũ per vnã dif/ferentiã qua ab oibus alijs substantijs distinguit̃ non põt esse aliarũ substãtiarũ perfecta similitudo q̃ʒtũ ad ea. s. qui/bus ab ipso distinguunt̃, neq; inq̃ʒ ꝓxima neq; remota, re/pugnat. n. ꝙ due subẽ sint ꝓprijs differentijs distincte, ⁊ ꝙ vna sit alteri⁹ q̃ʒtũ ad ei⁹ propriã differẽtiã repñsentatiua.

vt in hac rōne vult. s. T. Scđo qꝛ q̄uis ad aliquē sensum admitteret essentiā angeli esse inferioꝝ remotā ꝛ radicalē silitudinē, nullo tamē modo pōt cōcedi, ꝙ superiorum sit si militudo. Non. n. supiora cōtinent in inferiorib9 vtualiter ꝛ eminēter, vt possint ab ipo in eē intellc̄tuali ꝓduci, qđ oporteret dicere si angel9 inferior esset radicalis silitudo angeli supioris, a q̄ species intellc̄tualis ipsius nālī ꝯcomitāris ꝓueniret. ¶ Propter qđ vr̄ mihi dicēdū, ꝙ species itelligibiles angeloꝝ nō sūt eorū ꝓprietates essentiaꝫ ipsorum mālr ꝯsītes, sed dicunt eis ꝯnāles dupl'r. s. ꝛ qꝛ hn̄t nālē inclinationē, vt eas simul a deo imediate recipiāt, ꝓpter ipsoꝝ pfectionē in gn̄e intelligibiliū, ꝛ qꝛ eas oēs hn̄t a sua creatione, sicut hoīes dicūtur nā filij ire, quia hoc a natiuitate sua habēt. Hoc āt videtur ſm intētionem. s. T. esse. Nam vbicūqꝫ loquit de hac nā ponit istas spēs a solo deo prouenire in mentibus angelicis ꝓcipue, pma. q. 55. 2° h™. ꝛ q. 56. 2° 4™. ꝛ 2° sen. d. 3. q. 2. ar. 1. nunq̄ȝ aūt dicit ipsas ab essentia angeli prouenire, lꝫ dicat ipsas angelo cōnāles esse, qđ intelligendū est passiue, sicut motus celi dicit celo connaturalis, vt exposuim9. Unde si qn̄qꝫ in hac nr̄a expōne inueniat, ꝙ spēs intellect9 angelici sunt eius ꝓprietates nāles, ad hūc sensuꝫ est intelligēdum. Ad id aūt qđ pro Capreoli adducit opinione, respōdet ꝙ nomie luminis nō intelligit s. T. ipsuꝫ intellectū, aut virtutē eius cognoscitiuā: subiungit. n. ꝙ illud lumē est totius rei similitudo, constat aūt in doctrina ei9, ꝙ intell'c angeli nō ponitur ſm se reꝝ silitudo q̄tum ad mām ꝛ formā, ꝛ alia que sunt propria rei, sed nomine luminis intelligit ipsasmet species intelligibiles, ijs eni conuenit ꝙ sint rerū similitudines q̄tuꝫ ad mām ꝛ formā, inq̄tū sunt ab ydeis diuinis exēplate que sunt rerū factiue, non solū q̄tū ad formā, sed etiā q̄tū ad mām. Dicuntur āt ex lumine intellectus determinari, qꝛ ex seipsis que sunt quodā lumē intellectus sunt determinate ad propriaꝫ rerū cognitionē, ita ꝙ intellectus angelicus nō indiget aliqđ a reb9 accipere per qđ ad reꝝ cognitionē determinet.

¶ Aduerte circa correlariū, ꝙ illud non deducit. s. Tho. ex hac sola ꝯne nūc ꝓbata, sed ex ipsa simul cū ꝓcedētib9. Est eni superius ōnsum, ꝙ intell'c possibilis nō intelligit se, nisi per spēs a fantasmatib9 abstractas, simil'r est ostēsum substantiā separatā se per suā essentiā intelligere, istis si adiungat ꝯcl'o nūc ꝓbata ꝛ ratio ꝯnis, vbi dicit diuinā essentiaꝫ sola esse oium similitudinē, optime sequit solū deū oia per suā essentiā cognoscere, angelū aūt per suā naturā seipsum tantū perfecta cognitione, intellectuꝫ vero possibilē se non per suā essentiā, sed per speciem intelligibilē. Aduertendū autē, ꝙ. s. Th. non dicit absolute ꝙ substātia separata per suā substantiā, suam tn̄ speciem cognoscat, sed addidit perfecta cognitione, vt daret intelligere, ꝙ per suā substantiā nō pōt quidē perfecte ꝛ quidditatiue alia a se cognoscere, ꝙ aūt alia per eam imperfecte q̄tuꝫ ad cōmunes aliquas rōnes cognoscere possit, nihil est quod prohibeat.

Opꝫ in intellu sbē separatē plꝛes spēs itelligibiles esse.

¶ Secunda cōclusio est. Impossibile est istas similitudines non esse plures. Probat, quia sicut substātię separatę natura non est infinita, sed determinata, ita nec similitudo in ea existens: dictū est aūt ꝙ totius entis vniuersalis perfecta similitudo esse non potest nisi infinita. ¶ Ad hanc rationē dici posset, ꝙ licet similitudo siue species existens in intellectu substantię separatę sit finita ꝛ determinata secundū esse, sicut ꝛ ipsa substantia a qua profluit, secundū tamen representationem est infinita, non enim oportet (vt ex superius dictis apparet) similitudines secūdū representationē, suo modo essendi, siue suo esse qđ habet in intellectu equari. ¶ Sed si ꝓfunde considere tur intentuꝫ. s. Tho. patet responsionē hanc nullā esse. Pro cuius declaratione aduertendū est ex doctrina ipsius in 4° dist. 49. q. 2. ar. pmo. ꝙ in omni cognitione q̄ aliquid per propriam speciē cognoscit, opꝫ vt similitudo cogniti recipiat in cognoscente scđm eandē rōnē speciei, apparet enim in visu ꝙ ad hoc vt albedinē cognoscat, necesse est vt in eo recipiatur albedo, scđm eandē rōnē speciei, q̄uis aliuꝫ essendi modū habeat. Similiter ad intellectionē alicuius quidditatis opꝫ in intellectu fieri similitudinē eiusdē rōnis scđm speciē cum tali quidditate, q̄uis contingat aliū esse modū essendi ipsius. Nam forma existēs in intellectu est pncipiuꝫ cognitionis, nō scđm modū essendi quem habet vtrobiqꝫ sed ſm rōneꝫ in qua cōicant cū re exteriori. Ex ꝗ sequit ꝙ spēs intelligibilis rei cognitę, nō pōt excedere in repn̄tādo suā rōnē ꝛ quidditatē, lꝫ non oporteat representationē ipsius limitari ſm limitationē sui esse, ꝛ ideo si ſm suā rōnē est nāę limitatę ꝛ determinatę ad aliqđ gen9, aut ad aliquā spēm entis, non pōt esse similitudo totius entis ꝛ omniuꝫ generū eius representatiua, ꝛ sic esse infinita ſm representationē. Si āt diceret, ꝙ similitudo existēs in intellu, lꝫ inq̄tū accidēs ꝛ forma intell'c ad aliqđ genus entis sit determinata, inq̄tū tn̄ est ipsa quidditas obiecti in esse cognoscibili, pōt esse indeterminata, inq̄tū vcꝫ similitudo entis cōis, sub quo oia genera ꝛ oēs spēs continent. Hoc nihil est, tū qꝛ ens nō dicit aliquā entitatē oibus entib9 cōmunē, cū nō sit vniuocū, tum qꝛ si ēt esset similitudo illius entitatis cōis, q̄tum ad suā cōmunitatē ꝛ vl'itatem tn̄, nō duceret in cognitionē distinctā omniū entiū, sed in cōmunē ꝛ cōfusaꝫ. Si postremo dicat, ꝙ talis similitudo poterit esse silitudo oium entium distincte, sed cuilibꝫ enti inadequata, pꝫ ꝙ hoc soli diuinę essentię q̄ est extra oē genus ꝯuenire pōt, non autē alicuius creaturę, cū ois creatura sit ad aliquā spēm ꝛ quidditateꝫ entis determinata, siue sit sub̄a, siue sit spēs intellectualis subę, aut ēt accn̄tis, sicut. n. nō potest substantie conuenire, vt sit omniū entium forma cōtentiua inadequata cuilibet, nisi ei q̄ est infinita, ita hoc nō pōt conuenire speciei intellectuali, cuꝫ omnis spēs intellectualis sit aliq̄ qdditas creata, ꝛ nō possit esse qdditas omniū entiū representatiua, nisi extra intellectū sit aliqua qdditas creata que omnia entia cōtineat, ꝛ ad nulluꝫ genus ad nullamqꝫ speciē scđm suam rōnē sit determinata. Jam. n. diximus spēm ꝛ rem representatā per ipsaꝫ oportere eiusdē rōnis esse. Et sic constat fundamentum rationis adducte optimum esse.

†idē p. p. q. 55. ar. 2.

erūt act9 ei9 iquātū est itellc̄tualis. ¶ Nō āt est possibile qꝙ iste silitudines sint plꝛes (qꝛ iā ōnsuꝫ est.) ꝙ toti9 entis vl'is pfecta silitudo eē nō pt nisi infinita: sicut āt nāc sube sepate non est infinita: sed terminata: ita silitudo intelligibilis in ea exn̄s nō pt eē infinita sꝫ terminata ad aliquā spēm vel gn̄s entis: vn̄ ad ꝯprehēsionē toti9 entis requirūt plꝛes hꝰ silitudines: †quāto āt aliq̄ sub̄a sepata est superior: tanto ei9 nā est diuinę nature similior: ꝛ iō est min9 contracta vtpote ꝓpinquꝫ accedēs ad ens vl'e pfectū ꝛ bonuꝫ: ꝛ ꝓpter hꝫ vniuersaliorē boni ꝛ entis participationē hn̄s. ꝛ ideo similitudines intelligibiles in sub̄a superiori existētes sunt minus multi

Spēs intelligibiles i superiori sbā existētes sūt magis vl'es.

¶ Tertia ꝯcl'o est. Similitudines intelligibiles in sub̄a superiori existentes sunt minus multiplicate ꝛ magis vl'es. ꝓbat. Primo rōne, qꝛ q̄to aliqua sub̄a separata est superior, tāto eius nā est deo similior, ꝛ iccirco min9 contracta, vtpote propinquꝫ accedēs ad ens vniuersale perfectum ꝛ bonū, ac ꝓpter hoc vl'ioreꝫ boni ꝛ entis pticipationē hn̄s,

pbat r° auth. Dio. 12. c. celestis hier. ⁊ auctho. libri de cāis. Ex h̄ ꝯcludit̄ ꝙ dr̄ntia in nā int̄ᵘ. qa vȝ summū vlitatis hꝫ est in deo, q p suā eēntiā oia cognoscit, infimū est in int̄ᵘ humano, q ad vnūquodqȝ int̄ᵘ indiget specie int̄ᵘ ꝓpria ⁊ ei coeq̄ta, simplr mediū āt est in substātijs sepatis, q p spēs magis vl'es intelligūt. ¶ Circa ꝯnē ipsaȝ aduertēdū est, ꝙ dupl'r pt intelligi angelū sine intelligētiaȝ supiorē per pauciores spēs intelligere. Uno mō sm supioritatē in gradu specifico, ita vȝ ꝙ ois angel⁹ alio sm differētiā specificā supior, per pauciores ⁊ vniuersaliores spēs intelligat q̄ȝ inferior. Alio mō sm supioritatē ordinis ad ordinē, ita. s. ꝙ angeli ad supiorē ⁊ nobiliorē angeloꝝ ordinē ptinētes, p pauciores ⁊ vl'iores species intelligant q̄ȝ āgeli ordinis inferioris, oēs tn̄ eiusdē ordis per eq̄les nūero spēs intelligāt: lȝ in eodē ordine angeli specifice nobiliores, limpidius clariusqȝ cognoscāt.

† propoſi tione.9

plicate ⁊ magis vl'es. † ¶ Et h̄ ē qd̄ Diony. 12. cap. cele. yerar. dicit. (ꝙ āgeli supiores hn̄t sciam magis vl'eȝ.) ¶ Et in libro d̄ causis dr̄. (ꝙ intell'ntie supiores habēt for'as magis vl'es.) Sūmuȝ āt hꝫ vlitatis est in deo. q p vnū. s. p eēntiā suā oia cognoscit: ifimū āt in intell'u hūano q ad vnūqdqȝ intelligibile indiget spe intelligibili ꝓpa ⁊ ei coeq̄ta: nō ē igit̄ p for'as vl'iores apd̄ subas supiores ipfectior cognitio: sic apud nos: p silitudinē. n. aialis p quaȝ cognoscim⁹ aliqd in gn̄e tm̄ iperfectiorē cognē hēmus q̄ȝ p silitudinē hois p quā cognoscim⁹ spēm ꝯpletā: cognoscere. n. aliqd sm genus tm̄ est cognoscere ipfecte ⁊ q̄si in pōa: cognoscere aūt in spē est cognoscere pfecte ⁊ in actu: itell's āt nr̄ q2 ifimū gradū tȝ in substātijs itell'ualib⁹ adeo pticulatas silitudines reqrit ꝙ vnicuiqȝ cognoscibili ꝓpo opȝ rn̄dere ꝓpriā silitudinē in ipo: vn̄ p silitudineȝ aialis nō cognoscit rōnale. ⁊ p ꝯn̄s nec hoieȝ nisi sm qd: silitudo āt itelligibilis q̄ est in suba sepata ē vl'ioris virtutis ad pl'a repn̄tāda sufficiēs: ⁊ iō nō facit ipfectioreȝ cognē: sȝ pfectiorē: est. n. vlis v̄tute ad modū for'e agētis in cā vli: q̄ quāto fuerit vl'ior: tāto ad pl'a se extēdit ⁊ efficati⁹ ꝓducit. p similitudinē igr̄ vnā cognoscit ⁊ aial ⁊ dr̄as aialis aut ēt vl'iori mō ⁊ ꝯctiori sm ordinē subaꝝ ꝑdictaꝝ. Exēpla igit̄ h⁹ vt dictū est in duob⁹ extremis accipere possumus. s. in itell'u diuino ⁊ hūano. De⁹. n. p vnū qd̄ ē sua eēntia cognoscit oia: hō āt ad dr̄sa cognoscēda dr̄sas silitudines reqrit: qn̄ etiā q̄ȝto altioris fuerit itell's: tāto ex paucioꝝb⁹ pl'a cognoscere pōt: vnde his q sunt tardi itell's opȝ exempla particularia adducere ad cognitionem de reb⁹ sumēdam: cū aūt substātia sepata

Licȝ āt ad vtrūqȝ sensūȝ ꝯcl'o possit intelligi, ꝓbabilius tn̄ videt̄, ꝙ in scd̄o sensu sit accipiēda. Non. n. ꝓbabile videt̄ vt angeli q in eodē ordine sunt ꝓpinq̄ssimi sm spēm hanc habeāt diuersitatē, vt supior per pauciores spēs intelligat. Uidemus. n. ꝙ multa aialia irrōnalia sm spēm distincta, nō sic distinguūt̄ ꝙ vnū habeat plures vires sensitiuas alio, sed qa easdē nūo potētias hn̄tia, vnum pfectiores alio hꝫ. Probabilius ḡ est, vt oēs angeli eiusdē ordinis per eq̄les nūo spēs intelligāt, sed angeli supioris ordinis intelligant per pauciores, q̄ȝ angeli inferioris ordinis, vt̄qȝ hoc ad mētē Dio. esse, q angelos in hierarchias ipsasqȝ in ordines distinxit, ⁊ sm hāc distōnem de coꝝ dignitatib⁹ determinat. ¶ Sed qa posset aliq̄s credere, ꝙ apud subas sepatas eēt iperfectior cognitio q̄ȝ in int̄ᵘ nr̄o, cuȝ p spēs vl'iores intelligāt, apud nos. n. p silitudinē gn̄is, iperfectiorē cognē habemus de spe q̄ȝ p silitudinē spēi. ¶ Hāc tacitā obiectionē r° loco excludit. s. Ꝺ inquiēs nō esse eādē rōnē de int̄ᵘ nr̄o, ⁊ de substātijs sepatis, quis cū int̄ nr̄ infimū gradū teneat in n̄alis intell'ualib⁹, vnicuiqȝ cognoscibili ꝓprio oȝ rn̄dere ꝓpriā silitudinē in ipso, vn̄ p silitudinē aialis nō cognoscit rōnale, ⁊ p ꝯn̄s nec hoieȝ, nisi sm qd. Silitudo āt int̄ᵘ que est in sba sepata est vl'ioris v̄tutis ad pl'a repn̄tāda sufficiēs, ⁊ iō nō facit ipfectiorē, sȝ pfectiorē cognē, p vnā. n. silitudinē cognoscit aial ⁊ dr̄as aialis, aut ēt vl'iori mō ⁊ ꝯctiori sm ordinē subaꝝ ipsaꝝ. Declarat̄ ⁊ ex silitudine for'e agentis in cā vli. q̄ q̄ȝto fuerit vl'ior, tāto ad pl'a se extēdit, ⁊ ex istis duobus extremis. s. deo q vno oia cognoscit, ⁊ hois q diuersis silitudinib⁹ ad diuersa cognoscēda indiget, imo ⁊ in hoib⁹ ipsis h̄ appet, q̄ȝto. n. hō fuerit altioris int̄, tāto ex paucioꝝb⁹ pl'a cognoscere pt. Ex ijs vult hr̄e. s. Ꝺ. ꝙ cognitio q̄ habetur p spēs vl'iores nō est ipfectior ea q̄ hēt per pticulariores spēs, qn̄ ipa vl'ior spēs repn̄tat, nō solū vl'eȝ nāȝ, sȝ ēt oēs ei⁹ dr̄ias, imo est perfectior, vtpote efficatior ⁊ ad plura distincte se extēdens.

¶ Attēdēdū āt, cū ingt p silitudineȝ aialis cognosci a suba separata ⁊ aial ⁊ dr̄ias ei⁹, aut ēt vl'iori mō ⁊ contractiori, ꝙ sensus ē, dr̄ias aialis cognosci posse, ⁊ ab aliq̄ suba p speȝ adeq̄tā aiali, ⁊ ab aliq̄ superiori sba per speȝ vl'iorē, ⁊ minus ꝯctā spe aialis adeq̄ta per speȝ veȝ, nō tn̄ aialia, sȝ ēt aliq̄ alia, repn̄tāteȝ, ab inferiori v̄o suba p spēm minus vl'eȝ ⁊ magis ꝯctā cognoscēdo. s. aliquas spēs aialis per vnā speȝ, aliq̄s v̄o per aliā: hec āt diuersitas ꝓuenit, ex eo ꝙ vna suba sepata est superior, alia v̄o iferior.

¶ Pro declaratione rōnis ad ꝯnē adducte aduertēdū est, ꝙ lȝ dr̄ntia sit inter subam ⁊ spēm int̄ᵘᵐ in ipsa receptā q̄ȝtū ad repn̄tationē: opȝ tn̄ inter illā ꝓportionē quādā esse, cū spēs hꝫ, eēntie sube sepate nālr̄ ꝯueniāt. Differūt nāqȝ q̄ȝtuȝ ad repn̄tationē, qa cū vna spēs sube sit q̄ddītas ab oi alia spe subali, sm ꝓpriā rōnē distincta, hēatqȝ suā dr̄ntiā subalē a dr̄ntia alteri⁹ sube distinctā, vna nō pōt aliā distincte ⁊ q̄dditatiue repn̄tare, lȝ vna sit silis alteri sm cōem aliquā rōnē gn̄icam: spēs aūt q̄ est in int̄ᵘ est ipsa q̄dditas q̄ est extra intellectū, cuius dr̄ spēs, lȝ aliū modū essendi hēat, spēs. n. lapidis in intell'u est ipsa q̄dditas lapidis in esse int̄ᵘ, ideo spēs q̄dditateȝ extrinsecā ex sua nā hꝫ distincte ⁊ ꝓprie repn̄tare, ⁊ int̄ᵐ in ipsi⁹ cognitionē ducere, ꝓp qd̄ dr̄ obiectuȝ int̄ᵘ eē p suā spēm ⁊ silitudinē int̄ᵘᵐ vnitū int̄ᵘ. Ueꝝ nō obstante ista dr̄ia inter sbam sepatā ⁊ ei⁹ spēm in repn̄tando, opȝ tn̄ inter ea ꝓportionē quādā esse similē illi q̄ inter subiectū ⁊ ꝓpria accn̄tia inuenit̄, videmus. n. ꝙ q̄ȝto subm est pfectius, tāto pfectiora ab ipso ꝓfluūt accn̄tia, ⁊ ei⁹ actiua v̄tus est pfectior atqȝ vl'ior. Silr̄ q̄ȝto aliq̄ suba est imālior ⁊ minus limitata, tāto nālia ei⁹ accn̄tia magis imālia sunt, ⁊ minus limitata suo mō, minusqȝ ꝯcta. Nam accn̄tia que ꝯsequunt̄ hoiem rōne sensitiui, minus cōtracta mālitate cōtractione sunt, ⁊ pfectiora accn̄tib⁹ ipsuȝ ꝯseq̄ntib⁹ rōne corporis, vt mouere se per apprehēsionē ⁊ sentire nobilius est q̄ȝ graue esse ⁊ deorsum moueri per grauitatē. Similr̄ intelligere ⁊ esse susceptiuum discipline, quod conuenit sibi inq̄ȝtū est rationalis, nobilius est q̄ȝ sentire. Cum itaqȝ species

intᵉᶜ q̄ sunt in subā sepata, sunt q̄si q̄dā ipsius nāles ꝓprieta tes, cū sunt accñtia ad q̄ est nālr in po°, optime sequit᷑, vt de ducit .s. T. ꝙ q̃to aliq̄ subā sepata ē diuine nāe similioꝛ, ꝛ min⁹ ꝯcta, v̄ñoꝛē boni ꝛ entis ꝑticipationē hñs, hēat ēt spe cies nobiliores ꝛ minus in sua repñtatione ꝯctas: imo mā g̃ s vl̄es ꝛ pl̄a repñtātes, sicut ꝛ ipsa subā esse min⁹ ꝯctū, ꝛ magis a mãre- morū hʒ, magis ꝙ ei q̄ṁ maxie vnū est, ꝛ quod vno diuersa cō- ꝓhēdit, appro pinq̄t. ℭ Hinc excludit᷑ obūio scoti i 2°. d. 3. q. 10. q hāc rōnē ꝛ hic ꝛ in p̄ ꝑte. q. 55. ar. 3. atq̄ʒ et alibi adductaʒ nitit᷑ ꝯfutare: n quit. n. nō opoꝛ tere, vt int᷑ sūioꝛ deo, assilet᷑ ma- gis sibi in h̄ ꝙ est p pauciores spēs intᵉᶜ. Sed in h̄ q̄ṁ est clari us ꝛ limpidius coḡscere. Sʒ pa tet ex dictis, ꝙ nec̄ce ē, ēt in h̄ ꝙ est, p vl̄iores spe cies intᵉᶜ, assila tionē fieri ꝑp. ꝓ- portionē quā in ter subam ꝛ ei⁹ nāles ꝓpetates eē oʒ. Ut. n. hr̄ ꝯ1. q. allata ar. 10. q̃to aliq̄ v̄tus est magis vnita, tāto est efficatioꝛ ad ope rāduʒ, ꝛ iō q̃to est altioꝛ, tāto inuenit᷑ ex paucioꝛib⁹ opari q̄ tñ ad pl̄a se extēdūt, h̄. n. ꝛ in cognitiuis, ꝛ in operatiuis v̄tutib⁹ appet. Uidem⁹. n. ꝙ ille q est eleuatioꝛis ingenij ex paucis ꝑncipijs ad varias ꝯnes ꝓcedit, ad q̄s qui est hebe tioꝛis ingenij nō p̄t ꝑuenire, nisi ꝑ ꝑticularia ꝛ coaptata ꝑn cipia, simil̄r architectus per vnā formā artis dirigit᷑ in oi- bus, in qb⁹ inferiores artifices per diuersa ꝑn° dirigunt᷑.

ℭ Circa illud q̄ṁ de spēb⁹ int᷑ nr̄i dī h̄ loco, aduertēdū ē, nō sic intell̄ndū eē intᵐ nr̄m ad cognitionē cuiuscūq̄ʒ q̄dditatis exigere ꝓpriā ꝛ adeq̄tā spēm, q̄si ꝑ spēʒ vni⁹ q̄dditatis non possit mō q̄piā aliā q̄dditatē intᵉᶜ, cū dicat᷑ hic, ꝙ per spēʒ aialis cognoscit᷑ ꝛ rōnale ꝛ hō ſm q̄d, ꝛ p̄°. q. 12. ar. 10. p̄ᵐ. dicat᷑ ꝙ in spe hoīs coḡscit᷑ aial ꝛ rōnale. ꝛ vl̄r vez̄ sit, ꝙ ꝑ spēm toti⁹ cognoscūt᷑ ꝑtes, sed intell̄ndū est de cognitiōe di stincta ꝛ ꝓpria, q̄ cognoscit᷑ hec q̄dditas, vt ab oi alia q̄d- ditate eēntialr ꝛ ſm ꝓpas dr̄ntias distinguit᷑. De hac. n. co gnitione h̄ loco hētur sermo, q̄a mod⁹ q̄ subā sepata res di stincte cognoscit, inuestigat᷑, ꝛ de hac ponit᷑ dr̄ia iter sbām sepatā ꝛ intᵐ hūanū, ꝙ vʒ spēs int᷑ hūani qb⁹ res ꝛ q̄ddita tes distincte ꝛ ꝓprie cognoscūt᷑, ſm dr̄sitatē rez̄ cognitarū sūt diuerse, vna āt spēs sbē sepatē sufficiēs est ad pl̄es q̄ddi tates repñtādas, ꝛ ſm ordinē ipsaz̄ subārū in nobilitate ꝛ simplicitate, sūt magis vl̄es, aut magis in repñtādo ꝯcte.

ℭ Sʒ resultat tūc difficultas, dictū est. n. ꝙ spēs intᵉᶜ est eius dē rōnis cū q̄dditate per ipsaʒ rep̄sentata, ꝛ est eadē cū illa, lʒ in mō essendi differāt. Sed vna q̄dditas nō pōt esse plu- res q̄dditates, nō. n. q̄dditas lapidis est q̄dditas plantē. ĝ

fcca.2.14

in sua nā ꝯsiderata sit in potētia ad silitudines qb⁹ totū ens coḡ- scat᷑: nō est estimādū ꝙ sit denu data ab oib⁹ hꝫ silitudib⁹. h̄. n. ē dispō itell̄s polis anq̄ʒ itelligat. †(vt dī i. 3. de aia.) neq̄ʒ ē ēt esti- mādū ꝙ aliq̄s earū hēat in actu ꝛ alias in pōa tm̄: sic mā p̄ma in corpib⁹ ifeↄib⁹ hʒ vnā formā i actu ꝛ alias in pō. ꝛ sic itell̄s pos sibilis nr̄ cū iā sum⁹ sciētes ē actu ſm aliq̄ itelligibilia: ſm alia v̄o i pōa. cū. n. ille sube sepate nō mo uēāt᷑ neq̄ʒ p se neq̄ʒ p accñs. (vt ostēsuʒ ē.) oē q̄ṁ ē in eis in pōa oʒ eē in actu: alias exirēt de pōa in actū. ꝛ sic mouerēt᷑ p se vel p ac- cidēs. ē igr̄ in eis pō ꝛ act⁹ q̃tū ad eē itelligibile sic in corpib⁹ ce lestib⁹ q̃tū ad eē nālem: mā. n. coꝛ poris celestis ita ꝑficit᷑ p suā foꝛ mā ꝙ nō remanet i pō ad aliq̄s foꝛas: ꝛ silr̄ itell̄s sube sepate to- taliter ꝑficit᷑ p foꝛas itelligibiles quātū ad coḡnē nālem: itell̄s āt polis nr̄ ꝓpoꝛtionalr̄ se hʒ corpi- b⁹ corruptibilib⁹ qb⁹ vnit᷑ vt foꝛ ma: sic. n. fit actu hñs q̄sdā foꝛas itelligibiles ꝙ remanet in pō ad alias. † ℭ Et pp h̄ dī in li. de cau sis. (ꝙ itelligētia ē plena foꝛis.) q2. s. tota pōalitas itell̄s ei⁹ ꝯple ta est p foꝛas itelligibiles. ꝛ sic p hꝫ itelligibiles spēs vna suba se parata aliā itelligere p̄t. † ℭ Foꝛ te āt alicui videri pōt: ꝙ cū suba sepata p eēntiā sit intelligibilis: nō oʒ ponere ꝙ p aliq̄s spēs itel ligibiles vna ab alia intelligat᷑: sʒ p essentiā ipsius sube intellecte: hoc eni ꝙ suba aliq̄ per spēm in telligibilē cognoscat᷑ videt᷑ acci dere substātijs materialibus ex hoc ꝙ nō sunt per suaʒ essentiā intelligibiles actu: vñ opʒ ꝙ per intētiones abstractas intelligā- tur. ℭ Huic ēt videt᷑ consonare dictū p̄hi dicentis in. xj. metha.

† ꝓposi tione. 9.

† vel in eo circa ꝑmissa.

vna spēs intᵉᶜ, nō pōt ēt pluriū quidditatū species.

ℭ Ad h⁹ euidētiā ꝯsiderādū est, ꝙ alr̄ loq̄ndū est de spe ab obō cāta, ꝛ alr̄ de ea q̄ intell̄ui subē sepatē cōnālis est, a deo sibi cōcāta. Nā spēs ab obto cāta, nata est solū illā q̄ddita tē repñtare distincte a q̄ cāta est per moduʒ obi, q̄a ex ipso obto a quo cātur determinationē ꝛ limitationē hʒ, sʒ spēs q̄ non est ab obto cāta, sed a deo, nō incōuenit ꝙ pl̄es q̄dditates in vno cōi q̄ṁ sit p̄ᵐ ꝛ adeq̄tū spe ciei obiectū, cō- tentas repñtet, q̄a sicut diuina eēntia est ꝓpria rō ꝛ ꝓpria spēs oiuʒ intelligibi liū, inadeq̄ta tñ, ita pōt speciem intᵉᶜᵐ in aliquo intᵉ creare que vna exñs sit ꝓ- pria spēs pluriū q̄dditatuʒ nullī illaz̄ adeq̄ta, sʒ excellēs vnam- quāq̄ʒ, hñs aliq̄ q̄ṁ cōe illis p obo adeq̄to, nec hoc est inconue niēs, sicut. n. nō icōuenit aliquā nāʒ digniorē ſʒ esse nāē ꝯtinere inferiorē eminē ter, inq̃tū hʒ q̄c quid ꝑfectionis est in inferiori ꝛ aliq̄d amplius, vnite tñ ꝛ ſm esse vnuʒ reale, sicut aia intᵉᶜ continet sensitiuā ꝛ vegetatiuā, ita nō incōuenit vnaʒ spēm intᵉᶜᵐ supioꝛis subē sepatē cōtinere eminēter spēs inferioꝛis subē ꝛ aliq̄d āplius in esse intᵉᶜ ꝛ repñtatiuo, vt. s. q̄cq̄d ꝑfe ctionis est in iferiori spe in supiori ꝯtineat᷑, ꝛ supioꝛ repñtet q̄cq̄d repñtat spēs inferioꝛ ꝛ aliq̄d aliud. Ad dūᵐ ĝ dī, ꝙ nō incōuenit vnā q̄dditatē eē pl̄es q̄dditates in esse intᵉᶜ in- adeq̄te, siue eminēter, eadē. n. spēs q̄ est intelligibilr̄ q̄ddi- tas lapidis, p̄t eē q̄dditas plātē eminēter, q̃uis vna illarū nō possit eē alia in eē nāli, sic eēntia diuina est oium rō emi nēter ꝛ inadeq̄te, lʒ ipse res nō sint eiusdē rōnis extra intᵐ, ꝛ sicut nā ḡnis ꝯtinet diuersas spēs potētialr̄, q̄ tñ nō sunt vni⁹ rōnis specifice lʒ ista sit alia ꝯtinētia q̄ʒ ꝯtinētia spēi.

ℭ Ex istis pʒ, quō intell̄ndū sit q̄ṁ dī p̄°. q. 55. ar. 3. 3ᵐ. ꝙ in q̄ʒ spēs vl̄s q̄ est in mēte int᷑ angelici ꝓpter eius excellētiā pōt esse ꝓpria rō pluriū. Nō. n. intelligendū est de eius exᵗᵃ in essendo, lʒ species angeli superioꝛis habeat nobilius es- se, q̄ʒ species angeli inferioꝛis. Nam. s. Th. veri. q. 8. arti. 10. vltimū, ponens differentiā inter species intellect⁹ ange lici ꝛ spēs intellectus nr̄i dicit, ꝙ ille sunt excellentiores re- bus ipsis, ideo vna pōt esse propria ratio plurium, species autē intellectus nostri non sunt excellentiores rebus ipsis q̃tum ad representationem, licet sint excellentiores q̃tum ad modum essendi, ideo vna non potest esse propria ratio pluriū. Ex quib⁹ apparet, ꝙ exᵗᵃ in essendo non est speciei intᵉᶜ causa, quare vna esse possit pluriuʒ propria ratio. Sed dupliciter potest dictum. s. Th. intelligi. Primo, ꝙ excel lentia vnius speciei intᵉᶜ super aliam in esse quidditatiuo est, huius

est, hui⁹ rō. Cū.n. vt dictū ē spēs it^lis sit ipsa qdditas itell'a, si vna spēs sit plures qdditates vnite ⁊ simplr in eē intelligibili, illa pt eē rō pluriū, si āt nō sit plures qdditates hoc mō, nō poterit eē pluriū propria rō, qr ḡ spēs angelici it^s tales sūt in ordie ad spēs int^s nostri, ꝙ vna illaꝝ est vnite plures qdditates, vtpote ab eēntia diuina que oēs qdditates vnite ꝯtinet immediate ꝓuenientes ⁊ illi ꝓpinquiores, iste āt sūt tales ꝙ vna ipaꝝ est tm̄ vna quidditas, vtpote ab vna qdditate exteriori causata, ió vna illaꝝ pōt accipi vt ꝓpria rō pluriū, nō aūt vna istoꝝ. Scdō pt itelligi ꝙ huius rō est exn̄tia spēi angelice in repn̄tando. Qr n. vna spēs angelici it^s nō tm̄ vnā qdditatē pfecte ⁊ distincte repre sentat, sȝ plures, ió nō solū est ꝓpria rō vnius, sȝ accipi pt vt pluriuȝ ꝓpria, sicut qr essentia diuina est pfecta omnium reꝝ similitudo, ió pōt accipi, vt propria idea plurium, hoc hēri pōt ex loco allegato .i.q. vi. Nō obstat huic ꝙ .s. Th. ibidē loquit de spē angelica ꝓportionali ad essentiā diuinā, cōstat āt ꝙ illa pp existentiam in essendo est ꝓpria rō pluriū. Dr̄.n. pmo ꝙ nō ꝓpter exn̄tiaȝ in eēndo sȝ ꝓpter ifinitatē suę nāę ⁊ ꝓpter exn̄tiaȝ in repn̄tando ē pluriū ꝓpria rō. Dicit 2°, ꝙ ista proportio accipit sȝ exn̄tiā in repn̄tādo nō āt in essendo. Nō obstat ēt, qr nulla assignaret rō ꝓpositi nisi vbalr, pbaret.n. idē p idem. s. ꝙ ió spēs angelica vna exn̄s est multoꝝ distincte repsentatiua, qr excelleter representat. i. nō tm̄ vnum, sȝ plura. Dr̄ eniȝ ꝙ optime ꝑm istā expositionē assignatur ratio propositi. Nō.n. intendit ibi assignare rationē. s. Th. quare vna spēs angeli multa repsentet, sed quare vna exn̄s potest eē propria rō pluriū, ita. s. ꝙ accipiat vt rō vniuscuiusq; illoꝝ ducens in ꝓpriā ⁊ distinctam cognitionē eius, huius.n. cōueniēter assignatur rō, qr est siltudo plurium q̄ȝ^m ad ea que vnicuiq; illoꝝ sunt ꝓpria, sic ꝯuenienter assignatur rō, quare spēs lapidis ducit, in distinctam cognitioneȝ nature lapidis, qr est eius perfecta similitudo, ⁊ sufficiēter assignat rō, q̄re eēntia diuina pt accipi, vt ꝓpria idea oiuȝ creaturaꝝ, qr ē oiuȝ creaturaꝝ pfecta siltudo. Quia.n. est sȝ se omniū siltudo, si ꝯsideret, cuȝ hitudine ad nām hois tm̄ tanq̄ȝ ad repn̄tatū p ipsam, inq̄ȝtum hȝ, est idea hois ⁊ non alterius quidditatis, ⁊ sic dr̄ eius propria idea, q̄ȝuis absolute ⁊ in ꝯsiderata sit omnium similitudo.

¶ Sed orit ex dictis alia difficultas, sicut.n. vna spēs intelligibilis superior continet pfectionē spēi intel^lis iferioris, ⁊ pp hoc repn̄tat quicq̄d alia representat ⁊ aliquid ampli⁹,

†Sa.c.5. 51.

† difficultas p^a ex ꝯcessu …

(ꝙ in substātijs sepatis a mā nō differt itell'ȝ: itelligit: ⁊ qd itelligit). Hoc āt si ꝯcedat hȝ dubitatiōes nō paucas. † ¶ Prīo qdē qr itell'ȝ in actu est itellm in actu ꝑm doctrinā Arist. difficile est āt videre quō vna substātia sepata sit vnuȝ alteri dū itelligit ipsam. 2 ¶ Adhuc oē agens vel opans opat p suā formā: cui opatio rn̄det: sic calefactio calori: vn̄ ⁊ illō videm⁹ cui⁹ spē visus isormat: nō vr āt eē posse ꝙ vna sbia sepata sit forā alterius: cū hēat vnaq̄q; eē sepatū ab alia: ipossē igr vr ꝙ vna videat ab alt'a p eēntiā suā. 3 ¶ Ampli⁹ itellectuȝ est pfectio itelligētis: nō pōt āt inferior substātia sepata eē pfectio supioris: sequeret ēt ꝙ supior iferiorē nō itelligeret si p essentiā suā vnaq̄q; itelligeret ⁊ nō p spēm aliaȝ. 4 ¶ Itē itelligibile ē itra itellectū q̄ȝtū ad id quo itelligit nulla āt sbia illabit mēti nisi sol⁹ de⁹ q ē in oib⁹ p essentiā pn̄tiaȝ ⁊ pōaȝ: ipossē igr vr ꝙ sbia sepata p eēntiā suā itelligit ab alia ⁊ nō p similitudinē ei⁹ in ipsa. ¶ Et h̄ qdē oȝ verū eē ꝑm sniaȝ Arist. q ponit ꝙ itelligere ꝯtingit p h̄ ꝙ itellectū in actu sit vnū cū intellīm actu. vn̄ sbia sepata: q̄ȝuis sit p se itelligibilis actu: nō tn̄ ꝑȝ se itelligit nisi ab itellu cui est vnū: sic autē sbia sepata seipam itelligit p essentiā suā: ⁊ ꝑm h̄ est idē intell's ⁊ itellectū ⁊ itelligere. ¶ Scdm āt positionē Platonis itelligere fit p ꝯtactum itell's ad rē itelligibileȝ: sic igr vna sbia sepata pōt aliā p eius essentiā itelligere dū eam spūaliter ꝯtigit: supior qdē iferiorē q̄si eā sua vtute ꝯcludēs ⁊ ꝯtinēs: inferior vō supiorē q̄si eā capiens vt sui perfectionem. ¶ Unde ⁊ Diony. dicit. 4. cap. d diuinis nominibus. (ꝙ superiores substantie intelligibiles sunt quasi cibus inferiorum.

ita sbia separata superior ꝯtinet perfectionalr inferioreȝ, cū sint spe^s ⁊ gradualr distincte ꝑm maiorem ⁊ minorē ꝓpinquitatē ad deū: ergo sicut p supiorē spēm repsentat id qd etiam spēs inferior repn̄tat, ita p sbam superiorē repsentabit intellectui ⁊ ipsa ⁊ inferior, ⁊ ita superior sbia poterit p seipsam absq; specie int^s cognoscere inferiorem cuius oppositū superi⁹ est ōnsuȝ. ¶ Respondetur, vt ex verbis .s. Th. pma pte. q. 55. arti. p 3^m. haberi pt, ⁊ 2° sen. dist. 3. q. 3. art. p 3^m, ꝙ lȝ superior sbia sola sba cōsiderata ꝯtineat inferiorem perfectionaliter aliquo mō, non tn̄ continet eam pfecte ⁊ ꝑm propriam rōnē, sed ꝑm rōneȝ cōmunem, ab ipsa superiori sbia perfectiori mō participatam, cum ꝑm propriaȝ rōnem sit ab ipsa spe^s distincta, sicut albedo aliq mō continet alios colores, inq̄ȝtuȝ est ipsis perfectior, nō tamē illos perfecte, ⁊ ꝑm propriaȝ rōnem continet, ⁊ ideo sbia superior non pōt esse rō cognoscendi inferiorem nisi ꝑm aliquā cōmunē rōnem, species aūt vna intel^lis pōt perfecte ⁊ ꝑm ꝓpriam rōnem aliam spēm inq̄ȝtum spēs est ⁊ similitudo in esse int^s continere, ita ꝙ nō distinguat ab ipsa ꝑm ꝓpriam rōnem quasi eā oino a sua rōne excludēs, sicut homo a sua rōne equum excludit, sed sicut continens perfecte quicq̄d est in ipsa ⁊ aliqd vlterius, quēadmodū virtus actiua superior ⁊ vniuersalis cōtinet virtutē inferiorem particularē, ⁊ aliqd amplius, ⁊ sicut diuina eēntia vna existēs continet omnia pfecte ⁊ ꝑȝ proprias rōnes: ⁊ ideo superior spēs repsentat quicq̄d repsentat inferior, ⁊ aliqd amplius, puta si inferior spēs ponat tm̄ hominis nām repsentare, superior species nām hominis repsentabit ⁊ vltra hoc nām equi ⁊ naturas alioꝝ aialium. Et propterea species int^lis que ē superior pōt ducere in notitiam propriā ⁊ distinctaȝ eius qd p inferiorē spēm repsentat. Huius exemplum in virtute solis possumus cōsiderare, virtus enim solis inq̄ȝtū accidēs solis est limitat ad ipsam solis speciē ⁊ ad certum gn̄s accidentis ⁊ non est virtus ignis, aliud enim accidēs est virtus que ē in sole, ⁊ aliud accidēs est virtus que est in igne, illa tamen virtus inq̄ȝtum est virtus actiua, nō est determinata ad certa obiecta distincta ab obiectis in que pōt virtus ignis, ita ꝙ in obiecta virtutis ignis non possit, sed in alia tm̄ obiecta, imo in omnia pōt in que ignis virtus pōt ⁊ in alia in que illa nō potest, vnde verum est dicere virtutem solis esse virtutē ignis inq̄ȝtum virtus est, ⁊ etiā aliqd amplius q̄ȝ virtus ignis, sic ⁊ de specie int^s superiori dicē/

dū est, inq̄ꝫm.n.accñs itˡ ē distiguit ab iferiori spē, sꝫ inq̄ꝫm ē spēs ⁊ siltudo itellectualis est ipsa spēs iferior eminenter.

¶ Attēdēdū vltio circa illō qō dr boīez q̄zto fuerit altioris itˡ tāto ex paucioribꝰ plura cognoscē posse, qō illō nō ē sic accipiēdū q̄si hō altiorꝭ igenij ꝑ pauciores ⁊ vliores spēs itelligat, h.n.repugnat ei qō supiꝰ dcm̄ ē, inˢ itˡˡ hūano oportere vnicuiqꝫ cognoscibili ꝓpo ꝓpaꝫ ⁊ adeq̄tā siltudinē rñdere, sꝫ ad pn̄ᵒ ꝯplexa ē referēdū, q̄zto.n.aliqˢ ꝑspicacioris ē igenij, tāto ex vno pn̄ᵒ plures ꝯnes pt deducē. Ex h.n. voluit.s.Th. oñdere, ꝙ sic vnꝰ ex hō ex h, ꝙ ē nobilioris igenij pt ꝑ vnū pnᵐ discurrēdo multas ꝓpōnes cognoscere, ita ꝓportiōabilr vna sba separata, ex eo ꝙ ē nobilior ⁊ ꝑ ꝯñs maioris ꝟtutꝭ itelligēdi pt ꝑ vnā spēꝫ plura itelligeˀ q̄z iferior sba, q̄ qꝛ debilioris ē ꝟtutꝭ itellectiue pluribꝰ spēbꝰ idiget.

Intˡ sbe separate totalr pficiūt p spes intellectuales spēs.

¶ Quarta ꝯ̄ ē. Intˡ sbe separate totalr pficiˀ ꝑ sp̄as itˡᵉˢ q̄zᵐ ad cognitionē nālē. Addit q̄zᵐ ad cognē nālē, qꝛ vt dr pᵃ.q.58. ar.8.q̄zᵐ ad ea q̄ sbijs separis diuinitꝰ reuelāˀ nihil ꝓhibet itᵐ eoꝝ eē in poᵃ, ꝓbˡ p, qꝛ nō pt eē denudatꝰ ab oibꝰ hꝫ siltudinibꝰ, ista.n.est dispō itˡ poˡˢ anq̄ꝫ itelligat, nec ēt aliq̄s hꝫ i actu aliq̄s i poᵃ, sic mā pᵃ se hꝫ reᵘ suaꝝ forᵐ, ⁊ sic se hꝫ itˡ nr̄ cū sumꝰ scietes, alˢ exiret de poᵃ in actū, qō substātijs separis nō ꝯuēit q̄ nō mouēˀ neqꝫ ꝑ se neqꝫ ꝑ accñs. ¶ Cōfirmaˀ p̄ ꝑ ꝯpatiōnē ad corpa celestia qbꝰ ꝓportiōabilr asimilanˀ, nā ⁊ mā corpis celestis ita pficiˀ ꝑ suā forᵐ, ꝙ ad aliq̄s forᵐ in poᵃ nō remanet. Confirmaˀ scdo auctho. libri de causis vbi dr, ꝙ intelligentia est plena formis.

¶ Sꝫ circa has ꝓpōnes dubitaˀ. Pmo circa rōnē, lꝫ.n.sube separate ad mētē Aris. sint imoˡᵉˢ ꝑ se ⁊ ꝑ accñs mutatiōe corpali, nō tñ ex h hri pt ꝙ nō possint exire d poᵃ ad actū itᵉᵐ, ⁊ sic spūalr alterari. ¶ Scdo circa ꝯfirmatōeꝫ ex siltudie ad corpa celestia dubiᵗᵘʳ. Pmo ex Sco.i 2ᵒ, di.3.q.vltᵃ, ⁊ di.9.ad argᵘᵐ 2ᵉ q̄onis. Nō.n. vt ait ē eadē rō de sbijs separis ⁊ de corpibꝰ celestibꝰ, qꝛ si q̄litates ⁊ forᵉ nāles (de qbꝰ dꝫ siltudinē accipe, vt ait durādus, alr siltudo nō acciperˀ ad ꝓpositū) nō eēnt ꝯcreate corpi celesti, cū nihil sit datuꝫ ei, vñ possit illas q̄litates acqrere sp eēt nō pfectū, eo ꝙ nulla cā nālis posset illas i eo ꝓducē, nō sic āt ē i ꝓposito, sba.n.separata hꝫ vñ cū alijs causis nālibꝰ coopātibꝰ possit reꝝ diuꝫ cognitionē acqrerˀ. ¶ Scdo ex durādo dubitaˀ, qꝛ vr̄ sm qō dr d corpibꝰ celestibꝰ ipsa ad pfectiōes accñtales ꝯpando. Nā luna ⁊ stelle accipiūt lumē a sole ⁊ sic eoꝝ mā remāet i poᵃ (po ad forᵐ quā nō hꝫ a pnᵒ.

¶ Ad pᵐ hoꝝ rñdeˀ, ꝙ cū poᵉ fteriora a poribꝰ dependētiā hēant ⁊ i ipsis aliq̄ mō fūdenˀ, dꝫ oēꝫ motū q ē exñtis in poᵃ fūdari sup̄ motū illū q pmꝰ ē intˡ motꝰ hꝫ, vt nihil subsit illi motui nisi ꝑ h ꝙ sbstat motui, q ē pmꝰ in illo gñe, talˢ āt motꝰ ē motꝰ corpoꝝ, ideo oēm aliū motū exñtis i poᵃ, dꝫ depēdere, a motu corpeo vt nihil moueaˀ tali motu d poᵃ ad actū nisi ⁊ motu corpeo moueatur aut ꝑ se aut ꝑ accñs, videmꝰ.n.i itˡᵉ nr̄o q a poᵃ ad actū spēi itˡˡˢ moueˀ, ꝙ moueˀ ꝑ accñs ad motū corpis, eo ꝙ est vtꝰ i corpe aliq̄ mō.s.rōne aīe in q̄ radicaˀ. Cū g̃ ꝯstet sbaꝫ separatā nō moueri neqꝫ ꝑ se neqꝫ ꝑ accñs motu corpeo cū neqꝫ sit corpꝰ neqꝫ vtꝰ in corpe, pꝫ ꝙ ē eē genꝰ illiꝰ motꝰ q est actꝰ exñtis in poᵃ, lꝫ moueaˀ motu q ē actꝰ exñtis i actu, ⁊ idō rō.s.Th. optia ē ⁊ hꝫ ex snia Aris. fūdamētū. ¶ Ad 2ᵐ qō ē Scoti dr, ꝙ illa ꝯpatio ꝯueniēs est. Nā sic corpa pᵃ a pnᵒ hūerūt oēm suā pfectionē nālē i eē nāli, tā.s.sbalem q̄z accñtalē, ita ꝯueniēs ē vt pᵃ sbe itellectuales hūerint a pnᵒ oēm suā pfectionē nālē in eē itelligibili, nec dissiltudo iter illa ꝯuenienter assignaˀ, i nāis.n.reꝝ ꝯsideraˀ qd ipsis nālr ⁊ ex nāe ꝯditiōe ꝯueniat, nō qd rōne extrinseci tñ sibi possit aut nō possit ꝯuenire, ⁊ iō qō deꝰ a pnᵒ corpibꝰ celestibꝰ oēs suas nāles pfectiōes ꝯtulerit, nō ē referēdū in defectū cāꝝ nāliū q̄ illas ꝓducē nō posset, sꝫ in ipsam nām referēdū ē q̄ cū sit icorruptibilˀ exigit vt hēat poᵐ totalr ꝑ actū ꝯpletā i q̄ a corpibꝰ corruptibilibꝰ differt, nisi.n.eoꝝ nāe ab intrinseco ꝯuenisset nō dedisset eas sibi deꝰ a pnᵒ i q̄ reꝝ nās ꝯdidit, ⁊ silr dōm est de pmis substātijs itellectualibꝰ q̄zᵐ ad eorū eē itˡᵉ. Est pterea dñsuꝫ supiꝰ nō posse sbam separatā accipe a sensibilibꝰ cognitionē, iccirco illa dissiltudo a Sco. posita vr̄ fuga magis q̄z aliqd rōnis hre. ¶ Ad 2ᵐ dici duplr pt. Pmo ꝙ loqˀ .s.Th. de illˢ pfectiōibꝰ corpis celestis q̄ sibi ꝑ modū actꝰ pmi ꝑmanētꝭ ꝯueniūt, mō dr, ꝙ lumē qō a sole q̄dā eoꝝ recipiūt, recipiˀ ꝑ modū passiōis trāseūtis i eis, vñ luna variaˀ lumie ꝫ diuersuꝫ aspectū ad solē. ¶ Scdo dici pt ꝙ loqˀ .s.Th. de pfectiōibꝰ q̄ nate sūt sibi nālr ꝯuenire ⁊ ab itrīseco, nō āt de illis q̄s solū ex supioris actiuitate pñt pticipaˀ, vt pꝫ pᵃ.q.58.ar.p.lumē āt qō recipiūt corpa celestia a sole nō ē talis pfectio. Vñ ibidē igˀ .s.Th. ꝙ ad ea q̄ sbijs separis diuinitꝰ reuelanˀ nihil ꝓhibet itˡ eoꝝ eē i poᵃ, qꝛ sic ēt corpa celestia st i poᵃ q̄nqꝫ vt illumineˀ a sole. Ista responsio vr̄ melior, vtpote ex ꝟbis .s.Th. sumpta.

Una sba separata intelligit illam per spēm eiᵘ.

¶ Vltio loco remouet .s.Th. duᵐ qōdā circa p̄determiata, possꝫ.n.aliqˢ dicē, ꝙ lꝫ res alias itelligat sba separata ꝑ spēs, vna tñ ab alia ꝑ eēntiā ipsiꝰ sbe itellecte itelligiˀ, qꝛ ꝑ seipsas st actu itˡˡᵉ, ⁊ qꝛ dr.12.meᵗᵉ.tex.51. ꝙ i substātijs separis nō differt itˡ itᵘᵐ ⁊ qō itelligiˀ. ¶ Rūdet .s.Th. ꝙ h poneˀ multas hꝫ difficultates, qꝛ difficile ē vidē q̄uo ꝯdōnes forᵉ itˡˡˢ sibi ꝯuēire possint.s.q̄uo vna sba sit vnū alteri, dū ipaꝫ itelligit, ⁊ q̄uo vna sit forᵃ alteriꝰ, cū hēat vnaq̄qꝫ eē separatū ab alia. Itē q̄uo sba iferior possit eē pfectio supioris, ⁊ q̄uo supior posset iferiorē itelligere. Itēꝫ q̄uo vna sba sit itra itᵐ alteriꝰ, cū nō illabaˀ mēti, sꝫ h soli deo ꝯueniat, ex istis itaqꝫ vr̄ ipoˡe eē ꝙ sba separata ꝑ eēntiā suā itelligaˀ ab alia ⁊ nō ꝑ siltudinē eiꝰ i ipsa. Subiūgit āt .s.T. ꝙ h ē veꝝ ꝫ sniaꝫ Aris.s. ꝙ ille modus ē ipoˡis, qꝛ sm ipꝫ itˡᵉ ꝯtigit ꝑ h ꝙ itᵐ in actu sit vnū cū itˡ i actu. Ad pᵐ āt i oppᵐ rñdet, ꝙ rō nō seqˀ, qꝛ lꝫ sba separata sup sit itˡˡˢ actu, nō tñ itelligiˀ nisi ab itˡ cui ē vnū. Ad 2ᵐ dicˀ ꝙ nō obstat ꝓpō Aris. adducta, qꝛ hꝫ ꝟitatē q̄n sba separata seipaꝫ ꝑ eēntiā suā itelligit, tūc.n. idē ē itˡ ⁊ itᵐ ⁊ itelligeˀ.

¶ Aduerte ꝙ ista ꝓpō, q̄nū sba separata seipaꝫ itelligit idē ē itˡ ⁊ itᵐ ⁊ itᵘˢ apō Auer. ē ꝟa de oi sbia abstracta a mā, vt pꝫ.12.meᵗᵉ.ꝯᵗᵒ.51.⁊ ēt ꝯᵗᵒ.39. sꝫ .s.T. eā ibidē iterp̄taˀ d sba pᵃ tm̄, hic āt eā tāq̄z vlr ꝯcessaꝫ ab Ari. accipit, ꝓp opinionē Com. ⁊ qꝛ nihil ad suū ꝓpositū referebat, vtrū illō existimauerit Arist. de oi sba separata an tm̄ de pᵃ sm āt opinionē Platonis cui fauere vr̄ dcm̄ Dionisij 4ᵒ cap. de diuinis noibꝰ, nō erit incōueniēs vnā subaꝫ separatā aliā ꝑ eiꝰ eēntiā itˡᵉ. Scdꝫ ꝙ eā spūalr ꝯtigit, posuit.n. Plato intᵐ fieri ꝑ contactū intelˀ ad rem intelligibilem.

Rōnes has pbat vnā sbam separatā nō cognoscere aliam p eēntiā ei, cogn[...] sit solubiles.

¶ Circa istas rōnes qbꝰ ꝓbat .s.Th. vnā sbaꝫ separatā nō cognosceˀ aliā ꝑ eēntiā eiꝰ q̄ cogˀsciˀ, aduertēdū ꝙ nō ponūˀ hic tāq̄z isolubiles, sꝫ tā q̄z facietes difficultatē in via Aris. vñ nō dixit simplr ꝙ illō sit ipoˡe, sꝫ ꝙ hꝫ difficultates non paucas, ⁊ ꝯcludit ꝙ vr̄ ipoˡe, nō aut ꝙ sit ipoˡe. Silr i.q. d ꝟi.q.8.ar.7.cū posuisset easdē rōnes, postq̄z rñdit ad alia argᵘᵐ, ad ista nō rñdet, sꝫ ait. Rōnes āt illas q̄ ꝓbāt ꝙ angelus nō cognoscat angelū aliū ꝑ eēntiā āgeli nisi vel videntis ꝯcedimꝰ, q̄zuis possit ad eas rñderi aliq̄ mō. In qbꝰ verbis dat itˡᵉ rōnes has q̄zuis aliqd ꝓbabilitatis hēant solubiles tñ eē. Nā ad eas rñderi posset vti rñdereˀ si de diuina eēntia fierēt ad ꝓbādū vꝫ ꝙ nō posset a beatis ꝑ seipsam videri. Dicereˀ.n. ꝙ vna sba pt eē vnū alteri ꝑ modū forᵉ itˡˡˢ in eē itᵐ, lꝫ nō in eē nāe, ⁊ ꝙ nō incōuenit iferiorē eē pfectionē supioris in tali eē intˡˡ determinato, nec icōuenit ꝙ mēti illabaˀ ꝑ modū forᵉ itˡˡˢ, q̄zuis icōueniēs sit ꝙ illabaˀ ꝑ modū cāe agētis, quo mō diuina eēntia mēti illabiˀ. Sꝫ lꝫ ad istas rōnes ita rñderi possit, apō tñ Arist. videˀ aliqd apparētie hre, ex eo ꝙ ipse.12.meᵗᵉ, tex.51. ꝓbat ꝙ deꝰ nō itelligit aliqd eē se, q̄n.s.hñs in seipso aliqd aliō q̄ itelligat, qꝛ illud pficeret itᵐ eiꝰ ⁊ eēt illo nobiliꝰ, ⁊ sic nō eēt apud ipꝫ vlr veꝝ ꝙ sba separata itelligeret aliā ꝑ ipam sbam itellectā sibi i eē itelligibili vnitā. De ħs vid. .s.Th. idē vi. vbi sup̄.

¶ Circa rōnē Platonis aduerte ex .s.Th. vbi sup̄, ꝙ nulla

est, q2 cognoscēs ꝛ cognitū nō se hñt vt agens ꝛ patiens, s3 sicut duo ex qb⁹ fit vnū cognitiōis pn^m, ꝛ iō ad cognitiōez nō sufficit ɔtactus iter cognoscēs ꝛ cognoscibile nisi cognoscibile cognoscēti aliq̄ mō vniat̄ vt for^a.

Utrū vna sba separata aliaȝ possit itelli^re.

❡ S3 circa hāc ɔ̄ne ꝛ quasdā alias dubiū occurrit. Sič.n. se h3 it^s human⁹ ad res mãles, ita it^s vni⁹ sbe separatę ad alias sbas separata, s3 it^s hũan⁹ si hr̃et aliq̃ nãm de nũo sensibiliū nãꝝ nō posset alias nãs sensibiles it^re, g̃ si it^ms sbe separatę h3 aliq̃ nã3 d̃ nũo sbaꝝ separataꝝ nō p̃t al's nãs separatas it^re, s3 vnaq̃q3 ipsaꝝ h3 vnā talē nã3 determinatā, g̃ vna nō p̃t aliā it^re, cui⁹ opp^m ē dictū. Rñderi p̃t q̃ illa silitudo t3 q̃ȝtū ad h̃ q̃ sič qdditas rei mãlis ē pportionatū obm it^us hũani, ita qdditas sbę imãlis ē pportionatū ꝛ ɔnãle obm sbę separatę, nō ãt t3 q̃ȝ^m ad oia, vñ p^a.q.56.ar.2.1^m, negat.s.Tb. ɔñaz, q2 l3 vna nã mãlis exñs ɔnãlis it^ui ipediret aliaꝝ cogñe, vna tñ nã spũalis aliaꝝ nãꝝ spũaliū cogñe nō ipedit ppꝫ aꝝ affinitatē iter se, cū nō distiguãt̄ nisi ordie quodā ꝛ s̃m grad⁹ diuersos eius pfectōis.

❡ S3 hec rñsio l3 sit v̄a, magnā tñ patit̄ diffi cultatē. Ur.n. velle q̃ i nat^is ppinq̄s ꝛ affinib⁹, vna aliaꝝ cogñe nō ipedit, h̃ ãt ad mētē ph̃i nō v̄r eē. Prio, q2 ppō dicēs, q̃ recipiēs d3 eē denudatū a nã recepti, vt iquit Aue. 3.aia ɔ^m 4°, itelligit̄ a nã gñis primi reꝝ receptaꝝ, ꝛ sic ex eo q̃ nã itranea alicui⁹ h3 cū ext̃nea affinitatē ꝛ ppiq̄tatem nō tollit̄ qn vna cogñe alteri⁹ ipediat. Scđo q2 ad rōnem Aris. posset sĩr dici, q̃ l3 it^s hũan⁹ hr̃et aliq̃ nãꝝ sensibiliū puta nãm aeris, nō tñ a cogñe alioꝝ phiberet̄, q2 posset illę nãę eē ppiq̄s ꝛ distigui ordie quodā s̃3 pfecti⁹ ꝛ ipfecti⁹. Ter°. Propiq̄tas ista ꝛ affinitas nō remouet cām q̃re itus exñs phibeat ext̃neū, g̃ ꝛč. pb^r añs. Nã cā hui⁹ ē q2 det̃minatū ex se ad certā nã3 in actu, nō p̃t ad alias nãs det̃minari. H3.n. Aue.ṕ phy^e ɔ^o.63, q̃ si mã p^a hr̃et ex nã sua aliq̃ for^m, nō recipet oēs for̃as, ꝛ sĩr si hr̃et aliqõã puationē nō recipet oēs puatiōes, s3 cā hec remãet i nat^is ēt affinib⁹ ꝛ ppinq̄s, qm̄ cōe ē oib⁹ nãis spe^cis actualib⁹ q̃ vlt^a dĩa vni⁹ ñ potest p vltimam alteri⁹ diffinitā3 determinari, g̃ ꝛč.

Aue sic cā i itellu nro q̃ ñ nãm sensibilē determinata3 hr̃et/ phiberur ab aliaꝝ nãꝝ recep/ tione.

❡ Ad euidētiā hoꝝ, duo s̃t declarãda. Pri^m est, q̃ sit cā in it^u nro, q̃ nã sēsibil' sibi ɔnãlis exñs ext̃neā siue alienā nã3 sensibilē phiberet ꝛ excluderet. Scđo quo illa.s.Tb. rñsio d̃ silia nãꝝ ppiq̄tate sit itelligēda. Q̃̃^m ad p^m, q2 dupl'r p̃t itelligi talē nãm iexñtē alias nãs ab it^u phibere ꝛ excloderet̄.s. q̃ȝ^m ad receptionē ipsaꝝ i it^u p spēz it^uām, vt v̄r Com.3.d̃ aia ɔ^o 4°, iterp̃tari, ꝛ q̃ȝ^m ad actualē ipsaꝝ cogñe, vt.s.Tb. vltra Com. expōnē iterp̃tat̄, p̃ vidēdū ē de cā ppositi q̃ȝ^m ad p^m sensoz qoē seq̄t Com. (p^m sensu3, 2° q̃ȝ^m ad s3.

Recipiēs d3 eē denudatū a nã recepti.

❡ Q̃̃^m ad p^m sensoz qoē seq̄t Com. sciēdū q̃ ipse h⁹ cāȝ assignat, ppōnez ēt ñ cogñcētib⁹ cōem s.q̃ recipiēs d3 eē denudatū a nã recepti. Hāc ãt ppōnē ipsemet exponit igēs, q̃ it^r, q̃ sba recipiēs nō sit sba recepti s3 spēz, rō ãt hui⁹ ē, q2 al'r tūc res r̃cipet se ꝛ mouēs eēt motū, noie ãt spēi it^te v̄r nō solā spēm spãlissimaz, q̃si sufficiat v̄r vt recipiēs nō sit eiusdē spēi spãlissime cum recepto, cū ipse suã expōnē declarãdo, det ex^m de visu ꝛ auditu re^u coloꝝ ꝛ soni, ɔstat.n. q̃ visus nō solū ē denudat⁹ a nigredine quā recipit, s3 ēt a toto gñe coloꝝ, ꝛ q̃ si albedinē sibi ɔnãlē hr̃et, ñ possz nigredinē recipe, q̃ȝtūcūq3 eēt spe^ce a nigro distict⁹. S3 v̄r noie spēi it^te nã3 cui⁹ recipiēs ē p̃, ꝛ p se receptiuū, ꝛ ad qð i po^a se h3, ꝛ a q̃ inq̃ȝ^m h̃ȝ specificat̄, siue sit nã gñica siue sit nã spe^ca. Sic.n. q2 visus ē p̃, ꝛ p se receptiu⁹ coloꝝ, ꝛ audit⁹ soni, iō ꝛ visus oio a sui nã colorē excludit, ꝛ audit⁹ sonū: hūc sensū isinuat ista rō, q̃ al'r idē recipet se, isinuat ēt ipm, id qð iferi⁹ i eodē ɔ^o iq̄t Aue. q̃ v3 itelligit̄ oportere recipiēs eē denudatū a nã spēi recepti, ñ ãt a nã gñis max^e remoti ꝛč. itēdit.n. q̃ ꝛ si recipiēs dẽat esse denudatū a nã quã p̃ ꝛ p se respicit, ꝛ a q̃ inq̃ȝ^m h̃ȝ specificat̄, nō d3 tñ vt sit denudatū a gñe illi⁹ nãę, q̃ȝuis.n. visus dẽat eē a colore denudat⁹, ita q̃ nulliū hẽat colorē, nō tñ d3 eē denudat⁹ a q̃litate, qð ē gñs coloris, ita.s. q̃ nullā hẽat q̃litatē. Ondūt ēt eūdē sensu3 v̄ba ipsi⁹ Com. ɔ^o.5. cū exponēs ipsa3 ppōnez dicit eā dẽre sic itelligi, q̃ nō ē nece vt recipiēs nō sit aliqd in actu oio, s3 vt ñ sit i actu aliqd ex eo qð recipit. Istā ãt ppōnē sic itellectā dič.s.Tb.vi.q.22.ar.p̃,8^m, nō eē v̄r verā in potētijs cogñscitiuis, s3 q̃ fallit i hñtib⁹ ob3 v'e ɔtinēs.s.oia. Nã obm it^s ē qdditas, ꝛ tñ it^s ipe nō ē ab oi qdditate denudat⁹, s3 qdditas q̃dā ē. Dič ēt ipa3 nō hre v̄itatē in sēsu tact⁹, eo q̃ ei⁹ ob̃a sunt de necītate aialis. Q2 igr̃ recipiēs d3 eē d̃nudatū a nã quã p̃, ꝛ p se respicit ꝛ ad qoā ē i po^a, it^s ãt nř ē in po^a ad qdditatē mãlē ꝛ ē ipsi⁹ p̃, ꝛ p se receptiua, co q̃ oēm qdditatē mãlē cog^re possit, iō d3 ab oi qdditate sēsibili denudat⁹ eē, ꝛ ppꝫa si eēt sibi vna nã sēsibil' ɔnãlis illa phiberet ne alie nãę sensibiles i ipso recipent̄. Nã si qð est receptiuū alicui⁹ nãe d3 eē a tali nã denudatū, optie seq̄t̄ si nō ē a tali nã denudatū, q̃ illi⁹ nãe nō ē receptiuū, sič q2 qð ē coloratū nō ē i po^a ad colorē s3 actu colorē h3, iō nulli⁹ alteri⁹ coloꝝ ē susceptiuū si vnū tñ̃q3 sibi ɔnãlē h3. Attēdēdū ãt q̃ iste sēsus ppōnis d̃clarate nō ē ad ppo^m dubij moti, q2 cū it^s sbę separate nō sit i po^a ad sīnū obm tãq3 potēs ei⁹ spēm recipe, s3 sibi oium ab ipso nãl'r it^lium inatas hẽat spēs, frustra q̃reret̄, an si vnā nãꝝ a se it^lium cōnãlē hẽat tãq3 ppria3 qdditatē, p illam ipediat̄ a receptione aliarum nãrum.

Itus exñs phibz ext̃nei cogñitionem.

❡ Q̃̃^m ad 2^m sensu3.s. q̃ itus appens phiberet ext̃nei cogñe3 ɔsiderãdū ē, q̃ iste sēsus v̄r eē pncipal'r a ph̃o itētus, q2 fortassis ñ r̃pugnat q̃ aliqd hẽat aliq̃ vni⁹ nãę aut vni⁹ gñis spēm, ꝛ tñ sit receptiuū aliaꝝ spēꝝ illi⁹ nãę s̃m eē itētiōale. Uidem⁹.n. q̃ si añ oculos ponat̄ vitrū viride, p vitrū alia videt̄ colorata, h̃ ãt nō p̃t eē nisi silitudo illoꝝ visibiliū recipiat̄ i vitro tãq3 i medio, cū cognitio fieri nō possit nisi visibile p suã spēm vniat̄ videti, ꝛ tñ color viridis ē s̃m suū eē nãle i vitro. Est g̃ sēsus ppōnis q̃ itus appens phiberet od qdē oēm cogñe ext̃nei, s3 distictā illi⁹ ac pfectā cogñe, q̃ȝuis n. p vitrū viride alia visibilia videãt̄, nō videt̄ tñ distícte ꝛ pfecte s̃m pprios colores, s3 videt̄ viridia. Nã spēs ipsoꝝ recepte i tali medio, ex illo colore iexñte accipiūt dispōne3 hãc vt s̃m ob̃a tãq3 viridia repñtēt, l3 ipsa aliū colorē determinatū hẽant. Pōt tñ ēt Aue. iterp̃tatio saluari, dicēdo q̃ itus exñs ipedit ne alia recipi possint i po^a cog^nti nō qdē absolu^te, s3 tãq3 p spēm receptā cogno^ta vere ꝛ distícte s̃m pprias nãs. Rō ãt isti⁹ ppōnis sic itellecte nulla alia assignat̄ a diuo Tb.3.d̃ aia, nisi hec q̃ illð itus appens, q2 eēt ɔnãle it^ui sp actu appereret tãq3.s. sp actu cognitū, ꝛ sic ipediret̄ it^us ab itelligēdo alia. Fūdat̄ ãt hec rō sup expiētia. Uidem⁹.n. in reb⁹ mãlib⁹ q̃ si aliqd actu ab aliq̃ sēsu cognoscat̄, p tūc ñ p̃t alið sēsibile a tali po^a distícte ꝛ ɔplete cognosci, h̃.n. p3 p singulos sēsus discurrēdo. Hic ãt sēsus ē ad ppo^m dubij. Q̃rit̄.n. vtꝝ sič si nř int^s aliq̃ nãꝝ sēsibiliū hr̃et, ipediret̄ ab aliaꝝ nãꝝ pfecta ꝛ disticta cogñe, ita ꝛ sba separata hñs nã3 det̃miatã i gñe qdditatū imãliū, ab aliaꝝ imãliū nãꝝ disticta cogñe p pprias nã3 phibeat̄.

Quō sit itelligēdū q̃ nã vni⁹ sbę separate no ipedit aliaꝝ sbaꝝ cogñitiones ppꝫ eaꝝ affinitatē ꝛ ppinq̄tatē.

❡ Q̃̃^m ad 2^m p^m, quo.s.il la.s.Tb. rñsio sit itelligēda, ɔsiderãdū ē, q2 se i illa rñsiōe ad p̃us dcã remittit, q̃ ipse i.q.50.i.ptis ar.4. ad p^m, det̃miat, nō sic distigui ãgelos spe^ce q̃si vn⁹ hẽat aliq̃ pfectionē sbalē pfectioni alterius angeli supadditã, s3 q2 cū oēs ɔueniãt i pfectiōe q̃ ē nobilissima in eis.s.i itellualitate, i illa pfectione distiguãt̄, s3 diuersos g̃dus, q iō distictionē spe^cam faciūt q2 a formis diuersoꝝ g̃doꝝ sumũt̄. Unlt g̃.s.Tb. i illa rñsiōe de q̃ dubitat̄, q̃ q2 ãgeli s̃t affines ꝛ ppiq̄ iter se vpote in itellualitate q̃ ē vlt^a ꝛ nobilissima eaꝝ pfectio, distictī tñ ordie qoodā s̃m g̃dus ipsi⁹, nã vni⁹ ãgeli ipm ab aliaꝝ sbaꝝ separataꝝ cogñe nō ipedit, q̃ȝtūcūq3 sp ppa3 nãm actu itelligat. Hoc ãt i reb⁹ mãlib⁹ nō iuenit̄, cū ñ distiguãt̄ tñ p g̃dus eiusdē pfectiōis, s3 aut p diuersas pfectiōes q̃ꝝ vna ē alt'a dignior ꝛ pfectior, sič aiata ab iaiatis distiguũt̄, aut si distiguũt̄ for̃al'r s̃m g̃dus tñ eiusdē pfectiōis, sič forte ē de for̃is eltoꝝ, vltra istā distictionē hñt ēt distictionez mãlē q̄ magnā dĩa3 iducit iter ipsa, iō vnū ipsoꝝ i exñs nãl'r v̄tute cogñe ipedit aliaꝝ nãꝝ cogñe. Unlt g̃.s.Tb. negare illaz

gnam, q̄ nō ē cadē rō de nāis sēsibilib⁹ ⁊ d̄ nāis spūalib⁹. In nāis.n. dūtaxat mālib⁹ pp eaꝝ mālitatē ⁊ distātiam hꝫ vitatē, q̄ litus appēns phibet ēxnei cognē, nō āt in nāis spūalib⁹ i qb⁹ ē distictio solū fm eiusdē pfectiōis gradus.

℄ Ad p̄ᵐ ḡ in oppᵐ dī p̄, q̄ nō ē mēs Com. q̄ recipiēs dēat eē dnudatū a gñe prio recepti, ſꝫ a nā quā p̄ recipiēs iq̄ꝫᵐ recipiēs respicit siue sit nā gñica siue speᶜᵃ ſꝫ se. Dī 2°, q̄ hꝫ vitatē i cogᵐᵉ q̄ sᵗ i poᵃ ad sua oḃa nō āt i ijs q̄ sᵗ i actu: q̄lis ē itˡ sbe sepate: rō illa ppo nō ē ad ppoᵐ, vt supi⁹ est dīſum. ℄ Ad 2ᵐ dī, q̄ nō ē cadē rō de nāis mālib⁹ ⁊ de nāis spūalib⁹, q̄ ille nō sola distictiōe fōiali fm diuersos ḡdus eiusdē pfectiōis distiguūt sicut nāe spūales, ſꝫ maiori siue multipliciori distictiōe, vt dcm̄ ē. ℄ Ad 3ᵐ, dī q̄ illa nō ē cā illi⁹ ipedimēti, ſꝫ ea quā assignauim⁹.s. ppetua appitio ⁊ cogᵗᵒ actualis illi⁹ iteri⁹ exñtis q̄ qdē cā vt dcm̄ ē fac̄ ipedimētū.

Obonen̄ p̄ primā cōclusionē.

℄ Sꝫ vlteri⁹ cir (cogᵐᶠ i reb⁹ mālib⁹ ñ āt i reb⁹ spūalib⁹. cā q̄sdā alꝰ p̄missaꝝ ꝯñū du⁽, ꝯ p̄ᵐ.n. argᶠ ex durādo apd̄ Cap. 2. dī. 3. q. 2. spēs rñtās rē aliq̄z ⁊ res cui⁹ ē spēs sᵗ eiusdē rōis speᶜᵉ, ſꝫ differāt i mō eēndi, ſꝫ nulla spēs exñs in itᵘ sbe sepate p̄t eē eiusdē rōis speᶜᵉ cū sbija reꝝ q̄s sba sepata itelligit, cū illa sit accñs, ḡ sbas ñ itelligit p aliq̄s spēs supad

Obonen̄ ꝯ 3ᵐ conclusionē.

℄ Cōtra 3ᵐ argᶠ a Sco. ⁊ ab Aure. arguit.n. Sco. (ditas. 2. dī. 3. q. 2. q̄ sba sepata p vnā spēꝫ nō cogſcat disticte plēs qdditates. p̄, q̄ vna rō cognoscēdi hꝫ vnū obm adeq̄tū i q̄ icludūt pfecte oia cogᵇⁱˡⁱᵃ p illā rōnē, vt pꝫ de eēnᵃ dīna cui p̄ rñdet ipsamet eēnᵃ p modū obi. Hui⁹ āt rō ē, ⁊ q̄ rō itelligēdi mēsurat ex obo, ⁊ q̄ ñ p̄t eē rō cogſcēdi plā, ita q̄ sit p pa rō illoꝝ, nō oꝫ vt ꝯtineat v̄tualr rōe cognoᵗⁱ plūꝫ, ſꝫ nō p̄t dari tale obm ꝯtinēs v̄tualr plēs qdditates, ḡ ⁊c̄. Scd̄o vni spēi ⁊ rōni itelligēdi corrñdet vnus act⁹ cognoscēdi illi adeq̄t⁹. Sꝫ ē ipoꝫᵉ vnico actu cognosci plēs qdditates disticte apd̄. s. T. tenētē itᵐ creatū nō posse sil' pla disticte cognosce ḡ ⁊c̄. ℄ Aurcol⁹ q̄ꝫ tāgit argᵐ Sco. Sꝫ vnū addit ad pbādū sīm eē sbaꝫ sepatā q̄to supiorē tāto p pauciores ⁊ vniores spēs itᵉ. arguit āt sic. Ponat sba sepata, q̄ oia p decē spēs itelligat, sbia supior itelligit p nonē, ⁊ illa supior itelligit p octo, ⁊ sic successiue, ḡ poterit vna tal' sba creari q̄ oia p vnā spēm itelliget, ḡ si creet alia supior illa p sūā es/

Obo spēs itellis est eiusdē rōnis cū re repñtata.

℄ Pro rñsio (sentiā ñ āt p spēm itelliget oia, h̄ ē sīm ḡ ⁊c̄. ne ad obonem, ꝯ p̄ᵐ ꝯnē duo sᵗ notāda. Priᵐ ē q̄ sic imago alicui⁹ rei duplr ꝯsiderari p̄t.s. mālr iq̄ꝫᵐ ē tal' res puta lignū aut lapis, ⁊ fōialr iq̄ꝫᵐ ē hui⁹ imago. Ita silitudo itˡⁱˢ q̄ ē in itᵘ p̄t ꝯsiderari ⁊ mālr iq̄ꝫᵐ ē tal' entitas q̄ ē fōia itᶠ, ⁊ fōialr iq̄ꝫᵐ ē silitudo itˡⁱˢ hui⁹ rei. Si ꝯsideret mālr, sic ñ oꝫ silitudinē itˡᵉᵐ, ⁊ id q̄d p ipāꝫ repñtat eē eiusdē rōnis, cū ipa sit accñs itᶠ ⁊ res repñtata q̄nq̄ꝫ sit sba, ⁊ ad hūc sēsuꝫ itelligēdus ē. s. Th. vi. q. 8. ar. xj. 3ᵐ, cū igt q̄ forᵃ lapidis i aia ē lōge alri⁹ nāe q̄ꝫ forᵃ lapidis in mā. Si āt fōialr ꝯsideret, sic sūt p̄determiata dōm ē, q̄ ē eiusdē rōnis cū re repñtata, ⁊ sic itelligit q̄d dī 4° sen. loco supi⁹ allegato, ⁊ de vi. q. x. ar. 4. 4ᵐ. Scd̄ꝫ ē, q̄ spēi itᵘ p̄t aliqd ex p̄te rei p̄ ⁊ adeq̄te rñdere ⁊ aliqd scd̄ario ⁊ deficiēter sicut spēi aialis q̄ ē in mēte sbe sepate p̄ ⁊ adeq̄te nā aialis rñdet, iadeq̄te āt ⁊ deficient nā hois, aut nā eq̄, q̄ nō tm̄ nām hois repñtat, ſꝫ ēt nāꝫ alioꝝ aialiū. Cū ḡ dī, de mēte. s. Th. spēm itˡᵉᵐ eē eiusdē rōis, cū re p ipāꝫ repñtata, si itelligat adeq̄te ipsaꝫ eē eiusdē rōis, cū tali re h̄ hꝫ vitatē de re q̄ p̄, ⁊ adeq̄te repñtat, nō āt de ea q̄ scd̄ario repñtat ⁊ deficiēter. Ad hāc.n. repñtādaꝫ suffic, vt rōnē ei⁹ eminēter ꝯtineat sicut pꝫ, i diuina eēnᵃ q̄ seipāꝫ adeq̄te repñtat ⁊ p̄, ⁊ ē eiusdē rōis cū seipa repñtata, alia āt a se scd̄ario ⁊ iadeq̄te repñtat, ⁊ nō ē eiusdē rōnis cū illis, ſꝫ eaꝝ rōnes eminēter ꝯtinet, silr spēs aialis q̄ ē in mēte sbe sepate ē eiusdē rōis cū aialis nā quā p̄ repñtat, imo vt supi⁹ dixim⁹ ⁊ ē d̄ mēte Alberti tractatu p̄ sup Porphirio. ca. 6. ⁊. 3. de aia, ac ēt de itᵘ ⁊ itˡⁱ, ē ipa nā aialis in eē itˡⁱ, nō āt ē eiusdē rōnis cū nā hois. Sꝫ illā nām in eē itˡⁱ eminēter ꝯtinet, ⁊ iō illā ēt disticte repñtat. Si āt itelligat spēm eē eiusdē rōnis cū re repñtata eminēter ⁊ iadeq̄te, q̄ vꝫ illā rē ꝯtinet, vnitē ⁊ eminent cū alijs reb⁹ ⁊ nāis q̄s repñtat, sic ñ icōuēit spēꝫ eē eiusdē rōis ēt cū vnoq̄ꝫ eoꝝ q̄ sb ei⁹ adeq̄to obto ꝯtinēt. Ex ijs pꝫ ad obonē, pcedit.n. d̄ spē mālr supra, ñ āt fōialr.

℄ Sꝫ occurrit circa hāc rñsionē duᵐ. Ut.n. hꝫ i p̄ phyᵉ, q̄d v̄e ē, nulli accidit, ḡ vr̄ q̄ forᵃ q̄ ē accñs itᶠ nullo mō possit eē eiusdē rōis cū qdditate extriseca sbali. Sꝫ rñdet, q̄ sba ſꝫ suū eē nāle nulli⁹ eē accñs p̄t, nihil āt icōuenit, q̄ qdditas sbalis fm eē itᵉ q̄d hꝫ in itellectu eē hēat accñtale, hoc.n. nō ꝯuenit qdditati nisi inq̄ꝫtum itētionalr in itᵘ recipitur.

Obo vna spēs itellis possit mltas qdditates repñtare.

℄ Ad euidentiā eoꝝ q̄ ꝯ tertiā ꝯnē obijcit Sco. ꝯsiderādū ē, q̄ duplr possum⁹ itelligere vnā spēm plures qdditates repñtar. Prio q̄ illas repñtet ñ qdē p̄ ⁊ adeq̄te, ſꝫ scd̄ario, inq̄ꝫᵐ in aliq̄ cōi q̄d p̄ ⁊ adeq̄te repñtat ꝯueniūt, ita tñ q̄ ñ tm̄ q̄ꝫᵐ ad cōem rōnē repñtēt, ſꝫ ēt q̄ꝫᵐ ad eaꝝ ppas ꝯditiones, ⁊ tūc nō est dubiū spēi pluriū qdditatū repñtatiue corrñdere aliq̄d vnū obm adeq̄tū tāq̄ꝫ p̄ ⁊ p se repñtatuꝫ.s. id q̄d oib⁹ illis qdditatib⁹ ē cōe, verūtm̄ nō opꝫ vnitatē talis obti eē realē ex aiaꝫ, vt vꝫ sit aliqd vnū realr obm ad modū singularis, sicut spēs itˡⁱ realr ē vna, ſꝫ sufficit, q̄ illd̄ hēat vnitatē fōialis rōnis, sicut vl̄e in suis singularib⁹ ē fm rōneꝫ vnū. Cā āt q̄re spēs itˡⁱ sbe sepate p̄t disticte repñtare plēs qdditates sub vno cōi ꝯtētas q̄d est vnū tm̄ fm rōnē est, q̄ illa spēs est repñtatiua p̄ illi⁹ cōis nō i abstractiōe tm̄, sicut spēs itᶠ nr̄i repñtāt vl̄e, ſꝫ in ꝯcretiōe ad ea p q̄ determinat in nā, sic.n. nō iuenit aial sepatū a suis differētijs ⁊ spēb⁹, ſꝫ ex̄ itᵐ ē diuisuꝫ in spēs ⁊ substat ꝯditiōib⁹ spēꝝ, ita spēs itˡⁱ h̄ q̄ ē causata a causatore diuꝫ spēꝝ ⁊ ꝯditionū aialis repñtat nām aialis nō i abstractiōe ſꝫ diuisaꝫ in spēs, ⁊ pp h̄ diuersas spēs aialis pfecte ⁊ disticte repñtat, p̄ tñ ⁊ adeq̄te ipꝫ cōe ⁊ vnū fm rōnē, scd̄ario v̄o ⁊ cū q̄dā eminētia singulas ei⁹ spēs ⁊ spēꝝ ꝯditiōes. Scd̄o possum⁹ itelˡᵉ, q̄ oēs illas qdditates p̄ ⁊ imediate repñtet, nō āt inq̄ꝫᵐ ꝯueniūt in aliq̄ cōi repñtato, sicut si diceremꝰ diuinā eēntiā eē diuꝫ creaturaꝝ p̄ ⁊ imeᵗᵉ repñtatiuā, nō vt sub vna rōne ꝯueniūt, sed absoᵗᵉ, vt vnaq̄q̄ꝫ distiguit ab alia. Et sic ēt māifeste appet, q̄ nō oꝫ ponere vniuscuiusq̄ꝫ spēi itˡⁱ vnū obm adeq̄tū esse. Lꝫ āt pm⁹ sensus videat veri⁹ accedere ad mētē. s. Th. tū q̄ videm⁹ nō solū vni spēi in nobis ſꝫ ēt vni hitui ex mltis spēb⁹ ꝯstituto vnā fōialē rōnē obti rñdē, tū q̄ oia q̄ p vnā spēm itelligūt i vno actu cognoscūt i mō, vt dī p̄ᵃ. q. 58. ar. 2°, sicut ad vnitatē motus reqrit vnitas termini, ita ad vnitatē opatiōis reqrit vnitas obti. Q̄ tñ vterq̄ sensus p̄t sustineri, fm vtrūq̄ꝫ ad rōnes Sco. rñdebit. Scd̄o igr fm pmū sensuꝫ dī p̄, q̄ maior ē v̄a de vnitate fōialis rōnis, ſꝫ minor in illo sēsu ē fla, nō.n. incōuēit creaturā vnā hac vnitate rōnis fōialis, puta vnū gñs plures qdditates ꝯtinere pfecte ex p̄te rei ꝯtēte.s. ꝯtinet illas q̄ꝫᵐ ad oia ad illas qdditates ptinētia, ſꝫ eas inq̄ꝫᵐ est vl̄e potētialr ꝯtineat. Dī 2°, q̄ si itelligat de obo vno vnitate reali maior ē fla, ad cui⁹ p̄ᵐ pbationē dī p̄, q̄ spēs itᵐᵉ q̄ nō ē cāta ab obo, cuiusmodi sᵗ spēs itᶠ sepati ñ hñt ex obo mēsurari, dī 2° admisso ēt q̄ ab obo mēsuret, q̄ nō oꝫ talē vnitatē eē in obo fm eē reale q̄lis est realis vnitas spēi, vt pꝫ ēt i spēb⁹ itᶠ nr̄i, spēs.n. aialis i vno itᵘ est vna fꝫ eē reale, ⁊ tñ aial nō ē vnū fm eē reale ex̄ intᵐ.

℄ Ad 2ᵐ dī, q̄ vna spēs p̄t eē ppa rō pluriū ꝯtētoꝝ sb obto adeq̄to, nō tñ adeq̄ta, q̄d ē dictu p̄t esse ppuꝫ repñtatiuū diuersoꝝ, ita q̄ oia ppa vniuscuiusq̄ꝫ illoꝝ repñtet, ñ tñ alicui illoꝝ adeq̄tū repñtatiuū eē p̄t ita vꝫ q̄ ipm solū repñtet ⁊ nōal d̄. h̄.n. repugnat ei q̄d dī ipāꝫ eē pluriū rōnē. Un̄ vna spēs itˡⁱ p̄t dici ppa rō pluriū iadeq̄ta tñ, ⁊ p̄t dici eminent pluriū rōnes ꝯtinere pp ipsi⁹ spēi pfectionē. Scd̄o āt 2ᵐ sensuꝫ quē Cap. loco allegato vr̄ seq maior Sco. ē fla, ad cui⁹ pbationē p̄ᵐ, negat assūptū vt pus, d̄ spē ⁊ rōe ñ cāta ab obo. Nā si imeᵗᵉ spēs causet ab obo, q̄ ab vno, vna dūtaxat causat, iō vni spēi vnū adeq̄tū obm distincte ⁊ pfecte repñtatū rñdet, ſꝫ vbi causat ab eo q̄d ē diuꝫ cā, nō icōuēit

vni spēi plura obā rñdere, ⁊ illi nullū eē vnū obm adeq̄tū. ¶ Ad 2m dī (vt p̄us) nō eē icōueniens idē eē ꝓpriā rōnē pluriū vnicuiq₃ illoꝝ iadeq̄tā. Verūtñ vt iā dixi p̄m⁹ modus rñdēdi vr̄ eē securior. Quō āt idē possit eē ꝓpa rō pluriuz oñsuz ē i p̄, vbi d̄ cognitiōe dei agebaꝛ. ¶ Ad 2m Scoti dī q̄ nō negat. s. Th. plā posse sil' ⁊ vno actu itelligi qñ p vnā spēz itelligūt, vt iferi⁹ ostendeꝛ. ¶ Ad rōnē Aureoli. Dī p̄ q̄ nō sufficit dicere ad mētē. s. Th. posse creari vnū angelū q se p suā eēntiā cognoscat, ⁊ oia alia p vnā spēz, ⁊ q̄ si supior illo crearet' ille nō intelligeret absq₃ spē, s₃ per spēm vliorē, iq̄₃m p illā plēs rōnes ⁊ ꝯceptiōes reꝝ cognosceret, tuz q̄ sic b₃ p icōuenienti. s. Th. q̄ oia p suā eēntiā suba separata cognoscat, ita ⁊ q̄ p vnā spēm itelligat oia, vt h̄ loco appet p incōueniēti b₃, tū q̄ nō solū igt supiores sbas p vliores spēs it^re, s₃ ēt p pauciores, imo si ponit īpas vliores nisi q̄ cū oia illa repñtēt q̄ p spēs iferioꝝ repñtanꝛ pauciores tñ illis sūt, ex q̄ seq̄ꝛ oportere, vt ēt vliores sint. Dī 2°, q̄ loq̄tur. s. Th. de cognitiōe sbaꝝ sepataꝝ s̄m ordinē nūc iter illas ꝯstitutū, p Dionisiū. 12. cap. ce. hie. q credit' hec a Paulo aplo fuisse edoct⁹ nobis māifestatū. Et lō cū ipse Dionisi⁹ posuerit supiores hie sciaz magis vl'ez, hūc modū explicat. s. Th. ponēdo supp̄mā sbam separatā p aliq̄s spēs int^e, deide descēdēdo q̄to sba fuerit iferior tāto in ipsa spēs it^les multiplicari. Quid āt de⁹ possit facere ipsi diuine ꝓuidētie ac p̄sciē relinq̄t. Dī tñ 3°, q̄ posito illo casu creatiōis supioꝝ itelligētiaꝝ, s₃ supior p pauciores spēs itelligeret, q̄ s₃ in iferiorib⁹ crearēt noue spēs repñtatiue nouaꝝ nāꝝ q̄ crearēt, ⁊ sic spēb⁹ iferioꝝ multiplicatis s₃ in iferiorib⁹ plures eēnt q̄₃ in supiorib⁹. v. g. si supp̄ma suba p duas spēs itelligeret posito q̄ aliq̄ ipsa supior crearet' illa supior p duas ēt spēs itelligeret, in ea. n. q̄ supp̄ma erat ⁊ p duas spēs itelligebat, poneret' spēs sbe nouit' create, ⁊ sic nō ampli⁹ p duas s₃ p tres spēs itelligeret, ⁊ sic de aliis, vñ relinq̄ꝛ, q̄ s₃ supior de nouo create p pauciores spēs itelligeret, nō qdē p diminutionē binarij i sba nouit' create, s₃ p appositionē spēi in suba inferiori. Istud hēri pōt ex. s. Th. p̄°. q. 56. ar. 2. 4m, vbi ait, q̄ si deus instituisset facere plures angelos aut plures naturas rerū plures spēs intellēs mētibus angelicis impressisset. Aduertendum aūt q̄ in tali casu nō solum in suba nouiter create eēnt pauciores spēs, sed etiaz vliores. Nam p illas spēs intelligeret subam inferiorem que se intelligit per suam substantiam nō āt per speciem, verisimile etiam est q̄ per suas species, etiā nāli cognitione, vt videt' velle. s. Th. 2. sen. dis. 3. q. 2. ar. 2. 2m, intelligeret plures rerum rationes q̄₃ inferiores substantie.

Quō sal/uat sbas supiores p vliores spēs it^re. † Idē. p. p. q. 57. articulo.

¶ Q̄ substātie sepate materialia cognoscūt. Cap. 99.

Ex p̄dictas igr̄ formas itelligibiles sba separata: nō solū cognoscit alīs sbias sepatas: s₃ ēt spēs reꝝ corpaliū. ¶ Cū. n. itell's eaꝝ sit pfect⁹ nāli pfectiōe vtpote tot⁹ i actu exñs: oꝫ q̄ suū obm. s. ens itelligibile vl'r ꝯp̄hē dat: sub ente āt itelligibili ꝯp̄hēdunt' ēt spēs reꝝ corpaliuz: eas igitur sbia separata cognoscit.

2 ¶ Adhuc cū spēs reꝝ distiguātur sic spēs nūeroꝝ. (vt sup̄ hitū ē). oꝫ q̄ i spē supiori ꝯtineat aliq̄lr: qđ ē i iferiori: sic maior nūerus ꝯtinet minorē: cū igr̄ sbie separate sint sup̄ sbias corpales: opꝫ q̄ ea q̄ sr̄ in substātijs corpalib⁹ p modū mālē: sint in substātijs separatis per moduz intelligibilem: quod. n. est in aliquo est in eo per modum eius in quo est.

3 ¶ Itē si sbie sepate mouent corpora celestia vt phi ponūt qcqd ꝓuēit ex motu corpoꝝ celestiuz attribuit' ipsis corpib⁹ sic instr̄is eo q̄ mouēt mota: sbijs āt sepatis mouētib⁹ sic p̄ncipalib⁹ agētib⁹: agūt āt ⁊ mouēt p itell'm: sr̄ igr̄ causantes ea q̄ fiunt p motū corpoꝝ celestiū: sic artifex opaꝛ p sua instr̄a: forē igr̄ coꝝ q̄ gñantur ⁊ corrūpunt' sr̄ itelligibilr̄ in sbijs sepatis. ¶ Vñ ⁊ Boeti⁹ i lib. de trini. dic̄. † (q̄ ex formis q̄ sr̄ sine mā venerūt forē q̄ sr̄ i mā). Cognoscūt igr̄ sbe sepate nō soluz sbias sepatas: s₃ ēt spēs reꝝ māliuz: nā si cognoscūt spēs generabilium ⁊ corruptibiliū corpaliū sine mā. ...

† Cap. 3. lij.

¶ Super capl. 99.

Postq̄₃ determinauit. s. Th. d̄ obto imāli cognitiōis sbaꝝ sepataꝝ, nūc de obo māli d̄terminat. Et p̄ de obo vl'i. Scd̄o de obto pticulari cap. sequēti. Circa p̄m duo fac. Pri⁹ d̄ obo māli d̄terminat. Scd̄o mouet dub^m q̄dā. Q̄ꝫm ad p̄m ponit' ꝯ hec. Per p̄dictas formas it^les suba sepata n̄ solū cognoscit alias sbas sepatas, s₃ ēt spēs rerū corpaliū, pb' p̄. Sub ente it^li ēt spēs reꝝ corporaliū ꝯtinēt', ḡ sba separata res māles cogn̄scit, pbaꝛ ꝯña, q̄ cuz it' sbaꝝ separataꝝ sit pfectus nāli pfectiōe, oꝫ vt suū obm. s. ens int^le vl'r ꝯprehēdat. ¶ Aduerte fundamētū hui⁹ rōnis eē, q̄ q̄ int' nat⁹ ē informari silitudine aliq̄ oiuz ꝯtentoꝝ sub suo formali obto, cū cognitio nō fiat nisi rōne silitudinis, iō cū intell's sbe separate nō sit in po^a ad aliquā spēm int^em eoꝝ q̄ nāliter cognoscere pōt, s₃ oēs actu hēat, ⁊ int^le sit eius formale obm, oꝫ vt oium it^lem spēs in seipso hēat, ⁊ sic possit intelligere oē int^le etiam materiale per species q̄bus est in actu.

¶ Scd̄o. Sube sepate sūt sup̄ subas corpales, ḡ ille sr̄ in ipsis aliquo mō, ḡ itelligibilr̄, pb' p̄a ꝯña, q̄ in spē supiori contineꝛ aliq̄lr qđ est in iferiori, vt pꝫ in numeris. Scd̄a ēt pbꝛ, q̄ qđ est in aliquo est in eo p moduz eius in quo est.

¶ Aduerte q̄ nō dixit simplr̄ ⁊ abso^te. s. Th. in spē supiori ꝯtineri qđ est in iferiori, sed addidit aliq̄liter, q̄ nō opꝫ vl'r q̄ s̄m subam supioris iferior spēs ꝯtineaꝛ in supiori pfecte q̄₃m ad oia q̄ ad ipam ptinēt, cū p ꝓpriam dr̄iam iferior ab ipsa distinguaꝛ s₃ oꝫ aliq̄ mō in supiori ꝯtineri. In ijs. n. q̄ sr̄ eiusdē ordis reꝝ, qđ est iferioris gradus ꝯtineꝛ in eo qđ est gradus supioris, inq̄₃m in iferiori ē aliq̄ pticipatio supioris, sic in nigro est aliq̄ pticipatio albi, inq̄₃m aliqđ de luce pticipat, qđ est formale in ipso. In ijs āt q̄ sūt diuersoꝝ ordinū, ea q̄ sūt iferioris ordinis ꝯtinent' in ijs q̄ sūt supioris ordinis pfecte ⁊ totalr̄ s̄m aliqđ eē, nō tñ s̄m eundē modū eēndi, sic corpa corruptibilia virtute ꝯtinēt' in corporibus incorruptibilib⁹, s₃ icorruptibilit', ⁊ oēs creature ꝯtinent' i deo ⁊ incorruptibilr̄ ⁊ imāliter. Cum ergo sube sepate sint supioris ordis q̄₃ res corpales, oꝫ vt in ipsis sint res corpales s̄m modū subaꝝ sepataꝝ, vt. s. sint i ipsis itelligibilr̄, sic̄ ipe sūt itell'uales sbe, ⁊ sic dr̄ eē aliq̄lr in ipsis, q̄ s̄ꝫ modū ipaꝝ subaꝝ sepataꝝ, nō āt s̄m modū ipaꝝ reꝝ corpalium.

Inferiora aliq̄lr i superiorib⁹ continent'.

¶ Tertio. Sube sepate causant ea q̄ fiūt p motū corpoꝝ celestiū, mouēdo ipa, ḡ cognoscūt oia corpa, pꝫ añs, q̄ qcqd ꝓuenit ex motu corpoꝝ celestiū attribuit' ipsis corpib⁹ celestib⁹ vt instr̄is, subijs āt sepatis mouētib⁹ vt p̄ncipalib⁹ agētib⁹, ꝯña ēt pꝫ, q̄ agūt p it^m, vñ spēs ⁊ nāe gñabiliū ⁊ corruptibiliū cognoscūt tāq₃ ꝓpoꝝ effectuum nāe, spēs āt corpoꝝ celestiū tāq₃ nāe ꝓpoꝝ istroꝝ. ¶ Cōfirmaꝛ auth.

Boe. In libro de trini. li° p° ca. 3. Ex h correlarie ꝯcludit, ꝙ necē est q̄libet sbaʒ cognoscere oēs res mãles, ⁊ totū ordinē eaꝝ, pʒ ex dictis, qꝛ q̄libet hʒ ṽtutē ꝯphēdēdi oēs spēs ⁊ dr̃ias entis ⁊ it' eaꝝ, hʒ actu oēs filitudies ad q̄s est i po°.
¶ Oʒ̃m ad 2m posset ꝯ hāc ꝯnē argui, qꝛ it' i actu ē itm i actu, icōueniēs āt vr̃ ꝙ res mālis sit pfectio sbē sepatę. Sʒ rñdet s. Th. ꝙ nō ē incōueniēs rē mãlē hʒ suā filitudinē imālr exñtē i itu sbē sepatę, eē illi⁹ pfectionē, sicut ei⁹ ꝓpriā formā. Nā res itellecta ē pfectio i-
† Idē. p. p. q. 57. ar. 1. ad 3m. telligētis ƀm filitudinē suā quaʒ hʒ in itu. Nō. n. lapis q ē ex̄ aiaʒ
† Du°. ē pfectio intell's nostri possibil.
¶ Aduerte cū oš lapidem q est ex̄ aiam nō esse pfectionē int' nr̃i, ꝙ
† Solu° h dupl'r pt itelligi. Uno mō ꝙ abso'ta q̄dditas lapidis exñtis ex̄ aiaʒ nō sit in itu, ⁊ sic nō itēdit. s. Th. dictū ē. n. i pcedenti cap. ꝙ filitudo in aīa ⁊ res ex̄ aiaʒ p ip-saʒ repñtata sūt eiusdeʒ rōnis, ⁊ sꝫ vna ⁊ eadē q̄dditas. Alio mō ꝙ nō sit in itu ƀʒ esse mãle qđ hʒ ex̄ aiam, ⁊ sic itē
† Idē p. p. q. 57. ar. 1. dir. Uñ post illa ṽba subiūgit ꝙ filitudo rei mãlis in itu sbē sepatę est imālr ƀm modū sbē sepatę nō ƀm modū sbē mãlis, q̄si vellit dicere, lʒ res dicat̃ pficere itm rōne suę filitudinis, inq̄ʒm in itu est ipsa rei q̄dditas exñs ex̄ int'm, nō ṁ q̄dditas ipsa ē in itu ƀm suū esse mãle, sʒ ƀm eē imāle ⁊ itelligibile, ita ꝙ ipsa hñs esse imāle in int'u repñtat seipsam hñtem esse mãle extra intelm ⁊ ƀm esse imāle perficit itellectū.

¶ Super capi. 100m.

Secundo agit. s. Th. de obiecto mãli particulari cognitionis subē separatę. Et ponit hanc ꝯclusionē. Per similitudines reꝝ materialiū subē sepatę non soluʒ cognoscūt res mãles ƀm rōnē gñis vel spēi, sicut int' noster, sed ēt ƀm indiuidua, pbr̃ p°. Silitudines rerum in int'u subē sepatę sūt vliores q̄ʒ in itel° nr̃o ⁊ efficatiores ad hoc, ꝙ p eas aliq̄d cognoscat̃, ꝗ p similitudines rerum mãlium nō solum cognoscūt res mãles ƀm rōnē gñis vel spēi, sicut int' nr̄ sed ēt ƀm idiuidua. Añs simul ⁊ ꝯñtia declarat̃ ex dr̃ia spēꝝ int' nr̃i, ⁊ spēꝝ int' subē sepatę, qꝛ ille imāles exñtes itantū sūt ꝯcte virtutis ꝙ vna ducit tm̃ in cognitionem vnius, ita. s. ꝙ p spēm gñis nō pōt cognosci differentia, neq̄ʒ p filitudinē spēi pōt indiuiduū in sua singularitate cognosci, p filitudinē āt int' subē sepatę vnā ⁊ imāleʒ exñtem nō solū nā gñis ⁊ spēi, sed ēt indiuidui pōt p intelm cognosci. Addit āt. s. Th. ꝙ pp hoc nō opʒ filitudineʒ hȝ eē mãlē, aut eē ifinitas filitudines ƀm numeꝝ indiuiduoꝝ.
¶ Circa ea q̄ dicit. s. Th. de filitudine int. l' nr̃i, ꝙ inq̄ʒ cuʒ sit imālis ⁊ ducat solum in cognitionem vnius nō pt̃ ducere in cognitionē pncipiorūʒ indiuiduātiū, aduertendū ꝙ loquit̃ de cognitione pfecta ⁊ distincta, de hac. n. veruʒ est ꝙ vna spēs i itell's nr̃i nō ducit i cognitionē pluriuʒ formalr̃ distinctoꝝ, quēadmodū sūt genus ⁊ dr̃ia, spēs, ⁊ pncipia mãlia idiuiduātia, vñ de hac loquēdo cognitione, cuʒ spēs hēat eē oīno imāle, in int'u erit primo ⁊ p se filitudo eius qđ ēt imāle. s. spēi aut gñis que a mã indiuiduali abstrahūt, ⁊ cū nō possit plura formalr̃ disticta pp ipsius ꝯctionem repñtare, sequit̃ ꝙ nō repñtet nisi nām cōmunē, nō āt pncipia idiuiduātia que a nā vniuersali formalr̃ distinguuntur.
¶ Circa id qđ oš formā quā subā sepata itelligit ñ oportere eē mãlem nec ēt eē in ea infinitas spēs q̄uis cognoscat idiuidua mãlia q̄ sunt ifinita, attendendū ꝙ p hoc vult. s. Th. ponere dissimilitudinē iter spēs q̄bus subā separata singularia cognoscit, ⁊ spēs q̄bus nos ea cognoscim⁹, qꝛ. n. nos nō cognoscimus p se ⁊ directe singularia, nisi p sensum, opʒ spēm qua nos ea cognoscim⁹ esse sensibilē ⁊ esse mãlibus cōditionib⁹ subiectā, ⁊ sic aliquo mō mãlē eē, spēs āt qua sbia sepata singularia cognoscit nō est sensibilis sed int's, ⁊ per ꝯñs est imālis, sicut ⁊ int' quē pficit. Item spēs sensibilis q̄ nos vnū singulare cognoscim⁹ est illi singulari adequata, ⁊ ideo opʒ in nobis species singulariū cognitoꝝ, ƀʒ ipsoꝝ multitudinē multiplicari, spēs āt sbē sepatę qua singulare cognoscit, nō est illi singulari adequata, ƀʒ ipm excellit, q̄ vna ⁊ eadē, est p° spēi repñtatiua, secūdario ṽo singulariū, ⁊ sic nō oʒ ƀm singulariū multitudinē spēs ipsoꝝ multiplicari, vt sint infinite spēs, sic sūt infinita singularia cū vna ⁊ eadē spē oīa intelligant̃. Ex ijs pʒ, vanā eē rōnem Scoti q̄ in scđo, di. 3. q. vltia, arguit subaʒ separatā nō posse cognoscere singularia p spēs ingenitas, qꝛ tūc hēret infinitas species in actu. Patet. n. ex ijs ꝙ hoc nullo modo seqtur.

poꝝ: tāq̄ʒ ꝓpriorꝝ effectuū: multo magis spēs corpoꝝ celestiū q̄si ꝓpriorꝝ instroꝝ. ¶ Qꝛ ṽo itellect⁹ sbie sepate ē i actu hñs oēs filitudies ad q̄s est in potētia hʒ āt ṽtutē ꝯprehendi oēs spēs ⁊ dr̃ias entis: necē est ꝙ sbia sepata q̄libet cognoscat oēs res nãles ⁊ totū ordinē eaꝝ. † ¶ Cū āt itell's in actu pfecto sit itellm in actu: pt alicui videri ꝙ sbia sepata nō itelligat res mãles: incōueniens. n. vr̃ qđ res mãlis sit pfectio sbie sepate. † ¶ Sʒ si recte cōsideret̃ res itellecta ē pfectio intelligētis ƀm suā filitudinē quā hʒ in itellectu: nō. n. lapis q ē ex̄ aiam ē pfectio intell's polis nr̃i: filitudo āt rei mãlis in itellu substātie sepate est imāliter ƀm modū sbie sepate nō ƀʒ moduʒ sbie mãlis: vñ nō ē icōueniēs: si hec filitudo dicat̃ eē pfectio intell's sbie sepate: sicut ꝓpria forma ei⁹.

¶ Quod sube sepate cognoscūt singularia. Cap. 100.

Uia vero similitudines reꝝ in itellu sbie sepate sūt vliores q̄ʒ in itellectu nr̃o ⁊ efficatiores ad hoc qđ p eas aliq̄d cognoscat̃: p filitudines reꝝ mãliuʒ sbie sepate ñ solū cognoscūt res mãles ƀʒ rōnē gñis vel spēi: sic itell's nr̃: sʒ ēt ƀʒ idiuidua. ¶ Cū n. spēs reꝝ in itellu exñtes oporteat esse imāles: nō poterūt ƀm ꝙ sūt in itellu nr̃o eē pncipiū cognoscēdi singularia q̄ p mãʒ idiuiduant̃: eo ꝙ spēs itell's nr̃i intm̃ sꝫ ꝯcte ṽtutis: ꝙ vna ducit soluʒ in cognitionē vni⁹: vñ sic filitudo nãe gñis nō pt ducere i cognitionē gñis ⁊ dr̃ie: vt p eā species cognoscat̃. ita filitudo nãe spēi nō pt ducere in cognitionē pncipioꝝ spēi ⁊ indiuiduātiū q̄ sꝫ pncipia mãlia vt p eam idiuiduū in sua singularitate cognoscatur. Silitudo ṽo itell's sbie sepate: cū sit vlis virtutis vna ⁊ imaterialis exñs pt ducere in cognitionē pncipioꝝ spēi ⁊ idiuiduātiū q̄ sunt pncipia mãlia: ita ꝙ p eam sbia sepata non soluʒ nãm generis ⁊ speciei: sed etiā idiuidui cognoscere possit p suū itellectū: nec sequit̃ ꝙ forma p quā cognoscit sit mãlis vel ꝙ sint ifinite ƀm numeꝝ indiuiduorūʒ.

¶ Scdo. Aia hũana ẽ iferior ordie nãe q̃ sba sepata, ⁊ ipsa ẽ cognoscitiua vliu3 p it^m ⁊ singulariũ p sẽsu3, g̃ sba separata q̃ ẽ altior, vtrũq3 altiori mõ p vnũ p̃n^m. s. p it^m cognoscet, p̃bat ɔña, qr qd̃ pt virt⁹ iferior pt vtus supior sȝ eminẽtius.
¶ Circa hãc rõnẽ occurrit dubiũ. Per ipa3. n. ita p̃bari poterit q̧ it' nr̃ cognoscit singularia sic̃ de sba sepata. Sic. n.

2 ¶ Adhuc qd̃ pt iferior virt⁹: pt ⁊ supior: sȝ eminẽtius: vñ virtus iferior opatur p multa: vbi virt⁹ supior p vnũ tantũ opat̃: virtus eni q̃to est supior: tãto magis colligit̃ ⁊ vnit̃: ɔ̃trario v̓o virtus iferior diuidit̃ ⁊ multiplicat̃: vñ videmus q̧ diuersa gñia sensibilium q̃ gnq3 sensus exteriores p cipiunt: vnauis sensus cõis ap p̃hendit: aia ãt humana est iferior ordie nãe q̃ sbia sepata: ipsa ãt cognoscitiua est vliu3 ⁊ singu lariũ p duo p̃ncipia. s. p sensu3 ⁊ itellectũ. sbia igr̃ sepata que ẽ altior cognoscit vtrũq3 altiori mõ p vnũ p̃ncipium. s. intellectum.
3 ¶ Item spẽs rex intelligibiles ɔ̃trio ordine p̃ueniũt ad itellectũ nostrũ ⁊ itellectũ sbie sepate: ad itellectũ. n. nr̃m p̃ueniunt p viã resolõnis. s. p abstractionẽ a cõditionib⁹ mãlib⁹ ⁊ indiuiduantibus: vñ p eas singularia a nobis cognosci nõ p̃nt: ad intellectum ãt sbie separate p̃ueniunt species itelligibiles: quasi p viã compositionis: habet enim species intelligibiles ex assimilatione sui ad primam intelligibilem speciem intellectus diuini: que quidem non est a rebus abstracta: sed rerum factiua: est autē factiua non solum forme: sȝ materie que est indiuiduatiõis p̃ncipium: species igitur intellect⁹ substantie separate totam rem respiciunt ⁊ non solum princi-

sba sepata ẽ supior, ⁊ altior aia hũana, ita it' nr̃ ẽ virt⁹ altior sensu, g̃ si qr illa est supior aia hũana, iõ p vnu3 cognoscit vlia ⁊ p̃ticularia, q̃ aia p diuersas po^{as} cognoscit, eade3 rõne, qr it' ẽ supior sensu, poterit p se cognoscere oia q̃ per plures sẽsus cognoscũtur. Nec valet si dicat̃, q̧ hec p̃positio, qcqd̃ pt virt⁹ iferior pot virt⁹ supior, itelligit̃ hoc loco d̃ nã rei superioris ɔpleta in spẽ cõstituẽte aliũ gradũ in ordie rex, it' ãt nr̃ nõ ẽ nã p se ɔpleta in spẽ, sȝ claudit̃ in illo rex gradu i q̃ ⁊ hõ. Hec inq̃3 rñsio ɔstat q̧ nõ ẽ ad mẽtẽ. s. Th. qr d̃clarãs illã p̃põnẽ, mãifestat ip a3 in sensu cõi, q vn⁹ app̃hẽdit diuersa gñia sensibiliũ q̃ gnq3 sensib⁹ exteriorib⁹ p̃cipiũt̃, mãifestũ ẽ ãt q̧ sensus cõis nõ est magis nã ɔpleta in spẽ q̃ int', g̃ ⁊c̃.

Quicqd pt vir' iferior, pt v. r' supior.

¶ Ad hui⁹ euidẽtiã ɔsiderãdũ ẽ p̃, q̧ cũ virt⁹ duo respiciat s. opationẽ ⁊ obm, dupl'r pot itelligi supiorẽ vtutẽ posse qc qd̃ pt iferior aut. s. qr in oẽ obm pt in qd̃ pot iferior, aut qr oẽm opationẽ ⁊ oẽ3 modũ opatiõis pt hr̃e q̃ nata sit iferiori ɔuẽire. Rursus cũ opatio mediũ qd̃da3 sit iter vtutẽ a q̃ egredit̃ ⁊ obm ad qd̃ terminat̃, ⁊ ex vtroq3 aliquẽ modu3 hẽat, pt itelligi aut de mõ opatiõis sibi ɔueniẽti, vt se t3 ex p̃te vtutis, aut de eo q sibi ɔuenit, vt se t3 ex p̃te obiecti. Cõsiderandũ scdo, q̧ dupl'r pt dici vna vtus supior alia. Uno mõ qr ad supiorẽ ordinẽ rex ptinet, sic̃ virt⁹ sbe sepate ẽ superior vtute corpea. Alio mõ, qr in eodẽ ordie rex, supiorẽ gradũ t3, sic̃ vtus sẽsitiua iterior ẽ supior vtute sensitiua exteriori. Dr̃ g̃ p̃, q̧ q̃3^m ad obiecta est vlr̃ vex q̧ qcqd̃ pt vt⁹ iferior pt virt⁹ supior siue sit supioris ordis siue tm̃ supioris gradus, dũmõ sint directe subordiate fm eãdẽ rõnẽ, p3. n. i hs q̃ sũt supioris gradus tm̃, ex eo qd̃ videm⁹ in sensu cõi re^{ce} sensuũ p̃ticulariũ, in hs v̓o q̃ sũt supioris ordis ex ɔpatiõe it' angelici ad sensum, vt hic oñdit̃, in oia. n. in q̃ pt sensus p̃ticularis pt sensus cõis, ⁊ in oia in q̃ pt sensus, pt int' angelic⁹. Dr̃ 2°, q̧ oẽm opationẽ quã virt⁹ iferior hẽt, ⁊ virtus h3 supior, nisi ipsa3 aliq̃ ɔcomitet̃ i p̃fectio q̃ supiori nõ ɔueniat, vt supius est oñsum. Dr̃ 3°, q̧ q̃3^m ad modũ opationis se tenẽtẽ ex p̃te virtutis est vlr̃ ẽt vex, q̧ quo mõ pt operari virtus iferior, pot virtus supior operari, vel mõ excellẽtiori, p3 qr modus opandi talis sequit̃ modũ ẽẽndi opantis. Dr̃ 4°, q̧ q̃3^m ad modũ opationis se tenentẽ ex p̃te obiecti, virtus supioris ordinis pot nobiliori mõ icludẽte modu3 ignobiliorem eminẽter opari. virt⁹ ãt supioris gradus tm̃, pt eodẽ mõ opari, nõ ãt est necẽ q̧ nobiliori mõ opet̃. Pa-

mũ p3 in angelo cognoscẽte singularia mãlia, nõ tm̃ q̃3^m ad accñtia extrĩseca, quo mõ ea sensus cognoscit, sȝ ẽt q̃3^m ad eox ẽẽntiã itrĩsecã. Scdm ẽt p3 in sensu cõi q de singularib⁹ cognoscit tm̃ accñtia, sic̃ ⁊ sensus exterior, nõ ãt eox q̃ddidatẽ. Cũ g̃ hic dr̃, q̧ qcqd̃ pt virt⁹ iferior, pt virt⁹ supior, sed eminẽtius dat̃ itelligi, ⁊ qd̃ pot in oia obiecta in q̃ pot virtus iferior ⁊ q̧ nobiliori mõ opatiõis in illa pot. His p̃missis dr̃ ad dubiu3. p̃, q̧ p rõnẽ hic adductã optie p̃b^r q̧ sba sepata pt singl'aria cognoscere ⁊ eminẽtiori mõ q̃ aia nr̃a p sensu3, ta3 ex p̃te cognoscẽtis q̃3 ex p̃te rei cognite, ⁊ qr ea cognoscit vnite ⁊ imãliter, cum aia nr̃a p sensus diuisim ⁊ mãlit' ea cognoscat, ⁊ qr ea cognoscit nõ tm̃ q̃3^m ad extrĩseca accñã, vt sensus, sȝ ẽt q̃3^m ad essentiã q̃ itrĩseca ẽ, inq̃3^m spẽs qb⁹ itelligit repñtãt rẽ q̃3^m ad ẽẽntia3 ⁊ q̃3^m a p̃n^m idiuiduãtia, sic̃ ⁊ ẽẽn^a diuina a q̃ ɔfluũt est eox causa q̃3^m ad vtrũq3. Dr̃ 2°, q̧ ... q3 p hãc rõnẽ p̃bari ẽt pt, q̧ itel' noster abso^{te} ɔsideratus q̃3^m. s. ad sui nã3 p abstractionẽ ab hoc vel ab illo mõ essẽdi pt cognoscere singularia mãlia directe q̃3^m ad eox singularitatẽ. Nam ostẽdit. s. Th. p̃°. q. 89. ar. 4. ⁊ vi. q. 19. ar. 2°, q̧ aia nostra sepata singularia cognoscit. Dr̃ 3°, q̧ ñ tm̃ p hãc rõnẽ p̃bari pot, q̧ it' noster ɔiũctus singularia cognoscat ⁊ directe ⁊ q̃3^m ad eox singularitatẽ, nõ. n. valet int' noster fm sua3 nãm abso^{te} ɔsideratus pot cognoscere singularia, vtpote q sit supior sensu, g̃ ɔiũctus hoc pot. Dr̃ 4°, q̧ p ipa3 hñ p̃bari pot, q̧ aliquo mõ illa cognoscere pot: q̃3^m. s. ad eorũ singularitatẽ idirecte, q̃3^m v̓o ad eox q̃ddiatẽ3 directe, qd̃ est ea excellẽtiori mõ cognoscere q̃ sensus q eox tm̃ accidẽtia extrĩseca cognoscit. Uñ. s. Th. p̃°. q. 86. ar. p̃, cũ q̃rto arg^m ad p̃tẽ sfam p̃bassẽt it^m nr̃m cognoscere singularia hac rõne q̧ qcqd̃ pt virtus iferior pt virt⁹ superior, rñdet, q̧ quicqd̃ pot virtus iferior pot virt⁹ supior sed eminẽtiori mõ, ⁊ q̧ itel' eminẽtius cognoscit id qd̃ cognoscit sensus. Silĩ mõ rñdẽs ad hoc arg^m vi. q. 10. ar. 5. 5^m, ait, q̧ illud qd̃ pt virt⁹ iferior pot virtus supior, nõ tñ sp eodẽ mõ, sȝ q̃nq3 alio altiori, ⁊ q̧ it' cognoscit singularia altiori mõ q̃ sẽsus, cũ ipe penetret ad ipa3 nã3 spẽi q̃ ẽ in idiuiduis, ille v̓o idiuidua cogñscat tm̃ q̃3^m ad mãles dispõnes ⁊ accñã exteriora. Ex qb⁹ p3, q̧ p illã p̃põnẽ qcqd̃ pt virt⁹ iferior pt virt⁹ supior, pt ẽt de int^u nr̃o ɔcludi, q̧ aliq̃ mõ singularia mãlia cognoscere possit, sȝ de hac p̃põne dcm̃ ẽ ẽt in p̃ li° cap. 64.
¶ Tertio. Spẽs it' sub̃e sepate totã rem respiciũt. s. p̃ncipia spẽi ⁊ p̃n^a indiuiduãtia, ergo ⁊c̃. p̃bat̃ añs, qr eas accipit nõ per viam resolutionis ⁊ abstractionis a ɔditionib⁹ mãlibus, vt int' noster, sed quasi p viam ɔpositionis ex assimilatione sui ad primã int^{lem} spẽm int' diuini q̃ nõ est a rebus abstracta, sed est ipsax ⁊ q̃3^m ad formã ⁊ quãtum ad mãm que est indiuiduationis principium, factiua.

¶ Aduertēdū ꝙ spēs itellis ꝑueīre ad intm̄ sbē sepate ꝑ modū ꝯpositiōis est ipas itelles repñtare qdditatē, cū ꝯpositione ad accñtia idiuiduātia, sicꝫ forᵉ itellᵉ diuini itᵉ ē factiua qdditatꝭ cū tali ꝯpositiōe. spēs āt itelles itᵉ nr̄i ꝑueniūt ꝑ viā resolōnis, q2 ꝙuis causent̄ a re ꝯposita ꝛ vnita accñtib⁹ idiuidualib⁹, ipas tñ qdditatē solā repñtāt, ꝛ nō cū ꝯcretiōe ad accñtia idiuiduāria.

Addit tñ. s. Th. (qñ) vtoñdat ibi eē q̄ndā silitudi nē ꝯpositiōis nō āt verā ꝯpōnēʒ. Nā sicꝫ in eēntia diuina vnite ꝯtinēt̄ qdditas mālis ꝛ accñtia, nō tñ ibi faciūt verā ꝯpōnē, sed in vna simplici vtu te factiua vtriusqꝫ ꝯtinēt̄, ita in spē itlᵉ sbē sepate vnite ꝯtinēt̄, inqꝫᵐ ipsa vna exñs ꝛ qdditatē ꝛ accñtia repñtat, i ea tñ vēaʒ ꝯpōnē nō faciūt.

¶ Ad hāc rōnē dicꝫ Sco. 2. di. 3. qō. vltᵃ, duo. Priᵒ, ꝙ (ciūt. posito ꝙ res fluāt a deo q̄ ad māʒ ꝛ q̄ ad forᵐ, nō tñ seqꝫ, ꝙ q̄ ad cognitionē singularitatꝭ effluāt in itᵐ sbē sepate, ꝑtertū cū sʒ. s. Th. mā ꝑtineat ad qōgdē. ¶ Scdō dicꝫ ꝙ arguēs, qm̄ diuina eēnᵃ ē rō cognoscēdi singulare ꝛ vlē, ꝙ ēt spēs i flura in mēte sbē sepate sit rō illa cognoscēdi ē cōmittere fallaciā accñtis ꝑcedēdo a magis ꝑfecto ad min⁹ ꝑfectū affirmatiue.

¶ Ad pᵐ hoꝝ dī, ꝑ ꝙ optie vʒ illa ꝯña; q2 cū ꝺm Aug. res a deo ꝺm duplex eē ꝑcedāt. s. ꝺʒ eē māle in seipis ꝛ ꝺm eē itētiōale i mēte sbē sepate, sicꝫ in eē nāli hñt mām ꝛ forᵐ a deo, ita ꝯña ē, vt ꝛ illa hēant in eē itētionali ꝛ repñtatiuo in mēte sbē sepate, aliogn nō tota res in eē nāe ꝑducta a deo, esset in eē itētionali ꝑducta in sbā sepata. Et q2 cognitio fit ꝺm repñtationē forᵉ itellᵉ, iō seqꝫ ꝙ sbā sepata cognoscat māʒ ꝛ forᵐ reꝝ, qđ ē cognoscere singularia i sua singularitate. Nec obstat ꝙ apđ. s. Th. mā ꝑtiet ad qōgdē, ex q̄ vꝫ ꝙ ēt sbā sepata ꝙuis cognoscat mām nō tñ oʒ ꝙ cognoscat singulare i sua singularitate, dī. n. ꝙ lʒ ponat. s. Th. mām cōeʒ eē de rōne qdditatis, nō tñ māʒ idiuiduālē de q̄ loqmur, cū dicim⁹ deū eē cām rei nō solū q̄ᵐ ad forᵐ, sʒ ēt q̄ᵐ ad mām, ꝛ ꝙ sbā sepata cognoscit rē q̄ᵐ ad māʒ ꝛ q̄ᵐ ad forᵐ. Sic. n. causare rē q̄ᵐ ad mām ꝛ forᵐ ē causare ipʒ q̄ᵐ ad suā singularitatē, cognoscē ipaʒ q̄ᵐ ad suā māʒ, ē ipm q̄ᵐ ad suā singularitatē cognoscē. ¶ Ad 2ᵐ dī, ꝙ nulla ꝯmittiꝫ fallacia cū argᵗ a magis ꝑfecto ad min⁹ ꝑfectuʒ affirmatiue, in ijs in qb⁹ min⁹ ꝑfectū a magis ꝑfecto tanq̄ ab alteri⁹ exēplari deductū ē, qđ. n. ꝯuēit exēplari inq̄ᵐ est rō alicui⁹ exēplati, necē est ꝛ exēplato inq̄ᵐ hꝫ ꝯcordare, figurā. n. Herculis q̄ exēplaꝫ ab ei⁹ imagine inq̄ᵐ est eius imago, oʒ Herculi assimilari, sicꝫ ꝛ ei⁹ imago illi assimilaꝫ. Cū ḡ spēs in mēte sbē sepate exñtes, vt dī 2ᵒ sen. di. 3. q. vltᵃ ar. 3. sint exēplate a ꝓprijs ydeis reꝝ, inq̄ᵐ sꝫ ipaꝝ rōnes ꝓprie, ꝛ ille ydee repñtēt res q̄tū ad eaꝝ singularitatē, necē est vt ēt spēs ipse, res q̄ᵐ ad eaꝝ singularitatem repñsentēt.

¶ Quarto. Apud phōs corpa celestia mouēꝫ a sbījs sepatis, ḡ sbē sepate cognoscūt mobile qđ mouēt ꝛ sit⁹ q ꝑ motū renouāꝫ q̄ sꝫ q̄dā singularia, ḡ ꝛc. pbᵗ aña, q2 agūt ꝛ mouēt ꝑ itᵐ.

¶ Predictā ꝯnē q̄ᵐ qdē ad hāc ptē ꝙ sbē sepate cognoscāt singlaria, tʒ ēt Sco. i. 2. di. 3. ꝛ di. 9. Sʒ q̄ᵐ ad aliā ptē. s. ꝙ vna ꝛ eadē spēs sit repñtatiua, ꝛ qdditatis ꝛ oium ei⁹ singulariū in mēte angelica, repbēdit, ꝛ arguit sic. Priᵒ, q2 sequereꝫ, ꝙ talis spēs eēt isinita, vbi. n. pluralitas numeralis ꝯcludit maiorē ꝑfectionē, isinitas numeralis ꝯcludit infinitā ꝑfectionē. Sic āt est in rōnib⁹ repñtatiuis ꝙ posse repñtare plura ꝯcludit maiorē ꝑfectionē, ḡ posse repñtare distincte isinita ꝯcludit isinitā ꝑfectionēʒ in rōne repñtante. ¶ Scdō. Rō repñtans vniformis in se ꝛ in intᵉ nō repñsentat difformiter aliqd, ḡ ista rō vna q̄ ponit̄ vel repñsentabit sil̄ opposita ptinētia ad exñtias reꝝ nālr̄, ꝛ tūc sp repñtabit opposita, ꝛ ita itelliget opposita ꝛ ꝯñter nihil, vel repñsentabit alteꝝ istoꝝ determiate, ꝛ ita nūq̄ reliquū repñsentabit. Si igr̄ qñ q̄ hēbit certā ꝛ determinatā cognitionē de vno oppositoꝝ q̄tū ad exñtiaʒ nūq̄ ꝑ eādē rōnē hēbit notitiā determinatā ꝛ certaʒ d̄ alio opposito. Adducit q̄sdaʒ ēt alias rōnes q̄bus ꝓbat, ꝙ vlē cognitū nō ē rō cognoscēdi singulare distīcte, sʒ q2 hoc nō dicim⁹, sʒ tñ ꝙ eadē spēs q̄ est repñsentatiua nāe est ēt repñsentatiua singularium, ꝛ ꝙ ꝑ vnā spēm sbā sepata ꝛ vlē ꝛ singularia cognoscit, iō ad illa nō oʒ alr̄ rñdeꝫ. ¶ Aureolus q̄ʒ apud Capoluʒ loco allegato supius arguit ꝯ dictā ꝯnem. ꝑ sic, ꝛ vꝫ rō sumpta ex Auer. 3. de aīa, ꝯᵗᵒ. 22. ꝛ 23. Ulē ꝛ singulare sꝫ diuerse intētiones ꝛ diuersa obiecta, ḡ reqrūt diuersas poᵃˢ. ḡ sbā sepata nō pt ꝑ vnā virtutē q̄ est intᵉ apphendere vlē ꝛ pticulare. ¶ Scdō. Spēs singularis repñtat singlare mō q̄titatiuo ꝛ māli. s. vt hic ꝛ nūc, sʒ intᵐ hec repugnāt, ḡ ꝛc.

¶ Ad pᵐ Sco. dī ex snia. s. Th. vi. q. 20. ar. 4. pᵐ, ꝙ nō ē icōueniēs aliq̄ spēm eē isinitā ꝺm qd, finitā tñ simplr̄. Sicꝫ n. in isinita idiuidua numero vnius spēi sūt finita ꝺm spēʒ inq̄ᵐ ad vnā determinatā spēm ptinēt, ita vna spēs isinitorū indiuiduoꝝ repñtatiua est finita simplr̄, q2 est determiata ad vnā spēm, sʒ est ꝺm qd infinita, inq̄ᵐ est isinitoꝝ indiuiduoꝝ sub vna spē ꝯtētoꝝ repñtatiua. ¶ Ad 2ᵐ rñdent qdā ꝙ hec supponit fl̄m. s. ꝙ spēs in mēte subē sepate repñtet ꝯiūctiōis ꝯtingentis durationē, tanq̄ rem repñtatā, ꝺ āt est fl̄m, apud. s. Th. n. hꝫ spēs repñtat qdē nām vlēm, ꝛ pticularē ꝛ ꝯiūctionē coꝝ cū exñtia in reꝝ nā ꝛ cū q̄cunq̄ alio eē accñtali ꝛ nāli, durationē āt taliū ꝯiunctionū nō repñsentat tanq̄ rē repñtatā, sʒ ipsa duratio ē tāq̄ ꝯditio sine q̄ ꝯiunctio illa nō repñtaꝫ, qđ ex ꝺ conijci pt, q2 firmiꝫ credim⁹ sbas sepatas nō cognoscere futura ꝯtigētia. Si āt in ipsa eēt indita silitudo sessiōis mee crastine ꝑsciret euidenꝫ sessionē mihi ꝯiūgēdam cras. Sʒ nō vꝫ mihi hec rñsio ad mētē. s. Th. eē, imo fl̄m assumere. s. ꝙ duratio ꝯiūctionis ꝯtingētis nō sit res repñtata ꝑ spēm subē sepate, sʒ tñ ꝯditio rei repñtate, sine qua nō repñtaꝫ, hoc. n. non vꝫ ꝓp duo. Prio, q2 apud ipm spēs exñtes in sbā sepata, repñtāt singularia, ꝛ oia accñtia q̄ in singularib⁹ sꝫ, vt pʒ vi. q. 8. ar. xj. ad 9ᵐ. Sʒ in singularib⁹ nō solū est ꝯiunctio ꝯtingēs, sʒ ēt ipm qñ qđ ad durationē ptinet, sicꝫ ꝛ ipm vbi in ipsis est ꝺm opinionē ponentē, ꝙ vbi distinguiꝫ a loco, ꝛ qñ a tpe. ergo ꝛc. Scdō, apud. s. Th. subē sepate de singularib⁹ cognoscūt simplici intuitu q̄cqd nos ꝑ ꝯpehensionem ꝛ discursum cognoscim⁹, sʒ nos cognoscim⁹ cōpositionē ꝛ durationē ꝯpositionis ꝯtingētis ꝯponēdo, dum cognoscimus tpa psis mēsurare sessionē Soꝛ. ḡ idē multo magis sbā sepata cognoscit, ḡ duratio talis ꝯiūctionis est res sibi ꝑ spēm repñtata. Uidenꝫ āt decipi q sic opināꝫ, q2 cognitionē sbē sepate volūt nostre sensitiue cognitioni ꝯmēsurare, vt sicut visus nr̄ nō videt durationē visibilis, sʒ duratio pñs ē ꝯditio sine q̄ visibile nō moueret sēsuʒ neq̄ visionē termiaret, ita sit de itᵐ sbē sepate, ꝺ āt falsissimū est, q2 spēs ille longe ꝑfecti⁹ singularia ꝛ oēs coꝝ ꝯdōnes repñtāt q̄ spēs i sēsib⁹

pia spēi: sʒ ēt ꝑncipia idiuiduantia: non est igr̄ singulariū cognitio subtrahenda substantijs separatis: licet intellectus noster singularia cognoscer̄ nō possit.

4 ¶ Preterea si corpa celestia mouent̄ a corpib⁹ sepatis ꝺm phōrum positionē: cum substātie separate agant ꝛ moueant ꝑ intellectum: opʒ ꝙ cognoscāt mobile qđ mouēt qđ est quoddā pticulare: nam vlia īmobilia sūt: situs etiam q renouant̄ per motum sunt quedā singularia que non pñt ignorari a sbīs mouēte ꝑ intellectū: opʒ igitur dicere ꝙ sbē sepate singularia cognoscāt istarum materialium rerum.

Utrū spēs itellis sbē separate repñtet ꝯiūctiōis ꝯtīgētis durationes

receptę. Nec seq̄r si repñtaret̄ p spēs talia duratio ꝯpōnis ꝙ sbē sepate futura cognosceret, nō.n. cognoscit ꝯpō neq̄ ei⁹ duratio nisi qñ ē i actu, nō āt qñ ē futura. Ad argᵐ q̄ scoti alr r̄ñdet̄. Di.n. p̄ ꝙ añs dupl'r itelligi p̄t fm ꝙ li diffor/miter repñtare p̄t se tenere, aut ex pte repñtātis, aut ex pte rei repñtatę. Si.n. accipiat̄ ex pte repñtātis, sic añs ē vis/mũ. Si.n. vniformis ē rō in se ꝛ i itᵒ ꝯstat ꝙ ex sui vniformitate ñ repñtat difformiter, sꝫ tūc ñ iferꝛ̄ ꝓpositũ, si āt accipiat̄ ex pte rei r̄pñtatę, tūc añs ipm fīm est. Pōt n. vna rō manēs eadē i se ꝛ nullo mō variata ꝗ̃tũ ad aliq̄d absolutũ, difformit̄ re/pñtare aliq̄d ꝑꝑ difformitatem ꝛ mutationē rei repñtatę, ex q̄ mu/tatiōe hꝫ res, vt nūc vno mō assimilet̄ spēi itᵉ q̄ ē i sba sepata, nūc v̄o alio mō. Ut n. dcm̄ ē supius cap.96. Sigulare nō hꝫ actualē assimilationem ad hōi spēs nisi qñ est i actu, silr nō assimilat̄ illi fm aliquā ꝯditionē nisi qñ actu illi ꝯditōi substat. Di 2°, ꝙ si loq̄mur de repñtatiōe potētiali, aut fundamentali, sic ille spēs opposita ad exñtiā rez ptinētia sb tali aut tali ꝯditione accñtali nālr repñtāt vt sic simultas poᵉ, nō āt poᵉ simultatis, sūt.n. nate ꝗ̃ᵐ in ipsis ē repñtare rē sub exñtia talis ꝯditionis accñtalis ꝛ sub exñtia oppositi successiue fm ꝙ ipm singulat̄ mō ē sub vno oppositoꝝ, mō sub alio. Si v̄o loq̄mur de actuali repñtatiōe, sic supposita exñtia rei singularis vnũ oppositoꝝ dete̕minate repñtat.s. illō qō ē in actu loquēdo de ꝯditionib⁹ siue accñtib⁹ idiuidui, ꝛ cũ argᵗ q̄ aliō nō repñtabit, neg̃ ꝯña, q: sic nālr repñtat hāc ꝯditio/nē idiuidui dũ ē in actu, ita oppositā ꝯdōnē singulari exñtē dũ est actu nālr repñtat. Loq̄ndo v̄o de exñtia singularis absoᵗᵃ dī, ꝙ ipsaꝫ exñtiaꝫ nālr repñtat dũ ē ꝛ nūꝗ̃ repñtat oppoᵐ, q: vt dcm̄ est nō repñtat in actu singulare nō exñs actu. ℭ Uerũtñ attēdēdũ cũ dicim⁹ spēm nō repñtare sin/gulare nō exñs, ꝙ loq̄mur de singulari futuro, qō vꝫ nūꝗ̃ fuit, tale.n. nūꝗ̃ hūit actualē assimilatōēꝫ ad spēꝫ, iō ꝗ̃diu ē futuꝝ nō repñtat̄. De singulari āt iā p̄terito veꝝ ē ꝙ ipm ēt postꝗ̃ p̄terit repñtat sub nō actuali exñtia, eo ꝙ hūerit actualē assimilationē ad spēm, vñ p̄ spēs repñtat actualeꝫ exñtiā singularis exñtis, deide ei⁹ nō exñtiā postꝗ̃ eē desierit ꝑꝑ solā q̄dē variationē singularis, nō āt ꝑꝑ variationeꝫ spēi nisi fꝫ diuersas hitudies. ℭ Ad p̄ᵐ Aureoli negᵗ añs loq̄ndo de diuersitate fozali obꝫoꝝ, iꝗ̃ᵐ obta sꝫ, vt ad sbam sepatā referūt̄. Per ꝯpatiōnē.n. ad potētias aiꝫ ꝗ̃ꝝ sꝫ mo/tiua, vl'e ꝛ p̄ticulare sꝫ obta fozalr distincta ꝑꝑ diuersũ mo/dũ imutatōis.s. vl'is ꝛ p̄ticularis, ꝛ iō diuersas poᵃˢ req̄rũt, i ordie āt ad sbaꝫ sepatā cui⁹ nō sꝫ motiua sꝫ obta tm̄ mālr distincta, iō ab vna sola poᵃ itⁱᵛᵃ app̄hēdi p̄nt. ℭ Ad 2ᵐ dī, ꝙ repñtare mō ꝗ̃titatiuo dupl'r itelligi p̄t. Uno mō ex pte repñtantis, ꝛ sic negᵗ maioz si vl'r sumat̄. Est.n. veꝝ dūtaxat de spē singulari idiuiduo māli adeq̄ta, cuiusmodi nō ē spēs itᵉ sepati. Alio mō ex pte rei repñtatę, ꝛ tūc minoz est fl̄a, p̄t n. aliq̄ spēs intⁱᵘᵉ imālis oino ex pte sui exñs, repñtare rem mālē hñtē modũ ꝗ̃titatiuũ. Cętera vide apud Capolum.

ℭ Utꝝ sbie sepate nāli cognitio/ne cognoscāt oia sil'. Cap. 101.

Quia v̄o itell's in actu ē itellectuꝫ i actu: sicut sēsus in actu ē sēsibile in actu: idē āt nō p̄t sil' eē multa in actu: ipoſ'e vr̄ ꝙ itellectus sbe sepate hēat spēs itel/ligibiliũ diuersas. †(sic iā supra dcm̄ ē). Sꝫ sciēdũ ē ꝙ nō oē illō ē intellectũ in actu: cui⁹ spēs in/telligibilis actu ē in intellu: cum n. sba intelligēs: sit ēt volēs ac p hoc sit dña sui actus: in ptāte ipsius ē postꝗ̃ hꝫ spēm intelligibilē vt ea vtat̄ intelligēdo actu: vl' si hꝫ plures vt vtat̄ vna ipsaꝝ. vñ ꝛ ea quoꝝ sciam hēmus non oia actu ꝯsideramus: sba igit̄ intellectualis p plures spēs co/gnoscēs vtit̄ vna quā vult: ac p hoc sil' actu cognoscit oia q̄ per vnā spēm cognoscit: oia.n. sꝫ vt vnũ itelligibile in ꝗ̃tum sūt per vnius cognita: sic ꝛ itellectus noster simul cognoscit multa adinuicem composita vel relata vt vnum quoddam: ea v̄o q̄ per diuersas spēs cognoscit ñ cognoscit simul: ꝛ ideo sicut ē itellect⁹ vnus: ita est intellectum in actu vnum: est igit̄ in intellectu sube sepate q̄dam intelligentiaꝝ successio: nō tamē motus p̄prie loquēdo: cũ nō succedat act⁹ potētie: sꝫ act⁹ actui: itellectus āt diuinus: q: p vnũ qō ē sua eēntia oia cognoscit ꝛ sua actio ē sua essentia: oia sil' itelligit: vñ in itelligētia ei⁹ nō cadit aliqua succes/sio: sꝫ suum intelligere est totuꝫ simul pfectum permanens per omnia secula seculoꝝ. Amen.

ℭ Explicit Liber Secundus.

Post ꝗ̃ determinauit.s. Th. de cognitione sbę sepatę ꝗ̃ᵗᵘᵐ ad ei⁹ obta absolute, vltio loco d̄terminat d̄ simbtate ipsoꝝ obtorũ in eē cognito. Et p̄ mouet dubium. Scdō r̄ñdet d̄terminãdo v̄itatē. Q̄ꝗ̃tũ ad p̄ᵐ vr̄ ꝙ nō possunt plura intᵃ simul eē in itᵉ sbę sepatę fm suas spēs. Nō itel' in actu ē itᵐ i actu, sꝫ idē nō pōt sil' eē multa i actu, ergo ꝛc̄. R̄ñdet s. Th. p̄ ad maiorē, ꝙ nō oē illud est itᵐ i actu cuius spēs intⁱˢ est in intᵒ, vt supponit̄, q: cũ sba intelligēs sit ēt volēs, in potestate ipsius est postꝗ̃ hꝫ spe/ciem intᵉᵐ vt ea vtat̄ actu itelligēdo, ꝛ si plures hꝫ vt vna ipsaꝝ vtat̄. ℭ Scdō ad minoꝛ̄ r̄ñdet, ꝙ oia que per vnaꝫ spēm cognoscit sba sepata simul actu cognoscit, ꝛ tūc illa sūt vt vnũ intᵐ, sicut ꝛ intell's noster multa simul cognoscit vt vnum, que v̄o p diuersas species cognoscit nō simul co/gnoscit, ꝛ ideo sicut est intell's vnus in actu, ita est vnum intellectum in actu. Ex hꝭ sequit̄, ꝙ in intᵒ sbę sepatę est q̄/dam intelligentiaꝝ siue intellectionũ successio, nō tñ mot⁹ p̄prie loquendo, cũ nō succedat actus poᵃ, sed actus actui. In intᵒ āt diuino q oia simul intelligit, eo ꝙ p suā essentiaꝫ oia cognoscit, ꝛ sua actio est sua essentia non cadit successio intelligentiaꝝ, sed suum intelligere est totum simul ꝛc̄.

ℭ Ad euidentiā eoꝝ que hoc loco dicūt̄ ꝯsiderandũ ex do/ctrina. s. Th. vi. q.8. ar.14. ꝙ spēs intⁱˢ dupl'r eē p̄nt actu in intᵒ. s. in actu ipfecto qñ p eas intʳ actu non ꝯsiderat ꝛ in actu p̄fecto qñ actualr fm ipsas ꝯsiderat, qñ sūt i ipso actu imperfecto, dr̄ intelʳ in actu ipfecte ꝛ silr ipsa quoꝝ sūt silitudines, sunt itellecta in actu impfecte siue intellecta in habitu. Quādo aūt sunt in ipso in actu perfecto, tūc dī intellectus in actu p̄fecte, ꝛ intelᵐ in actu p̄fecte. Cum ergo inq̄t s. Th. nō oē illud eē intelᵐ in actu cuius spēs est in intell'u intelligendũ est de intᵒ in actu complete ꝛ perfecte, sic.n. repugnat plura intellecta in actu simul esse in intᵒ fm rōnem Algazelis, sicut repugnat vnum corpus fm eandem partem diuersis figuris figurari, nō āt plura intellecta in actu ipfecte seu habitualiter.

ℭ Sed occurrit dubᵐ, circa il/lud qō adducit̄ pro rōne illius dicti, q:.s. sba intelligēs ē ēt volēs, ꝛ iō in potestate eius est vt vtat̄ spē ad itelligēdũ actu, h.n. ñ vr̄ veꝝ ꝑꝑ duo. Prio, q: spēs ē agēs nāle. Scdō

Dubᵐ

Solutio.

qr tūc sbā separata itelligēs p aliquā spēm pus vellet saltē ho ritate nāq itelligē p illā, sʒ volūtas ū pt velle aliqd incognitū sm Aug. 10. tri. cap. 1. igr illā volitionē pcessit cognitio illi⁹ spēi, & si illā cognitionē pcedit alia volitio illā volitio

Quomō se hēat volūtas ad intellectionem. ¶ Ad pᵐ pōt p rñ- (nē pcedit alia itellectio, & sic in ifinitū. deri, vt rñdet Cap. in 2° sen. φ lʒ spēs itˡⁱˢ sit sua nālr agēs, nō tñ i actū exit nisi p volūtatē, & iō nō tollit qn sit in ptāte sbē intelligētis φ p ipaʒ itelliget aut nō intelliget. Scđo rñderi pōt, & forte meli⁹ φ spēs itelligibilis nō est nāle agēs neqʒ sic agēs qd neqʒ sic agens q. Nā de rōne agētis nālis est qd est φ sit determinatū ad vnū, ita φ nō possit ñ agere si appropiquet passo disposito deductis ipedimētis, vt ex 9° me⁶ pʒ, ð rōne vo agētis nālis q̄ ē φ agēs qd sit ad vnū determinatū & nō possit p ipm nō agere. Cōstat āt φ neutrū puenit spēi, neqʒ. n. agit itellectionē tāqʒ id qd ipsaʒ pducē, neqʒ itˢ hñs spēm p ipaʒ necio itelligit, vt expimur i nobis, iō magis dicēdū ē φ ē pnᵐ foꝛale itellectiōis libeꝝ, nō qdē in se foꝛalr hñs libertatē, hec. n. ē pditio pncipalis agētis, sʒ qr sbā ipsam hñs, sm eā libere opat. ¶ Ad 2ᵐ dī, φ duplex est cognitio vna pfusa & ideterminata, alia distincta & determinata. Cognitionē distictā & determinatā nece est p cedere volitionē, nō āt oēm cognitionē pfusaʒ, & sic nō pcedit in ifinitū. Jntēdit q̄. s. Th. de cognitiōe distīcta p spēm nō āt de cognitiōe pfusa & idetermiata. Jn nobis. n. ex aliq occurrēte sensui excitat itˢ ad aliqʒ cognitionē pfusaʒ rei, & ex illa monet volūtas ad desideriū cognitiōis distictē illi⁹, & sic volūtas itᵐ ad cognitionē distictā illi⁹ mouet. Jn substātijs āt sepatis, qr nō ē sensus cui aliqd ex iproniso possit occurrere, puto φ cognitio pfusa & idetermināta nō ab extrīseco pueniat sʒ ab itrīseco. Cū. n. sua sbam sp actu videat sbā separata & oēs suas nāles pfectiōes, sp spēs itˡⁱˢ in suo itᵘ existes ituet, inqʒᵐ ei⁹ nāles pditiōes st ad res itelligēdas ordinate, & ex h oīuʒ a se nālr cognoscibiliū hʒ pfusaʒ & ideterminatā cognitionē. Vñ in ptāte sua ē vti qcūqʒ voluerit ad distictā cognitionē. Pōt et dici φ oēʒ cognitionē actualē pcedit volitio excepta pᵃ cognitiōe quā in itᵘ de⁹ imediate causat, nō tñ oēm volitionē pcedit necio actualis cognitio, sʒ sufficit vt pcedat cognitio actualis vel hitualis. Et ppterea ad h φ aliqs velit vti vna spē eaꝝ qs hʒ, nō reqrit aliq actualis notitia, sʒ sufficit ipsa hitualis notitia p spēʒ, & libertas itelligētis. Vñ Com. 3. de aīa, dicit hitū eē q qs

¶ Circa rñsionē ad minorē aduerte, φ ex (vtit cū voluerit illa vult hēre. s. Th. φ idē pt eē multa aliq mō i actu, inqʒᵐ illa sūt vnū, nō āt inqʒᵐ sūt multa, & qr que p diuersas spēs inqʒᵐ diuerse sūt itelligūt sūt multa itˡⁱˢ foꝛalr, iō itˢ nō pōt sil eē illa multa in actu pfecto, q̄ vo p vnā spēʒ itelligūt nō sūt multa itˡⁱˢ formalr, sʒ vnū, iō itˢ pōt sil eē illa mlta i actu pfecto, tūc. n. sic est vn⁹ intˢ in actu inqʒᵐ vnica spē itelligit ita ē vnū intᵐ in actu inqʒᵐ illa multa vnica spē intelligūt.

¶ Aduerte āt vt in supiorib⁹ patuit, φ ñ solū ex vnitate spēi multa p vnā spēm repñtata dicūt vnū itᵉ, sʒ ēt ex vna foꝛali rōne i ipsis iuēta, dictū est. n. supi⁹ de mēte. s. Th. φ vni spēi itˢ oʒ vnā formalē rōnē correndere. Et ex hac hñt mlta vt sint vnū intᵉ foꝛalr sintqʒ vno actu ab itᵘ cognoscibilia. Pʒ āt hāc eē mētē. s. Th. qr hic i itᵘ nr̄o exēplificat ð multis adiuicē pposītis vel relatī q pstat i vna cōi rōne puēire. Et pʒ pte loco allegato exēplificat de ptib⁹ ptinui & ppōnis q i toto puēiūt, & de pparis que puenūt in vna pparatione.

Utrū āgelus necio sil cōsiderat oīa q̄ p vnā speciem cognoscere potest. ¶ Circa illō qd inqt. s. Th. qm oīa que intelligētia p vnaʒ speciē cognoscit sil actu cognoscit, dubium curiosūʒ occurrit. An inqʒ ita illa cognoscat sil, φ oīa sil de necessitate cognoscat, nō possitqʒ vnū psiderare alio nō considerato, an potius dicatur sic posse oīa illa simul cognoscere, φ tamen vnū possit sine altero psiderare si voluerit. Verbi grā, cum oīa indiuidua humana actu exñtia per speciē quidditatis hois cognoscat, dubiū est an vtendo specie quidditatis humane necessario omnes homines videat & psideret, nō possitqʒ de vno homine considerare quin psideret ð omnib⁹, an possit per eam de iperatore considerare nō considerando de Rege Francie. Utrumqʒ. n. vr rationē hēre. Nāʒ qd necessario omnia videat pbari pōt, qr spēs itelligibilis naturaliter & eqliter omnia per ipam itelligibilia, actu existētia representat, q si itellectus vna specie intelligit, non pōt nō considerare omnia per ipsam intelligibilia cū ipsa species nō possit illa nō representare. Confirmatur etiaʒ quia videmus, φ deus nō pōt nō hēre actualē considerationem de oibus intelligibilibus, qr essentia diuina oia saltem positiua nāliter repñtat. Qd āt nō necessario videat, argui pt, qr itˢ vr p spēm hois itelligēs si oia p illā spēʒ coglscibilia de hoie necio psiderat, nam pōt de ipso psiderare tñ φ sbā sit nō psiderando, φ sit animal, aut φ sit ratiōalis, ergo & angelus nō omnia p vnā speciem ab ipso cognoscibilia necessario psiderat. Sʒ licet vtraqʒ pars huius dubii pbabiliter sustentari possit. Scđa tamen ppter rationē adductam, & ppter verba. s. Th. mihi probabilior vr, nā in q. de veritate. q. 8. ar. 13. rñdens ad sm & ad vltimuʒ argumentū qbus pbabatur, φ angelus potest cognoscere cordium cogitationes, qr videt species & habitus in mēte angeli existentes, negat pñtiam, ad secundum quidem, qr ex vna specie quam itellectus penes se hʒ in diuersas cogitationes prodit, sicut per spēm hois varia de homine possumus cogitare. ¶ Ad vltimū vero qr ex vna habituali notitia multe cōsideratiōes actuales progrediunt. Ex ijs. n. verbis apparet de mēte. s. Th. esse, φ angelus vna specie intellectuali vtens nō necessario considerat oia per ipsam cognoscibilia, sʒ potest quod voluerit ex illis considerare, & ppter hoc nō opʒ, vt cognoscens habitum aut speciem cognoscat determinate quid per illam speciem aut habitū itellectus consideret. Quapropter pbabile mihi vr, φ sit in libertate angeli vti vna specie intellectuali secūdū beneplacitum suū, potest eni omnia simul distincte cognoscere si voluerit que per vnā speciem cognosci possunt, eliciēdo videlicet actum illi spēi adequatum, & potest ipsa vti ad vnū tantum, aut plura illorum intelligenda, nō autē omnia actum illi speciei inadequatuʒ & deficientē eliciendo. ¶ Ad rationem autē in oppositum rñdetur φ licet species intelligibilis nāliter & equaliter omnia p ipsam itelligibilia representet habitualiter & imperfecto modo, nō tamē actualiter & pfecte. Sed sicut ex intentione volūtatis sue prouenit φ hac specie vtat, & consequēter φ actualr in actu perfecto sit in intelᵘ, ita ex intentione eius prouenit φ ad cōsideratione istius aut illius per ipsam cognoscibilis applicetur. ¶ Ad pfirmationem dī, φ nō est eadem ratio ð deo & de angelo, qr eēntia diuina actualr, & pfecto modo ex ppria sui nāa oia a deo intelligibilia repñtat (de positiuis intelligo) & actualis sua repñtatio ex eius volūtate nō dependet, species āt intelˢ angelici ex se nō repñtat actualr & perfecte ipm intelligibile p ipsam, sed tñ habitualr & imperfecte, quod autem actualr repñtet ex voluntate dependet.

¶ Circa illam propositionē. Jn intelᵘ sbē separate est quedam intelligentiaꝝ successio nō tñ motus proprie loquendo, cū nō succedat actus po⁶, sed actus actui. Aduertendū φ duplr pōt intelligi sm φ in antehabitis duppliciter exposuimus intelligere esse motum existentis in actu nō autem existentis in potentia. Si. n. operationem intelligendi referamus ad intelligentem tanqʒ ad susceptiuum, sic diximus de mente Cōmentatoris φ est actus exñtis in actu, inqʒtū est vltimū pplemētū & nō relinquit suū susceptiuum in po⁶ ad vlterioꝛē actuʒ, per ipm vt sic acgrendū, vt facit motus proprie dictus. Secundū hunc sensum, in successione intellectionum non succedit actus potentie, sicut in motu terminus succedit motui constituenti subiectum in actu potentiali tendente ad viteriorem actum, sicut potentia tendit ad actum, & perfectibile ad perfectionem, aut etiam Jn successiōe itelligētie āgelice succedit actus actui ñ āt act⁹ po⁶.

sic vna ps motus succedit ad alterã sic actus ad po^m^ ꝛ ꝑfectius ad ipfectius, sed succedit actus cõpletus alij actui completo, qꝛ duo actus itelligendi sbẽ sepatẽ non sunt ptes vnius actus imperfecti, neq3 vnus est po^s^ tendẽs ad alterꝝ successiue, sed vnusq̃sq3 est actus ꝯpletus ꝯstituens int^m^ in actu ꝑfecto ꝛ vltimo respectu vnius itelligibilis: si at refe ramus intellectionẽ ad intelligentẽ tanq̃3 ad pn^m^ producti uum, vt sic, du3 vna opatio alteri succedit, nõ succedit act^9^ po^a^, sed actus actui, qꝛ vnusq̃sq3 istoꝝ actuũ attribuit exñti in actu ꝑ spẽm, sic.n. intelligens, vnũ actũ prius producit ꝑ vnã spẽm ꝑ quã est in actu ꝛ posterius ꝑ aliã spẽm ꝑ quam est in actu aliũ actum intelligendi ꝑducit, ꝛ tũc actus sue exñs in actu succedit exñti iu actu nõ at exñs in actu succe dit exñti in po^a^. ¶ Põt tñ aliquo mõ in intellectionib^9^ sbẽ separate dici, q succedit actus po^a^ inq̃3^m^ prius nõ habebat istum actũ intelligendi ꝛ postmodũ h3. Sed nõ loquit .s. Th. de ista successione qua prius intelligens hitu postmodũ itelligit actu, sed d̃ successiõe diuersoꝝ actuũ itelligẽdi.

Quõ intel ea q̃ per diuersas spẽs co gnoscũt, sil intelli git.

¶ Circa id qd̃ hic dĩ, int^m^ simul intelligere ea que per diuersas spẽs itelligit, q̃dã difficultates occurrũt. ¶ Prio. Sba sepata simul videt deũ ꝑ eẽntiã dei: seipsã ꝑ eẽntiã suã, aliq̃ vo alia ꝑ alias spẽs, ergo simul plura ꝑ plures spẽs põt intelligere. ¶ Scdo. Sbẽ mouẽtes orbes semp itelligũt ip3 motũ ꝛ mobile, vt supius dixit .s. Th. ca. 97. ꝛ verisimile est q ẽt aliqd aliud intelligãt, s3 ista ꝑ spẽs supadditas eiusdẽ rõnis itelligũt, g̃ ꝛc̃. ¶ Tertio. Dãnati semper cognoscũt penas qb^9^ affligunt, ꝛ ẽt aliqua alia, s3 hec ꝑ spẽs intelligunt, g̃ ꝛc̃. ¶ Quarto. Angelus (vt dĩ p^a^. q. 58. ar. 4° ꝑ^m^), ine ligere. . . rei q̃dditatẽ intelligit q̃cq̃d rei attribui põt vel remoueri ab ea, sed ab vnaq̃q3 q̃dditate oẽs alie remoueri ꝛ negari pñt, g̃ itelligendo vnã q̃dditatẽ oẽs q̃dditates itelligit, s3 eas intelligit per species innatas, ergo ꝛc̃.

¶ Ad p^m^ rñsum est supius libro p^o^, vbi de scia dei agebatur. ¶ Ad 2^m^ ex doctrina .s. Th. 2° dĩ. xj. q. 2. ar. 3° 4^m^, rñdet, ꝛ dĩ p^o^, q suba sepata est sibi ratio cognoscendi oia que ad ipsam pertinẽt, ꝛ iõ cum motus corporis cęlestis sit de pertinentibus ad sbam mouentẽ, eo q illi motui a sua creatione sit deputata, necesse est dicere q suba mouẽs cęlum nõ per spẽs innatas, sed ꝑ essentiã suã ꝛ motũ ꝛ cęlum inq̃3tu3 est suũ mobile cognoscat, licet nõ distincte ꝛ q̃dditatiue. Dicitur scdõ, q nõ inconuenit subam separatã simul ꝑ suã essentiam aliqua intelligere ꝛ aliqd aliud per spẽm, cũ essentia ꝛ spẽs int^lis^ sunt rõnes intelligendi diuersaru3 rõnum, ꝛ vnũ sit ratio alterius, vt ondsum est in pmo libro, ideo nõ inconuenit, subam separatam simul ꝛ que ad ipsam ptinent ꝛ aliqd aliud intelligere. Sed contra fundamentũ huius rñsionis, vident esse verba .s. Th. vi. q. 9. ar. 4° xj^m^. Dicit eni ibi q vnus angelus cogitationẽ alteri^9^ ad se loquẽtis ꝑ spẽm qua cognoscit ipm angelũ, videt, sed cogitatio talis est de ptinẽtib^9^ ad angelũ audientẽ, vt dicit .s. Th. in 2° sen. loco allegato, g̃ falsum est q angelus oia ad ipm ptinẽtia ꝑ suã eẽntiam cognoscat. Rñderi pt q ꝑ spẽm innatam nõ intendit .s. Th. in illo loco spẽm int^lem^ ab eẽntia intelligentis distinctã, s3 absolute pn^m^ fõrale cognitionis q̃dcũq3 sit illud. Uult.n. ibidẽ rñdere, q cogitatio angeli loquentis nõ cognoscit ab angelo cui loquit ꝑ aliquã particularẽ spẽm cogitatiõis, s3 per illudmet pn^m^ ꝑ qd̃ ipsa essentia loquẽtis cognoscit. Uerũm ꝑ declaratiõe supdicte rñsiõis cũ dĩ eẽntiã sbẽ sepate esse rõnẽ intelligẽdi oia que ad ipã3 ptinẽt, attẽdendũ est q duplr hoc possum^9^ iterptari. Uno mõ, q ipsa sola nulla alia ꝯcurrente spẽ sit pn^m^ formale itellectionis illoꝝ. Alio mõ, q ad hoꝝ cognitionẽ ꝯcurrant ꝛ eẽntia ꝛ illoꝝ spẽs int^les^ raq̃3 vnũ totale pn^m^ intellectionis ipsoꝝ, s3 tñ ipsa eẽntia sit rõ vt ad vsu3 spẽꝝ hõ int^r^ ꝯuertatur inq̃3^m^ cognitio ꝑfecta eẽntię exigit, vt oia ad ipsam spectantia cognoscant. Licet at vterq3 sensus ꝓbabilr sustentari possit. Primus tñ magis ad intẽtionẽ .s. Th. vr esse. Si.n. ideo diceret suba sepata plura ad ipsam ptinentia sil itelligere posse, qꝛ eẽntia sua, est rõ cognoscẽdi illa ꝑ ꝓprias spẽs, sic oia ab ipsa nãlr cognoscibilia, sil' posset intelliger. Nam vt dĩ, vi. q. 8. ar. 14. 6^m^, eẽntia angeli est ei rõ cognoscendi oia que cognoscit ad hũc sm sensu3. ¶ Ad 3^m^ ꝑ idẽ fundamẽtũ rñdet, q cũ aia sepata se ꝑ essentiã cognoscat, vt dĩ, p^a^. q. 89. ar. 2°. Sicut alie sbẽ sepatẽ cognoscẽdo essentiam suã, ꝑ ipsam oia ad se ptinẽtia cognoscũt, ita de aia separata dicendũ erit, ꝛ sic cũ aiaꝝ cruciatus sint de ptinentibus ad ipsas, diceret q illos nõ per spẽs sed ꝑ suã eẽntia3 cognoscũt, ꝛ sic nõ ꝓhibent simul cũ ipsis aliqd aliud itelligere. Si at instet de aiab^9^ dãnatoꝝ post resurrectionẽ, q tũc nõ intelligẽt se ꝑ essentiã, sicut nec modo du3 corpibus vniunt, ꝛ sic remanet eadẽ difficultas que p^9^us, rñderi pt, q aia ẽt post resurrectionẽ reassumpto corpe se ꝑ essentia3 cognoscet. Nam vt dĩ. 4°. di. 50. q. 1. ar. 2. q. 1. 2^m^, aia post resurrectionẽ ꝓp corporis incorruptibilitatẽ nõ ita trahetur ex corpe sicut modo trahit. ¶ Ad 4^m^ dĩ p^o^, iuxta ea que dicunt p^a^. q. 85. ar. 4°. ꝛ vi. q. 8. arti. 14. 2^m^, ꝛ quoli. 7. ar. 2°, q vtiq3 angelus cognoscendo quidditatẽ alicuius cognoscit oia a qb^9^ illa res differt, vt in vna rõne differẽtie ꝯueniũt. Dicit scdõ, q oẽs alias q̃dditates videt nõ vnãquãq3 distincte ꝛ quidditatiue intuendo, sed videndo rõnẽ in qua cõueniũt, vt a q̃dditate, pmo visa distinguunt, verbi grã, qꝛ hõ ꝑrõnalẽ ab oib^9^ aialib^9^ irrõnatibus pmo differt, iõ angelus hoiem intuendo, intuet ẽt irrõnalitatẽ in qua oia bruta ꝯueniunt, a qua homo ꝑ rõnalitatẽ distinguit, ꝛ sic oia bruta cognitione quada3 ꝯfusa cognoscit, inq̃3^m^ .s. in irrõnalitate ꝯueniũt, ꝛ in vna rõne ꝛ negationis differẽtię continent. Dicit tertio, q hac cognitiõe oia hõ per spẽm q̃dditatis a qua remoueri cognoscunt angelus intelligit, ꝛ qꝛ nõ incõuenit que vna spẽ cognoscunt, sil' intelligi, ideo oẽs quidditates hoc modo simul intelligi nullum inconueniens est. Cetera que ad hanc mãm pertinẽt, vide apud cap. secũdo sen. distin. 3. q. 2. Et hec dicta sufficiant pro explanatione secundi libri ad omnipotentis dei honorem ꝛ beati Thomę laudem.

¶ Expliciunt Cõmẽtaria in secundũ librum contra Gentiles.

7 P.
4 3